

Sbírka rozhodnutí
nejvyšších stolic soudních
republiky Československé.

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

Svazek 93.

Sbírka rozhodnutí
nejvyššího soudu ve věcech občanských.

Ročník XVI. (1934.)

Část I.

V Praze 1935.

Majitel a vydavatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství v Praze XII.,
Barthousova 71 (Kanálská 8).

5692

Rozhodnutí
nejvyššího soudu československé
republiky ve věcech občanských.

Ročník šestnáctý,

(od čísla 13161 do čísla 14065)

obsahující rozhodnutí z roku 1934

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. prezident tohoto soudu

Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ
s redakční komisí.

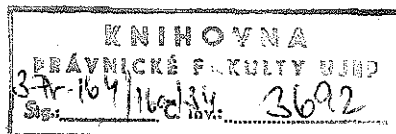
Část I.

V Praze 1935.

Tiskem firmy Hejda & Zbroj v Mladé Boleslavi.

Věškerá práva autorská,
zejména právo překladu, jsou vyhrazena.

OBSAH :

	Stránka
Seznam rozhodnutí v pořadí časovém	V. – XIII.
Rozhodnutí podle spisových značek	XIV. – XXII.
Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 13161 – 14065	1 – 1345
Věcný seznam abecední	1357 – 1547
Seznam ustanovení zákonných	1549 – 1574

Seznam rozhodnutí v pořadí časovém.

	Cis.		Cis.
leden 4. R I 1271/33 . . .	13161	leden 19. Rv I 1408/32 . . .	13195
» 4. Rv I 897/32 . . .	13162	» 19. Rv I 2538/33 . . .	13196
» 11. R I 1021/33 . . .	13163	» 19. R II 581/33 . . .	13197
» 11. R I 1165/33 . . .	13164	» 19. Rv II 59/32 . . .	13198
» 11. R I 1283/33 . . .	13165	» 20. R I 1274/33 . . .	13199
» 11. Rv I 786/32 . . .	13166	» 20. R I 1284/33 . . .	13200
» 11. Rv I 856/32 . . .	13167	» 20. Rv I 1329/32 . . .	13201
» 11. Rv I 1129/33 . . .	13168	» 20. R II 591/33 . . .	13202
» 11. Rv I 2503/33 . . .	13169	» 20. Rv II 341/32 . . .	13203
» 11. Rv II 493/32 . . .	13170	» 20. Rv II 1057/33 . . .	13204
» 12. R I 694/33 . . .	13171	» 25. R I 7/34 . . .	13205
» 12. R I 1046/33 . . .	13172	» 25. Rv I 935/32 . . .	13206
» 12. Rv I 1393/32 . . .	13173	» 25. Rv I 1493/32 . . .	13207
» 12. R II 534/33 . . .	13174	» 25. Rv I 1633/32 . . .	13208
» 12. R II 558/33 . . .	13175	» 25. R II 567/33 . . .	13209
» 12. Rv II 781/32 . . .	13176	» 25. R II 570/33 . . .	13210
» 13. Rv I 147/32 . . .	13177	» 25. R II 584/33 . . .	13211
» 13. Rv I 1338/32 . . .	13178	» 26. R I 1307/33 . . .	13212
» 13. Rv II 479/32 . . .	13179	» 26. R I 1331/33 . . .	13213
» 18. R I 1076/33 . . .	13180	» 26. R I 1338/33 . . .	13214
» 18. R I 1264/33 . . .	13181	» 26. R I 1340/33 . . .	13215
» 18. R I 1299/33 . . .	13182	» 26. R I 17/34 . . .	13216
» 18. Rv I 539/32 . . .	13183	» 26. Rv I 136/32 . . .	13217
» 18. R II 439/33 . . .	13184	» 26. Rv I 1309/32 . . .	13218
» 18. R II 473/33 . . .	13185	» 26. R II 576/33 . . .	13219
» 18. R II 552/33 . . .	13186	» 26. Rv II 346/32 . . .	13220
» 18. Rv II 380/33 . . .	13187	» 26. Rv II 551/32 . . .	13221
» 19. R I 1268/33 . . .	13188	» 26. Rv II 216/33 . . .	13222
» 19. R I 1269/33 . . .	13189	» 27. R I 1301/33 . . .	13223
» 19. R I 1311/33 . . .	13190	» 27. Rv I 1870/32 . . .	13224
» 19. R I 1318/33 . . .	13191	» 27. R II 530/33 . . .	13225
» 19. Rv I 261/32 . . .	13192	» 27. R II 595/33 . . .	13226
» 19. Rv I 1035/32 . . .	13193	» 27. R II 6/34 . . .	13227
» 19. Rv I 1161/32 . . .	13194	» 29. Ck I 2/33 . . .	13228
		» 29. Co I 4/33 . . .	13229

	Cís.
únor 1. R I 1004/33	13230
> 1. R I 1296/33	13231
> 1. R I 1303/33	13232
> 1. R I 1328/33	13233
> 1. R I 28/34	13234
> 1. Rv I 991/32	13235
> 1. Rv I 1335/32	13236
> 1. Nd II 12/34	13237
> 2. R I 1061/33	13238
> 2. R I 1336/33	13239
> 2. R I 4/34	13240
> 2. R I 10/34	13241
> 2. R I 23/34	13242
> 2. R I 25/34	13243
> 2. Rv I 240/32	13244
> 2. Rv I 1245/32	13245
> 2. Rv I 1503/32	13246
> 2. Rv I 2114/33	13247
> 2. Rv I 2527/33	13248
> 2. Rv II 424/32	13249
> 3. R I 1273/33	13250
> 3. Rv I 1153/32	13251
> 3. Rv I 1760/32	13252
> 3. Rv I 1858/32	13253
> 3. Rv I 1534/33	13254
> 3. R II 489/33	13255
> 3. R II 574/33	13256
> 3. Rv II 531/32	13257
> 8. Rv I 893/32	13258
> 8. Rv I 91/34	13259
> 8. R II 8/34	13260
> 8. Rv II 402/32	13261
> 9. R I 1251/33	13262
> 9. R I 1322/33	13263
> 9. R I 1343/33	13264
> 9. R I 29/34	13265
> 9. Rv I 433/32	13266
> 9. Rv I 1304/32	13267
> 9. Rv I 1333/32	13268
> 9. Rv I 1399/32	13269
> 9. Rv I 1405/32	13270
> 9. Rv I 1421/32	13271
> 9. Rv I 1618/32	13272
> 9. Rv I 1963/32	13273
> 9. Rv I 1148/33	13274
> 9. Rv I 2324/33	13275
> 9. Rv I 67/34	13276
> 9. R II 16/34	13277
> 9. R II 20/34	13278
> 9. R II 23/34	13279
> 9. Rv II 1095/33	13280
> 10. R I 16/34	13281
> 10. Rv II 498/32	13282
> 15. R I 1290/33	13283
> 15. R I 1309/33	13284
> 15. R I 44/34	13285

	Cís.
únor 15. Rv I 1070/32	13286
> 15. Rv I 1289/32	13287
> 15. Rv I 2530/33	13288
> 15. Rv I 126/34	13289
> 15. R II 32/34	13290
> 15. Rv II 503/32	13291
> 15. Rv II 506/32	13292
> 15. Rv II 615/32	13293
> 16. R I 1298/33	13294
> 16. R I 65/34	13295
> 16. Rv I 1101/32	13296
> 16. Rv I 1315/32	13297
> 16. R II 4/34	13298
> 17. R I 1288/33	13299
> 17. R I 96/34	13300
> 22. R I 1241/33	13301
> 22. R I 1327/33	13302
> 22. R I 119/34	13303
> 22. Rv I 1222/32	13304
> 22. Rv I 1250/32	13305
> 22. Rv I 240/34	13306
> 22. R II 35/34	13307
> 22. Rv II 322/32	13308
> 22. Rv II 631/32	13309
> 22. Rv II 48/34	13310
> 22. Rv II 77/34	13311
> 23. Rv I 395/32	13312
> 23. Rv I 1107/32	13313
> 23. Rv I 1596/32	13314
> 23. Rv I 1702/32	13315
> 23. Rv I 1785/32	13316
> 23. Rv I 1998/32	13317
> 23. R II 31/34	13318
> 24. R I 100/34	13319
> 24. Rv I 1001/32	13320
> 24. Rv I 1085/33	13321
> 24. R II 40/34	13322
> 24. Rv II 43/34	13323
březen 1. R I 24/34	13324
> 1. R I 147/34	13325
> 1. Rv I 1145/32	13326
> 1. Rv I 1568/32	13327
> 1. Rv I 2012/32	13328
> 1. Rv I 185/34	13329
> 1. Rv I 349/34	13330
> 1. R II 25/34	13331
> 1. R II 56/34	13332
> 1. R II 62/34	13333
> 1. Rv II 975/33	13334
> 1. Rv II 110/34	13335
> 2. R I 2/34	13336
> 2. Rv I 1184/32	13337
> 2. Rv I 1414/32	13338
> 2. Rv I 2052/32	13339
> 2. Rv I 2069/32	13340

	Cís.
březen 2. R II 48/34	13341
> 2. R II 79/34	13342
> 2. Rv II 525/32	13343
> 3. Rv I 1034/32	13344
> 3. Rv I 1139/32	13345
> 3. R II 339/33	13346
> 3. R II 29/34	13347
> 3. R II 42/34	13348
> 3. Rv II 876/32	13349
> 8. R I 99/34	13350
> 8. R I 148/34	13351
> 8. Rv I 1656/32	13352
> 8. R II 83/34	13353
> 8. Rv II 641/32	13354
> 9. Rv I 551/32	13355
> 9. Rv I 703/32	13356
> 9. Rv I 1377/32	13357
> 9. R II 67/34	13358
> 9. Rv II 107/34	13359
> 9. Rv II 135/34	13360
> 10. R I 149/34	13361
> 10. Rv I 355/32	13362
> 10. Rv I 1158/32	13363
> 10. R II 15/34	13364
> 15. R I 14/34	13365
> 16. R I 144/34	13366
> 16. R I 191/34	13367
> 16. Rv I 1754/32	13368
> 16. Rv I 2153/32	13369
> 16. Rv I 338/34	13370
> 16. R II 98/34	13371
> 16. Rv II 219/34	13372
> 17. R I 177/34	13373
> 17. Rv I 669/32	13374
> 17. Rv I 2202/32	13375
> 17. Rv I 2585/33	13376
> 17. R II 96/34	13377
> 19. Rv II 915/32	13378
> 22. R I 923, 924/33	13379
> 22. R I 213/34	13380
> 22. Rv I 671/32	13381
> 22. Rv I 2328/32	13382
> 22. R II 92/34	13383
> 22. Rv II 930/32	13384
> 22. Rv II 142/34	13385
> 23. R I 156/34	13386
> 23. R I 198/34	13387
> 23. R I 199/34	13388
> 23. R I 217/34	13389
> 23. Rv I 1283/32	13390
> 23. Rv I 1755/32	13391
> 23. R II 7/34	13392
> 23. Rv II 20/34	13393
> 24. R I 268/34	13394
> 24. Rv II 706/33	13395
> 27. R I 190/34	13396
> 27. R I 269/34	13397

	Cís.
březen 27. R II 77/34	13398
> 27. Rv II 787/32	13399
> 27. Rv II 184/34	13400
> 28. R I 15/34	13401
> 28. R I 127/34	13402
> 28. R I 172/34	13403
> 88. R I 193/34	13404
> 28. Rv I 2179/32	13405
> 28. Rv I 358/34	13406
> 28. R II 94/34	13407
> 28. Rv II 420/32	13408
> 29. R I 85/34	13409
> 29. R I 204/34	13410
> 29. R I 271/34	13411
> 29. R I 276/34	13412
> 29. Rv I 385/32	13413
> 29. R II 110/34	13414
> 29. Rv II 189/34	13415
duben 5. R I 240/34	13416
> 5. R I 241/34	13417
> 5. R I 251/34	13418
> 5. R I 254/34	13419
> 5. R I 262/34	13420
> 5. Rv I 1210/32	13421
> 5. Rv I 2312/32	13422
> 5. Rv I 99/34	13423
> 5. R II 113/34	13424
> 5. R II 120/34	13425
> 6. R I 296/34	13426
> 6. Rv I 1819/32	13427
> 6. Rv I 1798/33	13428
> 6. Rv I 308/34	13429
> 6. Rv I 538/34	13430
> 6. Rv I 628/34	13431
> 6. R II 11/34	13432
> 6. R II 90/34	13433
> 7. Rv I 1914/33	13434
> 7. Rv I 241/34	13435
> 7. Rv I 573/34	13436
> 12. R I 100/34	13437
> 12. R I 284/34	13438
> 12. R I 362/34	13439
> 12. R I 368/34	13440
> 12. Rv I 1753/32	13441
> 12. R II 115/34	13442
> 12. R II 126/34	13443
> 12. R II 137/34	13444
> 12. Rv II 560/32	13445
> 13. R I 130/34	13446
> 13. R I 274/34	13447
> 13. R I 311/34	13448
> 13. R I 322/34	13449
> 13. R I 345/34	13450
> 13. Rv I 1843/32	13451
> 13. R II 123/34	13452

		Cís.
duben	13. R II 136/34	13453
»	13. Rv II 179/32	13454
»	13. Rv II 262/34	13455
»	14. R I 325/34	13456
»	14. R I 357/34	13457
»	14. Rv II 649/33	13458
»	14. Rv II 321/34	13459
»	19. R I 1192/33	13460
»	19. R I 132, 133/34	13461
»	19. R I 352/34	13462
»	19. R I 367/34	13463
»	19. Rv I 942/32	13464
»	19. Rv I 124/34	13465
»	19. R II 5/34	13466
»	20. R I 221/34	13467
»	20. R I 334/34	13468
»	20. R I 340/34	13469
»	20. R I 401/34	13470
»	20. R I 407/34	13471
»	20. Rv I 1293/32	13472
»	20. Rv I 1375/32	13473
»	20. Rv I 35/33	13474
»	20. Rv I 159/34	13475
»	20. Rv I 502/34	13476
»	20. R II 142/34	13477
»	20. Rv II 654/32	13478
»	21. R I 113/34	13479
»	21. R I 387/34	13480
»	21. Rv I 84/33	13481
»	21. Rv I 1221/33	13482
»	26. R I 435/34	13483
»	26. R I 439/34	13484
»	26. Rv I 2319/32	13485
»	26. Rv I 635/34	13486
»	26. R II 182/34	13487
»	27. R I 225/34	13488
»	27. R I 343/34	13489
»	27. Rv I 392/32	13490
»	27. Rv I 111/33	13491
»	27. Rv I 465/34	13492
»	27. Rv I 717/34	13493
»	27. R II 174/34	13494
»	27. Rv II 630/32	13495
»	28. R II 189/34	13496
květen	3. R I 237/34	13497
»	3. R I 402/34	13498
»	3. Rv I 1783/32	13499
»	3. Rv I 2068/32	13500
»	3. Rv II 465/32	13501
»	4. R I 261/34	13502
»	4. R I 384/34	13503
»	4. R I 452/34	13504
»	4. Rv I 1238/32	13505
»	4. Rv I 596/34	13506
»	4. R II 175/34	13507

		Cís.
květen	4. R II 180/34	13508
»	4. Rv II 455/32	13509
»	4. Rv II 708/32	13510
»	5. Rv I 1606/32	13511
»	5. Rv I 1644/32	13512
»	5. Rv I 839/34	13513
»	9. R I 386/34	13514
»	9. Rv I 657/32	13515
»	9. Rv I 797/34	13516
»	9. Rv I 866/34	13517
»	9. R II 122/34	13518
»	9. R II 207/34	13519
»	11. R I 385/34	13520
»	11. R I 510/34	13521
»	11. Rv I 1334/32	13522
»	11. Rv I 1904/32	13523
»	11. Rv I 1917/32	13524
»	11. Rv I 1925/32	13525
»	11. Rv I 737/34	13526
»	11. Rv I 896/34	13527
»	11. R II 188/34	13528
»	11. R II 201/34	13529
»	11. Rv II 467/32	13530
»	11. Rv II 319/34	13531
»	12. R I 455/34	13532
»	12. Rv I 215/34	13533
»	12. R II 171/34	13534
»	12. R II 211/34	13535
»	12. Rv II 425/34	13536
»	17. R I 400/34	13537
»	17. R I 432/34	13538
»	17. R I 519/34	13539
»	17. R I 535/34	13540
»	17. R I 537/34	13541
»	17. Rv I 620/32	13542
»	17. Rv I 1620/32	13543
»	17. Rv I 1831/32	13544
»	17. Rv I 1874/32	13545
»	17. Rv I 1920/32	13546
»	17. Rv I 1930/32	13547
»	17. Rv I 774/34	13548
»	17. Rv I 801/34	13549
»	17. Rv I 956/34	13550
»	17. R II 210/34	13551
»	17. Rv II 13/33	13552
»	18. R I 477/34	13553
»	18. R I 517/34	13554
»	18. Rv I 2018/32	13555
»	18. Rv I 505/33	13556
»	18. Rv I 411/34	13557
»	18. Rv I 412/34	13558
»	18. Rv I 947/34	13559
»	18. R II 218/34	13560
»	18. R II 231/34	13561
»	24. R I 60/34	13562
»	24. R I 441/34	13563
»	24. R I 458/34	13564

		Cís.
květen	24. R I 529/34	13565
»	24. R I 541/34	13566
»	24. Rv I 1432/32	13567
»	24. Rv I 1795/32	13568
»	24. Rv I 209/33	13569
»	24. R II 26/34	13570
»	25. R I 489/34	13571
»	25. Rv I 1893/32	13572
»	25. Rv I 665/34	13573
»	25. Rv I 907/34	13574
»	25. R II 255/34	13575
»	26. Rv I 2289/32	13576
»	26. Rv I 666/34	13577
»	26. Rv II 183/33	13578
»	26. Rv II 499/34	13579
»	30. R I 312/34	13580
»	30. R I 431/34	13581
»	30. R I 558/34	13582
»	30. Rv I 1527/32	13583
»	30. Rv I 1658/32	13584
»	30. Rv I 1672/32	13585
»	30. Rv I 25/34	13586
»	30. R II 221/34	13587
červen	1. R I 491/34	13588
»	1. R I 518/34	13589
»	1. R I 526/34	13590
»	1. R I 527/34	13591
»	1. R I 577/34	13592
»	1. Rv I 571/33	13593
»	1. Rv I 653/34	13594
»	1. R II 203/34	13595
»	1. Rv II 452/32	13596
»	1. Rv II 698/32	13597
»	1. Rv II 53/33	13598
»	2. R I 415/34	13599
»	2. R I 492/34	13600
»	2. R I 500/34	13601
»	2. R I 550/34	13602
»	2. Rv I 1993/32	13603
»	2. Rv II 504/34	13604
»	7. R I 389/34	13605
»	7. R I 524/34	13606
»	7. R I 616/34	13607
»	7. Rv I 1830/32	13608
»	7. Rv I 1944/32	13609
»	7. Rv I 2020/32	13610
»	7. Rv I 2040/32	13611
»	7. Rv I 969/34	13612
»	7. R II 147/34	13613
»	7. R II 169/34	13614
»	7. R II 227/34	13615
»	7. R II 283/34	13616
»	7. Rv II 778/32	13617
»	8. R I 570/34	13618
»	8. R I 576/34	13619
»	8. R I 589/34	13620

		Cís.
červen	8. R I 590/34	13621
»	8. R I 637/34	13622
»	8. R I 664/34	13623
»	8. Rv I 1610/32	13624
»	8. Rv I 1790/32	13625
»	8. Rv I 1950/32	13626
»	8. Rv I 659/33	13627
»	9. R I 318/34	13628
»	9. R I 440/34	13629
»	9. R I 567/34	13630
»	9. R I 624/34	13631
»	9. Rv I 2370/32	13632
»	9. Rv I 686/33	13633
»	9. Rv I 2054/33	13634
»	9. Rv I 2118/33	13635
»	9. Rv I 877/34	13636
»	13. R I 662/34	13637
»	13. Rv I 347/32	13638
»	13. Rv I 902/32	13639
»	13. Rv I 127/33	13640
»	13. R II 278/34	13641
»	13. Rv II 767/33	13642
»	14. R I 530/34	13643
»	14. R I 539/34	13644
»	14. R I 540/34	13645
»	14. R I 625/34	13646
»	14. Rv I 2031/32	13647
»	14. R II 184/34	13648
»	15. R I 548/34	13649
»	15. R I 578/34	13650
»	15. R I 581/34	13651
»	15. R I 655/34	13652
»	15. Rv I 2070/32	13653
»	15. Rv I 899/34	13654
»	15. Rv I 1195/34	13655
»	15. Rv I 1216/34	13656
»	15. R II 87/34	13657
»	16. R I 593/34	13658
»	16. R I 595/34	13659
»	16. Rv I 1140/34	13660
»	21. R I 255/34	13661
»	21. R I 528/34	13662
»	21. R I 585/34	13663
»	21. R I 650/34	13664
»	21. Rv I 462/34	13665
»	21. R II 216/34	13666
»	21. Rv II 401/34	13667
»	21. Rv II 446/34	13668
»	22. Rv I 696/33	13669
»	22. Rv I 11/34	13670
»	22. Rv I 921/34	13671
»	22. Rv I 954/34	13672
»	22. Rv II 475/32	13673
»	22. Rv II 405/34	13674
»	23. R II 311/34	13675
»	23. Rv II 275/33	13676

		Čís.
červen	27. R I 412/34	13677
»	27. R I 523/34	13678
»	27. R I 618/34	13679
»	27. R I 736/34	13680
»	27. R I 747/34	13681
»	27. Rv I 1747/32	13682
»	27. Rv I 462/33	13683
»	27. Rv I 735/33	13684
»	27. Rv I 1192/33	13685
»	27. Rv I 549/34	13686
»	27. Rv I 602/34	13687
»	27. Rv I 634/34	13688
»	27. Rv I 1257/34	13689
»	27. R II 276/34	13690
»	27. R II 285/34	13691
»	27. R II 296/34	13692
»	27. R II 313/34	13693
»	27. Rv II 285/32	13694
»	27. Rv II 628/32	13695
»	27. Rv II 796/32	13696
»	27. Rv II 459/34	13697
»	27. Rv II 477/34	13698
»	28. R I 605/34	13699
»	28. R I 649/34	13700
»	28. R I 708/34	13701
»	28. Rv I 426/33	13702
»	28. Rv I 756/33	13703
»	28. Rv I 1675/33	13704
»	28. Rv I 825/34	13705
»	28. R II 300/34	13706
»	28. R II 319/34	13707
»	28. Rv II 282/32	13708
»	28. Rv II 352/32	13709
»	28. Rv II 639/32	13710
»	28. Rv II 543/34	13711
»	30. R II 309/34	13712
červenec	3. R I 677/34	13713
»	3. Rv I 85/33	13714
»	3. R II 324/34	13715
»	3. Rv II 442/34	13716
»	3. Rv II 588/34	13717
»	4. R I 717/34	13718
»	4. Rv I 1101/34	13719
»	13. Rv I 1295/34	13720
»	13. Rv I 1362/34	13721
»	13. Rv II 552/34	13722
září	1. R I 757/34	13723
»	1. R I 761/34	13724
»	1. R I 793/34	13725
»	1. R I 1051/34	13726
»	1. Rv I 2326/32	13727
»	6. R I 670/34	13728
»	6. R I 773/34	13729
»	6. R I 794/34	13730

		Čís.
září	6. Rv I 1381/32	13731
»	6. Rv I 1961/32	13732
»	6. Rv I 1331/34	13733
»	6. R II 281/34	13734
»	6. R II 312/34	13735
»	6. R II 325/34	13736
»	6. R II 345/34	13737
»	6. Rv II 349/34	13738
»	7. Rv I 534/33	13739
»	7. Rv I 1079/34	13740
»	8. Rv I 848/33	13741
»	8. Rv I 1872/34	13742
»	8. R II 240/34	13743
»	8. R II 304/34	13744
»	13. R I 734/34	13745
»	13. R I 925/34	13746
»	13. R I 926/34	13747
»	13. R I 1001/34	13748
»	13. Rv I 1629/32	13749
»	13. Rv I 2187/32	13750
»	13. Rv I 835/33	13751
»	13. R II 187/34	13752
»	13. Rv II 460/34	13753
»	14. R I 805/34	13754
»	14. R I 1070/34	13755
»	14. Rv I 2304/32	10756
»	14. Rv I 1540/34	13757
»	14. Rv I 1543/34	13758
»	14. R II 356/34	13759
»	14. Rv II 842/32	13760
»	14. Rv II 1/33	13761
»	15. R I 766/34	13762
»	15. R I 828/34	13763
»	15. R I 851/34	13764
»	15. R I 991/34	13765
»	15. R I 1082/34	13766
»	15. Rv I 428/34	13767
»	15. Rv I 1813/34	13768
»	15. R II 334/34	13769
»	20. R I 598/34	13770
»	20. R I 679/34	13771
»	20. R I 759/34	13772
»	20. R I 760/34	13773
»	20. R I 786/34	13774
»	20. R I 807/34	13775
»	20. R I 825/34	13776
»	20. R I 1058/34	13777
»	20. Rv I 2232/32	13778
»	20. R II 267/34	13779
»	20. R II 368/34	13780
»	20. Rv II 845/32	13781
»	20. Rv II 1091/33	13782
»	21. R I 775/34	13783
»	21. R I 778/34	13784
»	21. R I 835/34	13785
»	21. R I 857/34	13786
»	21. R I 877/34	13787

		Čís.
září	21. Rv I 1879/33	13788
»	21. Rv I 1449/34	13789
»	21. R II 366/34	13790
»	21. Rv II 668/32	13791
»	22. R II 333/34	13792
»	22. R II 361/34	13793
»	22. Rv II 683/32	13794
»	26. R I 697/34	13795
»	26. R I 808/34	13796
»	26. R I 968/34	13797
»	26. R I 1050/34	13798
»	26. Rv I 2376/32	13799
»	26. Rv I 1207/33	13800
»	27. R I 804/34	13801
»	27. R I 848/34	13802
»	27. R I 904/34	13803
»	27. R I 1033/34	13804
»	27. R II 359/34	13805
»	27. R II 371—374/34	13806
»	27. Rv II 442/33	13807
»	29. R I 855/34	13808
»	29. R I 868/34	13809
»	29. R I 933/34	13810
»	29. R I 1012/34	13811
»	29. R I 1022/34	13812
»	29. R I 1039/34	13813
»	29. R II 328/34	13814
»	29. Rv II 694/34	13815
říjen	4. Rv I 1815/32	13816
»	4. Rv I 2315/32	13817
»	4. Rv I 2345/32	13818
»	4. Rv II 907/32	13819
»	4. Rv II 916/32	13820
»	4. Rv II 467/34	13821
»	5. R I 900/34	13822
»	5. R I 914/34	13823
»	5. Rv II 673/34	13824
»	5. Rv II 845/34	13825
»	6. R I 1099/34	13826
»	6. Rv I 1085/34	13827
»	6. Rv II 399/33	13828
»	11. Rv I 2411/32	13829
»	11. Rv II 590/33	13830
»	11. Rv II 200/34	13831
»	11. Rv II 634/34	13832
»	12. R I 908/34	13833
»	12. R I 976/34	13834
»	12. R I 1002/34	13835
»	12. R I 1213/34	13836
»	12. Rv I 491/33	13837
»	12. Rv I 1021/33	13838
»	12. R II 419/34	13839
»	12. R II 447/34	13840
»	12. Rv II 808/32	13841
»	13. R I 903/34	13842
»	13. R I 937/34	13843

		Čís.
říjen	13. Rv II 413/33	13844
»	13. Rv II 761/34	13845
»	15. Pres. 1865/33	13846
»	18. R I 936/34	13847
»	18. R I 1003/34	13848
»	18. R I 1217/34	13849
»	18. Rv I 1118/33	13850
»	18. Rv I 1158/34	13851
»	18. R II 403/34	13852
»	18. Rv II 398/32	13853
»	18. Rv II 399/32	13854
»	18. Rv II 879/32	13855
»	18. Rv II 91/34	13856
»	18. Rv II 477/34	13857
»	19. R I 295/34	13858
»	19. R I 888/34	13859
»	19. R I 1146/34	13860
»	19. R I 1183/34	13861
»	19. Rv I 824/34	13862
»	19. Rv I 1084/34	13863
»	19. Rv I 1375/34	13864
»	19. Rv I 1600/34	13865
»	19. Rv I 1885/34	13866
»	19. R II 459/34	13867
»	19. R II 486/34	13868
»	19. Rv II 131/33	13869
»	19. Rv II 386/34	13870
»	20. Rv II 817/34	13871
»	25. R I 592/34	13872
»	25. R I 1009/34	13873
»	25. R I 1011/34	13874
»	25. R I 1014/34	13875
»	25. R I 1016/34	13876
»	25. R I 1090/34	13877
»	25. R I 1172/34	13878
»	25. Rv I 1466/32	13879
»	25. Rv I 1863/32	13880
»	25. Rv I 2170/32	13881
»	25. Rv I 283/33	13882
»	25. Rv I 1465/34	13883
»	25. Rv I 1584/34	13884
»	25. R II 462/34	13885
»	25. R II 474/34	13886
»	25. Rv II 849/34	13887
»	26. R I 963/34	13888
»	26. R I 985/34	13889
»	26. R I 1126/34	13890
»	26. R I 1185/34	13891
»	26. R I 1265/34	13892
»	26. Rv I 2066/34	13893
»	27. Rv I 2541/33	13894
»	27. Rv II 88/34	13895
»	27. Rv II 718/34	13896
»	31. R I 1024/34	13897
»	31. R I 1026/34	13898
»	31. R I 1055/34	13899

		Čís.
říjen	31. R I 1136/34	13900
»	31. R I 1174/34	13901
»	31. R I 1207/34	13902
»	31. R I 1212/34	13903
»	31. Rv I 1068/32	13904
»	31. Rv I 1851/32	13905
»	31. Rv I 20/33	13906
»	31. Rv I 37/33	13907
»	31. R II 435/34	13908
»	31. Rv II 589/32	13909
listopad	2. R I 941/34	13910
»	2. R I 1139/34	13911
»	2. R I 1160/34	13912
»	2. R I 1177/34	13913
»	2. R I 1180/34	13914
»	2. R I 1231/34	13915
»	2. R I 1243/34	13916
»	2. R I 1263/34	13917
»	2. Rv I 1429/32	13918
»	2. Rv I 1890/34	13919
»	2. R II 397/34	13920
»	2. R II 524/34	13921
»	5. R I 978/34	13922
»	5. R I 1184/34	13923
»	8. R I 1107/34	13924
»	8. R I 1342/34	13925
»	8. Rv I 1260/32	13926
»	8. Rv I 38/33	13927
»	8. Rv I 110/33	13928
»	8. Rv I 2119/34	13929
»	8. Rv II 237/33	13930
»	9. R I 1198/34	13931
»	9. Rv I 2186/34	13932
»	10. R I 1320/34	13933
»	10. Rv II 831/34	13934
»	15. R I 1193/34	13935
»	15. R I 1246/34	13936
»	15. R I 1332/34	13937
»	15. R I 1350/34	13938
»	15. Rv I 361/33	13939
»	15. Rv I 2209/34	13940
»	15. Rv II 28/33	13941
»	15. Rv II 64/33	13942
»	15. Rv II 770/33	13943
»	15. Rv II 814/34	13944
»	15. Rv II 898/34	13945
»	16. R I 1120/34	13946
»	16. R I 1200/34	13947
»	16. R I 1237/34	13948
»	16. R I 1298/34	13949
»	16. R II 515/34	13950
»	16. Rv II 366/33	13951
»	17. Rv II 807/32	13952
»	21. R I 1203/34	13953
»	21. R II 518/34	13954

		Čís.
listopad	22. R I 845/34	13955
»	22. Rv I 1529/32	13956
»	22. Rv I 2076/32	13957
»	22. Rv I 2393/32	13958
»	22. Rv I 1954/34	13959
»	22. Rv I 2300/34	13960
»	22. R II 516/34	13961
»	22. Rv II 706/32	13962
»	22. Rv II 801/34	13963
»	23. R I 1041/34	13964
»	23. R I 1104/34	13965
»	23. R I 1255/34	13966
»	23. R I 1292/34	13967
»	23. R I 1317/34	13968
»	23. Rv I 78/33	13969
»	23. Rv I 1511/34	13970
»	23. Rv I 1820/34	13971
»	23. Rv II 44/33	13972
»	25. Rv II 76/33	13973
»	23. Rv II 966/34	13974
»	24. Rv I 1695/32	13975
»	24. Rv I 1822/32	13976
»	24. Rv I 10/33	13977
»	24. Rv I 603/33	13978
»	24. Rv I 2161/34	13979
»	24. Rv II 848/32	13980
»	29. R I 1166/34	13981
»	29. R I 1333/34	13982
»	29. R I 1389/34	13983
»	29. R I 1423/34	13984
»	29. R I 1446/34	13985
»	29. R I 1464/34	13986
»	29. Rv I 2051/34	13987
»	29. Rv II 946/33	13988
»	29. Rv II 824/34	13989
»	30. R I 1293/34	13990
»	30. R I 1327/34	13991
»	30. R I 1392/34	13992
»	30. R I 1430/34	13993
»	30. Rv I 2128/32	13994
»	30. R II 527/34	13995
»	30. Rv II 933/32	13996
prosinec	1. R I 1353/34	13997
»	1. Rv I 1767/34	13998
»	1. Rv I 1964/34	13999
»	1. R II 293/34	14000
»	1. Rv II 182/33	14001
»	3. Co I 2/34	14002
»	5. Rv I 1604/33	14003
»	5. Nd I 476/34	14004
»	5. Rv II 837/32	14005
»	6. R I 1228/34	14006
»	6. R I 1244/34	14007
»	6. R I 1453/34	14008
»	6. Rv I 246/33	14009
»	6. Rv I 2168/34	14010

		Čís.
prosinec	6. Rv I 2307/34	14011
»	6. Rv I 2526/34	14012
»	6. R II 554/34	14013
»	6. R II 589/34	14014
»	6. Rv II 59/33	14015
»	6. Rv II 204/33	14016
»	6. Rv II 968/33	14017
»	7. R I 923/34	14018
»	7. R I 1145/34	14019
»	7. R I 1399/34	14020
»	7. R I 1475/34	14021
»	7. Rv I 1937/32	14022
»	7. Rv I 1188/33	14023
»	7. Rv I 2447/34	14024
»	7. Rv I 2553/34	14025
»	12. R I 1223/34	14026
»	12. R I 1269/34	14027
»	12. R I 1284/34	14028
»	12. R I 1530/34	14029
»	12. Rv I 236/33	14030
»	13. R I 1338/34	14031
»	13. R I 1473/34	14032
»	13. Rv I 1794/32	14033
»	13. Rv I 2004/32	14034
»	13. Rv I 1896/34	14035
»	13. Rv I 2445/34	14036
»	13. R II 500/34	14037

		Čís.
prosinec	13. R II 503/34	14038
»	13. R II 565/34	14039
»	13. R II 592/34	14040
»	13. R II 598/34	14041
»	13. Nd II 125/34	14042
»	14. R I 924/34	14043
»	14. R I 1395/34	14044
»	14. R I 1401/34	14045
»	14. R I 1456/34	14046
»	14. R II 557/34	14047
»	14. R II 597/34	14048
»	14. Rv II 512/33	14049
»	14. Rv II 710/33	14050
»	19. R I 1499/34	14051
»	19. Rv I 1571/32	14052
»	19. Rv I 2150/32	14053
»	19. Rv I 2551/34	14054
»	19. Rv II 806/32	14055
»	20. Rv I 2403/32	14056
»	20. Rv I 1174/33	14057
»	20. R II 555/34	14058
»	20. R II 647/34	14059
»	21. Rv I 99/33	14060
»	21. Rv II 643/34	14061
»	22. R I 1498/34	14062
»	22. Rv I 2538/34	14063
»	22. Nd I 495/34	14064
»	22. R II 593/34	14065

Seznam rozhodnutí podle spisových značek.

R I		Čís.	R I		Čís.	R I		Čís.	R I		Čís.
R I	1870/32	13224	R I	7/34	13205	R I	254/34	13419	R I	526/34	13590
»	1870/32	13224	»	10/34	13241	»	255/34	13661	»	527/34	13591
»	694/33	13171	»	14/34	13365	»	261/34	13502	»	528/34	13662
»	923/33	13379	»	15/34	13401	»	262/34	13420	»	529/34	13565
»	924/33	13379	»	16/34	13281	»	268/34	13394	»	530/34	13643
»	1004/33	13230	»	17/34	13216	»	269/34	13397	»	535/34	13540
»	1021/33	13163	»	23/34	13242	»	271/34	13411	»	537/34	13541
»	1046/33	13172	»	24/34	13324	»	274/34	13447	»	539/34	13644
»	1061/33	13238	»	25/34	13243	»	276/34	13412	»	540/34	13645
»	1076/33	13180	»	28/34	13234	»	284/34	13438	»	541/34	13566
»	1165/33	13164	»	29/34	13265	»	295/34	13858	»	548/34	13649
»	1192/33	13460	»	44/34	13285	»	296/34	13426	»	550/34	13602
»	1241/33	13301	»	60/34	13562	»	311/34	13448	»	558/34	13582
»	1251/33	13262	»	65/34	13295	»	312/34	13580	»	567/34	13630
»	1264/33	13181	»	85/34	13409	»	318/34	13628	»	570/34	13618
»	1268/33	13188	»	96/34	13300	»	322/34	13449	»	576/34	13619
»	1269/33	13189	»	99/34	13350	»	325/34	13456	»	577/34	13592
»	1271/33	13161	»	100/34	13319, 13437	»	334/34	13468	»	578/34	13650
»	1273/33	13250	»	113/34	13479	»	340/34	13469	»	581/34	13651
»	1274/33	13199	»	119/34	13303	»	343/34	13489	»	585/34	13663
»	1283/33	13165	»	127/34	13402	»	345/34	13450	»	589/34	13620
»	1284/33	13200	»	130/34	13446	»	352/34	13462	»	590/34	13621
»	1288/33	13299	»	132/34	13461	»	357/34	13457	»	592/34	13872
»	1290/33	13283	»	133/34	13461	»	362/34	13439	»	593/34	13658
»	1296/33	13231	»	144/34	13366	»	367/34	13463	»	595/34	13659
»	1298/33	13294	»	147/34	13325	»	368/34	13440	»	598/34	13659
»	1299/33	13182	»	148/34	13351	»	384/34	13503	»	605/34	13699
»	1301/33	13223	»	149/34	13361	»	385/34	13520	»	616/34	13607
»	1303/33	13232	»	156/34	13386	»	386/34	13514	»	624/34	13631
»	1307/33	13212	»	172/34	13403	»	387/34	13480	»	625/34	13646
»	1309/33	13284	»	177/34	13373	»	389/34	13605	»	637/34	13622
»	1311/33	13190	»	179/34	13373	»	400/34	13537	»	649/34	13700
»	1318/33	13191	»	190/34	13396	»	401/34	13470	»	650/34	13664
»	1322/33	13263	»	191/34	13367	»	402/34	13498	»	655/34	13652
»	1327/33	13302	»	193/34	13404	»	407/34	13471	»	662/34	13637
»	1328/33	13233	»	198/34	13387	»	412/34	13677	»	664/34	13623
»	1331/33	13213	»	199/34	13388	»	415/34	13599	»	670/34	13728
»	1336/33	13239	»	204/34	13410	»	431/34	13581	»	677/34	13713
»	1338/33	13214	»	213/34	13380	»	432/34	13538	»	679/34	13771
»	1340/33	13215	»	217/34	13389	»	435/34	13483	»	697/34	13795
»	1343/33	13264	»	221/34	13467	»	439/34	13484	»	708/34	13701
»	2/34	13336	»	225/34	13488	»	440/34	13629	»	717/34	13718
»	4/34	13240	»	237/34	13497	»	441/34	13563	»	734/34	13745
			»	240/34	13416	»	452/34	13504	»	736/34	13680
			»	241/34	13417	»	455/34	13532	»	747/34	13681
			»	251/34	13418	»	458/34	13564	»	757/34	13723
						»	477/34	13553	»	759/34	13772
						»	489/34	13571	»	760/34	13773
						»	491/34	13588	»	761/34	13724
						»	492/34	13600	»	766/34	13762
						»	500/34	13601	»	773/34	13729
						»	510/34	13521	»	775/34	13783
						»	517/34	13554	»	778/34	13784
						»	518/34	13589	»	786/34	13774
						»	519/34	13539	»	793/34	13725
						»	523/34	13678	»	794/34	13730
						»	524/34	13606			

	Čís.		Čís.
R I 804/34	13801	R I 1099/34	13826
» 805/34	13754	» 1104/34	13965
» 807/34	13775	» 1107/34	13924
» 808/34	13796	» 1120/34	13946
» 816/34	13679	» 1126/34	13890
» 825/34	13776	» 1136/34	13900
» 828/34	13763	» 1139/34	13911
» 835/34	13785	» 1145/34	14019
» 845/34	13955	» 1146/34	13860
» 848/34	13802	» 1160/34	13912
» 851/34	13764	» 1166/34	13981
» 855/34	13808	» 1172/34	13878
» 857/34	13786	» 1174/34	13901
» 868/34	13809	» 1177/34	13913
» 877/34	13787	» 1180/34	13914
» 888/34	13859	» 1183/34	13861
» 900/34	13822	» 1184/34	13923
» 903/34	13842	» 1185/34	13891
» 904/34	13803	» 1193/34	13935
» 908/34	13833	» 1198/34	13931
» 914/34	13823	» 1200/34	13947
» 923/34	14018	» 1203/34	13953
» 924/34	14043	» 1207/34	13902
» 925/34	13746	» 1212/34	13903
» 926/34	13747	» 1213/34	13836
» 933/34	13810	» 1217/34	13849
» 936/34	13847	» 1223/34	14026
» 937/34	13843	» 1228/34	14006
» 941/34	13910	» 1231/34	13915
» 963/34	13888	» 1237/34	13948
» 968/34	13797	» 1243/34	13916
» 976/34	13834	» 1244/34	14007
» 978/34	13922	» 1246/34	13936
» 985/34	13889	» 1255/34	13966
» 991/34	13765	» 1263/34	13917
» 1001/34	13748	» 1265/34	13892
» 1002/34	13835	» 1269/34	14027
» 1003/34	13848	» 1284/34	14028
» 1009/34	13873	» 1292/34	13967
» 1011/34	13874	» 1293/34	13990
» 1012/34	13811	» 1298/34	13949
» 1014/34	13875	» 1317/34	13968
» 1016/34	13876	» 1320/34	13933
» 1022/34	13812	» 1327/34	13991
» 1024/34	13897	» 1332/34	13937
» 1026/34	13898	» 1333/34	13982
» 1033/34	13804	» 1338/34	14031
» 1039/34	13813	» 1342/34	13925
» 1041/34	13964	» 1350/34	13938
» 1050/34	13798	» 1353/34	13997
» 1051/34	13726	» 1389/34	13983
» 1055/34	13899	» 1392/34	13992
» 1058/34	13777	» 1395/34	14044
» 1070/34	13755	» 1399/34	14020
» 1082/34	13766	» 1401/34	14045
» 1090/34	13877	» 1423/34	13984
		» 1430/34	13993

	Čis.
R I 1446/34	13985
» 1453/34	14008
» 1456/34	14046
» 1464/34	13986
» 1473/34	14032
» 1475/34	14021
» 1498/34	14062
» 1499/34	14051
» 1530/34	14029

Rv I

Rv I 136/32	13217
» 147/32	13244
» 240/32	13244
» 261/32	13192
» 347/32	13638
» 355/32	13362
» 385/32	13413
» 392/32	13490
» 395/32	13312
» 433/32	13266
» 539/32	13183
» 551/32	13355
» 620/32	13542
» 657/32	13515
» 669/32	13374
» 671/32	13381
» 703/32	13356
» 786/32	13166
» 856/32	13167
» 893/32	13258
» 897/32	13162
» 902/32	13639
» 935/32	13206
» 42/32	13464
» 991/32	13235
» 1001/32	13320
» 1034/32	13344
» 1035/32	13193
» 1068/32	13904
» 1070/32	13286
» 1101/32	13296
» 1107/32	13313
» 1139/32	13345
» 1145/32	13326
» 1153/32	13251
» 1158/32	13363
» 1161/32	13194
» 1184/32	13337
» 1210/32	13421
» 1222/32	13304
» 1238/32	13505
» 1245/32	13245
» 1250/32	13305
» 1260/32	13926
» 1283/32	13390
» 1289/32	13287

Rv I 1293/32	13472
» 1304/32	13267
» 1309/32	13213
» 1315/32	13297
» 1329/32	13201
» 1333/32	13268
» 1334/32	13522
» 1335/32	13236
» 1338/32	13178
» 1375/32	13473
» 1377/32	13357
» 1381/32	13731
» 1393/32	13173
» 1399/32	13269
» 1405/32	13270
» 1408/32	13195
» 1414/32	13338
» 1421/32	13271
» 1429/32	13918
» 1432/32	13567
» 1466/32	13879
» 1493/32	13207
» 1503/32	13246
» 1527/32	13583
» 1529/32	13956
» 1568/32	13327
» 1571/32	14052
» 1596/32	13314
» 1606/32	13511
» 1610/32	13624
» 1618/32	13272
» 1620/32	13543
» 1629/32	13749
» 1633/32	13208
» 1644/32	13512
» 1656/32	13352
» 1658/32	13584
» 1672/32	13585
» 1695/32	13975
» 1702/32	13315
» 1747/32	13682
» 1753/32	13441
» 1754/32	13368
» 1755/32	13391
» 1760/32	13252
» 1783/32	13499
» 1785/32	13316
» 1790/32	13625
» 1794/32	14033
» 1795/32	13568
» 1815/32	13816
» 1819/32	13427
» 1822/32	13976
» 1830/32	13608
» 1831/32	13544
» 1843/32	13451

	Cis.
Rv I 1851/32	13905
» 1858/32	13253
» 1863/32	13880
» 1870/32	13224
» 1874/32	13545
» 1893/32	13572
» 1904/32	13523
» 1917/32	13524
» 1920/32	13546
» 1925/32	13525
» 1930/32	13547
» 1937/32	14022
» 1944/32	13609
» 1950/32	13626
» 1961/32	13732
» 1963/32	13273
» 1993/32	13603
» 1998/32	13317
» 2004/32	14034
» 2012/32	13328
» 2018/32	13555
» 2020/32	13610
» 2031/32	13647
» 2040/32	13611
» 2052/32	13339
» 2068/32	13500
» 2069/32	13340
» 2070/32	13653
» 2076/32	13957
» 2128/32	13994
» 2150/32	14053
» 2153/32	13369
» 2170/32	13881
» 2179/32	13405
» 2187/32	13750
» 2202/32	13375
» 2232/32	13778
» 2289/32	13576
» 2304/32	13756
» 2312/32	13422
» 2315/32	13817
» 2319/32	13485
» 2326/32	13727
» 2328/32	13382
» 2345/32	13818
» 2370/32	13632
» 2376/32	13799
» 2393/32	13958
» 2403/32	14056
» 2411/32	13829
» 10/33	13977
» 20/33	13906
» 35/33	13474
» 20/33	13906
» 38/33	13927
» 78/33	13969

	Cis.
Rv I 84/33	13481
» 85/33	13714
» 99/33	14060
» 110/33	13928
» 111/33	13491
» 127/33	13640
» 209/33	13569
» 236/33	14030
» 246/33	14009
» 283/33	13882
» 361/33	13939
» 426/33	13702
» 462/33	13683
» 491/33	13837
» 505/33	13556
» 534/33	13739
» 571/33	13593
» 603/33	13978
» 659/33	13627
» 686/33	13633
» 696/33	13669
» 735/33	13684
» 756/33	13703
» 835/33	13751
» 848/33	13741
» 1021/33	13838
» 1085/33	13321
» 1118/33	13850
» 1129/33	13168
» 1148/33	13274
» 1174/33	14057
» 1188/33	14023
» 1192/33	13685
» 1207/33	13800
» 1221/33	13482
» 1534/33	13254
» 1604/33	14003
» 1675/33	13704
» 1798/33	13428
» 1879/33	13788
» 1914/33	13434
» 2054/33	13634
» 2114/33	13247
» 2118/33	13635
» 2324/33	13275
» 2503/33	13169
» 2527/33	13248
» 2530/33	13288
» 2538/33	13196
» 2541/33	13894
» 2585/33	13376
» 11/34	13670
» 25/34	13586
» 67/34	13276
» 91/34	13259
» 99/34	13423
» 124/34	13465

	Cis.
Rv I 126/34	13289
» 159/34	13475
» 185/34	13329
» 215/34	13533
» 240/34	13306
» 241/34	13435
» 308/34	13429
» 338/34	13370
» 349/34	13330
» 358/34	13406
» 411/34	13557
» 412/34	13558
» 428/34	13767
» 462/34	13665
» 465/34	13492
» 502/34	13476
» 538/34	13430
» 549/34	13686
» 573/34	13436
» 596/34	13506
» 602/34	13687
» 628/34	13431
» 634/34	13688
» 635/34	13486
» 653/34	13594
» 665/34	13573
» 666/34	13577
» 717/34	13493
» 737/34	13526
» 774/34	13548
» 797/34	13516
» 801/34	13549
» 824/34	13862
» 825/34	13705
» 839/34	13513
» 866/34	13517
» 877/34	13636
» 896/34	13527
» 899/34	13654
» 907/34	13574
» 921/34	13671
» 947/34	13559
» 954/34	13672
» 956/34	13550
» 969/34	13612
» 1079/34	13740
» 1084/34	13863
» 1085/34	13827
» 1101/34	13719
» 1140/34	13660
» 1158/34	13851
» 1195/34	13655
» 1216/34	13656
» 1257/34	13689
» 1295/34	13720
» 1331/34	13733
» 1362/34	13721

	Cis.
Rv I 1375/34	13864
» 1449/34	13789
» 1465/34	13883
» 1511/34	13970
» 1540/34	13757
» 1543/34	13758
» 1584/34	13884
» 1600/34	13865
» 1767/34	13998
» 1813/34	13768
» 1820/34	13971
» 1872/34	13742
» 1885/34	13866
» 1890/34	13919
» 1896/34	14035
» 1954/34	13959
» 1964/34	13999
» 2051/34	13987
» 2066/34	13893
» 2119/34	13929
» 2161/34	13979
» 2168/34	14010
» 2186/34	13932
» 2209/34	13940
» 2300/34	13960
» 2307/34	14011
» 2445/34	14036
» 2447/34	14024
» 2526/34	14012
» 2538/34	14063
» 2551/34	14054
» 2553/34	14025
R II	
R II 339/33	13346
» 439/33	13184
» 473/33	13185
» 489/33	13255
» 530/33	13225
» 534/33	13174
» 552/33	13186
» 558/33	13175
» 567/33	13209
» 570/33	13210
» 574/33	13256
» 576/33	13219
» 581/33	13197
» 584/33	13211
» 591/33	13202
» 595/33	13226
» 4/34	13298
» 5/34	13466
» 6/34	13227
» 7/34	13392
» 8/34	13260

R II	11/34	Cis.
>	15/34	13432
>	16/34	13364
>	20/34	13277
>	23/34	13278
>	25/34	13279
>	26/34	13331
>	29/34	13570
>	31/34	13347
>	32/34	13318
>	35/34	13290
>	40/34	13307
>	42/34	13322
>	48/34	13348
>	56/34	13341
>	62/34	13332
>	67/34	13333
>	77/34	13358
>	79/34	13398
>	83/34	13342
>	87/34	13353
>	90/34	13657
>	92/34	13433
>	94/34	13383
>	96/34	13407
>	98/34	13377
>	110/34	13371
>	113/34	13414
>	115/34	13424
>	120/34	13442
>	122/34	13425
>	123/34	13518
>	126/34	13452
>	136/34	13443
>	137/34	13453
>	142/34	13444
>	147/34	13477
>	169/34	13613
>	171/34	13614
>	174/34	13534
>	175/34	13494
>	180/34	13507
>	182/34	13508
>	114/34	13487
>	187/34	13648
>	188/34	13752
>	189/34	13528
>	201/34	13496
>	203/34	13529
>	207/34	13595
>	210/34	13519
>	211/34	13551
>	216/34	13535
>	218/34	13666
>	221/34	13560
>	227/34	13587
>	231/34	13615
>		13561

R II	240/34	Cis.
>	255/34	13743
>	267/34	13575
>	276/34	13779
>	278/34	13690
>	281/34	13641
>	283/34	13734
>	285/34	13616
>	293/34	13691
>	296/34	14000
>	300/34	13692
>	304/34	13706
>	309/34	13744
>	311/34	13712
>	312/34	13675
>	313/34	13735
>	319/34	13693
>	324/34	13398
>	325/34	13707
>	328/34	13715
>	333/34	13736
>	334/34	13814
>	345/34	13792
>	356/34	13769
>	359/34	13737
>	361/34	13759
>	366/34	13805
>	368/34	13793
>	371-374/34	13790
>	397/34	13780
>	403/34	13806
>	419/34	13920
>	435/34	13852
>	447/34	13839
>	459/34	13908
>	462/34	13840
>	474/34	13867
>	486/34	13885
>	500/34	13886
>	503/34	13868
>	515/34	14037
>	516/34	14037
>	518/34	14038
>	524/34	14038
>	527/34	13950
>	554/34	13961
>	555/34	13954
>	557/34	13921
>	565/34	13995
>	589/34	14013
>	592/34	14058
>	593/34	14047
>	597/34	14039
>	598/34	14014
>	647/34	14014
>		14040
>		14065
>		14048
>		14041
>		14059

Rv II	59/32	Cis.	Rv II	915/32	Cis.
>	179/32	13198	>	916/32	13378
>	282/32	13454	>	930/32	13820
>	285/32	13708	>	933/32	13384
>	322/32	13694	>	1/33	13996
>	341/32	13308	>	13/33	13761
>	346/32	13203	>	28/33	13552
>	352/32	13220	>	44/33	13941
>	398/32	13709	>	53/33	13972
>	399/32	13853	>	59/33	13598
>	402/32	13854	>	64/33	14015
>	420/32	13261	>	76/33	13942
>	424/32	13408	>	131/33	13973
>	452/32	13249	>	182/33	14001
>	455/32	13596	>	183/33	13578
>	465/32	13509	>	204/33	14016
>	467/32	13501	>	216/33	13222
>	475/32	13530	>	237/33	13930
>	479/32	13673	>	275/33	13676
>	493/32	13179	>	366/33	13951
>	498/32	13170	>	380/33	13187
>	503/32	13282	>	399/33	13828
>	506/32	13291	>	413/33	13844
>	525/32	13292	>	442/33	13807
>	531/32	13343	>	512/33	14049
>	551/32	13257	>	590/33	13830
>	551/32	13221	>	649/33	13458
>	560/32	13445	>	706/33	13395
>	589/32	13909	>	710/33	14050
>	615/32	13293	>	767/33	13642
>	628/32	13695	>	770/33	13943
>	630/32	13495	>	946/33	13988
>	631/32	13309	>	968/33	14017
>	639/32	13710	>	975/33	13334
>	641/32	13354	>	1057/33	13204
>	654/32	13478	>	1091/33	13782
>	668/32	13791	>	1095/33	13280
>	683/32	13794	>	20/34	13393
>	698/32	13597	>	43/34	13323
>	706/32	13962	>	48/34	13310
>	708/32	13510	>	77/34	13311
>	778/32	13617	>	88/34	13895
>	781/32	13176	>	91/34	13856
>	787/32	13399	>	107/34	13359
>	796/32	13696	>	110/34	13335
>	806/32	14055	>	110/34	13360
>	807/32	13952	>	135/34	13385
>	808/32	13841	>	142/34	13400
>	837/32	14005	>	184/34	13415
>	842/32	13760	>	189/34	13415
>	845/32	13781	>	200/34	13831
>	848/32	13980	>	219/34	13372
>	876/32	13349	>	262/34	13455
>	879/32	13855	>	319/34	13531
>	907/32	13819	>	321/34	13459
>			>	349/34	13738

	Cis.		Cis.
Rv II 386/34	13870	Rv II 845/34	13825
» 401/34	13667	» 849/34	13887
» 405/34	13674	» 898/34	13945
» 425/34	13536	» 966/34	13974
» 442/34	13716		
» 446/34	13668	Pres.	
» 459/34	13697	Pres. 1865/33	13846
» 460/34	13753		
» 467/34	13821	Ck I	
» 477/34	13698, 13857	Ck I 2/33	13228
» 499/34	13579		
» 504/34	13604	Co I	
» 543/34	13711	Co I 4/33	13229
» 552/34	13722	» 2/34	14002
» 588/34	13717		
» 634/34	13832	Nd I	
» 643/34	14061	Nd I 476/34	14004
» 673/34	13824	» 495/34	14064
» 694/34	13815		
» 718/34	13896	Nd II	
» 761/34	13845	Nd II 12/34	13237
» 801/34	13963	» 125/34	14042
» 814/34	13944		
» 817/34	13871		
» 824/34	13989		
» 831/34	13934		

Oprava důležitějších tiskových chyb:

Strana	řádka	15. shora:	místo	»věřitele, majitele«	správně	»věřitele majitele«.
»	127.	»	5. zdola:	místo »podle § 1425 obč. zák.«	správně	»podle § 1452 obč. zák.«.
»	148.	»	4. shora:	místo nýbrž i dispoiční projev«	správně	»nýbrž o dispoiční projev«.
»	262.	»	7. shora:	místo »tuto váhu«	správně	»tuto vadu«.
»	280.	»	8. zdola:	před slovo »odstavec«	patří slovo	»čtvrtý«.
»	436.	»	13. zdola:	za slova »a výhoda § 12«	patří	»vyr. ř.«.
»	583.	»	2. shora:	místo »konkursní řád z roku 1931«	správně	»konkursní řád z roku 1914«.
»	583.	»	3. shora:	místo »odporovatelným podle § 31 (1) čís. 1 konk. ř.«	správně	»odporovatelným podle § 30 (1) č. 1 konk. ř.«.
»	588.	»	22. zdola:	místo »podle zákona čís. 70/1927«	správně	»podle zákona čís. 76/1927«.
»	628.	»	22. shora:	místo »§ 447 čís. 2 a 4 c. ř. s.«	správně	»§ 477 čís. 2 a 4 c. ř. s.«.
»	758.	»	11. shora:	místo »vyžaduje produkt«	správ.	»vyžaduje proces«.
»	771.	»	8. shora:	místo »k jeho aktivním přídavkům«	správně	»k jeho aktivním požitkům«.
»	907.	»	20. shora:	místo »ze dne 6. května 1897, čís. 113 ř. zák.«	správně	»ze dne 6. května 1897, čís. 153 ř. zák.«.
»	1062.	»	2. shora:	místo »§ 87 ex. ř.«	správně	»§ 78 ex. ř.«.
»	1173.	»	7. zdola:	místo »§ 79 vl. nař.«	správně	»§ 79 služ. řádu«.
»	1261.	»	18. zdola:	místo »nepřihlížel«	správně	»přihlížel«.
»	1275.	»	8. zdola:	za »čís. 202 sb. z. a n.«	patří	»na rok 1926«.

Čís. 13161.

Ve sporu o neplatnost posledního pořízení, které je pramenem i nároku vedlejšího intervenienta na odkaz, pro nedostatek pořizovací schopnosti zůstavitele, přísluší vedlejšímu intervenientu postavení nerozlučného společníka v rozepři.

Ve sporu, v němž přistoupil na straně žalovaného vedlejší intervenient s postavením nerozlučného společníka v rozepři, nebyl soud oprávněn po uznávacím projevu žalovaného vydati rozsudek pro uznání, nebyl-li vedlejší intervenient žalovaného liknavý ve smyslu § 14 c. ř. s. V tomto směru stačí, že protokolem není osvědčeno, že soudce vyzval vedlejšího intervenienta k projednávání a že tento přes to neprojednával.

Vedlejší intervenient s postavením nerozlučného společníka v rozepři jest oprávněn podati opravné prostředky, i když se jich hlavní strana vzdala.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1934, R I 1271/33.)

K pozůstalosti po Zdence J-ové přihlásili se žalobci ze zákona, žalovaná ze závěti. Byvše poukázáni na pořad práva, domáhali se žalobci na žalované, by závěť byla prohlášena za neplatnou. K žalované přistoupila jako vedlejší intervenientka odkazovnice Marie Č-ová. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby rozsudkem pro uznání žalované. Odvolání podala jen vedlejší intervenientka. Odvolací soud zamítl odvolání pokud uplatňovalo zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s., jinak mu však vyhověl, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu žalobců.

D ů v o d v:

Platnost odkazu není sice, jakž plyne z ustanovení §§ 563 a 726 obč. zák., o sobě závislá na tom, zda je ustanovení za dědice platné, leč že zůstavitel uložil odkaz výlučně určité osobě. Odkazovník může zapravení odkazu žádati od toho, kdo se pozůstalosti ujme, tedy po případě i od zákonného dědice. Jde-li však v dědickém sporu o neplatnost celé poslední vůle, kterou byl také odkaz zřízen a byla-li by neplatnost zjištěna, má rozhodnutí vliv nejen na poměr odkazovníka k dědici z poslední vůle, nýbrž i na jeho poměr k zvitězivšímu zákonnému dědici, poněvadž rozhodnutí o tom, zda jest poslední vůle platná čili nic, může v tomto případě býti jen jednotné. V souzeném případě však jde o neplatnost posledního pořízení, které je také pramenem nároku intervenientky Marie Č-ové na odkaz, pro nedostatek pořizovací schopnosti zůstavitelky, takže podle povahy sporného právního poměru bude roz-

sudek v této při právně účinným i pro poměr vedlejší intervenientky k žalobcům, a proto jí přísluší postavení nerozlučného společníka v rozepři (§§ 20, 14 c. ř. s.). Účinek procesních úkonů žalobců vztahoval by se tudíž na vedlejší intervenientku, jen kdyby byla bývala ve sporu liknavá. Marie Č-ová se dostavila k ústnímu jednání dne 13. května 1933. V protokolu o tomto ústním jednání není sice uvedeno, že něco přednášela, ale přes to nelze ji považovati za liknavou po rozumu § 14 c. ř. s. Neboť podle § 133 druhý odstavec c. ř. s. je rok považovati za zmeškaný jen tehdy, když strana přes vyzvání soudcovu neprojednávala. Protokolem však není osvědčeno, že soudce vedlejší intervenientku vyzval k projednávání a že tato přece neprojednávala. Proto soud, nehledíc ani k tomu, zda byl žalující stranou učiněn potřebný návrh na vydání rozsudku pro uznání (§ 395 c. ř. s.), nebyl oprávněn po uznávacím prohlášení žalované vydati rozsudek pro uznání. Proti rozsudku byla vedlejší intervenientka oprávněna podati odvolání bez ohledu k tomu, že se žalovaná vzdala opravných prostředků (srov. rozhod. čis. 8990 sb. n. s.), a odvolací soud nepochybil, když vydaný rozsudek zrušil, a soudu prvé stolice nařídil, by o věci znovu jednal.

Čís. 13162.

Bylo-li v době podání žaloby proti obci v Čechách o náhradu škody pro zanedbání místní policie, sice správním úřadem vyřčeno, že obec jest povinna k náhradě škody, napotom však (ještě před vnesením rozsudku prvé stolice) bylo toto rozhodnutí nejvyšším správním soudem pro vady řízení zrušeno a nařízeno nové projednání věci, jest z úřadu zrušiti dosavadní řízení a žalobu odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva.

(Rozh. ze dne 4. ledna 1934, Rv I 897/32.)

Žalobu proti obci v Čechách o náhradu škody procesní soud prvé stolice rozsudkem ze dne 1. prosince 1931 pro tentokrát zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva.

Důvody:

Jde o nárok na náhradu škody proti obci v Čechách pro zanedbání místní policie. Podle plenárního rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského ze dne 1. června 1915 judikát čis. 229, jehož zásady uznává za správné i tento nejvyšší soud (srovnej rozhodnutí sb. n. s. čis. 5006), je v takovém případě pořad práva vyloučen, dokud není podle § 37 čes. ob. zřiz. o důvodu náhrady škody politickými úřady právoplatně rozhodnuto. V souzeném případě sice v době podání žaloby bylo vyřčeno rozhodnutím zemského úřadu politického v Praze ze dne 24. prosince 1928, že žalovaná obec je podle § 37 obec. zřiz. pro Čechy povinna k náhradě

škody, avšak toto rozhodnutí bylo pro vady řízení zrušeno rozsudkem nejvyššího správního soudu ze dne 25. září 1931 a bylo nařízeno nové projednání věci. Tím zmizel předpoklad pro rozhodování řádných soudů. K této změně jest podle poslední věty § 29 j. n. přihlížeti přes to, že bylo původně přípustným způsobem žalováno před soudem. Podle § 42 prvý odstavec j. n. a §§ 240 třetí odstavec, 477 č. 6, 478 prvý odstavec a 513 c. ř. s., musilo tudíž býti z úřadu veškeré dosavadní řízení pro nastavší nepřipustnost pořadu práva zrušeno a žaloba musila býti odmítnuta.

Čís. 13163.

Ustanovení § 3 zákona ze dne 21. prosince 1932 čis. 1 sb. z. a n. na rok 1933, jímž byla lhůta jednoho roku, stanovená druhým odstavcem § 256 ex. ř., prodloužena na dva roky, nelze použítí, uplynula-li již lhůta podle původního doslovu druhého odstavce § 256 ex. ř. v době nabytí účinnosti zákona čis. 1/1933 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1934, R I 1021/33.)

Vymáhající věřitelka nabyla zástavního práva na svrčích zabavením dne 16. listopadu 1931. Návrh na pokračování v prodejovém řízení soud prvé stolice usnesením ze dne 22. února 1933 zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by v exekučním řízení dále po zákonu postupoval. Důvody: Nelze sice přisvědčiti stěžovatelce, že v exekučním řízení řádně pokračovala, když, byvši vyrozuměna o tom, že dne 29. ledna 1932 (v den nařízené dražby) převezení nemohlo býti vykonáno, poněvadž byt dlužnice byl nalezen uzavřený, neučinila přes rok žádný další návrh, neboť nebylo věci soudu, by z úřadu dražbu po druhé nařídil. Avšak podle § 3 zákona ze dne 21. prosince 1932 čis. 1 sb. z. a n. byla lhůta jednoho roku ustanovená v § 256 ex. ř. prodloužena na dva roky. Tento zákon nabyl podle § 9 účinnosti dnem vyhlášení, to jest dnem 5. ledna 1933 a jeho ustanovení platí i na exekuční řízení, ve kterých před počátkem jeho účinnosti nebyla dosud dražba vykonána. Jelikož zástavního práva vymáhající strany bylo nabyto výkonem exekuce dne 16. listopadu 1931, neuplynula ještě dvouletá lhůta, takže toto právo doposud nezaniklo a nebylo důvodu, pro který první soud návrh na pokračování v prodejovém řízení zamítl. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvého soudu.

Důvody:

Nelze souhlasiti s rekursním soudem, že exekuční právo zástavní nabyté vymáhající věřitelkou zájmem svrčků dne 16. listopadu 1931 ještě nepominulo, poněvadž lhůta jednoho roku stanovená původním doslovem § 256 ex. ř. byla podle § 3 zákona ze dne 21. prosince 1932 č. 1 sb. z. a n. z r. 1933 prodloužena na dva roky. Tohoto zákona na souzený případ nelze použítí. Nabyl účinnosti teprve dnem 5. ledna 1933; jednoletá lhůta původního § 256 ex. ř. však uplynula již dne 16. listopadu

1932. Tímto dnem pomínulo již exekuční právo zástavní pro pohledávku vymáhající věřitelky a neobživilo s účinností zákona ze dne 21. prosince 1932 čís. 1 sb. z. a n. z r. 1933, neboť jest přisvědčiti mínění rekursního soudu, že nebylo řádně pokračováno v řízení prodejovém. Exekuční soud má sice podle § 16 ex. ř. povolený prodej provést z úřadu, pokud exekuce nebo prodejové řízení nebyly zastaveny, než i na vymáhající straně jest, přihlížeti k tomu, zdali v řízení jest pokračováno, a sezná-li, že se tak neděje, zakročiti o pokračování. Tato dbalost se vyžaduje na vymáhajícím věřiteli; nestačí podatí jen návrh na prodej a dalšímu řízení nevěnovati pozornost. V souzeném případě vymáhající věřitelka tuto dbalost nezachovala; byla dodatkem na platebním příkaze ze dne 29. ledna 1932 zpravena o tom, že povolená a ustanovená dražba nebyla provedena, ano převezení svršků do dražebny nemohlo býti provedeno, poněvadž byt dlužnice byl po několika pokusech nalezen patentním zámekem a nástrčkem uzamčen a bez poškození nemohl býti otevřen. Přes to vyčkávala nečinně až do 18. února 1933, kdy navrhla pokračování v prodejovém řízení. Již z tohoto sdělení vyplývalo, že exekuční soud pro uvedenou překážku v řízení pokračovati nehodlá, což stalo se zvláště jasným, když nadále vymáhající věřitelce nedošla žádná zpráva o dalším opatření soudu ke provedení prodeje. Za takového stavu vymáhající věřitelka musila seznati, že jest potřebí jejího zakročení, by v řízení bylo pokračováno a neměla s ním čekati až do 18. února 1933. Exekuční právo zástavní zaniklo proto podle ustanovení § 256 ex. ř. již 16. listopadu 1932.

Čís. 13164.

Zákaz, aby si právní zástupci nedali slíbiti určitou část toho, co bude straně přičteno (§ 879, druhý odstavec, čís. 2 obč. zák.), vztahuje se nejen na nároky, jež mají býti vymoženy sporem, nýbrž i na úmluvu o procentuálním honoráři z dosažených slev na daních a dávkách (z majetku a z přírůstku na majetku).

Okolnost, že advokát prováděl některé práce v době, kdy ještě nebyl zapsán do seznamu advokátů, není na závadu tomu, by úmluva nebyla považována za nicotnou.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1934, R I 1165/33.)

Žalující advokát domáhal se na žalovaném F-ovi a na žalovaném C-ovi zaplacení 771.132 Kč a odůvodnil žalobní nárok takto: Podle přání a na příkaz žalované strany daný mu žalovaným Jarolímem F-em jménem jeho vlastním a jako generálního plnomocníka žalovaného C-a, zastupoval žalovanou stranu na základě plné moci ze dne 17. května 1926, od této doby v jejích záležitostech daní, dávky z majetku a dávky z přírůstku na majetku a ujednal s ní osobně za své namáhavé a obtížné práce a intervence v těchto záležitostech paušální honorář ve výši 10% z částky, která jí bude slevena z předepsaných daní a dávek z majetku a přírůstku na majetku. Žalované straně byla finančními úřady k inter-

venci žalobce pravoplatně povolena sleva na dlužných daních 1,045.142 Kč 75 h a na dávce z majetku a přírůstku na majetku 7,015.920 Kč. Vzhledem k tomu přísluší žalobci na honoráři proti žalované straně celková pohledávka 806.132 Kč. Žalovaná strana zaplatila na ujednaný honorář jen 35.000 Kč, takže zbývá zaplatiti ještě 771.132 Kč. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Soud žalobu zamítl proto, že žalobce sám v žalobě uvádí, že se žalovaným F-em jménem jeho vlastním i jako generálním plnomocníkem žalovaného C-a ujednal za zastupování paušální honorář ve výši 10% z částky, která žalované straně bude slevena z předepsaných jí daní a dávek z majetku a přírůstku na majetku. Podle přesvědčení soudu jde v tomto případě o smlouvu nicotnou, neboť žalobce si dal slíbiti určitý díl, t. j. jednu desetinu toho, co žalované straně mělo býti přičteno, a smlouva taková podle § 879 čís. 2 obč. zák. jest nicotná. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomocí, dále jednal a znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Jest přisvědčiti odvolatelí, že si prvý soud nesprávně vyložil ustanovení § 879 čís. 2 obč. zák., maje za to, že ujednání obsahu tvrzeného žalující stranou spadá pod toto zákonné ustanovení. Z doslovu § 879 čís. 2 obč. zák. plyne, že se zákaz, by si právní zástupce nedal slíbiti klientem na sebe převést zcela nebo z části předmět sporu nebo, by si dal slíbiti určitou část toho, co bude straně přiznáno, vztahuje jen na případy, kde klientův nárok má býti vymožen sporem. Tomuto výkladu nasvědčují výrazy zákona »právní zástupce, svěřená sporná věc a strana«. Srovnej ostatně rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 8179 sb. n. s. V souzeném případě však jde o daňové řízení, v němž žalovaní neměli postavení strany, nýbrž ucházeli se podle tvrzení žaloby o slevu z daní. Nebylo tudíž překážky, by si žalobce po rozumu ustanovení § 16 adv. ř. nedal slíbiti za svůj výkon určitou odměnu, při čemž citovaný právní předpis nevylučuje, by tato odměna nebyla stanovena určitým procentem dosaženého výsledku. Při tom ponechává odvolací soud stranou tvrzení žalované strany, že žalobce prováděl některé práce v době, když ještě nebyl zapsán v seznamu advokátů, což by mělo za následek, že by ani vůbec nemohl býti pokládán za právního zástupce ve smyslu ustanovení § 879 čís. 2 obč. zák.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehledě ke zrušovacímu důvodu, jehož použil, o odvolání žalobcově znova rozhodl.

D ů v o d y:

S právním názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti, ježto jeho výklad předpisu § 879, druhý odstavec, čís. 2 obč. zák. je příliš úzký. Především jest uvést, že v § 879, druhý odstavec, čís. 2 obč. zák. jsou stanoveny dva zákazy, jichž porušení má v zápětí nicotnost smlouvy. Prvý zákaz se týká převodu svěřené právní věci zcela nebo z části na právního zástupce. O takový případ převodu v souzené věci nejde. Druhý zákaz zapovídá právním zástupcům, by si dali slíbiti určitou část toho, co bude straně přičteno (pactum de quota litis). Jádro souzeného sporu

je v tom, zdali úmluva o honoráři 10% z dosažených slev na daních a dávkách spadá pod zákaz úmluvy o podílu právního zástupce na klientově úspěchu, čili nic. Názor odvolacího soudu, že se i tento druhý zákaz vztahuje jen na nároky, jež mají být vymoženy soudním sporem, neobstojí. Zákaz úmluvy o podílu právního zástupce na úspěchu klientově byl do občanského zákoníka pojat třetí dílčí novelou (§ 90). V důvodové zprávě ke III. dílčí novele (str. 39) bylo vysvětleno, že formulováním zákazu úplného nebo částečného převodu sporné věci na advokáta by nebyl ještě postižen slib t. zv. »quota litis« (na př. 25% vyhrané sumy), že však právě taková ujednání mají být zamezena, aby bylo zabráněno smlouvám, jež klienta nespravedlivě poškozují, a že proto bylo ustanovení § 879, druhý odstavec, čís. 2 obč. zák. doplněno přijetím dodatku, pro něž se vyslovil také justiční výbor poslanecké sněmovny při poradě o osnově nového advokátního řádu. Z toho je patrné, že účelem tohoto třetí dílčí novelou k obč. zák. přijatého zákazu jest především ochrana klientů před nespravedlivým poškozením. Zároveň však čelí tento zákaz i k zachování vážnosti advokátního stavu a důvěry v něj, s čímž není slučitelné, aby se advokát úmluvou o honoráři stal podílníkem na klientově úspěchu po stránce hospodářské, tedy jaksi jeho společníkem. Oběma těmito účelům by nebylo vyhověno, kdyby platnost zákonného ustanovení byla obmezena jen na soudní spory, neboť podobnými úmluvami mohou klienti být nespravedlivě poškozeni a vážnost advokátního stavu a důvěra v něj může být otřesena i tehdy, když jde o řízení mimosporné neb o řízení správní. Ani ze slov zákona »právní zástupce«, »svěřená sporná věc« a »strana« nelze takové omezení vyvozovati. Podle § 8 adv. řádu může advokát zastupovati klienty nejen před soudy, nýbrž i před jinými veřejnými úřady. Pojem »strany« není omezen na žalobce a žalované v soudních sporech, neboť za stranu jest považovati na př. též poplatníka v řízení před úřady finančními, jakž plyne zejména z § 1 zák. ze dne 8. října 1924 čís. 235 sb. z. a n. o mimořádných úlevách při placení přímých daní, dále z §§ 29 (3), 38, 39, 55, 56 (1), (3) zákona ze dne 8. dubna 1920 čís. 309 sb. z. a n. o dávkách z majetku a z přírůstku na majetku a z §§ 199 (1), 313, 330, 331 zákona ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. o přímých daních osobních. Výrazem »svěřená sporná věc« jest rozuměti každou věc, o které se má po úředním řízení teprve rozhodovati, a to nejen v řízení soudním — (sporném nebo mimosporném) —, nýbrž též v řízení správním, a ve které se klient obrátil na právního zástupce se žádostí, aby jej v příslušném řízení zastupoval. Slovy zákona »určitá část toho, co bude straně p ř i ř č e n o« jest zahrnuta nejen určitá část pohledávky, jež bude straně přisouzena, nýbrž i určitá část toho, co bude straně sleveno z toho, co od ní jiný žádá. Opačný výklad, zastávaný v žalobcově odvolání, lpí příliš na slovech, nedbaje pravého smyslu celého ustanovení. Připomenouti jest, že v rozhodnutí čís. 8179 sb. n. s., k němuž poukázal odvolací soud, nebyla vůbec řešena otázka neplatnosti úmluvy o »quota litis«, nýbrž bylo v něm vyloženo, že není závady, by si advokát nedal postoupiti pohledávky svého klienta, které již nejsou sporny, protože byly stanoveny pravoplatným rozhodnutím. Okolnost, že za-

lobce prováděl některé práce v době, kdy ještě nebyl zapsán do seznamu advokátů, není na závadu tomu, by úmluva, o kterou byl opřen žalobní nárok, byla považována za nicotnou podle § 879, druhý odstavec, čís. 2 obč. zák., neboť pro posouzení věci v tomto směru není rozhodnou doba, kdy ty které práce byly konány, nýbrž jen skutečnost, že žalobce uplatňuje tuto úmluvu jako advokát, opíraje o ni svůj žalobní nárok, a dále skutečnost žalobcem tvrzená, že zastupoval žalovanou stranu na základě plné moci ze dne 17. května 1926 jako advokát a že s ní ujednal za své zastupování paušální honorář 10% z částky, která jí bude slevena.

Čís. 13165.

Nejde o rozepři zahájenou, čelí-li každý z obou opozičních sporů proti jiné exekuci, třebaže je tu totožnost stran a vymáhané pohledávky a třebaže žalobce žádá v obou žalobách i, by bylo právem uznáno, že vymáhaný nárok byl zrušen započtením vzájemných pohledávek.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1934, R I 1283/33.)

Proti žalobě C 444/33 o nepřipustnost exekuce E 1771/33 podle § 35 ex. ř. vznesli žalovaní vymáhající věřitelé vzhledem k žalobě C 443/33 námitku zahájené rozepře. Soud první stolice vyhověl této námitce a odmítl žalobu. Důvody: Strana žalovaná navrhla odmítnutí žaloby z důvodu rozepře zahájené pod č. j. C 443/33 u tohoto soudu, ježto jde o též žalobní nárok. Soud zabýváje se touto námitkou, zjistil, že pod č. j. C 443/33 podala žalující strana žalobu podle § 35 ex. ř., opírajíc se o stejné skutkové okolnosti pokud se týče zániku téhož exekučního nároku a navrhla rozsudek na vyhovění námitkám pokud se týče zániku nároku a vyslovení nepřipustnosti exekuce pod č. j. E 1781/33 vedené. Obě žaloby podány na soud téhož dne. Oběma žalobami domáhá se strana žalující tudíž rozsudku, že se jejím námitkám, pokud se týče zániku exekučního nároku započtením vzájemné pohledávky vyhovuje, a rozdílné jsou jen ve výroku o nepřipustnosti dvou exekucí z téhož exekučního titulu vedených. Již z nadpisu a obsahu § 35 ex. ř. jest vidno, že tu jde v první řadě o námitky proti nároku, který má být prohlášen za zaniklý, a v tomto směru mají obě žaloby obsah totožný a pokud se týče dalšího návrhu na prohlášení exekuce, proti níž žaloba brojí, za nepřipustnou, jest tento další nárok jen důsledkem prvního výroku o zániku exekučního nároku, který sám sebou z něho vyplývá a netvoří nezbytnou jeho součást. Ostatně určité znění žalobního návrhu není předepsáno v tomto směru a rozsudek výrokem o zániku práva působí proti všem exekucím i na příště z exekučního titulu vedených a tyto jako nepřipustné budou zrušeny, a nikoliv jen pokud se týče exekuce, proti níž se v souzeném případě brojí. Směřují-li obě žaloby podle § 35 ex. ř. proti témuž exekučnímu titulu, jde o zahájení sporu podle § 233 c. ř. s. a odmítl proto soud další žalobu z toho důvodu. Bude-li žalobě pod č. j. C 443/33 vyhověno, bude právní účinnost tohoto roz-

sudku platiti i pro exekuci E 1781/33 z tohoto titulu vedené a žalobce mohl navrhnouti v tomto případě odklad exekuce podle § 40 prvý odstavec ex. ř. a podle výsledku tohoto sporu navrhnouti pak po případě další zrušení těchto exekucí. Rekurse u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Spor o nepřipustnost exekuce E 1771/33 není totožný se sporem o nepřipustnost exekuce E 1781/33. Jestliže se obě exekuce vedou podle téhož exekučního titulu a v obou sporech se uplatňuje zánik téhož nároku exekucemi těmi vymáhaného, mohlo by to odůvodniti přerušeni jednoho z obou sporů podle § 191, ale nemůže to odůvodniti námitky rozepře zahájené.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Obě žaloby C 444/33 a C 443/33 jsou žalobami podle § 35 ex. ř. a žalobce se v nich domáhá soudního výroku, že nárok, pro který byla exekuce povolena, byl uspokojen a že proto exekuce vedené proti němu jednak pod E 1771/33 zabavením a uschováním svršků, jednak pod E 1781/33 vnučeným zřízením práva zástavního na nemovitostech povinného se prohlašují za nepřipustné. Konečným cílem žalob podle § 35 ex. ř. jest, by se dlužník ochránil před následky určité proti němu vedené exekuce, o níž jest v žalobě doličiti, že jest nepřipustná. (Viz plen. rozhodnutí čís. 9048 sb. n. s.) Hlavním návrhem v obou žalobách C 444/33 a C 443/33 tedy jest, by určité exekuce (E 1771/33 a E 1781/33) byly prohlášeny za nepřipustné, a zánik exekučního nároku jest jen jeho odůvodněním. Ježto každý ze sporů C 444/33 a C 443/33 čelí proti jiné exekuci, nejsou to spory totožné, třeba že je tu totožnost stran a třeba že žalobce žádá v obou žalobách též, aby bylo právem uznáno, že vymáhaný nárok byl zrušen započtením vzájemných pohledávek, ježto se od sebe podstatně liší hlavním návrhem, která určitá exekuce, vedená žalovanými proti žalobci, má býti prohlášena soudním výrokem za nepřipustnou. Schází tu tedy totožnost sporného předmětu.

Čís. 13166.

Úkol zástupce chudých, ustanoveného pro žalobce pro spor u určitého soudu, skončil pravoplatným odmítnutím žaloby pro nepřipustnost tohoto soudu. Bylo na žalobci, by si pro spor u příslušného soudu opatřil nového zástupce chudých, a zařídil, aby žaloba včas (§ 232, třetí odstavec, c. ř. s.) byla podána u příslušného soudu.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1934, Rv I 786/32.)

Žalovaný advokát byl ustanoven žalobci zástupcem chudých pro žalobcův spor o náhradu škody, zahájený na krajském soudu civilním v Praze. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném náhrady škody, ježto obžalovaný po pravoplatném odmítnutí žaloby pro

místní nepřipustnost dovolaného soudu nepodal ve třiceti dnech žalobu u krajského soudu v M., čímž nastalo promlčení zažalovaného nároku. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle třetího odstavce § 232 c. ř. s. v jeho novém doslovu nemá odmítnutí žaloby pro nepřipustnost soudu v zápětí ztrátu soukromých nároků spojených s podáním žaloby, jestliže ve třiceti dnech od právní moci odmítnutí žaloby pro nepřipustnost soudu byla žaloba u příslušného soudu znovu podána. Hledíc k tomuto ustanovení zákona nesejde v projednávaném případě na tom, že žaloba byla žalovaným podána u nepřipustného soudu, a žalobcův nárok na náhradu škody, pokud se opírá o to, že žalovaný podal žalobu u nepřipustného soudu, odůvodněn není. Rozhodným pro oprávněnost žalobního nároku je, zda lze žalovanému přičísti za zavinění, že ve lhůtě třiceti dnů po odmítnutí žaloby pro nepřipustnost soudu nebyla žaloba podána znovu u soudu příslušného. Co se toho týče, je zjištěno, že žalovaný byl ustanoven žalobci zástupcem chudých pro spor, který žalobce chtěl vésti a také vedl u krajského soudu civilního v Praze. Po rozumu § 64, prvý odstavec, c. ř. s. byl žalovaný ustanoven žalobci zástupcem jen pro tento spor, to jest pro spor u řečeného soudu. Pravoplatným odmítnutím žaloby pro nepřipustnost skončil spor u krajského soudu v Praze a tím skončil i úkol žalovaného jako zástupce žalobcova, ježto jen pro onen spor byl za zástupce ustanoven. O tom, že úkol žalovaného jako jeho zástupce skončil, byl, jak nižší soudy zjistily, žalobce žalovaným poučen a rovněž podle zjištění nižších soudů byl žalobce jednak předsedou soudu, žalobu pro nepřipustnost odmítnuvšího, jednak žalovaným poučen i o tom, že jest mu do třiceti dnů žalobu u příslušného soudu znovu podat. Žalovaný byl ještě ochoten žalobu pro příslušný soud vypracovati. Na žalobci bylo, aby si pro spor u příslušného soudu opatřil nového zástupce chudých a zařídil, aby žaloba u příslušného soudu byla podána. To žalobce neučinil. Na žalovaného podle toho, co uvedeno, vina na tom, že žaloba u příslušného soudu nebyla podána, nespadá (§ 11 adv. ř.). Dodati jest, že nebylo povinností žalovaného, nýbrž věci žalobce, by zakročil o zřízení nového zástupce chudých pro spor u příslušného soudu. Opačné mínění žalobcovo nemá v zákoně opory.

Čís. 13167.

Předpisy zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n., jsou právem velicím a jest k nim přihlížeti z úřadu. Není proto na závađu, že udělení příročí bylo uplatňováno teprve v odvolání.

Podle § 5 odst. (2) tohoto zákona nelze pokračovati v zahájených již rozepřích.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1934, Rv I 856/32.)

Žalobě proti bance V., zápsanému společenstvu s r. o., procesní soud první stolice rozsudkem pro zmeškání vyhověl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Zmatečnost podle § 477 čis. 6 c. ř. s. shledává odvolatelka v tom, že tuto právní věc nelze za přiročí posuzovati právní cestou a nepatří tudíž na pořad práva. Ale podle § 42 j. n. a § 477 čis. 6 c. ř. s. lze mluvit o nepřipustnosti pořadu práva jen tehdy, je-li právní věc odňata tuzemskému soudnictví neb alespoň řádným soudům nebo jedná-li se o sporné věci v řízení nesporném neb o nesporné v řízení sporném, ale nelze o ní mluvit jen při dočasné nežalovatelnosti nároku, jakou stanoví na př. zák. čis. 240/1924 v § 5 (2), podle něhož nelze po dobu přiročí žalovati ústav, kterému přiročí povoleno bylo, o plnění starých pohledávek, pokud přiročím jsou postiženy (srov. rozh. čis. 5710 sb. n. s.). Ostatně zde jde o spor zahájený již před povolením přiročí, takže § 5 (2) zák. čis. 240/1924 naň neplatí. Není tudíž odvolací důvod zmatečnosti podle § 477 čis. 6 c. ř. s. opodstatněn. Odvolací důvod nesprávného právního posouzení spatřuje odvolatelka v tom, že první soud vydal rozsudek pro zmeškání, ač jej vzhledem k přiročí vydati neměl, nýbrž měl řízení přerušit. Odvolatelka přehlíží, že se ani sama k roku nedostavila ani o přiročí soudu nic neoznámila, že ani druhá strana nic o přiročí soudu neoznámila a přiročí ani ze spisů patrné nebylo. Dostavila-li se jen žalující strana, přednesla-li žalobu a navrhla-li rozsudek pro zmeškání proti žalované straně přes řádné obeslání se nedostavivši, musel soud podle § 396 c. ř. s. tvrzení žalobní pokládati za pravdivá a vydati rozsudek pro zmeškání. Že spor nemohl přerušit, bylo již vylíčeno. Rovněž vylíčeno, že se přiročí na tento spor vůbec nevztahuje a proč. Není tudíž ani tento odvolací důvod opodstatněn. Jako třetí odvolací důvod uplatňuje se přiročí samo. Jde vlastně zase jen o předcházející odvolací důvody a poukazuje se na to, co o nich řečeno. Srovnání § 5 zák. čis. 240/1924 s § 7 konk. řádu není případné již z toho důvodu, že úpadce na rozdíl od toho, komu uděleno přiročí, pozbývá co do úpadkové podstaty procesní způsobilosti, k nedostatku procesní způsobilosti musí soud hledět z úřadu a spor se podle výslovného ustanovení zákonného (§ 159 c. ř. s. a §§ 6 a násl. konk. ř.) přerušuje. Že přiročí bylo nebo muselo být prvému soudu známo, není ze spisu patrné. To, že se povolení přiročí uveřejňuje v úředním listě, nestačí k takovému tvrzení. Ostatně šlo o rozsudek pro zmeškání, kde soud ani k okolnostem u soudu známým nemohl by hledět z úřadu (srov. rozh. čis. 5464 sb. n. s.). O přiročí šlo se ve spise po první zmínka teprve v odvolání, kde to však je nepřipustnou novotou, k níž nelze hledět podle § 482 c. ř. s.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolání, jež napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čis. 4 § 503 c. ř. s.), nelze upřít oprávnění. Odvolatelka ovšem neuplatňovala v první stolici, že jí bylo uděleno přiročí

na základě zákona ze dne 10. října 1924 čis. 240 sb. z. a n., odvolací soud jest však na omylu, pokud se domnívá, že nebylo lze přihlížeti k této okolnosti uplatňované teprve v odvolacím řízení. Podle § 1 uvedeného zákona může být přiročí uděleno jen, žádá-li toho obecný zájem. Předpisy tohoto zákona jsou právem velicím a jest k nim přihlížeti z úřadu, poněvadž jsou dány z veřejných zájmů. Není proto na závadu, že udělení přiročí bylo uplatňováno teprve v odvolání. Ze bylo dovolatelce uděleno přiročí jí tvrzené, žalobkyně nepopírá, a okolnost, že jí to dříve nebylo známo, jest nerozhodná. Že jde o pohledávku vzniklou již před udělením přiročí, plyne ze žaloby samé. Nesejde na tom, že tento spor byl zahájen již před udělením přiročí, neboť podle § 5 odst. (2) uvedeného zákona nelze pokračovati v zahájených již rozepřích, jak tento nejvyšší soud vylíčil a podrobně odůvodnil v rozhodnutí čis. 4655 sb. n. s.

Čis. 13168.

Prohlásil-li vlastník nemovitosti v listině, že nemovitost daruje, že ji postoupil obdařenému do neobmezeného vlastnictví, a udělil-li výslovný souhlas k tomu, aby vlastnické právo k nemovitosti bylo knihovně převedeno na obdařeného, a odevzdal-li obdařenému tuto listinu, projevil zřetelně vážnou vůli, mu nemovitost nejen darovati, nýbrž i odevzdati, a obdařený darování v tomto smyslu přijal. V takovém případě nešlo o darování bez skutečného odevzdání.

Nebyl-li zákaz zcizení, ujednaný mezi rodičem a dítětem, zapsán do veřejné knihy, nemá absolutního významu účinkujícího i proti třetím osobám a jest jen obligačním právem mezi smluvníky.

Uznal-li knihovní soudce legalisaci na vkladné listině za dostatečnou a povolil-li na jejím základě vklad vlastnického práva a usnesení to se stalo pravoplatným, nelze správnost tohoto postupu a správnost knihovního usnesení přezkoumávati ve sporu o platnost smlouvy.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1934, Rv I 1129/33.)

Žalobce předávací listinou odevzdal své matce Marii R-ové do neobmezeného vlastnictví svůj podíl ($\frac{1}{4}$) na domě a svolil, by bylo pro Marii R-ovou vloženo vlastnické právo k čtvrtině domu. Marie R-ová převedla napotom tento podíl na domě na své děti Ervína a Marii R-ovy. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných Ervína a Marii R-ových, aby byli uznáni povinnými vydati žalobci své podíly na domě, každý $\frac{1}{8}$, a trpěti, by na těchto podílech bylo vloženo vlastnické právo pro žalobce, tvrdě, že podmínkou převodu jeho podílu na matku žalovaných bylo, že příjematelka nesmí dále zciziti podíl na nemovitosti. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Z převodní listiny dané v Berlíně dne 3. února 1929 plyne, že žalobce, bytem v Berlíně jako knihovní vlastník $\frac{1}{4}$ nemovitosti v knihovní vložce čis. 1855 pozemkové knihy pro Ch. v Čechách se stavební parcelou kat. čis. 1093 a se zahradou kat. č. 728/4 bezplatně předal své matce.

Listina obsahuje též odstavce: »Moje matka Marie R-ová nechala mne 4 ročníky obchodní akademie vystudovati a vynaložila tedy na mne náklad, který se cítím povinen jí částečně vynahraditi.« Listina je notářem ověřena. Jest zkoumati, zda forma listiny odpovídá zákonu. Právo rozeznává mezi úplatnými a bezplatnými smlouvami. Tento rozdíl je proto důležitý, že má vliv na formu listiny. K platnosti bezplatných právních jednání, k darování bez odevzdání, je podle § 1 zákona ze dne 25. července 1871 čís. 76 ř. zák. třeba zřízení notářského spisu. Nepopřeno je, že v souzeném případě jde o darování, nepopřeno je, že se darování stalo bez odevzdání, a tu může darování býti platným jen, zřídí-li se notářský spis. Předávací listina, ve které podpis předávajícího jest ověřen, není takovým notářským spisem a proto nestala se Marie R-ová vlastníci knihovního podílu, to tím méně, an na ni knihovni podíl ani nebyl připsán. Knihovni podíl byl totiž vtělen přímo na děti Ervína R-a a Marii R-ovou. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Údaj rozsudku, že prý jest nesporno, že se darování stalo bez odevzdání, nemůže zajisté proto býti označován za protispisový, že prvý soud nevystihl pojem skutečného odevzdání právně správně, maje za to, že požadavkem pro skutečné odevzdání jest převod vlastnictví vkladem nabývacího jednání do pozemkové knihy (§ 431 obč. zák.). Prvý soud chtěl tímto údajem vyjádřiti jen, že je nesporné, že vlastnické právo Marie R-ové, matky stran, nebylo do pozemkové knihy vloženo. Tato okolnost nemůže však o sobě prokázati, že se darování stalo bez skutečného odevzdání, neboť k tomu stačí, přistoupí-li k darovací smlouvě další jednání, z něhož nepochybně lze seznati, že dárce dává dobrovolně a vážně předmět darování obdarovanému do jeho držby. Jako takové jednání žalobce jest v souzeném případě hodnotiti odevzdání listiny o převodu vlastnictví. Předáním této listiny, jež jest žalobcem vlastnoručně podepsána a obsahuje svolení žalobce ke knihovnímu převodu jeho vlastnického práva na jeho matku, stala se matka naturální vlastníci a byla oprávněna, by podílem na nemovitosti, ji darovaným, nakládala, zejména, by jej dále zcizila, aniž by se stala knihovni vlastníci (§ 22 kn. zák.). Darování stalo se tedy skutečným odevzdáním, smlouva darovací nevyžadovala proto formy notářského spisu a není pro nedostatek předepsané formy neplatná. Zbývá ještě řešení otázky, zda zákaz zcizení, tvrzený žalobcem a popřený žalovanými, může vůbec mít účinnost proti žalovaným. Podle § 364 c) obč. zák. působí smluvní zákaz zcizení proti třetím osobám jen, byl-li založen mezi zmíněnými tam blízkými osobami a vložení do veřejné knihy. Podle udání žalobce byl sice zákaz zcizení ujednan, mezi ním a jeho matkou, nebyl však vložení do pozemkové knihy a ani nemohl býti vložení, ježto darovací smlouva neobsahuje tento zákaz ani svolení k jeho vtělení. Zákaz zcizení, byť by byl odůvodněný a dokonce žalovaným znám, byl tudíž proti žalovaným bezúčinný. Bez účinku byl také proto, že vědomost o pouhém obligačním závazku zcizitele nemůže na straně nabyvatele býti překážkou nabytí vlastnictví.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolacímu soudu nelze vytýkati nesprávné právní posouzení, vyřkl-li, že postupní smlouva ze dne 31. ledna 1929, pokud se týče 3. února 1929, nevyžadovala ke své platnosti formy notářského spisu. Šlo ovšem o darování, avšak nikterak o darování »bez skutečného odevzdání« podle § 943 obč. zák., jak dovolatel mylně za to má. Nejvyšší soud dořídil ve svém rozhodnutí sb. n. s. č. 4445, k němuž se odkazuje, že doslov § 943 obč. zák. »skutečné odevzdání« má na rozdíl od pouhého slibu darovacího význam okamžitého provedení právního výsledku smluvního, darováním zamýšleného, a že požadavkem skutečného odevzdání projevuje se zřetelně zákonodárcův úmysl, vyjmouti z velkých předpisů formálních jen takové případy, v nichž přistupuje k darovací smlouvě ještě jiný od ní odlišný a jako »odevzdání« poznatelný úkon, který musí býti tak uzpůsoben, by se v něm nepochybně projevovала vážná vůle dárce, že má předmět darování ihned přejíti z dárce do držby do držby obdarovaného. Uváží-li se, že v souzeném případě podle zjištění nižších soudů šlo o spoluvlastnický podíl k jedné čtvrtině domu, že žalobce v listině výslovně prohlašuje, že tento podíl daruje své matce (připojiv pohnutku, jež ho k tomu vedla), »že dotčený podíl postoupil své matce do jejího neobmezeného vlastnictví, a že konečně uděluje výslovný souhlas k tomu, by vlastnické právo k tomuto podílu bylo knihovně ve prospěch matčin vtěleno, a odevzdal-li žalobce své matce tuto listinu, umožňující jí, by podílem hned libovolně nakládala, projevil zřetelně vážnou vůli jí tento podíl nejen darovati, nýbrž i odevzdati, a matka žalobcova darování v tomto smyslu přijala, vystavivši svým dětem (žalovaným) listinu způsobilou, by se na jejím podkladě jakož i na podkladě dřívější postupní listiny mohly uchopiti vlastnické držby a aby mohly býti v pozemkové knize vtěleny jako vlastníci podílu, což se pak skutečně stalo. Nebylo tu tedy třeba notářského spisu k platnosti darování.

Odvolací soud ani v tom nepochybil, že má za to, že při zákazu zcizení nemovitostí nezapsaným do veřejné knihy (§ 364 c) obč. zák.) na tom nezáleží, zda třetí osoba, na niž nemovitost přes zákaz byla přenesena, o něm věděla, pokud se týče vědění musila. Nebyl-li tvrzený zákaz, byl i mezi matkou a synem ujednaný, do veřejné knihy zapsán, nemá absolutního významu účinkujícího i proti třetím osobám a představuje jen obligatorní závazek mezi smluvníky samými, kterýžto závazek se osoby třetí nikterak nedotýká (srovnej též Ehrenzweig, Věcné právo, 1923 str. 181). Není tu tedy kusosti řízení (č. 2 § 503 c. ř. s.), nebyly-li o skutečnostech této vědomosti žalovaných svědčících provedeny příslušné důkazy.

Neprávem namítá dovolatel neplatnost postupní listiny a vkladu vlastnického práva na podkladě této listiny z důvodu, že podpisy přednosty policejního revíru a notáře na této listině nebyly podle vyhlášky ze dne 24. března 1926 č. 47 sb. z. a n. superlegalisovány. Nejde tu o kusost řízení (č. 2 § 503 c. ř. s.), správněji o rozpor se spisy podle č. 3 § 503 c. ř. s., neobíral-li se odvolací soud touto otázkou, neboť netýká se

to podstaty věci, ježto žalobce podle zjištění nižších soudů svůj podpis na listině (soukromé listině) výslovně uznal za pravý a legalisace je jen formálním předpokladem pro přípustnost knihovního vtělení, jež má posuzovati knihovní soudce. Považoval-li v souzeném případě tabulární soudce legalisaci na listině za dostatečnou a povolil-li důsledkem toho na jejím podkladě vklad vlastnického práva ve prospěch žalovaných, a stalo-li se příslušné usnesení pravoplatným, nelze správnost tohoto postupu a správnost knihovního usnesení přezkoumávati ve sporu. Hmotně-právní platnost smlouvy nezávisí na legalisaci, pokud se týče na určitém způsobu ověření, ježto legalisace k platnosti smlouvy samé není zákonem předepsána.

Čís. 13169.

Zaloba podle § 37 ex. ř.

Tvrzení žalobce v žalobě, že mu přísluší k vylučovaným předmětům práva, nepřipouštějící výkon exekuce z důvodu, že je koupil před povoláním exekuce, nestačí, by mohlo býti žalobě vyhověno rozsudkem pro zmeškání.

(Rozh. ze dne 11. ledna 1934, Rv I 2503/33.)

Zalovaný vedl proti Josefu J-ovi exekuci na stroje v dílně. Žalobce domáhal se nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že ukoupil zařízení dílny. Procesní soud první stolice uznal rozsudkem pro zmeškání podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Odvolatel poukazuje k tomu, že nemělo býti žalobě vyhověno, nýbrž že měla býti zamítnuta, ježto je žalobou dle § 37 ex. ř. a nejsou v ní uvedeny skutkové okolnosti, podle nichž by žádání žalobnímu bylo lze vyhověti. Odvolatel má pravdu, neboť § 37 ex. ř. požaduje k oprávněnosti odporu třetích osob proti výkonu exekuce právo, které nedopouští výkon exekuce, a třeba, by to bylo právo věcné, a měl proto žalobce uvést v žalobě okolnosti, které by odůvodňovaly právo nepřipouštějící zabavení proti Josefu J-ovi a výkon exekuce tak, by dle § 396 c. ř. s. mohl býti vydán rozsudek pro zmeškání podle žádosti žalobní. Žalobce v žalobě uváděl jen, že koupil celé zařízení dílny, avšak netvrdil, jaké mu k zabaveným věcem přísluší věcné právo, takže nelze posouditi, že mu náleží takové věcné právo, které nedopouští výkon exekuce, a zejména netvrdil a nemohlo tedy býti vzato za zjištěno, že mu náleží k předmětům zabaveným vlastnické právo. Tvrzením v žalobě, že předměty ukoupil roku 1930 od J-a, jež podle § 396 c. ř. s. bylo vzíti za zjištěné, prokazuje jen titul k nabytí práva vlastnického, věcné právo samo, tudíž vlastnictví k předmětům zabaveným netvrdí, a ze skutečnosti, že v roce 1930 předměty ty koupil, neplyne, že v den zabavení jeť vlastníkem těchto předmětů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Z obsahu dovolání vychází najevo, že žalobce mínil vyloučiti z exekuce zabavený fresovací a hoblovací stroj z důvodu, že mu k nim přísluší právo vlastnické. Podle judikatury nejvyššího soudu (rozh. čís. 11589, 11877 sb. n. s.) stačí ovšem tvrzení v žalobě podle § 37 ex. ř., že vylučované předměty jsou vlastnictvím žalobce, by bylo vyhověno žalobní prosbě, že exekuce jeť nepřipustná, rozsudkem pro zmeškání žalovaného. Žalobce však v žalobě netvrdil, že mu přísluší k předmětům exekuci dotčeným vlastnické právo, nýbrž udal, že mu k nim přísluší práva, která nepřipouštějí výkon exekuce z důvodu, že koupil v říjnu 1930 celé zařízení dílny exekuta J-a. Údaj tento v první části jeť právním závěrem, jež činiti jeť oprávněn jen soud. Tento právní závěr vyvozuje žalobce ze skutkového tvrzení, že v roce 1930 koupil celé zařízení dílny J-a. Koupě o sobě jeť však jen právním důvodem nabytí vlastnictví, jež se uskutečňuje — jsou-li tu i ostatní zákonné předpoklady — teprve odevzdáním koupeného předmětu kupiteli (§ 1053 obč. zák.). Z koupě vzniká kupiteli jen obligační nárok na odevzdání věci proti prodávateli, nikoli právo vzhledem ke koupenému předmětu, takže koupě nezakládá právo kupitelovo, které nedopouští výkon exekuce na koupený předmět uskutečněné ještě před odevzdáním věci kupiteli do vlastnictví (Neumann, Komentář k ex. ř. III. vyd. str. 181, rozh. Nowak n. F. 1126). Že došlo k odevzdání vylučovaných strojů žalobci, nebylo tvrzeno. Rozhodnutí nejvyššího soudu z 11. dubna 1922, R II 242/29 a č. 11170 sb. n. s. (Rv II 749/30), v nichž je vysloveno, že obligační nárok stačí k odůvodnění žaloby podle § 37 ex. ř. a jichž se žalobce dovolává, netýkají se obligačního nároku kupitelova z koupě, nýbrž mají za základ obligační nárok jiný, tkvící ve vlastnickém právu žalobce, které v žalobě bylo také tvrzeno. Na žalobci bylo (§ 226 c. ř. s.), by v žalobě uvedl skutkové okolnosti, z nichž vyvozoval žalobní nárok. Podle § 396 c. ř. s. jeť soud povinen při rozsudku pro zmeškání pokládati za pravdivý jen skutkový přednes dostavivší se strany, kdežto po stránce právní jeť mu vyhražena volnost zkoumati, zda žalobní nárok vyjádřený v žalobní prosbě vyplývá ze skutkového přednesu strany. Poněvadž žalobní nárok podle § 37 ex. ř. skutkovým přednesem žalobce není opodstatněn, právem odvolací soud zamítl žalobu.

Čís. 13170.

Jde o placení výkonnému orgánu podle § 25, druhý odstavec, ex. ř., bylo-li mu dlužníkem placeno před provedením odhadu zabavených svršků, by odhad nemusel býti proveden. Lhostejno, že si výkonný orgán nepřivedl odhadce, konal-li se výkon v místě exekučního soudu a odhadce mohl býti ihned přibrán, kdyby byl dlužník nezaplátil. Nezáleží ani na tom, že stvrzenka dlužníkovi vydaná nebyla sepsána na formuláři předepsaném min. nařízením ze dne 18. ledna 1926, čís. 60245/25 Věstník čís. 1/1926 (str. 3).

(Rozh. ze dne 11. ledna 1934, Rv II 493/32.)

Dlužník domáhal se na vymáhajícím věřiteli, by exekuce byla prohlášena nepřipustnou, ježto vymáhaná pohledávka byla zapravena. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Není sporu o tom, že žalobce v exekuci proti němu žalovaným vedené zaplatil vymáhanou pohledávku s příslušenstvím soudnímu vykonavateli Josefu J-ovi. Spor jde o to, zda tu jde o plat podle § 25 druhý odstavec ex. ř. a zda tímto placením výkonnému orgánu se zprostil dlužník proti vymáhajícímu věřiteli svého závazku. Jak jest nesporno vydal J. žalobci o platu kvitanci z 23. dubna 1929, jejíž pravost při ústním odvolacím jednání byla zástupcem žalovaného uznána. Podle nepopřené přednesu žalobce bylo žalobci doručeno soudní usnesení z 11. dubna 1929, že bude nejprv proveden odhad zabavených věcí a po jeho provedení že budou učiněna další opatření k výkonu prodeje z volné ruky, krátce na to pak přišel k němu soudní vykonavatel s tím, že bude nucen odhad provést, jestliže hned nezplatí, proto si opatřil peníze a zaplatil soudnímu vykonavateli, který mu vydal na příjem peněz stvrzenku; a řekl mu J., jestliže nezplatí, že přivede odhadce k odhadu. Nutno uvážit, že šlo o výkon v K., tedy v sídle okresního soudu (exekučního). Správně uznal odvolací soud, že ono placení jest pokládati za placení výkonnému orgánu dle § 25 druhý odstavec ex. ř. Předmětem výkonu byl odhad zabavených věcí a placeno bylo před provedením odhadu, by odhad proveden býti nemusil. Nelze pokládati za rozhodné, že výkonný orgán si nepřivedl odhadce, neboť výkon se konal v K. a odhadce mohl býti ihned přibrán, kdyby byl dlužník nezaplatil. Nebyl tedy vykonavatel v tomto případě jen soukromníkem, který dlužníka vyrozumíval o hrozícím mu odhadu. O odhadu byl dlužník vyrozuměn již doručením soudního usnesení a k provedení odhadu neustanovuje se zvláštní rok, o němž by se účastníci předem vyrozumívali. Význam pro poměr dlužníka k vymáhajícímu věřiteli nemůže mít okolnost, že stvrzenka dlužníkovi vydaná nebyla sepsána na formuláři předepsaném min. nařízením z 18. ledna 1926 čís. 60345/25, Věstník čís. 1/1926, str. 3, neboť tento vnitřní předpis za účelem kontroly vydaný nemůže mít ten účinek, by placení podle § 25 druhý odstavec ex. ř. výkonnému orgánu konané nemělo platnosti pro platícího dlužníka, kdyby předpisu onoho ministerského nařízení nebylo šetřeno. Ani vládní nařízení ze dne 15. prosince 1925 č. 250 sb. z. a n., na základě něhož uvedené ministerské nařízení bylo vydáno, takové sankce neobsahuje.

Čís. 13171.

Manželka toho, kdo byl zbaven svéprávnosti, jest účastnicí nesporného řízení, oprávněnou podle §§ 6 a 37 zák. čís. 100/1931 k rekursu proti schválení prodeje nemovitého jmění manželova.

Krajský soud, rozhodující o usnesení okresního soudu podle § 109, druhý odstavec, j. n., jest činným jako soud první stolice a vrchní soud jako soud druhé stolice, jenž rozhodne zpravidla ve věci.

V případech důležitých a pochybných doporučuje se slyšeti před rozhodnutím i manželku, po případě i nejbližší příbuzné opatrovancovy (§ 185 nesp. pat.).

Podle § 40 zák. čís. 100/1931 lze v rekursu uváděti nové skutečnosti a průvody, které se musí zpravidla vztahovati na dobu před vydáním rozhodnutí soudu první stolice; skutečnosti později nastalé mohou býti zpravidla jen důvodem pro nové řízení a pro uspořádání dotčených poměrů, ale v ý j i m e č n ě lze se dovolávati také skutečností a průvodů, které nastaly později, jde-li o ochranu osob pod zvláštní záštitou zákona (§ 21 obč. zák.), mění-li nové skutečnosti právní stav tak, že vzniká pochybnost o vhodnosti a účelnosti učiněného opatření, a jde-li o opatření, které by pak již nemohlo býti nahrazeno jiným, jakž jest tomu při svolení k prodeji chráněncových nemovitostí.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1934, R I 694/33.)

Soud první stolice (krajský soud v J.) odepřel schváliti kupní smlouvu, již prodal opatrovanec (osoba, částečně svéprávnosti zbavená) nemovitost. Rekursní soud (vrchní soud v Praze) vyhověl rekursu opatrovance a podpůrce a schválil trhovou smlouvu.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu manželky opatrovance obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs podala manželka opatrovancova a jest se proto především zabývati otázkou, zda jest účastnicí k rekursu oprávněnou (§§ 6 a 37 zák. ze dne 19. června 1931 č. 100 sb. z. a n.). Na otázku tu jest odpověděti kladně. Podle § 6 jest účastníkem ten, kdo může býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen nebo kdo uplatňuje právní zájem, aby soud učinil nějaké rozhodnutí; v té příčině může býti spolehlivým znakem jen hmotně právní poměr určité osoby k tomu, co jest předmětem nesporného řízení, jehož výsledkem mohou býti její vlastní zájmy dotčeny (rozhodnutí čís. 12428 sb. n. s.). Rekurentka jest manželkou opatrovance. Podle § 91 obč. zák. jest manžel povinen podle své hospodářské mohoucnosti poskytovat své manželce slušnou výživu a manželka jest podle § 92 obč. zák. mimo jiné povinna pomáhati, seč jest, manžel v domácnosti a ve výdělku. Jak ze spisů vyplývá, jest hlavním zdrojem hospodářské mohoucnosti opatrovance, z něhož může plniti svou povinnost k poskytování výživy v širším slova smyslu (§ 672 obč. zák.) manželce podle § 91 obč. zák. a svému manželskému dítěti podle §§ 139 a 141 obč. zák. nemovitost, jejíž prodej z volné ruky byl rekursním soudem schválen. Je tudíž na bledni, že schválením trhové smlouvy o nemovitostech jejím manželovi vlastnický patřících jest manželka na svém oprávnění požadovati od manžela slušnou výživu přímo ohrožena,

a jest jí proto přiznati roli účastnice, jež se pokládá za zkrácenu napađeným usnesením.

Mylný jest ovšem názor rekurentky, že rekursní soud nebyl oprávněn schváliti trhovou smlouvu vůbec, ježto prý k tomu jest oprávněn podle § 109 druhý odstavec j. n. jen krajský soud jako sborový soud první stolice. Stěžovatelka přehlíží, že krajský soud je tu činným jako soud první stolice a že opravným prostředkem proti usnesení okresního soudu schválenému krajským soudem — i proti rozhodnutí krajského soudu, když se odchyluje od usnesení okresního soudu — jest recurs k vrchnímu soudu jako soudu druhé stolice. O rozhodnutí vrchního soudu jako soudu rekursního platí i v tomto případě všeobecné ustanovení § 43 (1) zákona č. 100/1931 sb. z. a n., že totiž rozhodne zpravidla ve věci samé a může tedy sám schváliti zcizení nemovitých věcí poručenců neb opatrovanců, byť i sborový soud první stolice schválení to byl odepřel.

Ve věci samé shledán však dovolací recurs opodstatněným. Podle §§ 232 a 282 obč. zák. lze zciziti nemovitý majetek opatrovance jen v případě nouze, nebo k patrnému jeho prospěchu se schválením opatrovníckého soudu, a to zpravidla jen veřejnou dražbou, ale lze z důležitých příčin povolit zcizení i z volné ruky. Vrchní soud jako soud rekursní v souhlasu s usnesením okresního soudu v N. a v nesouhlasu s usnesením krajského soudu, jenž schválení odepřel, uznal prodej nemovitostí opatrovance nejen nutným, nýbrž i patrně pro něho prospěšným a odůvodnil to tím, že konaným šetřením bylo zjištěno, že dům je v sešlém stavu, potřebuje nevyhnutelně velkých oprav, že se opatrovance o dům a o hospodářství starati nemůže, a že jeho manželka, která je s ním v rozvodovém sporu, z domu se vystěhovala a že není nikoho, kdo by se o dům a o hospodářství staral. Prodej nemovitostí z volné ruky schválil rekursní soud z důvodu, že za nemovitostí docílí se tržní cena 44.000 Kč, že za nynějších poměrů docílilo by se ve veřejné dražbě pravděpodobně méně, a že rozhodným jest jen zájem (prospěch) opatrovance, před kterým prý musí ustoupiti nároky manželky opatrovance a jeho dítěte. Jak z odůvodnění toho vidno, kladly i okresní soud i vrchní soud jako rekursní soud hlavní důraz na »nutnost« prodeje, ježto tu není nikoho, kdo by se o dům a o hospodářství staral a zejména zapravil náklad na provedení nezbytných oprav sešlého domu. Dovolací soud shledal, že řízení netrpí sice zmatečností (§ 41 zák. č. 100/1931 sb. z. a n.), ale že před rozhodnutím nižších soudů nebyly všechny okolnosti důležité pro rozhodnutí soudu, zda prodej nemovitostí soudního chráněnce je nutný, dostatečně vyšetřeny (§ 23). Před vydáním usnesení okresního soudu nebyla manželka opatrovance o navrhovaném prodeji nemovitostí vůbec slyšena, ač při tak důležitém a pochybném případě se odporučovalo slyšení před schválením návrhu opatrovníkova i manželku jako účastnici, po případě i nejbližší příbuzné o tom, zda a jakým způsobem by bylo lze nemovitost udržeti pro rodinu (§ 185 druhý odstavec nesp. řiz.). Stalo se tak teprve po vydání usnesení okresního soudu k příkazu krajského soudu, takže tu již není zmatečností podle § 41 (2) g) zák. č. 100/1931 sb. z. a n.; při výslechu udala manželka, že

z domku není úplně odstěhována, že by se tam opětně vrátila, že je sice v rozvodovém sporu se svým manželem, že však manželství dosud trvá a že s prodejem nesouhlasí, ježto by sama a její děti (nezletilý Ladislav a očekávané druhé dítě) neměly z čeho býti živý.

Podle § 40 zák. č. 100/1931 sb. z. a n. mohou býti uváděny v rekursu nové skutečnosti a průvody; ovšem musí se zpravidla vztahovati k době před vydáním rozhodnutí soudu první stolice a nelze se zpravidla dovolávati skutečností a průvodů, které nastaly později. V takovém případě mohou býti skutečnosti nově nastalé, které mají význam pro uspořádání dotčených poměrů, důvodem pro nové řízení a nové rozhodnutí, ať již na návrh nebo z úřadu. Výjimku jest však připustiti, jde-li o ochranu osob pod zvláštní záštitou zákona (§ 21 obč. zák.), mění-li nové skutečnosti právní stav tak, že vzniká pochybnost o vhodnosti a účelnosti opatření, jež bylo učiněno, ale dosud moci práva nenabylo, a jde-li o opatření, které pak by nemohlo býti již nahrazeno jiným, jak jest tomu právě v souzeném případě při svolení ke zcizení chráněncových nemovitostí. Rozhodnutí krajského soudu v J. jako soudu první stolice bylo vydáno dne 7. dubna 1933. Nejvyššímu soudu vzešly při přezkoumání napadeného usnesení rekursního soudu závažné pochybnosti o vhodnosti a účelnosti jeho opatření a proto nařídil podle § 43 (1) a § 46 (3) zák. č. 100/1931 sb. z. a n. další šetření, hledě k zásadě rekursu. Tímto šetřením bylo prokázáno, že manželé František a Anna K-ovi obnovili manželské spoluzítí dne 26. dubna 1933, že na hospodářství opatrovance pracují oba dva manželé, že František K. mimo to je zaměstnán jako dělník u hrnčíře za plat 2 Kč za hodinu a že úroky z knihovnických dluhů váznoucích na nemovitosti jsou zaplacený do konce roku 1933. Důvod rekursním soudem pro nutnost prodeje uváděný, »že manželka opatrovance jsoucí s ním v rozvodovém sporu se od něho odstěhovala a že tu není nikoho, kdo by se o domek a hospodářství staral«, tedy odpadl. Konaným šetřením bylo dále zjištěno, že dům č. p. 18 je ovšem sešlý a potřebuje nutně oprav, jež by vyžadovaly nákladů asi 17.000 Kč, že bratr Anny K-ové — Stanislav V. — jest ochoten provésti vše, čeho je zapotřebí k opravě budov, zejména když bude zajištěn nárok jeho sestry a tato se stane buď sama nebo se svými dětmi spoluvlastnicí nemovitostí. Není tudíž toho času nutkavého důvodu, aby nemovitost opatrovance byla prodána, naopak jest v zájmu jeho i jeho rodiny, aby nemovitost poskytující rodině obživu byla jí zachována.

Čís. 13172.

Úroda dosud neoddělená jest součástí nemovitosti a její zpeněžení za vnucené správy nemůže se státi prodejem, nýbrž propachtováním, jež jest přípustné jen veřejnou dražbou, nikoliv z volné ruky.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1934, R I 1046/33.)

Exekuční soud zamítl návrh vymáhající věřitelky, by byl ve nucené správě nemovitostí schválen prodej chmele na stojato. Rekursní soud prodej schválil pokud se týče vyslovil, že není vůbec třeba soudního schválení (§ 109 ex. ř.) prodeje chmele.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Chmel na stojato, tedy úroda od nemovitosti dosud neoddělená, byl podle § 295 obč. zák. součástí usedlosti. Nemohlo se proto jeho zpeněžení státi prodejem, nýbrž propachtováním. To však bylo podle druhého odstavce § 111 ex. ř. přípustné jen veřejnou dražbou nejvíce podávajícimu, nikoliv z volné ruky, a nemohl ani exekuční soud dáti svolení k takovému zpeněžení z volné ruky. Bylo již z toho důvodu usnesení, kterým první soud zamítl návrh vymáhající věřitelky, která k němu byla by oprávněna (odpověď ministerstva spravedlnosti k § 111 bod 2 ex. ř.) správným.

Čís. 13173.

Pojišťovací smlouva.

Pokud přihláška pojistníka, již přihlašuje ve smyslu všeobecných pojišťovacích podmínek k pojištění novým silostroj nabytým ve stanovené době po tom, co přestal být vlastním silostroje, na nějž se pojištění vztahuje, jest návrhem na uzavření nové pojišťovací smlouvy, nikoliv jen návrhem na pokračování a na přenesení původní smlouvy na nový silostroj.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1934, Rv I 1393/32.)

Žalovaný pojistil u žalující pojišťovny automobil Chevrolet proti havarii. V březnu 1930 prodal žalovaný tento vůz a dne 2. září 1930 koupil vůz Opel, jež přihlásil k pojištění u žalující pojišťovny. Premii, splatnou dne 11. září 1930 zažalovala pojišťovna proti žalovanému dne 14. března 1931. Oba nižší soudy tuto žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalobkyně uplatňuje odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci, provádějíc ho v ten smysl, že rozsudek prvního soudu prý neprávem měl za to, že při změně držby pojištěného automobilu pojišťovací smlouva zaniká a že později ujednanou smlouvu jest pokládati za novou pojišťovací smlouvu, takže pojišťovací premie za tuto novou smlouvu jest první premií, již jest soudně uplatňovati ve tříměsíční lhůtě § 7 bod 3 pojišť. podmínek, jinak by se mělo za to, že bylo upuštěno od smlouvy. Poněvadž žaloba byla podána až po tříměsíční lhůtě ode dne splatnosti, zanikl nárok žalobkyně na placení premie. Odvolání žalující strany napadá tento závěr napadeného rozsudku a dokládá, že nová smlouva není prý novou smlouvou v technickém smyslu, nýbrž jen pokračováním ve staré smlouvě, že tudíž není třeba zažalovati

premií do tří měsíců po splatnosti a že žaloba byla podána včas. Není sporné, že platnost premie nastala dne 11. září 1930 a že tu jde jen o výklad §§ 8 a 7 všeob. smluvních podmínek, jež jsou podkladem poměru mezi stranami. § 8 zní ve výpisu: 1. každou změnu ve vlastnictví pojištěného silostroje jest pojistiteli neprodleně oznámiti. Změnou vlastnictví zaniká pojišťovací poměr. 2. Nabude-li pojistník místo silostroje, na nějž se pojištění vztahuje, do šesti měsíců potom, kdy přestal být jeho vlastníkem, jiného silostroje, jest povinen ihned, jakmile si nový silostroj opatřil, přihlásiti jej doporučeným dopisem. Pojistitel jest povinen oznámiti pojistníkovi do čtrnácti dnů po obdržení přihlášky, zda pojištění tohoto silostroje přijímá, či zamítá; při přijetí jsou směrodatné zásady dřívější smlouvy. Opomene-li pojistitel oznámiti pojistníkovi do čtrnácti dnů po obdržení přihlášky nového silostroje, zda pojištění přijímá, či zamítá, má se za to, že je přijímá. 3. Nenabude-li pojistník v šestiměsíční lhůtě jiného silostroje, pomíjí pojištění, aniž se premie za běžné pojistné období vrátí. Z těchto smluvních podmínek první soud právem soudil, že při změně držby zaniká nejen pojišťovací poměr, nýbrž i pojišťovací smlouva. Pojišťovací poměr a pojišťovací smlouva jsou sice dva odlišné pojmy, avšak pojišťovací poměr závisí na jsoucnosti pojišťovací smlouvy a s druhé strany, je-li umluveno, že zaniká pojišťovací poměr, jest mítí i za to, že jest mítí i pojišťovací smlouvu za zrušenou. Jiný výklad nelze dáti ustanovení § 8 odst. (1). Že tento výklad jest správný, vyplývá z § 8 odst. (2), podle něhož pojistitel má na vůli, zda pojištění přijímá, či zamítá. Mělo-li by se za to, že stará pojišťovací smlouva beze všeho pozůstává po právu, nesměl by si pojistitel vyhraditi právo zamítnutí, poněvadž podle staré pojišťovací smlouvy obě smluvní strany za trvání smlouvy, to jest až do 1. září 1938 byly by jí vázány. Tomu ani nebrání ustanovení § 8 odst. (3), jelikož lze je vykládati jen tak, že pojistník nemá nárok na vrácení zaplacené premie za běžné pojistné období. Napadený rozsudek právem uznal pojišťovací smlouvu uzavřenou po změněné držbě proti následkům havarie podle pojišťovacích podmínek za novou smlouvu, takže premie podle ní zapravitelná, jež byla splatná dne 11. září 1930, byla první premií. Tuto první premií bylo podle § 7 bod 3 odst. 2 pojišťovacích podmínek do tří měsíců u soudu uplatňovati, jinak má se za to, že bylo upuštěno od smlouvy. Žaloba byla u soudu podána teprve dne 14. března 1931, tříměsíční lhůta od platnosti již dávno vypršela, takže podle smlouvy jest mítí za to, že pojistitel od smlouvy upustil a žalobní žádost o zaplacení premie nebyla oprávněna.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jde o to, zdali podle ustanovení § 8 všeobecných pojišťovacích podmínek jest přihláška pojistníka k pojištění nového silostroje nabytého do šesti měsíců po tom, co přestal být vlastníkem silostroje, na nějž se pojištění vztahuje, návrhem na uzavření nové pojišťovací smlouvy, či jen návrhem na pokračování a na přenesení

původní smlouvy na nový silostroj. Odvolací soud má za to, že jde o smlouvu novou, a dospěl k tomu závěru úvahou, že ač § 8 všeobecných pojišťovacích podmínek rozlišuje mezi zánikem pojišťovacího poměru změnou ve vlastnictví (odstavec 1) a mezi zánikem pojištění (odstavec 2 a 3), což jsou dva různé pojmy, přece jest zánikem pojišťovacího poměru rozuměti zánik pojištění, ano jest pojišťovně vyhrazeno právo, rozhodnouti, zda pojištění nového silostroje přijímá či zamítá. Dovolatelka napadá tento výklad poukazem k tomu, že má i v jiných případech právo rozhodovati o tom, zda platná pojišťovací smlouva má zůstat i nadále v platnosti čili nic, jakž jest tomu zejména v případě § 9, odstavec 3 všeobecných pojišťovacích podmínek, kde může vypověděti smlouvu, nastalo-li zvýšení nebezpečí, a v případě § 21 odst. čís. 2 podmínek, kde lze vypověděti smlouvu po dostavení se pojistné příhody. Než srovnání to pokulhává, neboť v těchto případech rozhoduje pojišťovna o tom, zda má smlouva jinak platná zůstat i nadále v platnosti, čili nic, kdežto v případě, o který jde, rozhoduje o tom, zda přijme či zamítne pojištění nového silostroje, tedy nabídku na pojištění nového předmětu. V oněch případech smlouvu buď vypovídá nebo nechává ji nedotčenou, v tomto případě přijímá neb zamítá návrh. A, míní-li dovolatelka, že nabytí nového silostroje jest vlastně změnou v nebezpečí, má sice pravdu, avšak nemusí to vždy býti zvýšením nebezpečí, nýbrž i opak. Neplatí proto z § 9 čís. 3 pojišťovacích podmínek, že změna ve vlastnictví silostroje jest případem obdobným změně nebezpečí, nehledíc ani k tomu, že změna nebezpečí (změna v risiku) má zcela jiné předpoklady, než změna silostroje, a že v případě § 9 čís. 3 podmínek jest zcela zřejmá vysloveno, že nejde o novou pojišťovací smlouvu, ano jest pojišťovně vyhrazeno jen právo k výpovědi. To však není jasně vysloveno v § 8 podmínek, zejména, přihlédne-li se k obratu odstavce čís. 2, že pro přijetí přihlášky jsou směrodatné zásady dřívější smlouvy. Mluví se tu tedy o »dřívější smlouvě« a nepraví se ani, že dřívější smlouva zůstává s příslušnými změnami v platnosti, nýbrž jen o směrodatnosti zásad dřívější smlouvy. Z toho patrno, že doslov § 8 podmínek není tak jasný, by podle § 914 obč. zák., a čl. 278 obč. zák. stačil ke zjištění pravé vůle stran a aby s vyloučením veškerých pochybností bylo lze souditi, že strany neměly na mysli smlouvu novou. Všeobecné pojišťovací podmínky jsou součástí smlouvy a musí zejména při své rozsáhlosti a spletnosti míti tak jasný doslov, aby nejen právník, nýbrž i laik mohl vystihnouti jejich smysl, neboť předpokladem smluv vůbec jest projev souhlasné vůle obou stran (§§ 861, 869 obč. zák.), a musí proto jednotlivá smluvní ustanovení míti tak jasný doslov, aby i pojistník nemohl míti důvodné pochybnosti o jejich zamýšleném smyslu. Poněvadž pojišťovací podmínky pocházejí od pojišťovny, jest nejasný doslov § 8 pojišťovacích podmínek, pokud se týká otázky, zda jde o novou smlouvu, vykládati podle § 915 obč. zák. v neprospěch pojišťovny a nelze proto dojíti k bezpečnému závěru, že pojištění silostroje »Opel« jest pokračováním v původní smlouvě a že zažalovaná premie 2.645 Kč z dodatku k pojistce čís. 555.858 jest premií následnou.

Čís. 13174.

Zrušil-li rekursní soud rozvrhové usnesení prvního soudu, nevyhradiv pravomoc, a přikázal mu, by po výsledku účastníků vydal nové rozvrhové usnesení, jest dovolací rekurs proti zrušovacímu usnesení rekursního soudu nepřijímán.

Usnesení, jímž se dodatečně rozděluje, co bylo knihovnickému věřiteli omylem přikázáno a jím vráceno, není usnesením nesporného řízení.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1934, R II 534/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, přikázal soud prvě stolice knihovní věřitelce, spořitelně v K., na úrocích více, než jí příslušelo. Spořitelna v K., ponechavši přeplatek u sebe, navrhl, aby byl stanoven dodatečný rozvrhový rok. Při tomto roku vznesl zástupce Živnostenské záložny v K. odpor proti tomu, aby byly rozvrhované peníze přikázány Dr. K-ovi, Soud prvě stolice odkázal Živnostenskou záložnu v K. s jejím odporem na pořad práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by dále jednal a nové rozvrhové usnesení vydal.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs Dr. K-a.

Důvody:

Rekursní soud vyhověl rekursu knihovní věřitelky Živnostenské záložny, zrušil napadené usnesení, nevyhradiv mu pravomoc, a přikázal prvému soudu, by dále jednal a nové rozvrhové usnesení vydal. Vyřízení rekursu Dr. K-a proti těmž usnesení poukázal rekursní soud na ono rozhodnutí. V důvodech uvedl, že na prvém soudě jest, aby při novém rozvrhovém roku o pořadí obou rekurentů rozhodl, aby přesně zjistil, kolik činila pohledávka Dr. K-a a kolik má obdržeti, a by věřitele, který vznesl odpor proti přikázání sporné částky jednotlivému věřiteli odkázal na pořad práva. Dovolací rekurs jest nepřijímán podle § 527 druhý odstavec c. ř. s., jenž vzhledem k § 78 ex. ř. platí i pro exekuční řízení (rozhodnutí čís. 720 sb. n. s. a čís. 197 repertorium náleží bývalého vídeňského nejvyššího soudu), an rekursní soud nařídil výslech účastníků, což nahrazuje výslech stran (srovnej rozhodnutí čís. 11.718 sb. n. s.), a neustanovil, že má výkon příkazu první stolici býti předsevzat teprve, až nabude právní moci. Totéž platí přes doslov § 239 poslední odstavec ex. ř. pro usnesení, jímž rekursní soud zrušil rozvrhové usnesení, neboť toto ustanovení má na mysli jen rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo rozhodnuto o rozdělení nejvyššího podání, ať již potvrdilo nebo změnilo rozvrhové usnesení prvního soudu, ano jen takové usnesení má tak značnou důležitost, by bylo přezkoumáno i k mimořádnému dovolacímu rekursu, kdežto zrušení rozvrhového usnesení za účelem pokračování v rozvrhovém řízení a vydání nového rozvrhu nemůže účastníkům přivoditi újmu, poněvadž jejich oprávnění k podání opravných prostředků proti nově vydanému rozvrhovému usne-

sení zůstává nedotčeno. Jest proto nerozhodným, zda usnesení, jímž se dodatečně rozděluje knihovním věřitelem vrácená část přikázaného peníze, jest usnesením rozvrhovým, či usnesením jinakým. O usnesení nesporného řízení nejde, nehledíc ani k tomu, že bylo vydáno v exekučním řízení, ana spořitelna města K. neuložila část vlastním jejím omylem jí přikázanou podle § 1425 obč. zák. k soudu, nýbrž ponechala jí za účelem nového rozdělení nadále u sebe podle původního příkazu exekučního soudu, a nelze použití § 46 odstavec (1) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.

Čís. 13175.

Zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

V nesporném řízení mohou být v rekursech uvedeny jen takové nové skutečnosti, jež vznikly nejpozději až do rozhodnutí první stolice, a jež, kdyby byly uplatňovány, mohly by mít vliv na toto rozhodnutí.

Pozdějších skutečností lze po případě jen použití k opodstatnění nové podobné žádosti, avšak vyšší stolice nemohou k nim přihlídnouti při své p ř e z k u m n é činnosti.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1934, R II 558/33.)

Soud první stolice vyhověl návrhu nemanželského otce, by bylo sníženo výživné, jež se zavázal směrem platiti dítěti. Rekursní soud návrh nemanželského otce zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

K opodstatnění žádosti o snížení výživného jest uplatňovati a prokázati takové skutečnosti, které teprve po soudním rozhodnutí, pokud se týče po dohodě o výši alimentárních příspěvků nastaly a finanční schopnost a hospodářskou mohoucnost povinného zeslabily. Právem odkazuje tedy rekursní soud k tomu, že nelze přihlížeti k dluhům rekurentovým, které v době uzavření smíru (27. ledna 1933) již tu byly a s nimiž nemanželský otec mohl a musil počítati. Sem náleží všechny dluhy v usnesení soudu první stolice podrobně uvedené, až na závazek z ručení za Cecilii Sch-ovou, ježto se rekurent o platební povinnosti dověděl teprve dopisem Československé záložny v S. ze dne 23. srpna 1933. Neprávem snaží se rekurent dovoditi, že mělo být přihlíženo i k procesním a exekučním nákladům, jež povstaly tím, že jeho v době uzavření smíru již existující dluhy věřiteli byly vymáhány, neboť útraty jsou jen příslušenstvím pohledávky a dlužník musil si uvědomiti, že při prodlení s placením takové útraty povstanou. Pokud rekurent uvádí na přetřes též další dříve neuplatňované dluhy, jde vesměs o závazky, které vznikly teprve po vydání usnesení soudu první stolice v této věci. Ač v nesporném řízení v rekursech mohou být uvedeny nové skuteč-

nosti, platí to přece jen o takových, jež nejpozději až do rozhodnutí první stolice vznikly a jež, kdyby byly uplatňovány, mohly by mít vliv na toto rozhodnutí, pozdějších skutečností lze případně jen použití k opodstatnění nové podobné žádosti, avšak vyšší stolice nemohou k nim přihlídnouti při své p ř e z k u m n é činnosti. Z téhož důvodu nesejde také na tom, že rekurent byl přeložen od okresního soudu v S. k okresnímu soudu v H., čímž se důsledkem menšího činovného jeho roční příjmy snížily o 456 Kč.

Čís. 13176.

Je-li právoplatně zjištěn ručební závazek veřejné obchodní společnosti v likvidaci z právního jednání likvidátorů, nelze zkoumati ve sporu o žalobě společníka podle § 36 ex. ř., zda šlo o právní jednání, jež uzavřeli likvidátoři v mezích své zákonné působnosti.

Námítka nesprávného doručení žaloby ve sporu proti společnosti v likvidaci a nedoručení rozsudku i druhému likvidátoru nemůže být předmětem žaloby podle § 36 ex. ř.

Ustanovení § 11 ex. ř. vztahuje se i na exekuční tituly vydané proti veřejné obchodní společnosti v likvidaci.

(Rozh. ze dne 12. ledna 1934, Rv II 781/32.)

Na základě exekučního titulu proti veřejné obchodní společnosti Antonín O. v likvidaci byla žalované povolena exekuce na jmění žalobce, bývalého společníka veřejné obchodní společnosti Antonín O. Žalobu o nepřipustnost exekuce procesní soud první stolice zamítl. D ů v o d y : Pokud jde o námítku, že nenastala pro vykonatelnost nároku proti žalobci právní posloupnost mezi firmou v rozsudku za dlužníka poznačenou a mezi žalobcem (§ 36 čís. 1 ex. ř.), uvádí žalobce, že firma v rozsudku jako dlužník poznačená v tomto doslovu neexistovala a vůbec neexistuje, tím méně jako veřejná obchodní společnost, na níž by byl žalobce súčasťněn jako osobně ručící společník, že Antonín O. ml. sám nebyl oprávněn bez souhlasu žalobce za likvidující společnost vůbec jednati, že likvidační společnost není veřejnou obchodní společností podle čl. 133 obch. zák. Toto tvrzení žalobce jest nesprávné a neodpovídá stavu věci, poněvadž má soudce výpisem obchodního rejstříku zjištěno, že původně byla dne 30. ledna 1909 přihlášena jako firma Antonín O., která se ode dne 1. prosince 1925 přistoupením Antonína O-a ml. stala veřejnou obchodní společností, a jmenování byli jako společníci této firmy Antonín O. st. a Antonín O. ml. Zastupovati společnost byl oprávněn každý společník samostatně. Pod datem 23. ledna 1929 jest jako další zápis uveden: Společnost se zrušila a likviduje. Firma jakožto likvidační má nyní dodatek »v likvidaci«. Zastupovati oprávnění jsou oba likvidátoři jen souborně. Dnem 1. srpna 1930 byla firma vymazána. Z toho jest zřejmo, že žalobcovo tvrzení v tomto směru není správné a odporuje udání, jež bylo učiněno v exekučním řízení při výslechu dne 20. listopadu 1929, kde žalobce výslovně uznal,

že až do zrušení společnosti byl jejím veřejným společníkem. Nesprávné jest i další tvrzení, že Antonín O. ml. sám nebyl oprávněn za likvidační společnost samostatně jednati, poněvadž čl. 136 obch. zák. praví, že likvidatoři zastupují, neměli-li nic jiného ustanoveno, kolektivně. Kromě toho poukazuje se na ustanovení čl. 138 obch. zák., podle něhož omezení rozsahu obchodních jednání likvidatorů nemá proti třetím osobám právní účinek. Druhá námitka žalobce, že nenáležel k odsouzené společnosti jako osobně ručící společník a že tedy neručil za nárok rozsudkem a zápůjčkami v žalobě založený, jest rovněž nesprávné a odporuje obchodnímu rejstříku. Podle ustanovení čl. 112 a 144 obch. zák. ručí společníci za veškeré závazky společnosti solidárně a s celým svým jměním. Ani třetí námitka žalobce z důvodu osoby není nikterak odůvodněna, poněvadž žalobce za závazky ujednané za likvidace ručí (čl. 144 a 112 obch. zák.).

O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Jest sice přisvědčiti odvolateli, že likvidace společnosti může nastoupiti teprve, když společnost byla zrušena, jakž ustanovuje čl. 133 obch. zák., avšak zrušením společnosti a zahájením její likvidace nemění se nic na dosavadním poměru jednotlivých společníků ke společnosti dřívější i k nynější společnosti v likvidaci, na nichž přece, až na formální stránku jejich zrušení, se nic nezměnilo, napač čl. 144 obch. zák. výslovně stanoví, že »nehledě ke zrušení společnosti platí dále až do skončení likvidace ustanovení II. a III. oddílu II. knihy I. titulu obch. zák., zejména co do poměru společníků navzájem, jakož i proti třetím osobám. To plyne již z povahy věci. Likvidace společnosti jest určena k tomu, by vyřídila všechny dosud nevyřízené věci, zejména i závazky společnosti proti třetím osobám, k čemuž přirozeně budou museti likvidatoři, není-li tu jmění společnosti a nechťejí-li sáhnutí k vyrovnání nebo ke konkursu, obstarávati si prostředky peněžní, jistě výpůjčkou, a není pochybnosti, že za takové dluhy učiněné k úhradě závazků likvidující i bývalé veřejné společnosti, ručí bývalí společníci, nikoliv likvidatoři, kteří jsou jen výkonnými orgány likvidující společnosti a dokonce v jistém poměru podrobeni usnesením společníků. Zodpovědnost likvidatorů ovšem není zodpovědností společnickou, ale, jsou-li osoby likvidatorů a společníků totožné, kryje se jejich ručení s ručením společníků, a nelze seznati, kdo by měl ručiti za dluhy, jež učiní likvidatoři, společníci ku provedení likvidace, než oni sami jako bývalí a ve smyslu čl. 144 obch. zák. až do skončení likvidace jsoucí společníci. Nebyl proto spor posouzen právně nesprávně, uznal-li prvý soud, že žalobce jako bývalý společník firmy Antonín O., nyní v likvidaci, ručí za závazky osobně, pokud byly veřejnou společností v likvidaci buď jako dřívější závazky již pozůstávající uznány, nebo jako nové k provedení likvidace kontrahovány. Zdali se tak v souzeném případě stalo, bude rozvedeno v dalších vývodech o další námitce odvolatele. Ani co do § 11 ex. ř. nelze přisvědčiti námitkám odvolatele, jenž v tomto směru přehlíží, že § 11 ex. ř. v obou odstavcích upravuje možnost povolení exekuce, v prvním, že na podkladě rozsudku znějícího proti společnosti lze povolití exekuci na jmění jednotlivého společníka, prokáže-li se, že byl ještě společníkem v době, kdy se o exekuci žádá, v druhém

odstavci pak, že, má-li na podkladě takového titulu býti povolena exekuce proti bývalému společníku nebo po zrušení společnosti, musí povolujícímu usnesení předcházeti výslech povinného nebo zástupců společnosti, kteréhož ustanovení exekuční soud dbal a při výslechu, jak prvním soudem ze spisu bylo zjištěno, prohlásil nynější žalobce, že uznává, že do zrušení společnosti byl jejím veřejným společníkem, a z rejstříku obchodního zjištěno, i likvidátorem. Co do námitky odvolatele, že rozsudek, tvořící exekuční titul, nebyl vydán správně, ježto odvolateli jako likvidatorovi nebyla doručena ani žaloba ani obsílka, ač podle rejstříku měli likvidatoři zastupovati kolektivně, jest ho poukázati na ustanovení jednak čl. 138, jednak posledního odstavce čl. 144 obch. zák. a podotknouti, že, stěžuje-li si odvolatel z důvodu, že nebylo dbáno kolektivního zastoupení a že proto závazek a rozsudek pro něj neplatí, ježto druhý likvidator ho o sporu neuvědomil, jest to věcí jeho poměru k druhému likvidatorovi, by proti němu uplatňoval náhradu případné škody, nemůže však býti na újmu právům osob třetích.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

I po právní stránce (§ 503 č. 4 c. ř. s.) posoudil odvolací soud věc správně. Nezáleží na tom, zdali veřejná obchodní společnost v likvidaci jest pokračováním původního právního útvaru či útvarem novým, poněvadž rozhodujícím jest jen, zda společník veřejné obchodní společnosti ručí celým svým jměním i za dluhy ze zápůjčky, která byla uzavřena za likvidace. Správně rozřešil odvolací soud tuto otázku kladně v souhlasu s rozhodnutím čís. 11.385 sb. n. s., kde bylo vysloveno, že v právních jednání, jež uzavřeli likvidatoři v mezích své zákonné působnosti, jsou společníci zavázáni právě tak, jako z právních jednání zákonných zástupců společnosti za jejího trvání, šlo-li o obchody, jež směli likvidatoři nově ujednati. Zda šlo o zápůjčku k takovému účelu, nelze zkoumati ve sporu o žalobě podle § 36 ex. ř., poněvadž rozsudkem pro zmeškání ze dne 27. června 1929 byl nárok žalované strany na vrácení zápůjčky proti společnosti v likvidaci pravoplatně uznán a tím i ručební závazek veřejných společníků zjištěn. Žaloba podle § 36 ex. ř. nesměřuje proti existenci nároku a nelze jí uplatňovati nesprávnost rozsudku s hmotněprávního hlediska, nýbrž směřuje jen k tomu, by bylo rozhodnuto, zda jest nárok zjištěný na základě rozsudku dospělý a vykonatelný i proti žalobci z důvodu, že jest společníkem veřejné obchodní společnosti, nyní v likvidaci. Podle § 36 čís. 1 ex. ř. jsou okolnostmi rozhodujícími pro dospělost a vykonatelnost míněny jen případy § 7 druhý odstavec ex. ř., takže námitka nesprávného doručení žaloby ve sporu proti společnosti v likvidaci a nedoručení rozsudku i druhému likvidatoru nemůže býti předmětem žaloby podle § 36 ex. ř. (srovnej rozhodnutí čís. 3162 a 6725 sb. n. s.). Okolnosti vytčené v § 7 druhý odstavec ex. ř. žalobce vůbec neuvedl, namítuv jen nesprávné doručení žaloby a rozsudku a překročení mezí působnosti likvidatora Antonína O-a mladšího. Ustanovení druhé věty § 36 čís. 1 ex. ř. o nedostatku

osvědčení o právní posloupnosti povinného (§ 9 ex. ř.) nepřichází vůbec v úvahu, poněvadž stačí, že povinný (žalobce) byl společníkem veřejné obchodní společnosti. Třetí námitka § 36 čís. 2 prvá věta ex. ř., že nebyl společníkem, byla opačným zjištěním vyvrácena. A čtvrtou námitku § 36 čís. 2 druhá věta ex. ř., jež by mu plynula proti vymáhající věřitelce z její osoby, vůbec ani neprovedl, neboť netvrdil, že jeho ručební závazek právě proti vymáhající věřitelce zanikl (vzdáním se, zaučtováním, smírem a pod.). Zbývá jen výtka, že se § 11 ex. ř. nevztahuje na exekuční tituly vydané proti společnosti v likvidaci, poněvadž tento případ prý tam výslovně není řešen. Než při tom dovolatel přehlíží, že podle druhého odstavce § 11 ex. ř. lze na základě exekučního titulu proti veřejné společnosti vésti exekuci proti veřejnému společníkovi i po zrušení společnosti (čl. 123 až 128 obch. zák.), když byl povinný napřed vyslechnut o otázce ručení. Již z toho patrně, že zákon kladl při tom důraz jen na otázku ručení a podle motivů (str. 154) jste účelem § 11 ex. ř. zameziti zejména promlčení pohledávek proti společníkům po zrušení společnosti, poněvadž počíná promlčecí doba pohledávek dospívajících po zápisu zrušení společnosti do obchodního rejstříku podle čl. 146 třetí odstavce obch. zák., hned dospělosti. Z toho patrně, že zákonodárce nemínil činiti rozdíl mezi pohledávkami vzniklými proti společnosti za jejího trvání a mezi pohledávkami vzniklými po jejím zrušení za likvidace a že právě tyto pohledávky chtěl vyloučiti, nýbrž naopak chtěl zajistiti veškerým pohledávkám proti společnosti, za které veřejní společníci ručí, co nejrychlejší vykonatelnost.

Čís. 13177.

Pravomocí usnesení o zabavení pohledávky není zabráněno třetím osobám na exekučním řízení nezúčastněným, aby nepopřely hmotněprávní platnost exekučního zástavního práva. Takovou třetí osobou jest i správce konkursní podstaty dlužníkovy, pokud hájí zájmy konkursních věřitelů.

Po pravoplatnosti povolené exekuce zabavením pohledávky není dlužník ani správce jeho konkursní podstaty oprávněn k uplatnění námitek z dvorního dekretu ze dne 21. srpna 1838 čís. 291 sb. z. s.

Pokud pravoplatným povolením exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek, které povinnému lékárníkovi příslušely za dodané léky a léčivo proti léčebnému fondu veřejných zaměstnanců a proti Okresní nemocenské pojišťovně, vzniklo hmotněprávně platné zástavní právo vymáhajícího věřitele na těchto pohledávkách dlužníka.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1934, Rv I 147/32.)

Žalobkyni byla k vydobytí peněžité pohledávky pravoplatně povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek, příslušejících dlužníku, lékárníku, z dodání léků a léčiv za Léčebným fondem veřejných zaměstnanců, a proti Okresní nemocenské pojišťovně v Š. Správce konkursní podstaty dlužníkovy popřel platnost exekučního zá-

stavního práva žalobkyně, načež byla žalobkyně poukázána na pořad práva. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném správci konkursní podstaty dlužníkovy uznání oddělných práv žalobkyně na pohledávkách dlužníka za Léčebným fondem a za Okresní nemocenskou pojišťovnou, zabavených pro žalobkyni. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvě stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Podle zjištění nižších soudů byla žalobkyni k vydobytí 963 Kč povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek, které povinnému Ph. Mg. Antonínu H-ovi příslušely z dodání léků a léčiv proti Léčebnému fondu veřejných zaměstnanců a proti Okresní nemocenské pojišťovně Š. Příslušná usnesení okresního soudu v D. ze dne 22. srpna 1929 a okresního soudu v Š. ze dne 3. února 1930 nabyly moci práva. Pravomocí těchto usnesení nebylo však zabráněno třetím osobám na exekučním řízení nezúčastněným, by hmotněprávní platnost exekučního zástavního práva popřely. Takovou třetí osobou je i správce konkursní podstaty dlužníkovy, pokud hájí zájmy konkursních věřitelů. Ten skutečně popřel platnost exekučního zástavního práva žalobkyně, načež byla žalobkyně pravoplatným usnesením okresního soudu v Š. ze dne 1. října 1930 s nárokem na oddělené uspokojení ze zabavených pohledávek odkázána na pořad práva a byla jí udělena jednoměsíční lhůta k podání žaloby proti konkursnímu správci. Nynější žaloba slouží tomuto účelu. Zásadní otázkou, o jejíž řešení v tomto sporu jde, jest existence pohledávek úpadcových proti podlužníkům v době zabavení, neboť pohledávky mohly býti exekučně zabaveny a exekuční zástavní právo žalobkyně mohlo na nich vzniknouti jen tehdy, jestliže tu v době zabavení skutečně byly. Nebylo-li tu v době, kdy byla platební záповeď podlužníkům doručena (§ 294 druhý odstavec ex. ř.), pohledávek, na něž byla exekuce vedena, chyběl-li tedy předmět zástavního práva (§ 447, 448 obch. zák.), nemohl žalobce nabytí soudcovského práva zástavního (§ 294 třetí odstavec ex. ř.), i když usnesení o zabavení a příkázání pohledávek k vybrání nabylo moci práva. Tato otázka však nebyla v dosavadním řízení správně řešena a dostatečně objasněna. Žalovaný uplatňuje v tomto směru dovolací důvod č. 4 § 503 c. ř. s. v podstatě výtka, že v době provedené exekuce platná pohledávka úpadcova proti podlužníkům (Léčebnému fondu veřejných zaměstnanců a Okresní nemocenské pojišťovně v Š.), vůbec neexistovala. Odvolací soud nesouhlasil s názorem soudu prvě stolice, pokud tento považuje Léčebný fond veřejných zaměstnanců a Okresní nemocenskou pojišťovnu v Š. za veřejné pokladny ve smyslu dvorního dekretu z 21. srpna 1838 čís. 291 sb. z. s. a čl. IX č. 5 uvov. zák. k ex. ř. Tuto otázku však není třeba v tomto sporu řešiti, neboť nehledíc k tomu, jaký význam zmíněný dekret vůbec dosud má (srov. rozhod. č. 7832 a 9201 sb. n. s.), nemá v tomto sporu význam již proto, že tu nejde o řízení exekuční. I kdyby

šlo o pohledávky proti státu nebo proti fondu pod veřejnou správou (§ 295 ex. ř.), byla exekuce již pravoplatně povolena, p o d d l u ž n í c i se dvorního dekretu v exekučním řízení nedovolávali, ani zrušení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř. nenavrhli a dlužník a správce jeho konkursní podstaty nejsou k uplatnění námitek z dvorního dekretu po pravoplatnosti povolené exekuce oprávněni (srov. také rozh. čís. 1078, 4467, 5738 sb. n. s.). Pokud jde o otázku jsoucnosti zabavených pohledávek, jest uvést toto: Nejvyšší soud dovodil ve svých rozhodnutích čís. 8303 a 12170, že v případech, kde jde o zaplacení léčiv dodaných členům Léčebného fondu veřejných zaměstnanců neb Okresní nemocenské pojišťovny na účet těchto institucí, jde o dvojí poukaz. Poukazující Léčebný fond a Okresní nemocenská pojišťovna dává prostřednictvím svého lékaře poukaz lékárníkovi, by vydal léky na její účet jejímú členu, jenž poukázku přinese, a zároveň poukazuje příjemce poukazu (svého členu), by si vyzvedl na poukázku léky v lékárně na její účet. Tím, že lékárník vydal léky členu Léčebného fondu neb Okresní nemocenské pojišťovny, přijal a splnil poukaz daný mu fondem (pojišťovnou) a může žádati náhradu toho, co na základě poukazu plnil, od poukazujícího fondu (pojišťovny), na jehož (jejíž) účet bylo plněno (§§ 1403, 1014 obč. zák.). Žalobkyně by tedy musela v souzeném případě tvrditi a prokázati, že úpade Ph. Mg. Antonín H. splnil vydáním léků poukazy dané mu Léčebným fondem veřejných zaměstnanců a Okresní nemocenskou pojišťovnou v Š. prostřednictvím jejich lékařů, a to do doby zabavení pohledávek a že důsledkem toho mu vzešel nárok na náhradu proti poukazující instituci. Při tom nezáleží na tom, že podle zvláštních předpisů mají orgány Léčebného fondu a Okresní nemocenské pojišťovny prováděti zúčtování s lékárníky čtvrtletně pozadu, neboť předmětem zabavení a exekučního práva zástavního mohou býti též pohledávky dosud nesplatné a dokonce podmíněné (srov. rozhod. č. 4090 sb. n. s.). Odvolací soud, vycházející z odchylného právního stanoviska, nevěnoval pozornost prohlášení žalobkyně, že jí není známo a že nemůže tvrditi, z d a a k t e r é l é k y a z a j a k é č á s t k y byly exekutem dodány členům Léčebného fondu a Okresní nemocenské pojišťovny v době doručení zápočetí poddlužníkům. To právem dovolání zdůrazňuje, ale není v právu s dalšími vývody, pokud z tohoto prohlášení žalobkyně dovozuje, že žalobkyně ve sporu nepřednesla a netvrdila skutečnosti odůvodňující žalobní nárok. Zmíněné prohlášení n e n í t o t i ž do té míry jasné a určité, by na jeho podkladě mohlo býti spolehlivě rozhodnuto o žalobním nároku, neboť žalobkyně uvedla jen, že jí nejsou zmíněné skutečnosti známy a — jak i z její dovolací odpovědi je patrné — měla tu na mysli spíše jen výši zabavených pohledávek, ale nechtěla patrně říci, že lékárník vůbec léky na účet řečených institucí nedodal. Vycházela při tom z mylného názoru, že jí není třeba dokazovati jsoucnost pohledávky, když již získala pravoplatným usnesením exekuční právo zástavní na pohledávce. Bylo proto napadený rozsudek zrušiti a, poněvadž zmíněnou vadou, bránící správnému rozhodnutí sporu trpí též rozsudek první stolice, bylo zrušiti i tento a vrátiti věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl. Na procesním soudu nyní bude, aby ve smyslu

§ 182 c. ř. s. působil k objasnění svrchu zmíněné nejasně přednesené okolnosti, která má význam pro správné rozhodnutí sporu.

Čís. 13178.

Návrh žalovaného, by byl ve sporu o uznání otcovství proveden důkaz krevní zkouškou, nelze zamítnouti jen proto, že se právní zástupce dítěte vyjádřil proti krevní zkoušce.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1934, Rv I 1338/32.)

Procesní soud první stolice vyhověl žalobě o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Žalovaný nabídl k vyvrácení domněnky otcovství k žalujícímu dítěti důkaz zkouškou krve a odvolací soud jej nepřipustil, protože zástupce žalujícího dítěte s ním nesouhlasil, a také pro jeho zbytečnost ze zřetelem k určité a přesvědčující výpovědi nemanželské matky slyšené jako svědkyně. Tyto důvody však nepostačují k zamítnutí tohoto důkazu. Především zhodnotil odvolací soud význam tohoto znaleckého důkazu předčasně, upíraje mu průvodní cenu pro rozhodnutí sporu, ač ji lze hodnotiti teprve po provedení důkazu. Ani druhý důvod pro jeho zamítnutí není však opodstatněn. Podle protokolu o odvolacím ústním jednání, činícím podle § 215 c. ř. s. plný důkaz o průběhu jednání a jeho obsahu, vyjádřil se právní zástupce žalujícího dítěte proti krevní zkoušce. O toto vyjádření nelze však opráti zamítnutí důkazního návrhu žalovaného. Překážkou by byl jen nesouhlas osoby, které má býti krev odebrána, tedy v souzené věci nezletilé žalobkyně, pokud se týče nesouhlas jejího zákonného zástupce, kterému náleží péče o její osobu podle § 188 obč. zák. a který jedině může činiti opatření těla žalujícího dítěte se dotýkající, nikoli právní zástupce podle plné moci procesní zmocňující ho k určitým procesním úkonům §§ 31 a 34 c. ř. s., k nimž však disponice tělem nezletilce nepatří. Nebude-li zákonný zástupce souhlasiti, by žalujícímu dítěti byla krev odebrána, nebude lze důkaz zkouškou krve provésti, protože nelze stranu ve sporu nutiti, by tento souhlas dala, jak již dovolací soud odůvodnil ve svých rozhodnutích sb. n. s. čís. 6865 a 7131. Že však zákonný zástupce žalujícího dítěte nesouhlasil s odebráním krve dítěti, a z kterých důvodů není v protokolu o ústním jednání odvolacím zjištěno, ač i důvody nesouhlasu jsou důležité, neboť soud má je podle § 272, 369 c. ř. s. oceniti.

Čís. 13179.

Žaloba podle § 35 ex. ř.

Dlužník může za sporu uplatnit i skutečnosti, zrušující nárok, které se vyskytly po podání žaloby.

Oposiční žaloba může být podána i za řízení manifestačního, to i tehdy, zanikl-li vymáhaný nárok jen z části, a lze se tu domáhati výroku, by exekuce (nikoliv jen uložení vyjevovací přísahy) byla prohlášena za nepřipustnou.

(Rozh. ze dne 13. ledna 1934, Rv II 479/32.)

Žalobou, zadanou na soudě dne 12. května 1931, domáhal se dlužník na vymáhajícím věřiteli, by exekuce byla prohlášena nepřipustnou, ježto mu žalovaný povolil splátky. Po podání žaloby žalobce dluh zaplatil a navrhl za řízení v první stolici, by exekuce byla prohlášena za nepřipustnou z důvodu zaplacení pohledávky. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 35 ex. ř. mohou být vzneseny proti nároku, k jehož vydobytí byla exekuce povolena, za exekučního řízení jen takové námítky, které se opírají o skutečnosti nárok zrušující nebo stavící a které nastaly po vzniku exekučního titulu. Všecky námítky, které mohl dlužník uplatnit v čase podání žaloby, jest uplatnit současně, jinak jsou vyloučeny. Z tohoto doslovu prvního a třetího odstavce § 35 ex. ř. vyplývá, že v žalobě musí být soustředěny všechny námítky, o kterých dlužník v době podání žaloby věděl a jež v ten čas uplatnit mohl. Neplýne však z těchto zákonných ustanovení, že by dlužník nemohl ve sporu uplatnit i skutečnosti nárok zrušující, které se vyskytly po podání žaloby, jak mylně dovolatel za to má. Zaplatil-li tedy dlužník po podání oposiční žaloby celou vymáhanou pohledávku nebo její část, může za podmínek § 235 c. ř. s. uplatnit okolnost tuto ve sporu, a není třeba, by podával novou žalobu oposiční, neboť by se to přičilo procesní hospodárnosti, když téhož výsledku jako novou žalobou, může dosáti pouhým rozšířením žaloby již podané. Právem proto odvolací soud jednal o tvrzení žalobcově, učiněném ke konci ústního líčení před prvním soudem, že vymáhaný nárok byl jím úplně zaplacen. Není dále příčiny, proč by nemohla žaloba oposiční být podána i za řízení manifestačního. Připouští-li se oposiční žaloba z důvodu, že exekuční nárok zanikl úplně nebo z části, není důvodu, by neměla oposiční žaloba být připuštěna i za řízení vyjevovacího z důvodu, že exekuci vymáhaný nárok zanikl aspoň z části (rozh. 10.786 sb. n. s.). Když tedy žalobce rozšířil žalobu tvrzením, že po jejím podání vymáhaný nárok i s přisouzenými útratami uspokojil, a žalovaný v řízení před prvním soudem proti tomu neprotestoval a tudíž s tím mlčky souhlasil (§ 235 c. ř. s.), neměl soud příčiny rozhodovati

e přípustnosti změny žaloby a nemůže žalovaný opomenutý odpor doháněti v řízení opravném. Otázkou, zda může být vzat ohled na poshovění placení, stalo-li se až po povolení exekuce, netřeba se zabývat, poněvadž v den vyhlášení rozsudku první stolice, 30. června 1931, lhůta, na kterou bylo poshovění povoleno (do 31. května 1931) dávno prošla. Podotknouti však jest, že žalobce v konečné žalobní prosbě nenavrhl, aby bylo za nepřipustné prohlášeno uložení vyjevovací přísahy, nýbrž všeobecně, by exekuce byla prohlášena za nepřipustnou, a to právem, poněvadž může vymáhající věřitel, dokud exekuce nebyla zrušena, navrhnouti opětný výkon a pokračování v exekuci i za vyjevovacího řízení i po jeho ukončení, kdykoli se nové jmění exekutovo vyskytne. Byl-li, jak nesporno, vymáhaný nárok zaplacen před vnesením rozsudku v řízení před prvním soudem, posoudil odvolací soud případ správně po právní stránce (§ 503 č. 4 c. ř. s.), uznav, že jest exekuce nepřipustnou.

Čís. 13180.

Vyživovací zákon ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931.

Poskytují-li rodiče výživu a zaopatření svému synu nikoliv plně svou povinnost podle § 139 obč. zák., nýbrž z důvodu služebního poměru, spadá poměr ten pod ustanovení § 2 vyživ. zák.

Porušení povinnosti k výdělečné činnosti jest spatřovati v tom, přijme-li někdo zaměstnání pod obvyklou mírou odměny za takových podmínek, které zabezpečují jeho vlastní výživu, za kterých mu však nezbude na plnění vyživovací povinnosti.

Námezdní poměr vylučuje nárok podle § 3 vyživ. zák.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, R I 1076/33.)

Synu žalovaných, nemanželskému otci žalobce, bylo uloženo platiti žalobci výživné. Ježto syn žalovaných neplnil svou vyživovací povinnost, domáhal se žalobce zaplacení zadržného výživného na žalovaných proto, že byl nemanželský otec zaměstnán u nich jako šofér za pouhé zaopatření. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Žaloba jest označena sice výslovně jako žaloba podle § 3 zák. čís. 4/1931, ale právem první soudce posuzoval ji i s hlediska § 2 tohoto zákona, poněvadž pro soud jsou rozhodné jen skutkové okolnosti v žalobě uvedené. První soudce správně dovodil, že ustanovení § 3 cit. zák. nelze v souzeném případě použiti, ježto podporovaný konal navzájem služby a práce, ale s právním jeho názorem, že nelze použiti ani ustanovení § 2 zák. čís. 4/1931, odvolací soud nesouhlasí. O nároku nemanželského dítěte proti třetím osobám ve smyslu § 2 lze rozhodovati jen pořadem práva (rozh. čís. 11996), a žalobu jest považovati v souzeném případě za přípustnou, ježto v nesporné cestě byl závazek nemanželského otce k placení výživ-

ného již stanoven, měsíční výživné mu bylo uloženo částkou 100 Kč, exekuce proti němu zůstaly bezvýsledné a z předložených dopisů, jichž správnost a pravost byla žalovanou stranou uznána, zřejmo, že pro pohledávku žalobcovu byla vedena exekuce proti nemanželskému otci zabavením mzdy proti žalovaným mu příslušející, ale že se nesetkala s úspěchem. Podmínky § 2 zákona č. 4/1931 jest považovati za splněné, neboť nesporno, že nemanželský otec jest u svých rodičů zaměstnán jako šofér, tudíž koná u nich služby a práce a dostává, jak žalovaní sami přiznávají a také výpovědi svědka Josefa H-a zjištěno stravu, byt a ošacení a menší částky peněžité potřebné pro jeho osobní potřeby. Následkem toho porušuje nemanželský otec povinnost uloženou mu v § 1 a platí proto co do mzdy domněnka uvedená v § 2 zákona. Názor prvního soudu, že ustanovení § 2 jest vyloučeno proto, že nemanželský otec dočasně nemůže naléztí přiměřené zaměstnání, nelze sdíleti, neboť rodiče za tohoto stavu mohli by mu sice poskytovatí bezplatně výživu, pokud nenalezne zaměstnání, ale nemohli by za to požadovati jeho služby, ježto by šlo o zřejmé porušení předpisu § 2. Jde proto o žalobu podle § 2 cit. zák. a § 308 ex. ř. a bylo tudíž rozhodnuto ve věci samé. V tomto směru jest však řízení neúplné podle § 496 č. 2 i 3 c. ř. s., ježto řízení nebylo provedeno úplně a všechny rozhodné okolnosti nebyly vzaty na přetřes. Žalovaný Adolf H. namítal, že s autodopravou nemá nic společného, uplatňuje tudíž nedostatek pasivního oprávnění a jest tudíž zjistiti, komu auto, s nímž nemanželský otec jezdí jako šofér, patří a kdo ze žalovaných provozuje autodopravu, dále bude zjistiti, jaká mzda by nemanželskému otci proti vlastníku auta ze šoférské služby příslušela, a posléze, poněvadž podle § 2 zákona č. 4/1931 bude lze na osobě blízké vymáhati jen plnění dávek, splatných po účinnosti zákona (viz rozh. č. 12356 sb. n. s.), kolik ze zažalované pohledávky vymáhati lze na osobě blízké, ano z výpovědi svědka Josefa H-a zřejmo, že u rodičů jest teprve od 1. dubna 1931, kdežto žalobou vymáhá se výživné již od 19. března 1930.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jest si uvědomiti, o jakou žalobu jde. Žalobce označil v žalobě žalobní nárok jako nárok podle § 3 zákona ze dne 16. prosince 1930, č. 4 sb. z. a n. z. r. 1931 a nároku tomu by nasvědčovalo, že se žalobce domáhá, by žalovaní zaplatili zažalovanou částku solidárně se svým synem. Než pro posouzení žalobního nároku jest rozhodné, z jakého skutkového tvrzení jest odvozován. Žalobce uplatňovaný nárok odůvodňoval tím, že jeho nemanželský otec nezaplatil výživné od 19. března 1930 do 28. března 1932 ani náklady exekuční, že se snaží vyhnouti se vyživovací povinnosti a u žalovaných svých rodičů nastoupil místo šoféra, vykonává jim povoznictví, za něž placen jest prý tím, že dostává od zaměstnavatelů byt, stravu a šatstvo v nezabavitelném množství, nikoli však mzdu na penězích a že ho tím žalovaní podporují v jeho odporu proti plnění vyživovací povinnosti, takže si nehledí výdělečné činnosti

uložené mu § 1 zákona ze dne 16. prosince 1930 č. 4 sb. z. a n. Z tohoto přednesu jest patrné, že žalobce směřuje skutkovou podstatu podle § 2 a podle § 3 řečeného zákona. Než tvrzení žalobcovy o zaměstnání jeho nemanželského otce u žalovaných jest tvrzením o služebním námezdním poměru k žalovaným. Námezdní poměr však vylučuje nárok podle § 3 zákona, poněvadž plnění zaměstnavatelovo z námezdního poměru není podporováním, které se k nároku podle uvedeného paragrafu vylučuje. Proto se zřetelem na tento přednes žalobcův právem odvolací soud má žalobní nárok i za nárok podle § 2 vyživovacího zákona, zvláště, když žalovaní sami přednesli, že spolužalovaná a nikoli žalovaný, by svému synu zjedнала zaměstnání a umožnila mu vyděláti si aspoň potřebnou výživu, zařídila si nákladní autodopravu, v níž její syn jest zaměstnán, a bylo prý výslovně ujednáno, že bude dostávati odměnu — zřejmě míněna jest odměna peněžítá — až z podniku bude zisk. I podle tohoto vylíčení jde o služební poměr mezi žalovanou a synem žalovaných Josefem, poskytování výživy a zaopatření děje se tedy nikoli z povinnosti rodičů podle § 139 obč. zák., nýbrž z důvodu služebního poměru. Spadá tedy poměr ten pod ustanovení § 2 zákona vyživovacího a o tom žalovaném, u kterého jest jejich syn Josef ve službách, platí nevyvratitelná zákonná domněnka tohoto paragrafu, že byla smluvena mzda neb odměna podle předběžného jeho vzdělání a schopnosti. Předpokladem nároku podle § 2 jest ovšem i porušování povinnosti k výdělečné činnosti uvedené v § 1 zákona vyživovacího, než porušení této povinnosti jest shledávati i v tom, přijme-li někdo zaměstnání pod obvyklou mírou odměny za takových podmínek, které zabezpečují jeho vlastní výživu, za kterých mu nezbude na plnění vyživovací povinnosti. Použití ustanovení § 2 vyživovacího zákona na souzený případ není tedy vyloučeno a s jeho hlediska jeví se doplnění, které vyžaduje odvolací soud, k rozhodnutí potřebným. K tomu jest podotknouti, že žaloba o nárok podle § 2 citovaného zákona jest žalobou podle § 308 ex. ř. a předpokládá exekuční příkázání (č. 12.356 sb. n. s.) a bude tedy soudu přihlédnouti a zjistiti, zdali i tato podmínka jest splněna.

Čís. 13181.

Německá evangelická farní obec (její představenstvo) může se o soudní exekuci k vydobytí příspěvků ucházeti jen prostřednictvím politického úřadu, nikoliv bezprostředně sama, a to ani, předloží-li výkaz dobývaných nedoplatků opatřený doložkou vykonatelnosti od okresního politického úřadu.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, R I 1264/33.)

K návrhu německé evangelické obce v P. povolil soud prvního st. exekuci k vydobytí dlužných příspěvků. Rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Jde o exekuci k vydobytí příspěvků pro německou evangelickou farní obec a je především (§§ 54 čís. 1, 55 ex. ř.) otázkou, zdali obec je oprávněna přímo sama o navrhovanou exekuci u soudu zakročiti. Podle § 10 čís. patentu ze dne 8. dubna 1861 čís. 41 ř. z., který byl čl. III uvoz. zák. k ex. ř. zachován v platnosti a na němž také církevním zřízením německé evangelické církve v Čechách, na Moravě a ve Slezsku vyhlášeným ve sbírce zákonů a nařízení z roku 1924 čís. 209 nebylo (§ 6) nic změněno, může se k vydobytí příspěvků stanovených evangelickou farní obcí pro její účely býti dovoláváno ochrany a přispění státních úřadů. Státním úřadem míněn tu, jak vychází z druhé věty § 10 uvedeného čís. patentu příslušný úřad politický. Z toho plyne, že německá evangelická farní obec (její představenstvo) může se o soudní pomoc, pokud se týče o soudní exekuci ucházeti jen prostřednictvím politického úřadu, nikoli bezprostředně sama, a rekursní soud, zamítnuv návrh na exekuci přímo farní obcí podaný, i když tak učinil z jiných důvodů, jimiž se netřeba zabývat, nepochybil (srovnej rozhodnutí ze dne 12. listopadu 1895 čís. 13394 sb. mín. čís. 113, čís. 11024 sb. n. s.). Na věci nic nemění, že předložený výkaz dobývaných nedoplatků je opatřen doložkou vykonatelnosti od okresního úřadu, ježto ona doložka oprávnění farní obce k bezprostřednímu zakročení u soudu o sobě neobsahuje a farní obec onou doložkou uvedeného oprávnění nenabyla.

Čís. 13182.

Vymáhající věřitel a věřitel, přistoupivší k dražebnímu řízení, má nárok na hotové zaplacení vymáhané pohledávky bez rozdílu, zda před dražbou učinil prohlášení ve příčině hotového zaplacení čili nic.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, R I 1299/33.)

Spořitelně v L. byla usnesením ze dne 17. června 1931 k vydobytí peněžitých pohledávek, zajištěných knihovně na nemovitosti vl. čís. 29, povolena vnučená dražba této nemovitosti přístupem k dražebnímu řízení, zahájenému již ve prospěch firmy B. Rozvrhuje nejvyšší podání za vydraženou nemovitost uvedl p r v ý s o u d v rozvrhovém usnesení, že jistiny pohledávek spořitelny v L. přejímá vydražitel započtením na nejvyšší podání za současného zproštění dosavadního dlužníka a uvedl v tomto směru v d ů v o d e c h: Spořitelna v L. neprohlásila ve lhůtě osmi dnů před dražebním rokem, že žádá hotové zaplacení svých pohledávek, pročež soud musil míti za to, že jest s převzetím dluhů vydražitelem srozuměna. K pozdější žádosti o hotové zaplacení při rozvrhovém roku nelze proto hleděti, poněvadž vydražitel nesouhlasí. Rekursní soud přikázal spořitelně v L. jistiny k hotovému zaplacení. Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Spořitelně v L. byla k vydobytí jejich pohledávek zajištěných knihovně na nemovitosti vl. č. 29, povolena vnučená dražba této nemovitosti přístupem k dražebnímu řízení u téhož soudu ve prospěch firmy B. již zahájenému. Spořitelna je tedy v y m á h a j í c í s t r a n o u. Vymáhajících věřitelů netýká se výzva podle § 171, druhý odstavec, ex. ř., jelikož v návrhu na vnučenou dražbu k vydobytí vykonatelné pohledávky jest i žádost o hotové zaplacení, a proto má vymáhající věřitel nárok na hotové zaplacení vymáhané pohledávky bez rozdílu, zda před dražbou učinil prohlášení ve příčině hotového zaplacení čili nic (sr. také Neumann-Lichtblau, Komentář k exekučnímu řádu 1928, str. 599, 602). Jelikož spořitelna v L. již s tohoto hlediska právem se mohla domáhati hotového zaplacení svých pohledávek, pokud se týče jejich zbytků i s příslušenstvím, není dovolací rekurs opodstatněn, a nebylo třeba se ještě zabývat dalšími vývody rekurentovými.

Čís. 13183.

Nejde jen o porušení formálního předpisu zhojitelné opomenutím výtky podle § 196 c. ř. s., nýbrž o vadu, která se týkala bezprostředně obsahového (věcného) úkolu procesního řízení, nepodal-li znalec ohledně některých věcí vlastní svůj posudek, nýbrž odvolal se na posudek odborníků, kteří nebyli soudem ustanoveni za znalce, nýbrž které si sám přibral.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, Rv I 539/32.)

Žalobu o zaplacení 25.000 Kč procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud vyhověl odvolání žalobcovu potud, že zamítl žalobu jen pro tentokráte.

Nejvyšší soud k žalobcovu dovolání zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Žalobce vytýkal v odvolání a vytýká i v dovolání jako vadnost řízení, že oba soudy vzaly za podklad rozhodnutí znalecký posudek Karla M-a, jakkoli nemohl podati posudek podle svých vlastních odborných znalostí, nýbrž musil se obrátiti na osoby soukromé (Josefa H-a a firmu R.), podle jejichž posudku pak teprve upravil svůj vlastní posudek. Odvolací soud nepokládal výtku tu za odůvodněnou, poněvadž žalobce zastoupený právním zástupcem, byl přítomen, když znalec posudek podával, a neučinil proti němu ani výtku podle § 196 c. ř. s., ani navrhl, aby byli přibráni znalci jiní, ačkoli věděl, že si znalec M. dal některé věci odhadnouti jinými odborníky, a dovolává se jejich posudku. Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že šlo o porušení předpisu o řízení.

zvláště formy procesního úkonu, a že vada měla být vytykána podle § 196 c. ř. s. Nešlo jen o porušení formálního předpisu, nýbrž o vadu, která se týkala bezprostředně obsahového (věcného) úkolu procesního řízení, když znalec nepodal ohledně některých věcí vlastní svůj posudek, nýbrž odvolal se na posudek odborníků, kteří nebyli soudem ustanoveni za znalce, nýbrž které si sám přibral, a jimiž bylo odhadnuto krámské zařízení a úprava krámu, pokud účty a doklady nebyly předloženy, zejména pak krámské zařízení spadající do oboru železářského a sklenářského. Dovolatel vytyká tím nespolehlivost znaleckého posudku v příčině některých položek, tudíž jeho nedostatečnost podle § 362 druhý odstavec c. ř. s. Tato vada zde skutečně jest, a trpí jí řízení i soudy druhé stolice i soudy stolice první, a bylo z tohoto důvodu dovolání vyhověti a usnésti se podle § 510 c. ř. s., jak svrchu uvedeno. Bude tedy na soudy první stolice, by v příčině sporných položek si vyžádal posudek jiného znalce nebo jiných znalců.

Čis. 13184.

Revisi družstev, která náležejí ke svazu autorisovanému k provádění revise, může prováděti jen svaz.

Při provádění znaleckého důkazu ve věcech revise družstva jest soud vázán zákonem čis. 133/1903 ř. zák. a jeho prováděcím nařízením.

Rejstříkový soud jest oprávněn zrušiti usnesení valné hromady družstva, je-li v rozporu se zákonem nebo se stanovami. Lhostejno, na či podnět rejstříkový soud zvěděl, že při usnášení se byly porušeny stanovy nebo zákon.

Pokud nesrovnalostem vycházejícím ze změny stanov co do voleb a co do trvání funkčního období jednotlivých členů výboru a určitých činovníků nelze čeliti jinak, než novou volbou celého výboru.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, R II 439/33.)

1. Rejstříkový soud usnesením ze dne 9. července 1933 vyhověl návrhu členů úvěrního družstva, by v záložně byla vykonána soudní revise, a poukázal soudního revisora Jindřicha R-a, by v záložně předseval soudní revisi. 2. Usnesením ze dne 11. července 1933 vyhověl rejstříkový soud stížnosti člena společenstva proti usnesení valné hromady družstva ze dne 21. února 1933 a zrušil je v části týkající se volby devíti členů výboru. Rekursní soud 1. zrušil usnesení prvního soudu ze dne 9. července 1933 a zamítl návrh členů, 2. zrušil usnesení prvního soudu ze dne 11. července 1933, zamítl žádost člena o nápravu nesprávného průběhu postupu při volbě 9 členů výboru a uložil prvnímu soudu, by o žádosti záložny o zápis, pokud se týče o výmaz členů výboru znovu rozhodl. **Důvody:** Rekursu jest dáti za pravdu v názoru, že opatření prvního soudu nemá opory v předpisech zákona. Rekursující společenstvo jest podle § 49 svých stanov povinno přistoupiti za člena a podrobiti se zákonné revisi revisního svazu. Jak z firemních spisů patrně, stala se Rolnická a úvěrní záložna v K. od

roku 1915 členem Ústředního svazu českých hospodářských společenstev v Brně a podrobila se revisi tímto svazem ve smyslu zákona ze dne 10. června 1903 čis. 133 ř. zák.; ze spisů jest vidno, že poslední povinná revise svazová byla v záložně vykonána 26., 27., 30. května, pak 1., 13.—16. června 1933. Podle § 2 uved. zák. musí se svazu, který vyhověl požadavkům tohoto zákona, přiznati právo, zříditi revisora pro společenstva k svazu náležející, kdežto obchodní soud stanoví revisora pro společenstva, která nenáležejí ke svazu oprávněnému konati revisi. Eventualita posléz uvedená ovšem nedopadá na projednávaný případ, kde jde o záložnu patřící k Ústřednímu svazu českých hospodářských společenstev, oprávněnému konati revisi. Přihlédnutí jest ještě k ministerskému nařízení ze dne 24. června 1903 čis. 134 ř. zák., jímž byly vydány prováděcí předpisy k zákonu čis. 133/1903 ř. zák. V §§ 8—14 tohoto mín. nař. jsou ustanoveni o zřizování revisora soudem (nebo politickým úřadem zemským). Podle § 8 zřídí sborový soud první stolice revisora zpravidla jen k žádosti jednotlivého společenstva; z úřadu má pro společenstva, která podle revisního seznamu nejsou podrobena revisi svazové ani revisi zemského výboru, zříditi revisora jen, nebylo-li zřízení revisora navrženo nejdéle do šesti měsíců před uplynutím dvouleté lhůty revisní. Z tohoto předpisu vychází tedy najevo, že, pokud soud vůbec zřizuje revisora k žádosti, může se tak státi jen k žádosti jednotlivého společenstva samého, nikoli snad k návrhu jednotlivých jeho členů nebo činovníků nebo menšiny členstva. Na kolik první soud ve svém usnesení zdůraznil stanovisko dozoru nad společenstvy, jest podotknouti, že dozor ten přísluší soudu vykonávati právě jen v mezích zákona. Tu pak podle revisního zákona má ovšem rejstříkový soud — i mimo věci podléhající zápisu do družstevního rejstříku — právo náležati na družstvo, by napravilo shledané vady, avšak jen vady, které zjistil a soudu oznámil revisor (§ 9 zák. revis. § 23 provád. nař.). Navrhovatelé nebyli tedy, jak z hořejších vývodů plyne, po zákonu vůbec oprávněni domáhati se zřízení soudního revisora a první soud, vyhověv jejich návrhu, překročil meze své zákonné působnosti.

Soud, jemuž přísluší obstarávati úkony týkající se družstevního rejstříku, jedná tu podle předpisů o soudním řízení ve věcech nesporných a rozhoduje o opovědích družstev k družstevnímu rejstříku podle zákona čis. 70/1873 ř. zák. Mimo to je mu vymezena určitá činnost revisním zákonem čis. 133/1903 ř. zák. Avšak nikde v těchto zákonech není ustanovení, podle něhož by jednotliví družstevníci nebo představenstvo družstva mohli odporovati usnesením valné hromady u rejstříkového soudu v nesporném řízení. Proti usnesením, jimiž valné hromady neb jiné sbory družstva snad porušily zákon neb stanovy na úkor účastníků, mohou tyto nastoupiti jen žalobou u příslušného soudu. I když tedy první soud dospěl k názoru, že se postup valné hromady při volbě členů výboru přičil stanovám, nebyl povolán usnesení valné hromady zrušiti, nýbrž jen rozhodnouti o opovědi nově zvolených členů výboru k zápisu do rejstříku. Než ani věcně nelze prvnímu soudu přisvědčiti. Správně ovšem uvádí krajský soud, že valná hromada ze dne 21. února 1933 byla první, která se konala po změně stanov loňskou valnou hromadou

usnesené. Již podle dřívějších stanov byl arci výbor devítičlenný (§ 15), stejně jako je podle nových (§ 8). Avšak podle starých stanov vylosovali se po uplynutí prvního roku čtyři výborníci, na jejich místo se volili noví čtyři členové výboru; po skončení druhého správního roku vystoupilo ostatních pět členů z výboru a na jejich místo se opět volili noví (§ 16). Byli tudíž podle starých stanov členové výboru voleni na období dvouleté; valná hromada pak bezprostředně volila předsedu, místopředsedu a pokladníka, kdežto výboru bylo vyhrazeno ustanoviti ze svého středu jednatele a kontrolora (§ 26). Podle § 8 nových stanov volí se výbor na tři po sobě jdoucí roky a z výboru pak vystupuje každý rok třetina; první a druhá třetina stanoví se losem, v pozdějších letech pak vystoupí vždy ti členové, kteří již tři léta náleželi výboru, a doplňují se vždy novou volbou, výbor pak volí každoročně v nejbližší své schůzi po valné hromadě všech pět činovníků. Jest si nyní ujasniti, že valná hromada v roce 1932, jak ze spisů patrně, provedla též volbu pěti členů výboru, kterážto volba byla usnesením krajského soudu ze dne 18. května 1932 výslovně vzata na vědomí, volba ta se konala tedy ještě podle starých stanov. Představenstvo zvolené takto podle starých stanov na dvouleté období vedlo tudíž správu družstva i po schválení nových stanov až do letošní valné hromady, aniž ostatně rejstříkový soud z úřadu naléhal dříve na to, by se vykonaly volby výboru podle nových stanov. Měl-li nyní při volbě členů výboru v roce 1933 zjednan býti konečný pořádek, v § 8 nových stanov zavedený, nezbyvalo, než zvoliti nově všech devět členů; neboť jednak čtyřem členům dosavadního výboru zatím již jejich dvouleté funkční období vypršelo, jednak zase první třetina, která by podle nových stanov měla vystoupiti, může býti vylosována jen z výboru zvoleného na tři roky. Je tedy patrné, že postup zastávaný stěžovatelem a schvalovaný napadeným usnesením naráží na rozpory a nesrovnalosti, kterým se nelze vyhnouti jinak než novou volbou celého výboru, jakž se i v praxi za obdobných poměrů obecně děje. Podle toho není správné, že se usnesení valné hromady ze dne 21. února 1933 o volbě 9 členů výboru přiči § 8 nových stanov.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Ad I. Rekursní soud z předpisů zákona ze dne 10. června 1903 č. 133 ř. zák. a prováděcího nařízení k němu ze dne 24. června 1903 čis. 134 ř. zák. správně dovodil, že revisi družstev, která náležejí ke svazu autorisovanému k provádění revise, může prováděti jen tento svaz. V podrobnostech stačí poukázati k výstižným důvodům napadeného usnesení, k nimž jest vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodati ještě toto: Stěžovatel jest na omylu, maje za to, že jest rejstříkový soud podle § 23 zákona ze dne 19. června 1931, čis. 100 sb. z. a n. oprávněn, by v rámci úředního šetření, zda obchodováním záložny nebyly porušeny zákon anebo stanovy, dal provésti revisi soudním znalcem, byť i jen o určitém úseku tohoto obchodování. I když nesporný soudce při svém šetření může použiti všech průvodních prostředků podle zákona

o řízení sporném, tedy i důkazu znaleckého, jest při provádění tohoto důkazu ve věcech revise družstva vázán zvláštním zákonem tuto revisi upravujícím, totiž zákonem čis. 133/1903 ř. z. a jeho prováděcím nařízením. Dovolací rekurent přehlíží, že svazová revise není jen vnitřním zařízením družstva, nýbrž opatřením zákonným (§§ 1 a 2 zák. čis. 133/1903 ř. z.) a musí proto její výsledek býti směrodatným i pro rejstříkového soudece, který je arci oprávněn, vyžádati si od revidujícího svazu vysvětlení a dle toho zaříditi, čeho třeba, by zjištěné závady byly odklizeny. Svazový revisor postupuje tu jako každý jiný znalec při provádění revise na vlastní zodpovědnost.

Ad II. S právním názorem rekursního soudu, že rejstříkový soud není oprávněn zrušiti usnesení valné hromady, je-li v rozporu se zákonem nebo stanovami, souhlasiti nelze. Opak vyplývá z ustanovení § 9 zákona o revisi družstev ze dne 10. června 1903 čis. 133 ř. zák., podle něhož jest revisor povinen, by zjistiv, že nebyly dodrženy předpisy zákona nebo stanov a nebyla zjednána náprava, oznámil závadu úřadům jmenovaným v § 2 tohoto zákona; tedy při společenstvech soudu. Toto oznámení musí míti nějaký účel, není jen pouhou formou a jest mu přikládati ten význam, že rejstříkový soud nejen může, nýbrž jest i povinen odstraniti následky porušení stanov neb zákona, že tedy odpomoc může býti zjednána tímto soudem. Toto právo rejstříkového soudu není však vázáno jen na zprávu revisora, neboť, jde-li o odklizení závadného stavu ve smyslu právě uvedeném, což je vlastní podstatou onoho předpisu, jest lhostejno, na čí podnět soud zvěděl, že při usnášení se byly porušeny stanovy nebo zákon (srov. rozh. čis. 7125, 8843 a 10593 sb. n. s.). Jinak však posoudil rekursní soud věc správně po právní stránce, seznav, že nesrovnalostem vzcházejícím ze změny stanov co do voleb a co do trvání funkčního období jednotlivých členů výboru (představenstva) a určitých činovníků, nelze čeliti jinak, než novou volbou celého výboru. Rekursující družstvo samo přiznává, že by i při postupu, který ono zastává, nastala jakási nepravidelnost v délce funkčního období jednotlivých členů výboru, ale má za to, že tato nepravidelnost byla již provedenou úpravou a změnou stanov předpokládána a chtěna, ana by se byla jinak valná hromada usnesla na jakémisi jiném přechodném ustanovení. Leč tyto úvahy nasvědčují spíše správnosti stanoviska soudu rekursního. Změnou stanov měl býti zřejmě utvořen zcela nový základ pro zřízení představenstva a pro funkční období jednotlivých jeho členů a jest tedy nejpřirozenější a duchu nových stanov nejlépe odpovídající postup, který naznačuje rekursní soud.

Čis. 13185.

Předložil-li soudce první stolice rekurs proti usnesení úředníka pomocné soudní služby (zákon ze dne 27. března 1931, čis. 57 sb. z. a n.) soudu druhé stolice, není již oprávněn o rekursu rozhodnouti, nýbrž přísluší rozhodnutí o rekursu jen rekursnímu soudu.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, R II 473/33.)

K rekursu vymáhajících věřitelů proti usnesení prvního soudu v exekuční věci ze dne 3. března 1933 předložil první soud spisy rekursnímu soudu k rozhodnutí s tím, že soudce nemíni vyhověti stížnosti proti usnesení, vydanému aktuárem. Když spis byl vrácen rekursním soudem soudu první stolice s poukazem, by bylo podáno určité vysvětlení, první soud rekursu vyhověl a změnil usnesení aktuára. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a nařídil soudu své stolice, by, vyčkaje pravomoci, předložil spisy rekursnímu soudu k rozhodnutí o rekursu vymáhajících věřitelů proti usnesení prvního soudu ze dne 3. března 1933. **Důvody:** Právnem si stěžuje vymáhající věřitelka na postup prvního soudu. Podle § 3 zák. č. 57/31 může ovšem soudce změnit sám usnesení aktuární a má spisy předložit rekursnímu soudu jen, nemíni-li sám rekursu vyhověti. Usnesl-li se však soud první stolice, že nemíni sám rekursu vyhověti, a předložil-li spisy rekursnímu soudu k rozhodnutí, jest k rozhodnutí o rekursu příslušný výhradně rekursní soud, příslušnost soudu první stolice ke změně napadeného usnesení přestala tím, že soud, zabývaje se rekuresem, rozhodl, že nechce rekursu vyhověti a spisy předkládá rekursnímu soudu. Podle § 416 druhý odstavec c. ř. s. jest soud vázán na své rozhodnutí, jakmile jest prohlášeno, nebo, je-li v případě § 415 odevzdáno k vyhotovení. Tu však nejde o takový případ, poněvadž usnesení, že soudce nemíni sám rekursu vyhověti, se stranám nedoručuje, strany z tohoto usnesení nenabýly ovšem bezprostředně práv, avšak, když spisy byly rekursnímu soudu podle předpisů c. ř. s. správně předloženy k rozhodnutí, nemůže příslušnost, řídicí se předpisy c. ř. s., změněna býti tím, že soud první stolice změni své dřívější stanovisko a jest toho názoru, že dřívější rozhodnutí neodpovídá zákonu. To by odporovalo zásadám c. ř. s., podle něhož až na případy, v zákoně zvláště uvedené, rozhodnutí soudce může býti změněno jen odvolací (rekursní) stolicí, a tím, že soud první stolice prohlásil, že nemíni rekursu vyhověti, stalo se usnesení aktuára usnesením soudu, o kterém nemůže soud první stolice již rozhodnouti k rekursu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle ustanovení druhé věty prvního odstavce § 3 zákona č. 57/31 rozhodne soudce první stolice o opravném prostředku proti rozhodnutí úředníka vyšší pomocné soudní služby, má-li za to, že jest mu vyhověti, jinak předloží opravný prostředek druhé stolicí, by o něm rozhodla. Z toho vyplývá, že soudce první stolice, když, nemíni mu vyhověti, předložil rekurs proti usnesení úředníka pomocné soudní služby soudu druhé stolice, není již oprávněn o rekursu rozhodnouti, nýbrž že rozhodnutí o rekursu přísluší jen rekursnímu soudu. Soud první stolice neprávem proto rozhodl o rekursu proti usnesení úředníka pomocné soudní služby po předložení rekursu soudu druhé stolice, ač mu dříve vyhověti nemínil, a rekursní soud nepochybil, zrušiv toto usnesení prvního soudu.

Žádá-li žalobce za sporu místo původně žádaného plnění interese, nejde o změnu žaloby v pravém smyslu a neplatí předpis § 235 prvý odstavec c. ř. s. o vyloučení příslušnosti procesního soudu.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, R II 552/33.)

V žalobě na okresním soudě bylo původně požadováno odevzdání pozemku a jeho knihovní připsání (s oceněním předmětu sporu na 5.000 Kč), když však tato nemovitost byla žalovanými pravoplatně knihovně převedena na třetí osobu, změnila žalobkyně žalobní žádost a požadovala placení interese, zprvu 13.000 Kč, později pak zvýšila požadované interese na 20.000 Kč. Proti tomu se žalovaná ohradila, prohlásivši, že je tu nepřijatelná změna žaloby, kterou se překročuje věcná příslušnost soudu. Soud nevydal zvláštní usnesení, zda změnu žaloby, která směřovala k dodržení kupní smlouvy, žalobní důvod pozdější žaloby o placení interese byl jen částečně týž; platná kupní smlouva o pozemku, která nebyla dodržena; žádost o placení interese se však opírala krom toho o to, že pozemek již byl dále prodán, takže žalovaná strana smlouvu nemohla dodržeti. V souzeném případě jde tedy, když se žádá interese, o změnu žaloby. Okresní soud mohl změnu žaloby povolit, kdyby předpisy o věcné příslušnosti soudu tomu nebránily. Je-li podle § 235 odst. 1 c. ř. s. změna žaloby a rozšíření žaloby před zahájením rozepře nepřijatelné, je-li soud k jednání o změněné žalobní žádosti nepřijímajícím, tím více je taková změna žaloby vyloučena, děje-li se rozšíření a změna teprve po zahájení rozepře a žalovaný námitku věcné nepřijímajitelnosti vznáší. Z toho důvodu měla první stolice námitku nepřijímajitelnosti vyhověti a změněnou žalobní žádost odmítnouti. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, jímž bylo připuštěno žádání interese 20.000 Kč, a vrátil věc odvolacímu soudu, by rozhodl o odvolání.

Důvody:

Prvý soud nepřehlédl a mlčky nepřesl změnu žalobního žádání, nýbrž vědomě a úmyslně ji připustil, jsa toho právního názoru, že tu

jsou předpoklady § 235 čtvrtý odstavec c. ř. s. Ač nebylo toto rozhodnutí vyhotoveno ve formě usnesení a nebylo zvláště vydáno, podrželo přece svou povahu jako samostatné usnesení, které může býti napadáno jen rekurssem, a žalovaná, která ve hlavní věci zvítězila, a tudíž proti rozsudku prvního soudu odvolání podati nemohla, byla oprávněna podati rekurs proti rozhodnutí o změně žaloby, neboť jen tím způsobem bylo lze zabrániti, by toto rozhodnutí nenabylo právní moci neodvisle od hlavní věci. Rekurs žalované byl tedy přípustný, avšak nebyl věcně opodstatněný. V souzeném případě jest přisvědčiti soudu první stolice, že nejde o změnu žaloby v pravém smyslu; vždyť se nezměnil žalobní důvod ani se nerozšířilo žalobní žádání, nýbrž místo předmětu původně žádaného žádá se interese (§ 235 čtvrtý odstavec c. ř. s.). Ježto jde o případ § 235 čtvrtý odstavec c. ř. s., nevztahují se naň předpisy § 235 první odstavec o vyloučení příslušnosti procesního soudu, což ovšem neznamená, že by soud nemusil před rozhodnutím sporu přiměřenost požadovaného interese věcně přezkoumati. Otázkou příslušnosti soudu se neměl soud druhé stolice vůbec zabývatí vzhledem k předpisu § 29 j. n.

Čís. 13187.

Přiznání zaopatřovacích požitků podle zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n. nevádí, že oprávněný nepředložil, oznamuje svůj nárok, platební rozkaz o dani z příjmu za rok 1920 ani vysvědčení obecního úřadu o majetkových a příjmových poměrech členů své rodiny. Stačí vysvědčení příslušné berní správy, že jeho příjem vzatý v roce 1920 za základ vyměření daně z příjmu nedosahoval 15.000 Kč a že ostatní zdaněné příjmy patřily jeho manželce.

(Rozh. ze dne 18. ledna 1934, Rv II 380/33.)

Žalobce, bývalý lesní na panství žalovaného, domáhal se na žalovaném na základě zákona ze dne 18. března 1921, čís. 130 sb. z. a n., zvýšení svého dosavadního výslužného a důsledkem toho doplatku za uplynulou dobu. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Ne j v y š š í m s o u d e m z t ě c h o

d ů v o d ů :

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud přiznal žalobci požadované jím zaopatřovací požitky podle zákona čís. 130/21, ačkoli žalobce nevyhověl předpisu prováděcího nařízení čís. 189/21 k § 9 řečeného zákona a nepředložil žalovanému, když mu oznamoval nárok na zaopatřovací požitky, ani platební rozkaz o dani z příjmu za rok 1920, ani vysvědčení obecního úřadu o majetkových a příjmových poměrech členů své rodiny. Než k názoru odvolatelovu, že bez předložení těchto dokladů při oznámení

nároku na požitky podle zákona čís. 130/21 neměly požitky ty býti žalobci přiznány, nelze v projednávaném případě přisvědčiti. Zákon čís. 130/21 stanoví v § 9, že, převyšuje-li součet zaopatřovacích požitků a jiných příjmů podléhajících dani z příjmu — nečítajíc v to příjem členů a rodiny — podle poslední výměry 15.000 Kč, jest o tento rozdíl zaopatřovací požitky snížit. Zákon sám neustanovuje, jak a čím jest prokázati tento předpoklad nesnížení zaopatřovacích požitků, pokud se týče přiznání jich ve výši určené zákonem. Žalobce předložil vysvědčení příslušné berní správy, že jeho příjem vzatý v roce 1920, to jest při »poslední« výměře daně z příjmu (srov. nařízení k § 9 zákona) za základ vyměření daně nedosahoval 15.000 Kč a že ostatní zdaněné příjmy patřily jeho manželce. Tímto vysvědčením jest pokládati a odvolací soud právem pokládal předpoklad přiznání zaopatřovacích požitků podle zákona čís. 130/21 bez snížení u žalobce za prokázány. Žalobce předložil ono vysvědčení žalovanému při tom, když mu svůj nárok na zvýšení zaopatřovacích požitků podle zákona čís. 130/21 oznamoval. Jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že přiznání zaopatřovacích požitků nevádí, že žalobce nepřiložil k onomu oznámení platební rozkaz z roku 1920 a vysvědčení obecního úřadu o majetkových a příjmových poměrech členů své rodiny. Účelu, jemuž mělo sloužiti předložení uvedených dokladů při oznámení nároku na zaopatřovací požitky podle zák. čís. 130/21, aby totiž žalovaný nebyl v pochybnostech, zdali předpis § 9 uvedeného zákona o snížení zaopatřovacích požitků u žalobce má, pokud se týče nemá místo, bylo předložením zmíněného vysvědčení vyhověno a vysvědčení ono bylo postačující náhradou za platební rozkaz a vysvědčení obecního úřadu.

Čís. 13188.

K poznámce výhrady pořadí ve smyslu § 37 III. dílčí novely k obč. zák. nelze přihlížeti, stala-li se až po poznámce zahájení dražebního řízení.

Třebaže zápis zástavního práva v pořadí vymazaného zástavního práva nabytí formální právní moci, nevádí to právu zadnějších věřitelů vzněsti proti pořadí tohoto zástavního práva odpor podle § 213 ex. ř. a exekuční soud jest pak povinen zkoumati, zdali hypotekární věřitel s hlediska hmotněprávního žádaného pořadí skutečně nabyt.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, R I 1268/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, vyhověl soud první stolice odporu vymáhajícího věřitele proti přikázání pohledávky Dr. S-a v pořadí vymazané pohledávky Aloisa V-a a nepřikázal pohledávku v tomto pořadí. D ů v o d y: Zástupce vymáhajícího věřitele vznesl odpor proti pořadí pohledávky Dr. S-a z důvodu, že si tento věřitel podle § 37 novely k obč. zák. vymohl v pořadí

vymazané pohledávky Aloisa V-a vklad až po poznámce dražebního řízení. Odporu bylo vyhověti, ježto podle poslední věty § 37 III. dílčí novely k obč. zák. nelze při vnučené dražbě nemovitosti k výhradě § 37 III. dílčí novely první věty přihlížeti, nebylo-li jí použito až do poznámky zahájeného dražebního řízení. Poznámka dražebního řízení byla poznamenána v pozemkové knize dříve, než poznámka pod C 66, že vlastníci mohou v pořadí vymazaného zástavního práva Aloisa V-a za 12.000 Kč do tří let vložiti nové právo zástavní podle § 37-III. dílčí novely k obč. zák. Zástavní právo pro pohledávku Dr. S-a vloženo podle poznámky pod C 66 v pořadí vymazaného zástavního práva Aloisa V-a pod C 53 bylo vloženo neprávem, i když bylo vloženo na základě dlužního úpisu podepsaného dlužníkem. I když tento zápis zástavního práva pro pohledávku Dr. S-a v pořadí vymazané pohledávky Aloisa V-a pod C 53 nabyl formální moci, nebránilo to účastníkům rozvrhového řízení vznést odpor proti požadovanému pořadí (§ 213 ex. ř.) z důvodu, že v tomto pořadí bylo zástavního práva nabyto neprávem. Přesné ustanovení poslední věty § 37-III. dílčí novely k obč. zák. chrání knihovní věřitele proti tomu, by se za dražebního řízení jiný věřitel i se souhlasem dlužníka nedostal ve výhodnější pořadí, než které mají sami. Rekur sn í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Ustanovení poslední věty § 37 III. dílčí novely k obč. zák. (cís. nař. ze dne 19. března 1916 čís. 69 ř. zák.) jest zcela jasné a určité. Kdežto v prvních dvou větách vyhovoval zákon oprávněným přáním dlužníků a peněžních ústavů, ustanovuje, že vlastník nemovitosti, vymaže-li se zástavní právo, může si vymoci současně knihovní poznámku, že se vyhrazuje zápis nového zástavního práva v pořadí a do výše vymazaného zástavního práva do tří let, co byla poznámka povolena, omezila poslední věta téhož zákonného ustanovení — rovněž v zájmu obchodního a právního styku — tuto výhradu v tom směru, že při vnučené dražbě nemovitosti se k výhradě nepřihlíží, nebylo-li jí užito až do doby poznámky zahájení dražebního řízení. Povolená výhrada byla zajisté dána předem v zájmu majitele hypoteky, by se mohl zbaviti příliš tíživého a naléhavého dluhu na nemovitosti vážnoucího a vystřídati jej jiným méně tíživým a naléhavým, aniž by potřeboval souhlasu dalších hypotekárních věřitelů vymazávané pohledávce následujících. Tento důvod však přestává, jakmile jest již dražební řízení zahájeno. Nelze proto souhlasiti s právním názorem stěžovatelovým, že se měl vzíti zřetel na jeho pohledávku vloženu v pořadí pohledávky Aloisa V-a, poněvadž k výmazu došlo teprve po zahájení dražebního řízení a proto, že nemá tu platnost poslední věta § 37 III. dílčí novely. Tato věta jest zcela určitá a jasná a nepřipouští takovýto extensivní výklad; kdyby zákon byl chtěl takovouto možnost uvedené výhrady i po zahájení dražebního řízení připustiti, byl by to jistě ustanovil. Výklad stěžovatelův odporuje účelu ustanovení poslední věty § 37 III. dílčí novely. Ta okolnost, že usnesení knihovního soudu, jímž byl povolen vklad zástavního práva za pohledávku v pořadí vymazaného zástavního práva za pohledávku Aloisa V-a, nabylo právní moci, jest pro posouzení otázky nerozhodnou, ježto věřitelé po pohledávce Aloisa V-a následující nepotřebovali si stěžovati proti tomuto

usnesení jsouce chráněni ustanovením poslední věty § 37 III. dílčí novely, která takovýto vklad ostatně nezakazuje, ale přesně přikazuje, by se k němu nepřihlíželo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurent má nedůvodně za to, že se ustanovení poslední věty § 37 III. dílčí novely k obč. zák. netýká poznámky výhrady v prvé větě uvedené, která byla učiněna po zahájení dražebního řízení takto zatížené nemovitosti, nýbrž prý jen poznámky, která se stala před zahájením dražebního řízení a nebyla do zahájení dražebního řízení využita. Neboť, ustanovuje-li poslední věta § 37 III. dílčí novely, že nelze přihlížeti k poznámce výhrady učiněné před zahájením dražebního řízení, jest úsudkem a maiori ad minus souditi, že lze tím méně přihlížeti k poznámce oné výhrady zapsané až po zahájení dražebního řízení. To plyne zřejmě i ze zprávy komise pro justiční věci příl. 78 stenogr. protokolu bývalé panské sněmovny XXI sesse 1912 str. 185, kde se praví, že jako čas, do kterého sahá právo vlastníka nemovitosti nakládati s uprázdněným pořadím, jest doba povolení vnučené správy neb vykonané dražby. V tomto doslovu to nebylo ovšem pojata do zákona, nýbrž byl onen čas omezen jen do poznámky zavedení dražebního řízení. Avšak jest z toho patrné, že úmyslem zákonodárce bylo ponechati vlastníku jest z toho patrné, že úmyslem zákonodárce bylo ponechati vlastníku nakládati s uprázdněným pořadím, jen do doby poznámky zahájení dražebního řízení. V souzeném případě však nebylo pořadí pol. 53 listu C zástavního práva Aloise V-a, kteréhož pořadí se dovolací rekurent domáhá, v době poznámek zavedení dražebního řízení ani uprázdněno, any poznámky ty se staly 27. ledna 1932 na jedné polovici a 3. května 1932 na druhé polovici vydražené nemovitosti, kdežto výmaz zástavního práva Aloise V-a a poznámka výhrady podle § 37 III. dílčí novely se staly až 21. listopadu 1932, a nemohli proto vlastníci nemovitosti s oním pořadím do zahájení dražebního řízení vůbec nakládati.

Není důvodnou ani další výtku, že zadnější hypotekární věřitelé nebyli oprávněni k odporu proti žádanému pořadí a že ani exekuční soudce nebyl oprávněn rozhodovati o platnosti žádaného pořadí, an prý dovolací rekurent pravoplatně usnesením knihovního soudu pořadí pod. pol. 53 list. C pravoplatně nabyl. Neboť tím nabyl zápis v pořadí jen formální právní moci, avšak proti pořadí pro nedostatek materiální právní moci, to jest, zda tím skutečně nabyl věřitel onoho pořadí, jsou zadnější věřitelé oprávněni vznést odpor podle § 213 ex. ř. a exekuční soud jest povinen zkoumati, zdali hypotekární věřitel s hlediska hmotně-právního žádaného pořadí skutečně nabyl (srovnej rozhodnutí čís. 4152, 7941, 8388 a 9883 sb. n. s.).

Čís. 13189.

Účinky zastavení vyrovnacího řízení podle § 65 čís. 1 vyr. ř. nastávají již dnem vydání zastavovacího usnesení, nikoliv teprve jeho pravomocí, i tehdy, bylo-li řízení zastaveno pro nedostavení se dlužníka k vyrovnacímu roku podle § 45 odst. 1 vyr. ř.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1933, R I 1269/33.)

Soud první stolice prohlásil exekuční řízení vymáhajících věřitelů proti dlužníku za nicotné. Rekursu jedné z vymáhajících věřitelek rekursní soud vyhověl, napadené usnesení ohledně ní zrušil a uložil prvému soudu, by dále podle zákona jednal. Důvody: Prvý soud napadeným usnesením prohlásil exekuční řízení vymáhajících věřitelů za nicotné proto, že tito věřitelé vydobyli si zástavní právo na základě exekucí povolených dne 26. listopadu a 28. listopadu 1932 tedy za vyrovnacího řízení proti dlužníku. Než z vyrovnacích spisů bylo zjištěno, že vyrovnací řízení proti dlužníku bylo usnesením ze dne 17. listopadu 1932 zastaveno. Účinky zastavení vyrovnacího řízení nastávají již dnem vydání zastavovacího usnesení, nikoliv teprve jeho pravomocí, jak i v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 2975 sb. n. s. bylo vysloveno. Ježto exekuční návrh stěžovatelky na povolení exekuce zabavením pohledávky u poddlužníka učiněn byl dne 26. listopadu 1932 a i povolení této exekuce prvým soudcem se stalo dne 28. listopadu 1932, tedy po zastavení vyrovnacího řízení, není v souzeném případě za těchto okolností dán důvod zmatečnosti tohoto exekučního řízení, an návrh exekuční byl učiněn v době, kdy vyrovnací řízení bylo již zastaveno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stačí poukázat na správné odůvodnění rekursního soudu, jež odkazuje na rozhodnutí čís. 2975 sb. n. s. a dodati, že účinky zastavení vyrovnacího řízení podle § 65 čís. 1 vyr. ř. nastávají již dnem vydání zastavovacího usnesení a nikoliv teprve jeho pravomocí, i tehdy, bylo-li řízení zastaveno následkem nedostavení se dlužníka k vyrovnacímu roku podle § 45 odstavec (1) vyr. ř., ana ustanovení ta byla převzata z §§ 37 a 56 předchozího vyrovnacího řádu čís. 337/14 ř. zák., kde pamětní spis k § 56 praví, že zastavením vyrovnacího řízení jest dána možnost nejen vyhlášení konkursu, nýbrž i okamžitého vedení exekuce věřiteli, aniž by pravoplatnost zastavovacího řízení byla toho předpokladem, a teprve, když rekurs proti zastavovacímu usnesení dosáhl úspěchu, jest provedené exekuční úkony zrušiti. Poněvadž to platí všeobecně a rekurs proti zastavovacímu usnesení podán nebyl, nelze ani v souzeném případě činiti výjimku a proto rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 13190.

Proti opatření soudu, jež bylo vydáno za nesporného řízení, by je účelně připravilo nebo by se vyšetřily okolnosti, jež má soud podle svého právního názoru za rozhodné, — není samostatného opravného prostředku. Dovolací rekurs jest tu odmítnouti, třebaže rekursní soud rekurs vyřídil a považoval ono opatření za správné.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, R I 1311/33.)

Firma T. opověděla k rejstříku zápis prokury Osvalda T-a. Rejstříkový soud vrátil žadatelce podání, by je doplnila doklady o státní příslušnosti prokuristy. Rekursní soud k rekursu firmy T. napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs firmy T.

Důvody:

Dovolací rekurentka požádala o zápis prokury Osvalda T-a ve firemním rejstříku. O tomto návrhu soud první stolice nerozhodl ve věci, nýbrž vrátil podání žadatelce, by je doplnila doklady o státní příslušnosti jmenovaného prokuristy. Do takového opatření soudu, které je vydáno za řízení, by je účelně připravilo neb aby se vyšetřily okolnosti, jež má soud podle svého právního názoru za rozhodné, není však podle §§ 35, 34 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. (obdob. § 34 cit. zák. a §§ 85, 186 c. ř. s.) samostatný opravný prostředek přípustný, na čemž nic nemění okolnost, že rekursní soud rekurs vyřídil a považoval ono opatření za správné. Tímto opatřením se soudy nikterak nedopustily nezákonnosti, takže by tu nebylo ani podmínek § 46 nesp. zák. Dovolací rekurentce je ponecháno na vůli, by vyvolala rozhodnutí nižších soudů ve věci buď tím, že příkazu, který považuje za bezpodstatný, nevyhoví, nebo že své stanovisko ihned soudu oznámí. Teprve, až bude vydáno vyřízení ve věci, bude lze jeho správnost a tedy po případě i nutnost onoho doplnění přezkoumati cestou stolic.

Čís. 13191.

Zákonu jest cizí instituce projednávatele pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, R I 1318/33.)

Pozůstalostní soud vzal na vědomí prohlášení Dr. Rudolfa M-a, že přijímá úřad projednávatele pozůstalosti, a poukázal dědičku Emu L-ovou, že jest vázána testamentárním ustanovením projednávatele pozůstalosti. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že zrušil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle posledního pořízení ustanovil zůstavitel Dr. Rudolfa M-a vykonavatelem poslední vůle a projednávatelem pozůstalosti. Jde nyní o to, má-li ustanovení projednávatele pozůstalosti posledním pořízením vůbec právní význam v pozůstalostním řízení a zda jest závazným pro pozůstalostní soud a dědice. Zodpověděly-li nižší soudy otázku kladně, třebaš ne ve stejném rozsahu, nelze rozhodnutí jejich ušetřiti výtky nezákonnosti s hlediska § 46 odst. (2) zák. čís. 100/31 sb. z. a n. Zákon zná instituci vykonavatele poslední vůle (§ 816 obč. zák. a §§ 80 a 164 nesp. pat.) a vybavil ho i určitými právy a povinnostmi. Naproti tomu nezná platný zákon (obecný zákoník občanský a předpisy nesporného patentu jakož i zák. č. 100/1931 sb. z. a n.) vůbec instituci projednávatele pozůstalosti ve smyslu uvedeném nižšími soudy a jest podle platných předpisů zákona projednávání pozůstalosti věcí soudu. Zákon nevybavil také projednávatele pozůstalosti jako takového právy pro pozůstalostní řízení. Pojem projednávatele vyskytuje se jen ojedíněle v zákoně, a to ve čl. XX uvoz. zák. k c. ř. s. jako zástupce stran před bursovním rozhodčím soudem. Z ustanovení tohoto nelze však pro souzený případ nic vytěžit. Nebyla-li však zákonem zřízena instituce projednávatele pozůstalosti pro pozůstalostní řízení s určitými právy a povinnostmi, nemohlo ani zřízení projednávatele pozůstalosti posledním pořízením založiti pro osobu ustanovenou projednávatelem pozůstalosti právní instituci vybavenou právy v pozůstalostním řízení. Neboť, třebaže jest podle § 817 obč. zák. dbáti toho, by vůle zůstavitelova byla splněna, má se tak státi jen, pokud to zákon připouští. Nelze však splniti vůli zůstavitele v tom směru, by třetí jím určená osoba byla projednávatelem pozůstalosti, ano, jak bylo již shora řečeno, jest podle smyslu zákona projednání pozůstalosti věcí soudu a stranám jest jen v § 29 nesp. pat. dovolena určitá účast na projednání pozůstalosti. Vnutiti straně pro výkon tohoto práva zástupce posledním pořízením ve formě (v osobě) projednávatele pozůstalosti, odporovalo by zásadě § 79 odstavec prvý nesporného patentu. Správnost tohoto názoru uznává výslovně i nauka (Ehrenzweig, Erbrecht, str. 445, Krasnopolski, str. 321, pozn. 2 a Rintelen, str. 72). Usnesení nižších soudů jsou tudíž, pokud vzala prohlášení Dr. M-a, že přijímá úřad projednávatele pozůstalosti, na vědomí a pokud vyslovila závaznost dědičky na jeho testamentární ustanovení tímto projednávatelem, v odporu se zákonem, neboť nemají v něm vůbec oporu.

Čís. 13192.

Účastníci rozvrhového řízení mohou odporovati příkázání pohledávky co do její jsoucnosti, její výše nebo jejího pořadí i z důvodů, které povinný při zřízení zástavního práva nebo později neuplatňoval, třebaže knihovní zápis nabyt formálně právní moci.

Ve zpětvzetí námitek proti směnečnému platebnímu příkazu indosantem nelze spatřovati ratihabici (dodatečné zmocnění) směnečného

prohlášení učiněného za indosanta neoprávněnými zástupci, měla-li zpětvzetím námitek indosatáři býti zabezpečena pohledávka, která mu nepříslušela, na úkor ostatních věřitelů indosanta. Na základě tohoto indosamentu nevznikl ani po zpětvzetí námitek proti směnečnému platebnímu příkazu platný směnečný závazek indosanta, jenž by mohl býti zajištěn zástavním právem na jeho nemovitosti. Došlo-li přece k pravoplatnému zřízení zástavního práva, jsou zadní věřitelé oprávněni, by odporem podle § 213 ex. ř. zabránili příkázání tvrzené pohledávky indosatáře před jejich pohledávkami.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, Rv I 261/32.)

Na exekučně vydražené nemovitosti vážla pod pol. C 28 pro žalující diskontní ústav knihovní pohledávka 20.000 Kč, pro žalovanou banku pod pol. C 24 na základě směnečných platebních příkazů pohledávka 265.240 Kč. Při roku k rozvrhu nejvyššího podání za vydraženou nemovitost vznesl diskontní ústav odpor proti příkázání pohledávky bance z těchto důvodů: Pohledávky žalované ze směnek proti firmě T. (dlužnici) byly proti firmě T. neplatné jednak proto, že převod na těchto směnkách byl neplatný, poněvadž nebyl podepsán dle stanov a podle obchodního rejstříku osobami k tomu oprávněnými, dvěma členy správní rady akc. spol. T., dále že tato firma za ony směnky nedostala vůbec směnečnou valutu ani úhradu od žalované, takže z toho důvodu celá směnečná pohledávka proti firmě T. byla neplatná a bezdůvodná a že se nemohla státi platnou ani smírem ze dne 10. ledna 1924, kterým firma T. své směnečné námítky proti směnkám vzala zpět, ježto dodatečný smír nemohl pohledávku od původu neplatnou učiniti platnou a že ostatně tato pohledávka byla souhlasně s firmou T. před uzavřením smíru stornována. Byv poukázán s odporem na pořad práva, domáhal se diskontní ústav na žalované bance, by jeho odporu proti příkázání pohledávky 265.240 Kč žalované, bylo vyhověno. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e h:

Pokud jde o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), vytýká dovolatelka především, že nižší soudy neposuzovaly spornou věc s hlediska odpůrčího řádu, zejména jeho § 2. Dovolatelka přehlíží, že tuto výtku nevznesla v odvolání proti rozsudku soudu prvé stolice a nemůže proto nyní doháněti v dovolání to, co nevytýkala již v odvolání. Nehledíc však k tomu je mylný názor dovolatelčin, že proti příkázání pohledávky lze vznést odpor podle § 213 ex. ř., pokud se týče podání žalobu podle § 231 ex. ř. jen, jsou-li tu podmínky odporovatelnosti pohledávky podle předpisů odpůrčího řádu, neboť nic takového neplyne z těchto zákonných ustanovení, nýbrž z doslovu a z účelu ustanovení § 213 ex. ř. jest souditi, že účastníci rozvrhového řízení mohou odporovati příkázání pohledávky co do její jsouc-

nosti, její výše nebo jejího pořadí i z důvodů, kterých povinný při zřízení zástavního práva nebo později neuplatňoval, třeba knihovní zápis nabyt formálně právní mocí, protože vklad (záznam) může být přes to materiálně neplatný a pohledávka platně neexistující (srov. rozh. Gl. U. N. F. č. 1256, 1783 a rozh. čís. 4152, 7941, 9883, 11109 sb. n. s.). Jest proto zkoumati, zda jest správný náhled nižších soudů, že žalobce právem vznesl odpor proti příkázání sporných pohledávek směnečných čili nic.

Dovolatelka doznává, že R. a V., kteří firmu T. na směnkách podepsali, nebyli oprávněni za ni znamenati, má však za to, že tento nedostatek byl zhojen ratihabíci, tím, že firma T. vzala námítky proti směnečným platebním příkazům zpět. Než, i kdyby se přisvědčilo dovolatelce, že ve zpětvzetí námitek může být shledána v tom kterém případě ratihabice (dodatečné zmocnění), v projednávaném případě tomu tak není. Obě žira (indosamenty) byla, jak správně dovodily nižší soudy, neplatná. Je zjištěno, že firma T. za směnky nedostala od žalované úhradu, že od 10. července 1923 nebyla žalovaná z frankových směnek nic dlužna, dále, že v době zažalování směnek i v době zřízení práva zástavního, tudíž i při zpětvzetí námitek proti směnečným platebním příkazům, 10. ledna 1924, byla firma T. pasivní a předlužena, že žalované to bylo známo a že v dohodě s ní firma T. vzala námítky ty zpět. Ze zjištění těch správně dovodil odvolací soud, že si žalovaná chtěla zpětvzetím námitek zabezpečiti pohledávku, která jí nepřislušela, na úkor ostatních věřitelů T. a že jest proto spatřovati ve zpětvzetí tom právní jednání přičící se dobrým mravům a zásadě slušnosti a poctivosti obchodní. Nemohlo tudíž zpětvzetí jevití právních účinků vzhledem k ustanovení § 879 obč. zák. Nedošlo proto k dodatečnému udělení zmocnění a nevrátil firmě T. ze žír na sporných směnkách směnečný závazek. Nebyl-li tu však platný směnečný závazek, nemohlo ani dojíti podle § 449 obč. zák. ku platnému zřízení zástavního práva na dražené realitě, vklad (záznam) zástavního práva pro sporné směnečné pohledávky proti žalobkyni je neplatný a právem proto bylo vyhověno nižšími soudy odporu žalobcovu proti příkázání těchto pohledávek před pohledávkou žalobcovou.

Čís. 13193.

Tuzemec, uzavírající smlouvu v cizí měně, vyhne se sice osudu, který postihuje měnu tuzemskou, musí však snášeti změny cizí měny, kterou zvolil a podrobuje se v této příčině cizozemským zákonům, upravujícím otázky měny.

Proti tuzemci, uzavřevšímu v roce 1908 smlouvu o životním pojištění v markách říšskoněmecké měny, platí říšskoněmecký zákon, týkající se znění bankovního zákona ze dne 1. června 1909 (RGBI. S. 515), jakož i úprava říšskoněmecké měny, k níž došlo zákonem ze dne 30. srpna 1924 (RGBI. II. S. 254).

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, Rv I 1035/32.)

Žalobce, tuzemec, uzavřel se žalovanou říšskoněmeckou pojišťovnou dne 3. prosince 1908 pojišťovací smlouvu, podle níž žalovaná měla žalobci vyplatiti při dožití dne 3. prosince 1928 pojistnou sumu 10.000 marek německé měny. Žalobce zaplatil všechny premie, posledně roku 1923 v markách. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení 10.000 R. M. nynější říšskoněmecké měny anebo podle kursu ke dni 3. prosince 1928 80.000 Kč. Procesní soud prvního stádu žalobu zamítl. **Důvody:** V době pojišťovací smlouvy, t. j. dne 3. prosince 1908 byla měnovou jednotkou v Německu marka a obecně se označovala písmenou »M«. V únoru 1916 obdržel žalobce na svou pojistku od žalované zápůjčku 1.600 Mk, které počátkem února 1922 splatil a tento peníz přijala žalovaná k úhradě poskytnuté zápůjčky. Veškeré premie byly zaplacený. Mezi stranami není sporu o tom, že byla uzavřena smlouva pojišťovací a žalovaná neodpírá placení vůbec, nýbrž spor kotví v otázce, v jaké měně má být pojištěná suma vyplacena. Z přednesu stran i z pojišťovací smlouvy a z návrhu soud zjišťuje, že žalobce sjednal se žalovanou pojišťovací smlouvu v Teplicích-Šanově, podle níž měla žalovaná vyplatiti žalobci při dožití dne 3. prosince 1928 pojistnou sumu 10.000 marek německé měny, a že premie byly řádně zaplacený. Jest především zkoumati, co bylo vůlí stran ohledně měny, v níž mělo být placeno. Soud řídě se předpisem § 914 obč. zák. a čl. 278—279 obch. zák., nelpí na doslovu výrazu a nepokládá proto za rozhodující, že na pojistce užito bylo označení marky »d. W.«, totiž »německé měny«, o kterémžto označení se zástupci stran nedovedli vyjádřiti, nýbrž přihlíží ke všem okolnostem, za kterých se smlouva stala. Tu třeba míti na mysli, že se smlouva stala roku 1908 za klidných poměrů, několik let před válkou, kdy strany neměly žádný podklad k úvaze, že dojde kdysi v budoucnosti ku poklesu a i k naprostému znehodnocení měny v říši německé a že bude zavedena nová měna na úplně jiném podkladě než roku 1908. Strany nevyznačily zvláštním výrazem, na př. efektivně, jak uvádí čl. 336 obch. zák., ani výslovným vymíněním zvláštního druhu peněz, na př. »zlatá 10marka«, jak označuje § 987 obč. zák., že má být placeno v kovových mincích. Jest proto soud toho přesvědčení, že strany, sjednávající pojišťovací smlouvu, měly na mysli běžné platidlo. Podle vyjádření ministerstva spravedlnosti ze dne 10. listopadu 1931 zjišťuje soud, že roku 1908 platila v říši německé zlatá měna s účetní jednotkou zvanou »marka«. Této zlaté měny však již není, nýbrž roku 1924 byla zavedena nová zlatá měna s účetní jednotkou zvanou »říšská marka« a zákonem stanoven poměr nové měny ke staré v ten rozum, že se 1 bilion marek rovná 1 říšské marce. Zákonnými platidly jsou bankovky říšské banky a zlaté i stříbrné i měděné mince, při čemž kovové mince starého ražení připuštěny jako zákonné platidlo, což vše se zjišťuje z vyjádření ministerstva již citovaného. Okolnost, že staré kovové mince, zejména zlaté marky, připuštěny jako zákonné platidlo, nemá ten význam, by se z ní dalo vyvozovati, že žalovaná má povinnost platiti v těchto mincích, neboť jednak není ani tvrzeno, že takové mince ještě existují, jednak, jak již shora vytčeno, strany neujednaly, že má být placeno »efektivně« nebo v takových min-

cích. Lze tudíž podle čl. 336 obch. zák. platiti podle hodnoty v době dospělosti, tedy roku 1928 měnou zemskou, t. j. v souzeném případě novou zlatou měnou v zákonném poměru ke měně dřívější. Pokles měny jde na vrub věřitele. Změnu a pokles měny jest pokládati za náhodu, která stíhá toho, v jehož jmění neb osobě se přihodí, jak stanoví § 1311 obč. zák. Lze také poukázati na § 1447 obč. zák., neboť měna z roku 1908 zanikla a nahodilá úplná zkáza určité věci zrušuje veškeré závazky. Ovšem tento paragraf stanoví, že dlužník má vrátiti to, co obdržel, a žalobce se toho dovolává s tím, že se dlužník nesmí obohatiti. Tohoto ustanovení nelze však v souzeném sporu použiti ve prospěch žalobcův proto, že není žalováno z obohacení, nýbrž žalobní žádost směřuje k určitému přesně určenému plnění. Žaloba z obohacení byla by změnou žalobního důvodu a změna ta nebyla ani navržena. Podle toho, co shora uvedeno, nemá žalobce nárok na vyplacení 10.000 marek nynější německé měny, tedy říšských marek, nýbrž na sumu, která by se rovnala 10.000 marek dřívějších v poměru zákonem německým ustanoveném, t. j. 1 M. ř. rovná se 1 bilion marek, kterážto suma však jest tak nepatrná, že se rovná nule. Ježto smlouva sjednána v Teplicích-Šanově, tedy na území zdejšího státu, řídí se soud při jejím posuzování zdejšími zákony, avšak, pokud se týče změn měny německé, jest ji posuzovati dle zákonů říšskoněmeckých, což plyne z povahy věci i z ustanovení čl. 336 obch. zák. Zdejší zákonodárství přirozeně se vůbec nemůže týkati vnitřního poměru cizího státu, jímž jest i úprava měny. **D o v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Žalobce nevymínil si plnění efektivně ve zlatě, žalovaná by musila takový závazek převzítí výslovně připojením t. zv. zlaté doložky nebo jiného ustanovení tomu se co do účinku rovnajícího nebo mlčky způsobem naznačeným v § 863 obč. zák. V době uzavření pojištění byla v Německu zlatá měna marková, pojištěná suma zní na marky D. R. W., německé říšské měny, smlouva pojišťovací nemá ustanovení, které by bylo lze klásti na roveň zlaté doložce. Měly tedy strany, ujednavše smlouvu pojišťovací, na mysli jen tehdejší říšskou měnu německou, nikoli však povinnost platiti skutečně zlatem a tím se nevarovaly důsledkům plynoucím ze znehodnocení měny, na kterou pojistka zní, nevymínilvše si placení zlatem. Stranám postačilo, že šlo tehdy o zlatou měnu, z toho však nelze dovoditi povinnost platiti pojistnou sumu zlatem, ano nebylo tak výslovně ujednáno. Ani skutečnosti, které žalobce ve sporu a znovu v odvolání uvedl, neopravňují soud ku přesvědčení, že úmysl stran směřoval k tomu, by pojistná suma byla splacena ve zlatě. Důsledky neočekávané změny a znehodnocení měny nese věřitel, žalobce. Žalobce domáhá se výplaty pojištěné sumy v nyní platných říšských markách a domáhá se tím valorisace své pohledávky, avšak valorisace jest vyloučena zákonem čís. 187/19 sb. z. a n., kterým byla vyslovena zásada, které jest užiti i co do závazků znějících na jinou měnu splatných ve zdejším území (§ 6 cit. zák.). Ani německého zákona o zhodnocení nelze tu použiti ke zhodnocení sporné pohledávky. Zákonem čís. 52/28 sb. z. a n. byla upravena povinnost státu co do titrů předválečného dluhu zajištěného, aniž pojaty do úpravy té i jiné dluhy, tím byla upravena

valorisace jen co do určitých pohledávek znějících na cizí měnu, nikoli však všeobecně, pročež valorisace ostatních pohledávek toho druhu znějících na cizí měnu je tím vyloučena. Skutečnostmi prvním soudem bezvadně zjištěnými, které v odvolacím řízení nedoznaly změny a které si proto i soud odvolací osvojuje jako základ svého rozhodnutí (§ 498 c. ř. s.), je vyvrácen názor odvolatele, že žalovaná pojišťovna je povinna zaplatiti mu pojištěnou sumu v nyní běžné měně v říšských markách. Žalobce domáhá se zaplacení částky 10.000 marek nynější říšskoněmecké měny nebo podle platného kursu 80.000 Kč, nikoli starých marek papírových, tedy předmětem žaloby jsou jen říšskoněmecké marky přesně označené v nyní běžné měně, nebo československé koruny podle kursu, a proto mohl prvý soud jen o této žádosti rozhodnouti (§§ 226 a 405 c. ř. s.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce posoudily nižší soudy věc v podstatě správně. Jde o pojistné z životní pojistky, ze dne 3. prosince 1908; podle ní mělo se žalobci 3. prosince 1928 vyplatiti 10.000 marek německé měny. Kdo uzavírá smlouvu v cizí měně, vyhne se sice osudu, který postihuje měnu tuzemskou, za to však musí nésti změny cizí měny, kterou zvolil, a podrobuje se v této příčině cizozemským zákonům, jež otázky měny upravují. Proto platil i proti žalobci zákon, týkající se bankovního zákona z 1. června 1909 (RGBl. S. 515), jímž byly noty říšské banky prohlášeny za zákonné platilo s účinností od 1. ledna 1910, takže žalobce již tehdy pozbyl práva žádati výplatu ve zlatě, třebaže pojistné znělo na původně zlatou měnu markovou, když se proti takové možnosti zákonné změny a úpravy měny nezajistil při smlouvě výhradou o placení ve zlatě, což — jak dovodily nižší soudy — žalobce neučinil. Postihuje ho tedy také úprava měny, k níž došlo zákonem ze dne 30. srpna 1924 (RGBl. II. S. 254), ve kterém byl stanoven poměr mezi dřívější měnou a novou říšskou markou tak, že se 1 bilion marek rovná jedné říšské marce. Žalobce měl by tedy z pojišťovací smlouvy nárok jen na část nové říšskoněmecké marky, která by byla v tomto poměru k pojistné sumě ve starých markách, což však byl by zlomek tak nepatrný, že se prakticky, jak správně uvádí procesní soud, rovná nule. Nižší soudy správně vyložily, že smlouva nemůže býti vykládána, jak to činí žalobce, že by totiž podle smlouvy bylo platiti ve měně (markové), která b u d e v Německu v platnosti v době splatnosti. Pro takový výklad není podkladu ani ve smlouvě ani nelze jej dovoditi z jednání žalované strany, jmenovitě ze skutečnosti, že žalovaná v roce 1923 požadovala od žalobce zaplacení zbývajících premiových částek do dne dospělosti. Pokud jde o otázku zhodnocení, jest předem uvést, že žalobce svůj nárok — jak sám v dovolání zdůrazňuje — neopírá o zákonný předpis o zhodnocení, nýbrž o smlouvu. Neprávem dovolává se žalobce předpisů § 7, případně § 989 obč. zák., protože otázku rozsahu závazku žalované se zřetelem ke změnám měnovým, jest posuzovati podle přísluš-

ných předpisů německého práva, jež tuto otázku řeší. § 989 obč. zák. nelze použití jednak proto, že nebylo vymíněno placení ve zlatě, tedy placení ve zlatých mincích, jednak proto, že již neběží o měnu jen znehodnocenou, nýbrž o novou zákonnou úpravu měnových poměrů, ve které poměr staré a nové měny byl rozřešen zákonnou cestou. Tato zákonná úprava cizí měny postihuje, jak bylo dovoděno, žalobce, když smlouvu uzavřel v cizí měně a když se smluvně proti takovým změnám nezajistil. Nejde tu proto ani o obohacení, jako by nebylo šlo o obohacení ani na straně žalobcově, kdyby se byly poměry měnové utvářely v jeho prospěch, nehledíc k tomu, že žalobce ani o tento právní důvod žalobu neopíral. Nemůže se tedy žalobce domáhat ani částky, která by se vnitřní hodnotou rovnala tomu, co sám žalovaný zaplatil. Příslušný konečný návrh, který v tomto smyslu činí žalobce v dovolání, nebyl v odvolání. K tvrzení žalobcovu, že žalovaná dostala od zdejšího státu 50 milionů Kč k vyřízení nároků tuzemských pojištěnců, nelze přihlížeti, protože je to pro opravné řízení nedovolená novota. Nelze se zabývat ani hospodářsko-politickými úvahami dovolání, jmenovitě o smyslu pojišťovacího regulativu a o premiových rezervách. Tyto předpisy mají sloužiti ochraně nároků pojištěnců, netýkají se však rozsahu těchto nároků, které jsou upraveny smlouvou, a pokud jde o otázky měnové, příslušnými předpisy měnovými. Nerozhoduje konečně ani to, jak žalovaná uspokojila své říšskoněmecké pojištěnce a jak byly příslušné otázky posuzovány tím neb oním soudem v jiných sporech.

Čís. 13194.

Pokud se záruční prohlášení peněžního ústavu veřejně účtujícího k zajištění veřejnoprávních nároků ve smyslu vládního nařízení ze dne 22. prosince 1918, čís. 87 sb. z. a n. (odst. 5 prováděcího nařízení ze dne 18. ledna 1919, čís. 46 sb. z. a n.) vztahuje i na dávku z majetku a z přírůstku na majetku.

Zaručil-li se peněžní ústav jen do určité výše, ručí jen za daně a dávky v té výši, nikoliv i za jejich příslušenství, vyplývající z této částky.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, Rv I 1161/32.)

Žalovaná banka převzala písemným prohlášením ze dne 21. dubna 1920 záruku za Ludvíka A-a za všechny daně a přírázky, jež mu byly nebo budou předepsány, až do výše 10.000 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se československý stát na žalované bance zaplacení 10.000 Kč a to daň z příjmu za 1920 — 1.820 Kč 70 h, daň výdělková za 1920 — 1.056 Kč, daň z obratu za 1920 — 700 Kč, dávka z majetku 6.464 Kč. Procesní soud prvé stolice přisoudil žalobci na daních 3.576 Kč 20 h s 5% úroky od 26. října 1926, nikoliv však i dávku z majetku, maje za to, že nebyla kryta záručním prohlášením. **O d v o l a c í s o u d** nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud vyhověl částečně odvoláním obou stran a změnil rozsudky nižších soudů v ten rozum, že je žalovaná povinna zaplatiti žalobci 10.000 Kč s 5% úroky od 17. března 1928.

D ů v o d y:

Dovolání žalované strany není opodstatněno ve věci samé. Je nerozhodno, kdy se počalo promlčení daní připadajících na rok 1920, protože správně bylo poukázáno v rozsudcích nižších soudů k tomu, že promlčení bylo podle § 6 zákona z 18. března 1878 č. 31 ř. z. přerušeno náhradním doručením platebních rozkazů, k němuž podle rozsudku procesního soudu došlo 28. listopadu 1924. K tomu žalovaná ve svém odvolání vůbec nepřihlížela. Podle druhého odstavce cit. § 6 počala běžeti nová promlčení lhůta uplynutím onoho správního roku, ve kterém byla strana vyzvána k zaplacení, čemuž zajisté odpovídá doručení platebních rozkazů, v souzeném případě tedy začátkem roku 1925. Bylo by tedy došlo k promlčení koncem roku 1930, kdyby zatím nebylo došlo k novému jeho přerušení platební výzvou ze dne 19. listopadu 1929 podle § 282 zákona č. 76/27 sb. z. a n. Žalovaná neprávem se dovolává § 1497 obč. zák., protože tu platí speciální ustanovení citovaných již zákonů také v otázce přerušení promlčení.

Bylo však ve věci vyhověti dovolání žalující strany. Správně se v něm poukazuje k účelu, jemuž podle zjevné a doznané vůle stran garanční prohlášení mělo sloužiti. Podle odstavce I žaloby, jehož obsah byl v žalobní odpovědi uznán za správný, šlo o to, by bylo lékárníku Ludvíku A-ovi umožněno vystěhovati se do ciziny. Šlo tedy o opatření ve smyslu vládního nařízení ze dne 22. prosince 1918, čís. 87 sb. z. a n., a prováděcího nařízení z 18. ledna 1919, čís. 46 sb. z. a n. Tato nařízení týkala se zajištění veškerých daní s přírážkami a jiných veřejných dávek a jako zajištění připuštěna byla v odst. 5 prováděcího nařízení i záruka tuzemských peněžních ústavů veřejně účtujících. Taková prohlášení byla tehdy běžná a nemohlo býti pochybnosti o účelu, jemuž měla sloužiti. Uváží-li se, že v době vydání garanční listiny byla existence dávky z majetku stranám známa, že ručení v tomto směru nebylo ani vyloučeno ani omezeno, že bez jejího zajištění nebylo by se garančním prohlášením dosáhlo zamýšleného cíle, kdyby se totiž prohlášení to skutečně bylo týkalo jen daní a přírážek, jak to nyní vykládá žalovaná, a nikoli také jiných dávek, jež měla ona nařízení na mysli, nelze o tom pochybovati, že prohlášení je vykládati podle § 914 obč. zák. se zřetelem k uvedeným nařízením tak, že se týkalo i dávky z majetku a přírůstku na majetku. Za těch okolností nejde o výklad, který by se přičil předpisu § 1353 obč. zák., zvláště, ana zaručená částka stanovena byla pevnou hranicí, takže povaha nároků, za něž se žalovaná zaručila, měla pro ni jen podřadný význam.

V otázce úroků bylo dáti za pravdu žalované straně a v té příčině nebylo dovolání žalobkyně vyhověno v plném rozsahu. Se zřetelem k § 1353 obč. zák. jest totiž, pokud jde o rozsah zaručení, vykládati garanční listinu přesně v ten způsob, že se žalovaná zaručila jen do výše 10.000 Kč, že více od ní požadováno býti nemělo. Nic nenasvědčuje

tomu, že chtěla převzít záruku za daně a dávky v této výši a k tomu ještě i za jejich příslušenství, vyplývající z této částky. Proto nejde již o úroky z veřejnoprávních fiskálních nároků, když celá částka byla těmito nároky vyčerpána, nýbrž o úroky způsobené prodlením žalované strany, pokud šlo o její ručební závazek povahy soukromoprávní, takže pro tyto úroky platí již předpis § 1480 obč. zák. a bylo tedy žalobkyni přiznati jen požadované 5% úroky za dobu tří let nazpět počínaje od žaloby, když žalovaná sama připustila v odvolání, že by měly býti úroky počítány za tři roky od rozsudku.

Cís. 13195.

K zániku směnečného dluhu zaplacením není třeba, by plátcí byla vydána kvitovaná směnka a po případě i protest pro neplacení.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, Rv I 1408/32.)

Na základě směnečného platebního příkazu byla povolena žalované firmě L. proti žalobci Adolfu B-ovi exekuce na svršky. Žalobu o nepřipustnost exekuce odůvodňoval žalobce tím, že po vzniku exekučního titulu byla vymáhaná pohledávka firmě L. zaplacená firmou Š. a že tím zanikla. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Žalobce odůvodňuje nepřipustnost exekuce nespornou skutečností, že směnečná pohledávka, na niž zní exekuční titul (směnečný platební příkaz), po jeho vzniku byla firmou J. Š. a spol. vymáhající věřitelce, žalované firmě bratří L. zaplacená a tím zanikla. Odvolací soud míní, že zaplacení nebrání dalšímu vedení exekuce firmou bratří L., poněvadž prý zevrubnější podrobnosti placení nejsou ze spisů zřejmé, zejména zda se placení stalo ve smyslu § 44 směn. zákona. Tomuto názoru však nelze přisvědčiti. Neboť směnky dal žalobce firmě Š. za účelem placení svého dluhu u této firmy a tato je předala firmě bratří L. za účelem placení svého dluhu u této firmy. Platila tedy firma Š. a spol. firmě bratří L. svůj dluh, ale současně i směnečný dluh žalobcův a nemá firma bratří L. proti žalobci ze směnečného platebního příkazu nic k požadování, poněvadž měla proti žalobci a proti firmě Š. jedinou společnou pohledávku. Nerozhodným jest, nežádala-li firma Š. podle § 4 směn. zák. vydání kvitované směnky i s případným protestem pro neplacení, neboť to jest jen právem platícího dlužníka a není ani podstatnou součástí placení (§ 1412 obč. zák.), ani předpokladem zániku pohledávky (§ 1411 obč. zák.). Žalovaná strana odůvodňuje své oprávnění k vedení exekuce tím, že jí firma Š. za sporu postoupila (§ 1392 obč. zák.) svou pohledávku za žalobcem, jenž o tom byl dopisem ze dne 30. října 1931 uvědoměn. Okolnost ta jest bezpodstatná, an exekuční titul (směnečný platební příkaz) nezní ve prospěch firmy Š. jako vymáhající věřitelky a nemůže proto firma bratří L. ani jako postupník vymáhati exekučně pohledávku, pro niž není vůbec

exekučního titulu a o niž v souzeném případě ani nejde, a neprospělo by jí ani, kdyby prokázala postup listinou v § 9 ex. ř. uvedenou. Ve skutečnosti se má věc tak, že firma bratří L. vymáhá svou zaplacením zaniklou pohledávku pro firmu Š. a spol. v dohodě s ní, což zřejmě jest nesporné. Jde proto o vymáhání pohledávky firmy Š. a spol. proti žalobci způsobem zákonu se příčícím. Není proto žalovaná firma ani s hmotněprávního ani s formálně právního hlediska oprávněna vésti exekuci.

Cís. 13196.

Poskytlo-li společenstvo zápůjčku dvěma osobám, které mu vydaly k zajištění úvěru směnku jako přijatelky, ač členem společenstva byla jen jedna z nich a družstvu nebylo ve stanovách dovoleno poskytovat zápůjčky i nečlenům, jest poskytnutí zápůjčky nečlenu nicotným. Tuto námitku může žalovaný nečlen vznést ve směnečném řízení proti přímému smluvníku.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, Rv I 2538/33.)

Žalující záložna, zapsané společenstvo s ručením omezeným, poskytla žalovaným Bořivoji a Čestmíru B-ovým zápůjčku, k jejímuž zajištění jí žalovaní vydali směnky jako přijatelé. Členem žalující záložny byl jen Bořivoj B., nikoliv Čestmír B. Proti směnečnému platebnímu příkazu podali námitky oba žalovaní, z nichž žalovaný Čestmír B. namítá mimo jiné, že v době poskytnutí zápůjčky nebyl členem žalujícího družstva a že proto jeho závazek jest neplatný. Oba nižší soudy ponechaly směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Nesprávné právní posouzení nelze spatřovati v odvolání jen v tom, že se napadený rozsudek nezabýval námitkou, že žalovaní nejsou oba členy žalující záložny a že proto směnky jsou neplatné a bezúčinné. Napadený rozsudek výslovně však praví, že tato námitka je bezpodstatná, poněvadž je prokázáno, že žalovaný Bořivoj B. členem žalující záložny byl a že i jemu valuta byla vyplacena. To k vyvrácení námitky postačuje, neboť byl-li úvěr povolen jednomu ze žalovaných, jenž jest členem záložny, nevaldí by zajisté spolupodpis nečlena na směnce, kdyby vůbec tato námitka mohla býti brána vážně a nebylo již předem zřejmo, že případné jednání žalující strany proti stanovám (poskytnutím úvěru nečlenu) mohlo by míti sice následky pro záložnu podle § 88 zák. o společenstvech, nikdy však neplatnost a bezúčinnost jinak platně vystavených směnek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného Bořivoje B-a, vyhověl však dovolání žalovaného Čestmíra B-a a zrušil ohledně něho směnečný platební příkaz. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Právem uplatňoval Čestmír B. námitku neplatnosti a neúčinnosti úvěrového ujednání a tím i směnečného závazku proti žalobkyni, poněvadž nebyl členem společenstva. Nelze souhlasiti bezvýjimečně s práv-

ním názorem odvolacího soudu, že nedostatek členství v družstvu nemůže mít v zápětí neplatnost směnky jinak bezvadně vystavené. Žalobkyně v dovolací odpovědi připouští, že členem záložny, jež je společenstvem dle zákona č. 70/73 ř. z., byl Bořivoj B., nikoli jeho bratr Čestmír B. Činnost žalobkyně ve smyslu § 1 tohoto zákona musí směřovati jen ku podpoře výdělku nebo hospodářství jejích členů. Žalobkyně však poskytla podle rozsudkových zjištění úvěr oběma žalovaným, kteří jí k jeho zajištění vydali směnky jakožto přijatelé, uzavřela tedy zápůjčku i s nečlenem. Takovéto poskytnutí zápůjčky je podle stále praxe nejvyššího soudu jednáním nicotným ve smyslu § 879 obč. zák., pokud to není ve stanovách dovoleno. Tuto námitku občansko-právní mohl dovolatel vznést proti přímému smluvníku ve směnečném řízení, poněvadž sporná směnka byla vydána ke krytí závazku z nicotného jednání. Že žalobkyně mohla podle stanov poskytovat zápůjčky též nečlenům, se ani nepokusila tvrdit, naopak tvrdila, že strana žalovaná, to jest oba žalovaní — je jejím členem, — což se však ohledně Čestmíra B. objevilo nepravdivým. O tom, že úvěrní závazek prvního žalovaného měl býti upevněn převzetím závazku druhým žalovaným, nečlenem, směnečně, nebo že šlo o jeho nřístup k dluhu prvního žalovaného ve smyslu §§ 1344. 1347 obč. zák., — což by nevybočovalo z mezí zákona (rozh. 11.470, 11248 sb. n. s.) — nebylo žalobkyní nic tvrzeno v první stolici.

Cis. 13197.

K veřejným orgánům uvedeným v § 172 čís. 1 ex. ř., jež mají býti k rozvrhovému roku obeslány, náleží i Všeobecný pensijní ústav, je-li z exekučních spisů, najmě z odhadního protokolu, jakož i přihlášek jiných veřejných orgánů zřejmo, že prodané nemovitosti sloužily podniku povinným provozovanému.

Okolnost, že Všeobecný pensijní ústav nebyl uvědoměn o dražbě, má jen ten význam, že nemůže již žádati uspokojení svých pohledávek, jež k dražbě nepřihlásil, v přednostním pořadí, nýbrž teprve po uspokojení vymáhajícího věřitele.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, R II 581/33.)

Proti usnesení exekučního soudu, jímž bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, podal rekurs Všeobecný pensijní ústav Úřadovna »A« v Brně. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Jest sice pravda, že exekuční soudy mají uvědomovati ve smyslu výnosu ministerstva ze dne 14. března 1924 také Všeobecný pensijní ústav, jest-li na nemovitostech do dražby daných zajištěno právo zástavní pro daň výdělkovou, avšak, nebyl-li stěžovatel proti předpisu tomu a proti předpisu § 172 ex. ř. dražební edikt doručen a nepřihlásila-li v důsledku toho nedoplatek příspěvků ani k dražbě, ani k rozvrhu, není v zákoně předpisu, by v tom směru byla náprava zjednána, pak-li její pohledávka není patrna ani z pozemkové knihy, jak tomu jest i v tomto případě. Jest tu poukázati k tomu, že dražební edikt byl řádně uveřejněn a vyhlášen a také v pozemkové knize bylo poznamenáno, že dra-

žební řízení bylo zahájeno, takže všem účastníkům byla poskytnuta možnost zjednatí si vědomost o dražbě a učiniti přihlášku. Předpis § 172 ex. ř. čelí jen k ochraně věřitelů knihovních, jímž však stěžovatelka nebyla. (Viz i čís. 4878, 5028 a 9959 sb. n. s.)

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že zrušil rozvrhové usnesení soudu první stolice v odstavci B. 6 a to do výše pohledávky Všeobecného pensijního ústavu a uložil prvnímu soudu, by k rozvrhovému jednání v rozsahu zrušení ustanovil nový rok k ústnímu jednání a na základě něho aby znova rozhodl.

Důvody:

Podle § 209 ex. ř. mají býti k rozvrhovému roku kromě jiných osob obeslány i veřejné orgány uvedené v § 172 č. 1 ex. ř. K nim náleží se zřetelem k výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 14. března 1924 čís. 7403 (uveř. jako čís. 13 Věstníku z roku 1924) také Všeobecný pensijní ústav, ano z exekučních spisů a jmenovitě z odhadního protokolu, jakož i z přihlášek jiných veřejných orgánů dalo se souditi, že prodané nemovitosti sloužily podniku povinnou stranou provozovanému, u něhož mohly z důvodu pojistného vzniknouti Všeobecnému pensijnímu ústavu pohledávky z pojistného, požívající zákonného zástavního práva. Nesejde na tom, že Všeobecný pensijní ústav nebyl uvědoměn o dražbě. To má nyní jen ten význam, že podle § 172 druhý odstavec ex. ř. nemůže již žádati uspokojení svých pohledávek, jež k dražbě nepřihlásil, v přednostním pořadí, nýbrž teprve po uspokojení vymáhající věřitelky, kterou byla Městská spořitelna v P., tedy z částky, které se dostalo v odst. B. 6 knihovní věřitelce za ní následující, totiž Rolnické záložně v D. a proto bylo jenom v tomto rozsahu vyhověti návrhu dovolací stížnosti na zrušení. V tomto rozsahu bylo pro zmatečnost rozvrhové řízení zrušiti. (§ 477 čís. 4 c. ř. s., § 78 ex. ř.)

Cis. 13198.

Věřitel jest povinen (§ 1416 obč. zák.) použití zaslaných mu peněz nejprve k úhradě splatné již vyrovnací kvoty.

Pokud lze s hlediska § 57 vyr. řádu z roku 1914 prominouti krátké prodlení v placení vyrovnací kvoty, jež bylo způsobeno tím, že si dlužník vyžádal dříve o správnosti věřitelova požadavku vyjádření odborníka.

(Rozh. ze dne 19. ledna 1934, Rv II 59/32.)

Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované firmě nepřipustnosti exekuce, již vedla žalovaná k vydobytí pohledávky. O jmění žalobkyně bylo zahájeno vyrovnací řízení, jež bylo potvrzeno. Žalobkyně tvrdila, že, zaplativši žalované před 1. srpnem 1930 529 Kč 30 h, zapravila vyrovnací splátku dospělou dne 1. srpna 1930. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

důvodech:

Vývody, jimiž žalovaná doličuje uplatňované dovolací důvody, vrcholí v podstatě ve dvou výtkách: 1. Odvolací soud prý nesprávně vykládá v souzeném případě ustanovení § 1416 obč. zák. Tato výtka neobstojí. Z dopisu žalované ze dne 1. srpna 1930, jehož výklad jest otázkou právní, vyplývá, že částka 529 Kč 20 h, kterou poukázala žalobkyně žalované, došla k žalované dne 1. srpna 1930 a že toho dne ji použila žalovaná k úhradě útrat sporu. V den použití této částky žalovanou, který jest rozhodným pro posouzení věci, byla však splatná i první kvota v částce 629 Kč 30 h. Nebylo-li tu předpokladu § 1415 obč. zák., jak tvrdí žalovaná, bylo její povinností podle § 1416 obč. zák., by použila zaslání jí částky 529 Kč 20 h k úhradě vyrovnací kvoty, která byla jistě tíživější, ježto hrozilo obživnutí celé pohledávky, kdežto při útratách hrozila jen exekuce pro ně, tudíž v částce poměrně značně menší než činila obživlá pohledávka. Nelze proto ani s úspěchem tvrditi, že odvolací soud posoudil věc nesprávně s hlediska právního, dospěv k názoru, že žalovaná neměla právo zaúčtovat zaslání částku na útraty sporu, nýbrž že ji měla použití na zapravení vyrovnací kvoty jako dluhu obtížnějšího. 2. Vyjítý jest prý názor odvolacího soudu, že žalobkyně nezaplatila úplně vyrovnací kvotu z omluvitelného důvodu. Podle zásady vyslovené v plenárním rozhodnutí nejv. s. čís. 7760 sb. n. s. není opožděným a neúplným splnění vyrovnání podle § 57 vyrov. řádu, přihodilo-li se dlužníku při plnění nedopatření, jež se v pravidelném obchodním styku všeobecně promíjí, a dlužník může a jest ochoten je napravit bez jakékoliv újmy věřitelovy. V souzeném případě je zjištěno, že žalobkyně obdržela dopis žalované ze dne 1. srpna 1930, — kterým jí oznamovala, jak použila zaslání částky a žádala obratem pošty o doplacení vyrovnací kvoty, — dne 2. srpna 1930. Nedodržela-li žalobkyně přesně lhůtu »obratem pošty« poskytnutou jí žalovanou k doplacení kvoty z důvodu, že odevzdala dopis dříve odborníku, jehož pověřila, nevyznajíc se v účetnictví — výpočtem vyrovnacích kvot, aby si zjedнала jasno o oprávněnosti požadavku žalované, nelze říci, že se prohřešila proti pravidlům poctivého obchodního styku, s jehož hlediska jest posuzovati i rozsah poskytnuté jí lhůty. Dne 5. srpna 1930, — kdy podle zjištění nižších soudů navrhla žalovaná již exekuci a kdy teprve při přesném dodržení lhůty »obratem pošty« mohl žalované podle jejího tvrzení v dovolání dojiti doplatek vyrovnací kvoty, ježto dne 4. srpna byla neděle, — nemohlo se však mluvit o tom, že nastala nicotnost vyrovnání podle § 57 vyrov. řádu, když v ten den podle rozsahu lhůty poskytnuté žalobkyni žalovanou k doplacení kvoty posuzovaného ovšem s hlediska pravidel o poctivém obchodním styku, necitla se žalobkyně ještě v zaviněném prodlení s placením, jsouc, jak jest přisvědčiti nižším soudům, oprávněna, by jako opatrná obchodnice vyžádala si dříve o správnosti požadavku žalované vyjádření odborníka. Správnost názoru vysvitne tím více, když se uváží, že žalobkyně měla podle zjištění nižších soudů zřejmě snahu plniti poctivě schválené vyrovnání a že byla také ochotna a dokonce i napravila nedopatření ohledně nedoplatku kvoty tím, že nedoplatek nabídla už dne 11. srpna 1930 žalované a, když tato odmítla, zaslala jej dne 19. srpna 1930.

Čís. 13199.

Proti usnesení rekursního soudu o odměně bývalého poručníka za vedení poručenství ze jmění poručence, není dovolací rekurs přípustný.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, R I 1274/33.)

Poručenský soud zamítl žádost bývalého poručníka, by mu bylo přisouzeno 5.000 Kč za jeho veškeré práce poručenské, a upravil jeho hotové výlohy na 459 Kč. Rekursní soud přiznal poručníku 5.000 Kč. Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs kolisního opatrovníka.

Důvody:

Napadeným usnesením bylo rozhodnuto o odměně bývalého poručníka za vedení poručenství podle ustanovení § 266 obč. zák. ze jmění poručence, tedy o nákladech spojených s vedením poručenství. Podle ustanovení prvního odstavce § 46 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. není však rekurs proti rozhodnutí druhé stolice v otázce nákladů řízení přípustný. Bylo proto rekurs podle ustanovení § 39 odstavce (1) citovaného zákona odmítnouti. (Viz rozhodnutí čís. 3777 sb. n. s.)

Čís. 13200.

Odpůrčí řád (ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.).
Jest povinností žalobce, by odpůrčí právo nejen opodstatnil, nýbrž i svou pohledávku v žalobním žádání přesně udal.
Odpůrčí nárok nelze uplatňovati pro nárok na výživné v době podání žaloby ještě nevykonatelný.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, R I 1284/33.)

Smírem ze dne 28. listopadu 1929 zavázal se manžel žalobkyně Rudolf Z. starší platiti žalobkyni na výživné 200 Kč měsíčně až do právoplatného skončení rozvodového sporu. Trhovou smlouvou ze dne 14. prosince 1928 prodal Rudolf Z. starší svůj dům čp. 441 svým dvěma synům, žalovaným Františku a Rudolfu Z-ovými, každému polovici, za cenu 40.000 Kč, která se vyúčtovala tak, že žalovaní převzali dluhy ve výši 15.480 Kč, zajistili otci služebnost bytu a právo na poskytování nejnutnější stravy, oceňující obojí právo na 2.400 Kč ročně, a zbytek 560 Kč mu vyplatili hotově. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaných Rudolfa Z-ovi mladším a Františku Z-ovi, by bylo uznáno právem, že knihovní převod vkladu práva vlastnického s Rudolfa Z-a staršího, na jeho syny Františka a Rudolfa Z-a mladšího, každého na jednu polovici domu čp. 441 jest proti žalobkyni pro její výživovací příspěvky měsíční 200 Kč, dosavadní a další útraty soudní do výše 5.000 Kč bezúčinný, a že žalobkyně může přes tento převod vlastnického práva pro

řečené nároky vésti exekuci na tento dům čp. 441 a je vtělití exekučně v pořadí knihovni poznámky odpůrcí žaloby. Žalobní nárok odůvodnita žalobkyně takto: Rudolf Z. starší neplatil jí, ač jest k tomu zavázán, měsíční výživné, a to ani za předcházející měsíce od srpna do prosince, takže se svým desetiletým synem trpí nouzi a nedostatek, i dřívější vyživovací příspěvky, přirknuté jí prozatímním opatřením po dobu sporu o rozvod, musela exekučně na muži vymáhati a muž dal si pro ně prodati skoro všechny své svršky, takže právem jest se obávati, že exekuce ta zůstane marnou; Rudolf Z. st. prodal svůj dům č. 441, jehož cenu odhaduje na 140—150.000 Kč, žalovaným, by znemožnil anebo znesnadnil exekuční dobývání výživného, podle zákona jí příslušejícího, po případě dalších nároků, z rozvodu snad vyplývajících, Rudolf Z. st., pokud lze zjistiti, nemá jiné movité ani nemovité exekuci podléhající jmění, následkem čehož žalobkyně nemůže si jiným způsobem vymoci, pokud se týče zajistiti placení ujednaných 200 Kč měsíčního výživného, soudních posavadních a dalších útrat a přirknutých jí dalších nároků, takže jest v prodeji domu čp. 441 spatřovati odporovatelné jednání ve smyslu § 2 čis. 1, 2, 3, 4 odpůrcího zákona ze dne 14. října 1914 čis. 337 ř. z. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že nestačí odporovati pro vyživovací měsíční příspěvky 200 Kč, nýbrž, že bylo třeba přesně uvéstí celkovou výši těchto vyživovacích příspěvků a za kterou dobu, a podobně i, pokud jde o útraty, přesně udati, o které útraty jde. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Žalovaní namítají v rekursu, že žaloba nevyhovuje předpisu §§ 226 a 405 c. ř. s. a § 12 odp. řádu čis. 337/14 ř. z., činí tak však jen částečně právem. Žaloba odpůrcí podle § 12 odp. řádu jest žalobou o plnění a v žalobním žádání musí býti přesně udáno, v jakém rozsahu a jakým způsobem má žalovaný něco plniti nebo trpěti k uspokojení žalujícího věřitele. Bylo tedy povinností žalobkyně, by odpůrcí právo nejen opodstatnila, nýbrž i svou pohledávku v žalobním žádání přesně udala, ježto právě rozsah závazků žalovaných závisí na výši této vykonatelné pohledávky. Žaloba těmto požadavkům částečně vyhovuje. Žalobkyně uvedla v žalobě přesně exekuční titul proti právnímu předchůdci žalovaných, který s nimi sjednal kupní smlouvu, podle právního názoru žalobkyně odporovatelnou, i obsah tohoto exekučního titulu a také tvrdila, že jest se obávati, že exekuce zůstane marnou, uplatňujíc odpůrcí nárok správně proti převodu práva vlastnického, tedy proti právnímu jednání svého manžela, nikoli, jak tvrdí žalovaní, proti vkladu práva vlastnického. V žalobní prosbě uvedla v první části, týkající se uznání bezúčinnosti odporovatelného právního jednání, též nároky, proti kterým má býti právní jednání prohlášeno bezúčinným, a v druhé části navrhovala, by žalovaní byli uznáni povinnými trpěti exekuci na koupený dům pro její v první části žalobní prosby jmenované nároky, které tam byly uvedeny jednak měsíčním penězem ujednaného výživného, jednak nejvyšším pe-

nížem 5.000 Kč, pro tvrzené příslušenství její pohledávky na výživném, takže není pochyby, že žalovaní mají trpěti exekuci pro výživné měsíčních 200 Kč, a pro útraty sporu již přisouzené a další útraty do částky 5.000 Kč. Protože žalobkyně v žalobě poukazuje na vykonatelnost pohledávky výživného za dobu od 1. prosince 1929 do podání žaloby, určuje dostatečně, že jde o vykonatelnou pohledávku 600 Kč, kterou však v žalobní prosbě uvedla jen penězem vykonatelného měsíčního výživného, místo celkové vykonatelné pohledávky. Pokud jde o tuto vykonatelnou pohledávku 600 Kč, prokázala žalobkyně své oprávnění k žalobě odpůrcí podle § 8 odp. řádu, který činí toto oprávnění závislým právě na vykonatelnosti pohledávky odporujícího věřitele, a odvolací soud právem uložil prvému soudu, by o této žalobě ve věci jednal, při čemž bude na prvém soudu, by podle ustanovení § 182 c. ř. s. dal žalobkyni upravití vykonatelnou pohledávku na 600 Kč i v žalobní prosbě. Jinak se má věc, pokud žalobkyně uplatňuje odpůrcí nárok pro měsíční výživné 200 Kč, v době podání žaloby ještě nevykonatelné. Tato část žalobní prosby se nehodí, by o ní bylo jednáno. Žalobkyně má ze soudního smíru nárok na výživné, její nárok jest měsíční výši přesně určen, avšak může býti proti jejímu manželu vymáhán, až ta která měsíční dávka se stane splatnou. Jest tedy nárok žalobkyně jistý co do důvodu, vykonatelnou stává se však jednotlivá pohledávka měsíčního výživného teprve dobou splatnosti té které měsíční dávky. Uplatňuje-li tedy žalobkyně v době podání žaloby v této části pohledávku, která se teprve stane vykonatelnou, postrádá oprávnění k žalobě odpůrcí, netvrdíc ani jeho předpoklad podle § 8 odp. řádu, t. j. vykonatelnost pohledávky v době podání žaloby, kterýžto předpoklad k oprávnění odpůrcímu platí i pro pohledávky v exekučním titulu důvodem již určené, avšak ještě zcela neb aspoň částí nevykonatelné. Pokud tedy jde o pohledávku výživného až po podání žaloby vykonatelnou, nebude o ní moci prvý soud projednávatí. Hledíc ke svrchu uvedenému omezí se jednání na soudě první stolice na vykonatelnou pohledávku 600 Kč, při čemž bude soudu též uvážiti, jak dalece jest podle exekučního titulu žalobkyni uvedeného vykonatelný její nárok útratový, uvedený v žalobní prosbě nejvyšší částkou 5.000 Kč.

Čis. 13201.

Ustanovení nájemní smlouvy o zaplacení stavebního příspěvku nájemcem nepřičí se o sobě dobrým mravům.

Nestačí tvrzení v žalobě nájemce o vrácení stavebního příspěvku, že úmluva o zaplacení stavebního příspěvku jest neplatná, ježto jde o bytovou lichvu ve smyslu § 8 čis. 1 b) zákona ze dne 17. října 1919 čis. 568 sb. z. a n. v doslovu zákona čis. 80/24 sb. z. a n., nýbrž musí býti tvrzeno a třeba-li prokázáno, v čem mimořádné bytové poměry záležely a v čem jich pronajímatel využil.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, Rv I 1329/32.)

Žalobce najal od žalovaných v novostavbě čtyřpokojevý byt s příslušenstvím v I. patře na dobu deseti let za roční nezvyšitelné nájemné

12.000 Kč. Před uplynutím smluvené doby nájemní byli žalovaní oprávněni nájem vypovědět jen z určitých důvodů, žalobce měl volnost kdykoli nájemní smlouvu zrušit v nájemních termínech. Nájemní práva žalobce byla vložena do pozemkové knihy. Žalobce podle závazku v nájemní smlouvě převzatého, složil k rukám žalovaných k úhradě vyšších stavebních nákladů 30.000 Kč jako nevratitelný stavební příspěvek jednou pro vždy. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných vrácení zaplaceného stavebního příspěvku, tvrdě, že se smlouva, podle níž se žalobce zavázal zaplatit stavební příspěvek 30.000 Kč, příčí dobrým mravům, protože žalovaní touto smlouvou využili mimořádných bytových poměrů způsobených válkou a trvajících do dnes. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Jádrem sporu jest otázka, zda je přípustné, by si majitel domu dal nájemní smlouvu slíbiti a vyplatit od nájemce kromě smluveného nájemného za používání bytu ještě zvláštní příspěvek k úhradě vyšších stavebních nákladů, tak, jak se stalo v souzeném případě, kde se žalobce za používání čtyřpokojového bytu s příslušenstvím v nově postaveném domu zavázal žalovaným platit roční nájemné 12.000 Kč a kromě toho zaplatit jim jednou pro vždy stavební nevratitelný příspěvek 30.000 Kč. V rámci výtky nesprávného právního posouzení věci snaží se odvolatel doložit, že jde o smlouvu příčící se jednak dobrým mravům a zákonu, ježto stavební náklady má nésti stavebník sám, kdežto nájemce má platit jen nájemné, jednak o smlouvu nicotnou po rozumu § 879 čis. 4 obč. zák. a podle § 8 odst. (I) písm. b) zák. ze dne 17. října 1919, čis. 568 sb. z. a n., ježto bez složení stavebního příspěvku by byli žalovaní byt mu nepronajali za tehdejší bytové tísně. Tyto výtky jsou liché. Nelze seznati, proč by se smlouva, o níž tu jde, příčila zákonu nebo dobrým mravům. V podstatě jde o úplatu za užívání najatých místností, která byla na určitou předem smluvenou dobu zaplacená napřed; že takovéto předem placené nájemné označily strany jako stavební příspěvek, a že úplaty té bylo skutečně také použito k částečné úhradě stavebních nákladů, je nerozhodné. V souzeném případě tvrdil ovšem žalobce, že žalovaní využili bytové tísně, by ho přiměli k uzavření smlouvy nájemní a zejména ku složení stavebního příspěvku, ale toto všeobecné tvrzení žalobce nijak nerozvedl, netvrdil, že tehdy byl v bytové tísně, že žalovaní o ní věděli a jí využili právě tím, že si od něho dali slíbiti a vyplatit stavební příspěvek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze přisvědčiti výtce žalobce, že odvolací soud věc po právní stránce mylně posoudil. Žalobce snaží se dovésti, že úmluva o vyplacení stavebního příspěvku jest již proto neplatná, že jest bytovou lichvou ve smyslu § 8 čis. 1 b) zákona ze dne 17. října 1919, čis. 568 sb. z. a n. v doslovu zákona čis. 80/24 sb. z. a n., který předpis má na mysli mimořádné bytové poměry, vyvolané válkou, a nikoliv individuální tíseň vykořisťovaného ve smyslu § 879 druhý odstavec čis. 4 obč. zák. Dovolatel přehlíží, že jím dovolávané ustanovení zákonné jest právním důvodem, z něhož žaluje, že však musí uvést podle § 226 c. ř. s. skutkové okolnosti, o něž

žalobní nárok opírá, a o nich nabídnouti důkazy. Nestálo proto prostě tvrditi, že strany uzavřely smlouvu, která jest předmětem sporu, již žalovaní využili mimořádných bytových poměrů vyvolaných válkou, nýbrž, v čem tyto mimořádné bytové poměry záležely a v čem jich využili žalovaní v neprospěch žalobce, neboť jen zjištěním, že tu byly ještě mimořádné bytové poměry válkou vyvolané, mohl soud posouditi, zda uzavřením smlouvy porušen byl zákon. Nepochybil proto odvolací rozsudek, vytýká-li, že žalobce ani netvrdil, že byl v bytové tísně, že žalovaní o ní věděli a jí využili, davše si z toho důvodu od žalobce slíbiti a vyplatit stavební příspěvek. Že by smlouva jinak příčila se dobrým mravům, žalobce vůbec netvrdil. Avšak i po té stránce jest souhlasiti s nižšími soudy, že nelze nahlédnouti, proč by smlouva se příčila dobrým mravům. Žalobce sám ve smlouvě počítal s tím, že hodnota bytu mohla by stoupnouti, a proto chránil se doložkou, že nájemné jest nezvyšitelné, a jeho výhody stojí proti jeho ztrátám. Když se uváží, že i zákon o ochraně nájemníků takové byty, jaký najal žalobce, vypustil z ochrany, nelze souhlasiti s názorem žalobce, že se smlouva příčila dobrým mravům. Jestliže žalobce neuvedl skutkový základ pro neplatnost smlouvy z důvodu bytové lichvy, a soudy neshledaly, že ani jinak smlouva se nepřičí dobrým mravům, pak není nájemní smlouva neplatnou, a žalobce nemůže se z důvodu toho dovolávatí vrácení zaplaceného stavebního příspěvku, který jako nájemné byl předem zaplacen, když jeho vrácení se předem vzdal.

Čís. 13202.

Tím, že rukojmí a plátce vzal v záruční listině na vědomí, že faktury o zboží dodávaném hlavnímu dlužníku, jsou splatné a žalovatelné v určitém místě, není výslovně a nepochybně vyjádřeno (§ 104 j. n.), že se podrobuje ohledně rukojemského závazku témuž sudišti.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, R II 591/33.)

V žalobě o zaplacení 37.825 Kč, zadané na krajském soudě v Brně, odůvodnila žalobkyně příslušnost dovolaného soudu proti Rudolfu M-ovi zasláním faktur obsahujících doložku o splatnosti a žalovatelnosti v Brně, kteréžto faktury žalovaný Rudolf M. bez námítky přijal (§ 88 odst. 2 j. n.), a proti ostatním spolužalovaným tím, že přistoupili k dluhu Rudolfa M-a jako rukojmí a plátcí a prohlásili, že berou na vědomí, že dotyčné faktury jsou splatné a žalovatelné v Brně. Žalovaní bydleli v Zatici a v Linci. Námítkám místní nepřislušnosti vzneseným všemi žalovanými kromě Rudolfa M-a soud prvního státního soudu v Brně vyhověl a žalobu ohledně těchto žalovaných odmítl. Rekursní soud zamítl námítku místní nepřislušnosti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle § 104 j. n. mohou se strany podrobiti výslovnou úmluvou jednomu nebo několika soudům prvního státního soudu jmenovitě uvedených. Tato

smlouva musí býti prokázána soudu listinou již v žalobě. Žádá se tedy úmluva výslovná, zřetelná. V záručních listinách žalovanými podepsaných, jež byly soudy předloženy, prohlašují žalovaní, že přejímají za pohledávku ze zboží dodaného firmě Rudolf M. rukojemství jako rukojmí a plátcí do výše 35.000 Kč, a dokládají, že jejich závaznost se vztahuje i na přesné, podmínkám odpovídající zaplacení faktur a že berou na vědomí, že faktury ty jsou splatné a žalovatelné v Brně. Rekursní soud má za to, že touto úmluvou žalovaných se žalobkyní přistoupili žalovaní k dluhu prvžalovaného Rudolfa M-a, že tím umluvili, že dluh je splatný a žalovatelný v Brně a že se dohodli se žalobkyní o tom, že, nebude-li zapláceno hlavním dlužníkem nebo jimi samými, mohou býti žalováni v Brně. Tomuto názoru rekursního soudu nelze přisvědčiti. Tím, že žalovaní vzali na vědomí, že faktury o zboží dodávaném Rudolfu M-ovi jsou splatné a žalovatelné v Brně, není přesné a zřetelné, tím méně výslovně vyjádřeno, že se podrobují ohledně svého závazku rukojemského pravomoci soudu v Brně. Vždyť závazek hlavního dlužníka jest závazkem ze smlouvy tržové, faktury obsahují tržové ceny a, poněvadž hlavní dlužník nepodepsal záruční listiny, mohl by býti právem žalován u brněnského soudu jen tehdy, kdyby tu byly podmínky § 88 druhý odstavec j. n., pak-li mu byly faktury dodány současně se zbožím nebo před dojitím zboží, o čemž důkaz listinný nebyl předložen. Závazek žalovaných není závazkem ze smlouvy tržové, nýbrž závazkem rukojemským, o němž v listinách není uvedeno, že jest splatný a žalovatelný v Brně, jako faktury. Kde jsou fakturované ceny žalovatelné, jest pro žalované lhostejno, any jim nebyly faktury zaslány, a vzali-li na vědomí, že jsou faktury žalovatelné v Brně, nevyplyvá z toho ještě, že si uvědomili a podpisem nabyli vědomosti, že i jejich rukojemský závazek je žalovatelný v Brně. Při nejmenším jest uznati, že úmluva ohledně soudní příslušnosti žalob ze závazku rukojemského, jest velice neurčitá, nejasná a tudíž podle § 869 obč. zák. neplatná, nezávazná (rozh. 10.962 sb. n. s.). Při tom jest míti na paměti předpis § 1353 obč. zák., že rukojemství nelze rozšířiti za mez, po kterou rukojmí svůj závazek výslovně omezil. Byť i toto ustanovení bylo povahy hmotněprávní, jest přece jen vztahovati jeho význam, totiž, že nelze objem rukojemského závazku vykládati způsobem rozšiřujícím, i na soudní příslušnost ohledně závazku hlavního dlužníka, když rukojmí se tak výslovně nezavázal. Zavdál-li však projev rukojmího, jako ve zmíněných listinách, důvod k pochybnostem, není to projev výslovný, zřetelný a nezakládá tudíž pravomoc soudu podle § 104 j. n. Rozhodnutí 10.131 sb. n. s. týká se jen převzetí dluhu (§ 1407 obč. zák.) a nikoli rukojemství a proto na tento případ nedopadá.

Čís. 13203.

Společník, jenž v žalobě nežádá, aby žalovaný společník udal jmění nebo dluhy, nýbrž, aby předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování, má jen právo, aby, až bude účet složen, přezkoumal jednotlivé položky příjmů a vydání a je po případě pozastavil, nikoliv právo na přísežné stvrzení účtu.

V tom, že společník, nedostáváje od druhého společníka plat, nepracoval ve společném závodě, nelze o sobě spatřovati zrušení společnosti.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, Rv II 341/32.)

Žalobce založil se žalovaným společností podle § 1175 obč. zák. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném: 1. aby žalovaný za účelem zjištění obchodů, uzavřených v době od 1. března 1927 do 30. června 1930 a výše zisků žalobci z nich příslušejících, předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování a 2. aby byl žalovaný uznán povinným jako vedoucí společník přísežně potvrditi, že knihy a vyúčtování jsou správné a úplné. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby ad 1., žalobu ad 2. zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany. Důvody: K odvolání žalovaného: Písemnou smlouvou ze dne 17. března 1927 ustanovily strany, že svůj peněžitý kapitál a svou práci spojí za tím účelem, by docílily společně zisku, který se měl rozdělití stejným dílem, že zařízení podniku má býti spoluvlastnictvím společníků a že za veškeré závazky ručí (celým) svým majetkem. Tímto ujednáním byly by založily obchodní společnost veřejnou, kdyby tu bylo předpokladu § 7 uvoz. zák. k obch. zák., což však vůbec tvrzeno nebylo. Byla tedy tím založena výdělková společnost ve smyslu § 1175 obč. zák. O tichou společnost nemohlo tu jíti, poněvadž žalobcovo ručení nebylo omezeno na jeho vklad (čl. 250 obch. zák.). Správný jest názor prvního soudce, že společnost nebyla zrušena dne 29. listopadu 1929, jelikož nebyla zrušena ani výslovně, ani činem konkludentním, za který nelze uznati, že žalobce přestal pracovati ve společenském podniku, prohlásiv, že již více nepřijde (§ 863 obč. zák.), neboť žalovanému muselo býti zřejmo, že si žalobce musí hledati jiné zaměstnání, any mu nebyly vyplaceny částky vyměřené společenskou smlouvou. Šlo-li však o společnost podle občanského práva, nestačí, by druhému společníku byly předloženy k nahlédnutí knihy a listiny společnosti, nýbrž společník obchod vedoucí, jímž nesporně byl žalovaný, má povinnost podati řádné vyúčtování (§ 1198 obč. zák.). Těto povinnosti nečinil žalovaný zadost předložením bilance. K odvolání žalobcovu: Společník obchod vedoucí, který jest povinen podati vyúčtování, nemůže býti přidržován k tomu, by odpřísahal, že obchodní knihy a vyúčtování jsou správné a úplné, poněvadž čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. připouští vyjevovací přísahu jen ohledně seznání jmění a dluhů, kdežto vyúčtování o správě podniku jest pojmem širším, zahrnujícím v sobě veškeré jednotlivé obchody a způsob jejich provedení (viz Neumannův komentář k c. ř. s. 3. vydání, str. 397 a rozhodnutí tam citované).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

K dovolání žalobce: Žalobce uplatňuje důvod § 503 čis. 4 c. ř. s. a dovolává se proto, že byla zamítnuta ona část žalobní prosby, která žádá, aby žalovaný byl odsouzen k přísežnému stvrzení, že knihy o vyúčtování jsou správné. Dovolání však není oprávněné. Žalobce ne-

žádá, by žalovaný udal jmění nebo dluhy (čl. XLII uv. zák. k c. ř. s.), nýbrž žádá, aby předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování. Z tohoto nároku plyne jen právo žalobcovo, aby, až bude účet složen, přezkoumal jednotlivé položky příjmů a vydání a je po případě pozastavil, nikoli právo na přisezné stvrzení účtu. Právní názor vyslovený ve sb. n. s. čís. 1058, jehož se žalobce dovolává, byl opuštěn (viz sb. n. s. čís. 9915). **K d o v o l á n í ž a l o v a n é h o:** Odvolací soud posoudil věc po právní stránce (§ 503 č. 4 c. ř. s.) správně, vysloviv, že nelze souditi na zrušení společnosti z pouhé skutečnosti, že žalobce, když od žalovaného nedostával žádný plat, nepracoval ve společném závodě. V té příčině dostačí poukaz na příslušné odůvodnění napadeného rozsudku.

Čís. 13204.

Platnost smíru, jímž byl jen upraven způsob plnění práva bytu příslušejícího podle svatební smlouvy, není podmíněna formou notářského spisu.

(Rozh. ze dne 20. ledna 1934, Rv II 1057/33.)

Žalobkyně uzavřela dne 18. května 1926 se žalovaným svatební smlouvu, v níž zřídila svému manželovi doživotní, bezplatné právo bytu ve svém domě. Ve sporu o rozvod uzavřely strany dne 5. února 1931 smír, podle něhož se vztahovalo manželovo doživotní, bezplatné právo bytu jen na světničku nad sklepem, do kteréžto světničky byl manžel povinen zříditi zvláštní vchod. Manželství stran bylo pak rozloučeno z viny manžela, načež ho manželka žalovala o zrušení svatební smlouvy. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Předdeslati jest, že odvolací soud zastává stanovisko, že smlouvu ze dne 18. května 1926 uzavřenou v notářské formě, již žalobkyně se souhlasem svých rodičů svému manželovi bezplatně poskytla doživotní právo bytu ve svém domě s patřičným příslušenstvím, jest považovati za svatební smlouvu podle § 1217 obč. zák., poněvadž byla sjednána o jmění manželky hledíc k manželskému svazku. Žalovaný v tom ohledu v odvolání neuplatnil jiný názor, naopak uznává smlouvu výslovně za manželskou pokud se týče za svatební smlouvu. Není tedy pochyby o tom, že podle ustanovení § 1266 obč. zák. tato smlouva rozlukou manželství z viny manžela pozbyla platnosti. Tu ovšem uplatňuje odvolatel, že tato svatební smlouva vůbec již nepřichází v úvahu jako podklad práv žalovaného, neboť strany prý soudním smírem ze dne 5. února 1931 při povolení rozvodu manželství upravily majetkové poměry podle § 105 obč. zák. znovu, tím nastala prý novace smluvního poměru, tento smír není však prý svatební smlouvou, takže rozlukou manželství beze všeho nemůže býti zrušen; pouhou pozměnou svatební smlouvy prý soudní smír také nemůže býti, poněvadž také pozměna svatební smlouvy musí býti uzavřena notářským spisem. Než tyto námítky neobstojí. Ze soudního smíru jest patrné, že podkladem práva bydlení žalovaného zůstal nadále notářský spis ze dne 18. května 1926, že právo bydlení bylo jen s ohledem na rozvod manželství v rámci tohoto notářského spisu upraveno pokud

se týče omezeno a nazývaly strany samy tuto úpravu jen změnou původního práva spolubydlení. Ta okolnost, že v soudním smíru žalovaný převzal také povinnost k placení výživného 100 Kč, na tom nic nemění, tuto povinnost převzal na sebe podle ustanovení § 91 obč. zák., nikoli jako ekvivalent za právo dalšího bydlení, jak míní odvolatel. Nenastala tedy soudním smírem novace původního smluvního poměru, původní právo bylo jen určitým způsobem omezeno a specifikováno, a k tomu nebylo zapotřebí notářského spisu jako pro původní svatební smlouvu, takové omezení mohlo býti ujednáno také soudním smírem dokonce i ústně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Smírem soudním ze dne 5. února 1931 byl obsah doživotního a bezplatného práva bytu příslušejícího žalovanému podle notářského spisu ze dne 18. května 1926, jenž sdělán byl mezi stranami při uzavření smlouvy svatební, omezen v ten rozum, že vztahuje se jen na světničku nad sklepem s příslušenstvím, do kteréžto světničky jest povinen si žalovaný zříditi zvláštní vchod. Smírem tím upraven byl tudíž jen způsob plnění práva bytu a nenastala proto smírem novace, neboť dohodou tou nebyl zaměněn ani právní důvod ani hlavní předmět pohledávky, jak předpokládá § 1376 obč. zák. Poněvadž podle smíru nejde o záměnu původní smlouvy svatební uzavřené mezi stranami ve formě notářského spisu ani o jinou úmluvu, nýbrž jen o bližší úpravu omezením práva bytu příslušejícího žalovanému podle smlouvy svatební, nebyla platnost smíru, jak správně dovodil odvolací soud, podmíněna formou notářského spisu.

Čís. 13205.

Nepodal-li vylučovatel proti berní exekuci odpor u exekučního úřadu, nemůže proti ní podati vylučovací žalobu u soudu, třebaže mezi vyzrozuměním o zabavení svršků a nařízenou dražbou bylo velmi krátké mezidobí.

Podal-li vylučovatel přece vylučovací žalobu u soudu, nelze nic vyzovovati pro přípustnost pořadu práva pro tuto žalobu z toho, že berní úřad nedbal soudem povoleného odkladu dražby.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1934, R I 7/34.)

Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu, by byla prohlášena nepřipustnou exekuce vedená žalovaným proti Josefu T-ovi k vydobytí dlužných daní, tvrdě, že mu k zabaveným věcem přísluší věcné právo. Procesní soud první stolice, zamítuv námítku nepřipustnosti pořadu práva, uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a odmítl žalobu. Důvody: Žalobce uvedl v žalobě, že pro krátkost doby mezi vyzrozuměním o dražbě zabavené úrody a dražbou samou nebylo mu lze o odporu, žalobou uplatňovaném, vy-

máhající stranu včas vyrozuměti, a při ústním jednání ze dne 30. srpna 1932 stalo se mezi stranami nesporným, že žalobce před podáním žaloby nepodal u berního úřadu žádost o zrušení exekuce. Nehledě k tomu a, ač žalovaná strana (odvolatel) při téměř ústním jednání ohlásila námitku nepřipustnosti právního pořadu, první soud usnesením, rozsudečným nálezem předeslaným, zamítl tutéž námitku a rozsudečným nálezem vyhověl žalobní prosbě. Právem vytýká odvolatel rozhodnutí tomu nesprávné právní posouzení rozepře a v tomto zmatečnost rozsudku i předchozího řízení, poukazuje k tomu, že podle § 357 odst. (2) zák. ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. o přím. daních může třetí osoba podati vylučovací žalobu o nepřipustnost berní exekuce teprve, nevyhoví-li exekuční úřad odporu nebo nerozhodne-li o něm do třiceti dnů od podání odporu, jinak jest pořad práva nepřipustný. Ježto žalující strana v žalobě i při ústním jednání tvrdila právo ku předmětu berní exekuci stíženému, které by činilo výkon exekuce nepřipustným, mohla podle ustanovení prvního odstavce téhož paragrafu podati proti exekuci odpor u exekučního úřadu, který v tomto případě jest podle § 346 odst. (1) téhož zák. berní úřad v B., jako úřad, u něhož jest daň předepsána a který by o odporu tom rozhodl. Kdyby berní úřad v B. jako exekuční úřad odporu nevyhověl anebo o něm do třiceti dnů nerozhodl, teprv potom mohla by žalující strana podle druhého odstavce § 357 téhož zákona zjednatí platnost odporu žalobou u prvního soudu jako okresního soudu, v jehož obvodu byly předměty, berní exekuci stížené. v době podání žaloby. Dokud žalující strana nevznesla proti exekuci odpor u exekučního úřadu, a dokud tento odpor ten nezamítl, anebo o něm do třiceti dnů nerozhodl, nemůže žalující strana nárok ten uplatňovati žalobou u řádného soudu. První soud, zamítnuv námitku nepřipustnosti pořadu práva a projednav žalobu a vyhověv žalobní prosbě, rozhodl o věci nepatřící na pořad práva, což podle § 42 odstavce první j. n. a §§ 477 čís. 6 a 240 c. ř. s. činí zmatečným rozsudek i předchozí řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Usnesení odvolacího soudu vyhovuje stavu věci a zákonu. Jde o vylučovací žalobu podle § 357 (2) zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. Již v rozhodnutí čís. 11.105 sb. n. s., o němž se zmiňuje i stěžovatel, bylo podrobně vyloženo, že taková vylučovací žaloba jest přípustná a že jest pro ni dovolen pořad práva jen za věcných předpokladů podle § 37 ex. ř. a zároveň za těchto formálních podmínek: 1. že byl proti berní exekuci podán odpor u exekučního úřadu a 2. že tento odpor buď byl exekučním úřadem vyřízen zamítavě nebo že nebyl vyřízen ve lhůtě třiceti dnů. Nejvyšší soud neshledává důvodu, by se v tomto případě odchýlil od právního názoru onoho rozhodnutí. Nemůže jej k tomu přimět ani stěžovatelův poukaz k tomu, že mezi vyrozuměním o zabavení svršků a nařízenou dražbou bylo velmi krátké mezidobí, neboť, mohl-li žalobce v tomto krátkém mezidobí podati vylučovací žalobu a návrh na odklad exekuce u soudu, mohl v téměř mezidobí o příslušného exekučního úřadu (t. j. u berního úřadu v B.) vznést

odpor proti berní exekuci podle § 357 zákona čís. 76/1927 sb. z. a n. a učiniti návrh na odklad této exekuce podle §§ 360 čís. 3 a 361 téhož zákona. Žalobce však sám přiznal, že proti exekučnímu zabavení svršků nevznesl odpor u berního úřadu v B. jako úřadu exekučního, takže třicetidenní lhůta stanovená k vyřízení odporu nezačala vůbec běžeti, a nemůže tu býti řeč ani o tom, že formální překážka neuplynutí třiceti dnů po podání odporu pominula již v době vynesení rozsudku. Proto se na souzenou věc nehodí rozhodnutí čís. 12.526 sb. n. s., jež pojednává o případě, kde odpor proti berní exekuci byl vznesen a kde lhůta třiceti dnů od jeho podání již uplynula v době vynesení rozsudku. Z okolnosti stěžovatelem zdůrazněné, že berní úřad nedbal soudem povoleného odkladu dražby, nelze nic vyvozovati pro otázku připustnosti pořadu práva pro tuto vylučovací žalobu. Vždyť soud nebyl ani oprávněn, by rozhodl o žádaném odkladu, protože o odkladu berní exekuce v případě § 357 zákona čís. 76/1927 sb. z. a n. rozhoduje podle § 361 téhož zákona jen exekuční úřad, nikoliv soud (viz rozhodnutí čís. 10.893 a 12.672 sb. n. s.).

Čís. 13206.

Učitele na veřejných, ale nestátních obecných a měšťanských školách nelze pokládati za státní zaměstnance (ve smyslu smlouvy o státní zápůjčku družstvu).

(Rozh. ze dne 25. ledna 1934, Rv I 935/32.)

Žalované bytové družstvo bylo podle smlouvy o zápůjčku a podle stanov povinno ponechati určitý počet bytů činným státním zaměstnancům. Žalobce byl členem družstva a státním zaměstnancem ve výslužbě. Když žalované družstvo přidělilo uprázdněný byt ve svém domě činnému státnímu zaměstnanci, žaloval žalobce o neplatnost usnesení družstva o přidělení bytu, tvrdě, že již byla překročena kvota vyhrazená činným státním zaměstnancům. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Ustanovení § 9 smlouvy o zápůjčku v souladu s ustanovením § 21 odst. 4 stanov předpisuje, že družstvo jest povinno ponechati až do úplného umorění zápůjčky činným státním úředníkům, nebo jiným činným civilním státním zřízcům část bytů, která odpovídá poměru státní zápůjčky k celkovému nákladu na stavbu domu, a činí kvota tato 10.4 bytů při celkovém počtu 27 bytů. Kvoty té dosaženo není, poněvadž J-ová a Sch. činnými státními zřízcami nejsou, nýbrž osobami učitelskými na veřejných, ale nikoliv státních obecných, pokud se týče občanských školách. K státním zaměstnancům patřily by osoby učitelské na státních školách, jako na př. cviční učitelé na obecných školách spojených jako cvičné školy s ústavu učitelskými. O takové osoby však nejde a správný jest proto názor prvního soudu odvozaný i ze správy ministerstva sociální péče, že učitele za činné státní zaměstnance pokládati nelze a že tudíž byt náleží činnému státnímu zaměstnanci a že žalobce naň nemá nárok.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce v podstatě správně. Marně se dovolatel vynasnažuje dolíčiti, že i učitele na nestátních školách jest považovati za státní zřízence, neboť ze zákonných ustanovení, k nimž poukazuje dovolatel, vyplývá jen, že tito učitelé jsou v některém směru na roveň postaveni státním zřízencům, avšak nijak z nich nevyplývá, že by byli státními zaměstnanci, což dovolatel ostatně připouští tvrdě, že výslovné uzákonění zestátnění našeho učitelstva jest pouhou otázkou doby.

Čís. 13207.

Zaměstnavatel ručí zaměstnanci za škodu, kterou mu způsobil tím, že ho opomenul přihlásiti k pensijnímu pojištění (§ 5 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.). Lhostejno, že i zaměstnanec byl oprávněn, by učinil pojistnou přihlášku.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1934, Rv I 1493/32.)

Žalobě bývalého zaměstnance (hajného) proti bývalému zaměstnavateli o náhradu škody, ježto ho žalovaný nepřihlásil k pensijnímu pojištění, procesní soud prvé stolice vyhověl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odvolatel poukazuje k tomu, že žalobce jako hajný dne 15. listopadu 1925 k němu do zaměstnání nevstoupil, nýbrž že byl tohoto dne jím jen převzat v téměř služebním postavení, jež až do té doby požíval ve službách panství K., a že byl žalobci též přiznán výměrem Zemské úřadovny B., všeobecného pensijního ústavu v Praze 1925 s účinností od 1. července 1925 starobní důchod, nikoliv důchod životní, a, ježto tedy žalobce v době, kdy mezi ním a žalovaným byl uzavřen zaměstnanecký poměr požíval starobního důchodu podle § 20 odst. (1) zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n., jsa tehdy stár 74 let, byl podle § 2 odst. 8 téhož zákona z pojišťovací povinnosti vyňat a jeho nepřihlášením u nositele pojištění nedopustil se žalovaný opomenutí zákonné povinnosti. Než, i když žalovaný převzal žalobce v téměř služebním postavení do své služby, vstoupil žalobce takto k žalovanému do zaměstnání podrobeného pojistné povinnosti jako hajný a podléhal žalobce dle § 1 č. 6 a) pensijnímu pojištění. Z výměru Zemské úřadovny II. všeobecného pensijního ústavu v Praze ze dne 3. srpna 1925 jde zcela jasně na jevo, že byla vyměřena žalobci doživotní renta, nikoliv starobní důchod, a nemůže proto obstáti názor odvolatele, že žalobce požíval v době, kdy mezi ním a žalovaným byl uzavřen zaměstnanecký poměr, starobního důchodu podle § 20, odst. (1) cit. zák., jsa stár 74 let, a že byl podle § 2, odst. 8 téhož zákona z pojišťovací povinnosti vyňat. Podle § 2 čís. 1 zák. ze dne 21. února 1929 čís. 26 jsou z povinnosti vyňati zaměstnanci, kteří nepřekročili 16. roku svého věku, kteréhožto případu u žalobce není, a není též rozhodným pro přihlašovací povinnost žalovaného okolnost, že žalobce sám ohlášku nepodal, ježto podle § 5 zák. 26/29 jest zaměstnanec jen oprávněn podati

ohlášku, aniž se tím ruší závazek zaměstnavatelův. Soud odvolací pokládá proto názor prvého soudu, že žalobce měl býti přihlášen žalovaným k pensijnímu pojištění podle § 5 zák. 26/29, za správný a, že opomenutím žalovaného ku přihlásce vznikla žalobci újma, a jest proto žalobce podle § 1295 obč. zák. oprávněn na žalovaném požadovati náhradu tak, jak se žalobou domáhá a jejíž výše ostatně ani žalovaným nebyla popřena. Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Názor dovolatele, že nebyl hledíc k ustanovení § 2 čís. 8 a § 5 odst. 1. zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. povinen žalobce k pensijnímu pojištění přihlásiti, vyvrátil již odvolací soud a odkazuje se na podstatně správné důvody napadeného rozsudku. Mylný je i názor dovolatele, že vinu na ztrátě nároku na invalidní důchod proti pensijnímu ústavu nenese jen on, protože žalobce k pensijnímu pojištění nepřihlásil, nýbrž že vinu nese také žalobce, protože, ač k tomu byl oprávněn (§ 5 odst. 3 zák. čís. 26/29), pojistnou přihlášku neučinil. I v tom směru odkazuje se na důvody napadeného rozsudku (srovnej sb. n. s. čís. 6711 a 8286.)

Čís. 13208.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Člen, vystoupivší ze společenstva, může z důvodu splacení členského podílu žádati na společenstvu jen, by mu vyplatilo hodnotu tohoto členského podílu, jak vyplývá z účetní uzávěrky na onen rok, v němž člen vystoupil ze společenstva po připočtení zisku a odpisu ztrát, naň připadajících.

Okolnost, že valná hromada družstva nevyhověla své statutární povinnosti odepsati ztráty z členských podílů, nýbrž usnesla se přenést ztráty na příští účet, neopravňuje člena družstva požadovati vrácení členských podílů ztrátami již ztrávených.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1934, Rv I 1633/32.)

Žalobce vstoupil roku 1923 do žalovaného společenstva s r. o. a složil 50 členských podílů po 50 Kč, úhrnem 2.500 Kč. Žalobě o vrácení členských podílů výplatou 2.500 Kč procesní soud prvé stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. D ů v o d y: Prvý soudce zjistil, že žalobce dal dne 15. února 1928 ohledně všech svých členských podílů výpověď a že výpověď tato byla ve smyslu § 4 stanov (§ 77 zák. ze dne 9. dubna 1873 čís. 73 ř. z.) učiněna v čas, které zjištění prvého soudce nebylo odvolavší se stranou ani vzato v odpor, takže i soud odvolací je přejímá (§ 498 c. ř. s.). Přestalo tudíž žalobcovo členství koncem roku 1928 a staly se jeho závodní podíly po vypršení ručení podle § 78 zákona o společenstvech koncem roku 1929, tedy nejdéle 1. ledna 1930 splatnými. Proti žalobnímu nároku namítala žalovaná strana, že rezervních fondů nebylo a že bilance žalované strany za dobu žalobcova členství, zejména ještě v roce 1928 vykazovala bilanční ztrátu 173.499 Kč

47 h, čímž byla celá hodnota členských podílů ztrávena, jakož i, že již v bilancích za léta 1924, 1925, 1926, 1927 a 1929 byly vykázány ztráty, na nichž žalobce svými podíly participoval, takže není povinna žalovaná strana podíly žalobci vyplatiti, poněvadž byly pasivy úplně ztráveny. Napadený rozsudek sice dle předložených bilancí strany žalované zjišťuje, mnoho-li činily bilančně vykázané ztráty ze léta 1924, 1925, 1926, 1927, 1928 a 1929, kterému zjištění však odvolavší se strana vytýká nesprávnost tvrdíc, že veškeré členské podíly byly bilančními ztrátami vyčerpány. Poněvadž člen ze společenstva vystoupivší může z důvodů splácení členských podílů žádati jen vyplacení hodnoty těchto členských podílů tak, jak vyplývají z účetní uzávěrky na onen rok, ve kterém člen vystoupil ze společenstva po připočtení zisku a odpisu ztrát naň připadajících (sb. n. s. čís. 4057), jest pro posouzení této rozepře rozhodným, zda a jak dalece byly členské podíly žalobcovy ztrátami v době jeho vystoupení vyčerpány, a vztahuje se podle § 78 zákona o společenstvech ručení vystoupivšího člena na všechny závazky, ve které společenstvo vešlo až do jeho výstupu, takže po rozumu § 79 zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. může být podíl vyplacen teprve, až pomine ručení člena za závazky podle § 78 cit. zákona. Odvolací soud zjistil, že členské podíly byly v roce 1928 a 1929 obchodními ztrátami úplně vyčerpány a uvedl dále: Žalobce zdůrazňuje, že těžištěm celého sporu jest, zda vůbec a kdy se žalovaná družstvo řádně usneslo na valné hromadě na tom, by členské podíly byly na úhradu ztrát odepsány, a zejména, zda toto odepsání a usnesení se o tom se stalo v ručební době pro žalobce vzhledem k jeho výpovědi z členství nejdéle do 31. prosince 1929 běžící. K tomuto právnímu názoru přiklonil se i soudce první stolice, vyhověv žalobě, leč neprávem. Podle § 21 písm. c) stanov žalovaného společenstva podléhá ovšem odepsání ztrát z členských podílů usnesení valné hromady, avšak opomenutí takového usnesení a opomenutí formálního odpisu ztrát v obchodních knihách nemůže nic změnit na skutečnosti, že byly členské podíly ztrátami úplně vyčerpány, a jest zcela nerozhodné, že se valná hromada neusnesla na tom, že má být členských podílů použito k úhradě ztrát, a že nebyly formálně podíly ty v knihách odepsány, poněvadž rozhodné jest, že členské podíly skutečně pomínuly, byvše společenstevními dluhy vyčerpány. Poněvadž žalobce vystoupil ze společenstva v roce 1928, jest jeho nárok na výplatu hodnoty jeho členských podílů posuzovati podle účetní uzávěrky tohoto roku a, poněvadž byly členské podíly v tomto roce úplně dluhy společenstva vyčerpány, jeví se býti žaloba neodůvodněnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně, a dovolací soud přes nesouhlas dovolatelův s rozhodnutím čís. 4057 sb. n. s. neshledává důvodu, od právních názorů v tomto rozhodnutí vyslovených se odchýliti. Správné důvody napadeného rozsudku, na něž se odkazuje, nebyly vyvráceny vývody dovolatelovými. Okolnost, že podle § 21 C stanov vyhrazeno jest valné hromadě odepsání ztrát z členských podílů, ještě neopravňuje žalobce požadovati vrácení členských podílů, když

valná hromada přes tak značné ztráty, jaké byly znaleckým posudkem zjištěny, nekonala svou povinnost a usnesla se přenést ztráty na příští účet, neboť tím nemohl býti žalobce zproštěn své ručební povinnosti, stanovami a § 78 zákona čís. 70 z r. 1873 mu uložené. Odporovalo by duchu tohoto zákona, kdyby pasivním společenstvem na úkor věřitelů v očekávání sanace byly členům společenstva vypláceny podíly, jimiž podle stanov i zákona ručí za dluhy společenstva a jež již neexistují, byvše ztráveny ztrátami.

Čís. 13209.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.)

Souhlasný názor nižších soudů, že tím, že se strany při předběžném vyjednávání o uzavření pachtovní smlouvy shodly na výši pachtovného, nebylo ještě pachtovné závazně ujednáno, nýbrž že se tak stalo teprve konečným uzavřením pachtovní smlouvy, — nepřičí se zákonu (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931).

(Rozh. ze dne 25. ledna 1934, R II 567/33.)

Soud první stolice vyhověl námitkám propachtovatelů proti ohlášenému nároku pachtýře na úpravu pachtovného a usnesl se, že pachtýři nepřisluší nárok na úpravu pachtovného. Důvody: Soud nepřiznává pachtýři nárok na úpravu pachtovného, poněvadž pachtovné nebylo ujednáno před 1. říjnem 1932. Strany souhlasně udaly, že o podmínkách propachtování bylo delší dobu jednáno, již v měsíci srpnu a září 1932 a, jak z přiloženého návrhu pachtovní smlouvy vidno, byla i výše pachtovného stanovena již před 1. říjnem 1932. Toto jednání však bylo jen přípravným zjišťováním pachtovní smlouvy, která nebyla hotova před tímto dnem. Již z návrhu pachtovní smlouvy, který byl správou velkostatku vyhotoven a dán pachtýři k přezkoumání a obsahuje 27 paragrafů, takže jde o smlouvu velmi rozsáhlou, plyne, že strany chtěly uzavřít smlouvu písemnou. Taková smlouva může se pokládati za hotovou teprve podpisem obou stran. Vždyť pachtýř v návrhu smlouvy mu ku prozkoumání dodaném činil četné podstatné změny, o nichž se strana propachtující musela vyjádřiti, což se stalo teprve dne 3. října 1932, kterého dne byla smlouva podle změn vyhotovena a stranami podepsána. O tom svědčí i dopisy, které strany vyměnily o převzetí mrtvého inventáře ze dne 25. září 1932 a 3. října 1932. V návrhu podmínek tohoto převzetí ze dne 25. září se výslovně uvádí: »Když s těmito podmínkami souhlasíte, mohla by smlouva býti ihned podepsána« — a na tento návrh odpovídá pachtýř dne 3. října: Na základě dnešní dohody přejímám . . .«. Teprve po této dohodě a téhož dne, tedy 3. října, byla smlouva pachtovní podepsána a tím hotova a tudíž bylo pachtovné ujednáno, třeba že se na výši pachtovného strany dohodly již před 1. říjnem a v den podpisu smlouvy již nedoznalo pachtovné změny, neboť platnost ujednaného pachtovného byla stále závislá na tom, že dojde ke smlouvě vůbec. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Napadenému usnesení, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu a jež podle § 46 odst. (2) zák. o nesp. řízení lze napadati jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo pro zmatečnost, vytýká dovolací rekurent rozpor se spisy a nezákonnost. Dovolací soud, přezkoumaj spisy a napadené usnesení, výtky ty důvodnými neshledal. Obě výtky namířeny jsou proti stanovisku nižších soudů, že tím, že se strany při předběžném vyjednávání o uzavření pachtovní smlouvy shodly na výši pachtovného, za níž by byly ochotny smlouvu uzavřít, nebylo ještě pachtovné, rozuměj s konečnou platností, pokud se týče závazně ujednáno, nýbrž že se tak stalo teprve konečným uzavřením pachtovní smlouvy. Uvedený názor v rozporu se spisy není, také jej se spisy nelze srovnávati a zákonu se nepřičí. Jde o právní posouzení věci (§42 zák. o nesp. říz.), jež v případě souhlasných usnesení dovolacím rekuresem (§ 46 druhý odst. zák. o nesp. říz.) nelze napadati.

Čís. 13210.

Souhlasný názor nižších soudů, že pachtýř různých celků, jež dohromady mají výměru přes 250 ha, nemůže se domáhati úpravy pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n., není nezákonný (§ 46 odst. (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 25. ledna 1934, R II 570/33.)

Žádost pachtýře o úpravu pachtovného podle § 7 vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., soud prvního státního soudu zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: První soud správně odůvodnil, že pachtýř různých celků, jež dohromady mají výměru přes 250 ha, nemůže se domáhati úpravy pachtovného. Že názor prvního soudu je správný, plyne i z úvahy jednak o doslovu § 7 vl. nař. čís. 164/1933, že pachtýř hospodářských celků (množné číslo) může žádati úpravu pachtovného, nepřesahuje-li výměra zemědělské půdy 250 ha, což zřejmě svědčí proti názoru stěžovatelky, jednak z rozboru názoru stěžovatelky, který by důsledně musel hájiti stanovisko, že pachtýř několika dvorů, z nichž žádný nemá zemědělské půdy 250 ha, může se domáhati úpravy pachtovného, třebaže by dvory patřily témuž propachtovateli, a tvořily latifundii souvislou, která úhrnem by měla zemědělské půdy třeba tisíce ha. Vždyť i v tom případě, že by pachtýř měl zpachtováno několik dvorů téhož majitele, jednotlivě pod 250 ha, úhrnem ale nad 250 ha, výlohy na úpravu cest, mostů, budov by se neměnily, takže by důvod, který udává stěžovatelka pro úpravu pachtovného tu byl vždy, třeba by dvorů bylo deset v sousedství a od téhož propachtovatele. I rekursní soud má za to, že první věta §u 7 nemůže míti jiný význam, než jí přikládá první soud, že totiž pachtýř, který má zpachtováno, resp. vlastní hospodářské celky, jichž zemědělská půda činí úhrnem více než 250 ha, nemá nárok na úpravu pachtovného podle cit. vl. nař.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, neshledav žádný z důvodů (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931).

Čís. 13211.

Rejstříkový soud jest oprávněn zkoumati, zda se usnesení valné hromady společenstva nepřičí zákonu nebo stanovám, a zjednatí nápravu, bez rozdílu, zda toto usnesení přichází v úvahu pro zápis do společenstevního rejstříku, čili nic.

(Rozh. ze dne 25. ledna 1934, R II 584/33.)

Představenstvo společenstva, jemuž podle zákona ze dne 10. října 1924 čís. 240 sb. z. a n. do konce září 1933 bylo povoleno příročí, svolalo na popud části členů podle § 26 odst. 3 stanov na den 5. srpna 1933 mimořádnou valnou hromadu, na které mimo jiná usnesení byl podle § 43, třetí odstavec stanov k přezkoumání finančního stavu a hospodářských poměrů společenstva zvolen zvláštní tříčlenný výbor a sice byli zvoleni aklamaci Jan D., Hynek P. a Antonín D. Současně se usnesla valná hromada také na účasti vkladatelů na jednání, poněvadž šlo o probrání sanačních plánů. Nato upozornil Ústřední svaz družstev živnostenských pro Moravu a Slezsko podáním ze dne 9. srpna 1933 rejstříkový soud na různé domnělé závady jednání na mimořádné valné hromadě a člen společenstva František M. učinil s poukazem na vadná usnesení u rejstříkového soudu dne 15. srpna 1933 návrh na vydání »prozatímního opatření«, že ujednání mimořádné valné hromady ze dne 5. srpna 1933, jakož i protokol o ní se prohlašují neplatnými a zmatečnými, poněvadž nebylo dbáno určitých předpisů stanov, a že se nařizuje svolání nové mimořádné val. hromady. Rejstříkový soud prohlásil usnesení mimořádné val. hromady ze dne 5. srpna 1933 za neplatná a zmatečná a nařídil, by co nejdříve byla svolána nová mimořádná valná hromada se zachováním příslušných ustanovení stanov, a v ní byla o jednotlivých bodech programu učiněna nová usnesení. Rekursní soud vyhověl rekursu Jana D-a, Hynka P-a a Antonína D-a a zrušil napadené usnesení. D ů v o d y: Rekursní soud jest toho mínění, že není třeba zabývati se otázkou správnosti právního stanoviska prvního soudu a stěžovatelů, poněvadž zastává stanovisko, že nejde o věc nesporného řízení, takže napadené usnesení jest zmatečné (§ 42 poslední odstavec j. n.). Ustanovení o nesporném řízení jest užiti jen, má-li býti podle zákonných předpisů postupováno v řízení nesporném (§ 1 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.). Že by rejstříkový soud byl oprávněn všeobecně pro nedodržení stanov zrušiti usnesení valné hromady společenstev, není vysloveno ani v zákoně o společenstvech ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák., ani v předpisech o vedení společenstevního rejstříku podle nař. ze dne 14. května 1873 čís. 71 ř. zák. § 3 tohoto nařízení ustanovuje jen, že soud musí dbáti toho, by předpisy o opovědích byly dodrženy, a že může odpírati zápis opovědi těmto předpisům neodpovídající, nikde však nestojí, že by mohl zasáhnouti do činnosti společenstev tak daleko, že v nesporném řízení může zrušiti usnesení společenstva, které vůbec jako podklad

pro zápis do rejstříku nepřichází v úvahu a o taková usnesení valné hromady ze dne 5. srpna 1933 tu jde. V takovém případě může platnost usnesení býti napadena jen sporem.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by o rekursu znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upřít oprávnění, poněvadž rekursní soud neposoudil věc správně po právní stránce, dospěv k úsudku, že nejde o věc nesporného řízení, neboť rekursní soud přehlédl ustanovení § 9 zákona ze dne 10. června 1903, čís. 133 ř. zák. a § 24 nařízení ze dne 24. června 1903 čís. 134 ř. zák., z nichž vyplývá, že rejstříkový soud jest oprávněn zkoumati, zda se usnesení valné hromady nepřičí zákonu nebo stanovám, a zjednatí nápravu, bez rozdílu, zda toto usnesení přichází v úvahu pro zápis do společenstevního rejstříku čili nic (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 7125 a 10.593). Poněvadž se rekursní soud, vycházeje z mylného právního názoru, nevypořádal s rekurssem po věcné stránce, nezbylo, než rozhodnouti, jak se stalo.

Čís. 13212.

Není-li z návrhu na povolení exekuce zřejmá jeho nepřipustnost, povolí soud exekuci, ponechávaje dlužníku, by si vymohl zrušení neb omezení exekuce.

Není úkolem povolení exekuce, by byla povolena pro všechny budoucí možnosti. Není-li dosud jisto, jaký osud stihne užívací právo na dražené nemovitosti při rozvrhu nejvyššího podání, zda se totiž z něho stane peněžitá pohledávka, či zda zůstane jinakým majetkovým právem, na které se vede exekuce podle §§ 331 a násl. ex. ř., nelze již nyní povolití exekuci zabavením a přikázáním pohledávky, která straně povinné bude snad po provedené dražbě příslušet jako peněžitá náhrada zkapitalisovaného užívacího práva.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, R I 1307/33.)

Soud první stolice povolil exekuci zabavením a přikázáním k vybrání nároku, příslušejícího dlužníku po provedené dražbě nemovitosti jako peněžitá náhrada zkapitalisovaného užívacího práva, váznoucího pro dlužníka na nemovitosti. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. D ů v o d y: Podle exekučního návrhu jde o zabavení a přikázání pohledávky, která povinné straně bude snad příslušeti teprve po dražbě nemovitostí zapsaných ve vložce čís. 2053, a přikázání k vybrání státi se má až po právní moci rozvrhového usnesení, které teprve bude vydáno. Jde proto o pohledávku jen domnělou, dosud neexistující a takovou pohledávku zabavití nelze, poněvadž § 294 ex. ř. předpokládá pohledávku peněžitou již tu jsoucí, třebaže časem omezenou nebo podmíněnou. Kromě toho není tu ani poddlužníka, jemuž by měl býti doručen zákaz placení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Není-li z návrhu na povolení exekuce zřejmá jeho nepřipustnost, povolí soud exekuci, ponechávaje dlužníku, by si vymohl zrušení po případě omezení exekuce (srovnej rozhodnutí čís. 1527 sb. n. s.). Na ten čas nelze podle obsahu návrhu na povolení exekuce posouditi, jaký osud stihne tvrzené užívací právo při rozvrhu nejvyššího podání. Ta otázka je důležitá, poněvadž podle toho, jaký osud stihne při tom užívací právo, bude se řídití způsob exekuce, bude teprve pak rozřešeno, zda jde o pohledávku peněžitou, či zda to je jinaké majetkové právo, na které se vede exekuce podle §§ 331 a násl. ex. ř. Není úkolem povolení exekuce, by exekuce byla povolena pro všechny budoucí možnosti, nehledíc k tomu, že si návrhatele vybral jen jednu z nich, ač není jisto, zda se při rozvrhovém řízení dostane něco na užívací právo.

Čís. 13213.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Zapůjčil-li zástupce automobilových závodů své auto tomu, kdo pro něho jako subagent zprostředkoval prodeje aut, subagent pak převzal písemným prohlášením závazek, že bude se zapůjčeným vozem jezdit na vlastní zodpovědnost a že plně ručí za nehody z používání vozu, jakož i že bude hraditi ze svého náklady na opravy a na pohonné prostředky, že si obstará garáž na svůj náklad v místě, rozdílném od bydliště zástupce, kde i auto převzal, garáž obstaral, rozhodoval sám o jízdách autem a pohonné prostředky a součástky auta svým nákladem hradil, z počátku tak, že je odebíral od zástupce, jenž kupními cenami zatěžoval konto subagentovo, — byl silostroj přenechán na účet a nebezpečnosti subagentovo (§ 1 (3) aut. zák.). Zástupce přestal býti pánem vozby po dobu, po níž subagent umístil auto v garáži a výhradně rozhodoval o jízdách autem.

Úmluva, jak se stala mezi zástupcem a subagentem, není neplatná podle § 13 aut. zák.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, R I 1331/33.)

Proti žalobě o náhradu škody z provozu automobilu namítl žalovaný Reinhard M., že v době nehody byl automobil přenechán Františku K-ovi. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by rozhodl o odvolání nehledě k důvodům svého zrušovacího usnesení.

Jest zjištěno, že žalovaný Reinhard M. zapůjčil své auto Františku K-ovi z důvodu, že tento jako subagent pro onoho zprostředkoval prodej aut, že písemným prohlášením z 30. března 1931 převzal František K. závazek, že se zapůjčeným vozem bude jezdit na vlastní zodpovědnost a že plně ručí za nehody povstale z používání vozu, že dále bylo ujednáno, že K. bude hradit ze svého náklady oprav a pohonných prostředků, že si obstará garáž na svůj náklad v Š., že auto skutečně převzal a v Š., mimo bydliště Reinharda M-a, garáž obstaral, o jízdách autem sám rozhodoval, pohonné prostředky a součástky auta svým nákladem hradil, s počátku tak, že je odebíral od M-a, pokud je tento na skladě měl, a M. kupními cenami zatěžoval konto K-ovo, jež tento jako subagent u něho měl. Tím byl přenechán silostroj podle § 1 odstavec (3) zákona o provozu silostrojů na účet a nebezpečnosti Františka K-a. Neboť z onoho zjištění plyne, až auto bylo dáno do volného nakládání Františku K-ovi na neurčitou dobu neb až na další opatření smlouvou, jež souvisela se smluvním poměrem jeho jako subagenta, z čehož patrno, že mu auto bylo předáno za účelem provozování jeho zprostředkovatelské činnosti. Nabyt proto K. právně chráněné moci nad vozidlem, pokud tento právní poměr trval, a nevylučuje takové předání auta pojem »provozního podnikatele«, any motivy k druhé vládní předloze to vylučují jen při půjčce pro jediné použití aneb při výprose. Reinhard M. přestala k němu býti páneň vozby po tuto dobu, pozbyv možnosti nakládati se silostrojem (rozhodnutí 12.043 sb. n. s.) tím, že K. podle smlouvy umístil auto v garáži v Š. a výhradně rozhodoval o jízdách autem. K. převzal onou smlouvou provoz také na svůj účet, poněvadž M. mu nedodal ani řidiče, ani pohonné prostředky na svůj náklad, nýbrž připisoval mu je k tíži, pokud je na objednávku K-ovu dodal. Garáž si opatřil K. na svůj náklad a bral také užitek z provozu auta tím, že jej k výkonu zprostředkovatelské činnosti mohl volně podle své libosti používat, při čemž jest podotknouti, že prospěch nemusí záležeti jen ve finančním výsledku, nýbrž stačí i pouhé osobní upotřebení k vlastnímu pohodlí. Naproti tomu M. neměl žádného přímého užítka z provozu auta, a docílení snad většího množství zakázek následkem rychlejší pohyblivosti K-a používajícího auta, nepřichází v úvahu, poněvadž to jest jen nepřímý užitek a jde tu vlastně jen o pouhý zájem M-ův, který nemůže býti rozhodujícím pro pojem provozního podnikatele, an tento, nepoužívá-li auta výhradně pro osobní svou potřebu, provozuje provoz vždy i v zájmu jiného. A převzal-li K. nad to ještě výslovně i nebezpečí z provozu, splnil tím všechny předpoklady provozního podnikatele. Bezvýznamným jest, že K. měl vrátiti auto v nezměněném stavu, neprodá-li ho, a že mu za opotřebení bylo při vrácení auta připsáno k tíži 6.000 Kč, neboť předpokladem přenechání provozu není jen neúplatná smlouva. Jestli tomu tak, nejde o neplatnou úmluvu podle § 13 zákona o provozu silostrojů a stala-li se škodná událost při jízdě autem v době, kdy provoz byl přenechán K-ovi, neručí za škody z provozu vlastník auta M.

Zákon ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n. se vztahuje i na platy domovnícké.

Exekuci nelze tu však omeziti na jednu třetinu pohledávání povinného jen za úklid v domě a na chodníku a na poplatky za klíče od domovních dveří, nýbrž jest přihlížeti k celkovým požitkům domovníckým se započtením hodnoty za domovnícký byt.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, R I 1338/33.)

Soud první stolice povolil k vydobytí peněžité pohledávky exekuci na pohledávky dlužníků (domovníka a jeho manželky) za nájemníky za úklid v domě a na chodníku, jakož i na poplatky za klíče od domovních dveří. Rekursní soud obmezil k rekursu dlužníků exekuci na zabavení jedné třetiny pohledávek dlužníků s dalším obmezením, že dlužníkům musí přes zabavení zůstat z úhrnu zabavených platů volným roční příjem 6.000 Kč. D ů v o d y: Strana povinná uplatňuje ve stížnosti, že tu jde o zabavení platu za úklid (pokud se týče též za klíče od domovních dveří), který podle domovnícké smlouvy s majitelem domu mají platiti nájemníci straně povinné přímo a že celkový příjem z domovníckého poměru, který jest jediným pramenem příjmu strany povinné, činí ročně průměrně 2.400 Kč, tudíž částku 6.000 Kč ročně nepřesahující, následkem čehož prý nemůže býti proti dlužníkům vůbec povolena exekuce. Poplatky, na něž se vede exekuce, jsou podle exekučního návrhu pohledávkami, příslušejícími domovníkům jakožto odměna za úklid a dání domovního klíče nájemníku ve smyslu § 9 I. a III. zák. ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n., jsou tudíž zvláštní domovníckou odměnou, plynoucí z domovníckého poměru a jest je proto považovati za mzdu z pracovního poměru domovníckého a tudíž za část služebních platů osob zaměstnaných ve službách soukromých, ježto zákon v cit. § 9 výslovně stanoví, že domovníku, který jest podle § 1 cit. zák. v pracovním poměru proti vlastníku domu, odměna mimo domov, byt a náhradu hotoých výloh spojených se správou domu vlastníkem domu dána býti musí, při čemž zákon zvláště dovoluje, by si vlastník s nájemníky ujednal, by odměnu domovníckou platili domovníku přímo podle výše nájemného. Rovněž ohledně domovního klíče zákon v cit. § 9 stanoví, že i poplatek za dání klíče nájemcům neb podnájemcům domovníku přísluší a že, dal-li tento klíč vlastníku domu nájemcům neb podnájemníkům sám, jest povinen za to domovníka odškodniti. Jde tu proto o platy, které domovníku, jako takovému již po zákonu samém, jako mzda přísluší. Vztahuje se proto i na shora uvedené platy ustanovení § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924, čís. 177 sb. z. a n. o možnosti zabavení jich jen do jedné třetiny, vždy však tak, že dlužníkům musí zůstat volným jako existenční minimum roční příjem 6.000 Kč. Pochybil proto prvý soudce povolil exekuci na shora uvedené platy z titulu domovníckého poměru v celém rozsahu a bez omezení na zákonné existenční minimum.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky a změnil napadené usnesení tak, že dodal, že nezabavitelnou jednu třetinu pokud se týče částku 6.000 Kč jest vypočísti z veškerých požitků služebních, které pobírají povinní za práce domovnické.

Důvody:

Že se § 1 odstavec první zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. vztahuje na jakékoliv služební platy osob zaměstnaných ve službách veřejných nebo soukromých, bylo vysloveno v rozhodnutí čís. 10.598 sb. n. s. A není zákonného důvodu vylučovati z ustanovení toho platy domovníků. Jest proto výtká, že se zákon ten nevztahuje na platy domovnické nedůvodnou. Jest však přisvědčiti dovolacímu rekursu v tom, že naturální požitky jest, kromě případu § 3 zmíněného zákona, vzítí v počet při stanovení zabavitelného důchodu dlužníka, jak bylo vysloveno v rozhodnutí čís. 3426 sb. n. s. Nelze proto exekuci obmeziti na jednu třetinu pohledávání povinných jen za úklid v domě a na chodníku a na poplatek za klíče od domovních dveří, nýbrž na celkové požitky domovnické, tedy se započtením hodnoty za domovnický byt (§ 8 zákona z 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n.) a bylo proto rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 13215.

Nařídil-li odvolací soud dříve, než rozhodl o odvolání ve věci samé, procesnímu soudu, by rozsudkový výrok ve smyslu § 419 c. ř. s. opravil, jest rekurs proti tomuto usnesení odvolacího soudu nepřipustný, třebaže odvolací soud v usnesení vyřkl, že nařízená oprava má býti provedena teprve po právní moci usnesení.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, R I 1340/33.)

Odvolací soud, dříve než rozhodl o odvolání ve věci samé, nařídil prvému soudu usnesením, by vyčkaje pravomoci, opravil podle § 419 c. ř. s. rozsudkový výrok ve smyslu rozhodovacích důvodů.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Jde o usnesení odvolacího soudu z a odvolacího řízení a proti takovým usnesením připouští se rekurs jen z důvodů v § 519 c. ř. s. výčetmo uvedených. Nařídil-li odvolací soud dříve, než rozhodl o odvolání ve věci samé, procesnímu soudu, by rozsudkový výrok ve smyslu § 419 c. ř. s. opravil, nejde zřejmě o žádný z případů čís. 1 až 3 § 519 c. ř. s., pročez rekurs do tohoto usnesení odvolacího soudu je nepřipustný. Na tom nic nemění, že odvolací soud v napadeném usnesení vyřkl, že nařízená oprava má býti provedena teprve po právní moci usnesení, neboť soud nemůže takovouto oklikou nějakému rozhodnutí propůjčiti možnost, by bylo na-

padeno opravným prostředkem, není-li opravný prostředek podle zákona samého přípustný. Nepřipustný rekurs bylo odmítnouti (§ 526 druhý odstavec c. ř. s.).

Čís. 13216.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Rozhodovati o stížnosti přisedícího pracovního soudu proti nepřiznání ušlého výdělku jest věcí justiční správy.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, R I 17/34.)

Stížnost přisedícího pracovního soudu proti nepřiznání ušlého výdělku postoupil Nejvyšší soud presidiu krajského soudu, nadřízeného pracovnímu soudu.

Důvody:

Přisedící pracovního soudu stěžuje si proti nepřiznání ušlého výdělku podle § 11 zák. ze 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. a vládního nařízení ze dne 22. prosince 1931, čís. 217 sb. z. a n. Jde tedy o justiční správní věc, v níž rozhoduje v první stolici předseda pracovního soudu (§§ 3 (2) a 4 vl. nař. čís. 217/1931), takže nejvyšší soud k vyřízení této stížnosti není příslušný. Ustanovení § 36 zák. o prac. soudech nelze tu užítí, ježto má na mysli meritorní usnesení pracovního soudu, po případě odvolacího soudu ve věcech pracovních.

Čís. 13217.

Zákon o mimořádných přechodných ustanoveních na Slovensku (ze dne 10. prosince 1918, čís. 64 sb. z. a n.).

»Prozatímní ponechání v úřadě« ve smyslu § 2 zákona neznamena, že čl. stát vstoupil ve služební poměr založený mezi bývalým uherským státem a úředníkem, a ponechaný úředník má nárok jen na »dosavadní požitky«, a to po celou dobu, po kterou trvalo jeho prozatímní ponechání v úřadě.

Z toho, že úředník přijímal bez námitek vyplácený mu plat, nelze vyvozovati, že mezi stranami došlo mlčky k dohodě o výši služebních požitků.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, Rv I 136/32.)

Žalobce byl dříve uherským státním zvěrolékařem. Po státním převratu roku 1918 byl ponechán ve službě čl. státu v poměru nepřevzatého úředníka bývalého státu uherského. Dnem 1. června 1928 byl žalobce z této služby propuštěn. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu zaplacení nedoplatků služebních požitků. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Důvody:

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Žalobní nárok na zaplacení nedoplatků služebních požitků jest vyvozován především z toho, že žalobce podle svého tvrzení neobdržel od žalovaného státu takový plat, jaký mu příslušel podle zákonných předpisů. Jen podpůrně odůvodňoval žalobce svůj nárok také ještě tím, že byl žalovaným státem poškozen, ježto stát ho udržoval po deset let v domněnce, že bude přijat do státních služeb, a pak ho propustil, když za nízký plat využil jeho pracovních sil a schopností, a že se takto žalovaný stát bezdůvodně obohatil na jeho úkor. K tomu jest především uvést, že žalobní nárok na zaplacení nedoplatků služebních požitků nemůže býti vyvozován z toho, že žalobce byl po deset let udržován v naději, že bude převzat do státní služby, ani z toho, že žalovaný stát použil žalobcových pracovních sil a schopností za nízký plat, neboť žalobce neměl vůbec právní nárok na převzetí do služeb čsl. státu, takže, nedošlo-li k jeho převzetí, nelze říci, že mu tím žalovaný stát způsobil škodu svým zaviněním, a o využití laciné pracovní síly žalovaným státem nelze mluvit, bylo-li žalobci vypláceno na služebních požitcích tolik, kolik mu příslušelo na základě jeho prozatímního ponechání v úřadu podle § 2 zákona ze dne 10. prosince 1918, čís. 64 sb. z. a n. Nebylo-li mu vyplaceno všechno, nač měl nárok podle uvedeného zákonného předpisu, postačil by k opodstatnění jeho nároku na zaplacení nedoplatku tento zákonný předpis a není proto třeba uvažovati o otázce bezdůvodného obohacení žalovaného a poškození žalobce. Jádrem sporu jest posouzení poměru, jaký byl mezi žalobcem a žalovaným státem. Není sporné, že žalobce byl dříve uherským státním zvěrolékařem, že po státním převratu v roce 1918 byl ponechán ve službě čsl. státu v poměru nepřevzatého úředníka bývalého státu uherského a že byl dnem 1. června 1928 z této služby propuštěn. Žalovaný stát přiznal, že žalobce byl ponechán až do 31. května 1928 v poměru nepřevzatého úředníka bývalého státu uherského pro nedostatek zvěrolékařů na Slovensku a že mu byl ponechán plat VIII. hodnostní třídy I. platové stupnice, přiznaný mu bývalým uherským státem s účinností od 30. července 1918. Na žalobce se tudíž vztahuje předpis § 2 zákona ze dne 10. prosince 1918, čís. 64 sb. z. a n., jenž stanoví, že státní úředníci a zaměstnanci bývalého království uherského se prozatímně ponechají ve svých úřadech s dosavadními požitky, složí-li slib poslušnosti Československé republice a uzná-li zmocněnci vlády, že i jinak jsou se své úkoly. Žalobní nárok na zaplacení nedoplatků služebních požitků nemůže proto býti opřen o ony zákonné předpisy, kterých se žalobce dovoľával v žalobě a v přípravném spise, ale které upravují služební požitky československých státních úředníků. Žalobce nebyl československým státním úředníkem, takže se naň nevztahují ustanovení zákonů ze dne 7. října 1919, čís. 541 sb. z. a n., ze dne 9. dubna 1920, čís. 214 sb. z. a n., ze dne 9. dubna 1920, čís. 222 sb. z. a n., ze dne 15. července 1920, čís. 446 sb. z. a n., ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n., ze dne 22. prosince 1924, čís. 289 sb. z. a n.

a platového zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n. »Prozatímní ponechání v úřadě« ve smyslu § 2 zákona čís. 64/1918 sb. z. a n. neznamená, že čsl. stát vstoupil ve služební poměr založený mezi bývalým uherským státem a úředníkem, a ponechaný úředník má nárok jen na »dosavadní požitky«, a to po celou dobu, po kterou trvalo jeho prozatímní ponechání v úřadě. (Viz rozhodnutí čís. 7247 sb. n. s.) Podle toho, co bylo po právní stránce vyloženo, jest pro posouzení oprávněnosti žalobního nároku na zaplacení nedoplatků služebních požitků rozhodné: 1. jaké byly žalobcovy »dosavadní požitky« v době, kdy počalo jeho ponechání v úřadě podle § 2 zákona čís. 64/1918 sb. z. a n., a 2. jaký plat mu byl žalovaným státem skutečně vyplacen v době, po kterou trvalo jeho prozatímní ponechání v úřadě. Žalobce tvrdil v žalobě, že dostával od žalovaného státu jen 1.000 Kč měsíčně, a v přípravném spise uvedl pak podrobněji částky, jež prý obdržel v jednotlivých letech 1919 až 1928. Žalovaný stát přiznal, jak bylo již podotčeno, že byl žalobci ponechán plat VIII. hodnostní třídy I. platové stupnice, přiznaný mu bývalým uherským státem. Výše tohoto ponechaného platu nebyla stranami udána ani soudem zjištěna. Žalovaný stát předložil jen výplatní listinu na doklad o tom, co bylo žalobci vyplaceno za dobu od 1. listopadu 1918 do 31. května 1928, důkaz touto listinou byl proveden, žalobce uznal její pravost, ale prohlásil, že se nemůže vyjádřiti o její správnosti. Nižší soudy, vycházejíce z mylného právního názoru, že žalobní nárok není opodstatněn již proto, že žalobce mlčky souhlasil s takovou odměnou, jaká mu byla vyplácena, ježto za ni konal práce bez námitek, a že tu byla v příčině výše této odměny souhlasná vůle obou stran, nevzaly vůbec na přetřes otázku, jaké služební požitky příslušely žalobci podle toho, jak mu byly bývalým uherským státem přiznány a žalovaným státem ponechány, a nečinily skutková zjištění o tom, co bylo žalobci žalovaným státem skutečně vyplaceno za dobu, po kterou byl prozatímně ponechán v úřadě. V těchto směrech jest dosavadní řízení neúplné a tato neúplnost jest způsobilá zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), neboť o důvodnosti žalobního nároku nelze spolehlivě rozhodnouti, dokud není náležitě zjištěn základ pro posouzení, zdali žalobci bylo vyplaceno všechno, co mu příslušelo na základě jeho prozatímního ponechání v úřadě s dosavadními požitky. Kdyby po doplnění řízení vyšlo najevo, že žalovaný stát nevyplatil žalobci všechno, co mu podle předcházejících výkladů příslušelo, nebylo by lze zamítnutí žalobního nároku odůvodňovati poukazem k tomu, že žalobce bez námitek konal práce jen za takovou úplatu, která mu byla skutečně vyplácena, a že bylo jeho věcí, zda chtěl za ni práce konati nebo ne. Nezáleží na tom, zdali žalobce přijímal bez námitek vyplácený mu plat, neboť, i kdyby tomu tak bylo, nebylo by lze v souzené věci z toho vyvozovati, že mezi stranami došlo mlčky podle § 863 obč. zák. k dohodě o výši služebních požitků, protože na straně žalovaného státu šlo o úkon úřední, veřejnoprávní, upravený zákonem (§ 2 zákona čís. 64/1918 sb. z. a n.), a protože ustanovení § 863 obč. zák. jest předpisem soukromého práva o konkludentním prohlášení vůle při soukromoprávních smlouvách a jiných soukromoprávních prohlášeních, takže ho na úřední úkony nelze

použití. Tato zásada byla vyslovena a podrobně odůvodněna v rozhodnutí čis. 7247 sb. n. s., k němuž se odkazuje.

Čís. 13218.

Nevypořádal-li se odvolací soud neprávem s námitkou nepřipustnosti odvolání vznesenou odvolatelovým odpůrcem v odvolacím sdělení a neodmítl-li odvolání, nýbrž, pomínuv tuto námitku, věcně vyřídil odvolání, ač šlo již jen o věc nepatrnou, nejde o žádný z důvodů zmatečnosti podle § 477 c. ř. s., nýbrž o vadnost odvolacího řízení, již dovolací soud nemůže napravit, nebyla-li vytýkána dovolatelem. Odpůrci dovolatele nepřisluší právo uplatňovati dovolací důvody § 503 c. ř. s.

Odvolací soud, oceňuje předmět sporu podle třetího odstavce § 500 c. ř. s., nemůže tím měniti předpisy o řízení ve věcech nepatrných ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných. Dovolací soud rozhoduje, zkoumaje otázku přípustnosti opravného prostředku, samostatně o předpokladech zvláštních předpisů o věcech nepatrných.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, Rv I 1309/32.)

Žalobu o nepřipustnost exekuce procesní soud prvé stolice co do částky 215 Kč zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a ocenil spor na 500 Kč.

Nejvyšší soud odmítl dovolání.

Důvody:

Lze přisvědčiti odpůrci dovolatelů, že se odvolací soud neprávem nevypořádal s námitkou nepřipustnosti odvolání vznesenou jím v odvolacím sdělení a neodmítl odvolání, nýbrž pomínuv tuto námitku, věcně vyřídil odvolání, ač v odvolacím řízení šlo již jen o nepřipustnost exekuce pro pohledávku 215 Kč s přísl. a tudíž vzhledem k § 57 j. n. a § 448 c. ř. s. o věc nepatrnou (čís. 8147 sb. n. s. a judikát býv. víd. nejv. soudu 242 čís. 1674 úř. sb.). V postupu odvolacího soudu zajisté jest spatřovati vadnost odvolacího řízení, poněvadž o otázce přípustnosti či nepřipustnosti odvolání mělo především býti rozhodnuto podle §§ 471 čís. 2, 474 c. ř. s. Než tuto vadu nemůže dovolací soud napravit, protože vadnost odvolacího řízení nevytýkali dovolatelé, odpůrci pak nepřisluší právo uplatňovati dovolací důvody § 503 c. ř. s., a řečená vada nezakládá žádný z důvodů zmatečnosti výčetno uvedených v § 477 c. ř. s., k nimž by z úřadu bylo přihlížeti. Nelze tedy míti zření k odpůrcově výtce, že již odvolání mělo býti odmítnuto jako nepřipustné.

Právem však vytýká odpůrce, že dovolání je nepřipustné. Ne sice podle třetího odstavce § 502 c. ř. s., třebaže odvolací soud potvrdil rozsudek prvního soudu a předmět sporu, o němž rozhodl odvolací soud, podle hodnoty (500 Kč) udané v odvolacím rozsudku (§ 500 odstavec třetí c. ř. s.) nepřevyšoval 2.000 Kč, neboť rozsudek prvního soudu byl vynesena důsledkem právního názoru odvolacího soudu vysloveného v jeho

zrušovacím usnesení ze dne 24. září 1930, jež bylo učiněno bez výhrady právní moci a proto samostatným rekurssem nemohlo býti napadeno, takže by bylo dovolání přípustné podle čtvrtého odstavce § 502 c. ř. s. Avšak dovolání je nepřipustné podle druhého odstavce § 502 c. ř. s. Bylo již uvedeno, že v opravném řízení šlo již jen o věc nepatrnou. Odvolací soud, oceňuje předmět sporu podle třetího odstavce § 500 c. ř. s., nemůže tím měniti předpisy o řízení ve věcech nepatrných. Dovolací soud rozhoduje, zkoumaje otázku přípustnosti opravného prostředku, samostatně o tom, zda nastaly předpoklady pro zvláštní předpisy o věcech nepatrných, ježto jde o předpisy donucovací. Je tedy beze všeho významu, že odvolací soud ocenil předmět sporu na 500 Kč, když šlo již jen o nárok v hodnotě 215 Kč, tedy o nárok nepřevyšující meze bagatelni (§ 448 c. ř. s.). Poněvadž ve věcech nepatrných není dopuštěn další pořad opravných prostředků proti rozhodnutí odvolacího soudu (§ 502 odstavec druhý c. ř. s.), bylo odmítnouti dovolání podle tohoto ustanovení zákona a podle § 507 c. ř. s. jako nepřipustné (srov. rozh. čís. 12740, 12762, 10562, 34 sb. n. s.). Tím však jest dovolacímu soudu odňata možnost přezkoumati zrušovací usnesení odvolacího soudu ze dne 24. září 1930, proti němuž žalobcům nepřislušel podle prvního odstavce § 479 c. ř. s. samostatný prostředek opravný. Byli by mohli podle § 515 c. ř. s. svou stížnost proti zrušovacímu usnesení přivést k platnosti jen opravným prostředkem podaným proti nejbližšímu odporovatelnému rozhodnutí, rozsudek odvolacího soudu však, jak vyloženo, v odpor bráti nelze dovoláním. Proto nemůže se dovolací soud obírat ani vývody dovolacího spisu, pokud se týkají onoho zrušovacího usnesení.

Čís. 13219.

Převzala-li pojišťovna dosud neúčinná ustanovení § 80 odstavec 1, § 81 prvá věta a § 79 odst. 2 poj. řádu do smluvních ustanovení, jest je vykládati podle smyslu zákonných ustanovení.

Podle § 81 druhá věta poj. ř. může se pojišťovna účelového věnování odškodného kdykoliv vzdáti. Učinila-li tak a složila-li odškodné podle § 1425 obč. zák. a § 307 ex. ř. na soudě, platí pro rozdělení zásady §§ 283 až 287 ex. ř., při čemž jest postupovati podle knihovního pořadí (§ 216 ex. ř.), nebylo-li požární náhrady použito k obnově stavby, ježto k ní nedošlo.

Byla-li však stavba již znovuzřízena, odpadá tento postup a jest požární náhrada, pokud jí ještě nebylo použito, zabavitelná jako každá jiná pohledávka, a pořadí nároků jiných zástavních věřitelů, nemajících knihovní práva, se pak určuje podle § 286 třetí odstavec ex. ř. a přijdou v úvahu jen tyto osoby.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, R II 576/33.)

Soud prvé stolice přikázal vymáhajícímu věřiteli k vybrání pojistné složené na soudě pojišťovnou, u níž byl dlužník pojištěn proti škodě požárem nemovitosti. Rekursní soud k rekursu postupníka

pohledávky na pojistné zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 290 čís. 2 ex. ř. jest nepřipustnou exekuce na pojištěné částky, které podle stanov jsou určeny k upotřebení na znovu vystavění neb opravení poškozené budovy neb doplnění příslušenství. Tento účel si pojišťovna v čl. 32 čís. 1 všeobecných pojišťovacích podmínek, jež odpovídá neúčinnému dosud § 80 odstavec 1 a § 81 prvá věta zákona o pojišťovací smlouvě čís. 501/17 ř. z., sice vyhradila, ale v odstavci čís. 2, jež odpovídá dosud neúčinnému § 81 druhá věta a § 79 odstavec (2) zákona, připustila vyplacení odškodného za určitých podmínek i bez dosažení nebo zajištění onoho účelu. Převzala-li pojišťovna ona zákonná ustanovení do smluvních ustanovení, jest je vykládati podle smyslu zákonných ustanovení. A tu plyne z § 81 druhá věta zákona (soll... von der bestimmungsmässigen Verwendung abgesehen werden), že se pojišťovna může svého účelového věnování odškodného kdykoliv vzdáti. To také pojišťovna učinila podáním ze dne 23. prosince 1932, v němž netrvala na tom, že vyplatí odškodné jen, bude-li dosažen aneb zajištěn účel v odstavci (1) čl. 32 uvedený, nýbrž složila odškodné podle § 1425 obč. zák. a § 307 ex. ř. k soudu, čímž dala na jevo, že odškodné má býti rozděleno, a tu platí zásady §§ 283 až 287 ex. ř. (srovnej rozhodnutí čís. 5051 sb. n. s.) a není tu proto důvodu ku zrušení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř. Přes to však jest při rozdělení odškodného postupovati podle knihovního pořadí (§ 216 ex. ř.), nebylo-li požární náhrady použito k obnově stavby z toho důvodu, že k ní nedošlo. Neboť, jak správně rekursní soud praví, podle rozhodnutí čís. 5042 sb. n. s. a judikátu bývalého nejvyššího soudu vídeňského čís. 162, zůstal dvorní dekret z 18. července 1828 čís. 2354 sb. z. s. potud v platnosti, že knihovní pohledávky mají zástavní právo na pojistné hodnotě nevěnované ke znovuzřízení poškozené budovy, a obdobně to platí i pro knihovní břemena. Byla-li však stavba znovu zřízena, pak to ovšem odpadá, poněvadž knihovně oprávněné osoby neutrpí žádnou újmu a požární náhrada, pokud jí ještě nebylo použito, jest zabavitelná jako každá jiná pohledávka, a pořadí nároků jiných zástavních věřitelů, nemajících knihovního práva, se pak určuje podle § 286 třetí odstavec ex. ř. a přišly by pak v úvahu jen tyto osoby. Jaroslav M. neopírá svůj nárok na 7.500 Kč o zástavní právo k požární náhradě, nýbrž o postup (§ 1392 obč. zák.) a jest proto třetí osobou, poněvadž toto účelové věnování se nestalo se strany pojišťovny, která jediné jest k tomu oprávněna, nýbrž se strany pojistníka. Jest proto rozhodujícím pro postup v rozvrhovém řízení okolnost, zda shořelá stavba byla obnovena, čili nic a jest k rozvrhovému roku přizvati i všechny knihovně oprávněné osoby a po zjištění oné okolnosti postupovati dle zásad shora vytyčených. Nestáčil-li rekursnímu soudu dosavadní skutkový podklad pro zjištění této okolnosti, nelze to napadati dovolacím rekurssem, ano jde o volné hodnocení důkazů, jehož přezkum dovolacímu soudu ani v rekursním řízení není vyhrazen.

Čís. 13220.

I spoluvlastník nemovitosti může uvést stroje ve spojení s nemovitostí jako její příslušenství.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, Rv II 346/32.)

Žalující firma domáhala se na úpadkové podstatě Lva B-a určení vlastnického práva ke strojům prodaným Lvu B-ovi s výhradou vlastnického práva a vrácení strojů. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Žalobou domáhá se žalující firma určení vlastnického práva ke strojům prodaným Lvu B-ovi s výhradou vlastnického práva a vrácení strojů. Jde tu o žalobu podle § 44 (1) konk. ř. ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák. (nyní § 47 (1) konk. ř. ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n.) o vyloučení věcí z konkursní podstaty, ježto prý úpadci nenáleží a tudíž do konkursní podstaty nepatří. Právo na vyloučení nebylo vyhlášením konkursu dotčeno (§ 11 (1) konk. ř. čís. 337/1914, nyní § 12 (1) konk. ř. čís. 64/1931). Oprávněnost nároku jest posuzovati podle obecných pravidel (§ 44 (1) konk. ř. čís. 337/1914, nyní § 47 (1) konk. ř. čís. 64/1931). Prvý soud žalobu zamítl z mylného právního názoru, že prý jde o uplatnění oddělného práva podle § 10 odst. (2) a (3) dřívějšího konk. řádu. Odvolací soud, vyvrátiv mylný názor prvního soudu, žalobě vyhověl, vycházeje ze skutkového předpokladu, že úpadce není a nebyl ani vlastníkem budovy, ani vlastníkem strojů, a dospěl na základě skutečností těch k závěru, že úpadce bez souhlasu obou vlastníků nemohl učiniti stroje příslušenstvím továrny, že tedy nejsou splněny všeobecné podmínky §§ 294 a 297 obč. zák., jež jsou předpokladem použití § 297 a) obč. zák., a že tudíž nemohly se stroje nikdy státi příslušenstvím továrny, takže prý žalobkyně právem domáhá se jejich vydání. Opodstatněna je výtká rozporu se spisy, pokud odvolací soud vychází z předpokladu, že úpadce není a nebyl vlastníkem budovy. To nebylo nikým ani tvrzeno, ani prokázáno. V příčině té tvrdila jen žalovaná, že továrna, v níž byl stroj přimontován, nenáležela jen úpadci, nýbrž i jeho manželce Jeaneté B-ové; žalobkyně tvrzení to výslovně ani nepopřela ani nedoznala. Odvolací soud uvádí ve svém velmi stručně sepsaném rozsudku doslovně: »Jednak není a nebyl úpadce ani vlastníkem budovy ani vlastníkem strojů, nemohl proto bez souhlasu obou vlastníků učiniti stroje příslušenstvím továrny.« Jest možné, že odvolací soud mínil říci, že úpadce nebyl jediným vlastníkem, nýbrž jen spoluvlastníkem budovy, a že se při tom opíral o zmíněný již přednes žalované strany, ale domněnky nemohou býti nejvyššímu soudu podkladem pro rozhodnutí, zvláště když dotčená věta důvodů začíná slovem »Jednak«, ale chvrbí závěti a je tam zmínka o souhlasu »obou vlastníků«, kteří nejsou

jmenování. Jde tu o rozpor podstatný, neboť otázka vlastnictví nemovitosti má význam potud, že hlavní věc musí vždy náležeti tomu, kdo s ní spojil trvale věc vedlejší, má-li se tato podle §§ 294 a 297 obč. zák. státi příslušenstvím věci hlavní; ustanovení § 297 a) obč. zák. nelze použít, není-li osobou, jež jako podnikatel uvedla stroje ve spojení s nemovitostí, vlastník nemovitosti, nýbrž jiná osoba, na př. pachtýř, uživatel a pod. (srov. rozh. čís. 11200 sb. n. s.). Tu však jest ihned podotknouti, že také spoluvlastník může uvést stroje ve spojení s nemovitostí jako její příslušenství (viz také Neumann-Lichtblau, komentář k ex. ř. z r. 1929 str. 793), neboť není osobou cizí, nýbrž právě spoluvlastníkem (§ 361 obč. zák.) a má s ostatními podílíky disposiční právo nad nemovitostí (§ 828 obč. zák.), po případě má i její správu (na př. §§ 837 a 1238 obč. zák.). Prvý soud se nezabýval otázkou vlastnictví továrny, kam stroje byly dodány, a bylo tedy na soudu odvolacím, aby — když sám považoval otázku tu za podstatnou — vzal ji na přetřes (§§ 182 a 463 c. ř. s.) a po případě připustil o ní nabídnuté důkazy, kdyby nedošlo ve směru tom k souhlasnému skutkovému přednesu stran. Odvolací soud převzal pro své rozhodnutí zjištění prvního soudu, že si žalobkyně vyhradila vlastnictví dodaných strojů až do jich zaplacení, a vyvodil z okolností té závěr, že úpádce nebyl vlastníkem strojů a že proto bez souhlasu žalobkyně nemohly se stroje státi příslušenstvím továrny. S tímto právním názorem nelze souhlasiti. Správným byl by tento názor jen tehdy, kdyby šlo o jinou vedlejší věc než stroje, kdy ovšem platí zásada, že se vyhledává k tomu, by se věc stala příslušenstvím věci hlavní, by byla ve vlastnictví toho, komu patří věc hlavní (rozh. čís. 9432 sb. n. s.). Odvolací soud však přehlíží, že v souzeném případě jde o stroje dodané do továrny s výhradou vlastnictví. Ustanovení § 297 a) obč. zák. vztahuje se jen na stroje. Dojde-li k poznámce tam uvedené, nepokládají se stroje za příslušenství nemovitosti; opomene-li se však poznámka ta, pokládají se přes výhradu vlastnictví za příslušenství, jsou-li splněny ostatní zákonné podmínky, t. j. byly-li stroje spojeny s nemovitostí za okolností, z nichž jinak podle zákona plyne vlastnost příslušenství (§§ 294 a 297 obč. zák.). Nejvyšší soud obíral se těmito otázkami zevrubně zejména v rozh. čís. 11200 a 12106 sb. n. s., k nimž se odkazuje a jen se poznamenává, že zákon poskytuje dodavateli možnost, by knihovní poznámkou své právo vlastnické zabezpečil. Neučiní-li tak, nese sám následky svého opomenutí, neboť pak platí stroj za příslušenství nemovitosti a sdílí její osud, a to nejen ve prospěch hypotekárních a jiných zástavních věřitelů, nýbrž vůbec v poměru k třetím osobám, i v poměru ke konkursním věřitelům, protože jde tu o ochranu veřejné víry v zevní stav a o ochranu reálného úvěru a vůbec bezpečnosti obchodu. Prvý soud zjistil, že přimontován jest k továrně jen vysokovýkonný stroj, nikoli však brusička, ale nepokládal za potřebné obírat se otázkou, zda dodané stroje staly se příslušenstvím továrny, považuje otázku tu za podružnou. Odvolací soud se touto otázkou neobíral a bude na něm, aby zaujal ke zjištění prvního soudu stanovisko a posoudil, zda mu stačí k rozhodnutí o tom, staly-li se dodané stroje příslušenstvím továrny podle §§ 294 a 297 obč. zák., čili nic, a aby podle toho postupoval. Při tom jest odkázati k důvodům rozh. čís. 11.200 sb. n. s., že k tomu, aby se

stroj stal příslušenstvím nemovitosti, stačí, aby byl určen k trvalému jejímu užívání a aby k ní byl v takovém místním poměru, který tímto účelem jest podmíněn, že však nezáleží na větším nebo menším stupni fyzické stability tohoto spojení.

Čís. 13221.

Pojišťovací smlouva.

Výpověď daná nabyvatelem nemovitosti pojištěné proti požáru podle § 65 odst. (2) zákona o pojišťovací smlouvě jest projevem dochůdným podle § 13, odstavec druhý, zákona. Právní účinky výpovědi nastávají teprve dojitím výpovědi pojišťovně, pak-li výpověď ve lhůtě § 65, odstavec druhý, zákona byla odeslána. Teprve dnem dojití výpovědi zaniká pojišťovací poměr zcizitele nemovitosti a přestává ručení pojišťovny; pojišťovna má však nárok na premii za celé pojistné období, ve kterém ji výpověď došla a to tak, že zcizitel ručí za celou premii, kdežto nabyvatel jen za dobu až do dojití výpovědi závčas odeslané.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, Rv II 551/32.)

Manželé J-ovi prodali domek, pojištěný u žalující pojišťovny proti požáru, dne 11. prosince 1929 žalovaným. Proti žalobě o zaplacení pojišťovací premie vznesli žalovaní mezitímní určovací návrh, že pojišťovací smlouva proti požáru není po právu. Procesní soud prvního stálice mezitímní určovací návrh zamítl, odvolací soud mu vyhověl. Důvody: Prvý soud zjistil, že se žalovaní jako nabyvatelé pojištěné nemovitosti dověděli o pojištění teprve dne 11. ledna 1930 a že dne 11. února 1930 zaslali žalující pojišťovně písemnou výpověď ze smlouvy, která došla žalující pojišťovně dne 12. února 1930. Prvý soud z toho usuzuje ve shodě se stanoviskem žalující pojišťovny, že výpověď jest opožděná a nemá význam pro další trvání pojišťovací smlouvy ve smyslu § 65 poj. zák. Vyslovuje právní názor, opřený o zásadu, že výpověď z pojišťovací smlouvy jest projevem dochůdným, že výpověď musí dojít pojišťovny ve lhůtě § 65 poj. zák. Právním brojí odvolatelé proti tomuto právnímu názoru. Spornou otázkou jest posuzovati podle § 13 odst. 2 a 3 poj. zák., které jsou v právní účinnosti. Odstavec druhý určuje účinnost prohlášení strany proti pojišťovně okamžikem, kdy pojišťovny dojdou. Odstavec třetí jedná jen o podmínkách pro zachování lhůty, pro taková prohlášení neb oznámení zákonem předepsané. Správně poukazují odvolatelé k tomu, že odstavec první, byť neměl dosud právní účinnosti, přece musí býti pramenem výkladů pojmů, o nichž pojednávají ostatní dva odstavce. Jde tu o »oznámení a prohlášení podle pojišťovacího zákona«, mezi něž zajisté jest počítati i prohlášení, jímž dává pojištěnec-nabyvatel pojišťovně na vědomí, že smlouvu zrušuje, vypovídá. Jmenovitě spadá sem i povinnost nabyvatele podle § 65 poj. zák. druhý odstavec. Ze výpověď jest projevem dochůdným stanoví arciť § 13

odst. (2) poj. zák. Tím však je řečeno, kdy a jakým způsobem nastává právní účinnost zmíněných projevů. V odstavci třetím naproti tomu jest předpis, jak se musí zachovati ten, kdo svým prohlášením chce vyvolati podle druhého odstavce, by dodržel lhůtu, jež přímo pro dotyčná prohlášení je zákonem předepsána. Zásada, že právní účinek nastává dojitím, že projev jest dochůdným, všeobecně platná jest pojata do odstavce druhého a není nikterak prolomena ustanovením odstavce třetího. Prvý předpis upravuje účinek určitého právního jednání proti oběma smluvním stranám, druhý vymezuje podrobněji povinnosti strany se zřetelem na zachování lhůt stanovených zákonem pro dotyčné právní jednání (označení, prohlášení, tedy projevy vůle v nejšířším slova významu). Oba tyto předpisy vedle sebe mají své odůvodnění, neboť možný jest v praxi projev vůle, výpověď smlouvy, sice včas zasláný, to jest ve lhůtě zákonem předepsané, který však adresáta nedojde, takže nedocílí se tím zamýšlených právních účinků, totiž zrušení smlouvy podle druhého odstavce. V souzeném případě nesporně výpověď pojišťovně byla doručena. Pro rozhodnutí otázky, zda byla výpověď dána ve lhůtě § 65 druhý odstavec cit. zák., jest postupovati podle předpisů § 13, třetí odstavec, cit. zák. Poněvadž jest zjištěno, že výpověď byla odeslána v předepsané lhůtě, učinili žalovaní své povinnosti zadost, včasná výpověď podle § 65 odst. (2) poj. zák. má za následek zrušení pojišťovací smlouvy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvodv:

Dovolání opřené o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. není důvodné. Že výpověď daná nabyvatelem nemovitosti pojištěné proti požáru podle § 65 odstavec (2) zákona o pojišťovací smlouvě jest projevem dochůdným podle § 13, odstavec druhý zákona, uznává odvolací soud a odpovídá to i zákonu. Tím však jest řečeno jen tolik, že právní účinky výpovědi nastávají podle přijímací teorie § 862 obč. zák. teprve dojitím výpovědi pojišťovně, pakli výpověď zavčas, t. j. ve lhůtě § 65 odstavec (2) zákona byla odeslána, jak stanoví § 13, odstavec (3) zákona, nebo-li, že se účinnost výpovědi posunuje na den jejího dojití u pojišťovny. To má svůj význam, protože teprve tím dnem zaniká pojišťovací poměr zcizitele nemovitosti, přestává ručení pojišťovny a naopak pojišťovna má podle § 65 odstavec (3) zákona nárok na premii za celé pojistné období, ve kterém jí výpověď došla a to tak, že zcizitel ručí za celou premii, kdežto nabyvatel jen za dobu až do dojití výpovědi zavčas odeslané. Ustanovení ta jsou tak zřejmá, že není zapotřebí k jich výkladu sáhati na dosud neúčinné ustanovení odstavce (1) § 13 zákona.

Čís. 13222.

Přispěl-li jeden ke společnému podnikání svou koncesí autodopravní a tím, že provoz podniku řídil, kdežto druhý vnesl do společného podniku autobus, propůjčiv jej ke společenskému používání a propůjčiv k témuž účelu i svého šoféra, při čemž zisk měl příslušet oběma zúčastněným, jde o smlouvu společenskou podle § 1175 obč. zák. a jsou oba

společníci spolupodnikateli na společný účet a nebezpečí ve smyslu § 1 odst. (3) zákona ze dne 9. srpna 1908 čís. 162 ř. zák., z nichž ručí každý společně a nerozdílnou rukou s druhým spolupodnikatelem za náhradu škody z provozu autobusu.

Při tom je lhostejno, zda spolupodnikatel, jenž vnesl do společnosti autobus, jest vlastníkem autobusu, či zda mu byl jeho vlastníkem jen propůjčen k provozu na vlastní účet a nebezpečí.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1934, Rv II 216/33.)

Žalobkyně byla 21. srpna 1928 dopravována za úplaty na trati H.-F., na níž byl oprávněn provozovati dopravu osob autobusem majitel této koncese Albert F., jenž měl tehdy svůj autobus pokazený, na autobuse náležejícím žalovanému Antonínu T-ovi ml. a řízeném žalovaným Leopoldem D-em, při čemž autobus vjel do příkopu, položil se na bok a žalobkyně byla při tom poraněna. Žalobkyně domáhala se náhrady škody napřed proti koncesionáři jízdní trati Albertu F-ovi. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně, k níž přistoupil jako vedlejší intervenient Albert F., náhrady škody proti Antonínu T-ovi a Leopoldu D-ovi. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Antonín T. má za to, že ho nelze pokládati za spolupodnikatele autobusové dopravy, za společníka Alberta F-a a smlouvu s ním za smlouvu společenskou podle § 1175 a násl. obč. zák., nýbrž, že šlo jen o smlouvu nájemní, při níž nájemné bylo určeno podílem na zisku. Nelze mu však přisvědčiti. Dovolatel jest na omylu, míně, že ve smlouvě scházejí předpoklady smlouvy společenské: společná práce, společné jmění, poněvadž F. neuložil do podniku jmění ani věc, jež by se stala společnou oběma, a ježto s druhé strany žalovaný se nesúčastnil v podniku prací a o zdar se nijak nepřičiňoval. Koncesionářem podniku byl prý F. sám, nemohl sice s podstatou podniku, s autobusem, neomezeně disponovati (jej prodati), naproti tomu co do provozu měl F. disposici úplně volnou, aniž by ho prvžalovaný směl omezovati. Scházelo prý typické rozdělení zisku a ztráty podle vnesených podílů. Naproti tomu jest uvést, že podle § 1175 obč. zák. jde o smlouvu společenskou, pak-li dva nebo více osob se navzájem zavážou spojití svá plnění k dosažení společného účelu. Plnění mohou spočívat i v pracích. Každý společník musí k společnému účelu něčím přispívati. Příspěvky mohou záležeti v kapitálu, jenž se stane společným vlastnictvím společníků, neb i ve jmění, jež zůstane ve výhradném vlastnictví jednoho společníka (přínos pouhého užívání); společníkům, kteří přispívají pouze prací nebo poskytnutím užívání věci, patří podíl na zisku, nikoli však na kmenovém jmění. Na přenechání věci v užívání jest použiti pravidel o smlouvě nájemní. V čem příspěvky záležejí, určuje společenská smlouva (§ 1187 obč. zák.). Pokud smlouva nestanoví jinak, jest každý společník oprávněn i povinen stejnou měrou ke společné čin-

nosti (§§ 1185 a 833 obč. zák.). Pokud jeden z nich obstarává záležitosti společnosti, jest zmocněncem. Když však podle smlouvy vedení závodu bylo přeneseno na jednoho společníka, kdežto druzí slíbili jen příspěvky, nemají ani právo ani povinnost účastniti se na provozu (§ 1187 obč. zák.) a jest takového vedoucího společníka považovati za plnomocníka (§ 1190 obč. zák.), který musí záležitostem podniku obstarávati a o nich účty klásti a peníze do společné pokladny odváděti. Bližší podrobnosti stanoví smlouva. Zisk se rozděluje mezi společníky podle ustanovení společenské smlouvy a v témž poměru stihá i ztráta každého společníka, ač-li není ve smlouvě jinak stanoveno (viz Ehrenzweig § 378). Podle těchto zákonných ustanovení není příčiny, proč by neměl poměr mezi prvzalovaným a Albertem F-em býti posuzován podle předpisů o smlouvě společenské. Bylo dílem nesporno, dílem jest zjištěno nižšími soudy, že Albert F. přispěl k společnému podnikání svou koncesí autodopravní a tím, že provoz podniku řídil, kdežto Antonín T. vnesl do společného podniku autobus, propůjčiv jej ke společenskému používání a propůjčiv k témuž účelu i svého šoféra Leopolda D. Společenskou úmluvou se dohodli, že podíl na zisku má příslušet oběma společníkům, žalovanému T-ovi 70%, Albertu F-ovi 30%. Věsti podnik měl F., jenž měl autobus ve své dispozici a měl též povinnost účtovat s T-em ohledně zisku, jehož kontrolu měli prováděti oba žalovaní, a v témž poměru, v jakém bral podíl na zisku, byl by v nedostatku odchylné úmluvy musil nésti každý společník i podíl na ztrátě. Byli tedy oba společníky podle § 1175 obč. zák. a spolupodnikateli na společný účet a nebezpečí ve smyslu § 1 odst. (3) zák. z 9. srpna 1908 číslo 162 ř. zákona o provozování jízdných silostrojů. Nešlo o pouhou nájemní smlouvu podle § 1090 obč. zák., nýbrž o smlouvu společenskou podle § 1175 a násl. obč. zák. Při tom zůstává lhotejno, zda Antonín T. jest vlastníkem autobusu, jak strany souhlasně přednesly, či zda mu byl jeho vlastníky jen půjčen k provozu na vlastní účet a nebezpečí, jak nižší soudy zjistily; rozhoduje jen, že jeho užívání vnesl do společnosti jako svůj příspěvek (vklad) společenský. Právem proto nižší soudy uznaly, že jest Antonín T. spolupodnikatelem provozu autobusového na vlastní společný účet a nebezpečí podle § 1 odst. (3) cit. zák. a že ručí společně a nerozdílnou rukou s druhým spolupodnikatelem za náhradu škody, kterou žalobkyně utrpěla při provozu (§ 1 odst. (6) cit. zák.).

Čís. 13223.

»Rozšiřováním« ve smyslu § 1330, druhý odstavec, obč. zák. jest nejen sdělení, které se stane takovými prostředky, by je mohl vnímati co největší počet lidí, nýbrž i sdělení, jež sice míří na jednotlivé osoby, ale jest s to dále se rozšířiti.

Není-li ručení sdělujícího vyloučeno podle poslední věty druhého odstavce § 1330 obč. zák., může se na něm poškozený domáhati odvolání a jeho uveřejnění, ač se sdělení stalo neveřejně.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1934, R I 1301/33).

Žalobu, již se domáhal žalobce na žalovaném, by žalovaný byl uznán povinným odvolati obsah dopisu zaslaného žalovaným firmě E. a obviňujícího žalobce z krádeže, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Napadený rozsudek zamítá žalobu domáhající se odvolání obsahu dopisu zaslaného prv žalovaným firmě E. a obviňujícího žalobce z krádeže, že nejde o rozšiřování ve smyslu § 1330 druhá věta obč. zák., zašle-li někdo dopis třetí osobě, v němž jsou tvrzení dotýkající se cti jiného způsobem v zákoně uvedeném. Soud odvolací nesdílí tento názor napadeného rozsudku. »Rozšiřováním« míní se sdělování neurčitému počtu lidí, proti tomu je širší pojem »sdělování«, které zahrnuje v sobě i sdělení jedinému člověku s podotknutím, by zpráva dále šířena nebyla. V § 1330 druhý odstavec, obč. zák. vyskytují se oba obraty. Ve větě první se mluví o rozšiřování, ve větě třetí o sdělování. Význam rozšiřování jest chápati ve smyslu rozšířeném. Tedy nejen sdělení, které se stane takovými prostředky, by je co největší počet lidí mohl vnímati, nýbrž i taková, která sice míří na jednotlivé lidi, ale jsou s to se dále rozšířiti (Sedláček, Obligační právo III 55). I když nelze pojem rozšiřování bráti tak široce, že zahrnuje povšechně i důvěrné sdělení jednotlivci, aniž předpokládá úmysl sdělení to učiniti přístupným širšímu kruhu (Ehrenzweig, Schuldverhältnisse 659), přece zahrnuje i sdělení, učiněné způsobem a prostředky, že se skutečnost sdělená stala známou většímu kruhu lidí (Klang, Kommentar zum § 1330). Dopis, o který jde, byl adresován a zaslan firmě; tím již je dána možnost, že se dostane do rukou několika osobám, čímž se jeho obsah rozšíří. Žalobce také tvrdil, a nabídl důkaz o tom, že dopis vzbudil u firmy vzrušení. To by pak mohlo míti za následek i rozšíření obsahu. Prvý soud nezabýval se následkem svého právního názoru dále věcí a jest proto řízení dle názoru odvolacího soudu vadné podle § 496 čís. 3 c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odvolací soud nepochybil po stránce právního posouzení věci, spatřuje v jednání žalovaného, z kterého se žalobní návrh dovozuje, rozšiřování ve smyslu § 1330 druhý odstavec obč. zák. Stěžovatel poukazuje se v tomto směru na správné důvody napadeného usnesení, ke kterým se dodává, že pisatel dopisu, o nějž jde, podle jeho obsahu musel s tím počítati, že jeho sdělení vejde ve známost více osob, když obviňoval žalobce z trestného činu, totiž, že okrádal svého zaměstnavatele. Právo žádati odvolání a jeho uveřejnění není podmíněno tím, že se rozšiřování, pokud se týče sdělení, stalo veřejně. To jest patrné z doslovu § 1330 odstavec druhý obč. zák., a z důvodové zprávy k tomuto místu zákona, jehož poslední věta má jen ten význam, že vylučuje za podmínky tam stanovených ručení sdělujícího, je-li sdělení proneseno neveřejně; není-li ručení sdělujícího podle tohoto místa zákona vyloučeno, může se na něm domáhati poškozený odvolání a jeho uveřejnění, přes to, že se sdělení stalo neveřejně.

Čís. 13224.

Při dražbě movitých věcí nenabývá se vlastnictví již udělením příklepu, nýbrž až zaplacením nejvyššího podání a odevzdáním (veřejným orgánem).

O nabytí věci prodejem z volné ruky (§ 280, první odstavec, ex. ř.) platí předpisy §§ 423 a násl. obč. zák. Kupitel nenabývá tu vlastnictví již usnesením exekučního soudu, že se přijímá jeho návrh, by z volné ruky převzal zabavené věci za odhadní cenu, nýbrž teprve odevzdáním.

Povolení prodeje z volné ruky nenahrazuje prohlášení podle § 428 obč. zák.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1934, Rv I 1870/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, by exekuce na svršky byla prohlášena za nepřipustnou, tvrdě, že jest vlastníkem zabavených svršků, ježto jich nabytí v exekučním prodeji z volné ruky. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Skutkové zjištění prvního soudu, odvoláním nenapadené, naopak výslovně dozané, že žalobce nabytí vylučovaných předmětů koupil z volné ruky v řízení exekučním, jest vzítí za prokázáno, o položení je ve smyslu § 498 c. ř. s. za základ rozhodnutí, pokud arcif jde jen o skutkové zjištění, tedy jen o zjištění skutečnosti exekučního prodeje jako právního titulu k nabytí vlastnictví. Leč první soud i odvolatel přehlédli, že soudcovský výrok, jímž se v exekučním řízení právo vlastnické k zabaveným předmětům propůjčuje, neskýtá ještě o sobě vlastnictví k předmětům, nýbrž, že k výroku tomu jako k pouhému právnímu důvodu (§§ 424, 425 obč. zák.) musí přistoupiti další náležitost právního odevzdání a převzetí. Proto patrně se první soud touto otázkou odevzdání vůbec nezabýval. Leč této druhé podstatné náležitosti nabytí práva vlastnického tu není, neboť odvolací soud zjistil, že žalobce se dostavil do bytu F-ova sám v nepřítomnosti orgánu výkonného a se slovy, že nabytek dostal od soudu přiřknutý, si nabytek podle seznamu, tak jak byl dle zájemního protokolu zabaven, prohlédl a F-ovi jej pak k dalšímu používání přenechal, že se výkonný orgán dostavil do bytu F-ova až později, při jiné příležitosti a říkal, že K. (žalobce) si nabytek od soudu z volné ruky koupil. Rovněž na základě výslechu žalobce jako strany ve vlastní věci slyšeného má odvolací soud za prokázáno, že žalobce obdržel od exekučního soudu jen výměr, že se mu nabytek, o nějž tu jde, asi za 20.000 Kč prodává (správně dle obsahu spisů exekučních, že návrh, aby jako kupec z volné ruky zabavené předměty za odhadní cenu 19.425 Kč převzal, byl na soud přijat, a žalobce byl vyzván, by tuto přijímací cenu do osmi dnů k soudu složil), že však žádný soudní orgán nikdy u něho nebyl a nabytek mu nepředával. Tato soudem odvolacím zjištěná skutečnost stačí k průkazu, že vlastnictví k předmětům projednávanou žalobou vylučovaným na žalobce nepřešlo. Vždyť podle ustanovení § 280 první odstavec ex. ř. přísluší exekučnímu soudu oprávnění, by podle hospodářských požadavků případu zpeněžení volně zařídil (Mot. str. 216 mat. I., str. 560), a za tím účelem po případě navrhovaný

prodej z volné ruky nařídil, kterýžto prodej provádí pak zpravidla, nejde-li o zabavené cenné papíry neb předměty mající v místě, kde jsou, bursovní neb tržní cenu, jakž jest tomu v souzeném případě, orgán výkonný (§ 268 ex. ř. čís. 95 až 102 návodu pro výkonné orgány a ex. vzor čís. 275/135 Hartmannovy sbírky vzorců c. ř. s. a ex. ř.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Bez právního důvodu a bez nabývacího způsobu nelze vlastnictví nabytí (§§ 380 a 431 obč. zák.). Příklepem nabývá vydražitel nejen titulu k vlastnictví, nýbrž vlastnictví samo jen k vydražené nemovitosti, což vyplývá ze slov ustanovení § 237 ex. ř.: »vklad příklepem nabytého práva vlastnického«. Při dražbě movitých věcí nenabývá se vlastnictví již udělením příklepu, neboť § 278 ex. ř. nemá o dražbě movitostí podobné ustanovení jako § 237 ex. ř. o nemovitostech, nýbrž až zaplacením nejvyššího podání a odevzdáním (veřejným orgánem) (srov. Neumannův komentář k § 278 ex. ř. a Tiltsch, Einfluss der Zivilprozessgesetze k § 426 obč. zák. a rozh. 11.306 sb. n. s.). O prodeji z volné ruky, při němž není možná actio Publiciana (§ 367 obč. zák.), jedná se v prvním odstavci § 280 ex. ř. O nabytí věci takto prodaných platí, poněvadž exekuční řád nemá v té příčině ustanovení, předpisy §§ 423 a násl. obč. zák. Nenabytí tedy žalobce vlastnictví k věcem již usnesením exekučního soudu, že se přijímá jeho návrh, aby z volné ruky převzal zabavené předměty za odhadní cenu 19.425 Kč, a to pro nedostatek odevzdání (§§ 425, 426 obč. zák.). Dovolatel odkazuje se proto v tomto směru na vystižné důvody napadeného rozsudku. Povolení prodeje z volné ruky nenahrazuje prohlášení podle § 428 obč. zák., pro něž není tu ostatně podkladu ve zjištění odvolacího soudu.

Čís. 13225.

Nález říšskoněmeckého rozhodčího soudu jest v Československé republice vykonatelný jen, došlo-li mezi stranami k písemné dohodě, již se tomuto soudu podrobily.

Předpis čl. XIV. čís. 3 uv. zák. k c. ř. s. platí jen pro tuzemské bursovní soudy.

Rozhodčí soud v Lipsku spolku »Deutsche Rauhfutter-Fourage-Kartoffel- und Gemüsehändler e. V. Sitz Berlin« nelze klásti na roven zdejším bursovním soudům rozhodčím, zřízeným na základě zákona ze dne 1. dubna 1875, čís. 67 ř. zák., a čl. XIII. uv. zák. k c. ř. s.

Nelze uznati za vykonatelný nárok co do příslušenství (útrat), je-li vykonatelnost odepřítí nároku ve věci hlavní.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1934, R II 530/33.)

Na základě rozhodnutí rozhodčího soudu okresního v Lipsku des Bundes deutscher Rauhfutter-Fourage-Kartoffel und Gemüsehändler e.

V. Sitz Berlin povolil soud první stolice exekuci. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Podle § 79 ex. ř. jest exekuce v tuzemsku na základě nálezů rozhodčích soudů v říší Německé jen tehdy a v té míře přípustná, když a pokud jest zaručena vzájemnost. Vzájemností ohledně vykonatelnosti výroků rozhodčích soudů mezi Československou republikou a Německou republikou byla zajištěna vládní vyhláškou č. 131/1924. Podle této vyhlášky lze na základě cizozemského výroku rozhodčího žádati v Německé říši za rozsudek o vykonatelnost, pokud rozhodčí výrok byl vydán podle předpisů německého civ. řádu soudního a pokud nelze jej považovati za bezúčinný podle cizozemského práva rozhodného pro právní poměr, o nějž jde. Podle posledního odstavce vládní vyhlášky jest v téměř rozsahu pokládati vzájemnost za zaručenou, jde-li podle § 79 ex. ř. o exekuci na základě spisů a listin, které byly zřízeny v Německé říši. Z těchto ustanovení plyne, že podle zásady vzájemnosti lze na základě říšskoněmeckého rozhodčího výroku u zdejších soudů povoliti exekuci jen, byl-li rozhodčí výrok vydán podle předpisů zdejšího soudního řádu a pokud jej nelze podle předpisů německého práva pokládati za bezúčinný. Směrodatným pro vykonatelnost říšskoněmeckého rozhodčího výroku je tedy, by výrok byl vydán podle předpisů zdejšího právního řádu. Tyto předpisy vyžadují však (§ 577 c. ř. s.) k platnosti rozhodčí smlouvy, by byla zřízena písemná rozhodčí smlouva, jinak je rozhodčí výrok bezúčinný. Jest proto trvati na tom, že nálezy německých rozhodčích soudů jsou v republice Československé vykonatelné jen, došlo-li k písemné smlouvě stran, kterou se soudu tomu podrobily. Vymáhající strana v exekučním návrhu ani netvrdí, že došlo k takové písemné smlouvě o příslušnosti, a předloženými přílohami nikterak nedoložila, že byly splněny náležitosti § 577 c. ř. s. Okolnosti, že německý rozhodčí soud pokládal se za příslušný k rozhodnutí, že šlo snad o soudiště podle splnění nebo že povinný příslušnosti rozhodčího soudu neodporoval, nestačí a jsou nerozhodné. Nelze tu použití §§ 88 a 104 j. n. a měl exekuční návrh býti zamítnut, poněvadž vymáhající strana neprokázala písemnou smlouvu rozhodčí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud právem hleděl k tomu, že šlo o soud rozhodčí, jehož nálezu, jak správně dovodil, byl by vykonatelný jen, kdyby byla zřízena písemná rozhodčí smlouva, jakž vyžaduje § 577, 595 č. 1 c. ř. s. Ze skutečně mezi stranami k takové písemné smlouvě o rozsudím došlo, nelze bezpečně usuzovati z nálezů, takže tento předpoklad vykonatelnosti tímto průvodním prostředkem nelze považovati za prokázaný. Podle nálezů, k němuž se v dovolacím rekursu poukazuje, lze míti jen za to, že by tu snad bylo vyhověno požadavkům čl. XIV č. 3 uv. z. k c. ř. s. pro příslušnost bursovního soudu rozhodčího, kterýž předpis platí pro tuzemské soudy bursovní. Ale podle spisu nelze usouditi, že rozhodčí soud spolku německých obchodníků, o jehož nálezu tu jde, lze klásti na roveň zdejším bursovním soudům zřízeným na základě zákona ze dne 1. dubna 1875, č. 67 ř. zák. a čl. XIII. uv. z. k c. ř. s. Dovolací rekurentka poukazuje

se k důvodům uvedeným v rozh. č. 7471 a 7753 Sb. n. s. Ani ohledně útrat řízení o prohlášení vykonatelnosti nálezů, o nichž rozhodnuto bylo usnesením zemského soudu Nauenburg, nelze jí dáti za pravdu. Toto usnesení není samostatným a od ostatního podkladu odděleným rozhodnutím soudu, nýbrž souvisí právě s nálezem, jehož vykonatelnost vyslovuje, tak, že nelze uznati za vykonatelný nárok co do příslušenství, je-li odepřiti vykonatelnost nároku ve věci hlavní.

Čís. 13226.

Hodnotou zabavené věci podle § 57 j. n. není cena, kterou výkonný orgán v zápisu o zabavení označil jako pravděpodobný výtěžek dražby.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1934, R II 595/33.)

Žalobu o nepřipustnost exekuce na jízdní kolo, jehož přibližná cena byla označena v zájemním protokole částkou 150 Kč, procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud odmítl odvolání žalobkyně jako nepřipustné. **Důvody:** Hodnotou sporu není v souzeném případě pohledávka, o jejíž vydobytí v exekuci šlo, nýbrž nižší hodnota zástavy, kterou jest v tomto případě částka 150 Kč (§ 57 j. n.). Jde proto o řízení bagatelní. Podle § 501 c. ř. s. jest tu však přípustné jen odvolání z důvodu zmatečnosti podle § 477 č. 1—7 c. ř. s. V odvolání uplatněny jsou jako odvolací důvody rozpor rozsudku se spisy a vnitřní rozporu důvodů, nesprávné hodnocení důkazů a nesprávné právní posouzení věci. Odvolání z těchto důvodů je tudíž nepřipustné a bylo je odmítnouti.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nepřihlížeje k důvodu odmítnutí, o odvolání žalobkyně rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud vycházel ze správného právního názoru, že hodnota předmětu sporu v tomto případě jest určena podle § 57 j. n., buďto výší vymáhané pohledávky, která činí 433 Kč s přísl., nebo hodnotou zástavy, jest-li tato hodnota nižší než vymáhaná pohledávka, avšak neměl ve spisech podklad pro předpoklad, že po omezení žalobní prosby na vyloučení zabaveného kola z exekuce klesla hodnota předmětu sporu na hranici věci nepatrné podle § 448 c. ř. s. Podle § 306 obč. zák. jest obecná hodnota zabaveného kola jeho hodnotou podle § 57 j. n., nikoli však cena, kterou výkonný orgán v zápisu o zabavení označil jako pravděpodobný výtěžek dražby. Výkonný orgán neodhaduje zabavené věci, nýbrž podle § 69 instrukce pro výkonné orgány jen vypočítá výtěžek za jednotlivé zabavené věci a zabavuje podle téhož paragrafu instrukce v pochybnosti o něco více, než činí vymáhaná pohledávka. Hodnota zabavených věcí se zjišťuje teprve při dražebním roku podle § 275 ex. ř. a § 108 instrukce pro v. o. znalce a jest základem pro cenu vyvolací, podle § 276 ex. ř. Teprve takto odhadnutá hodnota může býti podkladem pro určení hodnoty předmětu sporu podle § 57 j. n. Dosud však není zjištěno, že cena zabaveného

kola činí méně než vymáhaná pohledávka, zejména že nepřevyšuje 300 Kč, a i žalobkyně ocenila předmět sporu v žalobě na 400 Kč a nezměnila toto ocenění ani po omezení žalobní prosby. Proto odvolací soud neprávem měl za to, že hodnota předmětu sporu klesla na hranici věci nepatrné, ve kterémžto případě by odvolání bylo přípustné jen z důvodů zmatečnosti.

Čís. 13227.

Nedostalo-li se vydražiteli z rozvrhové podstaty úhrady za převzatou služebnost, jest oprávněn domáhati se rekursem zrušení rozvrhového usnesení co do částky, na níž bylo břemeno v odhadním protokolu oceněno a na kterou si činí nárok.

(Rozh. ze dne 27. ledna 1934, R II 6/34.)

Proti usnesení exekučního soudu, jímž bylo rozvrženo nejvyšší podání 211.000 Kč, za exekučně vydraženou nemovitost, podala vydražitelka rekurs, v němž poukazovala k tomu, že podle dražebních podmínek měl vydražitel převzít všechna na nemovitostech zapsaná věcná břemena jen potud, pokud podle svého pořadí budou uhrazena z rozdělované podstaty, t. j. se započtením do nejvyššího podání, a vytýkala stěžovatelka, že prvý soud neustanovil ve smyslu § 162 ex. ř. rok k určení dražebních podmínek a že stěžovatelka vydražila nemovitost v důvěře v dražební podmínky, že si bude moci odhadní cenu služebnosti, oceněné při odhadu na 20.000 Kč z nejvyššího podání sraziti a měl prý tudíž prvý soudce ve smyslu § 225 ex. ř. vydati stěžovatelce částku, která na převzatou služebnost připadá, takže nejvyšší podání, jež se mělo rozdělit, snížilo by se tím o 20.000 Kč na 191.000 Kč. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** K výtce stěžovatelky, že prvý soudce měl postupovati při rozvrhovém usnesení podle § 225 ex. ř. a vydati stěžovatelům částku, jež připadala na služebnost, totiž 20.000 Kč, jest poukázati k tomu, že se dražba a rozvrh dražebního výtěžku konaly na základě dražebních podmínek soudem již schválených, na kterých nic nelze měniti, a stanovil-li soud v dražebních podmínkách, že vydražitel jest povinen převzít všechna na nemovitostech zapsaná věcná břemena jen potud, pokud podle svého pořadí budou uhrazena z rozdělovací podstaty, musil se soud, prováděje rozvrh, dle těchto dražebních podmínek řídit i proto právem výměnu oceněnou na 20.000 Kč započeti do nejvyššího podání.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Jest sice souhlasiti s rekursním soudem, že při rozvrhu jest vycházeti z dražebních podmínek, jež byly podkladem dražby a podle nichž vydražitel měl převzít všechna břemena, pokud podle svého pořadí budou uhrazena z rozvrhové podstaty. Proti tomu vydražitel ve skutečnosti ani nebrazil, nýbrž stěžoval si proto, že se mu nedostalo z rozvrhové pod-

stavy úhrady za služebnost svobodného průchodu a průjezdu přes dvůr a zahradu pro majitele a následníky v držení domu. V této příčině má dovolací rekurent pravdu, protože o částce, která má jako náhrada případnouti za tuto převzatou služebnost a o kterou se tedy nejvyšší podání (rozvrhová podstata) sníží, nebylo při rozvrhovém roku vůbec jednáno, ačkoli k tomu byly podkladem i knihovni zápis i odhadní protokol a dražební podmínky, a nebylo v té příčině v rozvrhovém usnesení soudu prvni stolice vůbec rozhodnuto. Bylo tedy obě usnesení zrušiti co do částky 20.000 Kč, na níž bylo břemeno v odhadním protokolu oceněno a na kterou si dovolací rekurent jako vydražitel činí nárok; zrušení týkalo se odstavce 2, který tím v tomto rozsahu pozbyl podkladu, a bude nyní na soudu prvni stolice, aby v tomto rozsahu nařídil s dotčenými účastníky nové jednání a na základě něho aby o nároku vydražitelově rozhodl ve smyslu § 225 ex. ř. a určil po případném novém odhadu částku na převzaté břemeno připadající.

Čís. 13228.

Je-li důvodem žaloby o obnovu (podle §§ 530 čís. 6 a 7 c. ř. s.) jen právní posouzení, jehož se věci dostalo nejvyšším soudem, to jest, byl-li rozhodnutím nejvyššího soudu dán jen podnět k žalobě o obnovu, není příslušným k projednání žaloby nejvyšší soud, nýbrž procesní soud prvé stolice, jenž učinil skutková zjištění, na jichž podkladě bylo rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1934, Ck I 2/33.)

Žalobu o obnovu sporu dovolaný Nejvyšší soud odmítl pro svou věcnou nepřislušnost.

Důvody:

Příslušnost k projednávání žalob o obnovu jest výlučná a jest k ní hleděti v každém období řízení z úřadu (§ 538 prvý odstavec a § 230 druhý odstavec c. ř. s.). Žalobu o obnovu podle § 530 čís. 6 a 7 c. ř. s. jest podle § 532 druhý odstavec c. ř. s. podati z pravidla u soudu prvni stolice; je-li však stížen uplatňovaným důvodem odporování toliko rozsudek vydaný ve vyšší stoličce, jest ji podati u tohoto soudu vyšší stolice, a to jen tehdy, doznala-li skutková podstata rozsudku nižšího soudu změny ve vyšší stoličce novými skutkovými zjištěními a dotýká-li se důvod, z něhož jest žádáno o obnovu jen těchto nových skutkových zjištění (rozh. 2785, 7044 a 9648 sb. n. s.). Je-li tedy důvodem obnovy jen právní posouzení, jehož se věci dostalo nejvyšším soudem, to jest, byl-li rozhodnutím nejvyššího soudu dán jen podnět k žalobě o obnovu, jako v tomto případě, kde zjištění nižších soudů zůstala nenapadena, není příslušný ku projednání žaloby o obnovu soud nejvyšší, nýbrž procesní soud prvni stolice. Sejde tedy jen na tom, zda podlehnuti u nejvyššího soudu nastalo důsledkem změny ve zjištění skutkových okolností v nejvyšší stoličce a zda se žalobce domáhá obnovy

jen právě proto, že ke změně té došlo (rozh. 2785, 7044 a 9648 sb. n. s.). Jak vidno ze spisu krajského soudu v Ck I 227/30 byla žaloba Alexandra L-a proti žalovaným, 1. firmě L. a 2. dr. Karlu T-ovi o náhradu škody 4.260.000 Kč a 61.358 Kč zamítnuta rozsudky všech tří stolic. Rozhodná zjištění, která se stala právním základem rozhodnutí nejvyššího soudu, učinil již první soud a odvolací soud je převzal. Nejvyšší soud přezkoumával rozsudek odvolacího soudu podle § 504 c. ř. s. jen s hlediska uplatněného důvodu nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čis. 4 c. ř. s.; řešil tedy výhradně jen otázky právní, skutkového děje se nedotkl, na něm nic nezměnil, takže žaloba o obnovu z důvodu § 530 čis. 6 a 7 c. ř. s. mohla být podána jen u onoho soudu nižší stolic, jenž zjistil skutkový děj, na němž bylo založeno rozhodnutí dovolacího soudu, tudíž i v procesního soudu první stolic. Není směrodatnou okolností, zda byl dán podnět k žalobě o obnovu teprve rozhodnutím nejvyššího soudu, nýbrž rozhodnou byla jen okolnost, který soud učinil skutková zjištění, na jejichž podkladě rozhodnutí se stalo. Žalobce nedomáhá se však v žalobě o obnovu ani změny zjištění nižších soudů, nýbrž změny úsudku soudu odvolacího a nejvyššího, jenž vrcholí v tom, že, vykonal-li žalobce vyjevovací přísahu podle § 47 ex. ř., při níž se nezmínil o tom, že má pohledávku na zbytek tržové ceny za velkostatek R., musila žalovaná strana mít za vyloučeno, že má žalobce z transakce týkající se velkostatku R. proti někomu nějakou pohledávku a že tudíž neměla žalovaná ani její zástupce povinnost, by pohledávku tu zažalovali a vymáhali a nelze tudíž tvrdit, že by z nepodání žaloby a nevymáhání pohledávky přikázané jí k vybrání žalobci ručili, to tím méně, ana žalovaná strana musila mít vzhledem k žalobcem složené vyjevovací přísaze výsledek takového kroku za nejistý a riskantní a musilo být pro žalovanou stranu více než pochybné, že vůbec nějaká pohledávka a v jaké výši vybývá pro žalobce z transakce velkostatku R. Závěry, že výsledek žaloby podle § 310 ex. ř. je riskantní a že jest pochybné, zda pro žalobce vybývá nějaký zbytek z pohledávky tržové ceny za R., nejsou zjištěními skutkovými, nýbrž právními úsudky, které učinil již soud odvolací a nejvyšší soud je potvrdil a ty daly pouze podnět k žalobě o obnovu a nemohou proto odůvodnit příslušnost nejvyššího soudu k jejímu projednání. Bylo proto žalobu odmítnouti pro věcnou nepřislušnost nejvyššího soudu podle § 532 druhý odstavec, 538 prvý odstavec c. ř. s.

Čís. 13229.

Byla-li povolena exekuce proti pozůstalosti zákazem pozůstalostního soudu poukázati jmění dlužné pozůstalosti, ač v den povolení exekuce pozůstalost již neexistovala, byvší právoplatně ukončena odevzdáním pozůstalosti, nemohla exekuce proti pozůstalosti být bez dalšího provedena proti dědici a nenabyl zejména vymáhající věřitel zástavního práva k pozůstalostnímu jmění již odevzdanému dědici a jsoucímu pro něho v depositu poručenského soudu a byl poručenský soud oprávněn vydati dědici veškeré jmění pro něho soudně uschované bez ohledu na exekuci proti pozůstalosti. Učinil-li poručen-

ský soud tak, neručí syndikátně, třebaže byl mylného domnění, že jmění nezletilého dědice jsoucí v úschově u poručenského soudu bylo platně zabaveno povolením exekuce proti pozůstalosti.

(Rozh. ze dne 29. ledna 1934, Co I 4/33.)

Žalobce domáhal se na československém státu náhrady škody podle syndikátního zákona, v podstatě proto, že soudem byla vydána pozůstalost dědici bez ohledu na žalobcovy nároky, ač žalobce vedl exekuci na jmění náležející zůstavitelce. Procesní soud své stolic (vrchní soud v Praze) uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Podle § 54 ex. ř. jest vymáhající věřitel povinen, by v návrhu správně označil osobu, proti níž má exekuce být vedena, a učinil údaje, jež podle okolností případu jsou důležité pro opatření soudu povolujícího nebo exekučního v zájmu vedení exekuce. Podle obsahu syndikátní žaloby zamýšlel žalobce exekuci postihnouti jmění, jež se dostalo nezl. Martě J-ové z pozůstalosti po Boženě M-ové, jako její universální dědičce. Z pozůstalostních spisů je zřejmo, že celá pozůstalost po Boženě M-ové byla odevzdána nezl. Marii, správně Martě J-ové odevzdací listinou ze dne 13. listopadu 1928, že byla doručena poručníku Marty J-ové dne 29. listopadu 1928 a, poněvadž proti ní rekurs nepodán, stalo se odevzdání právoplatným dne 13. prosince 1928 a pak usnesením ze dne 17. prosince 1928 bylo přeneseno disposiční právo nad jměním pozůstalostním, jsoucím v úschově soudní na poručenský soud nezl. Marty J-ové. Rozsudkem ze dne 18. prosince 1928 byla uznána pozůstalost po Boženě M-ové, zastoupená dědičkou Marií (správně Martou) J-ovou, povinnou zaplatiti žalobci 39.800 Kč s úroky a útratami. Tento rozsudek byl potvrzen odvolacím soudem a Nejvyšším soudem. Již v době vynesení rozsudku prvního a odvolacího soudu (18. prosince 1928 a 28. února 1929) nebylo tu již neujaté pozůstalosti (hereditas jacens), nebylo jmění patřící do pozůstalosti po Boženě M-ové již v úschově pozůstalostního soudu, nýbrž, byvší odevzdáno dne 13. listopadu 1928 nezl. Martě J-ové a přeneseno na soud poručenský, bylo jako jmění sirotčí ode dne 30. prosince 1928 v úschově a disposici tohoto soudu. Žalobce Josef M. podal, zvětviv ve dvou stolicích proti pozůstalosti po Boženě M-ové, proti pozůstalosti, ač již neexistovala, byvší právoplatně odevzdána a jmění do ni náležející bylo přeneseno a odevzdáno dědičce nezl. Martě J-ové do úschovy poručenského soudu dne 30. března 1929, zajišťovací exekuci zabavením deposita nacházejícího se prý v úschově a správě soudu pozůstalostního, u něhož pozůstalostní jmění dříve bylo, a navrhl, by záповeď poukázati jmění povinné straně (pozůstalosti) byla dána pozůstalostnímu soudu a by povinné straně, pozůstalosti po Boženě M-ové, (které tu již nebylo), bylo zakázáno disponovati se zabaveným jměním. Krajský soud civilní v Praze, jako soud exekuci povolující, povolil usnesením ze dne 2. dubna

1929 žádanou exekuci podle návrhu proti pozůstalosti Boženy M-ové a vydal též zákaz pozůstalostnímu soudu poukázati jmění pozůstalosti po Boženě M-ové, ač v den povolení exekuce nebylo již u pozůstalostního soudu depositum, jež mělo býti zabaveno a pozůstalostní soud neměl již práva jím disponovati. Byla tedy povolena exekuce proti osobě, která již neexistovala, a to ani jako hereditas jacens, neboť pravoplatným ukončením a odevzdáním pozůstalosti přestala hereditas jacens po právu existovati, přestala býti podmínkem práv a závazků, jež přešly vesměs na dědičku, kteréž byla pozůstalost odevzdána, tedy na nezl. Martu J-ovou, která byla nyní samostatným podmínkem práv a závazků tak, že exekuce vedená proti pozůstalosti Boženy M-ové nemohla býti bez dalšího provedena proti osobě jiné, nezl. Martě J-ové. Doručením záповědi pozůstalostnímu soudu, jež se stalo 5. dubna 1929, žalobce, který se nezajistil podle § 812 obč. zák., nenabyl a nemohl též nabýti zástavního práva k depositu pozůstalostnímu, jednak proto, že ho tu již nebylo, jednak proto, že pozůstalostní soud jím již nedisponoval, nemohl však též nabýti zástavního práva ke jmění nezl. Marty J-ové, jsoucímu v depositu poručenského soudu, poněvadž exekuce na ně nebyla vedena. Postoupením usnesení o povolení zajišťovací exekuce soudem pozůstalostním poručenskému soudu dědičky Marty J-ové, a dojitím tohoto usnesení k tomuto soudu, jež se stalo dne 10. dubna 1928, nemohlo býti a nebylo zabaveno sirotčí jmění nezl. Marty J-ové, jsoucí v úschově poručenského soudu, neboť exekuce nebyla povolena proti nezl. Martě J-ové, která byla výhradnou vlastnící deposita jsoucího u soudu poručenského, a zákaz platební nezněl proti poručenskému soudu a ani zákaz vybrati depositum nesvědčil nezl. Martě J-ové, nehledíc ani k tomu, že pozůstalostní soud neměl exekuční usnesení postupovati poručenskému soudu, nýbrž je měl jako bezpředmětné zaslati okresnímu exekučnímu soudu zpět. Depositum nezl. Marty J-ové nebylo platně zabaveno a žalobce nenabyl k němu zástavního práva. Exekuce, vedená proti pozůstalosti Boženy M-ové, nemohla býti provedena proti nezl. Martě J-ové. Kdyby žalobce byl chtěl postihnouti exekuci jmění universální dědičky Marty J-ové, jež ručí za dluhy pozůstalosti Boženy M-ové pro viribus hereditatis, byl by musil podati exekuční návrh proti nezl. Martě J-ové na základě rozsudku vydaného proti pozůstalosti Boženy M-ové a na základě vysvědčení pozůstalostního soudu, svědčícího o tom, že jmění pozůstalostní jí bylo odevzdáno (§ 9 ex. ř.) a že na ni přešel i závazek pozůstalosti proti Josefu M-ovi a navrhnouti podle §§ 294, 295 a 325 ex. ř., by záповěď výplaty byla doručena soudu poručenskému, jemuž příslušelo nad depositem disposiční právo a jenž tedy byl úřadem poukazujícím a navrhnouti dále, by zákaz vybrati jmění z deposita byl doručen nezl. Martě J-ové k rukám jejího poručníka. To se však nestalo. Žalobce vedl tedy exekuci proti pozůstalosti již neexistující a na jmění již neexistující. Náprava se nemohla státi a tudíž se ani nestala tím, že exekuční soud usnesením ze dne 10. července 1930 povolil žalobci p r i k á z á n í k v y b r á n í pohledávky, zabavené k zajištění, neboť i tato exekuce je vedena proti pozůstalosti po Boženě M-ové a nikoli proti nezl. Martě J-ové a jest v tomto usnesení označen jako soud disponující depositem opětně soud pozůstalostní, takže se jeví tento exekuční zákrok jen jako

pokračování v bezpředmětné exekuci zajišťovací povolené 2. dubna 1929 Povolil-li tedy soudce, jenž vedl referát poručenský, usnesením ze dne 7. prosince 1931, by Martě J-ové za zletilou prohlášené bylo vydáno veškeré jmění pro ni soudně uschované bez ohledu na zajišťovací exekuci ze dne 2. dubna 1929 a bez ohledu na usnesení o přikázání k vybrání ze dne 10. července 1930, nepochybil, neboť usnesení ta se netýkala jmění patřícího poručence Martě J-ové a jimi nebylo jmění toto zabaveno. Soudce, vydávši povolení k vybrání tohoto jmění Martou J-ovou, neporušil tím svou úřední povinnost a nedopustil se porušení práva a způsobení škody u výkonu svého soudcovského úřadu. Není zde tudíž ani podmínky rukojemského závazku čs. státu za závazek soudcův vyplývající z porušení práva podle § 1 zák. syndikátního ze dne 12. července 1872 číslo 112 ř. zák. Při tom jest lhotejno, že soudce vedoucí poručenský referát byl mylného domnění, že jmění nezletilé Marty J-ové jsoucí v soudní úschově bylo platně zabaveno povolením zajišťovací exekuce ze dne 2. dubna 1929, jak vidno jednak z jeho poznámky ze dne 8. ledna 1931 na listu majetkovém, jednak z toho, že sdělil dne 7. května 1929 poručníku, že došla zajišťovací exekuce, již tento vzal k vědomosti, že nevrátil usnesení o zabavení deposita a usnesení o přikázání k vybrání, že neodmítl urgence o výplatu žalobcem, neboť pro otázku, zda byl povinen poukázati z deposita k výplatě peněz žalobcem vymáhaný, jest jediné rozhodnou okolností, zda bylo depositum nezl. Marty J-ové platně zabaveno, čili nic. Na otázku tu jest však odpověděti záporně. Vzhledem k tomu netřeba se již zabývatí otázkou, zda měl žalobce podati rekurs proti usnesení ze dne 7. prosince 1931, jímž bylo povoleno zletěné Martě J-vé vybrání jmění z deposita, a zda měl žalobce, dříve než podal žalobu syndikátní, podati exekuci na nyní již zletilou Martu J-ovou a teprve o její bezvyslednost opřítí žalobu o náhradu škody čs. státem.

Čís. 13230.

Protokol o doložkách o rozsudím ze dne 24. září 1923 (čís. 191 sb. z. a n. z roku 1931) nabytí mezinárodní působnosti (účinnosti) pro Československou republiku teprve 7. listopadu 1931.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, R I 1004/33.)

Na základě rozhodčího výroku vydaného rozhodčím Arturem H-em v Londýně, povolil soud první stolice exekuci. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Jde o exekuci na základě rozhodčího výroku vydaného rozhodčím Arturem H-em v Londýně, tedy o exekuci na základě cizozemského rozhodčího výroku. Strana vymáhající se dovolává k odůvodnění exekučního návrhu mezinárodní úmluvy o vykonatelnosti cizích rozhodčích výroků ratifikované v Československu dne 31. srpna 1931 a uveřejněné ve sbírce zákonů a nařízení ze dne 14. prosince 1931, čís. 192, avšak neprávem, neboť podle čl. 6 a 8 úmluvy nabyta tato úmluva působnosti pro Československou republiku teprve dne 18. prosince 1931, kdežto rozhodčí náleze vydán byl již dne 11. listopadu 1930, takže úmluva tato se na tento rozhodčí výrok ne-

vztahuje. Nehledíc však k tomu, musí podle § 577 c. ř. s. smlouva o rozsudím zřízena býti písemně a, poněvadž vymáhající strana písemnou smlouvu nepředložila, nemělo býti exekučnímu návrhu vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Lze přisvědčiti stěžovatelce, že rozhodné pro posouzení otázky, na které rozhodčí výroky se vztahuje úmluva o vykonatelnosti cizích rozhodčích výroků ze dne 26. září 1927 čís. 192 sb. z. a n. na rok 1931, jest ustanovení čl. 6 této úmluvy, podle něhož se úmluva vztahuje jen na rozhodčí výroky, které byly vydány po té, kdy nabyl účinnosti Protokol o rozhodčích doložkách vyložených v Ženevě od 24. září 1923 (čís. 191 sb. z. a n. na rok 1931). Nelze však přisvědčiti výkladu, který dává stěžovatelka ustanovení bodu 6 tohoto protokolu. Podle první věty tohoto bodu stane se protokol o doložkách o rozsudím účinným, jakmile byly složeny dvě ratifikační listiny, čemuž jest rozuměti tak, že se stane účinným jen pro příslušné dva státy, které právě složily tyto dvě listiny, jak to nepochybně vyplývá z další věty tohoto článku, podle kterého nabude uvedený protokol později účinnosti pro každý smluvní stát za měsíc po té, kdy Generální sekretář Společnosti Národů podá zprávu o složení jeho ratifikační listiny. Podle toho ovšem se může přihoditi, že rozhodčí výrok týkající se příslušníků dvou různých států byl vydán v době, kdy protokol o doložkách o rozsudím se stal účinným v jednom z příslušných států, nikoli však také v druhém. Důsledkem toho však může býti jediné to, že se tento rozhodčí výrok stane vykonatelným jen v onom, nikoli však také v druhém státě. Poněvadž notifikace o složení ratifikační listiny Československé republiky týkající se protokolu o doložkách o rozsudím podle bodu 6 se stala 7. října 1931, jak vysvítá z vyhlášky uvedeného protokolu ve sb. z. a n., nabyl tento protokol mezinárodní působnosti (účinnosti) pro Československou republiku teprve 7. listopadu 1931, jak rovněž ve vyhlášce výslovně uvedeno a jest proto přisvědčiti názoru rekursního soudu, že se úmluva o vykonatelnosti cizích rozhodčích výroků č. 192/31 nevztahuje na rozhodčí výrok ze dne 11. listopadu 1930 tvořící exekuční titul.

Čís. 13231.

Vyživovací zákon (ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931).

Soud, rozhoduje o tom, zda má býti učiněn návrh na stíhání pro trestný čin podle § 8 zák., jest oprávněn uvažovati o vhodnosti a odůvodněnosti návrhu na stíhání, jakož i o tom, zda zjištěné okolnosti odůvodňují podezření ze řečeného přestupku. Ustanovení § 84 tr. ř. nepřichází tu v úvahu.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, R I 1296/33.)

Opatrovník dítěte učinil na jeho manželského otce oznámení ve smyslu § 8 zák. čís. 4/31, tvrdě, že se otec dítěte úmyslně vyhýbá svým vyživovacím povinnostem a že dosud pro své manželské dítě nezaplátil žádné výživné. Prvý soud návrhu ve smyslu § 9 cit. zák. nevyhověl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Ježto jde o nezl. osobu, která má právo požadovati výživné, má na jejím místě činiti trestní návrh u obžalovacího úřadu jen poručenský soud. Ve smyslu tohoto zákona přezkoumal poručenský soud, který jest oprávněn, by trestní návrh učinil, stav věci v tom směru, zda jest tu podezření trestného jednání ve smyslu § 8 cit. zák. Však k podstatě tohoto přestupku patří, že povinný k poskytování výživného nesplnil úmyslně nebo z hrubé nedbalosti povinnost k výživě, takže oprávněný, v tom případě dítě, jest vydán nouzi neb by nebyl vydán nouzi, musí býti podporován třetí osobou. Přezkoumání spisů v tomto směru nezavdává rekursnímu soudu příčinu, by trestní návrh u obžalovacího úřadu učinil, poněvadž ze spisu vychází najevo, že otec dítěte jest zaměstnán jen jako praktikant u kočovného biografa Josefa K-a, a skutečně jen za poskytování stravy a bytu, což jest potvrzeno i sdělením nemocenské pojišťovny.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o dovolací rekurs podle odstavce (2) § 46 zákona ze dne 19. června 1931 č. 100 sb. z. a n., který může býti podán jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy a zmatečnost. Není tu žádný z těchto důvodů. Nižší soudy svými usneseními nerozhodly o otázce, zda otec František K. jest vinen přestupkem podle § 8 zákona ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. z r. 1931, nýbrž jen, zdali po rozumu § 9 téhož zákona má býti učiněn návrh na jeho stíhání pro tento trestný čin, o němž nižší soudy jsou po zákonu povolány rozhodovati. Proto byly oprávněny uvažovati o vhodnosti a odůvodněnosti návrhu na stíhání i o tom, zdali zjištěné okolnosti odůvodňují podezření řečeného přestupku, a není nezákonností, že po této stránce výsledek šetření přezkoumaly a posoudily. Ustanovení § 84 tr. ř. nepřichází v úvahu pro zvláštní ustanovení citovaného § 9 zákona čís. 4/1931. Napadené usnesení není ani ve zřejmém rozporu se spisy, neboť odůvodnění jeho má ve spisech podklad a jest otázkou právního posouzení, které z tvrzených okolností jest považovati za závažné pro rozhodnutí, otázkou tou však nejvyšší soud v souzeném případě se zřetelem k ustanovení (2.) odstavce § 46 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. se nemůže zabývati. Výtku zmatečnosti rekurent vůbec neprovedl a nejvyšší soud přezkoumaj spisy zmatečnost neshledal.

Čís. 13232.

Rozsudek v rozvodovém sporu, jenž byl vynesena na základě uznání žalovaného, aniž soud zjišťoval anebo uváděl rozvodový důvod, nemůže býti podkladem pro přeměnu rozvodu v rozliuku (§ 17 rozl. zák.).

(Rozh. ze dne 1. února 1934, R I 1303/33.)

Rozsudkem pro uznání bylo rozvedeno manželství stran z viny žalovaného manžela. Návrh manžela, by na základě onoho rozsudku bylo manželství prohlášeno za rozloučené z viny manžela, soud první stolice zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by o návrhu znovu rozhodl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Souhlasiti jest s dovolací rekurentkou, že v souzeném případě rozsudek krajského soudu civilního v Praze ze dne 19. ledna 1931, kterým bylo k její žalobě rozvedeno od stolu a lože její manželství s navrhovatelem, nemůže býti podkladem pro přeměnu rozvodu manželství v rozluku podle § 17 zák. rozl. Podle tohoto zákonného ustanovení žádost o rozluku předpokládá rozvod manželství od stolu a lože podle § 107 a 109 obč. zák., totiž rozvod nedobrovolný, nemůže však mu býti základem rozvod dobrovolný podle § 103 obč. zák. K dobrovolnému rozvodu se vyžaduje jednak, by oba manželé byli s rozvodem srozuměni a o podmínkách — tedy i o majetkových — dohodnuti (§ 103 obč. zák.). Tyto podmínky byly v souzeném případě splněny, neboť podle protokolu krajského soudu o ústním jednání, při němž byl rozsudek rozvodový vydán, manželé se dohodli o svých majetkových poměrech i o odvolání trestních udání manželkou na manžela učiněných a ujednali v tom směru smír, načež manžel doznal nadávky v protokolu uvedené a uznal žalobní nárok na rozvod, který manželka pak žádala jen pro doznané nadávky manželovy. Rozsudek byl vynesěn na základě tohoto uznání, aniž soud zjišťoval anebo uváděl rozvodový důvod. Takovéto uznání zahrnuje v sobě souhlas s rozvodem; nešlo tedy o rozvod podle § 107 až 109 obč. zák., který předpokládá nedostatek svolení druhého manžela. Takový rozsudek nemůže býti podkladem pro přeměnu rozvodu v rozluku, jak nejvyšší soud vyložil již ve svém rozhodnutí čís. 11498 sb. n. s., na něž se odkazuje. Okolnost, že manžel v rozvodovém sporu doznal nadávky, jest nerozhodná, an rozvodový rozsudek nadávky nezjišťuje a není založen na doznání, nýbrž jen na uznání nároku.

Čís. 13233.

Úpravě pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., není na závadu, že v pachtovní smlouvě bylo, třebaže před účinností vládního nařízení, ujednáno, že pachtýři nepřísluší nárok na slevu pachtovného ani z důvodů ve smlouvě zvlášť uvedených ani ze žádného jiného důvodu.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, R I 1328/33.)

Soud první stolice zamítl návrh pachtýře na úpravu pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by nehledě k důvodu, pro který zamítl návrh na úpravu pachtovného, o návrhu jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Napadeným usnesením zamítl rekursní soud souhlasně s usnesením prvního soudu návrh dovolacího rekurenta na úpravu pachtovného podle § 7 vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. z důvodu, že v pachtovní smlouvě, v bodu XX, bylo ujednáno, že dovolacímu rekurentu jako pachtýři nepřísluší nárok na slevu pachtovného ani z důvodů ve smlouvě zvlášť uvedených ani ze žádného důvodu jiného. Toto ujednání platí prý i pokud jde o slevu pachtovného podle zmíněného vládního nařízení. S tímto názorem nižších soudů nelze souhlasiti a přisvědčiti jest dovolacímu rekurentu, že se nesrovnává s vládním nařízením, pokud se týče zákonem. § 10 nařízení má ustanovení, že všechna jiná ustanovení pachtovní smlouvy zůstávají vládním nařízením nedotčena. Jinými ustanoveními smlouvy rozumí se a jest rozuměti smluvní ustanovení, jež nemají za předmět to, co je předmětem vládního nařízení. Dotčena jsou tedy ustanovení smlouvy o pachtovném a o jeho výši, neboť to je předmětem vládního nařízení. Vládní nařízení přiznává pachtýři nárok na úpravu, pokud se týče na slevu pachtovného a opačné ustanovení pachtovní smlouvy nemůže, hledíc ku předpisu § 10 vl. nařízení, býti tomu na závadu. Účelem vládního nařízení čís. 164/33, jakožto opatření vydaného za mimořádných hospodářských poměrů (§ 1 zákona ze dne 9. června 1933 čís. 95 sb. z. a n.) bylo pomoci zemědělcům při neupraveném pachtovném hrozcí. Také s tímto účelem vládního nařízení nelze srovnati názor nižších soudů o platnosti ujednání co se týče slevy pachtovného u pachtovních smluv uzavřených před 1. říjnem 1932. Dovolacímu rekursu, uplatňujícímu nezákonnost (§ 46 druhý odstavec zák. o nesp. říz.), bylo proto přiznati oprávnění.

Čís. 13234.

Úprava pachtovného (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. nevybočuje z rámce zmocňovacího zákona ze dne 9. června 1933, čís. 95 sb. z. a n.

Úprava pachtovného podle vládního nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. není omezením vlastnictví ve smyslu § 109 (1) ústavní listiny.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, R I 28/34.)

Návrhu pachtýřů, by bylo pachtovné upraveno, bylo vyhověno soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl mimo jiné v

důvodch:

Zmatečnost spatřují dovolací rekurenti neprávem v tom, že o úpravě pachtovného bylo jednáno a rozhodnuto v řízení nesporném. Pro úpravu pachtovného podle vládního nařízení čis. 164/33 je v tomto nařízení (§ 12) nesporné řízení výslovně stanoveno. Tvrzení, že nařízení není platné, ježto vybočuje z rámce zmocňovacího zákona ze dne 9. června 1933, čis. 95 sb. z. a n., na základě něhož bylo vydáno, není opodstatněno. I nařízení čis. 164/33 o úpravě pachtovného je opatřením, které s úpravou cen a výrobních, pokud se týče odbytových poměrů v zemědělství souvisí a na ni může mít vliv. Proto nařízení z rámce zmocňovacího zákona nevystupuje. Tvrzení, že nařízením čis. 164/33 je omezoováno vlastnictví a k tomu že vládní nařízení nestačí (§ 109 (1) ústavní listiny), není opodstatněno, neboť úprava pachtovného podle nařízení není omezením vlastnictví míněným v ústavní listině. Upírají tudíž dovolací rekurenti platnost vládnímu nařízení čis. 164/33 neprávem a zmatečnosti tu není.

Čís. 13235.

I když nebylo zaměstnavateli uděleno povolení k práci přes osmi-hodinovou pracovní dobu (zákon ze dne 19. prosince 1918, čis. 91 sb. z. a n.), může se zaměstnanec domáhati na zaměstnavateli odměny za práci přes čas z důvodu bezdůvodného obohacení zaměstnavatele.

Okolnost, že zaměstnanec po celou dobu, co byl zaměstnán, nepožadoval odměnu za nepovolené práce přes čas a zvláště ji neúčtoval v měsíčních výkazech, neopodstatňuje ještě o sobě závěr, že se zaměstnanec chtěl úplaty za mimořádné úkony vážně a svobodně zřící, šlo-li o zaměstnance hospodářsky na zaměstnavateli závislého, jenž se mohl důvodně obávat, že bude jinak ze zaměstnání propuštěn a vydán nebezpečí nezaměstnanosti a bídy, tím spíše, kladl-li zaměstnavatel velkou váhu na brzké ukončení prací zaměstnanci svěřených a pobízeli-li ustavičně k jejich urychlení.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, Rv I 991/32.)

Žalobce byl zaměstnán v technické kanceláři žalovaných a byl pověřen v letech 1926 a 1927 technickými pracemi pozemkové reformy na Slovensku. Po skončení služebního poměru domáhal se žalobce na žalovaných zaplacení za práci přes čas. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jest souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že odměnu za práci přes čas v souzeném případě nelze opíratí o zákon sb. čis. 91/1918, jelikož zákon ten zaručuje v §§ 6 (3) a 7 »zvláštní odměnu« jen za dovolené hodiny přes čas (sb. n. s. čis. 10504, 10226, 8818, 8717) a mezi stra-

nami není o tom sporu, že ke konání práce přes čas v tomto případě nebylo uděleno povolení příslušného úřadu podle § 6 uvedeného zákona. Avšak žalobce přednesl, že vykonal pro žalovanou stranu jako svou zaměstnavatelku uložené mu práce přes čas, za něž neobdržel zaplacení, a proto se domáhal na ní, by mu za ně zaplatila. Tento jeho přednes postačí jako žalobní důvod k opodstatnění žalobního nároku i s hlediska bezdůvodného obohacení zaměstnavatelů, i pro poškození zaměstnancovo, a bylo na žalobci, by prokázal, že se mu nedostalo od zaměstnavatelů za vykonané práce přes čas náležité odměny a že na jeho úkor byli zaměstnavatelé (žalovaní) bezdůvodně obohaceni (sb. n. s. čis. 12159). Nižší soudy zjistily, že žalovaní pověřili žalobce v letech 1926 a 1927 technickými pracemi pozemkové reformy na Slovensku, že práce byla velmi obtížná, že ji žalobce v normálních pracovních hodinách nemohl zdolatí a že konal 870 hodin přes čas, konečně že se mu za tyto hodiny nedostalo odměny. Námitku žalovaných, že nedali žalobci příkaz, by pracoval mimo obvyklé hodiny a že tuto práci konal z vlastního popudu bez vědomí a proti jejich vůli, vyřídily nižší soudy zjištěním, že žalovaným poměry na Slovensku byly známy, že však žalobce přes to opětne pobízeli k zaslání odhadních operátů a plánů; je tedy opodstatněn závěr odvolacího soudu, že tím souhlasili s nadměrnou prací žalobcovou, to tím spíše, že jako odborníci museli posouditi, že žalobce v normálním pracovním čase nemůže býti s prací hotov. Jest na bíledni, že žalovaní pracemi, které žalobce pro ně konal mimo normální hodiny, byli obohaceni, ježto jinak by byli musili zaměstnávatí více pracovníků nebo vyřizovatí zakázky za dobu mnohem delší, takže by pak musili buď platiti více zaměstnancům nebo po delší čas pracovní honorář. Tomu-li tak, jest nárok žalobců oprávněn z důvodu bezdůvodného obohacení podle § 1431 obč. zák. a nelze hleděti k odlišným zvykům nebo zvyklostem, o nichž se zmínili znalci (§ 10 obč. zák.). Nelze tedy vytýkati odvolacímu soudu, že se v rozsudku neobíral předpoklady zvyklostí znalci uvedenými. Zbývá ještě otázka, zda se žalobce vzdal odměny za práci přes čas. Odvolací soud zjistil, že žalobce po celou dobu, co byl zaměstnán, odměnu za práce přes čas nepožadoval a ji neúčtoval v měsíčních výkazech, ač v tomto oboru je obvyklé, že hodiny přes čas se začítují hned s hodinami normálními. Avšak tato skutečnost o sobě neopodstatňuje ještě závěr, že se žalobce úplaty za tyto mimořádné ukoly chtěl v á z n ě a s v o b o d n ě zřící (§§ 863 a 869 obč. zák.), ano šlo o zaměstnance hospodářsky na žalovaných závislého, jenž se mohl důvodně obávat, že bude jinak ze zaměstnání propuštěn a při neblahých poměrech na pracovním trhu vydán nebezpečí nezaměstnanosti a bídy, to tím spíše, že podle zjištění nižších soudů žalovaní kladli velikou váhu na brzké ukončení práce žalobci svěřené a její urychlení ustavičně pobízeli u žalobce. Neběží tu o konkludentní činy toho rázu, jak § 863 obč. zák. předpokládá, by totiž podle v š e c h o k o l n o s t i nebylo tu důvodně příčiny, by se o určité vůli strany pochybovalo. Takové pochybnosti nejsou tu však úplně vyloučeny, hledíc k tomu, co svrchu dovedeno.

Čís. 13236.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Ustanovení stanov družstva, podle něhož jsou splatné nejen členský podíl vystouplého člena, nýbrž i všechny jeho pohledávky ze společenstevního svazku teprve po skončení jeho členské povinnosti (tři leta po skončení členství), nevztahuje se na pohledávky člena družstva ze zápůjčky družstvu, jejíž poskytnutí bylo mu uloženo valnou hromadou.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, Rv I 1335/32.)

Žalobce zapůjčil žalovanému družstvu, jehož byl členem, celkem 102.166 Kč. Dne 27. září 1930 vypověděl žalobce členství v žalovaném družstvu a roku 1931 žaloval družstvo o zaplacení 102.166 Kč. Žalované družstvo namítlo mimo jiné předčasnost žaloby, ježto žalobce poskytl družstvu zápůjčky jako člen. Podle § 3 lit. D. stanov pohledávka jest splatná teprve po vypršení zákonné tříroční lhůty ručební od konce roku, v němž nastal důvod zániku členství, a podle § 3 lit. A. stanov vystoupení z družstva musí se státi nejméně 6 měsíců před ukončením účetního roku, jinak se má za to, že se výpověď dává ke konci účetního roku příštího. Poněvadž žalobce vypověděl členství dopisem ze dne 27. září 1930, takže byla výpověď dána ke dni 31. prosince 1931, staly se nároky žalobce ze společenského poměru a tedy i zažalovaná pohledávka splatnou až 31. prosince 1934. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Pro spor jest rozhodné, zda zápůjčka poskytnutá žalobcem žalovanému družstvu jest nárokem z členského poměru a zda žalobce může žádati výplatu zápůjčky teprve po zániku ručební povinnosti a zda tedy žalobní žádost je předčasná. Žalované družstvo žalobcovu povinnost k poskytnutí zápůjčky dovazuje z usnesení valné hromady ze dne 16. března 1927, pro které i žalobce jako člen družstva hlasoval a kterým podle jeho názoru bylo pro všechny členy, i žalobce, závazně stanoveno, že každý člen družstva musí mu poskytnouti zápůjčku nejméně 50.000 Kč a že člen družstva nemůže zápůjčku vypovědět, pokud bude členem družstva, takže žalobcovu zažalovaná pohledávka ze zápůjčky vznikla ze společenstevního svazku a pro její výplatu platí § 3 a. d. stanov, podle kterého pohledávka vystouplého člena proti družstvu je splatná teprve po uplynutí zákonné tříleté lhůty ručební od konce roku, ve kterém nastal důvod zániku členství, a, ježto žalobcovu výpověď ze dne 27. září 1930 byla účinnou dne 31. prosince 1931, je zažalovaná pohledávka splatná teprve dne 31. prosince 1934. Pro rozsah povinností členů společenstva jsou směrodatné stanovy společenstva (§§ 3 čís. 2, 5 čís. 5, 12 a 76 zák. ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), které členům družstva neukládají závazek, že by musili poskytnouti družstvu zápůjčku, a proto nelze ze stanov dovodovati, že člen poskytnutím zápůjčky plnil povinnost z členského poměru. Usnesení valné hromady nemůže býti součástí stanov a mítí jich platnost, neboť valná hromada nemůže členům ukládati povinnost přes meze stanov, usnesení valné hromady o změně stanov se

musí státi podle předpisu § 13 stanov a je platné jen, byly-li pozvánky k valné hromadě doručeny členům nejméně 14 dnů před schůzí a více než $\frac{2}{3}$ všech členů pro usnesení hlasovalo a změna stanov valnou hromadou přijatá musila by býti zapsána do společenstevního rejstříku (§ 9 cit. zákona) a teprve pak by byla pro členy družstva závazná, což však žalovaná strana ani netvrdila, tím méně prokázala. Žalobce se v prohlášení ze dne 16. března 1927 zavázal, že nebude požadovati ze zápůjčky vyšší úrok než 4% a že ji nebude zpět požadovati, pokud bude členem družstva, nikoli, pokud bude trvati jeho ručební závazek, a bylo by také zbytečno, by se zvláštní listinou zavazoval, když by již usnesení valné hromady bylo pro něho závazné. Připustnost výplaty až po uplynutí ručební doby může se vztahovati jen na ty pohledávky vystupujícího člena, které jsou podrobeny jeho ručební povinnosti, nikoli na jiné pohledávky vzniklé mu z jiného právního důvodu proti společenstvu (§ 3 d) stanov). Žalobce peníze společenstvu odevzdal nikoli jako člen na splnění členských povinností, nýbrž jako soukromá osoba, s ním právní jednání uzavřevší, částka ta je zvláštním samostatným jeho jměním, od »podílu« odlišným, a správně prvý soud rozeznává mezi vklady a zápůjčkou. Proto nelze upírati žalobci právo žádati na společenstvu zaplacení zapůjčené sumy před uplynutím ručební doby (§§ 983, 985 obč. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolační soud neposoudil spor po právní stránce mylně, uznáv souhlasně se soudem prvé stolice, že se žalobní pohledávka stala splatnou dnem, kdy skončilo členství žalobcovu ve družstvu, a nikoli teprve skončením jeho členské povinnosti, která trvá podle posledního odstavce § 3 stanov tři leta po skončení členství. Teprve po uplynutí této lhůty jsou podle stanov splatné nejen členský podíl vystouplého člena, nýbrž i všechny jeho ze společenstevního svazku příslušející pohledávky. Pohledávkami takovými jsou pohledávky mající svůj důvod ve společenstevní smlouvě a prýstící z práv a povinností členů založených ve stanovách, nikoli pohledávky, jež třeba byly mezi společenstvem a jeho členem, nemají původ ve vzájemných jejich právech a povinnostech určených stanovami. Zažalovaná pohledávka takovou pohledávkou není. Povinnosti členské stanoveny jsou v § 6 stanov; podle něho není členskou povinností poskytnouti společenstvu půjčku. Povinnost tuto nelze dovoditi z ustanovení odstavce a) téhož §, že člen jest povinen podrobiti se všem řádným usnesením družstva. Řádným jest usnesení družstva, je-li v mezích stanov. Ani usnesením valné hromady nelze členům uložiti povinnost poskytnouti společenstvu zápůjčku, neboť to přesahuje oprávnění valné hromady podle § 12 stanov. Poskytnutí zápůjčky stalo se tedy mimo členskou povinnost a nelze splatnost nároku ze zápůjčky posuzovati podle ustanovení posledního odstavce § 3 stanov. Rovněž z usnesení valné hromady ze dne 16. března 1927, že, kdyby některý člen chtěl z družstva z vážného důvodu vystoupiti, zbývající členové

mají jeho podíly i zápůjčku družstvu poskytnutou stejným dílem převzít, nelze dovodit, že by splatnost zápůjčky nastávala současně s pohledávkou člena ze členského podílu teprve po zániku ručebního závazku vystoupivších členů za závazky družstva.

Čís. 13237.

Oznámil-li (§ 158 j. ř.) soud povolivší zajišťovací exekuci na pohledávku ještě před podáním vybavovací žaloby povolení exekuce soudu dlužníkovy bydlíště, povolanému k výkonu exekuce (§ 18 čís. 3 ex. ř.), má toto oznámení význam a účinky dožadání o výkon exekuce (§ 33 ex. ř.), třebaže mu podle povahy exekuce exekuční úkon nemusil hned následovati.

(Rozh. ze dne 1. února 1934, Nd II 12/34.)

Nejvyšší soud usnesl se o návrhu firmy M., komisionářství dobytkej a masem, společnost s r. o. v Praze, by byl určen příslušný soud k vyřízení rozepře uvedené firmy jako žalobkyně proti Dobytčiči a masné pokladně, družstvu ku povznesení a podporování živností řeznických a uzenářských, zapsanému společenstvu s r. o. v Mor. Ostravě, o nepřipustnost exekuce, když žaloba uvedené firmy byla i usnesením exekučního soudu v Praze ze dne 9. listopadu 1933 i usnesením krajského soudu v Mor. Ostravě ze dne 20. prosince 1933 pro nepřipustnost těchto soudů odmítnuta, — v ten rozum, že příslušným jest exekuční soud v Praze.

Důvody:

Krajský soud v Mor. Ostravě jako soud procesní, povoliv usnesením ze dne 6. října 1933 navrženou zajišťovací exekuci na pohledávku, oznámil (§ 158 j. ř.) ještě před podáním žaloby o nepřipustnost exekuce ono povolení exekučnímu soudu v Praze jako soudu dlužníkovy bydlíště a tudíž soudu k výkonu exekuce povolanému. (§ 18 čís. 3 ex. ř.). Uvedené oznámení mělo význam, pokud se týče účinky jako dožadání o výkon exekuce (§ 33 ex. ř.), i když mu podle povahy exekuce žádný exekuční úkon nemusil hned následovati. Byl proto exekuční soud v Praze pro rozepři o nepřipustnost exekuce po dojití onoho oznámení podle § 37 ex. ř. započatou po rozumu odstavce třetího uvedeného paragrafu příslušný a jest mu onu rozepři vyřídit.

Čís. 13238.

Zásada § 1396 obč. zák. (§ 316 ex. ř.) neplatí, jde-li o realizaci práva nadzástavního smluvně nabytého v důvěře v pozemkovou knihu. V takovém případě platí důvěra v pozemkové knihy.

Povinnost k nahlédnutí do sbírky listin jest tu jen tehdy, je-li k tomu dán podnět zápisem v hlavní knize.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, R I 1061/33.)

Žalobce měl za Josefem K-em pohledávku ze zápůjčky 2.200 Kč. Podle dlužního úpisu bylo vloženo k zajištění této pohledávky nadzástavní právo na pohledávce 15.000 Kč, zajištěné knihovně na nemovitosti připsané vlastnický žalovaným. Pravoplatným usnesením byla žalobci přikázána tato pohledávka na místo placení pohledávky dluhované žalobci Josefem K-em ze zápůjčky. Proti žalobě, již se domáhal žalobce proti žalovaným zaplacení 2.200 Kč s přísl., namítli žalovaní, že pohledávka 15.000 Kč, jež příslušela Josefu K-ovi proti nim, zanikla. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Jest sice přijatelný názor žalované strany, že exekuční právo nadzástavní je totožné s právem dlužníka, jako přímého hypotekárního věřitele, majitele nemovitosti, a že práva osob třetích na pohledávce dlužníků do zabavení nabytá pozdějším zabavením a převodem pohledávky na vymáhajícího věřitele zůstávají nedotčena a mohou i osoby třetí, i poddlužníci uplatňovati veškeré námítky, které jim přísluší proti dlužníku. Názoru tomu odpovídá výklad § 316 ex. ř. (přikázaná pohledávka na místě placení přechází na vymáhajícího věřitele v rozsahu, v němž byla přikázána a s účinkem, jako by ji dlužníku úplatně postoupil). Avšak v souzeném případě se nucené zřízení práva zástavního stalo za účelem realizace nadzástavního práva smluvního, již dříve nabytého. Nadzástavní právo bylo vloženo na základě smlouvy a z toho jest vycházeti. Pro toto smluvní nadzástavní právo jest rozhodným knihovní stav v době dojití žádosti na soud. V knihách nebylo vyznačeno omezení knihovního práva a, jelikož, jak soud zjistil, žalobce do doby vkladu byl bezelstný, jest chráněn ve smyslu všeobecných ustanovení §§ 469, 1500 obč. zák. a §§ 64, 71 kn. zák. důvěrou v knihy pozemkové a nelze mu namítati, že pohledávka v zástavu daná jest ve prospěch třetích osob omezena. Smlouvou tržovou ze dne 29. listopadu 1929 zjistil soud, že omezení disposiční ohledně nedoplatku 15.000 Kč bylo pojato do odst. II. této smlouvy, avšak, ježto nebylo omezení to vyznačeno v pozemkové knize, nemůže se ho žalovaná strana dovolávati. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Jest správné, že, jak soud první stolice dovozuje, podle ustanovení § 316 ex. ř. vymáhající věřitel přikázáním pohledávky 15.000 Kč na místo posavadního hypotekárního věřitele Josefa K-a, stal se takto hypotekárním věřitelem v mezích své pohledávky 2.200 Kč, takže se jevil jako přímý věřitel žalovaných Viléma a Marie K-ových, tak jako by mu byla bývala část pohledávky rovnající se 2.200 Kč úplatně postoupena a manželům Vilému a Marii K-ovým přísluší tedy všechny námítky, které jim přísluší proti Josefu K-ovi a které jim přísluší nyní i proti žalobci S-ovi. Jsou tedy manželé Vilém a Marie K-ovi oprávněni proti žalobě o zaplacení 2.200 Kč žalobcem na nich vymáhaných k námítce jimi

uplatňované proti žalobci, že pohledávka 15.000 Kč, kterou měl proti nim Josef K., zanikla tím, že jí bylo spotřebováno podle ustanovení odst. II čís. 5 smlouvy tržové ze dne 29. listopadu 1928 k zaplacení daní, dalších poplatků a útrat palmárních, kterýmižto platbami byl celý dluh vyčerpán. Měliť manželé Vilém a Marie K-ových těchto 15.000 Kč použítí podle ustanovení smlouvy tržové k vyplacení těchto povinností a teprve to, co by zbylo, mělo býti Josefu K-ovi vyplaceno. O které platy skutečně šlo a které z uvedených platů přesně byly zaplacený, neobsahuje napadený rozsudek, jenž vychází s hlediska, že žalobce nabyl práva nadzástavního na vloženém právu zástavním v důvěře v knihu pozemkovou, nic bližšího a nejsou posavadní skutkové údaje stran přesné a úplné, aniž o sporných údajích jsou provedeny důkazy. Jest tedy řízení v těchto směrech dle § 496 čís. 3 c. ř. s. neúplné.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání žalovaných znovu rozhodl.

Důvody:

Je nesporno, že podle dlužního úpisu ze dne 7. února 1929 bylo vloženo na pohledávku Josefa K-a 15.000 Kč na domě č. p. 9 zástavním právem zajištěnou právo nadzástavní pro zažalovanou pohledávku žalobcovu 2.200 Kč. Je dále nesporno, že žalobce za účelem realizace tohoto svého smluvního nadzástavního práva si vymohl zabavení hypoteční pohledávky Josefa K-a a její přikázání na místě placení do výše své pohledávky. Podle § 316 ex. ř. jsou právní účinky exekučního přikázání na místě placení tytéž jako při úplatném postupu pohledávky a přísluší proto poddlužníku proti vymáhajícímu věřiteli jako postupníku všechny námitky, které mu příslušely proti dlužníku jako jeho věřiteli (§ 1396 obč. zák.). Zásada tato však neplatí, jde-li o realizaci práva nadzástavního smluvně nabytého v důvěře v pozemkovou knihu, neboť v tomto případě musí ustoupiti zásadě publicity knihy pozemkové. Jde proto jen o to, zda se žalobce může odvolávati na důvěru v pozemkovou knihu. Sbíрка listin jest ovšem podstatnou součástí knihy pozemkové (§ 1 knih. zák.) a jest tudíž její obsah pokládati za obecně známý. Povinnost k nahlédnutí do sbírky listin však jest tu jen tehdy, je-li k tomu dán podnět zápisem v hlavní knize, neboť práva knihovní vznikají, převádějí, omezují se a zanikají jen zápisy v knize hlavní (§ 4 knih. zák.). Nebylo-li takové právo zapsáno v knize hlavní, není ho, třeba bylo v listině založené ve sbírce listin. Jestliže hlavní kniha zapisuje jen stručně právo knihovní a odkazuje, nelze-li stručně knihovní právo vytknouti, na určité místo listiny založené ve sbírce listin, má toto místo tutéž povahu, jako kdyby bylo vloženo do knihy hlavní (§ 5 knih. zák.). Z toho plyne úsudkem z opaku, že, není-li tomu tak, není obsah sbírky listin rovnocenný s knihou hlavní. Jak z tržové smlouvy ze dne 29. listopadu 1928 založené ve sbírce listin jest zřejmo, byla sice hypotekární pohledávka podle odstavce II této smlouvy podrobena značným obmezením, aniž však při jejím zápisu v hlavní knize, jak nesporno, byl vyznačen nějaký náznak na obmezení ta. Nebylo proto povinností za-

lobce, by nahlédl do sbírky listin, stačilo, nahlédl-li do knihy hlavní, ano v ní nebylo vyznačeno při vkladu zástavního práva pro pohledávku Josefa K-a 15.000 Kč žádné obmezení a nabyt tudíž žalobce v důvěře v hlavní knihu nadzástavního práva bez obmezení, kterým pohledávka ta byla podrobena podle tržové smlouvy. Nemohou se proto žalovaní dovolávati s úspěchem proti žalobci obmezení těch a je tudíž zbytečné doplnění řízení v prvé stolici nařízené napadeným usnesením, ježto výsledek dosavadního řízení stačí, by bylo rozhodnuto o žalobě.

Cis. 13239.

Nejde o spor, pro nějž jest výlučně příslušný exekuční soud podle § 17, druhý odstavec, ex. ř., domáhá-li se vypovězený zaměstnanec zaplacení dalších služebních požitků proto, že mu výpověď nebyla dána vnuceným správcem jediné k tomu oprávněným, nýbrž konkursním správcem jako osobou neoprávněnou. Nesejde na tom, že se vnucený správce nevzepřel příkazům správce konkursní podstaty a konkursního komisaře a je provedl.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, R I 1336/33.)

Žalobu o zaplacení služebních požitků zadal žalobce na okresním soudě v Kutné Hoře, opíraje příslušnost dovolaného soudu o ustanovení §§ 1, 2, 42 zákona o pracovních soudech. Žalovaná vnucená správa velkostatku vznesla námitku věcné nepřislušnosti, majíc za to, že příslušným jest exekuční soud (krajský soud civilní v Praze). Soud prvé stolice vyhověl námitce věcné nepřislušnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepřislušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalovaná strana opřela námitku věcné nepřislušnosti soudu o to, že jde o spor za řízení exekučního a z něho vzniklý, takže pro jeho projednání a rozhodnutí jest prý výlučně příslušný podle § 17 druhý odstavec ex. ř. soud exekuční. Žaloba dovozuje, že žalobci nebyla vůbec dána výpověď vnuceným správcem jediné k tomu oprávněným, nýbrž že byl propuštěn ze služeb konkursním správcem Dr. Františkem B-em, osobou neoprávněnou, a že jen vnucený správce, a to ještě jen za souhlasu exekučního soudu ve smyslu § 112 ex. ř. mohl mu dáti výpověď, nebo služební poměr s ním zrušiti, a to podle předpisů zákona o statkových úřednících, což však se nestalo, a dovozuje z toho, že služební poměr nebyl po právu zrušen a tedy dosud trvá, a proto že je povinna vnucená správa zaplatiti mu zadrželé služné za listopad a prosinec 1932 6.000 Kč a zbytek remunerace za rok 1932 1.000 Kč — celkem 7.000 Kč, jakož i platiti mu od 1. ledna 1933 měsíčně 3.000 Kč. Z tohoto obsahu žaloby, který výsledky provedeného jednání nebyl vyvrácen a tedy pro posouzení věcné příslušnosti soudní jest rozhodný, nelze dovozovati, že

jde o spor z podnětu exekučního řízení, poněvadž podnětem pro tento spor bylo podle žalobního tvrzení neoprávněné propuštění žalobce správcem konkursní podstaty a nikoli výpověď vnučeného správce, který i za konkursu vede vnučenou správu odděleně a nezávisle. Nesejde na tom, že vnučený správce se nevezpřel příkazům správce konkursní podstaty a konkursního komisaře a že je provedl, stačí, že sám žalobci výpověď nedal podle předpisu § 112 ex. ř. se svolením exekučního soudu, kterážto okolnost — jak svrchu uvedeno — jest právě základem žalobcova nároku. V souzeném případě není proto splněn předpoklad pro výlučnou příslušnost exekučního soudu podle § 17 druhý odstavec ex. ř., a jelikož jde o spor o služební požitky mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem ze služebního poměru, který byl založen soukromoprávní smlouvou, a žaloba byla podána na soudě dne 29. ledna 1933, tedy za účinnosti zákona čís. 131/1931 sb. z. a n., jest příslušnost dovolaného okresního soudu odůvodněna ustanoveními § 1 odst. (1), § 2 odst. (1) písm a) a § 42 zák. ze 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n., neboť pro kutnohorský soudní okres nebylo dosud zřízeno zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní, ač se tak má státi podle § 3 (1) a) vládn. nař. ze dne 1. prosince 1931 čís. 180 sb. z. a n., pročež podle § 42 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. platí pro tento spor věcná příslušnost okresního soudu v Kutné Hoře. (srov. rozh. čís. 11733 sb. n. s. a č. 1081 sb. min. sprav.).

Čís. 13240.

Zásada, podle níž rozsudek podle § 232 ex. ř. jest účinný pro veškeré zúčastněné věřitele a oprávněné a proti nim, jakož i pro dlužníka i proti němu, nemění nic na tom, že se pravoplatnost rozsudku vztahuje jen na rozsudečný výrok (§ 411 c. ř. s.).

V případě druhého odstavce § 233 ex. ř. jde o nové rozvrhové řízení o části podstaty odporem dotčené. Vznéstí nový odpor týkající se této části podstaty není vyloučeno.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, R I 4/34.)

V exekuci proti dlužnici Marii S-ové byla vydražena nemovitost. Při rozvrhovém roku dne 20. listopadu 1931 podali vymáhající věřitel Stanislav K. a zástavní věřitelé: Banka L. a Záložna L. odpor proti příkazání pohledávky Eduarda V-a, vážnoucí v pozemkové knize pod pol. C 24, 33, 34 a proti příkazání pohledávky manželů Josefa a Julie H-ových pol. C 25, 35. V rozvrhovém usnesení ze dne 10. prosince 1931 odkázal prvý soud tyto odpory podle § 231 ex. ř. na pořad práva, ježto rozhodnutí o nich závisí na sporných okolnostech a byly částky vypadající na věřitele Eduarda V-a 30.053 Kč, s úroky 31.030 Kč, a na manželky Josefa a Marii H-ovy 37.937 Kč, s úroky 39.165 Kč uloženy do soudního uschování. O odporech byly pak vedeny u exekučního soudu spory Stanislava K-a s Eduardem V-em (C 50/32), Stanislava K-a a Banky L. s Josefem a s Julíí H-ovými (C 51/32), Záložny L. s Josefem a s Marií H-ovými

(C 56/32), Záložny L. s Eduardem V-em (C 57/32) a skončily pravoplatnými rozsudky, jimiž bylo odporům žalobců vyhověno a bylo nařízeno provedení nového rozvrhového řízení ohledně rozvrhových výtežků těmi odpory dotčených 30.053 Kč a 37.937 Kč. Při novém rozvrhovém roku dne 10. října 1933 podali Josef H. jménem svým a v zastoupení Julie H-ové a Eduard V. odpor proti příkazání pohledávky Banky L. pol. C 30 z důvodu, že Banka L. žádné pohledávky proti dlužnici neměla a nemá. Soud první stolice těmto odporům nevyhověl. D ů v o d y: Totéž, co zástavní věřitelé manželé H-ovi a Eduard V. přednesli k odůvodnění odporu, namítali již ve sporech svých C 50/32 a C 51/32 proti žalobci Bance L. Námitkami v tomto směru se již soud procesní zabýval a exekuční soud odkazuje v tomto směru na odůvodnění v rozsudcích C 50/32 a C 51/32, jež nabyly moci práva. Exekuční soud jen ve stručnosti poukazuje odporovatele na to, jak má zjištěno ze spisů C 50/32 a C 51/32 a z výpisu pozemkové knihy, že pohledávka Banky L. spočívá na pravoplatném směnečném platebním příkazu ze dne 27. ledna 1931, jež tvoří titul exekuční. Exekuční titul tvoří mezi stranami právo a nelze proto o pohledávce pravoplatným směnečným příkazem zjištěně tvrditi, že Banka L. proti dlužnici pohledávku nemá a neměla. Ježto rozhodnutí o odporu bylo závislé jen na posouzení otázek právních a nikoliv skutkových okolností rozhodl soud exekuční o odporu v řízení rozvrhovém. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil a, odkázav k důvodům prvního soudu uvedl dále v d ů v o d e c h: Podle § 232 druhý odstavec ex. ř. rozsudek, který bude vydán v rozepři o odporu při rozvrhovém roku, jest účinný pro veškeré zúčastněné věřitele a oprávněné i proti nim, jakož i pro dlužníka i proti němu (§ 14 c. ř. s.). Jest nerozhodné, že Banka L. Eduarda V-a nežalovala, takže nemohl jí činiti námitky, kdyžž žalovali ho Stanislav K. a Záložna L., takže rozsudky C 50/32 a C 57/32 jeví účinky i ohledně Banky L. Rozsudek C 51/32 jeví účinek i ohledně dlužnice Marie S-ové a nemohou stěžovatelé poukazovati na to, že Marie S-ová nemohla v tomto sporu uplatňovati námitku, že Banka L. valutu nevyplatila. To ostatně měla uplatňovati námitkami proti směnečnému platebnímu příkazu. Stěžovatelé přehlížejí ustanovení § 232 druhý odstavec ex. ř. Ta okolnost, že rozsudky o odporu, kterými odporům zadnějších věřitelů bylo vyhověno, působí pro a proti veškerým zúčastněným věřitelům, jest příčinou, že uvolněné částky nepřipadnou žalovaným, nýbrž mají býti příkazány následujícím oprávněným podle jich priority bez ohledu, zda žalovali čili nic. Prvý soudce právem rozhodl o odporech stěžovatelů ihned rozvrhovým usnesením ve smyslu § 231 ex. ř., poněvadž rozhodnutí o nich nezáviselo již na tom, by byly vyhledány a zjištěny sporné skutkové okolnosti, nýbrž šlo jen o posouzení právní. Nemůže býti předmětem nového sporu o odporu stěžovatelů otázka, zdali Banka L. valutu dlužnici vyplatila čili nic, poněvadž shora citované rozsudky jsou pro exekučního soudce směrodatné, jevíce uvedené účinky. Stěžovatelé pokoušejí se věc již rozhodnutou znovu uvést na pořad práva, což by odporovalo předpisu § 232 druhý odstavec ex. ř.

Nejvyšší soud odkázal odpor Eduarda V-a a Julie a Josefa H-ových na pořad práva.

Důvody:

Rozsudek podle § 232 ex. ř. jest účinný pro veškeré zúčastněné věřitele a oprávněné a proti nim, jakož i pro dlužníka i proti němu, což znamená, že rozsudek takový má účinnost proti všem oněm osobám tak, jako by byl vynesen v jejich vlastních sporech. Tím však není nic změněno na tom, že se pravoplatnost rozsudku vztahuje jen na rozsudečný výrok (§ 411 c. ř. s.). Rozsudky okresního soudu č. j. C 50/32-9 a C 51/32-10 bylo jen uznáno právem, že při rozvrhu nelze přihlížeti k nároku Eduarda V-a na zaplacení pohledávky 27.800 Kč s příslušenstvím a k nárokům Josefa a Julie H-ových na zaplacení jejich pohledávky s příslušenstvím, pokud účtují své pohledávky v poznamenaném pořadí pol. C 24 a pol. C 25, neboť, jak z rozsudkových důvodů patrné, se tak stalo proto, že vystavení dluhopisů se zřízením zástavy pro dlužné pohledávky v pořadí C 24 a C 25 jest podle odpůrčího řádu odporovatelné, nikoliv však proto, že by šlo o zápůjčky na oko uzavřené, jichž valuta nebyla dlužníci zaplacená. Z toho plyne, že nebylo rozsudky těmi pravoplatně ve výroku rozhodnuto, zda Bance L. přísluší pohledávka účtovaná v pořadí C 30 při rozvrhovém roku 10. října 1933 v částce 71.000 Kč s příslušenstvím, ano o tom bylo jednáno jen v rozsudkových důvodech. Dále z toho plyne, že Eduard V. a Josef a Julie S-ovi byli oprávněni své pohledávky účtovat při rozvrhovém roku 10. října 1933 v pořadí běžném C 33 a C 35, tedy za pohledávkou Banky L. A tu vznesli odpor z důvodu, že Banka L. neměla a nemá vůbec pohledávku za dlužníky. Přes to, že má banka zajištěnu knihovni pohledávku na základě exekučního titulu (směnečného platebního příkazu), mohou zadnější věřitelé vznést odpor, jakž zřejmá plyne z § 213 ex. ř. (zejména z poslední věty odstavce 1. úsudkem z opaku). Eduard V. a Josef a Julie H-ovi nebyli vyloučeni z odporu ani proto, že při prvním rozvrhovém roku dne 20. listopadu 1931 proti účtované pohledávce Bankou L. odpor nevznesli, neboť podle § 233 druhý odstavec ex. ř. jde o nové rozvrhové řízení, které se obmezuje jen na část podstaty odporem dotčené a § 234 ex. ř. nevyslovuje zásadu, že nový odpor týkající se této části jest vyloučen. Pravoplatnou se tudíž stává jen ona část odporem při prvním rozvrhu nedotčená a jen potud jest vznesení nového odporu vyloučeno a odkazuje se k zevrubnějšímu odůvodnění tohoto názoru na rozhodnutí č. 4841 sb. Gl. U., jež v podstatě souhlasí i s rozhodnutím č. 7723 sb. n. s. Poněvadž dovolací rekurenti vznesli při dodatečném rozvrhovém roku odpor proti pohledávce, jež nebyla při prvním roku přikázána, a opírají odpor o sporné okolnosti, bylo rozhodnuto podle § 231 ex. ř. jak se stalo.

Čís. 13241.

Podle ustanovení § 251 č. 6 ex. ř. jsou z exekuce vyloučeny všechny předměty, jichž jest nezbytně zapotřebí k výhodnému provozování řemesla, by tím byla zajištěna dosavadní činnost řemeslníka

tak, aby byla schopna soutěže, nikoliv jen, by jeho obživa byla zajištěna. Není zapotřebí, aby dlužník používal předmětů těch osobně, a je nerozhodné, zda jich používá on sám, či síly pomocné. Předpokladem dalším však jest, aby řemeslo v době, kdy zabavení předmětů bylo provedeno, skutečně vykonával, při čemž nepřichází v úvahu, že z nahodilých příčin přechodně řemeslo vykonávat nemohl.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, R I 10/34.)

V exekuci proti majiteli autosprávkárny byly zabaveny různé stroje, jichž vyloučení z exekuce navrhl dlužník proto, že je nutně potřebuje k výkonu strojního zámečnictví. Soud první stolice dlužníkův návrh zamítl, rekursní soud mu vyhověl a exekuci ohledně zabavených strojů zrušil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle ustanovení § 251 č. 6 ex. ř. jsou z exekuce vyloučeny všechny předměty, jichž jest nezbytně zapotřebí k výhodnému provozování řemesla, by tím byla zajištěna dosavadní činnost řemeslníka tak, by byla schopna soutěže, nikoliv jen, aby byla jeho obživa zajištěna. Není zapotřebí aby dlužník používal předmětů těch osobně, a je nerozhodné, zda jich používá jen on sám či síly pomocné. Předpokladem dalším však jest, by řemeslo v době, kdy zabavení předmětů bylo provedeno, skutečně vykonával (č. 8257 sb. n. s.), při čemž nepřichází v úvahu, že z nahodilých příčin přechodně řemeslo vykonávat nemohl. Předpoklady ty jsou splněny, neboť dlužník provozuje zámečnické řemeslo v najaté dílně u Josefa M-a v M., arcit' v malém rozsahu a omezeně, ale proto, že zabavené předměty má uloženy u Josefa B-a v B., kam je odvezl proto, že se spolčil s ním a s Ferdinandem K-em ke společné výrobě, k níž však pro neshody nedošlo, jak B. říká, z toho důvodu, že, nemaje k dlužníku důvěry, odepřel mu poskytovat peníze na modely. Předměty ty dosud nemohl dlužník přestěhovat do M. podle zprávy městského úřadu v M. a musí si je vydlužovat od M-a. Z výpovědi Václava S-a patrné, že živnost vykonával vždy se společníkem, poněvadž nikdy neměl provozovací kapitál. Z toho všeho jest zřejmo, že dlužník řemeslo vykonává a že je vykonával i v době zabavení. Že k provozu tohoto řemesla vykonávaného v najaté dílně u M-a potřebuje zabavené předměty potvrdil Václav S. a plyne to i ze zprávy městského úřadu v M., že si dlužník musí stroje vydlužovat od M-a, a z toho, že stroje z B. do M. dosud nepřestěhoval, neplyne ještě, že je k zajištění dosavadní řemeslnické činnosti nepotřebuje, a není proto zapotřebí důkazu spisem Ck I 222/33. Jde proto jen o přechodné nepoužívání vlastních strojů a náčiní, k němuž došlo proto, že sešlo s provozování řemesla, v B.

Čís. 13242.

Úpadce jest (za platnosti konkursního řádu z roku 1914) oprávněn k rekursu proti rozhodnutí exekučního soudu o jeho návrhu na vyloučení věci z exekuce podle § 251 č. 6 ex. ř.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, R I 23/34.)

Návrh úpadce, by byly z exekuce vyloučeny svršky podle § 251 č. 6 ex. ř. exekuční soud zamítl. Rekursní soud odmítl rekurs úpadcův. **Důvody:** Úpadce není oprávněn napadati usnesení soudu, jímž byl zamítnut návrh na vyloučení věci z exekuce podle § 251 č. 6 ex. ř. (sr. rozh. č. 9925 sb. n. s.). Úpadce nebyl oprávněn ani navrhnouti vyloučení předmětů, k nimž příslušelo věřitelům oddělné právo nebo jež náležely do konkursní podstaty.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by o rekursu znovu rozhodl.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že úpadce nebyl oprávněn k rekursu proti usnesení exekučního soudu o jeho návrhu na vyloučení zabavených věcí z důvodu § 251 č. 6 ex. ř. Rozhodnutí č. 9925 sb. n. s., na něž rekursní soud poukazuje, se sem nehodí, právě tak jako rozhodnutí č. 6420 sb. n. s., poněvadž tam nešlo o návrh na vyloučení věci podle § 251 č. 6 ex. ř. Úpadce jest k podání takového návrhu a také k rekursům proti rozhodnutím o něm oprávněn, neboť podle § 1 odstavec 1 konk. ř. č. 337/14 ř. z. patří do konkursní podstaty jen věci úpadcovy, které podléhají exekuci. S věcmi nepodléhajícími exekuci může volně nakládati, jak patrně z ustanovení § 6 odstavec (3) konk. ř. [rovněž i § 81 odstavec (1)]. Má-li úpadce za to, že věci do konkursní podstaty pojaté jsou z exekuce vyloučeny, může na správci konkursní podstaty žádati, by je vyloučil, a nevyhověl-li mu, má právo žádati o rozhodnutí konkursního komisaře podle § 79 odstavec (2) konk. ř., po případě konkursního soudu. A nebylo-li mu ani tu vyhověno, jest mu vyhrazen pořad práva podle obdoby § 44 konk. ř. a to žalobou proti správci konkursní podstaty. Tím méně mu může býti upřeno rekursní právo proti rozhodnutí exekučního soudu o vyloučení věci z důvodu § 251 č. 6 ex. ř., an exekuční soud musí k tomuto důvodu přihlížeti z úřadu.

Čís. 13243.

Nemanželská matka nemusí sama osobně vychovávat dítě. Chce a může sama dítě vychovávat, obstarají-li pro ni výchovu její rodiče s jejím souhlasem. V tomto souhlasném názoru nižších soudů nelze spatřovati nezákonnost ve smyslu § 46 (2) zák. č. 100/1931.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, R I 25/34.)

Oba nižší soudy zamítly návrh nemanželského otce, by mu bylo dítě vydáno do výchovy a výživy, ježto dítě jest se souhlasem nemanželské matky ve výchově u jejích rodičů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu proti potvrzujícímu usnesení rekursního soudu podanému podle § 46 (2) zák. č. 100/31 z důvodu nezákonnosti a zřejmého rozporu se spisy nelze přiznati oprávnění. Nejvyšší soud neshledal nezákonnost v tom, co napadenému usnesení vytýká stěžovatel, neboť ustanovení § 169 obč. zák. nelze vykládati tak, že by nemanželská matka sama osobně byla nucena vychovávat dítě, nýbrž zřejmě matka chce a může sama dítě vychovávat, obstarávají-li pro ni výchovu její rodiče s jejím souhlasem. Vždyť životní zkušenost prokazuje, že často jest matka nucena jíti za svým povoláním a svěřiti dítě k opatrování a výchově buď příbuzným nebo najaté osobě, a v takovém případě přece nelze tvrditi, že by matka sama nechtěla a nemohla své dítě vychovávat. Proto na základě zjištěného stavu věci správně podle zákona věc rozhodly nižší soudy a není tu vytýkané nezákonnosti.

Čís. 13244.

Ujednav se zaměstnancem, že »požitky budou upraveny podle výsledků obchodního roku tak, aby průměrný příjem činil minimálně 5.000 Kč měsíčně«, zavázal se zaměstnavatel platiti zaměstnanci nejméně 5.000 Kč měsíčně za všech okolností, ať byl výsledek běžného obchodního roku příznivý nebo nepříznivý a ať překročil k nové úpravě příjmů zaměstnancových nebo nepřekročil.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, Rv I 240/32.)

Ve sporu, jímž se žalobce domáhal na žalovaném úvěrním ústavu nedoplatku služného za rok 1930, vznesl žalobce mezitímní určovací návrh, aby bylo zjištěno, že žalobci přísluší proti žalovanému od 1. ledna 1929 právo na měsíční služné 5.000 Kč kromě novoročního. Procesní soud prvé stolice mezitímním rozsudkem žalobcův mezitímní určovací návrh zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl mezitímnímu určovacímu návrhu žalobcovu.

Důvody:

Rozhodnutí o žalobcově mezitímním určovacím návrhu závisí jen na výkladu akceptačního dopisu žalovaného ústavu ze dne 13. července 1928, který jest písemným potvrzením služební smlouvy ujednané mezi žalobcem a žalovaným ústavem. Ježto úkolem soudu je jen výklad této

listiny, jde o právní posouzení věci. Příslušný odstavec dopisu má tento nesporný doslov: »Podle výsledků běžného obchodního roku budou Vaše požitky upraveny se zpětnou platností od 1. ledna 1929 tak, aby Váš průměrný příjem bez ohledu na novoroční činil minimálně 5.000 Kč měsíčně. Mimo to Vám bude povolena 5% účast na zisku.« Odvolací soud vyložil toto smluvní ustanovení shodně s prvním soudem tak, že se v něm žalobci slibuje nová úprava jeho služebních požitků od 1. ledna 1929, a to podle výsledků běžného obchodního roku, jež by ovšem musily býti pro žalovaného ústav příznivé, a že jen za splnění obou těchto předpokladů — t. j. nového ujednání stran o výši služebního a příznivých obchodních výsledků v běžném roce — měl průměrný žalobcův příjem činiti nejméně 5.000 Kč měsíčně kromě novoročního. Dovolací soud neschvaluje tento výklad, který by mohl obstáti jen, kdyby nebylo v akceptačním dopisu výslovně řečeno, že žalobcovy požitky budou upraveny tak, aby jeho průměrný příjem bez ohledu na novoroční činil minimálně 5.000 Kč měsíčně. Bylo by naprosto zbytečné, by byla stanovena nejnižší hranice žalobcových požitků, kdyby se vycházelo z výkladů, že strany zamýšlely pro období po 1. lednu 1929 teprve novým ujednáním upravit výši žalobcových příjmů podle toho, jaké budou výsledky běžného obchodního roku. Právě toto výslovné stanovení nejnižší hranice žalobcova měsíčního příjmu pro dobu po 1. lednu 1929 svědčí nepochybně o tom, že se žalovaný ústav zavázal platiti žalobci od 1. ledna 1929 nejméně 5.000 Kč měsíčně kromě novoročního za všech okolností, ať byl výsledek běžného obchodního roku příznivý nebo nepříznivý a ať žalovaný ústav přikročil po 1. lednu 1929 k nové úpravě žalobcových příjmů nebo ne. Nové smluvní úpravy žalobcových příjmů by byla potřeba teprve, kdyby byl žalovaný ústav chtěl žalobcovy příjmy zvýšiti nad ujednané minimum, a příznivý výsledek obchodního roku by se mohl projevit jen v tom, že by byly podle něho žalobci zvýšeny příjmy nad ujednanou nejnižší hranici 5.000 Kč kromě novoročního. Zamýšlel-li žalovaný ústav ponechati žalobci i po 1. lednu 1929 jeho dosavadní platy ujednané pro rok 1928, kdyby obchodní výsledky běžného roku nebyly příznivé, bylo na něm, aby tuto svou vůli v akceptačním dopisu projevil jasně tak, aby byla i pro druhou stranu poznatelná, jinak jest nejasný výraz vyložiti podle § 915 obč. zák. na škodu toho, kdo ho použil; z obsahu dopisu nelze vůbec vyčísti, že žalobcovy služební požitky zůstanou i po 1. lednu 1929 stejné, nebudou-li nově upraveny podle výsledků běžného obchodního roku, naopak slovo »minimálně« takový výklad přímo vylučuje. Dovolací soud dospěl proto k úsudku, že v akceptačním dopisu ze dne 13. července 1928 byla pevně stanovena nejnižší mez žalobcových služebních požitků od 1. ledna 1929 na 5.000 Kč měsíčně kromě novoročního. Tomuto výkladu nijak nevadí, že se v dopisu mluví o úpravě požitků v čase budoucím (»budou upraveny«), neboť jest přirozené, že se v dopisu vydaném dne 13. července 1928 mluvilo o tom, jaký má býti žalobcův příjem až v roce 1929, jako o události budoucí. Slova »se zpětnou platností« od 1. ledna 1929« nejsou uvedenému výkladu rovněž na závadu,

neboť se týkají jen případného zvýšení žalobcových požitků nad smlouvené minimum a jest je vysvětliti prostě tím, že výsledky obchodního roku nejsou známy hned 1. ledna toho kterého roku, nýbrž teprve později až po sestavení bilance. Z uvedeného výkladu plyne, že žalobci přísluší proti žalovanému ústavu od 1. ledna 1929 smluvní nárok na měsíční služné 5.000 Kč kromě novoročního, takže se žalobce právem domáhal, aby to bylo najisto postaveno mezitímním rozsudkem podle §§ 236 a 393 druhý odstavec c. ř. s. Podotýká se, že určovací návrh přesahuje rámec tohoto sporu, neboť určovací návrh se týká služného od 1. ledna 1929, kdežto v tomto sporu jest žalováno o zaplacení nedoplatku jen za rok 1930.

Čís. 13245.

Vlastnické právo k pozemku se nepromlčuje tím, že nebylo po promlčecí dobu vykonáváno plným rozsahem a nevydržuje se na prospěch toho, kdo na pozemku konal vedle vlastníka držební úkony, třebaže tyto úkony svým významem a obsahem daleko převyšovaly ony úkony, jimiž se spokojil a na něž se obmezil vlastník.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, Rv I 1245/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalované, by bylo uznáno právem, že část stavební parcely čis. 103/3, v žalobě přesně označená, jest vlastnictvím žalobkyně, že žalobkyně k této části stavební parcely čis. 103/3 vydržela vlastnické právo, že žalovaná jest povinna svoliti, by na náklad žalobkyně byla stavební parcela čis. 103/3 rozdělena a by část v žalobě označená byla odepsána z příslušné vložky pozemkové knihy a by na tuto část bylo vloženo vlastnické právo pro žalobkyni. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Podle zjištění odvolacího soudu je žalovaná knihovní vlastnicí nemovitostí ve vložce č. 709, pozůstávajících ze stavební parcely k. č. 103/2 s obytným domem č. 175 a ze stavební parcely č. k. 103/3. Odvolací soud zjistil, že žalovaná v domě bydlela a po (nezastavěné) parcele č. 103/3 až do poslední doby chodila a jezdila. Proto nelze mluvit o tom, že žalovaná pozbyla vlastnického práva tím, že ho po čas zákonem stanovený nevykonávala (§ 1451 obč. zák.). Přísluší-li však vlastnické právo k parcele č. 103/3 žalované a nebylo-li toto právo promlčeno, vylučuje tato skutečnost podle § 1425 obč. zák. možnost, by žalobkyně téhož práva nabyta vydržením, třebaže žalobkyně podle zjištění odvolacího soudu na téže parcele konala — ovšem vedle žalované — různé držební úkony a třebaže tyto úkony co do významu a obsahu daleko převyšovaly ony úkony, jimiž se vlastnice pozemku spokojila a na kteréž se

obmezila. Obsahujeť vlastníctví moc vlastníkovu podstatou a užitky věci podle své vůle vládnouti (§ 354 obč. zák.), a § 358 obč. zák. ustanovuje, že, bylo-li vlastnícké právo obmezeno buď zákonem aneb vůlí vlastníkovou, nepřestává býti úplným, t. j., že vlastník má právo, věci svou svobodně nakládati a vládnouti a že může věci podle vůle užívat, neb i bez užitku nechati (§ 362 obč. zák.). Neopodstatněn je tedy závěr odvolacího soudu, že, obmezila-li se žalovaná na chození a ježdění po parcele, dala tím jasně najevo, že chce nadále na ní jen vykonávati služebnost chůze a jízdy a že se jinak vlastníctví k pozemku vzdala, takže žalobkyně držebními činy v rozsudku blíže uvedenými vyčerpávala vlastní okruh vlastníckého oprávnění a, pokračujíc v této držbě po dobu zákonem stanovenou, nabyla vlastníckého práva vydržením. Odvolací soud přehlíží zásadu § 472 obč. zák., podle níž žalovaná nemohla na vlastním pozemku vykonávati služebnost. Žalovaná promlčením nepozbyla práva vlastníckého, i když snad za to měla, že pozemek náleží jinému, nebo že je veřejným statkem, jen když vskutku vlastníci pozemku byla a obsah práva vlastníckého objektivně vykonávala. Zjištěno-li, jak svrchu uvedeno, že žalobkyně neměla výlučnou držbu celého sporného pozemku a že vedle ní též žalovaná na tomto pozemku (až na určité částice) vykonávala držbu a že tento pozemek vlastnícky přísluší a je připsán žalované, nemohla držba žalobkyně vésti k vydržení vlastníckého práva v její prospěch (Gl. U. N. F. 7920), nýbrž mohla žalobkyně nejvýše nabytí určitých služebností, pročež žalobní žádost není opodstatněna.

Čís. 13246.

Tím, že se dal odsouditi rozsudkem pro zmeškání k zaplacení premie z pojišťovací smlouvy proti škodám z povinného ručení, uzavřené jinou osobou za něho bez řádného zmocnění, a dopustil i vedení exekuce, neschválil vlastník auta mlčky pojišťovací smlouvu.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, Rv I 1503/32.)

Žalující pojišťovna domáhala se na žalovaném zaplacení premie za auta, jež prý, byv zmocněn žalovaným, pojistil u žalobkyně syn žalovaného Bohumil P. Žaloba byla zamítnuta soudy v š e c h t ř í s t o l i c, ježto nebylo prokázáno, že žalovaný zmocnil svého syna k uzavření pojišťovací smlouvy. V otázce, o níž tu jde, uvedl N e j v y š š í s o u d v

d ů v o d e c h :

Zbývá jen otázka, zda žalovaný dodatečně podle § 1016 druhá věta obč. zák. schválil pojišťovací smlouvu mlčky podle § 863 obč. zák. tím, že se dal odsouditi již dříve rozsudkem pro zmeškání k zaplacení dřívější premie a dopustil i vedení exekuce, nebo, zda z pojišťovací smlouvy měl zisk a zda žalující strana z toho důvodně mohla souditi na souhlas

žalovaného, že jest pojistníkem. Právní moc rozsudku se vztahuje jen k žalobnímu nároku, nikoliv k právnímu poměru, z něhož byl žalobní nárok vyvozen a mohl by právní poměr nabytí hmotněprávní moci jen za podmínek § 236 (§ 259) c. ř. s. (srovnej rozhodnutí č. 1914 a 5316 sb. n. s.). Rozsudek pro zmeškání nenahrazuje v souzeném případě mlčky schválení právního poměru podle § 863 obč. zák., neboť úmysl takový žalovaný neměl, jak bylo zjištěno z výpovědi svědka Bohumila P-a. A ani zevně na pojišťovnu nemohlo toto opomenutí žalovaného co do významu a účinnosti jeho ani podle zásad poctivého styku (§ 863 druhý odstavec obč. zák.) působiti jako projev dodatečného schválení pojišťovací smlouvy, ano jest zjištěno, že svědek Bohumil P. sám platil pojišťovací premii i onu dříve zažalovanou a že v roce 1930, tedy před podáním nynější žaloby, vypověděl vlastním jménem pojištění jednoho auta, jež otec prodal a nemohla proto ani pojišťovna míti důvodně za to, že jsou odstraněny v souvislosti se shora zmíněným obsahem pojišťovacího návrhu veškeré pochybnosti o tom, zda žalovaný svým jménem pojišťovací smlouvu schválil.

Čís. 13247.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.). V řízení před odvolacím soudem ve sporech pracovních nelze ani obdobně použití předpisů §§ 461—501 c. ř. s. Neplatí zejména předpisy §§ 482—493 c. ř. s. o ústním odvolacím jednání, nýbrž odvolací soud má konati přelíčení podle všeobecných předpisů o ústním jednání. O sepsání protokolu platí předpisy §§ 207—217 c. ř. s., nikoliv ustanovení §§ 493 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, Rv I 2114/33.)

Pracovní soud zamítl žalobu o zaplacení 35.000 Kč. Odvolací soud vyhověl částečně odvolání a uznal žalovanou povinnou zaplatiti žalobci 11.685 Kč.

N e j v y š š í s o u d vyhověl dovoláním obou stran potud, že zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by jí podle § 33 zák. ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y :

Rozsudek odvolacího soudu napadají dovoláním obě strany, žalobce potud, pokud jím byla žalobní žádost zamítnuta, žalovaná potud, pokud bylo žalobě vyhověno. Jest tudíž napaden celý rozsudek. Obě strany uplatňují mimo jiné též vadnost odvolacího řízení podle § 503 čís. 2 c. ř. s. a dovolací soud považuje za vhodné, by se obíral především s tímto dovolacím důvodem. Jde o pracovní spor o hodnotu vyšší než 300 Kč. Pro takové spory nařizuje § 33 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., že se věc projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených

návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem platí tu obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními s tou změnou, že není třeba přípravných podání a že se strany mohou dáti zastupovati osobami jmenovanými v § 23. V zemích České a Moravskoslezské platí tedy o řízení před odvolacím soudem ve sporech pracovních předpisy §§ 226—430 c. ř. s. s odchylkami uvedenými v § 33 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. Stanoví-li zákon o pracovních soudech, že má býti použito obdobně předpisů o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními, není místa pro obdobné použití jiných zákonných ustanovení a nelze proto ani obdobně použití předpisů čtvrté části prvního oddílu c. ř. s. o oprávněném prostředku odvolání (§§ 461—501 c. ř. s.), neboť zákon o pracovních soudech upravil tento oprávněný prostředek a jednání o něm zvlášť a odchylně. Pro řízení před odvolacím soudem ve sporech pracovních v uvedených zemích neplatí tedy zejména předpisy §§ 482—493 c. ř. s. o ústním odvolacím jednání, nýbrž odvolací soud má konati přelíčení podle všeobecných předpisů o ústním jednání (§ 259 první odstavec c. ř. s. a §§ 171—203 c. ř. s.), ovšem s obmezením vytkným v třetím odstavci § 33 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., že o nových nárocích kterékoli strany nelze jednat. O sepsání protokolu o ústním jednání odvolacím ve sporech pracovních platí předpisy §§ 207—217 c. ř. s., nikoliv ustanovení § 493 c. ř. s. V souzené věci vychází najevo z protokolu o ústním odvolacím jednání ze dne 28. června 1933, že odvolací soud se vůbec neřídil předpisem § 33 zák. o pracovních soudech, neboť neprojednal věc znovu v mezích určených návrhem odvolatelovým, aby byl rozsudek pracovního soudu po doplnění řízení změněn, ježto byla vytýkána vadnost a neúplnost řízení. Z tohoto protokolu je naopak zřejmé, že odvolací soud při ústním odvolacím jednání postupoval jen podle § 486 c. ř. s., neboť celé toto jednání záleželo v tom, že zpravodaj vylíčil sporný děj a dosavadní průběh rozepře, jakož i podstatné věci ve spisech podaných stranami v odvolacím řízení a vytkl sporné body pro odvolací řízení, že pak zapisovatel přečetl návrhy stran a části rozsudku, dotčené odvoláním i s rozhodovacími důvody, že zástupci stran přednesli odvolání a odvolací sdělení, načež bylo zapsáno jako nesporné jen, že disciplinární nálež byl žalobci doručen dne 18. dubna 1932, pak bylo prohlášeno usnesení odvolacího soudu, že »řízení d o p l ň o v á n o nebude«, a byl konečně vyhlášen rozsudek. Takto provedené řízení před odvolacím soudem ve sporu pracovním je v souzeném případě naprosto neúplné a trpí vadami tak podstatnými, že jimi bylo zamezeno úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře. Odvolací soud, řídě se při ústním odvolacím jednání formálními předpisy, jichž v tomto případě nelze použít, neprojednal znovu se stranami p o d s t a t u sporné věci, nevydal průvodní usnesení (neboť při usnesení, že »řízení nebude doplněno«, měl zřejmě na mysli jen ustanovení § 498 c. ř. s., které v tomto případě neplatí), a neprovedl vůbec důkazy. Ježto odvolací soud neprojednal věc znovu, nemohl ani učiniti zjištění skutková a jeho rozhodnutí bylo vydáno ukvapeně na úplně vadném základě. Právili se v napadeném rozsudku, že odvolací soud projednal věc znovu ve

smyslu zásady vyslovené v § 33 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., odporuje to spisům. Žalovaná vytýká kromě vadnosti odvolacího řízení i zmatečnost rozsudku podle § 477 čís. 4 a 9 c. ř. s. Avšak o zmatečnost nejde, neboť byly-li při ústním odvolacím jednání obě strany zastoupeny právními zástupci, kteří byli slyšeni se svými přednesy, nelze říci, že byla straně nezákonným postupem odňata možnost před soudem projednávat, a vadami vytknými v § 477 čís. 9 c. ř. s. napadený rozsudek vůbec netrpí. Vytčená vada odvolacího řízení zakládá však dovolací důvod podle § 503 čís. 2 c. ř. s., ježž uplatňují obě strany. Pro tuto vadu není možno, aby dovolací soud rozhodl ve věci samé, nýbrž bylo podle § 35 odst. (2) zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. celý napadený rozsudek zrušiti a věc odvolacímu soudu vrátiti, by ji řádně podle § 33 téhož zákona projednal a o ní rozhodl. Ostatními vývody dovolání, pokud se v nich uplatňují dovolací důvody podle § 503 č. 3 a 4 c. ř. s., není třeba se obírat, neboť vytýkané rozpory se spisy pozbyly významu zrušením napadeného rozsudku pro vadnost řízení, a právnímu posouzení bude lze podrobiti teprve řádně zjištěný skutkový stav, což toho času dovolací soud ještě učiniti nemůže, protože odvolací soud, neprojednav věc znovu, nebyl ani oprávněn, aby něco zjišťoval, a bylo by bezúčelné přezkoumávat po stránce právní napadený rozsudek, který musel býti zrušen pro vadnost řízení. Protože bude na odvolacím soudě, by celou věc teprve znovu projednal a učinil potřebná zjištění skutková, a protože vzhledem k přípustnosti novot v odvolacím řízení ve sporech pracovních nelze předvídati, jak se podstata sporu dále vyvine, nebylo by v tomto případě ani vhodné, aby byly odvolacímu soudu dávány závazné pokyny o tom, jak má věc posuzovati po stránce právní.

Čís. 13248.

Vyrovnačí řád z roku 1931.

K nicotnosti úmluvy (§ 55 vyr. řádu) jest přihlédnouti z úřadu, i když byla namítána po uplynutí lhůty ke směnečným námítkám.

Byla-li z majetku vyrovnacího dlužníka převedena na vyrovnacího věřitele směnka v souvislosti s vyrovnacím řízením, jde o nedovolenou výhodu. Lhostejno, že se převod směnky stal při příležitosti smlouvy úvěrové, při níž vyrovnací dlužník dostal od vyrovnacího věřitele hotovost.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, Rv I 2527/33.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní při ústním jednání, že odevzdání směnky žalobci bylo neplatné, ježto šlo o výhodu zapovězenou § 55 vyr. řádu. Procesní soud první stolice směnečný platební příkaz zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Právem se obíraly nižší soudy námitkou žalovaných ve smyslu § 55 vyrov. ř., ač byla vznesena až při ústním jednání dne 21. července 1933, poněvadž jde o námitku vyvozovanou z úmluvy nicotné a odporující velicím předpisům § 55 vyr. ř. (rozhodnutí čís. 4805, 7341 sb. n. s.). K takovým námitkám jest hleděti z úřadu, a není strana s nimi vyloučena proto, že je neuvedla v neprodlužitelné lhůtě třídenní v písemných směnečných námitkách (§ 557 c. ř. s.). Není proto opodstatněna výtka nesprávného právního posouzení dovolatelem v tomto směru činěná. Sporná směnka mimo jiné záruky byla dána žalovanými firmě M. k zajištění úvěru jim poskytnutého a tvořila tedy aktivní položku jejího jmění. Byla-li však z jejího majetku převedena na žalobce, aniž se při tom o částku směnečnou zmenšil u ní dluh žalovaných, zmenšila se tím újma žalobcova z hrozícího vyrovnání a pak nastalého úpadku firmy M., jejímž byl věřitelem, a je lhostejno, že se převod směnky stal při příležitosti smlouvy úvěrové, při níž firma M. dostala od něho hotovost 70.000 Kč, poněvadž rozhodná je jen okolnost, že žalobci byla poskytnuta o b j e k t í v ně zvláštní výhoda před ostatními vyrovnacími věřiteli (rozhodnutí čís. 7299, 9342 sb. n. s.). Že se toto poskytnutí stalo z důvodu souvislosti vyrovnacího řízení firmy, dovolatel již v dovolání nenapadá.

Čís. 13249.

Slib výpravy (§ 1231 obč. zák.) přes meze zákonné povinnosti k výpravě, ať tu takové povinnosti vůbec nebylo, ať byla po právu jen menší měrou, jest považovati za darování bez odevzdání, jež vyžaduje formu notářského spisu.

(Rozh. ze dne 2. února 1934, Rv II 424/32.)

Žalovaná, žalobcova matka, zavázala se žalobci, když se oženil, že mu dá červenobílou jalovici, 50 kg rži a 50 kg ječmene. Žalobě o splnění tohoto závazku procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. D ů v o d y: Odvolací soud nesdílí právní názor prvního soudu, jenž vyhověl žalobě. Podle § 943 obč. zák. nevzniká z ústní darovací smlouvy, sjednané bez skutečného odevzdání, pro příjemce žalobní právo. Toto právo musí býti založeno písemnou smlouvou. Ohledně věna i výpravy staví zákon úplně na roveň u obou těchto útvarů povinnost ascendentů a její objem: jen §§ 1220 až 1223 obč. zák. jsou v § 1231 citovány, nikoliv § 1217 obč. zák., jenž jedná o věnu v technickém smyslu. Povinnost podle § 1220 obč. zák. jest souběžná s vyživovací povinností podle §§ 141 a 143 obč. zák., uložena jest tedy přede všemi jinými nejprve otci. Povinnost manželské matky jest jen podpůrná. Žalobce ani netvrdí, že se matka zavázala místo otce převzít tuto zákonnou povinnost. Neplnila tedy matka, slibivši výpravu, zákonnou povinnost, aniž brala na sebe závazek místo otce, synovi něco

poskytnouti. Smlouvou mezi synem a jeho ascendentem vzniká jen právní poměr mezi těmito osobami, uzavírajícími smlouvu. Žádným náznakem nedává zákon na srozuměnou, že by druhému manželi příslušely nějaké soukromoprávní nároky na výpravu mužovu. Výprava stane se volnou součástí jmění synova. Slib výpravy v určité výši ascendentem daný synovi a jím přijatý, není svatební smlouvou a není sice podroben předpisu § 1 a) zák. ze dne 25. července 1871 čís. 76 ř. zák., jiná otázka jest, zdali a za jakých podmínek může takový slib býti darováním bez skutečného odevzdání, vyžadující z tohoto důvodu podle § 1 d) zák. k platnosti zřízení notářského spisu. V souzeném případě dala matka tento slib mimo svou zákonnou povinnost k výpravě, neboť v první řadě jest výpravou povinen dosud žijící otec. Žalovaná nemá zákonné povinnosti, jde o darování a platnost jeho jest podmíněna zřízením notářského spisu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Pokud se týče dovolacího důvodu nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s. přehlíží dovolatel, že odvolací soud řešil sporný případ právě zřetelem k tomu, že slib výpravy byl dán žalobci žalovanou vzhledem na jeho budoucí sňatek, a že dochází k úsudku, že bylo v souzeném případě zapotřebí formy notářského spisu podle § 1 d) zák. ze dne 25. července 1871 č. 76 ř. z. postupem a úvahami hovícími zásadám vysloveným v judikátu bývalého nejvyššího soudu čís. 240, čís. 1672 úř. sb., podle nichž slib výpravy učiněný mimo meze zákonné povinnosti k výpravě, ať by tu takové povinnosti buď vůbec nebylo, ať by byla po právu jen menší měrou, nutno považovati za darování bez odevzdání, — jež vyžaduje formy notářského spisu. Že tu o takový případ jde, odůvodnil napadený rozsudek zevrubně a poukazuje se dovolatel na jeho důvody.

Čís. 13250.

Byl-li po pravoplatném povolení opětne dražby (§ 154 ex. ř.) zamítnut návrh vymáhajícího věřitele na zrušení exekuce, nelze bývalému vydražiteli přiznati oprávnění k rekursu, třebaže mu hrozí náhrada za útraty a škody uvedené v § 155 ex. ř.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, R I 1273/33.)

Po pravoplatném povolení opětne dražby navrhl vymáhající věřitel zrušení exekuce. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud odmítl rekurs bývalého vydražitele.

Důvody:

K rekursu v exekučních věcech jsou oprávněny jen osoby na exekučním řízení zúčastněné, vymáhající věřitel a dlužník, třetí osoby však jen tehdy, bylo-li jim právo k rekursu v jednotlivém případě zákonem zvláště propůjčeno, nebo byly-li aspoň napadeným usnesením ve svých právech způsobem zákona se příčícím dotčeny, nebo jim uděleny nepřipustné příkazy. Těchto předpokladů v tomto případě není. Nejde o zrušení o p ě t n ě dražby, kteréhožto řízení je vydražitel ovšem účastníkem, pročez mu také podle § 154 (2) ex. ř. je propůjčeno právo si stěžovati do povolení opětne dražby. V souzeném případě však byla opětná dražba již p r a v o p l a t n ě povolena, čímž pozbyla první dražba účinnosti (§ 154 druhý odstavec ex. ř.). Teprve potom podala vymáhající věřitelka podle § 39 čís. 6 ex. ř. návrh na zrušení exekuce, jemuž první soud vyhověl, rekursní soud však nevyhověl. V tomto řízení o zrušení exekuce jest bývalý vydražitel osobou třetí, jemuž nelze přiznati oprávnění k dovolacímu rekursu. Nevyhověním návrhu vymáhajícího věřitele na zrušení exekuce nebylo porušeno nějaké právo bývalého vydražitele a nelze o takovém porušení mluvit ani z důvodu, že mu pak hrozí náhrada za útraty a škody v § 155 ex. ř. uvedené, neboť povinnost k jejich náhradě není důsledkem exekuce proti povinnému k vydobytí určité pohledávky, nýbrž obmeškaloosti vydražitele v plnění povinností dražebními podmínkami, pokud se týče příklepem mu uložených, a vydražitel nemůže těžiti z vlastní liknavosti a domáhati se zrušení exekuce, by tak uvedené náhrady stanovené ve prospěch rozvrhové podstaty (nikoli vymáhajícího věřitele) byl zproštěn. Dovolací rekurs vydražitelův je tedy nepřipustný a bylo jej podle §§ 526 druhý odstavec a 78 ex. ř. odmítnouti.

Čís. 13251.

Žaloba o uznání (nemanželského) otcovství.

Zástupce chudých, zřízený ve sporu žalujícímu dítěti, není oprávněn projevit jménem žalujícího dítěte nebo poručníka nesouhlas s odebráním krve dítěte, nýbrž může tak učiniti jen poručník sám.

Nestačí všeobecné prohlášení poručníka, že nesouhlasí s důkazem zkouškou krve, nýbrž jest nutné jeho prohlášení, zda souhlasí či nesouhlasí s odebráním krve žalujícímu dítěti ku provedení tohoto důkazu. Není třeba schválení poručníkovou souhlasu nebo nesouhlasu poručenským soudem, jest však nutné, by byly zjištěny i důvody poručníkovou nesouhlasu.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, Rv I 1153/32.)

Žalobě o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Vadnost odvolacího řízení (čís. 2 § 503 c. ř. s.) spatřuje žalovaný v tom, že nebyl proveden znalecký důkaz zkouškou krve, a právem vytýká, že zástupce chudých pro žalující stranu ve sporu ustanovený nebyl oprávněn projevit jménem žalujícího dítěte nebo poručníka nesouhlas s odebráním krve dítěti, nýbrž že tak mohl učiniti jen poručník sám. Zástupce chudých ustanovený žalujícímu dítěti pro řízení na soudě prvé stolice podle prvního odstavce čís. 4 § 64 c. ř. s. má takové postavení ve sporu jako zmocněnec, kterému byla udělena procesní plná moc podle § 31 c. ř. s. a § 133 druhý odstavec j. ř., a může za žalující stranu činiti prohlášení, týkající se procesních úkonů (§ 34 c. ř. s.). Avšak souhlas žalující strany k odebrání krve, který jest nezbytnou podmínkou pro provedení znaleckého důkazu zkouškou krve, nespadá do jeho působnosti vytčené ustanoveními §§ 31 čís. 1, 34 c. ř. s., ježto souhlas nebo nesouhlas ten znamená schválení nebo odmítnutí použití těla žalujícího dítěte k lékařské zkoušce jeho krve a péče o tělo a zdraví poručence jest svěřena podle § 188 obč. zák. jen jeho poručníku. Nestačí ovšem všeobecné prohlášení poručníka, že nesouhlasí s důkazem zkouškou krve, nýbrž jest nutné jeho prohlášení, zda souhlasí či nesouhlasí s o d e b r á n í m k r v e žalujícímu dítěti ku provedení tohoto znaleckého důkazu. Schválení poručníkovou souhlasu či nesouhlasu s odebráním krve žalujícímu dítěti poručenským soudem není třeba, ježto nejde o důležitou nebo pochybnou věc (§ 216, 233 obč. zák., § 4 c. ř. s.), zejména má-li žalující strana jiný důkaz pro žalobní tvrzení. Bude však nutno, by byly zjištěny i důvody případného poručníkovou nesouhlasu, by soud mohl dostáti své povinnosti podle § 272 c. ř. s. a důvody ty hodnotiti, což odvolací soud neučinil.

Čís. 13252.

Vyhradil-li si prodávatel vlastnické právo ku prodané věci, může se výhrada vztahovati jen k prodané věci samé, nikoliv však k nové věci, jež z ní zpracováním vznikla.

Zpracováním jest nejen výroba zboží ze suroviny, nýbrž i přeměna věci k používání již způsobilé v jinou věc. Jde však jen o mechanickou úpravu téže suroviny, nikoliv o zpracování, udělány-li z kulatého dříví trámký, prkna a fošny (řezivo).

(Rozh. ze dne 3. února 1934, Rv I 1760/32.)

Žalovaný vedl proti Karlu S-ovi k vydobytí peněžité pohledávky exekuci na trámký, měkká prkna a fošny. Žalující obec domáhala se na žalovaném nepřipustnosti exekuce, tvrdíc, že prodala dlužníku dříví, vyhradivši si k němu vlastnické právo, a to i v rozřezaném stavu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Platné právo prodej s výhradou práva vlastnického uznává (i zákon sám viz § 297 a) obč. zák.). Ovšem, stala-li se výhrada ku prodané surovině

a k výrobkům z ní, jest právně účinnou jen co do suroviny. Poukazuje se na rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 8606 sb. Jest řešiti otázku, zda zabavené věci jsou ještě ve své podstatě surovinou čili nic. Soud dospěl k názoru, že prkna, fošny a trámy, ve své podstatě ještě jsou surovinou, k níž si obec vlastnictví vyhradila. Rozpor s cit. rozh. čís. 8606 je jen zdánlivý. Toto rozhodnutí má na mysli zhotovenou obuv jako výrobek ze suroviny, z kůže. Není pochyby, že výhrada vlastnictví ke kůži nezahrnuje v sobě i výhradu k obuvi, předmětu budoucímu, jehož v době výhrady ještě vůbec není. Proto jest výhrada k předmětu, kterého ještě není, nelogická a právně neúčinná. Ještě výrazněji jeví se v tom směru původní německý výraz »Eigentumsvorbehalt«. Proto byla by neplatná a neúčinná výhrada k výrobkům ze surového dřevěného materiálu, na příklad skříním, stolům a podobně. V souzeném případě nejde však o takový ze surového materiálu zhotovený předmět, nýbrž stále ještě ve své podstatě o surovinu. Ani prkna a fošny nejsou ještě o sobě předměty užívání, nýbrž surovinou, částečně zpracovanou. Touto částečnou zpracovaností nepřestává býti dříví ve své podstatě surovinou, podobně jako bavlněná příze nepřestane býti přízí, i když prodělá třeba více zušlechťovacích procesů, na příklad bílení, hlazení, barvení. I prkna a fošny, trámy jsou pořád ještě dřevem, materiálem, určeným k tomu, by se z něho zhotovily předměty. **D ů v o d y:** Odvolatel má za to, že prý se výhrada vlastnictví při prodeji kulatého dříví mohla vztahovati jen na kulatinu a nikoliv na výrobky jejím zpracováním vzniklé, t. j. na trámký, prkna a fošny, které byly ve prospěch žalovaného zabaveny a o něž v tomto sporu běží. Odvolatel poukazuje zejména na právní zásadu vyslovenou v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 8606 sb. n. s., že se výhrada vlastnictví k surovině nemůže vztahovati k výrobkům, které z ní byly pořízeny. Jde tedy v souzeném případě o to, zda trámký, prkna a fošny jsou takovým výrobkem z kulatiny, tedy ze suroviny, jak jej má na mysli citované právě rozhodnutí. Odvolací soud souhlasí s názorem soudu prvé stolice, že trámký, prkna a fošny, řezivo, nelze pokládati za výrobky v uvedeném právě smyslu, nýbrž že to je jen upravená surovina, jež se chová na velko hromadně na prodej u obchodníků a z níž teprve její kupitelé zhotovují skutečné výrobky určené do drobného prodeje, při nichž je původní ráz suroviny úplně setřen. To vyplývá ze samé povahy věci, byť i trámký, prkna a fošny měly vyšší hodnotu než surovina, hledí-li se k nákladům této jejich úpravy, a proto nebylo třeba zjišťovati, jak se obchod k této úpravě staví a zda pokládá upravenou takto surovinu za výrobek.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nejvyšší soud stojí důsledně na stanovisku, že, vyhradil-li si prodávatel právo vlastnické ku prodané věci, může se výhrada vztahovati jen ku prodané věci samé, nikoli však k nové věci, jež z ní zpracováním vznikla (§ 414 obč. zák.). Taková dalekosáhlá výhrada ohrožovala by

povážlivým způsobem práva bezelstných osob třetích (srov. rozh. čís. 6418, 7241 sb. n. s.). Co jest rozuměti zpracováním, není v zákoně vysvětleno. V teorii vykládá se zpracování jako hodnotu zvyšující přeměna látky v nový útvar, při čemž podstatné je zvýšení hodnoty prací (srov. Dr. Klanga komentář k § 414, Ehrenzweig, § 216, str. 230—233, Dr. Mayr, Věcné právo, str. 98 a j.). Pod pojem zpracování spadá tedy nejen vyrobení zboží ze suroviny, nýbrž i přeměna věci již k používání způsobilé v jinou věc. V souzeném případě jde jen o to, zda zabavené trámký, prkna a fošny jsou zpracováním kulatého dříví, k němuž si žalobkyně vyhradila právo vlastnické. V té příčině sdílí dovolací soud názor odvolacího soudu, že jde tu jen o mechanickou úpravu téže suroviny, nikoliv o nový výrobek ze suroviny, a že materiál zůstal cennější než práce na něm vykonaná. Nedopadá proto poukaz dovolatelův na č. 8606 sb. n. s., kde řešen byl úplně odlišný případ (tu šlo zřejmě o případ § 414 obč. zák., neboť vlastnictví vyhrazeno platně jen k prodané kůži, nikoli však k obuvi z ní zhotovené). Stačí odkázati dovolatele, který odvolává se z největší části na vývody odvolání, na důvody napadeného rozsudku.

Čís. 13253.

Nicotnou jest dohoda manželů, by jejich manželství bylo rozvedeno a rozloučeno tou cestou, že manželka podá na manžela žalobu o rozvod z jeho viny, že se manžel k prvému roku nedostaví, že rozvod bude povolen z jeho viny a že, jakmile rozsudek nabude právní moci, zažádá manželka o povolení rozluky. Nicotným jest i slib manželův, že bude platiti manželce výživné ode dne, kdy se vystěhuje z jeho domácnosti.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, Rv I 1858/32.)

Žalující manželka se dostavila se svým manželem dne 3. listopadu 1930 k právnímu zástupci žalobkyně, kde ujednali tuto »informaci«: »Dohodli jsme se, ježto naše soužití nadále není možné, by naše manželství bylo rozvedeno a rozloučeno tím způsobem, že na mě, Rudolfa H-a bude podána žaloba o rozvod z mé viny pro opětné zlé nakládání a urážky. Běhu na vědomí, že rozvod, ježto nedostavím se k I. roku, bude povolen z mé viny a já odsouzen k náhradě útrat sporu. Jakmile rozsudek nabude právní moci, zažádá moje manželka Růžena o povolení rozluky. Útraty rozvodu a rozluky ponese obě strany, každá jednou polovicí. Pokud se týká alimentů, zavazují se já Rudolf H. platiti své manželce Růženě, jak jsme se dohodli, měsíčně 150 Kč počínajíc ode dne, kdy se moje manželka z mé domácnosti vystěhuje.« Žalobkyně podala pak na manžela žalobu o rozvod manželství z viny žalovaného, žalovaný manžel se však dostavil k prvému roku a podal žalobní odpověď, kromě toho žaloval sám manželku o rozvod manželství. Rozvodové spory skončily tím, že bylo uznáno na rozvod manželství z viny obou stran. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se manželka na manžela placení výživného měsíčních 150 Kč a to na základě oné dohody a na základě

zákona. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Že dohoda stran vtělená do informace o provedení rozvodu a placení výživného jest jednotným celkem, vyplývá z obsahu této listiny a jest správným závěrem prvního soudu z bezvadného odvolatelkou nenapadeného zjištění prvního soudu. Vytýká-li odvolatelka, že názor prvního soudu v tomto směru jest nesprávným předpokladem a v rozporu se spisy, musí se výtka ta minouti s úspěchem. Odvolatelka se ani nepokouší vyvrátiti správný názor prvního soudu, že ujednání zvané informace ze dne 3. listopadu 1930 jest z důvodu § 93 obč. zák. nicotné. Nezáleží tudíž na tom, bylo-li tou neb onou stranou zmařeno, poněvadž ujednání se přiči zákonu a nemohlo proto založiti platný závazek. Záleželo tudíž rozhodnutí o nároku žalobkyně na poskytování zákonné výživy (§ 91 obč. zák.) jen na tom, zda na rozvodu manželství jest vinen jen žalovaný. Neboť podle § 1264 poslední věta obč. zák. má jen manželka, která na rozvodu nemá viny, právo žádati přiměřené výživné. Bylo-li však manželství stran pravoplatně rozvedeno z viny obou stran, tedy i z viny žalující strany, ustanovení § 1264 obč. zák. nelze užiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatelka především názoru odvolacího soudu, že ujednání ze dne 3. listopadu 1930 jest posuzovati jako nedilný celek. Hledě k doslovu ujednání má však i dovolací soud za to, že slib žalovaného, platiti žalobkyni měsíční výživné 150 Kč jest v souvislosti s ujednáním o způsobu zrušení manželského společenství mezi stranami. Právě v ujednaném způsobu zrušení manželského společenství právem spatřovaly nižší soudy nicotnou smlouvu, z níž žalobkyně žádné nároky nemůže vyvozovati. Nelzeť manželům ponechatí na vůli, jakým způsobem chtějí dosíci zrušení manželského svazku, nýbrž může se tak státi jen způsobem předepsaným v zákoně. Marně se dovolatelka snaží dolíčiti platnost úmluvy úvahou, že se manželé mohou na rozvodu dohodnouti, že i vyživovací otázku mohou mezi sebou platně uspořádati a že tedy i způsob rozvodu kontumačním rozsudkem může býti platně umluven. Dovolatelka přehlíží obsah ujednání ze dne 3. listopadu 1930, který byl podstatně jiný, než se snaží vyložití. Manželé se dohodli, aby jejich manželství bylo rozvedeno a rozloučeno tím způsobem, že manželka podá na manžela žalobu o rozvod z jeho viny pro opětné zlé nakládání a urážky, že se manžel k prvnímu roku nedostaví, že rozvod bude povolen z jeho viny a že, jakmile rozsudek nabude právní moci, zažádá manželka o povolení rozluky. Je patrné, že po právní stránce tanula stranám na mysli jako konečný cíl jejich úmluvy rozluka manželství podle § 17 zákona čís. 320/1919 sb. z. a n., podle něhož by byla provedena v řízení nesporném na podkladě sporu o rozvod a podle něhož by byl výrok o vině převzat z rozvodového rozsudku do rozlukového usnesení. Takový postup se však zřejmě přiči stěžejní zásadě § 93 obč. zák. o tom, že manželé nesmějí manžel-

ské spojení svémocně zrušiti, i kdyby o tom byli dohodnuti; a přiči se zejména stěžejní zásadě oficiosnosti rozlukového řízení podle § 99 obč. zák., čl. VI čís. 1 uv. zák. k c. ř. s., §§ 13 a 14 dv. dekretu ze dne 23. srpna 1819, čís. 1595 sb. z. s., § 10 min. nař. čís. 283/1897 ř. zák. a poslední věty § 13 zák. čís. 320/1919 sb. z. a n., podle nichž jest důvody pro rozluku z úřadu úplně vyšetřiti, zcela objasniti a přísně zkoumati, nehledíc k vlastnímu doznání nebo souhlasné vůli manželů. Tyto zákonné předpisy, jež jsou dány v zájmu veřejném, chtěla právě úmluva manželů obejíti a jest proto podle § 879 odstavec první obč. zák. nicotná, ježto zákonu odporuje. Nicotným jest následkem toho i slib žalovaného, že bude žalobkyni platiti výživné ode dne, kdy se vystěhuje z jeho domácnosti, jež byl nerozlučnou součástí smlouvy a jejím důsledkem. Nezáleží na tom, že se pak manžel ujednáním neřídil, nýbrž nejen na žalobu manželčinu podal odpověď, nýbrž i se své strany podal žalobu na rozvod z viny manželčiny — neboť tím od původu nicotná smlouva nemohla se státi v příčině své jedné části (o alimentech) účinnou. Ale, i kdyby se mělo za to, že slib žalovaného, že bude platiti žalobkyni výživné, byl slibem samostatným, nezávislým na úmluvě o rozvodu a rozluce manželství, že byl míněn jen pro případ, že se žalobkyně vystěhuje z domácnosti žalovaného, třebaš nedošlo k rozvodu manželství, byl by i takový slib nicotný, ježto by byl učiněn za účelem trvalého, avšak jen faktického zrušení manželského společenství (sr. rozh. čís. 9128 sb. n. s.). Že žalovaný není zavázán platiti žalobkyni výživné z důvodu § 1264 obč. zák., správně dovodil odvolací soud.

Čís. 13254.

Slib muže, jimž se za trvání manželství zavazuje jiné ženě, že s ní vstoupí v manželství, ba dokonce do určité lhůty, přiči se dobrým mravům, třebaš byl zamýšlen pro případ zrušení dosavadního manželského společenství.

Třetí osoba, jež přijala slib manželství, ač věděla, že slibující je ženat, nemůže ze slibu vyvozovati proti slibujícímu žádné nároky, zejména ani nároky na náhradu škody.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, Rv I 1534/33.)

Žalovaný, ženatý muž, zavázal se žalobkyni prohlášením ze dne 21. září 1931, že se s ní do roka ožení, ježto se dá se svou manželkou rozvésti. Žalovaný však manželské společenství neopustil, načež se prohlášením ze dne 10. září 1932 zavázal žalobkyni platiti měsíčně 300 Kč, ježto nedodržel onen slib manželství. Žalobu o placení měsíčních 300 Kč procesní soud prvního státního soudu v Praze zamítl. Důvody: Jest zjištěno, že žalovaný slíbil žalobkyni manželství v době, kdy jeho manželství ještě trvalo. Tento slib jest slibem proti dobrým mravům a žalovaného nezavazuje, tím méně, ana žalobkyně věděla, že manželství žalovaného ještě nebylo rozloučeno, a přes to s ním navázala cizoložný poměr (§ 879 obč. zák.). Ani náhradu škody nelze odvozovati z nedodržení

slibu, přičicího se dobrým mravům, neboť § 1294 obč. zák. zavazuje jen k náhradě škody z protizákonného činu neb z opomenutí pokud se týče z náhody. Odvolací soud uznal zažalovaný nárok důvodem po právu. Důvody: Podle zjištění prvního soudu přislíbil žalobkyni žalovaný manželství za trvání svého manželství, avšak první soudce přehlíží, že žalovaný učinil tento slib v souvislosti s tím, že podal na manželku žalobu o rozvod, která byla vyřízena rozsudkem pro zmeškání. Žalovaný mohl tedy po rozvodu docílití rozluky manželství a byl by s to, by dostal slibu manželství. Okolnost, že žalovaný ještě před rozlukou manželství žil se žalobkyní ve společné domácnosti, nebyla by bývala překážkou pro budoucí manželství, protože paragrafem 25 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. byl zrušen § 67 obč. zák. Odvolací soud jest právního názoru, že neodporuje dobrým mravům, slibuje-li manžel, který zahájil soudní řízení o rozvod manželství, třetí osobě manželství, které má být uzavřeno po skončení manželského sporu. Takováto přípověď jest platným zasnoubením podle § 45 obč. zák. Z prohlášení ze dne 21. září 1931 a 10. září 1932 lze zjistiti, že žalovaný žalobkyni nepřislíbil nic pro případ odstoupení od slibu manželského, nýbrž, že slíbil žalobkyni měsíční rentu 300 Kč, vzhledem k tomu, že odstoupil od slibu manželství. Nejde tedy o náhradu pro případ odstoupení od slibu manželství, již by nebylo lze žalovati podle § 45 obč. zák., nýbrž o náhradu po odstoupení od slibu manželství. Takováto přípověď jest platná.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatel především názoru odvolacího soudu, že neodporuje dobrým mravům, slíbí-li manžel třetí osobě manželství, jež má být uzavřeno po skončení manželského sporu. Dovolatel dovozuje, že jeho slib ze dne 21. září 1931, že uzavře se žalobkyní manželství, byl neplatný a nedovolený, ježto v té době byl ženat; že žalobkyně nemohla z tohoto slibu vyvozovati proti němu nároky a že proto nemůže uplatňovati proti němu nároky ani z jeho prohlášení ze dne 10. září 1932. Dovolateli jest v podstatě přisvědčiti. V souzeném případě jest mezi stranami nesporné, že se žalovaný zavázal žalobkyni prohlášením ze dne 21. září 1931, že se s ní do roka ožení, ježto se dá se svou manželkou rozvésti a že prohlášením ze dne 10. září 1932 se žalovaný dále zavázal platiti žalobkyni měsíčně 300 Kč, ježto nedodržel slib manželství, svého času jí daný. Především jest se zabývati otázkou, zda byl platný slib daný žalovaným žalobkyni, že s ní uzavře manželství. Tento slib byl dán dne 21. září 1931, tudíž v době, kdy manželství žalovaného trvalo. Nezáleží na tom, zda v té době bylo již zahájeno řízení o rozvod manželství, či zda k zahájení tohoto řízení došlo teprve později, ježto i za rozvodového řízení, ba i po pravoplatném rozvodu manželství trvá (srov. také plen. rozh. čís. 6936 sb. n. s., v němž bylo dovedeno, že se rozvedený manžel pohlavním stykem s třetí osobou dopouští cizoložství). Jde dále o to, zda z a trvání man-

ž el ství lze platně slíbiti třetí osobě sňatek. Na tuto otázku jest odpovéděti záporně, a to z této úvahy: Jest stěžejní zásadou manželského práva ve zdejší státě, že muž smí býti současně oddán jen s jednou ženou a žena jen s jedním mužem. Stanoví tak § 62 obč. zák. a dvojnásobné manželství se trestá jako zločin (§§ 206—208 tr. zák.). Zavazuje-li se manžel z a trvání manželství jiné ženě, že s ní vstoupí v manželství, a to dokonce do určité lhůty, odporuje to této zásadě právního řádu a přiči se to i dobrým mravům (§ 879 obč. zák.). Jest proto takový závazek podle § 879 prvý odstavec obč. zák. nicotný, třebaš byl zamýšlen pro případ zrušení dřívějšího manželského svazku. Třetí osoba, jež přijala slib manželství, ač věděla, že slibující jest ženat, nemůže ze slibu toho vyvozovati proti slibujícímu žádné nároky, zejména ani nároky na náhradu škody. Že žalobkyně věděla, přijímajíc slib žalovaného, že žalovaný jest ženat, není sporné. Nenabyla proto žalobkyně proti žalovanému z jeho slibu ze dne 21. září 1931 žádných nároků. Důsledkem toho bylo neplatné i prohlášení žalovaného ze dne 10. září 1932, ježto podle doslovu tohoto prohlášení vzal žalovaný na sebe závazek v něm obsažený jen proto, že nedostal slibu, jak dovedeno, nemravnému a nicotnému. Nicotný závazek nemůže nabýti platnosti ani uznáním (sb. n. s. čís. 5642), ani narovnáním (sb. n. s. čís. 6301). Bylo proto již z tohoto důvodu vyhověti dovolání žalovaného a obnoviti rozsudek prvního soudu, zamítajíc žalobu, aniž bylo třeba se zabývati dalšími právními vývody dovolatelovými. Již při rozboru dovolacího důvodu právní mylnosti bylo vyloženo, že nemá významu, zda slib žalovaného ze dne 21. září 1931 byl učiněn před zahájením rozvodového řízení či až za tohoto řízení, pročež nezáleží na tom, zda spisům odporuje předpoklad napadeného rozsudku (§ 503 čís. 3 c. ř. s.), že řečený slib se stal až za rozvodového řízení.

Čís. 13255.

Masarykova universita v Brně nemá samostatné právnické osobnosti. Finanční prokuratura jest oprávněna k (dovolacímu) rekursu jménem čsl. státu, k jehož úřadům patří i Masarykova universita v Brně. Není třeba, by u soudu byla podržena a uschována celá kniha, v níž na několika listech je napsáno poslední pořízení; stačí, uloží-li se u soudu právě jen listy, jež obsahují poslední pořízení. Nepotřebuje-li soud obsahu knihy (památníku) k výkladu poslední vůle zůstavitelovy, má povinnost ji vrátiti předkladateli, aniž by potřeboval řešiti otázku, zda předkladateli kniha skutečně do vlastnictví patří, čili nic. Není věcí soudů řešiti otázku, zda má obsah knihy význam památkový nebo paleografický.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, R II 489/33.)

Zůstavitelův památník, jenž byl v moci Kamily S-ové, obsahoval i dovětek s odkazem ve prospěch Kamily S-ové. Památník byl soudu

předložen, odkazovnice se dohodla s dědičkou (vdovou po zůstaviteli) i s fiduciářkou (filosofickou fakultou Masarykovy university v Brně) o svých nárocích z pozůstalosti. Návrh odkazovnice, by jí byl památník vrácen, poukázal pozůstalostní soud na pořad práva. Rekursní soud vyhověl návrhu odkazovnice na vydání památníku s tím, by dříve příslušné stránky památníku o dovětku byly za přítomnosti Kamily S-ové, pokud se týče jejího právního zástupce odborně z památníku na její náklad vyňaty a podle předpisu uloženy. Důvody: Jde o dvě otázky, jednak zda Kamila S-ová jest vlastníci památníku, jednak zda vzhledem na § 68 nesp. pat. musí býti celý památník u soudu uložen. Odvolávání se prvního soudu na § 2 čis. 7 nesp. řiz. jest neoprávněné, poněvadž zákonné ustanovení to bylo zrušeno § 53 zákona čis. 100 z r. 1931 sb. z. a n. Jest proto třeba použití k řešení postupu o sporné otázce vlastnictví k památníku ustanovení § 25 odst. (2) zákona čis. 100 z r. 1931 sb. z. a n., podle kterého může soud odkázati zjištění sporné skutečnosti na pořad práva. V dalším dovodil rekursní soud, že vlastníci památníku jest Kamila S-ová a že není třeba odkázati řešení této otázky na pořad práva, a uvedl dále v důvodech: Jde dále o výklad § 68 nesp. pat., ustanovujícího, že prvopisy listin zřízených o posledním pořízení, mají býti přísně uschovány ve spisovně způsobem předepsaným § 285 j. ř. Rekursní soud jest toho názoru, že předpis ten jest kategorický, byť neustanovoval, že se tak státi musí. Vyplývá to hlavně i z obsahu § 285 j. ř. To jest ostatně vedlejší, ana Kamila S-ová sama souhlasila s tím, aby vlastní dovětek byl u soudu vyjmutím z památníku uschován. Je však třeba, by proto byl uschován u soudu celý památník? Účelem ustanovení § 68 nesp. pat. jest jen, by celé originelní znění testamentu zůstalo v prvopisu u soudu uschováno. Je-li to možné tím způsobem, že se z památníku vyjmou jednotlivé listy, není to v rozporu s ustanovením § 68 nesp. pat. Dejme tomu, že by poslední pořízení bylo napsáno na dřevěnou skříň. Tím přece nemůže býti myšleno, že celá skříň musí zůstat u soudu uschována. Stačilo by, kdyby jen část skříně, obsahující testament, byla vyjmuta a uschována u soudu. Všechny ostatní okolnosti a domněnky, co chce Kamila S-ová učiniti s památníkem, zda ho chce prodat, co památník obsahuje, jest při řešení této otázky nerozhodné a nemůže přicházeti v úvahu. Vždyť Kamila S-ová může míti u sebe i dopisy zemřelého stejného obsahu, jako památník, které též mohou obsahovati choulostivé věci soukromého rázu, a nemůže býti přece pochyby o tom, že pozůstalostní soud nemůže jí zabraňovati ve volném nakládání s dopisy. Nebylo ani třeba zjišťovati znalce, zda vyříznutí stránek obsahujících dovětek z památníku jest možné, poněvadž o tom není třeba znaleckého posudku a může to posouditi soud sám, tím více, ana s tím majitelka památníku souhlasí. Ovšem k vyjmutí jest třeba odborníka, by památník ani dovětek nebyl poškozen, vždyť to žádá Kamila S-ová sama, ovšem útraty s tím spojené musí hraditi Kamila S-ová ze svého, poněvadž jest to v jejím zájmu (§ 11 odst. (1) nesp. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu čsl. eráru (školního), pokud se týče Masarykovy university v Brně.

Důvody:

Moravsko-slezská finanční prokuratura napadá usnesení rekursního soudu jménem Masarykovy university v Brně. V tom směru jest uvést, že Masarykova universita v Brně jest školním úřadem, podřízeným ministerstvu školství a národní osvěty, není však samostatnou právní osobou, není ani korporací ani nadací, neboť jí nebyla propůjčena osobnost právní jako se stalo Karlově universitě v Praze zlatou bullou císaře Karla IV. Nemůže býti tedy podmětem práv a závazků, nemůže žalovati ani žalována býti, nemůže samostatně před soudem jednati (rozh. čis. 3253 a 8431 sb. n. s.), což bylo i uznáno finanční prokuratou v soudním smíru ze dne 14. října 1931, uzavřeném před krajským soudem civilním v Brně tím, že uzavření smíru bylo učiněno závislým na schválení ministerstvem školství a národní osvěty jménem Masarykovy university v Brně. Ministerstvo školství a národní osvěty jedná však jménem československého státu a stát zastupuje před soudy finanční prokuratura jako jeho zmocněnec zřízený zákonem. Pokud tedy moravsko-slezská finanční prokuratura v Brně podala dovolací rekurs jménem čsl. státu, k jehož úřadům patří i Masarykova universita v Brně, jest oprávněna k podání dovolacího rekursu a lze jen za tohoto předpokladu věcně vyříditi stížnost.

Nejvyšší soud nepokládá však dovolací rekurs za oprávněný, a to z důvodů uvedených již v rekursním usnesení, k němuž se vzhledem k obsahu dovolacího rekursu dokládá: Podle § 68 nesp. řiz. mají prvopisy listin o posledních pořízeních býti uloženy ve spisovně způsobem předepsaným v jednacím řádě, podle § 285 jedn. ř. bezpečně proti ohni v uzavřené skříni. Z tohoto zákonného předpisu nelze však, jakž činí stěžovatelka, dovoditi, že musí u soudu býti podržena a uschována celá kniha, v níž na několika listech jest napsána závěť; stačí zajisté, uloží-li se u soudu právě jen listy, kteréž obsahují poslední pořízení, neboť jen tyto listy lze považovati za listinu sepsanou o posledním pořízení. Byl-li tedy zůstavitelův dovětek napsán jen na dvou listech památníku, stačí, uloží-li se do soudní schránky jen tyto dva listy a nic více, pokud ovšem bez porušení obsahu závěti se tak státi může, což však jest nepochybné. Tomu jest tak v souzeném případě tím spíše, že ostatní obsah památníku jest obsahu soukromého, intimního, jehož znalost nyní po smíru ze dne 14. října 1931 není potřebná pro výklad závěti. K tomu přistupuje ještě okolnost, že David S. předkládá soudu dne 25. října 1928 památník, označil jej jako vlastnictví své manželky a žádal jeho vrácení po vyříznutí listů obsahujících závěť. Nutno tedy rozlišovati obsah památníku, obsahující závěť, jenž byl soudu odevzdán, aby u soudu byl podržen, a ostatní jeho obsah, jehož vrácení si předkladatel vyhradil jako vlastnictví své manželky. Pokud tedy soud nepotřebuje obsah památníku k výkladu poslední vůle zůstavitelovy, pokud tedy nejde o listy, na nichž je dovětek napsán, má soud povinnost jej předkladateli opět navrátiti, aniž potřebuje řešiti otázku, zda manželce předkladatelově památník do vlastnictví skutečně patří, čili nic, poněvadž řešení otázky vlastnictví sem nepatří, jsouc nadhozeno nadbytečně

Svědčí-li ostatní obsah památníku o pohnutkách a vzniku posledního pořízení, mohl mít význam jen pro rozhodnutí sporu o jeho platnost. Nyní, když spor ten byl vyřízen smírem, pozbyl obsah ten toho významu a netřeba ho již pro soudní posouzení závěti. Není věci soudu řešiti otázky, zda má obsah ten význam památkový nebo paleografický, neboť není účelem předpisů § 68 nesp. pat. a § 285 jedn. ř., zachovávat listiny pro jich význam památkový nebo paleografický, činiti opatření o nich, a odnímatí je jejich majitelům z těchto důvodů. Poukaz stěžovatelky na předpis § 285 jedn. ř., jednající i o jiných důležitých listinách, nevztahuje se na listiny rázu intimního, jakou jest předložený památník, nýbrž na listiny, jež mají význam pro majetková práva stran, jako svatební smlouvy, dědické smlouvy, listiny darovací atd., čemuž při památníku není. Neposoudil tedy rekursní soud věc mylně po právní stránce. Pokud stěžovatelka uplatňuje i důvody vhodnosti, jest jí odpověděti, že tam, kde důvody vhodnosti jsou v rozporu s právem majetkovým, s právem vlastnickým, musí mu ustoupiti. Majitelka památníku mohla zajisté právem sama vyříznouti z památníku listy obsahující závěť a jen tyto soudu předložiti a tu by otázka vydání ostatního obsahu památníku asi ani nebyla přišla na přetřes. Předložila-li však z vlastní vůle celý památník, aby tak předešla možným výtkám formálním, a vyhradila-li si současně navrácení ostatního obsahu památníku mimo listy obsahující závěť, nemůže jí toto poctivé jednání býti na újmu, nemůže míti v zápětí ztrátu práva na vrácení ostatního obsahu památníku, který není závětí a který byl zůstavitelem věnován jen jí a jenž se takto stal jejím majetkem.

Čís. 13256.

Úprava pachtovného (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Spoluúčastní-li se služka, mající také jiný obor působnosti (v domácnosti, v obchodních místnostech) při polních pracích se zaměstnavatelem (pachtýřem) a se členy jeho rodiny jen na výpomoc, není vyloučen nárok pachtýřův podle § 1 vl. nař.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, R II 574/33.)

Žádost pachtýřů o úpravu pachtovného oba nižší soudy zamítly, rekursní soud z těchto důvodů: Podle § 1 vládního nařízení čís. 164/33 jest oprávněn pachtýř zemědělských pozemků, který spachtovaný pozemek sám nebo se svou rodinou obdělává, žádati úpravu pachtovného sjednaného před 1. říjnem 1932. V tomto případě tomu však tak není, neboť pachtýř neobdělává spachtované pozemky sám se svou rodinou, neboť má také služebnou k tomu účelu, které platí 120 Kč měsíčně.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Rozhodnutí rekursního soudu je nezákonné, pokud tvrdí, že pachtýři nepřísluší nárok na úpravu pachtovného podle § 1 vl. nař. čís. 164/33, poněvadž prý sám se svou rodinou neobdělává spachtované pozemky, nýbrž má také služku k tomu účelu. Z přípisu obecní rady v O. neplyne, že manželé R-ovi, nevěnujíce se sami se svou rodinou obdělávání polí, mají služku výhradně k tomuto účelu. Jen, kdyby tomu tak bylo, neměli by navrhovatelé nárok na úpravu pachtovného. Jestliže však služka mající také jiný obor působnosti (v domácnosti, v obchodních místnostech), při polních pracích se zaměstnavatelem a členy jeho rodiny se jen na výpomoc spoluúčastnila, není vyloučen nárok podle § 1 cit. vl. nař. Všecky tyto okolnosti bude nutno náležitě zjištití a pak pachtovné pro obě eventualy (placené v pšenici či žitu) upravití, dojde-li soud k názoru, že nárok na úpravu pachtovného je oprávněn.

Čís. 13257.

Děje-li se provoz hostinské živnosti na účet žalované manželky, nikoliv na účet jejího manžela, není vyloučeno použití § 3 vyživ. zák., i když manžel žalované jest vedle ní v živnosti činným a něco si přivydělává dohazováním dobytka. Činnost manžela v živnosti žalované manželky byla by výdělečnou jen, kdyby ji konal v úmyslu výdělečném.

Dovoluje-li manželka manželu živiti se z jejích zásob, umožňuje mu nehleděti si výdělečné činnosti.

Hostinská koncese o sobě, i když ji její majitel neprovozuje sám, jest »jméním«.

Skutečné provedení bezvýsledné exekuce se nevyžaduje k nároku podle § 3 vyživ. zák.

(Rozh. ze dne 3. února 1934, Rv II 531/32.)

Manžel žalované byl uznán právoplatně povinným platiti nezl. žalobkyni výživné. Ježto výživné neplatil, domáhala se nezl. žalobkyně placení výživného na žalované, tvrdíc, že žalovaná, ač k tomu není podle zákona povinna, vyživuje svého manžela, čímž mu umožňuje, že si nehledí výdělečné činnosti, aby mohl dostáti své vyživovací povinnosti. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud vzal za podklad svého rozhodnutí zjištění, že manžel žalované jest majitelem hostinské koncese, kterou financuje žalovaná, že její manžel žije s ní ve společné domácnosti, jest v provozu hostinské živnosti činným vedle žalované, stravuje se podle hladu a chuti ze zásob, které jsou v živnosti a domácnosti, nejí se žalovanou a svou rodinou

u jednoho stolu, nýbrž bere si jídla sám a přivydělává si dohazováním dobytka. Z tohoto skutkového podkladu odvolací soud dovozuje, že žalovaná není živitelkou svého manžela, že výnos koncese hostinské náleží jejímu manželu, že žalovaná má jen nárok, by své peníze dostala případně s přiměřeným ziskem zpět, že svým financováním umožňuje svému manželu, aby hostinskou koncesi dále provozoval, že manžel žalované, jsa činný vedle ní v živnosti a přivydělává si i jinak, není výdělečně nečinný. Těmto vývodům nelze plně přisvědčiti. Rozeznávají jest mezi koncesí hostinskou a hostinskou živností. Hostinskou živnost lze podle zákona provozovati jen na základě hostinské koncese, ať vlastní nebo cizí (pachtýř), to však nevylučuje, by živnost nebyla skutečně provozována proti předpisu živnostenského řádu. Pro otázku, komu náleží výnos hostinské živnosti, jest jen rozhodné, na či účet hostinská živnost s k u t e č n ě jest provozována, koho stihají právní závazky a kdo jest oprávněným z právních nároků, jež při provozu živnosti vznikají, komu připadá ať ke prospěchu nebo k nepospěchu hospodářský výsledek provozování. Soud první stolice zjistil, že živnost jest provozována na účet žalované, a toto zjištění odvoláním ani nebylo napadeno, a jest tedy vycházeji ze zjištění procesního soudu. Právní vývody, jež činí odvolací soud z toho, že koncese zní na manžela žalované, zjištění to nemohou vyvrátiti. Děje-li se provoz živnosti na účet žalované a nikoli na účet jejího manžela, není použití § 3 zákona na souzený spor vyloučeno, i když manžel žalované jest vedle ní v živnosti činným a něco si přivydělává dohazováním dobytka. Podle § 1 cit. zákona vyžaduje se taková výdělečná činnost úměrná možnosti a schopností osoby povinné, by z jejího výtěžku mohla dostáti svému závazku. Činnost manžela žalované při provozu hostinské živnosti provozované na účet žalované byla by výdělečnou jen, kdyby ji konal v úmyslu výdělečném, kdyby šlo tedy o činnost námezdní; v tom směru žalovaná nic netvrdila. Pouhé přivydělávání dohazováním dobytka nestačí k výdělečné činnosti pro svůj omezený rozsah, jakým jest již pojmově každé přivydělávání. Zjištěný způsob stravování manžela žalované naplňuje pojem poskytování výživy, opatřuje-li manželka stravu ze svého. Jest nerozhodno, že snad manžel nejí s rodinou u společného stolu a že si běže jídlo sám o své újmě; rozhodným jest, zdali žalovaná mlčky dovoluje a manželovi svému nebrání, aby z jejich zásob se nestraoval. Manželka nemá zákonnou povinnost svého manžela živiti; povinnost tu z ustanovení § 92 obč. zák. nelze dovoditi (č. 2635, 2898 sb. n. s.). Dovoluje-li mu živiti se z jejich zásob, umožňuje mu nehleděti si výdělečné činnosti. Otázkou, zdali žalovaná o výživovacím závazku svého manžela proti žalobkyni věděla nebo věděti musila, není třeba se zabývati, poněvadž podle ustanovení druhého odstavce § 3 bylo na žalované, by namítala a dokázala, že o něm nevěděla ani věděti nemusila, žalovaná se však v tom směru nebránila. Žalobkyni nestihá v tomto směru břemeno důkazní. Podotknouti však jest, že závazek podle § 3 zákona zahrnuje vyživovací dávky, příslušející osobě k výživě oprávněné jen za dobu, po kterou třetí osoba osobu k výživě povinnou podporovala, nikoli však za dobu před 26. únorem 1931, kdy zákon vstoupil v plat-

nost, an nepůsobí zpět. Než podmínkou závazku podle § 3 zákona ze dne 16. prosince 1930 č. 4 sb. z. a n. z r. 1931 jest mezi jiným i okolnost, aby si osoba výživou povinná nehleděla výdělečné činnosti uložené jí v § 1 zákona. Podle tohoto paragrafu má povinnost k výdělečné činnosti ten, kdo nemá jmění nebo stálých příjmů, aby z nich mohl úplně nahraditi potřebný náklad na výživu oprávněné osoby. Jměním jest souhrn všech majetkových práv osoby. Hostinská koncese o sobě, i když její majitel sám živnost neprovozuje, má majetkovou hodnotu a jest majetkovým právem a může býti i předmětem exekuce; jest tedy i jměním. Manžel žalované byl by tedy povinen k výdělečné činnosti podle citovaného § 1 jen, kdyby hostinská koncese manžela žalované o sobě nebyla dostatečnou, by z ní při zákonném jejím využití a případné exekuci mohlo býti uhrazeno výživné strany žalující. K tomu soudy měly přihlédnouti; že se tak nestalo a soudy v tomto směru nečinily potřebné zjištění, zůstalo řízení neúplným a třeba je v tom směru doplniti. Skutečné provedení bezvýsledné exekuce k nároku podle § 3 zákona vyživovacího není potřebí, zákon o tom nemá výslovného ustanovení a bylo by neúčelným a odporovalo by zásadám procesní hospodárnosti vésti exekuce, jichž bezvýslednost jest předem jistá.

Čís. 13258.

K závaznosti projevu strany o podrobení se žalobnímu nároku, učiněného při roku za projednávání sporu, se nevyžaduje, by byl přijat odpůrcem, ani by odpůrce navrhl vydání rozsudku pro uznání. Odvolání takovéhoho platně učiněného projevu jest vyloučeno.

(Rozh. ze dne 8. února 1934, Rv I 893/32.)

Mezitímním rozsudkem bylo pravoplatně uznáno, že žalobní nárok na náhradu škody jest proti všem třem žalovaným co do důvodu z polovice po právu. Při napotomním ústním jednání uznali žalovaní žalobou uplatňovaný nárok na náhradu škody 10.000 Kč a prohlásili, že jsou ochotni zaplatiti 5.000 Kč jako na ně připadající polovinu zažalované částky. Procesní soud první stolice uznal žalované povinnými zaplatiti žalobci rukou společnou a nerozdílnou 5.000 Kč. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaných a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Mylný jest názor dovolatelů, že prohlášení jejich právního zástupce při roku dne 14. března 1930, že žalobou uplatňovaný nárok na náhradu škody uznává ve výši 10.000 Kč a jest ochoten zaplatiti 5.000 Kč jako polovinu připadající na žalované, bylo pouhou nabídkou, která by musila býti buď výslovně nebo mlčky přijata odpůrcem, aby byla účinnou, a že z takovéhoho uznání, nebylo-li odpůrcem přijato, nelze nic vyvozo-

vati, protože prý civilní řád soudní nezná jednostrannou vázanost na prohlášení, z něhož by měla jedna strana jen újmu a druhá strana všechny výhody. Naproti tomu jest uvést, že v souzeném případě nešlo o nabídku ke smlouvě, nýbrž i disposiční projev žalované strany před soudem při projednávání sporu týkající se oprávněnosti žalobního nároku, kterýmžto projevem se žalovaní vzdali odporu proti uznané části vymáhaného nároku. Šlo tudíž o částečné podrobení se žalobnímu nároku. K závaznosti projevu strany o podrobení se žalobnímu nároku, učiněnému při roku za projednávání sporu, se nevyžaduje, by byl odpůrcem přijat, ani by odpůrce navrhl vydání rozsudku pro uznání, a odvolání takovéhoho platně učiněného projevu jest již vyloučeno. Vyřízení tohoto disposičního projevu soudem bylo v tomto případě správně zůstaveno konečnému úplnému rozsudku, ježto se projev týkal jen části žalobního nároku a žalobce nenavrhl, aby byl vydán částečný rozsudek pro uznání.

Čís. 13259.

**Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 16 ř. zák.).
Zákonem není vyloučena dohoda stran, že dosavadní remunerace nebude na příště vyplácena.**

(Rozh. ze dne 8. února 1934, Rv I 91/34.)

Žalobkyně byla zaměstnána jako úřednice u žalované společnosti a byla jí vyplácena počínajíc podzimním veletrhem 1921 pravidelně remunerace po každém veletrhu až do jarního veletrhu 1930. Za podzimní veletrh 1930, za jarní a podzimní veletrhy 1931 a za jarní veletrh 1932 nebyla žalobkyni remunerace vyplácena. Proti žalobě o zaplacení těchto remunerací namítla žalovaná, že žalobkyně prohlášením ze dne 18. listopadu 1931 výslovně svolila k tomu, by za podzimní veletrh 1930 a za oba veletrhy 1931 nebyla jí vyplácena poveletržní odměna, jež dříve představovala částečně dobrovolnou odměnu, částečně náhradu za práci přes čas, a souhlasila s tím, aby dosavadní její nárok na práci přes čas byl splacen a uhrazen tím, že počínajíc jarním veletrhem budou jí, pokud bude ve službách žalované, opět vypláceny poveletržní odměny, jimiž však budou kryty i veškeré nároky za práci přes čas, a že žalobkyně vzala na vědomí, že výši těchto odměn určí správní rada, a rozhodnutí jejímu se výslovně podrobila. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Jestliže žalobkyně svolila k tomu, by odměna byla stanovena správní radou dle finančního výsledku veletrhu, nemohla jí jako zaměstnankyni nebyti neznámá finanční tíseň žalované strany a musela proto počítati s tím, že příště nedostane se jí snad odměny vůbec. Pakliže však přes to prohlásila, že se podrobuje rozhodnutí správní rady vždy plně a bez námitek, učinila tak dobrovolně, vážně, určitě a srozumitelně (§ 869 obč. zák.) a jest remuneraci ve smyslu tohoto prohlášení považovati jen za dobrovolnou odměnu, na niž žalobkyně nemá nárok.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud se týče periodické remunerace, dovozuje dovolatelka, že na ni měla právní nárok hned od počátku služebního poměru jako na součást svého služebního platu. Ale v tomto sporu nejde o to, zdali žalobkyně měla nárok na remuneraci v dřívější době hned od počátku svého služebního poměru, nýbrž jde jen o to, zdali podpisem prohlášení ze dne 18. listopadu 1931 svolila k tomu, by nárok na remuneraci za čtyři veletrhy — t. j. za podzimní veletrh roku 1930, za jarní a podzimní veletrhy v roce 1931 a za jarní veletrh v roce 1932 — byl smluvně nově upraven způsobem naznačeným v tomto prohlášení. Toto prohlášení bylo pro žalobkyni závazné a jde ještě jen o jeho výklad. Po té stránce schvaluje dovolací soud právní úsudek odvolacího soudu, že žalobkyně, projevivši dobrovolným podpisem onoho prohlášení svůj souhlas k tomu, by jak dosavadní veletržní odměny, pokud nebyly vypláceny, tak i příští takové odměny byly určeny správní radou žalované firmy podle jejího volného rozhodnutí, jemuž se žalobkyně vždy plně a bez námitek podrobuje, projevila takto jasně svou vůli, že veletržní odměny, o něž tu jde, mají býti považovány za dobrovolnou odměnu, na kterou žalobkyně nemá právní nárok. K tomu jest uvést, že ustanovení § 16 zák. ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. o periodické remuneraci stanoví jen vykládací pravidlo pro případ, že zaměstnanci již přísluší nárok na poskytnutí remunerace, a že zákon sám na ně nárok neposkytuje. (Rozh. čís. 10.661 sb. n. s.) Není tedy zákonem vyloučeno smluvní ujednání stran, že dosavadní remunerace nebude vyplácena.

Čís. 13260.

Určovací žaloba (§ 228 c. ř. s.).

Určovací žaloba jest přípustná nejen, je-li sporný celý právní poměr mezi stranami určitou smlouvou založený, nýbrž i, je-li sporný rozsah právního poměru. Je-li spornou výše kupní ceny, jest sporným i právní poměr opřený o kupní smlouvu.

Kupitel má právní zájem na brzkém určení kupní ceny skladu, jež koupil k dalšímu zcizení.

(Rozh. ze dne 8. února 1934, R II 8/34.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, by bylo zjištěno, že žalovanému přísluší z kupní smlouvy ze dne 7. března 1931 jen kupní cena 418.174 Kč, včetně vypočtené ceny 89.000 Kč, za obchodní zařízení od žalovaného a jeho manželky Marie S-ové žalobci prodané, kteroužto kupní cenu má žalobce podle platebních podmínek pod bodem IV. smlouvy ze dne 7. března 1931 zjištěných zaplatiti a podle bodu V. této smlouvy zúrokovati. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. O d-

v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Názor prvního soudu, že se odvolatel domáhal žalobou určení skutečností a nikoliv zjištění právního poměru nebo práva, jest mylný. Odvolatel domáhá se zjištění, že kupní cena za koupený sklad zboží nečiní při správném výkladu tržové smlouvy ze dne 7. března 1931 tolik, kolik zjistil žalovaný, nýbrž jen 416.199 Kč. Tržová cena jest podstatnou částí smlouvy tržové, právního poměru založeného smlouvou, a jest tedy, je-li spornou výše ceny tržové, sporný i právní poměr o smlouvu tu opřený. Lze proto právem říci, že jde o určení právního poměru, vyplývajícího ze smlouvy tržové, že jde o určení práva odvolatele z poměru toho co do výše kupní ceny (rozh. čís. 10.942 sb. n. s.). Je tu sporno, zda právní poměr založený smlouvou tržovou se vztahuje na určité skupiny zboží, jako zboží, ohledně něhož žalovaný nemohl se vykázkati fakturami, zboží staré a neprodejné a zboží určené pro hostinské, zda při správném výkladu smlouvy přísluší žalovanému nárok na náhradu za zlámaniny, za clo zbytečně vynaložené a nárok na daň z obrátu. Odvolatel tvrdil, že žalovanému tyto nároky nepřislouží a že následkem toho snižuje se kupní cena na 416.199 Kč. Odvolatel byl by mohl zajisté žalobní žádost formulovati tak, že žalovanému nepřislouší z kupní smlouvy ze dne 7. března 1931 nároky shora uvedené (záporná žaloba určovací). Než na úpravě žalobní žádosti nezáleží; téhož výsledku mohlo být dosaženo žalobou v té formě, kterou zvolil odvolatel. Žaloba určovací je přípustna nejen, když sporný je celý právní poměr mezi stranami určitou smlouvou založený, když se tedy tvrdí nebo popírá jsoucnost určitého právního poměru, nýbrž i tehdy, když sporný je rozsah právního poměru; i v takových případech jde vpravdě o zjištění právního poměru, nikoli jen o zjištění určitých skutečností. V souzeném případě se nedomáhal odvolatel zjištění skutečností, nýbrž zjištění, že určité nároky žalovaného z právního poměru mezi stranami vyvozované nejsou po právu buď vůbec neb alespoň ne v tom rozsahu, jak se toho domáhal žalovaný. Ovšem každý nárok se zakládá na určitých skutečnostech, ale zjištění, že žalovanému nepřislouží nárok na určité plnění, což má v zápětí snížení jím požadované kupní ceny, není zjištěním skutečností, nýbrž zjištěním právního poměru, jakž požaduje ustanovení § 228 c. ř. s. Podle mínění odvolacího soudu byl tedy tento předpoklad § 228 c. ř. s. splněn. Nelze však ani souhlasit s názorem prvního soudu, že nebyl splněn ani další předpoklad, by odvolatel prokázal právní zájem na bezodkladném zjištění. První soud míní, že by odvolatel dle svého vlastního tvrzení mohl mít snad zájem hospodářský na soudním určení kupní ceny, nikoliv však zájem právní. Jisto jest, že bylo povinností odvolatelovou, by tvrdil a prokázal právní zájem na požadovaném zjištění, zájem, jímž dotčeny jsou jeho právní poměry. Stačí tu hospodářský zájem žalobcův, by zvěděl, na čem v příčině určitého právního poměru je, by podle toho své jednání zařídil. Odvolatel nesporně koupil sklad za účelem dalšího zcizení, má tudíž přirozený zájem na tom, by mohl kalkulovati prodejní cenu, a k tomu je zapotřebí přesné znalosti nákupní ceny. Aby to zvěděl, musel by odvolatel vyčkati, až nastane splatnost kupní

ceny, pokud převyšuje jím uznanou část kupní ceny, musel by vyčkati vyřešení toho ve sporu, který by snad po nastalé splatnosti zahájil proti němu žalovaný. Po celou tuto dlouhou dobu trvala by nejistota o výši nákupní ceny, čímž by odvolateli byla odňata možnost kalkulace a podle toho dalšího prodeje zboží s přiměřeným ziskem. Tento zájem je tedy právní, poněvadž se dotýká právních poměrů odvolatelových a je proto jediným prostředkem k odstranění nejistoty ohledně právních poměrů těch žaloba určovací. Byly tedy splněny veškeré předpoklady žaloby určovací ve smyslu § 228 c. ř. s.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl rekursu, poukázav ke správným důvodům napadeného usnesení.

Čís. 13261.

Vady, které nemohly být vytykány odvoláním, jsouce na újmu jen odvolatelovu odpůrci, jsou nicméně s odvolacími důvody v příčinné souvislosti a tvoří spolu s nimi sporné body, jež vyžadují rozboru a posouzení za účelem rozhodnutí odvolací stolice o návrhu odvolatelově. Přezkoumávací činnost odvolací stolice musí se vztahovati ke všem sporným bodům, jež jsou důležité pro rozhodnutí.

Zamítl-li soud první stolice žalobu jen vzhledem k vzájemné pohledávce žalovaného namítané započtením, ve výroku rozsudku však žalobu prostě zamít, ač mělo být do výroku rozsudku pojata rozhodnutí i o pohledávce přisouzené žalobci, i o vzájemné a k započtení uplatněné pohledávce a pak teprve se mělo být vysloveno o osudu žalobního nároku jako důsledku tohoto rozhodnutí, — byl odvolací soud oprávněn zabývat se námítkou žalovaného proti žalobnímu nároku, třebaže odvolání bylo podáno jen žalobcem.

(Rozh. ze dne 8. února 1934, Rv II 402/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném zaplacení 42.310 Kč s 10% úroky ode dne 10. července 1929 z důvodu, že žalovaný jako obchodní zástupce žalující firmy prodal jejím jménem Janu Č-ovi mlátičku a podle zastupitelské smlouvy převzal ručení za zaplacení účtu. Žalovaný namítal jednak, že kupní smlouvu s Janem Č-em nezprostředkoval a tedy za zaplacení účtu neručí, pak že tržová cena s Č-em ujednaná není 42.310 Kč, nýbrž jen 30.000 Kč, a uplatňoval dále vzájemné pohledávky k započtení, a to 8.000 Kč za provisi mu z tvrzeného zprostředkování obchodu příslušející a pohledávku ve stejné výši se zažalovaným nárokem z důvodu náhrady škody opřenu o to, že žalující firma, ač mlátičku Janu Č-ovi prodala s výhradou vlastnického práva až do úplného zaplacení tržové ceny, tohoto práva nepoužila, když mlátička byla exekučně zabavena. Tuto námítku uplatnil žalovaný původně ve formě obrany k vyvrácení žalobního nároku, avšak později oděl ji ve formu kompenzační námítky. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

Ne j v y š š í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl, a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h :

První soud zamítl žalobu s odůvodněním, že žalobkyni sice zažalovaná pohledávka aspoň ve výši 30.000 Kč přísluší, že však je vyčerpána vzájemnou pohledávkou žalovaným k započtení namítanou v téže výši, která je z důvodu uplatňované náhrady škody po právu. Do tohoto rozsudku podala žalobkyně odvolání, v němž nenapadala zjištění o tom, že jí žalovaný ručí za zaplacení účtu jako provisní zástupce, což výslovně zdůrazňovala, avšak brojila jednak proti nepřiznání požadovaných úroků, jednak proti započtení vzájemné pohledávky, kterou nemá za opodstatněnu ani co do důvodu, ani co do výše. Činila odvolací návrh, aby rozsudek soudu první stolice byl zrušen po případě tak změněn, že se žalovaný odsuzuje podle žalobní prosby. Žalovaný zaujímal a odůvodňoval v odvolacím sdělení stanovisko již v řízení první stolice zaujaté, že se nezaručil za zaplacení účtu Jana Č-a. Odvolací soud přezkoumav otázku ručení žalovaného zjistil odchýlně od soudu první stolice, že trhovou smlouvu s Janem Č-em uzavřela žalobkyně sama, a dospěl k závěru, že žalobní prosba již z t o h o d ů v o d u není opodstatněna; dodal však, že souhlasí i s důvodem zamítnutí, jehož použil první soud, převzav v tomto směru jeho skutková zjištění a schváliv jeho právní závěry. Jde především o otázku, zda byl odvolací soud oprávněn, by onu část rozsudku podrobil přezkumu, v níž prvý soud zjistil a vyklá ručební povinnost žalovaného, a to s hlediska, jež odvolatelka nenapadla ve svých důvodech odvolacích. Dovolatelka vytýká totiž odvolacímu soudu v uvedeném postupu vadnost řízení a nesprávné právní posouzení. V tom směru však dovolání není oprávněné. Odvolací soud byl k onomu postupu oprávněn, a to z těchto úvah: Prvý soud neupravil rozsudečný výrok tak, jak káže ustanovení prvního odstavce § 404, § 411 a 417 druhý odstavec c. ř. s., ježto žalobu prostě zamítl, místo, aby do výroku pojal rozhodnutí i o pohledávce žalobkyni přisouzené, i o vzájemné a k započtení uplatněné pohledávce, a pak se teprve vyslovil o osudu žalobního nároku jako důsledku obou těchto rozhodnutí (sb. n. s. čís. 4530, 3877, 3630, 2362). Touto nesprávnou úpravou rozsudečného výroku pozbyl žalovaný oprávnění k odvolání, které by mu jinak bylo příslušelo, ježto předmětem odvolání může býti jen výrok soudu, který jediné nabývá právní moci, nikoli důvody a jelikož jen strana, již byla výrokem soudu způsobena právní újma, si může do něho stěžovat (sb. n. s. čís. 9979). Nález rozsudku, jak procesním soudem byl upraven, zní veskrze ve prospěch žalovaného, ač vskutku v hlavní věci, t. j. co do žalobní pohledávky vlastně podlehl a měl jen úspěch hledíc k obraně započtení vzájemné pohledávky — a pro tuto úpravu nálezu bylo odvolání žalovaného vyloučeno, ježto podle této úpravy jest na venek plně uspokojen. Je proto nezbytně třeba ochrany strany, jež, nemohouc se z rozsudku sobě příznivého odvolati, přece s důvody rozsudku není spokojena a má je z důvodů procesuálně-formálních neb právnických za nesprávné, zejména dala-li tomu výraz v odvolacím sdělení, jak se v tomto případě stalo. Odvolacímu soudu nelze přezkoumávat odvolací důvody o sobě, nýbrž na podkladě ce-

lého skutkového děje, jenž je základem sporu. Podle § 462 (2) c. ř. s. přezkoumává odvolací soud nejen rozsudek, nýbrž i řízení jemu předcházející. Vady, které odvoláním nemohly býti vytýkány, jsou na újmu jen odvolatelu odpůrci, jsou s odvolacími důvody přece v příčinné souvislosti a tvoří spolu s nimi sporné body v § 497 c. ř. s. druhý odstavec naznačené, jež vyžadují rozboru a posouzení za účelem rozhodnutí odvolací stolice o nároku odvolatelově. Proto musí se přezkoumávací činnost odvolacího soudu, zvláště v takových případech, jako jest tento, hledíc k § 462, 497 a 498 c. ř. s. vztahovati ke všem sporným bodům, jež jsou důležité pro rozhodnutí. V důsledku toho by mohl odpůrce odvolatelův i v dovolání proti změnujícímu (proň nepřiznivému) rozsudku vytýkati, že se odvolací soud, vyřizuje odvolání odpůrcovo, neobíral všemi jeho útočnými a obrannými prostředky (viz sb. n. s. čís. 6370). Odvolací soud tedy nepochybil, zabýval-li se otázkou ručení žalovaného, zvláště když tato otázka je základní pro rozřešení sporu, protože, kdyby nebylo tohoto ručení, nebylo by třeba a nebylo by ani důvodu se zabývatí vzájemnou pohledávkou jen k obraně proti zažalovanému nároku uplatňované.

Čís. 13262.

§ 163 o. s. p. vyžaduje, by hned po prvním marném pokusu doručení bylo zanecháno písemné oznámení, že se doručovatel za účelem opětného doručení dostaví v přesně označené době. Nestačí ústní sdělení doručovatele přítomnému personálu, že za účelem doručení přijde po druhé.

Doručení žalob není bez dalšího možné s plným účinkem také k rukám obchodních pomocníků.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, R I 1251/33.)

Krajský soud obchodní v Praze zamítl zmáteční stížnost žalované košické firmy proti nálezu rozhodčího soudu Pražské bursy pro zboží a cenné papíry. D ů v o d y: Žalovaná strana napadá nález rozhodčího soudu Pražské bursy pro zboží a cenné papíry, jímž bylo uznáno právem, že jest žalovaná strana povinna zaplatiti žalující straně 4.374 Kč s přísl. do 24 hodin pod exekucí, z důvodu čl. XXIII čís. 4 uvoz. zák. k c. ř. s., ježto žaloba podaná u rozhodčího soudu nebyla žalované straně vůbec doručena, ježto majitel firmy byl v době doručování na obchodní cestě, pobyt jeho byl neznám. Pro doručování platí stanovy bursovní a ustanovení civilního řádu soudního a v tomto případě nebyl zachován postup, jak jej nařizuje § 106 c. ř. s., avšak i kdyby mohl býti v případě tomto postupováno podle ustanovení ob. s. por., nebyl zachován předpis § 163 o. s. p. Soudu bylo se zabývatí tedy především otázkou, zda se mělo postupovati podle předpisů ob. soud. pořádku, či civil. řádu soudního. Podle § 97 odst. 3 burs. stanov má vykonávati požádaný okresní soud doručování podle předpisů zákonů o občanském řízení soudním, tedy, mělo-li se státi doručení na Slovensku tamním

soudem bylo postupovati podle předpisů uher. civil. řádu soudního. Nyní zbývalo rozhodnouti, zda bylo při doručování postupováno podle § 163 o. s. p. Ze spisů rozhodčího soudu, hlavně z doručky a výslechem Jana N-a má soud zjištěno, že žaloba byla doručena náhradně podle předpisů §§ 163, 157 a 158 a 166 uher. civ. ř. soudního. Podle § 163, není-li možno doručiti žalobu do vlastních rukou žalovaného, má doručovatel zanechat v obchodní místnosti u osob tam jsoucích a uvedených v § 157 uvědomění, že opětně přijde doručovati. Toto uvědomění, že opětně přijde doručovati, učinil podle své výpovědi doručovatel N. ústně úředníku jsoucímu v kanceláři žalované strany. Uvědomil tudíž, jak vyžaduje § 163, osoby označené v § 157 o tom, že opětně přijde doručovati. Když pak při třetím pokusu opětně adresáta nezastihl, zanechal dopis v obchodní místnosti dle § 166, když úředníci odepřeli potvrditi příjem. Rovněž lhůta daná v oznámení, že opětně bude doručováno, byla podle přesvědčení soudu přiměřená, ježto od prvního pokusu doručování do dne ponechání žaloby v obchodní místnosti uplynulo sedm dnů. Rekuršní soud prohlásil nález rozhodčího soudu Pražské burzy pro zboží a cenné papíry zmatečným. Důvody: Rekursní soud souhlasí sice s názorem soudu první stolice, že ve smyslu § 97 bursovních stanov mělo býti doručení žaloby předsevzato prostřednictvím okresního soudu v Košicích podle tam platných ustanovení uher. civil. řádu soud. z roku 1911, avšak dospěl ku přesvědčení, že doručení to se nestalo správně a přesně podle zákona. Předpis § 163 uher. civil. ř. obsahuje, jakž z jeho maďarského, německého a i slovenského textu s dostatek jasně vyplývá, ustanovení úplně obdobná předpisu § 106 c. ř. s. a vyžaduje tudíž, by v případě nepřítomnosti žalovaného bylo v bytě (v závodě) zanecháno pokud se týče osobám v §§ 158, 159 a 160 uh. c. ř. s. uvedeným předáno oznámení, rozuměj písemně, že v blíže udané době bude doručení opakováno. Tomu doručovací orgán v souzeném případě, jak ze svědecké výpovědi Jana N-a bezpečně vyplývá, nevyhověl, sděliv jen ústně přítomnému personálu, že za účelem doručení přijde po druhé, a tedy také ani určitou dobu nového doručení nestanovil. Doručení nestalo se tedy zákonným způsobem a je tudíž dána zmatečnost podle čl. XXIII čís. 4 uv. zák. k c. ř. s., takže rekursu bylo vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a to ze správných důvodů napadeného usnesení, k nimž vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodal ještě

toto:

Že § 163 osp. vyžaduje, by hned po prvním marném pokusu doručení bylo zanecháno písemné oznámení, že se doručovatel za účelem opětného doručení dostaví v přesně označené době, vyplývá ze slov »odovzdávajúc uvedomenie« a že »opätovne príde doručovať v čase okolnostiam primerane ustanovenom« (druhý odstavec) a ze slov »v čase v uvedomenie určenom« (třetí odstavec). Také názor dovolacího rekursu, že citace § 153 v prvním odstavci § 163 osp. znamená, že i doručení žalob je bez dalšího možné s plným účinkem také k ru-

kám obchodních pomocníků, jest mylný a odporuje ustanovení třetího odstavce § 163 osp., který doručení těmto osobám dopouští teprve, když doručovatel po marném prvním pokusu doručení zanechal v bytě neb obchodní místnosti oznámení, (odstavec druhý), a při opětném doručení zase nezastihne žalovaného v čase v uvědomění určeném. Tento postup doručujícím orgánem nebyl zachován a právem seznal rekursní soud, že se doručení nestalo zákonným způsobem, což zakládá zmatečnost podle čl. XXIII čís. 4 uvozovacího zákona k civilnímu řádu soudnímu.

Čís. 13263.

Potvrzením o správnosti protokolu o valné hromadě společenstva (podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.) není dotvrzena způsobem vžicím rejstříkový soud i skutečnost řádného svolání valné hromady.

Nejsou-li při opovědi doklady, že bylo při svolání valné hromady společenstva postupováno podle stanov, a má-li rejstříkový soud v tom směru pochybnosti, nemůže mu býti bráněno, by si, máje ovšem na zřeteli § 17 zák. čís. 100/1931, nevyžádal potřebné doklady.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, R I 1322/33.)

Rejstříkový soud vrátil opověď společenstva k doplnění, by bylo vykázáno řádné a včasné svolání valné hromady. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: K platnosti usnesení o změně stanov je vykázáno, že valná hromada byla podle stanov řádně a včas svolána, neboť soudu rejstříkovému náleží podle § 18 nař. čís. 71/73 ř. zák. zkoumati legálnost provedených voleb.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Po právní stránce posoudil rekursní soud věc v podstatě správně. Podle § 18 min. nař. ze dne 14. května 1873 čís. 71 ř. z. stačí sice k průkazu, že se valná hromada na něčem usnesla, předložení opisu protokolu o této valné hromadě, jehož správnost jest potvrzena firemním znamenáním družstva, jsou-li podpisy osob, znamenajících firmu, založeny v ověřené formě v rejstříkových spisech. Z uvedeného předpisu však ještě neplyne, že by tímto potvrzením byla doložena způsobem rejstříkový soud vžicím i skutečnost řádného svolání valné hromady. § 3 téhož ministerského nařízení ukládá rejstříkovému soudu, by zkoumal opovědi, vyhovují-li zákonným předpisům. Podle § 30 zákona ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák. má býti valná hromada svolána způsobem určeným stanovami. Nejsou-li tedy při opovědi doklady, že bylo vyhověno i tomuto předpisu a má-li rejstříkový soud pochybnosti o tom, zda při svolání valné hromady bylo postupováno podle stanov, nemůže mu

býti bráněno, by si příslušné doklady nevyžádal. Vždy však má míti na zřeteli ustanovení § 17 zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n., by zbytečnou pochybovačností a úzkostlivostí účastníkům nepůsobil škodu.

Čís. 13264.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

O »provoz« ve smyslu § 1 (1) zák. jde i tehdy, když síly určené k pohonu silostroje jsou v činnosti, aniž by se silostroj pohyboval. Přeruší-li autobus na chvíli v zastávce jízdu, by z něho cestující vystoupili nebo do něho nastoupili, nebyl tím jeho provoz přerušen.

Úraz cestujícího byl v příčinné souvislosti s vadnou povahou silostroje, chytil-li se cestující při vystupování vnější rukojeti a při tom byla ruka jeho poraněna přivíranými dveřmi.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, R I 1343/33.)

Žalobce, vystupuje na zastávce z autobusu, držel se zevnější rukojeti, při čemž byl poraněn přiraženými dveřmi. Žalobu o náhradu škody proti autobusové společnosti procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jest zjištěno, že autobus v době nehody stál na zastávce a že z něho a do něho vystupovali a nastupovali cestující a že žalobci se stal úraz při vystupování z autobusu. Jde tedy o to, zda úraz žalobcův byl přivoděn provozem silostroje, by došlo k přísnému ručení žalované majitelky autobusu podle § 1 aut. zák. Podle zprávy komise panské sněmovny ke druhé vládní předloze automobilového zákona byl zamítnut návrh učiněný v komisi, by slova »durch den Betrieb« byla nahrazena slovy »aus Anlass des Betriebes« »oder bei dem Betriebe«, a to proto, by ručení nastalo nepochybně i tehdy, když nejde o vlastní provoz, na př. když silostroj na veřejné cestě stojí v klidu, nebo když u silostroje na veřejné silnici v klidu stojícího stroj náhle praskne nebo je požárem zasažen. Z toho jest zřejmo, že o provoz silostroje jde tehdy, když síly k pohonu silostroje určené jsou v činnosti, aniž se silostroj pohyboval. Přeruší-li autobus na chvíli v zastávce jízdu, aby z něho cestující vystoupili, nebo do něho nastoupili, jakž tomu bylo v souzeném případě, nebyl tím jeho provoz, který jest posuzovati jako jednotný celek, přerušen. Odvolací soud tudíž nepochybil, uznáv, že autobus byl v souzeném případě v provozu. Aby došlo k přísnému ručení podle § 1 cit. zák., musí poškození neb úraz býti následkem provozu, musí býti v příčinné souvislosti s provozem, v souzeném případě v příčinné souvislosti s povahou silostroje. V tom směru bylo zjištěno, že železná hrana dveří do

prostoru pro řidiče zakrývá dveřmi lištu na 9 mm, jsou-li dveře přivřené, jestliže se však otevrou, nebo zavrou, jest vzdálenost mezi ostrou hranou dveří a rukojetí jen 25 mm, tedy něco více než tloušťka prstu, čímž jest možné, že ruka — otevře-li se trochu — jest sevřena zavíranými dveřmi. Poněvadž jest zjištěno, že se žalobce při vystupování vnější rukojeti chytil a při tom k úrazu přišel, a nebylo tvrzeno a prokázáno, že jest zakázáno rukojeti té se při sestupování z autobusu držeti, jest uznati, že žalobcův úraz jest v příčinné souvislosti s touto vadnou povahou silostroje.

Čís. 13265.

Návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění nároku, aby výživné uplatňované již dřívějším návrhem bylo přiměřeně zvýšeno vzhledem ke skutečnostem nově najevo vyšlým, z nichž se dovozuje, že tehdy vyměřené výživné neodpovídalo skutečným tehdejšími majetkovým poměrům výživou povinného (§ 49 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.), nelze, pokud jde o zvýšení výživného za dobu od podání prvního návrhu až do podání návrhu podle § 49 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n., zamítnouti z důvodu, že jde o výživné za dobu minulou, teprve nyní uplatňované.

Jsou-li tu podmínky § 379 ex. ř., lze k zajištění nároku uvedeného v § 5 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n. povolit prozatímní opatření podle předpisů §§ 379 a násl. ex. ř. bez časového omezení stanoveného v § 5 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, R I 29/34.)

Poručník nezl. nemanželského dítěte Josefa K-a v návrhu došlém na prvý soud dne 28. listopadu 1933 žádal, by na místě výživného měsíčních 150 Kč určeného usnesením ze dne 13. února 1929 byl nemanželský otec Jan D. uznán povinným platiti výživné 400 Kč měsíčně po dobu od 13. září 1928 do dokonání 6. roku věku nezl. Josefa K-a, dále 500 Kč odtud do dokonání 10. roku věku a 800 Kč od té doby do času, kdy nezl. Josef K. bude způsobilý sám se živiti, a navrhl, by k zajištění žádaného vyživovacího nároku nezl. Josefa K-a bylo povoleno zatímní opatření. Soud první stolice (poručenský soud) povolil prozatímní opatření a sice k zajištění dávek splatných do 30. listopadu 1934. Důvody: Ohrožená strana navrhla dne 26. listopadu 1933 zvýšení výživného, příslušejícího jí proti odpůrci Janu D-ovi, nemanželskému otci, ježto dosavadní výživné, určené usnesením tohoto soudu ze dne 13. února 1929 neodpovídá skutečným majetkovým poměrům nemanželského otce, a k zajištění tohoto svého nároku navrhla povolení zatímního opatření. Podle § 5 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n. může ten, kdo se domáhá, by soud stanovil nárok na výživné, výchovné nebo zaopatření nebo plnění z něho, navrhnouti proti nemanželskému otci k zajištění dávek, splatných v jednom roce, zatímní opatření podle § 379 a násl. ex. ř., aniž je mu třeba prokázati listinou pohledávku a

osvědčiti, že by se jinak dobytí dávek zmařilo nebo značně ztížilo. Rekurzní soud vyhověl rekursu nemanželského otce potud, že změnil napadené usnesení ohledně nároku tak, že se zatímní opatření ponechává v platnosti jen k zajištění nároku na výživu, výchovu a zaopatření ohrožené strany nezl. Josefa K-a přesahujícího měsíční částku 150 Kč splatného v době jednoho roku, tudíž pro měsíční částky další po 250 Kč ode dne návrhu, t. j. ode dne 28. listopadu 1933 do 20. července 1934 a od tohoto dne pro měsíční částky další po 350 Kč do dne 28. listopadu 1934, kdežto ohledně předchozích a vyšších nároků se návrh na prozatímní opatření zamítá. Důvody: Jde o zatímní opatření podle § 5 zák. ze dne 16. prosince 1930 čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931 a § 379 a násl. ex. ř., k jehož povolení (nařízení) ve smyslu § 50 zák. čís. 100/31 sb. z. a n. jest příslušný prvý soud jako soud poručenský, a není třeba, aby navrhovatel prokázal listinou pohledávku nezletilého dítěte a osvědčil, že by se jinak dobytí dávek zmařilo nebo značně ztížilo. Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 1061 sb. n. s. na tento případ nelze použít, ježto jest z roku 1921, kdy alimentárního zákona čís. 4/31 sb. z. a n. ještě nebylo. § 5 cit. zák. se vztahuje i na případ, kde se navrhuje zvýšení výživného, poněvadž nárok na vyšší výživné a plnění z něho nebyl dosud stanoven usnesením prvního soudu ze dne 13. února 1929, neboť jím byl stanoven výživovací nárok jen měsíčními částkami po 150 Kč. V zásadě tudíž prvý soud právem návrhu na zatímní opatření vyhověl; pochybil však, že v usnesení nijak neprecisoval nárok, pro nějž zatímní opatření povolil. Vyživovací příspěvky mohou podle své povahy býti určeny a tedy i zvýšeny jen pro budoucnost ode dne návrhu, t. j. ode dne 28. listopadu 1933, tedy nikoliv pro minulost ode dne 13. září 1928, proto zatímní opatření sloužící k jich zajištění na jeden rok může býti povoleno a nařízeno také jen ode dne návrhu za jeden rok, tedy na dobu ode dne 28. listopadu 1933 do dne 28. listopadu 1934 (viz § 1042 obč. zák.). Ježto nezl. Josef K. má v usnesení prvního soudu ze dne 13. února 1929 exekuční titul pro měsíční výživné po 150 Kč, může na základě tohoto exekučního titulu navrhnouti podle § 6 zák. čís. 4/31 sb. z. a n. exekuci k zajištění výživného po 150 Kč měsíčně, takže po rozumu § 379 prvý odstavec ex. ř. zatímní opatření ohledně vyživovacího nároku po 150 Kč měsíčně jest vyloučeno. Ostatně již usnesením prvního soudu ze dne 13. listopadu 1933 byla exekuce ta povolena. Poručník nenavrhoval ve svém návrhu ze dne 28. listopadu 1933 exekuci zajišťovací, nýbrž jen zatímní opatření, čímž jest prvý soud vázán. Dítě nezl. Josef K. se narodilo dne 20. července 1928, takže dnem 20. července 1934 dokončí šestý rok svého věku. Lze tedy povolit ve smyslu § 5 zák. čís. 4/31 sb. z. a n. zatímní opatření k zajištění dávek na výživném jen, pokud přesahují již dříve stanovené měsíční dávky po 150 Kč, splatných v době jednoho roku, tedy pro měsíční částky po 250 Kč ode dne 28. listopadu 1933 do dne 20. července 1934 a od toho dne pro měsíční dávky po 350 Kč do dne 28. listopadu 1934.

Nejvyšší soud změnil k dovolacímu rekursu nezl. dítěte napadené usnesení v ten rozum, že se prozatímní opatření povoluje i k zajištění nároků nezletilého Josefa K-a přesahujících měsíční částku 150

Kč, tudíž pro měsíční částky další po 250 Kč ode dne 13. září 1928 do dne 28. listopadu 1933, dále i k zajištění nároků v napadeném usnesení uvedených místo do 28. listopadu 1934 do 30. listopadu 1934, jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

Důvody:

Dovolací rekurs nejprve vytýká rekursnímu soudu, že, rozhoduje o návrhu na prozatímní opatření, rozhodl též o otázce hmotněprávní, zda je nárok nezletilého Josefa K-a na výživné za dobu od 13. září 1928 do 28. listopadu 1933 po právu. Slo ovšem o zajištění nároku na výživném, jak výslovně v návrhu jest uvedeno, ale nejde tu o nárok za dobu minulou, jak usoudil rekursní soud, nýbrž o návrh, aby výživné uplatňované již návrhem z 13. září 1928, bylo přiměřeně zvýšeno vzhledem ke skutečnostem nově najevo vyšlým, z nichž se dovozuje, že tehdy vyměřené výživné neodpovídalo skutečným tehdejšími majetkovým poměrům nemanželského otce (§ 49 zákona čís. 100/1931). O tomto návrhu bude soud rozhodovati a k zajištění těchto požadovaných částek jakožto zvýšení výživného jest navrhováno prozatímní opatření. Nejde tu proto o výživné za dobu minulou teprve nyní uplatňované, odůvodnění rekursního soudu v tomto směru nelze pokládati za správné, a navrhované prozatímní opatření jest tu stejně odůvodněno jako zabezpečení výživného za dobu od 28. listopadu 1933, a proto v této části bylo napadené usnesení změnit a návrhu vyhověti.

Pokud stěžovatel vytýká dále, že rekursní soud zamítl návrh na zajištění výživného pro dobu po dni 28. listopadu 1934, jest přihlédnouti k tomu, že usnesením prvního soudu bylo povoleno zatímní opatření jen k zajištění dávek splatných do 30. listopadu 1934 a že nebylo ani prvním soudem rozhodnuto o zajištění výživného pro dobu po 30. listopadu 1934 ani návrh v tomto směru nebyl žádným z obou nižších soudů zamítnut. Lze se proto zabývatí jen dobou od 28. do 30. listopadu 1934, kdežto, pokud jde o dobu po 30. listopadu 1934, bude věci stěžovatele, by učinil případný návrh u prvního soudu. Pokud jde o tuto dobu od 28. do 30. listopadu 1934, tedy o dobu přesahující čas jednoho roku uvedený v § 5 zákona čís. 4/31, jest návrh na zatímní opatření k zajištění nároku na výživné odůvodněn ve smyslu § 379 a násl. ex. ř., neboť nárok i ohrožení jeho jsou dostatečně osvědčeny obsahem poručenských spisů, což nebylo ani nemanželským otcem v rekursu napadáno. Poněvadž pak navrhovatel neobmezil svůj nárok na ustanovení § 5 zákona čís. 4/31 a žádal povšechně o povolení zatímního opatření k zajištění výživného pro budoucnost, nemá tu obmezení zatímního opatření na jeden rok ve smyslu § 5 (1) zák. č. 4/31 místo, a jest povoliti podle předpisů § 379 a násl. ex. ř. zatímní opatření bez tohoto časového obmezení, neboť ani obmezením výjimečně zajišťovací exekuce podle § 372 ex. ř. nebyla vyloučena možnost pro další výživné povoliti a tímni opatření, ježto jinak by pohledávky výživného, které zákon staví pod větší ochranu než jiné pohledávky, byly hůře opatřeny než každá

dosud nesplatná pohledávka z jiného právního důvodu (Gl. U. N. F. 7680). Tomu nevádí ani zvláštní předpis uvedeného § 5 (1), když jsou tu přísnější podmínky § 377 a násl. ex. ř.

Čís. 13266.

Odpuřčí nárok.

Žalobci odpuřčí žaloby náleží, by uvedl, ve kterých úkonech odporcových nebo dlužnickových spatřuje odporovatelné jednání, a nabídl o tom již v řízení před první stolicí důkazy.

Mimo konkurs, tedy i za vyrovnacího řízení dlužníka, lze odporovat vkladu zástavního práva pro pohledávku jen, šlo-li o předčasné splnění dosud nedospělého závazku nebo byli-li pletichami dlužnickovými jiný věřitel, mající dospělý nárok na knihovní zajištění, zdržen tak dlouho, až by dospěl nárok věřitele, jemuž by se poskytla výhoda vkladem jeho pohledávky do knih před oním věřitelem.

Pouhé vědomí o předluženosti nestačí k průkazu zkracovacího úmyslu.

Stav kriddy, stav nezpůsobilosti uspokojiti všechny věřitele, nestačí k odůvodnění odpuřčího nároku a úmyslu zkracovacího mimo konkurs.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 433/32.)

Žalovaní vedli k vydobytí peněžité pohledávky proti Karlu G-ovi exekuci na kupní cenu složenou za prodaný mlýn G-ův. Žalobce domáhal se nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že složená kupní cena měla být vydána jemu jakožto hypotekárnímu věřiteli Karla G-a. Žalovaní namítli, že se vklad zástavního práva žalobcova na nemovitosti Karla G-a jakož i úmluva, podle níž měl z kupní ceny býti zaplacen žalobce, staly v úmyslu zkrátiti žalované věřitele. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle § 226 c. ř. s. musí i žalobce i žalovaný nárok, jež ve sporu uplatňuje, tedy i nárok odpuřčí, substancovati. Musí uvést, ve kterých úkonech odporcových nebo dlužnickových spatřuje odporovatelné jednání, a nabídnouti o nich důkazy již v řízení před první stolicí (rozh. č. 3743 sb. n. s.). To, co bylo uvedeno teprve v odvolání nebo dovolání, jest novotou, k níž nelze přihlídnouti (§§ 482 a 504 druhý odstavec c. ř. s.). Žalovaní napadli v řízení před prvním soudem s hlediska odporovatelnosti jednání: a) v žalobní odpovědi vklad práva zástavního pro žalobcova úvěrovou pohledávku 60.000 Kč na mlýn Karla G-a, a b) v protokolu ze dne 24. června 1929 napadli úmluvu, podle níž měl dr. Karel L., zmocněnec žalobcův i G-ův, míti právo disponovati trhovou cenou 175.000 Kč složenou za G-ův mlýn manželky K-ovými Josefem a Otílím a podle níž měl z ní zaplatiti všechny hypotekární věřitele, jen ne žalované, v úmyslu tím zkrátiti žalované věřitele. Odpuřčí

nárok pod písm. a) proti žalobcovi zajištění vkladem práva zástavního odůvodnili žalovaní jednak tím, že vklad se stal ve stavu předluženosti G-ovy, jež byla známa žalobci i G-ovi, jednak poukazem, že žalobce patří mezi osoby G-ovi blízké, vyjmenované v § 4 odp. ř., a konečně tím, že prý dr. L. (nikoli žalobce) věděl, že jsou tu proti G-ovi ještě jiné pohledávky, věděl, že bylo proti němu zahájeno vyrovnací řízení a že žalovaní mají proti G-ovi pohledávku 12.000 Kč, z čehož žalovaní vyvozují, že poskytnutí zajištění žalobci na realitě G-a, jež jest osobou blízkou, jest jednostranným poskytnutím výhody blízkému věřiteli, takže ostatní věřitelé mají zůstat bez uspokojení, a že je proto odporovatelným. Žalovaní sice uvedli dále v žalobní odpovědi, že zástavní právo bylo vloženo žalobci jen na oko, aniž by nějaká pohledávka mu příslušela. O tomto jednání na oko nenabídl však žalovaní žádného důkazu a první soud uznal na základě spisů opatrovnických a důkazů svědeckých, že z této úvěrové pohledávky je po právu pohledávka 52.000 Kč, což nebylo již napadeno v řízení odvolacím, a jest proto pokládati úvěrovou pohledávku, zajištěnou právem zástavním pro žalobce na mlýně G-ově za jsoucí po právu. Když tomu tak, jest míti na zřeteli, že lze odporovati mimo konkurs vkladu práva zástavního za pohledávku tu do knihy pozemkové podle dosavadní judikatury nejvyššího soudu jen z dvojího důvodu, totiž, že by šlo o předčasné splnění dosud nedospělého závazku (věřiteli poskytnouti knihovní zajištění), nebo, že by pletichami dlužnickovými byl jiný věřitel, mající dospělý nárok na knihovní zajištění, zdržen tak dlouho, až by dospěl nárok věřitele, jemuž by se poskytla výhoda vkladem jeho pohledávky do knih před oním věřitelem (rozh. 3567, 4431 a 9813 a 3989 sb. n. s.). Něco podobného žalovaní v řízení před prvním soudem však nepřednesli. Mimo konkurs totiž neplatí, jak dovolatelé předpokládají, zásada stejnoměrného uspokojení všech věřitelů a proto nelze tu odporovati právním jednáním dlužnickovým jen pro nadržování, pokud se týče pro vědomí o nezpůsobilosti k placení nebo o předluženosti (rozh. 4546, 5793 sb. n. s.). Mimo konkurs znamená také za vyrovnacího řízení (§ 37 konk. ř.). Další podmínkou odporovatelnosti mimo konkurs jest, aby byl prokázán úmysl dlužníkův (G-ův) zkrátiti věřitele, neb aspoň jeho vědomí, že vytýkaným úkonem zkracuje věřitele (rozh. 5793 sb. n. s.), aby se prokázalo, že dlužník vědomí to měl anebo míti musil (§ 2 odp. ř.) Ze by tu však byla tato podmínka, žalovaní v řízení před prvním soudem rovněž neuvedli, nýbrž hleděli opodstatniti odpuřčí nárok pod písm. a) pouze poukazem, že G. poskytl žalobci zajištění jsa si vědom své předluženosti. Žalovaní přehlédli, že pouhé vědomí o předluženosti nestačí k průkazu zkracovacího úmyslu (rozh. 5793 sb. n. s.). Zda hypotekární zajištění žalobcovo bylo za tohoto stavu věci (mimo konkurs) na úkor jiným věřitelům dlužníka, zejména žalovaným, jest lhostejno (rozh. 5793 sb. n. s.). Přednes žalovaných v žalobní odpovědi, i kdyby by tak pravdivým, jak byl učiněn, nestačí tudíž k průkazu odpuřčího nároku žalovaných.

Odpuřčí nárok pod písm. b) opodstatňovali žalovaní v řízení před prvním soudem tím, že úmluva s dr. L-em znamená jednostrannou vý-

hodu zaplacených věřitelů a zřejmě zkrácení žalovaných ve stavu kridy a jest tudíž proti nim nicotnou. G-ův stav kridy byl prý znám jak dr. L-ovi, tak i žalobci i dr. W-ovi, zástupci K-ových, z vyrovnacího řízení. Ani tento odpůrčí nárok není však odůvodněn. Stav kridy, stav nezpůsobilosti uspokojití všechny věřitele, nestačí totiž k odůvodnění odpůrčího nároku a úmyslu zkracovacího mimo konkurs (rozh. 5793 sb. n. s.). O zkrácení žalovaných nelze mluvit již z toho důvodu, že, jakmile první soud uznal pravost a splatnost pohledávky žalobcovy a jakmile důsledkem toho žalování podlehl s námitkou odporovatelnosti proti žalobcovu vkladu práva zástavního na realitu G-ovu v pořadí před hypotekární pohledávkou žalovaných, která důsledkem poznámky zamýšleného a pak i provedení prodeje mlýnské reality G-ovy byla z pozemkové knihy vymazána, nelze již mluvit o zkrácení žalovaných napadeným ujednáním, že z trhové ceny mají dojíti uspokojení hypotekární věřitelé, neboť by, i kdyby nebylo došlo k tomuto assignačnímu ujednání, došel při rozvrhu nejvyššího podání docíleného v exekuční dražbě za mlýn G-ův, žalobce stejně částečného uspokojení své hypotekární pohledávky v pořadí přednějším než žalovaní, neboť žalobce má vloženo právo zástavní za svou úvěrovou pohledávku 60.000 Kč v pol. 154, a to v pořadí poznámky zadlužení C pol. 151, kdežto žalovaní si dali vložiti nyní již vymazané právo zástavní za svou pohledávku 11.500 Kč až v položce 159. Bylo by tedy i bez napadeného assignačního ujednání mezi G-em, žalobcem, dr. L-em a dr. W-em v zastoupení kupitelů K-ových marným uznání neúčinnosti zmíněné assignační úmluvy, když podle knihovního stavu by žalobce jako přednější hypotekární věřitel dosáhl uspokojení (byť i jen částečného) své pohledávky v pořadí přednějším, než žalovaní. Z tohoto důvodu bylo by též lhotejno, i kdyby byla hypotekární pohledávka žalobcovy vložena bývala v pořadí poznámky zamýšleného zadlužení v pol. 138, jak mylně za to měl odvolací soud, neboť na nemožnosti dřívějšího uspokojení pohledávky žalovaných by se bylo tím nic nezměnilo. Z toho vidno, že neobstojí ani námitka odpůrčí učiněná v protokolu ze dne 24. června 1929, poněvadž údaje, kterými byla opodstatněna v řízení před soudem první stolice, nikterak nestačí k naplnění zákonných podmínek odpůrčího nároku mimo konkurs — i když bylo před tím o jmění G-ově zahájeno vyrovnací řízení. K údajům pozdějším však hledětí nelze.

Cis. 13267.

Zmaření výminky smluvní stranou, která v případě jejího splnění by byla povinna k plnění, se rovná samému splnění výminky.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1304/32.)

Žalující vodostavební společnost domáhala se na žalované obci zaplacení za vypracování projektu skupinového vodního díla. Ve sporu šlo o to, zda žalobní nárok je promlčen. Žaloba byla zamítnuta s o u d y všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle zjištění nižších soudů objednala žalovaná obec u žalobkyně v roce 1919 projekt stavby společného vodovodu pro obec za podmínek uvedených v protokole o zasedání obecního výboru ze dne 29. září 1919; žalobkyně tuto objednávku přijala a měla projekt již v roce 1920 zhotovený; žalovaná obec usnesla se v zasedání výboru dne 20. října 1921, že od provedení projektu společného vodovodu upouští, načež starosta obce dopisem ze dne 22. října 1921 žalobkyni o tom uvědomil s podotknutím, že se obec vzdává tohoto projektu jí do té doby žalobkyní nedodaného a že tím veškeré závazky, jež by jí podáním projektu vznikly, zanikají. Podle zadávacích podmínek nepřislušel žalobkyni nárok na odměnu za zhotovený projekt, jestliže žalovaná obec stavbu vodovodu do tří let po dodání projektu provede a tuto stavbu žalobkyni zadá; kdyby obec do tří let stavbu zadala jinému podnikateli, měla obec žalobkyni zaplatiti určitou odměnu v podmínkách blíže stanovenou do tří dnů po onom zadání. Kdyby stavba do tří let provedena nebyla, byla obec povinna žalobkyni polovici této odměny zaplatiti do osmi dnů po zadání stavby jinému podnikateli, kdyby dodatečně po uplynutí tříleté lhůty stavba zadána byla jinému podniku, než podniku žalobkyně. Z toho, co dosud uvedeno, je patrné, že podle vůle stran úplata za objednané dílo měla jen tehdy býti vyloučena, kdyby žalující straně byla bývala též zadána stavba vodovodu podle jejího vypracovaného projektu. Jinak byla jen splatnost odměny co do výše přesně stanovené odsunuta, a to pokud jde o polovici odměny, do tří let po dodání projektu žalované obci, a pokud jde o druhou polovici, na tu dobu, až obec po uplynutí tří roků zadá stavbu jinému podnikateli. Posléze dotčené obmezení (dies incertus an, incertus quando) jest pokládati za výminku (§ 704 obč. zák.). V souzeném případě zmařila žalovaná obec sama splnění výminky tím, že od smlouvy upustila, přijetí projektu výslovně odepřela a prohlásila, že se nepokládá smlouvou nadále za vázanou. Takové jednostranné upouštění od smlouvy nebylo podle zákona přípustné, a přičilo by se to zřejmě zásadám poctivosti právních styků, kdyby objednaný takovým libovolným postupem objednatelovým mohl býti připraven o ovoce své námahy a práce. Hledíc k vykládacím pravidlům smluv podle § 914 obč. zák., jest míti za to, že takové zmaření výminky smluvní stranou, která v případě jejího splnění by byla povinna k plnění, se rovná samému splnění výminky (viz i rozhodnutí bývalého Vídeňského nejvyššího soudního dvoru z 3. března 1919, Rep. 234 Gl. U. n. F. XVII 6838; viz též sb. n. s. 1660) a proto se mohla žalobkyně po prohlášení obce ihned na ní domáhati zaplacení druhé polovice odměny a nemusila nadále čekat, až snad obec změni zamítavé stanovisko žalobkyni projevené, a projekt přece přijme a až snad se o zadání stavby usnese. Dospělost pohledávky nastala doručením dopisu ze dne 22. října 1921 žalující straně a promlčení nastalo podle § 1486 čís. 1 obč. zák. a § 1 zákona ze dne 26. března 1925 čís. 47 sb. z. a. n. dnem 1. dubna 1928. Jelikož žaloba podána byla teprve 17. května 1930, tedy dávno po uplynutí promlčecí doby, je opodstatněn závěr odvolacího soudu, že iu nastalo promlčení zažalované pohledávky.

Čís. 13268.

Pokud šlo o úmluvu ve smyslu § 39 zákona o letectví ze dne 8. července 1925, čís. 172 sb. z. a n., vylučující ručení podnikatele letecké dopravy za škodu.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1333/32.)

Žalobce byl těžce poraněn při nouzovém přistání letadla, v němž cestoval. Žalobní nárok na náhradu škody proti čsl. státní aerolinii uznal procesní soud první stolice důvodem po právu. Důvody: Ručení držitele letadla za škody z provozu letadla stanoví § 29 a násl. zák. ze dne 8. července 1925, čís. 172 sb. z. a n. Že by žalovaná strana byla zproštěna povinností k náhradě ve smyslu § 31 téhož zákona, nebylo tvrzeno. Ježto žalovaná provozuje dopravu osob po živnostensku a krom toho i za úplatu, ručí podle ustanovení § 32 odst. 1 a) cit. zákona. Použití posléze uvedeného ustanovení lze podle § 39 téhož zák. předem vyloučiti úmluvou. Žalovaná strana tvrdí, že podle všeobecných podmínek, s nimiž cestující zakoupením jízdenky projevuje souhlas, žalovaná neručí za škody cestujícího z podniknutí letu. Jest se proto, hledíc k ustanovení § 39 cit. zák., zabýváti otázkou, zda lze toto ustanovení všeobecných podmínek, jež podle tvrzení žalované jsou vyvěšeny ve všech prodejnách jízdenek aerolinie a na obalech jízdenek otištěny, že cestující zakoupením jízdenky projevuje souhlas, že čsl. stát. aerolinie neručí za škody, které by cestujícím z důvodu podniknutí letu z jakýchkoliv příčin povstaly, pokládati za úmluvu. Podle § 869 obč. zák. musí souhlas se smlouvou býti vyjádřen určitě a srozumitelně, jinak smlouva nevzniká. Podle § 863 obč. zák. lze vůli vyjádřiti též mlčky jednáním, jež v uvážení všech okolností nedávají rozumného důvodu k pochybnostem o vůli takové, a je ve směru tom přihlížeti k významu a účinku činů podle obyčejů a zvyklostí, které platí v poctivém obchodu. Krom toho jest podle § 914 obč. zák. přihlížeti k úmyslu stran. Z prokázaných skutkových okolností však nenabyl soud přesvědčení, že o vyloučení ručení žalované strany ve smyslu § 39 zákona ze dne 8. července 1925, čís. 172 sb. z. a n. vůbec mezi stranami došlo ke smlouvě, ježto pouhým zakoupením jízdenky cestující nedává na jevo vůbec žádný souhlas s vyloučením ručení a jeho jediným úmyslem je použití letadla jako dopravního prostředku. Pouhé uveřejnění všeobecných podmínek, v nichž je takové ustanovení, v prodejnách místnostech jízdenek a jich otištění na obalu jízdenky nenápadným drobným písmem, nestačí k uzavření smlouvy, nebyl-li cestující na toto ustanovení jinak výslovně upozorněn. Ostatně nebylo ani prokázáno, že v prodejně místnosti jízdenek, kde si žalobce lístek opatřil, t. j. v Čedoku, všeobecné podmínky byly tehdy vyvěšeny, a jest to naopak vyvráceno svědectvím G-ové. Neprokázala tedy strana žalovaná, že došlo k úmluvě podle § 39 cit. zákona, ručí podle § 32 odst. 1 a) a jest tedy právní důvod žalobního nároku opodstatněn. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. Důvody: Odvolací soud má za to, že žalobce, zakoupiv jízdní lístek a podržev ho, projevils dostatečně určitě souhlas s dopravními podmínkami žalované a že tím došlo mezi ním a žalovanou k uzavření smlouvy po rozumu § 39 zákona, kterou

zákonně ručení žalované bylo vyloučeno. Především je tu doznání žalobce, že častěji podobné cesty podnikal a dříve dokonce podepisoval písemný révers, jímž se nároku na náhradu škody v případě úrazu vzdával. Z toho plyne, že riskoval již dříve lety, ač věděl, že případný úraz jde na jeho nebezpečí, že věděl o jsoucnosti výluky ručení v onu dobu, kdy se reversy takové podepisovaly, a že pravděpodobně znal z dřívějších podobných cest i skutečnost dnes popíranou, že žalovaná podle svých dopravních podmínek ručení za úrazy takové nepřejímá, neboť není věrohodné, že si nikdy dříve nevšiml, co na jízdenkách po případě na připojeném k nim obalu je v tom směru uvedeno. Avšak, i kdyby tomu tak bylo, jde taková nevšímavost na jeho vrub a neprávem poukazuje k tomu, že dopravní podmínky neznal, že s nimi neprojevil souhlas a je ani nečetl. Cestování vzduchem není dnes ještě tak obvyklé a běžné, aby se mohlo uvěřiti, že se někdo k takové cestě rozhodne, aniž se předem informoval o podmínkách takové dopravy a neseznámil se s okolnostmi, za nichž se děje. Podle názoru odvolacího soudu není ani rozhodné, zda a kde po případě jak dopravní podmínky žalované strany byly vyvěšeny, neboť žalovaná strana stanovením svých dopravních podmínek dala na jevo vůli, jen za těchto podmínek cestující dopravovatí a je věcí každého jednotlivce, jenž se k tomuto způsobu dosud neobvyklého cestování rozhodne, by uvážil, zda podmínky ty mu vyhovují, po případě, aby se aspoň s nimi seznámil, než dopravní smlouvu se své strany uzavřel se žalovanou, která právem může předpokládati, že její dopravní podmínky zná, když si jízdenku u ní koupí a o jich speciální sdělení zvláště nepožádá. Pakliže dokonce na jízdence tyto podmínky jsou ještě zdůrazněny a cestující přes to jízdenku si podrží a nepožádá o zrušení dopravní smlouvy, jest zajisté právem za to míti, že aspoň dodatečně s nimi projevils souhlas, neboť jejich nedbání a dokonce jich nepřečtení je jednáním, které nelze u rozumného a normálního člověka předem předpokládati a schvalovati. Nelze souhlasiti se soudem první stolice, praví-li, že jediným úmyslem cestujícího při koupi jízdenky je použití letadla jako dopravního prostředku, neboť letadlo není dosud normálním dopravním prostředkem, u něhož by bylo lze předpokládati všeobecnou znalost dopravních podmínek v té míře, že by se zpravidla na ně nekladla zvláštní váha, jakž je tomu na př. u železnic, naopak jest tu spíše počítati s tím, že cestující právě na dopravní podmínky při uzavírání dopravní smlouvy myslí a přirozeně pak ale též nutno usuzovati z toho, že jízdenku koupil a ji podržel na dostatečně určité konkludentní jednání v tom smyslu, že s dopravními podmínkami souhlasí, ať již na základě předchozí informace, ať po jejich seznání z jízdenky samé. Poněvadž v souzeném případě je za to míti, že žalobce obsah dopravních podmínek znal, po případě, že se s nimi za normální pozornosti a opatrnosti průměrného člověka seznámil, ježto při nejmenším si je mohl přečísti na vydaném mu jízdním lístku, kde byly v řeči mu srozumitelně zřetelně uvedeny, pokud jde o vyloučení ručení za úraz hned pod čís. I., jest se právem domnívati, že s nimi souhlasil a že vznikla tedy úmluva zmíněná v § 39 cit. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V dovolání jde již jen o to, zda bylo v souzeném případě ručení žalované za škody vyloučeno úmluvou ve smyslu § 39 zákona ze dne 8. července 1925 čís. 172 sb. z. a n. Na tuto otázku právem odpověděl odvolací soud kladně. Není o tom pochybnosti, že mezi stranami byla uzavřena smlouva o dopravě tím, že si žalobce zakoupil jízdenku, která je v prvopisu připojena ke spisům. Že byla tato jízdenka zakoupena v kanceláři Čedoku, je nerozhodné. Protože smlouva vzniká souhlasnou vůlí stran a jejím projevem, je povinností obou stran, by jednak svou vůlí jasně a určitě projevily, jednak, aby se také o vůli druhé strany a o jejím projevu náležitě poučily. Žalobce nemůže se tedy dovolávat toho, že neznal obsahu jízdenky, ana byla listinou o smlouvě, která mu byla dokladem její existence i rozsahu jeho nároků. Na této jízdence je mimo jiné uvedeno »Dopravní podmínky na obálce«. Byla tedy obálka, pokud šlo o dopravní podmínky, nedílnou součástí jízdenky a věc se má tak, jakoby podmínky byly v samé jízdence. Na obálce je uveden »výťah z dopravních směrnic«, je v něm výslovně uvedeno, že zakoupením jízdenky přistupuje cestující na tyto podmínky dopravy a hned pod 1. je vyloučení ručební povinnosti za škody. Nelze tedy říci, že projev vůle žalované nebyl dosti jasný a určitý. Nebylo třeba upozorniti žalobce zvláště na to, že se musí informovati o podmínkách dopravní smlouvy, jmenovitě ve příčině případného ručení za škody, stačí, že žalobci byla vůle žalované, za jakých podmínek dopravní smlouvu nabízí a uzavírá, jasně a určitě projevována. Jde na jeho vrub; jestliže se o tento projev náležitě nestaral, a nesejde na tom, bylo-li v prodejně zvláště ještě na dopravní podmínky nebo na vyloučení ručební povinnosti upozorněno a měl-li žalobce možnost koupiti si jízdenku jen u Čedoku či také jinde. Soud procesní míní, že otištění dopravních podmínek na obalu jízdenky nestačí, protože prý se to stalo nenápadným drobným písmem. Ale z jízdenky i podle spojeného s ní obalu je patrné, že v podstatě (mimo nadpisy) je celý obsah jejich tištěn stejným písmem, které odpovídá rozměrům jízdenky a obalu. Nejde o odstavec, který by právě odlišnou úpravou, jmenovitě drobnějším písmem mohl poukazovati k menší důležitosti tohoto místa a který by pozornosti příjemce snadno mohl ujíti anebo ho mohl klamati. Tak tomu v souzeném případě není, protože tisk je celkem jasný a dobře čitelný, ať jde o vymezení práv cestujícího proti žalované nebo o jejich omezení. Pravdu má dovolací soud v tom, že doprava letadly není ještě tak rozšířená a běžná, že by se cestující vůbec nestaral o podmínky dopravy, jestliže se k dopravě letadlem rozhodne, jmenovitě jde-li o obchodníka, který zajisté není nezkušenou osobou; a právě ta okolnost, že žalobce dříve podpisoval revers a později nikoli, měla mu býti pohnutkou k tomu, aby se o otázkách ručební povinnosti náležitě informoval. Žalobce neprávem požaduje od žalované, aby jeho zájmům věnovala více pozornosti, než kolik by sám projevila, kdyby se o obsah jízdenky a obalu nestaral. Jak by se věc byla utvářila, kdy byl žalobce po zaplacení jízdného na podmínky nepřistoupil, netřeba řešiti.

Čís. 13269.

Zástupcem strany ve smyslu § 530 čís. 3 c. ř. s. jest rozuměti jen zástupce ve sporu, buď zákonného zástupce strany, nebo zástupce zmocněného, nikoliv však zástupce při právním jednání.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1399/32.)

Žalobu o obnovu řízení opíral žalobce mimo jiné o důvod podle § 530 čís. 3 c. ř. s., tvrdě, že se Š. dopustil podvodného jednání. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Dovolatel vytýká pod dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení (čís. 4 § 503 c. ř. s.) jako nesprávný právní názor odvolacího soudu, že předpis čís. 3 § 530 c. ř. s. má na mysli jen procesního zmocněnce, kterým v souzeném případě Antonín Š. nebyl, poněvadž zákon mluví jen o zástupci stran. Výtka není opodstatněna. Mluví-li zákon v § 530 čís. 3 c. ř. s. o zástupci strany, může se tím rozuměti jen zástupce ve sporu, buď zákonný zástupce strany, nebo zástupce zmocněný, jímž může býti advokát, nebo ve sporech, při nichž hodnota sporu není vyšší 2.000 Kč, každá svéprávná osoba (§ 29 c. ř. s.), nikoli zástupce při právním jednání. Žalobce před soudem prvé stolice netvrdil, že Antonín Š. byl jeho procesním zmocněncem, a opačně jeho tvrzení v dovolání je proto novotou (§ 504 c. ř. s.), již nelze dbáti, nehledíc ani k tomu, že v případě C II 730/28 nebyl by mohl býti procesním zmocněncem, poněvadž hodnota sporu byla vyšší 2.000 Kč (odstavec první § 29 c. ř. s.). Nebyl-li tedy Antonín Š. procesním zmocněncem dovolatelovým, nemůže tvrzené podvodné jednání Š-ovo opodstatniti důvod obnovy podle č. 3 § 503 c. ř. s. a neměl soud prvé stolice příčiny k postupu podle § 539 c. ř. s.

Čís. 13270.

Pojem třetí osoby ve smyslu § 875 obč. zák.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1405/32.)

Žaloba o plnění z rukojemské smlouvy byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pokud jde o právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), nelze dovolateli přisvědčiti. Jest sice pravda, že odvolací soud potvrdil první rozsudek, aniž se zabýval případem s hlediska předpisů o omylu, avšak,

i kdyby se tak stalo, nelze přijít k jinému výsledku. Nesporno jest, že rukojemskou smlouvu se žalovaným neuzavíral žalobce, nýbrž jeho zástupce Karel V., jenž, jak nesporno, jednal se žalovaným z vůle žalobcovy, an žalobce, jak nižší soudy zjistily, čekal na výsledek vyjednávání V-ova se žalovaným před jeho domem přes hodinu. Byl tedy Karel V. pomocníkem žalobcovým při vyjednávání. Nelze tudíž považovati Karla V-a při vyjednávání za osobu třetí po rozumu § 875 obč. zák., neboť jí jest jen osoba nesúčastněná (rozh. 6248 sb. n. s.), která nejedná za smluvníka z jeho vůle. Orgán použitý jedním smluvníkem při uzavírání smlouvy (zejména ku přijetí prohlášení vůle podstoupiti závazek) nelze považovati za »osobu třetí« již proto, že uvedeni v omyl se nestalo jménem smluvníkovým a podle zmocnění příkazcova. Stačí, že byl pachatel činným jako orgán, pomocník smluvníkův, předpokládajíc, že druhá smluvní strana, jež byla v omyl uvedena, nemohla projevy a sliby jednajícího orgánu podle obvyklého obchodního styku považovati za projevy svémocné, k nimž nebyl oprávněn. Při tom jest lhostejno, zda zprostředkující jednatel byl zmocněn k uzavření smlouvy, čili nic, neboť smlouva směřující k oklamání druhého jest neplatnou. Jest proto pokládati žalobce za původce omylu, ačkoliv nesprávné údaje neučinil sám, nýbrž jeho zástupce Karel V. Jest tedy omyl způsobený v žalovaném Karlem V-em, posuzovati tak, jakoby byl v něm vzbuzen býval žalobcem samým (§ 871 obč. zák.). Poněvadž se omyl týkal okolnosti, na niž se, jak první soud zjistil, hlavní váha kladla, totiž doby, na niž měl závazek rukojemský býti omezen, a byl tudíž omylem podstatným, nevznikl, — když je nižšími soudy zjištěno, že žalovaný neměl v úmyslu podstoupiti ručení časově neobmezené, nýbrž se zavázal ručiti jen na dobu 2 až 3 týdnů, — žalovanému podpisem rukojemského prohlášení závazek časově obsáhlejší nežli třineďelní, i když písemný obsah prohlášení nasvědčuje rukojemství až do úplného zaplacení dluhu.

Čís. 13271.

Cihly vyrobené v propachtované cihelně jsou plody propachtované nemovitosti, k nimž propachtovatelům přísluší zákonné právo zástavní.

Tím, že pachtýř cihly prodal, zákonné zástavní právo propachtovatele o sobě nezaniklo. »Odstraněním« ve smyslu § 1101 obč. zák. lze rozuměti jen skutečné (nikoliv právní) přerušení spojitosti věci, k nimž pronajímateli (propachtovateli) přísluší zákonné právo zástavní, s věcí pronajatou (propachtovanou). Nedošlo-li k »odstranění«, jest pro trvání zákonného zástavního práva nerozhodné, zda kupitel o něm věděl, čili nic.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1421/32.)

K vydobytí dlužného pachtovného za propachtovanou cihelnu vedli propachtovatelé proti pachtýři Jaroslavu V-ovi exekuci zabavením 30.000 cihel uložených v cihelně. Žalobou proti vymáhajícím věřitelům domáhal se žalobce František B. nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že zabavené cihly jsou jeho vlastnictvím. Procesní soud prvé stolice uznal

podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Spisy jest zjištěno, že exekuce byla povolena k vydobytí nájemného z cihelny, pronajaté Jaroslavu V-ovi za ročních 1500 Kč, a to nájemného za léta 1929 a 1930 a za prvé 4 měsíce v roce 1931 úhrnem 3500 Kč, a že k jeho zjištění podle § 1101 obč. zák. bylo před tím provedeno dne 22. dubna 1930 zájemné popsání svršků, a to právě oněch 30.000 kusů vypálených cihel. Pronajímatelům však propůjčeno jest v § 1101 obč. zák. zákonné zástavní právo, jež vzniká již vnesením svršků. V souzeném případě vzniklo tedy zákonné zástavní právo již vyrobením cihel a pro jeho vznik a uplatnění jest zcela nerozhodné, kdy bylo vykonáno zájemné popsání a exekuční zabavení. Zájemné popsání má jen ten význam, že se jím zjišťuje, které věci jsou tímto právem zatíženy, a že se jím toto právo chrání proti odstranění vnesených svršků a, poněvadž zájemným popsáním zákonné právo zástavní jest přesně zjištěno, lze na základě exekučního titulu ihned přímo žádati o povolení prodeje vnesených svršků podle § 264 ex. ř., aniž třeba předchozího exekučního zabavení. Bylo-li přes to uplatňováno řízením exekučním, nepozbývá tím hmotněprávní povahy podle § 1101 obč. zák. a pronajímateli přísluší právo žádati uspokojení činžovní pohledávky podle doby vzniku zákonného zástavního práva (srov. rozh. čís. 5199 sb. n. s.). Vnesené svršky ručí nejen za činži v době vnesení splatnou, nýbrž i za příští činži pro dobu, vzhledem ku které nájemní poměr jest již platně založen (rozh. čís. 7819 sb. n. s.), tedy v souzeném případě i za dobu po tvrzeném prodeji cihel až do skončení nájemního poměru. Prvý soud vyhověl žalobě podle § 37 ex. ř. právě z důvodu, že prodej a předání cihel žalobci považuje za prokázaný a exekuci zabavením těchto cihel vzhledem k vlastnickému právu žalobcovu za nepřipustnou. Avšak názor ten jest nesprávný, neboť exekuční zabavení na hmotněprávních účincích zákonného práva zástavního podle § 1101 obč. zák. nemohlo nic změnit, ježto, jak bylo vyloženo, vzniká již vnesením svršků a, by bylo uplatňováno v řízení exekučním, není nutné, poněvadž o prodej může býti žádáno již na základě zájemního popsání, ovšem po průkazu řádného exekučního titulu (§§ 1, 7 ex. ř.) a, stalo-li se přes to exekuční zabavení, nic se tím na hmotněprávních účincích tohoto zákonného zástavního práva nezměnilo. Jen odstranění vnesených svršků z najatých místností před jejich zájemným popsáním má za následek zánik zákonného práva zástavního. O odstranění lze však mluvit, jsou-li vnesené svršky z najatých místností vzaty a na jiné místo přeneseny. Pro tento výklad svědčí nejen doslov (odstranění), nýbrž i smysl a účel ustanovení § 1101 obč. zák. Tedy jen hmotné odstranění svršků před jejich zájemným popsáním má v zápětí zánik zákonného práva zástavního, nikoliv právní dispozice s těmito svršky, jejich prodej. Výklad, že odstraněním rozumí se právní dispozice se vnesenými svršky, není možný, poněvadž by se tím ustanovení § 1101 obč. zák. stalo pro pronajímatele bezcenným, kdyby jeho právo prodejem svršků mohlo býti zrušeno. Soud odvolací jest tedy názoru, že prodej cihel, i kdyby se byl stal, a žalobce práva vlastnického k nim byl nabyt, nemohl na hmotněprávních účincích již trvajících práva zástavního nic změnit, jako nemohlo na nich nic změnit později exe-

kuční zabavení, a že tedy žalobce, i kdyby se byl stal vlastníkem cihel, musí trpěti jejich prodej, a exekuce není přípustná. Jest se ještě zmíniti o tvrzení strany žalující, že V. žalobci nikdy nesdělil, že dluhuje nájemně. Avšak ze smlouvy ze dne 15. prosince 1930 jest vidno, že žalobci bylo známo, že V. má ještě jiné dluhy, poněvadž do smlouvy jest pojat závazek Jaroslava V-a, že nebude používatí cihel k úhradě jiných svých dluhů, pokud Františku B-ovi nevyrovná. Již z toho mohl žalobce čerpati podezření, že V. může dluhovatí nájemně, o čemž ostatně se mohl u pronajímatele přesvědčiti, a nelze ho považovatí za bezelstného vzhledem k zákonnému zástavnímu právu nabytému pro dlužné nájemné (§ 367, 368, 466 obč. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce odvolací soud správně věc posoudil. Exekucí, jejíž nepřipustnost žalobce uplatňuje žalobou, vymáhají žalovaní proti Jaroslavu V-ovi zaplacení vykonatelné pohledávky na dlužném pachtovním za pacht cihelny. Žalobce podle § 37 ex. ř. vylučuje z této exekuce zabavených 30.000 kusů cihel v cihelně uložených. Správně usoudil odvolací soud, že jde tu o plody propachtované nemovitosti podle § 1101 obč. zák., k nimž žalovaným jako propachtovatelům přísluší zákonné právo zástavní. Toto zákonné zástavní právo vzniklo vyrobem cihel a zaniklo by podle jasného doslovu § 1101 obč. zák. teprve odstraněním cihel z propachtované nemovitosti, což se nestalo. Tím, že pachtýř prodal cihly žalobci, zákonné zástavní právo propachtovatelů nezaniklo, neboť »odstraněním« ve smyslu § 1101 obč. zák. lze rozuměti jen skutečné (nikoli právní) přerušení spojitosti věcí, k nimž pronajímateli (propachtovateli) přísluší zákonné právo zástavní s věcí pronajatou (propachtovanou). Proto jest nerozhodné, zda žalobce jako kupitel o tomto zákonném zástavním právu věděl. Exekucí, o níž jde, jest uplatňováno právě toto zástavní právo; a proto nemá žalobce ku předmětu exekuce dotknutému práva, které by nedopouštělo výkonu exekuce (§ 37 ex. ř.). Zákonné zástavní právo vymáhajících věřitelů trvá, i když žalobce, jak tvrdí, nabytí vlastnického práva k zabaveným cihlám, neboť cihly ty patřily pachtýři, který je vyrobil, byly zřízeny zákonným zástavním právem a pachtýř nemohl na kupitele přenéstí více práva, než sám měl, a proto zákonné zástavní právo nezaniklo tímto majetkovým převodem, any cihly jím zatížené nebyly odstraněny z propachtované nemovitosti. Rozhodnutí čís. 6689 sb. n. s., jehož žalobce se dovolává, se nehodí na souzený případ, poněvadž tam nešlo o zákonné zástavní právo propachtovatele, jako zde.

Čís. 13272.

Zaplátila-li pojišťovna pojistníku pojistnou hodnotu za věc poškozenou zaviněním třetího, plnila materielně i formálně vlastní dluh, nikoliv dluh cizí, a nejde o případy §§ 1358 a 1422 obč. zák.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1618/32.)

Žalující pojišťovna odůvodňovala nárok na náhradu škody proti žalovanému tím, že žalovaný nechal dne 3. března 1930 státi svého dovozu zapřaženého koně bez dozoru před hostincem v D., že se jeho kůň při přiblížení auta Josefa K-a splašil, což vedlo k poškození auta a k poranění osob v něm sedících, že žalovaný byl odsouzen pro přestupek § 430 tr. zák., že tedy jest povinen nahraditi škodu a že dle § 62 zákona o smlouvě pojišťovací přechází pojištěncův nárok na náhradu škody na pojišťovatele, nahradil-li pojištěnci škodu, což žalující strana také učinila a nahradila Josefu K-ovi škodu ze zavinění žalovaného. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok z polovice důvodem po právu. Odvolací soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud změnil rozsudek prvního soudu a zamítl žalobu, poněvadž nejsou splněny předpoklady §§ 1358 a 1422 obč. zák., a žalobkyni tudíž schází aktivní legitimace ke sporu. Nehledíc ani k tomu, zda jde o změnu žaloby podle § 235 c. ř. s., či jen o právní posouzení věci, jest názor odvolacího soudu správný. Neboť, zaplatila-li žalující pojišťovna pojistníku Josefu K-ovi pojistnou hodnotu za poškození jeho auta, prý zaviněním žalovaného Augusta M-a, plnila materielně a formálně svůj dluh, nikoliv materielně cizí a formálně vlastní dluh, poněvadž tím splnila svůj závazek z pojišťovací smlouvy. Mylný jest názor dovolatelky, že jde materielně o cizí dluh, ježto prý k tomu byla nucena, a že tím splnila svůj závazek z pojišťovací smlouvy. Mylný jest názor k tomu byla nucena, jest rozhodující pro otázku, zda jde o materielně cizí či vlastní dluh. Pojistná smlouva ukládá žalobkyni podle § 1288 obč. zák. nahraditi škodu podle pojišťovacích podmínek, kterou pojistník utrpěl bez svého zavinění. Tuto škodu byla povinna nahraditi bez ohledu k tomu, zda třetí osobu stihá povinnost k náhradě škody z důvodu zavinění, neboť pojišťovna by byla povinna nahraditi škodu i kdyby ji nebyl zavinil žalovaný, jen když zavinění nestihá pojistníka. Nebylo tudíž její placení v žádném vztahu k zavinění žalovaného a platila jen proto, že k tomu byla smlouvou s pojistníkem zavázána. Zbytečně poukazuje dovolatelka v dovolání na písemnictví, neboť v žádném z uvedených děl se neřeší otázka a netvrdí se, že placením pojistné hodnoty, platí pojišťovna jen formálně svůj, materielně však cizí dluh, ba naopak svědčí zmíněná díla pro správnost hořejšího názoru. Nenašlo tedy postoupení pohledávky ze zákona podle § 1358 obč. zák. a § 1422 obč. zák. tu nepřichází v úvahu, ježto, jak již bylo řečeno, platila pojišťovna formálně i materielně svůj dluh. Nelze proto ani dovozovati, že pojišťovna platila za žalovaného a v úmyslu zavázati ho k náhradě placeného (§ 1042 obč. zák.), nanejvýš, ano to ani v první stolici netvrdila, ač to patří ke skutkové podstatě § 1042 obč. zák. A že by úmysl zavazující plynul již z toho, že pojišťovna placením pojistné hodnoty pojistníku nechtěla učiniti dar žalovanému, nelze uznati, poněvadž plnila pojistníku svůj smluvní závazek, jenž se žalovaného nijak netýká.

Čís. 13273.

Byla-li při jednotné pohledávce ze zápůjčky, jejímž příslušenstvím jsou úroky a útraty soudního řízení, pro část útrat zahájena samostatná exekuce a také k vydobytí jistiny s příslušenstvím byly povoleny dvě exekuce, byla jednotná jinak pohledávka rozložena v několik položek, jež mají se zřetelem k vedeným exekucím určitou samostatnost s hospodářského hlediska a jest tu obdobně použití předpisu §§ 1415 a 1416 obč. zák.

Částka vymáhaná exekucí, v níž je dražba ustanovena již na blízky den, jest pro dlužníka tíživějším dluhem než částky, u nichž mu zatím dražba bezprostředně nehrozí, třebaže tu jde o pohledávky záručitelné, kdežto částka, ohledně níž hrozí dražba, jest bezúročná.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1963/32.)

Žalobci dluhovali žalované firmě ze zápůjčky. K vydobytí části útrat z této pohledávky byla povolena žalované firmě exekuce E 1058/31. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci nepřipustnosti této exekuce, tvrdíce, že žádali žalovanou, aby peníze splacené na pohledávku žalované byly nejprve zúčtovány na útraty. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Podle § 1415 obč. zák. má dlužník právo, ale jen s přivolením věřitele, označiti, na který ze svých dluhů u téhož věřitele, plat činí. Ve sporu nebylo prokázáno, že věřitel projevil souhlas s dlužníkovým návrhem. Strana žalující vyvozuje sice věřitelův souhlas z toho, že týž neodmítnul návrh povinné strany o použití úplaty předem na útraty sporu a exekuci, a že neučinil tak ihned po dojití dopisu ze dne 9. listopadu 1931, a naopak přijetím plnění souhlas mlčky projevil. Vývody tyto o mlčky projeveném souhlasu strany žalované nelze uznati za správné, neboť na straně žalované firmy nebyla povinnost k okamžitému vyjádření se o navrženém způsobu placení vykonatelných již pohledávek, a nelze straně žalované vytýkati, že opomenula žalobcům ihned oznámiti, že s navrhovaným způsobem placení není srozuměna, a neměla též povinnost zrušiti podle přání žalobců exekuci povolenou k vydobytí útrat. V podstatě šlo o jedinou pohledávku ze zápůjčky, ale vzhledem k tomu, že ve sporu o 40.000 Kč použili žalobci veškerých opravných prostředků, vznikla další pohledávka útratová pozdějšími exekučními tituly. Správně dovolává se napadený rozsudek předpisu § 1416 obč. zák., a uznává pohledávku na jistinu 40.000 Kč s 6% úroky za obtížnější, než pohledávku útrat, která sice podle pozdějších exekučních titulů jest také vykonatelnou jako jistinná, ale není záručitelná. Okolnost, že v době uplatňování útratového nároku byla právě odložena následkem vylučovací žaloby uhražovací exekuce k vydobytí jistiny 40.000 Kč, kdežto pro pohledávku útratovou zahájena byla jiná exekuce, není dokladem, že pohledávka útratová byla pro dlužníky tíživější, neboť ve skutečnosti při útratové pohledávce šlo jen o příslušenství původní jistinné pohledávky 40.000 Kč.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Je sice správné, že v právním smyslu jde o jedinou pohledávku ze zápůjčky, jejímž příslušenstvím jsou úroky a útraty soudního řízení. Než tím, že pro část útrat zavedena byla samostatná exekuce E 1058/31 a že také k vydobytí jistiny s příslušenstvím mimo exekuci E 133/31 a že také k vydobytí jistiny s příslušenstvím mimo exekuci E 1113/31, byla ona jednotná jinak provedena ještě další exekuce E 1113/31, byla ona jednotná jinak pohledávka ve skutečnosti rozložena v několik položek, jež měly se zřetelem k vedeným exekucím určitou samostatnost s hospodářského hlediska, takže jest připustiti obdobně použití předpisů § 1415 a 1416 obč. zák. Není o tom sporu, že žalobci jako dlužníci prostřednictvím svého právního zástupce projevili vůli, že z jejich plnění má býti předem uhrazena ona část útrat ve výši 3.930 Kč s přísl., pro kterou povolena byla samostatná exekuce pod čj. E 1058/31. Nechtěla-li žalovaná strana tuto nabídku přijmouti a mínala-li jí odporovati, byla povinna, by se zachovala podle zásady vyslovené v § 1416 obč. zák. Protože pak ovšem již všechny položky byly splatné a vymáhané, měla si ve smyslu uvedeného § uhraditi onu částku v první řadě, která byla pro žalující dlužníky nejobtížnější. To však byla právě částka vymáhaná exekucí E 1058/31, v níž podle vlastního přednesu žalované byla dražba ustanovena již na den 13. listopadu 1931. Tento dluh byl proto pro žalobce tíživější než ony částky, u kterých jim zatím dražba bezprostředně nehrozila, třeba že tu šlo o pohledávku bezúročnou, kdežto jistinná pohledávka byla záručitelná. Pro posouzení těchto otázek nebylo sice prohlášení dlužníků jedině směrodatné, ale přece neměla je žalovaná ponechati bez povšimnutí, když z něho vyplývalo, že dlužníkům na uhrazení této částky záleží a že právě ji považují za tíživější. Protože není o tom sporu, že zúčtovanou částkou uhrazeny byly nejen úroky, nýbrž že zůstala ještě část převyšující pohledávku vymáhanou exekucí E 1058/31 i s jejím příslušenstvím, jest nárok touto exekucí vymáhaný uznati ve smyslu § 1416 obč. zák. za zaniklý a bylo žalobě vyhověti.

Čís. 13274.

Ani v pracovních sporech podle zákona ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n., nejsou novoty v dovolacím řízení přípustné.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 1148/33.)

Pracovní soud uznal podle žaloby o zaplacení 10.000 Kč. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaný namítal v odvolacím řízení, že částka 10.000 Kč (původní kauce) po ukončení služebního poměru a uzavření kapitál, a to podle do podniku žalovaného vložena jako provozovací kapitál, a to podle

vůle žalobkyně jako věno. Touto námitkou obíral se odvolací soud a vyvrátil její opodstatněnost, protože tu nelze mluvit o odporu se spisy. Snaží-li se žalovaný v dovolání uplatňovati, že žalobkyně onu částku žalovanému k umožnění provozu trafiky zapůjčila, jde o novotu v dovolacím řízení nepřipustnou (§ 482/2 a 513 c. ř. s.), při čemž jest připomenouti, že v pracovních sporech podle zákona ze 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n. jsou novoty sice přípustné s obmezením odst. (3) § 33 zák. č. 131/1931 v odvolacím řízení (arg. slova »projednávali se věc před odvolacím soudem znovu«), ale nejsou přípustné v dovolání (§ 34 odst. (4) cit. zák.).

Čís. 13275.

Nelze předpokládati, že došlo k uzavření služební smlouvy mezi rodiči a dětmi již tím, že tyto oněm konaly práce, nýbrž jest třeba prokázati, že se taková úmluva ať výslovně ať mlčky stala. Z toho, že dcera konala otcí zemědělské práce, nelze o sobě dovoditi, že mezi nimi došlo aspoň mlčky ke služební smlouvě nebo vůbec ke smlouvě o konání prací za plat.

Domněnka § 2 (1) vyživ. zákona ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931, neplatí, jde-li jen o nárok dítěte proti otcí na odměnu za konané služby.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 2324/33.)

Žalobkyně domáhala se na svém otcí zaplacení odměny za práce, jež prý mu konala. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně uplatňuje dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. a vytýká právní mylnost názoru odvolacího soudu, že v souzeném případě nebylo prokázáno, že mezi stranami došlo ke služební smlouvě, a že platí domněnka, že mezi rodiči a dětmi nebyla ujednána odměna. Žalobkyně má za to, že došlo ke služební smlouvě mezi stranami a že má proto podle § 1152 obč. zák. nárok na přiměřenou odměnu. Leč odvolací soud v souhlasu s judikaturou nejvyššího soudu (srov. rozh. čís. 450, 7073, 8544 sb. n. s.) správně dolíčil, že nelze předpokládati, že došlo k uzavření služební smlouvy mezi rodiči a dětmi, i když tyto oněm konaly práce, nýbrž že jest třeba prokázati, že taková úmluva ať výslovně, ať mlčky se stala, a právem usoudil, že z pouhé okolnosti, že žalobkyně konala žalovanému, svému otcí, zemědělské práce, nelze dovoditi, že mezi stranami došlo aspoň mlčky ke smlouvě služební nebo vůbec ke smlouvě o konání prací za plat. Dovolatelka sama uznává, že onen názor odvolacího soudu odpovídá judikatuře nejvyššího soudu, míní však, že se nelze nadále řídit touto judikaturou vzhledem k vyživovacímu zákonu (ze dne 16. prosince 1930, čís. 4/1931 sb. z. a n.),

jenž prý předpokládá úmluvy o odměně mezi blízkými osobami a stihá jich obcházení trestně. Dovolatelka má tu patrně na mysli ustanovení § 2 cit. zák. Leč, jak z doslovu odstavce (1) tohoto paragrafu plyne, platí domněnka, že byla smluvna mzda nebo odměna za práce nebo služby konané osobě blízké, jen tehdy, porušuje-li osoba, konající práce nebo služby osobě blízké, povinnost uvedenou v § 1, totiž právní závazek vyživovati, vychovávat nebo zaopatřiti jiného. Nebyl-li tento právní závazek porušen, domněnka § 2 (1) neplatí. V souzeném případě však nejde vůbec o porušení vyživovací povinnosti a nehodí se sem proto domněnka § 2 (1), již by se ostatně mohla dovolávati jen osoba třetí, jejíž vyživovací nárok byl porušen.

Čís. 13276.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Byla-li ve směnečné adrese uvedena přesná adresa příjemce, při protestu však, jenž byl prováděn ve lhůtě stanovené směnečným zákonem, se ukázalo, že příjemce v udaném bytu již nebyl, nelze říci, že nebylo vyhověno požadavku § 98 (3) směn. zák., nebylo-li další pátrání po jeho novém bytu již možné z důvodů spočívajících v jiných okolnostech než v osobě věřitele neb úředního orgánu pověřeného protestací.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv I 67/34.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný výstavce mimo jiné, že směnka nebyla nikomu presentována, ježto příjemce Otto G. v Praze nikdy nebydlel a tudíž mu tam nemohla býti směnka platně presentována, aniž pro neplacení protestována. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Presentace směnky se stala v bydlíšti příjemcově. Za bydlíště příjemcovo jest považovati podle § 3 čís. 7 směn. zák. místo uvedené u osoby směnečníka. To bylo Praha II., Panská 8. Tam však příjemce směnky nebyl. Nemožnost vypátrati jeho obydlí pokládati jest za zjištěnu, ježto dotaz na policejním ředitelství zůstal bezvýsledný a okolnost ta byla i v protestu poznamenána (§ 98 poslední odstavec sm. zák.). Byla tudíž směnka platně presentována a protestována. Odvolací soud směnečný platební příkaz zrušil. Důvody: Soud odvolací seznal z protestu, že směnka notářem na požádání banky byla předložena ku placení příjemci směnky Otto G-ovi v udané adrese směnečné, t. j. v Praze II., Panská ul. č. 8, ale bezvýsledně; notář totiž se dověděl na místě samém, že G. přesídlil neznámo kam. Proto se notář k vůli správné adrese odebral na policejní ředitelství, kde již bylo uzavřeno. Z tohoto protestu tedy vyplývá, že notář dotaz na policejním ředitelství nečinil, ježto bylo již zavřeno. Podle odst. (3) § 98 směn. zák. jest pokládati nemožnost vypátrati obydlí teprve tehdy za zjištěnou, zůstal-li bezvýsledným dotaz veřejného

notáře u státního úřadu politického a okolnost ta byla v protestu poznamenána. Z tohoto ustanovení jakož i z poznámek profesora Dr. Roučka k tomuto ustanovení v komentovaném vydání směn. zák. z roku 1928 jasně vychází na jevo, že se dotaz notářem státi musí. Nestačí podle názoru odvolacího soudu, by notář v posledním takřka okamžiku úkol předsevzal a na případné zjištění neznámého obydlí neměl již čas. Poněvadž dotaz se nestal, jak vychází na jevo z protestu, nebyl splněn předpoklad citovaného zákonného ustanovení a nelze také nemožnost vypátrati obydlí pokládati za zjištěnou, důsledkem toho také protest se nestal řádně. Ježto směnečná žaloba směřuje proti výstavci směnky, ježto protest se proti příjemci této směnky nestal, nastala podle § 37 směn. zák. ztráta práva směnečného proti výstavci.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu k případnému dalšímu jednání a novému rozhodnutí.

Důvody:

V § 98 odst. (3) směn. zák. stanoví zákon sice povinnost orgánů protestací pověřených pátrati po případě po obchodní místnosti neb obydlí směnečného dlužníka dotazem u policejního úřadu. Než povinnost tato nastává tam, kde je toho podle povahy případu potřeba a kde je to také možné. V souzeném případě byla však přesná adresa příjemcova uvedena ve směnečné adrese. Ze směnky nevyplývalo tedy, že bylo třeba pátrati po obchodní místnosti nebo bytu dlužníkově, jak by tomu bylo, kdyby v adrese bylo uvedeno, jak se pravidelně stává, jen jméno místa, bez bližšího udání, a kde by obchodní místnost neb obydlí musilo býti teprve vypátráno. Nebylo proto závadou, že se protest neprováděl dříve, byla-li jen zachována doba směnečným zákonem stanovená. Správnost adresy také co do bytu je kryta podpisem příjemcovým, jenž podle směnky měl míti na tomto místě v den splatnosti, po případě protestu, pohotově valutu pro směnečného věřitele. Ukázalo-li se za těchto okolností, že příjemce v udaném bytě již nebyl a nebylo-li pak ještě k tomu další pátrání po jeho novém bytě už možné z důvodů spočívajících v jiných okolnostech než v osobě věřitele neb úředního orgánu protestací pověřeného, nelze říci, že nebylo vyhověno požadavkům § 98 odst. (3) směn. zákona a že z této příčiny byl ve smyslu § 37 směn. zákona vyloučen postih směnečného věřitele na výstavce pro neplacení.

Čís. 13277.

Názor, že vládním nařízením ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., nejsou chráněni pachtýři větších hospodářských celků, hospodařili na více než 250 ha vůbec, ať již v tomto souhrnu jsou z části pozemky vlastní nebo pozemky pachtované od několika osob, — neodporuje zákonu ve smyslu § 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, R II 16/34.)

Návrh pachtýře, spolku cukrovarů, na úpravu pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., soud první stolice zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Prvý soud rozhodl, že navrhovatelce nepřísluší nárok na úpravu pachtu podle vládního nařízení čís. 164/33, poněvadž má celkem v pachtu více pozemků než 250 ha. Jest přisvědčiti vývodům rekursu, který navrhovatelka proti tomuto usnesení podala, že z doslovu § 7 cit. vládn. nař. nelze vyvoditi, že se nejvyšší výměra 250 ha pachtovaných pozemků vztahuje na veškeré spachtované pozemky, na nichž navrhovatel hospodaří, ať již je propachtovatelem odpůrce neb osoby jiné. Avšak podle doslovu § 7, zejména jeho úvodních slov, lze právem vyvozovati, že toto ustanovení není předpisem samostatným odlišného obsahu a dosahu od ustanovení předešlých, naopak jest za to míti, že případ, na něž se vztahuje § 7, jest jen jednou eventualitou z řady, o nichž pojednává § 6, a že § 7 stanoví nejvyšší možnou výměru spachtovaných pozemků, do které vládní nařízení pachtýři přiznává dobrodlní úpravy pachtovného. Duch tohoto zákonného nařízení také vyžaduje, by nebyli chráněni pachtýři větších hospodářských celků, hospodařili-li na více než 250 ha vůbec, ať již jsou to v souhrnu z části pozemky vlastní nebo pozemky vypachtované od několika osob. Tak také se vyslovují motivy k cit. vládnímu nařízení (srovnej také čl. Dr. H. Fuchse, Juristenzeitung 1933 č. 18).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, neshledav podmínek § 46 (2) zák. čís. 100/1931.

Čís. 13278.

Převod smének směnečnoprávním odevzdáním působí jen převod abstraktního směnečnoprávního nároku, není však o sobě ještě postupem nároku z právního důvodu, který by byl občansko-právním valutovým podkladem směnečného závazku. Na právním poměru smluvních stran se nic nezměnilo, a mohl by dlužník namítati svému věřiteli zánik jeho obecnoprávní pohledávky je n, kdyby uhradil dluh směnečnému věřiteli.

Zůstala najmě nedotčena práva obecnoprávního věřitele, jež mu vyplynula ze záručního prohlášení, týkajícího se obecnoprávního poměru. Šlo o jeho zajištění jednak jako věřitele z obecnoprávního poměru, jednak jako osoby zavázané postihem z převodu smének.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, R II 20/34.)

Manželé B-ovi dlužili žalobci 24.000 Kč, a podepsali mu směnky, jež žalobce postoupil Pozemkovému úřadu. Žalovaní zaručili se žalobci za dluh B-ových. Ježto na manželích B-ových nebylo lze zaplacení vydobýti, domáhal se žalobce placení na žalovaných. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Jest správné, že směnečná pohledávka byla postou-

pena Pozemkovému ústavu. Avšak žalovaní se zavázali přímo žalobci, jde o jejich zvláštní dohodu, která není postupem dotčena. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by jí, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: S názorem soudu své stolice nelze souhlasiti, pokud se týče otázky legitimace. Z doslovu prohlášení ze dne 21. dubna 1932 jest patrné, že jde o prohlášení záruční. Záruka jest však akcesoriem pohledávky. Pohledávka původní přešla na Pozemkový ústav; svědek B. mluví o »eskomptu« této pohledávky, aniž však blíže vysvětlil postup, jeho protiplnění, by bylo lze posouditi, zda jde o převod do vlastnictví či o převod jinaký. V případě převodu do vlastnictví by ovšem žalobce k žalobě legitimován nebyl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nepřihlížejce ke zrušovacímu důvodu, uvedenému v napadeném usnesení, znovu o odvolání rozhodl.

D ů v o d y:

V otázce žalobcovy aktivní legitimace nesejde na tom, že žalobce dal směnky Pozemkovému ústavu, a nerozhoduje ani, zda byly směnky tomtu ústavu dány do vlastnictví jen k eskomptu a zda byly směnky proti B-ovým již zažalovány. Převod smének směnečnoprávním odevzdáním působí jen převod abstraktního směnečnoprávního nároku, není však o sobě ještě postupem nárok: z právního důvodu, který by byl občanskoprávním valutovým podkladem směnečného závazku. Ve spisech nebylo tvrzeno, že žalobce ústavu postoupil svůj nárok proti manželům B-ovým, který měl proti nim z dodávky materiálu. Na tomto právním poměru smluvních stran se převodem smének nic nezměnilo a mohli by dlužníci, B-ovi, svému smluvníku, žalobci, namítati zaniknutí jeho obecnoprávního nároku, jen kdyby uhradili dluh směnečnému věřiteli. Pozemkový ústav směl vystupovati jen jako směnečný věřitel ze skripturní obligace, nestal se však nabytím smének ještě postupníkem v obecnoprávním obligačním poměru, v němž věřitelem zůstal i nadále žalobce. Proto zůstala nedotčena také práva, jež mu vyplynula ze záručního prohlášení žalovaných, týkajícího se onoho obecnoprávního poměru z dodávky zboží, třebaže při tom měly strany na mysli již také směnečné závazky; protože i podle přednesu žalovaných v době onoho prohlášení bylo účastníkům již známo, že byly směnky dány Pozemkovému ústavu, je jasné, že mohlo jíti jenom o zajištění žalobce jednak jako věřitele z obecnoprávního poměru, jednak jako osoby zavázané regresem z převodu smének, ať již byly dány Pozemkovému ústavu k eskontu nebo do vlastnictví, protože v každém případě musil by žalobce ústavu vrátiti nebo zaplatiti valutu, když se netvrdí, že se jí ústavu dostalo na základě smének s jiné strany. Tím odpadá jediný důvod, který vedl odvolací soud ke zrušení rozsudku procesního soudu, takže bude mu nyní rozhodnouti o odvolání bez zřetele k tomtu zrušovacímu důvodu.

Čís. 13279.

Úprava pachtovného (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Opatření vládního nařízení nejsou zásahem do soukromého vlastnictví, jaký mají na mysli §§ 108 a 109 ústavní listiny.

Stačí, pracuje-li pachtýř se svou rodinou ručně při obdělávání pozemku, aniž záleží na tom, zda pracuje při tom vlastními, či cizími potahy.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, R II 23/34.)

Soud své stolice zamítl námítky propachtovatele proti žádosti pachtýřů o úpravu pachtovného podle vl. nař. ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. Rekursní soud vyhověl rekursu propachtovatele jen ohledně pachtýře Josefa B-a a zamítl žádost tohoto pachtýře o úpravu pachtovného, ježto si tento pachtýř, jak sám udal, na orání a podobné práce najímá potah, nemaje vlastní dobytek, takže používá jiných osob pro hlavní práci zemědělskou na pronajatém pozemku. Ohledně ostatních pachtýřů rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu propachtovatele; dovolacímu rekursu pachtýře Josefa B-a vyhověl a obnovil ohledně něho usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs propachtovatele směřuje proti souhlasným usnesením nižších soudů. Takový rekurs je přípustný jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost (§ 46 odst. (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.). Leč nejvyšší soud, prozkoumáv spisy, neshledal žádný z těchto důvodů. K výslovnému tvrzení dovolacího rekursu se podotýká jen, že nejvyššímu soudu nevzešly pochybnosti o platnosti vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. Neboť je to opatření pro úpravu výrobních a odbytových poměrů v zemědělství, jež má určitý vztah též k úpravě cen zemědělských výrobků. Toto opatření neznamená takový zásah do soukromého vlastnictví, jaký mají na mysli §§ 108 a 109 ústavní listiny, pročež nebylo třeba vydání zvláštního zákona, nýbrž dostačilo vládní nařízení (§ 1 zákona z 9. června 1933, čís. 95 sb. z. a n.).

Dovolací rekurs Josefa B-a je odůvodněn. Ustanovení § 1 vládního nařízení čís. 164/1933, podle něhož se vyžaduje, by pachtýř obdělával zemědělský pozemek sám nebo se svou rodinou, chce jen zdůrazniti požadavek, by pachtýř se svou rodinou sám při obdělávání pozemku ručně pracoval. Této podmínce vyhověno u Josefa B-a, byť i neměl vlastního potahu.

Čís. 13280.

Zástavní věřitel, chtěje vykonati své zástavní právo, musí je předem uplatnití žalobou na vlastníka zástavy a teprve na základě rozsudku nebo soudního smíru může vésti exekuci proti vlastníku zástavy.

(Rozh. ze dne 9. února 1934, Rv II 1095/33.)

K vydobytí peněžité pohledávky proti Janu T-ovi vedl žalovaný exekuci na šicí stroj, jež mu dala žalobkyně, dlužníková manželka, dobrovolně v zástavu. Žalobě o nepřipustnost exekuce procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: První soud vycházel hlavně ze zjištění, že zabavený šicí stroj jest vlastnictvím žalobkyně Anny T-ové, že žalobkyně dala dobrovolně žalovanému svůj šicí stroj za dluh svého muže do zástavy, dodávajíc, že jí stroj musí v krátké době vrátiti, protože ho potřebuje, konečně že žalovaný není prý oprávněn zabaviti a navrhnouti exekuci prodej šicího stroje, jelikož nemá exekučního titulu proti Anně T-ové. Odvolání opřené o odvolací důvod nesprávného právního posouzení věci po stránce právní jest opodstatněné. Podle § 447 obč. zák. zástavní právo jest věcným právem, které je věřiteli propůjčeno, by z věci, nebude-li závazek v určený čas splněn, dosáhl uspokojení. Věcným právem jest právo majetkové, které umožňuje přímou právní moc nad věcí anebo nad právem, zástavní právo jest právo absolutní, poněvadž lze ho uplatňovati proti každému. Není-li vlastník zástavy osobním dlužníkem, jest jen povinen trpěti uspokojení ze zástavy. Zřízení zástavy může se státi dlužníkem anebo třetí osobou za dlužníka, a to buď se souhlasem anebo bez souhlasu dlužníka. V souzeném případě šlo o zástavní smlouvu podle § 1368 obč. zák., kterou pro dlužníka Jana T-a jeho manželka Anna T-ová (žalobkyně) skutečně vyhradila žalovanému zástavní právo na šicím stroji, tudíž mu odevzdala movitou zástavu. Soud první stolice zjistil, že žalobkyně odevzdala žalovanému šicí stroj dobrovolně do zástavy, a skutečně si nechal žalovaný ihned tento stroj odvézt z bytu žalobkyně bez jejího odporu. V tom jest zástavní smlouva podle § 1368 obč. zák. a nepadá na váhu, zda při tom žalovaný hrozil, že prý jinak učiní trestní oznámení, anebo zda připomenula Anna T-ová, že žalovaný má stroj v každé době jí vrátiti, poněvadž ho prý potřebuje. Není ovšem vyloučeno, že obavou oznámení, jímž bylo pohroženo, byla žalobkyně pohnuta ke zřízení zástavy, avšak konečně vydala přece stroj žalovanému dobrovolně do zástavy. To udala a připouštěla strana žalující sama v tomto sporu. Její připomínka o brzkém vrácení nebyla podmínkou ujednání. ani žalobkyně to netvrdí, nehledíc k tomu, že taková doložka by odporovala pojmu zástavy a nemůže míti již z toho důvodu význam. Nepřichází tedy v souzeném případě v úvahu ustanovení § 456 obč. zák., jelikož nebyla zastavena cizí věc bez vlastníka svolení, naopak vlastnice šicího stroje sama zřídila zástavu. Avšak ani podání zástavní žaloby žalovaným proti Anně T-ové jako majitelce zástavy není předpokladem exekučního uspokojení žalovaného jako zástavního věřitele. Nehledíc

k tomu, že ustanovení § 466 obč. zák. vychází z jiného předpokladu, může věřitel nejprve uplatňovati své osobní právo proti dlužníku a pak pohledávati plné uspokojení ze zastavené věci. V souzeném případě uplatňoval věřitel, žalovaný, své osobní právo proti dlužníku Janu T-ovi, nabytí proti němu exekučního titulu a pohledává nyní uspokojení ze šicího stroje, který mu byl dobrovolně odevzdán Annou T-ovou, majitelkou stroje, do zástavy za dluh jejího muže Jana T-a. Účelem žaloby zástavní jest bezpochyby, aby vlastník zastavené věci zaplatil zástavní dluh. Právě tento účel jest již vyčerpán předchozí žalobou proti osobnímu dlužníku s tím výsledkem, že nárok Josefa K-a byl rozsudkem zjištěn. Nemělo by v zákoně opory, kdyby si musel věřitel pro tutéž pohledávku opatřiti druhý exekuční titul proti vlastníku věci dobrovolně zastavené. Nemůže-li vlastník zastavené věci uplatňovati vlastnické právo, nabytí-li držitel ruční zástavy bezelstně od osoby, které ji žalobce sám svěřil do uschování, poněvadž nelze říci, že mu k věci, exekuci stížené, ještě přísluší právo, které exekuci činí nepřipustnou (rozh. nejv. soudu čís. 3685), lze tím méně říci, že vlastníku přísluší ještě takové právo, když sám dal věc dobrovolně do zástavy.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jest rozeznávati žalobu o uznání práva zástavního, kde platí předpisy §§ 456 a 367 obč. zák., od žaloby směřující k výkonu dobrovolného práva zástavního. V § 461 obč. zák. se uvádí, že může zástavní věřitel, nebyla-li jeho pohledávka včas zaplácena, žádati soudní prodej zástavy podle předpisů soudního řádu. Podle těchto předpisů může se povolití prodej jen jako úkon exekuční. Věřitel zástavní musí tudíž předem své zástavní právo uplatnití žalobou na vlastníka zástavy a teprve na základě rozsudku nebo soudního smíru může vésti exekuci proti vlastníku zástavy (srov. §§ 1, 6 a 7 min. nař. ze dne 19. září 1860, čís. 212 ř. zák., kde je žaloba výslovně předepsána). Rozsudek proti manželce žalobkyně opírá se o právo obligační a nepůsobí proti manželce (žalobkyni). Proti ní musí žalovaný jako zástavní věřitel míti zvláštní rozsudek na základě práva zástavního, čehož však v souzeném případě není. An si žalovaný dosud nevymohl exekuční titul proti žalobkyni ohledně šicího stroje, o nějž jde, nemůže naň vésti exekuci. Rozhodnutí čís. 3685 sb. n. s., na něž se odvolává napadený rozsudek, tu nedopadá, poněvadž nejde o žalobu o uznání práva zástavního.

Čís. 13281.

K vydobytí pohledávky zajištěné vnuceným vkladem zástavního práva může věřitel a jeho knihovní nástupce vésti exekuci na zatíženou nemovitost přímo proti každému, kdo ji nabytí po původním vkladu vykonatelné pohledávky, aniž potřebuje k důkazu svého oprávnění k vedení exekuce další průkazy.

(Rozh. ze dne 10. února 1934, R I 16/34.)

K vydobytí peněžitých pohledávek navrhla vymáhající věřitelka povolení exekuce vnučenou správou dlužnickových nemovitostí zapsaných ve vl. čís. 4, 248, 268 a 392, a opírala exekuční návrh o vklad vykonatelného zástavního práva na ideální polovici nemovitostí. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Základem exekučního návrhu musí být exekuční titul podle § 1 ex. ř. Podle § 7 ex. ř. může soud povolit exekuci jen, lze-li z exekučního titulu seznati mimo osobu toho, kdo jest oprávněn a kdo závázán, také předmět, způsob, objem a čas dlužného plnění neb opomenutí. Z tohoto pravidla zákon výjimku nečiní. O návrhu na povolení exekuce je rozhodnouti, pokud zákon neustanovuje jinak, bez předběžného šetření (§§ 3 a 44 ex. ř.) a návrhvatel sám je povinen v žádosti o povolení exekuce dovolati se exekučního titulu a po případě ostatních listin ve smyslu § 9 ex. ř. V souzeném případě však návrhvatelka vůbec neuvedla pro svůj nárok žádný exekuční titul, odvolávajíc se jen na knihovní zápis. Rekursní soud dal řízení doplniti výpisem z pozemkové knihy o nemovitostech, o něž tu jde, avšak ani z něho není zřejmý titul všech vymáhaných pohledávek a číselný jejich souhlas s oněmi, pro něž je zástavní právo vloženo. Ani z návrhu samého nevyplývá nic, co by tento nesouhlas vysvětlovalo. Neměla tedy za těchto nedostatků býti exekuce povolována.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, pokud jim byla povolena exekuce vnučenou správou polovice nemovitostí zapsaných ve vl. čís. 4, 248, 268 a 392.

Důvody:

Vymáhající věřitelka navrhla povolení exekuce vnučenou správou nemovitostí povinného, zapsaných ve vl. čís. 4, 248, 268 a 392 a opírala tento návrh o vklad vykonatelného práva zástavního pro své pohledávky v exekučním návrhu uvedené na ideální polovici řečených nemovitostí. Zprávu knihovního oddělení soudu exekuci povolujícího byla správnost základu exekučního návrhu potvrzena. Se zřetelem k § 88 ex. ř. poslední odstavec nemusela se vymáhající věřitelka dovolávati exekučního titulu proti povinnému, nynějšímu vlastníku nemovitostí, pokud šlo o jejich ideální polovici zástavním právem pro vykonatelné tyto pohledávky zatíženou a povinným tržovou smlouvou ze dne 18. ledna 1933 nabytou, ježto exekuce může být pro tyto pohledávky vedena na ideální podíl nemovitostí přímo proti každému, kdo jej později — v této věci po původním vkladu vykonatelných pohledávek — nabyt. Avšak vymáhající věřitelka nepotřebovala k důkazu svého oprávnění k vedení exekuce ani další průkazy. Získalať s knihovním postupem vykonatelných pohledávek v pozemkové knize vloženy i veškerá ostatní práva s nimi spojená (§ 1394 obč. zák.) a také právo k vedení exekuce podle § 88 odst. 3 ex. ř. proti povinnému. Návrh na povolení exekuce měl proto veškeré náležitosti § 54 čís. 1—3 ex. ř., pokud šlo o podíl nemovitostí, jehož nabytí povinný tržovou smlouvou z 18. ledna 1933, a zejména byl i ve shodě se stavem pozemkové knihy určen rozsah vymáhaného plnění, jak vyžaduje § 7 ex. ř.

Čís. 13282.

Ku platnému postupu pohledávky není třeba, by postupník měl za postupitelem pohledávku v téže výši jako jest postoupená pohledávka.

Předmětem platného postupu může býti i nárok dědice na pozůstalost, třebaže není ještě jisto, jakým způsobem a v jaké výši tento nárok dojde uskutečnění.

Byl-li převzat nárok dědice na pozůstalost bez příslušných povinností, nejde o kup dědictví podle § 1278 obč. zák., nýbrž o postup nároku ve smyslu § 1392 obč. zák.

(Rozh. ze dne 10. února 1934, Rv II 498/32.)

Žalované byla povolena proti Janu J-ovi k vydobytí peněžitých pohledávek exekuce zabavením a příkázáním k vybrání dlužnickovy pohledávky za Robertem B-em z pozůstalosti po Richardu B-ovi. Žalující firma, tvrdíc, že jí dlužník postoupil pohledávku z dědictví za Robertem B-em, domáhala se nepřipustnosti exekuce. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně netvrdila, že se postup stal jen k zajištění, nýbrž že jí dlužník postoupil svou dědickou pohledávku do »vlastnictví«, čímž je rozuměti převod nároku, který postupitel měl na pozůstalost, vlastně na její část jako dědic, a to před exekučním jejím zabavením. Správně proto uplatňovala, navrhujíc, aby výkon exekuce na tuto pohledávku vyplývající z tohoto nároku na základě dědické dohody byl prohlášen nepřipustným, námitky proti exekuci žalobou podle § 37 ex. ř. a nikoliv podle § 258 ex. ř. Jest proto jen zkoumati, zda opodstatněn jest dovolací důvod, prováděný v tom smyslu, že žalobkyni nepřislušelo právo, bránící výkonu exekuce. Žalobkyně přednesla, že dlužník postoupil jí sporný nárok, a nabídla o tom důkaz svědky. Když pak na základě provedených důkazů odvolací soud zjistil, že W., který jejím jménem učinil s obchodním dlužníkem postupní smlouvu, vedl samostatně její obchod, uznal správně, že smlouva se platně stala, třebaž žalobkyně nepřednesla, že W. byl od ní zmocněn. Výtka dovolatelova, že to právnícky neodůvodnil, je bezpodstatná, poněvadž poukaz na to, že W. vedl obchod žalobkyně, svědčí o tom, že odvolací soud měl na mysli čl. 47 obch. zák. Že pouhé přijetí postupu k úhradě obchodního dluhu patří k právním jednáním, která provoz takové obchodní živnosti obyčejně sebou přináší, jest samozřejmé. Pro názor dovolatelův, že se postup mohl platně státi jen do výše pohledávky, kterou žalobkyně měla tehdy za dlužníkem, není opory v zákoně (srovnej rozh. č. 7097 sb. n. s.). Neobstojí též výtka, že »pohledávka« v době postupu nebyla dostatečně určitá. Podle zjištění nižších soudů postoupil dlužník žalobkyni nárok na pozůstalost resp. její část po Richardu B-ovi a z vývodů dovolatelových, že dlužník věděl, že z této pozůstalosti bude něco dědití, plyne,

že připouští, že šlo o nárok, který mu jako dědici příslušel. Poněvadž šlo o nárok a nikoliv o pohledávku proti třetí osobě, nepřichází tato vůbec jako dlužník v úvahu. Nevadilo proto požadavku určitosti, že nebylo ještě jisto, jakým způsobem dojde nárok uskutečnění a v jaké výši, ježto vlastností dlužníka jako dědice a jmenováním určité pozůstalosti byl vymezen nárok ten tak, že co do jeho vzniku nemohlo býti pochybností. Kupitel dědictví nevstupuje podle § 1278 obč. zák. jen v práva, nýbrž i v závazky prodávatele. V souzeném případě nebylo zjištěno, že dlužník prodal dědictví s příslušnými povinnostmi, nýbrž, že postoupil nárok, který měl na pozůstalost. Nelze proto spornou úmluvu považovati za kup dědictví, a nebylo k platnosti její třeba formy notářského spisu.

Čís. 13283.

Stalo-li se odvolání bezpředmětným, nemohl odvolací soud rozhodovati ani o odůvodnění odvolání.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, R I 1290/33.)

Rozsudek pro zmeškání, vyneseny okresním soudem v B. dne 1. července 1933, byl usnesením téhož soudu ze dne 31. srpna 1933 zrušen. Vzhledem k tomu odmítl odvolací soud usnesením ze dne 13. listopadu 1933 jako bezpředmětné odvolání z rozsudku prvního soudu ze dne 1. července 1933.

Nejvyšší soud nevyhověl odvolatelovu rekursu proti usnesení odvolacího soudu.

Důvody:

Odvolání žalovaných směřovalo proti rozsudku pro zmeškání vynesnému okresním soudem v B. dne 1. července 1933. Poněvadž však tento rozsudek byl zrušen usnesením tohoto okresního soudu ze dne 31. srpna 1933, jež nabylo právní moci, stalo se odvolání, jež se rovněž domáhalo zrušení uvedeného rozsudku, bezpředmětným a bylo proto právem odmítnuto. Názor stěžovatelů, že odvolací soud měl rozhodnouti aspoň o důvodnosti odvolání, nemá opory v zákoně, poněvadž odvolací soud rozhoduje o odvolání jako takovém, nikoli o tom, co bylo uvedeno k jeho odůvodnění, nelze-li vyřídit odvolání věcně z důvodů jakýchkoli.

Čís. 13284.

Zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

Usnesení nesporného soudce o povolení donucovacích opatření podle § 50 odst. (6) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n., nestalo se povole-

ním exekuce podle exekučního řádu tím, že bylo použito donucovacích prostředků podle tohoto řádu.

O odkladu výkonu usnesení ve smyslu § 50 (6) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. může rozhodovati jen soudce nesporný podle ustanovení zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. v řízení nesporném, nikoliv soudce exekuční podle předpisů exekučního řádu.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, R I 1309/33.)

Vzhledem k podané opoziční žalobě navrhl žalobce u procesního soudu, by byla odložena exekuce vedená žalovanou proti žalobci k vymožení nároku na přenechání nezletilého dítěte do výchovy a výživy žalované. Soud prvního stolu návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Ze žalobcova návrhu neplyne, která exekuce má být odložena. Zřejmě jde o výkon předání nezletilého dítěte žalované, nařízený usnesením ze dne 17. října 1933, Nc I 128/33. Jde tudíž o opatření nesporného soudce, jež lze vykonati jen donucovacími prostředky ve smyslu § 50 nesp. zák., nikoliv o opatření, jež může být vykonáno podle předpisů exekučního řádu. Žalobce mohl by tudíž žádati o odklad výkonu opatření jen u nesporného soudce, jež vydal opatření, nikoliv však u exekučního soudce na základě opoziční žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Správným jest názor rekursního soudu, že usnesení okresního soudu ze dne 17. října 1933 č. j. Nc I 128/33-25 jest nařízením výkonu usnesení vydaného v řízení nesporném po rozumu § 50 odst. (6) zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. a nikoli povolením exekuce po rozumu § 1 čís. 6 ex. ř. Jde to jasně z toho, že vydáno bylo soudem nesporným, který v důvodech usnesení dokonce uvádí, že ustanovení exekučního řádu jsou vyloučena. Usnesení to nestalo se povolením exekuce podle exekučního řádu, že použito bylo donucovacího opatření podle tohoto řádu, neboť opatření těch i nesporný soud podle citovaného § 50 (6) nesporného zákona k výkonu svých usnesení může užít. O odkladu výkonu takového usnesení lze rozhodovati jen soudci nespornému podle ustanovení zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. v řízení nesporném, a nikoli soudci exekučnímu podle předpisů exekučního řádu.

Čís. 13285.

Úprava pachtovného (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Úpravě pachtovného není na závadu, že v pachtovní smlouvě, uzavřené před účinností vládního nařízení, se pachtýř vzdal jakékoliv ochrany pachtu stanovené snad zákonem nynějším nebo budoucím.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, R I 44/34.)

Soud první stolice zamítl návrh pachtýřů na úpravu pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. **Důvody:** Z pachtovní smlouvy uzavřené dne 27. listopadu 1927 mezi účastníky, jejíž pravost a správnost nebyla popřena, zjistil soud, že se dle odstavce XIX. této smlouvy pachtýři vzdali jakékoliv ochrany pachtu stanovené snad zákonem nynějším nebo budoucím, tedy zejména i případného nároku na prodloužení pachtu nebo na snížení pachtovného, takže jakýkoliv zákon nebo nařízení v tom směru vydané nemají na tento pachtovní poměr žádného vlivu. S ohledem na toto ustanovení pachtovní smlouvy, musil se soud zabývat především otázkou, zda se pachtýři mohli odvolat na vládní nařízení čís. 164/33 sb. z. a n. čili nic. Předpisy tohoto vládního nařízení nejsou velkým právem, neboť i v § 1 i v §§ 6, 7 praví výslovně, že pachtýř může žádati o úpravu pachtovného, což znamená, že jest dáno na jeho vůli, zda nárok na úpravu pachtovného chce uplatňovati, takže jest i oprávněn vzdáti se nároku na takovou úpravu. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Rekurenti zastávají názor, že jsou předpisy vládního nařízení čís. sb. 164/1933 povahy velicí a že se proto strany výhod tohoto nařízení nemohou předem vzdáti. Názoru tomu nelze přisvědčiti, poněvadž z nařízení dostatečně vysvítá, že pachtýři ponechává na vůli, chce-li nárok na úpravu pachtovného uplatniti nebo nechce. V §§ 1, 6, 7 nařízení se praví, že pachtýř o úpravu pachtovného »může« žádati, a v nařízení tom ani jinde není nijak vyjádřeno, že pachtýř za úpravu žádati musí. Kdyby byl zákonodárce něco takového zamýšlel a kdyby tedy byl chtěl předpisům nařízení přiznati povahu předpisů velicích, byl by to výslovně vyjádřil, podobně jak učinil v § 7 odst. 1 (2) zák. o ochr. náj.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Podle § 10 vládního nařízení čís. 164/33 o úpravě pachtovného zůstávají všechna jiná ustanovení pachtovní smlouvy, zejména i zvláštní ujednání o placení daně a přírážek, nařízením nedotčena. Jinými, nařízením nedotčenými ustanoveními rozumí se a rozuměti jest ustanovení pachtovní smlouvy, jež nemají za předmět to, co je předmětem vládního nařízení, tedy pachtovné a jeho slevu. Ustanovení pachtovní smlouvy o vzdání se nároku na slevu pachtovného týká se pachtovného a jeho výše, po případě slevy, a je tudíž podle toho, co uvedeno, vládním nařízením dotčeno, platí co se toho týče, vládní nařízení, nikoli smlouva a pachtýř může proto přes ono vzdání se žádati o úpravu pachtovného podle vládního nařízení čís. 164/33, jinými slovy vzdání se nároku na slevu není žádostí o úpravě pachtovného podle nařízení na závadu. Opačný názor nižších soudů nelze srovnati s duchem a účelem vládního nařízení čís. 164/33, neboť nařízení to bylo vydáno (§ 1 zákona čís. 95/33) za mimořádných hospodářských poměrů, aby v hospodářské

krisi pomozeno bylo zemědělství a odvrácena byla existenční zkáza mnohým zemědělcům hrozící. Právem vytýkají dovolací rekurenti usnesením nižších soudů, jimiž jejich návrh na úpravu pachtovného byl zamítnut z důvodu, že se nároku na slevu vzdali, nezákonnost.

Čís. 13286.

Žaloba o předložení společných listin (čl. XLIII uvoz. zák. k c. ř. s.).

Jde o společné listiny zaměstnavatele a zaměstnance, tvrdí-li zaměstnanec proti výpovědi, že byl zaměstnavatelem přijat do služby na doživotí a že má o tom listiny. Okolnost, že zaměstnavatel tvrdil, že mu není o těchto listinách nic známo, nemůže ho zbaviti práva, domáhati se jejich předložení. Nerozhoduje, že jde jen o listiny průvodní a že jsou výlučným majetkem zaměstnance.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, Rv I 1070/32.)

Žalovaný byl žalobcovým zřízencem a dostav k 31. červenci 1931 výpověď, neuznal ji, tvrdě, že byl přijat na doživotí a že má o tom v rukou písemné doklady. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by byl uznán povinným složit k soudu doklady, jež má v rukou o svém služebním poměru u žalobce, zejména ony, v nichž se jedná o frvání služebního poměru, a žalobce o tom vyrozuměti. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Podle zjištění soudů nižších stolic byl žalovaný zaměstnán u dovolatele jako zámecký zřízenec a dovolatel mu vypověděl službu k 31. červenci 1931. Tuto výpověď žalovaný neuznal tvrdě, že byl přijat do služby na doživotí a že má o tom v rukou písemné doklady. Dovolatel není nic známo o takovýchto dokladech, což žalovaný připouští. Žádost dovolatelovu, by mu žalovaný pořídil opisy těchto dokladů na jeho náklad, žalovaný odmítl. Nelze o tom pochybovati, že dovolatel má právní zájem na tom, aby mu byly předloženy příslušné listiny. Tento zájem vyplývá z povahy věci, neboť jde o řešení otázky, zda výpověď daná žalovanému jest po právu a zda tudíž právní poměr mezi stranami trvá, či zda byl výpovědi řádně rozvázán. Jde-li o listiny, z nichž podle tvrzení žalovaného vyplývá, že byl dovolatelem přijat do služby na doživotí, jde o listiny společné podle § 304 čís. 3 c. ř. s. a jsou tu tudíž předpoklady čl. XLIII uvoz. zák. k c. ř. s. Poněvadž žalovaný připustil, že takové listiny tu jsou a že je má v rukou, nemusil dovolatel tyto okolnosti dále dokazovati, a okolnost, že dovolatel tvrdil, že mu o těchto

listinách není nic známo, nemůže ho zbaviti práva, domáhati se jejich předložení. Dovolatel také dostatečně označil listiny, pokud mu to vůbec bylo možno. Že jde jen o listiny průvodní a že jsou výlučným majetkem žalovaného, nerozhoduje, neboť zákon v tom směru nerozpoznává.

Čís. 13287.

Zasílateli přísluší zákonné zástavní právo jen pro pohledávky, týkající se zboží, na něž se zástavní právo uplatňuje. Zástavní právo pro pohledávky z běžného účtu zasílateli nepřisluší.

Zákonným zástavním právem jest zajištěn i nárok zasílatelův na náhradu skladného, je-li podkladem zasílatelova závazku k uskladnění zboží smlouva zasílatelská, nikoliv samostatná smlouva schovací.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, Rv I 1289/32.)

Jan H., zástupce a skladník žalující firmy, uskladnil u žalovaného zasílatele zboží. Proti žalobě o vydání zboží namítl žalovaný zákonné zástavní právo k uloženému zboží pro pohledávku, jež mu vznikla na dovozném, skladném a hotových přepravních výlohách proti Janu H-ovi. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

Důvody:

Po stránce právního posouzení (§ 503 č. 4 c. ř. s.) pochybily nižší soudy, přiznavše žalované jako zasílateli zákonné zástavní právo ke zboží, jehož vydání se žalující firma domáhá, pro pohledávku, již žalovaná Janu H-ovi podle účtu ze dne 31. srpna 1931 vyúčtovala, nezjistivše, zda a pokud se jednotlivé položky týkají právě zboží, jež má být vydáno, neboť podle čl. 382 obch. zák. přísluší zasílateli zákonné zástavní právo jen pro pohledávky, týkající se zboží, na něž se zástavní právo uplatňuje; právo zástavní pro pohledávky z běžného účtu, jež zákon přiznává komisionáři (čl. 374 obch. zák.), zasílatel nemá.

K vývodům žalobkyně, že prý pohledávka ze skladného nepoživá zákonného práva zástavního spediterova, se podotýká, že zákonným zástavním právem podle čl. 382 obch. zák. jest zajištěn i nárok zasílatelův na náhradu skladného, je-li podkladem závazku zasílatelova k uskladnění zboží, jako v souzeném případě, smlouva zasílatelská a nikoliv samostatná smlouva schovací (viz rozhodnutí čis. 1540 sb. n. s., Staub, Kommentar zum (deutschen) Handelsgesetz, vydání 1933, pozn. 7 k § 407). Stačila by proto k odepření vydání zboží i jen pohledávka na náhradu skladného.

Čís. 13288.

Topné a vodovodní zařízení hotelu není strojem ve smyslu § 297 a) obč. zák.

Topné a vodovodní zařízení může se státi příslušenstvím budovy, třebaž s ní nebylo spojeno neodstranitelně.

Z předpisu § 294 obč. zák. nelze vyvoditi, že se věc vedlejší může státi příslušenstvím věci hlavní výhradně jen, jsou-li obě vlastnictvím téže osoby.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, Rv I 2530/33.)

V exekuci žalované spořitelny proti manželům A-ovým vnučenou dražbou hotelu bylo do odhadního protokolu pojato jako příslušenství nemovitosti též topné a vodovodní zařízení hotelu. Žalující firma domáhala se nepřístupnosti exekuce na toto zařízení, tvrdíc k němu vlastnické právo, ježto si vyhradila k zařízení vlastnictví až do úplného jeho zaplacení manžely A-ovými, což se dosud nestalo. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V rozporu se spisy jest předpoklad odvolacího soudu, že sporné zařízení jest neodstranitelně spojeno s budovou, poněvadž by jeho odloučení bylo spojeno se značným poškozením budovy, neboť tento předpoklad odporuje posudku znalce, jenž udal, že sporné zařízení — vyjma zadržené rotury, jichž se však žalobní nárok netýká — lze odloučiti bez značného poškození budovy. Postrádá tedy úsudek odvolacího soudu, že tu nejde o příslušenství, nýbrž o přírůstek, skutkového podkladu, nehledíc k tomu, že žalovaná ani nenamítala, že jde o přírůstek. Sporné zařízení nelze však považovati ani za stroje ve smyslu § 297 a) obč. zák. Jest ovšem správné, že nerozhoduje pojem stroje ve smyslu fyzického nebo technického, nýbrž že se jde na nazírání hospodářského života. Avšak i podle tohoto nazírání se spojuje s pojmem stroje pojem tvoření nebo výkonu pracovní síly, což však nelze tvrditi ani o topném ani o vodovodním zařízení hotelu. Sporné zařízení jest však považovati za příslušenství hotelu, poněvadž tu jsou veškeré předpoklady §§ 294 a 297 obč. zák. K tomu, by se věc stala příslušenstvím nemovitosti, stačí, by byla určena k trvalému jejímu užívání a byla k ní v takovém místním vztahu, který tímto účelem jest podmíněn. Nezáleží však na větším nebo menším stupni fyzické stálosti tohoto spojení, aniž na tom, zda vedlejší věc podle vůle vlastníka má či nemá býti pokládána za příslušenství hlavní věci. Stačí, by vedlejší věci při hlavní věci stále bylo užíváno a by šlo o takovou vedlejší věc, bez níž hlavní věci nelze užívati, neb o níž zákon nebo vlastník určil, aby jí trvale pro hlavní věc bylo užíváno. Toto určení má v podstatě význam jen potud, pokud zevní stav o sobě nestačí, by bylo lze spolehlivě říci, zda vedlejší věc

jest s věci hlavní v trvalém účelovém spojení, jak je předpokládá pojem příslušenství. I v souzeném případě nelze podle zjištěných okolností o tom pochybovati, že sporné zařízení bylo-k tomu určeno, by ho trvale bylo užíváno v hotelu manželů A-ových. Dovolatelka jest na omylu, domnívající se, že se sporné zařízení nemohlo státi příslušenstvím budovy, poněvadž nebylo s ní spojeno neodstranitelně. Takové spojení zákon nevyžaduje. Není ani na závadu, že sporné zařízení nebylo majetkem vlastníků budovy. Z předpisu § 294 obč. zák. nelze vyvoditi, že se věc vedlejší může státi příslušenstvím věci hlavní výhradně jen tehdy, jsou-li obě vlastnictvím téže osoby. Dovolatelka sama provedla podle svého vlastního tvrzení také instalaci sporného zařízení a podle vůle tím na venek projevené nutno usuzovati, že souhlasila, by ho bylo trvale užíváno v hotelu (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 11200). Stalo-li se však sporné zařízení příslušenstvím budovy, podléhá exekuci na nemovitost samu (§ 252 ex. ř.) a nesejde na tom, že si dovolatelka vyhradila proti manželům A-ovým právo vlastnické až do úplného zaplacení kupní ceny. Proto soudy nižších stolic nepochybily po právní stránce, zamítнувše žalobní žádost ve příčině sporného zařízení.

Čís. 13289.

Vnucený správce jest, pokud jde o užitky spravované nemovitosti, za vnucené správy veřejnoprávním, soudem ustanoveným zástupcem dlužníka a má jako takový právo sjednati ohledně spravované nemovitosti nájemní smlouvy na dobu v místě obvyklou. K propachtování nemovitosti a k opatřením, která nenáleží k obyčejnému hospodaření, potřebuje schválení (svolení) exekučního soudu.

Smlouvami nájemními (pachtovními) uzavřenými vnuceným správcem je po zrušení vnucené správy i dlužník vázán. Jest jimi vázán i pozdější vnucený správce, třebaš jiný. Lhostejno, že vnucený správce v nové vnucené správě podal opětnou žádost o schválení pachtovní smlouvy již schválené a že exekuční soud opětnou žádost vnuceného správce za schválení zamítl. Tím nepozbyl nájemce (pachtýř) práv ze smlouvy již jednou schválené a dosud nezrušené.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, Rv I 126/34.)

Za vnucené správy domu (hotelu), vedené pod E 3412/30 proti dlužníku F-ovi, uzavřel vnucený správce dne 19. září 1932 pachtovní smlouvu se žalovaným na šest let, kterážto smlouva byla exekučním soudem schválena. Vnucená správa E 3412/30 byla dne 2. února 1933 zrušena. Dne 18. února 1933 byla povolena nová vnucená správa, za níž byl návrh vnuceného správce na propachtování žalovanému usnesením ze dne 27. července 1933 zamítnut. Žalobce, stav se vlastníkem domu, domáhal se na žalovaném vyklizení, ježto prý žalovaný užívá místností bez právního titulu. Procesní soud prvního státního soudu uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Vnucená správa E 3412/30, kteráž byla vedena ve prospěch pohledávky berního úřadu

v L., byla již usnesením ze dne 2. února 1933 podle § 39 čís. 6 ex. ř. zrušena. Za této vnucené správy byla uzavřena pachtovní smlouva se žalovaným a byla exekučním soudem schválena. Tato okolnost, kteráž vlastně není popírána žalobcem, jest rozhodující pro tento spor; neboť soudním schválením nabyla smlouva úplné právní účinnosti mezi stranami, tedy mezi vnuceným správcem pokud se týče povinným F-em s jedné strany a žalovaným s druhé strany. Že ve smyslu §§ 111 a 112 ex. ř. přišlo ku platné smlouvě, nemůže býti pochybno. Proto jest nabíledni, že žalovaný ve svých právech z této smlouvy nemůže býti zkrácen, a že tudíž žaloba o vyklizení místností, jak žalobce ji podal, v zákoně nemá opory. Účinnost této smlouvy vztahuje se i na žalobce jako nabyvatele hotelu, ovšem jen s obmezením, uvedeným v § 1120 obč. zák., poněvadž nájemní právo žalovaného, jak jest nesporno, v pozemkové knize není vtěleno. Tím jest také ukázána jednoduchá cesta žalobci, kterouž měl jíti, cesta výpovědi podle § 1120 obč. zák. Když první soudce v odůvodnění napadeného rozsudku poukazuje k tomu, že návrh na propachtování žalovanému v exekuční věci E 491/33 byl pravoplatně zamítnut, nemá to významu, neboť vnucená správa pod E 491/33 byla povolena teprve dne 18. února 1933, tedy v době, když první vnucená správa byla již zrušena. I když tudíž v této druhé vnucené správě pak byl zamítnut návrh vnuceného správce na propachtování žalovanému, nemá to již vlivu na nabytá práva žalovaného z dříve uzavřené smlouvy; neboť o tom není třeba ztráceti slov, že tímto usnesením žalovaný nemohl býti ve svých právech zkrácen. Z uvedeného však také plyne, že k další námitce žalovaného, že totiž také uzavřel pachtovní smlouvu se žalobcem samým na trvání tři let od 1. dubna 1933, nelze dále přihlížeti, poněvadž podle shora uvedených vývodů jest jen zjištěno, že původní smlouva byla pravoplatně uzavřena a že tudíž také žalobce se zavazuje s obmezením shora uvedeným. Neboť že by se žalovaný svého práva z této pachtovní smlouvy později vzdal, netvrdil žalobce sám a nemohl ani tvrditi. Rovněž nelze takové vzdání se spatřovati v tom, že se žalobcem později ujednal uzavření nové smlouvy, poněvadž také tím podle svého tvrzení aspoň na trvání tří roků těchto místností ještě mohl používat. Zda došlo k této druhé pachtovní smlouvě čili nic, nemá významu pro souzený spor, kterýž směřuje jen k vyklizení těchto místností. Neboť v každém případě stojí žalovaný na stanovisku, že mu pachtovní právo přísluší, jak to také odvolací soud podle shora uvedených vývodů považuje za správné, takže žalobní tvrzení, že žalovaný t. č. těchto místností používá bez právního důvodu jest vyráceno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatel především v tom, že odvolací soud, ač je zjištěno, že exekuční soud usnesením ze dne 27. července 1933 č. j. E 491/33-14 zamítl pravoplatně návrh na pronájem místností hotelu žalovanému, dospěl prý

k nesprávnému závěru, že zůstala v platnosti nájemní smlouva ze dne 19. září 1932 a že žalovaný nepozbyl nabytých práv z této smlouvy. Dovolatel dovozuje, že dodatečným odepřením schválení smlouvy ze dne 19. září 1932 pozbyl žalovaný veškerých práv z této smlouvy. Dovolatel nelze dáti za pravdu. Vnucený správce jest, pokud se týče užitků spravované nemovitosti za vnucené správy veřejnoprávním, soudem ustanoveným, zástupcem dlužníka (rozh. čís. 9300 sb. n. s.) a jako takový má právo sjednati ohledně spravované nemovitosti nájemní smlouvy na dobu v místě obvyklou; ku propachtování nemovitosti a k opatřením, která nenáleží k obyčejnému hospodaření, potřebuje schválení (svolení) exekučního soudu (§§ 111 a 112 ex. řádu). V souzeném případě jest zjištěno, že za exekučního řízení vedeného u prvního soudu pod spis. značkou E 3412/30 propachtoval tehdejší vnucený správce Josef P. dne 19. září 1932 hotel žalovanému na šest let, a že smlouva ta byla exekučním soudem dne 26. září 1932 schválena. Tím bylo vyhověno ustanovením §§ 111 a 112 ex. ř. a smlouva se stala závaznou pro obě smluvní strany. Smlouvami nájemními (pachtovními) uzavřenými vnuceným správcem je po zrušení vnucené správy i dlužník vázán (srov. také Neumann-Lichtblau, komentář k ex. řádu strana 422). Jest jimi vázán i pozdější vnucený správce, třebaš jiný. V souzeném případě byla vnucená správa vedená pod spisovou značkou E 3412/30 zrušena dne 2. února 1933 — a nová vnucená správa pod č. j. E 491/33 byla povolena teprve dne 18. února 1933. Vnucený správce Josef P., ustanovený i pro tuto vnucenou správu, vstoupil tedy podle § 111 ex. ř. do smlouvy nájemní (pachtovní) uzavřené se žalovaným již za dřívější vnucené správy, a to do celku smlouvy té ve všech bodech, převzav z ní nejen veškerá práva, nýbrž i všechny povinnosti (rozh. čís. 12.063 sb. n. s.). Bylo tudíž zcela zbytečné, že vnucený správce (nikoli žalovaný, jak mylně uvádí dovolatel), v nové vnucené správě podal opětou žádost o schválení pachtovní smlouvy z 19. září 1932 exekučním soudem již schválené, a jest též bez právního významu, že tato opětá žádost byla posléze exekučním soudem zamítnuta. Tím, že exekuční soud opětou žádost vnuceného správce o schválení smlouvy zamítl, nemohl žalovaný pozbýti práv nabytých ze smlouvy již jednou schválené a dosud nezrušené; exekuční soud ve svém usnesení ze dne 27. července 1933 č. j. E 491/33-14 také nevyslovil, že zrušuje své usnesení o schválení nájemní smlouvy ze dne 26. září 1932. Také žalobce jako nový vlastník jest podle § 1120 obč. zák. vázán pachtovní smlouvou ze dne 19. září 1932 — arci s výhradou práva náležité výpovědi této smlouvy, jak správně již uvedl odvolací soud. Žalobci nemůže nijak prospěti ani to, že žalovaný vznesl též námitku, že přímo mezi stranami byla na jaře 1933 uzavřena nová nájemní smlouva na tři roky, počínajíc od 1. dubna 1933, neboť z okolností té ještě nevyplývá, že uzavřením nové smlouvy nájemní žalovaným tvrzené byla zrušena původní nájemní smlouva, zejména ano bylo prvním soudem zjištěno, že účinnost nové nájemní smlouvy byla závislá na jejím schválení exekučním soudem a že ke schválení tomu dosud nedošlo; právem poukazuje odvolací soud k tomu, že, kdyby bylo došlo k perfektní nové nájemní smlouvě

mezi stranami, nebyla by žaloba a její konečná prosba domáhající se vyklizení užívaných místností ani v tom případě odůvodněna. Žalobci se nezdařil důkaz o tom, že žalovaný užívá místností bez právního titulu, a odvolací soud posoudil tudíž věc po stránce právní správně, když rozsudek prvního soudu změnil a žalobu zamítl.

Čís. 13290.

Zákon ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., kterým se dočasně upravuje výkon exekuce proti zemědělcům.

Dlužník, jehož hospodářskou existenci zakládají příjmy z chovu lišek za účelem získání kožešin na prodej, nikoliv příjmy ze sklizně výrobků získaných hospodařením na zemědělských pozemcích a spotřebovaných při chovu lišek, není zemědělcem ve smyslu zákona čís. 74/1933 sb. z. a n.

Ustanovení § 1 zákona čís. 74/1933 sb. z. a n. se nevztahuje na věci, jež nejsou určeny k hospodaření na zemědělských pozemcích a k získání sklizně z nich, nýbrž jsou dlužníkem určeny ku provozování chovu lišek pro kožešiny.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, R II 32/34.)

Dlužník, zvěrolékař a majitel pozemků, zabýval se chovem stříbrných lišek. Žádost jeho, by byla podle zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., odložena exekuce na: 1 skříň na lišky, 15 stříbrných lišek, 6 modrých lišek a 9 mláďat stříbrných lišek, soud prvního stálice zamítl, rekursní soud žádosti vyhověl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jde především o to, zda dlužník jest zemědělcem ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933 čís. 74 sb. z. a n. Zákon nestanoví, koho jest považovati za zemědělce, nýbrž ponechává soudu, by o tom rozhodl podle okolností v jednotlivém případě zjištěných. Jak bylo podrobně vyloženo již v rozh. čís. 12.789 sb. n. s., na něž se odkazuje, nelze pojem »zemědělce« ve smyslu zákona čís. 74/1933 sb. z. a n. rozšiřovati na veškeré osoby, jimž náleží polní pozemky. Nárok na ochranu zákona mají jen osoby, které se skutečně zabývají zemědělskou prací, hospodařením na zemědělských pozemcích, ať již vlastních nebo zpachtovaných, a z této činnosti mají přímo neb aspoň převážně pravidelné příjmy, jež zakládají jejich hospodářskou existenci. Účelem tohoto výjimečného zákona bylo, by dlužníkům z řad zemědělských byl zjednan a zabezpečen potřebný klid do doby, kdy provedou sklizeň svých výrobků a budou je moci přivézt na trh, a zákonodárce chtěl dále zabrániti tomu, by prováděním exekučních prodejů nebylo zbytečně stíženo hospodaření zemědělců na jejich usedlostech a aby tím nebyla zároveň ohrožena příští sklizeň. (Viz důvodovou zprávu k vládnímu návrhu tisk 2228, zprávu výboru zemědělského a ústavněprávního tisk 2232 posl. sněmovny a tisk 1035 senátu.). V projednávaném případě zjistil

první soud, že dlužník jest zvěrolékařem a kromě toho majitelem různých pozemků, najmě jedné pětiny rolnické usedlosti, jakož i majitelem farmy pro chov stříbrných lišek, že hlavním zdrojem jeho výživy jest výtěžek této farmy, kdežto zvěrolékařství mu neposkytuje ani existenční minimum, a že výrobky svých polních pozemků spotřebuje při provozování liščí farmy. Z těchto zjištění vyplývá, že hospodářskou existenci dlužníkovu zakládají příjmy z chovu lišek za účelem získání kožešin na prodej, nikoliv příjmy ze sklizně výrobků získaných hospodařením na zemědělských pozemcích. Chov lišek pro drahocenné kožešiny nelze však považovati za práci »zemědělskou« v obvyklém smyslu slova, neboť tu nejde o sklizeň výrobků získaných obhospodařováním zemědělských pozemků, takže se zákon čís. 74/1933 sb. z. a n. podle svého účelu nehodí na tento případ. Z provozu liščí farmy nelze tudíž vyvozovati, že dlužník jest zemědělcem ve smyslu zákona. Avšak, i kdyby jinak bylo lze dlužníka považovati za zemědělce proto, že jest majitelem jedné pětiny rolnické usedlosti a různých pozemků, na nichž hospodaří, neobstojí názor rekursního soudu, že zabavené věci (skříň na lišky, 15 stříbrných lišek, 6 modrých lišek a 9 mladých stříbrných lišek), souvisejí s provozováním dlužníkovu zemědělského podniku, neboť z okolností zjištěných prvním soudem jest zřejmé, že tyto věci nejsou určeny k hospodaření na zemědělských pozemcích a k získání sklizně z nich, nýbrž že naopak výrobky z tohoto hospodaření jsou dlužníkem určeny a upotřebovány jen ku provozování chovu lišek pro kožešiny, tedy ku provozování takového podniku, jež nelze považovati za podnik zemědělský. Bylo proto schváliti názor soudu první stolice, že věci, o něž tu jde, nesouvisejí s provozováním podniku zemědělského. Na takové věci se podle § 3 poslední věty zákona čís. 74/1933 sb. z. a n. nevztahuje ustanovení § 1 téhož zákona.

Čís. 13291.

Koupě zboží k dodání na objednatelovo odvolání.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, Rv II 503/32.)

Žalovaná firma koupila od žalující firmy podle písemné objednávky ze dne 5. ledna 1929 30 kusů zalomených hřidelů, z nichž část měla býti dodána ihned a zbytek v nejbližší době na odvolání. Ježto žalovaná zbytek ve dvou letech neodvolala, ač byla žalobkyní o to upomenuta, domáhala se žalobkyně zaplacení zbytku kupní ceny. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů :

Odvolací soud neposoudil spor právně mylně, uznáv, že se pohledávka stala splatnou. Ujednání, že zboží má býti dodáno na odvolání žalované strany, nelze vykládati tak, že odvolání jest ponecháno úplně na vůli objednatele nebo že je nemusí odvolati, nebude-li vůbec mítí potřebu objednaného zboží. Objednávka byla smlouvou pevnou, nikoli

podmíněnou potřebou dovolatelky. Předpokládaná potřeba její byla zajisté podnětem pro objednávku, ale strany nepřednesly nic, z čeho by se dalo souditi, že skutečné plnění podle vůle stran záviselo na nastalé potřebě. Ujednání jest vykládati podle čl. 278 obch. zák. a § 914 obč. zák. Při tomto výkladu jest přihlídnouti k oprávněným zájmům obou smluvních stran, které smlouvou sledovaly, a jest zřejmo, že žalující strana nechtěla se ustanovením o odvolání vázati na nedohlednou dobu. Jako ujednání to bránilo, by žalující firma nenaléhala na okamžité odvolání, tak žalovaná nemohla je nemírně oddalovati a činiti závislým na nejisté své potřebě. Ujednání o odvolání v souzeném případě lze vykládati jen tak, že zboží bude odvoláno v přiměřené lhůtě. Žalující strana upomínala žalovanou o odebrání a sečkala jí až do 11. dubna 1931, tedy při objednávce ze dne 7. ledna 1929 přes dva roky a při objednávce ze dne 16. října 1929 jeden a půl roku; jest lhůty ty považovati za zcela přiměřené. Ostatně žalovaná strana sama v první stolici uvedla, že lhůta, do které zboží mělo býti podle uzávěrky dodáno, dávno minula. V upomínkách o odvolání zboží jest obsažena i nabídka k dodání, rovněž v zaslání účtů na neodvolané objednané zboží. Žalovaná, odpirajíc zboží odvolati, ocitla se nejdéle při obdržení těchto účtů v prodlení s přijetím zboží a od této doby počala běžeti lhůta platební, a splatnost tržebních cen nastala devadesátý den po té a žaloba jest tedy odůvodněna.

Čís. 13292.

Proti zápůřčí žalobě podle § 523 obč. zák. může se žalovaný brániti poukazem k předpisu § 24 lesního zákona (čís. patentu ze dne 3. prosince 1852, čís. 250 ř. zák.) jen, vymohl-li si již před tím příznivé rozhodnutí příslušného správního úřadu.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, Rv II 506/32.)

Žalobě, by bylo zjištěno, že žalovanému jakožto vlastníku panujícího statku nepřísluší služebnost cesty a stezky po žalobcových pozemcích k odnášení lesních produktů z panujícího pozemku a by žalovaný byl uznán povinným, zdržeti se jakéhokoliv jednání, v němž by bylo spatřovati výkon takové služebnosti, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem mimo jiné z těchto

důvodů :

Namítá-li žalovaný, že si neosobuje služebnost cesty, nýbrž že užívá cesty jako cesty veřejné, pokud se týče, že použil jen práva, jež mu poskytuje ustanovení § 24 čís. pat. ze dne 3. prosince 1852 čís. 250 ř. z., nemůže se tato obrana setkatí s úspěchem, neboť tím, že se žalovaný omezil na námitky kotvící ve veřejném právu, jimiž by se soudy pro nepřipustnost pořadu práva ani zabývati nemohly (rozhodnutí čís. 7655, 10.413 sb. n. s.), připustil, že mu soukromoprávní služebnost nepřísluší. Proti zápůřčí žalobě podle § 523 obč. zák. mohl by se žalovaný brániti poukazem k předpisu § 24 lesního zákona jen, kdyby si

byl již před tím vymohl příznivé rozhodnutí příslušného správního úřadu, což ani netvrdil (srovnej také rozhodnutí č. 11.260 sb. n. s. a čís. 1483 úř. sb. dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni).

Čís. 13293.

Zemřel-li manžel, žalující o rozlukou, dříve, než byl vynesena rozsudek prvního soudu, nelze již uznati na rozlukou, nýbrž jest se omeziti na výrok o tom, zda zesnulý manžel byl oprávněn domáhati se rozluky z viny druhého manžela, čili nic. Jde tu o výrok určovací (§ 228 c. ř. s.), k němuž jest soud oprávněn, třebaže žalobní návrh nebyl v tomto směru změněn. Ovšem musí tu býti právní zájem na bezodkladném určení.

(Rozh. ze dne 15. února 1934, Rv II 615/32.)

K žalobě manžela rozloučil procesní soud první stolice manželství z viny žalované manželky. Po podání žaloby, ale před vnesením rozsudku prvního soudu žalující manžel zemřel. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a upravil rozsudečný výrok takto: Žalobce měl v době podání žaloby zákonný důvod k rozluce manželství, jež uzavřely strany dne 1. května 1920 dle ritu římsko-katolického v R. z viny žalované. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Hledíc k ustanovení §§ 759 a 796 obč. zák. lze v rozepři o žalobě o rozlukou manželství pokračovati i po smrti žalujícího manžela, byl-li zastoupen advokátem (§§ 155 a násl. c. ř. s.). Ježto však manželství bylo již žalobcovou smrtí zrušeno, jest jen výrok rozsudekový přiměřeně upravit. Podáním ze dne 19. listopadu 1931 prohlásila žalovaná okresnímu soudu v L., že se vzdává všech svých dědických nároků proti pozůstalosti po zemřelém svém manželu Janu B-ovi, zejména nároku na přednostní zákonný odkaz a nároku na zaopatření z pozůstalosti, nikoliv však nároku na vdovskou pensi. Smrtí žalobcovou nepozbyla žaloba své původní povahy jako žaloba statusová, pravotvorná a nezměnila se v žalobu určovací podle § 228 c. ř. s. Vždyť strana žalující nezměnila za sporu nic na žalobě. Nelze se proto vůbec zabývatí otázkou, zda má pozůstalost po Janu B-ovi právní zájem, vytčený v § 228 c. ř. s. Právo Jana B-a žalovati o rozlukou bylo ryze osobním, nepřešlo na jeho pozůstalost, jež není vůbec stranou ve sporu.

Nejvyšší soud zamítl žalobu, by bylo uznáno právem, že se manželství uzavřené mezi stranami dne 1. května 1920 podle ritu římskokatolického v R. rozlučuje z viny žalované.

Důvody:

Jde o otázku, zda lze, zemřel-li žalobce dříve než byl vynesena rozsudek soudu první stolice, uznati na rozlukou manželství, o níž bylo žalováno, či zdali jest nutno po případě možno upravit výrok rozlukový a jakým způsobem. Účelem žaloby o rozlukou manželství jest zrušení manželství, předpokládá tedy nutně manželství trvajícím. Smrtí jednoho z obou manželů však manželství vůbec zaniká (§ 111 obč. zák.). Logi-

ckým důsledkem toho jest, že není možné další jeho zrušení rozlukou, které při rozluce nastává teprve soudním výrokem, na rozlukou uznáváním, ježto rozlukový rozsudek nemá jen význam deklaratorní, nýbrž konstitutivní, tvoří nový právní stav. Po smrti jednoho z obou manželů nelze tedy uznati na rozlukou, jak učinil soud první stolice. Přes to se však žaloba nestává v každém případě bezpředmětnou; výjimku stanoví druhý odstavec § 759 obč. zák., který odepírá pozůstalému manželu zákonné právo dědické a nárok na zákonný odkaz přednostní i tehdy, když zůstavitel podal již žalobu o rozlukou manželství z viny druhého manžela a když se žalobě vyhová. Toto zákonné ustanovení předpokládá tedy, že se ve sporu pokračuje a o něm rozhodne. Než z ustanovení toho nelze dovoditi, že by i po smrti žalobce přece mohlo býti ještě uznáno na rozlukou. Předpis druhého odstavce § 759 obč. zák. zavedený třetí dílčí novelou jest předpisem práva hmotného, kterým bylo změněno dřívější zákonodárství, které z dědické posloupnosti vylučovalo vinného manžela jen, když rozvod nebo rozluka byly vysloveny už před smrtí zůstavitelovou. Předpis ten však neustanovuje nic o formě výroku. Ze zprávy justiční komise panské sněmovny k první dílčí novele vyplývá, že zákonodárce ustanovením druhého odstavce § 759 obč. zák. »když se žalobě vyhová« měl na mysli, že další řízení ve sporu sloužiti má k důkazu o oprávněnosti žaloby, jde to z poukazu na zásadu § 782 obč. zák., podle něhož jest vyloučen z pozůstalosti mlčením opominutý nepominutelný dědic, o němž dědic dokáže některý z důvodů vyluky z pozůstalosti v §§ 768—770 uvedených. Se zřetelem na nemožnost rozloučiti manželství již smrtí zrušené není jiného východiska, než omeziti se na výrok o tom, zdali zemřelý žalobce byl oprávněn domáhati se rozluky z viny druhého manžela, čili nic, kterýžto výrok dostačí úplně účelu druhého odstavce § 759 obč. zák. Výrok tento však není výrokem konstitutivním, jak míní odvolací soud, nýbrž určovacím výrokem o právním poměru, tedy výrokem po rozumu § 228 c. ř. s. Mínení dovolatelovo, že odvolací soud nemohl, když žalobní návrh znějící na vyrčení rozluky nebyl změněn v návrh na výrok podle § 228 c. ř. s., vydati rozsudek určovací toho znění, jak učinil, není správný. Žalobní návrh na rozlukou implicitě obsahuje v sobě i návrh na určení viny, kterýžto výrok po zákonu při rozluce musí býti učiněn. Nemožnost uznati na rozlukou nepřekáží, by výrok rozlukový nebyl upraven tak, aby, i když rozluka nebude vyslovena, přece zájem pozůstalosti na zjištění viny žalované strany na důvodu rozluky byl zachován a chráněn (čís. 7771 sb. n. s.). Po smrti žalobcově zbývá tedy, z původní žaloby vskutku v podstatě žaloba podle § 228 c. ř. s. Tato vyžaduje však právní zájem žalující strany na určení, o které jde. Tohoto zájmu v souzeném sporu není. Zájem může záležeti v případě druhého odstavce § 759 obč. zák. jen ve vyluce žalované z nároku na pozůstalost žalobcovu. V souzeném případě tohoto zájmu není, poněvadž žalovaná, jak napadený rozsudek konstatuje, se vzdala všech svých nároků dědických na pozůstalost žalobcovu, i nároku na přednostní odkaz i na zaopatření z pozůstalosti. Pro nedostatek právního zájmu jest však žaloba i s hlediska § 228 c. ř. s. neodůvodněná.

Čís. 13294.

Příslušnost k povolení zajišťovací exekuce na základě rozsudku pracovního soudu.

(Rozh. ze dne 16. února 1934, R I 1298/33.)

Na základě rozsudku pracovního soudu v Praze povolil okresní soud v Českém Krumlově zajišťovací exekuci. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil soudu první stolice, by věc postoupil podle § 44 ex. ř. příslušnému soudu. **Důvody:** Stěžovatel napadá usnesení rekursního soudu namítaje, že soud první stolice nebyl podle § 375 ex. ř. a § 37 zák. č. 131/31 příslušný povolit exekuci, a to ani podle § 4 ex. ř., ježto exekučním titulem jest rozsudek pracovního soudu v Praze, ani podle § 18 ex. ř., neboť jde o exekuci na pohledávky a společnost má své sídlo v Praze. Stížnosti nelze upříti oprávnění. Vymáhající věřitel žádá za povolení zajišťovací exekuce na základě rozsudku pracovního soudu v Praze. Podle § 37 zák. o pracovních soudech lze podle rozsudků pracovních soudů vésti exekuci zajišťovací, podle ustanovení exekučního řádu ovšem exekuci nepovoluje soud pracovní, nýbrž soud příslušný podle předpisů exekučního řádu. Podle § 375 ex. ř. jest příslušný povolit zajišťovací exekuci procesní soud první stolice, jímž ovšem okresní soud v Č. Krumlově není, po případě též exekuční soud, připojí-li se k návrhu vyhotovení exekučního titulu opatřené doložkou vykonatelnosti (§ 4 poslední odstavec). O tento poslední případ nejde. V souzeném případě jde o exekuci na pohledávky knihovně nezajištěné, jest podle § 18 č. 3 ex. ř. exekučním soudem okresní soud, u kterého má dlužník svůj obecný soud a týž jest též dle ustanovení § 4 odst. 6 ex. ř. soudem povolujícím. Podle usnesení krajského soudu obchodního v Praze má povinná strana sídlo v Praze a nemůže proto jako povolující soud zakročiti okresní soud v Českém Krumlově.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud zjistil a stěžovatel v dovolacím rekursu sám připouští, že povinná strana, společnost z ručením obmezeným, má podle opovědi k rejstříku krajského soudu obchodního v Praze své sídlo v Praze a že toto sídlo bylo též zapsáno do obchodního rejstříku (§ 4 č. 1, § 9 odst. (2) č. 12 zákona ze dne 6. března 1906 č. 58 ř. z.). Obecné sudiště povinné strany řídí se tedy podle tohoto sídla. Tvrzení rekurentovo, že správa povinné společnosti je vedena v Českém Krumlově, je nepřipustnou novotou právě jako další tvrzení, že povinná ve svých dopisech rozšířila a i správním úřadům oznámila, že má své sídlo v Českém Krumlově. Jinak stačí odkázati na správné vývody rekursního soudu.

Čís. 13295.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, č. 20 ř. zák.).

Podíl na zisku, provise i remunerace připadající na období od předčasného propuštění (předčasné výpovědi) až do doby, ve které by služební poměr byl ukončen, kdyby bylo bývalo šetřeno smluvené nebo zákonné lhůty výpovědní, jest částí zaměstnancova nároku, jehož uplatnění je vázáno lhůtou § 34 zák.

Uplatněn-li nárok na podíl na zisku, provisi a remuneraci za dobu skutečného výkonu služby před předčasnou výpovědí, nelze použití ustanovení § 34 zák.

Obmezení podle § 34 zák. se nevztahuje na nárok na »odbytné«.

(Rozh. ze dne 16. února 1934, R I 65/34.)

Žalobce byl žalovanou stranou dne 27. března 1932 na 14 dnů výpověděn. Žalobce, doličuje, že je obchodním pomocníkem podle zákona ze dne 16. ledna 1910 č. 20 ř. zák., uplatňoval žalobou nároky ze služebního poměru až do ukončení řádné výpovědní lhůty podle § 20 cit. zák., a to vedle platu i vánoční remuneraci za dobu od 1. července 1930 do 30. června 1932 ve výši 3.000 Kč a 1.351 Kč 20 h odbytného. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

První soud zamítl žalobu z důvodu, že byla podána po uplynutí propadné lhůty § 34 zákona. Odvolací soud potvrdil zamítnutí jen ve příčině služného a vyslovil o ostatních uplatňovaných nárocích (remuneraci a odbytném) názor, že nejsou »náhradními nároky« z důvodu předčasného propuštění ve smyslu § 29 zákona, takže nebyly dotčeny tím, že žaloba byla podána po uplynutí lhůty § 34 zákona. V § 34 cit. zák. jsou šestiměsíční propadnou lhůtou podmíněny mimo jiné nároky na náhradu škody pro předčasné propuštění ve smyslu § 29. Ze »předčasným propuštěním« jest rozuměti i propuštění obchodního pomocníka, když zaměstnavatel, neuplatniv ani zvláštní důležitý důvod k předčasnému propuštění, použil k rozvázání služebního poměru výpovědi, přičítací se výpovědní době buď smluvené nebo zákonem určené, dovodil nejvyšší soud již v rozhodnutí ve sb. n. s. č. 4393, k němuž se odkazuje. § 29 ustanovuje, že zaměstnanec, byv předčasně bez důležitého důvodu propuštěn, může bez újmy dalších nároků na náhradu škody žádati kromě části platu přiměřené jeho dosavadním výkonům, plat náležející mu podle smlouvy za dobu, jež by musila projíti až do skončení služebního poměru uplynutím určené smluvní doby nebo řádnou výpovědí. Z toho vyplývá, že zákonodárce k této posléz uvedené části úplaty hledí jako k nároku na náhradu škody. Ze k úplatě jako odměně v širším slova smyslu náleží mimo služné podíl na zisku, provise i remunerace, vychází najevo z ustanovení § 16 a jeho zařazení do

oné části zákona, v níž pod hlavním nápisem »odměna« jsou uvedeny jednotlivé příslušné nároky a zvláště označeny písmeny a až c a nemůže býti pochybnosti o tom, že, je-li právní nárok na remuneraci opodstatněn, tvoří část zaměstnancovy odměny, jejíž vyplacení je jen vázáno lhůtou (viz rozh. býv. n. s. ve Vídni z 13. října 1910 úř. sb. č. 1280). Byl-li služební poměr zrušen před splatností nároku, má zaměstnanec nárok na remuneraci ve výši, odpovídající poměru mezi obdobím služebním, pro které se odměna poskytuje, a uplynulou služební dobou (§ 16), t. j. v případě § 29 (předčasné propuštění) až do doby, ve které by služební poměr byl ukončen, kdyby bylo bývalo šetřeno umluvené nebo zákonné lhůty výpovědní, a podle § 29 odst. (2) zákona je i tato část odměny splatnou současně se zrušením služebního poměru. Tomu-li tak, jde i tu o nárok na náhradu škody z důvodu předčasného propuštění, podléhající preklusi podle § 34 zák. čís. 20/1910 ř. zák. V souzeném případě neuplatňuje však žalobce jen vánoční (novoroční) remuneraci, jež by jinak byla splatná až koncem roku 1932 a jen pro rozvázání služebního poměru se stala splatnou již dnem 30. června 1932, nýbrž i remunerační částky splatné ke konci roku 1930 a 1931. Tyto obě zadržené částky, předpokládající, že žalobce na remuneraci vůbec má nárok, nebylo by lze pokládati za odměny v § 29 zákona čís. 20/1910 ř. z. dotčené, ježto zaměstnanci přísluší bez ohledu na výpověď, pokud se týče na propuštění, podle smlouvy za jeho dosavadní výkony a proto nejde tu o nárok, jaký má § 34 cit. zákona na mysli. »Odbytné« není částí odměny za konané služby, nýbrž poskytuje se, bylo-li umluveno, stejně jako pense k zajištění existence zaměstnancovy pro případ rozvázání služebního poměru výpovědí, propuštěním a vystoupením. Jde tu tedy o smluvní nárok, jenž s náhradou z důvodu propuštění nemá nic společného a proto nelze naň vztahovati obmezení podle § 34 citovaného zákona. Rozhodnutí sb. n. s. čís. 7719, k němuž rekurent odkazuje, se na souzenou věc nehodí, neboť předpokladem tohoto rozhodnutí byl zcela odlišný skutkový základ, že se totiž obchodní pomocník zavázal, že pro případ vystoupení ze služby zaplatí zaměstnavateli pevně smluvenou náhradu, t. j. smluvní pokutu, náležející k nárokům zaměstnavatele proti zaměstnanci podle § 31 (3) zákona. Ježto první soud, vycházející z mylného právního stanoviska, se obranami žalované proti důvodu a výši nároků, pokud podle § 34 zák. nejsou prekludovány, neobíral a nečinil v těchto směrech nutná skutková zjištění, nepochybil odvolací soud, zrušiv rozsudek soudu prvního státního soudu, a vrátiv mu rozepři podle § 496 čís. 3 c. ř. s. k dalšímu jednání a novému rozhodnutí, při čemž bude ovšem třeba k tomu přihlídnouti, že požadované remunerace, jak svrchu doličeno, pozůstávají z více nároků, z nichž jeden (poslední) zanikl preklusí.

Čís. 13296.

Vyrovnací řád z roku 1914.

Bylo-li při prodeji zboží před zahájením vyrovnacího řízení o jmění kupitele ujednáno zaplacení kupní ceny ve splátkách bez ztráty lhůt, nebyl prodávatel s to vykonati volbu podle čl. 354 obch. zák. dříve, než uplynula lhůta k poslední splátce kupní ceny.

Nebyl-li kupitel v době zahájení vyrovnacího řízení v prodlení s odběrem zboží ani s poslední splátkou, ježto její dospělost nastala až po zahájení vyrovnání, nespadá nárok prodávatele na náhradu škody (čl. 354 obch. zák.) do kupitelova vyrovnání.

(Rozh. ze dne 16. února 1934, Rv I 1101/32.)

Žalovaná firma koupila od žalující pozůstalosti dne 17. května 1930 na pevno 875.5 m³ dřeva. Kupní cenu bylo zaplatiti dne 10. února 1931, 10. března 1931, 10. dubna 1931 a 10. května 1931 ve splátkách po 15.000 Kč a poslední splátku 19.440 Kč dne 10. června 1931. Žalovaná odebrala v lednu 1931 jen 72 m³ dřeva a zaplatila zaň 8.508 Kč 25 h, zbytek 803.50 m³ dřeva neodebrala a kupní cenu zaň nezaplatila. Dne 1. června 1931 bylo o jmění žalované zahájeno vyrovnání. Dopisem ze dne 11. června 1931 vyzvala žalobkyně žalovanou, by zaplatila dříví a s ním naložila a poskytla jí dodatečnou lhůtu do 19. června 1931 s tím, že jinak prodá dříví na její účet a bude požadovati náhradu škody. Ježto žalovaná neodebrala zbytek dříví v dodatečné lhůtě, prodala žalobkyně dne 13. července 1931 dříví na burse a domáhala se žalobou, o niž tu jde, na žalované náhrady škody. Žalovaná namítla mimo jiné, že není povinna zaplatiti celou zažalovanou pohledávku, ježto bylo o jejím jmění zahájeno vyrovnací řízení, a vznesla mezeitimní určovací návrh, že žalobní nárok přísluší nejvýše v hranicích vyrovnání přijatého dne 28. srpna 1931. Procesní soud prvního státního soudu uznal právem: 1. že se zjišťuje, že nárok žalobkyně na náhradu škody nespadá do vyrovnání žalované a 2. že žalovaná jest povinna zaplatiti žalobkyni zažalovaný peniz. V otázce, o niž tu jde, uvedl v důvodech: Škoda, jak bylo zjištěno, povstala chováním se žalované, jež nezaplatila i poslední smluvenou zbytkovou pohledávku kupní ceny dne 10. června 1931 a nedodržela jí k tomu danou dodatečnou lhůtu dne 19. června 1931, a svépomocným prodejem dne 13. července 1931. Obě lhůty spadají do doby po 1. červnu 1931, kdy bylo zahájeno vyrovnací řízení o jmění žalované firmy. Podle čís. nařízení ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák. (vyrovnacího řádu), jež zde přichází ještě v úvahu, spadají pod vyrovnání všechny pohledávky, nepoživající přednost, jež tu byly v době zahájení vyrovnacího řízení (§§ 7, 10 vyrov. ř.). Pohledávky podléhající vyrovnání nemusí záležeti v peněžitém plnění a jejich peněžitá výše může býti neurčitá (§ 14 vyr. ř.). Jest je uplatňovati podle odhadní ceny v době zahájení vyrovnacího řízení, při čemž pohledávky se lhůtou platí za splatné. Kdo má podmíněnou pohledávku (§ 16 vyr. ř.), může žádati, by zajištěno bylo zaplacení pro případ uskutečnění odkládací a neuskutečnění rozvazovací podmínky, je-li však podmínka rozvazovací, může, dá-li jistotu, pro případ, že se podmínka uskuteční, žádati zaplacení. Tyto nároky podléhají vyrovnání. Předpokladem §§ 14—16 vyr. ř. jest, že již v čase zahájení vyrovnacího řízení nárok tu byl, i když výše jest ještě neurčitá, nebo nárok jest podmíněný. Ani jednoho z těchto případů tu není. Nárok žalobkyně na náhradu škody podle čl. 354 obch. zák. vrhal sice stíny již před tím, ale vznikl teprve po nedodržení dodatečné lhůty ze dne 19. června 1931, určen byl, pokud se týče výše, veřejným prodejem ze dne 13. čer-

vence 1931, podmíněný nebyl. Bylo proto zjišťovací nárok vyříditi, i když ne ve smyslu žalované, tak, že žalobní nárok nespadá pod vyrovnání, t. j., že žalovaná strana zažalovanou pohledávku, jak byla přiznána, jest povinna zaplatiti bez ohledu na kvotu na splátky vyrovnání. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávně prý posoudil soud první stolice spornou věc po stránce právní, jsa právního názoru, že škoda žalující straně povstala teprve po 1. červnu 1931, kdy bylo zahájeno vyrovnací řízení o jmění žalované firmy. Škoda vznikla prý již co do důvodu nezapravením první splátky, čímž žalovaná strana kupní smlouvu porušila. Důvodem škody jest prý toto porušení smlouvy, které nastalo před zahájením vyrovnacího řízení. Odvolání poukazuje též k tomu, že žalovaná již před zahájením vyrovnání oznámila prý žalobkyni, že dříví nemůže ani odebrati ani zaplatiti. Výtka není odůvodněna. Právní názor soudu první stolice, že škoda žalující strany vznikla po 1. červnu 1931 z neodebrání dříví a z nezaplacení kupní ceny do 10. června 1931 a z veřejného prodeje dříví dne 13. července 1931 podle čl. 343 obch. zák., jest správný. Žalovaná porušila sice smlouvu nezapravivši prvou splátku dne 10. února 1931, avšak tím uplatňovaná škoda žalobkyni nevznikla a žalobkyně byla jen oprávněna žádati zapravení splátky, nemohla však práva volby podle čl. 354 a 356 obch. zák. uplatňovati a dříví podle čl. 343 obch. zák. prodati, nýbrž teprve až po 10. červnu 1931. I kdyby žalovaná před zahájením vyrovnacího řízení byla prohlásila, že nemůže dříví ani odebrati, ani zaplatiti, bylo by pro spor bez významu. Z dopisu žalované firmy ze dne 16. května 1931 prohlášení takové také nevyplývá. Jest nesporno, že žalovaná měla dříví zaplatiti ve splátkách měsíčně po 15.000 Kč, dnem 10. února 1931 počínajíc a doplatiti je měla dne 10. června 1931 částkou 19.440 Kč. Nezaplacením splátek ztráta lhůt nenastala, takže celá kupní cena byla splatná teprve dnem 10. června 1931. Pak teprve mohla žalovaná vykonati právo volby podle čl. 354 a 356 obch. zák., nikoliv již v únoru 1931 po nezaplacení první splátky splatné dne 10. února 1931.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka napadá názor odvolacího soudu, že žalobkyně mohla vykonati právo volby podle čl. 354 obch. zák. teprve po 10. červnu 1931 a pak provésti svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák. uvádějí, že právo volby měla vykonati ihned, jakmile žalovaná porušila smlouvu, nezaplativši první splátku kupní ceny, to jest 10. února 1931, a dále tvrdí, že žalobkyně nebyla vůbec již v té době oprávněna se zbožím disponovati, poněvadž prý z jejích dopisů ze dne 29. srpna 1930 a 10. října 1930 vysvítá, že pokládala prodané dříví za převzaté. Obě tyto výtky jsou neopodstatněné. Základem žaloby je nárok na náhradu konkrétní škody podle volby vykonané ve smyslu čl. 354 obch. zák. pro nesplnění jednotné smlouvy kupitelkou. Zákonným předpokladem takové škody je, a) že kupitel je v prodlení, b) že zboží nebylo ještě odevzdáno. Že předpoklad b) nenastal a žalovaná dříví v srpnu, pokud se týče v říjnu 1930 nepřevzala, nýbrž, že jí je žalobkyně, v jejíž držení

a dispoici nadále zůstalo, dala teprve dopisem ze dne 11. června 1930 k dispoici po úplném zaplacení kupní ceny, správně dovodil odvolací soud, a dovolatelka se v tom směru odkazuje na příslušné důvody naříkaného rozsudku. Prodlení žalovaná ani nepopírá, naopak připouští, že neodebrala dříví, jež dle smlouvy ze dne 17. května 1930 koupila, až na částku 72 m³, — o kterou však v tomto sporu neběží —, a že nezaplatila splátky uvedené v jejím dopise ze 17. května 1930. Třebaže uzavření kupní smlouvy, z níž nárok žalobní vyvěrá, spadá před dobu zahájeného vyrovnacího řízení o jmění žalované, t. j. 1. června 1931, a třebaže žalovaná porušila tuto smlouvu nedodrživši čtyry splátky do této doby, nebyla žalobkyně povinna do té doby vykonati volbu podle čl. 354 obch. zák., poněvadž teprve 10. června 1931 uplynula lhůta k poslední splátce kupní ceny. Nebylo ve sporu tvrzeno a nebylo prokázáno ujednání, že pro případ nezaplacení jedné splátky má nastati splatnost ostatních splátek, a že běželo o postupné dodávky v určitých termínech, při nichž by prodatelka byla oprávněna pro případ nezaplacení jedné dodávky odstoupiti od smlouvy co do zbytku smlouvy. Žalobkyni škoda vznikla teprve, když byla podle zákona s to provésti svépomocný prodej podle čl. 343 obch. zák., což se mohlo státi teprve, když marně prošla dodatečná lhůta daná žalované ve smyslu čl. 356 obch. zák. Žalovaná do 10. června 1931 nebyla v prodlení, pokud se tkne odběru zboží, ani pokud jde o poslední splátku 19.440 Kč, a proto žalobkyně nemohla do této doby vykonati právo volby dle čl. 354 obch. zák., a nebyl proto do této doby dán právní základ žalobního nároku a příslušná pohledávka neexistovala. Důsledkem toho správně usoudily nižší soudy, že žalobní nárok nespadá do vyrovnacího řízení žalované (§§ 14, 16 starého vyr. ř.), a právem uznaly na přísudek zjištěné škody 55.982 Kč. Ani způsob provedeného svépomocného prodeje, ani výše škody z něho vyplývající není dovoláním napadeno. Dovolatelka se neprávem odvolává na rozhodnutí uveřejněné pod č. 2459 sb. Adler-Friedländer, poněvadž v tom případě šlo o ujednané postupné dodávky v různých termínech s vyhrazeným způsobem placení, tedy o případ jiného skutkového základu, než je v souzeném případě.

Čís. 13297.

Připustil-li ten, komu finanční úřady zabavily cizí valuty podle § 5 ví. nař. ze dne 6. března 1919, čís. 113 sb. z. a n., že jednal proti zákonu, vzdav se zároveň nároku na vrácení zabavené valuty a zažádav, aby bylo upuštěno od dalšího trestního řízení, v čemž mu bylo vyhověno, nemůže se domáhati na československém státu vrácení zabavené valuty z důvodu obohacení žalovaného státu.

(Rozh. ze dne 16. února 1934, Rv I 1315/32.)

Dne 11. srpna 1920 byla zadržena Debora T-ová, u níž bylo při tělesné prohlídce nalezeno 4343 amerických dolarů. Žalobce doznal, že

tyto dolary jsou jeho vlastnictvím, a vzdal se nároku na vrácení dolarů, jež byly prohlášeny za propadlé. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu zaplacení 230.151 Kč, tvrdě, že žalovaný byl zabavením oněch dolarů obohacen a to z těchto důvodů: Žalobce se z obavy před pokutou pokud se týče před odvedením do vězení pod nátlakem a na návrh vyšetřujícího komisaře zřekl dolarů. Přemýšleje o věci přišel k názoru, že postup úřadu byl protizákonný, a proto žádal, by výrok úřední byl zrušen a aby mu byly peníze vráceny, žádosti jeho však finančním ředitelstvím ani hlavním finančním ředitelstvím nebylo vyhověno. Na žalobcovu stížnost k nejvyššímu správnímu soudu byl vydán náleze, v němž se praví, že výnos finančního úřadu jest považovati za prohlášení úřadu jménem státu jako strany, že peníze žalobci nevydá, kteréžto prohlášení podléhá kognici řádných soudů a není odporovatelné. Proto žalobce tvrdí, že úřadem příslušným o věci rozhodovati byl úřad politický a, dokud tento úřad nevyslovil, že žalobce jednal proti zákazu obchodování s valutou a že má býti proto potrestán, musí býti finanční úřad považován za depositáře zabavené valuty. Žaloba byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolací soudem z těchto důvodů: Jest zjištěno, že dne 11. srpna 1920 byla zadržena Debora T-ová, že bylo u ní při tělesné prohlídce nalezeno 4.343 amer. dolarů, že žalovaný doznal, že tyto dolary jsou jeho vlastnictvím, že je bez úředního povolení nakoupil od Američanů v okolí T., že doznal, že jednal proti čl. 5 vl. nařízení čís. 113/19 sb. z. a n., že se vzdal nároku na vrácení těchto peněz a že žádal, by mu byl trest prominut a by od dalšího řízení bylo upuštěno, a že se vzdal dalších obran. Z toho vyplývá, že si žalobce byl dobře vědom toho, že se dopustil trestného činu a jen z toho důvodu žádal o upouštění řízení a pro ten případ se vzdal dalších obran. Usnesením finančního ředitelství v U. ze dne 4. října 1920 je prokázáno, že upouštění řízení bylo povoleno, důchodkové řízení bylo zastaveno a vzhledem k zabaveným penězům od stanovení zvláštní pokuty upuštěno. Z toho plyne, že finanční ředitelství zabavilo 4.343 dolarů jen proto, že žalující jednal proti zákonu, a že bylo k zabavení podle čl. 7 vl. nař. č. 113/19 sb. z. a n. oprávněno. Stalo se proto zabavení dolarů v řádném řízení o důchodkovém trestním činu a nemůže proto žalovaný žádati vrácení, když se vrácení vzdal jen proto, by ušel další pokutě, a když žalovaná strana k žádosti žalujícího upustila od dalšího přísnějšího stíhání jen proto, že se žalující k trestnému činu doznal a s mírnějšími následky trestného činu se spokojil. Nemůže proto býti řeči o bezdůvodném obohacení tam, kde stát nabývá něčeho, vykonává trestní pravomoc, na základě zákona. Že si při tomto důchodkovém trestním řízení počínal některý úřední orgán nesprávně, žalobce netvrdí, uvádí jen, že jednal pod nátlakem hrozby prohlášeného a neexistujícího zákona pokud se týče nařízení. Ale okolnost, že žalujícímu bylo sděleno, jaké následky v případě odsouzení ho stihnouti mohou a jak by bylo snáze lze horším následkům trestním ujiti, nelze pokládati za neoprávněnou hrozbu, an žalovaný věděl a doznal, že se dopustil trestného činu a že ho také musí stihnouti trest, a volil menší následky trestu. A že se činu trestného skutečně dopustil, vysvitá z celého jednání žalujícího, poněvadž by takovým tajným způsobem osobou třetí dolary nebyl převážel.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy právem opřely své rozhodnutí o to, že žalobce sám přistoupil, že jednal proti zákonu, že se vzdal nároku na vrácení zabavených dolarů a zažádal za upuštění od dalšího trestního řízení, v čemž mu bylo vyhověno. Tím se stalo, že věc nebyla dále projednávána, protože právě trestní řízení tím bylo skončeno, a je nerozhodné, bylo-li žalobci vyřízení finančního ředitelství v U. ze dne 4. října doručeno, čili nic, bylo-li jen trestní řízení na základě žalobcovy žádosti zastaveno; z toho důvodu nebyl skutkový děj přezkoumán s hlediska jiných předpisů, po případě před jiným úřadem a tento úřad nemohl o věci před uplynutím promlčecí lhůty rozhodnouti. Proto nesejde ani na tom, zda byl finanční úřad příslušný, či zda patřila věc, jak míní žalobce, před politický úřad. I kdyby tu nebylo bývalo příslušnosti finančních úřadů, nebylo prohlášení žalobcovy před nimi a úřední jednání, k němuž následkem tohoto jeho prohlášení došlo, právně bezvýznamné a neplatné, protože kdyby byl správný nynější názor žalobcův, byla by bývala trestní věc postoupena příslušnému politickému úřadu, ale propadnutí zabavených dolarů ani v tomto případě se zřetelem k předpisu § 21 odst. 3 nař. 644/19, jehož se sám žalobce dovolává, nebylo vyloučeno. Žalobce tedy neprávem vytýká teprve nyní nepřislusnost finančních úřadů a nezákonnost jejich opatření, když se v onom trestním řízení předepsanou cestou nebránil, a neprávem své nároky na vrácení dolarů uplatňuje teprve v době, kdy už podle jeho tvrzení nastalo promlčení. Nesejde tudíž na tom, zda se žalobce provinil proti tomu předpisu, jež byl uveden ve vyjádření finančního úřadu, nýbrž stačí — jak správně uvedly nižší soudy, — že si byl žalobce vědom, že jednal proti předpisu, že s opatřením finančního úřadu souhlasil, že se vzdal nároku na vrácení dolarů a že požádal, by trestní věc dále projednána nebyla. Jaké motivy ho k tomu vedly, je nerozhodné. Za těch okolností nemůže žalobce nyní dovozovati, že finanční správa byla jen depositářem dolarů, jež byly prohlášeny za propadlé, anebo že žalovaný stát byl bezdůvodně obohacen. Odvolací soud správně poznal také, že ve sdělení úřadu o tom, jaké následky mohou žalobce stihnouti, nelze shledávati neoprávněnou hrozbu. Z nálezu nejvyššího správního soudu nemůže žalobce nic dovozovati ve svůj prospěch, protože v nálezu otázka, přísluší-li žalobci soukromoprávní nárok na vrácení požadované částky, nebyla řešena.

Čís. 13298.

Byly-li věci vylučované žalobou podle § 37 ex. ř. již právoplatně prodány veřejnou dražbou, nelze již s úspěchem vylučovati je, nýbrž jen výtěžek za ně docílený. Setrval-li i pak žalobce při své žalobní žádosti o vyloučení věcí, ač žalovaný namítl, že vylučované věci již byly právoplatně prodány, a neučinil-li návrh na změnu žalobní žádosti v ten rozum, by mu byl vydán výtěžek za vylučované předměty, jest žalobu zamítnouti.

(Rozh. ze dne 16. února 1934, R II 4/34.)

Žalobu o vyloučení věci z exekuce procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehlédě ke svému zrušovacímu důvodu, o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud v napadeném usnesení uvádí, že není sporu o tom, že vylučované předměty (kůň, kráva a vůz) byly s realitou jako její příslušenství prodány, že příklep byl právoplatně udělen dne 25. dubna 1933, a že vylučovací žaloba byla podána 22. května 1933. V rozhodnutí čis. 8092 sb. n. s., jehož se odvolací soud sám dovolává, bylo vloženo, že vylučovací žaloba podle § 37 ex. ř. jest přípustná i po exekučním prodeji nemovitostí, dokud se rozvrhové usnesení nestalo pravoplatným, a že i pak lze uplatnit nepřipustnost exekuce, jenže nemůže po příklepu již býti vylučována věc sama, nýbrž podle zásady »pretium succedit in locum rei« jen výtěžek za ni docílený. Byly-li tedy v souzeném případě vylučované předměty právoplatně veřejnou dražbou již prodány, nelze je již s úspěchem vylučovati, nýbrž jen výtěžek za ně docílený, a je důsledkem toho zbytečně prováděti důkazy v tom směru, zda žalobci přísluší takové právo k zabaveným a prodaným předmětům, které činí exekuci nepřipustnou, jakž odvolací soud vyslovuje a z toho důvodu rozsudek prvního soudu pro neúplnost zrušuje. Žalobce při své žádosti žalobní o vyloučení předmětů setrval, ač žalovaný namítl, že vylučované předměty již byly právoplatně prodány, a návrh na změnu žádosti žalobní v hořejším smyslu neučinil. Poněvadž k rozhodnutí o původním žalobním návrhu doplnění řízení ve smyslu napadeného usnesení není třeba, nezbylo než rekursu vyhověti a jak shora rozhodnouti.

Čís. 13299.

Úprava pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čis. 164 sb. z. a n.

Vzdání se nároku na úpravu pachtovného, nastavší před vydáním vládního nařízení čis. 164/1933 sb. z. a n., nemá právní účinek.

Nároku pachtýře na úpravu pachtovného není nutně na závađu, že pachtýř použil k obdělávání též námezdních sil.

(Rozh. ze dne 17. února 1934, R I 1288/33.)

Oba nižší soudy rozhodly o návrhu pachtýřů na úpravu pachtovného tak, že navrhovatelům nárok na úpravu pachtovného nepřisluší.

Nejvyšší soud změnou napadeného usnesení zrušil usnesení prvního soudu a vrátil mu věc, by o úpravě pachtovného znovu rozhodl.

Důvody:

Nižší soudy rozhodly, že navrhovatelům nepřisluší nárok na úpravu pachtovného, poněvadž se ve čl. XV pachtovní smlouvy ze dne 24. října 1928 vzdali již předem jakékoli ochrany pachtu i nároků na snížení pachtovného, které by budoucím zákonem a nařízením bylo stanoveno. Toto rozhodnutí je nezákonné. Na základě zmocnění daného § 1 zákona z 9. června 1933 čis. 95 sb. z. a n. vydala vláda nařízení ze dne 29. července 1933, čis. 164 sb. z. a n. V § 10 tohoto vládního nařízení se praví, že zůstávají nedotčena všechna jiná ustanovení pachtovní smlouvy, čemuž jest rozuměti tak, že zůstávají nedotčena ona ustanovení smluv pachtovních, jež nejsou přímo předmětem tohoto vládního nařízení. Vládní nařízení však vzhledem na mimořádné poměry ve výrobě zemědělské, chtějíc pomoci pachtýřům v jejich obtížném postavení, dává možnost upravit pachtovné sjednané před 1. říjnem 1932, z čehož plyne, že použití vládního nařízení může vyloučiti jen nedostatek náležitostí tímto vládním nařízením vyžadovaných, že však nemá právní účinek vzdání se nároku na úpravu pachtovného, nastavší před vydáním vládního nařízení.

Další nezákonností jest, že první soud nevyhověl návrhu Karla Ř-a na úpravu pachtovného proto, že, ač jinak bylo vyhověno podmínkám § 6 vládního nařízení, Karel Ř. k obdělávání spachtovaných pozemků kromě své rodiny používá též kočího a sjednaných lidí. Pojem hospodářských prací na spachtovaných nemovitostech sám nebo se svou rodinou osobně účastnil, nevylučuje však, aby k obdělávání nepoužil též námezdních sil, bez nichž se při výměře přes 8 ha nelze vždy obejít.

Čís. 13300.

Úprava pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čis. 164 sb. z. a n.

S hlediska § 7 vl. nař. jest rozhodná úhrnná výměra zemědělské půdy všech hospodářských celků, soustředěných v ruku tétož pachtýře.

(Rozh. ze dne 17. února 1934, R I 96/34.)

Navrhovatel měl v pachtu od obce P. velkostatek v B. a velkostatek L., od obce K. velkostatek K. Výměra zemědělské půdy činila: u velkostatku B. 114 ha 70 a 88 m², u velkostatku L. 193 ha 33 a 44 m² a u velkostatku K. 120 ha. Návrh pachtýře na úpravu pachtovného z velkostatků B. a L., soud první stolice zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stížnost vytýká prvnímu soudu mylnost jeho právního názoru, podle něhož, má-li pachtýř více hospodářských celků, jest výměru jich sčítati, kdežto stěžovatel se domnívá, že pro posouzení přípustnosti úpravy jest posuzovati výměru každého celku zvlášť. Avšak neprávem. Podle doslovu § 7 vlád. nař.

ze dne 29. července 1933 čis. 164 sb. z. a n. může o úpravu pachtovného žádati pachtýř hospodářských celků, jako jsou dvory, statky nebo usedlosti, nepřesahuje-li výměra zemědělské půdy 250 ha. Již z tohoto všeobecného doslovu vyplývá, že zákon nerozeznává, zda má pachtýř jeden či více hospodářských celků v pachtu, ani zda je má od jednoho či od více propachtovatelů, ani, zda jsou v témže okrese, či v okresích různých, nýbrž že jediným rozhodujícím měřítkem pro jsoucnost pachtýřova nároku je výměra zemědělské půdy v jeho rukách soustředěné. V tom má pravdu stěžovatel, že i nájemce několika hospodářských celků může žádati o úpravu pachtovného; podle znění cit. ustanovení však jen potud, pokud výměra zemědělské půdy, t. j. jejich zemědělské půdy nepřesahuje 250 ha. Tomuto názoru nasvědčuje i ustanovení § 1 vládn. nař., kde se rovněž nečiní rozdíl, zda má pachtýř spachtované pozemky od jednoho vlastníka nebo jednotnou smlouvou, či od více vlastníků, ani, kde jsou, klade však podmínku maximální výměry jejich 8 ha, t. j. nejen vlastních, nýbrž i se spachtovanými dohromady a další podmínku, že je sám nebo se svou rodinou obdělává. I kdyby v případě § 7 byly spachtované objekty každý v obvodu jiného okresního soudu, nemůže býti na závadu úpravě pachtovného z každého objektu, pakli celková výměra zemědělské půdy, kterou pachtýř má v pachtu, tedy nikoli jednotlivého hospodářského celku, jak se domnívá stěžovatel, jest pod 250 ha. Kdyby měl býti názor stěžovatelův správný, mohl by žádati za úpravu pachtýř, který má v řadě objektů spachtováno po případě několik tisíc ha půdy, byl by však z práva toho vyloučen ten, kdo v jednom celku má třeba jen málo ha přes 250 ha zemědělské půdy. Není třeba blíže se zabývatí otázkou hospodářské síly pachtýřovy, když vládní nařízení samo určuje podmínku pro úpravu pachtu ve výměře půdy, ovšem podle důvodové zprávy zřejmě posuzující hospodářskou sílu pachtýřovu podle výměry půdy spachtované.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs vytýká napadenému usnesení, jímž bylo potvrzeno usnesení soudu první stolice, nezákonnost. Leč neprávem, poněvadž rekursní soud nevyložil předpis § 7 vládního nařízení protizákonně, uznáv, že je rozhodná úhrnná výměra zemědělské půdy všech hospodářských celků, soustředěných v ruku téhož pachtýře.

Čís. 13301.

Zákon ze dne 6. června 1924 čis. 128 sb. z. a n. se nevztahuje na úvěrovou pohledávku okresní hospodářské záložny, jež vznikla před účinností tohoto zákona a byla za jeho účinnosti jen uznána.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, R I 1241/33.)

Při roku k rozvrhu nejvyššího podání za exekučně vydraženou nemovitost přikázal exekuční soud zbytek nejvyššího podání Okresní hospodářské záložně v Ř. Proti tomu vznesl odpor hypotekární

věřitel: Hospodářské skladištní družstvo v B. a odůvodnil odpor tím, že právní jednání, které je základem pohledávky Okresní hospodářské záložny v Ř., jest nicotné, protože odporuje předpisům §§ 7, 8, 13 zák. čis. 128/1924 sb. z. a n. Soud první stolice odpor zamítl. Důvody: Jest sice pravda, že podle § 13 zák. čis. 128/1924 sb. z. a n. není dovoleno zakládati průmyslové podniky a v nich se zúčastniti, provozovati bankovní obchody přes meze tohoto zákona; avšak zákon nikde neustanovuje, že jednání, přičítící se těmto předpisům, jest neplatné. Jest míti za to, že i kdyby právní jednání, které jest základem pohledávky Okresní hospodářské záložny v Ř. bylo předsevzato za platnosti zákona a bylo učiněno proti předpisům zákona, může míti za následek odpovědnost příslušných funkcionářů záložny, nikoliv neplatnost pohledávky, pro kterou bylo zřízeno na nemovitosti dlužníka právo zástavní a z části vydobyti exekuční titul. Rekursní soud nevyhověl rekursu Hospodářského skladištního družstva.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů potud, pokud jimi bylo rozhodnuto o odporu proti přikázání zbytku nejvyššího podání Okresní hospodářské záložně v Ř. a odkázal odporovatele s jeho odporem na pořad práva (§ 231, druhý odstavec, ex. ř.).

Důvody:

Především je rozhodno, zda úvěrová pohledávka Okresní záložny hospodářské v Ř. za dlužníkem vznikla před účinností zákona ze dne 6. června 1924 čis. 128 sb. z. a n. Vznikla-li před tím a šlo-li podle úvěrního prohlášení ze dne 18. září 1924 jen o její uznání, nevztahují se na tuto pohledávku vůbec předpisy zákona čis. 128/1924 sb. z. a n. Teprve, kdyby bylo zjištěno, že pohledávka vznikla již za účinnosti tohoto zákona, bude lze řešiti otázku, zda šlo při poskytnutí úvěru dlužníku o jednání nicotné. Při tom bude vzhledem k ustanovení § 10 zákona čis. 128/1924 přihlídnouti především k jednacímú řádu Okresní záložny hospodářské v Ř. Není tu proto dostatečného skutkového podkladu, aby ihned o odporu mohlo býti rozhodnuto, nýbrž závisí rozhodnutí to na zjištění sporných skutečností (§ 231 ex. ř.), a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 13302.

K exekučnímu zabavení svršků, jež nejsou v dlužníkově držení, byvše podle soudního příkazu vzaty do uschování, jest zapotřebí svolení soudu povolivšího uschování. Souhlas není již v povolení exekuce zabavením uschovávaných svršků. Došlo-li k zabavení bez tohoto souhlasu, jest osoba, pro niž bylo uschování povoleno, oprávněna si stěžovati do výkonu exekuce a domáhati se zrušení exekuce.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, R I 1327/33.)

K návrhu obce T. bylo povoleno proti dlužníku prozatímní opatření, za něhož byly vzaty věci do uschování. Napotom byla povolena Dr. Z-ovi exekuce k vydobyti peněžité pohledávky zabavením oněch

věci. K návrhu obce T. exekuční soud exekuci zrušil proto, že si obec T. vymohla k zabaveným předmětům prozatímní opatření jich úschovou, že zabavené předměty byly dány do úschovy Maxe G-a, starosty obce T., jenž při exekuci zabavením oněch svršků prohlásil, že jich zabavení nepřipouští. Rekursní soud zamítl návrh obce T. o zrušení exekuce, v podstatě z těchto důvodů: Obec T. nelze považovati za třetí osobu, v jejíž úschově byly zabavené předměty, ježto byly v úschově Maxe G-a. Avšak, i kdyby obec T. měla v úschově zabavené věci dlužníkovy, nemohla by se zdráhati, vydati tyto věci, dané jí do úschovy, třetí osobě za účelem zabavení, ježto by, neučinila-li by tak, mohla býti soudem poukázána, aby věci k tomuto účelu vydala, neboť věci ty byly jí dány jen za tím účelem, aby byly zachovány pro další výkon exekuce.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jisto jest, že věci při zabavení nebyly v držení dlužníkově, byvše podle soudního příkazu vzaty do uschování. Podle § 262 ex. ř. mohlo býti zabavení provedeno jen za předpokladu, že by osoba třetí, která měla takto věci ve své moci, byla prohlásila ochotu je vydati. Nejde na tom, zda za uschovatele zabavených věcí jest považovati obec T. či Maxe G-a, neboť ve své moci nemá věc uschovatel, jenž je jen soudním orgánem, nýbrž výhradně sám soud (čís. 4460 sb. n. s., Gl. U. N. F. 7416). Byl by tedy soud povolivší uschování musil svoliti k vydání věcí za účelem jich zabavení. Takovýto souhlas a taková ochota nevyplývá ze zápisů o zabavení a nelze je spatřovati ani v pouhém povolení exekuce, jež se děje bez předchozího vyhledávání. Výkon exekuce odporoval proto předpisu § 262 ex. ř., a byla obec T., na jejíž návrh a v jejímž zájmu bylo povoleno prozatímní opatření usnesením ze dne 25. února 1931 a prodlouženo usnesením ze dne 13. května 1933 do 1. března 1934, oprávněna si stěžovati do výkonu exekuce a exekuční soud právem vyhověl jejímu návrhu na zrušení exekuce.

Čís. 13303.

Není-li v pravoplatném rozsudku, jímž byla soudní výpověď prohlášena za účinnou, vyřčeno, kdy jest žalovaný povinen odevzdati najatý předmět, nelze na jeho základě povolití exekuci vyklizením, třebaže jest ze soudní výpovědi zřejmo, že den, ke kterému se stala soudní výpověď, již uplynul.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, R I 119/34.)

Soud první stolice zamítl návrh vypovídatelův, by na základě soudní výpovědi byla povolena exekuce vyklizením bytu. Rekursní soud exekuci povolil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud povolil navrhovanou exekuci nuceným vyklizením bytu maje za to, že soudní výpověď a rozsudky soudů první i druhé stolice, prohlášující výpověď za účinnou, tvoří dohromady jako celek exekuční titul, že ze soudní výpovědi je zřejmo, že den, ke kterému se výpověď stala, t. j. den, kdy odevzdání se mělo státi, již uplynul, takže prý nemůže býti pochybnosti o tom, že výpověď jest účinnou ihned, třebaže v rozsudcích nebylo vyřčeno, kdy jest žalovaný povinen najatý předmět vykliditi a odevzdati. S právním názorem rekursního soudu nelze souhlasiti. Soudní výpověď nájemní smlouvy jest podle § 1 čís. 4 ex. ř. exekučním titulem tehdy, jestliže proti výpovědi nebyly podány včas námitky. Byly-li podány včas, pak exekučním titulem může býti jen pravoplatný konečný rozsudek (§ 1 čís. 1 ex. ř.), jímž bylo vyřízeno řízení o námitkách (§§ 572 a 573 c. ř. s.), po případě smír podle § 1 čís. 5 ex. ř. Podle § 7 ex. ř. smí exekuce jen tehdy býti povolena, lze-li z exekučního titulu mimo jiné seznati také čas dlužného plnění neb opomenutí. Z rozsudku obsahujícího jen výrok, že se uznává soudní výpověď účinnou (»že zůstává v moci«), nelze však tuto náležitost seznati. Podle zákona musí býti v rozsudku, jímž se vyřizuje řízení o námitkách, vyřčeno, zda a kdy žalovaný jest povinen najatý předmět odevzdati nebo převzít (§ 572 c. ř. s.), při čemž soud v rozsudku může odchylkou od soudní výpovědi uznati na modifikaci doby k odevzdání nebo převzetí najatého objektu a v případě § 573 prvý odstavec c. ř. s. musí vysloviti, že odevzdání nebo převzetí má se státi ihned. Je to zřejmé také z posledního odstavce § 573 c. ř. s., který praví, že na základě pravoplatného rozsudku může býti povolena exekuce, jakmile vypršela lhůta, ve které podle předchozích odstavců — tedy také podle prvního odstavce — měl býti najatý předmět zcela vyklizený. Poněvadž v tomto případě byly proti soudní výpovědi podány námitky a rozsudek o námitkách nemá náležitosti v § 7 ex. ř. uvedené, rozhodl správně první soud, zamítnuv návrh na povolení exekuce nuceným vyklizením bytu.

Čís. 13304.

Výhradná kutiska nejsou sama sebou příslušenstvím dolových měř a nemohou se jim státi ani tím, že jsou vlastníkem určena k trvalému používání horního tělesa.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv I 1222/32.)

Žalovaná obec vedla k vydobytí peněžité pohledávky exekuci zabavením dlužníkových kutišť. Žalobkyně, již příslušela knihovní zástavní práva na tělesech zapsaných v horních knihách, domáhala se nepřipustnosti exekuce, tvrdíc, že exekuce vedená žalovanou na kutiště, jest nepřipustná, protože kutiště jsou příslušenstvím dolů, zapsaných ve vložkách horní knihy, takže oddělenou exekucí na kutiště jest porušeno ustanovení §§ 252 ex. ř., 457 obč. zák. a 121 hor. zák. a hypotekární právo žalobkyně. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací

soud z těchto důvodů: Žalovaná zaujímá stanovisko, že kutací povolení a kutiště nemohou být podle zákona příslušenstvím vlastnictví k dolům, a i prvý soud tomuto názoru přisvědčil, odvolávaje se na ustanovení § 109 hor. zák., v němž jsou předměty vlastnictví k dolům vypočteny, avšak mezi nimi kutiště nepřichází, a prohlašuje, že kutiště nemohou být podřaděna ani pod současti dolů, označené v § 117 hor. zák., ani pod příslušenství vlastnictví k horám, o nichž se jedná v § 121 hor. zák. Kromě toho nemůže být kutací právo pojímáno jako věcné právo uvedené v § 308 obč. zák. ani jako právo na nemovitý statek. Jest především zkoumati, jakou právní povahu mají kutiska. Kutiskem rozumí se podle § 22 hor. zák. výhradné právo ke kutání pro bod kutacího pole, oznámený hornímu úřadu. Tohoto kutacího práva se nabývá, oznámí-li kutěť hornímu úřadu bod neb body, kde hodlá počítí kutbu a postaviti kutací znamení, tak zvané kutiště (§ 21 hor. zák.). Ohlášením kutiště stává se kutací právo výhradným. Práva nakládáti s vyhrazenými nerosty a vlastnického práva k nerostům kutěťem dobytým, nabývá kutěť teprve propůjčkou (§ 40 hor. zák.), již lze dosáhnouti jen na základě kutacího povolení. Předmětem propůjčky jsou mezi jiným dolové míry, k dobývání všech, v nich se vyskytujících vyhrazených nerostů (§§ 42, 77, 123 a 131 hor. zák.). Podle § 34 hor. zák. dává kutiště nárok na propůjčení alespoň jedné míry dolové. Z toho, co bylo řečeno, vyplývá, že kutací právo jest pokládáti všeobecně se zřetelem na § 298 obč. zák. za věc movitou, nikoliv tudíž za předmět zápisu do veřejné knihy a tudíž ani do horní knihy. V tomto směru jest odvolatelce přisvědčiti. Přezírá však, že kutiště podle §§ 16 a 28 horn. zák. jest právem částečně omezeným a vázaným na určité podmínky, poněvadž nutným předpokladem kutiště jest podle § 16 horn. zák. kutací povolení a podle § 16 hor. zák. kutací povolení se udílí jen na dobu jednoho roku (§ 251 hor. zák.). Z toho, avšak i z okolností, že volná kutiště upuštěním anebo propůjčením přestávají, jest patrno, že nemohou být příslušenstvím nemovité věci, poněvadž podle své povahy a podle zákonných ustanovení nemohou být nikdy určena k trvalému užívání hlavní věci (§ 294 obč. zák.) a nejsou způsobila sdíletí osud hlavní věci. Zastával-li by se názor, že kutiště mohou být příslušenství dolů, byla by dána možnost, určením kutisek za příslušenství nemovité věci obcházeťi ustanovení omezující, ohledně kutisek v horním zákoně obsažená.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Názor nižších soudů, že z obecného zákona horního nelze vyvoditi, že výhradná kutiska sama sebou tvoří příslušenství dolových měr, jest správný a dovolatelka jej ani nenapadá, má však za to, že výhradná kutiska se stávají příslušenstvím dolových měr, byla-li vlastníkem kutisek určena k trvalému používání horního tělesa (§ 294 obč. zák.). Než názor ten je mylný a již právní povaha výhradních kutisek vylučuje, by se stala příslušenstvím horního tělesa (dolových měr). Podle § 14 hor. zák. je kutání dovoleno jen na základě kutacího povolení, které uděluje revírní báňský úřad. Podle § 16 hor. zák. se uděluje povolení kutací

jen na jeden rok a je na základě tohoto povolení kutěť oprávněn podle § 19 hor. zák. provozovati ve svém obvodu kutná díla. Po uplynutí roku zaniká kutací povolení samo sebou, byly-li však v prvním roce zahájeny kutací práce, přísluší kutěťi nárok na prodloužení kutacího povolení podle § 16 hor. zák., avšak jen na rok nejbližší příští; chce-li pak žádati za prodloužení na rok další, musí prokázati kutací práce v roce předchozím (srov. rozh. nejvyššího správního soudu Bohuslav adm. čís. 7385). Prodloužení může revírní báňský úřad odepřít jen tehdy, pokud-li oprávněný během roku žádné práce kutací (srov. rozh. Budwinski čís. 8456/1892 A a čís. 7713/1910). Kutací právo neposkytuje však výhradní právo ke kutání a může je míti pro týž obvod několik kutěťů. Chce-li kutěť míti v určitém obvodě kutací právo pro sebe sama, musí podle § 22 hor. zák. ohlásiti u revírního báňského úřadu na základě svého kutacího povolení bod, kde zamýšlí zahájití práce kutací a kde chce postaviti kutací znamení, a od okamžiku, kdy ohláška taková revírního báňského úřadu dojde, nabývá kutěť v obvodu kruhu, jehož středem je bod pro postavení kutacího znamení udaný, výhradní kutiště. Výhradní kutiště je akcesorním právem, jež spočívá na všeobecném kutacím povolení, nemůže tedy existovati bez tohoto všeobecného povolení, a zánikem jeho zaniká i výhradné kutiště a rovněž vzdáním se (§ 251 hor. zák.). Konečně zaniká výhradní kutiště odnětím, jež vysloví báňské hejtmanství podle §§ 241 a 242 hor. zák. jako trest za zanedbané podání zprávy o vykonaných pracích ve výhradních kutištích a za zanedbaní práce předepsané v nich. Z toho, co uvedeno plyne, že kutacím povolením se nabývá pouze úřední oprávnění ke kutání, t. j. oprávnění k vyhledávání a otvírání vyhrazených nerostů (§ 13 hor. zák.), že toto oprávnění se uděluje určité osobě, t. j. uchazeči, který se zmocňuje k provádění určitých úkonů v určitém obvodu za podmínek zákonem stanovených, že nelze oprávnění to na roveň postaviti právu vlastnickému nebo jinému věcnému právu, a že výhradní kutací práva jsou co do svého trvání a přípustnosti prodloužení závislá na kutacím povolení, jímž jsou kryta (rozh. Budwinski čís. 6647/1892). Správně proto usoudil odvolací soud, že povaha výhradních kutisek vylučuje, aby byla určena po rozumu § 294 obč. zák. k trvalému užívání horního tělesa (dolových měr), když nemohou ani sdíletí osud hlavní věci. Je proto lhostejno, zda dlužník propůjčená mu výhradní kutiska určil k trvalému užívání horních těles, na nichž nabyta žalobkyně pro své pohledávky knihovního práva zástavního, když určením takovým kutiska ta se nemohla státi příslušenstvím těchto horních těles. Nepřísluší proto žalobkyni jako hypotekární věřitelce ke sporným výhradním kutiskům právo, které by nedopouštělo exekuci vedenou žalovanou na kutiska, žaloba podle prvního odstavce § 37 ex. ř., dovolatelkou podaná je proto bezdůvodná a byla právem nižšími soudy zamítnuta.

Čís. 13305.

Ustanovení § 1298 obč. zák. předpokládá, že smlouva nebyla vůbec nebo řádně splněna. Byla-li však věc dodána a přijata, jde o náhradu škody z bezprávného činu, nikoliv z porušení smlouvy, tvrdí-li kupitel,

že mu vzešla škoda z vadnosti dodané věci. Tento kupitelův nárok se promlčuje ve lhůtě tříleté.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv I 1250/32.)

Žalující firma dodala žalovanému tašky. Proti žalobě o zaplacení kupní ceny namítl žalovaný započtením nárok na náhradu škody, jež prý mu vzešla tím, že dodané tašky byly vadné. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby, ale uznal též vzájemnou pohledávku namítanou započtením po právu a vyhověl žalobě jen, pokud žalobní nárok převyšoval vzájemnou pohledávku namítanou započtením.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o vzájemné pohledávce žalovaného dále jednal a znovu rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodem:

Žalovaný doličoval, že mu pohledávka, kterou namítal k započtení, povstala jednak tím, že měl výlohy 178 Kč při vyřazování vadných tašek, které mu žalobci dodali, jednak tím, že musí uhradit staviteli výlohy 2.905 Kč, které vyžadovala oprava domu, krytého taškami žalobci dodanými a poškozeného jejich vadností (promokavostí). Že se hodnota dodaných tašek zmenšila pro jejich vady, žalovaný netvrdil a nežádal zmenšení tržové ceny. Z tohoto přednesu žalovaného jest vidno, že neuplatňuje nárok ze správy podle první věty § 932 obč. zák., nýbrž že uplatňuje — jak také výslovně prohlásil při výslechu jako strana u odvolacího soudu — nárok na náhradu škody, která mu byla způsobena vadností tašek, tedy nárok podle poslední věty prvního odstavce § 932 obč. zák., která ustanovuje, že dodavatel ručí ve všech případech za zaviněnou škodu. Tento nárok není nárokem ze správy, byť i byla o něm zmínka v § 932 obč. zák., nýbrž je nárokem samostatným ve smyslu § 1295 obč. zák., což vysvětluje již z toho, že předpokládá zavinění, kdežto při správě na vině nezáleží (srov. na př. rozhodnutí čí. 2434, 4749, 6860 sb. n. s.).-I lhůty § 933 obč. zák. týkají se proto jen nároků na zrušení smlouvy a na přiměřenou slevu, nikoli také nároku na náhradu škody, pro nějž platí všeobecná tříletá promlčecí lhůta podle § 1489 obč. zák. (rozhodnutí čí. 6530, 6860 sb. n. s.).

Při nároku na náhradu škody podle § 1295 obč. zák. musí strana, která náhradu žádá, dokázat bezprávný čin neb opomenutí druhé strany, škodu a příčinnou souvislost mezi škodou a bezprávným činem. Ustanovení § 1298 obč. zák. nepřichází tu v úvahu, neboť předpokládá, že smlouva nebyla vůbec nebo řádně splněna, kdežto v souzeném případě žalobci žalovanému tašky dodali a tento je jako plnění přijal (srovnej motivy k § 932 obč. zák. str. 296, pak Věstník str. 116/1916 a Klang k § 932 str. 570 a k § 1298 str. 46); jde tu tedy o náhradu škody z bezprávného činu, nikoli z porušení smlouvy.

Čís. 13306.

Z toho, že se dělník hlásil do práce v jiném továrním oddělení dobrovolně, znaje pracovní a mzdové poměry v něm, nelze nepochybně usouditi, že projevil mlčky svou vůli, že jest srozuměn i s nižší mzdou v tomto oddělení vyplácenou.

Pokud potřeboval dělník bez své viny pro přikázané akordní práce delší dobu než normální.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv I 240/34.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované firmy jako zámečnick v oddělení motorových kol. Když musel býti pro nedostatek práce z tohoto oddělení propuštěn, byl k zakročení závodního výboru zaměstnán v pilníkárně žalované firmy jako akordní dělník, při čemž nebylo ohledně mzdy nic ujednáno. Za dobu zaměstnání v pilníkárně byla žalobci vyplacena za 276½ pracovních hodin akordní mzda 874 Kč 65 h. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované doplatku 491 Kč 05 h, tvrdě, že by hodinová mzda žalobcova, kdyby měl na ni nárok, činila 4 Kč 50 h více o 10%, tudíž za 276½ pracovních hodin celkem 1.365 Kč 70 h. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že žalobce tím, že se, aby odvrátil zastavení práce, dobrovolně podřídil jinému oddělení, znaje jeho pracovní a mzdové poměry, dal najevo, že souhlasí i se mzdovými poměry v novém oddělení. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Jest vycházeti z toho, že při zařazení žalobce do pilníkárně nebylo ujednáno nic odchýlného od platné rámcové a tarifní smlouvy. Podle bodu IV., odstavce 5 této smlouvy nesmí býti dělníkům, kteří bez vlastního zavinění potřebují k akordním pracím dobu delší než normální, býti zkracována odměna, mají obdržeti nezkrácenou mzdu zvětšenou o 10%. Jen zaviněný průtah jest vyloučen z odměny tehdy, je-li zavinění dělníkovo prokázáno. Toto ustanovení vykládá i žalovaná v ten rozum, že se tento odstavec vztahuje na dělníky, kteří bez vlastního zavinění, t. j. pro nedostatek přiměřeného zapracování potřebují delší čas než normální. Žalovaná sama prohlásila, že nemůže tvrditi, že žalobce, ač byla práce, úmyslně nepracoval nebo že sám zavinil, že jeho akordní práci nebyla dosažena hodinová mzda 4 Kč 50 h zvýšená o 10%. Vyplývá ze skutkových zjištění, že žalobce vzhledem k svému nezapracování nemohl akordní práci dosáhnouti hodinové mzdy. Žalobce potřeboval bez vlastního zavinění pro přidělené práce dobu delší než normální. Tomu by bylo tak i, kdyby žalobci nebylo přiděleno dosti práce, neboť ve služební smlouvě není ustanovení, že jest povinen oznámiti nedostatek práce, an byl pod dozorem mistra. Jak již dovoděno, nesměl býti žalobce podle bodu IV., odstavce 5 tarifní smlouvy zkrácen těmito okolnostmi ve svém výdělku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Při přezkumu napadeného rozsudku po stránce právní jest vycházeti ze skutkových zjištění, jež mu byla položena za základ. Odvolací soud zjistil jako nesporné, že při zařazení žalobce do práce v jiném továrním

oddělení nebylo s ním učiněno o mzdě žádná ujednání, jež by se odchylovalo od platné tarifní smlouvy. Při posuzování žalobního nároku na nedoplatek mzdy jest proto přihlížeti k tarifní smlouvě, neboť z pouhé skutečnosti, že se žalobce hlásil do práce v jiném továrním oddělení dobrovolně, znaje pracovní a mzdové poměry v něm, nelze po uvážení veškerých okolností usouditi způsobem veškeré pochybnosti vylučujícím, že tím žalobce projevil mlčky podle § 863 obč. zák. svou vůli, že jest srozuměn i s nižší mzdou v tomto oddělení vyplácenou. Jde tudíž jen o výklad bodu IV. tarifní smlouvy, najmě jeho pátého odstavce, v němž jest ustanoveno, že dělníci, kteří bez vlastního zavinění potřebují k akordním pracím dobu delší než normální, nesmějí býti na výdělků zkráceni, a že tudíž obdrží vyplacenu svou hodinovou mzdu s příplatkem 10%. Toto smluvní ustanovení bylo v napadeném rozsudku správně vyloženo, a bylo ho na souzený případ odvolacím soudem právem použito. V té příčině stačí odkázati dovolatelku na výstižné důvody napadeného rozsudku, jež nebyly jejími vývody nijak vyvráceny. Jen se k nim dodává, že nezáleží na tom, že se žalobce dobrovolně hlásil ku práci v jiném továrním oddělení, neboť rozhodným jest, že byl žalobce na svou přihlášku žalovanou firmou do tohoto oddělení skutečně zařazen, čímž mu bylo jeho zaměstnavatelkou uloženo, by tam příslušně práce vykonával. Kdyby byla žalovaná firma zamýšlela přiděliti žalobce do jiného továrního oddělení s výhradou nižší mzdy, než měl dosud, bylo na ní, by tuto svou vůli proti žalobci zřetelně projevila, což se však podle zjištění odvolacího soudu vůbec nestalo.

Čís. 13307.

Úprava pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.

Předpis § 7 vládního nařízení se nevztahuje na případ, kde nebyla pachtována celá usedlost, nýbrž jen její části.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, R II 35/34.)

Pastevní a chovatelské družstvo v L. mělo v pachtu 13 ha 24 a polností od usedlosti čp. 117 v L., náležející Karlu N-ovi. Žádost družstva o úpravu pachtovného, opřenou o § 7 vl. nař. čís. 164/1933 sb. z. a n., soud první stolice zamítl. **Důvody:** Pachtýř dovolává se výslovně § 7 vládního nařízení. Jest proto jeho nárok posuzovati s hlediska § 7 vl. nař. čís. 164/33. Než § 7 má na zřeteli pachtýře hospodářských celků na rozdíl od tak zvaných parcelních pachtů, o nichž jednájí §§ 1—6. Celky rozumějí se dvory, statky, usedlosti rolnické, chalupnické a pod. V projednávaném případě jde o pacht 13 ha 24 a polí od usedlosti čís. 117 v L., tedy nikoliv o celek, jakž předpokládá § 7. Z toho důvodu nemá nárok družstva v nařízení vládním čís. 164/33 oporu. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil, připojiv se k názoru prvního soudu, že nejsou splněny podmínky § 7 vl. nař. čís. 164/1933 sb. z. a n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, neshledav podmínky § 46 (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.

Čís. 13308.

Žaloba o nepřipustnost exekuce na základě nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny, ježto tento nálezu byl právoplatným rozsudkem pojišťovacího soudu jako soudu odvolacího změněn, jest žalobou podle § 39 čís. 1 ex. ř.

Sociální pojištění (zákon ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.). Předpisy §§ 212 a 238 zák. si neodporují. Zákon nepřiznává v § 212 zák. odvolání nemocenské pojišťovny odkladný účinek jen, pokud jde o provedení nálezu rozhodčího soudu, nikoliv též v příčině jeho vykonatelnosti. Nemocenská pojišťovna má poskytovat pojištění nemocenské dávky rozhodčím soudem přisouzené a nemá vyčkati, jak dopadne její odvolání. Nezachová-li se takto nemocenská pojišťovna, nepřisluší pojištění právo vésti soudní exekuci na základě nálezu rozhodčího soudu, proti němuž bylo nemocenskou pojišťovnou včas podáno odvolání, nýbrž zbývá mu jen, aby se obrátil na příslušný dozorcí úřad se žádostí o odpomoc, t. j. s dozorcí stížností za tím účelem, aby dozorcí úřad moci dozoru (§§ 86 a 86 a) zák.) přiměl nemocenskou pojišťovnu k výplatě dávky v mezidobí a sjednal tak stav zákonu vyhovující.

Soudní exekuci lze povolití teprve, až nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny bude právoplatný, a na základě žádosti exekuční, k níž musí býti přiloženo vyhotovení exekučního titulu, opatřené doložkou vykonatelnosti.

Byla-li přes to exekuce již povolena dříve, není žaloba o nepřipustnost exekuce vyloučena tím, že pojišťovna nevznesla proti povolení exekuce rekurs.

Útraty vzešlé vedením exekuce prohlášené napotom za nepřipustnou, sdílejí osud vymáhané hlavní pohledávky.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv II 322/32.)

Nálezem rozhodčího soudu okresní nemocenské pojišťovny v U. byla okresní nemocenská pojišťovna v U. uznána povinnou, zaplatiti Františku H-ovi 558 Kč. Okresní nemocenská pojišťovna podala odvolání k pojišťovacímu soudu v H., jenž částečně odvolání vyhověl a uznal rozsudkem ze dne 4. března 1931 okresní nemocenskou pojišťovnu povinnou zaplatiti Františku H-ovi 186 Kč. Ještě před vynesením rozsudku pojišťovacího soudu v H. navrhl František H. proti okresní nemocenské pojišťovně v U. povolení exekuce k vydobytí 558 Kč na svršky okresní nemocenské pojišťovny v U. Tato exekuce byla povolena. Dne 19. března 1931 zaplatila okresní nemocenská pojišťovna Františku H-ovi na jeho vykonatelnou pohledávku 186 Kč a v důsledku toho učinila návrh na zrušení exekuce. František H. se vyjádřil proti zrušení exekuce, ježto jeho nárok není plně uspokojen vzhledem k exekučním útratám, načež se okresní nemocenská pojišťovna v U. domáhala na Františku H-ovi, by bylo uznáno právem, že nárok žalovaného z rozsudku pojišťovacího soudu v H. ze dne 4. března 1931 byl placením zrušen a že exekuce jest nepřipustná. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Žalovaný namítl, že právem vedl exekuci po pravomoci a vyko-

natelnosti rozhodnutí rozhodčího soudu v U. ze dne 28. dubna 1930 a že oprávněně proto žádá na žalující straně náhradu útrat povolení exekuce 94 Kč 42 h, na útratách vyjádření 65 Kč 68 h a na výkonném 10 Kč 50, celkem 190 Kč 60 h. Jde o to, zda žalovaná strana byla oprávněna vésti exekuci na stranu žalující po pravomoci rozhodnutí rozhodčího soudu v U. ze dne 28. dubna 1930, aniž by vyčkala výsledku odvolání podaného žalující stranou na pojišťovací soud v H. K otázce této jest přisvědčiti. Podle § 212 pojišť. zák. čís. 221 ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. nemá odvolání žalující nemocenské pojišťovny odkladného účinku a byl proto žalovaný oprávněn, po uplynutí čtrnáctidenní doby v nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny v U. ze dne 28. dubna 1930 uspokojení svého nároku mobilární exekucí se domáhati a proto právem soud exekuci E 111/31 povolil. Na tom nemění nic ustanovení § 238 téhož zákona, dle něhož exekuce má býti povolena na základě přiložených vyhotovení exekučního titulu pravoplatných rozhodnutí rozhodčích a pojišťovacích soudů, poněvadž, jak svrchu řečeno, odvolání z nálezu rozhodčího soudu odkladného účinku nemá. Poněvadž žalovaný mobilární exekuci proti žalující navrhl po uplynutí čtrnáctidenní lhůty od nálezu rozhodčího soudu, právem domáhá se na žalující straně náhrady nákladů na povolení exekuce, vyjádření a výkonného 190 Kč 60 h. Byl-li pak nález rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny v U. rozhodnutím pojišťovacího soudu v H. jako soudu odvolacího částečně změněn, jest žalující pojišťovna oprávněna domáhati se na žalovaném zrušení exekuce jen ohledně částky, pokud byla strana žalovaná odvolacím soudem zamítnuta, avšak pokud se týče útrat vedení exekuce byl žalovaný oprávněn útraty tyto na žalující straně požadovati; a ježto plně zaplacením 168 Kč 20 h se svým nárokem uspokojen nebyl, právem vyjádřil se proti zrušení exekuce a právem navrhl pokračování v exekuci. Odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Soud odvolací sdílí názor odvolatelky, že procesní soud po stránce právní spornou otázku neposoudil správně. Předně exekuční soud povolil podle nálezu rozhodčího soudu připojeného k exekučnímu návrhu exekuci, ač nález neměl předepsanou doložku pravoplatnosti a vykonatelnosti, jak patrně z vyhotovení připojeného k exekučnímu spisu. Pravdu sice má napadený rozsudek, že podle § 212 poj. zák. čís. 221/1924 nemá odvolání nemocenské pojišťovny z nálezu rozhodčího soudu odkladací účinek. To však podle názoru odvolacího soudu neznamená, že lze podle nepravoplatného nálezu takového povolit exekuci, neboť tomu odporuje § 238 poj. zák. Rozpor tento podle názoru odvolacího soudu jest jen zdánlivý, neboť zákon zná nejen vymáhání nároků exekucí soudní, nýbrž i pořadem správním. Odvolací soud má za to, že se měl žalovaný domáhati pořadem správním toho, by pojišťovna nálezem rozhodčího soudu odsouzená, nemocenské mu vyplatila, třeba že se bránila proti nálezu odvoláním. Pak-li by však citovaná dvě ustanovení pojišťovacího soudu připouštěla výklad opačný, nemůže pochybnost o výkladu tom vzniknouti soudci exekučnímu, poněvadž soud exekuční při rozhodování ve věcech exekučních v první řadě je vázán předpisy řádu exekučního, k nimž nyní patří i článek IV. zák. čís. 23/1928, jenž výslovně ustanovuje, že exekučními tituly jsou pravoplatná rozhodnutí soudů sociálního pojištění, jimiž

podle části páté poj. zák. rozhodčí soudy nemocenské pojišťovny zajiště jsou. Jelikož je však nesporné, že nález rozhodčího soudu, podle něhož exekuce byla povolena, nebyl pravoplatným, naopak, že byl změněn rozsudkem pojišťovacího soudu k odvolání pojišťovny včas podanému, byla exekuce povolena neprávem a byla tedy nepřipustná. Když pak pojišťovna podle rozsudku pojišťovacího soudu, spor o nemocenské definitivně vyřídívá, uhradila pohledávku žalovaného, zanikl nárok žalovaného a tím ovšem nastala jeho povinnost, by exekuci zrušil, a to úplně, poněvadž útraty exekučních návrhů a další útraty exekuce zavinil sám, podav exekuční návrh, v němž tvrdil proti pravdě, že exekuční titul je vykonatelný. Odvolatelka se sice nebránila rekusem proti povolení exekuce, ač k tomu oprávněna byla, ale v opomenutí tom nelze spatřovati preklusi žaloby, jejímž předmětem je to, co mohlo býti požadováno rekusem. Exekuční řád při obranách proti exekucím nepředepisuje jako jediný opravný prostředek rekurs. V souzeném případě jde patrně o žalobu z důvodu § 39 čís. 5 ex. ř., neboť námitky podle § 35 ex. ř. by byly musely se státi ne u soudu, nýbrž u úřadu jmenovaného v druhém odstavci druhé větě § 35. Když tedy exekuční soud při povolání exekuce proti předpisům čl. IV zák. čís. 23/1928 povolil exekuci podle nálezu, který pravoplatným nebyl, právem podle názoru odvolacího soudu strana povinná bránila se exekuci souzenou žalobou. Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nelze schváliti názor odvolacího soudu, že jde patrně o žalobu z důvodu § 39 čís. 5 ex. ř. Pokud jest žalováno o nepřipustnost exekuce z důvodu, že nárok, pro který byla exekuce povolena, byl po vzniku exekučního titulu zrušen zaplacením, jest to zřejmě žaloba opoziční podle § 35 ex. ř. Pokud však se vyvozuje nepřipustnost exekuce také z toho, že exekuční titul, jenž byl základem pro povolení exekuce E 111/31 (t. j. nález rozhodčího soudu), byl pravoplatným rozsudkem pojišťovacího soudu jako soudu odvolacího v příčině částky převyšující 186 Kč 20 h změněn tak, že žaloba s dalším nárokem se zamítá, jde tu o žalobu podle § 39 čís. 1 ex. ř., opírající se o to, že exekuční titul, který byl základem exekuce, pozbyl pravoplatným rozsudkem částečně účinnosti. V obou směrech bylo žalobě odvolacím soudem právem vyhověno. Již prvním soudem bylo zjištěno, že žalobkyně zaplatila žalovanému na jeho vymáhanou pohledávku dne 19. března 1931 částku 186 Kč 20 h. V příčině této částky byl tedy vymáhaný nárok zrušen zaplacením po vzniku exekučního titulu, čímž jest odůvodněn žalobní návrh opřený o § 35 ex. ř. Nezáleží na tom, že v žalobním návrhu byl jako exekuční titul uveden jen rozsudek pojišťovacího soudu, nikoliv též nález soudu rozhodčího, neboť šlo v podstatě o týž nárok, což muselo býti oběma stranám již z doslovu žaloby zřejmé. Exekuce pro zbytek vymáhané pohledávky i s útratami, vzešlými povolením exekuce, vyjádřením o návrhu na zrušení exekuce a výkonem exekuce, jest nepřipustná podle § 39 čís. 1 ex. ř., protože nález rozhodčího soudu, na jehož základě byla exekuce povolena, byl změněn na odvolání okresní nemocenské pojišťovny tak, že nemocenská pojišťovna

byla uznána povinnou zaplatiti nynějšímu žalovanému na nemocenském jen 186 Kč 20 h, kdežto s dalším nárokem byla žaloba zamítnuta s konečnou platností. Nález rozhodčího soudu, jež exekuční soud považoval na exekuční titul, byl tudíž pravoplatným rozsudkem pojišťovacího soudu změněn a stal se neúčinným, pokud v něm bylo nynějšímu žalovanému přisouzeno více než 186 Kč 20 h. Mýlný jest dovolatelův názor, že ustanovení § 238 odst. (3) zák. o soc. poj. jest zbytečné a nelogické, protože podle § 212 téhož zákona není třeba s vymáháním nároku čekati až do rozhodnutí vyšší stolice. V § 212 zák. ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. jest ustanoveno, že odvolání nemocenské pojišťovny (z nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny) nemá odkladného účinku. Zákon tu nepřiznává odvolání nemocenské pojišťovny odkladný účinek jen pokud jde o provedení nálezu rozhodčího soudu, nikoliv též ve příčině jeho vykonatelnosti. (Srov. k tomu širší ustanovení § 524, prvý odstavec, c. ř. s.). Předpisem § 212 sleduje zákon jen prospěch pojištěnců, aby se neoclti v nesnázích v mezidobí, dokud nebude rozhodnuto o odvolání vzneseném nemocenskou pojišťovnou. Podle toho nemocenská pojišťovna má poskytovat pojištěnci nemocenské dávky rozhodčím soudem přisouzené a nemá tedy vyčkat, jak dopadne její odvolání. Nezachová-li se takto nemocenská pojišťovna, nepřisluší však pojištěnci právo vésti soudní exekuci na základě nálezu rozhodčího soudu, proti němuž bylo nemocenskou pojišťovnou včas podáno odvolání, neboť tomu brání ustanovení § 238 odst. (1) a (3) zák. o soc. poj., podle něhož soudní exekuci vykonatelná jsou jen pravoplatná rozhodnutí rozhodčích soudů a k žádosti za exekuci musí býti přiloženo vyhotovení exekučního titulu, opatřené doložkou vykonatelnosti. Podle § 39 vlád. nař. ze dne 28. prosince 1928 čís. 213 sb. z. a n. (jednací řád rozhodčích soudů nemocenských pojišťoven, soudů pojišťovacích a vrchního pojišťovacího soudu) náleží potvrzovati vykonatelnost exekučních titulů (§ 238 odst. 3 zák. o soc. poj.) rozhodčímu soudu nemocenské pojišťovny nebo pojišťovacímu soudu podle toho, u kterého z nich byla věc v první stolici zahájena. Potvrzení toto podepíše předseda soudu nebo jeho náměstek. Z tohoto výkladu plyne, že si předpisy §§ 212 a 238 zák. o soc. poj. neodporují. Třebas odvolání nemocenské pojišťovny z nálezu rozhodčího soudu nemá odkladného účinku, není přece tento nález tak dlouho pravoplatný, dokud nebylo odvolacím soudem — t. j. pojišťovacím soudem — rozhodnuto o odvolání nemocenské pojišťovny, a soudní exekuci nelze na jeho základě povoliti, nebylo-li k exekučnímu návrhu připojeno vyhotovení nálezu, opatřené předepsanou doložkou vykonatelnosti. Pojištěnci v mezidobí zbývá, aby se obrátil na příslušný dozorčí úřad se žádostí o odpomoc, t. j. s dozorčí stížností za tím účelem, aby dozorčí úřad z moci dozoru (§§ 86 a 86 a) zák. o soc. poj.) přiměl nemocenskou pojišťovnu k výplatě dávky v mezidobí a zjednal tak stav zákonu vyhovující. To však nemá s povolením soudní exekuce nic společného. Odvolací soud uvedl tedy správně, že exekuční soud neprávem povolil exekuci na základě nepravoplatného nálezu. Rovněž správně vyložil, že žaloba o nepřipustnost exekuce není vyloučena tím, že žalobkyně nevznesla proti povolení exekuce rekurs. Pokud jde o útraty vzešlé návrhem na povolení exekuce, vyjádřením o návrhu na zrušení

exekuce a výkonem exekuce, nejsou tyto útraty pohledávkou samostatnou, nýbrž sdílejí osud vymáhané hlavní pohledávky, pro kterou byla vedena nepřipustná exekuce.

Cis. 13309.

Za »příslušného duchovního správce« ve smyslu § 12 zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n., nelze pokládati toho, kdo nemá podmínek, jež by ho podle ústavy (československé) církve činily způsobilým, aby byl jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, třebaže jest církví ustanoven duchovním správcem.

Ten, kdo nemá těchto podmínek, nemůže býti ani platně delegován příslušným duchovním správcem k přijímání slavnostního přivolení ke sňatku.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv II 631/32.)

Procesní soud první stolice prohlásil po vyšetření z úřední moci manželství uzavřené mezi Inocencem Č-em a Marií Č-ovou před duchovním správcem Richardem Z-em podle obřadů československé církve, za neplatné bez viny stran. Důvody: Jest zjištěno, že pomocný duchovní Richard Z. v době, kdy přijímal od stran manželský konsens, byl sice diecesní radou církve československé v R. dne 12. dubna 1925 vysvěcen na kněze této církve a podle ustanovení diecesní rady ze dne 19. dubna 1925 vykonával v zastoupení administrátora Jana F-a, duchovního správce v S. bohoslužební úkony v K. jako výpomocný kněz pro duchovní správu československé církve v K., ale studia gymnasiální nedokonal, nýbrž absolvoval jen 3 třídy gymnasia v M., 4 třídy měšťanské školy ve S. a učitelský ústav tamtéž, kde vykonal maturitní zkoušku 30. října 1917 a byl ustanoven učitelem obecné školy. Podle § 75 obč. zák. musí manželský konsens býti prohlášen před řádným duchovním správcem nebo jeho zástupcem a podle § 1 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. je ku platnosti manželství zapotřebí kromě ohlášek i slavnostního přivolení k manželství buď občanského nebo církevního. Podle čl. 13 ústavy církve československé (výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 15. října 1921 čís. 87.471 odst. 2) nikdo nesmí býti jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, kdo mimo požadavky stanovené předpisy církevními, nemá vlastností předepsaných zákony státními. Při ustanovování duchovních jest dbáti podmínek §§ 10 a 11 zák. ze dne 20. května 1874 čís. 68 ř. zák. Paragraf 10 tohoto zákona ustanovuje, že duchovním správcem v náboženské obci ustanoven býti může jen občan československý, který kromě ostatních náležitostí prokázal obecné vzdělání alespoň tím, že dokonal studia gymnasiální, což platí samozřejmě i pro pomocné duchovní správce. Tato podmínka u pomocného duchovního správce Richarda Z-a splněna není a proto nejsou manželství, u nichž slavnostní přivolení k manželství byla učiněna před tímto duchovním správcem ve smyslu výše cit. ustanovení platnými, a jedním z nich je právě manželství, o něž tu jde. Poněvadž strany uzavíraly manželství v dobré víře, že tak činí před duchovním vyhovujícím zákonným před-

pisům, nelze jim přičítati vinu na neplatnosti manželství. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatelka v tom, že soud prvě stolice: 1. se dovolal zrušeného § 75 obč. zák., 2. že řízení provedeno z úřadu bez návrhu oprávněného žalobce; překážka prý dále netrvá, ježto manžel zatím zemřel. Nebylo důvodu k postupu z úřadu, ano tu nebylo důvodu z příčin veřejnoprávních; řízení jest proto i zmatečné. 3. Dále nesprávně posoudil právně věc soud prvě stolice proto, že kladl důraz na ustanovení zrušeného § 75 obč. zák. o řádném duchovním správci, kdežto předpis novely čís. 320/19 mluví již jen o »příslušném« správci duchovním a tím jest každý, kdo jest církvi k tomu ustanoven. Zejména u pouhého zástupce se nežadá kvalifikace podle § 10 zák. čís. 142/1867 a v souzeném případě byl pomocný duchovní Z. jen zástupcem řádného duchovního správce, faráře F-a v S. Podle § 99 obč. zák. platí prý domněnka vždy pro platnost manželství. Odvolání nelze přiznati oprávnění. Odvolatelka neprávem zdůrazňuje rozdíl mezi řádným duchovním správcem podle § 75 obč. zák. a příslušným duchovním správcem podle § 12 zák. čís. 320/1919. Příslušným správcem podle § 12 cit. zák. jest ten, kdo podle platných předpisů byl na dotyčné místo ustanoven. A tu neprávem tvrdí odvolatelka, že stačí jen církevní ustanovení. Podle ústavy církve československé, schválené vyhláškou min. školství a národní osvěty dne 15. září 1920 čís. 542 sb. z. a n. a výnosu ze dne 15. října 1921 čís. 87.471 nemůže ani schválená církev ustanoviti koholiv duchovním správcem. Podle čl. 13 zmíněné ústavy vykonává duchovní správu v náboženské obci farář a podle potřeby jeho jménem stálí pomocní duchovní správce náboženskou obcí schválení, diecesní radou potvrzení a biskupem dosazení. Nikdo nesmí býti jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, kdo mimo požadavky stanovené předpisy církevními, nemá vlastností předepsaných zákony státními. Při ustanovování duchovního jest vyhověti podmínkám §§ 10 a 11 zák. čís. 68/1874. § 10 cit. zák. vyžaduje výslovně studia gymnasiální, § 11 předchozí oznámení polit. správě. Zprávou zemského úřadu v Brně a zprávou okresního úřadu v F. jest prokázáno, že politické úřady pro nedodržení předpisů § 11 zák. čís. 68 z roku 1874 nepovažují Richarda Z-a za řádně ustanoveného duchovního správce a nebyl tedy ani příslušným duchovním správcem podle § 12 zák. čís. 320 z roku 1919 a nebyl oprávněn přijmouti manželský konsens. Manželství stran vadila překážka podle §§ 8, 12 odst. (3) zák. čís. 320/1919. Provedeným šetřením jest dále zjištěno, že Richard Z. jednal ve své vlastní funkci a nikoli jako pouhý delegát řádně ustanoveného faráře v S.; tím padají i vývody odvolání o zástupci.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Z moci úřední podle §§ 28, 8 a 12 odst. (3) zákona z 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. bylo vyšetřeno a zjištěno, že Inocenc Č. a Marie rozená R-ová byli dne 8. října 1927 oddáni v K. Richardem Z-em podle obřadu církve československé, a že oddávající Richard Z. nemá podmí-

nek, které podle ústavy církve československé (výnos ministerstva školství a národní osvěty ze dne 15. října 1921 čís. 87.471 Věstník téhož ministerstva z r. 1921 str. 553 čís. 149) činily by ho způsobilým, aby byl jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem (čl. 13 odst. 2). Proto nelze Richarda Z-a pokládati za příslušného duchovního správce ve smyslu § 12 zák. čís. 320/19 a sňatek před ním uzavřený jest neplatný podle § 1 téhož zákona. Není správný právní názor odvolatelky, že za příslušného duchovního správce jest pokládati každého, koho církev k tomu ustanovila, neboť církev československá jest vázána svou ústavou, nemůže proto s právní platností porušovati předpisy této své ústavy a byly-li tyto předpisy porušeny, není tu právního podkladu, aby stát toto porušení musil uznati. Nelze také důvodně tvrditi, že jde o pouhý předpis policejní, neboť pro takový názor není důvodu, naopak proti němu svědčí ustanovení zákona čís. 320/19 i ústava církve československé. Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 5361, na něž odvolatelka se odvolává, nehodí se na souzeňý případ, neboť tam šlo o věc zcela jinou, rozhodnutí toto ze dne 13. října 1925 bylo vydáno před platností zákona z 15. října 1925 čís. 219 sb. z. a n., na jehož výslovná ustanovení §§ 1 a 7 jest poukázati. Zde nejde o případ v onom rozhodnutí a v zákoně čís. 219/25 uvedený, nýbrž o osobní náležitosti oddávajícího »příslušného duchovního správce«. Podle čl. 13 odst. 2 ústavy církve československé nikdo nesmí býti jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, kdo mimo požadavky stanovené předpisy církevními, nemá vlastností předepsaných zákony státními. Při ustanovování duchovních jest vyhověti podmínkám §§ 10 a 11 zákona ze dne 20. května 1874 čís. 68 ř. zák. Podle odstavce (3) téhož článku biskup nesmí posvětit nikoho na kněze, kdo nemá vlastností, žádaných předpisy církevními k důstojnosti duchovního stavu a předepsaných zákony státními pro dosažení úřadu duchovního, a kdo nevykonal zkoušky bohoslovecké. O studiu bohosloveckém a zkouškách jedná čl. 14. Richard Z. nedokonal ani studia gymnasiální (§ 10 zák. čís. 68/1874) a nebyl také oznámen úřadu zemskému jako správce duchovní (§ 11 téhož zákona a čl. 13 odst. 2 ústavy), nesměl býti jmenován ani farářem ani pomocným duchovním správcem a nesměl býti ani vysvěcen na kněze (čl. 13 odst. 3), nebyl proto »příslušným duchovním správcem«. Nemohl však býti ani platně delegován příslušným duchovním správcem k přijímání slavnostně učiněného přivolení k manželství podle § 1 zák. čís. 320/19, neboť ani ústava církve československé ani žádný státní zákon nezná delegaci, kterou mohla by býti pověřena osoba nemající způsobilosti státi se farářem nebo pomocným duchovním správcem, která také nesměla býti vysvěcena na kněze, k přijímání prohlášení manželského, jež jest právní podmínkou platnosti manželství. Jest proto nesprávný právní názor odvolatelky, že delegovaný duchovní nemusí míti kvalifikaci předepsanou § 10 zákona čís. 142/1867 (správně čís. 68/1874) pro řádného duchovního správce, a jest nerozhodno, zda vystupoval Richard Z. ve vlastní funkci, a jako delegát řádně ustanoveného faráře v S. Vytýkaný v tomto směru rozpor se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.) není proto v podstatné části rozsudku, ano jest nerozhodné, zda oddával Richard Z. manžely ve vlastní funkci či jako delegát faráře v S., a když v obou případech sňatek ten jest po-

važovati za neplatný podle §§ 1 a 12 odst. (3) zák. čís. 320/19. I když se přihlíží k ustanovení § 99 obč. zák., jest uznati, že není tu podmínka k platnosti manželství podle §§ 1 a 12 odst. (3) zák. čís. 320/19 předepsaná a že proto manželství, o něž tu jde, jest neplatné.

Čís. 13310.

Pensijní pojištění.

Zaměstnanec nemůže se domáhati na zaměstnavateli náhrady škody proto, že ho odhlásil z pensijního pojištění, nepodléhal-li v době odhlášení pensijní povinnosti, ani proto, že ho o odhlášení neuvědomil.

Připojištění podle čl. IV. zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., nezakládá o sobě vstup do pojištění podle zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., nýbrž připojištěný, podléhal-li pojištění podle zákona čís. 26/1929 sb. z. a n., musil, aby se stal pojištěncem po rozumu tohoto zákona, býti přihlášen.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv II 48/34.)

Žalobce domáhal se na svém bývalém zaměstnavateli placení důchodu z důvodu náhrady škody. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel se domáhá na žalovaném, svém bývalém zaměstnavateli, u něhož sloužil do 15. května 1930 jako hajný, z důvodu náhrady škody placení pojistného důchodu podle zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. Pensijní ústav neuznal totiž dovolatelův nárok na důchod a dovolatel klade ztrátu důchodu u pensijního ústavu za vinu žalovanému. Jako vinu žalovaného uplatňoval dovolatel v první stolici, že ho žalovaný, přihlásiv ho původně k pojištění, v roce 1924 z pojištění odhlásil a že ho o odhlášení neuvědomil, čímž způsobil, že dovolatel v připojištění (čl. IV zákona ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n.) nepokračoval. Teprve v opravném řízení jako další zavinění žalovaného dovolatel uvedl, že ho žalovaný po účinnosti zákona čís. 26/1929 k pensijnímu pojištění nepřihlásil. Pokud jde o toto teprve v opravném řízení uplatňované zavinění, nelze k němu přihlížeti a se jím zabývati, protože novoty nejsou v odvolání a dovolání (§§ 482, 504 čr.s.) přípustné. Pokud dovolatel opřel svůj nárok o to, že ho žalovaný v roce 1924 z pojištění odhlásil, není dovolatelův nárok opodstatněn. Jako hajný až do účinnosti zákona čís. 89/1920 dovolatel pensijní povinnosti nepodléhal. Teprve tímto zákonem vstoupili hajní do pensijní pojistné povinnosti, avšak jen ti (§ 2 čís. 1 zák. čís. 89/1920), kdo nepřestoupili 55 roků svého věku. Dovolatel byl přes 55 let star a byl proto z pojistné povinnosti podle zákona čís. 89/1920 vyňat. Nepodléhal tudíž dovolatel ani po dobu platnosti uvedeného zákona, to jest až do 1. ledna 1929 pojistné povinnosti. Jeho přihlášení nemělo pro něho účinku, nanejmé nezakládalo pro něho žádný pojistný nárok podle pensijního zákona a byla věc po zákonu tak, jako by přihlášen nebyl. Přihláška do-

volatele měla jen význam ohlášení se zaměstnavateli k placení premií podle § 2 posl. odstavce zákona čís. 89/1920, kteréžto premie plynuly do fondu potřebných nezaměstnaných (§§ 47 bod 7, 86 zákona čís. 89/1920) a nikoli na pojištění dovolatele. Odhlášení v roce 1924, protože nepodléhal pojištění a pojistného nároku ani z přihlášení ani z placení premií zaměstnavatelem neměl, nepřipravilo dovolatele o pojistný nárok. Zejména nepřipravilo ho o pojistný nárok podle zákona čís. 26/29. Jak řečeno, ani přihlášením za platnosti zákona čís. 89/20 ani placením premií podle § 2 odst. (2) uvedeného zákona nenabyl pojistného nároku, nestal se pojištěncem a, nejsa jím, nevstoupil do pojištění podle zákona čís. 26/29. Aby, nejsa jím dosud, stal se pojištěncem podle zmíněného zákona a měl nároky podle tohoto zákona, k tomu bylo podle § 5 tohoto zákona zapotřebí přihlášky, ta však učiněna nebyla. Odhlášení dovolatele v roce 1924 není v příčinné souvislosti se ztrátou pojistného důchodu podle zákona čís. 26/29 a, pokud se tedy nárok žalobců opírá o odhlášení, byl právem nižšími soudy (§ 503 čís. 4 čr.s.) zamítnut. Rovněž z důvodu neuvědomění o odhlášení nelze dovolateli uplatňovaný nárok přiznati. Dovolatel má mylně za to, že pokračuje v připojištění (čl. IV zákona čís. 89/1920), byl by nabyt, pokud se týče si zachoval nárok na pojistné podle zákona čís. 26/29. Připojištění podle čl. IV zákona čís. 89/1920 bylo pojištění soukromé, samo pro sebe, připojištěný nestal se pojištěncem ve smyslu zákona a pojistných nároků zákonem přiznávaných neměl. Připojištění nezakládalo samo o sobě vstup do pojištění podle zákona čís. 26/29, nýbrž připojištěný, podléhal-li pojištění podle zákona čís. 26/1929, musil, aby se stal pojištěncem po rozumu tohoto zákona, býti přihlášen. Pokračování v připojištění by samo o sobě vstup do nového pojištění nebylo založilo. Neuvědomění o odhlášení a nepokračování v připojištění nemělo proto za následek ztrátu důchodu podle zákona čís. 26/29. Ostatně uvědomění o zániku připojištění, ježto se ho toto netýkalo, nebylo ani věcí žalovaného (§ 73 zák. čís. 89/20) a podle zjištění nižších soudů dovolatel o něm věděl. Nižší soudy nepochybily, když ani z důvodu neuvědomění o odhlášení, nárok dovolatelův za oprávněný neuznaly (§ 503 čís. 4 c. ř. s.).

Čís. 13311.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Odvolační soud ve věcech pracovních může za základ svému rozhodnutí položit jiný skutkový děj, než byl zjištěn v rozsudku prvního soudu, jen tehdy, projednal-li znovu věc a provedl-li znovu důkazy.

(Rozh. ze dne 22. února 1934, Rv II 77/34.)

Žalobě o zaplacení mzdy pracovní soud vyhověl, odvolací soud ve věcech pracovních žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji podle § 33 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n., znovu projednal a o ní rozhodl.

D ů v o d y:

S hlediska dovolacího důvodu podle čís. 2 a 3 § 503 c. ř. s. vytýká dovolatel, že odvolací soud učinil skutková zjištění, jež se odchylojí od zjištění soudu první stolice, a že k nim dospěl na základě svědeckých důkazů provedených prvním soudem, ač těchto důkazů neopakoval. Výtka vadnosti odvolacího řízení jest opodstatněna. Vadnost není ovšem v tom, že odvolací soud podle § 488 c. ř. s. neopakoval důkazy v první stolici provedené a přes to se odchýlil od průvodních výsledků prvního soudu, nýbrž dovolací důvod podle § 503 čís. 2 c. ř. s. zakládá v tomto případě porušení předpisu § 33 zákona ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n. odvolacím soudem. Jde totiž o pracovní spor o hodnotu vyšší než 300 Kč, projednaný v první stolici zvláštním oddělením okresního soudu pro spory pracovní, o němž platí podle § 4 odst. (2) téhož zákona ustanovení daná v tomto zákoně pro samostatné pracovní soudy. Pro takové spory nařizuje § 33 zákona, že se věc projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem platí tu obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními s tou změnou, že není třeba přípravných podání a že se strany mohou dáti zastupovati osobami jmenovanými v § 23. V historických zemích platí tedy pro řízení před odvolacím soudem ve sporech pracovních obdobně předpisy §§ 226 až 430 c. ř. s. s odchylkami uvedenými v § 33 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. Stanoví-li zákon o pracovních soudech, že má býti použito obdobně předpisů o řízení před sborovými soudy první stolice, není místa pro obdobně použití jiných zákonných ustanovení a nelze proto ani obdobně použití předpisů čtvrté části prvního oddílu c. ř. s. o opravném prostředku odvolání (§§ 461 až 501), neboť zákon o pracovních soudech upravil tento opravný prostředek a jednání o něm zvlášť a odchylně. Pro řízení před odvolacím soudem ve sporech pracovních neplatí tedy zejména předpisy §§ 482 až 493 c. ř. s. o ústním odvolacím jednání, nýbrž odvolací soud má konati přelíčení podle všeobecných předpisů o ústním jednání (§§ 259 prvý odstavec, 171 až 203 c. ř. s.), ovšem s obmezením vymezeným v § 33 odst. (3) zákona čís. 131/1931, že o nových nárocích kterékoliv strany nelze jednati. O sepsání protokolu o ústním odvolacím jednání platí tu předpisy §§ 207 až 217 c. ř. s., nikoliv ustanovení § 493 c. ř. s. V souzené věci vychází najevo z protokolu o ústním odvolacím jednání ze dne 14. listopadu 1933, že se odvolací soud předpisem § 33 zákona o prac. soudech vůbec neřídil, neboť neprojednal věc znovu v mezích určených odvolacím návrhem žalobcovým, aby byl rozsudek prvního soudu změněn tak, že se žalobě vyhovuje co do všech uplatňovaných nároků, a to po doplnění řízení, jemuž byla vytýkána neúplnost. Z tohoto protokolu je naopak zřejmé, že odvolací soud při ústním odvolacím jednání postupoval jen podle § 486 c. ř. s., neboť celé toto jednání záleželo v tom, že zpravodaj vyličil sporný děj a dosavadní průběh rozepře, jakož i podstatné věci ve spisech podaných stranami v odvolacím řízení, vytkl sporné body pro odvolací řízení, přečetl návrhy stran a části rozsudku dotčené odvoláním i s rozhodovacími důvody, že pak zástupci obou stran přednesli pokud se týče podali návrhy v odvolacích

spisech uvedené, načež bylo prohlášeno usnesení, že věc je zralá k rozhodnutí, a hned byl vyhlášen rozsudek. Takto provedené řízení před odvolacím soudem ve sporu pracovním, nevyhovuje předpisu § 33 zákona čís. 131/1931, jest neúplné a trpí vadami tak podstatnými, že jimi bylo zamezeno úplně vysvětlení a důkladné posouzení rozepře. Odvolací soud, řídě se formálními předpisy, jichž v tomto případě nebylo použito, neprojednal znovu se stranami podstatu sporné věci, ač byla v odvoláních vytýkána také neúplnost řízení a nesprávné hodnocení důkazů prvním soudem. Chtěl-li odvolací soud svému rozhodnutí za základ položit jiný skutkový stav, než byl zjištěn v rozsudku prvního soudu, nemohl se obejít bez nového projednání věci a bez vlastního provedení důkazů. Ježto však odvolací soud věc znovu neprojednal, nemohl ani učiniti řádná zjištění skutková, ale zejména nebyl oprávněn bez nového projednání věci se odchýlit od zjištění prvního soudu, že žalobce při nastoupení služby nevěděl o dalších pracích, jichž dřívější noční hlídač nekonal. Napadený rozsudek byl vydán na úplně vadném základě, čímž jest opodstatněn dovolací důvod podle § 503 čís. 2 c. ř. s. Pro tuto vadu není možné, aby dovolací soud rozhodl ve věci, nýbrž bylo podle § 35 odst. (2) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. napadený rozsudek zrušiti a věc odvolacímu soudu vrátiti, by ji především podle § 33 téhož zákona řádně znovu projednal a o ní rozhodl.

Čís. 13312.

Byly-li dodané stroje, k nimž si dodavatel vyhradil vlastnictví, spojeny s nemovitostí objednatelů způsobem uvedeným v § 294 obč. zák., aniž si dodavatel vymohl knihovní poznámku podle § 297 a) obč. zák., staly se příslušenstvím nemovitosti, třebaže si dodavatel dal na strojích připevniti štítky oznamující, že stroje jsou jeho vlastnictvím.

I spoluvlastník nemovitosti může uvést stroje ve spojení s nemovitostí jako její příslušenství.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 395/32.)

Žalované vedly exekuci vnučenou dražbou polovice nemovitosti, náležející Karlu M-ovi. V odhadním protokolu byly uvedeny jako příslušenství i stroje, ohledně nichž se domáhala žalobou, o niž tu jde, žalující firma M., zapsané společenstvo s r. o. nepřipustnosti exekuce, tvrdíc, že si vyhradila ke strojům vlastnické právo až do úplného zaplacení kupní ceny Karlem M-em, což se dosud nestalo. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

V souzeném případě závisí rozřešení sporu jen na zodpovědění otázky, zda se stroje, jichž vyloučení z exekuce se žalobkyně domáhá, staly příslušenstvím nemovitosti, na něž žalované vedou exekuce, čili

nic. Otázku tu je v rozporu se stanoviskem odvolacího soudu řešiti kladně. Výjimečným ustanovením § 297 písm. a) obč. zák., jímž, jak vyloženo zejména v rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 11.200, bylo toliko jako výjimka stanoveno, že stroje, třebaž u nich jsou jinak splněny veškeré podmínky příslušenství, nelze za příslušenství pokládati, byla-li výhrada vlastnictví k nim pro jiného než vlastníka nemovitosti v pozemkové knize poznamenána, nebyly nijak změněny všeobecné předpisy §§ 294 a 297 obč. zák., stanovící, za jakých podmínek stává se věc příslušenstvím věci hlavní; neplyne proto z ustanovení § 297 písm. a) obč. zák. nikterak, že i stroje, třebaž spojené s nemovitostí, musí se státi za všech okolností, i když by tu nebylo podmínek uvedených v §§ 294, 297 obč. zák., příslušenstvím nemovitosti, nestala-li se ohledně nich poznámka o výhradě vlastnictví v pozemkové knize. Tímto hlediskem se ostatně odvolací soud též řídil a, zjistiť, že poznámka výhrady vlastnictví se nestala, dal si správně otázku, zda stroje byly spojeny s nemovitostí za okolností, z nichž jinak podle všeobecných předpisů zákonných plyne vlastnost příslušenství. Otázku tu zodpověděl záporně poukávav v tomto směru k tomu, že spoluvlastník nemovitosti, s níž stroje byly spojeny (Karel M.), tím, že věděl, že žalobkyně má právo dodané stroje si vzít zpět, když nedodrží platební podmínky, jež také skutečně dodržeti nemohl, jakož i tím, že na stroje byly připevněny štítky s nápisem »Eigentum der »M.« reg. Gen. m. b. H. in E. Mietobjekt« dal najevo, že stroje ty neurčuje k trvalému používání s věcí hlavní, pokud se týče projevil tím vůli, že je nečiní jejím příslušenstvím. Avšak neprávem, neboť, nehledíc ani k té okolnosti, že se připevnění štítku stalo dodatečně, nerozhoduje o tom, jak vysloveno již v rozhodnutí čís. 11.200 sb. n. s., zda stroje jsou, či nejsou příslušenstvím hlavní věci, vůle vlastníka nemovitosti vůbec, nýbrž záleží na tom, zda stroje jsou s nemovitostí spojeny (při čemž na způsobu jejich spojení nezáleží) a jsou s věcí hlavní podle určení vlastníka v takovém účelovém spojení, zjevně poznatelném, jaké předpokládá pojem příslušenství. Tomu tak je v souzeném případě, neboť podle zjištění nižších soudů Karel M., truhlář, koupil od žalobkyně stroje k provozu ve své truhlářské živnosti a je také v truhlářské dílně umístil tím způsobem, že jeden stroj připevnil k podlaze a druhé s tímto strojem spojil řemenem. Z tohoto zjištění plyne, že dodané stroje byly podle zevního stavu určeny k trvalému provozu dílny při provozu truhlářské živnosti, k čemuž poukazuje zejména i ta okolnost, že kupitel byl spoluvlastníkem hlavní věci, nemovitosti, na níž dílna byla vybudována a v níž provozoval truhlářskou živnost. Staly se proto, byvše spojeny s touto nemovitostí, jejím příslušenstvím, třebaž vlastník nemovitosti nebyl jejich vlastníkem, neboť z předpisu § 294 obč. zák. nelze dovoditi, že by obě věci musily býti vlastnictvím jedné a téže osoby, aby mezi nimi byl založen poměr příslušenství. Námítce, že se příslušenstvím nemohly státi již proto, že byl kupitel jen spoluvlastníkem nemovitosti, nelze přisvědčiti, neboť spoluvlastníci mají podle § 828 obč. zák. právo společnou věc volně nakládati a v případě shody představují jednu osobu. Že mezi kupitelem a dalším spoluvlastníkem nemovitosti neshoda v souzeném případě vznikla, nebylo ani tvrzeno a ani jinak nevyšlo najevo. Na tom, že strojů nutně k výkonu živnosti potřebí nebylo, nesejde, když

skutečně k výkonu živnosti používány byly a k trvalému určení jich použití s věcí hlavní nevadilo ani, že kupitel vzhledem k výhradě vlastnického práva žalobkyni mohl též počítati s výjimečným případem odporujícím účelu koupě, že byla oprávněna stroje si v případě nedodržení platebních podmínek vzít zpět. Jakmile tudíž stroje byly spojeny s truhlářskou dílnou, staly se, jak již řečeno, jejím příslušenstvím a žalobkyně opomenuvši si vymoci knihovní poznámku podle § 297 a) obč. zák., pozbyla k nim vlastnického práva, jak dovozeno v rozhodnutí čís. 12.106 sb. n. s. a nemůže proto z důvodů tvrzeného vlastnického práva odpirati podle § 37 ex. ř. exekuci na ně vedené.

Čís. 13313.

Zaměstnanec v dole jest pojištěn proti následkům úrazu již ze samého zákona a zaměstnavatel není mu práv náhradou škody, nesplnil-li úrazovým zákonem mu uloženou ohlašovací povinnost.

I za platnosti zákona ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n., jsou po samém zákonu všichni, kdož jsou zaměstnáni v hornictví, pojištěni i pro případ nemoci, i pro případ invalidity a stáří, aniž se čím rozdíl, zda jde o dělníka trvale zaměstnaného čili nic, leč že by dělník byl podroben jinému povinnému pojištění pensijnímu nebo že by požíval již důchodu invalidního nebo starobního podle tohoto zákona. Byl-li zaměstnanec již po samém zákonu pojištěn u báňské bratrské pokladny, nemůže se domáhati náhrady škody na zaměstnavateli, ježto ho nepřihlásil k pojištění nemocenskému a invalidnímu. Nezáleží na tom, že zaměstnavatel nebyl hornickým podnikatelem, rozhoduje jen, zda zaměstnanec byl zaměstnán v hornictví.

Podléhal-li zaměstnanec zákonu o pojištění u báňských bratrských pokladen, nemohl se zaměstnavatel prohřešiti proti ohlašovací povinnosti podle zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 1107/32.)

Žalobce utrpěl úraz při práci v uhelném dole. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se na žalovaných svých zaměstnavatelích náhrady škody, ježto ho žalovaní nepřihlásili k pojištění ani úrazovému ani nemocenskému ani invalidnímu, následkem čehož prý žalobce nedostal náhradu. Procesní soud první stolice uznal, odvolací soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Prvý soud uznal právem, že zažalovaný nárok jest důvodem po právu proto, že žalovaní nepřihlásili žalobce k pojištění ani úrazovému ani nemocenskému ani invalidnímu. V těchto směrech přicházejí v úvahu tyto zákony: a) úrazový zákon ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. zák. pro rok 1888 v doslovu zákona ze dne 10. dubna 1919 čís. 207 sb. z. a n., b) zákon ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. o pojištění u báňských bratrských pokladen, c) zákon ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu novely ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří. K a) Mezi stranami není sporno, že žalobce utrpěl úraz, o který jde, při práci v uhelném

dolu. Podle § 1 úrazového zákona byl žalobce povinně pojištěn u úrazové pojišťovny dělnické. Nároky žalobce z podnikového úrazu proti úrazové pojišťovně nezávisí na tom, zda žalobce u úrazové pojišťovny byl přihlášen k pojištění čili nic (§§ 6, 33 úrazového zákona). Neoznámil-li podnikatel úrazové pojišťovně včas nebo řádně úraz podle § 29 zákona, propadá jen trestu podle § 55 téhož zákona, není však práv dělníku z náhrady. Tento právní názor byl nejvyšším soudem opětovně vysloven a odůvodněn a připojuje se též k němu soud odvolací (srv. čís. 3445, 6572, 9331 sb. n. s.). Náleželo podle § 34 úraz. zák. žalobci, by svůj nárok na odškodnění proti úrazové pojišťovně uplatnil, k čemuž měl lhůtu jednoho roku. Ještě v době, kdy podal žalobu, o kterou jde, v květnu 1930, mohl s úspěchem nárok na odškodnění u úrazové pojišťovny ohlásiti. Žalobu podal zástupcem práva znalým. Podle § 46 úraz. zákona pojištěnec, utrpěv podnikový úraz, může uplatňovati proti podnikateli nárok na náhradu škody jen, když byl podnikový úraz způsoben podnikatelem nebo jeho zákonným zástupcem zúmyslně. Žalobce ani netvrdí, že žalovaní úmyslně způsobili úraz, o který jde. Již z tohoto důvodu jest uznati, že zažalovaný nárok není důvodem po právu.

K b). Jelikož žalobce utrpěl úraz jsa »zaměstnan v hornictví (§ 131 o. horn. zák.)«, byl v době úrazu povinně pojištěn nejen u úrazové pojišťovny, nýbrž i u bratrské báňské pokladny (§ 2 cit. zák. z roku 1922), ač jeho zaměstnavatelé, žalovaní, nebyli sami podnikateli hornickými (srv. rozh. nejv. správ. soudu čís. 6767/27 Boh.). Toto pojištění u báňské bratrské pokladny se týkalo nejen pojistných dávek pro případ nemoci, nýbrž i důchodu starobního a invalidního (§§ 1, 2, 15, 18 odst. (2) posl. cit. zákona). O pojištění proti nemoci platí i pro báňské bratrské pokladny, pokud zákon z roku 1922 neobsahuje nic jiného, zákony o nemocenském pojištění dělníků (§ 4), to jest zákon o pojištění dělníků ze dne 30. ledna 1888 čís. 33 ř. zák. a pozdější zákony a nařízení jej doplňující a pozměňující, nikoliv však nový zákon o sociálním pojištění pod c) citovaný, který teprve po roce 1922 byl vydán. Žalobce měl podle §§ 6, 6 b), 32 starého zákona o nemocenském pojištění dělníků a § 4 cit. zákona z roku 1922 proti báňské bratrské pokladně nárok na dávky nemocenského pojištění pro nemoc z úrazu bez ohledu na to, zda ho žalovaní u bratrské pokladny přihlásili čili nic. Žalobce nemůže proto s úspěchem žalobní nárok opíratí o to, že ho žalovaní u bratrské pokladny nepřihlásili. Ani nárok pojištěnce proti báňské bratrské pokladně na provisí, na invalidní důchod není závislý na tom, zdali osoba v hornictví zaměstnaná byla u této pokladny přihlášená (§§ 2 odst. (1), 11, 15, 18 odst. (2), 26 cit. zák. z roku 1922).

K c). Jelikož žalobce byl povinně pojištěn u báňské bratrské pokladny, byl vyňat z pojištění i nemocenského i invalidního podle všeobecného pojišťovacího zákona z roku 1924 (srv. §§ 5 písm. b), § 6 písm. a) tohoto zákona). Avšak, i kdyby se usoudilo, že žalobce jako zaměstnanec u nehornických podnikatelů nebyl povinně pojištěn u bratrské pokladny, neměnilo by to nic na rozhodnutí tohoto sporu. Neboť i podle pojišťovacího zákona z roku 1924 přísluší dávky nemocenského pojištění bez ohledu k tomu, zda byl pojištěnec u nemocenské pojišťovny přihlášen, čili nic. Nárok na invalidní důchod proti nemocenské pojišťovně ovšem jest vázán předpokladem, že pojištěnec byl přihlášen

u pojišťovny. Avšak pojišťovací zákon z roku 1924 stanoví újmy na majetku, které stíhají zaměstnavatele, nespíní-li včas povinnost přihlašovací (§§ 20, 262). Těmito ustanoveními zrušena byla povinnost zaměstnavatele k další náhradě škody, kterou zaměstnanec jinak by mohl na zaměstnavateli požadovati podle povšechných zásad občanského práva z důvodu, že ho řádně nepřihlásil. Žalobce v žalobě tvrdí, že žalovaní jsou povinni nahraditi mu škodu, poněvadž úraz zavinili. V tomto směru stačí poukázati jednak na ustanovení § 46 úraz. zákona, jednak k tomu, že podle skutkových zjištění prvního soudu si žalobce zavinil úraz sám.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání opřené jen o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 cís.) není opodstatněno. Jde o žalobu na náhradu škody a dovolatel spatřuje zavinění žalovaných (§ 1295 obč. zák.) především v tom, že ho nepřihlásili k pojištění úrazovému a že neohlásili úraz úrazové pojišťovně dělnické. Než napadený rozsudek dovodil správně v soulase s judikaturou nejvyššího soudu (srv. rozh. čís. 5445, 6572, 9331, 10.223 sb. n. s.), že žalobce byl proti úrazu pojištěn již ze samého zákona a že žalovaní nejsou mu právi z náhrady, nespínili-li ohlašovací povinnost a stačí dovolatele odkázati v tomto směru na správné odůvodnění napadeného rozsudku. Další zavinění žalovaných spatřuje dovolatel v tom, že ho žalovaní nepřihlásili k pojištění nemocenskému a invalidnímu. Je nesporno, že žalobce byl přijat do práce dne 24. června 1929 a že byl žalovanými zaměstnan při traťových pracích v dole W. Byl proto žalobce po rozumu § 131 o. horn. zák. a § 2 zákona o pojištění u báňských bratrských pokladen ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. zaměstnan v hornictví. V rozhodnutí čís. 11.355 sb. n. s. bylo zevrubně doličeno, že podle dříve platného zákona o bratrských pokladnách ze dne 28. července 1889 čís. 127 ř. z., byl každý, kdo byl zaměstnan při provozování hornictví, již po samém zákonu pojištěn, a to v horním podniku trvale zaměstnaný dělník i pro případ nemoci i pro případ invalidity, bez ohledu na to, zda ho majitel horního podniku u bratrské pokladny přihlásil, čili nic. Z ustanovení § 2 zákona čís. 242/1922 sb. z. a n., ze slov »podle tohoto zákona pojištěn jest« plyne, že i nyní jsou již po zákonu samém všichni, kdo jsou zaměstnaní v hornictví, pojištěni i pro případ nemoci, i pro případ invalidity a stáří, aniž se činí rozdíl, zda jde o dělníka trvale zaměstnaného, leč že by dělník byl podroben jinému povinnému pojištění pensijnímu nebo že by požíval již důchodu invalidního nebo starobního podle tohoto zákona. Že u žalobce byl některý z těchto důvodů vylučující pojistnou povinnost u báňské bratrské pokladny, nebylo tvrzeno. Byl proto žalobce již po samém zákonu u báňské bratrské pokladny pojištěn, bez ohledu na to, zda byl žalovanými nebo horním podnikem přihlášen, an zákon nečiní vznik nároku z pojištění závislým na přihlášce, jak je tomu v § 7 zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v příčině invalidního a starobního pojištění podle tohoto zákona.

Okolnost, že zaměstnavatelé žalobcovi, žalovaní sami nebyli podnikateli hornickými, je bezvýznamná, ježto podle § 2 zák. čís. 242/1922 sb. z. a n. bylo jen rozhodným, že žalobce byl zaměstnán v hornictví (srovnaj rozhodnutí nejvyššího správního soudu Bohuslav adm. čís. 6767/27, 8170/29, 9430/31). Nemohla proto žalobci z nepřihlášení k bratrské pokladně vzejít škoda, není tu příčinné spojitosti mezi opomenutím žalovaných a uplatňovanou škodou, žalované stihají pro neohlášení žalobce jen následky § 78 zák. čís. 242/1922 sb. z. a n. a nic více, a je proto žaloba i pokud se opírá o toto zákonné ustanovení, bezdůvodná. Podle § 5 b) a § 6 a) zákona o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona z 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. jsou z povinného pojištění nemocenského, invalidního a starobního podle tohoto zákona vyňaty osoby podléhající pojistné povinnosti podle §§ 2 a 3 zákona ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. o pojištění u báňských bratrských pokladen. Jak bylo doloženo, vztahoval se tento zákon na žalobce, nepodléhal proto žalobce pojištění po rozumu zákona čís. 221/1924 sb. z. a n. a nemohly se proto prohřešiti žalovaní proti předpisům tohoto zákona. Nezáleží na tom, zda žalovaní zavinili úraz dovolatelův, když podle § 1 úrazového zákona ze dne 28. prosince 1887 čís. 1 ř. z. na rok 1888 v doslovu zákona ze dne 10. dubna 1919 čís. 207 sb. z. a n. podléhají úrazovému pojištění i všichni dělníci zaměstnaní v podnicích horních, a poukazuje proto právem odvolací soud i k ustanovení § 46 úraz. zák. Judikát bývalého vídeňského nejvyššího soudu čís. 196 (úř. sb. 1390) byl předstížen pozdějším zákonodárstvím.

Čís. 13314.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Jízdu »na černo« rozumí se každá jízda podniknutá bez vědomí a bez příkazu podnikatele provozu k jinému než smluvnímu účelu a ručí za ni vlastník silostroje, je-li podnikatelem provozu a nebyl-li mu silostroj odňat o b j e k t i v n ě bezprávným činem. Vyžaduje se objektivně bezprávné odnětí stroje, nikoliv odnětí jiných předmětů (pohonných látek).

Při jízdě na černo nezáleží na tom, kdo při osudné jízdě stroj řídil, zda provozní zřízenec vlastníka silostroje, či s vědomím zřízence osoba jiná.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 1596/32.)

Žalobce byl přejet motocyklem, náležejícím žalovanému P-ovi a řízeným T-em. Bylo zjištěno, že v době nehody byl motocykl půjčen P-em J-ovi. Žalobní nárok proti P-ovi uznaly o b a n i ž š í s o u d y důvodem po právu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolateli nelze přisvědčiti v názoru, že zapůjčení motocyklu J-em T-ovi jest objektivně bezprávným činem, který prý zbavoval žalova-

ného vlastníka motocyklu podle § 1 odstavec (4) zákona o provozu silostrojů ručení za škodu z provozu silostroje. Jest doznáno, že žalovaný zapůjčil motocykl Františku J-ovi, a nebylo zjištěno, že Oldřich T. odňal motocykl J-ovi proti jeho vůli, poněvadž J. udal u policejního ředitelství, že T-ovi motocykl půjčil. Při jízdě řízené T-em došlo ke škodné události. Z toho plyne, že František J. byl osobou, které žalovaný vlastník vozidla při provozu používal, hostejno, zda úplatně či bezplatně, poněvadž § 2 odstavec (3) zákona o provozu silostrojů nerozpoznává a nepředpokládá jen služební poměr mezi vlastníkem vozidla a oněmi osobami. Ponechal-li František J. řízení motocyklu Oldřichu T-ovi, nedopustil se ani ten ani onen objektivně bezprávného činu, an J. porušil nanejvýše jen smlouvu o půjčce motocyklu a T. ho proti jeho vůli nepoužil. Porušil-li tím J. smlouvu o půjčce, jde o jízdu na černo, při čemž nerozhoduje, kdo při osudné jízdě stroj řídil, zda provozní zřízenec vlastníka silostroje, či s vědomím zřízence osoba jiná, ano jízdou na černo se rozumí každá jízda podniknutá bez vědomí a příkazu podnikatele provozu k jinému než smluvnímu účelu, a ručí za ni podle § 1 odstavec (1) zákona vlastník silostroje, je-li podnikatelem provozu, a nebyl-li mu silostroj podle § 1 odstavec (4) zákona odňat objektivně bezprávným činem. Všechny tyto předpoklady ručení žalovaného jsou v souzeném případě splněny a rozhodnutí odvolacího soudu jest v souhlasu s rozhodnutími čís. 5404, 6424, 8313 sb. n. s., na něž dovolatel poukazuje, při čemž jest odkázati i na rozhodnutí čís. 12.145 sb. n. s. Ze jde o objektivně bezprávný čin proto, že J. zpronevěřil svěřené mu pohonné látky, a že nelze proto dělití čin ve dvě, nebylo v prvé stolici ani tvrzeno. Leč bylo by to i bezpodstatné, poněvadž k vyvinění podle § 1 odstavec (4) zákona se vyžaduje objektivně bezprávné odnětí stroje, nikoliv odnětí jiných předmětů, bezprávný čin musí býti účelem, nikoliv jen provázejícím zjevem odnětí. Nejde-li o objektivně bezprávné odnětí stroje, jest bezpodstatnou úvaha, zda se vrácení stroje vlastníku po škodné události stalo z účinné lítosti. Jest sice přisvědčiti dovolateli, že objektivně bezprávné odnětí silostroje nemusí býti vždy trestné, a že jde o takové odnětí, použije-li kdo omylem záměnou cizího stroje místo svého, právě proto, že objektivně jest to bezprávné, které není trestným jen pro nedostatek subjektivní viny. Netřeba se zabývatí úvahou, zda by vlastník silostroje a provozovatel podniku ručil podle těchto zásad napořád, i kdyby silostroj byl půjčován postupně na celou řadu osob od jednoho vypůjčitele na druhého, poněvadž v souzeném případě o to nejde.

Čís. 13315.

Právo rybolovu, nadřzování vody a vybírání písku a šterku z řeky v určitých místech, spojené s určitou usedlostí, jest služebností podle § 477 čís. 6 obč. zák., která může býti založena i na veřejném statku (na veřejné řece). Jde o soukromé právo, které říšským vodním zákonem ze dne 30. dubna 1869, čís. 93 ř. zák. a zemským vodním zákonem pro Čechy ze dne 28. srpna 1870 čís. 71 z. zák. nebylo dotčeno ve své platnosti.

V pochybnosti je míti za to, že jde o právo výhradné, vylučující kohokoliv jiného z užívání řeky tímž způsobem.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 1702/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, aby bylo určeno, že právo vybíratí šterk z řeky Sázavy v místech, v žalobě přesně určených, přísluší výhradně žalobci, že žalovaný jest povinen právo to uznati a zdržeti se v přítomnu i v budoucnu i přímého i nepřímého zasahování do tohoto výhradného práva žalobcova. Bylo zjištěno, že žalobce jest vlastníkem mlýnské usedlosti vl. č. 40 pozemkové knihy pro kat. území Č. a že podle tržové smlouvy ze dne 5. března 1641 a vyšetřovacího protokolu ze dne 24. října 1879 čís. 59 o založení nové pozemkové knihy pro kat. obec L. ve smyslu zákona ze dne 5. prosince 1874 jest spojeno s touto mlýnskou usedlostí právo lovení ryb, nadržování vody a vybírání šterku z řeky Sázavy v určitých místech. Konečně, že žalovaný v těchto místech řeky vybíral písek se šterkem, dovolává se povolení, uděleného mu výměrem zemského úřadu v Praze ze dne 23. června 1931, pokud se týče ministerstva zemědělství ze dne 23. října 1931. **Důvod:** V souzeném případě jest jen sporné, zda právo žalující strany, vložené a zapsané ve vložce pozemkové knihy pro kat. území Č., jest právem vylučným, to jest soukromým. Tuto otázku jest zodpověděti kladně a z těchto důvodů. Jde o řeku, tudíž o tekoucí vodu veřejnou. Povaha veřejnosti vody jeví se v tom, že každý může vody jako obecného statku užívatí, pokud tím neruší stejná poživací práva všech ostatních a nepřekročí meze, které klade správa veřejná ve příčině užívání vody ve všeobecném zájmu. Toto užívání zakládá se v právu veřejném. Podle § 15 zemského zákona vodního jest každému dovoleno, by ve vodě veřejné mohl vody způsobem obyčejným, kterým se jiní z podobného užívání nevylučují, bez zvláštní přípravy užívatí koupáním, praním, mytím, napájením, broděním a čerpáním, pak dobýváním rostlin, bahna, země, písku, kamení a ledu na místech, na kterých takové užívání není zapovězeno, a to pokud tím nenastává nebezpečí ani průtoku vody, ani břežům, práva cizí se neruší a nikomu se škoda nezpůsobí a šetří se policejních opatření. Výměrem zemského úřadu v Praze bylo žalovanému dáno vodoprávní povolení k těžení písku a šterku ze řeky Sázavy, při čemž bylo ve výměru uvedeno, že nejde o obecné užívání vody podle § 15 vodního zákona, nýbrž o podniknutí zvláštní, které jest posuzováti podle § 17 vodního zákona, a to vzhledem k rozsahu těžby a ke vlivu těžby na říční tok. Žalovanému bylo tudíž dáno povolení k těžení určitých užitek řeky způsobem, který přesahuje obecné užívání veřejné řeky. Avšak ustanovením § 15 vodního zákona není vyloučeno, že ve veřejné řece nemožou býti práva na jednotlivé požitky vyhrazena na základě zvláštních výsad některým soukromníkům jako jejich výhradná a vylučná soukromá práva. To platí zejména o těchto užitech: právu k lovení ryb a těžení a vybírání písku a šterku z řeky. Takovou povahu má i právo žalující strany, vložené ve vložce čís. 40 pozemkové knihy pro kat. území Č. **Důvod:** Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvod:** Odvolatele jest odkázati k důvodům rozsudku soudu

prvého, k nimž dodává soud odvolací ještě toto: K vodám veřejným mohou existovati i smluvná práva na určité přisvojení si jen jistých užitek, vodních práv těch však za platnosti vodního zákona nelze nabýti a nemůže ani stát jako vlastník vody veřejné za platnosti vodního zákona soukromé právo k užívání třetím propůjčování a užívání vod, které meze § 15 vodního zákona pro Čechy přesahuje, možné je dle § 17 zák. toho jen na základě veřejnoprávního povolení. Tomu není ovšem na závadu, by nebyla uznána právní platnost práv soukromých, pochodí-li z doby před platností nynějšího zákona vodního, jehož ustanovením v § 3 byla výslovně zachována soukromá práva k vodám ze starší doby. Další trvání a uznání těchto práv zaručeno je ustanovením § 102 zákona ze dne 28. srpna 1870 čís. 71 z. zák. pro Čechy, jenž nařídil všeobecnou normou zachování všech práv na užívání vody i všech jiných práv soukromých k vodám se vztahujících podle dřívějších zákonů nabytých. Je tedy tím zachováno i právo žalobcovo a právo to, jako právo na soukromém titulu nabývacím spočívající, vylučuje již tím samým každého jiného z jeho výkonu na místech žalobci vyhrazených, jak správně dovodil již první soud.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právo žalobcovo jest považováti za služebnost podle § 477 čís. 6 obč. zák., která může býti založena i na veřejném statku (Gl. U. N. F. čís. 728), tedy za soukromé právo, kteréž, jak již odvolací soud správně dovodil, říšským vodním zákonem z 30. dubna 1869 čís. 93 ř. z., pokud se týče zemským vodním zákonem pro Čechy ze dne 28. srpna 1870 z. z. čís. 71 nebylo dotčeno ve své platnosti.

Byl-li žalobce ve vykonávání služebnosti žalovaným porušen, jakž se nesporně stalo, může se proti zásahu do svých práv brániti žalobou podle § 523 obč. zák. a v takovém případě stačí, dokáže-li, že služebností nabyt. Tento důkaz se žalobci zdařil, jak dovolatel ani nepopírá, a v celém sporu jde jen o to, v jakém rozsahu žalobci uvedené právo přísluší, ježto žalovaný namítá, že právo žalobcovo není právem výhradným, jež by vylučovalo kohokoliv jiného z užívání veřejné řeky podle oprávnění daného veřejným úřadem. Hledíc k ustanovení § 486 obč. zák. nebylo by to ovšem nemožno, ježto týž pozemek může býti několika osobám zároveň služebným, avšak taková omezenost knihovního práva se nepředpokládá, naopak předpokládá se právě opak (arg. § 322 druhá věta a 311 obč. zák.). Popíral-li žalovaný, dovolává se na výměry, ve kterých byl vysloven jen právní názor, že právo žalobcovo není výhradné, není soud, pokud jde o zjištění omezenosti věcného práva vázán. Jiné skutečnosti k opodstatnění tohoto tvrzení žalovaný však neúvedl. Opomenul-li tak učiniti, nelze odvolacímu rozsudku vytkati nesprávné posouzení právní z důvodu, že žalobní prosbě vyhověl, ježto žalobce nemusil prokazovati vylučnost svého práva, nýbrž, jak doličeno, měl žalovaný prokázati omezenost tohoto práva, a žalovaný se o tento důkaz ani nepokusil.

Čís. 13316.

Není důvodem k okamžitému propuštění hudebníka (pianisty), opozdil-li se dvakrát o několik málo minut při koncertech v kavárně.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 1785/32.)

Žalobce byl pianistou v kapele žalovaného. Opozdiv se dvakrát o několik minut při koncertech v kavárně, byl žalovaným propuštěn. Žalobě o zaplacení mzdy za výpovědní dobu bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel uplatňuje dovolací důvod čís. 4 § 503 c. ř. s., který spadá v tom, že odvolací soud nepovažoval za důležitý důvod k okamžitému propuštění žalobce ze služby skutečnost, že žalobce jako člen kapely žalovaného se dvakrát opozdil, takže muselo být na se započítáno koncertu čekáno. Podle zjištění nižších soudů šlo o dva ojedinělé případy a žalobce opozdil se jen o několik málo minut.

Nejvyšší soud souhlasí s názorem odvolacího soudu, že tu není důležitý důvod k okamžitému propuštění (§ 1162 vř. obč. zák.). Vždyť jde o koncerty v kavárně, u nichž se na přesné započítání neklade přílišná váha, dále šlo jen o dvojí opoždění několikaminutové, jímž kapela nebyla ve svých výkonech zdržena.

Čís. 13317.

Ustanovení § 469 obč. zák., podle něhož ke zrušení hypoteky zaplacení o sobě nestačí a hypotekární statek zůstává zavazen, pokud dluh z veřejných knih nebude vymazán, platí jen v poměru k osobám, jež, spoléhajíc na správnost zápisu, nabyly na hypotece práva. Nejde-li o takovou změnu v osobě oprávněného, neplatí toto ustanovení, nýbrž platí skutečný stav věci.

Nepodal-li vydražitel, jenž byl při rozvrhovém roku přítomen, odpor ani rekurs proti rozvrhovému usnesení, pokud v něm bylo uvedeno, že přejímá určitou hypotéku na srážku z nejvyššího podání, není v tom hmotněprávní uznání nároku hypotekárního věřitele a vydražitel může i pak hmotněprávní námítky proti převzaté hypotece uplatnit sporem nebo námítkou proti žalobě hypotekárního věřitele.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, Rv I 1998/32.)

Žalovaný vydražil v exekuční dražbě vedené proti Václavu P-ovi nemovitost, na níž vázla pro žalující spořitelnu pohledávka 3.472 Kč 24 h, již žalovaný převzal na srážku z nejvyššího podání. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující pojišťovna na žalovaném, by bylo uznáno právem, že zástavní právo pro pohledávku žalobkyně 3.472 Kč

24 h jest proti žalovanému po právu, že žalovaný jest povinen to uznati a zaplatiti žalobkyni 3.742 Kč 24 h do 14 dnů pod exekuci na zavazenou nemovitost. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Výtku nesprávného právního posouzení věci lze shrnouti ve 4 body, zda totiž v napadeném rozsudku bylo posouzeno správně, jaký účinek má nabytí právní moci rozvrhového usnesení v tom smyslu, že vydražitel převzal na srážku z nejvyššího podání pohledávku vlastně již zaplacenou, takže prý jest obohacen, dále zda žalovaný může v souzeném sporu uplatňovati námítkou, že pohledávka zažalovaná a zástavním právem zajištěná, byla již zaplacená, jaký význam má dále pravoplatné rozhodnutí rekursního soudu E 627/29, a posléze, jaký význam jest přisouditi okolnosti, že proti rozvrhovému usnesení nebyl podán žalovanou stranou odpor. Tu bude třeba vyřídit otázku podružně, by otázka hlavní, dosah ustanovení § 469 obč. zák., spíše vynikla. Nebyl-li podán odpor proti příkázání pohledávky knihovní zástavním právem zajištěné, má to ten význam, že se k ní hledí jen potud, pokud jest patrna z pozemkových knih a bude příkázána nebo uznána za existentní v případě převzetí na srážku z nejvyššího podání, jak tomu bylo v souzeném případě, nebyla-li k rozvrhu zvlášť přihlášena. Z věci již vyplývá, že nepodání odporu mluví jen pro formální správnost jsočnosti zaknihované pohledávky a že nemá co činiti s její materiální správností, zejména s otázkou, že nebo zda pohledávka ona byla již zaplacená. V důsledku toho muselo býti také vyhověno formálně stížnosti žalobkyně, když zástavní právo omylem bylo vymazáno. Nebyl-li podán odpor proti rozvrhovému usnesení z jakýchkoliv důvodů, zejména proto, že o zaplacení pohledávky strana žalovaná nevěděla, nebo nebyl-li podán dovolací rekurs proti usnesení stížnosti vyhovujícím, nelze mluvit o materiálním uznání jsočnosti zaknihované pohledávky. Má proto rekurs a jeho vyřízení ze dne 19. března 1931, na které odvolatelka poukazuje a které vešlo v moc práva, význam jen formální, že se totiž za daných okolností vymazání zástavního práva stal neprávem. Tento názor zastává i žalobkyně, neboť jinak by nebylo třeba žaloby, kdyby postačilo ono rozhodnutí i pro řešení otázky práva materiálního, že totiž pohledávka zástavním právem zajištěná byla nebo nebyla zaplacená, a sama uvádí, že k projednávání žalobě jest nucena, poněvadž žalovaný jako vydražitel nechce uznati zástavní právo ani pohledávku a nechce nic platiti. Druhým takovým akcesoriem jest otázka obohacení žalovaného. Žalobkyně praví, že se žalovaný obohatil tím, že převzal podle rozvrhového usnesení její pohledávku na srážku z nejvyššího podání a, kdyby nebyl povinen ji zaplatiti, obdržel by vydraženou realitu laciněji, než se v řízení exekučním předpokládalo. Než ani tomu tak není, neboť na uvolněnou pohledávku měli by nárok věřitelé zadnější, kteří vyšli na prázdno, nebo jichž pohledávky nemohly býti zcela zapraveny a zadnějším věřitelem jest dle exekučních spisů právě sám žalovaný, jehož celková pohledávka 43.926 Kč 40 h zůstala nehrazenou 27.251'59 Kč. O obohacení žalovaného nelze proto mluvit. Má-li žalobkyně právo k žalobě, by bylo určeno, že zástavní právo v knihách pozemkových dosud existující jest po právu a s ním i pohledávka jím zajištěná, má zajisté i žalovaný právo uplatňovati proti žalobě námítku práva materiálního,

že pohledávka již zanikla, že na vlastnickou hypoteku jiná pohledávka převedena nebyla a že tedy není povinen zažalovaných 3.472 Kč 24 h platiti, i když podle rozvrhu nejvyššího podání k tomu by byl jinak povinen. Ve věci samé jde pak jen o výklad § 469 obč. zák., ježto žalobkyně tvrdí, že se dohodla s dlužníky manžely P-ovými, by směnečný dluh 4.000 Kč byl převeden do pořadí vlastnické hypoteky podle postupní listiny ze dne 22. března 1926 a v jejím rámci. Svědkem H-em bylo potvrzeno, že pohledávka 3.472 Kč 24 h, zajištěná zástavním právem podle této postupní listiny, byla již zaplacená. Ježto však dohoda ta nebyla knihovně provedena, nenastaly vůbec účinky § 469 obč. zák., neboť, byla-li pohledávka, zajištěná původně zástavním právem, zaplacená, zástavní právo pro ni zřízené nebylo sice vymazáno, nebylo však v pozemkové knize převedeno na pohledávku jinou, nelze z nejvyššího podání přikázati jinou pohledávku v pořadí onoho zástavního práva (srov. rozh. nejvyššího soudu ve sb. čís. 6550). K tomu by bylo třeba vložiti nebo zaznamenati převod zástavního práva váznoucího pro starší pohledávku na pohledávku novou a po stránce formelní bylo by k tomu třeba dále kvitance a zvláštní žádosti. To se nestalo. Není proto pouhá dohoda ústní v tomto směru rozhodnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy správně dovodily, že zástavní právo je akcessoriem (individuálně určené) pohledávky a že s ní zaniká; byla-li tedy v souzeném případě knihovní pohledávka, pro kterou bylo zástavní právo zřízeno, zaplacená, zanikly v poměru mezi smluvníky i pohledávka i zástavní právo, ano zástavní právo nebylo převedeno knihovně pro novou pohledávku ve smyslu § 469 obč. zák. Mluví-li se v tomto paragrafu o tom, že ke zrušení hypotéky zaplacení nestačí a že hypotekární statek zůstává zavazen, pokud se dluh z veřejných knih nevymaže, je to jen důsledek publicity veřejných knih a slouží ochraně oněch osob, jež, spoléhající na správnost zápisu nabyly na hypotéce nějakého práva, ať vlastnického (při postupu) nebo nadzástavního. V souzeném případě však o takovou změnu v osobě oprávněné ho nejde, takže tu — inter partes — platí skutečný stav věci. Bylo posouditi skutkový děj, jak se vyvinul za exekučního řízení, při rozvrhu nejvyššího podání a po něm. Žalovaný byl vydražitelem i knihovním věřitelem; byl při rozvrhovém roku zastoupen, nepodal odpor a ani rekurs proti rozvrhovému usnesení, v němž bylo uvedeno, že přejímá 3.472 Kč 24 h s přísl. na srážku z nejvyššího podání. Dovolatelka marně se snaží dovoditi, že jest v tom spatřovati hmotněprávní uznání nároku žalovaným, po případě vzdání se hmotněprávní obrany. Že nebyl podán odpor — ať již z jakýchkoli důvodů —, má jen v zápětí, že rozvrhové usnesení může býti provedeno, že nedojde k řešení námitek, jež by byly mohly býti uplatněny odporem a jež by jinak, pokud by nešlo o sporné skutečnosti, mohly býti řešeny s konečnou platností mezi účastníky. Jinak nemá tu ani rozvrhové usnesení hmotněprávní následky a účastníci mohou i potom hmotněprávní nároky i námítky uplatniti sporem,

což však nemůže brániti provedení rozvrhového usnesení. Nemá tedy účinku žalobkyně dovozovaného, že žalovaný nepodal odpor a že nepodal rekurs proti rozvrhovému usnesení, který ostatně nebyl přípustný, an odpor nebyl podán. Ani vyřízením rekursního soudu ze dne 19. března 1931 nebyla rozřešena otázka nároku žalobkyně po hmotněprávní stránce, nýbrž bylo v něm jen stanoveno, že za daných okolností, — protože právě šlo o sporné skutečnosti, — neměl býti zařízen výmaz zástavního práva. Žalovanému nemůže býti bráněno, aby se proti nároku žalobkyně nebránil námitkami, byl-li žalován, právě tak, jako by mu nemohlo býti zabráněno, aby k svému obhájení nastoupil žalobou. Je nerozhodné, sběhl-li se tu omyl na straně soudu, či v osobě žalobkyně, když tato omylem nepostupovala podle § 469 obč. zák., a nepostarala se o to, aby zástavní právo před výmazem a před rozvrhem bylo přeneseno na novou pohledávku. Jestliže tím zástavního práva pro novou pohledávku nenabyla, nemůže dovozovati, že byla poškozena a že se žalovaný obohatil na její úkor, jak správně dovodil odvolací soud; obohacena byla by žalobkyně, kdyby se jí z nejvyššího podání mělo dostat, na co podle stavu věci neměla nárok. Rovněž nerozhoduje, že pro žalovaného bylo na základě rozvrhového usnesení na vydraženou nemovitost vloženo vlastnické právo. Posoudily tedy nižší soudy věc v podstatě správně a to — v poměru k žalobkyni — také co do první části žalobní prosby týkající se existence zástavního práva, nehledíc ani k tomu, že se dovolací návrh této části rozsudkového výroku již nedotýká.

Čís. 13318.

Z ustanovení § 1330 obč. zák. nelze dovoditi zdržovací nárok.

Předpisem § 19 obč. zák. není stanovena všeobecná zásada o způsobu a rozsahu právní ochrany.

(Rozh. ze dne 23. února 1934, R II 31/34.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném odpovědném redaktoru časopisu S., by byl uznán povinným zdržeti se rozšiřování zpráv, že z ciziny i ze všech částí republiky vracejí se velká tisícová množství zboží do Z. jako neprodejná, že vedoucí dílen převalují ztráty různým způsobem na dělnictvo, že krize žalující firmy strhuje s sebou celý kraj a že experti banky zjišťují situaci závodu žalující strany. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Rozhodující otázkou jest, zdali žalující straně, když uveřejněné zprávy jsou nepravdivé a žalovaný o tom věděl nebo věděti musil a když byly způsobily ohrožení úvěr, výdělek nebo budoucnost žalující strany, přísluší proti žalovanému zdržovací žaloba, ač v § 1330 druhý odstavec obč. zák., o které ustanovení žalobkyně žalobu opírá, výslovně o nároku na zdržení se dalšího rozšiřování zpráv se nemluví. První soud k této otázce dal zá-

pornou odpověď' a proto žalobu pro nedostatek zákonného podkladu zamítl. Odvolací soud však sdílí právní stanovisko žalující strany, že zdržovací žaloba v souzeném případě zásadně nemůže být vyloučena, a to s poukazem na literaturu žalující stranou citovanou, Pfaff, Krainz-Ehrenzweig, Dr. Mayr Harting, Dr. Jaromír Sedláček a Dr. Klang, obzvláště však v úvaze, že zásadně musí být přípustná každá žaloba jakéhokoli druhu, když porušení zákonné nebo smluvní povinnosti soudní zakročení určitým způsobem odůvodňuje, by účastník byl chráněn proti porušení soukromých svých práv. Ke vzniku žalobního práva v určitém směru podle názoru odvolacího soudu není potřebí teprve zvláštního zákonného ustanovení, stačí poukázat jedině k předpisu § 19 obč. zák., podle něhož každému, kdo se cítí zkrácen ve svém právu, musí být volno vznést svoji stížnost na úřad určený zákony. Poukazuje se také k rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 2251 sb. z. a n., kde i nejvyšší soud zdůraznil, že jest přiznati podle § 1330 obč. zák. napadenému nárok, by odpůrce ustal od opakování nebo dalšího rozšiřování nepravdivých skutečností. Nelze ani namítati, že žaloba zdržovací pro útoky podle § 1330 obč. zák. nemůže mít praktický význam. Naopak právě jen takovou žalobou může účastník být dostatečně chráněn, poněvadž častokrát hmotná škoda ještě nenastala a právě opakováním nepravdivých zpráv by mohla jeho pozice podstatně být zhoršena. Každý člen obecnstva má nárok na volnou činnost v rámci soukromoprávních vztahů a, byl-li v této činnosti obmezen nezákonným postupem třetí osoby, vyžaduje již všeobecná zásada podle § 19 obč. zák. umožnění dostatečné ochrany. I když předpis § 1330 obč. zák. nemluví o zdržovací žalobě, nýbrž jen o odvolání uveřejněných zpráv, nelze ani z toho souditi, že zdržovací žaloba má být vyloučena. Zdržovací žaloba jest v takových případech podle názoru odvolacího soudu primérní nárok přiznaný zásadou podle § 19 obč. zák., o tom se zákonodárce nemusil při úpravě předpisu § 1330 obč. zák. zvlášť zmíniti. Naproti tomu není tak samozřejmým nárokem nárok účastníka na odvolání zpráv jako plus a jen proto ustanovil zákonodárce výslovně také tento nárok. Kdyby názor odvolacího soudu nebyl správný, pak by předpis § 1330 obč. zák. sotva mohl mít praktický význam. Zástupce žalovaného namítal proti tomuto stanovisku i to, že zdržovací žaloba by mohla být přípustna nanejvýše jen v případě, kdyby tu bylo aspoň nebezpečí opakování uveřejnění zpráv, a vylučuje tuto možnost v souzeném případě proto, že žalovaný od 1. ledna 1933 již není vydavatelem a redaktorem časopisu »S.«. Než tato argumentace neobstojí. Není nikde řečeno, že zprávy by mohly být rozšiřovány jen časopisem, a to jen časopisem »S.«, žalující strana má však nárok, aby nepravdivé zprávy vůbec nebyly již rozšiřovány, dále není vyloučeno, že žalovaný za krátkou dobu zase nepřevzme svou dřívější činnost při časopise »S.«, takže tím, že žalovaný prozatím není funkcionářem uvedeného časopisu, žalobní žádost se nestala bezpředmětnou. Odvolací soud jest proto toho mínění, že v souzeném případě zdržovací žaloba zásadně není vyloučena.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl, nepřihlížeje k důvodu, pro který zrušil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

Otázku, lze-li žalobci v případě § 1330 obč. zák. přiznati i nárok zdržovací, řešil v záporném smyslu nejvyšší soud již v rozhodnutí čís. 11.916 sb. n. s., k němuž již také v odvolání bylo poukázáno. Nejvyšší soud neshledává příčiny, by se od názoru tam vysloveného a blíže odůvodněného odchýlil. V rozhodnutí čís. 2251 sb. n. s., k němuž bylo poukázáno v odvolání a jehož se dovolává také napadené usnesení, bylo sice v důvodech mezi jiným uvedeno, že jest přípustiti, že jest přiznati napadenému nárok, by odpůrce ustal od opakování nebo dalšího rozšiřování nepravdivých tvrzení. V onom případě neměl však dovolací soud příčiny, by se touto otázkou podrobněji obíral, protože k jeho rozhodnutí postačily jiné důvody. Právní názor uveden tam byl jako axiom nepotřebující bližšího odůvodnění, podávající prý se z § 1330 obč. zák., k němuž se v závorkách poukázalo. Podobně, bez bližšího odůvodnění, byla otázka ta řešena také v literatuře a to i na místech, uváděných v odvolání a v napadeném rozsudku, kdež se bylo dovoláváno rozhodnutí rakouského nejvyššího soudu v případech týkajících se nekalé soutěže z doby, kdy rakouský zákon o nekalé soutěži nebyl ještě v platnosti. Odvolací soud neprávem poukazuje k § 19 obč. zák., pokud v něm spatřuje všeobecnou zásadu o způsobu a rozsahu právní ochrany. Na tomto místě zákona stanoví se jen, že ten, kdo se cítí zkrácen ve svém právu, nemá si pomáhati svémocně, nýbrž má vznést stížnost na úřad podle zákona příslušný. O tom, pokud a jakým způsobem může tento úřad zjednatí nápravu a na jakou ochranu a do které míry lze stěžovateli přiznati nárok na ochranu, není v § 19 obč. zák. nic obsaženo, protože to vše, pokud jde o hmotněprávní účinky, náleží do oboru objektivního práva (hmotné právo), pokud pak jde o způsob řízení, do oboru práva formálního (procesního). Jenom tyto pozitivní předpisy právní rozhodují i v případě § 19 obč. zák. o nároku postiženého, o jeho subjektivním právu, a nestačí, že postižený má na požadovaném opatření zájem a že by takový zájem bylo lze uznati také za oprávněný a jeho ochranu za žádoucí, když objektivní právo takový nárok na ochranu nezná a nepřiznává. Kdyby byl správný názor odvolacího soudu, že lze vystačiti pro jakýkoli nárok na ochranu s § 19 obč. zák. v tom smyslu, jak jej vykládá, ztrácely by na mnoze význam bližší ustanovení obsažená v objektivním právu a nebylo by potřeba na př. podrobnějších předpisů o způsobu a rozsahu nároků na náhradu škody neb o podmínkách a rozsahu nároků odpůrčích, prozatímních opatření, zajišťovací exekuce a j., protože by se pak všechny nároky daly dovoditi z takové všeobecné zásady přiznávající nárok na ochranu zcela všeobecně, jak to vykládá odvolací soud, což by však nebylo v souhlasu s požadavkem právní jistoty, kterou právní řád sám uznává a která je také jednou z hlavních potřeb hospodářského života a spořádaných právních styků občanstva. V rozhodnutí čís. 11.916 sb. n. s. bylo řečeno, že zdržovací nárok nelze dovoditi z § 1330 obč. zák., který je zařaden v XXX. hlavě pojednávající o právu na náhradu (již vzešlé) škody a o zadostiučinění. Odvolatelka sama to uznává, připouštějíc jako nesporné, že je tu jistá mezera v ustanovení § 1330 obč. zák., má však za to, že by bylo právě úkolem moderní a hospodářskému životu se při-

způsobující judikatury, by takovéto mezery a nedostatky zákona doplňovala směrem pozitivním a nikoli restriktivně tak, že by lpěla na doslovu zákona, při čemž poukazuje k tomu, že prý ustanovení § 1330 obč. zák. je jakýmsi předchůdcem zákona proti nekalé soutěži. Než pro výklad a obdobné použití jiných předpisů naznačuje cestu § 7 obč. zák. Tohoto východiska zde není, protože § 1330 obč. zák. řeší zcela jasně, jaké nároky přiznává postiženému, aniž mezi nimi uvádí nárok zdržovací. Bylo již ve zmíněném rozhodnutí dovoděno, že není podkladu k domněnce, že se tak stalo jen proto, že to zákon opomenul anebo že to považoval za zbytečné, protože samozřejmé. Bylo tam také dovoděno, že nelze obdobně použít ani speciálního zákona proti nekalé soutěži, který takový nárok postiženému přiznává, a stačí poukázati k důvodům v citovaném rozhodnutí uvedeným. Stejně tak nemohlo by na př. býti v obecnoprávních věcech obdobně použito speciálních předpisů zákona směnečného a pod. Jde-li tu o nedostatek ochrany, jejíž potřeba se snad právem pociťuje v hospodářském životě, nemůže náprava býti dosažena cestou interpretace u soudů, nýbrž jen zákonem, jak je tomu i v četných jiných otázkách.

Čís. 13319.

Jde-li o odvolání z rozhodnutí vrchního soudu o započtení doby do přípravné praxe kandidáta advokacie, jest na výboru advokátní komory, by spisy předložil vrchnímu soudu, jenž pak podle obdoby §§ 205 a 206 jedn. řádu rozhodne o předložení spisů nejvyššímu soudu.

(Rozh. ze dne 24. února 1934, R I 100/34.)

Do usnesení vrchního soudu, jímž bylo odmítnuto jako opožděné odvolání kandidáta advokacie z usnesení výboru advokátní komory, jímž nebylo vyhověno jeho žádosti o započtení určité doby do advokátní praxe, podal kandidát advokacie odvolání, jež výbor advokátní komory předložil přímo nejvyššímu soudu.

Nejvyšší soud vrátil výboru advokátní komory spisy s tím, aby je podle obdoby § 39 písmeno c) zákona čís. 100/31 sb. z. a n. předložil vrchnímu soudu v Praze, jenž o předložení spisů nejvyššímu soudu rozhodne podle obdoby §§ 205 a 206 jedn. ř.

Čís. 13320.

Kdo prodal a knihovně převedl nemovitost před 8. květnem 1920, zavázav se, že veškeré nepřevzaté a před vkladem tržové smlouvy knihovně váznoucí dluhy a závady ze svého zastoupí a k výmazu přivede, není v poměru k nabyvateli ani podle smlouvy ani podle zákona povinen zaplatiti čs. státu nedoplatek dávky z majetku, který byl na prodané nemovitosti vložen jako závazek prodatele, a nemovitost od závazku toho odbřeměnit. Byla-li nemovitost, jež patřila prodateli dne 1. března 1919, prodána před 8. květnem 1920, jest prodatel o s o b n ě

podroben dávce z majetku a z přírůstku na majetku připadající na prodanou nemovitost, nelze však proti nabyvateli uplatňovati ručení prodané nemovitosti za osobní dluh prodatele.

Byl-li přes to nedoplatek dávky z majetku vložen na prodanou nemovitost jako závazek prodatele v době, kdy vlastníkem nemovitosti již byl (další) nabyvatel, bylo věcí (dalšího) nabyvatele, by se bránil tomuto vkladu jako neoprávněnému, nevznikl mu však z tohoto vkladu nárok proti prodateli ani na depuraci ani na zaplacení dávky čs. státu podle § 1404 obč. zák.

(Rozh. ze dne 24. února 1934, Rv I 1001/32.)

Podle tržové smlouvy ze dne 23. prosince 1919 koupili žalobci Jan a Valentina S-ovi od žalovaných Hynka a Terezie R-ových mlýn čp. 1 v K., zapsaný ve vložce čís. 388 poz. knihy obce M. a bylo na ně s účinností od 29. prosince 1919 pod čís. 1186/19 převedeno knihovně právo vlastnické ke mlýnu. Podle odst. III. kupní smlouvy nepřevzali kupitelé na se k placení — mimo hypotekární pohledávku Václava a Antonie P-ových 100.000 Kč — další na prodané a koupené nemovitosti váznoucí knihovní dluhy a závady a zavázali se proto prodávající výslovně, veškeré nepřevzaté a před vkladem tržové smlouvy na mlýně knihovně váznoucí dluhy a závady ze svého zastoupiti a k výmazu přivést. Podle odst. IV téže smlouvy přešlo na kupující ihned vlastnictví a užívání nemovitosti, jakož i placení daní a jiných veřejných poplatků a dávek na nemovitost vypadajících a súčtování mělo se státi k 1. lednu 1920. Žalobci prodali pak mlýn manželům K-ovým a tito Václavu Z-ovi. Dne 5. července 1928, kdy vlastníkem mlýna byl Václav Z., bylo na mlýn vloženo zástavní právo pro pohledávku berního úřadu v U. 9.101 Kč (nedoplatek dávky z majetku předepsané Hynku R-ovi). Václav Z. vyzval manžele K-ovy k depuraci a tito opět žalobce, manžele S-ovy. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se žalobci na manželích R-ových, by byli uznáni povinnými zaplatiti bernímu úřadu v U. pohledávku eráru 9.101 Kč anebo se postarati o výmaz této pohledávky z vložky čís. 388 poz. knihy obce M. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Ze smlouvy ze dne 23. prosince 1919 jest jasno, že se prodávající manželé R-ovi zavázali kupitelům S-ovým zaplatiti a k výmazu přivést veškeré na prodané nemovitosti v den knihovního převodu vlastnictví knihovně váznoucí dluhy a závady. Právo vlastnické bylo knihovně převedeno na žalobce dnem 29. prosince 1919. Dávka z majetku a z přírůstku na majetku byla zavedena teprve zákonem ze dne 8. dubna 1920, čís. 309 sb. z. a n. a zákon ten nabyl účinnosti teprve vyhlášením ve sbírce zákonů a nařízení, jež se stalo dnem 8. května 1920. V den knihovního převodu vlastnictví mlýna dne 29. prosince 1919 nevázla

tedy na mlýně dávka z majetku a z přírůstků na majetku, která později postihla prodávatele R-ovy a nelze proto právem tvrdit, že se trhovou smlouvou žalovaní žalobcům zavázali zaplatit dávku z majetku a z přírůstků na majetku, které tehdy ještě ani nebylo, a proto neobstojí názor odvolacího soudu, že podle trhové smlouvy jsou žalovaní v poměru k žalobcům (§ 1404 obč. zák.) zavázáni zaplatit čs. státu nedoplatek 9.101 Kč dávky z majetku a přírůstků na majetku, který tam byl pod pol. 67 dne 5. července 1928 vložen podle usnesení ze dne 17. srpna 1928, jako závazek žalovaných, a mlýn od závazku toho depurovat. Avšak ani podle zákona nestihá žalované povinnost ta v poměru k žalobcům. § 928 obč. zák. sice stanoví, že prodávatel ručí za dluhy a nedoplatky, jež na nemovitosti vážnou, avšak tu právě jde o to, zda dávka, o jejíž zaplacení jde, vážne podle práva na bývalém mlýně žalovaných, čili nic. Podle § 62 odst. (1) zák. o dávce z majetku a z přírůstků na majetku požívá dávka na nemovitostech do částky poměrně na ně vypadající, avšak nejvýše do 30% zjištěné čisté hodnoty nemovitosti zákonného práva zástavního, jemuž přísluší přednost přede všemi právy na nemovitosti vážnoucími a před pohledávkami z titulů soukromoprávních nebo zákonných. Pro povinnost k dávce, jakož i pro výši jmění dávkou povinného jest rozhodný stav a hodnota dne 1. března 1919. Z toho plyne, že žalovaní byli osobně podrobeni dávce z majetku a z přírůstků na majetku podle jmění, jež vlastnili dne 1. března 1919. Otázkou však, o níž jde, jest, zda za dávku ručily i nemovitosti, jež měli dne 1. března 1919, jež jim však již nepatřily v den vyhlášení zákona čís. 309/1920, dne 8. května 1920. A tu vyplývá ze zákona a stanoví to i prováděcí nařízení ze dne 27. července 1920 čís. 463 sb. z. a n. k odst. (5) § 62, že věcné ručení v mezích § 62 odst. 1 nabylo platnosti teprve dnem, kdy zákon nabyl účinnosti. Před 8. květnem 1920 nemovitosti žalovaných neručily za jejich dávku z majetku a zákonné zástavní právo podle § 62 odst. (1) by bylo postihlo nemovitosti ty teprve ode dne 8. května 1920, kdyby byly zůstaly ještě do toho dne v nepřetržitém držení a vlastnictví žalovaných, jako osob dávkou povinných (rozhodnutí čís. 8393 sb. n. s.). Byla-li však nemovitost v době od 1. března 1919 do dne, kdy zákon nabyl účinnosti, do dne 8. května 1920, převedena, nelze ručení nemovitosti za dluh poplatníka z 1. března 1919 uplatňovat proti nabyvateli a proto stanoví zákon jako náhradu pro tyto případy v § 62 odst. (5), že ručí za zaplacení dávky původního majitele nemovitosti nedoplatek trhové ceny utřžené za nemovitost, pokud ovšem dne 8. května 1920 dávky ještě vážly. V souzeném případě prodali žalovaní mlýn, o nějž jde, dne 23. prosince 1919 a bylo vlastnictví k němu převedeno na žalobce dnem 29. prosince 1919, tedy před účinností zákona o dávce z majetku. Věcné ručení za dávku žalovaných z majetku a přírůstků na majetku nestihá tedy mlýn jim kdysi náležející, poněvadž z jejich vlastnictví vyšel dřívě, než byla dávka uzákoněna. Dávka ta po právu tedy nepožívá zákonného zástavního práva podle § 62 zák. čís. 309/1920 na nemovitostech vl. čís. 388 kat. území M. a nestihá podle zákona ručení to ani nabyvatele mlýnské usedlosti, dnešní žalobce, ani jich nástupce v držbě a vlastnictví mlýna. Za dávku tu ručí žalovaní státu jen osobně. Byl-li přes to nedoplatek dávky 9.101 Kč vložen na mlýnskou usedlost jako závazek žalovaných dne 5.

července 1928, v době, kdy vlastníkem usedlosti byl již nynější vlastník Václav Z., bylo věci Václava Z-a, by se bránil vkladu tomu, jako neoprávněnému. Povinnost ta žalované nestihala, i když byli snad, ač to není zjištěno, o vkladu zástavního práva pro dávku zpraveni, poněvadž vkladem dávky na nemovitost jim více nepatřící nebyli ve svých právech zkráceni a nebyli tudíž k rekursu oprávněni. Ze vkladu toho nevznikl však žádný nárok žalobcům proti žalovaným ani na depuraci ani na zaplacení dávky čs. eráru podle § 1404 obč. zák., neboť žalovaní, ač osobně dluhují státu dávku, neručí podle uvedeného zákonného a skutkového stavu věci svým nástupcům za depuraci nemovitosti od dávky neprávem později na ni vložené. Zbývá jen otázka, zda žalovaní nepodstoupili proti žalobcům závazek zaplatit eráru dávku z majetku a přírůstků na majetku a povinnost depurační projevy v dopisech, jež v té příčině vyměnili se zástupcem žalobců. V té příčině jest předem poukázati k tomu, že dopisy zástupce žalobců byly adresovány jen na prvžalovaného Hynka R-a a nikoli na jeho manželku a že na ně odpovídá opět jen Hynek R. sám, tak že o nějakém uznání nebo podstoupení dluhu žalovanou Terezií R-ovou nelze mluvit; neboť zástupčí právo manželovo podle § 1238 obč. zák. nevztahuje se na podstupování závazků proti třetím osobám, k nimž není rozumného důvodu, jako v tomto případě, které tedy nepatří ke správě společného majetku. Mimo to nejsou žalobci dlužníky dávky z majetku stíhající osobně jen žalované a vůbec ani za ni neručí, jak shora bylo dolíčeno, takže tu ani není předpokladu pro převzetí dluhu v paragrafu tom zmíněné, neboť dluh ten není po právu.

Čís. 13321.

Jest zmatkem podle § 477 čís. 2 c. ř. s., nenařídil-li soud prvního stádu, skončivší jednání podle § 193, třetí odstavec, c. ř. s., když došly protokoly o výslechu svědků, ústní jednání před změněným senátem podle § 412, druhý odstavec, c. ř. s., nýbrž v neveřejném sezení usnesl se na rozsudku s příbráním soudce, jenž se vůbec nezúčastnil jednání předcházejícího rozsudku.

(Rozh. ze dne 24. února 1934, Rv I 1085/33.)

Oba nižší soudy zamítly žalobu o placení výživného.

Nejvyšší soud zrušil k dovolání žalobkyně rozsudek odvolacího soudu s předcházejícím mu odvolacím řízením, jakož i rozsudek soudu prvního stádu, a vrátil věc prvnímu soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání napadá odvolací rozsudek z dovolacího důvodu podle čís. 4 § 503 c. ř. s., aniž vytýká zmatečnost odvolacího rozsudku, jemu předcházejícího řízení a rozsudku prvního soudu podle § 477 čís. 2 c. ř. s. Soud prvního stádu připustil při ústním jednání dne 11. ledna 1932

důkaz svědky Filomenou S-ovou a Františkou Š-ovou a skončil jednání podle § 193, třetí odstavce, c. ř. s. Když došly protokoly o výslechu těchto svědků, nenařídil ústní jednání před změněným senátem, podle § 412, třetí odstavce, c. ř. s., nýbrž v neveřejném sezení usnesl se na rozsudku s přibráním soudce, který se vůbec nezúčastnil jednání předcházejícího rozsudku. Postupem tím, jakož i opomenutím odvolacího soudu, zjednatí nápravu, porušeno ustanovení § 412, první odstavce, c. ř. s., podle něhož rozsudek může být vynesena jen těmi soudci, kteří se zúčastnili ústního jednání, jež tvoří jeho základ. Porušení tohoto předpisu jest důvodem zmatečnosti podle § 477 č. 2 c. ř. s., a nemohlo být zahazeno tím, že je žalobkyně nevytýkala ani v odvolání ani v dovolání, neboť jde o předpis, jehož strana se nemůže účinně vzdát (§ 412 druhý odstavce a § 196 druhý odstavce c. ř. s.), tudíž ani mlčky, a jde o vadu veřejného, velícího práva. Soud musí přihlížeti k tomuto důvodu zmatečnosti z úřadu, pokud rozsudek odvolacího soudu jest dovoláním napaden (§ 504 č. 1 c. ř. s.). Jest tudíž zmatečným rozsudek prvního soudu, jakož i odvolací řízení s rozsudkem na něm zbudovaným, a, poněvadž dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu vůbec, bylo rozsudek odvolacího soudu s odvolacím řízením, jakož i rozsudek prvního soudu zrušiti a věc odkázati do první stolice (§ 510 druhý odstavce, §§ 494, 513 c. ř. s.).

Čís. 13322.

Vnucený pachtýř koncese jest jen oprávněn vykonávati osobní právo dlužníkovo na jeho koncesní listinu a živnostenský podnik si za tím účelem zaříditi.

Propachtování živnosti jakožto podniku opravňuje vnuceného pachtýře vykonávati živnost (podnik) dlužníka na místě něho takovým způsobem a v tom rozsahu, jak ji vykonával dlužník sám, a vnucený pachtýř může používat dlužníkových zařízení k tomu potřebných tak, jak jich dlužník sám používal, a není ani zapotřebí, aby vnucený propachtování dlužníkovo živnosti obsahovalo i výslovné propachtování dlužníkova zařízení používaného jím k provozu živnosti.

Okolnost, že dlužník provozuje živnost v najatých místnostech, není překážkou, aby výkonný orgán neodevzdal vnucenému pachtýři klíče od těchto místností. Tím neodevzdal v právním smyslu podle § 349 ex. ř. pachtýři místnosti k upotřebení, nýbrž uvedl ho jen v živnost v místnostech těch provozovanou, a jest na pachtýři, by se s pronajímatelem o používání místností dohodl, a pronajímatel jest oprávněn domáhati se pořadem práva svých práv proti pachtýři pro případný nedostatek práva pachtýře k používání místností dlužníkem najatých.

(Rozh. ze dne 24. února 1934, R II 40/34.)

Exekuční soud udělil příklep pro nucené propachtování koncese lékárnické, provozované dlužníkem v Ch. čís. 42, jakož i živnosti lékárnické na základě této koncese v Ch. čís. 42 provozované, se zařízením pro provoz této živnosti určeným, na základě dražebních podmí-

nek schválených dne 22. května 1933, Mě. Ph. Františku J-ovi. Rekursní soud vyhověl rekursu dlužníka potud, že zrušil napadené usnesení ve slovech »se zařízením pro provoz této živnosti určeným«. Důvody: Podle dražebních podmínek exekučním soudem schválených, jest předmětem dražby nucené propachtování koncese lékárnické, provozované stranou povinnou v Ch. čís. 42, jakož i živnosti podle této koncese provozované, nikoliv však fundus instruktus, k provozování této živnosti sloužící. Nuceným propachtováním koncese a živnosti nebyla tedy dotčena nájemní práva dlužníka, týkající se místností jím pronajatých v domě čís. 42 v Ch. a zařízení pro provoz k této živnosti potřebné a nutné, poněvadž ani tato nájemní práva, ani zařízení pro provoz lékárnické živnosti, nebylo pojmuto do dražebních podmínek a v důsledku toho exekuční soud neprávem vydal usnesení v rozsahu, jak to učinil, pojav do usnesení stať »se zařízením pro provoz této živnosti určeným«. Exekuce propachtováním lékárnické koncese nezahrnuje v sobě oprávnění zabírat místnosti dlužníkovo, kde dosud živnost provozoval, nýbrž jen oprávnění pachtýře, jemuž příklep byl udělen, v Ch. lékárnickou živnost a koncesi provozovati a, uvedl-li výkonný orgán pachtýře do lékárnických místností dlužníkovo, jemu od těchto místností odevzdal klíče, učinil tak neprávem. Pakliže pachtýř místností dlužníkovo a zařízení v nich používá a v nich lékárnickou živnost provozuje, činí tak rovněž neprávem. Vždyť předmětem dražby v projednávaném případě bylo jen nucené propachtování koncese a této živnosti podle této koncese provozované dlužníkem v Ch., tedy pouhé živnostenské oprávnění, nikoliv však používání místností dlužníkem najatých a provozování této koncese v nich se zařízením pro provoz této živnosti. Ta okolnost, že usnesením ze dne 22. února 1932 byla povolena exekuce mimo jiné i zákazem, že dlužník nesmí se zabavenou koncesí, živností a zařízením pro provoz této živnosti nějak nakládati, nerozšiřuje ještě práva pachtýřova, ano do dražebních podmínek propachtování zařízení lékárnického nebylo pojmuto.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení ve zrušující správně změnující části tak, že obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Koncese k provozování živnosti jest vázána na osobu (§ 19 živnost. řádu). Má proto vnucený pachtýř koncese (§ 340 ex. ř.) jen oprávnění vykonávati toto osobní právo dlužníkovo na jeho koncesní listinu a živnostenský podnik si za tím účelem zaříditi. Propachtování živnosti samé, jakožto podniku opravňuje však vnuceného pachtýře vykonávati živnost (podnik) dlužníkovo na místě něho takovým způsobem a v tom rozsahu, jak ji vykonával dlužník sám, a může tudíž používat dlužníkovo zařízení k tomu potřebných tak, jak jich dlužník sám používal, a není proto ani zapotřebí, by vnucený propachtování živnosti (§ 340 ex. ř.) obsahovalo i výslovné propachtování dlužníkova zařízení používaného jím k provozu živnosti, ano předpokladem provozu dlužníkovo živnosti pachtýřem jest právě použití i dlužníkovo zařízení k tomu nutných a jest obsaženo již v pojmu propachtování živnosti, nehledíc ani

k tomu, že zabavujícím usnesením ze dne 22. února 1932 bylo dlužníku zakázáno, by i se zařízením pro provoz živnosti nijak nenakládal. Nevadí proto, že v dražebních podmínkách bylo předmětem dražby jen nucené propachtování koncese lékárnické a živnosti podle této koncese provozované. Není vadou, že výkonný orgán odevzdal vnučenému pachtýři klíče od místnosti, v níž dlužník živnost provozoval, ač dlužník měl místnosti jen v nájmu. Neboť tím neodevzdal v právním smyslu podle § 349 ex. ř. pachtýři místnosti k upotřebení, nýbrž uvedl ho jen v živnost v místnostech těch provozovanou a jest na pachtýři, aby se s pronajímatelem o používání místnosti dohodl, a pronajímatel jest oprávněn domáhati se pořadem práva svých práv proti pachtýři pro případný nedostatek práva pachtýře na používání místností najatých dlužníkem.

Čís. 13323.

Vyrovnací řád z roku 1931.

K neplatnosti úmluv podle § 55 vyrov. řádu se nevyhledává, by věřitel někoho slibováním výhod pro dlužníka nebo jiným způsobem obmyslně přiměl ku převzetí závazku bez právního podkladu, aniž vědomí věřitele, že se mu ujednáním vůbec dostává výhody. Rozhoduje jen objektivní hledisko, zda se věřiteli takovým ujednáním dostalo proti ostatním věřitelům téhož druhu zvláštní výhody, čili nic.

(Rozh. ze dne 24. února 1934, Rv II 43/34.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítla žalovaná, že se žalobkyni dostalo odevzdáním směnky nedovolené výhody ve smyslu § 55 vyr. řádu. Procešní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, odvolací soud směnečný platební příkaz zrušil a uvedl v otázce, o níž tu jde v důvodech: První soud neshledal, že jsou splněny podmínky neplatnosti směnečného závazku podle § 55 vyr. ř., ježto prý tu není nutné obmyslnosti věřitelovy. S tímto právním názorem nelze souhlasit, neboť k neplatnosti úmluv podle § 55 vyr. ř. nejen se nevyhledává, by věřitel někoho slibováním výhod pro dlužníka nebo jiným způsobem obmyslně přiměl k převzetí závazku nemajícího právní podklad, nýbrž ani vědomí věřitele, že se mu ujednáním vůbec dostává nějaké výhody. Rozhoduje výlučně jen objektivní hledisko, zda se věřiteli takovým ujednáním dostalo proti ostatním věřitelům téhož druhu zvláštní výhody čili nic (rozh. nejv. soudu čís. 7913 a 9342). Takové výhody se však žalující straně v souzeném případě dostalo zažalovanou směnkou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a poukázal v otázce, o níž tu jde, k důvodům napadeného rozsudku.

Čís. 13324.

Vymáhající věřitel, opírající svůj nárok i o obživnutí pohledávky podle § 67 vyr. ř., není podle §§ 54 čís. 2 a 55 ex. ř. povinen, by v návrhu na povolení exekuce tvrdil a dokázal předpoklady obživnutí pohledávky.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, R I 24/34.)

697

Tvrdíc, že neplacením vyrovnacích kvot povinnou stranou nastala ve smyslu § 67 vyr. ř. bezúčinnost vyrovnání navrhlá vymáhající strana na základě rozsudku ze dne 10. listopadu 1931 exekuci zabavením pohledávky. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle § 57 býv. vyrovnacího řádu nastala bezúčinnost vyrovnání, nesplnil-li dlužník včas a plně potvrzené vyrovnání. Bezúčinnost vyrovnání nastala tudíž sama sebou bezpodmínečně a mohl věřitel na základě exekučního titulu vésti ihned exekuci na celou obživlou pohledávku. Zákonem ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n. nastala však změna, neboť podle § 67 vyr. ř. pozbývá potvrzené vyrovnání účinnost jen tehdy, nesplní-li dlužník potvrzené vyrovnání po lhůtě, kterou mu věřitel doporučeně zasláním upomínacím dopisem poskytl. Nastane tudíž bezúčinnost vyrovnání jen, byla-li věřitelem splněna podmínka § 67 vyr. ř. Musí tudíž věřitel podle § 7 ex. ř. prokázati veřejnou listinou, že upomenul dlužníka a že mu poskytl ve smyslu § 67 vyr. ř. lhůtu k plnění. Ježto v projednávaném případě vymáhající věřitel ani netvrdil, tím méně prokázal, že dlužníka upomenul a mu dal lhůtu ku plnění, nelze exekuci povolit, ježto není prokázáno, že celá pohledávka, pro kterou vymáhající věřitel vede exekuci, jest splatná.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Namítá-li povinná strana, že vymáhaná pohledávka z exekučního titulu (rozsudku) neobživla v původní výši, poněvadž nebyly splněny předpoklady obživnutí v § 67 vyr. ř. uvedené a že od vymáhané pohledávky nebyly odečteny zaplacené vyrovnací částky kvoty, nečiní námítku, k níž by bylo přihlížeti z úřadu, nýbrž uvádí okolnosti nárok zrušující nebo stavící, které nastaly teprve po vzniku exekučního titulu a které nelze pro zákaz novot uplatňovati v rekursním řízení, nýbrž jen žalobou podle § 35 ex. ř. Není proto vymáhající věřitel, opírající svůj nárok také o obživnutí pohledávky, podle §§ 54 čís. 2 a 55 ex. ř. povinen v návrhu na povolení exekuce tvrditi a dokazovati předpoklady obživnutí pohledávky.

Čís. 13325.

Konkursní komisař má jen právo, by tomu, kdo má ve své moci věci, náležející do konkursní podstaty, nařídil, by dovolil, aby věci ty byly sepsány a odňaty, nikoliv však právo, by mu nařídil, aby vydal věci, které drží, správci podstaty.

Kdo má věci uloženy u zasílatele, má je ve své moci ve smyslu § 97 (2) konk. řádu.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, R I 147/34.)

Konkursní komisař nařídil k návrhu správce podstaty třetí osobě, aby vydala věci, které drží, do konkursní podstaty. Rekursní soud zamítl návrh správce podstaty. Důvody: Podle § 97 odst. (2)

konk. ř. jest povinen, kdo má v moci věci, náležející do konkursní podstaty, by to oznámil správci podstaty a dovolil, by byly sepsány a odhadnuty, jinak ručí za škodu, která by vzešla jeho zaviněním. Podle tohoto ustanovení zákona má tedy konkursní komisař jen právo naříditi v konkursním řízení třetím osobám, by dovolily sepsati a odhadnouti věci, které náležejí do konkursní podstaty. Jinak má ohledně věcí, které jsou v držení třetích osob, jen právo stanovené § 122 odst. (3) konk. ř., totiž naříditi, by věc byla zpeněžena. Konkursní komisař není však příslušným k tomu, by usnesením nařídil třetím osobám, by vydaly věci, které drží, konkursnímu správci. Výrok takový učiniti může jen soud procesní rozsudkem na žalobu správce podstaty.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

I kdyby se nepřihlíželo k tomu, že správce konkursní podstaty ve svém návrhu nepopírá, že by bylo nesprávným tvrzení Karla K-a, že nabyl ke strojům smluvního zástavního práva, ve kterémž případě by nedopadalo ustanovení § 13 konk. ř. a právo toto by vyhlášením konkursu nezaniklo, není nárok na vydání těchto strojů do konkursní podstaty § 97 konk. ř. odůvodněn. Stroje má Karel K. »ve své moci« (§ 97 (2) k. ř.), třebaže jsou uloženy u zasílatele, k němuž je K. podle tvrzení rekurenta dal k uschování. Správně proto rekursní soud seznává, že konkursnímu komisaři přísluší jen právo, by K-ovi nařídil, by dovolil, aby stroje byly sepsány a odhadnuty, ježto by jinak ručil za škodu, která by vzešla jeho zaviněním, a aby po případě dále postupoval ve smyslu § 122 (3) k. ř.

Čís. 13326.

Zásada § 1304 obč. zák. o spoluvinně na poškození platí i při náhradě škod horních.

Předpis § 106 horn. zák. nedopadá, šlo-li jen nejvýše o přestavbu původního domu vystavěného před propůjčením dolového pole, ne-li jen o podstatnější jeho změnu. V takovém případě může okolnost, že nebylo žádáno o stavební povolení ku přestavbě, mít v zápětí jen potrestání stavebníka podle § 128 stav. řádu pro Čechy.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, Rv I 1145/32.)

Žalobní nárok majitelky domu proti důlnímu podnikateli na náhradu škody byl uznán důvodem po právu soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nižší soudy zjistily, že příčinou poškození domu žalobkyně je výhradně dolování žalovaného. Ježto tudíž je zjištěno, že žalovaný poškodil dolováním dům žalobkyně, ručí podle ustálené judikatury nejvyššího

soudu po rozumu § 364 a) obč. zák. za skutečnou škodu žalobkyni způsobenou bez ohledu na to, zda ho stihá zavinění, čili nic. Věcí žalobkyně bylo jen, by prokázala, že je tu příčinná souvislost mezi dolováním žalovaného a vzešlou jí škodou. Důkaz ten se jí zdařil. Zavinění, a to zlý úmysl nebo hrubou nedbalost třeba prokazovati jen, uplatňuje-li se náhrada ušlého zisku (srov. rozh. čís. 4677 sb. n. s.). Dovolatelé jest přisvědčiti, že zásada § 1304 obč. zák. o spoluzavinění poškození platí i v případech náhrady škod horních. Než spoluzavinění žalobkyně vyloučily právem nižší soudy. Ze zjištění nižších soudů plyne, že v roce 1923 nešlo po rozumu § 27 stavebního řádu pro Čechy z 8. ledna 1889 čís. 5 z. z. o novostavbu, nýbrž nanejvýše o přestavbu původního domu žalobkyně před propůjčením dolového pole vystavěného, ne-li jen o podstatnější jeho změnu. Nedopadá zde proto ustanovení § 106 hor. zák., jež předpokládá, že šlo o stavbu budovy, která byla zřízena bez úředního povolení po propůjčení dolového pole. Je proto lhostejno, že žalobkyně nežádala o stavební povolení k uvedené přestavbě, neboť okolnost ta by mohla mít v zápětí jen potrestání žalobkyně podle § 128 stav. řádu pro Čechy, ale nic více.

Čís. 13327.

V tom, že cyklista, jenž slyšel za sebou blížící se motorové vozidlo, neuhnul ze středu silnice doleva, jest spatřovati jeho spoluzavinění na úrazu ze srážky s motorovým vozidlem. Lhostejno, zda cyklista byl na blížící se motor upozorněn dáním výstražného znamení či hukotem blížícího se motoru.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, Rv I 1568/32.)

Žalobce, jedá na kole po silnici, byl zezadu zasažen motocyklem žalovaného, při čemž obě vozidla byla poškozena. Proti nároku žalobce na náhradu škody namítl žalovaný vzájemnou pohledávku na náhradu škody z poškození motocyklu. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu; pohledávku namítanou započtením neuznal po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalovaného.

Nejvyšší soud uznal, že zažalovaný nárok jest důvodem po právu třemi čtvrtinami a že z jedné čtvrtiny není po právu; vzájemná pohledávka žalovaného pak že jest jednou čtvrtinou po právu a třemi čtvrtinami že není po právu.

Důvody:

Po právní stránce nelze souhlasiti s názorem nižších soudů, že žalobce na úrazu spoluzavinění nestihá. Odvolací soud se otázkou spoluzavinění žalobce na úrazu blíže nezabývá, ačkoliv podle vývodů odvolání se tak státi mělo. První soud se jí zabývá a dospívá k závěru, že žalobce, i když slyšel za sebou motor tiše pracující a přes to středem silnice dále jel a na levou stranu silnice neuhnul, se provinění nedopu-

stil, poněvadž z toho nemohl souditi na úmysl jezdce za ním, že ho chce předjet. Zavinění žalobce prý by tu bylo tehdy, kdyby byl žalovaný dal podle platných předpisů výstražné znamení, což se nestalo. První soud však přehlíží, že nezáleží na tom, jakým způsobem byl žalobce na blížící se motor žalovaného upozorněn, stalo-li se to dáním výstražného znamení, nebo hukotem blížícího se motoru, který žalobce — jak sám doznává — slyšel a proto mu měl a musel býti výstražným znamením, aby se uhnul se středu silnice doleva, což bylo vzhledem k panující mlze tím více zapotřebí. V tom právě, že se žalobce tak nezachoval, spočívá jeho spoluzavinění na úrazu, které ovšem je menší než zavinění žalovaného, který se provinil jednak tím, že jel velkou rychlostí, že nedal včas výstražné znamení a že nevyhnul při předjíždění tak daleko do prava, aby do žalobce nevrazil. Dovolací soud stanoví, uvážív všechny okolnosti, poměr zavinění na straně žalovaného $\frac{3}{4}$ a na straně žalobce $\frac{1}{4}$ a v důsledku toho určuje nárok žalobcův $\frac{3}{4}$ a vzájemnou pohledávku žalovaného $\frac{1}{4}$ po právu (§ 1304 obč. zák.), poněvadž vzešla z téže škodné události zaviněné oběma stranami v poměru právě stanoveném.

Čís. 13328.

Manželské žaloby cizinců, z nichž jeden se usadil trvale v tuzemsku, jest posuzovati podle zákonů země, kde manželství bylo uzavřeno, aniž by se vyžadovalo, by manželé byli příslušníky právě této země; stačí, že byli a jsou cizinci.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, Rv I 2012/32.)

Žalobce, ruský běželec, uzavřel roku 1914 se žalovanou v Rusku manželství podle pravoslavného ritu. Žalobce bydlí nyní v tuzemsku, žalovaná v Rusku. Žalobě o rozlučku manželství z viny žalované procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Žalobce uzavřel dne 29. června 1914 dle starého kalendáře se žalovanou dle pravoslavného ritu platný manželský sňatek v Kyjevě. Ježto jde o manželství v Rusku uzavřené, jest posuzovati manželský spor, o nějž jde, ve smyslu dvorského dekretu ze dne 15. července 1796 publikovaného jako příl. II. dvorského dekretu ze dne 13. října 1801 čís. 542 sb. z. s. podle nyní v Rusku platné sbírky zákonů o manželství v rodině a opatrovnictví, schválené usnesením všeruského ústředního výkonného výboru ze dne 16. listopadu 1926, uveřejněné ve sbírce zákonů 1926 čís. 82. Poněvadž pak hlava IV. uvedeně sbírky zákonů pro SSSR. připouští v článku 18, by za života manželů bylo manželství zrušeno již na pouhé jednostranné přání kteréhokoliv manžela a žalobce výslovně prohlásil, že si zrušení manželského svazku se žalovanou přeje, není závady, by jeho manželství se žalovanou nebylo rozloučeno. Při tom nelze hleděti k námitkám opatrovníka žalované, neboť jeho tvrzení, že sovětské právo neuznává sňatky uzavřené dle ritu pravoslavného, vyvráceno bylo osvědčením ministerstva spravedlnosti ze dne 1. března 1932 čís. 9257/32, kterým bylo zjištěno, že podle článku 52 kodexu o osobním stavu občanském, právu manželském, rodinném a poručenském, sňatky uzavřené do 20. prosince 1917 v církevní formě se zachováním dříve platných

zákonů pokládají se v SSSR. i nadále za řádně uzavřené, a nepozbývají právních účinků. Výtky, že žalobce, jako běželec nemá státního občanství ruského, je, i kdyby byla pravdivá, bez významu, ježto dle osvědčení ministerstva spravedlnosti citovaný kodex zákonů nečiní rozdíl mezi státními příslušníky sovětskými a cizinci. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil v podstatě z důvodů rozsudku prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání vytýká odvolacímu soudu nesprávné právní posouzení jen, protože se přiklonil k názoru soudu první stolice a posoudil právní stav této věci podle práva sovětského, ačkoli jest žalobce běžencem, jest považován za osobu bez státního občanství a není členem Sovětského svazu. Jest se tedy obíratí jen touto výtkou, ale není oprávněna, neboť nesešlo na tom, zda žalobce nebo žalovaná nebo oba jsou státními příslušníky SSSR., nýbrž na tom, že nejsou a v době uzavření sňatku v Rusku nebyli zdejšími příslušníky, a že podle dosud platného dvorního dekretu ze dne 15. července 1796 publikovaného jako příloha II. dvorního dekretu ze dne 23. října 1801 čís. 542 sb. z. s., jehož nižší soudy použily (srov. k tomu také rozh. čís. 9255 a před tím již čís. 1807, 5060, 8745 sb. n. s.), jest posuzovati manželské žaloby cizinců, z nichž jeden se usadil trvale v tuzemsku, podle zákonů té země, kde manželství bylo uzavřeno, aniž by se vyžadovalo, aby manželé byli příslušníky právě této země. Stačí, že byli a jsou cizinci.

Čís. 13329.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

K zachování směnečných nároků proti ručiteli stačí, byla-li směnka presentována ku placení příjemci a proti němu protestována.

K výkonu směnečného práva jest ovšem zapotřebí, by směnka byla předložena i regresním dlužníkům i ručiteli, žádá-li se na nich placení. Tato presentace se však může státi i žalobou.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, Rv I 185/34.)

Směnečný platební příkaz proti ručiteli přijatelky procesní soud první stolice zrušil. Odvolací soud ponechal směnečný platební příkaz v platnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Není sporu o tom, že směnka byla řádně presentována ku placení a protestována proti příjemkyni. Dovolatel však vznesl námitku, že žalobce pozbyl práva žádati zaplacení na něm, poněvadž směnka nebyla presentována a protestována proti němu jako ručiteli. Dovolatel jest na

omylu. K zachování směnečných nároků proti dovolateli jako ručiteli stačilo podle § 64 sm. zákona, byla-li směnka presentována ku placení příjemci a proti němu protestována. Ani akceptantův avalista ani regresní dlužníci nemají nárok na samostatnou presentaci směnky ku placení a na samostatný protest. Za účelem výkonu směnečného práva jest ovšem zapotřebí, aby směnka byla předložena regresním dlužníkům i ručiteli, žádá-li se na nich placení (srov. Rouček, Nové československé právo směnečné 1931, bod 198). Tato presentace se však může státi také žalobou. Odvolací soud tedy nepochybil po právní stránce, zachovav směnečný platební příkaz v platnosti.

Čís. 13330.

Ustanovení odchýlná od zásady § 56 vyr. ř. z roku 1931, pojatá do vyrovnacího návrhu, jsou závazná jen proti těm věřitelům, kteří, hlasovavše při vyrovnacím roku pro taktu uzpůsobený návrh, výslovně k němu přivolili, nikoliv však proti věřiteli, který při vyrovnacím roku nebyl a o návrhu nehlasoval.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, Rv I 349/34.)

Žalobkyně Matylda B-ová, spolumajitelka firmy Sportbazar B., zavázala se soudním smírem ze dne 16. března 1932 zaplatiti žalované firmě 2.170 Kč. Dne 14. května 1932 byla žalované povolena proti žalobkyni exekuce k vydobytí oněch 2.170 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované nepřípustnosti exekuce vzhledem k tomu, že do usnesení o potvrzení vyrovnání ze dne 18. října 1932 byl pojat odstavec: »Přijetím tohoto vyrovnání a zaplacením 60%ní vyrovnací kvoty, vzdávají se nepřednostní věřitelé svých práv a nároků, nejen proti firmě Sportbazar B., nýbrž i proti všem osobám v souvislosti s touto firmou stávajícím.« Bylo zjištěno, že vyrovnání bylo ohlášeno a zahájeno i ohledně jmění Karly B-ové i Matyldy B-ové, spolumajitelky firmy Sportbazar B., že pak vzala Matylda B-ová návrh na vyrovnání zpět a že přistoupila k vyrovnání jako rukojmí a plátkyně. Dále bylo zjištěno, že žalovaná firma nebyla přítomna při vyrovnacím roku a že pro vyrovnání nehlasovala. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Provádějíc odvolací důvod nesprávného posouzení věci po stránce právní, uvádí odvolatelka, že jest mylný názor prvního soudu, že se potvrzené vyrovnání podle usnesení ze dne 18. října 1932 mohlo týkat jen oněch věřitelů, kteří hlasovali ve vyrovnacím řízení a k závazku tomu přistoupili a ustanovení usnesení se podrobili. Odvolatelka uvádí, že se podle zákona připouští buď přijetí neb odmítnutí vyrovnání pro všechny věřitele jen v celku, jak bylo vyrovnacím soudem potvrzeno, bez ohledu k tomu, zda se všichni věřitelé vyrovnání účastnili čili nic. Dále uvádí odvolatelka, že nesprávný jest i názor, že se žalovaná strana k ničemu nezavázala, poněvadž při vyrovnacím roku přítomna nebyla a nehlasovala, ježto prý vyrovnací řád nevyžaduje přítomnosti ani hlasování určitého věřitele. Odvolatelka ve svých vývodech však neuvádí, že v potvrzení vyrovnání po-

dle usnesení ze dne 18. října 1932 pojat byl odstavec: »přijetím tohoto vyrovnání a zaplacením 60%ní vyrovnací kvoty vzdávají se nepřednostní věřitelé svých práv a nároků, nejen proti firmě Sportbazar B., nýbrž i proti všem osobám v souvislosti s touto firmou stávajícím.« Jde o to, posouditi, jakou závaznost má tento výrok vyrovnacího soudu proti třetím osobám, to jest proti osobám, které označuje slovy: »proti všem osobám v souvislosti s touto firmou stávajícím.« Předem jest zdůrazniti, že, jak správně již uvedl prvý soud, z usnesení toho, jakož i z nesporných okolností vyplývá, že vyrovnání bylo ohlášeno a zahájeno nejprve i ohledně Karly i Matyldy B-ové, spolumajitelky firmy Sportbazar a že pak Matylda B-ová vzala návrh na vyrovnání zpět. Týkaly se tedy účinky vyrovnání podle předpisu vyrovnacího řádu jen Kláry B-ové. Žalobkyně Matylda B-ová přistoupila sice jako rukojmí a plátce k vyrovnání, avšak její závazek jako spoludlužnice vzhledem k ustanovení § 56 vyr. ř. tím nezanikl, neboť práva věřitelů proti ručitelům a poddlužníkům dlužníka, jakož i proti osobám zavázaným postihem, nemohou býti vyrovnáním omezena podle cit. zákonného ustanovení, bez výslovného souhlasu oprávněných. Ustanovení toto je povahy donucovací, vyrovnání, které se s ním nesrovnává, nelze potvrditi. Doložka ta nemá proto platnost ani účinek proti třetím osobám, které nedaly výslovný souhlas, a může účinkovati jen mezi smluvními stranami, t. j. mezi Klárou B-ovou a věřiteli, kteří pro vyrovnání hlasovali, a tak se tomuto ujednání podrobili. Na tom nemění nic okolnost, že žalovaná strana proti usnesení nepodala stížnost, neboť mezi žalovanou stranou a žalobkyní následkem zpětvzetí jejího vyrovnacího návrhu nebylo řízení zahájeno a nemohla tedy žalující strana z tohoto vyrovnání, které odporuje ustanovení § 56 vyr. ř., nabýti oprávnění, právě tak jako žalovaná nemohla býti na svých právech zkrácena. Správně proto došel prvý soud k závěru, že nárok žalované strany zánikem jejich práv zrušen nebyl, a že proto mohla zcela oprávněně v exekučním řízení pokračovati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ustanovení odchýlná od zásady vyslovené v § 56 vyr. ř., pojatá do konečného vyrovnacího návrhu, jsou podle poslední věty § 56 vyr. ř. závazná jen proti těm věřitelům, kteří, hlasovavše při vyrovnacím roku pro taktu uzpůsobený vyrovnací návrh, výslovně k nim přivolili. Jde tedy jen o to, pokud žalovaná přivolila k výhradě, podle níž se »nepřednostní věřitelé vzdávají svých nároků nejen proti firmě Sportbazar B., nýbrž i proti všem osobám, v souvislosti s touto firmou stávajícím,« k nimž náleží podle vlastního doznání i žalobkyně. Tu však nižší soudy zjistily a mezi stranami jest nesporno, že žalovaná při vyrovnacím roku přítomna nebyla a o návrhu nehlasovala. Protože žalovaná pro vyrovnací návrh nehlasovala, nebyla ve svých právech dotčena a neměl proti ní onen dodatek potvrzeného vyrovnání žádného právního účinku. Neměla proto ani důvodu, by se proti tomu bránila rekusem.

Čís. 13331.

Zákon ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., kterým se dočasně upravuje výkon exekuce proti zemědělcům.

Byla-li dražba navržena již dne 8. května 1933, mohl odklad exekuce podle zákona čís. 74/1933 sb. z. a n. nastati jen na návrh dlužníka, o němž bylo rozhodnutí usnesením.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, R II 25/34.)

Vnucená dražba dlužníkových nemovitostí byla navržena dne 8. května 1933 a povolena dne 15. května 1933. Dne 10. června 1933 navrhl dlužník ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., by výkon povolené exekuce byl odložen na dobu po 31. prosinci 1933. Dne 15. listopadu 1933 navrhl dlužník, by byl odložen odhad prodáváných nemovitostí. Soud své stolice tomuto návrhu vyhověl. Rekursní soud napadené usnesení zrušil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Napadeným usnesením zrušil rekursní soud k rekursu vymáhajícího věřitele usnesení prvního soudu ze dne 16. listopadu 1933, jímž byl na návrh dlužníka ze dne 15. listopadu 1933 odložen odhad prodáváných nemovitostí. V důvodech svého usnesení uvedl rekursní soud, že, než první soud rozhodl o návrhu na odklad odhadu, bylo vyřízeno dřívější návrh na odklad exekuce, učiněný dlužníkem podle zákona čís. 74/33. O tomto návrhu dlužníka na odklad exekuce uvedl rekursní soud v důvodech napadeného usnesení, že ustanovení § 1 zák. čís. 74/33 nelze použít, protože jde o pohledávku ze zápůjčky, na základě které byly vydány zástavní listy (§ 3 zákona čís. 74/33). Dovolacímu rekursu dlužníka do usnesení rekursního soudu nelze přiznat oprávnění. Pokud dovolací rekurent popírá, že jde o pohledávku, na niž byly vydány zástavní listy, nemá toto tvrzení v dluhopisu s rekuresem předloženém opory. Neprávem vytýká dovolací rekurent, že k dluhopisu bylo přihlíženo, ač předložen byl teprve s rekuresem. Dříve, s návrhem na exekuci, předložiti dluhopis nebylo třeba, neboť návrh byl učiněn ještě před působností zákona čís. 74/33. K napadenému usnesení jest uvést, že rekursní soud nemusil usnesení prvního soudu o odkladu odhadu zrušovat, nýbrž mohl ihned dlužníkovu návrh na odklad odhadu zamítnouti, protože u pohledávek, na něž byly vydány zástavní listy, odklad exekuce podle zákona čís. 74/33 nemá vůbec místa. Nezamítl-li však rekursní soud návrh na odklad odhadu a ponechal-li rozhodnutí o tom prvnímu soudu, nelze na tom nic měniti, ježto si v tom směru do napadeného usnesení není stěžováno. Co se toho týče, že rekursní soud uložil prvnímu soudu, by rozhodl o dřívějším návrhu dlužníka na odklad exekuce, stalo se tak právem. Nesprávně uvádí dovolací rekurent, že o onom návrhu bylo již rozhodnuto. Usnesení o tom vydáno nebylo. Po-

dle záznamu prvního soudu ze dne 21. července 1933, že návrhu povinného na odklad dražby netřeba, ježto dražební řízení bylo povoleno teprve 15. května 1933, byl první soud zřejmě toho názoru, že odklad dražby se zřetelem na její povolení až po účinnosti zákona čís. 74/33, to jest po 9. květnu 1933, nastává podle § 1 uvedeného zákona sám sebou mocí zákona a že proto vyřízení návrhu není zapotřebí. Názor ten je mylný. Podle § 1 zákona záleží na tom, kdy byl učiněn návrh na dražbu a, protože dražba navržena byla již dne 8. května 1933, mohl odklad nastati jen na návrh dlužníka a o návrhu bylo rozhodnuto, to jest vydati o něm usnesení.

Čís. 13332.

Osoba, v jejíž prospěch je poznamenán zákaz zcizení nemovitosti, jest oprávněna k rekursu proti usnesení, jímž byla povolena vnucená dražba nemovitosti.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, R II 56/34.)

Za účelem realizace jmění konkursní podstaty Františka K-a povolil soud své stolice soudní prodej nemovitostí. Proti tomuto usnesení podal rekurs Cyril K., v jehož prospěch byl zapsán na oněch nemovitostech zákaz zcizení a zadlužení. Rekursní soud rekurs odmítl. D ů v o d y: Podle § 121 k. ř. jest při soudním prodeji šetřiti obdobně předpisů exekučního řádu s určitými odchylkami, které zde uváděti netřeba. Jest proto obdobně podle předpisů exekučního řádu řešiti i otázku oprávnění k rekursu proti usnesení, kterým byl povolen soudní prodej. Rekurent není ani vymáhajícím věřitelem ani povinným, nýbrž jest jen osobou, pro niž jest zapsán na nemovitostech zákaz zcizení a zadlužení. Jest tedy osobou třetí. Osobám třetím příznává exekuční řád jen výjimečně právo rekursu a o žádnou takovou výjimku zde nejde. Důsledkem toho není Cyril K. k rekursu proti usnesení, kterým povolen byl soudní prodej uvedených nemovitostí, vůbec oprávněn.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by o rekursu k němu vzneseném znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Zákaz zcizení nemovitosti zapsaný do pozemkové knihy působí za předpokladu § 364 c) druhá věta obč. zák. věcně i proti třetím osobám a slouží k tomu, by rodinný majetek byl zachován; že zákaz ten jest účinným i v exekučním řízení, bylo vysloveno v rozhodnutích čís. 8554, 9883, 11.083, 11.695 sb. n. s. Bylo by tedy povolením exekuce vnucenou dražbou nemovitosti dotčeno právo osoby, v jejíž prospěch jest zákaz zcizení zapsán. Tím se tato osoba stává účastníkem exekučního řízení a není osobou třetí, poněvadž povolující soud musí z úřadu přihlížeti ke knihovnímu stavu nemovitostí a zkoumati, zda vymáhající věřitel osvědčil podle § 133 druhý odstavec ex. ř. úředním výpisem z veřejné knihy, že nemovitost jest vlastnictvím dlužníkovým, tudíž, že dlužník

jest oprávněn neobmezeně podle § 362 obč. zák. s nemovitostí nakládati. Stává se proto osoba, v jejíž prospěch zní zákaz zcizení, účastníkem z podnětu soudu, jenž jí musí z úřadu poskytnouti příležitost k účasti. Nelze ji proto odkazovati jako osobu třetí na ustanovení § 37 ex. ř., ano ustanovení to předpokládá takové právo třetí osoby, nedopouštějící výkon exekuce na předmět exekucí dotknutý, k němuž povolující soud z úřadu přihlížeti nesměl anebo nemohl. Jinak se poukazuje na rozhodnutí čís. 11.959 sb. z. a n.

Čís. 13333.

Manželský otec jest účastníkem řízení o ustanovení opatrovníka k činu a o jeho zmocnění k vedení exekuce jménem manželských dětí proti otci.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, R II 62/34.)

Usnesením opatrovníckého soudu ze dne 10. února 1933 byl ustanoven Dr. K. opatrovníkem manželských dětí a usnesením téhož soudu ze dne 20. února 1933 bylo mu uděleno zmocnění k vedení exekuce proti otci dětí Františku J-ovi. Proti oběma usnesením podal rekursy otec dětí František J. Rekursní soud rekursy odmítl. Důvody: V řízení o návrhu na zřízení opatrovníka nelze otce dítěte pokládati za účastníka ve smyslu § 6 zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n., ježto nemůže rozhodnutím o návrhu býti ve svých právech dotčen. V důsledku toho nebylo třeba, by stěžovatel byl ve smyslu §§ 18 a 41 písm. g) cit. zákona před rozhodnutím o návrhu slyšen a nelze ho ani počítati k osobám, jimž zákon v § 37 přiznává právo ke stížnosti. Tak jest tomu i s usnesením, jimž byl opatrovník zmocněn k vedení exekuce nehledíc ani k tomu, že slyšení stěžovatele před vyřízením návrhu a připuštění stížnosti proti usnesení vedení exekuce schvalujícímu bylo by v rozporu se zásadou, vyslovenou § 3 ex. ř. Obě stížnosti bylo proto jako nepřípusiné odmítnouti.

Nejvyšší soud vyhověl rekursu Františka J-a, zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by, nehledě k svému odmítacímu důvodu, o rekursech znovu rozhodl.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že v projednávaném případě nelze stěžovatele, otce manželských dětí, považovati za účastníka ve smyslu § 6 zák. čís. 100/31 sb. z. a n., poněvadž prý nemůže býti rozhodnutím o osobě kolisního opatrovníka ve svých právech dotčen, a že důsledkem toho není k rekursu podle § 37 cit. zák. oprávněn. Při posouzení otázky, kdo má býti manželským dětem ustanoven opatrovníkem k činu, nelze přehlížeti, že otec, dokud nebyl zbaven moci otcovské, jest v první řadě povolán a oprávněn chrániti zájmy dětí, jež mohou býti velmi citelně dotčeny, kdyby opatrovníkem byla ustanovena osoba nezdatná, nebo osoba, která proti otci nebo dětem chová nepřátelství, jak se to tvrdí v projednávaném případě;

takže nemůže nestranně hájiti zájmy dětí, což prý jest jen k jejich škodě. Může tudíž býti otec manželských dětí rozhodnutím soudu o osobě opatrovníka k činu a o jeho zmocnění k vedení exekuce ve svých právech přímo dotčen, jest ho proto považovati za účastníka řízení (§ 6 cit. zák.) a nelze mu důsledkem toho odepřiti oprávnění k rekursu (§ 37 cit. zák.), jakž se stalo napadeným usnesením. Bude proto na rekursním soudu, aby o rekursech znovu rozhodl, nehledě k svému odmítavému důvodu.

Čís. 13334.

Byl-li konkurs prohlášen před 1. srpnem 1931, jest otázku, do které třídy konkursních věřitelů patří pohledávka, posuzovati podle konkursního řádu ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.

Ustanovení čl. X. zákona ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n., že konkursy, které byly prohlášeny přede dnem, kterého nabude nový zákon účinností, jest skončiti podle dosavadních předpisů, vztahuje se na všechny předpisy dosavadního zákona ať již povahy formální nebo materiální.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, Rv II 975/33.)

Žalobce domáhal se na správci konkursní podstaty zjištění, že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobci 50.000 Kč a že tuto pohledávku jest zařaditi do I. třídy konkursních věřitelů. Zažalovanou pohledávku odůvodňoval žalobce tím, že byl zaměstnán v úpadcově podniku, že předal úpadci při vstupu do jeho služeb vysvědčení, jež se však u úpadce ztratilo. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě potud, že zjistil, že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobci 50.000 Kč a že tato pohledávka náleží do III. třídy konkursních věřitelů. Důvody: Za ústního jednání uznala žalovaná strana zažalovanou pohledávku co do výše, avšak jen ve III. třídě konk. věřitelů. Podle čl. XIV uvoz. zák. ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n. nabývá tento zákon až na výši vyrovnací kvoty účinností teprve za tři měsíce po vyhlášení, t. j. 1. srpna 1931. Jest zjištěno, že konkurs byl vyhlášen dne 26. května 1931. Je proto rozhodný pro tento případ konkursní řád ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák., nikoliv § 54 nového zákona, který zařazuje do I. třídy jakékoliv pohledávky úpadcových zaměstnanců z poměru služebního, a podle § 51 odst. (2) starého konk. řádu náležejí do I. třídy pohledávky úpadcových zaměstnanců jen ze služebních platů, za který však nárok na náhradu škody i při nejširším výkladu pokládati nelze. Že žalovaná strana služební poměr předčasně zrušila, žalobce netvrdí a nemůže proto z toho důvodu žádati náhradu, která by ovšem náležela do I. třídy. Odvolací soud k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Platný konkursní řád nerozpoznává ve čl. X uvoz. zák. mezi řízením a materiálními předpisy, nýbrž jasně stanoví, že konkursy, zahájené přede dnem začátku účinnosti nového konkursního řádu jest skončiti podle starého konkursního řádu. Tomu jest rozuměti tak, že se zařazení pohledávek jednotlivých věřitelů má diti podle před-

pisů starého konkursního řádu, a to nejen co do řízení, nýbrž i co do materiálních účinků, jež řízením tím oprávněného a povinného stihají. Kdyby byl chtěl zákon ustanoviti něco jiného, pokud jde o materiální účinky řízení, byl by to zajisté výslovně uvedl. Poněvadž se tak nestalo, posoudil prvý soud správně věc po stránce právní zjistiv, že zažalovaná pohledávka nenáleží do I., nýbrž do III. třídy konkursních věřitelů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nižší soudy správně seznaly, že otázku, do které třídy konkursních věřitelů patří žalobcova pohledávka, jest posuzovati podle předpisů konkursního řádu ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák., poněvadž konkurs byl prohlášen dne 26. května 1931, tedy před působností nového konkursního řádu ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n., a nejde o žádný z výjimečných případů čl. X uvozovacího zákona k tomuto konkursnímu řádu. Právě-li zákon v tomto článku, že konkursy, které byly prohlášeny přede dnem, kterého nabude nový zákon účinnosti (tedy před 1. srpnem 1931 [čl. XIV uvoz. zák.] . . .), jest skončiti podle dosavadních předpisů, jest tím rozuměti všechny předpisy, ať již povahy formální nebo materiální, an zákon v té příčině nerozpoznává.

Čís. 13335.

Vyživovací zákon ze dne 16. prosince 1930, čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931.

K nároku podle § 2 zák. se nevyhledává, by mezi osobou k výživě povinnou a osobou jí blízkou, již koná práce, byl výslovně smluven a skutečně trval námezdní poměr.

(Rozh. ze dne 1. března 1934, Rv II 110/34.)

Nezletilému žalobci byla povolena exekuce zabavením a přikázáním k vybrání mzdy, předpokládané podle § 2 vyživ. zák., kterou má nemanželský otec žalobcův u žalované, své manželky. Ježto žalovaná nic nezaplátila, domáhala se žalobkyně na ní zaplacení dospělé mzdy. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby, zjistiv, že manžel žalované je duší podniku žalované, že obstarává nákup, shání po obcích zákazníky, zkrátka vykonává všechny práce, zejména práce vyžadující odborné znalosti, jež obchod žalované přináší, a že obchod ten odborně zapracovanou silu dřevařskou nutně vyžaduje a že mzda, kterou taková síla by si zasloužila, činí měsíčně 800 až 1.000 Kč, a to celoročně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud neposoudil věc právně mylně, uznáv žalobní nárok za odůvodněný podle ustanovení § 2 zákona ze dne 16. prosince 1930

čís. 4 sb. z. a n. z roku 1931, jehož všechny náležitosti byly zjištěny. K nároku podle tohoto zákonného ustanovení se nevyhledává, by mezi osobou k výživě povinnou a osobou jí blízkou, již koná práce, byl výslovně smluven a skutečně trval námezdní poměr. Zákonné ustanovení chce právě postihnouti i ty případy, kde poměru takového vskutku není, a stanoví ve prospěch osob k výživě oprávněných pro případ, že osoba výživou jinému povinná porušuje svou povinnost k výdělečné činnosti uložené jí v § 1 zákona a koná trvale neb občasné práce nebo služby osobě blízké, nezvratitelnou domněnku, že smluvena byla mzda neb odměna podle předběžného vzdělání a schopností, splatná v obvyklých obdobích. Tato zákonná domněnka nahrazuje smluvní poměr. Výdělečná povinnost manžela žalované nebyla vůbec popírána a okolnost, že vede obchod žalované, byla zjištěna. To podle § 2. stačí.

Čís. 13336.

Rozvrh požárních náhrad, složených pojišťovny k soudu podle § 1425 obč. zák., se děje v řízení nesporném.

Přibral-li první soud, rozvrhuje nejvyšší podání za prodanou nemovitost, do rozvrhové podstaty i požární náhrady, jež byly k soudu složeny podle § 1425 obč. zák. pojišťovny za shořelé stavení, a rozvrhl takto mezi hypotekární věřitele nejen nejvyšší podání, nýbrž i požární náhrady, aniž o zamýšleném postupu byli účastníci zvaní k rozvrhu nejvyššího podání zpraveni, byla tímto nezákonným postupem porušena zásada o nutnosti slyšení účastníky před rozhodnutím (§ 41 písm. g) zák. čís. 100/31 sb. z. a n.) a řízení jest zmatečné.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, R I 2/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost pojal soud prvé stolice do rozvrhové podstaty i požární náhrady, jež složily pojišťovny podle § 1425 obč. zák. na soudě. Rekursní soud nevyhověl rekursu vymáhajícího věřitele.

Nejvyšší soud zrušil usnesení nižších soudů, jakož i řízení o rozvrhovém roku a vrátil věc prvému soudu, by, nařídě znovu rok k rozvrhu nejvyššího podání, po zákonu dále jednal a podle výsledku řízení nové rozvrhové usnesení vydal.

D ů v o d y:

Usnesením ze dne 25. září 1933 byl ustanoven rok k rozvrhu nejvyššího podání 61.000 Kč docíleného za nemovitosti zapsané ve vl. č. 240 pozemkové knihy pro katastrální obce B. Při rozvrhovém roku přibral však první soud do rozvrhové podstaty též požární náhrady, jež byly k soudu složeny podle § 1425 obč. zák. pojišťovny za shořené stavení, pojišťovnou F. 4.022 Kč a pojišťovnou C. 8.490 Kč a rozvrhl takto mezi hypotekární věřitele nejen nejvyšší podání, nýbrž i tyto požární náhrady. O tom, že bude takto postupováno, že při rozvrhovém roku

buďou rozvrženy a věřitelům přikázány nejen nejvyšší podání za nemovitosti, nýbrž současně s ním i požární náhrady, nebyli účastníci zvaní k rozvrhu nejvyššího podání zpraveni, takže nemohli předem s okolností tou počítati a podle toho se zařídit, a nebyl též, ač měl, poněvadž šlo, pokud jde o rozvrh požárních náhrad, o řízení nesporné, souhlas účastníků k postupu tomu předem vyžádán (§ 41 písm. g) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.). Právem proto vytýká stěžovatel tuto váhu jako zmatečnost, neboť hypotekární věřitelé nebyli taktó o zamýšleném rozvrhu požárních náhrad za shořelé stavení vůbec vyrozuměni a slyšeni, čímž se stalo, že stěžovatel nebyl účasten jednání o rozvrhu těchto náhrad a byla tímto nezákonným postupem porušena zásada o nutnosti slyšení účastníky před rozhodnutím (§ 41 písm. g) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.). Při tom jest nerozhodno, že stěžovatel o rozvrhovém roku včas byl vyrozuměn, neboť právě obsah vyrozumění byl nedostatečným, an oznamoval jen rozvrh nejvyššího podání docíleného při exekuční dražbě, nikoli však rozvrh požárních náhrad, které ani nebyly předmětem exekučního řízení. (Nárok na jejich vydání z deposita byl ve prospěch stěžovatele zabaven teprve den po vydání rozvrhového usnesení ze dne 26. října 1933 usnesením okresního soudu v T. ze dne 27. října 1933.) Požární náhrady ani do exekuční podstaty nepatřily, byvše podle § 1425 obč. zák. složeny do soudní schránky, a mohlo se jejich rozdělení v řízení nesporném státi jen za souhlasu všech účastníků, který však nebyl ani v tomto případě vyžádán. Bylo proto zrušiti usnesení nižších soudů, jakož i provedené zmatečné rozvrhové řízení (§ 43 odst. (2) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.) a uložití prvému soudu, by nařídil znova rozvrhový rok a podle jeho výsledků nové rozvrhové usnesení vydal (§ 43 odst. (3) cit. zákona a rozh. 7329 sb. z. a n.).

Čís. 13337.

Termínové obchody s obilím jsou neplatné, i když byly uzavřeny v cizině.

Na tom nemění nic předpis zákona ze dne 15. února 1922, čís. 69 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, Rv I 1184/32.)

Žalující Liverpoolské bankovní komisionářství domáhalo se na žalovaném zaplacení hotových výloh, jež za žalovaného učinilo při termínových obchodech s obilím na cizozemských bursách. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Rozlišovati termínové obchody s obilím na obchody, které jest považovati za obchody bursovní, a obchody, které nemají té vlastnosti, nemá významu, any podle platného práva jsou zakázány termínové obchody s obilím na burse i mimo burzu, jak je patrnó v ustanovení §§ 10 a 11, 12 zák. čís. 10/1903 a § 4 nař. čís. 78/1903; žalující strana sama tvrdila a bylo také zjištěno, že šlo o předprodeje pšenice na burse, a podle podmínek a zvyklostí na burse. Obchody ty spadají tedy pod zákaz podle řečených předpisů a jsou neplatné. Okolnost, že šlo o obchody na cizo-

zemských bursách a podle pravidel cizozemských burs, jest pro posouzení otázky jejich platnosti bez významu; zákaz je vysloven všeobecně a judikatura zastává názor, že postiženy jsou zákazem i obchody v cizině uzavřené. Poukazuje se tu na rozhodnutí čís. 6124, 6971, 7490, 8349, 10.636, 10.781 sb. n. s. Zákon z roku 1922, který v § 18 zakazuje termínové obchody na Slovensku a v Podkarpatské Rusi nemění nic na posouzení věci, byloť zákonem tím zakázáno to, co platí v historických zemích za zakázáno již zákonem z roku 1903.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Provádějíc dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.) stojí sice dovolatelka na stanovisku, že se příkazy žalovaného ze dne 29. května 1929 a 22. června 1929 týkaly termínových obchodů s obilím v cizině, ale má za to, že takové obchody nejsou neplatné, a že zákaz vyslovený v § 10 zákona čís. 10/1903 ř. z. se na ně nevztahuje, poněvadž šlo o obchody uzavřené v cizině (ve Winnipegu a Liverpoolu). Že názor dovolatelky je nesprávný, vyložil již odvolací soud poukázav k dosavadní praxi nejvyššího soudu, uváděje četná jeho rozhodnutí, v nichž tato otázka byla zevrubně probrána, a od kteréžto praxe nemá dovolací soud příčiny se odchýliti. Marně se snaží dovolatelka zjednati průchod svému názoru poukazem na zásady mezinárodního práva obsažené v §§ 36, 37 obč. zák., poněvadž připouští donucovací ráz záповědi termínových obchodů s obilím podle §§ 10, 12, zák. čís. 10/1903 ř. z. a nařízení z 3. dubna 1903 čís. 78 ř. z., v kterýchžto případech nelze ani použití cizozemského práva v otázkách, jež jsou řešeny v tuzemsku donucovacími předpisy, a jest se proto řídití jen tuzemským právem. Že se k podpoře dovolatelčina názoru nelze odvolávati na § 18 zákona z 15. února 1922 čís. 69 sb. z. a n., správně dovodil již odvolací soud, jehož důvody nebyly vyvráceny vývody dovolání.

Čís. 13338.

Pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří (zákon ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.).

Pojištění pro případ nemoci jest povinné a vzniká již ze zákona dnem, kdy pojištěnec začal vykonávati práci nebo služby povinně pojištěné. Pro porušení ohlašovací povinnosti nelze zaměstnavateli ukládati povinnost, aby nahradil pojištěnci dávky nemocenského pojištění, jež mu nemocenská pojišťovna odepřela poskytnouti.

Pojištěnka, jež porodila, má nároky jen proti nemocenské pojišťovně, nikoliv i proti zaměstnavateli, a to ani tehdy, nedostál-li zaměstnavatel své přihlašovací povinnosti.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, Rv I 1414/32.)

Žalobkyně vyvozovala nárok na náhradu škody proti žalovanému z toho, že byla u něho zaměstnána jako hospodyně, že proto podléhala nemocenskému pojištění, že však žalovaný nedostál své povinnosti, aby

ji včas přihlásil k nemocenskému pojištění a zaplatil pojistné příspěvky, čímž prý byla připravena o pomoc v mateřství v částce 3.000 Kč, která by jí příslušela od nemocenské pojišťovny proto, že dne 4. března 1929 porodila dvojčata. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pojištění pro případ nemoci jest podle § 2 odst. (1) zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. (v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n.) povinné a vzniká podle § 7 odst. (1) již ze zákona dnem, kdy pojištěnec začal vykonávat práci nebo služby povinné pojištěné. Zaměstnavatel jest sice povinen, aby osoby u něho zaměstnané a pojistné povinnosti podléhající přihlásil u příslušné nemocenské pojišťovny způsobem naznačeným v §§ 17, 18 a 19, ale zanedbání této povinnosti má jen následky uvedené v §§ 20 a 260 a). Tím jsou škodlivé následky zanedbání přihlašovací povinnosti zaměstnavatelovy vyčerpány a nelze mu pro porušení ohlašovacích předpisů ukládati další povinnost, aby nahradil pojištěnci dávky nemocenského pojištění, jež mu nemocenská pojišťovna odepřela poskytnouti (srovnej rozhodnutí čís. 7142, 8411, 10.683 sb. n. s.). Pro neplacení pojistného může proti zaměstnavateli zakročiti nemocenská pojišťovna, která pojistné vyměřuje a vybírá (§ 161 uvedeného zákona), ale pojištěnci nemůže vzejíti újma na jeho nárocích na dávky z nemocenského pojištění v § 95 stanovené z toho, že zaměstnavatel nevyhověl své platební povinnosti. Na základě povinného nemocenského pojištění má pojištěnka, která porodila, nároky podle § 95 II. jen proti nemocenské pojišťovně, nikoliv též proti zaměstnavateli, a to ani tehdy ne, jestliže zaměstnavatel nedostal své povinnosti přihlašovací. Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska, nemá žalobní nárok zákonného podkladu ani, kdyby bylo prokázáno, že žalobkyně byla u žalovaného zaměstnána a že podléhala nemocenskému pojištění.

Cis. 13339.

Úmluva manželů, již se manžel zavázal zaplatiti manželce k jejímu materiálnímu zajištění částku, jejíž splatnost měla nastati za jeho života jen, kdyby byla manželka nucena pro zlé nakládání nebo citelné ubližování se strany manželovy opustiti opětne společnou domácnost, nepřiči se dobrým mravům.

Projevil-li manžel neodvratný úmysl vypuditi manželku z domácnosti pro její nemoc, nelze míti za to, že manželka zrušila manželské společenství svémocně.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, Rv I 2052/32.)

Žalobu, již se domáhala manželka na manželu zaplacení 20.000 Kč, o b a n i ž š í s o u d y. zamítly.
Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Žalobkyně domáhá se na žalovaném zaplacení 20.000 Kč zajištěných pro ni právem zástavním na nemovitosti žalovaného. Nárok opírá o smlouvu uzavřenou se žalovaným podle notářského spisu ze dne 10. dubna 1923. Podle nesporného obsahu tohoto spisu zavázal se žalovaný zaplatiti žalobkyni k jejímu materiálnímu zajištění 20.000 Kč, jichž splatnost měla nastati za všech okolností při smrti žalovaného, tedy pro případ jejího ovdovění, za jeho života však jen tehdy, pakli by žalobkyně následkem zlého nakládání neb citelného ubližování se strany žalovaného viděla se opětne nucena, by opustila společnou domácnost aneb aby se domohla rozvodu nebo rozloučení manželství z viny žalovaného. Žalobkyně opírá svůj nárok o ustanovení smlouvy, že byla následkem zlého nakládání a citelného ubližování se strany žalovaného nucena společnou domácnost opustiti. Před zodpověděním otázky, zda se žalobkyni zdařil důkaz o tom, že jsou tu předpoklady, z nichž odvozuje svůj nárok, jest si ujasniti, jaké právní povahy jest nárok žalobkyně a zda se ho lze domáhati žalobou. Podle obsahu notářského spisu byla částka 20.000 Kč myšlena stranami jako materiální zajištění žalobkyně pro případy ve smlouvě blíže vycílené. Posuzuje-li se smysl smlouvy podle zásady § 914 obč. zák., jest zřejmým, že, pokud by šlo o splatnost částky té v případě smrti žalovaného, byla částka myšlena stranami jako vdovský plat podle § 1242 obč. zák., tudíž jako úhrada na její výživu, kdyby ovdověla. Z toho však logicky vyplývá, že částka ta měla míti při splatnosti za života žalovaného též účel zajistiti výživu žalobkyně, ať již podle § 91 obč. zák. neb podle § 1264 případně 1266 obč. zák. Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu má manželka nerozvedená odděleně žijící nárok na výživné, došlo-li ke zrušení manželského společenství zaviněním manželovým (rozh. čís. 4583 sb. n. s.) a jest ve sporu takovém řešiti otázku zavinění na zrušení manželského společenství samostatně (rozh. čís. 3904, 4426, 5670 a 10.663 sb. n. s.). Nebylo proto ani závady, aby se strany nedohodly tak, jak žalobkyně uplatňuje žalobou, a nelze proto ani úmluvu takovou pokládati za přičící se dobrým mravům, neboť nejde o smlouvu dotýkající se svazku manželského, nýbrž jde v podstatě jen o smlouvu o výživném v případě, že by manželka (žalobkyně) byla nucena opustiti domácnost žalovaného pro zlé nakládání neb citelné ubližování s jeho strany. Soudu ovšem náleželo, aby řešil otázku, zda citelná ubližování tvrzená žalobkyní — neboť zlé nakládání podle zjištění nižších soudů nebylo uplatňováno — byla tak těžká, že žalobkyně byla důsledkem jich oprávněna opustiti společnou domácnost. Jedině o tuto otázku šlo ve sporu, neboť jen o ní opřela žalobkyně svůj nárok a nebylo proto ani třeba zkoumati, zda podle obsahu notářského spisu citelná ubližování se strany žalovaného, oprávnňující žalobkyni k opuštění společné domácnosti, musí míti ráz urážek podle § 109 obč. zák. a § 13 písm. e) rozl. zák. Pakli nižší soudy zodpověděly otázku záporně, nelze s nimi souhlasiti. Podle přednesu žalobkyně cítila se žalobkyně již před 18. červencem 1930 citelně dotčena zejména tím, že žalovaný jí nevěřil, že je nemocná, ačkoliv byla nemocná. Podle přednesu žalovaného při jeho výslechu jako strana, k němuž jest jako k takovému přihlížeti (rozh. čís. 11714 sb. n. s.), bylo

v lékařském vysvědčení, které jeho manželka přinesla, uvedeno, že žalobkyně má hrotkový katarrh. Žalovaný dále přednesl při tomto výslechu, »že žalobkyně mu přinesla toto vysvědčení proto, že jí, přímo řečeno, nevěřil, že jest nemocnou.« Právě-li zákon, že jest povinností manželů, by si oboplně pomáhali (§ 44 obč. zák.) a slušně spolu zacházeli (§ 90 obč. zák.), jest v tom zahrnuta i povinnost, by manžel cítil s manželem v době nemoci. Nevěřil-li však žalovaný, jak sám praví, žalobkyni, že byla nemocná, ačkoliv nemocnou byla, nechoval se k ní tak, jak podle zákona měl, a jest proto i pochopitelné, že žalobkyně pociťovala toto jeho chování jako těžké ublížení. Nižší soudy zjistily dále na základě výpovědi žalovaného jako strany a výpovědi svědka Emila L-a, že žalovaný, když obdržel dne 18. července 1930 obsílku k soudu, řekl žalované »hleď, abys vyletěla, hned ještě od 8 do 9 hodin, že nemůže potřebovati nemocné lidi, že potřebuje lidi k práci«. Nižší soudy mají dále za zjištěno, že žalovaný tak učinil v hněvu, poněvadž mu řekla žalobkyně, že jde k lékaři, zatím však šla k soudu a nechala ho předvolati. Z toho usuzují nižší soudy, že již žalobkyně přispěla svým chováním k tomu, že se žalovaný dal strhnouti v hněvu k jejímu vypuzení a že jeho chování bylo pro její neupřímnost pochopitelným a že nelze proto za daných okolností mluvit ani o citelném ubližování, když jinak nic neoprávovalo žalobkyni k domněnce, že žalovaný měl neodvratný úmysl svou manželku vypuditi. Leč názor jest mylný. Podle oboplného přednesu stran v jejich výpovědích jako stran, tedy i přednesu žalovaného, žijí obě strany od doby, co manželka odešla dne 18. července 1930 od svého manžela, odloučeně a žádná z nich se nepokusila manželství obnoviti. Pakli se však žalovaný nepokusil obnoviti manželství, vyplývá z toho logicky, že úmysl jeho vypuditi manželku byl míněn vážně a byl neodvratný a nebyl jen výbuchem hněvu, k němuž se dal strhnouti, jak mají za to nižší soudy, neupřímným chováním žalobkyně. Dosah slov pronesených žalovaným k žalobkyni při výstupu dne 18. července 1930 obsahujících výzvu, aby žalobkyně odešla od něho, a to ještě mezi 8. a 9. hodinou večer, rozkazovací způsob, kterým byla slova pronesena, a konečně doložka, kterou žalovaný výzvu odůvodnil, »že nemůže potřebovati nemocné lidi, že potřebuje lidi k práci«, vše to musilo se hluboce dotknouti žalobkyně jako manželky a musilo jí býti pociťováno jako hluboké pokoření, když byla vyzvána k opuštění domácnosti vlastně jen z toho důvodu, že byla nemocna. Tento čin žalovaného prozrazující zřejmě surovost ducha nelze omlouvat ani poměry, v nichž strany žijí, ani jeho povahou, zejména, když se jím projevil neodvratný úmysl žalovaného vypuditi žalobkyni z domácnosti pro její nemoc. Pakli žalobkyně za toho stavu věci odešla od žalovaného, nelze tvrditi, že zrušila manželské spoluzítí svévolně, naopak jest usouditi, že tak učinila právem, když s ní žalovaný nezacházel slušně, jak bylo jeho povinností podle § 90 obč. zák. tím, že jí citelně na cti ubližoval. Tím prokázala žalobkyně i předpoklad, o nějž opřela nárok uplatňovaný žalobou.

Cis. 13340.

Ani za platnosti zákona ze dne 24. června 1926, čís. 103 sb. z. a n., a vládního nařízení ze dne 7. července 1926, čís. 113 sb. z. a n., nemůže

soud přezkoumávati materiální správnost disciplinárního nálezu proti zaměstnanci (kancelářskému oficiantu) ve veřejné správě.

Zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., nelze použiti, nerozhodli-li správní úřad o soukromoprávních nárocích kancelářského oficianta, nýbrž na základě předpisů disciplinárním řízením a disciplinárním nálezem uznal v rámci § 52 vl. nař. čís. 113/1926 sb. z. a n. na jeho propuštění.

Platnosti disciplinárního nálezu správního úřadu nevádí, že není ve smyslu §§ 68 a 71 nařízení ze dne 13. ledna 1928, čís. 8 sb. z. a n., označen jako výměr.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, Rv I 2069/32.)

Žalobkyně, kancelářská oficiantka ministerstva vnitra, byla po kárném řízení propuštěna ze služby. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na československém eráru náhrady škody, ježto prý byla propuštěna bez jakéhokoliv důvodu a důkazu a bez řádného kárného řízení. Procesní soud prvé stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Důvody: Osobním výkazem žalobkyně je zjištěno, že žalobkyně jako kancelářská oficiantka nevykazovala v březnu 1931 deset let započítatelné služby kancelářské oficiantky a nevztahovaly se proto na ni předpisy §§ 88 až 90 vl. nař. čís. 113/1926 sb. z. a n. a v důsledku toho nepřicházely ani v úvahu ustanovení V. hlavy služební pragmatiky (§§ 87 až 155), nýbrž předpisy §§ 47 až 53 citovaného vládního nařízení. Soudu je tudíž zkoumati jen, zda disciplinární náleze po stránce formální byl správný, aniž by soud mohl jej přezkoumávati po stránce materiální co do důvodnosti. V tom směru je spisy ministerstva vnitra zjištěno, že vyšetřování bylo provedeno ústně, že žalobkyni byl oznámen přesně služební přečin za vinu jí kladený, že žalobkyni byla dána příležitost, aby se o každém bodu obvinění ospravedlnila, že byly s ní o tom sepsány protokoly a byla jí dána příležitost oprav a doplňků, které sama vlastnoručně připisovala, že disciplinární náleze jí byl doručen písemně a že trest disciplinární jí byl vyměřen podle § 52 nař. čís. 113/1926 sb. z. a n. Sice není v jednotlivých protokolech uvedeno, že jí byly přečteny zápisy o její výpovědi (§ 49 odst. (4) cit. nař.), ale z toho, že vlastnoručně k těmto zápisům žalobkyně přičiňovala doplňky, je vidno, že jí byly dány ku přečtení a tak jí byla dána možnost doplňků a oprav. Na základě těchto zjištění dospívá soud ku přesvědčení, že ministerstvo vnitra dbalo při disciplinárním řízení proti žalobkyni předpisů § 49 a násl. cit. nařízení a že jeho náleze po stránce formální je správný. Tím ministerstvo vnitra vykonalo a provedlo své právo, jemu jako zaměstnavateli v tomto soukromoprávním poměru daného podle cit. nař. Zažalovaný nárok, opírající se o to, že žalobkyně bez jakéhokoliv řádného disciplinárního řízení a bez jakéhokoliv důvodu a důkazu byla propuštěna, není důvodem po právu, neboť ve skutečnosti, jak shora je uvedeno, je provedenými důkazy zjištěno, že byla propuštěna ze služby na základě disciplinárního řízení, ve kterém jí byl uložen trest disciplinárního propuštění ze služby a tento náleze disciplinární byl vydán formálně správně. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Neúplnost řízení sledává odvolatelka v tom, že se

první soud zabýval jen tím, zda byl disciplinární nálezev po stránce formální správný, nepřezkoumav ho co do důvodnosti i po stránce materiální. Než již nejvyšší soud vídeňský ve svém plenissimárním usnesení ze dne 22. prosince 1910, Praes. 231/8, judikát 191 vyslovil zásadu, že disciplinární nálezy, které byly vydány proti t. zv. smluvním úředníkům státu nebo proti jiným zřízencům ve službách veřejných na podkladě smluvního závazku, nelze v pořadu práva materiálně přezkoumávat, a že tu tedy platí ustanovení § 268 c. ř. s. o vázanosti soudu civilního odsuzujícím disciplinárním nálezem. Čsl. nejvyšší soud ve svém rozhodnutí ze dne 25. května 1926 Rv I 17/26 čís. 6059 sb. n. s. jde ještě dále než shora citovaný judikát, který připouští přezkoumání disciplinárního nálezu soudem po té stránce, zda došlo k němu podle rozhodujících ustanovení formálně správně, a dovozuje, že zkoumání soudu nesmí zasahovati do pravomoci disciplinárního úřadu, nýbrž musí se omeziti na otázku, zda se úřad ve výroku o trestu držel v mezích své pravomoci a je nepřekročil, takže přezkum měl by jen tehdy účinek pro zřízení příznivý, kdyby byl disciplinární úřad vyslovil trest, jenž na čin, jimž byl zřízenec uznán vinným, v zákoně není dovolen. Není tedy neúplnosti řízení v tom, že první soud odepřel zabývat se disciplinárním nálezem po stránce materiální.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud právem nezkoumal správnost disciplinárního nálezu ze dne 31. března 1931 po stránce materiální a právem poukázal k rozhodnutí tohoto nejvyššího soudu čís. 6059 sb. n. s. Na zásadě vyslovené v tomto rozhodnutí, které vydáno bylo s hlediska tehdy platného nařízení veškerého ministerstva ze dne 25. ledna 1914 čís. 21 ř. z., nic se nemění tím, že pro poměr žalobkyně přichází nyní v úvahu zákon ze dne 24. června 1926 čís. 103 sb. z. a n. a vládní nařízení ze dne 7. července 1926, čís. 113 sb. z. a n., protože předpisy tohoto nařízení o tom, jak se stihá porušení služebních povinností (§ 47 a násl.), neuchylují se v podstatě od předpisů § 24 a násl. nařízení čís. 21/14 ř. z. Zásadní otázka, zda soud může přezkoumávat pravoplatné nálezy disciplinární a v jakém rozsahu, zůstala nedotčena a nebyla dotčena ani zákonem ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n., kterého tu nelze použiti již proto, že správní úřad nerozhodoval o soukromoprávních nárocích žalobkyně, nýbrž disciplinárním řízením a disciplinárním nálezem uznal v rámci § 52 nařízení čís. 113/26 na propuštění žalobkyně. Dovolatelka neprávem se dovolává nařízení ze dne 13. ledna 1928 čís. 8 sb. z. a n. v §§ 68 a 71. Předpis § 68 o tom, že každé rozhodnutí má být označeno jako výměr, nelze zajisté vykládati tak, že by vyřízení bez takového poznačení bylo nicotné a bez právní relevance.

Čís. 13341.

Opomenul-li v nesporném řízení rekursní soud v důvodech svého usnesení rekurs vyříditi úplně, jest jeho usnesení zmatečné podle § 41 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, R II 48/34.)

Soud první stolice zamítl návrh manželského otce, by mu bylo dítě vydáno do výchovy a výživy, a uložil otci, by platil na výživu dítěte měsíční příspěvky. V rekursu napadl otec usnesení prvního soudu v obou směrech. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil, ale v důvodech se zabýval jen otázkou vydání dítěte do výchovy a výživy otcovy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu otcovy v otázce vydání dítěte, vyhověl mu však v otázce placení výživného, zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by v tomto směru rozhodl o otcovy rekursu.

Důvody:

Otec namítal v rekursu, že není povinen platiti výživné a že nemůže platiti výživné prvním soudem mu uložené. Rekursní soud opomenul rekurs v tomto směru v důvodech svého usnesení vyříditi, proto v této části jest napadené usnesení postrádající jakéhokoliv odůvodnění tak nedostatečné, že bezpečně je ani přezkoumati nelze, a proto je v této části zmatečné podle § 41 (2) zák. čís. 100/31.

Čís. 13342.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Ustanovení § 29 zákona o pracovních soudech o patnáctidenní odvolací lhůtě platí jen o odvolání z rozsudku pracovního soudu a o odvolání z rozsudku zvláštního oddělení okresního soudu pro spory pracovní, nevztahuje se však na řízení v pracovních sporech projednávaných před řádnými okresními soudy v místech, kde nejsou v činnosti ani pracovní soudy ani zvláštní oddělení okresních soudů pro spory pracovní.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, R II 79/34.)

Ve sporu, náležejícím jinak před pracovní soudy, rozhodoval v první stolici okresní soud (§ 42 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n.). Odvolání podané patnáctý den po doručení rozsudku prvního soudu odmítl první soud jako opožděné. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by ve věci dále jednal. Důvody: Soud první stolice odmítl odvolání žalující strany jako opožděné proto, že bylo podáno až patnáctý den na soud, přehlédl však, že v souzeném případě jde o žalobu z pracovního poměru, takže lhůta k odvolání z rozsudku činí 15 dnů (§ 29 zák. čís. 131 z r. 1931 sb. z. a n.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Dovolací rekurs správně dovozuje, že zvláštní předpis § 29 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. platí jen o odvolání z rozsudku pracovního soudu a podle § 4 odst. (2) téhož zákona i o odvolání z roz-

sudku zvláštního oddělení okresního soudu pro spory pracovní. Na řízení v pracovních sporech projednávaných před řádnými okresními soudy v místech, kde nejsou v činnosti ani pracovní soudy ani zvláštní oddělení okresních soudů pro spory pracovní, se výjimečný předpis § 29 zákona nevztahuje, neboť § 42 téhož zákona, jehož ustanovení jest tu rozhodující, nestanoví jiné odchylky od obecných předpisů civilního řádu soudního kromě předpisu druhé věty § 42, jenž se týká místní příslušnosti okresních soudů, o níž platí v těchto případech ustanovení § 3. Ve všech ostatních směrech platí pro řádné okresní soudy i v případě § 42 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. obecné předpisy civilních soudních řádů (srov. též výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 27. dubna 1932 čís. 20.284, uveřejněný ve Věstníku mín. sprav. čís. 5 z roku 1932 na str. 88), tedy také předpis § 464 c. ř. s. o 14denní lhůtě odvolací. Toto stanovisko zaujal nejvyšší soud v podstatě již v rozh. čís. 12.239 sb. z. a n. a nemá příčiny, by se od něho v tomto případě odchýlil.

Čís. 13343.

Zatížení na běžném účtě (oznámení dlužníkovi o tom) jako jednostranné jednání nebo jednostranný projev vůle jest právní skutečností, jež nemůže býti předmětem žaloby určovací podle § 228 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 2. března 1934, Rv II 525/32.)

Firma D. a K., společnost s r. o., Josef D. a Cyril K. domáhali se na žalované bance, by bylo zjištěno, že zatížení běžného účtu firmy D. a K., spol. s r. o. u žalované strany 61.817 Kč pokud se týče 56.472 Kč za převod pohledávky firmy O. a spol. není po právu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. **Důvody:** Z toho, že si strana žalovaná zapsala pohledávku postoupenou jí firmou O. a spol. na běžném účtě firmy D. a K., spol. s r. o., anebo že pro tuto pohledávku otevřela účet zvláštní, nevzniklo pro žalovanou stranu žádné právo a pro žalující stranu žádný závazek. Způsob, jak se vedou obchodní knihy a jak se v nich zapisují pohledávky vzniklé obchodníku proti jeho spolukontrahentům, jest se stanoviska právního nerozhodný. Ohledně vedení knih obchodních není vůbec přesné, strany zavazující normy právní, takže si každý obchodník může vésti knihy jak chce, i kdyby se to přičilo zvyklosti obchodní a pravidlům řádného účetnictví, pokud jen obsah obchodních knih odpovídá předpisu čl. 28 obch. zák., při čemž nelze přezírat, že je mezi stranami nesporno, že pohledávka 57.412 Kč postoupená firmou O. a spol. žalované bance proti firmě D. a K., spol. s r. o., po právu jest. Proto nejde v souzeném případě o zjištění jsoucnosti nebo nejsoucnosti práva nebo právního poměru podle § 228 c. ř. s., žádá-li strana žalující, by bylo zjištěno, že zatížení běžného účtu firmy D. a K. u žalované strany pohledávkou postoupenou firmou O. a spol. není po právu, neboť z tohoto zatížení o sobě neplynou ještě důsledky, na jichž zjištění vlastně straně žalující záleží a jež přesně uvádí v odvolacím sdělení, totiž, že žalovaná strana není oprávněna použití záruk poskytnutých

žalující firmou a spolužalujícími společníky za pohledávku příslušející straně žalované z úvěru poskytnutého firmě D. a K. Jen na tomto posléz uvedeném zjištění má strana žalující právní zájem, nikoliv však na zjištění, zdali se zatížení běžného účtu stalo právem, či neprávem, nehledíc ani k tomu, že žalovaná strana prohlásila za sporu a před rozsudkem, že pohledávka postoupená firmou O. a spol. nespadá pod osobní záruku Josefa D-a a Cyrila K-a, takže tito v době vydání rozsudku již neměli právní zájem na navrženém zjištění. Žádost žalobní nevyhovuje tedy, jak již shora zmíněno, předpokladu § 228 c. ř. s., že lze žalovati jen o zjištění jsoucnosti nebo nejsoucnosti právního poměru nebo práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Zatížení na běžném účtě, po případě příslušné oznámení dlužníkovi je jednostranné jednání nebo jednostranný projev vůle, tedy právní skutečnost, která však — mimo pravost listiny — nemůže býti předmětem žaloby určovací podle § 228 c. ř. s. Takovým jednostranným projevem vůle nevzniká ještě právní poměr, nepřistoupí-li k němu projev souhlasu dlužníkovy, tím méně tedy, jestliže se dlužník proti takovému postupu ohradil a nesejde na tom, pokládá-li banka přes to svůj postup za správný. Na tom nic nemění ani okolnost, že jde o běžný účet, protože ani tam zápis v účtě nemá konstitutivního účinku, takže z příčiny pouhého zápisu, jemuž bylo odporováno, nemůže vzniknouti nárok z běžného účtu, jak míní dovolatelé.

Čís. 13344.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Odporuje dobrým mravům soutěže (§ 1 zák.), bylo-li zákazníkovi místo objednaného zboží určité značky dáno zboží jiné s ujistěním, že to jest skutečně zboží žádané značky. Nevyžaduje se tu zvláštní úmysl soutěžitelství.

K zodpovědnosti zaměstnavatelové za činy zaměstnanců (§ 17 zák.) se nevyhledává, by jim je zaměstnavatel přikazoval.

(Rozh. ze dne 3. března 1934, Rv I 1034/32.)

Žalující firma B., továrna na oplatky v Karlových Varech, domáhala se na žalovaném majiteli hotelu, by pro budoucnost neprodával ve svém podniku oplatky jiné, než oplatky »B-ové«. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Soud vzal za prokázáno, že si Gertruda E-ová objednala v létě 1930 v hotelu žalovaného u vrchního číšníka »B-ovy oplatky«, že číšnice oplatky svědkyni přinesla a na otázku svědkyně, zda jsou to oplatky »B.«, odpověděla kladně. Cena oplatek byla velmi vysoká, oplatky nebyly dobré, a bylo zjištěno, že nešlo o oplatky »B.«, protože neměly obchodní vignetu za-

lobcovu. Jest tedy zjištěno, že v podniku žalovaného místo oplatek »B.« byly prodávány oplatky jiné výroby. Takové jednání jest s to žalobce jako výrobce oplatek, tedy soutěžitele, poškoditi, při čemž jest lhostejno, zda tu byl ten úmysl čili nic. Žalovaný zodpovídá za jednání svých zaměstnanců podle § 17 zákona ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n. Mohl tudíž býti žalován na zanechání onoho jednání, neboť není pochyby, že prodej jiné než výslovně žádané známky jest v rozporu s dobrými mravy soutěže. Aby žalovaný sám musel býti v soutěži se žalobcem, se podle § 1 cit. zák. nevyžaduje. Protože však žalovaný podle vlastního přiznání měl ve svém hotelu i cukráře, jest soutěžitelem a je lhostejno, zda jeho cukrář tehdy oplatky vyráběl čili nic. Zbývá ještě vyřešiti otázku, zda při shora řečeném jednání tu byla a jest možnost opakování čili nic. Jen v onom případě by mohla býti žalovanému přičítána zodpovědnost ve smyslu zákona ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n. Jest samozřejmě vyloučeno, že by pouhá záměna, pouhý omyl mohl činiti odpovědným podle § 1 nebo 11 cit. zák. V tomto směru vzal soud za prokázáno, že v podniku žalovaného byly prodávány oplatky různé výroby a různých známek, že však jsou vesměs uschovány v plechové krabici a odtud vydávány. Při tomto postupu je nebezpečí záměny značné. Má-li zákazník právo objednávat si zboží určité značky, nesmí mu býti dodáváno zboží jiné značky nebo bez ní. Právě u prvotřídního hotelu se předpokládá, že taková přání zákazníků dojdou přesné pozornosti a opominutí péče opravňuje soutěžitele žádati za odpomoc (§ 1 zák. proti nekalé soutěži). O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: V tom, že při prodeji oplatek na místě zboží výslovně žádaného prodáno bylo zboží jiné s ujištěním, že je to zboží žádané značky, spatřuje i odvolací soud shodně se soudem prvé stolice jednání přičítati se dobrým mravům soutěže, způsobilým soutěžitele, žalobce, poškoditi, neboť nemůže býti pochybnosti o tom, že tím není jen ošálen po případě i poškozen konsument, o kterého tu nejde, nýbrž že je jím dotčena i soutěžitelská firma, jejíž zboží bylo žádáno, ježto přišla tím o výdělek, který by jí připadl, kdyby bylo prodáno zboží její, a byla tím neb aspoň mohla tím býti poškozena i její dobrá pověst, pakliže podstrčené zboží kupitele ať právem anebo neprávem neuspokojilo. Je lhostejno, zda se činu, o který jde, dopustil majitel podniku sám či někdo z jeho personálu, a to vzhledem k jasnému ustanovení § 17 cit. zák., ať již s jeho vědomím, nebo bez něho a ať se to stalo jen nedopatřením neb omylem neb úmyslně nebo z nedbalosti, ježto § 1 cit. zák. vyžaduje jen objektivní jednání bez ohledu na subjektivní motiv. I jednání bezděčné opravňuje dotčeného jím soutěžitele k tomu, by se bránil možnému jeho opakování, které v souzeném případě je tím pravděpodobnější, an žalovaný závadnost pozastaveného činu neuznává a necítí povinnost zodpovídati za svůj personál a postarati se u něho pro příště o zamezení podobných případů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), leč neprávem, neboť odvolací

soud posoudil věc po právní stránce správně. I když se bere za základ právního posouzení věci definice pojmu jednání proti dobrým mravům soutěže, z níž vychází dovolatel, jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že tu jde o jednání proti dobrým mravům soutěže, poněvadž odporuje zásadám poctivosti a slušnosti, byly-li zákazníkovi dovolatelovu dány místo objednaných oplatek B-ových oplatky jiné s ujištěním, že to skutečně jsou oplatky B-ovy. Že šlo jen o omylnou záměnu, nebylo zjištěno, a dovolatel ani netvrdil, že tehdy měl na skladě také oplatky B-ovy. Úsudek odvolacího soudu, že pozastavené jednání dovolatelovo bylo způsobilé poškoditi žalobce jako soutěžitele, dovolatel již nenapadá. Jsou tudíž dány veškeré náležitosti § 1 zákona o nekalé soutěži. Zvláštní úmysl soutěžitelský toto zákonitě ustanovení nevyžaduje (srov. Skála: Nekalá soutěž str. 66 a 67).

Dovolatel jest též na omylu, domnívaje se, že by byl podle § 17 zákona o nekalé soutěži zodpovědným za činy svých zaměstnanců jen, kdyby jim je přikazoval. Tu by tohoto zvláštního zákonného předpisu vůbec nebylo zapotřebí.

Čís. 13345.

Nepřičí se dobrým mravům (§ 879 obč. zák.), přijal-li správce konkursní podstaty jistotu pro své nároky na odměnu a náhradu hotových výloh, učiniv na tom závislým svůj souhlas se zrušením konkursu.

(Rozh. ze dne 3. března 1934, Rv I 1139/32.)

Žalobce zaslal žalovanému notáři prostřednictvím Vincence B-a vkladní knížku jako jistotu k zajištění nároků žalovaného jako správce konkursní podstaty Vincence B-a. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném původně vrácení vkladní knížky, kteroužto žalobní prosbu změnil napotom na vyplacení 5.000 Kč. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů :

Nižší soudy zjistily, že vkladní knížka, patřící dovolateli, byla jím prostřednictvím Vincence B-a zaslána žalovanému jako kauce k zajištění nároků správce konkursní podstaty na odměnu a na náhradu hotových výloh. Mnění dovolatelovo, že tu jde o právní jednání neplatné a bezúčinné je mylné. Podle § 3 konk. ř. z roku 1914, jehož v souzeném případě jest použití, jsou právní jednání úpadce, která se týkají konkursní podstaty, bezúčinná proti konkursním věřitelům. Tu však vůbec nešlo o právní jednání úpadce, neboť vkladní knížka byla předána žalovanému žalobcem, nikoliv úpadcem. Odvolací soud správně vyložil, že se právní jednání netýkalo konkursní podstaty, ježto knížka byla nesporně vlastnictvím dovolatelovým. Konečně jest dodati, že uvedená právní jednání nejsou absolutně neplatná, nýbrž jen bezúčinná proti konkursním věřitelům. Úpadce nepozbývá prohlášením úpadku způsobilost k právním jednáním vůbec, nýbrž jen oprávnění disponovati konkursní podstatou (viz rozhodnutí čís. 7662 sb. n. s.). Že správce konkursní podstaty přijal jistotu pro své nároky na odměnu a náhradu hotových výloh, nepřičí se dobrým mravům (§ 879 obč. zák.).

Jako správce konkursní podstaty měl nárok podle § 82 star. konk. řádu na náhradu hotových vydání a na odměnu proti konkursní podstatě (§ 46 čis. 1 konk. ř.). Konkursní podstatu tvoří veškeré jmění úpadcovo podrobené exekuci (§ 1 konk. ř.). Z toho je patrné, že nároky správce podstaty se hradí ze jmění úpadcova. Není-li v podstatě dostatečné hotovosti k uhrazení nároků správcových, musí si úpadce, jenž se domáhal zrušení konkursu podle § 167 konk. ř., opatřiti prostředky k uhrazení nebo zajištění těchto nároků, neboť zrušení konkursu podle § 167 konk. ř. předpokládalo souhlas i věřitelů podstaty, k nimž náleží i správce podstaty. Není proto v rozporu s dobrými mravy, učinil-li žalovaný správce podstaty souhlas se zrušením konkursu závislým na zajištění svých nároků. Bylo-li však zjištěno, že vkladní knížka byla dána dovolatelem jako jistota, byl žalovaný podle § 1369 obč. zák. povinen knížku tu, resp. její realizační výtěžek dovolateli vydati jen v případě, byla-li jeho pohledávka, pro niž zástava byla dána, plně uspokojena. Bylo tedy povinností dovolatelovou, by tvrdil a prokázal, že žalovaný byl uspokojen; o to se však vůbec nepokusil.

Čís. 13346.

Nepřísluší-li úrokům stejné pořadí s jistinou (§ 216, poslední odstavec, ex. ř.), nepřisluší ani útratám vzniklým vymáháním těchto úroků.

(Rozh. ze dne 3. března 1934, R II 339/33.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekuční prodanou nemovitost nepřikázal soud prv. stolice vymáhajícímu věřiteli v pořadí jistiny útraty stanovené rozsudkem ze dne 13. září 1929 ani útraty exekuce E 873/30. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V projednávaném případě přísluší pořadí, jež má jistina, jen úrokům za dobu od 24. listopadu 1929 do 24. listopadu 1932, ne však úrokům za dobu od 1. července 1927 do 1. července 1929, na něž se právě vztahuje rozsudek ze dne 13. září 1929 a řízení exekuční E 873/30. Důsledkem toho nepřisluší ani útratám stanoveným tímto rozsudkem a dále vplynuly z exekuce E 873/30 pořadí jistiny, byť i útraty exekuční vznikly po 24. listopadu 1929, poněvadž jsou jen příslušenstvím úrokové pohledávky nepoživající stejného pořadí s jistinou (srovnej rozhodnutí čis. 5749, 11.701 sb. n. s.).

Čís. 13347.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n.). Proti usnesení odvolacího soudu ve sporech pracovních, jímž bylo rozhodnuto o námitce nepřislušnosti pracovního soudu, není přípustný dovolací rekurs ani v otázce útrat.

(Rozh. ze dne 3. března 1934, R II 29/34.)

Pracovní soud, zamítнув námitku věcné a místní nepřislušnosti, uznal podle žaloby. Odvolací soud vyhověl námitce nepřislušnosti, zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu; co se týče útrat, uložil žalobci, by zaplatil žalované útraty odvolacího řízení, útraty řízení před prvním soudem nepřisoudil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs žalovaného.

Důvody:

Napadeno jest jen v otázce útrat usnesení odvolacího soudu jako soudu druhé stolice vydané ve sporu pracovním podle § 33 odst. (2) zák. 131/31 sb. z. a n. o námitce místní a věcné nepřislušnosti pracovního soudu, ve kterémžto případě odvolací soud rozhoduje v podstatě jako soud rekursní. Podle § 36 odst. (2) zák. čis. 131/31 sb. z. a n. rozhoduje rekursní soud s konečnou platností, a to nejen o takových námitkách, nýbrž i o útratách sporu, jak zřejmo z odstavce prvního § 36 zákona o pracovních soudech, který sice připouští rekurs z výroku rozsudku pracovního soudu o útratách, avšak pro rozhodnutí rekursního soudu o útratách rekursu nečiní v odstavci druhém § 36 zák. čis. 131/31 sb. z. a n. co do přípustnosti dovolacího rekursu výjimku. Stěžovatelé, tvrdíce, že ustanovení § 36 zákona o pracovních soudech má jen ustanovení o podpůrném použití předpisů civilního řádu soudního o rekursním řízení, přezírají prvou větu druhého odstavce § 36 tohoto zákona, že rekursní soud rozhoduje s konečnou platností.

Čís. 13348.

Exekuční výsady, stanovené v § 36 zákona ze dne 20. února 1920, čis. 142 sb. z. a n., nelze použít na příjem z trafiky, udělené válečnému poškozenci podle § 4 zák.

(Rozh. ze dne 3. března 1934, R II 42/34.)

Usnesením ze dne 26. září 1933 povolil soud prv. stolice k vydobytí peněžité pohledávky exekuci zabavením provise, příslušející dlužníci jako trafikantce. Usnesením ze dne 14. listopadu 1933 zrušil soud prv. stolice z úřadu podle § 39 čis. 2 ex. ř. povolenou exekuci, maje za to, že exekuce na tabáční provisi jest omezena jen na pohledávky státu na nároky na zákonnou výživu, jelikož je zjištěno, že trafika byla povinné straně — vdově po válečném poškozenci — propůjčena náhradou za vdovský důchod. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu ze dne 14. listopadu 1933. Důvody: Zrušení exekuce stalo se neprávem. Podle § 1 zákona ze dne 20. února 1920 čis. 142 sb. z. a n. mají váleční poškozenci nárok na požitky ze státní pokladny podle ustanovení tohoto zákona. Těmito požitky jsou podle § 6 cit. zák. a) důchod invalidní, b) důchod vdovský, c) důchod sirotčí a d) důchod předkův. Podle § 36 cit. zák. nomou býti důchody přiznané podle tohoto zákona zabaveny jen a) pro zálohy a zápůjčky tam uvedené a b) až do polovice pro nároky na zákonnou výživu. Z těchto ustanovení plyne jasně, že se omezení vedení exekuce vztahuje jen na důchody

z pokladny státní, na které má nárok válečný poškozenec. Válečný poškozenec může mít mimo důchod z pokladny státní příjem z podniku, který mu byl udělen podle zákona ze dne 20. února 1920 čís. 142 v doslovu zákona ze dne 25. ledna 1922 čís. 39 sb. z. a n. § 4 tohoto zákona ustanovuje, že válečný poškozenec, jemuž byla udělena trafika, má nárok na důchod jen tenkrát a potud, když a pokud příjem z tohoto podniku nepřevyšuje 100% požitků, jež by mu jinak podle tohoto zákona příslušely. V takovém případě vztahuje se omezení vedení exekuce jen na tyto požitky, nikoliv však na příjem z trafiky, ježto nejde o příjem z pokladny státní, nýbrž o příjem z činnosti hospodářsky samostatné. Příjem z výdělečné činnosti vedení trafiky, t. j. tabáční provise, nepodléhá ani omezení § 1 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. a jest exekuce na tabáční provisi bez omezení přípustná, i když trafika byla povinně straně propůjčena náhradou za vdovský důchod ve smyslu shora citovaných zákonů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Předeslati jest, že rekursní soud usnesení první stolice formálně sice »zrušil«, ve skutečnosti však změnil je tak, že se návrhu povinné na zrušení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř. nevyhovuje. O přípustnosti dovolacího rekursu nemůže tedy býti pochybnosti. Jde o exekuci na prodejní provisi trafikantovu. Nejvyšší soud dovodil ve svých rozhodnutích, že — hledíc k dvorskému dekretu ze dne 13. října 1844 čís. 84 sb. z. s. — na takovou provisi lze povolit exekuci k uspokojení soukromoprávních pohledávek s výhradou, že soud exekuci povolující zpraví o soudním zákroku příslušný úřad, by tento mohl učiniti příslušná opatření k zabezpečení eráru. V souzeném případě je však povinná vdovou po válečném poškozenec v smyslu zákona ze dne 8. dubna 1919 čís. 199 sb. z. a n. (§ 1 a), c) a jest se proto obíratí otázkou, zda bylo při povolení exekuce přihlídnouti též k § 36 zákona ze dne 20. února 1920 čís. 142 sb. z. a n. a k předpisům zákona ze dne 25. ledna 1922 čís. 39 sb. z. a n. Při tom jest mít na paměti, že důchod vdovský se nevyplácí v souzeném případě povinné, ježto — jak bylo zjištěno nižšími soudy — byla jí udělena trafika a příjem z tohoto podniku převyšuje o 100% požitky, které by povinné jinak podle zákona o požitcích válečných poškozenců příslušely (§ 4 zák. čís. 39/1922). Podle ustanovení § 36 zák. čís. 142/1920 sb. z. a n., jež zákonem čís. 39/1922 nebylo změněno, mohou důchody přisouzené podle tohoto zákona válečným poškozenec býti zabaveny jen pro zálohy a zápůjčky poskytnuté na ně důchodci právníky osobami v zákoně blíže uvedenými, aneb až do polovice pro nároky na zákonnou výživu. Těchto předpokladů v souzeném případě není. »Důchody« jest tu rozuměti jen požitky z pokladny státní podle ustanovení zákona čís. 142/1920 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 39/1922. To vyplývá jasně z četných ustanovení zákona (§§ 1, 6, 30 a j.). V § 4 zák. jest stanoveno, že válečný poškozenec, jemuž byly uděleny licence ku provozování biografu, místo týdenní loterie, trafika nebo podnik, jež ministerstvem sociální péče bude prohlášen za rovnocenný, má nárok na důchod pouze

tenkrát a potud, když a pokud příjem z těchto podniků nepřevyšuje o 100% požitky, jež by mu jinak podle tohoto zákona příslušely. I z toho je patrné, že příjmy z takového podniku nelze klásti naroveň »důchodům« ve vlastním smyslu slova, t. j. požitkům z pokladny státní válečným poškozenecům vypláceným. Tomu nasvědčuje i § 2 v doslovu zákonů čís. 79/1924 a čís. 93/1929, že totiž nárok na požitky přísluší válečným poškozenecům, jehož roční příjem není větší než 5.000 Kč, a že, je-li sice jeho příjem vyšší, avšak menší nežli součet 5.000 Kč a důchodu, jež by válečným poškozenec jinak příslušel, jest mu přiznati válečnému poškozenec jen podmíněný nárok na poskytnutí důchodu tím, že příjmy z jeho vlastní činnosti hospodářské nepřevyšují určitou hranici. I pro příjmy z podniků v § 4 zák. uvedených, které jsou příjmy z činnosti hospodářsky samostatné platí všeobecná hranice, vylučující z nároku na důchod podle § 2 zákona a jen v případě, že příjem z uvedených podniků nedosahuje této hranice, platí ustanovení § 4 odst. (1), podle něhož má válečný poškozenec nárok na důchod jen tenkrát a potud, když a pokud příjem z uvedených podniků nepřevyšuje o 100% požitky, jež by mu jinak podle zákona příslušely (viz i vládní nařízení čís. 363/1922 sb. z. a n. ku § 4). Z toho vyplývá, že příjmy z těchto podniků — a to z trafiky — nemají ráz náhradního nároku za invalidní důchod (ekvivalenty) a že jest mylný názor, že se poškozeneci uděluje trafika místo důchodu, který by mu jinak podle zákona o požitcích válečných poškozenců příslušel nebo k doplnění takového důchodu. Nelze proto ani exekuci výsady stanovené v § 36 zák. čís. 142/1920 sb. z. a n. použítí na příjem z trafiky, válečným poškozenec podle § 4 cit. zák. udělené. Jde tu — jak již podotčeno — o zvláštní příjem z činnosti hospodářsky samostatné (srov. vládn. nař. čís. 363/1922 sb. z. a n. k § 4) a válečný poškozenec, uchází-li se o trafiku, musí si býti vědom i toho, že příjem z trafiky není takovým »důchodem«, který by požíval výhody § 36 zák. čís. 142/1920 sb. z. a n. při vedení exekuce.

Čís. 13349.

Povolení exekuce na základě rozsudku cizozemského soudu příslušného prý podle § 104 j. n. nevadí, že listina o prorogaci cizozemského soudu byla připojena teprve k exekuční žádosti, nevznese-li povinný v řízení před cizozemským soudem námitku nepřislušnosti, ježto listina nebyla k žalobě připojena, a nad to připouští, že listina tu skutečně byla.

(Rozh. ze dne 3. března 1934, Rv II 876/32.)

Žalobou, o níž tu jde, domáhal se dlužník na vymáhajícím věřiteli, by exekuce, povolená na základě rozsudku úředního soudu v Lipsku, byla prohlášena za nepřipustnou, tvrdě, že úřední soud v Lipsku nebyl příslušný k vydání rozsudku, ježto dohoda o příslušnosti měla býti prokázána již v žalobě listinou, což prý se nestalo. Procesní soud prvé stolice zamítl žalobu. Důvody: Jest zjištěno, že k exe-

kuční žádosti byl připojen objednávací list ze dne 27. srpna 1929, v němž byla smluvna příslušnost soudu v Lipsku. Ve smyslu § 80 ex. ř. jest třeba k povolení exekuce, o niž jde, by listina ve smyslu § 104 j. n. byla připojena k exekuční žádosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolatelka soudí, že nestačí k povolení exekuce na základě cizozemského titulu, byla-li listina o prorogaci, kterou prý byla opodstatněna příslušnost úředního soudu v Lipsku, připojena až k exekuční žádosti a nebyla připojena již k žalobě. Poněvadž tato okolnost zjištěna nebyla, shledává odvolatelka řízení kusým. Než odvolání není důvodné. Neboť § 80 čís. 1 ex. ř. ustanovuje, že návrhu na exekuci navrženou na základě cizozemského titulu, jest vyhověti, mohla-li právní věc podle ustanovení o příslušnosti v tuzemsku platných býti zahájena ve státě cizím. Ze sporná věc mohla býti zahájena u úředního soudu v Lipsku, jakožto u soudu prorogovaného, dokázala žalovaná tím, že k exekučnímu titulu připojila listinu, kterou příslušnost úředního soudu v Lipsku byla smluvna, což podle § 80 čís. 1 ex. ř. stačí, a nezáleží na tom, zda po rozumu § 104 j. n. tato prorogační listina úřednímu soudu v Lipsku byla vskutku předložena, čili nic, neboť nezáleží na tom, zda v obou právních rádech, československém a německém, jsou obsahově úplně stejná ustanovení o prorogaci, nýbrž stačí, že v obou jsou ustanovení, že prorogaci lze získati příslušnost soudu jinak nepřislusného. Stačí tedy, že důvod prorogace oba právní řády uznávají, čímž podmínce § 80 čís. 1 ex. ř. bylo učiněno zadost, a netřeba zkoumati, zda snad úřední soud v Lipsku, hledíc k požadavku § 104 j. n., že listina o prorogaci musí býti k žalobě přiložena, příslušným nebyl, kdyby svou příslušnost zkoumal a shledal, že prorogace písemnou listinou k žalobě připojenou doložena nebyla. Vzhledem k tomu není kusostí řízení, že se procesní soud nezabýval otázkou, zda listina o prorogaci byla k žalobě připojena, čili nic, a neodůvodněnému odvolání nebylo vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Na základě cizozemského (říšskoněmeckého) exekučního titulu může býti exekuce povolena, vyplývá-li z exekučního návrhu a z příloh k němu připojených, že věc mohla býti zahájena v cizím státě podle ustanovení platných v tuzemsku o příslušnosti (čís. 11.908 sb. n. s.). K odůvodnění příslušnosti nalézacího soudu připojila k exekučnímu návrhu vymáhající věřitelka objednávací list ze dne 27. srpna 1929, podle něhož se povinná strana podrobila příslušnému soudu vymáhající strany v Lipsku. V odporu proti povolení exekuce uvedla sice povinná strana, že žaloba opírala příslušnost soudu o to, že příslušnost ta byla smluvna, odporovala však povolení exekuce z toho důvodu, že podle zákonů tuzemských musí taková dohoda býti prokázána listinou již v žalobě, což se nestalo. Pravost listiny nepopřela a nečinila ani námítky v tom směru, že listina nehověla požadavku § 104 j. n. V dalším řízení, jmenovitě v odvolání uplatňovala, že nestačí k povolení exekuce, byla-li listina o prorogaci připojena teprve k exekuční žádosti. Jaké důsledky má skutečnost, že listina o prorogaci nebyla hned k žalobě při-

pojena, vyloženo bylo již v rozh. čís. 3456, 4828 a 7428 sb. n. s. Podle těchto rozhodnutí nebyla by se dovolatelka mohla s úspěchem brániti ani proti rozhodnutí tuzemského soudu o příslušnosti prostým poukazem k tomu, že listina nebyla k žalobě připojena, když námítku nepřislusnosti nevznesla a když nadto připouští, že tu listina taková skutečně byla, takže se jí v otázce příslušnosti s hlediska § 104 j. n. nestala materiálně křivda.

Libo

Čís. 13350.

Dlužník, uplatňující, že bylo přikázáno něco, co není kryto exekučním titulem, není z práva k rekursu vyloučen, i když odpor nepodal.

(Rozh. ze dne 8. března 1934, R I 99/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, nepřikázal soud první stolice pohledávku Úrazové pojišťovny dělnické v přednostním pořadí. Rekursní soud pohledávku tu v přednostním pořadí přikázal.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu dlužníka a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Dovolací soud zkoumal v první řadě otázku přípustnosti dovolacího rekursu a dospěl k názoru, že dlužník jest v projednávaném případě k podání dovolacího rekursu oprávněn. Dlužníku přísluší podle § 234 ex. ř. právo rekursu proti rozvrhovému usnesení jen v mezích mu příslušejícího práva odporu, totiž podle § 213 ex. ř. jen, pokud přihlášené pohledávky nejsou doloženy exekučním titulem. V projednávaném případě byly přihlášené pohledávky Úrazové pojišťovny dělnické exekučním titulem při rozvrhovém roku sice doloženy výměry Úrazové pojišťovny, poněvadž však dlužník uplatňuje v dovolacím rekursu, že pohledávky byly přikázány za celé příspěvkové období 1928/II neprávem, čímž vlastně uplatňuje, že bylo přikázáno, co není kryto exekučním titulem, není z práva k rekursu vyloučen, i když odpor nepodal.

Čís. 13351.

Změna žaloby určovací v žalobu o plnění beze změny právního důvodu jest rozšířením žaloby nikoliv jen změnou žádaného předmětu podle § 235, čtvrtý odstavec, c. ř. s., a přichází tu proto v úvahu předpis prvního odstavce § 235 c. ř. s.

Zda projednání původní žaloby příslušelo samosoudci, kdežto změněné žaloby senátu, jest otázkou obsazení soudu, nerozhodnou pro přípustnost změny žaloby.

(Rozh. ze dne 8. března 1934, R I 148/34.)

Žalobkyně tvrdila, že jí žalovaná pojišťovna odepřela odškodnění odvolavši se na §§ 18 a 20 pojišť. podmínek, a podala proto určovací žalobu, že žalovaná jest co do důvodu povinna dáti jí náhradu škody ohněm způsobené. Při ústním líčení dne 17. srpna 1933 změnila žalobu na žalobu o zaplacení 24.872 Kč a opírala tuto novou žádost o to, že žalobkyně dala určití výši odškodnění, které jí podle pojišťovací smlouvy ze dne 10. dubna 1929 a podle všeobecných pojišťovacích podmínek náleží, stavitelem Josefem F-em, a že taktó vypočítaný nárok na odškodnění činí 24.872 Kč. Žalovaná se ohradila proti této změně žaloby. Soud první stolice změnu žaloby nepřipustil. **Důvody:** Soud má za to, že změna žaloby jest změnou žalobního základu, poněvadž původní konečný závěr ze skutečností v žalobě uvedených vedl k dovolání se rozhodčího soudu o výši škody, a soud je toho přesvědčení, že ze změny žaloby bylo lze očekávati značné stížení a průtah jednání. Neboť podle původní žaloby má soud podle důvodu rozhodnouti o povinnosti k náhradě škody, kdežto podle změněné žaloby má soud mimo to určití výši škody, což by vyžadovalo obsáhlé provedení důkazů. Rekursní soud změnu žaloby připustil. **Důvody:** V obou případech i v původní i ve změněné prosbě žalobní jest základem pojišťovací smlouva a z ní plynoucí práva a závazky obou stran, tato jest právním důvodem a nejde proto o změnu žaloby, an se žádá bez změny právního důvodu místo původního předmětu předmět jiný (§ 235 odstavec čtvrtý c. ř. s.). Výrok rozhodčího soudu o výši, o kterém mluví žalobkyně v žalobě, není žalobním důvodem, a stává se změnou žalobního žádání bezpředmětným, ana se žalovaná strana sama rozhodčího řízení nedovolávala, nýbrž odpírá plnění z důvodu jiného, t. j. z důvodu §§ 18 a 20 pojišťovacích podmínek. Také zásada procesní hospodárnosti vyžaduje, by o téže věci nebylo dvakráte rozhodováno. Žalobkyně mohla žalovati ihned o plnění, když však změnila určovací žalobu na žalobu o plnění dříve než řízení bylo skončeno, bylo změnu tuto připustiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Změna žaloby určovací v žalobu o plnění beze změny právního důvodu jest sice rozšířením žaloby a nikoliv jen změnou v žádaném předmětu podle § 235 odstavec čtvrtý c. ř. s., jak rekursní soud míní (Klein Vorlesungen str. 196, 197), ana se změnou tou nevzdala žalující strana původního nároku na zjištění právního poměru, jenž řešen musí býti v obou případech, jen že ve sporu o plnění nikoli ve výroku, nýbrž v důvodech. Že se rozšíření žaloby, ač není v pravém slova smyslu změnou žaloby, přes to pokládá za změnu žaloby, vyslovuje jasně odstavec § 235 c. ř. s.

Než dovolacímu rekursu nelze přes to vyhověti. Nedůvodnou jest předně výtku, že rozšířením žaloby na žalobu o plnění byla prý změněna příslušnost soudní, což by bránilo podle § 235 první odstavec c. ř. s. i rozšíření žaloby. Neboť příslušným zůstává dovolaný sborový soud první stolice v obou případech, an předmět zjišťovacího nároku oceněn byl na 20.000 Kč a žalobou o plnění se žádá 24.872 Kč 70 h

(§§ 49 první odstavec a 50 první odstavec j. n.). Zda projednání původní žaloby příslušelo samosoudci, kdežto změněné žaloby senátu, jest otázkou obsazení soudu (§ 7 a j. n.) a jest řečená výtku bezpodstatná pro otázku přípustnosti změny žaloby, nehledíc ani k tomu, že by nebyla vzhledem k § 7 a) odstavec druhý j. n. vůbec důvodná. Avšak rozšířením žaloby nejde ani o značné stížení ani o průtah (§ 235 třetí odstavec c. ř. s.). Neboť nelze se zabývati věcně výtkou, že původní žaloba o zjištění jest k zamítnutí pro nedostatek právního zájmu na zjištění (§ 228 c. ř. s.), ano by se tím předbíhalo rozhodnutí ve věci samé. A jinak nelze vzhledem k počátečnímu údobí řízení, v němž bylo konáno jediné ústní jednání obmezené jen na změnu žaloby a na rozhodnutí o ní, seznati, že by dokazováním výše zažalovaného nároku došlo k značenému ztížení anebo k průtahu, neboť žalobkyně vede o výši tytéž důkazy, jež nabídla hned v zjišťovací žalobě, mimo důkaz znalci, kterýžto důkaz vedla žalovaná strana v žalobní odpovědi, byť o jiných okolnostech, a nabídla i důkaz místním ohledáním. Zbývá jen nově nabídnutý důkaz svědkyni Marií K-ovou, jejíž výslech nemůže zřejmě způsobiti vůbec průtah ani ztížení, ano jí lze vyslechnouti současně při provádění důkazů jiných.

Čís. 13352.

Odpůrcí nárok.

Odpůrcí žalobou věřitele lze vytvořiti příznivější situaci pro něho a přivoditi naději na zvýšení možnosti uspokojení jen, jde-li jen o osobní dluh, pro nějž vůbec nelze neb jen obtížně lze nabytí exekučního titulu proti tomu, kdo nabytí jmění odporovatelným jednáním dlužníka.

Jde-li o hypotekární pohledávku odporujícího věřitele, jenž převodem zavazene nemovitosti neutrpěl újmy, není věřitel oprávněn k odpůrcí žalobě, nýbrž může si vymoci hypotekární žalobou exekuční titul proti nabyvatelí zavazene nemovitosti.

(Rozh. ze dne 8. března 1934, Rv I 1656/32.)

Na čtvrtině velkostatku J. vázlo pro žalobkyni zástavní právo pro pohledávku 500.000 Kč. Trhovou smlouvou ze dne 15. června 1926 prodal dlužník František M. onu čtvrtinu velkostatku Marii M-ové, své matce. Usnesením ze dne 21. června 1927 byla žalobkyni povolena k vydobytí pohledávky 500.000 Kč exekuce vnučenou dražbou čtvrtiny velkostatku. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na Marii M-ové, by smlouva trhová ze dne 15. června 1926, kterou František M. žalované Marii M-ové postoupil svou čtvrtinu velkostatku J. a podle které bylo vloženo žalované vlastnické právo, i s tímto vkladem vlastnického práva proti hypotekární pohledávce žalobkyně na této čtvrtině ve výši 500.000 Kč s přísl. zástavním právem zajištěné, pro niž byla podle likvidačního protokolu ze dne 29. dubna 1926, usnesením krajského soudu ze dne 21. června 1927 povolena vnučená dražba čtvrtiny velkostatku, jakož i proti této povolené vnučené dražbě byla prohlášena za bezúčinnou; by žalovaná Marie M-ová byla uznána po-

vinnou trpěti výkon pro tuto hypotekární pohledávku žalobkyně ve výši 500.000 Kč s přísl. povolené usnesením ze dne 21. června 1927 vnučené dražby jedné čtvrtiny velkostatku J., jí knihovně připsané, jakož i knihovní poznámku zahájení dražebního řízení. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Předpokladem pro oprávnění věřitele k odporování právnímu jednání jest podle § 8 odp. ř. čís. 337/14 ř. z. nejen vykonatelnost pohledávky a nemožnost, dojíti plného uspokojení exekucí na jmění dlužníkovu, nýbrž i, by věřitel byl odporovatelným jednáním podle § 2 čís. 3 odp. ř. ve svých právech zkrácen; zkrácení jest rozuměti tak, že odporování jest způsobilé přivoditi buď úplné nebo částečné uspokojení věřitele, nebo je aspoň ulehčiti, neb uspíšiti. Stačí, když bezúčinnost právního jednání zvýší možnost sáhnouti k cíli vedení exekuce na takové majetkové části, které odporovatelným jednáním z majetku dlužníkovu již vyšly, a když přivodí pro odporujícího věřitele příznivější situaci než byla před odporováním. Vyloučen byl by tedy odpůrčí nárok jen tehdy, kdyby nebylo naděje na zvýšení možnosti věřitelova uspokojení. Tak vysloveno v rozhodnutích čís. 5185, 8280 a 10.691 sb. n. s., na něž se poukazuje. Tohoto předpokladu zkrácení věřitelky v souzeném případě není, ano odporováním věřitele lze vytvořiti příznivější situaci pro něho a přivoditi naději na zvýšení možnosti k uspokojení jen tehdy, když jde jen o osobní dluh, pro nějž vůbec nelze neb obtížně lze nabýti exekučního titulu proti tomu, kdo odporovatelným jednáním dlužníkovu jmění nabyt. Toho však v souzeném případě není, ano jde o hypotekární pohledávku odporující věřitelky, která převodem $\frac{1}{4}$ velkostatku na žalovanou podle vlastního přednesu žalobkyně neutrpěla újmy ani na pořadí ani na jistotě ani na naději na stejné uspokojení jak před odporováním tak i po něm. Odporovatelným jednáním nenastala tu žádná jiná změna, leč ta, že žalobkyně by musila hypotekární žalobou si vymoci exekuční titul proti žalované. Touto hypotekární žalobou by nebylo však stíženo vymáhání hypotekární pohledávky žalobkyně o nic více, než odpůrčí žalobou proti ní podanou, ano není předpokladů pro to, že by pravoplatné ukončení sporu o hypotekární žalobě vyžadovalo více času, než pravoplatné ukončení odpůrčího sporu. Naopak lze míti spíše za to, že onen spor by vedl k rychlejšímu ukončení a k rychlejší možnosti vésti exekuci na zavazenu ideální část nemovitosti, an původní hypotekární dlužník nepopřel ani výši ani dospělost hypotekární pohledávky, a lze v tom spatřovati bezpečnou oporu pro předpoklad, že dokazování dospělosti a výše hypotekární pohledávky ve sporu proti žalované by nevyžadovalo ani mnoho námahy ani mnoho času. Není proto žalobkyně oprávněna k podání odpůrčí žaloby.

Čís. 13353.

Při povolení odkladu exekuce nelze přihlížeti k morální škodě navrhovatelově, nýbrž jen ke škodě majetkové.

(Rozh. ze dne 8. března 1934, R II 83/34.)

Soud první stolice povolil odklad exekuce proti advokátu. Rekursní soud zamítl návrh na povolení odkladu exekuce. D ů v o d y: Odklad exekuce lze povolití jen, bylo-li by pokračování v exekuci spojeno pro toho, kdo odklad navrhuje, s nenahraditelnou neb těžce nahraditelnou újmou majetkovou (§ 44 prvý odstavec ex. ř.). Žalobce tvrdil, že by mu bylo ztíženo budoucí vyúčtování s jeho společníkem Dr. A-em (»likvidování případných budoucích pohledávek«) a že by provedená exekuce těžce ho kompromitovala u jeho mandantů. Toto nebezpečí nelze po doručení usnesení exekuci a příkázání povolujících odstraniti odložením exekuce. Z toho však, že ztíženo bude vyúčtování s Dr. A-em, vůbec nehrozí rekurentu přímá majetková újma. Že by však žalování nebyli s to neb ochotni vrátiti vybrané částky, kdyby podle výsledku sporu k tomu byli zavázáni, ani žalobce netvrdí, ačkoliv by to vlastně byla jediná hmotná škoda, která by mu z nepovolení odkladu mohla hroziti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel se snaží vyvrátiti jen názor napadeného usnesení o otázce, zda bez povolení odkladu mohlo by provedení exekuce ho těžce kompromitovati u jeho mandantů a tím mu způsobiti ztrátu jeho klientů (poddlužníků) a majetkovou újmu, avšak marně. Jest souhlasiti s odůvodněním napadeného usnesení, že toto nebezpečí nelze již po doručení usnesení, třeba jen exekuci povolujících, odstraniti odkladem. Je pouhou ničím nedoloženou domněnkou stěžovatelovou, že by klienti navrhovatelovi, kdyby je důsledkem příkázání pohledávek žalovali vymáhající věřitelé o zaplacení zabavených pohledávek, nepředali mu další zastupování, po případě odňali odevzdaná již zastupování a nelze k ní přihlížeti, nehledíc ani k tomu, že by příslušné žaloby nebyly podle § 308 ex. ř. podány od vymáhajících věřitelů jménem jeho, nýbrž jménem povinného. Jakým způsobem a v jakém úmyslu věřitelé postupují, vymáhajíce své pohledávky proti povinnému, je pro otázku povolení odkladu ve prospěch třetí osoby (§ 37 ex. ř.) vedlejší. Totéž platí o tom, zda jejich vymáhaná pohledávka jest jinak dostatečně zajištěna. Předpokladem pro povolení odkladu je podle § 44 prvý odstavec ex. ř. nebezpečí nenahraditelné nebo těžce napravitelné újmy majetkové pro navrhovatele, kdežto nebezpečí pro uspokojení vymáhajícího věřitele je jen podle druhého odstavce předpokladem pro uložení jistoty. K morální škodě navrhovatelově zákon vůbec nepřihlíží, nýbrž jen ke škodě majetkové.

Čís. 13354.

Pokud závěr nižších soudů o tom, co bylo úmyslem stran, odporuje rozumovému postupu myšlenkovému a jeho odvození ze zjištěných skutečností se přiči pravidlům důslednosti, jde o mylný závěr právní, jež

lze napadati jen dovolacím důvodem podle § 503 čís. 4 c. ř. s. pro nedůslednost.

Zajišťovací převod věci do vlastnictví jest platným titulem k nabytí tohoto vlastnictví účelového, nikoliv vlastnictví podle § 362 obč. zák.

(Rozh. ze dne 8. března 1934, Rv II 641/32.)

Žalobě, již domáhal se žalobce na žalovaném, by bylo uznáno právem, že auto, v žalobě blíže popsané, jest vlastnictvím žalobcovým, a by žalovaný byl uznán povinným vydati auto žalobci, procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud nezměnil nic na skutkovém zjištění prvního soudu, že strany spolu umluvily, že po zaplacení kupní ceny závodům Š. bude žalobce jediným majitelem auta do doby, až žalovaný uspokojí žalobcovy nároky plynoucí z toho, že žalobce zaplatil závodům Š. závdavek 18.000 Kč a za zbytek kupní ceny převzal směnečné rukojemství a že auto bylo přenecháno žalovanému, by z výtěžku provozu automobilem mohl zbytek kupní ceny zaplatiti. Došly-li nižší soudy na základě těchto skutkových okolností shodně k úsudku, že úmyslem stran bylo, přenechatí žalobci vlastnictví k autu k zajištění již tu jsoucích a budoucích jeho pohledávek za žalovaným, učinily skutkový závěr potud, že ze zjištěných skutečností usuzovaly na skutečnost jinou. Pokud by tento závěr odporoval rozumovému myšlenkovému postupu a jeho odvození ze zjištěných skutečností by se přičilo pravidlům důslednosti, šlo by o mylný závěr právní, tedy celkem o závěr smíšený, jež by byl mohl odvolací soud změnit i bez opakování důkazů, aniž by se dopustil vady zmíněné v § 503 čís. 2 c. ř. s. a závěr jako takový nelze dovolacím důvodem rozporu se spisy podle § 503 čís. 3 c. ř. s. vůbec napadati, poněvadž se nedá srovnávat s obsahem spisů a lze ho tudíž napadnouti jen dovolacím důvodem § 503 čís. 4 c. ř. s. pro nedůslednost. Než dovolatel tak činí i s tohoto hlediska nedůvodně, neboť ze shora uvedených skutečností plyne zřejmě, že stranám nešlo o to, by žalobce nabyl trvalého, bezpodmínečného a nijak ani časově neobmezeného vlastnictví ve smyslu § 362 obč. zák., nýbrž že šlo o vlastnictví hospodářsky účelové, které mělo samo sebou zaniknouti, jakmile účele, t. j. uspokojení nároků žalobcových, bude dosaženo. Zajišťovací převod věci do vlastnictví jest ovšem platným titulem k nabytí vlastnictví (rozh. čís. 2461 a 3692 sb. n. s.), avšak jen onoho účelového, nikoli vlastnictví definovaného § 362 obč. zák. jako »oprávnění libovolně nakládati podstatou a užitky věci a každého jiného z toho vyloučiti«. To dovolatel sám připouští, ale nedomáhá se tohoto účelového vlastnictví, nýbrž vlastnictví v § 362 obč. zák. definovaného, an vypustil z původního žalobního žádání nárok na zjištění práva vylučovacího s výslovným prohlášením, že nehodlal měnit právní důvod žaloby, poněvadž prý opírá nárok jako

dříve o své vlastnictví, a při tom setrvává i v dovolání tvrdě, že se měl podle úmluvy státi po zaplacení kupní ceny závodům Š. výhradním trvalým vlastníkem auta a že pro převlastnění k zajištění není prý skutkového podkladu.

Čís. 13355.

Předpis § 1409 obč. zák. má na mysli dluhy související vůbec s převzatým jménem nebo podnikem, které tu byly v době převzetí jmění nebo podniku, bez ohledu na to, co bylo o nich ujednáno mezi smluvníky.

Byla-li zcizená nemovitost je d i n ý m majetkem prodávatelovým, jest i neknihovní pohledávku ze zastupování prodávatele ve sporu nesouvisejícím s nemovitostí, považovati za dluh, jenž souvisí se zcizeným jménem.

(Rozh. ze dne 9. března 1934, Rv I 551/32.)

Žalobce zastupoval roku 1928 a 1929 Marii T-ovou, která tehdy byla spoluvlastnicí domu čp. 267 v Ch., v jejím sporu s manželem Josefem T-em o placení výživného. Žalovaný, který jest synem Marie T-ové, koupil od ní její polovici domu čp. 267 v Ch. trhovou smlouvou ze dne 8. května 1929 asi za 40.000 Kč a vyplatil jí kupní cenu po srážkách menších knihoovních dluhů. Tato smlouva byla vtělena a žalovaný nabyt spoluvlastnictví tohoto domu. Žalovaný nezaplatil žalobci nic na jeho účet proti Marii T-ové. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce zaplacení pohledávky ze zastupování Marie T-ové na Františku T-ovi podle § 1409 obč. zák. a § 187, III, dílčí novely, neboť jest vlastním synem Marie T-ové, převzal od ní polovinu domu, která byla celým jejím majetkem, z něhož žalobce mohl zaplacení své pohledávky očekávat, a okolnost, že Marie T-ová je žalobci dlužna, byla žalovanému známa, pokud se týče musil o ní věděti, t. j. při náležité opatrnosti o ní mohl věděti, kdyby se byl o to staral, jak k tomu podle § 1297 obč. zák. byl povinen. **Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody:** Podle § 187 III. dílčí novely, převezme-li blízký příbuzný zcizitelův jmění nebo podnik, odpovídá bez újmy dalšího ručení zcizitelova věřitelům za dluhy náležející ke jmění nebo podniku. Podle žaloby zůstala Marie T-ová žalobci dlužna za zastupování ve sporu o výživné 3.424 Kč 70 h a žalovaný koupil od Marie T-ové polovici domu čp. 267 v Ch. trhovou smlouvou ze dne 8. května 1929. Dlužná částka nenáleží ke jmění převzatému žalovaným, není se jménem tím v žádné souvislosti, nýbrž jest dluhem Marie T-ové samé, za který žalovaný neodpovídá. Není tu podmínek § 187 III. dílčí novely, na něž žalobce se odvolával. **Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody:** Odvolatel uvádí, že jménem osoby rozumí se souhrn jejich práv a závazků, souhrn aktiv a pasiv, a že, mluví-li zákon v § 1409 obč. zák. o dlužích, které náležejí ke zcizitelovu jmění, sluší tím rozuměti všechny jeho dluhy vůbec, tedy nejen dluhy, mající věcný vztah ke zcizeným aktivům, nýbrž i dluhy ryze osobní. S tímto názorem nelze souhlasiti. I v § 1409 obč. zák., i v § 187 třetí dílčí novely mluví se jen o dlužích, náležejících ke jmění nebo podniku. Nejsou tím tudíž míněny všechny zcizitelovy dluhy,

nýbrž jen ty dluhy, které k převzatému jmění nebo podniku mají určitý vztah, neboť jinak by v zákoně bylo mluveno jen o dlužích a neměl by významu dodatek »náležející ke jmění nebo podniku«. Vždyť dluhy by se rozuměly i tyto dluhy, i dluhy nemající ke zcizenému podniku nebo jmění žádný vztah, na příklad dluhy osobní. Rozlišuje-li § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely jmění a podnik, nelze z toho dovozovati, že jměním určité osoby jest míněn souhrn práv a závazků, jak uvádí odvolatel. Jměním lze v tomto případě rozuměti i jednotlivou věc nebo souhrn určitých věcí. Z těchto důvodů není správný názor odvolatelův, že nabyvatel ručí za všechny zcizitelovy dluhy, i když tento zcizil třeba jen jednotlivou věc, která tvoří hlavní kus jeho jmění. V souzeném sporu jedná se na jedné straně o prodanou polovinu domu žalovanému jeho matkou, na druhé straně o pohledávku žalobcovu proti matce žalovaného vzniklou právním zastupováním jeho matky v jejím sporu proti manželce o výživné. Mezi pohledávkou žalobcovou a jměním zcizeným žalovanému není zajisté žádný vztah ani v širším slova smyslu, neboť pohledávka ta nevznikla z důvodu vlastnictví nebo držení poloviny domu matkou žalovaného. Jedná se o čistě osobní dluh matky žalovaného. Z těchto důvodů žalovaný jako přejímatel poloviny domu své matky za její osobní dluh neručí a prvý soud posoudil proto správně věc po stránce právní. Námitka z tohoto důvodu vznesená není tudíž odůvodněna. Správný je názor odpůrce odvolatelova, že při správnosti názoru odvolatelova odpadla by nutnost ustanovení odpůrčího řádu. Neboť proč by bylo třeba dovolávat se ustanovení odpůrčího řádu, který právo odpůrčí podmiňuje časovým omezením, když podle § 1409 obč. zák. bylo by možno docíliti stejného výsledku žalobou o plnění bez časového omezení. Žalobce opírá svůj nárok o ustanovení § 1409 obč. zák. a § 187 třetí dílčí novely a proto není potřeba se zabývat, zda jsou splněny podmínky odpůrčího řádu.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu s příkazem, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Nižší soudy odepřely oprávnění žalobnímu nároku, který žalobce opřel o ustanovení § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely z důvodu, že prý mezi žalobcovou pohledávkou z právního zastupování matky žalovaného v jejím sporu s manželkou o výživné a jměním jí zcizeným žalovanému není vztahu, ježto pohledávka nevznikla z důvodu vlastnictví nebo držení zcizené poloviny domu. Zamítl tudíž i odvolací soud žalobu jen z důvodu, že nejde o dluh patřící ke zcizenému jmění, jak předpokládá ustanovení § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely, aniž se jinak zabýval otázkou, zda jsou splněny ostatní předpoklady tohoto ustanovení zákona. Odvolací soud neposoudil věc správně s hlediska právního. Ustanovení § 1409 obč. zák. a § 187 III. dílčí novely má na mysli dluhy související vůbec s převzatým jměním nebo podnikem, které ty byly v době převzetí jmění nebo podniku, bez ohledu na to, co bylo o nich ujednáno mezi smluvníky. V souzeném případě řešily nižší soudy otázku tu potud nesprávně, že vycházely jen ze stanoviska, že byla zcizena matkou žalovaného, pravou dlužnicí žalobcovou, její polovice

domu, a opomenuly přihlížeti též k tomu, co přednesl žalobce již v žalobě, že totiž tato polovice domu byla celým majetkem matky žalovaného, z něhož mohl očekávati zaplacení své pohledávky, při čemž poukazoval k odůvodnění tohoto tvrzení i k tomu, že matka žalovaného v řízení exekučním odpřisáhla, že nemá žádného majetku. Toto opomenutí mělo však v zápětí nesprávné řešení sporné otázky, ježto nelze pochybovati o tom, že je-li správným tvrzením žalobcovu, že zcizená polovice domu byla celým majetkem prodavatelčiným, jest i pohledávku žalobcovu pokládati za dluh, který po rozumu zákona souvisí se zcizeným jměním, s polovicí domu, neboť tato tvořila za toho předpokladu jediný základ pro osobní úvěr prodavatelčin. Leč otázkou, zda jest tvrzení žalobcovu po té stránce správným, se nižší soudy — jak vytýká také dovolání — nezabývaly, nepostupovaly ani podle § 182 c. ř. s., aby slyšely také žalovaného o tom a neprovedly také důkazy nabídnuté v tom směru žalobcem. Řízení je tudíž v tom směru neúplným. Tím byla odňata i dovolacímu soudu možnost rozřešiti správně otázku, zda sporný dluh souvisí se zcizeným jměním. Důsledkem toho bylo (§ 510 c. ř. s.) zrušiti rozsudky obou nižších soudů a bylo věc, ježto uvedená vada se týkala i rozsudku prvního soudu, vrátiti prvnímu soudu, aby o ní znovu jednal a o ní rozhodl. Tomuto soudu bude ovšem náležeti, pakli se ukáže uvedené tvrzení žalobcovu správným, aby se zabýval dále otázkou, zda jsou splněny i ostatní náležitosti § 187-III dílčí novely.

Čís. 13356.

Tím, že nižší soudy rozhodly věcně o mezitímním určovacím návrhu, uznaly i jeho formální přípustnost, a dovolací soud se již nemůže s touto otázkou zabývat.

Nález rozhodčí komise, vydaný podle § 3 g) zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 330 sb. z. a n., v mezích její pravomoci, nelze vůbec věcně zvrátiti, ani mezitímním určovacím návrhem podle §§ 236, 259 c. ř. s.

Strana, dotčená rozhodnutím správního úřadu v soukromoprávních nárocích, může se domáhati nápravy ve výroku o těchto nárocích u řádného soudu jen žalobou (zákon ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n.), nikoliv námitkami proti odpůrcově žalobě.

(Rozh. ze dne 9. března 1934, Rv I 703/32.)

Žalobce domáhal se na žalované firmě U. zaplacení mzdy, opíraje se o nález rozhodčí komise závodních výborů, jimž bylo vysloveno, že žalovaná firma U., propustivši žalobce ze zaměstnání, porušila zákon a že se toto propuštění z práce uznává bezúčinným. Za ústního přelíčení učinila žalovaná firma mezitímní určovací návrh, by bylo uznáno právem, že služební poměr žalobce k žalované a jeho nárok na výplatu mzdy proti ní zanikl propuštěním žalobce podle § 82 písm. h) živn. řádu, kteréž jest pravoplatné a k němuž nebylo potřebí ani svolení rozhodčí komise ani oznámení závodnímu výboru. Procesní soud prvě stoličce mezitímním rozsudkem vyhověl mezitímnímu určovacímu návrhu žalované, o dovolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud změnil napadený rozsudek i mezitímní rozsudek prvního soudu a mezitímní určovací návrh žalované firmy zamítl.

D ů v o d y:

Dovolání, opřené jen o dovolací důvod podle § 503 čis. 4 cřs. jest oprávněné, pokud napadenému rozsudku vytýká, že v něm neměl býti po věcné stránce přezkoumáván výrok rozhodčí komise podle § 3 g) zákona ze dne 12. srpna 1921, čis. 330 sb. z. a n., a že nemělo býti věcně vyhověno mezitímnímu určovacímu návrhu žalované firmy. Žalobce se domáhá v souzeném sporu na žalované zaplacení mzdy, opíraje se o náleze rozhodčí komise závodních výborů ze dne 5. května 1926, jímž bylo vysloveno, že žalovaná firma, propustivši žalobce ze zaměstnání, porušila zákon a že se toto propuštění z práce uznává bezúčinným. Žalovaná firma učinila za ústního přelíčení podle §§ 259, 236 cřs. mezitímní návrh na určení, že služební poměr žalobce k žalované firmě a jeho nárok na výplatu mzdy zanikl jeho propuštěním, vykonaným žalovanou dne 26. dubna 1926 podle § 82 h) živn. ř., které jest pravoplatné a k němuž nebylo třeba ani svolení rozhodčí komise, ani oznámení závodnímu výboru. Především jest uvést, že o formální přípustnosti tohoto mezitímního určovacího návrhu bylo oběma nižšími soudy souhlasně rozhodnuto, a to kladně, neboť oba nižší soudy již tím, že o něm rozhodly věcně, uznaly zároveň jeho formální přípustnost (srv. rozh. čis. 10.393 sb. n. s.). Nejvyšší soud nemůže tudíž tuto otázku přezkoumávati (§ 528 cřs.) a nemůže proto přihlížeti ani k dovolatelově výtce, že určovací návrh nebyl přípustný proto, že jeho právní význam nepřesahuje rámec základního sporu. Proto dovolacímu soudu nezbyvá, než aby se obíral jen otázkou věcné důvodnosti určovacího návrhu, jež nižší soudy vyhověly. Dovolací soud nepovažuje mezitímní určovací návrh za věcně opodstatněný, a to z těchto úvah: Žalovaná firma se snaží určovacím návrhem zvrátiti v podstatě náleze rozhodčí komise, o něžž se opírá žaloba; chce jím dosíci toho, by soud rozhodl opačně, než rozhodčí komise. Avšak soudu nenáleží, by přezkoumával náleze rozhodčí komise závodních výborů po stránce věcné oprávněnosti, nýbrž jen po stránce formální správnosti, zejména zda byl náleze vydán úřadem k tomu podle zákona příslušným a zda lze z něho dovozovati právo, jehož se ten, kdo se jím dokládá, domáhá proti odpůrci (srv. rozh. 10.069 sb. n. s.). V souzené věci není sporu o tom, že žalobce byl u žalované zaměstnán jako dělník přes 25 let, že v továrně žalované firmy byl zřízen závodní výbor, jehož byl žalobce členem, že žalovaná propustila žalobce dne 26. dubna 1926 ze služeb, neoznámivši toto propuštění závodnímu výboru, a že závodní výbor podal proto stížnost k rozhodčí komisi, která vydala náleze ze dne 5. května 1926, že se žalobcovu propuštění uznává bezúčinným. Pro rozhodnutí o dovolání postačí obírat se nálezem rozhodčí komise jen po té stránce, pokud jest založen na ustanovení § 3 g) zák. čis. 330/1921 sb. z. a n. a lze ponechat stranou, že se mimo to zabývá též ustanovením § 22 odst. (2) téhož zákona, neboť, dojde-li se k právnímu závěru dále vyloženému, že totiž bylo rozhodčí komisí s konečnou platností rozhodnuto, že žalob-

covo propuštění jest bezúčinné již na základě předpisu § 3 g) zák., nezáleží na tom, zdali propuštěním žalobcovým byl porušen i předpis § 22 odst. (2) citovaného zákona. Odvolací soud správně uvedl, že nemůže přihlížeti k rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. října 1926 č. j. R I 727/26 (čis. 6379 sb. n. s.), protože v něm byla řešena jen otázka nepřipustnosti pořadu práva a protože nálezem nejvyššího správního soudu ze dne 22. února 1928 čis. 1059 bylo způsobem pro soudy závazným (§ 4 zákona ze dne 15. října 1925 čis. 217 sb. z. a n.) rozhodnuto, že výrok rozhodčí komise, pokud v něm jde o rozhodnutí podle § 3 g) zákona čis. 330/1921 sb. z. a n., jest rozhodnutím správního úřadu o nárocích soukromoprávních, v mezích kompetence tohoto správního úřadu, a že tedy ve sporu C III 389/26, zahájeném o žalobě firmy U., šlo o věc patřící do příslušnosti řádných soudů. I odvolací soud vychází tudíž z právního názoru, vysloveného v nálezu nejvyššího správního soudu, že rozhodčí komise byla v tomto případě podle zákona příslušna rozhodovati o tom, zda propuštění žalobcovu ze služeb žalované jest bezúčinné. Byl-li však tento výrok rozhodčí komise vydán v mezích její zákonné pravomoci, nemohou její řádné soudy po stránce věcné správnosti vůbec přezkoumávati. Již v rozhodnutí čis. 6873 sb. n. s. bylo podrobně vyloženo, že rozhodčí komise, zřízená podle zákona ze dne 12. srpna 1921 čis. 330 sb. z. a n., pokud rozhoduje podle § 3 g) o soukromoprávních nárocích tam uvedených činí tak s konečnou platností a že tímto ustanovením chtěl zákon vyloučiti všeliký právní prostředek soudní. Z toho plyne, že náleze rozhodčí komise, vydaný podle § 3 g) zák. čis. 330/1921 sb. z. a n. v mezích její pravomoci, nelze vůbec věcně zvrátiti, a to ani mezitímním určovacím návrhem podle §§ 259, 236 cřs., neboť o právním poměru, jehož určení se žalovaná firma tímto návrhem v souzené věci domáhá, bylo již rozhodnuto s konečnou platností výrokem povolané k tomu rozhodčí komise. Nižší soudy byly tudíž tímto výrokem rozhodčí komise vázány a neprávem věcně vyhověly určovacímu návrhu žalované firmy. Dovolací důvod podle § 503 čis. 4 c. ř. s. jest opodstatněn, pročž bylo dovolání žalobcovu vyhověti a napadený rozsudek i mezitímní rozsudek prvního soudu změnit tak, že se mezitímní určovací návrh žalované firmy zamítá jako věcně neodůvodněný. Bude nyní na soudu první stolice, by o žalobě dále jednal a rozhodl. Pro úplnost se dodává, že nelze schváliti názor odvolacího soudu, že strana dotčená rozhodnutím správního úřadu v nárocích soukromoprávních se může domáhati nápravy ve výroku o těchto nárocích u řádného soudu nejen žalobou, nýbrž i námitkami proti žalobě odpůrcově, neboť v § 1 odst. (2) a (3) zákona ze dne 15. října 1925 čis. 217 sb. z. a n. jest výslovně předepsáno, že této nápravy jest se domáhati žalobou, a to v případě uvedeném v odst. 2 zápornou žalobou určovací a v případě uvedeném v odst. 3 žalobou o určení neb o plnění. K podání těchto žalob jsou dále v § 2 stanoveny propadné lhůty, k jejichž zachování jest hleděti z úřadu (viz rozhodnutí čis. 11.897, 12.225 sb. n. s.), takže na tom nezáleží, zdali včasné podání takové žaloby bylo odpůrcem popřeno, čili nic.

Čís. 13357.

Bývalý manžel nemůže se domáhati náhrady majetkové škody na tom, kdo, dopustiv se cizoložství s bývalou manželkou žalobcovou, rozvrátil manželství, takže bylo nakonec rozloučeno.

(Rozh. ze dne 9. března 1934, Rv I 1377/32.)

Žalobce domáhal se náhrady majetkové škody, kterou prý mu způsobil žalovaný tím, že, dopustiv se cizoložství s bývalou manželkou žalobcovou, rozvrátil jeho manželství, jež bylo nakonec rozloučeno. Žádal náhradu výloh, jež měl s nájmem a zařízením manželského bytu, dále náklady pro detektivní kancelář a útraty ve sporech manželských a ve sporu o dítě. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právní následky cizoložství jsou stanoveny jednak v trestním právu v § 502 tr. zák. v hlavě třinácté, pojednávající o přečinech a přestupcích proti veřejné mravopoctnosti, jednak v právu občanském. V žádném z nich není stanoveno ručení za majetkové škody. Předpisy ony slouží ochraně zájmů rodinných a manželských, nikoli ochraně zájmů majetkových. Ručení za škody majetkové nelze tu dovozovati ze všeobecných předpisů § 1294 a násl. obč. zák., any takové majetkové zájmy nejsou předmětem ochrany v předpisech o cizoložství, nýbrž musilo by tu býti v zákoně o tom zvláštní ustanovení, jak je tomu v jiných podobných případech. Takového zvláštního předpisu o ručení za škodu materiální však v zákoně není. Podle toho nelze tedy cizoložství v právním smyslu uznati za příčinu majetkové škody a za právní důvod nároku na její náhradu, třebaže ve skutečnosti může cizoložství vésti i k majetkovým škodám nevinného manžela. Dovolatel neprávem se dovolává předpisu § 1330 obč. zák., kterého tu nelze použítí, jakož i § 126 ústavní listiny čís. 121/20, protože v něm nebylo nic zmíněno na zmíněných již předpisech práva trestního a občanského.

Čís. 13358.

Bylo-li manželu již právoplatně povoleno prozatímní opatření odděleného bydliště, při čemž bylo manželce zároveň soudem nařízeno, by do čtrnácti dní pod exekucí vyklidila společný byt, nemůže se manželka, dokud trvá tento stav, domáhati se své strany znovu odděleného bydliště.

Nárok manželky na zatímní výživné není vyloučen tím, že soud povolil manželu k jeho žádosti oddělené bydliště, nebylo-li osvědčeno, že jen manželka sama svým nepřístojným chováním znemožnila manželské spolužití, zejména, je-li osvědčeno, že se ohrožovali na těle a cti oba manželé navzájem.

(Rozh. ze dne 9. března 1934, R II 67/34.)

Usnesením ze dne 12. srpna 1933 povolil soud první stolice manželu prozatímní opatření odděleného bydliště. Usnesením ze dne 4. října 1933 povolil soud první stolice manželce prozatímní opatření odděleného bydliště a placení výživného. Rekursní soud zamítl návrh manželky na povolení prozatímního opatření. Důvody: První soud povolil žalobkyni k její žádosti prozatímní opatření, přehlédnuv asi, že usnesením ze dne 12. srpna 1933 povolil žalovanému proti žalobkyni prozatímní opatření odděleným bydlištěm ze zavinění žalobkyně. Vzhledem k tomu nemělo býti povoleno v tomto sporu žalobkyni oddělené bydliště, poněvadž prvním usnesením bylo již vysloveno, že manželé nemusí žít v manželském společenství pro zavinění žalobkyně. Rovněž nemělo býti žalobkyni povoleno prozatímní opatření příkazem žalovanému, by jí platil zatímní výživné, poněvadž v důvodech prvního usnesení bylo vysloveno, že žalobkyně zavinila, že žalovanému bylo povoleno oddělené bydliště.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, pokud šlo o povolení prozatímního opatření placením výživného, potvrdil však napadené usnesení pokud jím byl zamítnut návrh manželky (žalobkyně) na povolení prozatímního opatření odděleného bydliště.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění, pokud napadá zamítavé rozhodnutí rekursního soudu o návrhu žalobkyně na prozatímní opatření povolením odděleného bydliště. Rekursní soud právem klade důraz na to, že usnesením ze dne 12. srpna 1933 ve sporu o rozluku manželství stran, bylo nynějšímu žalovanému proti nynější žalobkyni již právoplatně povoleno prozatímní opatření povolením odděleného bydliště, při čemž bylo nynější žalobkyni zároveň soudem nařízeno, by do 14 dní pod exekucí vyklidila společný byt. Tímto opatřením, závazným pro obě strany, byli manželé zatímně sprostěni povinnosti, by podle § 93 obč. zák. sdíleli společnou domácnost. Dokud trvá tento stav, nemá žalobkyně příčiny, by se i sama se své strany znovu domáhala odděleného bydliště, poněvadž by tím mohla dosáhnouti jen toho, co již platí podle dřívějšího prozatímního opatření, totiž, že nemusí se svým manželem žít v manželském společenství. Právem proto rekursní soud v této části návrh zamítl, a v tomto směru bylo dovolacímu rekursu odepříti úspěch.

Jinak se má věc, pokud se žalobkyně na žalovaném domáhá toho, by jí platil zatímní výživné podle § 382 čís. 8 ex. ř. a § 91 obč. zák. Tento nárok není, jak rekursní soud mylně má za to, vyloučen tím, že soud povolil manželu k jeho žádosti oddělené bydliště, ano nebylo osvědčeno, že jen manželka sama svým nepřístojným chováním znemožnila manželské spolužití (srov. rozh. čís. 10.143 sb. n. s.). V souzeném případě bylo naopak osvědčeno, že se ohrožovali na těle a cti oba manželé navzájem. Proto nelze uznati, že v tomto případě žalobkyně pozbyla nároku na prozatímní výživné, který jí jinak podle § 91 obč. zák. přísluší, když povinnost k manželskému spolužití byla soudním usnesením zatím odstraněna, — tím, že jen sama se své strany porušila

povinnosti, k nimž ji zavazovala manželská smlouva. Poněvadž i nejvyšší soud považuje výši zatímního výživného, vyměřeného prvním soudem 220 Kč měsíčně, vzhledem k majetkovým a výtěžkovým poměrům žalovaného za přiměřenou, bylo v tomto směru důvodnému dovolacímu rekursu vyhověti a napadené usnesení změnit tak, že se obnovuje usnesení prvního soudu, pokud jím bylo žalobkyni přiznáno zatímní výživné v této výši.

Čís. 13359.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.). Pensijní fond zaměstnanců vídeňské banky, zřízený podle zákona ze dne 16. prosince 1906, čís. 1 ř. zák. na rok 1907 v doslovu čís. nař. ze dne 25. června 1914, čís. 138 ř. zák., není sociálně-pojišťovacím ústavem ve smyslu § 31 čís. 3 zákona o ochraně nájemců, třebaže poskytuje pensi některým osobám žijícím v tuzemsku, nebyl-li v tuzemsku po vydání zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n., uznán za náhradní ústav.

(Rozh. ze dne 9. března 1934, Rv II 107/34.)

Žalující firma dala žalovanému bankovnímu závodu soudní výpověď z nájmu v domě, jež byl až do roku 1927 vlastnictvím Pensijního fondu zaměstnanců Vídeňské bankovní jednoty. Proti námitce žalované, že nájemní poměr spadal pod ochranu nájemců, doličovala žalobkyně, že dům, o nějž jde, byl vyňat z ochrany nájemců podle § 31 čís. 3 zák. čís. 48/1925 sb. z. a n. Procesní soud prvního státního soudu soudní výpověď z nájmu zrušil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. snaží se dovolatelka hlavně doličiti, že ustanovením § 31 (1) čís. 3 zák. ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n. byl dům, o nějž jde, trvale vyňat z ochrany nájemníků, ježto tehdy byl ve vlastnictví Pensijního fondu zaměstnanců Vídeňské bankovní jednoty — tedy ve vlastnictví sociálně-pojišťovacího ústavu —, a vyvrací také názor nižších soudů, že prodejem domu přestala působnost § 31 (1) čís. 3 zák. o ochr. náj. Jest se tudíž především obíratí prvou právní otázkou, neboť, nebyl-li svrchu uvedený fond sociálně-pojišťovacím ústavem ve smyslu § 31 (1) čís. 3 zák. o ochr. náj., vztahovala se na dům, z jehož místností je žalovaná vypovídána, ochrana nájemníků i po vydání zákona čís. 48/1925, a žalobkyně nemohla by již z toho důvodu dáti nájemníku výpověď bez svolení soudu. První soud vyhnul se jasnému řešení této základní právní otázky, kdežto odvolací soud neuznal svrchu jmenovaný pensijní fond za sociálně-pojišťovací ústav ve smyslu § 31 čís. 3 zák. o ochr. náj. a odůvodnil svůj názor poukazem na ustanovení §§ 103 a 105 zák. ze dne

21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n. jakož i povahou zmíněného fondu jako fondu cizozemského. S poukazem odvolacího soudu na ustanovení zákona čís. 26/1929 nelze ovšem souhlasiti, neboť zákon ten nabyl účinnosti teprve dnem 1. ledna 1929 (§ 198), a nelze tudíž podle něho posuzovati poměry z doby dřívější — ale v podstatě jest právnímu názoru odvolacího soudu přisvědčiti. Nemůže ovšem býti pochybnosti, že Pensijní fond zaměstnanců Vídeňské bankovní jednoty zřízený podle zákona ze dne 16. prosince 1906 čís. 1 ř. z. z r. 1907 v doslovu čís. nař. ze dne 25. června 1914 čís. 138 ř. z. byl před státním převratem na území nynější Čsl. republiky sociálně-pojišťovacím ústavem (náhradním ústavem). Zákonem ze dne 20. prosince 1918, čís. 92 sb. z. a n. byl zřízen Všeobecný pensijní ústav v Praze a v § 4 tohoto zákona bylo řečeno, že dosavadní náhradní ústavy trvají dále. V tomto stavu nastala však podstatná změna zákonem ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. Podle § 64 tohoto zákona lze pojistnou povinnost splnití též pojištěním u některého tuzemského náhradního ústavu. Zákon ten v § 66 (2) ustanovil dále, že náhradní ústavy, které nepředloží nejdéle do 31. prosince 1920 ministru sociální péče žádost o schválení stanov vyhovujících pravidlům v § 66 (1) uvedeným, ztrácejí tímto dnem uznání jako náhradní zařízení. Žalující strana netvrdila a neprokázala, že svrchu jmenovaný pensijní fond zakročil včas o uznání za náhradní ústav a že uznání to mu bylo uděleno (§ 67). Tvrzení dovolatelky v dovolacím spisu, že uznání ministerstvem sociální péče bylo požadováno teprve roku 1929, nikoli však v době, která zde přichází v úvahu, není správné, hledíc k tomu, co bylo již uvedeno. Okolnost, zda dodnes poskytuje zmíněný fond pensi některým osobám v tuzemsku žijícím, je bez významu, když není prokázáno, že fond ten byl v tuzemsku po vydání zákona čís. 89/1920 uznán za náhradní ústav. Jest proto nerozhodné, že dům, o který tu běží, byl od roku 1916 do roku 1927 ve vlastnictví svrchu jmenovaného fondu, když fond ten nelze uznati za sociálně-pojišťovací ústav ve smyslu § 31 čís. 3 zák. o ochr. náj. Podléhal tudíž dům zákonu o ochr. náj. nájemníků jak v době, kdy byl ve vlastnictví zmíněného fondu, tak i když přešel do vlastnictví žalující firmy, a lze proto z místností chráněných zákonem o ochr. náj. dáti výpověď jen se svolením soudu podle §§ 1 a 4. Názor finančního úřadu, že zmíněný dům nepodléhá zákonu o ochr. náj., není pro soud závazný. Odvolací soud posoudil tudíž věc po stránce právní správně, potvrdiv rozsudek prvního soudu zrušující výpověď — a netřeba se proto zabývatí další právní otázkou, zda převodem vlastnictví sociálně-pojišťovacím ústavem na osobu soukromou přestává působnost § 31 čís. 3 zák. o ochr. náj.

Čís. 13360.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n.).

Byla-li prolomením dveří spojena nově najatá obchodní místnost se starou prodejnou, nestala se tím účastnou ochrany nájemníků, již byla účastna stará obchodní místnost.

Nájemce jest co do nově přibylé místnosti »novým nájemníkem« ve smyslu § 31 čís. 4 zák., neměl-li ji do té doby v nájmu.

(Rozh. ze dne 9. března 1934, Rv II 135/34.)

Manželé B-ovi byli již od roku 1924 nájemníky obchodních místností, požívajících ochrany nájemníků. Asi v roce 1931 přinajali si místnost další uprázdněnou v sousedství po firmě F. za smlouvenou činzi a za souhlasu pronajímatele a spojili prolomením dveří novou místnost se starými. Proti mimosoudní výpovědi z této místnosti namítli žalovaní mimo jiné, že i vypovězená místnost požívá ochrany nájemců, ježto byla spojena s místností, účastně této ochrany. Oba nižší soudy ponechaly mimosoudní výpověď v platnosti, odvolací soud z těchto důvodů: Ježto sporná místnost byla vypovídánými nově po 31. březnu 1928 najata, jsou vypovídání »novými nájemníky« ve smyslu § 31 č. 4 zák. o ochr. náj., na které se zákon o ochraně náj. nevztahuje. O přípustnosti výpovědi z místnosti, jež nepodléhá ochraně nájemníků, jest proto rozhodovati v řízení sporném a nikoliv v řízení nesporném, a to i tehdy, kdyby snad strany rozšířily úmluvou ustanovení zákona o ochraně nájemců na místnost nově přinajatou, neboť smlouvou nemohou býti změněny velící předpisy o způsobu řízení, jímž jest rozhodnouti o sporných právech (rozh. čís. 10.127 sb. n. s.). Právem proto zamítl první soud námitku nepřípustnosti mimosoudní výpovědi. Odvolatelé zastávají názor, že, ježto nebylo mezi stranami smlouveno, že přinajatá místnost podléhá ochraně nájemníků a nebyl smlouven opak toho, byla ochrana nájemníků sloučením nové přinajaté místnosti se starou v jeden hospodářský celek, rozšířena i na ni. Názor tento však nemá v zákoně opory. Nově najatá místnost nepodléhá ochraně nájemníků již podle § 31 č. 4 zák. o ochr. náj., poněvadž byla najata po 31. březnu 1928. Že bylo rozšíření ochrany nájemníků starých místností na novou místnost smlouveno, nebylo ani tvrzeno, tím méně prokázáno. Skutečnost, že byla nová místnost se starými místnostmi prolomením dveří spojena, nemůže změnit nic na právním významu nové a staré nájemní smlouvy, určeného zákonem o ochraně náj. a zákonitá ustanovení tato jsou velícími předpisy, jež nemohou býti úmluvou stran změněny. Staré místnosti obchodní zůstaly pod ochranou zákona, nově přinajatá místnost však jí nepodléhá a nemůže býti řeči o tom, že se ochrana nájemníků automaticky na novou místnost rozšiřuje.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání uplatňuje dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.), leč neprávem. Žalovaní doličují, že prý »přestavbou«, t. j. prolomením dveří splynula nově najatá obchodní místnost se starou prodejnou, a stala se tak účastnou ochrany nájemníků, které byla účastna stará obchodní místnost, jež prý tímto splynutím byla jen prostorově rozšířena. Než poukaz dovolatelů k rozhodnutí čís. 9231 sb. n. s. jest v příčině té již proto nepřipadný, že tam získala dosavadní místnost přestavbou větší prostornosti jen co do výše, kdežto v souzeném případě přibyla ke staré obchodní místnosti obchodní místnost nově najatá. Správný jest také úsudek odvolacího soudu, že žalované ve příčině nájmu posléz uvedené místnosti jest považovati za »nové nájemníky« ve smyslu § 31 č. 4 zák. o ochr. náj., neboť míst-

nost nově najatou do té doby v nájmu neměli (rozh. čís. 10.127 a 11.929 a j. sb. n. s.), a stačí tu odkázati k důvodům napadeného rozsudku, jež nejvyšší soud schvaluje. Není ani na závadu, že obě obchodní místnosti byly v roce 1931 prolomením dveří spojeny, ježto toto spojení může býti zazděním dveří nebo jinak zase zrušeno.

Čís. 13361.

Lázeňští sluhové, již dávají nemocným bahenní obklady z pišťanského bahna, jsou povinni věnovati zvláštní pozornost stížnosti nemocného, že ho obal pálí, zejména když byla pronesena bezprostředně po přiložení obalu, třebaže zněla všeobecně. Jest povinností sluhy, ježto jest nemocný svěřen, aby se ho sám dotazoval, zda a jaké má bolesti, zejména, zda cítí pálení na určitém místě těla.

(Rozh. ze dne 10. března 1934, R I 149/34.)

Žalobce domáhal se náhrady škody na podnikatelce lázní a na lázeňských sluzích, ježto prý utrpěl popálení při přikládání bahenních obkladů. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Není pochybné, že se žalobce v červenci 1930 odebral k léčení dny do lázní, náležejících žalované městské obci, ve kterých oba druží žalovaní jsou lázeňskými sluhy. Žalobce tvrdí, že přiložením zábalu s pišťanským bahnem byl spálen na pravé noze, ačkoliv spolužalované upozornil, že obklad na pravé noze jest příliš horký a po druhé že přivolal druhého lázeňského sluhu a vyzval ho, aby teplotu obkladu přezkoumal, načež týž bez prohlédnutí a zjištění říkal, že bahno má teplotu 39 stupňů, a k námitce žalobce to že nemůže býti a že to nevydrží, odvětil, aby zatnul zuby. Napadený rozsudek zamítl žalobu jako nedůvodnou proto, že na základě zjištění neshledal zavinění žalovaných lázeňských sluhů v tom, že žalobci zábal nesundali, a to proto, že nemohli stížnost žalobcovu považovati za takovou, která by je zavazovala k odnětí zábalu, poněvadž byla všeobecná a nevztahovala se k nějakému konkrétnímu místu. Žalobce jako strana slyšen potvrdil výše uvedené udání žaloby. Právní posouzení věci napadeného rozsudku bylo by správné, kdyby žalobce byl si na teplotu zábalu stěžoval jen všeobecně a jen jednou. Pak by bylo oprávněné stanovisko prvního soudu, že spálení kůže způsobeno bylo v zábalu malým kamínkem pišťanského bahna, který před odstraňováním takových kamínků přece jen svou nepatrnost mohl ujíti pozornosti a mohl svou vyšší teplotou popáliti určité místo, což by mohlo býti příčinou nehody, vzniklé v osobě poškozeného podle § 1311 obč. zák., kdyžž na toto určité pálení v určitém místě si nestěžoval. Avšak v souzeném případě zjišťuje sám napadený rozsudek, že žalovaní nemohli výroky žalobcovy, tedy nikoliv jen jeden, považovati za závaznou stížnost, čímž vlastně již napadený rozsudek připouští, že žalobce si stěžoval vícekrát, jak sám jako strana potvrdil, což ostatně ani oba druží žalovaní ve svých výpovědích nevyloučili, uvádějíce, že jest možné, že žalobce na tempera-

туру bahna si všeobecně stěžoval, a poněvadž to bylo jak z těchto výpovědí patrné, každému zvlášť, stěžoval si dvakráte. Z výpovědi svědka Josefa H-a, inspektora lázni vyplývá, že když lázeňský host tvrdí, že nemůže teplotu zábalu vydržeti, jest samozřejmě podle daných pokynů sluha povinen zábal otevřít. Žalobce stěžoval si postupně u obou sluhů na teplotu zábalu, při druhé stížnosti, podle své výpovědi výslovně uvedl, že teplotu nemůže vydržeti, co měl za tohoto stavu věci ještě dále činiti? Povinností lázeňských sluhů bylo dle výpovědi inspektora v tomto případě zábal otevřít, anebo učiniti aspoň to, co v takovém případě činil svědek K., který v těchto lázních byl zaměstnán do konce roku 1930 a který v případě takové stížnosti hostů, zábal bahenní rukou přejel, čímž bahno v hustotě rozdělil a potom učinil tenčí, čímž teplota se zmenšila. Oba druzí žalovaní sami ani netvrdili, ani neprokázali, že jedním z těchto způsobů jednali, a připustili jen, že žalobce uspokojili všeobecnou poznámkou, na zábalu nic neučinili a tím vznikla spálenina, kteráž druhého dne na to lázeňským lékařem tohoto oddělení byla zjištěna a ošetřována asi týden. Nelze přece pacienta, který si takto určitě stěžuje na vysokou teplotu zábalu, v němž pro zabalení sám si nemůže pomoci, ponechat v zábalu přes stížnost tak dlouho, až skutečně jest popálen, aniž by zodpovědní sluhové se přesvědčili o příčině této stížnosti otevřením zábalu, při čemž mají povinnost přihlídnouti nejen ke konkrétní, ale i k opětovné všeobecné stížnosti do teploty.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ze zjištění nižších soudů vysvítá, že pišťanské bahenní obaly připravují a dávají nemocným lázeňským sluhům, jichž doзору a opatrování zůstává nemocný svěřen po celou dobu, co s obalem leží. V pišťanském bahně, jehož se k obkladům užívá, vyskytují se podle zjištění nižších soudů větší a menší kaménky, které nelze všechny odstraniti. Tyto kaménky soustřeďují v sobě teplotu ve zvýšené míře, takže mohou při doteku s lidským tělem způsobiti spáleninu. Žalobce utrpěl podle zjištění nižších soudů spáleninu právě tím, že v bahně zůstaly malé kaménky. Právě tato skutečnost vyžaduje, aby lázeňští sluhové, kteří dávají nemocným bahenní obklady a na nemocné za trvání obkladu dohlížejí, věnovali stížnosti nemocného, že ho obal pálí, zejména, když byla pronesena bezprostředně po přiložení obalu, i když zněla všeobecně, zvláštní pozornost, neboť musí vždy počítati s tím, že v bahně zůstaly kaménky, které mohou vyvolati spáleninu. Nelze proto, jak se domnívají svědci, povinnost lázeňského sluhy k vhodnému opatření, zejména k otevření nebo sundání obkladu, omeziti na případy, když si nemocný stěžuje na pálení na určitém místě těla, nýbrž jest naopak povinností sluhy, jemuž jest nemocný svěřen, aby se ho sám dotazoval, zda a jaké bolesti má, zejména zda cítí pálení na určitém místě těla. Podávání bahenních obalů vyžaduje zvláštní odborné zkušenosti a obratnosti, takže nelze žádati na nemocném, aby si pro případ obal sám otevřel, i kdyby k tomu při částečném obalu měl možnost, neboť musí spoléhati na odbornou obezřetnost lázeňského sluhy, jehož opatrování

se svěřil. Zodpovědnosti za opomenutí nelze zprostiti lázeňského sluhu ani tehdy, když nemocný své z počátku pronesené stížnosti neopakoval a obal nechal po předepsanou dobu na sobě, a nelze v tom spatřovati spoluzavinění nemocného, pokud nelze u něho předpokládati znalost zvláštní povahy pišťanských bahenních obalů a hroziící mu spálení. Zásadně jest proto schváliti právní názor odvolacího soudu, že u lázeňských sluhů, tudíž i u žalovaných, lze spatřovati nedopatření podle §§ 1295, 1297 a 1299 obč. zák. v tom, že nic nezařídili na stížnosti žalobcovy, že ho obal pálí, při čemž jest bezvýznamné, zda si žalovaný každému sluhovi stěžoval jen jednou, neboť, jak svrchu bylo doloženo, vyžaduje povaha pišťanských bahenních obalů zvláštní obezřetnosti a opatrnosti zodpovědných lázeňských sluhů, které podle zjištění odvolacího soudu v souzeném případě žalovaní nepoužili. Neprávem vytýká dovolatel tomuto zjištění rozpor se spisy, neboť jest v souhlasu s výsledky důkazů, o něž se opírá. Otázka zavinění žalovaných lázeňských sluhů jest otázkou právní, jejíž řešení jest vyhrazeno soudu, názor svědka Josefa H-a co do této otázky nepřichází proto v úvahu. Námitkou dovolatelů, že by spálenině nebylo bývalo zabráněno ani, kdyby byl obal k stížnosti žalobcově ihned otevřen, není třeba se zabývati, ježto bylo zjištěno, že si stížností žalobcových nepovšimli a obal neotevřeli. Právem proto uznal odvolací soud žalobní nárok co do důvodu po právu, neboť žalovaná obec v řízení první stolice nenamítala, že za zavinění svých zřízenců není zodpovědná, a bude věcí procesního soudu, aby zjistil žalobní nárok co do jeho výše.

Čís. 13362.

Zákonný článek XXV:1900 a min. nařízení 27.483/1901 byly zrušeny § 253, třetí odstavec, zákona ze dne 10. října 1924, čís. 259 sb. z. a n.

Bylo-li pravoplatně rozhodnuto, že k projednání sporu jest příslušným soud v historických zemích vzhledem k úmluvě o příslušnosti, jest míti za to, že se strany chtěly i po hmotněprávní stránce podřídití zákonům platným pro tento soud.

(Rozh. ze dne 10. března 1934, Rv I 355/32.)

Žalovaný, bydlící na Slovensku, koupil od žalující firmy v R. v Čechách secí stroj. Strany ujednaly, že pro spory z objednávky tohoto stroje jest bez ohledu na výši pohledávky příslušný okresní soud v R. v Čechách. Žalobě o zaplacení kupní ceny za dodaný secí stroj procesní soud první stolice (okresní soud v R. v Čechách) vyhověl. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Nesprávně řešil procesní soud otázku, zda obchod, o nějž jde, jest zmatečný čili nic. Žalovaná strana namítla již v první stolici nicotnost kupní smlouvy podle § 4 zákonného článku XXV:1900 a § 6 nařízení uherského ministerstva obchodu čís. 27.483 z roku 1901. K této nicotnosti jest hleděti z úřadu. Podle cit. zákonného ustanovení jsou nicotnými kupní smlouvy ohledně hospodářských strojů včetně motorů, nebyl-li podpis kupitele ověřen na

obecním úřadě, jde-li o kupitele malorolníka. Z objednáčích listů je patrné, a není ani stranami popřeno, že podpis žalovaného obecním úřadem ověřen není. Předmětem obchodu jest secí stroj, následkem toho hospodářský stroj ve smyslu citovaných zákonných předpisů. Že žalovaný tento stroj koupil k dalšímu prodeji, nebylo žalující stranou prokázáno. Zbývá proto jen řešiti otázku, zda žalovaný jest malorolníkem ve smyslu dotyčného zákonného ustanovení. V dalším dovodil odvolací soud, že žalovaný jest malorolníkem.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nižší soudy posuzovaly věc podle zák. čl. XXV:1900 a nařízení bývalého ministerstva obchodu čís. 27.483 z roku 1901, podle nichž objednáčích listů o hospodářských strojích, byl-li objednatelem malý zeměděle, musel býti podepsán v přítomnosti obecního starosty, předpokládající shodně s rozhodnutím sb. n. s. čís. 9638 jejich platnost. Na tomto názoru nelze však setrvati. Zákonným článkem XXV:1900 byla pozměněna ustanovení § 50 zákonného článku XVII:1884 (živnostenský řád uherský) v otázce sbírání objednávek. Jím byla ustanovení § 50 zák. čl. XVII:1884 zrušena a na jejich místo nastoupily jeho předpisy, takže se staly součástíou zákona XVII:1884. Nařízením čís. 27.483 z roku 1901 jest prováděcím nařízením k zák. čl. XXV z roku 1900. Zákonný článek XVII:1884 uh. a všechna nařízení vydaná na jeho základě byla však zrušena § 253 odst. (3) živnostenského zákona pro Slovensko a Podkarpatskou Rus čís. 259/1924. Tím pozbyl platnosti též zák. čl. XXV:1900 jako součást a doplnění zák. čl. XVII:1884 a pozbylo platnosti i nařízení bývalého uherského ministerstva obchodu čís. 27.483 z roku 1901. Nový živnostenský zákon pro Slovensko a Podkarpatskou Rus (§§ 74, 76, 77) a vládní nařízení čís. 110/1925 nepřevzaly ustanovení zmíněných zrušených předpisů.

Nehledě k otázce platnosti těchto předpisů, nebylo by vůbec lze věc podle nich posuzovati, poněvadž platily jen pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, kdežto věc, o níž jde, nelze posuzovati podle slovenského práva. Proto netřeba ani uvažovati o tom, zda platilo o sporné koupi stroje min. nař. čís. 4838/1916 ME, jímž byly upraveny splátkové obchody s hospodářskými stroji a podle něhož (§ 5) byly nicotny úmluvy, jež odporovaly předpisům tohoto nařízení, neboť i tyto předpisy platily jen pro Slovensko a Podkarpatskou Rus. Věc jest posuzovati podle práva platného pro země Českou a Moravskoslezskou. Neboť srovnálemi usneseními obou nižších soudů bylo pravoplatně rozhodnuto, že okresní soud v R. v Čechách je příslušný k projednání rozhodnutí tohoto sporu a to proto, že strany ujednaly, že pro spory, které by vznikly z objednávky stroje, je bez ohledu na výši pohledávky příslušný jmenovaný okresní soud. Nejvyšší soud musí tedy vycházeti z toho, že tato úmluva o příslušnosti okresního soudu v R. je platná. Z ní pak nutno usuzovati, že se strany chtěly i po hmotněprávní stránce podříditi zákonům platným pro tento soud, to jest zákonům platným v zemi České

a Moravskoslezské. Proto jest podle § 37 obč. zák., jenž platí podle obdoby (§ 7 obč. zák.) i pro mezimístní právní poměry, použití na souzený případ těchto zákonů, podle nichž proti platnosti sporné koupě není námitek.

Čís. 13363.

Převzetím knihovního dluhu ze zápůjčky poskytnuté pivovarem hostinskému nebyl o sobě převzat i závazek hostinského k odběru piva výhradně z věřitelova pivovaru a ke splácení dluhu jen příplatkem na kupní cenu za odebrané pivo.

Ručení nabyvatele podle § 1409 obč. zák. nevztahuje se na osobní závazky zcizitelovy, jež podle své povahy převod nepřipouštějí. Nevztahuje se zejména na závazek zcizitele ke splácení zápůjčky jen odběrem piva.

(Rozh. ze dne 10. března 1934, Rv I 1158/32.)

Žalobce koupil od Františka Š-a hostinec, na němž vážla pro žalovaného pivovar pohledávka ze zápůjčky. Tuto pohledávku žalobce převzal a nabídl napotom její zaplacení žalovanému pivovaru. Žalovaný pivovar nepřijal nabízené placení, odvolává se na to, že podle dlužního úpisu poskytl zápůjčku předchůdci žalobcovu Františku Š-ovi s tím, že František Š. bude odebírat pivo výhradně od žalovaného pivovaru a že bude spláceti zápůjčku příplatkem 10 Kč k ceně za každý odebraný hektolitr piva a že žalobce o tomto závazku Františka Š-a věděl. Žalobce, složiv pak zapůjčený peněz na soudě, domáhal se na žalovaném pivovaru, by byl uznán povinným podepsati výmazní listinu, že pohledávka žalovaného za žalobcem byla již zaplacená a že vzhledem k tomu žalovaný svoluje, by byl proveden výmaz zástavního práva pro tuto pohledávku. Ob a nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žalovaná strana namítla proti žalobnímu nároku, že žalobce převzal od Františka Š-a, jenž mu hostinec čp. 7 v B. prodal, závazek k odběru piva a ke splácení zápůjčky příplatkem 10 Kč k ceně za každý odebraný hektolitr piva. Pro zápůjčku žalovanou stranou Františku Š-ovi dne 25. června 1928 poskytnutou bylo vloženo právo zástavní ve vl. č. 7 poz. kn. pro kat. území B., nebyl však zapsán ve hlavní pozemkové knize závazek k odběru piva a nestal se tedy věcným závazkem. Původní ujednání o závazku k odběru piva a o splácení zápůjčky při tomto odběru váže jen smluvníky a ty, kdož závazek osobně převzali. Žalobce podle kupní smlouvy ze dne 12. září 1930 převzal jen dluh ze zápůjčky na srážku kupní ceny k zaplacení a zúročení, ale tím se nestal ještě osobním dlužníkem žalované strany a nemá v té příčině rozhodující význam, že žalovaná strana již po podání žaloby, ve které žalobce uvádí, že závazek k odběru piva nepřevzal, vyslovuje dopisem ze dne 26. února 1931 souhlas s převzetím dluhu, neboť zaslání tohoto dopisu nepředcházelo ani se strany žalobce ani se strany prodávajícího Františka Š-a prohlášení ke straně žalované, že žalobce přebírá závazek k odběru piva u žalované strany. Aby

mohla býti žaloba zamítnuta, musilo by býti prokázáno, že žalobce převzal osobně proti žalované straně závazek, že bude od ní odebírat pivo a spláceti při tomto odebírání dluh 10 Kč při odběru každého hektolitru. To dokázáno nebylo, naopak prvý soud zjistil, že žalobce takový závazek nepřevzal, a nemohlo by býti žalobci na újmu ani, kdyby byl o závazku svého knihovního předchůdce věděl, neboť šlo o závazek osobní a ten musil býti výslovně převzat. Neobstojí ani názor odvolatelův, že žalobce převzal závazek k odebírání piva a ke splácení zápůjčky podle ustanovení § 1409 obč. zák. Třebaže šlo o prodej hostince, tedy o převzetí podniku, nešlo o dluh, nýbrž jen o závazek k odebírání piva a ke splácení zápůjčky při odebírání. Stanovisko odvolatele vedlo by k tomu, že by závazky, které jako věcná břemena nelze vložiti do pozemkových knih, nabyly takto povahy věcných břemen. Rozlišovatí pojem dluhů v té míře, jak to žalovaná strana činí, není možné. Podle §§ 904 a 1417 obč. zák. jest určení splatnosti v pochybnosti dáno ve prospěch dlužníka a proto nelze v jeho neprospěch oddalovati přijetí splacení, když chce platiti a nesplatnost není umluvena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalovaná odporovala žalobě a odporuje rozsudku jen názorem, že žalobce jako dlužník musí dodržeti dosavadní způsob splácení, splácení po 10 Kč při odběru 1 hl piva. O jiné, než o způsob a o dobu splácení nejde a jen po této stránce bylo věc právně posouditi, ano žalované nejde o jiné, než aby zůstal nadále v platnosti závazek k odběru piva. Jde v podstatě o tři stěžejní otázky: 1. Zda žalobce převzal s knihovním dluhem ze zápůjčky poskytnuté dovolatelkou Františku Š-ovi i jeho závazek k odběru piva výhradně z pivovaru dovolatelky, pokud se týče ke splácení dluhu jen příplatkem na kupní cenu za odebrané pivo. 2. Zda došlo ku převzetí tohoto závazku ve smyslu ustanovení §§ 1404 až 1408 obč. zák. 3. Zda odpovídá žalobce dovolatelce za tento závazek, převzav hostinský podnik podle § 1409 obč. zák. Ad 1. V tomto směru vyhovuje napadený rozsudek stavu věci a zákonu a jest ve shodě s rozhodnutími čís. 4326 a 5405 sb. n. s., jichž zásad soudy nižších stolic správně použily na případ, o němž jde, a jenž má stejný skutkový a právní základ. Nejvyšší soud neshledává příčiny, by se v souzeném případě uchýlil od zásad citovaných rozhodnutí, pročez se dovolatelka odkazuje na jejich odůvodnění. Nejde jen o určení způsobu splacení zápůjčky, nýbrž o samostatný osobní závazek vypůjčitelův, jenž, nejsa předmětem zápisu v knize hlavní, nepřešel na nabyvatele domu. Žalobce není tudíž vázán ujednáním o splácení dluhu jen odběrem piva, a byl oprávněn ve smyslu ustanovení §§ 904 a 1417 obč. zák. splatiti dluh kdykoliv hotově. Ad 2. Dovolatelka tvrdila, že došlo mezi žalobcem a Františkem Š-em k ujednání, podle něhož žalobce onen závazek převzal, a že dovolatelka svým dopisem ze dne 26. února 1931 projevila s tímto převzetím dluhu souhlas, čímž prý došlo k úplné asignaci ve smyslu § 1405 obč. zák. Z takového projevu věřitelova může mu však vzejíti přímý nárok proti novému dlužníku ovšem jen, došlo-li skutečně

k úmluvě o převzetí dluhu mezi dosavadním a novým dlužníkem. Než odvolací soud zjistil, že sice žalobce byl upozorněn Františkem Š-em na jeho závazek k odebírání piva výlučně z pivovaru dovolatelova, že však k převzetí tohoto závazku žalobcem nedošlo. Vzhledem k tomu nemá výše zmíněný dopis dovolatelčin významu a je zbytečné zabývatí se otázkou, stal-li se tento projev včas. Z obsahu onoho dopisu vychází také najevo, že sama dovolatelka nepředpokládala, že došlo ke zvláštní úmluvě o převzetí dluhu mezi žalobcem a Š-em, nýbrž poukázovala jen k převzetí dluhu, nastalému podle jejího mínění převzetím dluhu ze zápůjčky. Ad 3. Oba nižší soudy vyslovily, byť i z různých důvodů, že propinační závazek nelze uznati za dluh ve smyslu § 1409 obč. zák. Otázkou, co rozuměti jest dluhy ve smyslu § 1409 obč. zák., zabýval se nejvyšší soud již ve svém rozhodnutí čís. 7072 sb. n. s. a vyslovil, že dluhy ve smyslu § 1409 obč. zák. jsou nejen dluhy v užším slova smyslu, nýbrž veškeré závazky z doby převzetí. Třebaže se tedy pojem dluhů v § 1409 obč. zák. nevztahuje jen na dluhy peněžité, jest schválně právní názor odvolacího soudu, že se ručení nabyvatele podle § 1409 obč. zák. nemůže vztahovati k osobním závazkům zcizitelovým, jež podle své povahy nepřipouštějí takový převod. Přisvědčiti jest odvolacímu soudu v tom, že by opačné stanovisko dovolatelčino vedlo k tomu, že by takovým způsobem závazky, které jako věcná břemena do pozemkových knih vložiti nelze, obcházením zákazu zakládání reálných břemen propinačních podle pat. ze dne 7. září 1848 čís. 1080 sb. zák. soud. čís. I. IX, nabyly povahy věcných břemen, což zajisté III. dílčí novelou nebylo zamýšleno. Účelem této novely bylo chrániti zájmy věřitelů, kteří poskytli majiteli podniku osobní úvěr spoléhajice na aktiva podniku, zájmy ty však chráněny jsou v případě, o jaký se v tomto sporu jedná, již tím, že přejímatel podniku odpovídá za dluh ze zápůjčky, nikoliv však za závazek ke splacení zápůjčky jen odběrem piva, čímž nikterak není ohrožena důvěra věřitelova, že své pohledávání vydobude z aktiv podniku. Není proto v právu námitka, že žalobce jest oprávněn splatiti dluh svůj jen odběrem piva, jak to žalovaná měla umluveno s Františkem Š-em. Tvrzení žaloby o složení dluhu na soudě pokládati jest podle § 267 c. ř. s. za doznané, ana je dovolatelka v řízení před první stolicí nepopřela, ač šlo o údaj pro spor rozhodný, a žalovaná, nebyla-li o složení přímo zpravena, mohla se o pravdivosti tvrzení toho snadno přesvědčiti. Nebylo tudíž důvodu a předpokladu, že žalobce tvrdí nepravdu. Složení peněz stalo se tudíž po právu ve smyslu § 1425 obč. zák., a byl tím žalobce podle téhož ustanovení zákona zproštěn svého závazku, a je podle § 1426 obč. zák. oprávněn požadovati vydání kvitance a výmazní listiny.

Čís. 13364.

Úprava pachtovného podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.

Nejde o »ujednání pachtovného« ve smyslu § 1 vládního nařízení, byla-li pachtýří poskytnuta sleva z ujednaného pachtovného.

(Rozh. ze dne 10. března 1934, R II 15/34.)

Žádost pachtýře o úpravu pachtovného soud první stolice k námitkám propachtovatelů zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Stěžovatel zažádal o úpravu pachtovného, proti čemuž se odpůrci bránili tím, že stěžovatel od 1. prosince 1932 má slevu od propachtovatelů na nájemném z 1 měřice 50 Kč, takže prý úpravou tou po 1. říjnu 1932 nastala změna v pachtovném a proto se nemůže na pachtovné stěžovatelovo vztahovati cit. vládní nařízení. Soud první stolice názor propachtovatelů schválil. Rekursní soud má za to, že propachtovatelé nemohou na sebe vztahovati předpis § 1 vl. nař. čís. 164/1933 sb. z. a n., neboť tím, že propachtovatelé svým přípisem ze dne 1. prosince 1932 slevili svým pachtýřům ze starého pachtovného 50 Kč z jedné měřice, nelze říci, že bylo pachtovné nově sjednáno. Rekursní soud má za to, že se propachtovatelé takovýmto způsobem snaží obejít cit. vládní nařízení. I když pachtýř slevu 50 Kč ze starého pachtovného odrazil a nižší pachtovné zaplatil, přece podle názoru rekursního soudu se tím nevzdal nároku na slevu podle cit. vl. nař., pokud tato sleva by byla vyšší než sleva skutečně poskytnutá. Že by pachtýř byl výslovně prohlásil, že se vzdává nároku na slevu pachtovného, bude-li zákonným předpisem nařízena, se ani netvrdí. Nelze připustiti, by propachtovatel, zvěděv o chystané zákonné slevě na pachtovném, předešel svou dobrovolnou třeba sebe nepatrnější slevou účinnost zákonných předpisů tvrzením, že jeho sleva je sjednáním nového pachtovného. Vždyť při správnosti názoru soudu první stolice by se muselo uznati za sjednání nového pachtovného i to, kdyby propachtovatel na míře slevil třeba jen 1 Kč. Tím však by se citované vládní nařízení úplně minulo cílem, což nemohlo býti úmyslem vlády.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Názor rekursního soudu, že v prosinci 1932 nebylo pachtovné znovu ujednáno, jest správný a vývody dovolacího rekursu nebyl vyvrácen. »Ujednání pachtovného« předpokládá, že obě strany měly volnost rozhodovati o pachtovním poměru, takže záleželo na nich, chtějí-li nabízené nebo žádané pachtovné přijmouti či odmítnouti. Pachtýři, jsouce platnou pachtovní smlouvou vázáni, se však nemohli volně rozhodnouti, jak vysoké pachtovné chtějí platiti, nýbrž záleželo jen na vůli propachtovatele, jakou slevu z ujednaného pachtovného chce jim poskytnouti, a s tím, co jim slevil, museli se spokojiti. Nejde o ujednání stran, nýbrž o jednostranný úkon propachtovatele.

Čís. 13365.

Přípustnost pořadu práva pro nárok pragmatikálního úředníka na bývalých soukromých císařských statcích v Čechách, jenž byl pravoplatným nálezem ředitelství statků degradován a ze služby bez nároku na pensi propuštěn a jenž se domáhá na československém státu na základě úmluvy mezi republikou Československou a republikou Rakou-

skou ze dne 30. listopadu 1923 (ratifikované a vyhlášené pod čís. 187 sb. z. a n. na rok 1931) určení, že se jeho propuštění ze služeb na bývalých císařských statcích stalo neprávem a že byl neprávem degradován, a placení pense.

(Rozh. ze dne 15. března 1934, R I 14/34.)

Žalobce byl od 15. září 1892 pragmatikálním úředníkem na bývalých císařských, nyní státních statcích nepřetržitě ve služebním poměru až do 31. října 1913, kdy byl ze služeb těch propuštěn. Žalobce tvrdil, že se jeho propuštění stalo neprávem a neodůvodněně, že byl nezákonným zmatečným řízením propuštěn, když byl před tím stejným postupem degradován. Žádost o obnovu nebyla připuštěna, ačkoliv v době, kdy byl disciplinární nález vydán, byl žalobce duševně chorý. Podle úmluvy mezi republikou Československou a republikou Rakouskou ze dne 30. listopadu 1923, která byla ratifikována republikou Československou 14. května 1931 a vyhlášena ve sb. z. a n. dne 10. prosince 1931, čís. 187 sb. z. a n., přísluší žalobci se zpětnou platností od 16. července 1920 pensijní požitky, které činí měsíčně 2.000 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu, by bylo uznáno právem, že se propuštění žalobce ze služeb bývalých císařských statků stalo neprávem, že neprávem stala se i jeho degradace a že žalovaná strana jest povinna vyplatiti mu na zadrženém služném, resp. na zaopatřovacích požitcích včetně drahotných i jiných přídavků a příbytečného, nejméně 288.000 Kč, jakož i platiti mu nadále výslužné, příslušející mu podle norem pro bývalé zaměstnance na bývalých císařských statcích. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. **Důvody:** Podle služební instrukce generálního ředitelství ze dne 12. prosince 1894 čís. 4781 vztahovalo se císařské nařízení ze dne 10. března 1860, čís. 64 ř. zák. na úředníky na býv. čís. statcích a vztahuje se tedy na ně i služební pragmatika podle zákona ze dne 25. ledna 1914 čís. 15 ř. zák., takže tyto úředníci jsou postaveni na roveň úředníkům státním, kteří však samostatným pořadem práva žalobu proti státu podati nemohou. Úmluva mezinárodní, které se dovolává žalobce, nemůže o sobě poskytnouti uplatňovanému nároku žalobcovu pořad práva, takže žalobce samostatně proti žalovanému státu vystupovati nemůže. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, bez ohledu na odmítací důvod o žalobě dále po zákonu jednal. **Důvody:** První soud odmítl žalobu z úřadu pro nepřipustnost pořadu práva, vycházeje z nesporné skutečnosti, že žalobce byl pragmatikálním úředníkem na býv. čís. statcích a tu že podle služební instrukce generálního ředitelství nejv. fondu ze dne 12. prosince 1894 čís. 4781 vztahovalo se císařské nařízení ze dne 10. března 1860 čís. 64 ř. z., jednající o disciplinárním řízení proti státním úředníkům a sluhům i na úředníky býv. čís. statku. Z toho dovodil první soud, že se tedy na ně vztahuje nyní i služební pragmatika podle zákona ze dne 25. ledna 1914 čís. 15 ř. zák., takže tyto úředníci jsou postaveni na roveň úředníkům státním, kteří však

samostatným pořadem práva žalobu proti státu nemohou podati. Leč napadené usnesení přehlídí, že zmíněnou instrukcí byla vyslovena platnost citovaného čís. nař. z r. 1860 jen potud, pokud v instrukci té nejsou předpisy odchylné, a že právě pokud se týče orgánů povolaných prováděti řízení disciplinární, má instrukce zvláštní předpisy a nepodrobuje úředníky čís. statků disciplinární komisi státních úředníků, nýbrž ředitelství statků a nadřízenou instancí ustanovuje generální ředitelství nejvyšších fondů. Z toho plyne, že právě, pokud se příslušnosti disciplinární týče, má instrukce předpisy odchylné a nemůže tedy nastati příslušnost disciplinární komise pro úředníky správní, pragmatikální. Tím jest však zároveň zjevno, že o žalobcově nároku proti Československé republice rozhodovati nejsou povolány úřady správní a že jde o nárok proti státu, jež podle zákona ze dne 2. listopadu 1918 čís. 4 sb. z. a n. uplatňovati může pořadem práva, ježto nejde jen o přezkoumání rozhodnutí úřadů správních, které v mezích své příslušnosti pořadem stolic rozhodly, naopak rozhodnutí pro nepřislušnost odepřely dle nálezu vrchní disciplinární komise při ministerstvu zemědělství ze dne 2. října 1923. Na tom nemohla nic změnit ani úmluva mezi republikou Československou a Rakouskou o rozdělení odpočivných a zaopatřovacích požitků bývalých pragmatikálních zaměstnanců správy jmění druhdy vázaného pro rod Habsbursko-Lotrinský, neb jeho pobočnou větev ze dne 30. listopadu 1923 uveř. pod čís. 187/1931 sb. z. a n. Tam totiž stanoveno jen, že budou převzata ona pensijní břemena, jež souvisejí s nemovitostmi onoho jmění, a jest rozhodným pro převzetí výplaty odpočivného a zaopatřovacího požitku poslední služební místo pragmatikálního zaměstnance. Zdalí ovšem bude v souzeném případě předpoklad pro přiznání platu žalobci ve smyslu čl. 2 cit. smlouvy, jest právě již věcí samého rozhodnutí sporu, neboť dle dosavadního právního stavu žalobce nárok na pensi nemá, byv disciplinárním nálezem ředitelství čís. statků v Praze ze dne 31. října 1913 z trestu ze služby propuštěn dnem 31. října 1913 a vyslovena ztráta všech služebních práv a nároků i pense, kteréžto rozhodnutí nabylo právní moci, ježto rekurs prozatímního opatrovníka žalobcova byl rozhodnutím generálního ředitelství soukr. a rod. fondů císařských ve Vídni ze dne 8. dubna 1914 zamítnut. Žádost o obnovu disciplinárního řízení a vyměření pense byla generál. ředitelstvím ve Vídni zamítnuta. Ježto se žalobce pragmatikálním úředníkem státním ani dle oné mezistátní smlouvy nestal, jest příslušný krajský soud civilní v Praze podle zák. ze dne 2. listopadu 1918 čís. 4 sb. z. a n. k rozhodnutí o tom, zda přes platné disciplinární propuštění žalobce ze služeb právoplatným nálezem disciplinárním má nárok proti žalovanému státu pro uplatňovanou zmatečnost disciplinárního nálezu, ježto podle tvrzení žaloby se prý dopustil zpronevěr v době duševní nepřičetnosti a za této choroby jeho vedeno v jeho nepřítomnosti řízení disciplinární bez zastoupení jeho v něm. To vše cestou správní uplatňovati žalobce nemůže. Pořad práva není vyloučen, poněvadž nejde o státního úředníka pragmatikálního, který by spadal pod služební pragmatiku podle zákona ze dne 15. ledna 1914 čís. 15 ř. z. a tedy přezkoumání zachování zákonných předpisů v řízení disciplinárním řádnými soudy není vyloučeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalobce, který až do roku 1913 sloužil jako pragmatikální úředník na soukromých císařských statcích v Čechách a byl kárným nálezem ředitelství těchto statků ze dne 12. února 1913 degradován a potom nálezem téhož ředitelství ze dne 31. října 1913, potvrzeným nálezem generálního ředitelství těchto statků ze dne 8. dubna 1914 ze služby bez nároku na pensi propuštěn, domáhá se na Československém státu na základě úmluvy mezi republikou Československou a republikou Rakouskou ze dne 30. listopadu 1923, jež byla ratifikována a vyhlášena pod čís. 187 sbírky z. a n. z roku 1931, placení pense, tvrdě, že kárné nálezy o degradování a propuštění bez nároku na pensi nejsou po právu a jsou zmatečné. Marně se dovolací rekurent brání tomu, že rekursní soud uznal v této věci pořad práva za přípustný. Žalobce nebyl jako zaměstnanec na soukromých císařských statcích, i když byl pragmatikálním úředníkem, úředníkem státním, ve službách státu a ve služebním poměru k státu, pročež tu dvorního dekretu ze dne 18. srpna 1841 čís. 555 sb. z. s., podle něhož pohledávky úředníka za státem, které se odvozují ze služebního poměru ke státu, jest vyříditi pořadem správním, nelze použití a žalobní nárok, pokud jde o placení pense z pořadu práva není vyloučen. Na tom nic nemění zmíněná mezistátní úmluva, neboť jí podstata a povaha žalobcova nároku na placení pense změny nedoznala. Co se týče určovací části žalobního žádání, by bylo uznáno, že se žalobcovo propuštění ze služeb na bývalých císařských statcích stalo neprávem a že neprávem také byl žalobce degradován, ani tu pořad práva není vyloučen. Jde, jak rekursní soud případně uvedl, o kárné nálezy ředitelství, pokud se týče generálního ředitelství císařských statků, nikoli o kárné nálezy disciplinárních úřadů správních a služební poměr, jehož se nálezy týkaly, nebyl s úkoly veřejnými spojen. Žádaný přezkum těchto nálezů není soudy odňat (srovnej sb. n. s. 3123, 6236).

Čís. 13366.

Třebaže zrušovacímu usnesení rekursního soudu nebyla vyhrazena pravomoc, a třebaže bylo rekursním soudem nařízeno další šetření, přičemž by nebylo lze se obejít bez slyšení účastníků, není dovolací rekurs podle druhého odstavce § 527 c. ř. s. nepřipustný, netýká-li se nařízené šetření již otázky v původním usnesení řešené, nýbrž jiné otázky.

Předpis § 105 ex. ř. se vztahuje jen na obytné místnosti, kterých dlužník nezbytně potřebuje pro sebe a pro členy své rodiny ve společné domácnosti s ním žijící, nikoliv na místnosti v nemovitosti podléhající vnučené správě, jichž dlužník používá k provozu živnosti.

V takovém případě jest na vnučeném správci, aby, po případě se souhlasem soudu (§ 112 ex. ř.) učinil opatření, by povinný dal přiměřené odškodnění za používání takových místností, nebo, kdyby se zdráhal, místností uvolnil za účelem jinakého zpeněžení.

(Rozh. ze dne 16. března 1934, R I 144/34.)

Exekuční soud přikázal nucenému správci, aby vybíral za ponechání kavárenských místností dlužníku přiměřenou činži. Rekursní soud zrušil napadené usnesení jako nezákonné a uložil prvému soudu, by následkem tohoto zrušení učinil potřebná opatření. **Důvody:** Příkaz prvního soudce nucenému správci, by vybíral za ponechání kavárenských místností přiměřenou činži, nemá v zákoně oporu. Ani poukaz prvního soudce na ustanovení § 105 ex. ř. nemůže nic znamenati, neboť ustanovení zákona se vztahuje přece jen na bytové místnosti, které jest přenechati povinnému. Právem poukazuje se také v rekursu k tomu, že tento příkaz nucenému správci zní docela neurčitě, jelikož jest přenecháno jeho uvážení, ustanoviti činži, kterouž by mu měl povinný zaplatiti. Ale nehledíc k tomu, poněvadž nucený správce podle ustanovení ex. ř. jest oprávněn i bez schválení exekučního soudu nájemní smlouvy uzavřati, pokud jde o smlouvy obvyklého trvání (§ 111 ex. ř.), není napadené usnesení v souhlasu se zákonem, poněvadž s povinným nelze uzavřati takovou smlouvu. Není-li z nemovitosti vzaté ve nucenou správu výtěžku, nelze vésti nucenou správu a přichází v úvahu ustanovení § 129 ex. ř.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Po formální stránce jest uznati na přípustnost dovolacího rekursu. Nelze ovšem souhlasiti s vývody rekurentovými, že dovolací recurs je přípustný proto, že napadené usnesení obsahuje pod nesprávným označením zrušení usnesení prvního soudu věcně jeho změnu, neboť ve skutečnosti a podle povahy věci běží tu o zrušovací usnesení. Třebaže to-muto zrušovacímu usnesení nebyla vyhrazena právní moc, a třebaže bylo rekursním soudem nařízeno další šetření, při němž by nebylo lze se obejít bez slyšení stran, nelze přece pokládati dovolací recurs po rozumu druhého odstavce § 527 c. ř. s. a § 78 ex. ř. za nepřipustný, neboť nařízené šetření se netýká již otázky v původním usnesení řešené, nýbrž jiné otázky, totiž případného zrušení exekuce podle druhého odstavce § 129 ex. ř. (rozhodnutí čís. 6044, 6242 sb. n. s.).

S hlediska právního nelze odepřít dovolacímu rekursu oprávnění. Exekuce nucenou správou se týká jen nemovitosti — domu č. p. 346 v M., v němž podle spisů obývá povinný s rodinou své poschodí, a v němž v přízemí provozuje kavárenskou živnost. Podle prvního odstavce § 97 ex. ř. má býti nucenou správou dosaženo zapravení vykonatelné pohledávky z užitků a důchodů nemovitosti. Předpisy § 105 ex. ř. stanoví, aby povinnému, bydlícímu v době nucené správy v domě jí postiženém, byly po dobu správy ponechány obytné místnosti, kterých pro sebe a pro členy své rodiny ve společné domácnosti s ním žijící nezbytně potřebuje. Na jinaké místnosti povinným používané se tyto předpisy nevztahují, a nutno proto, nemá-li se nucená správa minouti s úspěchem, využíkovati hospodářsky všechny ostatní místnosti domu, bez ohledu na to, zda jich povinný užívá k provozu živnosti. V takovémto případě bude nutno, aby nucený správce za případného souhlasu soudu (§ 112 ex. ř.) učinil opatření, by povinný dal přiměřeně odškodnění za používání takových místností, nebo, kdyby se zdráhal, místnosti

uvolnit za účelem jinakého zpeněžení. Nesejde na tom, zda toto odškodnění se zove nájemným nebo podobně. Proto nepochybil soud své stolice, vydav příslušný poukaz ke zpeněžení kavárenských místností povinným používaných, a nelze v tom shledávati nezákonnost, jak míní rekursní soud, i nebylo zákonného podkladu ke zrušení usnesení soudu své stolice, ani k nařízenému postupu dle druhého odstavce § 129 ex. ř.

Čís. 13367.

I notářské spisy zřízené v rakouském státě jsou podle vládního nařízení ze dne 19. března 1919, čís. 145 sb. z. a n., exekučními tituly, na jejich základě lze povolit i vykonati exekuci v tuzemsku, vyhovují-li podmínkám § 1 čís. 17 ex. ř. (§ 3 not. řádu čís. 75/1871 ř. zák.), aniž třeba průkazu vzájemnosti a potvrzení o tom, že rakouský notář je oprávněn spisovati notářské spisy s účinkem vykonatelnosti v tuzemsku.

(Rozh. ze dne 16. března 1934, R I 191/34.)

Na základě notářského spisu zřízeného v A. v republice Rakouské povolil soud své stolice exekuci nucenou dražbou nemovitostí. Rekursní soud exekuční návrh zamítl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v **důvodech:** Rekursní soud nesdílí názor strany povinné projevený ve stížnosti, že notářský spis ze dne 9. září 1927 jakožto cizozemský notářský spis nemohl by tvořiti exekuční titul pro exekuci, že v tom směru není zaručena vzájemnost, že spis ten neobsahuje potvrzení zastupitelského úřadu Československé republiky o oprávněnosti notáře v A. sepisovati listiny, které mají tvořiti přímo exekuční titul s účinkem pro cizinu a zejména pro území republiky Československé, že spis ten neobsahuje zmocnění věřitele vésti exekuci na nemovitosti povinné strany nalézající se v republice Československé a že nemá také náležitosti § 3 not. řádu, ježto není v něm uvedena doba, kdy uvedený tam dluh má býti splněn, a není prokázáno veřejnou listinou, že splatnost dluhu nastala a do jaké míry dluh ten jest po právu; neboť podle nařízení vlády Československé republiky ze dne 19. března 1919 čís. 145 sb. z. a n. a vládního nařízení ze dne 18. června 1925 čís. 141 sb. z. a n. smí k zachování vzájemnosti exekuce na základě všech v Rakouské republice zřízených spisů a listin, které podle § 1 ex. ř. jsou tituly exekučními, býti v tuzemsku povolena a nařízena. Obmezení obsaženo jest v § 3 vl. nař. čís. 141 sb. z. a n. z roku 1925 jen co do exekučního titulu dle § 1 čís. 13 ex. ř. Lze tudíž v tuzemsku vésti exekuci také na základě notářského spisu, zřízeného v republice Rakouské, má-li spis ten náležitosti § 3 not. řádu a není proto také třeba potvrzení o tom, že notář v A. jest oprávněn sepisovati notářské spisy s právním účinkem pro Československou republiku. Jak vyplývá z notářského spisu, má spis ten doložku vykonatelnosti ve smyslu § 3 not. spisu a zejména jest v něm také uvedena s dostatečnou určitostí doba, kdy dluh se má plniti, a nebylo proto třeba předkládati veřejnou listinu o tom, že splatnost dluhu nastala. Rovněž nelze z notářského spisu důvodně vyzovovati, že by exekuce k vymožení dluhu mohla býti vedena jen na ne-

movitostí ve spise tom jmenované. V dalším dovodil rekursní soud, že v souzeném případě není notářský spis exekučním titulem, ježto prý jím není prokázáno, že vymáhajícím věřiteli přísluší proti dlužníku vymáhaná pohledávka.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Rekursní soud správně dovodil, že i notářské spisy pořízené v rakouském státě jsou podle vládního nařízení čís. 145/19 sb. z. a n. exekučními tituly, na jejichž základě lze povolití a vykonatí exekuci v tuzemsku, vyhovují-li podmínkám § 1 čís. 17 ex. ř. (§ 3 not. ř. čís. 75/71 ř. z.), aniž třeba průkazu vzájemnosti a potvrzení o tom, že rakouský notář je oprávněn sepsovatí notářské spisy s účinkem vykonatelnosti v tuzemsku. Správně posoudil věc i v tom směru, že předložený notářský spis podmínkám těm vyhovuje, jmenovitě také co do doby splatnosti a přípustnosti exekuce i na jiné předměty než na nemovitosti v něm zvláště uvedené, ležící v Rakousku.

Čís. 13368.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovení pojišťovací smlouvy, že k oznámení o škodě bude škoda vyšetřena zvláštní vyhledávací komisí, jejíž výsledek jest podkladem pro pojištěncův nárok, když s ním obě strany souhlasí a souhlas podepsáním protokolu potvrdily, není na překážku, by se pojistník před vyšetřením škody onou zvláštní komisí nedovolal řádných soudů žalobou o plnění.

(Rozh. ze dne 16. března 1934, Rv I 1754/32.)

Žalobce pojistil si nemovitosti proti požáru u žalovaného pojišťovacího spolku. Dne 15. ledna 1930 pojistil žalobce tytéž nemovitosti proti požáru i u pojišťovny C., což oznámil dne 24. listopadu 1930 žalovanému. Žalovaný spolek dopisem ze dne 26. listopadu 1930 vypověděl a vymazal pojištění žalobcovo, ježto žalobce uzavřel pojištění s pojišťovnou C. Dne 6. prosince 1930 pojištěné nemovitosti vyhořely. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném pojišťovacím spolku, by bylo zjištěno, že pojišťovací smlouva mezi stranami byla po právu až do konce roku 1930 a že prohlášení žalovaného o ustoupení od tohoto pojištění jest bezúčinné. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Podle názoru odvolacího soudu není tu podmínek zjišťovací žaloby podle § 228 c. ř. s. Žalobce se domáhá žalobou zjištění, že pojišťovací smlouva mezi stranami byla po právu až do konce roku 1930 a že prohlášení žalovaného spolku o ustoupení od tohoto pojištění jest bezúčinné. K odůvodnění žaloby uvádí, že ke krytí škody vzniklé žalobci ohněm má přispěti i pojišťovna C. v jistém poměru, který jest ještě zjištěti, že žalobce není s to, by toho času žaloval o zaplacení určité škody. Že žalobce má zájem na

zjištění co nejdříve, že žalovaná strana jest povinna v později určeném poměru krycí povinnosti pojišťovny C. škodu ohněm z požáru hraditi. S právním názorem žalobce, že nemůže žalovati o zaplacení určité škody před zjištěním trvání pojišťovací smlouvy nelze souhlasiti. Jest nesporno, nač byl žalobce u obou pojišťoven, u žalovaného i u C., proti ohni pojištěn a výše škody způsobené na staveních požárem dne 6. prosince 1930 jest mu známa, pokud se týče mohl ji vyšetřiti. Žalobce může proto žalovati o zaplacení způsobené škody a není tu právního zájmu, by trvání pojišťovací smlouvy do konce roku 1930 bylo co nejdříve zjištěno. Žalobce v odvolání sám uvádí, maje patrně na zřeteli ustanovení § 53 (2) pojišťovacího zákona, že jsou obě pojišťovny povinny v zákonném poměru ke krytí škody. Trvání smlouvy pojišťovací do konce roku 1930, pokud se týče v době případu pojištění mohlo býti zjištěno ve sporu o zaplacení odškodného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel vytýká, že nemohl žalovati přímo o plnění, poněvadž prý podle § 49 stanov má vyšetřiti škodu zvláštní komise ředitelstvím pojišťovny sestavená, takže prý není ve výlučné moci dovolatele výši škody zjistiti, nýbrž vyžaduje se součinnost žalované strany, a tím je prý právní zájem na brzkém zjištění podle § 228 c. ř. s. prokázán. Nelze však dovolateli přisvědčiti. Odvolací soud případně dolíčil, že dovolatel znal skutkové podklady i pro výpočet výše škody požárem mu způsobené i pro určení poměru, ve kterém žalovaná pojišťovna a pojišťovna C. má škodu hraditi. Tento názor dovolatel nenapadá, nýbrž spatřuje překážku jen v ustanovení § 49 stanov, než i to nedůvodně, neboť, nehledíc ani k tomu, že z této okolnosti právní zájem na zjištění neodvozoval, přehlíží, že § 49 stanov nestanoví, že předpokladem žaloby o plnění jest vyšetření škody zvláštní vyhledávací komisí, nýbrž, že výsledek vyhledávací komise jest jen podkladem pro pojistníkův nárok, když s ním obě strany souhlasí a souhlas podepsáním protokolu potvrdily (§ 49 odstavec 2 poslední dvě věty stanov). Jde tu jen o mimo-soudní vyšetření škody za součinnosti obou stran, jež nemůže zameziti dovolání se řádných soudů (§ 19 obč. zák. a § 1 j. n.), právě tak, jak nepřekáží žalobě o plnění úmluva o rozhodčích podle §§ 52 a 22 stanov v případě nesouhlasu stran s výsledkem vyhledávací komise, neboť tu by šlo o nepřislušnost řádných soudů, k níž lze přihlížeti jen k námitce žalované strany, jak bylo vysloveno v rozhodnutích čís. 2145, 2811 a j. sb. n. s. A této námitky se žalobce nemusí obávat ani, kdyby byl žaloval přímo o plnění, ana se žalovaná pojišťovna podle účinného ustanovení § 11 odstavec (2) zákona o pojišťovací smlouvě (§ 167 čís. 3) nemůže dovolávatí rozhodčího soudu, když odmítla plnění, prohlásivši, že pojišťovací smlouvu zrušila. Že by žalobce měl přes možnost, žalovati o plnění právní zájem na pouhém zjištění z jiných důvodů, nelze seznati, naimě any stanov neobsahují ustanovení, že pojistník musí soudně uplatniti svůj nárok do určité doby pod ztrátou nároku ve smyslu § 20 odstavec (2) zákona o pojišťovací smlouvě (§ 167 čís. 10).

Čís. 13369.

Pojišťovací smlouva.

Pokud propachtovateli nemovitosti, pojistivšímu se proti škodě, která by mu vznikla při zničení strojů na nemovitosti požárem, opětným jich postavením a domáhajícimu se na pojišťovně, když pojistná příhoda nastala, odškodnění, nemůže být pojišťovnou namítáno, že shořelé stroje nebyly jeho vlastnictvím, nýbrž vlastnictvím pachtýřů, a že propachtovatel podle pachtovní smlouvy není povinen ke znovuzřízení shořelých strojů a k vynaložení nákladů na jejich montáž, nýbrž že jsou k tomu povinni pachtýři, aniž, že propachtovatel shořelé stroje dosud znovu nezřídil a náklady na montáž dosud nevynaložil.

(Rozh. ze dne 16. března 1934, Rv I 2153/32.)

Žalobce, mlynář, uzavřel se žalovanou pojišťovnou pojištění proti požáru. Pojistil u ní zejména budovu, mlýnské zásoby, mlýnské stroje, zařízení inventáře, transformátor, elektroměry a posléze i montáž strojního zařízení. Když mlýn žalobcův vyhořel, byla škoda způsobená na montáži mlýnských strojů stanovena na 27.200 Kč. Žalobě o zaplacení těchto 27.200 Kč bylo o b ě m a n i ž š í m i s o u d y vyhověno, o d v o l a c í m s o u d e m z těchto důvodů: Nesprávnost právního posouzení shledává odvolání v tom, že soud prvě stolice uznal žalovanou pojišťovnu povinnou k zaplacení pojistné sumy 27.200 Kč za výlohy montážní, ačkoliv prý ve smyslu pojišťovacích podmínek žádná škoda žalobci nevzešla neb aspoň dosud nevzešla a ačkoliv ve smyslu čl. 25 poj. podmínek neprokázal, že je zabezpečeno použití sumy té podle jejího určení, t. j. k montáži strojového příslušenství. Odvolání poukazuje v tomto ohledu k tomu, že strojní zařízení ve mlýně podle nesporného přednesu stran nenáleželo žalobci, nýbrž N-ovi a Ž-ovi, kteří je z vlastních prostředků svého času jako nájemci mlýna namontovali a žalobci je též ani později do vlastnictví nepředali, takže škodu jeho shořením včetně montážních výloh utrpěli sami, ale sami neuplatňují a uplatňovat nemohou, poněvadž smlouvu o pojištění montáže ani neuzavřeli, nýbrž žalobce, který tím o nic nepřišel a také nepřijde, ježto, jsa vázán nezrušeným dosud nájemním poměrem s N-em a Ž-em, povinnými smluvně k znovuzbudování mlýnského zařízení na vlastní náklad, nejen nemusí, nýbrž ani nemůže zatím jiné stroje dáti namontovat. Odvolání však přehlízí, že předmětem pojišťovací smlouvy, kterou žalobce osobně uzavřel dodatkem k pojišťovacím smlouvám, týkajícím se budovy, strojů, zásob atd., není jako v těchto ostatních smlouvách určitá nemovitá nebo movitá věc, jejímž zničením nebo poškozením následkem požáru vznikne škoda ve smyslu čl. 1 poj. podmínek, kterou se žalovaná strana zavázala nahradit, nýbrž že předmětem pojištění je tu zvláštní majetkový zájem, záležející ve ztrátě nákladu, spojeného s montáží strojového zařízení, které jako takové bylo zvlášť pojištěno. Namontování tohoto strojového zařízení představuje určitý kapitál, jehož bylo k tomu zapotřebí a jehož pro případ zničení strojů požárem bude zase k jich opětnému postavení zapotřebí. Žalobce, majitel mlýna, který bez strojového zařízení není produktivní, měl a má zajisté na tom

majetkový zájem, by si vedle náhrady za budovu samu a za strojové zařízení zabezpečil i možnost postavit si nové stroje v nově zbudovaném mlýně, t. j. dostatečný k nové montáži kapitál, a žalovaná se za smlouvenou prémii zavázala pro případ požáru mu tento kapitál pojistiti a otázka, kdo tyto nové stroje k tomu cíli dodá, zda si je opatří žalobce, či zda je dodají staří nebo noví jeho nájemci, je a byla i při uzavření pojišťovací smlouvy zcela podružná, nanejvýš ana žalovaná právě z ostatních smluv věděla, že stroje samy, u ní rovněž pojištěné, nejsou vlastnictvím žalobcovým a obsah nájemní neb pachtovní smlouvy nebyl tehdy při tom nikterak zdůrazněn aniž vůbec vzat v úvahu. Neprávem proto žalovaná poukazuje k tomu, že žalobci fakticky žádná škoda nevznikla, poněvadž prý nebyl zmařen kapitál jím do montáže investovaný a poněvadž, zatím aspoň, k tomu cíli nového kapitálu ani nepotřebuje. Vyhořením namontovaných, třebaže cizích, strojů utrpěl žalobce škodu, proti které se u žalované pojistil, ježto stroje ve mlýně shořely a žalobce se musí ať tou aneb onou cestou postarati o namontování strojů nových a tato škoda byla též rozhodčím řízením jako trvajících uznána a číselně stanovena, a žalovaná je proto povinna ji nahraditi. Pokud odvolání poukazuje k tomu, že podle čl. 25 poj. podm. může být odškodné požadováno od ní teprve, je-li zabezpečeno, že peněz bude upotřebeno podle jejich určení, v souzeném případě k namontování strojů, tvořících příslušenství pojištěné budovy (mlýna), je rovněž na omylu. Zde jest zdůrazniti, že se čl. 25 týká jen budov k vůli zajištění reálních věřitelů, že je to výjimečné ustanovení, které nelze libovolně rozšiřovati na pojištění jiná, zejména na souzený případ pojištění montážních nákladů, které vůbec ani jako příslušenství v úvahu nepřicházejí, neboť příslušenstvím mohly by býti nanejvýš jen stroje samy, které byly jako takové samostatně pojištěny, nikoliv však montážní náklady s jich postavením spojené. Žalovaná proto neprávem namítá předčasnost žaloby z tohoto důvodu, neboť její povinností jest vyplatiti vzniklou škodu a není oprávněna kontrolovati, jak pojištěnec s vyplacenými penězi naloží.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka, vytýkajíc odvolacímu rozsudku nesprávné právní posouzení věci, zastává názor, že se žalobce nemůže vůbec neb aspoň toho času domáhati náhrady pojištěných montážních nákladů, poněvadž na montážních nákladech dosud škodu neutrpěl a utrpěti nemůže, any shořelé stroje dosud nebyly jeho vlastnictvím, nýbrž vlastnictvím N-a a Ž-a, žalobce podle pachtovní smlouvy není povinen ke znovuzřízení shořelých strojů a vynaložení nákladů na jich montáž, nýbrž jsou k tomu povinni pachtýři N. a Ž. Avšak, i kdyby nebylo zvláštního poměru žalobce k pachtýřům, žalobce ani netvrdil, že shořelé stroje znovuzřídil a náklady na montáž vynaložil. Dovolatelka má tedy za to, že by nárok na náhradu montážních výloh žalobci mohl vzejíti teprve, kdyby stroje byly znovuzřízeny jím, a poněvadž se tak dosud nestalo, že je žaloba při nejmenším předčasná, avšak že mu nárok vůbec nepřisluší, poněvadž podle pachtovní smlouvy jsou povinni stroje znovuzřídit pachtýři a ne žalobce, tito však náklady na montáž strojů nepojistili.

Tomuto právnímu názoru nelze přisvědčiti. Jest nesporno, že náklady montáže strojů pojistil žalobce. Žalovaná věděla, že stroje nejsou vlastnictvím žalobcovým a nebylo tvrzeno, že při ujednání pojišťovací smlouvy byla vzata v úvahu také smlouva pachtovní a to tak, že by ustanovení obou smluv byla k sobě v tak úzkém vztahu, že tím byl založen poměr vzájemné závislosti. Nemůže proto žalovaná z pachtovní smlouvy uzavřené mezi třetími osobami nic pro sebe dovozovati. Pro ni platí a jest závazná jen smlouva pojišťovací, kterou převzala povinnost pro případ pojistné příhody nahraditi žalobci montážní náklady. Za to jí platil žalobce prémie. Proto nebylo třeba prováděti důkazy, k nimž dovolatelka poukazuje, nehledíc ani k tomu, že okolnosti, jež jí chtěla prokázati, přesně a úplně neuvádí a ani nedoličuje, jaké závěry z nich činí. Žalobce pojistil svůj majetkový zájem, totiž kapitál, jehož pro případ zničení strojů požárem by bylo třeba k opětovnému jich postavení. Shořely-li stroje, utrpěl žalobce škodu, proti které se pojistil, neboť musí se postarati o namontování strojů jiných. Bylo právě účelem pojištění, by získal potřebné k tomu prostředky. Není správné, že by odškodnění mohlo býti žalobcem požadováno teprve, až budou stroje znovuzřízeny. Pro to není v zákoně ani ve smlouvě podkladu. Dovolatelka nemůže se zejména odvolávati ani na článek 25 pojišťovacích podmínek, který se týká jen budov a nikoli příslušenství (strojů), tím méně nákladů montážních. Poněvadž tedy nastala pojistná příhoda a žalobce jí utrpěl škodu, která v rozhodčím řízení byla také číselně určena, jest nárok žalobcův splatný a žalovaná jest povinna, aby škodu tu žalobci nahradila. Jak žalobce s vyplacenou náhradou naloží, jest jeho věc. I kdyby stroje nepostavil, nemohlo by mu býti namítáno bezdůvodně obohacení, poněvadž nárok na náhradu montáže nebyl učiněn závislým na jich skutečném znovuzřízení.

Čís. 13370.

I když byla krycí směnka vyplněna dnem splatnosti předcházejícím době, kdy byly dospělé splátky na směnečnou pohledávku, nejde o vyplnění proti úmluvě, byla-li směnka zažalována až, když nastala již ztráta lhůt a splatnost zbytku pohledávky, k jejímuž zajištění směnka sloužila.

(Rozh. ze dne 16. března 1934, Rv I 338/34.)

Směnečný platební příkaz byl procesním soudem prvé stolice k námitkám žalované zrušen. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Jde o bíanco krycí směnku, kterou žalovaní odevzdali žalobkyni k zajištění zbytku kupní ceny za koupený motocykl a měli spláceti v měsíčních splátkách po 645 Kč, počínajíc 1. prosincem 1931, při čemž

byla stanovena v odstavci 4. podmínek mimo jiné ztráta lhůt, nebudou-li dvě po sobě jdoucí měsíční splátky zaplacený. Sporná směnka je vyplněna dnem splatnosti 15. dubna 1932 a byla zažalována 8. března 1933 pro částku 8.390 Kč se 6% úroky od 16. dubna 1932, avšak za sporu omezena na 7.390 Kč se 6% úroky od 1. února 1933 do 25. března 1933 z 8.390 Kč a 6% úroky od 26. března 1933 z 7.390 Kč a na útraty. Soud prvé stolice zrušil směnečný platební příkaz k námitce žalovaných, že směnka byla proti úmluvě vyplněna co do splatnosti 15. dubna 1932, a to z důvodu, že nenastaly v té době předpoklady splatnosti kapitálu, zjistiv, že žalovaní do této doby nebyli v prodlení s dvěma po sobě jdoucími měsíčními splátkami, důsledkem čehož byla směnka vyplněna proti úmluvě (§ 6 (2) sm. zák.), a je tedy neplatná. Odvolací soud schválil názor prvního soudu. S názorem nižších soudů nelze bezvýhradně souhlasiti. Námitka protismělního vyplnění směnky byla by zajiště opodstatněna, kdyby žalobkyně byla směnku takto vyplněnou soudně uplatnila v době, kdy ještě nenastala ztráta lhůt a tím splatnost celého zbytku kapitálu, poněvadž by tu nebyla splatnost pohledávky, k jejímuž zajištění byla směnka vydána. Než žalobkyně uplatnila směnku teprve, když již nastala podle rozsudkového zjištění ztráta lhůt a splatnost zbytku pohledávky. Nebylyť měsíční splátky od 1. prosince 1932 do dne žaloby, to jest do 8. března 1933 placeny, a byla také prosba žalobní za sporu přízpusobena tomuto stavu věci. V takovém případě nelze důvodně popírati platnost směnky, jež právě k zajištění této pohledávky byla žalobkyní odevzdána, a je podřadnou okolností, že žalobkyně vyplnila směnku dříve dnem splatnosti 15. dubna 1932, ana jí tehdy soudně neuplatnila. Ostatně doslov odstavce 1. podmínek opravňoval žalobkyni vyplniti a požadovati zaplacení, nedodrží-li kupitelé platební podmínky, zejména mohla žádati po případě i jen jednotlivé dlužné měsíční splátky rovněž směnkou kryté; to zejména padá na váhu v měsíci dubnu 1932, kdy žalovaní se zpozdili se splátkou o třináct dnů. Vyplnila-li žalobkyně tehdy směnku dnem 15. dubna 1932 jako dnem splatnosti, avšak uplatnila-li jí soudně teprve, když nastala dle úmluvy splatnost zbytku celé pohledávky, k jejímuž zajištění sloužila, nelze v tom spatřovati protismělné vyplnění směnky, opačný názor by odporoval účelu a povaze krycí směnky. Nebyla proto věc po právní stránce nižšími soudy správně posouzena.

Čís. 13371.

Manželé mohou se pro případ sporu o rozvod neb o rozluku dohodnouti o prozatímním výživném, které má býti manželce za sporu placeno. Byla-li dohoda učiněna pro dobu budoucí a pro případ, o němž nebylo jisto, zda a kdy nastane, jde o smír a jest věcí jeho výkladu, zda podle vůle stran bylo výživné určeno nezměnitelně pro všechnu budoucnost, či zda bylo stanoveno hledíc k poměrům obou manželů a vůbec k všeobecným poměrům doby, kdy byl smír uzavřen.

(Rozh. ze dne 16. března 1934, R II 98/34.)

V odstavci V. notářského spisu ze dne 12. června 1911 dohodly se manželé, že v případě podání žaloby o rozvod nebo rozluky manželství kterýmkoliv z manželů má manželka za všech okolností právo na oddělené bydliště a že manžel v případě tom jest povinen, rovněž za všech okolností, platiti manželce až do pravoplatnosti rozsudku o žalobě nebo až do opětného manželského spojení prozatímní výživné 250 Kč měsíčně pod exekucí podle § 3 not. ř. Manželka, bydlící odděleně, podala na manžela žalobu o rozvod a o placení výživného a současně učinila návrh, by jí bylo povoleno prozatímní opatření placením prozatímního výživného 2.000 Kč měsíčně, kterážto částka prý odpovídá asi 250 Kč z roku 1911. Jinak uvedla manželka v návrhu, že hledíc k úmluvě v notářském spisu není třeba prozatímního opatření odděleným bydlištěm. Soud první stolice zamítl návrh manželky na placení výživného. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, o návrhu žalobkyně na povolení prozatímního opatření znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Manžel nic nenamítal proti oddělenému bydlišti manželky a ani v nynějším rekursu neodporuje tomu, že manželka bydlí odděleně, a nic nevytýká v té příčině, že manželka nenavrhlá povolení odděleného bydliště podle § 382 čis. 8 ex. ř. Následkem toho nemůže se nejvyšší soud otázkou odděleného bydliště zabývat. Stěžovatel odporoval a odporuje jen výši požadovaného zatímního výživného, zastáváje názor, že ujednanou částkou 250 K (rovnající se číselně 250 Kč) jsou vázány obě strany, že zrušení smlouvy by mohlo býti vysloveno jen ve sporu a že v řízení o zatímním opatření nemůže býti řešena otázka, zda ujednané výživné odpovídá nynějším poměrům, čili nic. S názorem tím nelze souhlasiti. Stěžovatel sám v rekursu uvádí, že ujednání o odděleném bydlišti a o prozatímním výživném mělo pro případ rozvodového sporu nahraditi prozatímní opatření podle § 382 čis. 8 ex. ř. Žalobkyně se takového prozatímního opatření »určením prozatímní výživy« podle § 382 čis. 8 ex. ř. domáhá — jak výslovně při ústním jednání prohlásila —, ale žádá, by prozatímní výživné, které jí bylo notářským spisem zajištěno, bylo zhodnoceno podle nynější ceny peněz. Má-li tedy soud rozhodnouti o návrhu žalobkyně, musí se právě v tomto řízení zabývatí odstavcem V. notářského spisu, který upravuje též předmět. Není o tom pochybnosti, že se manželé mohou pro případ sporu o rozvod nebo rozluky dohodnouti o prozatímním výživném, které má býti manželce za sporu placeno, neboť jde o nárok čistě soukromoprávní (rozh. čis. 2190, 7633, 8110 a jiná sb. n. s.). Také v tomto případě byla taková dohoda učiněna, a to pro dobu budoucí a pro případ, o němž nebylo jisto, zda a kdy nastane. Strany ujednaly takto o výši prozatímního výživného smír podle § 1380 obč. zák. Správně rozpoznal rekursní soud, že tu platí výhrada rebus sic stantibus (§ 1389 obč. zák.). Přiměřenost výživného se mění podle potřeb osoby k výživě oprávněné i podle způsobilosti osoby k výživě povinné a vůbec podle času a poměrů. Jest věcí výkladu smíru, zdali podle vůle stran bylo výživné určeno jako nezmě-

nitelné pro všechnu budoucnost, či zda bylo stanoveno hledíc k poměrům obou manželů a vůbec k všeobecným poměrům oné doby, kdy byl smír uzavřen (srovnej také rozh. čis. 2190 sb. n. s.). V souzeném případě není o tom pochybnosti, že strany, dohodnuvše se roku 1911 o zatímním výživném 250 K měsíčně, pokládaly podle tehdejších poměrů částku tu za postačitelnou, by zajistila manželce zatímní slušné výživné, příslušející jí podle §§ 108 a 117 obč. zák. a § 382 čis. 8 ex. ř. Rovněž není nejmenší pochybnosti o tom, že 250 korun rakousko-uherských mělo v roce 1911 daleko vyšší vnitřní hodnotu než má nyní 250 Kč. Nebrání tedy svatební smlouva z roku 1911 tomu, by nebylo manželce prozatímním opatřením podle § 382 čis. 8 ex. ř. vyměřeno slušné zatímní výživné, ano je zřejmé, že se od té doby poměry podstatně změnily a že zejména nákupní cena peněz poklesla tou měrou, že na to obě strany v době uzavření smlouvy nemohly pomýšleti (§ 1389 poslední věta obč. zák.).

Čís. 13372.

Hmotnému odevzdání není na závalu, že prodaných věcí je větší počet.

K hmotnému odevzdání nestačí, že kupitel převzal koupené věci tím způsobem, že každý jednotlivý kus vzal do ruky a prohlásil, že jest to nyní jeho, a že prodatel předal kupiteli klíč od pokladny, kde byla uložena část koupených předmětů a klíč od obchodní místnosti, měl-li i prodatel, třebaže jen občasně, přístup do pokladny a do obchodních místností.

(Rozh. ze dne 16. března 1934, Rv II 219/34.)

Žalobou proti vymáhajícímu věřiteli domáhala se žalobkyně, by byla z exekuce proti Edmundu S-ovi vyloučena celá řada věcí, tvrdíc, že jest vlastníci vylučovaných věcí. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Žalobkyně se domáhá vyloučení řady předmětů z exekuce tvrdíc, že věci tyto jsou jejím vlastnictvím. Aby byla žaloba úspěšnou, musila by žalobkyně prokázati jednak titul (§ 424 obč. zák.), jednak způsob nabytí vlastnictví, totiž tradici (§ 425 obč. zák.). V prvém směru zjistily nižší soudy, že žalobkyně počátkem roku 1929 ujednala se svým zetěm Edmudem S-em, dlužníkem, smlouvu, kterou tento na ni převedl všechny sporné předměty za 120.000 Kč, kteroužto částku jí podle tvrzení žalobkyně dluhoval. Ať již by se pojímala tato smlouva jako smlouva kupní nebo jako úplatná smlouva, směřující k plnění na místo placení ve smyslu § 1414 obč. zák., byla by tato smlouva dostatečným důvodem k nabytí vlastnictví (§ 424 obč. zák.). Nepodařilo se však žalobkyni prokázati tradici. V té příčině zjistily nižší soudy, že žalobkyně převzala sporné věci tím způsobem, že každý jednotlivý kus vzala do

ruky a prohlásila, že jest to nyní její a že S. předal také žalobkyni klíč od pokladny, kde byla uložena část sporných předmětů a klíč od obchodní místnosti, který zůstal v držení žalobkyně až dosud. To však nestačilo k řádné tradici ve smyslu § 426 obč. zák., podle něhož jest v souzeném případě posuzovati skutečnost převodu věci na žalobkyni, ano jde o movité věci, které dopouštějí hmotné odevzdání. Hmotnému odevzdání nebylo na závadu, že prodaných věcí byl větší počet; neboť toto množství mohlo by míti jen v zápětí, že hmotné odevzdání by vyžadovalo poměrně delší čas, což nelze pokládati za zvláštní obtíž ve smyslu § 427 obč. zák. Pojem hmotného odevzdání podle § 426 obč. zák. jest však vykládati v souvislosti s předpisy §§ 312 a 315 obč. zák. Přejímateli musí býti zjednána možnost bezprostředního a výlučného nakládání s věcí. Vzala-li žalobkyně ony předměty jen do ruky, ale ponechala-li je dále u dlužníka, nepřevzala je tím do výhradné držby a to ani tím ne, odevzdal-li jí dlužník klíče od pokladny, a od obchodní místnosti, když netvrdila, že by byla měla jen ona sama přístup k této místnosti neb k pokladně a naopak z jejího vlastního přednesu je zřejmo, že k nim měl přístup, třeba jen občasně, i předatel věcí, dlužník. Neprokázala tudíž žalobkyně jednu z podstatných náležitostí nabytí vlastnictví, žaloba není opodstatněna.

Čís. 13373.

Nedodržení předpisů prvního odstavce § 369 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., a vládního nařízení ze dne 20. prosince 1927, čís. 175 sb. z. a n., pokud jím byl proveden předpis třetího odstavce § 369 zákona čís. 76/1927 sb. z. a n., nemá v zápětí zánik zástavního práva podle § 368 zákona řádně nabytého.

(Rozh. ze dne 17. března 1934, R I 177/34.)

V exekuční věci Okresní hospodářské záložny proti dlužníku bylo zabaveno a soudně prodáno 14 krav. Proti usnesení prvního soudu, jímž byl výtěžek za prodané krávy přikázán vymáhající věřitelce, podal rekurs berní úřad v M., ježto pět z oněch 14 krav bylo již dříve zabaveno pro vykonatelnou pohledávku na dávce z majetku. Rekursní soud přikázal československému státu v prvním pořadí k hotovému zaplacení výtěžek za prodaných pět krav. **Důvody:** Berní úřad v M. podáním ze dne 9. července 1933 přihlásil k rozvrhu nejvyššího podání dlužnou dávku z majetku, první soud však na tuto pohledávku nic nepřikázal, ač zjistil, že berní exekuci byly zabaveny krávy soudem zabavené a to tak, že berní zabavení bylo provedeno dne 10. ledna 1931. Zástavní právo tudíž nezaniklo, ježto neuplynula ještě tříletá promlčecí lhůta. Berní úřad, jehož zástavní právo na prodaných svrších bylo soudu hlášeno a ze zájemního protokolu berního úřadu patrně, měl býti jako účastník vyrozuměn o roku k rozvrhu nejvyššího podání, leč neutrpěl újmy, ano mu rozvrhové usnesení bylo přece jako účastníku doručeno. Berní úřad pak podal do rozvrhového usnesení stížnost, čímž má rekursní soud nedostatek vyrozumění berního úřadu

za napravený, zvláště, ano to není ani vytýkáno. Ježto berní zabavení předcházelo zabavení soudnímu, musí soud dbáti zástavního práva, kterého bylo již dříve nabyto.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 368 zák. ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. provedením berní exekuce nabývá stát zástavní právo pro vymáhanou pohledávku na svrších v zájemním protokolu sepsaných a popsáných a toto zástavní právo zanikne teprve, nebyl-li prodej zabavených věcí proveden do tří let ode dne zabavení. Pro pořadí takto nabytého zástavního práva je rozhodnou doba skutečného výkonu zájemního popisu. V odstavci prvním § 369 zákona se ovšem stanoví, že, předchází-li berní zástavní právo soudnímu, provede exekuční úřad co nejrychleji zahájenou berní exekuci a případný přebytek složí u exekučního soudu, a ve smyslu třetího odstavce tohoto paragrafu je vládním nařízením ze dne 20. prosince 1927 čís. 175 sb. z. a n. podrobně stanoveno, jakým způsobem se exekuční úřady a soudy navzájem zpravují o nabytých zástavních právech. Avšak nedodržení těchto předpisů o sobě nepůsobí zánik zástavního práva podle § 368 zákona řádně nabytého. Jelikož je zjištěno, že mezi soudně zabavenými a dne 18. dubna 1933 exekučně prodanými 14 kravami bylo skutečně oněch 5 krav zabavených berním úřadem v M. již dne 10. ledna 1931, rozhodl rekursní soud správně.

Čís. 13374.

Právo na bezplatný odběr vody pro dům z obecního vodovodu jest právem služebnosti.

Rušila-li obec oprávněného ve výkonu služebnosti odstraněním rour, jest povinna, by vše uvedla v předešlý stav tak, že se oprávněnému poskytuje dřívější odběr vody, není však povinna učiniti zařízení, které by zabezpečovalo takovou kvalitu vody, aby jí mohlo býti používáno jako pitné vody, neposkytoval-li vodovod již před porušením zaručené pitnou vodu.

(Rozh. ze dne 17. března 1934, Rv I 669/32.)

Spoluvlastníci domu čp. 16 v T. domáhali se na městské obci T., by žalovaná byla uznána povinnou obnoviti tak zvaný vodovod S. až ke spojce před domem čís. 16 v T. v původním stavu tak, by zařízení měřící 1.300 m bylo vedeno bezvadnými dřevěnými žlaby a železným potrubím, které podle terénu jest z části položiti téměř při povrchu, z části pak 80—130 cm hluboko, by studna byla úplně bezvadně vybetonována a opatřena hermeticky uzavřeným litinovým poklopem, tedy ve stavu dřívější odběr vody co do kvantity i kvality jak pokud jde o odběr pitné tak i užitkové vody, poskytujícím a zákonným předpisům odpovídajícím, jakož i že to má býti schváleno vodním úřadem, anebo na místě tohoto znovuzřízení a umožnění odběru vody z vodovodu S. zaplatiti ročně žalobkyni částku 2.224 Kč. Žalobci odůvodňovali žalobní

žádost tím, že s držením domu čp. 16 v T. jsou spojeny podle prodací listiny ze dne 16. března 1764 služebnost práva vésti do domu vodu z parcely k. č. 4227/29, nacházející se v horní části ulice, a tato služebnost jest prý také zapsána na listě podstaty statkové o držebnosti domu čis. 16 v knihovní vložce čis. 16 pro T. Vlastníci domu čis. 16 vykonávali toto právo až do roku 1925. Voda prý byla delší dobu než 40 let vedena do dvora domu čis. 16 trubice z nádrže, později prý byla připojena v zařízení vodovodu S. před nádrží přípojka, z níž voda tekla přímo do nádrže ve dvoře domu čis. 16, a to stále, takže nádrž byla stále plná a přetéající voda odtékala. Voda prý stačila zásobiti dům čis. 16 plně pitnou a užitkovou vodou. Výkon práva byl žalovanou stranou znemožněn tím, že dva roky před podáním žaloby byl vodovod zrušen. Žalovaná strana prý má platiti, neobnoví-li vodovod, ročně 2.224 Kč. Vodovod S. dodával prý žalobcům hygienicky bezvadnou vodu, které bylo užíváno též k pití. Poškozením vodovodu zhoršila se jakost vody. Žalovaná strana nevyhověla žádosti o znovuzřízení vodovodu. Procesní soud prvě stolice vyhověl žalobě, pokud se domáhala toho, aby žalované město bylo uznáno povinným obnoviti tak zvaný vodovod S. až ke spojce před domem čis. 16 v T. v původním stavu tak, aby zařízení měřící 1.300 m bylo vedeno bezvadnými dřevěnými žlaby a železným potrubím, které podle terénu jest z části položiti téměř při povrchu, z části pak 80—130 cm hluboko, podle toho tedy obnoviti stav, poskytující dřívější odběr vody co do kvantity i kvality se zřetelem na užitkovou vodu nebo na místě tohoto znovuzřízení a umožnění odběru vody z vodovodu S. zaplatiti ročně žalující straně 2.190 Kč; zamítl pak žalobu, pokud se domáhala toho, by studna byla úplně bezvadně vybetonována a opatřena hermeticky uzavřeným litinovým poklopem a by byla znovu zřízena tak, aby zajišťovala dřívější odběr vody co do kvantity a kvality, také pokud jde o pitnou vodu, jakož i že to má býti schváleno vodním úřadem. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany. Důvody: K odvolání žalobců: Podle znaleckého posudku nelze vůbec docíliti toho, by pramen vodovodu S. byl technickými zařízeními tak zachycen, by bylo lze docíliti odběr bezvadné pitné vody. Z toho vyplývá, že žalobní žádání ohledně opatřování a zajištění dřívějšího odběru bezvadné vody pitné a schválení vodovodu vodním úřadem jest neodůvodněné. Neboť žalobci nežádají opatření a zajištění vody, by jí jako pitné a užitkové jako posud mohli používat, nýbrž trvalé zajištění a opatření, jak z jejich přednesu ve sporu plyne, vody pitné, bezvadné jakosti. K tomu žalovaná není povinna, jelikož ani před porušením vodovodu S. žalobci tvrzeném, voda bezvadné jakosti trvale netekla. Podle posudku znalce není to ani možné. Tím méně jest žalovaná povinna vypátrati místa, kde prameny vodovodu, pokud by to vůbec bylo možné, vznikají, vykoupiti pozemky a je jinou, lesní kulturou osázeti, by pitná voda v jakosti bezvadné vodovodem S. mohla býti docílena. Žalovaná není proto ani povinna provésti opatření žalobci požadovaná, úplně bezvadné vybetonování studny a opatření její hermeticky uzavřeným litinovým poklopem k vůli zajištění opatření bezvadné pitné vody, jelikož opatření těch ani dříve nebylo, a nelze také opatřeními těmi bezvadné jakosti pitné vody vůbec docíliti.

K odvolání žalované: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatelka v tom, že soud prvni stolice mluví o právu služebnosti vedení vody z vodovodu S. pro dům čp. 16 v T. Předchůdcům žalobců bylo prý jen poskytnuto právo z kašny v Hořejší ulici na parcele č. kat. 4227/1 (náves) se nacházející rourami majitelem domu čp. 16 položenými vodu pro dům ten jen sváděti a vésti. Měl prý tedy jen právo, bezplatně, jako jiní spoluobčané, vodu bráti, kdež tito ji musili nositi z kašny a předchůdci žalobců měli právo rourami vodu z kašny a později, když zřízena spojka, přímo do dvora domu zavésti. Právo to není prý služebností vedení vody a zaniklo prý postavením nového vodovodu. Uplatňovaného odvolacího důvodu tu není. Žalovaná sama ve sporu přiznává, že jde o knihovní právo žalobců, tedy o právo založené na soukromoprávním důvodu, jež prý je však neoprávněné k bezplatnému brání vody z nového vodovodu. Podle přílohy čis. 6 byla smlouva kupní o domě čp. 16 dne 16. března 1764 mezi smluvními stranami ujednána na purkmistrovském úřadě v T. v přítomnosti celé rady a kupující převzal od prodávajícího právo vedení vody z kašny. Podle kupní listiny ze dne 16. března 1764 byla pak služebnost oprávnění toho pro dočasnýho vlastníka knihovního tělesa ve vložce číslo 16 pozemkové knihy T. na listu A poznamenána. Již z toho patrno, že nejde o oprávnění majitelů domu založené na veřejnoprávním titulu, nýbrž na titulu soukromoprávním. Jest proto přisvědčiti právnímu názoru soudu prvni stolice, že právo žalobců jest právem služebnosti na odběr vody z vodovodu S. Nesprávně prý posoudil soud prvě stolice věc po stránce právní, ukládaje žalované, by vodovod S. znovu zřídila. Podle § 472 obč. zák. jest vlastník právem služebnosti zavázán ku prospěchu druhé osoby, oprávněného něco trpěti neb opomenouti. Podle § 482 obč. zák. jest prý věcí žalobců, by udržovali vodovod S. K odstranění rour vodovodu u přechodu přes mlýnský potok dal prý žalobce příkaz bez usnesení městské rady. Žalovaná obec není prý proto povinna ke znovuzřízení vodovodu. I tyto výtky jsou neodůvodněné. Žalovaná vůbec ani netvrdila, že k znovuzřízení vodovodu, k uvedení jeho do dřívějšího stavu, není povinna. Naopak se sama snažila vodovod za sporu dáti do pořádku, jeho opravy předsebrala a sama ve sporu tvrdila, že vodovod dala již do pořádku. Tvrzení její, že k tomu podle § 482 správně 483 obč. zák. není povinna, jest tedy vlastně novotou v řízení odvolacím podle § 482 c. ř. s. nepřípustnou. Ostatně nejde o udržování vodovodu, nýbrž o jeho znovuzřízení, o uvedení do dřívějšího stavu. Přerušeni vodovodu přes mlýnskou strouhu stalo se sice, jak soud prvni stolice zjišťuje, k příkazu prvžalobce jako stavebního referenta žalované obce, poněvadž na rychlé opravení jezu majitelem mlýna bylo naléháno a bez odstranění rour oprava ta, jak žalovaná sama v odvolání přiznává, možná nebylo. Prvžalobce dal k tomu příkaz v září 1926 jako stavební referent, tedy za žalovanou obec, a žalovaná sama povinnost k opravě vodovodu uznala tím, že roury opět položila, neboť při ohledání soudním dne 25. dubna 1928, jak jest zjištěno, vodovod opět fungoval. Žalovaná i v odvolání přiznává, že vodovod opět zřídila. Toto opětne zřízení vodovodu, jak soudním ohledáním a znalcem jest prokázáno, jest nedostatečné, jakž i žalovaná v odvolání připouští. Pokud odvolatelka vytýká, že žaloba směřuje jen k tomu, by žalovaná byla chikano-

vána, že tedy měla být podle § 1295 druhý odstavec obč. zák. zamítnuta, nelze jí rovněž přisvědčiti. Jest pravda, že žalobci mohou vodu z nového vodovodu zavedeného do jejich domu odebírat. Nikoliv však bezplatně, nýbrž proti placení všeobecného a zvláštního vodného, kdežto v souzeném sporu jde o uplatňování práva na bezplatný odběr užitkové vody pro dům žalobců. Ze z práva toho nemají žalobci, když musí platit všeobecné vodné, žádný prospěch, jak žalovaná vytýká, nelze tvrditi. Z toho patrně, že se výkon práva toho neděje zřejmě za účelem žalovanou poškoditi, že tu tedy není předpokladu pro použití ustanovení § 1295 druhý odstavec obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolání žalobců ani dovolání žalované.

Důvody:

K dovolání žalované: Dovolací soud schvaluje názor odvolacího soudu, že právo žalobců, o kteréž jde, jest právem služebnosti k odběru vody z vodovodu S. Dovolání správnost tohoto právního závěru ostatně ani nenapadá. Žalobci mohou se tedy na vlastníku služebné věci domáhati toho, by je nerušil ve výkonu služebnosti, a, stalo-li se tak, by vše uvedl v předešlý stav (§ 523 obč. zák.). V souzené věci nebylo o tom sporu a nižší soudy též zjistily, že roury vodovodu S. byly odstraněny a žalobcům tím výkon služebnosti znemožněn. Nejde tedy o udržování vodovodu, k čemuž žalovaná ovšem není povinna (§§ 472, 482 obč. zák.), nýbrž o znovuzřízení vodovodu, pokud byl odstraněn, tedy o uvedení do dřívějšího stavu z důvodu náhrady škody (§ 1323 první věta obč. zák.). Žalovaná vytýká odvolacímu soudu, že ji neprávem odsoudil k znovuzřízení celého vodovodu, ačkoli se přerušení vodovodu přes mlýnskou strouhu nestalo k příkazu obce, nýbrž bylo předsevzato prvním žalobcem o vlastní újmě, dále že na dvou místech — nedaleko domu K. a lesa B. — zůstaly staré roury nedotčeny a nastaly jen závady ve vedení následkem stárí a opotřebení vodovodu. Leč tuto okolnost žalovaná v řízení v první stolici nepřednesla a, uplatňuje-li ji teprve v dovolání, poukazujíc k tomu, že je z posudku znalce zřejmá, jest připomenouti, že udání svědků a znalců nenahrazují a nedoplňují nedostatečný přednes stran. Jde proto v tomto směru o nepřípustnou novotu, k níž nebylo lze přihlídnouti (§ 504 druhý odstavec c. ř. s.). Pokud se pak týče první okolnosti, zjistily nižší soudy, že přerušení vodovodu přes mlýnskou strouhu nařídil první žalobce jako stavební referent žalované obce, poněvadž majitelem mlýna bylo naléháno na rychlé upravení jezu a bez odstranění rour nebylo lze tuto opravu provést. Nesejde však na tom, zda první žalobce tu jednal bez formálního usnesení obecního zastupitelstva, pokud se týče bez příkazu, vědomí purkmistrova, ježto to nemá významu pro posouzení sporu. Neboť — jak dovodil odvolací soud — jest podkladem pro žalobní nárok stav, který byl později vytvořen obcí samou při opětném zřízení vodovodu přes mlýnskou strouhu. Nižší soudy zjistily v tomto směru, že toto opětné zřízení vodovodu bylo nedostatečné a rušivě zasáhlo do práv žalobců. Žalovaná obec netvrdila, tím méně prokázala, že první žalobce toto opětné položení rour vykonal sám o sobě nebo že to učinil někdo

jiný bez příkazu a vědomí příslušných činitelů, a proto ručí obec za toto opětné zřízení vodovodu a rušivé účinky jeho nedostatků. Zjištěno-li nižšími soudy, že těmito nedostatky žalobci byli ve výkonu služebnosti rušeni, mohou se domáhati nápravy na obci (§ 523 obč. zák.). Neopodstatněná je výtka dovolatelky, že žaloba měla z důvodu § 1295 druhý odstavec obč. zák. být zamítnuta, ježto prý směřuje jen k tomu, by žalovaná byla šikanována. V tomto směru stačí poukázati ke správným důvodům odvolacího soudu, jež schvaluje nejvyšší soud. Žalobcům náleží právo na bezplatný odběr užitkové vody pro jejich dům. I kdyby museli bez ohledu na právo služebnosti platit všeobecné vodné, zbývá ještě zvláštní vodné, jehož placení se v případě znovuzřízení vodovodu zřejmě značně sníží, ježto bude omezeno jen na odběr pitné vody z všeobecného městského vodovodu. Že žalobcům nejde o pouhé šikanování obce, plyne i z toho, že jsou ochotni se spokojiti místo plnění ročním důchodem a obci tak umožňují přiměřeně nižší částkou na penězích se sprostiti pro ni obtížnějšího plnění ve věci samé, a toto právo volby je obci vyhrazeno až do doby v druhém odstavci § 12 ex. ř. uvedené, takže nelze ani o tom mluvit, že by žalobci, zvítězivše ve sporu, mohli obec šikanosně donutiti právě k znovuzřízení vodovodu.

K dovolání žalobců: Bylo již doloženo, že dovolatelé mohou jen žádati, aby vodovod byl uveden v předešlý stav, tak že jim poskytuje dřívější odběr vody, že se však nemožou domáhati zařízení, které by zabezpečovalo takovou kvalitu vody, aby jí mohlo být používáno jako pitné vody, neposkytoval-li vodovod již před porušením zaručené pitnou vodu. Nižší soudy zjistily z výpovědí svědků, že voda z vodovodu S., ještě než byl porušen, zejména po deštích tekla zkalena, takže musela k pití být brána jiná voda, a zjistily dále z posudku znalce, že prameny vodovodu neumožňují odběr vody pitné ve vlastním slova smyslu, nýbrž jen vodu pochybné jakosti, způsobitou jen za »užitkovou vodu«, a to v podstatě pro polohu pramenů uprostřed hnojených polí, pro nedostatek lesnatého okolí a pro nedokonalé technické provedení celého zařízení. Není ani o tom sporu, že zdravotní úřad při komisionálním jednání ze dne 24. června 1927 shledal vodu k pití nezpůsobitou a nařídil důsledkem toho uzavření kašny pro účely vody k pití. Je tedy závěr odvolacího soudu opodstatněn, že ani před porušením vodovodu z něho netekla taková voda, jež by odpovídala požadavkům, které se mohou klásti na vodu pitnou, že jakost vody se porušením vodovodu nezhorsila a že ani znovuzřízením vodovodu podle dřívějšího stavu by se nedalo docílit vody lepší kvality, jež by mohla být politickým úřadem schválena a připuštěna jako pitná voda. K tomu cíli vedlo by jen, jak soudy z posudku znalce správně za to měly, zmodernisování vodovodu, nanejvýš nové jímání pramenů, vykopení pozemků v okolí pramenů a jejich osazení lesní kulturou, zasazení nových těsných rour z dokonalého materiálu a pod., zkrátka zřízení a opatření, jež nespádají pod pojem »uvedení v dřívější stav« a k němuž obec, hledí-li se k povaze práva žalobců, jako pouhé služebnosti, nemůže být uznána povinnou. Z téhož důvodu není obec povinna provésti žalobci ještě dále požadovaná opatření, t. j. úplné bezvadné vybetonování studny a zřízení hermeticky uzavřeného litinového poklopu na ni, ježto opatření těch ani dříve nebylo a ani pro odběr užitkové vody nejsou nutná.

Čís. 13375.

Pokud lze snížit výživné přisouzené rozloučené manželce podle § 1266 obč. zák. vzhledem k tomu, že bývalému manželi jest se nyní starati o druhou manželku a o děti z druhého manželství.

(Rozh. ze dne 17. března 1934, Rv I 2202/32.)

Rozsudkem ze dne 9. října 1925 byl uznán Josef B. povinným, by platil své manželce Anně B-ové výživné měsíčních 300 Kč. Rozsudkem ze dne 3. ledna 1927 bylo manželství manželů B-ových rozloučeno z viny Josefa B-a. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Josef B. na Anně B-ové snížení výživného na měsíčních 150 Kč, ježto se po rozluce manželství jeho se žalovanou znovu oženil s Marií Š-ovou, z kteréhožto manželství vzešly dvě dítky. Procesní soud první stolice snížil výživné na měsíčních 200 Kč. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalované.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované.

Důvody:

Nelze přisvědčiti názoru dovolání, že výživné přisouzené žalované rozsudkem ze dne 9. října 1925 již proto nemůže býti změněno na její škodu, poněvadž má povahu zadostiučinění podle § 1323 obč. zák. Plně zadostiučinění, kterého se má dostati rozloučené manželce podle § 1266 obč. zák., zahrnuje v sobě podle předpisu § 1323 obč. zák. nejen náhradu skutečně utrpěné škody, nýbrž i přiměřené odškodnění za ušlý zisk. Přihlíží-li se však k zásadě téhož předpisu, že škůdce má uvéstí vše v předešlý stav a, není-li to možné, že má nahraditi odhadní cenu, sezná se, že u žalobkyně, která rozlukou manželství jen z viny manželovy pozbyla nároků a práv podle §§ 91 a 92 obč. zák., její úplné dostiučinění spočívá ve ztraceném nároku na výživném. Rozlukou jest manželka zproštěna povinností uložených jí v § 92 obč. zák., nesahá proto její náhradní nárok za hranice § 91 obč. zák. a nesmí býti úplně ztotožňován s nároky podle §§ 91 a 92 obč. zák. Nárok manželčin podle § 1266 obč. zák. v podstatě zůstává nárokem vyživovacím, a musí proto býti hleděno i k potřebám manželky, i k ostatním zákonným povinnostem manželovým, když zákon dopouští, by se jich podjal, aby v nové manželství vstoupil a manželské povinnosti plnil. Rozsudek upravující obsah této povinnosti činí tak podle poměrů, které tu byly v době jeho vydání, a nastane-li pak podstatná změna v těchto poměrech, nemůže pravoplatnost rozsudku zabrániti tomu, by odškodné bylo rozsudkem znovu upraveno. Zjistily-li nižší soudy, že žalovaný v době vydání rozsudku a výživném měl příjmů ročně 9.672 Kč, kdežto nyní musí se starati o druhou manželku a dvě děti ve věku 4 a 6 let, má čistý příjem ročních 12.562 Kč, jest zřejmým, že se poměry podstatně změnily v neprospěch žalovaného, neboť po zaplacení odškodného žalobkyni 3.600 Kč ročně zbylo pro něho samotného 6.072 Kč, nyní však mu zbývá 8.962 Kč pro čtyři členy rodiny, a jest proto odůvodněna žaloba o snížení odškodného. Nižší soudy při řešení otázky, jak dalece jest přípustné snížení odškodného, přihlížely i k potřebám žalované,

i k zákonným povinnostem žalobce, k jeho platební mohoucnosti, odvolací soud mimo to i k výdělečné neschopnosti žalované, a podle toho určily odškodné žalované volným uvážením a našly na odpovídající tomu snížení odškodného žalované původně přisouzeného. Určení výše odškodného i snížení odpovídá platební schopnosti žalobce.

Čís. 13376.

Pro spor o neplatnost nebo neúčinnost exekučního titulu jest výlučně příslušný exekuční soud, vznikl-li z podnětu a za řízení exekučního a má-li výsledek tohoto sporu právní důsledky na vedení exekučního řízení (§ 39 čís. 1 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 17. března 1934, Rv I 2585/33.)

Žalovaný vedl proti žalobcům k vydobytí peněžité pohledávky, přisouzené mu směnečným platebním příkazem krajského soudu v M. ze dne 6. května 1932 exekuci, nejprve vnučeným zřízením zástavního práva a pak vnučenou dražbou. Obě exekuce povolil okresní soud ve V. Žalobou, zadanou na krajském soudě v M. domáhali se žalobci na žalovaném, by bylo uznáno právem, že se směnečný platební příkaz krajského soudu v M. ze dne 6. května 1932, znějící na 50.000 Kč s přísl. prohlášení za neplatný a že žalovaný jest povinen souhlasiti se zastavením exekuce E 1792/32 okresního soudu ve V., týkající se vnučené dražby nemovitostí zapsaných ve vložce čís. 1128 poz. knihy pro V. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud z podnětu dovolání zrušil napadený rozsudek, jakož i rozsudek soudu první stolice a celé řízení jako zmatečné a odmítl žalobu.

Důvody:

V souzeném případě jde o žalobu, která jest podle svého obsahu žalobou podle § 35 ex. ř., jakž jí i oba nižší soudy posuzovaly, neboť žalobci tvrdí a dokazují, že exekučně vymáhaný nárok není po právu, že žalovaný nemá pohledávku proti nim a že byl úplně uspokojen. Tomuto obsahu žaloby ovšem neodpovídá konečný návrh, v němž se žádá, by směnečný platební příkaz, exekuční titul, byl prohlášen za bezúčinný. V žalobě se tvrdí a není o tom sporu, že exekuci vnučenou dražbou nemovitostí žalobců — jež dala podnět k tomuto sporu — povolil okresní soud ve V. usnesením ze dne 28. srpna 1932. Byl tedy pro žalobu opoziční výlučně příslušným okresní soud ve V. (§ 35 druhý odstavec a § 51 ex. ř.), který podle exekučního spisu povolil nejen exekuci vnučenou dražbou, nýbrž již před tím exekuci vnučenou ve Vídni z 21. června 1904 Präs. 365, Gl. U. n. ř. 2729). Než i kdyby šlo o žalobu o neplatnost nebo neúčinnost exekučního titulu (§ 39 čís. 1 ex. ř.), byl by pro žalobu výlučně příslušným též soud, jako soud exekuční (§ 17 ex. ř.), poněvadž jde o spor, který vznikl z podnětu a za řízení exekučního (vnučené dražby) a výsledek tohoto sporu by měl

právní důsledky na vedení exekučního řízení, kdyby exekuční titul byl prohlášen za bezúčinný. Žádným způsobem nebyl tedy příslušným krajským soud v první stolici a vrchní soud v druhé stolici. Jde o nepřislusnost nezhojitelnou a zmatečnost rozsudků nižších soudů a řízení jim předcházejícího, k čemuž jest hleděti ve všech stolicích (§§ 471 čis. 7, 477 čis. 3, 494 a 513 c. ř. s.).

Čís. 13377.

Byl-li rekurs v nesporném řízení podán u jiného soudu než u soudu první stolice, pokládá se za den podání den, kdy rekurs došel soudu první stolice. Odchylka neplatí ani pro chudou stranu, pro niž byl rekurs ve lhůtě § 36 zákona čis. 100/1931 sb. z. a n. protokolárně sepsán u soudu jejího bydliště.

(Rozh. ze dne 17. března 1934, R II 96/34.)

Poručenský soud dal souhlas k osvojení poručenky manželky B-ovými přes odpor matky Terezie M-ové. Rekursní soud odmítl rekurs matky Terezie M-ové. Důvody: Podle § 36 odst. (1) zákona čis. 100 z r. 1931 jest rekursní lhůta patnáctidenní. Stěžovatelce bylo napadené usnesení doručeno dne 12. srpna 1933. Stěžovatelka sice podala protokolárně dne 26. srpna 1933 u okresního soudu Favoriten v Rakousku rekurs a současně žádala o udělení práva chudých, které jí též bylo uděleno, avšak její protokolární stížnost došla soudu první stolice až 14. září 1933. Podle § 38 zákona čis. 100 z r. 1931 mají býti rekursy podány u soudu první stolice. Pro použití § 36 odst. (4) cit. zákona není příčina, poněvadž manželé D-ovi nabyli již práva z napadeného usnesení. Podle § 64 čtvrtý odstavec c. ř. s. a § 34 zákona čis. sb. 100 z r. 1931 nelze uznati, že strana požívající práva chudých může podávati rekursy u soudu svého bydliště, ježto ustanovení § 64 čtvrtý odstavec c. ř. s. se vztahuje jen na podávání žalob. Stěžovatelka jest rakouskou státní příslušnicí, avšak s Rakouskem není mezinárodní úmluvy, že by mohla podávati stížnosti protokolárně u svého soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud právem odmítl rekurs jako opožděný. Rekurentka se odkazuje především na odůvodnění napadeného usnesení. Ustanovení § 520 c. ř. s. neplatí pro obor řízení nesporného, pro něž zákon čis. 100/31 sb. z. a n. má v § 38 zvláštní ustanovení. Podle tohoto paragrafu jest rekurs podati u soudu první stolice. Byl-li rekurs podán u jiného soudu, pokládá se za den podání onen den, kdy rekurs došel soudu první stolice. Ani pro osoby požívající práva chudých nemá zákon ustanovení, podle něhož by rekurs bylo pokládati za včas podaný, byl-li ve lhůtě § 36 cit. zák. protokolárně sepsán u soudu bydliště chudé strany.

Čís. 13378.

Ve sporu bylo řádně pokračováno (§ 1497 obč. zák.), ač bylo řízení ponecháno delší dobu v klidu, stalo-li se tak proto, že bylo vedeno trestní řízení, jež mělo podstatný vliv na rozhodnutí sporu a jež nebylo v době, kdy byl podán návrh na znovuzahájení řízení, ještě skončeno.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n.). Nezabýval-li se pracovní soud dosud námitkami žalovaného ve věci samé, jest zrušiti nejen rozsudek odvolacího soudu, nýbrž i rozsudek prvního soudu a vrátiti věc pracovnímu soudu, by se obíral ostatními námitkami žalovaného proti žalobnímu nároku a pak znovu rozhodl.

(Rozh. ze dne 19. března 1934, Rv II 915/32.)

Žalobou, zadanou dne 3. července 1926 na živnostenském soude v B., domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení ušlé mzdy a remunerační, ježto byl dne 25. ledna 1926 prý bezdůvodně ze služby propuštěn. Rozsudkem ze dne 25. července 1932 zamítl pracovní soud v B. žalobu, maje za to, že žalobní nárok jest promlčen, ježto žalobce řádně ve sporu nepokračoval, ponechav řízení po delší dobu v klidu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by dále o ní jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Právem napadá dovolatel právní názor odvolacího soudu (§ 503 čis. 4 c. ř. s.), že prý žalobce nepokračoval v souzeném případě řádně ve sporu, ponechav řízení dvě léta, 8 měsíců a 23 dnů v klidu. Dovolatel doličuje v podstatě, že vzhledem k trestnímu řízení, zahájenému proti žalobci u krajského soudu trestního v B., nebylo lze ve sporu pokračovati dříve, než bylo trestní řízení skončeno, takže klid řízení sledovati též účel, za jakým by bylo jinak spor přerušiti, jak se i napotom stalo, a dovozuje z toho, že žalobce řádně pokračoval ve sporu. Podle ustáleného rozhodování nejvyššího soudu v poslední době lze otázku, zda přes klid řízení bylo řádně pokračováno ve sporu podle § 1497 obč. zák., řešiti jen podle okolností případu (srov. rozh. čis. 9046 a 9396 sb. n. s.). Neprávem má odvolací soud za to, že jest bez významu, z jakého důvodu došlo ke klidu řízení v tomto sporu. Právě naopak důvod, z něhož bylo řízení ponecháno v klidu, jest rozhodný pro posouzení, zda klid řízení bránil řádnému pokračování ve sporu, čili nic. Jest proto zkoumati, zda žalobce, ač ponechal řízení po delší dobu v klidu, pokračoval vzhledem k okolnostem souzeného případu řádně ve sporu, jak vyžaduje § 1497 obč. zák. Podle protokolu ze dne 15. července 1926 prohlásily obě strany, že vzhledem k tomu, že jest proti žalobci u zemského trestního soudu v B. zavedeno trestní řízení pro krádež, zpronevěru a podvod, které není ještě skončeno, ponechávají spor v klidu. Z toho, že usnesením ze dne 25. července 1929 byl spor podle § 191 c. ř. s. přerušen až do ukončení trestního řízení, plyne, že vý-

sledek této trestní věci měl rozhodný vliv na rozhodnutí sporu. Nemělo proto smyslu, by bylo ve sporu pokračováno před skončením trestní věci, a nelze spatřovati nezáměr žalobcův na vedení sporu ani v tom, že navrhl pokračování ve sporu teprve dne 8. dubna 1929. Tento návrh byl vznesen v době, kdy trestní řízení nebylo ještě skončeno, kdy tedy ještě nepominul důvod, z něhož byl spor ponechán v klidu. Trestní řízení proti žalobci bylo skončeno teprve osvobozujícím rozsudkem krajského soudu trestního v B. ze dne 9. dubna 1932, jenž nabyl právní moci. Navrhl-li žalobce již podáním ze dne 16. dubna 1932, by bylo pokračováno v řízení svého času přerušeném, dal tím náležitě najevo, že mu záleží na tom, aby byl spor co nejdříve projednán. I tato okolnost svědčí pro to, že žalobce tím, že ponechal řízení delší dobu v klidu, nezamýšlel zdržovati řádné pokračování ve sporu. Nižší soudy neposoudily věc po právní stránce správně, zamítнувše žalobu z důvodu promlčení žalobního nároku. Zastávající názor, že zažalovaná pohledávka jest promlčena, nezabývaly se nižší soudy ostatními námitkami žalovaného proti žalobnímu nároku. Jest proto odvolací řízení kusé (§ 503 č. 2 c. ř. s.), kusým bylo i řízení před prvním soudem a jest třeba jednání v první stolici, aby se věc stala zralou k rozhodnutí.

Tomu, aby věc byla vrácena prvému soudu k dalšímu jednání a novému rozhodnutí, nebrání předpis § 33 (1) zákona č. 131/1931 sb. z. a n., podle něhož se věc projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených odvolacími návrhy. Právě-li zákon, že se věc projednává před odvolacím soudem »z nou«, předpokládá nutně, že věc byla již v řízení u pracovního soudu projednána. V souzeném případě však nebyla věc projednána prvním soudem s hlediska námitek, jež vznesl žalovaný v první stolici proti žalobnímu nároku ve věci samé, nýbrž první soud se zabýval jen námitkou žalovaného, že žalobní nárok jest promlčen. Bylo proto zrušiti nejen rozsudek odvolacího soudu podle § 35; odstavce druhého zákona č. 131/1931 sb. z. a n., nýbrž i rozsudek první stolice podle § 35, druhého odstavce cit. zák. a § 510 c. ř. s. a vrátiti věc soudu první stolice, aby se obíral ostatními námitkami žalovaného proti žalobnímu nároku a pak znovu rozhodl.

Čís. 13379.

Je-li postupitelem vykonatelné pohledávky obchodní firma (banka), nestačí s hlediska § 9 ex. ř. postupní listina, na níž podpisy osob, zastupujících prý firmu, jsou veřejným notářem ověřeny, nýbrž musí býti předložena i listina veřejná neb veřejně ověřená, z níž vyplývá, že osoby podepsavší postupní listinu za firmu byly oprávněny podepsati postupní listinu za firmu. Nestačí poznámka veřejného notáře v ověřovací doložce, že podle dokladů jemu předložených jsou osoby podepsavší postupní listinu oprávněny znamenati firmu. Onen průkaz lze, jde-li o firmu na Slovensku, podati jen ověřeným opisem ze seznamu obchodních firem po rozumu § 7 obchodního zákona na Slovensku platného (zák. č. XXXVIII z r. 1875), po případě úředním potvrzením soudu, že osoby, které postupní listinu podepsaly, jsou oprávněny podle seznamu obchodních firem firmu zastupovati.

(Rozh. ze dne 22. března 1934, R I 923, 924/33.)

Exekuční tituly, směnečné platební příkazy, zněly pro Slovenskou všeobecnou úvěrní banku, filiálku v P. Exekuční návrhy podal Josef V., jako postupník řečené banky. Soud první stolice exekuce povolil, rekursní soud exekuční návrhy zamítl. Důvody: Exekučními tituly pro exekuce, o něž tu jde, jsou pravoplatné směnečné platební příkazy, jichž obsah se shoduje s obsahem exekučních návrhů co do výše vymáhaných pohledávek s přísl. se zřetelem na obsah postupní listiny ze dne 23. prosince 1931. Ježto exekuce vede Josef V., tudíž osoba rozdílná od osoby podle směnečných platebních příkazů oprávněné, předložila vymáhající strana prvému soudu k průkazu přechodu nároku exekucemi vymáhaného na Josefa V-a ve smyslu § 9 ex. ř. postupní listinu, podle níž Slovenská všeobecná úvěrní banka filiálka v P. postoupila Josefu V-ovi, obdrževši od něho 15.000 Kč, pohledávku v částce 10.000 ce 6% úroky od 26. července 1931, jakož i z pohledávky 10.000 Kč část 5.000 Kč se 6% úroky od 26. července 1931, u obou ve spojení s právy pohledávkami těmi spojenými, obzvláště s právy exekučními, vyplývajícími ze směnečných platebních příkazů. Jest správné, že listina jest opatřena razítkem Slovenské všeobecné úvěrní banky, filiálky v P., a podpisy Alexandra Sch-a a Ladislava S-a, ověřenými veřejným notářem. Ježto postupující strana jest korporací, tudíž osobou právnickou, měl býti vymáhající stranou s postupní listinou předložen také průkaz příslušného soudu eventuelně příslušného úřadu o tom, že podpisovatelé podle ověřovací klausule Alexander Sch. a Ladislav S. jsou oprávněni dotyčně v době podpisu listiny byli oprávněni podpisovati a firmovati firmu Slovenská všeobecná úvěrní banka, filiálka v P., by byl splněn zákonem požadovaný průkaz veřejného ověření listiny. V tomto směru nedostačilo, že v ověřovací klausuli jest uvedeno veřejným notářem, že Alexander Sch. a Ladislav S. jsou podle dokladů notáři předložených ke dni podpisu listiny oprávněni značiti firmu »Slovenská všeobecná úvěrní banka, filiálka v P.«, neboť soud povolující exekuci musí sám z úřadu zkoumati, zda jsou splněny všechny požadavky pro skutečný a platný postup zákonem žádané. První soud po této stránce návrhy exekuční nezkoumal a exekuce povolil bez úředního průkazu o oprávněnosti Sch-a a S-a k zastupování a znamenání postupující firmy. Pro tento nedostatek měly býti exekuce zamítnuty, neboť nebyly předloženy o postupu průkazy, jaké má na mysli § 9 ex. ř. a nevyhovovaly návrhy v tom směru předpisu § 54 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 9 ex. ř. může býti exekuce povolena pro jinou osobu, nežli tu, která v exekučním titulu jako oprávněná je označena, jen potud, pokud listinami veřejnými nebo veřejně ověřenými se prokáže, že nárok v exekučním titulu uznán přešel na ty osoby, jimiž exekuce jest navržena. Bylo proto na stěžovatelí, aby listinou veřejnou neb veřejně ověřenou prokázal, že vymáhané pohledávky mu byly postoupeny Slovenskou všeobecnou úvěrní bankou, filiálkou v P. Stěžovatelem k exekuční žádosti připojenou postupní listinu nelze pokládati za listinu, jakou vyžaduje ustanovení § 9 ex. ř. Postupní listina je sice veřejným notářem

ověřena, avšak neprokazuje, že k postupu skutečně došlo, ježto nebyla předložena listina veřejná nebo veřejně ověřená, z níž by vyplývalo, že osoby postupní listinu podepsavší byly oprávněny vydati postupní listinu za Slovenskou všeobecnou úvěrní banku, filiálku v P. Za takovou listinu nelze pokládati poznámku veřejným notářem do ověřovací doložky pojatou, že podle dokladů jemu předložených jsou místoředitel Alexander Sch. a obchodní splnomocněnec Ladislav S. oprávněni znamenati za Slovenskou všeobecnou úvěrní banku, filiálku v P. K takovému potvrzení neopravňují notáře ani předpisy notářského řádu platného na Slovensku (§ 97 zák. článku XXXV z roku 1874, jenž byl doplněn § 28 zák. článku VII z roku 1886). Onen průkaz lze podat jen ověřeným opisem ze seznamu obchodních firem po rozumu § 7 obchodního zákona na Slovensku platného (zák. čl. XXXVII z r. 1875), po případě úředním potvrzením soudu, že osoby, které postupní listinu podepsaly, jsou oprávněny podle seznamu obchodních firem zastupovati Slovenskou všeobecnou úvěrní banku, filiálku v P. Aby tudíž bylo vyhověno předpisu § 9 ex. ř., měla býti veřejně ověřená postupní listina podepsána osobami, jež podle seznamu obchodních firem jsou oprávněny zastupovati Slovenskou všeobecnou úvěrní banku, filiálku v P., a na průkaz toho, že tomu tak jest, měl býti připojen k exekuční žádosti jeden z uvedených dokladů. Ježto se tak nestalo, zamítl rekursní soud stěžovatelovy návrhy na povolení exekuce.

Čís. 13380.

Věci věnované dlužníkem k používání v jeho zasilatelském podniku, jemuž jest výhradně věnována i nemovitost, na níž tyto věci jsou, jsou příslušenstvím nemovitosti (§ 252 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 22. března 134, R I 213/34.)

V exekuci proti zasilateli byly zabaveny 1 kůň, 1 železná pokladna, 1 lovecký vůz, 2 kočáry a 1 psací stroj. Návrhu dlužníka, by tyto svršky byly vyloučeny z exekuce, soud první stolice vyhověl z důvodu § 252 ex. ř., uznáv, že předměty ty jsou příslušenstvím domu patřícího dlužníku, který jest výlučně zařízen k provozování podniku zasilatelského (povoznického) a že předměty vylučované jsou věcmi věnovanými dlužníkem zřejmě k užívání nemovitosti jakožto provozovny. Rekursní soud návrh dlužníkův zamítl. **Důvody:** Názor prvního soudu, že předměty potřebné k provozu podniku jsou příslušenstvím budovy, je-li zařízena k provozu určité živnosti a je-li k tomu budova ta výlučně neb aspoň převážně určena, jest sice správný, podmínkou však jest, by nemovitost skutečně byla zařízena jako provozovna podniku a věci movité byly určeny k používání této provozovny. Bylo by tedy nutno, by v souzeném případě budova byla věcí hlavní, věci vylučované pak věcmi vedlejšími, bez nichž věci hlavní nelze užívat, neboť jen tento charakter věcí jako vedlejších zakládá povahu jejich jako příslušenství (§ 294 obč. zák.). Nestáčí tudíž, by nemovitosti byly sice zařízeny, byť i výlučně nebo aspoň převážně, k snažšímu provozování živ-

nosti, jako její pomocné zařízení, aniž však by bylo lze považovati určitou nemovitost, v souzeném případě budovu, za provozovnu hledíc k povaze živnosti, neboť tím se nestává nemovitost věcí hlavní, ostatní provozní potřeby pak vedlejší věci k používání nemovitosti potřebnou, tedy příslušenstvím. Cena a hodnota věci není rozhodnou, nýbrž určení její. Nelze přehlížeti názor stěžovatelův, že živnost povoznická nemůže býti provozována uvnitř budovy, nýbrž že se tak děje mimo ni. Provozovnu lze rozuměti jen místo, kde se soustřeďuje hlavní provozní činnost živnosti, tedy činnost výkonná, byť i vedení podniku, činnost spojená s dohledem a správou živnosti (administrativní činnost živnosti) se dala z jiného místa. Při živnosti povoznické jest pokládati za místo provozní činnosti, činnosti výkonné, síť veřejných cest a silnic, které nejsou ve vlastnictví soukromém, ani v soukromé držbě. Za hlavní provozní prostředky jsoucí ve vlastnictví soukromém nebo v soukromé držbě dlužníkově jest považovati, jak stěžovatel správně podotýká, dopravní prostředky (potahy, vozy). Tyto se jeví se stanoviska takové živnosti věcí hlavní, vše ostatní používané rovněž k jejímu provozu věcmi vedlejšími ve smyslu § 294 obč. zák., tedy příslušenstvím. Nelze proto na dopravní prostředky vztahovati ustanovení § 252 ex. ř. a rovněž ne na ostatní věci, které slouží k používání oněch, jakožto jejich příslušenství (§ 456 obč. zák.). Totéž platí i pro případ, že by dlužník hlavně byl činný jako speditér ve smyslu čl. 379 obch. zák. a povoznictví ve smyslu čl. 390 cit. zák. bylo jen pomocným zařízením jeho jako speditéra (zasílatele), neboť při rozsahu předpokládaném § 251 čís. 6 ex. ř. není myslitelné, že by jako speditér k osobnímu dalšímu výkonu činnosti výdělečné potřeboval celé budovy nebo převážně její části. Neprávem tudíž první soudce vyhověl návrhu dlužníka na vyloučení věcí z důvodu § 252 ex. ř.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle nenapadeného zjištění soudu první stolice jsou věci, zabavené pod pol. 1 až 6 zájemního zápisu E 53/29-2 dlužníkem věnovány k užívání jeho podniku zasilatelského, z čehož plyne, že jsou potřebné k provozu podniku zasilatelství (povoznictví) povinného, a jest dům čís. 83, v němž povinný provozuje tuto živnost, výlučně zařízen k provozování tohoto podniku. Lze tedy přisvědčiti právnímu názoru soudu první stolice, že ony předměty jest považovati za příslušenství nemovitosti (srov. rozh. n. s. čís. sb. 8269). Rekursní soud jest na omylu, maje zato, že uvedené předměty proto nelze považovati za příslušenství nemovitosti, že povoznictví se neprovozuje uvnitř budovy, nýbrž na veřejných cestách a silnicích, takže tyto nutno pokládati za provozovnu a nikoliv dům povinného. Nehledě k tomu, že povinný provozuje i živnost zasilatelskou, nesejde na tom, že část výkonu povoznické živnosti se odehrává mimo budovu, neboť netřeba, by veškerá činnost související s určitou živností se děla uvnitř budovy, by tato mohla býti pokládána za provozovnu. Vždyť i povozník musí míti mimo místnosti kancelářské místnost, kde uschovává povozy, koně a auta a jiná vozidla, kde uschovává píci pro koně a kde uskladňuje alespoň přechodně různé zboží, tedy

místnosti, bez nichž nelze povoznictví vůbec provozovati. Je-li budova povinného výhradně zařízena k tomuto účelu, jest jí považovati za provozovnu a uvedené zabavené předměty za příslušenství budovy, které smí být podle § 252 ex. ř. vzato do exekuce jen s touto budovou. S hlediska uvedeného místa zákonného nesejde na rozsahu živnosti.

Čís. 13381.

Zákon o domovnících ze dne 30. ledna 1920, čís. 82 sb. z. a n. Domovník má nárok na bezplatný byt a nemůže se vzdátí tohoto svého nároku.

Smlouva o úplatě za domovníký byt jest nicotná.

(Rozh. ze dne 22. března 1934, Rv I 671/32.)

Žalobě, již se domáhala domovnice na majitele domu vrácení 5.000 Kč, jež jí zaplatila za užívání domovníckého bytu, procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zamítl žalobu co do 4.925 Kč. **Důvody:** Prvý soud žalobě vyhověl, vycházeje z právního náhledu, že žalobkyně nebyla vzhledem k ustanovení §§ 8, 9 a 15 zák. čís. 82/1920 povinována žalované straně za užívání domovníckého bytu platiti a, když tak učinila, že se žalovaná strana tím, co zapláceno, bez právního důvodu obohatila ve smyslu § 1431 obč. zák., takže jest žalující strana oprávněna požadovati zaplacené zpět. Tento právní názor však odvolací soud nesdílí, neboť zákon čís. 82/1920 neustanovuje výslovně, jak sám první soud zdůrazňuje, že poskytnutí domovníckého bytu musí býti bezplatné, a nic takového ze zákona neplyne ani mlčky, třebaže lze z doslovu § 9 cit. zák. vyčísti, že zákon předpokládá bezplatnost domovníckého bytu. Nelze však přehlédnouti ustanovení § 15 téhož zákona, jenž výslovně připouští, by ustanovení § 9 byla změněna písemnou smlouvou stran, kterážto smluvní volnost se zajisté týká i zákonem předpokládané bezplatnosti domovníckého bytu, neboť § 15 zákona nerozeznává a připouští změnu ustanovení obsažených v celém § 9 pokud se týče ustanovení z něho vyplývajících. Opačné stanovisko nelze opřítí o ustanovení § 8 cit. zák., neboť tento stanoví jen, že domovníku jest dáti pokud se týče vykazati byt vlastností tam zmíněných, nepraví však, že byt ten musí býti bezplatný. Zejména z druhé věty § 8 ve spojení s ustanovením § 13 čís. 3 cit. zák. plyne, že zákonodárce měl při úpravě § 8 na mysli jen opatřiti domovníkovi byt vyhovující po stránce zdravotní a co do předpisů stavebních a policejních tedy ve smyslu vhodný se stanoviska veřejnoprávního, že však úpravu soukromoprávních nároků na úplatu domovníka k majiteli domu, tedy i otázku bezplatnosti domovníckého bytu pojal do § 9, který jest však rázu dispositivního. Správnosti výkladu § 8 zák. čís. 82/1920, že jím nebyla řešena otázka bezplatnosti domovníckého bytu, nasvědčuje i to, že obdobné ustanovení platí i pro byty nájemní, tedy byty nikoliv bezplatné. Ježto nelze schváliti právní názor prvního soudu, že bezplatnost domovníckého bytu jest rázu donucovacího, nelze dospěti při posouzení skutkového děje, jak jest zjištěn jednak souhlasným přednesem

stran, jednak obsahem písemné smlouvy ze dne 13. dubna 1926, jejíž pravost uznána, k důsledkům, k nimž došel první soud. Mezi stranami není sporu o tom, že žalovaná částka jest úplatou za poskytnutí domovníckého bytu a že žalující strana používala tohoto bytu po celou smluvní dobu až na poslední čtvrtletní období, neboť se vystěhovala dne 10. ledna 1931, místo až dne 14. dubna 1931. Obsahem písemné smlouvy ze dne 13. dubna 1926 jest pak prokázáno, že nebyla mezi stranami smluvněna bezplatnost domovníckého bytu, nýbrž naopak, že podle této smlouvy byla strana žalující povinna zaplatiti tak zvaný stavební příspěvek 5.000 Kč, k jehož vrácení se strana žalovaná zavázala jen, pokud nebude vyčerpán odbydlením, při čemž se strany dohodly o způsobu, jak má býti nevyčerpaná část stavebního příspěvku vypočtena se zřetelem na časovou různost, v níž mohlo dojíti k vystěhování se strany žalující. Jest pak v tomto směru obsahem odst. III. cit. smlouvy prokázáno, že za dobu od 14. dubna 1926 do 14. dubna 1930 mělo býti vyčerpáno ze stavebního příspěvku celkem 4.700 Kč a že za dobu od 14. dubna 1930 do 14. dubna 1931 měl býti vyčerpán zbytek 300 Kč. Z toho plyne, že pro poslední čtvrtletí smluvní doby zůstalo nevyčerpaných 75 Kč. Jest pak prokázáno zmíněným odstavcem III. cit. smlouvy, že žalovaná strana se zavázala nevyčerpaný zbytek stavebního příspěvku vrátiti straně žalující při jejím vystěhování. S ohledem na toto zjištění lze uznati odůvodněným žalobní nárok jen co do částky 75 Kč, vypadající na poslední žalující stranou neobydlené čtvrtletí. Naproti tomu jest žalobní nárok v dalším svém obsahu v rozporu s obsahem písemné smlouvy ze dne 13. dubna 1926, jejíž závaznost jest uznána § 15 zák. čís. 82/1920.

Nejvyšší soud obnovil co do 4.925 Kč rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jádrem sporu jest otázka, zda přísluší domovníku podle § 8 zákona ze dne 30. ledna 1920 čís. 82 sb. z. a n. bezplatný domovníký byt a zda tento předpis jest povahy velící, či zda domovník se může vzdátí svého nároku na bezplatný domovníký byt. Odvolací soud poukazuje k tomu, že v zákoně domovníckém není nikde výslovného předpisu o tom, že poskytnutí domovníckého bytu musí býti bezplatné, třebaže z doslovu § 9 lze vyčísti, že zákon předpokládá bezplatnost domovníckého bytu; ale poněvadž v § 15 téhož zákona, jenž vypočítává velící předpisy domovníckého zákona, § 9 uveden není, dospěl odvolací soud k úsudku, že bezplatnost domovníckého bytu není rázu donucovacího — a vzav na základě písemné smlouvy ze dne 13. dubna 1926 za prokázané, že byl smluven tak zvaný stavební příspěvek 5.000 Kč, který byl úplatou za poskytnutí domovníckého bytu, vyhověl odvolání žalované a zamítl žalobu ohledně částky 4.925 Kč jako úplaty podle smlouvy již užíváním bytu vyčerpané. Žalovaná hájí v dovolací odpovědi právní názor odvolacího soudu poukazem k rozhodnutí čís. 1783, 6966 a 7523 sb. n. s. — přezírá však, že v případech těch bylo zjištěno, že nejde o smluvní poměr domovníký, kdežto v souzeném případě bylo zjištěno, že žalobkyně spolu se svým manželem byli v domě žalované domovníky. S právním názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Podle § 8

zákonu ze dne 30. ledna 1920 čis. 82 sb. z. a n. jest domovníku dáti vhodný, světlý a k řádnému používání způsobilý byt, pokud možno o dvou místnostech (pokoj a kuchyň) blízko domovních dveří. Z úvodních slov § 9 »mimo byt« vyplývá, že domovníký byt tvoří s další v § 9 zmíněnou odměnou úplatu za výkon služebních povinností domovníku podle §§ 5 a 6 téhož zákona uložených. Třeba v § 8 není výslovně stanoveno, že byt jest přidělen domovníku bezplatně, vyplývá tento důsledek z uvedených předpisů, z pojmu služebního bytu, jakož i z ustanovení § 1090 obč. zák., neboť byl-li někomu v užívání odevzdán byt na určitou dobu za určitý plat, jde o poměr nájemní, který vylučuje byt služebný, t. j. byt užívaný jen z práva služebního (srov. rozh. čis. 6075 a 11.667 sb. n. s.). Podle § 15 nemohou býti mimo jiné také práva příslušející domovníku podle § 8 ujednáním vyloučena ani omezena. Jestliže podle § 8 má domovník — jak vyloženo — nárok na bezplatný byt, jest bez významu, že § 9 není v § 15 zákona uveden. Když tedy strany smluvily dne 13. dubna 1926 pod označením stavebního příspěvku úplatu za poskytnutí domovníkého bytu, šlo o smlouvu zákonem zakázanou, tedy nicotnou (§ 879 prvý odstavec obč. zák.), neboť žalobkyně a její manžel nemohli se vzdáti práva na poskytnutí bezplatného domovníkého bytu. Lhostejné je, že strany označily smlouvu jako smlouvu nájemní, když v pravdě uzavřely smlouvu domovníkou, tedy smlouvu služební; nerozhodno je též, že smlouvená úplata nebyla označena jako nájemné, nýbrž jako stavební příspěvek, neboť tento není podle své pravé povahy ničím jiným, než jen »cenou« za užívání bytu (§ 1090 obč. zák.), tedy nájemným (srov. rozh. čis. 11.204 a 12.666 sb. n. s.). Jsou tedy v souzeném případě splněny veškeré předpoklady žaloby z bezdůvodného obohacení podle § 1431 obč. zák.

Čís. 13382.

Vyživovací zákon ze dne 16. prosince 1930, čis. 4 sb. z. a n. na rok 1931.

Nárok podle § 3 vyživovacího zákona proti osobě podporující nemůže býti vyšší než výživné uložené osobě podporované, a vztahuje se, pokud nejde o důvod podle druhého odstavce téhož paragrafu, na dobu, po kterou osoba výživou povinná byla podporována, a jest závazek osoby podporující se závazkem osoby podporované solidární. Závazek osoby podporující nemůže se vztahovati na výživné splatné před účinností vyživovacího zákona.

Domáhá-li se žalobce nároku podle § 3 vyživovacího zákona nad tyto meze, domáhá se něčeho více, než mu přísluší, nikoliv však něčeho jiného, a odůvodňovalo by to zamítnutí žaloby, pokud by byla podle § 3 vyživovacího zákona neodůvodněnou, nikoli však proto, že nešlo o nárok podle tohoto paragrafu.

Nárok podle § 3 vyživovacího zákona předpokládá, že osoba, výživou povinná porušovala výdělečnou povinnost uloženou jí podle § 1 vyživovacího zákona a že žalovaný jí to umožňoval svou podporou, ač k podporování neměl zákonnou povinnost nebo nikoli v té míře, jak to činil.

(Rozh. ze dne 22. března 1934, Rv I 2328/32.)

Syn žalovaného Karel S. uznal otcovství k žalobci, nemanželskému dítěti. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném otci nemanželského otce zaplacení 9.000 Kč a odůvodňoval žalobní nárok tím, že se syn žalovaného zavázal platiti žalobci výživné 250 Kč měsíčně, že však exekuce proti němu zůstaly bezvýsledné, že se nemanželský otec nesnaží, by dostudoval, a že žalovaný podporuje nemanželského otce v tomto způsobu života a poskytuje mu prostředky k zahálčivému životu, a to od narození žalobce od 11. června 1928 až do podání žaloby (11. června 1931), za kteroužto dobu činí výživné pro žalobce zažalovaný peníz. Procesní soud prvě stolice, zjistiv, že pravoplatným usnesením ze dne 8. března 1930 bylo uloženo synu žalovaného platiti žalobci měsíčně 200 Kč počínajíc od 5. srpna 1929, žalobu zamítl. D ů v o d y: Syn žalovaného Karel S. jest ze zákona (§ 166 obč. zák.) povinen vyživovati žalobce placením 200 Kč měsíčně, uložených mu usnesením ze dne 8. března 1930. Podle § 1 zákona ze dne 16. prosince 1930 čis. 4 sb. z. a n. z r. 1931 Karel S., nemaje jmění ani stálé příjmy, by z nich mohl úplně uhraditi tento náklad, jest povinen podle možnosti a podle svých schopností k činnosti, by z jejího výtěžku mohl řádně dostáti tomuto svému závazku. Ježto jest nesporné, že výše uvedené, Karlu S-ovi řečeným soudním usnesením uložené příspěvky výživného zůstaly i v cestě exekuce na něm nedobytné, tu, kdyby bylo správné tvrzení žalující strany, že žalovaný, nemaje zákonnou povinnost, přec podporuje Karla S-a poskytováním výživy a jiných prostředků, takže si tento nehledí výdělečné činnosti jemu výše citovaným ustanovením § 1 zák. čis. 4/1931 sb. z. a n. uložené, byl by žalovaný podle § 3 cit. zák. zavázán s Karlem S-em rukou společnou a nerozdílnou žalobci za dávky výživného, které žalobci příslušejí za dobu, po kterou žalovaný Karlu S-ovi poskytoval podporu. Touto dávkou výživného jest 200 Kč měsíčně, jak výše již zmíněným usnesením bylo uloženo ku placení od 5. srpna 1929. Avšak žalobce se v tomto sporu nedomáhá na žalovaném této dávky výživného soudem stanovené, nýbrž domáhá se 9.000 Kč, které účtuje po 250 Kč měsíčně ode dne narození, od 11. června 1928, do dne 11. června 1931 jakožto peníze přiměřené poměrům žalovaného pokud se týče peníze, k nimž se prý Karel S. zavázal. Domáhá se tedy něčeho jiného, než k čemu mu skýtá oprávnění ustanovení § 3 cit. zák. Jeví se proto žalobní nárok neodůvodněn a bylo proto žalobu zamítnouti. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolání a zrušil rozsudky obou nižších soudů ohledně 700 Kč a vrátil spor soudu prvě stolice, by dále jednal a znovu rozhodl; jinak dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Mylným jest názor odvolacího soudu, že dovolatel neuplatňuje v souzeném sporu nárok podle § 3 zákona ze dne 16. prosince 1930, čis. 4 sb. z. a n. z roku 1931. Důvodem žalobním jest skutkový děj, kterého se žalující strana dovolává na odůvodnění žalobního nároku. V souzeném případě žalobce založil nárok ten na tvrzení, že se syn žalovaného

Karel S. jako nemanželský otec žalobcův zavázal platiti mu výživné měsíčně 250 Kč od 1. října 1929, že závazek ten neplní, exekuce na něho vedené byly bezvýsledné, že si otec žalobcův z nedbalosti nesnaží získati nějaké postavení, by se mohl o žalobce starati, a že žalovaný, nemaje k tomu zákonné povinnosti, svého syna podporuje v jeho lenošném životě poskytováním prostředků. Toto skutkové vyličení obsahuje všechny skutkové náležitosti vyžadované k nároku podle § 3 svrchu citovaného zákona, nehledě ani k tomu, že se žalobce tohoto zákonného ustanovení v žalobě přímo dovolává. Nelze tedy tvrditi, že se žalobce domáhal jiného nároku než nároku podle § 3 uvedeného zákona. Opačné mínění není odůvodněno tím, že se žalobce domáhá výživného měsíčních 250 Kč za dobu od narození dítěte, t. j. od 11. června 1928 do 11. června 1931, tedy celkem 9.000 Kč a že uvedl, že toto výživné jest majetkovým poměrem žalovaného přiměřené, kdežto synu žalovaného bylo uloženo platiti žalobci výživné jen po 200 Kč, a to teprve od 5. srpna 1929. Pro nárok podle § 3 citovaného zákona vyživovacího jest ovšem nerozhodnou otázkou, zdali výživné uložené osobě k výživě povinné a žalovaným podporované jest přiměřené majetkovým poměrům osoby podporující, to však nevylučuje nárok podle § 3 zákona vyživovacího, k jehož odůvodnění stačí ostatní skutkový základ. Nárok podle § 3 vyživovacího zákona proti osobě podporující nemůže ovšem podle jasného doslovu zákona býti vyšší než výživné uložené osobě podporované, neboť vyživovací závazek osoby podporované jest náležitostí pro vznik nároku proti osobě podporující a vztahuje se, pokud nejde o důvod podle druhého odstavce téhož paragrafu, na dobu, po kterou osoba výživou povinná byla podporována, a jest závazek osoby podporující se závazkem osoby podporované solidární. Závazek osoby podporující nemůže se vztahovati na výživné splatné před účinností vyživovacího zákona, t. j. před 26. únorem 1931; v této příčině odkazuje se na plenární usnesení nejvyššího soudu ze dne 13. února 1933 Pres. 956/32, uveřejněné pod čís. 12.356 sb. n. s. Rozhodnutí to jedná sice o nároku podle § 2 téhož zákona, důvody uvedené však platí i pro nároky podle jeho § 3, neboť jedním z jeho předpokladů jest porušování výdělečné činnosti stanovené v § 1 téhož zákona. Domáhá-li se žalobce v souzeném sporu nároku nad vyznačené meze, domáhal by se něčeho více, než mu příslušelo, nikoli však něčeho jiného a odůvodňovalo by to zamítnutí žaloby, pokud by byla podle § 3 zákona vyživovacího neodůvodněnou, nikoli však proto, že nešlo o nárok podle tohoto paragrafu. Z uvedeného plyne, že nárok žalobní za dobu před 26. únorem 1931 není odůvodněn vůbec a nárok za dobu od 26. února 1931 do 11. června 1931, t. j. za 3½ měsíce není odůvodněn, potud, pokud převyšuje výživné 200 Kč měsíčně. Neodůvodněný jest tedy nárok celkem ve příčině 8.300 Kč a byla proto v tom směru žaloba právem zamítnuta. Pokud jde o nárok za tři a půl měsíce od 26. února do 11. června 1931 ve výši 700 Kč, závisí rozhodnutí o něm od otázky, zdali syn žalovaného porušoval výdělečnou povinnost uloženou mu podle ustanovení § 1 vyživovacího zákona a zda žalovaný mu to umožňoval svou podporou, ač k podporování svého syna neměl zákonnou povinnost nebo nikoli v té míře, jak to činil. Pro posouzení těchto otázek v souzeném případě nedostává se potřebného zjištění skutkového, které nižší soudy, vycházejíce z jiného právního

názoru, neučinily. Bude třeba se zabývati, na kolik jest odůvodněno tvrzení žalobcovy, že syn žalovaného z hrubé nedbalosti a lenosti nesnaží se dostudovati a získati si postavení, by mohl dostáti své vyživovací povinnosti k žalobci, neboť, kdyby syn žalovaného z nedbalosti protahoval studia, byl by oprávněn i úsudek, že zanedbává svou výdělečnou povinnost podle § 1 zákona vyživovacího, i že žalovaný ho podporuje nad svou zákonnou povinnost. Shledá-li soud nárok odůvodněným, bude ovšem se zřetelem na ustanovení § 3 zákona vyživovacího musiti vyřknouti i solidárnost závazku žalovaného se závazkem nemanželského otce. Bylo proto rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 13383.

Úprava pachtovného (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Nároku na úpravu pachtovného podle § 6 vl. nař. čís. 164/1933 sb. z. a n. nevádí, že pachtýř, který sám nebo se svou rodinou hospodáří na pachtovaných pozemcích, používá při jejich obdělávání i najatých sil.

(Rozh. ze dne 22. března 1934, R II 92/34.)

Prvý soud zamítl námitky, které vznesli propachtovatelé proti nároku pachtýřů na úpravu pachtovného po rozumu vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., zjistiv, že pachtovní smlouva byla uzavřena před 1. říjnem 1932, že pachtýři hospodáří na 198 měřicích půdy vesměs vypachtované sami se svou rodinou. V rekursu uplatňovali propachtovatelé, že pachtýři nemají nárok na úpravu pachtovného, poněvadž prý sami nebo se svou rodinou pozemky neobdělávají, používajíce k tomu najatých lidí. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stěžovatelé vychází ze zásadního omylu, považujíce výrazy »obdělávati« a »obhospodařovati«, jichž nařízení používá v § 1 a 6, za synonyma. Tomu tak není, neboť doslovu předpisu § 1 a 6 jest rozuměti přesně dle pojmového obsahu obou uvedených výrazů. Vládní nařízení rozeznává pachtýře drobné, o nichž platí § 1 a pachtýře větší, hospodařící na více pozemcích než 8 ha, o nichž pojednává § 6. Kromě toho týká se pachtýřů hospodářských celků, o kterýchto případ zřejmě tu jde. Obě skupiny pachtýřů však mají odlišné podmínky, za nichž se mohou domáhati dobrodini tohoto vládního nařízení. Pachtýři drobní nemusí míti výtěžky polního hospodářství jako výhradný a hlavní pramen existence, za to však musí pozemky sami nebo se svou rodinou »obdělávati«, t. j. musí veškeré práce, jež jejich polní hospodářství vyžaduje, sami nebo se členy své rodiny dělati bez přibrání jakýchkoliv cizích sil. U větších pachtýřů přes 8 ha však musí zemědělská výroba býti hlavním pramenem příjmů, avšak pachtýř může kromě práce a své rodiny použití také sil zjednaných. Jemu připadá kromě manuální účasti při polních pracích zvláště hospodářské řízení celého podniku, by hospodářský podnik byl řádně

veden. Právem shledal první soud, že veškeré předpoklady zákona jsou v souzeném případě k dobru pachtýřovu dány. Hospodaří (sám pracuje s rodinou a řídí hospodářství) vesměs na pachtovaných pozemcích, jiné prameny příjmů vůbec nemá.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadenému usnesení vytykají dovolací rekurenti nezákonnost (§ 46 druhý odstavec nesp. říz.), leč neprávem. Vládní nařízení čís. 164/33, přiznávající v § 6 nárok na úpravu pachtovného těm, kdo sami nebo se svou rodinou hospodaří na více než 8 ha půdy, nevyklučuje přibrání cizích sil a není proto proti uvedenému nařízení, když uznán nárok na úpravu pachtovného v projednávaném případě, třebaže pachtýř používá též sil najatých.

Čís. 13384.

Nicotná je úmluva mezi manželem matky dítěte a nemanželským otcem dítěte, již se tento zavázal ku plnění za to, že se manžel nebude domáhat odůznání manželského původu dítěte.

(Rozh. ze dne 22. března 1934 Rv II 930/32.)

Nezletilá žalobkyně domáhala se na žalovaném zaplacení 2.949 Kč a měsíčního důchodu 500 Kč, tvrdíc, že žalovaný, jenž prý jest jejím zploditelem, dal si od manžela matky žalobkyně Františka L-a slíbiti, že věc zůstane utajena, proti čemuž prý žalovaný prohlásil, že bude o žalobkyni pečovat tak, jak to náleží nemanželskému otci. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Přisvědčiti jest názoru soudu první stolice, že smlouva mezi otcem žalobkyně a žalovaným, i kdyby byla zjištěna, byla by neplatná, ježto se přiči dobrým mravům, aby bylo za peníze upuštěno od sporu, jehož účelem by bylo, aby otázka, týkající se osobního stavu žalobkyně, byla rozhodnuta podle pravdy. Z neplatné smlouvy nemůže žalobkyně žádná práva odvozovati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobkyně opírala žalobní nárok jednak o povinnost k náhradě škody, jednak o smlouvu ve smyslu § 881 obč. zák. První právní důvod spatřovala v tom, že si žalovaný, který prý ji zplodil, dal od manžela její matky slíbiti, že věc zůstane utajena, naproti čemuž žalovaný prohlásil, že bude pečovat o dítě tak, jak to náleží nemanželskému otci podle zákona, a že manžel její matky, byv uveden v omyl příslibem žalovaného, neodporoval v zákonné lhůtě jejímu manželskému původu, pročež byla zapsána do matriky jako dítě manželské a pozbyla práva domáhat se na nemanželském otci uznání otcovství a plnění povinnosti

s tím spojených. Podle § 1295 obč. zák. může škoda, jejíž náhradou je škůdce poškozenému povinen, býti způsobena přestoupením povinnosti smluvní neb bez vztahu ke smlouvě. Dovolatelka domáhá se splnění smlouvy ve prospěch její uzavřené. Avšak tento právní důvod neobstojí a není třeba řešiti otázku, zda by dovolatelce byl vznikl bezprostřední nárok proti žalovanému ze smlouvy v její prospěch uzavřené podle druhého odstavce § 881 obč. zák., neboť tvrzená smlouva, i kdyby byla ujednána, je nicotná, jak správně vystihl odvolací soud, protože se přiči dobrým mravům, aby bylo za peníze upuštěno od soudního rozhodnutí, jímž by sporná otázka týkající se osobního stavu žalobkyně byla rozhodnuta podle pravdy. Taková smlouva porušuje veřejný zájem na tom, aby byly najisto postaveny rodinné poměry dítěte v manželství zrozeného, kterýžto zájem zákon projevuje tím, že v § 158 obč. zák. stanoví poměrně krátkou lhůtu pro odpírání manželského původu a stanoví, že ani cizoložství matky, ani její tvrzení, že dítě jest nemanželské, nemohou o sobě zbaviti dítě práv manželského zrození. To platí plnou měrou o tvrzené smlouvě, již by byl naznačený veřejný zájem uveden vníveč.

Čís. 13385.

Prohlásil-li směnečný věřitel dlužníku, že akcepty budou rozděleny při splatnosti na malé směnky, nebyl oprávněn v době splatnosti směnku zažalovati, nýbrž byl povinen poskytnouti dlužníku možnost, by splácel dluh ve lhůtách, a přijati po případě na tyto lhůty nové směnky. Nemohly-li se strany v tomto směru dohodnouti, nelze z toho dovozovati, že zůstalo při splatnosti směnky, nýbrž náleželo věřiteli, by ponechal soudci podle obdoby § 904 obč. zák., by podle slušnosti určil dobu plnění.

(Rozh. ze dne 22. března 1934, Rv II 142/34.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán oběma nižšími soudy v platnosti.

Nejvyšší soud směnečný platební příkaz zrušil.

Důvody:

Podle zjištění odvolacího soudu učiněného na základě předložené korespondence prohlásila dovolatelka dopisem ze dne 1. srpna 1932, že nemůže podepsati směnky jí zasláné vzhledem na neutěšené poměry hospodářské a žádala, aby jí bylo umožněno, splácti dluh v měsíčních lhůtách po 250 markách. Nato prohlásila žalobkyně dopisy ze dne 13. srpna a 19. srpna 1932, že oba akcepty budou rozděleny při splatnosti na malé směnky, by tedy dovolatelka jí zaslala oba akcepty, čemuž tato také vyhověla. Podle tohoto ujednání nebyla žalobkyně oprávněna žádati zaplacení zažalované směnky v den splatnosti dne 1. prosince 1932 a, dospěl-li odvolací soud k opačnému úsudku vzhledem k tomu, že ne-

bylo nic určitého ujednáno o výši splátek a že se strany ani dodatečně v tomto směru nedohodly, jest na omylu. Žalobkyně nebyla vzhledem na své prohlášení, že oba akcepty budou rozděleny při splatnosti na malé směnky, žádným způsobem oprávněna žádati zaplacení zažalované směnky v den splatnosti ve směnce vyznačený, nýbrž byla povinna poskytnouti dovolatelce možnost, spláceti dluh ve lhůtách a přijati po případě na tyto lhůty nové směnky. Nemohly-li se strany v tomto ohledu dohodnouti, nelze z toho vyvozovati důsledek, že zůstane při splatnosti směnky, neboť žalobkyně měla vždy možnost zmařiti takové nové ujednání, nýbrž náleželo žalobkyni, by ponechala soudci podle obdoby § 904 obč. zák., by podle slušnosti určil dobu plnění. Žalobkyně nebyla však oprávněna zažalovati spornou směnku.

Čís. 13386.

Prokázal-li vydražitel ve smyslu dražebních podmínek ještě ve lhůtě § 154 ex. ř., že věřitel, na jehož pohledávku z nejvyššího podání se dostane, jest srozuměn, by vydražitel dluh převzal a že je oprávněn tuto částku si sraziti na dospělou splátku na nejvyšší podání, sejde s povolené opětné dražby, není-li vydražitel ani jinak s plněním dražebních podmínek v prodlení.

(Rozh. ze dne 23. března 1934, R I 156/34.)

K návrhu knihovního věřitele povolil soud první stolice opětnou dražbu nemovitostí. Rekursní soud k rekursu vydražitelů návrh na povolení opětné dražby zamítl. Důvody: Napadeným usnesením k návrhu knihovního věřitele firmy A. první soud povolil opětnou dražbu statku H., který byl přiklepnut stěžovatelům při dražbě dne 20. května 1933, a jako důvod povolení opětné dražby napadené usnesení uvádí, že podle dražebních podmínek měli vydražitelé složit $\frac{1}{4}$ nejvyššího podání do 14 dnů a zbytek ve dvou stejných splátkách měsíčních, první nejpozději jeden měsíc, druhou nejpozději dva měsíce potom, co příklep nabyl právní moci. Na první splátku složili vydražitelé dne 3. června 1933 165.000 Kč, druhá splátka 247.000 Kč, která měla býti složena nejpozději do 4. února 1933 vydražiteli složena nebyla. Tento názor prvního soudu není správný a neodpovídá dražebním podmínkám, neboť první soud přehlédl, že podle dalšího obsahu dražebních podmínek usnesením prvního soudu ze dne 5. května 1933 schválených a vydražiteli podepsaných, ve smyslu ustanovení § 171 druhý odstavec ex. ř. mohou se vydražitelé od složení dalších $\frac{3}{4}$ nejvyššího podání osvoboditi tím, že zástavní věřitelé, na jejich pohledávky z nejvyššího podání, jak jest předvídati, se dostane, projeví souhlas, aby vydražitel dluh převzal, a smí od obou posledních splátek býti odcěteno, co vypadá na kapitál pohledávek určených k převzetí. Navrhující firma A. ani netvrdila, tím méně prokázala, že vydražitelé této podmínce nevyhověli a výhody té nepoužili, a bylo povinností soudu první stolice před rozhodnutím o návrhu na povolení opětné dražby vhodným způsobem

to zjistiti, zejména slyšením vydražitelů o obsahu návrhu. Jak rekursní soud zjišťuje, svolila spořitelna v R., která jest první knihovní věřitelkou se zbytkem jistiny 875.924 Kč s příslušenstvím (kdežto nejvyšší podání vydražitelů podle pravoplatného udělení příklepu ze dne 20. května 1933 činí jen 659.000 Kč), aby vydražitelé z nejvyššího podání srazili částku 300.000 Kč, kterou jest ochotna jim ponechati dále na úvěr a spokojiti se jejím převzetím na srážku z nejvyššího podání. Vzhledem k tomuto zjištění rekursního soudu vydražitelé nejsou se splacením další splátky na nejvyšší podání v prodlení, takže není zde důvodu, by podle § 154 ex. ř. byla opětná dražba povolena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 154 druhý odstavec ex. ř. nedojde k opětné dražbě, složí-li obmeškavý vydražitel před uplynutím lhůty k rekursu proti povolení opětné dražby, u soudu zadrželé splátky nejvyššího podání s úroky, pokud mají býti zapraveny v hotovosti. Usnesení o povolení opětné dražby ze dne 11. července 1933 bylo vypraveno 11. července 1933. Výkaz o jeho doručení vydražitelům schází, avšak, počítala-li by se osmidená lhůta k podání rekursu již dnem po vydání usnesení, tedy od 12. července 1933, končila by 20. července 1933. Vydražitelé však již v rekursu podaném dne 17. července 1933 oznámili, že se spořitelna v R. spokojila s převzetím částky 300.000 Kč své pohledávky, dle zjištění rekursního soudu váznoucí v prvním pořadí, na srážku z nejvyššího podání, a doložili to dopisem této spořitelny ze dne 11. července 1933. Mimo to spořitelna v R. podáním na soud ze dne 18. července 1933 výslovně prohlásila, že ponechává část své pohledávky 300.000 Kč na vydražené nemovitosti a žádá hotové zaplacení jen zbytku jistiny s příslušenstvím z nejvyššího podání. Prokázali tudíž vydražitelé ve smyslu dražebních podmínek ještě ve lhůtě § 154 ex. ř., že věřitelka, na jejíž pohledávku z nejvyššího podání se dostane, jest srozuměna, by dluh převzala, a byli proto oprávněni tuto částku si sraziti na splatnou již druhou splátku, která činila 247.115 Kč. Nelze proto tvrditi, že byli v prodlení. Rekursní soud posoudil vec správně po právní stránce, seznáv, že není důvodu, by byla nařízena opětná dražba.

Čís. 13387.

Otázka, zda podpis výstavce souhlasí se zápisem o podpisování firmy v obchodním rejstříku anebo s předpisem stanov, přichází v úvahu jen, jde-li o směnečný závažek výstavců, nikoli však, jde-li o jeho směnečné oprávnění.

(Rozh. ze dne 23. března 1934, R I 198/34.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu, jenž byl vydán k návrhu výstavce (právozářecného měšťanstva) proti přijatelům, namítli žalovaní,

že směnka jest neplatná, ježto podpis žalobkyně jako vydatelky směnky nesouhlasí se zápisem o podpisování firmy v obchodním rejstříku. Procesní soud první stolice směnečný platební příkaz zrušil. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. **Důvody:** Napadený rozsudek, zrušující směnečný platební rozkaz, vychází z právního názoru, že se označení žalující strany na směnce, by se rovnalo výstavcovu podpisu, jaký žádá směnečný zákon, musí bezvýjimečně státi tak, jak je zapsáno v obchodním rejstříku, že tedy označení, lišící se od zápisu v obchodním rejstříku, nelze pokládati za podpis žalující strany a že to má tedy v zápětí neplatnost směnky. Tento právní názor nepokládá odvolací soud za správný. Neboť zápis v obchodním rejstříku jest jen listinným osvědčením skutečnosti i jinak dokazatelné a účinné, zápis v obchodním rejstříku má tedy jen deklaratorní význam, je průvodním prostředkem s důkazní silou veřejné listiny a je tudíž přípustný důkaz o opaku (§ 292 c. ř. s.). Podle toho měl býti proveden důkaz o údajích žalující strany, že zápis v obchodním rejstříku odporuje stanovám strany žalující, že tedy nesprávně osvědčuje prohlášení. Pro rozhodnutí otázky, zda tu je právně platný podpis žalující strany, přicházejí ostatně v úvahu jen stanovy této strany. S hlediska těchto stanov je posouditi, zda tu je podpis žalující strany, neboť tuto stranu, právovárečné měšťanstvo, jest pokládati za rovnou spolku s právy korporace.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Žalovaní uplatnili v námitkách, že prý zažalovaná směnka je neplatná podle § 3 čís. 5 směn. zák., protože prý podpis žalobkyně jako vydatelky směnky nesouhlasí se zápisem o podpisování firmy v obchodním rejstříku. Tato neplatnost tu však není, protože na směnce nechýbí podpis výstavce. Otázka, je-li tento podpis materiálně správný, rozhodovala by jen, kdyby šlo o směnečný závazek podepsané firmy, nikoli o její oprávnění směnečné, zvláště když po meritální stránce ani nebylo namítáno, že směnka nebyla určena pro žalobkyni jako výstavkyni. Protože tu není namítané neplatnosti směnky podle § 3 čís. 5 směn. zákona, nerozhoduje ani, co je o podpisování firmy ve stanovách anebo co v té příčině je zapsáno v obchodním rejstříku, a nesejde tedy na okolnostech, k nimž v posledním odstavci důvodů poukazuje odvolací soud. Při zrušení rozsudku procesního musilo však přes to zůstatí, protože se rozsudek ten omezil jen na zrušení směnečného platebního příkazu pro neplatnost směnky, již tu není, takže bude se mu nyní obíratí s ostatními námitkami žalovaných.

Čís. 13388.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Manžel, z jehož výlučné viny bylo uznáno na rozvod manželství, nemůže se domáhati rozluky, musel-li si býti vědom toho, že by rozlukou připravil manželku o zákonný nárok na pensí a takto ji hmotně poškodil.

(Rozh. ze dne 23. března 1934, R I 199/34.)

Manželství stran bylo rozvedeno od stolu a lože z výlučné viny manželovy. Žádost manžela o povolení rozluky soud první stolice zamítl, rekursní soud žádosti vyhověl. **Důvody:** Při návrhu, by manželství podle § 17 bylo prohlášeno rozloučeným, jde jen o otázku, zda povolení rozluky přičilo by se dobrým mravům. Otázku tu jest podle názoru soudu rekursního zodpověděti záporně. Skutečnostmi ve sporu zjištěnými nevyšlo na jevo, že František Ž. způsobem frivolním zavínil rozvrat manželský a se zdráhal se svou manželkou společně žíti. Podstatnou příčinou byla nevysvětlená těžkomyslnost navrhovatelova. Manželství, o které jde, vůbec ještě normálně nepočalo. Manželé dosud delší dobu nikdy spolu nebydleli. Z manželství nezrodilo se dítě. Oba manželé jsou ve věku poměrně mladistvém. Manžel se narodil roku 1899, manželka roku 1901. Není prokázáno, že František Ž. způsobil rozvrat manželství v úmyslu, by poškodil majetková práva Emilie Ž-ové. Nevyšlo na jevo, že se František Ž. před rozvodem manželství dopustil manželské nevěry. Jelikož rozluka vyslovena jest z výhradně viny Františka Ž-a, musí podle § 1266 obč. zák. plniti Emilii Ž-ové plné zadosti- učinění. Jediná nevýhoda, kterou trpí, jest ztráta zákonného nároku na pensí. Tato okolnost nestačí, by povolení rozluky pokládáno bylo za nemravné.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Výjimku z pravidla, že se rozluky podle § 17 rozl. zák. může domáhati též manžel, z jehož viny došlo k rozvodu, připouští ustálená judikatura nejvyššího soudu tehdy, když žádost o povolení rozluky odporuje dobrým mravům, kteroužto otázku jest řešiti podle okolností případu. Dobrým mravům se přičí návrh na povolení rozluky zejména, domáhá-li se manžel rozluky zřejmě za tím účelem, by druhého manžela poškodil na jeho majetkových právech. Za poškození na majetkových právech jest považovati též ztrátu zákonného nároku na pensí. V tomto směru stěžovatelka právem vytýká, že rekursní soud neposoudil věc správně po stránce právní. V případě, o něž tu jde, usiloval o rozvod sám navrhovatel rozluky a rozvod byl povolen jen z důvodu hlubokého manželského rozvratu, na němž měl vinu výhradně žalobce. K pravoplatnému povolení rozvodu došlo jen proto, že dovolací soud, jak bylo uvedeno v jeho rozsudku ze dne 10. listopadu 1932, č. j. Rv I 1542/32-1, nemohl výrok o povolení rozvodu již přezkoumávati přes to, že podle jeho judikatury jest hluboký rozvrat manželský důvodem pro rozvod jen za předpokladu, že žalující manžel nemá na rozvratu převážnou vinu.

Navrhovatel, jenž jest jako četnický strážmistr ve státních službách, uvedl sám, že žádost o rozlučku podal proto, by se mohl znovu oženit a zaříditi si společnou domácnost. Kdyby navrhovatel rozlučky dosáhl, byla by tím jeho dosavadní manželka připravena o nárok na pensi, který by jí jinak příslušel. Uvedené okolnosti a úvahy opodstatňují úsudek, že navrhovatel podává žádost o rozlučku, byl si dobře vědom toho, že by rozlučkou připravil manželku o zákonný nárok na pensi, a že by jí takto hmotně poškodil. Vzhledem k těmto zvláštním poměrům jest v jeho návrhu na rozlučku manželství podle § 17 rozl. zák. spatřovati jednání přičící se dobrým mravům.

Čís. 13389.

Skutečnost, že nemovitost byla vydražena a přiklepnuta, ač nebyl vyřízen návrh na zrušení exekuce podle § 39 čís. 6 ex. ř., podepsaný i vymáhajícím věřitelem, není nezhojitelným zmatkem podle § 477 c. ř. s. a § 78 ex. ř., k němuž by bylo přihlížeti z úřadu v každém období řízení.

Nebylo-li zrušovacím návrhu před počtím dražby vyhověno a udělen-li právoplatně příklep, nelze již účinky příklepu odstraniti zrušením exekučního řízení.

(Rozh. ze dne 23. března 1934, R I 217/34.)

K vydobytí peněžité pohledávky spořitelny v Ú. byla stanovena exekuční dražba dlužníkovy nemovitosti na 30. června 1933 v 9 hodin dopoledne u okresního soudu v Ú. Dne 28. června 1933 došel okresního soudu v Ú. návrh dlužníka na zastavení exekuce, ježto vymáhaná pohledávka byla zcela zapravena. Tento návrh, jenž byl vymáhajícím věřitelkou spolupodepsán, byl soudní kanceláří předložen exekučnímu soudci teprve dne 30. června 1933 o 1/2 hod. odpoledne, kdy již soudce, neznaje stav věci, vnučenou dražbu provedl a příklep vydražiteli udělil. Soud první stolice pak návrh na zastavení exekuce dne 1. července 1933 zamítl, ježto již dne 30. června 1933 o 3/4 10 dopoledne byl L-ovi udělen příklep. Rekursní soud změnil k dlužníkovu rekursu napadené usnesení v ten rozum, že se exekuce zastavuje a příklep ze dne 30. června 1933 se zrušuje. Důvody: Ani vymáhající věřitelka ani dlužník se nedostavili k dražebnímu roku a nemohli proto podle § 187 ex. ř. napadati udělení příklepu. Příklep jest již pravoplatný. První soudce vychází patrně z toho, že jeho usnesení, jímž byl udělen příklep, není povahy řízení jen upravující, že jest tudíž jím podle § 425 c. ř. s. a § 78 ex. ř. vázán, a ježto toto usnesení v době vyřízení návrhu, o něž nyní jde, bylo již vydáno, že nemohl již návrhu vyhověti. Toto stanovisko, pro něž zdánlivě mluví zákon, nelze bez dalšího schvalovati, ježto jest připustiti výjimky ze zásady § 425, druhý odstavec, c. ř. s. Že tomu tak, prokazuje dostatečně projednávaný případ, v němž věcně zcela opodstatněný návrh nebyl soudci nedopatřením soudní kanceláře včas předložen, následkem čehož bylo pokračováno v exekuci, pro niž již nebylo zákonného podkladu. Trpí tudíž postup exekučního soudu

zřejmou nesprávností, jež měla, jakmile vyšla najevo, býti podle §§ 419, 430 c. ř. s. a § 78 ex. ř. z úřadu napravena a již jest v každém případě napraveni (srov. čís. 6544 sb. n. s.). Tomu není na závadu, že zatím příklep, udělený L-ovi, nabyl právní moci. Podle §§ 156, 237 ex. ř. přechází sice pravoplatným udělením příklepu vlastnické právo k vydražené nemovitosti na vydražitele, leč tato zásada neplatí bez omezení, nedošlo-li k udělení příklepu řádným způsobem. Nelzeť o tom pochybovati, že zákon měl v §§ 156 a 237 ex. ř. na mysli jen případy, v nichž dražební řízení bylo provedeno podle zákona, čemuž však v souzeném případě tak není, ježto jest zřejmo, že při řádném postupu nebyla by bývala dražba provedena ani udělen příklep. Vymáhající věřitel vede exekuci, aby byla jeho vykonatelná pohledávka vydobyta. Byl-li již úplně uspokojen, nemá další vedení exekuce účelu a exekuce má býti zastavena. Pohledávka spořitelny v Ú. byla dlužníkem zcela zapravena, vymáhající věřitelka spolupodepsaným návrhu na zastavení exekuce dne 28. června 1933 to exekučnímu soudu oznámila a bylo proto podle tehdejšího stavu exekuci zastaviti podle § 39 čís. 6 ex. ř. a upustiti od provedení dražby. Nestalo-li se tak, nebyla provedena dražba ani udělen příklep podle zákona. Nelze pochybovati o tom, že příklepu, k němuž došlo nezákonnou cestou, nelze poskytnouti zákonnou ochranu, ježto opačný názor byl by v příkrém rozporu s právním citem (viz Randa: Vlastnictví, 4. vydání str. 142).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jak rekursní soud správně zdůraznil, nabylo usnesení o udělení příklepu moci práva. Povinná se ani nepokusila toto usnesení rekurssem zvrátiti, neboť napadala rekurssem jen usnesení ze dne 1. července 1933, jímž její návrh na zrušení exekuce podle § 39 čís. 6 ex. ř. ádu byl zamítnut. Skutečnost, že nemovitost byla vydražena a přiklepnuta, ač nebyl vyřízen návrh na zrušení exekuce i vymáhajícím věřitelem spolupodepsaný, nezakládá nezhojitelný zmatek podle § 477 c. ř. s. a § 78 ex. ř., k němuž by bylo přihlížeti z úřadu v každém období řízení. Rekursní soud nebyl proto oprávněn, by pravoplatný příklep zrušil, třebaže byl toho názoru, že exekuční soud měl zrušovacím návrh, ježto před dražbou na soud došlý, včas vyříditi a tak zameziti, by k dražbě a udělení příklepu nedošlo. Nebyla-li povinná při dražebním roku přítomna, a nevznesla-li odpor proti udělení příklepu, nemohla ovšem usnesení o příklepu ani napadati rekurssem (§ 187 ex. ř.). Nebylo-li zrušovacím návrhu před počtím dražby (§ 200 čís. 3 ex. ř.) vyhověno, a udělen-li pravoplatně vydražiteli příklep, jímž jako pravotvorným aktem nabylo vlastnictví vydražené nemovitosti (§§ 156, 237 ex. ř.), pokročilo exekuční řízení již tak daleko, že jeho účinky nemohou býti odstraněny zrušením exekučního řízení a proto první soudce nepochybil, nevyhověv v tomto období návrhu na zrušení exekuce. Rozhodnutí nejvyššího soudu sb. n. s. 6544, jehož se dovolává rekursní soud, nehodí se na souzený případ, ježto má docela jiný skutkový pod-

klad. Zde nejde vůbec o zřejmé nedopatření prvního soudu, jež by bylo lze napravit jako v případě č. 6544 sb. n. s., nýbrž o zákonné právní účinky přiklepu, třebaže k němu došlo opomenutím úředním, jež nelze odstranit podle ustanovení §§ 419 a 430 c. ř. s.

Čís. 13390.

Náhradní nárok zaměstnance proti zaměstnavateli zakládá jen porušení ohlašovací povinnosti k pojištění invalidnímu a starobnímu, nikoliv i k pojištění nemocenskému.

(Rozh. ze dne 23. března 1934, Rv I 1283/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalované náhrady škody proto, že žalovaná jako její zaměstnavatelka opomenula přihlásiti ji k invalidnímu a starobnímu pojištění a že tím zavinila, že při nastalé nemoci a neschopnosti ku práci byl žalobkyni nemocenskou pojišťovnou odepřen invalidní důchod. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvního stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Oba nižší soudy zamítly žalobu, ježto vycházely z právního názoru, že zaměstnanec nemá proti zaměstnavateli nárok na náhradu škody z důvodu, že zaměstnavatel nevyhověl řádně ohlašovací povinnosti podle §§ 17 a 18 zák. č. 221/1924 v doslovu zákona č. 184/1928 sb. z. a n. Nižší soudy řídily se při tom patrně rozhodnutím č. 8411 sb. n. s., jehož se rozsudek prvního soudu i výslovně dovolával. Avšak toto rozhodnutí pojednává jen o následcích porušení ohlašovací povinnosti zaměstnavatelovy pro obor pojištění nemocenského, takže se nehodí na souzený případ, v němž jde o nárok vyvozovaný z jiného oboru sociálního pojištění, to jest pojištění invalidního a starobního (§§ 1 b), 7 odst. 2, 106 a násl. zák. o soc. poj.). Dovolatelka právem poukazuje k zásadnímu rozdílu v úpravě obojího pojištění. Pojištění nemocenské vzniká totiž podle § 7 odst. (1) cit. zák. dnem, kdy pojištěnec počal vykonávat práci nebo služby povinně pojištěné, nehledíc k tomu, zda přihláška byla řádně a včas učiněna, jde tu tedy o pojištění ze zákona (ipso jure). Naproti tomu pojištění invalidní a starobní vzniká podle § 7 odst. (2) téhož zákona sice zásadně rovněž dnem, kdy pojištěnec počal vykonávat práci nebo služby pojištěním povinně, avšak jen za další podmínky, že byl zaměstnanec včas k pojištění přihlášen, jinak vzniká toto pojištění teprve dnem, kdy přihláška došla pojišťovně, nebo kdy byla doporučeně dána na poštu. Byla tudíž zákonem opuštěna co do tohoto druhu pojištění zásada, že vzniká »ipso jure«. Z důvodové zprávy (str. 145) vychází najevo, že se tak stalo úmyslně, hledíc hlavně k oprávněným zájmům a k ochraně Ústřední sociální pojišťovny. Z této roz-

ličné úpravy obou uvedených odvětví sociálního pojištění vyplývá, že nelze v obou případech stejně posuzovati následky porušení ohlašovací povinnosti zaměstnavatelovy. Pokud jde o nemocenské pojištění, nemůže zaměstnanci z porušení této povinnosti vzejít škoda, ano se toto pojištění řídí stavem skutečným a nárok vzniká již okamžikem počátku výkonu služeb nebo prací povinně pojištěných. Pojištěnec může a má tu své nároky na dávky nemocenského pojištění uplatňovati vždy jen proti nositeli pojištění, takže žaloba o náhradu škody proti zaměstnavateli z důvodu porušení jeho ohlašovací povinnosti nemá v takovém případě místa. Jinak však jest tomu v oboru pojištění invalidního a starobního, kde pojištění je zásadně závislé na podání přihlášky a na jejím obsahu, takže jejím nepodáním může pojištěnci vzniknouti škoda, jsoucí v příčinné souvislosti s porušením povinnosti, nařízené zaměstnavateli zákonem pod trestní sankcí. Jde tu zřejmě o soukromoprávní nárok zaměstnancův proti zaměstnavateli, kterýžto nárok jest odlišný od jeho veřejnoprávních nároků proti pojišťovně, a na tento soukromoprávní poměr jest zřejmě použiti předpisů občanského zákoníka, zvláště též třicáté hlavy o náhradě škody (srov. rozh. č. 12882 sb. n. s.).

Čís. 13391.

Pojišťovací smlouva.

Neobsahují-li pojišťovací podmínky výslovné ustanovení, že pojistník jest povinen za trvání pojišťovacího poměru před vejitím v druhé pojištění si vyžádati svolení původní pojišťovny, ani, že pojistník jest povinen ohlásiti pojišťovně, že uzavřel pojištění týchž věcí u jiné pojišťovny, nemůže pojišťovna v podmínkách stanovití, že vejitím pojistníka do dvojitého pojištění zanikají její závazky.

(Rozh. ze dne 23. března 1934, Rv I 1755/32.)

Žalobkyně pojistila svůj dům na Slovensku u žalované pojišťovny L. v Praze. Když dům vyhořel, odepřela žalovaná dáti žalobkyni náhradu, ježto žalobkyně pojistila dodatečně též dům u pojišťovny R., aniž o tom žalovanou pojišťovnu vyrozuměla. Žalobě o vyplacení pojistného procesní soud prvního stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Prvý soud je názoru, že negramotné žalobkyni nebyl znám obsah § 7 první odstavce všeobecných podmínek pojišťovacích, podle něhož pojišťovací společnost není povinna pojistníkovi k náhradě, když za trvání pojištění pojistník připojistí předmět pojištění jinde a bez vědomí pojišťovny. Žalobkyně v pojišťovacím návrhu ze dne 8. února 1929 potvrdila, že pojišťovací podmínky byly připojeny k pojišťovacímu návrhu, a jednala na vlastní vrub a nebezpečí, když, majíc možnost, by se s obsahem pojišťovacích podmínek sama obeznámila, spoléhala na agenta a dala si od něho přečísti jen nejdůležitější podmínky pojišťovací smlouvy a tím ponechala jeho vůli a úvaze, by posoudil, co považuje v podmínkách těch za nejdůležitější, a jen to jí přečetl, ač bylo její věcí, by se obeznámila s celým obsahem pojišťo-

vacích podmínek, podle nichž činila pojišťovací návrh. Třebas žalobkyně je čtení a psaní neznalá, je jejím hrubým zaviněním, že, uzavírajíc pojištění a jsouc negramotnou a nerozumějíc pojistce, jak se má podle ní zachováti, nedala si podmínky někým přečísti. Nedostatečná znalost čtení a psaní a nedostatek zkušeností v pojišťovacích věcech nemohou jí býti omluvou hrubého nedopatření a pro ni zakládati výhodu, by se nemusila starati o splnění svých závazků k pojišťovně. Spolehla-li na agenta G-a, musí sama v poměru ku pojišťovně nésti důsledky toho, že ji neupozornila na důležitý a rozhodný odstavec pojišťovacích podmínek. I od obyčejného člověka při obyčejné pozornosti jest žádati při plnění smluvních závazků tolik péče, by se informoval o svých závazcích, jak jim má dostáti (§ 1297 obč. zák.). Neučiní-li tak, je to právě tak hrubé zavinění, jako by se vůbec nestaral o svůj závazek. Proto se žalobkyně, když se nestarala o obsah § 7 prvý odstavec poj. podmínek, hrubě provinila a musí nésti sama toho důsledky. Ustanovení § 32 nař. ze dne 22. ledna 1915, čís. 343 ř. zák., na které se prvý soud odvolává, v souzeném případě nelze použítí, ježto pro tento případ platí pojišťovací podmínky, tvořící součást pojišťovací smlouvy a žalobkyně v tom směru nic netvrdila. Žalobkyně buď podmínku platnosti § 7 poj. podmínek přijala a pak je smlouva platná, nebo, ježto jde o podstatný bod smlouvy, byl tu nesouhlas vůle obou smluvních stran. Omyl se týkal hlavní věci a pak k uzavření smlouvy nedošlo a žalobkyni nevzešel závazek a ovšem také ne nárok (§ 871 obč. zák.). Žalobkyně tvrdí jen, že byla uvedena v omyl agentem, jenž smlouvu pojišťovací sprostředkoval. Že agent jednal nepoctivě, žalobkyně ani netvrdila, a také nevedla nic, z čeho by bylo lze na jeho obmyslnost souditi. Žalobkyně předmět pojištění bez souhlasu žalované pojišťovny připojistila u pojišťovny R. a proto podle § 7 první odstavec pojišťovacích podmínek žalovaná strana je prosta závazku plnění podle pojišťovací smlouvy a důsledkem toho žalobkyně nemá nárok na plnění žalované.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Netřeba se zabývati otázkou, kterého hmotného práva jest použítí na souzený případ, zda slovenského obchodního zákona, či zákona o pojišťovací smlouvě čís. 501/17 ř. z., an žalovaný nárok jest odůvodněn již podle posléz uvedeného zákona. Ustanovení § 7 odstavec (1) všeobecných pojišťovacích podmínek praví, že pojišťovna přestává býti povinna dáti náhradu, jsou-li pojištěné předměty i jinde pojištěny, a v § 6 všeobecných pojišťovacích podmínek se ustanovuje, že pojistník jest povinen udati v návrhu, zda se na předměty k pojištění navržené vztahuje i pojištění jinde uzavřené. V ustanoveních těch není jasné řečeno, že pojistník jest povinen oznámiti pojišťovně, že uzavřel z a t r v á n í pojišťovacího poměru jinde pojištění o týchž předmětech, poněvadž z ustanovení těch zřejmě plyne jen, že tuto oznamovací povinnost má jen v době návrhu na pojištění. Ustanovení § 7 všeobecných pojišťovacích podmínek se proto příčí účinnému ustanovení (§ 167

čís. 17) § 32 zákona o pojišťovací smlouvě čís. 501/17 ř. z., jež jest nutícím pravidlem podle § 42 zákona potud, že nesmí býti změněno v neprospěch pojistníka. Ustanovení § 32 zákona připouští průpadné doložky (ztrátu nároku na odškodné) jen v případech, kde pojistník porušil některou z povinností uložených mu pojišťovacími podmínkami. V zásadě není dvojité pojištění bez svolení původní pojišťovny ani podle dosud neúčinných ustanovení §§ 53 a 54 zákona čís. 501/17 ř. z. vyloučeno. Mohou to proto vyloučiti jen pojišťovací podmínky, avšak průpadnou doložku na nevyžádání si svolení původní pojišťovny k dvojitému pojištění mohou podmínky určití jen, když uložily pojistníku povinnost k určitému jednání, trpění neb opomenutí a pojistník tuto povinnost porušil, jinak by odporovaly § 32 zákona o průpadných doložkách. Neobsahují-li pojišťovací podmínky výslovné ustanovení, že pojistník jest povinen za trvání pojišťovacího poměru před vejítím v druhé pojištění si vyžádati svolení původní pojišťovny, ani že pojistník jest povinen ohlásiti žalované pojišťovně, že uzavřel pojištění týchž věcí u jiné pojišťovny, nemůže si pojišťovna v podmínkách ustanoviti, že vejítím pojistníka do dvojitého pojištění zanikají její závazky. Takovou povinnost pojistníka nelze vyvozovati ani z ustanovení odstavce (2) § 7 ani z odstavce (5) § 9 všeobecných pojišťovacích podmínek, z nichž jest patrné, že pojišťovna může přes dvojí pojištění ponechati původní pojištění v platnosti, any úprava a sepis podmínek pocházejí od pojišťovny a, nevyjádřila-li se určitě a jasně, jde to podle § 915 obč. zák. na její vrub. Mimo to vyžaduje poctivost obchodu, by povinnosti, jichž zanedbání má tak dalekosáhlé důsledky, byly v pojišťovacích podmínkách nejen jasně vysloveny, nýbrž, aby na ně byl i pojistník zvláště pojišťovnou upozorněn, zejména, jde-li o pojistníka neznalého čtení, jenž se následkem toho nemůže z vlastního postřehu seznámiti ani s jasně vyslovenými povinnostmi a jenž ani jinak nemá dostatečnou příležitost prostřednictvím jiných osob si vědomí o obsahu pojišťovacích podmínek zjednatí, ano by jinak šlo o zneužívání nedostatku duševních schopností pojistníka ve prospěch pojišťovny.

Čís. 13392.

Výměnkářské dávky, pokud nejsou zadrželé za delší dobu než tři léta, počítajíc ode dne příklepu vydražené nemovitosti nazpět, jest z nejvyššího podání příkázati v pořadí výměnku, třebaže výměnek byl podle dražebních podmínek převzat vydražitelem bez započtení na nejvyšší podání.

(Rozh. ze dne 23. března 1934, R II 7/34.)

Na nemovitosti, vydražené exekučně dne 13. ledna 1933, bylo ve prospěch Anny W-ové vloženo právo výměny, jež vydražitel převzal podle dražebních podmínek bez započtení na nejvyšší podání. Anna W-ová přihlásila k rozvrhovému roku (§ 210 ex. ř.) zadrželé dávky výměnkářské za dobu od 1. srpna 1930 do 30. dubna 1931 a od 1. června

1931 do 1. října 1932, celkem 1092 Kč 90 h s příslušenstvím, a dokazovala rozsudkem ze dne 11. října 1932 výši svého nároku. Nižší soudy nepřihlédly k této přihlášce, rekursní soud s odůvodněním, že výměnek, o kterýž jde, byl podle dražebních podmínek vydražitelem převzat bez započtení na nejvyšší podání a že předpis § 216 ex. ř. (poslední odstavec) se na takové případy nehodí.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by v rozsahu zrušení znovu věc při novém rozvrhovém roku projednal a vydal nové usnesení. V otázce, o niž tu jde, uvedl v

důvodech:

Právní názor rekursního soudu nemá opory v zákoně a je zřejmě mylný. Podle § 156 ex. ř. přejdou dnem příklepu na vydražitele veškeré závazky váznoucí na nemovitosti. Do tohoto dne má je ještě plnit povinný, a, nedostál-li této povinnosti, může oprávněný se jejich náhrady domáhat z nemovitosti věcně zatížené anebo z nejvyššího podání za ni docíleného (§ 219 první odstavec ex. ř.). Pokud tyto dávky nejsou po delší dobu zadrželé než tři leta, počínajíc ode dne příklepu nazpět, požívají pořadí knihovního práva samého (§ 216 poslední odstavec ex. ř.). Tyto předpoklady jsou v souzeném případě splněny, ježto nemovitost byla příklepna dne 13. ledna 1933.

Čís. 13393.

Proti exekuci vedené komisionářovým věřitelem na pohledávky z obchodu, který komisionář uzavřel pro komitenta, může komitent nastoupiti žalobou vylučovací podle § 37 ex. ř.

(Rozh. ze dne 23. března 1934, Rv II 20/34.)

Zalovaná banka zabavila v exekuci proti manželům Antonínu a Anně Ř-ovým pohledávky, jež příslušely dlužníkům proti V-ovi a proti K-ovi za dodané dřevo. Zalující firma domáhala se nepřipustnosti exekuce na pohledávky, tvrdíc, že dala dřevo manželům Ř-ovým do komisionářského prodeje a že si vyhradila na dřevu, jakož i na pohledávkách z dodávky dřeva vlastnické právo až do úplného zaplacení. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Náleží k povaze komisionářského obchodu, že vlastnictví předmětu ku prodeji svěřených až do jich prodeje zůstává vyhrazeno komitentovi. Jinak je tomu s pohledávkami z kupní ceny za zboží komisionářem prodané, jež se podle ustanovení čl. 360 obch. zák. stávají vlastními pohledávkami komisionářovými. Jest ovšem přisvědčiti odvolatelce, že strany mají možnost ujednati ustanovení odchylná, avšak jich platnost jest posuzovati podle všeobecných ustanovení o smlouvách. Soud první stolice zjistil, že si žalobkyně vyhradila vlastnické právo i na pohledávky, které z prodeje zboží vzejdou. Toto zjištění soud odvolací přejímá, dovozuje však z něho, že smlouva v tomto směru není pro neurči-

tost svého předmětu platná. Ku platnosti každé smlouvy se vyhledává, by její předmět byl určitý neb alespoň určitelný, tedy pohledávka aby byla určitou nebo určitelnou co do svého vzniku a osoby příštího dlužníka. Není-li však jisto, ani zda pohledávka vznikne, a tím méně známa osoba budoucího dlužníka, nemůže smlouva o výhradě vlastnictví k těmto budoucím pohledávkám míti platnost. Žalobkyni bylo by lze přiznati nárok na kupní cenu nastupující na místo předmětů do komisionárního prodeje odevzdaných kupitelem již složenou, nikoliv však na pohledávku z neujednaných dosud kupních smluv, jež zůstává po uzavření kupní smlouvy pohledávkou manželů Ř-ových a mohla by býti jen postupem pohledávky samé na žalobkyni převedena, jak ostatně čl. 368 obch. zák. výslovně stanoví.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby, pokud šlo o zabavenou pohledávku manželů Ř-ových proti V-ovi; pokud šlo o zabavenou pohledávku manželů Ř-ových proti K-ovi, odmítl dovolání, ježto předmět sporu byl odvolacím soudem oceněn jen na 2.000 Kč. V onom směru uvedl v

důvodech:

Při právním posouzení jest vycházeti z rozsudkových zjištění. Druhý odstavec čl. 368 obchodního zákona stanoví, že pohledávky z obchodu, který komisionář uzavřel, i když nebyly postoupeny, v poměru mezi komitentem a komisionářem nebo jeho věřiteli platí za pohledávky komitentovy. Proto při exekuci vedené komisionářovým věřitelem na takové pohledávky může komitent nastoupiti žalobou vylučovací podle § 37 ex. ř., ačkoli pohledávky, o něž jde, po právu náležejí ještě komisionáři. Uvedené zákonné ustanovení nevzal v úvahu odvolací soud, ačkoliv v důvodech napadeného rozsudku se zmiňuje o čl. 368 obch. zák. — ale jen o prvním odstavci tohoto článku. Poněvadž sporná pohledávka je takovou pohledávkou komisionářky Anny Ř-ové, o jaké jedná druhý odstavec čl. 368 obch. zák., právem žalobkyně jako komitentka se domáhá vyloučení pohledávky té z exekuce vedené zalovanou věřitelkou komisionářčinou. Žalobkyni přísluší tedy na pohledávku tu z důvodu čl. 368 druhý odstavec obch. zák. právo nepřipouštějící výkon exekuce a proto správně bylo žalobě vyhověti.

Čís. 13394.

Na základě soudního smíru, jímž upraveny styky rodičů s dítětem ve smyslu § 142 obč. zák., lze vésti exekuci jen podle zásad řízení nesporného a jest povolán k rozhodování o tom, jakých donucovacích opatření jest použití, opatrovnícký soud.

(Rozh. ze dne 24. března 1934, R I 268/34.)

Manželský otec nezletilých dětí navrhl u exekučního soudu, by mu podle vykonatelného smíru uzavřeného dne 11. května 1933 u krajského soudu v P. povolena byla proti manželce Marii P-ové exekuce vydáním

děti (§ 346 a násl. ex. ř.) k vymožení zastupitelného jednání, totiž do-
držování styků otce s dětmi. Soud první stolice exekuci částečně
povolil, rekursní soud vyhověl částečně rekursu vymáhajícího
věřitele.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil
prvnímu soudu, by postoupil spisy opatrovníckému soudu k příslušnému
rozhodnutí.

D ů v o d y:

Podle ustálené judikatury nejvyššího soudu (srov. rozhodnutí čís.
2238, 6917, 6967 sb. n. s.) lze exekuci, jejímž předmětem je nárok
z poměru práva rodinného, jakým jest právě nárok, o nějž jde, vésti jen
podle zásad řízení nesporného (§ 50 odst. (6) zák. čís. 100 z r. 1931
sb. z. a n.) a jest povolán k rozhodování o tom, jakých donucovacích
prostředků jest použití, opatrovnícký soud. Jest tedy v souzeném pří-
padě opatrovnícký soud povolán, aby o návrzích stran jednal a sám
učinil opatření, potřebná k jejich provedení (§ 142 obč. zák. a § 50
odst. (6) zák. čís. 100 z r. 1931 sb. z. a n.), nikoli exekuční soud. Na
věci nic nemění, že jde o soudní smír, uzavřený ve sporu, neboť exe-
kučními tituly podle § 1 čís. 5 ex. ř. jsou jen smíry o soukromopráv-
ních nárocích hospodářského rázu, děti však nejsou prostými předmě-
tem práv rodičů; třebaže jejich styky s rodiči byly již upraveny soud-
ním smírem, musí opatrovnícký soud vždy dbáti zájmů dětí (§ 142 obč.
zák.). Jelikož náleželo o návrhu rozhodnouti v nesporném řízení a ni-
koli v exekučním řízení, jest řízení podle § 78 ex. ř. a § 477 čís. 6 c. ř. s.
zmatečným, bylo je proto podle § 78 ex. ř. a § 478 c. ř. s. zrušiti a věc
dle § 44 j. n. přikázati nespornému soudu.

Čís. 13395.

**I když byla zamítnuta žaloba o rozvod manželství pro nedostatek
důvodů, lze povolití rozvod z výhradné viny žalujícího manžela k pouhé
žádosti žalovaného manžela, již se připojil k žalobě.**

(Rozh. ze dne 24. března 1934, Rv II 706/33.)

K žalobě manželky o rozvod manželství od stolu a lože z viny žalo-
vaného manžela se připojil žalovaný manžel, navrhnuv rozvod z vý-
hradné viny žalující manželky. Procesní soud první stolice
uznal na rozvod manželství z viny obou manželů. Odvolal se jen žalo-
vaný manžel a navrhl, by žaloba manželky byla zamítnuta, t. j. by byla
zamítnuta žalobní prosba, by manželství stran bylo rozvedeno z viny
žalovaného, takže by manželství to bylo rozvedeno výhradně z viny ža-
lobkyně. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného a zamítl
žalobní prosbu, by bylo manželství rozvedeno z viny žalovaného, a
 uvedl v důvoděch: Na základě skutkových zjištění dospěl odvolací
soud ku přesvědčení, že žalovaný na rozvodu manželství vinen není a

proto v tomto směru žalobu zamítl, takže z výroku rozsudku zůstala jen
pravoplatná část, že se manželství stran rozvádí výhradně z viny ža-
lobkyně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Není správná výtká dovolání, že odvolací soud pochybil, zamítnuv
žalobu dovolatelky o rozvod pro nedostatek důvodů, přesto však po-
voliv rozvod z její výhradné viny, k pouhé žádosti žalovaného, kterou
se připojil k žalobě. Dovolatelka přehlíží ustanovení § 2 nař. mín. sprav.
ze dne 9. prosince 1897, čís. 283 ř. zák., že se žádostí o rozvod poda-
nou bez souhlasu druhého manžela jest naložiti jako se žalobou, a usta-
novení § 6, že při ústním jednání smí se jednati jen o tom důvodu roz-
vodu, který strany v žalobě neb v žádosti uplatňovaly, a že v roz-
sudku, jenž žádosti (žalobě) vyhovuje, vždy má býti rozhodnuto, zda
ta neb ona strana zavinila rozvod, či žádná z nich (§ 12 dvorského de-
kretu z 23. srpna 1819 čís. 1595 sb. z. s.).

Čís. 13396.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).

**Nepřípustným jest tajný zmocněnec společníků, nezapsaných v se-
znamu společníků, jenž by měl na venek táž práva a tytéž povinnosti,
jako by byl společníkem.**

(Rozh. ze dne 27. března 1934, R I 190/34.)

Rejstříkový soud nevzal na vědomí opověď společnosti s r.
o., že společník Ervín H. nebyl společníkem společnosti, nýbrž jen taj-
ným plnomocníkem pravých společníků Heleny H-ové a Lilly M-ové, jak
prohlásil v předložené smlouvě ve formě notářského spisu ze dne 15.
července 1929 a uložil jednateři společnosti, by v knize podílů podle
§ 26 zák. o společnostech s r. o. vedl Ervína H-a jako společníka se
závodním podílem odpovídajícím kmenovému vkladu, jehož nabytí vy-
kázáno smlouvami ve formě notářských spisů zřízenými (§ 76 cit. zák.),
dokud nebude prokázáno, že Ervín H. svůj podíl v téže formě za pod-
mínek § 5 smlouvy společenské postoupil jiné osobě. D ů v o d y:
Smlouva zřízená notářským spisem ze dne 15. července 1929, jež ostatně
uzavřena jen s Helenou H-ovou, nikoli s Lilly M-ovou, není dostatečným
dokladem o nabytí závodních podílů těchto dvou pravých společníků.
Především není ani tvrzeno, ani prokázáno, jak tyto dvě, prý pravé spo-
lečnice podílů nabyly. Ze spisů rekursnímu soudu svého času krajským
soudem v M. zaslaných není nabytí patrné a nebylo by tedy prokázáno,
ani kdyby rejstříkový soud považoval tvrzenou tajnou plnou moc za
přípustnou, že byly ke zmocnění oprávněny, neboť by současně muselo
býti prokázáno právní jednání v zákonné formě uzavřené, jímž Helena
H-ová a Lilly M-ová závodních podílů nabyly a od koho, a že tedy byly

vůbec oprávněny tvrzenou plnou moc udělit. Však soud rejstříkový jest toho názoru, že tajná plná moc podle § 1017 obč. zák., i kdyby oběma společníci k tomu oprávněnými byla dána, jest v tomto případě neplatná a bezúčinná jak proti společnosti, tak proti ostatním společníkům a i osobám třetím, a byla by platnou jen pro vnitřní poměr mezi zmocnitelem a zmocněným. Proti společnosti a ostatním společníkům jest bezúčinná již vzhledem k ustanovení § 5 smlouvy, který by zajisté neměl smyslu, kdyby bylo možno, by společníky byly osoby, o nichž ostatní společníci ani nevědí. Také kontrola a činnost soudu rejstříkového by mohla odpadnouti, kdyby bylo přípustné, by mu skutečný stav společníků znám nebyl, nehledě ani k tomu, že takto snadno by bylo lze obejítí zpoplatnění při převodech závodních podílů. Re k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stěžejní zásadou firemního práva jest pravdivost firmy, která nesmí obsahovati nic nepravdivého ani po stránce osobní ani věcné, to plyne již z ustanovení § 5 (1) odst. zák. o společnostech s r. o. stran zákazu jmen jiných osob než společníků ve firmě společnosti s ručením omezeným zúčastněných, podstatnou součástí osobní firmy jest jméno všech nebo aspoň jednoho společníka. Ku žádosti o zápis společnosti s r. o. jest připojití seznam společníků, který musí obsahovati jméno, povolání a bydliště každého společníka a obnos kmenového vkladu jím převzatého a vplat, který na něj učinil (§ 4 čís. 4 a § 9, 2. odst. č. 2 zákona cit.), jest vésti knihu podílů, která musí obsahovati jména, zaměstnání a bydliště a kmenový vklad každého společníka, a ve které musí býti vyznačena každá změna u podílu nastalá (§ 26 zák.), zákon také upravuje právní poměr společníků (hlava II. § 64 a násl. zákona), způsob zapravení podílů a příplatků, přenesení podílů nebo částí na jinou osobu jsou zvláště upraveny (§§ 67—74, 75, 76, 79). Z těchto ustanovení je zřejmo, že poměr společenský musí býti opravdový, společník musí býti skutečný, nikoliv pouhý figurant. Proto právem prvý soud nevezal na vědomí oznámení, že Ervín H. nebyl společníkem.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Rekurenti napadají souhlasná usnesení nižších soudů pro nezákonnost (§ 46 (2) zák. čís. 100/31 sb. z. a n.), leč neprávem. Podle prvního odstavce § 78 zákona ze dne 6. března 1906 čís. 58 ř. zák. o společnostech s ručením obmezeným platí v poměru ke společnosti za společníka jen ten, kdo je uveden j a k o t a k o v ý v knize podílní. Již tento doslov zákona vylučuje jinaký právní poměr takového společníka, zejména snad jeho poměr jako zmocněnce společníka jiného, nezapsaného v knize podílní s tajnou plnou mocí. V souzeném případě byl rejstříkovému soudu po rozumu třetího odstavce § 26 téhož zákona předložen seznam společníků ze dne 10. října 1926, v němž mimo jiné ve shodě s notářskými osvědčeními v rejstříkových spisech založenými, je uveden Ervín H. se závodním podílem hotově splaceným 799.999⁹⁹/₁₀₀ Kč, který také seznam tento podepsal. Že by tento seznam, pokud jde o

Ervína H-a, nebyl pravdivý, rekurenti se ani neodvažují tvrditi, a proto jest z něho vycházeti, takže H. byl skutečným společníkem nejen proti společnosti, nýbrž i proti soudu a třetím osobám. Není dolíčeno, že převod podílu Ervína H-a na Helenu H-ovou a Lilly M-ovou se stal způsobem v § 76 téhož zákona předepsaným a nemohl v tom směru postačiti rejstříkovému soudu notářský spis ze dne 15. června 1929, poněvadž o převodu podílu nemluví a převod nepotvrzuje. Rekursní soud náležitě vyložil poukazem k různým ustanovením zákona čís. 58/1906 ř. z. nepřipustnost tajného zmocněnce společníků nezapsaných v seznamu společníků, který by na venek měl stejná práva a stejné povinnosti jakoby byl společníkem, a správnost jeho důvodů nebyla vyvrácena vývodů dovolacího rekursu.

Čís. 13397.

Vzdání se dědictví (poručníkem jménem nezletilce schválené poručensky) jest neodvolatelné.

(Rozh. ze dne 27. března 1934, R I 269/34.)

Poručenský a zároveň pozůstalostní soud neschválil přihlášku poručníka jménem nezletilce a důsledkem toho nepřijal přihlášku dědickou na soud. Re k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Stěžovatel vzdal se dědictví jménem nezletilého Karla T-a a toto vzdání se bylo usnesením ze dne 22. května 1934 mocí úřadu poručenského schváleno. Toto vzdání se dědictví jest však ve smyslu § 806 obč. zák. neodvolatelné (srov. rozhod. Gl. U. 350, 7868, 14731).

Čís. 13398.

Úprava pachtovného (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Podání námitek není vyloučeno v případě, byl-li nárok na úpravu pachtovného uplatněn, ale nebyl uplatněn způsobem stanoveným v nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 27. března 1934, R II 77/34.)

Soud první stolice vyhověl námitkám navrhovatelky a zamítl návrh pachtýřů na úpravu pachtovného. Re k u r s n í s o u d odmítl námitky propachtovatelky. D ů v o d y: I propachtovatelka, i pachtýři, stěžovatelé, jsou zajedno v tom, že jí zaslali dne 6. září 1933 nedopo-

ručeně dopis, v němž jí oznamovali, že jí budou platiti pachtovné podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. Podle ustanovení § 5 vl. nař. jest nárok na úpravu pachtovného uplatniti nejdéle do třiceti dnů ode dne účinnosti nařízení doporučeným nebo na potvrzení dodaným dopisem propachtovateli nebo jeho hospodářské správě. Předpis tento jest předpisem donucovacím a, ježto stěžovatelé tohoto donucovacího předpisu nedbali, a zaslali žadatelce dopis prostý, nemohl jim vzniknouti nárok na úpravu pachtovného, i kdyby jim byl snad příslušel, a neměla tedy ani propachtovatelka důvod k tomu, by podala námitky a žádala, by bylo zahájeno soudní řízení nesporné za účelem úpravy pachtovného, neboť by byla dosáhla svého účelu, i kdyby nebyla u soudu zakročila. Soud prvě stolice měl k tvrzení propachtovatelky, že neobdržela doporučený dopis, přihlížeti již před zahájením řízení a měl námitky odmítnouti. Měl tak učiniti tím spíše, ano se zjistilo, že skutečně propachtovatelce doporučený dopis zaslán nebyl, jelikož v tom případě byly námitky propachtovatelky a žádost její za zahájení nesporného řízení o jejích námitkách zbytečné.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvého soudu.

D ů v o d y:

Mylný je názor rekursního soudu, že bylo námitky dovolací rekurty proti nároku pachtýřů na úpravu pachtovného odmítnouti, protože pachtýři neuplatnili nárok ten doporučeným nebo na potvrzení dodaným dopisem, takže nároku pozbyli a námitek nebylo zapotřebí. Vládní nařízení čís. 164/33 nevylučuje podání námitek, byl-li nárok na úpravu pachtovného uplatněn, ale nebyl uplatněn způsobem v nařízení stanoveným, to jest dopisem doporučeným nebo na potvrzení dodaným, a nelze odmítnouti námitky v takovém případě podané, neboť jest přiznati propachtovateli i v tom případě právo žádati, by bylo rozhodnuto, zdali nárok na úpravu pachtovného pachtýři přísluší čili nic. První soud právem proto námitky neodmítl, nýbrž o nich, pokud se týče o nároku na úpravu pachtovného věcně rozhodl. Protože není již sporu o tom, že pachtýři uvedený nárok nemají, pokud se týče jej, neoznámivše ho řádně, pozbyli, bylo usnesení prvního soudu, nárok pachtýřů neuznávající, obnoviti.

Čís. 13399.

Byl-li nárok věřitele na vydání movité věci k zajištění peněžité pohledávky dlužníka zabaven, nebyl věřitel oprávněn vésti exekuci a nebyl ani oprávněn, aby provedl v rámci povolené exekuce exekuční úkony, které slouží jen účelu zajišťovacímu.

(Rozh. ze dne 27. března 1934, Rv II 787/32.)

Žalobce byl ve sporu Ck II a 100/30 pravoplatně uznán povinným vydati žalované motorové kolo. Na základě tohoto rozsudku byla žalo-

vané povolena exekuce odebráním motorového kola a odevzdáním ho žalované, jakož i exekuce na svršky k vydobytí útrat 911 Kč 50 h sporu Ck II a 100/30. K návrhu žalobce byl napotom vydán proti žalované směnečný platební příkaz na 4.000 Kč, proti němuž podala žalovaná námitky. K zajištění tohoto nároku byla žalobci povolena proti žalované exekuce zabavením útratové pohledávky 911 Kč 50 h, příslušející žalované proti žalobci, a zabavením nároku žalované proti žalobci na vydání motorového kola, při čemž bylo poddlužníku (žalobci) zapovězeno, by k zapravení zabavených pohledávek nebo na ně žalované nic neplatil a zabavený nárok nesplnil. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce proti žalované, by bylo uznáno právem, že nároky žalované z rozsudku ve sporu Ck II a 100/30 na vydání motorového kola a na zaplacení útrat jsou staveny a že exekuce k vydobytí nároků těch jest nepřipustná. Žalobní nárok odůvodňoval žalobce tím, že ačkoliv již dne 17. února 1931 bylo žalobci zapovězeno, by neplnil povinnosti uložené mu rozsudkem Ck II a 100/30, a ačkoliv tímto usnesením žalované bylo zakázáno, by nijak nenakládala se svou zabavenou pohledávkou, navrhla žalovaná přes to dne 9. března 1931 exekuci k vydobytí těchto povinností a byla exekuce částečně vykonána. Procesní soud prvě stolice uznal podle žaloby. D ů v o d y: Námitka nedostatku aktivní legitimace není odůvodněna. Neboť okolnost, že dlužník a vymáhající věřitel exekuce k zajištění jsou touž osobou, nevylučuje nárok žalující strany na uplatňování stavení nároku. Tento nárok jest opodstatněn ohledně návrhu na prodej movitých věcí ohledně pohledávky útratové, jak žalovaná strana sama připouští. Avšak námitky žalobcovy jsou i ohledně dalšího výroku povolené exekuce odůvodněny. Podle doslovu § 294 ex. ř. jest dlužníkovi, v souzeném případě žalované zapovězeno, by nijak se svou pohledávkou (se svým nárokem) na vydání motorového kola nenakládal. Podle doslovu by tedy bylo žalované zapovězeno kterékoliv nakládání. Soudce však sdílí názor žalované strany, že podle smyslu a účelu tohoto zákonného ustanovení žalovaná byla oprávněna podniknouti kroky k ochraně (zajištění) nároku, avšak jen s tím obmezením, že takové jednání jest v zájmu vymáhajícího věřitele. Jelikož v tomto případě vymáhající věřitel exekuce k zajištění a dlužník pohledávky (nároku) žalované straně příslušející jest totožný, nebyly v zájmu vymáhajícího věřitele kroky, které předsevzala žalovaná k ochraně pohledávky mu příslušející. Jest náblední, že nebylo v zájmu žalobce, by mu věci byly zabaveny, by mu bylo odebráno motorové kolo ani by mu byl odebrán psací stroj a radioaparát. Žalovaná strana tedy jednala proti zákazu § 294 ex. ř. a jsou proto námitky žalující strany odůvodněny, jelikož nárok žalované z rozsudku Ck II a 100/30 jest tímto zákazem staven a proto byla také exekuce prohlášena za nepřipustnou. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Právní vývody odvolatelky, kterými se snaží vyvrátiti stanovisko prvého soudu, tkví v tom, že i když ohledně jejích vykonatelných nároků z rozsudku krajského soudu Ck II a 100/30 na vydání kola a na zaplacení útrat k zajištění směnečného nároku povinného, nynějšího žalobce, na zaplacení 4.000 Kč s přísl. byla povolena exekuce zabavením těchto

nároků, přece k vydobytí nároků žalované byla přípustná exekuce odebráním a uschováním kola a zájmem i uschováním movitých věcí. Neboť, i když dřívější zajišťovací exekucí byl vydán rozkaz, že žalobce prozatím nesmí plnit a že žalovaná nesmí s těmito nároky nakládati, není prý tím řečeno, že byla vyloučena opatření, kterými nejsou dotčeny zájmy odpůrce, to tím méně, ana jsou vlastně ve prospěch odpůrce. To platí prý o soudním uschování kola, v kterém směru byl exekuční návrh obmezen, a o zájmu a o uschování movitých věcí. Při tom nemá význam pro posouzení této otázky okolnost, že náhodou odpůrce jest sám poddlužníkem, neboť námitky proti exekuci podle § 35 ex. ř. může vznésti jen povinný jako takový, takže nemohou býti ospravedlněny okolnosti, že povinný jest i věřitelem. Ježto prvý soud odůvodnil rozsudek opačnými vývody, považuje žalovaná strana rozsudek za právně mylný. Avšak odvolací soud nesdílí právní stanovisko odvolatelky. Jest sice myslitelné, že by věřitel, jemuž ohledně jeho nároků byla doručena obstávka podle §§ 294, 325, 374 ex. ř., mohl zaříditi přes tuto obstávku určitá opatření v zájmu osoby, která si vymohla obstávku, že by na příklad přes to mohl žalovati a žádati složení dotyčného předmětu k soudu, dokud nebylo povoleno přikázání těchto nároků, jak zdůrazňuje odvolatelka. Takovým zakročením by věřitel vlastně exekuční objekt, který dosud ještě nebyl zajištěn, zabezpečil, což mu samozřejmě nemůže býti zabráněno. Úplně vyloučeno jest však, aby věřitel ohledně vykonatelné pohledávky, na kterou se obstávka vztahuje, vedl přes tuto obstávku exekuci. Ano dotyčné třetí osobě podle shora uvedených předpisů bylo výslovně zakázáno splnění nároků, není v prodlení a nemůže proto proti ní býti povolena exekuce k vydobytí, i kdyby šlo jen o zájem (uschování) věcí. Podkladem pro povolení uhrazovací exekuce je vždy, že dotyčná osoba zavinila nesplnění a že jest v prodlení, zakázal-li jí však soud plnění, není tu těchto předpokladů. Snad by mohla ona třetí osoba v takovém případě zabavený peníz nebo zabavenou věc složit k soudu podle § 1425 obč. zák., ale k tomu jest jen oprávněna, nikoliv však povinna; ani prozatímní opatření podle §§ 378—402 ex. ř. by nemohlo býti za určitých podmínek vyloučeno, ale každým způsobem vylučuje obstávka exekuci uhrazovací. Tato exekuce by byla nepřípustná, kdyby třetí osoba nebyla zároveň poddlužníkem, a jest pro tuto otázku bez významu, že náhodou věřitel zajišťovací exekuce a poddlužník jsou touž osobou. Ostatně jsou správné i vývody prvního soudu, že zahájené exekuční kroky nejsou v zájmu žalobce, při čemž odvolací soud nesdílí odvolatelčin názor, že náhoda, že věřitel zajišťovací exekuce a poddlužník jsou touž osobou, pro posouzení věci v tom směru nemá význam, poněvadž výhodnost přípustných opatření by musila býti posouzena podle konkrétních okolností. Konečně poukazuje žalující strana v odvolacím sdělení právem ještě k tomu, že uhrazovací exekuce na vydání kola podle § 346 ex. ř. vůbec nezná prozatímní prostředek uschování; toho by bylo lze docílití jen povolením prozatímního opatření, nikoliv však v rámci exekuce podle § 346 ex. ř. Prvý soud posoudil věc správně, prohlásiv i zmíněné části exekuce za nepřípustné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem, neboť odvolací soud posoudil věc po právní stránce v podstatě správně. Dovolatelka jest na omylu, domnívajíce se, že žaloba není opodstatněna, poněvadž se omezila na exekuční kroky sloužící jen k zajištění jejího nároku. Dovolatelka nebyla vzhledem na platební záповěď okresního soudu v D. vůbec oprávněna věsti proti žalobci exekuci a nebyla proto ani oprávněna, aby provedla v rámci povolené exekuce exekuční úkony, které slouží jen účelu zajišťovacímu. Jest proto i nerozhodné, že podle § 346 ex. ř. jest možné také uschování věcí žalobci odňatých výkonným orgánem. Zajišťovací úkony mohly snad býti provedeny prozatímním opatřením, avšak jen za předpokladů příslušných ustanovení exekučního řádu. Platební záповědi okresního soudu v D. byl staven nárok dovolatelky, příslušející jí proti žalobci a, vedla-li přesto proti žalobci exekuci, byl tento oprávněn podle § 35 ex. ř. uplatňovati žalobou a nikoliv stížností námitku, že nárok dovolatelky jest staven.

Čís. 13400.

Bylo-li vyrovnací řízení o jmění žalovaného pravoplatně skončeno již před vynesemím rozsudku soudu první stolice, pokud se týče před ukončením ústního jednání v první stolici, aniž žalovaný námitku vyrovnání před prvním soudem uplatnil, nemohl soud k vyrovnání přihlížeti z úřadu a jest námitka vyrovnání teprve v odvolání opozděná.

Po pravoplatném vyrovnání není sice dlužník povinen věřiteli platiti více než vyrovnací kvotu, ale není v tom nic nedovoleného, vzdá-li se výhody z vyrovnání a platí-li věřiteli více než vyrovnací kvotu, pokud se ovšem placení takové nepříčí velikému předpisu § 55 (1) vyr. ř. z roku 1931, to jest, pokud se neděje v základě neplatné úmluvy, kterou byla takovému věřiteli před vyrovnáním nebo v čase mezi vyrovnáním a právní platností potvrzovacího usnesení nedovoleným způsobem přislíbena zvláštní výhoda.

V tom, že dlužník, jsa žalován o zaplacení celé pohledávky, v první stolici nenamítal vyrovnání, jest spatřovati vzdání se výhod z něho plynoucích.

(Rozh. ze dne 27. března 1934, Rv II 184/34.)

Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudu v šech třech stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nesprávné právní posouzení věci spatřuje žalovaný v tom, že odvolací soud uznal za opozděnou námitku, vznesenou teprve v odvolání, že o jeho jmění bylo usnesením krajského soudu v M. ze dne 28. února

1933 zahájeno vyrovnací řízení, jež skoučilo přijetím vyrovnací kvoty 50% splatné ve čtyřech splátkách. Než výtka tato není opodstatněna. Jest sice pravda, že k velicím předpisům vyrovnacího řádu jest přihlížeti z úřadu, což zejména platí ve příčině úmluv, jimiž se věřiteli poskytuje zvláštní výhoda proti ostatním věřitelům stejného druhu ve smyslu § 55 (1) vyr. ř. Odvolací soud však v tomto případě k námitce prvního žalovaného o vyrovnání jako k námitce opožděné právem nepřihlížel. Neboť podle tvrzení prvního žalovaného bylo vyrovnací řízení pravoplatně skončeno již před vynesením rozsudku soudu první stolice, pokud se týče před skončením ústního jednání v první stolici, to jest před 20. zářím 1933, aniž žalovaný námitku vyrovnání před prvním soudem uplatnil. Po pravoplatném vyrovnání není sice vyrovnací dlužník povinen věřiteli platiti více než vyrovnací kvotu, ale není v tom nic nedovoleného, vzdá-li se výhody z vyrovnání a platí-li věřiteli více než kvotu vyrovnací, pokud ovšem placení takové se nepříčí velicím předpisům § 55 (1) vyr. ř., to jest, pokud se neděje v základě neplatné úmluvy, kterou byla takovému věřiteli před vyrovnáním nebo v čase mezi vyrovnáním a právní platností potvrzovacího usnesení nedovoleným způsobem přislíbena zvláštní výhoda. Že takovouto úmluvu žalovaný se žalobcem učinil, ve sporu netvrdil a nedolžil; v tom pak, že v první stolici nenamítal vyrovnání, jest spatřovati vzdání se výhod z něho plynoucích. Nebylo tudíž přípustné, aby odvolací soud z úřadu hleděl k nové námitce v odvolání, nepoukazující k tomu, že byly porušeny velicí předpisy vyrovnacího řádu.

Čís. 13401.

Konkursní řízení v době mezi vyvěšením vyhlášek o prohlášení a o zrušení konkursu (§ 76 konk. ř.) jest nejen fakticky, nýbrž i právně účinné a útraty tohoto řízení, zejména i útraty správce podstaty, jsou skutečnými útratami konkursního řízení a platí i o nich předpisy konkursního řádu.

Konkursní řízení nepomijí o sobě již usnesením rekursního soudu o zrušení konkursu, nýbrž jest třeba, by bylo řádně zlikvidováno, najmě, by dlužníkovo jmění, tvořící úpadkovou podstatu, bylo vráceno do jeho správy a by při tom byla vyřízena i otázka útrat konkursního řízení.

Příslušnými k této likvidaci jsou orgány tohoto řízení, tedy správce podstaty, konkursní komisař a konkursní soud.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, R I 15/34.)

K návrhu věřitele byl dne 21. června 1933 prohlášen konkurs na jmění Roberta B-a. K rekursu dlužníka byl konkurs usnesením ze dne 3. července 1933 zrušen. Konkursní komisař usnesením ze dne 29. srpna 1933 zamítl návrh dlužníka, by mu bylo vydáno 3.000 Kč, zadržovaných správcem konkursní podstaty, a rozhodl, aby znalecký poplatek a odměna správce podstaty byly uhrazeny z oněch 3.000 Kč.

V onom směru vycházel konkursní komisař z toho, že se zadržení 3.000 Kč správcem konkursní podstaty stalo s dlužníkovým souhlasem ke krytí útrat konkursního řízení. Rekursní soud uložil správci konkursní podstaty, by vydal 3.000 Kč Robertu B-ovi. Důvody: Robert B. nenapadá usnesení konkursního komisaře co do výše poplatku znaleckého nebo co do výše odměny správce podstaty, nýbrž jen v tom směru, že bylo rozhodnuto, že nároky ty mají býti vyrovnány ze 3.000 Kč, které jsou v rukou JUDr. Jindřicha W-a, který byl ustanoven správcem podstaty usnesením ze dne 21. června 1933, které bylo zdejším usnesením ze dne 3. července 1933 zrušeno. Usnesením konkursního komisaře byl v důsledku toho zamítnut návrh Roberta B-a, aby mu bylo vydáno 3.000 Kč, jež jsou v rukou Dr. W-a. Stěžovatel právem napadá usnesení konkursního komisaře. Jak shora uvedeno, bylo usnesení o prohlášení konkursu zrušeno a v důsledku toho byl návrh Vítězslava S-a na prohlášení konkursu zamítnut. Nebyl tedy konkurs pravoplatně prohlášen. Útraty konkursního řízení, útraty znalce i správce podstaty jsou podle § 49 čís. 1 konk. ř. pohledávkami za podstatou. Nebyl-li konkurs pravoplatně prohlášen, není a nebylo tu konkursní podstaty a nemohou útraty správce a znalce býti hrazeny z konkursní podstaty. Není zákonného předpisu, podle něhož by dlužník, proti němuž byl konkurs neprávem prohlášen, byl povinen nahraditi útraty řízení vzniklé v době mezi prohlášením konkursu, jež se nestalo pravoplatným a zamítnutím návrhu na prohlášení konkursu. Nemá proto zákonného podkladu usnesení bývalého konkursního komisaře, jímž nařídil, že útraty znalce a konkursního správce mají býti hrazeny z hotovosti patřící nesporně Robertu B-ovi, která se nalézá v rukou JUDr. W-a, a jímž zamítl návrh Roberta B-a, aby hotovost ta byla mu vydána.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud jest názoru, že, byl-li k návrhu věřitelovu prohlášen na jmění dlužníkovo konkurs, ale později k rekursu dlužníkovo návrh na uvalení konkursu byl zamítnut, nebylo tu pravoplatné konkursní podstaty a proto nemohou býti útraty konkursního správce a znalce uhrazeny z konkursní podstaty. Tento právní názor je mylný. Účinky prohlášení konkursu nastávají počátkem dne, kterého byla vyhláška vyvěšena na soudní desce (§ 92 konk. řádu). Podle § 75 odst. (2) konk. ř. nemá rekurs proti usnesení o prohlášení konkursu odkladného účinku. Všechny orgány konkursního řízení zůstávají až do pravoplatného rozhodnutí o rekursu ve svých funkcích. Jméni dlužníkovo tvoří konkursní podstatu (§§ 96, 97 a 98 konk. ř.). Bylo-li vyhověno rekursu proti usnesení, jímž byl konkurs prohlášen, má býti podle § 78 konk. ř. zrušení konkursu vyhlášeno teprve po právní moci usnesení rekursního soudu. Z toho plyne, že konkursní řízení v době mezi vyvěšením vyhlášek o prohlášení a zrušení konkursu jest nejen fakticky, nýbrž i právně účinné a že útraty vzniklé tímto řízením, zejména i útraty správce konkursní podstaty, jsou skutečnými útratami konkursního řízení a že tedy i o nich platí předpisy konkursního řádu. Dalším důsledkem oněch

ustanovení jest, že konkursní řízení nepomůže samo sebou již usnesením rekursního soudu o zrušení konkursu, nýbrž jest třeba, by bylo řádně zlikvidováno, jmenovitě by dlužníkovo jmění, tvořící úpadkovou podstatu, bylo vráceno do jeho správy, a by při tom byla vyřízena i otázka útrat vzniklých úpadkovým řízením. Příslušnými k této likvidaci jsou orgány tohoto řízení, tedy správce podstaty, konkursní komisař a konkursní soud (čís. 6503 sb. n. s.). Právem proto soud první stolice zamítl návrh dlužníků na vydání částky 3.000 Kč, s níž jest naložiti jako s konkursní podstatou, tudíž také zapraviti z ní útraty jako pohledávku za podstatou (§ 49 konk. ř.), již pravoplatně určené. Tím není dotčena otázka, zda a pokud se snad může dlužník, který k prohlášení konkursu nezavdal příčiny, hojiti na tom, kdo svým bezdůvodným návrhem vyvolal usnesení o prohlášení konkursu, které pak usnesením rekursního soudu návrh zamítnutím bylo změněno.

Čís. 13402.

V otázce zastavení výkonu exekuce na základě exekučního titulu, vzešlého v nesporném řízení, jest i přípustnost opravných prostředků posuzovati podle předpisů exekučního řádu.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, R I 127/34.)

Václavu H-ovi bylo v nesporném řízení usnesením ze dne 8. listopadu 1932 uloženo, by vyplatil své dceři Jarmile J-ové věno 80.000 Kč v měsíčních částkách po 700 Kč. Na základě tohoto usnesení byly povoleny Jarmile J-ové proti Václavu H-ovi exekuce. Právní zástupce Václava H-a složil u Zemské banky 15.400 Kč s určením, že částka ta bude doplňována měsíčně 700 Kč po tak dlouho, dokud usnesení ze dne 8. listopadu 1932 nenabude pravoplatnosti a že pak složená částka bude dle výsledku rozhodnutí nejvyššího soudu vyplacena stranám k rukám jejich právních zástupců. K návrhu Václava H-a zastavil soud první stolice ve smyslu § 524 c. ř. s. dočasně výkon exekucí povolených usnesením ze dne 7., 21. června a 4. srpna 1933 až do doby, než bude rozhodnuto pravoplatně o stížnosti Václava H-a proti usnesení druhé stolice, jímž potvrzeno bylo usnesení ze dne 8. listopadu 1932 Nc II 661/31 pod podmínkou, že depositum 15.400 Kč bude měsíčně doplňováno 700 Kč. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by dále ve věci jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs dlužníka.

Důvody:

Jest především zkoumati, zda dovolací rekurs jest přípustný. Dovolací rekurs čelí proti rozhodnutí rekursního soudu, jímž bylo zrušeno usnesení soudu první stolice, nařizující dočasně zastavení výkonu povolených exekucí. Rekursní soud uložil zároveň soudu první stolice, by o věci dále jednal a znovu rozhodl, a z odůvodnění napadeného usne-

sení jest zřejmé, že se tak má státi až po vyslechnutí stran. Ježto jde o otázku zastavení výkonu povolené exekuce, jest tu použití příslušných ustanovení exekučního řádu, jež platí o zastavení a odložení exekuce, i když jest vedena na základě titulu vzešlého v řízení nesporném. Platí tu tedy předpisy § 527 odstavec druhý c. ř. s. a § 78 ex. ř., podle nichž rozhodnutí, o jaké tu jde, může býti vzato v odpor jen, bylo-li v něm ustanoveno, že výkon příkazu uděleného první stolicí má býti předsevzat teprve, až by nabylo právní moci. Napadené usnesení však výhradu právní moci neobsahuje, pročež dovolací rekurs proti němu není přípustný a bylo jej podle § 526 druhého odstavce c. ř. s. a § 78 ex. ř. odmítnouti.

Čís. 13403.

Poplatek při prodeji věcí movitých, byla-li o tomto právním jednání zřízena právní listina, by tvořila důkaz proti zciziteli (čl. 1 A 2 pol. tar. 65/95 A 1), jest jen poplatkem listinným, nikoliv poplatkem z převodu majetku a neplatí o něm ustanovení § 72 popl. zák.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, R I 172/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost nepřikázal soud první stolice eráru v přednostním pořadí poplatek z prodeje živého a mrtvého inventáře. Rekursní soud poplatek přikázal. Důvody: Soud první stolice nepřikázal přihlášenou pohledávku berního úřadu z převodu živého a mrtvého inventáře v ceně 640.894 Kč ze smlouvy, která byla uzavřena dne 27. července 1931 mezi dlužníky a manžely S-ovými, vyměřený na 9.390 Kč proto, že bylo nesporně zjištěno, že svršky, které byly prodány ve veřejné dražbě, nejsou příslušenstvím nemovitosti. Z toho odůvodnění vyplývá, že soud první stolice vychází z názoru, že převodní poplatek jen tehdy požívá výsadního pořadí, týká-li se nemovitostí, ale že nepožívá této výsady, jde-li o převod věcí movitých, jak tomu bylo v souzeném případě. S názorem tímto soud rekursní nesouhlasí, neboť jest v rozporu s ustanovením § 72 cis. pat. ze dne 9. února 1850 čís. 50 ř. zák., podle něhož poplatky z majetkového převodu vážnou na věci, která jest předmětem převodu, a přicházejí přede všemi pohledávkami z titulů práva soukromého. Nečiní se rozdíl, zda jde o převod věci movité, či věci nemovité. Podle ustanovení § 268 ex. ř. přísluší i při rozvrhu výtěžku z dražby věcí movitých přednost pohledávkám, které požívají zákonného práva zástavního, mezi tyto pohledávky náležejí poplatky z převodu movitostí (§ 72 poplatkového zákona ze dne 9. února 1850 čís. 50 ř. zák. a min. nař. ze dne 3. května 1850 čís. 181 ř. zák.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Berní úřad domáhá se přikázání přihlášené pohledávky v pořadí výsadním z důvodu, že prý jde o poplatek z převodu majetku, jenž podle § 72 cis. pat. čís. 50/1850 ř. zák. vážne na věci, jež jest předmětem

převodu. Jak patrně z platebního rozkazu ze dne 28. července 1932, byl poplatek, o který jde, vyměřen z písemné dohody ze dne 24. července 1931 sjednané mezi dlužníky a manžely S-ovými pokud měla za předmět kup inventáře, nyní v dražbě prodaného. Šlo tedy o kup věci movitých, jež nepodléhá, jak tomu je podle čl. 1 A 3 popl. zák. při prodeji věci movité, již sám o sobě poplatku, nýbrž podle § 1 A 3 popl. zák. jen tehdy, byla-li o tomto právním jednání zřízena právní listina, by tvořila důkaz proti zřizovateli. Poukazuje-li již tato různost předpokladů zřejmě k tomu, že ani právní povaha jednak poplatku, jemuž je podroben úplatný převod nemovitostí, jednak poplatku, o němž se zmiňuje § 1 A 3 popl. zák. ve příčině prodeje movitých věcí, není totožná, jde to zcela jasně na jevo z příslušných položek tarifu poplatkového zákona. Jest tu především poukázati k položce 106/57, jež pod heslem převody majetku upravuje jen poplatek za převod práva vlastnického k nemovitým věcem úplatným právním jednáním (bod A 2), kdežto v příčině úplatného převodu práva vlastnického k věcem movitým se odkazuje na jiná hesla. Zejména však jest poukázati k položce 65/95, jež pod heslem kupní smlouvy přesně rozlišuje mezi smluvní listinou a právním jednáním samým, v prvním směru pak zpoplatňuje jak kupní smlouvy týkající se věci movité tak i smlouvy týkající se věci nemovité, v druhém směru však jen kupní smlouvy o věcech nemovitých. Z toho patrně, že předmětem poplatku, jde-li o kup věci movité, je jen zřízení právní listiny, nikoliv jednání samo, jímž se vlastnictví převádí, takže poplatek uvedený v čl. 1 A 2 pol. tar. 65/95 A 1 je jen poplatkem listinným, postihujícím zájem stran na zřízení listiny, aby byla důkazem o uzavřeném právním jednání, nikoliv poplatkem z převodu majetku. Proto neplatí o něm ani ustanovení § 72 popl. zák. a prvý soud tudíž nepochybil, uznáv uplatňovaný nárok berního úřadu na příkazání přihlášené pohledávky v pořadí výsadním za neoprávněný.

Čís. 13404.

Exekučním titulem ve smyslu § 1 čís. 13 ex. ř. a § 72 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., jest i doložkou vykonatelnosti opatřený výkaz Pensijního ústavu soukromých drah, v němž jest pojistně matematicky vypočten nedoplatek na dlužníka připadající, kterým má přispěti na úhradu pojistného břemene. Lhostejno, že se nedoplatek žádá na dlužníku najednou, nikoliv po částech.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, R I 193/34.)

K návrhu Pensijního ústavu soukromých drah v Brně povolil soud prvě stolice proti firmě exekuci na základě výkazu nedoplatků. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Podle předloženého výkazu nedoplatků, tvořícího exekuční titul, dluží povinná strana vymáhající straně na pojistně matematickém schodku 56.754.65 Kč. Jde o to, je-li takový výkaz nedoplatků vůbec platným exekučním titulem ve smyslu § 1 ex. ř. Podle § 4 odst. (1) vl. nař. ze dne 9. února 1933 čís. 33 Sb. z. a n. platí o obsahu pojištění s odchylkami, stanovenými tímto nařízením, ustanovení §§ 4—72 pensijního zákona. Podle

§ 72 zákona ze dne 21. února 1929 o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, může býti pojistné i s úroky vymáháno soudní exekucí na základě vykonatelného výkazu nedoplatků, opatřeného doložkou o vykonatelnosti, připojenou příslušnou úřadovnou. Toto ustanovení jest jako vyjimečné vykládati přesně a nelze tudíž výkazy nedoplatků, neznějící na pojistné a úroky, nýbrž na jiné dávky, uznati za platné exekuční tituly. Předložený výkaz nedoplatků nevykazuje dluh povinné strany na pojistném s úroky, nýbrž stanoví povinnost povinné strany, by ve smyslu § 56 čís. 3 stanov vymáhajícího ústavu a § 10 odst. 8 vlád. nařízení shora uvedeného doplnila podíl majetku připadajícího podle úmluvy s Pensijním ústavem Svazu místních a malých drah ve Vídni na československý podíl (vymáhající ústav) na plnou úhradu pojistného břemene, převzatého vymáhajícím ústavem. O takové povinnosti povinné strany, doplniti schodek určitou částkou, vymáhajícím ústavem vyhotovený výkaz nedoplatků není platným exekučním titulem podle § 72 pens. zák. a neměl proto prvý soud na základě jeho povolití soudní exekuci. Soud není ovšem oprávněn prozkoumati výkaz nedoplatků po věcné stránce, avšak jest povinen jej přezkoumati po stránce formální; k formálním náležitostem náleží, by výkaz nedoplatků byl vydán v mezích příslušnosti pojišťovacího ústavu a by exekuce byla příkazána zvláštním zákonem soudům. Tyto náležitosti v souzeném případě, jak shora jest uvedeno, nebyly dány. Vymáhající strana musila by proti povinné straně nastoupiti pořad práva a zjednati si takto exekuční titul, když povinná strana své povinnosti k doplnění podílu na úhradu pojistného břemene vymáhajícího ústavu nedostála.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

V dovolacím rekursu se vytýká neprávem, že soud nebyl oprávněn se zabývatí otázkou, zda může exekuci povolití čili nic, ježto prý jde o exekuční titul vzniklý u správního úřadu opatřený doložkou vykonatelnosti řádně vystavenou. Soudům sice nepřisluší zkoumati správnost výměru nebo výkazu nedoplatků správních úřadů po stránce věcné (srovnej v tom smyslu rozh. čís. 8389 sb. n. s.), než přísluší mu zabývatí se formální stránkou exekučního titulu, tedy v projednávaném případě otázkou, zda byl výkaz nedoplatků vydán v mezích příslušnosti vymáhajícího věřitele Pensijního ústavu a zda tvoří exekuční titul podle čís. 13 § 1 ex. ř. § 72 zák. čís. 26/29 sb. z. a n. Podle § 72 zák. čís. 26/29 sb. z. a n. může se dlužné pojistné vymáhati soudní exekucí na základě vykonatelného výkazu nedoplatků a požívá v exekučním řízení přednostního práva daňových nedoplatků. Podle § 3 cit. zák. bude pensijní pojištění zaměstnanců drah státem neprovozovaných a sloužících veřejné dopravě a jich pomocných ústavů upraveno vládním nařízením. To se také stalo a bylo vládním nařízením ze dne 9. února 1933 čís. 33 sb. z. a n. zásadně stanoveno v § 4, že o obsahu pojištění platí s odchylkami stanovenými tímto nařízením ustanovení §§ 4 až 72 pensijního zákona. V § 62 pensijního zák. se pak stanoví, že prostředky k úhradě pojistných dávek, k úhradě správních nákladů a k tvoření fondů potřebných ku provádění tohoto zákona, opatřují se průměrným pojistným,

vypočítaným pro celek pojištěnců a odstupňovaným pro jednotlivé třídy služného tak, aby hodnota všech budoucích příjmů spolu se jměním ústavu stačila podle zásad pojistné matematiky k úhradě budoucích výdajů na dávky podle tohoto zákona a na správní a jiné výdaje, přípustné podle tohoto zákona. Aby tedy Pensijní ústav (vymáhající věřitel) mohl dostáti povinnosti mu podle těchto zákonných ustanovení a podle ustanovení odst. 8 § 10 cit. vládn. nař. uložené, podle kterého převzal pojištění členů dříve pojištěných u Pensijního ústavu Svazu místních a malých drah ve Vidni za dobu, po kterou členové tam byli pojištěni před 1. lednem 1920, a zač dostal úhradou podíl od tohoto Pensijního ústavu ve Vidni podle úmluvy o tomto Pensijním ústavu uveřejněné pod čís. 145/29 sb. z. a n., jsou pojištěné podniky povinny podle poslední věty odst. 8 § 10 cit. vládn. nař. doplniti tento podíl na plnou úhradu pojistného břemene podle stanov Pensijního ústavu. Vymáhá-li tudíž Pensijní ústav podle výkazu nedoplatků, v němž se odvolává na § 56 čís. 3 stanov a § 10 odst. (8) cit. vládn. nař. pojistné matematicky vypočtený nedoplatek na dlužníci připadající, kterým má na úhradu pojistného břemene přispěti, vymáhá v pravdě jen dlužné pojistné podle § 72 zák. o pensijním pojištění čís. 26/29 sb. z. a n., ano se na věci nic nemění, zda to žádá na dlužníku najednou, či po částech. Ostatně vyplývá již z toho, že v § 72 cit. zák. se nemluví o měsíčním nebo běžném pojistném, nýbrž se mluví všeobecně o dlužném pojistném, že předmět exekučního titulu netvoří snad jen dlužné měsíční pojistné, nýbrž pojistné vůbec.

Čís. 13405.

Konkursní řád ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.

Pohledávky za podstatou, jež jsou sporné a o nichž i mimo konkurs jest rozhodovati řádným soudům, lze proti konkursnímu správci i při nepostačitelnosti podstaty vymáhati jen žalobou o plnění. Předpisu § 47 (2) konk. ř. se vyhovuje rozsudkem odsuzujícím správce konkursní podstaty podle ustanovení konkursního řádu a tím, že bude na věřiteli podstaty, by podle § 55 ex. ř. připojil k návrhu na povolení exekuce úřední vysvědčení konkursního komisaře, po případě konkursního soudu o postačitelnosti podstaty, po případě dále tím, že správce podstaty bude podle § 36 čís. 1 ex. ř. uplatňovati proti povolení exekuce nepostačitelnost podstaty, nebo že rekurse napadne povolení exekuce k návrhu, jenž oním vysvědčením nebyl doložen.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, Rv I 2179/32.)

Žalobce domáhal se na správci úpadkové podstaty zaplacení pohledávky za podstatou. Procesní soud první stolice uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci zažalovanou pohledávku podle ustanovení konkursního řádu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Za řízení v předchozích stolicích byly žalobní nároky sporné co do důvodu, co do výše a co do své povahy jako pohledávky za podstatou. V dovolacím řízení jest se zabývatí již jen otázkou, zda lze hleděti k obraně správce podstaty, že nemá po ruce potřebné hotovosti pro uspokojení věřitelů podstaty. K této otázce odpověděly předchozí stolice záporně a nezabývaly se proto věcnou oprávněností obrany. Učinily tak právem. Odpírá-li nebo protahuje-li správce podstaty plniti, mohou věřitelé podstaty žádati konkursního komisaře o pomoc nebo své nároky proti správci podstaty zažalovati (§ 124 (3) konk. řádu z roku 1914, jehož jest zde použití). Přes tento všeobecný doslov zákona není dvojí cesta, v něm naznačená, při všech pohledávkách za podstatou ani potřebná, ani možná, ani schůdná. Není potřebná a pojmově myslitelná při nárocích správce podstaty a při nárocích členů věřitelského výboru, ač i tyto nároky jsou pohledávkami za podstatou (§ 46 čís. 1 a § 47 (2) konk. ř.). Tato samozřejmost došla výrazu v zákoně jednak doslovem § 124 (3) konk. ř., jednak zvláštními předpisy o uspokojení nároků správce podstaty (§ 125 konk. ř.) a o uspokojení nároků věřitelského výboru (§ 127 konk. ř.). Dvojí cesta, o níž jest řeč, není ve své druhé možnosti přístupná při pohledávkách za podstatou, o nichž rozhodovati nejsou řádné soudy vůbec povolány. K nim patří daně, které se týkají podstaty (odbytné, berní pachtovné), poplatky, cla, příspěvky k pensijnímu a sociálnímu pojištění a jiné veřejné dávky, které dospívají za konkursu (§ 46 čís. 1 druhá věta konk. ř.). Tyto pohledávky za podstatou nelze zajisté proti správci podstaty vymáhati žalobou (§ 124 (3) konk. ř.). Zůstane-li marnou žádost za odpomoc u konkursního komisaře, budou tyto pohledávky určeny tak, jakž i mimo konkurs předepsáno, a týmž způsobem i vymáhány proti správci podstaty. Co se týče ostatních pohledávek za podstatou (§ 46 čís. 2 až 4 konk. ř.) jest si uvědomiti, že konkursní komisař bude po případě s to, by zjednal odpomoc, jen ve prospěch pohledávek za podstatou, které jsou již určeny nebo jsou nesporné (§ 124 (1) konk. ř.). Rozhodovati o pohledávkách za podstatou, jež správce podstaty popírá co do pravosti a co do výše, nebo jimž upírá vlastnost pohledávek za podstatou, jest mimo obor působnosti konkursního komisaře. Jemu s vyloučením pořadu práva jest přikázáno jen rozhodnutí o tom, zda se pohledávky za podstatou vztahují na podstatu společnou či na některou podstatu zvláštní (§ 47 (3) konk. ř.). Pohledávky za podstatou, jež jsou sporné a o nichž i mimo konkurs jest rozhodovati řádným soudům, lze proti správci vymáhati jen žalobou (§ 124 (3) konk. ř.). Touto žalobou může býti jen žaloba o plnění. To platí i při nepostačitelnosti podstaty. Pro pouhou žalobu určovací (§ 228 čřs) nebylo by zpravidla prokazatelného právního zájmu určovacího. A na určovací žalobu byl by věřitel podstaty konec konců obmezen, kdyby s hlediska rozhodnutí sporu byla přípustná a jevila rozhodující vliv obrana správce podstaty opřená o nepostačitelnost podstaty. Kdyby záleželo na postačitelnosti podstaty v den podání žaloby, byla by sice žaloba o plnění v ten den na místě a byla by vyloučena žaloba určovací, nicméně bylo by nutno žalobu zamítnouti, kdyby podstata nebyla postačitelná v den vynesení rozsudku první stolice (§ 406 čřs). Tím zma-

řeno by bylo celé pro žalobce úspěšné jednání o pravosti, výši a povaze žalobní pohledávky, poněvadž rozsudečné důvody nejsou účastny právní moci. Pakli by záleželo na postačitelnosti podstaty v den vynešení rozsudku první stolice, bylo by hříčkou dějství sporu, zda bude rozsudek první stolice vydán právě v době postačitelnosti podstaty, či o něco dříve nebo později a věřitel podstaty by tápal v nejistotě, kdy má žalobou zakročiti tak, by v době rozsudku první stolice byla podstata postačitelná. Z řečeného vyplývá, že věřitel podstaty má právo, uplatňovati spornou pohledávku za podstatou žalobou o plnění. Předpisu § 47 (2) konk. ř. bude plně vyhověno rozsudkem odsuzujícím správce podstaty podle ustanovení konkursního řádu a tím, že bude na věřiteli podstaty, by podle § 55 ex. ř. připojil k návrhu na povolení exekuce úřední vysvědčení konkursního komisaře, po případě konkursního soudu o postačitelnosti podstaty, po případě dále tím, že správce podstaty bude podle § 36 čís. 1 ex. ř. uplatňovati proti povolení exekuce nepostačitelnost podstaty nebo, že rekusem napadne povolení exekuce k návrhu, jenž oním vysvědčením nebyl doložen.

Čís. 13406.

Bylo-li nabyto směnky vydražením při exekuční dražbě, nelze použít § 87 směn. zák., nýbrž věřitel musí si dát líbiti všechny námitky, které by byl mohl směnečný dlužník vznést proti jeho předchůdci.

Doložka, připojená na směnku výkonným orgánem, nemá účinky směnečnoprávní.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, Rv I 358/34.)

Žalobce vedl proti Rudolfu T-ovi pro pohledávku 1.761 Kč exekuci zabavením, uschováním a prodejem směnky na 10.000 Kč, jejíž příjemci byli žalovaní. Směnka tato byla dne 9. června 1933 zabavena, dne 1. července 1933 ve veřejné soudní dražbě prodána, žalobcem za 5 Kč vydražena a opatřena doložkou výkonného orgánu »bylo dle usnesení okresního soudu v R. ze dne 10. června 1933 č. j. E 1187/33 exekučně prodáno a odevzdáno.« Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní, že směnka zanikla zaplacením, ježto se s Rudolfem T-em vyrovnali, a že valuta směnky nebyla zaplacena. Procesní soud první stolice směnečný platební příkaz zrušil. **Důvody:** Převáděcí doložka předepsaná v § 305 ex. ř. nemá účinek indosamentu podle § 9 sm. zák. (čl. 303 obch. zák.), nýbrž účinek obyčejného civilněprávního převodu a mylným jest tudíž názor žalobcův, že žalovaní by mohli použítí jen námitek plynoucích ze směnky samé nebo náležejících jim proti žalobci jako nynějšímu majiteli směnky. Bez ohledu k tomu, zda vzhledem k ustanovení § 296 ex. ř., který výslovně mluví o zabavení pohledávek ze smének, mohl žalobce, aniž by navrhoval zabavení pohledávky ze směnky a aniž by mu tato soudně byla přikázána, nabytí vůbec práv ze směnky pouhým jejím vydražením, když směnka sama předmět exekuce tvořiti nemohla, nýbrž jen pohledávka, která papírem tímto jest osvědčena, nelze v souzeném případě mluvit o směnečné právním nabytí směnky a namítli tudíž žalovaní právem, že směnka byla

zaplacena a že směnečná valuta nebyla vyplacena. Opodstatněnost námitek těchto žalovaní plně prokázali. **Důvody:** Právní názor soudu první stolice, že převáděcí doložka nařízená v prvním odstavci § 305 ex. ř. nemá účinku indosamentu, jest správný. Na vymáhajícího věřitele, jemuž byla zabavená pohledávka přikázána, mohou přikázáním převedena býti jen ta práva, jež náležela straně povinné. Ona doložka má tudíž jen význam deklaratorní, osvědčuje, že pohledávka, kterou směnka reprezentuje, přešla na vymáhajícího věřitele, takže proti němu může poddlužník uplatňovati všechny námitky, jež mu příslušely proti straně povinné. To, co platí o přikázání pohledávky ze směnky, platí i o nabytí směnky vydražením. I zde poznámka výkonného orgánu na rubu směnky, že směnka byla podle usnesení okresního soudu v R. ze dne 10. června 1933 č. j. E 1187/33 exekučně prodána a odevzdána, osvědčuje jen, že pohledávka ze směnky přešla na vydražitele, tedy s účinkem pouhého občanskoprávního převodu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce nabyl žalobní směnky vydražením při exekuční dražbě, tedy občanskoprávním jednáním, které se jeví jako postup, při němž prohlášení vůle exekuta jako postupitele jest nahrazeno soudním přírknutím. Nelze tedy použítí § 87 směn. zák., jenž platí jen, je-li žalující vlastník směnky jako takový směnečně oprávněn (§ 32 sm. zák.). Toho v souzeném případě není. Žalobce nabyl vydražením směnky podle § 1394 obč. zák. jen těch práv, která dosud příslušela jeho předchůdci, jemuž směnku zabavil a dalším postupem exekuce vydražil, a musí si proto dát líbiti všechny námitky, které by byli mohli směneční dlužníci vznést proti tomuto jeho předchůdci. Dodati jest, že doložka, připojená na směnku výkonným orgánem, činí patrným jen způsob nabytí směnky vydražitelem k osvědčení jeho vlastnictví ke směnce, nemůže však mítí účinky směnečnoprávní, které upravuje jen směnečný zákon, jenž jiný způsob směnečnoprávního převodu mimo indosament nezná (§§ 8 a 9 směn. zák.). Byla proto přípustnou proti žalobci námitka směnečných dlužníků, že směnka zanikla zaplacením, a, ana byla tato skutečnost nižšími soudy také zjištěna, byl právem směneční platební příkaz zrušen.

Čís. 13407.

Při stanovení obecné ceny pozemku k určitému dni jest přihlížeti i k omezením, která v té době na základě zákonů o pozemkové reformě stíhala vlastníka pozemku, odnímající pozemek ten z volného trhu.

V odhadním řízení za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemá hodnota investic vliv na stanovení hodnoty pozemku, jež má býti určena soudním odhadem.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, R II 94/34.)

K návrhu Zemského úřadu pro vyměřování dávky z přírůstku hodnoty stanovil soud první stolice obecnou hodnotu pozemku. K návrhu prodávatele, by soud přihlížel i k zákazu zcizení a zatížení ve prospěch Státního pozemkového úřadu, poukázal první soud na pátý odstavec § 5 nař. ze dne 23. září 1920 čís. 545 sb. z. a n., podle něhož tam, kde to nařízení uvádí, nastupuje místo zcizovacích a nabývacích cen obecná hodnota nemovitosti v době nabytí nebo zcizení. Z tohoto ustanovení jasně plyne, že při stanovení ceny nemovitosti pro vyměření dávky z přírůstku hodnoty nelze odpočítatí dočasné břemeno zákazu zcizení pro Státní pozemkový úřad. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil okresnímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Okresní soud určil obecnou hodnotu bez ohledu k zákazu zcizení a zatížení ve prospěch Státního pozemkového úřadu. Náзор tento nelze však uznati za správný, protože tento závazek zmenšuje obecnou hodnotu pozemku, jakž vyplývá z posudku znalce, jenž hodnotu stanovil v tomto případě na 1 Kč 60 h za 1 m², k čemuž ještě přistupují investice, které znalec blíže neudal a které dosahují podle tvrzení rekurenta 1.050 Kč. Bude proto nutno zjistiti výši učiněných investic a podle toho stanoviti hodnotu parcely.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vyměřovacího úřadu.

D ů v o d y:

Rekursní soud napadeným usnesením zrušil usnesení prvního soudu a uložil mu, by doplnil řízení a znova rozhodl. Výtky navrhovatelovy proti tomuto usnesení nejsou opodstatněné pokud jde o doplnění řízení za účelem stanovení obecné hodnoty pozemku, o který tu jde. Nemůže býti pochybností o tom, že, má-li se správně určití hodnota, obecná cena pozemku k určitému dni, jest při stanovení ceny té přihlížeti i k omezením, která v té době na základě zákonů o pozemkové reformě stíhala vlastníka pozemku, odnímající pozemek ten z volného trhu, tedy zde k zákazu zcizení a zatížení ve prospěch Státního pozemkového úřadu. Nejde tu o dočasné osobní břemeno, o němž se zmiňuje rozhodnutí čís. 4417 sb. n. s., nýbrž o zákonné obmezení, které má význam pro obecnou cenu pozemku v den, kdy toto obmezení platilo. Jest proto vyšetřiti, jaký význam tento zákaz má pro hodnotu pozemku k uvedenému dni a zda a pokud odpůrcovy námitky v tomto směru, k nimž první soud nepřihlížel při určení hodnoty, jsou opodstatněné. Pokud však jde o odpůrcovy investice, nelze souhlasiti s rekursním soudem, neboť nemá hodnota těchto investic vliv na stanovení hodnoty pozemku, jež má býti určena soudním odhadem ve smyslu návrhu Zemského úřadu. Uplatňovati náklad na investice může odpůrce podle § 8 dodatku III k vládnímu nařízení ze dne 27. dubna 1922 čís. 143 sb. z. a n. v řízení před správními úřady, nikoli však při soudním odhadu nemovitosti, jehož účelem podle § 17 uvedeného vl. nař. jest jen stanovení hodnoty nemovitosti k určitému dni. Není proto věcí soudu, aby zjišťoval, zda jsou tu připočitatelné investice a v jaké výši, a netřeba výši investic zjišťovati.

Čís. 13408.

Bylo-li vyrovnací řízení pravoplatně skončeno před 1. srpnem 1931, nelze na toto řízení vztahovati žádné předpisy nového vyrovnacího řádu, tudíž ani předpis § 67 o následcích nesplnění vyrovnání. Při tom jest nerozhodné, kdy podle vyrovnání nastala splatnost kvot, zejména, byly-li kvoty splatné teprve za platností nového zákona.

(Rozh. ze dne 28. března 1934, Rv II 420/32.)

Žalovaní dlužili žalobkyni za dodané zboží 7.464 Kč s 9% úroky od 1. září 1931. Tato pohledávka byla žalovanou stranou ve vyrovnacím řízení zahájeném o jmění žalované strany u krajského soudu v Košicích jako správná uznána. Žalovaná strana měla platiti všem věřitelům 35% kvotu ve dvou stejných splátkách dne 1. září 1931 a dne 1. září 1932 pod exekucí a pod ztrátou lhůt. Vyrovnávací řízení bylo pravoplatně ukončeno před 1. srpnem 1931. Žalovaná strana dne 1. září 1931 kvotu neplatila, ač doporučeným dopisem ze dne 26. září 1931 byla žalující stranou vyzvána, by nejdéle do 8. října 1931 kvotu zaplatila. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaných zaplacení pohledávky ve zbytku 4.852 Kč, tvrdíc, že nastalo obživení původní pohledávky: Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Podle § 61 ME 4070/15 zproštuje se dlužník dluhu, pokud převyšuje závazek ve vyrovnání převzatý, schválením vyrovnání soudem. Jest řešiti otázku, zda jest použití na souzený případ vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, jenž nabyl platností dnem 1. srpna 1931. Jak nesporno, bylo vyrovnací řízení pravoplatně ukončeno před 1. srpnem 1931 a nový zákon se může vztahovati jen na takové následky vyrovnání, které již podle uherského zákona byly předvídané. Žalobkyně má tedy pravdu, tvrdí-li, že se nový zákon vztahuje na ztrátu lhůt, která nastala nedodržením první splátky ze dne 1. září 1931. Dle uherského vyrovnacího řádu nemohla obživení původní pohledávky při nedodržení splátek, nebyla-li tato podmínka výslovně mezi stranami, mezi věřiteli a dlužníkem, ujednána a soudem schválena, naopak dlužník podle § 61 ME 4070/15 se zproštuje dluhu převyšujícího vyrovnací kvotu a ohledně této částky nárok věřitele zaniká. Nemůže tedy žalobkyně uplatňovati obživení pohledávky, která podle pravoplatného ukončeného vyrovnacího řízení již zanikla dříve, než nový zákon nabyl platností. **D o v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Podle čl. X odst. (3) zák. ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n. vztahuje se na řízení vyrovnací, zahájené před vydáním nového vyrovnacího řádu, tento nový řád jen, když vyrovnání nebylo věřiteli přijato přede dnem, kdy nový zákon nabyl účinnosti, t. j. před 1. srpnem 1931. Vyrovnání o jmění žalovaných však, jak mezi stranami nesporno, bylo pravoplatně skončeno již za starého na Slovensku plativšího vyrovnacího řádu. Ten neměl ustanovení o obživení pohledávek v případě neplacení vyrovnacích kvot včas a úplně. Vyrovnání samo, jak odvolatelka připouští, rovněž nic podobného neobsahovalo. Podle toho, jak správně zdůrazňuje první soud, byl ve smyslu § 61 pro Slovensko dříve

plativšího řádu vyrovnacího dlužník zproštěn svého dluhu, pokud tento převyšoval závazek vyrovnáním přijatý a nemohl dluh tento obživnouti ani tehdy, když placení kvot (prodlení v placení tom) nastalo již za platnosti nového vyrovnacího řádu. Placení (obmeškání) nastalé za platnosti nového vyrovnacího řádu nemůže již nic měniti na zániku dluhu již jednou nastalém. Ustanovení § 67 nov. vyr. řádu nelze proto na souzený případ vztahovati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle čl. X uvozovacího zákona k vyrovnacímu řádu ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n. jest skončiti vyrovnací řízení zahájená před účinností tohoto zákona podle dosavadních předpisů, bylo-li vyrovnání věřiteli přijato přede dnem, kterého tento zákon nabude účinnosti. Jedinou výjimku stanoví zákon v čl. XIV (1) o nejmenší přípustné nabídce na vyrovnání, o kterou však v souzeném případě nejde. Ježto, jak nesporno, vyrovnací řízení o jmění žalovaných bylo pravoplatně skončeno před 1. srpna 1931, t. j. přede dnem, kdy podle prvního odstavce čl. XIV uvozovacího zákona nový vyrovnací řád nabyl účinnosti, nemohou se na toto řízení vztahovati žádné předpisy nového vyrovnacího řádu, tudíž ani předpis § 67 o následcích nesplnění vyrovnání. Při tom jest zcela nerozhodno, kdy podle vyrovnání nastala splatnost kvot, zejména, byly-li kvoty splatné teprve za platnosti nového zákona, neboť v té příčině nemá ani nový vyrovnací řád ani uvozovací zákon zvláštní ustanovení. Platí tedy i tu obecná zásada, vyslovená v prvním odstavci čl. XIV uvoz. zákona. Že by obživnutí pohledávky pro včasné nesplnění vyrovnání bylo odůvodněno podle slovenského vyrovnacího řádu platného do 1. srpna 1931, nebo podle doslovu ujednaného vyrovnání, dovolání ani netvrdí. Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce.

Čís. 13409.

Směrnice pro stanovení výše krytí pohledávky oddělného věřitele ve smyslu § 47 odst. (3) vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 29. března 1934, R I 85/34.)

Vyrovnací komisař přiznal věřiteli (úvěrnímu spolku) hlasovací právo jen co do 63.152 Kč. Rekursní soud přiznal úvěrnímu spolku hlasovací právo co do 130.000 Kč.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu dlužníka zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by, doplně řízení, o věci znovu rozhodl.

Důvody:

Podle § 47 odstavec (3) vyr. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. jest přiznati oddělným věřitelům hlasovací právo jen za tu část pohledávky, která pravděpodobně nebude uhrazena z práva na oddělné uspokojení.

To závisí na budoucích skutkových okolnostech, jež nelze přesně zjistiti a jež jsou více méně jen domněnkami. Na domněnky ty lze souditi ovšem na podkladě nynějšího skutkového stavu a musí býti důsledné. Nelze však vytýkati nedůslednost názoru rekursního soudu, že nevzal za podklad při stanovení výše krytí pohledávky úvěrního spolku plnou odhadní hodnotu nemovitostí 1,151.944 Kč, nýbrž jen »od oka« určenou částku 1,000.000 Kč. Neboť nejbezpečnějším měřítkem jest ustanovení § 230 obč. zák., jež určuje výši sirotčí jistoty. V nejpriznivějším případě (kdyby šlo jen o pozemky) by činila tato jistota dvě třetiny skutečné ceny, tedy jen 767.962 Kč 66 h, nehledíc ani k tomu, že za dnešních tísnivých hospodářských poměrů na trhu nemovitostí lze stěží docílití plně odhadní hodnoty. Nestala se proto dovolacímu rekurentu újma tím, že rekursní soud vzal za základ svého rozhodnutí 1,000.000 Kč. A pokud se týká nedobytnosti postoupených pohledávek, jest na oddělném věřiteli, by uvedl a dokázal, které z postoupených pohledávek, po případě do které části jsou jednotlivé pohledávky nedobytné a mnoho-li z nich se nedá získati pro krytí věřitelovo. Jinak však nejsou skutkové podklady pro zjištění pravděpodobného krytí pohledávky úvěrního spolku dostatečně vyšetřeny (§§ 189 odstavec (4), 192 odstavec (1) k. ř. a 70 vyr. ř.) a jest proto zapotřebí doplniti řízení zejména šetřením: 1. zda došlo úvěrnímu spolku z postoupených mu pohledávek od ledna 1933 do prosince 1933 celkem 344.023 Kč 15 h a zda v tom jest i částka 66.631 Kč 90 h placená firmou R., i částka 17.871 Kč 75 h placená P-em; 2. zda tyto dvě poslední pohledávky vyrovnacího dlužníka vznikly ze zápůjčky poskytnuté dlužníkem oněma dvěma osobám; 3. jaký účel má záruční fond 25.000 Kč, složený dlužníkem u zmíněného úvěrního spolku a která jeho část by podle nynějšího majetkového stavu Kreditvereinu mohla přijíti v úvahu jako krytí pohledávky úvěrního spolku za dlužníkem, k čemuž jest si vyžádati i stanovy zmíněného úvěrního spolku; 4. jakou odhadní a výkupní cenu mají životní pojistky dlužníkovy, do jaké výše jsou zajištěním pro pohledávku městské spořitelny v H. a mnoho-li z nich připadá na krytí pohledávky úvěrního spolku. Podle výsledků šetření by bylo pak uvažovati, do jaké části jsou postoupené pohledávky úvěrního spolku nedobytné a jaké krytí mu poskytuje záruční fond 25.000 Kč a životní pojistky.

Čís. 13410.

Útraty převozu a uschování zabavených svršků nejsou exekučními útratami podle § 286, druhý odstavec, ex. ř., a nepoživají jako takové přednostní pořadí.

Útraty převozu a uschování svršků patřících do zvláštní podstaty, jsou výdaji na udržování a na správu zvláštní podstaty, tedy pohledávkami za zvláštní podstatou a mají na ní podle § 50 odst. (1) konk. ř. z. roku 1931 přednostní právo před právy oddělných věřitelů, stalo-li se zpeněžení zvláštní podstaty na návrh správce podstaty podle §§ 117 až 122 konk. ř. Bylo-li však zpeněžení věcí náležejících do zvláštní podstaty provedeno na návrh oddělných věřitelů, jest zapraviti útraty

zvláštní správy v přednostním pořadí jen z toho, co podle § 51 odst. (2) konk. ř. zbude ze zvláštní podstaty po uspokojení oddělných věřitelů a případně do společné konkursní podstaty.

(Rozh. ze dne 29. března 1934, R I 204/34.)

Za konkursního řízení proti dlužníku byly vydraženy svršky a z výtěžku byly utvořeny vzhledem k různému zatížení tří podstaty, z nichž druhá tu nepřichází v úvahu. V první podstatě činil výtěžek ze svršků patřících do konkursní podstaty po srážce podílu na nákladech 1.361 Kč 50 h. Tento výtěžek vydal soud první stolice (odstavec I. jeho usnesení) správci konkursní podstaty. Z výtěžku ze třetí podstaty (odstavec III. usnesení prvního soudu), jenž činil 4.330 Kč 60 h, docílených za nákladů auta, přikázal soud první stolice k zapravení nákladů Eduarda K-a spojených s převezněním a uschováním nákladních aut 1.648 Kč, a zbytek přikázal eráru na nedoplatek daně z motorových vozidel. Rekursu vymáhající věřitelky rekursní soud částečně vyhověl a přikázal a) náklady spojené s převezněním a uschováním nákladních silostrojů 1.648 Kč místo z podstaty III. z podstaty I. zbytkovou částkou 1.361 Kč 50 h, takže do konkursní podstaty neplynul žádný výtěžek a b) tímto přikázáním uvolněnou částku 1.648 Kč z podstaty III. přikázal okresnímu finančnímu ředitelství na další srážku na daň ze silostrojů. **Důvody:** Rekurs vytyká přikázání nákladů spojených s převezněním a uschováním k III. místo k I. a přikázání daně ze silostrojů a z přepravy v přednostním pořadí (III. 2). Rekurs navrhuje, by napadené usnesení bylo změněno v ten smysl, by výtěžek z podstaty III. zbylých 4.330 Kč 60 byl přikázán na pohledávky rekurentky. Stížnost jest jen z části oprávněná, jen potud, pokud náklady spojené s převezněním a uschováním aut není přikázati z prodejového výtěžku k III., nýbrž k I., poněvadž byly způsobeny konkursní podstatou. Při rozvrhovém roku udal správce podstaty M., že věřitelský výbor zařídil převeznění a uschování rozebraných nákladních aut. Tím způsobené náklady nejsou tudíž exekučními útratami a ostatně nebylo by ani v tom případě lze je přikázati podle § 286 ex. ř. v přednostním pořadí, nýbrž teprve v pořadí navrhujícího věřitele (viz také rozh. býv. n. s. dv. ve Vídni ze dne 29. listopadu 1898 čís. 16.158, ze dne 19. února 1903 čís. 2350 Gl. U. 2267). Přednostní právo přísluší podle § 286 ex. ř. jen nákladům na odhad a na dražbu, kteréžto pravidlo jako výmínečné ustanovení jest vykládati obmezujícím způsobem. Náklady na převeznění a uschování byly proto přikázány z podstaty I. jako z podstaty, která by jinak plynula do konkursní podstaty, pokud vystačuje.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu a změnil odstavec a, b, napadeného usnesení tak, že obnovil odstavec I. rozvrhového usnesení, kdežto odstavec III. rozvrhového usnesení změněným usnesením rekursního soudu zůstal nedotčen.

Důvody:

Útraty za převoz a za uschování rozebraných nákladních aut značky »Praga« a »Dux« nejsou ovšem exekučními útratami podle § 286 druhý odstavec ex. ř., které by jako takové požívaly přednostního pořadí,

nýbrž jsou výdajemi na udržování a na správu zvláštní podstaty, do níž obě auta patřila. Tyto náklady jsou podle § 49 odstavec (1) konk. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. pohledávkami za zvláštní podstatou a mají na ni podle § 50 odstavec (1) konk. ř. přednostní právo před právy oddělných věřitelů, avšak jen tehdy, když se zpeněžení zvláštní podstaty stalo na návrh správce konkursní podstaty podle §§ 117 až 122 konk. ř. (úpadkový prodej). Jen v takovém případě jest podle odstavce (1) § 52 konk. ř. zapraviti z užitků a z výtěžku věci náležejících do zvláštní podstaty před pohledávkami oddělných věřitelů útraty správy zvláštní podstaty. Bylo-li však zpeněžení věci patřících do zvláštní podstaty provedeno na návrh oddělných věřitelů, jest zapraviti útraty zvláštní správy v přednostním pořadí jen z toho, co podle § 51 odstavec (2) konk. ř. zbude ze zvláštní podstaty po uspokojení oddělných věřitelů a případně do společné konkursní podstaty, ana oddělná práva zůstávají podle § 12 konk. ř. nedotčena.

Čís. 13411.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Při soudní dražbě úpadcovy nemovitostí povolené konkursním soudem je správce podstaty účastníkem řízení a jako takový k rekursu oprávněn.

Patnáctidenní lhůtu § 2 (2) konk. řádu jest počítati ode dne, kdy bylo veřejně vyhlášeno usnesení, jímž bylo vyrovnací řízení zastaveno.

Ustanovení prvního odstavce § 13 konk. řádu se netýká daňových pohledávek.

(Rozh. ze dne 29. března 1934, R I 271/34.)

V konkursu Isidora F-a byla exekučně prodána zvláštní podstata za 137.000 Kč. Rozvrhuje nejvyšší podání nepřikázal soud první stolice správci konkursní podstaty Dr. F-ovi ani správci zvláštní podstaty Janu G-ovi konkursním soudem přisouzené částky z hotových výloh a z daně z obratu ani útraty exekučního řízení ani nepřikázal bernímu úřadu daň výdělkovou, za to však přikázal knihovním věřitelům spolku G., firmě D. a společnosti Š. knihovní pohledávky. Rekursní soud vyhověl rekursu vymáhajícího věřitele (správce konkursní podstaty) a rekursu správce zvláštní podstaty a přikázal v přednostním pořadí pohledávky správce konkursní podstaty, správce zvláštní podstaty a berního úřadu na dani výdělkové, pozemkové a činžovní, v knihovním pořadí spolku G. 89.900 Kč, čl. státu na pohledávku z výkazu nedoplatku 9.772 Kč a zbytek nejvyššího podání konkursní podstatě. **Důvody:** Správce konkursní podstaty podal rekurs proto, že mu nebyly přikázány částky konkursním soudem přisouzené z hotových výloh a daně z obratu 1.869 Kč 35 h a 201 Kč 50 h ani útraty exekučního řízení a že bernímu úřadu na dani výdělkové 1.632 Kč 50 h a firmám D. a společnosti Š. byly přikázány částky 17.711 Kč 15 h a 21.774 Kč 90 h. Jan G. stěžuje si proto, že mu nebyly přikázány přisouzené hotové výlohy 107 Kč 20 h. Podle toho směřují rekursní návrhy ke zrušení nebo ke změně. Stížnostem jest vyhověti takto: Neprávem ne-

byly přikázány oběma rekurentům hotové výlohy, jelikož dotyčná usnesení konkursního soudu jsou právoplatná a výlohy postihnou zvláštní podstatu. Totéž platí o dani z obratu. Ale i žádané exekuční útraty bylo přikázati, jelikož správa podstaty má postavení vymáhající strany (§ 121 konk. ř.) a konkursní komisař tyto útraty vyhradil exekučnímu řízení. Rekurs správce podstaty je dále odůvodněn v tom, že hypotekárním věřitelům firmám D. a společnosti Š. nelze přikázati nic. Podle připojeného výpisu z knih pozemkových došly návrhy na vklad zástavního práva dne 21. prosince 1931, pokud se týče 16. ledna 1932. Ale vyrovnací řízení o jmění Isidora F-a bylo zahájeno dne 18. ledna 1932 a dne 19. ledna 1932 vyhlášeno, zastavení tohoto vyrovnacího řízení bylo dne 25. dubna 1932 vyhlášeno, návrh na prohlášení konkursu podán dne 7. května 1932. Podle § 2 konk. ř. trvají právní účinky zahájení vyrovnacího řízení až do prohlášení konkursu, poněvadž konkurs do patnácti dnů po zastavení vyrovnacího řízení (§ 65 vyr. ř., § 2 konk. ř.) byl prohlášen, takže podle § 14 vyr. ř. práva na oddělené uspokojení, která věřitelé firmy D. a společnost Š. nabyli exekucí v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení zahájením vyrovnacího řízení zanikla. Naproti tomu postrádá rekurs vymáhající strany oprávnění, pokud napadá přikázání daně výdělkové 1.632 Kč 50 h ve výsadním pořadí. Rekurs doznává, že Isidor F. v poslední době získal si hlavně výdělek z dopravy nákladním automobilem, sdělení berní správy v L. potvrzuje, že daň výdělková předepsána byla z provozování autodopravy. Konečně dokazuje odhadní protokol, že nemovitost má také garáž, takže veškeré podmínky přednostního pořadí přikázané daně výdělkové jsou splněny. První soud však přehlédl, že pod pol. C 19 je zaznamenáno zástavní právo čsl. státu pro daňovou pohledávku 9.772 Kč, jemuž podle dvorních dekretů ze dne 18. září 1786 čis. 577 a ze dne 24. října 1806 čis. 789 sb. z. s. spravení pořadem práva civilního není třeba. Toto zástavní právo zahájením vyrovnacího řízení a konkursu podle §§ 14, 26 čis. 3 vyr. ř., § 13 konk. ř. není dotčeno, takže jest přikázati částku 9.972 Kč čsl. státu (§ 216 čis. 4 ex. ř.) a zbývající hyperocha per 25.372 Kč 75 h připadá konkursní podstatě.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty ani dovolacímu rekursu firmy D.

D ů v o d y:

K dovolacímu rekursu hypotekární věřitelky firmy D. Neodůvodněna je výtká dovolací rekurentky, že správce konkursní podstaty nebyl oprávněn k rekursu proti rozvrhovému usnesení. Vždyť šlo o soudní dražbu nemovitosti úpadcovy povolenou konkursním soudem, při které správci podstaty přísluší postavení vymáhajícího věřitele a má při prodeji a rozvrhu výtěžku exekučním soudem býti šetřeno předpisů exekučního řádu (§ 121 odst. (2) a (3) konk. řádu). Konkursní správce je tedy účastníkem tohoto řízení a jako takový k rekursu oprávněn (§ 65 ex. ř.). Lichá jest výtká, že konkursní správce nebyl oprávněn jménem zvláštního správce Jana G-a vznášeti odpor a re-

kurs, neboť dr. F. nevystupoval tu jako konkursní správce, nýbrž jako advokát plnou mocí jmenovaného věřitele vykázáný. Dovolací rekurs není ani ve věci samé odůvodněn. Z vyrovnacích spisů je zjevno, že o jmění Isidora F-a bylo usnesením ze dne 18. ledna 1932 zahájeno vyrovnací řízení, kteréž usnesením ze dne 12. dubna 1932 bylo zastaveno podle § 65 odst. (1) čis. 1 vyr. ř. Zastavovací usnesení bylo dne 25. dubna 1932 vyvěšeno na soudní desce. Podle spisů krajského soudu K 26/32 byl pak k návrhu Isidora F-a, podanému dne 7. května 1932, usnesením ze dne 10. května 1932 K 26/32-1 na jeho jmění prohlášen konkurs a toto usnesení téhož dne vyvěšeno na soudní desce krajského soudu. Rekursní soud tedy nepochybil, maje za to, že v tomto případě konkurs byl prohlášen na návrh podaný do patnácti dnů po zastavení vyrovnacího řízení, neboť patnáctidenní lhůtu § 2 (2) konk. ř. jest počítati od veřejného vyhlášení usnesení, jímž bylo vyrovnací řízení zastaveno (sb. n. s. čis. 2313 a 2975), jakž patrné z ustanovení §§ 65 odst. (2) a 70 vyr. ř. a z § 190 konk. ř. Firma D. nabyla nuceného práva zástavního pro vykonatelnou pohledávku 14.245 Kč nepopřené 21. prosince 1931, tedy v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení. Toto právo na oddělené uspokojení zaniklo proto podle § 14 vyr. ř. zahájením vyrovnacího řízení a neoživilo znova, ježto — jak doloženo — byla tu zachována souvislost mezi zastavením vyrovnacího řízení a prohlášením konkursu.

K dovolacímu rekursu konkursního správce. Konkursní správce brojí proti přikázání pohledávky čsl. státu (berní správě) ve výši 9.772 Kč, pro kterouž na vydražené nemovitosti na listu závad pod p. č. 19 bylo podle výkazu o nedoplatcích, ze dne 12. dubna 1932 právo zástavní zaznamenáno. Neopodstatněna je výtká stěžovatelova, že rekursní soud k této pohledávce neměl přihlížeti. Má-li dovolací rekurent za to, že čsl. stát pozbyl nároku na přikázání své knihovně zajištěné pohledávky z toho důvodu, že si proti přikázání předcházejících pohledávek firmy D. a společnosti Š. nestěžoval a že tedy nemůže těžiti z výsledku úspěšného rekursu proti těmto pohledávkám, ježto tento rekurs podal jiný oprávněný, t. j. v tomto případě konkursní správce, je na omylu, neboť částku úspěšným rekurssem uvolněnou jest rozdělit znova podle knihovního stavu a exekučních spisů (§ 233 odstavec první a 234 odstavec druhý ex. ř.). Právnem poukazuje rekursní soud k tomu, že jde o záznam pro daňovou pohledávku, jemuž podle dvorních dekretů ze dne 18. září 1786 čis. 577 a 24. října 1806 čis. 789 sb. z. s. spravení pořadem práva civilního není třeba. Jde dále o přednostní pohledávku ve smyslu § 26 čis. 3 vyr. ř. a proto tu neplatí předpis § 12 vyr. ř., podle něhož po zahájení vyrovnacího řízení nelze na dlužníkových věcech nabytí soudcovského práva zástavního. Ustanovení prvního odstavce § 13 konk. ř. se daňových pohledávek netýká, jak z posledního odstavce téhož paragrafu zjevno. Nelze schváliti názor stěžovatelův, že pod pojem veřejných dávek nespádají i daně. Opak vychází z materiálů k novému konk. řádu (viz důvodová zpráva tisk 253 senátu z roku 1930), v níž se praví: »Podle § 12 konk. ř. platí tato výjimka jediné ve prospěch veřejných dávek, t. j. zejména státních daní s přírážkami, jiných veřejných dávek a poplatků.«

Čís. 13412.

Na základě exekučního titulu proti A-ovi, obchodníku v B., nelze povolití bez dalšího exekuci proti firmě A., obchodník v B. Stalo-li se přece tak, jest majitel firmy oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, třebaže není jako takový protokolován.

(Rozh. ze dne 29. března 1934, R I 276/34.)

Na základě exekučního titulu, znějícího proti Václavu B-ovi, obchodníku v D., pokud se týče proti jeho pozůstalosti, byla navržena exekuce proti firmě Václav B. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud k rekursu Marie B-ové exekuční návrh zamítl. Důvody: Exekuční titul, rozsudek pro zmeškání zní proti žalovanému Václavu B-ovi, obchodníku v D., pokud se týče proti jeho pozůstalosti. V žalobě jest sice uvedeno, že žalovanou stranou jest neprot. obch. Václav B., obchodník v D. Tato okolnost však nemění nic na tom, že exekuční titul zní jen proti Václavu B-ovi, pokud se týká proti jeho pozůstalosti. Exekuční návrh, o nějž tu jde, však směřuje proti firmě Václav B., nikoliv proti Václavu B-ovi nebo jeho pozůstalosti. Jak se rekursní soud nahlédnutím do zájemního protokolu přesvědčil, byla exekuce dle exekučního návrhu proti majitelce této firmy Marii B-ové vykonána. Exekuce směřuje proti jiné osobě, než v exekučním titulu jest uvedena. Nehledě k tomu vymáhající strana netvrdila a neprokázala, jak předpisuje § 9 ex. ř., že povinný Václav B. nebo jeho pozůstalost jest totožným s firmou Václav B., nebo že povinnost přešla na majitelku této firmy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 7 ex. ř. lze povolití exekuci jen proti osobě, která jest zřejmá z exekučního titulu. V souzeném případě zněl exekuční titul proti Václavu B-ovi, obchodníku v D. (proti jeho pozůstalosti), a mohla tedy exekuce býti povolena jen proti těmto právním podmětům, nikoliv však proti firmě Václav B., obchodník v D., když důkaz o totožnosti osoby povinné a osoby, proti níž zní exekuční titul, nebyl podán již v exekučním návrhu (srov. rozhod. čís. 8662 sb. n. s.), aniž byl podán důkaz o tom, že povinnost exekučním titulem zjištěná přešla na právní podmět, proti němuž jest exekuce navržena (§ 9 ex. ř.). Zbývá jen zabývatí se námitkou stěžovatelovou, že Marie B-ová nebyla oprávněna k rekursu do usnesení exekuci povolujícího. Firma obchodníka jest jménem, pod kterým obchody provozuje (čl. 15 obchod. zák.). Netvoří však samostatný právní podmět vedle nebo mimo něho a nerozeznává se také u obchodníka jednotlivce mezi jeho soukromým a obchodním jménem. Není třeba zápisu firmy kupce jednotlivce do obchodního rejstříku k tomu, aby mohl pod firmou platně jednat (srov. rozhod. čís. 5198 sb. n. s.). Jest proto nesprávnou námitka stěžovatelova, že Marie B-ová nemůže býti majitelkou firmy Václav B., poněvadž tato není protokolo-

vána. Marie B-ová mohla tedy, když usnesení exekuci povolující znělo proti firmě, pod kterou ona obchody provozuje, se proti němu brániti, když podle zjištění rekursního soudu jest majitelkou této firmy.

Čís. 13413.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Omezuje-li se vzájemné útočení časopisů jen na sledování zájmů politických, na př. na zachování prestiže strany, nelze vybočení z mezí přípustné kritiky, třebaž se nepřímo dotýkalo i časopisu, podřaditi pod zákon proti nekalé soutěži.

Zneužije-li se však stranicko-politického boje k tomu, by byl zasažen časopisecký podnik sám v základu své existence, narážející počiny k tomu směřující již na ustanovení zákona proti nekalé soutěži.

(Rozh. ze dne 29. března 1934, Rv I 385/32.)

Vydavatel novin Alois F. domáhal se na zodpovědném redaktoru a na vydavateli periodického časopisu »L.«, by žalovaní byli uznáni povinnými v periodickém časopisu L. vynechati oznámení, že »H.« jest hroučící se a pro zemědělskou veřejnost skutečně naprosto ne nutný list, že pro sanování »H.« bylo použito spolkových peněz a že byly uspořádány peněžité sbírky a že předplatitelé »H.« jsou v trvalé platební stávce, a uveřejnění v redakční části časopisu »L.« týměž tiskem a v téže úpravě jako vyšel závadný článek, bez jakéhokoliv dodatku bezplatně pro žalobce prohlášení, že odvolávají výslovně uveřejněný a rozšiřovaný údaj, že »H.« jest hroučící se a pro zemědělskou veřejnost skutečně naprosto ne nutný list, že pro sanování »H.« bylo použito spolkových peněz a že byly uspořádány peněžité sbírky a že předplatitelé »H.« jsou v trvalé platební stávce a by žalobci bylo přiznáno podle § 18 zák. proti nekalé soutěži dáti si uveřejniti tento rozsudek v časopisech uvedených v žalobě. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud přikloňuje se k názoru prvního soudu, že v souzeném případě nejde o nekalou soutěž a že aplikace příslušného zákona na něj znamenala by nepřípustné jeho zneužívání k cílům politickým. Je sice pravda, že zákon o nekalé soutěži poskytuje ochranu též proti jednání objektivně nekalému a že není zapotřebí k tomu zlého úmyslu po případě vůbec zavinění nebo vědomí pachatelova, jakož i že motivy a pohnutky subjektivní nerozhodují, avšak na druhé straně poskytuje zákon ochranu jen proti nekalému jednání v hospodářské soutěži a vyžaduje, by šlo o rozpor s dobrými mravy soutěže, o způsobilost poškoditi soutěžitele v hospodářském styku, o jednání předsevzaté za účelem soutěže. Obě strany, provozující podniky novinářské, jsou ovšem konkurenty potud, že se obě snaží též získati v kruhu čtenářstva co nejvíce abonentů a inserentů, ale okolnost tato u nich v hospodářském smyslu ustupuje úplně do pozadí, u nich na váhu padá v první řadě zájem politický a snaha udržeti si a získati nové stoupence politické straně, z nichž se také, ne-li výhradně, tož aspoň převážně rekrutují i jejich předplatitelé a inserenti. Proto též politické invektivy otištěné v jejich časopisech, i když jsou hospodářsky zabar-

veny, nemají toho škodlivého vlivu a účinku, jaký tvrdí strana žalující. Ale v souzeném případě nechybí jen celé hospodářské pozadí soutěžitelské, nýbrž i jednání předsevzaté za účelem soutěže. I když subjektivní motivy a úmysly při objektivně vyložené nekalé soutěži jsou bezvýznamné, přece motivy ty mají velkou důležitost pro posouzení, zda jde vůbec o nemravné, nekalé jednání soutěžitelské, t. j. o jednání směřující k tomu, by soutěžiteli byla způsobena újma jako takovému, aby v hospodářském styku jeho pozice byla poškozena. Takovýto úmysl soutěžitelský na straně žalované v souzeném případě podle celé situace, vyplývající z oboustranných novinářských projevů jistě nebyl, neboť žalované straně šlo zřejmě jen o politický útok, pokud se týče o obranu proti takovému útoku a neměla při tom úmysl, přebíratí žalobci předplatitele neb inserenty, pokud by je nezískala současně za stoupence svého politického směru. Proto, i když pozastavené věty v novinářském článku strany žalované bylo by snad lze s hlediska dobrých mravů pokládati za závadné, nelze je stíhati ve smyslu a podle zákona o nekalé soutěži, poněvadž nebyly právě učiněny za účelem hospodářské, nýbrž jen politické soutěže, kterou zákon ten nechrání.

Nejvyšší soud yhověl částečně žalobcovu dovolání a uznal žalované povinnými, v periodickém časopisu »L.« zdržeti se oznámení, že periodický tiskopis »H.« jest hroučící se a pro zemědělskou veřejnost skutečně naprosto ne nutný list, že pro sanování časopisu »H.« bylo použito spolkových peněz a že byly uspořádány peněžité sbírky a že předplatitelé časopisu »H.« jsou v trvalé platební stávce a dále uložil žalovaným, aby uveřejnili v redakční části periodického časopisu L. tímž tiskem a v téže úpravě jako vyšel závadný článek bez jakéhokoliv dodatku bezplatně pro žalobce prohlášení, jímž odvolávají výslovně v časopise L. uveřejněný a rozšiřovaný údaj, že periodický tiskopis »H.« jest hroučící se a pro zemědělskou veřejnost skutečně naprosto ne nutný list, že pro sanování časopisu »H.« bylo použito spolkových peněz a že byly uspořádány peněžité sbírky a že předplatitelé časopisu »H.« jsou v trvalé platební stávce; jinak dovolání nevyhověl.

D ů v o d y:

Jest denním zjevem, že se časopisy, které jsou mluvčími zájmově protichůdných politických stran a frakcí, vzájemně napadají, při čemž si ani ony ani jich čtenáři neuvědomují, že by útoky ty byly namířeny proti podniku časopiseckému jako takovému. Každý průměrný pozorovatel vycítuje, že tu jde jen o stranicko-politické zápolení bez jakéhokoli zahrocení proti podniku samému s tendencí jej poškodit. Inserentům, kterým jde jen o to, aby upozornili na sebe veřejnost, hledající tak odbyť svých výrobků nebo nabízejíce své služby atd., bývá pravidelně tento boj celkem lhostejný, po případě je vůbec nezajímá, nýbrž jejich zájem se soustřeďuje v tom, by časopis, v němž inserují, byl co nejvíce čten a rozšířen. Pokud se tedy vzájemné útočení obmezuje jen na sledování zájmů politických, na př. zachování prestiže strany, nelze případné vybočení z mezi přípustné kritiky, třeba se nepřímo dotýkalo i časopisu, podřizovati pod normy zákona ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n. o nekalé soutěži, poněvadž schází jeden z podstat-

ných znaků, které zákon předpokládá, totiž provinění se proti dobrým mravům soutěže v hospodářském styku, jakou má na zřeteli i § 10 uved. zákona. Jinak je tomu, zneužije-li se stranicko-politického boje k tomu, by byl zasažen časopisecký podnik sám v základu své existence. Tu již vystupuje do popředí hospodářský moment a invektivy stranicko-politické jsou jen prostředkem k dosažení vlastního cíle, totiž poškození nebo zničení podniku. Počiny k tomu směřující narážejí již na ustanovení zákona o nekalé soutěži. Tak jest tomu i v souzeném případě. Uveřejnil-li časopis »L.« o časopise »H.«, že jest hroučící se a pro zemědělskou veřejnost vpravdě naprosto ne nutný list, že k sanaci »H.« bylo použito spolkových peněz a že byly uspořádány peněžité sbírky a konečně, že předplatitelé časopisu tohoto jsou v trvalé platební stávce, jsou to údaje o poměrech časopiseckého podniku »H.«, které jsou způsobilé poškodit podnik, poněvadž se jimi naznačuje, že časopis ten není schopný života, jen s obtížemi a z cizích prostředků jest udržován, a že ani předplatitelům na jeho zachování nezáleží, poněvadž trvale neplatí předplatně. Uvážil-li se, že i »L.« i »H.« jsou určeny pro zemědělské kruhy obyvatelstva, což vysvítá již z obsahu předložených čísel za sporu a není ani sporné, dále že jedním z nejvydatnějších pramenů příjmů každého periodického časopisu, zvláště místního významu, jest hojná inserce a ne v poslední řadě také větší počet abonentů, jest nepochybné, že inkriminované údaje o časopise »H.« byly způsobilé přivodití tomuto časopisu ztrátu i inserentů, i abonentů, poněvadž je přirozené, že od skomírajícího listu, za jaký byla »H.« časopisem »L.« prohlášena, ani ti ani oni si nemohou slíbovatí podporu svých zájmů. Toho všeho si žalovaní musili býti vědomi a vyplývá z jejich jednání již podle vnějších známek činu, že při něm spolupůsobily účely soutěže, totiž odlákáním inserentů po případě i abonentů oslabití posici konkurenčního podniku. Tím jest naplněna skutková podstata zlehčování ve smyslu § 10 odst. (1) po případě odst. (2) zákona čís. 111/1927, neboť i kdyby některá z tvrzení časopisu »L.« byla pravdivá, neuvedli žalovaní okolnosti, jež je donutily právě k těmto údajům, a již z povahy věci plyne, že si musili býti vědomi, že vyličeným postupem mohou podnik časopisu »H.« ve značné míře ohrožití. Bylo proto rozsudek odvolacího soudu částečně změnití a rozhodnutí jak se stalo, aniž bylo třeba se zabývatí dalšími uplatněnými dovolacími důvody. Výrok o uveřejnění navrženého prohlášení jest odůvodněn § 10 (1) zák. čís. 111/1927. Uveřejnění rozsudku podle § 18 uved. zák. neshledal nejvyšší soud k ochraně zájmů spolkových nutným, zvláště když uveřejněním prohlášení žalobce — pokud se týče časopis »H.« — dosáhnou účelu žaloby dostatečnou měrou.

Čís. 13414.

Byla-li věřiteli, jehož pohledávka vážla na celé vydražené nemovitosti a jenž žádal o uspokojení celé pohledávky jen ze spoluvlastnického podílu, přikázána celá pohledávka z celého dražebního výtěžku za celou nemovitost, není věřitel oprávněn k rekursu proti tomuto přikázání.

(Rozh. ze dne 29. března 1934, R II 110/34.)

Pro vymáhající věřitelku H. vázlo na celé vydražené nemovitosti, náležející manželům Emilu a Marii Sch-ovým, zástavní právo pro její pohledávku 15.000 Kč. Vymáhající věřitelka žádala uspokojení celé své pohledávky jen ze spoluvlastnické polovice Emila H-a. Soud první stolice však jí přikázal pohledávku z celého dražebního výtěžku docíleného za nemovitost. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs vymáhající věřitelky.

Důvody:

Věřitelka S. má na celé vydražené nemovitosti knihovně zajištěnou pohledávku 15.000 Kč s přísl. Žádala uspokojení celé pohledávky jen ze spoluvlastnické polovice Emila Sch-a, avšak první soud přikázal jí přihlášenou částku z celého dražebního výtěžku, docíleného za nemovitost. Stala-li se tím vůbec nějaká právní újma, mohla by újma postihnouti jen zadního věřitele, jehož pohledávka jest jen na ideální polovici Marie Sch-ové knihovně zajištěna a jenž důsledkem tohoto způsobu přikázání by vyšel na prázdno; v této věci by šlo o firmu B., nikoli o věřitelku H., jejíž pohledávka došla z rozvrhové podstaty úplné úhrady. Podává-li i tato věřitelka dovolací rekurs, jest její opravný prostředek nepřipustný, ježto nemá právní zájem, a bylo jej odmítnouti.

Čís. 13415.

Zaloba podle § 35 ex. ř.

Při zkoumání otázky, zda exekučně vymáhaný nárok zanikl, jest přihlednouti i ku placení, jež se stalo teprve za projednávání sporu před soudem první stolice.

Zaluje-li dlužník, proti němuž byla vedena k vydobytí téže vykonatelné pohledávky exekuce několika druhů, o nepřipustnost jedné z těchto exekucí podle § 35 ex. ř. proto, že vymáhající straně zaplatil pohledávku s příslušenstvím, stačí, prokáže-li, že zaplatil vykonatelnou pohledávku a útraty exekuční, jež byly vypočteny podle soudních spisů týkajících se jen té exekuce, proti níž žaloba směřuje, a je nerozhodné, že nebyly zaplacený útraty vzniklé vedením jiné exekuce.

(Rozh. ze dne 29. března 1934, Rv II 189/34.)

Žalovaná vedla proti žalobci k vydobytí peněžité pohledávky několik exekucí (E 858/33, 1009/33 a 1253/33). Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované, by bylo uznáno právem, že nárok žalované z dílčího rozsudku pro uznání okresního soudu v M. ze dne 11. února 1933, č. j. C V 3641/32 jakož i další její pohledávka vzniklá vedením exekuce č. j. E 1009/33 okresního soudu ve V. byl placením zrušen. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobce žádá žalobou o vydání rozsudku, že nárok žalované strany z dílčího rozsudku okresního soudu v M. ze dne 11. února 1932 č. j. C V 3641/32, jakož i další její pohledávka vzniklá vedením exekuce E 1009/33 okresního soudu ve V. byl placením zrušen. Nejde

tedy v souzeném případě o exekuce povolené pod č. j. E 858/33 a E 1253/33. Podle exekučního spisu č. j. E 1009/33 činí pohledávku žalované na kapitále 2.076 Kč 25 h, na útratách povolení exekuce 139 Kč 25 h a na útratách podle čis. j. E 1009/33-4 115 Kč. Tyto částky byly zaplacený povinnou stranou, jak soud první stolice správně zjišťuje, pokud se týká kapitálu a útrat povolení exekuce. Jest ovšem nesprávný právní názor soudu první stolice, jímž se snaží dokázat, že útraty vyjádření neměly býti proti povinné straně exekučním soudem přiznány. Soud první stolice přezírá, že usnesení to jest pravoplatné, takže stanovený obnos 115 Kč jest platnými útratami exekučními. Tato částka byla však vymáhající straně dne 26. září 1933 zaplacená, jak soud odvolací zjišťuje podle předložené složenky šekové, takže celý dluh byl povinnou stranou zaplacen. Nebylo třeba, by se soud první stolice zabýval zjištěním, zda útraty vyjádření v exekuční věci E 858/33 109 Kč 50 h byly zaplacený, ježto se žaloba této exekuce netýká. Nelze přisvědčiti odvolatelce, že soud první stolice neměl vzíti zřetel ku placení 115 Kč za sporu vzhledem k ustanovení § 35 třetí odstavec ex. ř. Podle něho jsou vyloučeny jen námitky, jež mohl dlužník přednésti v čase podání žaloby, avšak je nepřednesl. Onu námitku dlužník však v žalobě přednésti nemohl, ana ona částka nebyla ještě zaplacená. Když žalobce u roku dne 26. září 1933 přednesl o zaplacení 115 Kč učinil, neohradila se žalovaná strana proti tomuto rozšíření žaloby, takže soud byl povinen k zaplacení tomu přihlížeti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ustanovení § 406 c. ř. s. jedná sice výslovně jen o dospělosti vymáhaného plnění, platí však i pro jiné předpoklady právní ochrany uplatňovaného nároku tak, že důvodnost žalobního nároku i oprávnění ke sporu vůbec jest posuzovati podle doby, kdy byl vynesena rozsudek soudu první stolice. Nižší soudy proto nepochybily, přihlednuvše při zkoumání otázky, zda exekučně vymáhaný nárok zanikl, i k placení, jež se stalo teprve za sporu před soudem první stolice. Ustanovení třetího odstavce § 35 ex. ř. nebylo tomu na závadu, poněvadž podle svého doslovu i účelu nevylučuje dodatečné námitky proti povolení exekuce, které dlužník v čase podání žaloby uplatňovati nemohl, ať již proto, že o nich nevěděl, nebo proto, že mu vznikly, jako v souzeném případě, teprve po podání žaloby. Dovolatel marně se snaží dovoditi, že by při tomto výkladu dlužník, nezaplativ vůbec nic, mohl podati opoziční žalobu a že by této žalobě muselo býti vyhověno, kdyby za sporu vymáhanou pohledávku zaplatil, neboť, nehledíc k tomu, že v souzeném případě jen nepatrná část příslušenství vymáhané pohledávky byla teprve za sporu zapravena, mohl žalovaný, cítil-li se postupem žalobce stíženým, domnělou újmu odvrátiti tím, že uznal žalobní nárok navrhuje zároveň odsouzení žalobce k náhradě útrat (§ 45 c. ř. s.). Žalovaný se tak nezachoval, nýbrž setrval na připustnosti exekuce i ve příčině položek, jež byly nesporně zapravený již před podáním žaloby. Žalovaný ovšem namítal, že dosud nebyly zaplacený útraty 109 Kč 50 h, jež vznikly vymáháním vykonatelné pohledávky mobilární exekucí

E 858/33 u okresního soudu v M., a trvá na této námitce i v dovolání. Než tato okolnost jest bezvýznamná. V souzeném případě šlo podle žalobního návrhu jen o to, zda a v jakém rozsahu zanikl placením nárok žalovaného z dílčího rozsudku okresního soudu, jakož i další jeho pohledávky vzniklé vedením exekuce pod zn. sp. E 1009/33 u okresního soudu ve V. V tomto pohledávkám nepatřila ona útratová pohledávka 109 Kč 50 h, třebaže je dalším příslušenstvím vykonatelné pohledávky, neboť rozsah nároků, jež mají tou kterou exekuci býti ukojeny, řídí se i co do jistiny (hlavní věci), i co do příslušenství jen usnesením o povolení exekuce a případnými dalšími usneseními vydanými v tomto určitém exekučním řízení. Exekuce, proti níž směřují námitky žalobce, byla povolena jen k vydobytí pohledávky z uvedeného dílčího rozsudku v M. a byly v ní určeny jen útraty povolení exekuce 139 Kč 75 h a útraty za vyjádření žalobce o návrhu žalovaného na zrušení exekuce 115 Kč. Tyto nároky byly, jak v dovolání již není popřeno, v době vynesení rozsudku soudu první stolice zapraveny a bylo proto žalobě právem vyhověno.

Čís. 13416.

Zmocnění berních úřadů podle § 345 odstavec (4) zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. nejde tak daleko, by se v zastoupení státu mohly s právním účinkem vzdávati i nabytých knihovních práv pro daně, jichž vymáháním jsou pověřeny.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R I 240/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost poukázal soud první stolice odpor berního úřadu proti příkázání pohledávky vymáhající věřitelky v prvním knihovním pořadí na pořad práva, ježto berní úřad nebyl oprávněn vystaviti přednostní prohlášení. Rekursní soud přikázal v knihovním pořadí nejprve pohledávku eráru a teprve zbytek nejvyššího podání přikázal na pohledávku vymáhající věřitelky. Důvody: Odkázání odporu zástupce finanční správy proti pořadí požadovanému vymáhající věřitelkou na pořad práva odporuje ustanovení § 231 ex. ř., podle něhož o odporu jest rozhodnouti hned v rozvrhovém usnesení, není-li toto rozhodnutí závislé na vyšetření a zjištění sporných okolností. V souzené věci bylo řešiti jen otázky, zda podle platných předpisů jest oprávněn vystaviti prohlášení o postoupení pořadí berní úřad, či finanční prokuratura a zda vklad pořadí stal se platným v důsledku knihovního promlčení. Bylo tudíž řešiti jen právní otázky, které mohly býti rozhodnuty bez dalšího řízení také exekučním soudcem. Z ustanovení nař. ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. zák. a z výnosu min. fin. ze dne 29. ledna 1850 čís. 494 vyplývá totiž, že nikoliv berní úřad, nýbrž finanční prokuratura zastupuje státní jmění a je oprávněna vyhotovovati právní listiny a na knihovní tříleté promlčení se nemůže vymáhající strana odvolávati již proto, že není »třetí osobou« ve smyslu § 64 kn. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 345 zákona čís. 76/27 sb. z. a n. v souvislosti s ustanovením prováděcího nařízení čís. 175/27 sb. z. a n. k tomuto paragrafu pověřeny jsou v y m á h á n í m daní s přírážkami a příslušenstvím berní úřady v zastoupení vyměřovacích úřadů (odst. (4) nař. k § 345 zák.). Podle odst. (1) cit. nař. k § 345 zák. znamená však ve smyslu tohoto paragrafu vymáhati daň činiti opatření, by daň s přírážkami a příslušenstvím, nezaplacená včas, byla vydobyta řízením donucovacím; zmocnění berních úřadů nejde však tak daleko, by v zastoupení státu s účinkem právním mohly se také vzdávati nabytých knihovních práv, protože to již k vydobývání daní nenáleží. Poněvadž nebylo o tom sporu, že prohlášení o postoupení přednosti vydáno bylo jen berním úřadem, který však k tomuto právnímu jednání nebyl oprávněn, nelze je považovati za účinné proti státu, byl zde dostatečný nesporný skutkový podklad, na základě jehož mohlo býti o odporu rozhodnuto v řízení exekučním, tedy také bez žaloby podle § 63 a násl. knih. zákona.

Čís. 13417.

Jde o spor z poměru služebního (§ 49 čís. 6 j. n.), domáhá-li se syn na rodičích zaplacení odměny za práce, jež k jejich žádosti konal v jejich hospodářství.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R I 241/34.)

Žalobou, zadanou na krajském soudě, domáhal se syn na svých rodičích zaplacení mzdy 10.800 Kč za konané práce. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením a odmítl žalobu pro nezhojitelnou nepřislusnost dovolaného soudu, maje za to, že nárok na zaplacení mzdy za konané práce nemůže býti zažalován u krajského soudu, neboť jest tu výlučná příslusnost pracovního soudu, po případě soudu okresního, kde pracovního soudu není, a kde není zvláštního oddělení pro takové spory (§§ 1, 42, 4 zákona čís. 131/1931 a § 49 čís. 6 j. n.). První soud jest nezhojitelně nepřislusný, k čemuž jest hleděti v každém období řízení a zejména i v odvolacím řízení (§§ 240, 471 čís. 7 c. ř. s.); jde tu o zmatečnost podle § 477 čís. 3 c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Pokud jde o žalobcovu pohledávku požadovanou za konanou práci, nemohou stěžovatelovy vývody zvrátiti správný úsudek odvolacího soudu, že tu jde o nárok na zaplacení mzdy za konané práce. Žalobce sice netvrdil výslovně, že byla mezi ním a žalovanými rodiči uzavřena služební smlouva, avšak vyplývá to z jeho přednesu, že k ž á d o s t i žalovaných pracoval na jejich hospodářství za předpokladu a podmínky, že mu žalovaní předají své hospodářství, že za tuto práci mu žalovaní nedávali žádnou mzdu a že za ni je přiměřená o d m ě n a příplatek

300 Kč měsíčně ke stravě. Zejména z tohoto posledního tvrzení, jež se přimyká k ustanovení § 1152 obč. zák., plyne, že žalobce opíral v té příčině žalobní nárok o smlouvu služební, netvrdě, že žalovaní byli by na jeho úkor obohaceni a že žádá náhradu toho, co tím způsobem přešlo v majetek žalovaných, poněvadž odpadl právní důvod, aby si to podrželi. Ani v rekursu neuplatňuje, že opíral žalobní nárok o tento právní důvod. Otázkou, zda skutečně byla učiněna taková úmluva, a zda z ní žalobce může vyvozovati žalobní nárok, nelze se při posouzení příslušnosti zabývat, poněvadž tu jest přihlížeti jen k tomu, o který právní důvod žaloba podle svých údajů je opřena. Jest proto přisvědčiti názoru odvolacího soudu, že je pro zažalovanou pohledávku dána výlučná příslušnost buď pracovního soudu nebo pracovního oddělení, nebo okresního soudu ve smyslu §§ 1, 3, 4 a § 42 zákona čís. 131 sb. z. a n. z roku 1931. Nepochybil tudíž odvolací soud, když žalobu odmítl pro nezhojitelnou nepřislušnost.

Čís. 13418.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Předmětem jednání podle vládního nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. může býti i ohláška nároku na úpravu pachtovného, jež se stala před 24. srpnem 1933.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R I 251/34.)

Soud první stolice zamítl návrh pachtýře na úpravu pachtovného. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Soud první stolice zamítl návrh na úpravu pachtovného, poněvadž pachtýř dopisem ze dne 22. srpna 1933, tedy ještě před účinností vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n., která nastala teprve dne 24. srpna 1933, požádal propachtovatele o úpravu pachtovného, a dopis ten následkem toho podle ustanovení § 7 cit. vládního nařízení neměl právní význam. Leč vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. ustanovuje jen, že pachtýř jest povinen pod ztrátou nároku na úpravu pachtovného oznámiti propachtovateli nebo jeho hospodářské správě doporučeným nebo na potvrzení dodaným dopisem do patnácti dnů ode dne účinnosti nařízení, že žádá o úpravu pachtovného. Tím jest dán nařízením jen nejzazší termín, do kterého dopis musí býti dodán propachtovateli, má-li míti právní účinek. V nařízení není však udán počátečný termín, kdy nejdříve má býti dopis odeslán neb dodán, zejména neplyne z ustanovení § 7 vládního nařízení, že dopis smí býti dodán s právní účinností teprve v patnácti dnech po 24. srpnu 1933. Jelikož nařízení nevyklučuje, by dopis nebyl zaslán a dodán po vyhlášení nařízení, byť i před jeho účinností, an v nařízení jest ustanoven jen termín konečný, nebylo správným, že soud první stolice návrh na úpravu pachtovného zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, poukázav k důvodům napadeného usnesení.

Čís. 13419.

Byla-li za vyrovnacího řízení o jmění dlužníka povolena exekuce, jest dlužník oprávněn k rekursu aniž záleží na tom, že povolující a zároveň knihovní soud neměl vědomost o zahájeném vyrovnacím řízení, ana se nestala poznámka zahájeného vyrovnacího řízení. Předpis § 14 odst. (2) vyr. ř. není oprávnění dlužníka k rekursu na závadu.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R I 254/34.)

Usnesením ze dne 6. června 1933 povolil soud první stolice exekuci k vydobytí peněžité pohledávky proti dlužníku, o jehož jmění bylo dne 31. května 1933 zahájeno vyrovnací řízení. Rekursní soud vyhověl rekursu dlužníka a zamítl exekuční návrh. Důvody: Usnesením ze dne 31. května 1933 bylo na návrh povinného zahájeno o jeho jmění vyrovnací řízení, které bylo pravoplatně ukončeno 10. října 1933 a povinný se zavázal platiti 45% na pohledávky věřitelů. Návrh vymáhajícího věřitele byl podán dne 1. června 1933, tedy v době, kdy podle § 12 vyr. ř. na dlužníkových věcech nebo právech pro pohledávky, které nemají přednostního práva, nelze nabyti soudcovského práva zástavního nebo uspokojovacího. Že by šlo o pohledávku, mající přednostní právo, vymáhající věřitel ani netvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stačí poukázati k odůvodnění rekursního soudu, jež odpovídá skutkovému stavu věci a zákonu, a k vývodům dovolacího rekursu jest dodati, že nezáleží na tom, že povolující a zároveň knihovní soud neměl vědomost o zahájeném vyrovnacím řízení následkem nevyznačení poznámky zahájeného vyrovnacího řízení, ano k zahájení vyrovnacího řízení jest přihlížeti z úřadu. A poukazuje-li dovolací rekurent k § 14 odstavec (2) vyr. ř., podle něhož řízení zahájené ke zpeněžení věci, které byly zabaveny v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení, má exekuční soud z moci úřední zrušiti, přehlíží, že ustanovení to na souzený případ nedopadá, ana exekuce byla povolena již za vyrovnacího řízení, tudíž podle stavu, který tu již v době povolení exekuce byl, kdežto § 14, odstavec (2) vyr. ř. předpokládá, že stav v době povolené exekuce byl pozdějším vyhlášením vyrovnacího řízení změněn. Nelze proto z ustanovení toho usuzovati, že povolení exekuce za vyrovnacího řízení nelze oprávněným prostředkem napadati.

Čís. 13420.

Nepřípustnost pořadu práva, domáháno-li se na obci (v Čechách), by učinila zase veřejně přístupnou část veřejné cesty, jež byla usnesením obecního zastupitelstva prohlášena za nepřístupnou, a by nahradila škodu způsobenou zrušením veřejnosti cesty.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R I 262/34.)

Žalobkyně domáhala se na žalované obci v Čechách, by učinila část veřejné cesty, jež byla z usnesení obecního zastupitelstva prodána, veřejně přístupnou a zjednala stav, jenž tu byl před oním usnesením obecního zastupitelstva, a by nahradila žalobkyni škodu. Námitku nepřipustnosti pořadu práva soud prvního státního soudu zamítl. Důvody: Napadené usnesení zamítá námitku nepřipustnosti pořadu práva, majíc za to, že tu jde o nárok na náhradu škody, který se netýká ručení obce podle §§ 36 a 37 obec. zřiz., nýbrž o nárok proti obci, která ujednala se stavitelem Č-em smlouvu o veřejnou cestu. Podle § 1 j. n. vykonávají soudy soudní moc v občanských právních věcech. O tom, zdali jde o občanskou právní věc, rozhoduje povaha uplatňovaného práva. V tomto případě netvrdí žalobkyně, že jí příslušelo k veřejné cestě právo soukromé, že takové právo soukromé bylo porušeno usnesením obecního zastupitelstva ze dne 19. dubna 1929. To plyne ze žaloby, v níž se uvádí, že žalobkyně jezdila ze svého domu na své pole s vozíkem po oné veřejné cestě. Z usnesení obecního zastupitelstva o odprodeji části této cesty odvozuje žalobní nárok. Podle § 28 čís. 3 ob. zřiz. pro Čechy patří do samostatné působnosti obce péče o udržování obecních silnic, cest atd., což tvoří část t. zv. místní policie. Obec jest tu činna v oboru veřejné správy, jest orgánem výkonné moci ve státě, vydává v této působnosti správní akty, které nepřísluší soudu přezkoumati. Domáhá-li se tedy žalobkyně, by žalovaná byla povinna učiniti část veřejné cesty nezákonným způsobem prý Václavu Č-ovi prodanou opět veřejnou, napadá tím správní akt vytvořený usnesením obec. zastupitelstva ze dne 19. dubna 1929 a chce se domoci odstranění jeho důsledků, což nepatří k působnosti soudu. Druhá část žalobní prosby domáhá se náhrady škody na obci z toho důvodu, že porušila povinnost uloženou jí v § 28 čís. 3 obec. zřiz., čímž vznikla žalobkyni škoda. Proti veřejnoprávní korporaci lze uplatnit u soudu nárok na náhradu škody vždy, jednala-li ve svém soukromohospodářském oboru působnosti. O takový případ tu nejde. Potom však zná obecní zřízení jen případ ručení za protiprávní zaviněné jednání obecních orgánů upravený v § 37 obec. zřiz. V tomto případě jest však nutno, by předběžná otázka, zda-li je tu zanedbání povinností se strany obce, a závazek k náhradě škody, byla rozhodnuta úřadem politickým, než může soud jednati o výši škody. Takové rozhodnutí také tu není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Není pochyby o tom, že žalobní nárok tkví v poměrech práva veřejného a nikoli práva soukromého. Žalobkyně založila jej na tom, že žalovaná obec prodávši část veřejné cesty č. k. 2899/2 v N. do soukromého vlastnictví Václava Č-a, po kteréžto části veřejné cesty žalobkyně a její předchůdci jezdili na své pole č. kat. 1650 v N., znemožnila jí další její užívání a způsobila jí tím škodu; zvláštní své soukromé právo k cestě té žalobkyně vůbec netvrdila. Domáhá se pak, aby žalovaná dotyčnou část cesty učinila opět veřejně přístupnou a nahradila škodu. Usnesení obecního zastupitelstva o prodeji části veřejné cesty má dvojitý povahu: jednak ruší se jím veřejnost dotyčné části veřejné cesty a v tom

směru jde o rozhodnutí v oboru práva veřejného, jednak převádí se část ta do vlastnictví Václava Č-a, v čemž jde o právní jednání soukromoprávní. Nárok žalobní pak odvozován jest jen ze zrušení veřejnosti cesty. O nárocích založených v poměrech práva veřejného však náleží rozhodovati soudům, leč by jim to bylo výslovným zákonným ustanovením přikázáno, neboť soudní pravomoc vztahuje se podle § 1 jurisdikční normy jen na občanské (soukromoprávní) věci. Toto platí i o sporech o náhradu škody, i ty náležejí před soudy jen, kotví-li nárok náhradní v poměru soukromoprávním; kotví-li nárok náhradní v poměru veřejnoprávním, jsou soudy povolány o něm rozhodovati jen, je-li to výslovně zákonem ustanoveno. V souzeném sporu prvá část žalobního nároku domáhá se dokonce přímo opětného zveřejnění prodané části cesty, tedy přímo opatření veřejnoprávního. Druhá část žalobního nároku založena jest na usnesení o zrušení veřejnosti cesty. Není zákona, který by soudům prikazoval spory o takové nároky, najmě ani ne spory o náhradu škody ze zrušení veřejné cesty. Ustanovení §§ 28 čís. 3 a 37 obecního zřízení se na souzený případ nevztahuje, poněvadž zrušení veřejné cesty není pomínutím povinností plynoucích z policie místní.

Čís. 13421.

Bylo-li manželce právoplatně přiznáno právo požadovati od manžela výživu mimo jeho domácnost placením výživného, neztratila manželka nárok na placení výživného v penězích tím, že neuposlechla výzvy manžela, by ho následovala do jeho domácnosti.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, Rv I 1210/32.)

Na základě rozsudku ze dne 3. dubna 1931 vedla manželka proti manželi exekuci k vydobytí výživného. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se manžel na manželce zrušení exekuce mimo jiné proto, že žalovaná nevyhověla jeho výzvě, by ho následovala do společné domácnosti. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc soudu prvního státního soudu, by dále jednal a znovu rozhodl, a to z důvodů, jež tu nepřicházejí v úvahu. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Dovolání není v právu, pokud namítá, že žalovaná ztratila nárok na placení výživného v penězích, poněvadž neuposlechla výzvy žalobcovy, by ho následovala do jeho domácnosti. Rozsudkem ze dne 3. dubna 1931 bylo žalované přisouzeno právo, požadovati od žalobce, by jí poskytoval výživu mimo domácnost placením výživného. Vyzvání žalobcovy, aby se k němu vrátila, je jen projevem, že žalobce je ochoten obnoviti manželské společenství, které je bez právního účinku. Právo žalované z rozsudku zaniklo by teprve, až by se žalovaná tohoto práva vzdala a svolila k obnově manželského spoluzití neb až by si žalobce vymohl soudní rozhodnutí, že manželka je povinna se vrátiti do jeho domácnosti. Teprve tím by zanikl její nárok na placení výživného.

Čís. 13422.

Zhodnotil-li soud prvě stolice svědeckou výpověď nemanželské matky a výpověď žalovaného podle bezprostředního dojmu, nebyl odvolací soud oprávněn odchýliti se od skutkového zjištění prvěho soudu jen na základě bezprostředního svědeckého výsledku nemanželské matky, spokojiv se co do výpovědi žalovaného jako strany jen se zprávou, již podal podle § 486 c. ř. s. zpravodaj při odvolacím ústním jednání.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, Rv I 2312/32.)

Žalobu nemanželského dítěte proti žalovanému o uznání otcovství a o placení výživného procesní soud prvě stolice zamítl. Odvolací soud uznal žalovaného nemanželským otcem žalobcovým.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Vadnost odvolacího řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s. vidí žalovaný v tom, že odvolací soud zhodnotil výpověď žalovaného slyšeného jako strana a výpověď nemanželské matky slyšené jako svědkyně jinak než prvý soud a učinil důsledkem toho o rozhodné skutečnosti, zda žalovaný souložil s nemanželskou matkou v kritické době, jiné zjištění než prvý soud, opakovaně jen důkaz bezprostředním výsledkem nemanželské matky jako svědkyně, neopakovaně však důkaz výsledkem žalovaného jako strany slyšeného prvním soudem rovněž bezprostředně. Výtka dovolatele jest opodstatněna. Podle § 488 c. ř. s. nemusí sice odvolací soud, chtěje se odchýliti od skutkových zjištění prvěho soudu, opakovati všechny důkazy prvým soudem provedené, může však zhodnotiti výpovědi bezprostředně u soudu prvě stolice učiněné odchýlně od hodnocení prvěho soudu jen způsobem stejně bezpečným, tedy jen po bezprostředním výsledku těchto osob. Odvolací soud tímto způsobem nepostupoval, ježto zhodnotil výpověď žalovaného slyšeného prvým soudem jako strana bezprostředně jinak, než prvý soud, neslyšev ho bezprostředně a spokojiv se při jeho výpovědi jen se zprávou, kterou podle § 486 c. ř. s. podal zpravodaj. Tím byla porušena zásada bezprostřednosti, která podle §§ 488, 498 c. ř. s. platí i v řízení odvolacím, a dovolatel to právem vytýká s hlediska dovolacího důvodu § 503 čis. 2 c. ř. s. Neboť nejde tu o otázku, zda má odvolací soud opakovati důkaz výsledkem stran, kterážto otázka spadá do oboru hodnocení důkazů a jejíž řešení nemůže býti napadeno žádným z dovolacích důvodů v § 503 c. ř. s. výčetmo uvedených, nýbrž o otázku, jakým způsobem se může odvolací soud odchýliti od hodnocení důkazů prvým soudem provedených, tedy o předpisy a zásady při zjišťování rozhodných skutečností, jichž porušení zakládá dovolací důvod podle § 503 čis. 2 c. ř. s., bylo-li, jako v souzeném případě, s to, by zamezilo úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře.

Čís. 13423.

Neocenil-li žalobce v řízení před soudem prvě stolice předmět sporu, protože toho s hlediska věcné příslušnosti nebylo třeba, projednal prvý soud právem rozepři bez námitek strany žalované v řízení řádném a bylo bez právního významu, že žalovaný teprve v odvolacím řízení tvrdil, že jde o věc nepatrnou.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čis. 44 sb. z. a n.).

Použití § 31 (1) čis. 2 zákona o ochraně nájemců není na závadu, že majitel domu v době pronájmu části svého bytu bydlel jinde, zanechal-li při odchodu do tohoto jiného místa v nepronajaté části bytu nábytek, dáváje tak zřejmě na jevo, že si vyhrazuje užívání této části bytu.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, Rv I 99/34.)

Žalobkyně, majitelka domu v K., pronajala žalovaným na jaře 1928 část svého bytu. Soudní výpověď z pronajatých místností procesní soud prvě stolice zrušil, odvolací soud ponechal výpověď v platnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V dovolací odpovědi činí žalobkyně návrh, aby dovolání bylo jako nepřipustné odmítnuto, ježto žalovaní v dovolání doličují, že v tomto případě šlo o »věc nepatrnou«, a že prý proto odvolací soud měl dovolání jako nepřipustné odmítnouti. Než dovolací soud nemá v souzeném případě podkladu pro to, že šlo o věc nepatrnou. Žalobkyně v řízení před prvou stolicí předmět sporu neoceniла, a nemohla k tomu býti nucena, protože toho s hlediska věcné příslušnosti nebylo třeba (§§ 49 čis. 5 a 56 druhý odstavec j. n. a § 226 c. ř. s.). Právem tedy prvý soud projednal rozepři bez námitek strany žalované v řízení řádném, a bylo bez právního významu, že žalovaní teprve v odvolacím řízení tvrdili, že jde o »věc nepatrnou«. Odvolací soud, obdržev od procesního soudu zprávu, že předmět sporu před prvým soudem nebyl oceněn na 300 Kč, a rozhodnuv pak o odvolání věcně, dal zřejmě na jevo, že nepokládá věc za nepatrnou. Není tu tedy předpokladů pro řízení ve věcech nepatrných.

Ve věci uplatňují žalovaní důvody § 503 čis. 2 a 4 c. ř. s., leč neprávem. Nebylo třeba důkazu výsledkem stran o tom, že žalobkyně jako vlastnice domu pronajala žalovaným jen část svého bytu, neboť již prvý soud na základě výpovědi svědka Alfreda G-a zjistil, co bylo předmětem nájmu, a odvolací soud od zjištění toho se neuchýlil. Otázka, zda podle toho, co bylo po skutkové stránce o předmětu nájmu zjištěno, šlo o »část bytu vlastníka domu« ve smyslu § 31 (1) čis. 2 zákona na ochranu nájemníků, jest věcí právního posouzení. Ale ani v tom směru není dovolání opodstatněno. Pokud dovolatelé spatřují důvod nesprávného právního posouzení v tom, že odvolací soud nepovažoval věc za nepatrnou, odkazují se k tomu, co svrchu bylo řečeno. Ani ve věci nelze dovolání vyhověti, při čemž jest poznamenati, že jest při přezkumu dovolacího důvodu § 503 čis. 4 c. ř. s. vycházeti ze skutkových zjištění niž-

ších soudů, že žalovaní nenajali z bytu žalobkyně (vlastnice domu) komoru a komoru na náradí, že tedy nenajali celý byt. Žalovaní sice tvrdí, že žalobkyně pronajala jim celý svůj byt, připouštějí však sami, že v části bytu uložila si nábytek, a tím sami své tvrzení vyvracejí. Podle § 31 (1) čis. 2 zákona na ochranu nájemníků nevztahuje se ochrana nájemníků v obcích s méně než 2.000 obyvateli na části bytu vlastníka domu, které byly pronajaty po 1. květnu 1924. Toto ustanovení bylo pojata po prvé do zákona ze dne 25. dubna 1924 čis. 85 sb. z. a n. Z materiálů k zákonu tomu jest patrné, že bylo účelem tohoto zákonného předpisu povzbudit vlastníky domů v menších venkovských obcích, by, nejspouze vázání zákonem o ochraně nájemníků, zejména pokud jde o výpověď z bytu, pronajímali postradatelné části vlastního bytu učitelům a jiným osobám (rozh. čis. 7692 sb. n. s.). Nesejde na tom, že žalobkyně v době pronájmu bytu na jaře 1928 bydlela v K. ve společné domácnosti se svým manželem, když je zjištěno, že až do listopadu 1927 bydlela sama bez manžela ve svém bytu v S., a když tam při svém odchodu do K. zanechala ve dvou komorách svůj nábytek a peřiny, dávajíc tak zřejmý jevo, že si vyhrazuje užívání této části bytu, což pak osvědčila tím, že se podle zjištění prvního soudu zase dne 27. dubna 1933 do S. vrátila. Zjištěno jest též nižšími soudy, že obec má méně než 2000 obyvatel, a právem tudíž usoudil odvolací soud, že na vypovídáný byt, který jest jen částí původního bytu vlastnice domu, se podle § 31 (1) čis. 2 ochrana nájemníků nevztahuje.

Čís. 13424.

Pro oprávnění dlužníka k rekursu proti rozvrhovému usnesení jest rozhodujícím jen, zda by podle knihovního stavu dlužník úspěšným opravným prostředkem pro sebe něco vyzískal z rozdělovací podstaty, nikoliv, že by se tento prospěch týkal jinakého jmění dlužníka.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R II 113/34.)

Proti usnesení, jímž bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, podal rekurs dlužník. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs dlužníkův.

Důvody:

Dovolací rekurs čelí k tomu, by změnou napadeného usnesení částka přikázaná na pohledávky Dr. Ericha R-a, Julia Z-a a Josefa S-a byla po uvolnění přikázána na další knihovní pohledávku Karla R-a a nikoliv jako hyperocha dovolacímu rekurentu a dlužníku. Nestane-li se tak, netrpí tím dovolací rekurent újmy a nemůže újmu tu odůvodňovati ani tím, že knihovní pohledávka Karla R-a jest i osobním dluhem dlužníka, jenž by byl jako takový onou změnou napadeného usnesení zmenšen, neboť rozhodujícím jest jen, zda by dlužník úspěšným opravným prostředkem pro sebe něco vyzískal jen podle knihovního stavu z rozdělovací podstaty, nikoliv kdyby prospěch ten se týkal jinakého jmění dluž-

níkova. Byť by tedy i šlo o rekurs vytykající porušení nutících pravidel §§ 210, 216 a násl. ex. ř., jenž jinak jest přípustný, není ze shora uvedených důvodů přípustným a bylo proto rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 13425.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čis. 164 sb. z. a n.).

Při počítání výměry zemědělské půdy s hlediska § 7 vl. nař. (do 250 ha) nemůže přijíti v úvahu jen výměra každého jednotlivého hospodářského celku zvlášť, ani jen výměra pachtovaného celku, nýbrž součet veškeré zemědělské půdy, na které pachtýř hospodaří bez rozdílu, zdali jí má spachtovanou, či je-li to půda jeho vlastní.

(Rozh. ze dne 5. dubna 1934, R II 120/34.)

Jan K. hospodařil na vlastních pozemcích ve výměře 189 ha a na pozemcích, spachtovaných od W-a ve výměře 159 ha. Soud první stolice přiznal Janu K-ovi nárok na úpravu pachtovného ze dvora L. podle § 7 vl. nař. ze dne 29. července 1933, čis. 164 sb. z. a n. Rekursní soud nevyhověl odpůrcovu rekursu. Důvody: Vývodům rekursu, pokud se opírá o výklad ustanovení § 7 cit. vládního nařízení, nelze přisvědčiti. Nemůže sice pochyby býti o tom, že úmyslem bylo chránit pachtýře hospodářsky slabší. Než soud může při výkladu tento úmysl uskutečňovati v jednotlivých, v nařízení tom upravených případech jen potud, pokud byl úmysl ten pro ten který případ v nařízení také skutečně vysloven. Úmysl ten nebyl v nařízení vysloven ve všeobecných ustanoveních §§ 8—14, nýbrž jen pro jednotlivé případy uvedené v §§ 1—6 a 7, a to pro každý z případů těch způsobem jiným. V případě § 7 vládní nař. se tak nestalo jinak, než že výměra zemědělské půdy, které úprava při hospodářských celcích v pachtu jsoucích týkati se může, nesmí přesahovati 250 ha. Není tu žádného ustanovení ani v nařízení samém, ani žádných zmínek v důvodové zprávě, ba ani ve výkladech dosud k nařízení tomu vydaných, že by, pokud jde o pachtu hospodářských celků, bylo zamýšleno ještě další omezení takové, jakž byla uvedena pro případy §§ 1 a 6. Vždyť právě ustanovení § 1 a § 6 nasvědčují tomu, že původci nařízení dovedli rozeznávaní mezi půdou vlastní a spachtovanou, dovedli omeziti případy nařízení podrobené požadavky vlastního hospodaření, hlavního zdroje důchodu ze zemědělství, určitého poměru výměry vlastní půdy k půdě spachtované, jest tedy míti za to, že v případech § 7 zcela vědomě jako jediné omezení byla uvedena výměra zemědělské půdy 250 ha, při čemž podle doslovu § 7 nemůže býti pochyby o tom, že jde o zemědělskou půdu patřící k spachtovanému hospodářskému celku. Soud nemůže svým výkladem klásti libovolná další omezení, stejně jako na příklad v případech § 1 téhož nařízení nemůže klásti požadavek, by šlo o pachtýře hospodářsky slabé, ač mohou býti případy, že hospodářsky jinak dosti silní jednotlivci mohou si sami se svou rodinou obdělávati spachtované pozemky malého rozsahu.

Nejvyšší soud změnil usnesení nižších soudů v ten rozum, že navrhovateli nepřisluší nárok na úpravu pachtovného.

Důvody:

Nezákoností jest, když nižší soudy přiznaly navrhovateli nárok na úpravu pachtovného, ač hospodaří nejen na spachtovaném celku ve výměře 159 ha, nýbrž mimo to i na vlastních pozemcích ve výměře 189 ha, celkem tedy na 348 ha zemědělských pozemků. § 7 vládního nařízení činí účastnými výhod tohoto nařízení pachtýře hospodářských celků jen, nepřesahuje-li výměra zemědělské půdy 250 ha. Jak vysvítá z motivů, byl tento doslov volen proto, by výhod nebyly účastny osoby, jež bývají kapitálově silnější a které mají najatu půdu zpravidla na řadu let. Proto jest vykládati předpis § 7 vládního nařízení tak, že při počítání výměry zemědělské půdy (do 250 ha) nemůže přijíti v úvahu jen výměra každého jednotlivého hospodářského celku zvláště ani jen výměra pachtovného celku, nýbrž součet veškeré zemědělské půdy, na které pachtýř hospodaří, bez rozdílu, zda jí má spachtovánu, či je-li to půda jeho vlastní.

Čis. 13426.

Při výslechu dlužníka podle § 358 ex. ř. nelze se zabývatí okolnostmi, jež povinný uvedl se zřetelem k tomu, že šlo o cizozemský exekuční titul, ani jinými otázkami právními a skutkovými nesouvisejícími s povahou vymáhaného nároku jako nepeněžitého nároku.

Má-li býti povolena v tuzemsku exekuce na základě nálezu cizozemského rozhodčího soudu, stačí, vyplývá-li z exekučního titulu, že se smlouva stran o rozhodci stala písemně. Námitku, že přece k písemné smlouvě o rozhodčím nedošlo, jest uplatniti odporem.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1934, R I 296/34.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě rozhodčího výroku Brémské bursy na bavlnu. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

O exekučním návrhu ustanovil soud první stolice rok k výslechu povinné strany ve smyslu § 358 ex. ř., protože šlo o vymáhání jiného než peněžitého nároku. Při tomto výslechu měl se soud omeziti jen na otázky, které jsou s hlediska § 353 a násl. ex. ř. rozhodné, k nimž však nenáleží skutečnosti, jež při něm povinná strana uvedla se zřetelem k tomu, že jde o cizozemský exekuční titul a jiné otázky skutkové i právní, jež s povahou vymáhaného nároku nesouvisí. Jinak měl vyříditi exekuční návrh podle jeho obsahu a na základě jeho příloh, tak, jakoby bylo šlo o pohledávku peněžitou. Protože nejde o vyřízení odporu, měl se i rekursní soud omeziti na ty otázky, jež byly rozhodné pro povolení

žádané exekuce, s hlediska exekučního návrhu a jeho příloh, a neměl se obíratí skutkovými a právními otázkami, jež by bylo lze uplatniti jen odporem. Totéž platí pro vyřízení nejvyššího soudu. Jest tudíž zkoumati s hlediska námitek dovolacího rekursu jen, zda bylo lze exekuci povolití na základě exekučního návrhu a jeho příloh, a jen na tomto podkladě jest zkoumati, zda bylo vyhověno podmínkám stanoveným pro exekuce na základě cizozemských exekučních titulů, jmenovitě pro konkrétní případ na základě rozhodčího nálezu brémské bursy na bavlnu. V zásadních otázkách lze tu poukázati k rozhodnutí čis. 7340 sb. n. s., k němuž poukázaly již také oba nižší soudy. Jest zkoumati jen, zda bylo přílohami dosvědčeno, že věc mohla býti podle platných předpisů tuzemských zahájena u rozhodčího soudu. Na tuto otázku správně odpověděl rekursní soud kladně. Je sice pravda, že k exekučnímu návrhu nebylo připojeno vyhotovení podepsané povinnou stranou, nýbrž jen opis objednávky ze dne 28. května 1933, vyhotovení podepsané vymáhající stranou. To by o sobě k důkazu nestačilo. Než předložen byl i prvopis dodatku k této objednávce ze dne 5. února 1933, podepsaný stranou povinnou, odpověď na žalobu, a hlavně pak i exekuční titul sám, jehož zjištěním lze pokládati za dosvědčené, že doložka o prorogaci brémské bursy byla i v listině podepsané stranou povinnou, že se tedy smlouva o rozhodčí mezi stranami stala písemně. Proto bylo exekuci povolití, aniž bylo přihlížeti ke sporným skutkovým okolnostem, které mohla a měla povinná strana uplatniti odporem proti povolení exekuce a s nimiž není dosud prekludována, pokud jde o námitky podle § 81 čis. 2 až 4 ex. ř., k nimž náleží i námitka, že jde o obchodní diferenci. Ani tato otázka, ani otázka aktivní nebo pasivní legitimace, ani otázka, zda originál objednávky skutečně onu doložku obsahoval, jaké bylo jinak znění doložky, byla-li povinné straně odňata možnost zúčastniti se řízení před rozhodčím soudem, nemohly býti uvedeny na přetřes v rekursu a neměly býti řešeny rekursním soudem. Rozhodnutí čis. 11.350 sb. n. s., k němuž dovolatelka poukazuje, i rozhodnutí čis. 7340 téže sbírky vydána byla v řízení o odporu, nikoli, jak je tomu v souzeném případě, při vyřízení dovolacího rekursu.

Čis. 13427.

Zaplacení pohledávek odkázaných na nejvyšší podání nenastává již složením nejvyššího podání, aniž tím, že vydražitel byl od složení nejvyššího podání z důvodu vlastních pohledávek zproštěn.

Zaplacení nastává teprve provedením pravoplatného rozvrhového usnesení, až se přikázané částky oprávněným na kvitanci vyplatí. Kde k hotovému zaplacení pro konsolidaci nedojde, jest rozhodujícím okamžikem pro zánik pohledávek teprve, že rozvrhové usnesení nabylo právní moci.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1934, Rv I 1819/32.)

Žalované příslušela peněžitá pohledávka proti žalující společnosti s r. o. a proti jejímu jednateři Ludvíku H-ovi jako solidárním dlužníkům. K vydobytí pohledávky vedla žalovaná exekuci i proti žalobkyni i proti

Ludvíku H-ovi. V exekuci proti Ludvíku H-ovi vydražila žalovaná nemovitosti. Žalobkyně tvrdí, že pohledávka žalované jest kryta až do výše nejvyššího podání, domáhala se výroku, že nárok žalované dražbou nemovitostí H-ových a vydražením jich žalovanou za nejvyšší podání jest zrušen. **Procesní soud** první stolice zamítl pro tentokráte žalobu. **Důvody:** Podle exekučních spisů je zjištěno, že při dražbě dne 26. března 1931 byly prodány dlužníku Ludvíku H-ovi pozemky za 238.000 Kč a nemovitosti byly přiklepnuty za tuto cenu žalované a přiklep nabyl právní moci. Podle týchž spisů je dále zjištěno, že rozvrhový rok byl konán dne 18. června 1931 a že v době podání žaloby rozvrhové usnesení nebylo vyhotoveno, že tedy nenabýlo právní moci. Žalobkyně tvrdí, že dluh 50.000 Kč s přísl., který je vymáhán exekuční dražbou, jest zaplacen nejvyšším podáním žalované 238.000 Kč a navrhl, že proto nárok žalované byl dražbou č. j. E 1878/30 zrušen, nevyčkáví právní moc rozvrhového usnesení v exekuční věci E 1878/30 tohoto soudu. Není-li dosud vydáno rozvrhové usnesení, neví žalobkyně, co bude žalované přikázáno, přiklepem sice vydražitel nabývá a i pozdějším knihovním vkladem v rozsahu ustanovení dražební vyhlášky vlastnictví k pozemkům dlužníka, avšak teprve pravoplatným rozvrhovým usnesením může být pevně zjištěno, zda pohledávka vymáhajícího věřitele byla nejvyšším podáním zaplacena a není-li tu pravoplatné rozvrhové usnesení, nemůže žalobkyně žalovati na zrušení nároku z exekučního titulu, a učinila-li tak žalobkyně, žaluje předčasně a musela být proto žaloba zamítnuta pro tentokráte. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Je nerozhodné, že se žalovaná, splnivší dražební podmínky stala i knihovní vlastníci vydražené nemovitosti. Z toho nelze dovozovati, že vymáhaná pohledávka vážne již indebite a že se žalované dostalo zaplacení z nemovitosti, jak míní dovolatelka (v odvolání). Knihovní provedení podle § 237 ex. ř. nemá s otázkou upotřebením nejvyššího podání souvislosti; z tohoto místa zákona lze však dovoditi, že rozhodným pro zánik břemen je teprve pravoplatné usnesení rozvrhové, k němuž v souzeném případě do vydání rozsudku první stolice nedošlo. Zaplacení nastává však ani složením nejvyššího podání, důsledně tedy ani tím, že vydražitel byl od složení nejvyššího podání zproštěn z důvodů v tom kterém případě uplatněných a soudem uznaných, protože podle § 229 ex. ř. teprve v rozvrhovém usnesení má být stanoveno, na které pohledávky co do kapitálu a vedlejšího příslušenství se částky nejvyššího podání přikazují a pokud jsou nároky oprávněných na kapitál a vedlejší příslušenství uspokojeny. Zaplacení samo nastává teprve provedením pravoplatného rozvrhového usnesení podle § 236 ex. ř., až se přikázané částky oprávněným proti kvitanci vyplátí. Kde k takovému hotovému zaplacení následkem konsolidace nedojde, jest za rozhodující okamžik pro zánik pohledávek uznati teprve, že rozvrhové usnesení, ve kterém byl ustanoven způsob a rozsah uspokojení nároků věřitelů, odkázaných na nejvyšší podání, nabylo právní moci. Z toho je také viděti,

že náleží teprve exekučnímu soudu, by rozhodl o tom, které nároky vymáhajícího věřitele jsou uspokojeny a do jaké míry a že rozhodnutí tomuto nemůže býti předbíháno v jiném sporu na základě předpisu § 1416 obč. zák., platného při dobrovolném placení. Pro rozvrh nejvyššího podání platí speciální předpisy exekučního řádu. Nezanikla tedy pohledávka žalované ani dražbou ani rozvrhovým rokem a právem byla žaloba zamítnuta.

Čís. 13428.

Služební poměry obecních zřizenců (zákon ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920).

Služba obecního zaměstnance byla jeho stálým a výhradním povoláním, konal-li pro obec služby nejen jako obecní strážník, nýbrž i jako obecní sluha, iponocný a lesní hajný. Lhostejno, že ve volných chvílích přechodně pracoval na svých polích.

Obecním zřizencům nemůže býti na úkor, že obec nedoručila trvale ustanoveným zřizencům listinu o jmenování, nevydala jim služební řád, a že zřizenec nesložil slib, aniž, že nebyl sepsán protokol o vykonaném slibu.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1934, Rv I 1798/33.)

Žalobce byl obecním strážníkem, sluhou, ponocným a hajným u žalované obce po více než deset let. Usnesením obecního zastupitelstva ze dne 29. ledna 1932 dostal žalobce výpověď. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na obci, by výpověď ze dne 29. ledna 1932 byla prohlášena za neplatnou a neúčinnou a by žalovaná obec byla uznána povinnou vyplatiti žalobci služné. Žalobní nárok opíral žalobce v podstatě o to, že byl definitivním zřizencem a že mohl býti propuštěn jen po kárném řízení, což však se nestalo. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jádrem sporu jest otázka, zda jest žalobce míti za trvale ustanoveného obecního zřizence ve smyslu § 3 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920, doplněného § 1 zákona ze dne 21. prosince 1921 čís. 478 sb. z. a n. Nižší soudy zodpověděly tuto otázku kladně. Dovolatelka proti tomu brojí namítajíc, 1. že nebyla splněna podmínka § 3 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n., doplněného § 1 zákona čís. 478/1921 sb. z. a n., ježto prý nebyl žalobce u obce zaměstnán plně a trvale tak, že by jeho služba byla stálým a výhradním povoláním, které by musel konati po celou v jeho oboru platnou pracovní dobu, a že služební požitky z ní netvořily převážnou většinu veškerých jeho příjmů a 2. že žalobci nebyla doručena listina o jmenování, ani mu nebyl vydán služební řád, že nesložil služební slib a že o jeho jmenování a slibu nebyl sepsán protokol, takže tu chybí též podmínky stanovené v §§ 8 a 9 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. Ani v tom ani v onom směru námítky dovolatelky neobstojí. K 1. Že žalobcova služba pro

obec byla jeho stálým a výhradním povoláním ve smyslu uvedených zákonných předpisů, dovodily nižší soudy z toho, že žalobce konal pro obec služby nejen jako obecní strážník, nýbrž i jako obecní sluha, ponocný a lesní hajný, že těmito službami byl velmi zaměstnán a že toto jeho zaměstnání vyžadovalo jeho sil úplně. Dovolatelka poukazuje sice k tomu, že žalobce kromě služeb pro obec konal i práce na polích při hospodářství, avšak při tom nedbá zjištění nižších soudů, že práce na polích vykonávaly hlavně žalobcova žena a tchyně a že žalobce při nich pomáhal jen ve volných chvílích. Takové přechodné vedlejší zaměstnání ve volných chvílích nelze však považovati za žalobcovo povolání, jež by vylučovalo jeho plné a trvalé zaměstnání u obce, neboť nebylo vůbec zjištěno, že žalobcovy práce na polích vyžadovaly drahného času a že jimi trpěla jeho služba pro obec (srovnej rozhodnutí čís. 1781, 1954, 2350 a 2513 sb. n. s.). Již první soud uvedl, že nebylo prokázáno, že žalobce měl ještě jiné výdělečné příjmy, které by převyšovaly jeho služební požitky od obce. Dovolatelka naproti tomu dovozuje, že prý žalobci hlavní příjem poskytovalo jeho polní hospodářství, avšak při tom opět přezírá, že podle zjištění nižších soudů na polích pracovaly a takto vydělávaly hlavně žalobcova žena a tchyně a že žalobce při těchto pracích jen přechodně vypomáhal, takže jest opodstatněn i závěr nižších soudů, že žalobcovy příjmy z jeho činnosti při polním hospodářství netvořily převážnou většinu veškerých jeho příjmů. K 2. V § 8 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. bylo obcí uloženo za povinnost, aby svým trvale ustanoveným zřizencům doručily listinu o jmenování a vydaly jim služební řád. Nezachová-li se obec podle této své zákonné povinnosti, nemůže z toho vzejíti újma jejímu zřizenci. Žalovaná obec nemůže proto z vlastního nedbání zákonných předpisů nic vyvozovati ve svůj prospěch. Totéž platí i o výkonu zřizencova slibu a o sepsání protokolu o vykonaném slibu podle § 9 téhož zákona.

Čís. 13429.

Stavební řád pro Čechy (zákon ze dne 8. ledna 1889, čís. 5 z. zák.).
Rozhodující první stolicí ve stavebních věcech obcí v Čechách je obecní rada, která si v určitých případech musí vyžádati usnesení obecního zastupitelstva, nikoli stavební komise. Vyjádření stavební komise o sobě nelze pokládati proti stranám za úkon právně účinný, pokud na jeho základě nevydala rozhodnutí obecní rada. Proti stranám jest stavebním úřadem jen obecní rada a jen její rozhodnutí je způsobilé nabytí moci práva.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1934, Rv I 308/34.)

Na základě konečného usnesení ve sporu pro rušenou držbu byla povolena manželům F-ovým proti manželům G-ovým exekuce, by byl uveden v předešlý stav příkop mezi jejich domy v H. v Čechách. Žalobou, o niž tu jde, domáhali se manželé G-oví na manželích F-ových nepřipustnosti exekuce, opírajíce se o napotomní usnesení stavební komise v H. Ve sporu šlo jen o to, zda usnesení obecní stavební komise jest přiznati účinky § 35 ex. ř. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobci opírají žalobní žádost o tvrzené »usnesení« stavební komise ze dne 10. ledna 1933, přezírajíce rozdíl mezi úředním opatřením obecního úřadu a posudkem odborové obecní komise. Podle § 28 čís. 9 obecního zřízení pro Čechy zahrnuje samostatná působnost obcí v sobě mimo jiné i konati policii ve příčině staveb, držeti ruku nad řádem stavebním a udělovati policejní povolení ke stavbám. Podle § 41 cit. zákona rozhoduje v těchto věcech obecní zastupitelstvo, kteréž může zříditi zvláštní komise, avšak jen k tomu účelu, by podávaly dobrozdání a činily návrhy v záležitostech obecních. Podle § 130 stavebního řádu pro Čechy (zák. ze dne 8. ledna 1889 čís. 5 z. zák.) vykonává předpisy tohoto stavebního řádu v obcích zásadně obecní rada jako stavební úřad prvé stolice, a obecní rada je povinna, by si v případech v zákoně blíže naznačených prve vyžádala usnesení obecního zastupitelstva. Výjimky z dotčené zásady se nehodí na tento případ a není proto třeba se jimi obrátiti. § 35 cit. zák. předepisuje, že, prve než stavební úřad dá povolení ke stavbě, má k účelu vyšetření místních okolností předsevzítí místní šetření stavební a podle § 38 buď na základě jednání této komise vydáno vyřízení žádosti za povolení ke stavbě. Vyřízení toto vydává stavební úřad první stolice, t. j. podle § 130 obecní rada a nikoli komise, která podle § 36 činí jen návrh. Teprve vyřízení vydané obecní radou jest rozhodnutím úředním upravujícím právní pozici vlastníka a sousedů, které je způsobilým objektem opravného prostředku (Boh. č. 7095/1928). Podle toho, co dosud uvedeno, je rozhodující první stolicí ve stavebních věcech obecní rada, která v určitých případech si musí vyžádati usnesení obecního zastupitelstva, nikoli stavební komise, a nelze tedy její vyjádření o sobě pokládati proti stranám za úkon právně účinný, pokud na jeho základě nevydala rozhodnutí obecní rada. Proti stranám jest stavebním úřadem jen obecní rada a jen její rozhodnutí je způsobilé nabytí moci práva. Přednesly-li tedy v nynějším sporu strany, že »usnesení« stavební komise ze dne 10. ledna 1933 nabylo moci práva, vycházely zřejmě z nesprávného posouzení významu pouhého dobrozdání stavební komise (§ 41 čes. obec. zřízení), kterýmžto posouzením soud nemůže býti vázán. V souzené věci žalobci netvrdili ani neprokázali, že byl obcí, pokud se týče obecní radou vydán nějaký výměr, sporné věci se týkající, a pouhému posudku odborové komise obecní nelze přičítati význam ani úředního opatření. Nebyla tedy prokázána skutečnost stavící nebo rušící výkon exekuce, jakž vyžaduje § 35 ex. ř., a žalobní žádost je tudíž již z toho důvodu neopodstatněna.

Čís. 13430.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 30. března 1933, čís. 54 sb. z. a n.).
Obytnými místnostmi ve smyslu § 2 (2) čís. 2 zákona jsou místnosti, jež jsou určeny a způsobilé k obývání tak, že mohou býti obývány v každé době roční, tedy i v zimě.

»Kabinet« s plošnou výměrou 9.80 m², jenž nemá kamna a sousedí s kuchyní, z níž je dveřmi přístupný, není obytnou místností ve smyslu onoho zákonného ustanovení.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1934, Rv I 538/34.)

Žalobci dali žalované mimosoudní výpověď z bytu, sestávajícího ze dvou pokojů, kuchyně a koupelny v prvním poschodí a ze dvou pokojů ve čtvrtém poschodí. Žalovaná namítla v podstatě, že se na vypořádaný byt vztahuje ochrana nájemníků. Procesní soud první stolice ponechal výpověď v platnosti, odvolací soud výpověď zrušil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 2 (2) čís. 2 zákona ze dne 30. března 1933 čís. 54 sb. z. a n. spravují se, počínajíc dnem 1. října 1933, ustanoveními práva občanského poměry z nájemních smluv o bytech skládajících se mimo kuchyně a pokoje pro služebné ze čtyř obytných místností. Za obytné místnosti jest považovati místnosti, jež jsou určené a způsobilé k obývání (rozh. čís. 8195 a 9486 sb. n. s.), a to tak, že mohou býti obývány v každé roční době, tedy i v zimě. Otázka, zda místnost jest považovati za místnost obytnou ve smyslu zákona o ochraně nájemníků, není otázkou skutkovou, nýbrž otázkou úsudku podle zkušenosti denního života, tedy otázkou právní, kterou řeší soud na základě skutkového zjištění o jakosti a poměrech místnosti (rozh. čís. 9486 sb. n. s.). Ze skutečností, které v souzeném případě první soud zjistil, dospěl k závěru, že místnosti čís. 6 v prvním poschodí a čís. 3 a 4 v podkroví jsou »obytnými místnostmi« a že posléz uvedené místnosti nejsou »mansardy«, nýbrž krásné veliké pokoje. Odvolací soud zjistil na základě souhlasného skutkového přednesu stran, že místnosti čís. 6 v prvním poschodí a čís. 3 v podkroví nemají kamna, že v místnosti čís. 4 v podkroví jest umístěn kuchyňský sporák, že obě místnosti v podkroví jsou obývány studenty v podnájmu, a že pro tyto místnosti nebylo dáno stavebním úřadem povolení k obývání, a dospěl k závěru, že uvedené tři místnosti nelze považovati za »obytné místnosti«. Pro řešení otázky, zda žalovaná má v nájmu byt skládající se ze čtyř obytných místností, stačí se obírat místností čís. 6 v prvním poschodí, neboť, není-li tato místnost obytnou, nehodí se na tento byt zmíněný zákonný předpis. Podle zjištění obou nižších soudů nemá místnost ta kamna, a sousedí s kuchyní, z níž je dveřmi přístupná. Tato místnost jest také v plánu označena jako »kabinet« a jest 2 m širová a 4.90 m dlouhá, má tedy plošné výměry 9.80 m². Tyto skutečnosti stačí ke správnému úsudku, že nejde o »obytnou místnost« podle zákona o ochraně nájemníků. Nepřihlíží-li zákon ke kuchyni a pokojí pro služebné, nelze přihlížeti ani ke »kabinetu« zmíněné velikosti a jakosti jako »k obytné místnosti«. Účelem zákona bylo vyňati z ochrany byty velké, z nichž lze souditi na příznivé hospodářské poměry nájemníkovy, takže z tohoto hlediska nelze považovati byt, o nějž jde, za byt,

kteřý by odpovídal intencím zákonného předpisu § 2 (2) čís. 2 zák. ze dne 30. března 1933 čís. 54 sb. z. a n. Již z toho vyplývá, že byt žalované nepozůstává ze čtyř obytných místností, takže netřeba se zabývatí otázkou, zda místnosti v podkroví mohou býti pokládány za obytné již proto, že stavebním úřadem nebylo podle § 124 zákona ze dne 8. ledna 1889 čís. 5 z. zák. pro Čechy dáno povolení k jich obývání.

Čís. 13431.

Žalobnímu žádání o vydání vkladní knížky z důvodu vlastnického práva nebrání zahájená rozepré, namítli-li nyní žalobce v jiném sporu proti žalobě nyní žalovaného započtením nárok na náhradu škody náhradou její hodnoty. Žaloba o vydání vkladní knížky jest však předčasná, dokud o námítce započtení nebylo zamítavě rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1934, Rv I 628/34.)

Sporem C 395/32 domáhala se Marie V-ová na žalovaném Aloisu Z-ovi vydání vkladní knížky spořitelny nebo zaplacení 2.700 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného potud, že žalobu pro tentokrát zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně, pokud napadlo rozsudek odvolacího soudu, pokud jím byla pro tentokrát zamítnuta žaloba o vydání vkladní knížky spořitelny; rozsudky nižších soudů, pokud rozhodly o žalobním nároku na zaplacení 2.700 Kč, zrušil a toto žalobní žádání odmítl.

Důvody:

Podle zjištění odvolacího soudu namítala nyní žalobkyně proti žalobě nyní žalovaného o 9.500 Kč (Ck Ia 512/31) v žalobní odpovědi, podané 19. září 1931 započtením nárok z vkladní knížky odpůrcem jí zadržované a znějící na 2.700 Kč. Není sporu o tom, že tento nárok započtením namítaný je totožný s nárokem na zaplacení 2.700 Kč, v nyní žalobě alternativně uplatňovaným, pročež brání tomuto nyní alternativně uplatňovanému nároku na zaplacení 2.700 Kč zahájená rozepré Ck Ia 512/31 (plen. rozhod. sb. n. s. čís. 7905). Toto žalobní žádání není však předčasné, nýbrž nepřipustné, nemělo tedy býti pro tentokrát zamítnuto, nýbrž a to i z úřadu odmítnuto. V tomto bodě bylo rozsudky obou nižších soudů zrušiti a zmíněnou část žaloby odmítnouti. Žalobnímu žádání o vydání vkladní knížky arcí nebrání zahájená rozepré, poněvadž jde o jiný předmět (vydání knížky, nikoliv zaplacení peněžité částky). Žaloba se opírá o porušení vlastnictví, z něhož může pro oprávněného vzniknouti i věcný nárok na vydání zadržené věci i obligační nárok na náhradu škody náhradou její hodnoty. Tyto nároky může však oprávněný uplatňovati jen alternativně, jak to žalobkyně v žalobě skutečně činí, nikoliv však oba nároky dohromady, neboť, bude-li uspokojen jeden z nich, zaniká tím i druhý. Když tedy nyní žalobkyně namítala v dřívějším sporu Ck Ia 512/31 započtením nárok na náhradu hodnoty vkladní knížky, rovnající se výši vkladu 2.700 Kč, nemůže žá-

dati v nynějším sporu vydání vkladní knížky samotné, pokud o její kompenzační námitce není zamítavě rozhodnuto, nehledě ani k tomu, že jejímu žádání brání prozatímní opatření ze dne 27. října 1932 č. j. Ck Ia 512/31, pokud bude v platnosti. Odvolací soud tudíž tuto část žalobního nároku právem zamítl pro tentokrát.

Čís. 13432.

Nejde o věc prázdninovou (§ 224 čís. 7, nový doslov, c. ř. s.), domáhá-li se spolek na svém zvoleném funkcionáři náhrady škody, kterou jako takový spolku způsobil.

Spolkový funkcionář není bez dalšího ke spolku v poměru služebním, třebaže dostává za svou činnost odměnu.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1934, R II 11/34.)

Žalující spolek domáhal se na žalovaném zaplacení 61.184 Kč. Tvrdil v žalobě, že byl žalovaný před šesti léty zvolen jeho pokladníkem, že od té doby zastával tuto funkci, že dne 11. srpna 1932 byla zkoumána pokladna jím spravovaná, že byl zjištěn schodek 61.184 Kč a že žalovaný jako pokladník odpovídá za tento schodek. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Rozsudek prvního soudu byl doručen žalovanému dne 1. července 1933. Odvolání žalovaného podané dne 14. září 1933 odmítl odvolací soud jako opožděné, maje za to, že šlo o spor ze služební smlouvy, tudíž o věc prázdninovou.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by nehledě k odmítacím důvodům o odvolání žalovaného dále podle zákona jednal a rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud odmítl odvolání žalovaného jako opožděné, vycházející z názoru, že jde o spor ze služební (námezdní) smlouvy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, tudíž o věc prázdninovou podle § 224 čís. 7 c. ř. s. v doslovu zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 sb. z. a n. Tento názor odvolacího soudu nelze uznati za správný, neboť nemá opory ve spisech. Není sporu o tom, že žalovaný byl zvolen za pokladníka žalující místní skupiny Unie. Podle dodatečně vyžádaných stanov a potvrzení policejního komisařství v K. ze dne 23. února 1934 jest žalující strana spolkem ve smyslu zákona o právu spolkovém. Žalovaný byl tudíž zvoleným funkcionářem žalujícího spolku a jest žalován o náhradu škody, kterou v této funkci spolku způsobil. Podle § 1151 obč. zák. vznikne služební smlouva, je-li někdo smluvně zavázán konati jinému po určitou dobu služby, a jde při služební smlouvě o trvalý poměr závazkový mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem. O zvoleném spolkovém funkcionáři, jenž vykonává svěřenou mu funkci spolkového pokladníka, nelze bez dalšího podkladu tvrditi, že jest ke spolku v poměru služebním a že jest jeho zaměstnancem. O žalovaném nebylo prvním soudem zjištěno a nebylo to ani tvrzeno, že ujednal se žalujícím spolkem služební smlouvu, a z pouhé okolnosti, že dostával za svou čin-

nost spolkového pokladníka peněžitou odměnu, neplyne ještě, že byl k žalujícímu spolku v poměru služebním, neboť i činnost spolkového funkcionáře může býti honorována, podobně jako na příklad činnost zmocněnecova při úplatném zmocnění podle § 1004 obč. zák. Pro posouzení právní otázky, zda jde o spor ze smlouvy služební, nemá rozhodujícího významu, jak žalovaný v odvolání označoval svůj poměr k žalujícímu spolku, neboť tuto otázku musí řešiti soud samostatně, nejša vázán právními názory stran.

Čís. 13433.

Zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

Nelze mluvit o nezákonnosti (§ 46 (2) zák.), jde-li o otázku v teorii a v praxi spornou.

(Rozh. ze dne 6. dubna 1934, R II 90/34.)

Návrhu, aby prozkoumal stanovy družstva, rejtříkový soud nevyhověl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil, odůvodniv obšírně, že podle platného práva není vyloučeno, by výpověď závodních podílů nebyla stanovami vázána na určitou dobu členství.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurent napadá souhlasná usnesení nižších soudů pro nesprávné právní posouzení, čímž dle vývodů rekursu míní patrně důvody nezákonnosti ve smyslu § 46 (2) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. Leč výtka nezákonnosti není opodstatněna. Rekursní soud správně poukázal k tomu, že otázka nevypověditelnosti podílů družstva po určitou dobu, stanovami vyznačenou, je v teorii i v praxi sporná. Již s tohoto hlediska nelze mluvit o nezákonnosti, jestliže se rekursní soud přiklonil s náležitým odůvodněním k názoru, jenž neodporuje výslovnému ustanovení zákona, nevyhovuje jen stanovisku rekurentovu.

Čís. 13434.

Obnovy řízení podle § 530 čís. 7 c. ř. s. nelze se domáhati proto, že za původního sporu nebyl žalobci znám dosah a význam skutkové okolnosti, tehdy mu známé, pro posouzení základní rozepře.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1934, Rv I 1914/33.)

Roku 1922 byl žalobce pravoplatně uznán za nemanželského otce žalované a odsouzen, by jí platil výživné. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce obnovy řízení v onom sporu, tvrdě, že za projednávání základního sporu sice věděl, že jest stížen kapavkou a zánětem varlat, že však mu tehdy nebylo známo, že se zánětem varlat jest spojena i neplodnost.

Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatel uplatňuje jen dovolací důvod podle § 503 čis. 4 cřs. a vytýká právní mylnost názoru odvolacího soudu, že jest nerozhodně, kdy se žalobce dověděl, že se zánětem varlat bývá spojena neplodnost, a že rozhodující jest jen, kdy a zda věděl, že byl stížen kapavkou a zánětem varlat, zejména, zda o tom věděl za sporu o uznání otcovství. Dovolatel dovozuje, že nebylo jeho povinností uplatňovati ve sporu, že přestál nejrůznější nemoci a úrazy, nevěděl-li tehdy, že s kapavkou a zánětem varlat je spojena a vzniká velmi často neschopnost k oplození, ježto prý by nemělo vůbec smyslu, aby uplatňoval jen okolnost, že byl stížen kapavkou a zánětem varlat, kdyby současně netvrdil, že tyto nemoci měly u něho skutečně za následek neschopnost k plození. Dovolateli nelze přisvědčiti. Podle § 530 čis. 7 cřs. lze jako důvod obnovy uplatňovati »skutkové okolnosti«, jichž přednesení v dřívějším řízení mohlo by způsobiti pro stranu příznivější rozhodnutí ve věci hlavní. »Skutkovou okolností« bylo v souzeném případě onemocnění žalobcovo kapavkou a zánětem varlat. Dovolatel sám přiznává, že mu tato skutečnost byla známa před koncem ústního jednání, po němž byl vydán rozsudek prvé stolice ve hlavním sporu, takže podle posledního odstavce § 530 cřs. nemůže již uplatňovati tuto skutkovou okolnost jako důvod obnovy. Nezáleží na tom, zda byl či nebyl dovolateli tehdy znám dosah této skutkové okolnosti a její význam pro rozhodnutí sporu o uznání otcovství. Byloť podle § 178 cřs. povinností dovolatele, žalovaného ve sporu C 227/28 o uznání otcovství a placení výživného, aby ve sporu tom vznesl všechny své námitky proti žalobnímu nároku. Bylo proto na něm, aby se obeznámil i s dosahem a významem okolností tehdy mu známých a aby se snažil okolností těch použití k obraně proti žalobnímu nároku. Opomenul-li vyvinouti ve hlavním sporu tuto procesní činnost, nemůže to doháněti žalobou o obnovu.

Čís. 13435.

Konání roku v neferiálních sporech o soudních prázdninách není zmatečností podle § 477 čis. 4 c. ř. s. Jde jen o porušení předpisu, upravnujícího řízení, jež bylo zhojeno tím, že nebyla učiněna výtky podle § 196 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1934, Rv I 241/34.)

Žaloba o nepřipustnost exekuce byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

S hlediska právního odvolací soud nepochybil, vysloviv, že konání roku v neferiálních sporech o soudních prázdninách není zmatečností podle § 477 čis. 4 c. ř. s., neboť předpis § 223 c. ř. s., nedává stranám

právo, by obsilky k soudu nechaly nepovšimnutými. Nedostavil-li se žalobce, ač byl obeslán k výsledku stran, nemůže si stěžovati, že mu byla odňata možnost, před soudem projednávati. Šlo jen o porušení předpisu, jímž jest řízení upraveno, a bylo tudíž povinností právního zástupce dovolatelů, by při roku ze dne 23. srpna 1933 vznesl výtku podle § 196 c. ř. s. Nestalo-li se tak, nelze tomu odporovati v odvolání, tím méně v dovolání.

Čís. 13436.

Záruka za zaplacení účtů za zboží vztahuje se i na účty za zboží, jež dohodou kupitele s prodátelem bylo dodáno na místě původně dodaného vadného zboží.

Rukojmí, převzavší plné ručení za zaplacení účtů za zboží, ručí i za úroky a útraty.

(Rozh. ze dne 7. dubna 1934, Rv I 573/34.)

Žalovaní se zavázali, že, neobdrží-li žalující firma zaplacení od zákazníků, jimž dodá zboží k příkazu žalovaných, zaplatí žalobkyni sami nejen dodané zboží, nýbrž i všechny úroky a útraty. Žalobě, již se domáhala žalobkyně na žalovaných zaplacení z důvodu tohoto jejich ručení, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Mylným jest názor dovolatelů, že rukojemství bylo nepřipustným způsobem rozšířeno na nové obchody, na nichž žalovaní neměli účasti. Nešlo tu podle zjištění nižších soudů o nové obchody, nýbrž jen o vypořádání výtky vadnosti zboží a tedy případných nároků kupitelových ze správy dohodou s prodátelem a nedošlo ke zrušení původní kupní smlouvy, jež zachována byla tím, že na místě původně dodaných pneumatik dodány byly jiné. Kupitel tedy nepoužil práva podle § 932 obč. zák. žádati za zrušení smlouvy, nýbrž spokojil se s tím, že mu dodány byly jiné pneumatiky. Odvolací soud právem uznal, že se ručení žalovaných vztahovalo i na útraty spojené s dobýváním dlužné pohledávky na Marii K-ové. Znění záručního prohlášení při výkladu odpovídajícím zvyklostem poctivého obchodu (§ 914 obč. zák.) nezanechává žádných pochybností o tom, že se ručení vztahovati mělo na veškeré útraty spojené s vydobýváním pohledávky vůbec, neboť žalovaní převzali podle prohlášení ze dne 11. července 1930 plné ručení za zaplacení účtů za zboží, které bylo z jejich příkazu zákazníkům dodáno, tudíž i za úroky a útraty. Přistoupila-li k dluhu vlastního kupitele ještě Marie K-ová jako spoludlužnice, šlo i tu o dluh z dodávky zboží, za který žalovaní ručili. Smysl smlouvy mezi stranami mohl býti jen ten, že žalující firma měla zárukou žalovaných býti kryta tak, že jí nestíhaly žádné útraty s vymáháním pohledávky spojené.

Čís. 13437.

Ani za platnosti zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., není odvolání kandidáta advokacie z usnesení výboru advokátní komory, jimž bylo rozhodnuto o započtení doby do advokátské praxe, vázáno patnáctidenní rekursní lhůtou § 36 (1) zák. čís. 100/1931.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, R I 100/34.)

Výbor advokátní komory nevyhověl žádosti kandidáta advokacie o započtení určité doby do advokátní praxe. Vrchní soud odmítl usnesením ze dne 15. prosince 1933 odvolání kandidáta advokacie jako opožděné, neboť napadené usnesení bylo doručeno stěžovateli dne 8. září 1933 a odvolání proti usnesení podáno bylo teprve 16. října 1933 (anal. § 75 vlád. nař. čís. 8/1928 sb. z. a n., anal. § 36 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.). Do tohoto usnesení podal kandidát advokacie odvolání, jež výbor advokátní komory předložil přímo nejvyššímu soudu. Nejvyšší soud vrátil usnesením ze dne 24. února 1934, R I 100/34 spisy výboru advokátní komory s tím, by je předložil vrchnímu soudu (viz čís. sb. 13319). Když bylo tomuto poukazu vyhověno a vrchní soud předložil spisy nejvyššímu soudu, zrušil Nejvyšší soud napadené usnesení ze dne 15. prosince 1933 a vrátil věc vrchnímu soudu, by o odvolání kandidáta advokacie proti usnesení výboru advokátní komory znovu rozhodl.

Důvody:

Že odvolání kandidáta advokacie podle § 30 adv. ř. není vázáno žádnou zákonnou lhůtou, bylo vysloveno v plenárním rozhodnutí ze dne 17. prosince 1926 pres. 563/26 čís. 6594 sb. z. a n., na něž se poukazuje. Ustanovení § 30 odstavec třetí adv. ř. mluví ovšem jen o odvolání proti odepření zápisu do listiny kandidátů, proti výmazu z ní a proti odepření advokátní praxe, kdežto v souzeném případě jde o odmítnutí odvolání proti odepření advokátní praxe. Avšak důsledně musí býti přípustným odvolání proti usnesení odmítajícímu odvolání z formálních důvodů, když jest přípustné proti zamítavému usnesení z důvodů věcných. Plenární rozhodnutí bylo vydáno ovšem v době před účinností zákona z 19. června 1931 o základních ustanoveních soudního řízení nesporného čís. 100 sb. z. a n. a poukazovalo k tomu, že i z § 9, odstavec druhý a třetí a § 11 odstavec druhý tehdy platného nesporného řízení plyne, že čtrnáctidenní lhůta ke stížnosti platí právě jen pro případy, kde práva třetích napadeným rozhodnutím vůbec nejsou dotčena. V tom ovšem nastala změna ustanovením § 36 zákona 100/31 sb. z. a n., jež připouští rekurs i po uplynutí patnáctidenní rekursní lhůty proti rozhodnutím, z nichž nenabyla třetí osoba práv, jen obmezeně, trpí-li rozhodnutí zmatečností, ježto se ho účastnil soudce vyloučený, nebo že účastník nebyl vůbec nebo řádně zastoupen a jednání nebylo dodatečně schváleno, nebo, že jde o vykonávání péče o osoby jsoucí pod zvláštní zákonnou ochranou, o kteréžto případy v souzené věci nejde. Než to nemůže ani za této zákonné změny vésti k opačnému rozhodnutí, ano ple-

nární rozhodnutí neodvozovalo nevázanost odvolání kandidáta advokacie na rekursní lhůtu ze zmíněných ustanovení nesporného řízení, nýbrž použilo jich jen ke srovnání, že se nestanovení lhůty v § 30 adv. ř. stalo právě tak úmyslně, jak to bylo výslovně stanoveno ve zmíněných ustanoveních nesporného řízení. A třebaže jde i v souzeném případě o nesporné řízení, nelze na ně použití § 36 zákona čís. 100/31 sb. z. a n., poněvadž § 1 odstavec (2) zákona praví, že účinnosti nepozbývají ustanovení zvláštních zákonných předpisů o věcech, o nichž jedná tento zákon. Jsou proto tato ustanovení míněna jakožto ustanovení podpůrná, daná jen pro případy, kde není ve zvláštních zákonech předepsáno nic jiného (srovnej Hora: Soudní řízení nesporné z r. 1931 str. 11 odstavec II.). Zůstalo-li ustanovení § 30 adv. ř. nezměněno, jest zřejmo, že i za platnosti zákona čís. 100/31 sb. z. a n. není odvolání kandidáta advokacie vázáno na patnáctidenní rekursní lhůtu § 36 odstavec (1) zákona čís. 100/31 sb. z. a n. Nejméně případným jest poukaz napadeného usnesení na § 75 vládního nařízení ze dne 13. ledna 1928, čís. 8 sb. z. a n., neboť nařízení to upravuje již podle svého názvu řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů (správní řízení) a v § 1 praví výslovně, že nařízení to upravuje s výjimkami v něm stanovenými řízení, které provádějí ve věcech náležejících do jich působnosti politické (státní policejní) úřady, jež pod čís. 1 až 3 vypočítává, a o soudech se vůbec nezmiňuje.

Čís. 13438.

Zákon ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., kterým se dočasně upravuje výkon exekuce proti zemědělcům.
Ochrana zákona se nevztahuje na lesní hospodářství.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, R I 284/34.)

Návrh dlužníka, by byl podle zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. odložen výkon dražby dříví, soud první stolice zamítl. Rekursní soud povolil odklad výkonu dražby. Důvody: Dříví ze kmenů poražených na pozemku zemědělce jest pokládáno za věc související se zemědělským podnikem. Nezáleží na tom, zda dříví je určeno pro vlastní spotřebu hospodáře, či pro prodej. I při obilí a jiných zemědělských produktech zákon v tom směru nerozlišuje, naopak tendencí zák. čís. 74/1933 je, by zemědělec byl chráněn před prodejem zemědělských produktů pod cenou. Zákon nerozlišuje také mezi hospodářskými plodinami polními a lesními.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Z odůvodnění vládního návrhu zákona čís. 74/33 sb. z. a n. tisk čís. 228 a ze zpráv zemědělského a ústavněprávního výboru o vládním návrhu tisk čís. 1035 a 2232 jest zřejmo, že účelem zákonné ochrany zemědělců bylo, by dlužníkům z řad zemědělských bylo umožněno splnití závazky v době po ukončení sklizně, ježto se dostali do tísnivé hospo-

dářské situace bez vlastní viny jen vlivem hospodářských poměrů a poklesem cen zemědělských výrobků. Proto bylo odsunuto plnění závazků na dobu požňovou, jak se uvádí ve zprávě tisk čís. 1035, až bude zemědělec zase těžiti za sklizené produkty. Z těchto důvodových zpráv jest zřejmo, že bylo úmyslem, poskytnouti zákonnou ochranu jen těm zemědělcům, jichž zemědělské výrobky plynou z polního hospodaření, neboť jen u nich jde o výtěžky roční sklizně, a jen u nich lze mluvit o době požňové, na kterou má býti odsunuto plnění závazků. Výtěžky zemědělské činnosti z lesní půdy, z lesního hospodaření, plynoucí za delší dobu, nelze považovati za zemědělské výrobky ve smyslu zákona, pročež nelze zemědělcům s lesním hospodářstvím poskytnouti ochranu tohoto zákona. V projednávaném případě přichází však v úvahu i ustanovení § 3 cit. zák., podle něhož se ustanovení § 1 nevztahuje na věci, které by za dobu, po kterou je výkon dražby odložen, podlehly zkáze. Ze spisu jest zřejmo, že zabavené dříví je uloženo v lese, a je nebezpečí, že dříví bude do doby, než dojde ku prodeji, z lesa odstraněno, že ztratí na své hodnotě a že je vydáno nebezpečí zkázy, takže i z toho důvodu bylo podle § 3 cit. zák. dovolacímú rekursu vyhověti.

Čís. 13439.

Soudy, vyřizující opověď k rejstříku, jsou oprávněny zkoumati, zda podnik, jenž má býti zapsán, jest takového druhu, že jeho zřízení podléhá časovému obmezení ve smyslu § 19 zákona ze dne 2. března 1933, čís. 44 sb. z. a n.

Obchodování s cennými papíry a losy jest činností bankéřskou.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, R I 362/34.)

Usnesením ze dne 23. prosince 1933 zamítl rejstříkový soud opověď zápisu firmy K. a H. do rejstříku pro firmy společenské. **Důvody:** Navrhovatelé žádají o zápis firmy, při níž předmětem podniku má býti »obchod s cennými papíry a losy s vyloučením veškeré činnosti, která jest podstatná pro živnost bankovní a směnářskou«. Avšak rejstříkový soud jest názoru, že i po živnostensku provozovaný obchod cennými papíry a losy jest bankéřským obchodem ve smyslu čl. 272 čís. 2 obch. zák., jenž jest zahrnut do čl. LII zák. čís. 54/1932 sb. z. a n. Poněvadž společnost počala provozovati živnost dnem 12. září 1933, tedy po 7. březnu 1933, vztahuje se na ni záповěď § 19 odst. (1) zák. čís. 44/1933. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Stěžovatelé vytýkají, že živnost bankovní a směnářská, která je předmětem jejich podniku, jest svobodná a nespadá pod záповěď § 19 odst. (1) zák. čís. 44/33 sb. z. a n., že o věci může rozhodovati jen živnostenský úřad, u něhož je zahájeno o opovědi živnosti řízení, že nebyli vyzváni k vyjádření o posudku obchodní a živnostenské komory a nebyla jim dána lhůta ku předložení živnostenského listu, opravňujícího ku provozování obchodu s cennými papíry a psy. Rejstříkový soud nerozhoduje o opovědi živnosti, zda stěžovatelé jsou oprávněni ji provozovati, což náleží do působnosti správních úřadů, nýbrž přezkoumává opověď živnosti k zápisu do obchodního rejstříku,

zda jsou splněny podmínky zápisu do obchodního rejstříku. Avšak předpisem § 19 zák. ze dne 2. března 1933 čís. 44 sb. z. a n. bylo zakázáno do dne 31. prosince 1934 zříditi nový peněžní ústav druhu zamýšleného společenstva podle § 8 zák. ze dne 9. dubna 1873 čís. 70 ř. zák., společenstvo jest zřízeno teprve zápisem do společenstevního rejstříku, pro existenci společenstva je rozhodující zápis do společenstevního rejstříku, a byl proto prvý soud oprávněn o opovědi firmy k zápisu rozhodnouti, a nemohl opovědi stěžovatelů podle § 19 cit. zák. vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímú rekursu.

Důvody:

Rekurenti napadají potvrzující usnesení rekursního soudu ze všech důvodů § 46 (2) zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n., leč právem. Správně poukazuje rekursní soud k tomu, že nejde o rozhodnutí o opovědi živnosti ve smyslu živnostenského práva, nýbrž o opověď k zápisu veřejné obchodní společnosti do obchodního rejstříku, o niž rozhodují soudy. Tyto, vyřizující opověď, jsou oprávněny samostatně posouditi, zda jest podnik veřejné společnosti, jež má býti zapsána, takového druhu, že jeho zřízení podléhá časovému obmezení ve smyslu § 19 zákona ze dne 2. března 1933 čís. 44 sb. z. a n., a, uznají-li, že jest tomu tak, nemohou zápisem veřejné společnosti započavši s provozem podniku na určitou dobu zakázaného, dáti protizákonnému postupu veřejnou sankci. Nebylo proto třeba dalšího šetření, zejména výslechu účastníků. Ve věci samé vycházel arci rekursní soud, zřejmě proti spisům, z předpokladu, že jde o společenstvo podle zákona z 9. dubna 1873 čís. 70 ř. z., a jest v té příčině dovolací rekurs (§ 46 zákona čís. 100/1931 sb. z. a n.) opodstatněn. Než přes to lze z odůvodnění napadeného usnesení seznati, že i rekursní soud pokládá podnik veřejné společnosti, o niž jde, za takový, který spadá pod ustanovení § 19 zákona čís. 44/1933, totiž za obchod bankéřský (čl. 272 čís. 2 obch. zák. a čl. LII zákona čís. 54/1932 sb. z. a n.). A to právem. Nemůže býti pochybnosti, že obchod s cennými papíry a losy jest jednou z nejvýznamnějších složek bankéřských obchodů, a jest proto doložka, kterou připojili rekurenti k označení předmětu podniku »s vyloučením veškeré činnosti, která jest podstatná pro živnost bankovní a směnářskou« zcela bezvýznamná.

Čís. 13440.

Byly-li u krajského soudu podány dvě žaloby, z nichž žádná se nedomáhala zaplacení více než 20.000 Kč, součet žalobních žádání však tento peníz převyšoval, a usnesl-li se samosoudce na jich spojení k společnému projednávání, žalobce pak při prvním roku k ústímu jednání a ještě před přednesem žalobní odpovědi uvedl, že jde o saldo z poměru kontokorentního, a navrhl, aby věc byla postoupena senátu, — bylo tomuto návrhu vyhověti.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, R I 368/34.)

Žalobce podal u krajského soudu dvě žaloby, na 8.300 Kč a na 12.400 Kč. Samosoudce se usnesl, že spojuje obě žaloby ke společnému projednávání. Žalobce při prvním roku k ústnímu jednání ještě před přednesem žalobní odpovědi uvedl, že jde o saldo z poměru kontokorentního, a navrhl, aby věc byla postoupena senátu. Soud prvě s t o l i c e tomuto návrhu vyhověl. D ů v o d y: Obě žaloby byly správně podány u zdejšího krajského soudu. § 7 a) j. n. netýká se věcné příslušnosti, nýbrž obsazení soudu. Jelikož žalující strana před začátkem prvního ústního jednání tvrdila, že žalobní nároky pocházejí z kontokorentního poměru stran a uznané saldo převyšuje 20.000 Kč, bylo jejím návrhu na postoupení těchto žalob senátu vyhověti. Re k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věci samosoudci, by o nich dále jednal a rozhodl. D ů v o d y: Jde o dvě právní rozepře zahájené u krajského soudu týmiž osobami. Předmětem každé z těchto rozepří jest pohledávka žalující strany na penězích nepřesahující 20.000 Kč. Ku projednání a rozhodnutí každé z těchto rozepří povolán jest tudíž člen krajského soudu jako samosoudce (§ 7 a) j. n.). Usnesl-li se samosoudce při ústním jednání, že spojuje obě rozepře k společnému jednání (§ 187 první odstavec c. ř. s.), zůstává i nadále příslušným ke společnému jednání a k rozhodnutí o obou věcech. Rovněž nemá významu pro příslušnost samosoudce okolnost po zahájení ústního jednání stranou žalující tvrzená, že žalobní nároky vznikly z kontokorentního poměru stran a že uznané saldo činí více než 20.000 Kč.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Ve směru formálním je předeslati, že napadeným usnesením bylo sice usnesení prvního soudu slovně »zrušeno«, že však ve skutečnosti bylo změněno a že první soud podle rozhodnutí rekursního soudu nemá již znova rozhodovati o otázce obsazení soudu, nýbrž má jednat dále ve věci samé. Nepřichází tedy v úvahu předpis § 527 druhý odstavec c. ř. s. a je dovolací rekurs přípustný. Nelze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že okolnost, tvrzená žalující stranou po zahájení ústního jednání, že žalobní nároky vznikly z kontokorentního poměru stran a že uznané saldo činí více než 20.000 Kč, je bez významu. Podle § 226, druhý odstavec c. ř. s. je povinností žalobce, by již v žalobním spise učinil potřebná udání o hodnotě sporného předmětu. Zákon sice praví, že se tak má státi jen, nesměruje-li žaloba k určité sumě peněz a závisí-li příslušnost na hodnotě sporného předmětu, ale vzhledem k předpisům §§ 41 až 43 j. n. a předpisu § 60 odstavec první a třetí j. n. nelze o tom pochybovat, že má žaloba obsahovati také potřebné údaje, podle kterých by bylo lze posouditi, zda a kterého ze tří případů uvedených v § 55 j. n. jest použiti a zda věc patří před samosoudce, či před senát (srov. rozh. čís. 6044 sb. n. s.). Žalobkyně uvedla sice v žalobách, že zažalované částky jsou kupními cenami z jednotlivých účtů, avšak, když žalovaný namítal v žalobní odpovědi, že byl mezi nimi poměr kontokorentní, uvedla při roku, že žalobní nároky pocházejí z kontokorentního poměru a že uznané saldo převyšuje 20.000 Kč. Tyto skutečnosti rozhodné pro řádné obsazení soudu, měla žalobkyně uvést již

v žalobách. Žaloba je podle § 226 c. ř. s. spisem, který je určen k přípravě ústního jednání (§ 78 c. ř. s.), a mohou tedy skutečnosti, které v něm měly sice býti uvedeny, avšak nebyly, býti předneseny při ústním jednání. Právem proto první soud k tomuto přednesu žalující strany přihlížel a, poněvadž z něho vyplývalo, že věc podle §§ 7 a) a 55 j. n. nepatří před samosoudce, nýbrž před senát, vyhověl návrhu žalující strany na postoupení věci senátu. Při tom bylo vedlejší, že šlo o spojení dvou sporů, poněvadž částka v každém z nich vymáhaná byla částí pohledávky převyšující 20.000 Kč. Poněvadž žalovaný ani při ústním jednání, při němž první soud učinil toto usnesení, žalobní odpověď ještě nepřednesl, nebylo tu dosud oboustranného jednání, takže řízení před prvním soudem nebylo zmatečné a nebylo příčiny je jako takové zrušovati (srovnej rozhodnutí čís. 6044 sb. n. s.). Tím je také vyvrácen názor žalovaného v rekursu do usnesení prvního soudu, že postoupení senátu je procesuálně neúčelným. Neboť procesní úkony provedené před samosoudcem zůstávají v platnosti a budou podkladem pro další řízení před senátem. Názor žalovaného, že zažalovány jsou pohledávky z určitých účtů, padl tím, že žalobkyně ústním přednesem doplnila údaje žalob podle pravdy a dokonce i podle tvrzení žalovaného samého.

Čís. 13441.

Na okresu nelze se domáhati pořadem práva náhrady škody za tělesné poškození pádem s okresní silnice do vodního průtoku, ježto pry okres nečinil opatření, by bylo lze silnice bez závady používatí.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, Rv I 1753/32.)

Žalobce domáhal se na žalovaném okresu J. v Čechách náhrady škody, již utrpěl, spadnuv v noci s okresní silnice do vodního průtoku. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

D ů v o d y:

Soud dovolací přihlédl předem, třebaže k tomu neměl v dovolacích spisech podnětu, k tomu, zdali pro žalobní nárok jest přípustná cesta práva, poněvadž k její nepřipustnosti jest přihlédnouti v každém období sporu z úřadu (§§ 240, 471 čís. 7, 477 čís. 6 a 513 c. ř. s.). Dospěl k závěru, že pořad práva jest vyloučen. Dovolatel domáhá se na žalovaném náhrady za poškození tělesné, které utrpěl spadnuv v noci s okresní silnice do vodního průtoku. Dovolatel vyvozuje zavinění žalovaného okresu z toho, že okres nečinil opatření, by bylo lze silnice na místě úrazu zvláště za noci nebezpečné bez závady používatí, najmě že na silnici v kritickém místě nezřídil, jakž jest předepsáno, zábradlí ani nepostavil patníky, a že patníky, pokud v dotyčném úseku silnice jsou postaveny, jsou postaveny jeden od druhého na větší vzdálenost než jest předepsáno. Dovolatel založil tedy žalobní nárok na tom, že veřejný svaz na veřejné silnici nezřídil podle své povinnosti opatření

k bezpečnému užívání jejímu potřebných a předepsaných. Pro otázku přípustnosti pořadu práva jest rozhodující, zdali povinnost k opatření, jejíž zanedbání dovolatel vytýká, jest povinností veřejnoprávní, či soukromoprávní. Nejvyšší soud opustil již ve svých rozhodnutích dříve uznávaný názor, že každý nárok na náhradu škody jest soukromoprávní a že spor o ně náleží vždy podle ustanovení § 1338 obč. zák. na soudy, a zastává nyní v souhlase s převládajícím nyní názorem právní vědy stanovisko, že záleží na tom, zdali podstata nároku na náhradu jest založena v právní sféře veřejnoprávní či soukromoprávní, a že na soud náležejí jen spory o nároky ze sféry soukromoprávní, nikoliv i spory o nároky ze sféry veřejnoprávní (čís. 7853, 7599, 10.004, 10.466 a 11.953 sb. n. s.). Stanovisko toto zaujal a obsírně odůvodnil i senát pro řešení kompetenčních konfliktů ve svém rozhodnutí ze dne 5. června 1931 č. j. 734/31 uveřejněném na stránce 1596 ročníku XIII. sbírky rozhodnutí nejvyššího soudu z r. 1931 a dovolatel se odkazuje na odůvodnění to, s nímž i dovolací soud souhlasí a od něhož se odchýliti neshledává ani v souzeném případě důvodu. Nelze pochybovati o tom, že zřizování okresních silnic a udržování jich ve stavu bezpečném spadá do veřejnoprávní působnosti okresu, třeba se to v §§ 75 až 94 zákona ze dne 29. února 1920 čís. 126 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927 čís. 125 sb. z. a n., jimiž jest vyčtena působnost okresních zastupitelstev, výslovně neuvádí. Podle § 75 odst. (2) tohoto zákona může okresní zastupitelstvo z důvodů veřejného zájmu zřizovati různá zařízení a ústavy pro uspokojení všech potřeb svého obyvatelstva; v podstatě stejné bylo ustanovení (2) odstavce § 75 dříve platného zákona ze dne 25. června 1864 čís. 27 z. zák. pro Čechy. Že mezi tato zařízení čítati jest i okresní silnice, ukazují jasně zákon ze dne 12. srpna 1864 čís. 46 z. zák. pro Čechy, zvláště jeho §§ 3 a 7, který rozeznává výslovně okresní silnice a v § 7 stanoví, že zřízení a udržování okresních silnic jest záležitostí okresní konkurence, a zákon ze dne 31. května 1866 čís. 41 z. zák. pro Čechy o technicko-hospodářské správě veřejných neerárních silnic, který má v §§ 22 až 27 ustanovení o správě okresních silnic. Že okresu náleží též povinnost o bezpečné založení a udržování svých silnic, jest zřejmo z ustanovení § 22, že okresní výbor, veřejnoprávní orgán okresu, jemuž jest svěřena správa okresních silnic, jest zodpovědný okresnímu zastupitelstvu zvláště za bezpečný stav všech částí silnic. Žalobní nárok dovozovaný ze zanedbání veřejnoprávní povinnosti žalovaného okresu jest založen na veřejnoprávním poměru a pořad práva pro žalobní nárok jest vyloučen.

Čís. 13442.

Byl-li věřitel s odporem poukázán na pořad práva, proti tomu si nestěžoval a odpor ve lhůtě neprovedl, nemohlo býti přihlíženo k jeho nové přihlášce k dodatečnému rozvrhovému roku a bylo uvolněnou rozdělovanou podstatu příkázati jen těm knihovním věřitelům, kteří žalobu podle § 231 ex. ř. podali a spor vyhráli.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, R II 115/34.)

Při původním rozvrhovém roku byl knihovní věřitel Antonín M. ještě s jinými odporovateli poukázán na pořad práva s odporem proti příkázání pohledávky Marie V-ové. Ostatní odporovatelé podali ve lhůtě žalobu na Marii V-ovou a spor vysoudili. Při dodatečném roku k rozvrhu takto uvolněné částky nepřihlížel prvý soud k pohledávce Antonína M-a. Rekur s ní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V rozvrhovém usnesení ze dne 31. prosince 1932 byl dovolací rekurent se svým odporem poukázán na pořad práva. Proti tomu si nestěžoval a odpor ve lhůtě mu podle § 231 ex. ř. určené žalobou neprovedl, i když v podání č. ř. 35 uvádí, aniž by to doložil, že o jeho odpůrčí žalobě bylo rozsudkem ze dne 22. listopadu 1932 rozhodnuto podle žalobního žádání. Právem nebylo přihlíženo k jeho nové přihlášce č. ř. 57 k dodatečnému rozvrhovému roku ze dne 7. prosince 1933 a byla právem uvolněná rozdělovaná podstata 19.387 Kč 60 h příkázána jen těm knihovním věřitelům, kteří žalobu odpůrčí podle § 231 ex. ř. podali, spor vyhráli a v pořadí za pohledávkou Marie V-ové následují.

Čís. 13443.

Vnikal-li rozbitou ochrannou skleněnou tabulí do autobusu průvan, nedělo se tak následkem, nýbrž jen při provozu silostroje, a není tato okolnost, jež vyvolala újmu na zdraví cestujícího, v příčinné souvislosti se zvláště nebezpečnou povahou silostroje a jeho provozu (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

V tom, že průvodčí autobusu neuzavřel před započítím jízdy bez vyzvání dveře mezi řidičským stanovištěm a vnitřkem autobusu, nelze spatřovati jeho neopatrnost.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, R II 126/34.)

Žalobní nárok na náhradu škody proti žalovanému řidiči autobusu zakládala žalobkyně na tom, že žalovaný, když za jízdy praskla skleněná ochranná tabule proti větru, následkem čehož dovnitř auta vnikal velmi silný proud vzduchu, bez jakýchkoliv opatření pokračoval v jízdě a proto jest odpovědný za poruchu zdraví žalobkyně. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl, odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl, mimo jiné z těchto důvodů: První soud, ač má za zjištěno, že po prasknutí skleněné tabule vzniklým otvorem vnikal dovnitř vozu, v němž bylo dusné horko, velmi chladný vzduch a nepříliš značný průvan k ventilátorům, zamítl žalobu vycházející z názoru, že žalovaný jen tehdy mohl by za škodu býti činěn odpovědným, kdyby žalobkyně sama všechno potřebné podnikla a kdyby se prokázalo, že žalobkyně žádala o odpomoc a žalovaný tomu nevyhověl. Při tom neřešil otázku, kterou si sám položil, zda žalovaný jako řidič autobusu nebezpečí pro žalobkyni mohl nebo musil předvídati, a konečně

má za to, že žalobkyně svou škodu (onemocnění) si přivodila a zavinila sama. Nelze souhlasit s názorem prvního soudu, že žalovaný jako řidič autobusu byl by odpovědným za škodu jen tenkrát, kdyby bylo prokázáno, že na požádání žalobkyně potřebná opatření neučinil, a že žalobkyně výhradně sama si poruchu zdraví přivodila. V tomto směru nebyla věc prvním soudem posouzena správně po stránce skutkové i právní. Jestliže po odstranění prasklé tabule vpředu vozu vnikal do autobusu proud velmi chladného vzduchu, při čemž v autobusu samém bylo dusné horko (jak první soud zjišťuje), nebylo třeba žádného zvláštního upozornění žalovaného, neboť toto vnikání chladného vzduchu žalovaný sám v první řadě musil pozorovati, a tu již sám mohl a musil si uvědomiti při normální opatrnosti, již lze na každém dospělém člověku požadovati, že za těchto okolností může vzniknouti nebezpečí pro zdraví cestujících ve voze (§ 1297 obč. zák.). Žalovaný měl nejen zachovati tuto průměrnou péči, nýbrž byl též povinen zachovati zvláštní odbornou péči jako podnikatel dopravy osob, kteréž péče dbáti musí jako živnostník při provádění dopravní smlouvy, a v této funkci bylo jeho povinností nejen věnovati pozornost jízdni dráze, nýbrž i pečovati v každém směru o bezpečnost cestujících, pokud provozem dopravy mohla býti ohrožena (§ 1299 obč. zák.). V zákonných ustanoveních nemá opory názor prvního soudu, že žalovaný nesměl věnovati zvláštní pozornost cestujícím, jeho povinnosti byly širší, jak právě uvedeno. První soud dále přehlíží, že nárok žalobní opřen jest též o ustanovení automobilového zákona, jenž upravuje ručení řidiče a vlastníka automobilu za výsledek nehledě k zavinění osoby ručící, při čemž ručící osoba nemůže se odvolávat na povahu jízdního silostroje, na zvláštní způsoby ani na selhání nebo nedostatky jeho činnosti (§ 2 cit. zák.). Žalovaný ručí tedy absolutně za povahu silostroje a za bezvadné fungování všech částí jeho v provozu, tudíž i za to, že při jízdě praskla ochranná tabule vpředu a že nemohl okamžitě zjednatí nápravu vsazením nového skla. Tohoto ručení byl by zbaven jen tenkrát v souzeném případě, kdyby prokázal vyvíňovací důvody uvedené v § 2 aut. zák. Žalovaný založil svou obranu na tom, že po odstranění tabule nikdo ho o nějaké opatření nežádal (kteráž obrana podle toho, co shora uvedeno, nemůže vyvíňovati), že škodnou událost zavinila si sama žalobkyně a že škodná událost nemohla i při řádných a věcných opatřeních v řízení jízdního silostroje a zacházení s ním býti odvrácena. V těchto směrech nelze však při správném posouzení věci míti za to, že žalovaný dbal všech opatrností, jež za daných okolností zachovány býti měly se stanoviska zásad práva občanského a se stanoviska § 2 aut. zák., podle nichž nebylo by sice lze žádati, aby žalovaný ihned před pokračováním v jízdě opatřil náhradu prasklé tabule, neboť to nebylo dobře možno. Leč není pochyby, že při vzniklém velmi ostrém tahu vzduchu jako řidič autobusu podle svých zkušeností při častých jízdách musil si při pozornosti a péči o své cestující uvědomiti, že zasunovací dveře do vozu jsou otevřeny, mohl se o tom snadno pouhým kratičkým ohlédnutím přesvědčiti, a pak mohl bez zvláštní námahy zaříditi sám zavření těchto dveří. Žalovaný připouští v žalobní odpovědi, že prasknutí tabule a vzniklému tak otvoru pokud se týče vnikání vzduchu nepřikládal žádnou důležitost, a z výsledků průvodního řízení

je patrné, že žalovaný potom neučinil žádného opatření, by prudký tlak vzduchu byl znemožněn. Žalovaný tedy nedbal ani náležitě opatrnosti ani nedbal žádných opatrností v zacházení se silostrojem, ručí tedy za škodnou událost, a to tím více, když připustil, že i při obsazení autobusu zasunovací dveře mohly býti zavřeny.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Na souzený případ nelze použití zákona o provozu silostrojů. I z důvodových zpráv, i z účelu zákona plyne, že bylo bezpodmínečné ručení za škody z provozu silostrojů stanoveno jen vzhledem ke zvláštní nebezpečnosti vozidla a jeho provozu. Nevztahuje se proto zákonné ručení na každou škodu za provozu, nýbrž jen na takové škody, které jsou důsledkem zvláštního nebezpečí vozidla a jeho provozu. To jest patrné i z doslovu zákona. Neboť § 1 zák. stanoví jen všeobecnou zásadu bezpodmínečného ručení a jmenuje jen osoby, které ručení to postihuje. Autentický výklad, na které škody se toto ručení vztahuje, poskytuje ustanovení § 2 zák., jenž, ač mluví o vyvíňovacích důvodech, přece jen jasně uvádí meze tohoto ručení, právě, že povinný ručitel bude osvobozen, dokáže-li 1. že škoda nemohla býti odvrácena ani při řádných a věcných opatřeních ve vedení jízdního silostroje a zacházení s ním a 2. že ani z povahy jízdního silostroje nebo ze zvláštního způsobu, ze selhání nebo z nedostatku jeho činnosti nemůže býti dovozována. Z toho plyne úsudkem z opaku, že ručení nastává jen, byla-li škoda způsobena některou z uvedených okolností. Prvá okolnost předpokládá, že přípravě silostroje k jízdě, udržování silostroje ve způsobilosti k bezpečné jízdě a vedení silostroje za jízdy byla věnována ručící osobou odborná opatrnost podle § 1299 obč. zák. tak, by dopravované osoby byly bezpečně na určené místo dopraveny. Týká se tudíž tato odborná péče jen těch zařízení, na nichž jest závislá bezpečnost jízdy samé, to jest pohybu vozidla, nikoliv však jinakých zařízení silostroje, které na bezpečnost a na způsob jízdy samé nemají vlivu. Druhá okolnost, povaha silostroje, předpokládá, by po technické stránce byl silostroj bezvadný, aby pohonné zařízení bylo bezvadné a by i celá konstrukce vozidla (rozměry) byly technicky správné tak, aby vadami v tomto směru nebyla bezpečnost pohybem silostroje za jízdy ohrožována. Zvláštní způsob silostroje záleží v rozdílnosti od jiných vozidel (pohonná živelná síla, možnost výbuchu pohonných látek, větší rychlost, houkání, možnost smyku při kluzké silnici a p.). Selhání a nedostatek činností spočívá zřejmě v neovládnutí stroje následkem vady v pohonném zařízení. Žádný z těchto předpokladů není v souzeném případě splněn, neboť jde o rozbitou ochrannou skleněnou tabuli, která nepatří ani k pohonnému zařízení ani nečiní vadným silostroj po technické stránce, ani nespadá pod zvláštní způsob silostroje, jímž se liší od vozidel jiných, a o selhání nebo nedostatek činnosti pohonného zařízení zřejmě nejde. Vnikal-li rozbitou tabulí dovnitř autobusu průvan, nedělo se tak následkem provozu silostroje, nýbrž jen při provozu a není proto tato okolnost, která vyvolala újmu na zdraví žalobkyně, v příčinné sou-

vislosti se zvlášť nebezpečnou povahu silostroje a jeho provozu. Avšak ani podle občanského zákona (§§ 1295, 1297 a 1299) nelze uznati, že nárok žalobkyně jest důvodný, ana neprokázala zavinění žalovaného. Nelze spatřovati neopatrnost žalovaného v tom, že před započetím jízdy neuzavřel bez vyzvání dveře mezi řidičským stanovištěm a vnitřkem autobusu, poněvadž záleží na cestujících, zda průvan chtějí snášeti, čili nic, zejména když v hustě obsazeném autobusu bylo dusno a kromě horních ventilačních otvorů nebylo jiného otvoru uvnitř vozidla, jímž by vzduch vnikal, a žalovaný nemohl předvidati, že žalobkyně není proti průvanu zdočná.

Čís. 13444.

V otázce náhrady škody podle § 394 ex. ř. jest dovolací rekurs přípustný.

Zahájil-li navrhovatel, jemuž bylo povoleno prozatímní opatření, příslušné sporné řízení, nevedlo-li však toto řízení k rozhodnutí o jsoucnosti nároku (při zpětvzetí žaloby, odmítnutí pro nepříslušnost, odmítnutí pro spor již zahájený), jest míti za to, že se žádost ohrožené strany ukázala jinak neodůvodněnou (§ 394 ex. ř.).

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, R II 137/34.)

Žalobkyně žalovala R-a o zaplacení 82.697 Kč s přísl. a za sporu si vymohla prozatímní opatření usnesením ze dne 30. října 1930, v němž k zajištění zažalovaného nároku bylo zapovězeno žalovanému nakládati s pohledávkou 56.000 Kč příslušející mu proti firmě A. Žalovaná strana podala proti tomuto zatímnímu opatření stížnost a odpor, jímž nebylo vyhověno. Ve věci samé rozsudkem první stolice bylo žádosti žalobní vyhověno, vrchní soud usnesením ze dne 12. října 1931 rozsudek první stolice zrušil a žalobu odmítl, kteréžto usnesení vrchního soudu nejvyšší soud potvrdil. Návrhu žalovaného, by bylo žalobkyni uloženo dáti mu náhradu podle § 394 ex. ř., soud první stolice vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Podle § 394 ex. ř. má strana, k jejímuž návrhu bylo povoleno prozatímní opatření, dáti odpůrci náhradu za všechny majetkové újmy, které mu zatímním opatřením byly způsobeny. Z tohoto ustanovení důsledně plyne, že se musí nahraditi i útraty vzniklé řízením o povolení zatímního opatření, neboť i tyto útraty jsou majetkovou újmu (stejně sb. n. s. čís. 10.956). Tím jest zároveň řešena další otázka stížností nadhozená, zda žalovaný byl povinen účtovat tento nárok v útratách sporu a zda nejde tu o věc rozsouzenou, ano o útratách sporu bylo již pravoplatně rozhodnuto. Neboť, přiznává-li se útratám řízení o zatímním opatření povaha majetkové újmy po rozumu § 394 ex. ř., jest žalovaný oprávněn domáhati se náhrady této újmy mimo rámec procesních útrat, a nemá rozhodnutí o útratách sporu na tento jeho nárok vlivu. Jest však souhlasiti se stížností, že tu není dalšího předpokladu § 394 ex. ř., by návrhu žalovaného bylo vyhověno. Odpůrce strany ohrožené má nárok na náhradu majetkové újmy podle § 394 ex. ř. jen, když buď 1. nárok ohroženou stranou tvrzený, pro který bylo zatímní opatření povoleno, se pravoplatně odepře, nebo 2. se ukáže, že žádost jest jinak neodů-

vodněna, nebo 3. promešká-li strana lhůtu k podání žaloby nebo k vedení exekuce. Příklad 3. uvedený nemohl nastati, ježto zatímní opatření bylo povoleno za sporu. Příklad 1. také nenastal, ježto o uplatňovaném nároku nebylo věcně rozhodnuto, neboť žaloba byla odmítnuta vzhledem na zahájení sporu o témže nároku. Může se tedy jednati jen o případ 2. Tu pak nelze říci, že se ukázalo, že žádost o povolení zatímního opatření byla jinak neodůvodněna. Zatímní opatření bylo povoleno, k odporu proti zatímnímu opatření bylo uznáno za přípustné a přiměřené a také stížnosti do tohoto usnesení nebylo vyhověno. Došlo sice ke zrušení zatímního opatření, avšak nikoliv z důvodů věcných, že se totiž ukázalo neodůvodněným, nýbrž z důvodů formálních, že totiž ukončením sporu uplynula lhůta, na kterou bylo zatímní opatření povoleno. Zatímní opatření bylo tedy odůvodněno (stejně Neumann k § 394 str. 1142 vydání 1909 až 1910).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jest především přisvědčiti dovolacímu stěžovateli, že dovolací rekurs jest přípustný, poněvadž nejde o rozhodnutí soudu druhé stolice v otázce útrat podle § 528 prvý odstavec c. ř. s., nýbrž o náhradu škody podle § 394 ex. ř. Dovolacímu rekursu nelze upříti oprávnění, neboť rekursní soud neposoudil věc po právní stránce správně. Lze ovšem přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že podle § 394 ex. ř. jest nahraditi odpůrci útraty, jež mu vzešly prozatímním opatřením (srov. rozhodnutí sb. n. s. čís. 10.956) a že nejde o věc rozsouzenou, když bylo o útratách sporu již pravoplatně rozhodnuto. Nelze však přisvědčiti rekursnímu soudu, pokud se domnívá, že tu není dalších předpokladů § 394 ex. ř., by návrhu žalovaného bylo vyhověno. Prozatímní opatření se ovšem povoluje, je-li mimo ohrožení osvědčen i nárok (§ 389 ex. ř.), avšak to jen za předpokladu, že nárok bude soudním rozhodnutím najisto postaven (§ 391 ex. ř.). Zahájil-li navrhovatel sice příslušné sporné řízení za tímto účelem, nevedlo-li však toto řízení k rozhodnutí o jsoucnosti nároku (zpětvzetí žaloby, odmítnutí pro nepříslušnost, odmítnutí pro spor již zahájený), jest míti za to, že se žádost ohrožené strany ukázala jinak neodůvodněnou. Tomuto důsledku mohla žalobkyně v tomto případě zabrániti jen tím, že by byla po odmítnutí žaloby bez zbytečného průtahu pokračovala ve sporu již zahájeném (Ck II 145/28), což však ani netvrdila. Jsou tu tudíž veškeré předpoklady § 394 ex. ř. pro přisouzení náhrady za majetkové újmy, které byly způsobeny žalovanému prozatímním opatřením.

Čís. 13445.

Moravský honební zákon (ze dne 26. července 1912, čís. 4 z. zák. pro Moravu na rok 1914).

Psy lze utratiti jen, běhají-li bez pána v určité vzdálenosti od předmetů v zákoně uvedených a jen, byli-li v této vzdálenosti postiženi.

Stačí, je-li dán jeden z předpokladů, — vzdálenost 300 m od domů, hospodářských stavení nebo stád, nebo 30 m od cesty —, aby pes byl v chráněném území, kde nesmí být pánem honitby nebo jeho lovcím strážným personálem utracen.

K tomu, aby pes mohl být utracen, se nevyžaduje, aby lovil zvěř, stačí, že pobíhá bez pána.

Za psa bez pána jest psa považovati, je-li od svého pána (držitele) tak vzdálen, že nelze pozorovati vztah psa k osobě jeho držitele.

Ručení pána honitby za škodu, ježto jeho strážný personál utratil psa (§ 67 zák.), nelze posuzovati podle § 68 zákona.

(Rozh. ze dne 12. dubna 1934, Rv II 560/32.)

Ve sporu domáhal se žalobce na žalovaných náhrady 5.000 Kč za to, že první žalovaný Ferdinand H. jako lovcí strážný personál druhého žalovaného Roberta S-a těžce poranil žalobcova psa, postřeliv ho, když pobíhal v honišti druhého žalovaného. Nižší soudy odsoudily prvního žalovaného k požadované náhradě, žalobu proti druhému žalovanému odvolací soud, změniv rozsudek prvního soudu zamítl. Rozsudkem odvolacího soudu cítil se stížným první žalovaný, protože byl k požadované náhradě odsouzen, a žalobce, protože byla jeho žaloba proti druhému žalovanému zamítnuta.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

K dovolání žalovaného Ferdinanda H-a: Nižší soudy zjistily, že první žalovaný střelil na psa žalobcova, když sám, bez pána, pobíhal v honišti druhého žalovaného ve vzdálenosti více než 300 m od nejbližšího stavení, nebyl však 30 m vzdálen od silnice. Jde o výklad § 67 moravského honebního zákona v otázce, zda první žalovaný byl oprávněn psa usmrtit. Podle § 67 mor. honebního zákona ze dne 26. července 1912 čís. 4/1914 z. zák. může pán oprávněn k honbě nebo jeho lovcí strážný personál usmrtit psy, kteří postižení byli sami běhajíce ve vzdálenosti 300 m od domu, hospodářských stavení nebo stád, nebo 30 m od cesty. Z ustanovení tohoto plyne, že psy lze utratit jen, když běhají bez pána v určité vzdálenosti od předmětů v zákoně uvedených, a jen, když byli v této vzdálenosti postiženi. Zákon vymezuje určité volné území, ve kterém pes může volně pobíhat, a toto území je vymezeno do vzdálenosti 300 m od domů, hospodářských stavení nebo stád, nebo 30 m od cesty. Stačí tedy, je-li dán jeden z uvedených předpokladů, do 300 m od stavení, nebo do 30 m od cesty, by pes byl v chráněném území, kde nesmí být pánem honitby nebo jeho lovcím strážným personálem utracen. Posoudil tudíž odvolací soud věc po právní stránce správně, uznáv, že první žalovaný jednal za zjištěného stavu věci proti předpisu § 67 mor. honeb. zákona. Ku příslušné zmínce dovolací odpovědi žalobce se však podotýká, že § 67 mor. honeb. zák. nevyžaduje, aby pes lovil zvěř, nýbrž k tomu, aby mohl být pánem honitby nebo jeho lovcím strážným personálem utracen, stačí, že jen po-

bíhá bez pána. Za psa bez pána jest považovati psa vždy, je-li pes od svého pána (držitele) tak vzdálen, že nelze pozorovati vztah psa k osobě jeho držitele.

K dovolání žalobce: Ručení pána honitby za škodu způsobenou jeho lovcím strážným personálem nelze v souzeném případě posuzovati podle § 68 mor. zák., neboť tento paragraf upravuje jen povinnost k náhradě škody, způsobené lovcím personálem na honě. O takový případ však nejde. Přichází proto v úvahu obecný předpis § 1315 obč. zák. Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně, uznáv, že ze zjištěného ojedinělého případu nelze usuzovati na nezdatnost prvního žalovaného, který jinak po dlouhá léta správně konal službu hajného. Tomuto názoru neodporuje ani rozhodnutí čís. 7780 sb. n. s., ve kterém šlo o provinění zaměstnance tak závažného rázu, že samo o sobě svědčilo o jeho nezdatnosti. Tomu však v souzeném případě tak není.

Čís. 13446.

Bylo-li zůstaviteli (učiteli na soukromé škole) za jeho života uloženo pravoplatným výměrem, by vrátil přeplatek pensijních požitků, byla věc s konečnou platností rozhodnuta i proti jeho pozůstalosti (dědicům) a není přípustné opětne projednávání téže věci pořadem práva ani z důvodu přechodu závazku na dědice.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, R I 130/34.)

Žalobou, zadanou na krajském soudě civilním v Praze, domáhal se československý stát (školní správa) na pozůstalosti Václava P-a, bývalého učitele soukromé evangelické školy ve V., zaplacení přeplatků na pensijních požitcích, jemu ve vyšší míře, nežli mu příslušely, omylem vyměřených, ano nešlo o učitele veřejné školy obecné. Soud první stolice vyhověl námitce nepřipustnosti pořadu práva v úvaze, že Václav P. tím, že mu bylo povoleno přistoupiti k pensijnímu fondu učitelckému a že do toho fondu požadované příspěvky platil, byl na roveň postaven učitelům veřejných škol a ježto také podle týchž zásad bylo příslušnými úřady v této věci postupováno a rozhodováno, jako by šlo o učitele veřejné školy, má tu ohledně Václava P-a platnost dvorský dekret ze dne 16. srpna 1841 čís. 555 sb. z. s. Tomu není na závadu, že jest žalována pozůstalost po Václavu P-ovi, což jest jen důsledkem práva formálního, ale nikterak z toho neplyne, že vymáhání přeplatků patří na pořad práva. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Není o tom sporu, že zaopatřovací požitky, o jichž vrácení ve sporu běží, nebyly zemřelému Václavu P-ovi vypláceny na základě soukromoprávního titulu, nýbrž že mu byly vypláceny z veřejných prostředků na základě právních aktů příslušných školských úřadů, takže nesejde na

tom, že byl zemřelý učitelem na soukromé škole, pokud jde o právní povahu nároku na požitky a nároku na vrácení přeplatku. Podle tvrzení žalující strany byly zemřelému Václavu P-ovi po zjištění omylu a zrušení nesprávných výnosů předepsány pensijní požitky výměrem zemské školní rady ze dne 31. ledna 1925 se zpětnou platností od 1. listopadu 1918 podle pravidel ze dne 31. března 1908, čímž vznikl přeplatek 36.910 Kč. K odvolání zemřelého byl z nařízení ministerstva školství a národní osvěty vydán nový výměr ze dne 28. května 1927, který byl Václavu P-ovi dne 14. června 1927 doručen a nabytí moci práva. Podle tohoto rozhodnutí bylo mu přeplaceno o 19.535 Kč. Žalující strana pokazuje ve svém rekursu výslovně k tomu, že tento výměr P-ovi doručený nabytí právní moci a že v něm stanovena byla povinnost P-ova vrátit uvedený přeplatek, že však P., než došlo k exekučnímu vymáhání přeplatku na něm, zemřel, takže tento pravoplatný dluh přešel podle § 548 obč. zák. na pozůstalost, případně na dědice a proto že také patří jeho vymáhání na pozůstalosti jako dědická žaloba na pořad práva. Rekursní soud uznal toto odůvodnění za správné a proto uznal pořad práva za přípustný. V tom však nelze mu dáti za pravdu. Úmrtím dlužníkovým nemění se nic na právní povaze závazku a nároku z něho vyplývajícího, po právní stránce zůstává jednotnost osoby jak za projednávání pozůstalosti tak i po jejím odevzdání dědici, pokud se nárok proti dědici uplatňuje jako proti právnímu nástupci dlužníkovu, neboť i pak dědic representuje dlužníka. Exekuční titul vydaný proti dlužníku působí také proti pozůstalosti před odevzdáním a proti dědici po odevzdání pozůstalosti. Byl-li tedy podle tvrzení žalující strany již za života Václava P-a vydán proti němu výměr, který nabytí také materiální právní moci, takže mohl býti exekuční cestou vymáhán, byla věc s konečnou platností rozhodnuta s účinkem také proti pozůstalosti, případně proti dědicům dlužníkovým (§ 547 obč. zák.), a opětne projednání též věci pořadem práva není možné ani z důvodu přechodu závazku na dědice. Usnesení pozůstalostního soudu, jímž byla finanční prokuratura uvědoměna o tom, že dědic nárok neuznal a že nezbude než podati žalobu na pozůstalost, na věci nic nemění, protože tím o otázce přípustnosti pořadu práva nebylo rozhodnuto s konečnou platností.

Čís. 13447.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Oznámení nároku na úpravu pachtovného podle § 7 vl. nařízení mohlo býti platně učiněno i osobě, již propachtovatel svěřil hospodářskou správu své propachtované nemovitosti.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, R I 274/34.)

Soud první stolice zamítl návrh na úpravu pachtovného. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by o návrhu znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Nelze schváliti názor dovolacího rekursu, že oznámení nároku na úpravu pachtovného matce propachtovatelky Amalii R-ové neodpovídá předpisu § 7 vlád. nařízení. Z předložené korespondence plyne, že Amalie R-ová nejen přijímala jménem své dcery od navrhovatele pachtovné, nýbrž že činila všechna opatření o tom, jak si má pachtýř počínati při užívání spachtovaného domu a při obdělávání spachtovaných polí, a že pachtýř v tom směru jen s ní jednal, aniž její dcera Hilda H-ová co namítala. Tím je bezpečně prokázáno, že propachtovatelka Hilda H-ová svěřila své matce Amalii R-ové hospodářskou správu své propachtované nemovitosti, pročež se oznámení nároku navrhovatelova mohlo státi buď Hildě H-ové, nebo Amalii R-ové (§ 7 vlád. nařízení).

Čís. 13448.

Pro nárok na vrácení toho, co žalobce po pravomoci odsuzujícího trestního rozsudku zaplatil státu na útratách trestního řízení, dovozaný z toho, že trestní rozsudek byl pak rozsudkem nejvyššího soudu ve výroku o vině a o trestu a o souvisejících nárocích mimořádnou revisí zrušen a že pak trestní řízení proti žalobci bylo pravoplatným usnesením příslušného soudu zastaveno, jest příslušný krajský soud civilní v Praze.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, R I 311/34.)

Žalobou, zadanou na krajském soudě civilním v Praze, domáhali se dědici po Vilému R-ovi na československém státu vrácení toho, co zůstavitel zaplatil na útratách trestního řízení byv pravoplatně odsouzen trestním rozsudkem, jenž byl pak povolením mimořádné obnovy trestního řízení zrušen a pak trestní řízení, ježto Vilém R. zatím zemřel, zastaveno. Soud první stolice vyhověl námítce nepřipustnosti pořadu práva a odmítl žalobu. Důvody: Žalobci opírají o §§ 1431 a 1435 obč. zák. žalobní nárok, by bylo vráceno, co bylo bezdůvodně placeno. Vilém R. byl odsouzen trestním soudem. Nezaplátil náklady trestního řízení na základě civilněprávního nároku, nýbrž na základě veřejnoprávní povinnosti. Nárok na vrácení toho, co z důvodu veřejnoprávního bylo placeno, nemůže míti jinou povahu, než nárok na samo placení. A ten jest veřejnoprávní, a nemohou o něm rozhodovati občanské soudy podle § 1 j. n. Mohlo by se ovšem zdáti, že otázka veřejného práva jest tu jen otázkou předurčující, kterou soud může sám řešiti (§ 190 c. ř. s.), ale není tomu tak, neboť celý nárok koření v právu veřejném. Vždyť jinak ten, kdo z důvodů veřejnoprávních jest k placení zavázán, mohl by, obcházeje správní úřad, do jehož oboru rozhodovati o tom patří, tím, že by zaplatil a pak z důvodu nedluhu vznesl na soud nárok na vrácení, uvést v nivec zásadu rozdělení správy a soudnictví (sb. nejv. soudu čís. 7287). Žalobci by mohli opíratí svůj nárok jen o zákon číslo 109/1918 ř. zák., avšak podle ustanovení tohoto zákona jednak není tento soud věcně příslušný (§ 5), jednak tu nejsou ani ostatní podmínky materiálněprávní [§ 2 odst. (2) a (3)]. Avšak o tento zákon

žalobci svůj nárok žalobou vymáhaný vůbec neopírají. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Žalobci neopírají žalobní nárok o ustanovení zákona č. 109/1918 a také nemohou, an Vilém R. zemřel, než sám mohl nárok uplatnit, nýbrž o §§ 1431 a 1435 obč. zák. Žalobci požadují jako dědici Viléma R-a zpět útraty, které Vilém R. zaplatil státu na základě právoplatného odsouzení trestním rozsudkem, kterýž rozsudek byl však povolením mimořádné obnovy trestního řízení, zrušen, a na to, když mezitím Vilém R. zemřel, řízení trestní bylo zastaveno. Rekursní soud považuje sice žalobní nárok za veřejnoprávní, neboť i kondikce plnění veřejnoprávního je uplatněním veřejnoprávního nároku, ale nejde o nárok, k jehož vymáhání je předepsána správní cesta — jak je tomu na příklad u přeplatků daňových; o takových nárocích proti státu je povolán rozhodovati krajský soud civilní v Praze podle zák. č. 4/1918, to jest soud, u kterého byla žaloba vznesena (podobný případ řešen v rozh. č. 12086 sb. n. s., kde sice nejde o útraty, ale také o kondikci z veřejnoprávního důvodu).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalobci neopírají žalobní prosbu o předpisy zákona č. 109/18 ř. z. mající na zřeteli škody a újmy odsouzeného, jichž základem není zavinění nebo porušení zákonných předpisů a služebních povinností a z nichž nevyplynul přesun majetkových hodnot ze jmění odsouzeného do majetku osob třetích nebo státu, ba použití těchto předpisů sami přímo vylučují. Rovněž neopírají žalobu o skutečnosti, jež by bylo lze podřadit pod zákon, který má na mysli § 92 úst. listiny. Proto netřeba se zabývatí vývody dovolacího rekursu, pokud nepřipustnost pořadu práva dovozuje z těchto zákonných předpisů. Předmětem žaloby je sporný nárok na vrácení toho, co právní předchůdce žalobcův po pravomoci trestního rozsudku krajského soudu v L. ze dne 24. ledna 1925 zaplatil na útratách trestního řízení, kterýžto nárok žalobci dovozuji z toho, že rozsudek ten byl rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 26. května 1931 ve výroku o vině a trestu a s tím souvisejících nárocích mimořádnou revisí zrušen a že pak trestní řízení proti Vilému R-ovi bylo usnesením krajského soudu v L. zastaveno. Žalobci dovolávají se předpisu § 1435 a 1431 obč. zák. o., majíce za to, že by byl erár bezdůvodně obohacen, kdyby i nadále ony částky podržel, když právní důvod jejich úhrady pominul. Netřeba zde řešiti otázku, zda lze tento nárok považovati za ryze soukromoprávní, či za nárok povahy veřejnoprávní, ano jde o útraty placené eráru, protože v tomto případě byl by dovolaný soud příslušným podle § 1 zákona č. 4/18 sb. z. a n., jak správně dovodil rekursní soud. Ani u nároků veřejnoprávní povahy nelze zásadně vyloučiti obdobné použití předpisů § 1431 a násl. obč. zák. Otázka, zda si stát za žalovanou částku podržel, či zda byla vynaložena na útraty trestního řízení, a lze-li tedy mluvit o obohacení státu, dotýká se již merita věci a nelze se jí obíratí v tomto rozhodnutí, týkajícím se jen připustnosti pořadu práva, po případě věcné příslušnosti dovolaného soudu.

Čís. 13449.

Za platnosti zákona ze dne 19. června 1931, č. 100 sb. z. a n., jsou nařízení civilních soudů, vydaná v nesporných právních věcech, potud exekučním titulem, pokud mohou býti vykonána podle § 50 odst. (1) a (2) zák. č. 100/1931 sb. z. a n.

Jsou tudíž usnesení vydaná v nesporném řízení vykonatelná, třebaže nenabyla ještě právní moci, ale jen tak dlouho, dokud nebyl proti nim podán rekurs. Jakmile byl však rekurs podán, má účinek odkladný, a exekuci lze vésti jen, jsou-li tu podmínky exekučního řádu pro exekuci zajišťovací.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, R I 322/34.)

Usnesením v nesporném řízení ze dne 10. července 1933 bylo Maxu W-ovi uloženo, by složil na soudě 300 Kč a 720 Kč. Rekursní soud usnesením ze dne 23. srpna 1933 napadené usnesení potvrdil. K návrhu oprávněné ze dne 9. září 1933 povolil soud své stolice dne 20. září 1933 k vymožení nároku na soudní složení 1.020 Kč exekucí zabavením, úschovou a prodejem svršků dlužníkových, ač dlužník podal dne 10. září 1933 proti usnesení rekursního soudu ze dne 23. srpna 1933 dovolací rekurs. Rekursní soud usnesením ze dne 9. ledna 1934 exekuční návrh zamítl. Důvody: Povinný podal proti exekučnímu titulu včas dovolací rekurs, kdežto vymáhající strana ještě před rozhodnutím nejvyššího soudu o tomto dovolacím rekursu podala návrh na povolení exekuce, o niž tu jde, který návrh proto bylo jako předčasný zamítnouti. Nebylo ani tvrzeno a ani nevychází ze stavu věci na jevo, že jsou splněny podmínky § 50 odst. (2) zák. č. 100/1931 pro okamžitý výkon exekučního titulu ještě nepravoplatného. Na tomto posouzení nemění nic, že nejvyšší soud stížnosti povinné strany nevyhověl, poněvadž povolení exekuce jest posuzovati podle doby dojití exekučního návrhu, pokud se týká podle doby jeho vyřízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V souzeném případě nežádala nezl. Gabriela E-ová o povolení exekuce podle předpisů nesporného řízení, kterou vykonává soud nesporný v řízení nesporném, nýbrž, jak z exekučního návrhu jest patrné, o exekuci uhrazovací podle ustanovení §§ 249 a násl. ex. ř., na základě vykonatelného usnesení okresního soudu v D. ze dne 10. července 1933. Prvý soud žádanou exekuci také povolil a o její výkon dožádal okresní soud v H. Rekursní soud právem napadeným usnesením usnesení prvního soudu změnil a exekuční návrh zamítl. Podle § 3 ex. ř. lze povoliti exekuci jen podle exekučních titulů. Exekučním titulem po rozumu exekučního řádu jsou podle § 1 č. 6 ex. ř. nařízení civilních soudů, vydaná v nesporných právních věcech potud, pokud podle předpisů pro ně plat-

ných mohou být vykonána. Těmito předpisy pro ně platnými jsou nyní předpisy § 50 odst. (1) a (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. Podle těchto ustanovení jsou usnesení vydaná v řízení nesporném vykonatelná, třebaš nenabyla ještě právní moci (§ 50 odst. (1)), ale jen tak dlouho, dokud nebyl proti nim podán rekurs (§ 50 odst. (2)). Jakmile byl však rekurs podán, má účinek odkladný, a exekuci bylo by pak lze vésti jen, jsou-li tu podmínky exekučního řádu pro exekuci zajišťovací (§ 370 ex. ř., viz Hora, Soudní řízení nesporné str. 140). V souzené věci podal dovolací rekurent proti usnesení rekursního soudu ze dne 23. srpna 1933, jímž usnesení prvního soudu bylo potvrzeno, dovolací rekurs dne 10. září 1933, rekurs ten měl podle ustanovení § 50 odst. (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. odkladací účinek, nebylo proto usnesení prvního soudu v exekučním řízení vykonatelné a nebylo lze na základě něho povolití žádanou uhrazovací exekuci.

Čís. 13450.

Přípustnost pořadu práva pro nárok proti státu na náhradu škody, již prý zaviniil finanční úřad nesprávným postupem.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, R I 345/34.)

Žalobce domáhal se na vrchním komisaři okresního finančního ředitelství K-ovi a na československém státu náhrady škody z důvodu, že prý byl vinou žalovaného K-a vehnán do sporů, jež ho stály zažalovanou částku a že československý stát ručí za svého úředníka. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepřípustnost pořadu práva. Rekursní soud zamítl ohledně žalovaného československého státu námitku nepřípustnosti pořadu práva. **Důvody:** Žalobce uplatňuje proti státu nárok na náhradu škody, kterou zaviniil státní finanční úřad svým, podle tvrzení žalující strany, nesprávným postupem, že totiž dal žalobci příkaz, aby nedoplatek trhově ceny auta ve výši 3.000 Kč složil k soudu, ježto dřívější vlastník Jan K. dluhuje na silniční dávku více peněz. Žalobce ve sporu s Janem K-em o zaplacení nedoplatku 3.000 Kč podlehl a uplatňuje proto proti státu nárok na náhradu škody vzniklé vedením sporu. Nárok tohoto druhu jest podle §§ 1295 a 1338 obč. zák. i podle své právní povahy nárokem soukromoprávním. Na této právní povaze tohoto nároku soukromoprávního nemění nic okolnost, že onen právní poměr, který byl založen mezi žalobcem jako nynějším majitelem auta silniční dávkou povinného a mezi státem k vybírání dávky oprávněným, byl poměrem rázu veřejnoprávního. Je-li nárok vznesený proti státu na náhradu škody způsobené postupem státních orgánů nárokem soukromoprávním, pak rozhodují o takovémto nároku zásadně řádné soudy (Dodatek III. k svazku IX. sb. n. s., rozh. senátu pro řešení konfliktů kompetenčních ze dne 12. prosince 1927 čís. 470 z r. 1927). Jiná jest ovšem otázka, zda jsou splněny předpoklady této žaloby. Tuto otázku však nelze řešiti v mezisporu o námitce nepřípustnosti pořadu práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurentku lze poukázati ke správným důvodům napadeného usnesení, jež vývody dovolacího rekursu nijak nebyly vyvráceny. Právem poukázal rekursní soud k rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 12. prosince 1927 čís. 470, k němuž pro stručnost poukazuje také soud dovolací.

Čís. 13451.

**Odpůrčí řád (ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.).
Exekuční úkony vymáhajícího věřitele nejsou zpravidla odporovatelné. Odporovati jim lze, jsou-li založeny na právním jednání dlužníka, směřujícím ke zkrácení jeho jiných věřitelů.**

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, Rv I 1843/32.)

Žalující firma domáhal se na Marii K-ové, by bylo uznáno právem, že se pohledávka žalované 50.000 Kč, pro niž vedla žalovaná proti Josefu K-ovi exekuci, jakož i exekuční zástavní právo nabyté žalovanou, prohlašují za bezúčinné proti pohledávce žalobkyně za Josefem K-em. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobkyně omezila dovolání již jen na odpůrčí důvod podle § 2 čís. 3 odpůrčího řádu čís. 337/1914 ř. z., jež spatřuje v tom, že žalovaná vedla na dlužníka Josefa K-a exekuci a zabavila celý jeho sklad zboží, aniž prokázala, že jí úmysl dlužníkův zkrátiti věřitele, ani nebyl znám, ani znám býti nemusil. Dovolací soud především zdůrazňuje, že se mohl obíratí věcí jen v mezích dovolání. Exekuční úkony vymáhajícího věřitele nejsou zpravidla odporovatelnými. Odporovati jim lze, jsou-li založeny na právním jednání dlužníka, směřujícím ke zkrácení jiných věřitelů. To však žalobkyně ani netvrdila a nepřednesla skutečnosti, nasvědčující takovémuto machinacím mezi dlužníkem a žalovanou, nýbrž odporovala vedení exekuce jen v souvislosti s notářským spisem z 15. února 1927, jímž se Josef K. zavázal k placení 50.000 Kč, manželkou (žalovanou) mu zapůjčených. Zavadné jednání dlužníka, pokud by bylo dovozováno z notářského spisu, se ovšem nestalo neodporovatelné tím, že žalovaná na základě tohoto vykonatelného notářského spisu proti dlužníkovi vedla exekuci a nabyla tak soudcovského práva zástavního (§ 6 odpůrčího řádu). Exekuce však o sobě není právním jednáním dlužníkovým a ani nabytí soudcovského práva zástavního není takovým jednáním a bylo by lze odporovati jen právnímu jednání při sepsání vykonatelného notářského spisu, pokud se týče nároku, jim založenému. To však dovolatelka v dovolání již nečiní, podotýkajíc výslovně, že notářským spisem po případě nikterak zkrácena nebyla, nýbrž teprve v ý k o n e m exekuce. Ostatně by ani nemohla notářskému spisu odporovati pro uplynutí lhůty § 2 čís. 3 odp. ř.

Čís. 13452.

Návrh na povolení exekuce, by vynuceno bylo na povinném, by zanechal další vedení a zastupování společenského podniku, tak, aby vymáhající věřitel byl soudem zmocněn, by odňal povinnému další vedení správy a zastupování tohoto podniku, neodpovídá § 355 ex. ř.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, R II 123/34.)

K návrhu společnice firmy K. a spol. povolil soud první stolice proti Bedřichu L-ovi exekuci, by bylo vynuceno zanechání dalšího vedení správy a dalšího zastupování společenského podniku K. a spol. Bedřichem L-em tím, že se strana vymáhající zmocňuje soudem, by odňala povinné straně další vedení správy a zastupování společenského podniku. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Zatímním opatřením byla k návrhu ohrožené strany odpůrci Bedřichu L-ovi jako dosavadnímu správě vedoucímu společníku firmy K. a spol. odňata správa společenského podniku firmy K. a spol. a právo ji zastupovati provisorně do doby, až rozhodčí soud pravoplatně o tomto nároku ohrožené strany rozhodne. Bedřichu L-ovi jako odpůrci ohrožené strany bylo zakázáno, by správu společenského podniku firmy K. a spol. nevedl a firmu dále nezastupoval. Aby bylo vynuceno na Bedřichu L-ovi zanechati další zastupování společenského podniku firmy K. a spol., navrhla vymáhající strana, by soud ji zmocnil, odejmouti straně povinné další vedení správy a zastupování společenského podniku. K vydobytí nákladů bylo navrženo povolení mobilární exekuce a první soud tomuto návrhu vyhověl a exekuci, jak byla navržena, povolil. Jak z usnesení, povolujícího zatímní opatření a z exekučního návrhu plyne, má být vymoženo na straně povinné, by zanechala další vedení a další zastupování společenského podniku firmy K. a spol. O vymáhání toho, by bylo něco opomenuto, jedná § 355 ex. ř., který ustanovuje, že se exekuce proti dlužníkovi, který jest povinen nějaký čin opominouti, provede tím, že se po povolení exekuce uloží pro každý zapovězený čin k návrhu exekučním soudem peněžitě pokuty nebo vazba až do úhrnné doby jednoho roku. Povolil-li první soud exekuci tím způsobem, že se vymáhající strana zmocňuje, by odňala povinné straně další vedení správy a zastupování společenského podniku, neodpovídá to zákonu a bylo proto rekursu vyhověti a exekuční návrh zamítnouti, poněvadž navržený exekuční prostředek neodpovídá zákonu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest souhlasiti s právním názorem rekursního soudu, že návrh na povolení exekuce, by vynuceno bylo na povinném, by zanechal další vedení a zastupování společenského podniku firmy K. a spol. tak, aby vymáhající věřitelka byla soudem zmocněna, by odňala povinnému další

vedení správy a zastupování tohoto podniku, byl pochybený a neodpovídá zákonu s hlediska § 355 ex. ř. a právem jej rekursní soud změnou unesení soudu první stolice zamítl. Stačí v tom směru odkázati rekurentku na příslušné důvody napadeného usnesení.

Čís. 13453.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.) nejsou příslušné pro žalobu zaměstnance o náhradu škody proti zaměstnancům téhož zaměstnavatele, opřenou o to, že žalovaní nedbali bezpečnostních ohledů.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, R II 136/34.)

Žalovaní byli zaměstnání jako políři na téže stavbě a u téhož zaměstnavatele, kde byla zaměstnána i žalobkyně jako dělnice. Žalobou, zadanou na krajském soudě, domáhala se žalobkyně na žalovaných náhrady škody, již utrpěla úrazem, tvrdíc, že žalovaní nedbali bezpečnostních ohledů, ač byli k tomu povinni. Žalovaní vznesli námitku věcné nepříslušnosti, majíce za to, že jest příslušným pracovní soud. Soud první stolice vyhověl námitce věcné nepříslušnosti a odmítl žalobu. Důvody: Jde o spor mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele kvíci v pracovním a služebním poměru zaměstnanců a společného zaměstnavatele, k jehož rozhodování podle § 1 zákona ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n. jest příslušný pracovní soud, neboť pracovní soudy jsou příslušné rozhodovati o všech nárocích prýšticích z pracovního, služebního neb učebského poměru nebo i jen souvisejících s tímto poměrem. Rekursní soud zamítl námitku věcné nepříslušnosti. Důvody: Podle § 2 zákona o pracovních soudech patří před soudy pracovní výlučně jen ony spory mezi zaměstnanci téhož podniku, jež mají svůj původ v převzaté společné práci. O takovýto spor však v souzeném případě nejde, nýbrž o spor o náhradu škody, způsobené podle tvrzení žalobkyně zaviněním žalovaných, jež spočívá v tom, že nedbali řádných bezpečnostních opatření na stavbě. Ku projednání takovéhoho sporu jsou věcně příslušné řádné soudy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nelze sice souhlasiti s názorem rekursního soudu, že před soudy pracovní patří výlučně jen spory mezi zaměstnanci téhož podniku, jež mají svůj původ v převzaté společné práci. Rekursní soud má tu patrně na mysli ustanovení § 2 g) zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., avšak přezírá, že výpočet sporů v § 2 je jen příkladný a že podle prvního odstavce § 1 cit. zákona jsou pracovní soudy výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního nebo učebského poměru založeného soukromoprávní smlouvou, jež vznikly buď mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, buď mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele. V souzeném případě jsou sice strany zaměstnanci téhož zaměstnavatele, avšak druhý

předpoklad není splněn. Žalobkyně doličuje ovšem, že pracovala jako dělnice u firmy R., u kteréž i žalovaní byli zaměstnáni jako políři, a že utrpěla úraz pro nedostatek potřebných bezpečnostních opatření ve smyslu § 1157 obč. zák. Kdyby žalobkyně uplatňovala nárok proti firmě R., byla by opodstatněna příslušnost pracovního soudu, ježto povinnost uložená zaměstnavateli § 1157 obč. zák. tvoří část služební smlouvy a proto by šlo o náhradní nárok vyvozovaný z porušení této smlouvy (§ 2 c) cit. zák.). Vytýká-li se však žalovaným jako polířům firmy, že nedbali bezpečnostních ohledů, nelze o tom mluvit, že z vlastního pracovního poměru, smlouvou s firmou R. založeného, proti žalobkyni byli povinni k plnění, a žalobkyně nemůže uplatňovaný nárok opíratí o tento pracovní poměr, ani o svůj vlastní pracovní poměr, nýbrž jen o ustanovení třicáté hlavy občanského zákoníka o náhradě škody. K projednání takových sporů jsou však věcně příslušné řádné soudy.

Čís. 13454.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Kdo převzal obchodní podnik jest oprávněn uváděti to v inserátech, třebaže neprevzal firmu.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, Rv II 179/32.)

Žalovaný Otmar V. převzal od Evžena Š-a jako celek obchodní podnik pro malbu na skle. Žalobce, bývalý dílovedoucí u firmy Š., zařídil si sklářský závod v témž místě. Žalovaný inseroval svůj závod v časopisech jako dřívější závod E. Š. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by žalovaný byl uznán povinným zdržeti se dalšího označování svého podniku názvem »dřívější závod E. Š.«, jakož i označení »Atelier pro sklomalbu, převzat od firmy E. Š.«, tyto dodatky ze své inserce odstraniti a zaplatiti žalobci náhradu škody 10.000 Kč a uveřejniti pravoplatný rozsudek v časopisech N. a D. na vlastní útraty. **Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů:** Poněvadž je zjištěno, že žalovaný v roce 1920 skutečně převzal od Evžena Š-a jako celek jeho obchodní podnik pro malbu na skle, byl oprávněn ve svých insercích na tuto pravdivou skutečnost poukázati, jakž učinil v časopise D. slovy »Atelier pro sklomalbu převzat od firmy E. Š.« anebo v časopise N. v závorce uvedenými slovy »dřívější závod E. Š.«. Žalovaný, zaplativ za závod Evžena Š-a 70.000 Kč, smí přece říci, že závod ten převzal, zrovna tak jako žalobce označil se ve svém inserátě v témže listě D. jako bývalý dílovedoucí firmy E. Š. Žalovaný musí ovšem užívati správného znění své firmy, nad čímž bdí firemní soud, ale tím není řečeno, že nesmí poukázati k tomu, od koho závod převzal pokud se týče či závod dříve byl. Výmazem z obchodního rejstříku zaniká firma, ale nemusí zaniknout závod sám, který může býti přenesen na jiné osoby, jakž se děje denně u živností do obchodního rejstříku nezapsaných. Žalovaný svým v žalobě uvedeným inserováním nemohl nikoho oklamat, protože jeho údaje byly pravdivé a žalobce skutečně závod od Evžena Š-a koupil a převzal. Ne-

třeba se proto zabývati odvolatelovými výklady o převzetí firmy existující a firmy neexistující. Žalovaný ve sporu ani netvrdil, že převzal od Evžena Š-a firmu, nýbrž závod, a napadený rozsudek uvádí správně, že čtenář inserátů ihned seznal, že firma E. Š. již neexistuje, že zanikla, a že závod, který kdysi existoval, převzal žalovaný, kterýžto rozdíl odvolatel nepostřehl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně. Důvody napadeného rozsudku jsou tak přesné, vyčerpávající a výstižné, že by postačil poukaz k nim. Vzhledem k vývodům dovolání jest však dodati ještě toto: Jest sice pravda, že žalobou zdržovací lze potlačovati i jednání, jež se jednajícím zdá býti bezvadné, nezávažné, tedy, i když tu není subjektivního zavinění, a že stačí objektivní způsobilost poškoditi, oklamati, zjednati přednost při soutěži, způsobilost přivoditi záměnu atd. Ale právě po stránce objektivní nelze žalovanému nic vytýkati, ano bylo zjištěno, že pozastavené údaje jsou pravdivé, tedy nejsou způsobilé oklamati a tím zjednati podniku žalovaného přednost na úkor jiných soutěžitelů. Skutečnost, že žalovaný sledoval svou insercí účel, by bývalý závod firmy E. Š. se svým podnikem přivedl v jakousi spojitost, není o sobě s hlediska zákona o nekalé soutěži závadná, bylo-li zjištěno, že žalovaný skutečně převzal od Evžena Š-a jeho obchodní podnik pro malbu na skle jako celek. Nevadí, že neprevzal i firmu. Vždyť tu si žalovaný neosoboval, nýbrž používá své firmy, poukázal jen na dřívější závod Š-ův, k čemuž měl ostatně podle zjištění nižších soudů od Š-a svolení. Kdyby mělo ke skutkové podstatě nekalé soutěže podle § 2 zákona čís. 111/1927 sb. z. a n. stačiti to, co vytýká žalobce žalovanému, bylo by nekalou soutěží i každé použití staré firmy nabyví během let dobrého zvuku, i když by byly splněny všechny podmínky čl. 22 obch. zák. a bylo by nekalou soutěží i to, že se žalobce označil ve svém insertu v témž listě jako bývalý dílovedoucí firmy E. Š., neboť i tu je zřejmá snaha žalobcova uplatniti jistou souvislost svého závodu s podnikem Š-ovým, v němž se žalobce uplatnil jako dílovedoucí.

Čís. 13455.

Kratší lhůty § 575, první odstavec, c. ř. s. platí i pro dovolací odpověď.

(Rozh. ze dne 13. dubna 1934, Rv II 262/34.)

Výpověď pachtovního poměru ponechal procesní soud první stolice v účinnosti. Odvolací soud výpověď zrušil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalobců, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o dovolání dále jednal a znovu rozhodl. Dovolací odpověď žalovaného odmítl a uvedl v tomto směru v

d ů v o d e c h :

Jde o řízení v rozepři ze smlouvy nájemní (pachtovní), v němž platí kratší lhůty § 575 prvý odstavec c. ř. s. a to i pro podání dovolací odpovědi, ačkoliv v onom předpisu jmenována není. Vyplývá to jednak z účelu zákona, by bylo řízení urychleno (§ 571 prvý odstavec c. ř. s.), jednak z úvahy, že by bylo nedůsledné, kdyby v opravném řízení platila pro každou ze stran jiná lhůta. Dovolání bylo doručeno právnímu zástupci žalovaného dne 31. ledna 1934, dovolací odpověď byla však podána u soudu teprve 12. února 1934 — tedy zřejmě opožděně, a bylo ji proto odmítnouti.

Čís. 13456.

Návrh na povolení zajišťovací exekuce na základě směnečného platebního příkazu (§ 371 čís. 2 ex. ř.), jenž byl podán u exekučního soudu aniž bylo připojeno vyhotovení exekučního titulu a úřední potvrzení, že byly podány námitky, jest zamítnouti, nikoliv podle § 44 j. n. postoupiti procesnímu soudu.

K osvědčení podle § 370 ex. ř. nestačí pouhé všeobecné tvrzení, že dlužník jest stíhán četnými exekucemi, neuvedl-li vymáhající věřitel nic, z čeho by se dalo souditi, že majetkové poměry dlužníka jsou tak špatné, že exekucemi jest jeho nárok objektivně ohrožen.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, R I 325/34.)

Vymáhající věřitel navrhl, připojiv k návrhu směnečný platební příkaz, zajišťovací exekuci, odvolává se na to, že u dovolaného exekučního soudu jest vedeno proti dlužníku mnoho exekucí. Soud první stolice zajišťovací exekuci povolil. Rekursní soud zamítl exekuční návrh. D ů v o d y: Exekuční návrh nebyl podán podle § 375 ex. ř., ježto k návrhu nebylo připojeno úřední potvrzení, že bylo podáno odvolání nebo dovolání nebo námitky. Nelze tudíž povolit exekuci podle tohoto ustanovení. Vzhledem k tomu, že v exekučním návrhu nebylo vyhověno ani skutkovým a právním předpokladům, za nichž zákon podle § 370 ex. ř. prohlašuje zajišťovací exekuci za přípustnou, a vzhledem k tomu, že vymáhající věřitel se zcela všeobecně odvolává na to, že proti dlužníku jsou vedeny četné exekuce, aniž by tuto okolnost, jak bylo třeba, u příslušného, exekuci povolujícího soudu, osvědčil, nemohlo býti vyhověno návrhu na povolení zajišťovací exekuce podle všeobecných ustanovení § 370 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Podle § 375 ex. ř. jest příslušný povolit zajišťovací exekuční úkony na základě směnečného platebního příkazu procesní soud první stolice nebo exekuční soud, připojí-li se k návrhu vyhotovení exekučního titulu a — v případě exekuce podle § 371 ex. ř. (viz rozh. čís. 11.434 sb. n. s.)

— úřední potvrzení, že byly podány námitky. V souzeném případě nebyla tudíž exekuční žádost podána u nepřislušného soudu a neměl rekursní soud proto příčiny, aby postupoval podle § 44 j. n., nýbrž právem zamítl exekuční žádost, když, přezkoumávaje ji věcně, zjistil, že k žádosti nebylo připojeno úřední potvrzení, že proti předloženému směnečnému příkazu byly podány námitky. Předpokladů pro povolení exekuce podle § 370 ex. ř. tu nebylo, jak správně dovodil rekursní soud, neboť k osvědčení ve smyslu tohoto předpisu zákona nestačí pouhé všeobecné tvrzení, že — jak prý soudu jest známo — dlužník jest stíhán četnými exekucemi, neuvedl-li vymáhající věřitel nic, z čeho by se dalo souditi, že majetkové poměry povinného jsou tak špatné, že těmito exekucemi jest nárok objektivně ohrožen.

Čís. 13457.

Nedomáhá-li se zaměstnanec čsl. státních drah ani úpravy, ani opravy služebních příjmů, nýbrž náhrady škody, která prý mu vznikla tím, že ho státní správa železniční proti předpisům dala dříve do výslužby, než uplynul t. zv. »nemocniční rok«, a opodstatňuje-li svou škodu rozdílem mezi obdržnými požitky odpočívými a aktivními platy, které měl za dobu »nemocničního roku« dostávat, jde o soukromoprávní nárok, který není přikázán k rozhodování zvláštním zákonem (§ 105 úst. listiny a § 1 zák. čís. 217/1925 sb. z. a n.) úřadům správním.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, R I 357/34.)

Žalobou, zadanou na okresním soudě, domáhal se žalobce, vrchní oficiál československých státních drah, na československém státu zaplacení 2.441 Kč 50 h, tvrdě, že byl pensionován proto, že dne 29. ledna 1932 onemocněl nemocí, kterou získal bez zavinění, žalovaná strana že nebyla podle platných předpisů oprávněna dáti ho do výslužby přede dnem 1. února 1933, jímž by skončil tak zv. nemocniční rok, a, učinivši tak, že ho zkrátila o rozdíl mezi požitky, které by od data pensionování do dne 1. února 1933 byl žalobce pobíral v aktivitě, a mezi požitky, které mu byly v této době vypláceny po pensionování. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud prohlásil k odvolání napadený rozsudek a předchozí řízení za zmatečné a odmítl žalobu. D ů v o d y: Podle § 105 ústavní listiny a §§ 1 a 2 zákona čís. 217/25 měl se žalobce jako úředník čsl. státních drah, u nichž úprava a oprava služebních příjmů jejich zaměstnanců jest přikázána podle § 1 odst. (4) vl. nař. čís. 15/1927 a § 210 zákona čís. 103/26 úřadům správním, domáhati nejprve rozhodnutí o svém nároku v řízení správním, vyčerpati celý postup stolic a pak ve lhůtě devadesáti dnů od rozhodnutí konečné stolice správní uplatnit nárok svůj pořadem právním. Žalobce však to neučinil, neboť jak odvolací soud zjistil, podal žalobce dne 3. srpna 1932 u ředitelství jen žádost o povolení nemocenského roku o stanovení termínu pensionování od 1. února 1933 a, když žádosti té nebylo vyhověno, podal počátkem září 1932 podobnou žádost k ministerstvu železnic v Praze, která byla postoupena ředitelství státních drah a jím záporně vyřízena. Proti výnosu

ředitelství státních drah ze dne 24. března 1932, kterým byl dán podle § 115 odst. (3) písm. a) služebního řádu do výslužby dnem 1. května 1932, nepodal žalobce vůbec opravného prostředku a nelze, jak žalobce mylně tvrdí, spatřovati ho ve shora uvedených žádostech, poněvadž jest rozeznávat mezi opravným prostředkem a pouhou žádostí o povolení nemocenského roku, při jejímž vyřízení nemělo ministerstvo železnic vůbec příčiny a důvodu rozhodnutí s konečnou platností o pensionování žalobcově.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě k důvodům v usnesení použitým rozhodl o odvolání.

Důvody:

Rekurs právem vytýká odvolacímu soudu, že se mylně dovolává ustanovení § 105 ústavní listiny a zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. a že tu nejde o soukromoprávní nárok, který by byl přikázán zákonem k rozhodování správním úřadům, zejména vládním nařízením ze dne 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n. Odvolací soud přiklonil se ku právnímu názoru hájenému žalovaným státem při ústním líčení odvolacím, že prý se žalobce měl domáhati nejprve rozhodnutí o svém nároku v řízení správním, vyčerpati v něm celý postup stolic a že teprve pak mohl ve smyslu zákona čís. 217/1925 vznést svůj nárok na pořad práva, a vycházel z předpokladu, že tu jde o nárok na úpravu neb opravu služebních příjmů žalobcových, jenž je vládním nařízením čís. 15/1927 sb. z. a n. přikázán úřadům správním. Než právě v tom jest základní právní omyl odvolacího soudu. Vždyť žalobce nedomáhá se žalobou ani úpravy, ani opravy služebních příjmů, nýbrž náhrady škody, která mu podle jeho skutkového přednesu vznikla tím, že ho státní správa železniční proti předpisům dala dříve do výslužby, než uplynul t. zv. »nemocniční rok«, a svou škodu odvozuje z jejího protismulvného postupu a doličuje rozdílem mezi obdrženými požitky odpočivnými a aktivními platy, které měl za dobu »nemocničního roku« dostávat. Není sporné, že žalobou vymáhaný nárok jest soukromoprávní a bylo se tedy odvolacímu soudu především podrobně zabývatí otázkou, zda jde tu o soukromoprávní nárok, o kterém podle zákonů o tom vydaných má rozhodovati úřad správní (§ 105 ústavní listiny a § 1 zákona čís. 217/1925 sb. z. a n.). Napadené usnesení poukazuje stručně jen k ustanovení § 1 odst. (4) vl. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. a § 210 plat. zákona čís. 103/1926 sb. z. a n. a usuzuje z nich, že jde o nárok podle vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. Nejvyšší soud již ve svých rozhodnutích sb. n. s. čís. 9875 a 11.897 podrobně vyložil, že jen nároky odvozené z nové úpravy platové, provedené podle § 210 plat. zák. a vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. byly jako nároky soukromoprávní (§ 1 odst. 4 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n.) přikázány zákonem, t. j. § 210 plat. zákona a § 70 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. k rozhodování úřadům správním, a doličil, že vládní nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n. na základě zákonného zmocnění (§ 210 plat. zák.) v mezích jeho a ve shodě s ním vydané a řádně vyhlášené, má moc zákona. Zde stačí pro stručnost odkázati zejména k důvodům rozhodnutí čís. 11.897 sb. n. s. Žalobce neopírá však žalobní nárok o novou úpravu neb opravu služebních příjmů provedenou na zá-

kladě vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., nýbrž výslovně o ustanovení §§ 40 a 56 odst. (3) a § 130, správně § 115 2 c) — (upraveného výnosem ze dne 7. dubna 1898 čís. 16.366 čís. 28 věst. 1898) — služebního řádu pro zaměstnance československých státních drah a jen z nich dovozuje žalobní nárok na náhradu škody, že totiž podle nich mu přísluší plné aktivní požitky po celý rok nemoci (t. zv. nemocniční rok) a že teprve po jeho uplynutí mohl býti dán do výslužby. Tento nárok železničních zaměstnanců na plné aktivní požitky po dobu celého roku nemoci nebyl vůbec upraven vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. a zůstal jím nedotčen, ježto podle závěrečného ustanovení § 149 odst. (1) pozbyla dnem účinnosti vládn. nařízení platnost toliko ustanovení jím výslovně zrušená, anebo všechna v jiných předpisech obsažená ustanovení, ale jen o předmětech, které jsou upraveny v tomto nařízení. Nejde-li však o soukromoprávní nárok přikázaný k rozhodování zvláštním zákonem úřadům správním (§ 105 úst. listiny a § 1 zák. čís. 217/1925 sb. z. a n.), nelze na něj vůbec použítí těchto předpisů a může býti proto uplatněn pořadem práva, nehledíc k tomu, zda se jeho splnění domáhala strana dříve u správních úřadů, čili nic.

Čís. 13458.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Dovolacímu soudu jest z úřadu přihlédnouti i k nevytýkané zmatečnosti, která se sběhla v řízení u pracovního soudu.

Provedl-li pracovní soud ústní jednání bez přisedících, ač jedna ze stran při prvním roku prohlásila, že se jich nevzdává, byla tato zmatečnost odčiněna tím, že při pozdějším ústním jednání, konaném již s přisedícími, byly výsledky dosavadního jednání zopakovány.

Strany nemohou se vzdáti přisedících při ústním odvolacím jednání. Jest zmatečností, jednal-li odvolací soud bez účasti přisedících.

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, Rv II 649/33.)

Žalobě o zaplacení 2.504 Kč pracovní soud vyhověl. Odvolací soud provedl odvolací rok bez účasti přisedících, když se jich byly strany vzdaly, a zamítl žalobu.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek i s řízením jemu předcházejícím až včetně ústního jednání odvolacího soudu ze dne 13. května 1933 a vrátil věc odvolacímu soudu, by dále o ní jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Předeslati jest, že podle předpisů § 35 (2) zákona ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n. o pracovních soudech a §§ 471, 513 c. ř. s. by bylo dovolacímu soudu z úřadu přihlédnouti i k nevytýkané zmatečnosti, která by se sběhla v řízení u pracovního soudu. V souzeném případě pochybil sice pracovní soud, když proti vůli žalující strany provedl ústní jednání dne 6. října 1932 bez přisedících, ačkoliv žalobce při prvním

roku prohlásil, že se nevzdává přisedících. Avšak tato zmatečnost byla, jak dovolací soud správně seznal, odčiněna tím, že při pozdějším ústním jednání dne 10. listopadu 1932, již s přisedícími konaném, výsledky dosavadního řízení byly zopakovány. Že se tak stalo, vysvítá i z toho, že pracovní soud již řádně obsazený při ústním jednání dne 10. listopadu 1932 navázal na výsledky předchozího jednání tím, že ihned prováděl důkazy připuštěné při jednání dne 6. října 1932. Hledí-li se k tomu, nemá významu okolnost, že úvodem zápisu o ústním jednání ze dne 10. listopadu 1932 byl ponechán předtisk: »Předseda podává nejdříve zprávu o výsledku prvního roku.«

Právem vytyká však dovolání zmatečnost rozsudku a části řízení odvolacího soudu. Podle předpisu § 32 zákona ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n., o pracovních soudech měl odvolací soud v tomto sporu o zaplacení 2.504 Kč rozhodnouti v senátě složeném ze tří soudců z povolání a dvou přisedících. Předpis tento jest velkým a obsazení soudu zákonem předepsané nemůže býti měněno ani soudem samým, ani dohodou stran, zejména v ten způsob, že se strany vzdají přisedících při ústním jednání odvolacím, jak právě tomu bylo při odvolacím jednání dne 13. května 1933, při čemž strany prohlásily, že se přisedících vzdávají, načež odvolací soud projednal spor v senátě složeném jen ze tří soudců z povolání. Jde tu o vadné obsazení odvolacího soudu, zakládající podle § 35 odst. (2) poslední věty zák. o prac. soudech a § 477 čís. 2 c. ř. s. zmatečnost a bylo pro tuto zmatečnost, k níž jest hleděti z úřadu v každém období sporu, zrušiti napadený rozsudek i řízení jemu předcházející až včetně ústního jednání ze dne 13. května 1933 a věc vrátiti odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl (§ 510 a § 35 odst. (2) poslední věta zákona čís. 131/1931 sb. z. a n.).

Čís. 13459.

**Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Nedostavil-li se odvolatel k odvolacímu roku ve sporech pracovních, nelze z tohoto důvodu zamítnouti odvolání.**

(Rozh. ze dne 14. dubna 1934, Rv II 321/34.)

Žalobou, zadanou na pracovním soudě, domáhala se zaměstnankyně na zaměstnavatelce, by žalovaná byla uznána povinnou, prohlásiti výpověď, danou žalobkyní, za bezúčinnou a přijati žalobkyní opět do svých služeb v témže postavení, v jakém byla. Pracovní soud, oceniv spor na 30.000 Kč, žalobu zamítl. Žalobkyně se odvolala, žalovaná podala odvolací sdělení. Při odvolacím roku, k němuž se žalobkyně nedostavila, navrhla žalovaná, by odvolání bylo zamítnuto. Odvolací soud odvolání zamítl. Důvody: Ježto se žalobkyně k odvolacímu roku nedostavila, bylo ve smyslu § 33 zák. o prac. soudech čís. 131/1932 sb. z. a n. odvolání podle návrhu žalované zamítnuto, aniž by soudem bylo lze se zabývatí odvolacími důvody.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Žalobkyně uplatňuje dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. a spatřuje právní mylnost napadeného rozsudku v tom, že odvolací soud zamítl její odvolání jen proto, že se nedostavila k odvolacímu roku, aniž se zabýval odvolacími důvody. Dovolatelce jest přisvědčiti v tom, že nedostavení se odvolatele k odvolacímu roku ve sporech pracovních není důvodem, aby odvolání bylo bez dalšího jednání zamítnuto. Podle § 33 zák. o prac. soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n., projednává se věc před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Není správný názor dovolatelky, že jest tu použití obdobně předpisů civilního řádu soudního o odvolacím řízení. Proto nelze použití, a to ani obdobně, předpisu § 491 c. ř. s. Ježto pro odvolací řízení nepřichází vůbec v úvahu »první rok« ve smyslu § 239 c. ř. s., nelze, když se strana nedostaví k odvolacímu roku ve sporech pracovních, užiti obdobně ustanovení § 396 c. ř. s., jak dovozuje žalovaná v dovolací odpovědi, a neprávem zamítl odvolací soud odvolání žalobkyně jen z důvodu, že se odvolatelka nedostavila k odvolacímu roku a že prý se odvolacímu soudu nebylo lze zabývatí odvolacími důvody. Ježto odvolací jednání bylo již provedeno, jde již jen o rozhodnutí právní otázky, kterou měl odvolací soud řešiti. Bylo proto napadený rozsudek zrušiti a odvolacímu soudu uložit, aby se zabýval uplatněnými odvolacími důvody a o odvolání znovu rozhodl.

Čís. 13460.

K účinkům poznámky spornosti v případě, že sporný zápis byl rozsudkem zrušen, nepatří, že právo, pro které bylo na zrušení sporného zápisu uznáno, má býti zapsáno v pořadí poznámky.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1934, R I 1192/33.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučeným vkladem vlastnického práva na nemovitostech v pořadí poznámky žaloby povolené usnesením knihovního soudu ze dne 24. prosince 1926. Rekursní soud povolil exekuci vnučeným vkladem vlastnického práva jen v pořadí běžném a zamítl návrh na povolení vkladu v pořadí poznámky žaloby. Důvody: Rozsudek tvořící exekuční titul neustanovuje, v jakém pořadí se má státi vklad práva vlastnického pro stranu vymáhající, a proto právem se domáhá stěžovatelka změny. Usnesení okresního soudu v H. ze dne 24. prosince 1926, kterým byla povolena poznámka žaloby, netvoří exekuční titul. Ostatně jde v tomto případě vlastně o poznámku spornosti podle § 61 knih. zák., která má ten právní účinek, že rozsudek o žalobě působí nejen proti tomu, pro koho vklad, jemuž jest odporováno, jest zapsán, a proti jeho singulárnímu nástupci, nýbrž i proti těm, kdo teprve po okamžiku, kdy žádost o poznámku spornosti na soud knihovní dojde, dosáhly knihovnických práv. S výmazem vkladu, který byl napaden, má soud podle § 65 druhý odstavec knih. zák. po-

voliti také výmaz poznámky spornosti a výmaz všech těch vkladů a záznamů, o které po poznámce sporu na právo, které má být vymazáno, bylo žádáno. §§ 61 a 65 knih. zák. spočívají na zásadě, že se zrušením popřeného vkladu staly veškeré zápisy, které byly na popřeném právo povoleny, neplatnými a že jest je s výmazem vkladu popřeného práva rovněž vymazati.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V rozsudcích, o něž se návrh na zápis vlastnictví pro dovolací rekurentku na nemovitostech v návrhu uvedených opírá, není stanoveno, v jakém pořadí, nanejvýš že v pořadí poznámky spornosti má být vlastnické právo dovolací rekurentky vloženo. Mezi účinky poznámky spornosti v případě, že sporný zápis byl rozsudkem zrušen, není (§ 65 knih. zák.) uvedeno, že právo, pro které bylo na zrušení sporného zápisu uznáno, má být zapsáno v pořadí poznámky. Návrh na zápis vlastnictví dovolací rekurentky v pořadí poznámky spornosti nebyl ani podle listin ani jinak opodstatněn a rekursní soud právem návrhu v tom směru nevyhověl.

Čís. 13461.

Žalobu o pohledávku z osobního poměru, knihovně zajištěnou, lze poznamenati, je-li ten, proti komu žaloba směřuje, zapsán v pozemkové knize jako vlastník zástavy.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1934, R I 132, 133/34.)

Žalující banka navrhla, by proti žalovaným byly vydány platební příkazy, by rukou společnou a nedílnou zaplatili žalobkyni pohledávku ze zápůjčky ve zbytku 727.550 Kč, a dále navrhla, by při zástavním právu, jež jest vloženo na nemovitostech žalovaných ve výši 1,300.000 Kč, bylo poznamenáno, že pohledávka žalobkyně, 1,300.000 Kč jest vymáhána žalobou. Soud prvního stolu vydal platební příkaz a povolil navrhovanou knihovní poznámku. Rekursní soud zamítl návrh žalobkyně, by bylo poznamenáno, že pohledávka žalobkyně 1,300.000 Kč zapsaná ve vložkách v návrhu uvedených jest vymáhána žalobou. Důvody: Žalobkyně tvrdí v žalobě, že žalovaní z pohledávky ze zápůjčky 1,300.000 Kč s přísl. knihovně zjištěné dluhují zbytek 727.550 Kč s přísl., navrhuje však vydání příkazu žalovaným, by pohledávku ze zápůjčky ve zbytkové částce 727.550 Kč s přísl. pod exekuci zaplatili. Není tedy předmětem žalobní žádosti, která je rozhodnou, pohledávka hypotekární zástavním právem na nemovitostech zajištěná, nýbrž uplatňován je nárok z osobního poměru na zaplacení bez návrhu, by exekuce byla vedena na nemovitosti, na kterých pohledávka vázne. Není také vymáhána pohledávka celá, nýbrž jen její část a prvzaložaná není spoluvlastníkem, nýbrž M., jenž vůbec není žalován. Podmínky pro poznámku hypotekární žaloby není, podle návrhu žalobního poznámka podle §§ 59 a 20 b) kn. zák. není přípustnou.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s tou opravou, že se poznamenává, že pohledávka banky P. 1,300.000 Kč s přísl. zapsaná ve vložkách čís. 737 jako vkladbě hlavní a čís. 809, 810, 815, 1178, 1121 jako vkladbách vedlejších jest žalobou vymáhána co do zbytku 727.550 Kč s přísl.

Důvody:

I když se podanou žalobou uplatňuje pohledávka z osobního poměru, avšak na nemovitosti zajištěná, jakž tomu v tomto případě, lze žalobu podle § 3 min. nař. ze dne 19. září 1860 čís. 212 ř. zák. poznamenati, je-li ten, proti němuž žaloba směřuje, zapsán v pozemkové knize jako vlastník zástavy. Podle žaloby, s níž spojila stěžovatelka návrh na povolení poznámky, a podle dlužního úpisu k žalobě připojeného ze dne 19. září 1911 jde o pohledávku hypotekárně zajištěnou na uvedených nemovitostech, kterou se zavázali podle odstavce 12 zaplatiti rukou společnou a nerozdílnou veřejná obchodní společnost P. a její veřejní společníci Ervín M. a Pavel M. Podle dalších údajů žaloby a listin k ní připojených byla přeměněna veřejná obchodní společnost na žalovanou komanditní společnost, společníci Ervín M. a Pavel M. zemřeli, pozůstalost po Ervínu M-ovi byla odevzdána polovicí spolužalované Kamile M-ové a k pozůstalosti po Pavlu M-ovi se nikdo nepřihlásil. Veškeré tyto okolnosti v žalobě tvrzené a předloženými listinami osvědčené stačily k povolení navrhované poznámky, neboť nasvědčují tomu, že žalovaní jsou žalováni jako solidární dlužníci pohledávky hypotekárně zajištěné na nemovitostech patřících vlastnický jim. Zda tomu tak jest ve skutečnosti a zda proto bude lze zapsati poznámku povolenou prvním soudem do pozemkové knihy, o tom nepřislušelo rozhodovati soudu prvému jako soudu procesnímu poznámku povolujícím, který není zároveň soudem knihovním a jenž nebyl oprávněn konati o žádosti šetření, nýbrž je teprve věcí soudu knihovního, by zkoumal, zda knihovní stav připouští, by povolený zápis mohl být proveden v pozemkové knize (§ 94 druhý odstavec a § 95 knih. zák.). K šetření konanému rekursním soudem nelze proto přihlížeti. Byla tudíž právem povolena prvním soudem navrhovaná poznámka a bylo proto změnou napadeného usnesení obnoviti usnesení soudu prvního, ovšem vzhledem na údaje podle druhého odstavce § 95 knih. zák. s tou opravou, že pohledávka žalobkyně jest vymáhána žalobou co do zbytku 727.550 Kč s přísl.

Čís. 13462.

Proti vydražiteli nelze ani vložiti ani zaznamenati exekuční zástavní právo na vydražené nemovitosti, nebyl-li vydražitel, nesplniv ještě dražební podmínky, dosud zapsán jako její vlastník.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1934, R I 352/34.)

Jakub W. vydražil nemovitost čís. vl. 846, jeho vlastnické právo však nebylo vloženo do pozemkové knihy, ježto dosud nesplnil dražební podmínky. Věřitel Jakuba W-a Dr. K. navrhl, aby byl povolen vklad

vlastnického práva pro Jakuba W-a k nemovitosti č. vl. 846 a aby byla povolena Dr. K-ovi exekuce vnučeným zřízením zástavního práva na nemovitosti vl. čís. 846 pro pohledávku navrhovatelovou za Jakubem W-em. Soud první stolice vyhověl návrhům Dr. K-a, rekursní soud návrhy Dr. K-a zamítl, maje za to, že nelze použít ustanovení § 350, třetí odstavec, ex. ř., nesplnil-li, jak jest tomu v souzeném případě, vydražitel dražební podmínky, ježto by ani vydražitel sám nemohl žádati o vklad svého vlastnického práva, jehož nabytí přiklepem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Lze přisvědčiti právnímu názoru stěžovatelovu, že povinný jako vydražitel nabytí přiklepem vlastnického práva k vydražené nemovitosti (§ 237 ex. ř.). Z toho však ještě nevyplývá, že by mohla býti vedena proti němu exekuce vnučeným zřízením práva zástavního pro vykonatelnou pohledávku stěžovatelovu. Podle druhého odstavce § 88 ex. ř. platí pro povolení a výkon vkladu exekučního práva zástavního ustanovení obecného zákona knihovního ze dne 25. července 1871 čís. 95 ř. zák. a podle § 21 tohoto zákona mohou se dít zápisy jen proti tomu, kdo jest toho času, když se za ně žádá, zapsán v pozemkové knize za vlastníka nemovitosti, nebo se alespoň zároveň za vlastníka vloží nebo zaznamená. Stěžovatel připouští, že nelze zapsati povinného za vlastníka vydražené nemovitosti, poněvadž dosud nesplnil dražební podmínky (§ 237 ex. ř.). Důsledkem toho nelze však proti němu ani zapsati exekuční právo zástavní. Pokud se stěžovatel domáhá podle návrhu dovolacího rekursu, aby právo zástavní bylo po případě knihovně poznamenáno, přehlíží, že tento způsob exekuce není znám exekučnímu řádu. I kdyby se však mělo za to, že při tom jde jen o přepsání a že stěžovatel měl na mysli knihovní záznam, nikoliv poznámku, nebylo by ani v tomto rozsahu lze vyhověti žádosti, poněvadž i záznamu exekučního práva zástavního brání překážka právě uvedená.

Čís. 13463.

Bylo-li vyrovnací řízení zahájeno o jmění firmy kupce jednotlivce, bylo tím zahájeno o jmění kupce jednotlivce a výhoda § 12 se týká kupce jednotlivce.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1934, R I 367/34.)

Exekuční soud odepřel výkon povolené exekuce, ježto o jmění dlužníka bylo zahájeno vyrovnací řízení. Rekursní soud nařídil výkon exekuce. Důvody: Napadené usnesení odepřelo výkon povolené exekuce, poněvadž prý o jmění povinné strany bylo zahájeno vyrovnací řízení. Rekurs napadá právem toto usnesení, ježto povinnou stranou je Rudolf L., kdežto vyrovnací řízení bylo zahájeno o jmění firmy Ch. L., tedy o jmění jiné právnické osoby. Výhoda § 12 vyr. ř. se netýká proto povinného Rudolfa L-a, pročť jest vykonati exekuci proti němu povolenou.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Vymáhající věřitel poukázal již v návrhu na povolení exekuce k tomu, že majitelem firmy Ch. L. jest Rudolf L., jest však na omylu, pokud se domnívá, že tu jde o dva různé právní poměry. Firma obchodníka jest podle čl. 15 obch. zák. jen jménem, pod kterým provozuje obchod, netvoří a nepředstavuje však žádný právní podmět vedle něho nebo mimo něho, a také se nerozeznává u obchodníka jednotlivce mezi jeho soukromým a obchodním jménem jako při obchodních společnostech (srov. rozh. sb. n. s. čís. 3043, 5823). Bylo-li tedy vyrovnací řízení zahájeno o jmění firmy Ch. L., bylo tím zahájeno o jmění Rudolfa L-a a nikoliv o jmění jiné právnické osoby. Výhoda § 12 vyr. ř. se týká proto povinného, dovolacímu rekursu bylo vyhověno a rozhodnuto jak se stalo. Ustanovení § 61 vyr. ř. zde neplatí, poněvadž nejde o obchodní společnost.

Čís. 13464.

Při komisním prodeji nesejde na tom, zda kupitel věděl, že koupená věc nepatří komisionáři, nýbrž třetí osobě; stačí přesvědčení nabyvatele, že prodatel (komisionář) jest oprávněn k prodeji.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1934, Rv I 942/32.)

Žalobce dal obraz do komisního prodeje obchodníku Jindřichu S-ovi, jehož nástupce prodal obraz žalovanému. Žaloba o vydání obrazu byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pokud se týče právního posouzení věci, zdůrazňuje dovolatel, že žalovaný nemohl nabýti vlastnictví sporného obrazu podle § 367 obč. zák. pro nedostatek bezelstnosti, poněvadž věděl, že dovolatel jest vlastníkem obrazu. Dovolatel však přehlíží, že odvolací soud vyslovil též právní názor, že okolnost, zda žalovaný věděl v době koupě obrazu (25. července 1927), že dovolatel jest vlastníkem obrazu, jest nerozhodná, poněvadž dovolatel předal obraz do komisního prodeje obchodníku Jindřichu S-ovi a nástupce tohoto Emil B. prodal obraz žalovanému. S tímto právním názorem odvolacího soudu, jež dovolatel ani nevyvrací, nutno souhlasiti, neboť při komisním prodeji nesejde na tom, zda kupitel věděl, že obraz nepatří komisionáři, nýbrž třetí osobě, nýbrž stačí přesvědčení nabyvatele, že prodatel (komisionář) jest oprávněn k prodeji, o čemž však nebylo sporu.

Čís. 13465.

Ochrana nájemců.

Neprovedl-li pronajímatel stavební změny, jak je měl provésti podle právoplatného povolení k užitečnější stavbě, na jehož podkladě byla soudní výpověď nájemce připuštěna, nýbrž vzdal-li se provedení stavby

původně zamýšlené, zažádav o povolení jiných stavebních změn, jest nárok vypovězeného nájemce na znovupronajmutí místnosti odůvodněn, aniž záleží na větší užitečnosti provedené stavby proti stavbě původně zamýšlené a na tom, že místnosti byly mezitím jinému dány do nájmu.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1934, Rv I 124/34.)

Co do předchozího děje poukazuje se na rozhodnutí čís. 12909 sb. n. s. Odvolací soud pak potvrdil rozsudek prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Usnesením ze dne 13. října 1933 č. j. Rv I 1648/33, čís. 12909 sb. n. s. zrušil nejvyšší soud rozsudek odvolacího soudu, protože tento soud vycházející z nesprávného právního názoru, že předmět nájmu zanikl, nevyřídil odvolací důvody žalované. Zcela mylně se dovolatelka domnívá, že tím nejvyšší soud pokládal řízení soudu první stolice za vadné, protože prý by si byl mohl sám učiniti podle spisů potřebná zjištění právě tak, jako odvolací soud. Dovolatelka přehlíží, že odvolací soud nevyřídil ve svém prvním rozsudku vůbec odvolací důvody, takže chyběl předmět přezkumu pro dovolací soud, a přehlíží, že odvolací důvod nesprávného hodnocení průvodů mohl vyříditi jen odvolací soud, ježto dovolacímu soudu nepřislouší právo ani průvody hodnotiti, ani hodnocení důkazů nižšími soudy přezkoumati. Žalobkyně domáhá se podle § 1 (2) čís. 9 zák. o ochr. náj. čís. 44/1928 znovupronajmutí místností, jež měla dříve v domě žalované v nájmu a jež musila dne 29. dubna 1931 vykliditi, poněvadž žalované bylo právoplatným usnesením okresního soudu v K. ze dne 11. března 1931 z důvodu právoplatného úředního povolení k užitečnější stavbě dáno svolení k výpovědi. Uplatňuje tedy dovolatelka v tomto sporu jeden z nároků uvedených v poslední větě § 1 (2) čís. 9 zákona o ochraně nájemníků. Podobný předpis měl již zákon čís. 275/1920 jako výpovědní důvod čís. 4, a byly v příčině tohoto předpisu v pozdějších zákonech na ochranu nájemníků provedeny jen podružné změny, jež v této rozepři nepřicházejí v úvahu. Jak z materiálů patrně (tisk Národního shromáždění čís. 2666 z r. 1920 str. 14) měl zákonodárce, připouštěje tento výpovědní důvod, na mysli podporu stavebního ruchu. Soukromý stavební ruch nebyl by zajisté podporován, kdyby pronajímatel neměl jinou povinnost, než prokázati úřední povolení k užitečnější stavbě, aniž by pak stavbu prováděl, nebo kdyby mu bylo ponecháno na vůli protahovati stavbu do nekonečna; tím by byl mařen účel zákona odpomoci bytové nouzi v době naléhavé potřeby (rozh. čís. 9510, 10058 a 11852 sb. n. s.). Mimo to chtěl zákon ustanovením tím chrániti nájemníka před tím, by ho pronajímatel nemohl průkazem povolení k užitečnější stavbě vypovědět a tak se ho zbaviti, a pak stavbu vůbec neprovésti (rozh. čís. 7508 a 8322 sb. n. s.). V souzeném případě zjistily nižší soudy, že žalovaná neprovedla stavební změny, jež měla provésti podle právoplatného povolení k užitečnější stavbě, na jehož podkladě byla soudní výpověď připuštěna, že dokonce se vzdala pro-

vedení stavby původně zamýšlené a zažádala jen o povolení ke zřízení přehradní stěny v kavárenské místnosti, jež jí byla stavebním úřadem povolena, a že pak zřídila jen tuto přehradní stěnu a mimo to přeměnila dosavadní pissoir v kuchyni tím způsobem, že záchodové zařízení odstranila, položila na cementovou podlahu prkennou podlahu a postavila tam přenosný kuchyňský krb. Ze zjištění toho vyplývá, že žalovaná neprovedla stavební změny, jež měla provésti podle úředního povolení, které bylo důvodem pro výpověď, což stačilo k tomu, by žalobě bylo vyhověno. Jsou proto vývody dovolání dovozující větší užitečnost »provedené stavby« proti »stavbě původně projektované« beze všeho právního významu. Poukaz na rozhodnutí čís. 11852 sb. n. s. se na souzený případ nehodí již proto, že v případě onom byl starý dům zbořen a na jeho místě provedena novostavba, byť i jiná, než k jaké bylo dáno stavební povolení. V tom, že žalovaná pronajala již místnosti jiným osobám na delší dosud neuplynulý čas, nelze spatřovati objektivní (absolutní) nemožnost plnění (§ 1447 obč. z.).

Čís. 13466.

Použití zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n. nevádí, je se povinný přechodně zdržuje v cizině s úmyslem vrátiti se na své hospodářství, hospodaří-li na jeho pozemcích na jeho účet jeho manželka pro svou výživu.

(Rozh. ze dne 19. dubna 1934, R II 5/34.)

Občanská záložna vedla exekuci vnucenou dražbou čtvrtlánu, náležejícího vlastnický Janu Ř-ovi, jenž byl toho času v Argentině. Návrh dlužníka, by byl povolen odklad dražby ve smyslu zákona ze dne 5. května 1933, čís. 74 sb. z. a n., soud první stolice zamítl. Důvody: Zákon ze dne 5. května 1933 čís. 74 sb. z. a n. povoluje odklad exekuce proti zemědělcům. Zemědělcem ve smyslu tohoto zákona jest, kdo osobně provozuje hospodářství na nemovitostech daných do dražby. Povinná strana osobně na nemovitostech nehopodaří, nýbrž žije t. č. v Argentině a nemovitosti obdělává jeho manželka. Zákon tento nemá na mysli chrániti zemědělce pracujícího v cizině. Rekursní soud povolil odklad výkonu dražby. Důvody: V souzeném případě jde o dražbu čtvrtlánu patřícího vlastnický povinné straně, zdržující se sice v Argentině, která však podle potvrzení obecní rady v K. jest zemědělcem a zemědělství je jejím životním povoláním, a jest tudíž povinnou stranu Jana Ř-a považovati za zemědělce ve smyslu § 1 zákona ze dne 5. května 1933 čís. 74 sb. z. a n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Schváliti jest názor rekursního soudu, že povinného jest považovati za zemědělce po rozumu zákona ze dne 5. května 1933 čís. 74 sb. z. a n. Zákon tento sám pojem zemědělce nestanoví, proto vycházeti jest z obvyklého pojmu tohoto označení. Podle tohoto pojmu zemědělcem

rozumí se ten, komu podstatným pramenem výživy jeho vlastní a jeho rodiny jest obdělávání půdy ať vlastní nebo najaté na vlastní účet ať prací vlastní nebo členů rodiny nebo zjednanými silami. Tyto znaky jsou i u povinného splněny, ana na jeho pozemcích hospodaří z jeho zmocnění, tedy na jeho účet jeho manželka pro svou výživu. Pobyt povinného v cizině by delšího trvání není na závadu, by povinný nebyl považován za uvedených okolností za zemědělce tuzemského, an pobyt v cizině jest podle zprávy obecního úřadu v K. přechodný a povinný má úmysl se na své hospodářství vrátiti, čemuž nasvědčuje i to, že tu k jeho správě zanechal manželku.

Čís. 13467.

Ochrana domácího trhu práce (zákon ze dne 13. března 1928, čís. 39 sb. z. a n.).

Služební smlouva, ujednaná s cizincem, není neplatná proto, že si zaměstnavatel neopatřil svolení úřadu k tomu, by zaměstnával cizince.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Dospěl-li odvolací soud ve sporu přes 300 Kč k závěru, že žalobní nárok jest důvodem po právu, měl o žalobní žádosti a o žalobcově odvolání rozhodnouti rozsudkem, nebyl však oprávněn, aby usnesením zrušil rozsudek pracovního soudu a vrátil věc do prvě stolice k dalšímu jednání a novému rozhodnutí o žalobním nároku.

Uznal-li odvolací soud odchýlně od prvého soudu, že zažalovaný nárok jest po právu, byl povinen vypořádati se s nároky namítanými žalovaným k započtení a řešiti otázku, zda a pokud žalobní nárok započtením vzájemných pohledávek žalovaného zanikl. Tomu nebránilo, že první soud v důsledku svého právního názoru o nich nejednal, stačí, že byly předneseny v řízení před prvým soudem namítány.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, R I 221/34.)

Žalovaná, tuzemská akciová společnost, přijala dne 7. října 1931 do svých služeb žalobce, příslušníka říšskoněmeckého, za instruktora a technického ředitele na měsíční plat 5.000 Kč. Podle smlouvy mohla každá strana vypověděti smlouvu vždy 1. listopadu toho kterého roku na čtyři měsíce. Ježto zemský úřad nedal svolení k zaměstnání žalobce v tuzemsku, byl jeho služební poměr dne 29. října 1932 s okamžitou platností zrušen. Žalobou u pracovního soudu domáhal se žalobce na žalované doplatku služného za říjen 1932 a platu za dobu od 1. listopadu 1932 do 28. února 1933. Žalovaná společnost kromě námitek ve věci samé namítla započtením vzájemnou pohledávku na náhradu škody, jež prý jí byla způsobena nesprávnými a neobornými dispozicemi žalobcovými. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Podle § 3 zákona ze dne 13. března 1928 čís. 39 sb. z. a n. o ochraně domácího trhu práce jest, kdo chce zaměstnávat cizince, povinen opatřiti si k tomu svolení příslušného úřadu. Přestupky tohoto ustanovení se trestají podle § 11 cit. zákona pokutou nebo trestem na svobodě. Bylo proto soukromé právo stran k uzavření služebních smluv s cizinci obmezeno v tom směru, že k uzavření služební smlouvy (za-

městnání) jest třeba svolení zemského úřadu. Podle nesporného přednesu stran toto svolení nebylo uděleno a proto nedošlo ku právoplatné služební smlouvě. Žalobci nepřísluší nároky ze služební smlouvy, zejména nepřísluší mu náhrada za předčasné zrušení této smlouvy. Zákon platí podle § 2 obč. zák. i pro žalobce, i kdyby byl ho neznal. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. **Důvody:** První soud vyslovil názor, že nedošlo ku platné služební smlouvě, poněvadž zemský úřad nedal žalovanému svolení, by mohl zaměstnati žalobce, jenž jest cizincem. Odvolatel důvodně vytýká nesprávnost tohoto názoru. Zákon o ochraně domácího trhu práce čís. 39/1928 sb. z. a n. ukládá sice zaměstnavateli, by si k zaměstnání cizince opatřil souhlas příslušného úřadu a stanoví také tresty, kdyby se zaměstnavatel tak nezachoval, nikterak však neprohlašuje, že služební smlouvy sjednané s cizinci jsou v takových případech neplatné. Bylo proto na žalovaném, by si, pokud neměl svolení úřadu k ponechání žalobce ve svých službách, zachoval možnost žalobce propustiti. Uzavřel-li s ním přes to smlouvu, jež mohla býti vypovězena jen dne 1. listopadu toho kterého roku a jež pak měla skončiti po uplynutí dalších čtyř měsíců, t. j. dne 28. února příštího roku, ručí žalobci za dodržení úmluvy. Podle přednesu obou stran byl žalobce propuštěn s okamžitou platností dne 29. října 1932 a je proto žalovaná firma povinna ve smyslu ustanovení § 29 zák. o obch. pomocnících nahraditi žalobci plat náležející mu podle smlouvy za dobu, která by musela projíti až do skončení služebního poměru vypovědí, v tomto případě do 28. února 1933. Okolnost, že Zemský úřad nedal žalovanému svolení k zaměstnání žalobce, nelze pokládati za důležitý důvod ve smyslu § 27 zák. o obch. pomocnících, neboť předpis ten má na mysli výhradně jen určité chování nebo vlastnosti zaměstnance samého, nikoli nedostatek předpokladů, jež splnění bylo povinností zaměstnavatelovou. Jde o stanovení výše žalobcových nároků. Ze zjištěných okolností jakož i z nesporného obsahu původní služební smlouvy vyplývá, že žalobce byl za měsíc říjen úplně vyrovnán, ježto se mu dostalo celého nově smlouveného platu 3.300 Kč a že za další dobu až do konce února 1933 přísluší mu nárok po 3.300 Kč měsíčně, tudíž celkem 13.200 Kč. Kromě toho přísluší mu i remunerace za rok 1932, poněvadž nedoznala jeho původní služební smlouva ujednáním ze října 1932 změny co do samého nároku na remuneraci, nýbrž jen co do jeho výše. Při výpočtu remunerace jest podle názoru odvolacího soudu vycházeti z toho, že žalobce měl až do září (včetně) plat 7.000 Kč a odtud až do konce prosince 1932 měsíčně 3.300 Kč, za celý rok úhrnem 72.900 Kč, z čehož měsíční průměr činí 6.075 Kč. Na posléz uvedenou částku má tudíž žalobce nárok jménem remunerace. Podle toho, co bylo právě uvedeno, jest žalobní nárok po právu toliko částkou 19.275 Kč. Aby odvolací soud sám rozhodl o žalobě, tomu bránilo, že žalovaná strana namítala k započtení na žalobní nárok dvě pohledávky v částce 40.000 Kč a 300.000 Kč tvrdíc, že je to škoda žalobcem jí způsobená. První soud se vzhledem k svému právnímu názoru těmito kompenzačními nároky vůbec nezabýval a ani odvolací soud v tomto směru řízení doplniti nemohl, poněvadž by to odporovalo předpisu § 33 zákona o soudech pracovních. Tento předpis ustanovuje, že odvolací soud má

projednatí věc znovu jen v mezích určených návrhy stran v odvolání. Než žalobcově odvolání o kompenzačních nárocích návrhů neobsahuje a proto se nemohly státi předmětem odvolacího řízení, jinak by odvolací soud překročil meze své působnosti. Kromě toho »znovu« lze projednatí věc jen, pokud již skutečně byla jednou projednána. Nezbylo proto, než odkázati spor v tomto směru k dalšímu jednání před soud první stolice. K tomu podotýká ještě odvolací soud, že v dalším řízení před pracovním soudem bude se zabývatí toliko kompenzačním nárokem žalované firmy na 40.000 Kč, ježto ohledně další škody v částce 300.000 Kč jsou tvrzení žalované strany tak povšechná a neurčitá, že naprosto nestačí, by o nich mohlo býti blíže jednáno a důkazy prováděny.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o žalobcově odvolání znovu rozhodl, a to rozsudkem, přihlížeje i k vzájemným nárokům žalovanou firmou k započtení namítaným.

Důvody:

Jde o rekurs podle § 519 čis. 3 čis., který jest přípustný podle § 36 odst. (2) zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. i ve sporech pracovních (viz rozhodnutí čis. 12.184 sb. n. s.). Stěžovatelka brojí především proti právnímu názoru odvolacího soudu, že zákon o ochraně domácího trhu práce ze dne 13. března 1928, čis. 39 sb. z. a n. nestanoví, že služební smlouva ujednaná s cizincem jest neplatná, neopatřil-li si zaměstnavatel svolení příslušného úřadu k tomu, by cizince v tuzemsku zaměstnával, a se snaží dovoditi, že taková smlouva jest nicotná podle § 879 odstavec první obč. zák. V tomto směru nelze stěžovatelce přisvědčiti. V § 3 odst. (1) zákona čis. 39/1928 sb. z. a n. jest předepsáno, že ten, kdo chce zaměstnati cizince, na nějž se nevztahuje § 2 téhož zákona, jako dělníka, zřizence, pomocníka v domácnosti, zaměstnance ve vyšších soukromých službách nebo jako učně, volontéra nebo praktikanta, jest povinen opatřiti si k tomu svolení příslušného úřadu. Podle § 6 téhož zákona se uděluje povolení k zaměstnání cizince jen určité osobě — budoucímu zaměstnavateli — pro určité zaměstnání nebo určitý podnik pro určitého cizince na určitou dobu a může býti vázáno podmínkami. Povolení může býti uděleno současně i pro zaměstnání více cizinců, vždy však musí býti všichni jmenovitě uvedeni. V důvodové zprávě vládního návrhu (tisk poslanecké sněmovny 1227, na str. 11) bylo vloženo, že osnova chce docíliti ochrany domácího trhu práce tím, že pro každého, kdo hodlá zaměstnati cizince, zavádí zákonnou povinnost, aby si k tomu opatřil svolení příslušného úřadu. Z toho plyne jasně, že zákon ukládá zaměstnavateli za povinnost, aby si opatřil úřední povolení k zaměstnání cizince, a to dříve, než ho na území zdejšího státu zaměstná, to jest, než mu skutečně svěří provádění služebních úkonů (§ 3 odst. 2 zákona čis. 39/1928 sb. z. a n.). Stěžovatelka přezírá, že zaměstnání cizince a ujednání služební smlouvy s ním jsou pojmy různé. O ujednání služební smlouvy s cizincem a o jejích podmínkách neobsahuje zákon čis. 39/1928 sb. z. a n. žádné předpisy, zejména není v něm zakázáno ujednání služební smlouvy s ci-

zincem, dokud nebylo uděleno úřední povolení k jeho zaměstnání. Nelze proti tvrditi, že se taková smlouva příčí zákonnému zákazu a že jest podle § 879 první odstavec obč. zák. nicotná. Chce-li někdo ujednatí služební smlouvu s cizincem v době, kdy si ještě neopatřil úřední povolení, by tohoto cizince v tuzemsku zaměstnával, jest na něm, aby ve vlastním zájmu dbal o úpravu smluvních podmínek tak, aby mu byla vyhrazena volnost ustoupiti od smlouvy, kdyby mu povolení příslušného úřadu k zaměstnání tohoto cizince nebylo uděleno. V souzeném případě jest nesporné, že ve služební smlouvě mezi stranami ujednané nebyla taková výhrada vůbec obsažena, nýbrž že podle úmluvy mohla každá strana smlouvu vypovědětí vždy 1. listopadu toho kterého roku na čtyři měsíce, takže smluvní poměr končil dnem 28. února následujícího roku. Nesporné jest dále, že žádost žalované firmy o povolení k zaměstnání žalobce byla zamítnuta výměrem zemského úřadu v Praze ze dne 24. října 1932, že však služební smlouva byla mezi stranami uzavřena již dne 7. října 1931 a že žalobce byl u žalované firmy skutečně zaměstnán až do 29. října 1932, tedy déle než jeden rok. Z toho, že se žalovaná firma nezachovala podle své povinnosti, uložené jí zákonem čis. 39/1928 sb. z. a n., nemůže žalobci vzejíti újma na jeho právech ze služební smlouvy, která byla pro žalovanou firmu v poměru k žalobci závazně ujednána, ani na jeho právech a nárocích, plynoucích z § 29 zákona o obch. pomocnicích. Pokud jde o posouzení důvodnosti žalobního nároku, jest tudíž právní názor vyslovený odvolacím soudem schváliti jako správný.

Odvolací soud však pochybil po stránce formální, ježto nerozhodl o žalobcově odvolání rozsudkem, nýbrž vydal zrušovací usnesení, k čemuž nebyl oprávněn. Podle § 33 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. platí o řízení před odvolacím soudem v pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními — s některými v zákoně uvedenými odchylkami, jež se však netýkají projednávané věci. Není proto přípustné, by odvolací soud v takových sporech rozhodl o odvolání usnesením podle §§ 496 a 499 c. ř. s., nýbrž má rozhodnouti rozsudkem podle prvního titulu druhého oddílu druhé části c. ř. s. (viz rozhodnutí čis. 12.951 sb. n. s.). V souzené věci vyslovil odvolací soud, ale jen v odůvodnění zrušovacího usnesení, že žalobní nárok jest po právu jen částkou 19.275 Kč. Dospěl-li odvolací soud k tomuto závěru, měl o žalobní žádosti a o žalobcově odvolání rozhodnouti rozsudkem, nebyl však oprávněn, aby usnesením zrušil rozsudek pracovního soudu a vrátil věc do první stolice k dalšímu jednání a novému rozhodnutí o nároku žalobním. Názor odvolacího soudu, že vzájemné nároky, namítané žalovanou firmou k započtení nemohly se státi podle § 35 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. předmětem odvolacího řízení, je právně mylný. Tímto zákonným ustanovením bylo sice předepsáno, že odvolací soud má projednatí věc znovu toliko v mezích, určených návrhy stran v odvolání, než tomu jest rozuměti tak, že odvolací soud nesmí překročiti návrhy odvolání a rozhodovati o něčem, co není odvoláním dotčeno. Nezáleží na tom, že žalobce v odvolání nečinil zvláštního návrhu o nárocích k započtení namítaných, neboť návrh jeho se domáhal buď zrušení, anebo změny napadeného rozsudku a vyho-

věni žalobě v celém jejím obsahu, tedy s vyloučením vzájemných nároků žalované firmy, jež tato namítala k započtení se žalobní pohledávkou. První soud zamítnuv úplně žalobu, nemohl ani o vzájemných pohledávkách žalované firmy rozhodovati. Uznal-li však odvolací soud odchýlně od prvního soudu, že zažalovaný nárok jest částkou 19.275 Kč po právu, byl vzhledem k tomu povinen se též vypořádati s nároky k započtení žalovanou firmou namítanými a řešiti otázku, zda a pokud žalobní nárok k o m p e n s a c í se vzájemnými pohledávkami žalované firmy zanikl (§§ 1438 a násl. obč. zák.). Tomu nebránilo, že první soud v důsledku svého právního názoru o nich nejednal, stačí, že byly předneseny v řízení před prvním soudem namítány (odst. 3 § 33 cit. zák.). Tím se staly součástí procesní látky, o níž bylo odvolacím soudu ve smyslu prvního odstavce § 33 zákona o pracovních soudech znovu jednati podle předpisů civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice, ovšem v rozsahu tímto zákonným ustanovením vymezeném. To vyhovuje i účelu předpisem tímto sledovanému, by totiž věc, jak již její povaha vyžaduje, byla rozhodnuta s urychlením.

Čís. 13468.

Je-li spor proti úpadci o nárok na vyloučení věcí z úpadkové podstaty přerušen podle § 7 odst. (2) konkursního řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n., brání překážka zahájené rozepře tomu, by žalobce neuplatňoval též žalobní nárok a důvod novou žalobou proti správci podstaty. Lhostejno, že se v nové žalobě liší žalobní nárok v tom, že se žádá i o zjištění, že věc nepatří do úpadkové podstaty.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, R I 334/34.)

Žalobce František B. podal pod C IV 918/32 a C IV 919/32 na manžele F-ovy žalobu o vydání nabytku. Usnesením ze dne 23. srpna 1932 byl tento spor přerušen, ježto byl vyhlášen úpadek na jmění žalovaných. Žalobou, o níž tu jde (Ck I 93/33), domáhal se žalobce František B. na správci úpadkové podstaty manželů F-ových, by bylo zjištěno, že žalobce jest vlastníkem nabytku, že nábytek nepřisluší k úpadkové podstatě manželů F-ových a by žalovaný byl uznán povinným vydati nábytek žalobci. Žalovaný správce úpadkové podstaty vznesl proti žalobnímu nároku jednak námítky ve věci samé, jednak námítku zahájené rozepře vzhledem k žalobám C IV 918/32 a C IV 919/32. Procesní soud první stolice zamítl námítku zahájené rozepře a ve věci samé uznal podle žaloby. V onom směru uvedl v důvodech: Spisy C IV 918/32 a C IV 919/32 jest prokázáno, že žalobce František B. podal proti manželům F-ovým žalobu o vydání nabytku, že při I. roku žalobní nárok byl brán v odpor a že sporné jednání nařízeno bylo ke dni 14. listopadu 1932, že však usnesením okresního soudu v K. ze dne 23. srpna 1932 vysloveno bylo přerušeni řízení pro uvažení konkursu na jmění žalovaných. V obou žalobách jsou žalováni August F. a Růžena F-ová, kdežto v žalobě, o níž tu jde, vystupuje jakožto strana žalovaná Dr. Oskar H. jako správce konkursní podstaty. Ze

žalob okresního soudu v K. vyplývá dále, že žalobní žádost v nich zněla jen na vydání předmětu, kdežto v souzeném sporu v první řadě má za předmět zjištění, že sporné předměty nepatří do konkursní podstaty. Z toho jest zřejmo, že tu nelze mluvit o totožnosti žalobních stran a zejména žalobního nároku a že nemůže proto pro nedostatek tohoto podstatného předpokladu býti odůvodněna námítka zahájení sporu. Odvolací soud vyhověl námítce zahájené rozepře a odmítl žalobu. Důvody: Ze srovnání projednávané žaloby se spory C IV 918/32 a C IV 919/32 zahájenými u okresního soudu v K., v nichž řízení bylo přerušeno, zjišťuje odvolací soud, že tytéž předměty jsou spornými i ve sporech u okresního soudu, i v této právní rozepři. I ve sporech u okresního soudu i v tomto sporu u krajského soudu požaduje se dále vydání těchto věcí, třebaž že v souzené žalobě je s tím spojena mimo to ještě žádost za zjištění, jež má odůvodnit požadované plnění. Za tohoto stavu věci je zřejmo, že souhlasí i právní důvod, i žalobní nárok v rozepřích u krajského i u okresního soudu. Posléze jsou v obou sporech i žalováni tožní. V rozepřích u okresního soudu jsou sice žalováni manželé August a Růžena F-ovi, zatím co zde vystupuje jako žalovaný správce konkursní podstaty obou manželů; než konkursní správce je právě zákonným zástupcem obou úpadců. Jako takový vstupuje na jejich místo, takže tu je i totožnost stran. Tím jsou splněny všechny předpoklady zahájené rozepře ve smyslu § 232 c. ř. s. a bylo proto žalobu podle § 233 c. ř. s. odmítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Podle § 7 odstavec (2) konk. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. lze ve sporech o nároky na vyloučení věcí pokračovati i po prohlášení konkursu, vždy však jen proti správci konkursní podstaty. Spor se tudíž prohlášením konkursu přeruší, avšak žalobce může navrhnouti pokračování ve sporu proti správci konkursní podstaty, jest-li úpadcem žalovaný. Neplatí-li to pro žalobce žádná újma, neboť, vstoupí-li správce konkursní podstaty do sporu, bude ve sporu proti němu pokračováno, nevstoupí-li do sporu, lze pokračovati ve sporu proti úpadci podle § 9 konk. ř., any vylučované věci se staly volným jměním úpadce. Řeší tudíž konkursní řád sám záporně otázku, zda prohlášením sporu jde o různost stran ve sporu. Žalobní důvod i žalobní nárok jest v souzeném případě rovněž totožný, ano jde i v původních sporech C IV 918/32 a C IV 919/32 i v nynějším sporu o vyloučení těchto předmětů na základě téhož žalobního důvodu, t. j. výhrady vlastnictví. A liší-li se žalobní nárok v tom, že v souzeném nyní případě se žádá i o zjištění, že ony předměty nepatří do konkursní podstaty, jde o předurčující otázku, která musí býti ve všech sporech řešena. Právem proto uznal odvolací soud, že nynějšmu sporu brání překážka zahájené rozepře podle §§ 232 a 233 c. ř. s.

Čís. 13469.

I v konkursním řízení požívají nedoplatky okresní nemocenské pojišťovny přednostního práva jen na nemovitostech za předpokladů uve-

dených v §§ 265 a 266 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n., nikoliv na věcech movitých.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, R I 340/34.)

K návrhu okresní nemocenské pojišťovny povolil soud prvě stolice proti úpadkové podstatě firmy mobilární exekuci k vydobytí nedoplatku pojistného nemocenského, invalidního a starobního pojištění. K rekursu správce konkursní podstaty rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle § 11 konk. ř. nemůže být po vyhlášení konkursu pro pohledávku za úpadcem nabyto soudcovského práva zástavního. Poněvadž zákon nečiní rozdíl mezi pohledávkami (srovn. důvodovou zprávu k § 11 konk. ř. — vydání konk. řádu Dr. Vosky str. 118), vztahuje se toto ustanovení i na pojistné v oboru sociálního pojištění. Z exekučního titulu, platebního výměru, jest patrné, že pohledávka, pro kterou exekuce má být povolena, není pohledávkou za podstatou, ježto jde o příspěvky splatné za dobu před prohlášením konkursu, pochybil proto první soud, povoliv exekuci.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurentka má sice pravdu, že zákaz vedení exekuce za konkursního řízení podle § 11 konk. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. platí s výjimkou čl. III čís. 3 uvoz. zákona ke konk. ř., podle níž lze k vydobytí nebo zajištění i pojistného v oboru sociálního pojištění vésti exekuci po prohlášení konkursu na věci, na nichž jest pro tyto pohledávky přednostní právo. Přehlíží však, že i v konkursním řízení nedoplatky okresní nemocenské pojišťovny požívají podle § 173 zákona z 10. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. přednostního práva nedoplatků daní a dávek veřejných, a že tyto požívají přednostního práva podle §§ 265 a 266 zákona o přímých daních čís. 76/27 sb. z. a n. jen na nemovitostech za předpokladů tam uvedených, kdežto v souzeném případě jde o exekuci na věci movité, o nichž ona výjimka neplatí.

Čís. 13470.

Dražba po parcelách ve smyslu výnosu ministerstva spravedlnosti uveřejněného na str. 157—159 Věstníku ministerstva spravedlnosti z r. 1910, není přípustná, vede-li se exekuce na části knihovního tělesa.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, R I 401/34.)

Vymáhající věřitelka vedla k vydobytí peněžité pohledávky exekuci na nemovitosti, připsané polovicí dlužníci Karle V-ové. Soud prvě stolice neschválil dražební podmínky předložené vymáhající věřitelkou, podle nichž se měla dražiti jedna polovina nemovitostí zapsaných ve vl. čís. 64 a 259 jako celek, a vybídl vymáhající věřitelku, by

předložila nové dražební podmínky. Důvody: Zástavní a vymáhající věřitelka navrhla, by nemovitosti byly prodávány po parcelách, dražbou dvojitou, z toho důvodu, že mnohé jednotlivé pozemky mají jako pozemky stavební ve výletním místě hodnotu daleko převyšující hodnotu těchto pozemků k účelům hospodářským. Navrhovaným způsobem dražby docílilo by se prý většího výtěžku a tím i vyloučila možnost, by věřitelé, jdoucí za prým vymáhajícím věřitelem, který je vlastníkem druhé poloviny nemovitosti, vyšly na prázdno. K tomuto návrhu připojil se i další zástavní věřitel Spořitelní spolek pro M. Ježto při roku k určení dražebních podmínek nebylo docíleno dohody a provedeným šetřením, zejména i slyšením starosty, nabyl soud přesvědčení, že skutečně dražbou po parcelách lze docílití mnohem většího výtěžku a tedy příznivěji splnití účel dražebního řízení, rozhodl soud tak, jak se stalo. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by znovu jednal a rozhodl. Důvody: Prvý soud přehlédl, že dlužnice není jedinou vlastníci nemovitostí zapsaných ve vložce čís. 64 a 259, ale že jest jí vlastnický příspěvek jen ideální polovice těchto nemovitostí, kdežto druhá polovice, totiž $\frac{1}{4}$ patří Bohumilu S-ovi, a $\frac{1}{4}$ Bohumile S-ové, kteří svolení k odpisu jednotlivých parcel nedali. Souhlas ten jest podle § 74 knih. zák. a § 1 zák. ze dne 6. února 1869 ř. zák. nezbytný, a nemůže být nahrazen účelností a výhodností dražby nemovitostí po parcelách.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o to, má-li být dražba provedena po parcelách, jak to má na mysli výnos ministerstva spravedlnosti uveřejněný na str. 157—159 Věstníku ministerstva spravedlnosti z r. 1910. Ve směrnících v tomto výnosu uvedených se stanoví pod čís. 9, že se má toto řízení zavést jen v případech podle knihovního stavu jednoduchých a že řízení toto není přípustno, vede-li se exekuce na části knihovního tělesa, jak je tomu v souzeném případě. Toto ustanovení hledí k povaze věci a k potížím, které by jinak provedením exekuce po parcelách v takovém případě nezbytně vzešly, protože právem rekursní soud tento způsob dražby vyloučil, třebaš poukazoval jen k potížím, které by vzešly při knihovním provádění výsledků dražby.

Čís. 13471.

Je-li vyrovnací řízení ve smyslu čl. X. uvozovacího zákona ke konkursnímu a vyrovnacímu řádu ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n. skončiti podle předpisů vyrovnacího řádu ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák., jest řešiti otázku oživnutí pohledávky pro nedodržení vyrovnacích splátek podle § 57 vyrovnacího řádu čís. 337/1914 ř. zák. v doslovu zákona ze dne 26. dubna 1923 čís. 99 sb. z. a n., nikoliv podle § 67 vyrovnacího řádu čís. 64/1931 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, R I 407/34.)

O jmění žalovaného bylo zahájeno vyrovnací řízení dne 26. března 1931. Při roku ze dne 23. června 1931 bylo vyrovnání věřiteli přijato. Žalobě o zaplacení celé pohledávky, ježto oživla nedodržením vyrovnacích splátek, procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl, maje za to, že v souzeném případě bylo použití § 67 vyr. řádu z roku 1931, pročež bylo zjištěno, zda žalobce upomenul žalovaného o zaplacení splátky.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu k novému rozhodnutí.

Důvody:

Nesporné jest, že vyrovnací řízení, kterým byla dotčena též zažalovaná pohledávka, bylo ve smyslu čl. X uvozovacího zákona ke konkursnímu a vyrovnacímu řádu ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n. skončeno podle předpisů vyrovnacího řádu ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák. Právě-li zákon v tomto článku, že vyrovnací řízení, zahájená před účinností tohoto zákona, jest skončeno podle dosavadních předpisů, jest tím rozuměti všechny předpisy ať již povahy formální nebo materiální, an zákon v té příčině nerozeznává. V souzeném případě jest proto řešiti otázku oživení pohledávky následkem nedodržení vyrovnacích splátek podle § 57 vyrovnacího řádu čís. 337/1914 ř.-z. v doslovu zákona ze dne 26. dubna 1923 čís. 99 sb. z. a n. a nikoliv podle § 67 vyrovnacího řádu čís. 64/1931 sb. z. a n.

Čís. 13472.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Stavební podnikatel jednal v rozporu s dobrými mravy soutěže, zvýšil-li po otevření ofert svou původní nabídku na míru nabídky soutěžitelovy, ale slevil-li peněz, toto zvýšení značně převyšující, ve prospěch dobročinného účelu. Lhostejno, že se jeho snaha nesetkala s úspěchem. Nevyhledává se vědomost o zavržitelnosti jednání. Nezáleží ani na tom, zda závadný čin nemůže již býti fakticky opakován.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv I 1293/32.)

Obec K. vypsal v listopadu 1930 ofertní řízení na stavbu činžovního domu v K. Zúčastnili se ho různí stavitelé a zedníci místní, mezi nimi žalovaný Josef P. ofertou na 910.503 Kč a K. ofertou 920.000 Kč. Ve schůzi dne 16. prosince 1930 zadalo obecní zastupitelstvo v K. stavbu činžovního domu zednickému mistru Františku K-ovi za 920.000 Kč. Ještě, než se konala tato schůze obecního zastupitelstva, zaslal žalovaný obecnímu zastupitelstvu v K. též den dopis ze dne 16. prosince 1930, v němž prohlásil, že stavbu činžovního domu v K., bude-li mu zadána za 920.000 Kč jako panu K-ovi, provede za 870.000 Kč a oněch 50.000 Kč, které se jeví jako rozdíl, ihned, jakmile mu bude stavba zadána písemně, vyplatí na chudé a nezaměstnané v K. Žalobou, o níž tu jde, domáhalo se společenstvo stavitelů na žalovaném, by bylo

uznáno právem, že se Josef P. dopustil nekalé soutěže tím, že po otevření ofert na obecní činžovní dům v K. v den, kdy obecní zastupitelstvo mělo rozhodnouti o zadání stavby, poslal obecnímu zastupitelstvu v K. dopis ze dne 16. prosince 1930, v němž byl tento odstavec: »Stavbu činžovního domu v K., bude-li mně zadána za 920.000 Kč jako p. K-ovi, provedu za 870.000 Kč a oněch 50.000 Kč, které se jeví jako rozdíl, ihned, jakmile mi bude stavba zadána písemně, vyplatím na chudé a nezaměstnané v K., a by byl žalovaný uznán povinným zdržeti se tohoto jednání. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Podle názoru odvolacího soudu nemůže býti o tom pochybnosti, že se postup a jednání žalovaného přičilo dobrým mravům soutěže. Hlavní zásadou ofertního řízení je, že všichni oferenti mají se soutěže zúčastniti za týchž podmínek. Každé jednání tuto zásadu porušující je závadné a nekalé. Jestliže žalovaný, ač měl jako ostatní oferenti možnost vypracovati a podati ofertu na základě výpočtů a kalkulací, které mu umožňovaly nabídku ku provedení díla, o něž šlo, za nejvýhodnějších podmínek a tím získati přednost před ostatními soutěžiteli, teprve po uplynutí ofertní lhůty a po otevření nabídek a těsně před rozhodováním o nich, za zády spoluoferentů snížil svou původní nabídku ve formě daru pro chudé pod ofertu mající naději na přijetí, jednal zřejmě způsobem, který se s ofertním řízením neshodí a který odporuje dobrým mravům soutěže. Jeho poukazy k tomu, že tak jednal v zájmu obce a nezaměstnaných, chtěje takto docíliti úsporu obecních peněz a podepřít veřejný zájem, jsou nejen neupřimné, nýbrž i marné, ježto účelem zákona o nekalé soutěži není ochrana konsumentů a veřejného zájmu ve smyslu odvoláním uváděném, nýbrž ochrana pravdy, slušnosti a poctivosti mezi soutěžiteli navzájem. Soutěž není a nemá býti vyloučena, ale má a musí se díti způsobem slušným a zájem veřejný nesmí býti jen pláštíkem k zakrytí a k dosažení jiných záměrů. Chtěl-li žalovaný, by pokles cen dříví, který prý nastal po skončení ofertního řízení přišel k užítku obce a aby z něho nemohli oferenti na její úkor těžiti, měl to zadávající obci oznámiti a navrhnouti vypsání nového ofertního řízení, ne však v poslední den před rozhodnutím bez udání tohoto důvodu svého jednání podbízeti nabídku svého soutěžitele a slibovati k tomu cíli dar nezaměstnaným a dělati nepřipustným způsobem pro sebe náladu v úmyslu dosáhnouti přednostního pořadí před ostatními oferenty. Že toto jednání žalovaného bylo způsobilé ostatní jeho soutěžitele poškoditi v tom směru, že jejich naděje na získání vypsané stavby byly tím sníženy v jeho prospěch, je zřejmé a nepotřebuje bližšího odůvodňování. Jest nepřipadný poukaz odvolání k tomu, že prý jednání žalovaného nemělo skutečně škodlivý vliv, ježto přes to stavba byla zadána K-ovi, a ostatní oferenti mohli se svými cenami přizpůsobiti. Nejde o to, zda se skutečně škoda stala, nýbrž o to, že mohla býti způsobena, a nemusila škoda záležeti v přímém materiálním poškození, nýbrž i v tom, že jednáním žalovaného byla v neprospěch ostatních oferentů posunuta celková jejich poloha soutěžná, neboť dodatečně, mimo rámec soutěže, se činila nabídka nová, o níž ani nevěděli a se kterou se ani již nemohli vyrovnati. Co se týče možnosti opakování pozastaveného činu žalované strany, je ovšem správné, že nemůže býti již opakován, ana stavba v K. je již zadána. Avšak o to tu

nejde, nýbrž o to, by podobný způsob soutěžení na straně žalované byl pro budoucnost vyloučen, jde o zákaz takového nekalého soutěžení při příští podobné příležitosti, které by žalovaný mohl a zajisté i chtěl obdobným způsobem použít, když, soudě podle jeho obrany v žalobní odpovědi a v odvolání, je přesvědčen, že se ničeho nemorálního nedopustil, nýbrž dokonce jednal velmi správně a ve veřejném zájmu. V tom smyslu chápati jest též stať rozsudku, že žalovaný jest povinen tohoto (rozuměj takového) jednání se zdržeti. Odvolání není v žádném směru důvodné a nebylo mu proto právem vyhověno. Jednání žalovaného, jak je zjištěno a vlastně jím samým doznáno, zakládá nekalou soutěž, ne sice podle § 12 zák. o nek. soutěži, jehož náležitosti tu není, ale podle § 1 zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud správně vystihl, že způsob, kterým žalovaný při snížení své nabídky postupoval, byl v rozporu s dobrými mravy soutěže. Byl vykonán mravní nátlak, by nabídka Františka K-a byla potlačena. Žalovaný vlastně zvýšil svou původní nabídku na míru nabídky K-ovy, ale slevil určitou částku ve prospěch dobročinného účelu, čímž pod rouškou humanity učinil pokus, aby rozhodující činitele donutil, by na úkor soutěžitele K-a přijali jeho nabídku. Jsou tedy splněny všechny předpoklady § 1 zákona z 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n., by žalovanému mohla býti přičítána nekalá soutěž. Že se snaha žalovaného nepotkala s úspěchem, nerozhoduje, neboť stačí, že nekalé jednání bylo způsobitelným poškodit soutěžitele. Nezáleželo ani na tom, zda snad žalovaný byl anebo nebyl ze soutěže vyloučen pro nepodání nabídky v paušále, neboť jeho závadná činnost působila na celkovou pozici ostatních soutěžitelů, hlavně Františka K-a, v obou případech stejně nepříznivě. Vědomost žalovaného o zavržitelnosti (nekalosti) jednání v uvedeném smyslu není k naplnění skutkové podstaty nekalé soutěže podmínkou, stačí, že jednání to bylo objektivně způsobitelné poškodit soutěžitele. Co se tke námitky, že pozastavený čin žalovaného nemůže býti opakován, uvedl správně již odvolací soud, že jde o to, by podobný způsob soutěžení byl u žalovaného pro budoucnost vyloučen. Konečně jest ještě dodat, že jednání žalovaného by neztratilo nic na své závadnosti ani, kdyby bylo pravdou, že žalovaný psal dopis ze 16. prosince 1930 na žádost členů městské rady v K., by tak umožnil, aby obecní zastupitelstvo musilo o jeho návrhu jednat, poněvadž prý jej pokládali za výhodný pro obec. Ani to by neomlouvalo nekalost postupu žalovaného.

Čís. 13473.

Byla-li pachtovní smlouva uzavřena na více let, počíná promlčení námitky zkrácení přes polovici obecné ceny již uzavřením pachtovní smlouvy.

Žaloba (námitka) podle § 934 obč. zák. není přípustná, nelze-li již obnoviti původní stav, ježto pachtěť již sklídil užítky z pachtovaných pozemků.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv I 1375/32.)

Smlouvou ze dne 29. března 1928 propachtovala žalobkyně žalovanému pozemky na šest let za ročních 1.800 Kč. Proti žalobě o zaplacení pachtovného za rok 1931 namítl žalovaný, že uzavřením pachtovní smlouvy byl zkrácen přes polovici obecné ceny, ježto výměra pozemků byla menší, než předpokládal. Žalobkyně bránila se proti této námitce tím, že jest promlčena. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde v důvodech: Jest přisvědčiti žalobkyni, že námitka žalovaného týkající se zkrácení přes polovici ceny ve smyslu § 934 obč. zák. jest nepřipustná, neboť podle §§ 935 a 1487 obč. zák. se promlčuje námitka taková ve třech letech a námitku promlčení žalobkyně ve sporu výslovně uplatňovala.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Správně uvedl odvolací soud, že námitka zkrácení přes polovici podle § 934 obč. zák. jest promlčena podle § 1487 obč. zák. Pachtovní smlouva byla uzavřena na šest let — nelze tedy vytýkati zkrácení přes polovici každé splátky zvlášť a námitku uplatňovati za každý rok zvlášť. Lhůta promlčecí počíná ode dne uzavření smlouvy. Ostatně v souzeném případě nelze již obnoviti původní stav, an žalovaný užítky z pachtovaných pozemků sklídil a proto již není žaloba — a tedy také námitka — podle § 934 obč. zák. ani přípustná, poněvadž nelze obnoviti původní stav (viz rozh. čís. 4748 sb. n. s.).

Čís. 13474.

V prohlášení manžela, jímž projevuje souhlas s tím, aby jeho manželce byla až do rozvodu manželství vyplácena část jeho pense, nelze spatřovati postup (cesi).

Zpravení o postupu pohledávky, jež by vylučovalo oprávnění postoupeného dlužníka platiti postupujícím věřiteli, musí býti jasné a spolehlivé. Nemůže-li dlužník z oznámení bezpečně seznati, zda jde o postup, či jen o zmocnění k vybrání anebo o poukaz ve smyslu § 1400 obč. zák., nenastává účinek § 1396 obč. zák.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv I 35/33.)

Žalobkyně domáhala se na československém státu, by bylo zjištěno, že žalovaný stát jest povinen poukazovati žalobkyni z pensijních požitků jejího manžela Jana B-a měsíčně 600 Kč až do doby, kdy bude manželství žalobkyně s Janem B-em rozloučeno, a by žalovaný stát byl uznán povinným zaplatiti žalobkyni zadržené částky od 1. listopadu 1928 do vydání rozsudku. Žalobní nárok opírala žalobkyně o dohodu se svým manželem, zaměstnancem státních drah, že až do provedení rozvodu manželství bude z pensijních požitků manželových na výživu žalobkyně a jejího dítěte likvidaturou srážena a jí přímo vyplácena částka 600 Kč měsíčně. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Základem tvrzeného práva žalobkyně jest

její podání na ředitelství státních drah ze dne 19. prosince 1927 doložené prohlášením jejího manžela, kterým projevuje souhlas s tím, aby jeho manželce, žalobkyni, od 1. října 1927 až do rozvodu vypláceno bylo 600 Kč měsíčně z jeho pense. Jest souhlasiti s názorem prvního soudu, že toto prohlášení není postoupením pohledávky po rozumu §§ 1392 a 1395 obč. zák., ježto nelze je pokládati za více než za souhlas s tím, aby jeho manželce, žalobkyni, od 1. října 1927 až do rozvodu vypláceno bylo 600 Kč měsíčně z jeho pense. Jest souhlasiti s názorem prvního soudu, že toto prohlášení není postoupením pohledávky po rozumu §§ 1392 a 1395 obč. zák., ježto nelze je pokládati za více než za souhlas, aby po určité době byla část pense Jana B-a vyplácena na místo něho žalobkyni. V tomto souhlase nelze však shledati postup, t. j. přenesení pohledávky Jana B-a na pensi, na žalobkyni tak, aby na místo věřitele Jana B-a vstoupila jako věřitelka žalobkyně, a netřeba se zabývat ani tím, zda tu jsou náležitosti nař. ze dne 24. října 1897 čís. 251 ř. zák. Na tom nemění nic, že žalovaná strana část pense žalobkyni vyplácela a že v přípise ze dne 19. března 1930 nazývala prohlášení Jana B-a »dobrovolnou cesí«, ježto k tomu výslovně dokládá, že jde o jednostranný, kdykoliv odvolatelný akt, čímž svůj názor o »dobrovolné cesi« uvádí na pravou míru. Když tudíž žalovaná strana po odvolání souhlasu Jana B-a odepřela další výplatu části jeho pensijních požitků žalobkyni, neporušila tím nijak své povinnosti jako dlužnice proti novému věřiteli, nýbrž po odvolání souhlasu Jana B-a k další výplatě právem další výplatu části jeho pense žalobkyni odepřela. Než, i kdyby šlo skutečně o postup, nebylo na straně žalované, by sama řešila otázku platnosti odvolání pokud se týče neuznávání postupu a otázku objemu svého závazku, nýbrž bylo na žalobkyni, by rozřešila sporem s Janem B-em spornou otázku platnosti postupu a objemu postoupených nároků. Jinak jest podotknouti, že žalobní žádání je neurčité, ježto se v odstavci prvním neuvádí, od které doby má býti zjištěna povinnost k placení 600 Kč měsíčně, a v odstavci druhém žádání se neuvádí ani výše zadržovaných částek, a slíbené doplnění žalobního žádání se při ústním jednání nestalo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka uplatňuje jen dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., vytýkajíc právní mylnost názoru odvolacího soudu, že prohlášení Jana B-a, manžela žalobkyně, ze dne 17. prosince 1927, jímž projevilo souhlas, aby ředitelství státních drah vyplácelo žalobkyni od 1. října 1927 až do rozvodu částku 600 Kč měsíčně z jeho pense, nelze považovati za postoupení pohledávky ve smyslu §§ 1392 a 1395 obč. zák. Dovolací soud však schvaluje tento názor odvolacího soudu a odkazuje dovolatelku po této stránce na správné důvody napadeného rozsudku, jež nebyly jejími vývody vyvráceny a k nimž se dodává toto: Zpravení o postupu pohledávky, jež by vylučovalo oprávnění postoupeného dlužníka platiti postupujícímu věřiteli, musí býti jasné a spolehlivé. Nemůže-li dlužník z oznámení bezpečně seznati, zda jde o postup (cesi), či jen o zmocnění k vybrání neb o poukaz ve smyslu § 1400 obč. zák., nenastává účinek

§ 1396 obč. zák. V souzeném případě bylo podle zjištění nižších soudů ředitelství státních drah oznámeno jen, že Jan B. vyslovil souhlas s tím, aby ředitelství vyplácelo žalobkyni z jeho pensijních požitků částku 600 Kč měsíčně v případě jeho odchodu ze společné domácnosti až do rozvodu. Tímto projevem souhlasu k dočasné výplatě pensijních požitků žalobkyni nepřestal Jan B. býti věřitelem žalovaného státu v příčině svých nároků na vyplácení pense, aniž se žalobkyně stala novou věřitelkou na jeho místě, jak předpokládá § 1392 obč. zák. Spíše lze v něm spatřovati pouhé odvolatelné zmocnění žalobkyně, by si část pense Jana B-a jeho jménem vybírala. Byl-li později Janem B-em odvolán jeho souhlas k další výplatě části jeho pensijních požitků žalobkyni, pozbylo tím platnosti její zmocnění, by si vybírala peníze jeho jménem. Že pro rozhodnutí sporu nemá významu, pojmenovalo-li ředitelství státních drah ve svém dopise ze dne 19. března 1930 prohlášení Jana B-a »dobrovolnou cesí«, vyložil správně již odvolací soud.

Čís. 13475.

Kdo byl ustanoven společníkem veřejné obchodní společnosti se souhlasem ostatních společníků za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností s právem, aby si vybral měsíčně na srážku z podílu zmocnítele na budoucím zisku ze společenské pokladny určitou částku, nebyl ve služebním poměru u veřejné obchodní společnosti, třebaže věnoval podniku více práce a času, než zmocnitel byl podle smlouvy povinen, a nahradil úřednickou sílu a třebaže zálohy na podíl z budoucího zisku byly vybrány, ač společnost po léta neměla zisku.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv I 159/34.)

V konkursu firmy S. a spol. přihlásil Oto W. pohledávku »na služném« do I. třídy konkursních pohledávek. Pohledávka byla správcem konkursní podstaty popřena co do pravosti i co do pořadí, pročež byl žalobce poukázán na pořad práva. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Oto W. na správci konkursní podstaty firmy S. a spol., by bylo zjištěno, že žalobci přísluší za konkursní podstatou firmy S. a spol. pohledávka služnému ve výši 4.389 Kč v I. třídě pohledávek věřitelů. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nižší soudy zjistily, že otec žalobcův Josef W. vstoupil jako společník do firmy S. a spol. a že ustanovil se souhlasem ostatních společníků svého syna Ottu K-a (žalobce) za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností, dále, že Josefu W-ovi jako ostatním společníkům bylo vyhrazeno právo, by vybral měsíčně na srážkách budoucího zisku ze společenské pokladny částku 1.600 Kč, a že žalobce byl zmocněn tuto částku dáti si vypláceti za Josefa W-a. Dále bylo zjištěno, že později za souhlasu všech společníků Josef W. postoupil svůj společenský podíl se všemi právy a povinnostmi Valerii W-ové, jež se

stala veřejnou společnicí jmenované firmy a dala se za souhlasu společníků rovněž zastupovati žalobcem ve svých společenských právech a povinnostech. Jest tedy opodstatněn právní závěr odvolacího soudu, že, byl-li žalobce činným v podniku úpadkyně, vykonával jen práva a povinnosti příslušející společníkům podle společenské smlouvy, po případě podle obchodního zákona (čl. 102, 105, 108/2 obch. zák.), že však nebyl ve služebním poměru u firmy (úpadkyně). Nesejde tedy na tom, že žalobce věnoval podniku více práce a času, než podle smlouvy byl povinen Josef W., pokud se týče Valerie W-ová, a že pracoval v podniku denně a nahradil prý úřednickou sílu. Byliť společníci již podle smlouvy povinni »veškeré své síly dáti do služeb podniku« a i podle zákona je společníkům předepsáno, by se činně zúčastnili na provozu obchodů (čl. 102), nestanoví-li společenská smlouva nic jiného, a vždy jsou jim vyhrazena dalekosáhlá kontrolní práva (čl. 105). Nelze tedy z činnosti žalobcovy v podniku vyvozovati, že došlo k uzavření služební smlouvy mlčky, byl-li, jak zjištěno, tam jen činný jako zástupce jednoho společníka. Správně vystihl též odvolací soud, že k takovému závěru neopravňuje ani skutečnost, že žalobci byla firmou dána plná moc, ani způsob zaknihování částek, vybraných měsíčně společníky a též žalobcem na kontě platů a služného. Bylo-li ve společenské smlouvě ujednáno, — »že společníci si mohou měsíčně vybírat částky po 1.600 Kč à conto zisku«, — nejde o odměnu za služební úkony, kterou zákon výslovně vylučuje (čl. 93 čis. 3 obch. zák.), a nesejde na tom, že po léta nebylo zisku a že v posledních letech již nemohlo býti počítáno se ziskem, ježto takovým vybráním peněz ze společenské pokladny se nic nemění na právní povaze vybraných částek a na vnitřním poměru společníků navzájem.

Čís. 13476.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čis. 20 ř. zák.)

Vrchní číšník, jenž má přijímati platy od hostů a dozírati na podřízený mu personál a jen v době nutné potřeby též obsluhovati hosty, jest obchodním pomocníkem.

Zaměstnavatel nebyl oprávněn žádati na vrchním číšníku, by se po dobu celého týdne obmezil jen na obsluhu a aby se při tom podrobil doзору jiného zaměstnance.

Učinil-li zaměstnavatel zaměstnanci v tomto směru jen návrh a nepřijal-li ho zaměstnanec, bylo na něm, aby práci, k níž byl zjednan, nadále konal, pokud se týče k jejímu konání byl ochoten, ale nesměl opustiti práci, aniž svůj důvod oznámil zaměstnavateli.

Nařídil-li však zaměstnavatel zaměstnanci, by konal práce jiného podřízeného druhu, než ke kterým byl podle smlouvy povinen, a trval-li na tom, aby tyto práce konal i v době výpovědní, mohl zaměstnanec takovou změnu služebních úkonů důvodně odmítnouti, aniž by tím zavdal důvod k propuštění.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv I 502/34.)

Žalobce byl zaměstnán v kavárně žalovaného jako vrchní číšník. Výpověď byla ujednána osmidenní. Dne 11. května 1933 dostal žalobce od žalovaného výpověď. Žalobce došel dne 12. května 1933 opět k žalovanému, kde mu bylo sděleno, že může zůstat, bude-li vždy druhý týden konati obyčejnou práci číšnickou pod dozorem druhého vrchního číšníka, což žalobce odmítl. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení za čtyřnedělní výpovědní lhůtu podle zákona o obchodních pomocnících. Procesní soud prvé stolice (pracovní soud) žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Žalobce byl dříve, jak žalovanému muselo býti známo, vrchním číšníkem v kavárnách prvního řádu. Žalobce byl přijat žalovaným, dotázav se ho, zda jest u něho volné místo vrchního číšníka. Žalobce jest přihlášen u pensijního ústavu jako vrchní číšník. V podniku žalovaného, jenž jest též prvotřídní kavárnou, konal žalobce službu platícího sklepníka a při tom, jak jest u žalovaného zvykem, i spoluobsluhoval hosty. Byl tam zaměstnán s druhým platícím sklepníkem. Měl obstarávati příjem peněz (inkaso) a ručil i za útratu, odešel-li někdo nezaplátiv. Žalobci byli podřízeni dva nosiči jídla a dva pikolci. Vzhledem k těmto zjištěním nelze pochybovati o tom, že žalobce byl obchodním pomocníkem, neboť ze zjištění vyplývá, že konal u žalovaného při nejmenším převážně vyšší služby. Jest sice pravda, že žalobce konal i služby číšnické. To však nemůže míti vliv na posouzení, zda žalobce byl obchodním pomocníkem, čili nic. Jest věcí vrchního číšníka, by v naléhavých případech zasáhl a hosty obsloužil podáváním jídel, donešením časopisů a pod. Třebaže tedy žalobci bylo při přijetí naznačeno, že musí spolupracovati a spoluobsluhovati, že jest to v závodě žalovaného zvykem, nemůže to míti vliv na převážně vyšší činnost žalobcovu. Žalobci však bylo, když byl po nějakou dobu vykonával převážně vyšší činnost, za níž nebyl nikomu podřízen než šéfovi, uloženo, by po určitou dobu byl podřízen jinému zaměstnanci, jenž byl dosud jen rovnocenný. Novou úpravou služby byl by žalobce jistě utrpěl i majetkoprávně, ježto by se žalobci dostalo po určitou dobu, jakž vyplývá z výpovědi svědků, jen 30%, nikoliv 40% toho, co bylo přijato na zpro-pitném. Žalobce byl proto oprávněn odmítnouti toto nižší postavení. Ježto však žalovaný trval na tom, aby žalobce ono podřízené postavení přijal, byl žalobce oprávněn odpírati další služby, ježto žalovaný porušil podstatná ustanovení smlouvy a chtěl neslušně zkrátiti odměnu náležející zaměstnanci (§ 26 čis. 2 zák.). Žalovaný jest proto povinen nahraditi žalobci podle § 29 zák. odměnu za čas, jenž by musel projíti až do skončení služebního poměru řádnou výpovědí, jež úmluvou stran nesměla býti zkrácena pod jeden měsíc (§ 20, odstavec druhý, zák.).

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Nejvyšší soud schvaluje právní názor nižších soudů, že žalobce byl obchodním pomocníkem podle zákona čis. 20/1910 ř. z., neboť nižší

soudy zjistily, že byl přijat jako vrchní číšník, měl přijímati platy od hostů a dozírat na podřízený mu personál (2 číšníky a 2 pikolíky) a jen v době nutné potřeby se též účastniti obsluhy hostů. Šlo tu tedy o služby, jichž řádný výkon předpokládá školenost a dovednost s hlediska kupeckého odbornou, a jest opodstatněn i závěr odvolacího soudu, že žalobce byl zřízen převážně k vykonávání kupeckých služeb v provozování závodu žalovaného, který jako kavárník je kupcem (srov. sb. n. z. čís. 10.300). Zjistil-li odvolací soud, že žalobce byl zjednan s osmi-denní výpovědí, avšak bez omezení na určitou dobu nebo na dobu nutné potřeby, jde o skutkový závěr, jimž dovolací soud je vázán (§ 503 c. ř. s. úsudkem z opaku) a jemuž nelze odporovati dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení. Jde dále o otázku, zda byl žalobce oprávněn odmítnouti nařízení zaměstnavatelovo, by příště střídavě s druhým vrchním číšníkem po dobu jednoho týdne inkasoval a druhý týden konal obyčejnou práci číšnickou pod dohledem druhého vrchního číšníka. Tuto otázku zodpověděl již kladně odvolací soud a jest i jeho důvody schváliti. Žalobce byl podle zjištění nižších soudů přijat jako vrchní číšník, měl hlavně obstarávati inkaso, dohlížeti na pracovní síly mu podřízené, a jen vyjimečně se účastniti na obsluze hostů. Byl služebně podřízen jen zaměstnavateli samému. Nemohlo tedy důvodně na něm býti požadováno, aby pravidelně, a to po dobu celého týdne, se omezil jen na obsluhu, tedy na služby podřízeného druhu a aby se podrobil při tom dozoru jiného zaměstnance, dosud stejně oprávněného, zvláště, byly-li touto změnou služebních úkonů, jak odvolací soud zjistil, dotčeny i služební příjmy v neprospěch žalobcův. Pro rozhodnutí sporu jest však důležité zjistiti, zda šlo v souzeném případě o nařízení šéfovo, či o pouhé přání, nebo návrh zaměstnanci učiněný zaměstnavatelem. V tomto směru přednesl žalobce a dokazoval svědky, že si žalovaný dal žalobce zavolati do kanceláře, že mu tam učinil dotýčný návrh, a, když žalobce jej odmítl, dal mu výpověď, podotknuv, aby ještě po výpovědní dobu pracoval dále. Žalobce odmítl prý i tuto nabídku a vzdálil se ze služby, kterou od tohoto dne již nenastoupil. Tímto přednesem se ani první soud, ani odvolací soud podrobně nezabývaly a nečinily potřebná skutková zjištění. Zaměstnanec nemůže se zajisté domáhati úplaty za dobu výpovědní, pokud samovolně nekonal služby (sb. n. s. 2596). Šlo-li o pouhý návrh žalovaného a nepřijal-li jej žalobce, bylo na něm, aby práci, ke které byl zjednan, nadále konal, pokud se týče k jejímu konání byl ochoten, ale nesměl opustiti tuto práci, aniž svůj důvod oznámil zaměstnavateli. Jinak by se měla věc, kdyby byl žalovaný býval žalobci nařídil, aby od dotčeného dne nekonal již jen službu vrchního číšníka, nýbrž též pravidelně službu obyčejného číšníka pod dozorem jiného vrchního číšníka, tedy práce jiného podřízeného druhu, než ke kterým podle smlouvy byl povinen, a kdyby byl žalovaný na tom setrval, aby tyto práce konal i v době výpovědní. Takovou změnu služebních úkonů byl by žalobce mohl důvodně odmítnouti, aniž by tím zavdal důvod k propuštění (viz sb. n. č. 2135). Tím, že se nižší soudy dotčenou námitkou nezabývaly (čís. 3 § 503 c. ř. s.) a k věci nepřihlížely s tohoto právního hlediska (čís. 4 § 503 c. ř. s.), není spor zralý k rozhodnutí.

Čís. 13477.

Rekurs na dovolací soud jest přípustný, zrušil-li rekursní soud usnesení prvního soudu s výhradou právní moci, nenařídív slyšení stran (účastníků).

Bylo-li koncese k provozování hostinské živnosti nabyto před účinností zákona ze dne 15. července 1927, čís. 112 sb. z. a n., nelze návrh na povolení exekuce na živnost a koncesi hostinskou podle § 341 ex. ř. zamítnouti z důvodu, že podnik dlužníka není veden ani se čtyřmi pomocnými silami, při čemž nezáleží na tom, zda dlužník obdržel koncesi ku provozování hostinské živnosti na základě průkazu způsobilosti, či zda od průkazu toho byl osvobozen.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, R II 142/34.)

První soud zamítl návrh vymáhajícího věřitele na zpeněžení zabavené živnosti a hostinské koncese vnučeným propachtováním z volné ruky, ježto podle sdělení nemocenské pojišťovny pomocenské při společenstvu hostinských a kavárníků, jsou v podniku zaměstnány jen 3 pomocné síly, takže tento způsob zpeněžení podle ustanovení § 341, prvý odstavec, ex. ř. není přípustný, ježto jde o živnost koncesovanou, k jejímuž nastoupení jest třeba osobní způsobilosti. **R e k u r s n í s o u d** zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by vyčkaje pravomoci o návrhu na zpeněžení vnučeným propachtováním z volné ruky rozhodl bez ohledu k zamítavému důvodu napadeného usnesení. **D ů v o d y:** Vymáhající věřitel napadá usnesení prvního soudu tvrzením, že ve skutečnosti jest zaměstnáno více osob v podniku dlužníka. Rekursní soud zrušil však usnesení, nenařídív další šetření o počtu skutečně zaměstnaných sil, poněvadž ustanovení § 341 ex. ř. tu použití nelze. Neboť dopisem městské rady ze dne 6. prosince 1933 jest zjištěno, že Růžena P-ová je majitelkou koncese hostinské a výčepní na základě dekretu ze dne 4. ledna 1923. P-ová provozuje tudíž živnost hostinskou a výčepnickou na základě koncese, udělené jí před zákonem ze dne 15. července 1927, čís. 112 sb. z. a n. Teprve tímto zákonem byl pro živnost hostinskou a výčepnickou zaveden průkaz způsobilosti. Podle § 3 prvý odstavec čís. 1 a) jest však od průkazu způsobilosti osvobozen, kdo před účinností tohoto zákona nabyl koncese hostinské a výčepnické. Jest tudíž povinná majitelka živnosti co do koncese osvobozena od průkazu způsobilosti, může následkem toho svou živnost hostinskou a výčepnickou dále provozovati bez tohoto průkazu a, poněvadž § 341 exekučního řádu má na mysli jen živnosti, vázané průkazem způsobilosti, první soud mylně rozhodl, že se na souzený případ vztahuje zákaz § 341 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y :

Nadhozenou otázku o přípustnosti dovolacího rekursu jest zodpověděti kladně. Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu s výhradou právní moci, aniž nařídil slyšení stran (účastníků). I kdyby výhrada

právní moci neměla význam pro přípustnost dovolacího rekursu, poněvadž snad nejsou splněny předpoklady § 527 druhý odstavec c. ř. s. a § 78 ex. ř., jest dovolací rekurs přípustný podle §§ 527 první odstavec, 514 c. ř. s. a § 78 ex. ř., poněvadž slyšení stran nebylo nařízeno.

Ve věci samé jest dovolací rekurs nedůvodný a stačí poukázati na správné odůvodnění rekursního soudu, jež souhlasí s rozhodnutím čís. 10.777 sb. n. s. K důvodům rekursním jest dodati, že nejde o to, zda Růžena P-ová obdržela koncesi ku provozování hostinské živnosti před účinností zákona ze dne 15. července 1927 čís. 112 sb. z. a n. na základě průkazu způsobilosti, či zda od průkazu toho byla osvobozena, a není zapotřebí to zjišťovati, poněvadž § 341 první odstavec ex. ř. má za předpoklad objektivní skutečnost, zda totiž zákon váže udělení koncese na zvláštní způsobilost. A tento průkaz před účinností zákona čís. 112/27 sb. z. a n. zákon nevyžadoval, an § 15 živnostenské novely z 5. února 1907 čís. 26 ř. z. uvádí mezi koncesovanými živnostmi pod čís. 15 živnost hostinskou a výčepnickou a § 23 předepisoval zvláštní způsobilost pro různé koncesované živnosti, mezi nimiž však živnost hostinskou a výčepnickou neuvádí, nýbrž v odstavci 3. propůjčuje ministerstvu právo nařizovacím způsobem vydati předpis o průkazu zvláštní způsobilosti k dosažení koncese pro určité kategorie živnosti hostinské a výčepnické vůbec nebo pro jednotlivá místa neb území. K takovému nařízení nedošlo a důvodová zpráva k zákonu čís. 112/27 sb. z. a n. sama doděkuje, po jak těžkých úvahách byl za Rakouska přijat odstavec (3) § 23 živnost. novely, a zůstalo takto při pokusu, který nebyl proveden.

Čís. 13478.

Podal-li věřitel, nedbaje ustanovení § 6 a §§ 103 a násl. konk. ř. čís. 337/1914 ř. zák., po zahájení konkursního řízení o konkursní pohledávce žalobu na úpadek a bylo-li o této žalobě zahájeno procesní řízení, je celé toto řízení stíženo zmatečností podle § 477 čís. 6 c. ř. s., která nebyla napravena tím, že konkursní správce vstoupil do sporu a že celé řízení bylo provedeno s ním a rozsudky byly vydány proti němu.

(Rozh. ze dne 20. dubna 1934, Rv II 654/32.)

Žalobou, zadanou dne 18. října 1929, domáhal se žalobce na firmě T. zaplacení peněžité pohledávky. Dne 14. října 1929 byl na jmění firmy T. vyhlášen konkurs. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud v podstatě napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil k dovolání žalované rozsudky nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu.

Důvody:

Žalobce domáhal se na firmě T. žalobou, podanou na soudě dne 18. října 1929, by mu žalovaná zaplatila 9.246 Kč z důvodu prací přes čas. Jde tu o žalobu z obligačního nároku žalobcova proti žalované, kterýž

podléhá přihlášce ke konkursu, takže podle § 6 konk. ř. z roku 1914 po prohlášení konkursu nemohl již býti uplatňován proti žalované firmě žalobou. V souzeném případě byl podle spisů krajského soudu v B. K 35/29 na jmění žalované firmy prohlášen konkurs usnesením ze dne 14. října 1929 a usnesení toto téhož dne vyvěšeno na soudní desce konkursního soudu (§ 2 konk. ř. ze dne 19. prosince 1914 čís. 337 ř. zák.). Podléhal-li žalobcův nárok, jak doličeno, mimospornému řízení, upravenému v §§ 102 a násl. konkursního řádu o přihlášení pohledávek konkursních věřitelů, byl pořad práva vyloučen. Bylo na žalobci, by svou pohledávku přihlásil ke konkursnímu řízení (§ 103 a násl. konk. ř.), aby mohla býti přezkoumána při zkušebním roku (§ 105 cit. konk. řádu), a, kdyby byla při tomto roku popřena, mohl se domáhati jejího určení podle § 110 a násl. téhož konk. ř. čís. 337/1914 ř. z. Podal-li žalobce, nedbaje těchto ustanovení, po zahájení konkursního řízení žalobu na úpadek a bylo-li o této žalobě zavedeno procesní řízení, je celé toto řízení postíženo zmatečností podle § 477 čís. 6 c. ř. s. (sb. n. s. 2327). Tato zmatečnost nebyla napravena ani tím, že konkursní správce vstoupil do sporu a že vlastně celé řízení s ním bylo provedeno a rozsudky proti němu vydány, ježto nejde o zmatečnost podle § 477 čís. 5 c. ř. s., která by mohla býti zhojena dodatečným schválením zákonného zastupce, nýbrž o zmatek podle § 477 čís. 6 c. ř. s. a rozepře zůstala i po vstoupení konkursního správce touž rozepří, kterou zahájil žalobce proti úpadekyni. Ježto v této věci byl pořad práva vyloučen, nebyly nižší soudy povolány k zahájení řízení a k rozhodnutí. K této zmatečnosti bylo hleděti z úřadu (§§ 471 čís. 7, 477 čís. 6, 494, 513 c. ř. s.).

Čís. 13479.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Nárok na úpravu pachtovného podle § 6 vl. nař. má jen pachtýř zemědělského pozemku, který tohoto pozemku používá k zemědělské výrobě v užším slova smyslu, t. j. k dobývání plodin, jichž pěstování spadá pod pojem rolnické výroby. Nemá ho pachtýř, který na pachtovaných pozemcích vysévá semena stromků a pěstuje stromky mimo rámec národní potřeby svého vlastního hospodářství.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1934, R I 113/34.)

Soud první stolice nevyhověl návrhu pachtýřů na úpravu pachtovného podle § 6 vl. nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud, potvrdiv usnesení prvního soudu, nepřiznal navrhovatelům nárok na úpravu pachtovného, protože na spachtovaných pozemcích provozují školkaření (pěstování stromků s výsevem semen). Dovolací rekursy, uplatňující nezákonnost tohoto rozhodnutí, nejsou

opodstatněně. Nárok na úpravu pachtovného podle § 6 vlád. nař. ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. přísluší jen těm pachtýřům zemědělských pozemků (§ 1 zmíněného vládního nařízení), jimž je zemědělská výroba hlavním zdrojem důchodu. Při výkladu slov »zemědělský pozemek« a »zemědělská výroba« jest uvážiti důvod a účel vládního nařízení. Podle důvodové zprávy, podané vládě pod čís. min. zeměděl. 85556/VII A 1933, bylo účelem tohoto opatření upravití změnou cenovou relací plodin, hlavně obilnin, a to nejen tam, kde pachtovné bylo vyjádřeno v pšenici nebo v žitě, nýbrž i při pachtovném ryze peněžitým, k čemuž vedla úvaha, že i peněžitá suma pachtovného je výsledkem kalkulace o určitém množství hlavních obilnin (pšenice nebo žito) a o ceně platné v době uzavření smlouvy. Z doslovu vládního nařízení čís. 164/1933 v souvislosti s důvodovou zprávou je zřejmo, že nárok na úpravu pachtovného má přijíti k dobru jen takovému pachtýři zemědělského pozemku, jenž tohoto pozemku používá k zemědělské výrobě v užším slova smyslu, to jest k dobývání plodin, jichž pěstování spadá pod pojem rolnické výroby. Navrhovatelé však na spachtovaných pozemcích nepěstují takové »plodiny«, nýbrž vysévají semena stromků a pěstují stromky mimo rámec naturální potřeby svého vlastního hospodářství; neprovozují tedy na spachtovaných pozemcích »zemědělskou výrobu«, pročež se nižší soudy nedopustily nezákonnosti, nepřiznavše jim nárok na úpravu pachtovného podle § 6 vládního nařízení.

Čís. 13480.

Zavázal-li se manžel soudním smírem zaplatiti manželce na úplné vyrovnání jakýchkoliv nároků z jakéhokoliv důvodu, zejména pak z důvodu výživného za dobu minulou, přítomnou i budoucí jednotnou částku, aniž uvedeno, co vypadá na výživné, nelze na základě tohoto soudního smíru povolití na manželovo výslužné exekuci podle druhého odstavce § 2 zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924, čís. 177 sb. z. a n., nýbrž jen podle prvního odstavce téhož paragrafu.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1934, R I 387/34.)

Manžel zavázal se soudním smírem zaplatiti manželce 5.000 Kč. K vydobytí tohoto nároku navrhla manželka proti manželovi povolení exekuce zabavením dvou třetin výslužného manžela s omezením, že mu musí zůstatí volným roční příjem 3.000 Kč. Soud první stolice exekuci povolil. Rekursní soud vyhověl rekursu dlužníkovu potud, že povolil exekuci zabavením jen jedné třetiny výslužného dlužníkovy s omezením, že mu musí zůstatí volných ročně 4.000 Kč. **Důvody:** Jest přisvědčiti rekursu, pokud první soud povolil zabavení dvou třetin výslužného s omezením, že dlužníku musí zůstatí volných 3.000 Kč ročně. Strana vymáhající a s ní i soud první stolice vycházejí patrně z předpokladu, že jde o pohledávku výživného ve smyslu odst. (2) § 2 zákona ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924 čís. 177 sb. z. a n. Avšak v rozsahu tu stanoveném je možná exekuce jen na pohledávky výživného příslušejí-

ciho podle zákona. Takovou pohledávkou však není pohledávka ze smíru mezi stranami o výživném, neboť, i když manželův závazek k výživování manželky spočívá v zákoně, přece jen v případě smíru odvozuje se z dohody mezi manžely. Nejde tedy již o pohledávku ze zákona, kterou jako takovou určil soud, nýbrž o závazek ze smlouvy a o pohledávku ze smíru, tudíž neprivilegovanou, pro jakou podle odst. (1) § 2 výše cit. zákonů je možno výslužné zabavití jen do jedné třetiny, vždy však tak, že dlužníku musí zůstatí volných ročně 4.000 Kč. Pokud tedy byla exekuce povolena v rozsahu větším, odporovala zákonu; ostatně podle smíru, který je tu exekučním titulem, nezavázala se strana povinná 5.000 Kč zaplatiti výhradně jako výživné, nýbrž na vyrovnání »jakýchkoliv nároků z jakéhokoliv právního důvodu«; již podle toho smluvený závazek není ryze vyživovací, což tím více dokazuje nesprávnost názoru prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Smírem uzavřeným ve sporu Břetislava S-a proti Heleně S-ové o rozvod manželství zavázal se žalobce zaplatiti žalované na úplné vyrovnání jakýchkoliv nároků z jakéhokoliv právního důvodu zejména pak z titulu výživného jak za dobu minulou tak i přítomnou i budoucí, jednotnou částku 5.000 Kč a neuvedly strany, jaká částka z narovnaného obnosu vypadá na výživné. Jelikož z exekučního titulu není zřejmo, zda celý obnos 5.000 Kč či jaká část jiná vypadá na výživné, nelze již z toho důvodu povolití na výslužné exekuci podle druhého odstavce § 2 zákona ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 2. července 1924 čís. 177 sb. z. a n., nýbrž jen podle odstavce prvního, jak to správně učinilo napadené usnesení. Za tohoto stavu není zapotřebí zabývatí se otázkou, zda smírem byla změněna zákonná povaha výživného.

Čís. 13481.

Na povaze učební smlouvy nemění nic okolnost, že učeň vedle učňovských prací konal učebnímu pánu i vedlejší služby v domácnosti a v hospodářství.

I učedníci mohou dostávatí mzdu, bylo-li její placení ujednáno. Nedostatek písemné formy nemá v zápětí neplatnost učební smlouvy.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1934, Rv I 84/33.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaných manželích Š-ových odměny za služby, jež prý jim konala. Bylo zjištěno, že žalobkyně konala v krámě žalovaného Bohumila Š-a práce učednické, že byla přihlášena u společenstva jako učednice za poskytování stravy a bytu. **Oba nižší soudy žalobu zamítly. Důvody:** Jest správně zjištění prvního soudu, že žalobkyně s vědomím svého otce vstoupila k žalovanému jako učednice v obchodě. První soud zjišťuje také bezvadně, že žalobkyně skutečně v obchodě byla zaměstnána. Z tohoto bezvadného zjištění jest

však vyvoditi právní závěr, že žalobkyně ujednala se žalovaným s dodatným schválením svého otce smlouvu učňovskou. Jest přisvědčiti i dalšímu právnímu názoru prvního soudu, že se ku platnosti této smlouvy nevyhledává, by byla sepsána, neboť § 99 živn. řádu dopouští její ústní i písemné ujednání, předpisuje jen, že se ústní ujednání má státi před představenstvem společenstva a má býti zapsáno v knize protokolů, která se má pro to založiti. Takovýto zápis skutečně byl do knihy učňů u společenstva obchodních živností učiněn, a nemá hmotněprávního významu, že nebyl při tom současně přítomen otec nezletilé žalobkyně, an s učební smlouvou souhlasil. Okolnosti, na něž se odvolání odvolává a jež svědeckými výpověďmi byly zjištěny, že žalobkyně vykonávala vedle prací v obchodě také práce v domácnosti a hospodářství, nenavědčují tomu, že tu nebyl učňovský poměr, neboť první soud zjistil znalcem a ostatně je to všeobecně známo, že se učňů používá i k vykonávání prací v domácnosti i hospodářství, ač živnostenský řád (§ 100) ukládá zaměstnavateli, by používáním učně k jiným službám nebral mu potřebný čas a příležitost se vycvičiti v živnosti. Ani okolnost, že žalobkyně šli požádat oba žalovaní, ač obchod patří jen žalovanému, nemůže mít význam, jaký mu dává odvolání, ježto je na snadě, že manželka zpravidla v obchodě mužově vypomáhá a má tudíž i zájem na tom, koho si manžel vezme do učení, zde tím spíše, když měla se žalobkyně státi, jak sama uvádí, vlastně jaksi členem rodiny. I když tedy šla žalobkyně do učení k žalovanému Š-ovi, získána byvši příslibem, že jednou od žalovaných dostane jejich usedlost, nevykonávala tam práce, jež k učení nepatřily, na základě smlouvy služební, a to ani mlčky předpokládané, neboť je vykonávala tak, jak to i jinde učedníci podle zvyku, třeba nedovoleného, činí. Správně proto první soud došel k závěru, že se za takovéto služby nebo práce nemůže přes to, že učňovská smlouva byla zrušena, žalobkyně domáhati mzdy a že tu proto nelze použití ustanovení § 1152 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobkyně byla u společenstva obchodních živností přihlášena jako učednice u žalovaného Bohumila Š-a za byt a stravu s povinností otce žalobkyně, platiti pensijní pojištění, že žalobkyně byla u okresní nemocenské pojišťovny přihlášena jako učeň a že v obchodě žalovaného Bohumila Š-a skutečně práce učňovské konala, v krámě obsluhovala a prodávala. Z těchto skutkových zjištění správně dovodily nižší soudy, že mezi žalobkyní a žalovaným byla uzavřena smlouva učební, a správně dolíčily, že na povaze učební smlouvy neměnila nic ani okolnost, že žalobkyně vedle prací učňovských konala žalovaným i vedlejší služby v domácnosti a v hospodářství, ježto je konala též jako učednice, což podle zjištění prvního soudu je na venkově obvyklé, a bez povinnosti žalovaných k náhradě nebo odměně za ně. Jest sice pravda, že v souzeném případě nebyla mezi stranami uzavřena učební smlouva písemně, jak předpisuje § 99 živn. řádu, než nedostatek písemné formy neměl v zápětí neplatnost učební smlouvy (srov. sb. n. s. 5672, 6659).

Dovolatelce jest přisvědčiti, že i učedníci mohou dostávat mzdu, aniž by to na jejich učebním poměru něco měnilo. Učedník má však nárok na mzdu jen, bylo-li placení mzdy ujednáno. Není podstatnou částí učební smlouvy, by bylo ujednáno placení mzdy učedníku, takže domněnka § 1152 obč. zák. tu neplatí. V souzeném případě však nebylo ujednáno placení mzdy žalobkyni, nýbrž žalovaný Bohumil Š. se zavázal poskytovat žalobkyni jen byt a stravu. Ježto, jak dovedeno, nemá žalobkyně proti žalovaným právní nárok na placení mzdy ani z důvodu učební smlouvy ani z důvodu, že byla u nich děvečkou, na němž žaloba založila, avšak jeho skutkový podklad neprokázala, právem nižší soudy žalobu zamítly.

Čís. 13482.

Vyšlo-li za dovolacího řízení na jevo, že jeden ze žalovaných nebyl řádně zastoupen počínajíc prvním rokem, a nebyl-li tento nedostatek v dané lhůtě odstraněn, jest ohledně tohoto žalovaného zrušiti rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením, počínajíc prvním rokem, a prvému soudu uložit, by, pokud jde o tohoto žalovaného, dále jednal a znovu rozhodl.

(Rozh. ze dne 21. dubna 1934, Rv I 1221/33.)

Žalobce domáhal se na šesti žalovaných zaplacení 12.000 Kč rukou společnou a nerozdílnou. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby. Nejvyšší soud vrátil nejprve spisy k doplnění plné moci podpisem žalovaného Viléma Š-a. Plná moc byla vrácena k doplnění právnímu zástupci žalovaných Dr. H-ovi, jenž jí však ve stanovené lhůtě nepředložil. Nejvyšší soud k dovolání zrušil z úřadu pokud jde o žalovaného Viléma Š-a pro zmatečnost rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením, počínajíc prvním rokem ze dne 24. srpna 1932 a soudu prvě stolice uložil, aby, pokud jde o tohoto žalovaného, znovu o žalobě jednal a rozhodl; dovolání ostatních žalovaných nevyhověl. V onom směru uvedl v

důvodech:

K prvnímu roku ze dne 24. srpna 1932 dostavil se za žalované Dr. S., koncipient Dr. O. H-a, advokáta v K. a vykázal se plnou mocí žalovaných. Tato plná moc ze dne 22. srpna 1932, jak dovolací soud nahlednutím zjistil, byla podepsána jen prvými pěti žalovanými, nikoliv i šestým žalovaným Vilémem Š-em. Místo podpisu tohoto žalovaného bylo v plné moci uvedeno »Ing. E. S. als Generalbevollmächtigter des Major Wilhelm S. 1. Vollmacht vom 22. Juni 1929. Ing. Ernst S.«. Tato generální plná moc tehdy připojena nebyla. K příkazu nejvyššího soudu bylo proto nařízeno doplnění plné moci, a to původně předložením generální plné moci Viléma Š-a Arnoštu Š-ovi. Ježto však z obsahu generální plné moci nebylo zřejmo, zda jí byl zmocněn Arnošt Š. Vilémem Š-em i ke zřízení advokáta v souzeném sporu, byla plná moc žalovaných vrácena jejich právnímu zástupci Dr. Oskaru H-ovi s příkazem, aby byla doplněna podpisem žalovaného Viléma Š-a. Právní zástupce žalovaných

však plnou moc ve stanovené lhůtě nepředložil. K nedostatku plné moci jest podle § 37 c. ř. s. hleděti z úřadu v každém období rozepře. Ježto řádná plná moc žalovaného Viléma S-a pro právního zástupce Dr. Os-kara H-a nebyla ve lhůtě k tomu dané předložena, nebyl tento žalovaný ve sporu zastoupen, počínajíc prvním rokem ze dne 24. srpna 1932, a řízení proti němu bylo, počínajíc tímto prvním rokem, zmatečné (§ 477 čis. 5 c. ř. s.). Bylo proto podle § 7, prvního odstavce c. ř. s. a podle § 478 druhého odstavce c. ř. s., pokud jde o žalovaného Viléma S-a, zrušiti pro zmatečnost rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením, počínajíc prvním rokem ze dne 24. srpna 1932 a prvému soudu uložit, by, pokud jde o tohoto žalovaného, dále jednal a znovu rozhodl.

Čís. 13483.

**Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n.).
Ve sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč není odvolací soud oprávněn konati ústní odvolací jednání podle § 486 c. ř. s. a zrušiti rozsudek prvního soudu podle § 496 čis. 2 c. ř. s.**

(Rozh. ze dne 26. dubna 1934, R I 435/34.)

Okresní soud v Ch., oddělení pro pracovní spory, uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu podle § 496 čis. 2 c. ř. s. přehlédnuv, že jde o rozsudek oddělení okresního soudu pro pracovní spory a že podle § 33 zák. č. 131/1931 ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč má věc před odvolacím soudem býti znovu projednána v mezích návrhů stran obsažených v odvolání. Z toho předpisu, jakož i z dalšího ustanovení § 33 cit. zák., — že o řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního soudního řádu o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními (s odchylkami, jež se na tento případ vůbec nehodí), je patrné, že, jde-li o odvolání z rozsudku pracovního soudu, pokud se týče oddělení pro spory pracovní (§ 4 odst. 2 zák. čis. 131/1931 sb. z. a n.), nelze použiti ustanovení čtvrté části c. ř. s. (§§ 461—501 c. ř. s.) a že je tu postupovati podle předpisů §§ 226 a násl. c. ř. s. Odvolací soud tudíž pochybil, konal-li ústní odvolací jednání podle § 486 c. ř. s. a zrušil-li rozsudek prvního soudu podle § 496 (2) c. ř. s., ježto obou ustanovení v tomto řízení použil mylně. Byloť povinností odvolacího soudu, by po přednesu stran učinil původní usnesení a připustil důkazy, jež pokládal za potřebné ke spolehlivému posouzení a rozhodnutí sporu, a aby tyto důkazy (pokud zákon nepřipouští odchylky) sám přímo provedl a pak rozhodl rozsudkem. Jde tedy o podstatné vady odvolacího řízení, zabraňující dovolacímu soudu, by napadené usnesení mohl věcně přezkoumati, a proto bylo se usnésti, jak svrchu uvedeno.

Čís. 13484.

Nebyla-li žaloba o zmatečnost vznesena u pracovního soudu, který v původním sporu rozhodl o věci v první stolici, nýbrž u soudu odvolacího, jest opravný prostředek podati u pracovního soudu jako soudu první stolice. Odvolací soud měl opravný prostředek, byl-li podán u něho jako u soudu vyšší stolice, odstoupiti soudu první stolice.

Jde o zmatečnost podle § 477 čis. 2 c. ř. s., rozhodoval-li samo-soudce o žalobě pro zmatečnost, podané u odvolacího soudu ve věcech pracovních.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1934, R I 439/34.)

Žalobce podal »odvolání« z rozsudku krajského soudu civilního v Praze, který jednal a rozhodl o jeho žalobě pro zmatečnost podle § 529 čis. 2 c. ř. s. — jak rozsudku pracovního soudu v Praze ze dne 18. dubna 1932, tak i rozsudku krajského soudu jako soudu odvolacího ze dne 22. července 1932. Krajský soud civilní odmítl odvolání jako nepřipustné, ježto napadený jeho rozsudek mohl podle prvního odstavce § 532 c. ř. s. a § 535 c. ř. s. býti napaden jen dovoláním.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a zároveň zrušil z úřadu i rozsudek krajského soudu civilního v Praze ze dne 31. května 1933 a řízení mu předcházející, počínajíc ústním jednáním ze dne 30. ledna 1933, pro zmatečnost a vrátil věc krajskému soudu, by o ní podle zákona dále jednal a rozhodl.

Důvody:

Žaloba, o niž jde, nebyla vznesena u soudu, který v původním sporu v první stolici o věci rozhodl, nýbrž u soudu vyššího (t. j. odvolacího soudu) a proto jest tu použití ustanovení § 535 c. ř. s., ježto zákon čis. 131/1931 sb. z. a n. nemá v tom směru zvláštní odchylné ustanovení (§ 19 cit. zák.) a odporovatelnost rozsudku jest v této věci posuzovati podle ustanovení platících pro krajský soud jako soud odvolací (§ 535 poslední věta c. ř. s.). Z toho však plyne, že opravný prostředek neměl býti podán přímo u krajského soudu civilního jako soudu vyšší stolice, nýbrž u pracovního soudu v Praze jako soudu první stolice (§ 29, pokud se týče § 34 zák. čis. 131/1931 sb. z. a n.) a krajský soud, byl-li u něho podán jako u soudu vyšší stolice, měl jej i se spisy odstoupiti soudu první stolice, pracovnímu soudu, by tento soud mohl učiniti o něm další jemu příslušející opatření. Neučinil-li tak krajský soud, nýbrž odmítl napadeným usnesením žalobcovo odvolání jako nepřipustné, nezbylo, než usnesení jeho zrušiti. Jak již bylo doličeno, byl pro žalobu, vytýkající zmatečnost, příslušným podle § 532 prvý odstavec c. ř. s. soud odvolací, ježto žalobou tou bylo odporováno i jeho vlastnímu rozhodnutí, i rozhodnutí soudu první stolice. Soud odvolací může podle ustanovení pro řízení před ním platných učiniti věc zralou k rozhodnutí a proto platí podle § 535 c. ř. s. pro ústní jednání, provedení důkazů a oznámení rozsudku k žalobě vydaného ustanovení, která platí pro

tento soud jako stolici opravnou, t. j. v tomto případě pro soud odvolací. Podle § 32 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. rozhoduje ve sporech pracovních o hodnotu vyšší než 300 Kč odvolací soud v senátě složeném ze tří soudců z povolání, z nichž jeden předsedá, a dvou přísedících. Konal-li tedy v tomto případě ústní jednání a vydal-li rozsudek s a m o s o u d c e místo takto složeného senátu, nebyl rozhodující soud řádně obsazen (§ 477 čís. 2 c. ř. s.) a k tomuto zmatku bylo hleděti nejvyšším soudem, jemuž žalobcův rekurs byl předložen, z moci úřední, třebaš tato vada nebyla vytýkána nižádnou stranou (§§ 494, 513 c. ř. s. a § 35 zák. čís. 131/1931). Bylo proto rozsudek krajského soudu civilního v Praze a jemu předcházející řízení, počínajíc ústním jednáním ze dne 30. ledna 1933, zrušiti jako zmatečné a krajskému soudu uložit, by podle zákona postupoval, jak ve výroku vysloveno.

Čís. 13485.

V disciplinárním řízení proti trvale ustanovenému obecnímu zřízení nelze obdobně použítí § 105, odstavec druhý, zákona ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák.

Pro obecní zastupitelstvo není závazným usnesení disciplinární komise podle § 8 odst. (2) vl. nař. ze dne 14. srpna 1920, čís. 483 sb. z. a n., o tom, jaký disciplinární trest má býti obecnímu zřízení uložen.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1934, Rv I 2319/32.)

Žalobce byl policejním strážníkem žalované obce v Čechách. Byv usnesením obecního zastupitelstva žalované obce po disciplinárním řízení propuštěn z obecní služby bez nároku na požitky, domáhal se žalobce na žalované obci, by bylo uznáno právem, že disciplinární nález, jímž byl žalobce propuštěn ze služeb žalované obce, jest neplatný, že smlouva, jíž byl žalobce ustanoven obecním strážníkem žalované obce, trvá po právu a že žalovaná obec jest povinna platiti žalobci služné za dobu po propuštění. Procesní soud prvě stolice žalobě vyhověl. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatel se snaží dovoditi, že pro disciplinární řízení proti trvale ustanovenému obecnímu zřízení platí podle § 2 vlád. nař. ze dne 14. srpna 1920 čís. 483 sb. z. a n. obdobně také předpis § 105 služební pragmatiky čís. 15/1914 ř. z., že usnesení obecní disciplinární komise jest pro obecní zastupitelstvo závazné a že v souzeném případě disciplinární nález, usnesený obecním zastupitelstvem žalované obce, jest formálně nesprávný a proti žalobci bezúčinný, ježto obecní disciplinární komise uznala jen na přeložení žalobce na trvalý odpočinek se srážkou 25% normálního výslužného, kdežto obecní zastupitelstvo se usneslo na propuštění žalobce ze služeb obce. Dovolateli nelze předsvědčiti v tom, že pro disciplinární řízení proti obecnímu zřízení jest obdobně použítí také předpisu § 105 odst. (2) zákona čís. 15/1914 ř. z.

Podle § 2 nařízení vlády ze dne 14. srpna 1920 čís. 483 sb. z. a n., jímž byl proveden § 10 zákona ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920, provádí se disciplinární řízení proti trvale ustanoveným obecním zřízencům obdobně podle §§ 181—188 pokud se týče §§ 87—155 zákona ze dne 25. ledna 1914 čís. 15 ř. z., ale jen potud, pokud není v dalším nic jiného ustanoveno. Tímto dodatkem jest jasně vysloveno, že v těch směrech, ve kterých vládní nařízení obsahuje zvláštní odchylné předpisy, nelze ani obdobně použítí předpisů zákona čís. 15/1914 ř. zák. o služební pragmatice pro státní zřízence. V souzeném případě jde jen o to, zda v disciplinárním řízení proti obecnímu zřízenci lze použítí obdobně předpisu § 105 odst. (2) zákona čís. 15/1914 ř. z., jež stanoví, že trest propuštění může býti uložen jen, vysloví-li se pro něj čtyři členové disciplinárního senátu. Tu jest míti na paměti, že podle § 93 zákona čís. 15/1914 ř. z. mohou jakékoliv disciplinární tresty, tedy také trest propuštění, býti uloženy státním zřízencům jen nálezem příslušné disciplinární komise, která tedy o způsobu disciplinárního trestu sama rozhoduje. Naproti tomu vládní nařízení čís. 483/1920 sb. z. a n. obsahuje v § 8 zvláštní odchylné ustanovení, že disciplinární komise prvě stolice se usnáší jen na disciplinárních trestech důtky a peněžité pokuty. Je-li však disciplinární čin obecního zřízence takový, že má za následek vyloučení z postupu do vyšších platů, zmenšení služného, přeložení do výslužby se zmenšeným výslužným, nebo propuštění ze služby, pak disciplinární komise první stolice sama trest neukládá, o něm nerozhoduje, nýbrž učiní jen n á v r h obecnímu zastupitelstvu, jež o tomto návrhu teprve rozhodne. Z toho plyne nepochybně, že zvláštním odchylným ustanovením § 8 vládního nařízení čís. 483/1920 sb. z. a n. jest obdobně použítí předpisu § 105 odst. (2) zákona čís. 15/1914 ř. z. vůbec vyloučeno. Nelze dále uznati za správný dovolatelův názor, že pro obecní zastupitelstvo jest závazným usnesení disciplinární komise, učiněné podle § 8 odst. (2) vlád. nař. čís. 483/1920 sb. z. a n. o tom, jaký disciplinární trest má býti obecnímu zřízenci uložen. Bylo již vyloženo, že v takových případech, kde se obecní disciplinární komise neusnesla na disciplinárním trestu důtky nebo peněžité pokuty, nepřísluší jí, by sama o disciplinárním trestu rozhodovala, nýbrž že má učiniti jen návrh, o němž rozhodne obecní zastupitelstvo. Jakým způsobem má obecní zastupitelstvo rozhodnouti, není v § 8 nařízení vůbec stanoveno, takže obecnímu zastupitelstvu nic nebrání, by se návrhem disciplinární komise o způsobu trestu neřídilo a by nevypravilo takový disciplinární trest, jaký uznává samo za přiměřený disciplinárnímu činu zřízencovu, zjištěnému disciplinární komisí. Podle § 8 odst. (3) vlád. nař. čís. 483/1920 sb. z. a n. může si pak obecní zřízenec proti disciplinárnímu rozhodnutí obecního zastupitelstva stěžovati k vrchní disciplinární komisí, která v případech v odstavci (2) uvedených učiní rovněž jen návrh zemskému samosprávnému úřadu, jež o stížnosti rozhodne s konečnou platností. Pokud dovolatel naproti tomu dovozuje, že se proti usnesení obecního zastupitelstva o propuštění ze služby může obecní zřízenec dovolávat jen ochrany soudu, ježto prý usnesení obce v poměru k propuštěnému zřízenci není jiné kontrole podrobena, a že si proto žalobce nemohl proti propuštění stěžovati, odkazuje se na rozhodnutí čís. 12873 sb. n. s., v němž bylo podrobně vyloženo, že ustano-

vení § 8 vládního nařízení čís. 483/1920 sb. z. a n. jest kryto předpisem § 10 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n., i pokud upravilo opravné řízení v disciplinárním řízení proti obecním zřizencům. Dovolatelé se nepodařilo dolíčiti, že usnesení obecního zastupitelstva žalované obce ze dne 18. března 1931, jimž bylo po provedeném disciplinárním řízení vysloveno, že se žalobce propouští z obecní služby bez nároků na požitky, trpí vadami po stránce formální. Po stránce hmotné jest disciplinární nález, který nabytí moci práva, pro soud závazný (viz rozhodnutí čís. 1189, 7749, 12.873 sb. n. s.).

Čís. 13486.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. prosince 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Byl-li spor zahájen u řádného soudu dříve, než nabytí účinnosti zákon o soudech pracovních, nebyl pracovní soud oprávněn projednávat věc, třebaže byla u řádného soudu ponechána v klidu a třebaže strany souhlasně navrhly, by věc byla postoupena pracovnímu soudu. Projednal-li pracovní soud přes to věc, jde o zmatek podle § 28 čís. 3 zák. o pracovních soudech, třebaže hodnota sporu byla vyšší než 300 Kč.

Příslušnost pracovního soudu nelze získati úmluvou stran, kromě případů uvedených v třetím odstavci § 1 zák. o prac. soudech.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1934, Rv I 635/34.)

Žalobu zaměstnance proti zaměstnavateli o zaplacení 5.000 Kč pracovní soud v Náchodě rozsudkem ze dne 25. října 1933 zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud k dovolání zrušil rozsudky nižších soudů i s předchozím řízením, počínajíc usnesením okresního soudu v Náchodě ze dne 30. dubna 1932, jako zmatečné a uložil pracovnímu soudu v Náchodě, by spisy postoupil okresnímu soudu v Náchodě.

Důvody:

Žaloba byla se žalobcem, požívajícím právo chudých, sepsána dne 16. května 1930 u okresního soudu v Jaroměři (§ 64 čís. 4 c. ř. s.), odkud došla k příslušnému okresnímu soudu v Náchodě dne 28. května 1930. Žaloba byla doručena žalované firmě dne 4. června 1930, čímž spor byl zahájen podle prvního odstavce § 232 c. ř. s. Z toho je zřejmo, že spor byl zahájen ještě před účinností zákona ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n., jenž byl vyhlášen ve sbírce zákonů a nařízení dne 1. srpna 1931 a podle prvního odstavce § 43 nabytí účinnosti teprve dnem 1. ledna 1932. Podle téhož zákonného ustanovení mají spory do tohoto dne zahájené býti vyřízeny u soudů příslušných podle práva dosavadního a podle předpisů dosud platných a byly výjimky z toho předpisu stanoveny jen pro živnostenské soudy. Účinky zahájené rozepře trvají až do ukončení rozepře (§ 29 j. n.), buď vydáním pravoplatného rozsudku, buď zpětvzetím žaloby, nebo smírem. Ponecháním sporu v klidu nebyl spor ještě ukončen (§ 168 a násl. c. ř. s.). Není-li vylučná příslušnost

pracovního soudu opodstatněna předpisy zákona (§ 1 zák. čís. 131/31), nelze ji získati prorogací a tato není vůbec účinná (kromě případů uvedených v třetím odstavci § 1 zák., které se nehodí na tuto věc). Nesejde proto na tom, že procesní strany učinily souhlasný návrh, aby věc byla postoupena pracovnímu soudu v Náchodě. Tento soud byl povinen, by svou příslušnost zkoumal z moci úřední (§ 22 odst. (1) zák. čís. 131/1931) a touž povinnost měl i odvolací soud (§ 28 čís. 3, § 33 odst. (2) cit. zák.). Tím, že pracovní soud projednal souzenou věc, jež dohodou stran naň nemohla býti přenesena, byl založen zmatek podle § 28 čís. 3 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., v němž jako důvod zmatečnosti pod čís. 3 — »že bylo rozhodnuto o věci, nenáležící před soudy pracovní« — jest sice zvláště vyčten jen při sporech, ve kterých hodnota předmětu není vyšší než 300 Kč, ale tento důvod zmatečnosti nepochybně platí i ve sporech o hodnotě předmětu sporu 300 Kč převyšující (srov. § 477 čís. 3 c. ř. s.), k němuž bylo dovolacím soudem hleděti z úřadu (§§ 471 čís. 7, 494 a 513 c. ř. s., jakož i § 35 zák. čís. 131/1931).

Čís. 13487.

Nezrušil-li soud první stolice exekuci, ač vymáhající věřitel, nevyjádřiv se v určené lhůtě o dlužníkově návrhu na zrušení exekuce, projevil s navrhovaným zrušením exekuce mlčky souhlas, není závady, by tak ne učinil soud rekursní.

Zrušil-li exekuci soud rekursní, jest dovolací rekurs vymáhajícího věřitele odmítnouti jako nepřipustný.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1934, R II 182/34.)

Návrh dlužníka, by byla z důvodu § 251 čís. 1 a 6 ex. ř. zrušena exekuce na zabavené svršky, soud první stolice zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Podáním, jež došlo k prvnímu soudu dne 17. června 1933, navrhl povinný zrušení exekuce z důvodu § 251 čís. 1 a čís. 6 ex. ř. mimo jiné co do předmětů zabavených pod běž. čís. 2 (psychy) a čís. 6 (železná kamna) zájemního protokolu. Šlo o návrh na zrušení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř. Ve smyslu § 39 druhý odstavec ex. ř. a § 56 odstavec druhý a třetí ex. ř. vyzval první soud, připojiv jedno vyhotovení podání, vymáhající věřitelku, stěžovatelku, k vyjádření vzorcem čís. 144/4 k ex. ř. Vzorec ten obsahuje vyzvání vymáhající strany, by se do osmi dnů o návrhu dlužníkově vyjádřila, jinak že se bude za to míti, že s návrhem tím souhlasí a zřiká se toho, by jí bylo doručeno usnesení vyhovující návrhu, i stížnosti do něho. Vyzvání to i s podáním bylo doručeno právnímu zástupci vymáhající věřitelky dne 30. června 1933 a vymáhající věřitelka se ve lhůtě o dlužníkově návrhu nevyjádřila. Mohl proto první soud zrušiti exekuci podle § 39 čís. 6 ex. ř., ježto vymáhající vě-

řitelka, nevyjádřivši se v určené lhůtě o dlužníkově návrhu projevila s navrhovaným zrušením exekuce mlčky souhlas. Nesejde na tom, že prvý soud dlužníkův návrh na zrušení exekuce zamítl, a že teprve rekursní soud vyhověl návrhu na vyloučení zabavených předmětů z exekuce, neboť zřeknutí se rekursu vymáhající věřitelkou do usnesení vyhovujícího návrhu dlužníkově platí pro veškeré řízení opravné (§ 472 c. ř. s. a § 78 ex. ř. — srov. rozh. čís. 5771 a čís. 11.269 sb. n. s.).

Čís. 13488.

Příslušnost podle § 91 j. n. jest odůvodněna, i když bylo žádáno jen o určení, že v rámci zástavního práva přísluší žalobci proti žalovanému jako osobnímu i hypotekárnímu dlužníku právo na úhradu určitých nároků podle tvrzení žalobceva onou hypotekou krytých uspokojením ze zavazené nemovitosti.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1934, R I 225/34.)

Žalobou, zadanou na soudě, v jehož obvodu byla nemovitost, domáhal se žalobce na žalovaném, by bylo určeno, že mu přísluší věcné (zástavní) právo k nemovitému statku na základě kauční hypoteky do výše 300.000 Kč. Soud první stolice vyhověl námítce místní příslušnosti a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námítku místní nepřislušnosti. **Důvody:** Žalobce se domáhá jen určení, že mu přísluší věcné (zástavní) právo k nemovitému statku na základě kauční hypoteky do výše 300.000 Kč, kteréžto právo mu žalovaný odpírá, tvrdě, že záruka platila jen do 31. prosince 1932, z čehož následuje, že podle stanoviska strany žalované zástavní právo zaniklo. Jest proto přípustné, by u soudu podle § 91 j. n. se žalobou domáhající se zástavního práva bylo spojeno i žádáno o určení, že v rámci tohoto zástavního práva přísluší žalobci proti žalovanému jako osobnímu a hypotekárnímu dlužníku právo na úhradu určitých nároků podle tvrzení žalobce onou hypotekou krytých a to výhradně uspokojením z nemovitosti. Ze tu jde vlastně o žalobu určovací jest s hlediska příslušnosti nerozhodné, neboť § 91 j. n. v tomto směru nerozeznává a žalobou určovací lze se domáhati též věcného práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění, neboť se žalobce v žalobní žádosti domáhá určení, že nároky jeho tam uvedené spadají do rámce kauční hypoteky do výše 300.000 Kč vložené na nemovitosti a proto rekursní soud správně usoudil, že příslušnost dovolaného soudu jest podle § 91 j. n. odůvodněna, i když bylo žádáno jen o určení, že v rámci uvedeného zástavního práva přísluší žalobci proti žalovanému jako osobnímu a hypotekárnímu dlužníku právo na úhradu určitých nároků podle tvrzení žalobceva onou hypotekou krytých a to uspokojením ze zavazené nemovitosti. Pro řešení otázky místní příslušnosti soudu,

o niž tu jediné jde, jest nerozhodno, zda jest určovací žaloba přípustná a pokud jest snad odůvodněná, a proto se těmito vývody dovolacího rekursu nelze zabývat.

Čís. 13489.

Neprováděl-li okresní soud exekuční v Praze výkon zájemného popsání svršků jako soud k výkonu zájemného popsání podle zákona povolany, nýbrž jen jako soud povolujícím procesním soudem podle § 36 druhý odstavec, prvá věta j. n. dožádaný, jest procesní soud výlučně příslušný k projednání a rozhodnutí sporu o nepřipustnost zájemného popsání podle § 37 ex. ř.

Ustanovení § 46 odstavec prvý j. n. neplatí, byla-li žaloba odmítnuta a limine fori pro nepřipustnost soudu, u něhož byla podána.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1934, R I 343/34.)

Krajský soud civilní v Praze povolil zájemné popsání svršků a dožádal o výkon okresní soud exekuční v Praze. Proti žalobě o nepřipustnost výkonu zájemného popsání, zadané na exekučním soudě v Praze, vznesla žalovaná námítku věcné nepřislušnosti, již soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námítku věcné nepřislušnosti. **Důvody:** Žalující strana domáhá se žalobou nepřipustnosti výkonu zájemného popsání provedeného na svršky ve smyslu § 1101 obč. zák. Prvý soud vyhověl námítce věcné nepřislušnosti soudu míně, že žaloby podle §§ 35—37 ex. ř. jsou připuštěny jen za předpokladu exekuce nejméně již povolené, že běží tu o případy výčetmo vypočtené, na něž nelze obdobně rozšiřovati i jiné případy, o nichž se ustanovení exekučního řádu nezmiňují, že proto řešiti jest jen otázku, zda zájemné popsání svršků jest exekucí pokud se týče úkonem v některém období po povolení exekuce následujícím, a že v tomto směru, jak vyslovuje výnos min. spravedlnosti ze dne 6. března 1902 čís. 4121 nemá zájemné popsání povahu exekuce zajišťovací, nýbrž pouhého zatímního opatření. Soud rekursní sdílí též toto stanovisko soudu prvního, které jest v soulase i s judikaturou i vědou (viz sb. n. s. čís. 8131 a 11.128), že zájemné popsání vnesených svršků považovati jest za prozatímní opatření. Avšak právě se zřetelem na tuto okolnost jest při zájemném popsání šetřiti ve smyslu § 402 ex. ř. obdobně ustanovení o řízení exekučním, a tudíž i obdobného použití norem § 37 a násl. ex. ř. (rozh. sb. n. s. čís. 8131 a 11.128). Jest též přihlídnouti k tomu, že, jak vysloveno bylo v rozhodnutí sb. n. s. čís. 5199, poněvadž zájemným popsáním jest zákonné právo zástavní přesně zjištěno, může, jakmile jsou splněny další předpoklady každého exekučního řízení, t. j. průkaz řádného titulu exekučního (§§ 1 a 7 ex. ř.), přistoupeno býti podle § 264 prvý odstavec ex. ř. přímo k povolení prodeje, takže strana, již svršky byly neprávem zabaveny, má na tom eminentní zájem, by proti nepřipustnosti případného prodeje svršků těch se bránila tvrdíc k zájemně sepsaným svrškům práva výkonu exekuce nedopouštějící. Může proto důvodně zajisté domáhati se i nepřipustnosti výkonu zájemného popsání prostředky v exekučním řádu

stanovenými. Stanovisku tomu svědčí i ustanovení § 17 ex. ř., podle něhož přísluší exekučnímu soudu v zásadě projednávat i rozhodovat všechny spory za řízení exekučního a z něho vzniklé, a tudíž zajisté ve smyslu § 402 ex. ř. obdobně i spory vzniklé z prozatímních opatření.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud rozpoznal sice správně, že zájemné popsání vnesených svršků podle § 1101 obč. zák. je považováno za prozatímní opatření, a že proto podle § 402 ex. ř. mohou třetí osoby proti němu uplatňovat svá práva žalobou podle obdoby § 37 ex. ř., ale mylně dovodil příslušnost okresního soudu exekučního v Praze z ustanovení § 17 ex. ř. přehlédnuv, že ve druhém odstavci tohoto zákonného předpisu se praví, že exekuční soud je ve sporech tam uvedených příslušný jen potud, pokud v tomto zákoně — t. j. v exekučním řádu — jiný soud není prohlášen za příslušný. Pro žalobu podle § 37 ex. ř. jest příslušný soud, u kterého v první stolici bylo navrženo povolení exekuce, neb exekuční soud, podle toho, zda byla podána žaloba před počátkem exekučního výkonu, či po něm. V případě, o který tu jde, okresní soud exekuční v Praze neprováděl výkon zájemného popsání svršků jako soud k výkonu zájemného popsání podle zákona povoláný, nýbrž jen jako soud povolujícím sborovým soudem podle § 36 druhý odstavec, prvá věta j. n. dožádáný. Jak ze spisů okresního soudu exekučního v Praze na jevo jde, povolil zájemné popsání svršků krajský soud civilní v Praze v rozepři zn. sp. Ck XII a) 366/33. Soud ten byl tedy podle § 387 první odstavec ex. ř. povolán, aby nařídil, čeho k provedení povoleného prozatímního opatření (zájemného popsání svršků podle § 1101 obč. zák.) bylo třeba, a byl tedy oprávněn dožádati okresní soud exekuční o výkon zájemného popsání. U tohoto dožádaného soudu nepočal tudíž vůbec výkon prozatímního opatření ve smyslu §§ 33 a 402 ex. ř., poněvadž soud ten podle zákona (§ 387 ex. ř.) k výkonu jeho nebyl vůbec příslušný, nýbrž jen povolující soud procesní. Proto také jen tento soud jest výlučně příslušný k projednání a rozhodnutí tohoto sporu (§§ 37 a 387 ex. ř. — srov. rozh. čís. 7224 sb. n. s.). Nerozhodné jest, že podle tvrzení žalobkyně v rekursu okresní soud civilní pro vnitřní Prahu usnesením ze dne 27. května 1933 žalobu stejného obsahu odmítl, vyřknuv, že příslušným jest výhradně okresní soud exekuční v Praze, a že usnesení to nabylo právní moci, neboť ustanovení § 46 první odstavec j. n. neplatí, byla-li žaloba odmítnuta a *l i m i n e f o r i* pro nepřislušnost soudu, u něhož byla podána, jak nejvyšší soud vyložil v rozhodnutí čís. 1627 sb. n. s. Že šlo o usnesení vydané k námitce žalované po ústním jednání a doručené oběma stranám žalobkyně netvrdila.

Čís. 13490.

O tom, zda obec v Čechách učinila opatření, by bylo zabráněno nebezpečí hrozícímu chodcům z přetrženého drátu elektrického vedení pro osvětlování obce, nelze rozhodovati pořadem práva.

Pokud nárok na náhradu škody jest odvozován z vadnosti elektrického vedení, jest o něm rozhodovati pořadem práva.

Třebaže síla drátu elektrického vedení neodpovídala předpisům o elektrických vedeních, neručí majitel elektrického vedení podle § 1319 obč. zák. za škodu přetržením drátu, byl-li drát přetržen následkem mimořádné nepohody, při níž se strhaly i dráty v předepsané síle.

Bylo povinností obce, by dala po nepohodě závčas prohlédnouti elektrovodnou síť.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1934, Rv I 392/32.)

Žalobce domáhal se na žalované obci v Čechách náhrady za koně, jenž byl dne 17. dubna 1928 usmrčen na silnici elektrickým proudem z přetrženého drátu elektrického vedení pro osvětlování žalované obce. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud I. zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením, pokud byla žaloba založena na tom, že žalovaná obec zanedbala péči podle ustanovení § 28 čís. 2 a 3 obec. zřízení pro Čechy, a odmítl žalobu v tomto směru; II. jinak zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a o ní rozhodl.

Důvody:

Dovolatel se domáhal na žalované obci náhrady za koně, který byl dne 17. dubna 1928 na silnici usmrčen elektrickým proudem z přetrženého drátu elektrického vedení pro osvětlování žalované obce. Povinnost žalované dovozuje jednak z vadnosti elektrického vedení, ježto bylo použito drátu slabšího, než jest předepsáno, a že dráty nebyly opatřeny řádnou izolací, jednak že obec nedala onoho dne elektrovodnou síť prohlédnouti a neučinila opatření, by bylo zabráněno nebezpečnosti hrozícímu chodcům, jak bylo její povinností. Výtky, že obec neučinila opatření, by bylo zabráněno nebezpečí hrozícímu chodcům, jest zřejmě výtkou zanedbání péče o bezpečnost osoby a jmění a o bezpečné ježdění po silnicích, jak jest uložena obci podle ustanovení § 28 čís. 2 a 3 obecního zřízení pro Čechy, neboť žalobce též výslovně uvedl, že žaloba zakládá též na tom, že žalovaná obec zanedbala povinnosti jako strážkyně veřejné bezpečnosti. Rozhodovati však o povinnosti žalované k náhradě škody pro zanedbání péče o veřejnou bezpečnost soudu nenáleží, neboť rozhodování o tom jest §em 37 obecního zřízení přikázáno okresnímu úřadu. V tom směru jest pořad práva vyloučen. Odvolací soud sice toto právní stanovisko správně v důvodech rozsudku vyložil, nevyvodil však z toho důsledky pro rozsudkový výrok, potvrdiv rozsudek prvního soudu, jenž rozhodl i, pokud žaloba byla založena na onom zanedbání. K nepřipustnosti pořadu práva jest však přihlédnouti z úřadu v každém období sporu a bylo proto rozhodnuto, jak se stalo (§§ 240, 471 čís. 7, 477 čís. 6, 478 a 513 c. ř. s.).

Než nejvyššímu soudu bylo uvážiti o přípustnosti pořadu práva i pokud žalobní nárok jest dovozován z vadnosti vedení, ano žalovanou stranou jest obec a jde o vedení k osvětlování obce, rozuměj veřejnému,

neboť i tu pro otázku přípustnosti pořadu práva jest se zřetelem na právní názor vyložený v rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů ze dne 5. června 1931 č. j. 734/31 uveřejněném ve sbírce rozhodnutí nejvyššího soudu z roku 1931 na stránce 1596, na jehož odůvodnění se odkazuje, rozhodným, zdali žalobní nárok jest založen na zanedbání veřejnoprávních povinností obce, čili nic. I péče o osvětlení ulic spadá do působnosti obce podle § 28 čis. 2 a 3 obecního zřízení. Tu pak vzniká otázka, zdali vytykána vadnost vedení není též zanedbáním této péče. K této otázce však jest odpověděti záporně. K péči o osvětlení náleží, dbáti toho, by přivoděn byl konečný výsledek, potřebné osvětlení. K tomu jest nutné potřebí zařízení vyrábějícího světelný zdroj, jež však není přímo předmětem veřejnoprávní povinnosti obce, nýbrž prostředkem k jejímu splnění. V souzeném případě bylo prostředkem tím elektrické vedení. Obec ovšem jest povinna pečovati i o toto zařízení v mezích zákonných předpisů buď všeobecných nebo pro ten který způsob zařízení zvláštních, nikoli však podle předpisů o veřejnoprávních povinnostech obce. Ve příčině této péče o používané zařízení není rozdílu mezi obcí a jiným právním předmětem. Zanedbání této povinnosti lze posuzovati ve příčině nároku na náhradu škody jen podle předpisů práva občanského a nárok tkví jen v právu soukromém. Proto k rozhodování o nároku z uvedeného důvodu jsou soudy příslušné. V tom směru již odvolací soud správně rozpoznal, že podle skutkového základu sporu přichází v úvahu jednak zvláštní ustanovení § 1319 obč. zák. o náhradě škody zřícením díla, jednak všeobecná ustanovení třicáté hlavy obecného občanského zákona. Žalobní nárok podle § 1319 obč. zák. není odůvodněn. K nároku tomu se vyhledává, že škoda nastala zřícením stavby nebo jiného díla nebo částí jeho a že zřícení nastalo z vadné povahy díla; břemeno dokázati tyto okolnosti stihá žalobce. Odvolací soud právem usoudil, že se žalobci tento důkaz nezdařil. Nižší soudy sice zjistily, že síla drátu vedení při zjištěné vzdálenosti jeho sloupů neodpovídala předpisům o elektrických vedeních platných ať v době jeho zřízení, i v době nynější, avšak zjistily též, že drát byl přetržen následkem mimořádné nepohody, při níž se trhaly i dráty o předepsané síle 6 mm. Za tohoto stavu jest i s hlediska všeobecných předpisů třicáté hlavy obecného občanského zákona nerozhodným, že oprava prováděná na vedení v roce 1928 podle výpovědi svědků týkala se jen jeho sloupů, ale nikoli drátů, a že obec vedení řadu let neopravovala a že sloupy byly postaveny ve větší vzdálenosti a dráty vedení byly slabší, než jak jest předepsáno, poněvadž, byl-li drát přetržen následkem mimořádné nepohody, není příčinné souvislosti mezi nezachováním předpisů o vzdálenosti sloupů a o síle drátu, i když by v něm bylo shledávati zavinění žalované strany, a nastalou škodou.

Podle zjištění nižších soudů došlo však k nehodě dne 17. dubna 1928 asi v 9 hodin dopoledne po mimořádné nepohodě, která před tím panovala, t. j. po vichřici spojené s deštěm a sněžením. Vzhledem k těmto mimořádným okolnostem přicházela by ovšem odpovědnost obce za škodu podle všeobecných předpisů XXX. hlavy obecného občanského zákona, jak to též dovolatel v žalobě i dovolání uvádí, potud, že neučinila opatření, aby elektrovedná síť byla po vichřici prohlédnuta. Odpovědnost za škodu by tu ovšem žalovanou obec stihala tehdy,

kdyby jako vlastnice vedení nedala je prohlédnouti včas, t. j. ještě před nastalou frekvencí na veřejné cestě, ač k této opatrnosti ji právě zmíněné mimořádné povětrnostní poměry musily nabádati. Prvý soud sice v tomto směru došel k závěru, že žalovaná obec vlastníci vedení je; poněvadž však žalobu zamítl, nemohla žalovaná v odvolání tento právní závěr soudu napadnouti, činíc tak teprve v dovolacím sdělení. Poněvadž nejvyšší soud sám pro nedostatek zjištění o tom nemohl bezpečně ve věci samé ihned rozhodnouti, rozhodl jak ve výroku ad II. je uvedeno.

Čís. 13491.

Pokud poplatek za používání ústředního topení jest součástí činže, pro niž přísluší zákonné zástavní právo na vnesených věcech ve smyslu § 1101 obč. zák.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1934, Rv I 111/33.)

Pronajímatel domáhal se na nájemci nedoplatku 6.892 Kč za ústřední topení. Ve sporu byl uzavřen dne 30. ledna 1931 smír, podle něhož se nájemce zavázal zaplatiti pronajímateli na úplně vyrovnání zažalovaného nároku 4.000 Kč. K vydobytí těchto 4.000 Kč s přísl. vedl pronajímatel proti nájemci exekuci na zařízení a svršky v najatých místnostech. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se nájemce na pronajímateli, by bylo uznáno právem, že smír mezi žalobcem a žalovaným ze dne 30. ledna 1931 zanikl v důsledku vyrovnání uzavřeného žalobcem dne 20. května 1931 a že exekuce vedená k vydobytí nároku z onoho smíru jest nepřipustná. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Na základě spisů Ck V 1128/30 zjišťuje odvolací soud po rozumu § 498 c. ř. s., že se žalobou domáhal nynější žalovaný na nynějším žalobci zaplacení 6.892 Kč, jakožto nedoplatku za ústřední topení, k jehož placení v činžovních kvartálech kromě placení roční činže 35.000 Kč se nynější žalobce zavázal, že tento ve sporu tom nenamítal, že úplata netvoří součást činže, že jen činil námitky proti výši, a posléze, že se smírem zavázal zaplatiti nynějšímu žalovanému na úplně vyrovnání zažalované pohledávky 4.000 Kč. Jest tedy zjištěno, že se smír ze dne 30. ledna 1931 týkal poplatku za ústřední topení, který tvoří součást činže, a je liché tvrzení nynějšího žalobce, že šlo o smlouvu o dílo a nikoli o smlouvu nájemní, takže se zákonné právo zástavní podle § 1101 obč. zák. vztahuje i na tuto žalovaným vymáhanou pohledávku jako na součást činže. Zákonné právo zástavní vzniká již vnesením svršků do najatých místností; zájemné popsání není podmínkou ani jeho vzniku ani jeho uplatnění, pokud ovšem svršky nebyly zase později z najatých místností odstraněny. Zákonné právo zástavní pronajímatelovo podle § 1101 obč. zák. zůstává však ve vyrovnacím řízení právem oddělným, pro které může býti vedena exekuce i za vyrovnacího řízení (§ 13 vyr. řádu). Prvý soud posoudil tudíž věc nesprávně po stránce právní, vyhověv žalobě v mylném názoru, že vyrovnáním uzavřeným žalobcem dne 20. května 1931 exekuční titul, smír ze dne 30. ledna 1931, zanikl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Odvolací soud právem zodpověděl kladně otázku, zda lze v souzeném případě považovati nedoplatek za používání ústředního topení za část činže, zjistiv ze spisu Ck V 1128/30, že se zavázal nynější žalobce platiti náhradu za používání ústředního topení v činžovních kvartálech současně s činží zvláště ujednanou a že v onom sporu nenamítal, že úplata ta není součástíou činže, a mimo to z onoho spisu vyplývá, že za ústřední topení měla býti placena alikvotní část topiva s ohledem na plošné výměry najatých místností. Tomuto názoru nepřekáží, že činže byla ujednána vedle tohoto poplatku, an poplatek ten byl nejen náhradou za dodávání tepla ústředním topením, nýbrž i za používání tepelných těles, jež jsou součástíou pronajatých místností, a zahrnoval tudíž i částku za užívání najaté věci (§ 1090 obč. zák.), aniž byl dělen na část připadající na dodávání teploty a na část za používání tepelných těles. Tomu názoru nasvědčuje i ustanovení § 12 odstavec (3) zákona o ochraně nájemníků čís. 44/28 sb. z. a n. (jehož účinnost jest zachována posledně i zákonem z 23. února 1934 čís. 32 sb. z. a n.), kde se praví, že k úhradě nákladu spojeného se zdražením ústředního topení lze nájemně přiměřeně zvýšiti. Z toho plyne další správný závěr odvolacího soudu, že nedoplatek za používání ústředního topení jest přiznati i zákonné zástavní právo na věci vnesené ve smyslu § 1101 obč. zák. právě tak, jako vlastní činži.

Čís. 13492.

Nárok na náhradu ušlého a budoucně ucházejícího výdělku (§ 1325 obč. zák.) jest posuzovati podle doby, kdy vznikla poškozenému škoda. Nelze přihlížeti k tendenci snižování mezd ani k domněnce, že by zaměstnavatel byl přidělil poškozenému při jeho zmenšené způsobilosti k dosavadnímu jeho zaměstnání práci lehčí s polovičním výdělkem nebo že by si poškozený mohl opatřiti takové zaměstnání jinde.

Poškozený nemusí prokazovati, že nemá možnost opatřiti si zkrácený výdělek, stačí, prokázal-li, že mu dosavadní výdělek ušel a v budoucnosti bude ucházeti, a jest na škůdci, by namítal a dokázal, že poškozený této možnosti, ač mohl, nevyužil.

Za dnešních neutěšených poměrů na pracovním trhu 50% nezpůsobilost k práci rovná se plné nezpůsobilosti a 20% nezpůsobilost k práci má po případě v zápětí ztrátu 50% dosavadního výdělku.

Škůdci jest volno, by se při podstatné změně poměrů domáhal změny důchodu, přisouzeného poškozenému.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1934, Rv I 465/34.)

Žalobce byl dne 23. srpna 1931 zachycen autem žalovaného a těžce poraněn. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném náhrady škody, mimo jiné též náhrady ušlého výdělku. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci bolestné a jiné položky, jež tu nepřicházejí v úvahu, zamítl však žalobu o náhradu ušlého výdělku. Odvolací soud přisoudil žalobci na ušlém výdělkem za dobu od

24. srpna 1931 do 23. srpna 1932, úhrnem 278 Kč, dále pak od 25. srpna 1932 až do doby, kdy žalobce nabude plné způsobilosti k výdělkem, měsíční rentu 250 Kč. D ů v o d y : Při rozhodování o nároku na náhradu ušlého a v budoucnosti ucházejícího výdělku jest vycházeti z určité a pevné základny. Tu mohou tvořiti jen konkrétní výdělkové poměry poškozeného v době úrazu. Později nastalé změny pracovních a výdělkových poměrů mohou býti pojaty do podkladu pro výměru této náhrady jen, když se dalo zaručeně očekávati, že stihnou i poškozeného. Budoucí změny jen možné nesmějí přijíti v úvahu. Nesporným jest podle rozsudku první stolice, že žalobce Jan K. byl před úrazem ve Škodových závodech v Plzni. Nutno proto vycházeti z předpokladu, že by byl i po 23. srpnu 1931 zůstal zaměstnancem těchto závodů a že pro něho platily ony výdělkové změny, jež po úrazu stihly všechny zaměstnance. V tom směru bylo rozsudkem první stolice správně z dopisu Škodových závodů ze dne 6. března 1933 zjištěno, že týdenní výdělek žalobcův, který by v roce 1931 po úraze při pětidenní práci byl činil 209 Kč, počátkem roku 1932 byl by klesl na 168 Kč týdně při práci jen čtyřdenní. Byl by si tedy žalobce od 24. srpna 1931 do konce roku vydělal 3.866 Kč a od 1. ledna 1932 do 22. srpna 1932 5.544 Kč. Od výdělku roku 1932 jest však odečísti část výdělku, připadající na bezplatnou dovolenou, poněvadž podle zmíněného dopisu bylo v té době veškeré dělnictvo střídavě z práce vysazováno na neurčitou bezplatnou dovolenou, což by bylo zajisté stihlo i žalobce. Ježto trvání dovolené nelze prokázati, usuzuje odvolací soud podle § 273 c. ř. s., že by v prvním pololetí 1932 byla trvala čtyři neděle, takže by bylo odečísti z uvedeného výdělku částku 672 Kč. Činil by pak úhrnný předpokládaný výdělek žalobcův v době od 24. srpna 1931 do 23. srpna 1932 celkem 8.738 Kč. V téže době dostal žalobce od okresní nemocenské pojišťovny v Plzni na nemocenské podpoře vyplaceno celkem 8.460 Kč. Vybývá tedy rozdíl 278 Kč jako ušlý výdělek, který jest žalobce oprávněn požadovati na žalovaném. V době po 23. srpnu 1932 byl by týdenní výdělek žalobcův činil minimálně 168 Kč při čtyřdenní práci. Pro jeden měsíc se průměrný výdělek vzhledem na střídavě se opakující neplacené dovolené všech dělníků Škodových závodů stanoví podle § 273 c. ř. s. částkou 650 Kč, od které jest odečísti invalidní důchod 143 Kč 50 h měsíčně, vyměřený žalobci Ústřední sociální pojišťovnou v Praze po zjištění invalidity žalobce výměrem ze dne 29. září 1932 na dobu od 25. srpna 1931 do 24. srpna 1941. Vybývala by pak po odečtení tohoto důchodu ve prospěch žalobce měsíční částka 506 Kč 50 h. Rozsudek první stolice neuznal nárok žalobcův na náhradu ušlého výdělku, ježto nesprávným výkladem posudku soudních lékařů a mylným právním posouzením věci dospěl k náhledu, že poškozený žalobce byl v důsledku úrazu sice po dobu prvních šesti měsíců úplně neschopen k povolání, za dalších šest měsíců, t. j. od 24. února 1932 do 23. srpna 1932 však že se tato neschopnost snížila na 50%, v další době pak potrvající asi 2 roky na 20%. Možné výdělkem žalobcovy by podle názoru prvního soudu byly menší než co skutečně dostával, po případě bude dostávati na nemocenském a invalidním důchodu. S tímto názorem nemůže odvolací soud souhlasiti. Znalecký posudek o neschopnosti k povolání vyvolané úrazem podává jen abstraktní

měřitko pracovní síly a způsobilosti, jež žalobci v tom kterém období zůstala. Zda-li skutečně nastala u poškozeného možnost a schopnost výdělků, jest posouditi podle okolností případu. Vzal-li soud podle znaleckého posudku za prokázáno, že u žalobce byla v době od 24. února 1932 do 23. srpna 1932 50% neschopnost k povolání, nemůže z toho odvozovati, že žalobce má nárok na 50% průměrného výdělků, kdyby ho Škodovy závody byly dále zaměstnávaly a přidělily mu práci lehčí, přiměřenou jeho zmenšené fyzické schopnosti. Neboť tato podmínka se nesplnila a nemohla se splniti, protože ani Škodovy závody ani kterýkoliv jiný tovární podnik nemůže zaměstnávat dělníka-řemenáře, který jest jen z 50% schopen práce a u něhož ještě v lednu 1933 byla soudním znalcem zjištěna zvýšená bolestivost vyvolaná poruchou kosti pánevní a zraněním kolena. Jest proto 50%ní neschopnost k povolání, pokud se týče nároku na ušlý výdělek, posuzovati jako úplnou neschopnost a uznati nárok na ušlý výdělek pro dobu od 24. února 1932 do 23. srpna 1932 právě tak, jako pro dobu předchozí. Pokud jde o další dobu, pro kterou prvý soud podle znaleckého posudku zjistil jen 20%ní neschopnost k povolání a stále ještě trvající bolestnost, předpokládá odvolací soud, že by se žalobci v dobách normálních hospodářských výdělkových poměrů bylo snad podařilo zjednat si ve Škodových závodech nebo jinde přiměřené zaměstnání, v němž by mohl vydělávati 80% dřívějšího svého výdělků. Za dnešních poměrů však, kdy jsou propouštěni z práce dělníci a jiní zaměstnanci s plnou schopností pracovní, jest vyloučiti i tuto možnost. Byla tedy nemožnost výdělků u žalobce v době po 23. srpnu 1932 způsobena jednak následky úrazu, za něž zodpovídá žalovaný, jednak všeobecnými hospodářskými poměry, které mu nelze přičítati na vrub. Nemůže proto žalobce požadovati na žalovaném, by mu hradil celý ušlý a ucházející výdělek v době po 23. srpnu 1932, nýbrž musí část této újmy nésti sám. Byla proto žalobci přiznána jen měsíční renta 250 Kč, t. j. okrouhle polovina ušlého po případě dosud mu ucházejícího výdělků. Ježto důvody pro přiznání této renty trvaly ještě v době rozsudku a nedalo se ani určit, kdy pominou, bylo vysloviti, že žalobci renta přísluší do dosažení plné způsobilosti k výdělků.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

Důvody:

Úvahy a názory odvolacího soudu při posuzování nároku na náhradu ušlého a budoucně ucházejícího výdělků nejsou mylné. Neboť nárok ten jest posuzovati podle doby, kdy škoda žalobci vznikla, a nelze přihlížeti k budoucím možným a na domněnkách založeným změnám. Nelze proto přihlížeti ani k tendenci snižování mezd ani k domněnce, že Škodovy závody by byly přidělily žalobci při jeho zmenšené způsobilosti k dosavadnímu jeho zaměstnání práci lehčí s polovičním výdělkem anebo že by si žalobce jinde takové zaměstnání mohl opatřiti, zejména, uváží-li se dnešní nezaměstnanost i osob k práci plně způsobilých. Že žalobce možnost opatřiti si zkrácený výdělek nemá, nemusí dokazovati on, stačí, prokázal-li, že mu dosavadní výdělek ušel a v budoucnosti ucházeti bude, a bylo na žalovaném, by namítal a dokázal, že žalobce této možnosti, ač mohl, nevyužil. Není nesprávným ani názor odvolacího soudu, že při 50% nezpůsobilosti přísluší žalobci náhrada

za 100%ní ušlý výdělek a že při 20% nezpůsobilosti k práci mu podle volného uvázení podle § 273 c. ř. s. přísluší náhrada 50% ucházejícího výdělků, neboť právě vzhledem k nezaměstnanosti osob plně k práci způsobilých nemá žalobce valné naděje, že si opatří nějaký výdělek aneb aspoň takový výdělek, k němuž by mu částečná způsobilost k práci stačila. Jest proto souhlasiti s názorem, že se za dnešních neutěšených poměrů na pracovním trhu 50% nezpůsobilost k práci rovná plné nezpůsobilosti a že 20% nezpůsobilost k práci vylučuje, by si žalobce opatřil jinakým zaměstnáním aspoň oněch 80% dosavadního výdělků, a nepodařilo se proto dovolateli vyvrátiti ani názor odvolacího soudu na volném uvázení založený, že 20% nezpůsobilost k práci má v souzeném případě v zápětí ztrátu 50% dosavadního výdělků. Zákony o sociální péči jsou vybudovány na jiných zásadách, než ustanovení občanského zákona o náhradě škody, a nelze na ně v úspěchem poukazovati. Odvolací soud nepochybil ani v tom, že přiznal žalobci měsíční důchod 250 Kč po dobu, až žalobce nabude plné způsobilosti k výdělků, an nerozhoduje, jak řečeno, nynější stav, a pokouší-li se dovolatel doličiti nesprávnost tohoto výroku tvrzením, že by i při 5% nezpůsobilosti žalobcově musel platiti týž důchod, přehlíží, že výrok ten platí po dobu 20% nezpůsobilosti k práci a že žalovanému není tím zabráněno, by se případnými právními prostředky při podstatné změně poměrů nedomáhal změny.

Čís. 13493.

Zákon o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.

Dovolání ve věcech pracovních, jež neobsahuje dovolací návrh, jest odmítnouti.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1934, Rv I 717/34.)

Žalobu o zaplacení 3.925 Kč 90 h pracovní soud v Praze zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolání.

Důvody:

Jde o pracovní spor, jež projednávaly v nižších stolicích soudy v zemích historických. Jest proto dovolání posuzovati podle formálních předpisů platných v historických zemích, třebaže dovolatel bydlí na Slovensku. Podle předpisu § 506 čís. 2 c. ř. s., který platí i pro odvolací řízení ve sporech pracovních (§ 35, odstavec druhý, poslední věta, zákona čís. 131/1931 sb. z. a n.), musí dovolací spis obsahovati též prohlášení, zda se navrhuje zrušení nebo změna rozsudku a která (dovolací návrh). Také v prvním odstavci § 35 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. jest ustanoveno, že nejvyšší soud rozhodne o dovolání v mezích návrhů obsažených v dovolacím spise. V souzeném případě však dovolací spis sepsaný žalobcem a dodatečně podepsaný advokátem, neobsahuje vůbec dovolací návrh ve smyslu právě uvedeném. Nehodí se tudíž dovolání k tomu, by o něm bylo dovolacím soudem jednáno, a bylo je proto odmítnouti (§§ 471 čís. 3, 474, druhý odstavec, 513 c. ř. s. a § 35/2 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n.).

Čís. 13494.

Ustanovení § 527, druhý odstavec, c. ř. s. nelze ani obdobně užití na usnesení odvolacího soudu; pro ně platí jen předpis § 519 c. ř. s.

Usnesení odvolacího soudu, třebaže nebyla odporovatelná podle § 519 c. ř. s., mohou být napadána napotomním dovoláním, zavedla-li příčinu ke vzniku některého z dovolacích důvodů § 503 c. ř. s., zejména, rozřešil-li odvolací soud sám neodporovatelným zrušovacím usnesením podstatnou otázku sporu.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1934, R II 174/34.)

Procesní soud první stolice zamítl žalobu. Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu a vrátil mu věc, by ji znovu pojednal a rozhodl. Rekurs žalovaných odvolací soud odmítl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení odvolacího soudu.

Důvody:

Rekurent míní, že mu přísluší právo k rekursu proti usnesení odvolacího soudu ze dne 20. prosince 1933, ač nejde o žádný z případů § 519 c. ř. s., a odůvodňuje to tím, že usnesení to není zrušovacím, nýbrž v pravdě změnujícím usnesením potud, že odvolací soud rozřešil sám nejzávažnější námitku žalované strany o porovnané věci, a to v neprospěch její, čímž odpadlo opětné jednání o této námitce před prvním soudem, z čehož prý podle obdoby § 527 c. ř. s. plyne, že rekurs jest proti takovému zrušovacímu usnesení přípustný, i když mu nebyla vyhrazena právní moc. Než § 527 c. ř. s. nelze ani obdobně užití na usnesení odvolacího soudu, pro něž platí jen předpis § 519 c. ř. s. Avšak rekurentu se neděje újma nepřipuštěním rekursu, neboť třebaže jsou usnesení odvolacího soudu za odvolání odporovatelná jen za přesných předpokladů § 519 c. ř. s., není tím řečeno, že jiná usnesení nemohou být napadána napotomním dovoláním, zavedla-li příčinu ke vzniku některého z dovolacích důvodů § 503 c. ř. s., zejména, rozřešil-li odvolací soud neodporovatelným zrušovacím usnesením podstatnou otázku sporu sám, ano takové usnesení jest součástí napotomního rozsudku odvolacího soudu.

Čís. 13495.

I za platnosti rozlukového zákona ze dne 22. května 1919 č. 320 sb. z. a n., lze po smrti jednoho manžela neb obou manželů vyšetřovati neplatnost manželství z úřadu jen za podmínek dvorského dekretu ze dne 27. června 1837 č. 208 sb. z. s.

(Rozh. ze dne 27. dubna 1934, Rv II 630/32.)

Rozsudkem ze dne 13. prosince 1931 vyslovil procesní soud první stolice neplatnost manželství Adolfa a Františky K-ových. Řízení bylo zahájeno z úřadu. Dne 6. září 1930 Adolf K. zemřel. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání Františky K-ové a zrušil rozsudky obou nižších soudů a zastavil řízení.

Důvody:

Podle § 28 zákona ze dne 22. května 1919 č. 320 sb. z. a n. je z úřední povinnosti vyšetřiti neplatnost manželství, jsou-li mu v cestě překážky §§ 56, 62, 65, 68 obč. zák. a § 8 (§ 12 odst. 2) tohoto zákona. Ve všech ostatních případech jest vyčkati žádosti těch, kdož byli ve svých právech zkráceni uzavřením neplatného manželství. Ustanovení § 28 odpovídá ustanovení § 94 obč. zák., který ovšem jest pokládati za zrušený podle druhého odstavce § 31 zák. č. 320/19, podle něhož se zrušují všechny dosavadní předpisy o věcech upravených tímto zákonem. Avšak v zákoně č. 320/19 a zejména v jeho § 28 stejně jako ve zrušeném § 94 obč. zák. není zmínky o tom, zda a kdy má nastati úřední vyšetřování neplatnosti manželství i v případě, že jeden manžel nebo oba manželé již zemřeli. Není tedy v novém zákoně manželském předpisu upravujícího tento případ a jest proto pokládati za nezrušený a tudíž dosud platný dvorský dekret ze dne 27. června 1837 č. 208 sb. z. s. (dekret dvorské kanceláře z 13. července 1837 sb. z. pol. [Kropatschek-Pichl] III. sv. č. 123), podle něhož po smrti jednoho manžela nebo manželů obou může být vyšetřování neplatnosti prováděno z moci úřední jen, je-li žádáno o vyšetření a o rozhodnutí zájemci k tomu oprávněnými k uplatnění nároků soukromoprávních, nebo žádá-li o to trestní soudce za účelem svého úředního jednání, nebo úřad správní v zájmu státní správy. Podle soudního šetření manžel Adolf M., horník v R., který dne 28. května 1927 byl oddán v K. s Františkou K-ovou, zemřel dne 6. září 1930. Okresní úřad v F. sdělil soudu první stolice na výzvu nařízenou nejvyšším soudem, že zájem státní správy nevyžaduje, by manželství, o které jde, bylo prohlášeno za neplatné. Poněvadž však nebylo žádáno o vyšetření a rozhodnutí zájemci k tomu zákonně oprávněnými k uplatnění soukromoprávních nároků, ani trestním soudcem, a úřad správní, který sice původně učinil návrh na řízení, dodatečně prohlásil, že zájem státní správy nevyžaduje, by manželství bylo prohlášeno za neplatné, není důvodu k dalšímu provádění řízení a k rozhodnutí o neplatnosti manželství. Proto bylo k dovolání zrušiti rozsudky obou nižších soudů a zastaviti řízení.

Čís. 13496.

Přípustnost pořadu práva pro nárok pojištěnce proti Okresní nemocenské pojišťovně na náhradu škody, ježto se zdravotní stav pojištěncův zhoršil tím, že nebyl uznán nemocným.

(Rozh. ze dne 28. dubna 1934, R II 189/34.)

Žalobce domáhal se na žalované okresní nemocenské pojišťovně v P. náhrady škody, ježto prý mu odepřela uznati ho za nemocného, pročež musel nadále setrvati v práci, čímž prý se jeho zdravotní stav

zhoršil. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, přihlížeje k domnělé nepřipustnosti pořadu práva, o žalobě dále jednal a rozhodl. **Důvody:** První soud vychází z nesprávného předpokladu, že žalobce uplatňuje nároky, o nichž jest rozhodovati v pojišťovacím soudnictví. Žalobce nedomáhá se ani pojistné dávky ani náhrady za její odeření, ani nebrojí proti výměru, jímž mu byl nárok na dávky zcela nebo z části zamítnut, nesprávně dávka vyměřena nebo odňata, v kterýchž případech pořad práva by nebyl přípustný. Žalobce požaduje náhradu škody podle § 1325 obč. zák. za své utrpení v nemoci, za trvalé následky svého onemocnění, hotové výlohy spojené s nemocí a ušlý výdělek, kteráž škoda byla mu způsobena tím, že mu bylo odepráno uznání za nemocného a že proto musil déle setrvati v práci, ač byl skutečně nemocen, takže se jeho zdravotní stav zhoršil, když hned v prosinci 1926 nebyl uznán nemocným a tak jeho léčení zanedbáno. Uplatňuje tedy žalobce nároky ryze soukromoprávní, které nelze uplatňovati v pojišťovacím soudnictví. Žalobní nárok na náhradu z porušení zdraví zaviněného žalovanou není nárokem na dávky nemocenského pojištění podle zákona č. 221/1934 pokud se týče 184/1928. Zákon o nemoc. pojištění nemá ustanovení o soudní příslušnosti v případech, kde pojištěnec uplatňuje takové nároky soukromoprávní, jak shora uvedeno, platí tedy i pro žalovanou pojišťovnu všeobecný předpis § 1 j. n. o příslušnosti řádných soudů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně vystihl, že se žalobce nedomáhá poskytnutí pojistných dávek podle zákona o sociálním pojištění, nýbrž náhrady škody podle § 1325 obč. zák. Vždyť žalobce nedomáhá se nároků, které by mu příslušely podle zákona ze dne 9. října 1924 č. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 6. listopadu 1928 č. 184 sb. z. a n. a jen v takovém případě byla by příslušnost řádných soudů vyloučena podle § 196 cit. zákona. Podle § 41 j. n. děje se zkoumání příslušnosti soudů na základě údajů žalobcových a ty neposkytují nikterak podkladu pro domněnku vyslovenou rekurentkou, že žalobcem uplatněný nárok je jen zakrytým nárokem na vyplacení nemocenských dávek. Jinak je rozhodnutí rekursního soudu ve shodě s judikaturou nejvyššího soudu, zejména s rozhodnutím č. 12.254 sb. n. s., na jehož odůvodnění se rekurentka odkazuje. Rozhodnutí č. 6535 sb. n. s. v dovolacím rekursu citované týká se jiné věci.

Čís. 13497.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, č. 164 sb. z. a n.).

Nejde o pachtovné ujednané po 1. říjnu 1932, byla-li pachtovní smlouva z doby před 1. říjnem 1932 po tomto dni jen doplněna povolením podpachtu, při čemž ujednané pachtovné co do jeho výše a způsobu jejího výpočtu nedoznalo změny.

Okolnost, že pachtýř sám na pachtované usedlosti nehosponodář, není důvodem pro zamítnutí návrhu na úpravu pachtovného podle § 7 vl. nař. Tímto ustanovením se nepožaduje, by pachtovaná půda činila aspoň čtvrtinu výměry zemědělských pozemků, na nichž pachtýř hospodář.

(Rozh. ze dne 3. května 1934, R I 237/34.)

Návrh pachtýřů na úpravu pachtovného podle § 7 vládního nařízení ze dne 29. července 1933, č. 164 sb. z. a n., oba nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Neodpovídá spisům a proto ani zákonu důvod, pro který nižší soudy nárok dovolacích rekurentů zamítly, že totiž úmluva o pachtovném byla po 1. říjnu 1932 změněna a že nejde o úpravu pachtovného před uvedeným dnem ujednaného. Dodatkem ze dne 11. května 1933, o kterém mají nižší soudy za to, že jím bylo pachtovné ujednané ve smlouvě ze dne 25. října 1930 změněno, byla pachtovní smlouva jen doplněna povolením podpachtu a tím, že se dovolací rekurenti vzdali úpravy pachtovného pro příště. Jinak, jak v dodatku je zdůrazněno, se na pachtovní smlouvě ze dne 25. října 1930 nic nezměnilo a zejména ujednané pachtovné co do výše a způsobu jeho výpočtu změny nedoznalo. Jde tudíž o úpravu pachtovného před 1. říjnem 1932 ujednaného a uvedený důvod zamítnutí nároku nelze srovnati se spisy.

Přisvědčiti jest rekursnímu soudu, že okolnost, že dovolací rekurenti sami na pachtované usedlosti nehosponodář, není podle § 7 vl. nař. 164/33 důvodem pro zamítnutí návrhu na úpravu pachtovného, a dodatí jest, že se v řečeném paragrafu nepožaduje, by pachtovaná půda činila aspoň čtvrtinu výměry zemědělských pozemků, na nichž pachtýř hospodář.

Čís. 13498.

Vyrovnačím řád ze dne 27. března 1931, č. 64 sb. z. a n.

Vyrovnačím správce jest oprávněn k rekursu proti usnesení povolujícímu exekuci na movité věci vyrovnačím dlužníka.

Ustanovení § 12 vyr. ř. brání nejen výkonu, nýbrž i povolení exekuce.

Tím, že exekuční soud zrušil k rekursu vyrovnačím správce před rozhodnutím rekursního soudu exekuci podle § 39 č. 2 ex. ř., nestal se rekurs bezpředmětným.

(Rozh. ze dne 3. května 1934, R I 402/34.)

O jmění dlužníka bylo usnesením ze dne 15. září 1933 zahájeno vyrovnací řízení, jež bylo skončeno usnesením ze dne 9. února 1934.

Usnesením ze dne 10. listopadu 1933 povolil soud první stolice k vydobytí peněžité pohledávky exekuci na dlužníkovy svršky. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Ve smyslu § 12 vyr. ř. nelze po zahájení vyrovnacího řízení na dlužníkových věcech nebo právech pro pohledávky, které nemají přednostního práva, nabýti soudcovského práva zástavního nebo uspokojovacího.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest bezpodstatným, uvádí-li napadené usnesení v hlavě, že rekurs podala povinná strana, ač tak učinil vyrovnací správce ve vyrovnacím řízení povinné strany, an jest oprávněn k rekursu proti usnesení povolujícímu exekuci na movité věci dlužníka, jak vysloveno bylo v rozhodnutí čis. 3688 sb. n. s., jež ani novým vyrovnacím řádem nedoznalo změny. Rekurs vyrovnacího správce nebyl zbytečný, i když výkon zabavení ze dne 27. ledna 1934 byl sám o sobě podle § 12 vyr. ř. nicotný, neboť účastník nicotným úkonem dotčený má právo, by nicotný úkon byl odstraněn a shlazen. Rovněž není správný názor dovolací rekurentky, že § 12 vyr. ř. nebrání povolení exekuce, nýbrž jen nabytí soudcovského práva zástavního, jehož se pouhým povolením exekuce nenabývá (§ 256 ex. ř.); neboť soudcovská usnesení o povolení exekuce zavádají podnět k zakročení výkonného orgánu vlastního soudu a v předání usnesení doručnému a exekučnímu oddělení jest podle § 160 jedn. ř. již příkaz a zmocnění ku provedení exekučního výkonu, jenž musí býti pravidelně proveden podle § 379 jedn. ř. bez prodlení. Má proto postížený účastník právo zamezení výkon, jenž podle § 12 vyr. ř. jest nepřipustný, a § 12 vyr. ř. jest vykládati v souvislosti s § 39 čis. 2 ex. ř., z něhož plyne, že nejen výkon, nýbrž i exekuce sama jest nepřipustná. Stačil ovšem návrh na zrušení exekuce podle § 39 čis. 2 ex. ř. Avšak má-li oprávněný více právních prostředků k dosažení cíle, má na výběr, kterého z nich chce použít, a nelze mu vytýkati, použil-li tohoto a nikoliv onoho. Exekuční soud ovšem zrušil k rekursu vyrovnacího správce před rozhodnutím rekursního soudu exekuci podle § 39 čis. 2 ex. ř., tím se však nestal rekurs bezpředmětný, ano tím nebylo usnesení o povolení exekuce odstraněno, nýbrž exekuce na základě povolujícího usnesení zrušena, povolení exekuce bylo tedy předpokladem zrušení exekuce a mimo to vyhradilo usnesení zrušující exekuci rozhodnutí o útratách rekursního soudu.

Čís. 13499.

Pojišťovací smlouva.

Právní povaha spolupojištění (kolektivního pojištění).

Právní postavení t. zv. vedoucí pojišťovny.

(Rozh. ze dne 3. května 1934, Rv I 1783/32.)

Žalující pojišťovna R. spolu s pojišťovnou M. uzavřela s firmou Sch. kolektivní pojišťovací smlouvu proti škodě. Firma Sch. se zavázala

platiti roční premie vždy dne 19. června předem, z kterýchžto premii připadlo na žalobkyni 60% a na pojišťovnu M. 40%. Žalovaný převzal dne 15. března 1928 pojištěné předměty a dopisem ze dne 21. července 1928 adresovaným jen pojišťovně M., vypověděl pojištění. Žalobě, již se pojišťovna R. domáhala na žalovaném zaplacení 60% premie splatné dne 19. června 1928, oba nižší soudy vyhověly, majíce za to, že dopis žalovaného ze dne 21. července 1928 pojišťovně M. neměl v záptí výpověď pojišťovací smlouvy žalující pojišťovně R.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Spolupojištěním se nazývá v oboru pojišťovacím pojištění téhož zájmu proti témuž nebezpečí na tutéž dobu u více než jedné pojišťovny tak, že vzniká tolik samostatných smluv, kolik jest pojištěven, při čemž může každá z pojištěven převzít ručení společně s druhou pojišťovnou za celou pojistnou hodnotu, neb děleně tak, že každá ze zavázaných pojištěven ručí samostatně jen určitým dílem. V onom případě jde o jednotný pojišťovací poměr, v tomto případě jde o tolik samostatných pojišťovacích poměrů, kolik jest pojištěven. V souzeném případě jde o tento případ, neboť v obou pojistkách čis. 2041187 a 2045221, jest označeno, jakým dílem pojišťovna M. a pojišťovna R. ručí za pojistnou hodnotu a jaká poměrná část pojistných premii té a oné pojišťovně přísluší. Jde tudíž o dvě samostatné na sobě nezávislé smlouvy a pojistné poměry. Jest další otázkou, zda smlouva s R. byla uzavřena mezi ní a původním pojistníkem, zda tudíž i tento právní poměr působí zevně proti pojistníku, či zda jde jen o vnitřní poměr mezi tak zvanou vedoucí pojišťovnou M. a přistouplivší pojišťovnou R., jenž nebyl v právním vztahu k pojistníku. Podle obou pojistek uzavřel původně pojistník každou z oněch smluv i s M., i s R., třebaže jeho pojistný návrh zněl jen na pojišťovnu M. Neboť pojišťovna M. zaslala pojistníku ony dvě pojistky, odchylující se od obsahu návrhu v tom, že jsou označeny jako kolektivní, že práva a závazky byly na nich přesně rozděleny na každou z pojištěven, že jsou podepsány oběma pojišťovnami a že pojistka čis. 2041187 dokonce výslovně praví hned na začátku, že obě dvě pojišťovny pojišťují navrhovaný zájem navrhovatelův. Tím učinily obě pojišťovny navrhovateli jinou nabídku (čl. 322 obchod. zák.). Přijal-li původní navrhovatel pojistky bez námitky a závazky z nich plnil, došlo podle §§ 861 a 863 obč. zák. k uzavření dvou samostatných pojišťovacích smluv mezi původním navrhovatelem a oběma pojišťovnami a jde proto o dva samostatné, na sobě nezávislé právní poměry mezi pojistníkem a každou z pojištěven a může proto každá z pojišťovacích smluv zakládající samostatný právní poměr sama o sobě obstáti. S hlediska hospodářského to není snad účelné, s právního hlediska jest to však přípustné, z čehož plyne, že lze jednu ze smluv zrušiti, ať výpovědí nebo souhlasem obou stran, a druhou ponechati v platnosti. Zbývá tudíž jen otázka, jaký právní význam má název »vedoucí pojišťovna«, zejména, zda a v jakém rozsahu jest tato pojišťovna zmocněna jednati a přijímati prohlášení s účinností pro druhou pojišťovnu. Zákon pojem »vedoucí«

nezná a jest proto tuto otázku řešiti buď podle obchodního zvyku (čl. 1 obchod. zák.) co do výkladu pojmu »vedoucí«, nebo podle jednotlivosti případu (nikoliv všeobecně), totiž, zda z jednání a úkonů, provedených za trvání pojistného poměru vedoucí pojišťovnou, jichž účinnost i pro druhou pojišťovnu byla pravidelně bezvýhradně uznávána podružnou pojišťovnou, lze souditi podle § 863 obč. zák., že vedoucí pojišťovna jest oprávněna s účinností pro podružnou pojišťovnu přijati i výpověď pojistné smlouvy podle § 65 (§ 167 čis. 24) zákona o pojišťovací smlouvě, zejména, zda ony úkony a jednání vedoucí pojišťovny nebo některé z nich byly takového právního významu pro podružnou pojišťovnu, že je lze pokládati za rovnocenné i přijetí výpovědi. I kdyby pojišťovna R. nebyla zmocnila vedoucí pojišťovnu ku přijetí výpovědi pojišťovací smlouvy, bylo by přijetí to vedoucí pojišťovnou účinným i pro R., pakli dřívější rovnocenné jiné úkony vedoucí pojišťovny byly uznávány účinnými i pro R., poněvadž třetí osoba jest chráněna důvěrou v zevnější okolnosti, byly-li přivoděny pojišťovnou R., tím, že účinnost jiných rovnocenných jednání, úkonů a opomenutí vedoucí pojišťovny uznávala. Tato zásada plyne nejen z § 367 poslední věty obč. zák., z ustanovení o omylu (§ 871 obč. zák. a násl.) a z ustanovení o veřejné a tajné plné moci (§ 1017 obč. zák.) a právní domněnce o plné moci § 837 obč. zák. a čl. 47 obchod. zák. a j., nýbrž i z § 914 obč. zák. a ze čl. 278 obchod. zák. o poctivosti v obchodním styku a o obchodní důvěře a víře. Jest proto provésti ony důkazy a zejména zjistiti, které úkony prováděla vedoucí pojišťovna s účinností pro pojišťovnu podružnou, a v souvislosti s provedenými již důkazy z toho odvoditi nutné závěry. Poněvadž se tak nestalo, bylo oba rozsudky nižších soudů zrušiti podle §§ 496 čis. 3, 513, 510 c. ř. s., při čemž se dodává, že nevedí, že v jiném sporu jiných stran, jak odpůrkyně dovolatele uvádí, bylo zjištěno, že oné obchodní zvyklosti není, ano jde o skutečnost, jež musí býti v každém sporu zjišťována samostatně. Dojdou-li nižší soudy k závěru, že styk pojistníka s vedoucí pojišťovnou byl takový, že lze z něho rozumově souditi, že vedoucí pojišťovna jednala tak, že to činilo zevní dojem, jakoby byla oprávněna ku přijetí výpovědi s účinností i pro žalující společnost, nelze výpovědní dopis z 21. července 1928 vykládati tak, že žalovaný vypovídá jen pojišťovací smlouvu uzavřenou s vedoucí společností, ano s hospodářského hlediska žalovaného nelze seznati rozumově důvody proč by vypovídal jen 60% smlouvy, a nikoliv celou, an nabyl držbu celé pojištěné nemovitosti.

Čís. 13500.

Pojišťovací smlouva.

Vedla-li při spolupojištění vedoucí pojišťovna veškerou korespondenci s pojistníkem, přijímala veškerá jeho prohlášení, ba i nabídky na změny pojišťovací smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny a vyřízení sama pojistníku sdělovala, jest považovati vedoucí pojišťovnu za zmocněnu přijímat i výpověď pojišťovací smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny.

(Rozh. ze dne 3. května 1934, Rv I 2068/32.)

Pojištění budov žalované firmy proti škodě z požáru převzaly tři pojišťovny: pojišťovna M. (žalobkyně), pojišťovna D. a pojišťovna F., každá jednou třetinou, při čemž pojišťovna D. vystupovala jako vedoucí. Žalovaný majitel firmy vypověděl dopisem ze dne 20. dubna 1929 pojišťovací smlouvu pojišťovně D. Žalobě pojišťovny M. o zaplacení premií procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Pojišťovací smlouvy, z nichž žalobkyně čerpá svůj nárok, jsou podle svého nesporného obsahu smlouvami společnými, z nichž každá se týká pojištění jedněch předmětů do určité výše za jednotnou pojišťovací premii a na nichž jsou na straně pojistitelů účastny tři pojišťovací společnosti M., D. a F. Na této právní povaze pojišťovacích smluv jako smluv společných nemění nic skutečnost, že každá z uvedených tří pojišťoven pojišťuje odvolateli jeho majetek proti požáru jen pro svůj stanovený podíl ($\frac{1}{3}$), neboť toto ustanovení nelze vykládati jinak, než že jím má býti vyloučen závazek solidární, který by vzhledem k tomu, že jde na straně pojišťoven o obchod podle čl. 271 čis. 3 obch. zák., podle čl. 280 obch. zák. jinak nastal. Jde-li však o smlouvu společnou, jest pojišťovnu D., která samostatně obstarávala jako vedoucí styk mezi odvolatelem a dalšími dvěma pojišťovnami, z nichž jednou je odpůrkyně, považovati za plnomocnici druhých dvou pojišťoven podle §§ 837 a 1190 obč. zák. a čl. 1 obch. zák. a tedy i za oprávněnou, aby za ostatní dvě pojišťovny přijala od odvolatele platně výpověď ze smlouvy pojišťovací, jež jak soud procesní zcela správně vyložil, byla odvolatelem společností D. dána včas. Pak je však také lhostejno, zda a kdy pojišťovna D. odpůrkyni o výpovědi ze smlouvy vyrozuměla, neboť k zachování výpovědní lhůty stačilo, že výpověď byla dána včas pojišťovně D., která ji mohla přijmouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Spolupojištěním se nazývá v oboru pojišťovacím pojištění téhož zájmu proti téměř nebezpečí na tutéž dobu u více než jedné pojišťovny tak, že vzniká tolik samostatných smluv, kolik jest pojišťoven, při čemž může každá z pojišťoven převzítí ručení společně s druhou pojišťovnou, za celou pojistnou hodnotu, nebo odděleně tak, že každá ze závazných pojišťoven ručí samostatně jen určitým dílem. V onom případě jde o jednotný pojišťovací poměr, v tomto případě jde o tolik samostatných pojišťovacích poměrů, kolik jest pojišťoven. V souzeném případě jde o tento případ, neboť ve všech třech pojistkách jest vyznačeno, jakým dílem podružné pojišťovny ručí za pojistnou hodnotu a jaká poměrná část pojistných premií každé z pojišťoven přísluší. Jde tudíž o tři samostatné na sobě nezávislé smlouvy a pojistné poměry. Jest další otázkou, zda smlouva se žalovanou společností byla uzavřena mezi ní a pojistníkem, zda tudíž i tento právní poměr působí zevně proti pojistníku, či zda jde jen o vnitřní poměr mezi tak zvanou vedoucí pojišťovnou D. a přistouplivší žalující pojišťovnou, jež nebyl v žádném právním vztahu k pojistiteli. Podle pojistek uzavřel pojistník každou z oněch smluv i s pojišťovnou D. i se žalující pojišťovnou, třebaže

jeho pojistný návrh zněl jen na pojišťovnu D. Neboť pojišťovna D. zaslala pojistníku pojistky odchylující se od návrhu v tom, že jsou označeny jako kolektivní, že práva a závazky byly na nich přesně rozděleny na každou z pojišťoven, že jsou podepsány všemi třemi pojišťovnami. Tím učinily všechny tři pojišťovny navrhovatelé jinou nabídku (čl. 322 obch. zák.). Přijal-li navrhovatel pojistky ty bez námítky a závazky z nich plnil, došlo podle §§ 861 a 863 obč. zák. k uzavření tří samostatných pojišťovacích smluv mezi původním navrhovatelem a všemi třemi pojišťovnami a jde proto o tři samostatné, na sobě nezávislé právní poměry mezi pojistníkem a každou z pojišťoven, a může proto každá z pojišťovacích smluv zakládající samostatný právní poměr sama o sobě obstát. S hlediska hospodářského to snad není účelné, s právního hlediska jest to však přípustné, z čehož plyne, že lze jednu ze smluv zrušiti, ať výpovědi nebo souhlasem obou stran, a druhou ponechati v platnosti. Zbývá tudíž jen otázka, jaký právní význam má název »vedoucí pojišťovna« zejména, zda a v jakém rozsahu jest tato pojišťovna zmocněna jednati a přijímati prohlášení s účinností pro druhou pojišťovnu. Nezáleží na tom, zda podružné pojišťovny skutečně zmocnily vedoucí pojišťovnu i ku přijetí výpovědi pojišťovací smlouvy, čili nic, nýbrž na tom, jak styk vedoucí pojišťovny s pojistníkem na venek proti třetímu působil, zda lze rozumně z toho souditi, že jednání vedoucí pojišťovny s pojistníkem bylo takového druhu, že připouští důsledný závěr, že jest oprávněna přijati i výpověď pojišťovací smlouvy s účinkem pro podružné pojišťovny, ana třetí osoba jest chráněna důvěrou v zevnější okolnosti, byly-li přivoděny jednající pojišťovnou D. tím, že účinnost jiných rovnocenných jednání, úkonů a opomenutí vedoucí pojišťovny i podružná pojišťovna třeba i mlčky uznávala. Tato zásada plyne nejen z § 367 poslední věty obč. zák., z ustanovení o omylu (§ 871 obč. zák. a násl.) a z ustanovení o veřejné a tajné plné moci § 1017 obč. zák., a z ustanovení o právní domněnce o plné moci § 837 obč. zák. a čl. 47 obch. zák. a j., nýbrž i z § 914 obč. zák. a čl. 278 obch. zák. o poctivosti v obchodním styku a o obchodní důvěře a víře. Nezáleží proto na tom, že není obchodní zvyklostí o tom, co znamená pojem »vedoucí pojišťovna«, nýbrž na tom záleží, co bylo zjištěno o obchodním styku pojistníka s pojišťovnou D. Zjištěno bylo a není to ani popřeno, že D. vedla veškerou korespondenci s pojistníkem, přijímala veškerá jeho prohlášení, ba i nabídky na změny pojišťovací smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny a vyřízení sama pojistníku sdělovala. Třebaže k navrženým změnám a k jiným právním jednáním došlo po dohodě D. s ostatními pojišťovnami, jest odůvodněn závěr, že jednání D. zevně proti třetím osobám musilo u nich vzbuditi důvodně přesvědčení, že vedoucí pojišťovna jest oprávněna ku přijetí jakéhokoliv prohlášení pojistníka s účinností pro podružné pojišťovny. Zejména přejímání nabídek na změny pojišťovacích smluv jest co do právních důsledků rovnocenné s prohlášením o výpovědi celé smlouvy, poněvadž jde jen o jednostranné prohlášení, kterému se však může podružná pojišťovna vzpíratí pro věcnou nedůvodnost právě tak, jako k nabídce obsahem smlouvy jest třeba souhlasu podružných pojišťoven tak, že v obou případech má pojišťovna vliv na účinnost toho nebo onoho projevu pojistníka. Nelze proto uznati, že z celého souboru

jednání D. má býti právě vytrženo jen prohlášení o výpovědi smlouvy. Naopak, sdělovala-li pojišťovna D. každé jiné prohlášení a návrhy pojištěncovy ostatním pojišťovnám a o vyřízení se s nimi dohodla, musil pojistník důvodně předpokládati, že tak učiní závčas i ohledně výpovědi smlouvy. A poukazuje-li dovolatelka na Mánesův Versicherungslexikon z r. 1930 str. 1079 a násl., přezírá, že i tam se praví, že rozsah a objem pojmu »vedoucí« jest řešiti podle jednotlivostí případu. Nelze proto ani výpovědní dopis ze dne 20. dubna 1929 řízený jen na pojišťovnu D. vykládati tak, že žalovaný vypovídá jen jí pojišťovací smlouvu, ano s hospodářského hlediska žalovaného nelze najíti rozumové důvody, proč by vypovídá jen část smlouvy a nikoliv celou, když byl držitelem celé pojištěné nemovitosti a ostatních předmětů.

Čís. 13501.

Pojišťovací smlouva.

Zamlčel-li pojistník, uzavíraje pojišťovací smlouvu, obmyslně, že odmítnuto pojištění jinými pojišťovnami, a výplatu požárních náhrad jinou pojišťovnou, nezodpovědív v tomto směru otázky úplně, jde o zatajení závažných skutečností pro posouzení rizika, jež mělo vliv na rozhodnutí se pojišťovny o přijetí návrhu.

(Rozh. ze dne 3. května 1934, Rv II 465/32.)

Jan V. dopojistil u žalované pojišťovny nemovitosti proti škodě požárem. Vyhořev, oznámil Jan V. žalované pojišťovně škodu, načež mu žalovaná pojišťovna sdělila, že odstupuje od smlouvy a odmítla vyplatiti požadovanou náhradu. Odstoupení od smlouvy odůvodňovala žalovaná pojišťovna tím, že Jan V. zamlčel odmítnutí pojištění jinými pojišťovnami a že zamlčel vyplacení požárních náhrad, pokud převyšovaly 80.000 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se postupitelka Jana V-a na žalované pojišťovně zaplacení pojistné náhrady. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Právním napadeným rozsudkem odůvodňuje ustanovením čl. 7 poj. podmínek právo žalované od pojišťovací smlouvy odstoupiti, neboť srovnáním odpovědi Jana V-a na otázky 7. a 8. dotazníku s ostatními výsledky průvodního řízení je prokázáno, že otázky ty byly zodpověděny neúplně a nepravdivě, tak, jak první soud zjišťuje. I kdyby se uznalo, že v případě pojišťovny P. může býti pochybné, zda si Jan V. byl toho vědom, zda šlo o zrušení pojištění či o odmítnutí, přece napadený rozsudek správně zjišťuje, že Jan V. zamlčel odmítnutí pojišťovnou S., R. a pojišťovnou A., a že zamlčel vyplacení požární náhrady, pokud převyšovaly 80.000 Kč. V otázce 8. návrhu se výslovně mluví o škodě požárem nejen na předmětech navrhovaných, zde pile, nýbrž i jiných. Nemůže tedy odvolatelka poukazovati na to, že byla řeč jen o pile. Kromě toho zjistil napadený rozsudek podle posudku znalce, že šlo o nesprávné a neúplné údaje o podstatných nebezpečenských okolnostech, a to vinou pojistníka. Ostatně podle odst. (1) čl. 7 podmínek každá okolnost, na niž se pojišťovatel také tázal, platí v pochybnosti za závažnou. Bylo tedy právem žalované podle čl. 7 všeobecných pojišťovacích podmínek od-

stoupiti, při čemž jest i odůvodněn názor napadeného rozsudku, že Jan V. jednal obmyslně. Zjištění prvního soudu, že se odstup stal včas, není odvolatelkou napadeno. Podle bodu 3 čl. 7 těchto podmínek jest pak pojišťovna prohlášením odstupu prosta závazku plniti. Zjištěné skutečnosti odůvodňují také názor napadeného rozsudku, že smlouva pojišťovací jest i z důvodu § 870 obč. zák. pro žalovanou nezávazná vzhledem na zjištěnou obmyslnost při uzavírání pojišťovací smlouvy a na podstatnost omylu v žalované straně Janem V-em vzbuzeného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně, seznav, že V. jednal obmyslně, zamlčev jednak odmítnutí pojištění aspoň pojišťovnamí S., R. a pojišťovnou A., jednak vyplacení požárních náhrad, pokud převyšovaly 80.000 Kč. Mylný jest právní názor dovolatelky, že pro posouzení subjektivního rizika má výše vyplacených náhrad jen podřadný význam a že by úvaha pojišťovny, přijímající pojištění, musila býti i při úplném zodpovězení otázky sedmé a osmé táz. Ze vyplacení náhrad téměř půl milionu při různých pojistných příhodách a ve spojení s tím, že tři jiné pojišťovny odmítly přijetí návrhu na nové pojištění, má podstatný význam pro posouzení rizika po stránce subjektivní, plyne již z věci samé. Jinak jistě uvažuje pojišťovna o přijetí pojišťovacího návrhu, uchází-li se o pojištění osoba, u níž dosud pojistná příhoda nastala, než činí-li tak osoba, jejíž majetek byl opětovně poškozen požárem, při čemž pojistná náhrada dosáhla značně výše. Tomu nasvědčuje i zjištění nižších soudů na podkladě posudku znalce, že by byla žalovaná nebyla přijala pojišťovací návrh V-ův a nebyla by ho přijala do pojišťovacího krytí, kdyby byl V. obě otázky zodpověděl poctivě podle pravdy. Na dostavení se pojistné příhody nemělo arcí neúplné zodpovězení otázek přímý vliv, avšak vědomé zatajení závažných skutečností pro posouzení rizika po subjektivní stránce mělo vliv na rozhodnutí se pojišťovny o přijetí návrhu, k němuž došlo právě tím, že Jan V., jak nižší soudy správně dovodily, pojišťovnu, která pravý stav věci neznala, uvedl lstí v podstatný omyl (§ 870 obč. zák.). Nedopadá proto poukaz na rozhodnutí čis. 3434 a 10.415 sb. n. s., která mají jiný skutkový podklad.

Čís. 13502.

Odpůrčí řád ze dne 27. března 1931, čis. 64 sb. z. a n.

Lze odporovati nepřijetí dědictví i proti tomu, kdo koupil nemovitost od neujaté pozůstalosti, zvětšené akrescencí o podíl dlužníkův, jenž se za dědice nepřihlásil.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, R I 261/34.)

Nezletilý žalobkyni příslušela pohledávka za Václavem H-em. Při projednávání pozůstalosti po jeho dne 22. září 1931 zemřelé manželce Marii H-ové dne 27. května 1932 prohlásil Václav H., že nečiní nároků

dědických na pozůstalost a se nepřihlašuje za dědice. Opatrovník nezletilého pozůstalého syna Františka se přihlásil k pozůstalosti ze zákona jako jediný dědic, načež uzavřela pozůstalost dne 27. května 1932 se žalovanou kupní smlouvu, kterou jí prodala nemovitosti. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované, by kupní smlouva ze dne 27. května 1932 byla prohlášena proti žalobkyni za bezúčinnou. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Řešiti jest toho času jen otázku, zda jest žalovaná k tomuto sporu pasivně oprávněna. Podle obsahu žaloby, jak správně vystihl odvolací soud, se odporuje vzdání se dědictví dlužníkem podle § 8 odp. řádu ze dne 27. března 1931 čis. 64 sb. z. a n. Podle § 12 odst. (1) odp. ř. lze odporovati kromě jiných případů tam uvedených, které se sem nehodí, proti tomu, kdo z odporovatelného jednání dlužníkovy přímo nabyl prospěchu. Stěžovatelka sama připouští, že vzdání se nároku na 1/4 pozůstalosti dlužníkem připadlo k dobru nezletilému dítěti Františku H-ovi (§ 560 obč. zák.). Proti jinému právnímu nástupci než dědici (§ 12 odst. (2) odp. ř.) osob v § 12 odst. (1) uvedených lze uplatňovati právo odporu, odůvodněné proti jejich předchůdci, jen za předpokladů odst. (3). Jest tedy zkoumati, zda nezletilý František H. byl předchůdcem žalované. Názor stěžovatelčin, že od něho nic nenabyla, není správný. Jest bez významu, že právní jednání, kterým stěžovatelka nabyla nemovitosti patřící do pozůstalosti, učinila za pozůstalostního řízení před odevzdáním pozůstalosti s touto, neboť nezletilý František H. přihlásil se podle pozůstalostního spisu ze dne 27. května 1932 k pozůstalosti za dědice a předložil kupní smlouvu z téhož dne ke schválení. Usnesením ze dne 8. července 1932 byla pak smlouva schválena též ohledně nezletilého dědice poručensky (správně opatrovnicky). Teprve tím byla smlouva platně uzavřena (§ 865 obč. zák.). Podle § 547 obč. zák. představuje dědic, jakmile přijal dědictví, se zřetelem k němu zůstavitele a proti třetí osobě se považují oba za osobu jedinou. Nabyla tedy stěžovatelka oné nemovitosti nikoliv jen od pozůstalosti, nýbrž i od nezletilého Františka H-a a byla jeho právní nástupkyní. Mohla proto žalobkyně proti ní odporovati tomu, že spoludědic, dlužník žalobkyně, nepřijal dědictví po své manželce. Tomu nevádí, že v žalobní prosbě učinila návrh na určení, že trhová smlouva je proti ní co do jedné čtvrtiny pozůstalostí bezúčinná, ana v další části uvedla, co a v jakém rozsahu a jakým způsobem má žalovaná pro její uspokojení trpěti (§ 13 odp. ř.). I když jest přisvědčiti prvnímu soudu, že rozhodnou je žalobní prosba (§ 405 c. ř. s.), byla žaloba, pokud se týče žádání upraveného ve smyslu § 13 odp. ř. správně podána proti žalované a správně odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu, any nebyly zjištěny okolnosti důležité pro předpoklady odporovatelnosti.

Čís. 13503.

Bylo-li pravoplatně rozhodnuto o žalobě manžela na manželku o rozvod manželství tak, že se manželství stran rozvádí od stolu a lože z viny obou stran, překáží žalobě, již se domáhá manželka rozvodu manželství z výhradné viny manželovy, námitka rozepře rozsouzené.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, R I 384/34.)

Žalobu manželky Marie Sch-ové proti manželu Arnoštu Sch-ovi o rozvod manželství od stolu a lože soud první stolice odmítl, vyhověv námitce zahájené rozepře. Důvody: Soud, obmeziv jednání na námitku zahájené rozepře, zjistil na základě důkazu spisy krajského soudu Ck XII a 167/32/37, že žalovaný Arnošt Sch. podal proti žalobkyni Marii Sch-ové žalobu o rozvod manželství od stolu a lože a že rozsudkem ze dne 30. září 1932 bylo manželství stran Arnošta Sch. a Marie Sch-ové rovedeno od stolu a lože z viny obou stran, a že žalobkyně (tehdy žalovaná) proti tomuto rozsudku podala odvolání, o němž dosud není pravoplatně rozhodnuto. Nenabyl tudíž rozsudek ten dosud moci práva. Z uvedeného spisu bylo dále zjištěno, že žalobkyně, tehdy žalovaná, ve sporu tom přednesla stejné skutkové okolnosti, které uplatňuje v žalobě nyní podané. Podle ustanovení § 233 c. ř. s. má zahájení sporu v zápětí, že, pokud spor trvá, nesmí býti o nároku ani u téhož ani u jiného soudu právní rozepře provedena. Žaloba za zahájení sporu pro týž nárok podaná, má býti k návrhu nebo z úřední moci odmítnuta. V souzeném případě jde o totožný nárok, o kterém bylo již rozhodnuto ve sporu Ck XII a 167/32 rozsudkem ze dne 30. září 1932, takže námitka rozepře zahájené ve smyslu § 233 c. ř. s. je odůvodněna. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, nepřihlížeje k uplatněnému odmítacímu důvodu, o žalobě dále jednal. Důvody: Soud procesní odmítl žalobu s odůvodněním, že uplatňuje nárok totožný s oním, který jest již předmětem sporu zahájeného pod č. j. Ck XII a 167/32. Žalobkyně právem vytyká v rekursu, že tento předpoklad není správný. Ve věci č. j. Ck XII a 167/32 domáhá se žalobou rozvodu Arnošt Sch. a navrhuje rozvod ten z výhradné viny strany žalované. Tato, bráníc se žalobě, navrhuje výhradně její zamítnutí. Ve sporné záležitosti, o níž nyní jde, domáhá se tehdejší žalovaná, nyní žalobkyně, rozvodu z výhradné viny svého, nyní žalovaného manžela a uplatňuje při tom důvody, které ve sporu prvém vůbec nepřišly na přetřes, jako to, že žalovaný ji a svou rodinu dne 10. května 1929 zlomyslně opustil, zanechav je bez prostředků, ba dokonce výživu jejich znemožňuje tím, že už po více měsíců neposílá potvrzení, že jest na živu, čehož je třeba k exekučnímu vymáhání vyživovacích příspěvků. Každá strana tedy opírá svůj nárok o jiné skutečnosti, jí tvrzené, a z toho plyne, že v obou žalobách jsou uplatňovány nároky různé, ačkoliv obě žaloby mají za předmět rozvod téhož manželství. Nelze proto užití ustanovení § 233 c. ř. s. a nelze se proto dovolávat ani toho, že ve věci Ck XII a 167/32 bylo již manželství v první a nyní zatím i ve druhé stolici rozvedeno z viny obou stran, když o rozepři nebylo dosud

rozhodnuto pravoplatně (viz též Právník, ročník 1907, rozh. čís. 720, sb. nejv. soudu čís. 1005, 5170).

Nejvyšší soud na dovolací rekurs žalovaného zrušil usnesení obou nižších soudů a odmítl žalobu.

Důvody:

Rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 23. února 1934 bylo pravoplatně rozhodnuto o žalobě manžela Arnošta Sch-a na žalovanou Marii Sch-ovou o rozvod manželství v ten způsob, že se manželství stran rozvádí od stolu a lože z viny obou stran. Žalobě, kterou se domáhá v souzeném případě manželka Marie Sch-ová rozvodu manželství z výhradné viny žalovaného manžela Arnošta Sch-a, překáží tudíž námitka rozepře rozsouzené, k níž jest podle § 240 poslední odstavec c. ř. s. přihlížeti z úřadu. Uvedeným rozhodnutím bylo totiž mezi týmiž stranami pravoplatně již rozhodnuto i o právním důvodu i o právním nároku, o němž má býti rozhodováno k žalobě, o níž jde, ježto byla řešena nejen otázka, že se povoluje rozvod manželství, nýbrž i otázka oboustranné viny, když bylo vysloveno, že jsou na rozvodu vinny obě strany. Nemůže proto žádná z těchto otázek býti již předmětem rozhodování soudního a nemůže zejména býti již rozhodnuto, že vinu na rozvodu má toliko žalovaný manžel, jak se domáhá žalobkyně žalobou. Rozsudek toho obsahu byl by vzhledem k uvedenému rozhodnutí nejvyššího soudu právně nemožný.

Čís. 13504.

I když uvedení poškozené věci v předešlý stav jest možné, může soud z důvodů slušnosti neb účelnosti dospěti k úsudku, že má odpadnouti a že na jeho místo má nastoupiti odhadní cena.

Pokud jest vlastník najaté věci vrácené ve stavu poškozeném oprávněn domáhati se hned náhrady odhadní ceny. K opodstatnění tohoto nároku není třeba, by vlastník domu uvedl dříve vše v předešlý stav na své útraty.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, R I 452/34.)

Žalovaný byl v domě žalobkyně nájemcem krámu. Po skončení nájemního poměru shledala žalobkyně, že krám byl žalovaným poškozen, a domáhala se na něm náhrady škody. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Není opodstatněna výtká nesprávného právního posouzení věci, jež spatřuje stěžovatel v tom, že odvolací soud nesdílí právní názor prvního soudu, že žalobkyně mohla by se domáhati odškodnění v penězích jen, kdyby tvrdila a prokázala, že uvedení najatých místností v předešlý

stav jakožto primerní nárok podle § 1109 obč. zák. není dobře možné («nicht tunlich» — § 1323 obč. zák.), a dále v tom, že podle právního názoru odvolacího soudu uvedení v předešlý stav nelze již dobře provést. Než názor stěžovatelův jest právně mylný, především potud, pokud se domnívá, že jde o žalobu podle § 1109 obč. zák., neboť přezírá nespornou skutečnost, že najatý předmět byl již vrácen, ale podle tvrzení žalobkyně byl vrácen ve stavu vadném, takže jde jen o nárok na náhradu škody zaviněné podle tvrzení žalobkyně vadným použitím najatých místností (§ 1111 obč. zák.). Běží vlastně jen o z p ů s o b náhrady škody podle § 1323 obč. zák. Podle tohoto zákonného předpisu musí býti, by byla nahrazena způsobená škoda, uvedeno vše v předešlý stav, nebo, není-li to možné, nahrazena odhadní cena. Zásada naturální náhrady způsobené škody jest tedy samým zákonem prolomena potud, že uvedení v předešlý stav odpadá, nelze-li je dobře uskutečnit, a že nastupuje na jeho místo náhrada odhadní ceny. I když uvedení v předešlý stav jest možné, může soud z důvodů slušnosti neb účelnosti dospěti k úsudku, že má odpadnouti a že na jeho místo má nastoupiti odhadní cena (srov. také Ehrenzweig »Das Recht der Schuldverhältnisse« str. 65 a 66). V souzeném případě shledal odvolací soud, že uvedení v předešlý stav není dobře možné proto, že nelze na žalobkyni, jež jest oprávněna nájemní předmět ihned zase pronajmouti, spravedlivě požadovati, by se nejdříve domáhala uvedení v předešlý stav, což žalovaný r o v n ě ž o d p í r á, a ztrácela tak čas, a že proto žalobkyně jest oprávněna domáhati se náhrady odhadní ceny. Dovolací soud schvaluje tento právní názor dodává, že vlastník najaté věci vrácené ve stavu poškozeném může s ní i jinak naložiti než opětným pronajmutím, aniž ztrácí nárok na náhradu toho, oč najaté místnosti byly znehodnoceny. Není proto také k opodstatnění nároku na náhradu odhadní ceny třeba, jak stěžovatel míní, aby vlastník domu uvedl dříve vše v předešlý stav na své útraty (srov. také Klang III str. 67).

Čís. 13505.

Majetkoprávní smlouvy místních školních rad v Čechách nepotřebují schválení vyšších školních orgánů.

Potřebu schválení majetkoprávní smlouvy místní školní rady v Čechách nelze dovoditi ani z dozorčího práva náležejícího okresnímu školnímu výboru nad místní školní obcí (radou) podle ustanovení § 3 zákona ze dne 24. února 1873 čís. 16 z. zák. pro Čechy a § 11 vládního nařízení ze dne 6. listopadu 1920, čís. 608 sb. z. a n. a podle § 26 zákona ze dne 24. února 1873, čís. 17 z. zák. pro Čechy a § 30 zákona ze dne 9. dubna 1920 čís. 292 sb. z. a n.

Podle ustanovení § 26 čís. 4 zákona čís. 17/1873 z. zák. pro Čechy náleží sice okresnímu školnímu výboru schvalovati volbu místa, kde škola má býti postavena, nikoli však schvalovati smlouvu o koupi pozemku.

Odepřel-li okresní školní výbor schválení smlouvy o koupi pozemku, jest to pro platnost smlouvy bezvýznamné.

Osobním prospěchem ve smyslu § 15 zákona ze dne 24. února 1873 čís. 17 z. zák. pro Čechy jest rozuměti jen takový právní poměr, jenž

se dotčeného člena místní školní rady dotýká přímo a bezprostředně, nikoli však právní poměr, který se týká korporace, jejíž členem dotyčný člen místní školní rady jest.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, Rv I 1238/32.)

Usnesením místní školní rady v H. v Čechách ze dne 18. července 1927 bylo rozhodnuto o koupi pozemku, náležejícího žalovanému společenstvu, pro stavbu obecné školy. Kupní cena byla vyplacena žalovanému společenstvu pokladnou městského úřadu v H. na účet místní školní rady. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se školní obec v H. na žalovaném společenstvu vrácení kupní ceny tvrdíc, že kup nebyl platný, poněvadž usnesení místní školní rady z 18. července 1927 nebylo dozorčím úřadem, okresním školním výborem, ve schůzi ze dne 14. května 1930 schváleno a že neschválení bylo oznámeno žalovanému výměrem okresního školního výboru v S. ze 6. června 1930 a že místní školní rada vzala ve schůzi 6. června 1930 výměr ten na vědomí. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y :

Není správný názor nižších soudů, že trhová smlouva o koupi pozemku žalující stranou, o kterou ve sporu jde, potřebuje ke své platnosti schválení okresního školního výboru a že, nebyvši schválena, jest neplatna. Nejvyšší soud rozhodl již ve svém rozhodnutí čís. 12788 sb. n. s., na něž se pro stručnost odkazuje, pro obor zákona ze dne 24. února 1873 čís. 16 zem. zák. pro Čechy, že majetkoprávní smlouvy místních školních rad v Čechách schválení vyšších školních orgánů nepotřebují. Ani zákon ze dne 9. dubna 1920 čís. 292 sb. z. a n. o správě školství, jehož §§ 17 až 32, jednájící o místních školních radách, staly se podle vládního nařízení ze dne 6. listopadu 1920 čís. 605 sb. z. a n. účinnými dne 13. listopadu 1920, schválení takové nevyžaduje, zvláště ani podle §§ 24 a 27 tohoto zákona, jichž se žalující strana ve sporu dovolávala. Okresní školní výbor ovšem podle svého výnosu ze dne 4. června 1930 a 25. srpna 1930 ve své výborové schůzi ze dne 14. května 1930 neschválil koupi pozemku, o který ve sporu jde. Učinil to, jak uvádí ve svém dopisu ze dne 11. srpna 1931 z moci úřední na základě § 11 zákona ze dne 24. února 1873 čís. 17 z. z. pro Čechy. Tohoto zákonného ustanovení však se dovolává neprávem, neboť pozbylo podle § 10 vládního nařízení čís. 605/1920 sb. z. a n. platnosti, nahrazeno byvši § 25 zákona z 9. dubna 1920 čís. 292 sb. z. a n., který však již nemá ustanovení odpovídající dřívějšímu odst. (1) § 11 zákona čís. 17/1873 z. z. pro Čechy. Potřebu schválení smlouvy nelze dovoditi ani z dozorčího práva náležejícího okresnímu školnímu výboru nad místní školní obcí po případě radou podle ustanovení § 3 zákona ze dne 24. února 1873 čís. 16 z. zák. pro Čechy a § 11 vládního nařízení ze dne 6. listopadu 1920 čís. 608 sb. z. a n. a podle § 26 zákona ze dne 24. února 1873 čís. 17 z. zák. pro Čechy a § 30 zákona ze dne 9. dubna

1920 čís. 292 sb. z. a n. Podle ustanovení § 26 čís. 4 zákona 17/1873 z. zák. pro Čechy náleží sice okresnímu školnímu výboru schvalovati volbu místa, kde škola má být postavena, avšak nikoli schvalovati smlouvu o koupi pozemku. Okresní školní výbor nebyl k rozhodování o schválení či neschválení smlouvy, kterým mělo být dotčeno soukromé právní jednání nejen místní školní obce, nýbrž i žalované strany, na něž však mu ingerence nepřísluší, povolán a osobil si jím oprávnění, které mu nepříslušelo. Poněvadž schválení smlouvy není ku platnosti potřebí, není platnost její, je-li jinak dána, dotčena tím, že nebyla schválena, a neschválení nemá pro platnost smlouvy právní význam a platnosti její není na závalu ani okolnost, že proti výnosu okresní školní rady ze dne 25. srpna 1930 strany nepodaly opravný prostředek, a řečené výnosy okresního školního výboru proto nebrání soudu, by otázku tu v souzeném sporu nerozřešil samostatně. Proto nemohlo být samozřejmou podmínkou platnosti smlouvy, že bude okresním školním výborem schválena.

Tím padl hlavní důvod, pro který nižší soudy žalobě vyhověly. Žalující strana však neplatnost tržové smlouvy dovozovala i z jiných důvodů a proto bylo soudu dovolacím i k nim přihlídnouti. Žalující strana uvedla v té příčině především, že schůzi místní školní rady ze dne 18. července 1927, na níž se stalo usnesení o koupi pozemku, předsedal její místopředseda Josef V., který byl zároveň předsedou žalované strany, a že se jí účastnil a v ní hlasoval i člen místní školní rady Arnošt Š., který byl členem žalované strany. Odvolací soud míní též, že usnesení žalující strany o koupi pozemku jest rovněž neplatné pro účastenství Josefa V-a na řečené schůzi podle ustanovení § 15 zákona ze dne 24. února 1873 čís. 17 z. zák. pro Čechy. Podle tohoto zákonného ustanovení žádný úd místní školní rady nesmí být účasten, když se rokuje a hlasuje o záležitostech, jež se týkají jeho osobního prospěchu. Osobním prospěchem však rozumětí jest jen takový právní poměr, jenž se dotčného člena dotýká přímo a bezprostředně, nikoli však právní poměr, který se týká korporace, jejíž členem dotýčný člen místní školní rady jest, v souzeném případě tedy žalované strany. V tomto smyslu rozhodoval bývalý vídeňský správní soud ustáleně ve příčině ustanovení dřívějších §§ 45 a 46 obecního zřízení pro Čechy ze dne 16. dubna 1864 čís. 7 z. zák., jež je zcela obdobné jako ustanovení svrchu uvedené; stačí odkázati na rozhodnutí čís. 1247, 1548, 7074 a 8336 sbírky Budwinského. Tato ustálená judikatura byla podle důvodové zprávy k novele k obecnímu zřízení ze dne 7. února 1919 čís. 76 sb. z. a n. tisk 381 podnětem k tomu, že § 46 obecního zřízení pro Čechy ze dne 16. dubna 1864 čís. 7 z. zák. pro Čechy byl nahrazen § 5 řečené novely, podle něhož z jednání a usnášení zastupitelstva, rady a komisí obecních vyloučení jsou vedle členů, kteří mají na předmětu jednání a usnášení osobní zájem, mimo jiné výslovně i členové představenstva hospodářských a výdělkových společenstev, nikoli však i jejich pouzí členové. Z toho, že nedošlo též ke změně ustanovení § 15 zákona ze dne 24. února 1873 čís. 17 z. zák. pro Čechy, podává se s určitostí, že v souzeném případě z jednání místní školní rady nebyli ani Josef V. ani Arnošt Š. vyloučeni pro své členství v žalovaném společenstvu, resp. jeho představenstvu. Usnesení o koupi pozemku není tedy neplatné ani z tohoto důvodu.

Čís. 13506.

Vyplněna-li směnka dnem vystavení, jehož se přijatelův rukojmí nedožil, nemohl pro něho vzniknouti směnečný závazek, ani s ohledem na budoucí pohledávky.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, Rv I 596/34.)

Směnky, o něž tu jde, podepsal jako přijatelův rukojmí František W., jenž zemřel dne 23. července 1931. Po jeho smrti byly směnky vyplněny podstatnými náležitostmi a jako den vystavení byl uveden 30. červen 1932. Směneční platební příkazy proti pozůstalosti po Františku W-ovi ponechal procesní soud první stolice v platnosti, odvolací soud je zrušil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle rozsudkových zjištění podepsal František W. jako ručitel za akceptanty in bianco sporné směnky, jež pak vyplnila a opatřila datem vystavení 30. června 1932 Ústřední záložna a takto doplněné směnky eskomptovala u žalobkyně. Podle § 63 sm. zák. je zavázán směnečný rukojmí stejně jako ten, za koho se zaručil. V souzeném případě běží o vlastní směnečný rukojemský závazek Františka W-a za akceptanty, a je tedy rukojmí přímým dlužníkem. Pouhým podpisem směnečného blanketu, v podstatné části dosud nevyplněného, nevzchází ještě směnečný závazek, nýbrž jeho vznik je závislý na potestativní výmince dodatečného vyplnění směnky. Nejvyšší soud vyložil v rozhodnutí čís. 5863 sb. n. s., že, vyplnil-li věřitel směnečný blanket, podepsaný přijatelem, co do doby vydání směnky dnem, jehož přijatel nedožil, je pokládati vyplnění směnky uvedeným dnem za nedoložené, a stejně tak rozhodl pod čís. 5350 sb. n. s. ve příčině dne vydání směnky, jehož vydatel směnku podepsavši se nedožil. Této zásady jest použití též v souzeném případě, poněvadž směnečný závazek Františka W-a byl tu přímý a samostatný. Vyplnila-li indosantka směnky datem vystavení, jehož W. se nedožil, — zemřel, jak nesporno 23. července 1931 — nemohl pro něho vzniknouti směnečný závazek, ani s ohledem na budoucí pohledávky, jak mylně se domnívá dovolatelka. Údaj takového data vystavení byl v příčině jeho osoby nemožný, odporoval právní povaze směnečného rukojemství a byl tedy nepřipustný. S hlediska tohoto samostatného rukojemství zůstavitelova mohli dědicové uplatňovati uvedenou námitku nemožnosti zaručiti se směnečně bez ohledu na to, zda závazek přijatelův je platný, a zda žalobkyně jako indosantka byla v době nabytí smének bezelstná. Nesejde na tom, že František W. podepsal prohlášení, zmocňující vydatelku vyplniti kdykoliv biancosměnky a je domicilovati, poněvadž i tu při vyplnění smének musila vystavitelka a indosantka dbáti toho, by údaje smének byly možné, logické a neodporovaly povaze smének s ohledem na podepsavšího je rukojmího. Těmto úvahám plynoucím ze zákona a z povahy směnečného rukojemství musí ustoupiti úvahy pouhé účelnosti, jichž se žalobkyně dovolává pro svůj opačný názor.

Čís. 13507.

Rekursní soud musí přihlížeti z úřadu k tomu, že dražební vyhláška nebyla doručena knihovnímu věřiteli, ač tento věřitel usnesení o udělení příklepu nenapadl ve lhůtě čtrnáctidenní po rozumu poslední věty prvního odstavce § 187 ex. ř., nabyli-li rekursní soud o této vadě vědomosti opravným prostředkem podle zákona přípustným.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, R II 175/34.)

Rekursní soud vyhověl rekursu povinné proti usnesení exekučního soudu, jímž byl udělen příklep k vydražené nemovitosti, zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by v exekučním řízení pokračoval. **D ů v o d y:** Právem uplatňuje rekurentka, že vyhláška nebyla doručena knihovní věřitelce Selmě B-ové. Podle § 171 odstavec první ex. ř. má vyhotovení dražební vyhlášky býti doručeno dlužníku, vymáhajícímu věřiteli a všem osobám, pro které podle výkazů soudu po ruce jsoucích zřízena jsou věcná práva a břemena na nemovitosti nebo na právech na této nemovitosti vázoucích nebo vložena jsou práva předkupní. Jak z výpisu z pozemkové knihy vysvitá, bylo dne 30. června 1933 vloženo právo zástavní pro vykonatelnou pohledávku 12.400 Kč s přísl. ve prospěch společenstva R. a dne 21. srpna 1933 právo zástavní pro pohledávku 17.000 Kč ve prospěch Selmy B-ové, aniž tito knihovní věřitelé byli zpraveni o dražebním roku doručení dražební vyhlášky. Podle § 184 třetí odstavec ex. ř. může odpor proti příklepu býti opřen o to, že nebyly zpraveny všechny osoby, které o dražebním stání zpraveny býti měly. Ježto k vadám, pro které je odepřítí příklep podle § 184 čís. 2, 3, 4, 6 a 7 ex. ř., má podle § 186 ex. ř. z úřadu přihlížeti i rekursní soud, bylo příklep odepřítí, napadené usnesení zrušiti a prvému soudu uložiti jak se stalo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Pro věc jest jen rozhodná okolnost, zda rekursní soud směl přihlížeti při vyřizování rekursu povinné k tomu, že dražební vyhláška nebyla doručena knihovním věřitelům: společenstvu K. a Selmě B-ové, pro něž bylo právo zástavní vloženo před vydáním dražební vyhlášky a knihovní poznámkou dražebního roku (§ 170 čís. 4, 173 ex. ř.), ač tito věřitelé usnesení o udělení příklepu ze dne 1. prosince 1933 nenapadli ve lhůtě čtrnáctidenní po rozumu poslední věty prvního odstavce § 187 ex. ř. Rekursní soud právem přihlédl k této okolnosti, poněvadž jde o vadu, pro kterou jest odepřítí příklep (§ 184 čís. 3 ex. ř.) a jest k ní i z úřadu přihlížeti (§ 186 ex. ř.), jestliže o ní nabyli rekursní soud vědomosti opravným prostředkem podle zákona přípustným (srv. rozhodnutí čís. 11.673 sb. n. s.). Rekurs byl tu přípustný, neboť z povšechného znění odporu opatrovníka proti příklepu, zejména ze slov, »zda při doručení dražební vyhlášky nebylo nějaké nedopatření«, lze usuzovati, že odpor byl vznesen též z důvodu § 184 čís. 3 ex. ř., že totiž nebyly o dražebním roku zpraveny všechny osoby, které o něm měly býti zpraveny; odpor ten pak byl vznesen bezvýsledně.

Čís. 13508.

Základní ustanovení soudního řízení nesporného (zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.).

Výslechu účastníků podle § 18 zákona není třeba, jde-li jen o rozřešení ryze právních otázek.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, R II 180/34.)

Soud první stolice zamítl žádost pachtýře o úpravu pachtovného podle vl. nař. ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. proto, že se pachtýř vzdal ve smlouvě práva žádati o snížení pachtovného. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Řízení nižších soudů není zmatečné podle § 41 písm. g) zák. z 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. Nutnost, slyšení účastníky před rozhodnutím je posuzovati podle § 18 odst. (2) zákona tak, že jest účastníkům poskytnouti příležitost, by se vyjádřili o věci, to jest, by byla jim dána možnost, aby objasnili věc po skutkové stránce. Toho však v souzeném případě až dosud nebylo třeba, neboť šlo v dosavadním řízení jen o rozřešení ryze právních otázek, k čemuž nebylo třeba výslechu odpůrců. K jejich slyšení dojde teprve nyní, až se bude věcně jednat o úpravě pachtovného.

Čís. 13509.

Jde o právo předkupní, nikoliv o právo zpětné koupě, vymínil-li si prodatel, že, kdyby kupitel hodlal prodati koupenou věc třetí osobě, jest povinen oznámiti to prodatelovi a prodati mu věc za cenu, za niž ji od něho koupil.

Právo zpětné koupě předpokládá, že si prodatel vyhradil smluvně právo, že může kdykoliv jednostranným prohlášením buď do své smrti nebo do smluvené dřívější doby kupiteli ohlásiti, že chce vyplatiti nemovitost za cenu smluvenou po případě za původní tržovou cenu.

Prodávatel nemůže se domáhati zrušení kupní smlouvy pro nevděk.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, Rv II 455/32.)

Žalobce, člen Tělocvičné jednoty S. v K., prodal roku 1923 »Družstvu ke zřízení tělocvičny pro tělocvičnou jednotu S. v K.« pozemky, na nichž byl pak zbudován Stadion. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na Družstvu zrušení smlouvy, ježto členové žalovaného družstva hlasovali proti tomu, aby byl žalobce opět zvolen do výboru Občanské záložny v K. Žalobce tvrdil, že odmítal sice prodej, ale po nesčetných intervencích se konečně k němu dostavil celý výbor družstva a prohlá-

sil, že žádané pozemky chce koupiti pro rozšíření cvičiště své tělocvičny ku provedení úkolu družstva: povznesení tělesné a mravní síly Tělocvičné jednoty a že v tom případě, kdyby žádané pozemky jednou chtělo družstvo prodati, přijdou a nabídnou žalobci výkup za stejnou cenu, za kterou od žalobce pozemky koupí, že jen z důvodu a v přesvědčení, že v družstvu jsou a zůstanou lidé čestní a z důvodu, aby sám jsa členem Tělocvičné jednoty, nemařil vzácný a vznešený úkol družstva a výkon Tělocvičné jednoty, podlehl konečně všestrannému nátlaku a podepsal dne 13. června 1923 kupní smlouvu, podle níž prodal pozemky za naprosto nízkou cenu 71.427 Kč. Procesní soud prvé stoličce žalobu zamítl. Důvody: Není sporu o tom, že žalovaná pozemky od žalobce koupila a že tedy jde o smlouvu úplatnou. Za ni pokládá ji žalobce, třeba udává, že cena byla tehdy nízká. Kdyby žalobce pokládal smlouvu za smlouvu jinou, musil by to aspoň tvrditi, což však nečiní a z jeho tvrzení to ani vyvozovati nelze. Žalobce však neoznačuje blíže ani důvod, ze kterého se domáhá zrušení smlouvy po stránce právní. Z jeho tvrzení vychází na jevo, že příčinou, pokud se týče důvodem žaloby jest skutečnost, že přes usnesení správní rady Občanské záložny v K., že má býti i žalobce znovu kandidován do správní rady, k jeho zvolení na valné hromadě dne 11. dubna 1931 nedošlo následkem toho, že příčiněním členů záložny, kteří jsou zároveň členy strany žalované, po případě Tělocvičné jednoty S. v K. a v B., byla postavena jiná kandidátní listina a že žalovaná strana přes to, že jí to bylo známo, trpí, aby oni členové, kteří proti žalobci tak věrolomně jednali, zůstali nadále členy S-a. Než, i kdyby to bylo správné, nelze to pokládati za důvod ke zrušení kupní smlouvy, poněvadž nelze jednak žalovanou stranu činiti zodpovědnou za jednání některých jejích členů v korporaci jiné, a poněvadž okolnost tuto nelze podřaditi pod žádné ustanovení zákona, podle kterého by bylo lze smlouvu prohlásiti za zrušenou, a to ani v tom případě, kdyby žalovaná strana podle tvrzení žalobce uznala, že se členové Sokola K. a B. dopustili na žalobce hrubého nevděku, poněvadž se žalovaná strana s jednáním tím nestotožňovala a zrušení smlouvy kupní pro nevděk zákon nepřipouští. Jiný důvod žalobce vlastně ani neuvádí a pokud se zmiňuje o tom, že dne 13. května 1931 vydal prohlášení o zrušení kupní smlouvy pro omyl, neuvádí ani, v čem byl při uzavírání smlouvy na omylu. Omyl opravňující zrušení smlouvy nelze spatřovati v tom, že žalobce, jak udává, byl přesvědčen, že v žalovaném družstvu jsou a zůstanou lidé čestní. Tvrdí-li žalobce dále, že pohnutkou k uzavření smlouvy bylo, by nebránil a nemařil vzácný a vznešený úkol družstva a výkon Tělocvičné jednoty a že k uzavření smlouvy došlo s výslovnou výminkou, že vlastnictví těchto pozemků bude sloužiti k provedení účelu spolku Těl. jednoty S. v K., jest poukázati k tomu, že žalobce sám udává, že na pozemcích od něho koupených byl zřízen nádherný stadion, a že ani netvrdí, že by pozemků bylo užíváno k jiným účelům než tělocvičným anebo k účelům smlouvy odporujícím. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalobce domáhá se zrušení kupní smlouvy, že prý členové Tělocvičné jednoty S. v K. po případě B. při volbách do správní rady Občanské záložny v K. na valné hromadě dne 11. dubna 1931 nevolili žalobce proti původnímu usnesení. Žalobce se domnívá, že se tím do-

pustili věrolomnosti a, poněvadž prý Tělocvičná jednota S. v K. nic proti němu nezařídila, má prý právo kupní smlouvu se žalovanou stranou odvolati, neboť prý před prodejem dal celý výbor žalované strany žalobci závazné ujištění předkupního práva pro případ prodeje pozemků ke koupi žádaných, neboť prý ho ujistili, že, kdyby chtěli nemovitosti prodati, přijdou a nabídnou žalobci výkup a tedy zpětnou koupí za stejnou cenu, za kterou žalobce je žalované straně prodal. Žalobce se tedy domáhá vlastně zrušení smlouvy pro nevděk. Avšak jde o kupní smlouvu, o smlouvu úplatnou, nikoliv darovací a proto smlouva nemůže býti pro nevděk zrušena, neboť toto právo je vyhrazeno jen dárce (§ 948 obč. zák.). Pokud žalobce uvádí, že si vymínil právo zpětné koupě, jde vlastně podle údajů žalobce jen o právo předkupní ve smyslu § 1072 obč. zák., ovšem jen s tím účinkem, že žalovaná strana by mohla požadovati jen onu kupní cenu, kterou sama zaplatila. V tomto případě však netvrdí ani žalobce, že podmínky předkupního práva, totiž že by žalovaná strana zamýšlela uvedené pozemky prodati, se splnily a mimo to žalobní prosba nijak neodpovídá uvedené výhradě předkupního práva, na základě kterého snad žalobce žaluje. Ostatně žaloba je tak neurčitá a žalobce zaměňuje právní pojem a také i osoby oprávněné. Tvrdí, že členové Tělocvičné jednoty S. v K. a B. dopustili se na něm nevděku a žaluje Družstvo pro postavení tělocvičny, které je přece od uvedených právnických osob úplně odlišné. Mimo to ani netvrdí, že při volbě správní rady Občanské záložny v K. členové, kteří ho nevolili, vystupovali tehdy jako členové Tělocvičné jednoty S. v K. neb B. aneb jako členové žalovaného družstva, či jako členové jmenované záložny a že by žalované družstvo na jejich volbu bylo mělo vliv nebo se s ní stotožňovalo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce směsuje pojem »práva koupě zpětné« (§ 1068 obč. zák.) s pojmem »práva předkupního« (§ 1072 obč. zák.). Správně shledal odvolací soud na základě skutečností, jež žalobce k odůvodnění žalobního návrhu uvedl, že by mohlo jíti jen o právo předkupní ve prospěch žalobce, jež by se od pravidla § 1072 a násl. obč. zák. různilo jen potud, že předkupní cenou by neměla býti ona, kterou by za dotčené pozemky nabízel žalovanému družstvu osoba třetí, nýbrž podle zvláštní úmluvy (§ 1077 obč. zák.) cena, za kterou v r. 1923 družstvo samo pozemky od žalobce koupilo (srov. čís. 5872 sb. n. s.). Mylně dovozuje žalobce z tvrzeného ujednání právo koupě zpětné (§§ 1068 až 1070 obč. zák.), neboť toto právo předpokládá, že prodatel vyhradil si smluvně právo, že může kdykoliv jednostranným prohlášením buď do své smrti nebo do smluvené dřívější doby kupiteli ohlásiti, že chce vyplatiti nemovitost za cenu smluvenou, případně za původní cenu trhovou. Jen v takovém případě jest kupitel dočasným vlastníkem nemovitosti, neboť jeho vlastnictví je omezeno resolutivní potestativní výminkou prodatelovou, a jest kupitel pak povinen výzvě prodatele vyhověti, jinak může tento žalovati o splnění povinnosti. Nic takového v souzeném případě žalobce netvrdil, nýbrž tvrdil jen ujednání opodstatňující právo před-

kupní k prodaným pozemkům. Tu pak žalobce vůbec netvrdil, že se splnil předpoklad k výkonu práva předkupního, t. j. že žalované družstvo chce pozemky od něho koupené zciziti — a již z toho důvodu nemůže se žalobce domáhati odevzdání pozemků do svého vlastnictví.

Ze žalobce nemůže se domáhati zrušení kupní smlouvy z důvodu nevděku jednotlivých členů žalovaného družstva, po případě členů tělocvičných jednot S. v K. a v B., dovodily správně nižší soudy a dovolatel se odkazuje v příčině té k příslušným důvodům obou rozsudků.

Čís. 13510.

Zavázal-li se manžel soudním smírem, že bude platiti výživné pro dítě manželce, nesprostil se závazku ze smíru tím, že složil výživné pro dítě do sirotčí poklady. Lhostejno, že se toto složení stalo za exekuce k vydobytí výživného, v níž bylo vymáhajícím věřitelem dítě zastoupené manželkou jako opatrovníci k činu.

(Rozh. ze dne 4. května 1934, Rv II 708/32.)

Žalovaný nezletilec vedl proti svému manželskému otci exekuci k vydobytí výživného. Žalobu o nepřipustnost exekuce procesní soud první stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Nelze souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že vymáhaný nárok zanikl zaplacením. Podle soudního smíru ze dne 8. května 1928 mezi manžely Richardem K-em a Hermínou K-ovou při rozvodu manželství zavázal se Richard K. platiti tehdejší žalované Hermíně K-ové výživné pro vlastní osobu 250 Kč a pro nezl. Leopolda K-a též 250 Kč měsíčně, pokud nezletilý Leopold K. bude ve výživě žalované, vždy 18. každého měsíce předem pod dūhonem práva. Nesporno jest dále, že nezletilý byl ve výživě své matky Hermíny K-ové od 18. října 1928 do 17. července 1929, a že pro jeho výživné za tuto dobu byla povolena exekuce vnučenou dražbou polovice nemovitostí žalobcových, a že žalobce složil částku exekučně vymáhanou 2.250 Kč pro nezletilého Leopolda K-a dne 14. listopadu 1930 do sirotčí pokladny. Nezanikl proto nárok exekučně vymáhaný zaplacením, když podle smíru exekuční titul tvořícího mělo býti placeno Hermíně K-ové pro nezletilého Leopolda K-a, kterého měla ve své výživě. Nemění na tom nic, že exekuce byla vedena nezletilým Leopoldem K-em zastoupeným Hermínou K-ovou jako opatrovníci, když výživné mělo býti placeno podle smíru Hermíně K-ové a jí placeno nebylo. Pokud výživné nebylo zaplaceno k rukám Hermíny K-ové, nezanikl nárok vymáhaný zaplacením. Posoudil tedy první soud v tomto směru věc správně. Jde o výživné měsíčně předem splatné k rukám osoby, jež má nezletilého ve své výživě a žalobce soudním smírem se zavázal toto výživné měsíčně předem platiti Hermíně K-ové na výživu nezl. Leopolda K-a. Vymáhajícím věřitelem jest ovšem nezletilý Leopold K. zastoupený Her-

mínou K-ovou jako opatrovníci k činu, avšak výživné pro tohoto nezletilého mělo býti placeno měsíčně předem Hermíně K-ové, již zaplaceno nebylo, a proto nemohl se povinný zprostiti závazku tím, že složil vymáhanou částku pro nezletilého do sirotčí pokladny, neboť tím nesplnil svůj závazek ze smíru, a proto nárok exekucí vymáhaný tímto složením nezanikl. Hermína K-ová hledíc k soudnímu smíru nebyla povinna osvědčovati u opatrovníckého soudu, kolik na nezletilého vynaložila.

Čís. 13511.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).
Zápisem odštěpného závodu cizozemské společnosti s r. o. do tuzemského rejstříku nevzniká nový, od hlavního závodu odlišný podmět. Předpisu § 2 (2) zákona nelze použiti, bylo-li jednáno v zastoupení tuzemské reprezentace cizozemské společnosti s r. o., jejíž tuzemská reprezentace nebyla dosud zapsána do rejstříku.

(Rozh. ze dne 5. května 1934, Rv I 1606/32.)

Žalovaný objednal u žalující firmy zboží jako ředitel a v zastoupení chystané tuzemské reprezentace cizozemské (vídeňské) společnosti s r. o. Žalobě o zaplacení kupní ceny procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 2 odst. (1) zákona o společnostech s r. o. vzniká tuzemská společnost s ručením obmezeným teprve zápisem do obchodního rejstříku, jenž má tu účinek konstitutivní. Společnost, do obchodního rejstříku nezapsaná, právně neexistuje, nemajíc ani právní subjektivitu. Aby přešel újmě, jež by z toho mohla vzestíti osobám, pravý stav věci neznajícím, stanovil zákon v druhém odstavci téhož zákonného ustanovení osobní závazek těch, kdož předsevzali právní jednání jménem společnosti, dosud v obchodním rejstříku nezapsané. Předpokladem tohoto osobního ručení je, by bylo jednáno jménem společnosti existující již fakticky, nikoliv však dosud právně. Naproti tomu dosah prvního odstavce § 107 zákona o společnostech s r. o. jest podstatně jiný. Tu zápis odštěpného závodu cizozemské společnosti v tuzemsku nemá účinek konstitutivní a nemůže tu proto dopadati ani účel, ustanovením § 2 odst. (2) cit. zák. sledovaný. Ze tomu tak, vyplývá již z ustanovení § 108 čís. 1 zák. o společnostech s r. o., podle něhož předpokladem pro zápis odštěpného závodu v tuzemsku je sama právní jsoucnost cizozemské společnosti. Mohou proto i cizozemské společnosti, není-li to ovšem mezinárodní dohodou zakázáno — čemuž v poměru Československé republiky s republikou Rakouskou není — v tuzemsku provozovati obchody, nabývati práv a se zavazovati jako jiné osoby fyzické. Chťej-li ovšem provozovati obchody v tuzemsku prostřednictvím odštěpného závodu, je podle § 107 (1) zákona o společnostech s r. o. nutným zápis odštěpného závodu do tuzemského obchodního rejstříku. Tímto zákon-

ným ustanovením, sledujícím účele procesuální a účele živnostensko-policejní, by totiž zastupování a vedení odštěpného závodu bylo učiněno proti tuzemským úřadům nezávislým na cizozemském hlavním závodu a aby též tuzemské úřady nebyly závislé, pokud jde o poměry odštěpného závodu, na rozhodování úřadů cizích, nebylo nic změněno na hmotně-právních předpisech, zejména co do vzniku obligačních závazků a jejich podmětů. Nevzniká tudíž zápisem odštěpného závodu nový, od hlavního závodu odlišný právní podmět, nýbrž právní podmět je tu nadále jen jediný, t. j. cizozemská společnost sama; ta je majitelkou odštěpného závodu a ručí též sama za veškeré tuzemské i cizozemské závazky. Důsledkem toho je i representace (zastupitelství) ve smyslu § 108 čis. 2 zákona o společnostech s r. o. jen z á s t u p c e m c i z o z e m s k é s p o l e č n o s t i v t u z e m s k u, zřízeným ku provozování obchodů v tuzemsku. Bylo-li tudíž zjištěno, že žalovaný objednal od dovozetelky zboží jako ředitel a v zastoupení chystané tuzemské representace firmy Z., společnost s r. o. ve Vídni, jež podle vládní vyhlášky ze dne 25. února 1921 čis. 83 sb. z. a n. má též právní charakter jako tuzemské společnosti s ručením obmezeným, byla podle toho, co řečeno, z těchto obchodů zavázána podle všeobecných předpisů o zastupování jen u v e d e n á s p o l e č n o s t s a m a, nikoliv žalovaný osobně. Na tom, že objednávkou se staly sice v době zřízení representace, avšak ještě před zápisem odštěpného závodu do obchodního rejstříku, nesejde, když pro osobní závazek žalovaného ustanovení § 2 odst. (2) zákona o společnostech s r. o. nepřichází v úvahu a jiný důvod jeho ručení nebyl prokázán.

Čís. 13512.

Výrokem pozůstalostního soudu, že s jeho hlediska není závady, by část pozůstalosti nebyla vydána dědicům, jest odstraněna závada s hlediska § 28 nařízení ze dne 15. září 1915, čis. 278 ř. zák.

Každý z několika dědiců, jimž byla pozůstalost odevzdána, jest oprávněn domáhat se vydání částí cenných papírů na tom, u něhož byly pro pozůstalost složeny.

Pokud jest cenné papíry pokládati za věci dělitelné.

(Rozh. ze dne 5. května 1934, Rv I 1644/32.)

Odevzdací listinou ze dne 7. října 1921 byla pozůstalost po Jiřím M-ovi odevzdána pěti jeho nezletilým sourozencům, mezi nimi i žalobkyni Terezii F-ové. Do pozůstalosti náležely i cenné papíry, složeny u žalované banky. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se Terezie F-ová na žalované bance vydání některých cenných papírů. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. D ů v o d y: Je zjištěno, že pozůstalost Jiřího M-a, pokud záleží v cenných papírech u žalované banky uložených, dosud nebyla mezi spoludědice rozdělena. Poněvadž jde jen o svéprávné dědice, není nutno provésti rozdělení podle § 166 nesp. patentu, jak tvrdí žalovaná strana, a stačilo by podle § 170 patentu rozdělení i mimosoudní. Žalobou domáhá se Terezie F-ová jako spoludědička a podílnice, byť ne úplného, tož alespoň částečného zrušení společenství

a rozdělení cenných papírů u žalované banky uložených. Toto rozdělení může býti provedeno podle § 841 obč. zák. jen za jednomyslného souhlasu všech společníků. Žalující strana ani netvrdí, že se domáhá vydání části společného majetku po předchozím souhlasu a svolení ostatních účastníků, a proto právem odmítá žalovaná strana jako schovatelka vydání zažalovaných cenných papírů (§ 961 a násl. obč. zák.). Vydání cenných papírů podle žalobní prosby znamenalo by ve skutečnosti začátek dělení podle volby a vůle jediného účastníka bez ohledu na vůli a volbu ostatních účastníků. Tvrzená skutečnost, že jde o věci zastupitelné a o dělitelnou pohledávku, nemění nic na stanovisku soudu, že se rozdělení musí státi podle zákonných ustanovení o rozdělení společné věci, neboť, kdyby se přisvědčilo názoru žalující strany, bylo by přípustno, by i ostatní účastníci žádali vydání uložených cenných papírů bez ohledu na své společníky a tento postup byl by v rozporu se zákonem. Uložené papíry podle názoru soudu jsou společným celkem, a rozdělení všech cenností musí se státi podle § 841 a násl. obč. zák. ke spokojenosti a za souhlasu každého společníka. Na věci nic nemění, že se žalující strana domáhá vydání poměrně jen malé části papírů, neboť soud vydání i nejmenší části uložených cenností považuje za začátek dělení. Odvolání se žalující strany na svolení pozůstalostního soudu k vydání podílů není pro posouzení tohoto sporu směrodatné, neboť toto prohlášení má jen ten význam, že pozůstalostní soud nečiní proti vydání uložených papírů námitek z důvodu projednání pozůstalosti pokud se týče z důvodů poplatkových podle nař. z 15. září 1915 čis. 278 ř. zák. Žalovaná banka jako schovatelka byla by povinna vydati uložené u ní cenné papíry pro pozůstalost Jiřího M-a jen ke společné a souhlasné žádosti všech dědiců a není-li tu dohody všech účastníků, jest vymoci předem zrušení společenství podle § 830 obč. zák. Jediný účastník bez prokázaného souhlasu ostatních účastníků po případě bez předchozího zrušení společenství není oprávněn domáhati se na schovatelce vydání části depotu. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Odevzdaním pozůstalosti, do níž patří cenné papíry v žalobě uvedené, vzniklo pro dědice společenství podle § 825 obč. zák. s ideálním podílem po jedné pětině. Rozdělení cenných papírů, jehož se vlastně žalobkyně žalobou domáhá, může se státi jen podle § 841 obč. zák., při čemž k vydání cenných papírů jest zapotřebí výslovného svolení pozůstalostního soudu ve smyslu § 28 odst. (1) nař. ze dne 15. září 1915 čis. 278 ř. zák. Teprve po udělení tohoto soudního svolení byla by banka oprávněna a povinna cenné papíry vydati ve shodě se soudním usnesením. Žalující neprokázala, že rozdělení pozůstalosti podle § 801 obč. zák. bylo provedeno a že bylo uděleno výslovné svolení pozůstalostního soudu podle § 28 nař. z 15. září 1915 čis. 278 ř. zák. a nemůže se proto domáhati vydání jedné pětiny cenných papírů v žalobě uvedených.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

D ů v o d y :

Že tu nebylo závady s hlediska § 166 nesp. patentu, vyložil správně již procesní soud. Není však ani závady s hlediska předpisu § 28 nařízení ze dne 15. září 1915 čis. 278 ř. zák., bylo-li, jak sama žalovaná v do-

volací odpovědi připouští, příslušnými pozůstalostními soudy vysloveno, že s jejich hlediska jako soudů pozůstalostních není závady, by části pozůstalosti nebyly vydány dědicům. Tu šlo, jak správně uvádí žalovaná, jen o zájmy fisku, které má v pozůstalostním řízení hájiti soud pozůstalostní, takže prohlášením soudu i tato závada, pokud by šlo o zájmy fisku, byla odstraněna. Ono usnesení a prohlášení v něm učiněné nemá jiného významu a účelu, jmenovitě netýká se ani poměru mezi dědici samými, ani poměru mezi jednotlivými dědici a osobami třetími. Proto nesejde na tom, že nebylo v něm uvedeno, kterým dědicům se mohou ty které části pozůstalosti vydati. Pro poměr mezi žalobkyní jako jednou z dědiců a žalovanou jako dlužnicí zůstavitele, tedy i pozůstalosti a po odevzdání této dlužnicí jednotlivých dědiců, platí jedině předpis § 890 obč. zák. Protože je tu nesporně více věřitelů, směla by žalovaná podle tohoto místa zákona požadovati od žalobkyně jistotu anebo mohla by se domáhati, by se všichni věřitelé dohodli, anebo by mohla uložit věc u soudu jen tenkrát, kdyby šlo o věci nedílné. V souzeném případě však o takové věci nedílné nebo nezastupitelné ve smyslu § 301 obč. zák. nejde, neboť cenné papíry jsou věcmi zastupitelnými, tedy, jde-li o více kusů, také dělitelnými, třeba by šlo o papíry umořitelné nebo slosovateľné, zvláště když žalovaná ani netvrdila, že by u některých papírů bylo došlo k slosování anebo umoření a že již nastaly takové okolnosti, k nimž poukazovala ve svém přednesu. Protože není sporu o tom, že žalobkyně jako dědička je oprávněna odevzdací listinou k požadování jedné pětiny pozůstalosti a podle stavu spisů požadovaná část náhradní renty nepřesahuje tuto poměrnou částku na zmíněné rentě, nemůže jí žalovaná právem odpirati vydání a poukazovati k zájmům ostatních dědiců. Protože nemůže býti ani podle vlastního přednesu žalované strany sporu o tom, o které papíry zde běží, a žalobkyně ponechala na vůli žalované, které kusy jí z důvodu rozsudkového výroku budou vydány, — ovšem s příslušenstvím, záležejícím v kuponech a talonu —, nelze uznati žalobní prosbu za neurčitou. Nebylo zde konečně závady ani s hlediska zákona ze dne 10. října 1924 čís. 241 sb. z. a n., k němuž žalovaná v celku poukazovala.

Cís. 13513.

Obec ručí za škodu, byl-li zaplaven cizí pozemek, ježto prasklo potrubí obecního vodovodu.

(Rozh. ze dne 5. května 1934, Rv I 839/34.)

Československý stát domáhal se na Pražské obci náhrady škody, ježto voda z prasklého potrubí obecního vodovodu zaplavila trať státní dráhy. Procesní soud své stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. **Důvody:** Žalobce k odůvodnění nároku na náhradu škody dovolává se zákonných ustanovení §§ 1295 a 364, druhý odstavec, obč. zák., tvrdě, že mu žalovaná obec ručí za škodu i v případě, že by šlo o škodu náhodnou. Žalovaná obec, odvolávajíc se na ustanovení §§ 1296 a 1311 obč. zák. prohlašuje, že na ni nemůže býti náhrada škody požadována, když ani přímo ani nepřímo škodnou udá-

lost nezavinila, nýbrž při prasknutí potrubí dne 26. března 1930 přivedena byla vyšší mocí a dne 20. června 1930 roztržením příruby, které, jak dodatečně teprve bylo zjištěno, přivedeno bylo skrytou bublinou v litině, tudíž kazem v materiálu, jenž vzdor nejbledlivějšímu zkoušení nemůže býti odkryt, takže ani v tomto případě ji za tuto příhodu nelze činiti zodpovědnou. Žalobce tvrdí, že žalovaná strana jako vlastník vodovodu ručí podle §§ 364 druhý odstavec a 364 a) obč. zák. za škodu i náhodnou. Toto tvrzení postrádá však zákonného podkladu, neboť ustanovení § 364 druhý odstavec obč. zák. týká se jen oprávnění vlastníka pozemku, že totiž může sousedu zakázati, by ho z jeho pozemku neobtěžoval odpadkovými vodami a § 364 a) obč. zák. týká se jen nároku na náhradu způsobené škody horním zařízením nebo úředně schváleným zařízením na sousedově pozemku, i když škoda byla vyvolána okolnostmi, ke kterým při úředním jednání nebylo přihlíženo. Netýkají se tudíž tato zákonná ustanovení sporného případu, kde jde o prasknutí vodovodního potrubí a o utržení příruby na odbočce potrubí žalované obce. Žalobce svůj nárok na náhradu škody odůvodňuje dále ustanovením § 1295 obč. zák., který opravňuje každého, by žádal náhradu škody na škůdci, kterou mu zaviněním způsobil. Jest tudíž podmínka této náhrady škody zavinění na straně škůdce. Toto zavinění žalobce však žalované neprokázal, neboť jeho tvrzení, že potrubí nebylo správně dimensováno a že použito bylo při kladení téhož vadného materiálu, zůstalo neprokázaným, neboť nebylo ani svědky ani znalcem, na kterého se žalobce zejména odvolal, nijak potvrzeno a prokázáno, naopak, odborný znalec výslovně prohlásil, že příčina poruchy bezpečně se vůbec zjistiti nedá hledíc k tomu, že prasklá trouba vydržela po plných 39 let bez porušení a projevil názor, že prasknutí trouby bylo přivedeno vyšší mocí, za niž nemůže býti žalovaná obec činěna zodpovědnou. **O d v o - l a c í s o u d** uznal žalobní nárok důvodem po právu. **D ů v o d y:** Jest přisvědčiti výtce odvolatelově, že prvý soud neposoudil věc správně po stránce právní, když přes ustanovení §§ 364 a 364 a) obč. zák., za zjištěného stavu věci neuznal nárok žalující strany na náhradu škody způsobené jí záplavou z prasklého vodovodního potrubí dne 26. března 1930 důvodem po právu. K vůli stručnosti stačí odkázati na odůvodnění rozhodnutí nejvyššího soudu uveřejněného pod čís. 1301 sb. n. s., jež řešilo případ zcela obdobný souzenému sporu. Též v souzeném případě je prokázáno znaleckým dobrozdáním, jak odvolací soud přizjišťuje, že podobné poruchy, prasknutí potrubí vodovodu, nejsou žádnou zvláštností, z čehož odvolací soud usuzuje, že žalovaná strana musela počítati s tím, že roura vodovodu může prasknouti. Že by pak žalovaná strana učinila nějaké zvláštní opatření, by při prasknutí roury nebyl poškozen proudící vodou cizí majetek, sama ani netvrdila. Jdou tedy v souzeném případě následky prasknutí vodovodní roury na vrub žalované strany, a nelze je přičítati neodvratné náhodě, neboť jde o událost, jež povstala při provozování podniku žalované strany, jež tkví ve vlastní podstatě podniku. Názor odpůrkyně odvolatelovy, že vodovod není podnikem, jaký má na mysli ustanovení § 364 a) obč. zák., nelze přisvědčiti. Ostatně nárok na náhradu škody z přímé immise, o jakouž se v souzeném případě jedná, jest odůvodněn již ustanovením § 364 obč. zák., neboť z té okolnosti, že § 364 obč. zák. mluví o zákazu immisí, nezmi-

ňuje se též o náhradě škody jimi způsobené, nelze učiniti závěr, že nárok na náhradu škody na rozdíl od ustanovení § 364 a) obč. zák. nepřiznává. Naopak z toho, že § 364 a) obč. zák. jest jen obmezením zásady vyslovené v § 364 obč. zák. plyne, že přiznává-li § 364 a) obč. zák. sousedovi nárok na náhradu škody, tím spíše mu ho přiznává již širší ustanovení § 364 obč. zák. Tomu nasvědčuje i doslov § 364 a) obč. zák. tím, že používá slova »pouze«, čímž obmezuje nároky sousedovy, jež by mu jinak příslušely podle § 364 obč. zák. jen na náhradu škody. Ustanovení §§ 364 a 364 a) obč. zák. nečiní pak nárok na náhradu škody závislým na průkazu zavinění na straně majitele zařízení, pročez jest nerozhodno, že v daném případě takové zavinění žalované straně prokázáno nebylo (Srov. rozh. otištěné pod čís. 2 u § 1305 obč. zák. vyd. Manzova a Randovo Právo vlastnické vyd. z r. 1922 str. 60).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Neprávem vytýká dovolatelka odvolacímu soudu, že v otázce právního posouzení, o kterou v dovolání jediné šlo, poukázal pro stručnost k rozhodnutí čís. 1301 sb. n. s., ve kterém byl řešen podobný případ se stejnou právní otázkou. Ani dovolací soud nemá příčiny odchýlit se od názorů a úvah v tomto rozhodnutí bližší doličených, které ani vývody dovolatelčinými nijak vyvráceny nebyly. Ve zmíněném rozhodnutí byla za obdobných poměrů rovněž proti obci jako podnikatelce vodovodu vyslovena v zásadě povinnost k náhradě škody, jež vzešla prasknutím potrubí a to na základě původního znění § 364 obč. z. před vydáním třetí dílčí novely a bylo tam naznačeno, že již tehdy uznávány byly zásady, jež pak byly novelou recipovány. Jest tedy uznati na ručení žalované v souzeném případě tím spíše, když jest případ posouditi podle nového doslovu § 364 a 364 a) obč. z. Obecní vodovod je zařízením ve smyslu § 364 a) obč. z. a nesejde na tom, je-li zařízení toto výdělečné čili nic, nehledíc k tomu, že žalovaná v této příčině před procesním soudem, nic nevedla. Není také potřeba, jak míní dovolatelka, aby šlo o zásah trvalého rázu a to pozitivním jednáním, nikoli jenom opomenutím; ze zákona to nikterak neplyne, ale z povahy a účelu oněch předpisů i z povahy věci jde, že zákon v § 364 a) obč. z. chtěl poskytnouti účinnou ochranu ohroženým sousedům, kteří provozování podniku nemohou zabrániti zákazem, jak tomu je v § 364 odstavec druhý obč. z.; ochranu oprávněných zájmů a potřebu ochrany nelze vyloučiti ani v případech ojedinělých, když také takové případy mohou mít následky nedozírné. Nejde o ručení ex delicto, protože žalovaná nejednala bezprávě, když vodovod zbudovala a provozovala. Nárok žalobkyně nepramení v bezprávném činu žalované ani v jejím zavinění, nýbrž plyne přímo ze zákonného ustanovení § 364 a) obč. zák., a je povahou svou příbuzný nároku na náhradu při vyvlastnění. Jaké byly bezprostřední příčiny toho, že potrubí prasklo, nerozhoduje, mohlo-li býti s takovým případem, jak odvolací soud zjistil, a jak je také přirozené, vůbec počítáno; žalovaná neprávem mluví o vyšší moci, které vůbec nemohlo býti čeleno, nebo o náhodě. Tvrzené zaplavení nastalo prasknutím potrubí, je tedy v příčinné souvislosti se zařízením a provozem vodovodu, jde pak o škodlivý

přímý zásah do vlastnického práva žalobkyně, k němuž žalovaná žádného titulu neměla. Že železniční trať leží níže než potrubí, bylo ovšem příčinou poškození, ale to nejde na vrub žalující strany, jak již bylo také dovedeno v cit. rozhodnutí n. s.

Čís. 13514.

Novela o právu manželském (zákon ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n.).

Manželská nevěra, pokud nevyvrcholila cizoložstvím, může spadati pod pojem těžkého ubližování podle § 13 písm. e) zák.

V řízení rozlukovém podle § 17 zák. lze přihlídnouti k doznání skutkových okolností ve sporu rozvodovém.

(Rozh. ze dne 9. května 1934, R I 386/34.)

Manželství stran bylo rozvedeno rozsudkem z viny obou manželů. Žádost manžela, by byla povolena rozluka manželství podle § 17 rozl. zák., soud prv. stolice zamítl. Rekursní soud prohlásil manželství za rozloučené z viny obou manželů. Důvody: Napadené usnesení zamítlo návrh manžela proto, že manželská nevěra, pro kterou bylo manželství stran rozsudkem krajského soudu ze dne 25. ledna 1933 rozvedeno z viny obou manželů, není důvodem pro vyslovení rozluky podle § 13 rozl. zák. Tento názor jest mylný. Manželská nevěra sice nemůže býti ztotožňována s rozlukovým důvodem cizoložství (§ 13 písm. a) rozlukového zákona), jest však, jak bylo nejvyšším soudem uznáno (viz rozhodnutí čís. 7673 sb.) totožna s rozlukovým důvodem těžkého ubližování § 13 písm. e) (»Kränkung«), předpokládá, že se nevěra ta projevila v opětovných případech neb trvala jistou dobu. Tento předpoklad jest, jak ze spisů krajského soudu o rozvodu manželství jest patrné, na obou stranách dán. Nemůže proto návrh na vyslovení rozluky podle § 17 rozlukového zákona z toho důvodu býti zamítnut. Druhá strana však namítá dále proti návrhu, že skutkové okolnosti, doznané stranami ve sporu o rozvod, nejsou a nebyly pravdivé a byly doznány jen na základě dohody stran, zejména že se manželka nedopustila žádné manželské nevěry, a že se tedy jedná o rozsudek pro uznání, který nemůže tvořiti podklad pro povolení rozluky. Konečně namítá, že manželské soužití stran nebylo dosud vůbec přerušeno. Než žádná z těchto námitek není oprávněna. Rozsudek ve sporu o rozvod není rozsudkem na základě uznání podle § 395 c. ř. s., nýbrž obyčejným rozsudkem opírajícím se o skutkové okolnosti, jež z počátku byly žalovanou (odpůrkyní toho návrhu) v žalobní odpovědi i při ústním jednání popírány, potom však doznány, čímž se staly nespornými ve smyslu § 266 c. ř. s., právě tak, jako okolnosti, žalobci (navrhovateli) za vinu kladené a jim pak doznané. Ježto se rozsudek stal právoplatným, nemůže nyní býti zbaven mocí práva tím, že se namítá nepravdivost tehdy dobrovolně doznaných skutkových okolností. Odpůrkyně návrhu nemůže ostatně vůbec odvolati pravdivost okolností protistranou tehdy doznaných. Pokud se týče námítky, že manželské soužití nebylo přerušeno, nebo bylo zase obnoveno, bylo výsledkem stran dosvědčeno, že strany dosud sice

bydli ve společném bytě, že se však spolu nestýkají, zejména pohlavně, a že se manželka navrhovatele se svým synem zvlášť stravuje. Jsou tedy dány veškeré předpoklady § 17 rozlukového zákona, a jest zejména do-
svědčeno, že skutečností ve sporu o rozvod na jevo vyšle byly by už tehdy odůvodnily výrok o rozluce, kdyby oň bylo bývalo žalováno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud vychází ze správného názoru, že manželská nevěra, pokud nevyvrcholila cizoložstvím, spadá pod pojem těžkého ublížování podle § 13 písm. e) rozlukového zákona; rekurentka tento názor v dovolacím rekursu nenapadá, vytýkajíc jen, že ve sporu rozvodovém nevyšly na jevo okolnosti její nevěru odůvodňující. To rekurentka dovozuje z toho, že v onom sporu oba manželé doznali sice navzájem veškeré skutkové okolnosti obsažené v žalobě i v žalobní odpovědi, že v žalobě sice byly tvrzeny skutkové okolnosti o stycích rekurentky s inženýrem B-em, že však okolnosti ty byly vyvráceny okolnostmi uvedenými v žalobní odpovědi rovněž doznánými. Tím rekurentka vskutku tvrdí, že okolnosti uvedené v žalobě o jejích stycích nelze míti za doznané. V tom však jí nelze přisvědčiti. Svrchu zmíněný zápis ve sporu rozvodovém nelze vykládati, jak činí rekurentka; i pro jeho výklad platí zásada, která došla výrazu v § 914 obč. zák. pro výklad smluv, že projevu vůle, tedy i prohlášení strany ve sporu, jest rozuměti tak, jak to žádá obyčej poctivého styku. Při tomto výkladu však není pochybnosti o tom, že rekurentka doznala v rozvodovém sporu bezvýhradně okolnosti, které o ní tvrdil její manžel v tehdejší žalobě, a že žalobce navzájem doznal tvrzení žalobní odpovědi doličující též jeho vinu na rozvodu, že však rekurentka upustila od svého popírání a od svých tvrzení, jimiž v žalobní odpovědi snažila se vyvrátiti tvrzení žalobní o své vině. Výklad, jaký rekurentka nyní se pokouší dáti dotyčnému protokolu, ocitá se v nerozřešitelném rozporu s výslovným doznáním všech tvrzení žalobních jako nesporných. Nemůže býti pochybnosti o tom, že se okolnosti uváděné v žalobě, nesrovnávají s povinnostmi manželskými a že jest je považovati za manželskou nevěru, a to opětovně delší dobu trvajících. Okolnosti ty vyšly na jevo již ve sporu rozvodovém řečeným doznáním, jež soudu procesnímu podle ustanovení § 266 c. ř. s. ke zjištění stačilo, takže nebylo potřebí prováděti o nich důkazů. Doznání ve sporu rozvodovém nelze dodatečně odčiniti v nynějším řízení popíráním jeho správnosti. Ustanovení § 17 zákona rozlukového má právě za účel, by bylo zabráněno znovu v řízení rozlukovém přetřásati a zjišťovati okolnosti, jež již byly předmětem rozvodového sporu a v něm zjištěny, a soudy v řízení podle § 17 rozlukového zákona nepřisluší přezkoumávati, zdali byly bezzávadny formy řízení v rozvodovém sporu, ani skutkové jeho zjištění, nýbrž přezkoumati zjištění to jen na tolik, zdali by byly na jevo vyšle okolnosti již v době rozvodového rozsudku stačily k výroku o rozluce (čís. 2275 a 5548 sb. n. s.). Nerozhodnou jest výtky rekurentky, že skutkové okolnosti uvedené jí v odpovědi na žalobu rozvodovou o stycích jejího manžela s H-ovou nezakládají rozlukový důvod podle § 13 písm. e) rozlukového zákona, neboť k vyslovení rozluky na základě roz-

vodového rozsudku stačila by zjištěná nevěra rekurentky, jež nemůže vytýkati, že rozlučka byla vyslovena též z viny jejího manžela, ježto jí to není na újmu. Všeobecnou výtkou, že se soudy nižších stolic nezabývaly ostatními jejími námitkami, rekurentka dovolací rekurs řádně neprovádí, neuvádějíc určitým způsobem, které námitky to jsou. Mohlo by jíti jen o námitku, že rozsudek rozvodový jest ve skutečnosti rozsudkem pro uznání, že manželské soužití její s jejím manželem nebylo ani za sporu o rozvod manželství přerušeno a že oba v něm pokračují i po vysloveném rozvodu a že rozvodový spor byl pouhou fikcí. Že rozsudek rozvodový není rozsudkem pro uznání a že způsob, jak manželé po něm žijí v jednom bytě, není manželským společenstvím, ke kterému se vyžaduje spolužití po rozumu § 44 obč. zák., uvedl správně již rekursní soud. Shora pak už bylo uvedeno, že nelze zkoumati, zdali doznání okolností tvrzených ve sporu rozvodovém bylo správným čili nic.

Čís. 13515.

Jde o případ § 1409 obč. zák., bylo-li nedílu nabyto způsobem odvozeným.

(Rozh. ze dne 9. května 1934, Rv I 657/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalované zaplacení za zařízení vodovodu dodané V-ovi, od něhož žalovaná převzala nedíl. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Není správný názor odvolacího soudu, že žalobkyně nemůže žalobní nárok opírat o převzetí dluhu podle § 1409 obč. zák., protože žalovaná nenabyla rolnický nedíl odvozeně, nýbrž originálně, přidělem přímo od Státního pozemkového úřadu. Tento názor nesrovnává se s tím, co i odvolací soud o nabytí přidělu žalované ve shodě s tím, co bylo zjištěno, uvádí. Práví totiž v napadeném rozsudku, že nedíl byl původně přidělen tchánu žalované Františku V-ovi, správně byl přidělen i tchýni Františce V-ové a že od nich nedíl se svolením Státního pozemkového úřadu převzala žalovaná. Tomu-li tak, nejde u žalované o nabytí nedílu způsobem originálním, nýbrž odvozeným, a to od manželů V-ových (§ 37 zákona přidělového), při němž nevystupoval Státní pozemkový úřad jako úřad přidělující, nýbrž jen jako úřad sprostředkující a jednání mezi manželi V-ovými a žalovanou schvalující. Nabytí nedílu žalovanou bylo soukromoprávním jednáním (srovnej rozhodnutí konfliktního senátu ze dne 5. června 1931 č. j. 714/31 a ze dne 7. prosince 1931 č. j. 758/31 uveřejněné ve sb. n. s. z roku 1931 I a V dodatek, nálež nejvyššího správního soudu ze dne 5. dubna 1930 čís. 3180/30, uveřejněný v »Pozemkové reformě« v roku 1931 str. 52) a žalovaná nabyla nedílu soukromoprávně, zcizením se strany manželů V-ových (§ 37 příd. zák., § 1409 obč. zák.). Důsledkem toho nelze ručení žalované podle § 1409 obč. zák.

za závazky, k převzatému nedílu patřící, ač-li jsou i ostatní předpoklady tohoto ručení v uvedeném paragrafu stanovené splněny, odmítnouti. Po dotknouti jest, že dluhy postihující nabyvatele podle § 1409 obč. zák. zůstávají týmiž, jakými byly za předchůdce, tedy v projednávaném případě zůstal by zažalovaný dluh osobním dluhem žalované a dluhem, kterým nelze bez svolení Státního pozemkového úřadu převzatý rolnický nedíl zatížit. Co se týče otázky, zdali jsou ony další předpoklady ručení podle § 1409 obč. zák. u žalované splněny, je nepochybně a sporu o tom nebylo, že zažalovaný dluh je dluhem patřícím k převzatému nedílu. Jde totiž o nedoplatek úplaty za zařízení čerpadla vodovodu, jež bylo na nedílu provedeno a dosud na něm je. Nedoplatek ten byl zde již v době převzetí nedílu, to jest 20. února 1928 a nelze přisvědčiti žalované, že se stal existentním teprve směrem ze dne 11. dubna 1929, uzavřeným mezi Františkem V-em a žalobkyní.

Čís. 13516.

Kdo byl propuštěn ze služby, jest povinen vykliditi služební byt, a to, i kdyby, jak má za to, propuštění nebylo důvodné.

(Rozh. ze dne 9. května 1934, Rv I 797/34.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, hajném, vyklizení hájovny, ježto byl žalovaný ze služby propuštěn. Žalovaný namítal, že byl propuštěn bezdůvodně. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Odvolatel se snaží dovésti, že jest na tento případ použití ustanovení zákona ze dne 13. ledna 1914 č. 9 ř. zák. o služební smlouvě osob ustanovených v hospodářských a lesnických podnicích ve službách vyššího druhu, t. zv. zákona o statkových úřednících. Než tento názor je nesprávný, poněvadž úkony lesního hajného vůbec a zejména i úkony žalovaného, jak jsou zjevné z tohoto sporu, nelze pokládati za služby vyššího druhu a nelze hajného považovati za úředníka. Nezbyvá tedy, než použiti na souzený případ §§ 1162 a 1162 b) obč. zák., podle nichž služební poměr může býti rozváznán bez výpovědní lhůty z důležitých důvodů každou ze stran a podle nichž zaměstnanec, propuštěný zaměstnavatelem předčasně bez důležitého důvodu, má kromě nároku na náhradu jinaké škody smluvní nárok na plat za dobu, která musila projíti až do ukončení služebního poměru řádnou výpověď. Žalovaný vyvozuje svůj nárok na další bydlení v hájovně z bezdůvodného porušení služební smlouvy žalobcem. Než z uvedených právě zákonných ustanovení nelze tento jeho nárok odůvodniti, zejména nelze z nich dovozovati, že zaměstnanec po zrušení služebního poměru zaměstnavatelem má nárok na další užívání služebního bytu, nýbrž sluší tomu rozuměti tak, že se zaměstnancovo odškodnění vztahuje i na úbytek naturálních požitků, ale že je oprávněn požadovati náhradu a odškodnění jen v penězích. Může-li zaměstnavatel zrušiti služební poměr zaměstnance jednostranným projevem fakticky a s právními účinky, je neudržitelný právní názor žalovaného, že má přes to nárok na naturální poskytování bytu služebního, zejména, hledí-li se i k ustanovení § 1323 obč. zák., podle něhož je naturální ná-

hrada škody přípustná jen, když je možná, v souzeném případě avšak této možnosti není, jelikož služební byt těsně a nerozlučně souvisí s konáním zaměstnancovy služby, žalovaný však tuto službu nekoná. Z toho vyplývá, že žalovaný nemá nárok na používání naturálního bytu, i kdyby bylo správně jeho stanovisko, že se jeho okamžité propuštění z práce bez řádné výpovědi stalo neprávem. Není proto třeba obírat se otázkou, zda měl žalobce důvody k okamžitému propuštění žalovaného, poněvadž výsledek rozřešení této otázky nemůže míti vliv na rozhodnutí tohoto sporu, v němž jde jen o vyklizení služebního bytu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud správně dovodil na základě § 1162 b) obč. zák. (srov. též §§ 21, 22, 30, 32 zákona o statkových úřednících č. 9/1914 a § 29 zákona o obch. pom. č. 20/1910), že žalovaný, byv ze služeb žalobcových propuštěn, je povinen služební byt vykliditi, i kdyby, jak tvrdí, propuštění nebylo důvodné. K vůli stručnosti odkazuje se, co se týče bližšího odůvodnění, na důvody napadeného rozsudku.

Čís. 13517.

Tím, že kupitel domu, v němž byl předmět nájmu, pokračoval v nájemním poměru po dvě čtvrtletí, nepozbyl ještě práva k výpovědi podle § 1120 obč. zák.

Nový vlastník domu nemusí dáti nájemníku výpověď ihned.

(Rozh. ze dne 9. května 1934, Rv I 866/34.)

V listopadu 1932 koupil žalobce dům, v němž žalovaní měli v nájmu byt. V dubnu 1933 dal žalobce žalovaným soudní výpověď z nájmu. Žalovaní namítli, že uzavřeli s předchůdcem žalobcovým smlouvu, že jim nedá výpověď, pokud bude trvati ochrana nájemců. Procesní soud první stolice ponechal výpověď v platnosti. Důvody: Jest zjištěno, že žalobce nevstoupil do smlouvy se žalovanými. Záznam o smlouvě postrádá určení najatého předmětu, jak to žádá § 1094 obč. zák., nemohlo tudíž ani dojiti k perfekci smlouvy. Ovšem i tato by předpokládala výslovný souhlas žalobcův. Z přiznání k činovní dani za rok 1932 je zřejmo, že nově najaté místnosti netvořily celek s místnostmi najatými v roce 1920. Místnosti najaté v roce 1931 nepodléhají tudíž ustanovením zákona o ochraně nájemníků a nový majitel domu byl oprávněn k výpovědi podle § 1120 obč. zák., ježto smlouva, již ze žalovaný dovolává, nebyla zapsána ve veřejných knihách a nebyl jí tudíž nový nabyvatel vázán (§ 1095 obč. zák. a contr.), aniž dal ke smlouvě souhlas. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Prvý soud posoudil věc správně po stránce právní a zvláště vložil správně § 1120 obč. zák. Není-li nájemní objekt pod ochranou a není-li právo nájemníkovu zapsáno do veřejných knih, nemusí nový majitel domu dáti nájemníkovi řádnou výpověď ihned, nýbrž smí mu ji dáti i kdykoliv později, aniž tomu brání § 1120 obč. zák. Tím, že žalobce

ponechal žalované v prvním kvartále v užívání sporných místností a přijal od nich činži, nepřevzal ostatní závazky ze smlouvy svého předchůdce, takže směl jim dáti výpověď i teprve v kvartále následujícím.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelé napadají výklad § 1120 obč. zák. soudem odvolacím, leč neprávem. Smyslem tohoto zákonného ustanovení jest, že nájemní smlouva uzavřená na určitý čas zcizením nájemního předmětu a pokračováním v nájmu se proměňuje v nájemní poměr na neurčitý čas s výpovědním právem oběma smluvními stranám stejnoměrně příslušejícím, a že i nabyvatel nájemního předmětu i nájemník mají právo dáti výpověď v zákonitě lhůtě, nehledíc k tomu, zda původně bylo smlouveno delší trvání nájemního poměru (srov. rozh. čís. 5986 a 4825 sb. n. s.). Je proto bez právního významu, že v souzeném případě přijal žalobce od žalovaných nájemné, jež žalovaní dříve platili bývalému vlastníku, neboť tím, že žalobce nepoužil ihned práva nájem vypověděti, nýbrž pokračoval v nájemním poměru po dvě čtvrtletí, nepozbyl ještě práva k výpovědi podle § 1120 obč. zák.

Čís. 13518.

Dokud trvá prozatímní opatření příkazem vydati ohrožené straně součásti zařízení podniku a příkazem zdržeti se jednání, které by ohrožovalo provoz podniku nebo kterým by se na zařízení něco měnilo, nelze povolití odpůrci prozatímní opatření úschovou součástí zařízení onoho podniku.

(Rozh. ze dne 9. května 1934, R II 122/34.)

Navrhovatel Ludvík K. domáhal se prozatímního opatření úschováním zařízení lihovaru, které jest jeho vlastnictvím, a odůvodňoval návrh tím, že odpůrce používá tohoto zařízení bez titulu a úplně bezprávně, že dalším používáním tohoto zařízení mu hrozí statisícová škoda, neboť dalším používáním klesá jeho cena na nepatrný zbytek a že odpůrce není s to mu škodu nahraditi pro úplnou nemajetnost. Soud první stolice návrh zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci po doplnění řízení znovu rozhodl. **Důvody:** Navrhovateli jde podle návrhu o zajištění jeho nároku na vydání zařízení v neporušeném a nepoškozeném stavu. První soudce uvádí v napadeném usnesení, že navrhovatel osvědčil předloženými účty vlastnictví k zařízení lihovaru a musí se tedy míti za to, že nárok na vydání zařízení pokládá za osvědčený. Navrhovatel tvrdí, že neoprávněným používáním zařízení hrozí mu statisícová škoda, jelikož používáním zařízení klesá cena zařízení, jehož nejcnější stroje nevydrží déle než deset let, čímž jest řečeno, že bez povolení prozatímního opatření nebudou moci býti jednotlivě předměty v nepoškozeném stavu vráceny, a dále, že škoda, kterou by utrpěl, je nenahraditelná, ježto odpůrce je docela nemajetný. V obou směrech

nabízi navrhovatel za účelem osvědčení důkazy. Bylo-li by provedením těchto důkazů prokázáno, že tvrzení navrhovatelovo je správné, bylo by také osvědčeno ohrožení tvrzeného nároku.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu druhé stolice, by ji znovu rozhodl.

Důvody:

Podle spisu Nc II 220/32, na něž se v návrhu na prozatímní opatření poukazuje, bylo usnesením ze dne 30. prosince 1932 č. j. Nc II 220/32-2 proti nynějšímu navrhovateli prozatímního opatření povoleno na návrh dovolacího rekurenta prozatímní opatření příkazem vydati součástky zařízení lihovaru dovolacímu rekurentu a příkazem zdržeti se jednání, které by ohrožovalo provoz lihovaru, nebo kterým by se na zařízení něco měnilo. Ono dovolacímu rekurentu povolené prozatímní opatření bylo povoleno na dobu do 30. května 1934 a byla také k provedení jeho vedena exekuce. Zmíněné prozatímní opatření nebylo dosud ani zrušeno ani omezeno (§ 399 ex. ř.). Protože ono prozatímní opatření dosud trvá, nebylo by prozatímní opatření úschovou strojů tvořících součást zařízení lihovaru nyní a to odpůrcem při zmíněném, dosud trvajícím prozatímním opatření navrhované možno vykonati, ježto by se tím vydobyté prozatímní opatření mařilo a navrhované prozatímní opatření nelze proto jako nehodící se povolití. Následkem toho netřeba doplňovati řízení prováděním důkazů k osvědčení hrozící nenahraditelné škody (§§ 382 čís. 2, 389 ex. ř.) a zrušení usnesení prvního soudu, aby řízení bylo v uvedeném směru doplněno, není důvodné.

Čís. 13519.

Souhlasný názor nižších soudů, že rejstříkový soud nemůže přihlídnouti k pouhému oznámení člena družstva ve věcech, jež náležejí do revisní činnosti svazu, nepřiči se zákonu (§ 46 (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 9. května 1934, R II 207/34.)

Člen Rolnické záložny ve V., zapsaného společenstva s r. o., navrhl, I. aby bylo ředitelství Rolnické záložny ve V. vytknuto, pokud se týče uloženo zachovávatí stanovy, jež jsou porušovány tím, 1. že se přijímání členů neděje podle § 10 stanov ředitelství družstva, 2. že se povolování úvěru děje proti ustanovení § 6 stanov, 3. že podíly nepřiděluje ředitelstvo, nýbrž prokurista záložny Rudolf C. samostatně, 4. že podíly nejsou postupovány jen členům ve smyslu § 7 stanov, 5. že František H., ač byl tím od výboru pověřen, nebyl připuštěn k revisi hospodářství ředitelstva, II. aby byla usnesení valné hromady ze dne 26. března 1931 prohlášena za neplatná, ježto se jí zúčastnili členové, kteří ředitelstvím za členy přijati nebyli, po případě členové, kteří nabyli podílů dříve, než se stali členy. **Rejstříkový soud** vydal usnesení, že není příčiny, aby o návrzích Františka H-a něco zařídil. **Rekursní soud** napadené usnesení potvrdil mimo jiné z těchto důvodů: Pokud jde o výtky

H-a, že se přijímání členů neděje podle § 10 stanov ředitelstvím družstva, že se povolování úvěru děje proti ustanovení § 6 stanov, že podíly nepřiděluje ředitelstvo, nýbrž prokurista záložny Rudolf C. samostatně, že podíly nejsou ve smyslu § 7 stanov postupovány jen členům a že František H., ač byl výborem k tomu pověřen, nebyl připuštěn k provedení revise hospodářství ředitelstva, směl a musel by rejstříkový soud k těmto výtkám přihlížeti jen, kdyby mu je oznámil Ústřední svaz českých hospodářských společenstev v Čsl. republice v Brně jako revisní orgán, jemuž Rolnická záložna ve V. podléhá, neboť § 24 nař. čís. 134/1903 ř. zák., podle něhož má rejstříkový soud působiti k tomu, by bylo dbáno zákonných a statutárních předpisů, se vztahuje jen na oznámení revisního svazového orgánu učiněná rejstříkovému soudu podle § 9 zákona čís. 133/1903 ř. zák. a § 23 nař. čís. 134/1903 ř. zák. Na pouhé oznámení člena ve věcech, které patří do revisní činnosti svazu, nesmí rejstříkový soud nic podnikati, neboť by tím zasahoval do autonomní sféry společenstva. Může se tedy člen družstva domáhati nápravy jen u příslušného svazu, jehož revisi se družstvo podrobilo, po případě může člen, byla-li porušena jeho individuální, konkrétní práva, nastoupiti též na pořad práva. Stěžovatel se dovolává rozhodnutí čís. 5486 sb. n. s., při tom však přehlíží, že v případě, jehož se toto rozhodnutí týká, byla podána revisní zpráva, vytykající závady.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu, jenž napadá souhlasná usnesení soudů nižších stolic pro nezákonnost (§ 46 odst. (2) zákona čís. 100/1931), nelze přiznati oprávnění. Právní názor rekursního soudu, že nelze přihlížeti k výtkám stěžovatele, pokud jsou uvedeny pod I. 1. až 5. usnesení soudu první stolice, poněvadž nebyly oznámeny revisním orgánem, se nepřičií zákonu, nýbrž se shoduje úplně s předpisem § 9 zákona ze dne 10. června 1903 čís. 133 ř. zák. o revisi společenstev výdělkových a hospodářských a §§ 23 a 24 min. nařízení ze dne 24. června 1903 čís. 134 ř. zák. Ani z rozhodnutí čís. 12.676 sb. n. s., jehož se stěžovatel dovolává vedle rozhodnutí čís. 5486 sb. n. s., s nímž se vypořádal již rekursní soud, nemůže stěžovatel nic vyvoditi pro opačný názor. Netřeba se proto zabývatí dalšími vývody dovolacího rekursu, pokud se obírají uvedenými výtkami. Pokud se týče platnosti usnesení valné hromady ze dne 26. března 1931, mohl by je rejstříkový soud přezkoumati jen, kdyby byla předmětem zápisu do společenstevního rejstříku, což však nebylo ani tvrzeno.

Čís. 13520.

Knihovní řízení jest řízením nesporným, v němž platí zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., pokud jde o otázku, jež není upravena knihovním zákonem.

Byl-li výkon povolené vnučené dražby omezen jen na část knihovního tělesa (která jest propuštěna ze záboru), nejde o závalu, k níž mohl rekursní soud přihlížeti z úřadu.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, R I 385/34.)

Soud první stolice (krajský soud civilní v Praze) nařídil výkon exekuce vnučenou dražbou velkostatku G., povolené usnesením okresního soudu v Č. ze dne 20. srpna 1932. Rekursní soud k rekursu správce úpadkové podstaty dlužníků zamítl návrh vymáhajícího věřitele na výkon exekuce vnučenou dražbou velkostatku. Důvody: Z exekučního povolení, usnesení okresního soudu v Č. ze dne 20. srpna 1932 jakož i z exekučního návrhu vymáhající strany jest vidno, že nenavrhuje dražbu všech nemovitostí patřících k velkostatku G. a zapsaných ve vlož. čís. 646 desk zemských, nýbrž že žádá o dražbu jen těch nemovitostí, které státním pozemkovým úřadem byly ze záboru propuštěny a které jsou v této vložce ještě zapsány. Z §§ 3, 10 a 13 knih. zák. však vychází na jevo, že knihovní těleso jest pokládáno za celek a že lze nabýti všech práv jen k celému knihovnímu tělesu, nebo k ideálnímu dílu všech nemovitostí tvořících knihovní těleso. Lze tudíž také žádati o vnučenou dražbu jen ohledně celého knihovního tělesa, nebo ohledně takového ideálního dílu, nikoli však ohledně některých nemovitostí, jež jsou součástí knihovního tělesa (Neumannův koment. k § 134 ex. ř.). Neměl proto první soud exekuční povolení odporující těmto předpisům knihovního zákona vykonati a zavedení dražebního řízení v zemských deskách poznamenati. Stěžovatel ovšem napadené usnesení z tohoto důvodu nenapadl, avšak přece bylo k této okolnosti přihlížeti z úřadu, ježto výkon exekuce povolený prvním soudem odporuje zásadním předpisům knihovního zákona a jest naprosto nepřipustným.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by nehledě k zamítavým důvodům napadeného usnesení o rekursu rozhodl.

Důvody:

Knihovní řízení jest řízením nesporným a platí proto i o něm zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. pokud jde o otázku, jež knihovním zákonem není upravena. Knihovní zákon neuvádí, kterých skutečností musí rekursní soud dbáti z úřadu (§ 126 kn. zák.), a jest proto použití § 41 odstavec (4) zákona čís. 100/31 sb. z. a n., podle něhož jest z úřadu dbáti jen důvodů zmatečnosti, a praví v odstavci třetím, že zvláštní důvodu zmatečnosti pocházejí z porušení oněch ustanovení zákonů zvláštních, jež zachovati jest přikázáno pod zmatečností. Knihovní zákon jako takovýto zvláštní zákon nemá vůbec ustanovení, jež by nařizovalo zachování určitých předpisů pod zmatečností. Není proto zmatečností, jak míní rekursní soud, že výkonem povolené exekuce jen na onu část knihovního tělesa, která jest propuštěna ze záboru, byly porušeny předpisy §§ 3, 10, 13 knih. zák., podle nichž se považuje knihovní těleso za celek. Bylo by tedy k této zásadě přihlížeti jen, kdyby činila výkon povolené exekuce nepřipustným z některého z důvodů, k nimž jest přihlížeti podle § 39 odstavec druhý ex. ř. z úřadu. Takového důvodu však

v souzeném případě není, an Státní pozemkový úřad k vedení exekuce na části knihovního tělesa propuštěné ze záboru svolil, oddělení těchto částí z deskového statku vl. 646 desek zemských jest podle zákona přípustno a jest proto na vymáhající věřitelce, by navrhla dražební podmínky, které by otázku tu jasně řešily, a jest pak věci exekučního soudu, by o dražebních podmínkách podle §§ 162 a 163 ex. ř. jednal a o jich úpravě rozhodl. Nelze proto k této domnělé závadě přihlížeti v rekursním řízení z úřadů. Poněvadž rekursní soud, vycházející z jiného právního názoru, nerozhodl o výtkách rekursu, bylo rozhodnuto, jak se stalo.

Čís. 13521.

Pod pojem změny žaloby podle § 235 c. ř. s. nelze podřadit případ, kde žalobce k původnímu žalobnímu nároku přičleňuje jiný nárok na základě jiného právního důvodu. Návrh k tomu čelící jest pro nepřipustnost odmítnouti.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, R I 510/34.)

Při ústním jednání ze dne 19. prosince 1933 změnila a rozšířila žalující strana žalobní žádost, aby uznáno bylo právem, že vlastnictví žalující strany ke dvorové prostoře před domem čís. 26 ve prospěch žalovaných jest neomezené a žalovaní jsou povinni zdržeti se zásahu do vlastnictví žalobců přesahující služebnost užívání, stanovenou v protokole městské obce v J. a odstraniti přepážku, vedoucí rovnoběžně s domovní zdí od vystavěné zídky, v ten smysl, aby ještě uznáno bylo právem, že žalovaní jsou povinni dodržeti smlouvu sjednanou dne 13. června 1933 a potvrzenou na základě písemného popsání a ujednání ze dne 1. července 1933. Žalovaná strana se ohradila proti připuštění změny, pokud se týče opravy žalobního žádání. Soud prvního instancie nepřipustil změnu žaloby. **Důvody:** Vzhledem k tomu, že původní žalobní žádost zněla na uznání práva vlastnického, změněná žalobní žádost však kromě toho ještě na dodržení smlouvy ze dne 13. června 1933, byl opraveným žalobním žádáním změněn i žalobní důvod, neboť žalobní nárok opírá původně o právo vlastnické a napotom o tvrzené ujednání. Následkem tohoto rozšíření pokud se týče změny žaloby jest se však obávati značného stížení a průtahu jednání a bylo se proto usnésti, jak shora uvedeno (§ 235, třetí odstavec, c. ř. s.). **Rekursní soud** změnu žaloby připustil. **Důvody:** Podle § 235 třetí odstavec c. ř. s. může soud, když žalobce žalobní žádost změni neb rozšíří, změnu nebo toto rozšíření po zahájení sporu i přes námitku odpůrce připustiti, není-li se ze změny obávati značného stížení neb průtahu jednání. Účelem tohoto ustanovení je, by mohlo býti použito dosavadního řízení a by žalobce nebyl nucen podati snad žalobu novou. V souzeném případě vlastně ani nejde o změnu žalobní prosby, nýbrž jen o její rozšíření, které odpovídá tvrzení žaloby o uznání neobmezeného vlastnictví. Avšak, i kdyby se za to mělo, že jde o rozšíření (změnu), jsou splněny předpoklady pro připuštění této změny (tohoto rozšíření). V souzené věci sice již bylo vydáno průvodní usnesení, připuštěné důkazy však byly provedeny jen z části a může provedených

důkazů použito býti i pro rozšířenou žalobu, zrovna tak jak připuštěné a dosud neprovedené důkazy týkají se i rozšířené žaloby. Nových (dalších) důkazů týkajících se rozšířené žaloby žádná strana nenabídla, takže i o rozšířené žalobě může býti rozhodnuto na základě již provedených resp. připuštěných důkazů. Není se proto obávati značného stížení neb průtahu jednání a bylo by proto nevhodné nepřipustiti změnu (rozšíření).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, ale s opravou, že se nový doslov žalobní žádosti odmítá.

Důvody:

V souzeném případě jde o žalobu záporčí podle § 523 obč. zák., jejímž právním důvodem jest tvrzené právo vlastnické žalobců a jeho porušení žalovanými. Tomu odpovídá i konečný návrh žalobní, a to jak návrh původní v žalobě uvedený, tak i návrh žalobní při ústním jednání ze dne 19. prosince 1933, ovšem bez doplňku, o němž bude dále řeč. Dohody uzavřené se žalovanými dne 13. června 1933 a potvrzené dopisem ze dne 1. července 1933 dovolávali se žalobci v žalobě jen jako titulu k nabytí vlastnického práva, ježto na nich jest, by dokázali nejen čin rušební, nýbrž především i své vlastnictví k věci — byť i jen domnělé vlastnictví podle obdoby § 372 obč. zák. Při ústním jednání dne 19. prosince 1933 žalobci »opravili« — jak se vyjádřili — žalobní návrh v ten smysl, »že žalovaní jsou povinni dodržeti smlouvu sjednanou dne 13. června 1933, potvrzenou na základě písemného popsání a ujednání dne 1. července 1933 a uznati neomezenost jejich vlastnictví ke dvorové prostoře v žalobě blíže označené.« Toto »opravení« je však ve skutečnosti novou žalobou, čelící k jinému plnění a založenou na jiném právním důvodu, t. j. na smlouvě, neboť nelze v tomto doplňku žalobního návrhu spatřovati ani mezitímní návrh určovací podle § 236 c. ř. s., protože se nežadá určení prejudiciálního právního poměru nebo práva, nýbrž plnění (dodržení dohody), ani změnu právního důvodu pro týž nárok, ani rozšíření původního žalobního nároku, který čelil k obhájení svobody vlastnictví, ani konečně změnu předmětu plnění z téhož žalobního důvodu (což by ani změnou žaloby podle § 235 poslední odstavec c. ř. s. nebylo), nýbrž žalobci se snaží doplněním žalobní prosby k původní žalobě, kterou udržují, přičleniti ještě žalobu novou, což však nelze podřaditi pod pojem »změny žaloby« podle § 235 c. ř. s. Právem tedy první soud tuto »změnu« nepřipustil, ale měl správně návrh jako nepřipustný odmítnouti.

Čís. 13522.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Podle § 11 (3) zák. není třeba soutěžitelského poměru. S hlediska § 11 (3) zák. jest lhůstojno, že jde o výrobky zcela jiného druhu.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Rv I 1334/32.)

Žalující firma ESKA v Chebu domáhala se na žalovaném majiteli firmy, by žalovaný byl uznán povinným, aby se pod exekucí zdržel uží-

vání značek ESKA a ESKAF ve svých prospektech, cennících a tiskopisech. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Svědci potvrdili v podstatě udání žalující firmy, že užívání značky ESKA jest vžito a že žalující firma jest zařízena na výrobu kuličkových ložisek a k tomu patřících pouzder a že by mohla v tomto směru výrobu rozšířiti a výrobky prodávati. Také obchodní a živnostenská komora potvrdila v podstatě udání žalující firmy, jakož i, že se označení ESKA vžilo nejen jakožto zkrácenina pro podnik sám, nýbrž i jako označení pro výrobky žalující firmy v odběratelských kruzích tak, že má ráz hesla, a že žalující firma užívá tohoto označení pro své výrobky již od založení podniku v roce 1911. Slovní známka ESKA byla dne 7. září 1911 pro žalující firmu zapsána do známkového rejstříku této obchodní a živnostenské komory. Podle tohoto sdělení jest míti za to, že žalující firmě přísluší časová přednost v užívání označení ESKA. Z přednesu stran vychází a posudkem znalců se zjišťuje, že žalovaný vyráběl jen pouzdra k ložiskům, kdežto ložiska sama objednával od firmy S. K. F. ze Švédska. Znalci poukázali k tomu, že označení S. K. F. lidé nevyslovovali, nýbrž, žádajíce výrobek, použili slova »eska«. Podle posudku může se žalující firma zaříditi také na výrobu pouzder a objednávat kuličková ložiska ze Švédska, anebo z nové továrny založené v Československu, k čemuž by však musila míti slévárnu. Výroba žalovaného spočívala v tom, že do pouzder zasazoval kuličková ložiska, kterážto činnost jest odlišná od výrobní činnosti žalující firmy, a jde o dva technicky různé výrobky. Kupuje-li někdo kolo, jest si vědom toho, že jde o firmu chebskou. Kupuje-li však někdo mlátičku opatřenou značkou S. K. F., nemůže mu podle názoru znalců tanouti na mysl firma ESKA v Chebu, již znají zejména cyklisté. O označení S. K. F. jest známo, že jest to dobré ložisko a že jest původu švédského. Dělal-li žalovaný jen pouzdra s kuličkovými ložisky, usuzují znalci, že byl ve styku jen s výrobcí a nikoli s rolníky, o nichž nelze předpokládati, že by kupovali jen pouzdra, když by se pak museli obracet na strojíka o přimontování na hospodářské stroje. Znalci usoudili, že, dostane-li strojík ložisko (pouzdro) s kuličkovým ložiskem vyrobené žalovaným, nemá důvodu míti, za to, že jde o výrobek žalující firmy, nechť je na něm označení ESKA anebo ESKAF, poněvadž ví, že žalující firma ložiska kuličková pro hospodářské stroje nevyrábí. Soud nemá příčiny, by se odchýlil od posudku znalce, a má jím zjištěno, že výrobky žalující firmy i žalovaného jsou různého druhu a že jsou technicky různé výrobky, neboť žalovaný vyráběl jen pouzdra pro kuličková ložiska, kdežto žalující firma vyrábí a prodává kola, šicí a psací stroje, takže běží o různé obory strojního průmyslu. Za takového stavu nepřichází v úvahu příznačnost zevnějšího označení zboží žalující firmy ani časová přednost užívání tohoto označení a možnost záměny žalující firmy a výrobků žalovaného jest vyloučena. Předpoklady ustanovení § 11 odst. (1) a (3) zák. o nek. soutěži nejsou podle skutkového zjištění splněny. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Vezme-li se za základ rozhodnutí skutkové zjištění prvního soudu, kterým odvolací soud, an nebyl uplatněn odvolací důvod nesprávného hodnocení důkazů, jest vázán, že totiž výrobky žalované strany a výrobky žalobkyně jsou různého druhu a že tedy jako kuličková ložiska mlátiček, pokud se týče hospodářských strojů nejsou

v soutěži s výrobky žalující strany, která vyrábí kola, šicí a psací stroje, správně usoudil první soud, že žaloba není oprávněna s hlediska prvního odstavce § 11 zák. o nek. sout., avšak přehlédl, že k nekalé soutěži ve smyslu třetího odstavce tohoto § poměr soutěžitelský se nevyžaduje a k odsouzení stačí, že jde o používání označení příznačného. Že označení ESKA je skutečně pro podnik žalobkyně příznačné, zjistil první soud a zjišťuje i soud odvolací na základě výpovědí svědků jakož i na základě potvrzení obchodní a živnostenské komory v Chebu, a, poněvadž je nesporné, že žalovaná strana tohoto označení po případě podobného označení ESKAF. k označování svých vlastních výrobků používá po případě používala, je tím skutková podstata § 11 odst. (3) cit. zák. splněna a je zcela lhostejno, zda výrobky strany žalované jsou zcela jiného druhu, ježto při příznačnosti usuzují zákaznické kruhy zcela logicky, že všechny podniky stejným zařízením charakterisované jsou téhož druhu a téhož původu buďsi tak, že mají téhož majitele, nebo že jich majitelé jsou k sobě ve vztahu nebo spojení.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce úplně správně a dovolatel se poukazuje na správné odůvodnění napadeného rozsudku, jež nebylo vyvráceno vývodem dovolání, neboť dovolatel posuzuje věc s hlediska § 2 zákona o nekalé soutěži zde vůbec v úvahu nepřicházejícího, kdežto odvolací soud ji řešil s hlediska § 11 odst. (3) tohoto zákona. Nutno přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že podle tohoto místa zákonného není zapotřebí soutěžitelského poměru, neboť, kdežto odstavec první § 11 mluví o soutěžiteli, mluví odstavec třetí o jiném podniku (srovnej Skála, Nekalá soutěž, § 11 čís. 3).

Čís. 13523.

Ručení dráhy (zákon ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák.).

Jiskření z lokomotivy nebylo příhodou v dopravě, nebylo-li mimořádně velké a bylo-li zařízení k topení a dymnicové v pořádku.

Jde o příhodu v dopravě, byl-li vlak obecněm tak přeplněn, že cestující byli nuceni státi při jízdě na plošině. Nejde však o příčinnou souvislost mezi touto nepravdělností v dopravě a mezi úrazem cestujícího, byl-li cestující popálen vznícením zavazadla na plošině, v němž třetí osoba dopravovala snadno zápalné věci, čemuž podle okolností případu železniční zaměstnanci nemohli zabrániti.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Rv I 1904/32.)

Žalobkyně stála při jízdě vlaku na otevřené plošině, kde stála též B-ová se zavazadlem, obsahujícím hořlavé látky (předměty z celuloidu). Jiskřením vznítilo se zavazadlo B-ové, čímž žalobkyně utrpěla popáleniny. Žalobní nárok na náhradu škody proti dráze neuznal procesní soud první stolice důvodem po právu. O d v o l a c í s o u d uznal žalobní nárok z polovice důvodem po právu. D ů v o d y: Žalobkyně odůvodňuje svůj nárok žalobní tím, že úraz, který se jí stal při

jízdě vlakem, byl přivoděn zaviněním drážního podniku a osob zaměstnaných při provozu § 1 zákona ze dne 5. března 1869 čís. 27 ř. zák. Podle § 1 cit. zákona má se za to, že poškození člověka nastalo zaviněním podniku neb jeho zaměstnanců, když bylo způsobeno událostí v dopravě. Za takovou událost pokládá se podle stálé praxe nejvyššího soudu odchylka od pravidelného provozu. Žalobkyně poukazovala na mimořádné jiskření a na to, že průvodčí vykázal žalobkyni místo na plošině. Tyto události prvý soud nezjistil. Zjištěno však bylo, že vlaky byly obecně přeplněny. V této okolnosti jest spatřovati úchytku od pravidelného provozu, tudíž událost v dopravě. Ze vypravení vlaku přeplněného obecně a jízda takovým vlakem jest spojeno se značným nebezpečím pro zdraví nebo život lidský, o tom nemůže býti žádné pochybnosti a není třeba zvláštních výkladů. Jestliže lidé jsou nuceni státi na plošinách neb i na schodech, kde jsou vyčáni zřejmě mnohonásobnému nebezpečí, jest takovou okolnost považovati za úchytku v dopravě a to tím více, ano státi na plošině jest platnými předpisy přímo zakázáno. Bylo přirozenou i služební povinností všech úředníků a zřízců dráhy, kteří měli u vlaku i na stanicích, jimiž vlak projížděl, službu, by přeplnění vlaku zabránili a všechny cestující na plošinách stojící odstranili. Sluší ovšem uznati, že jest velmi těžké za daných poměrů takové přísné opatření provésti, nicméně jest to příkazem opatrnosti, která jest nutna pro bezpečnost lidskou a jest věcí vnitřní organizace dráhy, jakým způsobem tomuto požadavku bezpečnosti lze vyhověti. Jestliže však zřízcům dráhy s náležitou energií nezakročili — pouhé všeobecné vyzvání, by lidé šli z plošiny do vozu, nelze považovati za opatření postačující — a jestliže vlak jel přeplněn obecně, pak jest tuto okolnost považovati za úchytku v dopravě, tudíž za událost zaviněnou podnikem nebo lidmi, jichž v provozu užívá po rozumu § 1 zák. 1869/27 ř. z. Mezi touto událostí a tělesným poškozením žalobkyně jest příčinná souvislost. Následkem přeplnění vlaku se stalo, že lidé zůstali venku na plošině, že tam zůstala též žalující sama a dále i A. B-ová se svým zavazadlem obsahujícím hořlavé látky. Kdyby toho nebylo, nehoda by se nestala, neboť jiskra z lokomotivy do zavazadla uloženého uvnitř vozu by nevnikla a oheň by nezpůsobila a také žalobkyně uvnitř vozu by nebyla vystavena takovému nebezpečí popálení jako na plošině. Jest ovšem pravda, že B-ová neměla přinést hořlavé látky, poněvadž jest to zakázáno. Než toto pouhé přinesení hořlavých látek samo o sobě nezavdalo ještě příčinu k nehodě, nýbrž jich umístění na plošině, čemuž dráha mohla a měla zabrániti. Nelze zde proto mluvit o neodvratitelném jednání třetí osoby a o vyvinění podle § 2 cit. zák. Pokud se týká jednání žalobkyně samotné, tu prvý soud právem poukazuje na čl. 16 žel. řádu přeprav., podle něhož měla žalobkyně právo žádati průvodčího za určení místa aneb mohla se jízdy vzdáti. Jestliže tak neučinila, nýbrž zůstala na plošině bez rozhodnutí průvodčího, pak nelze tvrditi, že není také částečně na svém úrazu spoluvinná. Byla tu vlastní neopatrnost její, jest zde na straně žalující spoluzavinění, pročez jest odůvodněno rozhodnutí, že nárok žalující strany na náhradu škody jest po právu, nikoliv ale v celém rozsahu, nýbrž, ježto se poměr nedá jinak určití, polovinou (§ 1304 obč. zák.).

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jest souhlasiti s názorem nižších soudů, že jiskření z lokomotivy nebylo v souzeném případě příhodou v dopravě, poněvadž podle zjištěného stavu věci nebylo mimořádně veliké a zařízení k topení a dymnicové bylo shledáno v pořádku. Jest souhlasiti i s názorem odvolacího soudu, že ve zjištěné skutečnosti, že vlak byl obecně přeplněn, takže cestující byli nuceni státi při jízdě na plošině, jest spatřovati úchytku od normálního, pravidelného provozu a tedy příhodou v dopravě (srovnej sb. n. s. čís. 6169 a 6955). Nelze však souhlasiti s právním názorem odvolacího soudu, že mezi touto událostí a poškozením žalobkyně jest příčinná souvislost. K zachování příčinné souvislosti jest při nárocích na náhradu škody zapotřebí, by se v řadě skutečností postupně ze sebe vyplývajících nevyskytlo t. zv. volné lidské jednání, totiž, by se, ať již poškozený sám, nebo třetí osoba nevsunuly do řady skutečností vedoucích ke škodnému výsledku. Dovolatelka neutrpěla podle vlastního tvrzení úraz tím, že vlak byl přeplněn a že stála za jízdy na plošině, nýbrž tím, že B-ová umístila na plošině krabici s celuloidovými předměty, které chytily a žalobkyni popálily. V souzeném případě nebyla tedy skutečnost, že vlak byl přeplněn a že žalobkyně stála proti předpisu § 95 žel. provoz. ř. za jízdy na plošině, ačkoliv byla podle skutkového zjištění průvodčím upozorněna, by šla do vagonu, skutečností vedoucí ke škodnému výsledku. Ani jiskření z lokomotivy, které nebylo mimořádně značné, nevedlo ke škodnému výsledku, nebýti toho, že B-ová přinesla a umístila na plošině krabici s celuloidovými hračkami, tedy s hořlavinou, kterou podle čl. 25 žel. př. ř. není cestujícím dovoleno bráti s sebou do vozu, a která podle § 12 žel. provoz. řádu je v dopravě osobním vlakem vyloučena, jež se však od jiskry z lokomotivy vzňala a jejímiž plameny byla žalobkyně poškozena. Teprve z tohoto protiprávního, zakázaného činu B-ové, jemuž železniční zaměstnanci zabrániti nebyli s to, poněvadž podle skutkového zjištění prvního soudu zavazadlo patřilo cestující osobě, bylo ovázáno papírem a nebylo podle § 3 čl. 25 žel. přepr. ř. vážných důvodů k podezření, že byla porušena ustanovení §§ 1 a 2 čl. 25 žel. př. ř., vznikla škoda, teprve to vedlo ke škodnému výsledku. Poněvadž žalobkyni náleželo dokázati příhodou v dopravě a příčinnou souvislost mezi příhodou v dopravě, totiž tím, že žalobkyně jela v přeplněném vlaku na plošině, a jejím poškozením, t. j. že by se byl úraz nepřihodil, kdyby dovolatelka byla jela jen v přeplněném vozu na plošině, což prokázati se jí nepodařilo, nezbylo než dovolání žalovaného vyhověti a jak shora rozhodnouti.

Čís. 13524.

Vládní nařízení ze dne 26. června 1930, čís. 95 sb. z. a n., má moc zákona.

Odesílatel, jenž žádal za takový způsob celního řízení, jak ho předpisuje § 4 vl. nař. čís. 95/1930 sb. z. a n., jest povinen hraditi železnici veškeré výlohy spojené s prozkoumáním povahy mouky; k nim patří i zdržné.

Pro otázku platnosti vládního nařízení pro celní úkony a vybrání zdržného jest rozhodným den, kdy byly tyto úkony předsevzaty.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Rv I 1917/32.)

Firma C. v Budapešti zaslala dne 2. července 1930 a 9. července 1930 tuzemské firmě vagonů cizozemské mouky, jež došly do stanice určené dne 7. července pokud se týče dne 12. července 1930. Firmě C. bylo předepsáno z těchto zásilek zdržné. Nárok na vrácení tohoto zdržného postoupila firma C. žalujícímu společenstvu, jehož žalobu proti dráze o vrácení zdržného procesní soud první stolice zamítl. **Důvody:** V souzeném případě byla odeslána a dráze ku přepravě odevzdána mouka, ohledně níž platí ustanovení vládního nařízení č. 95 z roku 1930, před vydáním výnosu min. železnic ze dne 14. července 1930 č. 32879 a výnos tento se proto na ni nevztahuje. Jest proto uvažovati, zda dráha na základě jiných ustanovení jest oprávněna vybírati zdržné ze zásilek, jichž týká se vládní nařízení č. 95/1930 sb. z. a n. Toto vládní nařízení vydané na základě zákona ze dne 5. června 1930 č. 72 sb. z. a n. a uveřejněné ve sbírce zákonů a nařízení má moc zákona. Podle ustanovení § 4 tohoto nařízení mouka dovezená z ciziny za účelem prodeje nebo živnostenského zpracování smí přejíti do volného oběhu v tuzemsku jen po předchozím zjištění, že není chemicky upravena, bílena. V druhém odstavci řečeného paragrafu předepsán je způsob, jak si celní úřad má počínati, a v odstavci třetím jak si má počínati výzkumný ústav. Toto vládní nařízení se sice výslovně o dráze nezmiňuje, ale s ohledem na ustanovení čl. 62 žel. př. ř. ve spojitosti s ustanoveními železničního celního řádu vychází na jevo, že jest povinnost dráhy, by při výkonu zjišťování předepsaným postupem spolupůsobila. Podle § 2 žel. celního řádu č. 168/27 je železnice povinna stanoviti v pohraničních stanicích takové zdržení, jakého je třeba k výkonu celního řízení. K tomu cíli musí dráha oznámiti nádražnímu úřadu jízdní řád vlaků i jejich změnu, každou jízdu zvláštních vlaků a pod. Po příjezdu vlaku do stanic musí dráha nádražnímu celnímu úřadu odevzdati vlakový soupis vozů (§ 26 ž. c. ř.). Čl. 62 § 4 žel. př. ř. výslovně určuje, že za zdržení za příčinou provádění celních předpisů může železnice započítávati skladištné, stojné nebo zdržné. Vzhledem k ustanovení V. doplňku k čl. 62 § 4 žel. př. ř., který ustanovuje, že, bylo-li na návrh oprávněného zvoleno z několika celních řízení to, které nevede k nejrychlejšímu výsledku, vybere železnice za zdržení přes 48 hodin skladištné, stojné nebo zdržné, a že totéž platí, je-li třeba si vyžádati posudek neb úřední svolení k navrženému způsobu celního řízení, a dále vzhledem k tomu, že i článkem 15. mezinárodní úmluvy o přepravě zboží po železnicích uloženo jest dráze splnění předpisů celních, pokud zboží jest na cestě, byla dráha v daných případech oprávněna vybrati zdržné v souvislosti s ustanoveními a předpisy vládního nařízení č. 95/1930 sb. z. a n. a podle čl. 62 § 4 s doplňujícím ustanovením. Nárok železnice na vybírání zdržného je proto odůvodněn i bez ohledu na výnos min. železnic č. 32879 ze dne 14. července 1930. Výnos tento není výkladem ustanovení čl. 62 § 4 ž. př. ř., nýbrž jest výnosem, který vykládá nejen dráze, nýbrž i jejím smluvníkům postup, jež jest zachovati

při provádění předpisů vládního nařízení č. 95/1930 sb. z. a n., a uvádí u veřejnou známost, že při provádění celního řízení předepsaného právě citovaným vládním nařízením, zdržení provozu se strany železnice má za následek předpisování a vybírání zdržného podle ustanovení čl. 62 § 4 ž. př. ř. a doplňku k němu. Železniční přepravní řád ze dne 17. července 1928 uveřejněn byl ve sbírce zákonů a nařízení pod č. 144. Má tedy moc zákona. Podle čl. 3 žel. př. ř. může železnice vydávati doplňující ustanovení po schválení dozorcím úřadem, jímž jest ministerstvo železnic. Toto ministerstvo vydalo výnos č. 32879 ze 14. července 1930 v mezích své působnosti podle svého organizačního statutu. Má tedy výnos tento moc zákona. Přísluší proto dráze v případech, o nichž se v žalobě jedná, a v jiných případech podobných právo na vybírání zdržného s ohledem na vládní nařízení č. 95/1930 sb. z. a n. a na základě čl. 62 § 4 žel. př. ř. Odvolací soud uznal podle žaloby. **Důvody:** Žalovaná tvrdila, že železnice postupovala přesně podle předpisu čl. 62 § 4 s doplň. ust. V. k žel. př. ř., podle něhož jest železnice oprávněna vybrati zdržné, přesahuje-li zdržení 48 hodin a je-li potřeba vyžádati si posudek neb úřední svolení k navrženému způsobu celního řízení. Zapomíná však, že zasilatel zboží nepředepsal, jak žalovaná sama připouští, nepřipustný způsob plnění předpisů celních, jak cit. čl. 62 § 4 má na mysli, a z pouhé skutečnosti, že byla zaslána cizí mouka, která podléhá určitým celním machinacím, nelze dovoditi, že odesílatelka již tím, že požádala proclení cizí mouky, která jest podrobená přezkoumání podle vládního nař. č. 95 z roku 1930, mlčky navrhla uvedený způsob celního řízení a podvolila se tím všem útratám z toho vzniklým, tedy i zdržnému. Nejde tedy v souzeném případě o navržený způsob proclení vůbec, tím méně o navržený nepřipustný způsob proclení, nýbrž jen o nově nařízený způsob proclení, který musel býti zachován a na který jako na novotu v tarifních předpisech nebylo pamatováno, ano nebylo ani známo, že kdy k nějakému ustanovení o zkoumání dovezené mouky dojde. Nelze proto ustanovení cit. čl. 62 § 4 přepr. ř. s odst. V. k žel. př. ř. násilně používati na souzený případ, ježto by to bylo contra rationem zákona (§ 6 obč. zák.). Vždyť čl. 67 § 6 žel. př. ř. má zásadu, že se odběrná lhůta staví mimo jiné řízením celním, pokud pro určité zboží tento řád nebo tarif neustanovuje jinak. To se však v době podání zásilek k dopravě nestalo.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jest nesporno, že zásilky cizozemské mouky byly odeslány a dráze předány ku přepravě podle mezinárodních nákladních listů, v nichž se o způsobu proclení nečiní vůbec žádný návrh. Obě zásilky, jak zjištěno, došly do celních stanic 7. července 1930 a 12. července 1930, tedy již za platnosti vládního nařízení z 26. června 1930 č. 95 sb. z. a n., které nabylo účinnosti dnem 6. července 1930. První soud správně dovodil, že toto vládní nařízení vydané na základě zákona ze dne 5. června 1930 č. 72 sb. z. a n. má moc zákona a že podle ustanovení § 4 tohoto vládního nařízení smí mouka dovozem z celní ciziny za účelem prodeje nebo živnostenského zpracování přejíti do volného obchodu v tuzemsku jen

po předchozím zjištění, že není chemicky upravena, a že v odstavci (2) § 4 cit. nař. jest ustanovení, jak si celní úřad má počínati, a v odst. (3) § 4 cit. nař. jak si má počínati výzkumný ústav. Jest sice pravda, že ve vládním nařízení není ustanovení o právech a o povinnostech železnice v případě takové mezinárodně přepravované zásilky, ale toho nebylo třeba, poněvadž tu platí všeobecné předpisy železničního přepravního řádu a železničního celního řádu. Stanoví-li se v § 2 žel. cel. ř. čís. 168/27 sb. z. a n., že železniční podniky jsou povinny stanoviti v pohraničních stanicích takové zdržení, jakého jest potřebí k výkonu celního řízení, a v § 2 čl. 62 žel. př. ř., že železnice splňuje předpisy celní, berní, finanční nebo policejní, pokud je zboží na cestě, a že má při tom povinnosti speditéra, jest z toho zřejmo, že má i právo žádati náhradu všeho, co vynaložila za odesílatele na výlohách a nákladech nebo co k provedení obchodu nutně neb užitečně vynaložila (čl. 371 a 381 obchod. zák.). Odesílatel sice nepředepsal v nákladních listech nepřípustný způsob plnění celních předpisů, ani nenavrhl z několika řízení celních to, které nevede k nejrychlejšímu výsledku, takže tu nejde o případ vybrání zdržného podle § 4 čl. 62 žel. př. ř. a doplňujícího ustanovení V. k tomuto § 4 čl. 62 žel. př. ř. (výnos min. železnic z 28. července 1928 čís. 33478). Než odesílatel, zastoupený železnicí, chtěje, aby se cizozemská mouka dostala do tuzemského volného oběhu, žádal za takový způsob celního řízení, jak ho předpisuje § 4 cit. vládn. nař. Tím se podrobil všem důsledkům z řízení toho vyplývajícím a musí podle § 4 odst. (4) cit. vládn. nař. veškeré výlohy spojené s prozkoumáním povahy mouky, k nimž patří i zdržné, železnici hraditi. Zásada § 6 čl. 67 žel. př. ř., že se lhůta odběrná staví mimo jiné celním nařízením, pokud pro určité zboží tento řád nebo tarif neustanovuje jinak, tu neplatí, poněvadž vládn. nař. čís. 95/30 sb. z. a n. jakožto lex specialis stanovilo pro tyto zvláštní případy přepravovaného zboží zvláštní předpisy. Poukazuje-li odpůrce dovolatelův v dovolací odpovědi k tomu, že pro něho není uvedené vládní nařízení rozhodující, poněvadž bylo vydáno 4. července 1930 a tedy nebylo v platnosti v době odeslání zboží, stačí k tomu poukázati, že pro otázku platnosti vládního nařízení pro celní úkony a vybrání zdržného jest rozhodným den, kdy tyto úkony byly předsevzaty, což se stalo po dojití zboží do celních stanic 7. července a 12. července, tedy již za platnosti vládního nařízení.

Čís. 13525.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Pokud jde o nekalou soutěž, používala-li nová firma pro svůj podnik doporučení pro veřejnou obchodní společnost v likvidaci, třebas k tomu likvidatoři společnosti svolili.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Rv I 1925/32.)

Žalobce Emanuel P. a Jaroslav Č. utvořili veřejnou obchodní společnost, jež pod firmou P. a Č. vyráběla stroje. Společnost dnem 1. ledna 1930 likvidovala. Žalobce založil firmu E. P., továrna strojů a slévárna a syn Jaroslava Č-a ještě s jinými osobami založil veřejnou obchodní

společnost Č. a spol., jež též vyráběla stroje. Se svolením likvidatorů firmy P. a Č. používala firma Č. a spol. doporučujících dopisů znějících na firmu P. a Č. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Emanuel P. na firmě Č. a spol., by žalovaná byla uznána povinnou, zdržeti se dalšího předkládání doporučujících dopisů zákazníkům firmy P. a Č. na tuto firmu původně znějících a pozměněných v adrese na firmu Č. a spol. a odstraniti závadné knihy těchto doporučení do čtrnácti dnů. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Soud sdílí žalobcův názor jen pokud jde o použití doporučujících dopisů firmy P. a Č. při uzavírání obchodů žalovanou. Nahlédnutím do knihy doporučení jest zjištěno, že adresa dopisů těch změněna jest tak, jako by zněly na žalovanou firmu, toto přizpůsobení dopisů těch jest způsobilé oklamati zákaznictvo, jako by šlo o podnik, kterému tyto dopisy svědčí, což se s pravdou nesrovnává, a předkládáním dopisů těch zákaznictvu při uzavírání obchodů mělo se docílití snažšího rozprodeje nabízených výrobků a měla se tímto jednáním zjednati podniku tomu přednost při soutěži na úkor soutěžitelů jiných, což jasně vyplývá z výpovědi svědka Jaroslava Č-a, který uvádí, že zákazníci žádají při koupi doporučení, zejména, že chtějí věděti, komu stroje ty byly prodány a jak byli s nimi zákazníci spokojeni. Toto jednání přičí se též dobrým mravům soutěže, používá-li podnik doporučujících dopisů, které mu nebyly zaslány, nýbrž jiné firmě a v nichž provede úpravu tak, jako by zněly na podnik ten. Na tom, zda snad likvidatoři firmy, již dopisy ty patřily, dali k tomuto padělání dopisů svolení, nic nezáleželo, to by mohlo snad míti významu pro firmu, jež svolení k tomu dala v tom směru, že by nemohla zakročiti proti žalované straně pro používání těchto dopisů, nikoliv však pro jiné soutěživé straně pro používání těchto dopisů, zejména svém jednáním naváděním zákaznictva mohli by poškození býti jiní soutěžitelé, zejména žalobce. Žalovaná strana brání se ovšem i tím, že použití dopisů těch bylo třeba k rozprodeji strojů hotových i nehotových, které právě koupila od firmy, na kterou dopisy ty zněly; tu však by dobré mravy souptěže vyžadovaly, by zákazníkům uvedla, že stroje ty pocházejí od jiné firmy, než firmy žalované, a mohla pak předložiti dopisy doporučující firmy, stroje ty vyráběvší a nepotřebovala se uchylovati k úskoku, jako by pochvalně a doporučující dopisy jí samé platily. Soud spatřuje právě v této úpravě dopisů a předkládání jich v této úpravě zákaznictvu znak nekalé soutěže, zejména jednání přičící se dobrým mravům soutěže. Jsou tu tedy podmínky žaloby zdržovací podle §§ 1 a 2 zákona o nekalé soutěži a jest žalobce oprávněn k žalobě té dle § 15 odst. (1) cit. zákona. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolání v tom, že soud první stolice shledal v jednání odvolatelčině nekalou soutěž, ačkoli jednala bezelstně, žalobce není jím poškozen a není proto ani k žalobě oprávněn. Pokud jde o to, že žalovaná jednala bezelstně, není to směrodatné, neboť nekalé soutěže dopustiti se může pachatel bez zlého úmyslu, ba dokonce i jednáním zcela bezděčným. Co se pak týče druhé výtky, že žalobce nebyl, po případě nemohl býti jednáním žalované poškozen, poněvadž prý jako společník firmy P. a Č. v likvidaci je zastupován soudními likvidatory a když títo dali k jednání žalované strany svolení v zá-

jmu zdárně likvidace, by mohly býti staré stroje výhodněji prodány, jednali jeho jménem a na jeho prospěch, nemůže odvolací soud s názorem odvolání souhlasiti a má shodně s prvním soudem za to, že v souzeném případě skutečně o nekalou soutěž ve smyslu zákona jde a že zejména též žalobce mohl jednáním žalované strany býti poškozen ve své vlastnosti jako její soutěžitel. Jest především uvážiti, že dřívější, nyní v likvidaci se nalézající firma P. a Č. není jako taková v obchodním světě a styku totožná s nynějším samostatným podnikem žalobcovým, přes to, že byl a vlastně ještě je veřejným jejím společníkem a že tudíž jako konkurent žalované firmy má zajisté zájem na tom, by zneužíváním korespondence dřívější společenské firmy nezískávala žalovaná firma při soutěži s ním výhodnější posice před ním, obzvláště když na jednání likvidatorů nemá vliv, ačkoli jde o věc, která se i jeho dotýká a které nemůže sám zabrániti. I když snad jednáním žalované mohlo by se docíliti lepšího úspěchu likvidace, který by pak přišel i žalobci k dobru, přece jen na druhé straně je zase tím poškozován při svém nynějším podnikání, neboť nemůže o tom býti pochybnosti, že žalovaná používáním doporučení platících nikoli jí, nýbrž dřívější firmě, upravených uměle tak, jako by adresovány byly jí samé, může získati zakázky, které by jí jako takové nikdy nepřipadly a mohly by po případě také připadnouti žalobci. Že žalovaná strana vzala továrnu dřívější firmy do nájmu a koupila nedodělané (neprodané) její stroje, neopravňuje ji ještě ani s případným svolením likvidatorů k tomu, aby na úkor jiných svých soutěžitelů, mezi nimi i žalobce falšovala nepatřící jí korespondenci takovým způsobem, jak činila, a který přiči se nejen dobrým mravům soutěže, nýbrž i dobrým mravům vůbec.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Není v rozporu se spisy úvaha napadeného rozsudku, že žalovaná může na základě uměle upravených doporučení, jako by byla adresována jí samé, získati zakázky, které by jí jako takové nikdy nepřipadly a mohly by eventuelně připadnouti žalobci. Především jde právě jen o úvahu a nikoliv o tvrzení skutkové okolnosti, z níž by byly vyvozovány závěry a jež by se nekryla s obsahem spisů. Ale ani věcně není tato výtka oprávněna. Žalovaná sama připouští, že upravila doporučení za tím účelem, aby snadněji a rychleji mohla odprodati stroje, které převzala od likvidatorů. O odprodej strojů tedy šlo, nikoli o jejich výrobu, odprodeji však nevadily patenty žalobcovy, když likvidátoři společnosti P. a Č., již stroje patřily a jejímž veřejným společníkem byl žalobce, nečinili námitky, naopak stroje ty žalované firmě právě za účelem odbytu přenechali a k urychlenému odprodeji napomáhali. Při prodeji těchto strojů vyvinula pak žalovaná firma závadnou činnost, kterou nižší soudy právem charakterisují jako přičící se zákonu proti nekalé soutěži (§§ 1 a 2 zák. č. 111/1927 sb. z. a n.). Odvolací soud zejména správně poukazuje k tomu, že i žalobce mohl býti jednáním žalované poškozen ve své vlastnosti jako soutěžitel. Že pak žalovaná hleděla získati přednost s obě a nikoliv strojům, je patrné právě z úpravy doporučení tak jako by byla adresována na ni. Kdyby byla chtěla dpo-

ručovati jen stroje, nemusila vůbec zakrývati skutečný jejich původ. Jinak stačí poukázati k vystižným důvodům napadeného rozsudku, které dovoláním nebyly vyvráceny.

Čís. 13526.

Splátkové obchody (zákon ze dne 27. dubna 1896, čis. 70 ř. zák.).
Není podstatnou náležitostí splátkového obchodu, by jednotlivé splátky byly číselně stejně vysoké nebo vždy v určitém údobí stejně splatné.

Jde o splátkový obchod, prohlásil-li kupitel při objednávce, že hotové zaplacení kupní ceny najednou není možné, načež prodatel zaslal kupiteli na zaplacení kupní ceny několik složných lístků.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Rv I 737/34.)

Proti povolení exekuce na základě rozsudku okresního soudu ve Vídni I., vnitřní město, podali dlužníci odpor, ježto prý jde o splátkový obchod podle zákona ze dne 27. dubna 1896, čis. 70 ř. zák. Procesní soud první stolice vyhověl odporu a prohlásil exekuci za nepřipustnou. Odvolací soud odpor zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jádro řešení souzeného případu spočívá jen v zodpovězení otázky, zda mezi stranami byl uzavřen splátkový obchod ve smyslu § 1 zákona ze dne 27. dubna 1896 čis. 70 ř. zák., čili nic. Splátkovými obchody ve smyslu tohoto zákona jsou zvláštní úvěrové obchody, u nichž je příznačné — nehledíc k ostatním náležitostem § 1 cit. zák. požadovaným, — že tržová cena za dodané zboží má býti zaplacena po částkách (splátkami). Zákon ovšem jinak blíže nevyznačil pojem splátkového obchodu, ponechav rozhodnutí o tom okolnostem jednotlivého případu (§§ 8 a 9 splátkového zákona), zejména ani blíže nevysvětlil, jak je rozuměti slovům »zaplacení kupní ceny po částkách«. Než z pojmu splátkového obchodu, jak se vytvořil v hospodářském životě, jakož i účelu splátkového zákona, vydaného v zájmu a k ochraně kupců hospodářsky slabých, vyplývá, že jde o splátkový obchod ve smyslu splátkového zákona vždy tam, kde kupní cena má býti zaplacena větším počtem splátek v poměru k celkové její výši a to splátek, jež jsou jednotlivě hospodářské situaci kupitele přiměřeny a jež mu tak umožňují koupiti věci za cenu, pro niž by jinak neměl úhrady. Pro pojem splátkového obchodu je rozhodný právě tento znak a není potřebí a ani podstatnou náležitostí splátkového obchodu ve smyslu splátkového zákona, aby snad byly jednotlivé splátky číselně stejně vysoké nebo vždy v určitém údobí stejně splatné (§ 3 zákona splát. opakem). Posuzuje-li se věc s těchto hledisek, rozhodl odvolací soud právně mylně, neshledal-li ve smlouvě mezi stranami uzavřené splátkový obchod. Podle zjištění napadeného rozsudku měla býti cena objednaného zboží, vymáhaná podle exekučního spisu okresního soudu v Š. nyní ve výši 4.599 Kč (bez úroků

a útrat), zaplacená ve lhůtě 12 měsíců, při čemž povinná při uzavření objednávky prohlásila, že h o t o v é zaplacení kupní ceny n a j e d n o u není možné. Tím dala jasně najevo, že kupní cenu chce a může zaplatiti jen ve splátkách. Když vymáhající firma, hledíc k tomuto projevu, poslala povinným, jak zjištěno, na zaplacení kupní ceny 6 složných lístků, jest z toho jen zřejmo, že prohlášení povinné o tom, že může zaplatiti zboží jen ve splátkách, vzala na vědomí a že s ním též souhlasila. Dlužno tedy obsah smlouvy o způsobu splácení podle § 914 obč. zák. vyložit tak, že stranami bylo d o h o d n u t o, že kupní cena má být zaplacená b ě h e m jednoho roku a to v šesti splátkách. Povinným, kteří jsou příslušníky středních vrstev, byla tak umožněna koupě zboží, jehož cenu nemohli hotově najednou zaplatiti. Se zřetelem na to, jakož i k tomu, že prádlo bylo dodáno, jak vymáhající firma sama připouští, ještě před zaplacením kupní ceny, nabyt uzavřený obchod dohodou o zaplacení kupní ceny ve splátkách povahy obchodu splátkového ve smyslu zákona splátkového. Na tom, že nebyla dohodnuta určitá výše splátek a jich splatnost v určitém období nezáleží, neboť, jak již bylo řečeno, není to podstatným znakem pro pojem splátkového obchodu. Okresní soud ve Vídni, I. — vnitřní město — byl tedy podle § 6 splátkového zákona nepřislušný k projednání sporu z tohoto obchodu (o výjimku odst. 3 tohoto ustanovení tu nejde a její předpoklady nebyly ani tvrzeny) a není proto ani exekuční titul — rozsudek uvedeného soudu ze dne 18. dubna 1933 č. j. 9 C 783/32-2, na základě něhož byla tímto soudem povolena exekuce proti povinným, v tuzemsku bydlícím, v tuzemsku vykonatelný (§ 80 čís. 1 ex. ř.).

Čís. 13527.

Manželi, jenž jest nezaviněně bez zaměstnání a pobírá nepatrnou podporu nezaměstnaných (průměrně 30 Kč týdně), nelze uložit placení výživného manželce.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Rv I 896/34.)

K žalobě manželky uznal procesní soud prvního stádia na rozvod manželství z viny žalovaného manžela, zamítl však pro tentokrát žalobu, pokud se domáhala na žalovaném placení výživného 300 Kč měsíčně. V tomto směru uvedl v d ů v o d e c h: Podle § 91 obč. zák. jest žalovaný manžel žalobkyně povinen poskytovat jí podle svého jmění a svých příjmů slušné výživné. Po této stránce jest však výpověď žalovaného jako strany ve spojení s legitimací jeho vystavenou ústřední sociální pojišťovnou ze dne 15. prosince 1930 a sdělením obecního úřadu v M. zjištěno, že žalovaný posledně pracoval u akc. společnosti J. od 15. října do 12. listopadu 1931, pokud se týče u Václava N-a od 6. dubna do 13. září 1930, a že od této doby jest vůbec bez zaměstnání, pobírá podporu nezaměstnaných průměrně 30 Kč měsíčně, aniž by měl jiný příjem, a že ho mimo to živí S-ová, s níž společně žije. Z těchto zjištěných okolností vyplývá a jest soud přesvědčen, že žalovaný nyní nemá ani dostatečných příjmů pro svou osobu a svou výživu a že není mu za nynějších okolností možné, by byl s to něčím na výživu žalob-

kyňe přispívati. V uvážení této okolnosti bylo žalobní žádání žalobkyně, by žalovaný byl uznán povinným poskytovat jí výživu 300 Kč měsíčně, pro tentokrát jako neodůvodněné zamítnouti a bude na žalobkyni, by se později domáhala na žalovaném poskytování výživu, až se jí podaří prokázati, že má žalovaný dostatečných příjmů, by jí mohl na výživu přispívati. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání žalovaného, vyhověl však odvolání žalobkyně a uznal žalovaného povinným platiti žalobkyni výživné měsíčních 90 Kč. V otázce, o níž tu jde, uvedl v d ů v o d e c h: Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že žalovaný nemůže býti odsouzen, by platil výživné, protože každý manžel jest povinen, by se o manželku staral, ať má manželka jmění nebo výdělek, nebo nemá. Kdyby měl býti manžel zproštěn vyživovací povinnosti proto, že jest bez zaměstnání, bylo by snadno obcházeni zákonný předpis § 91 obč. zák. tím, že by se manžel, kdyby mu hrozilo v dohledné době placení výživného, zbavil jmění neb opustil výdělečné zaměstnání. Žalovaný jest 54 roků star. Ze jest práce neschopen, tvrzeno nebylo. Byl v době podání žaloby ve službách firmy Ř. jako sezonní dělník, od 14. září 1932 jest bez zaměstnání a běže podporu týdně 30 Kč, jmění nemá. I když jest obecně známo, že za nynější hospodářské krize jest v každém oboru zaměstnání nespasitelně najíti práci, přece jest uznati, že manžel v nejlepším mužném věku, práce schopný, přičiní-li se řádně, může nalézt zaměstnání, kterým si vydělá tolik, by alespoň částečně mohl plniti zákonnou povinnost živiti manželku. Podle § 1 zákona čís. 4/1931 sb. z. a n. jest povinností manželovou, by se všemožně snažil nalézt a vykonávati takovou činnost, by poctivým způsobem mohl plniti zákonný závazek proti manželce. Zákon stanoví v § 91 obč. zák., že manžel jest povinen, by poskytoval manželce podle svého jmění slušnou výživu, což jest vykládati tak, že nerozhodují jen přechodné majetkové poměry, nýbrž že záleží na všeobecné možnosti a schopnosti k výdělku.

Ne j v y š š í s o u d vyhověl dovolání žalovaného a změnou napa- deného rozsudku obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y :

S vývody dovolacími, uplatňujícími důvod podle čís. 4 § 503 c. ř. s. jest souhlasiti, neboť odvolací soud nesprávně věc posoudil po stránce právní, uznáv, že žalovaný je přes svou nezaviněnou nezaměstnanost povinen poskytovat žalobkyni výživné 90 Kč měsíčně. Tento výklad neodpovídá ani předpisu § 91 obč. zák. ani § 1 alimentárního zákona čís. 4/1931 sb. z. a n., neboť obě tato zákonná ustanovení, vykládají-li se ve své souvislosti, stanoví povinnost vyživovací jen za předpokladu, že k vyživování povinný má buď jmění nebo dostačující výdělek anebo aspoň možnost a schopnost vykonávati přiměřenou výdělečnou činnost, což podle zjištění ohledně dovolatele nedopadá. Tento výklad je podporován ustanovením § 16 — I dílčí novely k obč. zák. — upravujícím rovněž zákonnou vyživovací povinnost, ovšem nemanželského otce k dítěti, ano výslovně uvádí, »od určení míry zaopatřovací povinnosti budíž upuštěno, pokud je podle poměrů nemanželského otce zcela vyloučeno, by mohl k zaopatření něčím přispívati«. O tom, že žalovaný by

toho času tak učiniti mohl netřeba se šíriti, zjištěno-li, že od listopadu 1931 je nezaviněně bez zaměstnání a pobírá podporu nezaměstnaných průměrně 30 Kč týdně.

Čís. 13528.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Rekurs proti rozhodnutí konkursního komisaře jest podati u soudu, u něhož je konkursní komisař činný.

Zálohy povolené správci konkursní podstaty smí správce použiti k zapravení pohledávek za podstatou jen v mezích § 50 konk. ř., stalo-li se zřejmým, že podstata nestačí ke krytí pohledávek za podstatou. Nesmí ze zálohy uhraditi své osobní výdaje, které pro podstatu učinil, nepřihlížeje k ostatním pohledávkám za podstatou, jichž zaplacení bylo na něm žádáno. Nestačí-li podstata ani k úplné úhradě všech hotových vydání, musí i je jen poměrně hraditi.

Zaplatil-li (srazil-li si) správce konkursní podstaty ze zálohy více, než při nedostatečnosti podstaty byl povinen (oprávněn), ručí podle § 79 odst. (3) konk. ř. za majetkovou újmu všem účastníkům a ten, komu bylo zaplacen více, může býti k vrácení přeplatku doháněn žalobou pro bezdůvodné obohacení.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, R II 188/34.)

Ve sporu Dr. D-a, advokáta v P., jako správce konkursní podstaty firmy Z. a Ch. proti Samuelu W-ovi byla pravoplatným usnesením krajského soudu v O. ze dne 22. září 1933 žaloba pro místní nepříslušnost dovolaného soudu odmítnuta a strana žalující uznána povinnou zaplatiti žalovanému náklady rozepry způsobem v konkursním řádě stanoveným. Podáním ze dne 19. listopadu 1933 navrhl Samuel W. u konkursního soudu, by správci podstaty uložil, aby útraty jakožto pohledávku za podstatou zaplatil navrhovateli do osmi dní pod exekucí podle § 79 odst. (3) konk. ř. též sám osobně, ježto prý ve sporu pokračoval svévolně a svou nedbalostí útraty zavínil. Konkursní komisař, jemuž byla žádost ta k přímému vyřízení postoupena, usnesením ze dne 22. listopadu 1933 poukázal konkursního správce ve smyslu § 126 odst. (3) a § 189 odst. (5) konk. ř., by řečenou útratovou pohledávku z konk. podstaty zaplatil, po případě, aby podal zprávu, proč zaplatiti nemůže nebo nechce. Když se správce podstaty vyjádřil, že útraty zaplatiti nemůže, poněvadž prý podstata nemá peněžní prostředky, konkursní komisař usnesením ze dne 4. prosince 1933 uvědomil žadatele o obsahu tohoto vyjádření, dokládaje, že konkursnímu správci byla z podstaty poskytnuta celkem záloha 24.102 Kč. V podání ze dne 7. prosince 1933 žadatel odepřel vzítí na vědomost vyjádření správce podstaty a setrval při svém původním návrhu. Usnesením ze dne 9. prosince 1933 konkursní komisař žadatele s tímto opětovým návrhem poukázal na své vyřízení ze dne 22. listopadu a 4. prosince 1933. Re k u r s n í s o u d vyhověl částečně rekursu a změnil napadené usnesení tak, že správce konkursní podstaty poukázal, aby z podstaty uspokojil útratovou pohledávku Samuela W-a v částce 1.269 Kč 20 h, a to, by ji uspokojil podle okolností

poměrně ve smyslu § 50 (2) konk. řádu. D ů v o d y: Rekursu proti usnesení konkursního komisaře ze dne 4. prosince a 9. prosince 1933 vznesenému jest částečně přisvědčiti. Usnesení konkursního komisaře ze dne 22. listopadu 1933 nelze považovati za konečné vyřízení, poněvadž poukaz v něm obsažený byl ihned zkřížen současným dodatkem, aby správce podstaty podal zprávu, proč zaplatiti nemůže nebo nechce. Při správném postupu měl ovšem správce podstaty býti slyšen napřed. Právem tedy vytýká rekurent, že napadenými usneseními ze dne 4. prosince a 9. prosince 1933 jeho žádost vlastně nebyla věcně vyřízena. Pokud se týče návrhu opřeného o ustanovení § 79 odst. (3) konk. ř., šlo by podle stanoviska žadatele o škodu způsobenou konkursní podstatě jako celku, a v té příčině rozhodnutí přísluší konkursnímu soudu při vyřizování účtu správce (srov. Komentář Voskúv k § 79 konk. ř. str. 275). Není tedy žadatel na podkladě § 79 k. ř. ke zmíněnému návrhu oprávněn a netřeba se po té stránce s věcí dále obíratí. Leč jinak jest rekursu v podstatě dáti za pravdu. Stěžovatel se svou pravoplatně určenou a splatnou pohledávkou útratovou je věřitelem podstaty a má tedy podle § 126 k. ř. nárok na uspokojení, nehledíc ke stavu řízení. Správci podstaty náleží pečovati o to, by měl pro uspokojení věřitelů podstaty včas po ruce potřebné hotovosti. Ze spisů je patrné, že konkursní komisař poukázal správci podstaty postupně na zálohách celkem 31.102 Kč, tedy vlastně více, než dosud činí výtěžek z realizované podstaty (úhrnem 29.585 Kč). Vyjádřil-li se správce podstaty, že prý podstata nemá peněžní prostředky, třeba si proti tomu ujasniti, že při uspokojování pohledávek za podstatou mají podle § 50 (2) konk. ř. jen hotové výdaje, zapravené zálohou správcem podstaty, přednost před ostatními pohledávkami. Mezi sebou se pohledávky za podstatou uspokojují poměrně; nelze však požadovati, by vráceno bylo placení, které již bylo vykonáno. Pokud tudíž byly zálohy poskytnuty na nároky správce podstaty, nemohou ovšem býti šmahem považovány za vykonané placení, jehož vrácení nelze požadovati, neboť jen hotové výdaje, které správce podstaty záložmo zapravil, mají přednost před pohledávkami za podstatou. S tohoto hlediska nařídil rekursní soud, aby od konkursního správce bylo vyžádáno přesně vyúčtování dosavadních hotových výdajů, tak aby byl zjednan co možná spolehlivý podklad pro posouzení nynějšího stavu podstaty. Vyúčtování správcem předložené ovšem nezjednáva ještě takového podkladu, ježto se neomezuje na hotové výdaje pokud se týče neuvádí, kolik z jednotlivých položek připadá na hotové výdaje. Účtované tam položky činí úhrnem 30.158 Kč 78 h, kdežto výtěžek z podstaty realizované vykazuje se celkovou částkou 29.585 Kč 50 h. Podotknouti jest, že zejména útraty předchozího vyrovnacího řízení úpadkyně 12.850 Kč, účtované útraty zastupování ve sporech a ostatních právních záležitostech mají zde přednost rovněž jen co do hotových výdajů, které jest ještě vyšetřiti. Pokud tedy dosavadními hotovými výdaji nejsou zálohy konkursnímu správci poukázané vyčerpány, jde o peněžní prostředky, které tvoří úpadkovou podstatu, takže konkursní správce je zásadně povinen z těchto hotovostí uspokojiti pohledávku rekurentovu již nyní. Bylo tudíž rekursu částečně vyhověti, jak ve výroku uvedeno. Stanoviti však pariční lhůtu 8denní, jak rekurent byl navrhl, bylo by možno jen v tom případě, kdyby už nyní

bylo zjištěno, že úpadková podstata postačí k úplnému zapravení pohledávkami rekurentovy. Tomu tak není, pokud není přesně známa výše dosavadních hotových výdajů a výše eventuálních dalších pohledávek za podstatou, které by snad měly být uspokojeny poměrně s pohledávkou rekurentovou (§ 50 odst. (2) konk. ř.). Bude arci povinností konkursního komisaře naléhati na to, by dalším přesným vyúčtováním konkursního správce byl stav podstaty co nejdříve vyšetřen a by pak konkursní správce bez průtahů vyhověl poukazu ve výroku obsaženému.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty.

D ů v o d y:

Neodůvodněnou jest výtká, že rekurs měl být odmítnut, poněvadž prý byl podán u nepřislušného okresního soudu v P., ač prý prvou stolicí jest krajský soud v O. Neboť u okresního soudu v P. jest konkursní komisař, proti jehož usnesení rekurs byl podán, a konkursní komisař rozhoduje jako samosoudce ve věcech nevyhrazených konkursnímu soudu (§ 77 odstavec (2) k. ř. čís. 64/31 sb. z. a n.) a podle § 189 odstavce první poslední věty konk. ř. nemůže být členem senátu rozhodujícího jako konkursní soud, podle § 192 odstavec (3) konk. ř. může konkursní komisař rekursu přiznati odkládací účinek a dokonce mu za zákonných předpokladů vyhověti sám. Z toho zřejmě plyne, že podle § 520 c. ř. s. a § 188 konk. ř. jest podati rekurs u onoho soudu, u něhož konkursní komisař jako samosoudce je činný.

Ve věci samé jest sdíletí správný názor rekursního soudu, že zálohy povolené správci konkursní podstaty podle § 127 odstavec (3) konk. ř. smí správce přes doslov § 126 odstavec (1) konk. ř. použiti k zapravení pohledávek za podstatou jen v mezích § 50 konk. ř. stalo-li se zřejmým, že podstata nestačí ke krytí všech pohledávek za podstatou. V takovém případě mají ovšem podle § 50 odstavec (2) konk. ř. přednost před ostatními pohledávkami hotové výdaje zapravené zálohou správcem podstaty. Nelze však tomu rozuměti tak, že si správce smí ze zálohy uhraditi své osobní výdaje, které pro podstatu učinil, nepřihlížeje k ostatním pohledávkám za podstatou, jichž zaplacení bylo na něm žádáno a jež byl povinen zaplatiti v přednostním pořadí rovněž jakožto hotová vydání správy. Neboť, nestačí-li podstata ani k úplné úhradě všech těchto hotových vydání, musí i je jen poměrně hraditi. Pohledávka Samuela W-a 1.269 Kč 20 h jest pohledávkou za podstatou podle §§ 114 odst. (2) a § 115 konk. ř. a obsahuje i hotová vydání, které správce jest povinen ze zálohy zaplatiti. Nemůže proto správce odpírati poměrné placení pohledávky W-ovy z důvodu, že záloha jest vyčerpána osobními výdaji správcovými. Poukazuje-li dovolací rekurent na rozhodnutí čís. 10976 sb. n. s., kde jest vysloveno, že věřitel za podstatou jest oprávněn za konkursního řízení pohledávku zažalovati a věsti i uhrázací exekuci, jakoby konkursu nebylo, přehlíží, že tu se předpokládá dostatečnost podstaty, a, nestačí-li, jest i exekuce od toho okamžiku nepřipustná, pokud převyšuje onu částku, která by podle poměru na věřitele podstaty připadla, a správce jest oprávněn a povinen podle § 35 ex. ř. proti exekuci se brániti. A jest správný i názor rekursního soudu, že

i útraty předchozího vyrovnávacího řízení, útraty zastupování ve sporech a ostatních právních věcech mají přednost také jen co do hotových vydání. Podle § 50 odstavec (2) poslední věta konk. ř. nelze ovšem požadovati, aby bylo vráceno placení, které již bylo vykonáno. Avšak o to tu nejde, ano se nežádá vrácení toho, co správce podstaty na hotových výlohách zaplatil sobě neb osobě třetí, nýbrž o to, zda naložil se zálohou podle § 50 konk. ř. Zaplatil-li více, než při nedostatečnosti podstaty byl povinen, ručí podle § 79 odstavec (3) konk. ř., porušil-li tím povinnou péči, za majetkovou újmu všem účastníkům a věřitel, jemuž bylo zapláceno více, než podle § 50 konk. ř. mu příslušelo, může být k vrácení přeplatku doháněn žalobou pro bezdůvodné obohacení. Poukazuje-li dovolací rekurent, že by správa byla těžkou povinností, kdyby správce podstaty — advokát měl dostati za prohrané spory při nedostatečnosti podstaty jen hotová vydání, a že by odporovalo advokátnímu řádu, kdyby advokát měl bezplatně pracovati, přehlíží, že i mezi věřiteli za podstatou platí při nedostatečnosti podstaty stejné poměrné nakládání s nimi a že nelze prostě podle časového pořadí zaplatiti ta hotová vydání, o něž bylo žádáno, na úkor ostatních pohledávek za hotová vydání, a že tu nejde o bezúplatné konání prací advokátních, nýbrž o to, že není dostatek prostředků k plné odměně advokáta, což se i mimo konkurs přihází.

Čís. 13529.

Bylo-li zástavní právo, jež jest v knihách sice dosud zapsáno, ale dluh jím zajištěný zanikl placením nebo spojením (konsolidací), převedeno po povolení nucené správy, avšak před příklepem v dražbě, jest k němu při rozdělení nejvyššího podání za vydraženou nemovitost přihlížeti.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, R II 201/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost přikázal soud první stolice Josefu P-ovi v knihovním pořadí přihlášenou pohledávku přes odpor Dr. L-a a uvedl v tomto směru v důvodech: Proti přikázání pohledávky podal vymáhající věřitel Dr. L. odpor z toho důvodu, že jde o pohledávku, která byla vložena v pořadí vymazané pohledávky Občanské záložny 10.000 Kč v době, kdy co do nemovitosti v dražbě prodané byla v běhu nucená správa. Odpořem se dovolává odporovatel § 470 obč. zák. Než odporovatel jest na omylu. Takovýto převod při nucené správě již zavedené jest bezúčinný jen při rozvrhu výtěžku nucené správy, sám o sobě však trvá převod dále, nemůže jen požadovati uspokojení z rozdělovací podstaty získané nucenou správou. Okolnost, že byla v době převodu pohledávky zavedena nucená správa, jest v tomto případě bez významu, neboť předmětem tohoto rozvrhu jest nejvyšší podání při reální dražbě. Při reální dražbě takový převod jest neplatný v případě, že se převod stal po příklepu. V této exekuční věci se stal příklep dne 2. prosince 1932 a převod pohledávky nastal již dne 17. listopadu 1932, takže i tu jest pohledávka po právu. Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že se k odporu vymáhajícího věřitele Dr. L-a při rozvrhu nejvyššího podání k po-

hledávce Josefa P-a nepřihlíží a že se důsledkem toho soudu první stolice ukládá, by tuto uvolněnou částku rozvrhl na zástavní věřitele vyšle na prázdno. **Důvody:** Názor soudu první stolice, že nucená správa by vadila jen tomu, by bylo přihlíženo k zástavnímu právu Josefa P-a při rozvrhu výtěžku nucené správy, že však nevádí tomu, by k němu přihlíženo nebylo při rozvrhu nejvyššího podání docíleného nucenou dražbou hypotekárního statku, jest v rozporu se zákonem, který v § 470 obč. zák. takového rozdílu nečiní, nýbrž zcela jasně praví, že k takovému zástavnímu právu nesmí být při rozvrhu výtěžku přihlíženo, když dříve, než bylo z knih vymazáno původní zástavní právo nebo než bylo převedeno zástavní právo, byl hypotekární statek prodán nucenou dražbou nebo byla-li povolena jeho nucená správa.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Ustanovení § 470 obč. zák. praví, že se nepřihlíží při rozvrhu výtěžku k zástavnímu právu, jež jest v knihách sice dosud zapsáno, ale dluh jím zajištěný zanikl placením nebo spojením (konsolidací), nebyly-li až do příklepu nebo až do povolení nucené správy nemovitosti neb zástavní právo na jiného převedeny. Uvádí tedy dva předpoklady, za nichž nelze přihlížeti k takovému zástavnímu právu, aniž by výslovně pravil, zda první předpoklad platí jen při rozdělení výtěžku z nucené dražby a druhý předpoklad jen při rozdělení výtěžku z nucené dražby, či zda každý z předpokladů platí samostatně i při rozdělení výtěžku z nucené dražby. Nedůsledný jest závěr rekursního soudu, odvozuje-li z toho, že druhý předpoklad platí i při rozdělení výtěžků ze nucené dražby, poněvadž prý zákon nerozlišuje. Neboť z ustanovení toho plyne, že zahájení dražebního řízení nemá vůbec vliv na právo vlastníka nakládati s nemovitostí, nýbrž teprve příklep, tedy změna vlastnictví toto jeho právo ničí, a tím méně může zavedení nucené správy, kde nejde o změnu vlastnictví, toto vlastníkové právo ničit. Z toho následuje důsledný závěr, že převodu takového zástavního práva po povolení nucené správy nepřekáží zahájení nucené správy. Převod jest účinný, pokud jest dispozicí s kmenovým majetkem, a jest k němu proto přihlížeti při rozdělení nejvyššího podání, stal-li se před příklepem zavazene nemovitostí. Jen na výtěžku z nucené správy nesmí být nový nabyvatel účasten, an po povolení nucené správy není oprávněn nakládati s výtěžky z nucené správy a proto jen při rozdělení těchto výtěžků nesmí k takovému zástavnímu právu být přihlíženo. Poněvadž Josef P. nabyl zástavního práva 17. listopadu 1932, tedy po povolení nucené správy, ze dne 17. srpna 1932, avšak před příklepem, jenž se stal 2. prosince 1932, jest k zástavnímu právu při rozdělení nejvyššího podání za vydražené nemovitosti přihlížeti.

Čís. 13530.

Dvouletá lhůta § 9 odpůřčího řádu z roku 1914 jest konečná a není přípustné její další prodloužení.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Rv II 467/32.)

Žalobce domáhal se na žalované, by odstupní smlouva mezi žalovanou a jejím manželem ohledně jedné čtvrtiny mlýna byla prohlášena proti žalobci za bezúčinnou a by žalovaná byla uznána povinnou trpěti, by žalobce exekucí na tuto čtvrtinu mlýna vymáhal své pohledávky a z výtěžku za tuto nemovitost uspokojil své pohledávky. **Procesní soud první stolice** žalobu zamítl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v **důvodech:** V souzené rozepři jest v první řadě řešiti otázku, kterých ustanovení odpůřčího řádu jest použiti, ježto se odporovatelné jednání, odstupní smlouva, stala dne 25. června 1924, kdežto odpůřčí žaloba podána byla teprve dne 1. listopadu 1929. Žalující strana nemůže smlouvě odporovati podle ustanovení § 2 čís. 2 a 3 a § 3 odp. řádu. Strana žalující si sice oznámením odpůřčího sporu podle ustanovení § 9 odp. řádu prodloužila lhůtu k odpůřčí žalobě, avšak odpor nebyl proveden do dvou let ode dne doručení, ode dne 22. června 1926, kdy bylo podání okresního soudu doručeno žalované. Jest sice zjištěno, že žalující strana opětně podáním ze dne 22. června 1928 oznámila žalované straně úmysl podati odpůřčí žalobu a že toto podání bylo doručeno žalované straně dne 23. června 1928. Žalující strana tvrdí, že si tím prodloužila lhůtu k podání žaloby o další dvě léta, celkem o čtyři roky, a že takové dvojí prodloužení není vyloučeno, nanejvýš, any spory, v nichž pohledávky žalující straně byly přisouzeny, ještě pravoplatně skončeny nebyly až do skončení první prodloužené lhůty k odpůřčí žalobě. Tento názor žalující strany soud nesdílí. Ve smyslu § 9 odp. řádu musí odpůřčí žaloba být podána do dvou let od doby, co odporující strana ohlásila odpůřci úmysl odporovati dotyčnému jednání. Žaloba odpůřčí předpokládá, že v době podání žaloby jest pohledávka vykonatelná. Nepodaří-li se věřiteli dosíci vykonatelnosti pohledávky, než uplyne dvouletá lhůta ve smyslu § 9 odp. řádu mu prodloužená, pak nelze mu pomoci. Zákon ustanovením § 9 zamýšlí jen ulehčiti věřiteli při podání důkazu o vykonatelnosti pohledávky. Nebylo však úmyslem zákona tím, že připustil pouhé oznámení odporu, stanoviti odklad co do počátku vykonatelnosti i přes onu dvouletou lhůtu. Zákon o možnosti opětného prodloužení této lhůty dvouleté nemluví, z čehož jest souditi, že takovéto další prodloužení lhůty nepřipouští. Třebáže tedy věřitel před uplynutím prodloužené dvouleté lhůty opětně oznámil odpůřci úmysl odporovati dotyčnému jednání, nemá toto oznámení další materiálně právní význam. Žalující strana nemůže tudíž smlouvě odporovati podle § 2 čís. 2 a 3 a § 3 odp. zák., neboť dvouletá lhůta odpůřčí již uplynula. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil, připojiv se k důvodům prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Správně seznaly nižší soudy, že dvouletá lhůta § 9 odp. zákona z roku 1914, jehož jest zde použiti, jest konečná a že není přípustné její další prodloužení, jak se dovolatel mylně domnívá. Zákon jest v té příčině jasný a nepřipouští jiný výklad, než který mu daly nižší soudy. Stanovení přesných lhůt, jen vyjímečně z důvodu § 9 odp. zákona o dvě léta prodloužitelných, má za účel, aby druhý smluvník nebyl vydán nejistotě, zda smlouva má plně účinky a by věděl, od kdy smí počítati

s její neodporovatelností. Poněvadž žalobce nesporně neprovedl odpor do dvou let ode dne doručení podání, jímž po prvé oznámil žalované úmysl podati odpůřčí žalobu, totiž od 22. června 1926, nemůže již smlouvě odporovati z důvodů § 2 čís. 2 a 3 a § 3 odp. zákona, nýbrž jen za předpokladů § 2 čís. 1 téhož zákona.

Čís. 13531.

Příročí podle zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n.

Byla-li pohledávka, jež tu byla již před povolením příročí, zajištěna postoupením smének, když již bylo výstavci povoleno příročí, jde o jednání neplatné. K neplatnosti té jest přihlížeti z úřadu, třeba nebyla namítána ve směnečných námítkách.

Tuto neplatnost lze namítnouti i indosatáři, jenž se účastnil neplatného právního jednání a věděl v době, kdy přijal směnky k zajištění své pohledávky za výstavcem, že výstavci bylo povoleno příročí.

(Rozh. ze dne 11. května 1934, Rv II 319/34.)

Žalující banka vymohla si směnečné platební příkazy proti příjemcům čtyř smének, jež převedl na žalobkyni Úvěrní ústav nevyplněným rubropisem k zajištění pohledávky žalobkyně za Úvěrním ústavem. Procesní soud prvé stolice ponechal směnečné platební příkazy v platnosti, odvolací soud je zrušil. **Důvody:** Není sporu o tom, že Úvěrnímu ústavu bylo povoleno příročí od 18. ledna 1933 do 31. března 1934. Z výpovědi svědků plyne, že žalobkyně jest v obchodním spojení s Úvěrním ústavem, že z tohoto obchodního spojení vznikla žalobkyni pohledávka ve výši 36.000 Kč a že žalobkyně žádala od Úvěrního ústavu buď zaplacení této pohledávky neb dostatečné její krytí, po případě doplnění tohoto krytí, což se stalo tím způsobem, že Úvěrní ústav zaslal žalobkyni dne 15. dubna 1933 ke krytí shora uvedeného salda, které počátkem roku 1933 činilo 36.000 Kč, 4 směnky po 5.000 Kč, které jsou předmětem tohoto sporu. Jak svědci výslovně potvrdili, bylo jim známo, že Úvěrnímu ústavu bylo povoleno příročí a že přes to směnky byly žalobkyni přijaty k zajištění pohledávky žalující strany proti Úvěrnímu ústavu ve výši 36.000 Kč. Podle § 5 odst. (1) zák. ze dne 10. října 1924 čís. 240 sb. zák. a nař. o příročí k ochraně peněžních ústavů a jejich věřitelů nesmějí za příročí býti staré pohledávky ani pojišťovány ani vypláceny ani jakýmkoliv způsobem uspokojovány. Úvěrní ústav tedy nesměl starou pohledávku, která podle udání svědků již existovala začátkem roku 1933, tedy před povolením příročí, zajištění postoupením čtyř smének, poněvadž postoupení smének se přiči ustanovení zákona shora citovaného. Směnka sice jest odloučena od právního jednání (na př. od zápůjčky), které bylo podkladem pro vystavení směnky, ale je-li směnka ještě v rukou věřitele, s nímž bylo ono právní jednání sjednáno, jsou přípustny námítky plynoucí z onoho právního jednání, které bylo podkladem pro vystavení směnky. V souzeném případě lze tuto námítku vznést s úspěchem také proti indosatáři směnky, ježto žalobkyně se účastnila tohoto neplatného jednání a věděla, že Úvěrnímu ústavu již povoleno bylo příročí v době, kdy přijala směnky

ku zajištění své pohledávky proti Úvěrnímu ústavu. Jest tedy přenesení smének biano indosamentem neplatné, ježto takovéto plnění má v záplati neplatnost celého právního jednání jakožto smlouva, která se přiči zákonnému zakazu (§ 879 obč. zák.). Nehledíc k tomu, že již zajištění pohledávky staré jest zákonem zakázáno za dobu trvání příročí, má žalovaním smének pohledávka žalobkyně proti Úvěrnímu ústavu býti uspokojena, což rovněž jest nedovolené. Právem proto strana žalovaná uplatňuje, že nelze se domáhati směnečného závazku, jenž byl způsobem přičicím se zákonu na žalobkyni přenesen. Při tom nijak nepadá na váhu, že námítka tato nebyla uplatňována v námítkách v třídení lhůtě ku vznesení námitek, poněvadž na neplatnost jednání musí býti vzat zřetel z úřadu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle zjištění odvolacího soudu měla dovolatelka za Úvěrním ústavem počátkem roku 1933, tedy před povolením příročí Úvěrnímu ústavu, pohledávku 36.000 Kč a žádala od něho buď její zaplacení, nebo krytí, po případě doplnění krytí, čemuž Úvěrní ústav vyhověl, zaslav jí dne 15. dubna 1933 ke krytí dlužného zůstatku sporné směnky a dovolatelka je přijala k zajištění své pohledávky. Odvolací soud právem shledal v tomto převodu smének neplatné jednání po rozumu § 5 (1) zákona ze dne 10. října 1924 čís. 240 sb. z. a n. a § 879 obč. zák. Předpisy zákona čís. 240/1924 sb. z. a n. jsou právem velicím a jest k nim hleděti z úřadu, a není proto překážkou, že žalovaní výslovně v písemných směnečných námítkách nenamítali neplatnost převodu s ohledem na povolené příročí. Odvolací soud náležitě také doličil, že námítku neplatnosti, pokud se týče nicotnosti, mohou žalovaní uplatňovati proti dovolatelce jako indosatárce, a stačí dovolatelku odkázati na příslušné důvody napadeného rozsudku, jež nebyly vyvráceny vývodů dovolání.

Čís. 13532.

Záznam zástavního práva pro převodní poplatek nemá v zápětí, že promlčení převodního poplatku zůstává přerušeno, pokud záznam nebyl podle § 45 knih. zák. vymazán.

(Rozh. ze dne 12. května 1934, R I 455/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal soud prvé stolice eráru převodní poplatek v přednostním pořadí. Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že nepřikázal eráru v přednostním pořadí převodní poplatek. **Důvody:** Stížnost jest oprávněná, neboť z exekučního spisu se zjišťuje, že platební rozkaz o převodním poplatku byl vydán dne 7. prosince 1927, že dne 20. února 1928 pro tento poplatek bylo zaznamenáno právo zástavní a že dne 10. srpna 1931 k spravení záznamu byl vykonán vklad zástavního práva. Převodní poplatek požívá sice podle § 72 popl. zák. ze dne 9. února 1850 čís. 50 ř. zák. přednostního práva zástavního, toto

však se promlčí podle § 14 nař. min. fin. ze dne 3. května 1850 čís. 18 ř. zák. (viz čl. III uvoz. zák. k ex. ř.) ve třech letech ode dne, kdy poplatek podle platebního rozkazu měl býti zapraven. Toto promlčení přerušuje se jen, bylo-li použito zákonných donucovacích prostředků k vymáhání poplatku. Záznam stal se dne 20. února 1928 a tímto dnem začala běžeti nová tříletá promlčecí lhůta, t. j. až do 20. února 1931, vklad zástavního práva byl vykonán teprve dne 10. srpna 1931, takže toto zástavní právo pozbylo výsadního pořadí a požívá nyní jen běžného knihovního pořadí (rozh. čís. 5314, 9314 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle zákonných předpisů v napadeném usnesení uvedených přerušuje se promlčení přednostního práva pro poplatky z majetkového převodu, užije-li se zákonných prostředků k vymáhání poplatku. Takovým prostředkem jest i zajištění erárních pohledávek záznamem zástavního práva (viz rozhodnutí čís. 6123, 7999 sb. n. s.). Podle § 38 písm. c) knih. zák. nepotřeboval záznam spravení a zajištění převodního poplatku stalo se účinným knihovním jeho zápisem, takže tímto dnem začala běžeti nová promlčecí lhůta pro přednostní právo, která skončila se dnem 20. února 1931. Nelze proto přisuzovati takovému záznamu výjimečný právní účinek v tom smyslu, jak činí stěžovatelé, že promlčení zůstává přerušeno po dobu, pokud záznam nebyl podle § 45 knih. zák. vymazán.

Čís. 13533.

Exekuci zabavením živnosti hostinské a výčepnické povinného a propachtováním této živnosti i s koncesí nemůže třetí odporovati podle § 37 ex. ř. z důvodu, že zabavená živnost i s koncesí byla mu před povolením exekuce povinným propachtována, nebyla-li pachtovní smlouva, již se třetí dovolává, správním úřadu ke schválení předložena a jím schválena.

(Rozh. ze dne 12. května 1934, Rv I 215/34.)

Zalované byla proti Josefu F-ovi povolena exekuce zabavením živnosti hostinské a výčepnické, kterouž povinný provozuje v domě č. p. 21 v Z. na základě koncese ze dne 4. srpna 1922 a propachtováním této živnosti i s koncesí. Žalobkyně domáhala se podle § 37 ex. ř. výroku, že tato exekuce je nepřipustná, tvrdíc, že jí ke koncesi a hostinci s inventářem přísluší právo výkon exekuce nedopouštějící, ježto zalovaná spolu se svým manželem (povinným) žalobkyni smlouvou ze dne 5. května 1928 propachtovala hostinec s inventářem, živností hostinskou a výčepnickou a všemi budovami za roční pachtovné 9.000 Kč na šest let a spolu s povinným obdržela pachtovné předem v částce 54.000 Kč. Procesní soud prvního státního soudu žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Exekuční řád nemá předpisu o tom, kdy jde o právo nedopouštějící výkon exekuce. Jest to výhradně posuzovati podle pravidel občanského práva. Žalobkyně netvrdí, tím méně prokázala, že podnik, o kterýž jde, a koncese k provozování tohoto podniku potřebná nejsou ve vlastnictví povinného, nýbrž uplatňuje jen, že jí živnost i s koncesí byla před povolením exekuce povinným a jeho manželkou propachtována. Nižší soudy zjistily, že pachtovní smlouva, již se toto propachtování stalo, nebyla správním úřadu ke schválení podle § 19 živn. řádu předložena. Schválení je však podle uvedeného paragrafu nutné k nabytí pachtovního práva k hostinské a výčepnické živnosti. Zjištěno-li tudíž, že smlouva ze dne 5. května 1928 živnostenským úřadem nebyla schválena, nepřísluší žalobkyni tvrzené jí pachtovní právo a žalobní žádání je již proto bez podkladu.

Čís. 13534.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Vzalo-li více osob společně do pachtu hospodářský celek nad 250 ha, aniž pachtovanou půdu mezi sebou reálně rozdělily, nemohou se domáhati úpravy pachtovného podle § 7 vl. nař.

(Rozh. ze dne 12. května 1934, R II 171/34.)

Žádost Leopolda S-a o úpravu pachtovného oba nižší soudy zamítly, rekursní soud z těchto důvodů: V žádosti uvádí pachtýř, že spolu s druhým pachtýřem spachtoval dvory P., K. a R. smlouvou ze dne 21. ledna 1927 na 12 let v celkové výměře více než 358 ha. Nemůže býti pochyby o tom podle obsahu žádosti, že spachtovaná zemědělská půda činí více než 250 ha. V žádosti není uvedeno, že se pachtovní právo každého z obou pachtýřů vztahuje na jiné pozemky, takže by každý z nich měl v pachtu méně než 250 ha zemědělské půdy. Právní názor stěžovatele, že při takovém společném pachtu téže půdy více pachtýři sluší podle počtu pachtýřů výměru půdy dělití a považovati úpravu pachtovného za přípustnou, jestliže díl na jednoho vypadající činí méně než 250 ha, nemá podkladu v ustanovení vl. nařízení čís. 164/33 sb. z. a n., naopak jest míti za to, že při jednotnosti pachtovního předmětu podle obsahu smlouvy sluší pachtýře společně tutéž zemědělskou půdu spachtovavší, považovati bez ohledu na počet fyzických osob za jediného pachtýře ve smyslu § 7 cit. vl. nař. Ustanovení § 8 téhož nařízení, že nerozvedení manželé při počítání výměry zemědělské půdy se počítají za osobu jedinou, nesvědčí pro názor stěžovatelů, nýbrž naopak svědčí o tom, že při výpočtu výměry půdy jest postupovati tak, by kruh pachtýřů, na něž se dobrodlní úprava pachtovného vztahuje, nebyl rozšiřován nad meze v nařízení stanovené, ježto patrně u manželů má býti sčítána výměra půdy i tehdy, když každý z nich má spachtované jinou smlouvou jiné pozemky. Nejde tedy o rozšíření, nýbrž o snížení okruhu pachtýřů, na něž se cit. vl. nař. vztahuje.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o souhlasná usnesení nižších soudů, pročez lze podati rekurs jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost (§ 46 odst. (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.). Nejvyšší soud přezkoumav spisy neshledal žádný z těchto důvodů. Zejména nedopustil se nižší soudy nezákonnosti při výpočtu výměru »zemědělské půdy«. Není o tom sporu, že velkostatky P., K. a R., které mají přes 250 ha zemědělské půdy, mají spachtovány Ludvík K. a Leopold S. společně celé a že pachtovaná půda není mezi ně reálně rozdělena. V takovém případě pokládají se pachtýři za jednu osobu; pro jejich nárok na úpravu pachtovného je rozhodná celková výměra. To plyne zřejmě z ustanovení § 825 obč. zák., podle něhož povstane společenství, jakmile případně právo nedílně (podle podílů ideálních) několika osobám, z § 828 obč. zák., podle něhož přísluší právo v celku jen všem podílníkům, kteří se pokládají za jednu osobu dohromady. Vládní nařízení čís. 164/33 neobsahuje odchýlné ustanovení. Předpis § 8 vládního nařízení neupravuje případ, kde nerozvedení manželé mají nedílně spachtován též předmět, neboť v tomto případě se pokládají za jednu osobu již podle předpisů §§ 825 a násl. obč. zák., nýbrž vztahuje se na případy, kde každý z manželů má spachtovány různé předměty, neb oba též předmět, ale podle reálních podílů, nebo když jen jeden z manželů je pachtýřem a druhý má vlastní půdu.

Čís. 13535.

Rozšířen kauční hypotéky nad nejvyšší míru uvedenou v pozemkové knize, jest vyloučeno a nemohlo nastati ani tím, že byla u ní knihovně poznamenána žaloba o zaplacení nové pohledávky knihovni věřitelky, ani tím, že kauční hypotéka jest simultánní a jedna ze simultánních vložek byla prodána, aniž zadní věřitel uplatnil náhradní nárok podle § 222, třetí odstavec, ex. ř. Zaplacením z výtěžku spoluzavazené nemovitosti zmenšil se nárok věřitele z kauční hypotéky i ve zbývajících vložkách třebaže to nebylo knihovně vyznačeno.

(Rozh. ze dne 12. května 1934, R II 211/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost (věc E XVII 8297/32) přikázal soud první stolice knihovnímu a vymáhajícímu věřiteli D-ovi jen 70 Kč 10 h. Rekursní soud k rekursu D-a napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stěžovatel má na prodané nemovitosti kauční hypotéku pro 12.000 Kč. Jest nesporno, že v exekuční věci E VIII 9094/29 proti dlužníkům dostal D. v rámci této kauční hypotéky částku 11.929 Kč 90 h, ježto na tamní nemovitosti vázla kauční hypotéka simultánně. Nemůže býti proto pochyby, že v rámci kauční hypotéky přísluší D-ovi proti dlužníkům již jen nárok na náhradu 70 Kč 10 h, jež mu přiznal i prvý soud napadeným usnesením. Ve své přihlášce k rozvrhu tvrdil D., že v rámci kauční hypotéky povstaly mu později nové pohledávky, které žádá. Než toho se D. dovolává marně, poněvadž podle stavu poz. knihy jde o jedinou kauční hypotéku, v rámci

kteří, jak již shora řečeno, D. dostal 11.929 Kč 90 h. Není možné, jak si to stěžovatel představuje, by se pouhým dorozumněním s dlužníky původní kauční hypotéka bez další knihovni žádosti a bez dalšího soudního usnesení rozšiřovala i na jiné pohledávky, ani aby, když původní kauční hypotéka byla simultánní a jedna ze simultánních vložek byla prodána, D. měl právo z dalších simultánních vložek žádati vždy nové a úplné vyplacení celé původní kauční pohledávky. I když ve zbývajících vložkách zůstala váznouti celá kauční hypotéka a i když knihovni věřitelka M. v exekuci č. j. E VIII 9094/29 neuplatnila náhradní nárok podle § 222 třetí odstavec ex. ř., přece jen zaplacením z výtěžku v exekuční věci E VIII 9094/29 se zmenšil nárok stěžovatelův z kauční pohledávky i ve zbývajících vložkách, třebaže to nebylo knihovně vyznačeno. Poznámka zažalování kauční hypotéky neznamená vznik nové kauční hypotéky, nýbrž jen poznámku případné vykonatelnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Stěžovatel dovolává se k odůvodnění dovolacího rekursu vývodů svého rekursu. Než těmito vývody zabyval se již rekursní soud a vyslovil v souhlasu s ustálenou judikaturou nejvyššího soudu (rozhodnutí čís. 4493, 5321, 5367, 6151 sb. n. s.) právní zásadu, že v rámci úvěrové pohledávky nelze požadovati více, než činí nejvyšší míra uvedená v pozemkové knize. Podle zjištění nižších soudů byla v souzeném případě tato míra až na částku 70 Kč 10 h v době rozvrhu nejvyššího podání docíleného za nemovitost vl. čís. 673 vyčerpána, takže stěžovateli nemohla býti přisouzena vyšší částka. Rozšíření kauční hypotéky nemohlo nastati ani tím, že byla u ní knihovně poznamenána žaloba o zaplacení nové pohledávky stěžovatelovy, ani tím, že knihovni věřitelka, akciová společnost M., v exekučním řízení E VIII 9094/29 neuplatnila náhradní nárok podle § 222 třetí odstavec ex. ř. V těchto směrech poukazuje se stěžovatel na správné důvody napadeného usnesení.

Čís. 13536.

Není věcí žalobce o obnovu směnečného sporu, by tvrdil a prokázal, že v souzeném případě není podmínek pro vyloučení žaloby o obnovu podle § 556 c. ř. s., nýbrž jest na žalovaném, by se proti žalobě o obnovu bránil námitkou, že jednal v hlavním sporu bezelstně a že mezi tím svých směnečných nároků proti třetím osobám pozbyl.

(Rozh. ze dne 12. května 1934, Rv II 425/34.)

Žalobu o obnovu směnečného sporu oba nižší soudy zamítly. Nejvyšší soud obnovu povolil a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Odvolačí soud dospěl k zamítnutí žaloby o obnovu řízení v úvaze, že žalobkyně netvrdila hned v žalobě, že žalovaný v hlavní rozepti směnečné jednal lstivě, což prý vzhledem k ustanovení § 556 c. ř. s. bylo

její povinnosti podle předpisu §§ 78 a 226 c. ř. s. S tímto právním názorem souhlasit nelze. Jde v podstatě o otázku, zda žalobkyně k opodstatnění své žaloby o obnovu musila tvrdit a dokázat, že podmínky pro vyloučení takové žaloby ve smyslu § 556 c. ř. s. v souzeném případě nebyly dány, či zda žalovanému bylo ponecháno bránit se proti žalobě o obnovu námitkou, že jednal v hlavním sporu bezelstně a že mezi tím svých směnečných nároků proti třetím osobám pozbyl. Nelze pochybovat, že správným je posléz uvedený výklad § 556 c. ř. s. Náležitosti žaloby o obnovu uvedeny jsou v §§ 530 a dalších c. ř. s., zejména pak uvádí § 536 c. ř. s., co taková žaloba musí obsahovat. Ze zařazení § 556 c. ř. s. mimo stať jednající o žalobě o obnovu a z negativní stylisace (nemá místa obnova řízení) plyne jasně, že tu jde o zvláštní způsob obrany proti obnově řízení ve sporech ze směnek, kterou zákon poskytuje tomu, kdo v hlavní rozepři jednal bezelstně, a mezi tím pozbyl svých směnečných nároků proti třetím osobám. Podle všeobecně platných právních zásad musí ten, kdo se nějakého nároku domáhá, prokázat veškeré skutečnosti nárok ten opodstatňující; žalovanému pak náleží důkaz skutečností onen nárok zrušujících nebo zastavujících. Tak tomu jest i v souzeném případě. Žalobkyně měla povinnost prokázat, že veškeré náležitosti pro nárok na obnovu řízení ve smyslu §§ 530 a dalších c. ř. s. byly splněny, žalovaný pak mohl použití obrany jemu v § 556 c. ř. s. vyhrazené a byl by musil k tomu účelu tvrdit a prokázat, že v hlavní rozepři jednal bezelstně a že mezi tím pozbyl svých směnečných nároků proti třetím osobám. Nic podobného však žalovaný v řízení před soudem první stolice netvrdil a proto nesměl ani odvolací soud podle zásady projednací, již ovládáno jest sporné řízení, tuto otázku vzít na přetřes.

Čís. 13537.

Obecní výdělečné podniky (elektrárny, plynárny atd.) jsou kupeckými podniky a obec je provozující jest kupcem plného práva (za předpokladů zákona ze dne 13. října 1928, čís. 183 sb. z. a n.) a jest povinna vésti podnik pod firmou, jež musí být protokolována.

Obec (v Čechách) není nucena zřídit pro svůj podnik zvláštní správu, která by vystupovala samostatně vedle orgánů povolaných ke správě obecního jmění.

Obec (v Čechách) není povinna, by podle čl. 19, druhá věta, obch. zák., firmu osobně před soudem znamenala nebo toto znamenání firmy podala v ověřené formě na soud.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, R I 400/34.)

Rejstříkový soud vyzval obec P. v Čechách, aby zavedla rejstříkový pořádek ohledně obecního podniku (elektrárny) a to: a) aby buď s předepsanými výkazy podána byla řádná opověď změn osob k zastupování podniku a znamenání jeho firmy oprávněných, při čemž určití jest, jak se firma platně znamená, b) anebo, by podána byla opověď výmazu firmy, rovněž s výkazy o přípustnosti výmazu firmy s tím, že při opovědi bude přihlížeti zejména i k předpisům §§ 28, 31 a násl., § 55 obch. zřízení pro

Čechy (čís. 7/1864 z. zák.). Důvody: a) Jest vycházeti ze skutečností, že pro podnik městské obce P. zapsána je firma v obchodním rejstříku, pročež podnik a obec P. jako majitel firmy podřízeny jsou předpisům obchodního zákona o kupcích, o obchodním rejstříku, o firmě, o obchodních knihách (uvoz. zák. k obchod. zák. a čl. 4—55 obch. zák.). Při tom po provedeném již zápisu firmy do obchodního rejstříku bylo by nyní právně nerozhodné ohledně registrační povinnosti, zda základna pro daň výdělkovou poklesla snad pod 50.000 Kč (§ 4 zák. čís. sb. 183/1928). Podle předpisů obch. zák., zejména čl. 4, 12, 19 obch. zák., musí býti v obchodním rejstříku při firmě zapsán její majitel a způsob znamenání firmy. Min. nař. čís. 40/1901 věst. min. sprav. odd. III bod 7 výnos o typ. vadách čís. 15/1929 věst. min. sprav. a odd. VI bod 3. b) Ani obchodní zákon, ani České zřízení obecní čís. 7/1864 z. zák. pro Čechy s doplňovacím zákonem čís. sb. 329/1921 (§ 8) přímo ani neukládají ani nezapovídají zápis firmy pro podniky obce, působí tedy pro podniky ty předpisy obch. zák. zejména i předpisy o zápisu a výmazu firmy (viz § 8 uvoz. zák. k obchod. zák. o podnicích státních) zejména ohledně předmětu podniku (čl. 4, čl. 271—273 obchod. zák.) a ohledně povinnosti registrační pokud se týče ohledně registračního práva. Rejstříkový soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stěžovatelka dovozuje, že v obchodním rejstříku jest zapsána jen firma, nikoliv i zákonný zástupce městské obce jako majitelky, což také ani není možné. Avšak firma jest jen kupeckým jménem obchodníka, pod kterým obchodníka nebo mimo něho. Jde o obecní podnik, elektrárnu, která není osobou odlišnou od obce. Pro znamenání firmy za obecní podnik platí předpis § 55/2 odstavce obch. zřiz. pro Čechy čís. 7/64 z. zák., nikoliv ustanovení o tom, jak se znamená firma podniku. Avšak právo podniků veřejných korporací, měst a obcí opověď musí býti podána v ověřené formě a opatřena ověřenými podpisy osob, povolaných k podpisování právnické osoby a znamenání její firmy musí býti doložena stanovami, opatřenými potvrzením příslušného úřadu o jejich platnosti, potvrzením úředním o tom, které osoby jsou a jakým způsobem oprávněny zastupovati a vzorným ověřeným znamenáním firmy osob k znamenání oprávněných. Z obchodního rejstříku dle zásady pravdivosti, finanční rejstřík ovládající, musí býti patrné, které osoby k zastupování a znamenání firmy jsou oprávněny, a je tudíž zápis zástupců těch nutný. Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů.

Důvody:

Obecní výdělečné podniky (elektrárny, plynárny atd.) jsou kupeckými podniky a obec, je provozující, jest za předpokladů § 1 zákona ze dne 13. října 1928 čís. 183 sb. z. a n. kupcem plného práva, podléhá ohledně svého podniku předpisům obchodního zákona, zejména jest povinna vésti podnik pod firmou, která musí býti podle čl. 19 obchod. zákona protokolována. Firma veřejných korporací v tomto smyslu jest firmou kupce jednotlivce, neboť obchodníkem je tu právnická osoba jako jednotlivec a proto také jako majitel firmy bude zapsána přímo právnická

osoba (obec). Pravidelně bude mít firma dodatek vzatý z předmětu podniku k bližšímu jeho označení (čl. 16 obchod. zákona). Jiná jest otázka, zda při obecních podnicích třeba opovědět k zápisu do rejstříku osoby oprávněné k zastupování podniku a ke znamenání firmy. Bylo již řečeno, že obec jest pokládána za kupce jednotlivce. Z toho plyne, že k zastupování a znamenání firmy jest oprávněna jen ona jako principál a že tedy podpisuje firmu zvolenou pro podnik svým jménem (čl. 16 obchod. zákona) orgány, kteří jsou v tom kterém případě podle obecního zřízení povolány obec zastupovati a za ni podepisovati. Zákon neposkytuje oporu pro názor, že by obec mohla býti nucena zřídit pro svůj podnik zvláštní správu, která by samostatně vystupovala vedle orgánů povolaných ke správě obecního jmění (§§ 31, 32, 33, 57 obec. zřiz. pro Čechy, § 23 ob. fin. nov. čís. 329 z r. 1921, § 20 zákona čís. 77/27 v doslovu zákona čís. 169/30). Proto také není povinna, by podle čl. 19 druhé věty obchod. zákona osobně před soudem firmu znamenala, nebo toto znamenání firmy podala v ověřené formě na soud, což vzhledem k předpisům obecního zřízení při různosti zastupování (§ 55 obec. zř. pro Čechy) a při častých změnách osob k němu povolaných, by nebylo ani dobře proveditelné. Není proto zákonem odůvodněna výzva, by obec P. zjednala rejstříkový pořádek tak, jak to požaduje rejstříkový soud.

Čís. 13538.

V pořadí zajištěného výměnku nelze přikázati z nejvyššího podání dávky, splatné před více než třemi roky před udělením příklepu, a to ani tehdy, byly-li přiznány rozsudkem.

Stejně pořadí s výměnkovými dávkami, které nejsou déle tři let přede dnem příklepu zadrženy, nepřísluší úrokům a útratám sporu přisouzeným výměnkáři rozsudky, jimiž mu byly proti dlužníkovi zadrženy výměnkové dávky přiznány, nejsou-li v pozemkové knize při výměnku vloženy ani úroky ze zadržovaných dávek ani jistota za procesní útraty spojené s dobýváním dávek.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, R I 432/34.)

Na exekučně prodané nemovitosti měla Anna K-ová zajištěný výměnek, který podle dražebních podmínek vydražitel měl převzít bez započtení na nejvyšší podání. Anna K-ová se domáhala žalobami zaplacení vydražených výměnkářských dávek a byly jí přiznány rozsudkem C 90/33-2 částkou 7.236 Kč s 5% úroky od 11. března 1933 a útraty 385 Kč 90 h a C 91/33-2 částka 1.800 Kč s 5% úroky od 11. března 1933 a útraty 300 Kč. Tyto částky přihlásila Anna K-ová k rozvrhu nejvyššího podání a žádala hotové zaplacení v pořadí zajištěného výměnku. První soud přes odpor vymáhající strany uvedené částky 7.236 Kč a 1.800 Kč i s příslušenstvím přikázal v pořadí zajištěného výměnku s odůvodněním, že jde o právoplatně přiznané nároky. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Podle § 216 odstavec druhý ex. ř., jež jest vykládati přísně a u něhož rozšiřující výklad jest vyloučen, mají úroky, důchody, výživné a jiné opěťující se dávky (zejména tudíž výměnkové

dávky, které ze smlouvy příslušejí), stejné pořadí s právem k vybírání dávek jen potud, pokud nejsou déle tři let přede dnem příklepu zadrženy. Podle tohoto ustanovení nelze z nížádného důvodu, tedy ani tehdy, když byly rozsudkem přiznány, přikázati z nejvyššího podání v pořadí zajištěného výměnku dávky, které byly splatné před více než třemi lety před udělením příklepu. V souzeném případě jest ze spisů C 90/33 a C 91/33 patrné, že v částkách 7.236 Kč a 1.800 Kč jsou zahrnuty i dávky, které byly splatny již před 11. dubnem 1930 a nelze proto tyto před 11. dubnem 1930 splatné dávky přikázati v pořadí zajištěného výměnku, i když byly právoplatně rozsudkem přiznány. Úroky z uvedených částek a útraty sporu vzhledem k tomu, že úroky nejsou zajištěny, a výměnek sám má býti převzat bez započtení na nejvyšší podání, vůbec nelze přikázati, ježto se nejedná o úroky a náklady, o nichž jedná ustanovení § 216 druhý odstavec ex. ř. Náklady lze jen tenkrát přikázati, když se týkají některého z nároků uvedených pod čís. 2 až 4 odstavec prvý § 216 ex. ř. Útraty by bylo lze jen tehdy přikázati, kdyby z nejvyššího podání přikázána byla úhrada za výměnek, a úroky jen tenkrát, kdyby příslušely ze smlouvy a byly knihovně zajištěny. Vzhledem k tomu však, že ze spisů není patrné, jaká částka připadá na tříleté dávky, počítaje zpět od 11. dubna 1933, nemůže rekursní soud sám rozhodnouti ve věci samé.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění, neboť napadené usnesení odpovídá stavu věci i zákonu a vývody dovolacího rekursu nejsou způsobily vyvrátiti správné důvody usnesení rekursního soudu. Rekursní soud správně v napadených částech zrušil rozvrhové usnesení prvního soudu, poněvadž nutno zjistiti, jaká část z náhrady přihlášené výměnkářkou Annou K-ovou za zadržené dávky výměnkové připadá na dávky (nikoli úroky jak v dovolacím rekursu tvrzeno), které nejsou déle tři let přede dnem příklepu zadrženy a které z toho důvodu požívají podle § 216 čís. 4 druhý odstavec ex. ř. pořadí vložení výměnku. Starší zadržené dávky nelze v tomto pořadí výměnkářce přiznati, i když jí byly právoplatně přisouzeny. Souhlasiti jest i s názorem rekursního soudu, že stejné pořadí nepřísluší úrokům a útratám sporu přisouzeným výměnkářce rozsudky, jimiž byly jí proti dlužníkům zadrženy výměnkové dávky přiznány, neboť při výměnku do pozemkové knihy vložení nejsou vloženy ani úroky ze zadržovaných dávek ani jistota za procesní útraty s dobýváním dávek spojené.

Čís. 13539.

I v konkursním řízení podle nového konkursního řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n. platí předpis § 527, druhý odstavec, c. ř. s.

Nevadí, že rekursní soud ve zrušujícím usnesení výslovně neuložil prvému soudu, by slyšel strany (účastníky), je-li z odůvodnění usnesení

zřejmo, že se první soud při nařízeném doplnění řízení nebude moci obejít bez jednání s účastníky, bez jich slyšení.

Nebyl-li nepřipustný rekurs odmítnut soudem prvé stolice, není zá-
vady, by tak neučinil soud, jemuž byl rekurs v pořadí stolic prvním sou-
dem předložen.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, R I 519/34.)

Soud prvé stolice zamítl návrh na prohlášení konkursu. Re-
kursní soud usnesením ze dne 10. února 1934 zrušil napadené usne-
sení a vrátil věc prvému soudu, by dále ve věci jednal a znovu rozhodl.
Dovolací rekurs do tohoto usnesení rekursní soud usnesením ze
dne 14. března 1934 odmítl. Důvody: Usnesení, které dlužník na-
padá dovolacím rekuresem, vydáno bylo zdejšími soudem jako druhou
stolicí a bylo jím zrušeno usnesení prvního soudu a tomuto nařízeno, by
hledě k tomu, co uvedeno níže, dále ve věci jednal a znovu rozhodl.
Podle obsahu odůvodnění musilo být nové rozhodnutí vydáno po vý-
slechu stran a první soud také správně v důsledku zdejšího usnesení
předvolal dlužníka na den 19. února 1934. Podle § 188 k. ř. a § 527
druhý odstavec c. ř. s. může být v případě tom, že napadené usnesení
ve druhé stolici je zrušeno a soudu prvé stolice uloženo, by učinil nové
rozhodnutí po výsledku stran rozhodnutí soudu jen tehdy napadené,
jestliže v něm jest výslovně ustanoveno, že u výkonu příkazu daného
prvé stolici jest pokračovati teprve po právní moci jeho. Tato výhrada
v napadeném usnesení zdejšího soudu obsažena není a proto jest dovo-
lací rekurs proti němu podaný podle výše cit. zák. ustanovení vyloučen.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu do odmítacího
usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Rekursní soud odmítl právem dovolací rekurs dlužnice, jako nepřipustný
s poukazem k § 527, druhý odstavec c. ř. s. a k § 188 konk. ř. Právnímu
náзору rekurentky, že proti usnesení druhé stolice jest podle § 192 konk.
ř. dopuštěn dovolací rekurs bezvýjimečně, nelze přisvědčiti, neboť § 188
konk. ř. výslovně stanoví, že, pokud není v konkursním řádě ustanoveno
jinak, jest obdobně šetřiti předpisů o řízení a o příslušnosti ve věcech
sporných. Vyslovuje tedy § 192 konk. ř. jen, že je zásadně přípustný
i dovolací rekurs »pokud není ustanoveno jinak«, a § 188 konk. ř.
poukazuje k předpisům civilního řádu soudního, kdy přes to dovolací
rekurs není přípustný. Platí tudíž i v řízení konkursním předpis § 527
druhý odstavec c. ř. s., podle něhož může být rozhodnutí rekursního
soudu, jímž bylo zrušeno usnesení soudu prvé stolice a tomuto soudu
uloženo, by, vyslechna strany, učinil nové rozhodnutí, jen tenkrát od-
porováno, byla-li zrušovacím usnesení rekursního soudu vyhražena
právní moc. V zrušovacím usnesení se tak nestalo, a není proto dovolací
rekurs přípustný, třebaže rekursní soud v onom usnesení výslovně
neuložil prvému soudu, by slyšel strany, zde účastníky, neboť z odůvod-
nění usnesení je zřejmo, že se první soud při nařízeném doplnění řízení
nebude moci obejít bez jednání účastníků, bez jich slyšení. Rekursní
soud byl oprávněn k odmítnutí nepřipustného dovolacího rekursu.

V § 523 c. ř. s. (§ 188 konk. ř.) jest sice ustanoveno, že nepřipustný
rekurs má odmítnouti z úřadu soud, u něhož byl rekurs podán. Avšak,
nestalo-li se tak, není závady, aby tak neučinil soud, jemuž byl rekurs
v pořadí stolic prvním soudem předložen. Nařizuje-li zákon, aby již první
soud nepřipustný rekurs odmítl, sleduje tím účel, aby nepřipustné re-
kursy nebyly zbytečně předkládány vyšším stolicím a tak řízení nebylo
protahováno. Tím nemínil nikterak vyřaditi nejbližší vyšší soud z práva,
by napravil nedopatření soudu prvé stolice.

Čís. 13540.

Byla-li exekuce na základě výměru Úrazové pojišťovny dělnické od-
ložena až do pravoplatného rozhodnutí o námitkách povinného ve
smyslu § 35, druhý odstavec, ex. ř., je pro pokračování v exekuci roz-
hodné jen, zda tu jest pravoplatné rozhodnutí správního úřadu, jenž
exekuční titul vydal, o námitkách povinného proti nároku z tohoto
exekučního titulu, nikoli zda bylo pravoplatně rozhodnuto o námitkách
proti exekučnímu titulu ve smyslu § 23 zák. o úr. poj. děl.
Lhostejno, zda a kdy správní úřady při rozhodnutí o námitkách proti
exekučnímu titulu přihlížely také k okolnosti, v níž povinný v námit-
kách proti vymáhanému nároku spatřoval okolnost nárok zrušující, když
pravoplatně nerozhodly, zda tyto námitky jsou odůvodněné čili nic.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, R I 535/34.)

V exekuční věci Úrazové pojišťovny dělnické k vydobytí dlužných
příspěvků bylo prodejní řízení odloženo až do pravoplatného rozhodnutí
o námitkách podle § 35 ex. ř. Návrh na pokračování v prodejovém
řízení odůvodňovala vymáhající věřitelka tím, že podle výměru mini-
sterstva sociální péče ze dne 18. listopadu 1932 byly námitky dlužníka
pravoplatně zamítnuty. Soud prvé stolice vyhověl návrhu na po-
kračování v prodejovém řízení. Rekursní soud návrh zamítl. Dů-
vody: Vyslovivši zásadní povinnost platiti příspěvky k úrazovému po-
jištění rozhodla Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy v Praze vý-
měrem ze dne 15. dubna 1929 a zařadila dlužníkův podnik v úrazovém
pojištění do nebezpečenské třídy VIII. a nebezpečenského procenta 33.
Proti tomuto výměru podal povinný včas námitky, kterým vyhověl
zemský úřad v Praze, jakožto druhá stolice, zrušil napadený výměr
o pojistné povinnosti rozhodnutím ze dne 21. dubna 1931 a vyslovil, že
podnik povinného nepodléhá úrazové pojistné povinnosti. Toto zásadní
rozhodnutí je rozhodné pro všechny platební výměry o pojistných pří-
spěvcích po tomto zásadním rozhodnutí vydané, takže, odpadla-li po-
vinnost k úrazovému pojištění, odpadá též povinnost k placení vyměre-
ných příspěvků, ježto neměly být vyměřeny. V námitkách podle § 35
ex. ř. podaných dne 6. června 1930 tvrdil již povinný tuto okolnost zru-
šující exekuční titul, ježto tehdy zemský úřad nařídil doplnění a pak, jak
shora uvedeno, zrušil exekuční titul, avšak o námitkách těch nebylo do
dnešního dne vůbec věcně rozhodnuto a vymáhající strana zřejmě za-
měňuje námitky podle § 23 úrazového zákona, které nemají odkladný
účinek a kterých by se dlužník nemohl dovolávat u soudu ve svém ná-

vrhu na odložení exekuce, s námitkami podle § 35 ex. ř. Ze spisů jest patrné, že v podání, kde žádal dlužník zrušení exekuce, po případě odklad, tvrdil, že podal námitky podle § 35 ex. ř. proti nároku, ježto jsou tu skutečnosti nárok zrušující, totiž rozhodnutí, zrušující výměr Úrazové pojišťovny dělnické v Praze. První soud pak usnesením ze dne 12. června 1930 prodej odložil do pravoplatného rozhodnutí o námitkách dlužníkůvých, tedy o námitkách podle § 35 ex. ř. Vymáhající strana předložila s návrhem na pokračování v exekučním řízení rozhodnutí ministerstva sociální péče ze dne 18. listopadu 1932. Tímto výměrem však není rozhodnuto pravoplatně o dlužníkových námitkách podle § 35 ex. ř., nýbrž pravoplatně rozhodnuto o výměru samém, jak plyne z vyjádření vymáhající strany z 22. července 1933. První soud neměl proto návrhu na pokračování v prodejovém řízení vyhověti, když z dokladu k žádosti připojeného nebylo patrné, že jde o pravoplatné rozhodnutí o námitkách podle § 35 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vývody stěžovatelčiny nemohou zvrátiti správné odůvodnění napačeného usnesení, že o námitkách povinného ve smyslu § 35 druhý odstavec ex. ř. nebylo dosud pravoplatně rozhodnuto, takže nenastala okolnost, na niž záviselo trvání pravoplatně povoleného odkladu exekučního výkonu. Stěžovatelka sama netvrdí, že o námitkách bylo již pravoplatně rozhodnuto, nýbrž má za to, že výměr ministerstva sociální péče ze dne 18. listopadu 1932, jimž byly zamítnuty námitky povinného proti platebnímu výměru, jest z doby pozdější než rozhodnutí soudu o odkladu a že byly tedy tomuto výměru vzaty za základ skutečnosti následující po rozhodnutí zemského úřadu ze dne 21. dubna 1931, jimž byl exekuční titul zrušen, »takže ve správním řízení bylo již k námitkám povinného i k výměru ze dne 21. dubna 1931 přihlíženo a byly shledány pro platnost pojistného bezvýznamnými«. Při tom stěžovatelka přehlíží, že nejde tu o to, zda exekuční titul je pravoplatný a vykonatelný, nýbrž o to, zda tu jest pravoplatné rozhodnutí správního úřadu, jenž exekuční titul vydal, o námitkách povinného proti nároku z tohoto exekučního titulu ve smyslu § 35 ex. ř. a že pro pokračování v exekučním výkonu byla rozhodnou jen tato skutečnost a nikoliv, zda bylo pravoplatně rozhodnuto o námitkách povinného proti exekučnímu titulu ve smyslu § 23 zák. o úraz. poj. Je bez významu, zda a kdy správní úřady při rozhodnutí o námitkách proti exekučnímu titulu přihlížely i k okolnosti, v níž povinný, podávaje námitky proti vymáhanému nároku, spatřoval okolnost nárok zrušující, když pravoplatně nerozhodly, zda tyto námitky jsou odůvodněné čili nic.

Čís. 13541.

Ustanovení §§ 582, 596 c. ř. s. se nevztahuje na soud na výběr daný, když žalobu o zrušení rozhodčího výroku podává strana, jež by měla ve hlavním sporu postavení žalovaneho.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, R I 537/34.)

Žalobu o neúčinnost a o zrušení výroku rozhodčího soudu podal žalobce cizozemec na okresním soudě v T. v Čechách, odůvodňuje příslušnost dovolaného soudu ustanovením § 99 j. n. Námitce místní nepřislusnosti soudu prvního stálice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislusnosti. Důvody: Prvý soud má za to, že sudiště majetku podle § 99 j. n. nepřichází v souzeném případě v úvahu pro příslušnost dovolaného soudu, ježto toto sudiště jest sudištěm volby, a odvolává se na rozhodnutí bývalého nejvyššího soudního dvoru ve Vídni ze dne 18. června 1902, čís. 8323, čís. 1954 Gl. U. n. ř., v němž bylo vysloveno, že se ustanovení § 582 c. ř. s. nevztahuje na sudiště volby, byla-li žaloba o zrušení rozhodčího výroku podána tím, kdo by byl žalovaným v případě soudního vyřízení sporu ve hlavní věci. Leč toto rozhodnutí býv. vid. nejv. soudu jest překonáno rozhodnutím téhož soudu ze dne 25. února 1913, R I 108/3, Gl. U. n. ř. čís. 6320, podle něhož se § 582 c. ř. s. vztahuje i na sudiště volby. Sudiště podle § 582 c. ř. s. bylo sice založeno v zájmu tuzemských oprávněných, leč mohou ho použít i tuzemci i cizozemci, ježto zákon v tomto směru nerozeznává. V § 99 j. n. se jen vyžaduje, by osoba, proti níž žaloba směřuje, neměla v tuzemsku bydliště. Ježto nynější žalobce, jenž by v případě soudního sporu v hlavní věci byl žalovaným, bydlí v cizině, vztahuje se na něho podle §§ 596, 582 c. ř. s. i ustanovení § 99 j. n. Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jak soud první stálice správně rozpoznal, nevztahuje se ustanovení §§ 596, 582 c. ř. s. na soud na výběr daný, když žalobu o zrušení rozhodčího výroku podává strana, jež by měla postavení žalovaneho v hlavním sporu, poněvadž nemůže věděti, u kterého soudu by byl odpůrce podal žalobu (§ 102 j. n.). Jinak by mohl ten, kdo by byl žalovaným v hlavním sporu, má-li své bydliště v cizozemsku, podle libovůle určit tuzemský soud, u kterého chce podati žalobu o zrušení rozhodčího výroku tím, že by přesunul část svého jmění do soudního okresu jím určeného, což zajisté nebylo úmyslem zákona. Rozhodnutí Gl. U. 6320 se rekursní soud neprávem dovolává, neboť tam byl žalobce ve sporu o zrušení i žalobcem v hlavním sporu.

Čís. 13542.

Předpis § 580 obč. zák. nevztahuje se jen na případ, kde zůstavitel neumí psát, nýbrž i na případ, kde zůstavitel jest neschopen psát pro tělesnou vadu.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv I 620/32.)

Žalobci opřeli žalobu o neplatnost závěti, na niž byli jako dědici ze zákona poukázáni usnesením pozůstalostního soudu mimo jiné o to, že zůstavitelka připojila na závěť jen vlastnoruční znamení ruky na místo podpisu, ačkoliv mohla dobře psát (§ 580 obč. zák.). Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Nemůže mít úspěch ani výtka, že jest neplatná závět z toho důvodu, že jest na ni připojeno jen vlastnoruční znamení ruky zůstavitelčino. Podle § 580 obč. zák. musí zůstavitel, který nemůže psát, připojit vlastnoruční znamení ruky na místě podpisu a to za přítomnosti všech tří svědků. Podle smyslu zákona neznačí slova »který nemůže psát« jen případ, jak míní dovolání, když zůstavitel neumí psát, nýbrž týkají se i případu, když zůstavitel pro tělesnou vadu, na př. slabost neb z jiného důvodu, jest neschopen psát. Nižší soudy pak zjistily, že zůstavitelka připojila na poslední pořizení znamení ruky z toho důvodu, že jí nebylo lze psát pro její nemoc, a zejména pro vole. Z tohoto zjištění, kterým jest vázán i dovolací soud, vyplývá, že připojení znamení ruky zůstavitelkou na posledním pořizení bylo zákonem odůvodněno.

Čís. 13543.

Úmlouvou, že jest konati na pohledávku splátky při každém představení, jak se dají, nebylo ponecháno konání splátek na libovůli dlužníka. I tam, kde bylo plnění ponecháno na libovůli právnické osoby, jest soudu určití dobu plnění podle třetí věty § 904 obč. zák.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv I 1620/32.)

Žalobce provedl žalovanému spolku elektrisaci jeviště, za což mu žalovaný spolek dlužil 4.150 Kč. Bylo ujednáno, že žalovaný má dáti žalobci při každém představení spolku splátku. Žalobu o zaplacení 4.150 Kč procesní soud první stolice zamítl a uvedl ke konci důvodů, že návrh žalující strany podle § 904 obč. zák., by doba k plnění byla určena soudem, není odůvodněn, poněvadž toto zákonné ustanovení tu nepřichází v úvahu. Odvolací soud uznal žalovaný spolek povinným zaplatiti žalobci 4.150 Kč a sice v měsíčních splátkách po 200 Kč.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaného.

D ů v o d y:

Dovolatelka neprávem vytýká s hlediska dovolacího důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. mylnost názoru odvolacího soudu, že v souzeném případě jest podle § 904 obč. zák. ponechati soudu, by určití podle slušnosti dobu plnění zažalované pohledávky, a nelze schváliti její názory, že plnění ponecháno jest její libovůli a žalobní pohledávka tedy bude splatna až po zániku spolku. Zjištěné ujednání, že na pohledávku konati jest při každém představení (divadelním) splátky, jaké se dají (tunliche Anzahlung), nelze podle obyčeje poctivého obchodu (§ 914 obč. zák.) vykládati tak, že se pořádání představení a tedy i konání splátek ponechává úplně na libovůli dovolatelky, nýbrž, že obě strany při tom měly na mysli, že dovolatelka bude pořádati představení a tedy i konati splátky podle možnosti, takže žalobní pohledávka bude v dohledné době zaplacená. Jde tu tedy zřejmě o případ třetí věty § 904 obč. zák., že

dobu plnění určití má podle slušnosti soudce. Ostatně k témuž výsledku se dospěje, i kdyby se ujednání vykládalo tak, že čas splnění byl ponechán libovůli dovolatelčině. Ustanovení druhé věty § 904 obč. zák., že v tom případě vyčkati jest smrt dlužníkovu a držeti se pak dědiců, platí jen pro případy, kde dlužníkem jest fysická osoba, nikoli, kde jím jest osoba právnická, u níž o smrti ani o dědicích nelze mluvit. Ustanovení toho nelze užiti na právnické osoby ani obdobně pro nedostatek podobnosti smrti fysické osoby se zánikem osoby právnické. Proto i tam, kde by plnění bylo ponecháno na libovůli právnické osoby, již jest dovolatelka, bylo by dobu plnění určití soudu podle třetí věty § 904 obč. zák. Neodůvodněnou jest i výtka, že prisouzené splátky jsou nepřiměřeně vysoké. Při stanovení doby plnění jest soudu vzíti slušný zřetel na zájmy a na poměry obou stran, nikoli jen na zájmy a poměry dlužníkovy. Přihlíží-li se v souzeném případě k výši zažalované částky a k tomu, že zažalovaný zbytek dluhu trvá již od začátku roku 1930, a že při placení soudem určeném dojde k úplnému zaplacení až v březnu 1935, jeví se i doba plnění i výše splátek okolnostem případu úplně přiměřenými. K volné úvaze o této přiměřenosti stačí obyčejná životní zkušenost a jest neodůvodněnou výtka neúplnosti řízení, že prý odvolací soud nezjistil majetkový stav dovolatelčiny, který, jak již uvedeno, není jedině rozhodný.

Čís. 13544.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Jde o jednání proti dobrým mravům soutěže, obchází-li stavitel zákazníky a hledí-li je získat bez ohledu na to, že již byli jednali s jinými podnikateli, a nabízí-li při tom všeobecně značné slevy proti konkurenci, aniž by znal její kalkulaci, a činí-li tak s úmyslem a plánovitě.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv I 1831/32.)

Žalující společenstvo stavitelů domáhalo se na žalovaném staviteli, by byl uznán povinným v rozsahu jím provozovaného řemesla zdržeti se i sám, i svými zaměstnanci ústních a písemných projevů, jakož i jednání, která jsou v rozporu s dobrými mravy soutěže a znějí v ten smysl, že se zavazuje bezplatně k vykonávání prací stavebně technických, dále, aniž by znal podklady nabídky konkurenční, nabízí pod ceny ostatních soutěžitelů tím, že se zavazuje k poskytnutí slevy a jinakých výhod stavbychtivým. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Odporuje dobrým mravům soutěže, když stavitel technické práce, zhotovení náčrtků a rozpočty a technickou poradou, jakožto zcela neúplatné a nezávazné nabízí. To bylo také zakázáno výslovně jakožto odporující reální soutěži v usnesení valné hromady Společenstva stavitelů ze dne 1. dubna 1928, schváleném zemským úřadem v Praze. Neméně odporuje dobrým mravům soutěže, když stavitel — jak v souzeném případě učinil z části žalovaný sám, z části svým zaměstnancem — obchází po domech všech stavbychtivých určitého místního obvodu, po případě dává obcházeti a aniž by znal nabídky konkurence a jejich základy kalkulační, zcela všeobecně prohlašuje, že

práva zástavního nutné (§ 451 obč. zák. — viz rozh. čís. 4613 sb. n. s.). Poněvadž žalobkyni sporný automobil nebyl hmotně odevzdán a žalobkyně ho skutečně nepřevzala (§§ 451 a 426 obč. z.), nenabyla k němu zástavního práva, neboť jiný způsob než hmotné odevzdání při věci hmotné odevzdání připouštějící ke zřízení práva zástavního nestačí.

Čís. 13546.

Ručení za škodu provozem silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Odebere-li si vlastník auta spravené auto sám v dílně, nebo ustanoví-li osobu, která má obstaratí dodání auta, neděje se dodávací jízda v provozu a na účet a na nebezpečí zhotovitele díla, nýbrž vlastníka auta. Není třeba, aby určená osoba měla úmysl převzít dopravu jménem vlastníka a by věděla, že jí doprava auta byla svěřena z příkazu vlastníka.

Plné vyvinění řidiče (podnikatele jízdy) nelze spatřovati v tom, že řidič nejel větší rychlostí než 6 km, vyžadoval-li stav na křižovatce toho, aby řidič volil takovou rychlost, aby byl pánem rychlostí a neohrožoval bezpečnost osob a majetku.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv I 1920/32.)

Nezletilá žalobkyně byla zasažena autem, náležejícím Marii B-ové a řízeným Františkem S-em. Žalobní nárok proti Marii B-ové na náhradu škody uznal procesní soud své stolice z polovice důvodem po právu. Odvolací soud neuznal žalobní nárok důvodem po právu. **Důvody:** Silostroj byl dán žalovanou firmě W. do opravy. Tato firma dala po skončené opravě silostroj dovézt k žalované svým zaměstnancem Františkem S-em. Tento jednal z příkazu své zaměstnavatelky, dováží se silostroj jako řidič k žalované. Na této cestě přihodila se škodná událost. Tehdy nebyl silostroj ještě odevzdán žalované, byl ještě v moci jmenované firmy, nikoli v moci žalované. Onu firmu jest považovati za podnikatelku provozu od okamžiku, kdy silostroj převzala do opravy, až do okamžiku, kdy silostroj žalované předala. Ona firma ručí tudíž na místě žalované za nehodu, o niž jde, neboť jí byl v době nehody silostroj ještě ponechán k provozu na vlastní účet a nebezpečí (§ 1 odst. (3) zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. z.). Významu nemá, že žalovaná žádala na jmenované firmě, by opravený silostroj za účelem odevzdání přivezla k žalované. Jmenovaná firma, jednajíc podle příkazu svého zákazníka, převzala povinnost, aby příkaz ten řádně splnila, a ručí též za všechnu škodu způsobenou při provedení onoho příkazu. Soud odvolací má mimo to za to, že úsudek soudu stolice první, že rychlost jízdy překročující 6 km za hodinu byla příčinou škodné události, nelze uvést v soulad s ostatními zjištěnými skutečnostmi. Jisto jest, že žalobkyně vkročila s chodníku do jízdní dráhy, když silostroj vzdálen byl 2 m od místa nehody. Z výpovědi svědků jest patrné, že silostroj k místu nehody jel s kopce a že ihned při nárazu na žalobkyni byl zastaven. Při rychlosti 6 km za hodinu urazí silostroj 2 m v 1.2 vteřiny, též než řidič postřehne překvapující překážku a vystihne, jaké opatření má učiniti

v zájmu bezpečnosti, uplyne aspoň 1/2 vteřiny. Za 1/2 vteřiny urazí silostroj rychlostí 6 km za hodinu se pohybující 0.84 m. Z toho vyplývá, že v souzeném případě musilo dojít k nárazu silostroje na žalobkyni, i kdyby se byl silostroj pohyboval rychlostí jen 6 km za hodinu, to tím spíše, ježto jel dolů po svahu. Nelze tudíž tvrdit, že rychlost jízdy o něco vyšší 6 km za hodinu byla příčinou škodné události. Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Žalovaná se vyvíňovala námitkou, že odevzdala auto akciové továrně na automobily a letecké motory W. a spol. do opravy s tím, by firma po opravě automobil jí vrátila, což prý firma učinila poslavši auto po svém zřízenci Františku S-ovi, při kteréžto jízdě došlo ke škodné události. Zjištěno však bylo prvním soudem, že k této jízdě byl František S. poukázán k výslovné žádosti Františka T-a, zmocněnce žalované, a že firma W. této žádosti, tomuto příkazu vyhověla. Nepřihlíží-li odvolací soud k této skutečnosti a vychází-li z toho, že firma W. a spol. sama zvolila Františka S-a, přichází do rozporu se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.), an sám praví, že vychází ze skutkového zjištění prvního soudu. Tato přehlédnutá okolnost jest však důležitá pro otázku (§ 503 čís. 4 c. ř. s.), zda jízda podniknutá Františkem S-em s opraveným autem spadá podle § 1 odstavec (3) zákona o provozu silostrojů do podnikatelství, na účet a nebezpečí firmy W. Majitel správkárny se stává tím, že dodáno auto k němu do správy, provozovatelem, dokud nebylo spravené auto vlastníku vráceno, jak vysloveno v rozhodnutí čís. 8978 sb. n. s. Avšak to platí jen, patřilo-li ke smlouvě o dílo (§§ 1151 a 1165 obč. zák.) i dodání spraveného auta vlastníku. Pakliže si vlastník odebere spravené auto sám v dílně, aneb ustanoví osobu, která má dodání auta obstaratí, neděje se dodávací jízda v provozu a na účet a na nebezpečí zhotovitele díla, nýbrž vlastníka auta, an vlastník s autem disponoval a určil i způsob dodání, ve kterémžto případě podle § 429 obč. zák. jest vlastníku auto odevzdáno, jakmile bylo podle jeho příkazu odesláno, to jest odevzdáno osobě jím určené. Tu nejde o nabytí držby nebo moci zástupcem a není proto zapotřebí, by určená osoba měla úmysl převzít dopravu jménem vlastníka a by věděla, že jí doprava auta byla svěřena z příkazu vlastníka, nýbrž o způsob odevzdání věci na základě zvláštního ustanovení zákona. Tomu nepřekáží, že S. jest zaměstnancem firmy W. a spol., ana mu firma nedala příkaz k dopravení auta z vlastní vůle podle svobodné volby, nýbrž svolila jen k tomu, by žalovaná strana k obstarávání svých věcí použila jejího zaměstnance.

Nelze rovněž sdíletí názor odvolacího soudu, že vinu na škodné příhodě nese výhradně žalobkyně, nezletilá Věra B-ová, a že se žalovaná strana plně vyvinila. Neboť plné vyvinění podle § 2 zákona o provozu silostrojů by bylo odůvodněno, jen kdyby žalovaný prokázal, že nemohl zabránit škodné příhodě, ač dbal předepsané a odborné opatření při řízení silostroje a při zacházení s ním. To se však nestalo. Nezáleží na tom, jak odvolací soud míní, že i při rychlosti 6 km by bylo ke škodné příhodě došlo a není řidič a podnikatel jízdy vyviněn tím, že řidič nejel větší rychlostí, než 6 km, ježto podle § 45 min. nař. čís. 81/10 ř. z. jest

za všech okolností voliti takovou rychlost, by řidič byl pánem rychlosti a neohrožoval bezpečnost osob a majetku. Stav na křižovatce však vyžadoval, aby řidič snížil rychlost i pod 6 km, ježto křižovatka byla zabrána třemi vozidly mimo vozidlo žalované a cestujícími vystoupivšími nebo čekajícími na nastoupení do dvou tam stojících vozidel (autobusů). Při patřičně snížené rychlosti by byl řidič auta žalované mohl zavčas zastavit na vzdálenost 2 m, na kterou mu nezletilá Věra B-ová do jízdni dráhy vkročila. Jel-li řidič za tak nebezpečného stavu křižovatky takovou rychlostí, že se mu to nepodařilo, nejednal s průměrnou a odbornou opatrností podle §§ 1297 a 1299 obč. zák., zejména uváží-li se, že při tak hustém ruchu osob, jež křižovatky musily použítí, mohl předpokládati, že mu na krátkou vzdálenost ta neb ona osoba může do jízdni dráhy vkročití. Právem proto uznal prvý soud, že se žalovaná strana plně nevyvinula, a že spoluzavinění nezletilé Věry B-ové jest jen polo-
viční a byl proto rozsudek prvního soudu obnoven.

Čís. 13547.

Pojišťovací smlouva.

Je-li ručební povinnost pojišťovny podmíněna tím, že řidič ustanovený pojistníkem musí mítí úřední vůdčí list, jest výrazem »úřední vůdčí list« v pochybnostech rozuměti úřední vůdčí list vůbec, nikoliv úřední vůdčí list, opravňující k vedení toho druhu vozidla, jež bylo pojištěno.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv I 1930/32.)

Žalovaný pojistil u žalující pojišťovny motorové vozidlo (motorové kolo s přivěsným zavřeným vozíkem) proti škodě ze zákonného ručení. Podle § 4 čís. 2 dodatečných pojišťovacích podmínek neručila pojišťovna, povstala-li škoda při jízdě řízené řidičem, jenž neměl úřední vůdčí list (behördlichen Führerschein). Proti žalobě o zaplacení pojistné premie namítl žalovaný započtením vzájemnou pohledávku proti žalobkyni, ježto žalobkyně odmítla nahraditi škodu, jež vznikla žalovanému z povinného ručení při nehodě pojištěného motorového vozidla, jež tehdy řídil Alfred F. Žalobkyně namítla proti vzájemné pohledávce, že podle § 4 čís. 2 dodatečných pojišťovacích podmínek není povinna k náhradě, ježto řidič Alfred F. v době nehody neměl vůdčí list na pojištěné motorové vozidlo, nýbrž jen na osobní a lehká nákladní auta. Procesní soud prvě stolice uznal mezitímním rozsudkem, že vzájemná pohledávka žalovaného namítaná započtením jest důvodem po právu. Odvolací soud neuznal vzájemnou pohledávku žalovaného důvodem po právu.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Není ani zapotřebí rozebírati otázku, zda všeobecné a dodatečné pojišťovací podmínky doručené žalovanému teprve s pojistkou jsou součástí pojišťovací smlouvy, poněvadž, i kdyby tomu tak bylo, jest nárok žalovaného k započtení namítaný po právu. Nejde o to, jak výraz

»behördlicher Führerschein« použitý v § 1 a § 4 čís. 2 dodatečných pojišťovacích podmínek z roku 1923 jest vykládati podle předpisů ministerského nařízení z 28. dubna 1910 čís. 81 ř. z. a nařízení presidenta zemské správy politické v Praze z 22. dubna 1920 čís. 6298, č. z. sp. p. 52.614 uveřejněného pod čís. 310 sb. z. a n. z roku 1920, nýbrž jak jest výraz ten vykládati podle smlouvy (podle pojišťovacích podmínek). A tu jest v prvě řadě podle § 914 obč. zák. a čl. 278 obč. zák. vyšetřiti pravý úmysl a pravou vůli stran, a zjistiti, zda a pokud jest jejich projev souhlasný (§§ 861, 869 obč. zák.). Strany se však rozcházejí v tom, že žalující strana měla oním výrazem na mysli úřední vůdčí list opravňující k vedení toho druhu vozidla, jež bylo pojištěno, kdežto žalovaný mínil tím vůdčí list vůbec. A tento nesouhlas tu jest, ano bylo zjištěno, že při sepisu pojistného návrhu byl žalovaný tážán sprostředkujícím agentem Sch-em, má-li on a jeho zřízenci předepsané povolení k jízdě, aniž byla řeč o tom, zda povolení platí i pro pojištěný druh vozidla. I pojistný návrh obsahuje pod čís. 7 jen všeobecnou otázku o úředně předepsaném povolení k jízdě. Mohl si proto důvodně žalovaný vykládati onen výrok dodatečných pojišťovacích podmínek tak, jak tvrdí a nemůže pojišťovna přes onen, podle jejího názoru mylný, výklad odvozovati z dodatečných pojišťovacích podmínek, že neručí za pojistnou příhodu ze dne 15. listopadu 1930, ana sama použila nejasného výrazu »behördlich vorgeschriebene Fahrlizenz« i ve formulářích o pojistném návrhu, i v dodatečných podmínkách, a jde to podle § 915 obč. zák. na její vrub. Nelze přehlédnouti, že jde o obsírné a spleťité pojišťovací podmínky, jichž výklad jest pro laika pravidelně obtížný, a proto zásada poctivosti styku (§ 914 obč. zák.) vyžaduje, by jasně a přesně upravila i otázky ve vzoru pojistného návrhu i v pojišťovacích podmínkách, což také dodatečně v podmínkách z roku 1930 co do onoho sporného výrazu učinila. Že si žalovaný skutečně vykládal ona slova tak, jak tvrdí, plyne z toho, že platil pojistné premie, což by přece nebyl činil, kdyby byl věděl, že předpokladem nároku na odškodnění jest podle pojišťovacích podmínek úřední vůdčí list opravňující k řízení vozidel toho druhu, jakého jest pojištěné vozidlo, a v tom byl oprávněně utvrzen tím, že se bezpečnostní orgány, jak zjištěno, spokojily vůdčím listem znějícím na auto osobní a auto dodávkové, ač ho bylo použito při řízení motorové drožky.

Čís. 13548.

Dodával-li mlynář (nájemce pekárny) podle dohody pekaři (podnájemci pekárny) mouku na vypečení, při čemž se každý den zjišťovalo, kolik z této mouky pekař vypekl, a pekař pak za toto množství odváděl mlynáři peníze podle bursovní ceny, nejde před vypečením o prodej mouky, nýbrž z množství mouky dodané pekaři je vždy pekaři prodáno jen ono množství, jež spotřeboval k pečení a jež podle bursovní ceny zaplatil, a mlynář nepozbyl vlastnictví k mouce dodané pekaři, dokud nebyla zpečena.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv I 774/34.)

V exekuci proti manželům P-ovým zabavil žalovaný 50 pytlů mouky. Žalobce byl nájemcem pekárny, v níž dlužník Albín P. jako podnájemce provozoval pekařskou živnost. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce vyloučení mouky z exekuce, vzhledem k ujednání s dlužníkem Albínem P-em, podle něhož mu dodával mouku jen na vypečení, přičemž se každý den zjišťovalo, kolik dlužník z této mouky vypekl, začež pak dlužník za toto množství odváděl žalobci peníze podle bursovní ceny. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Nesprávné právní posouzení spatřuje odvolatel v tom, že první soudce jednou uvádí, »že nejde o prodej mouky žalobcem svědkovi Albínu P-ovi« a po druhé, že »přechod vlastnictví k mouce před vypečením mouky nenastal«. V tom však není odporu. První soudce správně uvedl, že dohoda záležela v tom, že mouka byla dodávána, ale súčtována a zaplácena teprve po zpečení, tak že se o pravidelný prodej nejednalo, a ježto zabavená mouka dosud zpečena nebyla, nebyla ještě súčtována a vůbec prodána a nemůže jíti o nabytí vlastnictví exekutem. Jest sice pravda, že první soud neuvádí, o jakou smlouvu šlo, když ne o kupní, ale z vývodu rozsudku jest za to míti, že šlo o smlouvu sui generis, kde podle dohody mouka teprve zpečením stala se vlastnictvím exekuta, před tím však zůstala ve vlastnictví žalobcově.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

§ 414 obč. zák. ustanovuje, že kdo cizí věci zpracuje, nenabývá ještě tím nárok na cizí vlastnictví. Ustanovení to nevádí správnosti názoru odvolacího soudu, že se mouka podle dohody teprve zpečením stala vlastnictvím exekuta a že před tím zůstala ve vlastnictví žalobcově, neboť nestala se vlastnictvím povinného již tím, že ji zpek, nýbrž na základě výslovné dohody. Nižší soudy zjistily, že podle dohody mezi žalobcem a povinným dodává žalobce povinnému mouku na vypečení, že se při tom každý den zjišťuje, kolik z této mouky povinný vypekl a že pak povinný za toto množství odvádí žalobci peníze podle ceny bursovní. Z toho správně usoudily nižší soudy, že nešlo o prodej mouky před vypečením, nýbrž že z množství mouky dodané do živnosti, kterou povinný provozoval jako podnájemník v pekárně najaté žalobcem, bylo vždy prodáno povinnému jen ono množství, jež spotřeboval k pečení a jež podle bursovní ceny zaplatil. Podle toho nebyla všechna mouka, třebaže byla dodána do živnosti povinného, tomuto prodána a nepozbyl tedy žalobce před jejím zpečením vlastnictví k ní. Poněvadž byla zabavena mouka nezpečená, právem nižší soudy i v příčině ní žalobě vyhověly, třebaže nešlo o smlouvu sui generis, nýbrž o smlouvu trhovou, avšak jen ve příčině mouky, kterou povinný ze zásoby v jeho živnosti uložené každého dne zpracoval.

Čís. 13549.

Nesouhlasí-li knihovní (nikoliv vymáhající) věřitelé s vydáním částky nejvyššího podání připadající prý na svršky, které byly neprá-

vem prodány s nemovitostí jako její příslušenství, nemohou jejich odpor vlastníci domnělého příslušenství překonati žalobou podle § 37 ex. ř.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv I 801/34.)

Žalobou proti dvěma knihovním věřitelům domáhala se žalobkyně, by žalovaní byli uznáni povinnými, by nejvyšší podání za svršky, k nimž žalobkyně tvrdila vlastnické právo, a jež byly prodány jako příslušenství vydražené nemovitosti, bylo vydáno žalobkyni. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Žalobkyně odůvodňuje žalobní žádost tím, že žalovaní v exekuční věci E 1973/32 okresního soudu v K. přihlásili k rozvrhovému roku své knihovně zajištěné pohledávky, že žádost o přikázání těchto pohledávek z nejvyššího podání, z něhož prý připadá částka 2.884 Kč 05 h na věci, které byly v této exekuci prodány jako příslušenství vydražené nemovitosti a ke kterým žalobkyně nabyta již před dražbou vlastnického práva, a že všichni věřitelé vyjma žalovanou stranu, která při rozvrhu přijde pravděpodobně na řadu, udělili souhlas k vydání zmíněné částky žalobkyni. Než tímto skutkovým přednesem není opodstatněna žalobní žádost proti žalovaným, kteří nejsou ve zmíněné exekuční věci vymáhajícím věřitelem, nýbrž věřiteli knihovními. Tím, že přihlásili k rozvrhovému roku své hypotekární pohledávky a žádali o jejich zaplacení z nejvyššího podání, používajíce práva příslušejícího jim podle předpisů §§ 210, 216, čís. 4 ex. ř., nezasáhli nikterak do práva žalobkyně nedopouštějícího výkon exekuce. Nesouhlasí-li žalovaní s vydáním částky nejvyššího podání, na něž si činí žalobkyně nároky, nelze jejich odpor překonati žalobou podle § 37 ex. ř., o níž v souzeném případě jde, nýbrž může se žalobkyně na nich domáhati jen vrácení oné částky, která jim bude rozvrhovým usnesením pravoplatně přisouzena a o kterou by byli na úkor žalobkyně obohaceni. Leč v tomto směru žalobkyně skutkový přednes neučinila. Již z uvedeného důvodu nelze žalobní žádosti vyhověti.

Čís. 13550.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Jest po zákonu přípustné, dal-li si podnikatel chrániti značný počet známek, ač z nich velké části nepoužívá.

Tím, že si firma, jejíž závody byly značného rozsahu, opatřila značný počet t. zv. známek defensivních, neznemožnila ještě založení podniků jiných podnikatelů v témže odvětví výroby.

Šlo-li firmě o to, aby chránila svou známku a známku spřátelené firmy před nedovoleným zásahem, nelze v tom, že znemožnila jiné firmě používání určité známky z důvodu zásahu do svého vlastního známkového práva, spatřovati škodu, jakou předpokládá zákon.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv I 956/34.)

Dne 29. července 1930 byla žalobcem u obchodní a živnostenské komory v Praze známka Fix pro zboží mýdlové vložky přihlášena, komorou přijata a uveřejněna v ústředním věstníku ochranných známek. Dopisem ze dne 22. října 1930 byl žalobce firmou Sch. vyzván, aby přestal označovat Fix užívati a veškeré jím označené zboží vzal z prodeje, ježto firma Sch. má od 9. dubna 1924 u obchodní a živnostenské komory v Liberci zapsanou pod čís. 14.010 slovní značku »Tix«. Dne 3. listopadu 1930 podala žalovaná firma Sch. u ministerstva obchodu v Praze žalobu o výmaz žalobcovy značky »Fix«, zapsané pod čís. 40.232 u obchodní a živnostenské komory v Praze. Rozhodnutím ministerstva obchodu ze dne 21. ledna 1931 bylo této žalobě vyhověno, zápis žalobcovy značky byl uznán neplatným a obchodní a živnostenské komoře v Praze bylo uloženo, zmíněnou značku ze známkového rejstříku vymazati. Již před doručením tohoto rozhodnutí ministerstva obchodu bylo žalobci pod pohrůžkou pokuty nebo vězení prozatímním opatřením krajského soudu civilního v Praze ze dne 27. prosince 1930 k návrhu firmy L. zakázáno, používat etiket s modrým podkladem a nápisem »Fix«. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na firmě Sch., by bylo uznáno právem, aby dovolaný krajský soud v L. nařídil obchodní a živnostenské komoře v Liberci výmaz známky žalované strany »Tix« čís. 14.010 ze dne 9. dubna 1924 a by žalovaná firma byla uznána povinnou zaplatiti žalobci 423.762 Kč 35 h. Žalobce uváděl v žalobě, že na základě rozhodnutí ministerstva obchodu zrušil svůj podnik a připisoval svou škodu tím utrpěnou jednání žalované strany, jež označoval jako nekalou soutěž. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl co do požadované náhrady škody v důvodech: Každá žaloba o náhradu škody předpokládá zavinění žalované strany. Žalobce spatřuje toto zavinění jednak v tom, že ho žalovaná strana dopisem ze dne 22. října 1930 vyzvala, aby dal značku »Fix«, jež tvořila základ jeho podniku vymazati, a, ježto tak neučinil, že o výmaz podala žalobu u ministerstva obchodu v Praze. Dále vidí zavinění žalované strany v tom, že má 1500 až 2000 známek chráněno, z čehož však již používá jen 10 až 12 a, jakmile konkurent počne používat nějaké podobné známky, žalovaná ho ihned žaluje o výmaz. Podle § 1295 obč. zák. může býti i ten zavázán k ručení za škodu, kterou někomu způsobil i ve vykonávání svého práva, sledoval-li zřejmě při tom jen účel onoho poškození. Jest nyní řešiti otázku, zda lze v tom, že žalovaná poslala žalobci onen přepis, že na to podala proti žalobci u ministerstva obchodu v Praze žalobu o výmaz žalobcovy značky, spatřovati protiprávní jednání ve smyslu svrchu citovaného ustanovení § 1295 obč. zák., nekalou soutěž. Podle dopisu žalované strany ze dne 22. června 1930, jenž slouží žalobnímu základu a podklad, obsahuje tento jen výzvu, by žalobce nepoužíval dále označení »Fix« a aby vzal z prodeje všechno zboží, balení atd. takto označené, ježto firma Sch. má u obchodní a živnostenské komory v Liberci chráněnou značku »Tix«. Jiný obsah žalobce neuvedl a nelze tedy také jiný obsah vzíti za základ rozhodnutí. Ježto žalobce ve svém dopisu odmítl zanechati používání značky »Fix« podala na to firma Sch. v listopadu 1930 u ministerstva obchodu v Praze žalobu o výmaz této značky. K podání této žaloby byla žalovaná strana podle §§ 23 a 30 známkového zákona plně oprávněna, jed-

nala tedy jen u výkonu svého práva a bylo jen předpokladem žaloby, že před tím žalobce vyzvala k výmazu známky »Fix« a k upuštění od dalšího používání této známky. Ani ze shora citovaného doslovu dopisu, ani z podání žaloby, nelze o sobě souditi na zřejmý úmysl žalované strany žalobce poškoditi, nemluvě ani o tom, že to žalovaná strana učinila jen v tomto úmyslu. Jest tudíž zřejmo, že bylo nejspíše úmyslem žalované strany, chrániti své v známkovém rejstříku zapsané a tím chráněné známky před používáním známek podobných. Že žalobce v případě podlehnutí utrpí škodu, jest sice možným, ba pravděpodobným výsledkem žaloby, v případě vítězství žadatelky nelze však předpokládati, že by tato případná škoda byla žalobkyní předem zamýšlena. Nebylo proto spatřovati v těchto skutečnostech, v dopise žalované strany a v podání žaloby jednání žalované strany, jež by směřovalo k poškození žalobce. Jest dále nesporno, že žalovaná strana má chráněny i známky, jichž nepoužívá. Podle údajů žalované strany namítal to žalobce i v případě žaloby na ministerstvo obchodu v žalobních námítkách, ministerstvo však ve svém rozhodnutí i k tomu vzalo zřetel a přes to, že tato známka žalované strany má charakter jen defenzivní, výmaz připustilo. Tento názor hájený ministerstvem má oporu i v nálezech nejvyššího správního soudu ze dne 22. května 1923 č. j. 8812 a z 20. dubna 1928 čís. 9878 Bohuslav čís. 2384 a 7225. Podle těchto rozhodnutí a také podle soudu známé praxe jest zapsání tak zvaných defenzivních značek, t. j. značek, jež jsou sice známkově chráněny, avšak nejsou na ten čas používány, přípustné. Žalovaná strana jednala tedy jen ve výkonu svého práva, dávši si zapsati řadu známek jako známky defenzivní. Že tento počet může býti značně vysoký, jest zřejmo již ze všeobecné známého velikého rozsahu podniku žalované firmy Sch. a jest právě bezvýznamno, zda jest tu opravdu žalobcem tvrzený počet defenzivních známek. Nemůže býti v tomto směru rovněž řeči o tom, že žalovaná dala své defenzivní známky zapsati jen ve zjevném úmyslu, by žalobce nebo jiné soutěžitele poškodila. Ani v tomto směru není tedy prokázán úmysl žalované strany směřující k poškození. Podstatného významu pro tento spor jest však další námitka žalované strany proti žalobnímu nároku, že žalobci již v jiných sporech, prozatímním opatřením krajského soudu civilního v Praze ze dne 27. prosince 1930, jež bylo žalobci doručeno dne 8. ledna 1931, bylo k návrhu firmy L. pod pohrůžkou peněžitého trestu zakázáno používat modrých etiket s nápisem »Fix«. To, že žalobce přestal používat nadále značky »Fix« nelze tedy odůvodňovati v rozhodnutí o žalobu o výmaz u ministerstva obchodu ze dne 21. ledna 1931, nýbrž právě zmíněným zákazem; jestliže pak žalobce spatřuje zavinění žalované strany i v tom, že jako majitelka firmy R., jež jest reprezentací mýdlových vložek Lux firmy L. pro Československou republiku, žalobce vyzvala, by dal značku »Fix« vymazati, ježto jest podobná se slovem »Lux« a v tom, že když žalobce se vzpíral, podala žalobu, nelze přirozeně ani v tom spatřovati zavinění žalované strany na vydání zmíněného prozatímního opatření. Firma R. byla jako splnomocněná zástupkyně firmy L. nejen oprávněna, nýbrž podle názoru soudu povinna, jí o zaměnitelnosti obou známek vyrozuměti a bylo jen dalším pochopitelným důsledkem, že jmenovaná firma na základě tvrzené zaměnitelnosti známek, proti nynějšímu žalobci po-

dala žalobu. Toto řízení jest, jak jest zřejmo z přípisu krajského soudu civilního v Praze v období revise a trvá tedy toho času ještě zmíněný zákaz. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávné právní posouzení vytykáno jest hlavně jen v tom směru, že soud první stolice nesprávně vykládá § 3 zák. znám. a proto omylem prý dospěl k názoru, že v souzeném případě nebylo na straně žalované v druhém odstavci § 1295 obč. zák. předpokládaného patrného úmyslu a účelu způsobiti žalobci škodu výkonem příslušejícího mu práva. Názor odvolání, týkající se § 3 znám. zák. je zcela nesprávný a založený na nesprávné citaci rozhodnutí nejvyššího správního soudu uveř. pod čís. 7225/1928 Bohuslavovy sbírky. Žalovaná strana je oprávněna, aby si dala chrániti i známky t. č. dosud nepoužívané a byla také oprávněna, aby zakročila proti žalobci, když chráněnou pro ni známku neoprávněně porušil. Škoda, která žalobci z toho vznikla, nebyla snad zaviněna stranou žalovanou, nýbrž tím, že se žalobce prohřešil proti § 3 znám. zák., počav používatí při svém obchodování známky nepřipustné, a jsou proto veškeré jeho vývody odvolání snažící se pravý stav věci i z vlastního jeho procesního přednesu se podávající nemístně zkruslití, nezpůsobitelné přesvědčiti odvolací soud o opaku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel spatřuje provinění žalované proti zákonu o nekalé soutěži (patrně podle § 1 zákona ze dne 15. července 1927 čís. 111 sb. z. a n.), aneb proti ustanovení § 1295 obč. zák. v tom, že si dala chrániti 1500 až 2000 různých známek, z nichž skutečně používá jen asi 15 až 20, za tím účelem, aby hned předem znemožnila jinému soutěžiteli založiti si podnik v témže oboru, že zejména poškodila žalobce, přivodivši výmaz jeho známky »Fix« pro mýdlové vločky s odvoláním se na prioritu své ochranné známky »Tix« pro totéž zboží, ač této známky nepoužívala, a že přiměla firmu L., která je v Československé republice zastoupena společností R., patřící žalované, by ho žalovala pro nekalou soutěž a na zákaz používání ochranné známky »Fix«. Z tohoto jednání žalované je prý patrné, že jí nejde o ochranu její sice registrované, ale nepoužívané známky »Tix«, nýbrž o to, aby znemožnila jeho podnik a tím mu způsobila škodu. Pokud jde především o to, že si žalovaná dala chrániti značný počet známek, z nichž velké části nepoužívá, jest to po zákonu přípustno (§ 6 zákona ze dne 6. ledna 1890 čís. 19 ř. z.), jak již nižší soudy dovodily, poukávavše při tom také k rozhodnutí nejvyššího správního soudu čís. 2384 a 7225 sb. Bohuslavovy. Výsledek sporu u ministerstva obchodu, pro žalobce nepřiznivý, jakož i neúspěch jeho ve sporu s firmou L., pokud k němu lze přihlížeti, nasvědčuje tomu, že odpůrci dovolatelovi byli v právu. Zbývá tedy uvážiti, zda žalovaná výkonem svých práv zřejmě sledovala účel, aby poškodila žalobce (§ 1295 druhý odstavec obč. zák.) aneb, zda se snad svým jednáním dostala v hospodářském styku v rozpor s dobrými mravy soutěže a při tom věděla, nebo musila věděti, že toto jednání je způsobitelné poškoditi žalobce (§ 1 zák. čís. 111/1927 sb. z. a n.). Jen za těchto předpokladů byl by opodstatněn nárok na náhradu škody. Při známém rozsahu závodů ža-

lované firmy není nijak nápadným, že si opatřila značný počet t. zv. známek defensivních, aby byly po ruce při okamžité potřebě. Tím však ještě neznemožnila založení podniků jiných podnikatelů, tudíž ani žalobce v témž odvětví výroby. Kombinace různých známek v různých úpravách jest téměř nevyčerpatelná, uváží-li se, že § 3 zákona ze dne 6. ledna 1890 čís. 19 ř. z. stanoví v té příčině jen poměrně nepatrná omezení. Není myslitelné, aby se žalovaná uvedeným způsobem zabezpečila proti každému použití jakýchkoli známek jiným soutěžitелеm. Že se domáhala výmazu žalobcovy známky, která se tak nápadně podobala její známce, jest pochopitelné, neměla-li se její známka státi bezcennou. Co se pak týče návodů firmy L. k podání žaloby na zdržení se používání téže známky »Fix«, uvádí dovolatel sám, že jmenovaná firma je v Československé republice zastoupena společností R., patřící firmě Sch. I tu je vysvětlitelné, že žalovaná upozornila svého obchodního přítele, jež v tuzemsku zastupuje, na nepřipustné podle jejího názoru používání této známky, aby chránila jeho zájmy. Spor ukázal, že zákrok ten byl odůvodněn. Z těchto úvah plyne, že žalované šlo o to, aby chránila svou známku a známku spřátelené firmy před nedovoleným zásahem, žalobcem tvrzené skutečnosti však nestačí k tomu, aby z nich mohlo býti usuzováno na úmysl žalované zničití podnik žalobců, neb způsobiti mu škodu. Žalovaná nemohla předpokládati, tudíž ani věděti, že žalobce, jak tvrdí, zanechá obchodu, nebude-li moci užívatí práva známky »Fix« a že mu proto vzejde škoda. Pouhé znemožnění používání této známky žalovanou z důvodu zásahu do jejího vlastního práva známkového, není však škodou, jakou předpokládá zákon, neboť pak by se výkon práva stal vůbec nemožným.

Čís. 13551.

I v řízení pro pokoutnictví musí býti písemný rekurs opatřen podpisem advokáta. Lhostejno, že pokoutníku nebylo lze, by si z vyšetřovací vazby obstaral podpis advokáta.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, R II 210/34.)

Usnesením okresního soudu v P. byl uznán Antonín Š., t. č. ve vazbě krajského soudu v O., vinným pokoutnictvím ve smyslu § 1 nař. min. sprav. ze dne 8. června 1857, čís. 114 ř. zák. a uložena mu pokuta podle § 3 cit. nař. Rekursní soud odmítl stížnost Antonína Š-a. Důvody: Podle § 520 c. ř. s. musí býti písemně rekurs opatřen podpisem advokáta. Právem proto nařídil první soud, by podání bylo opatřeno podpisem advokáta. Jelikož Antonín Š. tak neučinil, musel písemný rekurs býti odmítnut. Antonín Š. pak protokolem, sepsaným u krajského soudu v O. prohlásil, že udává do protokolu totéž, co jest obsaženo ve stížnosti na okresní soud v P. Podle § 520 c. ř. s. mohou však jen při okresních soudech rekursy protokolárně býti sepsány, nikoliv však, jako v tomto případě, u krajského soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Antonína Š-a do odmítacího usnesení rekursního soudu.

D ů v o d y :

Třebaže jest řízení pro pokoutnictví řízením kárným, platí pro ně ustanovení § 520 odstavec prvý poslední věta c. ř. s., podle něhož rekurs písemně podaný musí býti opatřen podpisem advokáta, an podle článku IV čís. 5 uvoz. zákona k c. ř. s. přísluší potrestanému rekurs podle §§ 514 až 528 c. ř. s., a jest proto těchto předpisů použití bezvýjimečně. Vytýká-li dovolací rekurent, že nebylo usnesení prvního soudu připojeno právní poučení, že podle § 520 c. ř. s. musí býti písemný rekurs opatřen podpisem advokáta a že potrestaný může podati rekurs i k zápisu u okresního soudu, přehlíží, že se tak stalo výzvou okresního soudu v P. ze dne 16. března 1934 k podpisu písemného rekursu advokátem a že protokolární rekurs podaný u krajského soudu v O. dne 19. března 1934 byl opožděný a zůstal by opožděným, kdyby byl býval toho dne podán i u okresního soudu a neměl proto nedostatek právního poučení na opožděnost rekursu vlivu. Že dovolacímu rekurentu nebylo lze, by si z vyšetřovací vazby obstaral podpis advokáta, jest bezpodstatným, poněvadž není zákonného ustanovení, podle něhož by se prodlužovala rekursní lhůta pro nepřekonatelnou překážku a o navrácení v předešlý stav nejde a nepřipadně poukazuje dovolací rekurent k ustanovení § 364 čís. 1 a 2 tr. ř., která se sem vůbec nehodí, poněvadž nejde o trestní řízení. Neopatřil-li dovolací rekurent písemný rekurs podpisem advokáta a nepodal-li rekurs v opravné lhůtě ani do protokolu okresního soudu (srv. rozhodnutí čís. 10.351 sb. n. s.), byl jeho rekurs opožděný a nebylo nedůvodnému dovolacímu rekursu vyhověno.

Čís. 13552.

Pokud jest ve smyslu vyrovnacího řádu ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák. vyrovnacím řízením dotčen nárok na placení doživotní renty, k jejímuž placení se vyrovnací dlužník před zahájením vyrovnacího řízení zavázal smlouvou, zejména, pokud jest oprávněný odkázán na kvotu z jednotlivých dávek, či jest nárok na placení renty určití jednotnou částkou (kapitalisovati), z níž by pak bylo dlužníku platiti kvotu jako z každé jiné pohledávky podrobené vyrovnání podle schváleného vyrovnání.

(Rozh. ze dne 17. května 1934, Rv II 13/33.)

Žalovaný zavázal se svého času platiti žalobkyni měsíčních 300 Kč až do její smrti, kterýžto důchod platil řádně až do 15. září 1930. Dne 20. prosince 1930 bylo o jmění žalovaného zahájeno vyrovnací řízení. Do zahájení tohoto vyrovnání za dobu do konce roku 1930 měla žalobkyně proti žalovanému již splatnou pohledávku z důvodu oné renty 1.050 Kč. Žalobkyně přihlásila k vyrovnání žalovaného svou pohledávku z důvodu renty částkou 55.350 Kč a bylo jí též přiznáno hlasovací právo co do této výše pohledávky. Vyrovnání bylo uzavřeno na 70% kvotu a žalovaný se zavázal těchto 70% z přihlášených pohledávek splatiti v deseti stejných po sobě jdoucích čtvrtletních splátkách, počínaje dnem 15. července 1931 s jednoměsíční lhůtou vyčkávací. Žalovaný před žalobou zaplatil žalobkyni na tuto vyrovnávací kvotu

1.753 Kč 50 h a zbytek 2.121 Kč složil do soudní úschovy. Žalobě, by žalovaný byl uznán povinným svoliti, by žalobkyni bylo vyplaceno složených 2.121 Kč, vyhověl procesní soud první stolice potud, že uznal žalovaného povinným svoliti, by žalobkyni bylo vyplaceno ze složené částky 1.860 Kč. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc procesnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Jest řešiti otázku, zda a jak dalece jest ve smyslu vyrovnacího řádu ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák. vyrovnacím řízením dotčen nárok vymáhajícího věřitele na placení doživotní renty, k jejímuž placení se vyrovnací dlužník před zahájením vyrovnacího řízení zavázal smlouvou, zejména, zda jest oprávněný odkázán na kvotu z jednotlivých dávek, či zda jest nárok na placení renty určití jednotnou částkou (kapitalisovati), z níž by pak bylo dlužníku platiti kvotu jako z každé jiné pohledávky podrobené vyrovnání podle schváleného vyrovnání. Jest rozlišovati mezi opětuujícími se dávkami splatnými již před zahájením vyrovnacího řízení a těmi, jichž splatnost nastane později. Ony jest posuzovati jako jiné před zahájením vyrovnacího řízení dospělé pohledávky, při těchto však jest podle § 15 vyr. řádu rozlišovati mezi dávkami opětuujícími se jen po určité dobu a dávkami neurčitého trvání. V obou případech uvedených případech nastupuje na místo opětuujících se dávek kapitalisování nároku, které se provede u dávek na určitou dobu ujednání jejich součtem po srážce zákonných úroků za mezičasí uvedené v § 14 (3) odst. vyr. ř. Tento součet jest pak pohledávkou věřitele, z níž dostane kvotu, určenou potvrzeným vyrovnáním. Naproti tomu u dávek neurčitého trvání provede se kapitalisace podle odhadní hodnoty pohledávky v době zahájení vyrovnacího řízení. Toto ocenění se děje podle pravidel počtu pravděpodobnosti (pojišťovací matematiky) s ohledem na okolnosti případu. I tu nastupuje pak na místo původního nároku na placení opětuujících se dávek (renty), nárok na placení jednotné sumy, pokud se týče její kvoty. Účelem tohoto hmotněprávního opatření zákona bylo důsledně provedení zásady o stejném nakládání se všemi věřiteli, jichž pohledávky nepoživají přednostního práva (§§ 46 a 47 vyr. řádu). Oba nižší soudy nepostupovaly ve smyslu těchto zákonných ustanovení. Prvý soud řešil spor na jiném základě než bylo žalováno, přiznav žalobkyni nárok na placení neztenčených smlouvených dávek (renty), ale jen do celkové výše nepopřené prý odhadní hodnoty jejího původního nároku, a podle toho vypočetl, že jest žalovaný v prodlení s částkou 1.860 Kč. Odvolací soud proti doslovu zákona neuznal v zásadě nárok žalobkyně na »odbytné« a poněvadž tento nárok jest podkladem žaloby o uvolnění deposita, zamítl žalobu v celém rozsahu. Nejvyšší soud nemůže ve věci sám ihned rozhodnouti nemaje dostatečný skutkový podklad. Odvolací soud se vzhledem k svému odchýlnému názoru nezabýval otázkou kapitalisace rentových pohledávek žalobkyně, ač žalovaný v odvolání napadl výpočet žalobkyně, která ve vyrovnacím řízení jako svou pohledávku přihlásila a ve sporu uplatnila patnáctonásobek celkového ročního příjmu na rentách. Žalovaný již v žalobní

odpovědi namítal nepřiměřenost, tvrdě, že odhadní hodnota nároku vzhledem ke stáří žalobkyně činí 19.793 Kč 20 h, přiměřenost popíral i v odvolání a činí tak i v dovolací odpovědi. Prvý soud zjistil z vyrovnacích spisů, že žalovaný ve vyrovnání nepopřel odhadní hodnotu renty udanou žalobkyní ve výši 54.300 Kč po srážce dávek splatných před zahájením vyrovnání, a z toho usuzuje, že by bylo proti dobrým mravům, kdyby ji nyní ve sporu popíral. Poukazuje při tom k § 63 vyrov. řádu ze 27. března 1931 čis. 64 sb. z. a n. Leč, nehledíc k tomu, že vyrovnací řád z roku 1914 nemá obdobného ustanovení, nelze za to mít, že žalovaný pouhým nepopřením výši pohledávky uznal. Vždyť podle vyrovnacího řádu z roku 1914 zjišťovaly se přihlášené pohledávky jen k vůli hlasování bez jakýchkoliv účinků na skutečný poměr mezi věřitelem a dlužníkem. Proto právě nelze z pouhého nepopření přihlášené pohledávky a z pozdějšího vytýkání její nepřiměřenosti usuzovati ani na prohřešení se proti dobrým mravům. Nemůže býti bráněno dlužníku, by dojde-li ke sporu o zaplacení pohledávky nebo její kvoty, neuplatňoval závažné námitky proti její pravosti neb výši. Nezbylo proto, než aby oba rozsudky byly zrušeny (§§ 496 čis. 3 a 513 c. ř. s.) a věc byla vrácena procesnímu soudu, na němž bude, by vhodným způsobem působil k tomu, by otázka odhadní hodnoty nároku žalobkyně v čase zahájení vyrovnacího řízení byla náležitě objasněna a aby provedl potřebné snad důkazy a pak dle uvedených směrnic znovu rozhodl.

Čís. 13553.

Nelze povolití exekuci na právo povinného, aby mu poštovní spořitelnou byly vydány peníze, které dojdou na jeho šekový účet.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, R I 477/34.)

K vydobytí peněžité pohledávky navrhl vymáhající věřitel povolení exekuce zabavením práva příslušejícího straně povinné jako majitelce šekového účtu čis. 36.930 proti poddlužníku poštovní spořitelně v Praze na vydání peněz došlých na konto čis. 36.930. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Důvody: V exekučním návrhu uvádí vymáhající strana, že vedla už několikrát exekuci na pohledávku, která příslušela povinné straně proti poštovní spořitelně v den doručení exekučního povolení, ale že strana povinná měla možnost částky na kontě došlé každodenně vybrati, a proto, že chce novou exekuci zabavením práva strany povinné jako majitelky šekového účtu zameziti, by povinná strana nevybrala peníze, které dojdou na konto. Vymáhající straně tedy jde vlastně o exekuci na peněžité pohledávky budoucí, to však není mimo případy pohledávek na služném a jiných opětujících se důchodech v § 299 ex. ř. jmenované přípustné, poněvadž pohledávka strany povinné, jejíž zabavení chce strana vymáhající dosíci, musí tu býti v okamžiku exekuce (viz Neumannův komentář k exek. řádu k § 294).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vymáhající věřitel v dovolacím rekursu vykládá, že jest mu dobře známo, že zabavení pohledávky může dosíci jen, když pohledávka v okamžiku exekuce již existuje, ale že nezamýšlel nabýti zástavního práva na budoucí vklady povinné strany, nýbrž, že chtěl zabaviti její právo, záležející v tom, že jako majitelka šekového účtu může žádati, by jí poštovní spořitelna úplatně zaslala tiskopisy, zejména šekové blankety, že má nárok, aby byla vyrozuměna o dojití peněz, že může vyplniti šeky a že jest oprávněna žádati, by poštovní spořitelna z peněz na jejím šekovém účtě došlých poukázala částky podle jejího přání buď jí samé neb osobě od ní označené. Avšak tento stěžovatelův výklad nemá opory v doslovu exekučního návrhu, v němž o právech naznačených teprve v dovolacím rekursu není ani zmínky. Pro posouzení, o jaký způsob exekuce tu jde, jest rozhodný doslov návrhu na povolení exekuce. Vymáhající věřitel v návrhu ze dne 9. ledna 1934 navrhl jen, by mu byla povolena exekuce zabavením práva příslušejícího povinné straně jako majitelce šekového účtu čis. 36.930 proti poštovní spořitelně v Praze na vydání peněz, došlých na kontě 36.930. Předmětem navrženého zabavení bylo tedy jen právo povinné strany, aby jí byly poštovní spořitelnou vydány peníze, které na její šekový účet dojdou. Právo na vydání těchto peněz není však v podstatě ničím jiným, než peněžitou pohledávkou podle §§ 294 a násl. ex. ř. Rekursní soud správně vyložil, že podle doslovu exekučního návrhu jde tu o exekuci na budoucí peněžitou pohledávku a že navržená exekuce není v tomto případě přípustná, ježto pohledávka, jejíž zabavení se navrhuje, nenáleží k pohledávkám uvedeným v § 299 ex. ř. a musila by tu tedy býti již v okamžiku exekuce.

Čís. 13554.

Byl-li zůstavitel příslušníkem belgickým, jest projednání pozůstalosti o neknižovní pohledávce zůstavitelově za tuzemským dlužníkem a rozhodování o sporných dědických nárocích přenechati soudu belgickému. Opatření podle §§ 137 a 138 nesp. řiz. záleží tu v tom, že soud dá příkaz tuzemskému dlužníku, by neplatil pozůstalosti tak dlouho, až cizozemské úřady rozhodnou o pohledávce.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, R I 517/34.)

V pozůstalostní věci po cizozemkyni uložil soud první stolice dědicům, by zajistili dědický díl tuzemských dědiců 500.000 Kč jakož i poplatkové pohledávky čsl. státu 78.500 Kč zástavou nebo hypotékou, a dále vyřkl, že se neodstupuje před touto jistotou projednání pozůstalosti, sestávající z nezaknihované zápůjčkové pohledávky zůstavitelky proti dr. Jaroslavovi L-ovi zahraničním úřadům. Rekursní soud napadené usnesení zrušil a vrátil věc prvému soudu, by v řízení pokračoval a nové usnesení vydal. **Důvody:** Podle § 23 nesp. pař. mají soudy ohledně movitého jmění cizince zemřelého v zahraničí, jest-li zemřelý jest příslušníkem státu, jenž zachovává stejné zásady, přenechati

příslušným zahraničním úřadům cizincovým, jak projednání pozůstalosti, tak rozhodnutí o všech sporných nárocích dědických a omezení se na to, aby se postaraly o zajištění pozůstalosti a nároků všech dědiců a legatářů, již jsou tuzemskými poddanými a o uspokojení tuzemských věřitelů, podle předpisů obsažených v §§ 137 až 139. Přenechání projednání ohledně movitého jmění zahraničním úřadům závisí na tom, že je zachována vzájemnost. To je především zjistiti po případě poučením se strany ministerstva spravedlnosti. Od tohoto přenechání projednání cizím úřadům jest rozeznávati vydání pozůstalostního jmění. Co se týče opatření k zajištění nároků tuzemských dědiců, jest vztíh zřetel k ustanovení § 137 nesp. pat., podle něhož s vydáním pozůstalostního předmětu nebo dílu potřebného ke krytí dědicových nároků do cizozemska je tak dlouho sečkati, až bude právoplatně rozhodnuto o jejich nárocích tamními soudními úřady. Ohledně tuzemských věřitelů jest užití § 138 nesp. pat., podle něhož je se starati, by vydání pozůstalostního jmění teprve pak se stalo, dojde-li k uspokojení věřitelů nebo bude-li dána jistota. Podle názoru rekursního soudu nemůže však ani ve smyslu § 137 ani ve smyslu § 138 býti ostatním dědicům uloženo, by zajistili zástavou nebo hypotékou dědický díl dědicův nebo pohledávku věřitelovu, nýbrž nesmí se jen dotyčné movité jmění vydati. V souzeném případě jde o nezaknihovanou pohledávku ze zápůjčky zůstavitelky proti dr. Jaroslavu L-ovi v částce 2,000.000 Kč a nesmí se část této pohledávky nutně k zajištění dědického nároku a pohledávky poplatkové státu vydati do cizozemí, což podle názoru rekursního soudu je zameziti tak, že se dlužníku zakáže volně nakládati dotyčnou částí pohledávky, obzvláště konati na tuto pohledávku platy do zahraničí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Aby bylo lze posouditi, zda jest projednání pozůstalosti o pozůstalém movitém jmění záležejícím dle tvrzení účastníků v neknihovní pohledávce zůstavitelčině 2,000.000 Kč za dlužníkem Dr. Jaroslavem L-em, velkostatkářem v K. u Plzně a nalézajícím se tudíž v československém státě, přenechati podle § 23 nesp. pat., — jehož jest tu užití, ana zůstavitelka byla dle tvrzení účastníků cizinkou zemřevší v Římě — příslušnému cizozemskému úřadu zůstavitelčinu, tedy státu, jehož byla zůstavitelka příslušnicem, jest především zjistiti, kterého státu jest zůstavitelka příslušnicem, a bude další zaříditi podle případných předpisů. Ukáže-li se, že jest zůstavitelka příslušnicí belgickou, nebude ovšem závady, by nebylo projednání pozůstalosti, o niž jde, přenecháno belgickým úřadům, když podle sdělení ministerstva spravedlnosti uvedeného ve věstníku min. sprav. 4/23 jest v poměru k Belgii pokládati za zjištěnou vzájemnost podle § 23 nesp. říz. Názor odpovídá zásadě vyslovené v rozhodnutí čís. 3098 sb. n. s., že nepřekáží, je-li vzájemnost zaručena, by projednání movité pozůstalosti cizozemce a rozhodování o sporných nárocích dědických nebylo přenecháno cizozemskému úřadu. Především jest však opatření potřebné podle § 139 nesp. říz. Opatření takové první soud již učinil a jest jen otázka, v čem má v souzeném případě záležitosti opatření podle §§ 137 a 138 nesp. říz. Po té stránce sdílí

nejvyšší soud názor rekursního soudu, že opatření to může záležeti jen v příkazu dlužníku Dr. Jaroslavu L-ovi, by neplatil pozůstalosti po zůstavitelce tak dlouho, až cizozemské úřady o pohledávce rozhodnou.

Čís. 13555.

Nárok na zaplacení kupní ceny za dobytek dodaný v provozu zemědělství se promlčuje v tříleté lhůtě § 1486 čís. 2 obč. zák.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, Rv I 2018/32.)

Žalobou, zadanou roku 1931, domáhal se prodatel na kupiteli nedoplatku za koně a za krávu, jež žalobce prodal žalovanému roku 1923 (koně) a 1925 (krávu). Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 1486 čís. 2 obč. zák. promlčují se ve třech letech pohledávky za dodání zemědělských a lesnických výrobků při provozování zemědělství nebo lesnictví. Není třeba zabývat se názorem dovolatelovým, že zákonodárce má na mysli jen dodávky takových produktů, jichž výrobou a dodáváním se zemědělec nebo lesní hospodář pravidelně a po živnostensku zabýval. Kůň a kráva jsou podle obecného názoru zemědělskými výrobky ve smyslu § 1486 obč. zák., a, že se dodávka jich nestala v provozu zemědělství, žalobce netvrdil, ač se sám označil rolníkem, a žalovaný namítl promlčení zažalované pohledávky hned na začátku ústního projednávání sporu s poukazem k § 1486 čís. 2 obč. zák. Neuvedl-li tudíž žalobce skutečnosti, které by vylučovaly promlčení, ač mu to náleželo, nepochybil odvolací soud, vysloviv souhlasně s prvním soudem, že pohledávka žalobcova za dodávku zemědělských výrobků je promlčena, nehledíc ani k tomu, že žalobce v odvolacím sdělení tomuto názoru prvního soudu nic nevytýkal.

Čís. 13556.

Žaloval-li spoluvlastník zabavené věci o nepřipustnost exekuce na celou věc, jest žalobní žádosti vyhověti potud, že se prohlašuje za nepřipustnou exekuce na žalobcův spoluvlastnický podíl.

Koupily-li dvě osoby věc společně, aniž byla při tom stanovena výše podílu každé z nich, nabyly rovnodílného spoluvlastnictví ke koupené věci.

Ustanovení § 839 obč. zák. neupravuje jen dělení užitků a břemen, nýbrž vyslovuje všeobecně platnou domněnku o výši podílu na společné věci.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, Rv I 505/33.)

V exekuci proti Ferdinandu R-ovi zabavila žalovaná firma stroj (kruhovou pilu). Žalobu Josefa R-a, by stroj byl vyloučen z exekuce, oba nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud prohlásil za nepřipustnou exekuci ohledně ideální spoluvlastnické polovice žalobcovy ke kruhové pile.

Důvody:

Nižší soudy nevyhověly žalobní žádosti, domáhající se vyloučení stroje pod pol. 3 zájemního protokolu zabaveného, ač měly za zjištěno, že stroj ten koupil žalobce společně s Ferdinandem R-em, čímž oba stali se spoluvlastníky stroje. Nižší soudy vycházely z právního názoru, že žalobci jako spoluvlastníku nepřísluší právo žádati vyloučení stroje z exekuce, nýbrž že by se mohl podle § 37 ex. ř. domáhat jen výroku o nepřipustnosti exekuce na jeho spoluvlastnický podíl. Tento právní názor je v souhlasu s rozhodováním nejvyššího soudu (rozhodnutí čís. 4002 a 9306 sb. n. s.). Mylný je však názor odvolacího soudu, že nebylo lze žalobní žádosti ani částečně vyhověti, poněvadž žalobce opomenul udati, jak velký je jeho spoluvlastnický podíl. Žádal-li žalobce, by za nepřipustnou prohlášena byla exekuce na celý stroj, mohl a měl soud vyhověti žalobní žádosti potud, že prohlásil za nepřipustnou exekuci na žalobcův spoluvlastnický podíl na onom stroji, neboť tím se nepřisuzuje něco jiného, nýbrž jen méně, než bylo žádáno (§ 405 c. ř. s.). O výši podílu žalobcova však podle zjištění nižších soudů nemůže býti pochybnosti, neboť koupil-li žalobce a Ferdinand R. stroj společně, aniž při tom stanovena byla výše podílu každého z nich, pak nabyli tím podle zásady vyslovené v §§ 888 a 839 obč. zák. rovnodílného spoluvlastnictví ke koupenému stroji. Ustanovení § 839 obč. zák. neupravuje jen dělení užitek a břemen, nýbrž vyslovuje všeobecně platnou domněnku o výši podílů na společné věci.

Čís. 13557.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
U pracovních soudů nemůže žalovati ten, komu byl nárok ze služebního poměru postoupen.

Smlouvu kapelníka s majitelem kavárny lze po případě považovati za smlouvu o dílo. Nároky z takové smlouvy nelze uplatňovati u pracovního soudu.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, Rv I 411/34.)

Žalobou, zadanou na okresním soudě v Chebu, oddělení pro pracovní spory, domáhal se žalobce na žalované majitelce kavárny zaplacení 18.200 Kč a opíral žalobní žádost o to, že on jako kapelník, dále Vilém W., Adolf H. a Pavel Z. jako hudebníci uzavřeli se žalovanou služební smlouvu ze dne 16. ledna 1933, že žalovaná tuto smlouvu jednostranně zrušila, pročež je povinna jim nahraditi na služném až do ukončení služební doby 18.200 Kč, z čehož připadá na žalobce částka 4.940 Kč a na ostatní tři hudebníky po 4.420 Kč, konečně, že jmenovaní hudebníci žalobci své nároky proti žalované postoupili. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením jako zmatečné a odmítl žalobu.

Důvody:

Podle § 1 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. jsou pracovní soudy výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele. Podle § 4 (2) téhož zákona platí o zvláštních odděleních okresních soudů pro spory pracovní ustanovení zákona o samostatných pracovních soudech. Pokud žalobce uplatňuje částky mu postoupené, nelze je vymáhati u pracovního soudu, neboť pro jeho příslušnost nestačí, by spory z pracovního neb služebního poměru vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž vyžaduje se, by též v době, kdy jsou vznášeny na soud, mezi oněmi osobami trvaly (sb. n. s. čís. 12.611).

Avšak ani co do částky 4.940 Kč, příslušející prý žalobci samému, není příslušnost pracovního soudu opodstatněna, ježto nejde o smlouvu služební a žalobce nelze považovati za zaměstnance žalované. Podle smlouvy zavázal se žalobce i se svou kapelou k denním hudebním produkcím v kavárně žalované v době od 16. ledna 1933 do 30. dubna 1933 za denní úhrnnou úplatu 320 Kč. Ve smlouvě bylo ujednáno, že v kavárně denně až na pátek (nebo jiný den v týdnu) mají býti konány hudební produkce, odpoledne od 4. do 6. hodiny, večer od 8 hodin počínajíc. Žalobce měl potřebné hudebniny a hudební nástroje sám opatřovati a denní pořad sám sestaviti, při čemž bylo jen všeobecně ujednáno, že hudební pořad musí býti bohatě sestaven a pozůstávati z koncertních a tanečních kousků, zvláště i moderních »šlágrů«, že repertoar musí býti vždy po uplynutí osmi dnů změněn a že může býti opakován jen až po uplynutí šesti týdnů. Žalobci bylo dovoleno, členy kapely samostatně vyměňovati. Smlouva má jen určité předpisy o oděvu hudebníků a o jejich chování v orchestru a v hudební síni. Podle této smlouvy nešlo o konání služeb po určitou dobu za určitou úplatu zaměstnancem osobně podřízeným zaměstnavateli a pod jeho vedením v jeho podniku, nýbrž předmětem smlouvy bylo zhotovení díla jakožto výsledku činnosti samostatného podnikatele, totiž dodávání denních hudebních produkcí po určitém odpolední a večerní dobu v podniku žalované (sb. n. s. čís. 4215). Nezáleží na tom, že se hudební produkce měly po určitou dobu denně opakovati, neboť každodenní produkce byla samostatným dílem, které vždy zvlášť bylo placeno úplatou 320 Kč, ujednanou pro celý kvartet. Jde o závazek žalobcův k výkonu podle vlastního plánu, vlastními prostředky s pomocníky, se zárukou nejen za péči, nýbrž i za zdar díla a s převzetím nebezpečí nezdaru, tudíž celkem o jednání samostatného podnikatele (srovnej sb. n. s. čís. 4148, 5451, 5556, 9617, 10.402, 11.768 a j.). Podle § 22 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. má pracovní soud příslušnost svou zkoumati z úřední moci a táž povinnost stihá soudy vyšší stolice v každém období sporu (§ 28 čís. 3, § 33 odst. 2). První soud se otázkou příslušnosti neobíral a ani odvolací soud nevydal v tomto směru usnesení a zabýval se v důvodech jen otázkou, jde-li o služební smlouvu či o smlouvu o dílo, maje za to, že smlouvu, o niž

jde, lze považovati za smlouvu služební. Podle právního názoru nejvyššího soudu jde v souzeném případě o smlouvu o dílo, spor nepodléhá příslušnosti pracovního soudu, pročez řízení o žalobě u oddělení pro pracovní spory, jakož i rozsudky nižších soudů jsou zmatečné. K této zmatečnosti bylo hleděti z úřadu (§ 471 č. 7, 494, 513 c. ř. s. a § 35 zák. č. 131/1931) a bylo se tudíž usnésti, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 13558.

V odvolacím řízení ve věcech pracovních (§ 33 zákona ze dne 4. července 1931, č. 131 sb. z. a n.) jest provéstí důkazy zásadně přímo odvolacím soudem (§ 276 c. ř. s.).

Odměna zaměstnance nemusí záležeti právě v placení určité hotovosti, jest možným též, že zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci příležitost k jistému výdělku, jež lze podle okolností případu očekávati (placení zpropitného obsluhujícímu personálu v podniku hostinském nebo kavárenském).

Zákon o osmihodinové pracovní době ze dne 19. prosince 1918, č. 91 sb. z. a n., se vztahuje i na hostinské a kavárenské podniky.

Byla-li práce přes čas úředně povolena, mohlo býti ujednáno, že má býti odměněna zpropitným, jehož se zaměstnanci v těchto hodinách dostane.

Šlo-li o zakázanou práci přes čas, nelze mluvíti o obohacení zaměstnavatele na úkor zaměstnance, dostalo-li se zaměstnanci za ni přiměřené náhrady v celkovém jeho platu (stravě a účasti na zpropitném) úhrnkově.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, Rv I 412/34.)

Žalobce byl zaměstnán jako číšník v kavárenském podniku žalované. Kromě stravy dostával jen podíl na 10% náhradě za zpropitné, pevné mzdy neměl. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení mzdy a odměny za práci přes čas celkem 4.603 Kč. Procesní soud první stolice (okresní soud v Ch., oddělení pro spory pracovní) přisoudil žalobci jen 583 Kč. Odvolací soud k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Vadnost řízení (č. 2 § 503 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud, vyřizuje odvolací důvody rozporu se spisy a nesprávného hodnocení důkazů, připustil důkaz výsledkem svědků a znalců v zápise o odvolacím jednání blíže naznačených, jakož i důkaz výsledkem stran, že však tyto důkazy neprovedl přímo, nýbrž přečtením protokolů. Tato výtka je opodstatněna. Podle § 33 zák. č. 131/1931 sb. z. a n. projednává se ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč věc před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Pro

ústní jednání platí tedy předpisy § 177 násl. c. ř. s., a najmě, pokud se týče způsobu provedení důkazů, předpis § 276 c. ř. s., podle kteréhož důkazy mají zásadně býti provedeny přímo soudem, který o věci rozhodne. Výjimky §§ 328, 352 a 375 c. ř. s. nebyly v tomto případě odůvodněny, ježto všichni svědci, znalci a strany bydlí v místě odvolacího soudu a nebylo překážky zabraňující jejich osobnímu dostavení se k soudu. Omezil-li se tedy soud na přečtení protokolů o výslechu těchto osob před procesním soudem, porušil stěžejní zásady ústnosti a bezprostřednosti jednání a nezáleží proto na tom, zda strana vadný postup vytýkala podle § 196 c. ř. s. Vadnost řízení je ještě významnější, má-li se na zřeteli, že i odvolací soud ve věcech pracovních je prezkumnou stolicí a že prezkoumání napadeného zjištění vyžaduje, by bylo provedeno na rovnocenném podkladě, z něhož usuzoval soud první stolice (sb. n. s. č. 11.357), kterýž v tomto případě všechny důkazy provedl přímo.

Skutečnosti, které takto měly býti prokázány, mají však rozhodný význam pro posouzení věci. Jde o to, zda mezi stranami bylo ujednáno, že žalobci za konané práce přináleží jen strava v podniku žalované, že však nemá nárok na byt neb bytné a na hotové placení mimo jeho účast na 10% náhradě za zpropitné, neboť podle § 1152 obč. zák. rozhoduje o úplatě za služební úkony v první řadě smlouva. Podařil-li se tedy žalované dotčený důkaz, pak nesejde na tom, dostane-li se žalobci za jeho normální úkony (za osmihodinovou práci) přiměřená nebo na místě obvyklá úplata, neboť taková úplata platí podle § 1152 obč. zák. jen tehdy za ujednanou, když se strany samy nedohodly ve smlouvě na určitém způsobu odměňování úkonů zaměstnancových. Tato odměna nemusí právě pozůstávati v placení určité hotovosti, je též možným, že zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci příležitost k jistému výdělku, jež podle okolností případu lze s určitostí očekávati (viz Klang Kom. k § 1154 obč. zák.). Tomu tak jest v případě, je-li v hostinském neb kavárenském podniku placení zpropitného obsluhujícímu personálu obvyklé, a nesejde tu na tom, poskytuje-li se zpropitné zaměstnancům přímo, či platí-li se příplatek k účtu jako náhrada za zpropitné. Takové ujednání nepřiči se ustanovení zákona ze dne 8. března 1885 č. 22 ř. zák., ježto tu nejde o odměňování zaměstnance v naturálních neb o jinou náhradu za hotové placení jinak zaměstnanci příslušející. Připustění důkazů o tom, byla-li v podniku žalované náhrada za zpropitné závazně zavedena, bude proto jen třeba, nepodařil-li se důkaz o smluvním ujednání úplaty za služební úkony žalobcovy.

Žalobce domáhá se na žalované ještě odměny za konané hodiny přes čas. V tomto směru nezjistily nižší soudy, zda ke konání práce přes čas bylo uděleno povolení příslušného úřadu podle § 6 zák. č. 91/1918 sb. z. a n. Mylný je názor odvolacího soudu, že cit. zák. se nevztahuje na hostinské a kavárenské podniky a že proto nebylo třeba úředního povolení k práci přes čas, ježto prý nejde o továrenský podnik. Pravý opak je správný, jakž zřejmě vychází z § 1 odst. (1) a § 6 zák. č. 91/1918, čl. IV uvoz. zák., k živnost. řádu a z výnosu min. soc. péče ze dne 21. března 1919 č. 4751/III-19 k § 1. Byla-li práce přes čas úředně povolena, mohlo býti platně ujednáno, že má býti odměněna zpropitným, jehož se žalobci v těchto hodinách dostane, pokud se týče účasti na

náhradě za zpropitné. Nebyla-li práce přes čas v podniku žalované povolena a šlo-li o zakázané práce, byla každá dohoda a úmluva o úplatě za hodiny přes čas podle § 879 obč. zák. nicotnou a nicotným tedy i ujednání, že hodiny přes čas mají býti odměněny účastí na 10%ní náhradě za zpropitné. Odměnu za tyto práce přes čas nelze sice opíratí o zákon čis. 91/1928, ježto zaručuje v § 6 (3) a 7 (4) »zvláštní« odměnu jen za dovolené hodiny přes čas (sb. n. s. čis. 8717, 8818, 10.226, 10.504). Vykonal-li však žalobce pro žalovanou jako svou zaměstnavatelku uložené práce přes čas, za něž neobdržel přiměřené zaplacení, pak může žalobní žádost — jak to i učinil — důvodně opřítí o bezdůvodné obohacení zaměstnavatelky a vlastní poškození. (sb. n. s. 12.159). Jde-li tedy o zakázanou práci přes čas, bude třeba přesně zjistiti, kolik hodin přes čas žalobce celkem konal, dále která úplata za tyto práce jeví se býti přiměřenou a nedostalo-li se žalobci za ně již přiměřené náhrady v celkovém jeho platu (stravě a účastí na zpropitném) úhrnkově, jelikož by v takovém případě nebylo lze mluvíti o poškození žalobcově a obohacení žalované na jeho úkor. Již z těchto úvah je zřejmo, že věc není zralá k rozhodnutí a bylo proto napadený rozsudek zrušiti a věc vrátiti odvolacímu soudu (§ 510 c. ř. s., §§ 35 a 33 zák. čis. 131/1931).

Čis. 13559.

Žalobě podle § 37 ex. ř. nelze vyhověti, byla-li exekuce v době vynešení rozsudku prvé stolice k návrhu vymáhajícího věřitele zrušena. Lhostejno, že vymáhající věřitel v návrhu na zrušení exekuce uvedl, že zrušení exekuce neznamená podrobení se vylučovací žalobě.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, Rv I 947/34.)

Žalobě o nepřipustnost exekuce podle § 37 ex. ř. procesní soud prvé stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce se domáhal žalobou uznání, že exekuce vedená žalovaným na věci seznamenané v zájemním protokolu, jest nepřipustná, poněvadž věci jsou jeho vlastnictvím. Jde tedy o žalobu podle § 37 ex. ř. Žaloba tato může býti podána, jakmile byl vylučovaný předmět exekucí zasažen a pokud exekuční řízení není skončeno. Dovolatel sám doznává, že exekuce byla usnesením ze dne 27. října 1932 zrušena. Dne 4. dubna 1933, kdy bylo řízení v první stolici skončeno a v době rozsudku vydaného dne 6. dubna 1933 byla tedy exekuce již zrušena a nemohla proto býti uznána na nepřipustnou. Tím odpadl podklad pro žalobní nárok. Správně dovozuje napadený rozsudek, že pro zažalovaný nárok jest rozhodnou doba vydání rozsudku, že ustanovení § 406 c. ř. s. se podle své povahy a účelu vztahuje i na žaloby určovací, již jest i žaloba vylučovací, třebaže se tu zájem na určení právního poměru předpokládá. Není rozhodné, že žalovaný v návrhu na zrušení exekuce uvedl, že zrušení exekuce neznamená submisi na vylučovací žalobu. Napadený rozsudek

správně dovozuje, že šlo o nepřipustnost určité exekuce, a že znění žalobní prosby nemohlo upravití právní poměr mezi stranami definitivně pro celou příští dobu, tak aby exekuce na tyto předměty se strany žalovaného byla na příště vůbec nepřipustná. To podle žalobní prosby, která zněla jen na nepřipustnost exekuce, t. j. exekuce právě vedené, soud ani vysloviti nemohl. Není tedy napadený rozsudek právně mylný, při čemž není třeba uvažovati, co by bylo právem, kdyby byl býval současně žalován také dlužník a kdyby byl nepřipustnost exekuce uznal, neboť případ ten tu nenastal.

Čis. 13560.

Proti usnesení rekursního soudu, jímž, změniv usnesení prvního soudu, mu nařídil, by opět zahájil řízení podle § 194 c. ř. s., jest dovolací rekurs nepřipustný.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, R II 218/34.)

Rekursní soud uložil prvnímu soudu, by jednání skončené podle § 193 c. ř. s. znovu zahájil podle § 194 c. ř. s. Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Napadeným usnesením bylo prvnímu soudu nařizeno, by jednání podle § 193 c. ř. s. skončené znovu zahájil podle § 194 c. ř. s. To má za následek položení roku podle § 130 c. ř. s., jemuž zvláštním oprávněným prostředkem nelze odporovati (srov. také »odpovědi« min. správk § 194 c. ř. s.). Je lhostejné, že tak nařídil teprve soud rekursní, neboť jeho opatření vstupuje na místo opatření soudu první stolice, jemuž by rovněž nebylo lze odporovati samostatným oprávněným prostředkem podle § 186 c. ř. s. Bylo proto dovolací rekurs jako nepřipustný podle § 526 c. ř. s. odmítnouti.

Čis. 13561.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čis. 131 sb. z. a n.). Odvolací soud ve věcech pracovních není oprávněn ve sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč zrušiti rozsudek prvního soudu a vrátiti věc pracovnímu soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

(Rozh. ze dne 18. května 1934, R II 231/34.)

Pracovní soud zamítl žalobu. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Jde o rekurs podle § 519 čis. 3 c. ř. s., který je podle § 36 odstavce druhý zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. přípustný i ve sporech pracovních (srov. rozhod. čis. 12.184 sb. n. s.). Stěžovatel právem vytýká, že odvolací soud v tomto případě nebyl oprávněn, rozsudek prvního soudu zrušiti a věc vrátiti pracovnímu soudu k dalšímu jednání a novému rozhodnutí. Podle § 33 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. projednává se ve sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč věc před odvolacím soudem (§32) znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. O řízení před odvolacím soudem v těchto sporech platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními s odchylkami v zákoně blíže uvedenými, jež se však netýkají souzeného případu. Z uvedeného předpisu vyplývá, že není přípustné, by odvolací soud v pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč rozhodl usnesením podle §§ 496 a 499 c. ř. s., ježto se tato ustanovení na řízení před ním vůbec nevztahují. Stanoví-li zákon, že předpisů o řízení před sborovými soudy první stolice má být obdobně užito, není tu místa pro obdobné použití jiných zákonných předpisů čtvrté části civilního řádu soudního (§§ 461 a násl.) o opravných prostředcích, ježto v zákoně o pracovních soudech došly předpisy o odvolacím řízení zvláštní odchylné úpravy. Odvolací soud měl tedy v souzené věci rozhodnouti rozsudkem podle prvního titulu, druhého oddílu, druhé části civilního řádu soudního, ovšem až po doplnění řízení, jež pokládal za neúplné, a neměl rozsudek pracovního soudu zrušiti a věc mu vrátiti, by ji dále projednal a rozhodl, neboť projednání věc znovu jest podle výslovného předpisu § 33 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n. povolán odvolací soud (viz rozhodnutí čis. 12.951 sb. n. s.).

Čís. 13562.

Určení schodku, o který jest nejvyšší podání, docílené při opětné dražbě nižší než nejvyšší podání docílené při dražbě předchozí, má se státi bez zbytečného průtahy; předpokladem ovšem jest, že příklep při opětné dražbě jest pravoplatný a nestane se bezpředmětný možným předražkem. Netřeba však vždy čekati, až jest nade vši pochybnost jisto, že konání další opětné dražby jest řádným a včasným složením nejvyššího podání docíleného při opětné dražbě vyloučeno.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, R I 60/34.)

K návrhu vymáhající věřitelky stanovil soud první stolice schodek na nejvyšším podání, povstalý při opětné dražbě nemovitosti. Rekursní soud návrh vymáhající věřitelky na určení schodku na nejvyšším podání ve smyslu § 155 ex. ř. pro tentokrát zamítl. Důvody: Prvý soud napadeným usnesením určil schodek na nejvyšším podání ve smyslu § 155 ex. ř. vzniklý tím, že stěžovatelka jako vydražitelka celé nejvyšší podání v čas a řádně úplně nezapravila, takže při opětné dražbě po rozumu § 154 ex. ř. se prvního nejvyššího podání již nedosáhlo. Určení to učinil však první soud, ještě než bylo nade vši po-

chybnost jisto, že konání další opětné dražby řádným a včasným složením nejvyššího podání docíleného při opětné dražbě bylo vyloučeno. Jest proto napadené usnesení předčasné, neboť i při konání další opětné dražby není vyloučeno, že by mohlo býti docíleno podání vyššího než dražby první, takže by pak vůbec schodku nebylo, nehledíc též k tomu, že i konání povolené další opětné dražby by mohlo býti odvráceno, složil-li by obmeškalý vydražitel po rozumu § 154 druhý odstavec ex. ř. před uplynutím lhůty k rekursu proti povolení opětné dražby k soudu zadržené splátky nejvyššího podání s úroky, pokud mají býti zaplacený složením v hotovosti. Nelze proto před tím, než bude s vyloučením jakékoliv pochybnosti zjištěno, že k další opětné dražbě již dojíti nemůže, schodek ve smyslu § 155 ex. ř. zjišťovati.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jde o to, kdy má býti určen schodek, o který jest nejvyšší podání, docílené při opětné dražbě podle § 154 ex. ř., menší než nejvyšší podání docílené při dražbě předchozí. Zákon o tom nemá výslovného ustanovení; ustanovuje jen, že exekuční soud jej má určit z úřadu; zejména neustanovuje, že by s určením jeho bylo sečkati, až nejvyšší podání docílené při opětné dražbě bude skutečně složeno a je jisto, že nedojde k další opětné dražbě. Z ustanovení § 154 ex. ř., že exekuční soud má schodek určit z úřadu lze dovoditi, že se tak má státi bez zbytečného průtahy; zřejmým předpokladem ovšem jest, že příklep při opětné dražbě jest pravoplatný a nestane se bezpředmětný možným předražkem. Mínění rekursního soudu, že s určením schodku jest vždy sečkati, až jest nade vši pochybnost jisto, že konání další opětné dražby jest řádným a včasným složením nejvyššího podání docíleného při opětné dražbě vyloučeno, nemá oporu v zákoně. V souzeném případě dne 28. června 1933, kdy soud první stolice schodek určil, bylo udělení příklepu vydražiteli při opětné dražbě pravoplatné, a lhůta k předražku minula a dokonce nebyl ještě učiněn návrh na další opětnou dražbu. Určení schodku prvním soudem tedy nepříčilo se zákonu.

Čís. 13563.

Pracoval-li syn po řadu let na usedlosti rodičů, i sám i jeho manželka a děti, protože mu rodiče slíbovali, že mu usedlost předají, nemůže z tohoto důvodu požadovati výbavu vyšší, než by mu podle zákona jinak příslušela. Ani četrná rodina navrhovatele nemůže býti důvodem ke zvýšení výbavy.

Rozsah nároku na výbavu se posuzuje podle poměrů v čas, kdy sňatek byl uzavřen, způsobilost osoby výbavou povinné poskytnouti výbavu takto vyměřenou, podle doby, kdy se žádá výbava.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, R I 441/34.)

Soud první stolice uložil navrhovatelovým rodičům, aby zaplatili navrhovateli výpravu 22.000 Kč. Rekursní soud vyhověl

rekursu rodičů potud, že jim uložil zaplatiti navrhovateli výpravu jen 10.000 Kč.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu navrhovatelovu.

Důvody:

Stěžovatel se domáhá v nesporném řízení určení výbavy, kterou mu podle § 1231 obč. zák. jsou rodiče povinni dáti. Hledíc k zákonným předpisům (§§ 1220 až 1222 obč. zák.) nelze při určení výbavy bráti v úvahu skutečnosti, jež stěžovatel k odůvodnění svého nároku uvádí, které však s touto věcí nemají nic společného. Pracoval-li navrhovatel po řadu let na usedlosti rodičů i on sám i jeho manželka a děti, protože prý mu rodiče slibovali, že mu usedlost předají, nemůže z tohoto důvodu požadovati výbavu vyšší než podle zákona by mu jinak příslušela, neboť tu šlo by snad o odměnu za práci, ne však o výbavu. Ani četná rodina stěžovatelova (osm dětí) nemůže býti důvodem ke zvýšení výbavy. Pro výměru výbavy nemůže býti rozhodující ani to, že matka prohlásila, že chce dáti 15.000 Kč až usedlost prodá. Otec stěžovatelův zase prohlásil, že vyplatí mu podíl ze statku 10.000 Kč, ovšem až je bude mít. K tomu se připomíná, že rozsah nároků na věno (výbavu) se posuzuje podle poměrů v čase, kdy sňatek byl uzavřen a jen způsobilost osoby věnem povinné, poskytnouti věno takto vyměřené, podle doby, kdy se žádá věno (viz rozh. n. s. čís. 1168, 11.413 sb. n. s.).

Čís. 13564.

Prokurista vykonává zaměstnání ve smyslu zákona ze dne 13. března 1928, čís. 39 sb. z. a n. Lhostejno, že činnost prokuristy tuzemské firmy jest obmezena na vedení prodeje v cizině.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, R I 458/34.)

Rejstříkový soud vrátil akciové společnosti opověď k doplnění, by bylo vykázáno, že nový prokurista Robert B. a) buď jest československým státním občanem (výkaz osvědčením dle vyhl. min. čís. sb. 225/1926 a výnos min. sprav. z 28. prosince 1926, čís. 54.907 Sděl. 2/27 Věst. min. sprav.), b) anebo, že má státní povolení pokud se týče potvrzení (osvědčení) podle § 2 pokud se týče §§ 3, 5 a 8 zák. čís. sb. 39/1928. Rekursní soud usnesení to potvrdil. Důvody: Požadavek napadeného usnesení jest oprávněn, neboť ve smyslu zákona ze dne 13. března 1928 čís. 39 sb. z. a n. o ochraně domácího trhu práce přísluší politickému úřadu druhé stolice rozhodnutí o tom, zda povolení k zaměstnání cizince uděleno býti má čili nic. Poněvadž Robert B. má býti zapsán jako kolektivní prokurista u firmy, jest zapotřebí žádaného výkazu o státním občanství jeho a potvrzení podle § 2 cit. zák. pokud se týče §§ 3, 5, 8 téhož zákona, byť i bydlel ve Vídni.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu

a to

ze správných v podstatě důvodů napadeného usnesení, k nimž se vzhledem k vývodům dovolacího rekursu ještě dodává: Jest nerozhodné, že

činnost prokuristy Roberta B-a má býti obmezena jen na vedení prodeje ve Vídni, tedy v cizině, neboť tím nepřestává býti Robert B. prokuristou tuzemské společnosti. Plná moc prokuristy není podle čl. 43 obch. zák. na venek obmezitelná a proto nelze povolit ani zápis do obchodního rejstříku s obmezením. Mohl by tudíž takový prokurista i v tuzemsku ujednávat s třetími osobami závazná právní jednání. V povaze věci tkví, že taková činnost není kontrolovatelná. Prokurista jako takový jest povolán k provozování obchodní živnosti principálově a, obstaráváje věci závodu, pro něž je zřízen, vykonává tím své zaměstnání ve smyslu zákona ze dne 13. března 1928 čís. 39 sb. z. a n. (srv. také rozh. nejv. soudu čís. 10.916 a 11.289 sb. n. s.).

Čís. 13565.

K určitosti návrhu na exekuci podle § 353 ex. ř. se vyžaduje, by vymáhaný čin byl přesně označen, aby nevznikla pochybnost o jeho předmětu, způsobu a rozsahu.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, R I 529/34.)

Na základě konečného usnesení ve sporu pro rušenou držbu navrhl vymáhající věřitel, by mu byla povolena exekuce, by bylo vymozeno uvedení části pozemku č. kat. 1301/2 les v M. severozápadní jeho části ve výměře asi 11 m čtver. v místech, kde tato část tvoří jakési rozhraničení pozemku č. kat. 1328/3 a č. kat. 1299/1, do předešlého stavu a by vymáhající věřitel byl zmocněn, aby dal část označeného pozemku uvésti zjednanými lidmi na náklady povinné strany v předešlý stav. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, rekursní soud exekuci povolil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Povinné straně jest přisvědčiti v tom, že exekuční soud v návrhu nemá podklad pro posouzení a rozhodnutí, jakým způsobem má býti žádaná exekuce vykonána. Povinná strana uvádí, že v exekučním titulu způsob navrácení v předešlý stav není uveden; toto její tvrzení nelze sice nejvyššímu soudu přezkoumati, poněvadž exekuční titul není přiložen, avšak přes to vývody rekurentovy jsou správné, poněvadž ani z exekučního návrhu způsob ten není patrný, ač jest toho k povolení exekuce potřeba, neboť návrh na povolení exekuce musí mimo jiné podle druhého odstavce § 54 ex. ř. určitě uvésti nárok, pro který se má exekuce státi. K určitosti návrhu na exekuci podle § 353 ex. ř. k vykonání činu, který může býti vykonán jinou osobou než dlužníkem a který může býti věřitel zmocněn dáti vykonati na náklad dlužníkův, vyžaduje se nutně, aby vymáhaný čin byl přesně označen, aby nevznikla pochybnost o jeho předmětu, způsobu a rozsahu. Této určitosti se však exekučnímu návrhu nedostává, ježto není uveden způsob a rozsah žádaného uvedení pozemku do předešlého stavu, a v té příčině návrh ten jest úplně neurčitý. Pro tuto neurčitost nemohlo býti návrhu vyhověno, třebaže jest

jinak správný názor rekursního soudu, že při povolení exekuce nelze zkoumati, zdali povinná strana plnění nebo opominutí jí exekučním titulem uložené již vykonala, čili nic, a zda nárok vymáhající strany jest splněn.

Čís. 13566.

Koncesovaná živnost dopravy osob neb nákladů ve smyslu § 1 zákona ze dne 23. prosince 1932 čís. 198 sb. z. a n. může býti postižena exekucí podle § 331 ex. ř.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, R I 541/34.)

Exekuční soud zastavil podle § 39 čís. 2 ex. ř. k návrhu dlužníka exekuci zabavením a zpeněžením dlužníkovy koncese k provozu nájemního auta, maje za to, že jest exekuce nepřipustná podle § 7 zákona ze dne 23. prosince 1932, čís. 198 sb. z. a n. Rekursní soud napadené usnesení zrušil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Zákonem ze dne 23. prosince 1932 čís. 198 sb. z. a n. byla doprava osob neb nákladů, ať pravidelná nebo nepravidelná, provozovaná po živnostensku motorovými vozidly prohlášena na živnost koncesovanou (§ 1). Předmětem exekuce podle § 331 ex. ř. mohou býti práva, jichž zpeněžení jest možné a způsobilé vymáhanou peněžitou pohledávkou uspokojiti. Že i koncesované živnosti jsou takovými právy a tedy mohou býti postiženy exekucí podle § 331 ex. ř., jde najevo již z doslovu § 341 ex. ř. a jest uznáno jak v judikatuře (na př. o živnosti hostinské rozh. čís. 5239 sb. n. s., o lékárnách čís. 234 sb. n. s., o divadelní koncesi čís. 4539 sb. n. s., o insertní kanceláři čís. 5004 sb. n. s.), tak i v teorii (Neumann Com. k ex. ř.). Tomu nevádí, že § 7 odst. (4) uvedeného zákona prohlašuje tuto koncesi za osobní oprávnění, když neustanovuje, že exekuce na ni je vyloučena. Ustanovení zákona, že převod na jinou osobu ať mezi živými neb pro případ smrti je nepřipustný, že živnost má býti zpravidla provozována jen majitelem koncese a že není přípustno provozovati ji pachtýřem, vylučuje jen volnou dispozicí povinného s koncesí cestou smlouvy nebo posledního pořízení, ale nelze z něho ještě seznati, že oprávnění povinného má býti spjata tak úzce s jeho osobou, že by jakékoliv zpeněžení cestou exekuce bylo vyloučeno, zvláště když práva druhu zmíněného lze zpeněžití mimo jiné i vnučenou správou (§ 334 ex. ř.) (srov. rozh. čís. 5439 sb. n. s.). To plyne i z výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 29. března 1933 čís. 9073/1933, k němuž stěžovatel odkazuje a v němž pouze zpeněžení z a b a v e n é takové živnosti propachtováním se považuje za nepřipustné. Není tedy názor zastávaný v dovolacím rekursu správný a dovolací rekurs nemohl míti úspěch, třebaže výrok, že se napadené usnesení zrušuje, neodpovídá jeho odůvodnění, z něhož je patrné, že rekursní soud vlastně napadené usnesení změnil.

Čís. 13567.

Konkursní řád z roku 1931. Odporovatelým podle § 31 (1) čís. 1 konk. ř. může býti i právní jednání, jímž byla zajištěna budoucí pohledávka.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, Rv I 1432/32.)

Správce konkursní podstaty Josefa Sch-a domáhal se na Dr. M-ovi, by jednání osvědčené v kauční listině ze dne 28. července 1930, podle kterého úpadce Josef Sch. udělil svolení ke vkladu kaučního práva zástavního pro pohledávku Dr. M-a až do 30.000 Kč na svou usedlost, a vklad zástavního práva pro tuto kauční pohledávku až do 30.000 Kč vykonaný na základě této kauční listiny byly prohlášeny za právně neúčinné proti žalující straně. Žalobě bylo vyhověno soudy v s e c h t ř í s t o l i c, N e j v y š š í m s o u d e m z t ě c h t o

důvodů:

Odporovatelnost sporného právního jednání co do polovice zajištěné částky dovolatel připustil a popírá ji jen, pokud se zajištění týká pohledávky, která v době zřízení kauční listiny ze dne 28. července 1930 ještě nebyla po právu. Dovolatel jest však na omylu, pokud se domnívá, že v příčině této budoucí pohledávky se na něho nevztahuje ustanovení § 30 (1) čís. 1 konk. řádu ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. z., poněvadž prý nebyl věřitelem. Zajištěny mohou býti také budoucí pohledávky a vzhledem na toto zajištění jest považovati dovolatele za věřitele již v době vykonaného zajištění.

Čís. 13568.

Domáhá-li se okresní nemocenská pojišťovna náhrady škody proto, že žalovaný zaměstnavatel vydal zaměstnanci neoprávněné lístek k lékaři v době, kdy již v zaměstnání u něho nebyl, věda, že jest zaměstnán jinde u rolníka, kde mu příslušel nárok proti zemědělské nemocenské pojišťovně, jde o nárok podle třicáté hlavy obecného občanského zákona, jenž nenáleží k příslušnosti mimořádných soudů zřízených podle zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n., nýbrž před řádné soudy.

Okresní nemocenská pojišťovna si škodu spoluzavinila, byla-li před vznesením nároku zaměstnance upozorněna poznámkou v ohlášce zaměstnavatele, že zaměstnanec pracuje nyní u rolníka.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, Rv I 1795/32.)

Žalující okresní nemocenská pojišťovna domáhala se na dělníka M-ovi a na firmě D. náhrady škody 2.158 Kč 70 h z důvodu, že firma D. vydala M-ovi poukázku k lékaři v době, kdy M. již u ní zaměstnán nebyl, na základě kteréžto poukázky byl M. neprávem léčen na účet žalobkyně a byla mu vyplácena nemocenská podpora. O b a n i ž š í s o u d y uznaly M-a i firmu D. povinnými zaplatiti žalobkyni rukou spo-

lečnou a nerozdílnou 2.158 Kč. Odvolací soud uvedl v důvodech: Na spoluzavinění žalobkyně nelze souditi z toho, že z odhlášky je zřejmo, že Antonín M. pracuje u rolníka K-a, a že proto žalobkyně věděla, že spolužalovaný M. pracuje již jinde, a následkem toho musila věděti, že není k výplatě povinna. Jest uvážiti, že se výplata dávek žalobou vymáhaných stala na základě poukázky k lékaři, která poznámek o tom, že jinde pracuje, neobsahovala a nelze proto spoluzavinění žalobkyně spatřovati v tom, že o vydané poukázce k lékaři nekonala šetření, neboť k tomu nebylo důvodu vzhledem k obsahu poukázky Heřmanem F-em za žalovanou firmu D. vydané. Ze hleděno nebylo k poznámce 10 na odhlášce, vyvodil již prvý soudce vzhledem k výpovědi svědka Vojtěcha H-a a ze zjištění na základě výpovědi té učiněného, že v tom spoluzavinění žalobkyně shledávati nelze, neboť odhláška ta neslouží za podklad pro vyplácení dávek nemocenského pojištění, nýbrž k tomu slouží katastr a poukázka k lékaři vydaná zaměstnavatelem. Vzhledem k tomu obsah odhlášky byl prvým soudem správně oceněn a věc i po stránce právní správně posouzena, když u žalobkyně spoluzavinění neshledáno. Rovněž právem vysloven závazek k solidárnímu zaplacení podle § 1302 obč. zák., neboť hrubou nedbalostí Heřmana F-a, který vydal poukázku k lékaři, ač mu byl nový pracovní poměr M-ův znám, byla způsobena žalobkyni celá škoda žalobou uplatňovaná a bez vydání této poukázky ke škodě žalobkyně by nebylo došlo. Jde proto u obou žalovaných o hrubou nedbalost, podíly jednotlivého z nich na škodě nelze určití a nastupuje proto ohledně obou ručení solidární podle § 1302 obč. zák. Tím padá i námitka předčasnosti žaloby, když odvolatelka ručí solidárně, nehledě k tomu, že prvý soudce rovněž správným způsobem zjistil, že vymáhaná částka jest na spolužalovaném Antonínu M-ovi nedobytnou za nynějších poměrů a že by exekuce proti němu byla bezvýslednou.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalované firmy D. potud, že ji uznal povinnou zaplatiti žalobkyni 1.079 Kč 35 h a to rukou společnou a nerozdílnou s druhým žalovaným Antonínem M-em, jinak žalobu proti firmě D. zamítl.

Důvody:

Není vytýkané zmatečnosti podle § 477 čís. 6 c. ř. s., poněvadž ve sporu nejde o nárok podle § 20 zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., neboť žalobkyně nedomáhá se žalobního nároku z důvodu, že dovolatelka Antonína M-a nepřihlásila k pojištění vůbec nebo že ho přihlásila po lhůtě § 11 uvedeného zákona teprve, když nastal pojistný případ, nýbrž proto, že žalovaná vydala mu neoprávněně lístek k lékaři v době, kdy již v zaměstnání u ní nebyl, vědouc, že jest zaměstnán jinde při dobývání pařezů. Nárok ten jest nárokem podle třicáté hlavy obecného občanského zákona, spory o ně nenáleží ke příslušnosti mimořádných soudů zřízených podle shora uvedeného zákona, nýbrž před řádné soudy.

Dovolacímu soudu jest se omeziti na dovolání jen, pokud vytýká, že si žalobkyně sama škodu zavinila nebo spoluzavinila, že vymáhaný

nárok není závazkem solidárním a že žaloba jest předčasná, poněvadž se dovolatelka měla domáhati dříve nároku svého na Antonínu M-ovi, což dovolatelka uplatňovala již v odvolání a čím se zabýval již i soud odvolací. Pokud jde o otázku solidárnosti závazku a předčasnosti žaloby dovolací soud neshledal dovolání opodstatněným a stačí dovolatelku odkázati na dotyčné vývody napadeného rozsudku, které dovolací soud schvaluje a které vývody dovolání nebyly vyvráceny. Dovolání však nelze upříti oprávnění pokud vytýká, že si i dovolatelka škodu spoluzavinila. Dovolatelka jako nositelka nemocenského pojištění má vynaložiti potřebnou péči, by měla bezpečný přehled o svých pojištěních a o okolnostech rozhodných pro posouzení nároků na ni vznášených a nároky ty přezkoumati. Takovou pro nárok Antonína M-a rozhodnou okolností byla poznámka dovolatelčina dílovedoucího na odhlášce došlé jí již 6. června 1929, tedy před vznesením nároku Antonína M-a, že tento pracuje u rolníka K-a. Z této poznámky bylo zřejmo, že Antonín M. nemá již nároku na žalobkyni nebo při nejmenším vznikaly nejvýš oprávněné pochybnosti o oprávněnosti jeho nároku, poněvadž by mu podle toho příslušel nárok proti zemědělské nemocenské pojišťovně (§ 25 a odst. (6) § 97 citovaného zákona) a bylo proto požadavkem náležité péče, aby žalobkyně ve svých záznamech si okolnost tu vyznačila takovým způsobem, aby jí při rozhodování o případném nároku nepřehlédla. Kdyby tak byla učinila, byla by musila ihned vykonati šetření a byla by zjistila skutečný stav. Této péče nemůže ji zbaviti ani značná práce spojená s evidencí velikého počtu pojištěnců. Nelze na dovolatelce při jejím styku se žalobkyni žádati větší přesnost a péči, než jakou vyvinula sama dovolatelka, a omluviti nedopatření této. Dovolatelka ovšem nemůže býti zproštěna zavinění vůbec, neboť jest rovněž nedbalostí, když dílovedoucí její, pověřený agendou nemocenského pojištění, vydal Antonínu M-ovi poukázku k lékaři věda, že po propuštění dovolatelkou pracoval u rolníka K-a. Zavinění obou stran jest přibližně stejné a proto jest dovolání ve příčině poloviny žalobního nároku odůvodněno a slušelo rozhodnouti, jak se stalo. Poněvadž druhý žalovaný Antonín M. byl již pravoplatně odsouzen k zaplacení celé zažalované částky, bylo nutno vysloviti solidárnost závazku dovolatelčina se závazkem M-ovým.

Čís. 13569.

Kupitel nemá povinnost koupenou věc převzítí; jest to jen jeho právem, nikoliv povinností. Prodlévá-li však kupitel s přijetím koupené věci, ocitá se v prodlení s přijetím a, chce-li se prodatel zbaviti úschovy prodané věci, jest oprávněn buď věc podle § 1425 obč. zák. složiti k soudu, nebo podle čl. 343 obch. zák. dáti ji na skládku nebo veřejně ji prodati, což jedině nahrazuje splnění kupní smlouvy. Neučinil-li tak, nesplnil smlouvu a, co se později s věcí stane, jde na jeho vrub.

Zabavil-li prodatel v exekuci proti kupiteli k vydobytí kupní ceny prodanou, ale dosud neoděvzdanou a tudíž vlastní věc, vydražil-li ji v exekuční dražbě a prodal-li ji napotom jiné osobě, nemůže již věcnou nabídku na odevzdání věci učiniti a kupitel může se s úspěchem domá-

hati rozsudku, že další exekuce prodatele k vydobytí (zbytku) kupní ceny jest podle § 35 ex. ř. nepřipustná.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, Rv I 209/33.)

Žalovaný prodal žalobcům automobil. Roku 1925 vedl žalovaný k vydobytí kupní ceny za automobil proti žalobcům exekuci na automobil, žalobcům neodevzdaný, automobil vydražil a roku 1928 prodal třetí osobě. Roku 1931 vedl žalovaný proti žalobcům exekuci k vydobytí nedoplatku kupní ceny za automobil. Proti této exekuci vystoupili žalobci žalobou o nepřipustnost exekuce, ježto žalovaný prodal roku 1928 (po vzniku exekučního titulu) automobil třetí osobě, čímž se stalo vzájemné plnění žalovaného nemožným. Oba nižší soudy žalobu zamítly. Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) neposoudily nižší soudy věc správně. Neboť, bylo-li auto v době zabavení v držení vymáhající věřitelky a nebylo tvrzeno a prokázáno, že auto bylo žalobcům jako kupitelům jinak odevzdáno, není podkladu pro předpoklad, vlastně domněnku odvolacího soudu, že auto »musilo být« žalobcům odevzdáno. Nespĺnila tedy žalovaná strana kupní smlouvu odevzdáním auta podle § 1061 obč. zák. Žalobci jako kupující nemají povinnost prodané auto převzít (§ 1062 obč. zák.), ježto jest to jen jejich právem, nikoliv povinností (srovnej judikát bývalého vídeňského nejvyššího soudního dvoru čís. 179 úř. sb. čís. 1006). Prodlévají-li však s přijetím prodané věci ocitají se v prodlení s přijetím a, chce-li se prodatel zbavit úschovy prodané věci (§ 1061 obč. zák.), jest oprávněn buď věc podle § 1425 obč. zák. složit k soudu nebo podle čl. 343 obch. zák. dát ji na skládku anebo veřejně ji prodati (rozhodnutí čís. 4947 sb. n. s.), což jediné nahrazuje splnění kupní smlouvy. Neučinil-li tak, nespĺnil smlouvu a, co se později s věcí stane, jde na jeho vrub (rozhodnutí čís. 2076 sb. n. s.). Prodátel se ovšem může zaplacení kupní ceny domáhati podle § 1052 obč. zák., i když jest jen ochoten své závazky splnit, k tomu však nestačí slovní nabídka, nýbrž jest třeba věcné nabídky. To vše se v souzeném případě nestalo, an žalovaný, zabaviv dne 29. září 1925 neodevzdané a tudíž vlastní auto, je v exekuční dražbě dne 15. prosince 1925 za 5.010 Kč vydražil a v roce 1928 vlastníku autoškoly v Liberci za 18.000 Kč prodal a nemůže již ani věcnou nabídku na odevzdání auta učiniti. Plnění kupní smlouvy se děje z ruky do ruky, nebylo-li ujednáno jinak, žalovaný prodátel nemůže však současně ani nabídnouti odevzdání věci, poněvadž by si ji teprve musil novou smlouvou s majitelem autoškoly opatřiti. Tuto nemožnost si zavínil sám, poněvadž nejednal podle zákona, když žalobci, kupitelé, byli v prodlení s přijetím prodaného auta, a nemůže trvati na splnění kupní smlouvy (na zaplacení kupní ceny), když sám smlouvě věren nezůstal a auto jinam prodal. A poněvadž prodejem auta majiteli autoškoly nastala skutečnost, nárok prodátelův zrušující, až po vzniku exekučního titulu, jest žaloba podle § 35 ex. ř. odůvodněná.

Čís. 13570.

Pokud jest i za platnosti Malého přidělového zákona (ze dne 27. května 1931, čís. 93 sb. z. a n.) zapotřebí svolení Státního pozemkového úřadu k dražbě přidělené nemovitosti, třebaže původní jen do zastavení přidělené nemovitosti stanovený zákaz zcizení pozbyl zastavením nemovitosti platnosti.

(Rozh. ze dne 24. května 1934, R II 26/34.)

Vymáhající věřitel navrhl exekuci vnučenou dražbou nemovitosti z přidělu. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, ježto na nemovitosti vázl zákaz dalšího zcizení pro Státní pozemkový úřad. Rekursní soud exekuci povolil. Důvody: Prvý soud zamítl exekuční návrh, poněvadž na nemovitosti vázne zákaz dalšího zcizení pro Státní pozemkový úřad. Předchůdci povinné strany, manželé Adolf a Pavlína J-ovi, již koupili pozemkové parcely kupní smlouvou ze dne 7. září 1922, zavázali se v odst. VI. této smlouvy, že koupené pozemky do tří let zastaví a že si k dalšímu zcizení té neb oné pozemkové parcely před jejich zastavením vyžádají schválení Státního pozemkového úřadu. Takového případu tu není. Nehledíc k tomu, že tu nejde o smluvní zcizení před zastavením, které jest předpokladem převzatého závazku vlastníka, jde tu o povolení exekuce vnučenou dražbou domu na parcele již zastavěného a v pozemkové knize již vyznačeného. Není závady, by exekuce vnučenou dražbou nemohla být povolena.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Předmětem navrhované exekuce vnučenou dražbou je nemovitost z přidělu, která nespádá pod žádnou z výjimek uvedených v § 2 odst. (4) a v § 3 malého přidělového zákona čís. 93/31 a u které také lhůty stanovené v § 2 odst. (1) uvedeného zákona, co se týče potřeby svolení Státního pozemkového úřadu ke zcizení ještě neprošly. Není rozdílu co do nutnosti svolení ke zcizení mezi zcizením dobrovolným a vnučeným zcizením exekuční dražbou (§ 11 zák. čís. 93/31). Původní jen co do zastavení nemovitosti stanovený zákaz zcizení pozbyl ustanovením malého přidělového zákona platnost (§ 5 odst. (4) zmíněného zákona, plenární usnesení čís. 12.916 sb. n. s.) a svolení Státního pozemkového úřadu k navrhované dražbě je i nadále zapotřebí, pokud se týče nelze dražbu bez něho povolit (§ 11 zák. čís. 93/31), byť i onen původní zákaz zcizení zastavením nemovitosti již pomínl. Ježto svolení Státního pozemkového úřadu k navrhované dražbě vykázáno nebylo, právem první soud návrhu na dražbu nevyhověl.

Čís. 13571.

Návrh na povolení exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek čsl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu poplatku ze služebních a ze zaopatřovacích smluv zaměstnanců vymáhajícího věřitele,

nevyhovuje předpisu § 54 čis. 3 ex. ř., není-li v něm uvedeno, zda a kterým zaměstnancům takové poplatky jsou předepsány a se jim srážejí.

V návrhu na povolení exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek čsl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu srážek na daň důchodovou zaměstnanců vymáhajícího věřitele, jest majetková hodnota, na kterou se vede exekuce, s dostatečnou určitostí označena, uvedl-li vymáhající věřitel jména jednotlivých zaměstnanců a příslušně obvody berních správ.

Povolení exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek čsl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu srážek na daň důchodovou, k nimž jest vymáhající věřitel povinen při výplatě služebních požitků svých zaměstnanců, může se státi i co do pohledávek státu, jež dosud nevznikly, jen když je již platně založena zákonnitá povinnost vymáhajícího věřitele k provedení srážek.

Při exekuci na pohledávky čsl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu daně činžovní a daně z obrátu, jsou majetkové hodnoty, na které se vede exekuce, označeny s dostatečnou určitostí tím, že jsou uvedeny jak budovy, z nichž se vybírá činže, tak i výkony, z nichž je platí daň z obrátu.

K zabavení těchto daní do budoucnosti stačí, že je jejich právní důvod (zákonnitá povinnost vymáhajícího věřitele k placení těchto daní) již založen.

(Rozh. ze dne 25. května 1934, R I 489/34.)

Úrazová pojišťovna dělnická pro Čechy v Praze navrhla k vydobytí peněžité pohledávky proti československému státu povolení exekuce: 1. zabavením a přikázáním k vybrání pohledávky příslušející dlužníku proti vymáhající věřitelce, pokud se týče jejím zaměstnancům v návrhu uvedených z titulu srážek na daň důchodovou podle zákona čis. 70/1927 hlavy I. příslušejícího a v budoucnosti mu vznikajícího do výše plus minus 500.000 Kč; 2. zabavením pohledávání povinné straně proti vymáhající věřitelce z titulu daně činžovní podle odd. II. hlavy V. zák. čis. 76/1927 sb. z. a n. za budovy čp. 1075 a 1117 v Praze II., příslušejícího a v budoucnosti vznikajícího do výše plus minus 500.000 Kč; 3. zabavením pohledávání povinné straně proti vymáhající věřitelce z titulu daně z obrátu z domu čp. 1075 v Praze II. (ústřední topení a osob. výtah) podle zákona čis. 268/1923 v doslovu zák. čis. 246/1926, čis. 108/1930 a čis. 56/1932 sb. z. a n. příslušejícího a v budoucnosti vznikajícího do výše plus minus 500.000 Kč; 4. zabavením pohledávání povinné straně proti vymáhající věřitelce z titulu poplatků ze služebních smluv podle zákona čis. 295/1921 sb. z. a n. příslušejícího a v budoucnosti vznikajícího do výše plus minus 500.000 Kč; 5. zabavením pohledávání povinné straně proti vymáhající věřitelce z titulu poplatků ze zaopatřovacích smluv podle cis. nař. čis. 280/1915 ř. z. příslušejícího a v budoucnosti vznikajícího do výše plus minus 500.000 Kč. Soud prvního stálice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Pokud stížnost uplatňuje, že daňové pohledávky budoucně splatné nejsou kompensabilní s pohledávkami již splatnými, shledává rekursní soud, že z návrhu samého není vůbec vidno, které pohledávky daňové pokud se týče poplatkové straně povinné v době návrhu příslu-

šejí, tím méně, které jí již v budoucnosti vzniknou, neboť není u každého jednotlivého zaměstnance vymáhající strany jako nositele povinnosti daňové, pokud se týče poplatkové, konkrétně uvedeno, o jakou číselně určitou srážku a o jakou ciferně určitou daň, případně poplatek zde jde, a na základě kterého předpisu daňového (poplatkového), a postrádá proto exekuční návrh potřebné individualisace v příčině označení částí majetku, na které exekuce vedena býti má, jak jest to ustanovením § 54 čis. 3 ex. ř. předepsáno.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky potud, že obnovil usnesení prvního soudu, pokud jím byla povolena exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávání povinné straně proti straně vymáhající, resp. její zaměstnancům z titulu srážek na daň důchodovou [odstavec A) usnesení prvního soudu] a pohledávání povinné straně proti vymáhající věřitelce z titulu daně činžovní [odstavec B)] a daně z obrátu [odstavec C)] příslušejícího a v budoucnosti vznikajícího do výše 500.000 Kč, jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

Důvody:

Názoru rekursního soudu, že exekuční návrh postrádá proti předpisu § 54 čis. 3 ex. ř. potřebné individualisace co do označení částí majetku, na které exekuce vedena býti má, lze přisvědčiti jen, pokud jde o exekuci zabavením a přikázáním k vybrání pohledávání povinné straně proti vymáhající věřitelce z titulu poplatku ze služebních a ze zaopatřovacích smluv. Vymáhající věřitelka neuvádí, zda a kterým zaměstnancům takové poplatky jsou předepsány a se jim sráží, a nelze z obsahu exekuční žádosti usuzovati, že má na mysli zřizence v odstavci 1 jmenované.

Jinak se má věc, pokud jde o ostatní pohledávání povinné strany proti vymáhající věřitelce, o jejichž zabavení a přikázání k vybrání tato žádá. Podle zákona ze dne 15. června 1927 čis. 76 sb. z. a n., jehož předpis se vymáhající věřitelka dovolává, jest vymáhající věřitelka povinná, při výplatě služebních požitků ze služebního poměru vyplývajících a v § 11 odst. (1) až (3) uvedených srážeti daňové částky v §§ 30 a 36 podrobně vyznačené. Pokud jde o pohledávání z titulu srážek na daň důchodovou podle uvedeného zákona hlavy I. jest majetková hodnota, na kterou se vede exekuce, s dostatečnou určitostí označena, neuvádí-li vymáhající věřitelka jména jednotlivých zaměstnanců a příslušně obvody berních správ. Této určitosti nepozbývá dotyčná část exekuční žádosti tím, že dotyčné pohledávání uvádí vymáhající věřitelka jako příslušející povinné straně proti ní, pokud se týče její zaměstnancům, neboť podle § 43 uvedeného zákona ručí vymáhající věřitelka státu za správné provedení a včasné odvedení srážek (§§ 30, 36 a 41) podle ustanovení § 264 čis. 3. Nejvyšší soud vyslovil a obsírněji vložil v rozhodnutí čis. 10.587 sb. n. s., že jsou zabavitelné i pohledávky, jež mají nebo mohou vzniknouti z právního poměru co do právních podmětů, t. j. co do oprávněnosti a závaznosti, jakož i co do svého právního důvodu platně již založeného, ale dosud nevznikly, protože nebyl ještě uskutečněn některý skutkový předpoklad, na němž jest jejich vznik podle zákona závislý. O takový poměr jde i v souzeném případě, neboť jest zákonnou povinností každého příjemce služebních požitků, dosahují-li urči-

tu výši, platí z nich důchodovou daň (§ 1 cit. zák.) a řádně vykonanou srážkou daně podle § 33 odst. (1) a (2) po případě vyměřením daně podle § 33 odstavce (1) a (2) jest daňové povinnosti učiněno zadost [§ 32 odstavec (1)].

Pokud jde o pohledávání z titulu daně činžovní a daně z obrátu, jsou i tyto majetkové hodnoty, na které se vede exekuce, označeny s dostatečnou určitostí tím, že jsou uvedeny jak budovy, z nichž se vybírá činže, tak i výkony (ústřední topení a výtah), z nichž jest platiti daň z obrátu. Co do zabavitelnosti těchto daní do budoucnosti poukazuje se na shora uvedené důvody, neboť i tu jde o právní důvod platně již založený (zákonitá povinnost vymáhající věřitelky ku placení dotyčných daní, kterou uznává).

Čís. 13572.

Bylo-li umloueno placení efektivně v anglických librách a byl-li dlužník v prodlení s placením, má věřitel nárok, aby se mu dostalo tolik, kolik mu příslušelo v den splatnosti, bylo-li placeno podle kursu v den placení a nikoli podle vyššího kursu v den splatnosti.

(Rozh. ze dne 25. května 1934, Rv I 1893/32.)

Žalobkyně dodala žalované zboží, za něž bylo smloueno efektivní placení účtu v anglických librách. Účet ze dne 23. června 1931 byl splatný dne 3. srpna 1931, byl však zaplacen teprve dne 26. srpna 1931. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se prodávatelka na kupitelce zaplacení toho, oč činila kursovni hodnota anglických liber, podle kursu v den placení (26. srpna 1931) méně, než v den splatnosti (3. srpna 1931). Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice k dalšímu jednání a rozhodnutí.

Důvody:

Právním vytýká žalobkyně, že nemá opory ve spisech, poukazují-li nižší soudy k tomu, že prý žalobkyně přijala placení, jak se stalo, bez odporu; ani kdyby šlo jen o úsudek nebo názor soudů, nejsou pro to podklady ve skutkovém přednesu stran, naopak z dopisů ze dne 26. září 1932, ze dne 29. září 1932 a z dopisu ze dne 30. září 1932, jejichž správnost a pravost byla uznána, je patrné, že mezi stranami nebylo jednomyšlnosti o tom, lze-li žalovanou stranou poukázanou úhradu považovati za plně zaplacení dluhu ve smyslu § 1413 obč. zák. Z rozsudků nižších soudů nevyplývá, že by byly k těmto dopisům přihlížely. Nesporným bylo mezi stranami jen to, že si žalobkyně ani při vystavení faktury ze dne 23. června 1931 a ani během další doby až do splatnosti k 3. srpnu 1931 nevyhradila nárok na náhradu kursovni difference pro případ poklesu anglické valuty. Tato okolnost je však po právní stránce zcela bezvýznamná, když nejde jen o pokles a z něho dovozané difference ke dni splatnosti účtu, nýbrž o difference při prodlení žalované strany. Žalovaná měla by pravdu, že by případný pokles anglické měny stihl žalobkyni, která patrně prý měla větší důvěru ve stabilitu anglické měny,

kdyby byla žalovaná zaplatila v den splatnosti; nemá však pravdu, míní-li, že její prodlení nemá jiného významu, než že žalobkyně bez ohledu na pokles libry smí žádati jen úroky z prodlení. Žalobkyně smí požadovati vedle úroků také ještě další škodu ve smyslu čl. 283 obč. zák. a § 1333 obč. zák., která jí vzešla z prodlení žalované tím, že mezi tím nastal pokles libry. V tom se ostatně shodují po právní stránce také oba nižší soudy, které však žalobu zamítají jen proto, že prý žalobkyně onu škodu, to jest onen pokles libry neprokázala. Jde však také tu jen o právní posouzení. Jakkoli nižší soudy neuvádějí rozhodnutí čís. 4114 a 7040 sb. n. s., k němuž strany v dovolacích spisech poukazují, zdá se podle důvodů, že na nich nicméně své rozhodnutí v tomto sporu vybudovaly. Než v uvedených rozhodnutích šlo o změnu v kursu švýcarského franku a bylo tam dovedeno, že podle skutkového stavu nešlo v oněch případech vlastně o pokles franku — jmenovitě v poměru k ostatním valutám —, jako o vzestup československé měny a že by byl věřitel obohacen, kdyby se mu mělo dostat tolik, by mohl zakoupit dvojnásobné množství franků. Tak tomu však není v souzeném případě. Nic nenaspěje tomu, že by difference kursovni u libry byla přivoděna vzestupem Kč, naopak zcela právnem uvádí procesní soud, že zrušením směnitelnosti nastaly přirozeně kursovni výkyvy proti valutám ostatních států a jmenovitě také proti valutě tuzemské. Anglické libry nejsou ovšem ani po zrušení standardu jinou měnou, nýbrž zrušení ono přivodilo pokles anglické měny (čís. 11725 sb. n. s.). Nesejde na tom, jak se utvářily poměry v Anglii, nýbrž o to jde, jak se projeví v místě placení, tedy na zdejších peněžním trhu. Je nerozhodné, bylo-li smloueno efektivní placení v librách, protože také tu by záleželo na jejich ceně jako zboží v tuzemsku v době splatnosti, případně při prodlení v době skutečného placení, a také tu by při prodlení dlužníkově pokles postihl tohoto a nikoli věřitele. Není o tom sporu, že v anglických librách placeno nebylo, nýbrž že placeno bylo podle kursu v den placení a nikoli v den splatnosti.

Žalobkyně má právo, aby se jí dostalo tolik, kolik jí příslušelo v den splatnosti; valuta je zde zbožím na peněžním trhu a nelze brániti žalobkyni, by protihodnoty použila podle své vůle a potřeby, třeba také k úhradě svých tuzemských závazků. Kdyby se měla spokojiti kursovni hodnotou podle dne skutečného placení, byla by bezdůvodně obohacena žalovaná strana následkem svého prodlení a to právě na úkor žalobkyně, čehož však podle tendence vyslovené v rozh. čís. 4114, příp. 7040, rovněž nelze připustiti. Zda snad žalovaná s poklesem kursů spekulovala čili nic, je při prodlení zcela nerozhodné. Neprávem činí procesní soud žalobkyni výtky, pokud jde o právní důvod žaloby a jeho skutkový podklad. Nemůže býti pochybnosti o tom, že žalobkyně opírá svůj nárok o § 1333 obč. zák., že se domáhá náhrady škody, která jí vznikla prodlením žalované a v důsledku toho nastalým poklesem kursu anglické libry, že tedy žádá difference mezi kursem ke dni splatnosti a ke dni skutečného placení. V tomto žádání jest žalobkyni dáti za pravdu. Dovolací soud však nemohl sám rozhodnouti, protože nebyla učiněna potřebná zjištění o příslušných kursech.

Čís. 13573.

Vymáhající věřitel nemůže požadovati na poddlužníku uspokojení vymáhané pohledávky i co do úroků, jež ani v usnesení povolujícím zabavení pohledávky povinného ani v příkazním usnesení nebyly uvedeny. Lhostejno, že se poddlužník o výši úroků vymáhané pohledávky dověděl soukromě.

(Rozh. ze dne 25. května 1934, Rv I 665/34.)

Nezletilá žalobkyně byla k vydobytí vyživovacího nároku povolena proti L-ovi exekuce zabavením a příkázáním k vybrání nároku na vyplacení 300.000 Kč příslušejícího dlužníku podle dědické dohody proti žalované. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované nedoplatku úroků 2.412 Kč 92 h, jež podle sestavení přiloženého k exekučnímu podání prý činily 2.626 Kč 92 h, na kteréžto úroky prý žalovaná úmyslně zřetel nebrala a L-ovi celé jeho pohledávání podle dědické dohody vyplatila, ač v povolení exekuce bylo prý jasně uvedeno, že jde i o »úroky podle přiloženého sestavení« a ač byla ústně i písemně zvláště upozorněna, aby vzala zřetel na úroky podle sestavení připojeného k exekuční žádosti. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud má za to, že pro povinnost žalované jako poddlužnice a pro rozsah této její povinnosti jest rozhodným jen obsah soudního usnesení exekučního, neboť jen soudním zabavením vzniká pro vymáhajícího věřitele zástavní právo na zabavené pohledávce, a teprve soudním zabavením odnímá se exekutovi jakákoliv právní dispozice se zabavenou pohledávkou, již by se účel soudního zabavení mařil nebo ztěžoval, a teprve soudním zabavením stávají se jakékoliv dispozice dlužníkovy — tudíž i poddlužníkovy — proti vymáhající straně bezúčinné (§§ 294, druhý odstavec, 296 první odstavec, 299 a 320 ex. ř. viz Hora soust. exekučního práva str. 245). Rozsah zástavního práva řídí se rozsahem zabavené pohledávky v době jejího zabavení (Hora l. c. str. 246). Ježto zároveň s usnesením zabavení pohledávky povolujícím sestavení úroků poddlužníku soudem doručeno nebylo, nemohlo pro úroky ty vzniknouti pro vymáhající stranu exekuční právo zástavní, když vůbec nebylo patrné, o jaké úroky, t. j. o úroky za jakou dobu tu běží, a nemohla proto poddlužnici vzniknouti povinnost, by úroky ty co do číselné výše vůbec jí soudem neoznámené žalobkyni jako vymáhající straně na základě příkazního usnesení na místě straně povinně platila, t. j. aby při vyplácení dědického podílu srážkou dotyčné sumy úrokové z vyplacené valuty na úroky ty vzala zřetel. Vždyť sestavení úroků tvořilo a mělo tvořiti podstatnou část povolujícího usnesení, a když sestavení to poddlužnici dosud nebylo doručeno, nestalo se ani dotyčné povolující usnesení v úrokové své části dosud právoplatným. Stanoví § 54 čís. 2 ex. ř., že v návrhu strany vymáhající musí býti uvedena určitě nejen vymáhaná pohledávka, nýbrž i požadované příslušenství, a v souhlasu s tím předpisuje § 63 ex. ř. čís. 2, že v povolovacím usnesení exekučním musí býti uvedena při úročných pohledávkách nejen úroková míra, nýbrž i den, od kterého jsou úroky zadrženy. Je proto po právní stránce nerozhodno, zda se snad žalovaná dozvěděla cestou soukromou, ať ústně ať písemně, o výši úroků v sestavení žalující strany

připojeném k exekučnímu návrhu, neboť vědomost ta nemohla nahraditi nedostávající se soudní zabavení úroků, ani nedostatek právoplatnosti povolujícího usnesení v témž směru. Byloť na straně žalující jako vymáhající věřitelce, by k exekučnímu podání tolik vyhotovení sestavení úroků jako podstatnou část povolujícího usnesení připojila, by mimo vyhotovení pro soud určené v návrhu určeném pro soud připojeno bylo ještě sestavení úrokové nejen pro stranu vymáhající i povinnou, nýbrž i pro poddlužníka (§ 53 druhý odstavec ex. ř.). Mohla proto žalující i pro poddlužníka formálním nedostatkem návrhu i exekučního usnesení věděla, nedostatek ten v čas před vyplacením dědického podílu stranou žalovanou odstraniti tím, že by byla dodatečně úroková sestavení předložila soudu, a za jejich doručení soudem jako doplňku k povolujícímu a příkaznímu usnesení účastníkům, zejména straně žalované jako poddlužnici zažádala. První soud zjistiv, že žalovaná zaplatila straně žalující podle exekučních titulů, které obdržela, t. j. přesně, a jen podle jejich obsahu, tedy bez úrokového příslušenství, které pro svou naprostou neurčitost předmětem soudního zabavení býti nemohlo, a vyvodiv z toho právní závěr, že tím byla zproštěna jakékoliv povinnosti proti straně žalující, a že tudíž žalobní nárok není po právu, posoudil věc po stránce právní správně.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně a stačí odkázati na vystižné a podrobné důvody napadeného rozsudku. Vycházeti jest při právním posouzení ze zjištění rozsudkových, a podle nich ani k usnesení procesního soudu povolujícímu zabavení pohledávky ani k příkaznímu usnesení exekučního soudu, která byla doručena nynější žalované jako poddlužnici, nebylo připojeno sestavení úroků. Správně odvolací soud usoudil, že jest nerozhodno, dověděla-li se snad žalovaná poddlužnice soukromě o výši úroků v sestavení žalující strany připojeném k exekučnímu návrhu, ana tato skutečnost nebyla jí sdělena přímo soudem jako podstatná část povolujícího usnesení. Bylo věcí žalobkyně, by zařídila, by úroky jako příslušenství vymáhané pohledávky (§ 54 čís. 2 ex. ř. § 63 čís. 2 ex. ř.) byly v návrhu určité vyznačeny a, když výpočet jejich nepojala do návrhu samého, ač tomu nic nepřekáželo, by připojila výpočet jako nerozlučnou část též ke stejnopisu pro poddlužnici určenému a se postarala o nápravu, když se tak původně nestalo. K soukromému sdělení žalovaná nebyla nucena přihlížeti. I v tom jest souhlasiti s odvolacím soudem a odkázati na jeho správné důvody, které nebyly vývody dovolání vyvráceny.

Čís. 13574.

Může-li filiálka samostatně z obchodů žalovati, vymoci si exekuční titul a na jeho základě vésti exekuci, jest proti ní jako samostatnému podmětu podati i žalobu o nepřipustnost exekuce, kterou vede.

(Rozh. ze dne 25. května 1934, Rv I 907/34.)

Bance československých legií, filiálka v Kolíně, byla povolena proti žalobci exekuce vnučenou dražbou nemovitosti k vydobytí peněžité pohledávky. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce nepřipustnosti exekuce na Bance československých legií v Praze. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Z provedených důkazů jest patrné, že Banka československých legií, filiálka v Kolíně jest oprávněna uzavíratí samostatné obchody v oboru bankovním a že obchody uzavírá představenstvo filiálky, jehož výkonným orgánem jest ředitelství filiálky a že platnost obchodů filiálky není závislá na schválení ústředny a že také filiálka jest v obchodním rejstříku zapsána jako samostatná firma a že také v souzeném případě uzavřela Banka československých legií, filiálka v Kolíně obchod se žalobcem zcela samostatně. Z toho patrné, že Banka československých legií, fil. v Kolíně jest samostatným subjektem právním a že může býti žalována z obchodů samostatně uzavřených a jak je nesporným také žalovala nynějšího žalobce a vedla proti němu exekuci a byla jí povolena proti dlužníku exekuce vnučenou dražbou. Nepřipustnost této exekuce se právě namítá. Když Banka československých legií, fil. v Kolíně může samostatně žalovati a byla žalována a podle § 35 ex. ř. jest vždy rozhodnouti o námitkách proti vymáhanému nároku a tento nárok právě vznikl Bance československých legií, filiálce v Kolíně a nikoliv straně žalované, právem prvý soud vyhověl námitce nedostatku pasivní legitimace a žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel přezírá vůbec nenapadená skutková zjištění nižších soudů, podle nichž Banka československých legií, filiálka v Kolíně jako protokolovaná firma je oprávněna uzavíratí samostatně obchody v oboru bankovním, jichž platnost není závislá na schválení její ústředny v Praze. Bylo dále bez odporu zjištěno, že tato filiálka uzavřela samostatně obchod se žalobcem, vymohla si proti němu exekuční titul a sama vedla proti němu exekuce, zejména i exekuci nucenou dražbou nemovitostí, jejíž nepřipustnosti se žalobce v tomto sporu domáhá proti žalované. Ke všem těmto úkonům byla tato filiálka oprávněna jako samostatný právní podmět, poněvadž šlo o věc se vztahující na tuto filiálku, tato byla jediné vymáhající věřitelkou proti žalobci i s hlediska žaloby o nepřipustnost exekuce (§ 35 ex. ř.), a nikoli ústředna-žalovaná. Nelze tudíž důvodně s hlediska této žaloby považovati filiálku a ústřednu banky za jednu a touž osobu, jak mylně se domnívá dovolatel. Nejsou také na újmu právní samostatnosti filiálky dovolatelem tvrzené okolnosti, jako, že jí nepatří vlastnický dům, v němž je její závod v Kolíně, nebo že oznamuje ústředně uzavřené obchody a zasílá jí o tom opisy protokolů, a konečně, že v určitých případech je nutné schválení ústředny a že nemá samostatných stanov, poněvadž tyto okolnosti nejsou rozhodné pro právní jsočnost filiálky, nýbrž rozhoduje jediné, aby filiálka vyvíjela samostatnou kupěckou činnost a aby vedoucí činitelé vystupovali na venek samostatně (rozhodnutí čis. 5820 sb. n. s.). Tyto rozhodné okolnosti byly v souzeném případě zjištěny. Z té pak okolnosti, že kolínská filiálka posílá žalované

bance seznamy uzavřených obchodů s protokoly a si vyžaduje ve vyjimečných případech její schválení, nelze vyvozovati rozpor se spisy, uvedl-li odvolací soud v rozsudku, že platnost obchodů filiálky není závislá na schválení centrály, poněvadž tento závěr se shoduje v příčině sporného obchodu s výpověďmi svědků; zaslání opisů protokolů se děje z důvodů evidence (čl. 9 p. v.). Ze by věc žalobcova byla rázu vyjimečného, k němuž filiálka potřebovala schválení ústředny, žalobce ani netvrdil. Vychází-li se ze skutkových zjištění nižších soudů, jest souhlasiti též s jejich právním názorem, že námitka nedostatku pasivní legitimace žalované jest opodstatněna. Poukaz dovolatelův na rozhodnutí čis. 3194 sb. n. s. tu nedopadá, poněvadž v něm šlo o žalobu na ústřednu, která byla proti zaměstnanci smluvní stranou, tedy běželo o případ skutkově odlišný od souzeného případu.

Čis. 13575.

Ustanovení § 224 čis. 8 c. ř. s., nový doslov, platí o sporech, které podle § 49 čis. 7 j. n. náležejí, nehledíc k hodnotě předmětu sporu, před okresní soudy.

Takovým sporem není, domáhá-li se hostinský na hostu zaplacení dluhu za odebrané zboží (pokrmu a nápoje).

(Rozh. ze dne 25. května 1934, R II 255/34.)

Žalobu hostinského proti hostu o zaplacení za dodané pokrmy a nápoje procesní soud své stolice zamítl. Odvolací soud odmítl žalobcovo odvolání pro opožděnost.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání podle zákona jednal a rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud odmítl odvolání, protože prý bylo podáno opožděně, ježto prý šlo o věc feriální podle § 224 čis. 8 c. ř. s. V tom směru jest rekurs žalovaného oprávněn. Žalobce domáhá se zaplacení dluhu za odebrané nápoje a pokrmy. Ustanovení § 224 čis. 8 c. ř. s. platí o sporech, které podle § 49 čis. 7 j. n. náležejí, nehledíc k hodnotě předmětu sporu, před okresní soudy. Jsou to rozepře, pokud jde o hostinské, mezi nimi a jejich zákazníky, cestovateli a hostmi o závazcích z jejich vzájemného poměru vznikajících. Předpis ten jest přízpůsoben §§ 970 a 1316 obč. zák. a jeví se jako kompetenční norma starého receptum cauponum. Podle svého doslovu a účelu vztahuje se na vlastní nároky z poměru mezi hostinskými a zákazníky, nelze však jej rozšiřovati na pohledávky hostinského za zboží hostem odebírané. Jestliže tedy odvolací soud, doplniv řízení, došel k závěru, že nejde o pohledávku z kontokorentního poměru mezi stranami jak měl za to soud první stolice, nýbrž o pohledávku z původního poměru mezi hostinským a hostem a jestliže pokládal spor za feriální podle § 224 č. 8 c. ř. s. a odmítl odvolání jako opožděné, učinil tak neprávem, neboť tento spor nelze podřaditi pod ustanovení § 49 čis. 7 j. n. a § 224 čis. 8 c. ř. s.

Čís. 13576.

Výpočet výnosností podniku náleží k přípravné činnosti vedoucího úředníka, do služby již přijatého, avšak službu ještě nenastoupivšího; nepřisluží mu za to zvláštní odměna.

(Rozh. ze dne 26. května 1934, Rv I 2289/32.)

Žalobce byl pověřen obchodním a technickým vedením firmy náležející žalovaným. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované kromě jiných položek i odměny 10.420 Kč za výpočet výnosností podniku žalovaných. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Prvý soud sdělil přípisem obchodní a živnostenské komoře jasně a zřetelně, že žalobce tvrdí, že již před nastoupením služby zhotovil výpočty výnosností, potřeboval 521 pracovních hodin, a požaduje za to odměnu 10.420 Kč. Ježto na toto sdělení obchodní a živnostenská komora prohlašuje, že je samozřejmé, že úředník, který byl přijat s příslušným platem pro vedení podniku, činí výpočty výnosností, an si jako vedoucí podniku musí rozhodně učiniti obraz o jeho výkonnosti, že takovéto výpočty i později jsou často nutné, ježto ředitel továrny musí neustále obracet pozornost k výkonnosti podniku a k jejímu stupňování, je jasno, že předpokládá též zhotovení výpočtu výnosností, které předsevzal vedoucí podniku po svém přijetí do služby, avšak před nastoupením služby v podniku. Jde tedy o práci, bez které by žalobce nemohl vyvinouti úspěšnou činnost v novém místě a za kterou nebyl oprávněn požadovati zvláštní odměnu, jelikož tvoří podstatnou část jeho činnosti, za kterou dostává plat.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Právní závěr odvolacího soudu, k němuž dospěl na podkladě posudku obchodní a živnostenské komory, není mylný (Čís. 4 § 503 c. ř. s.). Takové práce náležejí k přípravné činnosti vedoucího úředníka, do služby již přijatého, avšak službu ještě nenastoupivšího, ježto si musí utvořiti nutný přehled o výkonnosti podniku a možnosti jejího stupňování, a bez takové přípravy by nemohl vyvinouti úspěšnou činnost. Nesejde tedy ani na tom, zda byly žalobci tyto práce zvlášť přikázány, či zda je konal jen z vlastní opatrnosti, a nemůže za ně žádati zvláštní odměnu, ježto tu šlo o část činnosti již odměňované služebním platem.

Čís. 13577.

Zaměstnanec Nemocenské pojišťovny soukromých úředníků a zřízců nepodléhá kárné pravomoci Všeobecného pensijního ústavu, nebyly-li kárné řady, jež má na mysli § 69 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. a n., dosud vydány, nýbrž podléhá pravomoci kárné komise zřízené podle služební smlouvy.

Ustanovení § 10 zákona ze dne 28. listopadu 1931, čís. 176 sb. z. a n., se nevztahuje na remuneraci, byl-li nárok na ni založen služební smlouvou uzavřenou dříve, než byl vánoční příspěvek zákonem ze dne 14. října 1930, čís. 144 sb. z. a n., přiznán státním zaměstnancům.

(Rozh. ze dne 26. května 1934, Rv I 666/34.)

Žalobce byl tajemníkem žalované Nemocenské pojišťovny soukromých úředníků a zřízců. Ve schůzi správní komise a dozorčího výboru žalované pojišťovny ze dne 20. února 1932 bylo usneseno, aby byl žalobce ode dne 1. března 1932 ve smyslu § 144 služební pragmatiky státních zaměstnanců suspendován a aby zároveň byly ve smyslu § 146 služ. pragmatiky sníženy jeho služební požitky o jednu třetinu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované nedoplatku třetiny služebních požitků a vyplacení remunerace ke dni 15. prosince 1932 ve výši 12.000 Kč. Žalobní nárok odůvodňoval žalobce tím, že podle § 144 služ. pragmatiky může o suspensi rozhodnouti jen komise, že tedy v souzeném případě o žalobcově suspensi rozhodl orgán nepřislušný a že jeho rozhodnutí jest nezákonné a tudíž že žalovaná strana žalobci protiprávně zadržuje jednu třetinu jeho požitků a že mu podle služební smlouvy se žalovanou přísluší nárok na vyplacení remunerace ke dni 15. prosince 1932 ve výši 12.000 Kč. Pracovní soud uznal podle žaloby. Důvody: Nárok žalované strany, že byla k suspensi žalobce a ke snížení jeho platu jako k nutnému prozatímnímu opatření oprávněna, jest podle názoru soudu nesprávný. Podle doslovu služební smlouvy může býti žalobce propuštěn jen na základě řádně provedeného kárného řízení a na základě pravoplatného nálezu kárné komise, z čehož plyne, že se propuštění žalobce může platně státi až po provedení řízení kárného a že tudíž propuštění dříve provedené i suspense žalobce, pokud se týče snížení jeho platu před provedením kárného řízení jsou právně neúčinné, obzvláště ana služební smlouva žalované straně k prozatímní suspensi a ku prozatímnímu snížení platu žalobcova oprávnění nedává a když §§ 144 a 146 služ. pragmatiky právo k suspensi státních úředníků a snížení jich platů vyhražují kárné komisi. Také služební smlouva připouští obdobné použití služební pragmatiky státních zaměstnanců jen pro posuzování otázky, jaké jednání žalobcovo lze považovati za přečiny kárné, nezmiňuje se však vůbec o prozatímních opatřeních suspense a o snížení platu. Z řečeného jest patrné, že ani kárná komise podle služební smlouvy není oprávněna ku prozatímní suspensi a ku prozatímnímu snížení platu žalobce, a že tudíž nemůže rozhodovati o platnosti žalobcovy suspense a snížení jeho platů ani pro praeterito, ani že nemůže vzhledem ke shora uvedenému doslovu služební smlouvy naléztí na propuštění žalobcovo se zpětnou platností. Není tedy budoucí rozhodnutí kárné komise pro posouzení existence žalobních nároků praejudicielním. Tvrzení žalované strany, že neměla možnost ihned svolati kárnou komisi a že byla proto nucena sama provésti suspensi a snížení platu žalobcova, i její tvrzení, že bez uvedených opatření bylo jí znemožněno vykonávati dozorčí právo, jsou bezpodstatná, neboť bylo její věcí, aby při sjednávání smlouvy služební se žalobcem pamatovala na nutné prozatímní opatření pro případy, že by kárná ko-

mise nemohla býti ihned ustanovena, a jestli žalovaná na tyto možnosti při ujednání smlouvy nepamatovala, musí sama nésti následky tohoto nedopatření (§ 1297 obč. zák.) a nemůže se dovolávat období veřejnoprávních předpisů služební pragmatiky státních úředníků ve smlouvě služební neuvedených pro posuzování služebního poměru žalobcova, který jest poměrem založeným na soukromoprávní služební smlouvě. Z toho, co uvedeno, jest patrno, že nároky žalobcovy na doplacení neprávem mu sníženého služebního platu jsou oprávněné. Také žalobcem uplatňovaný nárok na vyplacení remunerace za rok 1932 v obnosu 12.000 Kč shledal soud oprávněným. Nárok žalobcův na zmíněnou remuneraci jest založen na smlouvě služební uzavřené dříve, než vánoční příspěvek byl zákonem ze 14. října 1930 čís. 144 sb. z. a n. státním zaměstnancům přiznán, zmíněná remunerace není ve smlouvě označena jako vánoční příspěvek a nevztahuje se na ni ustanovení § 10 zák. z 28. listopadu 1931 čís. 176 sb. z. a n. o zrušení (obmezení) vánočních příspěvků. Ustanovení § 212 plat. zák. čís. 103/1926 se rovněž žalovaná nemůže dovolávat, neboť jak patrno z posledního odstavce § 212 cit. platového zákona, jest k obmezení požitků žalobcových na míru odpovídající požitkům státních zaměstnanců rovnocenné kategorie třeba schválení nadřízených úřadů a ministerstva financí, že by pak schválení takové bylo dáno, žalovaná vůbec netvrdí. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** První soud vyslovil názor, že vzhledem k doslovu služební smlouvy mohl býti žalobce suspendován a jeho plat snížen jen výrokem kárné komise podle §§ 144 a 146 služební pragmatiky pro státní úředníky a, poněvadž se tak nestalo, že má žalobce nárok, by mu zadržené částky ze služného byly vyplaceny. Odvolatelka sice přiznává, že první soud na souzený případ správně použil předpisů služební pragmatiky, avšak dovozuje, že předpisy ty nesprávně vyložil, přehlédnuv ustanovení § 145 služ. pragm., podle něhož prozatímní suspensí může vysloviti i každý představený nepřímo nebo přímo k vykonávání služebního dozoru povoláný, pokud se týče úředník pověřený přehlídkou úřadu. Než vývody tyto jsou pochybené, neboť vzhledem k obsahu žaloby jde výhradně o posouzení otázky, zda žalovaná strana byla oprávněna snížit žalobci plat bez výroku kárné komise, nikoli též o to, zda byl žalobce právem či neprávem suspendován. A tu jest zdůrazniti, že se předpis § 145 služ. pragm., jehož se žalovaná strana dovolává, o snížení platu vůbec nezmiňuje, nýbrž činí tak výhradně § 146 služ. pragm., podle něhož však na snížení žalobcova platu mohla by se usnésti jen kárná komise. Odvolatelka dále tvrdí, že první soud si odporuje, právě v dalším odstavci důvodů, že ani kárná komise není oprávněna k provedení suspense a ke snížení platu žalobcova. I tato výtka je neoprávněna, neboť odvolatelka, citujíc příslušné místo napadeného rozsudku, vynechává slova »pro praeterito«, resp. »se zpětnou platností«. Tím padají zároveň všechny závěry, které odvolatelka z oné nesprávné citace činí, to tím více, ana v příslušných vývodech klade stále důraz na to, že by pak vlastně žalobci bylo umožněno, by pojišťovnu dále poškozoval, na její úkor se obohacoval, porušoval služební předpisy a při tom stále vykonával své zaměstnání. Tyto vývody byly by na místě, kdyby šlo o otázku, zda byl žalobce právem suspendován čili nic, než v souzeném

sporů závisí rozhodnutí jen na tom, zda snížení platu vyslovené jiným orgánem než kárnou komisí má právní účinnost. Pokud jde o remuneraci za rok 1932, souhlasí odvolací soud s názorem prvního soudu a nemůže než odkázati odvolatelku v tomto směru na podrobné odůvodnění napadeného rozsudku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pro posouzení oprávněnosti žalobních nároků, které byly nižšími soudy žalobci přiznány, jest rozhodným obsah individuální mezi stranami ujednané služební smlouvy ze dne 13. prosince 1924. V odstavci XIII. této služební smlouvy byly podrobně stanoveny podmínky, za kterých může býti žalobce propuštěn, pokud se týče smlouva s ním zrušena, a jsou tam obsažena i ustanovení upravující kárné řízení proti žalobci. Dovolatelka se snaží dovésti, že žalobce podléhá podle § 69 odst. (4) a (6) zákona čís. 221/1924 sb. z. a n. v doslovu zákona čís. 184/1928 sb. z. a n. kárné pravomoci Všeobecného pensijního ústavu nikoli pravomoci kárné komise zřízené podle odst. XIII. služební smlouvy, avšak zároveň sama přiznává, že kárné rády, jaké má na mysli § 69 uved. zák., nebyly dosud vydány, takže její názor jest neudržitelný, neboť není myslitelné, že by žalobce podléhal kárným předpisům, jež nebyly dosud vůbec vydány. Platí tedy pro žalobce toho času ustanovení odst. XIII. služební smlouvy a dovolatelka neprávem tvrdí, že v tomto případě nastalo »vacuum juris«. V tomto období sporu jde jen o to, zda žalobci přísluší nárok na zaplacení zadržovaných služebních požitků, a není proto třeba se obíratí otázkou, zdali mohla správní komise s dozorčím výborem naříditi žalobcovu suspensí podle odstavce § 145 služební pragmatiky státních zaměstnanců (zákon ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. z.), neboť prozatímní suspense podle § 145 služ. pragm. není provázena snížením platu, o něž tu jediné jde a na němž se může usnésti podle § 146 služ. pragm. jen kárná komise. Odvolací soud tedy správně vyložil, že na snížení žalobcova platu mohla by se platně usnésti jen kárná komise povoláná k tomu služební smlouvou, a to na snížení jen pro budoucnost, nikoliv se zpětnou platností. Dovolatelčin názor, že jest připustiti obmezení žalobcových služebních požitků na dvě třetiny, vyslovené usnesením dozorčí komise a představenstva, jako »opatření prozatímní«, nemá vůbec opory v odst. XIII. služební smlouvy, která jest — jak bylo již uvedeno — pro služební poměr žalobcův jediné rozhodnou. Dovolatelka odkazuje konečně na právní vývody obsažené v jejím odvolání, najmě pokud se týče remunerace, ale v tom směru byly její vývody správně vyvráceny již v rozsudku odvolacího soudu, jehož důvody nejvyšší soud schvaluje, ježto vyhovují stavu věci a zákonu.

Čís. 13578.

Žalobou podle § 39 čís. 5 ex. ř. lze se domáhati výroku, že exekuce povolená na základě formálně pravoplatného rozsudku jest nepřipustná, poněvadž soud vydávší rozsudek byl podle § 6 zákona ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák. nepřislušný.

(Rozh. ze dne 26. května 1934, Rv II 183/33.)

Proti žalobci byla povolena exekuce k vydobytí peněžité pohledávky na základě rozsudku krajského soudu v Mladé Boleslavi. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce nepřipustnosti exekuce z důvodu, že peněžita pohledávka, k jejímuž vydobytí byla povolena exekuce, vznikla z obchodu splátkového a ježto nebyla zažalována u soudu řádného bydliště žalovaného, že jest rozsudek vydaný nepřislušným soudem zmatečný a exekuce na základě něho vedená nepřipustnou. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

D ů v o d y:

Mezi stranami není již sporu o tom, že zbytková kupní cena měla být zaplacená ve třech splátkách po 4.000 Kč, 7.000 Kč a 7.000 Kč. Právní názor odvolacího soudu, že přes to nešlo o obchod splátkový, poněvadž ten předpokládá větší počet menších splátek v poměru k celkové výši kupní ceny, nelze sdílet. K pojmu splátkového obchodu podle § 1 zák. č. 70/1896 ř. z. stačí, že celková kupní cena má být zaplacená po částkách, předpokládajíc, že byly ujednány více než dvě splátky a že prodaná věc byla odevzdána k používání dříve, než byla kupní cena úplně zaplacená. Bylo-li splacení kupní ceny ujednáno ve třech splátkách, nemůže již být řeči o tom, že nešlo o menší splátky v poměru k celkové výši kupní ceny. Mylným je také názor odvolacího soudu, že v případě neplatnosti exekučního titulu lze žalobou podle § 39 čís. 5 ex. ř. domáhati se výroku, že exekuce na základě tohoto titulu je nepřipustná. Podle zákona není překážky domáhati se takového soudního výroku jako podkladu pro napotomní zrušení exekuce žalobou u exekučního soudu (rozh. čís. 12561 sb. n. s.). Zákon v § 39 ex. ř. nařizuje zrušení exekuce nejen v případě, že exekuční titul byl již pravoplatným rozsudkem uznán za neplatný, zrušen nebo jinak za neúčinný prohlášen (§ 39 č. 1 ex. ř.), nýbrž i v případě, že exekuce byla prohlášena za nepřipustnou z jiných důvodů pravoplatným rozhodnutím (§ 39, čís. 5 ex. ř.). O takový případ v souzeném případě jde a není takovému soudnímu výroku nijak na závadu, že by po vyhovění žalobě zůstal exekuční titul nedotčen. Jinak byly předpoklady této žaloby dány. Jak již shora uvedeno, jde o obchod splátkový, který však není obchodem ve smyslu čl. 271 a 272 obchod. zák. na straně žalobcově, neboť i případné mlácení pro jiné za úplatu, nebylo prováděno po živnostensku, jak na jevo jde ze zprávy obecního úřadu v H. Nejde tu ani o obchod akcesorní podle čl. 273 obchod. zák., poněvadž by to předpokládalo, že žalobce je obchodníkem, což však v řízení prvé stolice nebylo ani tvrzeno. Podle § 6 splátk. zák. nemohl spor býti zahájen u soudu podle § 104 j. n. K této absolutní nepřislušnosti jest přihlédnutí z úřadu až do exekučního prodeje, což tedy platí o každém způsobu exekuce, dokud jen nedošlo k prodeji zabavených věcí. Exekuční titul byl vydán v řízení zmatečném (§ 477 č. 3 c. ř. s.) a je proto neplatným, což v zápětí má nepřipustnost exekuce podle § 39 čís. 5 ex. ř.

Čís. 13579.

Bylo-li za odvolacího řízení v rozlukovém sporu manželství zrušeno smrtí (žalovaného) manžela, jest žalobu o rozluku manželství zamítnouti.

(Rozh. ze dne 26. května 1934, Rv II 499/34.)

Žalobě, již se domáhal manžel rozluky manželství z viny žalované manželky, oba nižší soudy vyhověly. Odvolací soud uvedl ke konci důvodů: Žalovaná po podání odvolání zemřela dne 29. prosince 1933. Avšak tato okolnost nemůže mít vliv na běh řízení, poněvadž jde o přezkoumání rozsudku prvého soudu vyneseného ještě za živa žalované.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Řešiti jest jen otázku, zda v případě, kde žalovaná zemřela za odvolacího řízení, lze uznati na rozluku manželství, o níž bylo žalováno. Účelem žaloby o rozluku manželství jest zrušení manželství, nutným předpokladem jejím je tudíž manželství trvajícím. Smrtí jednoho z obou manželů však manželství vůbec zaniká (§ 111 obč. zák.), takže nelze je zrušiti již soudním výrokem, kdyžž rozsudek rozlukový nemá jen význam deklaratorní, nýbrž konstitutivní, tvoře nový právní stav (srov. rozh. 7771 sb. n. s.). Okolnost, že žalovaná zemřela po vynesení rozsudku prvého soudu uznávajícího na rozluku z její viny, brání tomu, by dovolací soud, který přezkoumává správnost napadeného rozsudku na základě skutkového stavu, který tu byl v době, kdy byl vydán (srov. rozh. 8681 sb. n. s.), prohlásil rozloučení manželství, které fakticky již smrtí žalované bylo zrušeno. Odvolací soud neposoudil tudíž věc po právní stránce správně, usoudiv, že okolnost, že žalovaná zemřela po podání odvolání, nemůže mít vliv na běh řízení.

Čís. 13580.

Nicotnou jest úmluva, kterou ujedná advokát se svým klientem za zastupování jako odměnu určitá procenta z částky, která mu bude slevena na daní. Lhostejno, že závazek takový převzala komanditní společnost, nikoliv její osobně ručící společníci, jimž byla daňová sleva vymožena.

Ujednání podle § 879 čís. 2 obč. zák. jest nicotné i tehdy, převzala-li takový závazek za klienta osoba třetí.

(Rozh. ze dne 30. května 1934, R I 312/34.)

Zalující advokát dal si slíbiti od žalované komanditní společnosti zaplacení určité části daňové slevy, již měl vymoci u finančních úřadů pro společníky žalované společnosti. Žalobě o zaplacení slíbené částky pro-

cesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že ujednání ze dne 8. října 1927, podle něhož si dal žalobce od žalované slíbíti jako odměnu určitou, poměrně stanovenou část slevy daňové, kterou měl vymoci u finančních úřadů pro společníky žalované společnosti, jest nicotné podle druhého odstavce § 879 čis. 2 obč. zák. Na věci nic nemění, jak bude doloženo, že závazek převzala žalovaná komanditní společnost a ne její osobně ručící společníci Pavel M. a Ervín M., pokud se týče jeho dědici, jimž sleva daňová měla býti žalobcem vymožena. V druhém odstavci § 879 čis. 2 obč. zák. jsou stanoveny dva zákazy, jichž porušení má v zápětí nicotnost smlouvy. Prvý zákaz se týká převodu svěřené sporné věci zcela nebo z části na právního zástupce. O takový převod tu nejde. Druhý zákaz zapovídá právním zástupcům, aby si nedávali slíbíti určitou část toho, co bude straně přičteno (pactum de quota litis). Jde o to, zda v ujednání z 8. října 1927 smluvená odměna procentuální z dosažených slev na daních spadá pod zákaz úmluvy o podílu právního zástupce na klientově úspěchu čili nic. Neobstojí názor stěžovatelův, že i tento druhý zákaz se vztahuje jen na nároky, jež mají býti vymoženy soudním sporem. Zákaz úmluvy o podílu právního zástupce na úspěchu klientově byl do občanského zákoníka pojat třetí novelou (§ 90). V důvodové zprávě k této novelě bylo vysvětleno, že formulováním zákazu úplného nebo částečného převodu sporné věci, by nebyl ještě postižen slib i. zv. »quota litis«, že však právě taková ujednání mají býti zamezena, aby bylo zabráněno smlouvám, jež klienta nespravedlivě poškozují, a že proto bylo ustanovení druhého odstavce § 879 čis. 2 obč. zák. doplněno dodatkem, pro nějž se vyslovil i justiční výbor poslanecké sněmovny při poradě o osnově nového advokátního řádu. Z toho je patrné, že účelem tohoto zákazu třetí dílčí novelou k občanskému zákoníku stanoveného jest především ochrana klientů před nespravedlivým poškozením. Zároveň však směřuje tento zákaz i k zachování vážnosti advokátního stavu a důvěry v něj, s čímž není slučitelné, aby se advokát úmluvou o honoráři stal podílníkem na klientově úspěchu po stránce hospodářské, tedy jaksi jeho společníkem. Oběma těmito účelům by nebylo vyhověno, kdyby platnost uvedeného zákonného ustanovení byla obmezena jen na soudní spory, neboť podobnými úmluvami mohou klienti býti nespravedlivě poškozeni a vážnost advokátního stavu a důvěra v něj může býti ofřesena i tehdy, když jde o řízení mimosporné, nebo řízení správní. Ani ze slov zákona »právní zástupce«, »svěřená sporná věc« a »strana« nelze takové obmezení vyvozovati. Podle § 8 adv. ř. může advokát zastupovati klienty nejen před soudy, nýbrž i před jinými veřejnými úřady. Pojem »strany« není obmezen na žalobce a žalované v soudních sporech, neboť za stranu jest považovati na př. též poplatníka v řízení před úřady finančními, jak plyne zejména z § 1 zák. ze dne 8. října 1924 čis. 235 sb. z. a n. o mimo-

řádných úlevách při placení přímých daní, dále z §§ 29 (3), 38, 39, 55, 56 (1), (3), zák. ze dne 8. dubna 1920, čis. 309 sb. z. a n. o dávce z majetku a z přírůstku na majetku a z §§ 199 (1), 313, 330, 331, zák. z 15. června 1927 čis. 76 sb. z. a n. o přímých daních osobních. Výrazem »svěřená sporná věc« jest rozuměti každou věc, o které se má po úředním řízení teprve rozhodnouti, a to nejen v řízení soudním — sporném nebo mimosporném — nýbrž i v řízení správním, a v které se klient obrátil na právního zástupce se žádostí, by ho v příslušném řízení zastupoval. Slovy zákona »určitá část toho, co bude straně přičteno«, je zahrnuta nejen určitá část pohledávky, jež bude straně přisouzena, nýbrž i určitá část toho, co bude straně sleveno z toho, co od ní jiný žádá. Je proto nicotná úmluva, kterou ujedná advokát se svým klientem za zastupování jako odměnu určitá procenta z částky, která mu bude na dani slevena, neboť ujednání takové se přiči ustanovení druhé věty druhého odstavce § 879 čis. 2 obč. zák. (srov. rozh. nejv. soudu čis. 13164 sb. n. s.). V projednávaném případě převzala takovýto závazek žalovaná komanditní společnost a ne její osobně ručící společníci Pavel M. a Ervín M., pokud se týče jeho dědici, jimž sleva daňová měla býti vymožena. To však na věci nic nemění, neboť komanditní společnost není právnickou osobou, nýbrž zákon uznává při ní jen zvláštní samostatné jmění a jednotnou reprezentaci všech členů na venek, která se jeví ve společné firmě, pod kterou společníci provozují obchody a znamenají firmu (čl. 15 a 17 obč. zák.) a ručí její komplementáři za dluhy (závazky) společnosti veškerým svým jměním osobně a nerozdílně (čl. 112 a 150 odstavce druhý zák.). Z toho plyne, že převzala-li sporný závazek žalovaná společnost, jde tu zároveň o solidární závazek jejích osobně ručících společníků Pavla M-a a Ervína M-a, pokud se týče jeho dědiců. Nehledíc k tomu bylo by obcházením zákona, kdyby se měla uznávati platnost závazku zákonem v druhém odstavci § 879 čis. 2 obč. zák. zakázaného, když závazek takový převzme za klienta osoba třetí. Ujednání takového závazku mezi advokátem a osobou třetí jest prohlášiti stejně za nicotné, jako když k němu dojde mezi advokátem a jeho klientem. Šlo-li mezi stranami o smlouvu nicotnou, nemohlo její uznání, jak správně uvádí odvolací soud, jevíti právních účinků. Okolnost, že uznání se nevztahovalo jen na odměnu žalobci příslušející podle ujednání z 8. října 1927, nýbrž také zahrnovalo v sobě uznání odměny za práce jiné, je bezvýznamná, ježto podle zjištění prvního soudu, které nedoznalo změny v odvolacím řízení, uznala žalovaná, že žalobci přísluší podle ujednání z 8. října 1927 nárok na honorář asi 369.000 Kč a zažalovaná částka 369.760 Kč 85 h je dle přednesu žalobcova právě procentuální odměna z dosažené slevy na daních. Z toho plyne, že uznání, pokud jde o zažalovanou částku, není než uznáním nicotného závazku a je právně bezúčinné.

Čís. 13581.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čis. 164 sb. z. a n.).

Výměru 250 ha zemědělské půdy jest počítati podle stavu v době, kdy vládní nařízení čis. 164/1933 sb. z. a n. nabylo platnosti.

(Rozh. ze dne 30. května 1934, R I 431/34.)

Žádosti pachtýře o úpravu pachtovného soud první stolice vyhověl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil soudu první stolice, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc soudu druhé stolice, by o rekursu znovu rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Nelze přisvědčiti dovolacímu rekurentovi, že výměru 250 ha zemědělské půdy jest počítati podle stavu v době, kdy první soud rozhodne o žádosti pachtýřově o úpravu pachtovného. Za rozhodnou pokládáti jest dobu, kdy vládní nařízení čís. 164/33 nabylo platnosti. O tom, pokud jde o pachtu parcelní, není již hledíc k doslovu §§ 1 a 6 nařízení pochybnosti. Co se týče pachtů hospodářských celků, není důvodu bráti jinou dobu za rozhodnou. Slova § 7 »pachtýř hospodářských celků, nepřesahuje-li výměra zemědělské půdy 250 ha, může žádati za úpravu pachtovného« znamenají a znamenati mohou jen »nepřesahuje-li výměra nyní to jest, kdy nařízení nabylo platnosti, 250 ha, může žádati«. Pozdější stav tedy nerozhoduje a ten, u něhož výměra klesne později pod 250 ha, práva na úpravu pachtovného nemá, pokud se týče nenabude.

Čís. 13582.

Zákonu vyhovuje firma: »Likvidace obchodní společnosti firmy X.«

(Rozh. ze dne 30. května 1934, R I 558/34.)

Rejstříkový soud zapsal likvidaci veřejné obchodní společnosti s tím, že likvidační firma zní: »Likvidace obchodní společnosti firmy J. P.« Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že jako likvidační firma má býti zapsána: »J. P. v likvidaci«. Důvody: Stěžovatelé vytýkají, že znění likvidační firmy jest nesprávné a že má zníti firma: »J. P. v likvidaci«. Firma veřejné společnosti, o jejíž likvidaci jde, zní: »J. P.« K vyznačení likvidace je připojiti jen dodatek vyznačující likvidaci dle nynějšího skutkového a právního stavu. Likvidační firma správně tedy má zníti: »J. P. v likvidaci« (čl. 17 první odstavec a 139 obch. zák.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Pokud jde o znění likvidační firmy, předpisuje článek 139 obch. zák. pouze, že dosavadní firmu jest označiti za firmu likvidační. Tomuto předpisu se však opovězené znění nijak nepřičí, a nebylo tedy příčiny změnit v tomto směru usnesení soudu první stolice, i když lze přiznati, že znění nařízené rekursním soudem jest obvyklejší.

Čís. 13583.

Nárok na zaplacení nedoplatku kupní ceny za pozemky, jež žalobce ze svého velkého pozemkového majetku z příkazu Státního pozemkového úřadu a za jeho účastenství (schválení) žalovanému prodal, jest nárokem soukromoprávním a patří na pořad práva.

Soud nemůže přiznati k odpočtu namítanou vzájemnou pohledávku z důvodu odškodnění podle § 75 náhr. zák., pokud se týče z důvodu příspěvku podle § 7 vl. nař. čís. 305/22 v doslovu vl. nař. čís. 192/24 sb. z. a n., dokud není ještě učiněno konečné rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o této pohledávce.

(Rozh. ze dne 30. května 1934, Rv I 1527/32.)

Žalující obec domáhala se na žalovaném zaplacení nedoplatku kupní ceny za pozemky, jež prodala žalovanému ze svého velkého pozemkového majetku z příkazu Státního pozemkového úřadu a za jeho účastenství, pokud se týče z jeho příkazu. Žalobě bylo vyhověno soudu všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

důvodech:

Mylným je názor dovolatelův, že souzená věc nepatří na pořad práva. V projednávaném sporu jde o nedoplatek kupní ceny za pozemky, jež žalující obec ze svého velkého pozemkového majetku z příkazu Státního pozemkového úřadu a za jeho účastenství, pokud se týče s jeho schválením žalovanému prodala. Ujednaná tržová smlouva mezi žalovaným a žalující obcí je smlouvou soukromoprávní a na této její povaze účastenství Státního pozemkového úřadu nic nemění (srovnej rozhodnutí senátu pro řešení kompetenčních konfliktů z 5. června 1931 č. j. 714/31 a ze dne 7. prosince 1931 č. j. 758/31 sb. n. s. z roku 1931 dodatek I a V). Důsledně je i zažalovaný nárok na doplatek kupní ceny z oné tržové smlouvy nárokem soukromoprávním a patří na pořad práva (§ 1 j. n.). Zmatečnost podle § 477 čís. 6 c. ř. s. vytýká dovolatel neprávem.

Neprávem vytýká dovolatel, že mu nižšími soudy nebyla přiznána k odpočtu namítaná pohledávka z důvodu odškodnění podle § 75 náhr. zák., pokud se týče pohledávka z důvodu příspěvku podle § 7 vl. nař. čís. 305/22 v doslovu vl. nař. čís. 192/24. O tom zdali mu přizná případně patří posléz uvedený příspěvek, může rozhodnouti jen Státní pozemkový úřad, jsa k tomu jedině povolán, nikoli soud a co se týče odškodnění podle § 75 náhr. zák., byl i o tom v souzeném případě povolán rozhodnouti řečený úřad. V době vynesení rozsudku u soudu první stolice konečné rozhodnutí Státního pozemkového úřadu učiněno ještě nebylo a nižší soudy právem k odpočtu namítanou pohledávku jako k odpočtu se nehodící žalovanému nepřiznaly.

Čís. 13584.

Pokud peněžní ústav, který má pohledávku z úvěru proti majiteli nemovitosti a pojistil zařízení a zásoby v této nemovitosti, má zájem na tomto pojištění a uzavřel pojišťovací smlouvu ve vlastní prospěch.

(Rozh. ze dne 30. května 1934, Rv I 1658/32.)

Žalovaná spořitelna pojistila zařízení a zásoby v tírně Josefa A-a, protože měla pohledávky za Josefem A-em a jeho předchůdcem Karlem A-em, a dala si pojistky vinkulovati. Požární náhrada 317.506 Kč, složená pojišťovnou na soudě, byla příkázána žalované spořitelně a Marta K-ová, manželka Josefa A-a, byla s odporem poukázána na pořad práva. K vyřízení tohoto odporu podala Marta A-ová proti spořitelně žalobu, již požadovala ze složených peněz polovici 158.753 Kč, ježto jest spoluvlastnicí tírny a ježto prý bylo pojištění uzavřeno v její prospěch. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Odpor proti příkázání požární náhrady v celé její výši žalované spořitelně a žaloba k vyřízení onoho odporu (§ 231 ex. ř.) jsou založeny na tom, že prý žalovaná spořitelna nemá na pojištění pojistného zájmu a že pojišťovací smlouva byla uzavřena ve prospěch majitelů pojištěných věcí, nikoli ve prospěch žalované spořitelny. Nižší soudy zjistily, že žalovaná spořitelna pojistila zařízení a zásoby v tírně Josefa A-a sama, protože měla pohledávky z úvěru proti Josefu A-ovi a jeho předchůdci Karlu A-ovi a že uzavřela pojištění, aby měla své pohledávky za Josefem A-em a Karlem A-em kryté. Zjištěno je také, že si žalovaná spořitelna dala pojistky pro sebe vinkulovati. Nepochybily nižší soudy, když vycházejíce z tohoto zjištění, přiznaly žalované spořitelně pojistný zájem na pojištění. Pojistný zájem spořitelny vyplývá z uvedeného účelu pojištění a z toho, že spořitelně, když poskytla úvěr majitelům pojištěných předmětů záleželo na tom, by majetek dlužníků, pokud se týče pojištěné věci nebo hodnota jejich zůstaly neztenčeny a pro její krytí zachovány. Tento zájem spořitelny byl bez pojištění ohrožen. Pokud jde o to, v čí prospěch pojištění bylo uzavřeno, zda pro spořitelnu či pro majitele pojištěných předmětů, nepochybil odvolací soud, uznáv, že pojištění bylo sjednáno ve prospěch žalované spořitelny a pro ni, nikoli pro majitele pojištěných věcí. Pokud je tento závěr odvolacího soudu závěrem skutkovým, nelze mu v dovolání odporovati, protože hodnocení důkazů nelze v dovolacím řízení napadati, a pokud závěr ten je závěrem právním, odpovídá tomu, co bylo zjištěno, že totiž žalovaná spořitelna byla pojistníkem, že pojištění uzavřela ve svém zájmu a že pojistky byly pro ni vinkulovány. Z uvedeného vyplývá, že důvody odporu a žaloby proti příkázání požární náhrady žalované spořitelně nejsou opodstatněny, a nižší soudy právem žalobě a žádosti žalobkyně, aby z požární náhrady byla částka 158.753 Kč 50 h příkázána žalobkyni, ježto ona je spoluvlastnicí tírny a pojištěných předmětů a ježto pojištění bylo uzavřeno v její prospěch, nevyhověly.

Čís. 13585.

Placením jednou pokladnou státu druhé jeho pokladně nenastává pro stát hospodářský výsledek spojený s placením po rozumu § 1412 obč. zák. Nezáleží na tom, že toto placení bylo přivoděno tím, že jedna pokladna jako vymáhající věřitelka provedla exekuci zabavením a příkázáním pohledávky, kterou měl její dlužník za jinou státní pokladnou.

Zároveň započtení pohledávky, kterou někdo má proti některé státní pokladně, stanovená ve druhé větě § 1441 obč. zák., jest stanovena jen ve prospěch státu v zájmu spořádaného státního účetnictví a nepřekáží tomu, by stát svůj dluh splatný u jedné své pokladny nezapočítal na pohledávku jiné pokladny.

(Rozh. ze dne 30. května 1934, Rv I 1672/32.)

Gustavu R-ovi příslušela proti ministerstvu sociální péče pohledávka 240.000 Kč. Tato pohledávka byla k návrhu berního úřadu v T. ve prospěch daňové pohledávky eráru za Gustavem R-em v částce 46.131 Kč 46 h zabavena a příkázána k vybrání. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se Ervín S. na československém státu zaplacení 30.000 Kč, tvrdě, že mu Gustav R. postoupil část své pohledávky proti ministerstvu sociální péče a že toto ministerstvo o tom uvedomil. Žalovaný erár namítl mimo jiné, že byla pohledávka postupitele Gustava R-a proti čsl. státu zabavena podle plat. výkazů daňových a poplatkových nedoplatků za léta 1920, 1921, 1922, 1923 a 1924, na něž až do doby postupu dluhoval 22.449 Kč a namítl částku tu k započtení stejně jako dalších 14.066 Kč 60 h za neprávem Gustavu R-ovi vyplacené polské markv. Procesní soud první stolice neuznav vzájemné pohledávky eráru po právu, uznal podle žaloby. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Pokud jde o vzájemnou pohledávku namítanou k započtení, nehodí se k započtení vzhledem k ustanovení § 1441 obč. zák., ježto postoupená pohledávka je rázu soukromoprávního a za ministerstvem sociální péče, kdežto pohledávka k započtení namítaná jest pohledávkou daňovou, pokud se týče neprávem vyplacenou protihodnotou cizozemských peněz, tedy ze státní pokladny jiného odvětví státní správy. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d ů: Vývodům odvolání jest přisvědčiti v tom, že lze peněžní pohledávky spočívající na důvodu veřejno-právním započísti na peněžité pohledávky soukromoprávní, ovšem při započtení ve sporu musí býti veřejnoprávní pohledávky již stanoveny příslušným vyřízením veřejného orgánu, který o nich rozhoduje, tedy při pohledávkách daňových a poplatkových musí již býti definitivně stanoveny příslušnými finančními úřady (srovnej dále článek r. n. s. Cíchy v Soudc. Listech 1924 str. 157—158). Soud procesní při uplatňovaném započtení takové pohledávky nemůže o ní jednati a ji zjišťovati a nemůže o ní rozhodnouti, že po právu jest aneb není, nýbrž musí si jen učiniti úsudek, bylo-li stanoveno takové pohledávky příslušnými orgány ve sporu prokázáno čili nic a podle toho pak rozhodne o žalobní pohledávce. V souzeném případě jde o nároky eráru finančními úřady stanovené a v připojených spisech E 143/26 okr. soudu v Č. je vykázána vykonatelnost těchto vzájemných pohledávek předloženým výkazem nedoplatků, což se dodatečně zjišťuje (§ 498 c. ř. s.). Rovněž má odvolání pravdu v tom, že předpis § 1441 obč. zák. nebrání tomu, by stát nezapočítal proti nároku na určitou státní pokladnu svůj nárok, který má jiná státní pokladna proti oprávněnému z prvního nároku (Stubenrauch: Kommentar zum allg. b. Gesetzbuche, vydání 1903, poznámka 3 k § 1441 obč. zák.). Předpis § 1441 druhé věta obč. zák. je speciálním předpisem ve prospěch státu, který ne-

platí naopak, kdy stát má vzájemnou pohledávku. Než přes to není odvolání v právu, pokud jde o rozhodnutí ve věci. Bernímu úřadu v Č. v zastoupení čsl. státu byla povolena exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávky Gustava R-a proti ministerstvu sociální péče v Praze 46.200 Kč usnesením okresního soudu v Č. z 28. ledna 1926 k vydobytí vykonatelných nedoplatků daní, poplatků i nedoplatků na neprávem vyměněných 14.066 Kč 6 h v celkové sumě 46.131 Kč 46, v čemž jsou zahrnuty veškeré započtením uplatňované vzájemné pohledávky. Ministerstvo sociální péče vyplatilo celou zabavenou pohledávku 46.130 Kč 36 h bernímu úřadu v Č. na vymáhanou pohledávku 46.131 Kč 46 h. Tímto prokázáním placením zanikly vzájemné pohledávky eráru v tomto sporu započtením namítané a proto nelze na ně při rozhodování o žalobní pohledávce již hledět. Žalobce neuplatňuje neplatnost onoho placení, nýbrž domáhá se jako postupník zaplacení postoupené mu částky 30.000 Kč, kterýž postup se stal před zabavením stavebního příspěvku pro Gustava R-a, o kterém postupu žalovaná strana, pokud se týče ministerstvo sociální péče bylo vyzooměno dávno před zabavením pohledávky R-ovy berním úřadem v Č. Návrh žalobcův opírá se o postup, o kterém bylo mín. sociální péče řádně vyzooměno. Podle toho je žalobní nárok odůvodněn, žalovaná strana, když platila po oznámeném postupu na pohledávku R-ovu pro nedoplatky berním úřadem v Č. zabavenou, nezpřostila se závazku proti žalobci a platila bernímu úřadu v Č. na své riziko (§ 1396 obč. zák.). Protipohledávky započtením namítané zanikly, jak bylo zjištěno, placením a proto bylo prvním soudem právem žalobě vyhověno.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolatel právem vytýká jako nesprávný názor odvolacího soudu, že prý placením ministerstva sociální péče bernímu úřadu v Č. ve sporu uvedeným zanikla sice pohledávka státu (finanční správy), ale nezanikl jeho dluh správy sociální péče. Toto tak zvané placení nebylo placením v právním smyslu po rozumu § 1412 obč. zák., neboť toto předpokládá různost dvou právních podmětů, platicího a příjemce. Toho však v tomto případě nebylo. Ministerstvo sociální péče a berní úřad v Č. nejsou samostatnými podmětů právními, nýbrž jen různými orgány téhož právního podmětu a pokud jde o peněžní hospodaření jen dvěma různými pokladnami státu. Placením jednou pokladnou státu druhé pokladně nenastává pro stát hospodářský výsledek spojený s placením po rozumu § 1412 obč. zák., nýbrž jest ve své podstatě jen účetnickým vyrovnáním provedeným státem mezi jeho pohledávkou a jeho vzájemným dluhem. Přivodí-li se tento výsledek tím, že jedna pokladna jako vymáhající věřitelka provede exekuci zabavením a přikázáním pohledávky, kterou má její dlužník za jinou státní pokladnou, jako se stalo v souzeném případě, kde berní úřad v Č. zabavil pohledávku, kterou měl Gustav R. proti ministerstvu sociální péče ze stavební podpory, na podstatě věci nic nemění. Okolnost, že pohledávka a dluh státu nejsou splatny u jedné státní po-

kladny, nýbrž každá u jiné vzájemnému zúčtování jich nepřekáží. Odvolací soud správně uvedl, že zápočet započtení pohledávky, kterou někdo má proti některé státní pokladně, s pohledávkou jiné státní pokladny, stanovená ve druhé větě § 1441 obč. zák., jest stanovena jen ve prospěch státu v zájmu pořádaného státního účetnictví a že nepřekáží tomu, by stát svůj dluh splatný u jedné své pokladny nezapočetl na pohledávku jiné pokladny. V souzeném případě ovšem svrchu zmíněná exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávky Gustava R-a ze stavební podpory byla bernímu úřadu v Č. pro pohledávku státu za Gustavem R-em na dlužných daních a náhradě za neprávem vyměněné polské marky povolena usnesením okresního soudu v Č. ze dne 28. ledna 1926, tedy teprve po té, když Gustav R. ze své pohledávky ze stavební podpory za ministerstvem sociální péče postoupil žalobci zažalovanou částku 30.000 Kč. Než ani tento postup nepřekážel zúčtování i této postoupené částky. Státu jako postoupenému dlužníku zůstaly podle § 1394 obč. zák. všechny námítky proti postoupené pohledávce a byl podle § 1442 obč. zák., jak dovolání právem uvádí, oprávněn na postupní pohledávku započísti pohledávku, kterou v době postupu měl proti postupiteli Gustavu R-ovi. Žalobce musí tedy v těchto mezích trpět započtení provedené státem a žaloba byla by odůvodněna jen nad meze oprávněného započtení. Pro rozhodnutí sporu jest tedy třeba zjistiti, jakou pohledávku měl stát proti Gustavu R-ovi v době postupu. To se dosud nestalo a výše její v řečené době není zřejma ani z výkazu nedoplatků, který byl titulem této exekuce, neboť výkaz ten jest teprve ze dne 26. ledna 1926. Jest proto odůvodněnou i výtka neúplnosti řízení v tomto směru dovolatelkou uplatňovaná.

Čís. 13586.

Správce konkursní podstaty může býti odsouzen nehledíc ke stavu konkursního řízení k placení pohledávky za podstatou do 14 dnů pod exekuci, je-li pohledávka určena a splatna, a není-li nedostatečnost podstaty k úplnému krytí zřejma, a jen tehdy, když konkursní správce namítal nedostatečnost podstaty, jest v případě jeho odsouzení vysloviti, že je povinen zaplatiti podle stavu jmění konkursní podstaty.

(Rozh. ze dne 30. května 1934, Rv I 25/34.)

V domě žalující banky měl najaty místnosti Bedřich R., na jehož jmění byl dne 23. prosince 1932 vyhlášen úpadek. Dopisem ze dne 30. prosince 1932 dal správce konkursní podstaty Bedřicha R-a žalobkyni řádnou čtvrtletní výpověď z nájmu. Nájemné za první čtvrtletí 1933 (v částce 5.227 Kč) nebylo zaplacené. Žalobě proti správci úpadekové podstaty Bedřicha R-a o zaplacení 5.227 Kč procesní soud prvé stolice vyhověl uznav žalovanou stranu povinnou zaplatiti žalobkyni zažalovanou částku s 6% úroky od 2. ledna 1933 do zaplacení a útraty sporu do 14 dnů pod exekuci. Odvolací soud vyhověl odvolání žalované konkursní podstaty potud, že uznal žalovanou stranu povinnou zaplatiti žalobkyni zažalovaných 5.227 Kč s příslušnými úroky, jakož

i útraty sporu a to pod exekucí na svršky v zájemném protokole dne 12. dubna 1933 zájemně popsané do 14 dnů, jinak na ostatní jmění podle ustanovení konkursního řádu. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Zalobkyně vymohla si zákonné zástavní právo na svršky a zařízení úpadce v jeho obchodních místnostech a proto může na základě tohoto rozsudku uplatňovati toto zákonné právo na těchto svršcích a měla žalobní prosba zníti, že má úpadková podstata býti odsouzena, by zažalovanou pohledávku zaplatila pod exekucí na tyto vnesené svršky, kdežto nárok na zaplacení pod exekucí vůbec je neoprávněn, neboť pohledávky v konkursu výjma právě případ práv odlučovacích nemohou dojíti jinak uspokojení než podle předpisů úpadkového řádu, t. j. rozdělením konkursní podstaty, exekuce proti konkursní podstatě je však vyloučena. Proto bylo vysloveno, že pohledávku lze vymáhati exekucí jen na svršky a kdyby výtěžek jich ku úplnému zaplacení nestačil, na ostatní jmění úpadcovy podle ustanovení konkursního řádu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované, vyhověl však dovolání žalobkyně a obnovil rozsudek prvního soudu až na výrok o úrocích. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Dovolatelka uplatňuje právem dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čis. 4 c. ř. s., pokud odvolací soud změnil rozsudek prvního soudu a vyslovil, že žalovaná strana je povinna zaplatiti zažalovanou částku s úroky a útratami sporu prvé stolice do 14 dnů pod exekucí »na svršky zájemně popsané (§ 1101 obč. zák.), jinak na ostatní jmění podle ustanovení konkursního řádu«. Odvolací soud nepřihlížel tu k ustanovení §§ 50 a 126 konk. ř. Podle § 50 (1) a (2) konk. ř. mají především z konkursní podstaty býti zapraveny pohledávky za podstatou, a nemohou-li býti uspokojeny úplně, mají hotové výdaje přednost před ostatními pohledávkami, a tyto mezi sebou jest uspokojiti poměrně. Podle § 126 konk. ř. mají býti věřitelé podstaty uspokojeni, nehledíc ke stavu řízení, jakmile byly jejich nároky určeny a jsou splatny, a je na správci podstaty pečovat o to, aby měl pro uspokojení věřitelů podstaty včas po ruce potřebné hotovosti. Odpírá-li nebo protahuje-li správce uspokojení věřitelů podstaty, mohou tito žádati za odpomoc u konkursního komisaře, nebo mohou své nároky proti správci podstaty vymáhati žalobou a exekucí. Byla tedy žalobkyně oprávněna hned k žalobě a nemusela se dožadovati odpomoci u konkursního komisaře, jak žalovaná strana v dovolací odpovědi míní; také nebylo povinností žalující strany, by dokazovala postačitelnost úpadkové podstaty, nýbrž bylo naopak na žalované straně, aby ve sporu namítla, že podstata nestačí k úplnému krytí všech pohledávek za podstatou. To v řízení před prvou stolicí nečinila, nýbrž uplatňuje námitku tu teprve v dovolací odpovědi, takže dovolací soud nemůže k ní přihlížeti (§§ 482 odstavec prvý a 513 c. ř. s.). Nejvyšší soud dovodil v rozhodnutí čis. 12311, že správce podstaty může býti odsouzen nehledíc ke stavu konkursního řízení k placení pohledávky za podstatou do čtrnácti dnů pod exekucí, je-li pohledávka určena a splatna, a není-li nedostatečnost podstaty k úplnému krytí

zřejmě, a že jen tehdy, kdyby správce namítal nedostatečnost podstaty, bylo by v případě jeho odsouzení vysloviti, že je povinen zaplatiti podle stavu jmění konkursní podstaty. V podobném smyslu vyznělo již také dřívější rozhodnutí čis. 5958 sb. n. s. Týž názor zastávají i Bartsch-Pollak (z roku 1927, str. 661, k dřívějšímu § 124 konk. ř.) a Lehmann (str. 393 a 394, k dřívějšímu § 47 konk. ř. a str. 665, k dřívějšímu § 124 konk. ř., který na prvním místě svůj názor podrobně odůvodňuje); dále Rintelen »Handbuch«, str. 332 a Neumann ve svém komentáři k c. ř. s. z roku 1928 k § 409 c. ř. s., str. 1169. Nejvyšší soud nemá důvodu, aby se v tomto případě od zmíněných svých rozhodnutí uchýlil a dodává k důvodům tam uvedeným ještě toto: Procesní soud nemůže podle zásady projednací sám od sebe zkoumati, zda podstata k uspokojení žalujícího věřitele stačí. Ani žalobce nemůže znáti stav podstaty. Nemůže si tedy voliti dobu, kdy by měl podle postačitelnosti podstaty žalovati o plné uspokojení. Vše to jest přenechati námitce správcově, jenž stav podstaty znáti musí a jehož věci jest, by nedostatečnost podstaty namítal. Neučinil-li tak a byla-li pohledávka za podstatou určena a je-li splatna, musí býti žalobě vyhověno a musí býti určena i lhůta k plnění podle § 409 c. ř. s. V tom směru nezná zákon při pohledávkách za podstatou nějaké výhody pro správce podstaty. Pro názor tuto hájený lze uvésti ještě tyto úvahy: Podle § 126 (3) konk. ř. může věřitel podati žalobu proti správci nejen tehdy, když tento odpírá uspokojení, na nř. — jak tomu bylo v souzeném případě — proto, že upírá pohledávce vlastnost »pohledávky za podstatou«, ale i tehdy, když správce protaahuje uspokojení. V takovém případě záleží tedy věřiteli na tom, by nabyl exekučního titulu se všemi náležitostmi § 7 exek. ř. a takto donutil správce k plnění bez průtahů. Kdyby i v takovém případě mohl býti správce odsouzen k plnění jen »způsobem určeným v konkursním řádu«, neměla by žaloba věřitelova podaná pro průtahy správcovy zcela žádného významu, protože by správce mohl protahovati uspokojení dále a věřitel by se zase musil dožadovati odpomoci u konkursního komisaře, nebo vyžadovati si vysvědčení o postačitelnosti podstaty (§ 55 exek. ř.), při čemž by zase — nemoha znáti stav podstaty — nevěděl, kdy a kolikrát by měl zakročiti a takové vysvědčení žádati (sr. také rozhodnutí čis. 3756 sb. n. s.). V zákoně není podkladu pro úsudek, že by, co do otázky postačitelnosti podstaty a co do lhůty k plnění mělo býti jinak nakládáno žalobou pro odpírání a jinak žalobou pro průtah uspokojení. Jakým způsobem se může brániti správce proti exekuci při nepostačitelnosti podstaty, bylo také již vyloženo v rozhodnutí čis. 5958 sb. n. s. Ježto v souzeném případě — jak již řečeno — správce zmíněnou námitku včas nevzněl, není překážky, by nebyla žalovaná strana odsouzena k zaplacení podle § 126 (3) konk. ř. a § 409 c. ř. s. do 14 dnů pod exekucí, a to jak co do žalobní pohledávky, tak co do útrat, jako jejího příslušenství (§ 912 obč. zák., § 54 druhý odstavec j. n. a § 216 čis. 4 ex. ř.). Pokud odvolací soud odsoudil žalovanou k zaplacení zažalované částky do 14 dnů pod exekucí na svršky zájemně popsané, přehlédli, že žalobkyně z toho důvodu nezažalovala, nýbrž podala žalobu podle § 126 (3) konk. ř., a že nepřizpůsobila žalobní žádost ustanovení § 12 konk. ř. (sr. opět rozh. čis. 12311 sb. n. s.).

Čís. 13587.

Za vázanosti nelze uzavíratí bez vědomí Státního pozemkového úřadu smlouvy, jež měly býti sepsány a vloženy do pozemkových knih teprve po vypršení doby platnosti zákazu zcizení podle § 22 zákona ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n.

Nebyla-li kupní smlouva předložena Státnímu pozemkovému úřadu ke schválení, jest nicotná.

(Rozh. ze dne 30. května 1934, R II 221/34.)

Žalobci se domáhali na žalované náhrady interese, ježto žalovaná nedodržela smlouvu, podle níž koupili žalobci od ní roku 1923 pozemky, podléhající obmezení podle čl. I. čís. 4 zák. čís. 311/1920 s tím, že kupní smlouva bude sepsána teprve, až pomine zákaz zcizení podle zák. čís. 311/1920. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Důvody: Soud vyvodil z výpovědí svědků, že strany měly úmysl koupiti, pokud se týče prodati sporné pozemky, na které se vztahovalo ustanovení čl. I. zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. bez svolení Státního pozemkového úřadu, jak konečně vychází na jevo i ze žaloby samé. Zciziti tyto pozemky bez svolení Státního pozemkového úřadu bylo však citovaným zákonem zakázáno a je proto smlouva ohledně pozemků z roku 1923 podle § 879 obč. zák. nicotná. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Důvody: Odvolací soud nesdílí právní názor soudu prvé stolice, že kupní smlouva jest nicotná. Dokud zákaz zcizení na vložce vázl nemohly strany o ní bez souhlasu Státního pozemkového úřadu uzavřítí smlouvu. V souzeném případě však neměly strany úmysl zažádati o schválení smlouvy u Státního pozemkového úřadu, nýbrž chtěly, by teprve po zaniknutí zákazu zcizení kupní smlouva byla sepsána a v pozemkové knize provedena. Proti takové úmluvě nelze nic namítnouti, poněvadž se domáhá převodu práva vlastnického v době, kdy právo vlastnictví již nebylo omezeno. Zákaz zcizení má jen ten účel, by se zabránilo převodu knihovního vlastnictví na pozemcích po dobu, po kterou pozemky zákazem zcizení jsou zatíženy.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by znovu rozhodl.

Důvody:

Podle § 22 zákona o zajištění půdy drobným pachtýřům ze dne 27. května 1919, čís. 318 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 15. dubna 1920, čís. 311 sb. z. a n. je zakázáno zcizení pozemků bez svolení Státního pozemkového úřadu. Tím bylo na dobu deseti let obmezeno každé volné nakládání s pozemky nabytými na podkladě dlouholetého pachtu a bylo úmyslem zákonodárce, by po celou tuto dobu nebylo bez svolení Státního pozemkového úřadu nabytými pozemky vůbec disponováno, a to ani tak, že by za vázanosti uzavíraly se bez vědomí Státního pozem-

kového úřadu smlouvy, jež měly býti sepsány a vloženy do pozemkových knih teprve po vypršení doby platnosti zákazu zcizení. To by bylo zřejmé obcházení shora uvedených předpisů a porušení práva Státního pozemkového úřadu, by mu každá smlouva uzavřená v době platnosti zákazu byla ke schválení předložena. Kupní smlouva z r. 1923 musila tedy za všech okolností býti předložena ke schválení Státnímu pozemkovému úřadu. Jelikož se tak nestalo, je nicotná (§ 879 prvá věta obč. zák.), pročež nemůže míti úspěch ani žaloba o splnění oné smlouvy, ani o náhradu interese za její nesplnění.

Čís. 13588.

Předpokladem pro přiznání přednostního pořadí nemocenskému pojištění není, by nemovitost sloužila výlučně nebo převážně výdělečnému podniku dlužníka, podrobenému výdělkové dani.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, R I 491/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost nepřikázal soud prvé stolice Zemědělské nemocenské pojišťovně v přednostním pořadí nedoplatky pojistného. Důvody: Na pohledávku Zemědělské nemocenské pojišťovny nebylo nic přikázáno, ježto prodané nemovitosti nesloužily vůbec k provozu podniku podléhajícího dani výdělkové (§ 76 zák. 220/96 ř. zák. a § 265 zákona o přímých daních čís. 76/1927, srov. rozh. 7571, 7923, 10290, 10586, 11980 sb. n. s.). Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stížnost není důvodná, neboť, jak nejvyšší soud ve svých rozhodnutích uvedených prvním soudem opětne odůvodnil, přes povšechný doslov § 173 zák. čís. 221/24 sb. z. a n. jest posuzovati přednostní právo zástavní pojistných příspěvků podle předpisů o dani výdělkové, a to proto, že pojistnému jest výdělková daň svou strukturou a povahou z daní a veřejných dávek nejbližší, a podle exekučních spisů prodané nemovitosti vůbec nesloužily provozování podniku dani výdělkové podléhajícího, což ostatně stěžovatelkou není ani tvrzeno.

Nejvyšší soud změnil usnesení nižších soudů v ten rozum, že přikázal Zemědělské nemocenské pojišťovně v přednostním pořadí dlužné příspěvky.

Důvody:

V rozhodnutích čís. 11.980 a 10.586 sb. n. s. a tam uvedených dalších rozhodnutích bylo blíže dovedeno, že nemocenskému pojistnému přísluší přednostní uspokojení za týchž předpokladů jako výdělkové dani, totiž za předpokladu § 265 druhý odstavec písm. a) zákona o přímých daních čís. 76/27 sb. z. a n., že dlužníkovu nemovitost výlučně nebo převážně slouží k provozování výdělečného podniku podrobeného nemocenskému pojištění. Nižší soudy nesprávně usuzují, že předpokladem pro přiznání přednostního pořadí nemocenskému pojistnému jest, by nemovitost sloužila výlučně nebo převážně výdělečnému podnikání dlužníka dani výděl-

kové podrobenému. Dovolací rekurentka správně k tomu poukazuje v dovolacím rekursu, že pro toto stanovisko nelze nalézt opory ani v zákoně, ani v rozhodnutích prvním soudem v jeho usnesení uvedených. Pojištěním ve smyslu zákona čis. 221/24 sb. z. a n. jsou povinny osoby zaměstnané i v podnicích podléhajících jinému zdanění než dani výdělkové, tedy i v zemědělském podnikání, a omezení výsadní postavení nemocenského pojistného jen na podniky podléhající dani výdělkové bylo by nejen nespravedlivé pro nemocenské, invalidní a starobní pojištění zemědělské, nýbrž znamenalo by i ohrožení sociálního pojištění. Správně také dovazuje dovolací rekurentka, že nižší soudy neuvážily, že v § 265 zák. čis. 76/27 sb. z. a n. jest dáno věcné ručení i pro dlužné daně a veřejné dávky jiné než pro daň výdělkovou, a že nelze poukaz v uvedených rozhodnutích k ustanovení § 265 zák. čis. 76/27 sb. z. a n. obmezovat jen na jeho druhý odstavec písm. a). Poněvadž přísluší přihlášenému pojistnému přednostní pořadí a proti výši přihlášeného nemocenského pojistného odpor podán nebyl a přihláška co do úroků a útrat byla vzata zpět, jest rozhodnutí odůvodněno.

Čis. 13589.

Zpětného postupu pozemků podle § 21 zákona ze dne 5. února 1920, čis. 88 sb. z. a n., nelze se na Pražské obci domáhati pořadem práva.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, R I 518/34.)

Zalující společnost domáhala se na Pražské obci zpětného postupu pozemků podle § 21 zákona ze dne 5. února 1920, čis. 88 sb. z. a n. Námitku nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice zamítl, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Zalující strana opírá žalobní nárok o ustanovení § 21 zákona čis. 88/1920. Tento zákon, jenž byl podle § 25 vydán k doplnění a změně platných stavebních řádů, spadá do rámce předpisů veřejnoprávních a upravuje právní poměry majitelů pozemků s hlediska veřejnoprávního. Kotví tedy nároky propůjčené majitelům pozemku ustanovením § 21 v právu veřejném, jež podléhá rozhodování správních úřadů. Tyto správní úřady jsou zajisté povolány k posouzení, zda majitelé pozemků splnili svůj závazek k odevzdání pozemků do veřejného statku a zda tudíž nastala podmínka jejich nároku na zpětné odevzdání pozemků z veřejného statku a kterých. Jde tedy o otázku, jež se podle ustanovení § 1 j. n. vymyká z rozhodování řádných soudů pořadem práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně rozpoznal, že žalobní nárok proti žalované obci Pražské, opřený o ustanovení § 21 zákona čis. 88/1920, t. j. zákona o zřízení státní regulační komise pro hlavní město Prahu s okolím a o přehledný plán regulační a zastavovací, není nárokem soukromoprávním, neboť právní důvod tohoto nároku kotví v právu veřejném,

ježto žalovaná obec Pražská tu nevystupuje jako vlastnice pozemků, o jichž vydání se žaluje, která by byla povinna z nějakého soukromoprávního důvodu žalobkyni ony pozemky vydati, nýbrž ve své veřejnoprávní funkci provádějíc ustanovení stavebního řádu. Nerozhoduje, že v § 21 zák. čis. 88/1920, není zvláštního ustanovení o odchylném řízení pro zpětný postup pozemků. Nárok podle uvedeného ustanovení byl stanoven zákonem upravujícím poměry veřejnoprávní, a, pokud v tomto zákonu není výslovného ustanovení o příslušnosti soudů pro určitý nárok, nelze řádné soudy za příslušné pokládati. I kdyby se hledělo obdobně k předpisům stavebního řádu pro Prahu zejména k §§ 19 a násl. zákona ze dne 10. dubna 1886 čis. 40 z. zák. pro Čechy, nebyly by řádné soudy příslušné k rozhodování o nároku žalobou v této věci uplatňovaném.

Čis. 13590.

Sestává-li veřejná obchodní společnost jen ze dvou společníků, nemůže býti zásadně jedním z nich žalováno podle čl. 128 obch. zák. o vyloučení druhého společníka.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, R I 526/34.)

Veřejnou obchodní společnost firmy Karel K. tvořili dva veřejní společníci Emil H. a Karel M. Žalobu Emila H-a, by žalovaný Karel M. byl podle čl. 128 obch. zák. vyloučen z veřejné obchodní společnosti Karel K., procesní soud první stolice zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a uložil soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci řízení doplnil a znovu rozhodl. Důvody: Soud první stolice se postavil na stanovisko, že žaloba je nepřipustná, poněvadž podle předpisů obch. zák. nelze žalovati o vyloučení jednoho ze dvou společníků, ježto zbývající jediný pak společník nemůže sám společnost tvořiti a v ní pokračovati. Jest ovšem pravda, že pojmově společnost jako taková předpokládá jsoucnost aspoň dvou společníků a že čl. 127 a 128 obch. zák. v tomto smyslu mají na mysli pravidelný případ, kdy z několika společníků vystupuje jeden neb několik společníků tak, že ve společnosti zůstávají nadále ještě aspoň dva. Ale nelze přehlédnouti, že se v praxi vyskytují opětovně případy, kdy podnik původně společenství je veden dále jediným zbylým společníkem jako závod jednotlivce pod starou společen. firmou, a ani z předpisu zákona (čl. 127, 130 a 24 obch. zák.) nelze vyvoditi nemožnost a nepřipustnost takové změny pro případ, že výstup ostatních společníků se stal dobrovolně a v dohodě mezi vystupujícími a zbylým účastníkem původně společenství závodu. Jestliže však zákon a praxe připouští takovýto stav pro případ výstupu dobrovolného, nelze seznati, proč měl by býti nemožným a nepřipustným v případě výstupu právem a po zákonu vynuceném, jak to čl. 125 a 128 obch. zák. mají na mysli. Není důvodu, by na úkor řádného a své povinnosti plnění společníka bylo výkladem zákona, jak učinil soud první stolice v napadeném rozsudku, druhému z existujících dvou majitelů společenství podniku, jenž se

prohřešil ve smyslu čl. 125 obch. zák. proti svým smluvním a zákonným povinnostem, umožněno, donutiti svého socia k likvidaci kvetoucího závodu, ke ztrátě vši jeho píce, energie a majetku do něho investovaného a k zakládání závodu jiného pod novou, v zákaznických kruzích neznámou a dosud nezavedenou firmou jen proto, že nechce svoliti k dobrovolnému výstupu, ač svým jednáním pozbyl práva k setrvání v něm a zákon výslovně proto jeho nucené vyloučení připouští. Je jisto, že tímto nuceným vystoupením jednoho ze dvou společníků přestává společnost jako taková existovati, ale to nemusí míti ještě v zápětí, že přestati musí i existence dosavadního podniku pod bývalou starou firmou, jež představuje přece velikou hodnotu v obchodním světě. Podnik ve smyslu čl. 24 obch. zák. může pod starou firmou trvati nadále, je nyní ovšem podnikem kupce jednotlivce a bývalý společník musí se spokojiti s výplatou svého společenského podílu podle čl. 130 obch. zák. nemaje nárok na jeho úplné zlikvidování. V souzeném případě je to tím přípustnější, že dosavadní společenský podnik, o nějž jde, provozován je pod firmou »Karel K.«, t. j. pod firmou nespolečenskou, v níž není vůbec ani jméno vystupujícího společníka uvedeno, takže otázka případného souhlasu jeho ve smyslu druhého odstavce čl. 24 obch. zák. nepřichází vůbec v úvahu.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodům, z nichž zrušil rozsudek prvního soudu, znovu o odvolání rozhodl.

Důvody:

Rekursu žalovaného nelze odeprítí oprávnění, poněvadž odvolací soud po právní stránce věc nesprávně posoudil. Podle čl. 128 obch. zák. lze z důvodů čl. 125 obch. zák. uznati na vyloučení společníka z veřejné obchodní společnosti, jsou-li důvody ty v jeho osobě a žádají-li o to veškerí ostatní společníci. Je tedy zákonným předpokladem takové žaloby, že musí jíti o společnost více než dvoučlennou, tak, aby po vyloučení jednoho člena zbyli aspoň dva veřejní společníci. Týmž názor zastává i nauka. Tak Pisko-Lehrbuch des Handelsrechtes-1923 str. 373 pod b) pokládá pojmově za nemožné vyloučení společníka ze společnosti o dvou společnicích, a praví, že v takovém případě může býti žalováno jen o zrušení společnosti. Téžo názoru je i Dr. Wenig: Příručka obchodního práva III. vydání sešit 4, str. 44, Staub: XIV. vydání § 140 str. 780. Také rozhodnutí bývalého vídeňského nejvyššího soudu ze dne 31. prosince 1902 č. 17.459 — Adler-Clemens č. 2334, vycházejíc z doslovu zákona »veškerí ostatní společníci« pokládalo takovou žalobu za nepřipustnou. Poněvadž v souzeném případě tvoří jen strany rozepře veřejnou obchodní společnost, pod firmou Karel K., jde tedy jen o dva společníky, nemůže býti jedním z nich žalováno podle čl. 128 obch. zák. o vyloučení druhého, obzvláště, když žalobce ani netvrdil s ohledem na společenskou smlouvu zvláštnosti takového případu, o jakém bylo jednáno v rozhodnutí čís. 7768 Sb. n. s. Důvody účelnosti pro přípustnost takové žaloby, jež podrobně snesl odvolací soud v napadeném usnesení, musí ustoupiti znění a duchu uvedených zákonných předpisů.

Čís. 13591.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Návrh většiny věřitelů na svolání schůze věřitelů k volbě nového věřitelského výboru nenahrazuje usnesení o odvolání dosavadního věřitelského výboru prostou většinou schůze věřitelů, nedošlo-li k němu usnesením na řádně svolané schůzi věřitelů.

Nebyl-li dosavadní věřitelský výbor po zákonu odvolán, nelze přistoupiti k volbě nového věřitelského výboru a nelze se platně usnáseti na schůzi věřitelů, jejímž předmětem má býti jen volba nového věřitelského výboru, o odvolání dosavadního věřitelského výboru.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, R I 527/34.)

Konkursní věřitelé Eduard S., Max S., společnost E. a Bedřich Sch. navrhli, by byla svolána schůze věřitelů k volbě nového věřitelského výboru. Konkursní komisař návrh zamítl. Rekursní soud uložil prvému soudu, by svolal schůzi věřitelstva k volbě věřitelského výboru. Důvody: Při prvému shromáždění věřitelů dne 14. prosince 1933 byl zvolen věřitelský výbor, který byl konkursním komisařem potvrzen. Jednání se účastnili též věřitelé Eduard S. a Max S., tento svým zmocněncem. Tento zvolený výbor může býti věřiteli odvolán prostou většinou, která se počítá podle pohledávek věřitelů na schůzi přítomných (§§ 87 odst. (4) a 91 odst. (3) konk. ř.). Návrh na odvolání jest předem oznámiti (§ 90 (2) odst. konk. ř.). Stěžovatelé reprezentující valnou většinu věřitelů podle pohledávek, navrhli svolání valné hromady k volbě věřitelského výboru, a tím odvolali volbu výboru věřitelského zvoleného a potvrzeného. Bylo tedy věci konkursního komisaře valnou hromadu podle předpisu zákona k jednání o odvolání výboru věřitelského a k volbě nového výboru svolati.

Nejvyšší soud obnovil usnesení konkursního komisaře.

Důvody:

Konkursní věřitelé Eduard S., Max S., společnost E. a Bedřich Sch. učinili písemný návrh na svolání schůze věřitelů za účelem volby nového věřitelského výboru, ač posavadní výbor dosud podle § 87 odstavce (4) konk. ř. 64/31 sb. z. a n. odvolán nebyl, ježto onen návrh nenahrazuje, jak rekursní soud míní, usnesení o odvolání dosavadního věřitelského výboru prostou většinou schůze věřitelů, ano nedošlo k němu usnesením na řádně svolané schůzi věřitelů, jak zmíněné zákonné ustanovení vyžaduje. Nebyl-li dosavadní věřitelský výbor po zákonu odvolán, nelze přistoupiti k volbě nového věřitelského výboru a nelze se platně usnáseti na schůzi věřitelů, jejímž předmětem má býti jen volba nového věřitelského výboru, o odvolání dosavadního věřitelského výboru, ano to není předmětem schůze věřitelů, ježto by to odporovalo ustanovení § 90 odstavce (2) a odstavce (3) prvá věta konk. ř. a usnesení takové by bylo zmatečné. Schůzi věřitelů jest sice konkursní komisař povinen podle § 90 odstavce (1) konk. ř. svolati, navrhnu-li to osoby tam uvedené, tím mu však není odnáto právo zkoumati, zda předmět schůze věřitelů jest po zákonu pří-

puštný; a zda jsou splněny všechny formální předpoklady pro platné usnášení se o navrženém předmětu schůze věřitelů. Ježto v souzeném případě nejsou splněny tyto předpoklady, nevyhověl konkursní komisař právem návrhu na svolání schůze věřitelů.

Cis. 13592.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Spor bývalého zaměstnance proti bývalému zaměstnavateli o náhradu škody za to, že bývalý zaměstnavatel nedal nebo dal pozdě reference o bývalém zaměstnanci firmám, u nichž se ucházel o místo, nepatří k příslušnosti pracovních soudů.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, R I 577/34.)

Bývalý zaměstnanec domáhal se na bývalé zaměstnavatelce náhrady škody a dovozoval náhradní nárok ze dvou skutečností: Jednak z toho, že v době, když byl u odpůrkyně zaměstnán jako úředník, musil na její přímý rozkaz konati práce nedovolené, ba i zákonem zakázané, které následkem nepřírozeného neklidu, mimořádného nervového napjetí a duševního strachu vyvolaly u něho onemocnění, jež vedlo k předčasné ztrátě výdělečné způsobilosti, a jednak z toho, že v době, kdy již ve službách odpůrkyně nebyl, tato opožděným, nebo chladným vyřizováním, nebo i nevyřizováním dotazů firem, u kterých se o místo ucházel, zavinila, že místo neobdržel. Soud první stolice (krajský soud v M.) žalobu odmítl s odůvodněním, že zažalovaný nárok patří podle §§ 1 a 2 zák. ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n. k výlučné příslušnosti soudů pracovních. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále po zákonu jednal, nehledě k použitému důvodu odmítnutí. **Důvody:** Odmítnutí žaloby stalo se neprávem. Soudu procesnímu lze dáti za pravdu, že zažalovaný nárok, pokud se opírá o prvou skutečnost, patří k výlučné příslušnosti pracovních soudů, poněvadž jde o nárok prýstící z poměru služebního za jeho trvání, o nároku, pokud je založen na skutečnosti druhé, to však říci nelze, poněvadž nárok ten je odvozován z jednání odpůrkyně, která toto předsevzala v době, když byl služební poměr mezi stranami již rozvázan, a takovéto nároky před pracovní soudy nepatří. To plyne z ustanovení §§ 1 a 2 uvedeného zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žaloba neuplatňuje náhradní nárok z poměru pracovního (§ 2 písm. c) zák. čís. 131/1931 sb. z. a n.), pokud uvádí, že úředníci žalované firmy v době, kdy žalobce již nebyl v jejích službách, opožděným nebo chladným vyřizováním nebo i nevyřizováním dotazů firem, u kterých se žalobce ucházel o místo, zavinili, že místo neobdržel. Neboť žalobce domáhá se tu náhrady škody za to, že žalovaná nedala nebo dala pozdě o něm reference firmám, u nichž se ucházel o místo. Nejde tu o škodu

z porušení smlouvy služební nebo pracovní a tudíž o škodu odvozovanou právně nebo fakticky z obsahu pracovního poměru, jak by bylo třeba, by založena byla příslušnost pracovního soudu podle §§ 1 a 2 písm. c) zák. čís. 131/1931. Ani o příslušnosti podle § 2 písm. d) cit. zák. nelze mluvit, neboť žalobce nedomáhá se ani vydání vysvědčení nebo vydání určitého jeho obsahu a povinnost k příznivému a rychlému vyřízení informačních poptávek po ukončení služebního nebo pracovního poměru, pokud se týče k vyřízení takových dotazů vůbec, nelze zřejmě opírat o služební smlouvu již uhaslou.

Cis. 13593.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Označují-li se výrazem »Redis« péra s ořnutou špičkou, určená výlučně pro ozdobné písmo, bez ohledu na jejich původ, nelze spatřovati jednání, přičící se dobrým mravům soutěže, v tom, že obchodník nedal prostému zákazníkovi, žádajícímu péra redisová, právě péra pocházející od firmy, pro niž byla zapsána ochranná známka »Redis«, nýbrž jiná péra podobného druhu, a že ho na to neupozornil.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, Rv I 571/33.)

Žalující berlínská firma domáhala se na žalované plzeňské firmě, by bylo uznáno právem, že žalovaná jest povinna zdržeti se při prodeji psacích potřeb, jež nepocházejí z podniku žalobkyně, užívání pro žalobkyni chráněného označení »Redis«. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žaloba ve zjištěném a vlastně nesporném vydání per cizí provenience na objednávku per redisových v závodě žalované strany shledává nekalou soutěž podle §§ 1, 4 a 11 zák. proti n. s., protože jde prý o nesprávné označení původu a o zneužití zvláštního označení žalující strany, která toto označení po právu užívá a protože se přiči dobrým mravům soutěže, byla-li poslu žádajícímu redisová péra vydána péra značky »Resisto Massag«, aniž byl upozorněn na to, že žalovaná péra »Redis« nevede. O nekalé soutěži podle § 4 nemůže býti vůbec řeči, neboť paragraf ten má na mysli jen nesprávné označování geografického původu zboží, o něž tu nejde. Ani § 11 nelze použít, poněvadž odst. (3), který by snad mohl přijíti v úvahu, předpokládá, že dotyčné zvláštní zevnější zařízení podniku, v souzeném případě tedy registrovaná známka »Redis« sloužící k označení vyráběných per, je pro žalující stranu v zákaznických kruzích příznačná, což žalující strana vůbec ani netvrdí, ba v protokole ze dne 24. září 1931 dokonce výslovně tvrdí, že jest nerozhodné, jak žáci a kupitelé otázku tu posuzují, ježto jest jen rozhodné, že žalovaný jest velkoobchodníkem a byl vícekrát na ochrannou známku žalobkyně upozorněn. Zbýval mravům soutěže. V tom ohledu však odvolací soud vzhledem na skutkově zjištění prvního soudu, jež podle § 498 c. ř. s. běře za podklad i pro vlastní rozhodnutí, souhlasí s právním názorem soudu první stolice, že

tomu tak není, neboť stalo-li se v Plzni označení »redisová péra« a »redisovo péro« opravdu již označením druhovým, tak, že kupující, požadující redisové péro, nemyslí při tom vůbec na provenienci péra a na ochrannou známku, nýbrž jde jim jen o péro se sploštělou špičkou hodicí se k písmu nadpisovému bez ohledu na to, od které firmy pochází, nelze shledávat v tom, že žalovaná strana pokud se týče její personál, poslouží jim redisovým pérem značky »Resisto Massag«, jež jediné vede, a neupozorní je výslovně na to, že existuje též péro značky »Redis« a nezeptá se jich, zda chtějí právě péro redisové, či jen nepravé péro redisové, jednání soutěžitelky nemravné. Jím by bylo jen tenkrát, kdyby prodávající kupujícímu žádajícímu výslovně právě péro značky »Redis«, vědomě neb z nedbalosti podstrčil péro značky jiné. Proto je v souzeném případě též úplně lhostejno, že ochranná značka »Redis« je dosud v platnosti a že jinde snad vůbec neb od určitých jednotlivců jest jako taková respektována. Nejde o porušení ochranné známky, nýbrž o nekalou soutěž, které v souzeném případě není.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy vzaly za prokázáno, že jméno »Redis« se stalo i na školách, i v odborných kruzích obchodních a mezi kupujícími obecně všeoobecným označením určitého druhu obdobného písma a všeobecným označením per s ohnutou špičkou, výlučně pro toto písmo určených, že také zákaznictvo označuje vůbec péra tohoto druhu slovem »Redis« bez ohledu na jejich původ a že dnes se již všeobecně u odběratelů i obchodníků označuje péro s klapkou na konci jako péro redisové, obchodní příručí zejména že ve výrazu »redisové péro« vidí jen označení tvaru a nikoli označení původu; výraz »Redis«, že jest dnes pokládati již za jméno druhové, nyní již neprosto vžitě i u odběratelů, i u obchodníků. Vychází-li se z tohoto zjištění, jež je pro dovolací soud v souzeném případě závazné, nelze uznati za nesprávné posouzení věci v tom, že nižší soudy žalobní prosbu zamítly, neboť nelze o žalovaném říci, že za toho stavu věci jednal proti dobrým mravům soutěže, když zákazník, žádajícímu péra redisová, nedal právě péra pocházející od žalobkyně, nýbrž jiná péra podobného druhu — značky »Resisto Massag«, a že ho na to neupozornil; není tu podmínky § 1 zák. proti nekalé soutěži, protože tu není rozporu s dobrými mravy soutěže, a to ani s hlediska případného obdobného použití § 11, 3 l. c., protože tu podle onoho zjištění již nejde o označení zboží, jež by v zákaznických kruzích platilo za příznačné právě jen pro podnik žalobkyně. Protože případ i po právní stránce jest posouditi podle konkrétních skutkových okolností, jest podle těchto okolností posouditi také, o jaké kruhy zákaznické zde šlo, to jest podle toho, s kým podle zjištěného stavu věci žalovaný předsevzal závadné jednání — ať již nesprávné poznačení výrobku, nebo nepřímou použitím jeho označení jako zevnějšího zařízení podniku. — Podle zjištění šlo tu o prostého zákazníka, který podle skutkového zjištění na ono poznačení již neklade žádnou váhu, takže tu nebylo podkladu pro jednání, jež by se přičilo pojmu dobrých mravů soutěže, nehledíc ani k tomu, že podle skutkového

zjištění soudů nemá poznačení »redis« příznačnosti pro žalobkyni již ani v širších kruzích obchodních. Tak věc v podstatě posoudil také odvolací soud, aniž mu lze vytýkati, že použil a nesprávně vyložil předpis § 6 zák. proti nekalé soutěži.

Čís. 13594.

Ujednání, jímž se zaměstnanec zavázal zaměstnavateli, že mu nahradí i ztráty na zboží a na penězích, jež sám nezavinil, zejména škodu vzniklou krádežemi třetích osob, nepřiči se dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, Rv I 653/34.)

Žalobce byl zaměstnán u žalovaného družstva jako skladník. Podle služební smlouvy převzal plnou zodpovědnost za stržené peníze a zboží a byl povinen hraditi každou ztrátu, ať k ní došlo z jakéhokoliv důvodu, zejména též nepoctivostí zaměstnanců. Z prodejny, v níž byl žalobce zaměstnán, bylo odcizeno 3.047 Kč a zboží v ceně 4.700 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném družstvu jednak vrácení jistoty 2.629 Kč, jednak zaplacení částek 50 Kč a 133 Kč, které prý mu žalované družstvo dluhuje jménem příbytečného a novoročního. Žalovaná strana, doznávajíc, že žalobci zažalovaných 2.813 Kč nevyplatila, pokud se týče si je zadržela, namítla, že nárok žalobců zanikl započetím na její vzájemnou pohledávku, k jejíž náhradě se žalobce zavázal služební smlouvou. Vzájemná pohledávka spočívala podle tvrzení žalované strany v tom, že při inventuře prodejny, jejímž vedením byl žalobce pověřen, zjištěno bylo manko na penězích 3.047 Kč a na zboží v ceně 4.757 Kč. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Jde tu o výklad písemného ujednání ze dne 17. prosince 1930, jehož pravost byla již před procesním soudem uznána. Listina obsahuje zejména tato v úvahu přicházející ustanovení: »Běru úplnou zodpovědnost jak za stržené peníze, sklad zboží, tak i za zařízení prodejny. Jsem proto povinen nahraditi každou ztrátu na zboží, zařízení, pokud toto netrpí stálým používáním, k čemuž při předání bude vzat zřetel, a ať se stala z jakýchkoli důvodů. Následkem toho musím býti při vedení prodejny odezřetný a nemohu se vymlouvat, že jsem úbytek nezavinil, jako na příklad, že vznikl nepoctivostí zaměstnanců, odcizením nebo z jakéhokoli důvodu jiného. Tento bezpodmínečný závazek platí ovšem po celou dobu mé činnosti, ohledně zboží a všeho ostatního, co do prodejny dojde, co i z prodejny odešlo, ať v penězích, ve zboží neb v obalech. Za peníze ručím, pokud je nepředám osobě představenstvem k inkasu splnomocněné, nebo pomocné síle v prodejně zaměstnané k odvedení pro ústředí, respektive neodvedu složenku (stvrzenku) poštovního úřadu s týdenní bilancí ve smyslu nařízení představenstva. Veškeré závady, nespolehlivost podřízených zaměstnanců, krádeže těmito neb jinak přivedené, špatné ochrany proti krádeži u dveří, oken atd., jsem povinen ústředí písemně oznámiti včas, ihned po zjištění a proti písemnému potvrzení oprávněného úředníka, jinak ručím i za škodu následkem toho

povstalou. Jakmile jest závada mnou takto ohlášena, nemohu býti činěn zodpovědným, pak-li mi nebyl dán poukaz k nutnému opatření, které jsem neprovedl.« Z těchto ustanovení vyplývá zcela nepochybně, že se žalobce zavázal nahraditi žalovanému družstvu i škodu nezaviněnou, zejména i škodu vzniklou krádeží, a že by neručil nanejvýše jen za škodu, která nastala potom, když shledané závady oznámil družstvu a družstvo přes to nenařídilo vhodné opatření. O tento případ tu však nejde. Tvrzení žalobcovo, že manko bylo způsobeno krádeží neznámého pachatele, je nerozhodné, neboť, i kdyby tomu tak skutečně bylo, nebyl by zbaven závazku k náhradě škody. Názor odvolatelův, že smlouva ze dne 17. prosince 1930 odporuje dobrým mravům, není rovněž oprávněn. Ujednání takové smlouvy není v zákoně nikde výslovně zakázáno a smlouva ani svým obsahem, ani účelem neporušuje zásady ustáleného styku společenského neb obchodního, tím méně pak všeobecně uznaných zásad mravních. (Viz rozh. čís. 5903 sb. n. s.). Poněvadž se tedy setkaly dvě vzájemné pohledávky vykazující všechny náležitosti stanovené v § 1438 obč. zák., právem tvrdila žalovaná strana, že pohledávka žalobcova již v době podání žaloby neexistovala, ježto zanikla započtením.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest nesporné, že žalované družstvo částku 2.813 Kč 24 h, kterou mělo žalobci vyplatiti, si zadrželo na úhradu své vzájemné pohledávky vzniklé tím, že v prodejně svěřené žalobcovu vedení bylo zjištěno manko na penězích 3.042 Kč 40 h a na zboží v ceně 4.757 Kč 16 h. Výše tohoto schodku jest rovněž nesporná. Rozhodnutí sporu závisí jen na tom, zda se žalobce platně zavázal písemným ujednáním ze dne 17. prosince 1930, jehož pravost uznal, že nahradí žalovanému družstvu i ztráty zboží a peněz; jež sám nezavinil, zejména škodu vzniklou krádežemi třetích osob. Odvolací soud správně vyložil obsah a smysl onoho ujednání a dovolatel namítá v podstatě jen, že taková všeobecná klausule o ručení za nezaviněné ztráty se přiči dobrým mravům ve smyslu § 879 prvý odstavec obč. zák. o že tu jde vlastně o »pojištění« žalovaného družstva na úkor žalobce. S dovolatelským názorem, že ujednání stran o žalobcově ručení za ztráty jím nezaviněné jest neplatné pro rozpor s dobrými mravy, nelze souhlasiti. Ve shodě s rozhodnutím čís. 5903 sb. n. s. vyložil odvolací soud správně, že takové ujednání není žádným zákonem zakázáno ani svým obsahem a účelem neporušuje zásady ustáleného zvyku společenského neb obchodního, ani všeobecně uznané zásady mravní. Účelem ujednání zřejmě bylo, čeliti tomu, by žalobce jako skladník, jemuž bylo svěřeno vedení prodejny žalovaného družstva pod vlastní odpovědností, neopomíjel veškeré povinné pozornosti a péče tak, by žalované družstvo bylo chráněno před ztrátami zboží a peněz v prodejně. Záleželo jen na žalobci, zda na uvedeném ujednání chtěl či nechtěl přistoupiti, a učinil-li tak, tedy se nemůže z převzatého závazku vyzouvatí poukazem na jeho domnělý rozpor s dobrými mravy, protože prý měl malý plat. Bylo by proto zbytečně uvažovati o tom, jak se obvykle praktikuje složení a použití zaměstnancovy kauce, v jakých poměrech jsou dnes družstva vůbec

a jaký jest finanční stav žalované strany. Srovnání smluveného ručení žalobcova za zjištěný schodek ve svěřené mu prodejně se smlouvou pojišťovací jest zcela nepřipadné, jak plyne již z doslovu ustanovení § 1288 obč. zák.

Čís. 13595.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Postupník ze zákona (okresní nemocenská pojišťovna) může oprávněně uplatněný náhradní nárok o příslušnost podle § 9 aut. zák. Lhostejno, že jest nárok poškozeného posuzovati podle občanského práva a zda jde na straně žalované o nerozlučné společníky v rozepři, či jen o nevlastní společenství v rozepři.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, R II 203/34.)

Žalující okresní nemocenská pojišťovna domáhala se na majiteli automobilu Josefu F-ovi a na řidiči Janu B-ovi náhrady škody, kterou utrpěla tím, že platila ošetrovné v nemocnici a nemocenské příspěvky Augustinu Sch-ovi, jenž utrpěl poranění při srážce svého motorového kola s automobilem, řízeným druhým žalovaným. Námitce místní nepřislušnosti vznesené Josefem F-em soud prvý stolice vyhověl a žalobu ohledně něho odmítl. Důvody: Podle udání žaloby stal se úraz, ze kterého žalobkyně uplatňuje nárok na náhradu škody, dne 12. června 1933. Žaloba však došla na okresní soud v S. teprve dne 29. prosince 1933, tedy po lhůtě šestiměsíční v § 6 zák. ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. uvedené. Jelikož žalobkyně ani v žalobě, ani později netvrdila, že se dozvěděla o škodě a osobě povinné náhradou teprve později, bylo naše dovědění o škodě a osobě povinné náhradou Josefem F-em vznesené vyhověti, mitce místní nepřislušnosti žalovaným Josefem F-em vznesené vyhověti, jelikož tím, že nárok nebyl vznesen ve lhůtě § 6 aut. zák. cit., jest nárok podle zák. o ručení automobilů promlčen, nelze proto dále ani použití § 9 tohoto cit. zákona o místní příslušnosti pro žaloby o náhradu škod, které byly způsobeny provozováním jízdního silostroje, jelikož pro veškeré i formální i meritorní řízení přicházejí pro promlčení v úvahu jen předpisy civ. řádu soudního a obecného občanského zákona. Prvžalovaný nebydlí v obvodu okresního soudu v S., nýbrž v obvodu okresního soudu v P., strana žalovaná netvoří společenství rozepře podle § 11 c. ř. s., jelikož nároky žalující strany proti žalovaným nespočívají při použití předpisů občanského zákona na témže právním důvodu. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti, vznesenou žalovaným Josefem B-em. Důvody: Ustanovení § 9 automobilového zákona jest všeobecné a může se příslušnosti soudu v něm uvedeného dovolávati nejen poškozený sám, nýbrž i třetí osoby, které z této škodné události, ze srážky automobilů a poškození osoby při ní, odvozují své nároky proti řidiči auta i jeho majiteli, spoluzavázanému podle ustanovení téhož zákona. Při tom jest nerozhodné, zdali se nárok zakládá na ručení podle §§ 1 a 2 zák. autom., či na všeobecném důvodu náhrady škody, rozhodným jest jen, že se nárok odvozuje ze srážky aut. Proto jest také ne-

rozhodné, zda nastalo promlčení nároku podle zákona automobilového, čili nic, ježto takové promlčení a námitka jeho nemá na otázku příslušnosti soudu vůbec vliv a zákon dává poškozenému i třetím osobám, jimž byl nárok poškozeným postoupen, nebo na něž přešel z ustanovení zákona, — jak zde tvrdí žalobkyně § 246 zák. č. 221/1924, — možnost, by se domáhali náhrady této škody u soudu, v jehož obvodu se stala škodná událost. Již z tohoto důvodu jest okresní soud příslušný a bylo námitku místní nepřislušnosti ohledně prvního žalovaného zamítnouti. I kdyby však měla promlčecí lhůta § 6 autom. zák. míti vliv na možnost podání žaloby, přehlíží první soud, že promlčení v době podání žaloby ještě nenastalo, aspoň ne podle obsahu žaloby samé, v níž se uplatňuje, že poškozený byl v nemocničním ošetřování od 12. června 1933 do 9. července 1933, dále že mu žalobkyně poskytovala v důsledku tohoto úrazu nemocenské příspěvky do 18. listopadu 1933, takže jí teprve tím dnem, kdy přestala poskytovat poškozenému příspěvky, byl rozsah škody, kterou může uplatňovati, znám a nemohla ani dříve žalobu podati, ježto promlčecí lhůta začíná ode dne, kterého byly žalobkyni známy všechny podmínky, by mohla své nároky uplatňovati, tedy nejen osoba poškozeného a škůdce a majitele silostroje, nýbrž i rozsah škody, od něhož závisí žalobní žádost co do požadované výše. Tato podmínka se stala žalobkyni známou, až přestala platiti nemocenské příspěvky, jichž náhradu touto žalobou žádá, a teprve tím dnem, — tedy 18. listopadem 1933 — počala pro ni běžeti promlčecí lhůta. I z tohoto důvodu nelze tedy žalobu podanou včas odmítnouti. Konečně i další důvod § 11 c. ř. s. jest na místě, ježto jde podle předpisů autom. zákona o nerozlučné společníky na straně žalované, takže i podle § 93 j. n. jest žaloba u soudu jednoho ze společníků v rozepři přípustnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V § 9 aut. zákona se stanoví všeobecně, že lze žalobou uplatňovati náhradu škody, která byla způsobena provozem silostroje, u věcně příslušného soudu, v jehož obvodu nastala škodná událost. Zákon nerozlišuje, zda nárok spočívá na zostřeném ručení ve smyslu ustanovení § 1 a 2 aut. zákona, či na předpisech práva občanského, a proto jsou bezpodstatné vývody dovolacího rekursu, že použití § 9 aut. zákona závisí na tom, zda jest případ posuzovati podle práva občanského, či podle předpisů zákona automobilového, a že rekursní soud přehlédl ustanovení § 3 č. 4 aut. zákona, ježto souzený případ jest posuzovati podle předpisů práva občanského. Bezpodstatné jsou i vývody dovolacího rekursu, že ano nároky poškozeného Sch-a, jakožto postupitele ze zákona jest posuzovati podle občanského zákona, nejde o nerozlučné společenství, podle něhož by byla dána příslušnost ohledně žalovaného F-a. V rozhodnutí č. 5304 sb. z. a n., na něž se odkazuje, bylo blíže vyloženo, že sudiště na výběr podle § 9 aut. zákona nebylo poskytnuto jen poškozenému pro jeho osobu jako jeho osobní výsada a že postupem se změnila jen osoba věřitele, nikoliv však právní povaha nároku. Z toho plyne, že žalobkyně mohla, jakožto postupnice ze zákona právem opřítí příslušnost pro

uplatněný náhradní nárok o ustanovení § 9 cit. zákona a vznésti žalobu u soudu, v jehož obvodu se škodná událost stala a že je nerozhodné pro příslušnost dovolaného soudu, zda jest nárok poškozeného Sch-a posuzovati podle občanského zákona a zda jde na straně žalované o nerozlučné společníky v rozepři, či jen o nevlastní společenství v rozepři, jak se dovozuje v dovolacím rekursu.

Čís. 13596.

K vyvinění zaměstnavatele s hlediska ručení podle § 1315 obč. zák. nestačí o sobě odborná zdatnost použité osoby, není-li tato osoba spolehlivá pro své povahové vlastnosti. V tomto směru však není o sobě rozhodnou povahová vada v jiném než v odborném směru, není-li příčinné souvislosti mezi vadou a nehodou buď vůbec anebo proto, že se povahová vlastnost v konkrétním případě vůbec neprojevila.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, Rv II 452/32.)

Auto žalobcovo bylo zachyceno a poškozeno vojenským povozem, jež řídil vojín K. Žalobní nárok na náhradu škody proti státu uznal procesní soud prvě stolice důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Pojem zdatnosti jest vykládati šíře, než činí odvolatel, který má za to, že by žalovaný ručil za škodu jen, kdyby K. byl neschopný pro úkol kočího a kdyby se při řízení koní jeho nezdatnost dříve projevila a z toho by bylo lze usuzovati na jeho neschopnost pro svěřený úkol. Jest ovšem pravda, že nebylo prokázáno, že se K. dříve projevil nespolehlivým při řízení koní, tedy jako vojenský kočí. Avšak první soud správně zjistil, že vojín K. byl nespolehlivý v jiném směru, že rozkazy plnil nedbale. Tím se projevila u něho vadnost povahy. K. byl sice zaučen v řízení a opatrování koní, ale při tom neměl vlastnosti povahové, které by zaručovaly, že svěřený mu úkol vždy svědomitě a spolehlivě provede, naopak projevila se u něho opětovně vadnost povahy, nedbalé vykonávání rozkazů, která činila možným, že v konkrétním případě úkol mu svěřený neprovede s plnou pilností a svědomitostí. Tato vadnost povahy byla zřejmě trvalá a činila K-a neschopným, aby vždy a za každých okolností obstaral bezvadně práce, k nimž byl určen. Byl tedy nezpůsobilý tak, jak to předpokládá § 1315 obč. zák. Ostatně projevila se u K-a nezdatnost skutečně i v konkrétním případě. Odvolací soud zjišťuje výpovědi svědka N-a, že je zakázáno s vojenskými koňmi ve městě klusat. Vojín K. však, jak z výpovědi jeho je patrné, nechal dojít k tomu, že se koně daly do mírného poklusu, poklus pak učinil nutným zadržení koní, následkem čehož nebyly postřačky napjaty a vypadlo brdečko, které uhodilo jednoho koně do kolen, což zase způsobilo splašení koní a škodu. Je tedy zjevno, že vojín K. nedbal zákazu, podle něhož byl by hned od výjezdu koní do města musil řídit koně tak, by se nedaly do poklusu. I když dle výpovědi svědka V-a vojín, kteří s vojenským vozem jeli, byli před tím jako kočí vycvičení, nelze žalovaného z ručení za škodu zprostiti, an vojín K. nebyl k vykonávání rozkazů způsobilý a jeho nadřízenému bylo to známo. Právě proto ne-

mělo mu býti svěřováno řízení koní. Naprostou spolehlivost K-a jako kočího nelze vyvozovati ani z výpovědi svědka N-a, který udal, že K. byl nespolehlivý při vykonávání rozkazu, a dodal, že nebylo proti jeho činnosti jako kočího stížnosti. To však neznamená, že jako kočí vždy správně si počínal a že činnost tu řádně vykonával, nýbrž že si nikdo na něho nestěžoval, což nevylučuje, že se i při tom dopustil poklesků, které se však nestaly předmětem stížnosti.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Jde již jen o to, lze-li vojína K-a, který povoz řídil, považovati za zdatnou osobu ve smyslu §§ 1320, 1315 obč. zák. V dovolání nebrojí se proti tomu, že soudy přihlížely také k té části výpovědi svědka N-a, v níž svědek uvádí, že K. byl nespolehlivý, kterouž nespolehlivost spatřoval svědek v tom, že rozkazy, které mu dával, nespolehlivě vykonával, a dále, že odvolací soud přihlížel i k tomu, že podle tohoto svědka je zakázáno s vojenskými koňmi v městě klusatí. Oba soudy mají na základě této výpovědi za to, že K. nebyl osobou zdatnou a že proto žalovaný za následky nehody odpovídá. Po právní stránce je správné, že by nestačila k vyvinění žalovaného odborná zdatnost použité osoby, kdyby osoba tato nebyla spolehlivá i pro své povahové vlastnosti. Než pravdu má dovolání, že nebyla by o sobě rozhodnou povahová vada, nespolehlivost, v jiném než v odborném směru, kdyby nebylo příčinné souvislosti mezi vadou a nehodou buď vůbec, anebo kdyby se dokonce ukázalo, že se ona povahová vlastnost v konkrétním případě vůbec neprojevila, ba že si ona osoba v konkrétním případě vedla náležitě; v souzeném případě tedy, kdyby K. příkaz mu daný vůbec nebyl přestoupil, anebo kdyby byl dokonce podle příkazu jednal a příkaz tedy zachoval. Právem vytýká dovolání rozsudku odvolacího soudu, že jeho skutková zjištění nejsou spolehlivá. Předně zjistil procesní soud, že k nehodě došlo proto, že kůň kopl do rozporky, ji vyhodil, ta že koně tloukla do nohou; zjištění to učinil na základě výpovědi svědka K-a a protokolu, sepsaného s K-em hned po nehodě, proti svědecké výpovědi K-ově. Odvolací soud nepraví výslovně, že se od tohoto zjištění procesního soudu uchyluje a že proti důvodům procesního soudu přijímá za vhodný podklad skutkového zjištění svědeckou výpověď K-ovu. Kdyby se byla věc skutečně sběhla tak, jak vzal za prokázáno procesní soud, pak nebylo ani tvrzeno ani prokázáno, že by K. v konkrétním případě nějaký příkaz porušil, a nebylo by tu tedy vůbec příčinné souvislosti mezi nehodou a onou tvrzenou povahovou vadou K-ovou, že prý totiž jinak a za jiných příležitostí dané mu příkazy nevykonával spolehlivě. Kdyby však bylo k nehodě došlo tak, jak to vylučuje K. jako svědek, což odvolací soud — jak řečeno — výslovně nezjišťuje, bylo by zkoumati pro konkrétní případ souvislost oné povahové vady K-ovy s nehodou samou. Tu by ovšem nebylo bez významu, jaké povahy byly ony příkazy, jichž K. podle svědka N-a náležitě neplnil, a jaký účel měl příkaz, aby vojenské koně ve městě nejezdily klusem. Bylo-li účelem takového příkazu zvýšení bezpečnosti cizích osob a cizího majetku, či

mělo-li to jiné důvody; dále zachoval-li se K. podle onoho předpisu, či lze-li porušení takového příkazu spatřovati již v tom, že vůbec dopustil, aby se koně dali do mírného klusu, a jaký význam má skutečnost, že hned, když se tak stalo, přece jen koně zadržoval, tedy po případě podle příkazu jednal. A tu ovšem přijde ještě také v úvahu, lze-li vůbec přikládati nějaký význam okolnosti, že se koně daly do mírného klusu, když přece podle nenapadeného jinak zjištění šlo o nezávadné koně, jak je vylučuje rozsudek procesního soudu, když vůz i postroje byly náležitě opatřeny, když spřežení řídil kočí, proti němuž s tohoto odborného hlediska nebylo námitek, a když s ním jel ještě druhý vojín, který i jako kočí i jinak byl zdatný. Ve všech těchto směrech bude potřeba věc probrati i po skutkové stránce u soudu odvolacího.

Cis. 13597.

Ručení dráhy.

Jest povinností cestujících, by ve stanici, v níž mají vystoupiti a o níž jest jim známo, že tam má vlak jen krátké zdržení, dali průvodčímu vlaku okamžitě po zastavení vlaku znamení, že vystupují, by jim otevřel dveře; povinností průvodčího personálu pak jest, aby vlak zdržel tak dlouho, by cestujícím bylo bez zbytečného otálení umožněno, ihned po zastavení vlaku dáti vhodné znamení, že vystupují.

V tom, že vlak nezastavil ani tak dlouho, by všem cestujícím bylo bez zbytečného otálení umožněno průvodčího vlaku upozorniti, že chtějí vystoupiti, a by jim byly dveře vagonu otevřeny, jest spatřovati příhodu v dopravě.

V tom, že cestující sestupoval se schůdků vagonu, ač již byl vlak v pohybu a ač byl varován, jest jeho spoluzavinění na úrazu.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, Rv II 698/32.)

Manžel žalobkyně, sestupuje na zastávce v P. z vlaku, když již vlak byl opět v pohybu, spadl z vlaku, byl přejet a usmrcen. Žalobní nárok proti dráze na náhradu škody uznal procesní soud prvního stádia z polovice důvodem po právu. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

Žalobní nárok byl opřen o tvrzenou příhodu v dopravě, kterou náleželo prokázati žalobkyni. Podle § 1 čl. 19 ž. př. ř. musí se cestující sám o to starati, by vystoupil v cílové stanici, a podle § 1 čl. 20 ž. př. ř. otevrou průvodčí vlaku, jakmile vlak zastaví, dveře vozů, z kterých žádají cestující vystoupiti. Podle těchto ustanovení žel. př. ř. jest tedy povinností cestujících, by ve stanici, v níž mají vystoupiti a o níž je jim známo, že tam má vlak jen krátké zdržení, dali průvodčímu vlaku okamžitě po zastavení vlaku znamení, že vystupují, by jim dveře otevřel, povinností průvodčího personálu pak jest, by vlak zdržel tak dlouho, by cestujícím bylo

bez zbytečného otálení umožněno, ihned po zastavení vlaku dáti vhodné znamení, že vystupují. V souzeném případě zjistil odvolací soud, doplniv průvodní řízení, že ve stanici P. je předepsáno zdržení kratší jedné minuty a že vlak tam zastavil kratěji než obvykle a než bylo třeba, by cestující mohli průvodčího vlaku upozorniti, že chtějí vystoupiti. V tom, že v souzeném případě vlak nezastavil ani tak dlouho, by všem cestujícím, a tedy i manželu žalobkyně bylo bez zbytečného otálení umožněno průvodčího vlaku upozorniti, že chtějí vystoupiti, a aby jim byly dveře vagonu otevřeny, jest spatřovati úchytku od normálního provozu, a tudíž příhodu v dopravě.

Jest zjištěno, že usmrcený K. počal sestupovati se schůdků vagonu, když již vlak byl v pohybu, a že tak učinil, ač byl svědkem M-em varován, kteréž upozornění K. hrubě odbyl. Odvolací soud správně k tomu poukázal, že K. jednal proti výslovnému zákazu § 95 žel. dopr. ř., i proti přirozeným požadavkům obvyklé opatrnosti a že proto usmrcený K. si úraz svou hrubou neopatrností spoluzavinil.

Čís. 13598.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Byl-li pracovním soudem ve sporu přes 300 Kč vydán rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 (1) c. ř. s. a v odvolání byl uplatňován jen odvolací důvod zmatečnosti podle § 28 čís. 2 a 4 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. a § 447 čís. 2 a 4 c. ř. s., nelze před odvolacím soudem projednávat celou věc znovu, nýbrž jest na odvolacím soudě, by zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by byla podle zákona projednána procesním soudem.

V takovém případě rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v neveřejném zasedání v senátě, jenž musí býti složen ze tří soudců z povolání a ze dvou přísedících.

(Rozh. ze dne 1. června 1934, Rv II 53/33.)

Žalobě o 5.220 Kč pracovní soud rozsudkem pro zmeškání žalovaného podle §§ 396 a 442 (1) c. ř. s. vyhověl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Proti rozsudku prvního soudu podala žalovaná odvolání z důvodu zmatečnosti, činíc návrh, by napadený rozsudek byl zrušen, a věc byla vrácena pracovnímu soudu. Důvody odvolací nebyly shledány správnými a odkazuje se odvolatelka na vývody napadeného rozsudku, jež odpovídají zjištěnému skutkovému a právnímu stavu a nebyly odvoláním nijak vyvráceny. Zmatečnost namítá odvolatelka proto, že nebyl pracovní soud řádně obsazen, ježto rozsudek pro zmeškání byl vydán bez přísedících a že jí byla odňata možnost projednávat dne 1. října 1932 před soudem, ana neobdržela písemné vyrozumění o stání, jak jí při prvním roku bylo oznámeno. Proti tomu udal žalobce, že nešlo dne 1. října 1932 o sporný rok, nýbrž o odložený I. rok, jenž dne 24. září 1932 konán nebyl, takže rozsudek pro zmeškání byl právem vydán bez přísedících a že žalovaná o stání na den 1. října 1932 byla ústně vyrozuměna. Ve smyslu § 33 zák. čís. 131/1931 o pracovních

soudech jest o odvolání znovu rozhodnouti v mezích určených návrhy stran, neplatí proto ustanovení §§ 471, 477 a 478 c. ř. s., takže odvolací návrh žalované strany na zrušení rozsudku a na vrácení věci procesnímu soudu je nepřipustný, a mimo to podle § 33 odst. (3) cit. zák. nemůže býti učiněn. Nebylo proto lze o odvolání věcně rozhodnouti, pročež bylo zamítnuto.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání opřenému o dovolací důvody čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s. nelze upříti oprávnění. Pokud jde o pracovní spory hodnoty větší než 300 Kč, stanoví § 33 odst. (1) zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., že se věc projednává před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. Při tom zákon ovšem předpokládá, že věc byla již jednou v prvé stolici projednávána. Avšak o projednání věci nelze mluvit, nebyl-li prvý soud řádně obsazen a vůbec ne, byl-li prvním soudem vydán rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 (1) c. ř. s. K odvolání z rozsudku pro zmeškání, jež uplatňuje jen odvolací důvody zmatečnosti podle § 28 čís. 2 a 4 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. a § 477 čís. 2 a 4 c. ř. s., nelze tedy před odvolacím soudem projednávat celou věc znovu, když o ní dosud vůbec projednáno nebylo a ani rozsudek nebyl vydán soudem řádně obsazeným, a odvolací soud, jenž má v takových věcech činiti nápravu, nemůže postupovati jinak, než zrušením zmatečného rozsudku a vrácením věci prvé stolici, by věc byla podle zákona projednána procesním soudem, což se dosud nestalo. Nejvyšší soud vyslovil proto v rozhodnutí čís. 13109 sb. n. s. právní názor, že v podobných případech rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v zasedání neveřejném v senátě, který musí býti složen ze tří soudců z povolání a ze dvou přísedících (§ 32 zák. čís. 131/1931). Dovolatelka tedy nepochybně, učinivši odvolací návrh, by napadený rozsudek i s řízením mu předcházejícím byl zrušen, pochybil však odvolací soud, maje nesprávně za to, že vzhledem na takto upravený odvolací návrh se nemusí věcně obíratí obsahem odvolání, nepřipustiti důkazy navržené oběma stranami k dolíčení pokud se týče k vyvrácení uplatňovaných důvodů zmatečnosti, a zamítl-li tudíž odvolání na podkladě úplně nedostatečném (§ 503 čís. 4 a 2 c. ř. s.). Bylo proto podle § 35 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. a § 510 c. ř. s. napadený rozsudek odvolacího soudu zrušiti a věc vrátiti odvolacímu soudu s příkazem ve výroku uvedeném.

Čís. 13599.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Zásady § 9 vl. nař. jest použití nejen na pachtovné, které za platnosti vládního nařízení teprve dospěje, nýbrž i na pachtovné již zaplacené.

(Rozh. ze dne 2. června 1934, R I 415/34.)

Soud první stolice vyhověl návrhu pachtýře, by bylo pachtovně upraveno podle vl. nař. čís. 164/1933 počínajíc 1. listopadem 1933, nevyhověl však jeho návrhu, by bylo upraveno i za období 1932 až 1933. Rekursní soud vyhověl žádosti pachtýře o úpravu pachtovného i za dobu od 1. listopadu 1932 do 31. října 1933. **Důvody:** Stěžovatel vytýká napadenému usnesení nesprávné právní posouzení věci z důvodů, že nebyla povolena sleva pachtovného za pachtovní období 1932—1933, ježto jde o pachtovně, které již mělo být zaplacené před účinností vládního nařízení, a že se tudíž vládní nařízení na něj nevztahuje. Stížnost jest odůvodněna. Vládní nařízení mluví zřetelně o pachtovním roku a za pachtovní rok 1932 až 1933 jest pokládati dobu, která počíná oním dnem v roce 1932, kdy počalo podle pachtovní smlouvy nové období a která končí zase oním dnem v roce 1933, kdy podle pachtovní smlouvy období končí. V souzeném případě jest zřejmo, že pachtovní období začíná dne 1. listopadu toho kterého roku. Vládní nařízení sleduje účel postihnouti úpravu platu pro první sklizňový rok t. j. rok 1933 a důvodová zpráva mluví o sklizňovém roku. Ve vládním nařízení není opory, že by nemohlo být upraveno pachtovně, které již mělo být splaceno. Případy, při nichž smlouvena splatnost pachtovného koncem pachtovního roku, jsou v praxi skoro neznámé a tím by se stalo, že proti úmyslu zákonodárce postihnouti výhodami slevy pachtovného sklizňový rok 1933 byly by této výhody zbaveni ti, kdož pachtovně platí předem. Vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. výhodou ustanovení § 1 privileguje veškeré pachtovní činže za pachtovní rok 1932—1933, jsou-li dány ostatní jeho podmínky, bez ohledu na jejich splatnost.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Poukazuje se na správné odůvodnění napadeného usnesení, které nebylo vývody dovolacího rekursu vyvráceno. Vzhledem k vývodům dovolacího rekursu se jen podotýká, že ustanovení § 9 vládního nařízení z 29. července 1933 č. 164 sb. z. a n. nenasvědčuje tomu, že úmyslem zákonodárce bylo postihnouti jen to pachtovně, které za platností vládního nařízení teprve dospěje, nýbrž naopak, zásady v tomto paragrafu vyslovené jest užiti i na pachtovně již zaplacené. Zaplacené pachtovně má být podle intencí vládního nařízení považováno rovněž jen za zálohu a případně rozdíly jest vyrovnati po pravoplatné úpravě pachtovného.

Čís. 13600.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Soudy mohou podle §§ 55 a 102 ústavní listiny zkoumati platnost nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 2. června 1934, R I 492/34.)

Proti návrhu pachtýře, by bylo upraveno pachtovně ze zemědělských pozemků podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., namítl propachtovatel mimo jiné, že vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. jest nezákonné. Soud první stolice vyhověl návrhu a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Soud musel se nejprve zabývatí námitkou nezákonnosti vl. nař. čís. 164/33 sb. z. a n., jakožto předurčující. Námitku tu odůvodnil propachtovatel tím, že prý vládním nařízením překročila vláda pravomoc danou jí zmocňovacím zákonem čís. 95/33 sb. z. a n., neb jím bylo vsaženo do vlastnických práv majitelů zemědělské půdy, což odporuje ústavní listině. Je především poukázati k tomu, že podle § 102 ústavní listiny může soud, řeše určitou právní věc, zkoumati při zákoně jen, zda byl řádně vyhlášen, kdežto při nařízení i jeho platnost. Soud je toho názoru, že vl. nař. čís. 164/33 sb. z. a n. není nařízením podle tohoto ustanovení, nýbrž zákonem a že lze soudu zkoumati jen, zda bylo řádně vyhlášeno. Vládní nařízení je podle úvodních slov vydáno podle § 1 zák. čís. 95/33 sb. z. a n. o mimořádné moci nařizovací. Tímto zákonem čís. 95/33 sb. z. a n. byla vláda zmocněna, by určité otázky za podmínek v zákoně blíže vymezených upravila nařízením, jež spolupodepisuje prezident republiky, a dále bylo v § 2 cit. zákona ustanoveno, že ustanovení takových vládních nařízení derogují ustanovení zákonů upravujících týž obor. Již z těchto ustanovení ve srovnání s § 84 ústavní listiny vyplývá, že vládní nařízení vydaná podle zmocňovacího zákona čís. 95/33 sb. z. a n. nejsou vládními nařízením podle § 81/1, 84 ústavní listiny, nýbrž jsou jako opatření podle § 54 ústavní listiny skutečnými zákony, jež však nevydává parlament, nýbrž moc přenesená. Pro tuto svou zákonnou povahu nemohou tato nařízení být podrobena soudcovskému právu zkoumacímu, byla-li řádně vyhlášena. Takovouto námitku však zástupce propachtovatelů vůbec nevzněl. Ustanovení § 5 zák. čís. 95/33 sb. z. a n. nelze vykládati tak, že, dokud vládní nařízení nebylo vládou předloženo oběma sněmovnám, je neplatné. Zákon vytýká naopak, že neplatným se stane takové nařízení teprve, odeprou-li obě sněmovny je schváliti, a v tom případě vláda musí bezodkladně vyhlásiti ve Sbírce zákonů a nařízení, že a od kdy nařízení pozbylo platnosti. Soudu je známo, že dosud sněmovny ohledně vládního nařízení č. 164/33 sb. z. a n. ono rozhodnutí nečinily a ani ve sbírce nic takového vyhlášeno nebylo. Vládní nařízení čís. 164/33 sb. z. a n. je tudíž platné, ať již bylo vládou předloženo oběma sněmovnám, nebo nebylo, neboť tato náležitost není zákonem čís. 95/33 sb. z. a n. sankcionována pod neplatností. Platnost takových vládních nařízení je tedy provisorní do té míry, že platnost jejich může být Národním shromážděním zrušena. Po dobu tohoto provisoria však mají plnou moc zákona a mají zejména i moc derogatorní, zrušovací i proti dřívějším zákonům. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nelze sice schváliti názor nižších soudů, že platnost vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. nemůže být soudy přezkoumávána. Neboť jde o nařízení, vydané na základě zmocňovacího

zákona ze dne 9. června 1933, čís. 95, které platí jen mocí tohoto zákona v rámci jím vytčeném, pročez soudy mohou podle §§ 55 a 102 ústavní listiny zkoumati jeho platnost. Nejvyšší soud však již opětovně vyslovil, že toto vládní nařízení je platné, činit v mezích zmocňovacího zákona opatření pro přiměřenou úpravu výrobních a odbytových poměrů v zemědělství, a nejsou takovým omezením soukromého vlastnictví, jaké má na mysli § 109 ústavní listiny.

Čís. 13601.

Bylo-li v době podání žádosti o knihovní zápis podle § 469 obč. zák. (§ 38 III. dílčí novely) starší knihovní právo zaniklé, nelze je ani převést ani jeho dodatečný výmaz vyhradit.

(Rozh. ze dne 2. června 1934, R I 500/34.)

Na exekučně vydražené nemovitosti vázlo pod C 70 simultánní právo zástavní pro pohledávku Deutscher Vorschussverein ve výši 150.000 Kč. Na zaplacenou část této pohledávky ve výši 83.619,02 Kč bylo dle rozvrhového usnesení okresního soudu v Ch. z 13. ledna 1929 vloženo zástavní právo pro vykonatelný náhradní nárok Anny V-ové ve výši 58.341,36 Kč. Podle rozvrhového usnesení z 25. listopadu 1931 byla vymazána další část pohledávky Deutscher Vorschussverein ve výši 35.208 Kč 67 h s příl. a vedlejšími závazky do výše 3.500 Kč a v pořadí této vymazané pohledávky pod C 70 vloženo smluvní právo zástavní pro pohledávky spořitelny v Ch. ve výši 20.000 Kč a 13.000 Kč. Soud první stolice nepřikázal spořitelně v Ch. pohledávky 20.000 Kč a 13.000 Kč s přísl. v pořadí C 70, jak bylo vloženo, z důvodu, že zástavní právo pro náhradní nárok bylo vloženo dříve a má tudíž přednost, že při provedení rozvrhových usnesení nelze použití § 469 obč. zák. a že manželé František a Anna Z-ovi nebyli podle § 237 poslední odstavce ex. ř. oprávněni žádati na základě rozvrhového usnesení za výmaz práva zástavního pro pohledávku Deutscher Vorschussverein. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Jde nejprve o to, zda exekuční soudce jest oprávněn zkoumati, zda účtované pohledávce požadované pořadí skutečně přísluší. Podle předpisu § 213 ex. ř. může při roku k rozvrhu nejvyššího podání podání býti odpor proti tomu, by byl vzat zřetel k pohledávce knihovně zajištěné, co do její výše, i co do jejího požadovaného pořadí a exekuční soudce musí proto zkoumati, bez ohledu k tomu, v jakém pořadí účtovaná pohledávka jest v pozemkové knize zapsána, zda jí požadované pořadí skutečně přísluší. Toto právo exekučního soudce nekryje se s právem zkoumati platnost a správnost právoplatných knihovních vkladů, nýbrž toto právo exekučního soudce spočívá na tom, že při rozvrhu nejvyššího podání může býti vzat zřetel jen na ty nároky, pro které skutečně bylo nabyto požadovaného pořadí. Toto právo exekučního soudce není v rozporu s ustanoveními § 216 čís. 4 ex. ř., podle nichž knihovní pohledávky přikázati jest v pořadí knihovního zápisu, neboť jest věcí exekučního soudce, by posoudil, zda skutečně pohledávce požadované z nejvyššího podání přísluší pořadí zapsané v po-

zemkové knize a, když tomu tak, musí ji v tomto pořadí přisouditi, jinak musí jí požadované pořadí s ohledem na sbíhající se zájmy druhých věřitelů odepríti, i když pořadí to v pozemkové knize jest zapsáno (viz sb. rozh. n. s. čís. 4152). V projednávaném případě jde o to, zda pohledávkám spořitelny v Ch. 20.000 Kč a 13.000 Kč přísluší pořadí zapsané v pozemkové knize. § 469 obč. zák. v doslovu III. dílčí novely praví, že může vlastník nemovitosti převést zástavní právo na jinou pohledávku. Nelze proto vymazati zástavní právo za starší pohledávku a vložití nové pro novou pohledávku, a to ani v pořadí takto vymazaného, neboť nová pohledávka má pořadí dřívější, výmazem by ho pozbyla a nebylo by později pořadí patrné. Bylo by možno jen vložití nebo zaznamenati převod zástavního práva váznoucího pro starší pohledávku na novou (viz Hartmann, knih. vzorce, str. 143). Z knihovní žádosti plyne, že František a Anna Z-ovi žádali za výmaz práva zástavního za část pohledávky Deutscher Vorschussverein a za vklad zástavního práva za pohledávky spořitelny v Ch. ve výši 20.000 Kč a 13.000 Kč v pořadí vymazaného. Výmazem zástavního práva za starší pohledávku pozbyla tato pořadí, toto nebylo dále patrné a nemohlo proto zástavní právo za pohledávky nově vložené nabyti pořadí zástavního práva vymazaného, třebaž za ně bylo žádáno současně. Ostatně není vůbec zákonného ustanovení pro to, že vlastník nemovitosti má právo vložit v pořadí vymazaného práva zástavního za pohledávku dřívější zástavní právo za pohledávku novou. Vlastník má jen podle § 469 obč. zák. právo převést zástavní právo za starší pohledávku na pohledávku novou nebo podle § 37 III. dílčí nov. vymoci si poznámku, že si vyhrazuje zápis nového zástavního práva v pořadí a do výše vymazaného práva zástavního. V souzeném případě však nebylo žádáno za převod práva zástavního z pohledávky starší na pohledávku novou ani není, jak jest z knihovního výtahu patrné, zapsána poznámka podle § 37 III. dílčí nov., pokud se týče nebylo postupováno podle § 38 III. dílčí novely a nemohlo proto zástavní právo za pohledávky 20.000 Kč a 13.000 Kč spořitelny v Ch. nabyti pořadí vymazaného zástavního práva za část pohledávky Deutscher Vorschussverein ve výši 35.000 Kč pod C 70 zapsaného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu spořitelny v Ch.

Důvody:

Nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutích čís. 4152, 8388 sb. n. s., na jejichž důvody se stěžovatelka poukazuje, zásadu, že při rozvrhu nejvyššího podání jest na exekučním soudu, by jednal o pořadí pohledávek, přihlášených k rozvrhu nejvyššího podání, třebaž bylo pořadí stanoveno zákonem a pozemkovou knihou, a že musí zkoumati bez ohledu na to, v jakém pořadí účtovaná pohledávka jest v pozemkové knize zapsána, zda jí požadované pořadí skutečně přísluší. Nejvyšší soud neshledává příčiny, by se v souzeném případě od této zásady uchýlil. Podle spisu čís. den. 601/32 okresního soudu v Ch. a knihovního výtahu, založeného v exekučním spise E 155/33 téhož okresního soudu byl na základě usnesení ze dne 1. srpna 1932 č. d. 601/32 vložena ve vl. čís. 49 kat. úz. K. podle rozvrhového usnesení ze dne 25. listopadu 1931, č. j. E 234/31-49

výmaz práva zástavního za pohledávání »Deutscher Vorschussverein« v částce 35.208 Kč 67 h z pohledávání v částce 67.232 Kč pod položkou C 70 váznoucího a výmaz označení vložky vedlejší a poznámky společenského závazku a bylo současně vloženo na základě dlužní listiny ze dne 12. listopadu 1930 zástavní právo pro pohledávky Ch-ské spořitelny v částkách 20.000 Kč a 13.000 Kč s přísl., pro obě pohledávky v pořadí vymazané dílčí částky 35.208 Kč 67 h s přísl. z pohledávky »Deutscher Vorschussverein« per 67.232 Kč. Než tímto pravoplatným knihovním zápisem stěžovatelka nenabyla práva, by na její pohledávku při rozvrhu nejvyššího podání byl vzat zřetel ve vtěleném pořadí, poněvadž v době dotyčného vkladu tu nebyly předpoklady § 469 obč. zák., pokud se týče § 38 III. dílčí novely. Podle těchto ustanovení zákona může vlastník nemovitosti převést knihovní zástavní právo po zániku zástavního dluhu na novou pohledávku, která nepřevyšuje částku zástavní pohledávky (§ 469 obč. zák.), nebo může žádati, by v pořadí a do výše zástavního práva váznoucího na nemovitosti zapsáno bylo právo zástavní pro novou pohledávku s omezením, že nabude účinnosti, bude-li do roka po tom, co byl povolen zápis nového zástavního práva, vloženo zástavního práva staršího (§ 38 III. dílčí novely). Než v obou případech se předpokládá, že starší knihovní zástavní právo dosud trvá, neboť když v době podání žádosti o knihovní zápis podle § 469 obč. zák., pokud se týče podle § 38 III. dílčí novely starší knihovní právo bylo zaniklé, nelze je ani převést, ani jeho dodatečný výmaz vyhradit. O takový případ tu jde: Z exekučních spisů E 124/28, E 234/31 a E 155/33 okresního soudu v Ch. vysvětluje toto: Pro pohledávku věřitele »Deutscher Vorschussverein« z dlužního úpisu ze dne 26. září 1925 v částce 150.000 Kč s přísl. bylo vloženo zástavní právo ve vl. č. 5 kat. úz. V. jako vložce hlavní a vl. čís. 42 téhož kat. území a vl. č. 49 kat. území K. jako vložek vedlejších. V exekuční věci E 124/28 byla na tuto pohledávku z nejvyššího podání za vydraženou nemovitost vl. č. 5 kat. území V. přikázána částka 82.768 Kč; v této vložce bylo pak na základě rozvrhového usnesení ze dne 13. ledna 1929 E 124/28-38 zástavní právo za celou pohledávku jmenovaného věřitele vymazáno a ve vedlejší vložce č. 42 kat. úz. V. byl vloženo zástavního práva za částku 82.768 Kč (C 52) a bylo poznamenáno, že vl. čís. 42 kat. území V. tvoří pro pohledávku věřitele »Deutscher Vorschussverein« 67.232 Kč s přísl., vložku hlavní, vl. čís. 49 kat. území K. vložku vedlejší a byl poznamenán společný závazek ve vl. čís. 97 a 153 kat. úz. V. jako dalších vložkách vedlejších (C 58). Pohledávka jmenovaného věřitele z dlužního úpisu ze dne 26. září 1925 činila tudíž po ukončení exekučního řízení E 124/28 místo původních 150.000 Kč částku 67.232 Kč s přísl. a byla zajištěna knihovním zástavním právem ve vl. čís. 42 kat. úz. V. jako vložce hlavní a ve vl. čís. 97 a 153 téhož kat. území a vl. čís. 49 kat. území K. jako vložkách vedlejších. V exekuční věci E 234/31 byly nucenou dražbou prodány vl. čís. 42, 97 a 153 kat. úz. V. Z nejvyššího podání byla přikázána knihovnímu věřiteli »Deutscher Vorschussverein« na jeho pohledávku z dlužního úpisu ze dne 26. září 1925 ve zbývající částce 67.232 Kč částka 35.208 Kč 67 h; se zbytkem pohledávky vyšel »Deutscher Vorschussverein« na prázdno. Na základě rozvrhového usne-

sení ze dne 25. listopadu 1931 E 234/31-49 byl usnesením okres. soudu v Ch. ze dne 17. května 1932 č. d. 371/32 vloženo pokud se týče poznamenán výmaz zástavního práva a společného závazku ve vl. čís. 42 kat. úz. V. jako vložce hlavní a ve vl. čís. 97 a 153 téhož kat. úz. jako vložkách vedlejších pro pohledávku »Deutscher Vorschussverein« per 67.232 Kč, bylo však opomenuto, ve zbývající vedlejší vložce čís. 49 kat. úz. K. bylo vloženo podle § 112 knih. zák. výmaz zástavního práva za částku 35.208 Kč 67 h, o kterou se pohledávka »Deutscher Vorschussverein« snížila následkem přikázání této částky z nejvyššího podání k hotovému zaplacení. Podle § 112 knih. zák. jest zapsati všechny změny, které mají býti provedeny na zástavním právu společně váznoucím převodem, omezením, zatížením, výmazem anebo jinak jen v hlavní vložce a pokládá se zápis změn v hlavní vložce právně za vykonaný ve všech vedlejších vložkách; částečný nebo úplný výmaz společného zástavního práva ze všech zástavních předmětů jest také ve všech vedlejších vložkách a výmaz zástavního práva z jednotlivých vedlejších vložek v těchto poznamenání. Vkladem výmazu zástavního práva pro pohledávku »Deutscher Vorschussverein« ve vl. čís. 42 kat. úz. V. jako vložce hlavní zaniklo tudíž co do částky 35.208 Kč 67 h knihovní zástavní právo ve vedlejší vložce čís. 49 kat. úz. K. a to přes to, že dotyčný výmaz společného zástavního práva nebyl v této vložce poznamenán, neboť byl s právním účinem vykonán zápisem v hlavní vložce. Toho stavu byli si vědomi i žadatelé pokud se týče stěžovatelka při podání knihovní žádosti č. d. 601/32 ze dne 29. července 1932, ve které na základě rozvrhového usnesení ze dne 25. listopadu 1931 č. j. E 234/31-49 jehož opis prý jest založen ve sbírce listin pod č. d. 371/32, žádali o povolení výmazu práva zástavního pro pohledávku »Deutscher Vorschussverein« v částce 35.208 Kč 67 h s přísl. z částky 67.232 Kč s přísl. a vklad práva zástavního pro pohledávku spořitelny v Ch. 20.000 Kč a 13.000 Kč v pořadí vymazané části pohledávky 35.208 Kč 67 h. I když knihovní soud této žádosti vyhověl a povolil vklad částečného výmazu zástavního práva pro pohledávku »Deutscher Vorschussverein« podle návrhu žadatelky, šlo ve skutečnosti jen o poznámku výmazu, který byl již pravoplatně vykonán ve vložce hlavní. Stěžovatelka nemohla proto nabytí zástavního práva pro své pohledávky 20.000 Kč a 13.000 Kč v pořadí vymazaného zástavního práva pro pohledávku »Deutscher Vorschussverein« co do částky 35.208 Kč 67 h, neboť v době podání její knihovní žádosti byl touto částkou dotyčný zástavní dluh zapraven a bylo co do této částky zrušeno i knihovní zástavní právo, takže tu nebylo předpokladu pro knihovní výkony podle § 469 obč. zák. pokud se týče § 38 III. dílčí novely. Pohledávka knihovního věřitele, »Deutscher Vorschussverein« a náhradní nárok Anny W-ové, který byl knihovně zajištěn ve vl. čís. 49 kat. území K. již dne 23. května 1929 v pořadí vymazaného zástavního práva pro pohledávku »Deutscher Vorschussverein« co do částky 82.768 Kč (E 124/28), předchází tudíž v knihovním pořadí zástavnímu právu, jež nabyla stěžovatelka v téže vložce dne 29. července 1932 pro své pohledávky 20.000 Kč a 13.000 Kč.

Čís. 13602.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Jde-li o smlouvu pachtovní s několika spolupachtýři, aniž předmět pachtu jest reálně rozdělen, bylo předpisu § 7 vl. nař. o způsobu ohlášení nároku na úpravu pachtovního dostatečně vyhověno co do všech spolupachtýřů, učinil-li mimosoudní oznámení na slevu i jen jeden ze spolupachtýřů a požádal-li u soudu jen on sám o úpravu pachtovního.

Při oznámení nároku na úpravu pachtovního stačí, byl-li nárok oznámen jednomu ze spoluvlastníků propachtované nemovitosti.

(Rozh. ze dne 2. června 1934, R I 550/34.)

Žádosti Františka H-a o úpravu pachtovního soudu prvního st. vyhověl, rekursní soud žádost zamítl. Důvody: Podle pachtovní smlouvy ze dne 6. srpna 1928 je pachtýřem usedlosti nejen žadatel František H., nýbrž i Marie T-ová a propachtovateli nejsou jen Ludvík R. st. a ml. nýbrž i jich manželky. O úpravu pachtovního zažádal však jen František H. sám a oznámil to jen R-ovi staršímu a mladšímu, nikoliv však i jejich manželkám, ačkoliv i ty jsou propachtovateli. V důsledku tohoto opomenutí nebylo však vyhověno úplně ustanovení § 7 nař. čís. 164/1933, podle něhož jest oznámiti pod ztrátou nároku propachtovateli, tedy podle § 833 obč. zák. v tomto případě všem propachtovatelům, že pachtýř žádá úpravu pachtovního.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Nelze schváliti názor napadeného usnesení, že není vyhověno podmínkám § 7 vlád. nař. čís. 164/1933 o způsobu ohlášení nároku na úpravu pachtovního. Neboť v souzeném případě jde o smlouvu pachtovní, podle níž není předmět pachtu reálně rozdělen. Spolupachtýře je proto co do pachtovního poměru považovati za jednu osobu (§ 825 obč. zák.) a jejich práva i povinnosti k propachtovatelům je posuzovati podle §§ 888 a násl. obč. zák. Podle § 894 obč. zák. neprospívá ostatním spoludlužníkům jen taková úleva neb osvobození, kterou dostane jeden spoludlužník pro »s v o u o s o b u«. V souzeném případě však neuplatnil František H. nárok na úpravu pachtovního »jen pro svou osobu«, nýbrž jako nárok plynoucí z věci samé; docílená sleva pachtovního přijde k dobru nejen Františku H-ovi, nýbrž i spolupachtýřce Františce T-ové (§ 893 obč. zák.). Proto bylo dostatečně vyhověno předpisu § 7 vlád. nař. z 29. června 1933 čís. 164 sb. z. a n., když mimosoudní oznámení nároku na slevu učinil František H. sám, a když u soudu jen on sám požádal o úpravu pachtovního.

Již při výkladu § 1 zák. čís. 593/1919 o ochraně drobných pachtýřů zemědělských, jímž bylo nařízeno, že pachtýř musí do určité doby propachtovateli nebo jeho hospodářské správě písemně svůj nárok oznámiti, vvslovil nejvyšší soud zásadu, že stačí, oznámí-li pachtýř jednomu ze spoluvlastníků, že se domáhá obnovy pachtu (sb. n. s. čís. 907). Této zásady jest použití i pro oznámení nároku na úpravu pachtovního podle vlád. nař. čís. 164/33, takže stačí, byl-li nárok oznámen jednomu se spo-

luvlastníků propachtované nemovitosti. O něm jednali u soudu Ludvík R. st. a Ludvík R. ml., kteří při tom zastupovali i své manželky, ježto jde o správu jich volného majetku (§ 1238 obč. zák.).

Čís. 13603.

Používal-li zaměstnavatel dělníků zaměstnaných při hospodářství i při tlučení šterku kladívkem, byl povinen opatřiti je ochrannými brýlemi nebo jinak proti úrazu odletujícími třískami. Zaměstnavatel ručí podle § 1313 a) obč. zák., nechal-li jeho šafář dělníky pracovati bez ochranných brýlí.

Promlčení nároku na náhradu škody (úrazem oka) počíná teprve propuštěním poškozeného z nemocničního ošetřování, byl-li mu teprve tehdy znám rozsah a výše jeho škody.

(Rozh. ze dne 2. června 1934, Rv I 1993/32.)

Žalovaný majitel velkostatku použil žalobce, jež byl u něho zaměstnán při hospodářství, i při tlučení šterku kladívkem, při kteréžto práci byl žalobce dne 15. prosince 1927 zraněn na oku odletnuvší třískou z kamene. Žalobou, zadanou na soudě dne 24. prosince 1930 domáhal se žalobce na žalovaném náhrady škody. Procesní soud prvního st. žalobce uznal žalobní nárok důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy neuznaly, že žalobcův nárok proti žalovanému na náhradu škody je proto po právu, že žalovaný porušil min. nařízení ze dne 23. listopadu 1905 čís. 75 ř. zák., neopatřiv žalobce ochrannými brýlemi, ač provozoval kamenolom po živnostensku, a není proto zapotřebí se zabývati v tomto směru vývody dovolání. Pokud nižší soudy rozhodly, že žalovaný je práv žalobci za škodu, kterou utrpěl dne 15. prosince 1927 poraněním oka, nepochybily. Bylo zjištěno, že žalovaný používal dělníků poraněním oka, nepochybily. Bylo zjištěno, že žalovaný používal dělníků zaměstnaných při hospodářství, neměl-li pro ně práce hospodářské, i při tlučení šterku kladívkem, a že tomu tak bylo i dne 15. prosince 1927, kdy žalobce byl zraněn odletnuvší třískou z kamene na oku. Že při tlučení kamene mohou odletěti z kamene úlomky a mohou poranit pracující, musil si žalovaný jako podnikatel při obvyklé pozornosti, kterou má podle § 1297 obč. zák. každý vynaložiti, býti vědom a, zaměstnával-li tímto způsobem dělníky, bylo jeho povinností podle § 1157 obč. zák., by je opatřil takovým náčiním, aby jejich bezpečnost tělesná a zdraví výkonem práce nebyly ohroženy, pokud to ovšem bylo možné, podle povahy služby. Zaměstnavatel má voliti takové náčiní, které podle okolností případu jest s to ochrániti tělesnou bezpečnost a zdraví zaměstnance. Takovým prostředkem na ochranu očí před zraněním odletujícími třískami jsou ochranné brýle. Neopatřil-li žalovaný žalobci ochranné brýle, ani jinak jeho oči proti úrazu neochránil, porušil tím povinnost, kterou mu § 1157

obč. zák. ukládá a jest práv ze škody, která žalobci z toho vznikla. Nezáleží na tom, zda žalovaný nedal přímý příkaz k tlučení šterku a zda věděl, že šterk se tluče. Nechal-li šafář žalobce pracovati bez ochranných brýlí, ručí za toto šafářovo zavinění žalovaný podle § 1313a obč. zák.

Nemůže obstáti ani námitka žalovaného, že nižší soudy věc mylně právně posoudily, vyslovivše, že žaloba není podle § 1489 obč. zák. promlčena. Podle nauky i podle ustáleného rozhodování nejvyš. soudu (srv. rozh. čís. 2607, 3082, 5409, 7102, 9755 a 10745) je k tomu, by počala promlčecí lhůta běžeti, třeba takové znalosti škody, by vystačila k podání žaloby. V souzeném případě utrpěl žalobce zranění oka dne 15. prosince 1927; lze přisvědčiti dovolání, že tím dnem žalobce snad pociťoval bolesti, nemohl však tímto okamžikem ještě věděti, jaké bolesti bude trpěti, jak dlouho potrvají, zda na oko bude slepý a zmenší se tím jeho pracovní způsobilost, vše to mohl zvěděti teprve propuštěním z nemocničního ošetřování dne 11. dubna 1928, tím dnem byl mu teprve znám rozsah a výše jeho škody, a jest proto promlčení počítati teprve od toho dne.

Čís. 13604.

Kdo si vybral u kameníka z hotových pomníků náhrobní kámen, koupil jej a dal kameníkovi příkaz, by do tohoto koupeného kamene vyryl určité jméno, stal se tím, že kameník provedl tento příkaz, vlastníkem zakoupeného kamene.

(Rozh. ze dne 2. června 1934, Rv II 504/34.)

Žalobce vybral si z hotových pomníků u Bedřicha G-a náhrobní kámen, koupil jej a přikázal G-ovi, aby kámen po vyrytí jména jeho zesnulé manželky byl postaven na židovském hřbitově a odevzdal mu k tomu účelu potřebné povolení židovské obce. Po vyrytí nápisu byl náhrobní kámen zabaven k vydobytí peněžité pohledávky žalovaného za Bedřichem G-em. Žalobě o nepřipustnost exekuce procesní soud první stolice vyhověl. **Důvody:** Jest prokázáno, že žalobce náhrobní kámen od G-a koupil a že i vlastnictví na něho přešlo, neboť odevzdání k nabytí vlastnictví bylo v tomto případě nahrazeno znamením. Náhrobní kámen jest dozajista předmětem, u kterého není možným odevzdání z ruky do ruky. Znamením bylo, že žalobce dal příkaz, by na pomník byl vyryt nápis jím určený, který na kameni již, jak zájemným zápisem zjištěno, byl, a došlo proto k odevzdání kamene podle § 427 obč. zák. Žalobce byl již skutečně po koupi kamene v takovém poměru k věci, že s ní mohl libovolně a výlučně nakládati, jakž i činil, dav příkaz k vyrytí nápisu na pomník a k jeho postavení na hřbitově. Došlo proto i k odevzdání a jest vlastním sporného kamene jen žalobce, neboť jej koupil před zabavením. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl. **Důvody:** Prvý soud neposoudil věc správně po stránce právní když ze zjištění vyvodil, že došlo mezi smluvními stranami ku převodu věci znamením ve smyslu § 427 obč. zák. Podle § 427 obč. zák. je u věci, skutečné předání nepřipouštějících přípustné předání znamením, buď odevzdáním listiny

vlastnictví prokazující nebo nástroji, jimiž přejímatel nabývá možnost držby věci výlučně se zmocniti. Tyto předpoklady nejsou splněny. Především náhrobní kámen jako věc movitá připouští hmotné odevzdání, k němuž také podle žalobceva přednesu dodáním a postavením na židovském hřbitově mělo dojíti. Vyrytí jména zemřelé manželky žalobce na náhrobek nelze pokládati ani za listinný průkaz vlastnictví ani za nástroj, pomocí něhož by mohl žalobce volně a výlučně s věcí nakládati. Nedošlo tedy ještě k předání věci podle § 425 obč. zák., žalobce vlastnictví pomníku nenabyl a nemůže proto uplatňovati ve smyslu § 37 ex. ř. ohledně zabaveného pomníku právo výkon exekuce nepřipouštějící.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

V souzeném případě uplatňuje žalobce právo vlastnické na náhrobní kámen, který koupil dne 28. března 1933 od Bedřicha G-a, kterýžto kámen byl později u G-a zabaven žalovaným. Jak zjištěno, vybral si žalobce z hotových pomníků u Bedřicha G-a zabavený náhrobní kámen, koupil jej, načež dal G-ovi příkaz, by do tohoto koupeného kamene vyryl jméno Katharina Sch. Udělil-li tudíž žalobce po koupi náhrobního kamene G-ovi příkaz, by vyryl jméno Katharina Sch. do zakoupeného kamene, by tedy zpracoval materiál jím koupený a jednal-li G. podle příkazu žalobce, vyryv nápis, je jasno pro každého, že se vlastníkem kamene stal žalobce, který s kamenem tím, jenž náležitě specifikován, výlučně a libovolně nakládal.

Čís. 13605.

Výkaz nedoplatků na pojistné příspěvky k revírní bratrské pokladně, jenž není potvrzen příslušným báňským hejtmanstvím, nýbrž báňským revírním úřadem, není exekučním titulem podle § 79 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 242 sb. z. a n. a § 1 ex. ř.

Lhostejno, že báňský revírní úřad byl podle § 7 (3) vl. nař. ze dne 22. prosince 1922, čís. 392 sb. z. a n. delegován báňským hejtmanstvím k ověřování vykonatelnosti výkazů nedoplatků na příspěvky dlužné revírní bratrské pokladně, nebyla-li okolnost ta z exekučního návrhu zřejma, aniž v něm osvědčena.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, R I 389/34.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě výkazů nedoplatků zadržovaných pojistných příspěvků k revírní bratrské pokladně. **R e k u r s n í s o u d** exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Stížnost jest odůvodněna, pokud uplatňuje, že výkazy nedoplatků, jež tvoří exekuční tituly, nejsou opatřeny doložkou vykonatelnosti, potvrzenou příslušným úřadem a že proto nejsou zákonnými exekučními tituly. Podle § 79 zákona ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n., který byl uveden v účinnost vyhláškou ministerstva pro veřejné práce ze dne 12. září 1924 čís. 202 sb. z. a n., vymáhají se zadržované pojistné příspěvky exekucí politickou

nebo soudní a exekuce se provede na základě výkazu nedoplatků, potvrzeného báňským hejtmanstvím, v jehož obvodu revírní bratrská pokladna má své sídlo. Takto potvrzené výkazy nedoplatků jsou exekučními tituly podle § 1 ex. ř. Výkazy nedoplatků předložené vymáhající stranou nejsou však opatřeny doložkou vykonatelnosti připojenou báňským hejtmanstvím, nýbrž báňským revírním úřadem, tudíž úřadem nepřislušným a nelze proto tyto výkazy nedoplatků uznati za vhodné exekuční tituly ve smyslu § 1 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o exekuci na základě výkazů nedoplatků zadržovaných příspěvků pojistných k revírní bratrské pokladně podle § 79 zák. ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. Soudu přísluší jen přezkoumávati, zda tyto výkazy nedoplatků jsou formálně správné a tudíž exekučním titulem, kdežto věcnou jejich správnost přezkoumávati soudu nepřísluší. A tu jest přisvědčiti rekursnímu soudu, že předložené výkazy nedoplatků neodpovídají formálně předpisu § 79 zák. čís. 242/1922 sb. z. a n. Tento zákonný předpis, jenž nabyt podle vyhlášky ministra veřejných prací ze dne 12. září 1924 čís. 202 sb. z. a n. platnosti dnem 1. října 1924, ustanovuje, že zadržené příspěvky se vymáhají exekucí politickou nebo soudní, že se exekuce provede na základě výkazu nedoplatků potvrzeného báňským hejtmanstvím, v jehož obvodu revírní bratrská pokladna má své sídlo, a že jmenované výkazy jsou exekučními tituly podle ustanovení § 1 exekučního řádu ze dne 27. května 1896 čís. 79 ř. zák. Předložené výkazy nedoplatků, na jejichž základě o povolení exekuce žádáno, nejsou potvrzeny báňským hejtmanstvím, nejsou proto listinami formálně bezvadnými a nelze je pokládati za exekuční tituly podle § 79 zák. čís. 242/1922 sb. z. a n. a § 1 ex. řádu. Výkazy jsou potvrzeny báňským revírním úřadem v M., ale úřad ten není podle § 79 zák. čís. 242/1922 povolán k tomu, by potvrzoval výkazy nedoplatků a nemůže proto potvrzení báňským revírním úřadem nahraditi zákonem předepsané potvrzení báňským hejtmanstvím. Stěžovatelka poukazuje v dovolacím rekursu k tomu, že báňský revírní úřad v M. byl podle § 7 (3) vládního nařízení ze dne 22. prosince 1922 čís. 392 sb. z. a n. delegován báňským hejtmanstvím k ověřování vykonatelnosti výkazů nedoplatků příspěvků dlužných revírní bratrské pokladně v M., než okolnost ta nebyla z exekučního návrhu zřejmá ani nebyla v něm osvědčena, takže pro soud bylo rozhodným jedině ustanovení § 79 zák. čís. 242/1922 sb. z. a n., a nelze nejvyššímu soudu k okolnosti této v dovolacím rekursu tvrzené přihlížeti pro zákaz novot v řízení rekursním.

Čís. 13606.

Pokud vnucený správce byl oprávněn k úmluvě s věřitelem, jenž před zahájením vnucené správy dodal do spravovaného podniku zařízení s výhradou vlastnictví, že věřitel ponechá zařízení ve spravovaném podniku a že mu za to bude placeno odškodné.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, R I 524/34.)

Exekuční soud schválil dohodu mezi vnuceným správcem majitele hotelu a firmou F. a odpočítal 7.759 Kč jako výdaj vnucené správy. Rekursní soud neschválil dohodu vnuceného správce s firmou F. s tím, že na ni připadajících 7.759 Kč nemá býti vzato jako výdaj na správu z výnosů vnucené správy.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

S názorem rekursního soudu, že se úmluva mezi vnuceným správcem a firmou F. vymyká účelům vnucené správy, nelze souhlasiti. První soud zjistil, že skoro celé zařízení hotelové bylo z příslušenství hotelu vyloučeno, protože bylo dodáno firmou F. s výhradou práva vlastnického, a že tato firma byla oprávněna ustoupiti od smlouvy a žádati zařízení zpět, takže, by vnucená správa mohla býti vedena a jinde zařízení hotelové nebylo lze si zaopatřiti, ujednal vnucený správce se zmíněnou firmou s výhradou soudního schválení ujednání, že firma ponechá v podniku přes sezonu celé zařízení a že jí za to bude vyplaceno odškodné. Podle tohoto zjištění došlo k tomuto ujednání již po vyřízení sporu a vnucený správce vstoupil vlastně v ujednání učiněné již dříve dlužníky, jakž vysvitá z protokolu z 13. prosince 1933, a bylo učiněno jen k tomu cíli, by vnucená správa mohla býti účelně vedena. Podle tohoto ujednání nešlo již o placení splátek na kupní cenu, jak se nižší soudy mylně domnívají, nýbrž šlo o placení odškodného za používané zařízení hotelové ponechané firmou F. vnucenému správci, bez něhož nemohla se vnucená správa provést, takže tu šlo ve skutečnosti o výdaje, kterých k hospodaření na nemovitosti dané do vnucené správy bylo třeba (§ 121 ex. ř.). Vnucený správce byl k ujednání úmluvy oprávněn a prvý soud ji podle § 112 ex. ř. právem schválil, třebaže se tak stalo z jiných důvodů.

Čís. 13607.

Verejní společníci jsou účastníky v dobrovolné dražbě navržené likvidatory veřejné obchodní společnosti.

Ustanovení § 5 dražebního řádu ze dne 15. července 1786, čís. 565 sb. z. s. neplatí, mají-li případněti vydražiteli továrního podniku za nejvyšší podání výrobní a prodejní pomůcky, jakož i vzorkové kolekce bez zvláštní úplaty.

Likvidatorům veřejné obchodní společnosti není zabráněno, by neprodávali knihy a spisy společnosti.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, R I 616/34.)

K návrhu likvidatorů veřejné obchodní společnosti povolil soud své stolice dobrovolnou veřejnou dražbu továrny se vším příslušenstvím podle dražebních podmínek. Rekursní soud vyhověl rekursu veřejných společníků a zamítl návrh likvidatorů, by byla povolena dobrovolná dražba továrny podle dražebních podmínek. Důvody:

Podle dražebních podmínek obdrží vydražitel za nejvyšší podání bez další úplaty s továrnou a s jejím příslušenstvím i nákresy vztahující se na technický provoz továrny, dále veškeré kolekce vzorků a všechny ostatní výrobní a prodejní pomůcky, vydražitel jest však povinen kdykoliv dáti nahlédnouti v ně likvidatorům až do skončení likvidace. Tyto věci nejsou nikde seznamenány ani odhadnuty a podle oněch ustanovení dražebních podmínek jsou darem vydražiteli, jež jich má nabytí za nejvyšší podání bez další úplaty. Třebaže jsou likvidatoři oprávněni samostatně stanoviti dražební podmínky a třebaže zcizení nemovitosti, není-li souhlasu všech společníků, lze provésti jen vydražením, nejsou přece oprávněni likvidatorů v tomto směru neobmezená. Podle doslovu dražebních podmínek jde tu vzhledem k tomu, že nákresy atd. nebyly jednotlivě uvedeny ani oceněny, o prodej továrního podniku, jak stojí a leží. K tomu však nejsou likvidatoři oprávněni, nýbrž jest třeba svolení všech společníků. Bylo proto zamítnouti návrh na dobrovolnou dražbu podle dražebních podmínek (čl. 137 a 145 obch. zák.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Nelze ovšem přisvědčiti dovolací stěžovatelce, že společníci Gustav P. a Robert P. nebyli oprávněni k rekursu. Jako společníci zrušené společnosti mají nepochybně hmotněprávní zájem na výsledku dobrovolné dražby navržené likvidatory, jsou tudíž tímto řízením ve svých právech přímo dotčeni, jest je proto považovati za účastníky podle § 6 zákona čís. 100/1931 sb.z. a n., a jako takoví byli podle § 37 tohoto zákona oprávněni k rekursu.

Jinak však nelze dovolacímu rekursu upřítí oprávnění. Není závady, že výrobní a prodejní pomůcky jakož i vzorkové kolekce, jež mají podle dražebních podmínek připadnouti vydražiteli bez zvláštní úplaty, nebyly jednotlivě seznamenány a odhadnuty. Ustanovení § 5 dražebního řádu ze dne 15. července 1786 čís. 565 sb. z. s. zde neplatí, poněvadž pomůcky a kolekce nemají býti prodány jednotlivě jako věci movité. Dobrovolnou dražbu lze povolití podle § 275 nesp. říz. i bez předchozího odhadu a stačí když byla udána vyvolací cena. O prodeji podniku, jak stojí a leží, bylo by lze mluvití jen, kdyby likvidatoři prodávali podnik se všemi aktivy a pasivy, což se však neděje. Ani o darování nelze mluvití, poněvadž se dostane i za uvedené věci úplaty v nejvyšším podání. Ustanovením čl. 145 obch. zák. není likvidatorům zabráněno, by neprodávali knihy a spisy společnosti. Platí jen pro případ, že by byly po skončení likvidace ještě v držení společnosti.

Čís. 13608.

Pojišťovací smlouva.

Stanoví-li všeobecné pojišťovací podmínky při pojištění proti povinnému ručení, že se oznámení o pojistné příhodě má státi do určité doby, co třetí osoba mimosoudně přivedla svůj nárok proti pojistníkovi ku platnosti **n e b o**, bylo-li pro čin, na němž se nárok zakládá, zahájeno trestní řízení, jest zahájení trestního řízení oznámiti do téže doby

bez zřetele, zda poškozený mimosoudně náhradní nárok již uplatňoval čili nic, nelze s oznámením o zahájení trestního řízení čekati, až dojde i k pozdějšímu uplatňování náhradních nároků.

Pokud opominuté oznámení zahájení trestního řízení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění neb objem plnění závazku pojišťovny.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 1830/32.)

Žalobce, majitel pily, byl pojištěn u žalované pojišťovny proti povinnému ručení. Dne 10. března 1931 utrpěl na pile úraz Antonín L. tím, že mu byly při řezání desek pořezány prsty. Dne 15. března 1931 bylo proti žalobci zahájeno trestní řízení, v němž byl žalobce uznán vinným L-ovým úrazem. Teprve dopisem ze dne 28. dubna 1931 ohlásil žalobce žalované pojišťovně úraz a dopisem ze dne 15. května 1931 jí oznámil, že Antonín L. požaduje na něm náhradu škody. Antonín L. žaloval napotom žalobce o náhradu škody a žalobce se s ním vyrovnal na 7.000 Kč. Podle čl. 14 pojišť. podmínek nastávala ztráta pojistného práva, neoznámil-li pojistník pojistnou příhodu pojišťovně do osmi dnů po době, kdy třetí osoba přivedla svůj nárok proti pojistníkovi ku platnosti nebo, bylo-li pro čin, na němž se zakládá nárok, zahájeno trestní řízení. Čl. 16 poj. podmínek pak ustanovoval, že ztráta pojistného práva pro porušení ohlašovací povinnosti nenastane, jestliže, nestavši se úmyslně neb z hrubé nedbalosti, neoznámění je omluvitelné nebo nemělo-li vlivu na zjištění pojistné příhody neb na zjištění neb na objemu závazku pojišťovatelova. Žalobě pojistníka proti pojišťovně, by bylo zjištěno, že pojišťovací smlouva mezi žalobcem a žalovanou jest po právu a že žalovaná pojišťovna jest povinna krýti pojišťovací případ vzniklý úrazem Antonína L-a, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: V rámci odvolacího důvodu nesprávného právního posouzení vytýká odvolání, že soud prvního stádu neprávem shledal vyvinění žalobcovy ve smyslu čl. 16 poj. podm., a uplatňuje v tom směru, že ustanovení odst. 1 čl. 14 o oznamovací povinnosti při zahájení trestního řízení »nebo« při mimosoudním uplatňování náhradního nároku rozuměti jest jinak, než disjunktivně, že se neohlášení zahájení trestního řízení stalo z hrubé nedbalosti a že mělo vliv na stanovení objemu pojistné povinnosti strany žalované. Soud odvolací souhlasí sice s odvoláním v tom, že se podle čl. 14. poj. podmínek oznámení státi mělo i při mimosoudním uplatnění náhradního nároku, i při zahájení trest. řízení, že neoznámění, stalo-li se proto, že pojistník naň zapoměl, nebo že si ho nepovšiml, mohlo by býti hrubou nedbalostí a že mohlo mít vliv na objem pojistného závazku pojišťovny, neboť nelze popřítí, že pojišťovna mohla při včasné znalosti trestního řízení a před vynesemím odsuzujícího rozsudku zasáhnutím do obhajoby žalobcovy neb uzavřením předchozího smíru s poškozeným docílití výsledku příznivějšího, než dosaženo bylo pozdějším smírným vyrovnáním na 7.000 Kč. Avšak přes to rozhodl první soud správně, uznáv žalovanou povinnou krýti zažalovaný úraz. Čl. 16 poj. podmínek ustanovuje totiž, že ztráta pojistného práva pro porušení ohlašovací povinnosti nenastane, když, nestavši se úmyslně nebo z hrubé nedbalosti, neoznámění je omluvitelné, nebo, nemělo-li vlivu na zjištění pojistné příhody nebo na zjištění

nebo na objem závazku pojišťovatelova, t. j. i v případě, že omluvitelně není. Prvý soud poukazuje právem k tomu, že o hrubé nedbalosti v souzeném případě nelze mluvit, an žalobce ohlášení učinil, jakmile zvěděl o mimosoudním uplatňování nároku poraněného, a že neohlášení o zavedení trestního řízení neomlouvá zapomětlivostí nebo neznalostí (přehlédnutím) předpisu, nýbrž tím, že mu jinak rozuměl, že si jej, jak výslovně namítá, vyložil po svém, a tento omyl uznává soud za možný vzhledem na doslov čl. 14 a za takový, který jde podle § 915 obč. zák. na vrub žalované pojišťovny. Nelze nepřiznat, že doslov cit. čl. není zcela jasný, a nelze proto vyčítati žalobci jako hrubé zavinění pokud se týče jako hrubou nedbalost, že mu neporozuměl tak, jak měl, t. j. tak, jak mu rozumí odvolatelka po případě odborná literatura a soudní judikatura. Nejasnost tohoto předpisu přirozeně musí jíti podle § 915 obč. zák. na vrub pojišťovny, ježto ho ve svých pojišťovacích podmínkách použila. Jestliže však žalobce opomenul zahájení trestního řízení ohlásiti, nikoli úmyslně, o tom není vůbec řeči, a nikoli z hrubé nedbalosti, pak podle čl. 16 poj. podm., i když neohlášení mohlo míti nepříznivý vliv na zjištění pojistného závazku pojišťovny nebo na jeho objem, skutečnost úrazu jako pojistné příhody je nesporná — nemá to míti za následek ztrátu práva na smluvní plnění pojišťovny a soud první stolice právem uznal, že pojišťovací smlouva, o níž jde, jest po právu a že žalovaná strana je povinna krýti pojistný případ z úrazu Antonína L-a.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S dovolatelem jest souhlasiti, pokud vytýká, že žalobce stíhá hrubá nedbalost v tom, že pojistnou příhodu, úraz příhodivší se na jeho pile dne 10. března 1931 Antonínu L-ovi, oznámil dovolatelce teprve dopisem ze dne 28. dubna 1931, neoznámil však podle ustanovení čl. 14 všeobecných pojišťovacích podmínek dovolatelce do osmi dnů ode dne 28. března 1931, kdy mu byla jako obviněnému doručena obsílka k soudu, že bylo pro úraz zahájeno trestní řízení. Předpis odst. 1 čl. 14 všeobecných pojišťovacích podmínek žalované, že oznámení o pojistné příhodě má se státi do osmi dnů, co třetí osoba mimosoudně přivedla svůj nárok proti pojistníkovi ke platnosti, nebo, bylo-li pro čin, na němž se nárok zakládá, zahájeno trestní řízení, nezavdává při pozorném čtení pochybnosti o tom, že oznámení o trestním řízení jest oznámiti do osmi dnů bez zřetele, zda poškozený mimosoudně náhradní nárok již uplatňoval čili nic a že s oznámením o trestním řízení nelze čekat, až dojde i k pozdějšímu uplatňování náhradních nároků. Pochybnost, kdyby snad mohla vzejíti, mizí se zřetelem k ustanovení odst. 5 čl. 15 podmínek o tom, že pojistník jest povinen zříditi si v řízení trestním na požádání pojišťovatelovo obhájce a že jest pojišťovatel oprávněn přiděliti pojistníku sám obhájce druhého. Z ustanovení těchto jasně vyplývá, že pojišťovatel, aby toto oprávnění mohl vykonati, musí míti o trestním řízení vědomost, již má umožniti oznámení podle čl. 14 podmínek. Než, i kdyby se přes to připustilo, že může vznikati pochybnost o ustanovení čl. 14 podmínek, bylo na žalobci, aby se o jeho smyslu informoval, po případě z opatrnosti oznámení o trestním řízení přece učinil, jest však hrubou nedbalostí,

když při pochybnostech o smyslu ustanovení oznámení neučinil a vydával se tak v nebezpečství ztráty nároku z pojištění. K zachování této opatrnosti byl žalobce povinen i proti žalované pojišťovně, by tato mohla učiniti opatření, která ve svém zájmu uzná za vhodná. Přes to však odvolací soud neposoudil spor právně mylně. I, zanedbá-li pojistník z hrubé nedbalosti oznámení podle čl. 14 podmínek, neztrácí podle čl. 16 nárok ze smlouvy pojišťovací, nemělo-li porušení to vliv ani na zjištění pojistné příhody, ani na zjištění nebo objem plnění závazku pojišťovatelova. Odvolací soud po této stránce v důsledku svého názoru, že žalobci nelze vytýkati, že oznámení opominul z hrubé nedbalosti, rozsudek prvního soudu nepřezkoumal, ač se tento i touto okolností zabýval. Soud ten shledal, že v souzeném případě opominuté oznámení trestního řízení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody, ani na zjištění nebo objem plnění závazku žalované strany. Úsudek ten jest správný. Při naprosté jednoduchosti úrazu Antonína L-a, jak jest patrný z trestních spisů, jimiž soud první stolice provedl důkaz, nelze seznati, jaký vliv by v uvedených směřech mohlo míti opomenutí oznámení, ani jak by žalovaná strana mohla působiti na trestní řízení. Z trestních spisů jest bezpečně patrné i, jak k úrazu došlo, i zavinění žalobcovu na něm, jež musilo vésti k odsouzení žalobcovu. Než i spoluzavinění L-ovo jest z nich patrné. I následky zjištěného poranění L-ova byly toho druhu, že byly i po oznámení úrazu z 28. dubna 1931 zjistitelné a tím byl zjistitelný i závazek pojišťovatelův a na objemu jeho se nic nezměnilo. Ustanovení citovaného článku podmínek o objemu závazku má na mysli objektivní jeho rozsah, jak se podává na podkladě pojišťovací smlouvy a skutečných následků úrazu, nikoli subjektivní momenty žalovanou v odvolání zmíněné, pro které poškozený bývá prý ochotnějším ke smíru pro pojišťovnu příznivějšímu. K posouzení všech těchto okolností na základě trestních spisů není třeba než právnických znalostí a obvyklé životní zkušenosti.

Čís. 13609.

Železniční dopravní řád ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n.

Železnice musí, vadí-li tomu okolnosti opodstatňující vyšší moc (nízký stav vody) odeprítí příjem dopravy, po případě zastaviti přepravu. Klesí-li teprve z a dopravy zboží vodní stav tou měrou, že lodního prostoru nebylo lze plně využiti, nelze přičítati dráze za zavinění, že nezastavila dopravu.

Překladištní tarif.

Sazeb překladištního vyjimečného tarifu 10 oddílu VII lze použiti jen, byl-li příjem zboží do překladiště zastaven.

Sazeb překladištního tarifu oddílu I. odst. 4 Aa lze použiti u zásilek, jež byly v překladišti zastíženy jakoukoliv překážkou, takže jejich naložení není možné a jež budou před zánikem překážky podány novými nákladními listy do překladišť, ve kterých není překážky, by odtud byly dopraveny dále po vodě do celní ciziny.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 1944/32.)

Žalující dopravní společnost zaslala v červenci 1928 drahou cukr ze Skřivan do Mělníka-překladiště k další přepravě vodou do Hamburku větším počtem vagonů. Žaloby proti dráze o zaplacení 4.374 Kč a 3.942 Kč 20 h odůvodňovala žalobkyně takto: Žalobkyně měla v Mělníku překladišti zajištěn dostatečný lodní prostor, nemohla ho však plně pro náhlý pokles vody použítí a tak zůstala v Mělníku větší část zboží, 38 vagonů, které musily býti zaslány do Krásného Března-překladiště a teprve odtud po vodě dále do Hamburku. Železniční správa účtovala žalující straně lomené sazby ze Skřivan do Mělníka-překladiště a z Mělníka-překladiště do Krásného Března, ježto žalující strana byla nucena, kdžv naložení v Mělníku nebylo možné, zásilky v Mělníku vyplatiti a novými nákladními listy dále do Krásného Března vypraviti, čímž vznikla žalující straně podle jejího tvrzení škoda 4.650 Kč, na kterou bylo drahou bonifikováno 275 Kč 70 h, tedy škoda 4.374 Kč 40 h a podle druhé žaloby 3.942 Kč 20 h. Oba nižší soudy žaloby zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Žaloby domáhají se náhrady rozdílů tarifu lomeného a nelomeného a tvrdí, že nákladní listy byly opatřeny doložkou: »Žádám však, bude-li příjem zboží do Mělníka-překladiště zastaven, aby železnice podle svého uvážení a na moje nebezpečí odeslala zásilku přímo do Krásného Března-překladiště firmě W. a spol., Děčín«. Žalobkyně však sama tvrdí, že příjem zboží do stanice Mělník-překladiště zastaven nebyl a dovozovala proto povinnost k náhradě z toho, že žalovaná železnice nezastavila příjem zásilek do stanice Mělník-překladiště, ač k tomu byla povinna. Povinnost tu dovozovala z ustanovení § 3 č. 4 žel. dopr. řádu z roku 1921 úsudkem z opaku. Soud odvolací sdílí názor soudu první stolice, že ustanovení, na něž se žalobkyně odvolává, nepřipouští výklad, který mu žalobkyně dává o povinnosti železnice zastaviti příjem zásilek v případě, jako je případ souzený. V odvolání poukazuje odvolatelka na ustanovení odd. I. odst. 4 A a) překladištního tarifu, který zní: »Sazeb překladištního tarifu lze užití též u zásilek, které byly v překladišti postiženy jakoukoli překážkou, takže jejich naložení není možné, a jež budou před zánikem překážky podány novými nákladními listy do překladišť, ve kterých takové překážky není, aby odtud byly dopraveny dále po vodě do celní ciziny...«. Z ustanovení toho dovozuje odvolatelka, že podle toho v souzeném případě musí jí býti nahrazena přímá zlevněná sazba — správně má býti rozdíl mezi sazbou touto a sazbou skutečně placenou. Soud odvolací však nesdílí tento názor odvolatelky, neboť ono ustanovení se nevztahuje na souzený případ a nelze užití obdoby. Rovněž nesprávně odvolává se žalobkyně na ustanovení výjimečného tarifu 10. odd. VII. překladištního tarifu — str. 44, odstavec č. 4. Ustanovení to jedná o přiznání návratkem přímé zlevněné sazby do překladiště, o něž jde, žalobkyně však odvolává se naň bezdůvodně, neboť výhoda ta poskytuje se podle doslovu úvodního odstavce jen za předpokladu, že byl příjem zboží do Mělníka-překladiště zastaven, čehož tu nebylo. V odd. I. překladištního tarifu jsou pod čís. 5 ustanovení o tom, kdy lze použítí sazeb překladištního tarifu, je-li plavba zastavena pro zamrznutí. Není tam však ustanovení pro případ, je-li plavba zastavena pro nízký stav vody, nebo dokonce pro případ, o jaký jde v souzeném případě, že pro nízký stav vody nebylo lze plně využití lodního prostoru připraveného pro zásilky dopravené do překladiště.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Žalobkyně opřela v žalobě žalobní nárok o tvrzení, že jí škoda byla zaviněna dráhou, která včas nezastavila příjem zboží do stanice Mělník-překladiště pro nízký stav vody a nedostatečnou přepravu z Mělníka, a o další tvrzení, že bylo povinností železnice řídit příjem a dopravu zboží ve shodě s paroplavbou, ana zavedla překladištní tarif v dohodě s paroplavbou, a měla tedy přijmouti zásilku ku přepravě jen potud, pokud jest další přeprava z překladišť po vodě možná. Podle všeobecného ustanovení § 3 č. 4 žel. dopr. ř. nemůže prý dráha odepřítí přepravu, nebrání-li tomu okolnosti, jež jest považovati za vyšší moc, a musí tudíž zastaviti příjem zásilek, jež nemohou býti dopraveny pro překážky vyšší moci, v souzeném případě pro nízký stav vody. S názorem dovolatelky lze souhlasiti potud, že železnice musí podle § 3 č. 4 žel. dopr. ř., vadí-li tomu okolnosti opodstatňující vyšší moc, odepřítí příjem dopravy, po případě zastaviti přepravu, ježto jest její povinností jakožto řádného obchodníka, by provedla přepravu zboží tak, aby uchránila odesílatele od škody, v souzeném případě od vyššího dovozného. Tuto péči ukládá jí už čl. 380 obch. zák. Než v souzeném případě bylo zjištěno, že v roce 1928 pro stanici Mělník-překladiště přijímání zboží pro překážku zastaveno nebylo, zejména že se tak nestalo pro nízký stav vody v Mělníce, ježto voda v Mělníce byla zdutá, a že tomu tak nebylo zejména v červenci 1928, a že teprve za dopravy zboží do Mělníka klesl vodní stav tou měrou, že lodního prostoru nebylo lze plně využítí. Při tomto zjištěném stavu věci jest bezpodstatnou výtkou dovolatelky, že dráze stav vody musel býti znám a že měla přijmouti zásilky ku přepravě jen potud, pokud byla přeprava po vodě možná, a že jest její zavinění v tom, že včas nezastavila příjem zboží do stanice Mělník-překladiště pro nízký stav vody. Pokud se dovolatelka dovolává doložky v nákladním listu, správně k tomu nižší soudy poukázaly, že sazeb překladištního výjimečného tarifu 10. oddílu VII. bylo by lze použítí jen, byl-li příjem zboží do Mělníka-překladiště zastaven, čemuž v souzeném případě tak nebylo. S tohoto hlediska nárok žalobní není opodstatněn.

Pokud se však v dovolání dovozuje, že žalobní nárok jest opodstatněn vzhledem na ustanovení překladištního tarifu oddíl I. 4. A, a že bylo vyhověno všem podmínkám tohoto ustanovení překladištního tarifu, takže dovolatelka měla nárok na účtování přímého dovozného a nikoliv lomeného, a v souvislosti s tím poukazuje k ustanovení onoho tarifu bod 3 a 6, nelze dovolání upřítí oprávnění, neboť dovolatelka, opřevší žalobní nárok o toto ustanovení již v první stolici, právem dolíčila již v odvolání, že podle překladištního tarifu oddílu I. odst. 4 A. a) lze sazeb jeho použítí u zásilek, jež byly v překladišti zastaveny jakoukoliv překážkou, takže jejich naložení není možné, a jež budou před zánikem překážky podány novými nákladními listy do překladišť, ve kterých není překážky, by odtud byly dopraveny dále po vodě do celní ciziny. Je nesporno, že žalobkyně měla v Mělníku-překladišti lodní prostor zajištěný a loď tam se nacházející nemohly pojmouti celé množství dopravovaného cukru pro

nastavší nízký stav vody. An překladištní tarif platí u zásilek, které byly v překladišti postiženy jakoukoliv překážkou, jest překážkou tou v souzeném případě, že zásilky cukru nemohly býti přepraveny pro nízký stav vody, a platí pro ně zlevněná sazba překladištního tarifu. Poněvadž jest zjištěno a je i nesporno, že se dovolatelka zachovala podle ustanovení bodu 3 a 6 oddílu I. překladištního tarifu a postarala se o další přepravu zboží do celní ciziny novými nákladními listy, jest nárok žalobní, pokud jde o uplatňované pohledávky 4.374 Kč 40 h a 3.942 Kč 20 h, co do důvodu opodstatněn.

Čís. 13610.

Traktor není silostrojem ve smyslu § 1 zákona o ručení za škody z provozu silostrojů ze dne 1. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.
Dráha ručí za své zaměstnance jen, je-li prokázána jejich nezdatnost (§ 1315 obč. zák.). Pokud nebyl závorář nezdatným.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 2020/32.)

Traktor žalovaného Arnošta M-a dostal se na trať právě, co byly spuštěny závory, a byl zasažen přijíždějícím vlakem, při čemž byly poškozeny i traktor i stroj vlaku. Žalobní nárok eráru proti Arnoštu M-ovi o náhradu škody, ani náhradní nárok Arnošta M-a proti eráru nebyl uznán procesním soudem první stolice důvodem po právu. Co do zdatnosti závoráře uvedeno v důvodech: Ohledně závoráře jest rozeznávatí dvojí období jeho činnosti: a) spuštění závor, b) jeho chování před okamžikem, kdy zpozoroval překážku při spuštění závor, až ke srážce. Ohledně spuštění závor ustanovuje dopravní řád, že závory se musí uzavřítí pět minut před příjezdem vlaku, a instrukce, že mají býti uzavřeny. V souzeném případě nabyt soud přesvědčení, že závory byly uzavřeny nejdříve 4 minuty 40 vteřin před přejetím vlaku. Signál byl dán tři minuty před odjezdem vlaku, doba jízdy činí 1 minutu 40 vteřin. Třebaže postup, počínatí se spuštěním závor teprve, když se dává signál, který není určen pro hradláře, nýbrž pro stanici, znalcem K-em byl označen jako nesprávný, přece soud v tom, že závorář teprve po signálu závory počal spouštětí, nemohl spatřovatí nezdatnost závoráře, a to z této úvahy: Především jde o nepatrný časový rozdíl. Napotomní chování závoráře dokazuje, že jde o spolehlivého, duchapřítomného a zdatného zaměstnance, dále jde o opěťovaný postup, který zůstal bez námitek a který zkušenostem závoráře úplně odpovídá a vyhovoval dopravním poměrům dráhy a silnice, dále nebylo pro závoráře důvodu, nespolehatí se na přesnost signálu a jeho správného udání a posléze dalo mu předzvánčí zařízení, které sám jasně zvonití slyšel, jistotu, že při normálních a předvídatelných poměrech železniční těleso bude včasné vyklizeno. Z výpočtu znalce V-a vychází, že příliš otrocké dodržování předpisů by vedlo k tomu, že by závory byly zbytečně dlouho spuštěny. Správné jest, že oba znalci v tom se shodují, že též bezvadné fungování předzvánčícího zařízení a silná frekvence na silnici nemohou zrušití ustanovení, dodržovatí lhůtu pět minut ke spuštění závor. Přesto jest soud přesvědčen, že nezdatnost závoráře, třebaže předpis věrně podle litery nedodržel,

proto ještě není odůvodněna. Musily by k tomu přijítí ještě další okolnosti, které by mohly prokázatí jeho nezdatnost, takové okolnosti však zjištěny nebyly, naopak napotomní chování dokazuje, že nemůže býti řeči o nezdatnosti. Oba znalci označili napotomní chování závoráře za úplně správné, soud se připojuje k těmto vývodům. Závorář seznal při spuštění závor překážku. Pro mlhu neviděl, oč jde. Signál: »Všechny vlaky stát«, nesmí dátí, jelikož k tomu ještě není příčiny. Telefonuje do stanice R., aby vlak neodjel, aby nabyt času, podívatí se, co se děje u závor. Obdrží po několikerém zavolání sdělení, že vlak již odjíždí, běží naprotí vlaku, varuje u traktoru se nacházející osoby a zastavuje vlak, i když o něco později. Odvolací soud uznal žalobní nárok eráru proti Arnoštu M-ovi z polovice důvodem po právu a rovněž žalobní nárok Arnošta M-a proti eráru uznal z polovice důvodem po právu.

Nejvyšší soud obnovil mezitímní rozsudek prvního soudu.

Důvody:

V souzeném případě jde o uplatnění vzájemných nároků na náhradu věcné škody ze srážky traktoru s osobním vlakem na přejezdu dráhy. Pro řešení otázky, podle kterých zákonných ustanovení jest vzájemné náhradní nároky posuzovatí, jest rozhodující vyřešení otázky, zda traktor jest silostrojem po rozumu § 1 aut. zákona. Zákon o ručení silostrojů sám nepraví, co jest považovatí za silostroj. Při vydání zákona nebylo toho třeba, poněvadž ministerské nařízení ze dne 27. září 1905, čís. 156 ř. z. tehdy platné, vytýčilo pojem silostrojů, na něž se vztahovala bezpečnostní opatření. Toto ministerské nařízení, jež bylo nahrazeno ministerským nařízením z 28. dubna 1910, čís. 81 ř. zák., dosud platným, stanoví v § 1, že z jeho ustanovení jsou vyňaty hasičské automobily, jakož i takové jízdné silostroje, které nejsou ustanoveny ani k dopravě osob, ani k dopravě břemen, jako parní silniční válce a pod. Tím byl vymezen pojem silostrojů, jež podléhaly přísnějším předpisům, a, poněvadž bylo zřejmým účelem automobilového zákona předejítí nebezpečností, jež přinášely sebou jízdní silostroje jako dopravní vozidla na veřejných silnicích a cestách při své konstrukci a rychlém pohybu, jest zřejmo, že traktor, který nepřichází vůbec v úvahu jako dopravní prostředek, nespadá pod pojem silostroje po rozumu § 1 aut. zákona. To plyne i z § 1 ministerského nařízení z 31. května 1918, čís. 188 ř. zák., kde se stanoví, že motorové pluhy a při zemědělství používané traktory jsou z ustanovení min. nařízení čís. 81/1910 vyjmuty, a znovu to bylo zdůrazněno v čl. II. vládního nařízení z 30. června 1932, čís. 107 sb. z. a n., kde se stanoví, že se ustanovení tohoto vládního nařízení nevztahují na motorové pluhy a traktory používané v zemědělství. Není-li tedy traktor silostrojem ve smyslu aut. zákona, nelze na souzený případ použítí ani předpisů § 3, ani § 8 aut. zákona, a jest v obou případech posuzovatí náhradní nároky stran podle § 1315 obč. zák.

Pokud jde o otázku ručení žalujícího a zároveň protižalovaného státu, správně se v dovolání poukazuje k tomu, že dráha jako právnická osoba, jako neosobní podmět práv a závazků, nemůže sama jednatí, nýbrž že jednájí za ni její zaměstnanci, a že tedy ručí jen tehdy, jest-li prokázána

nezdatnost jejich zaměstnanců podle § 1315 obč. zák. Odvolací soud se otázkou nezdatnosti příslušného drážního orgánu nezabýval, takže mu to právem dovolání vytýká. Odvolací soud vyslovil v tom směru názor, že, kdyby byl přesně dodržen předpis, že závory mají být pět minut před projetím vlaku spuštěny, nebylo by došlo ke srážce a že toto nepřesné dodržení drážního předpisu jest v příčinné souvislosti s nehodou. O to tu však nejde, nýbrž jde o to, zda závoraře jest podle zjištěného stavu věci považovati za osobu nezdatnou. Po té stránce jest však souhlasiti s názorem prvního soudu, který zcela případně odůvodnil, proč závoraře nelze považovati za nezdatného, takže stačí tu odkázati na jeho správně a výstižně důvody, které dovolací soud schvaluje. K vyvrácení vývodů dovolání a dovolací odpovědi žalované se dodává, že, i když šlo o nepatrný časový zlomek při spuštění závora, není toto nedodržení drážního předpisu v příčinné souvislosti s nehodou, poněvadž řidič traktoru byl předzváněcím znamením před tím, než došlo ke spouštění závora, na blíží se vlak upozorněn a nesměl pod trestem § 1 min. nařízení z 30. srpna 1890, čís. 169 ř. zák., vjeti s traktorem na trať, když se vlak blížil. V úvaze těchto zjištěných skutečností a uvedeného právního názoru bylo dovolání žalujícího a zároveň protizalovaného státu vyhověti a, jak shora, rozhodnutí.

Pokud jde o dovolání žalované a zároveň protizalující firmy jest pro posouzení otázky jejího ručení, jak shora bylo dovedeno, rozhodující nikoliv ustanovení § 8 aut. zák., nýbrž § 1315 obč. zák. A v tom směru padá na váhu, že žalující stát opřel svůj náhradní nárok v žalobě o ustanovení § 8 aut. zákona a stojí na tom stanovisku ještě v dovolání a dovolací odpovědi. Poněvadž však na něm bylo, by tvrdil a prokázal nezdatnost řidiče traktoru a jeho průvodčího, což pro posouzení náhradního nároku podle § 1315 obč. zák. bylo nezbytně nutné, však se nestalo, nezbylo než i dovolání žalované a současně protizalující firmy vyhověti a jak shora rozhodnouti.

Čís. 13611.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n.).
 »Uživatel« ve smyslu § 20 (1) zákona o ochr. náj. je každý, kdo byt má a kdo mohl vykořistiti jeho uvolnění k požadování bezdůvodných úplat. Lhostejno, z jakého právního důvodu se užívání děje, zda snad jeho podkladem je právo spoluvlastnické, či právo užívací nebo poživací či výprosa či konečně faktický stav bez právního titulu.
 Promlčecí dobu podle § 20 (2) zákona o ochr. náj. jest tu počítati od zrušení užívání bytu (od jeho uprázdnění).

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 2040/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalované vrácení 50.000 Kč, jež jí poskytla za uprázdnění bytu. Oba nižší soudy žalobu zamítly. Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Mezi stranami jest nesporné, že žalovaná byla v domě, o který jde, již od ledna 1919 užívatelkou 5pokojevého bytu a že při prodeji své polovice tohoto domu žalobkyni v lednu 1929 dala si poskytnouti dne 30. ledna 1929 50.000 Kč za to, že do 30. června 1929 uprázdni a žalobkyni ze svého bytu odevzdá tři pokoje a kuchyni. Tyto skutečnosti by stačily, by bylo vyhověno žalobě, kdyby byla vyřešena i námitka promlčení žalobního nároku. Žaloba byla opřena o předpis § 20 (1) zák. o ochr. náj. ze dne 28. března 1928, čís. 44 Sb. z. a n. Žalovaná nenamítala, že d ů m, o nějž jde a v němž měla být již od ledna 1929, bvl vyňat ze záštity zákona z některého z důvodů v § 31 uvedených. Názory odvolacího soudu, z nichž při svém rozhodnutí vycházel, jsou v několika směrech mylné. Jest zcela lhostejné, z jakého důvodu byla žalobkyně užívatelkou pětipokojevého bytu a zda právním důvodem pro to bylo užívání společné věci podle § 828 a násl. obč. zák., neboť zákon, mluvě v § 20 o »jiném uživateli bytu«, nerozeznává, z jakého právního důvodu se užívání děje a zda snad jeho podkladem je právo spoluvlastnické (§§ 828 a 840 obč. zák.), či právo užívací, nebo poživací podle §§ 504 a 509 obč. zák., či výprosa (§ 974 obč. zák.), či konečně faktický stav bez právního titulu. Zákon tedy nemíní »uživatel« uživatele v pravém slova smyslu (§ 504 obč. zák.), nýbrž každého, kdo byt má a kdo by mohl vykořistiti jeho uvolnění k požadování bezdůvodných úplat. Účelem zákona bylo odpomáhati tísní o místnosti a brániti tomu, aby této nebylo využíváno ke kořistění. Kořistiti může nejen dosavadní nájemník, ale také »jiný uživatel bytu«. Tento dodatek byl poprvé pojat do § 20 odst. (2) zákona ze dne 24. dubna 1923, čís. 85 sb. z. a n. a zpráva sociálně-politického výboru poslanecké sněmovny tisk 4077/1923 praví k tomu, že »§ 20 obsahuje proti dosavadnímu zákonu tu změnu, že v odst. (2) nájemníkovi je postaven na roveň také jiný uživatel bytu z toho důvodu, aby jednání každé osoby provinivší se proti tomuto ustanovení bylo zapovězeno a tudíž neplatno. V praxi se ukázalo, že jednání podle ustanovení odst. (2) zapovězených dopouštějí se nejen nájemníci, nýbrž i jiní uživatelé bytu, na př. osoby příbuzné s majitelem domu, kterým majitel domu dal byt do bezplatného užívání. Případy ty byly tak časté, že bylo potřebí na ně v novém zákoně pamatovati (sr. Kubišta-Srb, Zákon o ochraně nájemníků z r. 1923). Byla tedy žalovaná v době úmluvy se žalobkyní užívatelkou bytu v tomto smyslu. Mylně se odvolací soud zabývá právním poměrem, jaký nastal mezi žalobkyní a žalovanou po koupi polovice domu, t. j. po 30. lednu 1929. Zásadní omyl tkíví v tom, že odvolací soud směšuje smlouvu o úplatě se smlouvou o dalším užívání bytu žalovanou, a to celého bytu až do 30. června 1929 a zmenšeného bytu poté. V této rozepři běží jen o právní poměr mezi stranami, jaký tu byl v době uzavření smlouvy o úplatě. V té době byla žalovaná užívatelkou bytu a dala si od žalobkyně jako kupitelky a své právní nástupkyně polovice domu vyplatiti sumu 50.000 Kč za to, že jí do 30. června 1929 »postoupí« nebo uprázdni nebo uvolní — což je vše stejný pojem — část bytu (§§ 20 a 30 zák. o ochr. náj.). Je tedy lhostejné, zda se stala žalovaná po 30. lednu 1929 nájemnicí a zda její nájem podle § 31 čís. 4 již chráněn nebyl. Mylný je konečně názor odvolacího soudu, že se sem předpis § 20

(1) nehodí proto, že prý oněch 50.000 Kč bylo jen součástí plnění se strany kupující následkem zvláštního ujednání vedle tržové ceny, že by žalovaná ve skutečnosti byla dostala za polovici domu o 50.000 Kč méně, že kdyby bylo oněch 50.000 Kč částí kupní ceny, nedalo by se proti tomu nic namítati, a že se výplata zmíněné sumy musí posuzovati v souvislosti s kupní smlouvou o nemovitosti. Vše to mluví právě proti názoru odvolacího soudu, neboť nešlo o součást kupní ceny, nýbrž o zvláštní úplatu za uvolnění bytu a o zvláštní úmluvu zákonem zapovězenou a tudíž nicotnou (§ 879 první odstavec obč. zák.). Ve všech uvedených směrech jsou výtky dovolatelkou odvolacímu soudu s hlediska důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. činěné oprávněny.

Ačkoliv tedy podle toho, co uvedeno, jsou tu splněny všechny předpoklady pro nárok žalobní, totiž pro nárok na vrácení 50.000 Kč podle § 20 (2) zák. o ochr. náj., nelze přece toho času ve věci rozhodnouti, neboť žalovaná namítala také promlčení nároku podle poslední věty § 20 (2), tvrdíc, že vyklizení bytu a odevzdání klíčů se stalo 25. června 1929, kdežto žaloba byla podána až 28. prosince 1929, tedy až po šesti měsících. Dovolatelka naproti tomu tvrdí, že uvolnění bytu se stalo až 4. července 1929. Touto otázkou se nižší soudy nezabývaly, ač ji měly především řešiti. Zákon má v poslední větě § 20 (2) na mysli pravidelný případ poměru nájemního, ale ježto v odstavci (1) klade nájemníku na roven »jiného uživatele bytu«, jest zmíněného předpisu použití obdobně i v takovém případě a počítati šestiměsíční lhůtu od zrušení užívání bytu, tedy od jeho uprázdnění.

Čís. 13612.

Pensijní pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách (zákon ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.).

Předpokladem bezúčinnosti výpovědi podle § 55 zákona jest, že léčebná péče v odborném ústavu léčebném nebo v lázních pod lékařským dozorem byla skutečně zavedena. Byla-li žádost zaměstnance o léčebnou péči zamítnuta, není výpověď bezúčinná, třebaže byla dána po podání žádosti.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv I 969/34.)

Žaloba lesního správce na majitele panství, by výpověď ze služby byla uznána za neplatnou a bezúčinnou a by žalovaný byl uznán povinným plniti žalobci služební požitky, byla zamítnuta s o u d y v š e c h tř í s t o l i c.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

d ů v o d e c h:

Dovolatel neprávem tvrdí neplatnost, pokud se týče bezúčinnost výpovědi z důvodu, že mu byla dána, když, onemocněv, zažádal o léčebnou péči (§ 55 zák. čís. 26/29). Předpokladem bezúčinnosti výpovědi podle § 55 zák. čís. 26/29 jest, že léčebná péče v odborném ústavu léčebním nebo v lázních pod lékařským dozorem byla skutečně zavedena. Jen,

došlo-li k takové léčebné péči, je výpověď za trvání léčby nebo po podání žádosti o ni bezúčinná. Žalobcova žádost o léčebnou péči byla však podle zprávy všeobecného pensijního ústavu ze dne 21. dubna 1931 zamítnuta a žádost neměla tudíž za následek bezúčinnost výpovědi, i kdyby výpověď byla dána po podání žádosti. Nesejde tudíž na tom, kdy výpověď byla žalobci doručena, zdali před podáním či po podání žádosti za léčebnou péči, řízení není vadným (§ 503 čís. 2 c. ř. s.), protože nebyl o této okolnosti proveden důkaz výslechem stran, a odvolací soud, neuznav výpověď za bezúčinnou z důvodu zmíněného v § 55 zák. čís. 26/29, nepochybil.

Čís. 13613.

Opověděno-li k rejstříku zvýšení vkladu komanditistů, bylo rejstříkovému soudu uvážiti jen, zda ohlášená skutečnost neodporuje rejstříkovému stavu, soud však nebyl oprávněn z úřadu pátrati po důvodu zvýšení.

Při komanditním vkladu jest lhotejno, zda komanditista skutečně vklad složil, čili nic, a z jakého důvodu došlo k jeho zvýšení.

K opovědi netřeba předkládati ani usnesení společníků o zvýšení komanditních vkladů, nýbrž stačí řádná opověď podepsaná všemi společníky v předepsané formě.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, R II 147/34.)

Rejstříkový soud usnesením ze dne 22. listopadu 1933 zamítl žádost komanditní společnosti o zápis změn v osobách komanditistů a zápis zvýšení vkladů komanditistů vzhledem ke stabilizační bilanci. D ů v o d y: Zdejší přepisem ze dne 7. října 1933 byla žádost o zápis změn vrácena k doplnění mimo jiné připojením usnesení společníků o tom, jak má býti naloženo s přebytkem ve východiskové bilanci a připojením bilance za obchodní období, jež bezprostředně předcházelo východiskové bilanci, obou buď v prvopisu nebo soudně neb notářsky ověřeném opisu. Dne 15. listopadu 1933 byla žádost po částečném doplnění opět předložena s tím, že žádané bilance a usnesení společníků o tom, jak má býti naloženo s přebytkem ve východiskové bilanci podle zákona předložiti netřeba. Podle názoru soudu od předložení těchto dokladů, zejména od předložení stabilizační bilance, upustiti nelze, neboť do obchodního rejstříku lze zapisovati jen prokázané skutečnosti. Soudy sice nepřisluší zkoumati, zda skutečnosti vyznačené v bilanci odpovídají pravdě, jest však zjistiti, zda stabilizační bilance byla skutečně sestavena a zda vykazuje přebytek, o který mají býti vklady komanditistů z toho důvodu zvýšeny. Usnesení společníků o tom, jak má býti naloženo s přebytkem ve východiskové bilanci, bylo žádáno vzhledem k ustanovení § 6 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 78 sb. z. a n. o stabilizačních bilancích. Že se na použití stabilizačního přebytku ke zvýšení komanditních vkladů usnesli společníci později, než při sestavování stabilizační bilance, vysvítá již z toho, že v době, kdy byla tato bilance sestavována, činily vklady komanditistů úhrnem jen 8.000.000 Kč a teprve dne 8. února 1933 byly

zvýšeny na 20,000.000 Kč. Má-li se míti za to, že se usnesení to stalo podpisem žádosti o zápis zvýšení vkladů komanditistů, měla žádost vzhledem k ustanovení § 6 poslední věta výše citovaného zákona před podpisem tvrzení to uvést. Podání ze dne 15. listopadu 1933 již společníky podepsáno není. Výmaz komanditistů pro postoupení vkladů novým komanditistům a v důsledku toho zápis nových komanditistů, povoliti nelze vzhledem k souvislosti postupovaných a převzatých vkladů se stabilizační bilancí. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Prvý soud právem požaduje předložení stabilizační bilance a bilance předchozí. Jest sice pravda, že nepřisluší soudu právo, by zkoumal, zda vklad komanditisty byl skutečně složen. V souzeném případě nejde však o splacení podílu, nýbrž o zvýšení v důsledku zhodnocení podniku stabilizační bilancí, tedy o zvýšení, jež tkví v hospodaření podniku. Právem proto požaduje první soud, by byla pravdivost tohoto zvýšení osvědčena předložením i stabilizační bilance i bilance předcházející, by mohl býti posouzen rozdíl, a mohlo býti přezkoumáno, zda usnesení o přebytku vplynuvším z východiskové bilance odpovídá zásadám §§ 4—6 zákona o stabilizačních bilancích, jež vzhledem k ustanovení § 19 cit. zák. platí pro podnik, na němž stěžovatelé jsou účastněni. Jest sice pravda, že dodatečně předložení doplněného návrhu společníky podepsáno býti nemusí, neobsahuje-li nové disposiční prohlášení. Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by podle níže uvedených směrnic o opovědi znovu rozhodl.

Důvody:

Nižší soudy vyžadují k průkazu, že stabilizační přebytek, kterého bylo použito k zvýšení komanditního vkladu, správněji ke zvýšení vkladu jednotlivých komanditistů, činí 34,000.000 Kč, předložení bilance za obchodní období, jež předcházelo východiskovou bilancí, jakož i této východiskové bilance nebo stabilizační bilance (§ 1 zákona z 15. června 1927, čís. 78 sb. z. a n.), pak připojení usnesení společníků o tom, jak má býti naloženo s přebytkem vykázaným ve východiskové bilanci (§ 6 uved. zákona). Neprávem. Rejstříkovému soudu bylo jen uvážiti, zda ohlášená skutečnost zvýšení vkladu komanditistů neodporuje rejstříkovému stavu, na př. zda osoby označené v opovědi jsou zapsanými komanditisty, s jakými vklady (čl. 151 obch. zák.) a jde-li skutečně o zvýšení těchto vkladů. Po důvodu tohoto zvýšení nebyl rejstříkový soud oprávněn z úřadu pátrati. To plyne z povahy komanditního vkladu, jež záleží v tom, že komanditista jen slibuje, že bude ručiti za závazky společnosti do určité výše, vyjádřené v penězích. Při tom je lhotejno, zda skutečně vklad složil, čili nic (čl. 150 a 165 obch. zákona), a z jakého důvodu došlo k jeho zvýšení. Zájem veřejnosti omezuje se jen na to, by znala rozsah ručení komanditistů. Kdyby nebylo v opovědi vůbec uvedeno, proč došlo ke zvýšení vkladů komanditistů, a bylo prostě oznámeno, že byly vklady zvýšeny, musilo by to rejstříkovému soudu stačiti, by tuto změnu v rejstříku provedl, neboť vše ostatní jest věcí týkající se vnitřního poměru. Proto nebylo ani třeba předkládati usnesení společníků o zvýšení komanditních vkladů. K povolení žádaného zápisu do-

stačila řádná opověď podepsaná všemi společníky v předepsané formě. Ze dodatečně předložení doplněného návrhu společníky podepsáno býti nemusí, neobsahuje-li nová disposiční prohlášení, seznal již správně rekursní soud.

Čís. 13614.

I při označování prodejen jest užívati plného znění firmy, nikoliv jen jeho části, třebaže částečné znění firmy měl majitel chráněno jako známku. Tento souhlasný názor nižších soudů není v rozporu se zákonem.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, R II 169/34.)

Rejstříkový soud zapověděl firmě Sborowitz a syn užívati při označení prodejen, pokud se týče v obchodním styku jen označení »Sbor«. Důvody: Podle usnesení ze dne 5. dubna 1933 bylo zapsáno v rejstříku, že firma nyní zní »Sbor« Gustav Sborowitz & syn, německy: »Sbor« Gustav Sborowitz & Sohn. Podle obchodního zákona jest firma jménem, pod nímž obchodník provozuje obchody a podpisuje. Je tedy na firmě »Sbor« Gustav Sborowitz a syn, by se podle tohoto přesného ustanovení zachovala a firmu tak znamenala, jak jest v obchodním rejstříku zapsána. Zakazuje se jí tedy znamenati jen dodatkem »Sbor«, kterýžto dodatek jest jen součástí firemního znění. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Firma jest jméno, které má individualisovati kupce v obchodě, t. j. v provozování jeho živnosti a v jeho obchodním styku. Z účelu toho plyne, že má firmy býti užíváno tak, jak zní. Proti této zásadě prohřešovala se stěžovatelka, když při označování prodejen neužívala plného znění firmy, neboť prodejny jsou součástí provozu firmy. Má-li stěžovatelka právo užívati ochranné známky »Sbor« na zboží, nelze jí přiznati oprávnění užívati tohoto označení tam, kde podle povahy věci nejde o odlišení zboží a výrobků jednoho kupce od zboží a výrobků kupce jiného, nýbrž o označení provozovny tvořící součást podniku. Není-li dovoleno připojovati ke znění firmy dodatky s ní se nesrovnávající, nelze též připustiti vynechání části slovního znění firmy, jejíž celek má kupce v jeho provozu individualisovati. První soud nepřekročil meze své působnosti, neboť nezakazuje stěžovatelce užívání ochranné známky při označování jejího zboží, nýbrž jen užívání neúplného znění firmy v obchodním styku, t. j. v provozu živnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, neshledav podmínek § 46 zák. čís. 100/1931.

Čís. 13615.

Jde o porušení zákona (§ 46 (2) zák. z 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.), účastnili-li se valné hromady družstva a hlasovali-li na ní i nečlenové, jakož i, bylo-li členům družstva zabráněno ve výkonu hlasovacího práva, zejména násilím.

Rejstříkový soud jest nejen oprávněn, nýbrž i povinen, by sám po podání rekursu konal potřebná šetření a po případě i změnil své usnesení vzhledem k dodatečně na jevo vyšším skutečným.

Do usnesení rejstříkového soudu, jímž byl zaveden nový rejstříkový stav, jest přípustný recurs.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, R II 227/34.)

Rejstříkový soud povolil zápisy při společenstvu na základě usnesení valné hromady. Rekursní soud k rekursu členů družstva napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení rekursního soudu a vrátil mu věc, by po konaném šetření znovu rozhodl.

Důvody:

Rekurenti v rekursu proti usnesení rejstříkového soudu uvedli, že se valné hromady dne 24. února 1934 súčastnili a hlasovali i nečlenové, z nichž některé také jmenovali. Kdyby tomu tak bylo, bylo by to zřejmým porušením stanov i zákona, neboť jen členům přísluší vykonávat na valné hromadě právo hlasovací (§§ 19 a 14 stanov, § 27 zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. z. a § 11 téhož zákona). Mají-li však členové po zákonu právo hlasovací, jest porušením zákona a s ním ve shodě jsoucími stanov, bylo-li jim ve výkonu tohoto práva jakkoli zabráněno, zejména násilím a docela bez zákroků přítomných funkcionářů družstva, tudíž s jich souhlasem, jak se tvrdí v rekursu. Tyto okolnosti důležité pro posouzení otázky, zda bylo při valné hromadě správně postupováno a zda tedy příslušná usnesení jsou platná, ponechaly i první soud i soud rekursní bez povšimnutí. Rejstříkový soud mohl sám po podání rekursu konati potřebná šetření a změnit po případě své usnesení vzhledem k dodatečně na jevo vyšším skutečným, které by činily usnesení valné hromady pro porušení stanov i zákona neplatnými (§ 40 zák. čís. 100/31 sb. z. a n.). Nebránil mu v tom předpis § 32 uved. zák., který na souzený případ nedopadá. Rekursní soud nezabýval se těmito skutečnostmi patrně proto, že měl za to, že po provedení rejstříkového zápisu může nastupovati jednotlivý člen jen žalobou, byla-li jeho individuální konkrétní práva porušena. Leč to je zásadním omylem. Jak již nejvyšší soud vložil ve svém rozh. čís. 12676 sb. n. s., k němuž se poukazuje, jest proti usnesení rejstříkového soudu, jímž byl nový rejstříkový stav zaveden, přípustný recurs jako proti každému usnesení ve věcech nesporných, pokud není vyloučen výslovným zákonným ustanovením (§ 35 zák. čís. 100/1931). O takový výjimečný případ tu nejde. Měl tudíž rejstříkový soud nejen právo, nýbrž i povinnost, aby před rozhodnutím konal šetření, zda se porušení stanov a zákona oznámená rekusem stala čili nic (§ 23 zák. z 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.). Neučinil-li tak, jest jeho rozhodnutí nezákonné (§ 46 (2) zák. čís. 100/31) a bylo je zrušiti.

Čís. 13616.

Knihovní vlastnictví žalovaného k nemovitosti, i když není i vlastním naturálním, jest »majetkem« ve smyslu § 99 j. n.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, R II 283/34.)

Zaluje cizozemce o zaplacení peněžité pohledávky opřel žalobce místní příslušnost o § 99 j. n., protože pro žalovaného jest vloženo právo vlastnické na nemovitost ve vložce č. 298 kat. území Š. První soud vyhověl námitce místní příslušnosti, zjistiv, že se tento zápis zakládá na omylu, poněvadž žalovaný tuto nemovitost směnou přenechal Juliu a Marii W-ovým, kterým nebyla knihovně připsána, protože byla ve směnné smlouvě omylem vynechána, takže prý ji nelze považovati za majetek žalovaného. Rekursní soud zamítl námitku místní příslušnosti z důvodu, že knihovní vlastnictví jest sice proti neknižovnímu vlastníku bezvýznamné a bezcenné, nikoli však proti bezelstným věřitelům knihovního vlastníka, proti nimž tvoří majetek ve smyslu § 99 j. n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Názor rekursního soudu je správný. Podle § 99 první odstavec j. n. lze podati žalobu o majetkové nároky v tuzemsku na osoby, které tu nemají bydliště, u každého věcně příslušného soudu, v jehož obvodu jest majetek těchto osob nebo předmět žalobou žádaný. Stačí k založení tohoto sudiště jmění jakéhokoli druhu a jakékoli výše, jen když jest nesporným vlastnictvím žalovaného a když lze na ně vésti exekuci. Nestačí však právo formální, které nemá majetkovou hodnotu pro věřitele (rozh. čís. 11683 sb. n. s.). Jde tedy o to, má-li knihovní vlastnictví takovou hodnotu. Střetne-li se přirozené vlastnictví s vlastnictvím knihovním, může vlastník naturální vykonávati obsah práva vlastnického v §§ 354 a 362 obč. zák. vymezený, ale nemůže jednak se statkem knihovně nakládati, jednak jest právo jeho vydáno nebezpečí proti třetím osobám, jež jednají majíce důvěru v dosavadní (třeba materiálně nepravý) stav knihovní (§ 1500 obč. zák., §§ 21, 22, 69—71 knih. zák., § 350 ex. ř.). Jen námitka lsti zůstává neknižovnímu vlastníku zachována. Stejně rozhoduje podle § 440 obč. zák. předstížení žádosti o vklad, přenechal-li knihovní vlastník touž nemovitou věc dvěma různým osobám. Statek neknižovně prodaný zůstává předmětem exekuce pro věřitele prodatelovy, kteří mohou na něj vésti exekuci, a není exekuce tato dotčena pozdějším zápisem nabyvatele do knih, i když se domohl titulu nabývacího již před zahájením exekuce (srov. plen. rozh. bývalého vídeňského nejvyššího soudu z 28. října 1908, Rv V 1545/8-I Gl. U. n F. 4359, kn. jud. 186). Statek takový patří také do konkursní podstaty prodatelovy. Z této povahy knihovního vlastnictví jest usuzovati, že není jen právem formálním, které nemá žádnou hodnotu, naopak že jest je považovati za majetek žalovaného ve smyslu § 99 j. n., jak uvedl rekursní soud.

Čís. 13617.

Manžel matky dětí, jichž manželský původ nebyl odůvodněn, nemůže se domáhat náhrady škody na jiném muži z důvodu, že dopustiv se cizoložství s manželkou žalobcovou, splodil s ní děti, o něž se musel starati žalobce.

(Rozh. ze dne 7. června 1934, Rv II 778/32.)

Žalobce se domáhal náhrady majetkové škody, kterou prý mu způsobil žalovaný tím, že, dopustiv se cizoložství s manželkou žalobcovou, splodil s ní tři děti, o něž se musel žalobce starati. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Právní následky cizoložství jsou stanoveny jednak v trestním právu v § 502 tr. zák. v hlavě XIII. druhého dílu, pojednávající o přečinech a přestupcích proti veřejné mravopoctnosti, jednak v právu občanském. V žádném z nich není stanoveno ručení za majetkové škody. Předpisy ony slouží k ochraně zájmů rodinných a manželských, nikoli k ochraně zájmů majetkových. Ručení za škody majetkové nelze tu dovzovati z obecných předpisů §§ 1294 a násl. obč. zák., ježto majetkové zájmy nejsou předmětem ochrany v oněch předpisech o cizoložství, nýbrž musilo by tu býti v zákoně o tom zvláštní ustanovení, jak je tomu u jiných podobných případů. Takového zvláštního předpisu o ručení za hmotnou škodu však v zákoně není. Nelze tedy cizoložství uznati v právním smyslu za příčinu majetkové škody a za právní důvod nároku na její náhradu. Již proto se žalobce nemůže na žalovaném domáhati náhrady tvrzené škody. Nehledíc k tomu, jest souhlasiti i s názorem odvolacího soudu, že, ana se domněnka manželského původu dětí (§ 138 obč. zák.) stala nezvratnou tím, že žalobce včas nepodal žalobu o odůvodnění manželského původu (§ 158 obč. zák.), takže děti jest pokládati za manželské děti žalobcovy, má tato skutečnost absolutní účinek právě tak, jako rozsudek o otázce manželského původu (srov. rozh. čís. 5089 sb. n. s.), a působí tedy i ve prospěch žalovaného, i proti žalobci. Dovolatelovo mínění, že ustanovení § 158 obč. zák. upravuje jen vzájemný poměr mezi rodiči a dětmi, nemá opory v zákoně a přiči se též povaze věci, neboť jde při tom o otázku osobního stavu dotčených osob, a vyřešení takových otázek se děje vždy s platností absolutní. Dovolatel také přehlíží, že nárok jím uplatňovaný by předpokládal přesný důkaz, že žalovaný jest sploditelem dětí. K tomu by však nestačily tvrzení a případný důkaz, že žalovaný s manželkou žalobcovou tělesně obcoval. Právní domněnky § 163 obč. zák. se žalobce pro tvrzené nemanželské otcovství žalovaného nemůže dovolávat, neboť to by právě předpokládalo, by především byla vyvrácena domněnka manželského původu dětí (§ 138 obč. zák.). Toho však žalobce již nemůže dosíci, zameškvav lhůtu k žalobě podle § 158 obč. zák., ať se již tak stalo z důvodů jakýchkoliv, takže právní domněnka § 138 obč. zák. se stala nevyvratitelnou.

Čís. 13618.

Je-li původním exekučním titulem směnečný platební příkaz proti osobnímu dlužníku, nikoliv proti povinnému, který je jen hypotekárním dlužníkem a proti němuž se vede jen v této jeho vlastnosti exekuce podle § 88 posl. odst. ex. ř., může pro útraty, přisouzené vymáhajícímu věřiteli v této exekuci, býti vedena exekuce jen na nemovitost, která pro něho jest zastavena, nikoliv na ostatní jmění dlužníka.

(Rozh. ze dne 8. června 1934, R I 570/34.)

Vymáhající věřitelka vedla na základě směnečného platebního příkazu exekuci proti hypotekárním dlužníkům. Jejím návrhu, by byla proti těmto dlužníkům (bez omezení na hypoteku) povolena exekuce k vydobytí útrat, přisouzených vymáhající věřitelce v exekučním řízení, soud první stolice vyhověl, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Vymáhanou pohledávkou jsou útraty, přisouzené vymáhající straně v exekuční věci o vnučené správě nemovitosti proti dlužníkům podle § 88 poslední odstavec ex. ř. na základě exekučně vloženého práva zástavního pro vykonatelnou pohledávku. Pro útraty jakožto příslušenství této vykonatelné pohledávky může proto býti vedena exekuce jen na nemovitost, která pro ni jest zastavena, nikoliv však na ostatní jmění dlužníků, poněvadž nejsou osobními dlužníky vymáhající strany. Dlužníci ručí jako knihovní nabyvatelé nemovitosti jen touto nemovitostí, na níž bylo před jejím nabytím vloženo zástavní právo pro vykonatelnou pohledávku vymáhající strany.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V rozhodnutí čís. 3940 sb. n. s., k němuž dovolací rekurentka poukazuje, bylo sice dovoděno, že usnesení v exekučním řízení, jimiž byly určeny útraty exekučního řízení, jsou exekučními tituly ve smyslu § 1 ex. ř., třebaže v nich nebylo dlužníku nařízeno zaplatiti je vymáhajícímu věřiteli do určité lhůty pod důhonem práva. V důvodech bylo však poukázáno k tomu, že vykonatelnost takových usnesení nelze dovoditi přímo z nich, nýbrž z exekučních titulů, na jichž základě bylo zavedeno exekuční řízení, v němž usnesení o útratách bylo vydáno. Protože v souzeném případě byl původním exekučním titulem směnečný platební příkaz ze dne 2. prosince 1932 proti osobnímu dlužníku, nikoli proti povinným, kteří jsou jen hypotekárními dlužníky, a protože se proti nim v této jejich vlastnosti vede exekuce podle § 88 ex. ř., tedy s omezením na hypoteku, nelze říci, že tu jest proti nim ve smyslu citovaného rozhodnutí exekuční titul, jenž by jim osobně ukládal povinnost k zaplacení pohledávky s příslušenstvím, tedy i s útratami, s možností exekuce také na jiné jejich jmění, a není tedy mezi rozhodnutím čís. 3940 a právním názorem rekursního soudu zásadního rozporu. Dovolací rekurentka byla si toho vědoma, neboť poukazuje k tomu, že prý v exekuční žádosti o povolení vnučené správy výslovně žádala přisouzení útrat proti nynějším vlast-

níkům jako osobním dlužníkům. Sama připouští, že této doložky v usnesení není. Bylo na ní, by návrhem podle § 523 c. ř. s. (§ 78 ex. ř.) požádala včas o doplnění onoho usnesení, což se nestalo. Nelze tedy k tomu přihlížeti při vyřízení dovolacího rekursu. Jinak souhlasí dovolací soud s právním názorem rekursního soudu, vybudovaným na rozhodnutí býv. nejv. soudu ze dne 18. května 1905, čís. 7893, uveřejněným pod čís. 3066 N. F., aniž lze přihlížeti k hospodářským úvahám dovolací rekurentky o tom, mohl-li by hypotekární věřitel vůbec kdy s úspěchem vésti exekuci na hypoteku bez nebezpečí, že v exekuci té nedosáhne úhrady pro útraty exekucí.

Čís. 13619.

Projednáno-li pro změnu v soudcově osobě před novým soudcem znovu, mají pro jednání před ním platnost nejen dosavadní prohlášení stran v dřívějším jednání, nýbrž jest tomu tak i v příčině opomenutého prohlášení v dosavadním řízení, tudíž i potud, pokud nebyla vznesena námitka proti změně žalobního důvodu.

(Rozh. ze dne 8. června 1934, R I 576/34.)

Žalobní nárok proti firmě S. o zaplacení 5.800 Kč opíral žalobce původně o to, že pohledávka vznikla z prodeje masného zboží Janu N-ovi, jehož závod žalovaný převzal, a pohledávku podle § 1409 obč. zák. je povinen zaplatiti. Při ústním jednání ze dne 4. května 1933 přednesl žalobce nově, že svého času dostal za dodané zboží zaplacení prostřednictvím Dobytčí a masné pokladny, že se však této pokladně zaručil do výše své tehdejší pohledávky za svého kupitele Jana N-a, že tento své platební povinnosti proti pokladně nedostál a žalobce proto musil za něho pokladně zaplatiti 5.618 Kč, načež mu pokladna svůj nárok proti N-ovi postoupila. Žalovaná se neohradila proti tomuto novému přednesu při ústním jednání ze dne 4. května 1933, nýbrž teprve při ústním jednání ze dne 12. prosince 1933, jež bylo konáno před novým soudcem. Soud první stolice nepřipustil změnu žaloby, rekursní soud jí připustil. Důvody: Ježto se žalovaná proti novému přednesu, tvořícímu změnu původní žaloby, neohradila a o něm dále projednávala, jest ve smyslu § 235 c. ř. s. pokládati její svolení ke změně a soud první stolice nebyl proto při ústním jednání dne 12. prosince 1933 oprávněn k jejímu opožděnému ohrazení se vzítí zřetel a odůvodňovati své usnesení stížením a průtahem jednání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud posoudil věc po právní stránce správně, uznáv, že soud první stolice neměl již přihlížeti k ohrazení žalované, stavšímu se teprve při ústním jednání dne 12. prosince 1933, třebaže se konalo před novým soudcem. Podle druhého odstavce § 412 a § 431 c. ř. s. se v takovém případě provádí nové jednání s použitím žaloby, důkazů ke spi-

sům připojených a jednacího protokolu. Mají-li podle toho dosavadní prohlášení strany v dřívějším jednání platnost i pro jednání před novým soudcem, jest tomu logicky tak i v příčině opomenutého prohlášení v dosavadním řízení, tudíž i potud, pokud nebyla vznesena i námitka proti změně důvodu žalobního s účinkem druhého odstavce § 235 c. ř. s., nelze opomenuti to napravití námitkou před novým soudcem, a je proto strana s námitkou tou vyloučena.

Čís. 13620.

Domáháno-li se žalobou zaplacení dobových slev z ročních premií z několika pojistek o samostatných pojišťovacích smlouvách, o nichž byla vydána zvláštní pojistka, jde o samostatné nároky, z nichž jest s hlediska přípustnosti opravných prostředků posuzovati každý zvlášť.

Pojišťovací smlouva.

Při nároku pojišťovny na zaplacení dobových slev z ročních premií jest počítati tříletou promlčecí lhůtu od konce roku, v němž pojišťovací smlouva zanikla.

(Rozh. ze dne 8. června 1934, R I 589/34.)

Žalovaný uzavřel se žalující pojišťovnou pojišťovací smlouvy na deset let. Vzhledem k této pojišťovací době poskytla žalobkyně žalovanému t. zv. dobové slevy. Pojišťovací smlouvy byly však v platnosti jen dvě léta, načež byly pro odpadnutí zájmu žalovaného na pojištění zrušeny. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném zaplacení dobových slev. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. Nejvyšší soud rekurs žalovaného jednak odmítl, jednak mu nevyhověl.

Důvody:

Žalobkyně se domáhá žalobou zaplacení dobových slev z ročních premií ze tří pojistek za dvě léta, a to: z pojistky čís. 233.992 slevy 504 Kč, z pojistky čís. 555.687 slevy 1176 Kč, z pojistky čís. 170.855 slevy 108 Kč. Jde o tři samostatné pojišťovací smlouvy, o nichž vždy byla vydána zvláštní pojistka, proto zažalované dobové slevy z premií ke každé této pojistce tvoří samostatné nároky. Dobová sleva k pojistce čís. 170.855 činí 108 Kč, takže jde o nárok bagatelní (§ 448 c. ř. s.). Jest proto rekurs k nejvyššímu soudu, pokud jde o tento nárok, nepřipustný (§ 517 odst. 2 c. ř. s.) a bylo jej odmítnouti (§ 528 prvý odstavec druhá věta c. ř. s.).

Pokud jde o druhé dva nároky, není rekurs odůvodněn a nemohlo mu býti vyhověno. Soud první stolice zamítl žalobu, maje za to, že zažalované nároky na zaplacení dobových slev zanikly promlčením, ana je žalobkyně v tříleté promlčecí lhůtě, počítajíc od července 1930, nevymáhala, podavši žalobu teprve 4. října 1933. Ostatními námitkami žalova-

hledávky za sprostředkování objednávky zařízení prádelny ve výši 2.882'50 Kč v konkursu přihlášené a správcem podstaty popřené a uznání pořadí v I. třídě konk. věřitelů rovněž popřené. Žalobou podanou dne 24. května 1933 pod č. j. C III 815/33 u okresního soudu domáhal se též žalobce proti firmě M., na jejíž jmění byl usnesením ze dne 26. května 1933 prohlášen konkurs, zaplacení provisní pohledávky rovněž za sprostředkování objednávky zařízení prádelny. Námitce zahájené rozepře soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud změnil napadené usnesení, pokud šlo o popřené pořadí, a zamítl v tomto směru námitku zahájené rozepře. Důvodů: V obou sporech jde o tutéž pohledávku, avšak ve sporu dříve zahájeném předmětem sporu jest zaplacení pohledávky, tedy plnění, kdežto ve sporu novém jde o uznání pravosti pohledávky v konkursu správcem podstaty popřené a popřené jejího pořadí. Pro spor zahájený před prohlášením konkursu podle povahy věci jen o pohledávku samou zůstává příslušným soud, u kterého byla žaloba podána a netřeba podati žalobu novou, nýbrž jen návrh na pokračování v přerušném sporu podle § 7 konk. ř. (§ 8 (3) odst. konk. ř.). Na spor již zahájený a vyhlášením úpadku přerušný se § 113 konk. ř. nevztahuje. Při pokračování v přerušném sporu proti správci podstaty, jenž pohledávku popřel, změny původní žádosti o plnění v žádost o určení (§ 112 konk. ř.) není třeba, neboť změna žádosti v žádost určovací nastává sama sebou, je k ní přihlížeti z úřadu a není závady, by soud výrok rozsudku proti správci podstaty podle změny té neupravil (§ 405 c. ř. s.). Avšak konkursní soud je výlučně příslušný rozhodovati ve sporech o uplatnění popřených pohledávek (§ 113 konk. ř.) bezvýjimečně, pokud jde o spory o popřené pořadí sporů přihlášených pohledávek (§ 112 odst. (1) a (3) konk. ř.). O pořadí ve sporu dříve zahájeném žalováno býti nemohlo, a proto okresní soud, u kterého dříve o plnění bylo žalováno, pro spor o pořadí příslušným býti nemůže. Při různosti soudu procesního a konkursního je ovšem věsti zvláštní proces o pořadí. Pro spor o uznání pravosti pohledávky zůstává příslušným soud, u kterého žaloba již dříve byla podána, a spor o popřené pořadí byl zahájen teprve u soudu konkursního, dříve ještě zahájen nebyl a býti nemohl. Námitka žalovaného v prvním směru jest tedy odůvodněna, žaloba byla právem odmítnuta, pročez stížnosti v tomto směru nedůvodně nebylo vyhověno, v dalším směru, o popřené pořadí, spor dosud zahájen nebyl a proto bylo stížnosti odůvodněné vyhověno a rozhodnuto, jak shora uvedeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu

a t o

ze správných důvodů napadeného usnesení, jež dovolacím rekurssem nebyly vyvráceny a k nimž se vzhledem k vývodům tohoto rekursu ještě dodává: Správce konkursní podstaty jest podle § 106 konk. ř. povinen přihlášené pohledávky zapsati v pořadí, jak k soudu došly, a vyhotovený seznam předložiti konkursnímu komisaři. Při zkušebním roku prozkoumávají se přihlášené pohledávky v pořadí, jak jsou zapsány do seznamu pohledávek a jest správce podstaty povinen vyjádřiti se určité o pravosti

i o požadovaném pořadí každé přihlášené pohledávky bez jakékoliv výhrady (§ 107 odst. (2) a (3) konk. řádu). Z toho plyne, že i když správce konkursní podstaty neuzná pravost pohledávky, je přece povinen vyjádřiti se o jejím pořadí pro případ, že by ve sporu byla pravost pohledávky zjištěna. To plyne z § 112 konk. ř., podle něhož věřitelé, jichž pohledávky podle výsledku zkušebního roku jsou sporné co do pravosti nebo co do pořadí, mohou se dovolávati jejich určení žalobou, a z § 113 konk. řádu, který stanoví, že pro projednání a rozhodnutí sporů o pravost a o pořadí konkursních pohledávek je výlučně příslušný konkursní soud, arciť s výjimkou § 115 konk. ř., kde ovšem podle povahy věci může jíti jen o určení pravosti pohledávek, takže pro spor o pořadí zůstane příslušným soud konkursní. Nevylučuje tudíž popření pravosti pohledávky přípustnost žaloby o určení pořadí. Zdánlivá nepravdivost tkví zde v tom, že oba nároky na určení nelze vymáhati jednou žalobou u téhož soudu, jak by tomu bylo, kdyby nebyl býval zahájen před vyhlášením konkursu spor o zaplacení nyní popřené pohledávky.

Čís. 13623.

Prorogační doložka v objednacím listě, již se kupitel pro případ sporu podrobil příslušnosti určitého soudu, vztahuje se i na žalobu, již se prodatel na kupiteli po jeho jednostranném odstupu od kupní smlouvy podle čl. 355 obch. zák. domáhá vrácení již dodaného zboží.

(Rozh. ze dne 8. června 1934, R I 664/34.)

Podle závěrečných listů podrobily se strany pro případ sporu z obchodu, ujednaných závěrečnými listy, příslušnosti věcně příslušného soudu v J. Žalobu o vrácení dodaného zboží po odstupu kupitele od smlouvy zadal prodatel na okresním soudě v J., jenž žalobu odmítl, vyhověv námitce místní nepřislušnosti. Rekursní soud zamítl námitku místní nepřislušnosti. Důvodů: V souzeném případě odůvodnil prvý soud napadené usnesení názorem, že v případě, že objednacím list, obsahující doložku o prorogaci okresního soudu v J., pozbyl ve smyslu čl. 277 a 357 obch. zák. závaznosti, poněvadž žalující strana nedodržela přesně stanovené dodací lhůty, pozbývá účinnosti i ujednání o prorogaci a že žaloba o vrácení dodaného stroje na základě onoho závěrečného listu může býti podána jen u obecného soudu žalovaného. Názoru tomuto však nelze přisvědčiti, neboť ze závěrečných listů je zřejmo, že pro případ sporu z obchodu těmito závěrečnými listy ujednaného podrobují se strany výslovně pravomoci věcně příslušného soudu v J. I když tedy žalující strana, nedodrževe lhůtu v těchto závěrečných listech stanovenou, nemá podle čl. 357 obch. zák. již právo trvati na plnění ze smlouvy, tímto závěrečným listem sjednané, není tím řečeno, že i ujednání o příslušnosti soudů pozbylo účinnosti pro další spory z původního ujednání mezi stranami vzniklé, neboť z doslovu doložky nutno naopak vyvozovati, že i pro takové případy žalovaná strana se podrobila příslušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle prorogační doložky v objednacím listě ze dne 2. července 1930, z něhož jest žalobní nárok vyvozován, podrobil se žalovaný pro případ sporu pravomoci věcně příslušného soudu v J. Doložku tu podle ustanovení § 914 obč. zák., čl. 278 obch. zák. jest vykládati tak, že se žalovaný podrobil příslušnosti soudu v J. pro všechny spory, jež by vzešly z právního poměru podle kupní smlouvy. Pravoplatným rozsudkem okresního soudu v J. ze dne 29. listopadu 1933 bylo ovšem uznáno, že žalovaný právem odstoupil od smlouvy ve smyslu ustanovení čl. 355 obch. zák. Podle tohoto ustanovení je kupitel za podmínek tam uvedených oprávněn, jednostranně od smlouvy odstoupiti tak, jakoby smlouva nebyla uzavřena. To tedy znamená, že sice není povinen zaplatiti kupní cenu, že však musí vrátiti prodávateli to, co mu tento ze smlouvy plnil. Žaluje-li prodávatel, jako v souzeném případě, o vrácení již dodaného zboží, jde i tu o spor z právního poměru kupní smlouvou založeného a vztahuje se naň doložka o prorogaci.

Čís. 13624.

Společenstva (zákon ze dne 9. dubna 1870, čís. 73 ř. zák.).

Společenstvo, jež poskytuje úvěr svým členům a přijímá za tím účelem vklady i od nečlenů, jest kupcem plného práva.

Třebas prokurista společenstva byl ustanoven neprávem usnesením představenstva a dozorčí rady, může třetí osoba, bylo-li zřízení prokuristy veřejně oznámeno zápisem do společenstevního rejstříku, spoléhati na takové prohlášení obchodníka učiněné k veřejnosti, zejména neodvolalo-li společenstvo po více let toto prohlášení a trpělo-li, aby zapsaná osoba vystupovala jako prokurista a podpisovala za ně listiny.

(Rozh. ze dne 8. června 1934, Rv I 1610/32.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném společenstvu, by bylo uznáno právem, že jest po právu smlouva o rukojemství, ujednaná mezi žalobkyní a žalovaným prohlášením ze dne 31. července 1930 toho obsahu, že žalované společenstvo převzalo jako rukojmí ručení za pohledávku žalobkyně za firmou K. Žalovanému společenstvu bylo povoleno přiročí podle zákona ze dne 10. října 1924, čís. 240 sb. z. a n. Prohlášení, o něž byl opřen žalobní nárok, bylo podepsáno předsedou představenstva žalovaného společenstva a prokuristou Jindřichem W-em. Žalované společenstvo namítlo, že podle stanov družstva mělo býti prohlášení podepsáno předsedou jeho představenstva, jímž však Jindřich W. nebyl; že zřízení Jindřicha W-a za prokuristu bylo neplatné a nezávazné, poněvadž odporovalo stanovám, podle kterých se může podpisování žalované díti jen předsedou, pokud se týče jeho náměstkem a jedním členem představenstva, že u podpisu Jindřicha W-a schází dodatek vyznačující prokuru a že schází platné usnesení představenstva a dozorčí rady, kteréhožto usnesení bylo podle stanov zapotřebí. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Jádrem

věci jest rozřešení otázky prokury Jindřicha W-a. Reše tuto otázku, vychází procesní soud z názoru, že sice byla Jindřichu W-ovi odvolatelkou udělena prokura neprávem, že však přes to jest uznati Jindřicha W-a za prokuristu, poněvadž přes skutečnost, že prokura ta byla zapsána do společenstevního rejstříku a přes právní následky ze zápisu toho plynoucí přejíti nelze. I soud odvolací má za to, že Jindřichu W-ovi byla udělena prokura proti právu, dochází však k tomuto poznání na jiném základě, než soud procesní. Podle napadeného rozsudku byly udělení prokury v cestě dvě překážky: jednak to, že odvolatelka není kupcem plného práva, jenž jedině má právo na prokuristu, a jednak to, že ve stanovách odvolatelky není na ustanovení prokuristy pamatováno. S tímto stanoviskem nelze však souhlasiti. Na rozdíl od procesního soudu jest dáti odpůrkyni za pravdu, že odvolatelka provozovala obchody aspoň z části, poněvadž její činnost spočívala nesporně i v přijímání vkladů od nečlenů a v poskytování úvěru členům a v dávání směnek do oběhu, což jest činností, kterou lze zařaditi mezi relativní obchody čl. 272/2 obch. zák. Poněvadž podle ustanovení § 13 zákona o společenstvech (zákon z 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.) v doslovu zákona ze dne 13. října 1928, čís. 183 sb. z. a n. stačí u společenstev k nabytí vlastností kupce plného práva, jenž jedině může prokuru uděliti, i jen částečné provozování obchodů bez ohledu na způsob a na výši zdanění, nelze odvolatelce upřiti právo na prokuristu. Udělení prokury nevedilo ani to, že stanov na prokuru nepamatovaly, neboť, i když ve stanovách na prokuru pamatováno nebylo, mohla valná hromada prokuru uděliti. Ustanovení Jindřicha W-a prokuristou nebylo však v pořádku z důvodu jiného. Prokura má totiž daleko větší objem, než zástupčí moc, kterou je vybaveno představenstvo společenstva, neboť prokura jest neomezenou plnou mocí ke všem právním jednáním, která provozování obchodu s sebou přináší a jedinou výjimkou, jež se týká zcizení a zavazení nemovitostí (čl. 42 obch. zák.) a nemůže proto býti udělena představenstvem ani se souhlasem dozorčí rady, jež nemohou na jiného převésti více práv, než samy mají, nýbrž valnou hromadou společenstva. V souzeném případě však nebyla, jak nesporně, prokura udělena valnou hromadou, nýbrž jen představenstvem a dozorčí radou, což však nestačí. Nelze proto udělení prokury Jindřichu W-ovi srovnati ani se stanovami odvolatelky, ani se zákonem. Přes tuto slabinu jest však se soudem procesním souhlasiti, že jest Jindřicha W-a proti třetím osobám považovati za prokuristu, poněvadž byl odvolatelkou ohlášen jako prokurista k zápisu do rejstříku, tento zápis, když se stal, odpovídal zajisté prohlášení odvolatelky, prohlášení to, i když bylo s hlediska právního nesprávné, učinil soud rejstříkový základem svého zápisu a v takovém případě musí opovídací kupec nechat proti sobě platiti rejstříkový zápis proti osobám třetím, jež jednaly v důvěře v tento zápis. Že odpůrkyně v této důvěře nejednala, odvolatelka neprokázala, ba ani to netvrdila. Jindřich W. jako prokurista však mohl odvolatelku platně zavázati i bez spolupůsobení jejího představenstva. Odvolatelka má pravdu, že podle § 17 jejich stanov mají listiny jí vystavené pro ni proti třetím osobám závaznost jen, byly-li podepsány dvěma členy představenstva (předsedou nebo místopředsedou a ještě jedním členem) a že k podpisu nemohou býti přivzaty osoby, které členy představenstva nejsou, odvolání však přehlíží, že tato usta-

1927 žalovanému svazu, který jej vzal na vědomí, a jeho požitky počínajíc prosincem 1927 vyplácí do rukou Josefy H-ové. Námitku, že postup musel by se státi ve formě notářského spisu a vyžadoval schválení opatrovnického soudu, nepokládá soud za důvodnou, neboť k bezplatnému nabývání mezi rodiči a dětmi není potřebí ani notářské listiny, ani schválení opatrovnického soudu, ani zřízení opatrovníka. Postup jménem dětí přijala Josefa H-ová, matka, kterou také Stanislav H. k tomu jako otec zmocnil. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, připojiv se k důvodům prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po stránce právní byla věc odvolacím soudem správně posouzena a stačí odkázati k důvodům napadeného rozsudku. Správně zejména usoudil odvolací soud, že k postupu, jehož důvodem byl nárok dětí na výživu, nebylo třeba formy notářského spisu ani schválení opatrovnického soudu a zřízení opatrovníka k činu, poněvadž šlo o právní jednání ve prospěch dětí, o nichž dovolatelka ani netvrdila, že nebyly způsobilé k přijetí postupu (§ 865 obč. zák.). Nerozhodné jest, že byl postoupen celý plat H-ův, neboť na část požitků služebních, která i při zabavení nebo postupu pro výživné zaměstnanci volnou zůstatí musí, nemohla by ani žalobkyně sáhnouti, a proto pro její nárok tímto sporem uplatňovaný bylo by zcela nerozhodné, že část požitků jejímu dlužníku H-ovi měla zůstatí volnou.

Čís. 13627.

Při zabavení peněz jest berní exekuci považovati za skončenou tím, že se zabavené peníze podle předpisu § 371/1 zák. ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. sčítují na exekuční náklady a na vymáhanou pohledávku.

Až do sčítování na vymáhaný daňový dluh zůstanou zabavené peníze vlastnictvím dlužníkovým a není ani případně vlastnictví jiných osob zabavením dotčeno nebo zrušeno.

Byly-li peníze nalezené u dlužníka na jeho vymáhané daně sčítovány, byla tím exekuce skončena a žalobě vylučovací nemůže býti vyhověno. Nesejde na tom, zda exekuce byla skončena již také v době, kdy byl podán odpor proti zabavení, aniž na tom, že exekuční úřad nesečkal se sčítováním až do projití osmidenní lhůty k podání námitek proti zabavení, jak předepsáno v odstavci druhém vládního nařízení ze dne 20. prosince 1927, čís. 175 sb. z. a n. k § 357/1 zák. čís. 76/1927 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 8. června 1934, Rv I 659/33.)

K vydobytí daňových nedoplatků proti Emanuelu R-ovi zabavil berní úřad dne 15. prosince 1931 svým exekutorem 6.000 Kč a sčítval je dne 22. prosince 1931 na vymáhané daně. Žalobě, již podala napotom Terezie Sch-ová o nepřipustnost exekuce, tvrdíc k penězům vlastnictví,

procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Není o tom pochybnosti, že i při zabavení peněz mohou jiné osoby podati odpor proti berní exekuci podle § 357 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. Podle vládního nařízení ze dne 20. prosince 1927, čís. 175 sb. z. a n. k § 357/1 může býti odpor podán, pokud není exekuce skončena. Při zabavení peněz jest exekuci považovati za skončenou tím, že se zabavené peníze podle předpisu § 371, 1 zákona sčítují na exekuční náklady a na vymáhanou pohledávku. K tomuto § 371, 1 uvádí se totiž na příslušném místě citovaného vládního nařízení, že hovůvost, kterou výkonný orgán nalezne při zájmu, nebude jím přijata jako platba, nýbrž jen zabavena, takže až do zúčtování na vymáhaný daňový dluh zůstane vlastnictvím dlužníkovým. Není tedy ani případně vlastnictví jiných osob zabavením dotčeno nebo zrušeno. V dalším odstavci 2 vládního nařízení stanoví se, že exekuční úřad sečká se zúčtováním zabavených peněz na vymáhanou pohledávku až do projití osmidenní lhůty k podání námitek (dlužníkových) proti zabavení (§ 356 odst. 5), aby případně posoudil, nedoporučuje-li se odložiti zúčtování ve smyslu § 360 čís. 3 až do konečného rozhodnutí o uplatněných námitkách, pokud se týče o uplatňovaném odporu proti zabavení peněz. Z tohoto ustanovení je tedy patrné, že má tu býti dbáno nejen zájmů dlužníkových, nýbrž po případě zájmů jiných osob, které proti zabavení podaly odpor. Že však nedodržení této lhůty jest zmatečné nebo nezákonné, jak míní procesní soud, nelze dovoditi ani z doslovu předpisů ani z jejich účelu a nelze souhlasiti ani s tím, že by provedením zúčtování byla jiným osobám, legitimovaným k odporu vůbec, odňata jakákoliv právní ochrana. Nelze s dovolatelkou souhlasiti ani v tom, že o odkladu zúčtování platí obdobně to, co je uvedeno v § 371 zákona o odkladu prodeje pro případ, že byly podány námitky, nehledíc k tomu, že se tu o odporu nemluví. Je to právě v podstatě věci, že prodej věcí nemůže býti odčiněn, kdežto při zúčtování může býti dosaženo nápravy dohodou nebo na základě provedení sporu. Tu stačí k ochraně oprávněných zájmů případně odložiti exekuce ve smyslu § 360 zák., k němuž v souzeném případě nedošlo. Není-li však v souzeném případě sporu o tom, že peníze u dlužníka nalezené, o něž v tomto sporu jde, byly 22. prosince 1931 na jeho vymáhané daně zúčtovány, byla tím exekuce skončena a žalobě vylučovací nemůže býti vyhověno (čís. 5347 sb. n. s.), aniž sejde na tom, byla-li exekuce skončena již také v době, kdy byl podán odpor proti zabavení (§ 406 c. ř. s.).

Čís. 13628.

Uzavřel-li věřitel (majitel pivovaru) s vlastníkem domu smlouvu, podle níž dočasný nájemce hostinské a výčepnické živnosti v domě provozované měl věřiteli k umoření zápůjčky, jím vlastníku domu povolené, a k zapravení úroků z knihovnických pohledávek odváděti z každého hektolitra piva v hostinci vyčepovaného určitý peníz, nelze, byla-li na dům

zahájena nucená správa, vyhověti jeho návrhu, že se nucená správa nemá vztahovati na platy, které nájemce hostinské a výčepnické živnosti odváděti má věřitelé, a by ohledně těchto platů exekuce byla zrušena (omezena).

(Rozh. ze dne 9. června 1934, R I 318/34.)

Před zahájením nucené správy na dům uzavřel B., majitel pivovaru, s vlastníky domu úmluvu, podle níž dočasný nájemce hostinské a výčepnické živnosti v domě provozované měl B-ovi k umoření zápůjčky poskytnuté jím vlastníkům domu a k zapravení úroků dvou knihovnických pohledávek odváděti z každého hektolitrů piva v hostinci vyčepovaného po 15 Kč. Návrhu B-a, by z nucené správy na dům byl vyloučen plat odváděný nájemkyní hostinské a výčepnické živnosti Antonii P-ovou, soud prvního státního soudu v Praze vyhověl a exekuci ohledně tohoto platu zrušil. Důvody: Dlužník nebyl, uzavíraje dohodu, již postupoval výtěžky, o něž jde, navrhovatel, omezen ve způsobilosti k právním činům, ježto tehdy nebyla ani povolena ani zahájena nucená správa pro vymáhající stranu, a nelze proto také navrhovatele proti zásadě § 1413 obč. zák. nutiti, by se spokojili s něčím jiným, než co bylo dlužníkem smlouveno. Uzavřeli-li tedy dlužník před zahájením nucené správy o důchodech nemovitosti smlouvu zcizovací, jest smlouvou, pokud ještě nebyla zcela splněna, vázán i nucený správce po tak dlouho, pokud nebyla soudem prohlášena za neúčinnou k odpůrci žalobě vymáhajícího věřitele. Rekursní soud k rekursu vymáhajícího věřitele zamítl návrh B-ův. Důvody: Stěžovatel vytýká, že první soud neprávem vyloučil plat odváděný Antonii P-ovou z nucené správy, ježto nucená správa nemovitosti poskytuje vymáhajícímu věřiteli absolutní právo na uspokojení z výnosů, že absolutní účinek nucené správy se projevuje v tom, že správa vstupuje mezi postoupenou pohledávku a její uspokojení jako překážka plnění, poněvadž předmět plnění, na který navrhovatel ještě nenabyl věcného práva, byl postižen podle § 119 ex. ř. soudním zabavením, zasahujícím do soukromoprávní sféry zavázaného. Stěžovatelka dovozuje, že jde tu o situaci, na niž svým smyslem dopadá předpis § 880 obč. zák. a o případ obdobný případu, že nájemní činže, splatná teprve za nucené správy, náleží do správní podstaty bez ohledu na exekuci na tuto činži dříve vedenou. Rekursní soud pokládá právní názor stěžovatelky za správný. Rozh. čís. 3451 a 5173 sb. n. s. podle názoru rekursního soudu tu nedopadají, týkajíce se jiného případu, naopak řeší takovýto případ rozhodnutí Gl. U. 975, 1838 ve smyslu názoru stěžovatelky. Názoru tomuto nasvědčuje znění odstavců II. a III. § 119 ex. ř. Rozhodným jest odevzdání nemovitosti správci, od té doby jest platy odváděti nucenému správci a nárok navrhovatelův se staví do úplného zaplacení vymáhané pohledávky. Nanejvýše by tu mohlo snad býti nastupováno žalobou vylučovací podle § 37 ex. ř., ale rozhodně nestačí, že jest mezi stranami nesporné, že před zavedením nucené správy stala se úmluva v březnu 1932, že výtěžky z hostinské živnosti bude odváděti Antonie P-ová navrhovatelé z důvodu poskytnutí zápůjčky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel domáhal se ve svém návrhu výroku exekučního soudu, že se nucená správa nevztahuje na platy, které Antonie P-ová, provozující t. č. živnost hostinskou a výčepnickou v domě, na kterýž byla zahájena nucená správa, odváděti má navrhovatelé podle smlouvy uzavřené před povolením exekuce nucenou správou, a dále toho, by ohledně těchto platů exekuce byla zrušena, pokud se týče omezena. Při jednání o tomto návrhu navrhoval stěžovatel, by platy Antonii P-ovou odváděné, byly z nucené správy vyloučeny. Tento návrh opírá stěžovatel, jak z jeho doatečného výsledku patrno, o ústní úmluvu s vlastníky domu z měsíce března 1932, podle kteréž dočasný nájemce hostinské a výčepnické živnosti v domě provozované měl navrhovatelé k umoření zápůjčky jím vlastníkům domu povolené a k zapravení úroků dvou knihovnických pohledávek odváděti z každého hektolitrů piva v hostinci vyčepovaného po 15 Kč. Exekuci nucenou správou lze podle § 129 ex. ř. zrušiti (omeziti) ze všeobecných zrušovacích důvodů v § 39 ex. ř. uvedených aneb ze zvláštních důvodů § 129 ex. ř. Žádný z těchto důvodů se na tento případ nehodí a návrh na zrušení exekuce, pokud se týče její omezení, není tedy opodstatněn. Stěžovatelé fanulo snad na mysl ustanovení § 109 čtvrtý odstavec ex. ř., podle kteréhož exekuční soud má správci k návrhu udíletí příkazy ve příčině vedení nucené správy. Avšak stěžovatel takový návrh neučinil a nevytýká v dovolacím rekursu, že exekuční soud v tomto směru nepostupoval správně; kdyby však vyřízení soudu se mělo posuzovati s hlediska tohoto zákonného předpisu, nemohl stěžovatel nic z toho těžiti, ježto pak jeho rekurs by byl nepřijatelný podle § 132 čís. 3 ex. ř. Jinak není v exekučním řízení místa pro dosažení tvrzeného nároku stěžovatelova a bude na něm, by po případě podal žalobu, má-li za to, že mu přísluší silnější právo na ony platy a že nucený správce není oprávněn je vybírati.

Čís. 13629.

Předpis § 12, poslední odstavec, zákona ze dne 22. prosince 1920, čís. 689 sb. z. a n., že vedoucího úředníka Okresní nemocenské pokladny jmenuje k návrhu představenstva politický úřad druhé stolice, jest právem velicím. Jmenování vedoucího úředníka jen na základě usnesení představenstva a dozorčího výboru Okresní nemocenské pokladny jest právně bezúčinné. V tom, že proti zaměstnanci bylo zahájeno kárné řízení jako proti úředníku vedoucímu, nelze ještě spatřovati uznání, že byl vedoucí úředníkem řádně jmenován.

Zaměstnanec Okresní nemocenské pojišťovny, jenž byl přeložen do poboční úřadovny téže nemocenské pojišťovny, nemá nárok na diety, cestovné a nocležné.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, R I 440/34.)

Žalobce, tvrdě, že byl vedoucí úředníkem žalované Okresní nemocenské pojišťovny v Ž., domáhal se na ní vyplacení funkčního přídatku, přídatku na dovolenou, novoročního a náhrady za to, že byl jako podří-

zený úředník přidělen exposituře žalované pojišťovny v R. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Odvolací soud vyslovil především právní názor, že žalobce nebyl vůbec platně jmenován vedoucím úředníkem žalované Okresní nemocenské pojišťovny, protože jeho jmenovací dekret ze dne 13. (správně 6.) září 1924 byl vydán za platnosti zákona ze dne 22. prosince 1920 čís. 689 sb. z. a n., podle jehož čl. I § 12 poslední odstavec mohl být takový vedoucí úředník jmenován jen zemským úřadem (politickým úřadem druhé stolice), nikoliv usnesením představenstva a dozorčího výboru Okresní nemocenské pokladny, o něž se uvedený dekret opírá, a protože po 1. červenci 1926, kdy zákon ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. nabyl účinnosti, přešlo podle jeho § 69 právo jmenovati takové vedoucí úředníky na »představenstvo« Ústřední sociální pojišťovny, při čemž takové jmenování vyžaduje schválení ministerstva sociální péče. K tomu jest pro správnost a úplnost připomenouti, že působnost zákona ze dne 22. prosince 1920 čís. 689 sb. z. a n. byla prodloužena pozdějšími zákony ze dne 22. prosince 1921 čís. 489 sb. z. a n., ze dne 21. prosince 1922 čís. 397 sb. z. a n., ze dne 4. července 1923 čís. 144 sb. z. a n. a ze dne 21. prosince 1923 čís. 248 sb. z. a n. (čl. III), a to až do doby, kdy nabudou účinnosti předpisy o nemocenském pojištění v rámci osnovy o pojištění zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří, kteréžto předpisy byly pak vydány zákonem ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n., nabyvším účinnosti dne 1. července 1926, — dále že podle § 80 odst. (1) písm. h) zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. bylo jmenování úředníků uvedených v § 69 vyhrazeno původně výboru Ústřední sociální pojišťovny, nikoliv představenstvu Ústřední sociální pojišťovny, že toto jmenovací právo bylo na představenstvo Ústřední sociální pojišťovny přeneseno teprve novelou ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., která v § 50 zrušila ustanovení obsažené pod písm. h) v odst. 1 § 80 zákona čís. 221/1924 sb. z. a n., a že požadavek schválení takového jmenování ministerstvem sociální péče byl zaveden rovněž teprve novelou ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., jejíž ustanovení — až na některé výjimky, jež tu nepřicházejí v úvahu — nabyla účinnosti podle § 138 (1) dnem 1. ledna 1929. Stěžovatel sám přiznává, že k jeho jmenování politickým úřadem druhé stolice podle § 12 zákona čís. 689/1920 sb. z. a n. nedošlo, ale dovozuje, že tento nedostatek prý nic nemění na jeho služební smlouvě a na jeho nároku na plat z této smlouvy vyplývající, a že nemá v zápětí neplatnost jeho služební smlouvy, kterou s ním uzavřela žalovaná nemocenská pojišťovna, protože taková sankce není v zákoně výslovně stanovena. Avšak stěžovatel přehlíží, že v tomto sporu nejde o neplatnost celé jeho služební smlouvy vůbec, nýbrž jen o to, zda Okresní nemocenská pokladna v Ž. nebyla vzhledem k § 12 zákona čís. 689/1920 sb. z. a n. oprávněna, by pouhým usnesením svého představenstva a dozorčího vý-

boru jmenovala žalobce vedoucím úředníkem, a zda tedy její opatření v tomto směru bylo právně bezúčinné. A tu jest uvážiti, že nemocenské pojišťovny — dříve nemocenské pokladny — jsou zájmové veřejné svazky, hospodařící s fondy sociálního pojištění a že jejich samospráva jest omezena ingerencí, kterou si vyhradil stát na jejich vedení. Bylo-li v čl. I § 12 posl. odst. zákona ze dne 22. prosince 1920 čís. 689 sb. z. a n. předepsáno, že vedoucího úředníka nemocenské pokladny jmenuje k návrhu představenstva politický úřad druhé stolice, jenž jest povinen vyžádati si dobré zdání dozorčího výboru, tedy šlo o předpis velící, vydaný ve veřejném zájmu a nemocenská pokladna byla povinna ho dbáti. Jmenování žalobce vedoucím úředníkem, jež se stalo dekretem ze dne 6. září 1924 jen na základě usnesení představenstva a dozorčího výboru Okresní nemocenské pokladny v Ž., nikoliv politickým úřadem druhé stolice, odporovalo tehdy platnému předpisu čl. I § 12 posl. odst. zákona čís. 689/1920 sb. z. a n., bylo tedy provedeno orgány podle zákona k tomu neoprávněnými, a proto bylo právně bezúčinné. Pokud stěžovatel uvádí, že prý ho Ústřední sociální pojišťovna sama uznávala za vedoucího úředníka, ježto s ním v disciplinárním řízení jednala jako s úředníkem vedoucím, nelze v pouhé skutečnosti, že se žalobcem bylo zavedeno disciplinární řízení jako s úředníkem vedoucím, ještě spatřovati uznání, že byl vedoucím úředníkem řádně jmenován, a že ostatně takové uznání by ani nepostačilo, ježto se k řádnému jmenování vedoucího úředníka vyžaduje podle § 69 odst. (1) zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. ještě schválení ministerstva sociální péče. Pokud dovolatel dovozuje, že toto ustanovení jest vlastně právním omylem se strany Ústřední sociální pojišťovny, která prý vycházela z mylného právního názoru, že bude podle § 69 odst. (1) zák. o soc. poj. nutno, aby znovu ustanovila veškeré dosavadní vedoucí úředníky bez rozdílu, zda již své funkce vykonávají a zda byli řádně jmenováni, jsou tyto jeho vývody bezpředmětné, protože v doslovu § 70 služebního a disciplinárního řádu, jenž upravuje jen podmínky příslušnosti Ústřední disciplinární komise ve smyslu § 44 II b), není takový názor vůbec vyjádřen. Nebyl-li žalobce řádně a platně jmenován vedoucím úředníkem žalované nemocenské pojišťovny, nepřislušel mu ani právní nárok na funkční přídavek, a novoročné a na příplatek za dovolenou, pokud se tyto zvláštní požitky přiznávají vedoucím úředníkům v čl. VI., VII. a XVI. kolektivní smlouvy, neboť nelze pochybovati o tom, že uvedená ustanovení kolektivní smlouvy mají na mysli vedoucí úředníky řádně a platně jmenované.

Nárok na náhradu 29.000 Kč za 29 měsíců služebního pobytu u expositury v R. vyvozuje stěžovatel z ustanovení čl. VI. odst. 3. kolektivní smlouvy, že úředníku, který za úředními záležitostmi mešká mimo obvod svého působení, přísluší denní dieta, cestovné a nocležné a tvrdí, že jeho působení bylo v Ž., nikoli v R. Odvolací soud naproti tomu poukázal na ustanovení § 24 služebního a disciplinárního řádu, podle něhož zaměstnanci nemocenské pojišťovny mohou býti, vyžaduje-li toho zájem a potřeba služby, přeloženi z moci úřední do pobočných úřadoven téže nemocenské pojišťovny, při čemž má býti vzat zřetel k osobním poměrům zaměstnanců a má jim býti poskytnuta přiměřená náhrada prokázaných stěhovacích výloh. V tomto směru záleží

na výkladu ustanovení čl. VI. odst. 3 kolektivní smlouvy. Toto ustanovení má zřejmě na mysli případy, kde zaměstnanec nemocenské pojišťovny mešká přechodně za úředními záležitostmi mimo obvod té úřadovny, ve které jest zaměstnán, ale nevztahuje se na případy upravené v § 24 služebního a disciplinárního řádu, že byl zaměstnanec přeložen do poboční úřadovny téže nemocenské pojišťovny, aby tam konal pravidelně službu, neboť pak jest jeho působištěm tato poboční úřadovna, nikoliv již úřadovna, ve které byl zaměstnán před svým přeložením.

Čís. 13630.

Vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., vztahuje se i na pachtovní smlouvy, které byly uzavřeny se schválením Státního pozemkového úřadu.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, R I 567/34.)

Soud první stolice zamítl návrh pachtýře na úpravu pachtovného. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by vyčkaje pravomoci, o návrhu znovu rozhodl. **Důvody:** Pachtovní smlouva, o níž tu jde, byla závislá na schválení Státního pozemkového úřadu co do osoby pachtýře, doby pachtovní a výměry pachtovného. Z toho plyne, že všeobecně, jak prvý soud v odůvodnění napadeného usnesení uvedl, jde o pachtovní smlouvu, při které ujednání pachtovného nebylo přenecháno stranám, nýbrž Státní pozemkový úřad na stanovení výše pachtovného měl vliv a schválení pachtovní smlouvy mohl odepřít, nebyl-li srozuměn s pachtovným stranami umluveným. Propachtovatel byl Státním pozemkovým úřadem zavázán na celou řadu let propachtovávat za jisté pachtovné své pozemky, takže jest správný názor prvního soudu, že jde o smlouvu, která byla na straně propachtovatele uzavřena víceméně nedobrovolně pod nátlakem pozemkové reformy. Prvý soud vyvozuje z toho právní názor, že vládní nař. čís. 164/33 se nemůže vztahovati na pachtovní poměr mezi stranami, a zamítl proto návrh na úpravu pachtovného. Rekursní soud nemůže souhlasit s tímto právním závěrem, neboť z toho, co bylo zjištěno, nelze vyvozovati, že ohledně výše pachtovného Státní pozemkový úřad nepřihlížel k tehdejší všeobecně panujícím cenovým poměrům. Jest naopak míti za to, že se tak stalo a že výhrada schválení pachtovného měla jen účel chrániti pachtýře před tím, by nebylo v příčině hospodářských a cenových poměrů přemrštěné pachtovné propachtovatelem žádáno. V ostatním měly strany v tomto rámci ohledně výše pachtovného smluvní volnost. Shora citované vládní nař., jež bylo vydáno dávno po zákonech pozemkovou reformu upravujících, opomenulo vyjmouti pachtý s pozemkovou reformou související z úpravy pachtovného, ač lze míti za to, že by se tak stalo, kdyby byl zákonodárce zastával názor, že při takových pachtích Státní pozemkový úřad předepsal propachtovatelům pachtovné s panujícími cenovými poměry nesouhlasící, nižší. Ustanovení cit. vládní nař., které zcela povšechně o tom mluví, za jakých podmínek má pachtýř

nárok na úpravu pachtovného, jest použití při takových pachtích, ke kterým došlo za spolupůsobení Státního pozemkového úřadu, a jest v této souvislosti poukázati k tomu, že podle judikatury nejvyššího soudu přísluší pachtýři i v tom případě nárok na úpravu pachtovného, bylo-li v pachtovní smlouvě, na příklad se zřetelem na pachtovné již nižší výslovně umluveno, že pachtýři nepřisluší nárok na snížení pachtovného ze žádného důvodu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nejvyšší soud schvaluje názor rekursního soudu, že vládní nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. vztahuje se i na takové pachtovní smlouvy, které byly uzavřeny se schválením Státního pozemkového úřadu, a poukazuje na správné odůvodnění napadeného usnesení. K vývodům dovolacího rekursu se podotýká, že tento výklad odporuje intencím vládního nařízení, poněvadž vzhledem na změnu v poměrech výroby zemědělské chtělo zlepšiti obtížné postavení pachtýřů, nehledíc k tomu jakým způsobem a za jakých předpokladů došlo k uzavření pachtovní smlouvy.

Čís. 13631.

Bylo-li manželství pravoplatně rozvedeno rozsudkem jen z viny manželky a účinky tohoto rozsudku dosud trvají, an rozsudek, jímž rozvodový rozsudek byl prohlášen za neplatný a bezúčinný, nenabyl dosud právní moci, nemůže manželce býti povoleno prozatímní výživné podle § 382 čís. 8 ex. ř.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, R I 624/34.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném placení výživného, ač manželství stran bylo pravoplatně rozvedeno jen z viny žalobkyně a napotomní rozsudek, jímž byl rozvodový rozsudek prohlášen za neplatný, nenabyl dosud moci práva. Návrhu žalobkyně, by jí bylo povoleno prozatímní opatření placením výživného, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Manželství stran bylo pravoplatně rozvedeno rozsudkem ze dne 2. listopadu 1929 z viny žalobkyně. Tím pozbyla nároku na výživné, které jí příslušelo podle § 91 obč. zák. proti žalovanému. Účinky tohoto rozsudku dosud trvají, poněvadž rozsudek ze dne 1. března 1933, jímž rozsudek ze dne 2. listopadu 1929 byl prohlášen za neplatný a bezúčinný, nenabyl dosud právní moci. Neosvědčila tudíž žalobkyně svůj nárok a nelze proto povolit prozatímní opatření podle § 382 čís. 8 ex. ř. Žalobkyně nemůže se pro prozatímní opatření dovolávat toho, že jí při-

sluší nárok na výživné podle dvorského dekretu ze dne 4. května 1841 čís. 531 sb. z. a n. Nehledíc k tomu, že pro jeho použití není předpokladů, nešlo by o výživné podle zákona (sb. n. s. čís. 259). Žalobkyně v žalobě o výživné neopírala nárok na výživné o to, že strany po rozvodu obnovily manželské společenství, nýbrž o to, že rozsudek vyslovující rozvod z její viny jest neplatný, a mimo to z důvodu dvorského dekretu ze dne 4. května 1841 čís. 531 sb. z. s.

Čís. 13632.

Placená dovolená podle zákona ze dne 3. dubna 1925, čís. 67 sb. z. a n.

»Rokem« v § 10 zákona není rok kalendářní, nýbrž služební (pracovní) rok počínající podle § 3 zákona, nejde-li o rolnictví, dnem prvního května každého běžného roku.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, Rv I 2370/32.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované společnosti nepřetržitě od 13. března 1922 do 22. března 1932, kdy byl propuštěn. Roku 1931 mezi květnem a zářím měl žalobce zdravotní dovolenou. Žalobu o zaplacení za dovolenou v roce 1932 opíral žalobce o § 2 a § 10 zák. ze dne 3. dubna 1925 čís. 67 sb. z. a n. vykládaje slovo »rok« v § 10 odst. (1) se zřetelem k § 3 odst. (1) tohoto zákona tak, že za rok platí doba ode dne 1. května 1931 až do 1. května 1932, což prý lze souditi i z § 12 odst. (1) tohoto zákona, a že slovem »rok« v § 10 odst. (1) není míněn kalendářní rok, poněvadž zákon tam, kde jest rozuměti kalendářní rok, používá také výrazu »běžný rok«. Žalovaná namítla, že slovo »rok« v § 10 odst. (1) jest vykládati jako kalendářní rok, ježto v soukromém životě a v obchodním styku všude tam, kde se používá výrazu »rok«, jest míněn kalendářní rok. Procesní soud prvního státního soudu uznal podle žaloby. Důvody: § 1 zák. čís. 67/1925 upravuje otázku, kdo má nárok na dovolenou, § 2 upravuje její trvání, § 3 prohlašuje, že pro určení nároků a výměry dovolené jest rozhodným první květen, § 10 upravuje případ, vypovídá-li se dělník před nastoupením dovolené, a přikazuje mu pro tento případ poměrnou dovolenou. Soud má za to, že § 3 a § 10 tohoto zákona jsou v takové souvislosti, že i pro určení trvání poměrné dovolené jest rozhodným 1. květen a že tudíž slovo »rok« § 10 jest pokládati za rok od května do května ve smyslu § 3. (Viz i rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 6188 sb.) Podporu má tento právní názor soud i v § 12 odst. (1) cit. zák., který určuje dovolenou na konec pracovního roku a který proto ustanovuje pro obyčejné dělníky jiný termín než pro speciálně zemědělské dělníky. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Předpokladem pro nárok na dovolenou vůbec jest podle § 1 zákona ze dne 3. dubna 1925 čís. 67 sb. z. a n. jednorozhodný nepřetržitý zaměstnání, které zákon označuje výslovně jako dobu čekací. V pojmu čekací doby jest, že nároku se nabývá teprve po jejím uplynutí, takže po čekací dobu samu dovolená nepřisluší. Podle § 3 cit. zákona jest pro určení nároku a výměry dovolené, není-li jiného ujednání, směrodatný

1. květen (v zemědělství 1. listopad). I když v rozhodnutí nejvyššího soudu citovaném prvním soudem se vyslovuje, že jednorozhodný lhůtu § 1 jest vždy počítati od 1. května dotyčného roku zpět, nelze z toho usuzovati, že se dovolená poskytuje za čas minulý počínajíc od 1. května. Kdyby názor žalobce a prvního soudu byl správný, že jest dovolenou počítati za dobu minulou, příslušela by při výpovědi po 1. květnu, jímž zaměstnanec nabyl nároku na dovolenou plných šesti dnů, mimo to poměrná placená dovolená za příslušnou dobu po 1. květnu, takže by dělník v běžném roce měl nárok na dovolenou dvakrát. Výrazem rok v § 10 cit. zákona může býti proto míněn jen běžný kalendářní rok a opačný názor nelze uvést v soulad s ustanoveními §§ 1 a 3 cit. zákona. Zákonnodárce chtěl zřejmě rozšířiti výhody placené dovolené, které již měli státní úředníci a zaměstnanci soukromí, pro něž dovolená platí za běžný kalendářní rok, i na dělníky. Doba pracovní jmenovaná v § 10 cit. zák., která jest směrodatná pro dovolenou v roce, nemůže býti na roveň postavena době, která podle § 1 počítá se zpět pro nabytí nároku dnem 1. května dotyčného roku, a nepřisluší tudíž žalobci za dobu od 1. května 1931 odškodné za dovolenou, poněvadž měl již dovolenou v roce 1931 mezi květnem a zářím.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jde tu o výklad prvního odstavce § 10 zákona ze dne 3. dubna 1925 čís. 67 sb. z. a n., zvláště, zda-li pojmu »rok« lze rozuměti ve smyslu kalendářního roku, či ve smyslu pracovního roku počínajícího podle § 3 cit. zák., nejde-li o rolnictví, dnem prvního května každého běžného roku. Podle materiálů (tisk N. S. R. Čs. č. 5112/1925) bylo úmyslem zákonnodárce rozšířiti výhody placené dovolené, do té doby jen určitým skupinám zaměstnanců poskytnuté, na širší okruh zaměstnanců a tak docílit, by úpravou placených dovolených byla zvýšena tělesná a mravní zdatnost dělnictva a tím chuť k práci. Proto byla každému trvalému zaměstnanci po jednorozhodném nepřetržitém zaměstnání v témže podniku zajištěna dovolená (§ 1) v trvání nejméně šesti dnů »v roce«, pokud se týče po delší době nepřetržitého zaměstnání v témže podniku sedm, po případě osm dnů (§ 2), kterážto dovolená udílí se zpravidla v období od prvního května do konce září (§ 12 odst. (1) cit. zák.). Podle § 3 je pro určení nároku a výměry dovolené rozhodujícím, není-li jinak mezi stranami smlouveno, den prvního května běžného roku, t. j. zaměstnanec má nárok na dovolenou (nárok na určitou výměru dovolené) jen tehdy, byl-li prvního května v témže podniku nepřetržitě zaměstnán jeden rok, po případě 10 roků nebo 15 roků. Byly-li tyto podmínky splněny dne prvního května, nabyl nároku na dovolenou v tomto běžném roce v období od prvního května do prvního září. Právě proto, že při určení podmínek nároku se přihlíží ke dni prvního května, správněji k poměrům, jak se vyvinuly v období od prvního května jednoho roku až do 30. dubna následujícího roku (poměry za minulého pracovního roku), bylo třeba dalšího ustanovení, jak postupovati u zaměstnance, který byv za tohoto období v podniku zaměstnán, přece rozhodujícího dne prvního května se tam nedočkal, ježto jeho pracovní poměr již dříve byl výpovědí rozváznán, neboť zásadní myšlenky odůvodňující

instituci placených dovolených nepřipouštějí, aby takový zaměstnanec byl úplně zbaven dobrodíní dovolené. Z toho důvodu ustanovuje prvý odstavec § 10, že takový zaměstnanec má nárok na poměrnou část dovolené, odpovídající »pracovní době v roce pro dovolenou rozhodné«. Rokem pro dovolenou rozhodným jest však, jak doličeno, roční období počítané nazpět od prvního května běžného roku, v němž se má udělit dovolená, a úměrnost alikvotní dovolené řídí se tudíž podle pracovní doby v tomto období a nikoli podle trvání zaměstnání v příslušném kalendářním roce, které nemá význam ani pro nárok na dovolenou, ani pro její výměru. Hledě k těmto úvahám vyslovil nejvyšší soud v rozhodnutích ve sb. n. s. č. 6188 a 11163 právní názor, že »rokem« v § 10 není rok kalendářní, nýbrž služební (pracovní) rok. Ježto žalobce podle zjištění nižších soudů dostal výpověď z práce před nastoupením dovolené a jeho pracovní poměr končil dne 22. března 1932, má nárok na poměrnou placenou dovolenou. Označí-li se alikvotní část písmenem A, pracovní doba písmenem B, doba dovolené podle § 2 písmenem P a plná pracovní doba písmenem R, lze ustanovení prvního odstavce § 10 cit. zák. vyjádřití touto úměrou. $A:P=B:R$, čili $A=\frac{PB}{R}$

v souzeném případě $6 \times \frac{9 \frac{22}{30}}{12} = 4.86$. Nárok zaměstnancův na placenou dovolenou skládá se ze dvou složek: a) nárok na volnou prázdninovou dobu, b) na úplatu ve smyslu § 9 za této doby prázdninové. Zrušením služebního poměru sešlo sice s nároku ad a), nedotčen však zůstal nárok ad b), o jehož výši v souzeném případě mezi stranami není sporu. Žalobce může se tedy na žalované důvodně domáhati zažalované částky. Tento výklad zákona je též ve shodě s ustanoveními jiných podobných zákonů. Stačí tu poukaz na § 17 zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910 ř. z. č. 20., kde pojmu »rok« je též rozuměti ve smyslu — »služebního roku« (Mayer — Grünberg. Kom. str. 214), dále na zákon ze dne 1. července 1921 čis. 262 sb. z. a n., týkající se placených dovolených pro dělníky při dolování na vyhrazené nerosty, kde se rovněž co do určení nároku na dovolenou (»podmínek« nároku) hledí k pracovnímu období (viz § 3, 4). Žalované jest dáti v tom za pravdu, že i při hořejším výkladu nelze se vyvarovati různých obtíží a nesrovnalostí, avšak výkladem, z něhož nejvyšší soud vychází, je nejlépe vyhověno úmyslu zákonodárcově a požadavkům denního života, by dělníku byla v služebním roce poskytnuta možnost zotavení bez ztráty výdělků a aby dělníku právo to bylo zachováno i v případě, že bez vlastního zavinění musel opustiti služební místo, na kterémž si již zasloužil poměrnou část nároku dosavadní práci.

Čís. 13633.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čis. 20 ř. zák.).

Otázku, zda konal zaměstnanec vyšší nekupecké služby podle § 1 zákona nelze řešiti podle jeho zaměstnání v době normálního neomezeného provozu podniku zaměstnavatele, nastala-li v provozu podniku

zásadní změna omezením výroby a tím i změna zaměstnancova pracovního poměru co do rozsahu a způsobu jeho služeb i co do pracovní doby a úplaty za služby, již se zaměstnanec mlčky podrobil.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, Rv I 686/33.)

Žalobce byl vedoucím oddělení u žalované firmy. Dne 21. července 1931 dostal žalobce výpověď ke dni 4. srpna 1931. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení za dobu od 5. srpna 1931 do 30. září 1931, maje za to, že mu jako obchodnímu pomocníku měla býti dána šestinedělní výpověď. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud má za to, že rozhodnou otázkou, zda konal žalobce vyšší nekupecké služby podle § 1 zákona ze dne 16. ledna 1910 čis. 20 ř. zák., jest řešiti podle jeho zaměstnání v době normálního neomezeného provozu podniku žalované firmy. Důsledkem toho zjišťuje rozsudek druh a rozsah žalobcových služeb jen za těchto normálních poměrů a dochází pak k úsudku, že tyto žalobcovy úkony jest považovati za vyšší úkony, přesahující obor a výši výkonnosti obyčejného dělníka. Odvolací soud však přezírá, že žalovaná v řízení u první stolice přednesla, že počínajíc rokem 1931 nastala v provozu jejího podniku zásadní změna, že provoz v lednu 1931 byl zastaven a, počínajíc měsícem únorem 1931, byl prováděn na zcela jiném podkladě, než v dřívější době, ježto firma objednávkami již nevyřizovala vlastní výrobou, nýbrž tím způsobem, že výrobou pověřila jiné tovární podniky a si vlastně jen ponechala expedici takto vyráběného zboží svým zákazníkům. Důsledkem toho nastala i změna v pracovním poměru žalobcově. Byl 18. prosince 1930 výpovězen, avšak k svému vlastnímu přání dále ponechán ve službě žalované, jen že byl jen polodenně zaměstnán a odměňován podle výsledku této skutečně konané práce, musel konati všechny potřebné práce a jeho úkony byly od té doby jen ryze manuálního rázu. Tyto práce konal pak žalobce až do ukončení svého pracovního poměru. Nebylo ovšem předneseno, že dřívější služební smlouva byla dohodou stran výslovně změněna a že žalobce podle této změněné smlouvy byl sjednán, pokud se týče se zavázal k jiným služebním úkonům, než doposud v prvním pracovním období. Nelze však souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že se těmito skutečnostmi na dřívějším pracovním poměru žalobcově nic nezměnilo a že původní smlouva trvala dále, ježto bylo upuštěno od výpovědi a že žalobce byl nadále zaměstnán u žalované firmy. Jsou-li tvrzené skutečnosti správné, nemohly žalobci zřejmě ujíti změněné poměry provoznosti, musel z toho seznati, že jeho služeb v dřívějším rozsahu a způsobu asi nebude třeba, že bude musiti konati jiné služby, odpovídající nynější organizaci a provozu podniku. Zůstal-li přes to ve službách žalované a podrobil-li se též — hledě k tomuto změněnému stavu —

jiným pracovním podmínkám co do pracovní doby a úplaty za služby, jest opodstatněn závěr, že tím nastala změna žalobcova poměru pracovního mlčky (§ 863 obč. zák.), protože jest přihlídnouti k pracím, jež žalobce v tomto druhém období skutečně konal, má-li býti rozhodnuto o tom, zda konal vyšší úkony podle § 1 zák. cit.

Cis. 13634.

Pohledávky na zaplacení kupní ceny za objednané a dodané zboží na základě samostatných účtů jest považovati co do přípustnosti dovolání za pohledávky samostatné, třebaž byly spojeny v jedné žalobě a jednotlivé žaloby byly spojeny k společnému projednání a rozhodnuty společným rozsudkem.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, Rv I 2054/33.)

Žalobám firmy o zaplacení pohledávek za dodané zboží oba nižší soudy vyhověly. Nejvyšší soud odmítl dovolání žalovaného.

Důvody:

Jest především zkoumati, zda jest dovolání přípustné (§ 507, prvý odstavec, c. ř. s.). V souzené věci byly podle § 187, prvý odstavec, c. ř. s. spojeny ke společnému projednání tři žaloby, podané u okresního soudu v Ch.: C II 653/32 o 513 Kč 20 h, C II 654/32 o 2429 Kč 50 h a C II 655/32 o 4376 Kč 35 h, o nichž bylo pak podle § 187 druhý odst. c. ř. s. rozhodnuto společným rozsudkem. V žalobě C II 653/32 byl zažalován jeden nárok na zaplacení za objednané a dodané zboží podle účtu ze dne 30. října 1931. V žalobě C II 654/32 bylo zažalováno osm nedoplatek samostatných účtů za objednané a dodané zboží. Žádný z těchto nedoplatek nepřevyšoval 2000 Kč, ba sedm z nich nepřevyšovalo ani 300 Kč. V žalobě C II 655/32 bylo zažalováno osm nároků na zaplacení za objednané a dodané zboží na základě osmi samostatných účtů. Žádný ze žalobních nároků nepřevyšoval 2000 Kč. Každý z nároků, uplatňovaných v řečených žalobách byl nárokem samostatným, ježto šlo vždy o nárok na zaplacení kupní ceny (nedoplatku kupní ceny) za objednané a dodané zboží na základě samostatného účtu. Těto samostatnosti nepozbyly zažalované nároky tím, že byly podle § 227 c. ř. s. spojeny v jedné žalobě, ani tím, že jednotlivé žaloby byly spojeny k společnému projednání (§ 187, odstavec prvý, c. ř. s.) a že o nich bylo rozhodnuto společným rozsudkem (§ 187, odstavec druhý, c. ř. s.). Jest proto přípustnost dovolání posuzovati co do každého žalobního nároku samostatně. Ježto žádný ze zažalovaných nároků nepřevyšuje 2000 Kč a rozsudek prvního soudu byl odvolacím soudem potvrzen (§ 502, třetí odstavec, c. ř. s.), ano některé ze žalobních nároků nepřesahují ani hranici pro věci nepatrné (§ 502, druhý odstavec, c. ř. s.), není dovolání přípustné a bylo je proto odmítnouti podle prvního odstavce § 507 c. ř. s., když tak neučinil již soud prvního odstavce. Na tom nic nemění, že v dovolání jest uplatňována i zmatečnost napa-

deného rozsudku, ježto ke zmatečnosti jest přihlížeti jen tehdy, dostala-li se věc k vyššímu soudu přípustným opravným prostředkem, čemuž, jak doličeno, v souzeném případě tak není.

Cis. 13635.

Uvedeno-li v žalobě jen, že žalovaný »dluhuje« žalobci zažalovaný peníz, nebyly uvedeny skutkové okolnosti, na nichž se zakládá žalobní nárok, a nelze uznati rozsudkem pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.) podle žaloby. V takovém případě není důvodu k postupu soudu podle §§ 84 a 85 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, Rv I 2118/33.)

Žalobci uvedli v žalobě podané advokátem jen, že jim žalovaný dluhuje 1500 Kč se 6% úroky ode dne podání žaloby, nabídli o tom důkaz zápisky a výslechem stran a navrhli, by žalovaný byl uznán povinným zaplatiti jim 1500 Kč se 6% úroky ode dne podání žaloby. K prvnímu ústnímu jednání se nedostavil žalovaný, načež žalobce zastoupený advokátem navrhl vynesení rozsudku pro zmeškání. Procesní soud prvního stolic (okresní soud v K.) vyhověl návrhu a uznal rozsudkem pro zmeškání podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Podle § 396 c. ř. s. jest, zmešká-li strana první rok, pokládati přednes dostavivší se strany o skutkových okolnostech ku předmětu právní rozepře se vztahující za pravdivý, pokud není vyvrácen předloženými důkazy, a jest na tomto základě k návrhu strany, která se dostavila, rozhodnouti o žalobní žádosti rozsudkem pro zmeškání. Učiní-li dostavivší se strana návrh na vydání rozsudku pro zmeškání, jest na soudu posouditi, zdali dostavivší se stranou přednesené skutkové okolnosti, které jest pokládati za pravdivé, žalobní nárok skutečně také odůvodňují, a pakli ne, i proti dostavivší se straně, která vydání rozsudku pro zmeškání navrhla, rozhodnouti rozsudkem. V souzeném případě dostavivší se žalující strana uvedla v žalobě, jejíž obsah jest základem napadeného rozsudku pro zmeškání, jen, že jí žalovaná strana dluhuje 1500 Kč se 6% úroky ode dne podání žaloby. Toto tvrzení není však skutkovým přednesem, z něhož by vyplýval zažalovaný nárok jako právní závěr, nýbrž jest právním závěrem a tak scházejí vůbec skutečnosti, zažalovaný nárok odůvodňující, a soud prvního stolic neposoudil věc po stránce právní správně, shledav zažalovaný nárok odůvodněným, a žalobě napadeným rozsudkem vyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 226 c. ř. s. jest v žalobě uvést skutkové okolnosti, na nichž se zakládá žalobcův nárok. Rovněž § 78 čis. 2 c. ř. s. předpisuje, že přípravná podání, mezi něž náleží i žaloba, mají obsahovati vylíčení skutkových poměrů, jichž se chce strana při ústním jednání dovolávati. Žalobci však uvedli v žalobě jen, že jim žalovaný »dluhuje« zažalovanou částku. V tom nelze spatřovati uvedení skutko-

vých okolností pokud se týče vylíčení skutkových poměrů opodstatňujících žalobní nárok, nýbrž jde tu jen o právní závěr ze skutkových okolností, jež však nebyly ani soudy ani žalovanému sděleny. Ani při roku ze dne 20. února 1933 nepřednesli žalobci skutkové okolnosti, vztahující se ku předmětu právní rozepře, nýbrž vznesli jen návrh na vydání rozsudku pro zmeškání. Podle § 396 c. ř. s., jehož tu bylo vzhledem k § 442, první odstavec c. ř. s. použítí, jest pokládati za pravdivé přednesení dostavivší se strany o skutkových okolnostech, vztahujících se k předmětu právní rozepře, pokud není vyvráceno předloženými důkazy, a jest na tomto základě k návrhu strany, jež se dostavila, rozhodnouti o žalobní žádosti rozsudkem pro zmeškání. Soud pak buď žalobě vyhověl nebo ji zamítne podle toho, zda lze žalobní nárok vyvoditi z předneseného skutkového děje čili nic. Není-li tu však vůbec skutkového podkladu pro rozhodnutí, nezbyvá, než žalobu zamítnouti. Právem proto zamítl odvolací soud žalobu, ježto tu nebylo skutkového podkladu pro rozhodnutí o žalobním nároku. Úvahy dovolatelů o postupu soudu při vynesení rozsudku pro uznání nemají význam pro souzený případ, ježto tu o uznání vůbec nejde. Neprávem mají dovolatelé za to, že bylo na soudě první stolice, aby nevydával rozsudek, nepovažoval-li žalobu za úplnou. Dovolatelé mají tu patrně na mysli postup soudu podle §§ 84 a 85 c. ř. s. Leč řečený postup soudu může se týkati jen odstranění formálních vad, za jakou však nelze pokládati nedostatek věcného opodstatnění žalobního nároku. Ani předpis § 435, první odstavec, c. ř. s. nepřichází tu v úvahu, ježto žaloba byla podána advokátem. Ježto, jak dovedeno, nebylo tu podmínek k postupu prvního soudu podle §§ 84 a 85 c. ř. s., nemohl ani odvolací soud, shledal-li přednes žaloby neúplným, zrušiti podle § 496 čís. 2 c. ř. s. rozsudek prvního soudu a vrátiti mu věc k doplnění a k rozhodnutí, jak mají za to dovolatelé.

Cis. 13636.

Sociální pojištění (zákon ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.).

Vedoucí úředníci Okresních nemocenských pojišťoven jsou disciplinárně podřízeni jen Ústřední sociální pojišťovně. Nemocenská pojišťovna sama není vůbec oprávněna, by vedoucího úředníka, k ní služebně přiděleného, disciplinárně stihala a by ho jeho vedoucí funkce zbavila.

Autonomním orgánům Okresní nemocenské pojišťovny podléhají vedoucí úředníci, služebně k ní přidělení, jen v tom smyslu, že jsou jako orgánové výkonní povinni prováděti rozhodnutí usnášejících se orgánů Okresních nemocenských pojišťoven, podávati v jejich schůzích a jejich představitelům referáty a návrhy.

Vedoucí úředník Okresní nemocenské pojišťovny nemůže žalovati Okresní nemocenskou pojišťovnu o určení bezúčinnosti disciplinárního zbavení své funkce vedoucího úředníka.

(Rozh. ze dne 9. června 1934, Rv I 877/34.)

Jde o týž případ, o němž se jedná v rozhodnutí čís. sb. 13629. Žalobce, tvrdě, že byl vedoucím úředníkem Okresní nemocenské pojišťovny v Ž.

domáhal se na ní, by bylo uznáno právem, že výrok vrchní disciplinární komise při Ústřední sociální pojišťovně ze dne 7. června 1933, jimž byl potvrzen nálezný Ústřední disciplinární komise při Ústřední sociální pojišťovně, podle něhož byl žalobce zbaven funkce vedoucího úředníka Okresní nemocenské pojišťovny v Ž., se zrušuje v celém rozsahu jako bezúčinný proti žalobci. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud zamítl žalobu, uznáv oprávněnost námítky žalované Okresní nemocenské pojišťovny, že není k tomuto sporu pasivně legitimována. Na řešení této otázky jest se omeziti.

Vedoucí úředníci nemocenských pojišťoven podléhají podle § 69 odst. (1) a (4) zák. ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. disciplinární pravomoci Ústřední sociální pojišťovny, která pro skupinu těchto úředníků vypracuje vzorné služební a disciplinární řády, jež podléhají schválení ministra sociální péče a ministra financí. Tyto řády se vztahují podle § 69 odst. (4) zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n. nejen na úředníky, kteří budou nově přijímáni do služeb, nýbrž i na ony, kteří jsou již ve službě. Žalobce se také sám dovolával předpisu služebního a disciplinárního řádu, vydaného již pro zaměstnance nemocenských pojišťoven, v jehož § 44 odst. II. b) a III. jest ustanoveno, že pro úředníky nemocenských pojišťoven, uvedené v § 69 zák. o soc. poj., vykonává disciplinární řízení jakožto první disciplinární instance Ústřední disciplinární komise, zřízená při Ústřední sociální pojišťovně, a jakožto druhá (odvolací a konečná) disciplinární instance Vrchní disciplinární komise, zřízená u Ústřední sociální pojišťovny. Pokud není provedeno Ústřední sociální pojišťovnou jmenování úředníků podle § 69 odst. (1) zák. o soc. poj., jest pro příslušnost Ústřední disciplinární komise ve smyslu § 44 II. b) služ. a disc. řádu rozhodnou okolnost, zda obviněný vykonává funkci úředníků podle § 69 odst. (1) zák. o soc. poj. (§ 70 služ. a disc. řádu). Nemá proto významu dovolatelova námítka, že ho Ústřední sociální pojišťovna vedoucím úředníkem nejmenovala. Podle § 54 odst. (1) služ. a disc. řádu podává návrh na zavedení disciplinárního řízení proti úředníkům nemocenských pojišťoven, uvedeným v § 69 zák. o soc. poj., představenstvo Ústřední sociální pojišťovny. Jako disciplinární trest jest v § 37 odst. (1) c) služ. a disc. řádu stanoveno také zbavení funkce úředníka jmenovaného podle § 69 zák. o soc. poj. Z těchto ustanovení jest zřejmé, že vedoucí úředníci nemocenských pojišťoven jsou disciplinárně podřízeni jen Ústřední sociální pojišťovně a že nemocenská pojišťovna sama není vůbec oprávněna, by vedoucího úředníka, k ní služebně přiděleného, disciplinárně stihala a aby ho jeho vedoucí funkce zbavila. Služební disciplinárně stihala a aby ho jeho vedoucí funkce zbavila. Služební poměr vedoucích úředníků nemocenských pojišťoven, jak jest zákonem upraven, jest zvláštního rázu. Zákon o soc. poj. v § 69 odst. 5 mluví o jejich »služebním přidělení« k určité nemocenské pojišťovně a o tom, že tato nemocenská pojišťovna platí jejich služební požitky. Autonomním orgánům nemocenské pojišťovny podléhají vedoucí úředníci, služebně

k ní přidělení, jen v tom smyslu, že jsou jako orgánové výkonní povinni prováděti rozhodnutí usnášejících se orgánů nemocenských pojišťoven, podávati v jejich schůzích a jejich představitelům referáty a návrhy. (Srv. Dr. Pospíšil a Dr. Neubauer: Výklad k zák. o soc. poj., str. 94.) I když lze Okresní nemocenskou pojišťovnu, k níž jest vedoucí úředník služebně přidělen, považovati zásadně za jeho zaměstnavatelku, jsou přece její práva plynoucí z tohoto jejího postavení jakožto zaměstnavatelky zákonem značně omezena, neboť ona není zejména oprávněna, aby si vedoucího úředníka sama ustanovila, ani aby ho ze služby propustila nebo vedoucí funkce zbavila (viz též rozhodnutí čís. 7581 sb. n. s.). Tato práva jsou vyhrazena jen Ústřední sociální pojišťovně pokud se týče jejím orgánům Ústřední disciplinární komisi a Vrchní disciplinární komisi podle § 44 služ. a disc. řádu. Vedoucí úředník nemocenské pojišťovny je podle toho ve směru svého ustanovení a propůjčení nebo zbavení vedoucí funkce i služebně podřízen jen Ústřední sociální pojišťovně a právě tohoto poměru služební podřízenosti se dotýká v souzeném případě nález disciplinární komise o zbavení žalobce funkce vedoucího úředníka. Okresní nemocenská pojišťovna, k níž jest vedoucí úředník služebně přidělen, nemá na rozhodnutí disciplinární komise při Ústřední sociální pojišťovně žádného vlivu a musí se mu podrobiti, neboť podléhá podle § 86 a) zák. o soc. poj. dozorčí moci Ústřední sociální pojišťovny. Z toho plyne, že žalovaná Okresní nemocenská pojišťovna není podle zákona ani oprávněna, by žalobci znovu propůjčila funkci vedoucího úředníka, již byl zbaven disciplinárním nálezem, takže rozsudkový výrok, jehož se dovolatel domáhá, by neměl vůči ní praktického významu, ježto by nebyla podle zákona oprávněna, by podle něho sama něco zařídila. O určení bezúčinnosti disciplinárního zbavení své funkce vedoucího úředníka nemůže proto žalobce žalovati Okresní nemocenskou pojišťovnu v Ž. Dovolatelův poukaz na období se služebním poměrem některých státních zaměstnanců jest zcela nepřipadný, neboť služební poměr vedoucích úředníků nemocenských pojišťoven jest v zákoně o soc. poj. upraven zvláštním způsobem, takže tu nelze mluvit o »podobnosti případu« ve smyslu § 7 obč. zák. Otázkou, zda disciplinární komisi jest považovati za rozhodčí soud, není třeba se vůbec zabývat, protože nemá nic společného s pasivní legitimací ke sporu, o kterou tu jediné jde.

Čís. 13637.

Do usnesení odvolacího soudu (ve sporech pracovních), jímž byl zrušen rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením, počínajíc doručením žaloby, ježto podle názoru odvolacího soudu byla doručena nepravému žalovanému, a prvnímu soudu bez výhrady pravomoci bylo nařízeno, by zahájil jednání s pravým žalovaným, — není přípustným rekurs, a to ani toho, komu byla žaloba neprávem doručena.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, R I 662/34.)

V žalobě byla jako žalovaná uvedena H. Herzigová, majitelka pensionu, bydlící v K., Nádražní třída čís. 104. Žaloba byla doručena Heleně Herzigové, bydlící v onom domě, jež se též k jednání dostavila, popřela žalobní tvrzení a namítla nedostatek pasivního oprávnění ke sporu, ježto nikdy se žalobkyní nejednala. Procesní soud prvního

lice (pracovní soud v K.) žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením počínajíc doručením žaloby a uložil prvnímu soudu, by znovu zahájil řízení o žalobě, Heleně Herzigové pak uložil, by nahradila žalobkyni útraty dosavadního řízení. V důvodech uvedl, že jest vyzvati žalobce, by přesně udal podle § 75 čís. 1 c. ř. s. jméno a příjmení, zaměstnání a bydliště žalované. Útratový výrok odůvodnil tím, že Helena Herzigová zavinila pokračování ve sporu, do něhož vstoupila, ač věděla, že není žalovanou.

Nejvyšší soud odmítl rekurs Heleny Herzigové.

Důvody:

Odvolací soud zrušil rozsudek soudu prvního stolice s řízením mu předcházejícím, počínajíc doručením žaloby — patrně pro zmatečnost — a nařídil prvnímu soudu, by pokusiv se o odstranění formálních vad žaloby, ji znovu doručil pravému žalovanému, (nikoli Heleně Herzigové, již odvolací soud nepovažuje za pravou žalovanou) a o věci znovu jednal a rozhodl. Právní moc tohoto usnesení nebyla vyhrazena. I v řízení před pracovními soudy platí o přípustnosti rekursu proti usnesením odvolacího soudu za odvolacího řízení ustanovení § 519 c. ř. s. (sb. n. s. čís. 12184). Právo k rekursu proti usnesením odvolacího soudu jest v § 519 c. ř. s. upraveno zvlášť a rekursní důvody jsou tu výčetmo uvedeny. Nelze tedy stěžovatelčino oprávnění vyvozovati z ustanovení § 514 (2) c. ř. s., vytyká-li napadenému usnesení zmatečnost, ježto nebyla usnesením odmítnuta žaloba, což jest předpokladem ustanovení č. 2 § 519 c. ř. s. (sb. n. s. čís. 11857). Neprávem uplatňuje stěžovatelka, že se to rovná odmítnutí žaloby, měla-li býti z dalšího řízení vyloučena, ježto nařídil odvolací soud, by procesní soud zahájil jednání s pravým žalovaným, kterým dle jeho názoru rekurentka není. Rekurentka nepodala žalobu a nemůže si proto stěžovati do odeprání soudní ochrany, bylo-li vysloveno, že se jí věc netýká. Na souzený případ hodí se ustanovení čís. 3 § 519 c. ř. s., podle něhož rekurs není přípustný, zrušil-li odvolací soud rozsudek prvního soudu a vrátil-li mu věc k dalšímu jednání a novému rozhodnutí, aniž usnesení tomu vyhradil právní moc (sb. n. s. čís. 10498, 10042 a j.). Pokud si rekurentka stěžuje na to, že jí byla uložena náhrada procesních nákladů žalobkyni (patrně z důvodů § 48 c. ř. s.), jest rekurs nepřipustný podle § 528 c. ř. s.

Čís. 13638.

Služební pragmatika (zákon ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. zák.).

Obmezení služebních platů suspendovaného zřízence nenastává přímo ze zákona jako následek suspense, nařízené přednostou služebního úřadu, nýbrž jen, bylo-li vysloveno disciplinární komisí. Takové obmezení z důvodu suspense může býti účinným teprve od doby, kdy bylo vysloveno usnesením disciplinární komise.

Ustanovení § 89 služ. prag. neposkytuje služebnímu úřadu též oprávnění, zadržeti podřízenému část služebních platů ke krytí schodků.

Lhostejno, že obecní zaměstnanec nepodal proti usnesení obecního zastupitelstva o zadržení částí služebních požitků stížnost k vyšším správním úřadům, stačí, že se proti zadržení platu, jež mu bylo oznámeno, bránil žalobou u řádného soudu.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, Rv I 347/32.)

Žalobce byl trvale ustanoveným zřízencem žalované obce ve smyslu zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920. Rozhodnutím disciplinární komise žalované obce byl obmezen žalobcův plat na dvě třetiny. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované obci, by mu vyplatila část jeho služebního platu, již mu zadržela za dobu od 1. dubna 1930 do konce února 1931. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl, vycházející z právního názoru, že disciplinární komise žalované obce byla oprávněna obmezit žalobcův služební plat i za dobu minulou, ovšem jen na dvě třetiny, a že žalovaná obec, pokud zadržela žalobci z jeho služebního platu více než jednu třetinu, byla k tomu oprávněna podle § 89 zákona ze dne 25. ledna 1914 čís. 15 ř. z.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Právní názor odvolacího soudu jest v obou směrech mylný. Rozhodnutí disciplinární komise žalované obce ze dne 26. února 1931 o obmezení žalobcova platu na dvě třetiny nemá zpětného účinku. Doslov §§ 145 a 146 zákona čís. 15/1914 ř. z. (služební pragmatika), jichž jest podle § 2 vládního nařízení ze dne 14. srpna 1920 čís. 483 sb. z. a n. užití obdobně i v disciplinárním řízení proti trvale ustanoveným zřízencům obecním, svědčí jasně o tom, že obmezení služebních platů suspendovaného zřízence nenastává přímo ze zákona jako následek suspense, nařízené přednostou služebního úřadu, nýbrž jen tehdy, když bylo vysloveno disciplinární komisí. (Viz rozhodnutí čís. 7749 sb. n. s.) Je-li však podle zákona třeba výslovného výroku disciplinární komise, pak nelze pochybovat o tom, že takové obmezení z důvodu suspense může býti účinným teprve od té doby, kdy bylo usnesením disciplinární komise vysloveno (srv. o tom též nálezy nejvyššího správního soudu čís. 3614 a 4574 sb. Bohuslavovy). Názor, že disciplinární komise může podle § 146 zákona čís. 1/1914 ř. z. obmezit služební platy i pro dobu minulou, je tedy mylný a rozhodnutí disciplinární komise žalované obce ze dne 26. února 1931, pokud v něm bylo vysloveno, že se potvrzuje obmezení žalobcových platů, usnesené obecním zastupitelstvem žalované obce dne 6. srpna 1930, jest proti žalobci bezúčinné, což bylo již prvním soudem správně vystiženo. Jest nerozhodné, že žalobce proti tomuto rozhodnutí disciplinární komise nepodal stížnost. Vždyť bylo vydáno v době, kdy byl již projednáván spor, v němž se žalobce domáhal zaplacení zadržovaných služebních platů a v němž soud jest oprávněn zkoumat i formální otázku, zdali disciplinární komise žalované obce byla podle platných předpisů vůbec oprávněna vydati rozhodnutí, o které tu jde. (Viz rozh. čís. 1189, 7749, 12.873 sb. n. s.) Není však třeba zkoumat, zda rozhodnutí disciplinární komise žalované obce ze dne 26. února 1931 jest proti žalobci účinné, pokud jde o dobu po jeho vydání, protože předmětem tohoto sporu jsou platy zadržené jen až do konce února 1931.

Neobstojí ani právní názor odvolacího soudu, že žalovaná obec byla podle § 89 zákona čís. 15/1914 ř. z. oprávněna zadržeti žalobci část jeho služebního platu. Ustanovení § 89 odst. (2) zákona čís. 15/1914 ř. z. předpokládá, že zaměstnanec byl odsouzen k náhradě škody administra-

tivním nálezem. Takový administrativní nález může podle § 89 odst. (1) služ. pragm. vydati služební úřad, jemuž přísluší oprávnění ukládati podřízeným podle platných předpisů náhradu útrat nebo škod. V dopisech žalované obce ze dne 12. května 1930 a ze dne 15. srpna 1930 nelze vůbec spatřovati administrativní nález odsuzující žalobce k náhradě škody, neboť se v nich žalobce k žádné náhradě škody neodsužuje, nýbrž jen se mu v nich oznamuje zadržetí části jeho platu. Ani odvolací soud v těchto dopisech nespatořoval takový náhradní nález, nýbrž vyslovil právní názor, že nebylo vůbec potřeba dalšího administrativního řízení a náhradního nálezu, ježto prý byla žalovaná obec podle § 89 služ. pragm. oprávněna zadržeti žalobci část jeho služebních požitků ke krytí případných schodků na základě toho, že žalobce sám v trestním řízení tyto schodky ve výši nejméně 6.800 Kč uznal a svou povinnost k náhradě škody v příčině jich nemohl popřít. Dovolatel vytýká napadenému rozsudku v tomto směru rozpor se spisy (§ 503 čís. 3 c. ř. s.). K tomu jest uvést, že žalovaná obec v řízení v první stolici vůbec netvrdila, že žalobce svou povinnost k náhradě škody uznal, nýbrž že přednesla jen, že žalobce v trestním řízení doznal, že zpronevěřil 6.800 Kč a že z toho nahradil pouze 700 Kč. Odvolací soud nebyl tudíž oprávněn sám od sebe zjišťovati žalobcovo uznání povinnosti k náhradě škody. Toto jeho zjištění není kryto přednesem žalované strany, důkaz o něm nebyl veden ani připuštěn a proto nelze k němu přihlížeti, ježto se přiči zásadě projednací. (Srovnej rozh. čís. 7651, 10.866 sb. n. s.) Mimo to názor odvolacího soudu, že ustanovení § 89 služ. pragm. poskytuje služebnímu úřadu též oprávnění, zadržeti podřízenému část služebních platů ke krytí schodků, jest nesprávný, neboť o takovém oprávnění se v § 89 služ. pragm. vůbec nemluví, nýbrž jen o vydání nálezu odsuzujícího k náhradě škody. Zadržetí částí platů ke krytí schodku a vydání nálezu odsuzujícího k náhradě škody, jemuž lze odporovati určovací žalobou, jsou přece opatření naprosto rozdílná.

Nezáleží ani na tom, že žalobce proti usnesení obecního zastupitelstva o zadržetí částí služebních požitků nepodal stížnost k vyšším úřadům správním, neboť postačilo, že se žalobce proti zadržetí platu, jež mu bylo oznámeno, bránil žalobou podanou u řádného soudu, povolného k rozhodování podle § 24 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n.

Čís. 13639.

Mimořádná vyživovací podpora podle §§ 6 a 15 zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n., vztahuje se jen na taková studia, která byla nastoupena k vůli průkazu o určitém vzdělání, jehož se objektivně vyžaduje k nastoupení praktického životního povolání. Nárok na drahotní přídavek na dítě zaniká, jakmile dítě, které studuje po 18. roku věku, dosáhne uvedeného účelu toho kterého studia a získá doklady o jeho úspěšném ukončení.

Pokud nevykazovalo další studium znaky studia »normálně« započatého.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, Rv I 902/32.)

Žalobce, oficiál státních drah ve výslužbě, domáhal se na československém státu, by mu byl k jeho odpočivným požitkům vyplacen drahotní přídavek na dítě podle § 15 zákona ze dne 20. prosince 1922, čís. 394 sb. z. a n. Syn žalobcův Oskar M., narozený dne 14. března 1908, studoval nejprve na učitelském ústavu, který s prospěchem absolvoval v létě 1927. Pak v roce 1927 až 1929 studoval na státním gymnasiu v L., nejprve jako hospitant VII. tř., pak jako řádný posluchač VIII. tř. a v létě 1929 vykonal s vyznamenáním zkoušku dospělosti. Pak ve studijním roce 1929/30 byl přijat jako řádný posluchač německé filosofické fakulty v Praze a od té doby na téže fakultě bez přerušení až do dnešního dne studuje a vykazuje na téže fakultě normální pokračování ve studiích. Od 1. července 1927 však nedostával žalobce na syna Oskara přídavek, který by jinak činil měsíčně 116 Kč. Žalobce žádal o výplatu tohoto přídávku, ale ministerstvo železnic rozhodnutím ze dne 6. března 1931 žádost tu zamítlo. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů :

Pro rozsouzení tohoto sporu jest rozhodným výklad ustanovení § 6 I. odst. (1) pokud se týče § 15 zákona ze dne 20. prosince 1922 čís. 394 sb. z. a n. Jest proto vhodné obírat se především dovolacím důvodem právní mylnosti podle § 503 čís. 4 c. ř. s. Žalobce uplatňuje nárok, aby mu k jeho odpočivným požitkům byl vyplacen drahotní přídavek na dítě podle § 15 uvedeného zákona. Pro tento nárok platí obdobně ustanovení § 6 téhož zákona. Jak plyne z důvodové zprávy k vládnímu návrhu tohoto zákona (tisk poslanecké sněmovny 3922/1922, str. 12), sledoval uvedený zákon účel, by se stát postupně vrátil od systému alimentárního k systému odměny za práci. V § 6 I. odst. (1) byl nárok na drahotní přídávky pro děti omezen zásadně na dobu, dokud děti nepřekročily 18. rok věku. Toto věkové omezení bylo stanoveno, jak plyne z uvedené již důvodové zprávy (str. 14), v úvaze, že děti ve věku 18 let mají a mohou být zpravidla zaopatřeny, takže zákonodárce nepokládá za nezbytné, by stát i po této věkové hranici vypomáhal svým zaměstnancům v péči o výživu dětí ve všech případech. Po uvedené době t. j. po dosažení 18. roku věku přísluší drahotní přídavek na děti podle doslovu § 6 I. odst. (1) jen tehdy, studují-li na učilišti s řádným prospěchem, a též na dobu potřebnou k dokončení studií normálně započatých a nepřetržitě konaných, nejdéle však až do dokonání 24. roku. Z tohoto výjimečného ustanovení lze seznati základní myšlenku zákonodárce, že státním zaměstnancům má být z důvodů existenčních poskytován přídavek za účelem ulehčení jejich vyživovací povinnosti jen po dobu, po kterou si jejich děti získávají řádnými studiemi teoretickou přípravu pro samostatné životní postavení. Z toho plyne závěr, že zákonodárce zamýšlel poskytnouti mimořádnou vyživovací podporu podle §§ 6 a 15 uved. zák. jen na taková studia, která byla nastoupena za účelem dosažení průkazu o nabytí určitého vzdělání, jehož se objektivně vyžaduje k nastoupení praktického životního povolání, a že tedy nárok na drahotní přídavek na dítě zaniká, jakmile dítě, které po dosažení 18. roku věku studuje, dosáhne shora

uvedeného účelu toho kterého studia a získá doklady o jeho úspěšném ukončení. Slovy zákona o »normálním započetí« studií nelze tedy rozumět jen včasnost započetí určitého studia, nýbrž i nástup jeho za takových předpokladů, které musí být v osobě studujícího splněny podle platných pravidel (normálně), má-li být dosažen vylíčený již účel toho kterého studia. Dovolatel dovozuje, že slova zákona »na dobu potřebnou k dokončení studií normálně započatých a nepřetržitě konaných« znamenají jen vymezení doby trvání nároku, nikoli též podmínku tohoto nároku. S jeho názorem však nelze souhlasiti. Jest ovšem správné, že se těmito slovy zákona vymezuje také doba trvání nároku na drahotní přídavek na dítě, ale zároveň se jimi stanoví, že tento nárok mohou opodstatnit jen studia normálně započatá a nepřetržitě konaná. V souzeném případě jest nesporné, že žalobcův syn překročil 18. rok věku dne 14. března 1926 a že po dosažení 18. roku věku skončil svá studia na učitelském ústavě v létě 1927. Tím si získal již úplnou teoretickou přípravu pro samostatné životní postavení jako učitel. Konal-li potom ještě dvouleté studium v VII. a VIII. třídě gymnasia a vstoupil-li pak na filosofickou fakultu německé university v Praze, nevykazuje toto jeho další studium již znaky studia »normálně započatého« ve smyslu právě vyloženém, neboť nelze považovati za normální, jestliže studující, který absolvováním studia na učitelském ústavě nabytí již možnosti k nastoupení učitelského povolání, této možnosti nevyužije, nýbrž se věnuje novému studiu, majícímu za účel teoretickou přípravu pro jiné životní povolání.

Čís. 13640.

Ustanovením § 24 zákona o stavebním ruchu ze dne 10. dubna 1930, čís. 45 sb. z. a n., jsou vyloučeny individuální pracovní smlouvy, pokud se jimi zhoršují pracovní podmínky pro zaměstnance.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, Rv I 127/33.)

Žalobce pracoval v době od 28. srpna 1931 do 30. října 1931 jako tesař u žalovaného stavitele v Bezdruzicích. Mezi stranami byla smluvna mzda 3 Kč 30 h za hodinu, již žalovaný žalobci vyplatil. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném doplatku mzdy na 4 Kč 60 h za hodinu vzhledem k nálezu rozhodčího soudu mzdového pro Čechy v Praze ze dne 16. června 1931. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Podle zjištění nižších soudů jsou strany členy organizací, jichž hromadné smlouvy podléhaly zákonu o stavebním ruchu ze dne 10. dubna 1930 čís. 45 sb. z. a n. Rozhodčí soud mzdový pro Čechy v Praze vydal dne 16. června 1931 rozhodnutí, podle kterého pracovní poměry upravené kolektivní smlouvou ze dne 28. listopadu 1927 mají být platné i pro rok 1931 a hodinová mzda zedníků, tesařů a kameníků v tomto roce činí v třetí místní třídě 4 Kč 60 h. Zároveň byl okres Bezdruzický za-

řazen do této třetí místní třídy. Žalobce byl podle zjištění nižších soudů v době od 28. srpna 1931 do 30. října 1931 u žalovaného stavitele zaměstnán jako tesař a byla mezi stranami odchýlně od kolektivní smlouvy a úpravy této smlouvy rozhodčím soudem mzdovým ujednána hodinová mzda 3 Kč 30 h bez příplatku za hodiny přes čas, kdežto podle kolektivní smlouvy přesčasové hodiny měly být odměněny základním platem hodinovým s 25% příplatkem. Jde o otázku, platí-li v tomto případě sazba podle kolektivní smlouvy upravená nálezem rozhodčího soudu, či sazba mezi stranami zvlášť ujednaná. § 24 zák. čís. 45/30 sb. z. a n. ustanovuje, že nález rozhodčího soudu mzdového nahraňuje nebo doplňuje kolektivní smlouvu a zavazuje všechny zúčastněné zaměstnavatele a zaměstnance, nebyly-li zvlášť smlouveny odlišné podmínky, pro ně příznivější. V tomto případě je ujednaná sazba zřejmě příznivější pro zaměstnavatele, avšak méně příznivá pro zaměstnance, a proto popírá žalobce platnost individuálního ujednání, přičiž se hromadně smlouvě, žádaje mzdu podle kolektivní smlouvy, pokud se týče podle úpravy rozhodčím soudem. Gramatická výklad zákonného ustanovení (§ 24 cit. zák.) může být pochybný, neboť nenajdou se zřejmě případy, kde by odchylka individuální smlouvy od kolektivně smluvní normy byla ve prospěch obou smluvních stran. Bude proto třeba se obírat otázkou, jak k uzákonění dotčeného § 24 došlo a jaký cíl při tom vlastně zákonodárce sledoval. První zákon o stavebním ruchu (z 11. března 1921 čís. 100 sb. z. a n.) zavedl v druhé kapitole rozhodčí soudy mzdové, jejichž účelem mělo být upravení pracovního a služebního poměru v živnostech stavebních, jakož i v podnicích vyrábějících a dopravujících stavební hmoty. Podle § 16 byly tyto soudy povolány, aby vykládaly smlouvy kolektivní, rozhodovaly spory ze smlouvy pracovní a aby stanovily podmínky pracovní, zejména mzdové, pokud se tak nestalo kolektivní smlouvou. § 15 ustanovuje, že na řízení rozhodčího soudu jest užiti obdobně různých tam vyznačených ustanovení zákona ze dne 5. prosince 1919 čís. 655 sb. z. a n. o rozhodčích komisích pro úpravu služebního poměru zřízenců v kovodělném průmyslu, najmé § 11, podle něhož rozhodčí komise nahraňuje služební smlouvu mezi zaměstnavateli a zřízenci, na něž se nález vztahuje, pokud služební smlouva není pro zaměstnance příznivější. Z těchto ustanovení vychází zřejmě najevo, že změnitelnost kolektivní smlouvy měla být připuštěna výlučně jen na prospěch zaměstnance. Další zákony o stavebním ruchu (ze dne 27. ledna 1922 čís. 45 sb. z. a n. a ze dne 2. ledna 1923 čís. 35 sb. z. a n.) jsou v podstatě totožné, pokud se aspoň hořejších ustanovení týče. K zákonu čís. 35/1923 bylo vydáno rozhodnutí nejvyššího soudu v sb. n. s. čís. 5746, kde se praví: »rozhodčí nález jest považovati pro súčasněné strany za náhradu služební smlouvy mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, má význam kolektivní smlouvy. Nález rozhodčího soudu upravuje pracovní poměr pro všechny súčasněné, na nichž pak jest, by se domáhali u řádných soudů práv z něho plynoucích. Dohodou stran, ať s jednotlivci, ať s jejich organisacemi nelze aspoň v neprospěch zaměstnanců měniti pracovní podmínky stanovené nálezem rozhodčího mzdového soudu«. Pozoruhodná změna byla přivedena zákonem ze dne 7. dubna 1927 čís. 44 sb. z. a n. Hlava druhá tohoto zákona má ustanovení o rozhodčích soudech mzdových v živnostech stavebních, převzatá téměř beze změny ze zákona čís. 35/1923 sb. z.

a n., ale soustavněji uspořádaná. Ustanovení o řízení, která byla v dosavadních zákonech o stavebním ruchu odbyta poukazem na obdobu s ustanovením zákona čís. 655/1919 sb. z. a n. (týkajícího se zřízení rozhodčí komise pro úpravu služebního poměru zřízenců v kovodělném průmyslu), byla v novém zákoně rozvedena (důvodová zpráva tisk. posl. sněm. č. 851 z roku 1927). § 24 dotčeného zákona obsahuje ustanovení, že nález rozhodčího soudu mzdového nahraňuje kolektivní smlouvu a zavazuje všechny zúčastněné zaměstnavatele a zaměstnance, nebyly-li pro ně smlouveny odlišné podmínky. Důvodová zpráva nevysvětluje a neodůvodňuje tuto odchylku od textu dřívějších zákonů, uváděje v tomto směru jen, že obdobné užívání ustanovení zákona čís. 655/1919 sb. z. a n. na řízení před rozhodčími soudy mzdovými zavdávalo podnět k mnohým pochybnostem, bylo-li zhusta vůbec možným, a že podle poznatků praxe byla ustanovení o řízení zjednodušena a zlepšena (viz též důvodovou zprávu k vládnímu návrhu tisk. posl. sněm. čís. 460/1926). Z důvodové zprávy lze tedy vyčísti, že zákonodárce v otázce, o kterouž jde, nepomýšlel na nějakou zásadní a důležitější změnu dosavadních zákonů o stavebním ruchu a že zejména nechtěl novým ustanovením v oboru stavebních živností zavést zásadu úplné zaměnitelnosti kolektivních smluv individuálními dohodami, jež byla v dřívějších zákonech o stavebním ruchu omezena v prospěch zaměstnanců právě proto, aby »sloučeny byly zájmy zaměstnanců a zaměstnavatelů« a i tím docílena »stabilita mezd a cen k ozdravení našich hospodářských poměrů (tisk. senátu 565/21). Zákonodárci tanulo patrně na mysli, že v první řadě rozhodují kolektivní smlouvy, a že pokud takových není, nahraňuje je nález rozhodčího soudu. Tomu nasvědčuje i ustanovení § 13 zák. a leží na bledni, že by očekávaných hospodářských účinků (stabilita mezd a cen) nemohlo být dosaženo, kdyby mělo být připuštěno, by pracovní a mzdové poměry byly upraveny v každém podniku zvlášť různými individuálními dohodami mezi zaměstnavatelem a jeho zaměstnanci. Tomuto úmyslu zákonodárcovu, omeziti svobodu v oboru stavebních živností byl pak dán zřejmý výraz v zákoně o stavebním ruchu z 28. března 1928 čís. 43 sb. z. a n., který celkem převzal ustanovení předešlého zákona z roku 1927 a § 24 nařizuje, že nález nahraňuje nebo doplňuje kolektivní smlouvu a zavazuje súčasněné zaměstnance a zaměstnavatele, nebyly-li zvlášť smlouveny odlišné podmínky pro ně příznivější. Buď ještě připomenuto, že vládní návrh (tisk. posl. sněm. č. 1473/1928) neobsahoval tento odlišný text, nýbrž převzal § 24 v dosavadním doslovu ze zákona čís. 44/1927 sb. z. a n. Změna textu, jak byl uzákoněn, byla teprve usnesena sociálně-politickým výborem (tisk. posl. sněm. čís. 1484/1928), aniž by výbor měl za nutno odůvodniti dotčený nový doslov. Zákon čís. 45/1930 sb. z. a n. převzal ustanovení zákona čís. 43/1928 o rozhodčích soudech mzdových beze změny. Podle toho, co dosud vylíčeno, nelze o tom pochybovati, že v dotčených ustanoveních zákonů o stavebním ruchu jde o pozitivní uznání smlouvy kolektivní, které se najde i v jiných zákonech československých (na příklad čís. 82/1920 o pracovních poměrech domovníků, čís. 155/1921, jímž se mění § 1154 lit. b) obč. zák., čís. 91/1918 o osmihodinové době pracovní, čís. 144/1920 a 330/1921 o závodních organisacích) a ježto uznána-li kolektivní smlouva zásadně za platnou, normativní obsah

kolektivní smlouvy automaticky vchází do individuálních smluv pracovních příslušníky sdružení uzavíraných, měla být rozřešena otázka, zda-li a za jakých předpokladů lze individuální pracovní smlouvou vyloučiti účinnost kolektivně - smluvní normy. Podle vzorů jiných podobných zákonů v cizozemsku vytvořilo se v pracovním právu všeobecné mínění, že taková zaměnitelnost se připouští jen na prospěch zaměstnanců jako hospodářsky slabších, a této myšlenky chtěl zákonodárce dát výraz i v sporném ustanovení § 24, jež lze tedy vykládati v ten způsob, že vylučuje individuální pracovní smlouvy pokud se jimi podmínky pracovní pro zaměstnance zhoršují (slovník veřejného práva čsl., II. vyd. str. 200).

Čís. 13641.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
K příslušnosti pracovních soudů nenáleží spor ze smlouvy podsudnické, šlo-li podle obsahu smlouvy o činnost samostatného podnikatele.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, R II 278/34.)

Žalobce, hostinský, domáhal se na žalovaných na základě podsudnické smlouvy zaplacení 9234 Kč. Žalobu zadal na krajském soudě. Žalovaní vznesli námitku věcné nepřislušnosti, ježto prý spor patří před pracovní soud. Soud první stolice zamítl námitku věcné nepřislušnosti, rekursní soud námitce vyhověl a žalobu odmítl. **Důvody:** Smlouva mezi stranami nebyla dodatečně změněna, a jest proto posouditi její právní povahu podle písemné smlouvy ze dne 27. srpna 1926. Podle ní byla žalovaná strana povinna vyčepovati jen lihové a občerstvující nápoje, které jí byly dávány stranou žalující z jejich zásob a musela odebrané zboží do osmi dnů hotově zaplatiti. Jako náhradu za vedení a udržování hostince (na vlastní útraty) obdržela strana žalovaná volný byt, možnost prodávati na vlastní účet veškerá jídla, pořádati zábavy, ponechat si poplatky za hry v hostinci a konečně 10% z hrubé tržby ze všech prodaných nápojů, kterážto částka měla být vyplacena žalovaným 1. dne každého měsíce. Ze tu nejde o smlouvu pachtovní, je na bíledni, poněvadž nebylo ujednáno, by žalovaná strana platila úplatu za přenechání provozu hostinské živnosti, nýbrž naopak žalující strana přenechala žalovaným část výtěžku jako náhradu za vedení hostince (§ 1090 obč. zák., srov. rozh. sb. n. s. 3569 a 4187, opačné stanovisko hájí rozh. sb. n. s. čís. 4503). Zkoumati jest jen, zda-li tu jde o smlouvu nepojmenovanou, o smlouvu svého druhu, či o smlouvu námezdní. Mohla by se sice snad pokládati žalovaná strana za podnikatele samostatného pokud se týče výtěžku z her, z prodeje jídel a z přenechání místností zábavám, vychází však přece z řečené smlouvy na jevo, že hlavní její částí je prodej nápojů a ten je svěřen žalovaným jako zaměstnancům strany žalující, která obstarává nápoje a patrně také určuje jich cenu prodejní a které je zůstaveno na vůli rozmnožiti nebo změnit inventář hostinský a prohlédnouti si místnosti hostinské a byt straně žalované poskytovaný. Jest proto i veškeré výhody smlouvou stanovené pro stranu žalovanou pokládati za mzdu, placenou

v této formě za vedení hostince. Jde tedy o spor z pracovního poměru a jest proto dána podle § 1 zák. čís. 131/31 výlučná příslušnost pracovního soudu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení soudu první stolice.

Důvody:

Jde o smlouvu podsudnickou. Nejvyšší soud dovodil ve svém rozhodnutí v sb. n. s. čís. 6011, že taková smlouva může být smlouvou ryze námezdní nebo smlouvou svého druhu v zákoně nepojmenovanou nebo pachtovní smlouvou o provozování hostinské živnosti v najatých místnostech, a že rozhodujícím je vždy obsah smlouvy. Nižší soudy zjistily, že poměr mezi stranami byl upraven písemní smlouvou ze dne 27. srpna 1926, jejíž podstatná ustanovení byla uvedena v napadeném usnesení. Podle obsahu této smlouvy nelze podle názoru nejvyššího soudu mluvit o poměru námezdním. Neboť nejdůležitější příznaky takového poměru jsou, že jde o poměr závazkový mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, o práci za řízení a dispozic zaměstnavatelových s jeho prostředky pracovními, o osobní povinnost pracovní a osobní nárok na práci a závazek ručiti za péči, ale jinak nikoli za zdar neb nezdar práce, jež jde na účet zaměstnavatelův, tedy úhrnem o osobní hospodářskou závislost zaměstnaného v podniku zaměstnavatelově (sb. n. s. čís. 5451 a j.). Tyto předpoklady nebyly v souzeném případě splněny. Žalovaní se arciť zavázali, čepovati jen lihové a občerstvující nápoje, žalobcem jim davané z jeho zásob, museli však odebrané zboží do osmi dnů hotově zaplatiti a obdrželi pak 10% z hrubé tržby ze všech prodaných lihových nápojů na podkladě měsíčního vyúčtování. Žalobce neměl však žádné disposiční právo, neměl právo žalovaným cokoli přikazovati, žalovaní nebyli ve svém působení nějak omezeni, mohli prodávati na vlastní účet kávu a čaj, veškerá jídla, pořádati zábavy a za tím účelem pronajímati místnosti, jim patřil i výtěžek z kuželny, kulečnicku a her v hostinci a pod. Z toho patrně, že předmětem smlouvy nebylo konání služeb po určitou dobu za určitou úplatu od zaměstnance osobně podřízeného zaměstnavateli a pod jeho vedením v jeho podniku, nýbrž šlo tu o činnost samostatného podnikatele. Tomu nasvědčuje i to, že žalovaný František S. byl živnostenskému úřadu ohlášen jako nájemce při provozování hostinské a výčepnické živnosti žalobci náležející a byl podle výměru okresního úřadu v F. ze 7. února 1931 podle § 19 živnost. ř. v této vlastnosti schválen, dále skutečnost oběma stranami souhlasně uvedená, že od té doby byli žalovaní ohlášení u nemocenské pojišťovny (viz též sb. n. s. čís. 4503). Nejde tudíž o spor z pracovního neb služebního poměru vzniklý mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem a proto není tu dána výlučná příslušnost pracovního soudu podle § 1 zák. č. 131/1931 sb. z. a n.

Čís. 13642.

Sociální pojištění (zákon ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.).
Zaměstnanci lze dáti výpověď (§ 155 zákona) v době, kdy byl léčen

nikoliv z příkazu Ústřední sociální pojišťovny, nýbrž jen z příkazu Zemědělské nemocenské pojišťovny.

(Rozh. ze dne 13. června 1934, Rv II 767/33.)

Žalobce byl hospodářským dozorcem u žalované akciové společnosti. Dne 14. července 1932 žalobce onemocněl a byl léčen z příkazu Zemědělské nemocenské pojišťovny nejprve v nemocnici a potom v lázních. Za léčení dostal žalobce dne 21. července 1932 od žalované výpověď k 1. září 1932. V žalobě, již se domáhal žalobce, že výpověď mzdy za 5 měsíců a náhrady za deputát, uváděl žalobce, že výpověď nepřijal, poněvadž jednak nebyla šestinedělní, jednak neodpovídala zákonu, protože v době nemoci výpověď dána býti nemůže, že se proto dne 19. října 1932 po uzdravení žalobce hlásil opět do práce u žalovaného cukrovaru, nebyl však přijat. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Co se týče otázky, zda byla výpověď dána pravoplatně, jest k ní podle názoru soudu přisvědčiti, ježto ustanovení zákona ze dne 9. října 1924 čis. 221 sb. z. a n. v § 155 jen uvádí, že pojištěnci, jenž bude podroben léčebné péči ve smyslu § 154, nesmí býti dána za léčení nebo z důvodu tohoto léčení zaměstnavatelem výpověď ze služebního poměru. V § 154 jest však jen řeč o léčebné péči Ústřední sociální pojišťovny, nikoliv jiných nemocenských pojišťoven. K úplnému vyjasnění věci soud učinil dotaz na Zemědělskou nemocenskou pojišťovnu, která sdělila dne 8. března 1933, že žalobce v roce 1932 byl tamní pojišťovnou léčen a podporován, tedy nikoliv Ústřední sociální pojišťovnou. Ostatně Zemědělská nemocenská pojišťovna v Přerově sděluje, že žalobce jako pojištěnec pensijní podle zákona ze dne 1. července 1926 čis. 117 sb. z. a n. jest pojištěn pro případ invalidity u pensijního ústavu průmyslu cukrovarnického v Praze nikoliv u Ústřední sociální pojišťovny. Ustanovení § 155 zák. č. 221/24 nemá tedy u žalobce místa, takže výpověď mu mohla býti dána pravoplatně. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

důvodů:

Dovolatel má za to, že mu po dobu jeho nemoci nemohla vůbec býti dána výpověď vzhledem k ustanovení zákona čis. 221/1924 sb. z. a n. Leč neprávem. Podle § 155 zákona ze dne 9. října 1924, čis. 221 sb. z. a n., nesmí pojištěnci, jenž bude podroben léčebné péči ve smyslu § 154, po dobu léčení nebo z důvodu tohoto léčení zaměstnavatelem býti dána výpověď ze služebního poměru. Jak jest uvedeno v nadpisu k § 154 a jak plyne z celého obsahu tohoto paragrafu, jde v § 154 o léčebnou péči Ústřední sociální pojišťovny. V souzeném případě byl žalobce podle přípisu zemědělské nemocenské pojišťovny v Přerově ze dne 8. března 1933 léčen od 14. července do 25. srpna 1932, tudíž i v době výpovědi (21. července 1932), ve veřejné nemocnici v Přerově, avšak nikoliv z příkazu Ústřední sociální pojišťovny, nýbrž jen z příkazu Zemědělské nemocenské pojišťovny v Přerově.

rově. Nelze tu proto použití ustanovení § 155 zák. čis. 221/1924 sb. z. a n., jak správně dovodil již první soud. Pro úplnost se dodává, že by tu nebylo lze použití ani ustanovení § 55 zákona ze dne 21. února 1929, čis. 26 sb. z. a n., jehož se ostatně žalobce vůbec nedovolával.

Cis. 13643.

Jest na přejímatelem obchodu (§ 1409 obč. zák.), by podnikl vše, co podle okolností případu lze rozumně na něm požadovati, by se obeznámil se stavem podniku, který přejímá, a to nejen po stránce aktiv, nýbrž i pasiv. Jen, zachoval-li tuto péči a přes to o podnikovém závazku nevěděl, jest prost ručení.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, R I 530/34.)

Žalovaní převzali obchod s uhlím od Z-a, jenž dlužil žalující firmě P., velkoobchod s uhlím, zažalovaný peníz. Žalobu o zaplacení proti žalovaným odůvodňoval žalobce tím, že žalovaní musili věděti o dlužích u žalující strany, souvisejících s podnikem Z-ovým, neboť v době, kdy žalovaní přejímali obchod, vedla žalující strana proti Z-ovi exekuci, při čemž na obecním úřadě v Č. byly vyvěšeny dražební edikty, že státní dráhy činily námitky z podnětu staničního úřadu proti dražbě kůlny stojící na dražním pozemku, že i zě zápisu Z-a se mohli žalovaní dověděti o tom, že účty žalující strany nejsou zapraveny. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Na straně žalující jest, by prokázala, že přejímatel podniku o vymáhání dluhu věděl nebo věděti musel, t. j. o nichž by věděl, kdyby při přejímání dbal normální pozornosti (§ 1297 obč. zák.). Přejímatel nemá však povinnost informační, nemá povinnost dotazovati se prodávatele, zda na podniku jsou dluhy a jaké. Přes to však strana žalovaná, jak zjištěno, se Z-a dotazovala po dlužích podniku, a tento jí ujistil, že kromě dluhu ř. Č. Kč 17.000 a ř. W. Kč 8000, jiných dluhů nemá. Tudíž šetřila strana žalovaná normální péče, ana šla nad svoji povinnost. Vždyť platí zásada poctivého obchodního styku (§ 863 obč. zák.) a, jestliže strana žalovaná uvěřila Z-ovi, nelze ji tuto důvěru vytýkati, zvláště ano není ani tvrzeno, že tu byl důvod k nedůvěře. I když byla před nebo v době převzetí na obecní desce vyhláška o exekuci proti Z-ovi, nemá tato vyhláška v sobě předpoklad všeobecné notoričnosti, a kdyby strana žalující tvrdila, že žalovaná její obsah znala, musila by to dokázati. Strana žalovaná neměla povinnost informační, a tudíž nemusila se dotazovati na staničním úřadě v Č. o stavu podniku Z-ova. Strana žalovaná neměla povinnost vyžadovati od Z-a jeho obchodní spisy, a tento pak ani nebyl povinen je věsti nebo vydati, když není ani tvrzeno a prokázáno, že byl protokolovaným obchodníkem. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Odvolatelka, provádějíc odvolací důvod nesprávného posouzení právního, vytýká především, že napadený rozsudek vychází z nesprávného právního názoru, že přejímatel nemá povinnost informační a nemá povinnost dotazovati

se prodávatele, zda na podniku jsou dluhy a jaké. Odvolatelka dále uvádí, že, kdyby byl správný názor napadeného rozsudku, by ustanovení § 1409 obč. zák. nemělo vůbec praktického významu, neboť nelze mimo případy, kdy to přejímatel sám doznal, nikdy prokázat, že přejímatel o dlužích věděl. Tato výtky odvolatelky jest důvodná. Již rozhodnutí čís. 4259 sb. n. s. vysvětlilo, co jest rozuměti slovy »znáti musil«, v ten rozum, že jest tím rozuměti »nevědomost spočívající v zanedbání povinné péče« po rozumu § 1297 obč. zák. a čl. 282 obchod. zák. a že odpověď na otázku, zda žalovaný o dluhu vědět musil, jest výsledkem právního uvážování a odvození logických závěrů ze zjištěných okolností. Prvý soud zjistil a odvolací soud zjištění jeho jako správná přejímá, že strana žalovaná se Z-a dotazovala po dlužích podniku a že tento jí ujistil, že kromě dlužů ř. Č. Kč 17.000.— a ř. W. Kč 8000.— jiných dlužů nemá. Poněvadž při přejímání obchodu jest vzhledem k důsledkům ustanovení § 1409 obč. zák. věcí povinné péče a opatrnosti přejímatele, by hleděl zjistiti, zda prodávatel obchodu má obchodní dluhy a v jaké výši, kázala opatrnost, by se žalovaný, když jim prodávatel řekl, že kromě uvedených dlužů, jiných dlužů nemá, přeptali na tyto poměry, dali si předložiti průkazy o tom, že dluhy jsou zaplacený, by se zajistili zadržením částky tržové ceny nebo jinakým způsobem pro případ, že by tomu tak nebylo. Opatrnost byla tu na místě, tím spíše, an Z. ve smlouvě ze dne 2. prosince 1932 sám prohlašoval, že případné pohledávky jiných stran proti němu sám ponese a k tomu se kupní smlouvou zavázal. Žalovaný měli možnost vyzvatí Z-a, by jim předložil účty firem uhlí dodávajících, jichž jména snadno mohli zjistiti. Mohli od něho též žádati, by jim předložil potvrzení o zaplacení účtů, kteréžto potvrzení zajistě by míti musel i když, jak se tvrdí, obchodní knihy nevedl. Když žalovaný této opatrnosti nešetřili, jest o nich vzhledem k době § 33 konk. ř. říci, že dluhy při náležité opatrnosti seznati museli a zodpovídají za nedostatek této opatrnosti podle § 1409 obč. zák. a jsou proto právi z dlužů těch, byť i o nich nevěděli.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Podle § 1409 obč. zák. jest přejímatel podniku bez újmy dalšího ručení zcizitelova přímo zavázán věřitelům za dluhy náležející k podniku, které při odevzdání znal nebo znáti musil. Jde tedy o to, zda žalovaný, přejímající obchod Z-ův, věděli o žalobcově obchodní pohledávce za prodávatelem podniku, jak bylo tvrzeno v žalobě. V tom ohledu nebyly zjištěny okolnosti, z nichž by bylo lze usuzovati na přímou vědomost žalovaných o dluhu. Jest proto dále uvážiti, zda žalovaný při vynaložení povinné péče (§ 1297 obč. zák. a čl. 282 obch. zák.) mohli o tomto dluhu zvědět, neboť to je smysl zákonného obratu »znáti musil« (srov. rozh. čís. 4259 sb. n. s., které sice řeší případ, jež má na zřeteli § 187 třetí dílčí novely k občanskému zákonu, jenž však jest § 1409 obč. zák. obdobný). Vyžaduje tudíž zákon, by přejímatel obchodu podnikl vše, co podle okolností případu lze rozumně na něm požadovati, by se obeznámil se stavem podniku, který přejímá, a to nejen po stránce aktiv, nýbrž i pasiv. Jen, zachoval-li tuto péči a přes to o tom podnikovém závazku nezvěděl, jest

prost ručení. Podle zjištění nižších soudů spokojili se žalovaní tím, že se Z-a otázali, zda není jiných dlužů, než které jim oznámil. To nestačilo. Není myslitelné ani při podniku menšího rozsahu, by podnikatel nevedl vůbec záznamy, aby nezakládal účty a běžnou korespondenci, jak činí i každý průměrný soukromník. Žalovaní se ani nepokusili, vyžádati si tyto doklady a vůbec se o nic dále nestarali, ač zřejmě počítali s tím, že by se mohly vyskytnouti ještě další závazky, pojavše do smlouvy, že v tom případě je ponese Z. Projevili tudíž žalovaní při převzetí podniku nápadnou bezstarostnost, nezachovali povinnou péči a zodpovídají i za pohledávku žalobcovu, o níž není sporno, že je pohledávkou vzešlou z provozu podniku Z-ova z doby před jeho předáním žalovaným. Poněvadž však nebyla probrána otázka, zda žalovaní, jak tvrdili, zaplatili na dlužích převzatého podniku již tolik, kolik činí jeho hodnota, ve kterémž případě by podle § 1409 druhá věta obč. zák. byli prosti dalšího ručení, zrušil odvolací soud právem rozsudek procesního soudu, uloživ mu, by v tomto směru dále jednal a znovu rozhodl.

Čís. 13644.

K zajištění peněžité pohledávky jest nepřipusné prozatímní opatření soudní záповědí odpůrci, by úroda a les způsobilý ke kácení ze svého statku neprodal a nedal je do zástavy.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, R I 539/34.)

Soud první stolice povolil k zajištění peněžité pohledávky prozatímní opatření soudní záповědí odpůrci, by úroda z roku 1934 jakož i les způsobilý ke kácení ze svého velkostatku P. předem neprodal ani nedal do zástavy. Rekursní soud zamítl návrh na povolení prozatímního opatření. Důvody: Podle § 295 ob. zák. jest plodina a stromy, které jsou spojeny s pozemkem a nebyly ještě odděleny, považovati za věci nemovitě. Podle § 379 poslední odstavec ex. ř. nesmí býti k zajištění peněžitých pohledávek vydána záповěď, by nebyly zcizovány nebo zastavovány nemovitosti. Výkaz o nedoplatku obecní dávky z přírůstkem hodnoty nemovitosti ohrožené strany proti odpůrci na nedoplatek dávky 40.583 Kč s přísl. ze dne 22. prosince 1933, jehož vykonatelnost jest potvrzena, jest považovati za exekuční titul ve smyslu exekučního řádu a na základě tohoto exekučního titulu může ohrožená strana vykonati exekuční úkony. Avšak podle § 379 ex. ř. nepřipouštějí se k zajištění peněžitých pohledávek zatímní opatření, pokud strana k těmž účelům může vymoci, by na jmění odpůrcovo byly vykonány exekuční úkony, při čemž tvrzení (obava) ohrožené strany, že případné exekuční výkony by ji nemohly uspokojiti, jest nerozhodující, vzhledem na přesný doslov tohoto zákonného místa.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení rekursního soudu odpovídá i stavu věci i zákonu. Z ustanovení § 295 obč. zák. a § 379 ex. ř. v napadeném usnesení uvedených jasně vysvítá, že prozatímní opatření, jehož povolení navrhovatel

k zajištění peněžní pohledávky se domáhá, jest podle zákona nepřipustné, jak správně vyložil rekursní soud, na jehož vystižné důvody se odkazuje. Vývody dovolacího rekursu nejsou způsobilé vyvrátiti správnost důvodů rekursního soudu.

Čís. 13645.

Jde o placení činže předem, měl-li si nájemce podle nájemní smlouvy roční nájemné srážeti z pohledávky, kterou má za pronajímatelem.

Knihovní zajištění nájemního práva jako celku nestačí k dosažení účinku podle § 1102 obč. zák., nýbrž musí mimo to úhrada činže předem v hlavní knize býti vyznačena buď zvláštní poznámkou nebo zápisem zástavního práva pro nárok na vrácení smluvené úhrady.

Podle § 227 druhý odstavec ex. ř. a § 1121 obč. zák. nahrazuje se jen skutečná škoda vzešlá zrušením nájemního poměru, nikoliv i ušlý zisk. Nájemce jest povinen podle § 210 ex. ř. doložiti v přihlášce, že mu požadovaná škoda i důvodem i co do výše povstala, soudce není povinen o tom konati úřední šetření, nýbrž jest odkázán jen na předložené neb u soudu již založené listiny, veřejné knihy a exekuční spisy.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, R I 540/34.)

K rozvrhu nejvyššího podání za exekučně vydraženou nemovitost přihlásil Jan N. náhradu za nepřevzetí nájemního práva knihovně zajištěného, žádal odškodné 23.527 Kč z důvodu, že si podle nájemní smlouvy měl srážeti roční nájemné, odhadnuté na 3.000 Kč, z pohledávky 27.860 Kč, již měl za manželem dlužnice, a náhradu 10.000 Kč za investice a zařízení portálu v najatých obchodních místnostech. Soud první stolice přihlášku Jana N-a zamítl. Důvody: Pro Jana N-a vázne nájemní právo podle nájemní smlouvy z 24. prosince 1931 na dobu od 1. prosince 1931 do 30. listopadu 1941. Nájemní právo bylo pro případ nepřevzetí vydražitelkou odhadnuto na 3.000 Kč ročně. Činí tedy jeho hodnota za dobu od 10. května 1933 do 30. listopadu 1941 25.666 Kč. Zbytek nejvyššího podání po uspokojení předcházejících věřitelů činí jen 8.329 Kč a nedošlo by toto právo úhrady a, ježto podle dražebních podmínek má býti převzato jen pokud úhrada stačí, jest s ním naložiti ve smyslu § 1121 obč. zák. podle § 227 ex. ř. jako se služebností a oprávněný má nárok na náhradu škody ze zrušení nájemního práva. Oprávněný také v tom smyslu učinil přihlášku a uvedl, že se nájemné mělo platiti ve výši 3% z tržby, které se v pronajatém obchodě docílí, že bylo nájemní smlouvu ujednáno, že činí však platiti nebude, nýbrž si ji bude odrážeti od své pohledávky 27.860 Kč za manželem pronajímatelky Josefem K-em, že tím způsobem si do dne dražby amortisoval svou pohledávku proti Josefu K-ovi o 4.333 Kč, že bere za základ svého nároku nájemné určené znalci 3.000 Kč, že od 10. května 1933 do 30. listopadu 1941 nájemné takto oceněné činí 25.666 Kč, že při dalším trvání nájemního poměru proti straně povinné by si byl zbytek své pohledávky proti jejímu manželovi 23.527 Kč odbydlil a přihlašuje tedy tuto částku jako svou škodu. Dále že přihlašuje 10.000 Kč, které investoval

do domu za portál v pronajaté místnosti. Dále uvedl, že strana povinná dluh svého manžela v nájemní smlouvě převzala a jedná se tedy o placení činže předem. Soud zjistil správnost těchto tvrzení z předložené nájemní smlouvy, která se shoduje s opisem nájemní smlouvy ve sbírce listin, až na to, že dle odst. XIV. smlouvy majitelka domu svoluje, by si Jan N. splatné nájemné ponechával k úhradě toho, co její manžel Josef K. dluží Janu N-ovi za dodané zboží a za hotovost, což činí 27.860 Kč. Tím ujednáním není nic jiného řečeno, než že si může nájemce činži po- nechávati na úhradu své pohledávky proti manželovi pronajímatelky, nelze však z toho vyvozovati, že pronajímatelka dluh svého manžela převzala. Nejedná se tedy o placení činže předem. Podle § 227 ex. ř. má oprávněný nárok na náhradu za nepřikázané břímě. Náhradu může požadovati jen za škodu skutečnou (rozh. 4495, 7480). Přihlášený nárok však nelze za skutečnou škodu považovat. Podle nájemní smlouvy mělo nájemné činiti 3% z hrubé tržby nájemcem v obchodě v najatých místnostech docílené. Mohlo tedy nájemné při mimořádně dobrých obchodech činiti velkou sumu a naopak velmi málo, po případě by mohl obchodník kolik by si byl nájemce odbydlil a oč byl vlastně poškozen, i kdyby se vzala za základ přiměřená cena 3.000 Kč ročně, nemůže se o skutečnou škodu mluvit. Nájemce může se uspokojiti se svou pohledávkou proti svému dlužníku Josefu K-ovi. Aby se mohlo mluvit o skutečné škodě, byl by musil Jan N. prokázati, že pohledávka jeho proti Josefu K-ovi jest nedobytná a že tedy by byl jen dalším pokračováním v nájmu k němuž přišel, a že tedy zrušením nájmu tuto škodu skutečně utrpí. To však ani netvrdil, tím méně dokázal. Při tom jest bráti v úvahu, že nárok na náhradu za nepřikázané břímě musí míti původ ve zrušeném právu jako takovém, nikoli ve vedlejším ujednání, týkajícím se způsobu placení činže. Pokud se týče přihlášeného nároku na náhradu škody 10.000 Kč za investice do pronajatých místností, byly tyto skutečnosti jen tvrzeny, aniž by byly jakýmkoli způsobem osvědčeny a nemohlo k nim tudíž býti hleděno. Rekursní soud přikázal Janu N-ovi k částečnému hotovému zaplacení jeho pohledávání 23.527 Kč a 10.000 Kč zbytek nejvyššího podání 8.329 Kč a poukázal následující knihovně věřitelku Terezii K-ovou s jejím odporem na pořad práva. Důvody: Jest přisvědčiti stěžovateli, že, když § 150 poslední odstavec ex. ř. ustanovuje, že pro práva z nájmu a pachtu, knihovně zapsaná, platí předpisy § 1121 obč. zák. a podle tohoto zákonného ustanovení v doslovu § 147 čís. nař. ze dne 12. října 1914 čís. 276 ř. z., byla-li věc nuceně soudně prodána, jest nájemník neb pachtýř povinen novému majiteli ustoupiti, že však, je-li věcné právo v knihách zapsáno, jest s právem tím nakládati stejně, jako se služebností, bylo v odhadním řízení uvéstí veškeré okolnosti a vysvětliti veškeré účinky nucené dražby na nájemní právo stěžovatelovo, zapsané v pozemkové knize, tudíž nejen, jakou hodnotu má nemovitost, když se zachová nájemní právo (služebnost) na ní váznoucí, nýbrž i jaká újma stihne nájemníka, nebude-li právo to zachováno, pokud se týče zanikne před uplynutím doby, nájemní smlouvou (§ 144 ex. ř., § 21 min. nař. z 25. července 1897 čís. 175 ř. zák. (odhadního řádu nemovitostí) a § 1120 druhá věta obč. zák.). Přezkoumávati, nakolik těmto požadavkům bylo učiněno zadost,

protokolem o odhadu ze dne 15. března 1933 již nelze, poněvadž usnesení o schválení dražebních podmínek ze dne 3. dubna 1933 nabylo moci práva. Odhadní protokol sice uvádí, že, bude-li nájemní právo zrušeno a bude-li je výtěžek dražby převyšovat, není rozdíl mezi nájemním placením a nájemným, které by se, jak lze předvídati, platilo za nový rovnocenný předmět nájmu, rozdíl prý není, ježto výše nájemného byla stanovena v roce 1931, nyní se poměry podstatně zhoršily a nelze očekávat, že se poměry za nájemného období zlepšily. Avšak tato část znalecova posudku nebyla učiněna součástí dražebních podmínek, které jednájí jen o služebnostech, které musí býti vydražitelem převzaty bez započtení do nejvyššího podání a zabývají se jen pohledávkami zástavním právem zjištěnými. Ostatně stěžovatel jako knihovně oprávněný z nájemného práva nebyl stranou exekučního řízení (§ 52 ex. ř.), o nařízení odhadu nebylo ho vyrozuměti (§ 140 prvý odstavec druhá věta ex. ř.) a dražební podmínky neměly, jak již uvedeno ustanovení, které by bylo na úkor jeho právu, předpisem § 211 ex. ř. a nynějšího znění § 1121 obč. zák. chráněnému. Nehledíc však k tomu, jest souhlasiti se stěžovatelem, že, pokud se odhadní protokol zabýval s újmou, jež stěžovatele stihne zrušením nájmu, zcizením nemovitosti před uplynutím doby nájemní, dělo se tak beze zření na nájemní smlouvu ze dne 24. prosince 1931, jejíž obsah pokud se týče povinnosti pronajímatelky Boženy K-ové se strany jedné a skutečnost udělení příklepu o nemovitosti se strany druhé, jsou skutkovou základnou, o níž může stěžovatel podle § 1120 druhé věty obč. zák. a zmíněného již § 211 prvý odstavec ex. ř. opírati nárok na plné dostiucnění pro utrpěnou škodu a ušlý zisk proti pronajímatelce pro předčasné zrušení nájemního práva. Předpis § 211 prvý odstavec ex. ř. ustanovuje, že u služebností a tudíž též u nájemního práva — § 1121 prvá věta obč. zák. — které podle dražebních podmínek a podle toho, jak dražba dopadla, nemají býti převzaty vydražitelem, musí býti k rozvrhu nejvyššího podání uvedena náhrada, která se žádá, poněvadž nebyly převzaty, výši takto požadované náhrady označil stěžovatel penězi. Výše náhrady té přezkoumávatí nenáleží k rozvrhovému řízení, zvláště pro výše zmíněný obsah dražebních podmínek a ostatní ustanovení téhož prvého odstavce § 211 ex. ř. Tím není ukřivděno knihovni věřitelce Boženě K-ové, jež nájemnímu právu bezprostředně následuje v knihovním pořadí se svou hypotekární pohledávkou, když podle zaknihované nájemní smlouvy s takovým zatížením nemovitosti mohla počítati. Ostatně jest též knihovni věřitelce volno, by podle § 231 ex. ř. odporem na právním pořadí vyvrátila skutkové okolnosti, stěžovatelem tvrzené o výši utrpěné jím škody.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jan N. má v pozemkové knize na listu C pod položkou 22 knihovni vložky 493 katastrálního území N. na základě smlouvy ze dne 24. prosince 1931 vloženo nájemní právo k místnostem ve smlouvě uvedeným na dobu od 1. prosince 1931 do 30. listopadu 1941. Předem zaplacené nájemné není v knize (hlavní knize) vyznačeno. Jan N., přihlásivši žádanou náhradu za nepřevzetí nájemního práva ve smyslu § 211 ex. ř.

včas, t. j. při rozvrhovém roku, žádá odškodné 23.527 Kč 53 h z důvodu, že si podle nájemní smlouvy měl srážeti roční nájemné, odhadnuté na 3000 Kč, z pohledávky 27.860 Kč 83 h, kterou má za manželem povinné Josefem K-em, a že by činži musil nyní vydražitelce, která není způsobem uhrazování činže vázána, hotově platiti, i kdyby v nájemním poměru pokračovala, čímž by jeho pohledávka za Josefem K-em zůstala v částce 23.527 Kč 53 h neuhrazena. Tvrdí, že povinná dluh svého manžela převzala. Rekurenti namítli proti rozvrhovému usnesení, že jde o placení nájemného předem. Tomuto názoru jest přisvědčiti ať již jest to skutečné placení (§ 1412 obč. zák.) anebo plnění na místo placení (§ 1414 obč. zák.). Avšak ani za tohoto názoru nelze odvolacímu rekurentu přiznati nárok na náhradu 23.527 Kč 53 h, poněvadž náhrady té by se mohl domáhati podle § 227 ex. ř. z nejvyššího podání jen, bylo-li zaplacení činže předem na více než jednu nájemní lhůtu z pozemkové knihy patrno, ano podle § 1102 obč. zák. nestačí knihovni zajištění nájemního práva jako celku k dosažení účinku podle § 1102 obč. zák., nýbrž musila by mimo to úhrada činže předem v hlavní knize býti vyznačena buď zvláštní poznámkou nebo zápisem zástavního práva na vrácení smluvené úhrady, což se v souzeném případě nestalo, ano v hlavní knize nebylo ani poukázáno na onu část listiny (čl. XIV nájemní smlouvy), která se týká způsobu předem dané úhrady nájemného (srv. rozhodnutí č. 13.066 sb. n. s.). A pokud dovolací rekurent opírá tento nárok na srážku z pohledávky za Josefem K-em, poukazuje se na správné důvody první stolice. Pokud se týká požadované částky 10.000 Kč za investice a zařízení portálu v najatých místnostech, jde o odškodné podle § 227 druhý odstavec ex. ř., podle něhož a podle § 1121 obč. zák. (a contrario § 1120 obč. zák.) nahrazuje se jen skutečná škoda vzešlá zrušením nájemního poměru, jak vyloženo v rozhodnutí č. 4495 sb. n. s. (srovnej i rozhodnutí č. 5705 sb. n. s.), nikoliv i ušlý zisk, jak rekursní soud míní. Jde sice o skutečnou škodu, avšak nájemce jest povinen právě tak, jak každý jiný věřitel podle § 210 ex. ř. doložiti v přihlášce, že mu požadovaná skutečná škoda i důvodem i co do výše povstala a soudce není povinen o tom konati úřední šetření, nýbrž jest odkázán jen na předložené neb u soudu již založené listiny, veřejné knihy a exekuční spisy. Předložena však byla jen nájemní smlouva, z níž nijak neplyne, zda a mnoho-li nájemce do najatých místností investoval, nýbrž že měl k tomu jen právo a že adaptace zůstávají po uplynutí nájemní doby majetkem majitele domu, a ani pozemkovou knihou ani exekučními spisy není žádná náhrada doložena.

Čís. 13646.

Předpisy vládního nařízení ze dne 30. března 1933 č. 55 sb. z. a n. nevadí povolení exekuce ve prospěch cizozemského vymáhajícího věřitele. Povolení Národní banky československé je třeba až při výplatě výtěžku z exekuce.

Povolení exekuce nevadí ani obava dlužníka, že, kdyby Národní banka neudělila dodatečně povolení, stala by se mu nenahraditelná

újma, poněvadž by výtěžek docílený prodejem zabavených jeho věci nesloužil k uspokojení pohledávky vymáhajícího věřitele.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, R I 625/34.)

Soud první stolice povolil cizozemské společnosti k vydobytí peněžité pohledávky proti tuzemské dlužnici exekuci zabavením, uschováním a prodejem movitostí na základě vykonatelného smíru zemského soudu pro věci civilní ve Vídni. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Navrženou exekuci nelze zamítnouti z důvodu § 81 čis. 2 ex. ř., ježto právní exekuci má býti vynuceno jednání, které podle zdejšího práva jest nedovolené, ježto devisové předpisy zakazují povinnému veškeré platy ve prospěch cizinců bez příslušného povolení čsl. Národní banky a vymáhající strana povolení to k exekučnímu návrhu nepřipojila. Devisové předpisy nebrání cizozemskému věřiteli ve vedení exekuce k vydobytí pohledávky a není správný názor stěžovatelův, že si takový věřitel musí před zahájením exekuce opatřit povolení čsl. Národní banky k tomu, by tuzemský povinný směl vymáhanou pohledávku cizozemskému věřiteli platit. V nynějším období, kdy není ani jisto, zda bude navržená exekuce mítí výsledek a zda se dosáhne peněžních prostředků, ze kterých by bylo lze přikázati vymáhajícímu věřiteli patřičnou částku k uspokojení jeho vykonatelné pohledávky, znamenalo by to zbytečné obtěžování vymáhajícího věřitele i devisových úřadů, kdyby se na věřiteli žádalo, by již nyní si opatřil povolení Národní banky, ano ještě není vůbec jisto, zda dojde vůbec k platbě ve prospěch vymáhajícího věřitele. Setká-li se povolená exekuce s výsledkem a bude-li proto lze přikázati vymáhajícímu věřiteli něco k uspokojení jeho vykonatelné pohledávky, bude na vymáhajícím věřiteli, by pomocí exekučního soudu si vymohl od Národní banky příslušné povolení k výplatě peněz mu přikázaných.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nelze přisvědčiti stěžovateli, že jednání, které má býti vynuceno navrženou exekucí, je podle zdejšího práva nedovolené. Stěžovatelka přehlíží, že vládní nařízení z 30. března 1933 čis. 55 sb. z. a n., jehož se dovolává, nezakazuje konati platby v tuzemsku z příkazu cizozemce nebo v jeho prospěch, nýbrž dovoluje takové platby, ovšem jen s povolením Národní banky Československé, a že tedy tohoto povolení bude třeba až při případné výplatě docíleného výtěžku za prodané nemovitosti vymáhající věřitelce, která může si k tomu opatřit potřebné povolení, jak správně rekursní soud uvedl. Exekucí má se též vymáhající věřitelce dostati zajištění vymáhané pohledávky zástavním právem (§ 256 ex. ř.), v čem nelze nikterak spatřovati jednání, které by se přičilo zmíněnému nařízení. Domněnka stěžovatelčina, že povolení nebude uděleno, je pro posouzení této otázky úplně bez významu. Pokud stěžovatelka poukazuje k tomu, že kdyby Národní banka neudělila dodatečně povolení, stala by se jí nenahraditelná újma, poněvadž by výtěžek docílený prodejem zabavených svršků nesloužil k uspokojení pohledávky

vymáhající věřitelky, přezírá, že, vzala-li v soudním smíru na sebe zásadně povinnost placení, bylo její věci se postarati o to, by tomuto svému závazku mohla vyhověti, chtěla-li se vyhnouti exekuci, a že měla tak učiniti již dříve, by své povinnosti mohla dostati hned v den splatnosti. Nepostarala-li se o to ani po splatnosti, by tato překážka byla odstraněna, bude věci vymáhající věřitelky, by se o to postarala případně s pomocí exekučního soudu na útraty stěžovatelčiny (srovnej rozh. čis. 12978 sb. n. s., k němuž stěžovatelka sama odkazuje). Újma kterou by důsledkem devisových nařízení utrpěla výkonem exekuce stěžovatelka, musí ustoupiti zájmu vymáhající věřitelky, aby při nejmenším si zajistila svou vykonatelnou pohledávku právem zástavním nabytým exekucí, ale — jak vyloženo — nebrání devisové předpisy ani zpeněžení zabavených věcí.

Čis. 13647.

Ustanovení § 341 zákona ze dne 15. června 1927, čis. 76 sb. z. a n., nenabylo dosud účinnosti.

Význam ustanovení čl. XVI (1) b) uváděcích ustanovení téhož zákona jest ten, že byla-li smlouva uzavřena do jednoho měsíce od vyhlášení zákona, platí úmluva o přesunutí přímé daně i po dni, kdyby ustanovení § 341 nabylo účinnosti až do vypršení úmluvy, kdežto smlouva uzavřená později a obsahující takovou úmluvu má v tom směru mítí platnost jen do dne, kdy ustanovení § 341 nabude účinnosti.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, Rv I 2031/32.)

Žalobu, již se žalobkyně na základě smlouvy ze dne 1. prosince 1929 domáhala na žalovaných zaplacení pozemkové daně za rok 1931 z pozemků, žalovaným propachtovaných, zamítl procesní soud první stolice z důvodu, že podle § 341 zák. čis. 76/27 sb. z. a n., jenž nabyl účinnosti 1. ledna 1932, je přesun daní z poplatníka na jinou osobu právně neúčinný, a to bez ohledu na to, zda ona daň spadá do období před účinností tohoto zákona, či po něm. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Mezi stranami nebylo sporu, že žalobkyně propachtovala veškeré pozemky, které má v katastru obce Z. krom lesů a lesních pasek, žalovaným, a že krom pachtovného převzali žalovaní na sebe povinnost platiti ze svého z těchto nemovitostí celou pozemkovou daň i s přírážkami. Není sporu ani o tom, že smlouva byla ujednána 1. prosince 1929 a že žalovaní byli povinni zaplatiti daň, jakmile jim bude oznámeno, co bylo zapláceno. Žalovaní nepopřeli ani tvrzení žaloby, že žalobkyně tuto daň za rok 1931 zaplatila, namítli jen, že žalobkyně nemá již (od 1. ledna 1932) na náhradu zaplacených daní nároku (§ 267 civ. ř. s.). Přes to odvolací soud provedl o tvrzení žalobním nabídnutý, prvním soudem však neprovedený důkaz vplacním lístkem poštovní spořitelny, kterým je zjištěno, že žalobkyně zaplatila dne 15. ledna 1932 pozemkovou daň za rok 1931 a pro berní obec Z. ve výši 813 Kč 65 h. Jde o rozhodnutí otázky, zda žalovaní mohou poukazem k ustanovení § 341 cit. zák. náhradu této zaplacené částky žalobkyni odpírati. Podle § 341 cit. zák. nelze přímé daně přesunovati

s poplatníka na jinou osobu. Toto ustanovení nabylo účinnosti podle čl. XVI, b, uvoz. zák. od 1. ledna 1932. Nepřipouští proto toto zákonné ustanovení nejmenší pochybnosti o tom, že úmluvy mezi propachtovatelem a pachtýřem o přesunutí daně pozemkové do 1. ledna 1932 byly přípustné. Zákon dokonce šel v ustanovení odstavce c) cit. článku XVI. dále, neboť smlouvám, ujednaným do jednoho měsíce od vyhlášení zákona ponechal účinnost v příčině přesunutí daně i po 1. lednu 1932 až do jejich vypršení. Z toho však nelze činit závěry, jež učinil první soudce, že se totiž nelze po 1. lednu 1932 vůbec náhrady zaplacené daně domáhati, když smlouva ujednána byla později (nikoli rok, jak první soudce praví, nýbrž dva roky před účinností § 341 cit. zák.), třeba prý se daň týkala doby před 1. lednem 1932. Naopak z ustanovení tohoto je zřejmo, že zákon takové smlouvy až do 1. ledna připouští, odpírá jim však po 1. lednu 1932 — na rozdíl od starších smluv — účinnost. Ježto však taková úmluva byla před 1. lednem 1932 platná a není výslovného ustanovení zákona, že to, co poplatník zaplatil za dobu dřívější, spadající před 1. leden 1932, nelze žalobou vymáhati po 1. lednu 1932, není důvodu k zamítnutí žaloby jen z toho důvodu, že byla podána po 1. lednu 1932. Zásada, vyslovená v rozhodnutí čís. 8410 sb. n. s., kterého se odvolací sdělení dovolává, nehodí se na souzený případ, neboť tam bylo vysloveno právě naopak, že se lze domáhati vrácení přeplaceného nájemného i za dobu minulou, žaloba však že musila být podána před účinností zákona čís. 44/28 sb. z. a n., poněvadž teprve po účinnosti jeho platí ustanovení § 22 cit. zák., že přeplatek za dobu minulou nelze zpět žádati. Jinak však právě toto rozhodnutí rozebírá otázku vzniku nároku i ustanovení § 5 obč. zák. ve smyslu úplně opačném názoru strany žalované. Poněvadž se podle nesporné smlouvy žalovaní zavázali nahraditi propachtovatelům zaplacenou daň, závazek ten byl pro období od 1. ledna 1932 platný, jsou žalovaní povinni tento převzatý závazek splniti. Závazek jejich přestává teprve pro berní období od 1. ledna 1932. Poněvadž je zjištěno, že se zažalovaná pohledávka týká berního roku 1931, a poněvadž dle smlouvy tuto daň měli žalovaní hraditi ze svého, předpis § 341 cit. zák., jak vyloženo, se na tuto daň ještě nevztahuje, bylo odvolání vyhověno a změnou rozsudku prvního soudu uznáno za právo dle prosby žalobní.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání oprávněnému o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. nelze přiznati oprávnění a stačí odkázati na správné, věci i zákonu odpovídající důvody napadeného rozsudku. Ustanovení § 341 zákona ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. mělo podle čl. XVI (1) b uváděcích ustanovení tohoto zákona nabýti účinnosti od 1. ledna 1932, ale dosud jí ještě nenabylo, poněvadž byla jeho účinnost odsunuta zákonem ze dne 14. dubna 1932 čís. 62 sb. z. a n. do 1. ledna 1934 a zákonem ze dne 22. prosince 1933 čís. 248 do 1. ledna 1935. Ustanovení to se tedy netýká přímých daní za rok 1931, a nerozhoduje, že pachtovní smlouva byla uzavřena teprve dne 1. prosince 1929 (po vydání zákona čís. 76/1927), ani že žaloba byla podána teprve 17. února 1932. Ustanovení čl. XVI

(1) c uváděcích ustanovení, jehož se dovolávají žalovaní, na tento případ se nehodí. Jeť význam tohoto ustanovení po pozdější úpravě čl. XVI (1) b patrně ten, že, byla-li smlouva uzavřena do jednoho měsíce od vyhlášení zákona, platí úmluva o přesunutí přímé daně i po dni, kdy by ustanovení § 341 nabylo účinnosti (původně 1. ledna 1932, nyní 1. ledna 1935) až do vypršení úmluvy, kdežto smlouva uzavřená později a obsahující takovou úmluvu má v tom směru míti platnost jen do dne, kdy ustanovení § 341 účinnosti nabude (původně tedy do 1. ledna 1932, nyní do 1. ledna 1935).

Čís. 13648.

Jde o výlučnou příslušnost podle ujednaného sudiště (§ 104 j. n.), bylo-li umluveno, že »všechny spory, jež snad vzniknou ze smluvního poměru, budou podrobeny v prvé stolici jinak příslušnému soudu sídla společnosti bez ohledu na bydliště stran«.

Sídlo společnosti, s níž bylo sudiště ujednáno, zůstalo rozhodným pro příslušnost soudu, třebaže společnost napotom splynula fusí s jinou společností, mající sídlo v obvodu jiného soudu.

(Rozh. ze dne 14. června 1934, R II 184/34.)

Žaloba proti firmě Apollo, rafinerie minerálních olejů, úč. spol. v Bratislavě byla podána u krajského soudu v Uherském Hradišti. K námítce místní nepřislušnosti soud prvé stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námítku místní nepřislušnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalovaná vznesla námítku místní nepřislušnosti dovolaného prvního soudu, ježto má za to, že vzhledem k prorogační úmluvě uvedené v odstavci XIV ujednání ze dne 13./28. února 1924 je místně příslušný k projednání tohoto sporu soud jejího sídla, tudíž krajský soud v Bratislavě. Ujednání to je doplňkem ujednání z 27. srpna 1917. Uvedený odstavec XIV ujednání z 13./28. února 1924 ustanovuje: »Všechny spory, jež snad vzniknou ze smluvního poměru, budou podrobeny v prvé stolici jinak příslušnému soudu sídla společnosti bez ohledu na bydliště stran.« Společností, o které se prorogační úmluva zmiňuje, jest rozuměti, jak z ujednání plyne, Moravskou těžařskou společností s ručením omezeným v Hodoníně, kterážto fusí, jak nesporno, splynula později se žalovanou akciovou společností, o čemž žalobci jejím dopisem ze dne 13. února 1926 byli vyrozuměni. Přihlíží-li se k uvedenému doslovu odstavce XIV ujednání z 13./28. února 1924, nelze mu rozuměti podle § 914 obč. z. jinak, než tak, že příslušnost soudu sídla Moravské těžařské společnosti byla ujednána a míněna jako příslušnost výlučná a nikoliv jen na výběr (srov. rozh. čís. 5019 sb. n. s.). Podle § 104 j. n. vyžaduje prorogační úmluva k platnosti, aby se v ní podrobily strany jednomu nebo několika soudům první stolice míst jmenovitě uvedených.

Není zapotřebí, by dotčený soud byl uveden v prorogační úmluvě podle jména, nýbrž jest »jmenovitým« uvedením, plyne-li z obsahu listiny jasně, o který soud jako prorogační jde (srov. rozh. čís. 4593 sb. n. s.). V prorogační úmluvě je uveden jako soud, jemuž se strany podrobily, soud sídla Moravské těžařské společnosti a sídlem jejím byl jak z ujednání z 13./28. února 1924 plyne, a je nesporno, Hodonín. Tím bylo jasné vysloveno, že prorogačním soudem jest okresní soud v Hodoníně, po případě krajský soud v Uher. Hradišti. Jen těmto dvěma soudům se strany podle prorogační úmluvy, co do místní příslušnosti podrobily a žádnému jinému. Došlo-li pak dodatečně, jak nesporno, k fusi Moravské těžařské společnosti se žalovanou, nastoupila žalovaná jako její univerzální sukcesorka ve veškerá její práva a veškeré závazky vyplývající z ujednání z 13./28. února 1924, a jest tudíž i oprávněna se dovolávati výlučného sudiště v ujednání smluveného. Než sudištěm tím jest, jak již uvedeno, jen okresní soud v Hodoníně, pokud se týče krajský soud v Uherském Hradišti a nikoliv krajský soud v Bratislavě, v jehož obvodu ona má sídlo. Je proto žalovanou vznesená námitka místní nepřislušnosti krajského soudu v Uherském Hradišti bezdůvodná a nemůže se žalovaná cítiti stíženou, když žaloba byla podána u soudu, který je k projednání této rozepře podle prorogační úmluvy výlučně příslušným, třebaže se žalující strana v žalobě nedovolávala příslušnosti podle § 104 j. n.

Čís. 13649.

Ustanovení čl. 235 obch. zák. nevztahuje se k doručení, které se nemusí státi k vlastním rukám adresáta.

Náhradní doručení v obchodní místnosti akciové společnosti.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, R I 548/34.)

Žalobu akciové společnosti procesní soud prvé stolice zamítl rozsudkem pro zmeškání žalobkyně. Odvolací soud zamítl odvolání uplatňující jen zmatečnost. **Důvody:** Odvolatel uvádí jako odvolací důvod zmatečnost, aniž uvádí dotčným bod § 477 c. ř. s. a spatřuje zmatečnost v tom, že obsílka k roku nebyla žalobkyni řádně doručena, nýbrž jen úředníku žalobkyně Č-ovi, který není oprávněn přijímati poštu a zejména ne soudní obsílky, ježto není ani prokuristou žalující společnosti ani neobdržel k tomu plnou moc a že proto nebyla žalobkyně řádně obslána. Podle názoru odvolacího soudu mohlo by tu jíti jen o zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s., jejíž podmínky tu však nejsou. Nešlo o doručení žaloby žalovanému, nýbrž o doručení obsílky žalobci, a tudíž podle § 103 prvý odstavec c. ř. s. mohlo se státi doručení (na bílý lístek) dorostlé osobě sloužící v obchodě nebo živnosti. To se stalo k rukoum úředníka žalující společnosti, jak tato sama tvrdí. Nerozhoduje, zda měla plnou moc. Žalobkyně ani netvrdí, že úředník tento neodevzdal obsílku zákonnému zástupci firmy, takže by mu bylo znemožněno, by se její zástupce k roku dostavil.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Rekurs jest sice přípustný (rozhodnutí čís. 7671 sb. n. s.), ale není důvodný. Článek 235 obch. zák. zachovaný v platnosti čl. IV. čís. 2 uvoz. zák. k c. ř. s., upravuje jen způsob doručení, které se má státi přímo akciové společnosti, to jest k vlastním jejím rukám (§ 106 c. ř. s.), a zjednodušuje jen toto doručování tím, že nemusí býti zásilka doručena všem členům představenstva, i když jde o souborné znamenání společnosti všemi členy představenstva (čl. 229 obch. zák.), nýbrž, že stačí doručení i jen jednomu z nich neb úředníku společnosti k zastupování před soudem oprávněnému. Nevztahuje se tedy toto ustanovení k doručení, které se nemusí státi k vlastním rukám adresáta. O ně v souzeném případě jde, ana nebyla doručována žaloba (§ 106 c. ř. s.), nýbrž ustanovení o roku k jednání o žalobě rekurentky a bylo proto náhradní doručení podle § 105 c. ř. s. přípustné. Náhradní doručení se děje podle tohoto ustanovení (srv. § 7 sdělení čís. 84 věstníku min. spravedl. z roku 1928 str. 184), nezastihne-li se adresát, jeho zmocněnci ustanovenému plnou mocí ku přijímání soudních vyřízení (poštovní plná moc — § 6 odstavec 5 sdělení), a, není-li ho nebo nezastihne-li se v obchodní místnosti, může se doručiti některé tam přítomné dorostlé osobě, o níž doručovatel ví, že jest zaměstnána v jeho obchodě. Rekurentka ani v odvolání netvrdila, že adresát (to jest některý ze členů představenstva aneb úředník k zastupování před soudem oprávněný) nebo zmocněnec ku přijímání soudních vyřízení byl v době doručení v obchodní místnosti společnosti přítomen, a nevyvrátila tudíž, že byly tu předpoklady, za kterých lze náhradní doručení provést k rukám kterékoliv přítomné tam osoby zaměstnané v obchodě adresátově.

Čís. 13650.

Neúčinnosti odporu, který byl vznesen proti vydání peněz složených na soudě, lze se domáhati pořadem práva bez ohledu na to, zda o vydání složených peněz jest rozhodnuto v řízení nesporném, či exekučním.

Věcnému rozhodnutí soudu o žalobě o neúčinnost odporu nevádí ani, že soud o žalobcově žádosti o vydání složených peněz v době podání žaloby ještě nerozhodl.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, R I 578/34.)

Proti žalobcovu nároku, aby mu byly vydány peníze složené na soudě, vznesl odpor žalovaný. Proti žalobě, jíž se domáhal žalobce na žalovaném, by svolil, aby peníze složené na soudě byly vydány žalobci, namítl žalovaný nepřipustnost pořadu práva. Soud prvé stolice vyhověl námitce a odmítl žalobu, v podstatě proto, že jde o složení podle § 307 ex. ř. a že rozdělení takových peněz má nastati podle §§ 283 až 287 ex. ř., že však dosud nebyl konán rozvrhový rok ani žalobce nebyl poukázán na pořad práva. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. **Důvody:** Ježto žalovaná podala odpor proti vydání složených peněz žalobci, kdežto ostatní účastníci jsou srozuměni s tím, by byly peníze žalobci vydány, jest o vydání rozhodnuto

pořadem práva a žalobce proto právem žaloval žalovanou, ježto nesouhlasí s vydáním peněz žalobci (§ 1425 obč. zák.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nesejde na tom, zda o žádosti žalobcové za vydání 1.080 Kč, které Alexandr E. u soudu složil, jest rozhodnuto v nesporném či v exekučním řízení, neboť v obou případech není mu zabráněno, by se nedomáhal pořadem práva neúčinnosti odporu, který žalovaný vznesl proti vydání peněz. Námitky žalovaného, že okresní soud v K. o žádosti žalobcové na vydání uvedené částky v době podání žaloby ještě nerozhodl, nevyklučuje uplatnění žalobního nároku pořadem práva, nýbrž bylo by k ní přihlížeti procesnímu soudci při věcném rozhodnutí o žalobě.

Cis. 13651.

Vyrovnačím řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Ustanovení § 14 vyr. ř. se týká i oddělných práv, jichž bylo v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení nabyto na dlužnickově pohledávce, jež mu byla při zahájení vyrovnacího řízení sice zabavena, ale byla vymáhajícím věřiteli přikázána jen k vybrání.

Zánik oddělného práva podle § 14 vyr. ř. není konečný, nýbrž jest podmíněn tím, že vyrovnací řízení bude po potvrzení vyrovnání prohlášeno za skončené, oživne však, bude-li vyrovnací řízení zastaveno. Dokud není jisto, zda budou splněny předpoklady pro konečný zánik anebo pro oživení oddělného práva, nelze zrušití exekuci zabavením pohledávky. Jest však k návrhu nebo z úřadu zrušití přikázání pohledávky k vybrání, jež jest na roveň klásti zpeněžení pohledávky ve smyslu § 14 odst. (2) vyr. ř.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, R I 581/34.)

Usnesením ze dne 9. února 1934 byla povolena proti Václavu S-ovi exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek. Usnesením ze dne 22. února 1934 bylo zahájeno o jmění Václava S-a vyrovnací řízení. Návrh vyrovnacího správce na zrušení exekuce soud prvního státního soudu zamítl. Rekursní soud k návrhu vyrovnacího správce zrušil exekuci zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek. Důvody: Podle § 14 vyr. ř. zahájením vyrovnacího řízení zanikají práva na oddělené uspokojení, kterých věřitelé nabyli exekucí v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení pro pohledávky, které nemají přednostního práva. Práva ta oživnou, bylo-li řízení zastaveno a nebyl-li prohlášen konkurs současně nebo na návrh podaný do 15 dnů po zastavení vyrovnacího řízení. Řízení zahájené ke zpeněžení věcí nebo práv, které byly zabaveny v oné lhůtě, musí býti exekučním soudem zrušeno z úřadu nebo na žádost vyrovnacího komisaře nebo na návrh vyrovnacího správce. Byly-li již zpeněženy věci nebo práva, k jichž zabavení došlo ve lhůtě, smí býti výtěžek vydán oddělnému věřiteli jen, bylo-li vy-

rovnací řízení zastaveno a po jeho zastavení nebyl již prohlášen konkurs. Poněvadž zákon nerozeznává, které věci nebo části majetkové jsou předmětem exekuce, naopak výslovně uvádí jako exekuční předmět i práva, vztahuje se ono ustanovení vyrovnacího řádu na exekuce všeho druhu, kterými vymáhající strana nabývá práva na oddělené uspokojení, tudíž i na exekuce na pohledávky. Proto první soud měl k návrhu vyrovnacího správce exekuci zrušití. Názor vymáhající strany, že pohledávky již dnem 14. února 1934 přešly na ni s účinkem, jako by jí je povinná strana úplatně postoupila a že se pokládá proto se svou pohledávkou za uspokojenu (§ 316 ex. ř.), není správný, neboť to platí podle § 316 ex. ř. tehdy, když zabavená pohledávka byla přikázána na místo placení, nikoli však, když byla přikázána jen k vybrání, kde vymáhající strana má jen práva v § 308 ex. ř. uvedená. Přikázání zabavených pohledávek k vybrání tudíž není zrušení exekuce podle § 14 vyr. ř. na závađu.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele potud, že nevyhověl návrhu vyrovnacího správce na zrušení exekuce zabavením pohledávek a že zrušil jen exekuci přikázáním pohledávek k vybrání.

Důvody:

Ustanovení § 14 vyr. ř. č. 64/31 sb. z. a n. se týká ovšem jen těch oddělných práv, jichž bylo v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení nabyto na věcech nebo právech patřících v době zahájení vyrovnacího řízení dlužníkovi (rozhodnutí č. 11.426 sb. n. s.). V souzeném případě jde o takové oddělné právo, any zabavené pohledávky dlužnickovy byly v době zahájení vyrovnacího řízení vymáhajícím věřiteli přikázány jen k vybrání, takže nenastaly účinky § 316 ex. ř., nýbrž jen § 308 ex. ř., a dlužník zůstal dále majitelem pohledávek (rozh. č. 9133 sb. n. s.). Zánik takového oddělného práva není však konečný, nýbrž podmíněn tím, že vyrovnací řízení bude po potvrzení vyrovnání prohlášeno za skončené, oživne však, bude-li vyrovnací řízení zastaveno (§ 14 odst. (1) druhá věta vyr. ř.). Dosud není jisto, zda budou splněny předpoklady pro konečný zánik, anebo pro oživení oddělného práva a nelze proto zrušití exekuci zabavením pohledávek. V tomto směru není poukaz k rozhodnutí čís. 9133 sb. n. s. případný, any tam byly podmínky pro konečný zánik oddělného práva již splněny zastavením vyrovnacího řízení. Avšak podle § 14 odstavec (2) vyr. ř. má k návrhu nebo z úřadu exekuční soud zrušití jen řízení zahájené ke zpeněžení věcí nebo práv, které byly zabaveny v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení. Přikázání pohledávek k vybrání jest na roveň klásti zpeněžení pohledávek, an má tím dosáhnouti vymáhající věřitel uspokojení své pohledávky právě tak, jako zcizením zabavených movitých věcí dražbou nebo z volné ruky. Bylo proto zrušití jen exekuci přikázáním zabavených pohledávek k vybrání a proto rozhodnuto, jak se stalo.

Cis. 13652.

Sociální pojištění (zákon ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n.).
I státní kliniky jsou léčebnými ústavami ve smyslu § 153 (§ 220 čís. 4 písm. c) zákona).

Poměr mezi státem, jeho klinikou, a nemocenskou pojišťovnou, která poukázala ošetřovance do klinického ošetřování, je poměrem soukromoprávním. Pro žaloby z tohoto poměru je výlučně příslušným pojišťovací soud (§ 216 zákona).

(Rozh. ze dne 15. června 1934, R I 655/34.)

Československý erár domáhal se na strojnické nemocenské pojišťovně v Praze zaplacení 2.550 a 2.825 Kč a odůvodňoval žalobní nárok takto: Členové žalované strany Karel K. a Antonín K. byli poukázáni žalovanou stranou na léčení na II. chirurgickou kliniku v Praze a tam též léčení prvý od 11. listopadu 1929 do 3. března 1930 t. j. 113 dnů za léčebné Kč 25.— denně, druhý od 12. listopadu 1929 do 21. února 1930 t. j. 102 dny a byl žalovaně zaslán účet za léčení Karla K-a v částce Kč 2.825.— a za léčení Antonína K-a účet z 15. března 1930 na Kč 2.550.—. Žalovaná odepřela zaplacení účtů, poukazujíc k ustanovení §§ 149 a 193 zák. o sociálním pojištění čís. 221 z roku 1924 sb. z. a n. Toto ustanovení však nepřichází v úvahu, ježto jmenovaní členové žalované strany byli léčení na druhé chirurgické klinice na výslovný poukaz žalované strany, čímž tato projevila vůli zaplatiti veškeré náklady, nebo je jí dobře známo, že druhá chirurgická klinika nespadá pod zákon o sociálním pojištění, poněvadž není veřejnou nemocnicí, nýbrž vyučovacím ústavem státním, školské správy (university) a nikoliv nemocnicí, léčebným ústavem ve smyslu zákona o sociálním pojištění. K námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Soud první stolice odmítl žalobu z důvodu, že druhá chirurgická klinika Karlovy university v Praze, ač je veřejným ústavem vyučovacím, přece je léčebným ústavem ve smyslu § 153 pojišť. zákona čís. 221/24 sb. z. a n. v doslovu zák. čís. 184/1928 sb. z. a n. a že proto veškeré spory o náklady ošetřovací patří před pojišťovací soudy podle § 220 čís. 4 písm. c) pojišť. zákona. Prvý soud posuzuje povahu druhé chirurgické kliniky Karlovy university v Praze jako ústavu léčebného přidržel se definice »léčebného ústavu«, jak ji stanovil Nejvyšší správní soud v rozh. ze dne 6. prosince 1930 čís. 18788/1930, v němž praví, že léčebným ústavem je každé zařízení, mající za účel poskytnouti lékařské ošetření v případech, kde povaha nemoci, osobní poměry nemocného, nebo lékařský zákrok, který má být proveden, vyžadují, aby nemocný nebo osoba, která se má podrobiti lékařskému zákroku, byla ošetřována po delší dobu pod přímým dozorem lékařským. Soud první stolice míní, že tyto znaky má druhá chirurgická klinika a že proto jest jí považovati za léčebný ústav ve smyslu § 153 pojišť. zákona a že v důsledku toho veškeré spory o náklady ošetřovací patří před pojišťovací soud. Rekursní soud s tímto názorem prvního soudu nesouhlasí a ve shodě s vývody stěžovatele jest toho názoru, že definice léčebného ústavu shora uvedená se na souzený případ nehodí. V souzeném případě jde o ústav státní vyučovací, na nějž se nevztahují ustanovení zákona čís. 68/1870 říš. zákona (zákona čís. 332/1920 sb. z. a n.) a proto nelze výklad případu podléhajícího ustanovení určitého zákona aplikovati i na případy, jež tomuto zákona nepodléhají. V souzeném případě jest

zjištěno, že druhá státní chirurgická klinika jest ústavem vyučovacím, tedy ústavem státním, složkou organizace školské, nemající právní osobnosti. Nevztahují se na ni ani ustanovení výše citovaných zákonů, ježto stát nevykonává nad ní dozor, nýbrž jí přímo spravuje a řídí vyučování na ní. Nelze tedy odloučiti kliniku jako takovou od školské organizace státní, nýbrž jest jí pokládati za pouhou součást státního ústavu vyučovacím (university fakulty lékařské), který nemůže jako takový býti považován za léčebný ústav, neboť jest nadán nejen výsostnou pravomocí kládati za léčebný ústav, nýbrž i policejní a j. Kliniky jako v oboru správy vyučovací zdravotní, nýbrž i policejní a j. Kliniky jako ústavy vyučovací nemohou také přijímati nikoho, kdo dobrovolně nesvolí k přijetí na kliniku a nemají obráceně zase povinnosti přijímati pacienty, jakž jest tomu na veřejných nemocnicích. Odůvodněnost tohoto názoru vyplývá též i ze srovnání s I. chirurgickou klinikou v Praze, která jest umístěna ve Všeobecné veřejné nemocnici v Praze. Nemůže býti pochybností o tom, že jen Všeobecná veřejná nemocnice v Praze jest oprávněna vymáhati pohledávky, které vznikly náklady ošetřovacími na této I. klinice chirurgické nikoli I. klinika chirurgická sama. Chirurgická klinika jest ústavem vyučovacím, nemající právní osobnosti, jsouc včleněna v organizaci státní správy školské.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s opravou, že se žaloba odmítá pro nepřipustnost dovolaného řádného soudu.

Důvody:

Žalující připouští, že poměr mezi státem, klinikou, a žalovanou, která poukázala ošetřovance do klinického ošetřování, je poměrem soukromoprávním, z čehož dovozuje, že žalobní nárok náleží před řádné soudy, protože kliniku jako státní ústav vyučovací, náležející do organizace státní školské správy, bez samostatné právní osobnosti, nelze počítati k léčebným ústavům ve smyslu § 153, případně § 220 čís. 4 písm. c) zákona čís. 221/24 sb. z. a n. a že tu tedy není výlučné příslušnosti pojišťovacího soudu podle § 216 cit. zákona. Než shora zmíněné okolnosti, k nimž poukázal k odůvodnění svého rozhodnutí také rekursní soud, nijak nevylučují, že také kliniky jsou ústavy léčebnými, jak v souhlase s definicí takových ústavů v nálezu nejvyššího správního soudu (čís. 8932 sb. rozh. n. spr. s.), vyložil soud první stolice; nesejde ani na tom, že kliniky jsou také vyučovacím ústavem a že proto a podle instrukcí mohou býti do nich na léčení přijímáni jen pacienti, kteří se takovému přijetí podrobí a s ním souhlasí. Klinika jako vyučovací a léčebný ústav je státním podnikem a stát jako podnikatel je v oboru občanského tak i z něho vyplývajících závazků; platí tedy také pro něho ustanovení zákona, kterým se určité nároky přikazují místo před řádné soudy před výlučné soudy zvláštní, v souzeném případě před soud pojišťovací. Podobně má se věc na př. u cvičných strojů a podobných ústavů, sloužících také účelům vyučovacím, pokud zároveň zařízeny jsou jako podniky a jako takové vyvinují podnikovou činnost spadající jinak pod předpis soukromoprávní. Nerozhoduje, podléhají-li snad zvláštnímu odbornému dozoru státnímu, či mají-li vlastní správu odpovědnou také v tomto směru, a jsou-li osobnosti jejich správou pověřené k ústavu, při-

padně ke státu jako podnikateli, v poměru soukromoprávním či jako veřejní úředníci v poměru veřejnoprávním. Tyto otázky vyskytnouti se mohou i ve správě veřejných státních nemocnic anebo u jiných podobných léčebných ústavů, aniž lze z toho dovozovati, že by ony ústavy byly proto vyloučeny z rámce zákona čís. 221/24, 184/28 sb. z. a n. Protože pak podle § 220 cit. zák. je stanovena výlučná příslušnost pojišťovacího soudu (§ 216 cit. zák.) pro žaloby na náhradu podle tohoto zákona mezi pojišťovny, k nimž patří také žalovaná, o čemž mezi stranami není sporu, a »nemocnicemi« (čís. 4 písm. c) a protože se tento předpis podle § 153 cit. zák. týká léčebných ústavů vůbec, tedy také ústavů klinických, nebyl dovolaný řádný soud příslušným. Jde vpravdě o nepřislušnost a nikoli o nepřípustnost pořadu práva, bylo proto obnovené usnesení prvního soudu v tomto smyslu opraviti. K vývodům rekursu jest dodat, že v rozhodnutích čís. 4826, 7756 sb. n. s., k nimž se tam poukazuje, nebyla řešena otázka, patří-li kliniky k ústavům léčebným, oč jde v souzeném případě.

Čís. 13653.

Pojišťovací smlouva.

Stanoví-li všeobecné pojišťovací podmínky, že ztráta nároku pojistníka na náhradu škody nenastává, když při vyšetřování škody úmyslně neb z hrubé nedbalosti učiněná nesprávná udání neměla vliv ani na zjištění příhody ani na zjištění neb objem pojišťovatelova plnění, jsou takto kvalifikovanými nesprávnými udáními míněna jen ona, která mají vliv v neprospěch pojišťovny, nikoliv v neprospěch pojistníka. Rozhodujícím jest, zda podle nesprávných udání by byla měla pojišťovna hraditi více, než byla povinna podle pojišťovací smlouvy při správných udáních hraditi. Pokud tomu tak není, přiznala-li pojišťovna následkem nesprávných udání z benevolence za shořelé zboží, které bylo označeno jako vlastnictví pojistníka, něco více, než by byla za ně přiznala, kdyby bylo bývalo správně udáno, že i ostatní shořelé zboží jest vlastnictvím pojistníka a nikoliv zbožím do komise daným.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, Rv I 2070/32.)

Žalobkyně pojistila u žalované pojišťovny proti požáru kiosk v lázních i se zbožím. Když kiosk i se zbožím shořel, uznala žalovaná pojišťovna povinnost zaplatiti žalobkyni 14.675 Kč, odepřela však placení dalších 28.807 Kč z toho důvodu, že žalobkyně nebyla vlastníci zboží. Žalobě o zaplacení 42.506 Kč vyhověl procesní soud prvé stolice potud, že uznal žalovanou pojišťovnu povinnou zaplatiti žalobkyni 14.675 Kč (jež žalovaná uznala); žalobu o zaplacení dalších 27.831 Kč zamítl a uvedl v důvodech: Podle provedených důkazů došel soud k přesvědčení, že zboží, které shořelo, bylo ve skutečnosti vlastnictvím žalobkyně, že však Josef S., jako písemně vykázaný zástupce žalobkyně za ni prohlásil, že při požáru bylo též zboží z komise Hedviky K-ové, což mělo také vliv na objem plnění pojišťovatelova. Josef S., jako zástupce žalobkyně učinil při vyšetřování škody nesprávné

údaje, kteréžto měly vliv na zjištění objemu plnění pojišťovatelova a nastala tedy ztráta práva na toto plnění podle čl. 19 všeob. poj. podmínek. Tato ztráta však nenastala v plném rozsahu, neboť žalovaná strana výslovně uznala svou povinnost a tím zvláštní nový závazek (§ 1380 obč. z.) zaplatiti škodu, která byla způsobena požárem věcí, o nichž pravdivě Josef S. udal, že byly vlastnictvím žalobkyně. Byla to škoda ve výši 14.675 Kč, kteroužto částku, jelikož žalovaná strana, ač výslovně uznala svůj závazek ji zaplatiti, ve skutečnosti tak neučinila, jest povinna zaplatiti a proto také soud v tomto směru rozhodl ve prospěch žalobkyně. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované, vyhověl však dovolání žalobkyně proti výroku, jímž byla zamítnuta žaloba o zaplacení 27.831 Kč 75 h, zrušil rozsudky obou nižších soudů v této části a vrátil věc prvnímu soudu, by v jednání o této části pokračoval a znovu rozhodl. V tomto směru uvedl v

důvodech:

Dovolání žalující strany proti výroku, jímž byla zamítnuta žaloba o zaplacení 27.831 Kč 75 h, opřené o dovolací důvody § 503 č. 3 a 4 c. ř. s. jest s hlediska § 503 č. 4 c. ř. s. důvodné. Jde o výklad průpadně doložky § 32 odstavec (3) zákona o pojišťovací smlouvě pojaté do čl. 19 všeobecných pojišťovacích podmínek, pokud stanoví, že ztráta nároku pojistníka na náhradu škody nenastává, jestliže při vyšetřování škody úmyslně neb z hrubé nedbalosti učiněná nesprávná udání neměla vliv na zjištění příhody ani na zjištění nebo objem pojišťovatelova plnění. Jest zřejmo, že ustanovení to jest ku prospěchu pojišťovny, ano ji má uchrániti od škody, kterou by mohla utrpěti neb následkem úmyslných neb z hrubé nedbalosti učiněných nesprávných udání pojistníka. Z toho plyne, že takto kvalifikovanými nesprávnými udáními jsou míněna jen ona, která mají vliv v neprospěch pojišťovny a nikoliv v neprospěch pojistníka, což i žalovaná strana připouští, spatřuje však jen svůj neprospěch v tom, že následkem nesprávných udání z benevolence přiznala za shořelé zboží, které bylo označeno jako vlastnictví pojistníka, něco více, než by byla za ně přiznala, kdyby byl býval Josef S. správně uznal, že i ostatní shořelé zboží jest vlastnictvím pojistníka a nikoliv zbožím do komise daným. Náзор ten jest však nesprávný, neboť tím nebyla pojišťovna nijak zkrácena a neutrpěla žádnou hmotnou újmu, ana by při správných udáních byla bývala musila přiznati náhradu i za zboží nesprávně jako komisní zboží označené a tato celková náhrada by bývala zřejmě daleko větší, než náhrada, kterou žalovaná přiznala žalobkyni jen za zboží jako vlastní označené, byť ji snad zvýšila z útrpnosti vzhledem k tomu, že pojistník utrpěl shořením zboží jako komisní označeného daleko větší škodu, která pojištěním kryta nebyla. Rozhodujícím je tedy, zda podle nesprávných udání by byla měla pojišťovna hraditi více, než byla povinna podle pojišťovací smlouvy při správných udáních hraditi, což se v souzeném případě nestalo, a má proto žalobkyně nárok na náhradu veškerého jí shořelého zboží, o němž je zjištěno, že bylo jejím vlastnictvím a bylo pojištěním kryto, a netřeba se zabývati

otázkou, zda se nesprávná udání o zboží domněle do komise daném stala úmyslně neb z hrubé nedbalosti, aniž otázkou, kterou stranu stíhá o tom důkazní břemeno a zda žalobkyně ručí za nesprávná udání učiněná Josefem S-em.

Čís. 13654.

Zaměstnavatele nelze činiti odpovědným za zanedbání a nesprávné hlášení zaměstnance k pensijnímu pojištění, nevykonával-li přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž užíval-li k tomu zaměstnance, který nebyl osobou neschopnou k tomuto úkolu a nad nímž konal i řádný dozor.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, Rv I 899/34.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, svém bývalém zaměstnavateli, náhrady škody, ježto nebyl žalovaným přihlášen k pensijnímu pojištění pokud se týče že byl přihlášen s menšími požitky. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Žaloba, o níž tu jde, jest právní povahou žalobou o náhradu škody, která prý byla odvolateli způsobena tím, že odvolatel nebyl odpůrcem jako zaměstnavatelem k pensijnímu pojištění po určitou dobu vůbec přihlášen a že, pokud byl přihlášen, byl přihlášen s menšími požitky, než které měl, a že mu následkem toho byly příslušným pensijním ústavem vyměřeny menší pensijní požitky, než by tomu bylo, kdyby byl býval řádně přihlášen. Na odvolateli bylo, aby mimo jiné dokázal na straně odpůrcově jednání, opomenutí, přičící se právu. Tento důkaz však nebyl podán. Odvolateli jest dáti za pravdu, že bylo povinností odpůrce, by jej k pensijnímu pojištění řádně přihlásil, a že, neučiniv této své povinnosti zadost, je výlučně sám práv ze škody, odvolateli tím způsobené bez ohledu k tomu, zda i odvolatel nese na porušení této povinnosti spoluvinu, čili nic, neboť všechny zákony o pensijním pojištění, počínajíc zákonem z 16. prosince 1906 čís. 1 ř. zák. z r. 1907 a končíc zákonem z 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. sledují účel, by zaměstnanec byl i proti své vůli chráněn před poškozováním, a tomuto účelu by se přičilo, kdyby zaměstnanec, jenž se pojištění vzpíral anebo souhlasil, aby byl nesprávně pojištěn, měl býti potrestán tím, že by musil buď výlučně, nebo z části nésti škodu mu pojištěním nebo nedostatečným pojištěním vzešlou. Než z toho nemůže odvolatel těžiti. Odpůrce mohl své přihlašovací povinnosti učiniti zadost buď osobně, nebo zaměstnancem k tomu ustanoveným. Podle zjištění procesního soudu neobstarával odpůrce přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž byl tímto úkolem pověřen jeho úředník Ervín R. a tomu také náleželo, by odvolatele k pensijnímu pojištění včas a řádně přihlásil. Pak však ručí odpůrce odvolateli za nehlášení a nesprávné hlášení k pensijnímu pojištění jen v mezích ustanovení § 1315 obč. zák. t. j. jen v předpokladu, že Ervín R. byl k zastávání tohoto úřadu nezdatný. To však odvolatel nedokázal, ba ani to netvrdil, čině za zanedbané a nesprávné hlášení k pensijnímu pojištění zodpovědným odpůrce osobně. Tím je však odňat nároku žalobnímu všechen právní základ.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání oprávněnému o dovolací důvod § 503 č. 4 c. ř. s. nelze přiznati oprávnění a stačí odkázati na správné důvody napadeného rozsudku, které nebyly vývody dovolání vyvráceny. Při právním posouzení jest vycházeti ze zjištění rozsudkových, a vychází-li se ze zjištění těch, jest dáti za pravdu odvolacímu soudu, že by tu mohlo jíti jen o případ § 1315 obč. zák. a že na tento případ se nehodí ustanovení §§ 1301, 1313a, 1014, 1017 a 1018 obč. zák. dovolatelem uváděných, neboť bylo zjištěno, že žalovaný nevykonával přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž užíval k opatření těchto záležitostí lesního rady Ervína R-a, který, jak bylo zjištěno, nebyl osobou neschopnou k tomuto úkolu a nad nímž žalovaný konal i řádný dozor. Žalobce, čině za zanedbání a nesprávné hlášení k pensijnímu pojištění odpovědným žalovaného osobně, netvrdil, tím méně pak prokázal nezdatnost lesního rady R-a k tomuto úkonu. Předpisu § 1313a obč. zák. nelze v tomto případě proto použiti, poněvadž případné plnění, k němuž byl žalovaný žalobci podle služební smlouvy povinen, bylo smlouvou mezi spornými stranami vyloučeno. Rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 6711 a 5804, na něž dovolatel se odvolává, nedopadají na tento případ, řešící jinou otázku. Správně pro nedostatek podmínek § 1315 obč. zák. nebylo žalobě vyhověno.

Čís. 13655.

Byla-li obuv vesměs zhotovena z kůže dodané objednatelům a podle smlouvy vyráběl zhotovitel výlučně obuv pro objednatele a nesměl pro nikoho jiného obuv zhotoviti, takže neměl smluvního práva s vyrobenou obuví libovolně nakládati a ji svým jménem ve své živnosti zcizovati, nenastala ve vlastnictví objednatelů k dodané kůži jejím spracováním změna, byly i výrobky zhotovené z ní od původu jeho vlastnictvím a nebylo potřeba k nabytí vlastnictví ještě odevzdání.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, Rv I 1195/34.)

Žalované bance byla povolena k vydobytí peněžité pohledávky exekuce proti Josefu U-ovi na 40 stop hnědé telecí kůže a na 23 pánských polobotek. Žalující firma domáhala se nepřipustnosti exekuce, tvrdíc k zabaveným věcem vlastnické právo. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Dovolatelka vytýká dovolacím důvodem §u 503 čís. 4 c. ř. s. odvolacímu soudu nesprávnost názoru, že k opodstatnění vylučovací žaloby podle § 37 ex. ř. stačí tvrzení žalobce, že mu k zabaveným předmětům přísluší vlastnické právo, aniž by potřeboval tvrditi a prokazovati odevzdání. Žalující strana však tvrdila, že dodává vlastní kůže Josefu

U-ovi, by podle smlouvy s ní uzavřené pro ni vyráběl obuv. Že dodávaná kůže jest vlastnictvím žalující strany, žalovaná strana nepopřela, namítuvši jen, že vlastnictví specifikací zaniklo, poněvadž prý k výrobě obuvi bylo použito mimo kůže i jiných předmětů. Není tedy vlastnictví žalující strany k dodané kůži v původním stavu sporné a vztahuje se proto názor odvolacího soudu, že není třeba odevzdání, jen na zabavení obuvi vyrobené z oné kůže. Napadený názor odvolacího soudu jest správný, neboť ustanovení §§ 414 a 415 obč. zák. vztahuje se jen na případ, kde cizí věci byly bez svolení vlastníka spracovány nebo sloučeny. Stalo-li se tak se souhlasem vlastníka, řídí se účinky spracování nebo sloučení smlouvou mezi vlastníkem a spracovatelem. Jest zjištěno, že zabavená obuv jest vesměs zhotovena z kůže dodané žalující stranou, a že podle smlouvy vyráběl Josef U. výlučně obuv pro žalující stranu a že nesměl pro nikoho jiného obuv zhotovovati. Neměl tedy smluvního práva s vyrobenou obuví libovolně nakládati a ji svým jménem ve své živnosti zcizovati, z čehož plyne, že ve vlastnictví dodané kůže nenastala jejím spracováním žádná změna, že tudíž i zhotovené z ní výrobky byly zhotoveny v mezích vlastnictví žalující strany, byly od původu jejím vlastnictvím a nebylo potřebí k nabytí vlastnictví ještě odevzdání (§ 425 obč. zák.).

Poukazuje-li dovolatelka k dotvrzení svého mylného právního názoru na rozhodnutí čís. 6360 Gl. U. přehlíží, že tam šlo o zcela jinou skutkovou podstatu, an tam zhotovovatel štětců z koňských žíní prodaných mu na úvěr s výhradou vlastnictví, vyráběl štětce pro svou živnost a v ní je prodával.

Čís. 13656.

Nárok vymáhajícího věřitele, by mu dlužník vydal směnku, nezanikl tím, že dlužník zatím získal na základě této směnky pravoplatný směnečný platební příkaz proti vymáhajícímu věřiteli.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, Rv I 1216/34.)

Žalobkyně byla uznána pravoplatně povinnou, vydati žalovaným směnky. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně nepřipustnosti exekuce vedené žalovanými k vydobytí nároku na vydání smének. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 10. prosince 1932, který je exekčním titulem, bylo žalobkyni uloženo, abv žalovaným vydala mezi jiným také pět smének — znějících celkem na 10.273 Kč, bez jakéhokoli protiplnění a bez jakékoli další náhrady. Žalobkyně neprávem dovozuje, že tato její povinnost zanikla tím, že zatím získala pravoplatný směnečný platební příkaz na základě těchto smének proti dnešním žalovaným, takže prý se zřetelem k právní a hospodářské povaze smének jako cených papírů znějících na řad, nemůže býti nucena k jejich vydání před

zaplacením. Nárok žalovaných ze zmíněného již rozsudku nejvyššího soudu na vydání smének nebyl nijak omezen, nebyl také dotčen anebo zrušen tím, že si žalobkyně zatím vymohla platební příkaz, a pro tento spor nesejde ani na tom, kdy žalobkyně tuto námitku mohla v hlavním sporu na svou obranu uplatnit, když je námitka sama — jak uvedeno — bezpodstatná, ani na tom, zůstal-li nedotčeným také nárok žalobkyně z platebního příkazu směnečného.

Čís. 13657.

Byla-li v době, kdy bylo vydáno usnesení povolující exekuci na pozůstalostní nemovitost, pozůstalost již odevzdána jen jednomu z přihlášených dědiců, který se takto stal jediným právním držitelem a naturálním vlastníkem pozůstalostní nemovitosti, bylo usnesení povolující exekuci doručiti jen jemu a nikoliv i ostatním přihlášeným dědicům. Tito nejsou oprávněni podati rekurs proti usnesení povolujícímu exekuci. Učinili-li tak přece, bylo jejich rekurs odmítnouti.

(Rozh. ze dne 15. června 1934, R II 87/34.)

Na základě exekučního titulu proti zůstaviteli Josefu R-ovi navrhla vymáhající věřitelka povolení exekuce vnuceným zřízením zástavního práva proti pozůstalosti po Josefu R-ovi k rukám dědice Vítězslava R-a. Soud první stolice usnesením ze dne 17. ledna 1929 exekuci povolil. Rekursní soud zamítl rekurs Josefa R-a a nezl. Miroslava R-a jako opozděný.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

D ů v o d y:

Usnesení prvního soudu ze dne 17. ledna 1929 proti kterému směřoval rekurs, podaný rekurenty teprve dne 12. února 1932, a kterým byla proti pozůstalosti po Josefu R-ovi povolena exekuce vnuceným zřízením práva zástavního na dům čp. 39, bylo právem doručeno jen Vítězslavu R-ovi, ačkoliv k pozůstalosti po Josefu R-ovi se přihlásili jako dědici mimo Vítězslava R-a Zdeněk R. a rekurenti Josef a Miroslav R-ovi, neboť v době, kdy zmíněné usnesení bylo vydáno a doručeno, byla o pozůstalosti vydána odevzdací listina toho znění, že se pozůstalost podle zákona odevzdává sice všem čtyřem dědicům, avšak podle dohody ze dne 24. dubna 1928 se odevzdává — mimo akcie a stříbrné věci — do vlastnictví Vítězslavu R-ovi proti závazku, že ostatním dědicům vyplatí podíly na penězích. Vpravdě byla tedy pozůstalost mimo uvedené movité věci (akcie a stříbro) odevzdána jen Vítězslavu R-ovi a nabyt tedy také jediné on podle § 797 obč. zák. právní držby a vlastnictví k uvedeným nemovitostem, byť i šlo zatím jen o vlastnictví t. zv. naturální, ježto dědic, dokud není do pozemkových knih zapsán, nemůže nemovitostmi knihovně disponovati. Byl-li však v době, kdy bylo vydáno usnesení povolující exekuci v příčině těchto nemovitostí, Vítězslav R. jediným práv-

ním držitelem a naturálním vlastníkem těchto nemovitostí, bylo ovšem usnesení to právem doručeno jen jemu a nikoliv i rekurentům, jichž se podle toho, co uvedeno, zmíněná exekuce vůbec netýkala. Rekurenti nebyli proto ani oprávněni podatí rekurs proti tomuto usnesení a učinili-li tak přesto, bylo jejich rekurs již z tohoto důvodu odmítnouti.

Čís. 13658.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Ustanovení § 8 vl. nař. jest jen výjimečné a přichází v úvahu jen, jde-li o nerozvedené manžely, nikoliv v případě, kde na straně pachtýřů jest několik osob.

(Rozh. ze dne 16. června 1934, R I 593/34.)

Václav Š., jeho bratr Josef Š. a jejich matka Anna Š-ová měli v pachtu od obce P. pozemky ve výměře 422 ha. Návrh pachtýřů na úpravu pachtovného oba nižší soudy zamítly, rekursní soud z těchto důvodů: Jest nesporno, že výměra zemědělské půdy, kterou navrhovatelé mají v pachtu od obce města P. přesahuje 250 ha a jest řešiti právní otázku, zda pro předpis § 7 vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 Sb. z. a n. o úpravě pachtovného při zemědělských pachttech, podle něhož může pachtýř žádati, by pachtovné bylo upraveno, nepřesahuje-li výměra zemědělské spachtované půdy 250 ha, v souzeném případě, kde výměra spachtované zemědělské půdy výši tu přesahuje, avšak při počtu tří spolupachtýřů vzhledem k ustanovení § 8 vládního nařízení, podle kterého se při počítání výměry zemědělské půdy pokládají nerozvedení manželé za osobu jedinou, navrhovatelé mají nárok na úpravu pachtovného či nikoliv. Podle názoru navrhovatelů, oprěný právě o ustanovení § 8 vl. nař., protože jde na straně pachtýřů o tři osoby a počet hektarů spachtované zemědělské půdy jest 422 ha, při dělení třemi činí počet hektarů na jednu osobu 141 ha, tedy pod 250 ha, jest prý proto návrh na úpravu pachtovného oprávněný a podle vládního nařízení přípustný. Soud prvě stolice návrh spolupachtýřů na úpravu pachtovného napadeným usnesením zamítl odůvodniv to tím, že jest nerozhodno, zda na straně pachtýře nebo propachtovatele jest jedna či více osob, neboť směrodatnou jest jen úhrnná výměra zemědělské půdy pro přípustnost úpravy pachtovného, která v souzeném případě přesahuje nejvyšší výměru 250 ha, a proto podle § 7 vládního nařízení jest úprava pachtovného vyloučena. Rekursní soud sdílí stanovisko soudu prvě stolice, jehož odůvodnění běře za své a dochází v úvahu jen v případě tam uvedeném, totiž, pokud se týče nerozvedených manželů a nelze předpis ten vztahovati i na případy, kde, jako v souzeném případě, na straně pachtýřů jest více osob. K toto stanovisko dochází rekursní soud v úvaze, že, kdyby bylo správným na úpravu pachtovného, podle počtu osob na straně pachtýřů, bylo by bývalo pojato do vládního nařízení. Nestalo-li se tak a v § 8 výslovně

se děje zmínka jen o nerozvedených manželích, jest souditi, že ustanovení tomu nelze dáti výklad, jak činí stěžovatelé, znamenající rozšíření zásady v § 8 zmíněné, zřejmě podle celkové tendence tohoto vládního nařízení, chrániti pachtýře hospodářsky slabší, nechtěné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu neshledav podmínek § 46 (2) zák. ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Čís. 13659.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Oznámil-li pachtýř sice včas doporučeným dopisem propachtovateli, že žádá za úpravu pachtovného, avšak ve lhůtě § 7 odst. (1) vl. nař. nepožádal u soudu, by bylo pachtovné upraveno, nemůže býti jednáno o úpravě pachtovného, třebaže v této lhůtě podal propachtovatel u soudu námítky proti mimosoudně mu oznámenému pachtýřovu nároku na úpravu pachtovného.

(Rozh. ze dne 16. června 1934, R I 595/34.)

Návrh pachtýře Františka H-a proti Boženě U-ové na úpravu pachtovného soud prvě stolice zamítl. Důvody: František H. má v pachtu hospodářství čp. 18 patřící Boženě U-ové. Toto hospodářství má výměru as 70 korců, asi 20 ha. Pro tento pacht platí ustanovení § 7 vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 Sb. z. a n. Doznáním Boženy U-ové jest zjištěno, že jí František H. oznámil včas doporučeným dopisem, že uplatňuje nárok na úpravu pachtovného podle vl. nařízení. Jak František H. doznává, nedošlo vůbec k dohodě stran o pachtovném. Ve smyslu § 7 cit. vl. nařízení měl pachtýř v době třiceti dnů, co doručeno oznámení Boženě U-ové, se pokusiti o dohodu a pak v dalších patnácti dnech měl žádati u okresního soudu, v jehož obvodě jest hospodářství, hospodářský celek, aby pachtovné bylo upraveno. Jelikož se však tak nestalo, ač pokus o dohodu jest obligatorní, bylo uznati jak shora uvedeno. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by nehledě k uplatňovanému důvodu zamítnutí rozhodl o úpravě pachtovného. Důvody: První soud zjistil, že se oznámení o uplatňování nároku se strany pachtýře propachtovatele stalo včas; jen pro zmeškání lhůty pro toto oznámení platí sankce § 7 vládního nař. vyřčená, že pachtýř pozbývá jinak svého nároku. Jinak jest mu na vůli navrhnutí u soudu úpravu pachtovného. Ve lhůtě v § 7 nař. učinila propachtovatelka sama návrh u soudu, by bylo rozhodnuto o námítkách proti úpravě pachtovného, které se pachtýř domáhal. Následkem toho bylo zbytečné, by pachtýř sám učinil takový návrh u soudu, řízení bylo včas u soudu zahájeno, takže následky zmeškání nemohou pachtýře stihnouti.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že odmítl i návrh pachtýře na úpravu pachtovného i námítky propachtovatelky.

Důvody:

Pachtýř František H. sice včas doporučeným dopisem oznámil propachtovateli Boženě U-ové, že žádá za úpravu pachtovného, avšak ve lhůtě § 7 odst. (1) vlád. nař. z 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. nepožádal u soudu, by bylo pachtovné upraveno. Rekursní soud má za to, že nicméně jest jednati o úpravě pachtovného, poněvadž v této lhůtě podala propachtovatelka Božena U-ová u soudu námitky proti mimosoudně jí oznámenému pachtýřovu nároku na úpravu pachtovného, což prý doslovně stanoví, že v nesporném řízení rozhoduje soud o námitkách vydaných podle § 5 odst. (2) nebo podle § 6, jakož i o návrzích na úpravu pachtovného podle § 7. Jde-li o pacht hospodářského celku — jak tomu je v souzeném případě — nelze o námitkách propachtovatelových jednati podle § 12 v nesporném řízení, poněvadž § 7 takových námitek nelze, nýbrž ukládá pachtýři, by o úpravu pachtovného u soudu sám zakročil. K zakročení tomu ho ovšem nelze nutiti, proto je v § 7 uvedeno, že může žádati, avšak, neučinil-li tak, — a to do lhůty — má to v zápětí, že o úpravě pachtovného soud v nesporné cestě nejedná (§ 12 jakéhokoliv řízení jako nepřipustné. Návrh pachtýřův, přednesený u soudu teprve při jeho zbytečně nařízeném protokolárním výslechu dne 27. října 1933 musil býti rovněž odmítnut, poněvadž nebyl podán ve lhůtě § 7 vládního nařízení a proto o něm nelze jednati.

Čís. 13660.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 30. března 1933, čís. 54 sb. z. a n.). Ustanovením § 2 (2) čís. 1 zákona jsou vypuštěni z ochrany nájemníků všichni nájemníci, kteří mají najatých pět nebo více místností určených k bydlení, jichž však užívají ať již zcela nebo jen z části k výkonu jakéhokoliv výdělečné činnosti, jíž se jako svému povolání věnovali.

(Rozh. ze dne 16. června 1934, Rv I 1140/34.)

Proti soudní výpovědi z nájemního předmětu, jenž byl označen ve výpovědi jako byt o sedmi pokojích, dvou kuchyních, pokoje pro služebné, dvou koupelnách a dalším příslušenství, namítla vypovídaná pozůstalost, že vypovídaný předmět nájmu není bytem, nýbrž jest provoznou o 5 pokojích, sloužící k výrobě mýdla a kosmetických přípravků, a že v části najatého předmětu o třech pokojích bydlí vždy dočasný majitel firmy. Procesní soud první stolice ponechal výpověď soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V námitkách tvrdila žalovaná, že jde o dva nájemní předměty, o provozovnu sestávající z pěti pokojů a třípokojový byt s příslušenstvím, ale

nižší soudy zjistily, že vypovídané místnosti byly najaty jedinou smlouvou jako jediný nájemní předmět za jednotné nájemné, i dvě místnosti v roce 1916 k tomu najaté, že byly fatovány a před úřady vedeny jako jednotný byt, že stavebně byly zařízeny jako byt, a že také žalovanou jsou užívány z části jako byt, jednak jí samotnou, jednak jejím podnájemníkem. Právně usoudily nižší soudy ze zjištěných skutečností, že jde o jednotný byt (obytné místnosti), při čemž části najatých místností se používá k výkonu povolání nájemce a ostatních k bydlení. Mylný je názor dovolatelky, že »bytem, v jehož části se vykonává povolání«, rozumí zákonodárce jen na př. byt advokáta, lékaře, učitele hudby a pod. Zákon v příčině té nečiní rozdílu, naopak z doslovu § 2 (2) čís. 1 zák. ze dne 30. března 1933 čís. 54 sb. z. a n. »obytných místností, kterých se... užívalo zcela nebo z části k výkonu jakéhokoliv povolání« je zjevno, že zákonodárce měl na mysli vypustiti z ochrany nájemníků všechny nájemníky, kteří mají najato pět nebo více místností určených k bydlení, jichž však užívají ať již zcela nebo jen z části k výkonu jakékoli výdělečné činnosti, jíž se jako svému povolání věnovali. Dovolání nebylo lze přiznati úspěch, ježto byly zjištěny veškeré předpoklady § 2 (2) čís. 1 zák. ze dne 30. března 1933 čís. 54 sb. z. a n.

Čís. 13661.

Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Není zmatečností, nebyl-li účastník slyšen před vydáním usnesení o vymození povinnosti, pravoplatně mu uložené.

Jest ponecháno volnému uvážení soudu, zda před vydáním usnesení, sloužícího k vymození povinnosti uložené pravoplatně účastníku, jest ho vyslechnouti, čili nic. Nejde o nezákonnost, neshledaly-li nižší soudy nutnost takového výslechu.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, R I 255/34.)

Opatrovnický soud uložil matce dítěte pokutu 100 Kč, ježto nevyhověla příkazu soudu, by dítě v určitou dobu dala odvésti do bytu otce. Rekursní soud nevyhověl rekursu matčinu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nemůže býti pochybnosti o tom, že jde o vymození povinnosti uložené stěžovateli pravoplatným usnesením prvního soudu ze dne 17. září 1931, podle § 50 (6) zákona o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n., který připoustí sice použití donucovacích prostředků podle exekučního řádu, připoustí však i použití jiných vhodných prostředků. O takový prostředek tu jde. Jde o dovolací rekurs proti souhlasným usnesením nižších soudů podle § 46 (2). Takovýto rekurs lze podati jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy a zmatečnost. Stěžovatelka má za to, že usnesení nižších

soudů jsou stížena zmatečností a nezákonností, však neprávem. Zmatečnost podle § 41 (2) g zák. čís. 100/31 sb. z. a n. spatřuje stěžovatelka v tom, že nebyla před vydáním usnesení prvního soudu vyslechnuta jako účastnice. Než stěžovatelka přehlídí, že nejde o rozhodnutí po rozumu tohoto zákonného ustanovení, nýbrž o vymození takového rozhodnutí, takže ustanovení § 41 (2) g zák. čís. 100/31 sb. z. a n. nebylo porušeno. Není tu proto vytýkané zmatečnosti. Tím je však vyřízen zároveň uplatňovaný důvod nezákonnosti, kterou rovněž spatřuje stěžovatelka v tom, že nebyla vyslechnuta před vydáním usnesení prvního soudu. Nenařizuje-li zákon při postupu podle § 50 (6) uv. zák. výslovně takovýto výsledek, bylo ponecháno volné úvaze nižších soudů, zda před vydáním usnesení sloužícího k vymození povinnosti stěžovatelce pravoplatně uložené je zapotřebí ji vyslechnouti čili nic. Neshledaly-li nižší soudy nutnost výslechu, jde jen o volné uvážení nižších soudů, nikoli však o nezákonnost.

Čís. 13662.

Obchodní soud, jenž byl příslušný ke zřízení opatrovníka k společnému hájení práv majitelů dílčích dluhopisů, jest příslušným i v otázce týkající se posouzení rozsahu oprávnění opatrovníka.

Opatrovník jest oprávněn k hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě, bylo-li k zajištění majitelů dílčích dluhopisů dolarové zápůjčky zřízeno zástavní právo na podnicích dlužníka i pro jistinu i pro úroky a byla-li o tom zřízena listina.

Zdráhá-li se dlužník vypláceti úroky (kupony) v hodnotné měně podle zlaté doložky, lze proti němu nastupovati žalobou hypotekární.

Není třeba zásahu opatrovníckého soudu, jde-li jen o prozkoumání vkladního prohlášení a po případě o pokus o vyjednávání s dlužníkem, by dobrovolně doplnil dluhopis poukazem na standart a paritu k určitému dni.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, R I 528/34.)

Majitelé dílčích dluhopisů dolarové hypoteční půjčky se usnesli na schůzi dne 28. června 1933 svolané k návrhu společného opatrovníka ve smyslu § 15 zákona ze dne 5. prosince 1877 čís. 111 ř. zák. po vyličení stavu věci společným opatrovníkem ohledně splnění smlouvy, pokud jde o tak zv. zlatou klausuli, o otázkách soudem k usnesení majitelům podle § 9 cit. zák. předložených takto: 1. jde o věc společnou, ve které má v zastoupení majitelů dílčích úpisů společný opatrovník učiniti kroky k společnému hájení jich práv na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě, 2. společný opatrovník má po předběžném jednání s obcí P. žalovati obec na doplatek úroků k 1. květnu 1933 a na další úroky při jejich splatnostech hypotekární žalobou ve zlaté měně po případě na zaplacení v korunách československých, při čemž bude ponecháno společnému opatrovníku na vůli, aby podal žalobu zatím jen pro kupon listopadový 1933, 3. budíž

rozšířeno oprávnění společného opatrovníka k tomuto účelu, pokud by ze zákona nevyplývalo, 4. společný opatrovník má prozkoumati vkladní prohlášení a podati zprávu důvěrníkům po případě zaříditi doplnění dluhopisů (obchodní soud v Praze) rozhodl o tomto usnesení schůze majitelů dílčích dluhopisů takto: ad 1. Při vymáhání výplaty kuponů a při slosování kapitálu ve smluvené zlaté měně nejde o věc týkající se společných práv majitelů dílčích dluhopisů ve smyslu § 9 odst. (1) zákona ze dne 24. dubna 1874 čís. 49 ř. zák. ad 2. v důsledku toho zamítá opatrovnícký soud návrh schůze majitelů úpisu poukázati společného opatrovníka k zakročení shora ad (2) usnesenému. ad 3. soud opatrovnícký zamítá žádost, aby rozšířeno bylo oprávnění společného opatrovníka k zakročení ad 2. usnesenému. ad 4. soud opatrovnícký není povolán, by ve smyslu usnesení schůze majitelů shora ad 4. uvedené dal opatrovníku poukaz, a ponechává jeho vlastnímu uvážení, má-li v tomto směru nějak zakročiti. Důvody: ad 1, 2. Pro zahraniční do- larovou půjčku města P. z r. 1922 zřízena byla hypoteka a vyhotovena o tom listina a to vkladní prohlášení města P. z 10. června 1922, podle něhož vloženo právo zástavní pro pohledávku 7½% hypot. půjčky města P. z r. 1922 v dílčích dluhopisech úhrnem nom. 7½ milionů dolarů a poznamenáno ad b) že úpisy budou splatny doručiteli a ponosou 7½% ročně z nom. hodnoty, kterýžto úrok bude splatný, pokud se týče části v dolarech spojených států severoamerických ve zlatých dolarech spojených států severoamerických v New Yorku. Usnesením z 12. června 1922 byl ustanoven společný opatrovník Dr. Sch. po rozumu § 17 zák. čís. 49/1874 ř. z. pro knihovni projednání neb uplatnění hypotekárních práv podle čl. 7 ujednání a čl. X. dodatné úmluvy. Důsledkem toho může společný opatrovník předsevzítí jen jednání knihovni nebo uplatňovati hypotekární právo. V prvnějším bodu knihovni jednání t. j. hypotekární zajištění již provedeno a není důvodu k nějaké další činnosti v bodu tom. V poslednějším bodu mohl by společný opatrovník zakročiti o uplatnění hypotekárního práva. V tomto směru mohl by však společný opatrovník žalobou uplatňovati právo zástavní pro pohledávku, jak vtělena v pozemkových knihách, tedy ve zlatých dolarech. Tato otázka t. j. otázka měny není však spornou a proto v tomto směru nejde o věc společnou, jakou má na zřeteli rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 1894 sb. n. s. Zda jest možno v této nesporné měně zaplacení dosíci nebo vymození nespadá již do pojmu společné věci, rovněž ne otázka, zda možno žádati doplatek nebo rozdíl hodnoty běžného oběživa v poměru k zlatým mincím dolarovým a otázka tato nespadá také do oboru hypotekárního práva a tedy činnosti společného opatrovníka. ad 3. rozšíření oprávnění společného opatrovníka nelze, neboť by se to přičilo ustanovení § 17 cit. zák. který nepřipouští společné opatrovnictví k jinému účelu než tam výjimečně stanovenému. ad 4. není třeba zásahu opatrovníckého soudu k účelu, aby bylo prozkoumáno vkladní prohlášení. Tolik volnosti přísluší zajisté opatrovníkovi, aby se rozhodl, má-li vyjednávat s dlužníkem o tom, aby doplnil dobrovolně a ve svůj neprospěch dluhopis v příčině poukazu na tak zv. zlatou paritu z 1. května 1922. K návrhu schůze majitelů, aby byl opatrovník poukázán, aby vyjednával s obcí o dohodu, se na konec dodává, že neuznal-li soud oprávnění a povinnost

společného opatrovníka, aby předsevzal kroky k vynucení nároku majitelů, nelze jej důsledně ani nutiti, by ve funkci společného opatrovníka jednal o smírné vyřízení věci, k jejímuž vynucení není oprávněn. Ostatně jest opatrovníka tak dalece považovati za samostatného, aby ve věcech, v nichž se nejedná o rozhodnutí, nýbrž jen o vyjednávání, sám se rozhodl a není soud opatrovnícký povolán, aby mu v tak běžných věcech dával pokyny. To plyne z povšechných ustanovení občanského zákona o opatrovnictví a opatrovníku (§§ 282, 228, 233 obč. z.). Re k u r s n í s o u d schválil návrhy majitelů dílčích dluhopisů přijaté na schůzi konané dne 28. června 1933. D ů v o d y: I. Stěžovatelé vytýkají, že prvý soud není k rozhodnutí věci příslušný. Obec P. je majitelkou městských podniků v obchodním rejstříku zapsaných pod firmami: Elektrické podniky města P. a »P-ská obecní plynárna«, ve kterých jméno obce jest obsaženo, obec P. prostřednictvím podniků těchto provozuje obchody a je knihovním vlastníkem nemovitostí věnovaných účelům elektrických podniků. Prvý soud právem uznal se v této věci příslušným podle § 2 zákona č. 49/74 ř. z. a proto stížnost v tomto směru je nedůvodnou a sluší ji zamítnouti. 2.) Stěžovatelé, jako majitelé dlužních úpisů ke stížnosti legitimovaní napadají rozhodnutí prvního soudu, dovozující, že jde o právo všech majitelů dluhopisů proti dlužníku, o věc, týkající se společných práv, a že jednotlivci nemohou svá práva uplatňovati. Usnesením ze dne 12. června 1922 byl společný opatrovník zřízen pro knihovní projednání a uplatnění práv hypotekárních. Při shromáždění majitelů dílčích dluhopisů ze dne 28. června 1933 bylo usneseno, aby společný opatrovník učinil kroky ke společnému hájení jich práv na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě po případě ve zlaté paritě a aby po předběžném jednání s obcí P. žaloval obec o doplatek úroků k 1. květnu 1933 a o další úroky při jich splatnosti hypotekární žalobou ve zlaté měně, po případě o zaplacení v korunách čsl. a aby jeho oprávnění bylo rozšířeno ve smyslu v usnesení uvedeném. Podle ustanovení § 9 (1) odst. zákona čís. 49/74 ř. zák. žádný majitel nemůže sám o sobě zjednatí platnost svým právům ve věcech společných práv majitelů dluhopisů se týkajících, a vyjimečně podle třetího odstavce téhož paragrafu, jde-li o věc, která se zakládá na poměru mezi majitelem úpisu a zavázaným, přísluší majiteli, by sám zjednal svým právům platnost, tedy, jde-li o zvláštní poměr mezi nimi. Avšak zde jde o placení úroků, které se mají vymáhati žalobou. Podle knihovního lustra jsou s pohledávkou knihovně zjištěny i úroky. Účelem práva zástavního jest zajistiti zaplacení pohledávky s úroky (§ 17 kn. zák.), které mají pořadí s kapitálem, jsou kryty hypotekou. Přiznává-li prvý soud společnému opatrovníku právo uplatňovati žalobou právo zástavní pro pohledávku, jak knihovně zjištěna, tedy ve zlatých dolarech, není důvodu mu právo to odpírati i při úrocích knihovně zjištěných. Podle § 17 cit. zákona ustanovení tohoto zákona použití je při dílčích dlužních úpisech vydaných obcí, pokud jde o knihovní jednání z práv hypotekárních neb o jejich uplatnění. Uplatňování úroků týče se též pohledávky samé, jejíž příslušenství úroky tvoří a jde o stejná práva všem majitelům společně příslušející, tedy o věc společnou všem vlastníkům dílčích dluhopisů, a uplatňování to má se díti jednotným postupem. Podle podání společného opatrovníka majitelé dílčích dlužních úpisů nedostali na své

kupony úroků ve zlaté minci Spoj. států severoamer. sjednaným způsobem přes to, že jsou knihovně zajištěny, nýbrž mají se platiti ve znehodnocených papírových dolarech, mají býti vymáhány žalobou hypotekární na podkladě dlužních úpisů, které jsou společným základem nároku všech majitelů. Společný opatrovník zřizuje se pro zajištění práv majitelů dílčích úpisů, kterým hrozí škoda, a soud opatrovnícký má chrániti zájmy jejich (§ 3 cit. zák.), a proto je přípustno, by společný opatrovník uplatnil jejich nároky jako hypotekárních věřitelů a taktó zamezil jejich ohrožení. Proto obsah usnesení majitelů dílčích úpisů, které bylo učiněno na jejich shromáždění a je v zájmu zachování jednotného postupu, neodporuje zákonu a není důvodu mu odpírati schválení.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacím rekursům opatrovníka majitelů dílčích dlužních úpisů a obce P. a obnovil usnesení prvního soudu co do rozhodnutí o návrhu majitelů dílčích dlužních úpisů, učiněného ve schůzi dne 28. června 1933, aby společný opatrovník prozkoumal vkladní prohlášení a podal zprávu důvěrníkům, po případě zařídil doplnění dluhopisu ohledně poukazu na standart a paritu k 1. květnu 1922; jinak dovolacímu rekursu nevyhověl a uložil prvnímu soudu, by ve smyslu tohoto rozhodnutí dal společnému opatrovníku příslušné poukazy.

D ů v o d y:

Usnesení majitelů dílčích dluhopisů na schůzi dne 28. června 1933, jest považovati za návrh učiněný opatrovníckému soudu. Tento návrh směřuje především k tomu, by opatrovník, zřízený již usnesením ze dne 12. června 1922, učinil potřebné kroky k společnému hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě, ano prý jde o věc všem majitelům dluhopisů společnou, po případě, kdyby oprávnění společného opatrovníka vzhledem k účelu, pro který byl zřízen, nebylo k onomu zákroku již po zákonu odůvodněno, by bylo v tomto směru rozšířeno. Druhá část návrhu obsahuje určité směrnice pro postup opatrovníka pro případ, že by byl po zákonu povolán k hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě v zlaté paritě, neb oprávnění jeho k tomuto účelu bylo rozšířeno. Jest předem rozhodnuta otázka legitimace opatrovníka. Usnesením obchodního soudu v Praze ze dne 12. června 1922, byl k návrhu banky A. v Praze, jako věrné ruky zastupující veškerost majitelů dluhopisů 7½% hypotekární půjčky města P. z roku 1922 na £ 1,500.000 a \$ 7,500.000 (srovnej věrnostní úmluvu ze dne 22. května 1922), zřízen opatrovníkem pro majitele dílčích úpisů této hypotekární půjčky ve smyslu § 17 zákona ze dne 24. dubna 1874 č. 49 ř. z. Dr. Antonín Sch., advokát v P., pro knihovní projednání neb uplatnění práv hypotekárních podle čl. 7 ujednání ze dne 22. května 1922 a čl. X dodatečné úmluvy z téhož dne. Tomuto usnesení nebylo nikým z účastníků odporováno. Obchodní soud byl příslušný zříditi opatrovníka a zůstává příslušný i v otázce týkající se posouzení rozsahu oprávnění opatrovníka i nadále podle § 2 zák.

č. 49/74, jak správně odůvodnil rekursní soud. Jde tudíž jen o to, zda účel, pro který byl opatrovník zřízen, zahrnuje v sobě i oprávnění k hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě. Že otázka, v jaké měně, a tudíž i v jak hodnotné měně mají býti vyplaceny úroky nebo kapitál při slosování, dotýká se všech majitelů dlužních úpisů a proto jest pro ně věcí společnou (§ 9 zák. čís. 49/74), plyne již z povahy věci (srov. rozh. 1894 sb. n. s.). Jde tu o společné právo všech majitelů dílčích dluhopisů, které podle odstavce prvního § 9 uvedeného zákona nemůže býti uplatňováno jednotlivými držiteli úpisů, kteří po případě mohli jen vstoupiti do sporu vedeného společným opatrovníkem na své útraty jako vedlejší intervenienti (§ 9 odstavec druhý uved. zákona), leč že by šlo o zvláštní případ odstavce třetího téhož paragrafu, jehož tu není. Tím jest splněn jeden z předpokladů činnosti společného opatrovníka. Jest tedy ještě uvážiti, zda jest splněn další předpoklad vzhledem k předpisu § 17 téhož zákona, podle něhož se ustanovení tohoto zákona vztahuje na dílčí dluhopisy vydané obcí jen tehdy, byla-li zřízena k zajištění majitelů dílčích dlužních úpisů hypoteka a o tom vyhotovena listina o zřízení práva zástavního, a i v tom případě jen tehdy, pokud jde o knihovní jednání nebo uplatnění hypotekárních práv. I tato podmínka jest splněna, neboť k zajištění majitelů dílčích dluhopisů dolarové půjčky bylo zřízeno právo zástavní na podnicích města P. i pro kapitál i pro úroky a byla zřízena o tom listina. Zdráhá-li se obec vypláceti úroky (kupony) v hodnotné měně podle zlaté doložky (odst. II dodatečné smlouvy z 22. května 1922), lze proti ní nastupovati žalobou hypotekární, jakž bylo na schůzi majitelů dluhopisů dne 28. června 1933 navrhováno, (srov. rozh. č. 7330 sb. n. s.) právě tak, jako kdyby odepřela placení vůbec. V tom případě jde o uplatnění hypotekárních práv, tedy o činnost opatrovníka v rámci účelu, pro který byl zřízen, a stává se tím bezpředmětným návrh na rozšíření jeho oprávnění. Tak zřejmě uvažoval i rekursní soud, třebaže to v důvodech svého usnesení přímo nevyslovil. Že se při schůzi dne 28. června 1933 usnesení nestalo jednohlasně, jest lhostejné vzhledem k předpisu § 3 zák. čís. 49/74, podle něhož může žádati zřízení společného opatrovníka každý účastník, tudíž i vyvolati svým návrhem činnost opatrovníka k hájení ohrožených společných práv všech majitelů dluhopisů. Že pak zákrokem opatrovníka jménem všech držitelů dluhopisů se věc spíše urychlí a zjednoduší, než kdyby držitelé úpisů postupovali samostatně, — i kdyby to bylo přípustné — netřeba zvlášť dovozovati. Obavám opatrovníka, že by samostatným postupem jednotlivých držitelů mohlo dojít k rozporu a k různému řešení, čelí ustanovení § 9 první odstavec uvedeného zákona, podle něhož ve věcech týkajících se společných práv majitelů dluhopisů nemohou jednotlivci svá práva (s výjimkou odst. třetího) samostatně uplatňovati. Výtky obou dovolacích rekurentů, že rekursní soud jen povšechně rozhodl, nezabývá se jednotlivými návrhy držitelů dluhopisů učiněných na schůzi 28. června 1933, jest oprávněna jen co do návrhu pod č. 4, s nímž se napadené usnesení vůbec nezabývá. V té příčině připojuje se nejvyšší soud k právnímu názoru soudu prvé stolice, že není třeba zásahu opatrovníckého soudu, ano jde jen o prozkoumání vkladního prohlá-

šení a po případě o pokus o vyjednávání s dlužníkem, aby dobrovolně doplnil dluhopis v příčině poukazu na standart a paritu k 1. květnu 1922, tedy o žádné rozhodnutí, jež by vyžadovalo schválení opatrovníckého soudu. Dodati jest ještě, že otázkami týkajícími se merita věci, pokud byly v rekursech nadhozeny, nelze se obíratí.

Čís. 13663.

Vyrovnační řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

K rekursu proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání nejsou oprávněni ručitelé vyrovnání, předpokládajíc, že usnesením bylo potvrzeno vyrovnání téhož obsahu, jak zněl přijatý vyrovnací návrh a závazek rukojmího převzatý za vyrovnacího řízení.

Bylo-li však potvrzeno vyrovnání jiného podstatného obsahu, zejména, byl-li do potvrzeného vyrovnání pojat závazek vyrovnacího rukojmího jiného podstatného obsahu, než byl rukojmím převzat za vyrovnacího řízení, nebo nebyl-li vůbec převzat, má i vyrovnací rukojmí právo k rekursu proti takto potvrzenému vyrovnání.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, R I 585/34.)

Proti usnesení krajského soudu, jimž bylo potvrzeno vyrovnání, podali rekurs ručitelé dlužníka. Rekursní soud rekurs odmítl. Důvody: Podle § 59 vyr. ř. může dlužník rukojmí podati rekurs proti potvrzení vyrovnání. Toto zákonné ustanovení vztahuje se vzhledem na výraz »rukojmí dlužníkův« jakož i na to, že totéž ustanovení o právu rekursním vztahuje se podle uvedeného § 59 vyr. ř. i na dlužníkovy spludlužníky a vzhledem na ustanovení § 60 odst. (1) vyr. ř., na ony osoby, které před zahájením vyrovnacího řízení zaručily se podle § 1346 obč. zák. dlužníkovým věřitelům a které uvedeny jsou v § 20 vyr. ř., nikoli však na osoby, které při vyrovnacím řízení zaručily se věřitelům za zaplacení vyrovnacích částek dlužníkům věřiteli nabídnutých. Oni »dlužníkovy rukojmí« mají vzhledem na první odst. § 156 k. ř. zájem na tom, by věřitelé krytí pohledávkami příslušejícími těmto věřitelům proti nim jako rukojmím podle § 1346 obč. zákona nehlasovali při vyrovnacím jednání pro nepoměrně nízké kvoty vyrovnací, neb aby dokonce nesvolily ku poskytnutí zvláštních výhod některým jiným věřitelům. Proto bylo jim v § 59 vyr. ř. výslovně vyhrazeno právo rekursu proti potvrzení vyrovnání. Na toto rekursní právo nemá nárok osoba, která před zahájením vyrovnacího řízení nebyla rukojmím dlužníka ve smyslu § 1346 obč. zák., nýbrž při vyrovnacím řízení zaručila se věřitelům za zaplacení vyrovnací kvoty a souhlasila tím s vyrovnáním. Taková osoba není účastníkem vyrovnání s ním nesouhlasícím podle počátečních slov § 59 vyr. ř. a nemá proto právo k rekursu proti potvrzení vyrovnání.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by o rekursu znovu rozhodl.

Důvody:

Jest sice správný názor a odůvodnění rekursního soudu, že podle § 59 odstavec první první věta vyr. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. k rekursu proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání nejsou oprávnění ručitelé vyrovnání téhož obsahu, jak zněl přijatý vyrovnací návrh a závazek rukojmího převzatý za vyrovnacího řízení, ana jen v takovém případě nejsou práva rukojmího oprávněným k rekursu proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání podle § 59 odstavec první první věta vyr. ř. jest vyrovnání jen ručitele, jehož ručební závazek vznikl před zahájením vyrovnání (srovnej rozhodnutí č. 12689 sb. n. s.). Avšak, bylo-li potvrzeno vyrovnání jiného podstatného obsahu, než jak zněl přijatý vyrovnací návrh, zejména, byl-li do potvrzeného vyrovnání pojat závazek vyrovnacího rukojmího jiného podstatného obsahu, než byl rukojmím za vyrovnacího řízení převzat, anebo nebyl-li vůbec převzat, jsou práva vyrovnacího rukojmího dotčena a nelze vzhledem k §§ 6 a 19 obč. zák. vykládati rozumově ustanovení § 59 odstavec první první věta vyr. ř. v neprospěch rukojmího, a nelze mu proto v takovém případě upřít právo k rekursu proti takto potvrzujícímu vyrovnání právě z toho důvodu, že prý dodatek výroku »rukojemský závazek ing. Jana B-a a Pavly B-ové zůstává nezměněn« odporuje převzatému závazku ručení za vyrovnání, ani prý převzali ve vyrovnacím návrhu přiloženém k návrhu dlužníka Rudolfa B-a o povolení zahájení vyrovnacího řízení rukojemství jen za 45% vyrovnací kvotu, kdežto usnesení vyrovnacího soudu potvrzuje přijaté vyrovnání na 50% vyrovnací kvotu a s jinými platebními lhůtami. Neprávem proto odmítl rekursní soud rekurs rukojmí vyrovnání a bylo rozhodnuto jak se stalo.

Čís. 13664.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Ve sporu proti úpadci o nárok na oddělené uspokojení, přerušeném podle § 8, odstavec první, konk. ř. není zapotřebí, ba není ani přípustné, udělit lhůtu správci konkursní podstaty k vyjádření, zda do sporu vstoupí. Stalo-li se přece tak, neplatí domněnka, že, nevstoupí-li správce podstaty do sporu ve lhůtě, kterou určil procesní soud, platí to za odmítnutí.

Jest na žalobci, by prostě navrhl pokračování ve sporu proti správci podstaty a tomuto jest ponecháno, by se zachoval podle předpisů civilního soudního řádu, jako každá jiná strana sporu.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, R I 650/34.)

Za sporu žalující Občanské záložny s Marií V-ovou byl na jmění žalované vyhlášen úpadek. Usnesením ze dne 2. září 1933 byl správce konkursní podstaty žalované vyzván, by do 14 dnů po doručení tohoto

usnesení vstoupil do sporu, jinak že to platí za odmítnutí. Dne 3. března 1934 navrhla žalobkyně pokračování ve sporu. Dne 14. března 1934 se procesní soud první stolice usnesl, že se rok stanovený na den 20. března 1934 ponechává v platnosti a rok tento se určuje k rozhodnutí o návrhu žalobkyně na pokračování ve sporu a o návrhu žalované na přerušení sporu, neboť správce konkursní podstaty odmítl vstoupiti do sporu a tudíž měl být návrh na pokračování doručen přímo úpadkyni Marii V-ové (§ 9 odst. (2) konk. ř.). Usnesením ze dne 20. března 1934 zamítl procesní soud návrh správce konkursní podstaty ze dne 14. března 1934, by řízení ve sporu bylo prohlášeno za zmatečné a přerušeno, aby rok byl zrušen a by žalující strana byla odsouzena k zaplacení výloh podání do 14 dnů pod exekucí. Důvody: Správce konkursní podstaty byl usnesením tohoto soudu ze dne 2. září 1933 vyzván, by do lhůty 14 dnů po doručení tohoto usnesení vstoupil do sporu, jinak, že to platí za odmítnutí. Správce konkursní podstaty do sporu nevstoupil a tudíž oprávněně odpůrce úpadců, žalující strana, navrhla pokračování ve sporu (§ 9 odst. (2) konk. ř.). Rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu ze dne 14. března 1934 a ze dne 20. března 1934 a uložil prvnímu soudu, by po provedeném šetření o návrhu žalobkyně ze dne 3. března 1934 a o návrhu žalované ze dne 14. března 1934 znovu rozhodl. Důvody: Předpokladem pro přerušení sporu podle § 7 pokud se týče 8 konk. ř. je vyhlášení konkursu. Pro pokračování ve sporu proti úpadci je třeba, by správce konkursní podstaty do sporu vstoupil, a podle § 8 odst. (3) lze v řízení pokračovati teprve po zkušebním roku. Bude tedy na soudu první stolice, aby šetřením konkursního soudu zjistil, zda pohledávka, o kterou jde, byla v konkursu přihlášena, jak se o přihlášce vyjádřil správce konkursní podstaty a v jakém období jest konkursní řízení. Poněvadž tato zjištění první soud neprovedl, bylo napadené usnesení zrušiti a soudu prvnímu naříditi, by doplně zjištění, rozhodl bez nařízení ústního jednání.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by o věci znovu rozhodl.

Důvody:

Napadeno jest usnesení rekursního soudu, jímž bylo usnesení prvního soudu bez výhrady právní moci zrušeno a věc mu vrácena, aby po provedeném šetření, avšak bez nařízení ústního jednání, jak uvedeno v důvodech, o přerušení sporu a o pokračování v něm znovu rozhodl. Jde sice o otázku, zda má být spor přerušen, avšak, ač taková nařízení nemohou podle § 192 druhý odstavec c. ř. s. opravným prostředkem býti napadena, nejde o takový důvod přerušení, jaký mají na mysli §§ 191 a 192 odstavec první c. ř. s., a jest proto otázku připuštění dovolacího rekursu, správně rekursu řešiti podle všeobecných pravidel. Poněvadž pak rekursní soud nenařídil prvnímu soudu výslech stran, nejde o rozhodnutí podle § 527 druhý odstavec c. ř. s. a jest proto dovolací rekurs, správně rekurs podle § 514 odstavec první c. ř. s. přípustný. Není však důvodný. Podle obsahu žaloby a jejího pojmenování »hypotekární žaloba« mimila žalující strana, jak sama praví nyní v re-

kursu, podati skutečně hypotekární žalobu, ač žalobní návrh tomu plně neodpovídá. Jde proto o spor na oddělné uspokojení podle § 7 odstavec (2) konk. ř. čís. 64/31 sb. z. a n., jenž se podle § 8 odstavec (1) konk. ř. přerušuje prohlášením konkursu o jmění žalované úpadkyně. Avšak k pokračování v takto přerušeném sporu není zapotřebí ba není ani přípustné udělení lhůtu správci konkursní podstaty k vyjádření se, zda do sporu vstupuje, an § 9 konk. ř. to předpisuje jen pro spory, v nichž jest úpadcem žalobce anebo jimiž se uplatňuje nárok na vyloučení věcí, a jen v takových sporech platí právní domněnka podle § 9 odstavec (2) konk. ř., že, nevstoupí-li správce podstaty do sporu ve lhůtě, kterou určil procesní soud, platí to za odmítnutí. O takový spor však nejde. Jest proto udělení lhůty procesním soudem v usnesení ze 14. března 1934 pro onu právní domněnku bezúčinné, ano nelze onoho zákonného ustanovení ani obdobně použití na spory jiné. Prohlášení správce podstaty, zda vstupuje do sporu, čili nic, jest procesním úkonem, jež nelze vykonati mlčky (§ 863 obč. zák.), an to zákon výslovně nepřipouští, a nelze proto z opomenutí správce, vyjádřiti se ve lhůtě procesním soudem mu neprávem udělené o tom, zda vstupuje do sporu, čili nic, vyvozovati, že odmítl do sporu vstoupiti, zejména, když již před udělením lhůty podáním z 2. září 1933 navrhl, aby řízení bylo prohlášeno za zmatečné následkem vyhlášení konkursu na jmění žalované. Ve sporech o nároky na oddělné uspokojení lze podle § 7 odstavec (2) konk. ř. pokračovati i po prohlášení konkursu, avšak vždy jen proti správci konkursní podstaty a není pokračování odloženo až po zkušební rok (§ 8 odstavec (3) konk. ř.), poněvadž oddělné nároky se ke konkursu nepřihlašují. Bylo tedy na žalující straně, by prostě navrhla pokračování ve sporu proti správci podstaty a tomuto jest ponecháno, aby se zachoval podle předpisu civ. s. řádu, jako každá jiná strana sporu. Dokud žalující strana tak neučinila nelze ve sporu pokračovati. Jsou proto všechny skutečnosti pro rozhodnutí této otázky nesporné a netřeba konati šetření nařízené rekursním soudem.

Čís. 13665.

Pozemková reforma.

Poštovní spořitelna v Praze není dlužníkem náhradové pohledávky, nýbrž dlužníkem této pohledávky jest jediné československý stát.

Bylo-li v dohodě o splatnosti přejímací ceny jinak ujednáno, než stanoví § 61 náhr. zák., jest stát ujednáním vázán.

Ze zákona náhradového ani ze zákona úvěrového nelze dovoditi splatnost požadovaného nedoplatku teprve, až bude splacena úvěrová pohledávka poskytnutá přidělcům, jejichž pozemků se netýká zažalovaný nedoplatek.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, Rv I 462/34.)

Státní pozemkový úřad ujednal s majitelem velkostatku Č-em dne 15. února 1923 dohodu, podle níž převzal od Č-a nemovitosti za 850.000 Kč, z nichž bylo Č-ovi 500.000 Kč vyplaceno. Zbytek přejímací ceny byl zajištěn v náhradové knize a splatný v dílčích částkách podle

postupu přidělu a podle hotovostí stržených od přidělců v přejímací ceně. Státní pozemkový úřad směnil z velkostatkem S. převzaté nemovitosti dosud připsané Č-ovi s nemovitostmi Františka a Františky Ch-ových za doplatek 484.442 Kč a poskytl jim úvěr drážebnostní ve výši 370.000 Kč. Žalobu dědiců Č-ových proti Československému státu o zaplacení 324.950 Kč procesní soud prvé stolice zamítl. Důvody: Podle § 2 vládního nařízení ze dne 7. prosince 1922 č. 360 sb. z. a n. vykonává náhradová banka jménem státu účetní a pokladniční službu pro náhradové pohledávky Státním pozemkovým úřadem ustanoveno v § 64, za náhradové knihy vedou a účetní pokladniční službu při placení náhradových pohledávek vykonávají náhradové banky, jež musí býti veřejnoprávními ústavy úvěrními po rozumu § 15 záborového zákona. Podle § 39 zák. ze dne 23. září 1930 čís. 143 sb. z. a n. o poštovní spořitelně, přejímá poštovní spořitelna v Praze také působnost poštovního úřadu šekového v Praze jako náhradové banky pro pozemkovou reformu zřízené podle § 64 a 71 zákona z 8. dubna 1920 čís. 329 sb. z. a n. o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový v doslovu zákona ze dne 13. července 1922 čís. 220 sb. z. a n. Veškerá práva a všechny závazky vzniklé z činnosti poštov. úřadu šekového jako náhradové banky pro pozemkovou reformu přecházejí na poštovní spořitelnu. Podle § 3 odst. (3) zákona čís. 143/1930 sb. z. a n. jest poštovní spořitelna právnickou osobou, která pokud jde o službu šekovou, službě šekové a spořitelni, dále pokud se jedná o jinou hospodářskou a obchodní činnost a konečně pokud obstarává finanční úkony pro veřejné státní a jiné ústavy, nabývá samostatně práva a břeme na sebe závazky. Z těchto zákonných ustanovení jest zřejmo, že poštovní spořitelna jako náhradová banka požívá úplně právní subjektivitu. Byla-li tedy, jak je zjištěno, pohledávka za převzaté nemovitosti v žalobě uvedené převzata náhradovou bankou, pokud se týče poštovní spořitelnou jako náhradovou bankou, jest přisvědčiti námítce žalované strany, že žalovaný stát není v tomto případě pasivně legitimován a proto již z toho důvodu byla žaloba zamítnuta. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Ježto jest nesporné, že veškeré pozemky v dohodě o ceně z 15. února 1923 uvedené, jichž žaloba se týká a jež Státní pozemkový úřad od Č. za 850.000 Kč převzal, byly již nyní přidělcům přiděleny a přidělovací ceny za pozemky ty až na částku 13.671 (ohledně níž řízení ponecháno v klidu) i v hotovosti zaplacený, naskytá se otázka, zda stát právem může odpírati zaplacení částky 324.954 Kč s přísl., o kterou po omezení žaloby o 11.375 Kč jde, kterouž částku co do výše strana žalovaná uznává za správnou. Pokud se týče passivní legitimace státu k žalobě má ji odvolací soud za odůvodněnou, neboť na základě dopisů poštovní spořitelny, jakožto náhradní banky má zjištěno, že byla náhradová pohledávka Č-a v původní výši 350.000 Kč v náhradové knize u ní na účtu zapsána, tím však nebylo zjištěno a dle platných zákonných předpisů ani zjištěno býti nemohlo, že poštovní spořitelna převzala na místě státu zákonnou jeho povinnost smluvně převzatou k zaplacení nedoplatku za pozemky. Jest jen zjištěno, že vzhledem k § 39 zák. z 23. září 1930 čís. 143 sb. z. a n. na místě poštovního šekového úřadu nyní

poštovní spořitelna vykonává účetní a pokladní službu na náhradové pohledávky, že vede náhradové knihy, účetní správní a pokladní službu při placení náhradových pohledávek, ale to odpovídá § 64 zák. ze dne 8. dubna 1920 čís. 329 sb. z. a n., pokud se týče § 64 zák. ze dne 17. února 1922 č. 77 a §§ 2 a 3 nař. vlády ze 7. prosince 1922 čís. 360 sb. z. a n., neznamená však přechod původního obligačního poměru mezi státem a Čem na poštovní spořitelnu, která dle § 39 zák. z 23. září 1930 čís. 143 sb. z. a n. převzala jen působnost poštovního šekového úřadu v Praze jako náhradové banky pro pozemkovou reformu zřízené podle §§ 64 a 71 zák. z 8. dubna 1920 čís. 329 sb. z. a n. o převzetí a náhradě za zabraný majetek pozemkový v doslovu zákona ze dne 13. července 1922 čís. 220 sb. z. a n. Na poštovní spořitelnu přešla jen práva a závazky z činnosti poštovního šekového úřadu jako náhradové banky a jest v tomto směru nepřipadným poukazovati na § 3 odst. (3) zák. čís. 143/1930 sb. z. a n., z něhož sice vychází na jevo, že jest poštovní spořitelna právnickou osobou, která pro sebe nabývá může samostatně práva a na sebe vzítí závazky a nabývá samostatně subjektivitu, ale nemění to nic na tom, že v souzeném případě vystupovala jako zástupce Státního pozemkového úřadu, který zase podle § 4 zák. z 11. června 1919 čís. 330 sb. z. a n. jest zástupcem státu, vykonávajíc jen činnost náhradovým bankám přikázanou. Podle § 59 zákona z 8. dubna 1920 čís. 329 sb. z. a n. náhrada za převzatý majetek jest pohledávkou bývalého vlastníka proti státu. Ze tento závazek převzala ex lege poštovní spořitelna, ze zákonných ustanovení (zejména ani z cit. žalovanou stranou zák. čís. 166/20 správně 161/20 sb. z. a n. pokud se týče vlád. nař. čís. 360/22 správně 361/22 sb. z. a n.) na jevo nevyhází a, že zvláštním aktem za souhlasu oprávněného závazek ten poštovní spořitelna na místě státu na sebe převzala k placení, nebylo prokázáno, neboť pouhý zápis částky 350.000 Kč do náhradové knihy ze dne 27. března 1926 to nedokazuje. Podle §§ 9 a 10 nař. vl. čís. 360/1922 Státní pozemkový úřad pověřuje v zastoupení státu službou náhradové banky a podle § 17 provádí i dozor nad příslušným oddělením ústavu neb úřadu vykonávajícího službu náhradové banky a poněvadž jde o pohledávky proti státu, poskytoval potřebné prostředky podle § 3 nař. čís. 361/22 sb. z. a n. poštovnímu šekovému úřadu, což platí nyní automaticky podle § 39 zák. čís. 143/1930 sb. z. a n. pro poštovní spořitelnu. Jest proto výhradně věcí Státního pozemkového úřadu v zastoupení státu, postarati se o to, je-li k tomu ovšem povinnost, by poštovní spořitelna zbytek přejímací ceny dle dohody z 15. února 1923 žalujícím proplatila a tím pasivní legitimace žalovaného státu jest dána. Poštovní spořitelna zde vystupuje jen jako bankovní spojení se státem obstarávající finanční spojení mezi státem na jedné straně a interesentem na přejímací ceně (na úvěru) na druhé straně v rámci zákona pokud se týče podle dispositiv Státního pozemkového úřadu. Avšak žaloba není ani předčasná a jest oprávněna strana žalující požadovati na státu proplacení zbytku přejímací ceny v nesporné výši ve výroku rozsudku uvedené, neboť předpoklad pro výplatu jest vzhledem k nesporné skutečnosti shora uvedené dán. Státní pozemkový úřad přidělil veškeré pozemky, za něž zaplacení doplatku přejímací ceny se touto žalobou požaduje, přidělcům a dostal od nich přejímací cenu zaplacenou, má proto povinnost z těchto peněz žalující zaplatiti. Žalo-

vaná strana to odpírá, protože prý Státní pozemkový úřad poskytl podle § 4 zákona ze dne 11. března 1920 čís. 166 sb. z. a n. na zaplacení pří-
 dělové ceny nemovitostí převzatých z velkostatku S. držebnostní úvěr
 ve výši 370.000 Kč a podkladem tohoto hypotek. úvěru jest prý ve
 smyslu cit. paragrafu náhradová pohledávka 350.000 Kč. Avšak tento
 úvěr nemá žádné souvislosti se závazkem státu převzatým dle odst. III
 dohody ze dne 15. února 1923. Podle doslovu tohoto odstavce nemůže
 býti pochyby, že se i Státní pozemkový úřad zavázal zcela jasně (a, kdyby
 byla nejasnost, platí § 915 obč. zák. v jeho neprospěch), že, jakmile bude
 za pozemky, které v cenové dohodě byly uvedeny, od přidělců pozemků
 zaplacen, zaplacen bude zbytek přejímací ceny žalující straně pokud
 se týče jejímu předchůdci, jehož jsou žalobci dědici. Tedy již z tohoto
 závazku zvláštního i kdyby zákon vůbec připouštěl povolovati držeb-
 nostní úvěr na nedoplatek přejímacích cen za pozemky jiné, než které se
 přidělcům přidělují, jest povinnost žalovaného k zaplacení, poněvadž
 přidělci bylo zaplacen. Avšak § 4 odst. (3) zák. z 11. března 1920 čís.
 161 sb. z. a n. stanoví, že, bude-li náhrada za převzatou půdu dřívějšímu
 vlastníku zapsána jako jeho pohledávka do náhradové knihy určité ná-
 hradové banky, může banka podle § 2 poskytnouti úvěr otevřením účtu
 osobám, jimž z oné půdy byly pozemky přiděleny. V souzeném případě
 jest onou půdou půda, kterou stát převzal podle dohody z 15. února
 1923, na tuto půdu byl úvěr přidělcům poskytnut, ti pak cenu přejímací
 v nesporné výši již zaplatili a nebyl proto Státní pozemkový úřad poskyto-
 oprávněn a zejména ne vzhledem k III. odst. zmíněné dohody poskyto-
 vati úvěr zase jiné osobě na jinou část ze zabraného pozemkového ma-
 jetku žalující strany na conto pohledávky žalující strany na nedoplatek
 ceny přejímací za jiné pozemky státem převzaté, když dostal již za
 posléz uvedené pozemky od přidělců zaplacen a měl proto v tomto pří-
 padě podle smlouvy zbytek přejímací ceny proplatiti žalobcům. Za skut-
 kové a právní situace nemění nic na této povinnosti předpisy § 61 zák.
 ze dne 17. února 1922 čís. 77 sb. z. a n. pokud se týče § 61 zák. z 11.
 března 1920 čís. 161 sb. z. a n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Co se týče námitky nedostatku pasivní legitimace, neprávem tvrdí
 dovolání, že nelze o nedoplatek přejímací ceny za nemovitosti převzaté
 státem od žalobců, pokud se týče od jejich předchůdce žalovati stát,
 nýbrž jen poštovní spořitelnu v Praze, ježto je podle § 39 třetí odstavce
 zák. čís. 143/30 náhradovou bankou pro pozemkovou reformu a u ní se
 zažalovaný zbytek přejímací ceny vede v náhradové knize. Odvolací
 soud výstižně dovodil z § 64 náhr. zák. a z nařízení čís. 360/22 a 361/
 22 jakož i ze zákona čís. 143/30, že poštovní spořitelna v Praze jako
 náhradová banka, jsouc jen pověřena vedením a výkonem účetní a po-
 kladní služby při náhradových pohledávkách a vedouc jen zažalovanou
 pohledávku v náhradové knize, není dlužníkem této pohledávky, nýbrž
 že podle ustanovení § 59 a 61 náhr. zák. byl a jest dlužníkem požado-
 vaného nedoplatku žalovaný československý stát. Odkazuje se na důvody
 napadeného rozsudku, jež vývody dovolání nejsou nijak vyvráceny a

s nimiž dovolací soud souhlasí. Jsa dlužníkem, byl právem stát v prodáváním sporu žalován a odvolací soud, nevyhověv námitce nedostatku pasivní legitimace, nepochybil.

Rovněž neprávem spatřuje dovolání pochybení odvolacího soudu v tom, že nebyla žaloba zamítnuta jako předčasná. Podle dohody ze dne 15. února 1923 o přejímací ceně a její splatnosti byl zbytek přejímací ceny po zaplacení 500.000 Kč, zajištěný v náhradové knize, splatný v dílčích částkách podle postupu přidělu a podle hotovostí stržených od přídělců za příděly z převzatých pozemků. Je nesporné, že příděl pozemků, za něž nedoplatek přejímací ceny je požadován, byl již před delší dobou skončen a že přídělci přídělové ceny již hotově zaplatili. Je proto nedoplatek přejímací ceny žalobci požadovaný splatný a žaloba podle dohody předčasná není. Neprávem tvrdí dovolání, že zažalovaný nedoplatek není ještě proto splatný, poněvadž poštovní spořitelna v Praze jako náhradová banka poskytla z požadovaného zbytku přejímací ceny úvěr přídělcům zbytkového statku v S-ech a tito ještě úvěr nesplátili. V dohodě ze dne 15. února 1923 není zmínky o tom, že nedoplatek přejímací ceny po zaplacení 500.000 Kč bude splatný až přídělcé zbytkového statku S-y zaplatí úvěr mu poskytnutý, také nebylo tvrzeno, že mimo dohodu ze dne 15. února 1923 bylo něco takového ujednáno a ze zákona náhradového čís. 329/20 ve znění zákona čís. 220/22 a ani ze zákona úvěrového čís. 166/20 splatnost požadovaného nedoplatku teprve potom, až bude splacena úvěrová pohledávka poskytnutá přídělcí dvora S-y, což nejsou pozemky, jichž se týká zažalovaný nedoplatek, nelze odvoditi. Po dotýká se ještě, že bylo-li v dohodě ze dne 15. února 1923 o splatnosti přejímací ceny jinak ujednáno, než jak stanoví § 61 náhr. zák., proti čemuž nebylo překážek, jest stát oním ujednáním vázán a nelze se mu § 61 náhr. zák. dovolávati.

Čís. 13666.

Úprava pachtovného při zemědělských pachtích (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Jde-li jen o pacht parcelní podle § 1 nebo § 6 vl. nař. a nikoliv o pacht hospodářského celku podle § 7 vl. nař., nelze o návrhu pachtýře na soudní úpravu pachtovného projednávat v řízení nesporném, nýbrž jest jej odmítnouti.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, R II 216/34.)

Pachtýř František B. žádal na soudě o úpravu pachtovného podle § 7 vl. nař. Soud první stolice ponechal pachtovné nezměněno. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů pro zmatečnost a odmítl návrh Františka B-a na úpravu pachtovného.

Důvody:

František B. učinil dne 24. září 1933 u okresního soudu v B. podání, v němž uvedl, že má od Josefa T-a spachtováno 16 měřic polí, a že žádá podle § 7 vlád. nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z.

a n. o soudní upravení pachtovného, poněvadž Josef T. dobrovolně nechce se s ním dohodnouti. Soud první stolice, neslyšev Josefa T-a, vydal usnesení, že se námitkám Josefa T-a vyhovuje a že se pachtovné nezměňuje. Dodatečným šetřením však bylo zjištěno, že propachtovatel Josef T. u soudu námitky nepodal, takže o nich nemohlo býti rozhodováno. Podkladem jednání byla tudíž jen žádost Františka B-a. Podle údajů žádosti opakovaných i v rekursu a v dovolacím rekursu Františka B-a jde o pacht parcelní podle § 1 nebo § 6 vlád. nařízení z 29. července 1933 č. 164 sb. z. a n., nikoliv o pacht hospodářského celku po rozumu § 7 vlád. nařízení. Při parcelním pachtu však podle § 5 odst. (2) a § 6 vlád. nařízení nemá soud pachtýř oznámiti své nároky na úpravu pachtu, neboť si zachová nárok, když jej včas a předepsaným způsobem [§ 5 odst. (1)] oznámil propachtovateli, nýbrž propachtovatel má soud oznámiti námitky proti nároku pachtýřovu, a podle § 12 vlád. nař. rozhoduje pak soud v řízení nesporném o těchto námitkách propachtovatele podaných podle § 5 odst. (2) nebo podle § 6, o návrzích pachtýře na úpravu pachtovného pak jen tehdy, jde-li o případ § 7. O návrhu pachtýře Františka B-a nemohlo tedy býti podle § 12 zmíněného vlád. nařízení v řízení nesporném projednáváno, pročež měl býti odmítnut.

Čís. 13667.

Bylo-li nájemci mimořádnou náhodou užívání bytu i jen na kratší dobu odňato, může žádati slevu té části nájemného, která na tuto dobu připadá.

Má-li však pachtýř míti nárok na slevu, nutno požadovati, by užívání pachtovní věci bylo znemožněno alespoň po jedno hospodářské období.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, Rv II 401/34.)

Žalovaný spachtoval od žalobce pozemky i s parní pilou a s budovami za ročních 40.000 Kč. Podle pachtovní smlouvy byl žalovaný povinen udržovati kotel parní pily v upotřebitelném stavu, žalobce pak vyměnit kotel za nový jen, kdyby sešel pravidelným upotřebováním tak, že by se nedal nadále upotřebiti. Proti žalobě o zaplacení pachtovného uplatnil žalovaný mimo jiné i nárok na slevu pachtovného, ježto se parní kotel stal za pachtu bez viny žalovaného tak vadným, že nemůže s ním vůbec normálně pracovati a nemůže tedy vůbec pronajaté pily a jejího strojního zařízení používati. Bylo zjištěno, že kotel byl vyřazen z provozu v době od 5. května do listopadu 1931. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, neshledavše opodstatněným nárok žalovaného na slevu pachtovného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ustanovení § 1104 obč. zák. předpokládá, že pachtované (najaté) věci nelze pro mimořádnou náhodu vůbec užívati. Jde tedy především o význam slov, že nelze věci vůbec používati. Tu jest rozeznávati mezi nájmem a pachtem. Účelem nájmu je ukojení potřeby bydletí, která trvá

vždy a ve stejné míře, takže nájemce, když mu mimořádnou náhodou užívání bytu i jen na kratší dobu bylo odňato, může žádati slevu té části nájemného, která na tuto dobu připadá (viz § 1105 obč. zák.). Účelem pachtu však je, dosíci výtěžky, a to v jednotlivých hospodářských obdobích, takže nutno požadovati, by užívání pachtované věci bylo znemožněno alespoň po jedno hospodářské období, má-li pachtýř míti nárok na slevu. V souzeném sporu je podle povahy věci a podle lhůt, ve kterých se pachtovné mělo platiti, za hospodářské období pokládati jeden rok. Žalovaným by tedy mohl míti nárok na slevu pachtovného jen, kdyby mu vyřazením parního kotle z provozu bylo bývalo alespoň jeden celý rok znemožněno pachtované pily užívati. Ježto však zákaz kotle používati trval jen od května do listopadu 1931, nároku toho nemá, i kdyby se úřední zákaz kotle používati, pokládal za mimořádnou náhodu podle § 1104 obč. zák. (Viz posudek býv. soudu ve Vídni, Věstník min. sprav. z r. 1918, str. 272 a násl.)

Čís. 13668.

Nepozbyl-li poškozený práci v podniku následkem úrazu, nýbrž následkem toho, že podnik zastavil práci, nemůže býti výdělek poškozeného před úrazem směrodatným pro vyměření výše požadovaného důchodu.

Byl-li poškozený vyřazen úrazem značnou měrou z možnosti najítí zaměstnání, kde šlo i jen o trochu lepší práci, musí se mu za toto vyřazení z volné soutěže dostati odškodnění přiznáním určité částky možného ušlého výdělku.

(Rozh. ze dne 21. června 1934, Rv II 446/34.)

Žalobce byl těžce poraněn autem žalované společnosti řízeným spoluzalovaným šoférem. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaným placení měsíční renty 600 Kč, ježto se stal následkem úrazu neschopným k práci. Procesní soud své stolice přisoudil žalobci měsíčních 120 Kč. Důvody: Jest zjištěno, že žalobce jest asi 20% invalidní a nezpůsobilý pro těžkou ruční práci, při které musí používatí poraněné ruky. Ovšem z celého stavu věci vychází na jevo, že fakticky i jeho nezaměstnání v dřívějším jeho zaměstnání u frýštátských železáren, není následkem úrazu, nýbrž toho, že továrna zastavila provoz a vzhledem k dnešní hospodářské tísní žalobce pravděpodobně ani stejné zaměstnání se stejným výdělkem by neobdržel, i kdyby byl zcela zdrav a práce schopen. Na druhé straně však žalobce jako mnozí jiní bývalí dělníci v železárnách byl odkázán na práci nádenickou, kterážto průměrně vyžaduje větší námahy a také musí býti pokládána za práci těžkou. Vzhledem k zaměstnání, které měl při nádenické práci po úraze podle výpovědi svědků, mohl vydělati na směnu 16 až 20 Kč. Rozumí se samo sebou, že s naprostou určitostí nemůže býti dnes tvrzeno, že by žalobce, nebýti následku úrazu, skutečně zaměstnání, třeba nádenické měl a že by byl zaměstnán také po celou dobu nyní i v budoucnosti. Ale třeba přihlížeti k tomu, že při nynější velké hospodářské tísní i při nádenické

práci zaměstnavatel si vybírá a vybírá si i tenkrát úplně zdravého člověka, kdyby částečná invalidita dotyčné práci, třeba lehčí nebyla na újmu. Proto jest jisté, že následkem úrazu žalobce jest vyřazen značnou měrou z možnosti najítí zaměstnání obyčejné, kde jde jen o trochu těžší práci. Toto vyřazení právě musí býti respektováno přiznáním určité částky možného ušlého výdělku. Jak výpověďmi svědků jest potvrzeno, skutečně v několika případech žalobce byl z práce propuštěn právě vzhledem k své menší výkonnosti. Proto soud volně uvažuje, přihlédaje zároveň k tomu, že i obyčejné nádenické zaměstnání při dnešní době, zvláště ve stavebním oboru není trvalým po celý rok, přihlédaje k okolnostem již shora uvedeným a také k tomu, že žalobce bere podporu v nezaměstnanosti, uznal přiměřeným, by žalovaní od 21. listopadu 1931 až na další, pokud poměry ovšem nebudou změněny nahradili žalobci na ušlém výdělků měsíčních 120 Kč. Odvolací soud nevyhověl odvolání ani té ani oné strany.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolání žalobce, ani dovolání žalovaných.

Důvody:

Žalovaní napadají rozsudek odvolacího soudu, pokud jím byl žalobci přisouzen důchod vůbec, leč neprávem. Vývody jejich dovolání dovozují s hlediska dovolacího důvodu čís. 4 a s poukazem na rozhodnutí čís. 4359 sb. n. s., že bylo povinností žalobce, chtěl-li za dobu od 22. listopadu 1931 ušlý výdělek míti přisouzený, by v své stoličce uvedl a prokázal, jaký výdělek mu za jeho zjištěné zmenšené způsobilosti k povolání ušel, a teprve, kdyby to byl prokázal, mohly nižší soudy za předpokladu § 273 c. ř. s. výši tohoto ušlého výdělku volnou úvahou stanoviti. Tyto vývody však přezírají tvrzení žalobce, o něž nárok opírá, totiž, že před úrazem vydělal ve frýštátských železárnách měsíčně asi 1.200 až 1.300 Kč, že se následkem úrazu stal k těžké práci, kterou tam konal, nezpůsobilý, že je částečně invalida a že za nynější těžké hospodářské situace, kdy nacházejí práci jen úplně zdraví zaměstnanci, poněvadž částečného invalidu nikdo nevezme, jest úrazem připraven o výdělek 1.300 Kč, který dříve vydělával, že však vzhledem k své částečné invaliditě požaduje jen polovici ušlého mu výdělku částkou 600 Kč měsíčně. Nižší soudy, zjistivše, že žalobce nepozbyl práci ve frýštátských železárnách následkem úrazu, nýbrž následkem toho, že železářny zastavily práci, správně usoudily, že jeho výdělek před úrazem nemůže býti směrodatným pro vyměření výše požadované renty. Poněvadž však žalobce po úraze nádenické práce konal a mohl při nich vydělati, jak zjišťuje první soud, na směnu 16 až 20 Kč, a nelze s naprostou určitostí říci vzhledem na změněné hospodářské poměry, že by žalobce, nebýti následků úrazu, zaměstnání, třeba i nádenické, měl a že by byl také zaměstnán po celou dobu nyní i v budoucnosti, a jest jisto, že následkem úrazu jest vyřazen značnou měrou z možnosti najítí zaměstnání, kde jde jen o trochu lepší práci, správně usoudily nižší soudy, že za toto vyřazení z volné soutěže musí se mu dostati odškodnění přiznáním určité částky možného ušlého výdělku, zvláště, ano jest zjištěno, že žalobce byl v několika případech

z práce propuštěn vzhledem k své menší výkonnosti. Uznaly-li nižší soudy, přihlednuvše k posudku znalce, jenž nezpůsobitost žalobcovu označil 20%, a k průměrnému výdělku 16—20 Kč denně, který žalobce měl jako nádeník, rentu částkou 120 Kč měsíčně, jest s názorem jejich souhlasiti a není důvodu něco na tom měniti.

Žalobce po právní stránce neprávem dovozuje, že ušlý výdělek měl býti vyměřen podle dosavadního výdělku, a že za něj nelze považovati u žalobce výdělek, který měl bezprostředně před podáním žaloby, nýbrž výdělek, který měl před úrazem, za jehož následky žalovaní ručí. V tom směru se odkazuje na důvody shora uvedené a, pokud se dovolání odvolává na rozhodnutí čís. 11181 sb. n. s. k odůvodnění svého právního názoru, činí tak neprávem, poněvadž právní názor tam vyslovený, ovšem při jiném skutkovém ději, svědčí spíše právnímu názoru tuto vyslovenému.

Čís. 13669.

Dodatel strojů, jenž si k nim vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, ale připustil, by byly spojeny s nemovitostí kupitele, nezajistiv se knihovní poznámkou podle § 297 a) obč. zák., nenabyl tím, že za exekuce vedené na základě rozsudku pro zmeškání, který si vydobyl proti kupiteli důsledkem výhrady vlastnictví, stroje z kupitelovy nemovitosti odvezl, práva, nepřipouštějícího podle § 37 ex. ř. vedení imobilární exekuce na stroje kupitelovým věřitelem, která dospěla v době odvezení strojů již tak daleko, že stroje byly již jako příslušenství nemovitosti sepsány a odhadnuty a jako takové uvedeny v usnesení exekučního soudu o dražební vyhlášce podle § 170 ex. ř.

(Rozh. ze dne 22. června 1934, Rv I 696/33.)

V dražebním řízení na nemovitost (továrnu), vedeném žalovanou bankou proti firmě L., byly stroje, jež žalobce prodal firmě L. s výhradou vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, dne 16. května 1931 sepsány a odhadnuty jako příslušenství nemovitosti dané do dražby a jako takové uvedeny v usnesení exekučního soudu ze dne 23. října 1931, obsahujícím dražební vyhlášku podle § 170 ex. ř. Stroje byly postaveny v továrně firmy L. a asi 1½ roku bylo jich užíváno k výrobě. Na jaře roku 1932 na základě rozsudku, jež si vymohla proti firmě L., dala žalobkyně stroje z továrny odvésti. Žalobu o nepřipustnost exekuce procesní soud prvé stolice zamítl. Důvody: Především jde o to, zda se stroje staly příslušenstvím továrny. Ve sporu nebylo tvrzeno, že byla poznamenána výhrada vlastnického práva žalobkyně podle § 297 a) obč. zák. Ze svědecké výpovědi vyplývá, že stroje byly určeny k trvalému používání v továrně, že tam byly namontovány a používány jich k výrobě v úmyslu, aby byly podrženy pro tovární účely. Na určení strojů k trvalému používání neměnilo nic, že žalující firma předpokládala, že stroje budou zaplacený, nýbrž mohlo to vésti v budoucnu jen ke zrušení příslušenství vrácením strojů. Až do zájemného popsání a do odhadu strojů se nic nezměnilo na vlastnosti strojů jako příslušenství. Okolnost, že stroje teprve napotom, na jaře

1932, byly žalobkyně odstraněny, nemohla nic změnit na přípustnosti exekuce na tyto stroje. Podle § 140, třetí odstavec ex. ř. jest při odhadu nemovitosti popsati a odhadnouti pro vykonatelnou pohledávku vymáhajícího věřitele i příslušenství, které jest na ní (sr. Glaser—Unger n. ř. 4207). Z toho plyne, že věci, jež byly při odhadu popsány jako příslušenství a v té době byly příslušenstvím v právním smyslu, jsou i nadále zavazeny pohledávkou vymáhajícího věřitele a jest je pojeti i do dražby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: V souzeném případě jde o stroje, o nichž žalovaná tvrdí, že byly a jsou dosud příslušenstvím nemovitosti, jsoucí ve dražbě, takže žalobkyně již nepřisluší vlastnické právo ke strojům, třeba si je vyhradila až do úplného zaplacení strojů. Především jest zdůrazniti, že ustanovením § 297 a) obč. zák. nebylo nic změněno na všeobecných předpokladech příslušenství (§§ 294, 297 obč. zák.) najmě na předpokladu trvalého spojení vedlejší věci s hlavní věcí v tom smyslu, že vedlejší věc jest určena k trvalému užívání. Předpisem § 297 a) obč. zák. jest jen zjednáno jasno o tom, že stroje, třeba by u nich dopadaly předpoklady příslušenství, nelze považovati za příslušenství, je-li výhrada vlastnictví poznamenána v pozemkové knize. Třebaže tedy není tu poznámky podle § 297 a) obč. zák., musí soud zkoumati, zda stroje byly a jsou příslušenstvím továrny. Okolnosti, rozhodné pro posouzení této otázky, nebyly všechny nesporné. Nesporným bylo jen, že stroje byly od roku 1930 v továrně. Nenapadeno jest zjištění prvního soudu, že strojů bylo firmou L. asi 1½ roku používáno k výrobě a že měly sloužiti k trvalému provozu výroby. Žalobkyně odpírá strojům vlastnost příslušenství jednak proto, že nebyly s tovární nemovitostí tak pevně spojeny, že nemohly býti odstraněny, jednak proto, že si vyhradila ke strojům vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, jejíž větší část nebyla dosud zaplacená, takže stroje jsou dosud jejím vlastnictvím. V onom směru jest uvésti, že k tomu, aby se věc stala příslušenstvím, stačí, že byla určena k trvalému používání hlavní věci a že k ní byla uvedena v takový místní vztah, jež tento účel vyžaduje. Na větším nebo menším stupni fyzické stability tohoto spojení nezáleží. Žalobkyně přehlíží dále význam výhrady vlastnictví vzhledem k tomu, co bylo uvedeno o § 297 a) obč. zák. Byly-li stroje uvedeny ve stálé spojení s továrnou a byly-li určeny k trvalému používání pro tovární účely, nelze napadati jejich vlastnost jako příslušenství poukazem k tomu, že jsou ještě vlastnictvím žalobkyně, ana žalobkyně opomenula dáti si výhradu vlastnictví poznamenati v pozemkové knize. Staly-li se stroje, a to již vnesením, příslušenstvím nemovitosti, vztahuje se zástavní právo žalované z kauční listiny ze dne 28. listopadu 1928, vtělené dne 11. prosince 1928, i na tyto stroje. Na vlastnictví strojů jako příslušenství nebylo nic změněno do zájemného popsání a odhadu příslušenství, stroje byly příslušenstvím továrny i v době zahájení dražebního řízení, odhadu i v době podání vybavovací žaloby, o niž tu jde. Žalobkyně nemůže pro sebe nic vyvozovati z toho, že později byly stroje z továrny odstraněny, ať již z kteréhokoliv důvodu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Nižší soudy nepochybily po stránce právního posouzení, uznávše stroje, jichž vyloučení z exekuce se žalobkyně domáhá, za příslušenství továrního podniku podle § 294 a 297 a) obč. zák. a poukazuje se dovolatel na správné jejich důvody. Nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutích čís. 11200, 12106 sb. n. s., na jichž důvody se dovolatelka poukazuje, že, byly-li stroje s nemovitostí spojeny za okolností, z nichž jinak podle zákona plyne vlastnost příslušenství, zejména, jsou-li určeny k trvalému používání k hospodářským účelům nemovitostí, nemůže vlastnost příslušenství býti popřena poukazem k tomu, že stroje jsou vlastnictvím někoho jiného, jenž si nedal své právo poznamenati ve veřejné knize. Žalobkyně připouští, že jako dodavatelka strojů této opatrnosti nepoužila. Zbývá proto řešiti otázku, zda stroje přestaly býti příslušenstvím nemovitosti, když byly žalobkyní za exekuce zavedené na základě rozsudku pro zmeškání ve sporu Ck III 5/32, který si vymohla proti firmě L., z továrny této firmy odvezeny. I kdyby dotčným rozsudkem, jak žalobkyně tvrdí, bylo zjištěno její vlastnictví k strojům, o něž jde, nenabyla by tím práva, jež by vylučovalo podle § 37 ex. ř. vedení exekuce na tyto stroje žalovanou. Mezi stranami jest nesporno, že žalobkyně odvezla stroje z továrny v dubnu a květnu 1932. Ze spisů E IV 4030/30 okresního soudu v Ch. vysvítá, že stroje, o něž jde, byly za exekučního řízení, ke kterému žalovaná jako vymáhající věřitelka dne 30. prosince 1930 přistoupila (E IV 4553/30), dne 16. května 1931 jako příslušenství nemovitostí do dražby dané sepsány a odhadnuty a jako takové uvedeny v usnesení exekučního soudu ze dne 23. října 1931, obsahujícím dražební vyhlášku podle § 170 ex. ř. Tím nabyla žalovaná jako vymáhající věřitelka podle § 140 třetí odstavec ex. ř. nárok na uspokojení své vykonatelné pohledávky i z příslušenství v exekučním řízení popsaneho a odhadnutého a nemohla býti o tento nárok připravena dodatečným odstraněním věcí jako příslušenství nemovitostí zapsaných a odhadnutých, i když k němu došlo na základě rozsudku, který si žalobkyně vymohla proti dlužníku důsledkem výhrady vlastnictví, neboť tímto rozsudkem byla řešena otázka vlastnictví s právní účinností jen mezi stranami dotčného sporu, kdežto právo, jež žalované v době vydání rozsudku ve sporu Ck III 5/32 k těmto věcem již příslušelo, tímto rozsudkem vůbec dotčeno nebylo.

Čís. 13670.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Nemá-li ten, jehož jméno bylo ve firmě uvedeno, nic společného s firmou a žádné styky s podnikem krytým firmou, jde o osobu nastrčenou k tomu, by bylo jeho jméno uvedeno ve firmě k účelům nekalé soutěže.

Jde o soutěžitele, jsou-li obě firmy činné v podobném hospodářském oboru. V takovém případě jest lhostejno, nekryly-li se obory působnosti do všech podrobností a nastaly-li v nich postupně nějaké změny.

(Rozh. ze dne 22. června 1934, Rv I 11/34.)

Firma Baťa a s. ve Zlíně domáhala se na firmě Baťa a spol., prodeji obuvi, galanterního a konfekčního zboží v Německém Brodě, by žalovaná firma byla uznána povinnou 1. zdržeti se užívání »Baťa« jako označení firmy, podniku nebo zboží, 2. zaříditi, by zvolena byla taková firma, která neobsahuje slovo »Baťa«, 3. zdržeti se používání jména »Baťa« jakýmkoli způsobem v obchodním styku vůbec a zejména též používati napodobeného písma Baťa, které jest pro žalující stranu charakteristické a vyznačuje se tím, že písmena jsou v místech, kde se perem přitlačuje, nápadně sesílena, při čemž prvé a třetí písmeno jest velké, kdežto písmeno druhé a čtvrté »a« jest ve stejné velikosti a malé. K odůvodnění žalobního nároku uvedla žalobkyně: Veřejnými společníky žalované firmy jsou: František Baťa, obchodník v Praze a Jan K., obchodník v Kolíně, a firmu jest oprávněn zastupovati jen společník Jan K. Ze zápisu této firmy vyplývá, že jediným skutečným společníkem a vlastníkem firmy jest Jan K., kdežto druhý společník Fr. Baťa dal firmě jen jméno, kterým zákazníci žalující strany jsou uváděni v omyl. O zápisu v obchodním rejstříku dověděla se firma v srpnu 1931. Okolnost, že Fr. Baťa jest snad společníkem, není ještě důvodem, aby pro firmu bylo zvoleno právě jeho jméno, a, když se tak stalo, jest zřejmo, že Jan K. sledoval účely jiné, odporující zákonu proti nekalé soutěži. Žalovaná strana napodobila tu písmo, jež jest pro žalující firmu příznačné, jest chráněno od roku 1918 a nadpis od roku 1927. Universální nástupníci firmy T. A. Baťa ve Zlíně jest fa Baťa, a s. ve Zlíně. V kraji německo-brodském dochází k záměně podniku žalující firmy s podnikem žalované. Žalovaná namítla, že žalující firma není k žalobě aktivně legitimována, že výrobcem jest firma T. A. Baťa ve Zlíně, tedy jiná firma, než žalující, že žalobní nárok jest promlčen, že žalovaná firma byla pravoplatně s platností od 3. července 1928 zapsána v obchodním rejstříku, že protokolace byla uveřejněna a žalující strana se tedy musela o ní dověděti, a že jest tedy žaloba, podaná teprve 9. prosince 1931, opožděna a nárok žalobní jest promlčen, že žalující firma Baťa a s. Zlín vznikla teprve počátkem roku 1931, že společená smlouva žalované strany byla uzavřena 4. dubna 1928 a společnost dosud trvá, že písmo žalované strany je odlišné, žalovaná strana používá na firemní tabuli zlatého písma na černém poli, kdežto žalující strana černého písma na bílém poli a že od 1. července 1931 žalovaná strana neobchoduje s obuví, nýbrž jen zbožím konfekčním a galanterním, takže nejde o poměr soutěžitelský a nemůže býti řeč o klamání spotřebitelů. Procesní soud prvé stolice původně žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu s příkazem, by dále jednal a znovu rozhodl. Procesní soud prvé stolice uznal pak podle žaloby, mimo jiné z těchto důvodů: Výpisem z obchodního rejstříku se zjišťuje, že firma »Baťa« a s. Zlín, jež převzala firmu T. A. Baťa ve Zlíně, byla protokolována 7. května 1931. Podle osvědčení obchodní a živnostenské komory byla známka 30085 přepsána na firmu »Baťa a s.« a vztahovala se na obuv všeho druhu a její příslušenství. Pokud běží o firemní znění »Baťa a spol.«, je znění to se žalující firmou Baťa a s. zaměnitelné, ježto kupující omezují se na přečtení prvního slova »Baťa« a nevěnují již další pozornost dalším

písmenkám »a spol.« anebo »a. s.«. Pokud pak jde o předložené fotografie, jest hledíc k úpravě obchodního štítu míti za to, že jest zde podoba písma tak nápadná, že průměrný laik i při pozornosti může snadno zaměnit firmu žalující s firmou žalovanou, přes to, že barva písmen i podklad jsou různé. Ve zrušovacím usnesení odvolacího soudu podnikatel, nastupuje živnost, rozhlédl po panujících živnostech a vystříhal se všeho, čím by mohl nabytá práva a získané posice cizích podniků poškodit. Uvážil-li se, že k zastupování firmy jest oprávněn jen Jan K., jest zřejmo, že František Baťa jest osobou nastrčenou jen k tomu, by žalovaná strana mohla se žalující soutěžit. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil poukávav v podstatě k jeho důvodům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Při právním posouzení jest především uvést, že oba soudy zcela správně usoudily, že F. Baťa je osobou nastrčenou jen k tomu, aby žalovaná získala aspoň po formální stránce důvod k tomu, by ve firmě uvedla jeho jméno, tedy za účelem soutěže, kterou jest uznati za nekalou. Nejde o to, že se má někomu zakázati, by neuzíval v soutěži svého jména, an právě ten, jehož jméno je ve firmě zvlášť uvedeno, nemá vlastně s touto firmou a s podnikem firmou krytým žádných jiných styků a nemá ani jiných zájmů než že právě jen chtěl umožniti použití svého jména k účelům nekalé soutěže. Za těchto okolností není řeči o tom, že v tomto sporu běží o jeho právo na jméno, a je také zcela lhostejno, že byla firma formálně také protokolována a kdy se tak stalo. To nikterak nepřekáží, aby nebylo vyhověno oprávněnému zájmu na ochranu, opřenému o předpisy zákona proti nekalé soutěži. Správně usoudily oba soudy, že je zde zaměnitelnost, nechť už by šlo o původní firmu T. A. Baťa neb o novou akciovou společnost pod firmou, pod níž se žaluje, neboť v obou případech je pro průměrného zákazníka dominantním slovem jméno zakladatele podniku, Baťa, to tím spíše, když i v grafickém provedení je tu podoba vedoucí k zaměnitelnosti. S hlediska předpisů zákona proti nekalé soutěži (§ 1 a 11) nemůže býti o tom pochybnosti, že žalovaný chtěl využití posice, kterou v hospodářském životě získala žalobkyně, její právní předchůdce, způsobem nekalým na úkor žalobkyně, a že tomu nebylo naopak, jak se nerozpakuje tvrditi dovolatelka. Správně dovodily oba soudy, že strany jest uznati za soutěžitele ve smyslu § 46 cit. z., protože obě strany jsou podnikově činné v podobném oboru hospodářském; i nesejde na tom, obchodovala-li žalovaná právě také s obuví a s obuvnickými výrobky, zvláště když jsou tyto druhy zboží ještě také ve firemním znění žalované uvedeny. Jde-li pak skutečně o podobný obor působnosti, není na druhé straně rozhodným, nekryjí-li se obory působnosti do všech podrobností neb nastávají-li v nich postupně nějaké změny, zůstává-li přece jen v celku při podnicích podobného, příbuzného oboru hospodářského. Tu pak nejde ani o nějaké privilegium, na základě něhož by — jak míní žalovaná — směla za-

lobkyně postupně, jak svůj závod na nové druhy rozšiřuje, vylučovati z obchodu všechny obchodníky, kteří se zbožím takovým již dříve obchodovali a kteří se jmenují Baťa.

Cis. 13671.

Železniční zaměstnanci.

Z ustanovení § 8 odst. 6 stanov pensijního fondu čsl. státních drah (výnos min. železnic čis. 38.566/27), nevyplývá pro zaměstnance právní nárok na připočtení let.

(Rozh. ze dne 22. června 1934, Rv I 921/34.)

Žalobce, železniční zaměstnanec ve výslužbě, domáhal se na československém státu započtení 35 služebních let a zvýšení pense. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nárok na připočtení let k době svého členství v pensijním fondu čsl. státních drah a v důsledku toho na zvýšení pense vyvozuje žalobce jen z ustanovení § 8 odst. 6 stanov tohoto fondu (výnos min. železnic čis. 38.566/27). Jádrem sporu jest v otázce, zda z tohoto ustanovení vyplývá pro žalobce právní nárok na požadované připočtení let anebo zda řečené ustanovení ponechává rozhodnutí o připočtení let jen volně úvaze státní správy železniční. V § 8 stanov pensijního fondu čsl. státních drah jsou obsaženy předpisy o výměře pense členů tohoto fondu. V odst. (6) jest ustanoveno, že k době skutečného nebo započteného členství může býti připočtena doba až do 10 roků, stane-li se člen neschopným služby a jakéhokoliv jiného výdělků pro jinou těžkou a nezhojitelnou nemoc (než pro oslepnutí anebo poruchu duševní podle odst. 5), kterou si nepřivodil sám úmyslně vlastním zaviněním. Podle odst. (12) § 8 může tuto výhodu povoliti jen ministerstvo železnic. Tato ustanovení stanov pensijního fondu jsou kryta zákonem, neboť vyhovují předpisu čl. VIII. odst. (1) zákona ze dne 17. prosince 1919 čis. 2 sb. z. a n. z roku 1920, podle něhož ustanovení § 62 odst. (1) a (4) zákona ze dne 25. ledna 1914 čis. 15 ř. z. platí i pro členy pensijního ústavu státních drah, a shodují se s předpisem odst. (4) § 62 zákona čis. 15/1914 ř. z. (služební pragmatika). Již z doslovu odst. (6) a (12) § 8 stanov pensijního fondu jasně vyplývá, že se tu uděluje ministerstvu železnic jako ústřednímu úřadu jen zmocnění, by povolilo za určitých podmínek jako zvláštní výhodu připočtení let k době členství v pensijním fondu, při čemž jest zůstaveno volně úvaze rozhodujícího úřadu, zda tuto výhodu poskytne vůbec nebo do jaké míry, ovšem z omezením, že i tehdy, povolí-li se připočtení, nesmí připočtená doba přesahovati nejvyšší míru deseti roků. Z okolnosti, že pro připočtení ve smyslu § 8 odst. (6) stanov jsou předepsány určité podmínky, nelze dovoditi nic jiného, než že ministerstvo železnic tohoto zmocnění použití nesmí, nejsou-li pro to splněny předpoklady. Jsou-li však podmínky

splněny, tedy zmocnění toho použití může, ale nemusí. Není tedy v odst. (6) § 8 stanov pensijního fondu čsl. státních drah uložen žalovanému státu žádný závazek k plnění a volná úvaha ministerstva železnic nemůže být nahrazena nebo změněna rozhodnutím soudu, takže uvedené ustanovení stanov nezakládá pro žalobce právní nárok na výhodu, které se v tomto sporu domáhá. Správnosti tohoto výkladu nasvědčuje i srovnání s odst. (5) a (7) § 8 těchto stanov, kde se užívá výrazu »připočte se«, opodstatňujícího právní nárok na připočtení, jsou-li splněny předepsané podmínky. Dovolatel ostatně sám připouští, že ustanovení § 8 odst. (6) stanov pensijního fondu nestanovilo bezpodmínečnou povinnost železničních orgánů, poskytnouti uvedenou tam výhodu, ale snaží se dovoditi, že tuto výhodu jest poskytnouti všem zaměstnancům vyhovujícím stanoveným podmínkám, jakmile žalovaný stát ji třeba v jediném případě poskytl. Tento dovolatelův názor však neobstojí, neboť pouhým skutečným povolením výhody v některém jiném případě by se nic nezměnilo na právním významu ustanovení § 8 odst. (6) stanov pensijního fondu, jak byl shora vyložen. O tom, co jest účelem řečeného ustanovení a zda tento účel se na žalobce hodí čili nic, nebylo ani třeba uvažovati, když i odvolací soud dospěl k správnému právnímu závěru, že z něho pro žalobce nevyplývá žalovatelný nárok. Dovolatelův poukaz na obdobu ustanovení o nemocenských pojišťovnách nemá významu, ježto tu nejde o dávky ze sociálního pojištění, nýbrž o zvláštní nárok vyvozovaný jen ze stanov pensijního fondu čsl. státních drah.

Čís. 13672.

**Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Označení obuvnického podniku slovem »Batavia« přiči se dobrým mravům soutěže.**

(Rozh. ze dne 22. června 1934, Rv I 954/34.)

Zalující firma Baťa a spol. domáhala se na žalovaném Gustavu S-ovi, obuvníku a majiteli rychlosprávkárny v N., by žalovaný byl uznán povinným zdržeti se dalšího rozšiřování letáků, na nichž k označení podniku žalovaného jest použito slova Batavia, a vzítí z oběhu a zničení všechny podobné letáky, jež žalovaný dosud ve svém držení má, nebo s nimi může nakládati, a zdržeti se dalšího užívání nápisu Batavia umístěného ve výkladní skříni a na vstupních dveřích do svého krámu v N. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Jest zjištěno, že do závodu žalující firmy v N. přicházeli zákazníci a požadovali vydání správký, majíce opravenku firmy Batavia. Žalobní žádostí bylo vyhověti, ježto nápisy žalovaného ve výkladní skříni a jmenovitě na dveřích do krámu jsou objektivně způsobilé přivoditi ve styku zákaznickém takovou záměnu s firmou podniku strany žalující, neboť bylo zjištěno, že se zákazníci mátlí, zaměňujíce firmu Batavia za firmu Baťa a soud ostatně z obou názvů má za to, že každý průměrný čtenář může si obě firmy zaměňovati. Záměna firmy Batavia a Baťa vyplývá také z letáků. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolací soud souhlasí s názorem soudu prvé stolice, že zaměnitelnost

ve smyslu § 11/1 z. o. n. s. tu jest a že žalovaný, používaje slova »Batavia« k označení svého závodu, jednal v rozporu s dobrými mravy soutěže, jak to má § 1 cit. zák. na mysli. Jest uvážiti, že žalovaný, nemaje ani zákonného předpokladu k používání nějaké firmy vůbec, zvolil si k označení svého závodu slovo, které není v nijakém srozumitelném vztahu k jeho závodu neb k jeho činnosti a zřejmě sledovalo jen ten účel, aby svou, byť vzdálenou podobností s firmou žalující strany, využilo její popularity k vlastnímu užítku jak to viděl u svého dřívějšího zaměstnavatele N-a v L., kterážto skutečnost ovšem k jeho vyvinění v tomto sporu naprosto nestačí, ježto u zákona proti nekalé soutěži úmysl nebo bezelstnost nepadá nijak na váhu a k odsouzení vyžaduje se jen objektivnost nekalé soutěže. Otázka zaměnitelnosti je otázkou právní a i odvolací soud má za to, že označení »Batavia« mohlo vésti k poškozující záměně s firmou žalující strany, obzvláště vzhledem na stejnost předmětu výroby (závodní činnosti) — (jde na obou stranách o obuv) — to tím spíše, když podle zjištění prvního soudu v několika případech k takové záměně fakticky též už došlo, aniž tomu vadily udánlivě disjunktivní znaky, odvoláním zdůrazňované, jako připojení jména Š., bližší označení »rychlosprávkárna obuvi« a jinaký tvar písma.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil správně skutkový děj, jak byl zjištěn procesním soudem, i v otázce zaměnitelnosti, i v tom, že uznal jednání žalovaného za přičící se dobrým mravům soutěže. Pokud jde o zaměnitelnost, nebyl jeho právní úsudek bez skutkového podkladu, ano bylo zjištěno, že k záměně skutečně v několika případech došlo. Dovolatel uvádí, že prý lidé nevěnují dosti pozornosti věcem, které obstarávají, a že jmenovitě u peněžních ústavů dochází k záměnám. Z toho však nemůže dovoditi nic ve svůj prospěch, protože poznatek ten spíše mluví proti němu. Může-li u průměrných zákazníků dojíti k záměně i tam, kde pro to není ani podkladu, tím spíše se tak může státi, jde-li o poznačení, které je podobné a které již proto tím spíše může dáti popud k záměně. Nelze srovnati s dobrými mravy soutěže, zvolí-li si žalovaný k označení svého podniku slovo, které upomíná podobou na firmu žalobkyně, když to nemá jiného účelu a podkladu, než aby právě bylo využito této podobnosti k účelům reklamním ve prospěch žalovaného a na úkor žalobkyně; že šlo o možnost také majetkové újmy, plyne již z několika oněch případů, kde k záměně opravdu došlo.

Čís. 13673.

Uznal-li pensijní ústav, aniž jeho výměry byly napadeny opravným prostředkem, zaměstnance za zaměstnance povinnému pojištění podléhajícího a přiznal-li mu důsledkem toho zaopatřovací důchod podle příslušných zákonů, váže toto rozhodnutí i soudy při řešení otázky, zda na důchod zaměstnance platí ustanovení § 118 odst. (2) zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. a zda zaměstnavatel není oprávněn si započísti na své smluvní

v Brně ze dne 22. května 1931 zvyšována a sice od 1. srpna 1919 o drahotní přírůstek 456 Kč ročně, kterýž byl od 1. ledna 1921 zvýšen na 1.800 Kč ročně. Výměrem ze dne 4. června 1929 byl na místě dosavadního důchodu s drahotním přírůstkem přiznán invalidní důchod celkem ročních 5.624 Kč s platností od 1. ledna 1929. Strana žalovaná ve schůzi dne 22. října 1930, jejíž výsledek byl žalobci oznámen dopisem ze dne 24. listopadu 1930 rozhodla předně, že za podklad pro výměru pense běře jen 22.848 Kč, dále že se celý invalidní důchod 5.624 Kč odečte, takže zbude ročních 17.224 Kč, takže bude vypláceno žalobci měsíčně 1.435 Kč. Žalobce přiznává dobrovolně, že si žalovaná může srážeti z vyměřené pense, co původně od Všeobecného pensijního ústavu dostával, tedy invalidní rentu 600 Kč ročně, a činí si proto žalobce nárok na neprávem zadržovaných 5.024 Kč za rok 1930, dále na měsíční kvoty po 418 Kč za leden a únor 1931, jež mu strana žalovaná nevyplatila. V tomto bodu opírá žalobce svůj nárok o ustanovení § 118 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26. Odstavec (2) cit. paragrafu zní: Přislíbil-li nebo zaručil-li však zaměstnavatel před účinností tohoto zákona zaměstnanci pojištěním povinnému zaopatřovací požitky přímo nebo nepřímo a byl-li zaměstnavatel na základě smluvního ujednání anebo na základě § 69 odst. (2) dosavadního zákona oprávněn započísti si na smluvní plnění zcela nebo z části dávky ze zákonného pojištění, zůstává toto právo zaměstnavatelovo nedotčeno. Na smluvní plnění nelze však započísti částku, o kterou důchod z nároků, získaných do účinnosti tohoto zákona vyměřených podle § 177 tohoto zákona převyšuje výměru důchodu z téhož nároku podle dosavadního zákona po případě úhrn tohoto důchodu a drahotních přírůstků k němu, jsou-li započítatelné též drahotní přírůstky. Podle názoru soudu nemůže se však žalobce tohoto ustanovení pro sebe dovolávat, ježto jest ho pokládati za zaměstnance veřejného, kdežto zákon z 21. února 1929 čís. 26 jest zákon o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách. Jest proto trvati na ustanovení pensijního dekretu z 31. května 1918, podle něhož se spořitelna zavazuje vypláceti shora uvedenou pensi jen, pokud nebude kryta pensijními požitky z Všeobecného pensijního ústavu. Nelze tedy žalované straně upřít právo srážeti si z celkové roční pense 24.000 Kč částky vyplácené žalobci každoročně Všeobecným pensijním ústavem v Brně, zejména tedy roční částky 1.056 Kč, 2.400 Kč a posléze od 1. ledna 1929 ročních 5.624 a tyto částky daleko převyšují částku žalobci shora přiznanou 1.152 Kč a 192 Kč. Odvolací soud uznal žalovanou spořitelnu povinnou zaplatiti žalobci 5.105 Kč 30 h. D ů v o d y: Po stránce právní jest se zabývatí dvěma spornými body, jednak otázkou, zda a pokud žalovaná byla v právu, když z nově upravené žalobcovy pense srazila za rok 1930 a za leden a únor 1931 zvýšené invalidní požitky, které žalobci příslušely za tutéž dobu od Všeobecného pensijního ústavu podle zák. čís. 26/29, jednak otázkou, zda a na kolik je po právu vzájemná započtením namítnutá pohledávka žalované spořitelny na ony částky, jež prý si před 1. lednem 1930 byla oprávněna srážeti z jeho pensijních požitků ve smyslu smlouvy o pensionování pokud se týče podle usnesení restriktivního zákona čís. 286/1924 o kumulaci požitků. Co se tkne prvé z těchto sporných otázek, dospěl

prvý soudce k názoru, že se žalobce nemůže vůbec ve svůj prospěch dovolávat ustanovení o zaopatřovacím zařízení v § 118 odst. (2) čís. 26/1929 (v napadeném rozsudku celkem správně citovaného), ježto prý jest ho pokládati za zaměstnance veřejného, kdežto zákon čís. 26/1929 jedná o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, a že proto jest trvati na ustanovení pensijního dekretu z 31. května 1918, podle něhož se spořitelna zavazuje vypláceti žalobci pensi tam uvedenou jen, pokud nebude kryta jeho pensijními požitky ze Všeobecného pensijního ústavu. Leč názor, že jest žalobce pokládati za zaměstnance veřejného, je právně mylný. Je sice pravda, že podle § 1 zák. ze dne 14. dubna 1920 čís. 302 sb. z. a n. jsou spořitelny samostatnými veřejnými peněžními ústavy, ale názvem »veřejnými« se tu hlavně zdůrazňuje jednak jejich všeužitečnost a národohospodářský úkol, při němž zjištná snaha ustupuje do pozadí (obdobně jako u t. zv. veřejných podniků), jednak okolnost, že spořitelny používají záruky veřejnoprávních korporací. To vysvětluje jasné i z důvodové zprávy k řečenému zákonu, podle níž tento zákon je v podstatě jen zrevizováním a novou úpravou spořitelního regulativu z roku 1844 za účely sjednocovacími, ježto na Slovensku do té doby t. zv. spořitelny byly zřízeny jako společnosti akciové nebo jako společenstva a sledovaly cíle zjištné a výdělečné, nepožívající ovšem záruky veřejných korporací. Ze zákonného označení spořitelny jakožto veřejného peněžního ústavu nelze tudíž činiti závěr, že se již tím i služební poměr zaměstnanců spořitelních přetvořil v poměr veřejnoprávní; ostatně i veřejnoprávní korporace, zejména i stát, mohou míti a vskutku mají také zaměstnance v poměru soukromoprávním. Dokonce pak nelze napadený výklad § 1 zák. o spořitelnách vztahovati — v rozporu se zásadou § 5 obč. zák. — beze všeho zpět na někdejší služební poměr žalobcův, an žalobce již v roce 1918, tedy dávno před účinností spořitelního zákona, byl dán do pense. Mimo to si první soudce v důvodech rozsudku potud odporuje, jak odvolatel důvodně vytýká, že sám, byť i v jiné souvislosti, výslovně a správně rozpoznává, že žalobní nárok jest opírán v prvé řadě o smlouvy soukromoprávní z 8. září 1888 a z 31. května 1918. Jest dále uvážiti nespornou okolnost, že žalobce svým pensijním pojištěním nepřetržitě až do poslední doby příslušel ke Všeobecnému pensijnímu ústavu přes ustanovení § 2 zák. čís. 89/1920, jímž byli v odst. čís. 3 z pojistné povinnosti vyňati mimo jiné též zaměstnanci podnikův a ústavův provozovaných nebo zaručených státem nebo nucenými svazky zájmovými nebo územními; alespoň nebyl u něho dosud proveden převod ani podle § 68 zák. čís. 89/1920, ani podle §§ 113 a dal. zák. čís. 26/1929. Není věcí soudu přezkoumávati, stalo-li se tak právem čili nic, neboť podle nesporného přednesu stran a předložených listin jest za to míti, že o veřejnoprávní otázce pensijní pojistné povinnosti žalobcovy pravoplatně rozhodl povolovaný správní činitel v mezích své příslušnosti. Je-li tedy nepochybné, že žalobce měl při nejmenším až do podání žaloby oprávněný nárok na invalidní důchod zvýšený zákonem čís. 26/1929, není důvodu, by se mu upíralo právo, dovolávat se proti žalované spořitelně ustanovení § 118 odst. (2) uved. zák. Podle toho měla spořitelna vzhledem na výhradu v pensijním dekretě z 31. května 1918, tedy

na základě smluvního ujednání, právo, by si na smluvní plnění pense za rok 1930 a za prvé dva měsíce 1931 započela »pensijní požitky žalobcovy ze Všeobecného pensijního ústavu«, ovšem ve výměře z doby před 1. lednem 1929, to je ročně 2.400 Kč, nebo-li za každý měsíc 200 Kč; neměla však právo započísti si také zvýšení, jehož invalidní důchod žalobcův dosáhl podle § 177 zák. čís. 26/1929. Zcela případně poukazuje tu odvolatel na důvodovou zprávu k vlád. návrhu (str. 27 k čís. 1706 tisků) a na zprávu výboru sociálně-politického a rozpočtového o vládním návrhu (tisk 1955 str. 94), podle nichž celé zvýšení důchodů, jež § 177 přinese důchodcům, má přijíti k dobru jen jim, tedy nikoliv zaměstnavatelům. S druhé strany je ovšem jasné, že spořitelna byla oprávněna sraziti si za uvedenou dobu celý invalidní důchod ve výměře dosavadního zákona, tedy včetně drahotního přídatku, neboť ani doslov pensijního dekretu, ani doslov § 118 odst. (2) zák. čís. 26/1929 neskýtají opory pro stanovisko žalobce, pokud dobrovolně přiznal spořitelně právo ke srážce jen 600 Kč ročně, totiž v původní výměře invalidního důchodu bez pozdějších drahotních přídatků. Ustanovení §§ 11, 170 zák. čís. 26/1929 o neplatných ujednáních a jejich trestnosti dovolával se žalobce nepřipadně, ježto nejde o ujednání, které by obmezovalo neb vylučovalo platnost tohoto zákona v neprospěch pojištěnce, naopak smluvní zabezpečení vyšších odpočivných požitků spořitelnou stalo se zjevně na prospěch žalobcův. Byla tudíž spořitelna oprávněna sraziti si, jak již řečeno, za rok 1930 — 2.400 Kč a za prvé 2 měsíce 1931 po 200 Kč, což činí úhrnem 2.800 Kč; ve skutečnosti však si započela, jak nesporno, celý zvýšený invalidní důchod žalobcův, t. j. za rok 1930 — 5.624 Kč a za prvé 2 měsíce 1931 po 468 Kč 65 h, dohromady tedy 6.561 Kč 30 h. Rozdíl neprávem započtený činí proto 3.761 Kč 30 h a nikoliv, jak žalobce mínil, 5.860 Kč. Jest tudíž spořitelna povinna hraditi žalobci kromě částky 1.344 Kč, již prvním soudem mu přiznané, další částku 3.761 Kč 30 h, celkem 5.105 Kč 30 h. Zbývá nyní zkoumati, jak se věc má se vzájemnou pohledávkou, již namítla žalovaná spořitelna započtením a která podle jejích údajů by za dobu od 1. ledna 1919 do 31. prosince 1929 činila úhrnem 26.936 Kč. Prvý soudce rozhodl v důvodech napadeného rozsudku, že tato pohledávka spořitelny je po právu, avšak ani tu nelze s ním souhlasiti. Žalovaná opodstatnila svou vzájemnou pohledávku tím, že žalobce jí nikdy neoznámil své invalidní důchody — ač prý k tomu byl povinen podle § 19 t. zv. restriktivního zákona č. 286/1924 —, takže o nich nenabyla vědomosti a nebyla s to sraziti si přiměřené částky ve smyslu smlouvy o pensionování pokud se týče podle uvedeného zákona. K tomu jest především podotknouti, že podle § 19 zmíněného zákona osoby, jež mají nebo nabudou nároku na státní odpočivný nebo zaopatřovací požitek, jsou povinny i bez úředního vyzvání oznámiti úřadu požitek likvidujícímu správně všechny státní nebo nestátní veřejné požitky (§ 20), na něž mají nebo nabudou nároku; u osob, jež mají nebo nabudou nároku na státní odpočivné požitky, rozšiřuje se povinnost tato i na oznámení jiného příjmu (§ 18). Tohoto ustanovení by se tedy obdobně dalo použití nanejvýš snad ve vztahu mezi žalobcem a Všeobecným pensijním ústavem, ale nemůže se ho proti žalobci dovolávati žalovaná spořitelna;

proto také nelze pro započtením namítnutou pohledávku spořitelny nic vytěžiti z ustanovení odst. (2) téhož paragrafu, že částky přijaté bez oprávnění se srazí při příštích výplatách státních požitků. Pokud se žalovaná dovolává smlouvy o pensionování, nelze upříti, že podle této smlouvy byla oprávněna při vyplácení žalobcovy pense srazeti si částky rovnající se jeho pensijním požitkům ze Všeobecného pensijního ústavu. Ale není sporu o tom, že až včetně do roku 1929 tohoto oprávnění nepoužila a vyplácela mu pensi nezkráceně. Jest tudíž otázkou, zdali a pokud si může patřičně částky sraziti dodatečně. Po té stránce bylo by, jak se zdá, nasnadě použití obdobně ustanovení § 151 plat. zák. o opravě nesprávné výměry nebo výplaty služebních příjmů. V odst. (8) tohoto paragrafu se praví: »Byl-li výměr z moci úřední pozměněn nebo zrušen proto, že úřad vycházel z nesprávné skutkové podstaty, lze požadovati vrácení neprávem vyplacené částky nejvýše za uplynulou dobu tří roků. Totéž platí, byly-li zaměstnanci omylem vyplaceny služební příjmy vyšší, než mu příslušely.« Odstavec (9) pak zní: »Zavinil-li zaměstnanec, že úřad, vyměřuje nebo vyplácejí mu příjmy, vycházel z nesprávné skutkové podstaty, může býti výměr změněn nebo zrušen kdykoliv a vrácení přeplatků požadováno bez jakéhokoliv časového omezení.« K tomu se dokládá, že ustanovení § 151 plat. zák. platí od vyhlášení zákona čís. 70/1930 obdobně pro zaměstnance (učitele) ve výslužbě a taktéž pro t. zv. staropensisty (viz § 8 odst. 2, 3 zák. čís. 70/1930, podle kterého zákona se právě žalobce na spořitelně domohl úpravy své pense). Žalovaná spořitelna se ovšem těchto zákonných ustanovení výslovně vůbec nedovolávala, ale s hlediska právního posouzení jest přes to zkoumati, zdali a pokud tyto zákonné předpisy dopadají na souzený případ. Citovaný odst. (9) se sem zřejmě nehodí, poněvadž ve sporu nebylo a nemůže býti řeči o tom, že spořitelna vycházela z nepravé skutkové podstaty, a tedy ani o zavinění žalobcově na tom. Uvažovati lze tudíž jen o případě v citov. odstavci (8) vytčeném, že zaměstnanci byly omylem vyplaceny služební příjmy vyšší, než mu příslušely. Žalovaná spořitelna ovšem netvrdila výslovně takový omyl a bylo by lze tvrditi to spatřovati nanejvýš v jejím údaji, že žalobce jí nikdy neoznámil své invalidní důchody, takže prý o nich nenabyla vědomosti. Že žalobce k takovémuto oznamování nebyl povinen, bylo již výše v jiné spojitosti doloženo. Avšak podle stavu věci nelze ani uznati, že spořitelna nemohla jiným způsobem nabyti potřebné vědomosti o invalidních důchodech žalobcových. Podle pensijního dekretu byla si a musela si býti spořitelna dobře toho vědoma, že žalobci přísluší proti Všeobecnému pensijnímu ústavu požitky podle zákona o pojištění soukromých zřízenců. Tomu svědčí nepřímou i výměr řečeného ústavu z 20. května 1919, z něhož vysvítá, že se spořitelna domáhala toho, by přímo z invalidního důchodu žalobcova byly jí hrazeny premie, které zaň zaplatila. Kdyby spořitelna byla za leta 1919 a 1929 vskutku chtěla srazeti si s pense žalobci vyplácené jeho invalidní důchod, nic jí nebránilo, by si o dočasné výši důchodu toho nezjednala autentickou vědomost dotazem u Všeobecného pensijního ústavu. Nemůže se proto spořitelna vůbec úspěšně dovolávati omylu v té příčině, že vyplácela žalobci pensi nezkráceně, a proto též není oprávněna ani za dobu tří

spojený se zameškáním roku. Ježto se odvolatelka (žalovaná) k ústnímu odvolacímu roku nedostavila, ač byla k němu řádně předvolána, a dostavivší se žalobce učinil návrh na zamítnutí odvolání, vyhověl odvolací soud návrhu tomu a potvrdil napadený rozsudek jen z tohoto důvodu, neobíraje se vůbec obsahem odvolání. Odvolací soud řídil se při tom zřejmě předpisem § 396 c. ř. s., ač tento paragraf výslovně necituje. Při ústním jednání podle § 33 zák. čís. 131/1931 neplatí ustanovení § 491 c. ř. s., že se o odvolání projednává, i když jedna neb obě strany se nedostaví, neboť § 33 cit. zák. nařizuje, že o řízení před odvolacím soudem platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními, čímž je vyloučeno použití §§ 461 až 501 c. ř. s. Jest tedy v takovém případě postupovati obdobně podle předpisů o sborových soudech první stolice. Nedostaví-li se tedy jen ta neb ona strana k odvolacímu jednání, má jednání býti provedeno jako při sborovém soudu první stolice — se stranou se dostavivší — arci se zřetelem ke všemu tomu, co druhá strana podle obsahu spisů soudu pracovního a po případě také v odvolacím spise byla již uvedla (§ 399 odstavec první c. ř. s.). Rozhodnutí odvolacího soudu následkem zmeškání v základě § 396 c. ř. s. není však možným, ježto nejde o zmeškání prvního roku, nýbrž o zmeškání ústního jednání v době, kdy již zmeškavší strana učinila ve věci samé prohlášení a udání o skutkových okolnostech, obsažené v dosavadních protokolech a přípravných spisech a kdy byly také provedeny důkazy v řízení před první stolicí (§ 399 c. ř. s. a § 33 zák. čís. 131/1931). Odvolací soud, vycházeje z uvedeného mylného názoru, neprojednal věc znovu v mezích shora naznačených a tato vadnost v dovolání uplatňovaná — jež však nezpůsobuje zmatečnost podle § 477 č. 4 c. ř. s., jak dovolatelka neprávem za to má — byla způsobila zamežití úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503 č. 2 c. ř. s.). Bylo tudíž, jelikož je potřebí nového jednání u odvolacího soudu, podle § 510 c. ř. s. a § 35 zák. č. 131/1931 se usnésti, jak se stalo.

Čís. 13675.

Odklad exekuce povolené k provedení prozatímního opatření, jimž má býti zajištěn zdržovací nárok podle zákona o nekalé soutěži, nemůže býti povolen.

(Rozh. ze dne 23. června 1934, R II 311/34.)

Ve sporu pojišťovny H. proti pojišťovně V. o zdržení se užívání označení H. ve firmě bylo k návrhu žalobkyně usnesením ze dne 17. března 1933 k zajištění žalobního nároku žalované zapovězeno, by nepoužívala ve své firmě označení H., a bylo jí přikázáno, by se v budoucnosti takových označení zdržela. Na základě tohoto pravoplatného usnesení byla povolena usnesením ze dne 22. listopadu 1933 exekuce. Žalovaná domáhala se nepřipustnosti exekuce žalobou podle § 35 ex. ř. a navrhla též odklad exekuce, ježž soud první stolice povolil. Rekursní soud zamítl návrh dlužnice na odklad exekuce. Dů-

vody: Účelem prozatímního opatření (usnesení ze dne 17. března 1933) bylo zajištění nároku v tomto usnesení blíže označeného a tento účel měl býti uskutečněn vedením exekuce. Byl-li by povolen odklad této exekuce, znamenalo by to znemožnění účelu (zajištění nároku). Odklad exekuce, znamenalo by to znemožnění účelu navrženého prozatímního opatření a odporoval by povaze a účelu navrženého prozatímního opatření a účelu následující exekuce. Přes povšechný doslov § 42 a násl. ex. ř. nelze proto v souzeném případě připustiti odklad exekuce. Že při exekuci zajišťovací odklad exekuce podle § 42 a násl. ex. ř. nelze povolit, bylo již vídeňským nejvyšším soudem vysloveno a jest to též vysloveno v rozh. nejv. soudu ze dne 16. března 1927 R I 200/27 (čís. sb. 6905). Povaha a účel prozatímního opatření vyžaduje však ještě více než povaha a účel zajišťovací exekuce, aby exekuce nebyla odložena, a lze prozatímní opatření odložit jen při podání rekursu (dovolacího rekursu) podle § 396 ex. ř., nikoliv však při podání žaloby podle § 35 ex. ř. ve smyslu § 42 a násl. ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nemůže býti řeči o nezákonnosti, kterou dovolací rekurenti spatřují v porušení předpisu § 42 ex. ř., protože ustanovení ono nenarizuje povolení odkladu exekuce ve všech případech, kde podána byla žaloba § 35 ex. ř., a za všech okolností, nýbrž ponechává rozhodnutí soudu podle případu. Jde tedy jen o právní posouzení. Než i tu jest dáti za pravdu rekursnímu soudu, že by prozatímní opatření již pravoplatně povolené bylo zcela zmařeno, kdyby bylo vyhověno návrhu na odklad exekuce. Rekursní soud je si vědom rozdílu mezi exekucí k zajištění, prozatímním opatřením a exekucí na základě něho vedenou a nezastírá nikterak, že se rozh. čís. 6905 sb. n. s., jehož se dovolává k podpoře svého názoru, týká exekuce k zajištění a nikoli exekuce na základě prozatímního opatření, takže tu není ani vytýkaného rozporu se spisy.

Čís. 13676.

Pensijní pojištění.

Pojem prací převážně duševních.

Strojník, jehož úkolem jest řízení a obsluha strojů a jenž musí na to piče jen dozíratí proto, aby mu tyto vlastní úkony umožnil, nekoná práce převážně duševní.

(Rozh. ze dne 23. června 1934, Rv II 275/33.)

Žalobce domáhal se na svém bývalém zaměstnavateli odškodného placením doživotní renty počínajíc 1. prosincem 1931 na místě pensijních požitků z důvodů, že žalovaný zaměstnavatel nepřihlásil žalujícího zaměstnance k pensijnímu pojištění. Procesní soud první stolice uznal žalobní nárok důvodem po právu. O způsobu žalobcových prací uvedl v důvodech: V čem práce žalobcova spočívala, její manuální a duševní složku popsal soud svědek inženýr M., státní zkušební komisař parních kotlů, který práci žalobcovu zná z vlastního postřehu, protože ve své úřední funkci navštěvoval žalobce jednou ročně od roku 1919 do roku

1931. Podle tohoto svědectví k manuální složce patří udržování ohně v topeništi, napájení kotle vodou, opravení parního stroje přibrusováním, ztužováním, mazáním, předehřátí, válce stroje, spouštění parního stroje. K manuální práci měl žalobce pomocného topiče, který přiváží uhlí, odváží škváry, pomáhá při čištění parního kotle a parního stroje pod žalobcovým dozorem a který pod dozorem žalobcovým konal také práce mazače strojů. Ostatní složky žalobcovy práce byly podle svědectví inženýra M-a duševní. Žalobce zjišťuje na manometru potřebné napětí páry. Zjišťoval stav vody v kotlech na dvou vodoznamech. Kontroloval, zda nejsou ucpány a zda správně ukazují, reguloval tah na šoupátku, což vše vyžaduje pozorování. Přesné pozorování vyžaduje produkt hoření, nehledíc k praxi je k tomu třeba dobrého vnímání, kdy spalování odpovídá co nejlépe hospodárnému využití paliva. Mimo kotel obsluhoval žalobce parní stroj, musel stále pozorovat, je-li k práci způsobilý. Po předehřátí musí být stroj opatrně spouštěn, což vyžaduje velké opatrnosti a zodpovědnosti. Strojník pozoruje parní stroj v chodu, zda chod není rušen, zda nejsou nárazy, zda ložiska se nezahřívají, což vše vyžaduje neustálé kontroly. Kdyby nebylo neustálého pozorování, došlo by k poruše po případě k výbuchu parního kotle. Nedostatečné kontrolování stavu a tlaku páry přivodilo by poškození parního stroje. Potřeba páry musí být přizpůsobena chodu a zatížení pracovních strojů v závodě. Je-li velká výkonost, musí se pára »forsírovat« a zase opačně. Na přiděleného pomocného dělníka musí mít strojník intensivní dozor hlavně z počátku, než se topič zapracuje. **O d v o l a c í s o u d** neuznal žalobní nárok důvodem po právu. **D ů v o d y:** Pro žalobce, který byl zaměstnán v závodě žalovaného od 15. dubna 1912 do 31. srpna 1915 a pak od 1. června 1918 do 30. listopadu 1931, přicházejí v úvahu tři zákony o pensijním pojištění, a to císařské nařízení z 25. června 1914 čis. 138 říš. zák., zákon ze dne 5. února 1920 čis. 89 sb. z. a n. a zákon ze dne 21. února 1929 čis. 26 sb. z. a n. § 1 čis. 3 uvedeného cí. nař. stanovil, že pojištěním jsou povinni, kdož podle způsobu svého posstavení mají ráz úředníků nebo vykonávají pravidelně převážně duševní služební výkony. Podle § 1 čis. 3 považují se za převážně duševní služební výkony: d) řízení závodů, závodních oddílů nebo obchodních míst, e) vyšší dozor k pracím jiných osob. Podle § 1 odst. (2) a) zák. z 5. února 1920 čis. 89 sb. z. a n. plativšího od 1. července 1920 do 1. ledna 1929 je pojištěním povinen a podle ustanovení tohoto zákona pojištění jsou zejména zaměstnanci, kteří vykonávají převážně duševní práce, nebo kteří k pracím jiných osob pravidelně dozírají, jako dílovedoucí, stavbyvedoucí, políři, mistři, dozorcí atd., b) ti v podnicích, kdož vykonávají kupecké nebo jiné vyšší služby ve smyslu zákona ze dne 16. ledna 1910 čis. 20 ř. zák. o obchodních pomocnících. Podle § 1 odst. (1) čis. 4 zák. z 21. února 1929 čis. 26 sb. z. a n. jsou pojištěni zaměstnanci, kteří vykonávají práce po rozumu zákona o obchodních pomocnících. Rozsah pojistné povinnosti stanovil první odstavec § 1 tak, že rozdělil zaměstnance (zákon čis. 89/20) na dvě skupiny, na pracovníky ruční (manuální), konající výlučně nebo převážně práce fyzické, kteří pensijnímu pojištění nepodléhají, a na všechny ostatní — t. j. právě duševní pracovníky, kteří tomuto pojištění podléhají, a v II. odstavci jen příkladmo uvedl kategorie těchto

zaměstnanců, jak shora uvedeno. Práce, které dle zjištění prvního soudu, jež odvolací soud běře za své, konal žalobce, nejsou dle názoru odvolacího soudu takového druhu, že žalobce podléhal pojištění dle shora uvedených zákonů. Povinností, jež uvádí svědek ing. M-a a jež prováděl žalobce, jsou vesměs práce, jež musí konati každý zkušený strojník, který samostatně obsluhuje nehybné a lokomobilní parní stroje. Jest přirozeno, že musí práci tu konati opatrně, že musí pozorovati manometr, stav ohně v topeništi a spalování, regulovati tah, pozorovati, je-li parní stroj k práci způsobilý, kontrolovati, zda se ložiska nezahřívají a zda magnety nejsou ucpány. Vždyť právě proto je předepsána pro strojníky zkouška, by dovedli s těmito stroji zacházeti. Leč přes to nejde u žalobce o vyšší služby. Žalobce je vyučený kovář, který jak odvolací soud zjistil konal práce kovářské a zámečnické na součástkách potřebných ke strojům, dělal mnoho manuálních prací, brousil krompáče, opravoval články, vplechoval jícný při výrobě cihel, kul pražce, spojoval prasklé roury od vodovodů a v sušárně, opravoval vozy, dělal tudíž zkrátka všechno, co spadá do strojnického oboru, zejména práci zámečnickou a kovářskou, neboť zámečnicka a kováře v cihelně vůbec nebylo. Uvážil-li se, že žalovaný ve svém závodě těchto obou nutných řemeslníků vůbec neměl a všechny práce zámečnické a kovářské musil konati žalobce, jest zřejmo, že tyto manuální práce konal ve značném rozsahu. I když vedle těchto prací měl na starosti obsluhu parního kotle a stroje, nelze mluvit o tom, že jeho zaměstnání vyžadovalo převážně duševní činnosti. Vždyť je zjištěno svědectvím Josefa Š-e, zaměstnaného jako topič u žalovaného, že za žalobce, který měl zemáky a louku a zůstal den, dva nebo půldruhého dne doma, obstarával celý chod strojírny za jeho nepřítomnosti tento Š., ačkoliv byl pouhým topičem. Z toho jest zřejmo, že při obsluhování parního kotle a stroje nejde o úkony, které přesahují obor a vyšší výkonosti obyčejného topiče. O tom, zda zaměstnanec koná vyšší služby, rozhodují služby, jež skutečně koná. Tak nekoná vyšší služby na příklad strojní mistr v továrně na nábytek, pověřený dozorem na 6 truhlářských strojů a na posilování mocné dělníky u nich zaměstnané (sb. n. s. čis. 1591), ani dílovedoucí, který vykonává kontrolu práce nad určitým počtem dělníků, radí jim při práci, uvádí do pořádku stroje, když něco vážne a zaznamenává čas ztrávený dělníky dozoru jeho při práci podléhajícími (sb. n. s. čis. 4854). Žalovaný, jak zjistil odvolací soud z dodatečné jeho přihlášky a dvou výměrů úřadovny A. Všeobecného pensijního ústavu v Brně, přihlásil nejen žalobce, nýbrž i jeho nástupce Ladislava H-a k pojištění, leč obě přihlášky byly zamítnuty s odůvodněním, že se prohlašují za nepovinné a n., poněvadž jejich služební činnost, převážně manuální, nezakládá pojistnou povinnost podle § 1 uvedeného zákona. Tak rozhodla úřadovna, ač žalovaný uvedl jako povinnosti a zaměstnání vedle zjištěných prací manuálních v prvé řadě obsluhu parního stroje, pouštění, opravy a udržování, dozor a opravy i udržování strojů cihlárských a všech obráběcích, montáže a demontáže jejich, obsluhu, udržování a opravy strojních zařízení parních sušáren. I tato okolnost podporuje odvolací soud v názoru, že žalobce pensijnímu pojištění nepodléhal. Nevztahovaly se tudíž na něj zákony o pensijním pojištění a nebylo proto povinni-

v řízení o žalobě namítati nesprávnost formálního postupu při odkázání odporovatele na pořad práva. Procesní soud musí se omeziti na vyřízení žaloby podle žalobních důvodů a žalobního návrhu, ovšem jen potud, pokud byla žaloba založena na skutečnostech, jimiž byl v exekučním řízení odůvodněn odpor (§ 231 ex. ř.). Poněvadž se soud prvního stádu, vycházející z jiného právního názoru, nezabýval okolnostmi pro spor rozhodnými, zrušil odvolací soud právem jeho rozsudek a nařídil mu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Čís. 13678.

Rok k jednání o rozvrhu nejvyššího podání může být nařízen i před úplným zapravením nejvyššího podání.

Ani okolnost, že byl podán návrh na zahájení opětné dražby není podle zákona překážkou nařízení rozvrhového roku.

Nenapadá-li stěžovatel právní názor rekursního soudu, že nebyl oprávněn k rekursu podle §§ 213, 234 ex. ř., nelze se obírat jeho dovolacím rekursu po věcné stránce.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, R I 523/34.)

Usnesení prvního soudu, jímž bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, rekursní soud potvrdil, nevyhověv rekursu dlužníka.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že rok k jednání o rozvrhu nejvyššího podání může být nařízen podle § 209 ex. ř. i před úplným zapravením nejvyššího podání, jakž vyplývá ze slova »nejpozději«. Jest proto mylný názor stěžovatelův, že musí být vyčkáno nesplnění dražebních podmínek. Ani tvrzení stěžovatelovo, že vydražitel nesplnil dražební podmínky, ani okolnost, že stěžovatel podal návrh na zahájení opětné dražby, nebyly podle zákona překážkou nařízení rozvrhového roku.

Pokud se dovolací rekurs týče přikázání 18.280 Kč bernímu úřadu v K. a zbytku nejvyššího podání vymáhajícímu věřiteli, nenapadá stěžovatel právní názor rekursního soudu, že nebyl oprávněn k rekursu podle §§ 213 a 234 ex. ř., a nelze se proto obírat dovolacím rekursu po věcné stránce.

Čís. 13679.

Ustanovení § 6 adv. řádu žádá jen, aby bylo hlasujícího rady sborového soudu v této vlastnosti po pět let použito, aniž by způsob použití obmezovalo výhradně na činnost přímo u sborového soudu; byla-li mu tudíž přidělena soudcovská činnost u okresního soudu v sídle sborového

soudu, působil tím ve vlastnosti hlasujícího rady jako člen sborového soudu a jest mu započítati i tuto dobu do pětileté doby stanovené v § 6 adv. řádu.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, R I 618/34.)

Výbor advokátní komory zamítl žádost Bohumila F-a, vrchního soudního rady v. v., o zápis do seznamu advokátů. Důvody: Z osvědčení presidia krajského soudu v Čes. Budějovicích vysvítá, že jste byl jmenován radou zemského soudu pro krajský soud v Čes. Budějovicích dne 27. prosince 1912 a dne 16. prosince 1919 radou vrchního zemského soudu, v kteréžto hodnosti až do konce října 1927, kdy dán jste byl na trvalý odpočinek, jste působil. Po celou tuto dobu 15 let působil jste výhradně u okresního soudu v Čes. Budějovicích. Občas zasedal jste jako náhradní člen v senátech krajského soudu, zejména v době soudních prázdnin. Byl jste tedy po 15 letech radou pokud se týče vrchního zemského soudu, podle tehdejší terminologie. Nepůsobil jste však po dobu pěti let jako hlasující rada u soudu sborového, jak vyžaduje § 6 adv. ř. jako podmínku pro zápis do listiny advokátů. Výbor advokátní komory nesdílí názor, že každý pro sborový soud jmenovaný rada již tímto svým jmenováním působí jako hlasující rada u soudu sborového. Zákon nespokojuje se s požadavkem prostého jmenování radou u soudu sborového, nýbrž výslovně klade za podmínku působení jako rada hlasující. Tento přídavek »hlasující« neměl by jinak žádného smyslu, neboť každý rada sborového soudu měl již po zákonu samém (§ 30 zák. o soud. org.) právo k hlasování, aniž by zvlášť uděleno býti musilo. Přídavek »hlasující« neznamenal tedy zvláštní kategorii soudních radů, nýbrž označuje v zákoně jen funkci, že skutečně právo hlasovací vykonává. Podle tehdejšího pojmenování »rada zemského soudu« přidělený k soudu okresnímu právo hlasovací nevykonával a nebyl tedy hlasujícím radou. Kdyby názor Váš opírající se sice o rozhodnutí nejv. soudu ze dne 9. června 1933 R I 477/33 byl správný, pak by nebylo lze vysvětliti: a) proč zákonodárce výslovně uvádí označení »hlasující rada u sborového soudu«, když kategorie »hlasující rada« neznačí zvláštní hodnost, od ostatních radů odlišnou, b) proč zákonodárce výslovně § 6 adv. ř. poskytnouti chtěl jen radům zaměstnaným u okresních soudů v sídle soudů sborových a nikoliv soudním radům působícím v místech jiných, když služba těchto radů u všech soudů okresních je stejná, nechať působí kdekoliv; spíše naopak byla působnost soudů okresních v sídlech soudů sborových proti okresům venkovským sůžena. An jste tedy nesplnil podmínku § 6 adv. ř., nebylo lze vyhověti Vaší žádosti o zápis Váš do listiny advokátů. Valná hromada advokátní komory nevyhověla odvolání žadatelovu a to z důvodů, jež jsou uvedeny v napadeném usnesení komorního výboru a dodala: K Vaším vývodům se podotýká, že dovolané Vámi rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně ze dne 9. června 1933 č. j. R I 477/33 nemohlo přivoditi změnu názoru advokátní komory, poněvadž se komora drží jasně doslovu zákona, hledí také k jeho smyslu a při výkladu jeho dbáti musí obvyklých zásad právních. V § 6 adv. ř. se jasně stanoví, že pro zápis do listiny

advokátů požadavek doktorátu, přípravné praxe a advokátní zkoušky ne-
třeba vykazovati takovým hlasujícím radům, kteří tuto službu po pět
roků konali u sborového soudu. »Verwendung« značí skutečně služební
použití a nikoliv pouhé jmenování nebo způsobilost k použití (rozhodnutí
vid. n. s. ze dne 7. července 1908 č. j. R 755/8 J. Bl. 1908 str. 419).
Každý ke krajskému soudu jmenovaný rada zajisté má práva rady hlasu-
jícího u tohoto soudního dvoru, leč ne každý rada tato práva skutečně
vykonává. Když radu ke krajskému soudu jmenovaného prezident přidělí
k soudu okresnímu, nepřestal tím ovšem býti členem soudu krajského,
avšak službu koná, použito jest jeho služeb nikoli u krajského, nýbrž
u okresního soudu; nehlasuje však ani u toho ani u onoho. Kdyby záko-
nodárce z roku 1868 byl chtěl udělití soudcovské privilegium každému
soudnímu radovi v sídle sborového soudu, byl by býval v § 6 adv. ř. po-
užil nepochybně jiného rčení, zejména na místě »Verwendung« musil by
užítí slova »Anstellung« nebo »Ernennung«; nad to by byl zajisté vy-
nechal přívlastek »hlasující«, ježto každý rada jest oprávněn k hlasování.
Nesvědčí tedy doslov zákona pro stanovisko Vaše. Výklad Váš není
v souhlasu ani s duchem zákona, jenž udělití chtěl privilegium jen určité
kategorii soudních radů. Těžko by bylo naléztí rozumný důvod, že by
zákonodárce toto privilegium udělití chtěl i radům u okresních soudů
v sídlech krajských soudů sloužícím a nikoli také radům u soudů
v městech okresních, kdyžté služba všech těchto soudních radů v podstatě
jest touž. I když jste někdy, jak uvádíte ve svém odvolání, zasedal
u krajského soudu jako náhradní člen senátu neb jako člen senátu feriál-
ního, dělo se tak přece jen občas a není prokázáno, že tato občasná
funkce Vaše naplnila dobu celých pěti roků. Nad to Váš výklad § 6 adv.
ř. třeba byl v souhlase s rozhodnutím nejvyššího soudu z r. 1933 jest
extenzivním výkladem zákona vyjimečného, což není přípustno. Tyto ná-
zory komory kryjí se s literaturou (Lohsing str. 58 a násl.). Není to tedy
akademické lpění na názoru opačném, než vyslovil nejvyšší soud, nýbrž
zřetel na přesný předpis zákona, pro který nebylo možno vyhověti komo-
rnímu výboru Vaší žádosti a Valné hromadě Vašemu odvolání.

Nejvyšší soud vyhověl odvolání žadatelovu, zrušil napadené
usnesení jakož i usnesení výboru advokátní komory a uložil mu, by, ne-
hledě k důvodu, pro který zamítl žádost o zápis do seznamu advokátů,
o tomto návrhu znovu rozhodl.

Důvody:

Nejvyšší soud vyslovil v rozhodnutí ze dne 9. června 1933 č. j. R I
477/33 čís. 12.683 sb. n. s. názor, že ustanovení § 6 adv. ř. žádá jen,
aby bylo hlasujícího rady sborového soudu v této vlastnosti po pět let po-
užito, aniž by způsob použití obmezovalo výhradně na činnost přímo
u sborového soudu, nebo dokonce jen v senátech sborového soudu; byla-li
mu tudíž přidělena soudcovská činnost u okresního soudu v sídle sboro-
vého soudu, působil tím ve vlastnosti hlasujícího rady jako člen sboro-
vého soudu a jest mu započísti i tuto dobu do pětileté doby stanovené
v § 6 adv. ř. Od tohoto názoru nemá nejvyšší soud důvodu se odchýlití
a dodává se vzhledem k důvodům napadeného usnesení: Spis Lohsingův

str. 58, ke jest vyslovený opačný názor, se opírá jen o rozhodnutí býva-
lého nejvyššího soudu vídeňského ze dne 7. července 1908 č. j. R I 755/
8 J. Bl. 1908 str. 419. S těmito důvody však nelze souhlasiti. Neboť
podle civilní jur. normy z 20. listopadu 1852 čís. 251 ř. zák. byly městské
delegované okresní soudy (městské praetury) považovány za součást sbo-
rového soudu, což plyne z § 12 zmíněné jur. norm., kde se praví, že
soudnictví se vykonává v první stolici sborovými soudy a okresními
soudy (präturami), t. j. venkovskými okresními soudy. Ustanovení to
třídilo příslušnost sborového soudu podle jeho širšího obvodu a užšího
(městského) obvodu, v němž nřislušelo veškeré soudnictví sborovému
soudu; a okresnímu soudu v sídle sborového soudu byla z toho vyhrazena
jen určitá část (§ 12 odstavec 2) a vykonával tedy takový okresní soud
de-soudnictví proto, poněvadž byl k tomu jako součást sborového soudu de-
legován. Jur. norma nečinila žádného rozdílu mezi soudci působícími
přimo u sborového soudu a mezi soudci u delegovaného okresního soudu
a ani s hlediska § 6 později vydaného adv. ř. z roku 1868, nelze takový
rozdíl činiti. Postupem času bylo pak zavedeno samosoudcovství i u sbo-
rových soudů (§ 7 a jur. normy ve znění čís. 118/14 ř. zák.
čís. 471/21 sb. z. a n., § 7 zák. 13/30 sb. z. a n.) a ani takový samo-
soudce nehlasuje v pravém slova smyslu, nýbrž vydává svá rozhodnutí
právě tak jako samosoudce u okresního soudu. A oněm samosoudcům
zřejmě nelze upřítí kvalifikaci § 6 advok. ř., vykonávali-li jen samo-
soudcovství u sborového soudu jako radové po dobu nejméně pěti let.
Z toho plyne, že § 6 advok. ř. nekladl důraz na vykonávání hlasova-
cího práva a že slovo »als stimmführender Rat«, značí, že jen rada
jmenovaný pro sborový soud a nikoliv soudce nižšího druhu bytí byl
civské úkony přímo u sborového soudu přiděluje právě tak president
sborového soudu, jako přidělení rady jmenovaného soudu u sborového
soudu k okresnímu soudu v sídle sborového soudu. Jestliže rada sbo-
rového soudu přidělený okresnímu soudu v sídle sborového soudu jest
právě tak členem sborového soudu jako rada vykonávající jen samo-
soudcovské úkony přímo u sborového soudu, není mezi nimi rozdílu
a není rozumového důvodu, proč by mezi nimi měl býti činěn rozdí-
l s hlediska § 6 advok. ř.

Čís. 13680.

Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne
19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.
Zákonem stanovená lhůta rekursní platí i pro opravný prostředek
prvého soudce podle § 45 zákona a počítá se ode dne, kdy došly spisy
od soudu rekursního u soudu prvé stolice.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, R I 736/34.)

Rekursní soud změnil usnesení opatrovníckého
soudu. Dovolací rekurs prvního soudu (podle § 45 zák. čís.
100/1931) Nejvyšší soud odmítl.

D ů v o d y:

Zákonem stanovená lhůta rekursní platí i pro opravný prostředek prvního soudu podle § 15 nesp. pat., nyní § 45 zákona čís. 100/31 (sb. n. s. čís. 1385) a počítá se ode dne, kdy došly spisy od soudu rekursního u soudu prvního stolice (J. Bl. 551/17, rozh. z 28. srpna 1917 R V 511/17). V tomto případě došly spisy u prvního soudu dne 3. dubna 1934, dovolací rekurs prvního soudu byl podán dne 5. května 1934 (datován je 19. dubna 1934), tedy byl vznesen po uplynutí patnáctidenní lhůty rekursní § 36 (1) zákona čís. 100/1931, tudíž opožděně.

Čís. 13681.

Delší rekursní lhůta podle § 83 ex. ř. platí jen, jde-li v rekursu o důvody a otázky, jež plynou z povahy věci a ze speciálních předpisů §§ 79 až 82 ex. ř.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, R I 747/34.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě cizozemského exekučního titulu. Rekursní soud odmítl rekurs dlužníka jako opožděný. D ů v o d y: Napadené usnesení bylo povinné straně doručeno dne 14. února 1934, stížnost byla podána dne 28. února 1934, tudíž 14. dne po doručení. Jde o řešení otázky, zda činila lhůta k rekursu proti povolení exekuce ve smyslu § 83 ex. ř. čtrnáct dní, či podle § 65 ex. ř. osm dní. Jak již nejvyšší soud rozhodl v exekuční věci týchž stran ze dne 21. října 1933 č. j. R I 931/33-1 čís. sb. 12939 platí předpis posledního odstavce § 83 ex. ř. (čtrnáctidenní rekursní lhůta a přípustnost mimořádné dovolací stížnosti) jen pro případ, že jde při vyřízení rekursu o otázky a zájmy speciální, jež plynou z povahy věci a ze speciálních předpisů §§ 79 až 82 ex. ř., tudíž pokud jest stížnost podána z důvodů, které souvisejí s otázkou vykonatelnosti cizozemského exekučního titulu. Pokud však stížnost není podána z těchto důvodů, nýbrž z důvodů nesouvisejících s otázkou vykonatelnosti exekučních titulů a z takových důvodů, týkajících se otázek povahy obecné, které se mohou vyskytnouti při každé jiné exekuci na základě tuzemského exekučního titulu, nepatří výjimečný předpis § 83 ex. ř. V souzeném případě nepodala povinná strana stížnost z důvodů souvisejících s otázkou vykonatelnosti cizozemského exekučního titulu. Uplatňovala především, že není přesně určen předmět žádaného plnění, že rakousko-uherské zlaté koruny neexistují, proč prý navržený exekuční způsob jest pochybený, ježto měla být vedena exekuce podle § 346 ex. ř., dále že vymáhající strana neosvědčila způsobem uvedeným v § 9 ex. ř. přechod vymáhané pohledávky z firmy A. na tuzemskou reprezentaci této pojišťovny a konečně nedovolenost a nemožnost plnění plynoucí z devisových předpisů vydaných v Československé republice. Jest tudíž vidno, že stěžovatel nenapadal povolení exekuce z důvodů uvedených v §§ 80 a 81 ex. ř., nýbrž z důvodů, které se mohou vyskytnouti při každé jiné exekuci na základě tuzemského exekučního titulu, ježto s otázkou vykonatelnosti cizozemského rozsudku vůbec nesouvisejí. Plynula tudíž stě-

žovateli jen osmidenní rekursní lhůta ve smyslu § 65 ex. ř., a byl rekurs podaný teprve čtrnáctý den po doručení opožděný.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by nepřihlíželo k zamítavým důvodům uvedeným v napadeném usnesení o rekursu dále jednal.

D ů v o d y:

V zásadě jest sice souhlasiti s rekursním soudem, že to, co bylo uvedeno o přípustnosti mimořádného dovolacího rekursu v rozh. čís. 12939 sb. n. s., k němuž rekursní soud poukázal, platí obdobně a důsledně i o delší rekursní lhůtě § 83 ex. ř., že by totiž tuto delší rekursní lhůtu bylo lze uznati jen v tom případě, pokud v rekursu jde o důvody a otázky, jež plynou z povahy věci a ze speciálních předpisů obsažených v § 79 až 82 ex. ř. Než v souzeném případě opíral rekurent tvrzenou nepřipustnost exekuce i o předpis § 81 ex. ř. Jest proto uznati, že byl rekurs, a to také v ostatním obsahu, podán včas a bude teprve při věcném vyřízení rekursu uvažovati o tom, je-li rekurs opodstatněn, pokud se opírá též o zmíněné již místo zákona.

Čís. 13682.

Vymáhající věřitel, jenž vědomě navrhl exekuci na věc nepatřící povinnému, nýbrž osobě třetí, ručí jí za škodu tím vzniklou.

Třetí osoba svou škodu spoluzavinila a musí jí nésti stejným dílem, věděla-li včas o exekuci na její věc a nepodnikla nic na obranu svého práva.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv I 1747/32.)

Žalobci měli motorovou trojkolku uloženu v garáži spolku Č. Spolek Č. dal trojkolku do úschovy žalovanému spediteru, jenž zažaloval skladné proti spolku Č. a, vysoudiv spor, vedl k vydobytí této pohledávky exekuci na trojkolku, jež pak byla v dražbě prodána. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaném zaplacení 14.000 Kč (prý cena trojkolky), tvrdíce, že žalovaný, podávaje exekuční návrh, věděl, že trojkolka nenáleží spolku Č., nýbrž žalobcům. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud zjistil, že žalovaný učinil návrh, by mu k vydobytí pohledávky proti klubu Č. povolena byla exekuce zabavením a prodejem trojkolky v jeho úschově jsoucí, a že, čině tento návrh věděl, že trojkolka není jménem strany povinné (klubu Č.), nýbrž že je vlastnictvím žalobců. Mylně má odvolací soud za to, že žalovaný nejednal protiprávně, poněvadž prý se zabavení stalo správně podle předpisů §§ 253, 262 ex. ř. a návodu pro soudní vykonavatele a poněvadž prý žalobci o tomto

zabavení věděli a tudíž měli možnost bránit se proti němu žalobou podle § 37 ex. ř. Předpisy §§ 253, 262 ex. ř. a návodu pro výkonné orgány upravují jen formálně výkon exekuce, majíce na mysli pravidelný případ, že předměty v držení povinného, patří k jeho volnému jmění a že proti úkoji vymáhajícího věřitele z nich není závady. Není-li tu těchto podmínek, může se postižená strana bránit (§§ 37, 258 ex. ř.). Nižší soudy mylně používají v souzeném případě zásady § 1305 obč. zák., neboť žalovaný nevykonával poctivě své právo, navrhnuc, aby pro jeho pohledávku za klubem Č. byla exekučně zabavena a prodána trojkolka patřící žalobcům, neboť má pohledávku za Č., měl právo ukójiti se exekučně z jejího jmění a ne ze jmění žalobců. Navrhnuc vědomě exekuci přímo na jmění žalobců, ač z korespondence a z úspěšné obrany žalobců proti dražbě trojkolky podle čl. 382 obch. zák. musil dobře věděti, že žalobci s tím nesouhlasí a že se proti placení úschovného brání, jednal obmyslně a dopustil se tím zavinění ve smyslu § 1297 obč. zák., při čemž na věci nemění nic, že bylo postupováno ve formě exekučním řádem předepsané. Žalovaný je práv ze škody vzniklé žalobcům, poněvadž tato škoda je v příčinné souvislosti s jeho protiprávním jednáním. Důležité však je zjistiti, zda žalobci včas věděli o zabavení a o hrozícím prodeji trojkolky, neboť, věděli-li to a nepodnikli nic na obranu svého práva, zavinili spolu svou škodu a musí ji nésti stejným dílem se žalovaným. V tom směru se spokojil prvý soud poukazem na § 272 ex. ř., což odvolací soud právem prohlásil za nedostačující a nerozhodné, leč sám z té okolnosti, že žalobce byl přítomen při vynesení rozsudku proti Č. jako vedlejší intervenient, neprávem vypojuje, že prvý žalobci musili věděti, že povede žalovaný exekuci na jejich trojkolku. Tato vědomost z dosud zjištěných okolností nevyplývá. Bude tedy třeba nejprve v tomto směru učiniti potřebná zjištění, a pak zabývatí se výši škody.

Čís. 13683.

Zaměstnavatel nemůže se na zaměstnanci (obchodním pomocníku), jemuž dal výpověď a zároveň udělil do konce služebního poměru dovolenou, domáhati vrácení služného vyplaceného za dovolenou z důvodu, že zaměstnanec za dovolené nastoupil placené místo u konkurenční firmy a uzavíral pro ni obchody.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv I 462/33.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném, aby jí vrátil 3.600 Kč, jež mu vyplatila jako služné za měsíc srpen 1931, a odůvodňovala tento nárok jednak tím, že žalovaný v době, kdy jeho služební poměr u žalobkyně nebyl ještě skončen, nastoupil placené místo u konkurenční firmy, uzavíral pro ni obchody a udal žalobkyni nepravdivě, že mešká na dovolené, jednak též poukazem na ustanovení § 11 odst. (2) zák. ze dne 3. dubna 1925 čís. 67 sb. z. a n. Žaloba byla zamítnuta soudu všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Odvolací soud zjistil, že žalobkyně dala žalovanému dne 5. srpna 1931 výpověď, kterou byl jeho služební poměr zrušen ke dni 30. září 1931, a že mu zároveň do té doby udělila dovolenou, a z těchto zjištěných skutečností vyvodil závěr, že žalobkyně dala jasně na jevo, že na služby žalovaného již vůbec nereflektuje. Naproti tomu dovozuje žalobkyně v dovolání, že služební smlouva se žalovaným ujednaná trvala i po dané výpovědi dále a že proto byl žalovaný povinen zdržeti se konkurence až do konce výpovědní lhůty. Avšak tím není její nárok na vrácení služného za měsíc srpen 1931 nijak opodstatněn. Přestoupil-li obchodní pomocník, jakým žalovaný nesporně byl, zároveň konkurence stanovenou v § 7 odst. (1) zák. o obch. pom., může na něm zaměstnavatel požadovati náhradu způsobené škody nebo na místě toho žádati, aby obchody uzavřené na účet zaměstnanců byly považovány za uzavřené na jeho účet; stran obchodů uzavřených na cizí účet může se domáhati vydání odměny za to obdržené nebo postoupení nároku na odměnu. O nic takového však v souzeném sporu nejde, neboť žalobkyně požaduje na žalovaném jen, by jí vrátil služné přijaté za měsíc srpen 1931, a tento její nárok nemá v ustanovení § 7 zák. o obch. pom. vůbec opory. Z předpisu § 11 odst. (2) zákona čís. 67/1925 sb. z. a n. nelze tento nárok vyvozovati již proto, že se uvedený zákon podle § 5 nevztahuje na kategorii zaměstnanců, pro něž byla dovolená stanovena zvláštními zákony. O dovolené obchodních pomocníků obsahuje zvláštní předpis § 17 zák. o obch. pom., v němž jest v odst. (2) výslovně stanoveno, že po dobu dovolené podrží zaměstnanec nárok na své peněžité požitky. Z toho, že žalovaný udal žalobkyni nesprávnou adresu svého pobytu o dovolené a tím prý ji uvedl v omyl, nelze ještě vyvozovati jeho povinnost, aby žalobkyni vrátil služební plat, vyplacený mu za měsíc srpen 1931. Žalovaný měl ze smlouvy nárok na služební plat až do konce výpovědní lhůty, ať mešká na dovolené kdekoliv, takže tu nelze mluvit na straně žalující firmy o placení nedluhu podle § 1431 obč. zák., a z tvrzeného uvedení v omyl lší by mohla podle § 874 obč. zák. býti vyvozována jen povinnost k zadostiučinění za škodlivé následky tím způsobené, jež by musely býti prokázány, nikoli však závazek k vrácení přijatého služebního platu.

Čís. 13684.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Jde o jednání proti dobrým mravům soutěže, prodává-li družstvo zboží i nečlenům.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv I 735/33.)

Žalující jednota obchodních gremií domáhala se na žalovaném Dělnickém konsumním spolku v T., zapsaném společenstvu s r. o., by žalovaný byl uznán povinným zdržeti se prodeje potravin, oděvu, domácích potřeb a zboží všeho druhu vůbec osobám, které nejsou jeho

členy a nejsou zapsány v rejstříku, který má žalovaný vésti podle § 14 zákona ze dne 9. dubna 1873 čis. 70 ř. zák. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Již v rozhodnutí čis. 12638 sb. n. s. bylo dovedeno, že i svépomocná družstva a konsumní spolky jsou hospodářskými podniky a jako takové jsou podrobeny předpisům soukromoprávním, k nimž náležejí též předpisy zákona proti nekalé soutěži, a že i družstva a konsumní spolky jsou soutěžiteli ve smyslu § 46 cit. zák. proti soukromým obchodníkům téhož nebo podobného hospodářského oboru. Jako soutěžitelé mají také dbáti dobrých mravů soutěže a podle toho mají si počínati v provozu podniku. K tomuto náleží také, by při tom dbaly zákonných předpisů o dovozeném rozsahu podnikání a by vymezený taktó obor činnosti svémocně nerozšiřovaly k svému prospěchu a na úkor jiných soutěžitelů, jmenovitě také soukromých obchodníků. Posuzováno s tohoto hlediska nelze prodávání zboží nečlenům, které společenstva již ustanovením stanov v souhlase se zákonem z oboru své činnosti vyloučila, ani s hlediska zákona proti nekalé soutěži uznati za bezzávadné a nelze je srovnati s pojmem dobrých mravů hospodářské soutěže. Nelze o tom pochybovati, že by odporovalo vlastnímu účelu svépomocných hospodářských organizací, kdyby se připustilo rozšíření jejich působnosti také na nečleny, a že by to šlo na úkor jiných obchodníků. Takové jednání nelze zajisté ani s hlediska zákona o nekalé soutěži schvalovati; že je takové jednání snad i trestné, nevylučuje, by nebylo posouzeno i v tom směru, lze-li je srovnati s dobrými mravy soutěže, ba ona protiprávnost vybašená dokonce trestní sankcí nasvědčuje spíše tomu, že je ani s hlediska zákona proti nekalé soutěži nelze uznati za přípustné. Nelze souhlasiti s dovolatelkou, která míní, že prý její jednání mohlo by býti jen trestné, že však je nerozhodné s hlediska zákona proti nekalé soutěži, protože prý jde vlastně o neoprávněné provozování živnosti. Žalovaná neprovozuje obchod neoprávněně, ale nevede si při tom provozu náležitě, nedbá-li omezení plynoucího z povahy věci, ze stanov a ze zákona, a to na úkor soutěžitelů. Prodává-li při tom skutečně laciněji než soutěžitelé, nepadá se zřetelem k rozsudkovému výroku v souzeném případě na váhu. Nebylo by nekalým jednáním, kdyby prodávala laciněji (než jiní obchodníci) svým členům, pokud by tato výhoda poskytovaná členům byla poměry opodstatněna, protože to je zajisté v souladu s účelem zákona o svépomocných společenstvech; nebylo by však lze schvalovati, by poskytovala výhody, které podle účelu zákona přísluší jen členům, i osobám jiným. Protože jde jen o nárok zdržovací, nerozhoduje, vedla-li si žalovaná obmyslně; ostatně bylo její povinností, přesvědčiti se o tom, jsou-li osoby, které neznala, také členy. Nesejde ani na tom, že snad šlo o případy, jež žalobkyně sama vyvolala, protože ani to neruší skutečnost, že žalovaná zákonného předpisu nedbala. Proč se žalovaná odhodlala k tomu, by poskytla na poukázky zboží nezaměstnaným, kteří nebyli členy, a za jakých podmínek, je rovněž nerozhodné; jednání

takové nebylo by lze podle toho, co bylo nahoře uvedeno, schvalovati ani, kdyby jednala z pohnutek lidumilných, neboť i v tom případě šlo přece jen o jednání v hospodářském styku. Nerozhoduje, že zjištěny byly jen ojedinelé případy.

Čís. 13685.

Železniční zaměstnanci.

Přidavky, jež byly zaměstnanci za jeho aktivní služby poskytnuty k jeho aktivním přídávám bývalou Ústecko-Teplickou dráhou, nejsou započítatelné pro výměru výslužného upraveného vládním nařízením ze dne 26. června 1930, čis. 96 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv I 1192/33.)

Žaloba ústředního inspektora bývalé ústecko-teplické dráhy proti československému státu o zvýšení zaopatřovacích požitků byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jádro sporu jest v otázce, zdali přidavky 2.579 Kč 60 h a 6.000 Kč ročně, které byly žalobci poskytnuty bývalou Ústecko-Teplickou dráhou, jest považovati za započítatelné i pro výměru výslužného upraveného podle vládního nařízení ze dne 26. června 1930 čis. 96 sb. z. a n. V § 73 vládn. nař. ze dne 5. března 1927 čis. 15 sb. z. a n. jest ustanoveno, že pensijní základnu tvoří služné a přidavky, které jsou výslovně označeny jako započítatelné pro výměru výslužného. Dovolatel hájí názor, že tuto započítatelnost přidavků jest posuzovati podle norem platných v době, kdy byly přidavky uděleny, a že přidavky, jež byly započítatelné v době udělení, nepozbyly této povahy ani podle § 6 zákona ze dne 20. května 1930 čis. 70 sb. z. a n. ani podle § 42 vládn. nař. ze dne 26. června 1930 čis. 96 sb. z. a n. S tímto dovolatelovým názorem však nelze souhlasiti. Především jest uvést, že podle § 95 odst. (1) vládn. nař. ze dne 5. března 1927 čis. 15 sb. z. a n. služební příjmy tímto nařízením nově stanovené nastoupily na místo všech dosavadních stálých služebních požitků (služné, místní přídavek, jednotný drahotní přídavek, přídavek na děti, přechodný příplatek, odměny podle zákona ze dne 22. prosince 1924, čis. 289 sb. z. a n.), a jiných na základě zákona, vládního nařízení neb usnesení vlády povolených, jakož i všech individuálně zaměstnanci udělených osobních přidavků. Za takové individuálně udělené osobní přidavky jest považovati i ony přidavky, které byly přiznány žalobci správou bývalé Ústecko-Teplické dráhy za doby jeho aktivní služby k jeho aktivním požitkům a jejichž započtení se žalobou domáhá. Na započtení těchto zvláštních přidavků by žalobce, jenž byl pensionován již od 1. července 1924, neměl nároku ani tehdy, kdyby byl býval za účinnosti vládního nařízení čis. 15/1927 sb. z. a n. ještě v aktivní službě, takže nárok na jejich započtení do pense nemůže vyvozovati ani z ustanovení § 22 vládn. nař. čis. 96/1930

sb. z. a n. ve spojení s § 73 vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., ani z ustanovení § 1 zákona čís. 70/1930 sb. z. a n. v souvislosti s § 154 platového zákona čís. 103/1926 sb. z. a n. Ustanovení § 73 vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. má ostatně zřejmě na mysli takové přídatky, které byly na základě tohoto nařízení zavedeny nebo jím výslovně v platnosti zachovány jako započítatelné pro výměru výslužného, a k tomuto druhu započítatelných přídatků zřejmě nepatří přídatky, jejichž započtení se žalobce domáhá. Ze se na žalobce nevztahuje ustanovení § 67 vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. o služebních a osobních přídatcích, bylo správně vyloženo již odvolacím soudem a dovolatel proti tomu ani nebrojí.

Odvolací soud uvedl v tomto směru, že § 67 vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. se na žalobce jako pensistu vztahovati nemůže a v § 22 nař. čís. 96/30 citován není.

Na základě zmocnění uděleného v § 12 zákona ze dne 20. května 1930 čís. 70 sb. z. a n. byly vládou vydány nové předpisy o odpočívacích a zaopatřovacích platech zaměstnanců státních a sestátněných drah — v druhé části vládního nařízení ze dne 26. června 1930 čís. 96 sb. z. a n. Tyto nové předpisy platí podle § 22 odst. 3 a § 29 uvedeného vlád. nař. i pro pensionované zaměstnance bývalé Ustecko-Teplické dráhy, jakým jest žalobce. Podle § 42 odst. (1) vlád. nař. čís. 96/1930 sb. z. a n. (jehož doslov se shoduje s první větou odst. (1) § 6 zákona čís. 70/1930 sb. z. a n.) nastupují odpočívací (zaopatřovací) platy podle tohoto nařízení na místo všech dosavadních odpočívacích (zaopatřovacích) požitků a všech přídatků (drahotných požitků, příplatků, doplňků a pod.) povolených na základě zákona, vládního nařízení neb usnesení vlády, jakož i všech individuálně udělených přídatků. Jest tu tedy o odpočívacích (zaopatřovacích) platech ustanoveno v podstatě totéž, co v § 95 odst. (1) vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. o služebních příjmech. Z toho všeho vyplývá, že započítatelnost sporných přídatků do pense jest posuzovati podle uvedených nyní platných předpisů, nikoli podle norem platných v době, kdy byly uděleny, a že podle § 42 odst. (1) vlád. nař. čís. 96/1930 sb. z. a n. nepřísluší žalobci nárok na jejich započtení do jeho nové pensijní základny. To stačí k zamítnutí žaloby a není třeba blíže se obíratí dovolatelskými vývody o významu § 5 zákona čís. 70/1930 sb. z. a n. a o rozdílu mezi pojmy »služné«, »služební příjmy« a »pensijní základna«, neboť dovolatel v těchto vývodech vychází z vyvráceného již názoru, že sporné přídatky jsou do pense započítatelné.

Čís. 13686.

Vyrovnačím řád z roku 1914.

Z přihlášky a žádosti o udělení hlasovacího práva o sobě neplatí, že se věřitel vzdal mlčky svého oddělného práva. Otázku, zda se věřitel vzdal mlčky svého oddělného práva, jest posuzovati podle jednotlivého případu s hlediska hmotněprávního podle § 863 obč. zák.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv I 549/34.)

Pro pohledávku žalované firmy za žalobcem bylo vloženo na žalobcových nemovitostech zástavní právo. Dne 5. března 1931 bylo o jmění

žalobce zahájeno vyrovnací řízení, k němuž žalovaná firma přihlásila svou pohledávku a žádala, by jí bylo uděleno hlasovací právo. Žalované bylo přiznáno hlasovací právo, žalovaná se však k vyrovnacímu roku nedostavila. Vyrovnání bylo skončeno přijetím 45% vyrovnací kvoty, jež byla žalované zaplacená. Když pak žalovaná vedla k vydobytí celé pohledávky exekuci vnučenou dražbou žalobcových nemovitostí, domáhal se na ní žalobce žalobou, o níž tu jde, by bylo uznáno právem, že nárok žalované zanikl zaplacením a že jest proto exekuce nepřipustná. Žalobce odůvodňoval žalobní nárok tím, že se správným splněním závazků, převzatých ve vyrovnávacím řízení, sprostil úplně veškerých povinností proti žalované, ježto tím, že žalovaná nárok na oddělné uspokojení při vyrovnávacím řízení neuplatňovala a celou svou pohledávku ve vyrovnávacím řízení hlasovala, nemá nyní právo hojiti se na dlužníku jinak než, jak by jí příslušelo z vyrovnávacího řízení. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Důvody: Soud zjistil přihláškou žalované firmy k vyrovnávacímu řízení žalobce, že žalovaná žádala, by byla zapsána do seznamu věřitelů, aby pohledávka uznána byla likvidní a aby jí bylo hlasovací právo uděleno. V přihlášce není zmínky o vzdání se práva oddělného. Soud má dále zjištěno, že v ředitelství žalované firmy akc. spol. nikdy nebylo jednáno o tom, že by se firma vzdala práva na oddělné uspokojení. Na základě tohoto zjištění soud žalobu zamítl, ježto žalobní prosba odporuje platným předpisům i judikatuře (čís. 2973, 6978 sb. n. s.). Pouhým podáním přihlášky k vyrovnávacímu řízení nevzdává se ještě strana práva uplatňovati nárok proti dlužníku jinak, a to tak, jak platné zákonné předpisy poskytují možnost. Nikde v zákoně nestojí, že podáním přihlášky k vyrovnávacímu řízení je věřitel prekludován pokud se týče práva oddělného. Aby takovému věřiteli, který je jinak se svou pohledávku platně na majetku dlužníkově kryt, nebylo přiznáno právo hlasovací, jest rozhodnutí vyrovnávacímu komisaři k návrhu správce a dlužníka, kteří mají právo činiti odpor a hlasovací právo popírati. Že se v souzeném případě tak nestalo není věci žalované firmy, a to tím méně, ana při roku, když se hlasovalo, nebyla přítomna. Že ani sám žalobce nepokládá a nepokládá ve skutečnosti pohledávku žalující strany knihovně zajištěnou za uhaslou zaplacením vyrovnací kvoty, vychází na jevo z toho, že žalobce ještě po skončeném vyrovnání jednal se žalovanou stranou o zaplacení její pohledávky a o způsobu jejího zaplacení. Vzhledem k této okolnosti, která z vyrovnacích spisů byla zajištěna, nelze ani v jednání žalované strany, že totiž přes to, že jinak byla kryta, hlasovala proti vyrovnání, spářovati jednání, které by bylo proti dobrým mravům. Je sice pravda, že takový věřitel, který by měl velkou pohledávku a při tom zajištěnou, svým hlasováním mohl by vyrovnání zmařiti na úkor dlužníka i ostatních věřitelů, kterým vyrovnání bývá někdy na prospěch, ač sám potom hojil by se jiným způsobem, než měli by možnost učiniti ostatní. O této námitce bylo by však uvažovati jen, kdyby takový věřitel, vědomě využívaje nepříznivých okolností pro dlužníka, jsa při hlasovacím roku přítomen přes odpor domáhal se práva hlasovacího v úmyslu vyrovnání zmařiti. Tomu však tak v souzeném případě není. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: V souzeném případě jest těžiskem sporu právní posouzení věci, neboť jde o otázku, zda žalovaná strana tím, že jako knihovní věřitelka

přihlásila celou svou pohledávku zajištěnou právem zástavním na nemovitostech strany žalující, k vyrovnacímu řízení a žádala, by jí uděleno bylo právo hlasovací, vzdala se oddělného práva. Soud odvolací v souhlasu s názorem prvního soudu, k jehož výstižným důvodům se poukazuje, jest toho názoru, že podání přihlášky k vyrovnacímu řízení s ucházením se o udělení práva hlasovacího v tomto řízení není činem, jímž by věřitel dával na jevo vůli, že se chce vzdáti svého práva oddělného, t. j. práva na oddělné uspokojení ze zástavního práva. Konkursní řád, na jehož ustanovení § 70 vyr. ř. odkazuje, sice v § 105 stanoví, že oddělný věřitel má ve své přihlášce uvést, do které výše jeho pohledávka asi bude kryta z práva oddělného, nestanoví však, jaké následky má opomenutí tohoto předpisu. Předpis ten má význam jen pro rozsah hlasovacího práva, o němž rozhoduje vyrovnací komisař, neboť jednání ve vyrovnacím řízení o hlasovacím právu má jen za účel, by se zjistilo, zda a jakou částkou je věřitel oprávněn k hlasování. Pokud tedy odvolatel poukazuje k tomu, že žalovaný ucházením se o přiznání práva hlasovacího a také skutečným hlasováním rozhodoval o tom, zda vyrovnání bude či nebude přijato, jest uvést, že bylo věcí dlužníka neb vyrovnacího správce, by se opřel přiznání práva hlasovacího pro stranu žalovanou. Nelze pak ani z této okolnosti ani z toho, že se žalovaná strana ve své přihlášce k vyrovnacímu řízení ani slovem nezmínila o svém oddělném právu, ano že žádala, by s přihlášenou pohledávkou byla zapsána do seznamu věřitelů a jí pro celou pohledávku tu bylo uděleno právo hlasovací, usuzovati, že by takto nejen mlčky, ale zřejmě dala na jevo, že od svého tak důležitého pro ní práva oddělného upouští. Pro to není zákonné opory, když zákon ustanoví, že by podáním přihlášky k vyrovnacímu řízení s nárokem na přiznání práva hlasovacího byl věřitel pokud se týče práva oddělného prekludován a také z okolnosti té nedá se dovozovati projev vůle, který by směřoval ku vzdání se oddělného práva. Také ani přijetí vyrovnacích splátek, konaných žalující stranou nelze pokládati za takovýto čin, neboť věřitel může přijmouti na svou pohledávku platy od dlužníka kdykoliv a v jakékoliv výši bez nepříznivých pro sebe následků.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nižší soudy správně seznaly, že tím, že žalovaná přihlásila svoji pohledávku k vyrovnacímu řízení a žádala, by pohledávka ta byla uznána likvidní a aby jí bylo uděleno hlasovací právo, nevzdala se ještě práva na oddělné uspokojení ze zástavy pro tuto pohledávku zřízené. Z ustanovení § 39 odstavec třetí vyr. ř., který by zde mohl přijíti v úvahu, neplyne, že hlasováním za celou pohledávku se věřitel vzdává oddělného práva. Jest to předpis formální, upravující jen objem hlasovacího práva. Nelze-li však odvoditi tento důsledek ani z hlasování, jest tím méně možno tak učiniti z pouhé přihlášky a žádosti za udělení práva hlasovacího. Otázku, zda se věřitel vzdal mlčky svého oddělného práva, jest posuzovati podle jednotlivého případu s hlediska hmotněprávního podle § 863 obč. zák. Nebyly však ani tvrzeny, tím méně prokázány skutečností, z nichž by mohlo býti usuzováno na takové vzdání se. Otázku tuto

nelze směšovati s otázkou, zda žalované vzhledem k jejímu nespornému právu oddělnému, jehož se nevzdala, příslušelo právo hlasovací vůbec neb jak dalece.

Čís. 13687.

Obecní zřízení.

Obec jest za platnosti zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 16 sb. z. a n. na rok 1920, oprávněna ujednati s osobou, kterou přijímá do služeb jako zřízence, služební smlouvu za jiných služebních podmínek, než za podmínek stanovených v tomto zákoně.

Obec může některé obory služby ve správě obce a obecních podniků dáti obstarávati zřízenci nikoliv trvale ustanovenými.

Po 12. dubnu 1920 není obecní zastupitelstvo již oprávněno, by se usneslo samostatně — bez rozhodnutí nadřízeného samosprávného úřadu — na tom, že mají býti trvalými obecními zřízenci (ve smyslu § 3 zák. čís. 16/1920 sb. z. a n.) obsazeny takové nové obory obecní služby, pro něž až dosud nebylo usneseno, že mají býti konány zřízenci trvale ustanovenými.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv I 602/34.)

Na základě usnesení obecního zastupitelstva žalované obce Ú. v Čechách ze dne 31. srpna 1929 byl žalobce přijat do jejich služeb jako hajný a byl mu vydán služební dekret ze dne 2. září 1929, v němž bylo uvedeno, že služební poměr jest smluvní se zkušební dobou tří let, že lze jej vzájemně rozvázati šestinedělní výpovědí a že, pokud služební dekret nemá zvláštních ustanovení, platí pro služební poměr s výjimkou předpisů o ustanovení trvalém a o požitcích pensijních a zaopatřovacích ustanovení zákona o obecních zřízencích čís. 16/1920 sb. z. a n. Žalovaná obec dala žalobci dne 15. února 1933 šestinedělní výpověď. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované obci, by bylo uznáno právem, že služební poměr mezi žalobcem a žalovanou obcí trvá po právu a že výpověď daná žalobci jest nezákonná, neplatná a neúčinná. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Úmysl obecního zastupitelstva, projevený i obsahem konkursní vyhlášky, směřoval k tomu, by byl ustanoven hajný ne jako výpomocná síla, nýbrž jako síla trvalá, jak právě má na mysli § 3 zákona. Bylo-li tedy v konkursní vyhlášce, že místo je smluvní se zkušební dobou tří let, když jinak je patrné, že šlo o plné a trvalé zaměstnání zřízence, a zřízení se stalo způsobem v § 6 zák. předepsaným, nemůže míti ono ustanovení jiného smyslu, než že podle úmyslu obecního zastupitelstva mělo prozatímní ustanovení, jež má na mysli § 7 zák., trvati tři roky, což ovšem odporuje velicímu předpisu § 7 zákona, že prozatímní ustanovení nesmí trvati déle jednoho roku, nemohlo míti platnosti, pokud přesahovalo dobu jednorocní. Že bylo použito výrazu »smluvní« ve smyslu onoho »provisorního« ustanovení podle zákona, plyne i z toho, že určena lhůta tří let, což by bylo zbytečné, kdyby výrazu »smluvní« bylo rozuměti tak, že nemůže býti žalobce libovolně propuštěn

po lhůtě. Žalobce zůstal i po oné tříleté lhůtě u žalované obce jako hajný zaměstnán a byv trvale ustanoven, mohl býti podle § 10 zák. propuštěn již jen na základě disciplinárního řízení. Předpisy §§ 7 a 10 zák. jsou povahy donucovací a jsou vydány v zájmu veřejném, by obecní zřízení měli postavení trvalé, neodvislé od přízně strany, toho kterého času v obci vládnoucí, aby byla záruka, že může neodvisle konati své povinnosti. Ustanovení, že žalobce, ač byl ustanoven na místo trvalého zaměstnání, mohl býti propuštěn i po zkušební době provisorního ustanovení kdykoliv výpovědí, bylo by proti tendenci zákona, tím spíše, an jako hajný měl žalobce po případě povinnost zakročiti i proti zástupcům obce, kdyby soukromý svůj zájem uplatňovali protiprávně v oboru zájmů obecních jim chráněných. Proto takové ustanovení jest vzhledem k ustanovení § 879 obč. zák. pokládati za nicotné, žalobce musí býti považován za trvale ustanoveného zřízence ve smyslu zák. čís. 16/1920 a platí tedy pro něho ustanovení, že nemůže býti propuštěn bez disciplinárního řízení a výpověď bez řízení toho mu danou jest považovati za neplatnou.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Jest se především obíratí otázkou, zda obec jest za platnosti zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. oprávněna ujednati s osobou, kterou přejímá do svých služeb jako zřízence, služební smlouvu za jiných smluvních podmínek, než za podmínek stanovených v uvedeném zákoně. Podle názoru nejvyššího soudu není v tom obci bráněno zákonem čís. 16/1920 sb. z. a n., který upravuje jen služební poměry takových zřízenců, kteří byli skutečně a řádným způsobem ustanoveni k vykonávání služeb ve správě obecní a podniků obecních, a netýká se tedy služebního poměru takových zaměstnanců obce, kteří nebyli přijati do jejich služeb jako zřízenci ve smyslu tohoto zákona. Uvedený zákon sledoval účel, aby byly zákonně upraveny pracovní a hmotné poměry zřízenců obecních, kteří byli do té doby odkázáni výhradně na poměr smluvní a jejichž poměry byly často žalostné (viz důvodovou zprávu ústavního výboru Národního shromáždění tisk 2010, str. 1.). Dosavadním zřízencům obecním bylo v § 25 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. vyhrazeno právo, by se do tří měsíců ode dne účinnosti zákona vyslovili, má-li pro budoucnost jejich služební poměr býti posuzován na dále podle ustanovení tohoto zákona čili nic. Neučinili-li tak, platí pro ně dosavadní (staré) jejich smlouvy. (Viz tutěž důvodovou zprávu str. 3.) Již z toho je zřejmé, že zákonodárce předpokládal, že i za účinnosti nového zákona mohou obecní zřízenci býti k obci také ve smluvním poměru upraveném jinak, než tímto zákonem. V § 3 téhož zákona, doplněném zákonem ze dne 21. prosince 1921 čís. 478 sb. z. a n. bylo sice stanoveno, kdo jest zřízencem »podle tohoto zákona«, avšak z toho ještě nelze vyvozovati, že na každého zřízence, který jest u obce plně a trvale zaměstnán, se již proto vztahují předpisy zákona o trvale ustanovených zřízencích obecních, a že obec nesmí přijmouti do svých služeb zřízence na smluvním podkladě upraveném jinak, než podle tohoto zákona. Mimo to nelze přehlížeti ustanov-

vení § 2 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n., které nebylo obsaženo v původním návrhu zákona, nýbrž bylo pojata do jeho osnovy ústavním výborem Národního shromáždění, a to zřejmě za tím účelem, aby byly položeny meze přílišnému finančnímu zatížení obcí zbytečným ustanovením trvalých zřízenců se strany obecních zastupitelstev. Které služby ve správě obce a obecních podniků mají býti konány zřízenci trvale ustanovenými a jakých zvláštních způsobilostí jest pro jednotlivá místa zřízenecká třeba, o tom se usnáší podle § 2 odst. (1) obecní zastupitelstvo, avšak v odst. (2) § 2 bylo zároveň ustanoveno, že toto usnesení obecního zastupitelstva se má státi do tří měsíců ode dne, kdy byl tento zákon vyhlášen, t. j. ode dne 12. dubna 1920, a neučiní-li tak obecní zastupitelstvo do uvedené lhůty, že o tom rozhodne s konečnou platností nadřízený samosprávný úřad. Jestliže vzniknou nové obory služby, vyžadující ustanovení trvalých zřízenců, rozhodne i tu podle odst. (3) § 2 obdobně nadřízený samosprávný úřad. Z toho plyne jednak, že zákon sám připouští, že některé obory služby ve správě obce a obecních podniků může obec dáti obstarávati zřízenci nikoliv trvale ustanovenými, jednak, že po 12. dubnu 1920 není obecní zastupitelstvo již oprávněno, by se usneslo samostatně — bez rozhodnutí nadřízeného samosprávného úřadu — na tom, že mají býti trvalými obecními zřízenci ve smyslu § 3 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. obsazeny takové nové obory obecní služby, pro něž až dosud nebylo usneseno, že mají býti konány zřízenci trvale ustanovenými. V souzené věci bylo již soudem první stolice zjištěno, že se obecní zastupitelstvo žalované obce usneslo dne 27. března 1920, tedy ve lhůtě určené v § 2 odst. (2) zák. čís. 16/1920 sb. z. a n., by zřízenci trvale ustanovenými byly vykonávány jen služby hospodářského správce, městských strážníků a vodáka. Nebylo žalobcem ani tvrzeno, že po dnu 12. dubna 1920 rozhodl nadřízený samosprávný úřad, že služby hajného u žalované obce mají býti konány zřízencem trvale ustanoveným. Okolnost, že bylo úmyslem obecního zastupitelstva žalované obce, by hajný, přijatý teprve v srpnu 1929, byl ustanoven jako síla trvalá, jest proto nerozhodná, neboť nestačí k tomu, by žalobce byl považován za trvale ustanoveného zřízence žalované obce ve smyslu zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. Žalobce netvrdil ani neprokázal, že byl obecním zastupitelstvem žalované obce ustanoven k vykonávání takových služeb ve správě obce a podniků obecních, jaké mají podle usnesení obecního zastupitelstva učiněného do dne 12. dubna 1920 nebo podle pozdějšího rozhodnutí nadřízeného samosprávného úřadu býti konány zřízenci trvale ustanovenými. Naopak plyne z usnesení obecního zastupitelstva ze dne 31. srpna 1929 a ze žalobcova služebního dekretu, jehož se obě strany dovolávají, že žalovaná obec ujednala se žalobcem služební poměr jiného druhu, než má na mysli zákon čís. 16/1920 sb. z. a n., neboť tento služební poměr měl býti rozvázatelný vzájemnou šestinedělní výpovědí, byla stanovena tříletá zkušební doba a ve služebním dekretu bylo výslovně zdůrazněno, že se na žalobce nemají vztahovati předpisy zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. o ustanovení trvalém. Byla tedy smluvním ujednáním výslovně vyloučena použitelnost zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. na žalobcův služební poměr, pokud šlo o otázku trvalého ustanovení. Poukaz na ustanovení tohoto zákona ve

služebním dekretu znamenal jen doplnění služební smlouvy ve směru jinakých podmínek smluvních, než o ustanovení trvalém a o požitcích pensijních a zaopatřovacích. Žalobce musil z vyhlášky konkursní a zejména se služebního dekretu jasně seznati, že ho žalovaná obec nechce přijati jako trvale ustanoveného zřízence ve smyslu zákona čís. 16/1920 sb. z. a n., a přistoupil-li na tuto podmínku, nemůže se ve svůj prospěch dovolávati ustanovení §§ 7 a 10 zákona čís. 16/1920 sb. z. a n., která se na jeho služební poměr nevztahovala. Neobstojí proto právní názor a o šestinedělní výpovědi jest v souzeném případě pokládati za nicotné podle § 879 prvý odstavec obč. zák. Výpověď daná žalobci vyhovovala smluvním podmínkám obsaženým ve služebním dekretu, který byl písemným vyhotovením soukromoprávní smlouvy ujednané mezi žalovanou obcí a žalobcem, a neprávem ji nižší soudy prohlásily za bezúčinnou. Touto výpovědí byl služební poměr žalobcův rozvázán dnem 31. března 1933 a žalobní nárok na služební platy po tomto dnu není odůvodněn. Pro úplnost se dodává, že nezáleží na tom, že žalovaná obec vypsalala na místo hajného veřejný konkurs, že označila místo jako systemisované, že toto místo obsadila volbou provedenou obecním zastupitelstvem a že žalobce byl povinností, jež mu byly uloženy, plně zaměstnán, neboť to vše nijak nevylučuje, že služební poměr žalobcův byl upraven jinak, než podle zákona čís. 16/1920 sb. z. a n. Rozhodnutí čís. 4518, 7021 a 7477 sb. z. a n., na něž poukazuje žalobce, se nehodí na souzenou věc, neboť měla jiný skutkový a právní základ, ježto v nich nešlo o obecního zaměstnance přijatého zvláštní smlouvou, jako tomu bylo u žalobce.

Čís. 13688.

Ustanovení »na doživotí« pokládá se u soukromého zaměstnance za ujednané jen, kdy to mezi stranami po zralé úvaze došlo výrazu tak jasně a tak zřetelně, že o tom nemůže býti pochybností, že obě strany takové ujednání skutečně zamýšlely. Nestačí po případě projev zaměstnavatele, že jde o »životní postavení«.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv I 634/34.)

Prostřednictvím T-ové byl žalovaný ustanoven u žalobce zámeckým sluhou. Proti žalobě, již se domáhal žalobce na žalovaném, by bylo zjištěno, že služební poměr mezi žalobcem a žalovaným skončil dne 31. července 1931, a by žalovaný byl uznán povinným vykliditi byt, jež mu byl přenechán na odvolání, — namítl žalovaný, že služební poměr byl ujednan na doživotí. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Jde o to, zda žalovaný byl u žalobce ustanoven nevypověditelně na doživotí. V tomto směru přicházejí v úvahu výpověď svědkyně T-ové, jež udala, že nebylo řeči o tom, že bude žalovaný ustanoven nevypověditelně na doživotí, že se mluvilo jen o životním postavení, a že by byla ihned odporovala tomu, kdyby byl žalovaný prohlásil, že může jen tehdy převzít službu, bude-li jeho postavení nevypověditelné. Ze slov »životní postavení« dovozuje

žalovaný, že šlo o služební poměr na doživotí. Tomuto názoru však odporuje jeho vlastní korespondence. V dopisu ze dne 16. října 1930 psal žalovaný svědkyni T-ové, že bude konati službu podle svých nejlepších sil, poskytne-li mu postavení tytéž záruky, jako má nyní, totiž bude-li míti jisté živobytí jakož i trvalé postavení. Žalovaný ani netvrdí, že byl ve svém dřívějším postavení ustanoven na doživotí. Výrazem »trvalé místo« nelze rozuměti ustanovení na doživotí a žalovaný tomu ani v tomto smyslu nerozuměl. To plyne i z jeho dopisu ze dne 8. listopadu 1930, v němž psal, že jest i jeho přáním, aby toto ustanovení bylo jeho druhým ale i posledním místem. V jakém smyslu použila svědkyně T-ová výrazu »životní postavení«, plyne z jejího dopisu ze dne 21. října 1930, v němž žalovanému sděluje: »Že toto místo jest životním postavením, jest jasně, měli jsme vždy všechny své lidi po desetiletí v domě, nyní jsou však staří a třeba je nahraditi«. Korespondence stran nevykládá slovo »trvalé postavení« pokud se týče »životní postavení« v tom smyslu, že by žalovaný (jeho manželka) byl na dobu života nevypověditelně ustanoven, nýbrž naopak, jsou tato slova vysvětlena tak, že tím mělo býti jen řečeno, že jde o místo na delší řadu let, čímž se obyčejně rozumí trvalé, životní postavení. Chtěl-li býti žalovaný ustanoven nevypověditelně na dobu života, musilo by to býti výslovně umluveno, čemuž však, jak vyplývá z korespondence, tak nebylo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jde v podstatě o výklad pojmu »životní postavení«, a tu jest přisvědčiti odvolacímu soudu, že tím nebyl ujednan služební poměr na doživotí. Tímto výrazem se označuje jen hmotná stránka postavení, že se totiž hodí k založení existence, ale tím není ještě řečeno, že postavení to co do trvání má býti pro zaměstnance doživotní. Ustanovení na doživotí pokládá se u soukromého zaměstnance za ujednané jen, když to mezi stranami po zralé úvaze došlo výrazu tak jasně a tak zřetelně, že o tom nemůže býti pochybností, že obě strany takové ujednání skutečně zamýšlely (srov. rozh. sb. n. s. čís. 1498, 3927, 12359). O tom však lze v tomto případě zajisté pochybovati, a to tím spíše, když postavení dovolatele vyžadovalo, by se stále stýkal se svým zaměstnavatelem, a nelze proto předpokládati, že se tento chtěl vzdáti práva výpovědi, když jeho povahu ani neznal. Nebyla-li však smlouva ujednaná na doživotí ani jinak na určitou dobu, jde o smlouvu na dobu neurčitou, jež mohla býti zrušena výpovědí podle posledního odstavce § 1158 obč. zák. Tomu nemohlo býti na překážku, že snad obě strany předpokládaly, že služební poměr potrvá několik roků, ovšem za předpokladu obapolné spokojenosti.

Čís. 13689.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Osmidenní dodatečná lhůta § 67 vyr. ř. jest lhůtou hmotněprávní.

Jest ji počítati od doby, kdy doporučený dopis dlužníka došel tak, že mohl každou chvíli při průměrné opatrnosti podle § 1297 obč. zák. do

ného nahlédnouti. Byl-li dopis dodán do zamykací schránky dlužníka (§ 144 poštov. řádu z 22. září 1916 čís. 317 ř. zák.), jest již od této doby počítati běh osmidenní dodatečné lhůty, nikoliv teprve ode dne, kdy si dlužník dopis skutečně vyzvedl.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv I 1257/34.)

Rozsudkem ze dne 9. ledna 1933 byla firma B. uznána povinnou zaplatiti firmě F. 1.994 Kč. Vyrovnačí řízení zahájené o jmění firmy B., bylo potvrzeno dne 10. května 1933. Podle tohoto vyrovnání byla první 5% kvota splatná 1. června 1933. Firma B. byla vyzvána firmou F. doporučeným dopisem ze dne 22. června 1933 k zaplacení vyrovnací splátky do osmi dnů. Firma B. zaplatila však firmě F. žádanou kvotu teprve dne 4. července 1933, načež byla firmě F. usnesením ze dne 7. července 1933 povolena exekuce k vydobytí celé pohledávky 1.994 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se firma B. proti firmě F. nepřipustnosti exekuce, povolené usnesením ze dne 7. července 1933, tvrdíc, že jí byl dopis žalované ze dne 22. června 1933 doručen teprve dne 29. června 1933. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Pro posouzení věci jest rozhodné, zjistiti den doručení dopisu žalované z 22. června 1933 žalující straně. V tom směru jest zjištěno dle potvrzení poštovního úřadu, že se tak stalo až 29. června 1933, kdy si majitel žalující firmy vyzvedl dopis na poště, kam dopis došel již dne 23. června 1933. Teprve tehdy žalující strana seznala obsah dopisu a teprve od tohoto dne začala jí běžeti osmidenní lhůta poskytnutá jí žalovanou podle § 67 vyr. ř. k dodatečnému zaplacení. Den, kdy dopis došel poštovnímu úřadu bydliště žalující strany pokud se týče kdy byl dán do zamykací schránky žalující strany vyrozumívací lístek pošty o tom, že doporučený dopis došel, jest nerozhodný, vždyť podle § 146 pošt. ř. čís. 317/16 ř. z. činí vyzvedací lhůta v tomto případě týden počínaje pondělkem po doručení zásilky t. j. od 1. července 1933. Do tohoto dne měla žalující strana čas si dopis vyzvednouti a s tím musela žalovaná strana počítati. Ostatně žalobci byl dopis doručen dne 29. června 1933 a dlužnou částku zaplatil žalobce již dne 4. července 1933 nevyčkav ani do konce osmidenní lhůty. Z toho jest zřejmo, že nechtěl placení oddáliti (rozh. nejv. s. čís. sb. 8366). Žalující strana tedy zaplatila vyrovnací splátku včas v osmidenní lhůtě, pohledávka původní neobživla, žalovaná strana nemůže vésti exekuci pro celou pohledávku a bylo proto žalobě vyhověti. **Odvolací soud** žalobu zamítl. **Důvody:** I když se připustí, že dopis došel do místa určení dne 23. června 1933 až po době, kdy si žalující firma dává z poštovní schránky vyzdvihovati dopisy, nebylo překážky, by si jej nevyzdvihla dne 24. června 1933, poněvadž nutno předpokládati, že si jako obchodnice posílá pro poštu nejméně jednou za den. S tímto dodáním dopisu, nejpozději dne 24. června 1933, mohla počítati žalovaná jak vzhledem k obyčejnému poštovnímu spojení i vzhledem k možnosti, že má žalobkyně poštovní schránku a že jí alespoň jednou denně vybírá. Tento požadavek alespoň jednoho vybírání schránky denně je odůvodněn obchodním postavením žalobkyně a jejím vlastním zájmem, by její korespondence nezůstala ležet. Pakli tedy žalobkyně nechala doporučený

dopis ležeti na poště až do dne 29. června 1933, ačkoli si jej mohla vyzvednout již dne 24. června 1933, nelze v tom spatřovati přehlédnutí nebo nedopatření, nýbrž je zřejmým úmysl, odsunutí následky dodání onoho dopisu, o jehož obsahu nemohla míti žalobkyně pochybnosti, uváží-li se, že první 5% kvotu 108 Kč splatnou dne 1. června 1933 žalované nezaplatila a že dopis byl zaslán doporučeně (§ 67 vyr. ř.). V § 67 vyr. ř. není řeči o tom, že se osmidenní lhůta tam uvedená má počítati až od vyzvednutí doporučeného upomínacího dopisu, je tam předepsána jen doporučená listovní upomínka. Lhůta k vyzvednutí dopisu, o níž se napadený rozsudek zmiňuje, má význam jen pro poměr žalující strany k poštovnímu úřadu a proto není odůvodněn úsudek prvního soudu, že žalovaná musila s touto lhůtou počítati, zejména, ano nebylo ani tvrzeno, že žalovaná strana věděla o tom, že žalobkyně používá poštovní schránky. Jest tudíž počítati osmidenní lhůtu k placení již ode dne 24. června 1933, takže končila dnem 2. července 1933, tedy dva dny předtím, než žalobkyně kvotu zaplatila, čímž jsou dány předtím spíše, ana žalobkyně ani netvrdila, že jí bylo znemožněno, vyzdvihnout si dopis v době od 24. do 28. června 1933. Z toho všeho je zřejmo, že žalobkyně měla dosti času k placení první kvoty že si měla dopis vyzdvihnouti nejpozději dne 24. června 1933, že tudíž nelze u ní mluvit o nedopatření nebo přehlédnutí, a že pro nedodržení lhůty jí žalovanou stranou povolené oživla celá pohledávka žalované, k jejímuž vydobytí jí byla povolena exekuce, a že tudíž námitky žalobkyně proti nároku žalované z exekučního titulu jsou bezpodstatné.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

K dovolacímu důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. jest uvést, že osmidenní dodatečná lhůta § 67 vyr. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. jest lhůtou hmotně-právní a počátek její jest posuzovati podle občanského zákona, jenž vychází z teorie přijímací, jak plyne z § 862 a) obč. zák., jenž praví, že se přijetí návrhu stalo včas když prohlášení došlo navrhovatel v přijímací době. Obdobně (§ 7 obč. zák.) jest počítati osmidenní do datečnou lhůtu § 67 vyr. ř. od doby, kdy rekomandovaný dopis dlužníka došel, to jest, když ho došel tak, že mohl každou chvíli při průměrné opatrnosti podle § 1297 obč. zák. do něho nahlédnouti. Právem vyslovuje odvolací soud názor, že žalobce mohl tak učiniti a mohl si vyzvednouti doporučený dopis došlý poštovnímu úřadu 23. června 1933 hned 24. června 1933 ze zamykací schránky (§ 144 poštov. řádu z 22. září 1916 čís. 317 ř. z.) a že od té doby jest počítati běh osmidenní dodatečné lhůty, a stačí poukázati na správné odůvodnění napadeného rozsudku s dodatkem, že opačný názor prvního soudu, že počátek této lhůty připadá na den, kterého si příjemce teprve dopis skutečně vyzvedl, by vedl k neoprávněnému důsledku, že příjemce by si mohl libovolně dodatečnou lhůtu sám prodloužiti a účinky § 67 vyr. ř. dokonce zmařiti tím, že by si dopis ve vyzvedací lhůtě stanovené v § 146 poštovního řádu vůbec podle § 147 čís. 2 pošt. řádu nevyzvedl a docílil by toho, že dopis se

stal podle § 146 č. I druhá věta pošt. řádu vůbec nedoručitelným. Z toho plyne, že nezáleží na tom, zda žalobce měl zřejmý úmysl odsunutí následky nedodání dopisu, nýbrž že stačí, že nedbal průměrné opatrnosti, a jest proto bezpodstatnou výška, že odvolací soud neodůvodnil svůj názor, že žalobce měl takový zřejmý úmysl ač není prý ve spisech pro to podkladu.

Čís. 13690.

Vyrovnací řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Nelze odporovat ve vyrovnacím řízení rozhodnutí, kterým bylo věřiteli hlasovací právo přiznáno.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, R II 276/34.)

Vyrovnací komisař přiznal bance L. hlasovací právo. Rekursní soud odmítl recurs vyrovnacích věřitelů. Důvody: Bylo-li hlasovací právo některého z věřitelů ve vyrovnacím řízení opřeno jiným věřitelem, jest postup v otázce této upraven předpisem § 52 vyr. ř., podle něhož věřitel prozatím hlasuje. Předpis tento jest závazný a důsledkem toho stížnost bezpředmětná.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu týchž vyrovnacích věřitelů do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Napadeným usnesením odmítl rekursní soud právem rekursy vyrovnacích věřitelů do usnesení vyrovnacího komisaře, kterým přiznal bance L. hlasovací právo pro její přihlášenou pohledávku ve vyrovnacím řízení, i když nelze schváliti důvody, z nichž tak učinil. Pro vyrovnací řízení platí, pokud vyrovnací řád nemá zvláštních předpisů, obdobně předpisy řádu konkursního (§ 70 vyr. ř.). O přípustnosti opravného prostředku proti rozhodnutí, kterým bylo věřiteli přiznáno hlasovací právo ve vyrovnacím řízení, nemá vyrovnací řád předpisu, ježto předpis odst. (3) § 52 vyr. ř. upravuje přípustnost opravného prostředku jen pro případ, že věřiteli bylo hlasovací právo odepřeno. Pro případ prv uvedený platí proto obdobně předpis § 94 konk. ř.; z toho vyplývá, že nelze odporovat ve vyrovnacím řízení rozhodnutí, kterým bylo věřiteli hlasovací právo přiznáno. Byl tudíž recurs do usnesení prvního soudu ze dne 13. března 1934 nepřipustným a bylo jej proto odmítnouti. Předpisu § 192 odst. 2 konk. ř. nelze obdobně (§ 70 vyr. ř.) použítí, ježto toto ustanovení platí jen, není-li v konk. řádě pro ten který případ zvláštního jiného předpisu, čemuž vzhledem k ustanovení § 94 konk. ř. tak není.

Čís. 13691.

Osvojitel jest oprávněn a povinen chrániti osvojenca před vším, co by mohlo ohroziti jeho tělesné nebo duševní blaho, byť i to byl styk s rodným jeho otcem.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, R II 285/34.)

Žádost rodného otce dítěte, by bylo uloženo osvojiteli dítěte, by jednou v roce na měsíc (od 1. do 30. prosince 1930) dítě do domácnosti navrhovatele na jeho náklady vydal a by kromě toho osobní styk s tímto dítětem jednou za měsíc počínaje od 1. ledna 1931 na tři hodiny podle své volby buď ve své domácnosti nebo na místě jím určeném povolil, oba nižší soudy zamítly. Nejvyšší soud původně zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by řízení bylo doplněno bližším šetřením a výslechem rodného otce dítěte. Soud první stoličce, doplniv řízení, opět nevyhověl žádosti vlastního otce. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Jde o řešení dvou otázek, zda stěžovateli jako rodnému otci přísluší i po adopci právo na styk s dítětem adoptovaným, pak-li ano, zda v tomto případě z ohledu na zdraví nezletilcov a jeho výchovu i po mravní stránce se to doporučuje. Napadené usnesení praví, že z ohledu na tělesné zdraví nezletilce se návrhu nevyhovuje aniž by řešilo otázku, zda rodnému otci vůbec právo přísluší. Stěžovatel má za to, že, poněvadž zrušovací usnesení nejvyššího soudu se o tom, zda vůbec právo na styk má, nevyjadřuje a že jím bylo nařízeno doplnění řízení, mlčky mu právo na styk nejvyšším soudem bylo přiznáno. Než pokud zrušovací usnesení nejvyššího soudu nevyslovalo závazně svůj názor v tomto směru, nemůže býti bráněno nižším stolicím, by tuto otázku samy neřešily. Rekursní soud jest toho názoru, že rodný otec po adopci jeho dítěte třetí osobou nemá již nároku na styk s dítětem, pokud si to výslovně v adopční smlouvě nevymáhá. Podle § 13 odst. (2) zák. ze dne 28. března 1928 čís. 56 sb. z. a n. jest pro řešení této otázky rozhodným ustanovení § 180 a násl. obč. zák. částečně v doslovu čís. nař. z 12. října 1914 čís. 276 ř. zák. Podle § 183 obč. zák. přísluší osvojiteli stejná práva jako rodnému otci, i otcovská moc. Podle § 184 obč. zák. může adopční smlouvou býti poměr mezi osvojitelem a osvojeným upraven jinak, pokud zákonná ustanovení § 182 obč. zák. nejsou měněna. Není ani tvrzeno tím méně prokázáno, že by adopční smlouva vyhražovala stěžovateli právo na styk s jeho dítětem. Poněvadž tedy osvojiteli přísluší všechna práva otcovská, tedy i řídití výchovu dítěte, může osvojitel rozhodovati i o tom, zda dovoluje styk osvojeného dítěte s jeho rodným otcem čili nic. Poněvadž pak osvojitel to nedoporučuje a se tomu brání, nemá soud příčiny, by proti jeho vůli ho k tomu donutil, pokud by nebylo jiných důvodů pro zakročení soudu. A takových důvodů zde není. Vždyť stěžovatel sám tvrdí, že osvojitel věnuje chlapci mimořádnou péči, že dítě řádně vychovává a pečuje o mravní i tělesné jeho blaho. I kdyby ale toho nebylo, souhlasí rekursní soud se zjištěním a názorem prvního soudu, že blaho dítěte vyžaduje, by ke stykům s rodným otcem nedocházelo. Svědci stěžovatelem vedeni ne-

mohli vyvrátiti skutečnost zjištěnou lékaři, v jaké stavu se chlapec nacházel při převzetí osvojitelem ani skutečnost, že po mravní stránce chlapec byl tehdy defektní. I rekursní soud jest proto toho přesvědčení, při čemž poukazuje zejména na podrobnou dodatečnou zprávu městského úřadu sociální péče v B., že jest třeba se vyhýbatí všemu, co by nezletilce rozrušovalo, tedy hlavně i že jest v zájmu děcka nepřipustiti jeho styk s rodným otcem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel vytýká napadenému usnesení rekursního soudu podle § 46/2 nezákonnost a zmatečnost. Napadené usnesení není nezákonné, neboť názor rekursního soudu se shoduje s ustanovením § 13 odst. (2) zákona z 28. března 1928 čís. 56 sb. z. a n. a § 180 a násl. obč. zák. částečně v doslovu cis. nař. ze dne 12. října 1914 čís. 276 ř. zák. zejména správný jest též výklad jeho o rozsahu otcovské moci osvojitelovy podle § 183 obč. zák., podle níž jest osvojitel oprávněn chrániti osvojence přede vším, co by mohlo ohroziti tělesné nebo duševní jeho blaho, byť i to byl styk s rodným jeho otcem. K tomu se připomíná, že nezletilý byl dodatečně vyšetřen soudním znalcem profesorem Dr. P-em, že znalec podal podrobný náleze a prohlídce a posudek, který vyzněl v ten smysl, že s lékařského stanoviska nelze doporučiti, by rodnému otci byl povolen styk s nezletilým jeho synem, a že znalec považuje každý takový styk proti vůli dítěte za škodlivý jeho zdraví. Příznačná jsou tato slova soudního znalce: »Dítě nepřeje si vrátiti se byť i na krátkou dobu k svému fysickému otci... Jestliže otec lne k dítěti otcovskou láskou, tím spíše upustí od zneklidňování okolí dítěte soudním vynucováním styku s dítětem, ježto takový projev otcovské lásky mohl by vésti jednou k opačným citům na straně synově, pokud by vznikl u dítěte dojem schválnosti a nepřátelské zaujatosti fysického otce proti adoptivnímu otci, u něhož se dítěti jistě dobře vede.« Napadené usnesení netrpí zmatečností. Vytýká-li stěžovatel, že mu nebyla poskytnuta možnost osobního výsledku o výsledcích doplněného řízení, nejde o zmatečnost dle § 41 (2) g) zák. č. 100/31, neboť stěžovatel byl v řízení slyšen několikrát a zásada o nutnosti slyšení účastníky před rozhodnutím nebyla porušena, neboť není nutné, aby účastníci o každém provedeném kroku byli znovu slyšeni. Hledíc pak k posudku soudního znalce nelze toho času t. j. dokud se nezmění stav věci jím zjištěný vyhověti ani původnímu ani obmezenému (konečnému) návrhu stěžovatelovu, když každý osobní styk dítěte s fysickým otcem prohlásil znalec za škodlivý pro zdraví dítěte.

Cis. 13692.

Poznámka žaloby o rozdělení spoluvlastnictví nemůže omeziti spoluvlastníka v disposičním právu co do jeho ideálního spoluvlastnického podílu.

Předpis § 126, druhý odstavec, knih. zák., podle něhož nesmějí býti v rekursu činěny nové údaje, nepozbyl platnosti ustanovením § 40 (3) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, R II 296/34.)

Knihovní soud zamítl návrh Bohumila K-a, by na ideální desetině nemovitostí, připsané dosud Rosalii K-ové ve vl. čís. 72, bylo vloženo na základě tržové smlouvy vlastnické právo pro navrhovatele. Důvody: Na nemovitostech vložka číslo 72 jest poznamenána žaloba o zrušení spoluvlastnictví k této nemovitosti. Podle výsledku tohoto sporu není jisto, zdali a jaký ideální díl nemovitosti případně prodátele, a bylo proto žádost zamítnouti. Rekursní soud vyhověl knihovní žádosti Bohumila K-a. Důvody: Poznámka o rozdělení spoluvlastnictví k nemovitostem má v zápětí, že, kdyby ve sporu zvítězila žalobkyně, k jejíž žádosti povolil soud poznámku, nemůže převod knihovního spoluvlastnictví na třetí osobu zabrániti exekuci k rozdělení nemovitosti podle pravoplatného rozsudku. Nemůže tedy tato poznámka býti na závalu vkladu převodu vlastnického práva, neboť nedotýká se disposičních práv žalované. Avšak ani další poznámka zatímního opatření usnesením ze dne 27. září 1933 zapsaná nemůže býti na závalu kladnému vyřízení stížnosti, poněvadž stížnost jest vyřídití podle stavu, kdy byl podán původní knihovní návrh.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Růženy Š-ové.

Důvody:

Stěžovatelce lze přiznati právo k dovolacímu rekursu jen proto, že na ideální desetině nemovitostí vložka čís. 72 podle usnesení krajského soudu civilního v Brně z 27. září 1933 bylo poznamenáno prozatímní opatření zázakem zcizení, zatížení nebo zastavení tohoto spoluvlastnictví. Správně však uznal rekursní soud, že toto prozatímní opatření nemůže býti na závalu kladnému vyřízení rekursu a knihovního návrhu, poněvadž rekurs jest vyřídití podle stavu, kdy byl podán původní knihovní návrh, tedy podle stavu v den 4. července 1933. Dovolací rekurs není opodstatněn a stačí odkázati na správné, stavu věci i zákonu odpovídající důvody napadeného usnesení, které nebyly vývody dovolacího rekursu vyvráceny. Správně rekursní soud uznal, že poznámka žaloby o rozdělení spoluvlastnictví nemůže omeziti spoluvlastníka (zde dokonce žalobkyni samu, jejíž žaloby Ck IIa 1580/32 se ona poznámka podle dovolacího rekursu týká) v právu disposičním s jeho ideálním spoluvlastnickým podílem. Podle § 126 druhý odstavec knih. zákona, jenž vzhledem k § 1 (2) zákona čís. 100/31 nepozbyl platnosti ustanovením § 40 (3) téhož zákona, nesmějí v rekursu býti činěny nové údaje, totiž nelze přihlížeti k novotám v dovolacím rekursu, jež stěžovatelka nemůže uplatňovati dovolacím rekurssem proti usnesení vydanému v knihovní věci.

Cis. 13693.

Odklad exekuce proti zemědělcům (zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n.).

Nebyla-li exekuce v době do konce března 1934 odložena z úřadu a dlužník dosud nečinil návrh na její odklad, není závady, by nebylo v exekučním řízení pokračováno, a nelze mluvit o bezvýslednosti exekuce podle § 47 druhý odstavec ex. ř.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, R II 313/34.)

Vymáhající věřitel odůvodnil návrh, by povinnému bylo uloženo, předložit seznam jmění a vykonati vyjevovací přísahu, tím, že sice bylo k vydobytí vymáhané pohledávky zabaveno 10 koňů, že však vzhledem k ustanovení zák. ze dne 5. května 1933 čís. 74 sb. z. a n. nemůže toho času docílití uspokojení své pohledávky, že jen vykonáním vyjevovací přísahy lze zjistiti předměty, jichž prodejem by mohla býti uspokojena vymáhaná pohledávka. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Podle § 47 druhý odstavec ex. ř. může býti dlužníku uloženo, by předložil seznam jmění a vykonal vyjevovací přísahu, jen zůstane-li výkon exekuce pro peněžité pohledávky bez výsledku, poněvadž u dlužníka nebyly zabaveny věci, které mohly býti vzaty do exekuce nebo poněvadž shledány byly jen takové věci, jichž nedostatečnost pro jejich malou hodnotu nebo zástavní práva pro jiné věřitele již zřízená jasně na jevo vychází, nebo na které jiné osoby činí nárok. Nejsou-li tyto podmínky splněny, nelze dlužníku uložití výkon vyjevovací přísahy, jelikož podmínky vyjevovací přísahy jsou v § 47 ex. ř. vypočteny výčetmo. Vymáhající strana ani netvrdí, že předpoklady § 47 ex. ř. jsou splněny a nevychází ani ze zájemního protokolu na jevo nedostatečnost zabavených předmětů pro uspokojení vymáhající strany. Kdyby uložení vyjevovací přísahy bylo přípustné, ač tu je k uspokojení vymáhající strany dostatečné jmění, jež však prozatím nemůže býti zpeněženo, byl by zemědělec na tom hůře než jiný dlužník, což zajisté není úmyslem zákonodárce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle nyní platného zákona ze dne 24. února 1934 čís. 33 sb. z. a n. jest rozeznávati období do 31. března 1934 a období po dotčeném dni až do ukončení účinnosti zákona. Jen v prvním období nelze proti zemědělcům prováděti nucený prodej zabavených svršků se zemědělstvím souvisejících a buďtež prodeje v době do 31. března již nařízené odloženy z úřadu (§ 1 odst. (1) a § 6 odst. (3)). V druhém období nezakročuje exekuční soud z úřadu, nýbrž povoluje odklad exekuce až po dni 31. prosince 1934 jen k návrhu dlužníkovu (§ 1). V tomto případě nebyla exekuce v době do konce března 1934 odložena z úřadu a dlužník dosud ne učinil návrh na její odklad, pročež není závady, by nebylo v exekučním řízení pokračováno. Nelze tedy dosud mluvit o bezvýslednosti exekuce podle § 47 druhý odstavec ex. ř., pročež návrh vymáhajícího věřitele, by povinný byl přidržen k vyjevovací přísaze, byl právem zamítnut.

Čís. 13694.

Výklad čl. XVII. kolektivní smlouvy zaměstnanců nemocenských pojišťoven, že definitivní zaměstnanec má nárok na plné služební požitky po dobu jednoho roku v nemoci, spojené s nezpůsobilostí k vykonávání služby.

Jednoroční lhůtu jest počítati ode dne, kdy zaměstnanec skutečně přestal pro nemoc vykonávati službu, nikoliv od zahájení řízení, kterým má býti zjištěno trvalé onemocnění zaměstnancovo (lékařskou prohlídkou za účelem pensionování).

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv II 285/32.)

Zalobce, definitivní úředník žalované okresní nemocenské pojišťovny byl dne 26. září 1926 suspendován a byl mu disciplinárním usnesením snižen plat o 25% na 10 měsíců. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení 9.851 Kč, jednak 1.622 Kč, ježto mu srážky 25% ze služného byly činěny až do konce března 1928, tudíž po 18 měsících a nikoliv jen po deset, a dále zaplacení služného 8.229 Kč za dobu od 1. dubna do 31. prosince 1928 a odůvodňoval tento žalobní nárok tím, že žalovaná strana na základě lékařského posudku soudních znalců, kteří žalujícího prohlásili v trestním řízení za nezodpovědného za činy, pro něž bylo proti němu současně zahájeno žalovanou stranou disciplinární řízení a jeho pensionování, ač posudek ten se týká jen přechodného stavu jeho za největšího rozčilení, čítá rok, po který má žalobce podle kolektivní smlouvy (čl. XVII.) nárok na nezkrácené platy, ode dne 1. října 1926 do 30. září 1927, kdežto tento rok smí býti počítán jen od doby, co byl žalobce pojišťovnou vzat do stavu nemoci, to jest od 2. ledna 1928 do 31. prosince 1928. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: V podstatě jde jednak o výklad čl. XVII. kolektivní smlouvy, jejíž platnost a závaznost pro strany není popírána, a to, jak jest počítati dobu jednoho roku, po kterou zaměstnanci při onemocnění, spojeném s nezpůsobilostí k vykonávání služby, jest ještě plně služební požitky vypláceti, jednak o zjištění, od kdy žalobce byl takto nemocen a službu pro onemocnění nekonal. K první otázce má žalobce za to, že onu dobu jednoho roku jest počítati do doby, co byl vzat do nemocenského stavu, tedy od jakéhosi určitého formálního projevu zaměstnavatele, z něhož plyne, že ona jednoroční doba počíná, kdežto žalovaná počítá dobu tu od toho okamžiku, co zaměstnanec přestal službu pro onemocnění vykonávati. První soud přiklonil se právem k názoru žalované. Čl. XVII. kolektivní smlouvy nemá ustanovení o tom, že se vyžaduje určitý projev zaměstnavatele nebo zaměstnance neb obou, od kdy jest počítati onu jednoroční lhůtu, totiž jak míní odvolatel »vzetí do nemocenského stavu«. Ustanovení tohoto článku kolektivní smlouvy nelze rozuměti jinak, než že zaměstnanec, nekonal-li službu pro onemocnění po jeden rok, ztrácí nárok na služební požitky proti zaměstnavateli, již následkem toho, že službu pro onemocnění po celý rok nekonal. Přestane-li tedy zaměstnavatel služební požitky po uplynutí tohoto roku zaměstnanci vypláceti, jedná podle smlouvy, která i zaměstnanci musí býti známa, a který také si musí býti toho vědom, že jeho nárok na služební požitky uhasnul, an to se zaměstnavatelem smluvil. Žalobce se nedovolává jiného ustanovení nebo předpisu, který by toto ujednání vykládal ve ve smyslu názoru jím zastávaného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) byla věc odvolacím soudem posouzena správně. Spornou právní otázku, od které doby jest počítati jednoroční lhůtu stanovenou v čl. XVII. kolektivní smlouvy zaměstnanců nemocenských pojišťoven zodpověděl odvolací soud tak, že tato lhůta počíná dnem, kdy zaměstnanec skutečně přestal pro nemoc vykonávati službu. Tento názor jest v podstatě uznati za správný, neboť v čl. XVII. kolektivní smlouvy jest ustanoveno, že definitivní zaměstnanec — jímž byl žalobce — má nárok na plné služební požitky po dobu jednoho roku v nemoci, spojené s nezpůsobilostí k vykonávání služby. Z tohoto ustanovení plyne nepochybně, že pro počátek jednoroční lhůta jest rozhodující doba, kdy zaměstnanec skutečně onemocněl a pro nemoc nebyl způsobilý konati službu. Dovolatelův názor, že prý tato jednoroční lhůta počíná teprve od zahájení řízení, kterým má býti zjištěno trvalé onemocnění zaměstnancovo, a to lékařskou prohlídkou provedenou za účelem pensionování, nemá v doslovu čl. XVII. kolektivní smlouvy nijaké opory.

Čís. 13695.

Přednesl-li žalobce při prvním roku (§ 239 c. ř. s.) před okresním soudem žalobu a nedostavil-li se k roku k ústnímu jednání, při němž dostavivší se žalovaný popřel žalobní nárok a navrhl vydání rozsudku pro zmeškání, byly tu předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání podle § 442, první odstavec, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv II 628/32.)

O žalobě o zaplacení 3.198 Kč konal se před okresním soudem v S. jako soudem první stolice odděleně první rok podle § 440 odstavec první, druhá věta a § 239 c. ř. s., k němuž se dostavily obě strany a při němž nebyly vzneseny formální námitky. K roku ustanovenému na den 24. března 1932 se žalobkyně nedostavila, dostavivší se žalovaný popřel žalobní nárok a učinil návrh na vynesení rozsudku pro zmeškání proti nedostavivší se žalobkyni. Tomuto návrhu bylo vyhověno a rozsudkem pro zmeškání podle §§ 396 a 442 c. ř. s. byla žalobní žádost zamítnuta. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Mylný je názor odvolatelky, že nebylo lze vydati rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 c. ř. s., poněvadž nebyl jí zmeškán první rok, nýbrž teprve rok další, takže bylo postupovati podle § 442 c. ř. s. druhý odstavec, měl býti protokolován nový přednes žalovaného, opis protokolu měl býti doručen žalobkyni a žalobkyně měla býti obeslána znovu k přelíčení. Tím vytýká odvolatelka ve skutečnosti vadnost řízení zaviněnou nesprávným výkladem §§ 396 a 442 c. ř. s., ale bezdůvodně. Při prvním roku v technickém smyslu byl podle § 239 c. ř. s. přednes ve věci samé vyloučen a, byl-li učiněn, neměl procesního významu, tak že žalobkyně, jež se nedostavila k následujícímu na to roku k ústnímu líčení, propadla rozsudku pro zmeškání podle § 442 odstavec první a § 396 c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Nelze přisvědčiti dovolatelce, pokud pod dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení uplatňuje, že nebylo tu předpokladu § 442 první odstavec c. ř. s. pro vydání rozsudku pro zmeškání. Podle spisu byly strany předvolány na 17. února 1932 k prvnímu roku (§ 239 c. ř. s.), k němuž se obě dostavily. Podle protokolu o tomto roku, v němž jest první věta o přednesu žaloby z části přeškrtnuta, není jasné, zda byla žaloba skutečně přednesena, ale tato okolnost nemá významu, protože, i kdyby se tak bylo stalo, bylo by to procesuálně bezvýznamné, ježto podle § 239 poslední odstavec c. ř. s. jest při prvním roku přednes ve věci vyloučen (plen. usnesení čís. 4001 sb. n. s.). K následujícímu roku, ustanovenému k ústnímu jednání, nedostavil se za žalobkyni nikdo a přítomný zástupce žalovaného, popřev žalobní nárok, navrhl vydání rozsudku pro zmeškání. Za tohoto stavu věci musil soudce vydati rozsudek pro zmeškání ve smyslu § 396 c. ř. s. (srv. rozhodnutí čís. 11037 sb. n. s.) a žalobní prosbu zamítnouti, ježto na základě přednesu žalovaného, který bylo podle § 396 c. ř. s. pokládati za pravdivý, byl vyvrácen skutkový podklad žalobního nároku. Správně proto uznal odvolací soud, že první soud neposoudil věc po stránce právní nesprávně. Úsudek, jež činí dovolatelka z uvedeného plenárního usnesení a contrario, padá již tím, že předpoklad její, že učinila přednes již v žalobě, nemá v zákoně opory. Podle § 226 c. ř. s. podává se žaloba přípravným spisem (§ 78 c. ř. s.) a musí býti podle § 176, 177 c. ř. s. u ústního jednání přednesena; nestačí tedy o sobě obsah žaloby. Není třeba se obíratí otázkou, zda by byl přípustný odvolací návrh na změnu rozsudku prvního soudu v ten smysl, že se návrh žalovaného na vydání rozsudku pro zmeškání zamítá, anebo dovolací návrh v obdobném smyslu, když rozsudek pro zmeškání byl podle svrchu uvedeného vydán k návrhu žalovaného právem.

Čís. 13696.

Pojišťovací smlouva.

Pokud pojistitel při pojištění proti povinnému ručení nemůže, opírá-li poškozený vznesené nároky z ručení pojistníka i o zákon i o smlouvu, odpírati pojistníku pojistnou ochranu proti nárokům opírajícím se o zákonné ručení pojistníka, třebaže smlouva poškozeného nebyla předmětem pojišťovací smlouvy.

Pokud lze přesně rozlišiti, kolik připadá na ručení pojistníka ze smlouvy a kolik ze zákona, a která část zastupování poskytnutá pojistníku pojišťovnou ve sporu připadá na nárok poškozeného odvozovaný ze zákona a která na nárok ze smlouvy.

Ani před účinností § 7 odst. 2 poj. ř. není překážky, by nebylo ujednáno, že se pojištění má vztahovati i na dobu před uzavřením pojišťovací smlouvy.

Ustanovení pojišťovacích podmínek, že pojistník jest povinen zaplatiti i premii v době, která jako počátek pojištění v pojistce jest stanovena a že pojistitel jest prost závazku plniti, když pojistná událost

nastane, než premie je zaplacená, platí jen, když pojištění začíná uzavřením smlouvy nebo po něm. Platí-li smlouva i za dobu předchozí, jest tím premie odsunuta až do doby, kdy dojde ke smlouvě a následky neplacení nastanou teprve, není-li podle toho premie včas zaplacená.

Pořad pojištník má právní zájem podle § 228 c. ř. s. na zjištění, že mu přísluší pojištná ochrana pro budoucí dosud ani neohlášené nároky třetích osob.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv II 796/32.)

Žalovaná pojišťovna pojistila pojistkou ze dne 4. listopadu 1930 čís. 256.997 na přihlášku ze dne 18. října 1930 žalobce jako podnikatele staveb ohledně škod na vedení plynových, vodních a elektrických, na kanalizačních a jiných pozemních zařízeních, jakož i škod povstalých zřícením se staveb, otřesy, klesáním a sesouváním půdy proti následkům zákonitě ručební povinnosti do výše 50.000 Kč, s vyloučením nároků z poškození stavby, již pojištník měl nebo má prováděti, nebo na ní pracovati, na dobu jednoho roku od 18. října 1930 do 18. října 1931. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované 1. by bylo zjištěno, že žalovaná strana je na základě pojistky čís. 256.997 povinna poskytnouti žalobci pojistnou ochranu ohledně nároků, jež budou na něho jako podnikatele stavby vzneseny ze škod způsobených na domě č. p. 26 v M., zřícením, otřesy, klesáním a sesouváním půdy, oznámených žalované straně dne 19. listopadu 1930 a vzniklých dne 9. listopadu 1930 nebo později, pokud jest žalobce k náhradě těchto škod povinen dle zákonných předpisů o náhradě škody; 2. by bylo zjištěno, že žalovaná strana jest kromě případu ad 1. povinna poskytnouti žalobci na základě pojistky 256.997 pojistnou ochranu ohledně nároků, které na něho budou vzneseny jako na podnikatele stavby ze škod způsobených na budovách, jež sousedí s domy č. p. 24 a 25 v M. zřícením, otřesy, klesáním a sesouváním půdy, pokud je žalobce dle zákona k náhradě těchto škod povinen, bez ohledu na to, zda poškození k odůvodnění těchto svých nároků budou se odvolávat pouze na ustanovení zákona či také na obsah smlouvy mezi žalobcem a firmou B. ze dne 25. září 1930 a sice ohledně škod, které vznikly 18. října 1930, nebo po 18. říjnu 1930 anebo vzniknou do 18. října 1931. Procesní soud první stolice vyhověl žalobě ad 1., zamítl ji ad 2. Odvolal se jen žalobce, jehož odvolání odvolací soud vyhověl a uznal podle žaloby i ad 2. Důvody: Je nesporno, že žalobce pojistku čís. 256.997 přijal bez námítky a že pojistnou premii již dne 9. listopadu 1930 zaplatil. Je tudíž rozhodným pro rozsah povinnosti žalované strany poskytnouti pojistnou ochranu žalobci i pro počátek této povinnosti jen obsah pojistky (čl. 322, 278 a 279 obč. zák.). Obsah pojistky jest sice mezi stranami nesporný, ale každá strana vykládá pojistku jinak. Žalovaná strana tvrdí, že jest povinna převzítí pojistnou ochranu jen pro nároky ze škod, které vznikly 9. listopadu 1931 anebo později, a jen v případě, že žalobce ručí za tyto škody dle zákonitých předpisů, a poškození uplatňující tyto škody, odvolávají se na tuto zákonnou ručební povinnost žalobcovu. Naproti tomu tvrdí žalobce, že žalovaná strana je povinna převzítí pojistnou ochranu i pro nároky ze škod, za které sice ručí dle zákona, avšak poškození se neodvolávají jen na zákonné před-

pisů, nýbrž i na smlouvu, kterou žalobce uzavřel s firmou B. dne 25. září 1930, a to i ze škod, které vznikly již dne 18. října 1930 aneb později. Pokud se týká rozsahu škody, jest z pojistky zřejmo, že žalovaná převzala pojištění proti následkům zákonitě ručební povinnosti žalobce. Nikde v pojistce není uvedeno, že žalovaná neručí, kdyby žalobce ručil za škody uvedené v pojistce dle zákona, ale poškození by se neodvolávali k odůvodnění svých nároků na předpisy zákonné, nýbrž na onu smlouvu s firmou B. Toto omezení, jak je tvrdí žalovaná strana, není tudíž zřejmo z obsahu pojistky a proto se ho nemůže žalovaná dovolávat. Je ovšem pravda, že nároky ze škod, které musí žalobce snad nésti podle zákonných předpisů mohou býti jiné než nároky ze škod, které poškození uplatňují na základě smlouvy mezi žalobcem s firmou B. Tato okolnost nepřekáží tomu, by nemohly býti zjištěny ony nároky ze škod, které žalobce jest povinen nésti dle zákonných předpisů. Není tudíž důvodu, aby žalovaná nebyla uznána povinnou nésti škody podle zákonné povinnosti, byť i se poškození neodvolávali na zákonné předpisy, nýbrž na smlouvu mezi žalobcem a firmou B. Námítka žalované, že není povinna poskytnouti pojistnou ochranu žalobci ohledně nároků ze škod, které vznikly dne 18. října nebo později až do 9. listopadu 1930, není rovněž odůvodněna. Je ovšem pravda, že se žalobce přijetím pojistky podrobil veškerým podmínkám v pojistce obsaženým, přijav ji bez námitek (čl. 322, 278, 279 obč. zák.). Je nutno přisvědčiti i názoru žalované strany, že jest rozlišovati dobu, na kterou bylo pojištění uzavřeno, od krytí, které má pojišťovna pojistníku za škody pojištěné poskytnouti. Je nesporno mezi stranami, že pojistka byla žalobci doručena dne 9. listopadu 1930 a že tím okamžikem nastala platnost pojišťovací smlouvy touto pojistkou uzavřené, a jest nesporno, že podle čl. 4 všeob. pojišť. podmínek v pojistce uvedených ručí pojišťovatel jen, nastane-li skutečnost, pro kterou se pojištění poskytuje, po počátku pojišťovacího poměru a že podle čl. 10 těchto podmínek jest pojišťovatel prost závazku plnění, nastane-li skutečnost nárok třetí osoby odůvodňující. Z těchto ustanovení vyvozuje žalovaná, že neručí v souzeném případě za škody, které vznikly dne 18. října 1930 neb od toho dne až včetně do 8. listopadu 1930. Avšak odvolací soud zjišťuje, že žalobce při sepisování návrhu na pojištění výslovně žádal, aby byl kryt již ode dne podpisu pojišťovacího návrhu, a že zprostředkovatel žalované, který s ním pojišťovací návrh sepsal, této žádosti vyhověl tím způsobem, že do návrhu pod pol. »Na jakou dobu se uzavírá pojištění?« napsal »platnost ihned«. Žalovaná v pojistce výslovně uvedla, že pojištění jest sjednáno na dobu jednoho roku a že počíná dnem 18. října 1930 12 hod. polední. Tomuto ustanovení pojistky nelze jinak rozuměti, než že žalovaná převzala krytí i těch škod, které vznikly již dne 18. října 1930 aneb později, poněvadž jinak by tomuto ustanovení nebylo lze dobře porozuměti. Neodpovídalo by zásadě poctivosti, která je v obchodě rozhodná, by toto ustanovení pojistky bylo vykládáno jinak, ana žalobkyně ani při doručení pojistky neuvědomila žalobce, že pojistkou touto nekryjí se škody, které vznikly od sepsání návrhu do doručení pojistky. Vzhledem k tomu právem domáhá se žalobce v žalobě zjištění povinnosti žalované tak, jak v žalobní žádosti uvedeno, zejména, ano je mezi stranami nesporné, že žalovaná prohlásila žalobci, že nepodá-li

zjišťovací žalobu do šesti měsíců, její ručební povinnost bude trvat jen v onom rozsahu, jak ona tvrdí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalované.

Důvody:

Opírají-li poškození nároky z ručení pojistníka i o zákon i o jeho smlouvu s firmou B., není ani podle pojistky zásadního důvodu, by pojišťovna neposkytla pojistníku pojistnou ochranu oproti nárokům, pokud se opírají o zákonné ručení pojistníka, neboť takovou povinnost převzala tím, že to v pojistce nevyloučila, a nejde tu proto o jiný zdroj nebezpečný, než v pojistce byl smlouven, a jest bezpodstatnou i další výtkou dovolatelčina, že smlouva s firmou B. nebyla vůbec předmětem pojišťovací smlouvy, poněvadž se žalobce nedomáhá poskytnutí pojistné ochrany proti nárokům ze smlouvy a jest proto bezpodstatné, zdali pojišťovna smlouvu tu znala čili nic. Zbývá jen třetí výtkou, že prý nelze přesně rozlišit, mnoho-li připadá v takových případech na ručení pojistníka ze smlouvy a mnoho-li ze zákona. Než i tato výtkou jest lichá, neboť nemůže býti pochybnosti, že nárok sám, pokud plyne ze zákona, to jest pokud pojistník škodu zavínil, aneb pokud za ni ručí z povinného zákonného ručení v užším smyslu, se dá přesně určit ve sporu, a to co převyšuje tuto hranici připadá na nárok odvozovaný ze smlouvy. Obtížnějším by snad mohlo býti rozhraničit, která část zastupování poskytnutá pojistníku pojišťovnou ve sporu připadá na nárok odvozovaný ze zákona a která na nárok ze smlouvy. Avšak ani to není překážkou, poněvadž se to dá vyřešiti při rozvržení útrat zastupování mezi pojišťovnou a pojistníkem a určit, která část útrat zastupování poskytnutého pojišťovnou připadá na ochranu proti ručení pojistníka ze zákona a proti ručení jeho ze smlouvy. Onu část nese pojišťovna, tuto pojistník. Nedohodnou-li se, může ovšem dojít ke sporu, tím ale není řečeno, že poskytnutí takové pojistné ochrany jest plněním nemožným (§ 878 obč. zák.).

Dovolatelka také neprávem vytýká nesprávnost názoru odvolacího soudu, že ručí i za škody v době od 18. října do 9. listopadu 1930. Podle čl. 4 všeobecných pojišťovacích podmínek ručí pojišťovatel za škody, které nastanou po počátku pojišťovacího poměru. Kdy pojišťovací poměr počíná, stanoví pojistka, neboť v čl. 10 bod 2 ustanovuje, že pojistník je povinen zaplatiti premii v době, která jako počátek pojištění v pojistce je stanovena. Jako počátek pojištění jest v pojistce stanoven 18. říjen 1930, takže tímto dnem začal pojistný poměr a tím i ručení pojišťovatelovo. Nezáleží na tom, že pojišťovací smlouva byla uzavřena až po tomto dni, neboť není překážky, aby nebylo ujednáno, že se pojištění má vztahovati i na dobu před uzavřením smlouvy (srov. dosud neúčinný § 7 odst. 2 poj. zák.). Podle čl. 10 odst. 2 jest arcif pojistník povinen zaplatiti premii v době, která jako počátek pojištění v pojistce jest stanovena, a podle čl. 10 odst. 3 jest pojistitel prost závazku plniti, když pojistná událost nastane, než premie je zaplácena, avšak to může jen platiti, když pojištění začíná uzavřením smlouvy nebo po něm. Odporovalo by zřejmě poctivosti v obchodu, kdyby ručení pojišťovatelovo za dobu před uzavřením smlouvy mělo býti závislé na zaplacení premie při počátku pojiš-

tění, když pojistitel oznámí premii pojistníku až po počátku pojištění, takže ji pojistník až po této době může platiti. Tím by se ujednání o dřívějším započítání pojištění stalo úplně bezcenným a pojistitel by obdržel premii za předchozí dobu, ačkoliv by za ni neručil. Proto lze smlouvu rozuměti jen tak, že platí-li smlouva také za dobu předchozí, jest tím splatnost premie odsunuta až do doby, kdy dojde ke smlouvě a následky neplacení stanovené v čl. 10 odst. 3 nastanou teprve, není-li podle toho premie včas zaplácena.

Šlo by jen ještě o to, zda žalobce má právní zájem podle § 228 c. ř. s. na zjištění, že mu přísluší pojistná ochrana pro budoucí dosud ani neohlášené nároky třetích osob, což jest zkoumati z úřadu v každém období řízení. Ale ani tento zájem mu nelze upřít, poněvadž budoucí vznik nároků těch lze za nynějšího stavu věcí důvodně předpokládati a žalovaný má právo žádati, aby nejistý právní poměr k pojišťovně byl rozřešen dříve, nežli k soudnímu uplatňování nároku proti němu dojde, poněvadž po zahájení těchto sporů nemělo by zjišťování právního poměru žádaného účinku, ježto by mezitím mohly ony spory býti projednány a skončeny.

Čís. 13697.

Odsouzení strany pro zločin podle §§ 5, 197 a 199 a) tr. zák. jest překážkou jejího výsledku jako strany.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv II 459/34.)

Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, neshledav vadnost řízení v tom, že žalovaný nebyl vyslechnut jako strana, ježto žalovaný byl pravoplatně odsouzen pro §§ 5, 197 a 199 a) tr. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Jako vadnost odvolacího řízení, vpravdě jako nesprávné právní posouzení, vytýká dovolatelka, že odvolací soud vycházel z názoru, že odsouzení majitele žalované firmy pro zločin podle §§ 5, 197 a 199 a) tr. zák. jest překážkou jeho výsledku jako strany. Leč neprávem. Podle § 5 tr. zák. stává se vinným zločinem nejen přímý pachatel, nýbrž i každý, kdo ke zločinu navedl nebo při něm způsobem v paragrafu tom uvedeným pomáhal. Účelem ustanovení §§ 372, 336 c. ř. s. jest, by nebyla přípustná k výsledku za příčinou důkazu strana, jejíž věrohodnost jest již předem otřesena jejím odsouzením pro křivé svědectví nebo pro křivou přísahu. S tohoto hlediska nezáleží na tom, zda se strana dopustila přímo zločinu křivé přísahy nebo křivého svědectví, či zda se na něm účastnila způsobem uvedeným v § 5 tr. zák.

Čís. 13698.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.)
 Jest na pracovním soudu, by ocenil spor podle § 27 zákona.
 Tato vada nebyla odstraněna tím, že odvolací soud ustanovil
 hodnotu předmětu sporu.

(Rozh. ze dne 27. června 1934, Rv II 477/34.)

Pracovní soud zamítl žalobu o zjištění služebního poměru a
 plnění smlouvy. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a
 ocenil předmět sporu na 50.000 Kč.

Nejvyšší soud vrátil spisy odvolacímu soudu, by bylo zařízeno

toto:

Pracovní soud nedbal předpisu § 27 zákona čís. 131/1931, podle
 kteréhož měl žalobní nárok, pokud nezáležel v plnění neněžitým, oceniti.
 Tato vada nebyla odstraněna tím, že odvolací soud ustanovil hodnotu
 předmětu sporu, ježto dotčená povinnost je zákonem výslovně uložena
 soudu první stolice a jeho ocenění lze odporovati rekurssem.
 Buď tedy pracovnímu soudu uloženo, aby dodatečně ocenil hodnotu
 předmětu sporu a aby usnesení toto vydal stranám a vyčkal právní moc.
 Spisy buďtež po pravomoci tohoto usnesení, pokud se týče po marném
 uplynutí lhůty k rekursu znovu předloženy.

Čís. 13699.

Usnesení podle druhého odstavce § 283 c. ř. s. jest usnesením prů-
 vodním, jež nelze napadati samostatným opravným prostředkem.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, R I 605/34.)

Usnesením ze dne 5. ledna 1934 dovolil první soud podle dru-
 hého odstavce § 283 c. ř. s., by bylo upuštěno od vydání dožadovacího
 listu o provedení důkazů v usnesení tom uvedených a by byl žalovaný
 zmocněn předložiti veřejnou listinu o provedení důkazů těch ve smyslu
 tohoto zákonného ustanovení, a určil zároveň usnesením tím podle třetího
 odstavce § 283 c. ř. s. lhůtu pro předložení spisů o provedení těchto
 důkazů. Rekursní soud odmítl rekurs žalobkyně.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu žalobkyně do odmítacího
 usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Podle druhého odstavce § 291 c. ř. s. nemůže vůbec býti opravným
 prostředkem napadeno usnesení, jímž byla stanovena lhůta k předložení
 spisů o provedení důkazů ve smyslu třetího odstavce § 283 c. ř. s.
 Ze zákonného ustanovení plyne, že usnesení podle druhého odstavce

§ 283 c. ř. s. není ničím jiným než usnesením průvodním. Proti prů-
 vodním usnesením není podle čtvrtého odstavce § 277 c. ř. s. samostat-
 ného prostředku opravného. Napadla proto stěžovatelka neprávem
 usnesení prvního soudu rekurssem a nepochybil rekursní soud, odmítnuv
 její rekurs jako nepřipustný.

Čís. 13700.

Kdo provozuje podnik výlučně prostředky, jež vyžadují spoluúčast
 několika osob a užívání živelní síly (orání za mzdu s garniturou pozů-
 stávající ze strojního pluhu, 2 lokomotiv, různého náčiní a jiného pří-
 slušenství), není maloživnostníkem ve smyslu § 251 čís. 6 ex. ř.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, R I 649/34.)

Dlužník provozoval orání za mzdy. Návrhu jeho, by byla zastavena
 exekuce na strojní pluh, 2 sudy na vodu, 2 lokomotivy, 1 obytný vůz
 a na nástroje, soud první stolice vyhověl, rekursní soud
 návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel dovolává se ochrany § 251 čís. 6 ex. ř. jako maloživ-
 nostník. Uvádí však sám, že podnik (orání za mzdy) provozuje
 garniturou pozůstávající ze strojního pluhu, 2 lokomotiv, různého náčiní
 a jiného příslušenství. Jde tedy o podnik provozovaný výlučně takovými
 prostředky, jež vyžadují spoluúčasti několika osob a užívání živelní síly,
 u něhož tedy osobní ruční práce podnikatelova ustupuje téměř úplně do
 pozadí. Takové podniky nelze považovati za maloživnostenské ve smyslu
 § 251 čís. 6 ex. ř. To plyne již z doslova zákona, jež poskytuje výhodu
 řemeslníkům a továrním dělníkům a jiným osobám, které ručními pracemi
 si opatřují výdělek. Podle materiálů a výnosu min. sprav. ze dne
 2. června 1914, ve věstníku č. 43, který byl vydán k výkladu zákona,
 bylo u »maloživnostníků« pamatováno v první řadě na malé hostinské
 podniky a obchodníky, jako obchodníky se smíšeným zbožím, hokynáře,
 malé trafikanty a pod. Podnik rozsahu a druhu, jaký provozuje navrho-
 vatel podle vlastního udání, nelze tedy takovým podnikům na roveň
 postavit a nesejde na tom, že snad za nynějších hospodářských poměrů
 není spojen s výnosy převyšujícími průměrné příjmy maloživnostníka.

Čís. 13701.

Čtrnáctidenní lhůtu § 36 c. ř. s. jest počítati ode dne, kdy usnesení
 soudu, jímž byla vzata na vědomí výpověď plné moci, bylo doručeno
 stranám.

Lhůtu k odvolání jest počítati od doručení rozsudku prvního soudu
 k rukám právního zástupce, třebaže vypověděl straně plnou moc, když
 strana, byvší soudem vyzouzena o vypovězení plné moci, nevyhověla
 nařízení soudu, by ustanovila co nejdříve nového právního zástupce.

Právní zástupce, jenž vypověděl straně plnou moc, pokládá se proti odpůrci a soudu i nadále za zmocněnce strany, pokud nebylo oznámeno soudu zřízení nového zástupce.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, R I 708/34.)

Z rozsudku prvního soudu, jímž byla žaloba Otakara J-a zamítnuta, podal dne 27. ledna 1932 odvolání žalobce sám. Toto odvolání podepsal k vyzvání soudu zástupce chudých Dr. T. Přihlášení dědicové mezitím zesnulého žalobce, zastoupení Dr. V-em, podali dne 6. února 1934 nové odvolání, jež odvolací soud odmítl jako nepřípustné s tím, že odvolací řízení bude provedeno jen na základě prvního odvolání podaného dne 27. ledna 1932. **Důvody:** Přihlášení dědicové zesnulého žalobce odůvodňují podání druhého odvolání tím, že první odvolání není závazným, ježto prý dřívější právní zástupce žalobcův Dr. Otakar S. podáním ze dne 12. listopadu 1931 vypověděl žalobci plnou moc procesní a proto ho nemohl při ústním jednání dne 28. listopadu 1931 již zastupovati a neměl mu také býti doručen ani rozsudek, nýbrž žalobci samotnému. Poněvadž se tak nestalo, nepočala ani běžeti 14 denní lhůta k opravnému prostředku a tedy ani odvolání podané samotným žalobcem dne 27. ledna 1932 proti rozsudku dne 13. ledna 1932 doručenému nemůže nic na tom měniti, by nemohlo býti podáno nové odvolání. To tím spíše, ježto prý zástupce chudých Dr. T. podepsal sice k vyzvání soudu ze dne 6. února 1932 jen samotným žalobcem podané odvolání, aniž se však vykázal jeho plnou mocí. Tento právní názor dědiců není správný. Dr. S. byl právě na základě § 36 c. ř. s. nejen oprávněn, nýbrž i povinen žalobce při roku dne 28. listopadu 1931 ještě zastupovati a nic proti skončení jednání dle § 193 c. ř. s. nenamítal, tím méně učinil výtku podle § 196 c. ř. s. Rozsudek byl pak zcela správně doručen rovněž podle §§ 36 a 93 c. ř. s. dosavadnímu právnímu zástupci Dr. S-ovi, ježto zrušení procesní plné moci způsobené její výpovědí nabude proti odpůrci v rozepři teprve právního účinku, když nejen zánik plné moci byl mu ohlášen, nýbrž i když se mu oznámí, že jiný advokát byl ustanoven, a do té doby se doručuje dosavadnímu zmocněnci. Žalobce pak sám, poněvadž ho Dr. S. již nezastupoval a jiného právního zástupce neměl, podal odvolání poslední den lhůty odvolací na poštu dne 27. ledna 1932, podav týž den k soudu žádost o ustanovení zástupce chudých. Z toho vyplývá, že zástupce chudých výborem advokátní komory až po uplynutí odvolací lhůty zřízený v osobě Dr. T., advokáta v Praze, mohl teprve až dodatečně po svém ustanovení dne 6. února 1932 býti vyzván, by odvolání žalobcem již podané podepsal, a tím vyhověno formální náležitosti odvolání podle § 467 čis. 5 c. ř. s., »podpisu advokáta«. Pro toto podepsání nebylo podle zákona potřebí plné moci, poněvadž odvolání žalobce již podal a bylo pak jen věci advokáta jako zástupce chudých buď podepsati nebo podpis odmítnouti. Jiné nové odvolání sepsavati nebylo již přípustné a kdyby je Dr. T. neb jiný advokát nepodepsal, bylo odvolání jako by nepodáno, ježto žádost o udělení práva chudých neprodlužuje lhůtu k odvolání (arg. § 73 c. ř. s. opakem) a rozsudek nabyl právní moci. Pokud se týče práva chudých jest uvést,

že do sporu vstoupily na místě zemřelého žalobce přihlášené dědičky, které mohou vésti spor, dokud jim pozůstalost nebyla odevzdána, jen jako přihlášení dědici pozůstalosti a, má-li pozůstalost ve sporu pozívati práva chudých, musí si vyžádati a předložit usnesení o tom, že jí na základě vysvědčení chudoby, a nikoliv dědicům bylo uděleno právo chudých.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu pozůstalosti Otakara J-a.

Důvody:

Druhé odvolání měl sice odmítnouti již soud prvního odvolání, avšak, nestalo-li se tak, nebylo závady, aby tak neučinil soud odvolací (§§ 468, 471 čis. 2 a 474 druhý odstavec c. ř. s.). Toto odvolání bylo správně odmítnuto jako nepřípustné, poněvadž zákon nepřipouští podání dvou nebo několika odvolání touž stranou, jakž plyne z prvního odstavce § 465 c. ř. s. Ve věci samé: Dr. S. vypověděl žalobci plnou moc podáním ze dne 12. listopadu 1931. Výpověď plné moci byla vzata soudem na vědomí usnesením z 13. listopadu 1931, které bylo stranám doručeno 18. listopadu 1931. Od tohoto dne jest počítati čtrnáctidenní lhůtu § 36 c. ř. s. Ústní jednání dne 28. listopadu 1931 konalo se tedy ještě v této lhůtě a právem Dr. S. při něm žalobce zastupoval, aniž potřeboval plné moci. Byl-li rok skončen podle § 193 třetí odstavec c. ř. s. s tím, že budou vyžádány pozůstalostní spisy a pak bez nařízení ústního jednání bude rozhodnuto, a nebylo-li to podle § 196 c. ř. s. vytykáno, není další opravný prostředek přípustný. Není tu však ani zmatečnosti, poněvadž soud po prohlášení řízení za skončené, žádný nový důkaz nepřipustil. Rozsudek byl arcí doručen 13. ledna 1932 Dr. S-ovi. Leč lhůtu k odvolání jest počítati od doručení rozsudku prvního soudu k rukám právního zástupce, třebaže vypověděl straně plnou moc, když strana, byvši soudem vyzkoušena o vypovězení plné moci, nevyhověla nařízení soudu, by ustanovila co nejdříve nového právního zástupce. Právní zástupce, jenž vypověděl straně plnou moc, pokládá se proti odpůrci a soudu i nadále za zmocněnce strany, pokud nebylo soudu oznámeno zřízení nového zástupce. Doručení rozsudku přímo straně nemělo by významu. Ostatně ani tím nenastala zmatečnost podle § 477 čis. 4 c. ř. s., neboť žalobce sám přiznává v odvolání ze dne 26. ledna 1932, jež došlo na soud 28. ledna 1932, že mu byl rozsudek doručen 16. ledna 1932 a podal také odvolání včas, ovšem bez podpisu advokáta. Nebyla mu tedy opomenutým doručením odňata možnost před soudem projednávati (§ 477 čis. 4 c. ř. s.). K žádosti žalobce byl mu pak zřízen zástupce chudých pro podpis odvolacího spisu a pro odvolací jednání v osobě Dr. K. T-a, který v dané mu lhůtě odvolání žalobcovo svým podpisem opatřil. Mělo tedy první odvolání všechny náležitosti § 467 c. ř. s. a nebylo nejen třeba žádného dalšího opatření, zejména dodání odvolacího spisu nově zřízenému advokátu k doplnění, ale nebylo by to ani přípustné. Okolnost, že Dr. T. nemohl si již opatřiti od žalobce plnou moc, an tento mezitím zemřel, jest bezvýznamná, neboť Dr. T. byl žalobci ve smyslu § 66 c. ř. s. zřízen jako zástupce chudé strany advokátní komorou a zvláštní plné moci k podpisu odvolání nepotřeboval. V době podpisu prvního odvolání byl žalobce ještě na živu.

Čís. 13702.

Žaloba podle § 35 ex. ř.

Započtení pohledávky žalobcovy na exekučně vymáhanou pohledávku žalovaného v opozičním sporu nevádí, že v době uplatnění námitky byla žalobcova vzájemná pohledávka sporná a pochybná; stačí, že se za opozičního sporu (§ 406 c. ř. s.) stala nespornou a likvidní.

Započtení nevádí ani postup pohledávky žalovaného vymáhané exekucí, dokud nebylo prokázáno způsobem vytčeným v § 9 ex. ř., že pohledávka přešla na osobu třetí.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, Rv I 426/33.)

Žalovaný vedl proti žalobci na základě smíru ze dne 9. října 1930 exekuci k vydobytí pohledávky 2.223 Kč. Žalobou o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném nepřipustnosti exekuce, a odůvodňoval žalobní nárok tím, že nabyt postupem směnečné pohledávky Viktora W-a 10.000 Kč proti žalovanému. Za řízení před soudem první stolice byla tato pohledávka pravoplatně přisouzena žalobcovu postupiteli. Procesní soud první stolice rozsudkem ze dne 7. června 1932 žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc správně po právní stránce seznáv, že kompenzace pohledávky žalobcovy s exekučně vymáhanou pohledávkou žalovaného jest přípustná. Nevadí, že v době uplatnění námitky započtení (10. prosince 1930) byla ještě vzájemná pohledávka žalobcova sporná a pochybná, ježto se vedl o ni u jiného soudu spor, stačilo, že se za opozičního sporu stala nespornou a likvidní (§ 406 c. ř. s.). Jest pravda, že se procesní soud nemohl zabývatí vzájemnou směnečnou pohledávkou, pokud nebyla nesporná neb zřejmě likvidní, tak dalece, aby o ní jednal a učinil ji likvidní a dospělou, což ve sporu opozičním není přípustné (srov. rozh. čís. 6536 sb. n. s. a jiná), nehledě k tomu, že o této pohledávce byl již zahájen zvláštní spor (srov. rozh. čís. 7905 sb. n. s.). Avšak, jakmile byla vzájemná pohledávka 10.000 Kč žalobci, vlastně jeho postupiteli rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 19. října 1931 pravoplatně přiznána neb správněji, jakmile bylo tímto rozsudkem pravoplatně uznáno, že se směnečný platební příkaz ponechává v platnosti, což se stalo ještě před skončením ústního jednání u soudu první stolice v tomto sporu o nepřipustnost exekuce, nebylo závady, by tato, nyní již nesporná a splatná pohledávka nebyla s pohledávkou žalovaného ze smíru kompensována. Správně podotýká odvolací soud, že nešlo o novou pohledávku, nýbrž o tutéž pohledávku, která byla původně namítána k započtení. Ani postup pohledávky žalovaného, vymáhané exekucí, na Dr. A-a nebyl překážkou započtení. Dovolatel přehlíží, že jde o spor o zrušení exekuce vzhledem k zániku nároku, jehož se týče exekuční titul, který si vymohl žalovaný proti žalobci. Zůstává tudíž

i v opozičním sporu žalovanou stranou původní vymáhající věřitel, dokud nebylo prokázáno způsobem vytčeným v § 9 ex. ř., že pohledávka přešla na osobu třetí, zde na Dr. A-a. To se nestalo a je proto žalovaný i nadále v tomto sporu stranou a může býti proti němu kompensováno tak, jakoby se postup pohledávky nestal.

Čís. 13703.

Předčasné rozvázání služebního poměru zaměstnance rovná se předčasněmu propuštění a je pro náhradní nároky zaměstnance lhostejno, zda a kdy si najítí mohl neb našel jiné zaměstnání.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, Rv I 756/33.)

Žalobkyně ujednala s Oskarem B-em služební smlouvu na jeden rok s účinností od 1. května 1931. Na jmění Oskara B-a byl napotom vyhlášen úpadek. Správce úpadekové podstaty vstoupil do služební smlouvy se žalobkyní a dal jí v červnu 1931 tříměsíční výpověď ke dni 30. září 1931. Proti žalobě o náhradu služebního platu za výpovědní lhůtu a o náhradu poměrné části remuneratione namítá žalovaný správce úpadekové podstaty, že žalobkyně neutrpěla škodu, ježto nastoupila ve výpovědní lhůtě stejně honorované místo u jiné firmy. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Zjistily-li nižší soudy, že žalobkyně ujednala s úpadcem služební smlouvu na jeden rok s účinností od 1. května 1931 a že správce konkursní podstaty rozvázal tento poměr výpovědí ke dni 30. září 1931, rovná se toto předčasné rozvázání služebního poměru předčasněmu propuštění žalobkyně a je tedy pro její nároky lhostejno, zda a kdy si najítí mohla neb našla jiné zaměstnání (sb. n. s. čís. 5240).

Čís. 13704.

Veškeré nároky podle § 96 pat. zák. nebo některé z nich může požadovat uplatňovatí buď v jedné žalobě, nebo po případě každý zvláštní žalobou.

Žaloby tyto jsou zcela samostatné.

Žaloba, by rušitel uznal patentová práva žalobce, jest žalobou určovací podle § 228 c. ř. s. Právní zájem jest odůvodněn již rušebním činem odpůrcovým.

Je-li tento nárok na uznání uplatňován spolu s ostatními nároky podle § 96 pat. zák., nejde je o otázku předurčující pro ostatní nároky.

Nárok na určení jest dostatečně individualisován přesným označením patentu, do něhož se prý zásah stal.

Jest ponecháno volnému uvážení soudu, zda má býti vyžádáno dobré zdání patentového úřadu, když slyšení znalci podali o patentu posudky, které se diametrálně rozcházejí.

Shledá-li soud i při různých posudcích dobrozdání jednoho z dvou znalců za přesvědčivější a přikloní se k jeho posudku, jest to výsledek hodnocení důkazů, jemuž nelze v dovolání odporovati.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, Rv I 1675/33.)

Žalobce domáhal se na žalovaném, by bylo uznáno právem, že jest žalovaný povinen uznati, že jest žalobce výhradně oprávněn lisy na slámu podle patentu třída 58b, jemu dne 29. listopadu 1929 uděleného, pod č. 31.258 do patentového rejstříku zapsaného, po živnostensku vyráběti, do obchodu uváděti, na prodej chovati a používati, dalších rušebních činů zanechati, předměty rušení odkliditi a prostředky rušení předělati. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvody:

Po stránce formální nelze přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že žalobní žádost neodpovídá ustanovení § 226 c. ř. s. K ochraně proti zásahům do patentu může poškozený podle § 96 pat. zák. uplatňovati tyto nároky: 1. aby rušitel uznal jeho patentová práva, 2. aby upustil od dalších činů rušebních, 3. aby odstranil předměty, jimiž bylo porušení provedeno, 4. aby přeměnil rušební prostředky a 5. aby mu nahradil škodu zásahem do jeho patentového práva způsobenou, aby mu vydal obohacení, podle toho zda jde o porušení zaviněné, či nezaviněné (§ 103 a 108 pat. zák.). Veškeré tyto nároky neb některé z nich může poškozený uplatňovati buď v jedné žalobě, neb po případě každý zvláštní žalobou. Žaloby tyto jsou zcela samostatné. Pokud jde o nárok na prvním místě uvedený, jest žaloba žalobou určovací podle § 228 c. ř. s. Právní zájem, aby právo patentové bylo co nejdříve soudním rozhodnutím postaveno na jisto, jest odůvodněn již rušebním činem odpůrcovým. To bylo nutno předeslati, poněvadž nižší soudy zřejmě vycházejí z mylného názoru, že prvá část žalobního návrhu (ad 1.) jest jen otázkou předurčující pro ostatní nároky a že vlastní žádosti žalobní jest, aby žalovaná strana zanechala dalších rušebních činů, odklidila předměty rušební a prostředky rušební předělala (ad 2., 3. a 4.). Není tu neurčitosti žalobního žádání. První nárok byl dostatečně individualisován přesným označením patentu, do něhož se prý zásah stal. Rušební čin byl dostatečně označen v žalobě a dají se z něho dovoditi jak předmět, jímž bylo porušení provedeno, tak i po případě rušební prostředky, takže žalobní návrh byl závěrem vyplývajícím z žalobního důvodu.

Ve věci samé není však dovolání odůvodněné. Podle § 98 pat. zák. jest při posuzování porušení patentu rozhodujícím výlučně popis vynálezu (§ 52 uvedeného zákona), jenž jest základem patentu, a nelze hleděti k pozdějšímu vyličení předmětu patentu, které není v tomto popisu. Podle toho postupovaly nižší soudy a není odůvodněna výtka, že nebyly vyžádány spisy patentového úřadu, týkající se udělení patentu, neboť jen popis (§ 52 pat. zák.) mohl býti základem jejich usuzování, tak jak jest vyznačen v patentovém spisu. Podle § 52 pat. zák. musí i

popis patentu zejména popsatí vynález tak jasně, zřetelně a úplně, by podle něho znalci mohli vynálezu užívati. Oba slyšení znalci podali obsáhlé posudky, které se diametrálně rozcházejí, takže mohlo býti uvažováno, zda by nemělo býti postupováno ve smyslu § 362, druhý odstavec c. ř. s., jmenovitě, zda by nemělo býti vyžádáno dobré zdání patentového úřadu (§ 33 pat. zák.). To však jest ponecháno volnému uvážení soudu (§ 362, druhý odstavec c. ř. s. slovo »může« a § 272 c. ř. s.). Jestliže tedy soud shledá i při různých posudcích dobrozdání jednoho z obou znalců za přesvědčivější a přikloní se k jeho posudku, jest to výsledek hodnocení důkazu, jemuž nelze v dovolání odporovati (§ 503 c. ř. s.). V souzeném případě vzaly nižší soudy za základ svého rozhodnutí posudek znalce ing. Václava L-a. Prvý soud sice obecně neodůvodnil, proč pokládá posudek tohoto znalce za spolehlivější, avšak v podstatných jednotlivostech obírá se oběma posudky, staví je proti sobě a přidává se k onomu znalce ing. L-a s odůvodněním, proč tak činí. Odvolací soud si osvojil všechna skutková zjištění soudu první stolice i z nich čerpané závěry. Dovolání z valné části brojí proti těmto zjištěním, snažíc se uplatniti jiné závěry na podkladě posudku druhého znalce prof. Dr. Jindřicha W-a. Tím opět zasahá nedovoleně (§ 503 c. ř. s.) do ocenění důkazů odvolacím soudem a, pokud na tomto základě dospívá k odchylným závěrům právním, neprovádí dovolací důvod dle č. 4 § 503 c. ř. s. po zákonu (§ 506 c. ř. s.).

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně. Opíraje se o zjištění soudu procesního, jež převzal, zejména o posudek znalce ing. L-a, dospěl odvolací soud ke správnému závěru, že nemůže býti řeči o zásahu do patentu žalobcova. Nižší soudy nevyhnuły se ani otázce t. zv. kombinačních vynálezů, avšak dospěly v té příčině k přesvědčení, že v souzeném případě o takový vynález nešlo, pokud se týče, že podle patentního spisu zvláštní výsledek chráněn nebyl, a pokud jde o význačné znaky žalobcova patentu, které jest pokládati za chráněné, že se jim nedostává novosti (§ 1 pat. zák.). Tento právní názor není v rozporu se zjištěními nižších soudů, která, jak již naznačeno, nepodléhají přezkumu soudu dovolacího.

Čís. 13705.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.)
I ve věcech pracovních jest strana vyloučena v odvolacím řízení (§ 33 zákona) s přednesem, jež, nedostavivši se k líčení, zameškala v první stolici.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, Rv I 825/34.)

Žalobě o zaplacení 1.140 Kč pracovní soud vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Z protokolu o ústním jednání před prvním soudem ze dne 1. srpna 1933 je zřejmo, že se žalovaný k tomuto jednání nedostavil, a dostavivši

se žalobkyně navrhla, by byl vynesena rozsudek pro zmeškání podle § 399 c. ř. s. Důsledkem toho byl žalovaný z dalšího přednesu skutkového a důkazního vyloučen. Následky zmeškání roku v první stolici sáhají však i do druhé stolice a zmešková strana nemůže již dohoniti, co v první stolici promeškala. Opačný výklad nelze ani vyvozovati z ustanovení § 33 zák. č. 131/1931, podle něhož se v pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč projednává věc před odvolacím soudem znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání, a to obdobně podle ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Vždyť tu nejde o žalobu, nýbrž o odvolání a soud druhé stolice má vydati rozhodnutí jako soud odvolací. Kdyby bylo lze nehledíc k zásadám §§ 399 a 442 c. ř. s., přes nastavší preklusi činiti nové přednesy, odporovalo by to nejen duchu oněch ustanovení zákona, nýbrž vedlo by to i k průtahům rozepře a odporovalo by to tedy požadavkům urychleného řízení v pracovních sporech (§ 19 a 24 jedn. ř. pro pracovní soudy č. 216/1931 sb. z. a n.) a činilo by vlastně, aspoň z části, zbytečným jednání v první stolici, neboť strany, místo, by jednaly před pracovním soudem, mohly by si přednes procesní látky vyhraditi teprve až k odvolacímu řízení (sb. n. s. č. 131/09). Jest tedy opodstatněna dovolatelčina výtká, že odvolací soud v tomto případě neměl přihlížeti k novotám žalovaným teprve v odvolání předneseným a že neměl o nich prováděti důkazy a na jejich podkladě učiniti skutková zjištění. Výtká není sice odůvodněna s hlediska důvodu č. 4 § 503 c. ř. s., avšak z důvodu č. 3, jež dovolatelka aspoň obsahově uplatňuje. Tato okolnost týkala se podstaty věci, neboť spor byl právně posuzován na tomto novém závadném podkladě.

Čís. 13706.

Odklad exekuční dražby proti nezaměstnaným (zákon ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n.).

Úpadce jest oprávněn k návrhu na odklad exekuční dražby podle § 1 zákona a k rekursu proti zamítnutí tohoto návrhu.

Zákaz exekučního prodeje věci, stanovený v odstavcích prvním a druhém § 1 zákona, nevztahuje se na věci náležející do konkursní podstaty v konkursním řízení, jež zůstalo podle § 1 odst. 3 cit. zákona nedotčeno.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, R II 300/34.)

Dlužník, na jehož jmění byl vyhlášen úpadek, navrhl odklad nucené dražby nemovitosti, odůvodňuje to předpisem § 1 (2) zákona ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu o dlužníkovu návrhu rozhodl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Úpadce je sice pokládán za oprávněn k návrhu na odklad exekuční dražby podle § 1 zák. č. 34/34 sb. z. a n. a k rekursu proti zamítnutí

tohoto návrhu. To jest usuzovati ze samého zákona, který jest dán na ochranu nezaměstnaných, a proto nelze úpadci odíratí právo, by se ochrany té domáhal. S názorem rekursního soudu, že v souzeném případě jest odklad exekuční dražby podle § 1 odst. (2) zák. čís. 34/34 sb. z. a n. přípustný, nelze však souhlasiti. Podle § 1 odst. (3) cit. zák. nemůže býti v době od 28. února 1934 do 31. prosince 1934 na návrh věřitele prohlášen úpadek. Na jmění dlužníka byl však úpadek prohlášen již dne 4. listopadu 1932, a to na jeho vlastní návrh. Netýká se tedy tohoto konkursního řízení ustanovení § 1 odst. (3) zák. čís. 34/34 sb. z. a n. Exekuce vnučenou dražbou úpadcova domu, povolená dne 22. března 1933, tedy za konkursního řízení, i když není zpeněžením podle § 121 konk. ř., jest přece jen zpeněžením části konkursní podstaty. Bez zpeněžení domu nemůže býti konkursní řízení skončeno a odložení exekuční dražby podle § 1 odst. (2) zák. čís. 34/34 sb. z. a n. znamenalo by ve skutečnosti odložení konkursního řízení. Vede-li se právem konkursní řízení, vede se právem i exekuce na úpadcův dům a nemůže býti odkládána podle § 1 odst. (2) zák. čís. 34/34 sb. z. a n. Účelem konkursního řízení jest zpeněžení veškeré jmění úpadcovo, které podle § 3 konk. ř. náleží do konkursní podstaty, a nelze tedy z tohoto souborného zpeněžovacího řízení vyjmáti věci, na něž současně vedou exekuce oddělní věřitelé exekučním prodejem. Odklad exekučního prodeje věci náležející do konkursní podstaty podle § 1 odst. (2) zák. čís. 34/34 sb. z. a n. jest s řízením konkursním neslučitelný, a když odstavec třetí § 1 zák. cit. ponechává nedotčený i v příčině osob nezaměstnaných konkurs, byl-li prohlášen již před účinností tohoto zákona, nebo byl-li prohlášen na návrh dlužníka, nemůže se zákaz exekučního prodeje věci, stanovený v předchozích dvou odstavcích § 1, vztahovati na věci náležející do konkursní podstaty těchto dovolených konkursních řízení. Kdyby se i odklad exekuční dražby povolil, nemělo by to výsledku, poněvadž správce konkursní podstaty byl by podle § 117 konk. ř. povinen postarati se o zpeněžení domu podle § 121 konk. ř.

Čís. 13707.

Předpis § 192, druhý odstavec, c. ř. s. platí jen o přerušení rozepře podle §§ 190 a 191 c. ř. s. Při přerušení podle § 25 zákona ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. jest přípustnost rekursu posuzovati podle všeobecných předpisů §§ 514 a 528 c. ř. s.

Ochrana nájemců (zákon ze dne 23. února 1934, čís. 32 sb. z. a n.).

Předpis § 2 čís. 20 zákona, pokud jím byl zrušen předpis § 25 zák. o ochr. náj. ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n., o přerušení řízení, působí ihned, jakmile zákon nabude účinnosti, a to i pro případy dosud nevyřízené.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, R II 319/34.)

Spor o zaplacení činže (podnájemného) a otopu procesní soud první stolice usnesením ze dne 9. února 1934 přerušil až do rozhodnutí příslušného soudu o přiměřenosti podnájemného a smluveného plnění za otop, odvolává se na § 25 zákona ze dne 28. března 1928,

čís. 44 sb. z. a n., jehož platnost byla prodloužena zákonem ze dne 22. prosince 1933, čís. 244 sb. z. a n. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by ve sporu pokračoval a rozhodl. Důvod: Poněvadž podle § 2 čís. 20 zákona ze dne 23. února 1934, čís. 32 sb. z. a n. bylo ustanovení § 25 zákona ze dne 28. března 1928 čís. 44 sb. z. a n. zrušeno, není již možno, aby o přiměřenosti výše podnájemného rozhodoval příslušný okresní soud podle doslovu napadeného usnesení. Poněvadž však § 16 zák. čís. 44/1928 nebyl zrušen, není třeba, by bylo v tomto sporu řízení přerušeno, nýbrž bude na prvním soudu, by posoudil přiměřenost podnájemného, po případě by řešil otázku, zda se ustanovení §§ 8—12, 14 cit. zák. vztahuje i na podnájemné čili nic.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Především bylo se zabývatí otázkou, zda předpis § 192 druhý odstavec c. ř. s. nečiní opravný prostředek proti napadenému usnesení nepřipustným, an rekursní soud vlastně vyřkl, že se řízení nepřerušuje. Avšak již z doslovu § 192 odstavec druhý c. ř. s. plyne, že platí jen pro přerušeni rozepře podle §§ 190 a 191 c. ř. s.; při přerušeni podle zvláštních zákonů — v souzeném případě přerušil první soud řízení podle § 25 zákona ze dne 28. března 1928 čís. 44 sb. z. a n. — jest přípustnost rekursu, pokud není zvláštním zákonem nic jiného ustanoveno, posuzovati podle všeobecných předpisů §§ 514 a 528 c. ř. s. (srov. rozh. čís. 6665 a 7822 a j. sb. n. s.). Dovolací rekurs jest i s hlediska § 527 druhý odstavec c. ř. s. přípustný, byť i zrušovaci usnesení rekursního soudu neobsahovalo výhradu pravomoci, ježto rekursní soud usnesení prvního soudu jen slovně zrušil, ve skutečnosti však je změnil, neboť otázkou přerušeni řízení podle § 25 zákona o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928 čís. 44 sb. z. a n. se soud prvé stolice již nemá zabývatí (srov. rozh. čís. 11.246 a j. sb. n. s.).

Dovolacímu rekursu nelze však přiznati oprávnění. Jest přisvědčiti stěžovateli, že k okolnostem, které nastaly teprve po vydání napadeného usnesení, rekursní soud nemůže přihlížeti. Ale v tomto případě jde o jinou otázku, totiž o to, zda zásadu § 5 obč. zák., že zákony nepůsobí zpět, jest vztahovati i na tento případ. Podle čl. I. § 1 zákona ze dne 23. února 1934 čís. 32 sb. z. a n. byla účinnost zákona ze dne 28. března 1928 čís. 44 sb. z. a n. ve znění a se změnami zákonů pozdějších prodloužena s dalšími změnami do 31. prosince 1935. Podle § 2 čís. 20. zákona toho byla ustanovení §§ 25 až 27 zákona č. 44/1928 o ochraně nájemníků zrušena. Zrušený předpis § 25 zák. o ochr. náj. týkal se otázky, kdy sporný soudce ve sporu o zaplacení nájemného nebo nesporný soudce při rozhodnutí o přípustnosti výpovědi jest povinen přerušiti řízení a vyžádati si rozhodnutí nesporného soudce podle §§ 21 (1) a 22 (1) zák. o ochr. náj. — tedy otázky práva formálního. Nejvyšší soud vyložil v rozhodnutí čís. 2163 sb. n. s. (sr. také rozh. čís. 2240 sb. n. s.), že předpis § 5 obč. zák. vztahuje se jen na právo hmotné, nikoli však na předpisy práva formálního, jež jest právem donucovacím, a že, nemá-li zákon ustanovení přechodná — a zákon čís. 32/1934 přechodná ustanov-

vení neobsahuje — působí zákon formální ihned, jakmile nabude účinnosti, a to i pro všechny případy posud nevyřízené. Zákon čís. 32/1934 nabyl účinnosti dnem 1. března 1934 (čl. VII.), a právem tudíž rekursní soud při svém rozhodnutí ze dne 28. března 1934 přihlížel k tomu, že ustanovení § 25 zák. čís. 44/1928 o přerušeni řízení bylo zákonem tím zrušeno.

Čís. 13708.

Byla-li pachtovní smlouva o hostinské živnosti uzavřena pod podmínkou, že pachtýř bude jako takový schválen, a provozoval-li pachtýř živnost ještě dříve, než ho živnostenský úřad jako pachtýře schválil, jde o podmínku rozvazovací a pachtovní smlouva zanikla, jakmile usnesení okresního úřadu o neschválení pachtýře nabylo právní moci.

Napotomní úmluva stran, že pachtýř povede živnost dále na podkladě téže pachtovní smlouvy a za podmínek v ní uvedených na vlastní účet bez schválení živnostenského úřadu jest nicotná podle § 879 obč. zák., třebaže si pachtýř podal žádost podle § 14 písm. c) živn. ř. za prominutí průkazu způsobilosti.

Pokud jest odůvodněn nárok propachtovatele proti neschválenému pachtýři z bezdůvodného obohacení, ježto užíval jeho místnosti a inventáře bez právního důvodu.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, Rv II 282/32.)

Žalobě o zaplacení za používání hostinských místností a inventáře bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Není sporu o tom, že původní pachtovní smlouva byla uzavřena pod podmínkou, že žalovaný bude schválen jako pachtýř hostinské živnosti (§ 55 živn. ř.), a že živnost tu provozoval ještě dříve, než ho živnostenský úřad za pachtýře schválil. Podmínka byla tudíž rozvazovací a, jakmile usnesení okresního úřadu o neschválení žalovaného nabylo právní moci, zanikla původní pachtovní smlouva (§§ 696 poslední věta a 897 obč. zák. — srov. rozhod. čís. 8383 sb. n. s.). Pozdější úmluva stran, že žalovaný povede živnost dále na podkladě téže pachtovní smlouvy a za podmínek v ní uvedených na vlastní účet bez schválení živnostenského úřadu, přičila se ustanovením §§ 19 a 55 živn. ř. a byla tedy nicotná podle § 879 obč. zák. a jest nerozhodné, že žalovaný podal žádost podle § 14 písm. c) živnostenského řádu v doslovu zákona ze dne 5. února 1907 č. 26 ř. zák., pokud se týče podle §§ 4 a 5 zákona ze dne 15. července 1927 č. 112 sb. z. a n. o prominutí průkazu způsobilosti, neboť v předposledním odstavci § 14 písm. c) živn. ř. se výslovně stanoví, že před udělením dispense nesmí s provozováním živnosti býti započato. Správně dovodil též odvolací soud, že z nicotné smlouvy nevzniká žádný závazek, a že žalovaný nemůže těžiti z toho, že žalobci po jistou dobu trpěli nezákonný stav a že teprve v říjnu 1929 oznámili živnosten-

skému úřadu, jak se v pravdě věc má. Pokud jde o právní důvod žaloby, pokládali žalobci v žalobě žalobní nárok za nárok na náhradu škody, po případě za nárok z bezdůvodného obohacení uvádějíce, že žalovaný užíval po půl roku dříve pachtovaného předmětu beze právního důvodu, a že jim tím způsobil škodu, ježto již v říjnu 1929 měli zájemce o pachtovní objekt za stejné pachtovné a že žalovaný tím, že neodevzdal hostinský inventář s místnostmi, znemožnil jim opětné propachtování, čímž prý jim ušlo pachtovné za půl roku ve výši 12.500 Kč. Nižší soudy řešily věc s hlediska právního důvodu náhrady škody — a v příčině té snaží se žalovaný v dovolání doličiti, že není tu předpokladů pro jeho odsouzení z tohoto titulu, zejména že na jeho straně není zavinění. Podle zásady projednací nesmí soud vybočiti jen z mezí skutkového přednesu žalobcova, jímž tento svůj nárok opodstatňuje (skutkový podklad žaloby), ale není vázán právním názorem žalobcovým co do právního důvodu žaloby. Ze skutkového přednesu žalobců jest usuzovati, že žádají náhradu toho, oč byl žalovaný na jejich úkor obohacen tím, že v době od 18. října 1929 do 18. dubna 1930 užíval jejich místností a inventáře bez právního důvodu. Pokud jde o výši žádané částky, odůvodňují ji žalobci tím — což bylo také nižšími soudy zjištěno — že by byli při včasném vyklizení a odevzdání místností a inventáře propachtovali je jiným zájemcům za stejné pachtovné 25.000 Kč ročně, a že jim tedy ušlo 12.500 Kč. Jest tedy opodstatněn žalobní nárok již z důvodu bezdůvodného obohacení (§ 1431 obč. zák.). Předpokladem nároku toho jest, že ze žalobcova jmění přešlo něco do majetku žalovaného, a předmětem nároku z obohacení jest vrácení toho, co bez právního důvodu přešlo ze jmění jedné strany do jmění strany druhé, nebo není-li vrácení možné, nahrazení odměny (mzdy) přiměřené zjednanému užítku. Nezáleží na tom, že žalovaný delší dobu neužíval již některých místností a hostinského inventáře, neboť nižší soudy zjistily, že není možno užívatí hostinských místností samostatně k hostinským účelům, poněvadž vchod do těchto místností jest přes přední obchodní místnost, a dále že je jen vchod ze dvora. Jest tedy částku přiřčenou žalobcům nižšími soudy z titulu náhrady škody uznati za přiměřenou odměnu za bezdůvodné užívání místností a inventáře žalovaným po dobu půl roku (§ 1431 obč. zák.) a jsou proto vřady dovolání, zabývající se otázkou zavinění a stupněm viny žalovaného jakož i otázkou bezelstnosti jeho bez právního významu, když žalobní nárok jest opodstatněn již z uvedeného titulu. Nestala se tudíž žalovanému křivda, když nižší soudy — třebaš z jiného důvodu — žalobě vyhověly.

Cis. 13709.

Byla-li jistota určena k zajištění povinnosti pachtýře z pachtovní smlouvy, pachtovní smlouva však zanikla tím, že se splnila rozvazovací podmínka, neslouží jistota k zajištění nároků propachtovatele proti pachtýři z důvodu, že pachtýř po rozvázání pachtovní smlouvy pachtovaný předmět nevyklidil, nýbrž ho dále užíval, aniž za toto bezdůvodné užívání dal úplatu.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, Rv II 352/32.)

Žalobce spachtoval od žalovaného hostinec s podmínkou, že bude žalobce schválen za pachtýře hostince, a složil jistotu k zajištění povinnosti z pachtovní smlouvy. Žalobce nebyl schválen živnostenským úřadem za pachtýře hostince. Žalobě o vrácení jistoty bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Z pachtovní smlouvy ze dne 26. a 30. září 1928 je zřejmé, že jistota byla určena k zajištění povinností ze smlouvy plynoucích, především zajištění k zajištění smlouveného pachtovného. Pachtovní smlouva však zanikla tím, že se splnila rozvazovací podmínka, ani žalobce nebyl schválen živnostenským úřadem za pachtýře hostince. Není sporu o tom, že žalobce měl zaplacen pachtovné předem na celý rok t. j. až do 18. října 1929. Jestliže po této době pachtovaný předmět nevyklidil, nýbrž ho dále užíval, aniž by byl za toto bezdůvodné užívání dal úplatu, nešlo o jeho povinnost ze smlouvy pachtovní, ani o jeho závazek z porušení smlouvy té, nýbrž o samostatný závazek z titulu bezdůvodného obohacení. Nešlo tedy o změnu původní obligace, nýbrž o novou samostatnou obligaci, k jejímuž zajištění jistota podle smlouvy určena nebyla.

Cis. 13710.

Dospělou pohledávkou ve smyslu čl. 313 obč. zák. je jen pohledávka, která v době uplatnění zadržovacího práva je co do svého rozsahu zcela určitá a přesně vymezena, jejíž výše jest již známa.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, Rv II 639/32.)

Žalovaná firma dodala žalující firmě rákos, jež žalující firma pozastavila pro špatnou jakost. Žalovaná žádala žalobkyni, by pak-li by si rákos neponechala, expedovala ho zasílatelské firmě S. Žalobkyně sdělila pak žalované, že žádá plnění, že činí nárok na náhradu škody pro opožděné plnění a že užívá práva zadržovacího. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované náhrady škody 5.741 Kč a navrhla dále, by žalovaná byla uznána povinnou trpěti, by žalobkyně 1850 kg rákosu žalované patřících prodala veřejnou dražbou za účelem uspokojení své pohledávky 5.741 Kč. Procesní soud prvního stálice žalobu, pokud se domáhala zaplacení 5.741 Kč odmítl, vyhověv námitce místní nepřislusnosti; jinak ji zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Odvolatelka souhlasí sice s názorem napadeného rozsudku, že zadržovací právo podle čl. 313 obč. zák. předpokládá splatnou pohledávku. Spatňuje však nesprávné právní posouzení věci v tom, že první soud má za to, že splatnost tu musí býti již, když věřitel poprvé prohlásil, že zadržovací právo uplatňuje, a má za to, že stačí, je-li pohledávka splatná nejpozději v době vydání rozsudku vzhledem na ustanovení § 406 c. ř. s. po případě aspoň v den podání žaloby. Odvolatelka nenapadá zjištění prvního soudu, že uplatňovala zadržovací právo poprvé dopisem ze dne 9. července 1929. Dopis tento byl

zároveň odpovědí na dopis žalované ze dne 4. července 1929, kterým žalovaná pro případ, že by odvolatelka zboží přijati nechtěla, jím disponuje na zasilatelskou firmu S. Když tedy odvolatelka odepřela dopisem z 9. července 1929 této dispošici vyhověti a zboží si zadržovala, byla by musila již v této době míti právo, zboží si zadržovati, tedy míti splatnou pohledávku. Jiný výklad čl. 313 obch. zák. není přijatelný; vedlo by to k nemožnému stavu v obchodování, kdyby si kupec proti dispošicím prodatele zadržoval zboží z důvodu, že mu snad v budoucnosti vznikne proti prodávce pohledávka. Napřed tu musí býti splatná pohledávka a pak teprve lze cizí věc zadržovati. Nestací ani splatnost v době podání žaloby, tím méně v době vydání rozsudku, neboť v tomto případě by se žalobou uplatňovalo právo, kterého zadržovatel nenabyl. Naopak dlužník by se mohl s úspěchem domáhati do té doby, než by pohledávka byla splatna, vydání věci zadržované, ježto zadržovatel by neměl ještě práva věc zadržovati. Odvolatelka dále uplatňuje, že žalobě mělo býti vyhověno; ježto uplatňovala právo zadržovací i k zajištění svého nároku na splnění smlouvy a tento že splatným byl. Dopisem z 9. července 1929 jest prokázáno, že si odvolatelka právo zadržovací osobovala i z toho důvodu, že má pohledávku na dodání zboží. Ze žaloby sice neplyne, že i pro tento nárok zadržovací právo uplatňovala, neboť tam zdůrazňuje jen svou splatnou pohledávku z náhrady škody. Teprve v přípravném spisu z 15. března 1930 uvádí, že i její nárok na dodání i nárok na náhradu škody pro opožděné dodání byly splatné již 9. července 1929, z čehož lze usuzovati, že i pro tento nárok zadržovací právo uplatňuje. Nelze tedy ve tvrzení odvolatelky v odvolání, že uplatnila zadržovací právo k zajištění nároku na splnění smlouvy, spatřovati novotu, jak míní žalovaná strana. Než ani tím se na věci nic nemění. Pohledávka podle čl. 313 obch. zák. nemusí býti právě pohledávkou peněžní, musí však býti takovou, by mohla býti v pohledávku peněžní změněna (Staub-Pisko čl. 313, § 3). Výtěžkem z prodeje podle čl. 315 obch. zák. lze docílití jen úhrady peněžní pohledávky, nikoli dodání určitého zboží určitým dodavatelem. V souzeném případě však se nedomáhá odvolatelka dodání zboží vůbec, naopak se domáhá jen náhrady škody pro nedodání, o splnění smlouvy však nežaluje. Tato pohledávka, správně nárok, na dodání nemůže býti změněna v pohledávku peněžitou, leč snad v pohledávku z náhrady škody, kterou odvolatelka v souzeném sporu uplatňuje, a proto se správně obmezil napadený rozsudek na zkoumání splatnosti této pohledávky v době, kdy odvolatelka zadržovací právo uplatňovala nejen prohlášením v dopisu ze dne 9. července 1929, nýbrž i skutečným zadržováním zboží, nevyhověvši dispošicnímu příkazu. Není tedy názor odvolání, že k uplatňování zadržovacího práva došlo teprve 29. srpna 1929, správně. Odvolatelka v odvolání připouští, že dne 9. července 1929 nemohla věděti, jak velká bude její škoda, a uznává toto zjištění napadeného rozsudku za správné. Jisto jest, že dne 9. července 1929 škoda nyní v žalobě uplatňovaná 5.741 Kč a 297 Kč ještě nevznikla. Odvolatelka neuvádí blíže, jaká škoda jí do toho dne vznikla, není jí to jasno ani dne 15. července 1929, ježto přiznává, že v dopisu z tohoto dne odhadovala škodu za předpokladu, že náhradní zboží bude do určité doby dodáno, na 3.000 až 4.000 Kč. Jest prokázáno, že rákos s druhé zásilky byl, než se s ním

počalo pracovat, asi týden močen ve vodě a že teprve asi za týden po dodání bylo zjištěno, že se rákos nehodí k zpracování. Poněvadž je nesporno, že rákos byl dodán 1. července 1929, dospěla odvolatelka k poznání, že rákos nemůže upotřebiti a bude třeba zatím vyráběti z části rákosu jiného, teprve asi 8. července 1929. Bylo tedy dne 9. července 1929 snad jisto, že škoda odvolatelce vznikne, ale není prokázáno, že toho dne již vznikla, a nemohla se odvolatelka tohoto dne náhrady škody domáhati, ježto dosud nevznikla, nebyla číselně tehdy a dlouho ještě potom určitá, musela předcházeti výroba z jiného rákosu, aby mohla býti škoda vykalkulována. Tím méně mohla tu býti splatná již pohledávka.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

S právního hlediska (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) je rozhodným, zda v době, kdy dovolatelka uplatnila zadržovací právo k spornému rákosu, příslušela jí proti žalované dospělá pohledávka podle čl. 313 obch. zák., jak správně usoudily nižší soudy. Zadržovací právo to uplatnila dovolatelka dopisem z 9. července 1929. Že v té době jí nepřislušela dosud žádná dospělá pohledávka na náhradu škody, správně dovedl napadený rozsudek, a stačí odkázati dovolatelku na jeho odůvodnění v tomto směru. Pokud dovolatelka tvrdí, že i když nebyla jí tehdy ještě známa ciferní výše její pohledávky, přes to bylo jisto, že jí určitá pohledávka vzejde, pokud se týče, že tu již nějaká třeba sebemenší pohledávka je, přehlídí, že to nestací, aby o dospělé pohledávce po rozumu čl. 313 obch. zák. mohlo se mluvit. Dospělou pohledávkou lze vyrozumívati jen takovou pohledávku, která v době uplatnění zadržovacího práva je co do svého rozsahu zcela určitá a přesně vymezená, jejíž výše jest již známa. Tomu tak zde nebylo v době uplatnění zadržovacího práva, neboť žalobkyně doznala v odvolání, že dne 9. července 1929 nemohla ještě věděti, jak velká bude její škoda. Nešlo tudíž o pohledávku dospělou podle čl. 313 obch. zák. a nemohla dovolatelka nabýti zadržovacího práva na sporném zboží. Není proto opodstatněn dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci a právem byla žaloba zamítnuta nižšími soudy.

Cis. 13711.

I spor o výpověď úpadce z bytu jest přerušiti podle § 8 (1) konk. ř. ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Doručil-li první soud dovolací spis podle § 507 prvý odstavec c. ř. s. správci konkursní podstaty, aniž ho dříve vyzval, aby do lhůty zároveň určené prohlásil, zdali do sporu vstupuje čili nic, a konkursní správce vrátil dovolací spis, aniž však výslovně prohlásil, že odmítá vstoupiti do sporu, nelze z toho usuzovati, že se odmítnutí vstoupiti do sporu stalo mičky.

(Rozh. ze dne 28. června 1934, Rv II 543/34.)

Proti soudní výpovědi z bytu podal žalovaný námitky, jimž procesní soud první stolice nevyhověl a ponechal výpověď v platnosti. Odvolací soud rozsudkem ze dne 27. února 1934 vyhověl námitkám žalovaného a zrušil výpověď. Dne 28. března 1934 byl na jmění žalovaného vyhlášen úpadek.

Nejvyšší soud přerušil řízení podle § 8 konk. řádu a uložil soudu první stolice, by spisy znovu předložil, bude-li ve sporu pokračováno.

D ů v o d y:

Podle spisu byl za dovolací lhůty prohlášen úpadek na jmění žalovaného usnesením ze dne 28. března 1934. Podle § 8 (1) konk. ř. přerušují se prohlášením konkursu veškeré zahájené spory, ve kterých jest úpadek žalobcem nebo žalovaným, mimo spory o nároky, které se vůbec netýkají jmění náležejícího do konkursní podstaty. V souzeném případě jde o spor o výpověď z bytu po podání námitek, v nichž žalovaný proti výpovědi namítal, že smlouva nájemní byla uzavřena dne 18. listopadu 1931 na dobu pěti let, a že žalobce nemá důvodu k předčasnému zrušení nájemního poměru. K úpadekové podstatě nenáleží jen úpadekové věci v užším slova smyslu (§ 293 obč. zák.), nýbrž i všechna jeho práva, věcná i osobní (§ 292 obč. zák.), pokud mají majetkovou hodnotu a nejsou z exekuce vyloučena. K těmto právům patří i právo nájemní a pachtovní, jakž plyne z ustanovení §§ 25 a 26 konk. ř., podle nichž může konkursní správce nájem a pacht vypovědět. Dotýká se tudíž žaloba, domáhající se vyklizení a odevzdání úpadekova bytu, jmění patřícího k úpadekové podstatě (sr. rozh. čís. 6249 a 12.927 sb. n. s.). Přerušení řízení při prohlášení konkursu nastává ve kterémkoli období řízení již podle zákona (§ 8 konk. ř.) a má účinky uvedené § 163 c. ř. s. V souzeném případě podal žalobce přes to proti rozsudku druhé stolice dovolání dne 30. března 1934, tedy po prohlášení konkursu a žalovaný — úpadek — dovolací odpověď. Tyto procesní úkony i též i oné strany nemají však právního účinku proti odpůrci (§ 163 druhý odstavec c. ř. s.). První soud doručil dovolací spis podle § 507 první odstavec c. ř. s. správci konkursní podstaty, aniž ho dříve vyzval, by do lhůty zároveň určené prohlásil, zda-li do sporu vstupuje čili nic (§ 9 (2) konk. ř.). Konkursní správce vrátil dovolací spis podáním, aniž však výslovně prohlásil, že odmítá vstoupiti do sporu. Obsah podání toho není dostatečným dokladem pro úsudek, že se odmítnutí vstoupiti do sporu stalo mlčky. Ježto první soud nepostupoval po prohlášení konkursu podle § 9 (2) konk. ř., nelze toho času rozhodnouti o žalobcově dovolání, nýbrž bylo se usnésti, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 13712.

Pro otázku přednostního zástavního práva pro převodní poplatek podle § 216 čís. 2 ex. ř. jest rozhodná jen okolnost, na které časové období připadají poplatky přihlášené k rozvrhu nejvyššího podání, pokud se týče za kterou dobu nejsou zaplacený a tedy jsou zadrželý, nikoliv

však okolnost, kdy platební rozkaz, jimž byly předepsány, nabyly právní moci nebo byl knihovně zajištěn.

Došlo-li ke kupní smlouvě již před poznámkou zahájení dražebního řízení, jest pro otázku přednostního pořadí převodního poplatku z kupní smlouvy bezvýznamné, že kupní smlouva byla vtělena do pozemkové knihy po poznámce zahájení dražebního řízení.

(Rozh. ze dne 30. června 1934, R II 309/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost nepřikázal soud první stolice bernímu úřadu v přednostním pořadí převodní poplatek. D ů v o d y: Přihlášený převodní poplatek ze vztahuje na kupní smlouvu ze dne 25. ledna 1932 mezi povinnými a manželý F-ovými. Žádost o knihovní zápis této smlouvy došla teprve po zápisu o zahájení dražebního řízení. Převodní poplatek byl splatný sice již dříve, avšak dražbou prodávaná nemovitost nemůže věcně ručiti za tento poplatek, bylo-li knihovní provedení kupní smlouvy znemožněno dražbou. Rekursní soud přikázal převodní poplatek v přednostním pořadí. D ů v o d y: Poplatek z převodu vázne na věci, která tvoří předmět převodu, a předchází pořadím všem pohledávkám ze soukromoprávních titulů (§ 72 popl. zák. patentu ze dne 9. února 1850 čís. 50 ř. z.). Vydražená nemovitost byla skutečně předmětem převodu z dlužníků na Josefa a Annu F-ovy, neboť na základě kupní smlouvy ze dne 25. ledna 1932 bylo na vydražené nemovitosti zapsáno vlastnické právo pro Josefa a Annu F-ovy. Tento převod nemovitosti nemohl arcíř vzhledem k ustanovení § 135 ex. ř. zabrániti tomu, by povolená již dražba nebyla provedena, než na tom nesejde. Hlavní jest, že vydražená nemovitost byla předmětem převodu, že ohlášený převodní poplatek byl předepsán z onoho právního jednání (kupní smlouvy), že převodní poplatek požívá přednostního práva na nemovitosti, která tvořila předmět převodu, a že přednostní právo nemohlo se zřetelem k době převodu ještě zaniknouti. Otázkou, zda převodní poplatek byl předepsán právem čili nic, a otázkou, jaké následky jsou spojeny s tím, že právní jednání se stalo neúčinným, nesmějí se soudy zabývat; poslední otázka spadá výhradně do pravomoci úřadů finančních, které jedině o tom budou rozhodovati, zda vyměřený převodní poplatek má býti odepsán.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Z povahy věcného ručení nemovitostí za převodní poplatky (§§ 44 a 72 popl. zákona) plyne, že pro otázku přednostního práva těchto poplatků podle § 216 odstavec první čís. 2 ex. ř. jest rozhodná jen okolnost, na které časové období připadají poplatky přihlášené k rozvrhu nejvyššího podání, pokud se týče za kterou dobu nejsou zaplacený a tedy jsou zadrželý, nikoliv však okolnost, kdy platební rozkaz, jimž byly předepsány, nabyly právní moci nebo byl knihovně zajištěn (viz rozhodnutí čís. 325, 5035 sb. n. s.). V souzeném případě došlo k právnímu jednání (ke kupní smlouvě), jimž bylo založeno věcné ručení

vydražené nemovitosti za převodní poplatky, dne 25. ledna 1932. Jest proto pro otázku přednostního práva těchto poplatků bezvýznamné, že kupní smlouva byla vtělena do pozemkové knihy teprve dne 11. února 1933, když již téhož dne bylo pod předcházejícím čís. den. poznamenáno zavedení dražebního řízení, neboť pořadím, jehož nabyta vymáhající věřitelka podle §§ 135 a 216 odstavec první čís. 4 ex. ř., nemohlo být dotčeno přednostní pořadí, jehož nabyt již před tím československý stát pro svou pohledávku převodních poplatků.

Čís. 13713.

Je-li požární náhrada podle pojišťovacích podmínek sice určena ke znovuzřízení budovy a k doplnění příslušenství, avšak bez donucujícího ustanovení, že jí musí být použito k tomuto účelu, není podle § 290 čís. 2 ex. ř. vyňata z exekuce.

(Rozh. ze dne 3. července 1934, R I 677/34.)

Vymáhajícím věřitelům byla povolena proti dlužnici exekuce zabením a příkázáním k vybrání pohledávky dlužnice za pojišťovnou C. na náhradu za zničený dům a příslušenství. Pojišťovna C. složila odškodné podle § 307 ex. ř. a § 1425 obč. zák. na soudě. Čl. 25 pojišťovacích podmínek pojišťovny C. zněl: Při pojištění budov bude odškodné, pak-li budova bude znovu vystavena, vyplaceno jen k znovuzřízení pojištěné budovy nebo k doplnění pojištěného příslušenství a lze žádati vyplacení odškodného od pojišťovatele jen tehdy, až bude zajištěno, že jí bude použito k účelu výše uvedenému. Návrhu dlužnice, by byla exekuce zrušena podle § 290 čís. 2 ex. ř. soud první stolice vyhověl. **Důvody:** Ve smyslu § 290 čís. 2 ex. ř. jsou z exekuce zcela vyňaty pojištěné částky, které dlužníku náležejí ze smlouvy o tom, by budova nebo příslušenství byly pojištěny, musí-li být upotřebeno těchto peněz podle stanov, by poškozená budova byla znovu vystavena nebo opravena nebo aby příslušenství bylo doplněno. Stanovami ve smyslu § 290 ex. ř. jest při pojišťovnách, akciových společnostech, rozuměti všeobecné pojišťovací podmínky a podmínky pojistky. Paragraf 290 ex. ř. vylučuje tedy z exekuce pojištěné sumy, které dlužníku náležejí z pojištění budov s příslušenstvím, musí-li jich ve smyslu stanov pokud se týče všeobecných podmínek pojišťovacích nebo podmínek pojistky být použito, by budovy byly znovu zřízeny nebo příslušenství bylo doplněno. Z přípisu pojišťovny se zjišťuje, že dlužnice pojišťovně prohlásila, že chce použítí odškodného ke znovuzřízení shořelé budovy, a soudu jest známo, že skutečně dlužnice započala se znovuzřízením. Musí být tudíž v tomto případě ve smyslu článku 25 odstavec (1) všeobecných pojišť. podm. odškodného použito k znovuzřízení shořelé budovy s příslušenstvím jak to má na mysli ustanovení § 290 čís. 2 ex. ř. Rekursní soud zamítl návrh na zrušení exekuce. **Důvody:** Z článku 25 poj. podmínek vyplývá, že požární náhrady nemusí být použito k novému zřízení pojištěné budovy a že budova, když nastal pojistný případ, nemusí být znovu vystavena. V takových případech není však požární náhrada podle vyjimečného ustanovení § 290 čís. 2 ex. ř. vyňata z exe-

kuce a je proto návrh povinné strany na zastavení exekuce podle § 39 čís. 2 ex. ř. bezdůvodný. Při tom se poukazuje na odůvodnění rozhodnutí sb. n. s. čís. 10.533.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V rozhodnutí čís. 10.533 sb. n. s. bylo vysloveno, že, ustanovují-li pojišťovací podmínky, že pojistné sumy nemusí být upotřebeno k znovuzřízení poškozené budovy nebo k doplnění příslušenství, nýbrž, mohla-li být vyplacena i bez veškeré jistoty a dokonce i v případě, že budova již nebude znovu vystavena, není pojistná jistina vyňata podle § 290 čís. 2 ex. ř. z exekuce. Od tohoto názoru není důvodu se odchýlit ani v souzeném případě, poněvadž jak tam, i tu obsahují pojišťovací podmínky v čl. 25 úplně shodná ustanovení o tom, jak pojistné jistiny lze použítí a za jakých předpokladů jest jí vyplatiti. Názor nejvyššího soudu nebyl vyvrácen ani vývody dovolacího rekursu, k nimž jest uvést, že podle uvedeného článku pojišťovacích podmínek jest pojistná jistina jen určena ke znovuzřízení budovy a doplnění příslušenství, a že motivy k § 290 čís. 2 ex. ř. výslovně podotýkají, že k předpokladu vyloučení pojistné jistiny z exekuce nestačí její určení k onomu účelu, nýbrž donucující ustanovení stanov (pojišťovacích podmínek), že musí být pojistné jistiny použito ke zmíněnému účelu.

Čís. 13714.

Pensijní pojištění (zákon ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.).

Dopis Všeobecného pensijního ústavu, v němž tento prohlásil, že se účastní léčební péče pojištěnce a že přejímá poměrnou část léčebných nákladů nemocenské pojišťovny, jest považovati za »zavedení« léčební péče ve smyslu § 49 zákona.

Nesejde na tom, jakým způsobem nositel pensijního pojištění léčební péči provádí, zda tím, že léčební péči převezme vůbec a žádá pak od nositele nemocenského pojištění poměrnou náhradu nákladů, či tím, že přistoupí k léčební péči nemocenské pojišťovny a se poměrným dílem účastní nákladů.

Nositeli pensijního pojištění jest ponecháno na vůli, aby si vybral, který ze způsobů mu lépe pro jeho léčebnou péči vyhovuje.

(Rozh. ze dne 3. července 1934, Rv I 85/33.)

Žalobkyně byla účetní u žalované firmy. Od 25. ledna 1932 do 21. února 1932 poskytla nemocenská pokladna (první pražská nemocenská pojišťovna obchodních a soukromých zřízenců) žalobkyni léčení v sanatoři v F. Výměrem ze dne 17. února 1932 oznámil Všeobecný pensijní ústav řečené nemocenské pojišťovně, že se účastní léčebné péče žalobkyně a že přejímá poměrnou část léčebných nákladů nemocenské pojišťovny. Žalobkyně byla dne 20. února 1932 žalovanou firmou propuštěna. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované firmě zaplacení služebních požitků za dobu až do konce června 1932, odůvodňujíc žalobní nárok tím, že její propuštění dne 20. února 1932 bylo

podle § 55 zák. ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. neplatné, ježto v té době byla žalobkyně podrobena léčebné péči v odborném ústavu léčebném. Procesní soud první stolice (pracovní soud) uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: § 49 zákona o pensijním pojištění ustanovuje, že nositel pojištění jest oprávněn zavést léčebnou péči s pojištěncem nebo s příjemcem invalidního důchodu. Účelem léčebné péče jest odvrátiti nebo oddáliti nezpůsobilost k výkonu povolání předčasně hrozící, nebo odstraniti nezpůsobilost k výkonu povolání již nastalou, pokud k dosažení tohoto účelu nedostávají dávky nemocenského pojištění. Pokud jde především o námitku žalované, že léčení žalobkyně v sanatoriu F. bylo zahájeno a provedeno první pražskou nemocenskou pojišťovnou ve vlastním oboru působnosti a v rámci jejích stanov, jest poukázati především k tomu, že podle stanov nebyla první pražská nemocenská pojišťovna nikterak povinna poskytovat žalobkyni pobyt v sanatoriu v F. Nemocenská pojišťovna provedla léčení za spoluúčasti Všeobecného pensijního ústavu v Praze, an pensijní ústav v přípisě ze dne 17. února 1932 výslovně prohlásil, že se účastní léčebné péče žalobkyně. Podle názoru soudu jest účelem léčebné péče zejména, aby od aktivního pojištěnce byla odvrácena hrozící nezpůsobilost k povolání následkem nemoci, a jest zakročiti tam, kde nemocenská pojišťovna není povinna k léčbě v ústavu. Nemocenské pojišťovací ústavy jsou podle zákona o sociálním pojištění kromě placení nemocenského povinny jen, poskytovat pojištěnému členu bezplatnou lékařskou pomoc a potřebné léčebné prostředky, a chtějí tímto způsobem odstraniti nemoc a s ní po případě spojenou nezpůsobilost k výdělku, aby tím odpadla nutná lékařská pomoc a léčebné prostředky. Tento způsob péče nemusí však míti vždy v zápětí skutečné uzdravení člena. Pensijní pojišťovací ústav má však zájem na tom, aby u pojištěného člena bylo nejen akutní období nemoci překonáno, nýbrž i aby bylo zabráněno zhoršení stavu a tím po případě hrozící invaliditě. Nositel pensijního pojištění jest proto oprávněn zasáhnouti a spolupůsobiti při léčebné péči zahájené nemocenským pojišťovacím ústavem. Jde tudíž v souzeném případě o léčebnou péči ve smyslu předpisů §§ 49 a násl. zák. ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., ježto podle § 51 zák. jest nositel pojištění oprávněn kdykoliv odejmouti nositeli nemocenského pojištění léčení nemocného pojištěnce nebo příjemce důchodu invalidního a převzítí ho do vlastního ústavu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 49 zák. čís. 26/1929 sb. z. a n. jest nositel pensijního pojištění oprávněn zavést léčebnou péči s pojištěncem a podle § 51 cit. zák. jest oprávněn kdykoli odejmouti nositeli nemocenského pojištění léčení nemocného pojištěnce a převzítí ho do vlastního léčení. Jde tudíž v souzeném případě především a jen o otázku, zda přípis nositele pensijního pojištění, Všeobecného pensijního ústavu, ze dne 17. února 1932, jímž prohlásil, že se účastní léčebné péče žalobkyně a že přejímá poměrnou část léčebných nákladů nemocenské pojišťovny, lze považovati za »zavedení« léčebné péče ve smyslu § 49 zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. Nej-

vyšší soud sdílí právní názor obou nižších soudů v této otázce, že oním dopisem byla léčebná péče zavedena, při čemž má za to, že nesejde na tom, jakým způsobem nositel pensijního pojištění tuto léčebnou péči provádí, zda tím, že léčebnou péči převezme vůbec a žádá pak od nositele nemocenského pojištění poměrnou náhradu vynaložených nákladů, či tím, že přistoupí k léčebné péči nemocenské pojišťovny a se poměrným dílem účastní nákladů, ježto rozhodným jest jen, zda pojištěnec je podroben léčebné péči Všeobecného pensijního ústavu (§ 55 cit. zák.). Nositeli pensijního pojištění jest ponecháno na vůli, by si vybral, který ze způsobů shora uvedených mu lépe pro jeho léčebnou péči vyhovuje. V ostatním poukazuje se na správné důvody nižších soudů, opřené zejména i o zjištění na základě dopisů Všeobecného pensijního ústavu ze dne 23. března 1932 a 27. května 1932, v nichž tento ústav oznamuje, že zavedenou léčebnou péči ve smyslu § 49 násled. cit. zák. provádí buď tak, že sám poukáže pojištěnce do léčebného ústavu a požaduje poměrnou část nákladů od nositele pensijního pojištění, nebo tak, že z důvodů účelnosti povolí výkon léčebné péče nositelem nemocenského pojištění a hradí poměrnou část nákladů. Podala-li tudíž v souzeném případě — jak je zjištěno — žalobkyně žádost k Pensijnímu ústavu v Praze za převzetí do ústavní péče a došla-li žádost ta ústavu dne 5. února 1932 a Pensijní ústav sdělením ze dne 17. února 1932 prohlásil, že se účastní léčebné péče, čímž, jak v předu doloženo, zavedl u žalobkyně léčebnou péči, byla výpověď služebního poměru, respektive propuštění žalobkyně se strany zaměstnavatelovy právně bezúčinnou, ježto se stala po podání žádosti a za trvání léčebné péče (§ 55 zák. čís. 26/29).

Čís. 13715.

Nepřibral-li výkonný orgán k exekučnímu prodeji movitostí znalce, který dovedl odhadnouti jeho předmět, nebyla dražba provedena po zákonu a byl exekuční soud oprávněn ji zrušiti, nebylo-li lze docíliti jinak nápravy.

(Rozh. ze dne 3. července 1934, R II 324/34.)

Exekuční soud zamítl stížnost dlužníka proti výkonu dražby strojů. Důvody: Dlužník si stěžuje, že výkonný orgán přibral k odhadu strojů znalce F., který jest rolníkem, a že stroje byly příliš nízko odhadnuty. Jeho stížnost není odůvodněna. V § 275 ex. ř. není ustanovení, které by předpisovalo, že výkonný orgán musí pro určité předměty přibrati znalce určitého druhu, a ani v § 175 j. ř. není takového ustanovení. Byl proto výkonný orgán jen povinen, by k odhadu přibral takového znalce, který jest uveden v seznamu soudních odhadců, a takovým znalcem F. jest. Výslechem tohoto znalce jest nad to zjištěno, že má znalosti potřebné k odhadu takových strojů a že se v nich vyzná, že se však přes to z opatrnosti ještě před odhadem o ceně takových strojů informoval u firmy J., která takové stroje vyrábí. Rekuršní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by pokračoval v prodejovém řízení podle směrnic dole naznačených. Důvody: § 275 ex. ř. a bod

107 instrukce pro výkonné orgány nemají sice předpisu o tom, jaké znalce je k odhadu přibrati, než ustanovují dále, že, jde-li o předměty cen větší, má být pro předměty tyto ustanoven znalec zvláštní a, je-li mimo to za to míti, že odhad při prodeji samém nebude možný, má k němu dojíti ještě před dražbou. Když tedy dle zájemního protokolu ze dne 26. dubna 1933 sám výkonný orgán označil zabavené předměty jako kombinované stroje hoblovací, vrtačku a cirkulárku s přísl. a jako dosažitelnou cenu prodejní uvedl 18.000 Kč, musel předpokládati, že jde o předměty, k jichž odhadu bude třeba přibrati znalce zvláštního z oboru strojního a po případě provésti odhad ještě před dražbou. Bylo tedy ve smyslu § 275 ex. ř. na něm, by ještě před prodejem zařídil potřebné kroky a po případě si vyžádal příkazy soudcovy, zvláště, an musel předvídati, že v obci Š., kde bude prodej a odhad provésti, místní odhadce potřebných odborných znalostí míti nebude. Nikterak nebylo však přípustné, by se výkonný orgán za tohoto stavu věci spokojil při odhadu znalcem místním, jež dokonce dle své vlastní výpovědi před odhadem prohlásil, že strojnické znalosti nemá a že odhadní cenu jen přibližně bude moci zjistiti. Výkonný orgán nepostupoval proto správně podle předpisu § 275 ex. ř. a bodu 107 instrukce pro výkonné orgány, když odhad a prodej provedl jen za přibrání znalce místního. Prodej a řízení jemu předcházející je v důsledku toho zmatečné a bylo je zrušiti.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolacímu rekursu vymáhající věřiteli ani dovolacímu rekursu vydražiteli.

D ů v o d y:

Dovolací rekursy nejsou opodstatněny. Při dražbě movitých věcí nepřevzal zákon ustanovení, platné pro dražby nemovitých věcí, že lze odporovati provedení dražby a příklepu zvláštním opravným prostředkem odporu proti přehmatům výkonného orgánu. Poskytuje těm, kdož se pokládají za stíženy postupem při výkonu exekuce, zejména tím, jak výkonný orgán při úředním úkonu jednal, v § 68 ex. ř. právo žádati soud o nápravu. V souzené věci bylo zjištěno, že výkonný orgán přivzal ke dražbě znalce zapsaného sice v seznamu znalců v místě dražby, který však znalost strojů nemá, a který prohlásil, že zjistí odhadní cenu strojů tak přibližně, že odhadl pak stroje na 5.000 Kč, že výkonný orgán při zabavení oceňoval stroje na 18.000 Kč. Prohlásil-li znalec výkonnému orgánu, že odhadní cenu udá tak přibližně, nedovedl odhadnouti předměty k prodeji určené, a bylo podle § 275 ex. ř. povinností výkonného orgánu, by přivzal znalce způsobilého, který by mohl udati odhadní hodnotu strojů, to tím spíše, když výsledek odhadu znalcem byl značně nižší proti ceně, na kterou sám stroje odhadoval, a neměl-li ho, měl požádati exekuční soud za jeho určení. Že výkonný orgán měl zachovati předpis zákona, patrně z toho, že znalcem byly předměty v dražbě prodané odhadnuty na 19.125 Kč, pokud se týče byla stanovena cena při opětném prodeji na 13.380 Kč. Tím, že výkonný orgán nepřibrál k dražbě znalce, který dovedl odhadnouti předměty dražby, nebyla dražba provedena po zákonu a může proto exekuční soud zrušiti dražbu svršků, když nápravy závad jinak nelze docílit (rozh. čís. 9143, 12141 sb. n. s.). Zrušil proto rekursní soud právem dražbu, shledav, že nebyla řádně provedena.

Sbírka rozhodnutí
nejvyšších stolic soudních
republiky Československé.

Užívání státního znaku povoleno ministerstvem obchodu.

Svazek 94.

Sbírka rozhodnutí
nejvyššího soudu ve věcech občanských.

Ročník XVI. (1934.)

Část II.

V Praze 1935.

Majitel a vydavatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství v Praze XII.,
Barthousova 71 (Kanálská 8).

Rozhodnutí
nejvyššího soudu československé
republiky ve věcech občanských.

Ročník šestnáctý,
(od čísla 13716),
obsahující rozhodnutí z roku 1934.

Pořádá z příkazu předsednictva nejvyššího soudu II. prezident tohoto soudu
Dr. FRANTIŠEK VÁŽNÝ

Část II.

Veškerá práva autorská, zejména právo překládu, jsou vyhrazena.

V PRAZE 1934.

Nakladatel a vydavatel: JUDr. V. Tomsa, právnické vydavatelství Praha XII.,
Kanálská ul. 8 (Mánesova 71).

Čís. 13716.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
O odvoláních z rozsudků okresních soudů, příslušných pro spory pracovní podle § 42 zákona, neplatí předpis § 32 zákona, nýbrž rozhoduje o nich senát složený podle § 7 j. n.

(Rozh. ze dne 3. července 1934, Rv II 442/34.)

Žalobce uplatnil nárok na doplacení služebních požitků u krajského soudu civilního v Brně. Spor odstoupen byl k námitce strany žalované okresnímu soudu v Ivančicích. Okresní soud v Ivančicích pak žalobu zamítl. Odvolací soud rozhodoval v senátě složeném ze tří soudců z povolání a ze dvou přisedících o odvolání, jemuž nevyhověl.

Nejvyšší soud zrušil rozsudek odvolacího soudu i předchozí ústní odvolací jednání jako zmatečné a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl v senátě složeném ze tří soudců z povolání.

Důvody:

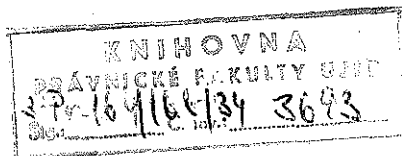
Okresní soud v Ivančicích rozhodoval jako soud příslušný podle § 42 zák. o soudech pracovních čís. 131/1931, ježto tam nebylo zřízeno oddělení pro spor pracovní (nařízení čís. 180/31 a vyhlášky čís. 44/32, 24/34). Pro řízení před okresními soudy o pracovních sporech v místech, kde není pracovního soudu (pracovního oddělení) platí kromě odchylky co do místní příslušnosti obecné předpisy c. ř. s. Platí pak tyto obecné předpisy pro řízení celé, tedy i pro řízení odvolací. To znamená, že o odvoláních proti rozsudkům okresních soudů, příslušných pro spory pracovní podle § 42 zák. čís. 131/1931 neplatí předpis § 32 téhož zákona, že tedy o těchto odvoláních rozhoduje senát složený podle § 7 j. n. Ježto však v souzeném případě rozhodoval o odvolání senát složený ze tří soudců z povolání a ze dvou přisedících — nebyl odvolací soud řádně obsazen a jeho rozhodnutí i předchozí ústní jednání odvolací jest zmatečné podle § 28 (2) zák. čís. 131/1931 (§ 477 čís. 2 c. ř. s.):

Čís. 13717.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Výstavce směnky na vlastní řád, i když má směnku v rukou, není legitimován ke směnečné žalobě, je-li na směnce jeho neškrtnutý vyplněný indosament, za nímž následuje další škrtnutý indosament, neprokázal-li, že směnka přes splatnost nebyla honorována a že se v cestě zpáteční pro zaplacení dostala do jeho rukou.

(Rozh. ze dne 3. července 1934, Rv II 588/34.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu vydanému k návrhu Ludvíka L-a namítl dlužník mimo jiné, že směnka byla převedena žalobcem na banku Č. Procesní soud první stolice směnečný platební příkaz zrušil. **Důvody:** Z prvopisu směnky zjistil soud, že směnka byla žalobcem Ludvíkem L-em jako výstavcem podle § 8 směn. zák. převedena rubopisem na řád banky Č., následkem čehož přešla podle § 9 směn. zák. veškerá práva ze směnky na banku. Další rubopisy platí za nenapsané ve smyslu § 32 (3) směn. zák., poněvadž byly přeškrtnuty, kdežto rubopis na řád banky Č. přeškrtnut nebyl, takže jest ještě v platnosti a jest ve smyslu § 32 (1) směn. zák. jen banka oprávněna požadovati od žalované strany zaplacení, a jest žalovaná strana povinna zaplatiti jen této bance jako majitelce indosované směnky. Ze směnky nijak nevyplývá, že žalobce odevzdal ve smyslu § 15 směn. zák. bance směnku jen k inkasu a že banka směnku opět vrátila žalující straně, poněvadž směnka byla indosována výslovně na řád banky bez jakékoliv poznámky »k inkasu« a nebyl indosament na banku dosud zrušen ani přeškrtnutím, ani dalším indosamentem na žalobce. Se stanoviska formálního směnečného práva je tedy úmluva mezi žalobcem a bankou o inkasu nerozhodná, poněvadž jediným směnečným věřitelem jest banka, kteréž žalobce podle § 86 směn. zák. ručí za zaplacení směnky. Byl proto směnečný platební příkaz zrušen pro nedostatek aktivní legitimace žalující strany. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Důvody odvolací nebyly shledány správnými a odkazuje se odvolatel na vývody napadeného rozsudku, které odpovídají zjištěnému skutkovému a právnímu stavu a jež nebyly odvoláním nijak vyvráceny. Nelze souhlasiti s názorem odvolatele, že jest žalobce oprávněn k žalobě již proto, že jest majitelem směnky, že má směnku v rukou. Žalobce, jenž jest výstavcem směnky a remitentem, přenesl svá směnečná práva vyplněným indosamentem na banku Č. Ježto následující indosament jest přeškrtnut, jest tento převod právě tak bezvýznamný (§ 32 odst. 2 sm. zák.), jako další indosament na řád Městské spořitelny v O. Legitimaci žalobce brání prvý platný indosament neškrtnutý, třebaže má žalobce směnku v rukách, ježto právě z obsahu směnky vyplývá, že žalobce jako remitent svá směnečná práva přenesl na banku Č., že tudíž práva ze směnky přešla na indosatáře a nezanikla, dokud indosament nebyl přeškrtnut. Přeškrtnutí indosamentu nebylo by zapotřebí, kdyby žalobce protestem byl prokázal, že přes splatnost směnka nebyla by honorována a že v cestě zpáteční pro zaplacení se dostala do rukou remitenta. V tomto případě by neškrtnutý indosament nebyl škodlivý žalobci v otázce legitimace. Dokud prvý indosament jest v platnosti, jest majitel směnky indosované legitimován jako vlastník směnky jen nepřetržitou řadou indosamentů až k němu jdoucí (§ 32 sm. zák. Viz Grünhut, Wechselrecht 1897, II. svazek, stránka 119). Ustanovení § 1 sm. zák. nemůže se odvolatel dovolávati s úspěchem, ježto pouhá tradice směnky bez skripturní legitimace věřitelské stačí jen u blankoindosamentu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem, neboť odvolací soud

posoudil věc po právní stránce v podstatě správně. V tomto sporu bylo řešiti jen otázku, zda žalobce jest legitimován k žalobě, a netřeba proto řešiti otázku, zda by byla legitimována banka Č. Ze dovolatel nabytí směnky biancožirem, ze směnky nijak nevyplývá, a dovolatel to v první stolici ani netvrdil (§ 504 c.ř. s.).

Čís. 13718.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Pokračování ve valné hromadě, jež byla předsedou prohlášena za skončenou, je nepřipustné a neplatné; usnesení pak učiněná jsou neplatná. Otázka, zda předseda právem či neprávem předčasně ukončil valnou hromadu, nedav hlasovati o dalším bodu pořadu, vymyká se posouzení rejstříkového soudu v nesporném řízení.

Rejstříkový soud se může v nesporném řízení zabývati jen stížnostmi proti nesprávnému svolání a konání valné hromady, jež mají býti předmětem zápisu do společenstevního rejstříku nebo se zápisem takovým souvisí, nelze mu však rozhodovati v nesporném řízení o porušení soukromých práv toho kterého člena družstva, která člen odvozuje ze společenstevní smlouvy.

(Rozh. ze dne 4. července 1934, R I 717/34.)

Rejstříkový soud vyhověl stížnostem členů družstva potud, že uložil představenstvu družstva, by neprodleně svolalo valnou hromadu k pokračování, pokud se týče k hlasování o bodu 3. pořadu jednání valné hromady ze dne 14. března 1933, nehledíc ke stanovisku, které zaujal předseda při této valné hromadě; jinak stížnost zamítl. **Důvody:** Soud jako soud rejstřík společenstevní vedoucí především poznává, že se může zabývati jen stížnostmi, které se dotýkají formální stránky usnesení co do nesprávného svolání neb usnesení valné hromady, které zejména má za účel zápis do rejstříku společenstev. Nesmí však zasahovati do vnitřních věcí družstva, pokud se nevybočuje očividně z mezí zákona a stanov, zejména nesmí zrušiti usnesení valné hromady, jako nejvyšší stolice družstva, mající jiný účel a dotýkající se práv jednotlivých členů. Zrušení takových usnesení jest se domáhati žalobou u příslušného soudu, ježto tu rozhoduje vedení důkazů a výslechy stran, jež rejstříkový soud cestou nespornou prováděti nemůže. S tohoto stanoviska přezkoumal rejstříkový soud stížnosti a zjistil po konání šetření, zejména na základě vyjádření představenstva, nahlédnutí do nových členských přihlášek a členské matriky a připojení firemně ověřených protokolů o valných hromadách, konaných dne 14. března 1933 a dne 21. června 1933, jakož i o schůzi představenstva ze dne 12. března 1933 toto: Na valné hromadě, konané dne 14. března 1933, řádně a včas svolané a k usnášení schopné, nebylo pravoplatně o bodu 3. pořadu jednání, t. j. o návrhu na vyrovnání činží atd. hlasováno, neboť předseda valné hromady nedal po debatě hlasovati a skončil tuto valnou hromadu, což stěžovatelé sami připouštějí. Nelze proto představenstvu ukládati, by provedlo usnesení, které se nestalo na valné hromadě, nýbrž po jejím skon-

čení v nepřítomnosti řádných členů představenstva, o kteréž schůzi ani nebyl sepsán protokol, ani nebylo zjištěno, zda byla schůze ta řádně podle stanov svolána a k usnášení schopna (§ 16 stanov). Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by znovu rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by nehledě k důvodům, z nichž zrušil usnesení prvního soudu, rozhodl o rekursu.

D ů v o d y:

Je jen řešiti právní otázku, zda pokračování ve valné hromadě, jež před tím byla předsedou, třeba že předčasně, ukončena, je platné a usnesení na ní učiněná jsou platná a závazná pro družstvo s hlediska předpisů §§ 13, 14, 16 stanov, zda tu je postačitelý protokol o schůzi, a lze-li ve valné hromadě formálně předsedou skončené pokračovati za řízení osoby, jež stanovami k tomu snad není povolána. V tom směru nejvyšší soud vyslovuje právní názor, že pokračování ve valné hromadě ze dne 14. března 1933, jež byla předsedou prohlášena za skončenou, je nepřijatelné a neplatné, a důsledkem toho i usnesení na ní učiněné v příčině bodu 3. je neplatné, poněvadž jen předseda původní řádně svolané a konané valné hromady byl oprávněn dle § 14 stanov řídit schůzi a jmenovati zapisovatele; podpisuje o ní zápis vedle zapisovatele a verifikátorů (§ 16 odstavec 4. stanov). Otázka, zda v tomto případě předseda právem či neprávem předčasně ukončil valnou hromadu, nedáv hlasovati o bodu 3. pořadu, vymyká se posouzení rejstříkového soudu v nesporném řízení. Tyto otázky mohl rekursní soud na podkladě dosavadního šetření a dokladů sám vyřešiti, aniž bylo třeba proto zrušovati usnesení rejstříkového soudu s hlediska vytýkaného rozporu se spisy. V zásadě jest souhlasiti s názorem soudu první stolice, že se rejstříkový soud může v nesporném řízení zabývati jen stížnostmi proti nesprávnému svolání a konání valné hromady, které se dotýkají formální stránky usnesení, jež mají býti předmětem zápisu do společenstevního rejstříku nebo se zápisem takovým souvisí, a nelze rejstříkovému soudu rozhodovati v nesporném řízení o porušení soukromých práv toho kterého člena družstva, která člen dovozuje ze společenské smlouvy. Při tom ovšem nelze přehlédnouti, že rejstříkovému soudu náleží také bděti nad zachováním zákona a stanov ve věcech družstevních a po případě se postarati o nápravu (§§ 2, 9 zákona z 10. června 1903 č. 133 ř. z., § 24 nařízení z 24. června 1903 č. 134 ř. z., § 3 min. nař. č. 71/1873 ř. z.). V tom směru soud první stolice se obíral jednotlivými výtkami stížnosti, pokud mohly míti zejména vztah na platnost usnesení valné hromady a pokud se týkaly zachování zákona a stanov, jako vedení členské matriky, postupu při přijímání nových členů na schůzi představenstva ze dne 12. března 1933 a platnosti valné hromady ze dne 21. června 1933, konal v tom směru šetření a dle toho pak učinil potřebná zjištění. Rekursní soud však tato zjištění nepřezkoumal, ač jejich nesprávnost byla rekurenty vytýkána, a také blíže nedolíčil, v čem vlastně shledává

neúplnost řízení prvního soudu, což rekurující družstvo právem vytýká. Podle názoru nejvyššího soudu nebylo důvodu ke zrušení usnesení soudu první stolice.

Čís. 13719.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Schází-li zákonný předpoklad nedostatku plné moci na straně toho, kdo podepsal směnku jako zmocněnec společnosti podle občanského zákoníka (§ 1175 a násl. obč. zák.), nemůže býti směněčně zavázán podle § 103 (1) směn. zák., třebaže z jeho podpisu za společnost nemohl ani pro společnost vzejíti směněčný závazek.

(Rozh. ze dne 4. července 1934, Rv I 1101/34.)

Firma Bratří L. byla rodinnou společností, jež provozovala cihelnu a na níž byli kapitálově účastníci bratři: Quido, Alois a František L-ovi. Na směně, o níž tu jde, byla uvedena jako směněčník firma bratří L. Směnka byla podepsána Františkem L-em. Žalobkyně zažalovala původní směnku proti firmě Bratří L., a byl proti této firmě vydán pravoplatný směněčný platební příkaz. Nebylo sporu o tom, že firma Bratří L. neexistuje. Směněčný platební příkaz, vydaný napotom proti Františku L-ovi, procesní soud první stolice zrušil. Odvolací soud ponechal směněčný platební příkaz v platnosti. D ů v o d y: V adrese směnky je vyznačena firma Bratří L., za kterou směnku přijal František L. a směněčný platební příkaz byl vydán proti firmě, o které však je zjištěno, že jí v době podpisu směnky nebylo, a žalovaný František L. při podpisu směnky nemohl býti v pochybnosti, že směnku podpisuje za neexistující firmu. Směněčný platební příkaz vydaný proti neexistující firmě nemůže tedy býti vykonán, exekuci na jeho podkladě vésti s úspěchem nelze a proto jest žalovati osobu, která směnku za neexistující firmu podepsala, a účelem sporu jest, rozhodnouti, zda a pokud nárok žalující strany proti Františku L-ovi, jež směnku podepsal, jest odůvodněn. V tom směru první soud, uznáv, že práva ze směnky vydáním směněčného platebního příkazu proti příjemci zanikla, neposoudil věc po stránce právní správně. Poukaz na případ, kde je zavázána ze směnky veřejná obchodní společnost, že je napřed žalovati ji a, při nedobytnosti směněčné pohledávky veřejné společnosti, není případný, ježto vydáním směn. platebního příkazu proti společnosti jako příjemci se vyčerpává směněčné právo proti ní a vzhledem k čl. 112 obch. zák. i proti jejím veřejným společníkům. Exekuční titul proti společnosti lze ovšem provésti i proti veřejným společníkům zvláště (§ 11 ex. ř.). Lze ovšem přímo žalovati na základě směnky akceptované společností toho, jehož jméno je ve firmě veřejné obchodní společnosti. Odvolatelka dovozuje, že žalovaný, jež podepsal směnku jménem neexistující firmy, podepsal ji jako zástupce k tomu oprávněný a proto ručí sám směněčně z této směnky. První soud je názoru, že žalovaný, nejso ve směněčné adrese uveden, není směněčníkem a proto nemůže býti příjemcem a že

podepsal směnku jako společník v adrese neuvedené society, jak ji normálně znamenal. Avšak firma uvedená v době podpisu směnky, jak je nesporno, vůbec právně neexistovala, ani později v obchodním rejstříku nebyla zapsána a tedy právně existentní se nestala. Nemohla se tedy sménečně zavázati a směnku svým jménem, kterého neměla, podepsati, a žalovaného k právnímu jednání, najmě ku podpisu směnky zmocniti. Žalovaný, jak uvedeno, podepsal se pod razítkem neexistující firmy. Ze se chtěl podepsati za tuto firmu, nemá významu, a podepsal se tedy jako zástupce k tomuto jednání neoprávněný a proto ručí sám sménečně podle § 103 sm. zák., a ze svého podpisu na směnce je práv.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Vycházel-li odvolací soud z okolnosti, jež byla prvním soudem za nespornou vzata, že firma Bratři L., strojní cihelna ve V., neexistuje, neocitl se tím v rozporu se spisy (č. 3 § 503 c. ř. s.), jak dovolatelka vytýká, poněvadž z rozsudku je zřejmo, že odvolací soud měl na mysli veřejnou obchodní společnost tohoto znění, jež nebyla a není protokolována. Jest ovšem připustiti, že pod firmou Bratři L. podle zjištění prvního soudu provozovala rodinná společnost cihelnu ve V., na níž mimo žalovaného byli kapitálově zúčastněni též jeho bratři Quido a Alois, že jejich korespondenci podepisoval některý z nich svým jménem, nebo připojil svůj podpis pod razítko firmy. Z toho lze po právní stránce usuzovati, že tu sice nebyla protokolovaná veřejná obchodní společnost, ale že tu jde o společný podnik provozovaný třemi bratry pod uvedeným označením, tedy o společnost podle občanského zákoníka (§ 1175 a násl. obč. zák.). Takováto společnost jako taková nemůže ovšem býti podmětem práv a závazků, a proto vyzněl na prázdno platební příkaz proti ní vydaný. Že důvod žaloby proti žalovanému jakožto příjemci směnky neobstojí, je patrné již ze směnky samé. Není v ní uveden jako sménečník (§ 3 čís. 6 sm. z.), a jest z jeho podpisu pod firmou Bratři L., strojní cihelna ve V. usuzovati, že nechtěl směnku osobně za sebe přijati. Zbývá jen odpověděti k otázce, zda žalovaný není sménečně zavázán ve smyslu § 103 (1) sm. zák. jakožto nepravý zástupce — falsus procurator —, že totiž podepsal sménečné prohlášení jako zmocněnec někoho jiného, nemaje k tomu plné moci. Podle napadeného zjištění prvního soudu podepisoval žalovaný za společnost Bratři L. korespondenci, z čehož jest ve smyslu § 1201 obč. zák. usuzovati, že byl jejím zmocněncem k právním jednáním, zejména, ana žalobkyně za sporu ani netvrdila nedostatek zmocnění žalovaného nebo překročení plné moci. K závaznosti nepravého zmocněnce ze směnky se vyhledává, by podepsal směnku jako zástupce předstíraje samo oprávnění, by se tedy neprávem vydával za oprávněného zástupce proti třetí osobě. V tom směru nebylo žalovanému nic takového prokázáno, ba ani tvrzeno žalobkyní. Schází-li však zákonný předpoklad nedostatku plné moci na straně žalovaného, nemůže býti sménečně zavázán podle § 103 (1) sm. zák. a nesejde na tom, že z jeho podpisu za společnost nemohl ani pro společnost vzejíti sménečný závazek. Pokud odvolací soud vycházel jen z předpokladu,

Čís. 13720.

že firma Bratři L. jako veřejná obchodní společnost neexistovala a nebyla v obchodním rejstříku zapsána a nemohla proto žalovaného zmocniti k podpisu směnky za ni a že žalovaný vystupoval při podpisu směnky jako nepravý její zástupce a je z toho práv podle § 103 (1) sm. zák., aniž přihlížel k jinému útvaru společnosti, neposoudil věc po právní stránce správně.

Pokud vzhledem na všeobecné obchodní podmínky mezi indosantem a indosatářem nelze při kontokorentním spojení převedenou směnku posuzovati za zaplacenou tím, že je připsána na vrub účtu indosantova, pokud účet vykazuje dlužný zůstatek, a že má indosatář právo vymáhati sménečnou hodnotu na osobě sménečně zavázané.

(Rozh. ze dne 13. července 1934, Rv I 1295/34.)

Sménečný platební příkaz, vydaný k návrhu Úvěrního ústavu, procesní soud své stolice zrušil, odvolací soud ponechal sménečný platební příkaz v platnosti. D ů v o d y: V souzeném případě jde o otázku, zda se žalovaný jako sménečný dlužník tím, že plnil nikoliv do rukou sménečného věřitele, nýbrž do rukou firmy T., zhostil sménečného závazku a zda při kontokorentním vyúčtování mezi příjemcem sménečné valuty firmou T. a stranou žalující jest za to míti, že tím strana žalující byla zaplacená a došla kontokorentním vyúčtováním plné náhrady zažalované pohledávky pokud se týče zda důvodnou jest námitka, že strana žalující při kontokorentním zúčtování nebyla bezelstná, podavši žalobu. Ze zjištění prvního soudu, které odvoláním nebylo napadeno a jež zůstává tudíž pro odvolací soud závazným, vyplývá, že směnky, o něž ve sporu jde, byly eskontovány na žalující stranu firmou T. asi v polovici března 1931, tedy po sménečném postupu, a že firma T., která byla se žalující stranou v kontokorentním spojení, byla v době splatnosti smének dne 10. června 1931 z tohoto spojení pasivní. Dále bylo prvním soudem zjištěno, že dle všeobecných obchodních podmínek žalující strany, jež firmou T. dne 13. března 1930 byly podepsány, jest v odstavci 5. těchto podmínek toto ustanovení: »Jestliže nějaká směnka nám předaná nebude včas přijata nebo zaplacená, nebo jestliže před její splatností některá z osob na ní podepsaných stane se nejistou, můžeme podle svého buď obnosem směnky i s úroky a útratami účet podatelův zatížití aneb požadovati hotové zaplacení od kteréhokoliv sménečného dlužníka. Byla-li směnka připsána na vrub účtu, nepovažuje se za zaplacenou, pokud účet vykazuje dlužný zůstatek a zůstává nám proto právo vymáhati sménečný obnos i s úroky a útratami od některého sménečně zavázaného podle naší vůle.« Prvý soud, pokud jde o tyto podmínky, vychází z názoru, že toto ujednání jest pro nedostatek souhlasu na jedné straně považovati za neplatné, i když byly podmínky S. T-em podepsány, ježto z okolností jest patrné, že mu nebyla dána možnost, by celý jich obsah, zejména shora uvedené ustanovení odst. 5. dříve přečetl, a dále dovozuje první soud, že i kdyby tomu tak nebylo, byly by tyto ob-

chodní podmínky závazné jen pro strany, které je ujednaly, a nikoliv pro žalovaného, který o ujednání tom ani nevěděl, ani se ho neúčastnil, a že by byly ostatně contra bonos mores, kdyby tak závazné důsledky měly postihnouti osobu třetí jednající v důvěře v poctivost obchodních styků. Než s názorem tím nelze souhlasiti. Vždyť právě strana žalovaná v námitkách o tento poměr mezi firmou T. a stranou žalující se opírá tvrzením, že tím, že žalobkyně firmě T. v kontokorentu připsala zažalovanou směnečnou pohledávku při neproplacení směnky k tíži, směnečná pohledávka žalobkyně zanikla. Je tedy zjištění tohoto poměru pro podstatu sporu důležité a rozhodujícího významu. Prvý soudce přehlíží, že v souzeném případě jde o závazek směnečný z obligace scripturní, při jehož povaze strana žalovaná platit směnečnou valutu do rukou osoby jiné než směnečného věřitele a platit bez vydání kvitované směnky (§§ 5, 44 směn. zák.) vydává se v nebezpečí, jež z uvedené povahy směnky při její splatnosti pro směnečného dlužníka plynou. Ani názor prvního soudu, že ujednání v obchodních podmínkách podepsaných S. T-em jest pro nedostatek souhlasu považovati za neplatné, nelze sdíleti. Okolnost svědkem S. T. doznávajícím, že podmínky vlastnoručně podepsal, uváděná, že podmínky četl jen zběžně na stránce 2. a že prvou stránku, na níž citovaný odst. 5 jest uveden, nečetl, nemůže býti o sobě důvodem pro neplatnost a bezzávaznost ujednání. Neboť svědek podpisem na podmínkách, jež jsou také tištěně označeny »stránka 1 a stránka 2« projevili s podmínkami souhlas a, nečetl-li je, nemůže z této opominuté pozornosti, nanejvýš u obchodníka těženo a usuzováno býti na neplatnost podmínek, když dokonce tento svědek podpisem stvrzoval, že s výše uvedenými podmínkami, které si důkladně přečetl a jejich význam jest mu znám, souhlasí. Jest tedy považovati podmínky, i pokud se týče ustanovení odst. 5 pro firmu T. za závazné. Vychází-li se z tohoto ustanovení, dle něhož pro kontokorentní spojení mezi stranou žalující a firmou T. bylo stanoveno, že, byla-li směnka připsána na vrub účtu, nepovažuje se za zaplacenou, pokud tento účet vykazuje dlužný zůstatek a že zůstává straně žalující právo vymáhati směnečný obnos i s úroky a útratami od některého směnečně zavázaného, a vychází-li se dále ze zjištění, že saldo firmy T. bylo u žalující strany v době splatnosti směnek dne 10. června 1931 pasivní, nelze dovozovati, že kontokorentním účtováním mezi těmito účastníky směnečný nárok vzhledem k žalující straně zanikl a že žalující strana takto již před žalobou došla plné směnečné úhrady zažalované pohledávky. Nelze tedy za tohoto stavu věci ani vytýkati, že strana žalující nebyla bezelstnou, podávši směnečnou žalobu. Ostatně tato námitka mohla by s úspěchem býti uplatňována při povaze scripturní obligace směnečné jen, kdyby bylo došlo k zaplacení směnečné valuty již před převodem směnky na stranu žalující, čehož v souzeném případě není. Placení směnečné valuty do rukou osoby jiné, než směnečného věřitele, nelze považovati za plnění ve smyslu zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Podle rozsudkových zjištění žalovaný zaplatil směnečnou částku dne 31. března 1931 firmě T. v době, kdy směnky byly indosamentem již pře-

vedeny na žalobce, a firma T. přijatou částku neodvedla hotově žalobci, indosatáři, nýbrž ji jen kontokorentně vyúčtovala. Že jednala při tom jako zástupkyně žalovaného, nebylo nižšími soudy zjištěno. Takovýto způsob vyúčtování převedených směnek je však podle ujednání vázán na všeobecné obchodní podmínky mezi indosantem a indosatářem. V tom směru odvolací soud na základě výkladu těchto podmínek a posudku znaleckého došel k přesvědčení, že nelze při kontokorentním spojení převedenou směnku posuzovati za zaplacenou tím, že je připsána na vrub účtu indosantova, pokud účet vykazuje dlužný zůstatek, a že má indosatář právo vymáhati směnečnou hodnotu na osobě směnečně zavázané. Bylo-li dále zjištěno, že ke dni splatnosti směnky, k 10. červnu 1931, byl účet indosantův pasivní, správně dovodil odvolací soud, že nezanikla směnečná pohledávka žalobce kontokorentním vyúčtováním. Dovolávání se předpisů § 1379 obč. zák. není tu na místě, poněvadž obchodní podmínky byly sjednány pro strany jsoucí v obchodním spojení, žalobce a firmu T. a je právně vázou, nikoli žalovaného, který se podmínek dovolává jen s ohledem na možnost kontokorentního vyúčtování, ale zřejmě přehlíží další sjednané podmínky stran, za jakých lze převod směnek provést, a kdy lze směnku považovati za zaplacenou. Platnost a právní závaznost všeobecných podmínek proti firmě T. doličil náležitě odvolací soud, a stačí dovolatele odkázati na příslušné důvody napadeného rozsudku.

Čís. 13721.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Návěstní doložka je určena jen pro směnečníka a má ten význam, že směnečník nesmí dříve akceptovati nebo platiti směnku, dokud ho nedojde návěští, jinak by se vydal nebezpečí ztráty svého případného nároku proti výstavci.

Z návěští samého nelze vyvozovati přímo omezení výstavcova ručení a tím závazek pro směnečného věřitele.

(Rozl. ze dne 13. července 1934, Rv I 1362/34.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítl žalovaný, že směnka byla vystavena podle návěští, že obsahem návěští prý bylo, že žalovaný podepíše směnku jen pod podmínkou, že směnku podepíše i paní P-ová a že jen v tomto případě směnky může býti použito, že žalobkyně o tomto ujednání věděla a, ježto podmínka v návěští uvedená nebyla splněna, že nemá směnečný závazek platnosti. Procesní soud prvního stádia ponechal směnečný platební příkaz v platnosti a uvedl v otázce, o níž tu jde, v d ů v o d e c h: Doložka avisová (návěstní) jest odvoláním se na t. zv. návěští (avis), to jest list, kterým výstavce sděluje směnečníkovi, proč byla směnka vystavena na směnečníka, nebo jak má býti směnka zaplacená. Že v souzeném případě k sepsání návěstního listu došlo, žalovaná ani netvrdí, list takový předložiti sama nemohla ani jeho předložení k provedení důkazu nenavrhl. Jest konečně uvést, že avi-

sová doložka nemá význam pro výstavcův závazek proti remitentovi a ostatním směnečným věřitelům. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Co do směnečného návěstí vystihl povahu jeho první soud v podstatě správně, že jest určeno pro směnečníka. To vyplývá ze směnky cizí v doslovu, v němž k příkazu směnečníkovi připojena doložka tak zvaná zúčtovací. K podstatným náležitostem směnky podle § 3 směnečného zákona nepatří. Nelze proto z návěstí o sobě vyzovovati přímo omezení výstavcova ručení a tím závazek pro směnečné věřitele, kterým jest v souzeném případě jako majitelka směnky žalující záložna. Odporovalo by to zásadě § 7 směnečného zákona. Poněvadž dále zjištěno způsobem bezvadným, že zvláštního listinného omezení směnečného závazku žalovaného nebylo, ústně k smluvené se záložnou podmínce podpisu jeho nedošlo, posoudil první soud věc správně po stránce právní, dospěv k názoru, že v souzeném případě nebylo podepsání směnky P-ovou podmínkou, na níž závisela platnost směnečného závazku žalovaného.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Po právní stránce byla věc odvolacím soudem správně posouzena. Výklad o významu doložky návěstní nižšími soudy je ve shodě s naukou (Rouček: Nové československé právo směnečné III. vyd. — bod 66 B i) str. 74) a jest jen dodati, že podle takové doložky nesmí směnečník dříve akceptovati nebo platiti směnku, dokud ho nedojde návěstí, jinak by se vydal nebezpečí ztráty svého případného nároku proti výstavci. Bylo-li zjištěno, že spornou směnku, prolongační, odevzdal žalobkyni účetní F., jenž nebyl jejím zástupcem, bez jakéhokoliv doprovodu se strany žalovaného, a že žalobkyně neměla se žalovaným ujednáno, že směnka musí býti opatřena též podpisem P-ové, a že sama takový podpis nežádala vzhledem ke zbytku pohledávky, neměla doložka návěstní ve směnce pro žalobkyni významu, jaký jí dovolatel přikládá a z ní vyzovuje předčasnost žaloby, poněvadž prý směnku dosud nepodepsala P-ová.

Čís. 13722.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Určil-li příjemce na sdělení majitele směnky, že má směnku jím podepsanou, způsob domicilování směnky a stanovil-li osobu domiciliáta bez jakékoliv výhrady, zejména nenamítнув nevyplacení směnečné valuty nebo zánik směnky, byl tím domiciliát jakožto plnomocník příjemců v směnečně zmocněn, by jako jeho orgán směnku platil a byla tím bezvýhradně uznána platnost i splatnost směnky.

Uznání toto jest nejen doznáním skutečnosti, nýbrž má i povahu dispozice o právním poměru a má pravotvorný účinek.

(Rozh. ze dne 13. července 1934, Rv II 552/34.)

Směnečný platební příkaz proti žalovanému příjemci ponechal procesní soud první stolice v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud, zjistiv, že žalovaný vzal na vědomí sdělení žalobkyně, že jí byly odevzdány Ludvíkem S-em dvě směnky znějící na 10.000 Kč a 9.700 Kč, podepsané žalovaným jako příjemcem, a že jí žalovaný žádal, aby byly domicilovány u banky U. v O., došel k právnímu úsudku, že žalovaný uznal nejen oprávněný způsob nabytí těchto směnek se strany žalobkyně, nýbrž i uznání směnečného dluhu (§§ 863, 914 obč. zák.). S názorem tím jest souhlasiti. Vždyť dovolatel, určiv způsob domicilování směnek a stanoviv osobu domiciliáta bez jakékoliv výhrady, zejména, nenamítav nevyplacení směnečné valuty nebo zánik směnek, dal nepokrytě najevo, že jím jmenovaný domiciliát jakožto jeho plnomocník jest směnečně zmocněn, aby jako jeho orgán směnku platil, a že tím bezvýhradně uznává platnost i splatnost směnek. V uznání takovém jest spatřovati nejen doznání skutečnosti, nýbrž i povahu dispozice o právním poměru, a má tedy pravotvorný účinek. Že šlo o uznání nedovoleného, zakázaného, a proto od počátku nicotného závazku, jež by ovšem nemělo právního účinku, nebylo zjištěno a nebylo žalovaným ani tvrzeno. Marně se snaží dovolatel poukazem na rozhodnutí čís. 7854 sb. n. s. napadati právní názor odvolacího soudu, tvrdě, že uznání nemohlo tu míti konstitutivní účinek, poněvadž v době uznání nebylo tu zavazujícího důvodu. Dovolatel přehlíží, že předmětem rozhodnutí čís. 7854 byla žaloba o náhradu škody, kterou otec měl uznati, a že škoda byla podle soudního zjištění poškozenému zúplna nahrazena jinou osobou, takže by se byl poškozený touto žalobou obohatil; byl tu tedy skutkově zcela odlišný případ od případu nynějšího. Dále pak přehlíží, že v nynějším sporu jde o směnku, tedy o skripturní akt, jenž je nezávislý na právním důvodu, a že žalobkyně podle příznání v dovolání byla v době nabytí směnky bezelstná.

Čís. 13723.

Exekuci na dlužníkův spoluvlastnický podíl na movité věci nelze vésti podle § 249. ex. ř., má-li dlužník tuto věc ve své výlučné moci proto, že mu náleží správa jmění druhého spoluvlastníka (manželky) podle § 1238 obč. zák.

Byla-li přece povolena exekuce podle § 249 ex. ř. na celou věc, je druhý spoluvlastník oprávněn domáhati se žalobou podle § 37 ex. ř. výroku, že mobilární exekuce je nepřipustná co do celého zabaveného předmětu.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, R I 757/34.)

Žalovaná záložna vedla k vydobytí peněžité pohledávky proti rolníku Josefu M-ovi exekuci na svršky a zabavila několik dobytčat a jiných věcí

sloužících k provozu hospodářství. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se dlužníková manželka nepřipustnosti exekuce tvrdíc, že jí přísluší z polovice spoluvlastnické právo k zabaveným věcem. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. **Důvody:** První soud neprávem vyhověl žalobě, vzav za prokázáno, že žalobkyně s exekutem na statku společně hospodaří, jsou knihovnicími spoluvlastníky, že veškeré zabavené svršky patří do společného hospodářství, že žalobkyně jest poloviční vlastníci zabavených svršků a že tedy exekuce na svršky ve smyslu § 249 ex. ř. jest nepřipustná. Předně může se vymáhající věřitel domáhati zaplacení své pohledávky, vede-li exekuci na movité věci, podle § 249 ex. ř. a teprve, kdyby pro nedostatek podmínek §§ 253 a 256 ex. ř. exekuce ta nevedla k cíli, může nastoupiti cestu podle § 331 ex. ř., takže exekuce na věci movité ve spoluvlastnictví se nalézající jest podle § 249 ex. ř. nejen možná, nýbrž i nutná. Mimo to jest uvážiti, že spoluvlastnictví k zabavené věci je právem, které nevylučuje exekuci na celou věc, nýbrž jen, pokud je vedením exekuce porušeno právo vlastnické, v tomto případě právo žalobkyně. Spoluvlastník může se tedy žalobou podle § 37 ex. ř. domáhati jen výroku o nepřipustnosti exekuce na jeho podíl, nemá však právo a nemůže se domáhati vyloučení z exekuce podílů jiných osob a proto nemůže se žalobkyně domáhati úplného zrušení exekuce. Konečně žaloba podle § 37 ex. ř. vyžaduje, by byl tvrzen a dokázán u zabavených předmětů titul a způsob nabytí, tedy náležitosti žaloby vlastnické, a nestačí proto zjištění prvního soudu, že žalobkyně s dlužníkem jsou spoluvlastníky statku a že tedy všechny zabavené svršky ve společném hospodářství se nalézající patří každému z nich polovicí.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Exekuce podle § 249 ex. ř. na věci movité, jež jsou ve spoluvlastnictví třetí osoby, jest přípustná jen tehdy, je-li věc ve výlučné moci dlužníka (srov. rozh. čís. 4002 sb. n. s.). Leč tohoto předpokladu tu není. Nelze souhlasiti s názorem žalované, že dlužník jako manžel žalobkyně má zabavené věci ve výlučné moci proto, poněvadž ve smyslu § 1238 obč. zák. náleží mu správa manželčin jmění, ježto tomu neodporovala. Manžel jest tu jen plnomocníkem manželčímým a věci její má tedy ve své moci jen jejím jménem, a nikoliv ve výlučné moci vlastní. Odvolací soud tedy pochybil, uznav, že exekuce podle § 249 ex. ř. v souzeném případě byla nejen možná, nýbrž nutná. Leč exekuce zabavením sporných předmětů byla pravoplatně povolena a žalobkyni nemůže býti bráněno, by se nedomáhala žalobou podle § 37 ex. ř. vyloučení zabavených předmětů, k nimž prý jí přísluší spoluvlastnictví, tedy právo, jež nedopouští výkon exekuce na tyto předměty. Jak již nejvyšší soud vyložil ve svém rozhodnutí čís. 3100 sb. n. s. může se spoluvlastník v takovém případě domáhati výroku, že mobilární exekuce jest nepřipustná ohledně celých zabavených předmětů, byť i byl s to jen dokázati, že mu ohledně těchto předmětů přísluší jen spoluvlastnictví k určitému dílu. Právem

však uvádí napadené usnesení, že se k opodstatnění žaloby podle § 37 ex. ř. vyhledává, by byly splněny její podmínky, zejména, aby žalobkyně prokázala titul a způsob nabytí tvrzeného spoluvlastnictví.

Čís. 13724.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Pro nárok z pracovního poměru proti zaměstnavatelově pozůstatlosti jest příslušný pracovní soud.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, R I 761/34.)

Žalobci domáhali se na pozůstatosti po Karlu P-ovi zaplacení odměny za práce spojené s ošetřováním zesnulého Karla P-a v jeho nemoci, které se dalo k jeho příkazu a jeho manželky Anny P-ové. Soud první stolice (okresní soud civilní pro Prahu-Jih) žalobu odmítl, a zrušil řízení počínajíc doručením žaloby, maje za to, že jest výlučně příslušným pracovní soud. Rekursní soud napadené usnesení zrušil. **Důvody:** Podle § 1 zákona ze dne 4. července 1931 čís. 131 Sb. z. a n. jsou pracovní soudy nehledíc k hodnotě sporu výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. O takový spor tu však nejde, již proto, že není žalován domnělý zaměstnavatel Karel P., nýbrž jeho pozůstatost. První soud proto pochybil, když žalobu odmítl a dosavadní řízení zrušil jako zmatečné, vycházející z názoru, že k vyřízení žaloby je příslušný soud pracovní.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Předeslati jest, že napadené usnesení jest ve skutečnosti usnesením změnovacím, nikoli zrušovacím, ježto rekursní soud odchylně od prvního soudu neuznal námitku nepřipustnosti pořadu práva, správněji nepřipustnosti dovolaného soudu za oprávněnou a proto uložil prvnímu soudu, by o žalobě dále jednal. Je tedy dovolací rekurs přípustný. Pro příslušnost pracovních soudů ovšem nestačí, by spory z pracovního, služebního neb učebního poměru, založeného soukromoprávní smlouvou, vznikly mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, nýbrž se vyžaduje, by též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi oněmi osobami trvaly t. j., že nepřešly buď universální nebo singulární sukcesí na osoby jiné (viz sb. n. s. čís. 12611). V souzeném případě byla žalována neodevzdaná pozůstatost po Karlu P-ovi, zastoupená přihlášenými dědici. Z ustanovení § 547 obč. zák. plyne, že do odevzdání pozůstatosti je přihlášený dědic jen zástupcem pozůstatosti a jest v podstatě postaven na roveň pouze opatrovníku pozůstatosti (sb. n. s. čís. 3328). Teprve odevzdáním pozůstatosti jest dědic jako takový osobně oprávněn aktivně i pasivně ke sporům; v mezičase mohou věřitelé zůstavitelovi žalovati jen pozůstatost, nikoli však dědice (sb. n. s. čís. 7013, 8355 a j.). Do té doby

představuje dědic jen zůstavitele a proti třetí osobě považují se oba za osobu jedinou (§ 547 obč. zák.). Nelze tedy v tomto sporu důvodně za to míti, že nárok byl uplatňován zaměstnancem proti osobě od zaměstnavatele odlišné. Uplatňují-li žalobci v žalobě nárok na zaplacení odměny za práce spojené s ošetřováním Karla P-a v jeho nemoci, tvrdíce, že k tomuto ošetřování byli sjednání Karlem P-em a jeho manželkou Annou, odvozují zažalovaný nárok zřejmě z pracovního poměru založeného soukromou smlouvou, pročež je dána příslušnost pracovního soudu podle § 1 zák. čís. 131/31 sb. z. a n. Tato příslušnost je výlučná (§ 1 cit. zák.), a věci přikázané k příslušnosti pracovních soudů nemohou být vzneseny na řádné soudy (§ 104 j. n.). Právem odmítl tedy první soud žalobu vznesenou u nezhojitelně nepřislušného okresního soudu (§ 43 j. n.), zrušiv řízení, počínajíc doručením žaloby jako zmatečné (§ 477 čís. 3 c. ř. s.).

Čís. 13725.

Předmětem stížnosti podle § 68 ex. ř. nemůže být právní otázka, kdo jest držitelem obchodu, v němž byly peníze zabaveny, a komu zabavené peníze náležejí, nýbrž lze rozhodovati jen o tom, zda postup výkonného orgánu při výkonu exekuce byl správný. Tomu tak je, byla-li exekuce vykonána v obchodní místnosti, jež v žádosti exekuční byla označena jako místnost dlužníka a v níž dlužník byl také zastížen. Tvrdí-li třetí, že zabavené peníze náležejí jemu, musí to dokázat ve sporu a jeho námítky proti výkonu exekuce, i když jeho jméno drobným písmem na výkladní skříni obchodu pod reklamou bylo vyznačeno, musí zůstat bez povšimnutí.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, R I 793/34.)

V exekuční věci proti manželům U-ovým zabavil výkonný orgán peněžitou hotovost v krámě, jež byl v exekuční žádosti vyznačen jako místnost dlužníka. Ke stížnosti Josefa R-a, v níž stěžovatel uplatňoval, že byly zabaveny jeho peníze, exekuční soud zabavení zrušil. Důvody: Rozhodnutí spočívá na sdělení okresního úřadu v L., podle něhož provozuje Josef R. živnost řeznickou a uzenářskou se stanovištěm v domě čp. 14. Podotknouti však jest, že soudnímu vykonavateli nelze předsevzati výkonu vytknouti. Podle jeho výpovědi není řeznický obchod R-ův označen tak, by nebylo pochybností, komu náleží, dlužníci manželé Richard a Alžběta U-ovi byli v době výkonu v krámě přítomni a zaměstnání jako prodavači, naproti tomu Josef R. přítomen nebyl. Ježto zabavení lze snadněji omeziti než rozšířiti, po případě znovu provésti, bylo podle názoru soudu povinností výkonného orgánu, zabaviti a odebranou hotovost až do vyšetření věci u soudu uložit, což se též stalo. Rekursní soud změnil napadené usnesení tak, že nevyhověl stížnosti podané Josefem R-em podle § 68 ex. ř. a poukázal Josefa R-a s jeho nároky na pořad práva. Důvody: Napadené usnesení vyhovělo stížnosti podle § 68 ex. ř. a zrušilo výkon jako nepřipustný. Vymáhající stranou podaný recurs je oprávněn. Podle údajů exekučního návrhu mají povinní byt a obchod v domě čp. 14 a v tomto domě byla exekuce

také vykonána. Výkonný orgán za šetření byv slyšen, udal, že nad dveřmi krámu nebyla tabule označující, komu obchod patří, a mohl tudíž vykonavatel tím spíše býti míněn, že obchod patří povinným, když tito v krámě byli přítomni a odepřeli zaplacení vymáhané pohledávky, pročež právě exekutor přikročil k výkonu exekuce a peníze odňal z pokladny v krámě. Dotud proto postup vykonavatele byl správný. Nesprávné však bylo jeho další počínání, že odejmutou částku neodvedl na stvrzenku přítomnému zástupci jediného věřitele, jak předpisuje § 261 první odstavec ex. ř. Odchylující se vyjimečné ustanovení § 261 druhý odstavec ex. ř. nemá tu místa, poněvadž pohledávka jediného věřitele byla známa a věřitel dlužní úpis neměl vydati. Složení peněz u soudu odporovalo tudíž § 261 odst. 1 ex. ř. Byla-li však exekuce podle zákona vykonána, nebyla stížnost dle § 68 ex. ř. oprávněna a nebylo jí vyhověti, pročež rekursu muselo býti vyhověno. Stěžovateli Josefu R-ovi dává soud na vůli, by uplatňoval svá práva pořadem procesním, by procesní soudce rozhodl o pletichách manželů U-ových, Alžběty U-ové ml. a snad i Josefa R-a, jak vysvítají ze zprávy městské rady v L.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Josefa R-a.

Důvody:

Dovolací rekurent Josef R., který by byl dotčen ve svých právech výkonem exekuce, si stěžuje do usnesení rekursního soudu, jímž byla zamítnuta jeho žádost o zrušení výkonu exekuce zabavením hotovosti 1.685 Kč z toho důvodu, že prý je to částka jemu náležející a byla zabavena neprávem v jeho obchodě. Dovolací recurs však odůvodněn není a poukazuje se dovolací rekurent na správné odůvodnění druhé stolice, jež dovolacím rekuresem není nijak vyvráceno. Předmětem žádosti podle § 68 ex. ř. nemůže být řešení právní otázky, kdo jest držitelem obchodu a komu náležejí zabavené peníze, nýbrž může býti rozhodováno jen o tom, zda postup výkonného orgánu při výkonu exekuce byl správný. Po té stránce bylo rekursním soudem zjištěno, že exekuce byla vykonána v obchodní místnosti, jež v žádosti exekuční byla jako místnost dlužníků označena a v níž dlužníci byli také zastíženi. Správně musil proto výkonný orgán věci v označeném obchodě se nacházející a tedy i peníze považovati za věci, jež jsou v moci dlužníka a jich zabavení odpovídá předpisu § 253 ex. ř. a čl. 66 a 67 instrukce pro výkonné orgány. Tvrdí-li Josef R., že zabavené věci náležejí jemu, musí své právo dokázati ve sporu a jeho námítky proti výkonu exekuce, i když snad jeho jméno drobným písmem na výkladní skříni pod reklamou bylo vyznačeno, musí zůstat bez povšimnutí.

Čís. 13726.

Ani právo předkupní (§§ 1072—1079 obč. zák.), ani právo svého druhu, jež se podobá předkupnímu právu, není majetkovým právem ve smyslu § 331 ex. ř.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, R I 1051/34.)

K vydobytí peněžité pohledávky navrhla vymáhající věřitelka povolení exekuce zabavením nároku dlužníka na koupi domu od poddlužníka, spolku V. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud k rekursu dlužníka a poddlužnice exekuční návrh zamítl. Důvod y: Jest se zabýváti právní otázkou, zda jest přípustná exekuce na právo na koupi domu za pevně stanovenou cenu povinné straně proti poddlužnici smlouvou vyhrazené. V tom směru přisvědčuje rekursní soud názoru stěžovatelů. Podle návrhu vymáhající strany a ověřeného popisu smlouvy k němu připojeného, vyhrazeno bylo povinné straně při uzavření nájemní smlouvy s poddlužnicí ze dne 9. září 1931 o nájmu domu čp. 133 v R. a v této smlouvě právo koupiti dům ten od poddlužnice kdykoli za trvání smlouvy nájemní, t. j. do 30. září 1934 za tržovou cenu 28.000 Kč vyjádřenou v relaci k americkému dolaru, při čemž zavázala se poddlužnice nabídkce povinné strany v tomto směru vyhověti do jednoho měsíce od výzvy. Ve smlouvě je právo to označeno jako právo předkupní. Ve smlouvě je dále ustanovení, že závazky z nájemního poměru přecházejí na právní nástupce obou stran. O právu výše uvedeném, označeném jako předkupní, takovéto ustanovení ve smlouvě není, pro ně tedy posloupnost taková smluvena nebyla. Z toho plyne, že právo vyhrazeno bylo povinné straně jako právo osobní, mající náležitosti práva předkupního podle § 1072 obč. zák., za něž také ve smlouvě bylo označeno, a jako takové zřejmě míněno. Rekursní soud sdílí tu názor stěžovatelů, opřený o rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 19. února 1924 Rv I 1739/23 čís. 3508 sb. n. s., že prodej věci není nutným předpokladem práva předkupního a že právo to může býti smluveno i bez něho ať při nájmu, jako v tomto případě, neb i zcela samostatně. Je-li v takovém případě smluveno i trvání práva, jako je tomu zde, není třeba ani zvláštní úmluvy o tom, že strana zavázaná má nabídnouti dříve oprávněnému výkup, kdyby chtěla nemovitost zciziti jinému, neboť taková povinnost její je v úmluvě mlčky obsažena. Je-li tu závazek do určité doby prodati nemovitost povinnému, nemůže bez porušení smluvního závazku prodána býti bez omezení toho jinému. Jsou tu tudíž všechny podstatné znaky práva předkupního podle § 1072 obč. zák. jak také smluvními stranami smluvené oprávnění bylo označeno, a musí proto býti považováno smluvené právo za právo předkupní. Právo to je proto, zejména nebylo-li zápisem do veřejných knih přeměněno v právo věcné, právem osobním (§ 1073 obč. zák.), jež nelze ani postoupiti třetí osobě ani převésti na dědice (§ 1074 obč. zák.). Povinný sám nemůže pak právem tím nijak nakládati, krom uskutečnění práva toho provedením koupě pro sebe sama, zejména nemůže je ani zciziti, a na jiného převésti, naproti tomu, i kdyby k tomu snad došlo, není spolusmluvník jeho — v tomto případě poddlužník —, povinen jinému než povinné straně plniti a může komukoli jinému, i kdyby snad mu dlužníkem právo to bylo postoupeno, plnění odepřít, a nemůže býti donucen, aby jinému plnil. Právo to není tudíž právem majetkovým ve smyslu § 331 ex. ř., nemajíc, pokud není provedeno, majetkové hodnoty. Zabavení, které nelze podle toho, co bylo uvedeno, zpeněžit ani jinak realizovati, bylo by bezpředmětné, exekuce, zejména při odporu poddlužníka, nutně by zůstala bez výsledku a nelze proto ani z tohoto důvodu právo takové zabaviti a exekuce na ně není

přípustna. Příkaz dlužníku podle § 331 ex. ř., by se zdržel nakládání právem (zabavení), neměl by totiž vůbec významu, an dlužník sám ani právem tím volně nakládati nemůže, a význam jeho byl by omezen jen na to, že by dlužník sám neměl právo uskutečniti požadováním plnění od poddlužníka, nebo se práva toho vzdáti proti poddlužníka, nebo se práva toho vzdáti proti poddlužníku, což by bylo šikanou, ježto by z toho vymáhající věřitel vůbec žádný prospěch, zejména pak majetkový, neměl a míti nemohl, a nedosáhl by tak uspokojení své pohledávky, ani částečného. Tím ovšem pozbylo by povolení exekuce vůbec významu, jaký podle předpisů práva exekučního má míti. Exekuce taková není přípustná a návrh na povolení její musil proto býti zamítnut. Věc neměla by se jinak ani, kdyby přisvědčeno bylo názoru vymáhající strany, že tu nejde o právo předkupní podle § 1072 obč. zák., nýbrž o zvláštní smlouvu sui generis. I kdyby tomu tak bylo, nic by se tím neměnilo na osobní povaze práva, které má býti zabaveno a vývody o nemožnosti zcizení a zpeněžení práva výše odůvodněné platily by i v případě takovém, to tím spíše, ježto speciálního ustanovení o smlouvě takové zákon nemá, povahou svou pak právo takové podobalo by se nejvíce právu předkupnímu a bylo by proto i v takovém případě použití podle § 7 obč. zák. obdoby s ustanovením zákona o právu předkupním, tedy ustanovení §§ 1072 až 1074 obč. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vývody dovolacího rekursu nejsou s to, by zvrátily správné odůvodnění napadeného usnesení, jež nejvyšší soud schvaluje, a k němuž vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodává: Účelem exekuce jest dosáhnouti uspokojení vymáhaného nároku. Předpokladem pro přípustnost exekuce na majetková práva podle § 331 ex. ř. jest, že jde o právo mající majetkovou hodnotu, jež samo nebo co do svého výkonu může býti zpeněženo, nebo-li, exekuci lze vésti jen na taková práva majetková, jež jsou zcizitelná a zpeněžitelná (srovnej rozh. čís. 11.433 a 11.641 sb. n. s.). Jest tedy věcí soudu exekuci povolujícího, by zkoumal, zda jde o zpeněžitelné právo majetkové, způsobilé uspokojiti vymáhaný nárok, a podle toho exekuci buď povolil, nebo exekuční návrh zamítl. Jen okolnost, jaký je obsah a rozsah zpeněžitelného práva majetkového, na něž se vede exekuce zabavením, nelze ovšem řešiti v usnesení exekuci povolující, nýbrž je teprve na exekučním soudu, by otázky ty, budou-li za exekučního řízení nadhozeny, rozřešil. Nejvyšší soud souhlasí sice také s odůvodněním rekursního soudu, že věta smlouvy ze dne 9. září 1931, znějící: »Závazky z tohoto nájemního poměru přecházejí na právní nástupce Vaše i V.« se nevztahuje na t. zv. »právo předkupní« ve smlouvě uvedeně; ale tato okolnost jest bez významu, protože právo předkupní jest právem čistě osobním, které nemůže býti smlouvou za postupitelné nebo zděditelné prohlášeno a protože předpis § 1074 obč. zák. je právem donucovacím (tak také Ehrenzweig II/1 str. 389 a komentář Křangův k § 1073 až 1074 obč. zák.). Tvrzení stěžovatelovo, že mu povinný před exekucí nabízel dotčené právo ke koupi, jest novotou, k níž — i kdyby

nějaký význam měla — nelze přihlížeti. I hostejno jest, zda povolení navrhované exekuce mohlo býti pro dlužníka nátlakem nebo podnětem, aby zaplatil vymáhanou pohledávku, neboť rozhodné jest jen, zda navrhanou exekucí lze dosáhnouti uspokojení vymáhaného nároku, a v příčině té dospěl rekursní soud k správnému názoru, že právo, na něž se vede exekuce, jako právo ryze osobní, nemůže na jinou osobu býti převedeno ani zcizeno (§§ 1074 a 1393 obč. zák.), ať již jde o právo předkupní podle §§ 1072 až 1079 obč. zák., nebo o právo svého druhu, jež se právu předkupnímu podobá.

Čís. 13727.

Nejde o nárok ze správy pro právní vady zboží, nýbrž o nárok na náhradu škody, jež byla kupiteli způsobena tím, že pro opožděné dodání muselo býti zboží dodané z ciziny vyceleno podle vyšší sazby, než jak by tomu bylo bývalo, kdyby bylo dodáno včas.

Stát, jemuž byla jako kupiteli způsobena škoda tím, že pro opožděné dodání (pro dodání z cizí země) muselo býti zboží vyceleno podle vyšší sazby, než jak by tomu bylo, kdyby bylo dodáno včas, jest oprávněn domáhati se náhrady na prodávateli.

(Rozh. ze dne 1. září 1934, Rv I 2326/32.)

Semenářský závod státních lesů v Praze objednal u žalované firmy vagon žaludů. Žaludy měly býti dodány z Jugoslaviie nebo z Polska. Žalovaná dodala však žaludy opožděně a to z Maďarska, čímž způsobila, že čl. stát musel zaplatiti na cle místo 60 Kč za 100 kg, částku 150 Kč za 100 kg. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se československý stát (semenářský závod státních lesů v Praze) na žalované zaplacení toho, oč musel zaplatiti na cle více. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: V souzeném případě nejde o správu pro kvalitní vadu, nýbrž o náhradu škody vzniklé rozdílem ve clo, kterou zavinila žalovaná strana tím, že nedodala zboží podle smlouvy ihned, promptně, nýbrž mnohem později, když již zatím clo na dovoz z Maďarska stouplo, a tím, že kromě toho dodala protismluvně zboží maďarského původu. Jsou proto vývody odvolání bezvýznamné a žalovaná ručí za tuto škodu, třebaže žalující strana vadné zboží přece jen převzala a je použila, neboť tím se nikterak nevzdala nároku na náhradu škody vzniklou jí rozdílem ve clo, kterou její semenářský závod státních lesů v Praze jako samostatný obchodní podnik státní (§ 1441 obč. zák.) utrpěl, třebaže clo, ovšem jen v původní výši, šlo podle smlouvy na její účet.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobkyně nemá pravdu, že jde o nároky ze správy pro právní vady zboží a že proto je žaloba opožděná a nárok promlčen. Neprávem poukazuje k rozh. čís. 7918 sb. n. s., kde šlo o docela jiný skutkový děj.

Tam nesplnil prodávatel závazek dodati s prodaným autem celní boletu, ačkoli se k tomu zavázal a ač auta bez značky, jejíž přidělení předpokládalo právě náležitě proclení, nemohlo býti rádně používáno. V souzeném případě o nic takového nejde. Tu nastala škoda tím, že pro opožděné dodání musily býti žaludy, dodané z Maďarska, vyceleny podle vyšší sazby, než jak by tomu bylo bývalo, kdyby bylo dodáno včas. Tu nejde o právní vadu zboží, nýbrž o škodu, kterou kupující ústav utrpěl a jež byla způsobena opožděným dodáním. Clo šlo na účet žalobkyně. Proto stihlo ji zvýšení cla, jež v mezidobí nastalo u žaludů maďarského původu. Je nerozhodné, mohla-li žalovaná na toto zvýšení pomýšleti a mohla-li snad škodě nějak zabrániti, protože její povinností bylo, dodati zboží včas. Ale nižší soudy nad to zjistily závazně pro právní posouzení, že žalobkyně zboží přijala, majíc za to, že pochází z Jugoslaviie, a že se teprve později o tom dověděla, že zboží podléhalo vyššímu clo, protože bylo z Maďarska. Nemůže tedy býti řeči o tom, že žalobkyně vědomě jednala na úkor žalované, nebo že za těchto okolností bylo z převzetí zboží dovozovati, že se vzdala všech nároků z opožděné ddávky a ze zvýšení cla povstalých. Námitka žalované, že zvýšením cla stát nebyl dotčen a nebyl poškozen, protože podmětem žaloby není úřad, nýbrž stát, který zároveň vyšší clo přijal, je zcela lichá. V rozh. čís. 1448, 1750 a 7036 sb. n. s., k nimž dovolatelka poukazuje, bylo v podstatě dovedeno, že jednotlivé resorty státní správy nejsou samostatnými právníckými osobami, ale bylo tam zároveň dovedeno, že přes to mohou tu býti vzájemné nároky, jež ovšem nejsou povahy soukromoprávní, což však neznamená, že by tu nároků vůbec nebylo. I kdyby šlo o nárok veřejnoprávní, je to dostatečným podkladem nároku na náhradu škody. Kdyby žalobkyně neměla sama ono clo uhraditi, byl by o ně stát zkrácen, ač má na ně nárok, a to i v případě, že clo zaplatil zatím jeho podnik, který semena objednal.

Čís. 13728.

Rozsudek o žalobě o zrušení smlouvy o tiché společnosti podle čl. 262 obch. zák. má povahu konstitutivní.

Žalobní prosbu o zrušení smlouvy o tiché společnosti nelze spojití ve formě mezitímního určovacího návrhu podle § 236 c. ř. s. se žalobou o vyplacení společenského vkladu (podílů).

(Rozh. ze dne 6. září 1934, R I 670/34.)

Žalobce tvrdil, že uzavřel se žalovanou smlouvu o tiché společnosti a že vložil do společnosti jako tichý společník vklad 62.000 Kč, a domáhal se žalobou na žalované vrácení, pokud se týče vyplacení tohoto vkladu. Za sporu rozšířil žalobní prosbu v tom směru, by též bylo uznáno právem, že tichá společnost podle ujednání ze dne 11. září 1933 mezi žalobcem a žalovanou jest rozvázána dnem 8. listopadu 1933. Soud první stolice připustil rozšíření žalobní prosby. Rekursní soud nepřipustil změnu žaloby rozšířením žalobní prosby. Důvody: Majitel obchodní živnosti musí se s tichým společníkem vypořá-

dati po zrušení tiché společnosti a zapraviti mu jeho pohledávku v penězích (čl. 265 obch. zák.). Předpokladem povinnosti k výplatě společenského podílu je tedy zrušení společnosti, které se vyslovuje k žalobě. Z toho je zřejmo, že jest dříve žalovati o rozvázání tiché společnosti z důležitých důvodů (čl. 262 a 125 obch. zák.) a teprve po jejím zrušení lze požadovati vyplacení společenského podílu, tedy plnění. Rozsudek má povahu konstitutivní, žádost o zrušení společenského poměru nelze uplatnit mezitím návrhem určovacím podle §§ 236 a 259 c. ř. s., ježto teprve tehdy bude společnost zrušena, až se rozhodnutí o tom stane právoplatným, do té doby může společník nároku na zrušení se vzdáti a rozhodnutí to nemůže býti prejudiciální pro existenci právního poměru, o kterém je při zahájení spor. Předpokladem žaloby o plnění je tedy právoplatný rozsudek, kterým bylo uznáno na rozvázání tiché společnosti (čl. 262, 125 obch. zák.), mezitím návrh určovací je vyloučen a důsledkem toho i hromadění žádání o rozvázání společnosti povahy konstitutivní a žádání o plnění, které je nemožné, pokud soud právoplatně neuznal na rozvázání společnosti, není přípustné, tím méně rozšíření žaloby, kterou byl nárok na plnění dokonce dříve uplatněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Žalobce netvrdil ani v žalobě, ani při přednesu v první stolici, že došlo k souhlasnému rozvázání společenské smlouvy, a nelze spatřovati souhlas ten v tom, že žalovaná, když ji, jak tvrdí, vyzval, by do určité lhůty splnila své smluvní závazky, jinak, že od smlouvy ustoupí, vyzvání tomu prý bezdůvodně nevyhověla, neboť šlo tu jen o jednostranný projev žalobců, jež nelze podřaditi pod žádný ze zrušovacích důvodů uvedených ve čl. 261 obch. zák. a nemohl proto projev ten vyvolati právní účinky. Nezbyvá tudíž žalobci, než aby se domáhal zrušení smlouvy o tiché společnosti žalobou podle čl. 262 obch. zák. Rozsudek o takovéto žalobní prosbě má však povahu konstitutivní (srov. rozh. čís. 13016 sb. n. s.), společnost bude teprve tehdy zrušena, až rozsudek takový se stane právoplatným a nelze proto, jak správně uvádí napadené usnesení, žalobní prosbu takovou ve formě mezitímního návrhu určovacího podle § 236 c. ř. s. spojití se žalobou o vyplacení společenského vkladu, pokud se týče podílu. Právem proto nebylo povoleno rozšíření původní žalobní prosby.

Čís. 13729.

Splátkové obchody (zákon ze dne 27. dubna 1896, čís. 70 ř. zák.).

V tom, že prodávatel povolil kupiteli platební lhůtu dvanácti měsíců a zaslal mu s fakturou a zbožím i dvanáct složných lístků, není o sobě mlčky sjednání splátkového obchodu ve smyslu § 1 zákona.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, R I 773/34.)

Dlužník navrhl, aby byla zrušena exekuce vedená na základě rozsudku okresního soudu pro vnitřní město ve Vídni, ježto prý šlo o obchod

splátkový. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Povinná strana navrhla zrušení exekuce, jako nepřipustné, ježto exekuční titul, rozsudek okresního soudu pro vnitřní město ve Vídni ze dne 19. prosince 1932 vyšel od soudu k projednání rozepře nepřislušného, ke kterému nepřislušnosti je podle § 6 zákona o obchodech splátkových hleděti z úřadu, až do konce exekučního řízení. K odůvodnění uvedla, že šlo o obchod splátkový ve smyslu zák. ze dne 26. dubna 1896 čís. 70 ř. z. a měla býti tudíž žaloba podána u obecného soudu povinného, byť i žalující strana příslušnost vídeňského soudu opírala o tvrzenou prorogaci v objednacím listě. První soud po konaném šetření napadeným usnesením zrušil podle § 39 čís. 2 ex. ř. exekuci s odůvodněním, že došlo k tržové smlouvě, jakou má na zřeteli zákon o obchodech splátkových, když ve fakturě a objednacím listě je doložka »12 Monate Ziel« s výhodou, že při hotovém zaplacení poskytne vymáhající 10% slevu, když objednacím list obsahuje doložku, že zástupce je oprávněn přijímati pouze splátky, když vymáhající zaslala dlužníku 12 složenek poštovní spořitelny, a když dlužník vzhledem k nejasným výrazům, které podle § 915 obč. zák. jest vykládati k tíži žalující, mohl se za těch okolností právem domnívati, že uzavírá obchod splátkový, zvláště když německy neumí. Stížnost jest důvodná. Ani z objednacímho listu ani z faktury není patrné, že kupní cena za prodané zboží má býti placena po částkách splátkami, neboť doložka »12 Monate Ziel« svědčí jen o tom, že prodávající firma povolila objednateli lhůtu 12 měsíců. Z obsahu listin těch nelze vyčísti, že objednatel byl povinen platiti na kupní cenu splátky dříve, než uplynulo 12 měsíců po obdržení zboží. Doložka »při hotovém placení 10% skonto« nesvědčí nijak o tom, že kupující koupil zboží jen na splátky, právě tak, jako zaslání 12 složenek. Na objednacím lístku výslovně je uvedeno, že jiné úmluvy než z objednacímho listu patrné nemají platnosti. Z doložky »můj zástupce je oprávněn přijímati jen splátky«, nelze vyvozovati, že objednatel byl povinen platiti na kupní cenu nějaké splátky dříve než uplynulo 12 měsíců po obdržení zboží. Nejde tedy o obchod splátkový a, není-li tu obchodu splátkového, není důvodu ke zrušení exekuce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud neposoudil věc po stránce právní nesprávně. Ani z objednacímho listu ze dne 26. února 1931 ani z faktury ze dne 23. března 1931 nevyplývá, že kupní cena za prodané zboží měla býti zaplácena po částkách (splátkami), a k závěru, že šlo skutečně o splátkový obchod, by nepostačila jmenovitě ani doložka »12 Monate Ziel«, nebo zmínka o tom, že při hotovém placení, to je při placení předem, poskytuje se 10% sleva a že zástupce je oprávněn přijímati splátky na dluh (Akontozahlungen). Z obsahu uvedených listin vysvítá jen, že vymáhající věřitelka povolila stěžovateli platební lhůtu 12 měsíců. Skutečnost, že vymáhající věřitelka zaslala stěžovateli s fakturou a zbožím též dvanáct složných lístků, nemá významu, jaký se mu snaží dáti stěžovatel pro tvrzení, že prý tím tržová cena měla býti zaplácena vzhledem k uvedené

jíž doložce »12 Monate Ziel« do roka ve 12měsíčních splátkách. Vždyť ani při sjednání tržové smlouvy se zástupcem vymáhající věřitelky nebylo o splátkách nic sjednáno a také z listin o smlouvě tržové nic podobného nevyplývá. Třebas vymáhající věřitelka sama rozhodovala s konečnou platností o přijetí objednávky ze smlouvy, uzavřené jejím zástupcem, nelze ve skutečnosti, že zaslala stěžovateli 12 složných lístků, spatřovati mlčky sjednání splátkového obchodu ve smyslu § 1 splát. zákona. Tím také nevznikla vůbec stěžovateli právní povinnost platiti kupní cenu věřitelce ve splátkách, jak pojem splátkového obchodu vyžaduje, a ani vymáhající věřitelka neměla práva od stěžovatele splátky požadovati. Zasláním složných lístků stěžovateli vzdala se věřitelka jen svého práva odmítnouti placení tržové ceny po částkách, přiznaného jí ustanovením § 1415 obč. zák. Ani tím nenabylo ujednání povahy obchodu splátkového.

Čís. 13730.

Nebyl-li vedlejší intervenient, jenž neměl postavení společníka v rozeprí, přibrán k hlavnímu řízení, nejde o zmatečnost, nýbrž jen o formální vadu.

V návrhu strany, by bylo ústní jednání odročeno i proto, že vedlejší intervenient nebyl k roku obeslán, jest spatřovati výtku podle § 196 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, R I 794/34.)

Žalovaný navrhl, by bylo jako zmatečné zrušeno ústní jednání ze dne 21. února 1934 a protokol o tomto jednání, ježto vedlejší intervenientka, přistoupiví k žalovanému, nebyla obeslána k roku ze dne 21. února 1934. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Vedlejší intervenientka má sice zájem na výsledku sporu, ale nestala se stranou a nemá ani postavení společníka ve sporu, neboť není mezi ní a žalobcem právního vztahu a rozsudek v rozeprí podle povahy sporného právního poměru není právně účinný i pro právní poměr mezi žalobcem a vedleším intervenientem. V tom, že nebyl vedlejší intervenient obeslán k roku na 21. února 1934, není zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s., jak se napadené usnesení domnívá, neboť neobesláním vedlejšího intervenienta nebyla straně odňata možnost na soudě projednávatí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu žalovaného.

Důvody:

Mylný jest názor stěžovatelův, že vedlejší intervenient má vždy povahu strany ve sporu. Podle § 19 c. ř. s. jest zpravidla jen pomocníkem strany, k níž přistoupił. Pánem sporu zůstává hlavní strana, rozhodnutí ve věci hlavní zní jen pro ni nebo proti ní, vedlejší intervenient nemůže býti k ničemu odsouzen a ve věci hlavní nemůže mu býti také nic přisouzeno. Jinak jest tomu jen v případě § 20 c. ř. s., když rozsudek podle povahy sporného právního poměru nebo podle zákonného předpisu jest

právně účinný i pro právní poměr intervenienta k odpůrci hlavní strany, neboť vedlejší intervenient má tu postavení společníka v rozeprí (§ 14 c. ř. s. — srov. rozhod. čís. 7554, 11.372, 12.724 a j. sb. n. s.). O takový výjimečný případ tu nejde, a právem proto vyřkl rekursní soud, že není zmatečnost podle § 477 čís. 4 c. ř. s. v tom, že vedlejší intervenientka nebyla k ústnímu jednání na den 21. února 1934 předvolána. Podle § 18 třetí odstavce c. ř. s. musí intervenient býti přibrán k hlavnímu řízení a jeho procesní úkony nemohou býti vyloučeny, pokud nebylo odmítajícím návrhu pravoplatně vyhověno. Nešetření tohoto předpisu jest však jen formální vadou (tak také Neumann, komentář k § 196 v odst. 2 a Hora v komentovaném vydání civilního řádu soud. pozn. 1 k § 196 c. ř. s.). Při roku dne 21. února 1934 právní zástupce strany žalované činil návrh na odročení ústního jednání i z důvodu, že vedlejší intervenientka nebyla k roku obeslána, v čemž jest spatřovati výtku podle § 196 c. ř. s., takže zhojení formální vady nenastalo. Než co do významu vady stěžovatel vůbec nedolčuje, že a jak byl porušením předpisu § 18 třetí odstavce c. ř. s. ve svých zájmech dotčen, a jest mylným jeho názor, že jest líčení zrušiti a provésti znova.

Čís. 13731.

Kolkový poplatek náleží k nákladům kvitance.

Pokud nelze v žádosti dlužníka o zpoplatněnou kvitanci, spatřovati zmocnění věřitele ve smyslu § 1002 obč. zák. ke zpoplatnění.

Dlužník nemusí se spokojiti s potvrzením o zaplacení ve formě obchodní korespondence, nýbrž jest oprávněn žádati kvitanci, t. j. písemné vysvědčení, že závazek byl splněn. Toto vysvědčení podléhá poplatku.

(Rozh. z dne 6. září 1934, Rv I 1381/32.)

Žalovaná záložna zavázala se smlouvou ze dne 29. ledna 1926 žalující firmě, že jí zaplatí její pohledávky za firmou G. za dodané zboží. O zaplacení těchto pohledávek došlo mezi stranami ke sporu a rozsudkem byla žalovaná strana uznána povinnou, by zaplatila žalující straně 163.881 Kč s 6% úroky od 1. ledna 1928. Dříve, než spor byl ve třetí stolici rozhodnut, vzrostla záručením a náklady sporu pohledávka žalobkyně na 209.326 Kč. Žalovaná tento peníz žalující straně zaplatila a vyzvala ji, by jí na své náklady vyhotovila řádnou kvitanci. Žalobkyně této výzvě vyhověla, odevzdala žalované řádnou kvitanci, ale odmítla nésti náklady kvitanční a vyhradila si, že tyto náklady, kvitanční poplatek 2.100 Kč dne 13. července 1931 zaplacený, bude požadovati na žalované. Žalovaná tento peníz žalobkyni nezaplatila, proč se domáhala žalobkyně jeho zaplacení žalobou, o níž tu jde, opírajíc žalobní nárok 1. o to, že vyhotovila kvitanci, z níž musila zaplatiti vyměřený poplatek 2.100 Kč, z příkazu žalované; 2. že žalovaná zavínila tím, že byla s placením v prodlení a vedla se žalobkyni bezdůvodný spor, škodu zaplacením poplatku žalobkyni vzniklou; 3. že žalobkyně vynaložila částku na kvitanční poplatek za žalovanou, která k tomu byla podle zákona povinna. Procesní soud první stolice žalobu zamítl,

mimo jiné z těchto důvodů: Zákon, právě proto, by autorativním způsobem rozřešil otázku dříve spornou, kdo má nésti náklady spojené s vyhotovením kvitance, ustanovil v § 174 čís. nař. ze dne 22. července 1915 čís. 208 ř. zák. (§ 1426 obč. zák. posl. věta) že »náklady kvitanční má, není-li nic jiného smluveno, nésti věřitel«. Tento doslov zákona je úplně jasný a určitý. Poskytuje stranám svou dispoziční povahou, by se dohodly, kdo z nich má kvitanční náklady nésti, ale pro případ, že tu takové smlouvy není, ustanovuje, že osobou, která tyto náklady nese, je věřitel. Žalovaná, žádajíc o dodání kvitance, užila svého práva, daného jí zákonem (§ 1426 obč. zák.) a nelze v tom spatřovati zmocnění ve smyslu § 1002 obč. zák. a násl. Žalobkyně ohlásivši kvitanci k vyměření poplatku a zaplativši tento poplatek, jednala výlučně za sebe, podle své zákonné povinnosti, a poplatek zaplatila jako svůj vlastní dluh, neboť kvitanční poplatek k výlohám kvitance, jejímž je zpravidla největším nákladem, nepochybně náleží. Soud nesdílí názor žalobkyně, že žalovaná by se byla musela před sporem spokojiti »s potvrzením o příjmu platby« ve formě obchodní korespondence a nebyla měla nárok na řádnou kolkovanou kvitanci. Zákon výslovně v § 1426 obč. zák. ustanovuje, že dlužník může žádati kvitanci. Kvitanci není potvrzení ve formě obchodní korespondence (Ehrenzweig System, 2. svazek I. polovina, vyd. z r. 1920 str. 297), neboť kvitance, kterou má zákon v § 1426 obč. zák. na mysli a s níž spojuje různé dalekosáhlé právní účinky (§§ 1427, 1429 obč. zák.), je více než pouhým obchodním dopisem poplatku nepodléhající. Kdyby však žalující strana byla třebaže ve formě dopisu kvitovala, t. j. potvrdila řádné splnění závazku, bylo by i to kvitanci a podléhalo by kvitančnímu poplatku, neboť nezáleží na formě, nýbrž obsahu. Rovněž nesdílí soud názor žalobkyně, že žalovaná strana jest povinna k náhradě škody vzniklé žalující straně zvýšením kvitančního poplatku o poplatek z úroků a ze soudních nákladů proto, že neplatila v čas. Zákon stanoví, že škoda, kterou dlužník způsobuje věřiteli tím, že mu neplatí jistinu včas, nahrazuje se zákonnými úroky (§ 1333 obč. zák.). Všechna škoda z tohoto důvodu bez ohledu na její skutečnou výši se tudíž nahrazuje zákonnými úroky z prodlení a žalobkyně nemůže se proto domáhati z tohoto důvodu jiné náhrady. Ani v tom, že žalovaná strana nezaplatila žalobkyni bez sporu, nelze spatřovati zavinění, neboť je právem stran, by se svého domnělého práva domáhaly sporem. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalovaná byla podle § 1426 obč. zák. oprávněna požadovati od žalobkyně, věřitelky, vydání kvitance na útraty žalobkyně. Žalovaná tím, že žádala za vyhotovení kvitance kolkované a zpoplatněné, neudělila žalobkyni ještě zmocnění podle § 1002 obč. zák., nýbrž jen užila práva podle § 1426 obč. zák., a žalobkyně tím, že ohlásila kvitanci k vyměření poplatků a poplatek pak zapravila, splnila svou zákonnitou povinnost. Podle § 1426 obč. zák. nese náklady kvitance věřitel, není-li jinak smluveno, k nákladům kvitance pak jest počítati i kvitanční poplatek příslušným finančním úřadem vyměřený, neboť kvitanci rozuměti jest kvitanci řádně kolkovanou anebo zpoplatněnou. Kvitanci není pouhé potvrzení ve formě obchodní korespondence, jakž prvý soud správně uvádí. Ostatně v souzeném případě podléhalo by i pouhé potvrzení ve formě dopisu kvitančnímu poplatku,

neboť podle § 9 zák. ze dne 29. února 1864 čís. 16 ř. zák. jest osvobozena od kolku jen korespondence obchodníků a živnostníků, kterou ve příčině svého obchodu nebo své živnosti vedou mezi sebou a s jinými osobami, obsahuje-li v sobě právní jednání k tomu se vztahující. Pak-li by však bylo použito formy právní listiny v jiné věci než ve věci týkající se provozování obchodů nebo živností, zapraven býti má kolek za tuto právní listinu. Žalovaná se zavázala ujednáním ze dne 29. ledna 1926, že proplatí účty žalobkyně za zboží Gustavu P-ovi dodané, tudíž nešlo v souzeném případě o korespondenci ve smyslu § 9 I. odst. cit. zákona. Žalovaná vystupovala jako osoba třetí, vzavši na sebe zvláštní závazek podle ujednání. Žalobkyně nemůže nárok žalobní odůvodniti ani z důvodu náhrady škody. Odvolací soud sdílí názor prvního soudu i žalované, že se žalovaná tím, že se bránila ve sporu, nedopustila zavinění a neručí proti žalující straně za další následky vzešlé žalobkyni. Že žalovaná strana spor vedla jen v úmyslu, by žalobkyni poškodila (§ 1295 druhý odstavec obč. zák.), žalobkyně ani netvrdí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelka opírala žalobní nárok: 1. o to, že vyhotovila kvitanci, z níž musila zaplatiti vyměřený poplatek 2.100 Kč, z příkazu žalované; 2. že žalovaná zavinila tím, že byla s placením v prodlení a vedla se žalobkyni bezdůvodný spor, škodu zaplacením poplatku žalobkyni vzniklou; 3. žalobkyně vynaložila částku na kvitanční poplatek za žalovanou, která k tomu byla podle zákona povinna. Co se týče prvního a třetího důvodu vychází dovolatelka z mylného názoru, že kolkový poplatek nepatří k nákladům kvitance, jež podle § 1426 obč. zák. nese, není-li ujednáno nic jiného, věřitel. Toto zákonné ustanovení uvádí bez omezení »náklady kvitance« a poněvadž kvitance podle poplatkových předpisů podléhá poplatku, náleží tento poplatek k jejím nákladům. Kdyby oněmi náklady měly býti míněny jen náklady spojené s vlastním opatřením kvitance, jak dovolatelka míní, byl by zákon nepoužil všeobecného výrazu. V rozh. čís. 844 sb. n. s., k němuž dovolatelka odkazuje, nebyl vysloven názor jí zastávaný, nýbrž byl jen v něm schválen názor rekursního soudu, že věřitel je povinen vydati dlužníku kvitanci a si ji na svůj náklad opatřiti, že však není povinen nahraditi dlužníku útraty, které mu vznikly tím, že jí dal vyhotoviti u svého právního zástupce. Poukaz na judikaturu týkající se území Slovenska není případný, poněvadž tam neplatí ustanovení § 1426 obč. zák. Správně proto nižší soudy nespatořovaly v tom, že žalovaná žádala zpoplatněnou kvitanci, zmocnění ve smyslu § 1002 obč. zák., ježto užila jen svého práva daného jí zákonem. Dovolatelka sama uvedla v odvolání, že žalovaná žádala od ní kvitanci a že, ač dovolatelka jí sdělila, že nechce a nemůže poplatky z kvitance zapraviti, trvala na svém, aby jí vydala řádnou kolkovanou a zpoplatněnou kvitanci. Z toho jest patřno, že žalovaná neudělila dovolatelce příkaz, aby za ni poplatek vynaložila. Že jinak dala k tomu výslovný příkaz, nebylo zjištěno. Tím padá právní důvod opřený o §§ 1002, 1014 obč. zák. a též o § 1042 obč. zák., ježto dovolatelka ne-

učinila za žalovanou náklad, který tato podle zákona by měla učiniti sama. Z téhož důvodu nelze mluvit ani o jednatelství bez příkazu ve smyslu § 1036 obč. zák., jež uplatňovala dovolatelka v odvolání, k jehož právním vývodům odkazuje i v dovolání. Pokud dovolatelka opírá žalobní nárok o zavinění žalované, dovozujíc, že, kdyby žalovaná nebyla jednala protismělně, nedodržeš platební doby, bylo by bývalo lze potvrditi zaplacení ve formě obchodní korespondence osvobozené podmíněně podle § 9 zákona z 29. února 1864 čís. 20 ř. z. od poplatku, uznal správně již první soud, jehož názor odvolací soud schválil, že žalovaná by se nebyla musila spokojiti s takovým potvrzením, a že mohla žádati kvitanci ve smyslu § 1426 obč. zák. Tím řešily nižší soudy otázku, zda mezi zaviněním žalované a škodou žalobkyně byla příčinná souvislost. Není třeba zabývat se otázkou, zda obchodní dopis obsahující všechny náležitosti obsahu kvitance ve smyslu § 1426 obč. zák. by byl spadal pod ustanovení dříve uvedeného zákona. Názor dovolatelčin, že takový obchodní dopis a zpoplatněná kvitance ve smyslu § 1426 obč. zák. jsou úplně rovnocenné, není správný. Dovolatelka přehlídí, že zmíněný zákon prohlašuje takovou korespondenci za osvobozenou jen podmíněně a že, jestliže se jí soudně upotřebí, podléhá poplatku stanovenému pro dotčené právní jednání, pokud se týče pro dotčenou právní listinu. § 1426 obč. zák. dává plátcí právo žádati kvitanci t. j. písemné vysvědčení, že závazek byl splněn. Takové vysvědčení podléhá podle tar. pol. 47 a) poplatku, který jako její náklad podle toho, co již řečeno, nese věřitel. Nebyla by tedy žalovaná takové vysvědčení, kdyby ho použila před soudem v případném sporu proti firmě G., na niž činila platy žalobkyni, musila dodatečně zpoplatnit, jak by tomu bylo u pouhé obchodní korespondence. Nebylo tu proto oné příčinné souvislosti a není žalobní nárok ani z důvodu náhrady škody opodstatněn.

Čís. 13732.

Výroba kyseliny uhličité z plynů minerálních pramenů není provozováním obchodní (čl. 271 čís. 1 obch. zák.) živnosti podle čl. 250 obch. zák.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, Rv I 1961/32.)

Ve sporu o sdělení rozvahy a o povolení nahlédnutí do obchodních knih atd. vznesl žalobce mezitímní určovací návrh, by bylo zjištěno, že žalobce jest v závodu žalovaného na výrobu kyseliny uhličité tichým společníkem. Oba nižší soudy vyhověly mezitímnímu určovacímu návrhu, uznavše i jinak částečně podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání žalovaného znovu rozhodl.

Důvody:

Jest řešiti jen otázku, zda bylo odvolacím soudem právem vyhověno mezitímnímu určovacímu návrhu čili nic. A tu jest přisvědčiti dovolání, že odvolací soud neprávem posuzoval smlouvu společenskou mezi stra-

nami podle předpisů obchodního zákonníka o tiché společnosti (čl. 250 a násl. obch. zák.). Jak ze společenské smlouvy plyne, vstoupil žalobce jako tichý společník do podniku žalovaného na výrobu kyseliny uhličité z plynů minerálních pramenů města Karlovy Vary. Jde proto při podniku tom o získání věci prvovýrobou a nikoliv o provozování obchodu podle čl. 271 čís. 1 obch. zák. a nelze proto provozování podniku toho pokládati za provozování obchodní živnosti podle čl. 250 obch. zák. Jest tudíž společenskou smlouvu stran posuzovati podle předpisů občanského zákonníka. A tu tvrdí žalovaný, že podle smlouvy byl oprávněn ke zrušení smluvního poměru, ježto žalobce nedostal svým povinností smlouvou společenskou převzatým. Prvý soud zjistil, že žalobce splnil náležitě své smluvní povinnosti a vyhověl proto mezitímnímu určovacímu návrhu. Odvolací soud, posuzuje mylně věc s hlediska obchodního zákonníka, se neobíral vývody odvolání žalovaného a nečinil žádná zjištění. Nelze proto odvolacímu soudu pro nedostatek těchto zjištění rozhodnutí spornou věc s právního hlediska.

Čís. 13733.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Přisouzený úrok, vyloučený z vyrovnání podle § 30 čís. 1 vyr. řádu, lze vymáhati jen pro případ obživnutí pohledávky.

$\frac{1}{3}\%$ provise a útraty směnečných žalob, vzniklé po zahájení vyrovnání, nejsou vyrovnáním dotčeny a nemá nezaplacení jich právě tak jako nezaplacení úroku, vyloučeného z vyrovnání, vliv na obživnutí pohledávky.

Upomínka ve smyslu § 67 vyr. řádu musí pocházeti od onoho věřitele, jenž se dovolává důsledků nesplnění vyrovnání.

Návrh na povolení exekuce nenahrazuje upomínku ve smyslu § 67 vyr. řádu.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, Rv I 1331/34.)

O žalobcově jmění bylo dne 29. října 1931 zahájeno vyrovnací řízení, k němuž žalovaná banka M., odbočka v K., přihlásila dvě směnečné pohledávky. Za vyrovnacího řízení si žalovaná vymohla na tyto pohledávky směnečné platební příkazy ze dne 16. listopadu 1931 a ze dne 4. prosince 1931, jimiž žalobce byl odsouzen zaplatiti odbočce, nyní žalované, kromě jistin ještě 6% úroky, $\frac{1}{3}\%$ provise, útraty protestu a soudní útraty. Přihlášená pohledávka žalované byla ve vyrovnání uznána a podle potvrzeného vyrovnání měl žalobce zaplatiti 46% pohledávek ve splátkách, 12% dne 1. prosince 1932, 10% dne 15. května 1933, 12% dne 15. července 1933, 12% dne 27. října 1933. Žalovaná odbočka banky M. navrhla proti žalobci podáním ze dne 15. června 1933 exekuci, jednak na movitosti, jednak vnučeným vkladem zástavního práva pro obě pohledávky přihlášené k vyrovnání ve zbytku 10.050 Kč, a to podle platebních příkazů, a odůvodnila tento exekuční návrh tím, že žalobce kromě prvé vyrovnací splátky nezaplatil druhou vyrovnací kvotu, ačkoliv byl prý žalovanou upomínán doporučeným dopisem firmy J., která dopisem ze dne 17. května 1933 upomenula žalobce za sebe a

za žalovanou odbočku o zaplacení druhé vyrovnací kvoty do 8 dnů. Žalobce pak žádal firmu J., jen ale tuto firmu o poshovění, vlastně o odklad splátky, ale firma to odmítla. Žalobě dlužníka proti bance M., odbočka v K., o nepřipustnost exekuce procesní soud první stolice vyhověl. **D ů v o d y:** Žalobce se domáhá toho, by bylo rozsouzeno, že se vyhovuje námitkám, že nenastaly skutečnosti pro vykonatelnost nároku a dospělost nároku z vyrovnávacího řízení a že exekuce jest nepřipustná. Jest prokázáno, že sice firma J. upomínala o zaplacení druhé 10% splátky také jménem žalované odbočky banky M., ale, i když se připustí, že se tato firma o této upomínce dohodla se žalovanou odbočkou, jednala v této věci nejvýše jen jako zmocněnec žalované a měla tudíž žalobci předložiti potřebná zmocnění (§ 1002 a násl. obč. zák.), což však neučinila, a žalovaná to ani netvrdí a tudíž její vyzvání k zaplacení kvot jménem žalované jest proti žalobci bez právního účinku § 67 vyr. ř. a proto soud nemohl uznati, že výhrady a slevy poskytnuté žalobci vyrovnáním proti žalované zanikly a celá původní pohledávka oživila. Tomu by také svědčil dopis zástupce žalované Dr. G-a ze dne 19. září 1933, z něhož plyne a soud prokázáním uznal, že teprve tímto dopisem žalovaná platně upomenula žalobce o druhou a zároveň o třetí splátku ve výši 10% a 12% a že teprve nezaplacením po této upomínce by nastaly pro žalobce újmy § 67 vyr. ř., avšak v tom směru jest nesporno, že žalobce včasné potom žádané kvoty zaplatil spolu s kvotami pozdějších útrat. Hledíc k tomu, co bylo řečeno o upomínce firmy J., nemá ovšem výhrada žalobkyně, že trvá na svém sporném tvrzení o obživnutí celé přihlášené pohledávky významu a také by upomínka o zaplacení kvot po zahájení opozičního sporu a ještě před jeho rozhodnutím neměla jinak důvodu a významu. A to platí i o další upomínce ze dne 3. listopadu 1933, po které žalobce zaplatil další poslední kvotu. Tvrzení žalované, že účinky a újmy § 67 vyr. ř. postihly žalobce také již proto, že žalovaný ve sporu s firmou J. byl rozsudkem odsouzen k zaplacení celé vyrovnávací a oživlé pohledávky, není oprávněno, naopak ustanovení tohoto paragrafu výslovně žádá upomínku věřitele, tedy každého věřitele, chtějícího se domáhati oživnutí pohledávky, a nikde není vysloveno, že by po oživnutí jedné vyrovnací a včasné nezaplacené pohledávky následovalo také oživnutí ostatních pohledávek bez zvláštní upomínky toho kterého věřitele podle § 67 vyr. ř. o zaplacení kvot, čehož zde nebylo. Pokud jde o útraty přihlášených a teprve po zahájení vyrovnacího řízení zažalovaných pohledávek, byly sice tyto útraty přiřknuty až po zahájení vyrovnacího řízení, avšak jsou to útraty pohledávek přihlášených, tudíž příslušenství těchto pohledávek a, poněvadž nebylo uznáno na oživnutí těchto pohledávek, stíhá také tento úděl i přiřčené útraty. **O d v o l a c í s o u d** žalobu zamítl. **D ů v o d y:** Nemůže obstáti názor prvního soudu, pokud jde o exekuci ohledně útrat vzniklých po zahájení vyrovnávacího řízení, 6% úroků, 1/3% provise, útrat protestu a soudních útrat, že totiž útraty ty jsou příslušenstvím pohledávek a, ježto nebylo uznáno na oživnutí pohledávek, stíhá úděl ten i přiřčené útraty. Vždyť útraty zasaženy jsou vyrovnáním jen potud, pokud byly přiřčeny soudem již před zahájením vyrovnacího řízení, kdežto útraty, o nichž byl učiněn výrok teprve po zahájení vyrovnacího řízení, nejsou vyrovnáním dotčeny, takže za

žádných okolností není nepřipustnou exekuce vedená k vydobytí těchto útrat. Nemůže však obstáti názor prvního soudu ani o významu dopisu ze dne 17. května 1933 žalobci zasláního a firmou J. podepsaného, že totiž vyzvání v dopise tom k zaplacení kvot jménem žalované jest proti žalobci bez právního účinku, vysloveného v § 67 vyr. ř. V § 60 vyr. ř. mluví se o právních účincích vyrovnání soudně právoplatně potvrzeného a úplně a v čas splněného, v § 67 vyr. ř. mluví se o následcích nesplnění vyrovnání, totiž v tom směru, že, nebylo-li potvrzené vyrovnání splněno, ač byl dlužník věřitelem upomenut doporučeným dopisem, a v upomínce mu byla poskytnuta dodatečná lhůta nejméně osmidenní, pozbývají účinností veškeré slevy i jiné výhody ve vyrovnání. Neustanovil tedy nový vyrovnací řád pro nesplnění vyrovnání oživnutí jen oněch pohledávek, při kterých byl příslušným věřitelem upomenut vyrovnací dlužník ve smyslu § 67 vyr. ř., zůstává při dosavadním ustanovení o zmatečnosti vyrovnání, jen na místě zmatečnosti užívá výrazu neplatnost vyrovnání a zavádí za účelem bezpečného zjištění, že vyrovnání nebylo splněno v čas a úplně, požadavek upomínky rekomandovaným dopisem se lhůtou osmidenní pro prodlení vyrovnávacího dlužníka se splněním vyrovnání. Ustanovením § 67 vyr. ř. nebyl dotčen předpis § 60 odst. (1) vyr. ř., podle něhož je dlužník sprostěn závazku nahraditi věřitelům schodky, které vyrovnáním utrpí, jen pod podmínkou, že vyrovnání splněno bylo úplně a včas. Zákon dbá tedy toho, by kvoty byly přesně dodržovány, a předpis § 67 vyr. ř. neměl býti podporou liknavých dlužníků, nýbrž byl míněn jako ochrana proti možným tvrdostem a šikanování, k nimž zavádá podnět příslušný předpis starého vyrovnacího řádu. Proto citovaný dopis, třebaš byl podepsán jen firmou J. a nikoliv žalovanou bankou, ale v dopisu tom uvádí se i pohledávka žalované banky, stačí, by, an dlužník kvotu v osmidenní lhůtě nezaplatil, oživila pohledávka strany žalované, vymáhaná exekučně. Ostatně, když podle rozhodnutí nejvyššího soudu žaloba nahraňuje upomínku ve smyslu § 67 vyr. ř., pak i exekucním vymáháním nezaplacené částky a provedením mobilární exekuce jest nahrazena upomínka podle § 67 vyr. ř. a nastává neplatnost vyrovnání tím, že žalobce ani do osmi dnů po výkonu mobilární exekuce nezaplatil splatnou kvotu straně žalované. Za těchto okolností jest tedy exekuce připustnou, ježto nastaly skutečnosti rozhodné pro vykonatelnost nároků a dospělost z vyrovnacího řízení.

Nejvyšší soud změnil rozsudky obou nižších soudů v ten rozum, že exekuce vedená proti žalobci k uspokojení pohledávky ve zbytku 10.050 Kč 95 h se 6% úroky jest nepřipustná a že se zamítá žaloba, pokud se domáhá nepřipustnosti exekuce k vydobytí ostatního příslušenství.

D ů v o d y:

Dovolání, opřené o dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. jest částečně důvodné. Směnečnými platebními příkazy byl žalovaný straně za vyrovnacího řízení přisouzen 6% úrok od doby po zahájení vyrovnacího řízení (od 11. listopadu 1931 a od 2. prosince 1931) a 1/3% provise vzniklá podáním protestů, což se stalo rovněž po zahájení vyrovnacího

řízení (11. listopadu a 2. prosince 1931). Přisouzený úrok jest z vyrovnání vyloučen podle § 30 čís. 1 vyr. ř. a nelze ho vymáhati podle § 60 odstavec (3) vyr. ř. po splnění vyrovnání, nýbrž jen pro případ obživnutí pohledávky (§ 67 vyr. ř.), $\frac{1}{3}$ provise a útraty směnečných žalob, vzniklé po zahájení vyrovnání, nejsou vyrovnáním dotčeny podle plenárního rozhodnutí čís. 7392 sb. n. s., takže musí býti zaplacen v každém případě plně, a otázkou, zda pravoplatně přisouzená útrat bylo zbytečné a nedůvodné, poněvadž prý dlužník ve vyrovnacím řízení pohledávku uznal, nelze se již zabývat v tomto sporu. Splnil-li tedy dlužník plně a zavčas vyrovnací splátky z pohledávky, pokud byla zasažena vyrovnáním, nemá na obživnutí pohledávky vlivu nezaplacení úroků, provise a útrat sporu, poněvadž na úrok nemá v tom případě žalovaná strana vůbec nárok a provise a útraty sporů se netýkají vůbec vyrovnání a neplacení jich není nesplněním vyrovnání.

Jde proto jen o to, zda žalobce splnil úplně a zavčas splátky z vyrovnací pohledávky. Podle § 60 odstavec (1) vyr. ř. jest dlužník zproštěn závazku věřitelům nahraditi ztrátu vyrovnáním utrpěnou ovšem jen tehdy, splnil-li pravoplatně potvrzené vyrovnání úplně a včas, avšak následky nesplnění vyrovnání nastávají teprve za předpokladu § 67 vyr. ř., jež vyžaduje, by byl dlužník upomenut věřitelem způsobem tam uvedeným a by ani v dodatečně mu takto poskytnuté lhůtě vyrovnání nesplnil. Upomínka musí však pocházeti od onoho věřitele, jež se důsledku nesplnění vyrovnání dovolává. To plyne jak z doslovu § 67 vyr. ř. tak i z té úvahy, že podléhá svobodné vůli každého jednotlivého věřitele, zda chce vyvoditi důsledky nesplnění vyrovnání, či zda se jich chce vzdáti (§ 1444 obč. zák.) a dlužníku přes to ponechati slevy. Rovněž jest jeho vůli vyhraženo, kdy chce dlužníka upomenouti a jak dlouhou lhůtu přes nejmenší osmidenní lhůtu mu chce povolit. Vždyť nejde o neplatnost vyrovnání podle § 66 vyr. ř., jež nastává sama sebou pravoplatným odsouzením dlužníka bez přičinění jednotlivých věřitelů, nýbrž o následky nesplnění vyrovnání, které bez přičinění věřitele podle § 67 vyr. ř. pro něho vzniknouti nemohou. Nemohla proto upomínka firmy J. ze 17. května 1933 přivoditi účinky § 67 vyr. ř. ve prospěch žalované strany, když v ní nečinila zmínky o tom, že tak jedná z příkazu anebo jako zmocněnec žalované strany, a tajná plná moc nemá vlivu podle § 1017 poslední věta obč. zák. na práva třetích a toto vše namítala žalující strana hned v žalobě, tvrdíc, že upomínací dopis od žalované strany neobdržela. Třebaže žaloba o zaplacení celé pohledávky podaná z důvodu nesplnění vyrovnání nahraňuje podle rozhodnutí čís. 12562 sb. n. s. upomínku § 67 vyr. ř., nelze to říci o návrhu na povolení exekuce, neboť exekuční úkony musí zpravidla podle § 379 jed. ř. býti provedeny bez prodlení a nelze proto bezpečně zjistiti z exekučního návrhu, zda a jakou dodatečnou lhůtu ke splnění vyrovnání věřitel dlužníku poskytl, ač podle zprávy ústavního výboru senátu klade ustanovení § 67 vyr. ř. zvláštní důraz na bezpečnost tohoto zjištění, jež za tím účelem vydáno bylo. Opačný názor by zbavil ustanovení § 67 vyr. ř. účinnosti. Upomínala tedy věřitelka podle § 67 vyr. ř. teprve dopisem svého právního zástupce Dr. Jana G-a ze dne 19. září 1933, jímž byla žalobci udělena devítidenní dodatečná lhůta, a dlužník ji dodržel, za-

plativ dne 27. září 1933 druhou i třetí vyrovnací splátku. Tím shladil následky nesplnění vyrovnání, ocitl se však napotom v prodlení s placením čtvrté splátky k 27. říjnu 1933. Byv však Dr. G-em upomenut dopisem z 3. listopadu 1933 o zaplacení do 9 dnů, zaplatil ve lhůtě dne 6. a 7. listopadu 1933 i čtvrtou splátku, poněvadž ho upomínka došla 4. listopadu 1933. Nevadí, že upomínky byly učiněny bez předurčení pro zahájený spor, poněvadž vycházely z mylného právního názoru, že pohledávka obživla hned po uplynutí lhůty poskytnuté firmou J. Jest proto exekuce k vydobytí obživlé pohledávky s přisouzenými 6%ními úroky nepřipustná, i když se za základ vezme přisouzená pohledávka 11.447 Kč 25 h, poněvadž 46% kvota činí 5.165 Kč 74 h a žalobce zaplatil zavčas v dodatečných lhůtách celkem 5.380 Kč 69 h.

Co do útrat směnečných sporů a $\frac{1}{3}$ provise jest však exekuce přípustná, an exekuční titul nabytý za vyrovnacího řízení nepozbývá splněním vyrovnání účinnosti pokud se týká nároků nezasažených vyrovnáním. To platí i o útratách exekuce.

Čís. 13734.

Proti usnesení rekursního soudu, jímž byl zatímní správce podle § 114, třetí odstavec, ex. ř. propuštěn, není rekurs přípustný.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, R II 281/34.)

Exekuční soudce nevyhověl návrhu odpůrce ohrožené strany, by zatímní správce Otto K. byl ve smyslu § 114 třetí odstavec ex. ř. propuštěn. Na rekurs odpůrcův změnil rekursní soud usnesení soudce exekučního v ten způsob, že se zatímní správce Otto K. propuští. Proti tomuto usnesení rekursního soudu čelil dovolací rekurs strany ohrožené, jež Nejvyšší soud odmítl.

Důvody:

Podle § 132 čís. 5 ex. ř. není připuštěn rekurs proti usnesením, kterými se ve smyslu § 114 třetí odstavec ex. ř. nový správce jmenuje a tudíž dosavadní správce propuští. Nezáleží na tom, že dosavadního správce propustil soud rekursní a nikoli soud první, poněvadž zákon nerozlišuje, která stolice tak učinila, a rozhodnutí soudu rekursního nastupuje jen na místo usnesení soudu prvého.

Čís. 13735.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Není nezákonností (§ 46 odst. (2) zák. ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.), povoleno-li snížení pachtovného, ač bylo umluveno pachtovné vypočtené na základě určitého množství obilí a vedle toho minimální pachtovné v penězích.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, R II 312/34.)

Pachtýři žádali o úpravu pachtovného ve smyslu vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. ohledně hospodářského celku ve smyslu § 7 cit. nař. Odpůrci namítali, že navrhovatelé nemají nárok na úpravu a snížení pachtovného, poněvadž podle smlouvy bylo ujednáno minimální pachtovné pro případ, že by cena pšenice klesla tak, že by pachtovné z 1 ha nedosahovalo 1.042 Kč. Dodatečnou úmluvou ze dne 24. listopadu 1931 bylo minimální pachtovné zvýšeno na celkovou částku 67.589 Kč 63 h. Dále tvrdili, že navrhovatelé nemají nárok na snížení, poněvadž při sjednávání pachtovní smlouvy bylo na pokles cen zejména pšenice, pamatováno a jeho účinek na výši pachtovného byl předem vyloučen. Soud prvního stolu stanovil pachtovné na pachtovní rok 1933 částkou 55.956 Kč 90 h. **Důvody:** Co se týče námitek odpůrců je námitka minimálního pachtovného neodůvodněna. Podle dodatku k pachtovní smlouvě ze dne 24. listopadu 1931 bylo určeno pachtovné v určité částce. Nelze tedy mluvit o tom, že dosavadní pachtovné bylo nižší, než pachtovné vypočtené podle cit. nařízení, a nepřichází v úvahu § 9 odst. (1) cit. nař. Jest sice správné, že podle smlouvy pamatovaly strany na pokles cen obilí, zejména pšenice, avšak nepřihlížejí k takovému snížení, jak se skutečně stalo, poněvadž fiktivní cena pšenice podle smlouvy, zejména podle dodatku ze dne 24. listopadu 1931 jest podstatně nižší než průměrná cena pšenice za tento rok a následující léta. Jest sice správné, že se podle § 9 smlouvy vzdaly pachtýři nároku na slevu pachtovného. Z jasného doslovu tohoto paragrafu vyplývá, že se pachtýři vzdali snížení pachtovného jen pro případy tam uvedené, totiž, že pachtýři přejali veškeré nebezpečnosti, které by pachtované objekty mohlo postihnouti, zejména za škody vzniklé živelnými pohromami. K tomu se podotýká, že pachtovní smlouva byla uzavřena v roce 1925, kde strany na takové mimořádné hospodářské poměry, které panují již od r. 1930, nemohly pomýšlet a zejména nelze mít za to, že úmysl stran podle pachtovní smlouvy se nesl též k tomu, zasáhne-li stát svou svrchovanou mocí na základě nouzových opatření do úpravy pachtovného. Nelze proto mít za to, že pachtýři se vzdali snížení pachtovného za všech okolností. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Vývody stížnosti nejsou s to vyvrátiti odůvodnění napadeného rozhodnutí prvního stolu. První soud význam i dosah pachtovní smlouvy správně vyložil a posoudil. V § 6 smlouvy vzato bylo za základ výpočtu ročního pachtovného určité množství pšenice s dodatkem, že, klesla-li by cena tohoto množství pod 1.042 Kč, platí pachtýř roční nájemné z 1 ha 1.042 Kč, tedy úhrnem 60.089 Kč 63 h, oč bylo zvýšeno dodatkem ze dne 24. listopadu 1931 na 67.589 Kč 63 h jakožto minimální pachtovné. Další podrobnosti tento odstavec smlouvy neobsahuje, zejména není výslovně umluveno, že toto minimální pachtovné jest již nesnížitelné, nebo že se pachtýř vůbec práva na další snížení vzdává. Označení »minimální pachtovné« jest tedy rozuměti jen tak, že tím jest dosažena mez, kdy na výši pachtovného má vliv proměnlivá cena pšenice, jinak řečeno, že v takovémto případě jest vlastně ujednáno pachtovné v penězích. Tu zajisté je na místě výpočet podle § 3 cit. nař. Stejně z doslovu § 9 smlouvy nemůže odvozovati propachtovatel, že pachtýř nemá nárok na úpravu pachtovného podle nař. čís. 164/33. V tomto

odstavci pojednává se o mimořádných neštěstích, jež by mohla stihnouti objekty, jež by tudíž byla ke škodě pachtýřů. Pro takovéto případy bylo stanoveno, že kromě případné státní podpory nebo slevy daní nemohou pachtýři žádati slevu pachtovného. Zákonná úprava, jakou má na mysli cit. vládní nařízení, nebyla zajisté smlouvou míněna, aniž předvídána. I v souzeném případě mohou se jí pachtýři s úspěchem dovolávat.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jde o srovnalá rozhodnutí nižších soudů, pročež je dovolací rekurs přípustný jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost (§ 46 odst. (2) zák. čís. 100/31 sb. z. a n.). Nejvyšší soud prozkoumaj spisy neshledal žádný z těchto důvodů a proto nemohlo býti dovolacímu rekursu vyhověno.

Čís. 13736.

Konkursní řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Správce žalobcovy konkursní podstaty jest oprávněn podati odvolání, třebaže ještě nebyl předsevzat zkušební rok. Tím, že správce konkursní podstaty žalobcovy podal odvolání, vstoupil do sporu, třebaže navrhoval kromě zrušení rozsudku z důvodu zmatečnosti přerušeni řízení a uložení povinnosti k náhradě útrat žalovanému.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, R II 325/34.)

Žalobou, zadanou na soudě dne 9. září 1933, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení 318 Kč. Dne 21. září 1933 byl na žalobcovy jmění vyhlášen konkurs. K roku, stanovenému na den 6. prosince 1933, se žalobce nedostavil, žalovaný popřel žalobní údaje a navrhl vydání rozsudku pro zmeškání, kterémužto návrhu soud prvního stolu vyhověl a žalobu zamítl. Odvolání podal správce konkursní podstaty žalobcovy a uplatňoval zmatečnost, již spatřoval v tom, že rozsudek byl vydán, ač na jmění žalující strany byl prohlášen usnesením ze dne 21. září 1933 konkurs, a navrhl, by rozsudek byl zrušen, řízení přerušeno a žalovaná strana odsouzena k náhradě útrat odvolacího řízení. **Dovolací soud odvolání odmítl.** **Důvody:** Žaloba byla u soudu podána dne 9. září 1933 a žádáno v ní o zaplacení za dodané zboží. Rozsudek ve věci byl vynesena prvním soudem dne 6. prosince 1933 a doručena správci konkursní podstaty, jelikož mezi tím dne 21. září 1933 byl na jmění žalující strany vyhlášen konkurs. Rozsudek byl tedy vynesena proti osobě nezpůsobilé státi na soudě a je zmatečný podle § 477 čís. 6 c. ř. s. Avšak odvolací soud nemůže přes to odvolání vyhověti a napadený rozsudek zrušiti, tím méně vysloviti přerušeni řízení podle § 8 konk. ř., ježto odvolání nebylo podáno žalobcem nebo jeho zmocněným zástupcem, nýbrž správcem konkursní podstaty, ač tento není ani stranou žalující, ani není oprávněn podati za ni odvolání, ježto dne 21. prosince 1933 nebyl

zajisté v konkursním řízení ještě zkušební rok a správce konkursní podstaty smí teprve po tomto roku vstoupiti do sporů před vyhlášením konkursu zahájených (§ 8 konk. ř.).

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání věcně rozhodl.

Důvody:

Podle § 8 konk. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. přerušuje se prohlášením konkursu již ze zákona každý spor, ať jest úpadce žalobcem neb žalovaným. Mylný jest názor odvolacího soudu, že správce žalobcovy konkursní podstaty není oprávněn k odvolání proto, že prý v době podání odvolání, 21. prosince 1933, nebyl ještě proveden zkušební rok a do té doby prý nesmí správce podstaty podle § 8 odstavec 3 konk. ř. vstoupiti do sporu. Neboť nejde o nárok, jenž musí býti přihlášen ke konkursu, a nelze vůbec použití § 8 odstavec (3) konk. ř., nýbrž § 9 konk. ř., jenž neodkládá právo správce podstaty vstoupiti do sporu až do doby po provedeném zkušebním roku a nestanoví, že v přerušeném sporu lze pokračovati až po zkušebním roku. Správce podstaty, podáv odvolání z rozsudku pro zmeškání žalující strany ze dne 6. prosince 1932 prohlásil tím, že vstupuje do sporu, třebaže navrhoval kromě zrušení rozsudku z důvodu znatečnosti přerušení řízení a uložení povinnosti k náhradě útrat žalované straně. Tím splnil předpoklady § 8 odstavec (2) konk. ř. pro pokračování řízení s ním jako stranou žalující a nelze mu proto upírati právo k podání odvolání.

Čís. 13737.

Není závady, aby vkladní knížka úvěrního společenstva, třebaže zní na jméno třetí osoby, nebyla uznána soudem za hodící se k zajištění podle §§ 376, první odstavec, ex. ř. a 78 ex. ř. a § 56, druhý odstavec, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, R II 345/34.)

Exekuční soud odmítl k dlužníkovu návrhu výkon povolené zajišťovací exekuce. Rekursní soud zamítl dlužníkuv návrh na odmítnutí výkonu zajišťovací exekuce. Důvody: Odmítnutí výkonu povolené zajišťovací exekuce bylo soudem první stolice, exekučním soudem, odůvodněno ustanovením § 376, první odstavec, ex. ř., tedy tím, že pohledávka navrhující strany byla dostatečně zajištěna zabavením vkladní knížky na 18.000 Kč. Rekurs jest odůvodněn. Soud druhé stolice nemusel se zabývatí otázkou, byla-li zabavením vkladní knížky na 18.000 Kč dostatečně zajištěna pohledávka navrhovatelova 14.200 Kč s příslušenstvím (s úroky a dalšími útratami) co do výše, neboť má za to, že v souzeném případě zabavením vkladní knížky nenastalo žádné, po případě že nenastalo dostatečné zajištění vymáhající strany, ježto vkladní knížka zní na jméno třetí osoby, takže uplatňování práv vlastnických na tomto vkladu třetí osobou není vyloučeno. Exekuční soud měl

při vyřízení žádosti povinného přihlížeti k této okolnosti a měl proto žádost zamítnouti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s tou změnou, že se výkon povolené exekuce odmítá jen co do zajištěné částky 18.000 Kč; jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

Důvody:

Nelze přisvědčiti názoru rekursního soudu, že zabavením vkladní knížky nenastalo žádné po případě nenastalo dostatečné zajištění vymáhající věřitelky, poněvadž vkladní knížka zní na jméno osoby třetí, tak že není vyloučeno, že by ji vylučovala z exekuce. Podle exekučních spisů jde o vkladní knížku Úvěrního ústavu zaps. spol. s r. o., jež jest oprávněno k vydání vkladní knížky na základě § 2 odst. b) zákona ze dne 10. října 1924 čís. 239 sb. z. a n. Vkladní knížka má povahu papíru majiteli svědčícího, a musí býti vklad podle § 10 zák. ze dne 14. dubna 1920 čís. 302 sb. z. a n. a § 1 odst. (2) zákona ze dne 10. října 1924 čís. 239 sb. z. a n. vyplacen ústavem každému, kdo vkladní knížku, pokud tomu nebrání překážky tam uvedené, ústavu předloží, a není proto závady, by vkladní knížka nebyla uznána soudcem podle §§ 376 odstavec první a 78 ex. ř. a § 56 odstavec druhý c. ř. s. za hodící se k zajištění. Přes to lze dovolacímu rekursu jen částečně vyhověti. Usnesením krajského soudu obchodního v Praze dne 19. února 1934 byla povolena exekuce záznamem nuceného práva zástavního k zajištění pohledávky 14.200 Kč se 6% úroky od 1. ledna 1932, útrat platebního rozkazu 331 Kč 85 h, útrat sporu 1.379 Kč 60 h, útrat odvolacích 738 Kč 91 h a útrat exekučních 191 Kč 90 h a 398 Kč 45 h. Činila tedy pohledávka v den povolení exekuce celkem 19.036 Kč 95 h. Tím, že při výkonu mobilární exekuce dne 6. února 1934 byla zabavena vkladní knížka na vklad 18.000 Kč, toho dne učiněný, a na úrok 3'995% netto, nebyla tedy zajištěna celá pohledávka vymáhajícího věřitele, nýbrž jen do výše vkladu. Na tom nic nemění okolnost, že zástupce vymáhající věřitelky byl při výkonu mobilární exekuce přítomen, a na dalším zabavení netrval, neboť z té okolnosti nelze ještě usuzovati, že zabavenou vkladní knížku uznal za dostatečné zajištění. Neprávem odepřel tudíž soud své stolice na návrh dlužníka výkon povoleného záznamu zástavního práva vůbec, nýbrž měl tak učiniti jen, pokud pohledávka je kryta zabavenou vkladní knížkou.

Čís. 13738.

Vlastník věci, jenž nebyl hostem a jenž věci u hostinského neuložil, není oprávněn uplatňovati proti hostinskému nárok podle §§ 970 a 1316 obč. zák.

(Rozh. ze dne 6. září 1934, Rv II 349/34.)

Zalobce domáhal se na žalovaných majitelích hotelu náhrady škody, ježto hotelovému hostu Sch-ovi byly odcizeny v hotelu žalovaných věci,

jichž byl žalobce vlastníkem. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a znovu rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

V projednávaném sporu, v němž se žalobce domáhá na žalovaných náhrady škody podle §§ 970 a 1316 obč. zák., jde především o otázku aktivní legitimace žalobce. Žalovaní ji popřeli, ale nižší soudy ji žalobci přiznaly proto, že žalobce byl, jak je nesporno, vlastníkem věci, jež byly cestujícímu Jiřímu Sch-ovi v hotelu žalovaných za Sch-ova ubytování se tam odcizeny. Jest přisvědčiti dovolatelům, že z uvedeného důvodu žalobci oprávnění ke sporu přiznati nelze. I když byl žalobce vlastníkem věci Sch-ovi v hotelu žalovaných ukradených, nebyl hostem u žalovaných a věci u žalovaných neuložil, pročez nebyl k žalovaným v poměru, z něhož by mohl proti nim nárok, podle §§ 970 a 1316 obč. zák. jen »hostům« přiznáváný, uplatňovati (sb. n. s. 1056, 2462). Neobstojí tedy důvod, pro který nižšími soudy bylo oprávnění ke sporu žalobci přiznáno.

Důvodem, pro který byly rozsudky obou předchozích stolic zrušeny, bylo, že se nezabývaly tvrzeným postupem nároků.

Čís. 13739.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).
Zodpovědnost práce (přepisování zboží do kartotéky z dodaných dokladů) a to, že práci konala dříve síla úřednická, nestačí o sobě k tomu, by činnost mohla býti označena za vyšší ve smyslu § 1 zákona.

(Rozh. ze dne 7. září 1934, Rv I 534/33.)

Žalobce obstarával kartotéku u žalované firmy. Dostav dne 1. března 1932 okamžitou výpověď, domáhal se na žalované zaplacení služebních požitků ve výši za výpovědní lhůtu podle zákona o obchodních pomocnících. Pracovní soud žalobu zamítl. Důvody: Soud má za zjištěno, že žalobce obstarával kartotéku, jež sestávala z kartonových listů, rozdělených jednak pro příjem, jednak pro výdej zboží. V závodě žalované bylo zvyklostí, že objednávací listky, které docházejí s dodaným zbožím, převezme nejprve F., který zboží převážil a skontroloval, zda zboží odpovídá váhou a jakostí dodacímu lístku a připsal číslo objednávky, dodací lístek na to odevzdán vedoucímu skladu (H-ovi), který zjistí, zda objednávka souhlasí s dodávkou, ale svědek dodací lístek zapisuje do knihy dodací pro nákupní oddělení. Dodací kniha pak odevzdána s dodacími listky žalobci, který jen na jednotlivé listy v kartotéce, označené dle druhu zboží, napíše zboží, které došlo. Když mělo býti zboží vydáno, tu příslušné oddělení napsalo žádanku a, když prošla rukama

zodpovědných osob, dána žádanka na konec žalobci, který opsal množství vydaného zboží do druhé polovice toho, kterého listu. Žalobce byl podřízen svědku H-ovi. Svědek P. potvrdil dále, že se žalobce domáhal, aby s ním byla sjednána smlouva úřednická, avšak žalobce, ač vyzván, své vysvědčení školní nepředložil. Totéž potvrzuje i Š., který dodává, že kdyby byl žalobce přijat za úředníka, byla by mu svěřena zodpovědnější práce. Jde o to, zda to, co konal žalobce, jest prací vyšší nebo prací kupeckou, jak má na mysli § 1 zák. o obch. pomocnících. Jest sice pravda, že to nebyla práce ruční v pravém slova smyslu, t. j. práce obrábějící materiál nebo zhotovující zboží, avšak činnost žalobce, t. j. opisování z dodacích lístků a ze žádanek, tedy znalost písma a čtení nevybočovala nikterak z obyčejných požadavků na dělníka kladených, neboť i v pokračovacích školách požaduje se na učních znalost různých předmětů ke všeobecnému vzdělání patřících. Poukaz k tomu, že žalobcova činnost byla činností duševní, neobstojí, neboť jest všeobecně známo, že u každého normálního člověka jest činnost provázána jistým duševním děním, a zpracovávání těchto vjemů ze zevnějšího světa v určité závěry, jimiž pracovní výkon jest podmíněn, není ještě výkonem »vyšším« jak má na mysli § 1 cit. zákona. Vzhledem k tomu pokládá soud činnost žalobcovu za činnost, jež se může požadovati na každém dělníku a nevztahuje se proto na něho zákon o obchod. pomocnících. To, že byl žalobce zapsán do seznamu úředníků, na věci nic nemění, neboť tato okolnost nepropůjčuje jeho práci povahu »práce vyšší«. Směrodatným jest ten způsob zaměstnání. Jelikož žalobce své nároky opírá o to, že mu příslušely jakožto úředníku vyšší požitky, byla žaloba zamítnuta, jelikož tento předpoklad žaloby byl vyvrácen. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Rozhodnutí sporu závisí na právním posouzení otázky, zda jest žalobce zařaditi do skupiny zaměstnanců konajících vyšší nekupecké služby ve smyslu § 1 zák. o obchod. pomocnících, či za pouhého pomocného dělníka. Rozhodující jest v tom směru nikoli označení žalobce, nýbrž jeho skutečné zaměstnání u žalované strany. Soud odvolací praví sice úvodem k odůvodnění ve věci samé, že po znovu provedení jednání dospěl k jinému skutkovému zjištění než soud pracovní, ve skutečnosti však zjistil jen všeobecně, že žalobce vedl kartoteku přijatého a vydaného zboží, a nezměnil nic na zjištění, jakým způsobem přijímání a vydávání materiálu se dalo. Podle toho tedy odvolací soud na skutkovém zjištění o vlastní práci žalobce u žalované strany nic nezměnil a odůvodňuje pak svůj závěr, že šlo u žalobce o práci vyššího druhu, poukazem k tomu, že to byla práce zodpovědná a že ji dříve vykonával úředník. V důsledku toho uznal odvolací soud, že žalobce podléhal zákonu o obchodních pomocnících a přiznal mu nárok na výpovědní lhůtu šestinedělní ke čtvrtletí. Soud odvolací neučinil sice zjištění o tvrzeném zastupování kalkulanty S-a, o podávání vysvětlení, o úředních hodinách a informacích z oběžníků. Tyto okolnosti jsou pro posouzení případu celkem neroz-

hodny, ježto zastupování bylo i dle vlastního tvrzení žalobce jen přechodné; uspořádání pracovních hodin, informace z oběžníků pak nic nezměnila na podstatě skutečného a vlastního jeho zaměstnání. Dovolatelka napadá závěry soudu odvolacího a poukazuje k tomu, že pro posouzení jakosti práce nejsou rozhodné okolnosti uváděné soudem odvolacím t. j. zodpovědnost práce a okolnost, že i před žalobcem konala práci tu síla úřednická. Dovolatelka poukazuje k tomu, že i práce dělníka jest zodpovědná, neboť i tento může způsobiti značnou škodu a že dotýčný úředník konal i jiné práce. Jest přiznati dovolatelce, že ony okolnosti o sobě nestačí, by na jejich podkladě mohla se posouditi kvalita práce žalobce. K označení jeho činnosti za vyšší ve smyslu § 1 zák. o obch. pomocnících se vyžaduje, by k úkonům jeho bylo potřeba zvláštní zručnosti a odborné zkušenosti, která se u obyčejného dělníka nepředpokládá a nežadá; úkony jeho musí přesahovati obor a výši obyčejného dělníka (viz roz. čís. 9318 sb. n. s.). Přihlédne-li se k tomu, co o vedení kartoteky zboží zjistil soud pracovní, na čemž soud odvolací nic nezměnil, jest usouditi, že šlo u žalobce o pouhé přepisování zboží do kartoteky z dodaných dokladů, po případě vypisování z kartoteky, aniž žalobce rozhodoval samostatně o tom, kam se zanášky mají státi, že tedy jeho práce nepřevyšovala výkonnosti obyčejné písařské síly. Totéž platí o podání vysvětlení z těchto dokladů. Neprávem tedy označil soud odvolací práce žalobcovy za práce vyšší. Pro posouzení sporné otázky jsou rozhodné výhradně služby a práce konané žalobcem a nezáleží na tom, kdo práce ty konal dříve, komu byl žalobce podřízen, ani na tom, zda konal práci v hodinách úředních a dostával oběžníky.

Čís. 13740.

Železniční zaměstnanci.

»Službou« ve smyslu § 7 stanov pensijního fondu čsl. státních drah jest rozuměti službu ž e l e z n i č n í, kterou měl vykonávati zaměstnanec dráhy podle své příslušnosti k určité skupině železničních zaměstnanců, nikoliv však jen služební úkony, jež zaměstnanec skutečně prováděl naposled před zánikem služebního poměru.

(Rozh. ze dne 7. září 1934, Rv I 1079/34.)

Žalobce byl pomocným zaměstnancem čsl. státních drah. Byv státní železniční správou vypověděn ze služeb dnem 20. června 1931, domáhal se na československém státu (na pensijním fondu čsl. státních drah) placení pense. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů :

Žalobce se domáhá placení pense a nárok na ni vyvozuje z ustanovení § 7, odst. 3, čís. 2 stanov pensijního fondu čsl. státních drah, podle něhož pomocný zaměstnanec nabývá nároku na pensi, byl-li státní želez-

niční správou ze služeb vypověděn, dovršil-li přede dnem zániku služebního poměru aspoň pět skutečných nebo započtených členských roků a byla-li důvodem výpovědi tělesná nebo duševní neschopnost služby, již si nepřivodil ani úmyslně ani páchaje zločin soudně zjištěný. Není sporu o tom, že žalobce byl pomocným zaměstnancem čsl. státních drah, že byl státní železniční správou vypověděn ze služeb dnem 20. června 1931 a že do toho dne dovršil aspoň pět členských roků. Jde tedy jen o to, zda důvodem jeho výpovědi byla jeho tělesná nebo duševní neschopnost služby, kterou si nepřivodil ani úmyslně ani páchaje zločin soudně zjištěný. V tomto směru stanoví § 7, odst. 3 čís. 2 pensijních stanov dvě podmínky. Především neschopnost služby a dále, že tato neschopnost byla železniční správě důvodem k výpovědi. Dovolatel hájí názor, že »neschopností služby« jest rozuměti jen neschopnost ke službě, kterou zaměstnanec posléze konal — to jest nezpůsobilost k výkonům prováděným naposled před zánikem služebního poměru. Tento jeho názor nelze však uznati za správný, neboť pro tak úzký výklad neposkytuje doslov a smysl ustanovení § 7 pensijních stanov žádné opory. Tyto stanov upravují pensijní pojištění zaměstnanců čsl. státních drah, z čehož plyne, že »službou« ve smyslu § 7 těchto stanov jest rozuměti službu ž e l e z n i č n í, kterou má vykonávati ten který zaměstnanec dráhy podle své příslušnosti k určité skupině železničních zaměstnanců, nikoli však jen takové služební výkony, jaké ten který zaměstnanec skutečně prováděl naposled před zánikem služebního poměru. Pokud se v dovození podrobně uvažuje o rozdílu mezi relativní a absolutní nezpůsobilostí k u p r á c i s poukazem na zákon o pojištění u zaměstnanců pro případ nemoci, invalidity a stáří ze dne 9. října 1924 č. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 č. 184 sb. z. a n., nelze z jeho obsáhlých vývodů nic podstatného vytěžiti pro výklad pojmu neschopnosti ke službě ž e l e z n i č n í, neboť jest možné, že ten, kdo není schopen konati službu u dráhy, jest přes to způsobilý k jinakým úkonům pracovním, tedy i k jinému výdělku, než jaký plyne ze služby železniční. To právě má na mysli i § 7 stanov pensijního fondu čsl. státních drah, když vedle »neschopnosti služby« uvádí [v odst. 1 čís. 3 b), c), v odst. 2, v odst. 3 čís. 4 b), c) a v odst. 4 čís. 3 b), c)] »neschopnost služby a jakéhokoliv jiného výdělku«. V souzené věci bylo nižšími soudy na základě znaleckého posudku zjištěno, že žalobce v době, když byl ze služeb železničních vypověděn, byl způsobilý ke službě v kanceláři a ve staniční budově, kde nemusil choditi přes koleje. Z tohoto zjištění vyplývá závěr, že o žalobci nelze tvrditi, že byl v době výpovědi neschopen k železniční službě, třeba byla jeho způsobilost k této službě poněkud zmenšena, neboť zmenšení služební způsobilosti nelze klásti naroveň neschopnosti služby. Nebyla-li zjištěna žalobcova neschopnost služby, nemohla ovšem ani býti skutečným důvodem k jeho výpovědi. Odvolací soud posoudil tudíž věc po právní stránce správně, uznal-li ve shodě se soudem první stolice, že žalobní nárok nemá opory v ustanovení § 7 stanov pensijního fondu čsl. státních drah.

Čís. 13741.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Volbu nové firmy (§ 11 (2) zák.) jest zpravidla přenechatí žalov-
nému.

(Rozh. ze dne 8. září 1934, Rv I 848/33.)

Žalující firma V. Merlet domáhala se na žalovaném inž. Wolfgangu Merletovi, by žalovaný byl uznán povinným zdržeti se užívání svého jména takovým způsobem, by z toho mohla v zákaznickém styku vzejítí záměna s firmou žalující, že jest povinen odstraniti všechny tiskopisy, v nichž označení »W. Merlet« jest uvedeno tak, že z toho může v zákaznickém styku vzejítí záměna s firmou žalující, že jest povinen, by učinil v zákaznickém styku při svém jménu změnu zabezpečující rozeznatelnost, jak mu ji soud podle volného uvážení určí. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud vyhověl částečně odvolání žalobkyně a uznal žalovaného povinným zdržeti se užívání svého jména způsobem takovým, by z toho mohla v zákaznickém styku vzejítí záměna se žalující firmou, t. j. ve zkratce »W. Merlet« a že jest povinen odstraniti všechny tiskopisy, v nichž označení »W. Merlet« jest uvedeno. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Má-li žalovaný, jak se ve sporu tvrdilo, poctivý úmysl, upozorniti zákaznictvo na odlišnost svého podniku, nechť používá svého plného jména s akademickým titulem, tedy slov »Ing. Wolfgang Merlet«, po případě jiné úpravy, již mu soud nechce předem předepisovati přes příslušný návrh druhé strany.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně, mimo jiné z těchto

důvodů:

Nesprávné právní posouzení věci vidí dovolatelka v tom, že odvolací soud neshledal zapotřebí, by určil, kterou změnu musí žalovaný provésti při své firmě. Avšak volbu nové firmy jest zpravidla ponechatí žalovnému, a proto odvolací soud nijak nepochybil po právní stránce, když mu nechtěl předem předepisovati, jakou úpravu má provésti. (Srov. Skála, Nekalá soutěž, str. 165 a Hamann, Nekalá soutěž, str. 67.)

Čís. 13742.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928.)

Okolnost, že datum vystavení směnky pochází z doby po úmrtí je dnoho z přijatelů, není na závadu platnosti směnky.

(Rozh. ze dne 8. září 1934, Rv I 1872/34.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu namítli žalovaní, že jeden z přijatelů směnky, Arnošt W., zemřel před Vánoci 1932, kdežto směnka

byla datována teprve dnem 23. srpna 1933. Směnečný platební příkaz byl ponechán v platnosti soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle ustálené praxe nejvyššího soudu (rozh. čís. 5350, 5863 a 10.450 sb. n. s.) jest neplatnou směnka, která sice obsahuje veškeré podstatné náležitosti, avšak některé z nich nemohou vedle sebe obstáti, nebo některá z nich obsahuje údaj nemožný. Takový nemožný údaj rovná se nedostatku dotyčné podstatné náležitosti (§ 6 odst. (1) sm. zák.). Dovolatelé spatřují takový nemožný údaj v tom, že datum vystavení směnky pochází z doby po úmrtí spoluakceptanta Arnošta W-a. V souzeném případě byla však směnka akceptována nejen Arnoštem W-em, nýbrž i Hedvikou W-ovou, která dosud žije, a není proto datum vystavení ohledně ní, tedy absolutně nemožné. Jen taková nemožnost by se rovnala nedostatku oné podstatné náležitosti (§ 3 čís. 8 sm. zák.) a nemohl by z takové listiny vzniknouti směnečný závazek vůbec (§ 6 odst. (1) sm. zák.). Nelze souhlasiti s názorem dovolatelů, že více trasátů na jedné směnce jest pokládati za jediný nerozlučný celek, takže by k neplatnosti stačilo, když datum vystavení jeví se býti nemožným proti jednomu z nich. Pluralita trasátů má jen ten účinek, že musí býti placení žádáno na všech a neplacení protestováno proti všem dříve, než lze vésti postih. Jinak však platí zásada vzájemné nezávislosti směnečných obligací, jež nalezla výrazu na př. v § 2 a 77 sm. zák.

Čís. 13743.

Pokud jest prokázati podle § 9 ex. ř. přechod závazků bratrských pokladen na nově vytvořené revírní bratrské pokladny, pokud se týče na Ústřední bratrskou pokladnu.

(Rozh. ze dne 8. září 1934, R II 240/34.)

Na základě rozsudku ze dne 9. listopadu 1922 znějícího proti Bratrské pokladně pro báňské a hutní podniky rosické báňské společnosti v Zastávce u Brna navrhl vymáhající věřitel k vydobytí peněžité pohledávky přisouzené mu oním rozsudkem povolení exekuce proti Bratrské pokladně pro báňské a hutní podniky, rosické báňské společnosti (revírní bratrská pokladna) v Zastávce u Brna. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Stěžovatelka dovozuje, že exekučnímu návrhu nemělo býti vyhověno proto, že povinná strana, označená jako Bratrská pokladna pro báňské a hutní podniky Rosické báňské a hutní společnosti, již neexistuje, takže proti tomuto podmětu exekuce vůbec neměla býti povolována, a dále dovozuje, že ani proti Revírní bratrské pokladně v Zastávce u Brna exekuce neměla býti povolena na základě exekučního titulu znějícího proti jinému podmětu, ježto prý z právních norem nelze odvoditi, že Revírní bratrská pokladna jest oním podmětem, na nějž přešel závazek určený

v exekučním titulu, a ježto vymáhající věřitel neprokázal způsobem § 9 ex. ř., že závazek ten jiným způsobem přešel na Revírní bratrskou pokladnu v Zastávce u Brna. Tento názor odůvodnila stěžovatelka poukazem na příslušné právní předpisy, podle nichž nemocenská oddělení, t. j. pokladny bývalých Bratrských pokladen byla vždy v určitém území sloučena v revírní bratrskou pokladnu, kdežto zaopatřovací oddělení pokladny všech bratrských pokladen byla sloučena v jedinou tak zvanou »Ústřední bratrskou pokladnu v Praze«. Stěžovatelka stále dovozuje, že rozsudek nebyl vydán proti nemocenskému oddělení bratrské pokladny v exekučním titulu uvedené a proto také na stěžovatelku přejítí nemohl. Otázkou, zda závazek bratrské pokladny v exekučním titulu uvedené přešel na Ústřední bratrskou pokladnu v Praze, se stěžovatelka nezabývala a nechává bez povšimnutí i to, že i ona jest podle § 29 zák. ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. »úřadovnou« Ústřední bratrské pokladny v Praze, že spravuje její jmění a že jest citovaným zákonem rovněž prohlášena za podmět práv a povinností. Než přes to rekursní soud vyhověl stížnosti z těchto důvodů: Z § 27 a násl. zák. ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. o pojištění u báňských bratrských pokladen jakož i z § 84 téhož zákona a § 1 vládn. nař. ze dne 22. prosince 1922, čís. 392 sb. z. a n. plyne, že bratrská pokladna uvedená v exekučním titulu již neexistuje, ale může býti, hledě k § 5 cit. vládn. nař., sporná skutková okolnost, zda v exekučním titulu uvedená bratrská pokladna již skončila svou likvidací a zda dozorčí úřad prohlásil činnost její za skončenou a její agendu za převedenou na novou bratrskou pokladnu. Nelze ovšem pochybovati o tom, že bratrská pokladna v exekučním titulu uvedená již neexistuje a že zanikla jednak v revírní bratrské pokladně v Zastávce u Brna (svým bývalým nemocenským oddělením, nemocenskou pokladnou), kdežto její bývalé zaopatřovací oddělení, pokladna, zaniklo sloučením se zaopatřovacími pokladnami všech dosavadních bratrských pokladen podřízených dozoru báňských úřadů v novou tak zvanou »Ústřední bratrskou pokladnu v Praze«. Není dále pochyby, že z § 3 vládn. nař. čís. 392/1922 sb. z. a n. plyne, že práva a závazky bývalých zaopatřovacích oddělení přešla na »Ústřední bratrskou pokladnu v Praze«. Ale z téhož vládního nařízení plyne, že bratrská pokladna v exekučním titulu uvedená přešla dne 31. prosince 1922 v likvidaci, a že měla prováděti svým dosavadním představenstvem podle dosud platných předpisů nemocenské a zaopatřovací pojištění až do ukončení likvidace a do ustanovení orgánů podle zákona, jménem a na účet příslušné nové bratrské pokladny za dozoru správní komise, pokud se týče dozorčího úřadu, a není známo, zda tato likvidace je ukončena. Nemůže tedy býti pochybností o tom, že proti neexistující bratrské pokladně v exekučním titulu uvedené exekuce povolena býti neměla, byla-li její likvidace již ukončena. Otázkou jest dále, zda na základě shora citovaných právních předpisů mohla býti povolena proti revírní bratrské pokladně v Zastávce nebo proti Ústřední bratrské pokladně v Praze a po případě, zda vymáhající věřitel neměl ve smyslu § 9 ex. ř. prokázati, na koho přešel závazek určený v exekučním titulu, ana strana povinná tam uvedená již neexistuje. Rekursní soud jest toho názoru, že vymáhající věřitel vzhledem k zákonu čís. 242/1922 a vl. nař. 392/1922

měl podle § 9 ex. ř. a po rozumu § 54 čís. 3 ex. ř. v exekučním návrhu uvést a veřejnou listinou prokázati, na koho přešel závazek určený v exekučním titulu a, ježto vymáhající věřitel této povinnosti neučinil žádost, stížnosti vyhověl a návrh vymáhajícího věřitele zamítl. Po stránce skutkové není totiž jisto, zda jest již ukončena likvidace bratrské pokladny v exekučním titulu uvedené a není tudíž vyloučeno, že exekut na prvním místě uvedený svým představenstvem provádí dosud nejen nemocenské, nýbrž i zaopatřovací pojištění ve smyslu § 3 vládn. nař. čís. 392/1922 sb. z. a n., v kterémžto případě jest při nejmenším pochybné, zda by exekuce nemohla býti povolena tak, jak se stalo, i když povinná strana označena nebyla tak, jak jest uvedeno v exekučním titulu. Mimo to jest Revírní bratrská pokladna, uvedená na druhém místě v exekučním návrhu, »úřadovnou« Ústřední bratrské pokladny pro pojištění zaopatřovací a spravuje její jmění jménem a na účet Ústřední bratrské pokladny v Praze, jak plyne z §§ 29, 73 zák. čís. 242/1922 a není tedy zcela správné tvrzení, že revírní bratrská pokladna nemá vůbec nic společného se zaopatřovacím pojištěním, a může i tu býti pochybným, zda za tohoto stavu věci nestačí k označení povinné strany název v exekučním návrhu na druhém místě po př. v závorkách uvedený, ježto i jím jest po případě postižena »Ústřední bratrská pokladna v Praze«, ovšem ve své úřadovně v Zastávce u Brna. Poněvadž soud, který má vydati rozhodnutí o exekuční žádosti, musí rozhodnouti na základě žádosti, ovšem přihlížeje k obsahu právních předpisů a nemůže a nesmí konati šetření ve směru uvedeném v § 9 ex. ř., bylo stížnosti vyhověno, an vymáhající věřitel neprokázal listinou veřejnou ve smyslu § 9 ex. ř., na koho přešel závazek v exekučním titulu určený, ana bratrská pokladna tam na prvním místě uvedená ani podle jména již neexistuje a otázka nástupnictví revírní bratrské pokladny v Zastávce u Brna je sporná. Bylo proto stížnosti vyhověno vzhledem k ustanovení § 9, 54 ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Názoru rekursního soudu nelze přisvědčiti potud, pokud uvažuje o možnosti, že původní bratrská pokladna pro báňské a hutní podniky rosické báňské společnosti ještě neskončila likvidaci a že snad dosud provádí pojištění v plném rozsahu. Paragraf 120 vl. nař. ze dne 11. října 1922 čís. 197 sb. z. a n. ustanovil, že »toto nařízení a celý zákon ze dne 11. července 1922 čís. 242 sb. z. a n. nabude účinnosti ukončením likvidace sloučených bratrských pokladen«. Podle vyhlášky ministerstva veřejných prací ze dne 12. září 1924 čís. 202 sb. z. a n. byl jako tento den vyhlášen den 1. října 1924 a bylo prohlášeno, že tímto dnem bude ukončena působnost nemocenských a zaopatřovacích oddělení bratrských pokladen sloučených podle zákona čís. 242/22. Podle těchto zákonných ustanovení ukončila tedy dřívější jednotná bratrská pokladna pro báňské a hutní podniky rosické báňské společnosti činnost a již neexistuje. Otázka nastupitelská jest v zákoně čís. 242/22 a nařízení ze dne 22. prosince 1922 čís. 392 sb. z. a n. upravena ohledně nároků z po-

jištění nemocenského a zaopatřovacího. U těchto nároků nevyžaduje se zvláštní průkaz o přechodu závazků na revírní bratrskou pokladnu po případě Ústřední bratrskou pokladnu, ježto jest upravena zákonem. Jinak jest tomu ohledně závazků, které nevznikly z poměru pojišťovacího mezi bratrskou pokladnou a jejími členy a o takové jde v souzeném případě. Ohledně těch nároků stanoví § 4 vl. nař. č. 392/22, že mají býti zapraveny, po případě rozvázány, pokud podle právní jejich povahy jest to možno. Jest nesporné, že nárok stěžovatele v roce 1922 až 1924 již neexistoval a že o něm mělo býti rozhodnuto podle cit. § 4 vl. nař. č. 392/22. Jeho přechod na nově utvořené bratrské pokladny ze zákona neplyne, musí tudíž býti prokázán dle § 9 ex. ř. vymáhajícím věřitelem. To se však nestalo. Již z toho důvodu nemohlo býti dovolacímu rekursu vymáhající strany vyhověno.

Čís. 13744.

Ve věcech pracovního soudnictví (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.) nemusí býti rekurs, a to ani rekurs k nejvyššímu soudu, podepsán advokátem.

(Rozh. ze dne 8. září 1934, R II 304/34.)

Pracovní soud žalobu zamítl. Odvolací soud odmítl odvolání jako opožděné.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Rekurs žalobce proti rozhodnutí krajského soudu jako soudu odvolacího není spolupodepsán advokátem. Nejvyšší soud musel si proto předem zodpovědět otázku nutnosti tohoto podpisu a uznal, že v souzeném případě tohoto podpisu potřebí není. Podle § 36 odst. (1) druhá věta zák. o prac. soudech platí o rekursní lhůtě a způsobu podání rekursu obdobně ustanovení o odvolací lhůtě a podání odvolání. Ježto § 29 cit. zák. má v tom směru ustanovení zvláštní a odchylně od c. ř. s. stanoví, že odvolání advokátem spolupodepsáno býti nemusí, platí to nutně i pro rekurs, bez ohledu na to, že se jedná o rekurs k nejvyššímu soudu.

Čís. 13745.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Všechny podmínky, na nichž závisí přípustnost úpravy pachtovného, musely tu býti v době, kdy nařízení nabylo účinnosti. Pozdější stav nerozhoduje.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, R I 734/34.)

Návrhu pachtýře, by bylo pachtovné upraveno podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n., soud prvního stálice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pro posouzení přípustnosti úpravy pachtovného je rozhodna doba, kdy vládní nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. nabylo platnosti, tedy den 24. srpna 1933. To plyne z jasného doslovu § 1 tohoto nařízení, jenž praví, že může žádati o úpravu ten, kdo pozemek sám nebo se svou rodinou obdělává, a § 6, který při stanovení podmínek pro větší zemědělce mluví rovněž v přítomném čase. Předpisy těchto přípustnost úpravy pachtovného, musí býti v době, kdy nařízení nabylo účinnosti. Pozdější stav nerozhoduje. Dne 24. srpna 1933 neměl navrhovatel nárok na úpravu pachtovného, poněvadž je zjištěno, že až do srpna 1933 provozoval zvěrolékařskou praxi, která mu vynášela peníz potřebný k živobytí. Proto právem rekursní soud dospěl k úsudku, že v oné době zemědělská výroba nebyla pro navrhovatele hlavním zdrojem jeho důchodů. Nároku na úpravu pachtovného nemohl nabýti později, když se zvěrolékařské praxe vzdal. Z toho důvodu je rozhodnutí rekursního soudu, jímž byl oduznán nárok na úpravu pachtovného, správné, a není vůbec třeba zabývat se dalšími vývody dovolacího rekursu.

Čís. 13746.

Podal-li dlužník po pravoplatném zamítnutí návrhu na vyloučení zabavených věcí z exekuce podle § 251 ex. ř. nový návrh na vyloučení z exekuce, jenž se týkal týchž věcí a byl odůvodněn týmiž skutečnostmi, jako návrh dřívější, jde o věc pravoplatně rozhodnutou, třebaže se dřívější návrh opíral po právní stránce o ustanovení § 251 čís. 6 ex. ř., kdežto pozdější návrh o ustanovení § 251 čís. 5 ex. ř.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, R I 925/34.)

Návrh dlužníka ze dne 12. prosince 1933, by byla zrušena exekuce na zabavené věci, ježto jich nevyhnutelně potřebuje pro provoz své živnosti, byl pravoplatně zamítnut. Novému návrhu dlužníka ze dne 13. února 1934, by byla zrušena exekuce ve příčině týchž věcí, soud prvního stálice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud k dovolacímu rekursu dlužníka zrušil usnesení obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl návrh dlužníkův ze dne 13. února 1934.

Důvody:

Stěžovatel učinil již 12. prosince 1933 návrh, aby exekuce ve příčině knih zabavených pod položkou 8. zájemního protokolu byla zrušena,

opíraje jej o to, že těchto knih potřebuje nevyhnutelně pro provoz své živnosti, kupecké a technické poradny. Návrh ten byl však usnesením z 1. února 1934 pravoplatně zamítnut. Nový návrh, o kterém bylo rozhodnuto usnesením prvního soudu ze dne 28. března 1934 a napadeným usnesením, zněl též na zrušení exekuce ve příčině týchž věcí a byl odůvodněn týmiž skutečnostmi, jako návrh dřívější. Jde tedy o věc pravoplatně rozhodnutou, takže nižší soudy neměly o návrhu nově rozhodovati, nýbrž měly jej odmítnouti. To, že stěžovatel dřívější návrh opíral po právní stránce o ustanovení § 251 čís. 6 ex. ř., kdežto pozdější návrh o ustanovení § 251 čís. 5 ex. ř., nemůže na tom nic měniti, poněvadž posouzení, pod které ustanovení § 251 ex. ř. by zabavené věci spadaly, jest otázkou právní, kterou řeší soud, a nezáleží na tom, zda navrhovatel má mylný právní názor a podřaduje věc pod jiný důvod § 251 ex. ř. (srovn. rozh. čís. 11.927 sb. n. s.). Stěžovatel v novém návrhu poukázal sám k tomu, že se podřadění v návrhu dřívějším stalo omylem, ač ze skutkového děje bylo jasno, že pro návrh přichází v úvahu čís. 5 a nikoli čís. 6 § 251 ex. ř. V tom směru mohl podati proti prvnímu usnesení rekurs. K pravoplatnosti rozhodnutí jest přihlížeti v každém údobí řízení, nejen v řízení sporném, nýbrž i v řízení exekučním a nesporném, neboť základní zásadou soudních řízení jest, aby o téže věci nebylo rozhodováno opětovně, po případě s různými výsledky (srovn. §§ 240, 261, 475 poslední odstavec c. ř. s. a § 41 e), zák. čís. 100/31 o nesporném řízení).

Čís. 13747.

Uvalení konkursu na jmění povinného nebrání tomu, by se nebylo domáháno uspokojení práva na oddělené uspokojení návrhem na povolení exekuce řízeným nikoliv proti správci úpadkové podstaty, nýbrž proti povinnému.

Bylo-li uvalení konkursu veřejně vyhlášeno a v exekučním návrhu výslovně uvedeno, nevádí, že v návrhu nebylo také uvedeno, že povinný jest v té příčině zastoupen správcem úpadkové podstaty, a nemůže to býti důvodem k zamítnutí návrhu.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, R I 926/34.)

Vymáhající věřitel navrhl po prohlášení konkursu na jmění dlužníka, povolení exekuce proti dlužníku. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl, maje za to, že měl býti řízen proti správci konkursní podstaty dlužníkovy, nikoliv proti dlužníku osobně.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by, nehledě k důvodu, z něhož zamítl návrh na povolení exekuce, o rekursu znovu rozhodl.

Důvody:

Ustanovením § 5 konk. ř. nelze odůvodniti názor rekursního soudu, že návrh na povolení exekuce měl býti řízen proti správci úpadkové pod-

staty povinného a nikoli proti tomuto osobně. První odstavec tohoto zákonného ustanovení zakazuje od prohlášení konkursu úpadci jen, by nenakládal svým jměním, které tvoří úpadkovou podstatu. Při návrhu vymáhajícího věřitele na povolení exekuce proti úpadci nejde však o jeho nakládání s takovým jměním, nýbrž o jednání vymáhajícího věřitele. Šlo o právo na oddělené uspokojení, které podle § 12 konk. ř. není prohlášením konkursu dotčeno, a prohlášení konkursu nebránilo tomu, by vymáhající věřitelka se nedomáhala exekuci uspokojení tohoto práva. Podle § 9 ex. ř. mohla exekuce míti místo jen proti povinnému uvedenému v exekučním titulu, proti jiné osobě jen, když povinnost v exekučním titulu stanovená přešla s něho na tuto osobu. Takovou osobou však není ani úpadková podstata ani její správce. Úpadková podstata není týmž podmětem jako úpadce (srov. rozh. čís. 4181 sb. n. s.). Prohlášením konkursu pozbývá jen úpadce ve příčině jmění patřícího do úpadkové podstaty procesní způsobilosti a nastává v té příčině jeho zákonné zastoupení správcem úpadkové podstaty (srov. rozh. čís. 6420 sb. n. s.). Je nepochybné, že i proti procesně nezpůsobilému lze vymáhati nárok exekuci. Ovšem nabývá usnesení účinnosti, bylo-li doručeno jeho zákonnému zástupci. K nedostatku zákonného zastoupení jest podle § 6 c. ř. s., jenž podle § 78 ex. ř. platí i v řízení exekučním, přihlížeti z úřadu. Poněvadž uvalení konkursu na jmění povinného bylo veřejně vyhlášeno a muselo tedy býti známo i soudu povolujícímu exekuci — nehledíc k tomu, že v návrhu to bylo výslovně uvedeno — nevádí, že v návrhu nebylo uvedeno, že povinný jest v té příčině zastoupen správcem úpadkové podstaty, a nemohlo to býti důvodem k zamítnutí návrhu. Rekursní soud však vycházející z nesprávného názoru, nezabýval se dalším důvodem uplatňovaným v rekursu, totiž, že prý podle poměrů nedalo se očekávatí docílení výtěžků, které by mohly býti použity k uspokojení vymáhající věřitelky a nestačily by ani ke krytí útrat, a že proto neměla býti vnucená správa vůbec povolena a bylo proto uznati, jak ve výroku jest uvedeno.

Čís. 13748.

Pro spor, jímž jest se domáháno předání vyklizeného nájemního předmětu na základě ustanovení nájemní smlouvy, platí kratší lhůty § 575, první odstavec, c. ř. s., třebaže nebylo žalováno i o zrušení nájemní smlouvy.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, R I 1001/34.)

Zalobě pronajimatelů na nájemce o předání vyklizeného nájemního předmětu procesní soud první stolice vyhověl. Odvolací soud odmítl odvolání žalovaného jako opožděné, ježto bylo podáno až po uplynutí osmidenní lhůty § 575, první odstavec, c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu žalovaného proti odmítacímu usnesení odvolacího soudu.

Důvody:

Pro posouzení, zda jde o spor nájemní, v němž platí kratší lhůty uvedené v prvním odstavci § 575 c. ř. s., jest rozhodným obsah žaloby a

její konečné žádání, jak sám stěžovatel uvádí (srov. rozh. čís. 4890 a 12.535 a j. sb. n. s.). V souzeném případě tvrdili žalobci v žalobě, že při uzavření nájemní smlouvy bylo ujednáno, že pronajímatelkám, nebude-li zaplacené nájemné, přísluší právo nájemní poměr okamžitě rozvázat, a dále tvrdili, že žalovaný déle než půl roku nájemné nezaplatil, ač byl opětovně upomenut a naposled vyrozuměn dopisem ze dne 16. března 1934, že, nezaplatí-li dlužnou činži do 24. března 1934, bude se pokládati nájemní smlouva za rozvázanou a bude se domáháno vyklizení najatých místností. Z tohoto obsahu žaloby i z jejího konečného návrhu vyplývá zřejmě, že se žalobci domáhají nároku na základě ustanovení nájemní smlouvy, t. j. vyklizení místností jako konečného výsledku, na němž jim právě záleží. Jest lhostejné, že nebylo žalováno o zrušení nájemní smlouvy a že se v žalobě tvrdilo, že nájemní smlouva byla dnem 24. března 1934 rozvázána, neboť to nemůže nic změnit na povaze sporu jako sporu, jenž se týká nájemního poměru jako takového a v němž se žádá vrácení najaté věci, vždyť právě zrušením nájemní smlouvy se odůvodňuje žádané vyklizení a není nutným současným výrok rozsudkový o zrušení nájemní smlouvy, jež je v takovém případě jen otázkou předurčující. Pro řízení o žalobách o vyklizení a o odevzdání najaté věci (§ 573 c. ř. s.) platí podle stálé soudní praxe (srov. rep. čís. 196 byv. nejv. soudu ve Vídni — čís. 967 úř. sb. a rozh. čís. 2730, 4890, 5320, 6009, 8501 a 8873 sb. n. s.) zvláštní ustanovení § 575 prvý odstavec c. ř. s. o kratších lhůtách k opravným prostředkům, neboť nutkavost sporu nájemního v § 571 c. ř. s. zdůrazněná a zájem strany na brzkém uskutečnění jejího nároku platí i v takovémto sporu. Právem proto odmítl odvolací soud odvolání pro opožděnost, ana nebyla zachována osmidenní lhůta stanovená v § 575 prvý odstavec c. ř. s.

Čís. 13749.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Z toho, že obchodní pomocník nepoužil oprávnění k předčasnému vystoupení ze služby, ježto mu zaměstnavatel přikázal podřízené služby nesouvisející s jeho služebním postavením, nelze vyvozovati, že nesměl odepřít konání služeb, jež mu podle smlouvy nepříslušely. Odepření takovýchto služeb nezakládá pro zaměstnavatele propouštěcí důvod podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, Rv I 1629/32.)

Žalobce byl u žalované firmy zaměstnán jako vedoucí směny. Ježto odepřel konati přikázané mu práce míchačské, byl žalovaným propuštěn. Žalobě o zaplacení služebních požitků za zákonnou výpovědní lhůtu bylo vyhověno soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Neprávem vytýká dovolatelka odvolacímu soudu, že prý přehlédl, že se propuštění žalobce stalo ze dvou důvodů, především proto, že se do-

pustil opětových poklesků ve službě jako vedoucí směny, a dále proto, že se zdráhal konati přikázané mu práce, neboť v rozsudku odvolacího soudu bylo zevrubně vyloženo, že žalobcovy poklesky ve službě vedoucího směny nepokládala žalovaná firma za důvod k jeho předčasnému propuštění, nýbrž že byl pro ně jen písemně napomenut, a že k propuštění došlo z toho důvodu, že se žalobce zdráhal konati práce nově mu přikázané. Jest proto správný názor odvolacího soudu, že pro spor jest rozhodnou otázkou, zda žalovaná firma byla oprávněna uplatňovati jako propouštěcí důvod podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom. skutečnost, že žalobce odepřel konati práci míchače, pokud se týče pomocného dělníka. Jest sice souhlasiti s dovolatelkou v tom, že podle § 26 čís. 2 zák. o obch. pom. jest zaměstnanec oprávněn vystoupiti předčasně ze služby, když zaměstnavatel poruší podstatná ustanovení služební smlouvy, a domáhati se pak na zaměstnavateli náhrady podle § 29 zák. o obch. pom. Leč tohoto práva zaměstnanec užití sice může, ale nemusí, neboť mu přísluší jako při jiné smlouvě především právo trvati na splnění služební smlouvy zaměstnavatelem. Z toho, že obchodní pomocník nepoužil oprávnění k předčasnému vystoupení ze služby, nelze tedy vyvozovati, že by nesměl odepřít konání služeb, jež mu podle smlouvy nepříslušely, a že takové odepření zakládá pro zaměstnavatele propouštěcí důvod podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom. Podle § 27 čís. 4 zák. o obch. pom. jest důležitým důvodem, oprávnujícím zaměstnavatele k předčasnému propuštění, vzpírá-li se zaměstnanec vytrvale vykonávati své služby nebo podrobiti se zaměstnavatelovým nařízením, odůvodněným předmětem služebního výkonu. Dovolatelka tvrdí, že přikázání prací míchačských žalobci se musilo státi v zájmu služby a že tedy žalobce, odepřev je konati, vzpíral se podrobiti se nařízením zaměstnavatelovu, avšak při tom přehlíží, že zákon v § 27 čís. 4 má na mysli jen služby, k jejichž konání jest zaměstnanec podle služební smlouvy povinen, jak plyne ze slov »své služby« a »služebního výkonu«. Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobce byl u žalované firmy zaměstnán jako vedoucí směny a že byl přihlášen u Pensijního ústavu k nensijnímu pojištění, pročež jeho služební poměr byl právem posuzován podle zákona ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. z. Že služba míchače, kterou žalobce odepřel konati, byla jiného, podřízenějšího druhu, než služba vedoucího směny, toho si byly podle celého výsledku jednání ve sporu obě strany vědomy a také nižší soudy vycházely z tohoto předpokladu, neboť posuzovaly žalobce vzhledem k jeho postavení vedoucího směny za obchodního pomocníka, konajícího vyšší služby a požívajícího výhody pensijního pojištění, a odvolací soud správně dodal, že tu bylo nebezpečí, že by žalobce přišel zvláště o výhodu pensijního pojištění, kdyby přijal nižší služební postavení míchače nebo místo pouhého pomocného dělníka, které mu bylo podle zjištění nižších soudů nabízeno. Nebylo proto ani třeba blíže zkoumati, v čem záleží služba míchače, čím se liší od služby vedoucího směny, a zda změna v žalobcově služebním postavení byla nebo měla býti jen přechodná a byla spojena se snížením služebního platu. Že byl žalobce sprostěn svého původního postavení jako zodpovědný vedoucí směny, bylo zjištěno již v rozsudku prvního soudu, takže spisům odporuje dovolatelčino tvrzení, že se o tom první soud nezminil. Pro spor ostatně není

rozhodné, zda toto předcházející sprostění žalobce jeho postavení jako zodpovědného vedoucího směny noční a ustanovení jeho jako druhého vedoucího směny denní bylo opatřením trestním čili nic, neboť záleží jen na tom, zda byla žalovaná firma oprávněna, by žalobce propustila okamžitě proto, že odepřel konati služby michače pokud se týče pomocného dělníka. Již v rozhodnutí čís. 215 sb. n. s. bylo vyloženo, že není důvodem okamžitého propuštění podle § 27 č. 4 zák. o obch. pom., zdráhal-li se zaměstnanec, přijatý na vedoucí místo, konati služby podřízeného druhu, které mu podle smlouvy nepříslušely. Nejvyšší soud nemá důvodu, by se od tohoto právního názoru v souzeném případě odchýlil.

Čís. 13750.

Pojišťovací smlouva.

Význam pojmu »řidičské povolání«.

Sedí-li řidič vedle pána vozidla řídicího vůz, aby bděl nad řízením vozidla nebo jen aby převzal řízení kdykoliv pán vozidla mu je přenechá, jest ve výkonu svého řidičského povolání.

Vysadil-li pán vozidla řidiče z povolání, jehož měl pojištěného proti úrazu, z řízení vozidla a svěřil-li řízení řidiči amatéru majícímu řidičskou zkoušku za dozoru řidiče z povolání, není v tom o sobě neopatrnost podle §§ 1297, 1299 obč. zák.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, Rv I 2187/32.)

Žalující firma byla pojištěna u žalované pojišťovny pro případ úrazu řidiče auta žalující firmy, pro případ smrti z úrazu na 20.000 Kč. Při srážce auta žalující firmy, řízeného jejím ředitelem F-em, byl řidič žalobkyně, sedící vedle ředitele, tak těžce poraněn, že následkem úrazu zemřel. Žalobě firmy proti pojišťovně o vyplacení 20.000 Kč procesní soud první stolice vyhověl. Důvody: Sporné je jen, jak jest vykládati zvláštní v pojistce uvedenu podmínku: Pojištěním jsou kryty jen úrazy (řidiče), utrpěné v povolání jako šofér. Žalovaná strana připustila, že nespadají pod pojištění jen úrazy utrpěné při řízení auta, nýbrž i jiné, které se přiházejí při jiném výkonu povolání řidiče, než právě při řízení. Již z toho plyne nesprávnost názoru žalované, že řidičem jest míněna jen osoba auto řídící a že, nebýti dodatku zvláštních podmínek »při výkonu svého povolání« mohl by tímto řidičem býti i řidič amatér. Pojmu »řidič« je použito jako rovnocenného s pojmem šofér, tedy řidič z povolání, jak vidno i z toho, že v dopise ze dne 10. února 1926 užívá žalovaná obou pojmů jako stejnoznačných. I v pojistce je ve zvláštních podmínkách použito pojmu šofér a tím vyznačeno, že v pojistce použitým pojmem »řidič« jest rozuměti jen řidiče z povolání. I celá instituce tohoto druhu pojištění má za účel, by majitelé aut měly své šoféry pojištěny proti úrazům při jich povolání se přiházejícím. Je nesporno, že v souzeném případě přichází jako pojištěný v úvalu Karel B., který byl u žalující řidičem auta »Praga«. Zúzuje se tedy řešení sporu na otázku, zda Karel B. utrpěl při nehodě dne 29. listo-

padu 1930 smrtelný úraz vykonáváje ve smyslu zvláštních podmínek pojišťovací smlouvy své povolání jako šofér u žalobkyně. Bylo zjištěno, že Karel P. dovážel v kritický den z příkazu žalující, resp. jejího k tomu oprávněného ředitele tohoto a ještě 3 úředníky žalující strany z továrny z H. do Prahy a že se měl pak vrátiti s autem do garáže. Auto sice řídil ředitel F., ale šofér B. nejel s sebou pro zábavu jako cestující, nýbrž ve své vlastnosti jako šofér. Byl by jistě musel převzítí kdykoliv řízení na rozkaz ředitelův, byl by i musel opraviti případné poruchy, bděl, jak prokázáno, nad správným řízením vozu, dáváje řediteli teprve as měsíc k řízení auta oprávněnému a tedy ještě nezkušenému F-ovi potřebné pokyny, a měl pak auto zavésti zpět. Jak žalovaná přiznala vztahovalo se pojištění nejen na úrazy při řízení vozu, nýbrž i při jiném výkonu povinností řidičských (čistění, oprava vozu atd.). Takovouto zhusta se vyskytující povinností šoféra je, že doprovází majitele auta, sedě vedle něho, by bděl nad správným řízením vozu, je kdykoliv převzal, případné poruchv po cestě odstranil a, když majitel vozu dojel na místo určení, vrátil se po případě s autem zpět. Karel B. utrpěl tedy dne 29. listopadu 1930 úraz, vykonáváje své povolání jako šofér. Není rozhodným, že toto povolání záleželo v něčem jiném, než v řízení vozu, neboť zvláštní podmínky zúzuji sice ručení na úrazy utrpěné v povolání jako šofér, řízení vozu jest však jen částí tohoto povolání a ručení, pokud se týče úrazu při řízení, není, ač by se tak mohlo státi, vázáno podmínkou, že musí řidič osobně řídit, přesněji řečeno, že neřídí-li šofér, je zásadně jakékoliv ručení za jeho úraz vyloučeno. Že tento výklad zvláštních podmínek je správný, vysvítá i z jich genese, jak je dotvrzeno výpovědí znaleckého svědka P-a. Urazové pojištění řidičů je totiž nyní a bylo již v době uzavření pojistky upraveno dohodou, podle níž všechny pojišťovny zachovávají určitý tarif. Před touto dohodou vskytovalo se pojištění, znějící výslovně na úraz při řízení, ale autodohodou tento pojem rozšířen na úrazy v povolání (nižší tarif) neb i mimo povolání (vyšší tarif). Autorům autodohody byl tento pojem jasný, nepočítali však na tak zvláštní případ, jako je souzený. To však, že oni a po nich i žalovaná použitého pojmu, pokud se týče obratu správně a úplně nedomyslili, nemůže zbaviti pojištěnce práva na výplatu pojistného. Takové nedostatečné ujasnění si pojmu, pokud se týče obratu ve smlouvě použitého šlo by i tak ve smyslu § 915 obč. zák. k tíži žalované, to tím spíše, že má řadu odborníků a tedy i možnost a povinnost jasně se vviadřovati. V souzeném případě nelze tedy než z logického výkladu zvláštních podmínek smlouvy za to míti, že v pojistce smluvená pojistná přihoda nastala (čl. 278 obč. zák.). O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Nelze podle zjištěných skutečností pochybovati o tom, že Karel B. v době úrazu byl ve výkonu svého povolání, když, sedě v přední části vozu vedle ředitele žalující strany F-e, doprovázel ho při jízdě do P., kam zřízenci žalobkyně byli služebně dopravováni, a odkud měl vůz zpět dopravit, i když sám auto osobně neřídil, neboť k jeho šoférským služebním povinnostem, tedy k výkonu jeho povolání jako šoféra strany žalující náleželo i to. Přihodil-li se mu při tom úraz, jest žalovaná povinna tento úraz podle pojistky kryti, neboť se smlouvou zavázala ve smyslu pojišťovacího návrhu právě odškodniti úraz, který utrpí

ve výkonu svého povolání šoféřského řidič pojištěného auta, t. j. osoba, která podle jasných intencí obou stran k služebnímu řízení a obsluhování auta žalobkyní bude po případě byla sjednána. Jisto jest, že kdyby se byl přihodil úraz řediteli F-ovi, řídícímu auto, nebyla by žalovaná k odškodnění smluvně povinna, poněvadž právě, ač auto řídil, byl sice jeho faktickým řidičem, nikoliv však řidičem ve smyslu pojišťovací smlouvy t. j. šoférem z povolání ve službách žalobkyně, určeným k řízení auta. Lze též připustiti, že žalovaná strana při uzavírání pojišťovací smlouvy se žalobkyní na možnost sporného případu nepomýšlela, ale to není důvodem k odpírání smluvní povinnosti, vyplývající z rozumného a nenásilného výkladu smlouvy, neboť podle něho kryt je úraz, který šofér utrpí ve výkonu svého povolání bez ohledu na způsob, jakým se to stane. Měla-li být žalovaná zabezpečena proti případům úrazu, který šofér utrpí sice při výkonu svého povolání, avšak nikoli při osobním výkonu jednotlivých šoféřských funkcí, t. j. nikoliv při bezprostředním řízení vozu nebo úkonů s ním souvisejících, musila by to ve smlouvě výslovně vytknouti a, neučinila-li tak, jde toto nedopatření neb opominutí na její vrub a nemůže z něho vyvozovati důsledky na úkor druhého smluvníka.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Stačí poukázati na správné odůvodnění napadeného rozsudku, jež dovolacími vývody vyvráceno nebylo a k jimž jest dodati: Podstatu pojmu řidičské povolání jest vymeziti podle okolností konkrétního případu. Sedí-li tedy řidič vedle pána vozidla řídícího vůz ať již za tím účelem, by bděl nad řízením vozidla nebo jen aby převzal řízení kdykoliv pán vozidla mu je přenechá, jest ve výkonu svého řidičského povolání. Zda by řidič byl ve výkonu svého povolání, kdyby místo pána vozidla byl řídil auto druhý řidič z povolání zaměstnaný u téhož pána vozidla, nebo kdyby byl z příkazu pána vozidla šel pěšky na určité místo, kde měl převzít řízení vozu, netřeba řešiti, poněvadž o takové případy nejde. Tento výklad výkonu povolání řidičského nemůže zvrátiti ani výtky, že nebylo žádnou stranou pomýšleno na souzený případ při uzavírání pojišťovací smlouvy, neboť jest pochopitelné, že nelze domyslet všechny možné druhy a způsoby úrazu přihodivší se řidiči v jeho řidičských funkcích pro jejich obsáhlou rozmanitost a jest proto pojišťovací smlouvu v konkrétních případech vykládati tak, by to odpovídalo zásadám poctivého styku (§ 914 obč. zák. a čl. 278 obč. zák.). Neodpovídalo by však poctivému styku, kdyby z výkazu řidičského povolání krytého pojistkou měly být vyloučeny některé úseky pojmově těžko určitelné a závislé na libovůli jedné strany. Nelze také uznati, že žalující strana zavinila pojistnou příhodu tím, že vysadila řidiče z povolání, jehož měla pojištěného proti úrazu, z řízení auta a svěřila řízení svému řediteli F-ovi, řidiči amatéru, neboť všeobecné pojišťovací podmínky to nezakazují a řízení auta F-em majícím řidičskou zkoušku za dozoru řidiče z povolání není o sobě neopatrností podle §§ 1297 a 1299 obč. zák.

Čís. 13751.

Samostatnému podnikateli (obchodnímu jednateli) nepřisluší nárok na provisi z obchodu nevyřízeného.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, Rv I 835/33.)

Žalobce domáhal se na žalované firmě zaplacení provise z obchodů jím sprostředkovaných. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Nesejde na tom, zda žalobce jako obchodní cestující byl zaměstnancem žalované (obchodním pomocníkem), či samostatným podnikatelem (obchodním jednatel), neboť v obou případech rozhoduje o splatnosti provise v první řadě ujednání smluvních stran. V souzeném případě tvrdí žalobce, že bylo ujednáno, že mu přísluší 10% provise za všechny obchody jím zprostředkované bez ohledu, zda příkazy firmě jím sdělené byly vyřízeny, pokud se týče zda byly později stornovány neb nebyly z nějakého důvodu efektovány. Nižší soudy zjistily však, že bylo ujednáno jen, že žalobci přísluší 10% provise ze všech přímých a nepřímých obchodů a že nic nebylo ujednáno o tom, kdy provise bude splatna a že příslušetí bude žalobci, i když nebude některý příkaz proveden, pokud se týče bude obchod dodatečně stornován.

Nebylo-li o splatnosti provise nic ujednáno, měl by žalobce, kdyby ho bylo lze pokládati za obchodního pomocníka, podle § 10 zák. ze dne 16. ledna 1910 ř. z. č. 20 nárok na provisi až po dojití placení ze zprostředkovaných obchodů. Je-li však samostatným podnikatelem (obchodním jednatel) není zákonného ustanovení, ale poměr mezi agentem a principálem nasvědčuje zřejmě tomu, by společnou námahou a prací bylo docíleno zisku, z kteréhož se má agentovi dostati náhrady za jeho činnost. Pokud však nedošlo k zaplacení, nelze mluvit o zisku (Staub — Pisko, 1908, str. 302), a proto nepřisluší mu nárok na provisi z obchodu nevyřízeného. V souzeném případě bylo zjištěno, že obchody v žalobě uvedené, z nichž žalobce žádá provisi, dosud nebyly provedeny, ježto kupitelé zboží dosud neodvolali a neodebrali, a že tedy peníze za toto zboží dosud žalované firmě nedošly. Že by žalovanou firmu stíhalo nějaké zavinění na tom, nebylo ani tvrzeno, ani prokázáno.

Čís. 13752.

Přípustnost pořadu práva, domáháno-li se na okresu náhrady škody, ježto okres, prováděje práce kanalisační a stavbu silnice, zanedbal povinnou opatrnost, které musí dbáti každý, kdo provádí kanalisační práce nebo stavbu silnice.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, R II 187/34.)

Žalobní nárok proti okresu na náhradu škody vyvozovala žalobkyně z toho, že žalovaný okres dal provést poblíž stavení žalobkyně úpravu silnice a kanalisací, že při těchto pracích, zejména při provádění kanalisace, byla vykopána jáma pro svod vody z okolních polí, že byl v nepřipustné blízkosti stavení žalobkyně a v hloubce větší, než sahají základy stavení žalobkyně, proveden výkop pro kanalisaci a že tím porušeny byly základy stavení žalobkyně, kteréžto stavení, pozbyvši v základech pevné opory, se počalo hroutiti a bylo citelně poškozeno. Námitce nepřipustnosti pořadu práva soud prvního státního soudu v Praze vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: První soud má za to, že jest tu pořad práva vyloučen, poněvadž úprava silnic a provádění kanalisace jest uložena okresu v §§ 30, 75 zák. ze dne 14. července 1927 č. 125 sb. z. a n. při obstarávání péče humanitní, zdravotní, sociální a hospodářské z důvodu veřejného zájmu a náleží tudíž do oboru správy veřejné a do činnosti veřejnoprávní. Avšak o to v souzeném sporu nejde, ježto žalobkyně nepopírá, že žalovanému okresu tato veřejnoprávní funkce přísluší, netvrdí, že neměl úpravu silnice a kanalisace prováděti, nýbrž tvrdí, že měl tato zajisté veřejně prospěšná zařízení prováděti tak, by tím nebylo do její vlastnické sféry, tedy do jejího soukromého práva rušivě a škodlivě zasááno. Předmětem sporu není veřejnoprávní účel, nýbrž to, že žalovaný okres, prováděje stavbu, žalobkyni poškodil. Žalobkyně není v tomto sporu k žalovanému okresu v poměru podřadnosti, nýbrž v poměru souřadnosti, žaluje jako rovný rovného, jako soused žaluje souseda proto, že při výkonu svého práva překročil toto právo a, prováděje stavbu, vsáhl rušivě do jeho soukromého práva vlastnického a tím ho poškodil. Staví-li na příklad obec školu, tedy zařízení zajisté obecně prospěšné a do oboru veřejné správy náležející, není proto ještě oprávněna vsáhnouti do vlastnictví sousedova a zastavěti mu kus jeho pozemku a nemůže býti o tom pochybnosti, že zasažený sused může se v takovém případě domáhati ochrany u řádných soudů. Jde tedy v souzeném sporu o poměr soukromoprávní a to tím více, ano podle tvrzení žalované strany došlo mezi ní a žalobkyní dokonce i k dohodě, podle níž se žalovaný okres zavázal provést na domě žalobkyně opravy, jichž se na něm domáhala (rozh. čís. 1301, 9719 sb. n. s.). Náleží proto tento spor před řádné soudy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V § 1 j. n. je vyslovena zásada, že soudům přísluší rozhodovati o nárocích soukromoprávních, a § 1338 obč. zák. příkazuje spory o náhradu škody řádným soudům, předpokládajíc, že uplatňovaný nárok má základ v právu soukromém. Jde tedy o to, zda uplatňovaný nárok na náhradu škody tkví v právu soukromém čili nic. Záleží tudíž pro rozhodnutí otázky přípustnosti pořadu práva pro žalobní nárok na tom, zda žalobkyně vytýká žalovanému okresu zanedbání povinnosti veřejnoprávní, či soukromoprávní (srov. rozh. čís. 12001, 12688 sb. n. s.). Jest přisvědčiti stěžovateli, že provádění kanalisačních prací a stavba silnice náleží k úkolům, jichž provádění je uloženo okresnímu zastupitelství

podle §§ 30 (2) a 75 zákona ze dne 29. února 1920 č. 126 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927 č. 125 sb. z. a n. Než žalobkyně neopírá svůj žalobní nárok o to, že porušil žalovaný okres tuto zákonem mu uloženou povinnost a tím jí způsobil zažalovanou škodu na jejím majetku, neopírá tudíž zažalovaný nárok o zanedbání veřejnoprávní povinnosti žalovanému okresu zákonem uložené, nýbrž tvrdí, že žalovaný okres při provádění prací kanalisačních a stavby silnice v obci D. zanedbal povinnou opatrnost, které každý, kdo práce kanalisační neb stavbu silnice provádí, musí dbáti, opírá tudíž zažalovaný nárok na náhradu škody o důvod ryze soukromoprávní, založený na ustanoveních třicáté hlavy druhého dílu občanského zákoníka občanského; a rozhodovati o takovémto nároku přísluší podle § 1338 obč. zák. řádným soudům. Ježto jde o nárok soukromoprávní, tu, i došlo-li mezi stranami k dohodě o něm, šlo rovněž o dohodu soukromoprávní. Nález nejvyššího správního soudu Bohuslav adm. čís. 10533, jehož se stěžovatel dovolává, nedopadá na sporný případ, ježto tam šlo o náhradu škody vzešlé zanedbáním veřejnoprávní povinnosti okresu, čemuž zde tak není.

Čís. 13753.

Osmíhodinná pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, č. 91 sb. z. a n.).

»Pomocnými pracemi« ve smyslu § 7, první odstavec, zákona jsou pracovní výkony, jež se i svou podstatou i dobou, jež jest pro jejich obstarávání vyměřena, odlišují od vlastních prací souvisejících přímo s určením podniku. Spadá sem i úklid obchodu a dílny po skončení práce a roznesení hotových výrobků a odnesení pošty.

Za všechny pomocné práce, pokud přesahují pravidelnou pracovní dobu, jest platiti zvlášť jako za práce přes čas, jest tu však v ž d y přípustná a pro strany závazná úmluva stran o paušalování odměny za ně.

(Rozh. ze dne 13. září 1934, Rv II 460/34.)

Žalobce byl zaměstnán u žalovaného jako sluha. Žalobu o zaplacení odměny za práci přes čas o b a n i ž š í s o u d y zamítly, ježto odměna za práci přes čas byla paušalována.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest vhodné, obírat se především dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.), jež dovolatel spatřuje v tom, že odvolací soud uznal, že odměna za žalobcovy práce přes čas byla úmluvou stran paušalována, ač nezkoumal otázku, zda žalovaný byl oprávněn prodlužovati žalobci zákonnou pracovní dobu, zda totiž měl povolení příslušného úřadu ku práci přes čas. Jest sice správné, že dohoda stran o pracích zákonem zakázaných a úmluva o paušalování odměny za ně by byla podle § 879 první odstavec obč. zák. nicotná a že v takovém případě může zaměstnanec žádati náhradu pro bezdůvodné obohacení zaměstnavatelovo na jeho úkor (srov. rozh. čís. 12.158 sb.

n. s.), avšak v souzeném případě poskytují skutková zjištění odvolacího soudu dostatečný podklad pro právní závěr, že práce, za které se žalobce domáhá na žalovaném zvláštní odměny, jest považovati za práce pomocné ve smyslu § 7 zákona ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n., jež nevyžadují zvláštního úředního povolení. Odvolací soud zjistil, že žalobcovy práce, jež konal podle svého tvrzení přes zákonem dovolenou osmihodinovou dobu pracovní, záležely v tom, že v polední přestávce odnesl nějakou vyřizovanou práci a že večer po šesté hodině, když práce v závodě byla skončena, uklidil obchod a dílnu a odnesl poštu. Podle § 7 odst. (1) zákona čís. 91/18 sb. z. a n. nevyžadují zvláštního povolení práce pomocné, které nutně předcházejí výrobě (práci) nebo po ní následují, i když přesahují obvyklou v závodě stanovenou dobu pracovní. Pomocnými pracemi jest tedy rozuměti práce přípravné a práce doplňující, jež nejsou přímo součástí výrobního procesu samého, nýbrž jsou k pracovním výkonům, směřujícím ke vzniku výrobků, v poměru výkonů jen pomocných, vedlejších, potřebných k tomu, by vlastní výroba (práce) mohla řádně postupovati. Dále předpokládá tu zákon, jak plyne ze slov »předcházející« a »následující«, že vlastní výkony výrobní jsou od výkonů pomocných i časově odděleny. Pod pojem pomocných prací ve smyslu § 7 odst. (1) zák. čís. 91/1918 sb. z. a n. jest tedy zařaditi takové pracovní výkony, které se i svou podstatou, i dobou, jež jest pro jejich obstarávání vyměřena, odlišují od vlastních prací souvisejících přímo s určením podniku. Zákon v § 7 odst. (1) jen příkladmo uvádí jako takové pomocné práce vytápění kotlů, čištění závodních místností, krmení dobytka a pod. Z pracovních úkonů, o něž v tomto sporu jde, spadá pod pojem pomocných prací v naznačeném smyslu především večerní úklid obchodu a dílny po skončení práce v závodě, neboť čištění závodních místností jest výslovně uvedeno v § 7 odst. (1) zák. čís. 91/1918 sb. z. a n. jako práce pomocná. Za pomocné práce podle téhož zákonného ustanovení jest však v souzené věci považovati i roznesení hotových výrobků a odnesení pošty, neboť i tyto pracovní úkony jsou jen pracemi doplňujícími, nejsou součástí výrobního procesu ve zlatnickém závodě a od vlastní výroby v tomto závodě se odlišují jak svou podstatou, tak i dobou pro ně vykázanou. Podle § 7 odst. (4) zák. čís. 91/1918 sb. z. a n. jest ovšem za všechny takové práce, pokud přesahují pravidelnou pracovní dobu, platiti zvláště jako za práce přes čas. Ježto však šlo o dovolené práce přes čas, jest podle ustálené judikatury nejvyššího soudu úmluva stran o paušalování odměny za ně přípustná a pro strany závazná (viz zejména rozhodnutí čís. 10.076, 10.226 sb. n. s.).

Čís. 13754.

Zahájení úpadkového řízení jest překážkou nejen pro výkon, nýbrž i pro povolení exekuce na dlužníkovu jmění.

Správce konkursní podstaty jest oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, i když byla navrhována proti úpadci.

(Rozh. ze dne 14. září 1934, R I 805/34.)

Soud první stolice usnesením ze dne 25. října 1933 povolil exekuci proti společnosti, na jejíž jmění byl dne 3. října 1933 vyhlášen konkurs. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Na jmění povinné strany byl usnesením ze dne 3. října 1933 uvalen konkurs a byl téhož dne 3. října 1933 po rozumu § 2 konk. řádu (zákon ze dne 27. března 1931 čís. 64 Sb. z. a n.) konkurs prohlášen. Podle § 11 konk. ř. nemůže býti po prohlášení konkursu proti úpadci nabyto soudcovského práva zástavního na věcech, které náležejí do konkursní podstaty. Povolení navrhované exekuce po prohlášení konkursu odporuje tedy zákonu a na tom se zřetelem k ustanovení prvního odstavce § 2 konk. ř. a z toho plynoucí zásady notoriety konkursní vyhláškou založené nemůže nic změnit skutečnost, že se exekuční návrh o zahájení konkursního řízení nezmiňoval.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stačí poukázati na odůvodnění rekursního soudu, jež odpovídá skutkovému stavu věci a zákonu. K vývodům dovolacího rekursu jest dodati, že nezáleží na tom, zda vymáhající věřitel neb povolující soud nevěděl, že byl vyhlášen konkurs na jmění povinné strany, ano k zahájení konkursu jest přihlížeti z úřadu. Mylným jest názor dovolací rekurentky, že § 11 konk. ř. nebrání povolení, nýbrž jen výkonu exekuce a že tudíž návrh na povolení exekuce neměl býti zamítnut, nýbrž jen výkon exekuce měl býti odmítnut. Neboť soudcovská usnesení o povolení exekuce zavadávají podnět k zakročení výkonného orgánu vlastního soudu a v odeslání usnesení doručnému a exekučnímu oddělení jest podle § 160 jedn. ř. již příkaz a zmocnění k provedení exekučního výkonu, jenž musí býti pravidelně proveden podle § 379 jedn. ř. bez prodlení. Má proto postižený účastník právo zameziti výkonu, jenž podle § 11 konk. ř. jest nepřipustný, a § 11 konk. ř. jest vykládati v souvislosti s § 39 čís. 2 ex. ř., z něhož plyne, že nejen výkon, nýbrž i exekuce sama jest nepřipustná. Správce konkursní podstaty jest oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, i když byla navrhována proti úpadci samému, což plyne zřejmě z § 79 konk. ř.

Čís. 13755.

Není závady, by se zaměstnanec nedomáhal mzdy zadržené z posledního roku před povolením vnučené správy nemovitostí a podniku zaměstnavatele přímo na zaměstnavateli, nežádá-li zaplacení mzdy z výměřků nemovitostí a podniku, jež jsou ve vnučené správě.

(Rozh. ze dne 14. září 1934, R I 1070/34.)

Žalobce domáhal se žalobou, o niž tu jde, na žalovaném jako vlastníku závodu, na který byla povolena a zavedena vnučená správa usnesením ze dne 12. ledna 1934 zaplacení služebních platů zadržovaných ode dne 1. července 1933, to jest služebních platů z posledního roku před po-

volením vnučené správy. Žalovaný vznesl námitku nedostatku pasivního oprávnění ke sporu, ježto v jeho podniku byla zahájena vnučená správa. Soud první stolice zamítl námitku nedostatku pasivního oprávnění ke sporu. Důvody: Žalovaná strana opírá námitku zřejmě o § 344 ex. ř., podle něhož vnučený správce továrního závodu má zapravovati zadržené mzdy a jiné platy služební z posledního roku před povolením vnučené správy, v souzeném případě tedy od 12. ledna 1933. Námitka není odůvodněna a opírá se snad o mylný výklad rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 20. června 1930 R I 395/30 (čís. 10006, sb. n. s.), uveřejněného pod heslem: Pro nároky z vnučené správy lze žalovati jen vnučeného správce. Lhostejno jest však, zda jest označen v žalobě jako žalovaná strana vnučený správce jako takový, či vnučená správa zastoupená vnučeným správcem. V úvodu důvodů tohoto rozhodnutí nejvyššího soudu se praví: »jest ovšem přisvědčiti odvolacímu soudu, že pro nároky z vnučené správy lze žalovati jen vnučeného správce«, ale tu šlo jen o otázku, zda byla správně žalována vnučená správa či zda měl býti správně žalován vnučený správce, a tu vyslovil nejvyšší soud názor, že ovšem z vnučené správy lze žalovati jen vnučeného správce, že však jest lhostejno, zda v žalobě jest označena jako žalovaná strana vnučený správce. Tím ovšem není řečeno, že by nemohl býti žalován i vlastník podniku, který zůstává po zahájení vnučené správy i nadále podmětem práv a závazků svého nemovitého jmění vnučenou správou stíženého a může proto býti vždy žalován i za trvání vnučené správy. Jest jen ponecháno volnému uvážení žalobcově, zda hodlá žalovati vlastníka podniku či vnučeného správce, jde-li o nároky uvedené v § 344 ex. ř. Rekurzí soud vyhověl námitce nedostatku pasivního oprávnění ke sporu a zamítl žalobu. Důvody: Jde o výdaje, jež má zapraviti vnučený správce přímo z výtěžků vnučené správy (§ 344 ex. ř.), tudíž o věc, která se týče vnučené správy. V takové věci nemá povinná strana (žalovaný) procesní způsobilost, jelikož postrádá práva nakládati s výtěžky závodu a práva vésti správu podniku. Oprávněn k obchodování a k právním jednáním, které s sebou přináší provozování podniku jest jen vnučený správce (§§ 109, 334, 343 ex. ř. — Kom. Neumann § 109 ex. ř. — 1909/10).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Ze žaloby o zaplacení mzdy zadržené z posledního roku před povolením vnučené správy nevyplývá, že zaplacení je žádáno, pokud se týče bude žádáno z výtěžku nemovitosti a podniku, jež jsou ve vnučené správě. Podle § 99 ex. ř. (§ 130 ex. ř.) je dlužník zavedením vnučené správy omezen jen co se týče správy a jejích užitků, nikoli nad to. Ukládá-li § 120 čís. 3 a § 344 ex. ř. vnučenému správci zapraviti i mzdu zadržanou z posledního roku před povolením vnučené správy, nenásleduje z toho, že zaměstnanec s takovouto zadržanou mzdou nesmí hledati uspokojení jinde, z jiného jmění dlužníkovy, než z výtěžku zavedené vnučené správy. Nelze proto v zahájeném sporu upírati dlužníku procesní způsobilost a nelze souhlasiti s napadeným usnesením, jímž se tak stalo.

Pojišťovací smlouva.

Při přeměně pojištěné společnosti s r. o. ve společnost akciovou počítá se lhůta k výpovědi podle § 65 odst. 2 poj. ř. ode dne, kdy byl proveden zápis nové akciové společnosti do obchodního rejstříku, nikoliv ode dne, kdy doručeno bylo usnesení o povolení zápisu.

(Rozh. ze dne 14. září 1934, Rv I 2304/32.)

Firma T., společnost s r. o., byla pojištěna u žalujících pojišťoven proti požáru. Firma T. přeměnila se v akciovou společnost, jež byla zapsána do obchodního rejstříku dne 25. dubna 1931. Dne 10. června 1931 dala firma T., akciová společnost, žalujícím pojišťovně výpověď z pojišťovací smlouvy. Žalující pojišťovny nevezaly výpověď na vědomí, ježto prý byla podána opožděně a domáhaly se žalobou, o níž tu jde, na akciové společnosti T. zaplacení pojišťovacích premií. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Nesporno jest, že se zápis akciové společnosti do obchodního rejstříku stal dne 25. dubna 1931. Tím vznikla akciová společnost, a tím nastala i změna právního podmětu. Od tohoto dne podle § 65 poj. zák. jest počítati lhůtu jednoho měsíce k výpovědi, takže lhůta končila 25. května 1931. V této lhůtě však výpověď dána nebyla, stalo se tak teprve dopisem ze dne 10. června 1931, tudíž po uplynutí lhůty, a tím právo k výpovědi zaniklo. Žalovaná strana hájí názor, že lhůtu § 65 poj. zák. jest čítati teprve ode dne, kdy straně doručeno usnesení o povolení zápisu do obchodního rejstříku. S tímto názorem však soud nesouhlasí, poněvadž jest v rozporu i s doslovem čl. 211 obch. zák. i s ustanovením §§ 64 a 65 poj. zák. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Nesprávné posouzení po stránce právní vidí odvolatelka v tom, že se soud přiklonil k názoru žalujících, že lhůta k výpovědi podle § 65 poj. zák. běží v souzeném případě ode dne zápisu žalovaného do obchodního rejstříku, t. j. ode dne 25. dubna 1931 a nikoliv ode dne 6. června 1931, kdy doručeno žalované straně usnesení o provedeném zápisu. Jde tedy jen o to, od kterého dne jest čítati výpovědní lhůtu. A tu jest přisvědčiti prvnímu soudu, že jest ji čítati ode dne zápisu akciové společnosti do rejstříku, neboť tím dnem teprve akciová společnost podle čl. 211 obch. zák. vzniká a tím dnem splněny jsou veškeré předpoklady pro nabytí vlastnického práva. Proto také od tohoto dne jest čítati lhůtu jednoho měsíce k výpovědi stanovenou v § 65 poj. zák. Nesporno jest, že se zápis žalované akciové společnosti stal dne 25. dubna 1931. Lhůta k výpovědi běžela do 25. května 1931, v té lhůtě však výpověď dána nebyla, nýbrž stalo se tak teprve 10. června 1931, tedy již po lhůtě výpovědní. Názoru žalované, že lhůtu tu čítati jest ode dne, kdy jí doručeno usnesení o jejím zápisu do rejstříku, přisvědčiti nelze, poněvadž zápis akciové společnosti do obchodního rejstříku působí podle zásady veřejnosti, obchodní rejstřík ovládalší, proti každému, tedy i proti akciové společnosti samotné ode dne zápisu, takže jen tento den může býti směrodatný pro posouzení otázky, od kdy čítati jest lhůtu vytčenou v § 65 poj. zák.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatelce nelze přisvědčiti, že lhůta k výpovědi podle § 65 odstavec 2. zákona o pojišťovací smlouvě počíná dnem, kdy doručeno bylo usnesení o povolení zápisu, a nikoli dnem, kdy byl proveden zápis. Stačí poukázati k odůvodnění napadeného rozsudku a jest k dovolacím vývodům dodati: Poukazuje-li dovolatelka na rozhodnutí čís. 457 sb. n. s., v němž bylo vysloveno, že soud může ve věcech nesporných upustiti od svého usnesení, pokud nebylo doručeno, a že do té doby nejví právní účinky, přehlíží, že nejde v souzeném případě o prosté usnesení, jakž tomu bylo v onom případě, nýbrž o usnesení, jehož obsah se zapisuje do obchodního rejstříku, jenž jest veřejný, do něhož může každý nahlédnouti (čl. 12 obch. zák.) a jest chráněn důvěrou v něj. Do něho se zapisují prosté skutečnosti, které v případě čl. 211 obch. zák. mají účinek konstitutivní, takže zápisy mají význam jen listinného osvědčení, že účastníci dotyčná prohlášení učinili (Pollitzer: das oest. Handelsrecht str. 91, Staub-Pisko I. str. 58). Mají proto zápisy ty průvodnost veřejné listiny podle § 292 c. ř. s. (Staub-Pisko str. 58, § 7) a o nesprávnosti dosvědčené skutečnosti jest důkaz připuštěn. Pochází-li tedy zapsané prohlášení o ustavivší se akciové společnosti od ní samé, a ona ani protidůkaz nevedla, ba skutečnost tu doznala, musí zápis ten nechati proti sobě plati, bez ohledu na to, zda jí bylo usnesení o zápisu doručeno, čili nic, a zda měla snad možnost proti usnesení tomu rekurovati. Se zápisem tím musila počítati, ana sama o něj zažádala, a bylo její povinností, by se, šetříc průměrné opatrnosti § 1297 obč. zák. přesvědčila nahlédnutím do obchodního rejstříku, kdy se zápis stal, chtěla-li svého výpovědního práva podle § 65 odstavec (2) zákona o pojišťovací smlouvě použiti.

Čís. 13757.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Škrtnání nebo přetiskování závadných míst v letáku nestačí vezdy k zamítnutí žaloby domáhající se zdržení se uveřejňování nesprávných údajů.

S hlediska § 2 zák. proti nek. soutěži nezáleží na tom, zda dodatek ke jménu soutěžitele lze uznati za vhodný s hlediska § 44 živn. řádu.

Dodatek k firmě (ke jménu), sloužící k bližšímu označení podniku, nepřiči se nutně § 2 zák. proti nekalé soutěži.

(Rozh. ze dne 14. září 1934, Rv I 1540/34.)

Zalující firmy se domáhaly na žalovaném Jaroslavu P-ovi, zámečnictví v Pardubicích, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen zdržeti se uveřejňování nesprávných údajů, že jest továrnou v Praze a Pardubicích, že má jméno Rollo, a že jest povinen odstraniti tento závadný stav. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal žalovanou stranu povinnou zdržeti se uveřejňo-

vání nesprávných údajů, jako by byla továrnou v Praze a v Pardubicích a povinnou odstraniti tento závadný stav, jinak napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Především jest zdůrazniti, že pro rozsah rozsudečného výroku je směřodátný jen doslov žalobního návrhu a ten se domáhá jen zdržovacího a odstraňovacího příkazu ohledně nesprávných údajů, že jest žalovaný podnik továrnou v Praze a v Pardubicích a že má jméno firmy »Rollo«. Zalující strana sice při ústním jednání dne 14. ledna 1933 poukazovala též k tomu, že neodpovídá pravdě ani další údaj v tiskopisech žalované strany »vlastní válcovny ocelových i pozinkovaných vlnitých plechů atd.«, ale žalobu na tento údaj formálně nerozšířila a neprávem proto nyní v odvolání vytýká, že soud první stolice na tuto věc nevzal zřetele. Dále jest zdůrazniti, že pozastavené údaje stíhány jsou, třeba že to v žalobě výslovně nebylo řečeno, jen s hlediska § 2 zák. proti nekalé soutěži jako nekalá raklama, kterou si žalovaná strana na úkor soutěžitelů dělá tím, že o svém podniku rozšiřuje tvrzení, nesrovnávající se se skutečnými poměry a způsobí vzbuditi u průměrného, neinformovaného zákaznictva nesprávnou představu o rozsahu a výkonnosti závodu jejího, takže zejména § 11 cit. zák. nepřichází vůbec v úvahu, neboť o zásahu do cizích práv používáním slova »Rollo« k označení podniku nebo zboží nelze mluvit. Zalující strana nepozastavuje ostatně, jakž i odvolání samo zdůrazňuje, ani používání značky »Rollo« k označování výrobků žalovaného, pro něž si dodatečně vymohl podle sdělení obchodní a živnostenské komory v Praze registraci, nýbrž shledává nekalou soutěž v tom, že žalovaný používá tohoto slova jako firmy, pokud se týče jako firemního dodatku, ačkoli, nejsou protokolovaným obchodníkem, nemá na vedení firmy vůbec právo a zejména na používání firmy, záležející ve jméne fantastickém, vyhrazeném prý společností akciovým a s omezeným ručením, nebo-li, že žalovaný takovým označováním svého závodu vzbuzuje o něm klamnou představu, jako by byl podnikem rozsáhlejším a protokolovaným. Soud odvolací nesouhlasí sice v tomto směru s názorem soudu první stolice, že v předložených tiskopisech a používaných razítkách slovo »Rollo« svým umístěním a grafickým provedením zřejmě slouží jen k označení výrobků a ne k označení závodu jako firmy, avšak nesouhlasí ani s názorem žalující strany, že jeho používání v dané formě vzbuzuje klamný dojem o faktickém rozsahu a významu podniku žalované strany. Je sice správné, že podle obchodního zákona protokolované firmy smí používat jen kupec plného práva, vyhovující příslušným předpisům daňovým a že kupci jednotlivci firemní dodatek podobného rázu nebyl by ani dovolen, a jest rovněž pravdou, že podle předpisu živnostenského řádu snad rovněž označování živnosti žalovaného slovem »Rollo« mohlo by a snad dokonce již bylo pozastaveno, avšak to vše není rozhodným při řešení otázky, zda se tím žalovaný dopouští nekalé soutěže podle § 2 zákona. Jisto jest, že o těchto zákonných předpisech nemá dostatečné a přesné vědomosti, že nerozeznává s hlediska svých zájmů mezi firmou protokolovanou a neprotokolovanou, mezi závodem jednotlivce a závodem společenským, že bonita, výkonnost a oblíbenost podniku s těmito okolnostmi není a nemusí býti v souvislosti, že fakticky různé závody, protokolované i neprotokolované, používají k označení svých stanovišť a výrobků různých štítů, přívěšků a přízvisek

a že i menší řemeslník může mít pro své zboží úředně chráněnou známku a na ni ve spojení se svým podnikem se různým způsobem odvolávat. Činil-li tak žalovaný, prohřešoval se snad proti některým předpisům a může proto být stíhán, avšak neškodil tím ještě svým soutěžitelům a nevzbuzoval tím u společných zákazníků na jich úkor klamné představy o svém podniku, neboť, jak již shora řečeno, průměrný zákazník při volbě objednávky na tyto momenty váhu neklade a faktický rozsah a výkonnost podniku od nich také nezávisí, neboť může zručný a spolehlivý řemeslník obsloužit svého zákazníka lépe než skomírající snad již podnik prot. akc. společnosti neb společnosti s ruč. obm. a označení »Rollo« i podle výkladu odvolání pravdivě označuje způsob podnikání žalovaného, t. j. výrobu svinovacích rolet a příbuzných zařízení.

Naproti tomu však právem jest vytykáno nesprávné právní posouzení, pokud jde o pozastavené údaje toho obsahu, že podnik žalovaného je továrnou se sídlem v Praze a v Pardubicích. Že žalovaný ve svých rozšiřovaných prospektech tyto údaje činil a že údaje ty neodpovídají skutečnosti, je jednak (v prvním směru) nesporno, jednak (v druhém směru) se zjišťuje z výpovědi svědků, z nichž vychází, že žalovaný od července 1930 v Praze sám vůbec činný nebyl, od dubna 1931 provozuje svou živnost v Pardubicích, a to nikoli po továrníku, a že i místnosti svého času v Praze používané naprosto neospravedlňují údaj, jako by pardubický závod měl též v Praze vedlejší sídlo. Příslušný údaj v prospektech, naznačující, že jde o továrnu v Pardubicích, která má kancelář, sklady a montážní dílny v Praze, odporuje tedy skutečnosti a je nepravdivý a klamný ve smyslu § 2 zák. proti nek. sout. Jde nyní o to, zda žalovaného vyvíňuje, že žalovaný závadných prospektů sice dále používá a používal, že však v nich pozastavené údaje škrtil neb razítkem přetiskoval. Soud první stolice měl za to, že žaloba není již důvodná, když žalovaný, byv stanoviskem okresního úřadu v Pardubicích o nesprávnosti svého jednání poučen, od doby svého odsouzení tímto úřadem v prospektech místa závadná přeškrtoval nebo přetiskoval, neboť z toho prý každá osoba zdravého rozumu musila seznati, že přeškrtnutá a přetištěná místa nepatří, a poněvadž úplným zničením veškerých prospektů byl by žalovaný utrpěl značnou újmu. S tímto právním názorem se odvolací soud nemůže stotožnit, neboť zodpovědnost žalovaného podle zákona proti nekalé soutěži není podmíněna zlým úmyslem a vědomostí, že jednání je nekalou soutěží, případnou škodu odložením závadných prospektů snad vzniklou způsobil si žalovaný sám a nemůže na tuto okolnost vzat býti ohled, a pouhé škrtnutí neb přetiskování závadných míst, po nichž místa ta zůstávají i nadále čitelnými a jež, jak z přílohy vidno, není ani úplně a všude provedeno, naprosto nelze pokládati za rovnocenné odstranění závadného stavu. Škrtnutí a přetiskování je tu ponecháno libovůli a spolehlivosti žalovaného, může čtenáři prospektů pokládáno býti za nahodilé neb od třetí osoby pocházející a tudíž nic neznamenající a okolnost, že přeškrtnutá neb přetištěná místa mohou přes to býti přečtena, mohou v čtenáři a tudíž v zákazníkovi vzbuditi neb udržeti mylný dojem, že podnik žalovaného přece jen jest nebo ještě před nedávnem byl závodem po továrníku na dvou místech provozovaným. Žaloba je tudíž v právu,

domáhajíc se v tomto směru výroku zdržovacího a odstraňovacího, a bylo proto částečně odvolání a žalobě vyhověti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

Dovolání žalovaného týká se jen otázky, stačí-li k zamítnutí žaloby, že žalovaný používá sice dále závadných letáků, že však na nich závadná místa škrta, nebo přetiskuje od doby, co byl stíhán živnostenským úřadem, a zda lze v tom spatřovati dostatečné odstranění závadného stavu. Dovolatele stačí poukázat ke správným důvodům napadeného rozsudku, z nichž zvláště v úvahu přichází, že podle nich úprava není provedena ani úplně ani všude, čemuž dovolatel neodporuje. Protože nebylo ani tvrzeno, že škrtnutí nebo přetisk byl již také proveden na všech letáčích dosud zbylých, je zřejmé, že by záviselo v budoucnosti na libovůli žalovaného, bude-li škrtnutí nebo přetisky dále prováděti a že by tedy žalobci neměli právní ochrany, na kterou jim rozsudek přiznal nárok, který jim ani žalovaný v zásadě neupírá.

K dovolání žalobců: Nesejde na tom, lze-li pozastavený doatek ke jménu žalovaného uznati za vhodný s hlediska § 44 živnostenského řádu, nýbrž jde jen o to, zda se onen dodatek »Rollo« přiči předpisům § 2 zákona proti nekalé soutěži. V tom má odvolací soud pravdu. Odvolací soud právem poukazuje k tomu, že tento dodatek je potud pravdivý, že označuje způsob (druh) podnikání žalovaného, to je výrobu svinovacích rolet a příbuzných zařízení, jak sami žalobci uznávají. Správně uvádí odvolací soud, že i neprotokolovaní obchodníci a živnostníci používají k označení svých stanovišť a výrobků různých dodatků v souvislosti s předmětem podniku. Z takových dodatků nemusí však býti usuzováno jen na rozsah podniku. Žalobci tvrdí sice, že by ono označení mohlo býti anebo jest způsobilé v tomto směru klamati zákazníky a zjednati tím podniku žalovaného na jejich úkor přednost při soutěži, což však nedokázali. Podle letáků ke spisům připojených nejde vůbec o nějaké firmování neb o nějaké jméno, nýbrž jen o dodatek k firmě, případně ke jménu, k bližšímu označení podniku, jakýž u protokolovaných obchodníků připouští čl. 16, druhý odstavec obch. z. a jakýž ani podle § 44 živnostenského řádu nemusí býti vždy nepřípustný.

Čís. 13758.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).

Ustanovením § 22 zák. není vyloučena dohoda o příslušnosti jiného věcně příslušného soudu.

Jde o nekalou soutěž, ukázal-li žalovaný (zástupce konkurenční firmy) nabídku žalující firmy, v níž se určitým zákazníkům poskytují výjimečně nízké ceny, bez potřeby zákazníků žalobkyně, jemuž tato dodávala zboží za vyšší ceny.

(Rozh. ze dne 14. září 1934, Rv I 1543/34.)

Žalovaný obchodní zástupce, bydlící v Teplicích-Šanově, ukázal, zastupuje brněnskou firmu, nabídku žalující pražské firmy, v níž poskytovala nemocenským pokladnám vyjimečně nízké ceny, zákazníkovi žalobkyně, jemuž žalobkyně dodávala zboží za ceny vyšší. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném, by byl uznán povinným zdržeti se jakéhokoliv předložení nabídky žalobkyně nemocenským pokladnám a jakéhokoliv upozornění na nižší ceny, účtované žalobkyni nemocenským pokladnám. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud souhlasí s názorem prvního soudu, že ve zjištěném jednání žalovaného, t. j. v tom, že nabídku žalující strany, v níž se nemocenským pokladnám poskytují vyjimečně nízké ceny, ať již se mu dostala do rukou jakýmkoliv způsobem, ukázal bez potřeby jejímu zákazníkovi Dr. L-ovi, jemuž žalující strana dodávala zboží za ceny vyšší, shledávati je nekalou soutěž. Z líčení Dr. L-a o tom, jak k tomu došlo a jak se to stalo, jež odvolací soud běře za zcela věrohodné a rozhodující, plyne jasně, ať již osobní úsudek jeho o úmyslu žalovaného byl jakýkoliv, že žalovaný vystupující jako konkurent žalobkyně, sděloval zákazníkům jejím okolnost, která s provedením obchodu blíže nesouvisela a která již přirozeně podle své povahy musila bez bližšího vysvětlení proti ní popuditi a zaujati. To jest jednáním, jež v hospodářském styku jest v rozporu s dobrými mravy soutěže a bylo způsobilé soutěžitele poškoditi a zůstává nekalou soutěží podle § 1 zák. i tehdy, když si žalovaný sám ani nekalosti svého jednání nebyl vědom.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, v němž žalovaný uplatňoval zmatečnost podle § 477 čis. 3 c. ř. s., ježto prý pro žalobu byl výlučně příslušný krajský soud civilní v Brně.

Důvody:

V § 22 zák. proti nekalé soutěži byla upravena místní příslušnost podle jiných zásad než jak jsou obsaženy v jurisdikční normě pro jiné spory. Stalo se tak se zřetelem k povaze předpisů o nekalé soutěži a sporů z ní vzniklých, ve snaze, by řízení podle sídla podniku bylo soustředěno u soudu, u kterého podle povahy věci může býti provedeno nejúčelněji a nejrychleji, při čemž dbáno bylo i oprávněných zájmů žalovaného. Třebaže zákon mluví o výlučné příslušnosti, lze přece jen se zřetelem k jasnému účelu tohoto ustanovení míti za to, že zákon neměl na mysli uchýliti se v této úpravě místní příslušnosti od obecné zásady, podle níž se zpravidla v místní příslušnosti zachovává právo dispozice zúčastněných stran, a že tu nebyla vyloučena možnost prorogace jiného věcně příslušného soudu podle § 104 j. n., takže zde není vytýkané zmatečnosti podle § 477 čis. 3 c. ř. s., když námitka místní nepřislušnosti nebyla učiněna, a platila by zde zásada vyslovená v § 45 j. n., kdyby byly o příslušnosti rozhodly nižší soudy.

Ve věci samé není dovolání opodstatněno. Nesejde na to, jakým způsobem žalovaný získal opis nabídky a zaslal-li jej firmě, nehledíc k tomu, že tato skutečnost byla odpůrkyni přiznána, nýbrž o to jde, jakým způsobem žalovaný onoho opisu použil u Dr. L-a a zda lze tento způsob schvalovati s hlediska předpisů § 1 zák. proti nekalé soutěži. Při tom je

ovšem vycházeti z obsahu výpovědi tohoto svědka, jak ji po průvodní stránce přijaly za skutkové zjištění oba nižší soudy. Podle této výpovědi neměl žalovaný příčiny k tomu, by opis nabídky žalobkyně Dr. L-ovi ukazoval; mohl se omeziti na to, že mu povolil žádanou slevu 30 h. Tvrzení žalovaného, že se obával, že Dr. L. bude požadovati ještě další slevy, nemá žádného podkladu a je proto souhlasiti s úsudkem nižších soudů, že se sdělení nabídky žalobkyně stalo bez potřeby a bez bližší souvislosti s provedením obchodu. Není tedy podkladu ani pro to, že se žalovaný chtěl jen brániti proti dalšímu požadování slevy, a neobstojí ani námitka, že žalovaný jednal v obraně proti žalobkyni, která prý snižováním cen poškozovala zájmy jeho a ostatních soutěžitelů. Měl-li žalovaný za to, že takové snižování je nekalou soutěží, bylo na něm, by se bránil cestou v zákoně předepsanou, nesměl tak učiniti o své újmě způsobem, který se přiči požadavkům slušnosti soutěže v § 1 zákona proti nekalé soutěži zdůrazněným. Nesejde na tom, že obsah opisu nabídky byl pravdivý, a nejde tu — jak správně poznal procesní soud — o případ § 10 zák. proti nekalé soutěži, protože závada nespočívá v obsahu nabídky, nýbrž ve způsobu, jakým ke sdělení došlo. Stalo-li se tak skutečně bez potřeby a bez souvislosti s dojednáním obchodu, je zřejmé, že tu nešlo o věcné důvody, nýbrž že pohnutka jednání žalovaného byla jiná, že totiž chtěl oním sdělením dosáhnouti pro sebe výhody na úkor žalobkyně a že chtěl jejího zákazníka proti žalobkyni popuditi. Takový způsob jednání nelze srovnati s požadavkem slušnosti soutěžení, ano nelze o tom pochybovati, že by jednání takové, kdyby k němu mělo dojiti také u jiných zákazníků v budoucnosti, bylo způsobilé žalobkyni poškoditi.

Čís. 13759.

Opatření opatrovnického soudu, jimž byly otci ponechány úroky na výživu dítěte bez povinnosti klásti účty, jest jen opatřením s hlediska dozoru nad jměním sirotčím a nemůže jim býti otci poskytnuto požívací právo ke jmění tomu (§ 150, poslední odstavec, obč. zák.)

(Rozh. ze dne 14. září 1934, R II 356/34.)

Aloisu M-ovi byly usnesením opatrovnického soudu ponechány úroky z pohledávky 30.000 Kč jeho nezletilé dcery, vtělené na nemovitostech, jež původně patřily Aloisu M-ovi a jež od něho nabýly žalovaní. Tuto úrokovou pohledávku postoupil Alois M. žalující záložně, jež ji zažalovala proti žalovaným. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Žalující strana vlastnictví postupitele Aloise M-a a tudíž i své vlastnictví k pohledávce, o jejíž zaplacení žaluje, opírá o to, že usnesením opatrovnického soudu byly ponechány úroky z jistiny 30.000 Kč, nezl. Věroslavě M. patřící, postupiteli Aloisu M-ovi bez povinnosti klásti z použití úroků vyúčtování. Soud má za to, že názor žalující strany není správný a že se postupitel Alois M. rozhodnutím opatrovnického soudu, že se mu ponechávají úroky z kapitálu nezl. Věroslavy M-ové, bez kladení účtů, nestal vlastníkem těchto úroků. Pří-

slušné rozhodnutí opatrovnického soudu má své odůvodnění v § 150 obč. zák., že náklady na výchovu a výživu nezletilých dětí mají být v prvé řadě zapravovány z příjmů, které nezletilcům plynou z jejich jmění. Proti normálním případům, ve kterých podle zákona jest předepsáno o všech příjmech a výdajích ze jmění nezletilců skládati řádné vyúčtování, dovoluje zákon v citovaném právě předpisu, by otec byl osvobozen od vyúčtování, je-li přebytek ze jmění nezletilých dětí po úhradě výloh na výživu a výchovu nepatrný a tudíž i, není-li vůbec žádný. Rozhodnutím opatrovnického soudu, jehož se žalující strana dovolává, nebylo však nic změněno na vlastnictví úroků plynoucích nezletilým dětem z kapitálu 30.000 Kč pro ni zajištěného na nemovitostech patřících nyní žalovaným, jak plyne z rozboru příslušného rozhodnutí opatrovnického soudu a srovnání s předpisem § 150 obč. zák., jenž rozeznává případy, že se jednak otcí promíne vyúčtování z příjmu jeho nezletilých dětí (při čemž se předpokládá, že buď žádný přebytek po úhradě nákladů na výchovu a výživu nezůstane, a zůstane-li přebytek, že otec bude mít povinnost jej odvádět), další případ, že s prominutím vyúčtování ponechají se otcí nepatrné přebytky k volnému použití, a konečně třetí případ, že se otcí ponechává k používání jmění jeho nezletilých dětí. Z opatrovnického spisu je však zjištěno, že postupiteli Aloisu M-ovi byly ponechány úroky z podílu nezletilých dětí Věroslavy M. na její výchovu a výživu bez kladení účtů do dokonání 14. roku nezletilosti. Ze soudního opatření vychází najevo, že na výchovu a výživu nezletilých jsou určeny celé úroky a že se s přebytky zřejmě nepočítalo. Také není o přebytcích v rozhodnutí opatrovnického soudu učiněno opatření, takže, i kdyby se přebytky byly vyskytly, neměl postupitel Alois M. právo si je přivlastňovati, nýbrž patřily přebytky ty nezletilým dětem Věroslavy M-ové a musely být podle předpisu odváděny v její prospěch do sirotčí pokladny, jak vyplývá z druhé věty § 150 obč. zák. Aby si mohl ponechat, třeba nepatrné přebytky, k tomu potřeboval postupitel Alois M. výslovné svolení opatrovnického soudu, které však v rozhodnutí, jehož se strana žalující dovolává, není. Právní poměr co do úroků z podílu nezletilých dětí Věroslavy M-ové nebyl ovšem aktuální, dokud postupitel Alois M., jako držitel zavazovaných nemovitostí byl i osobním a hypotekárním dlužníkem, avšak vystupuje tato právní otázka teprve nyní, kdy žalovaní koupili zavazované nemovitosti a převzetím pohledávky nezletilých dětí Věroslavy M-ové 30.000 Kč k placení a úrokování staly se hypotekárními dlužníky. Za zjištěného stavu věci, kdy žalovaní jsou hypotekárními dlužníky pohledávky 30.000 Kč s přísl., kdy pohledávka ta i s přísl. vázne ve prospěch nezletilých dětí Věroslavy M-ové na nemovitostech zajištěných, kdy v kupní smlouvě ze dne 9. srpna 1933 žalovaní přebírají k úrokování pohledávku, sotva lze mít za to, že rozhodnutím opatrovnického soudu, na něž žalující strana odkazuje, mělo být něco změněno na vlastnictví úroků z pohledávky nezletilých dětí Věroslavy M-ové 30.000 Kč knihovně zajištěné. Rozhodnutí opatrovnického soudu týkalo se výhradně Aloisa M-a jako otce nezletilých dětí Věroslavy M-ové, nebylo a nemohlo být v pozemkové knize vyznačeno a nemohlo účinky projevit proti třetím osobám. Rozhodnutí tomu nemůže být prisuzován jiný smysl, než ten, který se podává se zřetelem na předpis § 150 obč. zák., že totiž Alois M. jako otec má na výživu a výchovu nezletilých dětí Věroslavy M-ové použití úroků z ka-

pitálu 30.000 Kč aniž bude mít povinnost použití těchto úroků vyúčtovat. Vzhledem k předpisu § 150 obč. zák., že má být na výchovu a výživu nezletilých dětí použito příjmu ze jmění těchto dětí, jest usuzovati, že zákon sám předpokládá, že příjmy, plynou-li nezletilým dětem z jejich majetku, jsou příjmy nezletilých dětí a nikoliv snad jejich otců, takže v souzeném případě úroky plynoucí nezletilým dětem z kapitálu 30.000 Kč zůstávají vlastnictvím nezletilých dětí Věroslavy M-ové a nestaly se vlastnictvím jejího otce Aloise M-a. Jestliže úroky z jistiny 30.000 Kč postupiteli Aloisu M-ovi nepatřily, nemohl je platně postoupiti žalující straně. Ze rozhodnutí opatrovnického soudu, jehož se žalující strana dovolává je pouhým opatřením tohoto soudu ve správě majetku nezletilých dětí Věroslavy M-ové vyplývá i z výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 12. prosince 1896 čís. 42 Věst. Min. spr. Poněvadž postupitel Alois M. v době postupu zažalované pohledávky nebyl vlastníkem pohledávky, mohli žalovaní podle předpisu § 1395 obč. zák. okolnost tu namítati žalobkyni jako postupnici, takže podaná žaloba musela být vzhledem k výše uvedenému zjištění, že žalovaný vlastníkem pohledávky nebyl, zamítnuta. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, znovu jednal a rozhodl. D ů v o d y: Jest se nejprve zabývati posouzením sporu po právní stránce a tu nelze souhlasiti s napadeným rozsudkem, jak používá ustanovení § 150 obč. zák. na souzený spor, zejména na ujednání (opatření) opatrovnického soudu ohledně ponechání úroků z dědického podílu nezletilých dětí Věroslavy M-ové jejím otci — nynějšímu postupiteli zažalované pohledávky. První soud právem poukazuje k ministerskému nařízení ze dne 12. prosince 1896 čís. 42 věstníku min. spravedlnosti, jež však má jen ten význam, že o použití úroků z dědického podílu nezletilých dětí rozhodovati soud pozůstalostní, jemuž jest jen zůstaveno rozhodnouti projednání pozůstalosti, naproti tomu otázku, zda-li a jak mají být ponechány úroky z dědických podílů případných nezletilým dětem, pozůstalému manželu na úhradu nákladů výživu a výchovu jest řešiti soudem poručenským nebo opatrovnickým odděleně od projednání pozůstalosti. Tomuto požadavku také vyhovují vzorce pro podobná projednání pozůstalosti, — jak se také stalo v projednání dědictví po matce nezletilých dětí Věroslavy M-ové, z kteréhož spisu, z protokolu ze dne 30. září 1931 jest zjištěno, že nejprve byla pozůstalost rozdělena dohodou, kterou pozůstalostní soud schválil, na to pak podle protokolu bylo odděleně jednáno a usneseno k návrhu pozůstalého vdovce a opatrovníka dítěte, že se úroky z dědického podílu nezletilých dětí Věroslavy M-ové roční částkou 1200 Kč ponechávají bez kladení účtů na výživu a výchovu této nezletilé, nedopatřením bylo vynecháno slovo »poz. manželi«, jak je zřejmo z jednání a z dědické dohody, ježto převzal celý majetek proti vyplacení dědického podílu v penězích nezletilé dceři. Toto ponechání se stalo až do jejího 14. roku a soud si vyhradil po případě i dříve naříditi placení úroků a kladení účtů. Podle tohoto ujednání nejde tu o otázku čistě § 150 obč. zák., podle něhož výtěžku nezletilcovy jmění jest použití k jeho výchově, nýbrž spíše o obdobu třetí věty téhož paragrafu, kdy účastníci, vdovec a opatrovník dítěte ujednají, že otec bude dítě živiti, začaž mu k volnému používání ponechávají úroky z dědického podílu,

v předpokladu, že nejsou vyšší, než by činily a budou činit náklady na výživu a výchovu dítěte. Nabývá proto otec k těmto úrokům až do doby, kdy opatrovnícký soud toto ujednání zruší a nařídí jiné opatření co do úroků, k těmto úrokům práva poživacího, může s nimi volně nakládati, máje ovšem obligační závazek, aby dítě živil, jak tomu nasvědčuje věta v § 150 obč. zák., že úroky mohou býti zabaveny věřiteli otcovými bez újmy nároků dítěte, by z nich bylo živeno a vychováváno. Již z tohoto výkladu jest zřejmo, že otec má jen obligační závazek, pokud toto ujednání není zrušeno, by dítě živil, začez mu přísluší k volné dispozici úroky z jeho dědického podílu. Tomu ani není na odpor citované min. nařízení, které jen doporučuje, že tento ujednaný poměr má býti zrušen, po případě opatrovnícký soud má zkoumati, zda-li nemá býti zrušen, pak-li se poměry otcovy změni, zejména, přestane-li býti následkem zcizení zavazené nemovitosti jejím vlastníkem. Jak plyne z opatrovníckého spisu nevydal dosud opatrovnícký soud opatření, podle něhož by ujednání o ponechání úroku otci byl zrušen neb změnil, takže dosud jest otec povinen dítě živiti a za to má právo ponechati si úroky, tedy s nimi volně nakládati a je i třetím osobám postoupiti. Při tom jest upozorniti na to, že podle žaloby, podané dne 10. listopadu 1933 postoupil otec Alois M. tyto úroky, jež podle žaloby mají platiti nynější vlastníci nemovitostí, žalovaní, žalobkyni za uplynulou dobu, ve které ujednání, že musí dítě živiti a může si úroky ponechati, ještě bylo v platnosti, v téže době dítě živil, což žalovaní ani nepopírají, takže již z toho důvodu byl oprávněn úroky na žalovaných požadovati vynaloživ příslušnou částku, na jejíž úhradu mu byly úroky ponechány, již na živení dítěte, takže tím spíše má na úroky za dobu minulou právo. Jest proto opatření opatrovníckého soudu vyložiti jako ujednání mezi otcem a opatrovníkem dítěte, po případě zařízení opatrovníckého soudu ve smyslu § 150 třetí věty obč. zák., podle něhož otec převzal závazek dítě živiti a za to mu byly k požívání ponechány úroky z dědického podílu dítěte. Tím nabyl k nim otec práva poživacího, může jimi volně disponovati, je-li přípustné dokonce jejich zabavení, mohl je proto i postoupiti žalobkyni, námitka žalovaných, že k postupu nebyl oprávněn není opodstatněna a v tomto směru neposoudil první soud spor po právní stránce správně.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodům zrušeného usnesení, ve věci znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že souzený případ měl by býti posuzován podle období poslední věty § 150 obč. zák. Nejde tu o jmění, k němuž bylo zůstavitelem odkázáno otci právo poživací, nýbrž o vlastní jmění dítěte. Opatření opatrovníckého soudu, jímž otcí ponechány úroky na výživu dítěte bez povinnosti klásti účty, jest jen opatřením s hlediska dozoru nad jměním sirotčím a nemůže jim otci k jmění tomu býti poskytnuto právo poživací, když se mu ho nedostalo zůstavitelem. I pohledávka i právo bráti úroky z ní jsou práva dítěte a tvoří jeho jmění. Neměl-li otec práva bráti vlastním jménem úroky z pohle-

dávky zajištěné na nemovitosti, nemohl úroky ty straně žalující postoupiti.

Čís. 13760.

Při zrušení rozsudku podle § 496 čís. 2 c. ř. s. musí se řízení před procesním soudem obmeziti na ty části rozsudku, jež jsou stíženy vadami, a to i tehdy, projednávána-li věc po zrušení rozsudku jiným soudcem u soudu prvé stolice.

(Rozh. ze dne 14. září 1934, Rv II 842/32.)

Ve sporu o zaplacení 1.793 Kč byl původní rozsudek prvního soudu odvolacím soudem podle § 496 čís. 2 c. ř. s. zrušen a prvému soudu bylo uloženo, by dále jednal a znovu rozhodl. V dalším řízení u prvního soudu namítl žalovaný započtením vzájemnou pohledávku 1.975 Kč. Procesní soud první stolice pak uznal žalobní nárok po právu, uznal však po právu i vzájemnou pohledávku namítanou žalovaným, a důsledkem toho žalobu zamítl. Odvolací soud uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci zažalovanou pohledávku 1.793 Kč. Důvody: Usnesením odvolacího soudu ze dne 19. června 1932 byl rozsudek první stolice, vydaný v této věci, zrušen podle § 496 čís. 2 c. ř. s., protože řízení zůstalo neúplným a trpělo podstatnými vadami, které zabránily, by byla rozepře důkladně vysvětlena a řádně posouzena. Při zrušení rozsudku podle § 496 čís. 2 c. ř. s. jsou podle § 496 c. ř. s. vyloučeny nové nároky a nové námítky. První soud význam zrušujícího usnesení odvolacího soudu nesprávně posoudil a tím i nesprávně posoudil věc po stránce právní, zabýváje se novou námitkou započtení, která ve zrušeném řízení vůbec nebyla uplatněna. Jest lhotejno, zda pohledávka započtením namítaná jest po právu čili nic, v tomto řízení k ní dle § 496 c. ř. s. přihlížeti nelze a poněvadž první soud uznal, že žalovaný nárok jest po právu a proti této části rozsudku opravný prostředek podán není, bylo rozhodnuto podle žalobní žádosti a rozsudek prvního soudu v ten smysl změněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel nepopírá, že se v případě zrušení rozsudku podle § 496 čís. 2 c. ř. s. musí obmeziti řízení před procesním soudem na ty části rozsudku soudu prvního, které jsou vadami stíženy, nýbrž vyslovuje jen názor, že to neplatí tehdy, byla-li projednána věc po zrušení rozsudku jiným soudcem u soudu první stolice, a poukazuje při tom k ustanovení §§ 138 a 476 c. ř. s. Než neprávem, an § 138 c. ř. s. jedná jen o odročání roku v první stolici, nikoli o řízení zahájeném po zrušení rozsudku odvolacím soudem. A ustanovení § 476 c. ř. s. se vztahuje jen na případ, kde rozsudek byl zrušen pro nepříslušnost soudu první stolice. O žádný z těchto případů nejde, ano se nepokračuje podle § 496 odstavec druhý c. ř. s. v plném rozsahu ve sporu, jakž tomu v případech §§ 138 a 476

c. ř. s., a že by při změně v osobě soudce došlo přes doslov § 496 odstavec druhý c. ř. s. k pokračování v plném rozsahu sporu, nelze z onoho přesného ustanovení vyvoditi.

Čís. 13761.

Osmihodinná pracovní doba (zákon ze dne 19. prosince 1918, čís. 91 sb. z. a n.).

Kdo nebyl placen podle své pracovní doby a za svou práci, nýbrž za obstarání výkonů provedených v určitém časovém období, takže jde ve skutečnosti o smlouvu o dílo, nemůže z ustanovení zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. vyvozovati pro sebe nárok na další zvláštní odměnu za to, že při tom pracoval déle, než osm hodin denně.

(Rozh. ze dne 14. září 1934, Rv II 1/33.)

Žalobce vytápěl za 400 Kč týdně cihelnu žalovaného. Žaloba o zaplacení mzdy za práci přes čas byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nesprávně právní posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) spatřuje dovolatel v tom, že odvolací soud posuzoval smlouvu stran jako smlouvu o dílo, ač prý šlo o smlouvu služební. Ze zjištění nižších soudů však vyplývá, že žalobci nebyl vyměřen plat podle hodin, jež bude jeho práce vyžadovati, nýbrž že byl se žalobcem ujednan úhrnkový plat 400 Kč týdně za obstarání celé práce spojené s vytápěním cihelny, tedy za všechny výkony provedené při vytápění cihelny po dobu toho kterého týdne, při čemž nemusil žalobce tyto výkony provádět sám, neboť mu bylo ponecháno na vůli, jakým způsobem si vytápění cihelny obstará a koho si k tomu vezme. Nebyl-li žalobce placen podle své pracovní doby a za svou práci, nýbrž za obstarání výkonů provedených v určitém časovém období, jde ve skutečnosti o smlouvu o dílo (viz rozh. čís. 10.402 sb. n. s.) a žalobce proto nemůže z ustanovení zákona čís. 91/1918 sb. z. a n. vyvozovati pro sebe nárok na další zvláštní odměnu za to, že při vytápění cihelny pracoval déle, než osm hodin denně.

Čís. 13762.

Proti usnesení exekučního (rekursního) soudu v otázce, zda částka, již složil poddlužník podle § 307 ex. ř. na soudě, není předmětem exekuce a má být vrácena poddlužníku, má i poddlužník právo k rekursu, bylo-li rozhodnuto ve smyslu mu nepřiznivém.

Nesouhlasí-li vymáhající věřitel s vydáním částky, již poddlužník složil podle § 307 ex. ř. na soudě, nelze ji poddlužníku vydati.

Podřídil-li se poddlužník usnesení o povolení exekuce, nemůže již

v řízení o rozvrhu částky bezpodmínečně na soudě složené uplatňovati nárok na její vrácení z důvodu, že dodatečně došel k přesvědčení, že složil částku tu u soudu neprávem.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, R I 766/34.)

Poddlužníku byla dána záповěď, by neplatil dlužníku zabavenou pohledávku, jež byla přikázána vymáhajícímu věřiteli i k vybrání. Poddlužník nepodal proti záповědi rekurs, nýbrž složil zabavenou částku na soudě. Exekuční soud vydal usnesení, že nečiní složenou částku předmětem rozvrhového řízení, nýbrž že ji vrátí poddlužníku, až usnesení nabude právní moci, máje za to, že složená částka není v souvislosti se zabavenou pohledávkou. K rekursu vymáhajícího věřitele zrušil rekursní soud napadené usnesení a uložil prvému soudu, by znovu rozhodl, nehledě k důvodům zrušeného usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu poddlužníka.

Důvody:

Především bylo zkoumati otázku, zda stěžovatel jest oprávněn k dovolacímu rekursu. Stěžovateli jako poddlužníku byla usnesením z 24. října 1933 dána záповěď, by neplatil povinné straně zabavenou pohledávku, která byla přikázána vymáhající straně k vybrání. Poddlužník nepodal proti záповědi rekurs, nýbrž naopak složil, odvoláváje se na ono usnesení, k exekučnímu soudu částku 714 Kč »podle předpisů občanského zákona«, čímž patrně mínil § 1425 obč. zák., z důvodu, že povinným jest Jan P., kdežto útratová pohledávka byla přikázána Janu a Alžbětě P-ovým rukou společnou a nerozdílnou. Podle stavu věci a protože složil onu částku u exekučního soudu, odvoláváje se na usnesení o povolení exekuce, měl patrně na mysli i předpis § 307 ex. ř. § 294 čtvrtý odstavec ex. ř. dává poddlužníku jen právo odporovati rekurssem platební záповědi, t. j. usnesení exekuci povolujícímu, čímž jest vyloučeno, by si stěžoval proti usnesením dalším. Avšak tohoto předpisu nelze použiti v souzeném případě. První soud nařídil rok k rozvrhu složené sumy, předvolal k němu i poddlužníka, který se dostavil a učinil návrh, by složená suma byla mu vrácena z důvodů jím přednesených, zejména, že složená suma není předmětem exekuce. Návrhu tomu odporovala vymáhající strana, načež první soud rozhodl, že složená částka není předmětem rozvrhu a že se poddlužníku vrátí. K rekursu vymáhající strany rozhodl rekursní soud ve smyslu poddlužníku nepřiznivém, takže jde o otázku vrácení složené částky stěžovateli a tento má zájem na tom, aby usnesení rekursního soudu bylo přezkoumáno a nelze mu upřiti právo k dovolacímu rekursu (srov. na př. rozh. čís. 6886 sb. n. s.). Rekurs není nepřipustný ani podle § 527 druhý odstavec c. ř. s. a § 78 ex. ř., poněvadž rekursní soud slovně sice »zrušil« usnesení prvního soudu, ale ve skutečnosti je změnil, vysloviv, že má být rozhodnuto o tom, »komu má být zabavený obnos vydán« bez ohledu na důvod prvním soudem uvedený, čímž vyloučil vrácení složiteli.

Ale ve věci samé rekurs odůvodněn není. Složení k soudu jest reální nabídka věřiteli (srov. rozh. čís. 4807 sb. n. s.). Nesouhlasí-li ten, pro koho byla částka složena, s jejím vydáním, nelze ji složiteli vydati. Vše, co uplatňuje stěžovatel v dovolacím rekursu, mohl uplatnit v rekursu proti usnesení povolujícímu exekuci. Podřídil-li se tomuto usnesení, nemůže již v řízení o rozvrhu částky bezpodmínečně k soudu složené uplatňovati nárok na její vrácení z toho důvodu, že dodatečně došel k přesvědčení, že složil sumu tu k soudu neprávem. Svůj nárok by mohl uplatnit jen sporem.

Čís. 13763.

Všeobecné veřejné nemocnice v Čechách jsou samostatnými právníky osobami.

Pro nárok na náhradu škody osoby třetí proti činovníkům obce pro jednání, která předsevzali ve věcech úředních, nebo proto, že nekonali povinnosti jim přikázané, jest pořad práva přípustný, nemá-li čin úřední osoby povahu správního nálezu, nýbrž odvozuje-li se nárok z okolnosti, která jen souvisí s obstaráváním veřejných funkcí, nebo odvozuje-li se nárok z nějakého opomenutí v tomto oboru.

Zprávy obecního úřadu ve smyslu § 255 odst. (4) zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928, čís. 184 sb. z. a n., nejsou nálezy správními v uvedeném smyslu.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, R I 828/34.)

Všeobecná veřejná nemocnice v J. v Čechách domáhala se na bývalém starostovi obce L. náhrady škody, kterou prý jí žalovaný způsobil vědomým potvrzením nesprávných údajů. Námitce nepřipustnosti pořadu práva soud první stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Při rozhodování o přípustnosti pořadu práva jest míti na zřeteli, zda-li podle žalobceva přednesu jest žalobní nárok vyvozován z poměru veřejnoprávního, či soukromoprávního, a jest se omeziti na řešení otázky, jaké povahy jest nárok, který žalobce uplatňuje (srov. rozh. nejv. soudu sb. čís. 8049, 9045, 9956, 10817, 11258). V souzeném případě domáhá se žalující na žalovaném podle obsahu žaloby náhrady škody, způsobené jí žalovaným jednáním proti zákonu a dobrým mravům tím, že vědomě potvrdil nesprávné údaje a listivým předstíráním uvedl žalobkyni v omyl, jímž utrpěla škodu v zažalované výši. Opírá tedy žalobce žalobní nárok zřejmě o ustanovení § 1295 a násl. obč. zák. Žaloba nečelí proti žalovanému jako representantu obce nebo proti obci, ani nejde o zodpovědnost z jeho starostenského úřadu, nýbrž směřuje proti žalovanému osobně z důvodu, že úmyslně a vědomě způsobil žalující straně svým bezprávným jednáním majetkovou škodu. Jde tedy o nárok soukromoprávní, který jest posuzovati podle §§ 1295 a násl. obč. zák., vyvozovaný z práva soukromého, o němž jest rozhodovati podle § 1 j. n. řádným soudům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Především jest podle § 6 c. ř. s. uvážiti, zda žalující strana má procesní způsobilost. Jde o všeobecnou veřejnou nemocnici v Čechách. Právní poměry takových nemocnic byly upraveny ustanoveními zákona z 5. března 1888 čís. 19 č. z. zák. Podle § 6 tohoto zákona mají se všeobecné veřejné nemocnice vydržovati z výnosu vlastního jmění, svých nadací, z náhrady výloh ošetrovacích a z jiných příjmů jim po případě přikázaných a spravují se orgány podle stanov k tomu povolanými, přičemž jsou podrobeny dohledu zemského výboru a úřadů politických. Podle § 8 uvedeného zák. má každá všeobecná veřejná nemocnice stanovy shodující se s ustanoveními zákona. Osnova normálních stanov byla vydána vyhláškou místodržitele pro Čechy z 12. března 1890 čís. 17504 z. z. čís. 33. Podle zmíněného zákona a stanov jsou tedy všeobecné veřejné nemocnice samostatné právníky osoby a nejde o ústavy okresní, po případě obecní ve smyslu zákonů o okresních zastupitelstvech, po případě o obecních zřízeních, spravují se svými statuty, jsou vydržovány zásadně z vlastního jmění a jsou nezávislé na obci a okresu ve své další správě a ve své faktické i právní existenci. Žalující všeobecná veřejná nemocnice má tedy procesní způsobilost.

Ve věci uvádí napadené usnesení správně, že z obsahu žaloby jest patrné, že se žalobkyně domáhá na žalovaném jako bývalém starostovi obce L. náhrady škody, kterou jí způsobil vědomým potvrzením nesprávných údajů. Z toho jest usuzovati, že jde o žalobu o náhradu škody podle ustanovení XXX hlavy obč. zák. V § 1338 obč. zák. jest vyslovena z á s a d a, že nárok na náhradu škody jest uplatňovati jako každé jiné soukromé právo pravidelně na řádném soudě, a lze proto úchyly z této zásady připustiti jen, jsou-li opodstatněny zvláštními zákonnými ustanoveními (srov. rozh. čís. 3091, 3604, 5610 a j. sb. n. s.). Žaloby o náhradu škody, které se podávají na činovníky obecní pro jednání, která předsevzali ve věcech úředních, nebo proto, že nekonali povinnosti jim přikázané, byly by jen tenkrát vyjmuty z příslušnosti soudů, kdyby se chtělo žalobou odporovati obsahu nějakého nálezu správního, nikoli však, kdyby nárok na náhradu odvozován byl z jiného činu neb opomenutí ve věcech úředních (Pražák Spory o příslušnost, I. 204). Žaloba jest tedy přípustná, nemá-li čin úřední osoby povahu správního nálezu, a není pořad práva vyloučen, odvozuje-li se nárok na náhradu z okolnosti, která jen souvisí s obstaráváním veřejných funkcí, neb odvozuje-li se nárok ten z opomenutí v tomto oboru. Vydávati potvrzení obsahu v žalobě uvedeného není přímo obcím uloženo zákonem a lze povinnost takovou jen odvoditi z ustanovení § 255 čtvrtý odstavec zákona z 9. října 1924 čís. 221 v doslovu zákona z 8. listopadu 1928 čís. 184 Sb. z. a n., podle něhož se mohou nemocenské pojišťovny dožadovati spolupůsobení obecních úřadů k vyšetření poměrů rozhodných pro oprávněnost k dávkám podle tohoto zákona. Takové zprávy obecního úřadu nelze považovati za nálezy správní ve smyslu svrchu uvedeném, v kterémžto případě by byla příslušnost soudu vyloučena. Žaloba tvrdí vědomě nesprávné jednání žalobkyně a z něho odvozuje nárok na náhradu škody tím způsobené žalobkyni. Pro takový

nárok platí zásadní ustanovení § 1338 obč. zák. Ustanovení § 5 odst. (4) a (5), § 8 a § 16 odst. (6) a (7) zákona čís. 329/1921 Sb. z. a n., netýkají se soukromoprávních nároků jednotlivců proti starostovi a členům obecního zastupitelstva na náhradu škody způsobené nezákonným úřadováním, nýbrž upravují odpovědnost těchto funkcionářů z hospodářské správy obecního jmění a povinnost jejich k náhradě škody proti obci. To platí i o ustanovení § 66 obec. zřiz. pro Čechy zákon z 16. dubna 1864 čís. 18. č. z. zák., pokud zůstalo v platnosti po úpravě, podle zákona čís. 329/1921 Sb. z. a n. Tohoto posléz uvedeného ustanovení se tedy rekurent dovolává neprávem.

Čís. 13764.

Účinek zpětvzetí námítky započtení nastává již dojitím podání na soud, aniž třeba dalšího přednesu při ústním jednání. Pro zpětvzetí námítky započtení neplatí podmínky § 237 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, R I 851/34.)

Proti žalobě Jaroslava J-a, o níž byl veden spor Ck V 127/32 o zaplacení 6,185.000 Kč, namítl žalovaný erár započtením vzájemnou pohledávku 2,254.098 Kč. Podáním došlým na soud dne 8. července 1933 vzal erár zpět námítku započtení oné pohledávky. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se erár na Jaroslava J-ovi zaplacení oněch 2,254.098 Kč. K námítce zahájené rozepře soud první stolice žalobu odmítl. **Důvody:** Podle plenárního rozhodnutí ze dne 23. března 1928 (sb. n. s. čís. 7905) není námítka započtení již pouhým obranným prostředkem. Námítkou započtení navrhuje sice žalovaná strana formálně zamítnutí žaloby až do výše vzájemné pohledávky, podle materiálního výsledku však zamýšlí uplatnit nejen obranu, nýbrž i svou vzájemnou pohledávku. Jest tedy v námítce započtení i návrh, by bylo věřiteli započtení vnučeno a by byla, pokud je spornou, určena jsoucnost nebo nejsoucnost vzájemné pohledávky, ovšem jen do výše zažalované pohledávky. Zahájenost rozepře nastává ohledně vzájemné pohledávky již uplatněním námítky započtení ve sporu. V souzeném případě ovšem žalující strana poukazuje na to, že námítku započtení ve sporu Ck V 127/32 vzala zpět svým podáním na soud došlým dne 8. července 1933. Jak ze spisu Ck V 127/32 zjištěno, obsah tohoto podání žalující strana (tam žalovaná) dosud při ústním jednání nepřednesla. V souvislosti s tím jest tedy řešiti otázku, kdy byla námítka započtení ve sporu Ck V 127/32 vzata zpět. Námítku započtení lze uplatňovati teprve ústním přednesem, neboť to jest způsob, jakým se žalovaný může brániti proti žalobě jakožto prostředku útočnému (čís. 7350 sb. n. s.). Jest tedy míti za to, že ji lze vzíti zpět stejným způsobem, t. j. také ústním přednesem. Podání žalující strany došlé na soud dne 8. července 1933 ve sporu Ck V 127/32 (tam žalované) není zajisté pouhým podáním ve smyslu § 74 c. ř. s., neboť neobsahuje jen žádost nebo návrh, který by se mohl přednésti mimo ústní jednání, nýbrž jest přípravným spisem podle § 78 c. ř. s., tedy majícím sloužiti ku přípravě ústního jednání a obsahovalo

návrh, který strana při ústním jednání zamýšlela přednésti. Na základě toho dospěl soud k přesvědčení, že ve sporu Ck V 127/32 námítka započtení, ježto dosud při ústním jednání to nebylo předneseno, vzata zpět nebyla a tudíž projednání souzené rozepře vadí překážka zahájené rozepře. Rekursní soud zamítl námítku zahájené rozepře. **Důvody:** Jest sice pravda, že se podle zásady ústnosti uplatnění procesních nároků a námitek stane teprve jich ústním přednesem a že námítka započtení není námítkou čistě formální, nýbrž má i význam materiálně-právní a vadí proto její uplatnění současněmu vymáhání započtením namítnuté pohledávky zvláštní samostatnou žalobou. Avšak rekursní soud neshlí právní názor prvního soudu, že zpětvzetí námítky započtení lze provésti jen ústně a že proto trvá zahájená rozepře vzniklá jejím vznesením i přes písemné její zpětvzetí dále tak dlouho, pokud se to nestane i ústním přednesem při nejbližším ústním jednání. Námítka započtení i přes svůj materiální právní význam a z toho plynoucí důsledky zůstává procesní obranou, které se může žalovaná strana kdykoliv bez souhlasu druhé strany ve smyslu zásady dispoziční vzdáti a, jestliže proto písemným podáním prohlásila, že od této námítky upouští, přestala tato námítka býti předmětem soudního řízení a nesejde na tom, kdy se o tom druhá strana dozví. Proto litispence vzniklá vznesením kompenzační námítky započtení jejím zpětvzetím pominula a není závady, aby pohledávka ta nebyla nyní vymáhána samostatnou žalobou a by tato žaloba nebyla projednávána.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací rekurs není odůvodněn. Jeho vývody nejsou způsobilé, by vyvrátily nebo seslabilly správnost názoru rekursního soudu, že účinek zpětvzetí námítky započtení nastal již dojitím podání na soud a že dalšího jeho přednesení při ústním jednání potřebí nebylo. Stačí stěžovatele poukázati na správné odůvodnění napadeného usnesení a podotknouti: Názor rekursního soudu neodporuje ani zásadě ústnosti ani zásadě bezprostřednosti řízení. Pro toto zpětvzetí nejsou předepsány podobné podmínky jako pro zpětvzetí žaloby podle § 237 c. ř. s. o potřebě souhlasu protistrany, případně o vzdání se nároku. Ježto pak obrana započtení byla současně s podáním žaloby vzata zpět, nepřekážela samostatné žalobě.

Čís. 13765.

Soudcovské zástavní právo, jehož nabytí vymáhající věřitel na služebních příjmech povinného všeobecně bez jakékoliv výhrady, týká se i odbytného, jež bylo povinnému zaměstnavatelem (bankou) přiznáno z důvodu, že použil výhod zaměstnanců dobrovolně odbouraných.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, R I 991/34.)

Usnesením ze dne 3. března 1933 byly k návrhu Rudolfa P-a zabaveny služební požitky dlužníka u poddlužnice banky C. Dlužník byl po té odbourán, načež banka C. složila na soudě odbytné 2880 Kč. Usnesením ze dne 30. října 1933 byla povolena firmě W. exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky 2880 Kč příslušející dlužníku proti bance C. z důvodu odbytného. Soud první stolice přikázal 2880 Kč složených bankou C. na soudě, firmě W., rekursní soud přikázal složené peníze Rudolfu P-ovi.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu firmy W.

Důvody:

V rozhodovaném případě jde o otázku, zda se soudcovské právo zástavní, jehož nabyl vymáhající věřitel Rudolf P. na služebních příjmech povinného podle usnesení ze dne 3. března 1933, dotýká i odbytného, jež povinnému bylo poddlužnicí bankou C. přiznáno z důvodu, že použil výhod zaměstnanců dobrovolně odbouraných podle vyhlášky ředitelství banky. Rekursní soud, přisvědčiv k této otázce kladně, přikázal odbytné 2880 Kč, jež poddlužnice složila k soudu, věřiteli Rudolfu P-ovi, nikoli dovolací rekurentce firmě W., již podle usnesení ze dne 30. října 1933 byla povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávky 2880 Kč příslušející povinnému proti bance z důvodu odbytného. Usnesení rekursního soudu nelze vytýkati právní mylnost. Vymáhající věřitel Rudolf P. učinil v exekuční žádosti návrh na zabavení a příkázání k vybrání všech platů (Bezüge), jež povinnému přísluší jako zaměstnanec proti poddlužnici, tedy všeobecně bez jakékoli výhrady, a v tomto smyslu byla mu exekuce povolena. V tomto všeobecném pojmu, jenž se rovná pojmu »služební příjmy« jsou zřejmě zahrnuty všechny příjmy ze služebního poměru a tudíž i odbytné. Opačný názor přičil by se ustanovení § 299 ex. ř., z něhož vyplývá, že zabavením služebních příjmů jsou dotčeny i wszeliké změny těchto příjmů až na ony, jež mají původ ve změně osoby zaměstnavatele. Zabavení služebních příjmů dotýká se tedy i odbytného, jež podle svého účelu má nahraditi periodické platy zaměstnance podle služební smlouvy, a tak mu zabezpečiti existenci. Rekursní soud proto nepochybil, uznav odbytné za část služebních příjmů, a, ježto věřiteli Rudolfu P-ovi náleží nepopřeně na těchto příjmech první zástavní právo, přikázal právem složenou částku tomuto věřiteli.

Čís. 13766.

Žaloba, již se domáháno výroku, že exekuce je nepřipustná, ježto výměr Všeobecného pensijního ústavu tvořící exekuční titul byl zrušen výměrem zemského úřadu, jest žalobou podle § 39 čis. 5 ex. ř., pro niž jest pořad práva přípustný.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, R I 1082/34.)

Žalobu, již se domáhal dlužník na Všeobecném pensijním ústavu nepřipustnosti exekuce, odůvodňoval žalobce tím, že výměr žalovaného ústavu, tvořící exekuční titul, byl zrušen výměrem zemského úřadu. Soud první stolice odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by ve věci dále po zákonu jednal a rozhodl. Důvody: Tvrzení, že výměr, tvořící exekuční titul, byl zrušen výměrem zemského úřadu v Praze, neuplatňuje žalobkyně námitky proti nároku ani proti uplatnění exekučního titulu, nýbrž námitky proti existenci exekučního titulu. Nejde proto o žalobu podle § 35 ex. ř., nýbrž o žalobu domáhající se neúčinnosti exekučního titulu z důvodu jeho zrušení příslušným správním úřadem. Žádá tedy žalobkyně, by exekuce byla prohlášena za nepřipustnou podle § 39 čis. 5 ex. ř. z jiných důvodů, a, jelikož tutá žádost neopírá o materiální stránku, o které přísluší rozhodovati správním úřadům, nýbrž o stránku formální, kterou jest oprávněn soud zkoumati, patří tato věc na pořad práva a neměla býti žaloba odmítnuta pro nepřipustnost právního pořadu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Předeslati jest, že napadené usnesení jest ve skutečnosti usnesením změňujícím, nikoliv zrušovacím, ježto rekursní soud odchýlně od prvního soudu neuznal námitku nepřipustnosti pořadu práva za oprávněnou a proto uložil prvému soudu, by o žalobě této dále jednal. Je tedy dovolací rekurs přípustný. Ve věci samé schvaluje nejvyšší soud důvody napadeného usnesení, ježto odpovídají stavu věci a zákonu. Vývody dovolacího rekursu nejsou s to, správností těchto důvodů otřásti nebo je vyvrátiti, zejména ne v tom směru, že tu jde o žalobu podle § 39 čis. 5 ex. ř. Připustnost pořadu práva nelze již vzhledem k druhu podané žaloby popříti. Zda je žaloba opodstatněna čili nic, bude věcí věcného rozhodnutí sporu (viz sb. n. s. čis. 9259).

Čís. 13767.

Pensijní pojištění.

Předpisem § 197 zákona ze dne 21. února 1929, čis. 26 sb. z. a n., pozbyly platnosti jen právní předpisy upravující pensijní pojištění, nikoliv však i i n s t i t u c e, zřízené na podkladě těchto zrušených právních norem, k nimž náleží i pensijní ústav soukromých drah v Brně, ani stanovy tohoto pensijního ústavu, schválené a upravené na podkladě dříve platného zákona ze dne 5. února 1920, čis. 89 sb. z. a n. Tyto stanovy platí až do nové úpravy.

Představenstvo pensijního ústavu soukromých drah v Brně jest oprávněno usnėti se na určité směrnici při stanovení pensijní základny, stanoviti podle ní příspěvky a oznámiti je seznamem zaměstnavatelů, jenž nemusil, ba ani nesměl vyčkávati zvláštní výměry, pokud se týče právní moc výměrů.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, Rv I 428/34.)

Žalobce byl od roku 1922 do 31. prosince 1932 zaměstnán u žalované společnosti pouličních drah jako řidič vozu a byl pojištěn u pensijního ústavu soukromých drah v Brně, jehož stanovy byly vydány výnosem ministerstva železnic ze dne 19. září 1922, čís. 13598. Seznamem příspěvků pro pensijní ústav bylo žalované společnosti u pensijních příspěvků žalobce oznámeno, že příspěvek žalobcův při zvýšení platu činí počínajíc 1. červencem 1930 měsíčně více o 57 Kč 50 h, načež žalovaná od 1. července 1930 do 31. prosince 1932 těchto 57 Kč 50 h žalobci srážela a odváděla pensijnímu ústavu. Celkem žalobci srazila za onu dobu 1725 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení těchto 1725 Kč, tvrdě, že žalovaná mu neprávem srážela měsíčně 57 Kč 50 h, ježto pensijní ústav soukromých drah nebyl oprávněn předepsati t. zv. zvyšovací taxu 57 Kč 50 h, ježto podle pensijního zákona ze dne 21. února 1929 pozbyla platnosti ustanovení dosavadních právních předpisů upravujících stejné předměty jako uvedený zákon, pokud nebyly zákonem výslovně dále zachovány v platnosti nebo z něho jinak nevyplývá. Procesní soud první stolice (pracovní soud) žalobu zamítl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, prohlásiv dovolání za přípustné podle § 34 zák. o pracovních soudech.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 197 zák. č. 26/1929 pozbyla dnem účinnosti předpisů tohoto zákona (dnem 1. ledna 1929) platnosti ustanovení dosavadních právních předpisů, upravujících stejné předměty jako onen zákon, pokud nebyly zákonem výslovně dále zachovány v platnosti nebo se z něho jinak nepodává. K těmto zrušeným »právním předpisům« náleží i zákon ze dne 16. prosince 1906 čís. 1 ř. z. z roku 1907 o pensijním pojištění zřízců ve službách soukromých v doslovu upraveném císařským nařízením ze dne 25. června 1914 ř. z. čís. 138 a zákonem ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n. Zrušení týká se tedy jen právních předpisů, t. j. zákonů a nařízení tuto právní materii upravujících, nikoli též institucí zřízených na podkladě těchto zrušených právních norem, k nimž náleží i společenstevní pensijní ústav, pokud se týče pensijní ústav soukromých drah v Brně, jež byl zřízen k výkonu pensijního pojištění železničních zaměstnanců všech soukromých drah sloužících veřejné dopravě a jejich pomocných ústavů v republice Československé podle vládního nařízení ze dne 29. prosince 1921 čís. 506 sb. z. a n. Tento ústav je právnickou osobou (§ 4 cit. nařízení), jejíž organizaci, vnitřní zařízení a správu upravují její stanovy (§ 4 odst. 2). Ohledně těchto stanov ustanovuje nařízení, že první stanovy vydá a změny schvaluje ministr železnic v dohodě s ministrem sociální péče. V souzeném případě není sporné, že stanovy pensijního ústavu soukromých drah byly ministerstvem železnic řádně schváleny. Nebyly-li zrušen zákonem čís. 26/1929 sb. z. a n. pensijní ústav, nemohly být zákonem zrušeny ani stanovy tohoto ústavu, bez nichž by zřejmě nemohl existovati a splniti svěřené mu úkoly tohoto oboru sociálního pojištění, t. j. pensijního pojištění zaměstnanců drah státěm neprovozovaných, jež zákonem čís. 26/

1929 nemělo být zrušeno, nýbrž jen upraveno zvláštním vládním nařízením (§ 3 cit. zák.). Již z té okolnosti, že zákon čís. 26/1929 se nedotýká pensijního pojištění této skupiny zaměstnanců a je vyhražuje zvláštnímu nařízení, je zřejmo, že z § 197 nelze odvozovati zrušení stanov pensijního ústavu, schválených a upravených na podkladě dříve platného zákona čís. 89/1920. § 1 vládního nařízení ze dne 9. února 1933 čís. 33 sb. z. a n. ustanovuje se zpětnou účinností od 1. ledna 1929, že zaměstnanci drah státěm neprovozovaných a sloužících veřejné dopravě jsou zásadně pensijním pojištěním povinni a podle ustanovení tohoto nařízení pojištění (§ 1) a upravuje blíže obsah tohoto pojištění. Podle § 5 provádí toto pojištění pensijní ústav soukromých drah v Brně, zřízený podle § 4 vl. nařízení ze dne 29. prosince 1921 čís. 506 sb. z. a n., jemuž podle sedmého odstavce § 6 je vyhraženo, by svými stanovami upravil soustavu dávek a pojistného a základnu pro jejich vyměňování (pensijní základnu) i odchýlně od ustanovení pensijního zákona, při čemž musí však být vyhověno určitým podmínkám nařízení. Stanovy pensijního zařízení a jejich změny schvaluje ministerstvo sociální péče v dohodě s ministerstvem železnic (§ 7 odst. 2), čímž míněny budoucí stanovy upravené podle čtvrtého odstavce § 7. Totéž má na mysli i druhý odstavec § 10 a i z těchto ustanovení lze důvodně za to míti, že až do této nové úpravy zůstávají dosavadní stanovy v platnosti, jak to též vyplývá z prvního odstavce § 10. Nelze tudíž napadenému rozsudku vytýkati právní mylnost z důvodu, že při posouzení věci vycházel ze stanoviska platnosti dosavadních stanov pensijního ústavu soukromých drah v Brně. Podle § 33 těchto stanov náleží představenstvu mezi jiným usnášeti se o všech opatřeních, která se týkají předpisování a vybírání pojistných příspěvků, splnění pojišťovací povinnosti a placení pojistných příspěvků. Bylo tedy představenstvo oprávněno se usnésti na určité směrnici při stanovení pensijní základny, podle ní příspěvky stanoviti a oznámiti je seznamem žalované společnosti, která pak podle § 8 čís. 7 stanov byla povinna srážeti pojistné příspěvky pojištěnců z jejich stálých služebních příjmů a je odváděti spolu se svými pojistnými příspěvky, a nemusila, ba ani nesměla očekávati zvláštní výměry, pokud se týče právní moc výměrů, ana podle § 6 stanov povinnost platiti pojistné příspěvky není závislá na předchozím vydání příslušných výměrů nebo rozhodnutí a jejich právní moci. Ana žalovaná strana vyhověla této své povinnosti není žalobní nárok proti ní opodstatněn a byl právem zamítnut.

Čís. 13768.

Ve věcech řádné správy rozhoduje většina spoluvlastníků již sama o sobě a musí se jí menšina spoluvlastníků podrobiti.

Pronájem bytu ve společném domě a výpověď nájmu uzavřeného na neurčitou dobu, jest věcí řádné správy. Na tom nemění nic okolnost, že nájemníkem jest podílník, který však podle svého podílu jest v menšině.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, Rv I 1813/34.)

Žalobci byli vlastníky dvou třetin domu čp. 32, v němž měl žalovaný od roku 1929 najatý byt. Proti výpovědi z bytu namítl žalovaný mimo jiné, že se stal dne 3. března 1934 spoluvlastníkem jedné šestiny domu čp. 32. Procesní soud první stolice výpověď zrušil, odvolací soud ji ponechal v platnosti.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl, a to z důvodů, jež tu nepřicházejí v úvahu. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Nesporné jest, že čtyři žalobci jsou spoluvlastníky každý jedné šestiny domu čp. 32, že později, dne 2. března 1934, koupil žalovaný od Antonína P-a též jednu šestinu téhož domu a že se dne 3. března 1934 stal knihovním vlastníkem této šestiny. Ze spisů vyplývá, že žalobci dali žalovanému výpověď dne 3. března 1934, jež byla žalovanému doručena dne 6. března 1934 (§ 563 c. ř. s.), tedy v době, kdy byl již spoluvlastníkem domu. Podle první věty § 833 obč. zák. přísluší držba a užívání společné věci všem podílníkům dohromady. Pokud jsou v té příčině v souhlasu, pokládají se za jednu osobu, jak praví zákon v první větě § 828 obč. zák. Dojde-li však k rozporům, jest podle §§ 833—835 obč. zák. rozeznávati, zda jde o případ řádné správy (§ 833 obč. zák.), či o důležité změny (§ 834 obč. zák.). V onom případě rozhoduje většina hlasů počítaná podle podílů (o případ rovnosti hlasů v tomto sporu nejde). V takovýchto věcech rozhoduje většina již sama o sobě a musí se jí menšina podrobiti, takže tu není místa pro rozhodování mimosporného soudce podle § 835 obč. zák. (tak i Dr. Svoboda »Fragen aus dem Mit-eigentumsrecht« str. 14 a str. 20 odst. první, Ehrenzweig — Sachenrecht str. 153 a Mayr — Sachenrecht (1922) str. 381). Nelze o tom pochybovati a jest v té otázce judikatura za jedno, že pronájem bytu ve společném domě a výpověď nájmu uzavřeného na neurčitou dobu jest věcí řádné správy, kde právě rozhoduje většina již sama o sobě. Na tom nic nemění okolnost, že nájemník jest podílník, který však podle svého podílu jest v menšině. Výpovědi takového podílníka z bytu se nečiní opatření o jeho podílu (druhá věta § 828 a § 829 obč. zák.), nýbrž jen opatření o správě a užívání celku. Jest rozeznávati právo k celku, které přísluší všem podílníkům dohromady, a právo k podílu, kterážto obě práva jsou obsahově rozdílná, neboť, kdo nabude práva k podílu, vstupuje do určitého společenství a jemu se podřizuje (sr. rozh. čís. 4333 sb. n. s.). Podílník takovým správním opatřením nepozbývá ani nároku na společné užítky (§§ 839 a 840 obč. zák.), ani práva svým podílem volně nakládati (§ 829 obč. zák.). Z uvedených důvodů byla v souzeném případě dvoutřetinová většina oprávněna dáti výpověď žalovanému, jemuž náleží jen jedna šestina, při čemž je lhostejné, že další jedna šestina náleží do pozůstalosti po zemřelé spoluvlastnici Alžbětě P-ové, neboť, i kdyby se tento podíl přičetl k podílu žalovaného, zůstává v menšině. Z vyložených důvodů nelze se přikloniti k názoru hájenému v rozhodnutí č. 12.738 sb. n. s., jehož se žalovaný dovolává, při čemž bylo zejména uváženo, že řízení nesporné podle §§ 833 až 838 obč. zák., na

než se tam neshody mezi spoluvlastníky o výpověď z nájmu odkazují, by v souzeném případě, kde jde o věc řádné správy a o většinu podílníků, nebylo ani přípustné a nebylo by lze § 835 obč. zák. použiti.

Čís. 13769.

S hlediska § 251 čís. 6 ex. ř. nelze při jediném dopravním autu tvořícím jediný pramen výživy dlužníkovy požadovati, aby dlužník spojoval ve své osobě všechny činnosti potřebné k provozu své živnosti, zejména aby auto sám osobně řídil. Nerozhoduje ani, zda provozuje živnost placeným šoférem nebo i více šoféry, jen když při jeho podniku jest zachována povaha malé živnosti.

Skutečné vlastnictví auta, s nímž dlužník živnost provozuje, je pro otázku nezabavitelnosti nerozhodné.

(Rozh. ze dne 15. září 1934, R II 334/34.)

Dlužnice navrhla, by byla zrušena exekuce na automobil, ježto ho potřebuje k výkonu své živnosti. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud návrhu vyhověl a exekuci zrušil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Konaným šetřením bylo zjištěno, že dlužnice podle výměru okresního úřadu v J. je majitelkou koncese pro nepravidelnou dopravu osob nyní zabaveným osobním autem. Podle tohoto výměru smí vozidlo pojmouti čtyři sedící osoby mimo řidiče i se zavazadly, mimo ně jiné náklady dlužnice dopravovati nesmí. Zjištěno bylo dále, že si dlužnice na zakoupení auta vypůjčila od Občanské záložny v B. potřebný kapitál, že zá-půjčka dosud není zaplacená a že k jejímu zajištění byl automobil Občanské záložny v B. převlastněn, že dlužnice pro tělesnou neschopnost, nemajíc zkoušku šoférskou a neumějíc vůbec ani s autem jezdit, sama osobně jeho provoz neprovádí, nýbrž že byl vždy obstaráván bezplatnou činností, jednak manžela dlužnice, jednak bezplatnou výpomocnou činností Hynka K-a, že dlužnice vede zápisy ohledně šoferství, obstarává daňové záležitosti a přijímá peníze za jízdy přímo od zákazníků neb od svého manžela. Ze shora uvedeného vyplývá, že dlužnici jest považovati za drobného živnostníka ve smyslu § 251 čís. 6 ex. ř., jak zejména vyplývá z malých rozměrů (malého počtu sedadel) vozidla. Pak ale přiznati jest dlužnici ochrana zákona ve smyslu právě citovaného zákonného ustanovení a uznati její nárok na vyloučení auta jako nezabavitelného z exekuce za opodstatněný. Neboť není rozhodným, že sama o sobě živnost autodopravní neprovozuje, ježto podle rozšířené ochrany, které se exekučním dlužníkům novým doslovem § 251 čís. 6 ex. ř. podle doslovu čl. VIII čís. 7 novely (čís. nař. z 1. června 1914 čís. 118 ř. z.) dostalo, mají nárok na vyloučení předmětů k výkonu výdělečné činnosti potřebných z exekuce nejen řemeslníci a maloživnostníci, kteří řemeslo neb živnost sami osobně t. j. ručně provozují, nýbrž i ti,

kdož na provozu tom i jinak jsou osobně súčasněni. Podle této rozšířené ochrany mají být z exekuce vyňaty nejen nezbytně nutné předměty, nýbrž i ty, jichž jest dlužníku třeba k výhodnému, t. j. vyplácejícímu se, a osobním (rodinným) jeho poměrům jako malého živnostníka odpovídajícímu dalšímu provozu jeho živnosti, čímž má být umožněno a zajištěno její provozování v dosavadním rozsahu a s dosavadními prostředky (stroji), jakých jest dnes nezbytně potřebí i při provozování drobné živnosti, aby byla zachována schopnou soutěže, při čemž ani počet strojů, ani pomocných sil nerozhoduje (viz výnos min. sprav. z 2. června 1914 Věstník min. sprav. 1914 č. 4 a četná rozhodnutí nejvyššího soudu na př. 5045, 7589, 7856, 8201, 9030, 9981, 10191, 10392 a j.). Nelze proto, vycházejíc z těchto úvah a jak plyne i z rozhodnutí sb. n. s. čís. 8257, při jediném dopravním autu tvořícím jediný pramen výživy dlužníkovy požadovati, by tento maloživnostník spojoval ve své osobě všechny činnosti potřebné k provozu této živnosti, zejména aby auto sám osobně řídil. Nerozhoduje ani provozuje-li svou živnost placeným šoférem neb i více šoféry, jen když při podniku jeho jest zachována povaha malé živnosti, zvláště když změnou pracovních poměrů nastalou zákonem o osmihodinové době pracovní a prováděcími předpisy třeba jest nyní k výkonům, k nimž při delší době pracovní stačil jeden šofér, nyní, zvláště při povoznictví, vyžadujícím pohotovosti, více šoférů (sb. n. s. čís. 9981). Stačí jen, je-li autodopravce nějakým způsobem činným ve svém podniku, jak jest tomu v souzeném případě, kdy dlužnice vede zápisky o provozu živnosti, přijímá platy za jízdy a pod. a obstarává daňové záležitosti živnosti té se týkající. Odvoláním se na plenární rozhodnutí sb. n. s. čís. 7621 nemůže dovolací rekurentka nic vytěžiti pro své stanovisko, že dlužnice nemůže se odvolávati na ochranu zákona, ježto sama o sobě živnost autodrožkářskou neprovozuje, ježto rozhodnutím tím byla řešena jen otázka nezabavitelnosti auta velkoměstského drožkáře vzhledem k značné ceně auta, a byla uvažována jen otázka, jde-li tu o podnikání kapitalistické, či nikoliv. (srov. sb. n. s. čís. 10392). Dovodil-li tedy nejvyšší soud v tomto plenárním rozhodnutí, že doprava osob automobilem může být předmětem také kapitalistického podnikání, že osobní činnost drožkářova jest pak nahrazena placenou činností šoférů, nevyslovil tím, že každý provoz autodrožkářské živnosti neprováděný majitelem živnosti té osobně jest již tím samým provozem podnikatelským vymykajícím se z rámce maloživnosti (srov. sb. n. s. čís. 9981). Skutečné vlastnictví auta, s nímž dlužnice živnost provozuje, je pro otázku jeho nezabavitelnosti nerozhodné (sb. n. s. čís. 5207, 9137, 10.081, 12.183, 12.756); rozhoduje jen, že používala auta toho ve své živnosti v době výkonu exekuce.

Čís. 13770.

Prozatímním opatřením podle § 381 ex. ř. může být zmocněn jeden ze dvou likvidátorů, společníků veřejné obchodní společnosti v likvidaci, oprávněných jen společně zastupovati, k samostatnému zastupování

společnosti v určitém sporu, zdráhá-li se druhý likvidátor, společník provést tento spor.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R I 598/34.)

K zastupování veřejné obchodní společnosti Karel Sch. v likvidaci byli povoláni kolektivně likvidátoři Eduard Sch. a Karel Sch. Eduard Sch. navrhl vydání prozatímního opatření, by k zajištění jeho nároku na odvolání Karla Sch-a jakožto likvidátora firmy Karel Sch. soud podle čl. 134 obch. zák. zmocnil navrhovatele k samostatnému zastupování firmy zejména k samostatnému jejímu zastupování ve sporu C 577/33 a by toto opatření bylo zapsáno do obchodního rejstříku. Soud první stolice návrh zamítl. Důvody: Ohrožený opírá návrh na vydání prozatímního opatření o čl. 134 obch. zák. Prozatímní opatření se vydává v nesporném řízení za předpokladů § 381 ex. ř., jež jest podle § 389 ex. ř. doložiti a osvědčiti. Nehledíc k tomu, že v souzeném případě není těchto podmínek, nemůže být účele, sledovaného navrhovatelem, totiž odvolání Karla Sch-a z úřadu likvidátora, dosaženo v nesporném řízení, nýbrž jen pořadem práva. Tohoto účele nemůže být dosaženo ani prozatímním opatřením, tím méně, an ohrožený Eduard Sch. navrhl, aby byl ustanoven sám k zastupování likvidační firmy. Rekursní soud vyhověl částečně rekursu navrhovatele a změnil napadené usnesení v ten rozum, že se k zajištění nároku ohroženého na odvolání odpůrce jakožto likvidátora firmy Karel Sch. v likvidaci zmocňuje ohrožený k samostatnému zastupování firmy, zejména k samostatnému zastupování ve sporu C 577/33 a uvedl dále: Toto prozatímní opatření se povoluje až se bude moci ohrožený domáhati nároku exekucí. Ohrožený se má vykázati do 1. dubna 1934, že uplatnil svůj nárok u soudu; jinak bude nařízené prozatímní opatření zrušeno. Toto prozatímní opatření jest zapsati do obchodního rejstříku. Povolení prozatímního opatření závisí na složení jistoty 15.000 Kč a nelze s výkonem prozatímního opatření počítati dříve, než bude podán průkaz o složení jistoty. Důvody: Při prozatímních opatřeních nezáleží na tom, zda o nároku jest rozhodovati pořadem práva, či v řízení nesporném, nýbrž musí jíti o nárok, o němž jest rozhodovati soudům (čís. 11830 sb. nejv. soudu). Jde jen o to, zda tvrzený nárok na odvolání druhého likvidátora jakož i škoda hrozící z jeho ponechání jsou osvědčeny čili nic. Podle názoru rekursního soudu jest k tomu přisvědčiti, ježto z předložených listin plyne, že se stěžovatelův odpůrce zdráhá plniti povinnosti uložené mu ustanovením čl. 137 obch. zák., zejména zdráhá se skončiti spor proti společnosti vedený již od roku 1931. Tím může vzniknouti firmě značná škoda, ježto obě strany vzhledem ke kolektivnímu zastupování mohou vystupovati jen společně. Újma, jež by mohla odpůrci vzejíti, jest kryta jistotou (§ 390 ex. ř.).

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu a změnil napadené usnesení v ten smysl, že se k zajištění nároku ohrožené strany na odvolání odpůrce jako likvidátora firmy Karel Sch. v likvidaci, zmocňuje ohrožená strana k samostatnému zastupování této firmy ve sporu C 577/33 u okresního soudu v Č. Toto zatímní opatření se povoluje na

dobu, až ohrožená strana bude se moci domáhati svého nároku exekucí, nejdéle však do 31. prosince 1934. Povolení prozatímního opatření činí se závislým na složení jistoty 15.000 Kč. S výkonem opatření nebude započato dokud se neprokáže, že jistota byla soudně složena. Jinak návrhu ohrožené strany na povolení prozatímního opatření nevyhověl.

D ů v o d y:

Dovolacímu rekursu nelze upříti částečné oprávnění. K opodstatnění návrhu uvedla ohrožená strana, že navrženého opatření jest třeba, aby byla odvrácena hrozící nenahraditelná škoda (§ 381 čís. 2 ex. ř.). Avšak tuto škodu odůvodnila jen tím, že se odpůrce zdráhá provést spor C 577. Prozatímní opatření musí proto býti omezeno na zmocnění ohrožené strany, by samostatně zastupovala firmu v tomto sporu. V tomto směru jest ohrožení ověřeno předloženou korespondencí a spisy C 577/33 a Ck II 26/33, jak již rekursní soud správně vystihl. Otázku, zda příslušné žaloby jsou opodstatněny a zažalované pohledávky po právu, nelze řešiti v tomto řízení. Netřeba řešiti v tomto řízení o povolení prozatímního opatření ani otázku, zda o nároku ohrožené strany jest rozhodnouti v řízení sporném, či nesporném, neboť se tu jen předpokládá, že rozhodnutí o nároku patří soudům, což stěžovatel sám připouští (srovnej rozh. sb. n. s. čís. 11830). Jistotu 15.000 Kč považuje nejvyšší soud za přiměřenou, to tím spíše, že prozatímní opatření bylo obmezeno tak, že mohou přicházeti v úvahu v tomto směru jen útraty sporu. V dalším rozsahu nemohlo býti prozatímní opatření povoleno, poněvadž tu nejsou předpoklady § 381 ex. ř., jak již shora bylo podotknuto.

Čís. 13771.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.

Vstupem společenstva do likvidace nezaniká působnost dozorčí rady.

K vůli zjištění, zda byla zřízena likvidační bilance, netřeba provést revisi, nýbrž stačí vyzvání likvidátorů, by předložili tuto bilanci.

Bylo-li pozvání k valné hromadě v časopise, předepsané stanovami, redakcí časopisu odepráno, nezbyvá, než doručiti pozvání každému členu družstva, nemají-li stanov o tom jiného ustanovení.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R I 679/34.)

Rejstříkový soud 1. zamítl opověď výsledku valné hromady družstva L. v likvidaci a 2. nařídil, aby Ústřední svaz čl. družstev v Praze provedl u společenstva revisi. Proti tomuto usnesení podali rekurs dozorčí rada a likvidatoři Antonín Z. a Josef J. Rekursní soud 1. rekurs dozorčí rady odmítl, 2. rekursu likvidátorů do usnesení prvního soudu, pokud jim byla zamítnuta opověď výsledků valné hromady, nevyhověl a 3. rekursu likvidátorů do usnesení prvního soudu, pokud jim bylo nařízeno, by Ústřední svaz čl. družstev v Praze provedl u společenstva revisi, vyhověl, napadené usnesení zrušil a uložil prvému

soudu, by dále podle zákona jednal. D ů v o d y: 1. Usnesením prvního soudu ze dne 9. ledna 1933 byl povolen zápis zrušení a likvidace společenstva a zápis tří likvidátorů: Josefa J-a, Antonína Z-a a Václava H-a. Stížnost podali dozorčí rada společenstva a likvidatoři Antonín Z. a Josef J. Dozorčí rada jako taková není ke stížnosti oprávněna, ježto vstupem společenstva do likvidace přestala jeho existence a na jeho místo nastoupili likvidatoři valnou hromadou zvolení (§§ 41, 44, 71 zák. čís. 70/73 ř. zák.). Bylo proto stížnost, pokud byla podána dozorčí radou, odmítnouti.

2. Stěžovatelé napadají zamítnutí opovědi výsledku valné hromady z důvodu, že pozvání k valné hromadě v listě »Družstevník« nebylo uveřejněno, jak první soud uvedl, a uvádějí, že u administrace listu o to žádali, že však uveřejněno bylo zamítnuto, a dovozují, že pozvání k valné hromadě bylo řádně vyhlášeno, byvši uveřejněno v Úředním listě a vyvěšením ve všech prodejnách družstva, a každý člen buď osobně nebo doporučeným dopisem byl k ní pozván. Avšak v otázce svolání valné hromady pro rejstříkový soud jsou směrodatnými jen platně zapsané stanoviny (§ 30 zák. čís. 70/73 sb. z. a n.) a podle § 37 stanov pozvání k valné hromadě oznámí se má jednou v listě »Družstevník« v Praze vycházejícím, uveřejnění v listě tom se nestalo, a nebyla tedy valná hromada podle stanov platně svolána. Proto právem první soud opověď výsledku valné hromady zamítl.

Stěžovatelé přiznávají, že o výsledcích účetnictví nepodávali na schůzích zprávy, ježto jim účetnictví nebylo nikým svěřeno a mohli by to vykonati jen společně s likvidátorem Václavem H-em a ohražují se proti nařízení revise v družstvu k zjištění, zda byla zřízena likvidační bilance, jejíž předložení lze naříditi. Avšak správa likvidujícího družstva náleží jen likvidátorům, jichž působnost jest vyčtena předpisy §§ 44, 48, 49 cit. zák. o společenstvech a kteří jsou opovědní za výsledek likvidace, musí dbáti usnesení valné hromady i zákonných předpisů, a ručí osobně a solidárně podle § 47 cit. zák. za škodu. Co do způsobu provádění likvidace nemá soud příčiny zasahovati v postup likvidátorů. Předpis § 9 zák. čís. 133/03 ř. zák. a nař. čís. 134/03 ř. zák. tu neplatí, neboť revise se dosud nekonala a nemohlo proto býti zjištěno, že zákonné nebo statutární předpisy nebyly zachovány (§ 24 nař. čís. 134/03 ř. zák.), podle § 49 zák. čís. 70/73 ř. zák. mají likvidatoři ihned při počátku likvidace sestaviti bilanci, dodržení tohoto předpisu lze vyutiliti pořádkovými pokutami (§ 87 cit. zák.). Revise k zjištění, zda likvidační bilance byla zřízena, není třeba, stačí likvidátorům uložiti její předložení a po případě postupovati podle § 87 cit. zák. Napadené usnesení nevyhovuje zákonu a bylo proto stížnosti v tomto směru vyhověno, napadené usnesení zrušeno a je věcí rejstříkového soudu, by další potřebné k zjištění likvidační bilance zařídil.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu dozorčí rady do odstavce 1. napadeného usnesení vyhověl a napadené usnesení v této části zrušil; dovolacímu rekursu likvidátora Václava H-a do odstavce 3. napadeného usnesení nevyhověl, dovolacímu rekursu dozorčí rady a likvidátorů Antonína Z-a a Josefa J-a do odstavce 2. napadeného usnesení vyhověl, zrušil odstavec 2. napadeného usnesení, jakož i odstavec 1. usnesení

soudu první stolice a tomuto soudu uložil, by o opovědi likvidátorů znovu rozhodl.

Důvody:

Pokud jde o dovolací rekurs dozorčí rady do odmítající části napadeného usnesení, nelze mu odepřít oprávnění, neboť nelze přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že vstupem společenstva do likvidace přestává existence dozorčí rady. Podle předpisů družstevního zákona rekursním soudem citovaných nastoupili likvidátoři na místo představenstva, tím však není řečeno, že zaniká i působnost dozorčí rady. Rekurs dozorčí rady byl tudíž neprávem odmítnut. Netřeba však dalšího opatření, poněvadž došel svého vyřízení již tím, že byl vyřízen rekurs spolustěžovatelů.

Dovolacímu rekursu Václava H-a nelze přiznati oprávnění, neboť jest přisvědčiti názoru rekursního soudu, že k vůli zjištění, zda byla zřízena likvidační bilance podle § 49 družstevního zákona, netřeba provésti revidisi, nýbrž že stačí vyzvání likvidátorů, by předložili tuto bilanci. Zda bilance vyhovuje zákonu, bude lze posuzovati teprve po jejím předložení.

Opodstatněn jest však rekurs dozorčí rady a likvidátorů Antonína Z-a a Josefa J-a do druhého odstavce napadeného usnesení, neboť v tomto směru odporuje toto usnesení zákonu. Podle § 47, druhý odstavec stanov má ovšem býti pozváni k valné hromadě oznámeno v listu »Družstevník«. Je-li to však nemožné, poněvadž se redakce tohoto listu zdráhá uveřejniti pozvání, nezbylo než doručiti pozvání každému členu družstva, ježto stanovy nemají v tomto směru jiného ustanovení, neboť tímto způsobem bylo vyrozumění členů o ustanovení valné hromady docíleno alespoň stejně spolehlivým způsobem a jinak by osud družstva závisel na libovůli toho kterého časopisu, což zajisté nemůže býti úmyslem zákona. Náleží tudíž rejstříkovému soudu, by o opovědi znova rozhodl, nepřihlížeje k zamítacímu důvodu.

Čís. 13772.

Nepřípustnost pořadu práva, domáháno-li se na obci v Čechách náhrady škody z důvodu, že ustanovila za bezpečnostního strážníka osobu nezdatnou a že ho přes zákaz ozbrojila střelnou zbraní.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R I 759/34.)

Anna Sch-ová a nezletilí Jan a Josef Sch-ovi domáhali se na Emila K-ovi a na obci Ú. v Čechách náhrady škody, ježto žalovaný Emil K., obecní strážník v Ú., usmrtil Antonína Sch-a, manžela žalobkyně Anny Sch-ové a otce žalobců Jana a Josefa Sch-ových. Soud první stolice odmítl žalobu proti obci Ú., vyhověv námitce nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: Zavinění žalované obce Ú. spatřují žalobci v tom, že ustanovila nezpůsobilou osobu strážníkem a že proti zákonnému zákazu opatřila obecní strážníky střelnými zbraněmi. Podle § 37 obecního zřízení pro Čechy má politický úřad vysloviti nález o povinnosti k náhradě obce, která vykonává místní policii, když někdo byl

poškozen zanedbáním povinností obce. Ustanovení způsobilého strážníka a dodržení předpisů o nošení zbraně jest podle názoru soudu předmětem vykonávání místní policie a z tohoto důvodu má otázka, zda obec Ú. jest v souzeném případě povinna k náhradě škody čili nic, býti rozhodnuta okresním úřadem a nebylo lze tento nárok uplatňovati u soudu pořadem práva. Rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva. Důvody: § 37 obec. zřízení pro Čechy, který zůstal nezměněn zákonem ze dne 7. února 1919 čís. 76 sb. z. a n., má dvě věty: V první se stanoví zásadní zodpovědnost obce za zanedbání povinností místně policejní, v druhé stanoví se zodpovědnost obce za škody veřejným násilím při sročení. O tento případ tu nejde, onen předpokládá zanedbání povinností, uložené obci podle § 28 čís. 2 obecního zřízení pro Čechy, přihlížeti k bezpečnosti osoby a jmění, tedy, když obec učinila dostatečná opatření k ochraně bezpečnosti osoby. V žalobě, o níž tu jde, se nežádá na obci náhrada škody proto, že neučinila opatření k bezpečnosti osoby, nýbrž žaluje se o náhradu škody proto, že obecní strážník Emil K., tedy osoba právě k ochraně bezpečnosti osoby a jmění ustanovená, zastřelil dne 2. července 1930 Antonína Sch-a, a odůvodňuje se v žalobě závazek obce k náhradě tím, že obec ustanovila strážníkem osobu nezpůsobilou a že malá obci, jakou jest obec Ú., jest zakázáno opatřiti obecní strážníky střelnou zbraní. Nejde zde tedy o případ, jež by bylo lze zařaditi pod ustanovení § 37 obecního zřízení pro Čechy a neprávem proto odmítl první soud žalobu proti obci Ú. pro nepřípustnost pořadu práva.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud zamítl námitku nepřípustnosti pořadu práva pro žalobu proti obci, poněvadž prý tu nejde o případ, který by bylo lze zařaditi pod ustanovení § 37 obecního zřízení pro Čechy. Dovolací rekurs proti tomuto usnesení jest oprávněn. Žalobní nárok se opírá o to, že obec ustanovila za bezpečnostního strážníka osobu nezdatnou a že ho prý přes zákaz ozbrojila střelnou zbraní. Ustanovení strážníka k výkonu bezpečnostní služby a jeho opatření zbraněmi spadá do výkonu místní policie v širším smyslu § 28 čís. 2 čes. ob. zř. a jest proto podle druhého odstavce § 37 obecního zřízení pro Čechy zák. ze dne 16. dubna 1864 čís. 7 z. zák. vyhrazeno úřadu správnímu, by rozhodl o tom, zda nárok na náhradu škody, odvozovaný ze zanedbání povinností obce ve výkonu místní policie (ať toto zanedbání záleželo v čemkoliv) jest po právu čili nic; (srovn. na př. judikát nejv. soudu ve Vídni čís. 229, uveřejněný pod čís. 1652 úř. sb. a rozhodnutí čís. 2450 a 6245 sb. n. s. a rozhodnutí senátu ze dne 5. června 1931 čís. 734 Dodatek II. k XIII. ročníku sb. nejv. soudu ve věcech občanských). Pro rozhodnutí otázky nepřípustnosti pořadu práva záleží na tom, zda se tvrzený nárok na náhradu škody opírá o porušení povinností veřejnoprávních, či soukromoprávních. Tvrzenou nedbalost při výběru orgánů veřejné služby bezpečnostní a tvrzené porušení zákazu ohledně ozbrojení obecní stráže jest však pokládati za porušení povinností veřejnoprávních a jest proto pořad práva vyloučen.

Čís. 13773.

Členové společenstva nejsou oprávněni k rekursu proti usnesení, jimž byl zapsán do rejstříku likvidátor, jehož rejstříkový soud ustanovil likvidátorem na místo likvidátora, jenž se vzdal této funkce.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R I 760/34.)

Proti usnesení rejstříkového soudu, jimž byl do společenstevního rejstříku zapsán jako likvidátor společenstva Václav H., jehož rejstříkový soud ustanovil likvidátorem na místo likvidátora Antonína K-a, jenž se funkce likvidátora společenstva vzdal, — podali rekurs členové společenstva. Rekursní soud rekurs zamítl. Důvody: Zápis, který je předmětem stížnosti, byl povolen k návrhu likvidátorů společenstva usnesením rejstříkového soudu ze dne 9. ledna 1933. Rekurs směřuje proti tomuto usnesení. Rekurs podali členové společenstva, jimž však usnesení to ani nebylo doručeno, nýbrž zástupci likvidátorů, návrhovateli, kteří navrhli, by oznámení o zrušení a o likvidaci společenstva nebylo vzato rejstříkovým soudem na vědomí, a zápis podle napačeného usnesení byl dne 10. ledna 1933 vykonán a proto stěžovatelé nejsou napačeným usnesením ve svých právech dotčeni (§§ 6 a 37 prvá věta zák. č. 100/31 sb. z. a n.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění, neboť stěžovatele nelze považovati za účastníky ve smyslu § 6 zákona č. 100/1931 sb. z. a n., poněvadž tím, že byl zapsán Václav H. jako likvidátor společenstva do společenstevního rejstříku, když se likvidátor Antonín K. vzdal funkce likvidátora a rejstříkový soud ustanovil podle obdoby čl. 133 obch. zák. z důvodu účelnosti na místo něho za likvidátora Václava H-a, nebyli stěžovatelé nijak přímo dotčeni ve svých právech, neboť nejde o skutečnost, která svým významem a důsledky zasáhá přímo v jejich práva společenstevní, to tím méně, když se mohou domáhati, by valná hromada učinila nápravu. Přímou dotčen ve svých právech rozhodnutím soudu je někdo tehdy, když jeho právní postavení je po rozhodnutí tom jiné, než bylo před tím, což nelze tvrditi o stěžovatelích (srovn. Dr. V. Hora: Soudní řízení nesporné, str. 39). Nejsou-li stěžovatelé účastníky, nejsou oprávněni k rekursu podle § 37 zákona č. 100 z roku 1931.

Čís. 13774.

K právním podmětům, v jejich prospěch je stanovena výhoda § 15 ex. ř., patří i nositelé veřejného sociálního pojištění.

Ustanovení § 15 ex. ř. se vztahuje i na exekuci zabavením a přikázáním pohledávek, jež má zemědělská nemocenská pojišťovna za určitými osobami na pojišťovacích příspěvcích.

Je-li v návrhu na povolení exekuce proti právnímu podmětu uvedenému v § 15 ex. ř. označen určitý předmět, na nějž vymáhající věřitel zamýšlí vésti exekuci, má si soud již před rozhodnutím o exekučním návrhu vyžádati prohlášení správního úřadu o přípustnosti exekuce na věc takto označenou.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R I 786/34.)

Soud první stolice povolil k vydobytí peněžité pohledávky proti Zemědělské okresní nemocenské pojišťovně exekuci zabavením nemocenských pokladničních premií. Rekursní soud zrušil napačené usnesení a uložil soudu první stolice, by, doplně šetření, znovu rozhodl. Důvody: V souzeném případě jde o exekuci proti nemocenskému ústavu pojišťovacímu, tedy proti ústavu, který jest pokládán za veřejný a všeužitečný, a tu jest dbáti předpisu § 15 ex. ř., podle něhož lze vésti exekuci jen na takové části majetku, kterých může býti použito k uspokojení věřitelů bez ohrožení veřejných zájmů, jimž má ústav sloužiti (srov. rozh. Gl. U. 2111 n. ř. a Právník 740/03, která lze použiti obdobně i na nový zákon o pojištění). Prohlášení o tom vydává příslušný úřad správní a jest je připojiti k návrhu. Nestalo-li se tak, jest na prvním soudu, by postupoval z úřadu podle obdoby §§ 6, 7 min. nař. ze dne 6. května 1897, č. 113 ř. zák. Otázku, zda bylo postihnouti obstavkou příspěvky pojišťovací i v budoucnosti splatné, či jen ty, které se staly splatnými až do povolení exekuce, bude řešiti prvému soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest sice pravda, že ani § 15 ex. ř., ani nařízení ze dne 6. května 1897 č. 113 ř. z. nejmenují podobné ústavy jako zemědělské nemocenské pojišťovny (§ 25 zák. č. 221/1924 v doslovu zák. č. 184/1928 sb. z. a n.) výslovně mezi právními podměty, v jejich prospěch je výhoda § 15 ex. ř. stanovena. Vysvětlivky k vládní předloze exekučního řádu a zpráva stálého výboru mluví však všeobecně o veřejném zájmu, o majetku sloužícím veřejným funkcím, o účelech a zájmu veškerenstva, o podmětech, jimž přísluší obstarati veřejné a všeužitečné úkoly, ať jim byly tyto úkoly zákonem svěřeny, nebo je na sebe převzaly dobrovolně. Takové ústavy nemají v plnění svých úkolů a v dosažení svých zájmů býti rušeny exekucemi pro peněžité pohledávky. Totéž platí i o nositelích veřejného sociálního pojištění, jejich zájmy jsou velmi důležité a vyšší než zájmy ústavů, jež jsou v § 2 nařízení příkladmo uvedeny. Z tohoto důvodu přísluší i dozor nad nemocenskými pojišťovnami ministerstvu sociální péče (§§ 86 a násl. zák. č. 221/1924 v doslovu zákona č. 184/1928 sb. z. a n.). Rekursní soud proto nepochybil, podřídív stranu povinnou ustanovení § 15 ex. ř. Ze se ustanovení § 15 ex. ř. vztahuje i na navržený druh exekuce a na jmění, z něhož se vymáhající věřitelka domáhá uspokojení vymáhané pohledávky, vychází najevo z ustanovení § 4 nařízení. Byl-li v tomto případě v návrhu na povolení exekuce vyznačen určitý předmět, na nějž vymáhající věřitelka zamýšlí vésti exekuci, měl

soud možnost a též povinnost, aby si vyžádal před rozhodnutím o exekčním návrhu prohlášení správního úřadu o přípustnosti exekuce na věc takto označenou. Proto jest schváliti postup rekursního soudu, který pro tento nedostatek povolující usnesení soudu první stolice zrušil a mu nařídil, by řízení v tomto směru doplnil (sb. n. s. čís. 12.305).

Čís. 13775.

Na pojistnou sumu za pojištěné příslušenství shořelé budovy má nárok hypotekární věřitel, i když příslušenství bylo pojištěno zvláštní pojišťovací smlouvou.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R I 807/34.)

Pojištěné svrsky byly příslušenstvím nemovitosti, jejíž majitelka dala nemovitosti i s příslušenstvím do zástavy za pohledávku záložny v H. Svrsky byly pojištěny samostatnou pojišťovací smlouvou. Při požáru nemovitosti shořely většinou i svrsky, načež pojišťovna složila pojistnou sumu za svrsky a soudě. Rozvrhuje pojistnou sumu za svrsky (příslušenství), přikázal jí soud první stolice věřitelům, kteří nabyli k pojistné sumě exekučního zástavního práva, nárok záložny v H. zamítl v podstatě proto, že příslušenství bylo pojištěno samostatnou pojišťovací smlouvou. Rekursní soud přikázal pojistnou sumu záložně v H. **Důvody:** Příslušenství jest předmětem hypotekárního zástavního práva (§ 457 obč. zák.). Bylo pojištěno proti ohni a podle stanov pojišťovny nebylo povinností použití pojistné sumy k doplnění příslušenství. Na pojistné sumě vázne proto samo sebou zástavní právo knihovního věřitele, aniž záleží na tom, že nemovitost a příslušenství nebyly pojištěny touž pojišťovací smlouvou (Neumann: Komentář k ex. řádu 1909/1910 str. 840, 841). Bylo proto přikázati pojistnou sumu záložně v H., jejíž smluvní zástavní právo předchází exekučním zástavním právům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurenti napadají jen právní názor rekursního soudu, že na pojistnou sumu za pojištěné příslušenství shořelé budovy má nárok hypotekární věřitel, ač příslušenství bylo pojištěno zvláštní smlouvou pojišťovací. Stěžovatelé mají ovšem pro sebe právníckou literaturu, která spornou otázku řeší v jejich prospěch (srovn. Klang, komentář k obč. zák. 1931 I. sv. str. 457, Ehrenzweig, system obč. práva 1923 str. 535, Klang Pfandrechtsschutz bei der Feuerversicherung von Gebäuden 1918 str. 11, a autoři tam v poznámce uvedení a dále Ehrenzweig, Rechtsordnung der Privatversicherung str. 263). Klang, po případě uvedení jím Worms a Kohler, kladou důraz na to, že právo zástavní vtělené na nemovitosti zasahuje příslušenství jen nepřímou, pojištění však přímo jako věc movitou a že pojistník pojistil jeho cenu nikoliv jako část ceny budovy, nýbrž k libovolnému použití. Ehrenzweig vychází s hlediska, že samo-

statné pojištění příslušenství podle ustanovení zákona o pojišťovací smlouvě (§§ 64—68 zák. čís. 501/1917 ř. z.) má v zápětí, že ve smyslu pojišťovacího práva jest takové příslušenství, i kdyby bylo příslušenstvím po rozumu občanského práva, pokládati za zvláštní věc movitou. Proti těmto názorům jest však uvážiti, že v souzeném případě jde o řešení otázky pořadí konkurujících práv zástavních, totiž zástavního práva hypotekárního věřitele a zástavních práv nabytých později exekučním zabavením pohledávky na vyplacení pojistné sumy, pro kteroužto otázku musí býti rozhodným jen právo občanské, nikoliv právo pojišťovací, upravující především podle svého účelu právní poměr mezi pojišťovatelem a pojistníkem. V souzeném případě jest nesporné, že movitosti, jichž pojistná suma má býti rozvržena, byly příslušenstvím shořelé budovy podle § 297 obč. zák., jest je tedy podle práva občanského pokládati za věci nemovitě, za součást budovy. Nelze seznati, proč s hlediska práva občanského a exekučního, ano tu práva a povinnosti pojišťovatele vůbec nepřicházejí v úvahu, mělo býti rozeznáváno, zda příslušenství budovy bylo pojištěno proti požáru současně s budovou touž smlouvou, či smlouvou zvláštní, předpokládajíc, že příslušenství (jako v souzeném případě) zůstalo příslušenstvím až do požáru, jímž byly zničeny současně budova i příslušenství. Jest se tedy řídití zásadou § 457 obč. zák., podle něhož se zástavní právo vztahuje i na příslušenství nemovitosti, a dvorním dekretem ze dne 18. července 1828 č. 2354 sb. z. s. a jest pokládati pojistnou sumu připadající na shořelé příslušenství za část pojistné sumy za celou shořelou nemovitost, jejíž právní osud musí sdíleti přes to, že příslušenství bylo pojištěno zvláštní smlouvou. Rozhodnutí sb. n. s. čís. 9735, k němuž stěžovatelé odkazují, se nehodí na souzený případ, ježto tam šlo o svrsky, které nebyly příslušenstvím nemovitosti.

Čís. 13776.

Zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům.

Ustanovení § 3 písm. f) zákona se nevztahuje na útraty sporu jakožto vedlejší nároky hlavní pohledávky. Byla-li pro hlavní pohledávku dražba odložena, nemůže věřitel prováděti dražbu proti zemědělci ani pro vedlejší, útratovou pohledávku.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R I 825/34.)

Vymáhající věřitel vedl exekuci vnucenou dražbou dlužníkovy nemovitosti k vydobytí pohledávky 20.000 Kč, jež vznikla před 9. květnem 1933, a útrat sporu, v němž byla ona pohledávka zažalována, 2.675 Kč 70 h a 451 Kč 50 h, přisouzených vymáhajícímu věřiteli dne 11. října 1933, pokud se týče dne 27. ledna 1934. Návrhu dlužníka, by dražba nemovitosti byla odložena až na dobu po 31. prosinci 1934, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud zamítl návrh na odklad vnucené dražby k vydobytí útratových pohledávek 2.675 Kč 70 h a 451 Kč 50 h, ježto vznikly až po 9. květnu 1933 (§ 3 písm. f) zák. čís. 33/1934 sb. z. a n.).

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Jest nesporno, že pohledávka 20.000 Kč, pro kterou se vede exekuce, povstala před 9. květnem 1933 a že útratové pohledávky 2.765 Kč 70 h a 451 Kč 50 h povstaly po 9. květnu 1933. Stanoví-li se v § 3 písm. f) zák. ze dne 24. února 1934 č. 33 sb. z. a n., že ustanovení §§ 1 a 2 cit. zák. neplatí o vymáhání pohledávek, které vznikly proti dlužníku zemědělcí po 9. květnu 1933, jde v projednávaném případě o to, mají-li se útratové pohledávky 2.765 Kč 70 h a 451 Kč 50 h považovati za pohledávky samostatné, takže se na ně ustanovení § 3 písm. f) cit. zák. vztahovati má, či zda jest je považovati za příslušenství vymáhané pohledávky, a důsledkem toho se ustanovení § 3 lit. f) cit. zák. na ně nevztahuje. Útraty sporu jsou částí vedlejších nároků hlavní pohledávky, jakž plyne z ustanovení § 54 j. n., a sdílejí proto osud hlavní pohledávky a bylo by proti smyslu a účelu uvedeného zákona, kdyby se útratám sporu v té příčině mělo přiznati zvláštní postavení. Nebylo zajisté úmyslem zákonodárce, by pro hlavní pohledávku byla dražba odložena a pro vedlejší, útratovou pohledávku mohl věřitel dražbu proti zemědělcí prováděti. Ustanovení § 3 písm. f) cit. zák. má zajisté na zřeteli jen takové pohledávky, které jsou samostatné povahy, což o útratové pohledávce neplatí.

Čís. 13777.

Byl-li knihovní výmaz poznámky ve smyslu § 382 čís. 6 ex. ř. povolen a proveden k žádosti odpůrcova zástupce, stalo se usnesení o povolení a výkonu výmazu proti odpůrci ihned právoplatným a začíná mu lhůta k ohlášení náhradních nároků podle § 400 ex. ř. již dnem, kdy usnesení o výmazu bylo vydáno, nikoliv teprve dnem, kdy bylo doručeno jeho zástupci.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R I 1058/34.)

K zajištění žalobního nároku na podepsání kupní smlouvy o nemovitostech bylo žalobcům povoleno prozatímní opatření zákazem zcizení a zavazení nemovitostí. Žalobci složili jistotu 200.000 Kč. Žalobci spor právoplatně prosoudili, načež byl k návrhu žalovaných dne 4. března 1933 povolen výmaz knihovní poznámky zákazu zcizení a zavazení nemovitostí. Proti návrhu žalobců ze dne 20. června 1933 na vrácení jistoty se vyjádřili žalovaní a vznesli proti žalobcům náhradní nároky. Soud první stolice vyhověl návrhu žalobců na vydání jistoty potud, že jim vydal jistotu až na 80.000 Kč, ohledně nichž nárok na vydání jistoty pro tentokrát zamítl. Důvody: Podle § 400 ex. ř. jistota, kterou navrhovatel složil k zajištění odškodňovacího nároku druhé strany, smí mu býti vydána teprve po čtrnácti dnech potom, co právní mocí nabylo usnesení, kterým se zrušuje zatímní opatření. V rozhodnutí čís. sb. 2067 bylo vysloveno, že ona jistota nesmí ani po zrušení opatření podle § 400 ex. ř. straně býti vydána, ohlásí-li odpůrce ve lhůtě

citovaného paragrafu nárok na odškodnění. O zrušení zatímního opatření však žádná strana dosud nežádala a usnesení o zrušení ani z moci úřední vydáno nebylo. Soud povolil na žádost žalované strany jen výmaz knihovní poznámky, když zatímní opatření projitím doby, na kterou bylo povoleno, se stalo bezpředmětným. Ostatně usnesení povolující výmaz poznámky, o které jde, nedopatřením soudní kanceláře, která dle záznamu ve spisech vypravila jen čtyři vyhotovení stranám, advokátu žalované strany nebylo vůbec doručeno, ač jde o usnesení v rozepři, v níž zastoupení advokátem jest předepsáno (§ 27 c. ř. s.). Tím se stalo, že citované usnesení i v případě, že by v něm bylo zrušení zatímního opatření, řádně doručeno žalované straně nebylo a právní mocí nenabylo, takže lhůta § 400 ex. ř. žalované straně k ohlášení nároku na odškodnění vůbec nezačala. Rekursní soud povolil též, by žalobcům byla vydána i část jistoty 80.000 Kč, a uložil prvnímu soudu, by po právní mocí usnesení zařídil, čeho jest třeba k vydání uvedené části. Důvody: Jak již v usneseních rekursního soudu ze dne 20. března 1934 a ze dne 27. dubna 1934 bylo vyličeeno, nastalo zrušení prozatímního opatření ze dne 30. listopadu 1929 tím, že usnesením ze dne 4. března 1933 byl povolen výmaz knihovní poznámky záповědi zcizení, zatížení a zastavení pozemků, kteréžto usnesení bylo dne 29. března 1933 doručeno stranám, vyjímajíc zástupci strany žalované, takže čtrnáctidenní lhůta v § 400 ex. ř. stanovená končila 20. dubnem 1933. Okolnost, že usnesení nebylo doručeno právnímu zástupci žalované strany, nepadá na váhu, poněvadž usnesení to vyhovělo návrhu této strany, takže žalované straně proti němu rekurs nepřislušel, nýbrž jen straně žalující. Následkem toho se uplatnění náhradních nároků žalovanou stranou teprve dne 20. července 1933 stalo po lhůtě § 400 ex. ř., takže žalovaná strana pozbyla práva požadovati, by její nárok byl uhrazen ze složené jistoty. Mohlo by se namítati, že žalovaná strana nevěděla, kdy lhůta dle § 400 ex. ř. běží, když usnesení ze dne 4. března 1933 o výmazu knihovní poznámky jejímu zástupci nebylo doručeno, takže tento o zrušení prozatímního opatření nevěděl. To však nebrání tomu, že prozatímní opatření povolením výmazu bylo skutečně zrušeno, o čemž se zástupce žalované strany, který dne 8. února 1933 žádal o výmaz knihovní poznámky, nahlédnutím do spisů a do pozemkové knihy mohl přesvědčiti. Vzhledem k tomu není závady, by i část 80.000 Kč prvním soudem z vydání vyloučená, nebyla žalující straně, která jistotu složila, vrácena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Odpůrce tvrdí, že o vydání jistoty zažádali ještě ve lhůtě § 400 ex. ř., poněvadž prý usnesení o zrušení prozatímního opatření nebylo vydáno a knihovní usnesení o výmazu poznámek nebylo doručeno jejich právnímu zástupci. Celý obsah prozatímního opatření spočíval v povolení zápisu knihovní poznámky záповědi zcizení, zatížení a zastavení pozemků. Knihovní výmaz této poznámky záповědi zcizení, zavazení a zatížení byl povolen a proveden usnesením ze dne 1. března 1933 po pravomoci rozsudku na žádost vlastního zástupce odpůrců, takže nemohli

si proti usnesení vyhovujícím jejich návrhu, stěžovati. Proti nim stalo se toto usnesení ihned pravoplatným a druhá strana proti němu nepodala rekurs. Náhradní nároky odpůrců byly tedy ohlášeny až po uplynutí lhůty § 400 ex. ř., od kteréžto lhůty neupouští ani rozhodnutí nejvyššího soudu, uveřejněné ve sb. n. s. č. 2067, k němuž dovolací rekurs neprávem poukazuje.

Čís. 13778.

Doprava železniční.
Ustanovení čl. 54 předpisů pro službu dopravní čís. XIX neplatí pro zařazení vagonu s hořlavými látkami při posunu ve stanici.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, Rv I 2232/32.)

Žalobce odevzdal dráze v otevřeném vagoně k přepravě zásilku liso- vaného sena, přikrytou úplně zánovními plachtami. Za posouvání ve stanici byla zásilka zachváčena požárem a zničena. Žaloba o náhradu škody proti dráze byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jest nesporno, že vůz, jímž zásilka sena byla přepravována, nebyl zachváčen požárem za dopravy vlaku, nýbrž při rozřazování a posouvání ve stanici. Při tomto nesporném stavu věci nelze na souzený případ použití ustanovení čl. 54 předpisů pro službu dopravní čís. XIX, které upravují zařazení vozů naložených hořlavými látkami za dopravy. Žalovaná namítala v žalobní odpovědi, že vůz naložený senem byl zařazen jako čtvrtý za lokomotivu a že pro zařazení vozů naložených hořlavými látkami při posouvání ve stanici není v předpisech pro dopravní službu ustanovení. Naproti tomu tvrdil žalobce, že při posouvání ve stanici je třeba zachováti touž opatrnost, jako při jízdě na trati, a že platí ustanovení čl. 54 oněch předpisů i pro posouvání ve stanici. První soud, zjistiv, že vůz naložený senem byl zařazen jakožto pátý od lokomotivy, posuzoval věc tak, jako by šlo o zařazení vozu a jeho zachváčení požárem za dopravy, kdežto námitkou žalované dráhy, že šlo o zařazení vozu a zachváčení požárem při posunu ve stanici, se neza- býval právě tak, jako soud druhé stolice. Při posouzení této námítky jest uvážiti, že v čl. 40 předpisů pro dopravní službu je upraveno zařazení vozů při posunu ve stanici jen u vozů naložených snadno výbušnými, střelnými a trhačými látkami nebo se snadno výbušným střelným; kdežto pro zařazení vozů při posunu naložených hořlavými látkami, jako je seno, nebyly dány zvláštní předpisy. Bylo-li tedy v čl. 54 uvedených předpisů upraveno zařazení vozů naložených hořlavými látkami při dopravě a v čl. 40 upraveno zařazení vozů při posunu jen u vozů nalože- ných látkami snadno výbušnými, střelnými nebo trhačými, nikoliv však látkami hořlavými, nelze za to míti, že ustanovení čl. 54 platí i pro zařazení hořlavých látek při posunu ve stanici, jak dovolatel tvrdil a v do-

volání dovoditi se snaží, nýbrž jest z toho usouditi, že pro zařazení va- gonu s hořlavými látkami při posunu ve stanici nebyl dán úmyslně žádný předpis, a že to bylo přenecháno rozumné úvaze dráhy, poněvadž při posunu, který se děje pomalu, je jiskření a zvýšení jisker proudem vzdu- chu nepatrné, takže s nebezpečím spojeným za posunu hořlavé látky na otevřeném voze ve stanici musí již dle všeobecného ustanovení čl. 90 ž. př. ř. odesílatel počítati a dráha za škodu při tom povstalou podle uvedeného zákonného ustanovení neručí.

Čís. 13779.

Duchovní správce církve nebo náboženské společnosti nekongruální (náboženské společnosti israelské v Čechách, na Moravě a ve Slezsku) nemá zákonný nárok proti své církvi (náboženské společnosti) na vy- placení části dotace ve smyslu §§ 196 a násl. vládního nařízení ze dne 17. července 1928 čís. 124 sb. z. a n.

Exekuce zabavením a příkázáním pohledávky takového duchovního správce z důvodu kongruových požitků jest nepřipustná.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R II 267/34.)

K vydobytí peněžité pohledávky navrhla vymáhající věřitelka povolení exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek, příslušejících dlužníku proti Svazu židovských náboženských obcí z důvodu kongruových požitků. Soud prvé stolice exekuci povolil, re- kursní soud k rekursu poddlužníka exekuční návrh zamítl. Dů- vody: Exekuce předpokládá podle § 294 ex. ř. peněžité nárok proti poddlužníku, jehož však v tomto případě není. Ve smyslu zák. čís. 122/ 1926 a prov. nař. čís. 124/28 nemá povinný právní nárok proti poddluž- níku na doplatek kongruy, ježto rozvržení paušálních kongruových pří- platků je ponecháno jednotlivým nekongruovým církvím.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Náboženská společnost israelská není v Čechách, na Moravě a ve Slezsku náboženskou společností kongruální (§ 1 vládního nařízení ze dne 17. července 1928 čís. 124 sb. z. a n.). Vztahuje se proto na nábo- ženské obce israelské § 5 tak zv. kongruového zákona ze dne 25. června 1926 čís. 122 sb. z. a n. Podle tohoto zákonného ustanovení a podle §§ 196 a 198 vládního nařízení čís. 124/28 sb. z. a n. dostane se nábo- ženské společnosti israelské k úhradě osobních potřeb duchovních správců (rabínů) ze státních prostředků paušální dotace, které smí býti použito jen na doplnění platů a odpočivného a zaopatřovacích požitků jejího duchovenstva. Podle § 199 (3) vl. nař. č. 124/1928 sb. z. a n. provedou náboženské společnosti, tedy i náboženská společnost israelská rozdělení dotace podle volného svého uvážení, takže dlužník nemá zá- konný nárok proti poddlužníku na vyplacení části této dotace. Byl proto právem rekursním soudem zamítnut exekuční návrh stěžovatelky na za- bavení a příkázání pohledávky dlužníka z důvodu kongruových požitků.

Civilní rozhodnutí XVI.

Čís. 13780.

Není závady, by nebyla povolena samostatná exekuce k vydobytí i jen úroku na základě exekučního titulu, jímž byl přiznán vymáhajícímu věřiteli úrok společně s jistinou.

Odklad exekuce podle zákona ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n. působí všeobecně proti všem vymáhajícím věřitelům, pokud nejde o vymáhání pohledávek podle § 3 tohoto zákona.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, R II 368/34.)

Občanská záložna v návrhu na povolení exekuce vnučenou dražbou přístupem k exekuci E 1924/33 uvedla, že jí přísluší vykonatelné pohledávky z rozsudků, které sestávají z vlastní pohledávky a dále z dlužných úroků částečně splatných před 9. květnem 1933 a částkou 2.929 Kč splatných po 9. květnu 1933. Žádost za povolení exekuce omezila vymáhající věřitelka jen na část příslušenství, to jest na úroky splatné po 9. květnu 1934. Soud první stolice usnesením ze dne 23. května 1934 exekuci povolil a usnesením ze dne 30. května 1934 ustanovil dražební rok na 27. června 1934. Rekursní soud změnil usnesení prvního soudu ze dne 23. května 1934 tak, že zamítl návrh na povolení exekuce; důsledkem toho zrušil usnesení prvního soudu ze dne 30. května 1934, jímž byl stanoven dražební rok na 27. června 1934. Důvody: Příslušenství pohledávky, dokud se nestane pohledávkou samostatnou, sdílí osud pohledávky samé a nemůže být k jeho vydobytí povolena samostatná exekuce, nevymáhá-li se i pohledávka. Pro toto příslušenství nemá vymáhající věřitelka samostatný exekuční titul a první soudce nepřáve, aniž mu byl předložen exekuční titul pro vymáhanou pohledávku, exekuci přístupem ke vnučené dražbě povolil. Bylo proto stížností v tomto směru vyhověti. Důsledkem toho muselo býti však i zrušeno usnesení, jímž byl nařízen dražební rok na 27. června 1934. Práve uplatňuje ostatně i v tomto bodě stěžovatel, že první soudce měl vyčkat, až se usnesení o povolení exekuce stane právoplatným a, že se nařízení dražby stalo předčasně a na krátkou dobu. § 169 ex. ř. ustanovuje, že od povolení dražby až do dražebního stání má uplynouti nejméně doba tří měsíců. První soudce však nevyčkal ani pravoplatnosti usnesení o povolení exekuce, ani neustanovil dražební rok tak, aby mezi povolením dražby a dražebním rokem uplynula lhůta tří měsíců, a bylo proto nařízení dražby i z tohoto důvodu zrušiti.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu jen potud, že obnovil usnesení prvního soudu ze dne 23. května 1934.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že nelze povolití samostatnou exekuci k vydobytí jen úroku na základě exekučního titulu, jímž vymáhající straně byl přiznán úrok společně s jistinou, neboť podle § 3 druhý odstavec ex. ř. jest exekuci povolití jen na návrh vymáhající strany a jen jí přísluší právo rozhodnouti o tom, zda a v jakém rozsahu chce svůj nárok vydobývat. Že příslušenství pohledávky, dokud se ne-

stane pohledávkou samostatnou, sdílí osud pohledávky, platí jen pro pořadí (§ 216 druhý odstavec ex. ř.). Z toho však neplyne, že nelze vymáhati úrok, není-li pro něj samostatného exekučního titulu, vždyť pohledávka jistiny může zaniknouti zaplacením, tím však nezaniká nárok na nezaplacený splatný úrok. Bylo proto obnoviti usnesení prvního soudu o povolení exekuce ze dne 23. května 1934 E 764/34/10 přístupem k exekuci týchž účastníků pro 20.000 Kč s příslušenstvím ze dne 18. října 1933 č. j. E 1942/33. V této exekuci byl tehdy usnesením ze dne 18. května 1934 č. j. E 1942/33-8 povolen odklad až do 31. prosince 1934, podle zákona o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům čís. 33/34 sb. z. a n. Podle § 139 odstavec druhý ex. ř. musí přistoupiť věřitel zahájené dražební řízení přijati ve stavu, v němž bylo v době povolení přístupu, leda že by podle § 206 ex. ř. nebyl odklad vedoucí exekuce účinným proti všem přistoupiťším vymáhajícím věřitelům. Odklad exekuce podle zmíněného zákona působí však všeobecně, neboť jeho důvod nespočívá v osobním poměru povinné strany ať materiálním nebo formálním jen k jednomu nebo k některému z vymáhajících věřitelů, nýbrž v určitém vztahu povinné strany k nemovitostem do dražby vzatým a působí proti všem vymáhajícím věřitelům, pokud nejde o vymáhání pohledávek podle § 3 zmíněného zákona. O takovou pohledávku jde (§ 3 odstavec 1 písm. f), avšak dovolací rekurentka přistoupila k exekuci již odložené, v níž lze pokračovati jen na návrh, a takový návrh neučinila ani v žádosti o povolení exekuce přístupem. Bylo proto usnesení o ustanovení dražby ze dne 30. května 1934 č. j. E 1942/33-12 zrušeno práve.

Čís. 13781.

Mezinárodní úmluva o přepravě zboží po železnicích, podepsaná v Bernu dne 23. října 1924, uveřejněná pod čís. 140 sb. z. a n. na rok 1928.

V tom, že železnice, nestačily-li údaje odesílatelovy k úplnému určení přepravní cesty, zvolila delší a dražší přepravní cestu, nelze spatřovati její hrubé zavinění ve smyslu čl. 9 § 3 písm. h) mez. úmluvy. Na železnici nelze požadovati, by uváděla důvody pro to, po případě dokazovala, proč se jí zdála zvolená cesta pro odesílatele nejvýhodnější.

(Rozh. ze dne 20. září 1935, Rv II 845/32.)

Holandská firma zaslala žalující olomoucké firmě vagon zboží. V nákladním listu byla stanice určení označena Bohumín, dráha určení udána nebyla, v rubrice použití tarifů a přepravní cesty bylo uvedeno: Ich bitte um Anwendung des niedrigsten Frachtsatzes via Neuschantz/Weener. Auf der deutschen Strecke zum Durchfuhrnahmetarif D. A. T. 26, v rubrice celních předpisů: Verzollung beim Hauptzollamt Oderberg, jako příjemce označena fa. Intercontinentale Oderberg, Station Bohumín. Náklad byl řízen přes Podmokly, nikoliv po říšskoněmeckých drahách do Bohumína, následkem čehož žalující firma zaplatila na dopravném více o 4.100 Kč, jichž se domáhala na československém eráru. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Podle čl. 6,

§ 6 písm. c) m. ú. ž. musí mezinárodní nákladní list kromě jiného obsahovat i údaj názvu železnice a stanice určené se všemi nutnými bližšími údaji, by bylo zabráněno záměně mezi různými stanicemi téhož místa nebo místa, které má stejné jméno nebo jméno podobné. Poněvadž označení dráhy určené nebylo na nákladním listě uvedeno, nebyly odesílatelem splněny podmínky výše uvedené a jest proto odesílatel podle čl. 7 § 1 m. ú. ž. zodpověden za všechny důsledky těchto nepřesných údajů. Podle posudku znalce jest označení pro stanici Bohumín na říšskoněmeckém území Oderberg (Bohumín) DRB., na československém území Bohumín Č. s. d. Nebyla tedy ani stanice určené odesílatelem přesně označena. Přepravní cesta byla označena jen slovy: Via Neuschantz Weener. Auf der deutschen Strecke zum Durchfuhrasnahmetarif D. A. T. 26, Ich bitte um Anwendung des niedrigsten Frachtsatzes. Toto označení přepravní cesty jest nedostatečné. Žádost odesílatelova o použití nejnižšího tarifu jest jen předpisem všeobecným, který podle čís. 4 jednotných doplňujících ustanovení k čl. 9 m. ú. ž. nelze považovati za předpis přepravní cesty. Jinak dráha splnila předpisy odesílatelovy. Zásilka šla přes holandsko-německou pohraniční stanici Weener Neuschantz, také bylo na německé trati použito navrhovaného výjimečného tarifu. Slova Auf der deutschen Strecke ještě neznačí, že stanici pohraniční byl Bohumín říšskoněmecký. Odesílatel byl by vzhledem na výše uvedené musel tuto stanici Oderberg nebo Bohumín DRB. označiti v nákladním listě výslovně jako stanici pohraniční, což však neučinil. Správným jest, že se označení stanice, kde mají býti splněny předpisy celní, rovná předpisu přepravní cesty (čl. 9, § 3 a) m. ú. ž.). V této rubrice uvedl odesílatel slovo Oderberg. Z tohoto označení nelze však vyvoditi, že šlo o Oderberg DRB., neboť označení této stanice musí podle znalce býti Oderberg neb Bohumín DRB. Tento dodatek však scházel a nebyla tedy ani tím přepravní cesta jasně a bezpečně určena. Nejsou proto údaje odesílatelovy v nákladním listě postačitelny k určení přepravní cesty a byla proto dráha podle čl. 9 § 3 písm. e) m. ú. ž. oprávněna, by přepravní cestu sama volila a to tu, která se jí zdá nejvýhodnější pro odesílatele. Při tom se má řídití údaj nákladního listu pokud se týče navržené stanice pro splnění předpisů celních a, možno-li i jinými předpisy odesílatelovými. Těmito předpisy se dráha skutečně řídila. Zásilka byla v Bohumíně celně odbavena, zásilka byla dirigována přes Neuschantz a bylo na německé trati použito navrženého výjimečného tarifu. Údaje nákladního listu, pokud se týče přepravní cesty, považuje i znalec za neúplné a měla dráha podle jeho názoru právo volby. Zbývá ještě zkoumati, zda se dráha při volbě přepravní cesty nedopustila hrubé nedbalosti nebo zlého úmyslu (čl. 9 § 3 písm. h) m. ú. ž.). Podle názoru soudu hrubé nedbalosti dráhy v souzeném případě není. Nelze ji spatřovati jen v tom, jak to činí žalobce, že zásilka byla dopravena po delší trati a za dražší dopravné. Hrubou nedbalostí bylo by spatřovati v takovém jednání dráhy, které by bylo nezvyklým a nápadným zanedbáním povinné péče. Použití delší přepravní cesty nelze však ještě za takové jednání považovati. Stanovisko, z něhož dráha jest oprávněna voliti nejvýhodnější přepravní cestu, jest stanoviskem ryze subjektivním, neboť jest jí uloženo voliti nejpříznivější cestu přepravní podle vlastního názoru. Mohou tedy pohnutky volby býti jiné než jen láce, na příklad vzhledem k zatí-

žení určité trati v čase dopravy, vzhledem na bezpečnost dopravy po určité trati a podobně. Dráha má voliti nejvýhodnější dopravní cestu pro odesílatele, nikoliv pro příjemce. Prospěch příjemcův z této volby jest zcela nerozhodný a okolnosti žalobcem na důkaz nevýhodnosti použité přepravní cesty přednesené týkají se jen prospěchu příjemce, jsou tedy činěny se stanoviska příjemce a nikoliv ze stanoviska odesílatelova. Že by i pro odesílatele zvolená přepravní cesta byla nevýhodná, tvrzeno nebylo. I kdyby však i prospěch odesílatelův byl vyžadoval volbu tratě nejlevnější, nelze ještě říci, že v tom, že tato trať zvolena nebyla, bylo hrubé zavinění dráhy. Dráha dopravuje nákladů celou spoustu, trať dopravní v souzeném případě byla již určována v Německu a na úředníku dráhy u této železnice nelze žádati, by ovládal vzdálenost ve všech státech vzhledem k jich délce a láci. Určil proto přepravu tudy, kudy podle jeho názoru byla nejvýhodnější, a nelze říci, že v jeho neznalosti nejkratší dopravní cesty bylo nápadné a nezvyklé zanedbání povinné péče. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, schváliv v podstatě důvody prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověti dovolání.

Důvody:

Dovolání brojí s hlediska dovolacího důvodu čís. 4 jen proti názoru odvolacího soudu, že se železnice při volbě přepravní cesty nedopustila hrubé nedbalosti, a dovozuje, že výpravčí úředník stanice Weener v Německu postupoval proti služebním předpisům, které však neuvádí, ježto prý v německých služebních předpisech jest výslovně, že v pochybnosti jest použití nejdější německé trati, takže úředník oné stanice musel při sebe menších znalostech tarifu předvídati, že cesta přes Podmoklí jest mnohem dražší a byl povinen voliti cestu přes Oderberg D. R. B. Z toho prý jest zřejmé jeho hrubé zavinění, za které žalovaná dráha ručí, poněvadž má náhradní nárok proti německým říšským drahám. Podle ustanovení čl. 9 § 3 písm. e) m. ú. ž. vyvolí železnice, nedostačují-li odesílatelovy údaje k úplnému určení přepravní cesty nebo tarifů, nebo vyloučí-li se navzájem některé z těchto údajů, přepravní cestu nebo tarify, které se jí zdají pro odesílatele nejvýhodnějšími, a podle ustanovení čl. 9 § 3 písm. h) m. ú. ž. neručí železnice v případech pod b), c) a e) (odst. 1), tedy i v souzeném případě, za škodu z volby přepravní cesty nebo tarifů, leč při zlém úmyslu nebo při hrubé nedbalosti. Za hrubou nedbalost, již náleželo prokázati žalobkyni, považuje se podle ustálené judikatury (rozh. čís. 4480, 4248, 4136, 3005, 300, 911 sb. n. s.) jen zvláště těžké porušení povinné bedlivosti, a to takové, že jeho neblahé následky bez námahy bylo lze předvídati a jehož se bylo lze vyvarovati. Pouhá chyba nebo přehlédnutí, třebaš byly spojeny s majetkovou škodou, nejsou o sobě důkazem, že vznikly z hrubé nedbalosti. V souzeném případě spatřuje se hrubá nedbalost v tom, že železnice přepravila zásilku do stanice Bohumína přes Podmoklí po území republiky Československé místo do stanice Bohumína přes území německé říše. Uváží-li se však, že podle čl. 9 § 3 lit. e) m. ú. ž. jest železnice oprávněna, nedostačují-li údaje odesílatelovy k úplnému určení přepravní cesty, voliti cestu, která se jí zdá pro odesílatele nejvýhodnější (v zákoně se nepraví,

kteřá je pro odesilatele nejvýhodnější), takže volba ta je zůstavena rozumné úvaze železničních orgánů, při které není bez významu přihlížeti i k bezpečnosti určité trati nebo k případnému jejímu zatížení, nelze v tom, že v souzeném případě železnice volila delší a dražší přepravní cestu přes Podmoklí, spařovatí hrubé její zavinění, a nelze také na ní požadovati, aby důvody pro to uváděla, po případě dokazovala, proč se jí zdála cesta přes Podmoklí pro odesilatele nejvýhodnější.

Čís. 13782.

Odpůrcí řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

K odporu podle § 9 odp. řádu jest oprávněn jen věřitel, jemž přísluší pohledávka peněžita.

(Rozh. ze dne 20. září 1934, Rv II 1091/33.)

Rozsudkem ze dne 17. prosince 1931 byli manželé P-ovi uznáni povinnými dodržeti kupní smlouvu, již prodali žalobci pozemky vl. čís. 293, 294, a podepsati za tím účelem kupní smlouvu pro vklad vlastnického práva. Manželé P-ovi prodali pak pozemky vl. čís. 293, 294 K-ovi. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce proti K-ovi, by bylo uznáno právem, že odstupní smlouva, již manželé P-ovi prodali pozemky vl. čís. 293, 294 žalovanému, jest proti žalobci bezúčinnou a že žalovaný jest povinen trpěti, by ve vl. čís. 293, 294 bylo vloženo vlastnické právo pro žalobce. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** mimo jiné z těchto důvodů: Pohledávka, pro níž lze odporovati, musí býti peněžitou pohledávkou, nikoliv snad nárokem na určité jednání neb opomenutí dlužníka. Že tu nejde o pohledávku peněžitou, plyne jasně i z přednesu žalobce, podle něhož manželé P-ovi jsou povinni dodržeti kupní smlouvu proti hotovému zaplacení 28.000 Kč žalobcem. Žalobci nepřislouží proti manželům P-ovým peněžita pohledávka, nýbrž nárok na splnění kupní smlouvy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání se opírá o dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čís. 4 c. ř. s. Leč výtka jest neodůvodněna a stačí odkázati dovolatele na správné důvody napadeného rozsudku mající oporu i v zákoně (§ 9 zák. čís. 64/31 sb. z. a n.) i v judikatuře nejvyššího soudu (rozh. čís. 7598 sb. n. s.).

Čís. 13783.

Nevyplývá-li z vyhotovení usnesení krajského soudu, že bylo učiněno předsedou senátu, nemůže rekursní soud odmítnouti rekurs proto, že nebyla navržena změna usnesení u sborového soudu, nýbrž jest na něm, by především postoupil rekurs sborovému soudu první stolice k jednání podle § 516 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, R I 775/34.)

K r a j s k ý s o u d v M. zamítl návrh žalobce, by směnečnému platebnímu příkazu byla přiznána vykonatelnost. **R e k u r s n í s o u d** odmítl žalobcův rekurs. **D ů v o d y**: Napadené usnesení bylo učiněno předsedou senátu a může mu ve smyslu § 516 c. ř. s. odporováno býti rekurssem, jestliže dříve u sborového soudu byla navržena jeho změna. Ježto změna navržena nebyla, jeví se stížnost nepřipustnou a bylo ji odmítnouti.

Nejvyšší soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že se žalobcův rekurs postupuje krajskému soudu v M. podle § 516 c. ř. s.

Důvody:

Z vyhotovení napadeného usnesení krajského soudu v M. nijak nevyplývá, že bylo učiněno předsedou senátu, stěžovatel neměl tedy příčiny, by navrhl u sborového soudu jeho změnu podle § 516 c. ř. s. a bylo proto věci rekursního soudu, by především postoupil rekurs sborovému soudu první stolice k příslušnému jednání podle uvedeného místa zákona (srovn. rozh. Gl. U. 3732).

Čís. 13784.

Výkaz ošetřovného vydaný ředitelstvím zemského ústavu pro choromyslné není rozhodnutím, pokud se týče opatřením správního úřadu ve smyslu čl. VI. zákona ze dne 8. července 1930, čís. 130 sb. z. a n., a nelze jej vykonati soudní exekucí.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, R I 778/34.)

K návrhu Českého zemského fondu povolil soud první stolice na základě výkazu ošetřovného zemského ústavu pro choromyslné exekuci k vydobytí peněžité pohledávky (léčebného). **R e k u r s n í s o u d** exekuční návrh zamítl. **D ů v o d y**: Jde o řešení otázky, zda k vydobytí léčebného pro léčebný ústav, náležející zemi, lze žádati na podkladě výkazu dlužného ošetřovného, vystaveného tímto úřadem a zemským úřadem potvrzeného, o soudní exekuci. Bývalý nejvyšší soud ve Vídni vyslovil v plenissimárním rozhodnutí ze dne 5. března 1912, Präs. 577/11, kn. jud. čís. 197 přípustnost soudní exekuce. Buduje své rozhodnutí v podstatě na ustanovení § 3 čís. nař. ze dne 20. dubna 1854 čís. 96 ř. zák., podle něhož lze léčebné a ostatní sanitní příspěvky třeba po marné upomínce vymáhati exekučními prostředky přípustnými pro přímé daně. Vzhledem k předpisům čl. III. uvoz. zákona k ex. řádu a § 1 čís. 13 ex. ř. prohlásil tudíž nejvyšší soud, že soudní exekuce jest přípustná v jmenovaných případech na podkladě právoplatného zemským úřadem potvrzeného výkazu ošetřovného. Ono čís. nař. ze dne 20. dubna 1854 čís. 96 ř. zák. bylo však zbaveno účinnosti § 135, odst. (2) vlád. nař. ze dne 13. ledna 1928 čís. 8 sb. z. a n. Od té doby jest tedy použiti k výkonu rozhodnutí a opatření správních úřadů a orgánů §§ 90 a násl. vl. nař. ze dne 13. ledna 1928, čís. 8 sb. z. a n. Podle toho vykonávají se vykonatelná rozhodnutí úřadů, jmenovaných v § 1 nař., exekucí politickou nebo soudní (§ 90, odst. (1)). Vykonatelná rozhodnutí, opatření,

nálezy, usnesení, platební rozkazy a výkazy o nedoplatcích jiných úřadů a orgánů se vykonávají exekucí politickou, je-li tato exekuce prohlášena zvláštními předpisy za přípustnou (§ 90, odst. (2)). Protože výkaz ošetřovného, o který jde, nebyl vydán žádným z úřadů, jmenovaných v § 1 cit. nař., ale nemá ani ráz rozhodnutí, nepřichází v úvahu § 90 odst. (1), ale jen odst. (2) téhož paragrafu. Není tedy onen výkaz ošetřovného exekučním titulem § 1 čís. 12 ex. ř. a soudní exekuce není přípustna. Výkaz ošetřovného není však ani exekučním titulem podle § 1 čís. 10 ex. ř., protože nejde o nároky soukromoprávní, nýbrž o dávky veřejnoprávní povahy (viz plenissimární rozhodnutí ze dne 5. března 1912, Präs. 577/11, kn. jud. 197). Že nemůže přijít v úvahu ani ustanovení § 1 čís. 13 ex. ř., vyplývá z toho, že cis. nař. ze dne 20. dubna 1854, čís. 96 ř. zák., které postavilo léčebné vzhledem k exekuci na roveň daním, bylo, jak uvedeno, zbaveno účinnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatelka vytýká rekursnímu soudu, jehož právní posouzení uznává jinak za správné, že nechal úplně nepovšimnuto ustanovení čl. VI. zák. čís. 130/1930 sb. z. a n., které výslovně připouští soudní exekuci k vykonání pravoplatných rozhodnutí a opatření státních úřadů správních, jimiž se ukládá peněžité plnění, i tenkrát, když soudní exekuce není zvláštním zákonným předpisem připuštěna. Než výkaz ošetřovného vydaný ředitelstvím zemského ústavu pro choromyslné nelze uznati za rozhodnutí, pokud se týče opatření ve smyslu čl. VI. zák. čís. 130/1930 sb. z. a n. Organizačním zákonem ze dne 29. února 1920 čís. 126 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927 čís. 125 sb. z. a n. nebyla úplně vyloučena samospráva země. I když byla spojena tělesa státní a zemské správy v jeden organický celek, byla přece každé správě ponechána její samostatná existence. Poměr mezi oběma správami má být podle úmyslu zákonodárce takový, že obě budou sice zastoupeny v zemském a okresním úřadě, ale zastupitelstvo zemské a okresní nebude zemskému a okresnímu úřadu podřadeno, nýbrž koordinováno. Zařízení, podniky, ústavy, silnice a j., pokud jsou majetkem samosprávy, má tato nadále spravovati a též nově zřizovati. Důsledkem toho přináležejí poměry služební a platové, jakož i jmenování zaměstnanců zemských a okresních zařízení, podniků a ústavů zemskému zastupitelstvu a výboru a nikoliv státnímu úřadu (viz zprávu ústavně-právního výboru senátu k vládnímu návrhu zákona o organizaci politické správy). Tento úmysl zákonodárcův došel výrazu zejména v předpisech §§ 30 a 53 org. zákona. K ústavům, které jsou podle těchto předpisů včleněny do správního organismu právnické osoby země jest proto čitati též zemské ústavy pro choromyslné, které podléhají zejména i co do systemisování potřebných míst zaměstnanců na náklad země a co do úpravy služebních a platebních poměrů těchto zaměstnanců, řízení zákonných orgánů země, jimiž jsou zemské zastupitelstvo, zemský výbor po případě zemská komise (§ 28). Z těchto předpisů vysvítá, že ředitelství ústavu pro choromyslné v K. není státním správním úřadem ve smyslu čl. VI. zákona čís. 130/1930 sb. z. a n., takže výkazy ošetřovného tímto ředitelstvím vydané již z tohoto důvodu nelze soudní exekuci

vykonati. Na tomto stavu nic nemění ani potvrzení pravomoci a vykonatelnosti zemským úřadem v Praze pro nedostatek výslovného zákonného předpisu.

Čís. 13785.

Přípustnost pořadu práva, domáháno-li se dodržení smíru uzavřeného při vodoprávním komisionálním řízení.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, R I 835/34.)

Žalobce domáhal se na žalovaném dodržení smíru, jenž byl ujednan při komisionálním řízení okresního úřadu v R. v Čechách. Námitce nepřipustnosti pořadu práva soud prvé stolice vyhověl a žalobu odmítl. Důvody: Ze spisů okresního úřadu v R. zjistil soud, že k žádosti žalující strany provedeno bylo okresním úřadem v R. dne 4. ledna 1930 komisionální šetření, při němž došlo ke smíru stran. Tímto smírem jest soud vázán, neboť soudu nepřisluší přezkoumání nálezu správního úřadu po stránce materiální, nýbrž jen po stránce formální (sb. n. s. čís. 2198). Ve smyslu §§ 90 a 66 vl. nař. ze dne 13. ledna 1928 čís. 8 sb. z. a n. (o řízení ve věcech náležejících do působnosti politických úřadů) a čl. 12 zák. ze dne 29. února 1920 čís. 126 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927 čís. 125 sb. z. a n. jde o smír, který jest vykonatelný a podle kterého lze žádati o politickou exekuci. Ve smyslu § 1 j. n. jest proto příslušnost soudu vyloučena. Avšak sdělením okresního úřadu v R. ze dne 19. října 1933 bylo také zjištěno, že okresní úřad rozhodl jako úřad vodoprávní, že tudíž sporná věc jest věcí vodního práva. Jest i proto ve smyslu § 75 zák. ze dne 28. srpna 1870 čís. 71 z. zák. pro Čechy přípustnost pořadu práva vyloučena. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva. Důvody: Nejde o nález správního úřadu, nýbrž o smír, o dohodu, kterou strany sporné otázky mezi sebou odklídily. Nebyla tedy jejich věc sporná odklizená nálezem, rozhodnutím okresního úřadu, nýbrž smírem za přítomnosti tohoto úřadu, a tento smír nelze považovati za nález administrativní, nýbrž jen za smlouvu podle § 1380 obč. zák., mající charakter soukromoprávní, i když se strany dohodly ve věci, týkající se jinak i práva vodního. Naopak ze spisů jest patrné, že okresní úřad v R. vydal výměr, jímž žalobce poukázal s jeho domnělými nároky ze smíru na pořad práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Názor dovolacího rekursu, že v souzené rozepři jest vyloučen pořad práva, není správný. Podle § 75 vodního zákona pro Čechy ze dne 28. srpna 1870 čís. 71 zemského zákona náležejí v obor působnosti správních úřadů jen ony záležitosti, jež týkají se užívání a svádění vod nebo bránění vodě podle tohoto zákona. Nejde-li však o obmezení, která vodní zákon v § 11 ukládá vlastníkům pozemků, nýbrž o poměr, jenž bud' soukromou dispozicí zúčastněných stran aneb vydržením služebnosti byl odchýlně od úpravy zákonem stanovené vytvořen, jsou příslušné k rozhodování sporu z tohoto poměru podle § 1 j. n. řádné soudy (srov. rozh. čís. 1865, 4517 sb. n. s.). V souzené rozepři žaluje

žalobce, že žalovaný jest povinen dodržeti smír uzavřený při komisionálním řízení okresního úřadu v R. dne 4. ledna 1930 a z důvodu tohoto odstraniti betonovou zeď a navážku, neuplatňuje tedy právo ve smyslu vodního zákona, nýbrž oprávnění z důvodu soukromoprávního. Nezáleží na tom, že k úmluvě stran došlo při vodoprávním řízení, neboť to na povaze úmluvy jako smlouvy soukromoprávní nic nemění.

Čís. 13786.

Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Pořádkový trest (§ 15 zák.) může býti uložen jen osobám, které buď samy podání obsahující urážky sepsaly neb aspoň k němu daly příkaz, nebo jejich právním zástupcům, kteří takové urážlivé podání podepsali, nikoliv však povšechně osobám, jichž jménem bylo urážlivé podání sepsáno a podáno.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, R I 875/34.)

Soud první stolice svolil k výpovědi z bytu. Rekursní soud uložil odpůrkyni pořádkovou pokutu pro urážlivé výpady v rekursu a uvedl, že, ježto právní zástupce rekurentky výslovně odepřel autorství urážlivých výpadů, musí strana sama nésti za ně zodpovědnost.

Nejvyšší soud napadené usnesení zrušil.

Důvody:

Podle § 15 (1) a (2) zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n. může soud osobám, které ve svých podáních urážejí soud, účastníky, zmocněnce, svědky, osoby přezvědne nebo znalce, uložiti pořádkový trest podle ustanovení zákona o řízení sporném, a ze stejných důvodů může býti uložen pořádkový trest i právnímu zástupci, který podání podepsal. Z ustanovení tohoto vyplývá, že pořádkový trest může býti uložen jen osobám, které buď samy podání obsahující urážky sepsaly neb aspoň k němu příkaz daly, nebo jejich právním zástupcům, kteří urážlivé podání podepsali. Úmyslem zákonodárce nebylo tudíž uložiti pořádkový trest osobám, jichž jménem bylo urážlivé podání sepsáno a podáno bez předpokladů svrchu zmíněných. Nelze proto souhlasiti s názorem rekursního soudu, že když právní zástupce odpůrkyně odepřel autorství k výpadům obsaženým v rekursu a urážejícím první soud, je za ně odpůrkyně sama odpovědna, neboť z podání je zřejmé, že je stěžovatelka sama nese-psala, ani vlastnoručně nepodepsala. Schází tu tedy předpoklad § 15 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. pro uložení pořádkového trestu straně samé, a bylo již z toho důvodu napadené usnesení zrušiti.

Čís. 13787.

Vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. se nevztahuje na pachtovní poměr spadající sice do pachtovního roku 1932/1933, ale skončený již před tím, než nabylo účinnosti.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, R I 877/34.)

Soud první stolice upravil pachtovné podle vl. nař. ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. Rekursní soud odmítl návrh propachtovatele, by bylo rozhodnuto o jeho námitkách, i návrh pachtýře na úpravu pachtovního. **Důvody:** Podle nesporného přednesu pachtovní smlouva týkala se pozemků v celkové výměře 29 ha 98 a 03 m², nebo-li 104 korců a 200 čtver. sáhů a pachtovní poměr trval od 1. března 1927 do 28. února 1933, kdy skončil uplynutím pachtovní doby. Návrh na rozhodnutí o námitkách proti požadavku bývalých pachtýřů uplatněnému dopisem ze dne 28. srpna 1933 byl podán k soudu dne 8. září 1933, návrh pachtýřů na úpravu soudem byl podán u soudu dne 30. září 1933. Již z těchto nesporných skutečností plyne, že ani o námitkách ve smyslu § 5 odst. (2) nebo podle § 6, ani o návrhu na úpravu pachtovního podle § 7 vlád. nař. ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. soudu rozhodovati nelze. Citované nařízení předpokládá zřejmě, že soud může ve smyslu uvedených ustanovení rozhodovati jen, když pachtovní poměr dosud trvá. To vyplývá z doslovu vládního nařízení samého v § 1 a § 5, § 7 slova »pachtýř«, t. j. ten, kdo jest v poměru pachtovním a § 1 slova »obdělává«, »pachtovaných pozemků«, § 6 »hospodaří«, »má v pachtu«. Není jeho tendencí zasahovati do poměrů již skončených a vyřízených, jakým jest i poměr mezi stranami. Nebylo tedy příčiny, aby v daném případě rozhodoval soud o námitkách propachtovatelových aneb o úpravě pachtovního.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu — správně rekursu.

Důvody:

Vývody rekursu nejsou s to, by zvrátily nebo zeslabily správné důvody napadeného usnesení. V § 7 vlád. nař. ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. nejde o úpravu pachtovního pro pachtovní léta 1932, 1933 atd., nýbrž pro pachtovní rok 1932/1933 — a z doslovu tohoto předpisu nijak tedy nevyplývá, že by se vládní nařízení vztahovalo i na pachtovní poměr spadající sice do pachtovního roku 1932/1933, ale skončený již před tím, než nabylo účinnosti. I když vládní nařízení bylo zřejmě vydáno v zájmu zemědělských pachtýřů, nelze platnost jeho rozšiřovati na zmíněné pachtu, jak dovodil správně rekursní soud. Právem proto rekursní soud zrušil napadené usnesení i předchozí řízení a odmítl návrh stěžovatelů na úpravu pachtovního podle zmíněného vládního nařízení.

Čís. 13788.

Po dobu »vysazení z práce«, k němuž došlo dohodou mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci (závodním výborem), nepřísluší zaměstnanci nárok na mzdu (§ 1155 obč. zák.).

Vysazením z práce byl pracovní poměr jen jinak upraven, nikoliv zrušen.

Placená dovolená zaměstnanců (zákon ze dne 3. dubna 1925, čís. 67 sb. z. a n.).

Vysazením z práce není dotčen nárok zaměstnancův na náhradu za poměrnou část dovolené.

Odchylné ujednání stran jest přípustné jen, pokud se týče stanovení doby, rozhodné pro určení nároku, a výměry dovolené.

Ustanovení smluv ať individuálních ať kolektivních, pokud jde o vlastní nárok na dovolenou a jeho rozsah, jsou vyloučena, jsou-li méně výhodná. Jde o úmluvu méně výhodnou, jsou-li jí zbaveni nároku na náhradu dovolené všichni dělníci, kteří sice v roce před rozhodným dnem pracovali, ale v ten den v závodě nebyli.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, Rv I 1879/33.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované firmy po několik let až do první polovice roku 1932, kdy byl (před 1. červencem 1932) propuštěn. Mezi žalovanou stranou a dělnictvem upraven byl pracovní poměr kolektivní smlouvou pracovní ze dne 4. června 1928, která v § 4 bod 3 ustanovovala, že se dovolená dává všemu dělnictvu osmidenní podle možnosti hromadná a jest placena průměrným výdělkem za 64 normálních hodin, a že dovolená přísluší výlučně těm dělníkům, kteří v době nastoupení hromadné dovolené jsou v závodě zaměstnáni. V závodech, kde se hromadná dovolená neposkytuje, mají nárok na dovolenou ti dělníci, kteří jsou 1. července toho kterého roku v závodě zaměstnáni. Podle bodu 6 ti dělníci, kteří počátkem dovolené hromadné nebo přede dnem 1. července jsou propuštěni z jakéhokoliv důvodu nebo z práce vystoupili, nemají nárok na odměnu za dovolenou, aniž na její poměrnou část. V příloze ke kolektivní smlouvě bylo ustanoveno, že, nemůže-li se ujednaná práce konati z důvodů, které jsou na straně zaměstnavatelově, že zaměstnavatel poskytne zaměstnanci náhradní práci, za niž přísluší průměrný výdělek nejvýše za 6 pracovních dnů. Trvá-li nemožnost konati ujednanou práci z důvodů, které jsou na straně zaměstnavatelově, déle než šest pracovních dnů nebo nastane-li další případ nemožnosti práce do vypršení oněch šesti dnů (placených) pod předchozí ustanovení nespadaající, má zaměstnavatel právo nabídnouti práci náhradní, kterou zaměstnanec může zastati. Nárok na náhradu šesti pracovních dnů v průměrném výdělku má dělník jednou v období zimním, po druhé v letním. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalované jednak zaplacení náhrady mzdy 816 Kč za dobu, kdy byl z práce vysazen, jednak náhrady 264 Kč za placenou dovolenou za rok 1932. Procesní soud první stolice (pracovní soud) žalobu zamítl. Důvody: Jest zjištěno, že od roku 1930 nastal v továrně žalované úbytek práce, takže se pomýšlelo na restriktici personálu. Členové závodního výboru se dožadovali, by dělnictvo nebylo propuštěno, nýbrž vysazeno, a uváděli pro to důvody rázu hospodářského, sociálního a morálního. Žalovaná zamýšlela propustiti původně 3.000 dělníků, od čehož bylo upuštěno ve značné míře, a vysazení ohlášeno dělnictvu. Vysazení vzali to na vědomí. V některých dílnách zaveden ve vysazování pořádek, podle něhož se dělníci střídali ve vysazení. Že se některý z vysazených ohradil tak, že sám přerušil pracovní poměr, nikdo ze svědků nepotvrdil, a, pokud projevil ten neb onen nespokojenost s vysazením, bylo to v tom směru, že se mu ubírá práce, než přes to vysazení vzal na vědomí a do práce nepřišel. Žalobce domáhá se nároku za dovolenou, ač propuštěn byl před nastoupením hromadné dovolené. Nepopřel, že v minulých letech

byla dovolená poskytována v trvání osmi dnů, respektive dána náhrada. Naskytá se otázka, zda kolektivní smlouva jest výhodnější, čili nic. Podle zákona o placené dovolené vzniká nárok teprve dnem 1. května, pokud se týče dnem hromadné dovolené a nárok ten dospěje po nepřetržitém ročním zaměstnání teprve po uplynutí 1. května, pokud se týče počátkem hromadné dovolené v následujícím roce, a to v trvání šesti dnů, sedmi dnů a osmi dnů, podle délky zaměstnání. V souzeném případě příznána však žalobci osmidenní dovolená, a také v dřívějších letech mu byla poskytována. Zda kolektivní smlouva jest výhodnější, jest posuzovati se zřetelem k souhrnu všech jejích ustanovení, a nikoliv, zda právě v určité době a pro určitý případ jest výhodnější zákon. Posoudí-li se výhody, které kolektivní smlouva dělnictvu poskytovala, není sporu, že jest výhodnější než zákon, a proto žalobě v tom směru nebylo vyhověno. Žalobce uplatňuje nárok na náhradu mzdy za dobu, co byl vysazen, odvolává se na ustanovení § 1155 obč. zák. Dle tohoto ustanovení, je-li zaměstnanec ochoten ku práci a bylo-li mu to znemožněno okolnostmi, jsoucími na straně zaměstnavatelově, má nárok na mzdu. Jaké to okolnosti jsou, naznačují materialie k III. novele k obč. zák., totiž, že musí to býti okolnosti spadající do sféry zaměstnavatelovy. Sférou jest rozuměti majetkový okruh, na něž může zaměstnavatel míti vliv. Proto okolnosti, na něž zaměstnavatel nemůže míti vliv, jež jím nemohou býti odvráceny a jež nespadají do získávání a přípravy výrobních předpokladů, nelze považovati za okolnosti »na straně zaměstnavatelově«. V souzeném případě nemohla žalovaná žalobci poskytnouti práci proto, že neměla objednávek, tedy z důvodů, které jsou mimo okruh okolností, za něž zaměstnavatel nemůže nésti zodpovědnost (§ 1298 obč. zák.). Naproti tomu nesl by zaměstnavatel zodpovědnost za okolnost, jež souvisí s péčí zaměstnavatele o nerušený provoz podniku, na příklad při porouchání stroje. Z těchto důvodů soud nepříznal žalobci náhradu tohoto nároku a neobíral se blíže počtem hodin, za něž požaduje náhradu, ač dle kolektivní smlouvy má nárok na náhradu šesti pracovních dní. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a prohlásil dovolání za přípustné podle § 34 zák. o prac. soudech. Důvody: Žalobce uplatňuje dva nároky, nárok na náhradu mzdy za dobu t. zv. vysazení z práce a nárok na náhradu placené dovolené za 5½ dne. Pokud jde o onen nárok, je přisvědčiti odvolateli, že zákon zná jen trvání pracovního poměru a jeho zrušení, nikoliv však pojem vysazení. Avšak tím není vyloučeno, by dohodou stran došlo k jiné úpravě trvajících služebního poměru, než jak tomu bylo při jeho uzavření. V tom směru zjistil první soud, že závodní výbor ujednal se zástupci žalované strany, že místo, aby propuštěna byla celá řada zaměstnanců, jak původně bylo zamýšlelo, budou zaměstnanci po určitou dobu vysazení z práce, a že zaměstnanci dohodu tu vzali na vědomí. Poněvadž zjištění to nebylo odvolatelem vzato v odpor, musí je soud odvolací vzíti za podklad svého rozhodnutí. A je-li tomu tak, došlo mezi stranami k onomu ujednání prostřednictvím závodního výboru dělnického a je úplně nerozhodné, že závodní výbor nebyl zmocněncem zaměstnanectva u žalované strany a nemohl sám platně ujednání za zaměstnance uzavřítí. Je proto ujednání to i pro žalobce právně závazné a jest pak výtky odvolatele ve směru tom bezpodstatnou. Vzhledem k této dohodě stran o vysazení z práce

je nerozhodné, zda tu byly podmínky § 1155 obč. zák. na straně žalované, jež by ji sprostovaly z povinnosti vyplatit žalobci mzdu po dobu, co, ač služební poměr trval, práce pro stranu žalovanou nekonal. Podle názoru odvolacího soudu rozumí se v praxi vysazením z práce dočasné stavení služebního poměru bez jakýchkoliv vzájemných nároků stran. Že ta neb ona strana vycházela při onom ujednání z jiných předpokladů, nebylo ani tvrzeno. Ostatně i psychologický moment nasvědčuje správnosti tohoto výkladu, neboť žalovaná, chtějíc zrušit pracovní poměr vůbec, nebyla by jistě přistoupila jen k vysazení zaměstnanců, kdyby mělo znamenati další trvání služebního poměru za původních podmínek, a na druhé straně by opět zaměstnanci žalované a tudíž i žalobce nebyl by musel se prostřednictvím závodního výboru dohodovati na tom, by na místo propuštění došlo jen k vysazení dělnictva. Vzhledem k tomuto právnímu výkladu pojmu vysazení je správný názor prvního soudu, že po dobu vysazení žalobní nárok na mzdu nepřisluší. Z toho plyne, že žaloba v tom směru právem byla zamítnuta. Pokud jde o nárok na placenou dovolenou, poukazuje odvolatel jen k tomu, že se domáhá nároku ze zákona o placené dělnické dovolené, nikoli ze zákona o kolektivních smlouvách. Poněvadž zákon o kolektivních smlouvách neexistuje, jest míti za to, že obratem tím míní odvolatel, že nedomáhá se dovolené podle kolektivní smlouvy. V tom směru jest však poukázati k ustanovení § 3 zák. ze dne 3. dubna 1925 čís. 67 sb. z. a n., kde je výslovně uvedeno, že pro určení nároku a výměry dovolené jest rozhodným, není-li jinak mezi stranami umluveno, 1. květen. Z toho plyne, že strany mohou úmluvami změnit tento zákonný nárok, ovšem jen potud, pokud neodporuje změna ta ustanovení § 14 cit. zák. V souzeném případě je mezi stranami nesporné, že podle kolektivní smlouvy byl pro vznik nároku na dovolenou jako rozhodný určen první týden měsíce července. A tato dohoda, kterou se na nároku zákonem přiznaném nic nemění, nýbrž se jen posuzuje den vzniku nároku, není v rozporu s ustanovením § 14 zák. čís. 67/25. Je proto dohoda ta možná a tudíž i platná, když jinak nebyla popsána platnost a závaznost kolektivní smlouvy pro žalobce. Poněvadž není sporu o tom, že žalobce nebyl již v době prvního týdne července 1932 zaměstnán u žalované strany, nevznikl mu nárok na placenou dovolenou pro rok 1932. Z důvodu toho není vůbec zapotřebí řešiti otázku, zda kolektivní smlouva je v tomto bodě výhodnější, než zákon, čili nic, jak činí první soud, a jsou proto i vývody odvolatele ve směru tom bez právního významu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, pokud šlo o nárok na náhradu 816 Kč za vysazení z práce; vyhověl mu však ohledně náhrady za dovolenou v částce 264 Kč, napadený rozsudek v tomto směru zrušil a vrátil věc odvolacímu soudu, by v rámci zrušení dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Soud odvolací probírá předem nárok na zaplacení mzdy za dobu »vysazení z práce«. V tom směru zjistil soud pracovní, že žalovaná firma na zakročení závodního výboru provedla v roce 1932 tak zv. »vysazení dělníků z práce«, aby nemusela značný jich počet (tři tisíce) propustiti. Vysazení bylo dělnictvu ohlášeno, bylo jim

vzato na vědomí, některý projevil sice nespokojenost s ubíráním práce, přece však vzal vysazení na vědomí a do práce nepřišel. V některých dílnách zavedeno bylo střídání dělníků podle určitého pořádku. Toto skutkové zjištění nebylo dovolatelem v odvolání napadené. Pokud z něho usoudil odvolací soud, že došlo mezi stranami k ujednání o vysazení z práce a že toto ujednání jest i pro žalobce závazné, jde o úsudkový závěr soudu, jež nelze napadati ani výtkou vadnosti řízení, ani důvodem rozporu se spisy. Soud odvolací dospěl na základě zjištěných skutkových okolností ke správnému právnímu závěru, že tímto ujednáním, jímž se i dovolatel řídil, nastala nová úprava služebního poměru a že žalobce, hledě k této úpravě, neměl ani vůli konati služby po čas vysazení z práce. Nemá proto jeho nárok na mzdu za tuto dobu opory v ustanovení § 1155 obč. zák. Za tohoto stavu věci není třeba se zabývatí otázkou, zda příčina, proč k tomuto ujednání došlo, byla »na straně zaměstnavatelky«. Potud dovolání odůvodněno není.

Odůvodněno jest však dovolání, pokud vytýká nesprávné právní posouzení v otázce náhrady za dovolenou. Dovolatel právem napadá výklad § 3 zák. čís. 67/1925 sb. z. a n. v rozsudku soudu odvolacího. Tento zákonný předpis připouští sice odchýlné ujednání stran, avšak zřejmě jen pokud se týče stanovení doby, rozhodné pro určení nároku a výměry dovolené. Neboť, jakmile jde o vlastní nárok na dovolenou a o jeho rozsah, dopadá již ustanovení § 14 zák. čís. 67/1925 sb. z. a n., jež vylučuje platnost méně výhodných ustanovení pracovních a služebních smluv, ať individuálních, ať kolektivních. Při posouzení otázky menší výhodnosti jest přihlédnouti k tomu, že kolektivní smlouva ze dne 4. června 1928 zbavuje nároku na náhradu dovolené všechny dělníky, kteří sice v roce před rozhodným dnem pracovali, ale v ten den (tedy buď 1. července nebo v den hromadné dovolené) v závodě nebyli. Zákon čís. 67/1925 sb. z. a n. v § 10 přiznává však vypovězeným dělníkům nárok na poměrnou placenou dovolenou, odpovídající pracovní době v roce pro dovolenou rozhodné. Žalovaná firma doznala, že ukončila pracovní poměr výpovědí. Kolektivní smlouva jest tedy v tomto bodě méně výhodná, než zákon, pročež se jí žalovaná firma nemůže podle § 14 zák. čís. 67/1925 sb. z. a n. v tomto bodě dovolávati. Platí tu tudíž ustanovení § 10 zákona čís. 67/1925 sb. z. a n. Dovolatel má pravdu i v tom, že nebyla dostatečně probrána otázka, zda kolektivní smlouva platila pro jeho pracovní poměr, pokud šlo o stanovení dne rozhodného pro určení nároku a výměry dovolené, neboť v kolektivní smlouvě byl stanoven den 1. července nebo den hromadné dovolené, kdežto podle § 3 cit. zák. jest rozhodným den 1. května. Soud odvolací, vycházející z jiného právního názoru, neprozkoumal nárok dovolatelův v naznačeném směru, zejména neučinil zjištění, zda u dovolatele byly jinaké podmínky pro nárok na dovolenou (nepřetržitá práce od doby, která zakládá nárok na dovolenou do dne vypovězení, stálost zaměstnání, ani výši mzdy pro nárok rozhodné). Ježto vysazením z práce byl pracovní poměr jen jinak upraven, nikoliv zrušen, nebyl vysazením z práce dotčen ani nárok dovolatelův na náhradu za poměrnou část dovolené.

Čís. 13789.

Směnky (zákon ze dne 13. prosince 1927, čís. 1 sb. z. a n. na rok 1928).

Majitel indosované směnky, na které nebyl škrtnut jeho indosament a indosamenty jeho nástupců, není legitimován k směneční žalobě o placení proti přijateli bez předložení protestu, leč že by byl protest prominut.

Doplnění směnky doložkou »bez protestu« nepatří k podstatným náležitostem směnky.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, Rv I 1449/34.)

Na směnce, o níž tu jde, byl žalobce uveden jako remitent, žalovaná jako přijatelka. Žalobce směnku indosoval. Když nebyla směnka v den splatnosti zaplacená, proplatila ji indosantka banka P. indosatárce bance N., připsala směnečnou sumu žalobci k tíži a vrátila směnku žalobci. Na základě této směnky, na níž nebyly indosamenty škrtnuty, domáhal se žalobce zaplacení na žalované. Oba nižší soudy ponechaly směnečný platební příkaz v platnosti.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu jednal a rozhodl.

Důvody:

Ze zjištění nižších soudů a ze směnky je zřejmo, že směnka byla indosována žalobcem jako remitentem a prvním indosantem, že ji po zaplacení dostal zpět, nikoli však způsobem směnečným, ježto indosamenty na ní napsané vůbec nebyly přeškrtnuty. Podle § 32 (1) sm. zák. je majitel indosované směnky legitimován jakožto vlastník směnky nepřetržitou řadou indosamentů, až k němu jdoucí, a platí podle odstavce druhého téhož paragrafu přeškrtnuté indosamenty při zkoumání legitimacy za nenapsané. Přímou legitimaci mohl si žalobce, na jehož účet byla k tíži připsána hodnota směnečná, kterou proplatila poslední indosantárce banka P., opatřiti tím, že by byl škrtnul indosament svůj a svých nástupců. To však žalobce neučinil. V takovém případě jest legitimován žádati placení jen, má-li směnku, protest pro neplacení a vykvitovaný účet návratný (viz Rouček, Nové Československé právo směnečné, III. vyd. str. 98). Za těchto předpokladů byl by tedy žalobce legitimován, třebaže indosamenty až k němu jdoucí nebyly škrtnuty. Od požadavku protestu pro neplacení bylo by lze v takovémto případě upustiti, kdyby se byl směnečně zavázal protestu vzdal. S touto otázkou je tedy v úzké souvislosti okolnost mezi stranami sporná, zda doložka »bez protestu« byla na směnku napsána za vědomí a souhlasu žalované, a je tato okolnost významná pro vyřešení otázky legitimacy žalobce. První soud vzal za zjištěno, že žalovaná jakožto akceptantka podepsala spornou směnku až na adresu, úplně již vyplněnou, a že na ní zejména byly již napsány doložky domicilní a »bez protestu«. Toto skutkové zjištění žalovaná napadla odvoláním jako nesprávné z důvodu nesprávného oceňování důkazů, vytýkala rozpory ve výpovědech svědků, a navrhla opakování důkazů. Odvolací soud nepokládal tyto okolnosti za rozhodné a

nepodrobil svému přezkumu napadené skutkové zjištění, vycházející z právního názoru, že žalobce byl v souzeném případě oprávněn s hlediska § 6 (2) sm. z. odevzdanou mu bianco směnku vyplniti a opatřiti ji i doložkou »bez protestu«. Názor ten je však právně mylný, poněvadž doplnění směnky onou doložkou nepatří k podstatným náležitostem směnky (§§ 3 a 6 (2) sm. zák.). Důsledkem této neúplnosti není bezpečně zjištěný skutkový podklad o tom, zda doložka »bez protestu« byla napsána na spornou směnku dříve, než ji žalovaná podepsala jako příjemce, by bylo lze usuzovati na to, že žalovaná ji mlčky schválila (§ 863 obč. zák.) a tedy protestu se vzdala. Pro případ, že se žalovaná protestu vzdala, nebylo třeba k žalobcově legitimaci protestu pro neplacení, a stačila by tu držba sporné směnky.

Pokud jde o námitku žalované o zániku směnečných práv s hlediska § 39 (2) sm. zák. v souvislosti s námitkou neoprávněného připojení doložek domicilní a »bez protestu«, netřeba se jí blíže obíratí, neboť, vychází-li se z tvrzení žalované, že doložka domicilní a »bez protestu« byly připojeny na směnku až po podpisu žalované jako akceptantky, pak by tu běželo o sfašování směnky, které nastalo po skripturním aktu žalované, a tato by ručila podle pravého obsahu směnky (§§ 78, 79 sm. zák.).

Čís. 13790.

Tomu, kdo vykonal opravy na věci k objednavce jejího držitele a uživatele, nepřísluší nárok na náhradu hodnoty těchto oprav proti prodávateli věci, který si k ní vyhradil vlastnické právo až do zaplacení kupní ceny.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, R II 366/34.)

K objednavce Rudolfa B-a opravil žalobce auto, jež měl objednatel opravy v držení a užívání. Za exekuce žalobce proti Rudolfu B-ovi k vydobytí přisouzené pohledávky za opravu auta, vyšlo najevo, že vlastníkem auta jest žalovaná firma, jež si vyhradila vlastnictví k autu až do zaplacení kupní ceny. Žalobu, již se domáhal žalobce na žalované firmě zaplacení za opravu auta, procesní soud prvního stádu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Žalobní nárok byl odůvodněn i okolnostmi, které procesní soud neprávem neposoudil podle § 1041 obč. zák. Procesní soud totiž dospěl k závěru, že žalovaná firma neměla užítku ze žalobcova jednání, že užitek měl nanejvýš Rudolf B. a že žalovaná strana jednáním žalobcovým mohla dosíci jen lepšího zajištění tržové ceny auta, jež Rudolfu B-ovi s výhradou práva vlastnického prodala, že však žádné hodnoty majetkové nezískala. Odvolatel naproti tomu právem poukazuje k tomu, že i toto procesním soudem připuštěné »lepší zajištění« je majetkovou hodnotou a že je tudíž rozpor v odůvodnění napadeného rozsudku, pakliže se tam tvrdí, že žalovaná strana z jednání žalobcova žádného užítku neměla, ale že přece jen »mohla« dosíci »lepšího zajištění« nedoplatku tržové ceny. Slovem »mohla« poukazuje procesní soud patrně k tomu, že toto lepší zajištění žalované strany nenastalo, ježto sporné auto, jak procesní

soud vyšetřil, bylo prodáno státem pro nezaplacenou daň z motorových vozidel a dávku z jízdného, ale to by podle názoru odvolacího soudu nevedlo, ježto nároku žalobcovu podle § 1041 obč. zák. není na újmu, že snad napotomně užitek žalované strany, který z jeho jednání vznikl, byl zmařen. Jest proto z okolností procesním soudem zjištěných a po případě jen vyšetřených vzítí za základ rozhodnutí i tu okolnost, že odvolatel svým materiálem a svou prací auto žalované strany opravil, a že hodnota těchto »věcí«, totiž materiálu a jeho práce dle náhledu Ing. Josefa K-a, jak odvolací soud zjišťuje jeho výpovědí, byla by 13.800 Kč, kdyby opravy si provedla sama žalovaná strana ve svých dílnách. Kdyby tento svědkův názor byl potvrzen také znalci, nelze pochybovati o tom, že aspoň věci v hodnotě 13.800 Kč byly upotřebeny žalobcem ve prospěch strany žalované, a nelze tedy žalobci odepřítí jeho nárok proto, že prý žalovaná strana z jeho jednání žádného užítku neměla. Procesní soud uvádí dále, že z jednání žalobcova měl užitek jen Rudolf B., avšak pro tento názor není důvodu, ježto Rudolf B. ve skutečnosti nikdy vlastníkem nebyl a vlastníkem se také nikdy nestal, poněvadž podle okolností procesním soudem vyšetřených žalované straně plnou tržovou cenu sporného auta nikdy nezaplátil, jak odvolací soud svědeckou výpovědí Rudolfa B-a má za prokázáno. Nesplnila se tudíž výminka, pod kterou mohl vlastnictví sporného vozu nabýti, a žalovaná firma nepřestala nikdy býti vlastníci sporného auta. Proto žalobce právem žaloval podle § 1041 obč. zák. pravou vlastníci — žalovanou firmu.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě ke zrušovacímu důvodu, jehož použil, rozhodl o žalobcově odvolání.

Důvody:

Odvolací soud vychází z právního názoru, že žaloba, pokud byla opřena o § 1041 obč. zák. jest odůvodněnou, poněvadž i »lepší zajištění«, jehož se žalované dostalo tím, že nákladní auto bylo žalující stranou opraveno, jest žalované k užítku, ana si vyhradila vlastnické právo k nákladnímu autu až do úplného zaplacení kupní ceny a k zaplacení nikdy nedošlo, takže žalovaná firma vlastníci nikdy býti nepřestala. Okolnost, že pozdější užitek strany žalované byl zmařen tím, že nákladní auto bylo v dražbě prodáno státem pro nezaplacenou daň z vozidel, považuje odvolací soud za nerozhodnou, ježto pozdější zmaření prospěchu nevede nároku na náhradu. Stížnosti, jež napadá názor, že oprava byla žalované straně ku prospěchu, nelze upřítí oprávnění. Podle § 1041 obč. zák. jest předpokladem nároku na náhradu užitek nebo prospěch druhého a musí to býti zřejmě prospěch majetkový. V literatuře i v judikatuře (rozhodnutí čís. 3028, 5707, 6108 sb. n. s.) shodným jest názor, že, třebaže se nevyžaduje, by osoba druhá byla jedním obohacena, t. j. aby do jejího majetku něco přibylo, přece jest potřebí, aby bylo alespoň zabráněno zmenšení jejího majetku (Stupecký Versio in rem str. 171, Wellspacher str. 129, Kubeš: Žaloby z obohacení str. 48). Jest proto otázkou, zda se opravou nákladního auta, jež stalo se na objednávku jeho držitele a uživatele Rudolfa B., dostalo takovéhoho prospěchu straně žalované, t. j. přibylo-li něco do jejího majetku, nebo

byla-li alespoň nějakého nákladu ušetřena. Otázku tuto jest odpověděti záporně. Jest sice pravda, že se dostalo straně žalované »lepšího zajištění«, t. j. auto, jež bylo zárukou pro zaplacení nedoplatku kupní ceny, mělo, byvši opraveno, větší hodnotu, než auto poškozené a slibovalo tak případnou možnost majetkového prospěchu, kdyby se ho mělo použítí k vydobytí nedoplatku kupní ceny, skutečný majetkový prospěch v době přítomné však tu nebyl. Nebyl totiž zvýšen majetek žalované a také nebylo nic ušetřeno, co by byla jinak žalovaná strana musila vynaložiti. Náklad na opravu žalovanou eventuálně učiněný byl by znamenal, že vedle nedoplatku kupní ceny, jež byla výhradou vlastnictví k autu kryta, musí opravené auto krytí ještě náklady na opravu, takže v pravdě nešlo by o majetkový prospěch strany žalované, ježto »lepší zajištění« taktó vyváženo by bylo vlastní obětí zajištěného, t. j. strany žalované. Pochybil proto odvolací soud, maje za to, že se opravou dostal žalované straně majetkový užitek a že ve smyslu § 1041 obč. zák. jest žalobní nárok odůvodněn.

Cis. 13791.

Vystupuje-li z veřejné obchodní společnosti o dvou společnících jeden společník, nelze vůbec zapsati do rejstříku jeho vystoupení, nýbrž zrušení společnosti.

(Rozh. ze dne 21. září 1934, Rv II 668/32.)

Veřejnou obchodní společnost P. a K. tvořili Šalomon K. a Alfred P. Mezi společníky došlo k dohodě, podle níž měl Alfred P. převzítí obchod společenské firmy se všemi aktivy a pasivy, kdežto Šalomon K. měl obdržeti auto. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Šalomon K. na Alfredu P-ovi, by žalovaný byl uznán povinným dáti souhlas k výmazu Šalomona K-a jako veřejného společníka protokolované firmy P. a K. z obchodního rejstříku a za tím účelem podepsati legalisovanou žádost ku provedení této změny v obchodním rejstříku, jinak že se provede výmaz veřejného společníka Šalomona K-a z prot. firmy P. a K. na základě rozsudku. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Při zrušení veřejné společnosti, sestávající se dvou společníků, mohou nastati tyto případy: a) Veřejní společníci se vypořádali o jmění společenském a firma má zaniknouti. V tom případě není třeba likvidace a tu kromě oznámení o zrušení společnosti, které může učiniti i jeden společník, mají oba společníci ohlásiti ihned též zánik firmy (čl. 129, 25 obch. zák.). b) Společníci se spolu nevypořádali o společenském jmění a likvidují. V tomto případě mají oba ohlásiti zároveň též likvidátory (čl. 129, 135 obch. zák.), neboť zápis likvidace nemůže se státi bez ustanovení likvidátorů a zapsání likvidační firmy (rozh. býv. nejv. soudu ve Vidni ze dne 26. června 1883 čís. 7586 sbírka Adler-Clemens čís. 1091). c) Společníci se vypořádali tak, že jeden z nich převzal aktiva a pasiva a povede závod jako jediný majetník pod dosavadní firmou, k čemuž druhý společník, jehož jméno je ve firmě, musí dáti výslovné svolení (čl. 24, 22 obch. zák.). V tomto při-

padě mají oba společníci ohlásiti zrušení společnosti a že je nadále jediný majitel (čl. 129, 19, 22, 24). d) Společníci se vypořádali tak, že jeden z nich převzal aktiva a pasiva, povede závod jako jediný majetník pod svým jménem neb pod novou firmou. V tomto případě mají oba společníci ohlásiti zrušení společnosti a zánik firmy. Ke všem těmto případům se podotýká, že zrušení společnosti a zánik firmy jsou dva různé pojmy, neboť zrušení společnosti nemusí mít v zápětí zánik firmy a mezi zrušením veřejné společnosti a zánikem firmy musí nastati buďto vypořádání obou společníků o společenském jmění nebo likvidace. Zrušení společnosti může opovědět do rejstříku jen jeden společník, kdežto vypořádání o jmění společenském, likvidaci, zánik firmy nebo její vedení pod jedním majitelem musí ohlásiti oba společníci. Podle žalobcova udání byla v době vydání napadeného rozsudku společnost zapsána jako zrušená v likvidaci bez stanovení likvidátorů. Vystoupení společníka z veřejné společnosti již zrušené a v likvidaci nemůže býti ve smyslu čl. 12 obch. zák. zapsáno do obchodního rejstříku (rozh. nejv. s. čís. 8754). Než k tomu není ani třeba v souzeném případě poukazovati, neboť jde o veřejnou společnost o dvou společnicích a, vystoupí-li z takové společnosti jeden společník, nelze vůbec zapsati do rejstříku jeho vystoupení, nýbrž zrušení společnosti (rozh. býv. nejv. s. ve Vídni ze dne 18. září 1894 čís. 8462, Adler-Clemens čís. 1802). Je proto žalobní prosba, kterou se žalobce domáhá toho, aby byl vymazán z této jen dvoučlenné veřejné společnosti, neproveditelná a nezákonná.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce v podstatě správně. Obzvláště jest přisvědčiti jeho právnímu názoru, že, vystoupí-li z veřejné obchodní společnosti o dvou společnicích jeden společník, nelze vůbec zapsati do rejstříku jeho vystoupení, nýbrž zrušení společnosti a že je proto žalobní prosba neproveditelná a nezákonná, neboť společnost o jednom členu jest pojmově nemožná. Nesejde proto na tom, že se žalovaný zavázal dáti souhlas k výmazu žalobce jako veřejného společníka z obchodního rejstříku a podepsati mu za tím účelem legalisovanou žádost, a nesejde ani na tom, zda dovolatel zamýšlí podati příslušnou opověď u rejstříkového soudu ihned, či později, neboť nelze seznati, že by se později stal zápis dovolatelem zamýšlený možným. Dovolatel připouští, že společnost byla zrušena a že její zrušení bylo zapsáno do obchodního rejstříku. Stala-li se skutečně mezi stranami dohoda o majetkových poměrech, neměla ovšem býti zapsána likvidace společnosti, avšak tato okolnost jest pro řešení tohoto sporu bezpodstatná, a netřeba se proto zabývatí otázkou, zda vystoupení společníka z veřejné společnosti již zrušené a v likvidaci může býti zapsáno do obchodního rejstříku. Marně se dovolává žalobce ustanovení čl. 24 obch. zák., neboť ten vůbec nestanoví povinnost k výmazu vystoupivšího společníka z obchodního rejstříku. Otázku nadhozenou dovolatelem, jakým způsobem lze provéstí dohodu stran v obchodním rejstříku, netřeba řešiti v tomto sporu.

Čís. 13792.

Knihovní poznámkou zabavení nároku povinného na vydání nemovitosti zapsané v pozemkové knize nevzniklo pro vymáhajícího věřitele knihovní zajištění jeho vykonatelné pohledávky a nestal se vymáhající věřitel zástavním věřitelem.

Poznámka zahájení dražebního řízení při oné nemovitosti povolená vymáhajícímu věřiteli pro tutéž vykonatelnou pohledávku v pořadí poznámky zabavení nároku na vydání nemovitosti, nezjednala vymáhajícímu věřiteli právo úkojné v pořadí poznámky zabavení nároku, nýbrž jen úkojné právo v pořadí poznámky zahájení dražebního řízení.

(Rozh. ze dne 22. září 1934, R II 333/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost Marie J-ové přikázal soud prvě stolice pod 2. výroku rozvrhového usnesení Karlu Š-ovi 2.238 Kč 20 h a zamítl odpor vymáhajícího věřitele Jindřicha K-a z těchto důvodů: Co se týče Karla Š-a nabyl tento zástavního práva na nároku Marie J-ové na vydání prodané nemovitosti proti Jindřichu K-ovi ještě dříve, než nemovitost byla Marii J-ové knihovně připsána a byl vklad vlastnického práva pro Marii J-ovou povolen bez újmy práv Karla Š-a, který zabavením tohoto nároku nabyl. Rekurzí soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že z rozvrhového usnesení odpadá část 2. výroku rozvrhového usnesení úplně. Důvody: Podle § 216 ex. ř. jest z rozdělované podstaty po zapravení přednostních pohledávek zapravení pohledávky zajištěné na nemovitosti právem zástavním. Nedbaje tohoto zákonného velícího ustanovení přikázal první soud pohledávku Karlu Š-ovi, tedy věřiteli, který ve skutečnosti zástavního práva na prodaných nemovitostech nikdy neměl a nemá. Prvý soudce měl při přikázání z rozvrhované podstaty hleděti ke knihovnímu stavu, ke stavu břemen, ke stavu podle listu C), listu závad. První soudce přihlížel ke stavu listu B), kde pod polož. 4 jest poznamenáno, že nárok Marie J-ové na vydání nemovitosti v této vložce zapsaných jest zabaven pro vykonatelnou pohledávku Karla Š-a 1.090 Kč s přísl. Touto poznámkou nestal se však Karel Š. zástavním věřitelem a nemohl při rozvrhovém roku na tuto poznámku vůbec býti vzat zřetel. Jelikož touto poznámkou pro Karla Š-a nevzniklo knihovní zajištění jeho pohledávky, nemohlo k této udávané pohledávce v knihovním pořadí vůbec býti hleděno, tím méně mohla býti přikázána. Jest proto postup prvého soudu v tomto směru vadný a bylo vysloviti, že přisouzení pohledávky ve prospěch Karla Š-a, které knihovně není, odpadá.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací soud nesdílí sice plně názory soudu rekursního, nicméně dovolacímu rekursu nelze ve věci samé přiznati oprávnění. Rekursní soud správně uvedl, že knihovní poznámkou zabavení nároku exekutky Marie J-ové na vydání nemovitosti v knihovní vložce čís. 222 ve prospěch vykonatelné pohledávky dovolacího rekurenta 1.090 Kč s příslušenstvím nevzniklo proň žádné knihovní zajištění této jeho pohledávky a že se

touto poznámkou nestal dovolací rekurent zástavním věřitelem. Neboť, nehledíc k otázce, zda mohla býti tato poznámka jako po zákonu přípustná knihovně zapsána, bylo by ji po případě zařaditi jen mezi poznámky § 20 písm. a) knih. zák. Poznámkou tou nemůže býti nabyto věcných práv, aniž mohou ji býti tato práva změněna nebo zrušena. Proto ani poznámka zahájení dražebního řízení povolená dovolacímu rekurentu dne 2. června 1933 pro onu vykonatelnou pohledávku 1.090 Kč s přísl. v pořadí poznámky pod B) zapsané, t. j. poznámky zabavení nároku na vydání nemovitosti (kteréžto nemovitosti exekutce dne 24. dubna 1933 dosud knihovně připsány nebyly, nýbrž teprve dne 25. dubna 1933), nemohla založiti právo úkojné ve prospěch dovolacího rekurenta v pořadí této poznámky z zabavení nároku. Poznámkou zahájení dražebního řízení nabyt však dovolací rekurent jako vymáhající věřitel nárok, aby k oné jeho vykonatelné pohledávce bylo po rozumu § 216 čís. 4 ex. ř. přihlíženo v pořadí knihovním, třebaže pohledávka ta zástavním právem zajištěna nebyla, ovšem jen v pořadí knihovním získaném zápisem této poznámky, tedy v pořadí ze dne 2. června 1933. Nelze proto přisvědčiti stanovisku soudu rekursního, že při rozvrhu bylo přihlédnouti jen k pohledávkám zajištěným na vydražené nemovitosti právem zástavním, a že proto část 2. výroku rozvrhového usnesení, kterou prvý soud pohledávku dovolacího rekurenta 1.090 Kč z rozdělované podstaty přikázal, úplně odpadá. Vždyť k této pohledávce bylo při rozvrhu přihlížeti, a to podle jejího knihovního pořadí až za pohledávkami zajištěnými na nemovitosti právem zástavním (§ 216 čís. 4 ex. ř.). Přihlíží-li se však k tomu, že přihlášená pohledávka předchozího knihovního a vymáhajícího věřitele Jindřicha K-a pod pol. C/21 činí sama na jistinu a soudně přiznaném příslušenství útratověm více než celá rozdělovaná podstata, je již na prvý pohled patrné, že k přikázání této zadní vykonatelné pohledávky dovolacího rekurenta 1.090 Kč pro úplné vyčerpání rozdělované podstaty dojíti ani nemůže. Je proto výrok napadeného usnesení o odpadnutí druhé části výroku rozvrhového usnesení ve věci samé odůvodněn.

Čís. 13793.

Nejde o změnu žaloby, domáháno-li se místo zaplacení kupní ceny v Kč zaplacení v cizí měně s alternativním zmocněním k zaplacení v Kč.

Takovouto změnu žalobního žádání lze provést i v řízení doplňovacím, byl-li rozsudek prvního soudu odvolacím soudem zrušen podle § 496 čís. 3 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 22. září 1934, R II 361/34.)

Žalující firma domáhala se na žalovaném zaplacení 144.887 Kč 40 h. Procesní soud první stolice uznal původně mezitímním rozsudkem ze dne 15. března 1933 žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud usnesením ze dne 22. června 1933 zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. V doplňovacím řízení opravila žalobkyně žalobní nárok v ten rozum, by žalovaný byl uznán povinným zaplatiti jí £ 884.13.3 s tím, že se může plnění toho zprostiti zaplacením 144.887 Kč 80 h. Procesní soud první stolice uznal

tuto »změnu« žaloby za nepřipustnou a neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud připustil změnu žaloby a uznal žalobní nárok důvodem po právu. V onom směru uvedl v důvodech: Po stránce formální vytyká sice odvolání důvodně, že prvý soud měl o změně žalobního návrhu rozhodnouti samostatným usnesením, po případě do rozsudku pojatým, jelikož proti rozhodnutí tomu je přípustný rekurs podle § 514 c. ř. s. (§ 426 c. ř. s.). Avšak, i když se prvý soud tak nezachoval a o změně žaloby rozhodl jen neformálně v důvodech rozsudku, není to podstatnou vadou řízení, poněvadž nebylo tím zabráněno žalobkyni, brojiti v odvolání proti tomu, že prvá stolice změnu žaloby v pravdě nepřipustila. S hlediska právního posouzení věci jest odvolání přisvědčiti. Žalobkyně žalobní návrh, znějící na zaplacení v Kč, opravila v doplňovacím řízení první stolice tak, že žalovaný je povinen zaplatiti obmezenou částku £ 884.13.3 a může se plnění toho zprostiti zaplacením 144.887 Kč 80 h. Soud první stolice tuto změnu žaloby shledal vůbec nepřipustnou z důvodů přimykajících se k rozhodnutí sb. n. s. čís. 5868. Tomuto stanovisku právem odporuje odvolatelka, případně dovozujíc, že toto rozhodnutí nejvyššího soudu, kde šlo o doplňovací řízení první stolice, nařízené odvolacím soudem podle § 496 čís. 2 c. ř. s. se nehodí na souzený případ. Odvolacím rozhodnutím ze dne 22. června 1933 byl totiž dřívější mezitímní rozsudek první stolice zrušen podle § 496 čís. 3 c. ř. s., poněvadž prvá stolice se svého odlišného právního hlediska, že se otázkou měny zažalované pohledávky jest zabývatí teprve při konečném rozhodnutí o výši žalobního nároku, nepřihlédla vůbec k námitce žalovaného, že sporná kupní smlouva zní na anglické libry šterlinků, a že proto nemůže býti zažalována pohledávka v Kč. V souzeném případě jde tedy o podstatně rozdílný stav věci, neboť zrušen-li rozsudek podle § 496 čís. 3 c. ř. s., neplatí pak obmezení vyslovené v § 496, druhý odstavec, c. ř. s., takže lze v doplňovacím řízení přihlédnouti k novému nebo doplňujícímu přednesu o skutkových okolnostech podstatných s hlediska odchylného právního názoru opravné stolice (srov. sb. n. s. čís. 8678, 9499). Důsledně však jest v mezích těchto skutkových okolností zásadně dovolena i změna žaloby (viz sb. n. s. čís. 9607). Že v souzeném případě změnou žaloby nemůže se jednání značně ztížití nebo protáhnouti, je podle stavu věci na snadě. Mimo to bylo by v rozporu se zásadou procesní hospodárnosti, kdyby celý spor, trvajíc beztak již od roku 1930, měl býti znova projednáván, tedy co do důvodu žalobního nároku. Bylo tudíž odchylně od napadeného rozsudku změnu žalobní žádosti připustiti.

Nejvyšší soud nevyhověl ani dovolacímu rekursu ani dovolání žalovaného. V onom směru uvedl v

důvodech:

Odvolací soud se ovšem usnesl, že se změna žaloby připouští, nejde však o změnu žaloby provedenou až v odvolacím řízení, nýbrž o rozhodnutí odvolacího soudu o odvolání, správně o rekursu proti usnesení prvního soudu, jímž změna žaloby nebyla připuštěna. Ve skutečnosti však vůbec nešlo o změnu žaloby ve smyslu § 235 c. ř. s., nýbrž jen o to, že beze změny žalobního důvodu bylo místo zaplacení kupní ceny v Kč,

žádáno zaplacení v librách anglických s alternativním zmocněním k zaplacení v Kč. Podle § 235, odstavec čtvrtý c. ř. s takové pozměnění žalobního žádání nelze pokládati za změnu žaloby. Jest proto jen ještě řešiti otázku, zda takovou změnu žalobního žádání (nikoliv žaloby) lze provést i v řízení doplňovacím, byl-li rozsudek prvního soudu odvolacím soudem zrušen podle § 496 čis. 3 c. ř. s. Řízení před prvním soudem musí ovšem i v tomto případě býti omezeno na doplnění ve směrech, ohledně nichž bylo řízení shledáno kusým. V těchto směrech však přednes stran nepodléhá žádnému omezení, dovolen je jakýkoliv jiný přednes stran o předmětu doplnění odvolacím soudem nařízeného. Nelze proto seznati, proč by v onom rámci nebylo lze pozměnit žalobní žádání, jež není změnou žaloby. Tuto změnu žalobní žádosti byl by musil připustiti i odvolací soud, kdyby doplnění řízení podle § 496, poslední odstavec c. ř. s. byl provedl sám, neboť v takovém případě neplatí proň předpisy o řízení odvolacím.

Čís. 13794.

Zřídil-li vlastník pronajaté věci k ní jinému právo požívání, postoupil mu i nárok proti nájemci na vybírání činže a vedlejších poplatků.

(Rozh. ze dne 22. září 1934, Rv II 683/32.)

Žalobci, kteří měli k domu č. p. 41 poživací právo, domáhali se na žalované firmě zaplacení nájemného z místností, najatých v domě čp. 41. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

S hlediska dovolacího důvodu § 503 čis. 4 c. ř. s. vytyká dovolatelka odvolacímu soudu právní mylnost, pokud uznal oprávněnost žalobců jako poživatelů domu požadovatí přímo na žalované zaplacení nájemného, ať již z důvodu § 511 obč. zák. nebo z důvodu § 1042 obč. zák., při čemž vytyká dovolatelka, že odvolací soud uvádí protispisově, že žalobci odůvodněnost svého nároku opřeli i o ustanovení § 1042 obč. zák. Marně se dovolatelka snaží dolíčiti, že žalobci jako poživatelé domu nejsou aktivně oprávněni k žalobě, ježto prý jim vlastníci domu, s nimiž dovolatelka uzavřela smlouvu nájemní, nárok na vybírání činže a vedlejších poplatků nepostoupili. Služebnost požívání znamená podle § 509 obč. zák. právo užívati cizí věci, šetříc podstaty, beze všeho omezení. Poživatel má k věci podobné postavení jako její vlastník s tím rozdílem, že poživatel nesmí nakládati s její podstatou. Podle § 511 obč. zák. má poživatel právo bráti z věci všechny požitky, obyčejné i kromobyčejné, a není pochybnosti, že k těmto požitkům náleží i nájemné z pronajatých budov, jichž se týká služebnost požívání. Nájemní smlouva jest ovšem smlouvou konsensuální (§ 1092 obč. zák.) a práva a závazky z ní vznikají jen pro smluvní strany. Ale, zřídil-li vlastník pronajaté věci k ní jinému právo požívání (§ 509 obč. zák.), postupuje tím poživateli všechny užítky, jež věc poskytuje, a všechna práva k užítkům těm se vztahující,

i taková, jež dříve sám měl (§§ 511, 1392 a 1394 obč. zák.). Od doby předání věci do detence poživatelovy není již oprávněn k vybírání užitků vlastníka věci, nýbrž jen její poživatel, a jen tento je oprávněn žádati od nájemce smlouvené nájemné a jest oprávněn k žalobě o zaplacení dlužného nájemného. Kdyby zažaloval dlužné nájemné vlastníka věci, mohl by mu nájemce tímž právem zase namítnouti, že jde o užítky věci, jež patří poživateli, takže s hlediska názoru hájeného dovolatelkou nebylo by tu vlastně nikoho, kdo by byl oprávněn zažalovati dlužný nedoplatek nájemného. Přísluší tudíž žalobcům jako poživatelům domu proti žalované přímo nárok na placení nájemného z titulu jejich věcného práva poživacího a právem neuznaly nižší soudy námítku nedostatku aktivního oprávnění k žalobě za důvodnou.

Čís. 13795.

Vymáhající věřitel, veda exekuci na movité věci dlužníka v moci osoby třetí, nemusí již v exekučním návrhu tvrditi, že tato osoba je ochotna svršky vydati.

Rekursní soud nesmí přihlížeti k tomu, že jde o zbytečné hromadění exekučních návrhů, nevytýkal-li dlužník v rekursu proti povolení exekuce nic v tomto směru.

(Rozh. ze dne 26. září 1934, R I 697/34.)

Soud první stolice povolil k vydobytí peněžité pohledávky proti Magdaleně D-ové exekuci na svršky jsoucí u manželů V-ových. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Vymáhající věřitel v exekučním návrhu, by jim byla povolena exekuce na movitost, uvádí, že svršky jsou u manželů V-ových. Podle § 262 ex. ř. lze vésti exekuci zabavením a uschováním movitých hmotných věcí dlužníkových, které jsou u třetí osoby, jen, je-li třetí osoba ochotna je vydati. Že manželé V-ovi jsou ochotni svršky vydati, vymáhající věřitelé vůbec netvrdí a proto předpokladu pro povolení exekuce, jakž předepisuje § 55, druhý odstavec, ex. ř., tu není. Ostatně vymáhající věřitelé navrhuji i exekuci zabavením a přikázáním k vybrání nároku povinné strany proti manželům V-ovým na vydání a vrácení předmětů, ohledně kterých žádají zabavení. Již z toho je zjevno, že vymáhající věřitelé mohou žádati jen zabavení a přikázání nároků na vydání a vrácení věcí u třetích osob se nalézajících a nikoliv ještě mimo to zabavení uvedených věcí, zabavením nároku toho jest také vyčerpáno veškeré právo majetkové dlužníci k zabaveným věcem patřící.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Nelze souhlasiti s názorem rekursního soudu, že vymáhající věřitel, veda exekuci na movité věci dlužníka jsoucí v držení osoby třetí, musí již v exekučním návrhu tvrditi, že tato třetí osoba je ochotna svršky vydati. Nic takového neplatí ani z ustanovení § 54 ex. ř., ani z předpisu § 262 ex. ř. Nelze také na vymáhajícím věřiteli žádati, by si vyžádal před zahájením exekuce takový souhlas, ježto, i kdyby dala třetí osoba

souhlas, nebylo by lze vykonati exekuci, kdyby při výkonu exekuce odepřela věci vydati po rozumu § 262 ex. ř. Nehledíc k tomu má výkon exekuce dlužníka překvapiti (§§ 3 a 55 ex. ř.), čemuž by nebylo, kdyby třetí osoba, jež svršky dlužníkovy má v držení, předem o zamýšleném výkonu exekuce věděla, neboť by o tom mohla dlužníka vyrozuměti, a tak snadno by mohl býti zmařen účel, který zákon sleduje tím, že nepřipouští slyšení dlužníka před povolením exekuce na movité věci. Nelze proto souhlasiti s názorem rekursního soudu, že navrhovaná exekuce zabavením svršků dlužnice jsoucích v držení manželů V-ových neměla býti povolena prvním soudem proto, že vymáhající věřitelé netvrdili v exekučním návrhu, že manželé V-ovi jsou ochotni k vydání těchto svršků. Než rekursní soud uvádí dále, že exekuce neměla býti povolena i proto, že další navrhovanou a povolenou exekuci zabavením nároku na vydání a vrácení těchto svršků jest vyčerpáno veškeré majetkové právo dlužnice k zabaveným věcem. Tím chtěl rekursní soud zřejmě naznačiti, že šlo o zbytečné hromadění exekučních návrhů a že proto měla býti povolena podle § 14 ex. ř. jen exekuce zabavením nároků na vydání věci. Než tento názor stěžovatelé napadají právem, neboť rekursní soud přehlédl, že dlužnice nevytýkala nic v rekursu v tomto směru, a proto se neměl rekursní soud vůbec zabývati spornou věcí s tohoto hlediska a, pokud tak učinil a z tohoto důvodu zamítl nárok na povolení exekuce zabavením věci dlužnice jsoucích v držení manželů V-ových, stalo se tak neprávem.

Čís. 13796.

Proti usnesení, jímž bylo dáno svolení opatrovnického soudu k vedení sporu opatrovancem, není oprávněn k rekursu ten, proti komu se vede spor.

(Rozh. ze dne 26. září 1934, R I 808/34.)

Opatrovnický soud udělil podpůrci Klotildy K-ové, částečně zbavené svéprávnosti, svolení ke sporu o obnovu řízení v dřívějších sporech Klotildy K-ové proti Františku T-ovi. Rekursní soud odmítl rekurs Františka T-a.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu Františka T-a do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Zmocnění k podání žaloby o obnovu sporu proti rekurentu Františku T-ovi, je vnitřní věcí opatrovnického řízení. Musí býti posuzováno jen s hlediska prospěšnosti pro opatrovanku a není jím František T. přímo dotčen ve svých právech. Neboť přímo ve svých právech je dotčen jen ten, jehož právo po rozhodnutí je jiné než bylo před ním (srovn. rozh. sb. n. s. čís. 11639). Napadeným usnesením však se na právech Františka T-a nic nemění. Tím, že Františku T. podáním žaloby vzniknou útraty, jež proti opatrovance budou snad nedobytné, není ve svých právech přímo dotčen, ba ani tím není dolíčen právní zájem stěžovatelův ve smyslu § 6 zák. ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. n. s. Byl by to jen

hospodářský zájem, který však nestačí (srov. rozh. nejv. soudu sb. čís. 11464, 11635).

Čís. 13797.

Zajišťovací exekuci podle § 370 ex. ř. nelze povolit k zajištění nároku na dodání určitého počtu liber sterlingů.

(Rozh. ze dne 26. září 1934, R I 968/34.)

Na základě rozsudku procesního soudu prvé stolice, jímž byla žalovaná uznána povinnou dodat žalobkyni 5.500 liber šterlingů proti zaplacení 187.000 Kč, navrhla žalobkyně povolení zajišťovací exekuce knihovním záznamem zástavního práva na nemovitostech. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Podle §§ 370, 371 ex. ř. jest přípustná zajišťovací exekuce jen k zajištění pohledávek peněžitých, nikoliv však k zajištění jiných nároků, pro které se lze domáhati jen zatímního opatření. Jak svědčí o tom rozsudek první stolice, nejde o nárok peněžitý, poněvadž se neukládá straně žalované, by zaplatila 5.500 liber šterlingů, nýbrž aby je dodala, jde tedy o nárok na dodání jistých dle druhu určených zastupitelných věcí movitých, který jest mimo to podmíněn tím, že žalující strana zaplatí straně žalované určitou částku peněz v korunách československých (srov. rozh. čís. 134, 1857 sb. n. s.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolacímu rekursu nelze přiznati oprávnění. Jest přisvědčiti rekursnímu soudu, že tu nejde o peněžitou pohledávku. Anglické libry jsou ovšem peníze, ale právě vymáhající věřitelce jako bance by mělo býti známo, že anglické libry jako všechny cizí peníze mohou býti také zbožím, které se kupuje a prodává jako každé jiné zboží. Byla-li podle exekučního titulu povinná odsouzena, by dodala vymáhající věřitelce 5.500 liber šterlingů proti zaplacení 187.000 Kč, jsou v tomto právním poměru anglické libry zbožím a 187.000 Kč penězi. Exekuci k vymožení právního nároku na dodání 5.500 liber šterlingů nelze tedy provésti podle předpisů §§ 87—345 ex. ř., nýbrž podle předpisů následujících a jest proto navržená exekuce k zajištění tohoto nároku podle §§ 370 a 371 ex. ř. nepřipustná, jak rekursní soud správně vystihl.

Čís. 13798.

K vydobytí peněžité pohledávky není přípustná exekuce zmocněním k výpovědi smlouvy dlužníka s elektrárnou o dodávání elektrického proudu, kteroužto výpověď jest podmíněn zároveň zabavený nárok dlužníka na vydání jistoty, příslušející dlužníku proti elektrárně při skončení odběru. Byla-li exekuce přece povolena, má i elektrárna jako poddlužník právo k rekursu.

(Rozh. ze dne 26. září 1934, R I 1050/34.)

Soud první stolice povolil k vydobytí peněžité pohledávky exekuci: 1. zabavením nároku na vrácení jistoty, příslušejícího dlužníku proti Elektrickým podnikům v P. při skončení odběru, a 2. zmocněním k výpovědi smlouvy o dodávání elektrického proudu, jež povinnou stranou byla uzavřena s Elektrickými podniky v P. Rekursní soud vyhověl rekursu poddlužníka (elektrických podniků v P.) a zamítl exekuční návrh ad 2. **Důvody:** Exekuční vymáhání vykonatelných nároků může se dít jen některým z exekučních prostředků zákonem připuštěných a v exekučním řadě výslovně uvedených (§§ 87—369 ex. ř.), při exekucích pro peněžité pohledávky pak některým z prostředků v §§ 87 až 345 ex. ř. vyjmenovaných. Mezi prostředky ty však zmocnění k výpovědi smlouvy nenáleží. Je proto exekuční návrh již po straně formální pochybený a nebylo mu proto vyhověti. I kdyby však vymáhající strana měla na mysli zmocnění k výpovědi ve smyslu § 333 ex. ř., tu ustanovení to předpokládá, by dlužník podle zabaveného práva měl nárok, by nějaká majetková podstata mu byla vydána neb rozdělena, a by podíl jemu náležející byl vyloučen, jak jest tomu na příklad v případech §§ 1192 až 1197 a § 1215 obč. zák. při rozdělení zisku a užitků po případě ztráty, neb přidělení společenského jmění při společenství statků, nebo v případě § 841 obč. zák. při rozdělování společné věci, nelze však použití tohoto zákonného ustanovení v souzeném případě, kdy byl zabaven dlužníkuv nárok na výplatu jistoty složené jím při uzavření smlouvy o odběru elektrického proudu. Zmocnění podle § 333 ex. ř. předpokládá předchozí zabavení nějakého majetkového práva dlužníkovy, které nenáleží k pohledávkám ve smyslu § 331 ex. ř. (na př. práva rybolovu, honebního, výměnku, práva poživacího, práva na podíl, práva z patentů a různá živnostenská oprávnění) a zmocnění k výpovědi slouží k tomu, by vymáhající věřitel toto zabavené právo dlužníkovy jeho jménem ku platnosti přivedl a k tomu účelu podnikl vše, čeho je podle soukromého práva zapotřebí, tedy aby dal výpověď ze společnosti, způsobil zrušení společnosti, žádal za rozdělení majetku, zažaloval zabavené právo, jakož i jednotlivé nároky z něho plynoucí (viz Hora: Soustava exekučního práva str. 264) a majetku takto získaného bude pak použito k uspokojení vymáhajícího věřitele exekučním způsobem, jež odpovídá povaze jeho, aniž je znovu třeba je zabavovati (Hora l. c. str. 265). Zde však onoho předpokladu není, neboť vymáhající strana žádné takové právo nezabavila, o jeho zabavení nežádala a neuvedla ani, v čem záleží. Nárok na vrácení jistoty takovým právem není, nýbrž jest peněžitou pohledávkou splatnou při skončení odběru elektrického proudu. Jest přisvědčiti, jako všeobecně i soudu známé skutečnosti, tvrzení stěžovatelčině, že právo na odběr elektrické energie a s ním spojené také právo výpovědi odběru, které jest stipulováno v § 10 Podmínek elektrických podniků města P., nemá vůbec ani v životě obchodním ani soukromém majetkovou hodnotu, jest res extra commercium, nemůže býti předmětem majetkových právních jednání, nepřipouští dispozice dlužníkovy a přísluší jen určité osobě pro dodávání elektrické energie do určitých místností. Jest proto stěžovatelce přisvědčiti i v tom, že tohoto práva musí býti vždy nabyto původně, originálně, t. j. při změně osoby odběratelovy musí tento znovu o odběr stěžovatelku žádati a novou smlouvu s ní uzavřít. Zmocnění k výpovědi smlouvy o dodávání elektrického proudu nemůže proto vésti

ani k uspokojení vymáhané pohledávky peněžité, a bylo by pouze újmou straně povinné učiněnou, která by straně vymáhající žádného prospěchu nepřinesla.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Mylný je názor vymáhající věřitelky, že firma Elektrické podniky města P. nebyla jako poddlužník oprávněna ke stížnosti proti usnesení prvního soudu, pokud jím byla povolena navržená exekuce zmocněním k výpovědi smlouvy o dodávání elektrického proudu, jež byla stranou povinnou uzavřena s onou firmou. Exekuce povolená tvoří součást zabaveného nároku na vydání jistoty, příslušejícího povinné straně proti poddlužníkovi při skončení odběru, z čehož plyne, že poddlužník je dotčen ve svých právech. Podle ustálené judikatury (srov. na př. čís. 3983 a 7377 sb. n. s.) přísluší poddlužníkovi podle čtvrtého odstavce § 294 ex. ř. právo k rekursu, když povolení exekuce odporuje zákonu. Žádané zmocnění předpokládá podle § 334 ex. ř. předchozí zabavení nějakého majetkového práva dlužníkovy, o které v projednávaném případě však nejde; odporuje proto povolení exekuce zákonu a správně rekursní soud na rekurs poddlužníkův změnil napadené usnesení prvního soudu povolující exekuci a návrh zamítl. Dle uvedeného byl poddlužník oprávněn k rekursu. Jinak se poukazuje vymáhající věřitelka na případné důvody napadeného usnesení, jež vývody dovolacího rekursu nebyly nijak vyvráceny.

Čís. 13799.

Ustanovení § 1313 a) obč. zák. nelze použítí, byla-li škoda způsobena osobě od smluvníka rozdílné (jeho manželce).

(Rozh. ze dne 26. září 1934, Rv I 2376/32.)

Proti žalobě o nedoplatek kupní ceny namítl žalovaný započtením pohledávku na náhradu škody, jež vznikla manželce žalovaného tím, že zaměstnanci žalobcovi, zasazující za přispění třetích osob podlahu pro žalovaného, rozbili skleněnou tabuli náležející manželce žalovaného, jež svou náhradní pohledávku postoupila žalovanému. **Procesní soud první stolice** vyhověl žalobě neuznav vzájemnou pohledávku žalovaného po právu. **Odvolací soud** napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v **důvodech:** Pokud odvolatel vyslovuje názor, že se ručení žalující strany za zavinění jejích zaměstnanců zakládá na ustanovení § 1313 a) obč. zák., přehlíží, že žalující strana by ručila za zavinění svých zaměstnanců jen proti tomu, komu byla zavázána k plnění, v souzeném případě jen proti žalovanému. To jest jasné vyjádřeno v citovaném právním předpisu. Poněvadž však v souzeném případě nevznikla škoda rozbitím skleněné tabule žalovanému, nýbrž jeho manželce, ustanovení § 1313 a) obč. zák. na souzený případ nedopadá, neboť žalující strana nebyla manželce žalovaného zavázána k nějakému plnění. Na věci nemůže nic změnit, že domnělou pohledávku z náhrady škody uplatňuje ve sporu žalovaný jako postupník své man-

želky, neboť postupem se nemohlo nic změnit na podstatě nároku. Když tedy manželce žalovaného vznikla škoda rozbitím tabule při zasazování podlahy pro žalovaného zaměstnanci žalující strany za spolupůsobení dalších třetích osob, pak může manželka žalovaného (žalovaný jako její postupník) uplatňovati nárok na náhradu škody proti škůdcům samým, avšak nemůže uplatňovati nárok proti žalující straně opřený o ustanovení § 1313 a) obč. zák., jehož by bylo lze použítí jen, kdyby majitelem skleněné tabule a tedy přímým poškozeným byl býval žalovaný sám.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Předpis § 1313 lit. a) obč. zák. má na mysli závazky někoho jiného a ručení za osoby, jichž povinný použije při plnění těchto závazků k onomu jinému (srov. rozh. čís. 10645 a 11659 sb. n. s.). Správně dovedil proto odvolací soud, že, když poškozena je toliko manželka žalovaného a ne on sám, nelze použítí v souzeném případě § 1313 lit. a) obč. zák. Nepřípadný je poukaz dovolatelův k tomu, že, ježto škoda manželce způsobená je ve skutečnosti škodou způsobenou manželi, lze podle § 1313 lit. a) obč. zák. uplatnit nárok na náhradu škody způsobené za takových okolností manželce. Zástupčí moc manželova podle § 1238 obč. zák. neopravňuje k tomu manžela a nedá se to odvodit ani z ustanovení § 1029 obč. zák.

Čís. 13800.

**Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).
Jde o služební poměr na určitou dobu (§ 19 zákona), byl-li ujednáno na dobu, než nastoupí nový nájemce zaměstnavatelova podniku.
Pokud nešlo o pokračování ve služebním poměru.**

(Rozh. ze dne 26. září 1934, Rv I 1207/33.)

Žalobkyně byla ředitelkou v kavárně a v bufetu žalovaných. Služební poměr byl uzavřen na dobu, dokud nenastoupí nový nájemce podniku žalovaných. Dne 1. března 1930 převzal podnik žalovaných nájemce S., jenž vyzval dne 15. března 1930 žalobkyni, by podnik opustila. Žaloba o zaplacení služebních požitků za výpovědní dobu byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Žalobkyně uplatňuje jen dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., napadajíc především právní názor nižších soudů, že služební poměr mezi žalobkyní a žalovaným byl sjednán na určitou dobu ve smyslu § 19, prvního odstavce, zákona o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. Jde o to, zda v tom, že byl mezi stranami ujednáno služební poměr na dobu, než nastoupí nový nájemce podniku žalovaných jest spatřovati ujednání služebního poměru na určitou dobu ve smyslu § 19 zákona o obchodních pomocnících. Právně nižší soudy k této otázce přisvědčily. Nejvyšší soud vyložil v obdobném případě,

uveřejněném pod čís. 5406 sb. n. s., že služebními poměry na určitou dobu nejsou jen ty, jichž konec byl již předem určen přesně podle kalendáře, nýbrž i ony, jichž trvání je ustanoveno s objektivní určitostí, při nichž sejde jen na tom, by vůle smluvníků nepřipouštěla pochybnosti, že takový služební poměr nemá býti poměrem bez určitého trvání, nýbrž že má trvatí určitý, byť prozatím podle kalendáře neohraničený čas, o jehož skutečné délce obě strany nemusí prozatím ani mítí jistotu. Dovolací soud nemá důvodu, aby se v souzeném případě odchýlil od tohoto stanoviska, jež sdílí i právnická nauka (sr. Mayer-Grünberg: Komentář str. 236—239). Dovolatelka doličuje, že v souzeném případě nelze mluvit o služebním poměru na určitou dobu, ježto okolnost, zda žalovaná strana najde v budoucnosti nového nájemce, jest výminkou, nikoliv určením času. Leč nezáleží na tom, zda jde o výminku, či o určení času ve vlastním smyslu slova. Rozhodným jest, zda strany zamýšlely ohraničiti trvání služebního poměru určitou budoucí událostí, o níž měly za to, že se dostaví. Tento úmysl stran byl nižšími soudy zjištěn. Dovolatelka má dále za to, že tím, že byla i po nastoupení nájemce Františka S-a činna v podniku dalších 14 dnů k příkazu žalovaných, bylo pokračováno ve služebním poměru po uplynutí doby, na niž byl uzavřen, a že proto mohl býti služební poměr zrušen jen po předcházející šestinedělní výpovědi. Leč neprávem. O pokračování ve služebním poměru šlo by jen tehdy, kdyby rozsah a způsob další činnosti zaměstnancovy odpovídal jeho činnosti v původním služebním poměru. V souzené věci však žalobkyně tvrdí, že se účastnila v oněch 14 dnech jen předávání inventáře novému nájemci. Šlo tudíž o činnost, již byla jen likvidována její dřívější činnost jako ředitelky podniku žalovaných, nepokračovala však tím žalobkyně v činnosti, jež byla předmětem služební smlouvy mezi stranami. Ježto, jak dovedeno, šlo o služební poměr ujednaný na určitý čas, nebylo třeba k jeho rozvázání výpovědi a není tudíž opodstatněn žalobní nárok na zaplacení služebních požitků za výpovědní dobu.

Čís. 13801.

Před právoplatným rozhodnutím o přiznání odkladného účinku rekursu povinného, domáhajícího se odložení dražebního roku ve smyslu § 1 odstavec (1) a §§ 5 a 6 zákona ze dne 24. února 1934 čís. 33 sb. z. a n., nebylo přípustné dražební rok konati.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, R I 804/34.)

Návrh dlužníka, by byl povolen odklad vnučené dražby nemovitosti podle § 1 zákona ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n. soud prvního státního soudu zamítl. Proti tomuto usnesení podal dlužník rekurs a navrhl, aby dražební rok, stanovený na 8. března 1934, byl odložen až do právoplatného rozhodnutí o rekursu. Soud prvního státního soudu o tomto návrhu vůbec nerozhodl, nýbrž provedl dne 8. března 1934 dražbu nemovitosti a udělil k ní podmíněný příklep. Rekursní soud zrušil napadené usnesení i řízení o provedení dražby dne 8. března 1934. Důvody: Povinná strana v rekursu navrhla, by dražební rok ustanovený na 8. března 1934 byl odložen až do právoplatného rozhodnutí o jejím re-

kursu, a tvrdila k odůvodnění tohoto návrhu, že by jí provedením dražby vznikla nenahraditelná škoda. O tomto návrhu povinné strany však soud prvě stolice vůbec nerozhodl, ačkoli, dokud o návrhu, by příznán byl odkladný účinek rekursu, nebylo rozhodnuto, neměl se dražební rok vůbec konati. Konáním dražebního roku bez vyřízení návrhu byla povinná strana zkrácena, ježto tím její návrh zůstal nevyřízen, a bylo jí tím i odňato právo opravného prostředku proti rozhodnutí o jejím návrhu. Dražební rok se za tohoto stavu věci konati neměl, dokud nebylo o návrhu na jeho odklad rozhodnuto, a proto právem si stěžovatelé stěžují na provedení dražby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně dovodil, že před rozhodnutím (a to právoplatným) o příznání odkladného účinku stížnosti strany povinné, která se domáhala odložení roku dražebního na den 8. března 1934 položeného na dobu po 31. prosinci 1934 ve smyslu § 1 odstavec (1) a §§ 5 a 6 zákona ze dne 24. února 1934 č. 33 sb. z. a n. o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům, neměl se dražební rok ten konati, a odkazuje se proto na správné odůvodnění tohoto napadeného usnesení.

Čís. 13802.

Ke konkursní podstatě patří i nemovitosti úpadce zabrané státem podle záborového zákona.

Úpadci nepřísluší právo k rekursu proti usnesení konkursního komisaře o zpeněžení těchto nemovitostí.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, R I 848/34.)

Konkursní komisař vzal na vědomí usnesení věřitelského výboru o odprodeji nemovitostí a svršků exekuční cestou. Rekursní soud odmítl rekurs úpadce. Důvody: Jde o prodej nemovitostí a svršků, tedy o realizaci jmění patřícího do konkursní podstaty. Prohlášením konkursu odňata byla úpadci, stěžovateli, dispoice se jměním do podstaty patřícím (§ 3 odst. (1) konk. ř.). Účelem zákazu toho je, zameziti úpadci, by jakkoliv do správy podstaty a do realizace zasahoval (§ 3 odst. (3) konk. ř.) a proto jen správce podstaty se má postarati o zjištění jmění do podstaty patřícího (§ 79 (1) odst. konk. ř.). Jest tedy jen správce podstaty oprávněn ke stížnosti, nikoliv úpadce, jenž prohlášením konkursu pozbyl práva samostatně jako strana vystupovati a proto není ohledně ní procesně způsobilý, zákonným jeho zástupcem je správce podstaty. Úpadce v řízení zpeněžovacím dle § 121 a násl. konk. ř. není účastněn, a vyjádření jeho podle § 120 (1) odst. konk. ř. nemá rozhodující význam. Proto jeho stížnost je nepřipustná a jest ji odmítnouti (§§ 523, 526 c. ř. s. a § 188 konk. ř.).

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu úpadce do odmítacího usnesení rekursního soudu.

Důvody:

Dovolací rekurent má za to, že byl oprávněn jako úpadce k rekursu proti usnesení konkursního komisaře proto, poněvadž se usnesení týkalo nemovitostí z konkursní podstaty vyloučených, což odvozuje z toho, že byly státem zabrané. Úpadci přísluší ovšem opravné prostředky proti soudním rozhodnutím, jež se netýkají věci do konkursní podstaty patřící, nýbrž věci, jež jsou zůstaveny volnému nakládání úpadci, avšak zabrané nemovitosti nejsou ani z exekuce vyloučeny, ano lze na ně vésti neobmezeně exekuci podle § 8 zábor. zákona č. 215/19 sb. z. a n. vnučenou správou a i exekuci dražbou lze vésti se svolením Státního pozemkového úřadu, ani nemají zákony o pozemkové reformě ustanovení, že se zabrané nemovitosti vylučují z konkursní podstaty a ponechávají se volnému nakládání úpadci a jsou proto podle § 3 konk. ř. č. 64/31 sb. z. a n. součástí konkursní podstaty. Nepřísluší proto podle ustálené judikatury úpadci právo k rekursu proti usnesení konkursního komisaře o zpeněžení nemovitostí patřících do konkursní podstaty, jak dovolací rekurent i sám připouští a byl proto rekursním soudem právem rekurs odmítnut. Lze proto rekurs úpadců považovati jen za oznámení překážek proti zcizení zabraných nemovitostí, k němuž jest oprávněn každý, i úpadce, poněvadž k překážkám těm jest přihlížeti z úřadu při řešení otázky, zda zpeněžení jest přípustné. V rekursním řízení nelze však ani k onomu oznámení přihlížeti, poněvadž rekursní soud nemůže vůbec věcně rozhodovati na základě nepřipustného opravného prostředku (rozhodnutí č. 7074 sb. n. s.).

Čís. 13803.

V advokátském sporu může uzavřítí soudní smír před sborovým soudem jen advokát jménem strany.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, R I 904/34.)

Dr. L. byl ustanoven zástupcem chudých Václavu K-ovi v jeho sporu s cukrovarem v L. Návrhu Dr. L-a, by byl zproštěn zastupování žalobce podle čl. XXXIII. uv. zák. k c. ř. s. soud prvě stolice vyhověl. Důvody: Žalobce Václav K. chce proti cukrovaru uplatňovati nárok, který již jednou byl předmětem sporu. Dne 14. ledna 1933 uzavřely strany smír: »Žalovaná firma cukrovar v L. se zavazuje žalobci Václavu K-ovi ze zažalovaného poměru jednou pro vždy na úplně vyrovnání všech nároků zaplatiti pro minulost a budoucnost Kč 1.600— do 14 dnů pod exekuci.« Tímto smírem jest spor jednou pro vždy vyrovnán a po druhé z tohoto důvodu žalovati nelze. Bylo proto návrhu na zproštění zřízeního zástupce chudých vyhověti. I když žalobce tvrdí, že při uzavírání smíru byl nepřičetným, nemění to nic na věci, neboť byl zastoupen zástupcem a, že by tento byl nepřičetný, se netvrdí. Rekursní soud zamítl návrh Dr. L-a. Důvody: Prvý soud vyhověl žádosti Dr. L-a z důvodu jím uvedeného a dodal, že i když Václav K. tvrdí, že při uzavírání smíru byl nepřičetný, nemění to nic na věci, neboť byl zástupcem zastoupen a, že by tento byl nepřičetným, se netvrdí.

Soud rekursní má za to, že nelze v souzeném případě předem říci, že domáhání se práva jeví se býti svévolným nebo marným, neboť příznivý výsledek sporu závisí na tom, zda se podaří stěžovateli dokázat, že v době smíru byl nepřičetným. O této otázce nelze předem spolehlivý úsudek pronést a proto neprávem prvý soud Dr. L-a zprostil zastupování.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Soudní smír ze dne 14. ledna 1933 č. j. Ck II 265/32-10, uzavřený před krajským soudem v M., se stal ve sporu advokátském, v němž podle § 27 c. ř. s. musí procesní úkony vykonávat advokát, nikoliv strana, a procesní úkony zmocněným advokátem předsevaté mají podle § 34 první věta c. ř. s. proti odpůrci též účinek, jako by je strana sama byla předsevala. Může proto v advokátském sporu uzavřít soudní smír před sborovým soudem jen advokát jménem strany a byl tudíž soudní smír před krajským soudem v M. uzavřen procesním zmocněncem Václava K-a, třebaže byl přítomen a smír spolupodepsal. Nezáleží proto na tom, zda strana sama, Václav K., spolupodepsal smír v nepřičetnosti vzniklé prý dlouhým předcházejícím jednáním, nýbrž záleží na tom, zda jeho procesní zmocněnec projevil zákonným způsobem souhlas se smírem a to se stalo, neboť zákonný obsah plné moci nebyl způsobem § 32 c. ř. s. odpovídajícím obmezen. Bylo proto domáhání se neúčinnosti soudního smíru z důvodu nepřičetnosti Václava K-a při uzavření smíru marným a právem žádá dovolací rekurent podle čl. XXXIII. uvoz. zák. k c. ř. s. jako advokát chudé strany o zproštění ze zastupování Václava K-a.

Čís. 13804.

Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Do usnesení nařizujícího zajišťovací opatření není opravného prostředku, i když bylo vydáno ve formě usnesení povolujícího exekuci.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, R I 1033/34.)

Rekursní soud povolil v opatrovnické věci nezl. manželských dětí exekuci k zajištění pohledávek na výživném proti otcovskému dědu dětí.

Nejvyšší soud odmítl rekurs otcovského děda.

Důvody:

Jde o zajišťovací opatření vydané rekursním soudem po rozumu § 50 (3) zákona ze dne 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n., když byl proti prvním soudem povolujícímu usnesení stanovícímu vyživovací povinnost dovolacího rekurenta po rozumu § 143 obč. zák., podán rekurs (sb. n. s. čís. 11.900). Proti usnesení nařizujícímu takovéto zajišťovací opatření není však podle § 50 (4) cit. zák. dopuštěn opravný prostředek.

Je nerozhodné, že zajišťovací opatření bylo vydáno ve formě usnesení povolujícího exekuci, neboť zajišťovacím opatřením může býti podle povahy věci také exekuce zajišťovací, vůbec každé vhodné opatření, jímž se může téhož účelu dosáhnouti (viz Mrština: Zákon o základních ustanoveních soud. řízení nesporného str. 234, a Hora: Soudní řízení nesporné str. 138). Usnesení to jest přes svou formu úkonem v oboru soudnictví nesporného. Ustanovení § 50 odst. (6) cit. zák. týká se též povolení donucovacích opatření nebo jiných vhodných prostředků proti účastníkům, kteří se rozhodnutí soudu nepodrobili, má na mysli vynucení a nikoli zajištění výkonu (což není souznačným s provedením výkonu).

Čís. 13805.

Zákon ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti nezaměstnaným.

Ochrany zákona se může dovolávat jen dlužník, jenž se dostal nezaviněně do hospodářské tísně, kterou způsobily příčiny na jeho vůli zcela nezávislé, nikoliv dlužník, který se vlastním zaviněním musil samostatné výdělečné činnosti vzdáti.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, R II 359/34.)

Dlužník navrhl odklad vnučené dražby nemovitosti podle zákona ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Jde o to, zda jest v souzeném případě pokládati dlužníka za nezaměstnaného ve smyslu § 4 odstavec (2) zákona ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n. Zšetření, jež bylo nařízeno, vyplývá, že dlužník měl velmi dobře jdoucí obchod, že však živnost špatně vedl a lehkomyšlně žil. Soud má za to, že nelze proto pokládati dlužníka za »nezaměstnaného« ve smyslu uvedeného ustanovení zákona, ježto toto ustanovení předpokládá, že k zastavení výdělečné činnosti (provozu) došlo pro hospodářské poměry. Zákon chce v tomto směru dlužníka, jenž pro hospodářskou tíseň musel v provozu ustati, tudíž nemůže svou výdělečnou činnost vykonávat, chrániti potud, že chce vyloučiti prodej (dražbu) jeho movitého (nemovitého) majetku. Nedošlo-li však k zastavení provozu pro hospodářskou tíseň, nemá důvodu chrániti takového dlužníka. Dlužník, jak již shora uvedeno, žil velmi lehkomyšlně, vedl podnik neobchodně a i jinak byly to osobní poměry dlužníkovy, jež způsobily, že podnik, kdysi kvetoucí, upadal až posléze dlužník o vše přišel. Nebyly to tedy v projednávaném případě hospodářské poměry, jež způsobily hospodářské zhroucení dlužníkovy a tím i zastavení provozu a důsledkem toho nezaměstnanost dlužníkovy, nýbrž byly to okolnosti, tkvící v jeho osobě. Dlužník nepřichází proto v úvahu jako »nezaměstnaný« a nelze naň použití svrchu uvedeného zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu, pročež se odkazuje na jeho správné důvody, jež nebyly vyvráceny vývody dovolacího re-

kursu a k nimž se podotýká, že pro názor dovolacího rekurenta, že ochrany podle zák. čís. 34/34 sb. z. a n. jest účasten i ten dlužník, který se vlastním zaviněním musil samostatně výdělečné činnosti vzdáti, není opory. Z důvodových zpráv k vládnímu návrhu zákona tisk. 1211 a 1214 senátu jest zřejmo, že ochrany tohoto zákona se může dovolávati jen ten dlužník, který se do hospodářské tísně dostal nezaviněně a kterou způsobily příčiny na vůli jeho zcela nezávislé, což o dovolacím rekurentu podle zjištěného stavu věci nelze říci. Podle § 4 odst. (2) cit. zákona musí dlužník osvědčiti, že se jen následkem hospodářské tísně ocitl ve stavu nezaměstnanosti, takže, poukazuje-li v dovolacím rekursu k hospodářským poměrům jakožto příčině svého úpadku, jest možné, že to přispělo k jeho úpadku, poněvadž však jest celou řadou okolností osvědčeno, že příčinou jeho hospodářského zhroutilí byla jeho lehkomyšlnost, nebylo z toho důvodu třeba prováděti důkazy dovolacím rekurentem v dovolacím rekursu postrádané a jest výtka vadnosti řízení po té stránce napadenému usnesení činěná neopodstatněna.

Čís. 13806.

Byly-li pořádkové pokuty uloženy v nesporném řízení, platí o přípustnosti opravného prostředku všeobecná zásada § 35 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, R II 371—374/34.)

Usneseními v nesporném řízení byly nemanželskému otci uloženy pořádkové pokuty. Rekursní soud napadená usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacím rekursům nemanželského otce a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Jde o mimořádné dovolací rekursy proti souhlasným usnesením nižších stolic ve věcech nesporného soudnictví, které jsou přípustné podle § 46 zák. čís. 100/31 sb. z. a n. jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy, nebo zmatečnost, což platí i o dovolacím rekursu, pokud se v něm napadají usnesení rekursního soudu, jimiž byla potvrzena usnesení prvního soudu ohledně uložení pořádkových pokut, ježto pořádkové pokuty byly uloženy v řízení nesporném, takže o přípustnosti opravného prostředku platí všeobecná zásada § 35 cit. zák., jež není vyloučená ustanovením § 15 cit. zák., a jde o souhlasná usnesení nižších stolic.

Čís. 13807.

Nárok rozvedené manželky na výživné přisouzený jí podle § 1264 obč. zák. zaniká napotomní rozlukou manželství, i když byla rozluka vyslovena z výhradné viny manželovy.

(Rozh. ze dne 27. září 1934, Rv II 422/33.)

Žalované, jež nebyla uznána vinnou na rozvodu manželství, bylo přisouzeno výživné měsíčních 300 Kč. Napotom bylo manželství rozloučeno z viny manželovy. Žalobu manžela, by bylo uznáno právem, že nárok manželky na placení výživného zanikl, oba nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Byl-li žalobce právoplatně odsouzen v řízení o rozvod k placení výživného, tudíž v době, dokud manželství ještě rozloučeno nebylo, nelze za to míti, že tato povinnost zanikla proto, že manželství bylo napotom právoplatně rozloučeno, když v tomto pozdějším rozsudku výslovně stanoveno, že se rozluka stala jen ze zavinění žalobce. To vyplývá jasně ze srovnání ustanovení § 1264 obč. zák. poslední věta a § 1266 obč. zák. V obou případech předpokládá se zavinění povinného a nevina druhé manželské strany. O nároku žalobním dalo by se mluvit jen, kdyby při rozluce bylo zjištěno i zavinění žalované manželky. V § 1266 obč. zák. ukládá se plné dostiučinění straně rozluky zavinivší ve prospěch strany nevinné, jak tomu jest v souzeném případě, a v tomto plném dostiučinění jest i zákonitý jinak nárok na výživu manželky ve smyslu § 91 obč. zák. Tento zákonitý a rozsudkem právoplatně zjištěný nárok tudíž rozlukou nezanikl, jak mylně uvádí odvolatel, nýbrž trvá dále neztenčeně, třebaže v rozsudku o rozluce o tom nic není uvedeno. Na věci nic nemění, že žalovaná podala samostatnou žalobu o placení měsíčního důchodu a že snad v žalobě uvedla, že její nárok z původního rozsudku zanikl rozsudkem o rozluce. (Viz také nálezy čís. 2896 a 7962, 9661 a 9120). Není tedy důvodu, by právoplatně přisouzené výživné bylo žalované oduznáno.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Jde jen o řešení otázky, zda nárok na přiměřenou výživu přisouzený bezvinné rozvedené manželce podle § 1264 obč. zák. trvá i po rozluce vyslovené z výhradné viny manželovy, či zda a pokud nárok ten rozlukou zanikl. Nižší soudy, zjistivše, že žalované bylo rozsudky přiznáno výživné měsíčně 350 Kč počínajíc 1. lednem 1930 a že manželství stran bylo právoplatným rozsudkem rozloučeno z výhradné viny žalobcovy, dospěly k závěru, že nárok žalované na výživu z rozsudku nezanikl, ježto zákon v § 1266 obč. zák. přiznává bezvinné manželce »dostiučinění«, v němž je zahrnut i nárok na výživu, která jinak přísluší manželce podle § 91 obč. zák., po případě rozvedené manželce podle § 1264 obč. zák. S názorem tím nelze však souhlasiti. Tvrzení dovolatele, že žalovaná podala již novou žalobu o placení výživného, jest arci novotou v řízení opravném nepřipustnou, ježto nic takového v řízení před prvním soudem nebylo tvrzeno (§§ 482 a 513 c. ř. s.), ale ze žaloby a připojených spisů je zřejmé, že žalobce se brání žalobou podle § 35 exek. ř. proti exekuci povolené žalované jednak k vydobytí výživného splatného dne 1. června, 1. července, 1. srpna a 1. září 1932 a jednak k zajištění výživného za dobu od 1. října 1932 do 30. září 1933, a že se domáhá soudního výroku, že tento nárok žalované vymáhaný exekučně zanikl. Žalobce činí tak právem. Rozlukou manželský svazek úplně zaniká a tím zaniká i zákonný nárok rozloučené manželky na výživné, ať jí dříve příslušel podle § 91 obč. zák. nebo podle § 1264 obč. zák. Nárok žalované na

výživné přisouzené jí podle § 1264 obč. zák. proti žalobci zanikl tedy rozlukou manželství, při čemž se poznamenává, že před rozlukou nepatřilo žalované výživné podle § 91 obč. zák. — jak se dovolatel mylně domnívá, nýbrž podle § 1264 obč. zák. Pouhá okolnost, že žalovaná jako bezvinná manželka má nárok na »dostižninu« podle § 1266 obč. zák., a že v tom je zahrnut i její nárok na výživné, je pro tento spor bezvýznamnou. Žalobce brání se tudíž právem proti exekuci povolené k vydobytí (zajištění) výživovacích příspěvků splatných teprve po rozluce (sr. zásady rozh. čís. 9110 a 11.222 sb. n. s.).

Čís. 13808.

Bývalému poručníku jest v nesporném řízení uložiti, by složil do soudní úschovy čisté příjmy ze správy jmění poručencova za dobu poručnictví, určené právoplatným usnesením poručenského soudu po přezkoumání složených účtů.

(Rozh. ze dne 29. září 1934, R I 855/34.)

Poručenský soud uložil bývalému poručníku, by složil do deposita Zemské banky čisté příjmy ze správy statku poručencova za dobu poručnictví, celkem 148.502 Kč 70 h do 14 dnů pod exekuci. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu bývalého poručníka.

Důvody:

Napadeným usnesením bylo potvrzeno usnesení soudu první stolice a mohl proto býti podle § 46 druhý odst. zák. čís. 100/31 sb. z. a n. podán recurs k nejvyššímu soudu jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy nebo zmatečnost. Stěžovatel uplatňuje poslední a první důvod, avšak neprávem. Předmětem případné nápravy u soudu vyšší stolice nejsou důvody napadeného usnesení, nýbrž jeho výrok. Výrokem poručenského soudu, potvrzeným rekursním soudem, bylo stěžovateli jako bývalému poručníku uloženo, aby 148.502 Kč 70 h složil pro nezletilého do deposita Zemské banky v Praze do 14 dnů pod exekuci. Tato částka jsou čisté příjmy ze správy statku nezletilého za dobu poručnictví stěžovatelova určené právoplatným usnesením poručenského soudu po přezkoumání složených účtů. Názor stěžovatelův, že usnesením nejvyššího soudu ze dne 19. května 1933 byl vyřízen závěrečný účet za dobu jeho poručnictví, není správný. Usnesení to se týkalo usnesení rekursního soudu, jímž částečně změněno bylo usnesení poručenského soudu z 2. září 1932 v ten smysl, že byly čisté příjmy ze správy statku poručencova za dobu poručení stěžovatelova určeny 148.502 Kč 70 h. Nebyl to tedy dekret ve smyslu § 214 nesp. pat., jímž by byl účet složený o jmění poručencově konečně vyřízen. Ostatně podle § 262 obč. zák. obdrží poručník od soudu, vypořádav se řádně, list, že svůj úřad paktivě a řádně zpravoval. K tomuto vypořádání patří, by podle § 263 obč. zák. bývalý poručník při skončení poručení odevzdal jmění nově ustanovenému

poručníkovu na potvrzení a o tom u soudu se vykázal. Dokud se tak nestalo, nelze říci, že konečný účet je vyřízen a že bývalý poručník nepodléhá již pravomoci a dozoru poručenského soudu. Správně proto rekursní soud uznal, že nebyly splněny předpoklady § 216 nesp. pat. a že nepatřilo rozhodnutí o povinnosti stěžovatelově složití přebytky z účtu na pořad práva. Avšak tento názor jest odůvodněn i tím, že usnesení potvrzené napadeným usnesením vydal poručenský soud obdobou § 217 nesp. pat., podle něhož, jakmile nezletilý nabude vlastní správy jmění, má poručenský soud uložiti poručníku, pokud má jmění v rukou, by je odevzdal a o tom ve vyměřené lhůtě se vykázal, při čemž sepsaný seznam jmění a vyřízené účty jsou podkladem. Ježto v takovém případě tím, že nezletilý nabytí vlastní správy jmění, končí se poručenství podle § 251, 252, obč. zák., tak jako podle § 253 a násl. obč. zák., když poručník byl propuštěn, je doba podle § 7 obč. zák. na místě. Může tedy takové opatření náležející do pravomoci a povinnosti poručenského soudu býti učiněno jen v řízení nesporném (§ 1 a § 53 zák. čís. 100/31 sb. z. a n. a třetí část čís. pat. z 9. srpna 1854 čís. 208 ř. zák.). Není tu proto zmatečnosti podle § 41 d) zák. čís. 100/31 sb. z. a n.).

Čís. 13809.

Uschování zájemně popsanych svršků (§ 1101 obč. zák.) lze povolití jen za předpokladů § 379 ex. ř. Přípustnost rekursu proti povolení uschování jest posuzovati podle §§ 65 a 402 ex. ř., nikoliv podle § 289 ex. ř.

(Rozh. ze dne 29. září 1934, R I 868/34.)

Soud první stolice povolil k návrhu vymáhajícího věřitele úschovu zájemně popsanych svršků (§ 1101 obč. zák.). Rekursní soud vyhověl rekursu dlužníka a zamítl návrh na úschovu popsanych svršků.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesení rekursního soudu, jímž byl zamítnut návrh na uschování věci zájemně popsanych, pokládá vymáhající strana za právně mylné, ježto prý recurs proti povolení uschování jest podle § 289 ex. ř. nepřipustný a zákonné právo zástavní požívá též zákonné ochrany jako zástavní právo soudcovské. Dovolací recurs není oprávněn. Zájemně popsání vnesených svršků podle § 1101 obč. zák. jest prozatímním opatřením, jak bylo zevrubně odůvodněno ve výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 6. března 1902 čís. 4121/2 (srov. rozhodnutí čís. 5199, 5654, 8131 sb. n. s.) a má podle dvorního dekretu ze dne 5. listopadu 1819 čís. 1621 sb. s. z. sloužiti k tomu, by zákonné zástavní právo pronajímatele bylo ochráněno a zabezpečeno, jmenovitě proti nebezpečnosti zavlečení vnesených svršků, a aby pronajímateli opatřen byl důkaz, na které věci se vztahuje jeho zákonné právo zástavní. Účinky exekučního zabavení svršků má zájemně popsání jen potud, že lze po nabytí exekučního titulu žádati ihned za prodej (srov. rozhodnutí čís. 5199 sb.

n. s.). Tím se vyčerpává právní účinek zájemného popsání a co jest nad to, možno posuzovati jen podle předpisů exekučního řádu o zatímních opatřeních. Správně tedy rekursní soud rozpoznal, že uschování věci zájemně popsaných lze povolit jen za předpokladů § 379 ex. ř. (srov. také Neumann k §§ 382 až 385 ex. ř.). Z toho také jde, že bylo i přípustnost rekursu proti povolení uschování posuzovati podle §§ 65 a 402 ex. ř., nikoli podle § 289 ex. ř.

Čís. 13810.

Převodem vlastnického práva k zavazené nemovitosti nastane převzetí dluhu jen tehdy, převzal-li nabyvatel nemovitosti výslovně nebo mlčky zástavní právo na ní váznoucí.

Pro hypotekární žalobu přichází obsah dluhopisu jen potud v úvahu, pokud jest jím určen obsah a způsob věcného ručení. Dále jdoucí ujednání dluhopisu, zejména úmluva o sudišti, nemohou se týkati pouhého hypotekárního dlužníka, jenž není dlužníkem osobním.

Předpisem § 93 j. n. jest upravena jen místní, nikoliv i věcná příslušnost.

(Rozh. ze dne 29. září 1934, R I 933/34.)

Pro žalující spořitelnu bylo na nemovitosti manželů K-ových vloženo zástavní právo pro pohledávku ze zápůjčky 20.000 Kč. Podle dlužního úpisu podrobili se smluvníci příslušnosti okresního soudu v P. bez ohledu na to, zda by šlo o příslušnost okresního soudu. Zavazenou nemovitost koupila pak od manželů K-ových Marie B-ová, aniž převzala dluh 20.000 Kč na nemovitosti váznoucí. Žalobou, zadanou na okresním soudě v P., domáhala se žalující spořitelna na manželích K-ových a na Marii B-ové zaplacení 20.000 Kč s přísl. Námítce věcné nepřislusnosti, vznesené Marií B-ovou, soud první stolice vyhověl a žalobu ohledně této žalované odmítl. Rekursní soud zamítl námítku věcné nepřislusnosti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud zamítl námítku věcné nepřislusnosti dovolaného soudu, poněvadž žalovaná knihovním vkladem práva vlastnického na zatíženou nemovitost převzala dluh dosavadního vlastníka u žalující spořitelny, a to se všemi vedlejšími ustanoveními, i s ujednáním o věcné příslušnosti okresního soudu v P. S tímto právním názorem rekursního soudu nelze souhlasiti. V souzeném případě nemá podle kupní smlouvy ze dne 7. září 1932 převzítí žalovaná knihovni pohledávku pro žalobkyni na koupenou nemovitost váznoucí. Podle § 443 obč. zák. musila sice převzítí břemena na nemovitosti v době převodu vlastnického práva knihovně vtělená, což znamená, že musí trpěti, by se věřitelka uspokojila ze zástavy, neběží však o převzetí dluhu ve smyslu technickém, jež upraveno jest §§ 1404, 1405 obč. zák. Právem odkazuje dovolací rekurentka k ustanovení § 1408 obč. zák., z něhož plyne, že převodem práva vlastnického k zatížené nemovitosti nastane převzetí dluhu jen tehdy,

převzal-li nabyvatel nemovitosti výslovně nebo mlčky zástavní právo na ní váznoucí. Nemůže však nastati převzetí dluhu, když podle smlouvy mezi prodávatelem a kupitelem nemovitostí nebylo ujednáno převzetí zástavního práva, nýbrž naopak dluhuprosté odevzdání nemovitosti. Ostatně vyslovuje i § 466 obč. zák., že věřitel na nabyvateli zastavené nemovitosti může žádati jen plně uspokojení ze zastavené věci. Pro žalobu hypotekární přichází obsah dluhopisu jen potud v úvahu, pokud jím jest určen obsah a způsob věcného ručení. Dále jdoucí ujednání dluhopisu, zejména úmluva o sudišti, nemohou se týkati pouhého hypotekárního dlužníka, jenž není dlužníkem osobním, ba, pokud se týče poměru obligačního, není ani singulárním sukcesorem osobního dlužníka. O ustanovení § 104 j. n. příslušnost dovolaného okresního soudu tedy opřítí nelze.

Žalující strana však příslušnost dovolaného soudu odůvodňovala též ustanovením § 93 j. n., pročež jest zkoumati, zdali není příslušnost soudu první stolice dána podle posléz uvedeného ustanovení zákona. Tomu tak není již proto, že § 93 j. n. upravuje jen místní a nikoliv věcnou příslušnost. Není tedy opodstatněna příslušnost okresního soudu v P. ani podle § 93 j. n.

Čís. 13811.

V zákoně ze dne 23. prosince 1932 čís. 198 sb. z. a n. není předepsána zvláštní způsobilost k provozování periodické dopravy osobním autobusem, nýbrž jen osobní spolehlivost co do provozování této živnosti, kteréžto pojmy jsou různé.

Při exekuci vnučenou správou nebo vnučeným propachtováním živnosti autodopravní jest rozhodným jen, zda zákon k nastoupení takové živnosti vyžaduje zvláštní způsobilost, a jest rozeznávati i mezi touto způsobilostí a mezi způsobilostí k jízdě motorovými vozidly.

(Rozh. ze dne 29. září 1934, R I 1012/34.)

Vymáhající věřitelka navrhla k vydobytí peněžité pohledávky proti majiteli autodopravy povolení exekuce vnučenou správou živnostenského podniku koncesované periodické dopravy osob. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, ježto dlužník provozuje koncesovanou živnost se čtyřmi pomocníky, pročež nemá ve smyslu ustanovení § 341 ex. ř. exekuce vnučenou správou místa. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, znovu o návrhu rozhodl. Důvody: Stěžovatelka správně namítá, že se u koncesovaných živností podle § 341 ex. ř. dále předpokládá, že k jejímu nastoupení je třeba zvláštní způsobilosti. Podle § 1 zák. čís. 198/1932 doprava osob nebo nákladů, ať pravidelná nebo nepravidelná, provozovaná po živnostensku motorovými vozidly, jest živností koncesovanou. Podle § 3 cit. zák. musí sice žadatel prokázati osobní spolehlivost co do provozu této živnosti, v zákoně však není předepsána zvláštní způsobilost pro ni, takže v tomto směru zůstal stav pokud se týče dopravy motorovými vozidly, jaký byl podle § 23 živn. nov., kdy pro periodické dopravování osob vyžadovala se sice spolehlivost, ne však zvláštní způ-

sobilost. Z toho je také patrné, že spolehlivost jest rozlišovati od zvláštní způsobilosti. Ježto pro nastoupení dlužníkovy živnosti není třeba zvláštní způsobilosti, má exekuce vnučenou správou nebo propachtováním místa bez omezení na počet pomocných dělníků. Prvý soud proto neprávem zamítl návrh z důvodu v napadeném usnesení uvedeného. Připomíná se, že navrhovatelka navrhuje též exekuci zabavením živnostenského podniku. Ježto rekursní soud nemá exekuční titul, jest napadené usnesení zrušiti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel přehlíží, že napadené usnesení řešilo otázku, zda koncesovaná živnost povinného, provozování periodické dopravy osobním autobusem, spadá pod živnosti, uvedené v druhé větě prvního odstavce § 341 ex. ř., na základě zákona z 23. prosince 1932 č. 198 sb. z. a n., kterým byla upravena doprava motorovými vozidly provozovaná po živnostensku. Napadené usnesení správně uvádí, že v tomto zákoně není předepsána zvláštní způsobilost, nýbrž jen osobní spolehlivost co do provozování této živnosti a že oba pojmy jsou různé, což jest patrné i z ustanovení § 23 živn. nov. Stěžovatel ani nenapadá tento názor. Jeho vývody opřené jen o úvahu, že majitel autodopravy, který ji sám obstarává a s auty jezdí, musí mít k tomu zvláštní způsobilost, jsou bez významu, ježto v té příčině je rozhodným jen, zda zákon k nastoupení takové živnosti vyžaduje zvláštní způsobilost. Jest rozeznávati mezi takovou způsobilostí a mezi způsobilostí k jízdě motorovými vozidly.

Čís. 13812.

Při úvaze o hospodářské mohoucnosti manželského otce a při stanovení výživného pro dítě jest zásadně přihlížeti i k soukromým dluhům otcovým. Ke kterým z nich a pokud jest k nim hleděti, jest otázkou případu.

(Rozh. ze dne 29. září 1934, R i 1022/34.)

Soud první stolice vyhověl návrhu opatrovnice dítěte a uložil manželskému otci, by platil na dítě zvýšené výživné měsíčních 400 Kč. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu k novému rozhodnutí.

Důvody:

Nezákonnost napadeného usnesení spatřuje stěžovatel v názoru rekursního soudu, že při vyměření výživného nelze přihlížeti k soukromým dluhům stěžovatelovým, ježto otec nesmí dělati dluhy na úkor výživy a výchovy dítěte. Tento právní názor rekursního soudu v této všeobecnosti odporuje zákonu. Výměra nákladů na výživu a výchovu dítěte, jež podle § 141 obč. zák. musí nésti manželský otec, řídí se jeho hospodářskou mohoucností (§§ 139, 141 obč. zák.), to jest tím, jaký má majetek

a příjmy, při čemž však jest hleděti i k břemenům, jimiž jeho příjmy jsou zatíženy a zmenšovány. I když není bez významu, o jaké dluhy běží a kdy byly udělány, jest zásadně přihlížeti při uvažování o hospodářské mohoucnosti a při stanovení výživného i k soukromým dluhům otcovým. Ke kterým z nich a pokud jest k nim hleděti, jest otázkou případu. Rekursní soud v souzeném případě ani nezjistil, o jaké dluhy stěžovatelovy běží, ani, jakou měrou splácení neb úrokování jich obmezuje jeho mohoucnost k poskytování zákonné výživy pro dítě, nezjednal si tedy potřebný skutkový základ pro své rozhodnutí, takže nezbylo než napadené usnesení zrušiti pro nezákonnost (§§ 23 a 46 odst. 2 zák. č. 100/31).

Čís. 13813.

Věřitel odkázaný s odporem při rozvrhovém roku na pořad práva, zachoval si účinky podle § 231, druhý odstavec, ex. ř., zahájil-li včas odpůrčí spor, třebas u nepříslušného soudu.

(Rozh. ze dne 29. září 1934, R I 1039/34.)

Banka M. podala při rozvrhovém roku u okresního soudu v B. odpor proti přikázání složených peněz manželům J-ovým. Byla s odporem odkázána na pořad práva. Banka M. zahájila odpůrčí spor proti manželům J-ovým u krajského soudu v Ch. a vykážala včas exekučnímu soudu zahájení sporu. Návrh manželů J-ových, by jim byly vydány složené peníze soud první stolice zamítl. Rekursní soud nařídil provedení rozvrhového usnesení. Důvody: Z ustanovení § 232 ex. ř., podle něhož je k rozhodnutí odporu poukázáno na pořad práva příslušný exekuční soud, a z ustanovení § 233 ex. ř., podle něhož v rozsudku, jímž se odporu vyhovuje, jest určiti, kterému věřiteli a jakou částkou jest sporná část rozvrhové podstaty vydati, vyplývá, že provedení rozvrhového usnesení může podle § 231 druhý odstavec ex. ř. býti odloženo jen, podá-li se žaloba, opírající se o důvod tvrzený v odporu, a to podá-li se u exekučního soudu (sb. n. s. č. 12326). V této věci prokázala však banka M. sice tu okolnost, že v měsíční lhůtě podala proti manželům J-ovým odpůrčí žalobu u krajského soudu v Chebu, ne tvrdila však ani, že také podala nějakou žalobu u exekučního soudu a že tedy vyhověla předpisu § 231 druhý odstavec ex. ř.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Stěžovatelka podala při rozvrhovém roku u okresního soudu v B. odpor proti přikázání složených 25.000 Kč vymáhajícím věřitelům manželům J-ovým a byla rozvrhovým usnesením ze dne 24. února 1933 odkázána na pořad práva. Stěžovatelka zahájila odpůrčí spor proti manželům J-ovým u krajského soudu v Chebu a vykážala zahájení sporu včas exekučnímu soudu. Tím zachovala si účinky podle § 231 druhý odstavec ex. ř. Názor rekursního soudu, že podání žaloby u jiného, než výlučně příslušného exekučního soudu (§ 232 první odstavec ex. ř.), nemůže zabrániti provedení rozvrhového usnesení, neshoduje se se stavem,

jaký nastal po novelování § 261 c. ř. s. Tento zákonný předpis v šestém odstavci dovoluje, by k návrhu žalující strany byl spor odstoupen příslušnému soudu, v kterémž případě zůstanou zachovány účinky zahájené rozepře a žalující strana jest chráněna před újmou, jež by ji mohla stihnouti uplynutím stanovené lhůty. Podobnou ochranu skýtá stěžovatelce i ustanovení § 232 odstavec třetí c. ř. s. v doslovu zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 sb. z. a n.

Čís. 13814.

Odporující věřitel musí sice odpor při rozvrhovém roku opodstatniti skutkovým přednesem, nemusí jej však doložiti (osvědčiti).

(Rozh. ze dne 29. září 1934, R II 328/34.)

Při roku k rozvrhu nejvyššího podání za exekučně vydraženou nemovitost dlužníků Antonína a Žofie K-ových vznesla knihovni věřitelka firma P. odpor proti příkázání pohledávky státu na domovní dani v přednostním pořadí a proti části přihlášené pohledávky vymáhajícího věřitele M-a. Soud první stolice odpory zamítl, rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu firmy P. a zrušil usnesení obou nižších stolic v napadených částech, a to, pokud bylo z polovice připadající po Antonínu K-ovi příkázáno eráru 850 Kč a Zikmundu M-ovi z 8%ních úroků příkázáno více, než 1.614 Kč 40 h, a vrátil věc soudu první stolice, aby o odporech dovolací rekurentky znova jednal a rozhodl.

Důvody:

Dovolací rekurentka vznesla při rozvrhovém roku proti pohledávce berního úřadu v P. na domovní dani ve výši 1.700 Kč, přihlášené v pořadí přednostním, odpor, uvedši, že polovice vydražené reality připadající povinnému Antonínu K-ovi ručí podle § 265 zákona o přímých daních ze dne 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. jen za ony nedoplatky domovní daně, které se v posledních dvou letech, počínajíc nazpět ode dne exekučního prodeje, staly splatnými, že Antonín K. již dvě léta před prodejem zemřel a měl deset dní před úmrtím daňové nedoplatky zaplacené, takže podle názoru odporující věřitelky daně v den dražby vykázané mohou býti připsány jen k tíži polovice povinné Žofie K-ové, která prý také po úmrtí manželově přijala úplnou činži. Proti přihlášené pohledávce vymáhajícího věřitele Zikmunda M-a vznesla též věřitelka odpor, a to proti částce 100 Kč, o níž uvedla, že byla podle stvrzenky výkonného orgánu ze dne 23. října 1931 vymáhající straně na úroky zaplacená, a proti dalším úrokům, ježto podle jejího tvrzení byla částka 760 Kč 35 h na úrocích zaplacená podle stvrzenky ze dne 11. září 1932 na konto banky H. Exekuční soudce v rozvrhovém usnesení oba tyto odpory zamítl jen z toho důvodu, že tato tvrzení odporující věřitelky nebyla ničím doložena, a rekursní soud nevyhověl rekursu, uznáv toto odůvodnění prvního soudu správným. Tomuto názoru nelze přisvědčiti.

Podle § 231 ex. ř. jest exekuční soudce povolán, by rozhodoval o právních otázkách při rozvrhovém roku vzešlých; jest tudíž strana odpor vznášející povinna, by přednesla důvody odporu, by mohl exekuční soudce zkoumati a posouditi, jsou-li sporné jen skutkové okolnosti, či jen právní otázky. Musí býti tedy odpor při rozvrhovém roku opodstatněn skutkovým přednesem (rozh. býv. nejv. soudu ze dne 24. března 1903 čís. 4297, Právník 468/03 a rozh. čís. 3782 a 8140 sb. n. s.). Aby věřitel odpor při rozvrhovém roku dokládal, osvědčoval, exekuční řád nežádá a nebylo by to zpravidla ani možné, ježto odporující věřitel jako třetí osoba nebude míti doklady o svých tvrzeních zpravidla v rukách. Odpory, jak je dovolací rekurentka přednesla a odůvodnila, odpovídají těmto požadavkům zákona a mělo býti proto o nich věcně rozhodnuto, což soudy nižších stolic neučinily. Bylo proto dovolacímu rekursu vyhověti a, jelikož bude třeba jednání ve smyslu § 213, druhý odstavec ex. ř., bylo zrušiti usnesení obou nižších soudů, pokud byla napadena a vrátiti věc prvnímu soudu k novému rozhodnutí (obdob. § 510 první odstavec c. ř. s.).

Čís. 13815.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Platy vykonané ručitelem nebo jiným solidárním dlužníkem po zahájení vyrovnačí řízení nebo po jeho skončení nemají vliv na výpočet vyrovnačí kvoty.

(Rozh. ze dne 29. září 1934, Rv II 694/34.)

Žalovanému byla proti žalobci přisouzena pohledávka 7.542 Kč. O žalobcovu jmění bylo pak zahájeno vyrovnačí řízení, k němuž žalovaný přihlásil onu pohledávku a jež skončilo vyrovnaním na 45%. Ježto žalobce nezaplátil celou první vyrovnačí splátku 747 Kč 15 h, nýbrž jen 640 Kč, vedl na něho žalovaný exekuci k vydobytí celé obživlé pohledávky. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném nepřipustnosti exekuce, tvrdě, že zapravil celou vyrovnačí splátku, vycházeje z toho, že jeho manželka zaplatila před splatností první vyrovnačí kvoty část pohledávky žalovaného, čímž se snížila celková pohledávka žalovaného a tím i vyrovnačí kvota. Oba nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolací soud má za to, že odvolatel přes odpůrcovu upomínku první splátku plně neuhradil. Podle potvrzeného vyrovnaní, jež bylo skončeno 13. března 1933, měl odvolatel zaplatiti 30. dubna 1933 10% pohledávek, 30. října 1933 10%, 30. dubna 1934 10% a 30. října 1934 15%. I dle žaloby činila pohledávka žalovaného za odvolatelem podle rozsudku ze dne 6. prosince 1932: 7.452 Kč 05 h s 5% úroky ze 4.686 Kč 10 h, od 7. října 1932 a z 2.765 Kč 95 h od 11. listopadu 1932 jakož i útraty sporu 221 Kč 50 h. Připočte-li se k jistině 7.452 Kč 05 h 5% úrok ze 4.686 Kč 10 h od 7. října 1932 do dne zahájeného vyrovnaní, t. j. do 5. listopadu 1932, tedy za třicet dní 19 Kč 52 h, činila pohledávka žalovaného za odvolatelem na počátku vyrovnaní před jeho přijetím a schválením, celkem 7.471 Kč a 10% první splátka z toho správně činila 747 Kč 15 h (úroky z 2.765 Kč 95 h od 11. listopadu 1932, do pohledávky přirozeně započítat nelze).

Odvolatel neměl tedy kvotu, první 10% ní splátku na kvotu vypočítávaní podle stavu pohledávky žalovaného za odvolatelem (a jeho manželkou) jaký byl po platu, který učinila manželka odvolatelova 10. dubna 1933, před první splátkou na vyrovnací kvotu, poněvadž přijaté vyrovnání působilo podle § 60 a 9 vyr. ř. ode dne zahájení, kdy pohledávka žalovaného za odvolatelem byla 7.471 Kč 57 h. Plat manželky odvolatelovy sice způsobil částečný zánik i dluhu odvolatelova, ale tento plat nemohl snížit nárok žalovaného na kvotu, kterou bylo vypočítáno z pohledávky žalovaného v době zahájení vyrovnacího řízení. Poněvadž však odvolatel připočetl si ve svůj prospěch na úkor kvoty žalovaného částečný plat své manželky a nezaplatil 10% splátku na kvotu žalovaného podle výše pohledávky žalovaného v době zahájení vyrovnacího řízení, nesplnil včas a plně podmínku vyrovnání a je dáti za pravdu napadenému rozsudku, že celá jeho pohledávka obživla.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

důvodů:

Právní názor odvolacího soudu o výpočtu pohledávky pro vyrovnací kvotu, odpovídá zákonu. Podle § 56 vyr. ř. jsou práva věřitelů proti ručitelům a spoludlužníkům dlužníka, který se vyrovnává, jakož i proti osobám, proti kterým přísluší věřitelům právo postihu, vyrovnáním nedotčena, pokud se oprávnění výslovně neprohlásí jinak. Potvrzeným vyrovnáním a řádným jeho splněním sprostuje se jen vyrovnací dlužník závazku nahradit věřitelům ztrátu, kterou utrpěli vyrovnáním; toto osvobození platí i proti rukojmím a jiným osobám, kterým přísluší právo postihu (§ 60 odst. (1) vyr. ř.), kdežto věřitelům zůstávají zachována veškerá práva proti spoludlužníkům a ručitelům. Již z těchto předpisů lze usuzovati, že platy vykonané ručitelem nebo (solidárním) dlužníkem po zahájení vyrovnacího řízení nebo po jeho skončení nemají vliv na výpočet vyrovnávací kvoty, zejména se nezmenšuje jimi výše pohledávky věřitelem přihlášené k vyrovnání nebo mu v den zahájení vyrovnacího řízení příslušející (viz §§ 9, 16, 17, 21, 22, 27 vyr. ř.) pro výpočet vyrovnací kvoty. Použil-li odvolací soud k odůvodnění svého názoru předpisu § 21 vyr. ř., učinil tak právem, poněvadž i z něho plyne, že platy po zahájení vyrovnacího řízení nebo dokonce po jeho skončení jiným solidárně zavázaným dlužníkem vykonané zůstávají pro výpočet vyrovnací kvoty nepovšimnuty. Vyrovnací kvota činila tudíž v případě, o němž jde, 747 Kč 15 h, takže žalobce zaplacením částky 640 Kč vyrovnání včas a řádně nesplnil. Námitka dovolatelova, že by šlo nanejvýše o nezaviněné nedopatření, není odůvodněna, neboť bylo jeho povinností, by se při pochybnosti o výpočtu výše vyrovnávací kvoty zajistil zaplacením vyšší částky proti následkům případného nesplnění vyrovnání (§ 67 vyr. ř.).

Čís. 13816.

Sklep pod cizím pozemkem může být samostatným předmětem právního a knihovního obchodu, a není závady, by i vlastnické právo k pozemku, pod kterým je sklep, i právo vlastnické ke sklepu nebylo vedle sebe vykonáváno jako plné vlastnické právo.

V takovém případě jest vlastník pozemku povinen snášeti, by vlastník sklepa k vůli úpravě sklepa a odklizení ssutě nad ním vstoupil na jeho pozemek.

Pokud vlastník pozemku se nemůže proti vlastníku sklepa dovolávati důvěry v pozemkovou knihu podle § 1500 obč. zák.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv I 1815/32.)

Žalobce byl vlastníkem domu čp. 132, žalovaný vlastníkem domu čp. 133. Pod domem čp. 133 byl sklep, k němuž tvrdil žalobce vlastnické právo. Po požáru domu čp. 133 bránil žalovaný žalobci, dáti sklep do pořádku. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném 1. by bylo zjištěno, že sklep pod pozemkem žalovaného náleží vlastnický žalobci, a 2. by žalovaný byl uznán povinným trpěti, aby žalobce za účelem opravy sklepa a odstranění ssutě nad sklepem vstoupil na pozemek žalobcův s lidmi, jichž bude zapotřebí k výkonu těchto prací. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) je opodstatněn. Jak bylo blíže rozvedeno v rozhodnutí nejvyššího soudu uveřejněném ve sb. čís. 2245, může býti sklep pod cizím pozemkem samostatným předmětem právního a knihovního obchodu a není závady, by i vlastnické právo k pozemku, pod kterým je sklep, i právo vlastnické ke sklepu samotnému nebylo vedle sebe vykonáváno jako plné vlastnické právo. V souzeném případě je nesporno, že sklep pod č. 133 odedávna byl považován za vlastnictví majitelů sousedního domu č. 132, nyní žalobci patřícího, již v kupní smlouvě ze dne 24. března 1802 a pak ve všech následujících kupních smlouvách se činí o tomto sklepu zmínka jako o věci samostatné, neodvislé od domu nad sklepem, která se prodávala a do vlastnictví předávala spolu s domem nyní č. 132, a že i žalobce takto jako poslední kupitel sporného sklepa nabyt. Je tedy sporný sklep, který v pozemkové knize není samostatně vyznačen, jehož existence a poloha byla však zjištěna nižšími soudy na základě katastrální mapy, situačních plánů, místního ohledání a posudku znalců, samostatným předmětem vlastnického práva a vlastnické právo k němu náleželo vždy majitelům sousedního pozemku vl. čís. 132. Námitka žalovaného, že je chráněn důvěrou ve veřejné knihy podle § 1500 obč. zák., není odůvodněna. Neboť žalovaný při nabytí nemovitosti vl. č. 133 musil věděti nejen, že žalobce a jeho předchůdci sporného sklepa výhradně sami užívali, nýbrž i, že sklep je zcela mimo dosah jeho moci, neboť neměl do něj vůbec přístup, dveře vedly do sklepa jen ze sousedního pozemku k nim měl jen soused. Tento skutkový stav musil v něm vzbudit důvodnou pochybnost o tom, zda sklep patří k domu, kterého nabývá, a při nutné obezřelosti a náležitě opatrnosti musil se toho dopátrati, že sklep je vlastnictvím sousedovým. Není tedy oprávněn dovolávati se ochrany § 1500 obč. zák. Poněvadž žalovaný připustil, že po požáru svého stavení vl. čís. 133 dopisem ze dne 21. ledna 1931 po-

přel žalobcovo vlastnictví ke sklepu a užívání sklepa mu zakázal, má žalobce zájem na okamžitě zjištění svého vlastnictví. I druhá část žalobní žádosti je odůvodněna, jsouc výronem vlastnictví žalobcova ke sklepu a jedinou možností, by žalobou po požáru domu vl. čís. 133 uchránil sklep od zkázy.

Čís. 13817.

Vojenská správa, jež ošetřila vojína utrpěvšího úraz, jest oprávněna domáhati se náhrady ošetrovacích nákladů na tom, kdo úraz zavinil.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv I 2315/32.)

Vojín M. byl za pochodu vojenského oddílu městem zachycen automobilem žalovaného a těžce poraněn. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se československý stát (vojenská správa) na žalovaném náhrady nákladů na léčení vojína M-a a náhrady škody z poškození vojenských šatů. Žalovaný namítl mimo jiné, že v souzeném případě jde o t. zv. škodu nepřímou. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h: Vojenská správa jest podle platných předpisů, podle služební knihy H-IV-1 (požitky vojenské) § 24, služebního řádu, I, § 31 a předpisu H-IV-6 (léčebná péče vojenské správy) část I, všeobecná ustanovení, čl. 1—18 povinna k ošetření vojenských osob při onemocnění neb úrazu. Tento závazek stihá vojenskou správu přímo a bezprostředně. O škodě nepřímé nemůže tedy býti řeči. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V rozhodnutích čís. 9674 a 10.178 sb. n. s., na něž se dovolatel pro svůj právní názor odvolává, které však svědčí proti jeho právnímu názoru, bylo blíže vyloženo, že platné právo zásadně neuznává ručení za nepřímé škody a že škůdce ručí za nepřímou škodu jen, je-li zvláštní zákonný předpis stanoví takovéto ručení. V souzeném případě bylo však zjištěno — a ostatně dovolatelem samým přiznáno —, že vojenská správa má podle předpisů služební knihy § 24 H-IV-1 (požitky vojenské), služebního řádu I. díl § 31, a předpisu H-IV-6 léčebná péče vojenské správy část I. všeobecná ustanovení čl. 1—18 povinnost k ošetření vojenských osob v případě jejich onemocnění nebo úrazu, a že následkem úrazu vojína M-a, přivoděného počínáním si žalovaného dala vojína M. léčiti ve veřejné nemocnici v Ch., v posádkové nemocnici a ve vojenském léčebném ústavě v T. Učinila-li tudíž vojenská správa, přihlízejíc k uvedeným předpisům, ukládajícím jí za povinnost dáti vojína M-a léčiti, náklady na to učiněné, plnila tím nejen svou povinnost, nýbrž i povinnost žalovaného, která ho stihala podle § 1325 obč. zák., a učinivši tento náklad, očekávajíc, že jí ho žalovaný nahradí, má podle § 1042 obč. zák. nárok na jeho náhradu. Škoda způsobená poškozením vojenských šatů ve výši 88 Kč 50 h a 13 Kč 30 h jest nesporně škodou přímou, ježto oděv patří vojenské správě, takže jest i po té stránce dovolání bezpodstatné.

Čís. 13818.

Pojišťovací smlouva.

Třebaže manžel podepsal pojistný návrh jen svým jménem, učinil tak i jménem manželky, zodpověděl-li otázku »jméno nebo firma návrhovatele« uvedením jmen obou manželů.

Okolnost, že se manžel spoluzavázal pojišťovací smlouvou, není na závadu tomu, by pojišťovací smlouva nebyla ve výkonu řádné správy manželčina jmění podle § 1238 obč. zák. uzavřena i za manželku.

Nedělitelnost pojistné sumy a pojistné premie v tomto případě.

Ke smluvené propadné lhůtě nelze přihlížeti z úřadu.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv I 2345/32.)

Žalující pojišťovna domáhala se na žalovaných manželích Petru a Marii H-ových, by byli uznáni povinnými zaplatiti žalobkyni rukou společnou a nerozdílnou premii za pojištění proti povinnému ručení z dopravy automobilem. Žalovaní namítlí mimo jiné, že žalovaná Marie H-ová nepodepsala pojišťovací návrh a že proto není z pojišťovací smlouvy zavázána. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Nepřípustnou novotou je tvrzení, že, i kdyby smlouva byla platně vznikla, zanikla tím, že do tří měsíců po splatnosti nebyla premie vymáhána. Ustanovení §§ 28 a 42 poj. zák. čís. 501/1917 ř. z. nenabyla dosud moci (nař. čís. 652/1919 sb. z. a n.). Nebyl proto procesní soud povinen k promlčení přihlížeti z úřadu (§ 1501 obč. zák.). Chtěla-li žalovaná strana uplatňovati námitku promlčení, měla ji přednésti v první stolici. Jako nesprávné právní posouzení věci vytýkají odvolatelé, že žalovaná nepodepsala pojišťovací návrh, ač podle pojišťovací smlouvy vyžaduje se písemná forma všech projevů, že i zmocnění žalovaného žalovanou muselo by býti vyjádřeno písemně, podle notářského řádu docela i notářským spisem, že žalovaný přičinil jen jeden podpis, který nemůže býti považován za dva podpisy a za závazný projev jménem dvou osob a mimo to žalovaný nepodepsal se jako plnomocník, nýbrž svým jménem, takže plnomocenství k uzavření pojistky podle § 1238 obč. zák. nelze dovozovati. Je správné, že pro všechna oznámení a prohlášení, jež má učiniti pojistník nebo osoba třetí proti pojišťovateli, platí písemná forma (čl. 9 poj. podm.). Této podmínce je učiněno zadost, je-li zjištěno, že pojišťovací návrh byl vyplněn v přítomnosti obou žalovaných a žalovaným podepsán. Aby zmocnění žalovaného žalovanou bylo vykázáno písemnou formou, nebo dokonce notářským spisem, pro to není opory v zákoně. Byli-li v pojišťovacím návrhu označeni jako pojistníci oba žalovaní, stalo se toto oznámení proti pojišťovateli písemnou formou. Procesní soud má prokázáno, že smlouvu uzavřel žalovaný jednak za sebe, jako provozovatel autodopravy, jednak za spolužalovanou, jakožto majitelku auta, která s uzavřením pojišťovací smlouvy souhlasila a k jejímu uzavření též svého žalovaného muže splnomocnila. Toto zjištění není odvoláním nijak vyvráceno. I kdyby však nebylo splnomocnění zjištěno, byl žalovaný stejně jako správce jmění své manželky, pokud neodporovala, oprávněn za ni poji-

šřovaci smlouvu uzavřítí. Automobil byl vlastnictvím žalované a k úkonům týkajícím se správy jmění patřilo též pojištění proti následkům ručební povinnosti a proti poškození automobilu (srv. rozh. nejv. s. čís. 6628 sb. n. s.). Nebylo třeba, aby žalovaný pojišťovací návrh podepsal dvakrát, jednak za sebe, jednak za žalovanou, stačilo, bylo-li z obsahu pojišťovacího návrhu zřejmo, že smlouva je uzavírána jménem obou žalovaných. Vytýkají-li odvolatelé, že není zákonného důvodu pro solidární závazek žalovaných, správně poukazuje žalobkyně v odvolacím sdělení, že se jedná o absolutní obchod ve smyslu čl. 271 čís. 3 obch. zák. a že tudíž závazek žalovaných jest posuzovatí podle čl. 280 obch. zák., podle něhož převzetí závazku několika osobami, pokud to ve smlouvě výslovně nebylo vyloučeno, zakládá solidárnost dluhu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vývody k dovolacímu důvodu § 503 č. 4 c. ř. s. nevyvracejí názor odvolacího soudu, že i proti žalované manželce Marii H-ové jest pojišťovací smlouva platná a závazná. Neboť, i když podepsal žalovaný manžel pojistný návrh jen svým jménem bez dodatku, že tak činí i za manželku, učinil tak i jménem jejím, an otázky, »jméno nebo firma navrhovatele« zodpověděl »H. Petr a Marie«, jak správně odvolací soud uvedl. I zásady rozhodnutí čís. 6628 sb. n. s., že manžel jest oprávněn učiniti návrh na pojištění automobilu manželčina, když mu správu jmění nevypověděla, jest v souzeném případě použití. Neboť, i když se spoluzavázal manžel pojišťovací smlouvou, nestal se závazek manželky bezúčelným, neboť byl učiněn v jejím zájmu a spadá rovněž pod řádnou správu manželčina jmění podle § 1238 obč. zák., ano tím bylo upevněno placení premií a následkem toho i nárok manželčin na náhradu odškodného při dostavení se pojistné příhody. Výtku, že pojišťovací smlouva nemůže býti závaznou ani pro Petra H-a, poněvadž prý není vlastníkem auta, vyvrátil případně již odvolací soud, a pokud dovolatelé odvozují svůj mylný názor z toho, že se podle pojišťovacích podmínek zrušuje pojišťovací smlouva zcizením auta, nenabude-li pojistník do šesti měsíců nového vozidla a že proto k závazné pojišťovací smlouvě nemůže vůbec dojíti, když pojistník nikdy vlastníkem nebyl, přehlíží, že jde o zvláštní smluvní ustanovení a že pojistník podle zákona o pojišťovací smlouvě může býti osobou rozdílnou od pojištěného a že smlouvy ve prospěch třetího jsou podle § 881 obč. zák. přípustné. Námitku, že žaloba jest vyloučena, nebyvši podána do tří měsíců od splatnosti premie, odmítl odvolací soud správně jako nepřipustnou novotu a třebaže nejde o promlčení, nýbrž o lhůtu průpadnou, nelze k námitce té přihlížeti z úřadu, poněvadž nejde o zákonnou, nýbrž o smluvní průpadnou lhůtu, které se může strana vzdáti. Solidární závazek žalovaných plyne z nedělitelnosti pojistné sumy a z nedělitelnosti pojistné premie, neboť zaplatil-li by jeden z několika pojistníků pojistivších společně touž věc jen část premie, a ostatní pojistníci jsou v prodlení s doplacením zbytku, nastává za předpokladů čl. 10 všeob. pojišťovacích podmínek ztráta celého nároku na pojistnou sumu, ana premie nebyla zaplácena plně. Rovněž tak jest pojišťovna sprostěna podle čl. 6 podmínek celého zá-

vazku, přivodí-li i jeden z pojistníků úmyslně ručební skutečnost nebo vznesení nároku třetí osobou. A naopak zaplatí-li jen jeden z pojistníků závčas celou premii nebo splní-li povinnosti uložené pojistníkům v čl. 8, článku 14 odst. a až 3 a článku 15 odst. 2 a 5, podmínek (článek 16), nemůže nastati ztráta nároku na pojištěnou sumu, bylo-li tím smluvním závazkům pojistníka vyhověno.

Čís. 13819.

Jednatel společnosti s r. o., jenž byl odsouzen pro přečin podle § 486 čís. 1 a 2 tr. zák., spáchaný tím, že, ač věděl, že společnost jest neschopná platiti, nové dluhy činil, dluhy platil a řízení vyrovnací včas nenavrhl, jest tomu, kdo, nemaje vědomí o insolvenzi, dodal společnosti zboží, které objednal její jednatel, ač již to neměl činiti pod trestní zodpovědností, práv náhradou škody vzniklé dodavateli tím, že obdržel za dodané zboží jen vyrovnací kvotu a se zbytkem vyšel na prázdno.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv II 907/32.)

Žalovaní byli jednateli společnosti s r. o., jež dne 22. ledna 1930 žádala o vyrovnací řízení, které skončilo vyrovnáním na 47%. Žalovaní byli pak rozsudkem krajského soudu v J. jako trestního soudu ze dne 17. září 1931 uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti majetku podle § 486 čís. 1, 2 tr. zák. spáchaným tím, že jako jednatelé společnosti s r. o., která byla dlužnicí více věřitelů, jednak na počátku roku 1929 z nedbalosti přivodili neschopnost této firmy k placení, jednak od počátku roku 1929 do ledna 1930 z nedbalosti věřitele jmenované firmy poškodili tím, že vědouce, že firma je neschopna platiti, činili nové dluhy, dluhy staré platili a nenavrhlí včas vyrovnací řízení. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující firma na žalovaných zaplacení 11.222 Kč 48 h a odůvodňovala žalobní prosbu tím, že dodala společnosti s r. o. na objednávku žalovaných jako jednatelů firmy dne 18. října 1929 pět velkosudů sádla za Kč 10.662'50 a dne 10. ledna 1930 pět velkosudů sádla za Kč 10.512'— . Při obou těchto dodávkách musili žalovaní věděti, že firma jest neschopná platiti a že pohledávky žalující strany za dodávky nebudou plně firmou uspokojeny a že tudíž žalobkyně bude odkázána na vyrovnací kvotu. Zavinění žalovaných tkví prý zejména v tom, že, ač neschopnost firmy k placení jim byla známa, neb aspoň známá býti musila, u žalobkyně činili objednávky a způsobili, že 53% pohledávky žalující strany nebylo firmou uhrazeno. Na základě tohoto přednesu navrhla žalobkyně, by žalovaní byli uznáni povinnými nahraditi jí dosud nezaplacených 53% z částek 10.662 Kč 50 h a 10.512 Kč, to jest 11.222 Kč 48 h. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Příčinná souvislost mezi trestným činem žalovaných a škodou žalující jest v tom, že byli odsouzeni pro přečin podle § 486 čís. 1 a 2 tr.

zák. spáchaný tím, že ač věděli, že společnost, jejímiž byli jednateli, jest neschopna platiti, nové dluhy činili, dluhy platili a řízení vyrovnávací včas nenavrhli. Mezi tyto dluhy patří nový dluh učiněný u žalující strany tím, že objednali zboží za 10.662 Kč 50 h a 10.512 Kč jako jednatelé společnosti, ač již to neměli činiti pod trestní zodpovědností. To mělo v zápětí, že žalující strana obdržela jen 47% svých pohledávek jako vyrovnací kvotu a se zbytkem 53% vyšla na prázdno, neboť mohla počítati, nemajíc vědomí o insolventci společnosti, se zaplacením celých 100% kupní ceny, kdežto naopak při vědomí o insolventci společnosti nebyla by zboží dodala. Tento zbytek byl zjištěn prvním soudem částkou 11.222 Kč 48 h, a žalovaní v odvolání zjištění to nenapadli a nemohou to proto doháněti v dovolání, i kdyby jinak to bylo v dovolání přípustné. Závěr odvolacího soudu, že se obě objednávky staly s vědomím a za souhlasu žalovaného Cyrila M-a, odvozený z výkladu jeho dopisu ze dne 4. ledna 1930, jest správný. Podle § 1295 obč. zák. ručí pachatel za škodu zaviněním způsobenou bez ohledu, zda jednal osobně či jménem druhého, pokud to není zvláštními předpisy vyloučeno. Ručení jednatelů společnosti s r. o. z trestného činu, jehož se dopustili jako jednatelé, není zákonem vyloučeno a zejména se tak nestalo v zákonných ustanoveních, z nichž dovolatelé to odvozují. Neboť ustanovení § 25 odst. (1) až (5) zák. čís. 58/1906 ř. zák. upravuje jen ručení jednatelů proti společnosti a § 25 odst. (6) v souvislosti s § 10 odst. (6) téhož zákona stanoví sice bezúčinnost jistých právních jednání uzavřených jednateli se společníky proti věřitelům, není tam však zmínka o zproštění jednatelů z ručení za škodu způsobenou trestným činem. Poukazují-li dovolatelé k tomu, že kupec jednotlivec není povinen věřitelům dopláceti částky přesahující vyrovnací kvotu (§ 53 vyr. ř. čís. 337/1914 ř. z.), i když byl odsouzen pro přečin § 486 tr. zák. (§§ 57 a 58 vyr. ř. úsudek z opaku), a že nelze proto representantům právnické osoby ukládati vyšší soukromoprávní zodpovědnost, přezírá, že výhoda ta se týká jen dlužníka samého. Poněvadž však žalovaní nejsou vyrovnávacími dlužníky, nýbrž osobami, které jen spravovaly věci společnosti, nepřichází ustanovení § 53 vyr. ř. v otázce, zda žalovaní jsou rovněž zproštěni od doplatku slev poskytnutých vyrovnacímu dlužníku v úvahu, nýbrž jen v otázce výše škody. Ani z ustanovení § 486 c) tr. zák. čl.X uvoz. zákona ke konk. ř. čís. 337/1914 ř. z., nelze odvozovati, že soukromoprávní ručení orgánů vyrovnací právnické osoby za škody věřitelům způsobené jest totožné s ručením dlužníka vyrovnacího, ano se týká jen totožnosti trestní zodpovědnosti. A pokud dovolatelé míní, že jednatelé společnosti jsou zodpovědni jen podle §§ 121 až 125 zákona čís. 58/1906 ř. z., přehlížejí, že byli odsouzeni pravoplatným rozsudkem trestního soudu pro přečin trestního zákona, jímž je civilní soud podle § 268 c. ř. s. vázán. Mylným jest i názor dovolatelů, že každé vyrovnání společnosti by bylo vyloučeno, kdyby jednatelé musili dopláceti rozdíly mezi vyrovnací kvotou a jednotlivými pohledávkami, neboť přezírají, že k tomu jsou povinni jen, když škodu zavinili. Příčinná souvislost trestného činu se škodou tím způsobenou nepředpokládá, aby se pachatelé trestným činem obohatili, stačí podle §§ 1294 a násl. obč. zák., že škoda zaviněním pachatele byla způsobena, bez ohledu na to, kdo tím byl obohacen.

Cis. 13820.

Konkursní řád ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák.

K pohledávkám, jež jsou započitatelné, ač jich bylo nabyto proti úpadci po vyhlášení konkursu, patří i nároky věřitele na náhradu škody podle § 21 odstavec (1) konk. ř.

Nárok na náhradu ušlého zisku lze započísti na pohledávku z náhrady skutečné škody.

Škodou ve smyslu § 21 odst. (1) konk. ř. jest rozuměti vše, co ušlo druhé straně tím, že správce konkursní podstaty do smlouvy nevstoupil. Která škoda, a v jakém rozsahu má býti věřiteli nahrazena, o tom rozhodují předpisy občanského zákona a obchodního zákona a jest po případě nahraditi i ušlý zisk.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv II 916/32.)

Správce konkursní podstaty Jaroslava V-a domáhal se na firmě A. vrácení částky 4.912 Kč, jež byly úpadcem před prohlášením konkursu zaplacený jako záloha na zakoupený automobil, kteroužto smlouvu konkursní správce podle § 21 konk. řádu rak. zrušil. Žalovaná namítla započtením vzájemnou pohledávku 5.250 Kč z důvodu náhrady škody, která jí vznikla zrušením smlouvy. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby a uvedl, že vzájemná pohledávka žalované se nehodí k započtení, že však jest po právu a to jako konkursní pohledávka třetí třídy. Odvolací soud vyhověl odvolání žalované firmy, uznal sice zažalovanou pohledávku za pravou, ale uznal dále, že jest vyčerpána vzájemnou pohledávkou žalované a důsledkem toho žalobu zamítl. Důvod y: Podle nesporného stavu věci uplatňuje žalovaná firma nárok na náhradu škody ve smyslu § 21 odst. (2) star. konk. ř. Odstoupením od smlouvy, jež patří k právům konkursního správce, neruší se vlastně smlouva sama, nýbrž předmět plnění se mění v peněžitý. Takto vzniklý nárok na náhradu škody jest tedy nárokem ze smlouvy, věřitel jest věřitelem konkursním a nikoliv věřitelem podstaty. Započtení takovýchto nároků jest přípustné proti nárokům uplatňovaným touto žalobou (§ 20 (3) konk. ř. star., srovnej Dr. Jäger, kom. ke konk. ř. str. 795, Lehman str. 123 a násl.). Započtení i v souzeném případě se děje mimo konkurs a není proto zmatečnosti v tom, že rozhodl procesní soud o námitce započtení. Odvolání jest však přisvědčiti, pokud vytýká, že věc nebyla správně posouzena po stránce právní. Jest samozřejmé, že tu platí dosud předpisy konkursního řádu ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák., ostatně totožné s předpisy nového konkursního řádu, takže i právní zásady zůstávají nezměněny. Ohledně výše škody podle § 21 (2) star. konk. ř. platí zásady obč. zák. i obchodního zákona. Může proto žalovaná firma v souzeném případě uplatňovati škodu ve výši ušlého zisku z obchodu, který zakročením konkursního správce byl zmařen. Žalující strana se ostatně ani nepokouší v zásadě napadati uplatněný nárok na náhradu škody a nebrotí ani proti jeho výši, kterou lze zjistiti ze svědectví Karla Sch-a. Ji i první soud vzal za podklad zjištění výše škody, k čemuž se i odvolací soud plně připojuje. Tak zji-

štěna po právu jsoucí vzájemná pohledávka žalované firmy, hodící se k započtení (§ 1438 a 1439 obč. zák.), kterou nesporná pohledávka žalující strany jest vyčerpána.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalující strany.

Důvody:

Ustanovení § 20 odst. (1) konk. ř. čís. 337/1914 ř. z. vyslovuje ovšem všeobecnou zásadu, že jest nepřipustné započtení pohledávky, bylo-li jí nabyto proti úpadci po vyhlášení konkursu. Avšak z toho jsou stanoveny v odstavci (2) a (3) konk. ř. tři výjimky, mezi něž patří i nároky věřitele na náhradu škody podle § 21 odst. (1) konk. ř. Vyjimečná ustanovení jest vykládati přesně a nelze proto, jak činí dovolatel, z jedné výjimky souditi na smysl výjimky druhé a jest proto vzájemná pohledávka žalované strany započitatelná. Vytýká-li dovolatel, že nárok na náhradu ušlého zisku nelze započísti na pohledávku náhrady skutečné škody, poněvadž prý pohledávky ty nejsou rovnocenné, přehlíží, že podle ustanovení §§ 1438 a násl. obč. zák. to není předpokladem započtení. Mýlným jest názor dovolatelův, že se náhradou škody podle § 21 odst. (1) konk. ř. nemíni i ušlý zisk, nýbrž jen nárok podle § 1447 obč. zák. Nejde o dodatečnou nemožnost plnění, nýbrž o výkon práva správci konkursní podstaty podle zákona patřícího a jest proto ustanovení § 21 odst. (1) konk. ř. o náhradě škody ustanovením zvláštním, podle něhož jest škodou rozuměti vše, co ušlo druhé straně tím, že správce konkursní podstaty do smlouvy nevstoupil. Která škoda, a v jakém rozsahu přísluší věřiteli náhrada, o tom rozhodují předpisy občanského zákona a obchod. zákona. A poněvadž jest žalovaná strana obchodnicí a prodej autá úpadci jest na její straně obchodem podle čl. 273 a 274 obch. zák., přísluší jí podle čl. 283 obch. zák. i náhrada ušlého zisku.

Čís. 13821.

Pro spor ze služebního poměru pomocného zaměstnance československých státních drah není výlučně příslušným okresní soud, a to ani za platnosti zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 4. října 1934, Rv II 467/34.)

Žalobce byl pomocným zaměstnancem československých státních drah. Vyjádřil se ke svému představenému, že službu opouští, následkem čehož byly mu zastaveny všechny služební požitky. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu, by žalovaný byl uznán povinným uznati, že služební poměr mezi žalobcem a žalovaným nebyl rozvázán žalobcovým prohlášením, ježto prý žalobce byl tehdy nepřičetný. Žaloba byla zadána na krajském soudu v B., jenž jí zamítl, maje za to, že v souzeném případě nebyla určovací žaloba přípustná. O dovolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobcovu a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Zmatečnost podle §§ 503 čís. 1 a 477 čís. 4 c. ř. s. spatřuje dovolatel v tom, že pro tento spor, v němž jde o nárok ze služební smlouvy, jest výlučně příslušným soud okresní podle § 49 čís. 6 j. n. a § 1 odst. (2) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n., že však v první stolici byl spor projednán a rozsudek vynesena soudem sborovým, který ani výslovnou dohodou stran se nemohl státi příslušným pro tuto rozepři. Dovolací soud však neshledal, že by tu byla vytýkaná zmatečnost. Původním předpisem § 49 čís. 6 j. n. byly k výlučné příslušnosti okresních soudů — nehledíc k hodnotě předmětu sporu — přikázány rozepře ze služebních a námezdních smluv mezi zaměstnanci a zaměstnavateli v § 49 čís. 6 j. n. blíže uvedenými, pokud by všechny tyto rozepře nebyly vyňaty z příslušnosti řádných soudů. Žalobce však byl pomocným zaměstnancem čsl. státních drah ve smyslu § 1 odst. (2) a §§ 110 a násl. vládního nařízení ze dne 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n. a jako takový nespadal do žádné skupiny zaměstnanců, vyjmenovaných v § 49 čís. 6 j. n., takže tohoto ustanovení o soudní příslušnosti by nebylo lze použiti na spor ze žalobcova služebního poměru ani před účinností zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. Tímto zákonem byla ovšem příslušnost pro spory z poměru pracovního, služebního a učebního, založeného soukromoprávní smlouvou, nově upravena a rozšířena na další skupiny zaměstnanců, na něž se původní ustanovení § 49 čís. 6 j. n. nevztahovalo, avšak ani ze zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. nelze vyvoditi, že okresní soud jest výlučně příslušným pro souzený spor. Uvedený zákon sledoval sice též účel sjednotiti rozmanité do té doby platné předpisy o příslušnosti ustanovením, že zásadně patří rozhodování veškerých sporů z poměru pracovního, služebního a učebního před soudy pracovní, po případě zvláštní oddělení soudů okresních pro spory pracovní a, kde jich není, řádným soudům okresním. (Viz důvodovou zprávu k vládnímu návrhu zákona, tisk senátu 352/1930.) Ale z této zásady učinil sám zákon určité výjimky v odstavci druhém § 1 ustanoviv mezi jiným, že před pracovní soudy nenáleží spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků. Kde jest vyloučena příslušnost pracovních soudů, jest podle § 4 odst. (2) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. vyloučena i příslušnost zvláštních oddělení okresních soudů pro spory pracovní. V důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona a ve zprávě ústavního výboru senátu (tisk senátu 473/1931) byla tato výjimka odůvodněna výslovným poukazem na zvláštní povahu tohoto služebního a pracovního poměru, kterýžto poměr třebaš byl založen soukromoprávní smlouvou, jest přece jen od ostatních služebních a pracovních poměrů odlišný. Z toho jest zřejmé, že zákonodárce na dosavadních předpisech příslušnosti pro spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků nic změnit nechtěl a také nezměnil, nehledíc ovšem ke zvláštnímu předpisu § 45 zákona ze dne 28. července 1902, čís. 156 ř. zák. o úpravě pracovního poměru dělníků zaměstnaných při režijních stavbách a po-

mocných podniků železnic, kterýžto předpis však v souzené věci nepřichází vůbec v úvahu. Výlučnou příslušnost řádných okresních soudů pro spory ze služebních a pracovních poměrů zaměstnanců státu a státních podniků povahy soukromoprávní nelze vyvozovati ani z ustanovení § 42 zákona č. 131/1931 sb. z. a n., že spory uvedené v §§ 1 a 2, pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro spory pracovní, náležejí k věcné příslušnosti okresních soudů, ať jest hodnota předmětu sporu jakákoliv, neboť ze souvislosti uvedených §§ 1, 2 a 42 a z povahy věci zřejmě plyne, že dotčené ustanovení § 42 může míti a má na mysli jen spory uvedené v prvním odstavci § 1 a v § 2, totiž jen takové spory, pro něž by jinak byl příslušným pracovní soud aneb oddělení okresního soudu pro spory pracovní, což právě vyjadřuje § 42 slovy »spory uvedené v §§ 1 a 2, pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud neb oddělení okresního soudu pro spory pracovní atd.« — Ustanovení § 42 se však nevztahuje na spory výtčené v druhém odstavci § 1, neboť ty jsou výslovně vyňaty z příslušnosti pracovních soudů a tím i z příslušnosti zvláštních oddělení okresních soudů pro spory pracovní. Ježto žalobce ocenil již v žalobě hodnotu předmětu sporu částkou 100.000 Kč, nejde tu o rozepří, pro kterou by byl výlučně příslušným soud okresní a výtka zmatečnosti není tudíž opodstatněna.

Čís. 13822.

Smluvní strana, podávší žalobu o splnění smlouvy, není oprávněna, by po zahájení sporu prohlásila, že od smlouvy ustupuje, a žádala náhradu škody pro nesplnění podle § 920 obč. zák., leč že by se splnění podle smlouvy stalo prodlením druhé strany nemožným neb hospodářsky pro žalobce bezcenným.

(Rozh. ze dne 5. října 1934, R I 900/34.)

Žalobce domáhal se na žalovaných původně zaplacení 40.000 Kč, tvrdě, že se zavázal postaviti jim domek za 76.000 Kč, z čehož bylo v době podání žaloby splatných 40.000 Kč. Při druhém roku k ústnímu jednání obmezil žalobce žalobu na 8.000 Kč z těchto důvodů: Žalovaní i přes vedení sporu byli se zaplacením ceny za koupený domek v prodlení, udělil jim proto žalobce dne 21. prosince 1932 čtrnáctidenní dodatečnou lhůtu k zaplacení s tím, že by od smlouvy odstoupil a požadoval náhradu škody vzešlé nesplněním smlouvy, kdyby v této lhůtě nezaplatili. Žalovaní ve lhůtě prohlásili, že domek koupiti a platiti nechtějí. Žalobce prodal proto domek dne 5. ledna 1933 Karle K-ové za 68.000 Kč. Cena 68.000 Kč byla přiměřená, více dne 5. ledna 1933 nebylo lze docílití a v důsledku toho obmezil žalobce žalobu na 8.000 Kč. Procesní soud své stolice žalobu zamítl. Důvody: Podle § 918 obč. zák., nesplní-li jedna strana úplatnou smlouvu v náležitě době, na náležitém místě nebo tak, jak bylo smlouveno, může druhá strana a) žádati buď splnění a náhradu škody pro opoždění, b) nebo může, stanovíc přiměřenou lhůtu k dodatečnému plnění, prohlásiti, že

od smlouvy odstupuje. Zákon stanoví, že se druhá strana může rozhodnouti buď pro a) nebo pro b) a zákon nedává druhé straně právo na změnu jejího rozhodnutí. Žalobce, podáv žalobu o zaplacení, rozhodl se pro eventualitu ad a) a nemůže za sporu rozhodnutí své v materiálním smyslu změnití, od smlouvy upustiti a domáhati se na místě zaplacení splátek rozdílu mezi cenou trhovou, smlouvenou se žalovanými a trhovou cenou smlouvenou Karlou K-ovou. Kdyby se žalobce před podáním žaloby rozhodl pro zrušení smlouvy a musel by tento nárok svůj žalobou uplatňovati, nemohl by rovněž rozhodnutí své po žalobě měnití. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Nelze sdíletí právní názor procesního soudu, neboť žádati splnění smlouvy jest samozřejmým primárním právem každého smluvníka, avšak nevyučuje, by nemohl žalobce i za sporu ustoupiti od uplatnění tohoto práva, jsou-li tu zákonné předpoklady pro možnost ustoupení od smlouvy, ovšem ale v tomto případě musí podle § 918 obč. zák. udělití druhé straně přiměřenou lhůtu ke splnění, což žalobce tvrdí, že učinil. Naopak ovšem nebylo by lze změnití nárok na interese v nárok na plnění. Tento soud jako soud rekursní vyslovil již v této věci v rozhodnutí ze dne 15. května 1933 právní názor, že v souzeném případě ustoupením od smlouvy žalobcem a omezením žaloby na 8.000 Kč s přísl. (v důsledku prodeje domku za sporu a projednáváním částky 8.000 Kč s přísl. z titulu náhrady škody) nejde o změnu žaloby, nýbrž prostě o žádání interese pro nesplnění smlouvy, tedy jen o změnu předmětu, nikoliv ale důvodu žaloby (§ 235 c. ř. s. odst. 4). Tedy právně není vyloučeno, by se žalobce nemohl domáhati v souzeném případě interese a jest jen rozhodným, zda jsou zde skutkové předpoklady pro právní nárok na toto interese. Vynesl-li však soud procesní ihned po rekursním rozhodnutí bez dalšího věcného podkladu rozsudek žalobu zamítající, posoudil věc po stránce právní nesprávně. Bylo věci procesního soudu zkoumati a zjistiti, zda byly zde materiálně právní skutkové předpoklady pro ustoupení od smlouvy a možnost požadovati náhradu interese. Se stanoviska hmotněprávního v § 918 obč. zák. výtčeného, nelze usouditi, že nárok žalobcův nebyl oprávněn prostě již proto, že původně žaloval o zaplacení splátek smlouvené ceny trhové a teprve až za sporu ustoupil od smlouvy (viz rozh. nejv. soudu č. sb. 8438 a 11.881) a žádal o placení interese. Nehledě k tomu, že mohou tu býti i skutečnosti, které důvodně pohnuly žalobce až za sporu místo trvání na smlouvě od ní ustoupiti a žádati náhradu pro nesplnění smlouvy.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehledě k důvodu zrušení, o odvolání dále jednal a rozhodl.

Důvody:

Nejvyšší soud neschvaluje právní závěr odvolacího soudu, že smluvní strana, podávší žalobu o splnění smlouvy, je oprávněna, by po zahájení sporu, stanovíc přiměřenou lhůtu podle § 918 obč. zák., prohlásila, že od smlouvy ustupuje, a žádala náhradu škody pro nesplnění podle § 920 obč. zák. Dovolává-li se smluvní strana v případě, že druhá

strana úplatnou smlouvu včas nebo řádně nesplnila, pomoci soudu, by právo, pro něž se podáním žaloby rozhodla, bylo rozsudkem nezvratitelně formalisováno a, bude-li třeba, i soudní exekucí vynuceno, projevuje způsobem veškeru pochybnost vylučujícím, že v otázce výběru promluvila slovo poslední, že činí nárok jen na ono právo, o které právě žaluje. Tím zříká se zároveň práv, pro něž se nerozhodla. Žalobou o plnění zřekl se tudíž žalobce práva požadovati na žalovaných náhradu škody pro nesplnění. Z této zásady o neodvolatelnosti výběru jest ovšem připustiti úchytku pro případ, ukáže-li se, že splnění podle smlouvy se stalo prodlením druhé strany nemožným, neb hospodářsky pro žalobce bezcenným. V souzené věci však tu není ani toho ani onoho důvodu, pro který by bylo lze připustiti, by se žalobce uchýlil od volby žalobou již vykonané (Klang II, 479; viz pro obdobné předpisy obchodního práva rozhodnutí sb. n. s. čís. 3485, 1526). Rozhodnutí sb. n. s. čís. 11881 a 8438, jichž se dovolává odvolací soud, vycházejí z úplně jiného skutkového a právního základu a nehodí se nijak na tento případ.

Čís. 13823.

Vyloučení strany z dalšího přednesu podle § 442, druhý odstavec, c. ř. s. k návrhu přítomného odpůrce předpokládá, že návrh byl učiněn u soudu příslušného k projednání a rozhodnutí rozepře.

Prohlásil-li se po podání onoho návrhu soud nepřislušným a postoupil-li žalobu podle § 261, šestý odstavec, c. ř. s. příslušnému soudu, pozbyl návrh podkladu a k tomu, by mu mohlo býti vyhověno, musel by býti znovu přednesen před příslušným soudem, arcíť za podmínek § 442, druhý odstavec, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 5. října 1934, R I 914/34.)

Při prvním roku konaném dne 30. srpna 1933 u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu v Praze ohlásil zástupce žalované strany námitku místní nepřislušnosti soudu. Při tomto roku stanoven byl rok k ústnímu jednání o žalobě na den 20. prosince 1933. K tomuto roku se nedostavil za žalovanou stranu nikdo. Zástupce žalující strany při tomto roku navrhl, bude-li vyhověno námitce nepřislušnosti, postoupení spisů okresnímu soudu v Písku a ve věci samé učinil návrh na vyloučení žalovaného z dalšího přednesu a vydání rozsudku pro zmeškání. Soudce vydal usnesení, že bude jednati o námitce odděleně a prohlásil usnesení, že se námitce vyhovuje a žaloba postupuje podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. okresnímu soudu v Písku. Tento soud ustanovil o žalobě ústní jednání na den 30. ledna 1934, k němuž se dostavily obě strany, žalující strana přednesla žalobu, žalovaná strana navrhla zamítnutí žaloby, uvedla námitky, nabídla o nich důkazy, na námitky žalující strana reagovala dalším přednesem, o němž rovněž nabídla důkaz. O tvrzení stran byly průvodním usnesením připuštěny důkazy a rok za účelem jejich provedení odročen na neurčito. Po provedení důkazu dožádaným soudem ustanoven byl rok k pokračování v ústním jednání na den 25. května 1934 a teprve při tomto roku prohlásil zástupce žalující strany,

že trvá na návrhu žalující strany při roku dne 20. prosince 1933 u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu v Praze, by žalovaná strana byla z dalšího přednesu vyloučena a vydán byl rozsudek pro zmeškání. Soud prvé stolice (okresní soud v Písku) tento návrh zamítl. **Důvody:** Podle ustanovení § 261 šestý odstavec c. ř. s. má soud, je-li byla žaloba postoupena, provést nové jednání s použitím jednacího protokolu sepsaného o prvním jednání a všech ostatních spisů sporu se týkajících a jest je ve smyslu § 138 c. ř. s. zahájiti jako odročený rok. Z těchto předpisů vyplývá, že rok ustanovený k ústnímu jednání okresním soudem v Písku po postoupení žaloby, není prvním rokem ustanoveným na základě žaloby ve smyslu prvního odstavce § 442 c. ř. s., nýbrž jest dalším rokem ve smyslu odstavce druhého téhož paragrafu, rokem k pokračování v ústním jednání provedeném u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu v Praze, při němž žalující strana navrhla vyloučení žalované z dalšího přednesu a vydání rozsudku pro zmeškání. Podle toho, co bylo uvedeno, mělo býti o návrhu žalující strany na vyloučení žalované z dalšího přednesu a vydání rozsudku pro zmeškání rozhodnuto, avšak jen tenkrát, kdyby byla žalující strana návrh svůj neopomenula a nepřednesla znovu před okresním soudem v Písku žalobu a nedala se se žalovanou do projednání sporu. Učinivši tak dala najevo, že svůj návrh bere zpět, nemohl o něm soud rozhodovati a nemůže strana žalující svým dodatečným prohlášením, že na návrhu trvá, opomenutí napravití. **Rekursní soud** zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by jednání skončil a vydal rozsudek podle § 442, první odstavec, c. ř. s. a § 396 c. ř. s. **Důvody:** Jak zevrubně vysvětleno v plenárním usnesení nejvyššího soudu ze dne 24. června 1924 Pres 1267/33 (čís. 4001 sb. n. s.) jest v řízení na soudech okresních rozeznávati: Konal-li se výjimečně odděleně první rok (§ 440 první odstavec, druhá věta a § 239 c. ř. s.) a obě strany se k tomuto roku dostavily, platí i tu o přípustném přednesu stran totéž, co platí o přípustném přednesu stran v řízení na sborových soudech prvé stolice; ani tu nemá popření žalobního návrhu žalovaným procesuálního významu pro podklad budoucího rozsudku pro zmeškání, takže, nedostaví-li se žalovaný k nejbližší příštímú líčení rozepře, propadne rozsudku pro zmeškání podle § 442 odstavec první a § 396 c. ř. s. Dostaví-li se žalovaný k prvnímu ústnímu líčení rozepře, ať předcházel oddělený první rok k provedení procesních úkonů naznačených v § 239 c. ř. s. čili nic, a obmezil-li se na prohlášení, že popírá žalobní nárok, jest tento projev procesuálně přípustný a jest jej pokládati za projev podle § 399 c. ř. s., k němuž podle tohoto zákonného ustanovení rovněž jest přihlédnouti a jenž proto vylučuje rozsudek pro zmeškání podle prvního odstavce § 442 a 396 a dopouští jen rozsudek pro zmeškání podle druhého odstavce § 442 a 399 c. ř. s. V souzeném případě byl položen I. rok na 30. srpna 1933 ve smyslu § 440 c. ř. s., žalovaný vznesl námitku místní nepřislušnosti a na to nařízeno ústní přelíčení na 20. prosince 1933, ke kterému se žalovaný nedostavil a žalobce navrhl vyloučení žalovaného z dalšího přednesu a vynesení rozsudku kontumačního a mimo to pro případ, že by bylo vyhověno vznesené námitce nepřislušnosti, postoupení spisů okresnímu soudu v Písku, usnesením vyhověno vznesené námitce a žaloba postoupena okresnímu soudu v Písku podle § 261

šestý odstavec c. ř. s. Podle toho, co uvedeno, měl první soud vydati o žalobě rozsudek pro zmeškání podle § 442 první odstavec a § 396 c. ř. s., neboť ta okolnost, že jednání bylo omezeno na onu námitku a žaloba odstoupena, jest nerozhodnou; výsledky posavadního jednání nepozbyly účinku a nové jednání mělo býti provedeno s použitím jednacího protokolu sepsaného o prvním jednání a všech ostatních spisů sporu se týkajících. Vždyť účelem předpisu § 261, odstavec šestý, c. ř. s. bylo také, by výsledky dosavadního jednání nepřišly na zmar. Názoru prvního soudu, že žalující strana dále jednala a tak dala najevo, že svůj návrh běže zpět pokud se týče, že neučinila proti postupu soudu onoho návrhu nedbajícího výtky, takže postup ten nemůže již bráti v odpor, přisvědčiti nelze. Civilní soud nemá v tomto směru nijakého ustanovení, že by v takovém případě pokládati bylo podobný návrh za zpětvzetí a nelze snad obdobně použiti na př. předpisu § 235 c. ř. s., odstavec druhý. Dokud strana takový návrh nevezme zpět, musí soud k němu přihlížeti. Předpis § 196 c. ř. s. o výtce vad na tento případ rovněž nedopadá, ježto nejde o porušení předpisu upravujícího řízení, zejména formu některého procesního úkonu, jak § 196 předpokládá.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Po formální stránce pokládá nejvyšší soud dovolací rekurs za přípustný, třebaž rekursní soud zrušil usnesení prvního soudu, nařídil prvnímu soudu skončení jednání a vynesení rozsudku pro zmeškání, aniž vyhradil svému usnesení právní moc (§ 527 druhý odstavec c. ř. s.), poněvadž napadené usnesení je ve skutečnosti změnou usnesení prvního soudu. Dovolací rekurs je důvodný. Vyloučení strany z dalšího přednesu podle § 442 druhý odstavec c. ř. s. k návrhu přítomného odpůrce předpokládá, že návrh byl podán u soudu příslušného k projednání a rozhodnutí rozepře. V souzeném případě byl žalobcův návrh podle § 442 druhý odstavec c. ř. s. učiněn při roku dne 20. prosince 1933 před okresním soudem civilním pro vnitřní Prahu, kterýžto soud se však hned na to pravoplatným usnesením z téhož dne prohlásil k projednání a rozhodnutí této rozepře nepřislušným a postoupil žalobu podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. okresnímu soudu v Písku. Tím pozbyl žalobcův návrh, podaný u nepřislušného soudu, svého podkladu a k tomu, aby mu mohlo býti vyhověno, musel by býti znovu přednesen před soudem příslušným, arcíž za podmínek § 442 druhý odstavec c. ř. s., totiž jen v případě, kdyby se odpůrce k roku před tímto příslušným soudem nedostavil. Zamítl proto procesní soud návrh žalobcův právem. Při tom není rozhodným, že se žalobce pustil před okresním soudem v Písku do projednávání sporu se žalovanou, nýbrž rozhoduje, že při roku konaném dne 25. května 1934, kdy žalobce po prvé před příslušným soudem učinil návrh podle § 442 druhý odstavec c. ř. s., nebylo podmínek pro jeho vyhovění.

Čís. 13824.

Smluvený zákaz postupu pohledávky působí i proti třetím osobám a jeví účinky i proti postupníku, jenž o něm nevěděl. Zákazu postupu

může se však dovolávati jen postoupený dlužník, nikoliv věřitel, který postup sám provedl, a důsledkem toho ani věřitel postupitele, jemuž byla postoupená pohledávka zabavena a přikázána k vybrání.

(Rozh. ze dne 5. října 1934, Rv II 673/34.)

Československý stát zabavil v exekuci proti Janu K-ovi dlužníkovu pohledávku za zemí moravskoslezskou za práce na zemské škole v R. a dal si tuto pohledávku přikázati k vybrání. Ještě před zabavením pohledávky postoupil Jan K. tuto pohledávku spořitelně města R. V protokole o zadání prací na zemské škole v R. vzdal se Jan K. práva postupovati pohledávky za zemí moravskoslezskou třetím osobám mimo pohledávky již likvidní. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se spořitelna města R. na československém státu nepřipustnosti exekuce na pohledávku, ježto jí byla dlužníkem postoupena. Oba nižší soudu žalobu zamítly.

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Mezi stranami není sporu o tom, že k postupu pohledávky došlo před jejím zabavením. Žalovaný namítá jen, že postup nelze uznati za platný, protože prý se Jan K. jako věřitel v zadávacím protokolu ze dne 24. června 1932 výslovně vzdal práva postupovati pohledávky proti zemí moravskoslezské osobám třetím mimo pohledávky již likvidní; zabavená pohledávka nebyla prý v době postupu likvidní a stala se likvidní teprve po postoupení, a to 10. října 1933, kdy byly kolaudační operáty schváleny. Oba nižší soudu se v podstatě připojily k tomuto názoru žalovaného a dovodily, že likvidní stala se pohledávka teprve schválením operátů a že je proto postup, k němuž došlo před tím, neplatný. Není o tom pochybností, že postupitelnost pohledávky může býti úmluvou mezi stranami vyloučena a že takový zákaz postupu působí i proti třetím osobám a jeví účinek i proti postupníku, jenž o něm nevěděl (rozh. čís. 5396, 6720 a 11.334 sb. n. s.). Než takového zákazu postupu mohl by se dovolávati jen postoupený dlužník, jehož práva k pohledávce byla dotčena, nikoli však věřitel, který postup sám provedl a jehož práva nikterak dotčena nebyla. Proto nemůže se ho dovolávati ani vymáhající věřitel v exekuci proti postupiteli, neboť zabavením a přikázáním k vybrání nenabývá více práv než měl jeho dlužník, který pohledávku postoupil. V souzeném případě mohla by tedy odporovati postupu a také exekuci na pohledávku jen země moravskoslezská jako poddlužnice, kdyby její práva vyplývající z porušení zákazu postupu byla dotčena. Ve sporu bylo sice uvedeno, že prý tato dlužnice proti žalobkyni prohlásila, že postup nemůže vzíti na vědomost. To však je potud nerozhodné, že postoupený dlužník v zásadě nemusí souhlasiti s postupem, protože postup jest smlouvou mezi postupitelem a postupníkem, takže takový odpor postoupeného dlužníka, který nebyl uplatněn sporem, je pro platnost postupu bezvýznamný a ani postupitel ani vymáhající věřitel nemůže z tohoto odporu postoupeného dlužníka nic do-

vozovati ve svůj prospěch, když práva postupitelova nijak dotčena nebyla. Podle toho nesejde ve sporu na tom, jaká byla úmluva o postupitelnosti pohledávky a zda byla pohledávka v době postupu likvidní čili nic. Žalobě bylo vyhověti, když ve sporu šlo jenom o platnost postupu proti Janu K-ovi jako věřiteli postupujícímu a proti žalované straně jako vymáhajícímu věřiteli vedoucímu exekuci na onu pohledávku již postoupenou.

Čís. 13825.

Přímé daně (zákon ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n.).

Odpor podle § 357 zákona může se týkati jen berní exekuce již zahájené a nevztahuje se na pozdější berní exekuci, třebaže je vedena na též předmět.

»Vyhovění odporu« ve smyslu § 357 zákona jest i v tom, že bylo straně (jejímu právnímu zástupci) třeba jen ústně (telefonicky) sděleno, že se exekuce k jejímu odporu zrušuje.

(Rozh. ze dne 5. října 1934, Rv II 854/34.)

V berní exekuci k vydobytí daňové pohledávky za L-em byla zabavena kontrolní pokladna. Žalující firma podala dne 17. října 1931 proti zabavení odpor podle § 357 zák. o přímých daních, tvrdíc, že si vyhradila k zabavené pokladně vlastnické právo až do úplného zaplacení kupní ceny. Žalobě, již se domáhala žalující firma na československém státu nepřipustnosti exekuce, oba nižší soudy vyhověly.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí.

Důvody:

Ve sporu jde o to, zda bylo vyhověno odporu ze dne 17. října 1931. Podle vyličení žalované strany stalo se tak tím, že berní úřad k odporu žalobkyně exekuci zrušil, v čemž by ovšem bylo již také obsaženo, že odporu vyhovuje, kdežto podle vyličení žalobkyně se tak nestalo.

Po právní stránce jest uvést, že se odpor mohl týkati jen exekuce již zahájené, tedy exekuce, které se týká zájmem protokol ze dne 28. května 1931. Této exekuci odporuje podaná žaloba podle prohlášení žalobkyně. Není správný názor odvolacího soudu, že se odpor ze 17. října 1931 vztahoval i na pozdější exekuci ze dne 13. června 1932, protože tu by se byla žalobkyně musila proti této nové exekuci brániti novým odporem, který nepodala. V tom má pravdu dovolatelka, protože se od první exekuce, ať již došlo nebo nedošlo k jejímu zrušení, do nového zabavení mohly skutkové okolnosti rozhodné pro otázku vlastnictví k zabavené pokladně změnití a musila se žalobkyně proti této nové exekuci brániti novým odporem. Přes prohlášení žalobkyně netýká se tedy žaloba, která musí směřovati vždy proti určitému exekučnímu řízení, jež má býti již v žalobě určitě poznačeno, exekuce pozdější a

nemůže proto býti toto druhé exekuční řízení předmětem souzeného sporu a jeho konečného vyřízení. Po právní stránce je rozhodné, zda bylo odporu vyhověno. Podle tvrzení žalobkyně se tak stalo a byl o tom advokátní úředník vystupující za žalobkyni uvědoměn a byla o tom uvědoměna telefonicky i kancelář Dr. R-a. Tento způsob vyřízení ústním, po případě telefonickým sdělením je v souhlasu s předpisem § 256 odst. (3) zákona čís. 76/27. Bylo-li žalobkyni sděleno, že se exekuce k jejímu odporu zrušuje, bylo tím řečeno, že se odporu vyhovuje. Zrušení exekuce v případě, kde úřad odporu vyhověl, jest jen důsledkem rozhodnutí o odporu, je pak jen interním aktem exekučního úřadu, který je má zaříditi z úřadu, takže by se žalobně, bylo-li vyhověno jejímu odporu, mohla domáhati zrušení exekuce přímo u exekučního úřadu a nikoli žalobou. Proto je po právní stránce nerozhodné, že ve spisech zrušení exekuce (jako správní akt) není obsaženo. Bude tedy jen zjistiti, zda bylo zástupci žalobkyně sděleno, že se exekuce zrušuje, v čemž je obsaženo, že se jeho odporu vyhovuje, či, zda bylo tomu tak, jak uvádí žalobkyně, po případě svědek R., že prý mu bylo řečeno, že se »dražba nebude konati«, v čemž by bylo spatřovati jen odklad výkonu exekuce ve smyslu § 360 čís. 3 zák. čís. 76/27.

Čís. 13826.

Předpisem druhého odstavce § 17 ex. ř. byly jen takové spory vyhraženy k rozhodování exekučnímu soudu, které tkví svou podstatou ve skutkové okolnosti, teprve za exekučního řízení vzniklé, takže exekuční řízení samo o sobě jest důvodem žaloby.

Tomu tak není, tkví-li vznik sporu proti vnucenému správci velkostatku ve skutečnosti, že vlastník velkostatku vypověděl žalobce jako zaměstnance velkostatku ze služeb, čímž i vnucený správce se pokládal vázán a vzav výpověď na vědomí, založil na ní další své kroky proti žalobci za exekučního řízení.

(Rozh. ze dne 6. října 1934, R I 1099/34.)

Vnucená správa velkostatku D., na němž byl žalobce zaměstnán, byla vedena u krajského soudu v K. Žalobou, zadanou na okresním soudě v H., v jehož obvodu jest velkostatek D., domáhal se žalobce na vnuceném správci náhrady za bezdůvodné propuštění ze služebního poměru. Námitce věcné a místní nepřislušnosti soud prvě stolice vyhověl a žalobu odmítl. Rekursní soud zamítl námitku věcné a místní nepřislušnosti. Důvody: Prvý soudce odmítl žalobu pro věcnou a místní nepřislušnost dovolaného soudu, jsa právního názoru, že v souzeném případě jest podle § 17 ex. ř. příslušným krajský soud v K., u něhož se vede exekuce vnucenou správou velkostatku D. Jest však přisvědčiti právnímu názoru stěžovatelovu, že příslušnost, i věcnou i místní, jest posuzovati ve smyslu § 42 zák. čís. 131/31 Sb. z. a n. o pracovních soudech. Věcná příslušnost dovolaného soudu vyplývá z ustanovení § 42 zákona o pracovních soudech. Podle tohoto zákoného ustanovení náležejí spory uvedené v §§ 1 a 2 cit. zák., pokud není

pro soudní okres zřízen pracovní soud neb oddělení okresního soudu pro spory pracovní, k věcné příslušnosti okresních soudů, ať byla žaloba podána za trvání pracovního, služebního nebo učebního poměru nebo po jeho skončení a ať jest hodnota předmětu sporu jakákoliv. Jest nepochybné, že rozepře o náhradu škody z bezdůvodného propuštění jest sporem ze služebního poměru, jaký má na mysli § 1 cit. zákona. V § 2 uvedeného zákona jest pak příkladný výpočet (srov. slovo »zejména«) sporů patřících k příslušnosti pracovních soudů a lze tedy právem usuzovati, že všechny spory nejruznějšího druhu z poměrů v § 1 uvedených náležejí ku příslušnosti soudů v § 42 uvedených, kteréžto soudy jsou pak ve smyslu ustanovení § 1 cit. zák. výlučně příslušné, takže dobrovolné podrobení se příslušnosti jiných soudů nemá právní účinky. Místní příslušnost prvního soudu jest pak odůvodněna předpisem §§ 42 a 3 cit. zák., neboť žalobce (stěžovatel) dle údajů žaloby znal službu (práce) na velkostatku v D., tedy v obvodu okresního soudu v H. Než nelze pustiti se zřetele ustanovení § 44 cit. zák., který obsahuje výpočet předpisů, které nabytím účinnosti zákona o pracovních soudech pozbudou platnosti. Tento výpočet jest jen příkladný, jak o tom svědčí slovo »zejména«. Z toho jest usuzovati, že nový zákon o pracovních soudech nastupuje na místo všech norem upravujících příslušnost rozhodovati spory uvedené v prvním odstavci § 1 cit. zák. Jest tedy podle toho i příslušnost exekučních soudů stanovená předpisem § 17 ex. ř. naprosto vyloučena v případech, kde spor za exekučního řízení pokud se týče za příčinou jeho vzniklý, jest sporem z pracovního, služebního nebo exekučního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklým mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jaký má na mysli § 1 zák. o pracovních soudech.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Ustanovením druhého odstavce § 17 ex. ř. byly výlučně přikázány exekučnímu soudu k projednání a rozhodování všechny spory za řízení exekučního a z něho vzniklé. Jest především uvážiti, zda spor, o nějž jde, vyhovuje těmto předpokladům zákona, neboť, není-li tomu tak, netřeba ani řešiti otázku, zda výlučná příslušnost exekučního soudu pro spory v druhém odstavci § 17 ex. ř. vytčené, byla změněna předpisy zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n. Předpisem druhého odstavce § 17 ex. ř. byly jen takové spory vyhrazeny k rozhodování exekučnímu soudu, které tkví svou podstatou v nějaké skutkové okolnosti, teprve za exekučního řízení vzniklé, takže exekuční řízení samo o sobě jest důvodem žaloby. Spor, o nějž jde, tkví však podle skutkového přednesu žalobního v tom, že nový vlastník velkostatku František Š. dal žalobci jednak písemně dne 25. ledna 1933, jednak ústně dne 6. února 1933 výpověď ze služebního poměru a zakázal vnucenému správci, by mu neplnil další platy a deputát, a podle skutkového přednesu žalobce vyrozuměl vnucený správce dopisem ze dne 29. dubna 1933 žalobce, že vnucená správa bře zatím výpověď vlastníkem velkostatku, Františkem Š.-em žalobci danou, na vědomí a vyzývá proto žalobce, by výpovědi této vyhověl a služební byt vyklidil,

že pokládá žalobcův služební poměr za zrušený s výhradou soudního rozhodnutí a že sama vnucená správa se žalobcem nevstupuje vůbec v žádný smluvní závazek. Již z tohoto přednesu žalobního jest patrné, že vznik sporu tkví ve skutečnosti, že František Š., jako nabyvatel velkostatku výpověděl žalobce jako správce velkostatku ze služeb, čímž i vnucený správce se pokládal vázán, a, vzav výpověď tuto na vědomí, založil na ní pak další své kroky proti žalobci za exekučního řízení. Otázku, zda tak učinil právem čili nic, lze řešiti jen při rozhodnutí věci samé, o něž tu však nejde. V souzené věci není tedy exekuční řízení samo o sobě žalobním důvodem, takže by bez exekučního řízení žalobní důvod nemohl obstáti, když základ sporu tvoří výpověď vlastníka velkostatku. Nesejde ani na tom, že vnucený správce tuto výpověď při výkonu vnucené správy snažil se provésti a že pro svůj postup vy-mohl si souhlas exekučního soudu ve smyslu § 112 prvý odstavec ex. ř. (Srov. též komentář k exekučnímu řádu Neumann-Lichtblau 1928 str. 113.) Spor nemá tedy povahu rozepře v druhém odstavci § 17 ex. ř. naznačené a proto netřeba řešiti jen teoreticky otázku, zda a pokud předpis druhého odstavce § 17 ex. ř. byl zrušen předpisy zákona o pracovních soudech čís. 131/1931. (Srov. sb. n. s. 13239.) Napadené usnesení, jímž byl uznán okresní soud v H. za věcně i místně příslušný, jest jinak správné (§ 42 zák. čís. 131/31 sb. z. a n.) a dovolací rekurs nemohl míti úspěch.

Čís. 13827.

Žalobní žádost, by žalovaný zaplatil žalobci číselně neuvedenou 1%ní provisi z obratu ze všech obchodů uzavřených v určité době a by stanovil podle výsledků obchodního roku číselně neuvedenou remuneraci za tuto dobu žalobci připadající, jest nepřipustná pro neurčitost, byla-li spojena jen se žalobní žádostí, by žalovaný za účelem zjištění oněch obchodů a provisi žalobci z nich příslušejících předložil obchodní knihy a zápisky a žalobci vydal z nich výpis, jakož i vyúčtování.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Obchodní pomocník, mající nárok na provisi a na remuneraci, může, není-li zvláštní úmluvy, žádati na zaměstnavateli jen, by mu byl sdělen výpis z knih a by zaměstnavatel s ním vyúčtoval, nemůže však žádati, by mu zaměstnavatel předložil obchodní knihy mimo spor.

(Rozh. ze dne 6. října 1934, Rv I 1085/34.)

Žalobce tvrdil v žalobě, že mu přísluší proti žalované firmě nárok na provisi 35.000 Kč a na remuneraci 3.000 Kč, a navrhl, by žalovaná byla uznána povinnou, by za účelem zjištění obchodů uzavřených v době od 1. ledna 1932 do 27. dubna 1933 a výše žalobcovy provise z těchto obchodů předložila obchodní knihy, pokud se toho týkají, jakož i zápisky a vydala žalobci výpis z knih, jakož i vyúčtování a zaplatila mu 1% provisi z obratu ze všech obchodů uzavřených v době od 1. ledna 1932 do 27. dubna 1933 a stanovila žalobci podle výsledku obchodního roku remuneraci na něho připadající za dobu od 1. ledna 1933 do 27. dubna 1933. Procesní soud své stolicí (pra-

c o v n í s o u d) vycházejí ze žalobní prosby, shledal ji nejasnou a neurčitou, takže by rozsudek podle ní nebyl exekučně vykonatelný, a žalobu zamítl. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Žalobce sice v prvé stolici výslovně prohlásil, že jeho žaloba míněna jest jako žaloba určovací podle § 228 c. ř. s., ježto přý nelze žalovati na plnění. Soud není však vázán tímto žalobcovým názorem, nýbrž naopak, přihlíží k celému obsahu žaloby a k její konečné prosbě, musí z úřední moci stanovit, o jakou žalobu jde, a podle toho její náležitosti posuzovati. Žalobce nežádá ani, by byl na jisto postaven právní poměr nebo právo, neb by byla uznána pravost listiny (§ 228 c. ř. s.), a žalobní žádost vyvrcholuje v tom, by žalovaná strana byla uznána povinnou zaplatiti mu 1%ní provisi z obratu ze všech obchodů uzavřených v době od 1. ledna 1932 do 27. dubna 1933 a stanoviti mu podle výsledku obchodního roku remuneraci za dobu od 1. ledna 1933 do 27. dubna 1933 do 14 dnů pod exekucí. První část žalobní prosby, týkající se předložení obchodních knih, výtahu z knih a vyúčtování a směřující také k plnění, není samostatnou částí žalobního nároku, nýbrž jen úvodem ke zmíněné další, závěrečné jeho části, jejímž předmětem jest plnění provise a stanovení remunerace. Jest proto žaloba žalobou o plnění, za jakou ostatně ji žalobce sám v odvolání označuje. Zákon v § 226 c. ř. s. žádá, by žalobní prosba byla určitá, čemuž žalobcův návrh neodpovídá. Není v něm vůbec uvedena výše částky, již jest žalované straně plniti, a nemůže neurčitost ta býti odstraněna tím, že částku tu lze vypočítati po zjištění všech obchodů žalobcem v době od 1. ledna 1932 do 27. dubna 1933 uzavřených. Žalobní prosba již sama o sobě musí býti tak určitá, by rozsudek na základě ní vydaný mohl býti exekvovatelný (§ 7 ex. ř.). Tomu v souzeném případě tak není. Žalobce již v žalobě uvedl, že mu přísluší nárok na provisi nejméně 35.000 Kč a na remuneraci nejméně 3.000 Kč, takže si přibližně již nárok svůj odhadl a proto, jak správně uvedl prvý soud, mohl ihned žalovati o zaplacení těchto částek a dle výsledků průvodního řízení částky ty zvýšiti nebo snížit a tak se vyhnouti neurčité žádosti žaloby. Ostatně podle § 10 zák. o obch. pom. žalobce na předložení obchodních knih a vyúčtování vůbec nemá nárok.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobcovy, pokud šlo o nárok na předložení obchodních knih a zápisků žalované firmy, jakož i na placení provise a stanovení remunerace, vyhověl mu však, pokud se týkalo sdělení výpisu z obchodních knih žalované firmy a vyúčtování žalovanou, a napadený rozsudek v tomto směru zrušil a věc vrátil odvolacímu soudu, by v rámci zrušení dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y :

Žalobce se domáhá na žalované firmě, by, a) za účelem zjištění obchodů uzavřených v době od 1. ledna 1932 do 27. dubna 1933 a provisi z nich mu příslušejících předložila obchodní knihy a zápisky a vydala mu z nich výpis, jakož i vyúčtování, b) mu zaplatila 1%ní provisi z obratu ze všech obchodů uzavřených v dotčené již době, c) stanovila mu podle výsledků obchodního roku remuneraci na dotčenou dobu přípa-

dající. Pokud se týče nároků ad b), c) dovodily nižší soudy správně, že jde o neurčitou žalobní žádost (§ 226 c. ř. s.), ježto žalobní návrh neuvádí výši částky, kterou má žalovaná firma zaplatiti na provisi, pokud se týče na remuneraci, a rozsudek podle žalobního žádání vydaný nemožl by ani založiti způsobilý titul (§ 7 ex. ř.). Nejvyšší soud tento závěr schvaluje. Neprávem se snaží žalobce přípustnost žádosti vyvozovati z ustanovení třetího odstavce čl. XLII uv. zák. k c. ř. s., jež připouští výjimku z požadavku určitosti žalobní prosby, byla-li se žalobou o přisežné udání jmění spojena žaloba na vydání toho, co žalovaný dluhuje z právního poměru, jenž jest jí základem. Vždyť nebylo tu žalováno o přisežné udání jmění a obchodní zřízenec, jehož služné závisí na určitých procentech docíleného hrubého zisku, nemůže se ani domáhati vyjevovací přísahy, že účet je správný a úplný (sb. n. s. čís. 531, 2926).

Zbývá ještě žalobní žádost ad a) uvedená. Obchodní knihy žalované, ani její zápisky nejsou společnými listinami podle čl. XLIII uv. zák. k c. ř. s. a § 304 c. ř. s., pročež žalobce nemůže povinnost k jich předložení mimo spor odvozovati z prvního zákonného ustanovení (sb. n. s. čís. 5471, 4557, 12936). Smluvní závazek, žalovanou v tomto směru převzatý, žalobce ani netvrdí. Podle posledního odstavce § 10 zák. ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. může zaměstnanec bez újmy práv na předložení obchodních knih, jež má podle jiných zákonných předpisů, jen žádati, by mu byl sdělen výpis z knih, o jednáních jeho činnosti skutečněných. Ježto není norem, podle nichž by obchodní pomocník mohl žádati předložení knih zaměstnavatelových mimo spor (Mayer-Grünberg, Kom. 1911 str. 156 a násl., sb. n. s. čís. 12936), není žádost opodstatněna, pokud se dotýká předložení knih a zápisků žalované. Žalobce má však podle posledního odstavce § 10 zákona o obchodních pomocnících nárok, aby mu byl sdělen výpis z knih, a má dále nárok, aby žalovaná firma s ním vyúčtovala, zvláště, když tvrdí (II. žaloby), že se žalovaná k tomu výslovně zavázala, avšak odprá s ním vyúčtovati (III. žaloby). Jelikož žalobní prosba ad b), c) pro svou neurčitost nemůže býti podkladem jednání, a prosba uvedená ad a), v příčině předložení obchodních knih a zápisků, není již podle samého přednesu žalobcova opodstatněna, nepochybil odvolací soud, potvrdiv v těchto směrech zamítací rozsudek prvního soudu (č. 4 § 503 c. ř. s.). Pokud se týče zbývajících částí návrhu ad a), vycházel odvolací soud, jak svrchu doličeno, z nesprávného právního posouzení (čís. 4 § 503 c. ř. s.) a důsledkem tohoto mylného názoru nejednal ve věci samé, jakž podle § 33 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. bylo jeho povinností, takže pro vadnost řízení (čís. 2 § 503 c. ř. s.) přezkum napadeného rozsudku je nemožný.

Čís. 13828.

Úmluva mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, již se přesunuje na pojištěnce pensijního nebo nemocenského pojištění větší než zákonem stanovený podíl na placení pojistného, jest neplatná.

(Rozh. ze dne 6. října 1934, Rv II 399/33.)

Žalobci byli u žalované firmy od 16. září 1930 do 30. dubna 1931, t. j. po dobu 7½ měsíců zaměstnání v šestičlenné kapele a bylo umluveno, že si celé pojistné i pro pensijní, i pro nemocenské pojištění uhradí zaměstnanci ze svého. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci na žalované náhrady polovice pojistného, již měla žalovaná jako zaměstnavatelka podle zákona platit ze svého. Žalovaná namítla, že ustanovení smlouvy, podle něhož si mají žalobci zapraviti celé pojistné ze svého, jest platné a právně účinné. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že ustanovení zákona ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. a ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n., která tu přichází v úvahu, jsou povahy dispositivní, že je tedy přípustné dotýčná ustanovení zákona vzájemnou dohodou stran libovolně upravit a změnit. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud odvozuje z ustanovení §§ 140 a 162 zák. ze dne 9. října 1924 čís. 221 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., jakož i z předpisů §§ 11 a 64 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n., zvláště z ustanovení § 170 d) tohoto zákona právní závěr, že jde o dohodu zákonem zakázanou a tedy neplatnou, a vyhověl proto žalobní žádosti, již se žalobci domáhali na žalované náhrady oné polovice pojistného, již měla žalovaná jako zaměstnavatelka podle zákona platit ze svého, avšak protiprávně ji zadržela žalobcům, t. j. polovici pojistného pro oba zmíněné obory sociálního pojištění za všech šest členů kapely. V § 162 zákona čís. 221/1924 v doslovu zákona čís. 184/1928 sb. z. a n. je výslovně ustanoveno, že z pojistného hradí zaměstnavatel i zaměstnanec po jedné polovině, v § 163, že zaměstnavatel je povinen platit nemocenské pojišťovně celé pojistné, v § 164, že může část pojistného, připadající na zaměstnance při výplatě mzdy sraziti zaměstnanci z jeho platu, a konečně v § 165, že pojistné, které zaměstnavatel srazil zaměstnanci ze mzdy, jest statkem zaměstnavateli svěřeným. Podobná ustanovení má zákon čís. 26/1929 sb. z. a n. v §§ 64—68. Zákon nepřipouští úchytky od svých předpisů, jimiž jasně byla vymezena nejvyšší hranice, do níž mohou zaměstnanci býti přidržováni k opatření prostředků k úhradě povinností nositelů pojištění. Jde tu o opatření veřejného práva a zákon by zajisté dal tomu výraz, kdyby byl v interním poměru mezi zaměstnavateli a zaměstnanci chtěl dovoliti přesun v podílech obou skupin na úhradu potřeb pojišťoven. To však nejen že neučinil, nýbrž §§ 260 c), d), zák. o nem. poj. (i § 170 d), e) zák. o pensijním pojištění) prohlašují za trestné (za přestupek), účtuje-li zaměstnavatel vědomě pojištěnci při výplatě více na pojistném, než je přípustné podle tohoto zákona neb sjedná-li s pojištěncem smlouvu, kterou práva vyplývající pro pojištěnce z tohoto zákona mají býti omezena nebo zkrácena. V § 140 zákona čís. 221/1924 v doslovu zákona čís. 184/1928 sb. z. a n. jest dále ustanoveno, že jsou neplatná ujednání, která by omezovala nebo vylučovala platnost tohoto zákona v neprospěch pojištěnců nebo jejich příslušníků, a obdobné ustanovení má zákon čís. 26/1929 sb. z. a n. v § 11.

Ač umístění tohoto paragrafu, zejména v onom zákoně mohlo by snad vésti k domněnce, že tu jde jen o ujednání ohledně nároků a výplaty dávek, plyne přece z doslovu oněch předpisů a jejich smyslu, že v § 140 zák. o nem. pojištění i v § 11 zák. o pensijním pojištění míněna jsou všechna ujednání dotýkající se právního poměru pojistného. Je tedy opodstatněn závěr, k němuž dospěl odvolací soud, že i ujednání, jimiž se přesunuje na pojištěnce větší podíl na placení premií, nad zákonem přípustnou polovinou, jsou zakázána a neplatná. Není-li však platná a závazná dohoda, musí žalovaná firma žalobcům nahraditi vše, co si neprávem zadržela při výplatě platů, a žalobní žádost je opodstatněna.

Čís. 13829.

Byla-li správci konkursní podstaty přidělena konkursním komisařem podle § 112 konk. ř. role žalobce a usnesení to se stalo pravoplatným, jest k pravoplatnosti rozřešení otázky aktivní legitimace ke sporu přihlížeti z úřadu i ve vyšších stolicích, dojde-li k nim věc následkem přípustného opravného prostředku. Otázkou aktivní legitimace nelze se zabývat ve sporu, i kdyby rozhodnutí konkursního komisaře neodpovídalo zákonu.

(Rozh. ze dne 11. října 1934, Rv I 2411/32.)

Žalobou, o níž tu jde, domáhal se správce konkursní podstaty na československém státu podle poukazu konkursního komisaře uznání pořadí daní a veřejných dávek, jak k odporu správce podstaty ve lhůtě stanovené uplatňovanému ve správním řízení upraveny budou jednak ve druhé, jednak ve třetí třídě konkursních věřitelů. Procesní soud první stolice žalobu pro tentokrát zamítl. Odvolací soud nevyhověl dovolání žalobce, vyhověl však dovolání žalovaného a zamítl žalobu vůbec. Důvody: Správce podstaty popřel pro část přihlášených vykonatelných pohledávek daní a veřejných dávek opatřených exekučními tituly požadované pořadí druhé třídy, o kterém má rozhodnouti konkursní soud k žalobě, kterou má však podati věřitel, jehož pořadí bylo popřeno, třebaže o pravosti pohledávky rozhoduje úřad správní k návrhu správce podstaty § 112 (2) konk. ř., ježto jde o pohledávky vykonatelné, doložené exekučním titulem podle § 1 čís. 13 ex. ř. Byl-li správce podstaty poukázán, by co do popřené pořadí podal žalobu, stalo se tak neprávem. Bylo věcí správce podstaty, by si do usnesení konkursního komisaře stěžoval. Správce podstaty není k žalobě aktivně legitimován, a proto nemůže nastati následek § 132 odst. (4) konk. ř.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o dovolání znovu rozhodl.

Důvody:

Správci konkursní podstaty byla přidělena konkursním komisařem podle § 112 konk. ř. role žalobce a usnesení to se stalo pravoplatným. Tím byla pravoplatně rozřešena otázka aktivní legitimace ke sporu.

K pravoplatnosti jest přihlížeti z úřadu i ve vyšších stolicích, dojde-li k nim věc následkem přípustného opravného prostředku. Pravoplatné rozhodnutí brání tomu, aby o téže věci neb otázce nebylo mezi týmiž stranami znovu rozhodnuto. Nelze se proto otázkou aktivní legitimace ve sporu zabývat, i kdyby rozhodnutí konkursního komisaře neodpovídalo zákonu. Poněvadž se odvolací soud následkem odchýlného právního názoru nezabýval ostatní částí odvolání, bylo rozsudek zrušiti a rozhodnouti jak se stalo.

Čís. 13830.

Vzdání se žalobního nároku při zpětvzetí žaloby, jež bylo druhou stranou přijato, jest bezúčinné, bylo-li přivedeno listí druhé strany.

Pouhé zpětvzetí žaloby bez vzdání se žalobního nároku není na závadu novému zažalování nároku.

(Rozh. ze dne 11. října 1934, Rv II 590/33.)

Žalobu o nároky ze služební smlouvy proti firmě Sch. zadal žalobce původně u živnostenského soudu pod Čž II 132/30. V tomto sporu vzal žalobce žalobu zpět vzdav se žalobního nároku. Žalobou, o niž tu jde, zadanou na pracovním soudě, domáhal se žalobce na firmě Sch. v podstatě týchž nároků jako ve sporu Čž II 132/30, a uvedl v žalobě, že se ke vzdání se žalobního nároku ve sporu Čž II 132/30 dal pohnouti slibem žalované (jejího zástupce), že ho přijme zpět do práce, a že žalovaná učinila slib ten s úmyslem nikdy jej nesplniti, jen aby vymohla na žalobci zpětvzetí žaloby a vzdání se žalobního nároku. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Ze spisu Čž II 132/30 bylo zjištěno, že žalobce vzal tehdejší žalobu zpět a vzdal se současně žalobního nároku. Tím jeho nárok zanikl vzdáním se, k čemuž je každý oprávněn. O podmíněném vzdání se nároku není ve spisech Čž II 132/30 nic uvedeno. Jde o vzdání se nepodmíněné. Ku tvrzení, že byl uzavřen smír, že žalovaná smír nedodržela, jakož i, že žalovaná smír uzavřela ve listivém úmyslu, žalobce do práce nepřijmouti a dosáhnouti na něm vzdání se žalobního nároku, netřeba přihlížeti. Odporuje to protokolu živnostenského soudu, a i kdyby smír žalobcem tvrzený byl skutečně uzavřen, což protokolem není prokázáno, mohl by se žalobce nanejvýše domáhati jen dodržení smíru se žalovanou, nikoli původního nároku. Nárok ze smíru není předmětem žaloby a nelze proto o něm rozhodovati. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, odkázav k důvodům rozsudku prvního soudu.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Právem vytýká dovolatel právní mylnost (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) názoru nižších soudů, že vzdání se žalobního nároku jest pro něho závazné i tehdy, bylo-li na něm listivě vylákáno, a že by na základě smíru se za-

lovanou mohl proti ní uplatňovati jen nárok ze smíru, nikoliv však nárok uplatňovaný v dřívějším sporu Čž II 132/30. V souzeném případě podle protokolu ze dne 24. října 1930, Čž II 132/30-6 vzal žalobce žalobu zpět, vzdav se dalšího žalobního nároku. Vzdání se nároku oprávněným (§ 1444 obč. zák.), jež bylo zavázaným přijato, jest obligační smlouvou mezi nimi, na niž jest použití všeobecných předpisů o uzavírání a platnosti smluv (§§ 861 a násl. obč. zák.). O tom, že vzdání se žalobního nároku žalobcem bylo žalovaným přijato, nelze pochybovati; vždyť žalovaný právě v souzeném sporu uplatňuje toto vzdání se žalobcovo. Podle § 870 obč. zák. není povinen dodržeti smlouvu ten, kdo byl k ní přiveden druhou stranou listí. Žalobce svým přednesem, o němž nabízel důkaz výslechem stran, právě doličoval, že byl přiveden ke vzdání se žalobního nároku druhou stranou listí. Tato tvrzená okolnost jest pro rozsouzení projednávaného sporu závažná. Bude-li totiž prokázáno tvrzení žalobcovo, že byl přiveden ke zpětvzetí žaloby a ke vzdání se žalobního nároku slibem žalované, že ho přijme opěť do práce, a že žalovaná učinila slib ten s úmyslem nikdy jej nesplniti, jen aby vymohla na žalobci zpětvzetí žaloby a vzdání se žalobního nároku, pozbuje vzdání se nároku žalobcem, přivedené listí žalované, pro žalobce závaznosti. Pouhé zpětvzetí žaloby bez vzdání se žalobního nároku nebrání tomu, aby týž nárok nebyl znovu zažalován, pokud se týče zpětvzetí žaloby bez vzdání se žalobního nároku nelze s úspěchem uplatňovati hmotněprávní námitkou, byl-li nárok, jež byl předmětem zpětvzetí žaloby, znovu zažalován. Jest proto v tom, že odvolací soud neprovedl o uvedeném přednesu žalobcově, důkaz výslechem stran, jež tu jediné přicházeli v úvahu, spatřovati vadu odvolacího řízení, jež byla způsobila zameziti úplně vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503 čis. 2 c. ř. s.), zejména, uváží-li se, že žalovaná ani v řízení před pracovním soudem ani v odvolacím řízení nevznesla jiných námitek proti žalobnímu nároku. Jen ještě se podotýká, že nezáleží na tom, že nebylo do protokolu ze dne 24. října 1930, Čž II 132/30-6 pojata, proč došlo ke vzdání se žalobního nároku a ku zpětvzetí žaloby.

Čís. 13831.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Postupem předepsaným v § 70 vl. nař. ze dne 5. března 1927, čis. 15 sb. z. a n., jest se domáhati i opravy nesprávné výměry nebo výplaty odpočivných (zaopatřovacích) požitků, postup ten nemusí však býti zachován i v případech, kde další výplata vyměřené již pense byla pensionovanému zaměstnanci čsl. státních drah odeprána z důvodu, že nabytí schopnosti ku práci. Nepřichází tu proto v úvahu propadná devadesátidenní lhůta podle § 2 zákona ze dne 15. října 1925, čis. 217 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 11. října 1934, Rv II 200/34.)

Žalobce byl pomocným zaměstnancem československých státních drah. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se na československém státu vyplácení další pense měsíčních 425 Kč. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvě stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud potvrdil zamítavý rozsudek prvního soudu jen z důvodu, že žalobci bylo dne 20. listopadu 1932 doručeno rozhodnutí místerstva železnic ze dne 7. října 1932, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání proti zastavení výplaty zaopatřovacích požitků, provedenému ředitelstvím státních drah v B., a že žaloba nebyla u soudu podána v propadné lhůtě devadesáti dnů podle § 2 zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. Při tom vycházel odvolací soud z názoru, že v souzeném sporu jde o nárok, o němž platí předpisy § 70 vládního nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n. a § 47 vládního nařízení čís. 96/1930 sb. z. a n. Názor odvolacího soudu jest však právně mylný, neboť tyto předpisy se netýkají nároku, jehož se žalobce touto žalobou domáhá. Není sporné, že žalobce byl pomocným zaměstnancem čsl. státních drah. V žalobě uvedl, že mu byla od 29. května 1929 vyměřena pense 5.100 Kč ročně, že této pense požíval až do 2. září 1932, kdy mu bylo oznámeno, že mu pense nebude dále vyplácena, protože je způsobilý k zaměstnání, že však podle svého stavu dosud není způsobilý zastávat zaměstnání, takže mu pense přísluší i nadále. Domáhá se proto na žalované straně další výplaty pense 425 Kč měsíčně. Žalovaná strana přiznala, že žalobci byla vyměřena s platností od 29. května 1929 pense ve výši, jak uvádí, a to na dobu neschopnosti k práci, a že výplata pense byla žalobci zastavěna dnem 30. září 1932, prý právem, ježto nabyt znovu dřívější schopnosti k práci. Spornou jest tedy otázka, zda zastavení další výplaty vyměřené pense, jejíž výše sporná není, se stalo právem či neprávem. V § 70 vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. jest předepsán postup, jak jest se domáhati úpravy nesprávné výměry nebo výplaty služebních příjmů. Podle § 47 odst. (2) vlád. nař. čís. 96/1930 sb. z. a n. platí od vyhlášení zákona čís. 70/1930 sb. z. a n., ode dne 17. června 1930, ustanovení § 70 vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. pro zaměstnance a pozůstalé po nich, jimž byly povoleny odpočivné (zaopatřovací) platy podle uvedeného vládního nařízení. Z toho sice vyplývá, že postupem předepsaným v § 70 vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. jest se domáhati též opravy nesprávné výměry nebo výplaty odpočivných (zaopatřovacích) požitků, ale v souzené věci nejde vůbec o úpravu služebních příjmů a nejde tu ani o výměru odpočivných platů, proti jichž výši žalobce nic nenamítal. Sporná otázka byla již vyřešena tak, že jde jen o oprávněnost zastavení další výplaty vyměřené pense. Ani ve vládním nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n., ani ve vládním nařízení čís. 96/1930 sb. z. a n., ani v žádném zákoně není stanoveno, že postup předepsaný v § 70 vlád. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. musí býti zachován i v případech, kde další výplata vyměřené již pense byla pensionovanému zaměstnanci čsl. státních drah odepřena z důvodu, že nabyt schopnosti k práci. Nelze proto souhlasit s názorem, že v souzené věci šlo o soukromoprávní nárok, o němž má podle zákonů o tom vydaných rozhodnouti úřad správní (§ 105 ústavní listiny a § 1 zákona čís. 217/1925 sb. z. a n.) a který by musil býti uplatněn žalobou v propadné lhůtě devadesáti dnů podle § 2 zákona čís. 217/1925 sb. z.

a n. Rozhodnutí čís. 12.225 sb. n. s., na něž poukázal odvolací soud, se nehodí na souzenou věc, ježto mělo zcela jiný skutkový a právní základ. Protože ze stejně mylného právního názoru vycházel i soud první stolice a oba nižší soudy právě pro tento mylný názor se vůbec neobíraly rozhodující a mezi stranami spornou otázkou, zda zastavení další výplaty žalobcovy pense se stalo právem či neprávem, a nečinily zjištění o tom, zda žalobce nabyt zase schopnosti k práci, jest nejen řízení odvolací, nýbrž i celé dosavadní řízení neúplné.

Čís. 13832.

Železniční zaměstnanci.

Srážení pensijních příspěvků ze služebního platu železničního zaměstnance nelze pokládati za »úpravu služebních poměrů« ve smyslu § 70 vládního nařízení ze dne 5. března 1927, čís. 15 sb. z. a n.

Železniční úřady nejsou jako úřady správní (§ 1 zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n.) povolány rozhodovati i o námítkách železničních zaměstnanců proti nesprávné výměře pensijních příspěvků a o jejich nárocích na vrácení těchto příspěvků, byly-li sráženy neprávem.

(Rozh. ze dne 11. října 1934, Rv II 634/34.)

Žalobci, železničnímu zaměstnanci, strhoval železniční erár v letech 1925 až 1930 na pensijních příspěvcích ročně 11½% z pensijní základny. Žalobu, jíž se domáhal na československém státu zaplacení 4.800 Kč, odůvodňoval žalobce takto: Podle stanov pensijního fondu, a to podle § 7 těchto stanov, byl žalobce povinen platiti a také platil od 1. září 1929 na pensijních příspěvcích 11½% z pensijní základny. Podle těchto stanov čítá se každý plný rok, po který byl příspěvek placen, pro výměru pense za 1½ roku. Takto dosáhl žalobce nároků na pensi ve výši celé pensijní základny dne 1. července 1926. Od té doby mělo mu býti podle § 7 stanov pensijního fondu sráženo jen 8% z rozdílu mezi pensijní základnou odpovídající skutečným požitkům a mezi pensijní základnou, jakou by měl v době dosažení pensijní základny. Žalovaná strana srážela však žalobci i po dosažení pensijní základny dále 11½% místo uvedených 8%. Tím byl žalobce poškozen v době od 1. července 1926 do 30. června 1927 o 1.200 Kč a v další době ještě o dalších 3.600 Kč. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud potvrdil zamítavý rozsudek první stolice jen z důvodu, že žaloba nebyla podána v propadné lhůtě podle § 2 zák. ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. Při tom vycházel z názoru, že vyměrování pensijních příspěvků jest nerozlučnou a podstatnou součástí rozhodování o výši služebních příjmů aktivního železničního zaměstnance

podle § 70 vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n. Dovolatel právem vytýká, že tento právní názor jest mylný. Žalobce dovozoval v žalobě, odvolává se na stanovy pensijního fondu československých státních drah, že mu mělo býti sráženo ze služebního platu — počínajíc dnem 1. července 1926 — na pensijních příspěvcích jen 8%, že však mu bylo sráženo i po 1. červenci 1926 plných 11½%, a domáhal se proto na žalované straně vrácení obmezené částky 4.752 Kč, která prý mu byla sražena neprávem. Žalobce nebrojí tedy proti výměře svých služebních požitků a neopírá žalobní nárok o novou úpravu neb opravu služebních příjmů, provedenou na základě vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n., nýbrž výslovně jen o nesprávné srážky pensijních příspěvků na základě stanov fondu československých státních drah. Povinnost zaměstnanců československých státních drah, platiti pensijní příspěvek, jest stanovena v § 83 vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n., v jehož odstavci druhém se praví, že pensijní příspěvek se sráží v měsíčních částkách ze služebního platu. Srážení pensijních příspěvků ze služebního platu, jak se v souzené věci stalo, nelze pokládati za »úpravu služebních příjmů« ve smyslu § 70 uvedeného vládního nařízení, neboť při něm jde jen o úpravu způsobu, jakým pensijní příspěvek má býti zapravován. Vyměňování pensijního příspěvku samo se děje podle pensijní základny a vládní nařízení č. 15/1927 sb. z. a n. neobsahuje žádného předpisu o tom, že železniční úřady jako úřady správní jsou povolány rozhodovati též o námitkách železničních zaměstnanců proti nesprávné výměře pensijních příspěvků a o jejich nárocích na vrácení těchto příspěvků, byly-li sráženy neprávem. Nárok žalobou vymáhaný jest sice nepochybně nárokem soukromoprávním, avšak nejde tu o takový soukromoprávní nárok, o kterém má podle zákonů o tom vydaných rozhodovati úřad správní (§ 105 ústavní listiny a § 1 zákona č. 217/1925 sb. z. a n.). Nejvyšší soud vyložil již v rozhodnutích č. 9875, 11.897, 12.225, 12.633 a 13.457 sb. n. s., na něž se pro stručnost odkazuje, že jen nároky dovozené z nové úpravy platové, provedené podle § 219 platového zákona a § 70 vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n., byly jako nároky soukromoprávní přikázány zákonem k rozhodování úřadům správním, a dolíčil, že vládní nařízení č. 15/1927 sb. z. a n. má v tomto směru moc zákona, ježto bylo vydáno na základě zákonného zmocnění (§ 210 platového zákona) v jeho mezích a ve shodě s ním a bylo řádně vyhlášeno. Na nárok žalobcem uplatňovaný se však nevztahuje ustanovení § 70 vládního nařízení č. 15/1927 sb. z. a n. a nelze na něj použití ani předpisů § 105 ústavní listiny a § 1 zák. č. 217/1925 sb. z. a n. Neobstojí proto jediný důvod, z něhož odvolací soud uznal zamítnutí žaloby prvním soudem za opodstatněné. Ježto také první soud vycházel ze stejného mylného názoru právního a ježto se ani odvolací soud, ani první soud vůbec neobíraly meritem sporu, jest dosavadní řízení neúplné.

Čís. 13833.

O kontrolním právu veřejného společníka jest z á s a d n ě rozhodovati v řízení nesporném, předpokládajíc, že rozhodnutí nezávisí na zjištění sporných okolností, jež by mohly býti objasněny jen formálním průvodním řízením.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R I 908/34.)

Veřejný společník S. navrhl, by veřejnému společníku Č-ovi bylo přikázáno předložiti obchodní knihy, doklady, spisy a sdělití bilanci. Soud své stolice návrhu vyhověl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a odkázal navrhovatele s návrhem na pořad práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu navrhovatelovu.

D ů v o d y :

Jest sice přisvědčiti názoru rekurentovu, že z á s a d n ě má býti o kontrolním právu i veřejného společníka ve smyslu čl. 105 obch. zák. rozhodováno v řízení nesporném, mluví pro to nejen nauka (Randa: Das Oesterreichische Handelsrecht, II. díl, II. vyd. str. 142, Ott: Geschichte und Grundlehren des Oesterreichischen Rechtsfürsorgeverfahrens str. 101 a násl.), nýbrž i účel, zameziti vedení dlouhých a nákladných sporů pro neshody společníků v případech, kde je lze zákrokem nesporného soudce snadno odstraniti. Plenární rozhodnutí ze dne 23. dubna 1931 uveřejněné pod č. 10.714 sb. n. s. projednává sice případ kontrolního práva t i - c h ě h o společníka podle čl. 253 obch. zák., které lze uplatňovati v řízení nesporném, avšak jeho odůvodnění nevyklučuje použití zásady i na obdobný případ veřejného společníka, ovšem předpokládajíc, že rozhodnutí nezávisí na zjištění sporných okolností, které by mohly býti objasněny formálním průvodním řízením. V takových případech jest odkázati navrhovatele na pořad práva. V souzeném případě nemá sice společenská smlouva zvláštní ustanovení o kontrolním právu společníků podle čl. 105 obch. zák. a platil by tedy předpis zákona, a mohlo by býti použito nesporného řízení k vyřízení návrhu. Než odpůrce namítal, že došlo mezi stranami k d o h o d ě ze dne 22. června 1931, podle níž byl poměr mezi nimi vzhledem k čl. 105 obch. zák. postaven na podklad s m l u v n í, a že byla uzavřena dohoda o opatření dokladů a o provádění revise, že však navrhovatel tuto dohodu nesplnil, ji porušil a pokračuje v nesporném řízení v úmyslu odpůrce šikanovati. Navrhovatel popírá, že jeho právo kontrolní závisí na jiných podmínkách než podle zákona. Podle toho jsou okolnosti upravující základ oprávnění společníků smlouvou mezi stranami sporné, a mohou případně rozpory býti odklizeny jen řádným průvodním řízením. K tomu nestačí jen znáti obsah mimosoudní dohody, nýbrž jest zjistiti, zda byla splněna dohoda. Byla proto v tomto případě věc rekursním soudem právem odkázána na pořad práva, a není tu zmatečnosti podle § 41 odst. (2) d) zák. č. 100/1931 sb. z. a n.

Čís. 13834.

Vlastník nemovitosti jest oprávněn žádati o změnu pořadí dvou přímo za sebou následujících poznámek pořadí pro zamýšlené zadlužení, předloživ usnesení o poznámkách pořadí.

Knihovní věřitel nemůže se tu dovolávati ochrany důvěry ve veřejné knihy, muselo-li mu i v době sepsání dlužního úpisu, i v době podání knihovní žádosti býti známo, že nastala změna v pořadí poznámek, ana poznámka současnosti obou poznámek byla vymazána.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R I 976/34.)

Na dlužníkově nemovitosti bylo poznamenáno pod č. d. 4566 pořadí pro zadlužení do výše 450.000 Kč s účinkem do 30. listopadu 1927 a pod č. d. 4567 pořadí pro zadlužení do výše 135.000 Kč s účinkem do téhož dne. Oba knihovní návrhy došly na knihovní soud dne 30. listopadu 1926 současně a současnost byla v pozemkové knize vyznačena. Dne 31. prosince 1926, kdy ještě žádná zástavní práva pro svrchu uvedená zadlužení do výše 450.000 Kč a 135.000 Kč do knih pozemkových zapsána nebyla, žádal dlužník na knihovním soudě, by shora zmíněné pořadí pro zadlužení bylo pozměněno tak, že předcházeti má pořadí pro zadlužení do výše 450.000 Kč před pořadím pro zadlužení do výše 135.000 Kč. Knihovní soud vyhověl tomuto návrhu dlužníka, jakož i jeho dalšímu návrhu, by bylo vymazáno, že oba návrhy došly současně. V pořadí pol. 21 vymohla si banka L. dne 25. listopadu 1927 vklad zástavního práva k zajištění svých pohledávek do výše 450.000 Kč, a téhož dne vymohla si Občanská záložna v L. pořadí pol. 22 vklad zástavního práva pro svou pohledávku 100.000 Kč. Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal soud první stolice zbytek nejvyššího podání bance L., zamítnuv odpor Artura F-a, postupníka Občanské záložny v L. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Mylný jest názor dovolacího rekurenta, že vlastník nemovitosti nemůže vůbec nikdy změnití pořadí dvou přímo za sebou následujících poznámek pořadí pro zamýšlené zadlužení (§ 53 knih. zák.). Neboť žádost o zápis zástavního práva v poznamenaném pořadí může podle § 56 knih. zák. podati ve lhůtě § 55 knih. zák. nejen vlastník nemovitosti, jenž si poznámku vymohl, nýbrž i ten, kdo předloží usnesení povolující poznámku, pokud má listinu ke vkladu schopnou. A podle § 58 odstavec druhý knih. zák. může býti před uplynutím zákonné lhůty povolen výmaz poznámky, předloží-li se vyhotovení o povolení poznámky. Z toho patrně, že nakládati může s poznámkou v zákonné lhůtě ten, kdo může předložit vyhotovení onoho výměru. Žádal-li vlastník nemovitostí dne 21. prosince 1926, tedy ve lhůtě končící 30. listopadu 1927, o poznamenání přednosti pro poznámku 21 na listě C před následující položkou 22, předloživ usnesení o poznámkách pořadí, učinil tak v mezích svého práva, an dovolací rekurent ani netvrdil, že usnesení o poznámce pořadí odevzdal povinný již před tím postupitelce dovolacího rekurenta Občanské záložny v L., nýbrž vyslovuje a to teprve v dovolacím rekursu jen tuto možnost. Usuzuje-li rekursní soud, že postupitelce musilo býti i v době sepsání dlužního úpisu i v době podání knihovní žádosti známo, že nastala změna v pořadí poznámek, dochází k závěru a nejde o rozpor se spisy. Závěr ten je správný, ana postupitelka musila nahlédnutím do pozemkové knihy zjistiti, že poznámka současnosti obou poznámek byla vymazána, z čehož musila souditi při průměrné opatrnosti, že v pořadí poznámek nastala změna. Ovšem, že výmaz současnosti obou podání a poznámky nemohl způsobiti změnu skutečnosti, že obě podání došla současně, avšak byl důkazem toho, že buď šlo o chybu ve vyznačení

současnosti, jež byla opravena podle § 104 druhý odstavec knih. zák., neb o postoupení pořadí, a nahlédnutím do sbírky listin by se byla přesvědčila, že skutečně jde o změnu pořadí. Nechala-li to postupitelka bez povšimnutí, nemůže ji to omluviti, ana by nebyla jednala v důvěře v knihy veřejné, a nemohlo by to ani postupníka omlouvat. Výmaz současnosti na místě poznamenání postoupení přednosti nemůže na věci nic změnití. Má-li tedy pořadí zápisu zástavního práva zmíněné banky č. d. 4566 a zápisu dovolacího rekurenta č. d. 4567, jest patrně, že podle § 29 odstavec 1 knih. zák. a §§ 66 a 77 odstavec 3 čís. 1 jedn. ř. má zástavní právo banky přednost.

Čís. 13835.

Podle § 232, třetí odstavec, c. ř. s. (čl. II. čís. 4 zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.) zachovává se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu procesního i lhůta stanovená pojišťovacími podmínkami k podání žaloby.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R I 1002/34.)

Žalobce byl pojištěn u žalované pojišťovny proti požáru. Proti žalobě, již se žalobce domáhal na žalované náhrady škody, již prý utrpěl tím, že za požáru u souseda byl nucen strhnouti střechy chlévů a kolny, namítla žalovaná mimo jiné opožděnost žaloby. Procesní soud první stolice (okresní soud obchodní v Praze) žalobu zamítl. Důvody: Jest zjištěno, že podle čl. 24 pojišťovacích podmínek, zamítl-li pojišťovatel nárok naň vznesený, jest prost závazku k plnění, není-li nárok na plnění do šesti měsíců soudně uplatňován. Tato lhůta počíná uplynutím dne, kterého se zamítnutí stalo proti pojistníkovi neb oprávněnci doporučeným dopisem, v němž udána jest lhůta a právní následek spojený s jejím uplynutím. Jest zjištěno, že podmínce o stanovení lhůty k uplatňování nároku proti straně žalované, bylo žalovanou stranou odesláním dopisu ze dne 25. dubna 1932 ve smyslu ustanovení čl. 24 pojišťovacích podmínek vyhověno. Končila tedy lhůta k soudnímu uplatňování nároků proti žalované straně dne 25. října 1932. Žaloba byla však podána teprve dne 29. července 1933, tedy po uplynutí lhůty. Okolnost, že u okresního soudu v K. (na Slovensku) byla dne 19. července 1932, tedy včasně podána žaloba, domáhající se nároku, který nyní u tohoto soudu žalobou, o niž tu jde, jest uplatňován, nic nemění na posouzení otázky, zda u zdejšího soudu byla žaloba včasně podána. Ustanovení čl. 24 pojišťovacích podmínek o soudním uplatňování pojišťovacího nároku nemá zajisté jiný smysl, než, že nárok musí býti ve stanovené šestiměsíční lhůtě uplatňován u soudu věcně i místně příslušného. Jinak by stanovení lhůty šestiměsíční vůbec nemělo smyslu, ježto by podáváním žalob u soudů nepřislušných mohl pojištěný libovolně tuto šestiměsíční lhůtu prodlužovati. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci ji znovu projednal a rozhodl. Důvody: Mezi stranami bylo ujednáno, podle čl. 24 pojišťovacích podmí-

nek, že, zamítl-li pojišťovatel nárok naň vznesený, jest prost závazku k plnění, není-li nárok na plnění do 6 měsíců soudně uplatňován. Tato lhůta počíná uplynutím dne, kterého se zamítnutí stalo proti pojistníkovi neb oprávněnci doporučeným dopisem, v němž jest lhůta uvedena a právní následek za jejím uplynutím spojený. Tuto lhůtu šesti měsíců jest tedy pokládati za smluvní lhůtu propadnou. Jde o otázku, zda ustanovení § 232 třetí odstavec c. ř. s., podle něhož právní účinky podání žaloby trvají, byla-li žaloba soudem odmítnuta pro nepřislušnost, když byla podána znovu u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení žalobu odmítajícího, týká se i žalob, které podle ujednání stran vázány jsou na lhůtu propadnou, když sice byly podány ve lhůtě u soudu nepřislušného, avšak po odmítnutí byly znovu podány u soudu příslušného po projití propadné lhůty. Toho druhu jest tato žaloba. Podle zjištění prvního soudu byla ve lhůtě 6 měsíců, tedy včas, podána u okresního soudu v K., totiž před 25. říjnem 1932. Na základě spisů okresního soudu v K. jest zjištěno, že žaloba téhož obsahu, jak je tato, byla tam podána dne 19. července 1932, že byla tímto soudem pro místní nepřislušnost odmítnuta usnesením ze dne 12. října 1932, jež bylo potvrzeno krajským soudem v K. jako soudem rekursním usnesením ze dne 25. května 1933, jež vypraveno bylo kanceláří okresního soudu v K. na strany dne 14. července 1933 a zůstalo právoplatným. Tato žaloba byla podána u okresního soudu obchodního v Praze dne 29. července 1933, tudíž ve lhůtě třicetidenní stanovené v § 232 třetí odstavec c. ř. s. Toto ustanovení bylo zavedeno hlavně s ohledem na § 184 na Slovensku platného civ. sud. por. Obě tato zákonná ustanovení nepraví nic bližšího o tom, co rozuměti soukromoprávními následky podání žaloby. Výklad pojmu jest opřít o ustanovení soukromého práva. V souzeném případě jde o nárok z pojišťovací smlouvy. Tento nárok podle čl. 24 všeobecných pojišťovacích podmínek zanikne, není-li ve lhůtě propadné šesti měsíců u soudu uplatňován. To znamená, že se zachová včasným podáním žaloby. Je to tudíž soukromoprávní následek podání žaloby, i když byla podána u nepřislušného soudu, ježto čl. 24 všeobecných pojišťovacích podmínek mluví jen o uplatňování u soudu a není tam zmínka, že by uplatňování to muselo se státi u soudu příslušného. Tento soukromoprávní následek zanikl odmítnutím žaloby, protože odmítnutím žaloby končí zahájený spor. Výjimka z tohoto pravidla po ustanovení § 261 šestý odstavec c. ř. s. jest právě § 232 třetí odstavec, c. ř. s., podle něhož trvají dále soukromoprávní účinky zahájení sporu pokud se týče podání žaloby, jestliže po právoplatném odmítnutí byla žaloba do třiceti dnů znovu podána u příslušného soudu. Nelze seznati, proč by se tohoto ustanovení nemělo použítí na lhůty propadné. Nejde tu o přerušeni nebo stavení propadné lhůty. Propadná lhůta neměla v zápětí zánik práva žalobního, protože žaloba byla včas podána. Jde jen o prodloužení soukromoprávních následků podání žaloby a nikoliv o prodloužení neb přerušeni neb stavení propadné lhůty. Nelze proto souhlasiti s názorem prvního soudu, že by podáváním žalob u soudů nepřislušných mohl pojištěný libovolně tuto šestiměsíční lhůtu prodloužovati a žalovaná strana beztak ihned po ohlášení škodného případu provede vždy potřebná šetření. Odvolací soud jest proto toho názoru, že v souzeném případě byla žaloba vzhledem k ustanovení § 232, třetí odstavec, c. ř. s. podána včas.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Ustanovení § 261 šestý odstavec c. ř. s. zařazené v obdobném doslovu článkem III. čís. 8 zákona čís. 23/28 sb. z. a n. do ob. s. por., upravuje procesní právní účinky zahájení sporu (§ 233 c. ř. s.) a podání žaloby a početi sporu (§§ 147 a 180 ob. s. por.), kdežto § 232 odstavec třetí c. ř. s. a obdobný předpis § 184 ob. s. por. upravuje soukromoprávní účinky spojené s podáním žaloby u nepřislušného soudu, byla-li žaloba znova podána u příslušného soudu do třiceti dnů od právní moci usnesení odmítajícího pro nepřislušnost žalobu. Zcela správně proto doličil odvolací soud, že v souzeném případě jde o soukromoprávní a nikoliv o procesní účinky žaloby podané do třiceti dnů od pravoplatnosti odmítavého usnesení, a stačí poukázati na odůvodnění rekursního soudu, jež rekursními vývody vyvráceno nebylo. A pokud rekurentka poukazuje k tomu, že by tímto způsobem mohl pojistník podáváním žalob u libovolných soudů nepřislušných oddalovati zahájení sporu u soudu příslušného do doby, až by pojišťovací ústav ke své škodě důkazní prostředky pozbyl, přehlíží, že podle § 232 třetí odstavec c. ř. s. (§ 164 ob. s. por.) jen jedině podání žaloby u nepřislušného soudu nemá vliv na soukromoprávní účinky, byla-li žaloba do třiceti dnů podána u příslušného soudu, takže opětováním žaloby u jiného, avšak opětně nepřislušného soudu žalobce tuto výhodu ztrácí a nemůže takovým způsobem spor protahovati. Totéž stanovisko zaujato bylo i osnovou sjednoceného civ. s. řádu, jak plyne z důvodové zprávy z r. 1931 str. 460.

Čís. 13836.

Zákon o základních ustanoveních soudního řízení nesporného ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Matka nemanželského dítěte, na niž přešla smírem o odbytném povinnosti k výživě, jest účastnicí jednání o výživném a jest ji podle §§ 18 a 23 zákona slyšeti o povinnosti nemanželského otce k výživě dítěte, namně též o jejich majetkových a výdělkových poměrech.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R I 1213/34.)

Nemanželský otec složil roku 1924 na základě smíru s nemanželskou matkou a tehdejší poručnicí dítěte a schváleného poručenským soudem, na výživu dítěte 2.000 Kč. Návrhu poručníka, by nemanželský otec vzhledem k tomu, že se zlepšily jeho majetkové poměry, byl uznán povinným platiti na výživu dítěte výživné měsíčních 70, pokud se týče (od 14. roku dítěte) 100 Kč soud první stolice vyhověl: Rekursní soud k rekursu nemanželského otce napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu nemanželského otce, zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu rozhodl, doplně řízení ve směrech níže uvedených.

D ů v o d y:

Smírem ze dne 19. září 1924 č. j. P 79/24-14, jež uzavřela s nemanželským otcem, nynějším dovolacím rekurentem, matka a poručnice dítěte a jímž ujednáno bylo na místě výživného odbytné, přešla, jak blíže bylo vyloženo v plenárním usnesení ze dne 7. října 1924 čís. pres. 299/24 (sb. n. s. čís. 4213), povinnost výživy dítěte, pokud na ni odbytné nestačí, na matku. Opačný názor rekursního soudu není správný. Protože na ni smírem o odbytném povinnost výživy dítěte přešla, je matka dítěte po rozumu § 6 zák. o nesp. říz. účastnicí případného jednání o výživném a bylo jí v projednávaném případě podle §§ 18 a 23 zák. o nesp. řízení o povinnosti nemanželského otce k výživě dítěte a o uložení mu povinnosti té slyšeti. Ježto se tak nestalo, je řízení nižších soudů stíženo zmatečností [§ 41 (2) písm. g) zák. o nesp. řízení] a dovolací rekurent právem usnesení pro zmatečnost napadá (§ 46 (2) zák. o nesp. řízení). Bylo tudíž napadené usnesení jakož i usnesení prvního soudu pro uvedenou zmatečnost zrušiti a věc prvnímu soudu k nápravě, to jest k slyšení matky vrátiti. Protože při smíru o odbytném, uzavřeném matkou dítěte nebo za jejího přistoupení, přechází povinnost výživy na matku a vyživovací povinnost otceva nastává (viz uvedené plenární rozhodnutí sb. n. s. čís. 4213) buďto když matka při svých majetkových, pokud se týče výdělkových poměrech na nutnou výživu dítěte nestačí nebo, když se majetkové poměry otceva podstatně zlepšily, bude matku dítěte slyšeti také o jejich majetkových a výdělkových poměrech. Po slyšení matky a po případném šetření o jejich údajích první soud znovu rozhodne.

Čís. 13837.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Pokud jsou dotčeny přímo soutěžitelské zájmy toho, kdo obchoduje se zbožím, vyráběným jinou firmou.

Jednáním proti dobrým mravům soutěže jest výroba a prodej padělku, jímž jest využíváno cizí myšlenky a jenž může znehodnotiti dobrou pověst lepšího zboží soutěžitelova.

K opodstatnění nároku na odškodné stačí, že jednání žalovaného mohlo vésti k znehodnocení dobré pověsti výrobků žalobcových.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, Rv I 491/33.)

Žalující firma F. domáhala se na žalovaném Antonínu Sch-ovi, by žalovanému bylo nařízeno, by se zdržel výroby a prodeje papírových koberců, vyráběných jen firmou »Chepa«, továrna chemických papírů, společnost s r. o. a žalobkyni do obchodu uváděných, a by byl žalovaný uznán povinným zaplatiti žalobkyni odškodné za utrpené příkoří. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Soud první stolice shledává nekalou soutěž ve smyslu § 1 zák. proti n. s. v tom, že žalovaný využil ve svůj prospěch výrobní myšlenky firmy »Chepa«, jejíž využití žalující straně byla vyhrazena, vyráběje a prodávaje papírové koberce ze zvlášť k tomu upraveného a po

celé ploše potištěného papíru na způsob linolea, které dříve, před vynálezem firmy »Chepa«, nebyly vyráběny a mají určité praktické a hygienické výhody před podobnými předchozími výrobky z obyčejného balicího papíru s barevnými pruhy. Vezmou-li se za základ zjištění prvního soudu, nemůže býti pochybnosti o tom, že toto jednání žalovaného je skutečně v rozporu s dobrými mravy a tudíž nekalou soutěží po rozumu § 1 zákona, neboť žalovaný zmocňuje se tak lacino pro svůj zisk výsledku nákladných pokusů předcházejících výrobě sporného zboží a připravuje tak i výrobce, t. j. firmu »Chepu«, která na tuto výrobu po prvé připadla, i žalující stranu výrobky ty na trh přivádějící o ovoce jich úsilí a práce. Vývody odvolání, že by takto byl zdržován pokrok ve výrobě monopolisací »novinek« ve prospěch určitých podnikatelů a že pouhé zhoršení kvality napodobeného a padělaného zboží vylučovalo nekalou soutěž, jsou sofistickou a nereelní filipikou, která nestačí k ospravedlnění jednání žalované strany. Že jednání to mělo v zápětí kromě znehodnocení dobré pověsti výrobků firmy »Chepa« a žalobkyně špatnější kvalitou přirozeně i materiální újmu poklesem možného zisku z výroby a z prodeje papírových koberců, o něž zde jde, je zřejmé a zakládá proto i nárok žalující strany na odškodné ve smyslu § 16 zák. proti n. s., jenž jí proto právem byl přiznán.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud správně dovodil, že strany jsou soutěžiteli ve smyslu § 46 zákona proti nekalé soutěži. Nesejde na tom, že žalobkyně v papírnickém oboru obchoduje a žalovaný podle svého tvrzení hlavně vyrábí, protože i tak byl by zde poměr soutěžitelský, nehledíc k tomu, že žalovaný sám připouští, že se svými výrobky také obchoduje, třeba prý prodává jen překupníkům. Nevadí ani to, že se zákaz výroby a prodeje týká zboží, se kterým žalobkyně jen obchoduje, které však vyrábí firma »Chepa«. Jsou přímo dotčeny hospodářské a soutěžní zájmy žalobkyně, ježto bylo vzato za prokázáno, že firma »Chepa« jako výrobce, nemajíc kapitálu k zavedení svého výrobku, předala žalobkyni, jež měla dobře zavedený velkoobchod s papírem a potřebný kapitál, výhradný prodej výrobků pro Československou republiku, že pak žalobkyně do obchodu investovala kapitál, provedla příslušnou reklamu a výrobky na základě toho prodávala. Žalobkyně jako soutěžitelka uplatňuje vlastním jménem svůj právní nárok na ochranu podle zákona proti nekalé soutěži, nečiní tak jménem firmy »Chepa« a není třeba, by jí byla tato firma nějaký žalobní nárok postupovala. Jde-li skutečně o zboží závadné, je žalobkyně dotčena jednak tím, že se zboží uvádí do obchodu, ale i tím, že se po živnostensku vyrábí, protože by taková výroba sama bez odbytu neměla smyslu. Pokud žalovaný poukazuje k tomu, že by mohl pracovati pro vývoz, stačí uvést, že se v tomto směru v odvolání nehájil. Že se výroba i prodej takového zboží, které je do té míry padělkem výrobků firmy »Chepa«, jak to znalci dolíčili a jak vzal soud za prokázáno, za zjištěných okolností přiči požadavkům slušné soutěže a že se přiči § 1 zákona proti nekalé soutěži, dovodil odvolací soud rovněž správně. Nejde jen

o to, že bylo použito hrubého papíru potíštěného k výrobě pokrývek na podlahu, nýbrž o to jde, že žalovaný nekalým způsobem využil právě oné kombinace vhodného papíru a potíštění po celé ploše, a to právě tak, jak to zavedla firma »Chepa«, a že tu žalovaný využil této nové myšlenky a nové kombinace na svůj prospěch a na úkor žalobkyně, že si tak přisvojuje ovoce cizí práce a cizí myšlenky. Právem poukazují nižší soudy k tomu, že nesejde na tom, má-li firma »Chepa« nebo žalobkyně také nárok na ochranu podle patentního práva, nýbrž že případ posuzovati jest jen s hlediska zákona proti nekalé soutěži. S tohoto hlediska, kde se posuzuje jednání žalovaného a způsob i chvalitebnost nebo zavržitelnost tohoto jednání, nesejde ani na tom, mohlo-li by tu jít o nový vynález, který by mohl býtí předmětem ochrany podle patentního zákona, protože předmětem posouzení jest právě jen jednání žalovaného v hospodářském a soutěžním styku. Tu pak nesejde ani na tom, že nejde zrovna o otrocké napodobení, nýbrž jak znalci uvedli, o nešikovný, nedokonalý padělek; neboť i takovým paděláním využívá žalovaný přece jen cizí myšlenky na úkor žalobkyně k neoprávněnému svému prospěchu a nadto může také, jak k tomu právem poukazuje odvolací soud, takovým padělkem znehodnotit dobrou pověst i lepšího zboží žalobkyně. Ani hlediska národohospodářská a umožnění a ochrana pokroku ve výrobě a v obchodu nemluví pro žalovaného, nýbrž proti němu. Pokrok byl by spíše ohrožen, kdyby se připouštělo, by ten, kdo přichází s lepší věcí, směl býtí nekalou soutěží připraven o ovoce své činnosti tím, kdo by nové myšlenky využil a přišel do soutěže s méněcennými padělky. Nejde o monopol na výrobu, protože se žalovanému nebrání, by ve stejném oboru hledal nové cesty, ale nesmí se omezit na to, aby využíval cizí myšlenky na cizí úkor a k svému nezaslouženému prospěchu. V tomto směru může se snažit o to, by sám vlastními myšlenkami vyhověl zákazníkům žádajícím nové věci. Nejde tedy ani v souzeném případě o vyloučení nebo znemožnění soutěže, nebo o soutěž jen nepohodlnou, nýbrž o vyloučení soutěže nekalé. Pokud jde o nárok na odškodné za utrpěné příkoří, je sice jeho podmínkou, že žalovaný věděl nebo musil při náležité opatrnosti vědět, že jednání jeho je způsobilé poškodití soutěžitele. Žalovaný vytýkal sice v odvolání, že prý příslušný výrok v rozsudku procesního soudu není vůbec nijak odůvodněn, že prý procesní soud nezjistil, zda žalobkyně utrpěla nějaké příkoří a že prý žalobkyně neuvedla žádné zvláštní okolnosti k odůvodnění svého nároku na odškodné. Podle tohoto provedení příslušné výtky nepopíral tedy žalovaný v odvolání, že by byl o možnosti poškození žalobkyně nevěděl. Z celého skutkového děje, jak byl zjištěn procesním soudem, a podle povahy věci nelze však o tom pochybovati, že žalovaný o takové možnosti vědětí musil, ba že v tom byla právě hospodářská příčina jeho jednání, aby si na úkor žalobkyně zjednal nezaslouženou výhodu; plyne to také z toho, že obhajobu omezil jenom na to, že prý nejde o nějakou novou myšlenku a že tedy jeho jednání je s hlediska zákona proti nekalé soutěži nezávadné. Ze zde v konkrétním případě byla taková možnost způsobití žalobkyni příkoří, vložil správně odvolací soud, poukávav k tomu, že jednání žalovaného mohlo vésti též k znehodnocení dobré pověsti výrobků žalobkyně, což stačí k opodstatnění nároku na odškodné.

Čís. 13838.

Výživné, přisouzené rozloučené manželce jako odškodné podle § 1266 obč. zák., lze snížit, zmenšily-li se podstatně příjmy a jmění manžela ve srovnání s dobou, kdy bylo stanoveno prvé výživné.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, Rv I 1021/33.)

Rozsudkem ze dne 27. února 1926 byl nynější žalobce uznán povinným, by platil své rozloučené manželce, nynější žalované, na výživné měsíčně 500 Kč. Při výměře výživného byl vzat za základ žalobcuv měsíční příjem 1.500 Kč a bylo přihlédnuto i k tomu, že žalobce jest spoluvlastníkem domku a že má na hotovosti 30.000 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované snížení výživného na 100 Kč měsíčně, ježto již není spolumajitelem domku, aniž má hotovost, nýbrž jen mzdu ročně 9.712 Kč. Žalobě o snížení výživného bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Nelze souhlasiti s názorem dovolatelky, že výživné nevinné manželce rozsudkem již přiznané jest co do výše nezměnitelné a že jím stanoveno bylo odškodné jednou pro vždy. I když jde ve smyslu § 1266 obč. zák. o zadostiučinění, jehož se má nevinné manželce dostati, jest zadostiučinění to v podstatě náhradou ztraceného nároku vyživovacího, jehož výše se může řídití jen podle jmění zavázaného manžela (§ 91 obč. zák.). Změnily-li se podstatně mužovy poměry, dostávala by manželka i za trvání manželství, jak správně dovozuje v dovolací odpovědi žalobce, na výživném méně, a jest proto i její újma, kterou za změněných poměrů trpí, menší. Každý výrok, jímž se pro budoucnost přiznává výživné, platí jen rebus sic stantibus a může býtí změněn, je-li návrh na změnu oprávněn. Nepochybily proto nižší soudy, snížily-li přiměřeně výživné žalované původně přiznané, dospěvše ke zjištění, že se jmění a příjmy žalobcovy v srovnání s dobou, kdy prvé výživné bylo stanoveno, podstatně snížily.

Čís. 13839.

Zákaz zcizení podle § 364 c) druhá věta obč. zák. mající účinek věcný a působící i proti třetí osobě, není dotčen předpisy konkursního řádu. Bez souhlasu oprávněné osoby nelze povolití soudní prodej ani podle §§ 121, 122 konk. ř.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R II 419/34.)

K návrhu správce konkursní podstaty povolil soud první stolice soudní prodej nemovitostí úpadcových, na nichž vázl zákaz zcizení ve prospěch Cyrila K-a, otce úpadcova. Konkursní soud vyhověl rekursu Cyrila K-a a zamítl návrh na soudní prodej nemovitostí. Důvody: Pro rekurenta jest na nemovitostech, jichž soudní prodej

byl správcem konkursní podstaty navržen a napadeným usnesením povolen, podle knihovního výpisu zapsán zákaz zcizení a zadlužení. Rekurant Cyrill K. jest otcem úpadce Františka K-a. Z toho plyne, že zákaz zcizení a zadlužení byl založen mezi osobami v § 364 písm. c) obč. zák. jmenovanými. Protože zákaz jest knihovně zapsán, působí proti třetím osobám a nepozbývá účinnosti ani za konkursního řízení, které není než generální exekucí. Zákaz zcizení brání nejen dobrovolnému, nýbrž i exekučnímu prodeji. Jest tedy zákaz zcizení v souzeném případě překážkou povolení soudního prodeje nemovitostí.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty.

Důvody:

Poněvadž zákaz zcizení podle § 364 c) druhá věta obč. zák. mající účinek věcný a působící i proti třetí osobě, není předpisy konkursního řádu nijak dotčen, nelze bez souhlasu oprávněné osoby povolití soudní prodej ani podle §§ 121, 122 konk. ř., jak správně dolíčil rekursní soud.

Čís. 13840.

Nezaplatila-li finanční prokuratura útratovou pohledávku, o jejíž zaplacení byla upomenuta, ani ve lhůtě jí poskytnuté, nelze to hodnotiti jinak, než že zaplacení odepřela.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, R II 447/34.)

K vydobytí útratové pohledávky proti státu povolil soud prvního stupně exekuci zabavením pohledávky příslušející státu proti Poštovní spořitelně na běžném účtě. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Obdobně podle §§ 15, 28 ex. ř. lze i proti státu vymáhati exekučně pohledávky, ale jen s omezeními v těchto paragrafech uvedenými. Pro výplatu hotovostí u státních pokladen platí zvláštní předpisy, které exekučním řádem nebyly zrušeny, a vymáhající věřitel musí se jim podrobiti dříve, než podá návrh na povolení exekuce. Podle platných předpisů dějí se peněžní platy státu osobám soukromým poukázáním částky, jež se má vyplatiti, úřadem k tomu příslušným a vyzvednutím poukázané částky na řádnou kvitanci. Podle stále judikatury nejvyššího soudu (rozh. čís. sb. 568, 5180, 7716, 1344, 1294 a j., Neumann, komentář k ex. ř.) nelze vésti proti státu k vydobytí peněžních pohledávek exekuci, dokud věřitel nepožádal příslušné úřady o poukázání a o výplatu dlužné částky, leda že by mu příslušné státní orgány odepřely likvidaci nebo výplatu pohledávky. Vymáhající věřitel musí tyto okolnosti v exekučním návrhu prokázati, neboť o návrhu na povolení exekuce jest rozhodnouti bez předchozího jednání (§§ 3, 54 třetí odstavec, ex. ř.). V souzeném případě vymáhající strana požádala dopisem ze dne 8. března 1934 finanční prokuraturu v Brně o zaplacení dlužné částky, aniž jí předložila řádnou kvitanci. Bez řádné kvitance nelze však státní pokladně peníze poukázati ani vyplatiti. Stěžovatel prohlašuje, že

by ani výplatu ani likvidaci požadované částky neodepřel, kdyby byl zachován předepsaný postup.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Právně obrátila se vymáhající strana na finanční prokuraturu se žádostí, by jí zaplatila pravoplatně jí přisouzenou útratovou pohledávku. Podle § 18 odst. 4 instrukce pro finanční prokuratury ze dne 9. března 1898 čís. 41 ř. z. byla tu příslušným úřadem poukazujícím a likvidujícím moravsko-slezská finanční prokuratura v Brně. Když pak finanční prokuratura ani ve lhůtě jí poskytnuté nezaplatila, nelze to hodnotiti jinak, nežli že zaplacení odepřela. Jde o vykonatelný nárok na útraty sporu, v němž žalovaný stát, zastoupený finanční prokuraturou podlehl, tedy o pohledávku na soukromoprávním podkladu. Tu nemůže finanční prokuratura namítati, že jde o dluh odnosný a že by nebyla povinna platiti bez předchozího předložení kvitance, nehledíc ani k tomu, že by byla měla o kvitanci požádati, považovala-li ji za nezbytný předpoklad likvidace útratové pohledávky.

Čís. 13841.

Hlediska rozhodná pro výši nároku na odškodné podle § 1328 obč. zák.

(Rozh. ze dne 12. října 1934, Rv II 808/32.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném odškodného 100.000 Kč za zmrhání pod slibem manželství. Oba nižší soudy přisoudily žalobkyni 25.000 Kč.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaného potud, že přisoudil žalobkyni jen 8.000 Kč.

Důvody:

Oprávněno jest dovolání co do výše náhrady. Jest především zdůrazniti, že se výše nároku žalobkyně na odškodnění podle § 1328 obč. zák. neurčuje ani výlučně ani výhradně výši jejího nároku na věno. O tento nárok žalobkyně jednáním žalovaného nepřišla, nýbrž nárok na věno zůstane jí zachován v neztenčené míře, kdyby se přece ještě provdala, a pakli by se již neprovdala, případně jí to, co by byla dostala od matky věnem, ve formě dědického podílu nebo povinného dílu (srovnej § 788 obč. zák.). Materiální újma, již utrpěla žalobkyně Istivým svedením k mimomanželské souloži, spočívá, jak ostatně i žalobkyně sama tvrdí, jen v tom, že se zmenšily její vyhlídky na zaopatření sňatkem, a jde jen o to, by žalovaný zaplatil žalobkyni příplatek k věnu, jímž by se tato její újma odčinila, pokud se týče vyvážila. Výši tohoto příplatku určuje soud, ježto přesný důkaz jest vzhledem k povaze věci nemožný, volným uvážením podle § 273 c. ř. s., přihlížeje ke všem okolnostem, jimiž byly vyhlídky žalobkyně na zmatek podmíněny, tedy především k osobním

vlastnostem žalobkyně, pak k jejím rodinným a sociálním poměrům a ovšem i k výši věna, na něž má žalobkyně v případě sňatku nárok, při čemž však, ježto jde právě jen o jednu ze směrnic pro soudcovské volné uvážení, není zapotřebí přesného zjištění výše věna, nýbrž stačí jen zjištění přibližné jeho výše dotazováním se přezvědných osob o stavu majetku věnem povinné, to tím spíše, když i v řízení o žádosti oprávněné o určení věna jest podle § 1221 obč. zák. učiniti rozhodnutí bez přísneho vyšetření stavu jmění osoby věnem povinné. Nelze proto schváliti postup prvního soudu, jenž za účelem zjištění výše věna žalobkyně provedl rozsáhlý a nákladný znalecký důkaz o hodnotě jmění matky žalobkyně. Než, když tento důkaz je již proveden a všechny námitky dovolatele proti němu jsou liché, nelze než se s tímto důkazem spokojiti a použití jeho výsledků při rozhodování o výši odškodnění žalobkyně, ovšem s omezením, že odškodnění nemusí se vyrovnati věnu žalobkyně, nýbrž má býti, jak již řečeno, jen jakýmsi přívažkem k němu určujícím se i všim tím, co bylo nižšími soudy zjištěno o osobních, rodinných a sociálních poměrech žalobkyně. Nepovšimnuta nemohla při tom zůstat ani okolnost, že si žalobkyně, jak žalovaný právem namítá, svou škodu do jisté míry sama zavinila, udržovavši se žalovaným důvěrný poměr po tak dlouhou dobu, ač dobře věděla, že rodiče žalovaného jeho sňatku s ní nepřáli. Uváživ všechny tyto okolnosti, shledal nejvyšší soud, že odškodnění přisouzené nižšími soudy jest, obzvláště při dnešní peněžní tísní venkovského lidu, k němuž náleží i žalobkyně i žalovaný, příliš vysoké a že k vyrovnání újmy žalobkyně, pokud ji žalovaný zavinil, stačí 8.000 Kč.

Čís. 13842.

Dávka z jízdného nepožívá zákonného zástavního práva podle § 21 zákona ze dne 14. července 1927, čís. 116 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 13. října 1934, R I 903/34.)

K rozvrhu výtěžku docíleného v exekuční dražbě auta dlužníka, majitele autodopravy, přihlásil čl. stát v přednostním pořadí daň z motorových vozidel 1.445 Kč, dávku z jízdného 905 Kč 25 h a pokutu a úroky z prodlení 314 Kč 20 h. Soud první stolice nepřikázal tyto dávky v přednostním pořadí. Rekursní soud je přikázal v přednostním pořadí a odkázal odporující vymáhající věřitele na pořad práva. **Důvody:** Hlavním důvodem odporu věřitelů jest, že se prý přihlášená daň z motorových vozidel a dávka z jízdného netýkají prodaného auta, s čímž souvisí další tvrzení odporovatelů, že pořádková pokuta nemá vůbec zákonného přednostního práva. Otázka, zda ve výkazu nedoplatků uvedené daně a dávky týkají se právě prodaného auta, jest tu spornou otázkou skutkovou, nikoliv právní. Názor odporovatelů, že pořádková pokuta nemá vůbec zákonného přednostního práva, nelze sdíleti, poněvadž k rozvrhu byla přihlášena částka 314 Kč 20 h jako pokuta a úroky z prodlení, tedy jako součást daně resp. dávky současně přihlášené jako jejich příslušenství. Podle § 21 zák. čís. 116/27 pro daň podle tohoto zákona vázne na vozidle zákonné právo zástavní, v čemž zahrnuta jest i dávka

z jízdného a příslušenství 314 Kč 20 h. Zda se tímto autem provozovala také osobní doprava, čili nic, jest rovněž jen spornou otázkou skutkovou, která patří na pořad práva.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky a změnil napadené usnesení v ten rozum, že z rozdělované podstaty přikázal v přednostním pořadí okresnímu finančnímu ředitelství na úplné zaplacení daně z motorových vozidel 1.445 Kč; na dávku z jízdného, pokutu a úroky z prodlení nepřikázal nic a odkázal dovolací rekurentku s jejím odporem proti přikázání daně z motorových vozidel na pořad správní s tím, že musí se vykázati do měsíce po doručení tohoto usnesení u exekučního soudu, že již zahájila správní řízení, jehož jest třeba k vyřízení odporu, jinak usnesení toto k návrhu každého oprávněného odporem dotčeného bude provedeno nehledíc k odporu.

Důvody:

Soudu exekučnímu přísluší právo samostatně řešiti otázku, příslušili-li pohledávce k rozvrhovému roku přihlášené uplatňované zákonné právo zástavní na předmětu dotčeném exekucí (sb. n. s. čís. 11.114). V tomto směru jest mylný názor rekursního soudu, že podle § 21 zákona ze dne 14. července 1927 čís. 116 sb. z. a n. o silničním fondu pro daň podle tohoto zákona vázne na vozidle zákonné právo zástavní, v čemž zahrnuta jest i dávka z jízdného a příslušenství. Zákonné právo zástavní stanoví citovaný zákon podle § 21 jen »pro daň podle tohoto zákona«, tedy výlučně jen pro daň z motorových vozidel v § 8 uvedených, nikoli však i pro dávku z jízdného za osobní dopravu autobusy v §§ 25 a 12 zák. uvedenou. Zákon čís. 116/1927 sb. z. a n. mluví jen v § 21 o zákonném právu zástavním. V § 25, třetí odstavec, pak praví, že pro dávku z jízdného platí obdobně ustanovení zákona ze dne 30. června 1921, čís. 242 sb. z. a n. o dopravních daních. Posléz řečený zákon má ustanovení o dani z jízdních lístků (oddíl I), dani ze zavazadel (oddíl II) a dani přepravní za přepravu zboží (oddíl III). Obdoba podle povahy věci může se týkati tedy jen ustanovení platných pro daň z jízdních lístků. V oddíle I. posléz jmenovaného zákona však předpisů o zákonném právu zástavním vůbec není. Ve vykonatelných výkazech nedoplatků, připojených k přihlášce důchodkového kontrolního úřadu v H., v níž bylo žádáno za přikázání přihlášených částek v přednostním pořadí, je uvedeno, že výkaz ten se vztahuje na O XXVII-379, tedy na vydražené nákladní malé auto značky Praga, mající podle zájemního zápisníku zmíněné poznávací označení. Proto, když tato okolnost byla nepochybnou, bylo daň z motorových vozidel, 1.445 Kč, finanční správě v pořadí přednostním přikázati. Právem proto tak rekursní soud, pokud jde o daň samu, učinil a odpor vznesený při rozvrhovém roku proti tomuto přikázání odkázal k vyřízení cestou mimoexekuční, při čemž odpor, poněvadž směřoval proti správnosti předpisu daňového, odkázati měl na pořad správní po rozumu § 231 třetí odstavec ex. ř., a nikoli na pořad práva podle druhého odstavce tohoto paragrafu. Neprávem přikázal však rekursní soud v pořadí přednostním okresnímu finančnímu ředitelství také přihlášenou dávku z jízdného, pokutu a úroky z prodlení. Zmíněnou

dávku proto, že jí zákonné právo zástavní, jak shora uvedeno, nepřísluší, pokutu a úroky z prodlení pak již pro naprostou neurčitost přihlášky, poněvadž není vůbec blíže uvedeno ve výkazu nedoplatků ani o jakou pokutu, ze které doby, z čeho a v jaké výši u každé z těchto dvou souhrnně žádaných položek běží (srov. sb. n. s. čís. 10797, 10875 a 12.036). Netřeba proto ani obíratí se otázkou, přísluší-li pokutě, podle tvrzení odporovatelů při rozvrhovém roku, prý pořádkové, přednostní právo zástavní.

Čís. 13843.

Pokud nelze povolití prozatímní opatření k zajištění nároku, by se odpůrce zdržel rozšiřování letáků, v nichž uveřejněn obsah patentní listiny spolu s reklamou pro odpůrčovu firmu.

(Rozh. ze dne 13. října 1934, R I 937/34.)

Ve sporu pro nekalou soutěž firmy výrobní a prodejní společnost Eternitu W. H. a spol. v Praze proti akciové společnosti Eternitas, továrna dehtových výrobků a krycích hmot v Hradci Králové navrhla žalující firma, by bylo povoleno prozatímní opatření mimo jiné i zákazem žalované: 5. rozesílati opisy patentové listiny čís. 38.818 v přímém spojení s jakýmkoli dodatkem stylisovaným žalovanou, zejména s textem: »Tento patentní způsob upevňování asbestocementové břidlice jest chráněn patentem nejen v Československu, nýbrž i v Polsku, v Jugoslavii, Maďarsku, Belgii a j. výhradně pro firmu Eternitas akc. spol. v Hradci Králové, má proti dosavadnímu způsobu upevňování asbestocementové břidlice celou řadu výhod vyplývajících z té okolnosti, že odpadají dírkv pro nýt. Provedení krytiny podle tohoto způsobu jest dokonalejší, neboť zamezuje zatékání, krytina sama je vzdušnější a sušší. Do obchodu bude uváděna pod označením patent Eternitas. Veškeré informace poskytnou ochotně buďto zástupci nebo přímo firma Eternitas akc. společnost v Hradci Králové.« Soud prvě stolice prozatímní opatření povolil, rekursní soud zamítl návrh na povolení prozatímního opatření ve směru shora uvedeném. **Důvody:** Žádný průměrný zájemce, který si přečte text poslední stránky, zejména v souvislosti s poslední větou (»Veškeré informace poskytně firma Eternitas«) nemůže nabýti dojmu, že jde o úřední text patentové listiny. To tím méně, že se i grafickou úpravou a prostorovým oddělením dostatečně liší reklamní tisk této poslední stránky od drobného typu písma v té části, která je opisem patentové listiny. Žalující strana ani netvrdí, že rozesílání opisu patentové listiny jako reklamy se přiči ustanovením zákona o nekalé soutěži. Měl-li však opis patentové listiny sloužit reklamě, byl jinak nezávadný dodatek k němu nutným a také přípustným doprovodem, plnicím právě reklamní účel tiskoviny. Z dosavadního přednesu žalobcova a z předložených listin nelze mítí za to, že žalobní nárok v tomto směru bude uznán oprávněným.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací soud sdílí názor rekursního soudu, že nelze na základě dosavadního přednesu žalobcova a předložených listin mítí za to, že žalobní nárok na zdržení se nekalé soutěže ad e) žalobního žádání (= ad 5) návrhu na prozatímní opatření bude ve sporu uznán oprávněným. Z celé grafické úpravy letáku (opis pat. listiny) zejména ze zcela jiné, větší literní sazby na pozastaveném dodatku, než jak jest vytištěn v drobném, zhuštěném typu písma předchozí opis patentové listiny, ze zřejmého oddělení tohoto výraznějšího textu od textu patentové listiny, na zcela samostatné zadní straně, i podle doslovu dodatku nelze mítí za to, že by průměrný zájemce, t. j. zájemce s prostředními pozorovacími schopnostmi a s prostřední inteligencí, ať z kruhů pokrývačských, stavitelských, nebo soukromníků různých společenských kruhů, mohl usouditi, že celá listina, celý její obsah pochází od československého patentního úřadu. Vždy i průměrnému zákazníkovi, pokud se týče zájemci, musí býti zřejmo, že sdělení v dodatku, že »tento patentní způsob upevňování asbestocementové břidlice jest chráněn patentem nejen v Československu, nýbrž i v Polsku, Jugoslavii, Maďarsku, Belgii a j. výhradně pro firmu „Eternitas“,« nepochází od československého patentního úřadu, nýbrž od firmy, jak musí mu to býti patrné i z konečné věty dodatku, že veškeré informace poskytnou ochotně buďto zástupci (»u fy Eternitas«) nebo přímo firma »Eternitas«. Z toho vyplývá, že i ostatní pozastavená část dodatku o tvrzené celé řadě výhod musí se mu jevití jen jako zvláštní reklama žalované firmy, kterou jinak objektivně ani sama dovolací rekurentka za závadnou nepovažuje. Je proto mylný názor rekurentův, že prý grafický rozdíl dodatku od opisu patentové listiny jest tak nepatrný, že vůbec nepadá na váhu.

Čís. 13844.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Nezáleží na větším nebo menším rozsahu odbytu soutěžící cizozemské firmy v tuzemsku.

Proti Maďarsku jest zaručena vzájemnost podle § 52 (2) zák.

Byla-li prohlášením ministra spravedlnosti prokázána vzájemnost, jest cizozemec co do ochrany na rovni tuzemcům, třebaže snad cizí stát neposkytuje zdejšími příslušníkům právě takovou ochranu jako zdejší stát cizím příslušníkům, pokud jen ochrana ta jest alespoň v podstatě shodná s ochranou podle zdejšího zákona proti nekalé soutěži.

Otázku časového pořadí soutěžících podniků, tuzemského a cizozemského, jest posuzovati bez ohledu na to, o území kterého státu jde.

(Rozh. ze dne 13. října 1934, Rv II 413/33.)

Žalobce Bedřich Floris, majitel továrny na bonbony a čokoládu v Budapešti, dal si své rodné jméno »Floris« protokolovati dne 11. září

1920 u soudního dvoru v Budapešti a používá od tohoto dne tohoto jména jako firemní značky a značky zboží. Žalovaná firma »Floris« K. a H. ve Slezské Ostravě, výroba čokoládového atd. zboží, byla zapsána do rejstříku dne 25. srpna 1928 a dala si slovní známku »Floris« zapsati u obchodní a živnostenské komory v Opavě dne 13. července 1928. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se Bedřich Floris na firmě »Floris« K. a H., by žalovaná firma byla uznána povinnou I. zdržeti se užívání jména »Floris« i ve firmě, i k označení podniku, v ochranných známkách, v dopisních papírech, cenících, tiskopisech, reklamách, prospektech a označení svého zboží, II. dáti vymazati slovo »Floris« v obchodním rejstříku krajského soudu v Mor. Ostravě z firemního znění svého podniku a dáti vymazati známky čís. 4719 až 4722 ze známkového rejstříku obchodní a živnostenské komory v Opavě, III. odstraniti označení »Floris« ze zásoby dopisních papírů, ceníků, tiskopisů, reklam, prospektů a označení zboží. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud mimo jiné z těchto důvodů: Jest správné, že se procesní soud, probíraje námitku soutěžitelského poměru, neobíral skutečností, že procesní strany nemají své podniky a závody na území téhož státu, neboť žalující strana má závod v Budapešti a dle vlastního doznání nemá v Čsl. republice žádných poboček, kdežto žalovaná strana má sídlo ve Sl. Ostravě. Podle doslovu § 46 zák. čís. 111/1927, který vymezuje pojem soutěžitele, se však nevyžaduje ani totožnost odbytí, ani sídla závodů podniků soutěžitelových a zákon přiznává zásadně žalobní právo všem soutěžitelům bez ohledu na místní usazení. Ježto zákon, jak podotčeno, nečiní rozdílu a, hledíc k tomu, že za určitých podmínek může se ochrany dovolávati i cizí soutěžitel (§ 52), jest za to míti, že místní vzdálenost vůbec tu nerozhoduje. Procesní strany jsou však, jak první soud zjistil v témže hospodářském oboru činnými, pročež první soud právem je považoval za soutěžitele. Žalobce je cizincem (maďarským příslušníkem), nemajícím zde ani podniku ani závodu a zdržujícím se mimo zdejší stát. Po rozumu § 52 zák. č. 111/1927 požívá tedy ochrany jen, je-li buď zvláštní úprava státními smlouvami nebo není-li, poskytuje-li jeho domovský stát čsl. příslušníkům v podstatě shodnou ochranu zdejším zákonem propůjčenou. První podmínce je vyhověno, neboť maďarsko přistoupilo k pařížské smlouvě na ochranu živnostenského vlastnictví ze dne 20. března 1883 (revidované v Bruselu dne 14. prosince 1900, ve Washingtoně dne 2. června 1911 a dne 6. listopadu 1925 v Haagu), jež vstoupila zde v platnost dnem 5. září 1919 (vyhláška min. zahr. čís. 364/1921 sb. z. a n.). Podle čl. 2 této dohody požívají příslušníci každé ze smluvních zemí ve všech ostatních zemích Unie vzhledem k ochraně živnostenského vlastnictví (pod tento pojem spadá i potlačování nekalé soutěže), výhod, které příslušné státy poskytují vlastním státním příslušníkům a následkem toho mají příslušníci těchto států zde touž ochranu jako čsl. příslušníci a touž právní pomoc proti zásahu do svých práv. Smlouva zdůrazňuje dále (čl. 2/1), že se nesmí příslušníku svazu k docílení práva k živnostenskému vlastnictví ukládati za podmínku, by měl bydliště nebo závod v zemi, kde se za ochranu žádá. Žalující požívá tedy ode dne uveřejnění smlouvy ve Sbírce zák. a nař. zde stejné ochrany nároků poskytnutých zákonem jako zdejší příslušníci bez ohledu na to, kde má svůj podnik (závod) nebo bydliště.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

důvodem:

S hlediska mylného prý právního posouzení věci poukazuje dovolatelka k tomu, že ochrana soutěžitele poskytnutá druhým odstavcem § 52 zák. proti nekalé soutěži je jen maximem ochrany, které může cizozemec požívat, a že ochrana uherského občana, pokud jde o obor nekalého soutěžení, jest v rámci uherského práva užší než ochrana skýtaná zdejším zákonem proti nekalé soutěži. Avšak prohlášení ministra spravedlnosti, čís. 34698/32, vydané ve smyslu § 52 (3) zákona v dohodě se účastněnými ministry obchodu, financí, sociální péče a zemědělství osvědčuje, že proti Maďarsku pokládati jest vzájemnost podle § 52 (2) za zaručenou. Citovaným ustanovením poskytnuto bylo tedy žalobci právo »dovolávati se ochrany tohoto zákona«, t. j. čl. zákona proti nekalé soutěži v celém jeho dosahu. Vládní důvodová zpráva k cit. § 52 také uvádí, že ono prohlášení ministra spravedlnosti vydané po dohodě se účastněnými ministry je pro soudy závazné, že při takto prokázané reciprocitě je cizozemec postaven co do ochrany naroveň se zdejšími příslušníky, a že ochrana tato zůstává stejná, i když cizí stát snad ve všem neposkytuje zdejším příslušníkům právě takovou ochranu jako zdejší stát jeho příslušníkům, pokud jen ochrana ta jest alespoň v podstatě shodná s ochranou podle zdejšího zákona proti nekalé soutěži. Pokud dovolatelka hledí dolíčiti, že zažalovaný nárok byl by jen tehdy oprávněn, kdyby byl žalobce časově v Československé republice zaveden dříve ve účastněných kruzích než podnik dovolatelky, stačí odkázati na vývody odvolacího soudu, kde bylo správně dolíčeno, že dnem 5. září 1919, kdy vstoupila v platnost Pařížská smlouva o ochraně živnostenského vlastnictví z 20. března 1883, požívají příslušníci svazových států a tudíž i žalobce stejné ochrany nároků poskytnutých zákonem jako zdejší vlastní příslušníci. Musí se proto otázka časového pořadí obou soutěžících podniků posuzovati bez ohledu na to, o území kterého státu jde, jako by při státech přistoupiivších k Unii běželo o jedinou spojitou územní jednotu. V tomto ohledu bylo odvolacím soudem zjištěno, že žalobce dal si své rodné jméno Floris protokolovati již dne 11. září 1920 u soudního dvoru v Budapešti ve firmě »Firma Bonbonerie Floris — Floris Frigyes« a od té doby tohoto jména užívá jako firemní značky a značky zboží, kdežto dovolatelka byla zapsána teprve dne 25. srpna 1928 do obchodního rejstříku krajského soudu v Moravské Ostravě pod firmou »Floris«, K. a H., výroba čokoládového, oplatkového a měchurkového zboží, bonbonů a cukrového zboží všeho druhu« a dala si slovní známku »Floris« zapsati u obchodní a živnostenské komory v Olomouci teprve dne 13. července 1928, obojí tedy až 8 let po žalobci. Není správné, že žalobce opírá žalobu jen o práva z vlastního jména téhož znění, t. j. Floris, a že žaloba ve smyslu § 43 obč. zák. je neodůvodněna a při nejmenším předčasná. Vždyť v žalobě jest výslovně uvedeno, že jest opřena o ustanovení §§ 11 odst. (1) a (3) a § 1 zákona proti nekalé soutěži, § 10 známkového zákona a § 43 obč. zák. a žalobce pouze uvádí, že neodvolává se na práva plynoucí mu ze známky »Floris«, nýbrž na práva z vlastního jména podle § 10 zák.

o ochr. známek. Ostatně odvolávání se žalobce na posléz cit. §§ ostatních zákonů nebylo ani třeba, stačila-li k ochraně jeho zájmů širší ochrana poskytnutá mu § 11 zák. proti nek. soutěži (viz Skála I. c. str. 150).

Čís. 13845.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Přemlouvání rodin zemřelých osob v jejich bytech bezprostředně před úmrtím nebo po úmrtí v rodině majitelem pohřebního ústavu, by mu byly svěřeny pohřební výkony, nabízení jízdy autem zdarma při vyhledávání objednávek pohřebních úkonů jakož i poskytování nepřiměřeně vysokých slev, — přiči se dobrým mravům soutěže.

(Rozh. ze dne 13. října 1934, Rv II 761/34.)

Zemské odborové společenstvo majitelů koncesovaných pohřebních ústavů na Moravě domáhalo se na majiteli pohřebního podniku Juliu Ch-ovi a na zřizenci Janu P-ovi, by žalovaní byli uznáni povinnými: 1. zdržeti se vyhledávání objednávek pohřebních výkonů způsobem odporujícím dobrým mravům soutěže, zejména, a) přemlouváním rodin zesnulých v jejich bytech bezprostředně před nebo po úmrtí v rodině, b) nabízením jízdy autem do pohřebního ústavu Julia Ch-a a zpět do bytu zdarma, c) poskytováním nepřiměřeně vysokých slev v případě, že dojde k soutěži s ofertou jiného podniku, takže se v zákaznictvu vzbudí zdání, že se živnost pohřebnická provozuje vůbec způsobem nereálním ze strany soutěžitelů, d) přemlouváním zákazníka k uzavření smlouvy o provedení pohřebních výkonů přes vědomost, že zákazník již uzavřel takovou smlouvu u pohřebního ústavu jiného, e) přemlouváním zákazníka k uzavření smlouvy o provedení pohřebních výkonů tím způsobem, že žalovaní šíří údaje, že podnik Julia Ch-a vypraví pohřeb třebas úplně zdarma, nebo v každém případě o určitou částku levněji, než soutěžitel. 2. Odstraniti závadný stav. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Správně přiznal prvý soud žalobci právo nastupovati proti žalovanému Ch-ovi žalobou. I když žalovaný je členem společenstva, není překročením stanov, které výslovně ukládají společenstvu hájení zájmů členů, když společenstvo netrpí výstřelky nebo nekalá jednání člena, neboť tím právě hájí zájmy ostatních členů, kteří nekalým jednáním žalovaného by mohli býti poškozeni materiálně i na své dobré pověsti. Ustanovení stanov (hájení zájmů členů) znamená hájiti spravedlivé a po právu jsoucí zájmy členů, nikoliv chrániti člena, který zájmy druhých porušuje a dopouští se nepřístojnosti. Ucházení se o zadání pohřbů jest nekalé, děje-li se těsně po úmrtí nebo těsně před úmrtím, a nelze je omlouvatí nutností, by pohřeb co nejrychleji byl ujednan, poněvadž při dnešní organizaci pohřebních ústavů, jsoucích vždy pohotově k vypravění pohřbu, není třeba, by pozůstali byli agenti pohřebního ústavu vyhledávání a obtěžování ve chvílích vzrušení nad blízkou smrtí nebo smrtí již nastalou. V žalobní žádosti kladu se hlavně důraz na ucházení se o pohřeb v době těsně před úmrtím nebo po úmrtí, které jest nevhodným a obtížným právě v ta-

kových pohnutých chvílích. Je samozřejmé, že nemíní se tím návštěva zástupce ústavu, když byla vyžádána, ta se žalovanému nezakazuje. Vyhledávání pozůstalých bez předchozího vyzvání v bytech v takových okamžicích jest pokládati za vnucování se a za neseriosní způsob konkurenčního boje proto, že lidskost a pieta žádá, by pozůstali byli ušetřeni obchodování a přemlouvání, když mysl je zaujatá bolem a lítostí. Agentování takto provozované nelze schvalovati proto, že by při jeho připuštění a zevšeobecnění pozůstali mohli býti přímo přepadáni více agenty současně a pod pláštěm účinné pomoci a pohotovosti provozováno by mohlo býti využitkování pozůstalých a nechutné kramaření nad mrtvolou, téměř ještě nevychladlou. Srovnání takových případů úmrtí se zasláním neobjednaných knih a pod. je naprosto nevhodné. Soutěžiti jest solidností, reální výpravou, přiměřeností cen, zachováním piety a šetrností k pozůstalým. Služby lze sice předem nabízet, ale ve vhodné době a slušným způsobem, nevtíravým způsobem, nikoli však chytáním, podbízením a přemlouváním v nevhodné době. Určité jednání (vyhledávání zakázky) o sobě bezvadné stává se závadným s hlediska dobrých mravů, bylo-li předsevzato za jistých okolností a v určité konstelaci; tak jest tomu právě při výstřelcích žalovanému za vinu kladených. Sebeochranu lze připustiti i jako prostředek proti nekalé soutěži jiných, je-li nutná. Ale i nutná sebeochrana musí býti oprávněná, slušná, věcně vysvětlující, nikoliv zlehčující (čís. 11.142 sb. n. s.). Musí míti účel obranný a čelíti útoku, při čemž však nekalý útok neopravňuje k nekalé obraně. Tyto předpoklady nelze shledati v prokázaných případech. Jestliže konkurenční ústavy moravsko-slezské byly o úmrtí z ostravské nemocnice přímo vyrozumívány a žalovaný Ch. byl tím ve svých zájmech dotčen, mohl u správy nemocnice zakročiti a žádati, by i jeho podnik byl zpravován podle turnu o úmrtích. Pokud pak jde o okolí Mor. Ostravy a obce vzdálené, zejména v případech tvořících podklad žalobní žádosti, nevychází z průvodního řízení, že tam na žalovaného konkurenci byl podnikán útok. Jednání Ch-a a jeho zástupce v případech zjištěných nemá ani povahu obrany, nýbrž jest povahy útočné a výbojné. Nelze pokládati za nutnou obranu, když žalovaný přijde ještě před úmrtím se svou nabídkou, žádá za pohřeb 3.000 Kč a pak sleví, by konkurentu zakázku uzmul, na 1.000 Kč, když se dozví, že konkurence žádá 1.500 Kč. Vůbec v prokázaných případech nelze uznati, že tvrzená obrana pohybovala se v přípustných mezích. Nelze-li v jednání odvolatele spatřovati přípustnou obranu, není třeba, by se prováděly rozsáhlé a rámeč tohoto sporu přesahující důkazy nabízené žalovaným o chování se konkurenčních ústavů, poněvadž, i kdyby prokázán byl nekalý ráz tohoto chování, není tím žalovaný vyviněn, když sám meze nutné obrany překročoval. Zákaz pod b) směřující k tomu, by žalovanému bylo zakázáno nabízení jízdy autem zdarma, byl prvním soudem právem vydán, neboť jde i tu o jeden z jeho prostředků nekalé soutěže. První soud tento zákaz přesně odůvodnil poukazem k ustanovení valné hromady společenstva ze dne 4. května 1932, ze kterého právě je patrné, že se takové nabízení jízdy autem zdarma nesrovnává s city slušnosti chovanými v dotýčných obchodních kruzích. Jestliže ostatní ústavy pohřební prostředkem takového při získávání zákazníků neuzívají (aspoň není to prokázáno), poskytuje žalovaný tímto způsobem zvláštní výhodu, která mu zjednatí může před-

nost před jinými soutěžiteli, při tom lze důvodně za to míti, že tato výhoda jest jen zdánlivá, poněvadž náklady spojené s těmito jízdami do míst vzdálených jsou patrně započítány do režie podniku. Nelze říci, jak uvádí odvolání, že žalovaný auto potřebuje výhradně pro sebe, když jím vozí pozůstalé k sobě a zpět. Odvolání brojí dále proti zákazu pod c). K vývodům odvolání jest především uvést, že žalovaný sám připustil, že poskytování nepřiměřeně vysokých slev, když se děje při soutěžení s jinou firmou, jest jedním z příčin se řádné soutěži. Zákaz rozsudkový tu klade důraz právě na slovo »Nepřiměřeně«, které odvolání přehlíží. Nejde o poskytování slev vůbec, nýbrž o poskytování slev nepřiměřeně nízkých tam, kde se žalovaný střetne s konkurentem jiným, třeba jej předstihnějším. Zákaz rozsudkový nebrání žalovanému v takovém případě, by neslevil přiměřeně. Zákaz nekryje tudíž v každém případě soutěžitele dříve přišedšího. Zákaz vydán byl prvním soudem právem, poněvadž bylo zjištěno, že žalovaný poskytoval slevy 50% i vyšší, takže musilo to vzbuditi dojem, že pohřební ústavy jsou nereelní. Slevování tak nápadné může poškoditi celý stav. V případě H-a sleva z 3.000 Kč na 1.200 Kč, když soutěžil žalovaný s Concordií, je zvlášť příznačná, rovněž není přípustné přemlouvání použitím slibu, že pohřeb se vypraví třeba zadarmo. O tom není třeba šířiti slov. Výrok rozsudečný uvedený pod c), pokud dodává slova, takže v zákaznictvu vzbudilo se zdání, že živnost pohřebnická provozuje se vůbec způsobem nereelním se strany soutěžitelů, nečiní nemožnou exekuci, poněvadž při exekuci jest stejně uvést porušení zákazu v konkrétních případech.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud podrobně a vystižně dolíčil, že i nutná sebeobrana musí býti oprávněná, slušná, věcně vysvětlující, nikoliv zlehčující (sb. n. s. čís. 11.142), že ani nekalý útok neopravňuje k nekalé obraně, a dovodil dále, že jednání dovolatele a jeho zástupce ve zjištěných případech nemá ani povahu obrany, nýbrž jest povahy útočné a výbojné. Není tu proto vytýkané vadnosti řízení, a, pokud běží o posléz uvedený úsudek získaný volným hodnocením výsledků provedených důkazů, nelze jej dovoláním napadati. Dovolání v rámci dovolacího důvodu právní mylnosti napadá především názor odvolacího soudu, že vidí nekalou soutěž v přemlouvání rodin zemřelých osob v jejich bytech bezprostředně před či po nastalém úmrtí v rodině, a hledí dovolatel dovoditi, že jest objektivně naprosto nemožné věsti hranice toho, co pod pojmem bezprostřednosti se rozumí, když prý prakticky se může jednati o časovou diferenci rozměrů hodinových. Dosah bezprostřednosti vymezil však odvolací soud dostatečně. Soud dovolací s tímto názorem plně souhlasí, neboť vtírání se osob činných při zprostředkování pohřbu v okamžicích citového rozčechvení osob, často těžce duševně sklíčených a nevzpamatovávajících se dostatečně z duševního otřesu způsobeného ztrátou drahé jim osoby, jest hrubou bezohledností a vypočítavostí a musí vzbuditi u každého slušného člověka odpor. Z povahy věci vyplývá, že nedovololenost »bezprostředního« zákroku nelze vymeziti přesným udáním hranice časové, zejména snad určité hodiny před či po úmrtí, jak si to asi přeje dovolatel. To záleží na okolnostech případu a musí býti zůstaveno jemnocitu a slušnosti ma-

jitele a zřízenců pohřebního ústavu. Námitku, zda může petit, správně enunciat, budující prý na takovýchto subtilních a naprosto subjektivních skutečnostech býti podkladem exekuce, vyvrátil již soud odvolací jednaje o zdržovacím nároku uvedeném pod c) rozsudkového výroku. Námitka, že majitel pohřebního ústavu v daleko největším počtu případů prý neví, ani vědět nemůže, kdy nebožtík zemřel, a že proto je pro něho nemožno posouditi, zda intervenuje bezprostředně, čili nic, neobstojí, neboť jde na jeho vrub, stala-li se jeho intervence za okolností nevhodných. Ke skutkové povaze jednání proti dobrým mravům soutěže podle § 1 zák. o nek. soutěži se nevyhledává vědomí nesprávnosti neb viny pachatele, stačí, je-li jednání to objektivně v rozporu s těmito mravy, jak je to vidno z neosobní dikce citovaného paragrafu: »kdo dostane se... v rozpor« (sb. n. s. čís. 10611 a 12735). Musí proto zůstat nepovšimnuty vývody dovolání, že, pokud šlo o intervenci před úmrtím, šlo o případ jediný a jedinečný, který pojmově a prakticky se nemůže opakovati a který prý se zakládá na omylu. Námitku, že šlo při činech žalovaného o spravedlivou obranu, která činila dotyčné činy jeho beztravnými, vyvrátil správně soud odvolací a proto se na jeho vývody poukazuje. Soud dovolací souhlasí i s názorem soudu odvolacího, že i nabízení jízdy autem zdarma při vyhledávání objednávek pohřebních výkonů jest považovati za jeden z prostředků nekalé soutěže žalovaného a nelze jej srovnati s city slušností chovanými v dotyčných obchodních kruzích, jak došel tento názor i výrazu v usnesení valné hromady žalujícího společenstva, na něž odkázal již soud prvý (srov. sb. n. s. čís. 12334). Nedá se souditi, by při úporném soutěžním boji, který i v tomto oboru živnostenského podnikání se projevil, nebyly výlohy spojené s dotyčnou jízdou zakalkulovány do režie podniku, zvláště když šlo v souzeném případě o jízdu do míst poměrně vzdálených. Nejde tu tedy o pouhou službu zákaznictvu, jak namítá dovolatel, nýbrž o lákání zákazníků, jež s ohledem na povahu dotyčného živnostenského podnikání jeví se nevhodným. Dovolací soud má za to, že zvláštní povaha tohoto podnikání vyžaduje nad jiné zvláště postupu co nejrigorosnějšího, dbalého úzkostlivě všech zřetelů slušnosti a ohledů na city příslušníků zemřelého, i celé veřejnosti. Že tudíž i prostředky, které by u jiných odvětví obchodních a živnostenských jevíly se při získávání zákazníků snad nezávadnými a u nichž zjevně uplatňování zřetelů výdělečných jeví se zcela přirozeným, mohou se jeviti zde při nejmenším nevhodnými a proto býti v rozporu s dobrými mravy soutěže (srov. sb. n. s. čís. 11.742).

Čís. 13846.

Provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence.

1. Platnost smlouvy o provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence jest podmíněna tím, že bude pravoplatným rozhodnutím příslušného správního úřadu schválena nebo vzata na vědomí. Stalo-li se tak, jest i pro soudy závazně rozhodnuto, že se smlouva nepříčí zákazu propachtování podle § 9 nařízení ministerstva vnitra v dohodě s ministerstvem pro veřejné práce z 18. září 1912, čís. 191 ř. zák. Soudy nejsou zejména oprávněny odepíratí smlouvě soukromoprávní

účinnost z důvodu, že podle obsahu smlouvy jde v pravdě o zakázané propachtování licence.

2. Pro právní poměr mezi smluvníky jest rozhodným skutečný, pravý obsah smlouvy, i kdyby byl podle názoru soudu s hlediska zákazu § 9 nařízení závadný.

3. Zodpovědnost ze smluv ujednaných pro provoz řídí se předpisy občanského práva. Bude záležeti na tom, kdo a v jaké vlastnosti smlouvu pro provoz ujednal, a zda druhému smluvníkovy byl anebo při patřičné pozornosti znám býti mohl poměr provozovatele k majiteli licence. Po této stránce zápis do licenčního katastru není o sobě rozhodujícím, může však podle okolností případu býti spolurozhodujícím.

4. Otázku, kdo ručí za vady zařízení kinematografu, zda majitel, či provozovatel licence, a pokud ručí majitel místností a zařízení za jejich vady, jest řešiti podle okolností případu podle ustanovení občanského práva o náhradě škody.

(Rozhodnutí sesíleného senátu ze dne 15. října 1934, Pres. 1865/33.)

D ů v o d y:

Ježto v rozhodnutích nejvyššího soudu byly v oboru práva provozu kinematografů posuzovány a řešeny některé otázky různé, přikázal první prezident nejvyššího soudu sesílenému senátu tyto právní otázky: 1. zda je pachtovní smlouva o provozování kinematografické licence mezi stranami platná (pro: rozhodnutí čís. 6001 sb. n. s., č. j. Rv I 466/28-I, Rv I 1684/28-I, proti: rozhodnutí čís. 6131, 7643, 12705 sb. n. s., č. j. Rv I 451/32); 2. zda jsou pro otázku, přiči-li se smlouva zákazu § 9 nařízení ministerstva vnitřní ze dne 18. září 1912 čís. 191 ř. z., závazna rozhodnutí správních úřadů o schválení smlouvy, po případě její vzeti na vědomí (pro: rozhodnutí čís. 2708, proti: rozhodnutí čís. 11841 sb. n. s.) a zda v důsledku toho lze při schváleném zástupci (třebas v pravdě pachtýři) pokládati jeho zástupčí poměr za neplatný (nicotný); 3. otázku ručení majitele licence za závazky ze smluv ujednaných pro provoz a význam zápisu zástupce do licenčního katastru (pro: rozhodnutí čís. 3590, 8402, 12705 sb. n. s., proti: rozhodnutí čís. 6647 sb. n. s., č. j. Rv I 1684/28, Rv I 401/28, Rv I 466/28, Rv I 1347/28, Rv I 2019/30); 4. otázku ručení za vadné zařízení kina majitelem licence (pro: rozhodnutí čís. 7643 »podnikatelem je majitel licence«, čís. 11841 sb. n. s. vyloučení ručení skutečného provozu pro neplatnost smlouvy), provozcem na vlastní účet nebo majitelem místností a zařízení.

Tyto otázky zodpověděl sesílený senát, jak shora uvedeno, řídě se těmito úvahami:

K čís. 1. Provoz kinematografů je upraven nařízením ministerstva vnitřní vydaným v dohodě s ministerstvem veřejných prací ze dne 18. září 1912 čís. 191 ř. z. Toto nařízení bylo zákonem ze dne 28. října 1918 čís. 11 sb. z. a n. ponecháno v platnosti. Má proto moc zákonné normy. Podle § 1 nařízení je pořádání kinematografických představení přípustné jen na základě úřední licence, kterou (§ 4) uděluje zemský úřad. Licence propůjčuje právo k provozu jen majiteli licence, označenému v licenční listině, a není ani mezi živými ani dědictvím na jinou osobu přenositelná.

Podle § 9 nařízení, jenž je nadepsán »osobní provoz«, nesmí býti provoz licence propachtován. Jen s úředním svolením je přípustný provoz zástupcem (jednatel). Svolení to smí býti uděleno jen v nutkavých případech a zástupcem může býti jen osoba vyhovující podmínkám nařízení (§ 7). Uvésti jest, že přestoupení podmínek nařízením pro provoz stanovených je podle § 26 nařízení trestné a že další přestoupení po dvojím potrestání, stane-li se pochybnou spolehlivost provozce, má v zápětí odejmutí licence. Podle výslovného ustanovení § 9, že licence nesmí býti propachtována, jest propachtování zakázáno. Podle § 879, odstavec prvý obč. zák. jsou ničí smlouvy, přiči-li se zákonnému zákazu. Lze připustiti, že zakázaná smlouva jest i tehdy nicotná, když to při zákonném zákazu nebylo výslovně řečeno. Než povaha věci a rozhranění mezi právem soukromým a právem veřejným a mezi pravomocí soudů a oborem působnosti úřadů správních činí nezbytným, by s hlediska § 879, odstavec prvý obč. zák. bylo v každém jednotlivém případě zkoumáno, co jest účelem zákonného zákazu, najmě, zda jím mají býti chráněny zájmy soukromé, či zájmy veřejné. Ochrancem ohrožených anebo již zasažených zájmů soukromých jsou podle svého poslání soudy, jim náleží, by bděly nad tím, by bylo dbáno zákonného zákazu, jímž mají býti chráněny zájmy soukromé, a by vyslovily se všemi důsledky nicotnosti smluv, přiči-li se takovému zákonnému zákazu. Tomuto stanovisku nasvědčuje i druhý odstavec § 879 obč. zák. Vypočítává příkladmo smlouvy, jež jsou ničí. Při těchto smlouvách jde veskrze o smlouvy, jimiž podle pojetí zákona jsou nepřípustným způsobem zasaženy zájmy soukromé. Při zákazu těchto a podobných smluv jest zákonný zákaz vlastním a jediným účelem, nikoli jen prostředkem k jinému vlastnímu účelu zákonného zákazu. Jinak jest tomu při zákonných zákazech, při nichž zakázané právní jednání o sobě nebylo by závadné, avšak prohlašuje se za nepřípustné, protože by ohrožovalo nebo zmařilo veřejný zájem, jehož ochrana jest účelem zákazu, při němž zákonný zákaz právního jednání o sobě nezávadného jest jen prostředkem k dosažení vlastního veřejnoprávního účelu. Bdíti nad veřejnoprávními zájmy chráněnými kromě jiného i zákonným zákazem právního jednání zájmy ty podle pojetí zákona ohrožujícího, jest úkolem úřadů správních. Mají-li tudíž úřady správní možnost, by svými vlastními opatřeními a rozhodnutími zjednaly průchod zákonnému zákazu, jest jim ponecháno, by tak učinily. Tímto opatřením anebo rozhodnutím jsou pak soudy vázány. Nelze jim přiznati právo a ukládati povinnost, by výrok správního úřadu věcně přezkoumávaly. To plyne nade vši pochybnost již ze zásady § 96 (1) ústavní listiny, podle níž soudnictví jest ve všech stolicích odděleno od správy. Tato zásada nedovoluje soudům, by se zabývaly věcmi, jež upravovati náleží úřadům správním, nedovoluje však ve své důslednosti ani, by soudy nepřímou vystupovaly jakoby opravné stolice ohledně opatření a rozhodnutí úřadů správních, osobující si, byť i jen pro svou potřebu, právo, přezkoumávati po věcné stránce pravoplatná opatření a rozhodnutí úřadů správních, a naopak. Použije-li se toho, co řečeno, k rozpoznání dosahu a účinků zákonného zákazu propachtování kinematografické licence, dospívá se k těmto důsledkům: Účelem a předmětem nařízení čís. 191 ř. z. z roku 1912, jež v dalším bude označováno prostě slovem »nařízení«, jest nade vši pochybnost ochrana zájmů veřejných. Za-

konný zákaz propachtování licence (§ 9, odstavec první nařízení) jest jen jedním z prostředků této ochrany. Bdění nad těmito zájmy jest úkolům úřadů správních. Jim zejména též náleží zkoumati, zda se dohoda o provozování licence jinou osobou, než jejím majitelem, nepříčí zákazu § 9 nařízení. Byla-li dohoda správním úřadem pravoplatně schválena nebo vzata na vědomí, jest tím i řečeno, že se nepříčí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Tím jest i pro soudy závazně rozhodnuto, že se dohoda nepříčí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Jest přirozeně s tohoto hlediska platná a závazná podle svého obsahu a smyslu. Soudům nelze přiznati oprávnění, by odepíraly smlouvě platnost z důvodu, že jde při ní o zakázané propachtování licence. Tím by si soudy osobovaly právo, přezkoumávati věcnou správnost výroku správního úřadu, že se dohoda nepříčí zákonnému zákazu propachtování licence, kteréžto právo jim však, jak řečeno, nepřísluší.

K čís. 2. Jinak, se soukromoprávního hlediska, posuzují soudy dohodu jako každou jinou soukromoprávní dohodu, podle jejího pravého smyslu a obsahu. Rozumí se samo sebou, že se soukromoprávního hlediska jest nejen právem, nýbrž i povinností soudu, by, je-li to pravým smyslem a obsahem dohody, posuzoval ji jako smlouvu pachtovní a vyvodil z toho potřebné soukromoprávní důsledky. Jen jediný důsledek nesmí z tohoto svého pojetí dovoditi, to jest nesmí dohodě vůbec odepřiti platnost a závaznost z důvodu, že se příčí zákonnému zákazu § 9 nařízení. Vyslovení tento důsledek jest soudu zabráněno závazným rozhodnutím úřadu správního.

K čís. 3. Ministerské nařízení čís. 191/1912 ručení majitele licence ze smluv pro její provoz ujednaných neupravuje. Upravuje provoz kinematografické licence jen s hlediska veřejných zájmů. Práví-li nařízení v § 9 posledním odstavci, že povinností majitele licence postihují i jeho zástupce, týká se to podle výslovného ustanovení tohoto odstavce § 9 povinností, jež jsou nařízením čís. 191/1912 uloženy majiteli licence, tedy povinností veřejných. Pro otázku ručení majitele licence ze smluv týkajících se provozu licence rozhodna jsou ustanovení soukromého práva nanejmé obecného občanského zákona. Zápis do licenčního katastru (§ 14 nařízení čís. 191/1912) nebude bez významu, avšak zápis provozovatele licence jako zástupce v katastru o sobě nestačí, aby majitel licence ručil ze smluv uzavřených pro provoz. Ten, kdo jest v licenčním katastru zapsán jako zástupce licenciáta, zástupcem ve skutečnosti býti nemusí. Licenční katastr vede se k vůli evidenci licencí, jejich majitele, stanoviště, názvu, rozsahu, trvání a také zástupce, každý má volno do katastru nahlédnouti a si z něho opis vzíti, ale práva zápisem do licenčního katastru se nenabývá, pokud se týče nepozbývá a důvěra v katastr není, jakž je tomu u veřejných knih, chráněna. Proti lepšímu přesvědčení a k odčinění neopatrnosti nebo nedostatku bdělosti se katastru nelze s úspěchem dovolávati.

K čís. 4. V této otázce rozhodná jsou ustanovení obecného občanského zákona o náhradě škody (§§ 1293 a násl.). Jde jen o to, kdo má ručiti za škodu, kterou jest nahraditi a která vznikla vadným zařízením. Provozuje-li licenci licenciát sám, nebo na svůj účet zástupcem anebo přenechal-li provoz licence někomu, kdo za provozovatele příslušným úřadem nebyl schválen, půjde škoda, pokud jest ji hraditi, na vrub licen-

ciáta. Provozuje-li však, byv schválen příslušným úřadem, licenci někdo jiný místo licenciáta na svůj účet ať jako pachtýř nebo samostatný podnikatel, bude tento jiný ručiti za škodu z používaného vadného zařízení. Licenciát není tu v okruhu osob, které z provozu a z jeho vad jsou zodpovědny. Majitel místnosti a zařízení kina, jimž může býti i licenciát, odevzdá-li místnosti a zařízení nikoli ve stavu podle předpisů nebo ve stavu upotřebitelném anebo neudrzuje-li je v řádném stavu, bude po případě ručiti z důvodu opomenutí náležité péče za škody následkem toho vzniklé.

Čís. 13847.

Nebezpečí podle § 379 ex. ř. je osvědčeno, odstranil-li nájemce z nájemní místnosti mouku zájemně popsanou, třebaže ji nahradil jinou moukou ve stejném množství.

Povolení uschování podle § 379 čís. 1 ex. ř. nevádí, že jde o věci podléhající zkáze. Podle okolností může býti nařízeno i zcizení předmětu stíženého zatímním opatřením, lze-li jen tímto způsobem zabrániti, by účastníci nebyli poškozeni.

Opatření podle § 401 ex. ř. může se státi jen k návrhu, k němuž jsou oprávněni i ohrožená strana, i její odpůrce.

Povolení prozatímního opatření nelze odepřiti jen proto, že by povolení byly dotčeny zájmy třetích osob.

Jistota podle § 390, druhý odstavec, ex. ř. má sloužiti k případné náhradě všech majetkových újem, jež by mohly odpůrci vzejítí neodůvodněným snad prozatímním opatřením, jakož i k náhradě nákladů vzniklých odpůrci v řízení o prozatímním opatření.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, R I 936/34.)

K zajištění nároku na zaplacení nájemného byla zájemně popsána mouka usnesená do najaté místnosti. Návrhu pronajímatele, by byla povolena úschova zájemně popsané mouky, ježto odpůrce spotřeboval 320 pytlů mouky z mouky zájemně popsané, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s dodatkem, že se výkon povoleného prozatímního opatření činí závislým na tom, že žalobce (ohrožená strana) dá za všechny újmy žalovaným (odpůrcům) tím způsobem jistotu 50.000 Kč, a že se s výkonem opatření nepočne, dokud nebude vykázano, že jistota byla dána.

Důvody:

Jde o povolení prozatímního opatření podle § 379 ex. ř. k zajištění peněžité pohledávky žalující (ohrožené) strany, o jejíž existenci není sporu. K povolení prozatímního opatření podle § 379 druhý odstavec ex. ř. jest mimo jiné třeba, by vydobytí nároku bylo ohroženo subjektivním chováním odpůrce, jež činí jeho majetek pro navrhovatele nepřístupnějším (rozh. čís. 8137 sb. n. s.). Stačí, že dlužníkově chování činí pravděpodobným, že jím může býti exekuce zmařena nebo ztížena, ne-

hledíc k tomu, zda jde o jednání úmyslné (rozh. čís. 8048 sb. n. s.). Takové jednání spatřoval navrhovatel a i první soud v tom, že odpůrci spotřebovali bez úředního svolení 320 pytlů žitné mouky zájemně popsaných dne 24. července 1933 k zajištění zažalované činžovní pohledávky. Rekursní soud měl sice okolnost tu rovněž za zjištěnou, ale neshledal v ní jednání ohrožující peněžitou pohledávku žalobcovu, poněvadž prý jde o věci zastupitelné určené k použití a zcizení v pekařské živnosti prvního žalovaného, a poněvadž prý nelze u prvního žalovaného předpokládati úmysl způsobiti škodu, čímž zřejmě naráží na to, že nesouhlasí s míněním prvního soudu, podle něhož je bezvýznamným, že žalovaný podle svého tvrzení nahradil spotřebovanou mouku jinou moukou ve stejném množství. Kromě toho neshledal rekursní soud přípustným navržený zajišťovací prostředek, uschování zájemně popsaných svršků, ježto by prý většina zájemně popsaných požívatelů uschováním propadla zkáze, a tak byl zmařen účel prozatímního opatření, a mimo to uschováním rozmanitých strojů a zařízení patřících k pekařství byl by prý provoz znemožněn a mohly by prý tím i jiné osoby býti poškozeny. S tímto odůvodněním nelze souhlasiti. Jak již svrchu bylo uvedeno, není třeba, by odpůrce měl úmysl zmařiti nebo stížit hrozící mu exekuci, nýbrž stačí pravděpodobnost, že se tak může státi. Je nerozhodné, že první žalovaný nahradil spotřebovanou mouku jinou moukou a ve stejném množství, neboť tato nová mouka nebyla zájemně popsána a tudíž zákonné zástavní právo pronajímatelovo (§ 1101 obč. zák.) se k ní v tom případě nevztahuje, doplnil-li první žalovaný zásoby mouky teprve po vystěhování se z najatých místností. Byla-li spotřebovaná mouka doplněna ještě v najatých místnostech, zaniklo právo zástavní, byla-li odtud odstraněna, aniž došlo k novému zájemnému popsání. Poukazuje-li rekursní soud k tomu, že kromě zařízení bylo zájemně popsáno asi 660 pytlů mouky a veliké množství jiných požívatelů a zboží, a že tím povolené prozatímní opatření odpůrce nadměrně zatěžuje, a naráží-li na to, že pohledávka žalobcova je přes odstranění 320 pytlů mouky ještě dostatečně zajištěna, přezírá, že odpomoc bylo by lze zjednatí jen podle § 399 čís. 1 ex. ř.

Pokud mezi zájemně popsanými předměty jsou věci zastupitelné a snad i zkáze podléhající, není okolnost ta na závalu povolení uschování podle § 379 čís. 1 ex. ř., neboť podle § 401 ex. ř. lze povolití jakákoli nutná neb užitečná opatření, aby byly odvráceny značné zmenšení hodnoty, nepoměrné náklady nebo jiné újmy, při čemž soud v příčině opatření, které by mělo býti učiněno, není nijak obmezen, nýbrž zařídí — přihlížeje co možná k právům vlastnickým — čeho podle povahy případu jest třeba. Podle okolností může býti tedy nařízeno i zcizení předmětu stíženého zatímním opatřením, dá-li se pouze tímto způsobem zabrániti, aby účastníci nebyli poškozeni (Mot. str. 243, mat. I. str. 599).

Pokud rekursní soud praví, že mělo býti s povolením uschování nařízeno k odvrácení újmy i opatření podle § 401 exek. ř., přehlíží, že se tak může státi jen k návrhu, k němuž jsou oprávněni i ohrožená strana i její odpůrce. Nelze také nahlédnouti, proč by musila s uschováním věci povolena býti zároveň i jejich správa, když nejde o věci, které by správy vyžadovaly podle své povahy, nebo poskytovaly nějaké užitky (srv. Neumann-Lichtblau komentář k exek. ř. z r. 1929, str. 1173 — vide také

§ 383 první odstavec druhá věta exek. ř.), a když v případě nebezpečí znehodnocení nebo zkázy uschované věci by stačilo opatření podle § 401 exek. ř., a když uschovatel ručí ukladateli podle §§ 961, 964 a 968 obč. zák. za zanedbání povinné péče. Povolení prozatímního opatření nelze odepřiti — když jinak předpoklady pro ně jsou dány — ani tehdy, když povolením by zájmy třetích osob byly nějakým způsobem dotčeny, neboť zákon v příčině té nic neustanovuje. Bylo proto napadené usnesení změnití a obnovití usnesení prvního soudu.

Poněvadž však navrhovatel odpovídá nejen za zdatnost uschovatele, nýbrž za veškerou škodu ať zaviněnou ať nahodilou, která stihne věci u uschovatele, jak bylo zevrubně vyloženo v rozhodnutí čís. 10.580 sb. n. s., k němuž se k zamezení opakování odkazuje, bylo podle § 390, druhý odstavec exek. ř. učiniti výkon povoleného uschování závislým na složení jistoty (§ 56 c. ř. s., §§ 78 a 402 exek. ř.), kterou nejvyšší soud určil podle volného uznání (§ 390 exek. ř.) částkou 50.000 Kč, při čemž bylo přihlíženo k tomu, že jistota má sloužiti k případné náhradě za všechny majetkové újmy, které by odpůrci mohly vzejíti neodůvodněným snad zatímním opatřením, jakož i k náhradě nákladů vzniklých odpůrci v řízení o prozatímním opatření (§§ 390, 393, 394, 398 a 400 exek. ř. — srv. také Neumann-Lichtblau, komentář k exek. ř. z r. 1929 str. 1242, 1249 a násl.).

Čís. 13848.

Pojišťovací smlouva.

Pojistník jest v každém případě oprávněn žalovati o plnění pojistného nároku u řádného soudu, i když pojišťovací podmínky mají ustanovení ve smyslu § 11 odstavec 2 zákona o pojišťovací smlouvě, že výše nároku je vyhrazena rozhodčímu soudu.

Podá-li pojistník žalobu o zjištění, že jeho nárok proti pojišťovně jest důvodem po právu, musí prokázati právní zájem na zjištění podle § 228 c. ř. s.

Odmítla-li pojišťovna plnění, jest právní zájem pojistníka v tom, že, nezažaluje-li ve lhůtě v pojišťovacích podmínkách podle § 20 zákona o pojišťovací smlouvě uvedené, pozbude nároku, a může žalovati o zjištění, i kdyby mohl přímo žalovati o plnění, rozhodl-li se ponechatí rozhodnutí o výši odškodného rozhodčímu soudu.

Pakliže pojišťovna neodmítne plnění, není právního zájmu na zjištění nároku a pojistník není oprávněn žalovati o určení, i kdyby se rozhodl svěřiti rozhodnutí o výši nároku rozhodčímu soudu.

Neodmítla-li pojišťovna plnění způsobem v § 20 zákona o pojišťovací smlouvě uvedeným, nýbrž ve sporu, zahájeném o určovací žalobě, popřela celý nárok, nemá pojistník rovněž zájem na určení a jest jeho žalobu o určení zamítnouti.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, R I 1003/34.)

Žalobkyně byla předplatitelkou časopisu »Vobachs Familienhilfe« a tím pojištěna u strany žalované proti úrazu podle všeobecných pojišťovacích podmínek. Tvrdí, že utrpěla úraz, domáhala se žalobkyně na ža-

lované pojišťovně, by bylo zjištěno, že žalovaná jest povinna odškodnit žalobkyni za úraz ze dne 1. června 1931, jako abonentku časopisu »Rat und Tat«, po případě »Vobachs Familienhilfe« podle ustanovení pojišťovacích podmínek. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, maje za to, že podmínky pro určovací žalobu nejsou splněny, poněvadž žalobkyně může uplatňovati jen následky úrazu, které již nastaly, takže se může domáhati nároku na odškodnění žalobou o plnění. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Přisvědčiti jest vývodům prvního soudu potud, že není opodstatněno tvrzení žalující strany, kterým odůvodňovala zájem na brzkém zjištění, ježto prý nebyla dosud s to přehlédnouti veškeré následky utrpeného úrazu. Úraz se stal 1. června 1931 a podle § 3 všeobecných podmínek pojišťovacích může uplatňovati jen následky, jež se projeví způsobem tam uvedeným ihned, nebo nejdéle do tří měsíců po úrazu. Nelze tedy míti za to, že ještě ani v době podání žaloby 11. prosince 1933 nebyla s to následky utrpeného úrazu přehlédnouti a tím rozsah své neschopnosti přesně udati, ano podle uvedených podmínek na pozdějších následcích nezáleží. Žalobkyně však odůvodňovala onen zájem i poukazem na § 11 všeob. poj. podmínek, tvrdíc, že ztrácí nárok, nepodá-li včas žalobu o zjištění povinnosti k odškodnění. První soud, obíraje se tímto tvrzením, dospěl k závěru, že se žalobkyně neprávem odvolává na tato ustanovení všeob. poj. podmínek, neboť lhůta k podání žaloby trvá do šesti měsíců po odmítnutí ohlášeného nároku, k čemuž dosud nedošlo. Připustí-li se, že tomu tak jest, nelze přehlížeti, že § 11 všeob. poj. podmínek má ve spojení s § 6 těchto podmínek zvláštní význam právě se zřetelem na soudní uplatňování nároku na odškodnění. Odvolatelka vyvozuje z něho, což tvrdila již v podstatě v první stolici, že jest tímto ujednáním oprávněna jen k žalobě o zjištění a dochází k závěru, že se tím žalovaná strana bezvýhradně podrobila určovací žalobě. Žalovaná v odvolacím sdělení sice odmítá takovýto dalekosáhlý význam ustanovení § 11 poj. podmínek, avšak přehlíží, že jedno lze s určitostí vyvoditi z §§ 11 a 6, pokud se týče i § 5 poj. podmínek, t. j., že aspoň může býti výše odškodného stanovena, nedošlo-li k tomu dohodou stran podle určitých stupnic rozhodčím soudem a že proto má žaloba o určení smysl i s hlediska hospodárnosti soudního řízení, že má tedy praktický i účelný význam. Je-li prokázán tento předpoklad, k čemuž jest zřítí z úřadu, nebrání žalobě takové, že může býti žalováno i o plnění (srovn. rozh. nejv. soudu čís. 547, 4498, 6040, 8992, 12288). První soud, vycházející z názoru, že je vůbec určovací žaloba nepřipustná, lze-li již žalovati o plnění, neposoudil otázku tuto správně. Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by nehledě ke zrušovacím důvodům znovu o odvolání rozhodl.

Důvody:

Pojistník jest v každém případě oprávněn žalovati o plnění pojistného nároku u řádného soudu, i když pojišťovací podmínky mají ve čl. 11, ustanovení ve smyslu § 11 odstavec 2 zákona o pojišťovací smlouvě, že výše nároku může býti vyhrazena rozhodčím soudu. Neboť tím jest pojistníku dáno jen právo volby, zda chce rozhodnutí o výši

svěřiti rozhodčímu soudu či řádnému soudu, a není tím vyloučena bezpodmínečně příslušnost řádného soudu k určení výše. Podá-li však pojistník určovací žalobu o zjištění, že jeho nárok proti pojišťovně jest důvodem po právu, musí prokázati právní zájem na zjištění podle § 228 c. ř. s. Ten se různí podle toho, zda pojišťovna odmítla plnění způsobem v čl. 11 všeob. poj. podmínek uvedeným (shodným s § 20 zákona o poj. smlouvě), čili nic. Odmítla-li, jest právní zájem pojistníka v tom, že, nezažaluje-li ve lhůtě tam uvedené, pozbude nároku, a může proto žalovati o zjištění, i kdyby mohl přímo žalovati o plnění, rozhodl-li se, ponechatí rozhodnutí o výši odškodného rozhodčímu soudu. Tak jest rozuměti i rozhodnutí čís. 547 sb. n. s., kde pojišťovna rovněž odmítla plnění. Pakliže neodmítne plnění, není právního zájmu na zjištění nároku, poněvadž odpadlo nebezpečí ztráty nároku následkem nečasného zažalování a nelze právní zájem odvozovati ani z toho, že se pojistník rozhodl svěřiti rozhodnutí o výši nároku rozhodčímu soudu a obmeziti řádný soud na zjištění důvodu, poněvadž určovací žaloba by neměla účelu a praktického smyslu, ba způsobovala by zbytečné útraty, ano buď nebylo důvodu zjišťovati, že povinnost nepopírající pojišťovny ku plnění tu jest, ježto jest ochotna plniti, nebo, odepřela-li plnění po zjištění výše nároku rozhodčím soudem, stejně by musil pojistník v každém případě žalovati o splnění nároku, by si opatřil exekuční titul, ježto rozsudek ve sporu určovacím není vykonatelný. Zbývá jen třetí možnost, o níž v souzeném případě právě jde, že pojišťovna neodmítla plnění způsobem ve čl. 11 všeob. poj. podm. uvedeným, nýbrž že ve sporu, zahájeném o určovací žalobě, popřela celý nárok. Tu se má věc obdobně jako v případě předešlém, neboť právního zájmu na zjištění plynoucího z nebezpečí ztráty nároků nepodáním žaloby zavčas není a zjišťovati důvod nároku by bylo rovněž bezúčelné a nepraktické a způsobovalo by zbytečné útraty, an pojistník by přes to, že si vymohl rozsudek, jímž jeho nárok na plnění byl zjištěn, musil žalovati o plnění po zjištění výše rozhodčím soudem, aby si opatřil exekuční titul.

Čís. 13849.

Úroky a anuity z pohledávek na propachtované nemovitosti zajištěných, jež pachtýř platí podle smlouvy kromě pachtovného, nepatří k pachtovnému, podléhajícímu úpravě podle vládního nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, R I 1217/34.)

Soud první stolice upravil k návrhu pachtýřů pachtovné, při čemž jako pachtovné v penězích vzal 35 Kč z 1 korce. V rekursu uplatňovali pachtýři, že první soud, kdyby postupoval dle spisů, byl by musel dojíti k zjištění, že anuity, které mají pachtýři platiti Hypoteční bance za majitele usedlosti, jsou rovněž pachtovným, jež jest do snížení zahrnouti. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Z odst. III. a IV. smlouvy a z § 3 a § 10 vlád. nař. ze dne 29. července 1933 čís. 164/1933 sb. z. a n. plyne, že první soud postupoval správně, vyšed při úpravě pachtovného, pokud bylo smlouveno v penězích, jen

z pevné částky 35 Kč ročně z korce. Podle odst. III. pachtovní smlouvy činí pachtovné z každého korce propachtovaných pozemků roční částku fixní 35 Kč a dále tolik, kolik podle zásad níže výtčených bude činit cena 180 kg pšenice, kromě čehož jsou pachtýři povinni, by po dobu pachtu platili ze svého úroky a anuity z pohledávání Hypoteční banky v Praze na usedlosti čp. 20 v P. zajištěného. Podle odst. IV. pachtýři jsou povinni kromě pachtovného, úroků a anuit z pohledávání Hypoteční banky v Praze po celou dobu pachtu platiti (niknouti) dále ze svého všechny veřejné dávky jakéhokoliv druhu, na propachtované nemovitosti vypadající. § 3 (1) cit. vlád. nař. jednající o úpravě pachtovného, bylo-li pachtovné ujednáno v penězích, vychází podle důvodové zprávy z předpokladů, že i tu výše pachtovného je výsledkem kalkulací o určitém množství hlavních obilín. Podle § 10 cit. vlád. nařízení jiná ustanovení pachtovní smlouvy, zejména i zvláštní ujednání o placení daní a přírůžek zůstávají nedotčena. Z toho je vyvoditi, že jinými ustanoveními rozumí se ona, která nemají za předmět vlastní pachtovné, t. j. vyjádřené v penězích neb v určitém množství pšenice neb žita pokud se týče v ceně určitého množství pšenice neb žita. Placení anuit z pohledávání Hypoteční banky v Praze na usedlosti čp. 20 v P. zajištěného není vlastním pachtovným jak z odst. III. a IV. pachtovní smlouvy plyne při výkladu podle § 914 obč. zák. — jeho cit. vlád. nařízení se netýká a musí jako »jiné« ustanovení pachtovní smlouvy ve smyslu § 10 cit. vlád. nař. zůstatí nedotčeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadenému usnesení, jímž bylo potvrzeno usnesení prvního soudu a jež podle § 46 odst. (2) zák. o nesp. řízení lze napadati jen pro nezákonnost, zřejmý rozpor se spisy a pro zmatečnost, vytýkají dovolací rekurenti rozpor se spisy a nezákonnost. Obě výtky namířeny jsou proti stanovisku nižších soudů, že úroky a anuity z pohledávky Hypoteční banky v Praze na propachtované nemovitosti zajištěné, jež dovolací rekurenti platí podle smlouvy vedle pachtovného 35 Kč a 180 kg pšenice v bursovní ceně z korce, nepatří k pachtovnému, podléhajícímu úpravě podle vládního nařízení čis. 164/33. Uvedený názor v rozporu se spisy není, také jej se spisy srovnávati nelze a zákonu pokud se týče uvedenému nařízení (§ 10 cit. nař.) se nepřičí.

Čís. 13850.

Nebyla-li obsílka k odvolacímu líčení doručena plnou mocí vykázanému právnímu zástupci strany, nýbrž advokátní komorou určenému zástupci chudých, nejde o zmatek podle § 477 čis. 4 c. ř. s., byl-li soudem ustanovený způsobilý právní zástupce skutečně před odvolacím soudem za stranu přítomen a projednával.

K zamítnutí důkazu krevní zkouškou nestačí, že soud považuje skutečnost soulože v kritické době jinými průvodními prostředky za prokázanou.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, Rv I 1118/33.)

Žalobě o uznání otcovství a o placení výživného oba nižší soudy vyhověly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolání uplatňuje dovolací důvody čis. 1, 2 a 4 § 503 c. ř. s. Je částečně opodstatněno. Není tu ovšem důvodu čis. 1 § 503 c. ř. s. pro zmatečnost řízení podle § 477 čis. 4 c. ř. s., neboť i když dovolání má pravdu v tom, že byl porušen předpis § 93 c. ř. s. tím, že nebyla obsílka k odvolacímu líčení doručena plnou mocí vykázanému právnímu zástupci žalované strany, nýbrž advokátní komorou určenému zástupci chudých, nebyla tímto postupem žalovanému odňata možnost před soudem projednávat, an soudem ustanovený způsobilý právní zástupce (advokát) skutečně před odvolacím soudem za něho byl přítomen a projednával.

Naproti tomu je dovolání v právu, pokud vytýká nepřipuštění důkazu zkouškou krve s hlediska čis. 2 a 4 § 503 c. ř. s. Důkaz zkouškou krevní není průvodem podpurným (§ 371 c. ř. s.), ani nemá za účel ani způsobilost, by jím bylo zjištěno, kdo z několika souložníků jest skutečně otcem. Může jím býti po případě jen dokázáno, že osoba za otce označovaná otcem není. Nestačí tedy k zamítnutí tohoto důkazu, že nižší soudy považují skutečnost soulože v kritické době jinými průvodními prostředky za dokázanou, neboť, i když zákon na tuto skutečnost víže domněnku otcovství, nikoli otcovství samo, je proti této domněnce podle § 270 c. ř. s. přípustný důkaz o opaku, pokud ho zákon sám výslovně nevylučuje. Když se žalovaný pokouší o protidůkaz krevní zkouškou a když podle dnešního stavu vědy může býti krevní zkouškou prokázáno, že otcem dítěte není, nelze provedení tohoto důkazu odepřiti, i kdyby byla skutečnost soulože bezvadně zjištěna. Než zjištění soulože stalo se na podkladě vadné (čis. 2 § 503 c. ř. s.) a odvolání správně poukazuje k tomu, že výtka v odvolacím spise vznesená, že nebyl vyjasněn rozpor mezi výpovědmi svědkyň Fridy B-ové a Josefy B-ové, nebyla odvolacím soudem vyřízena. Tato vada odvolacího řízení je obzvláště vzhledem k neurčitosti výpovědi hlavní svědkyně, nemanželské matky, způsobilá zameziti úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře (§ 503 čis. 2 c. ř. s.). Bude na prvním soudě, by se, projednav věc znovu, vypořádal s vytýkaným rozporem ve zmíněných svědeckých výpovědech a pak podle potřeby přikročil k důkazu krevní zkouškou zjednav si ovšem předem souhlas poručníka žalujícího dítěte, nemanželské matky a žalovaného (viz rozh. sb. n. s. čis. 8016) a pro případ odepření tohoto souhlasu tuto okolnost podle § 272 c. ř. s. ocenil.

Čís. 13851.

Československý stát jest oprávněn, zadáváje trafikku, uložití jejímu majiteli, by vyplácel třetím osobám určité peněžité částky.

Československý stát má vždy možnost, učiniti majiteli trafikky návrh na pozměnění nebo doplnění původních podmínek a, kdyby majitel tra-

fiky na to nepřistoupil, zrušiti poměr výpovědí a uzavřiti novou smlouvu se změněnými podmínkami s třetí osobou nebo s dosavadním majitelem trafiky.

V oznámení Československého státu majiteli trafiky, že mu byla přidělena třetí osoba (válečný poškozenec), a v žádosti, aby mu vyplatil určitou peněžitou částku a o tom s ním uzavřel písemnou smlouvu, jest spatřovati nabídku na pozměnění původní smlouvy, kterou majitel trafiky mlčky přijal tím, že uzavřel s válečným poškozenecem smlouvu a také mu vyplácel z počátku příslušné částky.

Jde tu o smlouvu ve prospěch třetí osoby.

Smlouva taková nepřiči se dobrým mravům.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, Rv I 1158/34.)

Žalovaný, majitel tabáční trafiky, zavázal se československému státu, že bude platiti žalobci, válečnému poškozeneci, měsíčně určitý peníz. Žalobě o zaplacení tohoto peníze bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Právní poměr mezi dovolatelem, majitelem tabákové trafiky, a československým státem jest smluvním poměrem soukromoprávním (§ 2 předpisů o tabákových trafikantech). Dovolatel již sám připouští, že československý stát byl oprávněn při zadání trafiky mu uložit, by vyplatil třetím osobám určité peněžité částky, popírá však, že se tak mohlo státi dodatečně, když trafika mu byla již zadána za určitých podmínek. To by bylo snad správné, kdyby dovolatel byl nabyt neodvolatelného nároku na tabákovou trafiku. Tomu však tak není, neboť československý stát mohl kdykoliv zrušiti výpovědi právní poměr k dovolateli (§ 57 předpisů pro tabákové trafikanty). Československý stát měl tudíž vždy možnost, učiniti dovolateli návrh na pozměnění nebo doplnění původních podmínek a, kdyby dovolatel na to nepřistoupil, zrušiti poměr výpovědí a uzavřiti novou smlouvu se změněnými podmínkami s třetí osobou nebo i s dovolatelem samým, což tento připouští. V oznámení československého státu, že dovolateli byl přidělen žalobce, a v žádosti, aby mu vyplatil měsíčně určitou částku a o tom s ním uzavřel písemní smlouvu, nelze tudíž spatřovati jednostranný příkaz, nýbrž nabídku na pozměnění původní smlouvy, kterou dovolatel mlčky přijal tím, že uzavřel se žalobcem spornou smlouvu a mu také vyplatil z počátku příslušné částky. Tím přišla k místu smlouva mezi československým státem a dovolatelem ve prospěch osoby třetí (§ 881 obč. zák.). V tom, že československý stát nezrušil smlouvu výpovědí a neuzavřel novou smlouvu s dovolatelem, nýbrž volil kratší cestu na pozměnění smlouvy dohodou obou stran, nelze spatřovati závadu. Lze připustiti, že dovolatel uzavřel smlouvu s československým státem ve prospěch žalobce i smlouvu se žalobcem pod nátlakem výpovědí, což však jest nerozhodné, neboť o nespravedlivé bázni (§ 870 obč. zák.) nelze mluvit, an československý stát byl k výpovědi, kdykoliv oprávněn. Tvrdí-li dovolatel, že se příslušný projev vůle čsl. státu měl státi písemně, přehlíží, že sám předložil výměry okresního

finančního ředitelství, týkající se žádání, by dovolatel vyplatil žalobci měsíčně určitou peněžitou částku. Ze nelze mluvit o smlouvě přičící se dobrým mravům (§ 879 obč. zák.), když její příčinou byla péče o válečné poškozenec, vystihl již správně odvolací soud. Jak již shora bylo podotknuto, nebyl právní základ žaloby nijak pozměněn, když odvolací soud dospěl k úsudku, že podkladem smlouvy mezi stranami jest smlouva mezi československým státem a dovolatelem ve prospěch žalobce (§ 881 obč. zák.).

Čís. 13852.

Zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům.

Ustanovení § 3 lit. g) zákona týká se nejen smluvených úroků, nýbrž i všech jiných úroků z pohledávek.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, R II 403/34.)

K návrhu dlužníka povolil soud první stolice odklad exekuce k vydobytí peněžitých pohledávek s úroky a útratami. Důvody: K návrhu dlužníka odkládá se výkon exekuce na dobu po 31. prosinci 1934, ježto podle vyjádření obecního úřadu živi se dlužník převážně zemědělstvím a i ostatní podmínky zák. čís. 33/34 sb. z. a n. jsou splněny. Odklad vztahuje se i na úroky a útraty splatné (vzniklé) po 9. květnu 1933, neboť příslušenství sdílí osud hlavního dluhu. Rekursní soud zamítl návrh dlužníka na odklad exekuce, pokud šlo o úroky za dobu od 9. května 1933 a o útraty vyjádření a o útraty stížnosti. Důvody: Doslov zákona ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n. zanechával jisté pochybnosti o tom, týká-li se ustanovení § 3 g) zák. jen smluvených úroků, či také všech úroků jiných pohledávek. Podle zprávy poslanecké sněmovny a ústavně-právního výboru jest za to míti, že neplatí ochrana tohoto zákona jednak pro smluvené splátky nepřesahující ročně 2% původní jistiny, dále pro anuity a úroky, pokud splatnost všech v tomto odstavci uvedených povinností nastala po 9. květnu 1933. Teprve touto zprávou ústavně-právního výboru byly odstraněny nejasnosti, které plynuly z nejasného doslovu zákona. Jsou tudíž podle toho vyňaty z odkladu exekuce úroky od 9. května 1933 splatné. Zemědělcům se ukládá povinnost tyto úroky aspoň zaplatiti, mají-li požívatí další ochrany zákona ohledně jiných závazků. Útraty exekučního návrhu nespádají do výjimek § 3 zák., za to bylo přiřknouti útraty vyjádření podle § 6 zák., § 41 c. ř. s. a § 78 ex. ř.

Nejvyšším soudem nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu, pročež se odkazuje na jeho správné odůvodnění, které nebylo vyvráceno vývodem dovolacího rekursu, k nimž se podotýká, že ze zprávy ústavně-právního a národohospodářského výboru tisk 1222 a zprávy zemědělského a ústavně-právního výboru tisk 2500 jasně vyplývá, jak a proč došlo k do-

slovu ustanovení odst. lit. g) § 3 zákona čís. 33/1934 sb. z. a n., a že bylo v intencích zákonodárce, by se na závazky pod lit. g) uvedené a vzniklé po 9. květnu 1933 odklad exekuce nevztahoval.

Čís. 13853.

Nárok na vrácení užitek (§ 1447 obč. zák.), které měl kupitel z nesložené kupní ceny, a jenž záleží v tom, že nezaplatil z ní umluvené úroky, ač sám bral užítky z odevzdaných nemovitostí, nepodléhá tříletému promlčení.

Pokud promlčení úroků nevádí, že pohledávka byla uplatňována ve sporu započtením.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, Rv II 398/32.)

V předchozím sporu (čís. sb. n. s. 8385) domáhali se manželé J-ovi na Františce S-ové zaplacení. Žaloba byla posléze pravoplatně zamítnuta, ježto pohledávky uplatňované započtením převyšovaly žalobní pohledávku. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se Františka S-ová na žalovaných manželích J-ových přisouzení další částky své pohledávky namítané započtením, pokud převyšovala to, co v onom sporu manželům J-ovým přisouzeno, celkem 62.756 Kč. Procesní soud prvního stádia přisoudil žalobkyni jen 31.501 Kč. Tato částka byla částí 6% úroků ze 600.784 Kč jako zbytku kupní ceny, jež žalovaní podle ujednání nesložili 1. května 1920, a to úroků za dobu od 1. května 1920 do 1. května 1923 v sumě 108.141 Kč, na kterou byla pravoplatně žalobkyni jako na vzájemnou pohledávku namítanou k započtení přiznána rozsudkem v dřívějším sporu částka 76.639 Kč. Další nárok nebyl prvním soudem přisouzen z důvodu promlčení. **O d v o l a c í s o u d** nevyhověl odvolání ani té, ani oné strany. **K o d v o l á n í** žalovaných uvedl mimo jiné v **d ů v o d e c h**: Procesní soud byl vázán právním základem žaloby jen potud, že se nesměl odchýlit od skutkových okolností přednesených žalující stranou k odůvodnění žalobního nároku. Právní posouzení těchto skutečností bylo však věcí soudu a jest proto lhostejné, že žalobkyně mluvila o náhradě škody a o tom, že požaduje zažalovanou částku z důvodu bezdůvodného obohacení. Ve skutečnosti jde o nárok ve smyslu § 1447 obč. zák. Odpor Státního pozemkového úřadu proti uskutečnění kupní smlouvy před převodem vlastnictví ke koupené věci (§ 431 obč. zák.) a museli proto žalovaní vrátiti, co obdrželi z neproveditelné trhové smlouvy, ovšem jako bezelstní držitelé, ale tak, aby neměli zisku ze škody druhé strany, nebo-li jak to vyjádřil nejvyšší soud v rozsudku vydaném ve věci Ck I 82/24 (čís. sb. 8335), jest věc posouditi tak, jako by byl kup uzavřen pod rozvazovací podmínkou, která nastala. Právním důvodem žaloby není tedy ani náhrada škody, ani bezdůvodné obohacení na straně žalovaných, nýbrž zvláštní nárok na navrácení v předešlý stav stanovený § 1447 obč. zák. Navrácení to musí se pak díti podle obdoby § 1068 obč. zák. tím, že prodatel vrátí složenou mu kupní cenu, kupitel prodanou věc ve stavu nezhoršeném a že se vzájemný užitek jednak z peněz, jednak z věci navzájem zrušuje. Poněvadž kupní cena byla složena jen částečně, přísluší za to prodatelce ekvivalent ve výši úroků

smlouvou ujednaných, totiž 6%. Nejsou to však úroky v pravém slova smyslu a proto nárok ten nepodléhá tříletému promlčení lhůtě.

K o d v o l á n í žalobkyně: Prvý soud správně vyslovil, že se mu nelze zabývat s pohledávkami (vzájemnými pohledávkami dřívějšího sporu), pokud odpočet dřívějším rozsudkem byl již pravoplatně proveden. Proto mohl se soud zabývat jen zbytkem 6% úroků z částky 600.784 Kč. Tyto úroky uplatňovala žalobkyně v tomto sporu celkem 108.141 Kč, započtení ohledně částky 76.639 Kč bylo již provedeno ve sporu Ck I 82/24, takže na kapitále ekvivalentu za užívání pozemků předaných žalovaným zbyla jen částka žalobkyni přiznaná napadeným rozsudkem. 5% úroky z této částky a z ostatních pohledávek dnešní žalobkyně k započtení namítaných podléhaly tříletému promlčení, neboť jsou to úroky z prodlení podle § 1333 obč. zák. a ohledně nich nenastal ve sporu Ck I 82/24 účinek zahájené rozepře, ježto tento účinek nastati mohl jen do výše žalobního nároku (viz plenární rozhodnutí čís. 7905 sb. n. s.), nikoliv však ohledně vzájemných nároků s příslušenstvím zažalovanou pohledávku daleko převyšujících, neboť zažalováno bylo ve sporu Ck I 82/24 celkem 597.729 Kč s přísl., započtením namítána byla vzájemná pohledávka nynější žalobkyně 635.626 Kč s přísl., v kteréžto částce ani nyní uplatňované 5% úroky z prodlení zahrnuty nebyly, ačkoliv již ve sporu Ck I 82/24 byly uplatňovány. Promlčení těchto úroků mohlo tedy býti přerušeno jen žalobou, po případě uznáním (§ 1497 obč. zák.), a zanikly promlčením, pokud ohledně těchto úroků žaloba podána nebyla v tříleté lhůtě (§ 1480 obč. zák.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání ani té, ani oné strany a uvedl v otázkách, o něž tu jde, v

d ů v o d e c h :

K d o v o l á n í žalovaných: Jest si předem uvědomiti, z čeho pozůstává částka 31.501 Kč, kterou nižší soudy žalobkyni přiznaly. Podle důvodů rozsudků obou soudů jest to část 6% úroků ze 600.784 Kč jako zbytku kupní ceny, jež žalovaní podle ujednání nesložili 1. května 1920, a to úroků za dobu od 1. května 1920 do 1. května 1923 v sumě 108.141 Kč, na kterou byla pravoplatně žalobkyni jako na vzájemnou pohledávku namítanou k započtení přiznána rozsudkem v dřívějším sporu částka 76.639 Kč. Napadený rozsudek opírá v té příčině rozhodnutí o ustanovení § 1447 obč. zák., uváděje ve shodě s právním názorem vysloveným nejvyšším soudem ve zrušovacím usnesení ze dne 18. října 1928 č. j. Rv II 726/27, čís. sb. 8385, od něhož nemá dovolací soud ani nyní příčiny se odchýlit, že kupní smlouva byla učiněna pod rozvazovací podmínkou, t. j. odnětí prodané nemovitosti Státním pozemkovým úřadem, a že po dobu, po kterou žalovaní statek drželi, t. j. ode dne, kdy ho převzali, do dne, kdy byli vyklizeni, užítky ze statku náležející žalovaným a užítky z kupní ceny náležející žalobkyni se navzájem ruší. Výtka, že odvolací soud nebyl oprávněn opřítí rozhodnutí o ustanovení § 1447 obč. zák., ježto žalobkyně uvedla, že opírá žalobní nárok o náhradu škody, po případě o náhradu úroků a konečně o obohacení žalovaných, jest bezpodstatná ze správných důvodů napadeného rozsudku, k nimž se dovolatelé odkazují. Poukaz jejich k tomu, že nárok žalobkyně

na zaplacení částky 122.400 Kč nemůže být vyvozován z ustanovení § 1447 obč. zák., je bezpředmětný, an napadený rozsudek o tomto nároku vůbec věcně nerozhodoval. Pokud se týče zbytku 6% úroků, stačí poukázati k tomu, že, jak dříve uvedeno, se řídil odvolací soud právním názorem nejvyššího soudu již dříve vysloveným. Z toho plyne též nesprávnost názoru dovolatelů, že šlo o kupní smlouvu již původně neplatnou. Poněvadž podle této smlouvy, která nebyla neplatná, nýbrž jediné, jsou nastalou podmínkou rozvázána, pozbyla účinnosti, měli žalovaní z nesložené kupní ceny platiti 6% úrok a sami míti užítky z odevzdané jim nemovitosti a podle již uvedeného právního názoru užítky ze statku a užítky z kupní smlouvy se navzájem ruší, právem považoval odvolací soud 6% úroky za ekvivalent toho, co žalovaní mají vrátiti žalobkyni. Napadený rozsudek nemá za to, že došlo k novaci důsledkem předpisu § 1447 obč. zák., a je proto výtka v tomto směru bezpředmětná. Správně také uznal odvolací soud, že 6% z nezaplacené kupní ceny nejsou úroky ve smyslu § 1480 obč. zák. Nejde tu o pohledávku zadržovaných ročních platů na úrocích z jistiny, nýbrž o nárok na vrácení užitek, které žalovaní z nesložené kupní ceny měli, a jenž pozůstává v tom, že nezaplatili umluvené 6% úroky z ní, ač sami užítky z odevzdaných nemovitostí brali, tedy o nárok opřený o ustanovení § 1447 obč. zák. a nepodléhající promlčení v době tří let.

K dovolání žalobkyně: Názor dovolatelky, že šlo o jistinou pohledávku ze vzájemného vyúčtování, je nesprávný, ježto ani sama nepřednesla, že strany mezi sebou vyúčtovaly. Šlo, jak již bylo vyloženo, o nárok žalobkyně, opřený o ustanovení § 1447 obč. zák. a o úroky z prodlení z něho. Správně uznal odvolací soud, že jsou promlčeny úroky žádané žalobkyni z částek 114.426 Kč, 76.639 Kč, 333 Kč, 1.200 Kč a 122.400 Kč, kteréžto částky byly jí dřívějším rozsudkem jako vzájemné pohledávky k započtení uznány. Námitkou započtení mohlo být přerušeno promlčení jen, pokud námitka měla úspěch, nikoliv tedy v příčině úroků, které žalobkyni v dřívějším rozsudku nebyly přiznány. Názor její, že promlčení mohlo běžeti teprve až vyúčtování mezi oběma stranami bylo rozsudkem pravoplatně ukončeno, ježto před tím prý nemohla tyto pohledávky s úroky uplatňovati zvláštní žalobou, poněvadž jí v tom překáželo uplatnění jich k započtení, není správný. Obávala-li se, že by průtahem ve sporu, jsouc vázána litispencií, utrpěla újmu, mohla, pokud je uplatňovala, vzítí námitku kdykoliv zpět a podati žalobu navzájem aneb učiniti určovací návrh (srov. rozh. čís. 7905 sb. n. s.). Zmíněné vzájemné pohledávky byly vyrovnány se žalobní pohledávkou, jakmile s ní se střetly, což se stalo ve sporu Ck I 82/24 při ústním jednání 24. června 1924, po případě 21. října 1924 a 6. října 1926. Poněvadž nynější žaloba byla podána 20. listopadu 1929, byly úroky z nich plynoucí až do doby střetnutí podle § 1487 obč. z. promlčeny. Důsledkem zániku pohledávek započtením nemohla žalobkyně žádati další úrok z prodlení. Nepřicházelo tu tedy promlčení po zániku pohledávek vůbec v úvahu. Právem proto nižší soudy přiznaly jí 5% úroky jen z přisouzené pohledávky 31.501 Kč za tři léta od žaloby podané dne 20. listopadu 1929 zpět.

Čís. 13854.

Kupní smlouva o zabraném majetku, sjednaná ještě za platnosti § 7 zákona ze dne 16. dubna 1919 čís. 215 sb. z. a n. v původním doslovu, jest platná, avšak uzavřená pod rozvazovací výminkou.

Plnil-li kupitel závazek ze sprostředkovatelské smlouvy ještě než se rozvazovací výminka dostavila, nevymíniv si vrácení, kdyby se rozvazovací výminka dostavila, nemůže se, dostavila-li se rozvazovací výminka, domáhati vrácení placené částky ani podle § 1431 obč. zák., ani podle § 1435 obč. zák.

Pokud se kupitel statku nemůže domáhati na zaměstnanci prodatele vrácení toho, co mu dal, by prodатели zamícel, že značná část kupovaného statku byla již osetá.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, Rv II 399/32.)

Žalobce zaplatil při koupi velkostatku Z. od Františky S-ové správcům (úředníkům) velkostatku Karlu J-ovi, Jindřichu F-ovi a Samuelu K-ovi 120.000 Kč jako provisi za sprostředkování koupě velkostatku. Kupní smlouva byla napotom, nebyvši schválena Státním pozemkovým úřadem, prohlášena proti státu za neúčinnou. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na Karlu J-ovi vrácení 120.000 Kč. Procesní soud první stolice uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci 40.000 Kč, co do dalších 80.000 Kč žalobu zamítl. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobcovu, vyhověl však odvolání žalovaného a zamítl žalobu i co do 40.000 Kč. **Důvody:** Co do skutečností uvedl žalobce: a) že 120.000 Kč bylo vyplaceno žalovanému (po případě žalovanému, vedlejšímu intervenientovi Jindřichu F-ovi a Samuelu K-ovi) jako 2% provise za sprostředkování koupě dvoru Z., b) že ho žalovaný ujišťoval, že asi 200 jiter pozemků je zaseto, o čemž ani druhá smluvní strana Františka S-ová ani její zmocněnec Dr. P. prý nevědí, a že tento osev nebude při výpočtu kupní ceny zvlášť účtován a že nebudou zvlášť vyúčtovány zásoby a že tím dosáhne žalobce (a jeho manželka) protihodnotu za provisi 120.000 Kč, jakož i, že v kupní smlouvě ze dne 10. června 1920 skutečně nebylo zmínky o placení zásob a osevu, k němuž došlo teprve po zrušení kupní smlouvy, když sporem byli žalobce a jeho manželka donuceni nahraditi za osev 69.442 Kč a za zásoby 13.241 Kč, c) že si dal žalovaný vystaviti od žalobce prohlášení, že zaplatí úředníkům velkostatku 120.000 Kč jako náhradu za zhoršení jejich existenčních podmínek a odbytné pro případ, že se uskuteční prodej dvoru Z., že však toto prohlášení bylo vystaveno jen na oko, by se žalovaný mohl chrániti proti případné výtce své zaměstnavatelky, že zprostředkoval na její úkor prodej statku Z. Žalobce sám připouští, že prohlášení, jak je tvrdí žalovaná strana, znamenalo by vlastně darování a namítá, že by bylo neplatné pro nedostatek formy notářského spisu, d) že žalovaný nemohl prodejem dvoru Z. býti zkrácen na své existenční jistotě, e) že žalovaný uvedl žalobce v omyl o úplatě za vyplacených 120.000 Kč, poněvadž se jeho ujištění uvedené pod b) ukázalo klamným a že žalovaný uvedl žalobce v tento omyl přímo obmyslně, f) že se žalovaný zasadil o znemožnění nabytí zbytkového statku Z. žalobcem a jeho manželkou.

Ze žádného z uvedených důvodů nelze odvozovati žalobcův nárok na vrácení 120.000 Kč, po případě 40.000 Kč. Byla-li tato částka dána jako provise pak, jak správně odůvodňuje prvý soud, nelze ji žádati zpět, poněvadž k uzavření kupní smlouvy domněle zprostředkované žalovaným skutečně došlo. Kupní smlouva mezi stranami dle rozhodnutí ve sporu Ck I 82/24 byla platně dojednána, jen proti státu byla bezúčinná a proto musela býti stranami dodatečně zrušena. To však neopravňuje žalobce k tomu, by žádal vrácení provise za zprostředkování kupu. Dal-li žalobce 120.000 Kč žalovanému a ostatním úředníkům za tím účelem, aby zamlčeli své zaměstnavatelce a Dr. P-ovi, že velká část prodaných pozemků byla již oseta, což by bylo lze vyčísti z tvrzení žalobcova pod b), dal by žalobce vědomě tyto peníze k uskutečnění jednání nedovoleného, neboť tímto zamlčením — a i opominutí jest pokládati za jednání ve smyslu právním — mělo býti listivě využito nevědomosti Františky S-ové, by na svých majetkových právech byla poškozena. Nemohl by tedy žalobce žádati vrácení toho, co dal za tímto účelem, z důvodu § 1174 obč. zák. Pokud se týče tvrzeného uvedení v omyl, jest zdůrazniti, že žalobce sám připouští, že ve smlouvě ze dne 10. června 1920 nebylo zmínky o zásobách a o osevu — jich cena nebyla zahrnuta v kupní ceně — a byla vyúčtována až po zrušení kupní smlouvy ve sporu Ck I 82/24. Nelze tedy v tomto směru mluvit o obmyslnosti žalovaného proti žalobci, neboť patrně žalovaný v roce 1920 nemohl předvídati, že bude dodatečně zrušena kupní smlouva a že pak bude žalobci a jeho manželce zaúčtována k tíži cena osevu a zásob. Nárok uplatněný z důvodu omylu je tedy promlčen podle § 1487 obč. zák., nehledíc k tomu, že nelze dle přednesu strany žalující vůbec pochopiti, o čem vlastně žalobce měl žalovaným býti uveden v omyl, když kupní smlouva byla upravena podle přání žalobcova. Prvý soud vyhověl žalobě co do částky 40.000 Kč maje za to, že 120.000 Kč poskytl žalobce úředníkům jako odškodné za to, že odprodejem statku Z. budou zkráceni ve svých dosavadních příjmech, po případě ohroženi na své dosavadní existenci a že k žádnému zkrácení po případě k ohrožení těchto úředníků následkem kupní smlouvy uzavřené mezi žalobcem a jeho manželkou (manželky J-ovými) a Františkou S-ovou pak nedošlo, poněvadž tato smlouva byla zrušena, takže odpadl právní důvod, pro který by si žalovaný vyplacený mu peněz mohl ponechat (§ 1435 obč. zák.). I odvolací soud přejímá zjištění prvního soudu, že prohlášení žalobcovo, po případě manželů J-ových ohledně výplaty 120.000 Kč znělo tak, jak tvrdí strana žalovaná. Právní důsledky odvozované prvým soudem z tohoto prohlášení nejsou však opodstatněné. Především nelze přezírat, že žalobce sám tvrdí, že toto prohlášení bylo vydáno jen na oko a že znamená vlastně darování 120.000 Kč, pročez také žalobu nikterak neopírá o toto prohlášení. Žalobce (po případě jeho manželka) neměl právní, ba ani morální povinnosti, aby zajistil hmotnou existenci úředníkům velkostatku Z., neboť s nimi nebyl v žádném právním poměru. Kdyby skutečně šlo o možnost nějakého zkrácení těchto úředníků v jejich příjmech a dosavadním zaměstnání, pak jen Františku S-ovou stíhala by povinnost, buď právní, buď jen mravní, by je přiměřeným způsobem odškodňovala. Úředníci však proti žalobci žalovatelný nárok neměli a proto ve smyslu §§ 940, 941 obč. zák. bylo by šlo o dar, kdyby 120.000 Kč bylo jim dáno jako

náhrada za zmaření jejich existenčních podmínek pro případ, že se uskuteční prodej dvora Z. I tento účel věnování 120.000 Kč, právě tak jako prvým soudem zjištěný úmysl žalobcův, pohnouti jmenované tři úředníky k tomu, aby se nestavěli proti odprodeji statku, byl jen pohnutkou, nikoliv však právním důvodem poskytnutí zmíněné částky a proto by šlo o jednání bezúplatné, tedy o smlouvu o dar ve smyslu § 938 obč. zák. Nesporným jest, že 120.000 Kč jmenovaným osobám skutečně bylo odevzdáno, nebylo tedy třeba k platnosti darovací smlouvy notářského spisu [§ 943 obč. zák., § 1 d) zák. ze dne 25. července 1871 čís. 76 ř. zák.]. Darování mohlo by býti odvoláno jen z důvodů uvedených v §§ 947—954 obč. zák. a, pokud jde o nevděk, jen pro čin, trestný podle zákona trestního (§ 948 obč. zák.), takže k tomu by nestačilo chování se žalovaného tvrzené žalobcem o nabytí zbytkového statku. Nárok na vrácení daru pro nevděk byl by ostatně promlčen podle § 1487 obč. zák. Jde-li o dar, nelze použití ustanovení zákona o bezdůvodném obohacení a postrádá žaloba již dle přednesu žalobce jakéhokoliv právního důvodu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest se především zabývati dovolacím důvodem § 503 čís. 4 c. ř. s., pod kterým dovolatel uplatňuje, že jeho nárok jest odůvodněn předpisy §§ 1431, 1435, 870 pokud se týče 874 obč. zák. Dovolatel tvrdí, předně, že vyplatil částku 40.000 Kč žalovanému jako provisi za uzavření a uskutečnění kupní smlouvy o statku Z., a uvádí výslovně, že nešlo o dar, nýbrž o odměnu za určitou činnost, případně také nečinnost žalovaného a jeho soudruhů, t. j. aby neznemožnili uskutečnění kupní smlouvy. Z toho, že se dále dovolává pro správnost svého názoru rozhodnutí čís. 8883 sb. n. s., jest usuzovati, že považuje onu smlouvu za zprostředkovatelskou. I při zprostředkovatelské smlouvě jako každé jiné platí především to, co strany umluvily. Měl tedy žalovaný nárok na odměnu, když byl žalobci při uzavření kupní smlouvy nápomocen ve smyslu ujednání a když se pak uskutečnil smluvený výsledek, t. j. kupní smlouva o statku v Z., učiněná s jeho majitelkou. Dovolatel netvrdí, že žalovaný nepomohl mu při uzavření této smlouvy a že proto omylem mu zaplatil odměnu, nýbrž že žalovaný neměl nárok na odměnu, ježto kupní smlouva byla uzavřena podmíněně, po případě byla neplatnou. Nejvyšší soud vyslovil již ve svém zrušovacím usnesení z 18. října 1928 č. j. Rv II 726/27-70 (čís. 8385 sb. n. s.) právní názor, na který se dovolatel sám odvolává, že ona kupní smlouva nebyla neplatná, ježto spadala pod záborový zákon ze 16. dubna 1919 čís. 215 sb. z. a n., nikoliv pod zákon ze 9. listopadu 1918, čís. 32 sb. z. a n., jak míní dovolatel. Že by kupní smlouva byla bývala uzavřena pod odkládací podmínkou, která se napotom nesplnila, dovolatel netvrdí, nýbrž uvádí, že podle názoru vysloveného nejvyšším soudem jest ji považovati za uzavřenou s rozvazovací podmínkou. V souzeném případě nejde o uplatňování nároku žalovaného jako zprostředkovatele na zaplacení odměny, nýbrž o uplatňování nároku žalobcova na vrácení již zaplacené odměny. Když tedy odvolatel plnil svůj závazek ze smlouvy ještě než rozvazovací podmínka nastala,

neplnil z omylu, že je to povinen, poněvadž musil předpokládati, že tato rozvazovací podmínka může nastati. Bylo jeho věcí, by si při tom vymínil vrácení placené částky. Nemůže proto opíratí nárok o ustanovení § 1431 obč. zák. Důvodem, by žalovaný podržel odměnu, bylo jen uskutečnění kupní smlouvy. Když tato se uskutečnila, je bez významu, že byla později zrušena a že tak byl zmařen hospodářský její účel a výsledek. Není proto odůvodněn nárok žalobcův ani podle § 1435 obč. zák., který má za předpoklad, že důvod odpadl. Podkladem rozhodnutí čís. 8883 sb. n. s. bylo, že zprostředkovaná smlouva byla podle § 7 zák. v doslovu novely z 11. března 1921 čís. 108 sb. z. a n. neplatná, a byla učiněna pod výminkou odkládací, kdežto v souzeném případě podle již dříve uvedeného názoru nejvyššího soudu byla kupní smlouva, učiněná ještě za platnosti § 7, v původním doslovu zákona ze 16. dubna 1919 čís. 215 sb. z. a n., platná, avšak uzavřena pod rozvazovací podmínkou. Také v rozhodnutí čís. 9837 sb. n. s. šlo o kupní smlouvu učiněnou již za platnosti zákona z 11. března 1921 čís. 108 sb. z. a n. Nemůže proto z těchto rozhodnutí dovolatel pro sebe nic vyvozovati. Pokud z vývodů dovolatelových dalo by se usuzovati, že má za to, že první soud správně uznal podle § 1435 obč. zák. na vrácení částky dané jako odškodnění, jest jen poukázati k tomu, že napadený rozsudek uvádí, že žalobce sám tvrdí, že příslušné prohlášení bylo vydáno jen na oko a že znamená darování částky 120.000 Kč, pročez žalobu neopírá o toto prohlášení. Dovolatel tento údaj ani nenapadá, nýbrž nyní trvá na tom, že částka byla dána jako provise. Ostatně odvolací soud uznal, že žalobce nemohl by žádati vrácení dané částky z důvodu § 1174 obč. zák. Správnost tohoto názoru nemůže dovolatel zvrátiti poukazem na skutečnost, že prodávatelka a její generální zástupce věděli o ujednání mezi stranami o výplatě 120.000 Kč jako odškodného, neboť přezírá, že odvolací soud spatřoval nedovolenost jeho jednání v tom, že dal onu částku žalovanému a ostatním úředníkům prodávatelčiným za tím účelem, by své službodárkyni zamlčeli, že velká část prodaných pozemků byla již oseta. Je proto tvrzená vědomost o výplatě bez významu. Nebylo třeba, by žalovaný, jak dovolatel míní, činil v tom směru námitku, ježto bylo věcí soudu posouditi po právní stránce skutečnosti stranami v té příčině přednesené.

Čís. 13855.

Chovatel zvířete (velkého psa) jest povinen učiniti taková opatření, která lze rozumně žádati se zřetelem na potřeby denního života a ruchu v tom kterém místě. Potřebná míra opatření musí býti posuzována objektivně a jest žádati na chovateli zvířete takový stupeň opatrnosti, jaký lze žádati na člověku obyčejných schopností.

Jest na chovateli velkého řeznického psa, by se na silnici postaral o to, aby pes byl stále pod jeho dozorem a vlivem, by ho v případě potřeby mohl kdykoliv přivolati a zabrániti takto případným škodám.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, Rv II 879/32.)

Žalovaný šel se svým velkým řeznickým psem po silnici, při čemž se pes dostal před auto žalobcovo, žalobce strhl auto, jež vjelo do příkopu

a poškodilo se. Žalobu o náhradu škody proti chovateli psa o b a nižší soudy zamítly.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) jde o ručení za škodu způsobenou zvířetem podle § 1320 obč. zák. Odvolací soud souhlasil s právním posouzením věci soudem první stolice, že žalovaný neměl v souzeném případě příčinu, by učinil nějaká bezpečnostní opatření, vzav s sebou řeznického psa na silnici, a uznal z toho důvodu právem, že žalovaného nestihá ručební povinnost podle § 1320 obč. zák. Vycházel při tom ze zjištěného skutkového stavu, »že se velký řeznický pes žalovaného, který šel volně se žalovaným po silnici, dostal v prostřed silnice před auto«. Odvolací soud tedy patrně vychází z názoru, že škodu způsobenou psem pobíhajícím po silnici lze zpravidla považovati za nahodilou, za niž nikdo neodpovídá. Tento názor není správný. § 1320 obč. zák. nerozeznává sice zvířata podle jich povahy (rozh. sb. n. s. čís. 7632), však chovatel každého zvířete zodpovídá podle tohoto předpisu za škodu zvířetem způsobenou, pokud neprokáže, že učinil opatření, nebo vykonal dozor potřebný k odvrácení škody, bez ohledu na to, zda škoda vznikla útokem, či snad jen jinakým chováním se zvířete. Je tedy chovatel zvířete (viz materiálie k III. dílíč novelě k obč. zák., str. 395) povinen učiniti taková opatření, která lze rozumně očekávati se zřetelem na potřeby denního života a ruchu v tom kterém místě. Potřebná míra opatření musí býti posuzována objektivně a jest žádati na chovateli zvířete takový stupeň opatrnosti, jaký lze žádati na člověku obyčejných schopností (§ 1297 obč. zák.). S tohoto právního hlediska měl si v souzeném případě žalovaný jako chovatel psa uvědomiti, že velký řeznický pes, byť i nebyl zlé povahy, může, nehledě k případnému útoku, i jinak lidi poškoditi, a měl se tedy, i když snad nebyl povinen ho voditi na provaze, přece o to postarati, by pes byl stále pod jeho dozorem a vlivem, aby v případě potřeby mohl ho kdykoliv přivolati a zabrániti takto případným škodám. Ze se žalovaný tak nezachoval, plyne z toho, že se pes mohl dostat před auto žalobcovo. Žalovaný proto odpovídá za následky opomenutí této mu podle § 1320 obč. zák. uložené péče, které musí dbáti majitel každého i snad úplně krotkého a dobře vycvičeného psa, bere-li ho za dnešního čilého provozu motorových vozidel s sebou na silnici. Žalovaný nepočítal s tím, že pes, jako každé zvíře, je v rozmarech svých nevypočitatelný, o psa se vůbec nestaral, ač hluk auta slyšel nebo slyšeti musil, a v tom právě, že neučinil žádné opatření, by nebezpečnému chování zvířete mohl včas a bezpečně zabrániti, jest jeho zavinění. Než ani žalobce nelze zprostiti zodpovědnosti za nehodu. Ani žalobce si nepočínal tak, jak bylo jeho povinností. Jako řidič automobilu měl svému okolí věnovati zvláštní pozornost a vůbec se zachovati ve smyslu § 45 min. nařízení čís. 81/1910 ř. z. Není ovšem zjištěno, zda a na jakou vzdálenost spatřil psa. Než na tom nesejde, neboť nebezpečnou situaci, že se náhle ocitl před volbou buď psa přejeti, anebo se náhle vyhnouti a vši silou brzdit, zavinil žalobce tím, že buď psa včas ne-

viděl, tedy povinnou pozornost nevyvaložil, anebo že, ač psa viděl, přes to včas dostatečná opatření (zmírnění rychlosti atd.) neučinil. Za tohoto stavu věci, any podíly na škodě nelze určit a škodu zavinil zároveň i poškozený, nesou škodu podle § 1304 obč. zák. poškozený a škůdce rovným dílem a bylo proto uznáno, že nárok žalobní je z polovice po právu. Poněvadž se nižší soudy důsledkem svého odchýlného právního stanoviska neobíraly výši žalobního nároku, bylo věc vrátiti soudu své stolice (§§ 513, 496 čís. 3 c. ř. s.), aby byla projednána a o ní rozhodnuto v tomto směru.

Čís. 13856.

O nároku na přiznání výhod podle zákona ze dne 7. dubna 1920, čís. 230 sb. z. a n. rozhoduje ministerstvo železnic jako úřad správní s konečnou platností. Na uplatnění nároku před soudem se vztahují předpisy zákona ze dne 15. října 1925, čís. 217 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, Rv II 91/34.)

Žalobce, železniční zaměstnanec, domáhal se na československém státu (železniční správě), by uznáno bylo právem, že žalobci přísluší výhody čl. III. § 8 a čl. VI. § 14 odst. (3) zákona ze dne 7. dubna 1920, čís. 230 sb. z. a n., totiž, že se mu včítá pro postup do vyšších požitků vojenská služba v § 14 cit. zák. vyčtená, a že se mu připočítává za každé dva měsíce nezapočítatelné válečné služby vojenské v letech 1915 až 1919 vždy další jeden měsíc pro postup do vyšších požitků až do úhrnné výměry 18 měsíců a že strana žalovaná je povinna, upravit služební požitky žalobcovy se zpětnou platností ode dne 17. dubna 1920, dne nabytí účinnosti zákona ze dne 7. dubna 1920, čís. 230 sb. z. a n., a zaplatiti mu požitky zadržené do dne podání žaloby 11.114 Kč s 5% úroky ode dne podání žaloby do 14 dnů a platiti mu ode dne podání žaloby zvýšené požitky do právní moci rozsudku dospělé s 5% úroky ode dne splatnosti jednotlivých částek do 14 dnů a budoucně dospívající vždy v den splatnosti. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Předeslati jest, že žalobce neodvozuje žalobní nárok z nesprávné úpravy služebních příjmů na základě vládního nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n., nýbrž z toho, že mu již před účinností tohoto vládního nařízení měla být přiznána výhoda podle zákona čís. 230/1920 sb. z. a n. se zpětnou platností od 17. dubna 1920, kterážto výhoda se domáhal již, než vládní nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n. bylo vydáno. Nelze tu proto použití ustanovení § 70 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., neboť ani ministerstvo železnic nerozhodovalo podle tohoto předpisu o odvolání žalobcově proti rozhodnutí úřadu, jenž učinil opatření o jeho žádosti za úpravu služebních příjmů, nýbrž rozhodlo jen o žalobcově žádosti za přiznání výhod podle zákona ze dne 7. dubna 1920, čís. 230 sb. z. a n. Přes to není dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s. opodstatněn. Již

v rozhodnutí čís. 5106 sb. n. s. bylo vyloženo, že zákonem čís. 230/1920 sb. z. a n. byl pro státní zaměstnance, vyhovující jeho předpokladům a podmínkám, založen právní nárok na přiznání jeho výhod. V souzeném případě jde však především o otázku, zda se na uplatnění tohoto nároku před soudem vztahují předpisy zákona ze dne 15. října 1925 čís. 217 sb. z. a n. Podle § 1 tohoto zákona ve všech případech, ve kterých úřad správní podle zákonů o tom vydaných rozhoduje o nárocích soukromoprávních, jest volno straně tímto rozhodnutím dotčené po vyčerpání opravných prostředků dovolávati se nápravy ve výroku o těchto nárocích pořadem práva. V souzeném případě jde o nárok soukromoprávní, což dovolatel ani nebere v pochybnost, avšak hájí názor, že ministerstvo železnic nerozhodovalo o jeho soukromoprávním nároku jako úřad správní. Ale v tom nelze dovolateli přisvědčiti. Již ze zákona čís. 230/1920 sb. z. a n. (§ 3 odst. (2), § 8 odst. (2) a § 11 odst. 2) vyplývá, že rozhodování o žádostech za přiznání výhod podle tohoto zákona náleží příslušnému ústřednímu úřadu. V § 2 vládn. nař. ze dne 4. června 1920 čís. 382 sb. z. a n., vydaného na základě § 21 zákona čís. 230/1920 sb. z. a n., bylo pak výslovně stanoveno, že o žádostech za poskytnutí výhod podle tohoto zákona rozhoduje ústřední úřad v dohodě s ministerstvem financí a vnitra. Nemůže tudíž býti pochybnosti o tom, že ministerstvo železnic rozhodovalo o žalobcově žádosti za přiznání soukromoprávního nároku jako úřad správní podle zákona o tom vydaného, a ježto proti rozhodnutí tohoto ústředního úřadu, jenž rozhodoval s konečnou platností, neměl žalobce další opravný prostředek v řízení správním, jsou splněny všechny podmínky § 1 odst. 1 zák. čís. 217/1925 sb. z. a n. Podle § 6 téhož zákona lze v případech, ve kterých rozhodl s konečnou platností správní úřad po dni, kterého nabyla účinnosti ústavní listina ze dne 29. února 1920 čís. 121 sb. z. a n., a přede dnem, kterého nabyl tento zákon účinnosti, podati žalobu v dalších devadesáti dnech po účinnosti tohoto zákona, t. j. po dni 31. října 1925. Nižšími soudy bylo zjištěno, že o žalobcově žádosti za přiznání výhod podle zákona čís. 230/1920 sb. z. a n. rozhodlo ministerstvo železnic v dohodě s ministerstvem financí a vnitra již výnosem ze dne 8. června 1922 s konečnou platností, tedy po dni, kterého nabyla účinnosti ústavní listina, a přede dnem, kterého nabyl účinnosti zákon čís. 217/1925 sb. z. a n. Ježto žaloba byla podána teprve dne 22. června 1930, byla nižšími soudy právem zamítnuta pro uplynutí propadné lhůty devadesáti dnů, stanovené v § 6 zákona čís. 217/1925 sb. z. a n. Zmeškáním této propadné lhůty zanikl žalobní nárok vůbec a na tom již nemohlo nic změnit, podal-li žalobce bezúspěšný rozklad proti konečnému zamítavému rozhodnutí a potom opětovně žádosti o přiznání těchto výhod. Jest proto mylný dovolatelův názor, že lhůta k podání žaloby počala plynouti teprve dnem, kdy mu byl doručen výnos ministerstva železnic ze dne 26. dubna 1930, kterým bylo projednání jeho opětovně žádosti odepřeno. Vzhledem k tomu, že žalobní nárok zanikl preklusí, není třeba se obíratí otázkou jeho věcné oprávněnosti.

Čís. 13857.

Nelze vyhověti žalobní žádosti, pokud se domáhá placení služného i po ukončení jednání v první stolici.

Bylo-li ve služební smlouvě definitivního zaměstnance se spolkem ujednáno, že zaměstnanec může být propuštěn za těch podmínek, za nichž může být propuštěn státní úředník, nebyl spolek oprávněn rozvázat služební poměr výhradně jen z úsporných důvodů podle zákona ze dne 22. prosince 1924, čís. 286 sb. z. a n.

Ustanovením § 29 zákona o pracovních soudech ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n., nebyla dotčena čtrnáctidenní lhůta k plnění, jež platí i ve sporech z pracovního poměru před pracovními soudy.

(Rozh. ze dne 18. října 1934, Rv II 477/34.)

Žalobce byl účetním úředníkem žalovaného spolku. Podle § 16 služební smlouvy mohl být žalobce propuštěn ze služeb žalovaného spolku jen za těch podmínek, za kterých může být propuštěn úředník státní. Žalovaný spolek po nezdařeném pokusu zavést se žalobcem disciplinární řízení a po odmítnutí žalobce podepsati návrh nové smlouvy služební rozvázal se žalobcem po rozumu § 16, 9 a 13 zák. čís. 286/24 služební poměr ihned dnem 31. října 1932 s odbytným 3.420 Kč s nabídkou, že mu bude zvýšeno na 5.130 Kč, jestliže žalobce do 8 dnů ohlásí dobrovolný odchod z činné služby. Žalobce tak neučinil a dopisem ze dne 19. října 1932 neuznal svoje propuštění a proti němu se ohradil. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném spolku jednak nedoplatku služného jednak, by bylo uznáno právem, že se určuje, že list ze dne 15. října 1932, jímž rozvázán byl služební poměr a žalobce zbaven místa úředníka s odbytným jednou pro vždy, jest proti žalobci bezúčinný, že žalobce zůstává i nadále úředníkem žalovaného spolku, jako před tímto dopisem s plnými požitky, t. j. s platem 1.293 Kč měsíčně a s novoročním 1.293 Kč a že žalovaný spolek jest povinen, by žalobce uvedl do služebního poměru jako úředníka do 14 dnů pod exekuci a, by bylo určeno, že list (výměr) žalovaného ze dne 15. října 1932 jest proti žalobci bezúčinný i potud, pokud tímto listem bylo žalobci dnem 1. října 1932 zastaveno měsíční služné a že jest tudíž žalovaný spolek povinen žalobci na měsíčním služném, počínajíc dnem 1. listopadu platiti 1.293 Kč s 5% úroky z té které částky až do zaplacení, služné až do pravomoci rozsudku dospělé do 14 dnů pod exekuci, budoucně vždy předem toho kterého 1. měsíce. Procesní soud první stolice (pracovní soud) uznal žalovaný spolek povinným zaplatiti žalobci nedoplatek služného do 14 dnů pod exekuci, jinak žalobu zamítl a uložil žalobci, by nahradil žalovanému 1/6 útrat do 14 dnů pod exekuci. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvodech: Poněvadž, jak mezi stranami nesporno a jak také souhlasí s § 16 služební smlouvy mezi stranami sjednané dne 26. října 1929 a pro žalobce platné již od 1. října 1928, žalobce jako definitivní úředník mohl žalovaným spolkem být propuštěn jen za těch podmínek, za kterých může být propuštěn úředník státní, jest řešiti jen otázku, zda použil žalovaný spolek správně při propuštění žalobce §§ 9 a 13 zák. čís. 286/1924 a zda jsou v souzeném případě dány veškeré zákonné předpoklady pro toto propuštění. Ježto zákon o úsporných opatřeních ve státní správě nabyl účinnosti dnem 1. ledna 1925 (§ 31 zák.) a tato jeho účinnost nebyla, pokud jde o zaměstnance státu, omezena jen na dobu jednoho roku, jak tomu jest u za-

městnanců jiných veřejnoprávních korporací (§ 28 zák.), má soud za to, že žalobce při podpisu služební smlouvy věděl neb alespoň při obvyklé opatrnosti vědět musil, že neodporovalo by § 16 služební smlouvy rozvázání služebního poměru s ním podle § 9 a 13 zák. čís. 286/24. Odvolací soud k odvolání žalobce napadený rozsudek potvrdil, připojiv se v otázce, o níž tu jde, k názoru prvního soudu, a uvedl dále v důvodech: Pokud odvolatel vytýká, že soud neměl stanovit čtrnáctidenní lhůtu k plnění ani pro plnění, k němuž byla odsouzena žalovaná strana jemu, ani pro zaplacení útrat, k němuž byl odsouzen on žalovaný, nýbrž lhůtu patnáctidenní, nelze k této výtce přisvědčiti. Zákon o pracovních soudech sice stanoví odchylně od civilního soudního řádu lhůtu k odvolání na patnáct dnů, nezměnil však tímto speciálním ustanovením předpis pro plnění závazků, k nimž strana jest rozsudkem uznána povinnou, takže lhůta čtrnáctidenní k plnění nebyla tímto ustanovením dotčena a platí i ve sporech z pracovního poměru před pracovními soudy. Ostatně odvolatel sám to uznává, když sám v žalobě i v odvolání navrhoval, aby žalovaná byla odsouzena k plnění žalobního nároku do 14 dnů pod exekuci.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Předem jest se zabývati výtkou dovolatelova odpůrce, že žalobní žádání jest nepřipustné. Žaloba domáhá se kromě určení, že výměr žalovaného spolku, podle něhož byl žalobce propuštěn ze služeb žalované strany, je proti němu bezúčinný, hlavně výroku, že žalovaný spolek jest povinen smlouvu dodržeti (žalobce zase zavést do služebního poměru) a poskytnouti mu jeho služební příjmy v žalobě blíže uvedené. Jde o žalobu o plnění s nadbytečným návrhem na zjištění předurčujícího právního poměru. Přípustnost tohoto určovacího návrhu nelze posuzovati podle § 228 c. ř. s. (sb. n. s. čís. 9113, 9348 a j.). Pokud se žalobce domáhá na žalovaném i placení služného v době po ukončení jednání v první stolici, nebude ovšem lze této žádosti vyhověti z důvodů, jež nejvyšší soud dovodil v obdobném případě ve svém rozhodnutí sb. n. s. čís. 9654. Tu jde však již o otázku meritorního vyřízení sporu a nikoliv o otázku formální přípustnosti žalobní žádosti. V tomto sporu jde jen o výklad § 16 služební smlouvy ze dne 26. října 1929, podle níž žalobce byl ustanoven definitivním úředníkem u žalovaného spolku a mohl být propuštěn ze služeb »jen za těch podmínek, za kterých může být propuštěn úředník státní«. Jde o to, zda žalobce mohl být propuštěn jen na základě disciplinárního nálezu podle obdoby ustanovení pro státní úředníky, či též z úvah a za podmínek v restriktivním zákoně čís. 286/1924 uvedených. Podle zjištění nižších soudů byl žalobce služební smlouvou ze dne 26. října 1929 žalovaným spolkem definitivně přijat jako účetní úředník. Zákon čís. 286/1924 sb. z. a n. zmiňuje se v druhém odstavci § 16 jen o propuštění přebytečných vypověditelných zaměstnanců, kdežto, pokud se týká nevypověditelných zaměstnanců, odkazuje k ustanovením §§ 9 až 15 zákona. V těchto ustanoveních zákona nejde však o propuštění, nýbrž o přeložení do trvalé výslužby, ať již na vlastní žá-

dost zaměstnancovu (dobrovolný odchod § 9), nebo bez takové žádosti opatřením úřadu (nucený odchod § 13). Podle smlouvy, jíž byl upraven žalobcův pracovní poměr, bylo ustanoveno, že žalobce může být jen propuštěn za těch podmínek, za kterých může být propuštěn úředník státní, a proto je zřejmo, že strany ujednaly obdobné použití příslušných předpisů pro státní úředníky jen na rozvázání služebního poměru propuštěním, o něž však v souzeném případě vůbec nejde, a že předpisů zákona č. 286/1924 o »přeložení do výslužby« nelze obdobně použítí na služební poměr žalobcův. Ježto však, jak dovozeno, restriktivní zákon č. 286/1924 sb. z. a n. není předpisem normujícím propuštění státních úředníků a nemluví o propuštění nevypověditelných zaměstnanců vůbec, pochybily nižší soudy, když přiznaly žalovanému spolku oprávnění, by služební poměr žalobcův rozvázal výhradně jen z úsporných úvah podle ustanovení tohoto výjimečného zákona (č. 4 § 503 c. ř. s.).

Pokud žalobce ještě vytýká, že soud neměl stanovit čtrnáctidenní lhůtu k plnění, nýbrž lhůtu patnáctidenní, nejvyšší soud schvaluje právní závěr odvolacího soudu o neopodstatněnosti této výtky a stačí tu odkázat k důvodům napadeného rozsudku.

Čís. 13858.

Pozemková reforma.

Vlastník zbytkového statku, stíženého patronátem, váznoucím původně na celém velkostatku, jest oprávněn usnesení o rozvrhu přejímací ceny za část velkostatku, převzatou Státním pozemkovým úřadem, odporovat v tom, že uhražovací jistina vypadající z přejímací ceny na patronát byla pryč stanovena podle dohody mezi Státním pozemkovým úřadem a bývalým vlastníkem převzatých nemovitostí.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, R I 295/34.)

V usnesení, jímž byla rozvržena přejímací cena za nemovitosti převzaté Státním pozemkovým úřadem od velkostatku v S., bylo z přejímací ceny 3.200.000 Kč sraženo 200.000 Kč jako zajišťovací kapitál na uhrazení patronátních břemen váznoucích na nemovitostech převzatých státem od velkostatku S. K rekursu vlastníka zbytkového statku a finanční prokuratury rekursní soud napadené usnesení zrušil a uložil prvému soudu, by, doplně řízení, znovu rozhodl. **D ů v o d y:** Podle § 48 náhradového zákona určí hodnotu věcných břemen soud přibera jednoho nebo dva znalce podle průměrné hodnoty oprávnění nebo plnění v letech 1913—1915. Ovšem na místě určení hodnoty té soudem může nastoupiti dohoda řádně uzavřená a schválená. Jest sice pravda, že česká finanční prokuratura původně tvrdila, že k takové dohodě došlo, avšak ještě včas, před vydáním rozvrhového usnesení, toto prohlášení odvolala, tvrdíc, že úmluva o zajištění patronátních závazků nebyla schválena zemským úřadem jakožto úřadem dohlédacím. Vzhledem k tomu bylo věcí soudu, by se přesvědčil z úřadu o pravoplatnost dohody ať k tomu byl dán podnět kdykoliv před vydáním rozvrhového usnesení, neboť církev jest pod zvláštní ochranou zákona (§ 17 zák. č. 100/31) a jest v jejím zájmu řádné zajištění patronátních břemen a ří-

zení rozvrhové o přejímací ceně zabraných statků ve smyslu § 47 náhr. zák. jest po stránce formální ovládáno zásadou vyhledávací podle vzoru předpisů o řízení nesporném (rozh. nejv. soudu č. 8361 a 6494 sb. n. s.). Stížnost nabyvatelů zbytkového statku jest mimo to odůvodněna i proto, že se tvrzená dohoda o výši kapitálu zajišťujícího patronátní břemena stala bez jejich účasti. Nelze upřít, že nabyvatel zbytkového statku, na kterém zůstanou patronátní břemena váznouti, má obzvláštní majetkoprávní zájem na tom, by ona část patronátních břemen, která nepřipadá na nemovitosti statku, byla zajištěna přiměřeným kapitálem z rozvrhové přejímací ceny. Uhražovací kapitál na patronátní břemena musí totiž být uložen na úrok a bude simultanně s kmenovým zbytkovým statkem, solidárně s jeho majitelem ručiti za nároky z břemen vyplývající jistina, totiž bude svými úroky krýtí kvotu břemen naň vypadajících. Kde má uhražovací kapitál být uložen, musí být v rozvrhovém usnesení určeno, rovněž, kdo má si vybírat úroky, což může též záležeti na tom, jak se účastníci dohodnou (viz rozh. nejv. s. č. 6190 sb. n. s.). Jest tudíž pokládati nabyvatele zbytkového statku ve smyslu § 6 zák. č. 100/31 za účastníka nesporného řízení o rozvrhu přejímací ceny za nemovitosti převzaté Státním pozemkovým úřadem podle § 47 náhr. zák. V tomto rozvrhovém řízení má sice soud rozhodovati otázky materielněprávní podle předpisů exekučního řádu, avšak formální postup řízení jest dán předpisy o řízení nesporném (viz rozh. nejv. s. sb. n. s. č. 8361 a 8494). Nevadí, že v § 47 náhr. zákona není výslovně jmenován i nabyvatel zbytku kmenového statku, neboť cit. § 47 jmenuje jen výslovně, kdo má být k rozvrhovému roku obeslán, nikoliv, zda kdo obeslán být nemá či nemusí, aniž by tím bylo prejudikováno otázce, kdo jest účastníkem onoho nesporného rozvrhovacího řízení, když se za účastníka přihlásí. Vždyť podle § 6 zák. č. 100/31 upravujícího nesporné řízení, jest účastníkem každý, kdo může být rozhodnutím soudu ve svých právech dotčen, neb uplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. To jest v souzeném případě splněno, poněvadž majitel zbytkového statku jako právní nástupce bývalého vlastníka a patrona musí nésti patronátní břemena, a nemůže mu být proto lhostejno, jakým uhražovacím kapitálem má být kryta kvota patronátních břemen připadající na nemovitosti patřící dříve k panství S., které nepřevzal, a kterýžto kapitál byl stanoven úmluvou mezi bývalým vlastníkem panství s biskupskou konsistoří bez něho. Státní pozemkový úřad má povinnost postarati se o zajištění poměrné kvoty patronátních břemen na účet zci-zovatele (vyvlastněnce), když je převzal sám na srážku z přejímací ceny. Podle § 43 náhr. zák. ocenění převzatých nemovitostí provede Státní pozemkový úřad, přihlédaje k patronátním břemenům, odhadne je, vypočte uhražovací kapitál, ten se ze zákonné ceny srazí a zbytek prohlásí za cenu přejímací k rozvrhu určenou. V souzeném případě Státní pozemkový úřad odhad neprovedl a místo něho měl odhadovati břemena soud rozvrhový použitím předpisů o oceňovacím řízení náhradového zákona, tedy § 48 náhr. zák., jenž je dán i pro soudní odhad břemen a jehož by zřejmě i Státní pozemkový úřad užití musil. Před vypravením rozvrhového usnesení učinil sám Státní pozemkový úřad návrh shora zmíněný na objektivní zjištění uhražovacího kapitálu z titulu zajištění břemen patronátních a mělo tomuto návrhu být vyhověno, kdyby nebyla

prokázána právoplatná dohoda všech účastníků o výši zajišťovací jistiny pro ona břemena. Ke stížnosti byl majitel zbytkového statku oprávněn přes doslov § 52 náhr. zák., neboť výpočet oprávněných účastníků není uveden výčetmo a vzhledem k nyní platícímu § 37 zák. o řízení nesporném čís. 100/31, podle něhož je k rekursu oprávněn každý účastník, který se pokládá za zkrácena usnesením, nelze pochybovati i vzhledem k ustanovení § 896 obč. zák. o oprávněnosti i když jde o pouhé zajištění kvotou, která se vypočítá podle hodnoty let 1913 a 1915. Soud první stolice ho ostatně za účastníka pokládal, an ho při rozvrhovém roku dne 15. května 1933 k jednání připustil a jeho přednes protokoloval. Vždyť i podle původní přihlášky česká finanční prokuratura požadovala z titulu zajištění patronátních břemen 450.000 Kč. Nelze pochybovati, že případný chatrný stav budov kostelních měl dojíti výrazu netoliko v tržové ceně zbytkového statku (který koupil stěžovatel r. 1925), nýbrž i v odhadu břemen, ovšem podle stavu v roce 1913—1915 při rozvrhu, aniž v tomto řízení třeba řešiti otázku, zda vlastník jest práv církvi ze schodku, že poměrná kvota uhražovací jistiny na převzaté nemovitosti vypadající vyměřená dle hodnoty let 1913—1915 nekryje nynější hodnotu břemene patronátního, či zda nese schodek ten někdo jiný (rozh. nejv. soudu čís. 6190 sb. n. s.). Jak vychází na jevo z výměru okres. úřadu v N., zůstal věcný patronát váznouti celý na kmenovém zbytku velkostatku, kterým jest dvůr K., který koupil stěžovatel a bez ohledu na to, zda výnos jeho stačí na úhradu patronátních břemen. Má proto nabyvatel zbytkového statku K. podle obdobného použití rozh. nejv. soudu čís. 6900 sb. n. s. stejný hospodářsko-právní zájem na správném zjištění výše příslušné srážky z titulu břemen patronátních z přejímací ceny v rozvrhu, který jest předmětem této stížnosti, jako jej měl dle cit. rozh. nejv. soudu dřívější vlastník velkostatku, který si zbytkový statek při reformě pozemkové ponechal, neboť z onoho zajišťovacího kapitálu na uhražování patronátních břemen má se mu dostati částečné náhrady za skutečné plnění břemen těch, jako nabyvatelem zbytkového statku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu dědiců po bývalém majiteli velkostatku S. V otázce, o níž tu jde, uvedl v

důvodech:

Pokud jde o otázku, zda vlastník zbytkového statku K., stíženého patronátem původně na celém velkostatku S. váznoucím, jest oprávněn usnesení o rozvrhu přejímací ceny za část velkostatku, převzatou Státním pozemkovým úřadem, odporovati v tom, že uhražovací jistina vypadající z přejímací ceny na patronát byla stanovena podle tvrzené dohody mezi Státním pozemkovým úřadem a bývalým vlastníkem převzatých nemovitostí, pokud se týče jeho pozůstalostí, rozřešil rekursní soud otázku, přiznav mu oprávnění, správně. Důvody rekursním soudem uvedené v napadeném usnesení pro zmíněné oprávnění odpovídají v podstatě rozhodnutím nejvyššího soudu čís. 6163 a 6900 sb. n. s. a dovolací rekurenti odkazují se se svými vývody, v nichž zastáván opačný názor, na citovaná rozhodnutí, pokud se týče na důvody napadeného usnesení.

Pozemková reforma.

Bez souhlasu Státního pozemkového úřadu jako účastníka řízení o rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek a jako osoby, jež z vydaného a již pravoplatného rozvrhového usnesení nabyta práv, nelze dodatně rozvrhové usnesení změnit.

Při rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek nelze použití předpisů §§ 56 a 234 ex. ř.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, R I 888/34.)

Když již nabylo usnesení o rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek právní moci, navrhla finanční prokuratura v souhlase s dřívějším vlastníkem zabraného majetku, by rozvrhové usnesení bylo doplněno (opraveno, změněno) v tom směru, že se z částky 791.744 Kč přikázané bývalému vlastníku jako hyperocha přikazuje v pořadí § 51 náhr. zák. bernímu úřadu na důchodovou daň 375.736 Kč. Soud první stolice návrhu vyhověl. Rekursní soud k rekursu Státního pozemkového úřadu zrušil napadené usnesení a návrh finanční prokuratury a bývalého vlastníka velkostatku (jeho dědiců) na doplnění (opravu, změnu) rozvrhového usnesení zamítl. **Důvody:** Při roku k jednání o návrhu dne 30. října 1933 zástupce Státního pozemkového úřadu se ohradil proti doplnění (opravě) rozvrhového usnesení, ježto usnesení to je právoplatné a Státní pozemkový úřad $\frac{2}{3}$ hyperochy již vyplatil bývalému vlastníku a $\frac{1}{3}$ poukázal k zápisu do náhradové knihy. Ale tento protest byl vzat podáním ze dne 8. listopadu 1933 zpět, k čemuž první soud při vydání napadeného usnesení hleděl tím způsobem, že počítá i se souhlasem Státního pozemkového úřadu s navrženou změnou rozvrhového usnesení. Než souhlas Státního pozemkového úřadu nemůže tu býti předpokládán, ano od zmíněného ohrazení bylo upuštěno a jiný projev, že může býti právoplatné rozvrhové usnesení změněno, se nesial, je situace taková, že po odpadnutí protestu měl první soud podle zákona postupovati. A tu brání právní moc rozvrhového usnesení tomu, by bez souhlasu třebaže jen jednoho účastníka bylo něco měněno na právoplatném již rozvrhu. Za souhlasu všech účastníků by ovšem byla možná navrhovaná změna, ale ten není dán stěžovatelem. S hyperochou právoplatně přikázanou přísluší Státnímu pozemkovému úřadu jisté dispozice podle §§ 59 a 61 náhradového zákona, jde tu o nabytá práva, na kterých ani se souhlasem bývalého vlastníka nemůže býti nic měněno, když Státní pozemkový úřad nesouhlasí, čemuž tak jest, jak bylo vyloženo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Je jisto a rekursní soud správně uvádí, že bez souhlasu Státního pozemkového úřadu jako účastníka řízení o rozvrhu přejímací ceny (§§ 47, 52 náhr. zák.) a jako osoby, která, což se v dovolacím rekursu neprávem popírá, z vydaného a již pravoplatného rozvrhového usnesení ze

dne 3. května 1931 nabyla práv, najmě, co se týče toho, co připadlo z rozvrhované náhrady vlastníku (§ 61 náhr. zák.), nelze dodatečně, jak bylo navrženo, rozvrhové usnesení změnit. Státní pozemkový úřad souhlas s navrženou změnou neprohlásil a rekursnímu soudu je přisvědčiti, že v tom, že Státní pozemkový úřad vzal zpět námitky proti změně při roku dne 30. října 1933, jeho souhlas spatřován býti nemůže. Mylný je názor dovolacích rekurentů, že podle § 56 ex. ř., ježto Státní pozemkový úřad při roku dne 30. října 1933 nesouhlas neprohlásil, platí o něm, že s návrhem souhlasil, a rovněž mylný je názor dovolacích rekurentů, že nepodav odpor v rozvrhovém řízení, pozbyl Státní pozemkový úřad podle § 234 ex. ř. právo k rekursu. Podle ustanovení § 47 náhr. zákona provádí se rozvrh přejímací ceny v řízení nesporném a jen co se týče otázek hmotněprávních platí zásady exekučního řádu o rozvrhu nejvyššího podání za nemovitosti prodané v dražbě. Nelze proto použití formálních předpisů §§ 56 a 234 ex. ř. (sb. n. s. 8361, 8494). Podotknouti jest, že Státní pozemkový úřad nebyl podle § 26 zák. o nesp. řízení vyzván, aby se při roku nebo do určité lhůty o návrhu na změnu rozvrhového usnesení vyjádřil, jinak že se bude míti za to, že s návrhem souhlasí.

Čís. 13860.

Bylo-li v dražbě prodáno jako celek jediné knihovní těleso, jehož spoluvlastnické podíly byly různě zatíženy celkovými a dílčími hypotekami, nepřichází v úvahu ustanovení § 238 ex. ř. a nelze obdobně použítí ustanovení § 222 ex. ř. Nejvyšší podání za celou nemovitost jest rozdělití na části odpovídající spoluvlastnickým podílům různě zatíženým a příkazati pak věřitelům, kteří mají zástavní právo k celku, jejich pohledávky z celé rozvrhované podstaty skládající se z jednotlivých dílčích podstat, dílčím přednostním nebo hypotekárním věřitelům však jen z příslušných podstat dílčích, při čemž vždy jest dbáti toho, co z dotčené dílčí podstaty již dříve bylo příkazáno.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, R I 1146/34.)

Nemovitost náležející z polovice Emilu R-ovi a z polovice Almě R-ové byla různě zatížena. Na celé nemovitosti vázly pohledávky spořitelny v D. (pol. 1.) a spořitelního spolku v P. (pol. 2.), na polovici Almy R-ové dále pohledávka banky G. (pol. 3.) a na polovici Emila R-a pohledávka berního úřadu v D. (pol. 3.). V exekuční dražbě byla prodána celá nemovitost. Rozvrhuje nejvyšší podání nepřikázal soud první stolice v přednostním pořadí z polovice náležející Emilu R-ovi pohledávky Všeobecného pensijního ústavu a Okresní nemocenské pojišťovny. Rekursní soud přikázal tyto dvě pohledávky v přednostním pořadí z polovice Emilia R-a a důsledkem toho přikázal bance G. z polovice Almy R-ové jen 10.608 Kč 25 h a bernímu úřadu z polovice Emila R-a jen 6003 Kč. V otázce, o níž tu jde, uvedl v d ů - v o d e c h: Z polovice Emila R-a bylo ještě rozvrhnouti částku 44.047 Kč 75 h a z polovice Almy R-ové částku 70.945 Kč 85 h, pročež pohledávku spořitelny v P. [II. 1.)] a pohledávku spořitelního spolku v P. bylo po-

dle § 222 ex. ř. příkazati poměrně tak, že z polovice Emila R-a připadlo na pohledávku spořitelny v P. 28.313 Kč 05 h a na pohledávku spořitelního spolku v P. 9.731 Kč 70 h, kdežto z polovice Almy R-ové připadlo na pohledávku spořitelny v P. 45.343 Kč 40 h a na pohledávku spořitelního spolku v P. 14.994 Kč 20 h. Tím se snížily zbytky nejvyššího podání z polovice Emila R-a pro berní úřad v D. na 6003 Kč a z polovice Almy R-ové pro banku G. na 10.608 Kč 25 h.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu banky G. a změnil napadené usnesení tak, že přikázal této knihovní věřitelce místo 10.608 Kč 25 h částku 16.611 Kč 25 h, kdežto stát se svou knihovní pohledávkou vyšel na prázdno.

D ů v o d y:

Pokud stěžovatelka banka G. napadá usnesení rekursního soudu proto, že při rozvrhu bylo postupováno podle § 222 ex. ř., jest její dovolací rekurs oprávněn. V dražbě bylo prodáno jediné knihovní těleso, jehož spoluvlastnické podíly byly různě zatíženy celkovými a dílčími hypotekami, a bylo prodáno jako celek. Neběží tu tedy o zástavní práva společně (simultánně) váznoucí na několika knihovních tělesech. V takovém případě nepřichází v úvahu ustanovení § 238 ex. ř. při rozvrhu výtěžku dražebního, poněvadž tento předpis upravuje jen případ, jde-li o dražbu jednotlivých spoluvlastnických podílů usedlostí, nevztahuje se však na dražbu celého knihovního tělesa, knihovně připsaného několika spoluvlastníkům. Nelze proto v souzeném případě obdobně použítí § 222 ex. ř., nýbrž jest nejvyšší podání za celou nemovitost rozdělití na části odpovídající spoluvlastnickým podílům různě zatíženým a příkazati věřitelům, kteří mají zástavní právo k celku, jejich pohledávky z celé rozvrhované podstaty, skládající se z jednotlivých podstat dílčích, dílčím přednostním nebo hypotekárním věřitelům však jen z příslušných podstat dílčích, při čemž vždy jest dbáti toho, co z dotčené dílčí podstaty již dříve bylo příkazáno (v témže smyslu řeší tuto otázku Neumann-Lichtblau, Komentář k exekučnímu řádu, třetí vydání, str. 758, Beisser v G. Z. 1904 čís. 47, R. S. v G. Z. 1904 čís. 45 a rozhodnutí nejvyššího soudu vídeňského ze dne 1. prosince 1903 čís. 16.825 uveřejněné v Právniku, ročník 1904, str. 286; srovnej také zásady vyslovené v rozh. čís. 3086 a čís. 13.414 sb. n. s.).

Podle těchto zásad bylo rozvrh provéstí takto:

Z nejvyššího podání	142.100 Kč
jest předem sraziti částku	208 Kč 30 h,
případající v pořadí výsadním na daň pozemkovou a na převodní poplatek z celé nemovitosti.	
Ze zbytku	141.891 Kč 70 h
případá na spoluvlastnickou polovici Emila R-a	70.945 Kč 85 h.
Z této podstaty obdrží:	
Všeobecný pensijní ústav v Praze	2.880 Kč 50 h
a okr. nemocenská pojišťovna v D.	24.017 Kč 60 h
celkem	26.898 Kč 10 h
takže z této podstaty zbývá	44.047 Kč 75 h
a s připočtením podstaty za polovici Almy R-ové	70.945 Kč 85 h
činí zbyvající rozdělovaná podstata dohromady ještě	114.993 Kč 60 h.

Z toho obdrží v knihovním pořadí spořitelna v D. 73.656 Kč 45 h a spořitelní spolek v P. 24.725 Kč 90 h, takže zbývá 16.611 Kč 25 h, a to jen z polovice Almy R-ové, ježto polovice Emila R-a jest již vyčerpána předchozími příděly na jeho spoluvlastnickou polovici případujícími, a ježto se z této polovice nedostává na poslední pohledávku (spořitelního spolku v P.) ještě částka 5.143 Kč 42 h.

Zbytek nejvyššího podání 16.611 Kč 25 h bylo proto přikázati stěžovateli bance G., kdežto stát se svou pohledávkou na daních, knihovně zaznamenanou pod pol. 3 pouze na spoluvlastnické polovici Emila R-a, vychází na prázdno. Rozdělení se stalo podle předpisů § 233 prvý odstavec a § 234 odstavec 2 ex. ř. hned v rozhodnutí o dovolacích rekursech.

Čís. 13861.

Soud, povolující exekuci na základě říšskoněmeckého rozsudku proti říšskoněmeckému příslušníku, nemusí zkoumat, zda obsílka nebo opatření, jímž byl spor zahájen, bylo mu doručeno podle § 328 čís. 2 něm. civilního soudního řádu. To platí tím spíše při exekucích na základě exekučních titulů říšskoněmeckých nebo československých směřujících proti příslušníkům jiných států než Československa a Německa.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, R I 1183/34.)

Návrh říšskoněmecké banky, by byla na základě říšskoněmeckého exekučního titulu povolena exekuce proti holandské společnosti s o u d p r v é s t o l i c e zamítl. Rekursní soud exekuci povolil. D ů v o d y: Prvý soud zamítl exekuční návrh především z toho důvodu, že vymáhající strana neprokázala, že se doručení žaloby stalo podle § 328 čís. 2 něm. s. ř. Podle tohoto předpisu, který byl vyhlášen vládní vyhláškou ze dne 25. června 1924 čís. 131 sb. z. a n., nevykonávají německé soudy rozsudky vydané čl. soudy, když žalovanému, který podlehl a který je německým příslušníkem a nevstoupil do sporu, nebyla obsílka neb opatření, jímž byl spor zahájen, doručena ani osobně ve státě procesního soudu ani právní pomocí se strany německé. Z toho je vidno, že německé soudy žádají důkaz o doručení k vlastním rukám shora uvedeným způsobem jen v případech, kde žalovaný nevstoupil do sporu a byl německým státním příslušníkem. Není-li německým státním příslušníkem, nežádají německé soudy důkaz o osobním doručení obsílky, kterou se spor zahajuje. Mohou proto čl. soudy, jde-li o povolení exekuce na základě rozsudků vydaných v Německu žádati důkazy o osobním doručení obsílky, kterou byl spor zahájen jen v případech, kde žalovaný nevstoupil do sporu a byl čl. příslušníkem. V jiných případech toho důkazu třeba není. V souzeném případě je žalovaným firma M. v Amsterodamu. Státní příslušnost obchodních společností řídí se jejich sídlem. Jest tudíž žalovaná strana v daném případě příslušnicí holandskou, nikoli československou. Nebylo proto třeba v souzeném případě zkoumat, zda

obsílka k prvnímu roku byla povinné straně doručena v Německu, či právní pomocí čl. soudů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jde o exekuci na základě říšskoněmeckého soudu proti dlužníku, který je státním příslušníkem holandským. Přípustnost požadované exekuce právem zkoumal rekursní soud s hlediska vládní vyhlášky ze dne 25. června 1924 čís. 131 sb. z. a n., již se uvádí ve známost rozsah vzájemnosti zaručené předpisy německého civilního soudního řádu o exekuci na základě cizozemských, jmenovitě tedy československých titulů exekučních. Podle této vyhlášky je zaručeno, že jmenované státy připustí exekuci na základě exekučních titulů ve smluvních státech vydaných za předpokladů ve vyhlášce uvedených. Při rozhodování o exekučních návrzích na základě rozhodnutí německých soudů neplatí ustanovení § 80 čís. 2 ex. ř., nýbrž lze pro vadnost při doručení opatření, jímž byl spor zahájen, exekuci odepřít jen za týchž podmínek, jež podle § 328 čís. 2 německého civilního řádu vylučují uznání československých rozsudků v Německé říši. Není-li takových podmínek, jež by vylučovaly exekuci tuzemských rozsudků v Německu, jest v tuzemsku vykonati rozsudek soudů říšskoněmeckých, by vzájemnost byla zachována. Podle § 328 německého civilního řádu nelze tuzemský exekuční titul uznati, jestliže žalovaný, který podlehl, je německý státní příslušník a nevstoupil do sporu, pokud obsílka nebo opatření, jímž byl spor zahájen, nebylo mu doručeno ani osobně ve státě procesního soudu, ani v cestě právní pomocí se strany německé. Obdobně platí tedy totéž pro exekuční tituly vydané v Německé říši, které mají býti v tuzemsku vykonány. Z uvedeného plyne, že v zásadě ponechává se tu procesnímu soudu, aby posoudil, byla-li žaloba náležitě doručena podle předpisů pro tento soud platných. Jen tam, kde běží o příslušníka státu, v němž má býti exekuce vykonána právě proti tomuto příslušníku, nastává odchylka potud, že cizozemský rozsudek nelze proti němu uznati, jestliže do sporu nevstoupil, pokud obsílka nebo opatření, jímž byl spor zahájen, nebylo mu doručeno podle § 328 čís. 2 něm. civilního soudního řádu. Tu tedy každý stát poskytuje zvýšenou ochranu svým příslušníkům, nikoli však příslušníkům cizích států a to ani příslušníkům druhého smluvního státu. Podle toho nezkoumal by se tedy způsob doručení v Německu u československého rozsudku, pokud by měl býti v Německu vykonán proti československému příslušníku, a naopak zase musil by tuzemský soud povolit exekuci proti příslušníku německému, aniž by mohl zkoumat způsob doručení. Totéž platí tím spíše při exekucích směřujících proti příslušníkům jiných nežli jmenovaných států. Na tom nemění nic námitka povinné strany, že by se mohlo zneužívatí přípustnosti vykonatelnosti německých exekučních titulů v tuzemsku na úkor příslušníků cizích států, neboť v té příčině bylo by hledati nápravu tam, kde byla přiznána platnost doručení. Tu jde jenom o vzájemnost ve vykonatelnosti exekučních titulů mezi Československem a Německou říší a nikoli mezi Československem nebo Německou říší na jedné straně a mezi Holandskem na straně druhé, protože tu právě ne-

běží o vykonatelnost holandského exekučního titulu. Vyhovuje-li exekuční titul požadavkům vzájemnosti, je dán právní nárok na jeho výkon, a nemožou přijít v úvahu jiná hlediska nežli právě podmínky vykonatelnosti plynoucí ze vzájemnosti, v souzeném případě jmenovitě co do způsobu doručení.

Čís. 13862.

Tím, že podnik obce v Čechách byl zapsán do obchodního rejstříku jako zvláštní firma, nepřestal být součástí obecního majetku a vztahují se i na podnik předpisy obecního zřízení o obecním majetku.

Byl-li v rejstříku zapsán starosta obce jako oprávněný k znamenání a k zastupování firmy, byla tím na něho přenesena jen opatření, týkající se obvyčejné správy tohoto obecního jmění. K hospodářským opatřením nad tuto míru bylo starostovi obce opatřiti si zvláštní usnesení obecního zastupitelstva. Pokud ujednání kolektivní smlouvy se vymykalo z pojmu obvyčejné správy.

Obecní zastupitelstvo může projevit svou vůli a zavázati se jen způsobem předepsaným v obecním zřízení, nikoliv činem konkludentním.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, Rv I 824/34.)

Žalobkyně byla zaměstnána u žalované firmy »Licht und Kraftwerke der Stadtgemeinde B.« v Čechách. Dostavši dopisem ze dne 14. února 1934 výpověď k 31. březnu 1934 podle ustanovení zákona o obchodních pomocnících, namítla žalobkyně proti výpovědi, že podle kolektivní smlouvy sjednané ústředním svazem zaměstnanců v průmyslu, obchodu a dopravě se žalovanou firmou mohla být dána výpověď jen v souhlasu s důvěrníky s příbráním zástupce organizace. Proti žalobě, již se domáhala žalobkyně na žalované firmě služného za měsíc duben a květen 1933 a proti mezitímnímu určovacímu návrhu, jímž se žalobkyně domáhala zjištění, že shora uvedená kolektivní smlouva jest závazná pro žalobkyni i pro žalovanou, namítala žalovaná, že se kolektivní smlouva co do výpovědi žalobkyně netýká, ježto nebyla schválena ani výslovně, ani mlčky městským zastupitelstvem obce P. v Čechách. Procesní soud první stolice na základě mezitímního určovacího návrhu zjistil, že kolektivní smlouva sjednaná ústředním svazem zaměstnanců v průmyslu, v obchodě a v dopravě se žalovanou není po právu pro žalobkyni v bodě 2 § 6 ohledně zrušení služebního poměru; žalobu o zaplacení služného zamítl. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Jest zjištěno, že kolektivní smlouvu, o níž tu jde, uzavřel bývalý starosta obce s organizací zaměstnanců, aniž byl k tomu zmocněn usnesením obecního zastupitelstva a aniž obecní zastupitelstvo dodatečným usnesením tento počín starostův schválilo. Jde o to, zda ujednání kolektivní smlouvy náleží k úkonům obvyčejné správy obecního jmění, čili nic (§ 31 čís. 5 obec. zřiz. pro Čechy). Jest nesporno, že žalovaná firma jest majetkem obce P. Uzavření kolektivní smlouvy ohledně zaměstnanců žalované firmy nelze považovati za věc náležející k obvyčejné správě obecního jmění, ježto jím, jak právě dotvrzuje souzený případ, žalovaná obec byla ve svém

majetku značně zatížena. Nemůže proto býti vyhrazeno představenstvu obce právo, by bez usnesení obecního zastupitelstva činilo tak závažná opatření, jakým bylo uzavření kolektivní smlouvy, jež váže obec předem na řadu let a jež zaměstnancům žalované firmy poskytuje výhody před pragmatikálními zaměstnanci. Usnesení obecního zastupitelstva však není prokázáno, aniž jest dokázáno, že tehdejší starosta obce byl zmocněn obecním zastupitelstvem uzavřít za obec kolektivní smlouvu. Nebylo prokázáno ani dodatečné schválení smlouvy mlčky, i kdyby takové schválení u veřejnoprávní korporace bylo přípustné. V § 31 obec. zřiz. pro Čechy se mluví výslovně o tom, že o záležitostech v něm uvedených má obecní zastupitelstvo poradit a usnesení činiti. Ani porada ani usnášení se obecního zastupitelstva nemůže býti nahrazeno konkludentními činy. Starosta R. nebyl oprávněn sám bez usnesení obecního zastupitelstva uzavřít kolektivní smlouvu, nanejvýše jako zmocněnec žalované obce po předchozím usnesení. To však nebylo prokázáno a není zřejmé ani z kolektivní smlouvy. Kolektivní smlouva jest proto podle § 879 obč. zák. nicotná, ježto se přiči předpisům obecního řádu, a proto nemá právní účinky. Právem proto byla zamítnuta žaloba, opírající se o nicotnou kolektivní smlouvu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Tím, že městská plynárna a elektrárna v P. byla zapsána do obchodního rejstříku jako firma »Licht und Kraftwerke der Stadt B.«, nepřestala být součástí obecního majetku a vztahují se i na tyto podniky předpisy obecního zřízení o obecním majetku (sb. n. s. 5971, 3043). Byl-li v rejstříku zapsán starosta obce jako k znamenání a zastupování firmy oprávněný, byla tím naň přenesena jen opatření, týkající se obvyčejné správy tohoto obecního jmění a k hospodářským opatřením nad tuto míru bylo starostovi obce opatřiti si zvláštní usnesení obecního zastupitelstva, jak žádají předpisy českého obecního zřízení (§§ 31 čís. 5, 55). Jde tedy o otázku, zda ujednání sporné kolektivní smlouvy náleželo k úkonům obvyčejné správy obecního jmění. Odvolací soud má za to, že se toto opatření svou povahou a zvláštností vymyká z pojmu obvyčejné správy. Nejvyšší soud schvaluje tento závěr a odkazuje ke správným důvodům napadeného rozsudku, k nimž jen podotýká, že sporná kolektivní smlouva obsahuje řadu ustanovení odchylných od předpisů zákona o obchodních pomocnících v neprospěch zaměstnavatelky (obce), že jí dispoziční právo obce ohledně zaměstnanců v důležitých směrech, zejména v otázce výpovědi bylo omezeno a značně stíženo a že, jakž odvolací soud zjistil, onu hromadnou smlouvou byla obec i dotčena ve finančním ohledu. Odvolací soud zjistil, že bývalý starosta obce Adolf R. kolektivní smlouvu, o níž jde, uzavřel s příslušnou organizací zaměstnanců, aniž byl k tomu zmocněn usnesením obecního zastupitelstva, a že zastupitelstvo ani dodatečným usnesením tento postup starostův neschválilo. Starosta překročil tedy plnou moc, již mu udělilo obecní zastupitelstvo tím, že ho dalo zapsati do rejstříku jako jedině oprávněného k znamenání a zastoupení firmy Licht- und Kraftwerke. Kolektivní smlouva není pro žalovanou závazná (§ 1017 obč. zák.) a

žalobkyně nemůže z ní vyvozovati práva proti žalované firmě. Žalobkyně mohla a musila právě z obchodního rejstříku seznati, že jde o obecní podnik, a věděti, že ke sjednávání neobyčejné, město značně zatěžující smlouvy (kolektivní smlouvy) bylo potřeba podle velkých předpisů obecního zřízení usnesení obecního zastupitelstva, nemůže se proto dovolávati důvěry v údaje v obchodním rejstříku. Bylo-li, jak dovozeno, k opatření, o kterém jde, zapotřebí usnesení obecního zastupitelstva, nemohlo ani zastupitelstvo mlčky (§ 863 obč. zák.) schváliti neoprávněné ujednání kolektivní smlouvy starostou obce tím, že se v několika jiných případech, nebo vůbec v různých směrech řídilo podle zásad vyjádřených v této smlouvě. Neboť obecní zřízení má řadu velkých předpisů o tom, jak dojde k platnému usnesení obecního zastupitelstva (§§ 42, 43, 48 až 50) a, nebylo-li těchto předpisů dbáno, nelze mluvit o platném usnesení zastupitelstva. Proti těmto formálním velkým předpisům nemají ustanovení občanského práva (zejména ustanovení o projevu vůle konkludentními činy) významu, ježto obecní zastupitelstvo může projevit vůli a zavázati se jen způsobem v obecním zřízení předepsaným.

Čís. 13863.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

K výkladu pojmu »vyšších služeb« ve smyslu § 1 zákona nelze použiti ustanovení zákona o pensijním pojištění.

Vyšší služby nekonal, kdo byl činný jako rýsovač a kontrolor při výrobě automobilových součástek.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, Rv I 1084/34.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované firmy jako rýsovač. Dne 24. září 1932 byla žalobci dána týdenní výpověď. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované mzdy za dobu do 31. prosince 1932, tvrdě, že byl obchodním pomocníkem. Žaloba byla zamítnuta soudy v všech třech stolicích, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Právní posouzení této rozepře závisí na tom, zda jest žalobce zařaditi do skupiny zaměstnanců konajících vyšší nekupecké služby ve smyslu § 1 zák. ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. K výkladu pojmu »vyšších služeb« nelze použiti ustanovení zákona o pensijním pojištění, který pro svůj obor vymezil pojem prací rázu převážně duševního a proto značně širší a velmi extensivní, a nelze proto ustanovení zákona o pensijním pojištění rozšiřovati na obor pracovní činnosti zaměstnanců ve smyslu zákona o obchodních pomocnících. Podle judikatury nejvyššího soudu nejsou »vyšší služby« ve smyslu dotčeného zákona podmíněny vyšším vzděláním, nesejde na pojmenování služební kategorie, nýbrž na tom, jaké služby zaměstnanec skutečně koná a zda jde o úkony, které přesahují obor a výši výkonnosti obyčejného dělníka, že se liší, hledíc na způsob výroby a vedení podniku od obyčejných úkonů většiny po-

mocných dělníků (sb. n. s. 12921, 10.300, 7798, 4854, 4079, 4028 a j.). Nižší soudy zjistily, že žalobce byl u žalované činným jako rýsovač a kontrolor při výrobě součástek automobilových a byl rozsah žalobcových úkonů přesně zjištěn. Dospěl-li odvolací soud na základě tohoto zjištění hledě k posudkům znalců, kteří žalobcovy práce rozebírali a zhodnotili, k závěru, že žalobce konal vlastně tytéž práce jako dělníci na strojích, že šlo v podstatě o mechanické úkony, k nimž každému pomocnému dělníku nabytí lze způsobilosti, je-li všímavý a má-li dosti praxe, je tento závěr odůvodněný a správný. Zjistil-li odvolací soud dále, že žalobce nebyl vybaven disposičním právem a nevykonával činnost dozorcí nad jinými dělníky, nelze odvolacímu soudu vytýkati ani právní mylnost (čís. 4 § 503 c. ř. s.), měl-li v souzené věci za to, že nešlo o vyšší služby podle § 1 odst. (2) zák. čís. 20/1910 ř. zák.

Čís. 13864.

Jde-li jen o způsob provedení odděleného bydliště neb jen o doplnění usnesení o povolení odděleného bydliště co do způsobu jeho provedení, nelze se domáhati řešení těchto otázek rozsudkem ve zvláštním sporu se všemi důsledky rozsudku, nýbrž jen v řízení o prozatímním opatření jako jeho součástí.

Lhostejno, že manžel dodatečně slíbil manželce, že z povoleného odděleného bydliště nevyvodí důsledky, bude-li se manželka slušně chovati, a že je nyní mezi manželi sporné, zda se manželka slušně chovala, čili nic.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, Rv I 1375/34.)

Žalobě manžela proti manželce o vyklizení a odevzdání bytu procesní soud prvé stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil k dovolání rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva.

Důvody:

V souzeném případě domáhá se manžel v důsledku povoleného prozatímního opatření rozsudku, že jest žalovaná povinna vykliditi a jemu odevzdati byt. Uvádí v žalobě, že po povolení prozatímního opatření oznámil manželce, že prozatím nehodlá použiti práva z tohoto opatření, dokud se žalovaná bude k němu chovati slušně a nebude porušovati klid a pořádek, že však žalovaná pořádek porušuje a že, ježto nájemníkem a majitelem bytu jest on, bydlí manželka v jeho bytě bez právního důvodu. Podle rozvodových spisů, jež byly nejvyšším soudem podle §§ 473 a 513 c. ř. s. opatřeny, bylo v rozepři manžela proti manželce o rozvod manželství od stolu a lože žalujícímu manželovi pravoplatně povoleno podle § 107 obč. zák. a § 382 čís. 8 ex. ř. oddělené bydliště. Ačkoliv to v povolujícím usnesení nebylo řečeno a ač to tam podle § 391 ex. ř. řečeno býti mělo, platí toto prozatímní opatření jen do pravoplatného skončení sporu o rozvod (srv. také »odpovědi« ve výnosu

min. sprav. čís. 44/1897 Věstníku k § 375 ex. ř. a srv. také vzorec čís. 347/207 k ex. ř.). Tak to ostatně manžel v návrhu na povolení prozatímního opatření sám navrhoval. Žaloba manžela o rozvod byla v první stolici zamítnuta, ale o jeho odvolání nebylo dosud rozhodnuto, takže není rozsudek dosud v moci práva a prozatímní opatření odděleným bydlištěm dosud trvá. Již z tohoto stručného děje je zřejmé, že v souzeném sporu jde v podstatě jen o otázku provedení prozatímního opatření povoleného podle § 382 čís. 8 ex. ř. manželovi, jenž jest nájemníkem bytu a s nímž manželka společně bydlí jen v důsledku práva příslušejícího jí podle § 92 obč. zák. V takovém případě nelze prozatímní opatření provést jinak, než že manželka musí společný byt opustiti. Usnesení o prozatímním opatření je exekučním titulem, má-li náležitosti § 7 ex. ř. (srovn. na př. rozh. čís. 5960 sb. n. s.). V souzeném případě netřeba zkoumati, zda by byl manžel mohl na základě usnesení o odděleném bydlišti žádati hned vyklizení manželky (§ 349 ex. ř.), neboť sice podle rozvodových spisů takový návrh učinil, ale zase jej vzal zpět a podal pak nynější žalobu na vyklizení manželky. Jak již řečeno, jde v tomto sporu jen o způsob provedení povoleného prozatímního opatření nebo nejvýše jen o doplnění usnesení co do způsobu provedení odděleného bydliště, když manžel v původním návrhu na povolení prozatímního opatření podrobnější návrh na provedení odděleného bydliště neučinil. Tyto otázky však nelze řešiti rozsudkem ve zvláštním sporu se všemi důsledky rozsudku, nýbrž jest je řešiti jen v řízení o prozatímním opatření jako jeho součástí. Vždyť již v § 387 ex. ř. se uvádí, který soud je příslušný pro povolení zatímních opatření, pro nařízení »čeho k jejich provedení je třeba, jakož i pro jiné návrhy a jednání, která za příčinou těchto opatření vzniknou.« Nezáleží proto na tom, že manžel dodatečně slíbil manželce, že z povolení odděleného bydliště nevyvodí důsledků, bude-li se slušně chovati, a že je nyní mezi stranami sporné, zda se manželka slušně chovala, čili nic, neboť jest stále podržeti na mysl, že jde jen o prozatímní opatření, na němž je žaloba založena, a že i takové sporné otázky musí býti řešeny v řízení o prozatímních opatřeních, jež jsou právě ony »jiné návrhy a jednání, která za příčinou prozatímního opatření vzniknou«, jak to zákon v § 387 ex. ř. ustanovuje. Podle § 391 ex. ř. určí se v usnesení nejen čas, nýbrž nařídí-li se také, že má býti něco vykonáno, určí se i lhůta, do které odpůrce strany ohrožené má tento příkaz splniti. Podle § 399 ex. ř. rozhoduje se v řízení upraveném v exekučním řádu i o zrušení neb omezení prozatímních opatření. Ze všech těchto předpisů plyne, že jest v takovém případě pořad práva vyloučen a že všechny otázky týkající se prozatímního opatření od jeho povolení až do zrušení rozhodují se jen v řízení upraveném v exekučním řádu. Ze o oněch otázkách nelze rozhodovati ve zvláštním sporu rozsudkem, plyne i z úvahy, že rozsudek znějící na vyklizení manželky beze všeho obmezení — jak to manžel žádá — by měl neobmezenou platnost a že by manželka musila podle rozsudku býti vykliditi a společnou domácnost opustiti, i kdyby ve sporu o rozvod jako žalovaná zvítězila s návrhem na zamítnutí žaloby — jak se v rozvodovém sporu v první stolici skutečně již stalo. To by přímo odporovalo předpisu § 92 obč. zák. Vede k tomu konečně i úvaha, že, kdyby manžel zvítězil ve sporu o vyklizení, musila by mu manželka nahraditi útraty

sporu podle § 41 c. ř. s. jak skutečně první soud uznal, což by zase odporovalo předpisu § 393 ex. ř., podle něhož se zatímní opatření pokaždé učiní na náklad navrhující strany. Z toho všeho, co uvedeno, plyne, že nižší soudy rozhodly o věci na pořad práva nepatřící, že jejich rozsudky i řízení trpí zmatečností podle § 477 čís. 6 c. ř. s., k níž jest hleděti z úřadu, a že proto bylo rozhodnuto, jak se stalo (§§ 471 čís. 7, 473, 478 a 513 c. ř. s.).

Čís. 13865.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Je vadou odvolacího řízení, přečetl-li odvolací soud v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč svědecké protokoly, ač prvý soud téměř všechny svědky vyslechl přímo, a učinil-li pak na tomto podkladě odchýlná skutková zjištění. Lhostejno, že strany souhlasily při odvolacím řízení s přečtením protokolů.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, Rv I 1600/34.)

Žalobu o zaplacení 1.060 Kč pracovní soud zamítl. Odvolací soud uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci 960 Kč. Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Dovolatel uplatňuje dovolací důvody čís. 2 a 4 § 503 c. ř. s. Dovolání jest opodstatněno z prvního dovolacího důvodu. V pracovních sporech o hodnotu vyšší než 300 Kč jest na odvolacím soudě, by věc projednával znovu v mezích určených návrhy stran v odvolání. V řízení platí obdobně ustanovení civilního řádu soudního o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Odvolací soud spokojil se v souzené věci přečtením svědeckých protokolů, ač první soud téměř všechny svědky vyslechl přímo, a učinil pak na tomto podkladě odchýlná skutková zjištění. Nehledíc ani k ustanovení § 328 c. ř. s., dovolujícím, by svědci byli vyslechnuti dožádaným soudem jen výjimečně a jen v případech v tomto paragrafu výčetmo uvedených, jichž v souzené věci nebylo, nelze přezírat, že i v pracovních sporech je soud druhé stolice přezkumnou stolicí a platí pro něj tudíž všeobecná zásada pro všechny odvolací soudy směrodatná, že musí provésti přezkoumání sporu zpravidla na rovnocenném podkladě, z něhož usuzoval soud první stolice (sb. n. s. 11357) a může tedy odchýlně hodnotiti výpovědi svědků, kteří byli prvním soudem přímo vyslechnuti, jen na základě vlastního výslechu (sb. n. s. 12176, 7337, 4679 a j.). To plyne ze zásady ústnosti a bezprostřednosti řízení, která v odvolacím řízení ve věcech pracovních je ještě sesílena předpisem, že před odvolacím soudem se věc projednává znova podle předpisů o řízení před sborovými soudy první stolice jako soudy procesními. Právem vytýká dovolatel postup odvolacího soudu v souzené věci jako vadný (čís. 2 § 503 c. ř. s.). Ježto

šlo o porušení velících předpisů zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., nebylo toto porušení napraveno ani tím, že strany souhlasily s přečtením protokolů při odvolacím řízení.

Čís. 13866.

Nárok nemanželského dítěte proti otci na výživu zaniká teprve, má-li dítě možnost nabytých vědomostí a znalostí skutečně použití k tomu, by si opatřilo prostředky k výživě.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, Rv I 1885/34.)

Žalobce byl rozsudkem ze dne 19. září 1914 uznán nemanželským otcem žalovaného a odsouzen platiti výživné, jež bylo posléze rozsudkem ze dne 9. června 1921 stanoveno na měsíčních 100 Kč. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by bylo uznáno právem, že nárok žalovaného proti žalobci na výživné zanikl, a že žalovaný jest povinen to uznati. Žalobní nárok odůvodňoval žalobce tím, že žalovaný, jenž jest již 19 roků stár a vyučen zedníkem, jest schopen se sám vyživovati. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Jest zjištěno, že se žalovaný vyučil na podzim 1931 zednickému řemeslu, že v roce 1932 byl zaměstnán 4 týdny u obce K. jako zedník a potom ve žních 49 dní u firmy R., dále že v roce 1933 pracoval v K. 22 dní jako zedník u pekaře V-a a 24 dny u firmy R., dále že žalovaný nemohl naléztí trvalé zaměstnání a že není s to samostatně se živiti, takže toho času musí se živiti brambory a chlebem. Vzhledem na toto zjištění a na to, jak jest soudu známo, že v okresu zdejším jest veliký nedostatek práce v oboru zednickém, má soud za to, že žalovaný, ačkoliv jest vyučeným zedníkem, t. č. není s to, sám se živiti, pročež žaloba byla zamítnuta. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolací soud jest názoru, že každý případ jest posuzovati zvlášť a že nelze stanoviti všeobecně platné pravidlo. Pouhým vyučením živnosti nebo řemeslu nenabývá nemanželské dítě nezbytně již schopnost samo se živiti. Vyučení mu sice poskytuje možnost, aby byl přijat do práce, nezaručuje mu však, že si tolik vydělá, by z výdělku nutnou potřebu získal. Rozhodným jest, jak daleko vyučený své povolání ovládá, jaká je poptávka po pracovních silách v tomto oboru a jak vysoká následkem toho jest odměna. Prvý soudce zjistil, že žalovaný během dvou roků po vyučení měl jen tak malou příležitost pracovat, že z této práce nemohl býti živ. Přijdou tu v úvahu jen dni, a nemohl žalovaný až dosud vůbec najíti stále nebo déle trvajících zaměstnání. Že se namáhal sám o sebe se starati, plyne z toho, že konal jinou práci, než práci zednickou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Právní mylnost (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) vytýká dovolatel názoru odvolacího soudu, že v otázce, kdy přestává vyživovací povinnost nemanželského otce, jest každý případ posuzovati zvlášť a že nelze tu stanoviti všeobecně platné pravidlo. Dovolatel má za to, že pro zánik vy-

živovací povinnosti nemanželského otce jest rozhodným jedině, zda dítě jest způsobilé se vyživovati, že však nezáleží na tom, zda má i možnost uplatnití tuto svou způsobilost k výživě. Dovolatel jest přisvědčiti, že v některých rozhodnutích nejvyššího soudu — mezi jinými i v rozhodnutí čís. sb. 10.973, dovolatelem citovaném — byla tato zásada vyslovena, ale s dodatkem, že způsobilost musí býti úplná, to jest taková, by nemanželskému dítěti zajišťovala, by se ve svém oboru plně uplatnilo. Nárok nemanželského dítěte proti otci na poskytování výživy (placení výživného) trvá až do doby, kdy se dítě může samo živiti (obdoba § 141 obč. zák.). To nastává tehdy, když dítě má možnost nabytých vědomostí a znalostí skutečně použití k tomu, aby si opatřilo prostředky ke své výživě. Nestačí tedy jen abstraktní pomyslná možnost dítěte samo se živiti, pouhé nabytí vědomostí a znalostí k výdělečné činnosti potřebných, nýbrž se vyhledává skutečná konkrétní možnost za daných poměrů výživu získati. Z tohoto hlediska je zejména v nynější době vlekklé nezaměstnanosti a těžké hospodářské krize přihlídnouti k poměrům, v nichž dítě žije, zejména k tomu, jakému povolání se dítě věnovalo a jaké jsou výdělečné možnosti v tomto povolání, a podle toho uvážiti, zda nabytá způsobilost jest taková, že nemanželskému dítěti zajišťuje, by se ve svém oboru plně uplatnilo a samo se uživilo. V souzeném případě bylo nižšími soudy zjištěno, že žalovaný jest sice vyučeným zedníkem, že však během dvou roků po svém vyučení měl jen tak malou příležitost pracovat, že z této práce nemohl býti živ, že nemohl najíti stále nebo déle trvajících zaměstnání ve svém oboru a že konal i jinou práci, než zednickou. Uvážil-li se všeobecně známá skutečnost, že právě obor zednický jest těžce postižen nezaměstnaností a že žalovaný se všemožně, ale marně snažil, aby si vydělal na živobytí, bylo by nespravedlivé, odejmouti žalovanému za těchto poměrů nárok na vyživovací příspěvek proti žalobci a vydati ho na pospas nouzi. Právem proto nižší soudy zamítly žalobu, domáhající se toho, by byl vysloven zánik vyživovací povinnosti žalobcovy.

Čís. 13867.

V rekursu (i v exekučním řízení) musí býti udány důvody, proč se účastník pokládá za zkrácena usnesením, třebaže není třeba právního označení stížnostních důvodů.

Rekursní soud nemůže si z úřadu nadhazovati neuplatněné důvody stížnostní, pokud nejde o vady řízení, k nimž musí soud sám od sebe přihlížeti.

Zavázal-li se otec notářským spisem platiti výživné pro dítě matce do jejích rukou, jest matka oprávněna navrhnouti exekuci k vydobytí a k zajištění výživného pro dítě.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, R II 459/34.)

Soud první stolice povolil Anně K-ové exekuci k vydobytí výživného 15.619 Kč a exekuci k zajištění nároku na výživné splatné za dobu od 1. března 1934 do 28. února 1935 úhrnem 33.000 Kč. Rekursní soud vyhověl částečně rekursu dlužníka a změnil napadené usnesení potud, že zamítl exekuční návrh, pokud se jím vymáhající vě-

řitelka domáhala povolení exekuce k vydobytí výživného převyšujícího 2.474 Kč jakož i, pokud se jím domáhala povolení exekuce k zajištění výživného.

Nejvyšší soud změnil usnesení rekursního soudu v napadené části tak, že obnovil usnesení prvního soudu. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

důvodech:

Rekursní soud zamítl návrh na povolení exekuce uhrazovací k vydobytí splatného již výživného s poukazem k ustanovení § 6 odst. (3) zák. č. 4/1931 a návrh na povolení exekuce zajišťovací pro předčasnost, ježto dřívějším usnesením k zajištění téhož nároku byla povolena zajišťovací exekuce do 30. září 1934, ačkoliv první z těchto důvodů povinný ani neuplatňoval v rekursu proti usnesení prvního soudu. Je zřejmé, že v rekursu musí být udány důvody, proč se účastník pokládá za zkrácena usnesením, třebaže není třeba právního označování stížnostních důvodů (rozh. č. 4432 sb. n. s.). Jde to najevo již z předpisů §§ 76 a 79 c. ř. s. a § 78 ex. ř. o obsahu podání, jímž jest i rekurs. Nelze si z úřadu nadhazovat neuplatněné důvody stížnosti, pokud nejde o vady řízení, k nimž musí soud sám od sebe přihlížeti (na př. §§ 6, 477, 514, druhý odstavec c. ř. s. a § 78 ex. ř.). Podle zásady disposiční určují jen strany, o kterých nárocích a obranách žádají rozhodnutí soudu, a podle zásady projednací jest na stranách, by přednesly a odůvodnily své útočné a obranné prostředky. Tyto zásady platí i v řízení exekucním (§ 178 c. ř. s. a § 78 ex. ř.), pokud zákon sám nestanoví výjimky. Podle toho, co uvedeno, nebylo přípustné, by rekursní soud nevyřídil uplatněný stížnostní důvod o nedostatku oprávnění matky k vydobytí a zajišťování výživného pro dítě, a o případném snížení částek od 1. listopadu 1934, ale za to použil důvodu § 6 odst. (3) zák. č. 4/1931, jež povinný neuplatnil. Tím nahradil soud sám, co účastník (dokonce právně zastoupený) neučinil, a tím se dotkl zájmů strany druhé. Druhá strana, vytýkajíc to, činí tak právem. Mohlo by se dokonce státi, že by stěžovatel ani nechtěl uplatnit určitý stížnostní důvod — ať již z příčiny jakékoliv — a že by mu soud takový důvod svým rozhodnutím vnucoval, což by odporovalo zásadám svrchu uvedeným. Nebylo tedy lze přihlížeti k důvodu čerpanému rekursním soudem z předpisu § 6/3 alim. zák.

Ježto však rekursní soud se nezabýval všemi námitkami rekursu proti usnesení soudu první stolice, jest zkoumati, zda snad tyto námitky nebrání povolení exekuce. Pokud se týče legitimace vymáhající věřitelky Anny K-ové tvrdí povinný, že Anna K-ová nebyla oprávněna navrhnouti exekuci k vydobytí a k zajištění výživného pro syna Felixe K-a, přehlíží však, že se notářským spisem ze dne 27. října 1932 zavázal platiti výživné pro dítě Felixe matce Anně K-ové do jejích rukou, takže tu nejde o nárok dítěte, nýbrž o osobní nárok Anny K-ové, třebaže s určením pro dítě.

Čís. 13868.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, č. 131 sb. z. a n.).

U pracovního soudu nelze uplatňovati nárok z pracovního poměru proti dědicům zaměstnavatelovým, jimž byla pozůstalost odevzdána ještě před podáním žaloby.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, R II 486/34.)

Žalobou, zadanou dne 14. dubna 1932 na krajském soudě, domáhala se žalobkyně na žalovaných dědicích Františka P-a náhrady škody, ježto ji zůstavitel nepřihlásil k invalidnímu pojištění. Procesní soud první stolice neuznal žalobní nárok důvodem po právu. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu. Důvody: Jde o spor naznačený v §§ 1 a 2 e) zák. o pracovních soudech ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n., totiž o spor ze služebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklý mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, pro nároky vzniklé z příslušnosti žalobkyně k sociálně-pojišťovacímu ústavu, při čemž však věc nenáleží před obligatorní rozhodčí soudy sociálně-pojišťovacích ústavů podle zákona č. 221/1924 sb. v doslovu zákona č. 184/1928 sb. z. a n., ježto sociálně-pojišťovací ústav není tu stranou. Zákon ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n., nabyvši účinnosti dnem 1. ledna 1932, stanoví v §§ 1 a 4, že pro takové spory jsou výlučně příslušnými pracovní soudy, pokud se týče zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní. Pokud není pro soudní okres zřízen pracovní soud ani oddělení okresního soudu pro spory pracovní, náležejí tyto spory podle § 42 zákona k věcné příslušnosti okresních soudů, ať již byla žaloba podána za trvání pracovního, služebního neb učebního poměru, neb až po jeho skončení a ať jest hodnota předmětu sporu jakákoliv. I příslušnost okresních soudů jest v těchto případech výlučná a dobrovolné podrobení se příslušnosti jiných soudů nemá právní účinky. V souzeném případě byla žaloba podána dne 14. dubna 1932, tedy již za platnosti zákona č. 131/1931 sb. z. a n. Z toho je patrné, že krajský soud, který tuto rozepří projednal a o mezitímním rozsudkem rozhodl, byl pro ni nezohojitelně nepřislušný, jeho rozsudek i s předchozím řízením jsou proto zmatečné podle § 477 č. 3 c. ř. s., k čemuž bylo z úřední povinnosti přihlídnouti (§§ 471 č. 7, 494 c. ř. s.), i když zmatečnost v odvolacím řízení nebyla vytýkána.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by, nehledě k použitému důvodu zmatečnosti, o odvolání podle zákona jednal a rozhodl.

Důvody:

Předpokladem věcné příslušnosti pracovního soudu jest, že jde o spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem (§ 1 zák. č. 131/1931 sb. z. a n.). Pro příslušnost pracovního soudu nestačí, by spory z pracovního nebo služebního poměru jen vznikly mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, nýbrž se vyžaduje, by též v době, kdy jsou vznášeny na pracovní soud, mezi týmiž osobami trvaly (sb. n. s. č. 12.611). V souzeném případě domáhá se žalobkyně žalobního nároku proti žalovaným jako dědicům po za-

městnava teli Františku P-ovi, kteří podle nepopřehého přednesu žalobkyně se k pozůstalosti Františka P-a, dne 27. ledna 1931 zemřelého, přihlásili bez výhrady soupisu a jimž odevzdací listinou ze dne 26. června 1931 (tedy ještě před podáním žaloby) byla pozůstalost odevzdána. Odevzdáním pozůstalosti přešel závazek Františka P-a na dědice (§§ 548, 797, 819 obč. zák.), a ačkoli se generální sukcesí co do obsahu povinností nic neměnilo, změnil se přece její podmět a to rozhoduje o příslušnosti, ježto v době zahájení rozepře již nešlo o spor mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, nýbrž o spor mezi zaměstnancem a právním nástupcem zaměstnavatele a příslušnost pracovního soudu pro nároky a závazky z pracovního nebo služebního poměru se nerozšiřuje převodem závazku na jeho příjematele.

Čís. 13869.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.). Zákon předpokládá v § 11 kromě priority, že užívání jména atd. jest po právu.

Každý má právo voliti si libovolné označení svého podniku a užívá ho po právu, když tím nezasahuje do práv jiných soutěžitelů.

Žalobce jest oprávněn domáhati se zdržení závadného stavu, třebas žalovaný prohlásil, že neobnoví původní stav, jež již odstranil důsledkem prozatímního opatření.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, Rv II 131/33.)

Žalobce, obchodník v Praze, měl v Brně v Koblížné ulici od podzimu 1930 závod označený zevně »Cravat Club«. Žalovaný otevřel si v srpnu 1931 v Brně v Koblížné ulici poboční závod, jež označil zevně »Clou Cravats«. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by se ve svém obchodě s kravatami a s límcí v Brně, Koblížná ulice, zdržel zevního označení »Clou Cravats« a by odstranil závadný stav. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Základní námitkou žalovaného, kterou i v odvolání nejvíce zdůrazňuje, jest, že žalobce neprávem používá ve svém obchodním podniku označení »Cravat Club«, protože označení to budí dojem, že jde o obchodní společnost a nikoliv o kupce jednotlivce. Odvolatel poukazuje k tomu, že žalobce, kdyby byl protokolován, nesměl by vzhledem k čl. 16 obch. zák. označení »Cravat Club« užívatí a, co není dovoleno kupci protokolovanému, tím méně může býti dovoleno kupci neprotokolovanému, nehledíc ani k ustanovení § 49 čís. 5 živn. ř., kterým jest výslovně každému živnostníku zakázáno používati přídávku naznačujícího společenský poměr. Odvolatel proto míní, že žalobce neužívá označení »Cravat Club« »po právu« ve smyslu § 11 odst. (1) zák. proti nekalé soutěži a že se proto nemůže domáhati ochrany tohoto nezákonného stavu zdržovací a odstraňovací žalobou podle § 11 cit. zák. Odvolací soud považuje tento právní názor odvolatelův za mylný. Ustanovení § 11 odst. (1) cit. zák. nemá na mysli formální, nýbrž hmotněprávní oprávnění ohroženého soutěžitele k užívání označení jeho podniku. Skála na str. 162 v té příčině uvádí: »Každý má právo užívatí ve ve-

řejném společenském životě svého jména, firmy a voliti si libovolné označení nebo zevnější zařízení podniku, v hospodářském životě však jen potud, pokud nemá někdo jiný na totéž jméno atd. silnější právo, zejména právo opřené o prioritu. V tomto případě stává se užívání jména atd. bez rozlišujících dodatků, výpustek, změn atd. protiprávním«. To plyne již z toho, že nezáleží na tom, zda byla firma zapsána do obchodního rejstříku čili nic (Skála str. 149), ani na tom, zda označení obou soutěžitelů jest zapsáno v seznamech známkových, čili nic (rozhodnutí čís. 8856 a 11.539 sb. n. s.). V souzeném případě jde o ochranu styku žalobce s jeho zákaznictvem, které nemá býti uváděno v omyl podobným označením, jehož žalovaný teprve později začal ve svém podniku užívatí. Zákaznictvu, které kupuje zboží, nezáleží na tom, zda podnik náleží jednotlivci, či obchodní společnosti, nýbrž jen na tom, by zboží pocházelo z téhož pramene. Stanovisko žalovaného není v té příčině dost upřímné, neboť sám označuje svůj obchod a své zboží názvem, který lze čísti rovněž jako »club«, ačkoliv je též jen kupcem jednotlivcem. Ačkoliv žalovaný ve svém podání ze dne 30. září 1931 uvádí, že proti žalobci je v běhu řízení pro přestupek podle § 49 čís. 4 živn. ř., protože prý nepoužívá při označení své brněnské filiálky správného znění firmy, nezakázal živnostenský úřad až dosud žalobci, by neužíval názvu »Cravat Club«, neboť žalobce až do dneška, což jest u soudu notorické, tohoto označení nerušeně užívá a pod tímto označením též úřední výměr, dokonce i od brněnského magistrátu dostává. Právem proto prvý soud nepřihlížel k těmto námitkám rázu formálního a považoval jen za rozhodnou prioritu užívání označení, která jest podle jeho zjištění na straně žalobcově. Je tedy pro tento spor nerozhodné, zda žalobce svůj pobočný závod v Brně ohlásil u obchodního rejstříku, kdy jej označil svým jménem, zda žalovaný označil svůj podnik v Koblížné ulici v Brně jako filiálku, opatřil jej nápisem své firmy do obchodního rejstříku zapsané a označil svým jménem a není kusosti řízení v tom, že prvý soud o těchto okolnostech nepřipustil důkazy. Není rozporem se spisy, nýbrž zcela správným postřehem zjištění prvního soudu, že označení »Clou Cravats« jest provedeno touž formou písmen, jako označení »Cravat Club« a že v některých značkách spojení slov »Clou« a »Cravats« jest takové, že písmeno C ve slově »Cravats« vypadá jako písmeno b, takže lze slovo »Clou« čísti jako »Cloub«. Poukaz odvolatelův, že pak lze celou značku čísti jako »Cloub ravats«, tudíž jako slovo bez smyslu, není přípustný, neboť nejde o úplnou shodu a identitu obou označení, nýbrž o pouhou podobnost a zaměnitelnost v kruzích zákaznictva, které čte nápisy na obchodech a zboží jen zběžně a letmo. Název »Clou Cravats«, jak ho žalovaný používá, jest označení »Cravats Cloub« na obchodě a zboží žalobcově podoben nejen graficky, nýbrž i sluchově tak nápadně, že zaměnitelnost obou těchto označení jest velmi snadná. A právě tato zaměnitelnost nasvědčuje tomu, že se takové záměny, jak je svědky potvrzeno, skutečně staly.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud posoudil věc po právní stránce správně a poukazuje se dovolatel na odůvodnění napadeného rozsudku, obzvláště co do otázky zaměnitelnosti sporného označení svého podniku s označením opdníku žalobce. Přisvědčiti lze právnímu názoru dovolatelovu, že zákon o nekalé soutěži předpokládá v § 11 mimo prioritu, že užívání jména atd. jest po právu. Dovolatel však přehlíží, že tu nejde o užívání firmy, nýbrž o užívání zvláštního označení podniku, a netřeba se proto obíratí vývody dovolatelovými vycházejícími z onoho mylného předpokladu. Každý má právo voliti si libovolné označení svého podniku a užívá ho po právu, když tím nezasahuje do práv jiných soutěžitelů, což nelze tvrditi o žalobci. Bude po případě věcí příslušného správního úřadu přiměti žalobce k tomu, by označil svůj podnik podle předpisů živnostenského řádu i svým jménem. Ostatně tvrdí žalobce, že tomu již vyhověl. Avšak i s hlediska předpisů živnostenského řádu jest žalobce oprávněn používati zvláštního označení svého podniku (§ 46 živn. ř.). Pokud se týče námitky plnění, jest odvolatel na omylu, domnívaje se, že stačí prohlášení, že neobnoví původní stav, který již odstranil důsledkem prozatímního opatření. Prozatímním opatřením nebyl spor rozhodnut a pouhým prohlášením dovolatelovým se žalobce nemusil uspokojiti, to tím méně, an dovolatel popřel žalobní nárok a pokračoval ve sporu. Marně poukazuje dovolatel v tomto směru na rozhodnutí sb. n. s. čís. 11.539, neboť tu nešlo o pouhé jednostranné prohlášení, nýbrž bylo tvrzeno, že mezi stranami byl uzavřen smír. Přes ono prohlášení dovolatelovo byl žalobce oprávněn domáhati se rozsudku, by měl exekuční titul, kdyby se dovolatel po zániku prozatímního opatření snad přece pokusil o opětovné zavedení závadného stavu. Dovolatel se nemohl zbaviti sporu pouhým prohlášením, nýbrž jen uznáním žalobního nároku. Jest ovšem správně, že předpokladem zdržovací žaloby jest nebezpečí opakování, avšak to lze spatřovati právě v tom, že dovolatel popíral žalobní nárok.

Čís. 13870.

Provedl-li ten, kdo koupil přidělový statek, opravy (adaptace) obytného stavení dříve, než bylo rozhodnuto Státním pozemkovým úřadem o schválení koupě, nebyl bezelstným držitelem statku.

Zda jest tu zřejmý a převážný prospěch druhého (§ 1037 obč. zák.) jest posuzovati nikoliv s hlediska objektivního, nýbrž ze subjektivního stanoviska druhého, s hlediska jeho poměrů a zájmů.

(Rozh. ze dne 19. října 1934, Rv II 386/34.)

Žalobce koupil od žalovaných smlouvou ze dne 3. ledna 1929 přidělový statek M. s výhradou schválení Státního pozemkového úřadu. Držby koupeného statku se ujal dříve, než bylo Státním pozemkovým úřadem o schválení kupní smlouvy rozhodnuto a ještě před oním rozhodnutím opravil, pokud se týče upravil stavení koupeného statku nákladem 61.000 Kč. Trhová smlouva ze dne 3. ledna 1929 Státním po-

zemkovým úřadem schválena nebyla a žalobce se z koupeného statku vystěhoval. Ve sporu, o nějž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaných mimo jiné náhrady oněch vynaložených 61.000 Kč. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci jen 5.000 Kč jako náklad nutný. Odvolací soud vyhověl odvolání žalobce a přisoudil mu, použív § 1041 obč. zák., kromě 5.000 Kč přisouzených prvním soudem, ještě další částku 20.750 Kč, uznáv náklad v této výši žalovaným k prospěchu a na jejich obohacení.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalovaných a obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Žalobce podnikl opravu, pokud se týče úpravu (adaptace) obytného stavení na koupeném statku dříve, než bylo rozhodnuto o schválení koupě, tedy v době, kdy neměl jistoty, zda se podmínka koupě splní. Nižší soudy přiléhavě a ve shodě s rozhodnutím sb. n. s. čís. 9718 dovodily, že žalobce, podnikaje opravy, pokud se týče adaptace obytného stavení před schválením koupě v době nejistoty o její platnosti nebyl bezelstným držitelem statku, nýbrž že jest ho pokládati za držitele obmyslného. O nákladech učiněných obmyslným držitelem stanoví § 336 obč. zák., že platí o nich, o náhradě za ně, předpisy o jednatelství bez příkazu, §§ 1035 až 1040 obč. zák. Neprávem použil odvolací soud v souzeném případě § 1041 obč. zák. Otázku náhrady nákladů a případného obohacení při jednatelství bez příkazu upravují §§ 1036, 1037, 1038 obč. zák. Předpis § 1041 obč. zák. se jednatelství netýká. Podle § 1037 obč. zák. má ten, kdo chce jednati ve prospěch druhého, vyžádati si jeho svolení a, kdo opomeně tento předpis, má nárok na náhradu učiněného nákladu jen tehdy, když jeho jednání bylo k zřejmému a převážnému prospěchu druhého. Zda je tu zřejmý a převážný prospěch druhého, jest posuzovati nikoliv s hlediska objektivního, nýbrž se subjektivního stanoviska onoho druhého, s hlediska jeho poměrů a zájmů. Žalobce nevyžádal si, pokud se týče neměl svolení žalovaných k opravám a adaptacím obytného stavení, to jest svolení v ten rozum, že provede opravy a adaptace za žalované a na jejich účet. Žalobcův nárok, pokud se opírá o svolení žalovaných, není tedy důvodným. Zbývá otázka (§ 1037 obč. zák.), zda náklad žalovanou učiněný a v projednávaném sporu zpět požadovaný, náklad týkající se po odečtení 5.000 Kč prvním soudem přisouzených adaptací bytu pro majitele statku, byl k zřejmému a převážnému prospěchu žalovaných. Žalovaní to popřeli. Podle znalců stal se statek adaptacemi o 20.000 až 25.000 Kč hodnotnější. Jak již uvedeno, není však objektivní zhodnocení rozhodným a sejde na tom, zda adaptace a náklad s nimi spojený byly žalovaným s jejich hlediska, s hlediska jejich poměrů a zájmů k zřejmému a převážnému prospěchu. V tom směru je zjištěno, že žalovaní na statku nebydleli a bydleti nezamýšleli, že statek měli na prodej a že jej také dne 14. března 1930 nedlouho po tom, kdy trhové smlouvě se žalobcem bylo schválení Státním pozemkovým úřadem odepřeno, prodali manželům H-ovým. Zjištěno je, že obytné stavení na statku bylo s menšími jen opravami bez adaptací žalobcem provedených použitelné a oby-

vatelné a že bylo, jsouc pro ně určeno, zřizenci na statku obýváno. Je nesporné, že žalobce koupil nemovitosti tvořící zbytkový statek M. od žalovaných za 150.000 Kč a že po adaptacích byl statek, to jest jeho nemovitosti, prodán za tutéž cenu manželům H-ovým. Tvrzení žalobcovo, že cena 150.000 Kč byla v tržové smlouvě s H-ovými uvedena jen na oko, kdežto ve skutečnosti že byla cena ta vyšší, nebylo prokázáno a, pokud žalobce tvrdil, pokud se týče tvrdí, že by se bez adaptací pro pokles cen nemovitostí, oněch 150.000 Kč při prodeji H-ovým nebylo docílilo, nelze a nebylo lze pro zákaz novot v opravném řízení (§§ 482, 504 c. ř. s.) k tomuto tvrzení přihlížeti. V uvážení uvedených okolností nelze říci, že adaptace a náklad žalobcem na ně vynaložené byly ke zřejmému a převážnému prospěchu žalovaných a nárok žalobcův na vyšší náhradu než 5.000 Kč není ani, pokud je budován na tomto tvrzení, opodstatněn (§§ 1037 druhá věta, 1038 obč. zák.).

Čís. 13871.

Bylo-li vyhověno odporu manžela matky dítěte (§ 156 obč. zák.) proti uznání manželského zrození dítěte, jest přípustná žaloba dítěte proti jinému muži o uznání otcovství.

(Rozh. ze dne 20. října 1934, Rv II 817/34.)

Marie K-ová provdala se dne 7. ledna 1933 za Josefa P-a a dne 21. dubna 1933 porodila žalující dítě. Josef P. podal včas odpor proti manželskému původu dítěte, tvrdě, že až do uzavření sňatku nevěděl nic o tom, že jest matka dítěte těhotná a že neměl s ní před sňatkem tělesné styky. Usnesením ze dne 27. června 1933 prohlásil soud dítě za nemanželské. Žalobou, o níž tu jde, domáhalo se dítě na Zikmundu F-ovi uznání otcovství a placení výživného. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu pro ten čas zamítl. **Důvody:** Marie P-ová, která dne 7. ledna 1933 vstoupila do manželství s Josefem P-em, porodila dne 21. dubna 1933 žalující dítě (Lydii P-ovou), jež jest zapsáno do rodni a křestní matriky jako manželské dítě manželů Josefa a Marie P-ových. Žalující dítě, jež se narodilo v manželství, je tedy pokládáno za manželské. Jelikož však manžel Josef P. podal v zákonné lhůtě odpor proti manželskému původu tohoto dítěte, tvrdě, že až do uzavření sňatku nevěděl nic o tom, že jeho žena jest těhotná a že neměl před sňatkem tělesné styky se svou ženou, platí pro žalující dítě podle § 156 obč. zák. domněnka nemanželského zrození. Nic jiného neznamena výrok okresního soudu ze dne 27. června 1933, že Lydii P-ovou je považovati za nemanželské dítě. Právě proto, že manžel pouhým tvrzením, že před sňatkem o těhotenství své manželky nevěděl; aniž by musel toto tvrzení dokázati, může přivoditi domněnku nemanželského původu dítěte, není odporem status dítěte změněn, odporem nejsou práva dítěte plynoucí z manželského původu dotčena, dítě odporem v těchto právech nemůže býti zkráceno a proto nemůže na základě odporu býti v matrice poznamenána nemanželskost dítěte. Aby manželskému dítěti mohl býti manželský původ oduznán, musí býti tvrzení, že manžel, který před sňatkem tělesných styků se

svou manželkou neměl a tedy dítě zploditi nemohl, před uzavřením sňatku nevěděl o tom, že jeho žena jest těhotná, dokázáno. Tento důkaz nemůže býti podán ani v nesporném řízení o odporu, ani ve sporném řízení o paternitní žalobě podané proti třetí osobě, kterou označuje manželka jako nemanželského otce dítěte. Dříve než může býti zjištěno, zda třetí muž a který jest nemanželským otcem dítěte, musí býti na jisto postaveno, že dítě jest vůbec nemanželským dítětem. Paternitní žaloba podle § 163 obč. zák. má za předpoklad, že jde o nemanželské dítě, že tudíž o nemanželském původu dítěte není sporu nebo pochybností. Jsou-li však pochybnosti o tom, zda dítě od manželky v manželství narozené jest nemanželským dítětem, jest je pokládati za manželské dítě, dokud mu manželský původ nebyl oduznán v řízení zahájeném o žalobě podle § 158 obč. zák. Především musí tedy býti pravoplatně zjištěno, že žalující dítě jest nemanželského původu. Toto zjištění nemůže se státi v řízení o paternitní žalobě, poněvadž tato žaloba již předpokládá, že otázka nemanželského původu dítěte není pochybná. Pokud není na jisto postaveno, že žalující dítě jest vskutku nemanželského původu, nemůže třetí osoba býti žalována jako nemanželský otec, ježto dítě nemůže míti vedle manželského otce ještě otce nemanželského, a, stalo-li se to přes to, jeví se býti žaloba předčasnou.

Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu druhé stolice, by ve věci dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Bylo-li soudem vyhověno odporu vznesenému podle §§ 156 obč. zák. manželem proti uznání dřívějšího manželského zrození dítěte, t. j. proti jeho zrození před zákonným časem, ustanoveným v § 158 obč. zák., nezjišťuje se tím ještě, že dítě je nemanželské, nýbrž nastává tím jen domněnka nemanželského zrození, která nemá místa, nebyl-li odpor vůbec vznesen neb byl-li vznesen opožděně, aneb byl-li soudem zamítnut. Vyhováním odporu se pak dosáhne, že proti zploditeli dítěte musí býti podána žaloba o uznání otcovství (viz sb. n. s. čís. 864 a Klangův komentář 1933 str. 887). Je proto mylný názor soudu odvolacího v té všeobecnosti vyslovený, že jsou-li pochybnosti, zda dítě v manželství zrozené je dítětem nemanželským, jest pokládati dítěte za nemanželské, dokud mu manželský původ nebyl oduznán v řízení zahájeném o žalobě podle § 158 obč. zák. Když odporu manžela matky dítěte Josefa P-a bylo usnesením soudu ze dne 27. června 1933 vyhověno a vysloveno, že nezletilou žalobkyni Lydii P-ovou jest považovati za nemanželské dítě, bylo žalobu, o níž tu jde, uznati po zákonu za přípustnou. Ježto se soud odvolací v důsledku svého mylného právního stanoviska nezabýval dalšími důvody odvolacími a odvolání ve věci samé nevyřídil, bylo napadené rozhodnutí zrušiti.

Čís. 13872.

Do nároku na pensi proti majiteli zabraného velkostatku jest započítati drahotní přídavek k invalidnímu důchodu, poskytovanému zaměstnanci Všeobecným pensijním ústavem, byly-li drahotní přídavky podle

norem na velkostatku započítatelné nebo z pensí obvykle sráženy, a starobní důchod, jež pobírá zaměstnanec od fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatku.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 592/34.)

Žalobce byl dán po 44leté službě na velkostatku hořovickém do pense dnem 1. května 1928, když byl před tím koncem roku 1927 po zabrání onoho panství Státním pozemkovým úřadem převzat tímto úřadem spolu s řadou jiných zaměstnanců panství a přikázán ministerstvu národní obrany. Na panství žalovaného v Hořovicích byla zavedena pro zestárlé a invalidní zaměstnance pense, t. zv. Hanavská pense a podle pensijních norem bylo lze dosíci pense až do výše 75% služebních požitků aktivních a jen úředníci, kteří dosloužili na panství padesáti let, mohli dosíci jako pense plného služebního platu aktivního. Žalobci byla vyměřena Všeobecným pensijním ústavem pense včetně drahotního přídatku ročně 7.200 Kč a byl mu přiznán Státním pozemkovým úřadem, vlastně fondem pro zaopatření zaměstnanců velkostatku, starobní důchod ročně 8.505 Kč a majitelem velkostatku byla doplněna pense částkou 474.75 Kč ročně z důchodu panství spolu s ponecháním užívání bytu. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce za žalovaném majiteli panství Hořovice zaplacení 12.277 Kč 30 a placení ročních 14.732 Kč 80 h od 1. března 1929, a odůvodňoval žalobní nárok takto: Vyměření pense jest nesprávné a odporuje i smlouvě i zákonu. Poslední služební požitky žalobcovy, započítatelné pro pensí, byly 22.343.75 Kč, z čehož pense při 75% činí 16.757.80 Kč. Důchod přiznaný fondem pro zaopatřování zaměstnanců velkostatku v částce 8.505 Kč nelze odečísti a rovněž nelze odečísti z pense vyměřené Všeobecným pensijním ústavem v částce 7.250 Kč 5.175 Kč drahotního přídatku k vlastnímu důchodu invalidnímu v částce 2.025 Kč, takže zbývá straně žalující proti straně žalované ještě nárok na placení 1.227.73 Kč měsíčně a tedy 14.732.80 Kč ročně. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvod y: Žalovaný, jak jest nesporno, přiznal žalobci doplnění pense, vyměřené Všeob. pensijním ústavem a fondem pro zaopatřování zaměstnanců velkostatku částkou 474.75 Kč, ovšem namítal, že v tomto směru není žádného závazku pro něho, že toto doplnění pense bylo poskytnuto dobrovolně, a že žalobce nemá právní nárok na tuto pensí. Než, i kdyby šlo o dobrovolné plnění žalovaného, podle zákona o pozemkové reformě nejen smlouvy služební a závazky z nich plynoucí, nýbrž i dobrovolná plnění prohlášena byla za závazek a nemůže se žalovaný dovolávat toho, že plní dobrovolně. Žalovaný poukazuje k tomu, že žalobce by byl dán dříve do pense pro neschopnost, takže neměl ani práva, ani možnosti dosloužit na panství 50 let a tím dosáhnouti pense 100%ní. Než žalobce nebyl pro neschopnost propuštěn a jest nerozhodné, co by se bylo snad stalo v budoucnosti, když se v době reformy pozemkové a převzetí velkostatku Hořovického Státním pozemkovým úřadem tak ještě nestalo. Žalobce se staví na stanovisko, že při posledních služebních požitcích, které bere jen částkou 22.343.75 Kč, tedy menší částkou, než byla vzata za základ při vyměření důchodu, vyměřeného fondem pro zaopatření zaměstnanců velkostatku částkou 25.851 Kč má nárok na pensí, t. zv. Hanavskou v částce 16.757.80 Kč,

t. j. 75% posledních služebních požitků, že žalovaná strana nemá právo odečísti důchod 8.505 Kč a že z pense vyměřené Všeob. pensijním ústavem nelze odečísti t. zv. drahotní přídatek v částce 5.175 Kč. Důchod 8.505 Kč byl přiznán žalobci jako náhrada za újmy pozemkovou reformou utrpěné, zejména tím, že žalobce přišel o své postavení jako správce poleší u žalovaného, a to ve smyslu ustanovení §§ 73 a 75 zák. ze dne 13. července 1922 čís. 220 sb. z. a n., jakož i vládn. nař. čís. 305/22, čís. 192/24 a čís. 29/23 a nelze tento starobní důchod odečísti od pense, příslušející na základě služební smlouvy a pensijních norem právě proto, že jde o náhradu za újmu výše označenou a tedy o odškodnění podle § 75 cit. zákona. Dále jest zodpověděti otázku, zda lze odečísti z pense vyměřené Všeobecným pensijním ústavem t. zv. drahotní přídatek v částce 5.175 Kč. V tomto směru jest rozhodným ustanovení § 69 zákona ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n., podle něhož má zaměstnavatel právo, započísti si na smluvní plnění jen základní pensí a nikoliv drahotní přídatek. Vždyť i zvýšení pensijních požitků, stanovené zákonem ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. jest podle § 118 odst. (2) tohoto zákona do smluvní pense nezapočítatelné, a nesmí si plátce smluvní pense srážeti částku, o kterou pensijní požitky, přiznané zejména podle zákona ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n. byly zvýšeny, takže si může strhnouti jen základní pensí, příslušející zaměstnanci podle zákona čís. 89/1920. Totéž platí i o požitcích podle zákona čís. 125/1931, který jest doplňkem § 177 zák. čís. 26/1929 a platí o těchto požitcích § 118 odst. (2) zák. čís. 26 z r. 1929. Na tom tedy nic nemění, že byl žalobci zvýšen důchod, jak je zjištěno potvrzením úřadovny A. Všeobecného pensijního ústavu ze dne 7. října 1933, přepočtením podle zákona čís. 26/29 na 9.180 Kč ročně od 1. ledna 1929 a že podle § 177 bylo mu přiznáno zvýšení v roční částce 4.770 Kč. Od t. zv. Hanavské pense ve výměře 16.757 Kč 80 h ročně může tudíž žalované straně odečísti jen 2.025 Kč, základní invalidní důchod, vyměřený Všeobecným pensijním ústavem, takže jest strana žalovaná povinna dopláceti žalobci nejen částku 474.75 Kč, nýbrž 14.732.80 Kč ročně, tedy 1.227.73 Kč měsíčně. O d v o l a c í soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc soudu první stolice, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. Důvod y: Jest přisvědčiti částečně odvolateli, že první soud pochybil v otázce započítatelnosti zaopatřovacích požitků přiznaných žalobci pensijním ústavem a fondem pro zaopatření zaměstnanců na velkém pozemkovém majetku do pense od žalovaného. První soud se mylí, maje za to, že započtení drahotního přídatku k invalidnímu důchodu od pensijního ústavu do pense od žalovaného brání předpis § 69 zákona čís. 89/1920, neboť tento předpis zákaz ten neobsahuje a plyne z ustanovení § 118 zák. čís. 26/1929 naopak, že uznává platnost smluvních ujednání mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem o započítatelnosti drahotních přídatků, k nimž došlo před působností citovaného zákona. Bylo tudíž zjistiti, zda podle služební smlouvy, t. j. podle norem o tak zv. hanavské pensí bylo stanoveno, by do pense poskytované zaměstnancům majitelem panství byl započten také drahotní přídatek, poskytovaný pojištěnci pensijním ústavem k invalidnímu důchodu. Pak-li ano, bylo by od pensijních nároků žalobcových proti žalovanému odečísti nejen invalidní důchod 2.025 Kč, nýbrž i drahotní přídatek 5.175 Kč.

Započtení dalšího zvýšení zaopatřovacích požitků podle zákona č. 26/1929 brání předpis § 118 téhož zákona a pro započtení zvýšení podle zákona č. 125/1931 není zákonného důvodu, neboť tento zákon byl vydán teprve po dání žalobce do pense, podle kteréžto doby jen se může řídit rozsah pensijních nároků proti žalovanému, a zákon ten byl vydán jako doplněk zákona č. 26/1929 (arg. čl. I.) a jen na prospěch zaměstnanců, takže výhod přiznaných jim zaměstnancům nelze k jejich škodě využívat ve prospěch zaměstnavatelů zkrácením smluvních pensijních plnění. Pokud jde o započitatelnost zaopatřovacích požitků, jež byly žalobci přiznány fondem pro zaopatření zaměstnanců na velkém pozemkovém majetku, nelze dáti za pravdu prvému soudu, jenž započtení těchto požitků do výslužného žalobcova vylučuje. Nelze souhlasiti s názorem prvního soudu, že zaopatření starobní a invalidní ve smyslu § 75 odst. 1 č. 4 náhradového zákona má povahu odškodnění za ztrátu zaměstnání následkem provedení pozemkové reformy, jež se nedotýkalo poměrů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem ze služební smlouvy. Podle ustanovení § 73 náhr. zákona byl fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatků zřízen k zabezpečení starobních a invalidních požitků osob sepsaných podle § 72 téhož zákona, tedy osob majících povahu t. zv. trvalých zaměstnanců, jestliže u nich jen z důvodu provádění pozemkové reformy přestala nebo nezačala výplata zaopatřovacích požitků (§ 73 odst. 11 náhr. zák.). Z toho jest patrné, že fond byl zřízen jen k zabezpečení starobních a invalidních požitků, jež zaměstnancům velkostatků náležejí proti majitelům velkostatků zabraných státem k účelům pozemkové reformy, a že tedy zaopatřovací požitky fondem tím poskytované nejsou něčím, co má býti poskytováno vedle zaopatřovacích požitků od zaměstnavatele, nýbrž že jsou plněny v rámci zaopatřovacího plnění zaměstnavatelova. Tomu nasvědčuje ustanovení § 73 odst. (9) náhr. zák., jež zavazuje vlastníky zabraných velkostatků přispívat na fond, dále ustanovení odst. 15 téhož § a §§ 50, 57 a 74 náhr. zák. ve spojení s ustanoveními prováděcího nařízení ze dne 8. února 1923 č. 29 sb. z. a n. Zejména nelze přejíti ustanovení § 40 prováděcího nařízení, jež výslovně praví, že za podmínek tam uvedených vyplácí fond pro zaopatření zaměstnanců velkostatků příslušné důchody na místě dřívějšího zaměstnavatele. Plní-li tedy fond zaopatřovací požitky zaměstnanci přímo, přejímá tím závazky zaměstnavatelovy, jichž vypořádání jest věcí mezi fondem a zaměstnavatelem, pročež nutno přiznati zaměstnavateli právo, aby plnění fondu započítal na své plnění zaopatřovacích požitků proti zaměstnanci.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

V otázce započitatelnosti drahotního přídatku k invalidnímu důchodu poskytovanému žalobci Všeobecným pensijním fondem a započitatelnosti starobního důchodu, jež žalobce pobírá od fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků, odvolací soud nepochybil. Správně uvedl odvolací soud proti opačnému názoru žalobcova, že započitatelnost zmíněného drahotního přídatku nebyla v § 69 zákona č. 89/20 vyloučena,

a že podle § 118 odst. (2) zákona č. 26/29 jsou drahotní přídatky na smluvní plnění zaměstnavatelovo započitatelné, bylo-li to vymíněno. Byly-li tedy drahotní přídatky podle hanavské pense nebo norem na velkostatků žalovaného započitatelné nebo z pensí obvykle sráženy, bylo by je z vymáhané pense, kdyby žalobci příslušela, sraziti. Započitatelnost starobního důchodu od fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatků dovodil odvolací soud právem z ustanovení § 73 náhr. zák. Podle odst. (11) uvedeného místa zákona přísluší nárok na starobní neb invalidní požitky z fondu osobám, které podléhají soupisu podle § 72 odst. (1), mají trvalé bydliště na území Československé republiky, jestliže u nich jen z důvodu provádění pozemkové reformy (převzetím toho kterého souboru nebo části souboru zabraného majetku podle předpisu tohoto zákona) přestala nebo nezačala výplata zaopatřovacích požitků, aniž mohla býti podle §§ 50, 68 a 74 náhr. zák. opatřena dostatečná úhrada zaopatřovacích požitků z přejímací ceny za převzatý majetek nebo z ceny za živý a mrtvý fundus instructus. Fond zřízen je podle § 73 odst. (1) náhr. zák. k zabezpečení starobních a invalidních požitků zaměstnanců a jak z uvedeného ustanovení odst. (11) § 73 vychází, jde u starobních a invalidních požitků fondem poskytovaných o požitky poskytované v rámci zaopatřovacího plnění, jímž je pokud se týče by byl povinen zaměstnavatel. Při nezapočtení byly by požitky plněny dvakrát, na to však důchodce nemá nároku. Požitky z fondu je tedy započítati.

Čís. 13873.

Vyrovnačí řád ze dne 27. března 1931, č. 64 sb. z. a n. nestanoví žádné následky, nezajistí-li vyrovnačí dlužník podle § 54, odstavec (1) poslední věta přednostní pohledávky, ač věřitel o to žádal, a není to zejména důvodem k odepření potvrzení vyrovnání.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 1009/34.)

Vyrovnačí soud odepřel potvrditi vyrovnání z důvodu, že vyrovnačí dlužník nezajistil přednostní pohledávku berního úřadu 44.657 Kč. Učinil tak s poukazem na ustanovení §§ 54 č. 1 a § 4 č. 4 a § 58 č. 1 vyr. ř. Re k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, ve věci dále jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Jest sice správné, že § 54 č. 1 vyr. ř. nařizuje, že přednostní pohledávky mají býti na žádost věřitele zajištěny. Zákon však neustanovuje, jaké následky to má, když dlužník přednostní pohledávku nezajistí, ač o to bylo žádáno. Zejména neustanovuje zákon, že v takovém případě má býti odepřeno potvrzení vyrovnání. § 58 vyr. ř. obsahuje taxativní výpočty důvodů, pro které musí býti odepřeno potvrzení vyrovnání, mezi nimi však není uvedeno jako důvod, že dlužník nezajistil přednostní pohledávku, ač o to bylo žádáno. Kdyby byl zákonodárce zamýšlel jako sankci nedodržení předpisu § 54 odst. (1) poslední věta vyr. ř. stanoviti odepření potvrzení vyrovnání, zajisté byl by to výslovně vytkl v § 58 vyr. ř., podobně jako učinil to na příklad v odst. 1 č. 4 téhož paragrafu ohledně zapravení nebo zajištění útrat řízení a poplatků

z vyrovnacího řízení. Prvý soud sice míní, že sankci lze nalézt v § 58 čis. 1 vyr. ř. oklikou přes § 4 čis. 4 vyr. ř. S vývody jeho v tom směru však nelze souhlasiti. § 4 čis. 4 vyr. ř. mluví výslovně o nabídce na vyrovnání, tedy o návrhu vyrovnacích podmínek, nelze ho tedy použítí tam, kde nabídka sama vyhovuje zákonu, jakž tomu bylo v souzeném případě. Napadené usnesení nemá opory v zákoně a stížnost proti němu jest odůvodněna. Prvý soud nezabýval se vůbec otázkou, zda jsou tu ostatní podmínky pro potvrzení vyrovnání, nebo není-li tu jiných důvodů pro odepření potvrzení a důsledkem toho zůstalo provedené řízení neúplným, takže věc nelze důkladně posouditi a řádně rozsouditi.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Vyrovnačí řád čis. 64/31 sb. z. a n. nestanoví žádné následky, nezajistí-li vyrovnací dlužník podle § 54 odstavec (1) poslední věta přednostní pohledávky, ač věřitel o to žádal, a není to zejména důvodem k odepření potvrzení vyrovnání, an § 58 vyr. ř. to mezi důvody pro odepření potvrzení vyrovnání neuvádí, a nelze proto z tohoto důvodu potvrzení vyrovnání odepřítí.

Čís. 13874.

Výkon exekuce proti zemědělcům.

Návrh na pokračování v dražebním řízení, učiněný v roce 1934 před 28. únorem 1934 z důvodu, že již prošla lhůta, po kterou byl výkon dražby do 31. prosince 1933 odložen, jest vzhledem k ustanovení § 1 zákona ze dne 22. prosince 1933, čis. 250 sb. z. a n., předčasný.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 1011/34.)

Usnesením ze dne 20. listopadu 1933 byl odložen výkon exekuce dražbou proti zemědělci ve smyslu § 1 zákona ze dne 5. května 1933, čis. 74 sb. z. a n. Návrhu vymáhajícího věřitele ze dne 20. ledna 1934, by bylo v exekuci pokračováno, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Usnesením ze dne 20. listopadu 1933 odložen byl výkon exekuce dražbou ve smyslu § 1 zák. čis. 74/33 na dobu po 31. prosinci 1933. Podle zákona čis. 250/33 sb. z. a n. nahrazena byla v § 1 odst. (1) zák. čis. 74/33 slova »31. prosince 1933« slovy »28. února 1934«. Tím zákon sám prodloužil poskytnutou lhůtu do 28. února 1934. Návrh vymáhající strany ze dne 20. ledna 1934 byl předčasný.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest souhlasiti s právním názorem rekursního soudu, že návrh na pokračování v dražebním řízení učiněný dne 20. ledna 1934 z důvodu, že již prošla lhůta, po kterou byl výkon dražby do 31. prosince 1933 odložen, jest považovati vzhledem k ustanovení § 1 zákona čis. 250/33

sb. z. a n. za předčasný. Plyne to zejména i z ustanovení odst. (3) § 6 zákona čis. 33/1934 sb. z. a n., poněvadž podle tohoto zákonného ustanovení nesměl býti v době do 31. března 1934 proveden ani výkon exekuce a ani na návrh věřitele prohlášen konkurs proti zemědělci.

Čís. 13875.

Dočasná opatření v exekucním a konkursním řízení proti zemědělcům (zákon ze dne 24. února 1934, čis. 33 sb. z. a n.).

Předpis § 3 zákona nepředpokládá, by byl vydobyt exekucní titul i pro úroky, jež se staly splatnými po 9. květnu 1933, nýbrž jen, že exekucní řízení bylo již zahájeno.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 1014/34.)

Návrh vymáhající věřitelky, by bylo pokračováno v dražebním řízení proti zemědělcům omezeném na 9% úroky z pohledávky 23.675 Kč od 10. května 1933 do zaplacení, soud první stolice zamítl. Rekursní soud vyhověl návrhu. Důvody: Prvý soud, ač dlužníci jsou dlužní splatné úroky po 9. květnu 1933, nepovolil pokračování v dražebním řízení, maje za to, že § 3 zák. čis. 33/1934 předpokládá, že pro dlužné úroky bylo vydobyt exekucního titulu, kdežto v souzeném případě jsou úroky příslušenstvím hlavní pohledávky 23.675 Kč. Názor ten jest nesprávný. Podle § 3 řečeného zákona není odklad přípustný mimo jiné i tehdy, když se vede exekuce pro úroky splatné po 9. květnu 1933, a tento případ, jak sám první soud přiznává, tu jest a proto dlužníci nemají právo na odklad exekuce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

První soud sám uvádí, že návrh vymáhající věřitelky byl obmezen na úroky od 10. května 1933. Vyhovuje proto napadené usnesení stavu věci a zákonu a odkazuje se na jeho správné důvody, které nebyly vráceny důvody dovolacího rekursu, k nimž se podotýká, že požadavek, aby byl vydobyt exekucní titul i pro úroky, jež se staly splatnými po 9. květnu 1933, zákon nečiní a že zákon v tom směru jen předpokládá, že exekucní řízení bylo již zahájeno. Podle zprávy ústavně-právního a národohospodářského výboru tisk čis. 1222 a tisk čis. 2500 poslanecké sněmovny je v intenci zákona čis. 33/1934 sb. z. a n. chrániti zemědělce jen proti tíživým starým dluhům, by zemědělec mohl z běžné tržby plniti všechna běžná vydání, na závazky vzniklé po 9. květnu 1933 se však odklad exekuce vztahovati nemá.

Čís. 13876.

Stanovil-li exekucní soud usnesením, nikoliv rozvrhovým, výšku útrat správce konkursní podstaty, jež byly pravoplatným usnesením konkursního soudu podle § 47 odst. (3) konk. ř. ze dne 10. prosince 1914, čis. 337 ř. zák., uznány za pohledávky za zvláštní podstatou, a rekursní

soud toto usnesení potvrdil, není dovolací rekurs podle § 528 c. ř. s. a § 87 ex. ř. přípustný a nebyl by ani přípustný, kdyby se stanovení výše těchto útrat bylo stalo v rozvrhovém usnesení.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 1016/34.)

Soud první stolice upravil útraty správce konkursní podstaty týkající se zvláštní podstaty, exekučně vydražené nemovitosti úpadcovy. Rekursní soud k rekursu knihovni věřitelky napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs knihovni věřitelky.

Důvody:

Exekuční soud stanovil usnesením, nikoliv rozvrhovým, výšku útrat správce konkursní podstaty, jež byly pravoplatným usnesením konkursního soudu podle § 47 odst. (3) konk. ř. čís. 337/14 ř. z. uznány za pohledávky zvláštní podstaty, a rekursní soud usnesení to potvrdil. Nerozhodoval tedy exekuční soud a rekursní soud o vlastním nároku správce konkursní podstaty a o určení pořadí, nýbrž jen o číselném ustanovení jednotlivých položek; není proto dovolací rekurs podle § 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř. přípustným a nebyl by ani přípustným, kdyby se ustanovení výše těchto útrat stalo v rozvrhovém usnesení, ano určení útrat, i když bylo pojato do rozvrhového usnesení, není předmětem rozvrhového jednání a rozdělovacího usnesení (§§ 209, 235 ex. ř.) a neplatí tu výjimečné ustanovení § 239 poslední odstavce ex. ř. (srovnej rozh. čís. 6345, 5843, 7923 sb. n. s.).

Čís. 13877.

Mezi účinky vyrovnacího řízení, jež potvrzují podle § 2 (2) konk. ř. ze dne 10. prosince 1914 čís. 337 ř. zák. do prohlášení konkursu, patří i předpisy o předpokladech přípustnosti započtení a účinky započtení trvají i v konkursním řízení nepřetržitě dále.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 1090/34.)

Žalovaná akciová společnost dodala dne 9. února 1928 družstvu v J. zboží za 43.536 Kč, jež družstvo nezaplatilo. Dne 28. června 1928 bylo o jmění družstva zahájeno vyrovnací řízení, jež bylo usnesením ze dne 26. ledna 1929 zastaveno. Dne 31. ledna byl na jmění družstva vyhlášen konkurs. V listopadu 1928 nabylo družstvo proti žalované společnosti pohledávky 3.865 K, již mu žalovaná nezaplatila. Tuto pohledávku prodalo družstvo se souhlasem věřitelského výboru žalobkyni. Žalovaná přihlásila svou pohledávku za družstvem 43.536 Kč i k vyrovnání i ke konkursu družstva. Pohledávka nebyla popřena. Proti žalobě, již se domáhala žalobkyně na žalované společnosti zaplacení 3.863 Kč, namítla žalovaná: Zažalovaná pohledávka v den uvalení konkursu (31. ledna

1929) se střetla se vzájemnou pohledávkou žalované strany 46.394 Kč, takže nastala ve smyslu § 19 konk. ř. z r. 1914 kompensace ipso jure, neboť ustanovení § 20 konk. ř. z r. 1914 tomu nebrání, poněvadž žalovaná strana nabyla svou pohledávku před zahájením konkursního řízení a nevěděla, že družstvo jest neschopno platiti. Žalovaná strana ani žalobkyni, ani družstvu svůj dluh neuznala a neslibila zaplacení, naopak dopisem ze dne 23. února 1932 projevila dostatečně vůli ke kompensaci, v čemž ovšem nelze spatřovati uznání, že nenastala kompensace ex jure podle § 19 konk. ř. z r. 1914. Pakli nenastala kompensace, jest žalobní nárok promlčen, ježto nebyla uznáním promlčecí lhůta přerušena a podle § 9 konk. ř. z r. 1914 nenastává přerušení promlčení úpadcových pohledávek. Správce konkursní podstaty Antonín H. výslovně se započtením souhlasil. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Po stránce právní jest nejdříve uvážiti, že žalovaná má podle §§ 1394—1396 obč. zák. proti žalobkyni všechny námitky, které by měla proti úpadci (úpadkové podstatě). Žalovaná namítá, že zažalovaná pohledávka zanikla započtením, protože v den vyhlášení konkursu byly proti sobě větší pohledávka žalované za úpadcem a menší vzájemná pohledávka úpadcova za žalovanou. Konk. ř. čís. 337/1914, podle něhož jest konkurs úpadce posuzovati, přípustnost započtení proti obecnoprávním předpisům v § 19 rozšiřuje a v § 20 omezuje. Přípustnost započtení jest rozšířena i v tom směru, že v řízení konkursním není potřebí, aby došlo k výslovnému projevu kompenzačnímu (komentář Lehmanův I/125). Zbývá tedy zkoumati, zda není započtení nepřípustné z některého důvodu § 20 konk. ř. z r. 1914. O případ I. odst. první věty nejde, jak vyplývá z okolností shora uvedených, poněvadž žalovaná strana, která byla nejprve úpadcovým věřitelem, stala se jeho dlužníkem před uvalením konkursu a nikoliv dlužníkem po prohlášení konkursu. Nejde ani o případ odst. I. 2. věta, kdy dlužník úpadcův nabył pohledávky proti úpadci před prohlášením konkursu a v době nabytí věděl, nebo z okolností musel věděti, že úpadce je neschopen platiti, neboť výpovědi svědka Ladislava F-a soud má za prokázáno, že žalovaná strana tehdy nemohla věděti, že družstvo je neschopno platiti. To je také úplně potvrzeno vyrovnacími spisy, kterýmiž spisy má soud prokázáno, že v listopadu 1928, tedy v době, kdy žalovaná strana vzájemné pohledávky nabyla, bylo vyrovnání věřiteli přijato, takže žalovaná strana mohla věřiti, že přijetím vyrovnání se úpadce zbaví nesnází a že vyrovnání bude splněno, to tím více, když žalovaná strana tehdy, jak je prokázáno, zjistila, že úpadce jest předlužen jen 20%, kdežto vyrovnací kvota, jak vyrovnacími spisy je prokázáno, činila jen 50%. V souzeném případě byla žalovaná strana nejprve věřitelem úpadcovým a teprve později se stala jeho dlužníkem. Slovem »dlužník« v této větě myšlen jest nikoliv úpadce, nýbrž úpadcův dlužník (komentář Lehmanův I/137). Jak vyplývá z okolností shora uvedených, nabyla žalovaná strana pohledávky proti úpadci dne 9. února 1928, tedy asi 11 měsíců před uvalením konkursu. Spadá proto souzený případ pod odst. II. 1. větu § 20 konk. ř. čís. 337/1914, který započtení připouští. Ostatně § 20 konk. ř. z r. 1914 nemá na mysli případ, že úpadcův dlužník nabude proti úpadci vzájemné pohledávky uzavřením nového obchodu před uvalením konkursu, nýbrž případy, kde dlužník úpadcův dá si postoupiti od věřitele úpadcova po-

hledávku, by pak provedl započtení. Předpisem tím mělo býti zabráněno vyplnění podstaty, skoupením dluhů (komentář Lehmanův I/137). Ale ani § 2 odst. (2) konk. ř. čís. 337/1914, podle něhož trvají účinky zahájeného řízení vyrovnacího až do prohlášení konkursu, započtení nebrání a jest názor žalující strany v tomto směru mylný. Přípustnost započtení jest posuzovati podle stavu, jaký byl v den uvalení konkursu, nikoliv, jaký byl v den zahájení předchozího vyrovnacího řízení. Uvedený předpis nestanoví, že se účinky pozdějšího konkursu anticipují ke dni zahájení předchozího řízení vyrovnacího (čís. 1102 a 4972 sb. n. s.). Konečně jest svědeckou výpovědí svědka H-a tehdejšího správce konkursní podstaty dostatečně a bezpochybně prokázáno, že žalovaná strana dostatečným způsobem vůli k započtení projevila a že v konkursním řízení pohledávka žalované strany sice byla uznána, ale současně proti ní namítána pohledávka úpadcová. Také tvrzení žalující strany, že žalovaná strana dluh uznala, slíbila zaplacení a že proto nastalo přerušení promlčení pohledávky, se ukázalo lichým. Dopisy ze dne 10. června 1929 a 23. února 1932, jichž se žalující strana v tomto směru dovolává, jest prokázán pravý opak. Soud má dopisem ze dne 10. června 1929 za prokázáno, že žalovaná tehdy nepřevzala celou zásilku zboží, nýbrž jen zboží za 3.863 Kč, což oním dopisem konkursnímu správci H-ovi oznámila se současným dotazem, zda se pozastavené zboží má vrátiti, či přeraditi. O zaplacení se vůbec nezmínila. Rovněž dopisem ze dne 23. února 1932 jest prokázáno, že žalovaná nečinila projev promlčení přerušující. Dopis obsahuje jen dopis kompenzační — ovšem zbytečný — nikoliv uznání dluhu a povinnosti ho zaplatiti. V tomto projevu však také nelze spatřovati uznání, že nenastalo započtení ex jure podle § 19 konk. ř. 1914. Uvedeným dopisem žalovaná strana naopak odmítá zaplacení zažalované pohledávky podle jejího názoru zaniklé. Ale i kdyby započtení nebylo přípustné, jest žalobní nárok promlčen, poněvadž od jeho vzniku do podání žaloby uplynulo více než tři léta, přerušení promlčení uznáním ze shora uvedených důvodů nenastalo a § 9 konk. ř. 1914 přerušuje promlčení jen pohledávek věřitele proti úpadcím dnem podání přihlášky, ale nepřerušuje promlčení pohledávek úpadcových. Vyúčtováním zboží ze dne 19. listopadu 1928 jest prokázána jen nesporná okolnost, že zboží tam uvedené bylo žalované straně dodáno. Naproti tomu soud nemůže se názoru žalované strany, že tehdy správce konkursní podstaty H. se spornou kompenzací výslovně souhlasil, připojiti, neboť dopisem ze dne 7. června 1929, o tom žalovanou stranou k důkazu vedeným, jest naopak bezpochybně prokázáno, že H. se jen dotazoval, zda žalovaná strana v konkursním řízení pohledávku úpadcovou 5.123 Kč uznává. Svědeckou výpovědí H-a vzal soud ještě za prokázáno, že žalobní nárok byl žalobkyni za souhlasu věřitelského výboru prodán a prodej ten soudem schválen. **O d v o l a c í s o u d** zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. **D ů v o d y:** Rozhodujícími otázkami jsou, zda bylo přípustné v konkursu vyrovnání zažalované pohledávky se vzájemnou pohledávkou žalované a zda zažalovaná pohledávka nezanikla promlčením. První otázka jest odvislá od výkladu § 2 odst. (2) konk. ř. Prvý soud bezvadně zjistil, že o jmění družstva, do něhož patřila pohledávka nyní zažalovaná, bylo zavedeno vyrovnávací řízení dne

28. června 1928, že bylo zastaveno dne 26. ledna 1929, že návrh na uvalení konkursu byl družstvem podán dne 31. ledna 1929 a téhož dne byl konkurs prohlášen. Nesporné bylo v řízení před prvním soudem, že žalovaná strana dne 9. února 1928 nabyla proti družstvu (úpadci) pohledávku ve výši 43.536 Kč a že v listopadu 1926 nabylo družstvo proti žalované pohledávky nyní zažalované ve výši 3.863 Kč. Byla tudíž žalovaná strana již déle než 4 měsíce před zahájením vyrovnacího řízení věřitelem družstva, dlužníkem jeho stala se až po zahájení vyrovnacího řízení, avšak též aspoň dva měsíce před prohlášením konkursu. Podle § 19 vyr. ř. z roku 1914 vzájemné vyrovnání pohledávek jest zásadně přípustné a nastalo by i bez výslovného projevu kompenzačního prohlášením konkursu, ježto v době prohlášení konkursu již existovaly tytéž pohledávky žalované strany 43.536 Kč proti úpadci; vzájemná pohledávka úpadce ve výši 3.863 Kč proti straně žalované, ovšem jen, když by právní účinky prohlášení konkursu bylo lze počítati ve smyslu § 2 odst. (1) konk. ř. od vyvěšení konkursního ediktu na soudní desce konkursního soudu (31. ledna 1929). V souzeném případě však družstvo dne 31. ledna 1931, tedy ve lhůtě čtrnáctidenní po zastavení vyrovnacího řízení (26. ledna 1929), podalo návrh na uvalení konkursu a konkurs byl pak skutečně téhož dne prohlášen. Nastal tudíž případ § 2 (2) konk. ř., podle něhož účinky zahájení řízení vyrovnacího trvají až do prohlášení konkursu, tedy ještě dále po zastavení vyrovnacího řízení. Z tohoto zákonného ustanovení nelze usuzovati, že, jsou-li právní účinky zahájeného vyrovnacího řízení a prohlášení konkursu stejné, trvají po prohlášení konkursu bez přerušení dále. Které jsou právní účinky zahájení vyrovnacího řízení, je obsaženo v §§ 10 až 23 vyr. ř. Mezi ně tudíž patří i vzájemné vyrovnání pohledávek, jež jest upraveno ustanovením § 19 a § 20 vyr. ř. a § 19 a § 20 konk. ř. Ježto tyto právní účinky obojího řízení jsou totožné, trvají po prohlášení konkursu nepřerušeno dále. Nesdílí tudíž odvolací soud názor prvního soudu, že přípustnost započtení jest posuzovati podle stavu, jaký byl v den uvalení konkursu, nýbrž naopak připojil se k vývodům strany žalující, že rozhodujícím pro posouzení přípustnosti vzájemného vyrovnání jest stav, jaký byl v době zahájení vyrovnacího řízení. Ježto se žalovaná strana stala dlužníkem úpadcovým teprve po zahájení vyrovnacího řízení, jest ve smyslu § 20 prvá věta a § 2 (2) konk. ř. vzájemné vyrovnání nepřípustné a nezanikla tudíž zažalovaná pohledávka vzájemným vyrovnáním (zpátečním). Rozhodnutí nejvyššího soudu (čís. 1102 a 4972 sb. n. s.) nepřiléhají, neboť prvé jedná o lhůtě dvouleté podle § 28 čís. 3 konk. ř. a druhé týká se výsadní pohledávky ve smyslu § 23 vyr. ř., jež nebyla dotčena vyrovnacím řízením. Zbylo ještě rozhodnouti otázku, zda zažalovaná pohledávka zanikla promlčením, či zda se stalo uznání se strany žalované promlčení přerušující. V tom směru správně zjistil a posoudil první soud, že dopisy žalované ze dne 10. června 1929 a 23. února 1932 nelze pokládati za uznání pohledávky, v době dopisu ze dne 23. února 1932 byla by beztak již zažalovaná pohledávka promlčenou (vznikla v listopadu 1928). Prvý soud neučinil skutkové zjištění v tom směru, zda snad zažalovaná pohledávka nebyla v konkursním řízení uznána, neboť ani spisy konkursní v tom směru vysvětlení nepřinesly a rovněž ne výpověď svědka H-a ani jeho dopis ze dne 7. června 1929. V konkursních spisech zažalovaná po-

hledávka není uvedena v seznamu pohledávek úpadkových jako za dodání zboží a v seznamu ručitelů jest v položce 7. při pohledávce žalované strany jen uvedena protipohledávka asi 5.000 Kč. Bude proto na prvním soudu, by ve smyslu § 182 c. ř. s. působil na strany vhodným způsobem, aby v tom směru skutkové údaje učinily a doplnily a nabídnuté důkazy doplnily, neboť z dosavadní výpovědi Antonína H-a nelze vyčísti nic více než z dopisu žalované ze dne 23. února 1932, zejména, zda žalovaná v konkursním řízení zažalovanou pohledávku uznala před tím, než projitím doby zanikla.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání znovu rozhodl.

Důvody:

Správný jest názor odvolacího soudu, že podle § 2 (2) konk. ř. č. 337/14 ř. z. potrvaly účinky vyrovnacího řízení družstva do prohlášení konkursu a že mezi ně patří i předpisy o předpokladech přípustnosti započtení a že účinky započtení trvají i v konkursním řízení nepřetrženě dále, poněvadž jsou předpisy o započtení ve vyrovn. řádě (§§ 19 a 20) totožné s předpisy k započtení v konk. řádě (§§ 19 a 20). Stačí poukázat na případné odůvodnění odvolacího soudu a k vývodům rekursu jest dodatí, že podle pamětního spisu bylo ustanovení § 2 (2) konk. ř. pojata do zákona, aby insolventní dlužník nemohl protahovati vyhlášení konkursu zbytečným a předem beznadějným návrhem na zahájení vyrovnacího řízení a tím způsobovati nenahraditelné škody věřitelům. Mínil-li dovolatelka, že se ustanovení to vztahuje jen na lhůty a ani ne na všechny, přezírá nejen doslov ustanovení, nýbrž i pamětní spis, jenž výslovně praví, že mezi zastavením vyrovnacího řízení a vyhlášením konkursu nelze nabýti oddělných práv, že uhaslá oddělná práva, která zastavením vyrovnacího řízení obživla, zůstávají v konkursu uhaslými (§ 13 vyr. ř.). A pokud dovolatelka má za to, že se ustanovení to netýká všech lhůt, zejména ne šestiměsíční lhůty § 20 (2) konk. ř., jest ji odkázati rovněž na pamětní spis, jenž výslovně uvádí o této lhůtě opak. Správný jest i názor odvolacího soudu, že nejde o případ § 20 (2) konk. ř., nýbrž o případ § 20 (1) prvá věta konk. ř. vzhledem k § 2 odstavec 2 konk. ř. Neboť jest zjištěno, že vyrovnací řízení bylo zahájeno 28. června 1928 a žalovaná strana se stala dlužnicí vyrovnacího dlužníka v listopadu 1928, tedy po zahájení vyrovnacího řízení, a bylo započtení podle § 20 (1) prvá věta vyr. ř. nepřípustné a zůstalo vzhledem k § 2 (2) konk. ř. nepřípustné i podle § 20 (1) prvá věta konk. ř. za konkursního řízení. Než přes to jest rekursu vyhověti. Neboť odvolací soud zrušil rozsudek první stolice proto, by řízení bylo doplněno přednesem, zda snad v konkursním řízení nebyla zažalovaná pohledávka uznána, any prý ani konkursní spisy vysvětlení o tom nepodaly. K tomuto doplnění není podle § 182 c. ř. s. důvodu, ana žalující strana obšírně vylíčila a uváděla jednotlivé případy, kdy a jakým způsobem žalovaná strana zažalovanou pohledávku prý uznala. Nebylo proto zapotřebí doplnění a vysvětlení přednesených skutečností a k výzvě strany, by přednesla nové okolnosti, any dosavadní přednesené okolnosti a provedené důkazy zklamaly, není soud ani podle § 182 c. ř. s. oprávněn.

Čís. 13878.

I t. zv. nepravdělná služebnost (§ 479 obč. zák.) může býti do pozemkové knihy zapsána jen ve prospěch určité osoby nebo několika určitých osob (fysických nebo právnických). Nelze vložit služebnost ve prospěch obecnstva.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R I 1172/34.)

Knihovní soud zamítl žádost, aby byl povolen vklad 1. služebnosti chůze a jízdy v šíři 4.5 m směrem v plánu naznačeným přes č. k. 146 jako statek služebný ve prospěch obecnstva, 2. povinnosti vlastníka č. k. 146 obnovovati mýstek na této parcele se nalézající ve prospěch obecnstva. Rekursní soud knihovní žádosti vyhověl a vklady povolil. Důvody: První soud zamítl žádost o vklad služebnosti s odůvodněním, že služebnosti mohou býti zřizovány jen pro určitou osobu (fysickou nebo právnickou) neb určitý pozemek, ale nikoliv pro »obecnstvo«, což pojem zcela neurčitý. Stížnost jest odůvodněna. V souzeném případě nejde o určitou služebnost, nýbrž o nepravdělnou služebnost podle § 479 obč. zák., neboť pozemek, na němž služebnost má býti zřízena, nemá sloužiti jen určité osobě, nýbrž každému, kdo přes pozemek musí jíti, nebo jeti. Taková nepravdělná služebnost nemusí býti omezena jen pro určitý pozemek neb určitou osobu, nýbrž pozemek zatížený takovou nepravdělnou služebností může sloužiti neobmezenému počtu osob, obecnstvu. Může-li takové služebnosti dosíci neobmezený počet osob, neb není-li oprávněn jen určitý počet osob, není závady, by služebnost zřízena byla pro neurčitý počet osob (obecnstvo), zejména když určitou služebnost přes určitý pozemek neurčitý počet osob může nabýti vydržením. Při zřízení takové služebnosti musí býti přesně určen jen služebný pozemek a rozsah služebnosti, oprávnění však nemusí býti individuálně určeno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Soud první stolice právem zamítl žádost o vklad služebnosti »ve prospěch obecnstva« pro neurčitost označení oprávněného podmětu. Podle § 12 knih. zák. musí při služebnostech a reálných břemenech býti co nejurčitěji udán obsah a rozsah práva, jež se má zapsati. K vymezení rozsahu práva nutně náleží i označení oprávněného, jež musí tedy býti rovněž určité. V § 98 knih. zák. jest dále předepsáno, že v knihovním výměru povolujícím zápis jest uvéstí též osoby, pro které se má zápis státi. Vklad práva pozemkové služebnosti lze povoliti zpravidla ve prospěch dočasného majitele panujícího statku nebo krátce ve prospěch panujícího statku, ježto zřetelným označením panujícího statku jest vyhověno požadavku určitosti podle § 12 knih. zák. i v příčině oprávněného podmětu. Požadavek určitosti platí i pro knihovní zápis t. zv. nepravdělné služebnosti podle § 479 obč. zák., takže tato služebnost může býti zapsána do pozemkové knihy jen ve prospěch určité osoby nebo něko-

lika určitých osob (fysických nebo právnických). Že pojem »obecenstvo« nevyhovuje onomu požadavku určitosti označení nabyvatele věcného práva, jež se má zapsati do pozemkové knihy, plyne jasně z úvahy, že »obecenstvo« jako takové není vůbec právnickou osobou (§ 26 obč. zák.), nýbrž jest to jen označení pro neohraničené množství osob fysických, a že tu není ani právního podmětu, jež by byl podle platných zákonů oprávněn »obecenstvo« zastupovati, za ně vyrozumění o knihovních zápisech přijímati a právem vyhrazeným »ve prospěch obecnstva« disponovati. Kdyby na př. mělo dojít k omezení nebo zrušení věcného práva zapsaného »ve prospěch obecnstva«, nebylo by ani lze provésti předepsané vyrozumění oprávněného (§ 123 čís. 1 knih. zák., § 1 poslední odstavec a § 4 odst. (2) zákona ze dne 6. února 1869 čís. 18 ř. z.). Pokud v navrhovatelově rekursu bylo dovozováno, že pojem »obecenstvo« jest totožný s označením obce jako správkyně veřejného statku, jest k tomu uvést, že zřízení práva pro »obec jako správkyni veřejného statku« nebylo v přidělové listině vůbec vyjádřeno, že o zápis ve prospěch obce nebylo ani žádáno a že knihovní soud smí podle § 94 čís. 3 knih. zák. povolití zápis jen potud, pokud jest žádost odůvodněna obsahem předložených listin. I kdyby se slovům »ve prospěch obecnstva« rozumělo tak, že se obecnstvu přenechává výkon zřízené služebnosti, nebylo by přece lze povolití žádaný zápis, ježto v přidělové listině není vůbec označen onen právní podmět, jež má nabýti věcného práva a jež přenechává »obecnstvu« jen jeho výkon.

Čís. 13879.

Bylo-li dovolání odmítnuto vzhledem k dodatečnému ocenění předmětu sporu odvolacím soudem, jest odpůrci dovolatelovu přisouditi útraty dovolacího řízení, ač neuplatňoval v dovolací odpovědi nepřipustnost dovolání.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv I 1466/32.)

Žalobě o udání jmění a o složení přísahy podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. bylo oběma nižšími soudy vyhověno. K příkazu Nejvyššího soudu ocenil odvolací soud dodatečně hodnotu předmětu sporu na 2.000 Kč.

Nejvyšší soud odmítl dovolání žalovaných a uložil jim, by nahradili žalobkyni útraty dovolacího řízení.

Důvody:

Odvolací soud dodatečně ocenil předmět sporu podle § 500 třetí odstavec c. ř. s. na 2.000 Kč. Je proto dovolání nepřipustné podle § 502 třetí odstavec c. ř. s. a bylo je odmítnouti. Výrok o náhradě útrat dovolacího řízení jest odůvodněn předpisy §§ 41 a 50 c. ř. s., ježto žalobkyně nemohla v dovolací odpovědi uplatniti nepřipustnost dovolání ve věci samé, ano jí nebylo ještě známo ocenění předmětu sporu odvolacím soudem.

Čís. 13880.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

K pojmu živnostenského podnikání (§ 2 čís. 1 zák.) se vyžaduje, by provozovatel podniku měl úmysl docílití výnos nebo hospodářský prospěch pro sebe. Tak tomu není, byla-li činnost spolku nevýdělečná a omezena jen na členy.

Podstatnou známkou provozování podniku soukromé sprostředkovatelný obchodů a popravárny jest jednání podnikatele se zákazníky, které předpokládá volnost jejich styku. Provozování takového podniku nelze spatřovati v činnosti spolku pro ochranu věřitelů, jež byla omezena jen na jeho členy za účelem ochrany jejich úvěrnictví.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv I 1863/32.)

Žalobce byl zaměstnán u žalovaného Spolku pro ochranu věřitelů jako účetní úředník. Žalobce byl žalovaným propuštěn na měsíční výpověď k 30. červnu 1930. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném služného za dobu od 1. července 1930 do 30. září 1930, maje za to, že mu žalovaný měl dáti šestinedělní kvartální výpověď k 30. září 1930. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Vzhledem k nesporným okolnostem jest v souzeném sporu rozřešiti jen otázku, zda jest žalovaný spolek obchodníkem a zda provozuje tudíž po živnostensku obchody ve smyslu obchodního zákona a zda lze na žalobce použiti, pokud se týče jeho žalobního nároku, zákona o obchodních pomocnících. V tomto směru zjistil soud, že činnost žalovaného spolku pohybuje se jen v mezích schválených stanov a že obchodní činnost spolek vůbec nevyvíjí, takže jeho činnost nejen že není výdělečnou, nýbrž v mnoha případech pasivní. Žalovaný spolek neprovozuje tudíž obchody ve smyslu obchodního zákona a nemůže se proto žalobce k odůvodnění svého nároku dovolávati § 20 zákona ze dne 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Odvolací soud zjišťuje ze stanov žalovaného spolku, že podle § 2 jest účelem spolku bez docílení jakéhokoliv zisku, chrániti nároky svých členů při hrozících neb nastalých zastaveních platů a při soudních a mimosoudních vyrovnáních, jakož i v případě konkursu společným postupem a zabrániti tím, aby jeho členové nebyli poškozeni nesprávným udáním pasiv nebo zatajením aktiv společných dlužníků. Z § 3 stanov pak zjišťuje, že dalším účelem spolku jest chrániti úvěrnictví svých členů v tuzemsku i v cizozemsku zřizováním vhodných institucí (zpravodajství), oddělení inkasního a právního. Po stránce právní posoudil první soud věc správně a marně se odvolatel snaží dolíčiti, že činnost žalované strany byla provozována po živnostensku, neboť byť i činnost ta byla snad pravidelnou, chybí další známka a podmínka živnostenského podnikání, výdělečný úmysl, ana se činnost žalovaného omezuje jen na členy a bez docílení jakéhokoliv zisku. Žalobce také ani ne tvrdí a nedokazuje, že nějaký zisk mezi členy žalované strany byl rozdělován. První soud bezvadně zjistil, že stanovy stranou žalovanou nebyly překročovány. Jest tudíž jejich obsah pro posouzení její činnosti směro-

datným a z nich jasně vysvítá, že činnost žalované strany není živnostenským podnikáním. I kdyby však žalovaná strana tu a tam účtovala členům vyšší náklady, než skutečné, od dlužníků vybírala nějaké částky a získávala na úrocích z inkasovaných kvot, nemělo by to pro rozhodnutí sporu významu, poněvadž by šlo o příjmy jen ojedinělé, nepravdělné a žalobci se nepodařilo prokázat, že šlo o zisk, který se mezi členy rozděluje, což ostatně, jak shora řečeno, vůbec ani netvrdil, ani neprokazoval. Činnost žalované nelze podříditi ani pod ustanovení § 2 čis. 7 zák. o obch. pomocnících ze dne 16. ledna 1910 čis. 20 ř. zák., neboť nejde o zprostředkovatelnou soukromých obchodů, ani obchodní výdělečnou poptavárnu, nýbrž jen o činnost nevýdělečnou, omezenou výhradně na členy, a nemůže se proto žalobce dovolávat ustanovení § 20 zák. o obch. pomocnících.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odvolací soud správně dovodil, že žalovaný spolek nelze ve smyslu § 2 čis. 1 zákona čis. 20/1910 ř. z. pokládati za provozovatele podniku, na nějž se vztahuje živnostenský řád. K pojmu živnostenského podnikání se vyžaduje, by provozovatel podniku měl úmysl docílití výnos nebo hospodářský prospěch pro sebe, tedy pro zvýšení svého vlastního jmění. Ze zjištění odvolacího soudu však vyplývá, že činnost žalovaného spolku byla nevýdělečná a omezena jen na jeho členy. Dovolatel ve vývodech o výdělečné činnosti žalovaného spolku přehlíží, že spolek jest právnickou osobou od jednotlivých členů spolku rozdílnou a že majetkový prospěch, který snad činností spolku jest opatrován jeho členům, není jeho vlastním ziskem. Dovolateli nelze přisvědčiti ani v tom, že žalovaný spolek provozuje soukromou zprostředkovatelnou obchodů a poptavárnu a že se proto na žalobcův služební poměr vztahuje ustanovení § 2 čis. 7 zák. čis. 20/1910 ř. z. v doslovu cis. nař. ze dne 10. ledna 1915 čis. 8 ř. z. Zákon má tu na mysli — jak vyplývá z úvodní věty § 2 — provozování závodu nebo podniku podnikatelem. Podstatnou známkou provozování podniku soukromé zprostředkovatelnou obchodů a poptavárny jest jednání podnikatele se zákazníky, které předpokládá volnost jejich styku. Provozování takového podniku nelze však spatřovati v činnosti žalovaného spolku pro ochranu věřitelů, jež byla podle zjištění odvolacího soudu omezena ve smyslu § 3 spolkových stanov jen na jeho členy za účelem ochrany jejich úvěrností, takže nejde vůbec o jednání a styk mezi podnikatelem a jeho zákazníky. Není proto ani třeba zkoumati, zda ustanovení § 2 čis. 7 zák. čis. 20/1910 ř. z. má na mysli jen podniky výdělečné či také nevýdělečné. Pro úplnost se dodává, že na pracovní poměr toho způsobu, o jaký v tomto sporu jde, by se vztahovalo ustanovení § 1 odst. 1 e) nového zákona o soukromých zaměstnancích ze dne 11. července 1934 čis. 154 sb. z. a n. o pracovním poměru osob, které jsou ustanoveny, by převážně konaly služby vyššího druhu u jiných osob fysických neb u osob právnických (spolků, nadací atd.) a podobných sdružení, kteréžto ustanovení však v době pro tento spor rozhodné ještě neplatilo. Leč z toho, že uvedené ustanovení bylo pojata

teprve do nového zákona o soukromých zaměstnancích, jest právě zřejmé, že zákon čis. 20/1910 ř. z. neměl tento případ vůbec na mysli. Podle toho, co bylo vyloženo, nebyl žalobce obchodním pomocníkem ve smyslu zákona čis. 20/1910 ř. z. a nemůže se proto dovolávat pro sebe ustanovení §§ 20 a 29 tohoto zákona.

Čís. 13881.

Postup při převodu do nových platů a při určení služného a doby vybývající pro další zvýšení služného u garážních a dílenských mistrů (vládní nařízení ze dne 5. března 1927, čis. 16 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv I 2170/32.)

Žalobce, dílovedoucí a garážní mistr poštovní správy, domáhal se na československém státu, by žalovaný byl uznán povinným provésti podle dílu 3 vládn. nař. ze dne 5. března 1927 čis. 16 sb. z. a n. platové zařazení do I. platové stupnice tím způsobem, že podle rozhodné započítatelné doby, určí nejprve služné v II. platové stupnici a dobu vybývající pro další zvýšení služného a podle výsledku tohoto určí pak stupeň služného v I. platové stupnici a případnou dobu vybývající pro další zvýšení služného. Žalobce tvrdil, že je zaměstnán v technické službě automobilového provozu čsl. pošty, že poměry těchto zaměstnanců byly upraveny vl. nař. ze dne 5. března 1927 čis. 16 Sb. z. a n. V době, kdy toto vl. nař. bylo vydáno, byl garážním mistrem. Podle přechodných ustanovení vl. nař. o převodu do nových platů v § 56 měl žalobce, jako garážní mistr obdržeti služné podle I. platové stupnice ve stupni služného, stanoveného podle rozhodné započítatelné služební doby. Podle § 58 odst. II tohoto vl. nař. mělo mu býti služné určeno způsobem tam uvedeným. Žalovaná strana stanovila služební požitky tím způsobem, že celkovou služební dobu propočetla nejprve ve III. stupnici, pak ve II. platové stupnici, zbytek pak v I. platové stupnici a podle tohoto stanovila stupeň služného I. platové stupnice. Proti tomuto způsobu stanovení služného podal žalobce odpor, a žádal o opravu výměru, by jeho služební doba byla propočtena jen v druhé a zbytek v první platové stupnici. Tato žádost žalobcova byla zamítnuta rozhodnutím ministerstva pošt. Toto rozhodnutí však je nesprávné i jeho výklad týkající se ustanovení § 58 cit. vl. nař. Jde o otázku, jaký smysl mají slova »služné druhé platové stupnice určí se způsobem stanoveným v předchozím odstavci«. Ustanovení toto stanoví zařazení zaměstnanců do skupiny služného jinak u dělmistrů odst. I., jinak u garážních a dílenských mistrů v odst. II. Co se týká těchto se uvádí, že se nejprve určí služné v druhé platové stupnici způsobem ustanoveným v předchozím odstavci a že podle výsledku se určí stupeň služného v první platové stupnici. Slova »určí se způsobem stanoveným v předchozím odstavci« nemají ten smysl, že by se měla i u garážních a dílenských mistrů propočítavati služební doba ideálně teprve ve III. platové stupnici, nýbrž způsob, na nějž se odkazuje, znamená jen, že stejně jako u dělmistrů má býti stejnou methodou u garážmistrů propočítáno nejprve služné v druhé platové stupnici a pak že má býti provedeno příslušné zařazení. Slova »způsob« mají tudíž ten smysl, že se od-

kazuje na metodu, na princip propočítací uvedený v odst. I. Kdyby smysl § 58 měl být správným tak, jak ho vykládá min. pošt, bylo by bývalo jednodušší, aby zněl tak, že při určení stupně služného se má propočítati služební doba tak, jako by každý zaměstnanec ztrávil celou služební dobu ve stupnicích vl. nař. stanovených již od počátku, což by bylo daleko jednodušší. Přeražení žalobce bylo výměrem ze dne 15. prosince 1927 a ze dne 25. července 1927 napraveno a žalobci přiznáno od 1. ledna 1926 služné první platové stupnice. Poštovní správa sama uznala převedení žalobce z první stupnice do druhé stupnice za nesprávné, a to ve výměru ze dne 25. července 1927 a proto není rozhodno, podal-li žalobce proti výměru ze dne 15. prosince 1927 stížnost. Tím, že poštovní správa znovu o správnosti převedení žalobce a vyměření jeho požitků rozhodovala, jest oprávněna k žalobě, kterou se domáhá přezkoumání rozhodnutí ze dne 7. května 1931, jímž o jeho nároku bylo znovu rozhodováno. Konečně tvrdil žalobce, že i kdyby bylo pravda, že okamžitě tímto sporem nic nezíská efektivně, přece jen vzhledem k jeho vyrovnávacím přídávám je mu propočítání dosavadní na újmu, ježto při případném pensionování měl by požitky daleko nižší za dnešních poměrů, než kdyby mu byl plat propočítán tak, jak se domáhá. **Procesní soud** první stolice uznal podle žaloby. **Důvody:** Jediná sporná otázka, kterou jest v souzeném sporu zodpověděti, týká se výkladu ustanovení § 58 vl. nař. čís. 16/27, pokud se týče toho, zda příslušný výnos ministerstva pošt a telegrafů vyhovuje tomuto zákonnému předpisu. Podle názoru soudu ustanovení odst. II. § 58 vl. nař. čís. 16/27 poukazuje na postup při propočítání garážních a dílenských mistrů, t. j. že obdobně jako v I. odstavci tohoto zákonného ustanovení se má postupovati i při propočítání jejich služební doby ve II. platové stupnici, načež že se má provésti příslušné zařazení. K tomuto výkladu se dospěje i z úvahy, že způsob propočítání služného u dělmistrů jest formulován speciálně v odst. I. § 58 cit. nařízení, kdežto propočítání služného u garážních a dílenských mistrů jest věnován jen odstavcem následující, takže ratio legis byla jen ta, by se způsob propočítání služného této kategorie zaměstnanecké dál jinak, než u dělmistrů. Jinak by se obě kategorie neodlišovaly při propočítání služného, nýbrž by příslušné ustanovení znělo všeobecně, jednodušeji. Proto soud nesdílí právní názor žalované strany, která přeražení žalobce provedla způsobem, postupu shora uvedenému odporujícím. Právem tudíž dožaduje se žalobce určení služného nejprve v II. platové stupnici, ovšem takovou metodou, jako jest propočítáno služné obdobou u kategorie zaměstnanců, uvedených v odst. I. § 58 cit. vlád. nařízení, ve III. a II. stupnici a dobu zbývající pro další zvýšení služného. Podle výsledku onoho pak jest určití stupeň služného v I. platové stupnici a případnou dobu vybývajíc pro další zvýšení služného. **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Rozhodným jest jen výklad § 58 vl. nař. V tom směru odvolací soud souhlasí s názorem soudu prvního. Ani gramatický, ani logický výklad ustanovení toho nepřipouští jiný smysl, než mu dává soud první stolice. Z porovnání prvního i druhého odstavce § 58 vlád. nař. je zřejmo, že oba odstavce souhlasí téměř doslovně a že jen slova prvního odstavce »podle rozhodné započítatelné (započtené) doby« a slova »při převodu ze 6. stupně služného se však započte vybývajíc

doba polovinou, při převodu ze 7. stupně služného polovinou zvětšenou o 18 měsíců« jsou nahrazena v odstavci druhém slovy »způsobem stanoveným v předchozím odstavci«. Z toho doslovu jasně vyplývá, že u garážních a dílenských mistrů nemá se určití služné podle započítatelné (započtené) doby nejprve v III. platové stupnici a doba vybývajíc pro další zvýšení služného, nýbrž že se má určití při převodu garážních a dílenských mistrů služné podle započítatelné (započtené) doby nejprve v II. platové stupnici a doba vybývajíc pro další zvýšení služného, a že pak podle výsledku, t. j. takto zjištěného služného platové stupnice II., má se určití podle pravidel platných při povýšení (§ 27) stupeň služného v I. platové stupnici a případná doba vybývajíc pro zvýšení služného. Je mylný výklad hájený stranou žalovanou, že služné II. platové stupnice je určití způsobem označeným v odst. I § 58 cit. vl. nař., t. j. nikoli přímo, nýbrž přes platovou stupnici III. Když proto strana žalovaná při převodu žalobce zachovala se podle tohoto nesprávného postupu, vyložila nesprávně odstavce (2) § 58 cit. vlád. nař.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

D ů v o d y:

Jde v podstatě o to, jaký význam mají slova »způsobem stanoveným v předchozím odstavci«, obsažená v druhém odstavci § 58 vládního nařízení ze dne 5. března 1927 čís. 16 sb. z. a n. o úpravě služebních a platových poměrů řemeslných zaměstnanců v technické službě stavební a udržovací a v automobilním provozu československé pošty. Dovolatel dovozuje, že se tato slova vztahují na celý první odstavce § 58. Naproti tomu odvolací soud vycházel z názoru, že tato slova nahrazují jen slova prvního odstavce »podle rozhodné započítatelné (započtené) doby« a dále druhou větu prvního odstavce, jež zní: »Při převodu ze 6. stupně služného se však započte vybývajíc doba polovinou, při převodu ze 7. stupně služného polovinou zvětšenou o 18 měsíců«. Názor odvolacího soudu nelze uznati za správný. V § 58 jsou obsažena ustanovení o tom, jak má být proveden převod do nových platů jednak u dělmistrů (odstavce první), jednak u garážních a dílenských mistrů (odstavce druhý). Podle § 56 odst. (2) téhož vlád. nařízení obdrží při převodu do nových platů dělmistři služné podle II. platové stupnice, garážní a díleňští mistři služné podle I. platové stupnice. K tomu se připomíná, že služné a stupně služného v jednotlivých platových stupnicích I., II. a III. jsou stanoveny v § 21 a že o zvýšení služného p o s t u p e m d o v y š š í c h s t u p ň ů pojednává ustanovení § 26 téhož vlád. nařízení. K vystižení pravého smyslu a dosahu druhého odstavce § 58, o něž tu jde, nestačí jen porovnávat, v čem odstavce první a druhý § 58 souhlasí a v čem se liší, jak míní odvolací soud, nýbrž jest zkoumati, co jest míněno slovy druhého odstavce, že u garážních a dílenských mistrů se určí »z p ů s o b e m s t a n o v e n ý m v p r e d c h o z í m o d s t a v c í « nejprve služné v II. platové stupnici a doba vybývajíc pro d a l š í zvýšení služného. Těmito slovy se zřejmě a neomezeně odkazuje na c e l ý z p ů s o b u r č e n í služného a doby vybývajíc pro d a l š í zvýšení služného, jak jest tento způsob upraven v odstavci prvním. V prvním odstavci § 58

jest tento způsob určení služného a doby vybývajících pro další zvýšení služného upraven takto: Nejprve se určí podle rozhodné započitatelné (započtené) doby služné III. platové stupnice a doba vybývajících pro další zvýšení služného; podle výsledku se pak určí podle pravidel platných pro stanovení služného při povýšení (§ 27) stupeň služného II. platové stupnice a případná doba vybývajících pro zvýšení služného. Druhá věta prvního odstavce upravuje jen rozsah započtení vybývajících doby při převodu ze 6., pokud se týče 7. stupně služného. U dělmistrů, kteří podle § 56 odst. (2) obdrží při převodu do nových platů služné podle II. platové stupnice, jest vyloženým určením převod do nových platů dokončen. Naproti tomu u garážních a dílenských mistrů, kteří podle § 56 odst. (2) obdrží při převodu do nových platů služné podle I. platové stupnice, které jest vyšší (§ 21), jest v druhém odstavci § 58 předepsáno, že po určení služného v II. platové stupnici a doby vybývajících pro další zvýšení služného, kterážto určení se provede právě vylíčeným způsobem stanoveným v odstavci prvním § 58, se podle jeho výsledku v určování pokračuje tak, že se podle tohoto výsledku určí — a to opět podle pravidel, platných při povýšení (§ 27) — stupeň služného v I. platové stupnici a případná doba vybývajících pro zvýšení služného. Neobstojí proto názor odvolacího soudu, že při převodu do nových platů a při určení služného a doby vybývajících pro další zvýšení služného u garážních a dílenských mistrů nemá býti započato s propočtem ve III. platové stupnici, nýbrž přímo a nejprve jen ve II. platové stupnici, neboť takový názor nelze z doslovu a souvislosti obou odstavců § 58 vyvoditi ani výkladem gramatickým, ani výkladem logickým. Žalovaná strana postupovala při převodu žalobce do nových platů správně podle ustanovení § 58 vlád. nař. čís. 16/1927 sb. z. a n. a žalobní nárok není tedy odůvodněn.

Čís. 13882.

Byl-li spor postoupen krajským soudem na Slovensku podle § 182 a) o. s. p. v doslovu čl. III. čís. 8 zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n., krajskému soudu v historických zemích, nelze přípravný spis podaný u krajského soudu na Slovensku, v němž byly námitky ve věci samé, považovati za žalobní odpověď, a jest na krajském soudu v historických zemích, by určil žalovanému lhůtu k žalobní odpovědi.

Při vynesení rozsudku pro zmeškání podle § 398 c. ř. s. nebyl krajský soud v historických zemích oprávněn přihlídnouti k přípravnému spisu podanému u krajského soudu na Slovensku, jehož obsah nebyl přednesen.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv I 283/33.)

Žaloba o zaplacení 12.000 Kč byla původně podána u krajského soudu v Prešově. Žalovaný podal při zahajovacím roku dne 10. června 1930 přípravné podání, jež obsahovalo námitky proti žalobnímu nároku ve věci samé a vnesl námitku místní nepřislušnosti, již krajský soud v Prešově vyhověl a postoupil spor podle § 182 a) o. s. p. krajskému

soudu obchodnímu v Praze, jenž ustanovil první rok a při něm uložil žalované lhůtu k žalobní odpovědi do 7. dubna 1931. Žalovaná podala však žalobní odpověď teprve dne 13. dubna 1931, načež soud první stolice vydal k návrhu žalobce rozsudek pro zmeškání, jímž uznal podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Správně sice jest, že podle § 261 c. ř. s. měl soud v této rozepři postoupené mu krajským soudem v Prešově postupovati. Jde o to, zda mohl soud přihlížeti i k přípravnému spisu žalované strany u krajského soudu v Prešově, v němž žalovaná strana uvedla i své věcné námitky proti žalobnímu nároku. Nelze přehlédnouti, že meritorní námitky i meritorní protižádost byla v tomto přípravném spise učiněna výslovně jen pro případ, že by se krajský soud v Prešově uznal k projednání sporu příslušným. Nebyly tedy tyto námitky vzneseny pro ten případ, že by námitce nepřislušnosti dovolaného soudu bylo vyhověno. Soud krajský v Prešově námitce nepřislušnosti dovolaného soudu vyhověl, čímž se staly i meritorní námitky, i meritorní protižádost bezpředmětnými a byl stav věci takový, jako by vůbec podány nebyly. V tomto období byly spisy krajským soudem v Prešově odstoupeny krajskému soudu obchodnímu v Praze, jemuž nezbylo, než ustanoviti první rok, jelikož žalobní odpověď podána nebyla, a právem proto uložil žalované straně podání žalobní odpovědi do 7. dubna 1931. Byla-li žalovaná strana toho názoru, že u krajského soudu obchodního v Praze neměl býti nařizován první rok, měla podle § 196 c. ř. s. učiniti výtku vad, což však neučinila, pustila se do dalšího jednání tak, že nemůže nyní již domnělou tuto vadu vytýkati. Bylo proto právem uloženo žalované straně podání žalobní odpovědi. Ji však žalovaná strana u procesního soudu nepodala včas, neboť byla podána u krajského soudu v Prešově, který však žalobní odpověď odmítl, a byla pak odpověď tato teprve dne 13. dubna 1931 u krajského soudu obchodního podána, tedy šest dnů po lhůtě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolatel se mylí, maje za to, že krajský soud obchodní v Praze, jemuž byl spor postoupen krajským soudem v Prešově podle § 182 a) o. s. p. v doslovu čl. III. bod 8 zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 sb. z. a n., neprávem vynesl rozsudek pro zmeškání pro nepodání žalobní odpovědi včas podle § 398 c. ř. s., poněvadž prý žalovaný u krajského soudu v Prešově uvedl v přípravném spise námitky ve věci samé, k nimž krajský soud obchodní v Praze měl prý podle § 261 odstavce šestý a § 138 c. ř. s. přihlížeti. Neboť pro řízení před krajským soudem obchodním v Praze platí výlučně předpisy c. ř. s., jež mají moc donucující, od nichž se odchýliti nelze. Odpověď na žalobu (§ 243 c. ř. s.) jest časově omezeným procesním úkonem žalované strany spojeným s určitými procesními účinky, jež musí býti proveden přesně podle zákona, mají-li účinky ty nastati, a jež nelze proto nahraditi jinakým podáním. Nezná-li tedy o. s. p. první rok a odpověď na žalobu ve smyslu c. ř. s., není ono podání odpovědi na žalobu ve smyslu c. ř. s. a proto právem určil krajský soud obchodní v Praze žalovanému lhůtu k odpovědi na žalobu.

Zbývá jen otázka, zda k podání žalované strany na krajský soud v Prešově obsahujícímu i námitky ve věci samé, měl krajský soud obchodní v Praze přihlížeti podle § 261 šestý odstavec c. ř. s. při vynesení rozsudku pro zmeškání, ač nebylo odpovědi na žalobu. Podle tohoto ustanovení jest použití jednacího protokolu o prvním jednání a všech ostatních spisů sporu se týkajících, a jednání má býti zahájeno podle § 138 c. ř. s., to jest, soudce nebo předseda má přednésti podstatné výsledky dřívějšího ústního jednání a připojit k tomu pokračování v jednání přerušném. Základem jednání jest tedy protokol (§§ 207 až 216 c. ř. s.), obsah protokolu a jeho příloh (§ 217 c. ř. s.). Obsah přípravného spisu, pokud se týká věcných námitek u krajského soudu v Prešově, přednesen však nebyl (§ 176 c. ř. s.), an není v protokolech krajského soudu v Prešově ani stručně vylíčen obsah tohoto přednesu (§ 209 odstavec první c. ř. s.) ani jako příloha ve smyslu §§ 208 odstavec druhý, 265 odstavec první c. ř. s. označen. Nesměl proto krajský soud obchodní v Praze k této části přípravného spisu přihlížeti a nemohl ji použít ani při úvaze, zda pravdivost přednesení žalobce není tímto podáním vyvrácena (§ 396 c. ř. s.) a byl proto oprávněn vynést rozsudek pro zmeškání podle § 398 c. ř. s.

Čís. 13883.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Pod předpis § 38 zákona nespadá spor, že náleží rozhodčího soudu, zřízeného podle kolektivní smlouvy, jest mezi stranami bezúčinný.

I po zřízení pracovních soudů (oddělení okresních soudů pro spory pracovní) jest žalobu o zrušení rozhodčího výroku, vydaného rozhodčím soudem zřízeným kolektivní smlouvou, podati u onoho řádného soudu, který by byl pro rozepří v první stolici příslušný, nebýti smlouvy o rozsudím, a který by byl příslušný, kdyby pro jeho obvod nebyl zřízen ani pracovní soud ani zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní. Jednal-li pracovní soud přes to o takové žalobě, jde o zmatek podle § 28 čís. 3 zák. o prac. soudech.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv I 1465/34.)

Jan V. podal na Antonína O-a u rozhodčího soudu gremia pražského obchodnictva v Praze žalobu o zaplacení 7.192 Kč. Nálezem rozhodčího soudu ze dne 9. srpna 1933 bylo uznáno podle žaloby. Žalobou, zadanou na pracovním soudě, domáhal se Antonín O. na Janu V-ovi, by bylo uznáno právem, že náleží rozhodčího soudu gremia pražského obchodnictva v Praze ze dne 9. srpna 1933 jest mezi stranami bezúčinný. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly.

Nejvyšší soud k dovolání zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu.

Důvody:

Dovolací soud zkoumal především z úřadu, zda tu nejde o zmatečnost podle § 28 čís. 3 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. a § 503 čís. 1,

477 čís. 3 c. ř. s. Žalobce se žalobou domáhá rozsudkového výroku, že náleží rozhodčího soudu gremia pražského obchodnictva ze dne 9. srpna 1933 jest mezi stranami bezúčinný. Na tuto žalobu se nevztahuje ustanovení § 38 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n., podle něhož lze u pracovního soudu odporovati žalobou jen rozhodnutím rozhodčích výborů živnostenských společenstev, neboť v souzené věci nejde o rozhodnutí rozhodčího výboru zřízeného živnostenským společenstvem podle § 122 živn. řádu, nýbrž o rozhodčí výrok vydaný rozhodčím soudem zřízeným podle kolektivní smlouvy, tedy na základě úmluvy o rozsudím. O takovém rozhodčím řízení platí předpisy §§ 577—599 c. ř. s. Žalobu o zrušení (bezúčinnost) rozhodčího výroku jest podati podle §§ 596 odstavec první a 582 odstavec první c. ř. s. u toho soudu, který by byl pro rozepří v první stolici příslušný, kdyby tu smlouvy o rozsudím nebylo. Že tu nejde o výjimečný případ podle § 38 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., bylo již vyloženo, a jinak zákon o pracovních soudech nikde nestanoví, že jsou pracovní soudy příslušné i k rozhodování o žalobách na bezúčinnost rozhodčích výroků. Soudem příslušným podle §§ 596 první odstavec a 582 první odstavec c. ř. s. jest rozuměti jen soud řádný, nikoliv soud pracovní, který jest soudem mimořádným a jehož řízení jest upraveno zvláštním a od řádného soudního řízení odchylným způsobem. Že má zákon na mysli v §§ 582 první odstavec a 596 první odstavec c. ř. s. jen řádný soud, plyne zejména z ustanovení § 597 c. ř. s., kde jest ustanoveno, že o žalobě na zrušení výroku rozhodčího jest postupovati podle všeobecných ustanovení civilního řádu soudního. Na tomto stavu nechtěl nic měniti ani zákon o pracovních soudech čís. 131/1931 sb. z. a n., což vyplývá jasně z poslední věty třetího odstavce § 1 tohoto zákona, kde se praví, že »ostatně platí o rozhodčím řízení ustanovení civilního řádu soudního«, tudíž ustanovení oddílu čtvrtého, části šesté c. ř. s., nikoliv odchylné předpisy o řízení před pracovními soudy. Ustanovení §§ 596 první odstavec a 582 první odstavec c. ř. s. o příslušnosti soudu jest tedy za účinnosti zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. a po zřízení pracovních soudů — pokud se týče oddělení okresních soudů pro spory pracovní — rozuměti tak, že žalobu na zrušení rozhodčího výroku jest podati u onoho řádného soudu, který by byl pro rozepří v první stolici příslušný, kdyby tu smlouvy o rozsudím nebylo, a který by byl příslušný, kdyby pro jeho obvod nebyl zřízen ani pracovní soud ani zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní. Jest to i vhodné a účelné, že rozhodování o žalobách na zrušení rozhodčích výroků jest vyhrazeno řádným soudům (bez účasti přísedících), neboť předmětem řízení a rozhodování mohou tu býti jen určité otázky vypočtené v § 595 čís. 1—8 c. ř. s., k jejichž spolehlivému řešení jest potřebí zejména odborné právnické způsobilosti. Jde tudíž o spor, který před pracovní soud nenáleží. Pracovní soud byl podle § 22 odst. (1) zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. povinen, by svou příslušnost zkoumal z povinnosti úřední. Tutéž povinnost měl i odvolací soud ve sporech pracovních (§§ 28 čís. 3 a 33 odst. (2) zák. čís. 131/1931 sb. z. a n.). Nižší soudy však této povinnosti nedbaly a projednaly a rozhodly o věci, která před pracovní soud nenáleží a která ani prorogací mlčky podle § 104 třetí odstavec j. n. na pracovní soud přenesena býti nemohla. Tím byl založen zmatek podle § 28 čís. 3 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n., jenž platí i ve sporech o hodnotu převyšující 300 Kč

(viz rozhodnutí čis. 13486 sb. n. s.), pokud se týče podle §§ 503 čis. 1 a 477 čis. 3 c. ř. s. K této zmatečnosti bylo přihlížeti z úřadu, třebaž nebyla žádnou stranou vytýkána. (§§ 471 čis. 7, 494, 513 c. ř. s. a § 35 zákona čis. 131/1931 sb. z. a n.)

Čís. 13884.

Není závady, by nemanželská matka nebyla v odvolacím řízení vyslechnuta jako svědkyně, třebaž byla v řízení u první stolice vyslechnuta jako strana, neodvolala-li se z rozsudku prvního soudu, jímž byl zamítnut její nárok podle § 167 obč. zák.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv I 1584/34.)

Žalobu nemanželského dítěte o uznání otcovství a o placení výživného, a nemanželské matky o zaplacení útrat slehnutí atd. procesní soud první stolice zamítl. Odvolalo se jen nemanželské dítě, jehož odvolání odvolací soud nevyhověl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalujícího dítěte a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Dovolání jest ovšem přisvědčiti v tom, že nebylo formální závady, by nemanželská matka nebyla v odvolacím řízení vyslechnuta jako svědkyně, ač byla v řízení první stolice vyslechnuta jako strana. Neboť tím, že se nemanželská matka proti rozsudku, pokud jí byl zamítnut i její žalobní nárok podle § 167 obč. zák., neodvolala, stal se rozsudek první stolice ohledně ní pravoplatným, nemanželská matka jako společník v rozepři ze sporu vypadla a nemohla proto, nemajíc v odvolacím řízení již roli strany, býti slyšena jinak než jako svědkyně. Avšak nemanželská matka byla v řízení první stolice slyšena, byť i jen jako strana, nižší soudy nevěřily její výpovědi z věcných důvodů a nikoliv proto, že vypovídala jako strana, a neshledal-li odvolací soud, přihlížeje ke všem výsledkům průvodního řízení, důvodů, by důkazy opakoval nebo doplňoval, nelze v tom spatřovati kusost řízení.

Čís. 13885.

Domáháno-li se tímž návrhem prozatímního opatření jednak k zajištění peněžitého nároku, jednak k zajištění nepeněžitého nároku (vyloučení odpůrce z veřejné obchodní společnosti), musí konečný návrh na prozatímní opatření býti přizpůsoben těmto od sebe odlišným nárokům a musí v něm přesně, způsobem veškeru pochybnost vylučujícím býti určen prostředek k zajištění každého z nároků zvlášť. Není věci soudu, by souhrnný návrh pro oba tyto nároky teprve sám vymezoval a rozdělával a volil zákonem přípustný prostředek k zajištění toho kterého nároku.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R II 462/34.)

Veřejný společník Alois K. domáhal se na druhém veřejném společníku Rudolfu T-ovi a) zaplacení 111.979 Kč, b) vyloučení žalovaného z veřejné obchodní společnosti Stavební keramika Alois K. a Rudolf T. K zajištění žalobních nároků navrhl žalobce proti žalovanému povolení prozatímního opatření: aby byla odpůrci Rudolfu T-ovi zakázána každá další jakákoliv dispositice společenského jmění firmy bez písemného svolení Aloise K-a i pokud se týče objednávek a závazku za firmu jakéhokoliv jednání, i pokud jest nižší než 5.000 Kč, dále jakákoliv správa neb zastupování a znamenání společenské firmy proti komukoliv a by bylo mu nařízeno, aby každý obchodní počín v rámci obchodního jednání této firmy ze společenské smlouvy Aloisu K-ovi do tří dnů oznámil, jinak že každé jeho jednání stává se bez písemného svolení Aloise K-a neplatným pro společenskou firmu; aby odpůrci bylo zakázáno, by jakýkoliv peníz nebo nárok případného podílu proti firmě Stavební keramika Alois K. a Rudolf T., komukoliv postoupil, zcizil anebo vyplatil, aby Rudolfu T-ovi bylo odňato soudně oprávnění se společenskou firmou Stavební keramika Alois K. a Rudolf T. jakýmkoliv způsobem jednati a ji navenek zastupovati. Soud první stolice prozatímní opatření povolil. Rekursní soud zamítl návrh na povolení prozatímního opatření.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle §§ 54 čis. 3 a 402 ex. ř. musí návrh na povolení prozatímního opatření obsahovati mimo jiné označení exekučních prostředků, jichž má býti použito, části majetku, na které se má prozatímní opatření vztahovati, a má obsahovati všechna udání, která podle povahy případu jsou důležitá pro nařízení, jež má soud povolující vydati. Návrh na prozatímní opatření v souzeném případě neodpovídal těmto požadavkům a je již svou formou pochybený. Navrhovatel, opíraje návrh o žalobu podanou na odpůrce, ve které uplatňuje dva různé nároky, a) na zaplacení peněžité pohledávky 111.979 Kč, b) na vyloučení odpůrce z veřejné obchodní společnosti pod firmou Stavební keramika Alois K. a Rudolf T., nepřizpůsobil konečný návrh na povolení prozatímního opatření těmto od sebe odlišným nárokům, neurčil v něm přesně, způsobem veškeru pochybnost vylučujícím prostředek k zajištění každého z nároků zvlášť. Takovéto přesné vymezení bylo v tomto případě tím spíše potřebné, poněvadž platí jiné podmínky pro nárok pod a), a jiné pro nárok pod b) (§§ 379, 381 ex. ř.). Není věci soudu, by souhrnný návrh pro oba tyto nároky teprve sám vymezoval a rozdělával a volil zákonem přípustný prostředek k zajištění toho kterého nároku, nýbrž povinností soudu je, aby rozhodl, zda stranou již navržený prostředek je k tomu kterému nároku přípustný, a zda jsou pro něj splněny zákonné podmínky. K výtce rekurentově, že prozatímní opatření mělo býti vydáno k zajištění obou nároků, poněvadž spolu právně i fakticky souvisí, nutno poukázati k tomu, co již výše bylo uvedeno, že totiž zákonné podmínky pro povolení každého z těchto nároků jsou různé (§ 379 druhý odstavec a § 381 čis. 1 a 2 ex. ř.), a různé též pro volbu prostředků zajišťovacích (§ 379

čís. 1 až 3 ex. ř. a § 382 ex. ř.), takže tato různost musí dojít výrazu v konečném návrhu přesným vymezením, což se v souzeném případě nestalo.

Čís. 13886.

Nezapsání změn nastalých a skutečně trvajících do obchodního rejstříku nemá vliv na trvání právního poměru, skutečností těm není odňata právní platnost a nemůže tím býti zkráceno právo majitele firmy, by takové změny dodatečně neopověděl k zápisu.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, R II 474/34.)

Ing. R. uváděl v opovědi na rejstříkový soud, že přeložil svou továrnu v B. a tím i své sídlo do S. a že změnil předmět podniku a firmu, a žádal o zápis těchto změn. Rejstříkový soud nevyhověl žádosti. **D ů v o d y:** Žadatel prodal svůj závod, speciální továrnu měřících a regulačních přístrojů v B. Robertu S-ovi, svoliv k tomu, by ke své osobní firmě »Robert S.« používal dodatku »dříve Ing. R.«. Žadatel, prodáv svůj závod v B., nemůže jeho sídlo, které není než místním střediskem, v němž podnik provozuje a jímž se podle čl. 21 obch. zák. řídí zápis do obchodního rejstříku, přeložit do S. Nemůže-li kupec podle čl. 23 obch. zák. převést firmu o sobě bez současného převodu závodu, tím méně může se tím způsobem převést sídlo. Poněvadž žadatel ohlašuje i změnu podniku pro svůj závod v S., jímž není tovární výroba měřících a regulačních přístrojů, jako v prodaném závodě v B., nýbrž strojírna, kotlárna, metalurgie a slevárna, tudíž podnikání zcela nové, pro něž také žadatel žádá o vystavení živnostenského listu, jde o zcela jiný, samostatný, na podniku v B. nezávislý závod. Žadatel svoliv, aby kupitel závodu v B. používal u své osobní firmy dodatku »dříve Ing. R.«, považuje tím svou firmu za zaniklou. Bylo proto jeho žádost o zápis přeložení sídla, změny podniku a firmy, kteréžto změny vnitřně spolu souvisejí, zamítnouti a žadatel, jehož firma prodejem podniku a odhlášením živnosti zanikla, uložiti, by změnu tu podle čl. 25 a 26 obch. zák. k zápisu ohlásil. Rekurzní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by o opovědi znovu jednal a rozhodl.

D ů v o d y :

Nelze upříti oprávnění dovolacímu rekursu, pokud uplatňuje nezákonnost proto, že rekursní soud nepřihlížel ke tvrzeným skutečným změnám firmy, jež tu byly již před prodejem podniku v B., jen z toho důvodu, že změny ty nebyly zapsány do obchodního rejstříku. Rekurent uváděl již ve stížnosti proti usnesení soudu první stolice, že již před prodejem podniku v B. R. S-ovi přeložil ústřední správu do S., kde provozoval a měl tovární podnik v rozsahu širším, než byl podnik v B., a v němž dále obchody provozuje, a že nelze proto pokládati jeho firmu za zaniklou proto, že prodal vedlejší závod v B. Pakliže tyto okolnosti

odpovídají skutečnosti, a byly tu již ve skutečnosti dříve, než byla podána opověď, nebylo by lze mluvit o zániku firmy, kdyžť majitel její dále pod touto firmou obchody na jiném místě provozuje, firmu tu nezlíkvidoval, nýbrž jen část hmotné podstaty do závodu náležející, to jest podnik v B. zcizil, avšak tovární výrobu a podnikání prováděl a hodlá i dále vésti výlučně v jiném sídle. Nešlo by za onoho předpokladu o nový závod a o zařizování nové firmy, nýbrž o vyznačení oněch změn v rejstříku, a nebylo by příčiny k zamítnutí opovědi těchto změn, pokud by ostatní podmínky byly podle zákona splněny. Rekursní soud sice připustil, že by firma rekurentova se závodem v S. trvala i po prodeji závodu v B., kdyby před prodejem závodu v B. byl rozšířil další předmět podnikání na závod v S., nicméně zamítl, potvrdiv usnesení první stolice, opověď změn firmy, protože ony změny nebyly zapsány dříve do obchodního rejstříku, a nelze nyní k nim přihlížeti. V tom právem spatřuje rekurent nezákonnost, poněvadž je právem majitele firmy a zároveň i jeho povinností (čl. 19 a 25, 26 obch. zák.), by provedl po zákonu přípustné změny firmy a nezapsání změn nastalých a ve skutečnosti trvajících do rejstříku nemá vliv na trvání právního poměru, není tím odňata skutečností těm právní platnost, a nemůže tím býti zkráceno právo majitele firmy, jenž změny takové dodatečně opovídá k zápisu. Vztah změn nezapsaných do rejstříku mezi majitelem firmy a třetími osobami je stanoven druhým odstavcem čl. 25 obch. zák.

Čís. 13887.

Směnečné námítky jsou přípravným podáním. Neobsahovaly-li směnečné námítky návrh (nabídnutí důkazů, druhý stejnopis), jde o formální vadu, již bylo odstraniti podle §§ 84 a 85 c. ř. s. Nepostupoval-li soud první stolice tak, nýbrž ustanovil-li k směnečným námítkám druhých žalovaných ústní jednání, stačí, že při tomto jednání byla formální vada napravena přednesem příslušného návrhu.

(Rozh. ze dne 25. října 1934, Rv II 849/34.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu podali žalovaní Jan Š., Adolf T. a Marie K-ová námítky, v nichž tvrdili, že jejich podpisy na směnce byly padělány, a navrhli, by směnečný platební příkaz byl zrušen. Žalovaný Jindřich T. podal též námítky, ale neučinil v nich příslušný návrh. Teprve při ústním jednání dne 10. dubna 1933 navrhl i tento žalovaný, by směnečný platební příkaz byl zrušen. Procesní soud první stolice zrušil směnečný platební příkaz ohledně žalovaných Jana Š-a, Adolfa T-a a Marie K-ové, ponechal ho však v platnosti proti Jindřichu T-ovi, a to z těchto důvodů: Žalovaný Jindřich T. sice podal včas námítky proti směnečnému platebnímu příkazu, neučinil však v nich konečný návrh, jakž vyžaduje podání ve smyslu § 78 c. ř. s. a učinil návrh na zrušení platebního příkazu teprve při ústním jednání dne 10. dubna 1933. To však bylo učiněno opožděně, neboť námítky proti směnečnému platebnímu příkazu musí být učiněny úplně již v přípravném podání, jímž právě námítky jsou, a nestačí učiniti dodatky při jednání pozděj-

ším, pokud by ovšem nešlo o dodatky, které jen v dalším doličují skutkový stav v námitkách uplatněný. Odvolací soud vyhověl odvolání žalovaného Jindřicha T-a a zrušil směnečný platební příkaz i ohledně něho. **Důvody:** Směnečné námitky (§ 557 c. ř. s.) musí být vzneseny podáním, odpovídajícím požadavkům §§ 75, 78 c. ř. s. Jde zřejmě o podání přípravné, to jest takové, které jen připravuje průběh a obsah budoucího ústního jednání. Podle § 78 čis. 1 c. ř. s. mají obsahovati taková podání zejména i věcné návrhy, které strana při ústním jednání zamýšlí učiniti. Zajisté jest tento požadavek důležitým při podáních, která určují rozsah budoucího ústního jednání jako jsou žaloby a zvláště odvolání. Vždy však nedostatky některé náležitosti §§ 75, 78 c. ř. s. jest jen formální závadou, kterou nejen lze, nýbrž nutno opravit podle § 85 c. ř. s. Již z této právní podstaty podání, jímž námitky směnečné vzneseny, jest zřejmo, že formální nedostatky podání nemohou být směřovány s jinými věcnými náležitostmi směnečných námitek, jež vyžaduje § 550 druhý odstavec c. ř. s. Jak pojem »námitky« sám značí, jest tím míněn skutkový přednes, kterým žalovaný hledí vyvrátiti právní účinnost napadeného platebního příkazu. Jen takovéto »námitky« musí vznést do předepsané lhůty, jinak je ztrácí. Avšak ani v této příčině nesmí se soud držeti litery podání, nýbrž vykládati smysl a duch skutkového přednesu žalovaného, vyjádřeného »námitkami«. Vždyť k opodstatnění stručných námitek, jež jinak vystihují stav věci, může žalovaný ještě za zavedeného řízení až do jeho konce (§ 179 c. ř. s.) učiniti nový přednes skutkový i důkazní. Nesmí arciž vznášeti nově »námitky« (rozh. nejv. soudu čis. 2336, 4605, 11.943 sb.). Pro řízení směnečné platí v zásadě předpisy civ. soud. řádu s výjimkami v zákoně zvláště vytčenými. Po této stránce předpisuje § 550 c. ř. s., že všechny námitky musí žalovaný vznést v předepsané lhůtě, a § 552 c. ř. s., že o námitkách včasné podaných nařídí soud rok k ústnímu jednání. Tak se také stalo v souzeném případě o námitkách Jindřicha T-a, který je vznesl samostatným podáním, odděleně od ostatních spolužalovaných. Jindřich T. sice ve svém podání mluví o »odporu« proti směnečnému příkazu — žalobě —, avšak tento nepřesný název nemá význam, neboť smysl a účel podání jest jasný, jak také první soud správně rozpoznal. Nebyla-li odstraněna formální závada tohoto podání, totiž že neobsahuje konečný návrh, podle § 85 c. ř. s., tedy ještě před ústním jednáním, byl žalovaný oprávněn tento návrh přednésti při ústním jednání, což skutečně hned na počátku prvního jednání učinil (§ 177 c. ř. s.). Z důvodů, jak učinil první soud, nelze proto námitkám upřítí oprávnění. Jinak důvody, z nichž bylo námitkám ostatních spolužalovaných vyhověno, platí i ve příčině žalovaného Jindřicha T-a, takže i jeho námitky jsou plně opodstatněny. **Nejvyšší soud** nevyhověl dovolání.

Důvody:

Je správný názor odvolacího soudu, že směnečné námitky jsou přípravným podáním. Námitky musí ovšem obsahovati současně všechny obrany žalovaného, čerpané z práva hmotného i formálního, a uplatnění nových námitek po uplynutí propadné třídní lhůty jest vyloučeno (§§ 552, 557, 559 c. ř. s.). Podání námitek u okresních soudů, — a o ta-

kový případ v tomto sporu jde — možno učiniti písemně nebo protokolárně (§§ 78, 434 c. ř. s.). Žalovaný Jindřich T. podal včasně »odpor«, v němž uvedl, že směnku vlastnoručně nepodepsal. Obsahově šlo tu o písemné námitky směnečné — nesprávné označení podání je bezvýznamné (§ 84 druhý odstavec, druhá věta c. ř. s.), ovšem podání jeho bylo po formální stránce vadné, neobsahující ani návrh, ani nabídnutí důkazů, ani druhý stejnopis. Měl proto soud prvě stolice z úřadu postupovati podle §§ 84, 85 c. ř. s. k odstranění těchto formálních vad. Neučinil-li tak, nýbrž ustanovil-li vzhledem ke směnečným námitkám druhých spolužalovaných ústní jednání, při němž zástupce Jindřicha T-a učinil návrh na zrušení směnečného platebního příkazu a odsouzení žalobkyně k útratám, byl postup tohoto žalovaného správný, neboť tím jen napravil to, co první soud při vyřizování jeho »odporu« opomenul dáti odstraniti, nehledíc ani k tomu, že dovolatelka proti postupu žalovaného nečinila výtky podle § 196 c. ř. s. Že nedostatek návrhu v podání jest formální vadou, připouští i nauka (srovnej Dr. Hora: Československé civilní právo procesní díl III. str. 140 odst. VII č. 1), a odstranění této vady nepřekáží jinak přísné formální řízení směnečné, poněvadž zákon v §§ 84, 85 c. ř. s. nečiní v tom směru rozdílu; — ovšem jinak by se měla věc, kdyby běželo o bezobsažný »odpor« (rozh. 9690 sb. n. s.), kdy takové podání má se odmítnouti. Není proto výtka dovolatelky, že nešlo ve příčině nedostatku návrhu v podání žalovaného o formální vadu, opodstatněna a musilo se proto dovolání minouti s úspěchem.

Čís. 13888.

Nebyl-li proti přihlášené činžovní pohledávce pronajímatele podán odpor podle §§ 286 a 213 ex. ř., jest jí přikázati podle třetího odstavce § 286 ex. ř. v přednostním pořadí. Účastník nemůže teprve v rekursu uplatňovati, že pronajímateli nepřísluší po skutkové a právní stránce zákonné zástavní právo pro přihlášenou činžovní pohledávku.

(Rozh. ze dne 26. října 1934, R I 963/34.)

K rozvrhu výtěžku z dražby movitostí přihlásila pronajímatelka činžovní pohledávku 1.700 Kč. Soud prvě stolice pohledávku nepřikázal, ježto svršky byly prodány před splatností činžovní pohledávky. Rekursní soud přikázal výtěžek především na činžovní pohledávku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

K jednání o rozvrhu výtěžku z dražby movitých věcí, dne 27. října 1933 předsevzaté, nařídil první soud podle třetího odstavce § 285 ex. ř. rok na den 26. ledna 1934. K němu přihlásila pronajímatelka činžovní pohledávku 1.700 Kč s útratami sporu 193 Kč 05 h, úhrnem 1.893 Kč 05 h. Proti přikázání této pohledávky nebyl podán odpor podle §§ 286

a 213 ex. ř. a proto právem přikázal rekursní soud podle třetího odstavce § 286 ex. ř. vzhledem k ustanovení § 1101 obč. zák. přihlášenou činžovní pohledávku před pohledávkou stěžovatelovou. Vývody dovolacího rekursu, jimiž se snaží stěžovatel dolíčiti po skutkové a právní stránce, že pronajímatelece nepřísluší zákonné zástavní právo pro přihlášenou činžovní pohledávku, se nelze obíratí pro jejich opožděnost, ježto vše to mělo býti uplatňováno odporem při rozvrhovém roku.

Čís. 13889.

Je-li při hypotekární pohledávce zřízena a v pozemkové knize zapsána jistota »pro vedlejší závazky« v určité výši, jsou vedlejšími závazky i úroky a nebylo třeba, aby v dluhopisu bylo to ještě zvlášť a výslovně stanoveno.

(Rozh. ze dne 26. října 1934, R I 985/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost přikázal soud první stolice knihovní věřitelce v rámci jistoty pro vedlejší závazky i úroky starší tři let počítajíc zpět od příklepu. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Úroky starší než tříleté byly právem přikázány v rámci jistoty pro vedlejší závazky. Tato jistota má sloužiti podle dlužního úpisu k zajištění nákladů tam blíže označených, a zvláště 6¾% úroků a 8% úroků z prodlení více než tříletých. Z doslovu tohoto smluvního ustanovení a i ze smyslu jeho v souvislosti s dalším obsahem smlouvy je zřejmo, že se jistota vztahuje i na 6¾% úroky z kapitálu, i na 8% úroky z prodlení, starší než tříleté. Marně se snaží stěžovatelka dovoditi, že jsou vyjmuty z ní úroky z kapitálu. Není rozumného důvodu, proč právě ty by měly býti vyloučeny. Dovolává se sice na podporu svého názoru rozhodnutí čis. 5749 sb. n. s., avšak právě v něm je vysloveno také, že starší než 3leté úroky lze přiknouti v rámci jistoty pro vedlejší závazky, pokud nebyla vyčerpána (srov. sb. n. s. čis. 6385, 7857).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Právem přiznaly nižší soudy knihovní věřitelce v rámci jistoty pro vedlejší závazky úroky starší tři let, počítajíc zpět od příklepu. Jistota »pro vedlejší závazky« do výše 50.000 Kč byla zřízena a jest v pozemkové knize při prodané nemovitosti zapsána. Vedlejšími závazky rozumějí se (§ 912 obč. zák.) i úroky a nebylo třeba, by v dluhopise bylo to ještě zvlášť a výslovně stanoveno. Rozhodné je, že úroky z vedlejších závazků, pro něž byla jistota zřízena, vyloučeny z jistoty nebyly na příklad tím, že by byly vyjmenovány vedlejší závazky, pro něž se jistota zřizuje a úroky by při tom nebyly uvedeny. Zřízenou jistotu jest tedy vztahovati i na úroky a nižší soudy nepochybily, když v jejím rámci starší než tříleté úroky knihovní věřitelce přiznaly (sb. n. s. čis. 8300).

Čís. 13890.

Třebas byla rozhodnutím nejvyššího soudu přiznána Zemské škole gobelinové ve Valašském Meziříčí způsobilost býti stranou rozepře, není tímto rozhodnutím soud vázán, změnil-li se skutkový a právní stav rozhodný pro řešení této otázky od doby, kdy bylo vydáno ono rozhodnutí.

Jest vyšetřiti, a to z úřadu, všechny otázky rozhodné pro řešení otázky, zda Zemskou školu gobelinovou ve Valašském Meziříčí jest pokládati za samostatný podmět práv a závazků, zda jest tu zákonem uznaná možnost neosobního jmění k určitému dovolenému účelu a co jest substrátem, pomocí něhož se má dosáhnouti tohoto účelu. O rozhodných okolnostech jest jednati se stranami.

(Rozh. ze dne 26. října 1934, R I 1126/34.)

Zemská škola gobelinová ve Valašském Meziříčí domáhala se na žalované vrácení gobelinu nebo zaplacení 1.250 Kč. Žalovaná namítla, že žalobkyně není právním podmětem. Soud první stolice prohlásil dosavadní řízení za zmatečné. Rekursní soud zamítl námitku nedostatku způsobilosti ke sporu a vrátil věc prvému soudu, by bez ohledu na onu námitku ve sporu pokračoval a rozhodl.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Jde o otázku, zda jest žalující strana samostatným právním podmětem a zda tedy má způsobilost býti stranou ve sporu. Tuto otázku jest rozeznávati od otázky procesní způsobilosti, t. j. způsobilosti jednati samostatně ve sporu, ať již osobně nebo zmocněncem, a obě otázky jest rozeznávati od aktivní legitimace k žalobě, t. j. od oprávnění uplatniti žalobní nárok jako pravý věřitel. Strany v řízení před prvním soudem tyto otázky směšovaly. První soud upřel žalující škole způsobilost býti stranou, a to na základě dopisu zemského úřadu v Brně ze dne 22. února 1934, podle kterého zemské školní umělecké dílny gobelinů a koberců ve Valašském Meziříčí nejsou samostatným právním subjektem, nýbrž jsou podnikem země moravskoslezské, pro jejíž zastupování jsou směrodatné předpisy § 54 zákona čis. 125/1927 sb. z. a n. Rekursní soud změnil na rekurs žalující strany toto usnesení a zamítl námitku nedostatku procesní způsobilosti strany žalující (správně způsobilosti býti ve sporu stranou), poněvadž rozhodnutím nejvyššího soudu ze dne 25. listopadu 1925 R I 937/25 (čis. 5487 sb. n. s.) bylo uznáno, že žalující strana má procesní způsobilost (správně způsobilost býti stranou), ke kterémuž závaznému rozhodnutí měl prý první soud ve smyslu § 7 druhý odstavec c. ř. s. hleděti. Ale tomuto rozhodnutí nejvyššího soudu nelze přikládati ten význam, že tím byla pro vždy žalující škole přiznána způsobilost býti ve sporu stranou, neboť je možné, a jest to také stěžovatelkou tvrzeno, že se změnil skutkový a právní stav rozhodný pro řešení této otázky od doby, kdy ono rozhodnutí bylo

roku 1925 vydáno. Vskutku také vydán byl později zákon čís. 125/1927 sb. z. a n., jenž pojednává v § 30 i o ústavě a podnicích země, které mají mimo jiné sloužit kulturním a hospodářským potřebám obyvatelstva země, a jenž ustanovuje v § 56 b), že zemské zastupitelstvo může pro svůj obvod vydávat v mezích zákonů a nařízení statuty na úpravu záležitostí ústavů a zařízení, jež ve své působnosti zřídilo nebo spravuje. Dopis zemského úřadu v Brně ze dne 22. února 1934, který sloužil prvním soudu za podklad pro rozhodnutí této otázky, neobsahuje snad moci práva schopné rozhodnutí správního úřadu, jímž by byl soud vázán, nýbrž jen právní názor správního úřadu, kterým soudy vázány nejsou. Jako žalobkyně vystupuje »zemská škola gobelinová ve Valašském Meziříčí«. Plná moc jejího právního zástupce jest opatřena razítkem této školy a podpisem Jar. K. Dopis zemského úřadu v Brně ze dne 22. února 1934 jedná však o »zemských školních dílnách gobelinů a koberců ve Valašském Meziříčí«. Také plná moc udělená právnímu zástupci žalující strany moravskoslezským výborem ve schůzi ze dne 9. února 1934 zní na zastupování země, »resp.« uvedených dílen. Nižší soudy nevzaly na přetřes, zda jest žalující škola totožná s tímto podnikem či zda jde o ústavy různé, zejména, zda dílny jsou jen pomůckou pro školu nebo pramenem jejich příjmů (srov. také § 34 zák. čís. 125/1927). Jest nutné vyšetřiti — a to, jak bude ještě vyloženo, z úřadu — všechny skutečnosti rozhodné pro řešení otázky, zda lze pokládati žalující školu za samostatný podmět práv a závazků, zda jest tu zákonem uznaná možnost neosobního jmění k určitému dovolenému účelu a co jest substrátem, pomocí něhož se má dosáhnouti tohoto účelu. Takovým substrátem může býti buď určitá jednota osob (korporace podle §§ 26, 27 obč. zák.) neb určitý neosobní majetek, který by měl svému účelu sloužiti jako základní fond (nadace podle § 646 obč. zák.) nebo konečně ústav, který, nemaje pevného základního (nadačního) majetku, ale máje přece samostatnou organizaci a samostatné zastoupení, byl zřízen k účelům všeužitečným, zejména také kulturním, jež sleduje prostředky majetkovými. Ze v souzeném případě nejde o korporaci, jest jasné. Zda jde o nadaci, či snad o samostatný ústav, lze řešiti jen na základě poměrů žalující školy, jež dosud dostatečně zjištěny nebyly. Podle § 6 c. ř. s. má soud v každém období sporu z úřední moci hleděti k nedostatku procesní způsobilosti, jejímž prvním předpokladem je způsobilost býti vůbec stranou. Tato povinnost má za následek, že soud se má starati o probrání rozhodných skutečností, že má zkoumati jejich správnost a že má žádati a opatřiti důkazy, nejsa vázán ani ustanovením § 266 c. ř. s. Nižší soudy se vůbec nezabývaly úpravou právních poměrů žalující školy. Hledíc k uvedenému dopisu zemského úřadu v Brně a k ustanovení § 56 b) zákona čís. 125/1927 sb. z. a n. lze míti za to, že jsou poměry ty upraveny statutem vydaným zemským zastupitelstvem, který ovšem by měl rozhodující význam. Jinak by bylo tyto poměry zvlášť vyšetřiti. Bude proto vzíti na přetřes, jakým útvarem žalující škola jest, jaká jest její organizace, jak jest vedena, jak se hradí náklad na ni a jak jest upraveno její zastoupení na venek. To vše jest důležité také proto, že zemský úřad podává zprávu o zemských školních dílnách, kdežto žalobu podala zemská škola gobelinová. Teprve pak bude lze posouditi, zda dosud

trvají poměry, podle nichž bylo vydáno rozhodnutí čís. 5487 sb. n. s., jehož se rekursní soud dovolává. O těchto okolnostech bude třeba jednati se stranami, neboť § 239 třetí odstavec c. ř. s. nařizuje jednání o návrhu učiněném při prvním roku některou stranou na odmítnutí žaloby, poněvadž některá ze stran jest ke sporu nezpůsobilá, nebo že osoba jako zástupce vystupující není k tomu oprávněna, stejně jako § 261 c. ř. s. tak nařizuje o námitkách a návrzích tam uvedených, jichž důležitost pro spor není větší než otázka způsobilosti býti ve sporu stranou.

Čís. 13891.

K tomu, by bylo odepráno povolení exekuce k vydobytí výživného pro promlčení, nestačí, že z exekučního návrhu jest patrné, že vyživovací splátky, jež mají býti vydobyté, byly dospělé před více než třemi lety.

(Rozh. ze dne 26. října 1934, R I 1185/34.)

Na základě rozsudku úředního soudu v Berlíně povolil soud první stolice exekuci k vydobytí výživného. V rekursu namítal dlužník, že vyživovací příspěvky jsou již promlčeny. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Námitka jest oprávněna, ježto již z exekučního návrhu bylo lze seznati, že vyživovací splátky, které jest vydobytí, jsou vesměs splatné delší dobu než tři roky, takže lze právem proti nim uplatňovati promlčení podle § 1480 obč. zák.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Z exekučního návrhu jest sice patrné, že vyživovací splátky, které mají býti vydobyté, byly splatné před více než třemi lety. To však o sobě nestačí, by exekuce byla odeprána z důvodu promlčení, k němuž lze přihlížeti jen k námitce povinného, neboť k zániku nároku promlčením mimo uplynutí promlčecí lhůty třeba ještě jiných okolností, což vše jsou nové skutečnosti, k nimž v rekursním řízení nelze přihlížeti.

Čís. 13892.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Spory mezi zaměstnanci a zaměstnavateli o plnění na základě mimo-soudní dohody náležejí k příslušnosti řádných soudů.

Zmatečností podle § 28 (1) čís. 3 zák. jest jen, bylo-li pracovním soudem rozhodnuto o věci, jež nenáleží před pracovní soudy, nikoliv též, byl-li pracovní soud věcně nepřislušný. Věcně nepřislušným jest pracovní soud pro pracovní spory, o nichž z vůle stran jest rozhodnouti rozhodcům.

(Rozh. ze dne 26. října 1934, R I 1265/34.)

Žalobce domáhal se na svých bývalých zaměstnavatelích zaplacení 4.700 Kč, opíraje žalobní nárok o mimosoudní dohodu se žalovanými, již prý se mu zavázali zaplatiti zažalovaný peníz jako odškodné pro předčasné propuštění. Procesní soud první stolice (pracovní soud) žalobu zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu.

Nejvyšší soud nevyhověl žalobcovu rekursu.

Důvody:

Žalobce v souzeném sporu neuplatňuje nárok z pracovního poměru, neboť opírá žalobní žádání o zcela jiný právní důvod, o mimosoudní dohodu se žalovanými (§ 1380 obč. zák.) a z toho smíru žaluje, domáhaje se zaplacení částky 4.700 Kč, již prý mu žalovaní dluhují na podkladě smíru, jež uzavřeli se žalobcem. Jde tedy o splnění ujednání jako zvláštní smlouvy novační a nikoliv o nárok z poměru pracovního nebo služebního (§ 1 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n.), pokud se týče o náhradní nárok z takového poměru (§ 2 cit. zák.). Spory právní povahy jako spor nynější náležejí však k příslušnosti řádných soudů (sb. n. s. čís. 12.709, 12.702). Nesejde na tom, o který důvod žalobce opřel svou dřívější žalobu, podanou proti týmž žalovaným u pracovního soudu v Ú., když žalobce dotčenou žalobu vzal zpět, a příslušnost soudu pro nynější žalobu lze posouditi jen podle jejího obsahu a žádání. Mylný jest názor stěžovatelův, že námitka nepřislušnosti, která nebyla učiněna před procesním soudem, je prekludována, takže prý k věcné nepřislušnosti pracovního soudu v odvolacím řízení nelze ani přihlížeti z úřadu, a že odvolací soud může usnesením rozhodovati jen tehdy, byla-li námitka nepřislušnosti vznesena a nikoli hleděti k nepřislušnosti z úřadu. Co se týče věcné nepřislušnosti, jest rozeznávati důvod nepřislušnosti. Důvodem může býti buďsi, že věc nenáleží před soudy pracovní, nebo že pracovní soud jest věcně nepřislušný (§ 25 (1) zák. čís. 131/1931 sb. z. a n.). Zmatečností jest jen, bylo-li rozhodnuto o věci, která nenáleží před soudy pracovní (§ 28 (1) čís. 3), nikoli též, že pracovní soud byl věcně nepřislušný (§ 28 (1) čís. 3 ve srovnání s § 25 (1) zákona). Před soudy pracovní nenáleží věc buďsi proto, že ve smyslu zákona nejde vůbec o spor pracovní, buďsi proto, že sice jde o spor pracovní, ale o takový, který jest velicím předpisem (§ 1 čís. 2 zák.) přikázán k rozhodnutí jinému soudu neb orgánu, než soudu pracovnímu. Věcně nepřislušným jest pracovní soud pro pracovní spory, o nichž z vůle stran jest rozhodovati rozhodcům (§ 1 (3) zák.). Z řečeného vyplývá, že odvolací soud má, i když to nebylo před pracovním soudem namítáno, dbáti z úřední moci jen zmatečnosti, záležející v tom, že bylo pracovním soudem rozhodnuto o věci, která nenáleží před soudy pracovní, a o takový případ jde právě v souzené věci.

Čís. 13893.

Krycí směnky.

Význam krycí směnky jest v tom, že dlužník ručí z takové směnky potud, pokud závazek z úvěru, k jehož zajištění byla směnka vydána, nebyl úplně vyrovnán, ovšem jen do výše, do níž se zaručil.

Krycí směnka může býti uplatněna teprve, až lze dobývati pohledávky jí kryté, nevyhledává se však, aby osoba oprávněná k vyplnění této části směnky vyplnila datum splatnosti směnky souhlasně s datem splatnosti zajištěné pohledávky a nikoliv datem pozdějším, pokud ovšem nebylo ujednáno a pokud původní pohledávka do tohoto termínu ještě nezanikla.

(Rozh. ze dne 26. října 1934, Rv I 2066/34.)

Směnečný platební příkaz proti Augustě F-ové a Gustavu M-ovi byl ponechán v platnosti soudu všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Není sporné, že směnka, o kterou v tomto sporu jde, byla vydána k zajištění kauční pohledávky žalující strany za Emmou M-ovou do výše 50.000 Kč, zajištěné právem zástavním ve vl. čís. 6, že v době podpisu směnky Emmou M-ovou jako přijatelkou, Augustou F-ovou jako vystavitelkou a indosantkou a Gustavem M-em jako indosantem nebylo vyplněno datum vystavení a splatnosti směnky a že byla tato data vyplněna žalobkyní bezprostředně před podáním žaloby. Z námitek proti platebnímu příkazu (§ 552 c. ř. s.) zbývá pro dovolací řízení jen námitka, že prý žalobkyně prohlásila roku 1932 původní pohledávku za splatnou, že byla povinna učiniti i směnku splatnou ke dni splatnosti pohledávky, že presentování a protestování směnky dne 1. února 1934 jest opožděné a že takto zanikla práva ze směnky proti žalovanému promlčením, protože promlčecí lhůta nelze podle § 1502 obč. zák. prodloužiti. Význam krycí směnky jest v tom, že dlužník z takové směnky ručí potud, pokud závazek z úvěru, k jehož zajištění byla směnka vydána, nebyl úplně vyrovnán, ovšem jen do výše, do níž se zaručil (srov. rozh. 10.189, 10.921 sb. n. s.). Podpisem směnečného blanketu v podstatné části dosud nevyplněného nevychází ještě směnečný závazek, nýbrž jeho vznik jest závislý na potestativní výmince dodatečného vyplnění podle úmluvy (rozh. čís. 11.216 sb. n. s.). Z této povahy krycí směnky plyne, že může býti uplatněna teprve, až lze dobývati pohledávky jí kryté, nelze však z ní dovozovati, že osoba oprávněná k vyplnění této části směnky musí vyplniti datum splatnosti směnky souhlasně s datem splatnosti zajištěné pohledávky a nikoli datem pozdějším, pokud ovšem to nebylo ujednáno a pokud původní pohledávka do tohoto termínu ještě nezanikla. Žalovaný ani netvrdil v námitkách proti platebnímu příkazu, že žalobkyně byla povinna učiniti krycí směnku splatnou současně s kauční pohledávkou podle zvláštního ujednání; nižší soudy pak zjistily, že směnka byla vyplněna přesně podle úmluvy žalovaného se žalobkyní. Směnka byla presentována a protestována 1. února 1934. Nelze proto mluvíti o směnečném promlčení závazku podle § 81 sm. zák. v době podání žaloby, t. j. dne 4. února 1934. Ani podle přednesu žalovaného nezanikl hypotekární závazek Emmy M-ové vůbec a trvá tedy ručení žalovaného ze žalované směnky dosud, neboť nebylo jinak omezeno. Nezanikla-li původní pohledávka podle občanského práva promlčením, nelze mluvíti o prodloužení lhůty promlčecí, které zakazuje § 1502 obč. zák.

Čís. 13894.

Pachtýř na zabraném majetku, jenž byl na základě pravoplatné výpovědi exekučně vyklizen, nemůže se domáhati náhrady škody, způsobené mu prý Státním pozemkovým úřadem a majitelem velkostatku tím, že mu nesprávně byla dána Státním pozemkovým úřadem výpověď, že byl nesprávně vyklizen a že Státní pozemkový úřad uzavřel s majitelem velkostatku dohody protiprávně na jeho úkor a bez zřetele k zákonům o pozemkové reformě.

(Rozh. ze dne 27. října 1934, Rv I 2541/33.)

Žalobce, pachtýř na zabraném majetku, byl na základě pravoplatné výpovědi vyklizen. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na Státním pozemkovém úřadu a na bývalém majiteli zabraného velkostatku Juliu Sch-ovi náhrady škody, ježto prý mu byla dána nesprávně výpověď a ježto prý byl nesprávně vyklizen. Žaloba byla zamítnuta s o u d y všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Vycházejí jest z rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 2. března 1928 čís. j. R III 173/28, podle něhož se pravoplatná výpověď okresního soudu v Košicích ze dne 10. března 1925 nestala bezúčinnou tím, že Státní pozemkový úřad nechal pachtýře na zabraném majetku dále hospodařiti, než jak výpověď připouštěla, a že povinnost uložená pachtýři v § 6 zák. čís. 215 z r. 1919 není pro něho podle zákona pramenem práva na novou výpověď. Žalobce byl exekučně vyklizen dne 18. května 1928 ze zabrané nemovitosti na základě pravoplatné výpovědi. Pravoplatnou výpovědi sice pachtovní poměr žalobcův nebyl ještě rozvázán, poměr ten zrušen byl teprve vyklizením žalobcovým, avšak výpovědi nastala změna ve příčině doby trvání pachtovního poměru tak, že žalobce neměl nárok na dodržení smluvené pachtovní doby a že pachtovní poměr mohl Státní pozemkový úřad po projití výpovědní lhůty kdykoliv bez ohledu na smluvenou pachtovní dobu ukončiti. Žalobce proto nemůže se důvodně domáhati náhrady škody, která prý mu vznikla tím, že Státní pozemkový úřad uzavřel s bývalým majitelem velkostatku — po pravoplatné výpovědi žalobci — dohody, jimiž žalobce se cítí zkráceným. Žalobce neuplatňuje žalobou nárok z důvodu, že výpovědi Státním pozemkovým úřadem mu danou podle předpisů zákonů o pozemkové reformě byl jeho pachtovní poměr předčasně rozvázán. Takový nárok by mu podle § 50 a) zákona náhradového čís. 329/1920 a čís. 220/1922 ani nepřislúšel. Žalobce odůvodňuje žalobní nárok tím, že prý mu nesprávně byla dána Státním pozemkovým úřadem výpověď, že byl nesprávně vyklizen a že Státní pozemkový úřad uzavřel s majitelem velkostatku dohody protiprávně, na jeho úkor a bez zřetele k zákonům o pozemkové reformě, a tím, že mu způsobena byla Státním pozemkovým úřadem a majitelem velkostatku Juliem Sch-em zažalovaná škoda. Avšak výpověď, jak bylo již uvedeno, stala se pravoplatnou a exekuční vykli-

zení bylo provedeno na základě této pravoplatné výpovědi. Co se pak dále stalo se zabranou půdou, ze které byl žalobce exekučně vyklizen, a jaké úmluvy uzavřeny byly po pravoplatné výpovědi mezi Státním pozemkovým úřadem a majitelem zabraného velkostatku pro dobu příští, na tom neměl a nemohl míti žalobce již žádného zájmu, poněvadž jeho pachtovní poměr byl zasažen výpovědi ze zabrané půdy a ukončen exekučním vyklizením. Jak Státní pozemkový úřad dále naložil s převzatou nemovitostí, na to nemohl míti žalobce vliv ani neměl nárok na určitý postup v té věci a nemůže proto býti zkrácen dalšími opatřeními Státního pozemkového úřadu ani jeho úmluvami s dosavadním vlastníkem velkostatku. Netřeba se proto zabývatí výtkami, jimiž se žalobce snaží prokázati, že Státní pozemkový úřad nejednal ve smyslu zákonů o pozemkové reformě, poněvadž žalobce nemohl by z toho žádný nárok odvozovati proti žádnému z obou spolužalovaných.

Čís. 13895.

Železniční zaměstnanci.

Služební poměr pomocných zaměstnanců čsl. státních drah, jichž služební poměr byl podle § 135 vl. nař. ze dne 5. března 1927, čís. 15 sb. z. a n. změněn ve služební poměr zřízenců čsl. státních drah, jest určen rozsahem práv a povinností definitivně ustanovených zřízenců, při čemž však jejich platové poměry zůstávají tímto přestupem nedotčeny a zaměstnanci se čítají i nadále na systemisovaný stav pomocných zaměstnanců. Platí pro ně zvláštní ustanovení § 119 odst. (4) vl. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., že se při přeložení do výslužby zastaví jejich služební plat dnem, v němž pomocný zaměstnanec, byv o přeložení do výslužby vyrozuměn, byl činné služby sprostěn, a ustanovení §§ 114 a násl. služebního řádu pro zaměstnance čsl. státních drah o přeložení do výslužby. Naproti tomu pro ostatní pomocné zaměstnance, jichž služební poměr nebyl podle § 135 změněn, platí beze změny dosavadní předpisy o rozvázání služebního poměru.

Otázku nabytí nároku (vzniku nároku) pomocných zaměstnanců státních drah, jejichž služební poměr byl podle § 135 vl. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. změněn v poměr zřízencecký, na pensi, jest posuzovati podle § 7 odst. 1 stanov pensijního fondu čsl. státních drah, nikoliv podle § 7 odst. 6 těchto stanov.

(Rozh. ze dne 27. října 1934, Rv II 88/34.)

Žalobce byl pomocným zaměstnancem čsl. státních drah od roku 1919 a od 1. března 1922 byl členem pensijního fondu čsl. státních drah. Výnosem ředitelství státních drah v Olomouci ze dne 10. srpna 1932 byl žalobcův služební poměr změněn ve služební poměr zřízence čsl. státních drah se zpětnou platností od 26. července 1931. Výnosem téhož ředitelství ze dne 23. června 1932 byl dán žalobce podle ustanovení § 115 odst. 2 písm. e) služebního řádu do trvalé výslužby s platností od 1. září 1932. Výměrem ředitelství státních drah byl žalobce vy-

rozuměn, že mu ministerstvo železnic výnosem ze dne 16. září 1932 podle ustanovení § 7 odst. 6 stanov pensijního fondu čsl. státních drah vyměřilo s účinností od 1. října 1932 část pense, vyměřenou 1/4 poslední základny pensijní částkou 1.530 Kč do odvolání, zatím však na dobu 1 roku. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu (pensijním fondu čsl. státních drah), by žalovaný byl uznán povinným zaplatiti žalobci 2.250 Kč 80 h s 5% úroky od 1. ledna 1933 a platiti mu od 1. ledna 1933 pensijní důchod ve výši 658 Kč 33 h měsíčně předem, s 5% úrokem ode dne splatnosti té které částky. Žalobní nárok odůvodňoval žalobce takto: Pense, žalobci výměry přiznaná byla vyměřena nesprávně. Byla mu vyměřena podle § 7 odst. 6 stanov pensijního fondu jako pomocnému zaměstnanci, který nemá na pensii nárok. Ustanovení to nelze vztahovati na žalobce, neboť žalobce nebyl pomocným zaměstnancem, nýbrž v důsledku jmenování podle výnosu ze dne 10. srpna 1932 zaměstnancem definitivním. Ve výnosu ze dne 10. srpna 1932 výslovně stojí, že pomocní zaměstnanci (jmenování zřízení) zůstávají na místech systemisovaných pro pomocné zaměstnance, ale co do ostatních práv platí pro ně ustanovení platná pro zřízence. Žalobce jako definitivní zaměstnanec, ježto dovršil přede dnem vstupu do výslužby 10 skutečných nebo započítatelných členských let podle § 7 odst. 1 stanov pens. fondu, nabyl nárok na pensii. Měla mu tedy býti vyměřena pense trvalá ze 40% pensijní základny. Jelikož však pensijní základna žalobcova činila jen 6.120 Kč ročně, nedosáhla by pense takto vypočtená minimální pense, činící u železničních zřízenců, kterým byl žalobce na roveň postaven výnosem ze dne 10. srpna 1932 podle ustanovení § 8 odst. 10 bod 1 lit. c) stanov pensijního fondu 5.800 Kč, k čemuž jest připočísti výchovné ve výši 2.100 Kč, takže by žalobci příslušel nárok na přiznání pense ve výši 7.900 Kč s platností od 1. září 1932, tudíž nárok na měsíční důchod 658 Kč 33 h. Za září žalobce vůbec nic neobdržel, takže mu přísluší doplatek za dobu od 1. září 1932 do konce r. 1932 2.250 Kč 82 h, ježto obdržel podle výnosu ze dne 16. září 1932 za tu dobu jen 382 Kč 50 h na pensii. Poněvadž pak žalovaná strana přiznala žalobci jen pensii do odvolání a na dobu jednoho roku, nepřiznala mu ve skutečnosti vůbec nárok na pensii, žalobci však přísluší neodvolatelný nárok na pensijní důchod ve výši 658 Kč 33 h měsíčně. Procesní soud prvé stolice uznal žalovaný stát povinným zaplatiti žalobci částku 2.250 Kč 80 h s 5% úroky od 1. ledna 1933, jakož i zaplatiti mu pensijní důchod ve výši 175 Kč měsíčně za dobu od 1. ledna 1933 do 30. června 1933 s 5% úrokem ode dne splatnosti té které měsíční částky do 14 dnů pod exekuci a platiti mu, počínajíc od 1. července 1933, pensijní důchod ve výši 700 Kč měsíčně předem, s 5% úrokem ode dne splatnosti té které částky pod exekuci, vše po srážce na tyto pensijní důchody vypadajících platů na daň důchodovou a nemocenské pojištění; zamítl však žalobu co do částek převyšujících 175 Kč měsíčně s příslušnými úroky za dobu od 1. ledna 1933 do 30. června 1933, a co do částek převyšujících 700 Kč měsíčně s příslušnými úroky za dobu od 1. července 1933. Důvod y: Jest nesporné, že dáním do výslužby bylo postavení žalobcovo změněno tím způsobem, že ve smyslu § 135 vl. nař. čís. 15/1927 byl postaven co do služebního poměru naroveň zřízencům čsl. stát. drah. Tím ovšem nestal se žalobce

zřízencem, zůstal nadále pomocným zaměstnancem, ale od té doby dle cit. § 135 vztahovaly se jinak na něho všechny předpisy, platné pro zřízence státních drah bez rozdílu, o jaké běží, až na předpisy, jichž použití ve smyslu § 136 cit. vlád. nařízení na takového zaměstnance jest výslovně vyloučeno. Dle § 136 vztahují se však nadále na takového zaměstnance ustanovení druhé části dílu druhého tohoto vládního nařízení, tedy ustanovení o odpočívnych a zaopatřovacích platech pomocných zaměstnanců. Tím jest vyloučeno, by bylo použito na takového zaměstnance ustanovení dílu V. části I. vlád. nařízení, t. j. ustanovení o odpočívnych a zaopatřovacích platech zřízenců. Z toho plyne, že v žádném případě nemůže pomocnému zaměstnanci ve smyslu § 135 cit. vlád. nařízení, tedy ani žalobci příslušet pense zřízencecká, nýbrž jen pense pomocných zaměstnanců. To konečně plyne již i z toho, že základnu pensijní u zřízenců tvoří služné, žalobce však žádné služné neměl, nýbrž jen denní plat jakožto pomocný zaměstnanec, a může jen tento denní plat tvořiti u něho pensijní základnu. Nesprávný je však názor žalované strany, že žalobci nepřisluší ani pense pomocného zaměstnance. Soud se vůbec nemusel zabývatí otázkou, zda žalobce byl právem dán do výslužby podle § 115 odst. (2) písm. e) služ. řádu, či zda měl býti dán do výslužby podle § 115 odst. (1), poněvadž tato otázka pro řešení otázky, zda přísluší žalobci nárok na pensii, jest nerozhodná. Otázku nároku na pensii jest řešiti jen podle ustanovení § 135 cit. vlád. nařízení a podle ustanovení stanov pensijního fondu. Jak již nahoře dovedeno, je pomocný zaměstnanec ve smyslu § 135 cit. nař., tedy byl i žalobce na roveň postaven zřízenci co do všech předpisů upravujících služební poměr zřízenců, pokud tyto předpisy nejsou vyloučeny § 136. § 136 však vylučuje jen použití na takové zaměstnance předpisů platných pro zřízence co do výše pense. Naprosto však nevylučuje použití na takového zaměstnance předpisů platných pro zřízence a tedy definitivního zaměstnance co do nároku na pensii vůbec, neboť cit. nař. v dílu II. části II. — mimo § 128 — vůbec nestanoví, kdy pomocnému zaměstnanci vzniká nárok na pensii. Že tomu tak skutečně jest, vyplývá s naprostou určitostí z té okolnosti, že § 136 vylučuje použití na takového zaměstnance pomocné ve smyslu § 135 cit. vlád. nař. ustanovení § 128. Tento paragraf přiznává pomocnému zaměstnanci, vypovězenému ze služeb státních drah po pěti letech členství v pensijním fondu, nárok na pensii i v tom případě, když se stane neschopným výdělků v 5 letech po zrušení služebního poměru. Předpis tento neplatí tedy pro pomocné zaměstnance ve smyslu § 135. A kdyby měl býti názor žalované strany správný, že pomocnému zaměstnanci ve smyslu § 135 cit. nař., danému do výslužby dle § 115 odst. (2) písm. e) služebního řádu, nepřisluší vůbec nárok na výslužné, pak by tím jeho postavení bylo horší, než postavení pomocného zaměstnance, který dosud nebyl na roveň postaven ve smyslu § 135 cit. nař. zřízenci. Že nařízení něco tak nelogického zamýšleti nemohlo, jest zcela jasné. Žalovaná strana pak výslovně připouští, že zaměstnanec pomocný ve smyslu § 135 jest nevypověditelný, ale popírá, že by měl postavení definitivního zaměstnance. Podstatou však definitivy jest nevypověditelnost služebního poměru. Je-li tedy služební poměr pomocného zaměstnance ve smyslu § 135 nevypověditelný, jest tento zaměstnanec definitivní a vztahují se na takového zaměstnance

jakožto definitivního a vůbec na roveň postaveného zřizenci co do nároku na pensi ustanovení § 7 odst. 1 stanov pensijního fondu, nikoliv však ustanovení odst. 3 téhož paragrafu. Znění § 7 odst. 1 nevylučuje nijak jeho použití na zaměstnance pomocného ve smyslu § 135 cit. nař. § 8 stanov sice nestanoví nic o takovém zaměstnanci v případě dání do výslužby ve smyslu § 115 odst. (2) lit. c) služebního řádu, ale tato mezera v předpisech a vůbec ustanovení stanov pensijního fondu ani služebního řádu nemohou pomocného zaměstnance ve smyslu § 135 cit. nař. zbavit práv, která mu přísluší na základě ustanovení cit. řádně ve sbírce vyhlášeného a na základě platového zákona vydaného vládního nařízení. Přísluší tedy žalobci nárok na pensi, ovšem jen ve výši stanovené pro pensi pomocného zaměstnance. Pensijní základna pro vyměření pense žalobci jakožto pomocnému zaměstnanci jest nepopřena a poněvadž 40% této pensijní základny, které by žalobci jakožto pomocnému zaměstnanci po desetiletém členství příslušelo jakožto výslužné, nedosahuje nejnižší roční výměry pense podle § 130 cit. nař. jest výslužné žalobci jakožto ženatému a nezvedenému stanoviti podle § 130 cit. vládn. nař. na 5.100 Kč ročně, poněvadž pak jest také nesporné, že žalobci přísluší nárok na výchovné pro dvě děti 2.100 Kč a doplňovací příspěvek ženatých 1.200 Kč ročně ve smyslu §§ 131 a 78 cit. vládn. nařízení, patří žalobci pense v roční výši celkem 8.400 Kč. Jelikož žalobce na tento pensijní důchod obdržel za dobu od 1. října 1932 do 31. prosince 1932 částku 382 Kč 50 h, právem domáhá se doplatku za tutéž dobu 2.250 Kč 82 h, vlastně by měl právo domáhati se ještě dalšího nedoplatku per 400 Kč. Jelikož pak jest nesporné, že od 1. ledna 1933 do konce června t. r. dostává pensi ve výši 525 Kč měsíčně, přísluší mu doplatek za tutéž dobu měsíčně 175 Kč a od 1. července t. r. přísluší mu celý měsíční důchod 700 Kč. Bylo tudíž žalobní žádosti v tom rozsahu vyhověti. **O d v o l a c í s o u d** k odvolání žalovaného státu napadený rozsudek potvrdil. **D ů v o d y:** Vládní nařízení ze dne 5. března 1927 čís. 15 sb. z. a n. o úpravě platových a některých služebních poměrů zaměstnanců československých státních drah rozeznává v části druhé dílu III. »Ustanovení pomocného zaměstnance podúředníkem neb zřízencem za předpokladů §§ 133, 134«, kdežto v díle IV. »Změnu služebního poměru pomocného ve služební poměr zřízence čl. státních drah«. Z této souvislosti a z doslovu § 135, kde se praví, že pomocní zaměstnanci, jichž služební poměr byl takto změněn, se staví na roveň zřízencům a že co do služebního poměru platí pro ně všechny předpisy upravující služební poměr zřízenců (odst. 3 § 135), jest usuzovati, že pomocní zaměstnanci, jichž poměr byl podle § 135 změněn v poměr zřízencecký, jsou na roveň postaveni pomocným zaměstnancům, kteří podle § 133 byli ustanoveni za zřízence až na výjimky zvlášť stanovené. Tím je také nepřímě ustanoveno, že podle § 133 mohou se pomocní zaměstnanci státi zřízenci před uplynutím dvanáctileté nepřerušené uspokojivé služby, kdežto podle § 135 mají nárok, aby po uplynutí takové služby ztrávené ve vlastnosti plně zaměstnaného pomocného zaměstnance byli ve svém služebním poměru na roveň postaveni zřízencům. Nejsou jim na roveň postaveni jen v tom, kde zmíněné vládní nařízení ustanovuje výjimku. Tuto výjimku stanoví § 136, totiž, že určité předpisy platné pro pomocné zaměstnance, platí pro ně nadále přes to, že jejich poměr

byl podle § 135 změněn v poměr zřízencecký. A mezi těmito předpisy, pro ně nadále platnými jsou i předpisy §§ 126—132 pojednávající o odpočivných a zaopatřovacích platech s výjimkou § 128. Tento paragraf pojednává o jednom z případů, kdy pomocný zaměstnanec nabývá nároku na pensi. Ostatní pojednávají jen o výši pensijních nároků. Tím, že se vylučuje právě ustanovení o nároku na pensi, dává nařízení najevo, že pro takového zaměstnance (§ 135) platí jiné předpisy, pokud jde o vznik nároku na pensi. Naopak ale tím, že zachovává předpisy o výši výslužného, dává najevo, že výši výslužného jest stanoviti podle základny platné pro pomocné zaměstnance, což je ostatně zcela důsledné, neboť výslužné se vyměřuje podle platu, jaký byl v činné službě pobírán, tedy výslužné pomocného zaměstnance podle jeho platu v činné službě a ne podle platu, jaký pobírá zřízencec. Proto podle těchto předpisů dospívá napadený rozsudek k správnému závěru, že i v ostatním, pokud § 136 výjimky neustanovuje, jest poměr pomocného zřízence, jehož poměr služební byl změněn podle § 135 v poměr zřízencecký, posuzovati podle předpisů platných pro zřízence. Žalovaná strana také připouští, že touto změnou služebního poměru dosáhl žalobce nevypověditelnosti, což správně rozsudek staví na roveň definitivnímu poměru služebnímu. Žalovaná strana také žalobce ze služebního poměru nevypověděla, nýbrž jak jest prokázáno výnosem ředitelství státních drah ze dne 23. června 1932, dala jej podle ustanovení § 115 odst. 3 lit. e) služ. řádu do trvalé výslužby. Ustanovení § 115 služ. řádu týká se přeložení do trvalé výslužby jen úředníků, podúředníků a zřízenců, nikoli také pomocných zaměstnanců, tak že žalobce, když šlo o pensionování, byl staven na roveň zřízenci. S tím souhlasí ustanovení § 7 stanov pensijního fondu, kde se jedná v odst. 1 o nároku člena na pensi a sice definitivního zaměstnance, jestliže byl přeložen do trvalé výslužby a v odst. 3 o nároku pomocného zaměstnance na pensi, jestliže byl ze služeb vypovězen. Postup žalované strany, která jednak uznává, že žalobce byl definitivním zaměstnancem, a jednak jej dává do trvalé výslužby podle ustanovení platných pro definitivní zaměstnance (§ 115 služ. řádu) nasvědčuje správnosti názoru napadeného rozsudku, že žalovaný má nárok na trvalou pensi tak, jako zřízencec a že jen pokud jde o výši, zůstávají pro něho v platnosti ustanovení §§ 126, 127, 129—131 cit. vládn. nař., poněvadž jen v tom ustanovuje § 136 výjimku. Správně také poukazuje rozsudek na to, že doslov § 7 odst. 1 stanov pensijního fondu nevylučuje, by byl použit i na žalobce, neboť tam se mluví jen o definitivním zaměstnanci, ne tedy jen o úředníku, podúředníku a zřízenci. Definitivním zaměstnancem však byl, jak shora dovozeno, i žalobce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Jádro tohoto sporu tkví v otázce, zda se na žalobce vztahuje ustanovení § 7 odst. 6 stanov pensijního fondu čl. státních drah, jehož použila státní železniční správa při rozhodování o žalobcově pensii, či zda jest v tomto případě použití ustanovení § 7 odst. 1 těchže stanov. Není

sporné, že žalobce byl pomocným zaměstnancem čsl. státních drah a že se zpětnou platností od 26. července 1931 byl jeho služební poměr pomocného zaměstnance podle § 135 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. změněn ve služební poměr zřízence čsl. státních drah. Pomocní zaměstnanci, jejichž služební poměr byl změněn ve služební poměr zřízence čsl. státních drah, jsou podle § 135 odst. 1 vl. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. co do služebního poměru postaveni na roveň zřízencům čsl. státních drah. Podle odst. 2 § 135 jde tu o nový služební poměr a podle odst. 3 téhož paragrafu platí co do tohoto služebního poměru všechny předpisy upravující služební poměr zřízenců ve znění nyní platném i se změnami a doplňky vyplývajícími z tohoto vládního nařízení. Uvedená změna značí zabezpečení nevypověditelnosti služebního poměru, neznamená však přestup ze služební skupiny pomocných zaměstnanců do některé kategorie zřízenců. Služební poměr těchto pomocných zaměstnanců jest určen rozsahem práv a povinností definitivně ustanovených zřízenců, při čemž však jejich platové poměry zůstávají tímto přestupem nedotčeny a zaměstnanci, o něž jde, se čítají i nadále na systemisovaný stav pomocných zaměstnanců. Ježto však pomocní zaměstnanci, jejichž služební poměr byl takto změněn, jsou co do služebního poměru postaveni na roveň zřízencům čsl. státních drah a jsou tudíž nevypověditelní, vztahují se na ně zejména ustanovení §§ 114 a násl. služebního řádu pro zaměstnance čsl. státních drah o přeložení do výslužby. (Viz důvodovou zprávu k § 135, uveřejněnou ve Sborníku služebního a platového práva státních a jiných veřejných zaměstnanců, II. svazek, str. 178—179.) Platí pro ně též zvláštní ustanovení § 119 odst. 4 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., že při přeložení do výslužby se zastaví jejich služební plat dnem, v němž pomocný zaměstnanec, byv o přeložení do výslužby vyrozuměn, byl činné služby sprostěn. Naproti tomu pro ostatní pomocné zaměstnance, jejichž služební poměr nebyl podle § 135 změněn, platí beze změny dosavadní předpisy o rozvázání služebního poměru (výpovědí, propuštěním, dobrovolným odchodem). (Viz důvodovou zprávu k § 119 pozn. 2 na str. 175.) Bylo již řečeno, že změna služebního poměru podle § 135 se nedotýká poměrů platových, neboť v § 136 jsou vyznačena — a to výčetno — ustanovení o platových poměrech pomocných zaměstnanců, jež platí i pro zaměstnance, jejichž služební poměr byl změněn podle § 135 ve služební poměr zřízence. V § 136 se odkazuje nejen na ustanovení o služebním platu, nýbrž i na ustanovení o platech odpočívých a zaopatřovacích, obsažené v druhé části dílu II., vyjímajíc § 128. Za jakých podmínek vzniká pro zaměstnance uvedené v § 135 nárok na pensi, není však ve vládním nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n. stanoveno. V § 126 odst. 3 se jen praví, že pro pojištění pomocných zaměstnanců v pensijním fondě čsl. státních drah mají být v dosavadních předpisech provedeny změny vyplývající z ustanovení tohoto dílu, čímž bylo uloženo ministerstvu železnic, by příslušné změny provedlo úpravou stanov pensijního fondu čsl. státních drah. (Viz důvodovou zprávu k § 126 pozn. 3. na str. 176 uvedeného sborníku.) Také v § 118 služebního řádu pro zaměstnance čsl. státních drah se praví, že o nároku na výslužné obsahují ustanovení stanovy pensijního fondu čsl. státních drah. Otázku nabytí nároku (vzniku ná-

roku) na pensi jest proto posuzovati podle příslušných ustanovení stanov pensijního fondu čsl. státních drah. Tyto stanovy obsahují v § 7 podrobné předpisy o »nároku člena (pensijního fondu) na pensi«. V odst. 3 § 7 jest ustanoveno, za jakých podmínek nabývá nároku na pensi pomocný zaměstnanec, jestliže byl státní železniční správou ze služeb vypověděn a v odst. 6 § 7 jsou pak upraveny případy, ve kterých pomocný zaměstnanec, ač jinak vyhovuje podmínkám podle § 7 odst. 3 čís. 1, nemá přece na pensi nároku, protože nedovršil šedesátý rok věku přede dnem zániku služebního poměru. Tato ustanovení se vztahují zřejmě jen na pomocné zaměstnance, kteří byli ze služeb vypovědění a jejichž služební poměr výpovědí zanikl, nelze je však vztahovati na takové pomocné zaměstnance, jejichž služební poměr byl podle § 135 změněn v nevypověditelný služební poměr zřízence a kteří byli dáni do trvalé výslužby. Jest nesporné, že žalobcův služební poměr nebyl vypověditelný a že žalobce také skutečně ze služby vypověděn nebyl, nýbrž že byl dán z moci úřední na trvalý odpočinek (do trvalé výslužby) podle ustanovení § 115 odst. 3 e) služebního řádu. Stanovy pensijního fondu čsl. státních drah neobsahují zvláštního ustanovení o tom, za jakých podmínek nabývá nároku na pensi pomocní zaměstnanci, jejichž služební poměr byl podle § 135 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n. změněn ve služební poměr zřízence a kteří byli přeloženi do výslužby. Z toho, co bylo již vyloženo, vyplývá jen záporný závěr, že na tyto zaměstnance nelze použití ustanovení § 7 odst. 3 a 6 stanov pensijního fondu. Jest proto věci výkladu pensijních stanov, kterého jiného z jejich ustanovení jest na tyto zaměstnance použití. Oba nižší soudy vyslovily právní názor, že jest v tomto případě použití ustanovení § 7 odst. 1 pensijních stanov o tom, za jakých podmínek nabývá nároku na pensi definitivní zaměstnanec, který byl přeložen do výslužby. Dovolací soud schvaluje tento názor, vycházející při tom z těchto úvah: Nabytí nároku na pensi jest v § 7 pensijních stanov upraveno na základě povahy služebního poměru. Zaměstnanců, jejichž služební poměr jest definitivní a které proto nelze vypověděti, nýbrž jen přeložiti do výslužby podle §§ 114 a násl. služebního řádu, se týká ustanovení § 7 odst. 1 pensijních stanov, které přiznává jim nárok na pensi za podmínek výhodnějších, než jsou stanoveny v § 7 odst. 3 pro pomocné zaměstnance, kteří mohou být státní železniční správou vypovědění ze služeb a jejichž služební poměr výpovědí zaniká. Tyto rozdíly mají základ právě v různosti služebního poměru, totiž v tom, zda služební poměr jest definitivní či vypověditelný. V § 7 pensijních stanov se také přesně rozeznává mezi »vstupem do výslužby« a »zánikem služebního poměru výpovědí«. Přeložení do výslužby nese s sebou podle § 7 odst. 1 nabytí nároku na pensi za podmínek tam dále uvedených. Ustanovení § 136 vládn. nař. čís. 15/1927 sb. z. a n., pokud poukazuje na předpisy druhé části dílu II., vyjímajíc § 128, brání ovšem tomu, by pomocný zaměstnanec v poměru zřízence podle § 135 obdržel pensi ve vyšší výměře, než ostatní pomocní zaměstnanci, ale to se týká jen výše pense, nikoliv nabytí nároku na pensi, což správně vystihly nižší soudy, když přiznaly žalobci nárok na pensi jen ve výměře stanovené pro pomocného zaměstnance. Odvolací soud nepochybil ani v tom, že rozeznával mezi předpoklady pro vznik pensijního nároku a pro výši pense, neboť tento rozdíl činí

také stanovy pensijního fondu, ježto v § 7 upravují zvlášť předpoklady pro nárok člena na pensi a pak v § 8 zase zvlášť výměru členovy pense. Ani ustanovení § 5 odst. 2 čís. 1 pensijních stanov, na něž poukazuje dovolatel, nebrání tomu, by nabytí nároku na pensi u žalobce jako pomocného zaměstnance, jehož služební poměr byl podle § 135 změněn ve služební poměr zřízence, bylo posuzováno podle § 7 odst. 1 pensijních stanov, neboť v § 5 odst. 2 se upravuje jen pensijní základna, nikoliv nárok na pensi a podmínky jeho vzniku. Dovolatel sice správně vykládá, že platnost ustanovení § 128 vládního nařízení čís. 15/1927 sb. z. a n. pro pomocné zaměstnance, jejichž služební poměr byl podle § 135 změněn ve služební poměr zřízence, byla v § 136 vyloučena proto, že služební poměr těchto zaměstnanců jest nevypověditelný, kdežto v § 128 se předpokládá pro nabytí nároku na pensi výpověď ze služby, avšak odvolací soud právě z tohoto vyloučení platnosti ustanovení § 128 pro uvedené zaměstnance zcela případně dovodil, že se tím dává na jevo, že pro tyto zaměstnance platí o vzniku pensijního nároku jiné předpisy, než pro ostatní pomocné zaměstnance.

Čís. 13896.

**Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Spor advokáta s klientem o zaplacení odměny a výloh nepatří před pracovní soud, jenž projednával původní spor.
Ustanovení § 94, druhý odstavec, j. n. platí jen pro příslušnost soudů řádných, nikoliv i pro příslušnost pracovního soudu.**

(Rozh. ze dne 27. října 1934, Rv II 718/34.)

Žalobu o zaplacení palmare 12.000 Kč z pracovního sporu podal advokát na klienta u pracovního soudu, u něhož byl veden původní spor. Procesní soud prvé stolice uznal dílčím rozsudkem pro uznání žalovaného povinným zaplatiti žalobci 4.000 Kč. Odvolací soud usnesením napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Napadeným rozsudkem jako dílčím rozsudkem pro uznání byl žalovaný povinným uznán zaplatiti žalobci 4.000 Kč do 14 dnů pod exekucí. Proti tomuto rozsudku podává žalovaný odvolání a činí návrh, by pracovní soud byl uznán za nepřislušný a rozsudek pro uznání byl zrušen, pokud se týče změněn v ten smysl, že se žalobcův návrh na vydání rozsudku pro uznání zamítá, pokud se týče, že se žaloba odmítá pro věcnou nepřislušnost též co do uznané částky. Jako odvolací důvody uplatňuje žalovaný kusost řízení, nesprávné právní posouzení a zmatečnost. Jde však jen o odvolací důvody podle § 471 čís. 6 c. ř. s., pokud se týče o § 477 čís. 3 c. ř. s. a proto byla věc v neveřejném sedění rozhodnuta. Pokud žalovaný uplatňuje kusost řízení, jelikož první soud podle protokolu o námítce nepřislušnosti nerozhodl, byla vadnost již odstraněna usnesením pracovního soudu ze dne 9. dubna 1934, kterým opravou rozsudku bylo do rozsudku pojata usnesení, že se námítka věcné nepřislušnosti zamítá. Ve věci samé není odvolání odůvodněno. Není žádným zákonitým usta-

novením vyloučeno, že příslušnost podle § 94 druhý odstavec j. n. nemá místa pro pracovní soud. Ani ratio pracovního zákona proti tomu nemluví, že ustanovení § 94 druhý odstavec j. n. pro pracovní soudy neplatí. Také názor odvolatele, že se výrok § 94 j. n. »poplatky a výlohy« nevztahuje na palmare advokátů, jako v souzené věci, jest mylný. Také úzký výklad odvolatele v tom smyslu neodpovídá zákonným ustanovením a judikatura a literatura připouští příslušnost podle § 94 druhý odstavec j. n. i ohledně palmare právních zástupců. Plným právem proto první soudce námítku věcné nepřislušnosti zamítl. Tímto odvolacím usnesením je též vyřízena stížnost žalovaného proti usnesení ze dne 9. dubna 1934.

Do usnesení odvolacího soudu podal žalovaný dovolání i rekurs. Nejevšší soud vyhověl dovolání, zrušil usnesení odvolacího soudu i částečný rozsudek pracovního soudu jako zmatečné a zároveň k dovolání zrušil i řízení předcházející rozsudku pracovního soudu jako zmatečné a odmítl žalobu.

Důvody:

Odvolací soud praví sice ve svém rozhodnutí, že se obmezuje na důvod zmatečnosti. Ve skutečnosti obírá se i výtkou mylného právního posouzení věci a vyřizuje celé odvolání žalovaného i věcně. Odvolací soud měl proto vydati rozhodnutí ve formě rozsudku; vydal-li je mylně ve formě usnesení, byl žalovaný oprávněn brániti se buď dovoláním nebo rekusem. (Srov. plenární rozhodnutí čís. 1309 sb. n. s.) Žalovaný použil obojího opravného prostředku, tedy i dovolání práven. Podle § 1 zák. ze dne 4. července 1931 čís. 131 sb. z. a n. jsou pracovní soudy výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního nebo učebního poměru založeného soukromoprávní smlouvou, vzniklé mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i v určitém případě mezi zaměstnanci téhož zaměstnavatele. Příslušnost pracovního soudu jest tedy přesně vymezena i ve směru osobním i věcném a soud pracovní musí ji zkoumati z úřadu, zejména i otázku, zda spor náleží před pracovní soud. Nejde-li vůbec o spor patřící před soud pracovní, jest řízení i rozhodnutí zmatečné (§ 28 čís. 3 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. a § 477 čís. 3 c. ř. s. a 513 c. ř. s.). Ke zmatečnosti jest hleděti i ve vyšších stolicích, když se k nim dostane věc přípustným opravným prostředkem. Jde tedy o otázku, zda spor advokáta proti jeho klientu o zaplacení odměny a výloh náleží před pracovní soud. Ježto strany nepatří k okruhu osob, uvedených v § 1 odst. (1) zák. o prac. soudech a ani předmět sporu nespadá pod některé z ustanovení § 2 cit. zák., bylo otázku tuto zodpověděti záporně. Žalobce nemůže se dovolávati ani ustanovení § 94 druhý odstavec j. n., jež platí pro úpravu příslušnosti soudů řádných. Zákon o soudech pracovních jest však lex specialis a má o příslušnosti ustanovení zvláštní v §§ 1, 2 a 3 cit. zák. a jen podle nich jest otázku posuzovati. Ježto podle těchto ustanovení nenáleží pracovnímu soudu rozhodovati o věci, o niž tu jde, bylo rozhodnuto, jak ve výroku uvedeno.

Čís. 13897.

Pro otázku, zda jsou tu předpoklady přednostního pořadí převodního poplatku, je nerozhodné, zda na platebním rozkaze byla připojena

doložka vykonatelnosti, aniž záleží na tom, jaké má tato doložka datum, nýbrž je zkoumati jen, zda jsou splněny předpoklady § 72 zákona ze dne 9. února 1850, čís. 50 ř. zák., § 216 čís. 2 ex. ř. a čl. III odst. 14 nařízení min. financí ze dne 3. května 1850, čís. 181 ř. zák.

Odpor proti přikázání poplatku v přednostním pořadí z důvodu, že byl vznesen odpor a žádáno o odpis poplatku, poněvadž prý nedošlo k realizaci smlouvy, jest odkázati na pořad správní.

Poplatek z převodu o s o b n í koncese nepoživá přednostního práva při rozvrhu výtěžku nemovitosti.

Při směně nemovitostí nejsou převodní poplatky jednotným dluhem, poživajícím přednostního práva nedílně na obou nemovitostech, nýbrž na každé ze směněných nemovitostí poživá zástavního práva jen poplatek, připadající na nemovitost, jíž se přímo týká.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R I 1024/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost nepřikázal soud první stolice k odporu vymáhajícího věřitele v přednostním pořadí převodní poplatek z platebního rozkazu ze dne 22. listopadu 1933, ani poplatek z převodu osobní koncese ani poplatek z převodu nemovitosti, za niž byla vydražená nemovitost směněna. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stěžovatel napadá usnesení prvního soudu ve třech bodech. Především, že nebyl přikázán k hotovému zaplacení v přednostním pořadí převodní poplatek z platebního rozkazu ze dne 22. listopadu 1933 v částce Kč 12.960⁹⁰. Tvrdí, že stačí, je-li na platebním rozkaze doložka vykonatelnosti. Jest sice na tomto platebním rozkaze datum doložky dřívější než datum vystavení, ale okolnost ta jest významu podružného a soud jest vázán platebním rozkazem potud, že nemůže přezkoumávat, zda byl vyměřen právem, či nikoliv. Avšak stěžovatel přehlíží, že zkoumati exekuční titul ve směru formálním jest povinností soudu. V souzeném případě nezkoumá, zda byl platební příkaz vydán právem, či neprávem, nýbrž zda jest formálně bezvadný. A tu správně usoudil soud první stolice, že platební rozkaz, na kterém se potvrzuje vykonatelnost dříve, než byl vystaven, nelze za formálně bezvadný považovati. Z toho důvodu odporu vyhověl. Rovněž důvodně bylo vyhověno odporu i v druhém případě, o kterém se stížnost zmiňuje, pokud totiž jde o poplatek z převodu hostinské koncese, ježto není zřejmo ze spisu vůbec, že šlo o koncesi radikovanou a při koncesi osobní nelze poplatek z převodu stěžovateli přiznati vůbec, tím méně v pořadí přednostním. Ani část převodního poplatku ohledně směněné usedlosti nelze přikázati stěžovateli, ježto se poplatek ten týká jiné nemovitosti než nemovitosti vydražené.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu československého státu potud, že mu přikázal v přednostním pořadí převodní poplatek z platebního rozkazu ze dne 22. listopadu 1933 a poukázal v tomto směru vymáhajícího věřitele s jeho odporem na pořad správní, jinak dovolacímu rekursu nevyhověl.

D ů v o d y:

Připojení doložky vykonatelnosti na platebním rozkazu ze dne 22. listopadu 1933 bylo zbytečné, poněvadž převodní poplatek poživá zástavního práva přednostního i když není dosud vykonatelný. Pro rozhodování, zda jsou tu předpoklady pro přednostní pořadí převodního poplatku, je nerozhodné, zda na platebním rozkazu byla připojena doložka vykonatelnosti a nezáleží na tom, jaké má tato doložka datum, nýbrž je zkoumati jen, zda jsou splněny předpoklady § 72 zák. čís. 50/1850, § 216 druhý odstavec ex. ř. a čl. III odst. 14 nařízení min. financí čís. 181/1850. V souzeném případě jsou splněny podmínky těchto předpisů a proto musí býti poplatek přiznán v přednostním pořadí. Pokud se však vymáhající věřitel v odporu obrací proti nároku samotnému, pokud se týče proti jeho trvání, uváděje, že byl vznesen odpor a žádost za odpis tohoto poplatku, poněvadž prý nedošlo k realizaci smlouvy, bylo odpor odkázati na pořad správní, neboť tuto otázku nemůže řešiti soud, nýbrž úřady správní (srov. zejména rozh. n. s. sb. čís. 12646).

Jinak však dovolací rekurs není oprávněn. Poplatek z převodu osobní koncese nepoživá přednostního práva při rozvrhu výtěžku nemovitosti. Při směně nemovitostí nejsou převodní poplatky jednotným dluhem, poživajícím přednostního práva nedílně na obou nemovitostech, nýbrž na každé ze směněných nemovitostí poživá zástavního přednostního práva jen poplatek, připadající na nemovitost, jíž se přímo týká.

Čís. 13898.

Příslušenstvím živnostenského podniku jsou i zásoby zboží, jež jsou věnovány účelu provozu podniku, pokud jest jich zapotřebí k dalšímu nerušenému provozu podniku; u hotelových podniků i příslušné zásoby vína.

Byly-li zásoby vína předány vnucenému správci hotelového podniku a tento použil části z nich pro provoz tohoto podniku, jest výtěžek z toho zařaditi do příjmů vnucené správy.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R I 1026/34.)

Vyřizuje účet vnuceného správce nemovitostí, na nichž byly hotelové podniky, srazil soud první stolice z příjmů částku za prodané vína. Rekursní soud změnil napadené usnesení v ten rozum, že nemá dojíti ke srážce toho, co bylo strženo za prodané víno. D ů v o d y: Soud první stolice odůvodnil napadené usnesení tím, že prý v obou hotelových podnicích se nacházející zásoby vína nejsou příslušenstvím vnucené správy a nemovitosti ani zásobami vnuceného správce v hostinské a výčepní živnosti. Naproti tomu tvrdí rekurenti, že vinné sklepy, které tu jsou, jsou podle § 294 obč. zák. příslušenstvím nemovitostí nuceně spravovaných. K tomuto názoru rekurentů nelze se přikloniti, ježto hotelový podnik lze provozovati, i když není vinný sklep, a i když vinné sklepy tu snad jsou určeny k trvalému užívání hotelu. Na vinné

sklepy, o něž jde, je pohlížeti spíše jako na zásoby zboží, jež patří hotelům nuceně spravovaným. Z těchto zásob zboží může nucený správce prodati ve spravovaných podnicích potřebné množství. Výtěžek tvoří část příjmů podniků nuceně spravovaných. Jen, kdyby bylo prodáno nuceným správcem ze skladu víno, jež bylo zabaveno, bylo by nejprve uspokojiti z výtěžku zástavní pohledávky věřitelů. Ježto vinný sklep není zastaven, připadá výtěžek z prodaného vína k příjmům nucené správy, nelze ho tedy vydati povinným. Ohledně výtěžků z prodaného vína bylo tudíž rekursu, jak výše uvedeno, vyhověno (Neumann § 344 ex. ř.).

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu dlužníků.

D ů v o d y:

Nesporo jest, že nucenou správou nemovitostí stěžovatelů byly jejich hotelové podniky na nich se nacházející podrobeny nucené správě. Tím však bylo i příslušenství těchto podniků postiženo nucenou správou. Za příslušenství živnostenského podniku jest považovati i zásoby zboží, jež jsou věnovány účelu podniku, pokud jest jich zapotřebí k dalšímu nerušnému provozu podniku, u hotelových podniků zajisté též příslušné zásoby vína. Ze stěžovatelé sami zastávali tento názor, vyplývá z protokolů o zavedení nuceného správce, kde byla řeč i o zásobách zboží, obzvláště o zásobách vína, jež byly nucenému správci odevzdány aniž stěžovatelé vznesli námítky nebo se zmiňovali o svých nárocích teď uplatňovaných. Jen vymáhající věřitelé upozorňovali, že nabyli práva zástavního k zásobám vína, jež však zaniklo zavedením vyrovnacího řízení. Nucený správce udal, že ho stěžovatelé nijak neupozorňovali, že zásoby vína nelze považovati za zásoby hotelových podniků. Stěžovatelé sami připustili, že používali zásob vína i pro provoz hostinské živnosti spojené s hotelovými podniky, a byli by zajisté nadále tak činili jako činil nucený správce. Zásoby vína byly za souhlasu stěžovatelů předány nucenému správci při zavedení nucené správy hotelových podniků a použil-li tento částí v ceně 8.619 Kč a 2.376 Kč pro provoz těchto podniků, zařadil rekursní soud právem tento výtěžek do příjmů nucené správy. Netřeba řešiti otázku, zda veškeré zásoby vína ve vinném sklepe stěžovatelů lze považovati za příslušenství hotelových podniků, nýbrž bylo řešiti jen otázku, zda uvedenou část zásob vína, potřebovanou nuceným správcem pro účely podniku v období zde v úvahu přicházejícím, nutno pokládati za příslušenství podniku, a tuto otázku bylo zodpověděti kladně, jak již bylo doličeno. Na tom nemění nic okolnost, že ustanovení § 344 ex. ř., jehož se rekursní soud dovolává, zde nedopadá, jakož i okolnost, že vymáhající věřitelé znovu zabavili zásoby vína.

Čís. 13899.

Zákon ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti nezaměstnaným.

Pro určení výše příjmu podle § 4, odstavec (2) zákona rozhodují nejen ohledy na výživu, nýbrž i závazky nezaměstnaného, jež mohou býti u zaměstnanců téhož oboru, avšak různé kategorie, rozdílné.

U osoby, jež prováděla samostatnou výdělečnou činnost, neměla mzdu podle mzdového tarifu ani mzdu v místě obvyklou a mzda jejích zaměstnanců byla různá podle druhu práce, není měřítkem pro výšku příjmu podle § 4 odstavec 2 zákona nejnižší mzda zaměstnance nejnižší kategorie, nýbrž mzda toho zaměstnance, která by neohrožovala výživu osoby, jež prováděla dříve samostatnou výdělečnou činnost, a poskytovala mu aspoň částečnou možnost, aby svým závazkům z dřívějších dob mohl dostáti, což lze řešiti jen pro každý případ zvlášť.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R I 1055/34.)

Konkursní soud odložil k návrhu dlužníka Otty P-a rozhodnutí o návrhu československého státu, by na jmění Otty P-a byl vyhlášen konkurs, podle § 4 (2) zákona ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n. až do 31. prosince 1934. D ů v o d y: Konaným šetřením zjištěno, že dlužník, majitel firmy Josef T., provozující samostatnou výdělečnou činnost, musil se pro hospodářské poměry této činnosti vzdáti a již koncem roku 1929 zastavil výrobu korkových izolací a od konce roku 1930 vůbec neprovozuje tovární živnost. Toto zastavení činnosti bylo také ohlášeno i okresnímu úřadu v P. i berní správě a okresní úřad vzal oznámení na vědomí sdělením ze dne 16. dubna 1934. Dále jest zjištěno opisem rozhodnutí ministerstva Národní obrany, že dlužník jako nadporučík v záloze má výslužné 1.235 Kč ročně, příplatek 248 Kč, jednotný drahotní přírůstek 5.126 Kč a přírůstek na dvě děti 2.400 Kč a přírůstek za zranění 600 Kč. Zřejmo tudíž, že dlužník nemá příjem rovnající se příjmu uvedenému v odstavci (1) § 4 zákona čís. 34/1934. R e k u r s n í s o u d zamítl návrh dlužníka, by rozhodnutí o návrhu na prohlášení konkursu bylo odloženo do 31. prosince 1934. D ů v o d y: Podle výslovného ustanovení § 4 (2) zákona ze dne 22. února 1934 čís. 34 sb. z. a n. je třeba dvou podmínek, by mohlo býti vyhověno návrhu dlužníka, by rozhodnutí o návrhu na prohlášení konkursu bylo odloženo do 31. prosince 1934. Nejprve je třeba zjistiti, že jde o osobu, která provozovala samostatnou výdělečnou činnost a musila se jí pro hospodářské poměry vzdáti. Podmínka tato jest u dlužníka Otto P-a splněna, neboť jest nesporné, že provozoval tovární výrobu izolací, a prvním soudem jest zjištěno, že provozování živnosti té zastavil a také zastavení ohlásil i berní správě, i okresnímu úřadu. Zjištění to stěžovatelka ani nenapadá, namítá jen, že se odhlášení to stalo až v dubnu 1934, tedy po tom, když vešel v platnost zákon čís. 34/1934 sb. z. a n., takže se prý na něho zákon ten nevztahuje. Názor ten však nemá v zákoně opory a proto tato námítka neobstojí. Druhou podmínkou jest, že dlužník nemá příjem rovnající se příjmu uvedenému v odst. (1) § 4 cit. zák., t. j. příjem rovnající se mzdě při plném zaměstnání v oboru osoby uvedené v odst. (1) podle platného mzdového tarifu nebo mzdě v místě obvyklé. Při tom v odst. (1) jde o osoby podrobené povinnému nemocenskému pojištění. V souzeném případě ovšem není podle doslovu zákona zcela jasno, jaký příjem by měl býti vzat ke srovnání. Prvý soud však zjistil z dokladu předloženého dlužníkem, že pobírá od ministerstva národní obrany výslužné s přírůdky ve výši 7.209 Kč, nehledě ku přírůdku na děti ve výši 2.400 Kč.

Jest jisto, že zaměstnanec v oboru živnosti dlužníkovy s příjmem 7.209 Kč byl by podroben povinnému nemocenskému pojištění. Podle toho má dlužník příjem rovnající se příjmu uvedenému v odst. (1) § 4 zák. čís. 34/1934 sb. z. a n. a není u něho splněna druhá podmínka tohoto předpisu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Rekursní soud nevyslovil, jak míní dovolací rekurent, názor, že osoby, jež provozovaly samostatnou výdělečnou činnost a musily se jí pro hospodářské poměry vzdát, jsou vyloučeny z ochrany proti exekuci a konkursu, mají-li sebe menší příjem, nýbrž vyslovil jen, že není z § 4 odstavec (2) zákona čís. 34/34 sb. z. a n. jasno, jaké měřítko jest vzítí pro výši příjmu. V tom má sice pravdu, avšak pomůcku poskytuje důvodová zpráva (tisk čís. 1211), podle níž jest důvodem ochrany jednak nebezpečí, že si nezaměstnaný nemůže často opatřiti ani nejnütnější potřeby k výživě své a svých rodin, jednak, že nemají ani prostředky k plnění závazků převzatých v době, kdy ještě krise nebylo. Rozhodují tudíž pro určení výše příjmu podle § 4 odstavec (2) zákona nejen ohledy na výživu, nýbrž i na závazky nezaměstnaného, jež mohou býti u zaměstnanců téhož oboru, avšak různé kategorie, rozdílné. Osoba, jež prováděla samostatnou výdělečnou činnost, neměla mzdu podle mzdového tarifu ani mzdu v místě obvyklou a mzda jejích zaměstnanců byla různá podle druhu práce a nemusí proto měřítkem pro výšku příjmu podle § 4 odstavec (2) zákona býti nejnižší mzda zaměstnance nejnižší kategorie, nýbrž mzda toho zaměstnance, která by neohrožovala výživu osoby, jež prováděla dříve samostatnou výdělečnou činnost a poskytovala mu aspoň částečnou možnost, aby svým závazkům z dřívějších dob mohl dostáti, což lze řešiti jen pro každý případ zvláště. Dovolací rekurent má podle zprávy ministerstva národní obrany výslužné, jež i s přídavkem za zranění a s přídavky na děti činí ročně 9.608 Kč 40 h, tedy měsíčně 800 Kč 70 h, což nepřesahuje mzdu zaměstnance podrobeného nemocenskému pojištění, jakž patrno z § 6 zákona z 8. listopadu 1928 čís. 184 sb. z. a n., byť by stačil tento příjem k opatření nutné výživy, neposkytuje vůbec možnost, aby mohly býti aspoň částečně splaceny dluhy z doby před hospodářskou krizí, zejména an dovolací rekurent jen na daních dluží podle navrhovatelky 754.214 Kč 75 h.

Čís. 13900.

Pokud spor o vrácení zbytku stavebního vkladu, jenž byl složen při nájmu bytu v družstevním domě, spadá pod § 49 čís. 5 j. n., třebaže žalované družstvo ve sporu namítalo, že stavební vklad byl vázanou půjčkou poskytnutou družstvu.

Soud příslušný podle § 49 čís. 5 j. n. pro postupitele platí i pro postupníka.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R I 1136/34.)

Žalobou, zadanou na okresním soudě, domáhali se žalobci jako postupníci na žalovaném družstvu vrácení zbytku stavebního vkladu 23.294 Kč, jež jejich postupitel složil žalovanému družstvu v roce 1925. Námitku věcné nepřislušnosti soud první stolice zamítl. Rekursní soud vyhověl námitce a odmítl žalobu.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Otázku, o níž tu jde, řešil nejvyšší soud již v rozhodnutí čís. 8217 sb. n. s., kde dovodil, že o námitce nepřislušnosti jest rozhodnouti jen na základě údajů žalobcových, nikoliv však jen těch, jež jsou v žalobě, nýbrž i údajů přednesených v ústním jednání o námitce, a že na příslušnost dovolaného soudu jest uznati, ukáže-li se, že sporná věc by patřila na dovolaný soud podle toho, jak žalobce svůj žalobní nárok podle jeho skutkového a právního podkladu opodstatňuje. Zda tento základ jest po právu, čili nic, nelze arci v tomto mezisporu zkoumati, neboť to se dotýká již věcné oprávněnosti žalobního nároku. V důsledku této právní zásady nelze tedy námitku nepřislušnosti soudu opíratí o to, že tvrzený skutkový a právní základ jest nesprávný. Podotknouti jest, hledíc k případu, o který tu jde, že postup pohledávky, působící jen změnu v osobě věřitele, nedotýká se důvodů věcné a místní příslušnosti, pokud se nezakládají ve zvláštních osobních poměrech oprávněného nebo zavázaného (srov. rozh. čís. 253 sb. n. s.). V souzeném případě domáhají se žalobci podle svého přednesu jako postupníci vrácení zbytku stavebního vkladu, který jejich postupitel složil žalovanému družstvu v roce 1925, a tvrdí, že žalované družstvo pronajalo postupiteli ve svém domě byt smlouvou ze dne 10. dubna 1925, že jednou z podmínek nájemní smlouvy bylo, že nájemník složí na byt stavební vklad 40.000 Kč, že vklad složil dne 30. dubna 1925, že dopisem z 21. prosince 1932 vypověděl nájem bytu i stavebního vkladu podle smlouvy na půl roku, že žalovaná strana vzala výpověď na vědomí dopisem z 28. prosince 1932, že se však zdráhá zbytek stavebního vkladu vyplátni. Žalovaná strana opodstatňuje námitku věcné nepřislušnosti tvrzením, že stavební vklad byl vázanou půjčkou poskytnutou družstvu, že tato povaha stavebních vkladů byla určena výslovně dodatkem k § 2 stanov usneseným na valné hromadě dne 17. listopadu 1932, a že proto žalobní nárok není nárokem ze smlouvy nájemní. Tato námitka je námitkou hmotněprávní, jejímuž řešení nelze v mezisporu o příslušnost předbítati, neboť žalobci trvají na tvrzení, že pro žalobní nárok neplatí stanovy družstva, nýbrž ujednání z 10. dubna 1925. Prvý soud správně rozpoznal, že podle obsahu tohoto ujednání bylo podmínkou uzavření nájemní smlouvy, že nájemník složí stavební vklad. Šlo tu o odkládací výminku, na níž záviselo nabytí práva, t. j. účinek nájmu. Když proto nyní žalobci jako postupníci nájemníka se domáhají vyplacení zbytku složeného stavebního vkladu, jde podle skutkového a právního opodstatnění žalobního nároku o spor ze smlouvy nájemní,

Civilní rozhodnutí XVI.

jenž se netýká ani bytí smlouvy, ani zaplacení činže, takže jest opodstatněna příslušnost okresního soudu podle § 49 č. 5 j. n.

Čís. 13901.

Zákon ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., o základních ustanoveních soudního řízení nesporného.

Dokud usnesení v nesporném řízení nebylo účastníku řádně doručeno, nenabylo proti němu právní moci. Lhostejno, že tomuto účastníku bylo zatím doručeno usnesení rekursního soudu o rekursu jiného účastníka proti usnesení prvního soudu.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R I 1174/34.)

K návrhu poručenstva uložil soud první stolice usnesením ze dne 13. září 1933 nemanželskému otci, by platil dítěti výživné. Do tohoto usnesení stěžoval si jménem dítěte poručník co do výše výživného. Rekursní soud usnesením ze dne 16. února 1934 napadené usnesení potvrdil. Dne 14. dubna 1934 podal nemanželský otec do usnesení prvního soudu rekurs, jež rekursní soud dne 8. června 1934 odmítl. **Důvody:** Stěžovatel napadá usnesení první stolice, ač sám ve stížnosti uvádí, že mu bylo již v této věci dne 30. března 1934 doručeno usnesení soudu rekursního, vyvolané stížností poručenstva dítěte. Stěžovatel si neuvědomuje, že nelze v tomto období věci napadati usnesení soudu první stolice, když již rekursní soud usnesením ze dne 16. února 1934 rozhodl a usnesení soudu prvního potvrdil. Soud rekursní jest svým usnesením vázán, a proto nelze nyní již napadati usnesení soudu první stolice stížností, ať již z důvodu jakéhokoliv. Stížnost ta jest nyní proti usnesení soudu prvního nepřipustná, stěžovatel by snad mohl revisní stížností odporovati usnesení rekursního soudu, nikoli však napadnouti usnesení soudu první stolice, jež rekursní soud potvrdil.

Do tohoto odmítacího usnesení podal nemanželský otec rekurs k nejvyššímu soudu. **Nejvyšší soud** k tomuto rekursu zrušil napadené usnesení jakož i usnesení rekursního soudu ze dne 16. února 1934 a usnesení prvního soudu ze dne 13. září 1933 i s předchozím řízením, pokud se týkalo návrhu poručenstva, jako zmatečné a uložil prvnímu soudu, by po dalším řízení o návrhu znovu rozhodl.

Důvody:

Jak ze spisů patrné, nebyl stěžovatel, nemanželský otec, o návrhu poručníka nemanželského dítěte na určení výživného vůbec slyšen, aniž vyzván, by se do určité lhůty o něm vyjádřil. Tím byl porušen předpis druhého odstavce § 18 zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. a je tu důvod zmatečnosti § 41 g) tohoto zákona, k němuž jest podle (4.) odstavce tohoto zákonného předpisu přihlížeti z úřadu, tedy i soudem vyšší stolice, k němuž věc došla k přípustnému opravnému prostředku. Rekurs k nejvyššímu soudu podaný stěžovatelem proti odmítavému usnesení rekurs-

ního soudu byl podle § 35 odst. (1) zákona čís. 100/31 sb. z. a n. přípustný, ježto proti takovému usnesení není vyloučen výslovným zákonným ustanovením. Ovšem předpokladem pro to, by vyšší stolice mohla ke zmatečnosti přihlížeti, jest, že se usnesení, jež na základě provedeného řízení bylo vydáno, nestalo proti stěžovateli pravoplatným. Podle § 33 odst. (1) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. má rozhodnutí, kterému nelze odporovati opravným prostředkem, proti účastníkům účinek právní moci. Z doslovu tohoto předpisu je patrné, že proti osobám, které nebyly o rozhodnutí ani vyzooměny, nemá usnesení právní moci proto, že je mohou napadnouti opravným prostředkem (důvodová zpráva k vládnímu návrhu). Stěžovatel uplatňoval v rekursu proti usnesení prvního soudu, že nebylo mu vůbec doručeno, ježto doručení z 23. září 1933 nebylo provedeno podle zákonných předpisů. Podle spisu nařídil první soud (§ 19 odst. (1) zákona čís. 100/31 sb. z. a n.), by usnesení bylo stěžovateli doručeno do vlastních rukou (s modrým zpátečním lístkem) a mělo tedy býti doručení provedeno podle předpisu § 106 c. ř. s., kterého podle § 34 uved. zákona má býti užito obdobně v nesporném řízení. První soud dal vyslechnouti doručný orgán o jeho postupu při doručení potvrzeném na zpátečním lístku. Podle jeho výpovědi odevzdal doručný orgán pouze v obchodní místnosti stěžovatelově přítomnému bratru manželky stěžovatelovy oznámení, že zásilka bude uložena na poštovním úřadě, což nemohlo nahraditi písemnou výzvu předepsanou v § 106 druhý odstavec c. ř. s. a opětný pokus o doručení podle tohoto předpisu. Nebylo proto toto doručení platné, a poněvadž se ani později doručení nestalo, nepočala lhůta k opravnému prostředku pro stěžovatele a nebyl jeho rekurs proti usnesení prvního soudu podaný 14. dubna 1934 opožděný, takže usnesení nenabylo proti němu právní moci. **Názor rekursního soudu, že rekurs proti usnesení prvního soudu byl nepřipustný, ježto rekursní soud usnesením ze 16. února 1934, jež bylo stěžovateli doručeno, již rozhodl k rekursu poručníka nemanželského dítěte a usnesení prvního soudu potvrdil, není správné.** Rekursní soud přezkoumával ono usnesení jen, pokud si stěžoval jménem dítěte poručník, a když nevyhověl rekursu, nemohl nynější stěžovatel podati proti jeho usnesení opravný prostředek, ježto jím vzhledem k usnesení prvního soudu, které ani nenabylo proti němu právní moci, se mu žádná újma nestala.

Čís. 13902.

Nelze knihovně poznamenati žalobu, by bylo určeno, že žalobce dal žalovanému platně výpověď z komanditní společnosti, že nastalo zrušení a likvidace komanditní společnosti a že žalovaný jest povinen dovoliti likvidaci společnosti. Lhostejno, že zrušením společnosti a její případnou likvidací dojde k vypořádání jmění společnosti, do něhož náležejí i nemovitosti, ohledně nichž byla poznámka navržena, a že jen žalovaný je oprávněn firmu zastupovati a znamenati.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R I 1207/34.)

Žalobce navrhl, aby žaloba domáhající se určení, že žalobce dal platně žalovanému výpověď ze společnosti, že nastalo zrušení a likvidace komanditní společnosti a že žalovaný jest povinen dovoliti likvidaci společnosti, — byla knihovně poznamenána ve vl. čís. 532, a odůvodňoval návrh tím, že nemovitost v téže vložce zapsaná jest vlastnictvím komanditní společnosti. Soud první stolice knihovni poznámku povolil, rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Podle § 20 kn. zák. slouží knihovni poznámky buď k vyznačení osobních poměrů, obzvláště omezení správy jmění, s tím právním následkem, že kdo v dotyčné knihovni vložce vydobude zápis, nemůže se odvolávati na neznalost těchto poměrů. Jako příklad uvedeny jsou poznámky nezletilosti, kurately atd. Anebo slouží k založení určitých právních důsledků podle předpisů civilního řádu soudního nebo knihovního zákona a jako příklady mimo jiné uvedena jest poznámka výpovědi hypotekární pohledávky, poznámka spornosti, sekvestrace atd. §§ 52 až 72 kn. zák. pak jednájí jednotlivě o různých druzích knihovních poznámek. Žádným z těchto ustanovení zákona nelze odůvodniti žádanou poznámku žaloby, o níž tu jde. Nelze jí podřaditi ani pod ustanovení § 20 a) knih. zák., neboť nejde o vyznačení osobních poměrů vlastníka nemovitosti, komanditní společnosti, ani pod ustanovení § 20 b) kn. zák., neboť nejsou se žalobou touto spojeny žádné právní účinky, které by mohly míti vliv na nemovitost, pokud se týče knihovního stavu. O poznámku spornosti ve smyslu § 61 až 71 kn. zák. tu nejde, jakž plyne z doslovu dotyčných paragrafů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Správný je právní názor rekursního soudu, že žádaná poznámka žaloby není přípustná, poněvadž neodpovídá zákonným předpokladům § 20 a), b) knih. zák., neboť z návrhu žalobního neplyne, že se žalobce domáhá vyznačení osobních poměrů, jež mají za předmět disposiční právo vlastníka nebo knihovního věřitele (§ 20 a) knih. z.), ani nesměřuje k založení určitých účinků dle předpisů zákona knihovního nebo soudního řádu s nimi spojených (§ 20 b) téhož zákona). Je ovšem přisvědčiti názoru rekurentovu, že případy vyznačení osobních poměrů v § 20 a) knih. zák. nejsou výlučně jmenovány, avšak poznámky tohoto druhu nesmějí sloužiti ke knihovnímu vyznačení poměrů povahy čistě obligační, poněvadž by se tím obcházel předpis § 9 knih. zák. (rozhodnutí čís. 5423 sb. n. s.). Žalobce v souzeném případě opírá žalobní nárok o společenskou smlouvu ze dne 23. srpna 1929, pokud se týče o její dodatek ze dne 3. ledna 1930, tedy o poměr ryze obligační. Okolnost, že zrušením společnosti a její případnou likvidací dojde k výpořádání jmění společnosti, do něhož náležejí též nemovitosti ve vložce č. 532 pozemkové knihy, a že žalovaný je jediný oprávněn firmu zastupovati a znamenati, je pro posouzení otázky o přípustnosti žádané poznámky nerozhodná. Neboť jmění společnosti, jež ve smyslu čl. 164 obch. zák.

může svou firmou nabývati práv, vcházejí v závazky, tvoří samostatnou část jmění, fakticky i právně oddělenou od soukromého jmění společníků, a nelze proto v tomto období s hlediska přípustnosti žádané poznámky mluvíti o tom, že by tu bylo společenství nemovitého majetku mezi žalobcem a žalovaným, jak míní rekurent.

Čís. 13903.

Prohlášení exekučního soudu (výkonného orgánu) na směnce, jímž se převádí směnka na opatrovníka více věřitelů, jímž byla směnečná pohledávka přikázána k vybrání, působí jen převod podle práva občanského.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R I 1212/34.)

Žalobce uplatňoval nároky ze směnky jako opatrovník zřízený podle § 297 ex. ř. Žalovaní namítli, že směnka byla zaplacená. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvnímu soudu, by vyčkaje pravomoci dále jednal a znovu rozhodl. **Důvody:** Prvý soud jest toho názoru, že žalobní směnka byla směnečně-právně přenesena na žalobce indosamentem výkonného orgánu soudního, takže proti žalobci mohou býti činěny podle § 87 sm. zák. jen námitky, které plynou ze směnečného práva samého, nebo které mu přísluší bezprostředně proti tomu, kdo právě žaluje. Názor o přenesení směnky na žalobce indosamentem jest mylný. Není sporu o tom, že žalobce uplatňuje nárok ze směnky jako opatrovník zřízený podle § 297 ex. ř. Ze žalobní směnky vyplývá, že směnka na něho převedena byla prohlášením na rubu směnky tohoto znění: »Podle usnesení okresního soudu v P. ze dne 13. února 1934 převádí se tato směnka na JUDr. Jiřího B-a (žalobce) jako ustanoveného opatrovníka více věřitelů firmy D. a spol., jímž pohledávka k vybrání a vymáhání byla přikázána. V P. dne 13. února 1934 T. J., org. výk.« Podle doslovu tohoto prohlášení jde o písemné převodní prohlášení ve smyslu § 305 ex. ř. Tím však proveden byl převod soukromoprávní, nikoli směnečný. Nejde o indosament ve smyslu směnečného zákona. Ustanovení o indosamentu (rubopisu) obsahují §§ 8 až 15 sm. zák. Podle §§ 8 a 32 sm. zák. první indosament musí bezpodmínečně pocházeti od remitenta a podle § 9 sm. zák. indosamentem přecházejí veškerá práva ze směnky na indosatáře (rubopisníka), zvláště také oprávnění směnku dále indosovati. Podle § 32 sm. zák. majitel směnky indosované jest legitimován jakožto vlastník směnky nepřetržitou řadou indosamentů až k němu jdoucí. První indosament musí býti tudíž podepsán jménem remitentovým, každý následující pak jménem toho, kdo je v indosamentu nejbližší předcházejícím uveden jako indosatář. Následuje-li po indosamentu nevyplněném indosament další, má se za to, že výstavce tohoto nabyt směnky indosamentem nevyplněným. Na směnce žalobní sice nalézá se na rubu blancoindosament remitenta firmy D. a spol., avšak mezi stranami není sporu o tom, že

směnka na žalobce nepřešla v důsledku tohoto blancoindosamentu, nýbrž v důsledku převodního prohlášení výkonného orgánu podle § 305 ex. ř., tedy v cestě exekuce, nikoli tedy směnečně-právně. Žalobce není tedy vlastníkem směnky ve smyslu § 32 sm. zák. a neplatí ohledně něho ustanovení § 87 sm. zák. Ovšem žalobce neuplatňuje nárok žalobní vlastním jménem, nýbrž jako opatrovník více věřitelů. Než ani tyto věřitelé nemohou býti pokládáni za majitele směnky ve smyslu § 32 sm. zák., neboť ani oni nenabýli nároku ze směnky směnečně-právně. Podle § 315 ex. ř. přísluší opatrovníku zřízenému podle § 297 ex. ř. k vybrání zabavené pohledávky všechna práva, která přísluší vymáhajícímu věřiteli, jemuž byla pohledávka přikázána k vybrání. Podle § 308 odstavec první ex. ř. pak přísluší vymáhajícímu věřiteli v důsledku přikázání k vybrání právo »pohledávku proti poddlužníku v zastoupení dlužníka zažalovati«. Tímto zákonným ustanovením jest jasně řečeno, že pohledávka přikázaná k vybrání, tedy i pohledávka ze směnky žalobní v souzeném případě vymáhána býti může jen v zastoupení dlužníka, zde výstavce směnky firmy D. a spol. Tím spíše tedy přísluší žalovaným proti žalobci, který pouze zastupuje, ovšem nuceně, dlužníka, který zároveň byl majitelem směnky, veškeré námitky, které mají žalování proti firmě D. a spol., tedy i námitka zaplacení. Mylným jest též právní názor prvního soudu, že firma D. a spol. tím, že směnka při zabavení byla jí odebrána, přestala býti majitelem směnky a tudíž věřitelem směnečným. Podle § 296 ex. ř. odnětím směnky jejímu majiteli provede se jen zabavení pohledávky ze směnky, nabývá tudíž vymáhající věřitel jen zástavního práva na pohledávku, jak ostatně výslovně ustanovuje i ohledně papírů označených v § 296 ex. ř. § 300 ex. ř., který mluví o pořadí práv zástavních více věřitelů na téže pohledávce. Ze shora cit. § 308 ex. ř. pak plyne, že pohledávka se vymáhá v zastoupení dlužníka. Nikde z ustanovení ex. řádu nevyplývá, že vymáhající věřitel se stává majitelem směnky, z níž pohledávka byla zabavena. Padají tudíž také veškeré vývody prvního soudu v tom směru, zdali žalování platili někomu, kdo přestal býti majitelem směnky. Z uvedeného plyne, že námitka zaplacení může býti žalovanými právem vznesena proti žalobnímu nároku. Tu však opět dlužno rozlišovati proti komu a jak dalece. Z toho, co výše řečeno, vyplývá, že věřitelé, kteří nabýli práva zástavního na pohledávku ze směnky v době, kdy směnka byla již zaplacená, nabýli práva na pohledávku již neexistující, čili nemohou právem domáhati se zaplacení na poddlužníku po druhé. Z usnesení okresního soudu v P. ze dne 13. února 1934 není vůbec patrné, které věřitele vymáhající Dr. B. zastupuje, neboť v usnesení se praví jen všeobecně »poněvadž se jedná o více věřitelů«. Bude tedy třeba zjistiti, zda skutečně byla pohledávka ze směnky placena a kdy se tak stalo. Neboť rozsudek prvního soudu podobné zjištění vůbec neobsahuje v důsledku mylného právního názoru. Dále bude třeba zjistiti, ohledně kterých věřitelů trvají dosud zástavní práva na žalobní pohledávce a kdy vznikla, by mohlo

se posouditi, zda možno proti němu s úspěchem namítati vykonané zaplacení, jestliže bude zjištěno, že se stalo.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Rekurent napadá právní názor odvolacího soudu, že převáděcí prohlášení výkonného orgánu na směnce způsobuje převod práva podle občanského práva, nikoli směnečně-právní. Výtka nesprávného právního posouzení není opodstatněna. Žalobce vystupuje ve sporu jako opatrovník, zřízený podle §§ 297, 310, 314 ex. ř. a má jen práva propůjčená vymáhajícím věřitelům, kterým byla pohledávka přikázána k vybrání. Věřitelé nabýli zabavením pohledávky jen zástavního práva k pohledávce, jak jasně plyne z druhého odstavce §§ 294 a 297 ex. ř. Příkazáním zabavené pohledávky k vybrání dostává se vymáhajícímu věřiteli podle zákona zmocnění, by jménem dlužníka žádal na poddlužníkovi zapravení částky v usnesení o přikázání pohledávky naznačené podle právní platnosti pohledávky zabavené, a aby předsevzal úkony v § 308 ex. ř. uvedené. Poněvadž v souzeném případě šlo o pohledávku z indosovatelného papíru, bylo potřebí k jejímu přikázání k vybrání písemného převáděcího prohlášení exekučním soudem, nebo k příkazu tohoto výkonným orgánem podle prvního odstavce § 305 ex. ř. Takovéto prohlášení převáděcí působí vždy jen převod podle občanského zákona (viz Dr. Hora: Soustava exekučního práva, str. 250), a nejde tu o směnečně-právní převod indosací po rozumu § 8 a násl. sm. zák. V důsledku toho jsou přípustné proti žalobci námitky občanskoprávní, tedy také námitka zaplacení.

Čís. 13904.

Odporovatelnosti podle § 3 čís. 1 odp. ř. ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák. nevdí, že odporovatelné jednání jest i neplatné podle § 865 obč. zák.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, Rv I 1068/32.)

Žalobce domáhal se na Josefu O-ovi a Janu O-ovi, by vzdání se dědictví při projednání pozůstalosti po Anně O-ové dne 29. dubna 1929 žalobcovým dlužníkem Josefem O-em ve prospěch Jana O-a, dlužníkova otce, bylo prohlášeno proti žalobcově pohledávce bezúčinným. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby proti Janu O-ovi, odmítnuv žalobu proti Josefu O-ovi pro zmatečnost.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání Jana O-a.

Důvody:

Ve sporu jde již jen o otázku, zda je dán důvod odporovatelnosti podle § 3 čís. 1 dřívějšího odpůrčího řádu, podle něhož jest věc posuzovati,

záležící podle tvrzení žalobce v tom, že se dlužník Josef O. vzdal bezúplatně dědictví po své matce ve prospěch svého otce, druhého žalovaného Jana O-a, a tento je přijal. Nižší soudy zjistily a není ani sporným, že se dlužník Josef O. vzdal bezúplatně dědictví po své matce ve prospěch svého otce, druhého žalovaného, jemuž byla celá pozůstalost po dlužnické matce odevzdána. Nižší soudy dospěly také k úsudku, žalovaným v dovolání nenapadenému, že žalobce následkem tohoto vzdání se dědictví a přijetím jeho druhým žalovaným byl poškozen. Vzhledem k těmto předpokladům jest souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že jde tu o právní jednání odporovatelné s hlediska § 3 čis. 1 a § 7 dřívějšího odpůrčího řádu, ať již jde o platné právní jednání nebo, jak tvrdí dovolání, neplatné podle § 865 obč. zák. vzhledem k nepřičetnosti dlužníka Josefa O-a. Neboť, šlo-li o právní jednání platné, jest odporovatelnost jeho podle uvedených ustanovení zákona nepochybná, bylo-li zjištěno, že jde na straně dlužníka o bezúplatné vzdání se dědictví a ukázalo-li se, že jím byl věřitel zkrácen. Šlo-li o právní jednání neplatné podle § 865 obč. zák., jak tvrdí dovolání, byla okolnost ta bezvýznamná pro posouzení věci, ježto neplatnost podle § 865 obč. zák. nemůže žalobce jako třetí osoba uplatňovati, a zbývá mu proto jen odpůrčí žaloba.

Čís. 13905.

Koupě dříví na stojato není koupí nemovité věci.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, Rv I 1851/32.)

Žalující obec v Čechách prodala žalovanému dřevo. Proti žalobě o zaplacení nedoplatku kupní ceny namítl žalovaný, že kupní smlouva nebyla schválena dohlédacím úřadem. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Pokud odvolatel poukazuje k tomu, že smlouva kupní nebyla schválena bezprostředním úřadem dohlédacím, jest uvést, že předmětem koupě byly věci movité a že proto smlouva nepotřebovala vyššího schválení (§ 23 zák. ze dne 12. srpna 1921 čis. 329 sb. z. a n.). Odvolatel má za to, že šlo o prodej nemovité věci, ježto stromy nebyly ještě poraženy a byly tudíž příslušenstvím nemovitosti. Tento názor není správný a neodpovídá zjištěnému stavu věci, neboť zjištěno bylo svědeckou výpovědí Josefa Č-a, že prodány žalovanému jen těla dříví a brusní dříví v metrech a že při dlouhém dříví bylo výslovně řečeno, že kořeny, kůra a vršky zůstanou majetkem obce. Třebaže tedy v době uzavření kupní smlouvy nebyly stromy ještě poraženy, nebylo dříví prodáno na stojato, nýbrž bylo žalovaným koupeno dříví, jež sama obec dala porazit, jež po poražení bylo teprve změřeno a po změření dána žalovanému konsignace.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Není opodstatněn dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.). Jest vycházeti ze skutkového zjištění nižších soudů. Ty zjistily, že žalovaný koupil těla dříví a brusné dříví v metrech z části obecního lesa, v němž žalující obec měla teprve dáti stromy porazit, poražené dříví změřiti a žalovanému odevzdati vyhotovenou konsignaci. Správně dospěly nižší soudy z těchto zjištěných skutečností k závěru, že předmětem koupě nebylo dříví »na stojato«, t. j. s t r o m y od země dosud neoddělené (§ 295 obč. zák.), nýbrž dříví, jež se teprve mělo získati z části lesa určeného k vykácení, tedy věci movité. Ale, i kdyby byl žalovaný skutečně koupil dříví »na stojato«, nešlo by o koupi nemovité věci, neboť šlo by tu o právní jednání, mající za předmět dříví ze stromů, jež měly býti od půdy odděleny, a takové právní jednání jest právním jednáním o věcech movitých (tak také Mayr-Dominik »Nauky obecné« str. 111, Ehrenzweig »Das Sachenrecht« z r. 1923 str. 18, Staub-Pisko k čl. 271 (§ 8) obch. zák.). Nebylo proto třeba, by usnesení obecního zastupitelstva o prodeji dříví žalovanému bylo podle § 23 zák. ze dne 12. srpna 1921 čis. 329 sb. z. a n. schváleno bezprostředním úřadem dohlédacím.

Čís. 13906.

Pojišťovací smlouva.

Nemůže-li pojistník dokázati, že porušil závaznost uloženou mu v § 32, odst. druhý, zákona o poj. smlouvě bez viny, jest nicméně oprávněn zbaviti průpadní doložku účinnosti námitkou a důkazem, že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody, ani na objem pojistitelova plnění.

Ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, obsahující úchytku od ustanovení § 32, odstavce druhý, zákona o poj. smlouvě v neprospěch pojistníka, nejsou závazná.

Není povinností pojistitele, by namítal, že opomenutí oznámení o dopojištění mělo vliv na jeho povinnost k smluvnímu plnění, nýbrž musí jen dokázati, že pojistník oznamovací povinnost porušil a že důsledkem toho pozbyl podle průpadné doložky nárok na náhradu. Chce-li se pojistník vyvinuti neb omluviti, musí dokázati nevinu neb omluvu a, nepodaří-li se mu to, je jeho povinností, by dokázal, že přes to je jeho nárok po právu proto, že buď závaznost, vyžádati si svolení pojistitele, nebyla převzata z důvodu zmenšení nebezpečí nebo k zamezení vyššího nebezpečí nebo že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody ani na objem plnění.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, Rv I 20/33.)

Žalobci pojistili si domek proti požáru u žalovaného pojišťovacího spolku na 8.000 Kč a kromě toho napotom u pojišťovny M. na 7.000 Kč.

Když domek vyhořel, odmítl žalovaný spolek vyplatiti žalobcům náhradu, ježto mu žalobci neoznámili dopojištění u pojišťovny M. Žaloba o vyplacení pojistného proti žalovanému spolku byla oběma nižšími soudy zamítnuta, odvolacím soudem z těchto důvodů: Je zjištěno, že se dopojištění žalobců u společnosti M. stalo již dne 21. června 1929 a že se oznámení o tom nestalo ihned, ba ani v září 1929, jak tvrdí žalobci. Nebyla tudíž splněna podmínka čl. 8 stanov žalovaného spolku, podle něhož bylo povinností žalobců, by si za trvání pojištění k uzavření jinakého pojištění týchž předmětů vyžádali dříve svolení ředitelství žalovaného spolku, což neučinili, nýbrž přenechali starost o to svědku Jaroslavu M-ovi. Jde tedy nebezpečí na vrub žalobců, kteří neprokázali, že o dalším pojištění svého domku u pojišťovny M. žalovaný spolek zpravili. Podle čl. 30 stanov pozbyli tak nároku na náhradu škody.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

K dovolacímu důvodu § 503 čís. 4 c. ř. s. jest uvést, že dovolatelé mají sice pravdu v tom, že rozhodnutí čís. 5777 sb. n. s. dopadá na souzený případ potud, že slůvko »nebo« v odstavci druhém § 32 zákona o pojišťovací smlouvě má týž význam jako v odstavci třetím téhož §, t. j., že nemůže-li pojistník dokázati, že porušil závaznost uloženou mu v § 32 odst. druhý zákona bez viny, jest nicméně oprávněn zbaviti průpadní doložku účinnosti námitkou a důkazem, že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody ani na objem pojistitelova plnění. Toto ustanovení jest sice podle § 42 zmíněného zákona nuticím pravidlem potud, že na úchytku od onoho ustanovení v neprospěch pojistníka se nemůže pojistitel odvolávati, ano jde o právní jednání z doby po 31. prosinci 1918 a jest proto podle § 169 čís. 2 zákona § 42 pro souzený případ účinným. Nejsou proto smluvní ustanovení čl. 8 a 30 stanov potud závazná, pokud obsahují úchytku od ustanovení § 32 odstavec druhý zákona v neprospěch pojistníka. Avšak nebylo povinností žalované strany, by namítala, že opomenutí oznámení o dopojištění mělo vliv na její povinnost k smluvnímu plnění. Naopak musí jen dokázati, že pojistník oznamovací závaznost porušil a že důsledkem toho pozbyl podle průpadní doložky nárok na náhradu. Chce-li se pojistník vyvinuti neb omluviti, musí podle § 1298 obč. zák. dokázati nevinu neb omluvu, a, nepodaří-li se mu to, jest jeho povinností, by dokázal, že přes to jest jeho nárok po právu proto, že buď závaznost, vyžádati si podle čl. 8 stanov svolení ředitelství spolku, nebyla převzata z důvodu zmenšení nebezpečí nebo k zamezení vyššího nebezpečí nebo, že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody ani na objem plnění, neboť to jest předpokladem jeho nároku. Žalovaní nic takového nevrzdili, spokojivše se jen tvrzením, že závaznost vůbec neporušili.

Čís. 13907.

Došlo-li před rozhodci k různým rozhodnutím, měla býti stranám v řízení před vrchním rozhodčím poskytnuta příležitost, aby každá obhájila stanovisko, které jí bylo příznivé. Nestalo-li se tak, byl porušen předpis § 595 čís. 2 c. ř. s.

§ 595 čís. 4 c. ř. s. předpokládá, že buď bylo o odmítnutí rozhodnuto rozhodci, avšak nesprávně, anebo, že o něm nebylo vůbec rozhodnuto.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, Rv I 37/33.)

Žalobu o zrušení rozhodčího výroku vrchního rozhodce inž. A-a opíral žalobce o tyto důvody: 1. že žalobci v řízení před rozhodci nebylo popřáno právní slyšení (§ 595 čís. 2 c. ř. s.), 2. že rozhodčí výrok nebyl podepsán všemi rozhodci (§ 595 čís. 3 c. ř. s.), 3. že ani rozhodce Ing. Josefa K-a ani vrchního rozhodce Ing. A-a nelze označiti za nestranné, ježto jsou ve stálém obchodním spojení se žalovaným ústavem (§ 595 čís. 4 c. ř. s.), 4. že rozhodčí výrok odporuje nezměnitelným předpisům právním (§ 595 čís. 6 c. ř. s.). Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, zabývav se věcně jen důvody uvedenými pod 1. a 2. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Důvod uvedený pod 1. má prvý soud za opodstatněný, poněvadž podle jeho názoru vrchní rozhodce má podle bodu 6 norem pro rozhodčí řízení strany předvolati a dáti jim příležitost, aby před ním jednaly a byly přítomny prohlášení rozhodčího výroku. Tento názor odůvodňuje hlavně poukazem na doslov bodu 6 norem, podle něhož vrchní rozhodce »prohlašuje svůj rozhodčí výrok«, a úvahou, že se před vrchním rozhodcem provádí totéž rozhodčí řízení, jako před oběma rozhodci. Zrušuje proto v souhlasu se žalobní žádostí rozhodčí výrok vrchního rozhodce inž. A-a ze dne 25. listopadu 1931 z důvodu § 595 čís. 2 c. ř. s. Shledává, že nedostatek podpisů obou rozhodců na rozhodčím výroku není v rozporu s nuticím předpisem § 595 čís. 3 c. ř. s., poněvadž vrchní rozhodce podle bodu 6 zmíněných norem rozhoduje sám. Konečně prohlašuje, že vzhledem k návrhu žaloby všechny údaje žalobcovy, které se týkají řízení před rozhodci, a mají sloužiti k odůvodnění bezúčinnosti výroku těchto rozhodců, jsou bezpředmětné a nelze tedy na ně bráti dále zřetele. Rozsudek je napadán jen žalovanou stranou a jen pro nesprávné právní posouzení, Odvolací soud nepokládá odvolání za odůvodněné a připojuje se v podstatě k názoru prvního soudu. Pro jeho správnost mluví tyto úvahy: Pro řízení před rozhodci jest v první řadě rozhodným ujednání stran. Pokud strany nic neustanovily o řízení před rozhodci, řídí rozhodci řízení podle volného uvážení. Nejsou všeobecně vázání ani ohledně řízení, ani pokud jde o rozhodnutí zákony platnými pro řádné soudy. Jejich volnému uvážení jsou však určeny hranice (§ 595 c. ř. s.). Rozhodci mají především před vydáním rozhodčího výroku slyšeti strany, t. j. musí dáti stranám příležitost, by přednesly věc. Jakým způsobem se má přednes státi, mají

rozhodci určití podle volného uvážení, jestliže o tom rozhodčí smlouva nic neustanovuje. V tomto případě může se rozhodce spokojití buď písemným vyšetřením věci, nebo naříditi za účelem ústního vyšetření věci ústní jednání (§ 587 c. ř. s.). Těchto zásad mělo býti v souzeném případě dbáno i před vrchním rozhodcem, neboť tento rozhoduje sám jako rozhodce o bodech, ohledně kterých se oba rozhodci neshodli. Jest vázán nuticím předpisem § 587 c. ř. s. právě tak jako rozhodci. Měl tedy před svým rozhodnutím dáti stranám příležitost, by přednesly věc, to tím spíše, an nemohl přednes stran seznati ze spisů, které mu byly předloženy. Z těchto ustanovení norem o rozhodčím řízení lze souditi, že se přednes stran měl státi při ústním jednání, jež měl naříditi vrchní rozhodce. Odvolací soud souhlasí s názorem prvního soudu, že prvopis a vyhotovení rozhodčího výroku vrchního rozhodce má podepsati jen tento, při čemž poukazuje na nařízení poslední věty bodu 6 normy, která jest s tím v soulase. Správný jest též závěr prvního soudu, že veškeré údaje žalobcovy, které se týkají řízení před rozhodci a jich rozhodčího výroku, jsou bezvýznamné, ježto se navrhuje jen zrušení rozhodčího výroku vrchního rozhodce. Poznamenati jest, že by zrušení rozhodčího výroku vrchního rozhodce z důvodu § 595 čís. 4 c. ř. s. bylo přípustné jen, kdyby bylo bývalo zamítnuto odmítnutí vrchního rozhodce. Důvod § 595 čís. 6 c. ř. s. jest dán jen tehdy, když rozhodčí výrok odporuje předpisům, které zákony stanoví absolutně a sice s ohledem na všeobecnost. Nemůže tudíž býti tímto údajem odůvodňováno, jak činí žalobce, že rozhodčí výrok porušil předpisy § 595 c. ř. s.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Vrchním rozhodčím byl porušen předpis § 595 čís. 2 c. ř. s. o pořízení právního slyšení stran. Neboť před rozhodci došlo k různým rozhodnutím a před vrchním rozhodčím chtěla každá strana obhájit ono rozhodčí stanovisko, které jí bylo příznivé, a k tomu měla stranám býti poskytnuta příležitost v řízení před vrchním rozhodčím, ano šlo o nový skutkový podklad, k němuž nemohly strany zaujmouti stanovisko před rozhodci, poněvadž tento skutkový podklad byl vytvořen teprve různými výroky obou rozhodců, tedy až po skončení řízení před nimi.

Naproti tomu není důvodu bezúčinnosti výroku vrchního rozhodčího podle § 595 čís. 4 c. ř. s. Byl-li by výrok rozhodců bezúčinným z důvodu § 595 čís. 4 c. ř. s., byl by ovšem i výrok vrchního rozhodce z téhož důvodu bezúčinným, an by rozhodoval na základě bezúčinného výroku rozhodců. Není však důkazu, že žalující strana odmítla jednoho z rozhodců, a § 595 čís. 4 c. ř. s. předpokládá, že buď bylo o odmítnutí rozhodnuto rozhodci, avšak nesprávně, anebo, že o něm nebylo vůbec rozhodnuto. Poněvadž však podle spisu (protokolů ze 17. listopadu 1931) nebyl učiněn návrh na odmítnutí jednoho z rozhodců, nejsou splněny předpoklady § 595 čís. 4 c. ř. s.

Čís. 13908.

Zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n. o dočasných opatřeních v exekucním a konkursním řízení proti zemědělcům.

Pro úroky a anuity splatné po 9. květnu 1933 lze proti zemědělcům v dražebním řízení pokračovati. Byl-li odklad přece povolen i ohledně takových úroků a anuit, nelze rekursu proti tomuto usnesení vyhověti, není-li ani z jeho obsahu ani z jeho návrhu zřejmo, ohledně kterých anuit a úroků splatných po 9. květnu 1933 a jich výše má v dražebním řízení býti pokračováno, zvláště, když se v rekursu uvádí zcela povšechně, že již ve vymáhaném kapitálu jsou dlužné anuity a úroky splatné po 9. květnu 1933.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, R II 435/34.)

Soud první stolice zamítl návrh dlužníků, aby byl povolen odklad exekuce vnučenou dražbou nemovitosti podle zákona ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n., a uvedl v důvodech mimo jiné, že dlužníci nezaplatili z vymáhaných pohledávek úroky po 9. květnu 1933. Rekursní soud povolil odklad exekuce a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Okolnost, že dlužníci nemohli zaplatiti úroky splatné po 9. květnu 1933, nemá vůbec významu, poněvadž vymáhající strana nevymáhala jen úroky, nýbrž vymáhá na prvním místě kapitál a nelze vykládati zákon tak, že by povinná strana, by mohla užití dobrodini zákona o ochraně zemědělců před exekucemi, musela zaplatiti smluvené úroky splatné po 9. květnu 1933.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Podle ustanovení § 3 písm. g) zák. čís. 33/1934 sb. z. a n. neplatí ochrana poskytnutá zemědělcům podle § 1 a 2 cit. zák. pro vymáhání anuit a úroků, které se staly splatnými po 9. květnu 1933. Pro úroky a anuity splatné po 9. květnu 1933 lze tudíž v dražebním řízení pokračovati a jest v tom směru s vývody dovolacího rekursu souhlasiti. Dovolacímu rekursu nelze však vyhověti proto, že ani z jeho obsahu ani z jeho návrhu (činí se jen návrh na obnovu usnesení prvního soudu, které návrh dlužníkův zamítlo vůbec), není zřejmo, ohledně kterých anuit a úroků splatných po 9. květnu 1933 a jich výše má v dražebním řízení býti pokračováno, zvláště, když se v dovolacím rekursu uvádí zcela povšechně, že již ve vymáhaném kapitálu jsou dlužné anuity a úroky splatné po 9. květnu 1933.

Čís. 13909.

Propuštění zaměstnance není bezúčinné (§ 55 zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.), třebaže k němu došlo až po podání žádosti o povolení léčebné péče, stalo-li se proto, že zaměstnanec nekonal

službu po více než šest týdnů, v kterémžto mezidobí nebyl ještě podroben léčebné péči.

Při počítání doby vytčené v § 27 čis. 5 zák. o obch. pom. nelze přihlížeti k době léčebné péče. Jest třeba, by mezi propouštěcím důvodem podle § 27 čis. 5 zák. o obch. pom. a mezi propuštěním byla časová souvislost. Časová souvislost nebyla zachována, nevyvodil-li zaměstnavatel z onemocnění zaměstnance důsledky ihned, nýbrž přikročil-li k jeho propuštění teprve později, dokonce teprve tehdy, když léčebná péče byla již ukončena a když se zaměstnanec hlásil jako uzdravený k nastoupení služby.

(Rozh. ze dne 31. října 1934, Rv II 589/32.)

Žalobce, účetní žalované firmy, byl dne 2. října 1931 propuštěn ze služby, ježto nevykonával služby pro nemoc trvající přes šest týdnů. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované platu za říjen až prosinec 1931 a doplatku remunerace. Oba nižší soudy žalobu zamítly.

Nejvyšší soud uznal žalovanou povinnou zaplatiti žalobci 1620 Kč.

D ů v o d y:

Především se podotýká, že v napadeném rozsudku jest nepřesně uvedeno, že byla žalobci dána »výpověď«, neboť není sporu o tom, že žalobce byl dopisem žalované firmy ze dne 2. října 1931 z jejich služeb propuštěn s okamžitou platností z důvodu, že nevykonával služby pro nemoc trvající déle než 6 týdnů. Jest proto zkoumati, zdá žalobcovo propuštění bylo podle § 55 zákona ze dne 21. února 1929, čis. 26 sb. z. a n. bezúčinné. Podle první věty prvního odstavce § 55 tohoto zákona pojištěnec, jenž byl podroben léčebné péči v odborném ústavě léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským, nesmí býti z důvodu tohoto léčení propuštěn ze zaměstnání. Podle druhé věty téhož odstavce jest takové propuštění, t. j. jen propuštění, které se stalo z důvodu, že zaměstnanec byl podroben léčebné péči v odborném ústavě léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským, bezúčinné tehdy, zavede-li se skutečně léčebná péče a došlo-li k němu po podání návrhu nebo žádosti o léčebnou péči. Předpoklady bezúčinnosti propuštění podle § 55 odst. (1) zákona č. 26/1929 sb. z. a n. jsou tedy tyto: 1. že léčebná péče v odborném ústavě léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským byla skutečně zavedena, 2. že se propuštění stalo z důvodu tohoto léčení, a 3. že k propuštění došlo po podání návrhu nebo žádosti o léčebnou péči. V souzeném případě není sporné, že žalovaná firma nepropustila žalobce z důvodu, že byl podroben léčebné péči v odborném ústavě léčebném nebo v lázních pod dozorem lékařským, nýbrž jen proto, že nekonal služby pro nemoc od 9. června 1931 po dobu delší než 6 týdnů. V tomto mezidobí, přesahujícím šest týdnů (od 9. června do 21. července 1931), nebyl žalobce ještě podroben léčebné péči ve

smyslu § 55 odst. (1) zákona čis. 26/1929 sb. z. a n., neboť jest nesporné, že vstoupil do léčebné péče teprve od 30. července 1931. Nešlo tedy o takové propuštění, jaké má na mysli druhá věta prvního odstavce § 55, takže je nelze pokládati za bezúčinné jen proto, že k němu došlo po podání žalobcovy žádosti o povolení léčebné péče.

Přes to však nelze dovolání odepřítí oprávněnost a žalobnímu nároku důvodnost. Nevykonávání služby pro nemoc po dobu delší než šest týdnů jest sice podle § 27 čis. 5 zák. čis. 20/1910 ř. z. důležitým důvodem, oprávnujícím zaměstnavatele k předčasnému propuštění zaměstnance, ale jest při tom nutné, aby mezi propouštěcím důvodem a propuštěním byla časová souvislost a aby za propouštěcí důvod nebylo používáno skutečností minulých, o nichž se lze důvodně domnívati, že byly mlčky prominuty. (Viz rozhodnutí čis. 1163 sb. n. s.) V souzeném případě nastal propouštěcí důvod již uplynutím šesti týdnů po dni 9. června 1931, tedy již po dni 21. července 1931, ale propuštění se stalo teprve dne 3. října 1931. K době léčebné péče, která potrvála od 30. července do 2. října 1931, nelze přihlížeti při počítání doby vytčené v § 27 čis. 5 zákona čis. 20/1910 ř. z., neboť tomu brání ustanovení § 55 zákona čis. 26/1929 sb. z. a n. Nevyvodila-li žalovaná firma z toho, že žalobce nekonal služby pro nemoc trvající přes šest týdnů, žádných důsledků tehdy, když uvedenou okolnost sezнала, tedy koncem července 1931, a přikročila-li k žalobcovu propuštění později, až po dvou měsících, dokonce teprve potom, když léčebná péče byla již ukončena a když se žalobce jako uzdravený hlásil k nastoupení služby, nelze uznati, že tu byla potřebná časová souvislost mezi propouštěcím důvodem podle § 27 čis. 5 zákona čis. 20/1910 ř. z. a propuštěním. Z toho, že žalovaná firma nepoužila proti žalobci propouštěcího důvodu tehdy, kdy nastal, jest dále usuzovati, že byla žalobci jeho nepřítomnost ve službě pro nemoc zaměstnavatelkou mlčky prominuta. Příčilof by se požadavku právní bezpečnosti a zásadě poctivosti v obchodních stycích, kdyby propouštěcího důvodu podle § 27 čis. 5 zákona čis. 20/1910 ř. z. mohlo býti proti obchodnímu pomocníku použito teprve, když se po ukončení léčebné péče ve smyslu zákona o pensijním pojištění čis. 26/1929 sb. z. a n. hlásil jako uzdravený k opětovnému nastoupení služby. Předčasné propuštění žalobce ze služeb žalované firmy nebylo tedy kryto propouštěcím důvodem, jehož žalovaná firma použila, a žalobce se právem domáhá podle § 29 zák. o obch. pom. nároku na plat náležející mu podle smlouvy za dobu, která by musila projíti až do skončení služebního poměru řádnou šestitýdenní výpovědí danou ke konci kalendářního čtvrtletí podle § 20 odst. (1) zák. o obch. pom. Mezi stranami není sporu o tom, že žalobce měl podle smlouvy nárok na měsíční plat 500 Kč a na výroční remuneraci ve výši měsíčního platu, na kterouž mu bylo zapláceno jen 380 Kč. Přísluší mu tedy proti žalované firmě podle § 29 zák. o obch. pom. nárok na plat za tři měsíce (říjen, listopad a prosinec 1931) v částce 1.500 Kč a mimo to podle § 16 zák. o obch. pom. nárok na doplacení remunerace v částce 120 Kč, úhrnem 1.620 Kč.

Čís. 13910.

Byla-li v žalobě udána žalovaná osoba podle jména, zaměstnání i bydliště, byla-li jí žaloba řádně doručena do vlastních rukou, dostavila-li se včas k prvnímu roku a podala-li žalobní odpověď, v níž uplatňovala, že se žaloba může týkat jen osoby téhož jména, v témže domě bydlící, ale jiného zaměstnání, bylo o této námitce rozhodnutí rozsudkem a nebylo lze z toho důvodu prohlásiti řízení zmatečným.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R I 941/34.)

Úrazová pojišťovna dělnická domáhala se náhrady škody na majiteli motocyklu Václavu Vlčkovi, prokuristovi v K. čp. 245. Žalovaný Václav Vlček, prokurista, namítl v žalobní odpovědi, že nebyl a není majitelem škodného motocyklu, žaloba že se může týkat jeho syna Ing. Václava Vlčka ml., úředníka, načež žalobkyně navrhla, by řízení bylo prohlášeno zmatečným, ježto žalovatelka chtěla a žalovala majitele motocyklu Václava Vlčka. Soud prvního stolu ve městě vyhověl. Rekursní soud vyhověl rekursu žalovaného Václava Vlčka, zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by o žalobě vznesené proti žalovanému Václavu Vlčkovi, prokuristovi v K. čp. 245, dále jednal a rozhodl. Důvody: V žalobě byla osoba žalovaného řádně podle jména, zaměstnání i bydliště (§ 75 c. ř. s.) označena. Jí byla také žaloba dne 18. listopadu 1933 do vlastních rukou doručena, ona prostřednictvím advokáta, jemuž dala procesní plnou moc k prvnímu roku se dostavila a podala včas žalobní odpověď, v níž uplatňovala, že neručí za škodu, nejsouc majitelkou silostroje, jehož provozem škodná událost byla způsobena, a zároveň uvedla, že žaloba může se týkat jejího syna inž. Václava Vlčka mladšího, který bydlí rovněž v K. čp. 245, není však prokuristou, nýbrž pouhým úředníkem. Žalovaný Václav Vlček, prokurista, namítal tudíž nedostatek pasivní legitimace k žalobě. O této námitce, jež jest námitkou tkvící v právu hmotném, jest rozhodnutí rozsudkem, dokud strana žalující nevezme platně nazpět žalobu proti tomuto žalovanému. Důvod zmatečnosti řízení podle § 477 čis. 4 c. ř. s., který by tu jedině mohl přijíti v úvahu, tu není, ježto žaloba byla žalovanému řádně doručena a tento žalovaný před soudem skutečně jednal. Ani jiný důvod zmatečnosti řízení nelze shledati. Nerozhodné jest, koho žalující strana žalovati chtěla, rozhodné jest, koho v skutku žalovala.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu žalobkyně.

Důvody:

Dovolací rekurs není odůvodněn a jeho vývody nejsou vyvráceny důvody napadeného usnesení, na něž se poukazuje. K vývodům dovolacího rekursu se podotýká toto: Podle § 75 čis. 1 c. ř. s. má každé podání obsahovati označení stran podle jména (jménem a příjmením), zaměstnání a bydliště. Jest věcí žalobkyně, by si vyšetřila

osobu žalovaného a označila ji přesně podle předpisu již v žalobě. V souzené věci označila žalobkyně žalovaného jako »prokuristu«, při čemž jest nerozhodno, jak si zjistila toto zaměstnání. Žaloba nemohla proto býti doručena jiné osobě než prokuristovi Václavu Vlčkovi a ten byl oprávněn se proti ní brániti. Rozhodnutí čis. 12.995 sb. n. s. má jiný skutkový podklad. Tam scházel vůbec údaj o zaměstnání žalované strany.

Čís. 13911.

Žalobu, jež byla vzata zpět, nelze odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva vzhledem k § 7 konk. řádu ze dne 27. března 1931, čis. 64 sb. z. a n. Vzal-li soud zpětvzetí žaloby na vědomí a uvědomil o tom obě strany, zbývalo jen rozhodnutí podle § 237 třetí odstavec c. ř. s. o útratách. Nešlo-li o žalobu podle § 7 odstavec (3) konk. ř., jest žalobci uložit, by nahradil útraty správci konkursní podstaty vstoupivšímu do sporu, i když nepotřeboval vstoupovati do sporu.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R I 1139/34.)

Usnesením ze dne 19. března 1934 vzal soud prvního stolu na vědomí zpětvzetí žaloby, a uložil žalobci, by nahradil správci konkursní podstaty žalované útraty sporu. Rekursní soud prohlásil k útratovému rekursu žalobce celé řízení, počínajíc prvním rokem ze dne 11. října 1933 zmatečným a odmítl žalobu. Důvody: Rekursní soud zjistil z konkursních spisů, že na jmění žalované vyhlášen byl dne 9. července 1932, tedy před podáním žaloby, konkurs, který je dosud v běhu. Jest tudíž celé řízení, počínajíc prvním rokem ze dne 11. října 1933 zmatečné (§ 477 čis. 6 c. ř. s.), pročež rekursní soud, zjistiv tuto okolnost při příležitosti útratového rekursu žalující strany usnesl se, jak ve výroku uvedeno.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Není třeba zabývati se otázkou, o který druh žalob v § 7 konk. ř. čis. 64/31 sb. z. a n. jde, ana žaloba byla vzata podle § 237 odstavec první c. ř. s. zpět a podle třetího odstavce § 237 c. ř. s. se má o takové žalobě za to, jakoby nebyla vznesena. Není-li tu tedy žaloby, nemůže soud z formálních důvodů žalobu odmítnouti, právě tak, jako nemůže věcně o žalobě rozhodnouti, poněvadž schází předmět, o němž ať z formálních, ať z věcných důvodů by bylo rozhodovati. K nedostatku žaloby plynoucímu ať z formálních, ať z hmotněprávních předpisů, nelze proto přihlížeti a musí proto zůstat nepovšimnuta i nepřipustnost pořadu práva pro zažalovaný nárok, ana zmatečnost řízení (§§ 477 čis. 6 c. ř. s.) byla zpětvzetím žaloby odčiněna a procesní úkony stran se staly bezúčinné, a není proto důvodu, by byla vyřčena zmatečnost řízení podle § 478 odstavec první c. ř. s. Vzal-li soud zpětvzetí žaloby na vědomí a uvědomil o tom obě strany, zbývalo jen rozhodnutí podle

§ 237 třetí odstavce c. ř. s. o útratách. Poněvadž napadené usnesení bylo tímto rozhodnutím změněno, jest nejvyššímu soudu možno řešiti otázku útrat. Prvý soud uložil právem žalující straně, by nahradila správci konkursní podstaty útraty, jež vstoupiv do sporu, stal se jako takový na místě procesně nezpůsobilé žalované stranou žalovanou, ať již jde o žalobu podle odstavce (1) nebo (2) § 7 konk. ř., a o žalobu § 7 odstavce (3) konk. ř. zřejmě nejde. Byl-li žalovanou stranou, má nárok na náhradu útrat podle § 237 třetí odstavce c. ř. s. a nelze mu vytýkati, že nepotřeboval vstupovati do sporu a že vstupem do sporu způsobil zbytečné útraty (§ 41 c. ř. s.), ježto byl k tomu podle § 79 odstavce (1) konk. ř. oprávněn.

Čís. 13912.

Nemanželský otec, jež složil pro dítě odbytné do sirotčí pokladny, není oprávněn k rekursu proti usnesení, jímž bylo rozhodnuto o návrhu poručerstva na vydání odbytného na úhradu výživného dítěte a útrat jeho právního zastoupení.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R I 1160/34.)

Nemanželský otec složil pro dítě do sirotčí pokladny 1.000 Kč. Návrh mateřské poručnice dítěte, by jí bylo těchto 1.000 Kč vydáno, poručenský soud zamítl. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by dále jednal a znova rozhodl.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs nemanželského otce.

Důvody:

Podle § 37 zák. č. 100/1931 sb. z. a n. jest k rekursu oprávněn účastník, který se pokládá za zkrácena usnesením. Stěžovatel však není v souzené věci účastníkem nesporného řízení, neboť nemůže býti rozhodnutím soudu ve svých právech přímo dotčen, ani neuplatňuje právní zájem, by soud učinil nějaké rozhodnutí. Jak jest z materiálů zákona č. 100/1931 sb. z. a n. patrné, může býti spolehlivým znakem pro pojem účastníka jen hmotněprávní poměr určité osoby k tomu, co jest předmětem nesporného řízení, jehož výsledkem mohou býti její vlastní zájmy dotčeny. Tomu však tak v souzeném případě není. Stěžovatel, jak sám v dovolacím rekursu uvádí, složil do sirotčí pokladny pro nezletilé dítě 1.000 Kč jako výživné, které mu měl podle pravoplatného usnesení platiti částkou 80 Kč měsíčně počínaje dne 16. června 1933. Tímto složením splnil svůj závazek a přestal tím okamžikem jeho hmotněprávní poměr k tomuto řízení a nemá již zájmu na tom, jak poručenský soud se složenou částkou naloží. Stěžovatel nemá již hmotněprávní poměr k řízení, jež jest zavedeno na návrh zákonného poručerstva na vydání složené částky na úhradu výživného mateřské poručnici a útrat právního zastoupení nezletilého dítěte, vyřízením soudním nemohou býti jeho vlastní zájmy dotčeny. Není-li účastníkem tohoto následného nesporného řízení, nepřisluší mu stěžovati si na rozhodnutí soudu.

Čís. 13913.

Ani povolení, ani výkon exekuce po prohlášení úpadku na jmění dlužníka není zmatečné. Nápravu lze zjednatí buď rekusem proti povolení exekuce nebo návrhem na zrušení exekuce již provedené podle § 39 č. 2 ex. ř., po případě i z úřadu postupem podle druhého odstavce § 39 ex. ř.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R I 1177/34.)

Soud první stolice zamítl návrh vymáhající věřitelky (Úrazové pojišťovny dělnické pro Čechy), by bylo pokračováno v exekučním řízení. Rekursní soud vyhověl návrhu a uložil soudu první stolice, by v exekučním řízení pokračoval.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu správce úpadkové podstaty dlužníka.

Důvody:

Usnesením okresního soudu ze dne 24. dubna 1932 byla povolena vymáhající věřitelce k vydobytí její vykonatelné pohledávky 319 Kč s přísl. exekuce zabavením a prodejem svršků všeho druhu. Toto usnesení vešlo v moc práva. Zabavení bylo podle tohoto usnesení provedeno dne 27. dubna 1932 o 15. hodině. Usnesením krajského soudu v K. z téhož dne 27. dubna 1932 byl na jmění povinného prohlášen konkurs (§§ 1, 72 konk. ř.), jehož právní účinky nastaly podle § 2 konk. ř. počátkem dne, kterého byla vyhláška vyvěšena na desce konkursního soudu, tudíž dne 27. dubna 1932 od 12. hodiny noční. Podle § 11 konk. ř. nemůže po prohlášení úpadku pro pohledávku za úpadcem býti nabýto soudcovského práva zástavního. Než ani konkursní, ani exekuční řád neoznačuje povolení exekuce a její výkon po prohlášení úpadku za zmatečné. Exekuční řád poskytuje v takovém případě možnost nápravy buď rekusem proti povolení exekuce nebo návrhem na zrušení exekuce již provedené podle § 39 č. 2 ex. ř. (rozhodnutí č. 6801 sb. n. s.), po případě i z úřadu postupem podle odstavce druhého § 39 ex. ř. V souzeném případě k ničemu takovému podle spisů dosud nedošlo. V souzeném případě nebyla pravoplatně povolená a provedená exekuce dosud zrušena, takže rekursní soud nepochybil, vyhověv rekursu vymáhající věřitelky.

Čís. 13914.

Povoliti exekuci na základě výpisu ze seznamu přihlášek ve vyrovnacím řízení (§ 63 vyr. řádu ze dne 27. března 1931, č. 64 sb. z. a n.) jest příslušný soud uvedený v § 4 č. 6 ex. ř.

Byl-li návrh na povolení exekuce podán u nepřislušného soudu, má dovolaný soud (po případě rekursní soud) postoupiti věc příslušnému soudu, je-li z exekučního návrhu zřejmý. Má-li podle konečného rozhodnutí odkazovací usnesení býti vydáno, nezůstávají exekuční úkony vykonané již nepřislušným soudem v platnosti.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R I 1180/34.)

K návrhu vymáhajícího věřitele povolil krajský soud obchodní v Praze, jenž byl vyrovnacím soudem, exekuci podle § 63 vyr. řádu. Rekursní soud zrušil napadené usnesení s tím, že se zrušují veškeré na základě tohoto usnesení provedené exekuční úkony. **Důvody:** K povolení navrhované exekuce ve smyslu § 63 vyr. ř. není příslušný krajský soud obchodní v Praze, nýbrž soud exekuční, t. j. soud, který exekuci vykonává (§ 4 čís. 6 ex. ř., čl. VII. čís. 1 zák. 130/1930 sb. z. a n.).

Nejvyšší soud změnil usnesení obou nižších soudů tak, že vyslovil nepřislušnost krajského soudu obchodního v Praze a přikázal věc exekučnímu soudu v Praze.

Důvody:

Napadené usnesení sice správně odůvodnilo nepřislušnost krajského soudu obchodního v Praze poukazem k ustanovení § 4 čís. 6 ex. ř. (§ 18 čís. 4 ex. ř.), ježto v exekučním řízení jde podle § 51 ex. ř. o soudy výlučné. Dovolací rekurent se mýlí, máje za to, že jest krajský soud obchodní v Praze příslušný, z důvodu § 4 čís. 4 ex. ř., ano se toto ustanovení týká exekučního titulu § 1 čís. 7 ex. ř., to jest usnesení v řízení konkursním a úředních výpisů z likvidačního zápisu za řízení konkursního, kdežto v souzeném případě jest exekučním titulem výpis ze seznamu přihlášek ve vyrovnacím řízení, jenž byl zaveden teprve § 63 vyr. ř. čís. 64/31 sb. z. a n., avšak do § 4 čís. 4 ex. ř. pojat nebyl a nelze ho ani obdobně použít, ježto z § 4 čís. 6 ex. ř. jasné plyne, který soud jest příslušný pro povolení exekuce na základě výpisu ze seznamu přihlášek ve vyrovnacím řízení. Bezpodstatným proto jest, odvolal-li se rekursní soud i na článek VII. čís. 1 zákona čís. 130/1930 sb. z. a n., platící jen pro Slovensko. Důvodnou jest však výtka, že rekursní soud nepostoupil věc podle § 44 j. n. příslušnému okresnímu soudu exekučnímu v Praze, ano z exekučního návrhu jest zřejmo, že jde o exekuci na movité věci v obvodě tohoto soudu. Jinak stačí poukázati na rozhodnutí čís. 258 sb. n. s. a obdobná rozhodnutí čís. 10.103 a 10.160 sb. n. s. Nelze však přisvědčiti názoru dovolacích rekurentů, že vykonané již exekuční úkony zůstávají v platnosti. Neboť podle § 44 odstavec třetí j. n. může soud, jenž vyřkl svou nepřislušnost, učiniti všechna opatření, jichž třeba k zajištění stran, aneb účelu řízení jen tehdy, nevydal-li usnesení odkazovací. Podle konečného rozhodnutí mělo však odkazovací usnesení býti vydáno a není proto předpokladu § 44 odstavec třetí j. n. Poukazuje-li dovolací rekurent k dotvrzení opačného názoru na rozhodnutí čís. 1522 úřední sbírky bývalého vídeňského nejvyššího soudního dvoru, přehlíží, že tam šlo o pravoplatné povolení exekuce nepřislušným soudem a na základě toho provedený zájem a teprve pak byla věc podle § 44 j. n. postoupena příslušnému soudu.

Čís. 13915.

Není-li z přihlášky simultanní pohledávky nade vši pochybnost zřejmé, že věřitel žádá úplné zaplacení z dílčí podstaty, o kterou jde, jest mu pohledávku přikázati jen poměrně.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R I 1231/34.)

Pohledávka vymáhajícího věřitele vázla na nemovitostech zapsaných ve vložkách čís. 113 a 279. V exekuční dražbě byly prodány jen nemovitosti zapsané ve vl. čís. 279. K rozvrhu nejvyššího podání přihlásil vymáhající věřitel celou svou pohledávku, aniž výslovně uvedl, že žádá z rozvrhované podstaty zaplacení celé své pohledávky. Soud prvě stolice přikázal na pohledávku vymáhajícího věřitele poměrný díl, připadající na vl. čís. 279. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Stěžovatel vytýká, že mu na místo celé jeho pohledávky s přísl. byl přikázán jen poměrný její díl podle ustanovení § 222 ex. ř. o simultanních hypotekách, ačkoliv přihláškou žádal zaplacení celé své pohledávky z výtěžku nejvyššího podání. Leč neprávem. Podle § 222 ex. ř. jest v případě jeho čtvrtého odstavce, nebyly-li prodány všechny spoluzavazené nemovitosti, pohledávku, pro niž je zřízena simultanní hypotéka, zapraviti hotovým zaplacením z rozvrhové podstaty za určitou v dražbě prodanou nemovitost, a to buď celou nebo jen poměrnou její část, připadající na tuto nemovitost. Který z těchto dvou případů má nastati, řídí se podle toho, zda věřitel, pro jehož pohledávku je zřízena simultanní hypotéka, žádá přikázání celé pohledávky z rozvrhované podstaty, či poměrně její částky. Věřitel musí v tom směru učiniti návrh buď výslovný, anebo musí z jeho přihlášky nade vši pochybnost býti zřejmo, že žádá úplné zaplacení z určité podstaty. Neučiní-li určité prohlášení, nastupuje pravidelný případ § 222, čtvrtý odstavec ex. ř., a vezmou se berní odhadní hodnoty za základ výpočtu částek příslušejících věřiteli z rozvrhových podstat. Určitého prohlášení věřitelova je zapotřebí proto, že do skončení rozvrhového roku musí zadní věřitelé učiniti návrh na zjištění a vložení náhradního nároku na spoluzavázaných a neprodaných nemovitostech ve smyslu § 222, čtvrtý odstavec, ex. ř. (§ 57 prvý odstavec ex. ř., čís. 3377, 7648, 8346, 10.540 sb. n. s.). Tento návrh by učiniti nemohli, kdyby z přihlášky simultanního věřitele nebylo jasné zřejmo, v jakém poměru žádá uspokojení. V souzeném případě byla pohledávka jen všeobecně přihlášena k rozvrhu nejvyššího podání a proto právem první soud přikázal na ni poměrný díl ve smyslu § 222, čtvrtý odstavec ex. ř.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Správně poukazuje rekursní soud k tomu, že otázku, zda zástavní věřitel žádal jiné než poměrné uspokojení pohledávky, na několika nemovitostech simultanně váznoucí, z rozvrhové podstaty jedné z těchto nemovitostí, lze řešiti jen podle obsahu přihlášky k rozvrhovému roku. V této přihlášce účtuje dovolací rekurent pohledávku a navrhuje, by mu tato účtovaná částka byla přikázána z nejvyššího podání, nezmiňuje se však o tom, zda celá či poměrná její část. V takovém všeobecném návrhu nelze spatřovati zřejmý úmysl věřitelův, že žádá uspokojení pohledávky jiným než pravidelným způsobem podle § 222 ex. ř., zejména, že žádá přikázání celé pohledávky z nejvyššího podání. Jelikož z přihlášky není nade vši pochybnost zřejmo, že dovolací rekurent žádá úplné zaplacení z dílčí podstaty, o kterouž jde, nepochybily nižší soudy, přikázavše mu pohledávku jen poměrně.

Čís. 13916.

O sporném nároku odkazovníka nelze rozhodovati v nesporném řízení. Lhostejno, že všichni účastníci žádali při projednávání pozůstalosti, by pozůstalostní soud rozhodl tuto otázku v nesporném řízení. Nejde tu o předurčující otázku ve smyslu § 25 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

Měl-li prvý soud za to, že nevystačí s prostředky nesporného řízení, rekursní soud pak byl názoru opačného, neřešily soudy zásadní otázku, zda věc náleží do řízení nesporného či sporného.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R I 1243/34.)

Dědici učinili za projednání pozůstalosti návrh, aby byla pozůstalostním soudem rozhodnuta sporná otázka, zda hotel »Paradies« podle příslušného místa závěti a úmyslu zůstavitele připadl jako prelegat nezletilé dceři zůstavitele, či zda má být pojat do obecné podstaty pozůstalosti. Podobný návrh učinila svým opatrovníkem také nezletilá odkazovnice, ovšem v kladném smyslu, by totiž bylo rozhodnuto, že hotel »Paradies« jest pokládati podle výkladu nesporného místa testamentu za její odkaz. Při tom sama se zmínila o tom, že by dědici měli být odkázáni podle § 25 (2) zák. čís. 100/1931 na pořad práva. P o z ů s t a l o s t n í s o u d rozhodl o návrhu v ten rozum, že hotel »Paradies« jest odkazem nezletilé dcery zůstavitele. R e k u r s n í s o u d k rekursu dědiců napadené usnesení potvrdil.

N e j v y š š í s o u d z podnětu dovolacího rekursu zrušil napadené usnesení i usnesení pozůstalostního soudu ze dne 8. listopadu 1933, jakož i řízení, na základě něhož tato usnesení byla vydána, jako zmatečné a odmítl návrh dědiců a legatářky, aby v řízení nesporném bylo rozhodnuto, zda hotel »Paradies« jest pokládati za odkaz.

D ů v o d y:

Dědici učinili za projednání pozůstalosti návrh, aby byla pozůstalostním soudem rozhodnuta sporná otázka, zda hotel »Paradies« podle příslušného místa závěti a úmyslu zůstavitele připadl jako prelegat nezletilé dceři zůstavitele, či zda má být pojat do obecné podstaty pozůstalosti. Podobný návrh učinila svým opatrovníkem také nezletilá odkazovnice ovšem v kladném smyslu, aby totiž bylo rozhodnuto, že hotel »Paradies« jest pokládati podle výkladu sporného místa testamentu za její odkaz. Při tom sama se zmínila o tom, že by dědici měli být odkázáni podle § 25 (2) zák. čís. 100/1931 na pořad práva. Nižší soudy rozhodly ve věci po podrobném šetření, ale učinily tak neprávem. Podle § 1 zák. čís. 100/1931 má být tohoto zákona užito jen, má-li být podle zákonných předpisů postupováno v soudním řízení nesporném. Není zákonného předpisu, který by nařizoval, že o sporném nároku odkazníka má být rozhodováno v nesporném řízení. Nastupuje tedy pravidlo, že o sporném soukromoprávním nároku lze rozhodovati jen v řízení sporném. O sporných otázkách může nesporný soudce rozhodovati jen tehdy, když na tom závisí jeho opatření v řízení nesporném, jde-li

o otázku předurčující (§ 25 zák.), o čemž bude ještě řeč. Že je tu na místě jen řízení sporné, plyne i z toho, že zákon sám určuje v § 77 j. n. zvláštní výlučné sudiště i pro spory, jimiž se uplatňují nároky z odkazů. Předpokládá tedy, že takové nároky náležejí na pořad práva (srov. rozhodnutí býv. nejv. soudu vídeňského Glaser-Unger čís. 3060, 3106, 4207). Na tom nic nemění okolnost, že v tomto případě žádali všichni účastníci při projednání pozůstalosti, by pozůstalostní soud v nesporném řízení rozhodl svrchu zmíněnou otázku, neboť není dáno na vůli stran, zda si přejí, aby bylo rozhodováno v řízení nesporném či sporném, nýbrž musí se podřídit donucovacím zákonným předpisům (§ 42 odstavec prvý a čtvrtý j. n. a § 41 d) zák. čís. 100/1931 o sankci zmatečnosti). Jest však ještě řešiti otázku, zda v tomto případě nebylo již pravoplatně rozhodnuto o tom, že věc patří do řízení nesporného, neboť pak by podle § 42 poslední odstavec j. n. takové rozhodnutí bránilo výroku o zmatečnosti. Tomu tak není. První soud sice usnesením ze dne 10. května 1933 odkázal dědice v příčině jejich návrhu podle § 25 zák. čís. 100/1931 na pořad práva z důvodu, že jde o sporný výklad závěti; rekursní soud sice usnesením ze dne 8. července 1933 zrušil usnesení prvního soudu a nařídil mu, aby doplnil řízení a znova rozhodl, ale tím nebyla řešena otázka, zda tato věc náleží vůbec do řízení nesporného; touto otázkou se nižší soudy nezabývaly. Předpis § 25 zák. obsahuje ustanovení o otázkách předurčujících. Řeší-li soudce předurčující otázky, rozhoduje o nich jen v důvodech, nikoli ve výroku v tom smyslu, co je právem a řeší je jen pro své opatření nebo rozhodnutí, pro které je příslušný. Zákon mu dává volnost, by konkrétně podle zásady účelnosti posoudil, zda vystačí s prostředky, jež mu dává řízení nesporné, či zda má vyžádati rozhodnutí sporného soudu, pokud není ovšem zvláštního ustanovení pro ten neb onen obor nesporného soudnictví, jež káže přímo odkázati účastníky na řízení sporné, na př. § 125 nesp. pat. (srov. motivy k § 25). Vždy tedy má zákon na mysli jen otázky předurčující. V souzeném případě pokládal první soud za to, že nevystačí s prostředky nesporného řízení, rekursní soud však byl opačného názoru a proto podle svého odůvodnění zrušil usnesení prvního soudu k doplnění řízení ve smyslu návrhu dědiců. Neřešily tudíž nižší soudy zásadní otázku, zda tato věc náleží do řízení nesporného či sporného, nýbrž rozhodly v nesporném řízení o nároku odkazovnice, tedy o tom, co jest právem a nikoliv o předurčující otázce pro rozhodnutí nesporného soudce, k němuž by byl příslušný. Rozhodnutí obou nižších soudů i řízení jim předcházející trpí zmatečností podle § 41 d) zák., k níž jest hleděti z moci úřadu (§ 41/4 zák.). Bylo tedy nutno zmatečné usnesení i řízení zrušiti a návrhy odmítnouti a netřeba tu někoho odkazovati na pořad práva, protože na tento případ se nehodí předpis § 125 nesp. pat. čís. 208/1854 ř. zák. (srov. rozh. čís. 481, 1161, 6533 sb. n. s., čís. 3106 sb. Glaser-Unger).

Čís. 13917.

Vznesl-li žalobce k rozhodnutí na odvolací soud z původního předmětu sporu jen úroky, nejde o obmezení žaloby v pravém slova smyslu, nýbrž jen o to, v jakém rozsahu žádá žalobce rozhodnutí odvolacího

soudu. Přípustnost odvolání řídí se výší úrokové pohledávky, o níž má odvolací soud rozhodnouti.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R I 1263/34.)

Žalobu o zaplacení 5.000 Kč procesní soud prvního státního soudu v Praze zamítl. V odvolání obmezila žalobkyně žalobu na úroky a na útraty. Odvolací soud odmítl odvolání jako nepřipustné.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o odvolání jednal a rozhodl.

Důvody:

Odvolací soud odmítl odvolání žalobkyně jako nepřipustné, poněvadž v odvolacím spisu obmezila žalobu jen na 7% úroky z 5.000 Kč za dobu od 9. prosince 1929 do 26. července 1933 a na útraty, takže prý odvolání směřuje jen proti výroku o příslušenství původně zažalované kapitálové pohledávky, ke kterému se nepřihlíží při výpočtu hodnoty sporu (§ 54 druhý odstavec j. n.), a jest považovati řízení o obmezeném žalobním nároku za řízení ve věcech nepatrných, ve kterém jest odvolání přípustné jen z důvodů zmatečnosti uvedených v § 477 čis. 1 až 7 c. ř. s. (§ 501 c. ř. s.). S názorem tím nelze souhlasiti. První soud rozhodl v souzeném případě o zažalované pohledávce 5.000 Kč ze 7% úroky od 9. prosince 1929, a nevydal tedy rozsudek ve věci nepatrné (§§ 448 a 452 c. ř. s.). Žalobkyně vznáší k rozhodnutí na odvolací soud podle obsahu odvolacího spisu a odvolacího návrhu (§ 462 první odstavec c. ř. s.) z původního předmětu sporu jen úroky, které takto přestaly býti pro odvolací řízení příslušenstvím (§ 912 obč. zák.) a staly se jediným předmětem sporu, o němž jest rozhodnouti rozsudkem (srov. plenární usnesení čis. 3868 sb. n. s.). Přípustnost odvolání řídí se pak výší úrokové pohledávky, o níž má odvolací soud rozhodnouti. Protože tato daleko přesahuje mez bagatelní (§ 448 c. ř. s.), jest odvolání podle § 461 c. ř. s. přípustné. Jen pro úplnost se podotýká, že prohlášení žalobkyně o »obmezení žaloby« v odvolacím spisu nebylo obmezením žaloby v pravém slova smyslu (§ 235 posl. odst. c. ř. s.), neboť toto zahrnuje v sobě vždy částečné — více méně podstatné — zpětvzetí žaloby, jež by se mohlo státi jen za předpokladů § 237 c. ř. s. a jen do konce ústního jednání v první stolici, nikoliv až po rozsudku prvního soudu (srov. na př. čis. 8436 a 9089 sb. n. s.). Zde však šlo vpravdě jen o to, v jakém rozsahu žalobkyně žádala rozhodnutí odvolacího soudu, jenž přezkoumává rozsudek prvního soudu jen v mezích odvolacích návrhů (§ 462 první odstavec c. ř. s.). Podle odvolacího návrhu žádá žalobkyně přezkoumání prvního rozsudku jen v příčině úroků a útrat. Jest tedy odvolání přípustné.

Čís. 13918.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Železniční zaměstnanec (úředník, podúředník a zřízenec) může býti dán na trvalý odpočinek, je-li neschopen »ke službě« a je-li vyloučen,

že opět nabude schopnosti »ke službě«, to jest k souhrnu prací zaměstnance určité kategorie.

Jest ponecháno úvaze železniční správy, zda chce použití v zájmu služby tohoto důvodu ku přeložení zaměstnance do trvalé výslužby.

Pokud byl zaměstnanec neschopen ke službě topírenského zřízence.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, Rv I 1429/32.)

Žalobce byl topírenským pomocníkem čsl. státních drah. Výnosem ředitelství státních drah ze dne 25. března 1929 byl dán žalobce podle ustanovení § 115 čis. 2 písm. a) služebního řádu pro zaměstnance státních drah dnem 1. srpna 1929 do trvalé výslužby a byla výplata jeho služebních požitků zastavena dnem 31. července 1929. Proti tomuto výměru podal žalobce rozklad podle § 17 služ. řádu, jež ministerstvo železnic výnosem ze dne 20. srpna 1929 zamítl. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu, by bylo uznáno právem, že žalovaný jest povinen uznati, že výměr ředitelství státních drah ze dne 25. března 1929, kterým byl žalobce dán do trvalé výslužby dnem 1. srpna 1929 a výplata jeho služebních požitků zastavena dnem 31. července 1929, není po právu a že smluvní služební poměr mezi žalovaným a žalobcem trvá i nadále, že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobci 1.281 Kč a že jest povinen platiti žalobci vždy každého prvního dne v měsíci počínajíc 1. prosince 1929 služné. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

V souzené věci jde v podstatě o výklad ustanovení § 115 bod 2 a) sl. ř., podle něhož každý úředník, podúředník a zřízenec může býti dán z moci úřední na trvalý odpočinek, je-li neschopen ke službě a je-li vyloučen, že opět nabude schopnosti ke službě. Z toho, že služební řád použil obratu, »ke službě« a nikoli »ku práci vůbec«, je patrné, že má na mysli souhrn prací, náležejících zaměstnanci určité kategorie. Ze slova »může« je patrné, že jest ponecháno úvaze železniční správy, chce-li tohoto důvodu k přeložení zaměstnance do trvalé výslužby použití v zájmu služby, neboť podle § 29 odst. 1 sl. ř. jsou zaměstnanci povinni zastávati každou jim přidělenou službu. Mezi stranami není sporno — odvolací soud to zvláště zdůrazňuje — že žalobce byl topírenským pomocníkem. Jako takový byl ve smyslu § 40 čis. 1 a § 2 b), 1 c) služebního řádu a §§ 41 a 42 vl. nařízení čis. 15/1927 sb. z. a n. definitivním zaměstnancem, a to zřízenec. Odvolací soud neuvádí, že byl »uhlířem«, pouhým topírenským dělníkem, nýbrž že jeho služba spočívala v zaměstnání jako uhlíř ve výtopně, a chtěl tím jen zdůrazniti, že byl zaměstnán dovážením uhlí vozíkem do zásobníku. Že tato práce přináležejí topírenským pomocníkům, o tom rovněž není sporu. Zjištěno-li odvolacím soudem na podkladě posudku znalců, že žalobce není schopen k těžkým pracem nebo takovým, při nichž by byl vydán záru, prochlazení nebo jiným škodlivým vlivům, jest opodstatněn právní závěr, že je neschopen k službě jako topírenský pomocník, jejíž součástí tyto práce jsou. Nesejde na tom, že znalci uznali žalobce za způsobilého k »přimě-

řené práci«, vyloučili-li jeho způsobilost k pracím pod širým nebem a vůbec k takovým, při nichž byl by vydán dotčeným již škodlivým vlivům pro naléhavé nebezpečí recidivy. Již první soud ze znaleckého posudku učinil závěr, že neurologické bolesti třeba by i na dlouhou dobu pomínuly, mohou se kdykoliv vrátiti, zvláště, vystavuje-li se individuum vlivu různých škodlivin, že žalobci nelze přiznati schopnost k těžkým pracem nebo k takovým, při nichž byl vydán záru, prochlazení nebo jiným škodlivým vlivům, a že u žalobce je naléhavé nebezpečí recidivy. Nejde tedy jen o přechodnou nezpůsobilost a jest opodstatněn závěr odvolacího soudu (čís. 4 § 503 c. ř. s.), že žalobce jednak není schopen ke službě topírenského pomocníka, při níž je zaměstnanec vydán takovým škodlivým vlivům, jednak že je vyloučeno, že žalobce opět nabude schopnosti ke službě topírenské.

Čís. 13919.

Obchodní pomocníci (zákon ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák.).

Nepřihlášení k pensijnímu pojištění není zadržením platu nebo jiných naturálních požitků zaměstnance (§ 26 čís. 2 zák. o obch. pom.).

Nastaly-li mezi stranami rozpory o tom, zda zaměstnanec podléhá povinnému pojištění, nelze v tom, že zaměstnavatel povinnost tu neuznal a odmítl přihlásiti zaměstnance k pensijnímu pojištění, spatřovati ani jiný důležitý důvod ve smyslu § 26 zák. o obch. pom.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, Rv I 1890/34.)

Žalobce byl obchodním pomocníkem u žalované firmy až do 5. října 1932, kdy ze služby vystoupil. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované zaplacení mzdy za dobu do konce roku 1932 a spatřoval důvod k vystoupení ze služebního poměru v tom, že ho žalovaná firma nepřihlásila k pensijnímu pojištění a že se zdráhala v tom směru vyhověti přání žalobcovu. Procesní soud prvé stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalovaná firma byla sice povinna přihlásiti žalobce k pensijnímu pojištění podle § 5 zák. čís. 26/1929 sb. z. a n., ježto žalobce byl obchodním pomocníkem. Poněvadž však podle § 5 cit. zák. byl i žalobce oprávněn přihlásiti se u pensijního ústavu, to, že se nestala přihláška včas, nemá pro žalobce podle § 12 cit. zák. škodlivé následky a podle § 72 zák. nedoplatky pojistných příspěvků jest vymáhati na zaměstnavateli, nelze v tom, že se žalovaná zdráhala přihlásiti žalobce k pensijnímu pojištění, spatřovati zkrácení smluvené mzdy žalobcovy ve smyslu § 26 čís. 2 zák. o obch. pom. Žalobce opustil proto službu bezdůvodně a nemá nárok na zaplacení mzdy za výpovědní lhůtu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Co je »platem«, jest uvedeno v §§ 8 až 16 zák. z 16. ledna 1910 čís. 20 ř. zák. a z toho je zřejmo, že nepřihlášení k pensijnímu pojištění nelze na roveň postaviti zadržení platu nebo jiných naturálních požitků

zaměstnance (§ 26 čís. 2 první a druhá alternativa). Nejde ani o porušení jiného podstatného ustanovení smlouvy (třetí předpoklad druhého odstavce § 26 zák. o obch. pomocnících), neboť ze smlouvy nelyne, že žalovaná firma smluvně uznala žalobce za povinného pensijním pojištěním. Ostatně povinnost přihlásiti zaměstnance k tomuto pojištění, jsou-li podmínky splněny, jest povinností veřejnoprávní zákonem stanovenou a nikoli smluvní povinností. Nastaly-li mezi stranami rozpory o tom, zda žalobce podléhá povinnému pensijnímu pojištění, nelze v tom, že žalovaná povinnost tuto neuznala a odmítla žalobce přihlásiti k pensijnímu pojištění, spatřovati ani jiný důležitý důvod podle § 26 zákona čís. 20/1910 ř. zák., neboť jednak šlo o sporný výklad zákonných předpisů, jednak nebyla tím žalobci odňata výhoda tohoto sociálního pojištění, neboť žalobci tím nebylo zabráněno, by se sám podle § 5 odst. (3) zák. čís. 26/29 sb. z. a n. nepřihlásil u pensijního ústavu, a tak nedocílil řešení sporné otázky příslušným úřadem po vykonaném šetření, po případě instanční cestou. Kdyby pak úřad uznal, že žalobce byl pojištěním povinný, nemohlo by žalobci býti ani na újmu, že nebyl včas přihlášen žalovanou jako jeho zaměstnavatelkou (§§ 12 a 72 zákona čís. 26/1929 sb. z. a n.). Jinak stačí odkázati ke správným důvodům odvolacího soudu.

Čís. 13920.

Měla-li částka zaplacená vnučeným správcem bernímu úřadu býti podle § 120 čís. 1 ex. ř. sčítována na činžovní daň, pokud podle § 265 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. požívala zákonného přednostního práva zástavního na dražené nemovitosti, jest bez významu, že vnučený správce prohlásil, že částku tu platí na jiné pohledávky berního úřadu.

K placení cestou soudní exekuce musí rozvrhový soud sám přihlížeti, aniž tu má místa poukázání odporu na pořad práva (na pořad správních stolic).

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R II 397/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, přikázal soud prvé stolice státu v přednostním pořadí na daní činžovní 5.641 Kč. Rekursní soud vyhověl rekursu vymáhajícího věřitele potud, že srazil z přednostní pohledávky státu částku 2.100 Kč, jež byla zaplacená bernímu úřadu z výtěžku vnučené správy, vedené na draženou nemovitost.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu československého státu.

Důvody:

Rekursní soud právem srazil z přednostní pohledávky berního úřadu na činžovní daní 5.641 Kč částku 2.100 Kč, která byla podle prohlášení zástupce berního úřadu při rozvrhovém roku zaplacená bernímu úřadu z výtěžku vnučené správy, vedené na draženou nemovitost, a sčítována na poplatek 1.857 Kč z roku 1932. Podle § 120 čís. 1 ex. ř. měla býti částka 2.100 Kč sčítována na činžovní daň, pokud podle § 265 zákona z 15. června 1927 čís. 76 sb. z. a n. požívala zákonného přednostního

práva zástavního na dražené nemovitosti. Tento předpis je striktní a nemá proto významu, že vnucený správce prohlásil, že částku tu platí na jiné pohledávky berního úřadu. Není správný názor stěžovatelův, že, ježto šlo o sporné skutkové okolnosti, totiž o tvrzení, že přihlášená daň činžovní jest z části zaplacená, měl rekursní soud odkázati odporovatelku, aby svůj odpor uplatnila pořadem správních stolic, neboť částka 2.100 Kč byla bernímu úřadu zaplacená cestou soudní exekuce a k takovému placení musí exekuční soudce sám přihlížeti.

Čís. 13921.

Pro opravné řízení jde o věc nepatrnou, byla-li pohledávka zažalovaná u krajského soudu a přesahovavší původně 5.000 Kč, před koncem ústního jednání v první stolici obmezena na úroky, které nepřevyšují 300 Kč, a na útraty sporu.

(Rozh. ze dne 2. listopadu 1934, R II 524/34.)

Žalobu o 5.166 Kč, zadanou na krajském soude, obmezila žalobkyně před koncem ústního jednání na 5% úroky z 5.166 Kč za dobu od 10. března 1934 do 16. března 1934 a na útraty sporu. Procesní soud první stolice takto obmezené žalobní prosbě vyhověl. Odvolací soud odmítl odvolání žalované. Důvody: Žalobkyně obmezila žalobní nárok na 5% úroky z 5.166 Kč ode dne 10. března 1934 až do 16. března 1934 a na útraty. Úroky tvoří tedy hlavní nárok a, jelikož nárok ten nepřesahuje 300 Kč, jde o věc nepatrnou (§ 448 a násl. c. ř. s.). Proti rozsudku ve věcech nepatrných může podle §§ 452 čis. 2 a 501 c. ř. s. býti podáno odvolání jen pro zmatečnosti uvedené v § 477 čis. 1 až 7, bez ohledu, zda nárok byl nepatrným již od původu, či se stal nepatrným obmezením žalobní prosby (čís. 346, 6681, 7158 sb. n. s.). V souzeném případě odvolání zmatečnosti neuplatňuje a bylo je tudíž jako nepřipustné odmítnouti (§ 471 čis. 2 a § 474 druhý odstavec c. ř. s.).

Nejvyšší soud odmítl rekurs do odmítacího usnesení odvolacího soudu.

Důvody:

Jde o to, zda pro opravné řízení jde o »věc nepatrnou«, když původně u krajského soudu zažalovaná pohledávka přesahovala 5.000 Kč, byla však před koncem ústního jednání v první stolici obmezena na úroky, které nepřevyšují 300 Kč, a na útraty sporu. Úroky jsou příslušenstvím zažalované pohledávky (§ 912 obč. zák.). Byla-li však žaloba obmezena na úroky, stalo se toto dřívější příslušenství, které zbylo ještě z hlavní věci, jediným předmětem sporu, o kterém jest rozhodnutí rozsudkem. Připustnost odvolání řídí se pak výší úrokové pohledávky, o níž má odvolací soud rozhodnouti. Nárok útratový není ani částí hlavního nároku, ani jeho příslušenstvím a jest o něm rozhodnutí usnesením, byla-li žalobní prosba obmezena jen na útraty sporu (srov. plen. usnesení ze dne 20. května 1924 čis. Pres. 298/24 čis. 3868 sb. n. s.). Výše útrat nemá vůbec vliv na povahu rozhodnutí o úrocích. Poněvadž

v souzeném případě úroky, o kterých rozhodl první soud, daleko nedosáhly 300 Kč, správně usoudil odvolací soud, že do odvolacího řízení šla již »věc nepatrná« a že rozsudek prvního soudu by mohl býti napaden jen z důvodů zmatečnosti vypočtených v § 477 čis. 7 (§ 501) c. ř. s. Na tom nemění nic okolnost, že rozsudek byl vydán krajským soudem. Jest sice dáti stěžovateli za pravdu, že pro řízení v majetkoprávních sporech u krajských soudů neplatí předpisy §§ 448 až 453 c. ř. s. a že proto zákon v čl. XIV čis. 1 úv. zák. k j. n. zvlášť a výslovně stanovil odchylku o bagatelním řízení jen pro případ, kde je krajský soud příslušný podle §§ 79 a 94 odst. 2 j. n., ale tím otázka, o níž tu jde, rozhodnuta není. Zde jde o otázku opravných prostředků ve věcech nepatrných, o čemž jsou předpisy v §§ 501, 502 odstavec druhý a § 517 poslední odstavec c. ř. s. Tyto předpisy nemají význam jen ve spojení s řízením ve věcech nepatrných podle §§ 448 až 453 c. ř. s., nýbrž i samy o sobě, při čemž jen pojem »věci nepatrné« jest vzat z § 448 c. ř. s. První předpis ustanovuje, že »v nepatrných věcech« může býti rozsudek prvního soudu napaden odvoláním jen pro zmatečnosti v § 477 čis. 1 až 7 c. ř. s. vypočtené; druhý předpis praví, že »ve věcech nepatrných« není dopuštěn další pořad opravných prostředků proti rozhodnutí odvolacího soudu; a třetí předpis ustanovuje, že proti usnesení odvolacího soudu »ve věcech nepatrných« jest rekurs vyloučen. Zákon nikde nerozeznává, zda věc byla nepatrnou již od původu, či zda se teprve za řízení nepatrnou stala, buďsi tím, že strana sama přiváděla do odvolacího nebo dovolacího řízení podle svých návrhů (§§ 462 odstavec první a 504 odstavec první c. ř. s.) »věc nepatrnou«, nebo tím, že rozhodnutím prvního neb odvolacího soudu byl původní nárok procesuálně rozštěpen a že by pak do odvolacího nebo dovolacího řízení po rozštěpení přicházela již jen »věc nepatrná«, neboť ve všech takových případech je dílčí nárok samostatnou základnou pro posuzování přípustnosti odvolání nebo dovolání. V uvedených případech nezáleží tedy na tom, zda již první soud konal řízení podle předpisů o věcech bagatelních, nýbrž záleží jen na tom, zda opravný soud by měl podle odvolacího nebo dovolacího návrhu rozhodovati »ve věci nepatrné«. Účelem zákona bylo ulehčiti opravným soudům, pokud by měly rozhodovati jen o nepatrnostech; běží tu pro soudy opravné o použití zásady, že »minima non curat prator«. Kdyby tomu tak nebylo, bylo by lze vyvolávati činnost odvolacích soudů také jen pro několik haléřů. V takových věcech se lze domáhati rozhodnutí soudu druhé stolice jen z určitých v zákoně přesně vypočtených důvodů (§§ 501 a 517 c. ř. s.) a nelze se domáhati rozhodnutí soudu třetí stolice vůbec (§§ 517 poslední odstavec a 502 druhý odstavec c. ř. s.). Že tomu tak jest, jde najevo také z této úvahy: Předpis § 502 c. ř. s. upravuje přípustnost dovolání. Kdyby odstavec druhý tohoto předpisu platil jen pro případy, kde šlo o věc nepatrnou již od původu a kde tedy již první soud rozhodoval podle předpisů §§ 448 a 453 c. ř. s. a odvolací soud rozhodoval v rámci § 501 c. ř. s., nemělo by toto ustanovení vůbec smyslu, protože o odvolání z důvodů zmatečnosti rozhoduje odvolací soud jen v neveřejném sezení a jen usnesením (§ 471 čis. 5 a § 473 c. ř. s.), proti němuž není dovolání nikdy přípustné. Musí tedy zmíněný předpis míti na mysli jen případ, kde ještě odvolací

soud rozhodoval nikoliv o věci nepatrné, ale kde teprve k dovolacímu soudu jde věc bagatelní (srov. v témže smyslu také zásady vyslovené v rozhodnutích čís. 346, 4314, 4888), jež jest zcela obdobné nynějšímu případu (pak čís. 6681, 7158 a jiných sb. n. s.). Napadené usnesení vydal odvolací soud ve věcech nepatrných, není tedy proti němu rekurs přípustný (§ 517 poslední odstavec c. ř. s.) a bylo jej podle § 526 c. ř. s. odmítnouti.

Čís. 13922.

Zákon proti nekalé soutěži ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.

Ustanovení § 15 (3) zákona má na mysli jen a výlučně žaloby zdržovací a odstraňovací, nejsou tím však dotčeny nároky na náhradu škody, odškodného, útrat sporu a uveřejnění odsuzujícího rozsudku.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1934, R I 978/34.)

Žalobou Ck I 299/33 domáhal se žalující elektrárenský svaz na žalovaném elektrárenském svazu, by bylo uznáno právem, 1. že žalovaný jest povinen zastavit dodávku elektrické energie do katastru obce P.; 2. zaplatiti žalující straně jménem náhrady škody za dobu od 11. června 1933 do 25. listopadu 1933 124.000 Kč, s 5% úroky od 28. listopadu 1933 do zaplacení; 3. že žalující straně přísluší proti žalovanému právo na náhradu škody, vzházející po dobu, pokud žalovaný dodává elektrickou energii do katastru města P.; 4. že žalovaný jest povinen zaplatiti žalující straně odškodné 25.000 Kč; 5. že se žalující straně přiznává oprávnění uveřejnění pravoplatný rozsudek do jednoho měsíce na útraty žalovaného v časopisech v žalobě uvedených. Soud prvního stolice odmítl celou žalobu pro zahájení sporu Ck I 155/33 s poukazem na § 15 zákona proti nekalé soutěži. Rekursní soud vyhověl částečně rekursu žalobcovu a změnil napadené usnesení v ten rozum, že zamítl námitku zahájené rozepře potud, pokud se žaloba pod 2.—6. domáhala zaplacení po případě vrácení náhrady škody, odškodného, práva na uveřejnění rozsudku a soudních útrat, a soudy prvního stolice uložil, by o této žalobě v takto obmezeném rozsahu dále jednal; ohledně žalobního žádání pod 1., domáhajícího se zastavení dodávky elektrické energie do katastru města P. napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Rekurs žalující strany je důvodný, pokud se žaloba domáhá náhrady škody po případě odškodnění a dalších s tím souvisejících výroků. Paragrafem 15 zák. jest zakázáno jen podání dalších žalob zdržovacích a odstraňovacích, nikoli však další žaloby o náhradu škody, jejíž určení a vymáhání je zcela samostatným nárokem ohroženým nad to podle § 23 případným jeho promlčením. Uplatňování tomu nevádí ani námitka zahájené rozepře podle předpisu c. ř. s., neboť jde podle tvrzení žaloby o nový nekalý čin žalované strany, o zařízení dodávky elektrické energie proti pouhé nabídce k tomu směřující a předchozí žalobou sub Ck I 155/33 pozastavené, a nad to i o jiný nárok, podmíněný vedle nekalého jednání samého ještě dalšími skutkovými předpoklady, které při prvnější žalobě nepřicházejí v úvahu, takže soud prvního stolice se mylí, maje za to, že nároky 2—6 žalobní prosby jsou pouhým příslušenstvím nároku 1. v žalobě č. j. Ck I

155/33 již vymáhaného. Skutkový podklad je jen částečně stejný a tato okolnost může mít význam jen pro spojení obou žalob k současnému projednání podle § 187 c. ř. s. nebo pro přerušeni podle § 190 c. ř. s. Ovšem, pokud se žaloba domáhá pod 1. zastavení dodávky elektrické energie, jest nárok ten totožný s žalobním nárokem, již pod Ck I 155/33 uplatňovaným a domáhajícím se výroku o zdržení se nabídky a dodávky elektrické energie, a rekurent neprávem tvrdí, že nová žaloba je žalobou odstraňovací, kdežto prvá žalobou zdržovací. Zákaz dodávky je nárokem zdržovacím, odstraňovací žaloba musila by se domáhati odstranění různých zařízení dodávku umožňujících, což však žaloba v souzeném případě nežadá.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Dovolací soud poukazuje na správné odůvodnění rekursního soudu, k němuž vzhledem k vývodům dovolacího rekursu dodává: § 15 zákona proti nekalé soutěži má na mysli jen a výlučně žaloby zdržovací a odstraňovací. Pod čís. 2 až 6 žaloby zažalované nároky na náhradu škody, odškodného, útrat sporu a uveřejnění odsuzujícího rozsudku nejsou proto ustanovením § 15 dotčeny, ježto tu jde o samostatné nároky, jež lze bez zřetele na nárok zdržovací neb odstraňovací, z něhož jsou odvozovány, kdykoli úplně samostatně uplatňovati.

Čís. 13923.

V řízení o prozatímním opatření k zajištění zdržovacího nároku podle zákona o nekalé soutěži nelze prokazovati pravdivost tvrzení prý zlehčujících.

K povolení prozatímního opatření stačí, že pozastavený článek byl otištěn v časopise vydávaném odpůrcem jako odpovědným redaktorem. Nárok na prozatímní opatření jest tu opodstatněn již touto skutečností, bez ohledu na zavinění nebo vědomí skutku.

(Rozh. ze dne 5. listopadu 1934, R I 1184/34.)

K zajištění nároku firmy Josef P., dům dámského kadeřnictví a vlásenkářství v Praze, proti Josefu Š-ovi, kadeřníku v Praze, ve sporu podle zákona proti nekalé soutěži, zapověděl soud prvního stolice žalované straně, by nerozšiřovala tvrzení: 1. že práce sašetami je vyložený podvod, 2. že kadeřníci používáním sašet zničili by si to málo, co ještě mají, 3. že nákup sašet znamená zbavování se peněz za věc neužitečnou, 4. že vlasy, které jsou ošetřeny sašetami, jsou jediná koudel a směrují do všech stran světových. **Důvody:** Žalující firma pracuje ve svém závodě kadeřnickém na provádění trvalé ondulace a uvádí, jak jest nesporno, do obchodu k provádění této ondulace sašety. I žalovaný jest kadeřníkem a jest tudíž obě dvě strany pokládati za soutěžitele ve smyslu § 46 zák. čís. 111/1927. Výtiskem časopisu »Pražský kadeřník«, jehož jest, jak osvědčeno tímto časopisem ze dne 15. května 1933, redaktorem a vydavatelem, uveřejnil žalovaný článek nadepsaný »Trvalá bez

aparátu«. V tomto článku jest mezi jiným i tvrzení, pokud se týče údaje ve výroku uvedené a to v takové souvislosti, že po názoru soudu údaje ty, byť i byly pravdivé, jsou objektivně nepřezkoumatelné, aspoň pro průměrného čtenáře a obsahují taková tvrzení, že mohou podnik žalující firmy zabývající se ondulováním pomocí sašet ve značné míře ohroziti. Údaje se staly zřejmě za účelem soutěže, neboť učiněny byly soutěžitelem a »při zlehčujících údajích živnostníka v soutěžním poměru k žalobci mluví předem úmysl soutěžní«. Obdobný názor zastává i judikatura říšsko-německá. Jest tu tedy skutková podstata jednání spadajícího pod ustanovení § 10 odst. (2) zák. proti nekalé soutěži. Soud má, hledě ke konstantní judikatuře, za osvědčený zdržovací nárok žalující strany a poněvadž, i kdyby žalovaný jen jako redaktor řečeného časopisu učinil pozastavené údaje, bylo by lze ho žalovati na zdržení se údajů těch, jakožto osobu zodpovědnou za obsah časopisu zdržovací žalobou a poněvadž nelze předpokládati, že podle návrhu a podle osvědčení k němu učiněných jest míti za jedině možno, že žaloba zdržovací a zastavovací bude bez dalšího jednání zamítnuta (čís. 9665 sb. n. s.), navrhované prozatímní opatření povolil. Ohrožení nároku jest osvědčeno již tím, že pouhé pokračování v činnosti jest s to působiti žalobci úbytek na prodávaném zboží pokud se týče na užívání sašet mezi kadeřnictvem a již tím tedy jest ve smyslu § 381 ex. ř. žalobci působena škoda těžce zjištělná a tudíž po rozumu zákona nenahraditelná. Pokud se týká námitky aktivní legitimace strany žalující nepokládá ji soud za důvodnou, poněvadž dle judikatury nemusí býti soutěžitel výslovně jmenován (uveden podnik jménem), jehož se zlehčování týká, nýbrž přiznává se aktivní legitimace k žalobě zdržovací každému ze soutěžitelů, kteří mohou býti závadným jednáním dotčeni, jak vyslovil Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí čís. 12638 sb., jehož se správně žalující strana dovolává. Re k u r s n í s o u d zamítl návrh žalobkyně na vydání prozatímního opatření. D ů v o d y: Návrh na vydání prozatímního opatření žalující strana neodůvodňuje tvrzením, že vyrábí a přivádí do obchodu nový způsob trvalé ondulace pomocí sašetů, což jest tvrzeno jen v prvním odstavci žaloby, nýbrž tím, že ve svém závodě provádí ve značném rozsahu trvalou ondulaci pomocí sašetů, které nabízí a doporučuje všem dámám, takže zákazníci dají si ošetřovati vlasy v podniku žalující strany sašetami. Netřeba se proto obíratí otázkou, zda žalující strana jest výrobcem sašetů, zda je uvádí na trh a zdali má k tomu živnostenské oprávnění. Nic takového v návrhu na povolení prozatímního opatření není tvrzeno a osvědčení o tom není nabídnuto. Jest proto za podklad navrženého prozatímního opatření vzíti tvrzení, že žalující firma do svého kadeřnického obchodu zavádí, avšak nikoliv výlučně, sašety k provozování trvalé ondulace. Tímto tvrzením není vyloučeno, že i jiné kadeřnické firmy pracují se sašetami jakožto pomůckou, jejíž původ a výhradně užívání nejsou vázány na závod žalobkyně. Již z toho plyne, že navrhovatelka neosvědčila zvláštní nárok, který by jí opravňoval žádati od žalovaného, by se zdržel kritiky této kadeřnické pomůcky. Žalující strana také neosvědčila, že žalovaný napadenou zprávu v časopise »Pražský kadeřník« uveřejnil, neboť dle předloženého výtisku jest jen jeho odpovědným redaktorem. Není osvědčeno, že tento článek byl ve spojitosti s reklamou žalující firmy v časopisech, které předložila, a že se právě

týkal sašetů touto firmou užívaných a doporučených, neboť mluví všeobecně o velkých firmách, které zavádějí jako novotu »sašety« na místo ondulace aparátem. Sachet = sáček znamená pouhý obal a záleží hlavně na jeho obsahu, jehož jakost může býti u jednotlivých firem různá. Žalující firma užívala ve svých reklamách pro prostředek jí propagovaný výrazu »obklad Aros«, takže ani z toho nelze souditi na totožnost s pojmem sašet. Příznačno jest, že žalující firma v inserátu ze dne 14. května 1933 vyzývá, aby se energicky zamítaly všechny systémy, které nenesou značku »Aros«. Pokud první soud pokládá ohrožení nároku za osvědčené již tím, že pouhé pokračování v činnosti jest s to působiti žalobci úbytek na prodávaném zboží (na užívání sašetů) mezi kadeřnictvem, přehlídá, že v žádosti za povolení prozatímního opatření škoda z úbytku prodeje sašet není tvrzena, nýbrž jen uvedeno, že žalobkyně na zavedení tohoto způsobu ondulace věnovala mnoho peněz; ve spojení s ostatním obsahem této žádosti jest míti za to, že se žalobkyně obává škody tím, že se tato vydání nevyplatí, když počet zákaznic, které si u ní dají ondulovati vlasy, následkem uvedeného článku klesne. Že by tomu tak bylo, z nabídnutého osvědčení neplyne ani z okolností, že časopis »Pražský kadeřník« jest určen pro členy společenstva holičů a kadeřníků v Praze. Není ani osvědčena obava, že by žalovaný při budoucí kritice »sašetů« použil stejných slov, na jichž zdržení jest žalováno. Použití jiných slov ke zlehčení sašetů však ani tímto prozatímním opatřením by nebylo zabráněno. Vzhledem k tomu, že není osvědčeno ani nárok žalující strany ani jeho ohrožení podle § 381 ex. ř., bylo stížnosti vyhověti a změnou napadeného usnesení návrh na vydání prozatímního opatření zamítnouti.

Ne j v y š š í s o u d obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Vychází-li se z tvrzení návrhu na prozatímní opatření (nikoliv žaloby), jest předmětem žádaného prozatímního opatření navrhovatelův nárok na ochranu proti zlehčujícím výroky časopiseckého článku v příčině sašet, t. j. pomůcky, s níž navrhovatel ve svém závodě trvalou ondulaci provádí, a tím i proti tomuto způsobu jeho živnostenské činnosti ošetřování vlasů sašetami, kterýžto způsob prý zákazníci spojují s jeho podnikem. Zlehčování spatřuje navrhovatel ve výrocih článku otiskčeného v časopise »Kadeřnické listy«, jehož jest odpůrce, jak je nesporné, odpovědným redaktorem, že 1. práce sašetami je vyložený podvod, 2. že kadeřníci používáním sašet zničili by si to málo, co ještě mají, 3. že nákup sašet znamená zbavování se peněz za věc neužitečnou, a 4. že vlasy, které jsou ošetřeny sašetami, jsou jediná koudel a směřují do všech stran světových. Nelze pochybovati o tom, že rozšiřování těchto údajů bylo by způsobilé poškoditi podnik žalobcův a že ohledně žalovaného mohlo by býti uznáno, že jednal proti ustanovení § 10 zákona proti nekalé soutěži (zlehčování), kdyby neprokázal ve sporu pravdivost těchto údajů. Ve věcech nekalé soutěže, jak je důsledně judikaturou nejvyššího soudu uznáváno, jest návrh na prozatímní opatření vyhověti, nelze-li již podle návrhu a osvědčení k němu učiněných míti za jedině možné, že žaloba bude bez dalšího zamítnuta (viz sb. n. s. čís.

8193, 9000, 9139, 9221, 9665, 11.587, 11.810, 12.023 a 12.998). To však nelze mít v souzeném případě jedině za možné, když bylo osvědčeno otištění pozastaveného článku v časopise, jehož jest odpůrce odpovědným redaktorem, a když v řízení o prozatímním opatření nelze případnou pravdivost tvrzení prý zlehčujících prokazovati a prováděti tak osvědčení nabízená odpůrcem k důkazu jeho námitek (sb. n. s. čís. 11.810). Nelze přisvědčiti vývodům napadeného usnesení, že navrhovatel neosvědčil zvláštní nárok, který by ho opravňoval žádati na odpůrci, by se zdržel kritiky této jeho kadeřnické pomůcky, protože i jiné kadeřnické firmy pracují se sašetami jako pomůckou, neboť souběh více souěžitelů nevyklučuje kteréhokoliv z nich z nároku na ochranu podle zákona proti nekalé soutěži. Stačilo, že pozastavený článek otištěn byl v časopise vydávaném žalovaným jako odpovědným redaktorem. Nárok na prozatímní opatření jest opodstatněn již touto skutečností, bez ohledu na jeho zavinení nebo vědomí skutku (sb. n. s. čís. 10.516). Mylně má rekursní soud za to, že chybí osvědčení, že žalovaný napadenou zprávu (článek) v časopise uveřejnil, t. j. sám do tisku dal, a že by inkriminovaný článek byl ve spojitosti s reklamou uveřejňovanou žalobcem v předložených jím časopisech, v nichž žalobce užíval pro propagovaný jím prostředek ondulační označení »obklad Aros«. Vždyť z reklam těch je vidno, že běží tu o prostředek sloužící k trvalé ondulaci vlasů bez elektrického proudu a bez přístroje, o jednoduché malé obklady, a tedy o sašety aneb sáčky, či obaly, jak je v napadeném usnesení uvedeno, jak to navrhovatel odkazem na přiložené inseráty osvědčuje, a jak tomu rozumí i odpůrce ve svém vyjádření. Není také na závadu, že se otištění stalo v odborném časopise »Pražský kadeřník«, když časopis ten, jak známo, bývá vyložen v officinách a dostává se tak do rukou zákazníků, kteří po přečtení pozastaveného článku mohou býti od provádění ondulace zmíněným způsobem odraděni.

Čís. 13924.

Zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům.

Čtrnáctidenní lhůta § 5 zákona se nečítá ode dne doručení dražební vyhlášky, nýbrž počíná běžeti, jakmile se dlužník dozvěděl o povoleném prodeji, po případě dnem výkonu zabavení.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, R I 1107/34.)

Návrhu dlužníka na odklad prodeje zabavených movitých věcí ustanoveného na den 16. června 1934, soud první stolice vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. **Důvody:** Podle spisů byla dražba zabavených movitých věcí ustanovena na den 16. června 1934. Návrh povinné strany na odklad exekuce došel soudu 15. června 1934. Podle § 5 zákona čís. 33/34 sb. z. a n. má býti podán návrh na odklad exekuce podle § 1 odst. 1 a), tedy na odklad prodeje movitých věcí, nejpozději čtrnáct dnů před nařízeným prodejem. Učinila tedy tento návrh povinná strana pozdě, a bylo její návrh zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Jest sice pravda, že podle spisu byl dovolací rekurent uvědoměn o dražebním roku teprve 2. června 1934, než čtrnáctidenní lhůta § 5 zákona čís. 33/1934 sb. z. a n. se nečítá ode dne doručení dražební vyhlášky, jak se nesprávně dovolací rekurent domnívá, nýbrž stanoví-li se v § 5 cit. zák., že návrh na odklad má býti učiněn nejpozději čtrnáct dnů před nařízeným prodejem (dražbou), čítá se čtrnáct dnů zpět před nařízeným prodejem, takže počíná běžeti, jakmile dlužník se dozvěděl o povoleném prodeji, po případě dnem výkonu zabavení. Učinil-li v projednávaném případě dlužník návrh na odklad exekuce až den před dražbou, ač o povolení prodeje a výkonu zabavení byl uvědoměn již 17. května 1934, byl jeho návrh právem zamítnut jako opožděný (§ 7 písm. c) cit. zák.).

Čís. 13925.

O nároku dítěte proti otcovské bábě na placení výživného jest příslušný rozhodovati opatrovnický soud, i když otcovská bába má řádné bydliště v obvodu jiného soudu.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, R I 1342/34.)

Otcovská bába dítěte bydlela ve Falknově nad Ohří, opatrovnickým soudem byl okresní soud v Ústí nad Labem. Mateřská opatrovnice dítěte navrhla na okresním soudě ve Falknově nad Ohří, by otcovské bábě dítěte bylo uloženo platiti dítěti výživné, kterémužto návrhu soud první stolice vyhověl. Rekursní soud k rekursu otcovské báby dítěte zrušil napadené usnesení a odkázal věc k okresnímu soudu v Ústí nad Labem, jakožto soudu opatrovnickému, maje za to, že podle § 109 j. n. jest opatrovnický soud příslušný rozhodnouti o návrhu mateřské opatrovnice dítěte, že proto jest napadené usnesení zmatečné, pročež je bylo zrušiti a věc odkázati podle § 44 j. n. na opatrovnický soud.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu mateřské opatrovnice dítěte.

Důvody:

§ 41 odst. (2) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n., v němž jsou důvody zmatečnosti uvedeny přesným výpočtem, neuvádí přestoupení předpisů o soudní příslušnosti jako důvod zmatečnosti. Neprávem proto rekursní soud považoval usnesení prvního soudu za zmatečné. Avšak stěžovatelka v tomto směru nečiní mu výtky nezákonnosti, nýbrž uplatňuje tento rekursní důvod (§ 42 zák. čís. 100/31 sb. z. a n.) jen v tom směru, že názor rekursního soudu o místní nepříslušnosti prvního soudu není správný. Než tu nemá pravdu. Při svém rozhodnutí může soud přihlížeti jen k ustanovením zákona a nikoliv k názoru v poznámce při vzorci čís. 215 ve sbírce vzorců nebo vyslovenému soudu v jiných případech. Podle § 109 j. n. v doslovu čl. IV. čís. nař. čís. 118/1914 ř. zák. náleží okresnímu soudu místně příslušnému obstarávati všechny práce, které náležejí k činnosti soudu poručenského neb opatrovnického. Tato dosavadní pří-

slušnost byla zachována i v § 2 (2) zákona čis. 100/1931 sb. z. a n. Byla-li věc u určitého soudu řádně zahájena, trvá, pokud soudní chráněnství nebylo ukončeno (§ 29 j. n.). Není pochybnosti, že jest ukonem opatrovnického soudu rozhodnouti o povinnosti k výživě nezletilců, jsoucích podle § 21 obč. zák. pod zvláštní ochranou zákona, jež plyne z rodinného svazku a jest založena v právu rodinném (§ 141, 143 obč. zák.). Každé poručenství neb opatrovnickví má tvořiti jediný celek a nemá býti rozčleňováno na jednotlivá poručenská neb opatrovnická soudní opatření, prováděná u různých soudů. Vedlo by to k důsledku, že by v témže poručenství neb opatrovnickví bylo několik spisů u různých soudů, čímž by trpěl i přehled učiněných opatření, i souvislost dalších úkonů s úkony předcházejícími. Ježto podle zjištění rekursního soudu stěžovatelkou nenapadeného vede se opatrovnickví nad nezletilým dítětem u okresního soudu v Ústí nad Labem, kde bylo určováno výživné proti manželskému otci, právem rekursní soud uznal tento okresní soud za příslušný k rozhodnutí i o nynějším návrhu, ježto okolnost, že otcovská bába má řádné bydliště v obvodu prvního soudu, je pro příslušnost opatrovnického soudu bez významu.

Čís. 13926.

Nebyla-li pachtovní smlouva majitele biografické licence s tím, kdo provozoval biograf na vlastní účet, schválena správními úřady, jest majitel licence zavázán ze smluv, jež uzavřel jeho úředně ohlášený zástupce pro biograf.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, Rv I 1260/32.)

Žalující firma domáhala se na majitelce biografické licence kina Louvre zaplacení za zapůjčené filmy. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: První soud zjistil, že se objednávky filmů, za jichž zapůjčení se žalující strana domáhá zaplacení částek již dospělých, staly v době, kdy byl provoz biografu žalovanou pronajat Bedřichu T-ovi, ale také správně uznal smlouvu mezi žalovanou stranou a T-em za nicotnou, poněvadž se přičií zákazu § 9 nař. ze dne 18. září 1912 čis. 191 ř. zák. Nicotné ujednání nemůže vyvolati nijaké účinky a zejména pro souzený případ jest posuzovati věc tak, že provoz bia, třebaže se fakticky dál v režii a na účet T-ův, právně platí za provoz strany žalované. Názor žalované strany, že smlouva není nicotná, ježto v nařízení čis. 191/1912 není to výslovně uvedeno, a že tomu nasvědčuje i předpis § 26 téhož nařízení, z něhož je patrné, že zákaz propachtování směřuje jen proti majitelci licence z důvodů policejné administrativních, nelze uznati za správný. Z doslovu předpisu § 9 vyplývá, že propachtování licence je zakázáno, tedy smlouva pachtovní o provozu jinou osobou, než majitelem licence neb úředně schváleným zástupcem licenciáta. Nejde o zákaz týkající se jen majitele licence, nýbrž o zákaz, jenž neuznává smlouvu zákazu se přičiící za existující. Ježto T., třebaže měl smlouvu o provozu biografu na svůj účet, nebyl oprávněn k provozu a výkon licence se dále uskutečňoval, šlo o výkon, při němž za podnikatele platí majitel licence a ujednání s T-em nejeví na venek účinky. K tomu přistupuje, že žalovaná svého úředně schvále-

ného zástupce V-a neodhlásila, když přešel od ní do služeb T-ových jako ředitel biografu, takže platil nadále za jejího zástupce. Bylo zjištěno, že objednávky filmů, za jichž zaplacení se žaluje, byly uskutečněny V-em za biograf Louvre, třebaže se i T. jednání zúčastnil. Žalovaná strana tímto jednáním, provedeným pro její biograf, je vázána. Předala protiprávně provoz T-ovi, měla příjem ve formě nájemného a, ježto přenechání provozu proti zakazu není právně účinné, musí nésti i důsledky toho, že smlouvy s T-em vlastně není a biograf přec byl provozován, z čehož měla výtěžek (nájemní). Okolnost, že snad T. nezaplatil celé nájemné, je vedlejší. Propachtování biografu proti zakazu jde na nebezpečí majitele licence, a poměr jeho k takovému pachtýři není poměrem právním, na venek působícím, jde jen o vnitřní poměr obou. Z toho důvodu nemůže pro posouzení věci míti význam okolnost, že snad žalující strana o nájmu biografu T-em věděla. T. nebyl, jak zjištěno, úředně schváleným zástupcem žalované pro provoz biografu a nebyl tedy oprávněn k provozu. Bylo však i zjištěno, že žalující strana nebyla formálně vyzrozuměna, že provoz bia převzal T., že neznala blíže obsah smlouvy T-ovy, kteréž zjištění odpovídá výsledkům průvodů. Pravda je však, že B., zástupce žalující strany, věděl od V-a, že T. najal bio Louvre. Ale jak již uvedeno, nemůže ani vědomost žalující strany nic změnit na stanovisku, že žalovaná strana je zavázána z objednávek pro její biograf, jehož provoz protiprávně přenechala T-ovi.

Ne j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolatelka napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení věci (čís. 4 § 503 c. ř. s.), leč neprávem, neboť odvolací soud posoudil věc po právní stránce úplně správně. Obzvláště jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že jest nicotná smlouva, již dovolatelka propachtovala Bedřichu T-ovi provoz biografu »Louvre«. Podle zjištění soudů nižších stolic nebyla smlouva mezi dovolatelkou a Bedřichem T-em schválena správním úřadem, ba nebyla mu ani ohlášena. Ne-sejde na tom, že žalobkyně věděla, že dovolatelka propachtovala kino Bedřichu T-ovi, když si žalobkyně musila býti vědoma, že tato pachtovní smlouva jest neplatná, a když bylo zjištěno, že úředně ohlášený zástupce dovolatelčin Vladislav V. uzavíral smlouvy o půjčení filmů se žalobkyní vždy jen pro bio »Louvre« a nikdy pro Bedřicha T-a a že naopak tento se zásadně tomu vyhýbal, podepsati svědkovi uzavěrku. Vyčází-li se z tohoto skutkového zjištění, jest též uznati za správný právní závěr soudů nižších stolic, že námitka nedostatku pasivní legitimace dovolatelkou vznesená není opodstatněna.

Čís. 13927.

Pojišťovací smlouva.

Pojišťovna nemůže zrušiti smlouvu, zaplatil-li pojistník premii teprve po třicetidenní lhůtě, nevyvozovala-li tento důsledek ani v dřívějších případech, kde pojistník platil premie rovněž až po třicetidenní sečkávací lhůtě.

Chce-li pojišťovna (při životním pojištění) vyvoditi důsledky z opožděného placení premie, musí tak učiniti ihned, jak o zaplacení zvěděla, a nesměla čekati, až zvěděla o smrti pojistníkův.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, Rv I 38/33.)

Ferdinand Š. uzavřel se žalovanou pojišťovnou životní pojištění na 20.000 Kč. Pro případ úmrtí měla býti tato částka vyplacena jeho dceři, nezl. Eleně Š-ové. Premie za prosinec 1930 splatná dne 1. prosince 1930 byla zaplacena dne 9. ledna 1931. Dne 5. ledna 1931 Ferdinand Š. zemřel. Proti žalobě Eleny Š-ové o vyplacení pojistné sumy namítla žalovaná pojišťovna, že pojistná smlouva zanikla podle čl. 5 pojišť. podmínek, ježto pojišťovací premie za prosinec 1930 nebyla zaplacena do 30 dnů po dni splatnosti, tudíž do 30. prosince 1930. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Netřeba řešiti otázku, zda se G. vydával žalobkyni 9. ledna 1931 za zmocněnce pojišťovny a zda tím vzbudil u ní mylné domněnání, že pojišťovna se zaplacením opožděné premie souhlasí a že, ač se placení děje po smrti pojistníka, nemíni vyvoditi důsledky § 5 všeob. poj. podmínek o zániku pojištění. Neboť stačí, že pojišťovna nevyvozovala tento důsledek ani v dřívějších případech, ač pojistník platil premie za měsíc srpen až říjen 1930 rovněž až po třicetidenní sečkávací lhůtě a pojišťovna měla tolikrát příležitost smlouvu zrušiti. Nevyvozovala-li pojišťovna tento důsledek v předchozích případech, kde by to bylo bývalo k jejímu prospěchu, nemůže ho vyvozovat v případě souzeném proto, že to slouží k jejímu prospěchu, neboť každou smlouvu jest vykládati podle § 914 obč. zák. sice podle pravého úmyslu stran, avšak tak, aby to odpovídalo poctivému styku. Neodpovídá však poctivému styku, když pojišťovna nepoužije ustanovení § 5 všeob. poj. podmínek dotud, dokud to slouží k jejímu prospěchu, a najednou se na něj odvolá, když by jinak to bylo k její újmě. Žalovaná pojišťovna odmítla premii za měsíc prosinec až 9. února 1931, tedy až za měsíc po zaplacení, a nemůže jí omlouvat ani to, že musela napřed vyčkati buď tříměsíční lhůtu neb úmrtí pojistníka za účelem posouzení, zda došlo k obnovení pojištění podle § 6 všeob. poj. podmínek; neboť chtěla-li vyvoditi důsledky z opožděné placené prosincové premie, mohla tak učiniti ihned, když o zaplacení zvěděla, a nečekati, až zvěděla o smrti pojistníkův. A kdyby tak byla učinila, nepřekáželo by to pozdějšímu obnovení pojištění, pakli předpoklady § 6 všeob. poj. podmínek by byly nastaly.

Čís. 13928.

Je-li požadováno vrácení dobové slevy z několika pojistek, jde o samostatné nároky, jež jest s hlediska přípustnosti dovolání (§ 502, odstavec třetí, c. ř. s.) posuzovati každý zvlášť.

Pojišťovací smlouva.

Je obchodní zvyklostí, že se při výpovědi pojišťovací smlouvy před uplynutím smluvené pojistné doby dobová sleva vrací.

Strana odvolávající se na obchodní zvyklost nemusí dokázati, že druhý smluvník, uzavíraje smlouvu, o obchodní zvyklosti věděl. Stačí důkaz o obchodní zvyklosti, k čemuž se hodí průvodní prostředky, platící všeobecně pro skutkové okolnosti a není jediným způsobným průvodním prostředkem důkaz znalecký.

Bylo-li zjištěno, že obchodní zvyklost tvrzená stranou jest všeobecná, jest na druhé straně, by namítala a dokázala, že nevěděla o obchodní zvyklosti, nebo že se znalost obchodní zvyklosti u ní předpokládati nedala a že neměla tudíž vůli jí se pro výklad vůle stran podříditi.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, Rv I 110/33.)

Žalovaný se pojistil roku 1927 u žalující pojišťovny proti úrazu (pojistka čís. 51.251), proti povinnému ručení (pojistka čís. 76.787), a proti poškození auta (pojistka čís. 30.204) na deset let. Roku 1930 žalovaný pojištění vypověděl, ježto nadále automobilu nepoužíval. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném vrácení dobových slev z oněch tří pojišťovacích smluv, úhrnem 4.573 Kč. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud odmítl dovolání proti výroku, jímž bylo žalovanému uloženo vrátiti dobovou slevu poskytnutou v pojistce čís. 51.251 o pojištění proti úrazu a v pojistce čís. 76.787 o pojištění proti škodám z povinného ručení; jinak dovolání nevyhověl.

Důvody:

Jde o tři samostatné nároky, plynoucí každý z jiné samostatné pojišťovací smlouvy. Nárok na vrácení dobové slevy z pojistky čís. 51.521, týkající se úrazu, činí celkem 809 Kč. Nárok na vrácení dobové slevy z pojistky čís. 76.787, týká se povinného ručení, činí celkem 1.572 Kč 40 h. Poněvadž jde o souhlasné rozsudky nižších soudů a hodnota každého nároku nepřesahuje 2.000 Kč, jest dovolání v těchto bodech nepřipustné podle § 502 třetí odstavec c. ř. s. a bylo je podle § 507 první odstavec c. ř. s. odmítnouti.

Zbývá proto jen dovolání co do zbytku zažalované částky 2.179 Kč připadající na dobovou slevu z pojistky čís. 30.204 o pojištění proti poškození auta. Žalující strana neopřela zažalovaný nárok o bezdůvodné obohacení podle § 1435 obč. zák., netvrdivši, že 20% dobová sleva byla poskytnuta žalovanému jen pro případ, že pojistná smlouva bude skutečně trvati celých smluvních 10 let, a nikoliv, když jen bude uzavřena do 10 let. Schází proto skutkový přednes pro předpoklad, že odpadl pro žalovaného právní důvod, by si podržel poskytnuté slevy a nelze proto žalobkyni přednesený skutkový stav podřizovati pod ustanovení § 1435 obč. zák., zejména, když první soud tento důvod neuznal a názor ten zůstal nenapaden. Žalující strana opřela žalobu jen o obchodní zvyklost podle čl. 279 obč. zák., že se při výpovědi pojišťovací smlouvy před uplynutím smluvené pojistné doby dobová sleva vrací. Odvolací soud zjistil, že obchodní zvyklost nebyla sice svědky prokázána, poněvadž prý prokázali jen ojedinělé případy, a že v nejlepším případě ji prokázali všeobecně. Tím vyjádřil, že obchodní zvyklost pro-

kázaná jest. Avšak mylí se, domnívaje se, že strana, která se na obchodní zvyklosti odvolává, musí také prokázat, že druhý smluvník o obchodní zvyklosti při uzavření smlouvy věděl. Naopak stačí důkaz o obchodní zvyklosti a, poněvadž je to skutkové tvrzení, jsou způsobilými prostředky průvodními důkazy, jež platí všeobecně pro skutkové okolnosti. Není tudíž jediným způsobilým průvodním prostředkem důkaz znalecký a nebylo to vysloveno v rozhodnutí čís. 4137 sb. n. s., nýbrž i výpovědi svědků znaleckých. Stačili-li odvolacímu soudu svědci, vyleschnutí v první stolici, nelze to napadati v dovolacím řízení ani dovolacím důvodem § 503 čís. 2 c. ř. s., ana úvaha ta jest vyhrazena odvolacímu soudu podle § 488 c. ř. s. a jest výsledkem volného hodnocení důkazů. Bylo-li zjištěno, že obchodní zvyklost tvrzená žalující stranou jest všeobecná, jest tím spor ve prospěch žalující strany rozřešen, ana ž a l o v a n á strana musí namítati a dokázati, že nevěděla o obchodní zvyklosti, nebo že se znalost obchodní zvyklosti u ní předpokládat nedala a že neměla tudíž vůli jí se pro výklad vůle stran podříditi. Tyto námitky žalovaná strana v první stolici nevznesla, nýbrž namítala jen, že při uzavření pojišťovací smlouvy o vrácení dobové slevy při předčasném zrušení smlouvy nebylo řeči. Ostatně stačí poukázati na rozhodnutí čís. 4137 sb. n. s.

Čís. 13929.

Stačí, jest-li ve výpovědi jménem nájemcovým vypovídán byt rozlišen od jiných bytů v témže poschodí.

Udání jména a bydliště zmocněnce pro doručování (§ 562, druhý odstavec, c. ř. s.) jest součástí mimosoudní výpovědi a musí se státi již ve výpovědi pokud se týče v oznámení podle § 565, druhý odstavec, c. ř. s.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, Rv I 2119/34.)

Zalobci, bydlící v obvodu okresního soudu v Z., dali žalovaným mimosoudní výpověď z bytu v prvním poschodí domu čp. 820 v P. (v obvodu okresního soudu v P.). Žalovaní namítli, že ve výpovědi nebyl vypovídán byt náležitě označen a že v ní nebyl udán zmocněnec pro doručování. Procesní soud první stolice výpověď zrušil, shledav odůvodněnou prvou námitku, s druhou námitkou se vůbec nezabýval. Odvolací soud prohlásil výpověď za účinnou. **Důvody:** Z námitky žalované strany proti výpovědi první soud se zabýval jen námitkou nepřesného označení vypovídáného předmětu. Podle názoru prvního soudu výpověď nemá náležitosti § 562 c. ř. s., v souzeném případě přesného označení předmětu. Odvolací soud však s tímto názorem prvního soudu nesouhlasí. Přezkoumaj spisy, zjistil odvolací soud, že mimosoudní výpověď byla dána žalující stranou žalované straně z bytu v prvním poschodí domu čp. 820 v P., sestávajícího z jednoho pokoje s příslušenstvím. Podle názoru odvolacího soudu tyto údaje ve výpovědi nepřipouštějí vůbec pochybnosti o tom, z jakého předmětu se výpověď dává, vždyť žalovaná strana obývá v onom domě jen jediný byt. Obsahuje tedy výpověď dostatečně označení najatého předmětu podle § 562 c. ř. s., pokud se týče označení části majetku podle § 54 čís. 3 ex. ř. jest

ovšem nesporno, že bytů téhož druhu je v prvním poschodí domu čp. 820 více, ale nutno uvážiti, že najatý předmět se určuje nejen číslem bytu a polohou v poměru ke schodům a pod., nýbrž hlavně jménem nájemce byt obývacího. Právě v případě stejného druhu bytů jméno nájemce identifikuje jeho byt na rozdíl od bytů jiných. Kromě toho se i v § 54 ex. ř. čís. 1 v první řadě předpisuje přesné označení navrhovatele, a toho, proti komu exekuce vedena býti má, takže při exekučním titulu odpovídajícím tomuto předpisu nemůže vzniknouti u exekučního orgánu pochybnost o identitě exekvovaného bytu. Pokud jde o druhou námitku žalované strany, že výpověď neobsahuje udání zmocněnce pro doručování, podle § 565 c. ř. s., první soud se jí vzhledem ke svému právnímu názoru nezabýval, a, poněvadž důvod, o který první soud opřel své rozhodnutí, po názoru soudu odvolacího není opodstatněn, zbývá rozhodnutí oné námitky odvolacímu soudu. Podle doslovu § 562 druhý odstavec c. ř. s. ten, kdo výpověď dává, nebydlí-li ani v místě, ani o obvodu příslušného okresního soudu, má zříditi zmocněnce pro doručování tam bydlícího a jeho jméno i bydliště při výpovědi udati. Ze slov zákona vyplývá, že udání zmocněnce není součástí výpovědi, což by bylo lze označiti jedné slovy »ve výpovědi«, a že předpis ten jest jen předpisem rázu formálního, který nemůže míti význam pro materiálně právní účinky výpovědi, když první soud již výpověď přijal za způsobilou k projednávání ve věci samé. Z Neumannova komentáře k civ. řádu soudnímu, jehož se žalovaná dovolává, plyne jen, že soud má výpověď neobsahující udání zmocněnce pro doručování vrátiti vypovídající straně k doplnění podle §§ 84, 85 c. ř. s., z čehož nelze usuzovati na to, že ono udání jest součástí výpovědi, naopak pouhou formální vadou, způsobilou překaziti řádné úřední vyřizování, jak praví § 94 c. ř. s.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Pokud odvolací soud neshledal odůvodněnou námitku, že vypovídáný byt nebyl v mimosoudní ústní výpovědi, která se stala notářem, náležitě označen, nelze souhlasiti s vývody dovolání, a stačí odkázati k důvodům napadeného rozsudku, jež dovolací soud schvaluje. Jinak je tomu ve příčině druhé námitky. Podle § 565 druhý odstavec c. ř. s. musí oznámení, které má za účelem výpovědi býti učiněno odpůrci, obsahovati pokaždé také údaje, vnačené v § 562 odstavec první a druhý, tudíž i jméno a bydliště zmocněnce pro doručování v místě nebo v obvodu příslušného okresního soudu bydlícího, jestliže vypovídající sám tam nebydlí. Nelze souhlasiti s názorem odvolacího soudu, že ze zákona nelze vyvoditi, že by udání jména a bydliště zmocněnce pro doručování podle §§ 565 odstavec druhý a 562 odstavec druhý c. ř. s. nebylo součástí mimosoudní výpovědi. I když se v § 562 odstavec druhý c. ř. s. užívá slovního obratu »při výpovědi«, nelze rozuměti ustanovení tomu jinak, než že se má udání jména a bydliště zmocněnce pro doručování státi v s a m o t n é v ý p o v ě d i, pokud se týče v o z n á m e n í podle § 565 odstavec druhý c. ř. s. Vypovídáný může uplatniti v námitkách nejen hmotně-

právní, nýbrž i formální námitky (srov. rozh. čís. 687, 2766. 8251 a j. sb. n. s.). Řízení upravené v § 560 a násl. c. ř. s. je přísným formálním řízením, a musí předpisy tohoto řízení býti přesně zachovány, neboť jinak mohly by pro účastníky vzniknouti dalekosáhlé násiedky. Zákon předpisuje v § 565 odstavec druhý c. ř. s. formou rozkazovací, že mimo-soudní výpověď má obsahovati i udání v § 562 odstavec druhý c. ř. s. uvedené a nelze proto zkoumati, zda ustanovení to je praktické, či nikoli. Je povinností vypovídající strany, by dbala zákonného předpisu. V souzeném případě není o tom sporu, že se mimosoudní výpověď stala notářem ústně a že neobsahovala udání jména a bydliště zmocněnce pro doručování podle § 562 odstavec druhý c. ř. s. Rovněž je podle přednesu stran nesporné, že žalobce (vypovídající) nebydlí ani v místě, ani v obvodu příslušného okresního soudu. Právem proto vytkli žalovaní v písemných námitkách nedostatek formální náležitosti výpovědi, uvedené v §§ 565 odstavec druhý a 562 odstavec druhý c. ř. s. První soud nemohl ovšem postupovati podle § 562 odstavec třetí c. ř. s., ježto nešlo o soudní výpověď, ale zmíněný formální nedostatek mimosoudní výpovědi musil nutně přivoditi její zrušení rozsudkem, jímž bylo skončeno řízení o námitkách.

Čís. 13930.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).

Byl-li pracovní spor zahájen v době od 1. ledna 1932 do 1. září 1932 u okresního soudu, nezměnila na založené již výlučné příslušnosti okresního soudu nic okolnost, že za řízení v prvé stolici byl pro obvod tohoto okresního soudu zřízen a započal činnost pracovní soud.

Postoupil-li okresní soud přes to věc pracovnímu soudu, aniž bylo vydáno pravoplatné rozhodnutí, že pro spor jest věcně příslušný pracovní soud, jest jednání před pracovním soudem (před odvolacím soudem ve sporech pracovních) zmatečným podle § 28 čís. 3 zák. o prac. soudech. Lhostejno, že strany nečinily námitek proti postoupení sporu pracovnímu soudu a že před ním ve hlavní věci projednávaly.

(Rozh. ze dne 8. listopadu 1934, Rv II 237/33.)

Žaloba z pracovního poměru byla podána dne 31. března 1932 u okresního soudu v Olomouci a byla žalované firmě doručena dne 29. dubna 1932. Dne 16. září 1932 postoupil okresní soud v Olomouci spisy pracovnímu soudu v Olomouci, jenž je přijal, spor projednal a žalobu zamítl. Odvolací soud napadený rozsudkem potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil z podnětu dovolání rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením, počínajíc dopisem okresního soudu v Olomouci ze dne 16. září 1932, jako zmatečné a pracovnímu soudu v Olomouci uložil, by spisy postoupil okresnímu soudu v Olomouci.

Důvody:

Nejvyšší soud zkoumal především, zda tu nejde o zmatečnost podle § 28 čís. 3 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n., pokud se týče podle §§ 503

čís. 1 a 477 čís. 3 c. ř. s., k níž jest přihlížeti i z úřadu. Není pochybnosti o tom, že jde o pracovní spor ve smyslu §§ 1 a 2 a) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. Žaloba byla podána dne 31. března 1932 u okresního soudu v Olomouci a byla žalované firmě doručena dne 29. dubna 1932, čímž byl podle § 232 prvý odstavec c. ř. s. spor zahájen. Podle toho byl spor zahájen již za účinnosti zákona o pracovních soudech čís. 131/1931 sb. z. a n. — to jest po dni 1. ledna 1932, ale dříve, než byl pro obvod okresního soudu v Olomouci skutečně zřízen pracovní soud. V § 2 odst. (1) b) vládního nařízení ze dne 1. prosince 1931 čís. 180 sb. z. a n. bylo sice ustanoveno, že nový samostatný pracovní soud se zřizuje též v Olomouci, ale v § 4 odst. (2) téhož vládního nařízení byl zároveň pověřen ministr spravedlnosti, by teprve vyhláškou uveřejněnou ve sbírce zákonů a nařízení určil den zahájení činnosti pracovních soudů a oddělení okresních soudů pro spory pracovní, uvedených v §§ 2 a 3. To se stalo teprve vyhláškou ministra spravedlnosti ze dne 17. března 1932 čís. 44 sb. z. a n., v níž bylo určeno mezi jiným, že pracovní soud v Olomouci započne činnost až od 1. září 1932. O skutečném zřízení tohoto pracovního soudu lze mluvit teprve od doby, kdy mohl svou činnost započítí, neboť do té doby ho nebylo a do té doby nemohly u něho býti zahájeny a projednávány pracovní spory. Již v rozhodnutích čís. 11.733, 12056 sb. n. s., na něž se odkazuje, bylo podrobně vyloženo, že spory uvedené v §§ 1 a 2 zákona čís. 131/1931 sb. z. a n. náležejí podle § 42. téhož zákona v mezidobí mezi 1. lednem 1932 a 1. zářím 1932 k věcné příslušnosti okresních soudů i tehdy, jde-li o okresní soudy, pro jejichž obvody pracovní soudy neb oddělení okresních soudů pro spory pracovní sice zřízeny býti mají, ale dosud svou činnost zahájit nemohly. Věcná příslušnost okresního soudu jest v takovém případě výlučná (viz rozh. čís. 12.239, 12.387, 12.948 sb. n. s.). V souzené věci byla tedy rozepře řádně zahájena u okresního soudu v Olomouci. Tento okresní soud také vydal usnesení ze dne 11. května 1932, že se nevyhovuje námitce věcné nepřislušnosti, vznesené žalovanou firmou z důvodů, že spor náleží před soud pracovní, a uznal tedy svou věcnou příslušnost. Toto usnesení nabylo právní moci a okresní soud jednal potom dále ve věci, připustil důkazy a dal je provést. Přes to však postoupil z vlastního podnětu dopisem ze dne 16. září 1932 spisy pracovnímu soudu v Olomouci, který je přijal, spor znovu projednal a rozhodl rozsudkem o žalobní žádosti. Rovněž odvolací soud ve sporech pracovních rozhodl věcně o odvolání žalobkyně. Strany nevznesly proti tomu námitek a projednávaly v hlavní věci jak před pracovním soudem, tak i před odvolacím soudem ve sporech pracovních. Ustanovení § 43 odst. (1) zákona čís. 131/1931 sb. z. a n., že spory zahájené do účinnosti tohoto zákona — to jest do dne 1. ledna 1932 — u soudů neb úřadů příslušných podle práva dosavadního budou vyřízeny podle předpisů dosud platných, nepřichází tu ovšem v úvahu, protože v tomto případě byl spor u okresního soudu zahájen až po dni 1. ledna 1932. Avšak postup okresního soudu v Olomouci se přičil ustanovení § 29 j. n., podle něhož každý soud zůstává v právních věcech, které u něho byly řádně zahájeny, příslušným až do jich ukončení, třeba se i okolnosti, které byly při zahájení řízení rozhodnými pro určení příslušnosti, změnily za řízení. Okolnost, že za řízení před okresním soudem v Olomouci byl pro obvod

tohoto okresního soudu zřízen a započal svou činnost pracovní soud, nezměnila nic na založené již výlučné věcné příslušnosti okresního soudu, o které bylo pravoplatně rozhodnuto kladně a která trvala dále, neboť účinky zahájení rozepře trvají až do ukončení sporu buď vydáním pravoplatného rozsudku nebo zpětvzetím žaloby nebo smírem. Nebyla-li v době, když spor byl řádně zahájen u okresního soudu, opodstatněna výlučná příslušnost pracovního soudu pro tento spor, nelze ji získati ani prorogací mlčky podle § 104 třetí odstavce j. n. a taková prorogace by nebyla vůbec účinná, ježto strany neměly zákonné možnosti, by úmluvou přenesly věcnou příslušnost s okresního soudu na soud pracovní. Nemá proto pro posouzení věcné příslušnosti soudu význam okolnost, že strany nečinily námitek proti postoupení sporu pracovnímu soudu, a že před ním v hlavní věci projednávaly. Pracovní soud byl podle § 22 odst. (1) zákona č. 131/1931 sb. z. a n. povinen, by svou příslušnost zkoumal z úřední povinnosti. Tutéž povinnost měl i odvolací soud ve sporech pracovních (§§ 28 č. 3 a 33 odst. 2 téhož zákona). Ze spisů a nanejvýš z vyžádané vysvětlující zprávy odvolacího soudu ze dne 11. října 1934 jest zřejmé, že nebylo řádným soudem vůbec vydáno pravoplatné rozhodnutí, že pro tento spor jest věcně příslušným soud pracovní, takže tu nejde o případ upravený v § 22 odst. (2) zákona č. 131/1931 sb. z. a n. Tím, že pracovní soud a odvolací soud ve sporech pracovních projednaly věc, jež ani dohodou stran nemohla býti přenesena s okresního soudu na soud pracovní, byl způsoben zmatek podle § 28 č. 3 zákona č. 131/1931 sb. z. a n., který platí i ve sporech o hodnotu 300 Kč převyšující (viz rozhodnutí č. 13.486 sb. n. s.), pokud se týče zmatek podle §§ 503 č. 1 a 477 č. 3 c. ř. s. a §§ 34 odst. (1) a 35 odst. (2) poslední věty zákona č. 131/1931 sb. z. a n. K tomu se připomíná, že pro posouzení, zda věc nenáleží před soudy pracovní, jest v tomto případě rozhodnou již doba zahájení rozepře před okresním soudem, nikoli doba pozdější. K uvedenému zmatečnosti bylo dovolacím soudu přihlídnouti z úřadu (§§ 471 č. 7, 494 a 513 c. ř. s. a § 35 zákona č. 131/1931 sb. z. a n.).

Čís. 13931.

Nezapravil-li vydražitel nejvyšší podání hotově, jak bylo ustanoveno v dražebních podmínkách, nýbrž uložil za souhlasu exekučního soudu u spořitelny různé vkladní knížky k zapravení nejvyššího podání, mezi nimiž byla i vkladní knížka banky, které bylo napotom povoleno přiročí, a vymáhající věřitel si pak tuto vkladní knížku ještě s jinými vkladními knížkami vyzvedl, potvrzuje, že tyto vkladní knížky převzal na srážku přikázané mu části nejvyššího podání, bylo nejvyšší podání zapraveno řádně (§ 154 ex. ř.) i pokud se týče částky připadlé vymáhajícímu věřiteli, třebaže k realizaci oné vkladní knížky banky nedošlo pro přiročí.

Lhostejno, že usnesením exekučního soudu, jež bylo potvrzeno rekursním soudem, bylo pravoplatně vysloveno, že dražební podmínky složením oné vkladní knížky banky řádně splněny nebyly, stalo-li se tak dříve, než vymáhající věřitel onu vkladní knížku vyzvedl a prohlásil, že ji převzal na srážku přikázané mu části nejvyššího podání.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1934, R I 1198/34.)

Soud první stolice povolil k návrhu vymáhající věřitelky opětovnou vnučenou dražbu nemovitosti, rekursní soud návrh na povolení opětovné dražby zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Předeslati jest toto: Vydražitelé nezapravili nejvyšší podání hotově, jak bylo ustanoveno v dražebních podmínkách, nýbrž uložili u spořitelny v P. různé vkladní knížky k zapravení nejvyššího podání, mezi nimiž byla i vkladní knížka banky N., které bylo povoleno přiročí výnosem ministerstva financí ze dne 16. března 1933 č. 32.016/33 do dne 31. prosince 1934. Exekuční soud proti tomuto způsobu splacení nejvyššího podání nic nenamítal, ač se o něm dověděl z oznámení spořitelny v P., ba naopak povolil vydražitelům usnesením ze dne 24. června 1932 odevzdání vydražené nemovitosti, což předpokládá splnění dražebních podmínek (§ 156 druhý odstavce ex. ř.) a při rozvrhovém roku dne 25. října 1932 prohlásil soudce rok řídící, že vydražitelé složili nejvyšší podání. Po pravomoci rozvrhu poukázal exekuční soud dne 17. března 1933 spořitelnu v P., aby uložené vkladní knížky realizovala. K tomu však ohledně vkladní knížky banky N. již nedošlo pro přiročí. Potom si strana vymáhající tuto vkladní knížku ještě s jinými vkladními knížkami u spořitelny dne 22. dubna 1933 vyzvedla, potvrzujíc, že tyto vkladní knížky převzala na srážku («auf Abschlag») přikázané jí části nejvyššího podání. Opětnou dražbu jest k návrhu povoliti, nezapravil-li vydražitel včas a řádně nejvyšší podání (§ 154 první odstavce ex. ř.). Ježto ostatní oprávnění podíl nejvyššího podání jim připadající řádně obdrželi, jde v tomto případě jen o to, zda nejvyšší podání bylo zapraveno řádně i pokud se týče částky připadlé vymáhající věřitelce. Tuto otázku jest zodpověděti kladně. Není rozhodné, že usnesením exekučního soudu ze dne 30. března 1933, jež bylo potvrzeno soudem rekursním, bylo pravoplatně vysloveno, že dražební podmínky složením zmíněné vkladní knížky řádně splněny nebyly. Toto usnesení bylo prvním soudem vydáno a rekursním soudem přezkoumáno podle stavu, jaký tu byl dne 30. března 1933 a platilo jen pro tento stav, jenž se však později změnil, když vymáhající věřitelka vkladní knížku převzala dne 22. dubna 1933, t. j. po vydání uvedeného usnesení, a to nikoliv, jak stěžovatelka tvrdí, za účelem realizace, nýbrž podle správného zjištění rekursního soudu na srážku svého podílu na dražebním výtěžku, tedy místo placení. Na tom nemůže nic změnit okolnost, že šlo o dohodu mezi vymáhající věřitelkou a spořitelnou v P., která tu vystupovala jako soudní úschovna, ani že nešlo o dohodu s vydražiteli, ani že soud tento postup výslovně neschválil, ani že vymáhající věřitelka po převzetí dotčené vkladní knížky ji zase uložila do úschovy u spořitelny, ale ovšem již na své jméno. Tím, že vymáhající strana přijala vkladní knížku na srážku svého podílu na nejvyšším podání, místo placení, u spořitelny v P., která soudem byla pověřena realizací a výplatou nejvyššího podání, byla co do svého nároku z rozvrhového usnesení uspokojena saldem vkladní knížky 208.000 Kč právě tak, jakoby byla obdržela tuto sumu z nejvyššího podání v hotovosti a zprostita tím vydražitele povinností zaplatiti

příslušnou sumu hotově (viz i rozhodnutí čís. 8047, 10.491 sb. n. s.), i když na tomto postupu vydražitelé jako smluvní strana zúčastnění nebyli, poněvadž vydražitel není s věřitelem vůbec v přímém poměru právním, nýbrž má nejvyšší podání zapraviti u soudu, kdežto věřitel zase od soudu obdrží svůj podíl na dražebním výtěžku. Jest proto správným názor rekursního soudu, že vydražitelé vzhledem ke straně vymáhající řádně a včas zapravili nejvyšší podání. Důsledkem toho nebylo lze vyhověti návrhu vymáhající věřitelky na povolení opětné dražby.

Čís. 13932.

Manželství, uzavřené na Slovensku, není neplatné z důvodu, že při prohlášení přivolení k manželství nebyl přítomen přísežný zapisovatel, žily-li strany od uzavření manželství po jeden rok spolu jako manžel a manželka. Domovská příslušnost stran je tu lhostejná.

(Rozh. ze dne 9. listopadu 1934, Rv I 2186/34.)

Žalobkyně uzavřela se žalovaným dne 17. července 1920 sňatek před matrikářem v Trenčanských Teplicích na Slovensku. Manželé měli domovské právo v Praze. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se manželka na manželí neplatnosti manželství, ježto přivolení k manželství bylo prohlášeno jen před matrikářem a před dvěma svědky, nikoliv však i před přísežným zapisovatelem, jak předpisuje § 8 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. Procesní soud prvního státního soudu prohlásil manželství neplatným z viny obou stran. Odvolací soud k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zamítl žalobu.

Důvody:

Podle § 1 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. vyhledává se k platnosti manželství kromě prohlášek i slavnostně učiněné přivolení. Jde-li, jako v souzeném případě, o sňatek civilní, předpisuje § 8 cit. zák., že se přivolení k manželství prohlašuje před přednostou politického úřadu okresního (obecního) nebo jeho zástupcem (na Slovensku před matrikářem) v přítomnosti dvou svědků a přísežného zapisovatele. Oba nižší soudy prohlašují souhlasně manželství stran za neplatné proto, že při prohlášení slavnostního přivolení, jež se stalo dne 17. července 1920 před matrikářem v Trenčanských Teplicích na Slovensku, nebyl přítomen přísežný zapisovatel, vycházejíce z názoru, že nebylo tím šetřeno formy, jež jest předepsána. Jde o manželství uzavřené na Slovensku, kde žalovaný měl tehdy své stálé bydliště. Tam platí o formě, v níž slavnostní přivolení k manželství má být prohlášeno, sice předpis § 8 zákona čís. 320/1919 sb. z. a n. jako v zemích historických, ale ve spojitosti s ustanovením § 43 zákonného článku XXXI z r. 1894, který zachován v platnosti. V souzeném případě jako důvod neplatnosti se uvádí jen nedodržení předepsané formy při uzavření sňatku a tu jest dbáti všeobecně uznávané zásady »locus regit actum« a jest případ posuzovati podle právních předpisů na území slovenském platných, třebaže

jde o osoby, které mají právo domovské v zemi České nebo Moravsko-slezské. V § 43 zák. čl. XXXI/1894 se zřetelem ke změnám provedeným zákonem čís. 320/1919 sb. z. a n. se ustanovuje, že není neplatným (zmatečným) manželství, když osoby manželství uzavírající před matrikářem obě současně přítomně osobně prohlásily, že manželství uzavírají a od uzavření manželství po jeden rok jako manžel a manželka spolu žily, i když uzavření sňatku stalo se jinak proti předpisům § 1 pokud se týče § 5 a první věty § 8 zákona ze dne 22. května 1919 čís. 320 sb. z. a n. Ustanovení § 8 zákona čís. 320/1919 sb. z. a n. jest podmíněno ustanovením § 43 zák. čl. XXXI/1894. Nepřítomnost přísežného zapisovatele byla by tedy podle předpisů na území slovenském platných jen tehdy překážkou platnosti manželství, kdyby strany nebyly spolu žily jako manžel a manželka po dobu jednoho roku od uzavření manželství. Stranou žalovanou nebylo sice uplatňováno, že oba manželé po uzavření manželství žili spolu po jeden rok jako manžel a manželka a že podle zákonů slovenských jest manželství stran platné; než takové námitky nebylo ani potřebí, ježto podle § 28 zákona čís. 320/1919 sb. z. a n. neplatnost manželství jest při nedostatku formalit předepsaných § 8 cit. zák. vyšetřovati z úřadu. Žalovaný tvrdil a žalobkyně to také přiznává, že až do roku 1926 a také později až do podání této žaloby spolu žili jako manžel a manželka a jest proto jejich manželství i při zjištěné nepřítomnosti přísežného zapisovatele při slavnostním přivolení k sňatku považovati za platné ve smyslu předpisu cit. § 43 zák. čl. XXXI/1894.

Čís. 13933.

Byla-li povolena exekuce podle § 320 ex. ř., ač pro pohledávku dlužníka nebylo v pozemkové knize vloženo zástavní právo, nýbrž jen poznamenáno dražební řízení, jest vklad nadzástavního práva neplatný, ale nejsou neplatné i záповědi dlužníku a poddlužníku. Nabyly-li tyto záповědi a příkázání k vybrání právní moci, byl poddlužník povinen platiti jen vymáhajícímu věřiteli a ani exekuční soud, přijavši nejvyšší podání a nastoupivši na místo poddlužníka, nebyl oprávněn, pokud příkázání k vybrání nebylo zrušeno, částky vypadající na příkázanou pohledávku vyplatiti z nejvyššího podání dlužníku, nýbrž mohl tak učiniti jen vymáhajícímu věřiteli.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1934, R I 1320/34.)

Pro pohledávky 2.400 Kč a 860 Kč příslušející Stanislavu J-ovi proti Anně M-ové bylo na nemovitosti Anny M-ové poznamenáno dražební řízení. Na pohledávky bylo napotom vloženo ve prospěch čl. státu nadzástavní právo k vydobytí dlužných daní a Anně M-ové, okresnímu soudu v D. jako soudu exekučnímu a vydražiteli bylo zapovězeno, by neplatili zabavené pohledávky Stanislavu J-ovi, a tomuto bylo zapovězeno, by nenakládal se zabavenými a k vybrání příkázanými pohledávkami. Při rozvrhu nejvyššího podání přikázal soud prvního státního soudu zbytek nejvyššího podání čl. státu vzhledem k jeho nadzástavnímu právu na pohledávkách Stanislava J-a. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Na pohledávky příslušející dlužníku Stanislavu J-ovi proti povinné Anně M-ové v částkách 2.400 Kč a 860 Kč s přísl. byla Čsl. státem vedena pro daňové nedoplatky exekuce podle § 320 ex. ř., ač správně měla být vedena exekuce jen podle § 294 ex. ř., poněvadž pro obě tyto pohledávky nebylo v pozemkové knize vloženo zástavní právo, nýbrž jen poznamenáno dražební řízení (sb. n. s. čís. 11.014). Vklad nadzástavního práva je proto neplatným. Nelze však důvodně za to míti, že se tím staly neplatnými i záповědi dlužníku a poddlužníku jakož i příkázání k vybrání, jichž je rovněž potřebí a které také úplně dostačují k vedení exekuce podle §§ 294 a 303 ex. ř., kterýž způsob vedení exekuce byl na místě a v návrhu na povolení exekuce je také obsažen. Tyto záповědi a příkázání k vybrání nabyly právní moci a poddlužník, i když vklad nadzástavního práva byl neprávem povolen a pro nedostatek zástavního práva se nemohl státi platným, byl povinen platiti jen čsl. státu. Proto ani exekuční soud, který přijal nejvyšší podání a nastoupil na místo poddlužníka, nebyl oprávněn, pokud příkázání k vybrání nebylo zrušeno, částky připadající na zmíněné pohledávky vyplatiti z nejvyššího podání dlužníku Stanislavu J-ovi, nýbrž mohl tak učiniti jen čsl. státu.

Čís. 13934.

Jde-li o vydržení práva k věci, jež přešla ve vydržecí době z vlastnictví osoby nepriviligované do vlastnictví osoby privilegované (§ 1472 obč. zák.), jest vydržecí dobu počítati úměrně.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1934, Rv II 831/34.)

Co do předchozího děje se odkazuje k rozhodnutí čís. sb. 12.726. Procesní soud prvé stolice uznal po té žalované horní a hutní těžířstvo jako majitele velkostatku R. povinným udržovati na své útraty jez na řece B. v řádném stavu v rozsahu stanoveném zápisem ve vodní knize okresního úřadu ve V. za současného závazku žalobce Karla H-a opravití onu částku závačky, která snad bude občas vodou vymleta, tento právní stav přiznati a podepsati knihovního vkladu schopné prohlášení, na základě něhož se do moravských zemských desek vkládá na vložce čís. 370 jako na statku služebném a na pozemcích vl. čís. 491 v R. jako na statcích panujících, jako reální břemeno povinnost žalovaného těžířstva jako majitele velkostatku R. k udržování jezu v dobrém stavu, jinak že by na základě tohoto rozsudku vklad ten na žádost žalobcovu byl proveden, bez újmy práv a povinností vyplývajících ze záboru a ze zákona o pozemkové reformě. D ů v o d y: Žalující strana tvrdí, že k vydržení, k vyplnění celé vydržecí lhůty, stačí doba od roku 1893 do června 1929, t. j. doba asi 36 let, poněvadž do dubna 1910 byli majiteli velkostatku jednotlivci, Rudolf K. a Armin P., takže uplynulo nejméně 16½ roku z vydržecí lhůty 30leté, při čemž rok 1893 zůstal nepovšimnut, a od 7. července 1910 do konce června 1929 nejméně 18¾ roku z vydržecí lhůty 40leté, takže ve smyslu rozhodnutí nejvyššího soudního dvoru ve Vídni ze dne 31. července 1872, čís. 7792, rozhodnutí:

Glaser-Unger čís. 4674, repertorium nálezů čís. 12 podle § 1472 obč. zák. celá vydržecí lhůta prošla dle formule:

$$\frac{16\frac{1}{2}}{30} + \frac{18\frac{3}{4}}{40} = \frac{66}{120} + \frac{56\frac{1}{4}}{120} = \frac{122\frac{1}{4}}{120}$$

Jest nepopřeno a dražebním ediktem i prokázáno, že majitelé žalovaného velkostatku byli v době od roku 1893 do 9. července 1910 jednotlivci, Rudolf K. a Armin P., kdežto po roku 1910 byl žalovaný velkostatek ve vlastnictví korporací, celulosky ve V. a žalovaného těžířstva, a tu odpovídá zásadě stanovené v § 1493 obč. zák., že se do třicetileté pokud se týče čtyřicetileté vydržecí doby započítává doba právního předchůdce tak, že byla získána, nalézá své pokračování v další promlčecí době uplynulé proti korporacím. V souzeném případě nabyt žalobce pokud se týče jeho právní předchůdci z celkové vydržecí lhůty skutečně alespoň 16½ roku z třicetileté vydržecí lhůty — do dubna 1910 — a doplnil celou vydržecí lhůtu vydržením po dalších 18¾ roku doby 40leté — do června 1929 —, takže skutečně po celou vydržecí lhůtu byl v držbě práva, jehož tím nabyt. Ježto taktó celá vydržecí lhůta jest prokázána, bylo žalobě vyhověti, aniž bylo nutno, připustiti důkazy o držbě práva předchůdci žalobcových před rokem 1893. O d v o l a c í soud napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Jde o to, zdali prokázaná doba držby sporného práva stačí k jeho vydržení. Nenapadeno jest zjištění prvního soudu, že vlastníky žalovaného velkostatku byli v době od roku 1893 do 9. července 1910 jednotlivci, Rudolf K. a Armin P., kdežto potom byl žalovaný velkostatek ve vlastnictví korporací, t. j. celulosky ve V. a žalovaného těžířstva. Podle repertoria nálezů býv. nejv. soudu ve Vídni čís. 12 (ze dne 31. července 1872 čís. 7792, sbírka Gl. Ung. čís. 4674), jde-li o to, aby proti nepriviligovanému podle § 1472 obč. zák. právnímu nástupci osoby, která privileje toho požívala, byla započtena pro vydržitele doba, po kterou držbu vykonával ještě proti předchůdci, sluší ji stanoviti podílem (kvotientem), který se rovná poměru doby vydržení proti osobám privilegovaným k vydržecí době proti osobám nepriviligovaným. Prvý soud přidržel se této zásady. Odvolatel napadá tento právní názor, tvrdě, že shora uvedené zásady nelze použiti na souzený případ, ježto tu nejde o přechod služebné reality z osoby privilegované na osobu nepriviligovanou, nýbrž o přechod z osob nepriviligovaných na osoby privilegované. Tato otázka jest v theorii sporná. Ehrenzweig ve svém Systému I. svazek všeobecná část, vyd. z r. 1925 na str. 292, pro případ přechodu z osoby privilegované na osobu nepriviligovanou praví, že bylo sporno, jak se má doba vydržecí počítati, že se však praxe rozhodla pro započítání poměrně, kdežto v obráceném případě, při přechodu z osoby nepriviligované na osobu privilegovanou, praví Ehrenzweig, že úmyslu zákona by odpovídalo prodloužení promlčecí (vydržecí) doby o deset let, že však i tu proniklo v praxi započítávání poměrně. Klang v Komentáři k § 1472 str. 612 praví, že zákon působení přechodu vlastnictví z osoby privilegované na osobu nepriviligovanou a naopak na vydržecí dobu neupravil, že však věci odpovídá při přechodu vlastnictví z osoby privilegované na osobu nepriviligovanou názor judikatury, že totiž má nastoupiti započítávání poměrně, kdežto při přechodu vlastnictví z osoby nepriviligované na osobu privilegovanou odpovídalo by úmyslu zákona prodloužení lhůty o rozdíl mezi vydržením

mimořádným a vydržením řádným, že však judikatura používá i tu započítávání poměrného. Stubenrauch ve svém komentáři vyd. 8 z r. 1903 v poznámce 2 u § 1473 obč. zák. str. 923—924 zastává a podrobně odůvodňuje názor, že v obou případech jest započítávati vydržecí dobu poměrně. V rozhodnutí býv. nejv. soudu ve Vídni ze dne 27. října 1908 Rv VIII 155/8 (Gl. Ung. n. ř. čís. 4356) jest rovněž vyslovena zásada, že při přechodu vlastnictví z osoby nepriviligované na osobu privilegovanou jest dobu promlčecí počítati poměrně (30:40). Odvolací soud přiklání se k názoru, že v obou případech jest počítati vydržecí dobu poměrně, ježto podle této zásady počítá se vydržecí doba podle zákonného předpisu odpovídajícího osobní vlastnosti toho kterého vlastníka a ani se nerozšiřuje výhoda propůjčená jen jistým osobám na osoby jiné, ani se přechodem vlastnictví na jinou osobu snad neničí zcela prospěch, který dřívější privilegovaný vlastník již získal, což je zajisté spravedlivé. Nelze také seznati, proč by se měl v té příčině činiti rozdíl mezi případem, kdy vlastnictví přešlo z osoby privilegované na osobu nepriviligovanou, a případem, kdy vlastnictví přešlo z osoby nepriviligované na osobu privilegovanou. Tomuto názoru neodporuje výnos ministerstva financí ze dne 19. září 1853 čís. 14421 (uvedený u Stubenraucha na str. 921 a u Klanga l. c), podle něhož požívá výhody § 1472 obč. zák. fiskus bez ohledu na to, po kom jako právní nástupce zakročuje, neboť tento výnos neuvádí, že by se v případě, když fiskus nastupuje po osobě nepriviligované, neměla doba vydržecí počítati poměrně, t. j. kvotientem podle poměru 30:40, a i v tomto poměrném započtení jest obsažena pro fiskus výhoda stanovená v § 1472 obč. zák. Ostatně tento výnos ministerstva financí týká se jen fisku, není od roku 1902 ve vydání Manzové ani otištěn a jest bezvýznamný, ježto právě stálá praxe a judikatura stojí na stanovisku poměrného započítávání doby vydržecí i při přechodu vlastnictví z osob nepriviligovaných na osoby podle § 1472 obč. zák. privilegované.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Ve zrušovacím usnesení ze dne 26. června 1933 nebyl vysloven žádný právní názor v otázce doby potřebné k vydržení vzhledem k tomu, že velkostatek přešel z fyzické osoby na právnické osoby ve smyslu § 1472 obč. zák. Musil tedy odvolací soud tuto právní otázku sám řešiti. Avšak vývody dovolatelovy nemohou zvrátiti názor odvolacího soudu, jež sdílí i dovolací soud, a poukazuje se proto dovolatel na příslušné správné odůvodnění napadeného rozsudku.

Čís. 13935.

Zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům.

»Pojistnými premii« v § 3 lit. d) zákona jsou jen dávky vybírané a placené podle pojišťovací smlouvy, nikoliv však pojistné ukládané a placené podle zákona sociálního.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, R I 1193/34.)

Zemědělská nemocenská pojišťovna vedla proti statkáři exekuci k vydobytí premii starobního a nemocenského pojištění. Návrh dlužníka, by byl povolen odklad exekuce podle zákona ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n., soud první stolice zamítl. Rekursní soud vyhověl návrhu a odložil prodej zabavených věcí až po 31. prosinci 1934. Důvody: Ačkoliv první soud vyslovil v napadeném usnesení, že jde v souzeném případě o příspěvky sociálního pojištění a že se ustanovení § 3 písm. d) zákona nevztahuje k takovým příspěvkům, zamítl přece návrh povinné strany na odklad exekuce. Jest souhlasiti s prvním soudem, že se ustanovení §§ 1 a 2 zákona netýkají vymáhání pojišťovacích premii a že příspěvky sociálního pojištění nepatří k pojišťovacím příspěvkům uvedeným v § 3 písm. d) zákona. Poněvadž povinnou stranu je pokládati za hospodáře ve smyslu zákona ze dne 24. února 1934 čís. 33 sb. z. a n., bylo odložití prodejové řízení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle § 3 písm. d) zákona čís. 33/1934 sb. z. a n. neplatí ochrana tohoto zákona o vymáhání pohledávek z pojistných premii. Podle exekučních návrhů a připojených exekučních titulů (platebních výměrů Zemědělské nemocenské pojišťovny) vymáhají se v projednávaném případě nedoplatky pojistného podle § 175 zákona o sociálním pojištění čís. 221/1924 v doslovu zákona čís. 184/1928 sb. z. a n. Jde tedy o to, zda vymáhané nedoplatky pojistného lze zařaditi pod pojistné premie ve smyslu § 3 písm. d) cit. zákona, takže dlužníku ochrana tohoto zákona nepřísluší, či zda je tam zařaditi nelze, takže dlužník ochrany tohoto zákona požívá. Zákon čís. 33/34 sb. z. a n. jakožto vyjimečný zákon jest vykládati přesně. Poněvadž se v něm výslovně mluví o pojistných premiích — v důvodových zprávách k uvedenému zákonu není o tom ani zmínky — jest zřejmo, že zákonodárce mínil pojistnými premii premie podle § 23 a násl. zákona o pojišťovací smlouvě čís. 501/1917 ř. z., tedy dávky vybírané a placené podle pojišťovací smlouvy. Pro tyto dávky jakožto dávky smluvené ochrany zákona pro dlužníka netřeba, proto je zákonodárce z ochrany zákona vyloučil a vedení exekuce připustil. Naproti tomu při vymáhání pojistného jakožto dávky povahy veřejnoprávní, ukládané a placené podle zákona sociálního, má se dlužníku ochrany zákona dostati a jest vedení exekuce na zemědělce pro tyto dávky nepřipustné.

Čís. 13936.

V návrhu na povolení záznamu daňové pohledávky podle čl. III. uvoz. zákona k ex. ř. a dvorských dekretů z 18. září 1786 čís. 577 sb. z. s. a ze dne 24. října 1806 čís. 789 sb. z. s. jakož i § 38 písm. c) knih. zák. proti úpadci (§ 11 konk. ř. čís. 64/1931 sb. z. a n.) jest uvést vše, co jest předpokladem přednostní pohledávky.

Nelze proto návrhu vyhověti, není-li v něm dokonce ani uvedeno, o jakou daňovou pohledávku jde.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, R I 1246/34.)

Po vyhlášení konkursu na jmění dlužníka povolil soud první stolice k zajištění daňové pohledávky exekuci záznamem zástavního práva na dlužníkově nemovitosti. Rekursní soud exekuční návrh zamítl. **Důvody:** Exekuční návrh byl podán po uvalení konkursu na jmění dlužníka. Podle § 11 konk. ř. nemůže být po prohlášení konkursu pro pohledávku za úpadcem nabyto soudcovského práva zástavního, nebo práva na oddělené uspokojení na věcech, náležejících do konkursní podstaty. Z návrhu nelze zjistit, zda jde v souzeném případě o exekuci k zajištění pohledávky za takové státní daně s přírážkami, pro které jest přednostní právo na nemovitosti (čl. III. čís. 3 uvoz. zák. ke konk. ř. čís. 64/1931 sb. z. a n., §§ 265, 266 zák. čís. 76/1927 sb. z. a n., § 216 čís. 2 ex. ř.).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

V rozhodnutích čís. 10.700 a 10.964 sb. n. s. bylo jen vysloveno, že k záznamu daňové pohledávky podle čl. III uvoz. zákona k ex. ř. a dvorských dekretů z 18. září 1786 čís. 577 sb. z. s. a ze dne 24. října 1806 čís. 789 sb. z. s. jakož i § 38 písm. c) knih. zák. stačí pouhá žádost bez předložení vykonatelných výkazů daňové pohledávky. Nebylo však vysloveno, že to stačí bezpodmínečně i za konkursu dlužníka, a proto se rozhodnutí ta na souzený případ nehodí. Věc jest posuzovati podle § 11 konk. ř. čís. 64/1931 sb. z. a n., podle něhož jsou proti úpadci vyloučeny exekuce s výjimkou toho, co ustanovuje čl. III čís. 3 uvozovacího zákona ke konk. ř., jenž sice zachovává v platnosti předpisy o exekuci k dobytí nebo zajištění státních daní s přírážkami, vedené za konkursu, avšak na věci, na kterých jest pro tyto pohledávky přednostní právo. Vymáhající věřitel musí proto v návrhu na povolení exekuce podle § 54 ex. ř. uvést vše, co jest předpokladem přednostní pohledávky. Neuvedl však ani, o jakou daňovou pohledávku jde, takže nelze ani zjistit, která zákonná ustanovení pro posouzení přednostního pořadí vymáhané pohledávky přicházejí v úvahu.

Čís. 13937.

Exekuční titul podle § 63 vyr. řádu zůstává pro věřitele nedotčen, i když vyrovnání zůstalo vyrovnacím dlužníkem nesplněno a dlužníka stihly následky ztráty slev a výhod vyrovnáním mu poskytnutých (§ 67 vyr. ř.). Věřitel nemající přednostní právo, může přes to podle tohoto exekučního titulu vésti exekuci proti dlužníku do výše vyrovnací kvoty a jest zbytečná žaloba věřitele, pokud se domáhá zaplacení kvoty.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, R I 1332/34.)

Čtyry směnečné platební příkazy po 2.000 Kč ponechal procesní soud první stolice v platnosti. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. V otázce, o níž tu jde, uvedl v důvo-

dech: Odvolatelka vznesla proti směnečným platebním příkazům námitku věci rozsouzené, jejíž podstatu spatřuje v tom, že směnečné pohledávky i s úroky byly přihlášeny k vyrovnacímu řízení ohledně jmění žalované strany, vyrovnání bylo věřiteli přijato, soudem potvrzeno a, ježto žalující strana vyrovnání řádně plní, zanikla prý podle § 60 vyr. ř. pohledávka žalující strany ze směnek a nemůže požadovati od žalované strany více, než jí patří podle vyrovnání soudně potvrzeného. Vyrovnání jest podle § 63 vyr. ř. exekučním titulem, takže žaloba jest nepřijatelná a úplně zbytečná. Této námitce nelze do jisté míry odepřít oprávněnost. Jak vyplývá z vyrovnacích spisů krajského soudu v P., jež se týkají vyrovnacího řízení o jmění žalované strany, a jak i první soud zjišťuje, přihlásila žalující strana k vyrovnání pohledávku 16.190 Kč, úroky 351 Kč a upomínací výlohy 20 Kč, celkem 16.562 Kč, kterážto pohledávka byla i žalovanou i vyrovnacím správcem uznána. Podle vyrovnacího návrhu ze dne 28. dubna 1932, který byl při vyrovnání roku věřiteli přijat, měli nepřednostní věřitelé obdržeti 60% svých pohledávek s příslušenstvím bez rozdílu, jde-li o pohledávky z účtu či o pohledávky ze směnek, a to v devíti lhůtách, z nichž první byla splatná dne 20. listopadu 1932 a poslední dne 20. ledna 1934. Usnesením krajského soudu ze dne 27. května 1932 bylo vyrovnání žalované strany potvrzeno. Podle souhlasného udání stran jest v pohledávce k vyrovnání přihlášené i pohledávka ze zažalovaných směnek. Podle § 63 vyr. ř. jest právoplatně soudem potvrzené vyrovnání ve spojení s výpisem ze seznamu přihlášených pohledávek exekučním titulem, podle něhož lze vésti pro pohledávku přihlášenou ve vyrovnacím řízení a zapsanou do seznamu přihlášek, nepopřel-li jí dlužník ani vyrovnací správce, exekuci do výše kvoty věřiteli přijaté. Dodrží-li dlužník podmínky vyrovnání, jest hledíc k § 60 vyr. ř. zbaven povinnosti platiti více, než činí kvota schvalovacím usnesením určená. V souzeném případě zjistil však první soud, že žalovaná strana potvrzené vyrovnání nesplnila, ježto zaplatila jen dvě splátky, kdežto třetí nevyrovnala ani když byla doporučeným dopisem o zaplacení upomenuta. Ježto žalovaná strana vyrovnání nesplnila, pozbyly pro předpis § 67 vyr. ř. účinnosti veškeré slevy i výhody ve vyrovnání poskytnuté, avšak práva, která vyrovnáním byla poskytnuta věřitelům proti dlužníku nebo jiným osobám, zůstala nedotčena. Třebas že tedy pohledávka zcela oživila a žalovaná strana ztratila nárok na 40%ní slevu a na lhůty, přece vzhledem k ustanovení § 67 vyr. ř. zůstal nedotčen exekuční titul pro pohledávku žalující strany vzniklý podle § 63 vyr. ř. a sahající do výše vyrovnací kvoty, t. j. do 60% přihlášené pohledávky. Žalující strana má tedy až do této výše své pohledávky dostatečný exekuční titul a jest námitka rozsouzené věci žalovanou stranou vznesená co do této části vymáhaného nároku odůvodněna. Pro zbytek nároku jest žaloba na místě, ježto o něm dosud rozhodnuto nebylo a jest směnečné platební příkazy do výše tohoto zbytku nároku zachovati ve své moci. Pro rozhodnutí o tomto zbytku nároku žalující strany neobsahuje však skutková základna prvního soudu dostatečného podkladu.

Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

D ů v o d y:

Okolnostmi tvrzenými žalovanou není vystižena námitka věci rozsouzené, a nesprávně odvolací soud spatřuje v nich tuto námitku, poněvadž námitku věci rozsouzené lze opíratí jen o pravoplatný rozsudek nebo o soudní rozhodnutí jemu na roveň postavené, na příklad o směnečný platební příkaz, nelze ji však opíratí o smír neb o vyrovnání soudem potvrzené, byť i tvořilo exekuční titul (rozhodnutí čís. 12.304 sb. n. s.). V takovém případě jde o hmotněprávní námitku novace, nikoli o námitku procesuální. Než přes to jest souhlasiti s rozhodnutím odvolacího soudu, pokud zrušil rozsudek soudu první stolice, pokládaje žalobu co do částky 60% přihlášené pohledávky k vyrovnacímu řízení žalované firmy za zbytečnou a maje ji odůvodněnou jen co do částky 40%. Neboť zákon dopouští podle § 63 vyr. ř. vedení exekuce podle vyrovnání soudem potvrzeného a podle výpisu ze seznamu přihlášek po pravomoci potvrzeného vyrovnání o pohledávkách přihlášených k vyrovnacímu řízení a zapsaných do seznamu přihlášek, jež nebyly dlužníkem ani vyrovnacím správcem popřeny, a to u věřitelů nemajících přednostního práva, do výše kvoty věřiteli přijaté. Tímto ustanovením byl utvořen nový druh exekučního titulu, který zůstává pro věřitele nedotčen, i když vyrovnání zůstalo vyrovnacím dlužníkem nesplněno a stihly dlužníka následky ztráty slev a výhod vyrovnáním mu poskytnutých (§ 67 vyr. ř.). Věřitel, nemající přednostní právo může přes to podle uvedeného exekučního titulu vésti exekuci proti dlužníku do výše vyrovnací kvoty. Jestliže v souzeném případě podle rozsudkových zjištění žalobkyně přihlásila k vyrovnacímu řízení první žalované pohledávku ve výši 16.562 Kč včetně příslušenství, v níž jsou směnečné pohledávky obsaženy, tato byla uznána vyrovnacím správcem a dlužníci a jestliže vyrovnací kvota přijata 60% a vyrovnání potvrzeno, avšak žalovaná je proti žalobkyni řádně a včas nesplnila, ač o to byla ve smyslu § 67 vyr. ř. upomenuta, je zbytečno, by se žalobkyně domáhala dalšího exekučního titulu co do částky 60% přihlášené pohledávky, poněvadž má v tom směru exekuční titul podle § 63 vyr. ř. Neprávem míní rekurentka, že nesplněním vyrovnání a obživnutím celé pohledávky nastal stav, jaký byl před vyrovnacím řízením v příčině přihlášené pohledávky, poněvadž za předpokladů § 63 vyr. ř. došlo přece k vytvoření exekučního titulu, který před vyrovnacím řízením tu vůbec nebyl anebo nemusil býti, a tento titul zůstal věřiteli i po nesplnění vyrovnání (§ 67 vyr. ř.). Také je nerozhodno, zda žalování popírali jakoukoliv povinnost platiti ze směnek, poněvadž to mohlo míti význam jen za předpokladu, že řádně plnili vyrovnání, a, pokud tak neučinili, mohlo to míti právní význam jen, pokud šlo o směnečnou pohledávku, pro niž žalobkyně neměla exekuční titul, to jest co do výše 40% nad kvotu.

Čís. 13938.

Odklad exekuce vyklizením (zákon ze dne 28. března 1928, čís. 45 sb. z. a n.).

Pro rozhodnutí o tom, zda jest povoliti odklad exekuce vyklizením podle § 1 (1) zákona jest nerozhodné, zda vyklizovaný jest s to, by platil nájemné požadované z volných bytů.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, R I 1350/34.)

Soud první stolice povolil odklad exekuce vyklizením na dobu tří měsíců. Rekursní soud návrh na povolení odkladu exekuce zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Jest zcela nerozhodné, zda stěžovatelka není s to, by platila nájemné z volných bytů požadované, neboť odklad exekuce podle § 1 (1) zákona ze dne 28. března 1928, čís. 45 sb. z. a n., jehož účinnost byla podle čl. II § 1 zákona ze dne 23. února 1934 čís. 32 sb. z. a n. prodloužena do 31. prosince 1935, lze k návrhu povinné strany povoliti jen, nemá-li povinný beze své viny jiné potřeby odpovídající náhrady, aneb byl-li povolen odklad vyklizení místností, do nichž se má povinný nastěhovati (srv. také rozhodnutí čís. 11.708 sb. n. s.). Ani toho ani onoho předpokladu v tomto případě není, a právem proto rekursní soud návrh na odklad povolené exekuce zamítl.

Čís. 13939.

Pensijní pojištění (zákon ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n.). Zaměstnankyně nemá proti zaměstnavateli nárok na náhradu škody, ježto ji včas nepřihlásil k pensijnímu pojištění, nepřislušel-li jí podle zákona nárok na výbavné ani tehdy, kdyby byla včas přihlášená k pensijnímu pojištění. Lhostejno, že podle praxe Všeobecného pensijního ústavu by se jí bylo dostalo výbavného, kdyby jí byl zaměstnavatel včas přihlásil k pensijnímu pojištění.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv I 361/33.)

Žalobkyně byla zaměstnána u žalovaného jako úřednice od 6. března 1926 do 30. června 1927. Od 15. července 1927 do 1. září 1931 byla zaměstnána u firmy L. Jako zaměstnankyně žalovaného byla žalobkyně přihlášená u Pensijního ústavu od 1. dubna 1926 do 30. června 1927. Dne 19. srpna 1928 se žalobkyně provdala. Její nárok na výbavné byl rozsudkem pojišťovacího soudu ze dne 16. června 1931 zamítnut proto, že žalobkyně dosáhla před sňatkem jen 29 příspěvkových měsíců, poněvadž v měsíci březnu 1926 nebyla přihlášená k pojištění. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném výbavného 3.600 Kč, opírajíc žalobní nárok o zavinění žalovaného, jež spatřovala v tom, že jí žalovaný nepřihlásil k pojištění dnem jejího nastoupení do zaměstnání, dnem 1. března 1926, čímž se stalo, že jí nepřihlášená doba chyběla pro splnění předepsaných třiceti příspěvkových měsíců zakládajících nárok na výbavné. Oba nižší soudy žalobu zamítly, odvolací

soud z těchto důvodů: Podle § 25 zákona ze dne 5. února 1920 čís. 89 sb. z. a n. zanikne-li povinné pojištění a zůstane-li pak vystoupilý pojištěnec aspoň po šest měsíců bez zaměstnání povinného pojištěním, má nárok, by mu byla vrácena část premií, a ženám, jež se provdají ve dvou letech po výstupu z pojištění, nebo vystoupí z pojištění ve dvou letech po sňatku, doplní se částky premií, a jichž vrácení mají podle předchozího ustanovení nárok, na 80% premií za ně skutečně zaplacených. Podle § 35 zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n. má pojištěnka nárok na výbavné, uzavře-li sňatek po dokonání aspoň 60 příspěvkových měsíců, a podle § 185 téhož zákona platí ustanovení § 35 pro pojištěnky, které získaly aspoň šest příspěvkových měsíců před platností tohoto zákona (t. j. před 1. lednem 1929) s tou změnou, že se čekací doba snižuje na třicet příspěvkových měsíců, a pojištěnkám, které vystoupily z pojištění v době od 1. července 1928 do 31. prosince 1928 a které získaly aspoň třicet příspěvkových měsíců, náleží nárok na výbavné podle prvního odstavce, když se provdaly v posledních dvou letech před účinností zákona. Jak v napadeném rozsudku uvedeno, je mezi stranami nesporné, že žalobkyně byla jako úřednice zaměstnána u žalovaného od 6. března 1926 do 30. června 1927 a u firmy L. od 15. července 1927 do 1. září 1931, že dne 19. srpna 1928 uzavřela manželský sňatek, a že její nárok na výbavné uplatňovaný proti úřadovně A. všeobecného pensijního ústavu v Praze byl rozsudkem pojišťovacího soudu v Praze ze dne 16. října 1931 zamítnut. Byla tudíž žalobkyně zaměstnána u žalovaného jako úřednice za platnosti zákona čís. 89/1920 sb. z. a n. a za platnosti zákona toho se také provdala. Podle ustanovení § 25 zák. nárok na vyplacení premií žalobkyně neměla, ježto v době sňatku byla pojištěnkou, byla totiž zaměstnána u firmy L. a tedy povinně pojištěna, a nevystoupila z pojištění do dvou let po sňatku. Podle ustanovení §§ 35 a 185 neměla však žalobkyně nároku ani na výbavné, neboť jednak pojistný případ, sňatek, nestal se za platnosti zákona a první případ § 185 pensijního zákona tu nedopadá, jednak vdala se sice v posledních dvou letech před účinností zákona, z pojištění však nevystoupila v době v zákoně uvedené, t. j. v době od 1. července 1928 do 31. prosince 1928, takže tu není ani druhého případu § 185 pens. zák.; nevznikla tudíž žalobkyni škoda tím, že jí žalovaný přihlásil k pojištění u všeobecného pensijního ústavu v Praze až od 1. dubna 1926 a nikoliv od 6. března 1926. Není tedy příčinné souvislosti mezi nesprávným hlášením žalobkyně k pojištění, které učinil žalovaný, a tvrzenou škodou, vzešlou žalobkyni nepřiznáním nároku na výbavné, žalobkyně bez ohledu na tuto skutečnost nároku na výbavné neměla a nárok ten nemohl jí býti ani přiznán, i kdyby mohla vykázati třicet příspěvkových měsíců, v tom tedy i celý březen 1926.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Pokud jde o podmínky vzniku nároku na výbavné podle §§ 35 a 185 zákona o pensijním pojištění ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., schvaluje dovolací soud právní názor soudu odvolacího a odkazuje dovolatelku na výstižné důvody napadeného rozsudku, jež vyhovují stavu

věci a zákonu a jichž správnost nebyla dovolatelčinými vývody vyvrácena. Dovatelka dále dovozuje, poukazujíc na spis Dr. Jana Gallasa »Výklad k zákonu o pensijním pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách« z roku 1929, — že podle praxe Všeobecného pensijního ústavu prý by se jí bylo dostalo výbavného, kdyby jí byl žalovaný přihlásil k pensijnímu pojištění včas. Avšak okolnost, jaká byla praxe Všeobecného pensijního ústavu v uvedeném směru, nemá význam pro posouzení, zda žalobní nárok na náhradu škody jest podle zákona odůvodněn proti žalovanému, neboť z toho, že Všeobecný pensijní ústav vyplatil snad jiným pojištěnkám výbavné, ač na ně neměly zákonného nároku, nemůže žalobkyně vyvozovati pro sebe právní nárok na výbavné, a neplyne z toho nijak, že by nárok na výbavné musil býti přiznán také jí a že jen opominutím včasné přihlášky se strany žalovaného se stalo, že jí nárok na výbavné přiznán nebyl a že jí tím byla způsobena škoda.

Čís. 13940.

Nájemní smlouvu lze jednostranně zrušiti výpovědí jen v celém jejím obsahu, jen ohledně celého nájemního předmětu, nikoliv jen ohledně jeho části. Lhostejno, že nájemce v jedné části nájemního předmětu bydlí a v druhé provozuje živnost. Na tom nebylo nic změněno novým doslovem § 6 zák. o ochraně nájemců ze dne 23. února 1934, čís. 32 sb. z. a n., podle něhož při jiných místnostech než bytech řídí se od 1. března 1934 po smrti nájemníkově přechod práv z nájemní smlouvy na dědice nájemníkovy a poměr mezi dědici a pronajímatelem ustanoveními občanského práva.

Ustanovení tato měla by význam jen, kdyby provozovna živnosti byla najata zvláštní smlouvou.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv I 2209/34.)

Richard E. najal v domě žalobců byt a místnost používanou k provozování holičské živnosti. Po smrti Richarda R-a dali žalobci dědicům soudní výpověď z místnosti, v níž byla provozována holičská živnost. K námitkám žalovaných procesní soud uznal soudní výpověď za zrušenou. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobci netvrdili v řízení před prvním soudem, že zesnulý Richard E. najal zvláštní smlouvou byt a zvláštní smlouvou vypovězenou místnost používanou k provozování holičské živnosti. Žalování však uvedli v písemných námitkách, že krám s pokojem a kuchyní najal Richard E. jako jednotný nájemní celek, a první soud zjistil, že krám a byt byly najaty v roce 1916 jako celek za jednotné nájemné, a že ohledně holičské provozovny nebyla mezi stranami sjednána zvláštní nájemní smlouva. Toto skutkové zjištění žalobci v odvolání ani nenapadli, takže bylo zjištění to podle § 498 c. ř. s. učiniti základem rozhodnutí odvolacího soudu

a jest jím podle §§ 498 a 513 c. ř. s. vázán i dovolací soud. Prvý soud usoudil ze zjištěných skutečností, že nájemní poměr ohledně bytu a provozovny jako jednotný celek spolu související jest dosud pod záštitou zákona o ochraně nájemníků. Odvolací soud, převzav další zjištění prvního soudu, že vypovídáná místnost sloužila nejen za dílnu, nýbrž i k účelům obývacím, usoudil, že již sama tato okolnost vylučuje použití ustanovení § 6 (1) druhá věta zákona ze dne 23. února 1934 čís. 32 sb. z. a n., a že proto není třeba se zabývatí otázkou, zda veškeré najaté místnosti tvořily jednotný nájemní celek, či nikoli. V posléz uvedené příčině jde o otázku, zda lze vypovědětí část nájemního předmětu, jenž byl podle nájemní smlouvy najat jako jednotný celek, tedy o otázku právní, kterou může vyřídití přímo dovolací soud. Výpověď (§ 1116 obč. zák.) jest jedním ze způsobů, jimž lze nájemní poměr zrušití. Nájemní smlouvu lze jednostranně zrušití výpovědí jen v celém jejím obsahu, t. j. jen ve příčině celého nájemního předmětu, nikoli jen ve příčině jeho části, neboť na předmětu nájmu jako podstatné náležitosti smlouvy (§ 1094 obč. zák.) nelze jednostranným projevem, výpovědí, nic měnití, a nelze tedy libovolně najatou věc výpovědí obmezovatí. Plyne to i z úvahy, že na př. živnostníkovi, jenž najal byt a provozovnu, zpravidla právě na tom záleží, aby měl oboje pohromadě. Na předpisech občanského práva o jednotnosti nájemního předmětu nezměnil nic ani nový doslov § 6 zák. o ochr. náj., podle něhož řídí se při jiných místnostech než bytech od doby účinnosti zákona, od 1. března 1934, po smrti nájemníkově přechod práv z nájemní smlouvy na dědice nájemníkovy a poměr mezi dědici a pronajímatelem ustanoveními občanského práva. Ustanovení to mělo by v souzeném případě význam jen, kdyby sporná místnost byla bývala najata zvláštní smlouvou nájemní, což však žalobci vůbec ani netvrdili a první soud zjistil dokonce opak.

Čís. 13941.

Je-li manželka již pojištěna proti povinnému ručení, není pojišťovací návrh učiněný manželem jiné pojišťovně úkonem řádné správy majetku podle § 1238 obč. zák.

Zaslala-li pojišťovna manželce přes to pojistku podle onoho nezávazného pojistného návrhu manžela, učinila nabídku manželce. Neodpověděla-li manželka na tuto nabídku, nepřijala ji a nedošlo k pojišťovací smlouvě.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv II 28/33.)

Žalobu, již se domáhala žalující pojišťovna S. na žalované majitelce autobusu zaplacení pojišťovací prémie, odůvodňovala žalobkyně tím, že s ní manžel žalované uzavřel pojišťovací smlouvu proti povinnému ručení, podepsav za žalovanou pojišťovací návrh, a že žalobkyně pojišťovací návrh přijala. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic. Nejev vyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalující strana netvrdila, že žalovaná zmocnila svého manžela, by učinil žalující straně pojistný návrh na pojištění proti povinnému ručení.

Proto lze jeho zmocnění odvozovatí jen z ustanovení § 1238 obč. zák. Poněvadž však žalovaná uzavřela již pojistku na pojištění proti povinnému ručení s pojišťovnou R., nespadá pojišťovací návrh učiněný žalující pojišťovně mezi úkony řádné správy majetku podle § 1238 obč. zák. a nebyl proto manžel žalované k návrhu jménem žalované manželky oprávněn. Zaslala-li pojišťovna žalované přes to pojistku podle onoho nezávazného pojistného návrhu, učinila nabídku žalované, a tato nebyla povinna na ni odpovědětí. Neodpověděla-li, nepřijala návrh žalující strany a nedošlo proto k pojišťovací smlouvě (§§ 861, 862, 862 a) obč. zák.).

Čís. 13942.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovení § 1 vládního nařízení ze dne 13. října 1927 čís. 156 sb. z. a n. jest pravidlem nutícím.

Obsahují-li pojišťovací podmínky z doby platnosti dřívějšího, nyní zrušeného ministerského nařízení ze dne 28. října 1908 čís. 222 ř. zák. ustanovení odporující onomu vládnímu nařízení, nelze se ustanovení toho ode dne účinnosti vládního nařízení dovolávatí.

Nastala-li škoda po účinnosti vládního nařízení (po 25. říjnu 1927), platí o ní vládní nařízení, bez ohledu, zda pojišťovací smlouva upravovala samopodíl pojistníkův před účinností vládního nařízení jinak.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv II 64/33.)

Žalovaný uzavřel se žalující pojišťovnou dne 3. srpna 1924 pojišťovací smlouvu, podle níž byl pojištěn u žalobkyně proti následkům zákonného povinného ručení z provozu silostroje na dobu 10 let. Úraz ze dne 29. listopadu 1930 vyžádal si nákladů 459 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalující pojišťovna na žalovaném zaplacení 409 Kč, tvrdíc, že podle pojišťovacích podmínek byl žalovaný na každé škodě zúčastněn nejméně částkou 400 Kč aneb při vyšším odškodnění 10%, nejméně 400 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Rozhodnutí sporu závisí na tom, zda se ustanovení vládního nař. ze dne 13. října 1927 čís. 156 sb. z. a n., jimž byl zvýšen samopodíl ze 100 Kč na 400 Kč, vztahuje i na smlouvy uzavřené před vydáním tohoto nařízení, to jest zda má řečené nařízení zpětnou účinnost, čili nic. Podle § 5 obč. zák. nepůsobí zákony nazpět. Tato zásada platí i o nařízeních, která nemají zpětnou účinnost, leda že by nařízením bylo stanoveno, že působí nazpět. Podle § 3 vládního nař. ze dne 13. října 1927 nabývá nařízení účinnosti dnem vyhlášení, dnem 25. října 1927, a není tudíž zpětná účinnost nařízení ustanovena. Pojišťovací smlouva, již byl smlouven samopodíl 100 Kč, byla uzavřena dne 3. srpna 1924, před účinností nařízení, které se z důvodů shora uvedených nemůže dotýkatí práv dříve nabytých. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Procesní soud zamítl žalobu z důvodu, že se vládního nař. ze dne 13. října 1927 čís. 156 sb. z. a n. na pojišťovací smlouvu uzavřenou dne 3. srpna 1924 nevztahuje, ježto nařízení to nepůsobí zpět. Názoru tomu nelze přisvědčítí. Tím vládním nařízením zrušeno bylo nařízení ze dne 28.

října 1908 čís. 222 ř. zák., podle něhož žalovaný participoval na každém odškodnění jen 100 Kč, což jest také pojato do pojistky, avšak vládním nařízením čís. 156/1927 byl samopodíl zvýšen na 400 Kč a působí ustanovení toto také na smlouvy dříve ujednané ze zákona, aniž by bylo zapotřebí každou smlouvu pojišťovací změnit a přizpůsobit novým předpisům, dovolává se proto prvý soud neprávem ustanovení § 5 obč. zák. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ze ustanovení § 1 vládního nařízení ze dne 13. října 1927 čís. 156 sb. z. a n. jest nutícím pravidlem, plyne jednak z toho, že jest vydáno na základě § 12 čís. 1 zák. o provozu silostrojů, jenž připouští, aby nařízením byl stanoven spoludíl pojistníka na škodě kryté pojištěním proti povinnému ručení, proto, aby pojistná hodnota, která kryje cizí zájem, neshodila pojistníka k lehkomyšlnosti a neopatrnosti při provozu silostroje. Obsahují-li pojišťovací podmínky vydané za platnosti dřívějšího, nyní zrušeného ministerského nařízení z 28. října 1908 čís. 222 ř. zák. ustanovení odporující onomu vládnímu nařízení, odporují v tomto směru nutícímu účinnému předpisu a nelze se ustanovení toho ode dne účinnosti vládního nařízení dovolávati. Nejde proto o jednostrannou změnu pojišťovací smlouvy, nýbrž o opatření vydané na základě zákona. Účinnost vládního nařízení nastala podle § 3 dnem vyhlášení, 25. října 1927 a vztahuje se na všechny škody pojištěním kryté, které vznikly po 25. říjnu 1927, neboť teprve vznikem škody vzniká pojistníkům nárok na pojistnou náhradu omezenou jeho spolupodílem na škodě. Nejde proto o otázku zpětného působení. V souzeném případě nastala škoda 29. listopadu 1930 a platí o ní zmíněné vládní nařízení, bez ohledu, zda pojišťovací smlouva upravovala spolupodíl pojistníků před účinností vládního nařízení jinak.

Čís. 13943.

Opětným spojením manželů (nikoliv na zkoušku, nýbrž na trvalo), byly zrušeny účinky rozvodu a odpadl předpoklad vyživovací povinnosti, uložené manželů v rozvodovém rozsudku, takže nárok z něho zanikl událostí nastalou po vzniku exekučního titulu.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv II 770/33.)

Na základě rozsudku o rozvodu manželství od stolu a lože byl manžel uznán povinným platiti manželce výživné. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se manžel na manželce, by bylo uznáno právem, že nárok žalované na placení výživného zanikl, ježto manželé sdíleli po delší dobu (od 1. března 1931 do 1. května 1932) manželské společenství. Žalobě bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalovaná sice namítala, že vstoupila v manželské společenství jen pokusně, poněvadž jí manžel slíbil, že se příště bude jinak chovati než

před rozvodem, a že se chtěla napřed pokusně o tom přesvědčiti, zda bude manželské spolužití možné. Netvrdila, že buď výslovně, buď konkludentním jednáním (§ 863 obč. zák.) dala svůj úmysl manželů najevo a že tento též projevil k ní některým ze způsobů právě uvedených, že obnovení manželského společenství nemá býti trvalé. Tvrzení její v dovolání, že nenechala svého manžela o svém úmyslu v nejistotě, je nepřipustnou novotou (§ 504 c. ř. s.). Bylo tedy bez významu, jaký úmysl žalovaná ve svém nitru měla, ježto ho neprojevila způsobem pro druhou stranu poznatelným. Ostatně měla žalovaná podle svého přednesu tvrzený úmysl v době, když se vrátila do manželského společenství, avšak z jejího dalšího přednesu, že zůstala u manžela 14 měsíců a že, když po několika měsících manžel jí činil protivenství a nadával jako dříve, chtěla již tehdy opět od něho odejít, že však manžel slíbil polepšení a ji od jejího předsevzetí zdržel, plyne, že později od onoho úmyslu upustila, neboť, ačkoliv se přesvědčila, že žalobce slib nesplnil, setrvala v manželském spolužití po tak dlouhou dobu. Z toho je také patrné, že manžel nemohl míti o tom pochybnosti, že mu odpustila jeho dřívější chování, jež bylo příčinou a důvodem rozvodu (sr. plenární usnesení čís. 7622 sb. n. s.), když žalovaná netvrdila, že mu prohlásila, že činí tak jen pod podmínkou, že se polepší. Bylo bez významu, že 1. března 1932, tedy v době, když již rok setrvala v manželském spolužití přes to, že manžel porušoval slib, odepřela podepsati oznámení soudu o opětném spojení (§ 110 obč. zák. a § 114 j. n.). Jest též bez významu, zda žalovaná podáním nové žaloby o rozvod a placení výživného sama priznala, že manželů odpustila a nároku z exekučního titulu se vzdala, neboť tím, že opětné spojení se stalo nikoliv na zkoušku, nýbrž na trvalo, byly zrušeny účinky rozvodu (srov. zmíněný judikát čís. 7622 sb. n. s.) a důsledkem toho odpadl předpoklad povinnosti uložené manželů v exekučním titulu, takže nárok z něho událostí nastalou po vzniku exekučního titulu zanikl.

Čís. 13944.

Ručení za škody z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Pohybuje-li se silostroj samočinně po silnici, ježto byla živelní síla k jeho pohybu určena zastavena nebo že se samočinně dal do pohybu, nebyv s kopce dostatečně zajištěn, takže se dal do pohybu jinou živelní silou, vlastní tíhou, nepřerušuje takové ať nahodilě ať úmyslné vypnutí motorické síly provoz ve smyslu automobilového zákona.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv II 814/34.)

Žalobkyně, sedící v příkopu silnice, byla poraněna autobusem, náležejícím poštovní správě a řízeným Josefem S-em. Žalobní nárok na náhradu proti Josefu S-ovi a proti československému státu byl uznán důvodem po právu soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle zjištěného stavu věci jel žalovaný Jaroslav S. jako řidič s poštovním autobusem patřícím žalované státní poštovní správě po závodní

dráze Masarykova okruhu. V kopci před hlavní tribunou vypověděl mu stroj a proto nechal cestující, návštěvníky závodů, vystoupiti a, poněvadž pořadatelstvo závodů naléhalo, by S. autobus ze závodní dráhy odstranil, sedl do autobusu, by odbočil na protější silnici, avšak motor nepracoval. Roztlačili proto službu mající hasiči autobus, který pak sjížděl s kopce vlastní vahou, avšak asi po 15 m vypověděly brzdy v autobusu službu a autobus se řítíl s kopce dolů. Žalovaný S., chtěje zabrániti většímu neštěstí, stočil autobus k příkopu a vjel zadními koly do silničního příkopu, při čemž byla poraněna žalobkyně tam sedící. Podle tohoto zjištěného stavu věci jde v první řadě o vyřešení otázky, zda autobus lze považovati v kritickém okamžiku za jízdní silostroj poháněný živelní silou, tedy v provozu, by naň dopadalo ustanovení odst. (1) § 1 aut. zák., o něž byl žalobní nárok opřen. Z motivů k zákonu o silostrojích, ze zprávy komise panské sněmovny k druhé vládní předloze, vysvítá, že při poradách o otázce provozu byl projevěn názor, že »odpovídá právnímu vědomí naší doby, by v určitých případech ten, komu přicházejí k dobré hospodářské výhody nebezpečného provozu, nesl i nebezpečí tohoto provozu, a že proto musí škodu, která z tohoto provozu povstane, třebaž jen náhodou, zcela bez zavinění, vzíti na svá bedra«, a praví se dále, že »ten, kdo k svému prospěchu v silostroji dřímající mechanickou sílu s jejími nebezpečími rozpoutá, ručí i za specifická nebezpečí, která tím do silničního provozu byla přivedena«. Z toho jest zřejmo, že provozem po rozumu automobilového zákona jest rozuměti nebezpečný provoz, jehož pramenem jest právě to, že bylo živelní síly použito k jeho pohonu. Silostroj jest tudíž vždy v provozu, byla-li živelní síla v činnosti, při čemž jest lhostejno, zda silostroj byl živelní silou uveden v pohyb čili nic. Pohybuje-li se tedy silostroj samočinně po silnici tím, že byla živelní síla k jeho pohybu určená zastavena (při zastavení motoru s kopce), nebo že se samočinně dal do pohybu, nebyv s kopce dostatečně zajištěn, takže se dal do pohybu jinou živelní silou, vlastní tíhou, nepřerušuje takové ať nahodilé ať úmyslné vypnutí motorické síly provoz ve smyslu automobilového zákona. Při tomto právním názoru na věc nepochybily nižší soudy, uznávše vzhledem ke shora uvedenému zjištěnému stavu věci, že autobus řízený žalovaným S-em byl v kritickém okamžiku v provozu, a jsou bezpodstatné vývody dovolání žalované poštovní správy, jimiž se má doličiti, že nešlo o silostroj a že nebyl v provozu.

Čís. 13945.

Předmětem darování může býti i zřízení osobní služebnosti.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1934, Rv II 898/34.)

Žalobce poskytl žalovanému, svému bratru, a jeho nastávající manželce ve svém domě byt k bezplatnému užívání. Ježto se žalovaný dopustil napotom na žalobci násilí, domáhal se žalobce na něm a na jeho manželce, by bylo uznáno právem, že žalovaným nepřísluší právo bydlet v žalobcově domě a že jsou žalovaní povinni vykliditi byt, užíváný

jimi v žalobcově domě. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání a uvedl v otázce, o níž tu jde, v

důvodech:

Jest přisvědčiti dovolatelům, že projevem souhlasné vůle obou stran došlo ke smlouvě (§§ 861 a 869 obč. zák.) toho obsahu, že žalobce poskytuje až do své smrti žalovanému, svému bratru, a jeho nastávající manželce ve svém domě byt, do té doby již žalovaným obývaný, k bezplatnému užívání. Šlo tu o užívání, ne sice jako věcné právo, nýbrž jako osobní právo (§§ 479, 504 a 521 obč. zák.). Ale šlo tu i o smlouvu darovací podle § 938 obč. zák., neboť předmětem darování může býti každá »věc« ve smyslu § 292 obč. zák., tedy nejen hmotná věc, nýbrž i právo, a tudíž i bezúplatné dobrovolné zřízení osobní služebnosti (tak také Krčmář, Právo obligační z r. 1926 str. 140, Sedláček, Obligační právo II z r. 1926 str. 10, Ehrenzweig, Das Recht der Schulverhältnisse z r. 1928 str. 362 a Klang, II. svazek str. 612 a 613).

Čís. 13946.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Pachtovní rok 1932/33, kterým počínajíc vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. poskytuje nárok na úpravu pachtovného, jest zpravidla počítati od 1. října 1932.

Nezáleží na tom, zda pachtovné bylo v době platnosti vl. nař. čís. 164/1933 sb. z. a n. již zapláceno, čili nic.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1934, R I 1120/34.)

Soud první stolice přiznal pachtýři úpravu pachtovného již od 1. února 1932. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stěžovatel vytýká, že první soud přiznal neprávem navrhovateli úpravu pachtovného podle vládn. nař. čís. 164/33 sb. z. a n. již od 1. února 1932. Stížnost není odůvodněná. Z § 1 cit. vládn. nař. jasně plyne, že navrhovatel jest oprávněn žádati za úpravu pachtovného pro pachtovní rok 1932/1933 a zbývající smluvená léta. V souzeném případě počalo se pachtovní období dnem 1. února 1932. Ježto vládní nařízení mluví zřetelně o pachtovním roku, jest za pachtovní rok 1932/33 pokládati dobu, která počíná oním dnem v roce 1932, kdy počínalo podle pachtovní smlouvy nové pachtovní období, a která končí oním dnem v roce 1933, kdy podle smlouvy pachtovní období končí. Správně proto první soud upravil pachtovné již od 1. února 1932, neboť tímto dnem pachtovní rok počínal.

Nejvyšší soud upravil pachtovné od 1. října 1932.

Důvody:

Pachtovním rokem podle § 1 vl. nař. čís. 164/33 rozumí se rok sklizňový (§ 3), doba, které je zpravidla třeba, by obděláváním zemědělských pozemků byl docílen a sklizen výtěžek (úroda). Tato doba se zpravidla počítá od 1. října toho kterého roku do konce září roku příštího. Pachtovní rok 1932/33, kterým počínajíc vládní nařízení čís. 164/33 poskytuje pachtýři nárok na úpravu pachtovného, jest tedy zpravidla počítati od 1. října 1932. Tomu nasvědčuje i ustanovení § 1, že pachtýř nemá nárok na slevu, bylo-li pachtovné ujednáno před 1. říjnem 1932.

Nezáleží však na tom, zda bylo pachtovné v době platnosti vládního nařízení již zapláceno čili nic, poněvadž vládní nařízení nečiní v tom směru rozdílu a poněvadž podle § 9 téhož nařízení předem zaplacené pachtovné jest považovati za zálohu a později je vyúčtovati. Nižší soudy, přiznavše slevu z pachtovného již od 1. února 1932, dopustily se nezákonnosti, neboť tím zahrnuly do úpravy pachtovného též část pachtovního roku 1931/32, který je z této úpravy vyloučen. Pachtýř má nárok na úpravu pachtovného až od počátku sklizňového roku 1932/33, to jest — jak výše dovedeno — od 1. října 1932 do skončení pachtovní smlouvy.

Čs. 13947.

Byla-li vedena exekuce podle § 294 ex. ř. i na nájemné v budoucnosti splatné, načež povolena exekuce vnučenou správou nemovitosti povinného, pozbývá knihovní poznámkou vnučené správy (odevzdáním nemovitosti vnučenému správci) soudcovské zástavní právo na nájemném splatném teprve po zápisu poznámky (po odevzdání nemovitosti) právní účinek.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1934, R I 1200/34.)

Usnesením ze dne 17. února 1933 byla povolena Úřadovně B. Všeobecného pensijního ústavu v Praze exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek na nájemném, jež příslušely dlužníku proti Eduardu H-ovi, Josefu E-ovi a Valtru S-ovi. Dne 15. dubna 1933 navrhla Okresní spořitelna v F. u okresního soudu v L., jenž byl i knihovním soudem, povolení exekuce vnučenou správou domu dlužníkovy, kterémužto návrhu okresní soud v L. usnesením ze dne 24. dubna 1933 vyhověl. Výtěžek docílený vnučeným správcem z domu příkázal soud prvního státního soudu především Úřadovně B. Všeobecného pensijního ústavu v Praze. Rekursní soud vyhověl rekursu Okresní spořitelny v F. potud, že příkázal Úřadovně jen výtěžky z činže nájemníků H-a, E-a a S-a za dobu od 21. února 1933 (doručení usnesení o zabavení a příkázání k vybrání nájemcům) až do 24. dubna 1933, nikoliv však i výtěžky z domu po této době.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Úřadovny B. Všeobecného pensijního ústavu v Praze.

Důvody:

Byla-li vnučená správa knihovně poznamenána nebo byla-li správci odevzdána nemovitost ve veřejné knize nezapsaná, může podle § 103 ex. ř., pokud vnučená správa není pravoplatně zrušena, vedena býti exekuce na užítky bez újmy práv již dříve k nim nabytých jen vnučenou správou. Neprávem dovozuje stěžovatelka z tohoto zákonného ustanovení, že zavedením a knihovním poznamenáním vnučené správy domu čís. 365 podle usnesení okresního soudu v L. ze dne 24. dubna 1933 zůstala nedotčena její práva, jichž nabyta z usnesení okresního soudu v L. ze dne 17. února 1933. Tímto usnesením byla jí povolena exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek na nájemné, které povinnému příslušely proti Eduardu H-ovi, Josefu E-ovi a Valtru S-ovi. Podle ustálené praxe Nejvyššího soudu lze vésti exekuci i na peněžité pohledávky, jež jsou podmíněné, časem doložené, sporné nebo závislé na vzájemném plnění (sb. n. čís. 4090, 9197, 10.597 a jiné). Lze proto vésti exekuci podle § 294 ex. ř. i na nájemné v budoucnosti dospívající. Zabavením svrchu uvedených pohledávek a doručením platební zápočty poddlužníkům (dne 21. února 1933) nabyta tudíž stěžovatelka na nájemném soudcovského zástavního práva. Než vzhledem k ustanovení §§ 103 a 119, třetí odstavec, ex. ř. pozbylo toto zástavní právo právního účinku knihovní poznámkou správy, pokud se týče odevzdáním nemovitosti vnučenému správci. V souzeném případě byl okresní soud v L., u kterého vymáhající věřitelka dne 15. dubna 1933 podala žádost o povolení exekuce vnučenou správou domu povinného, i soudem knihovním. Právní účinky knihovní poznámky vnučené správy podle §§ 103, 104 a 119 ex. ř. nastaly tudíž dnem 15. dubna 1933 (§§ 98, 104, první odstavec ex. ř.). Na nájemné, které tohoto dne nebylo ještě dospělé, neměla tudíž stěžovatelka již nároku, který byl mohla opírati o usnesení ze dne 17. února 1933. Nájemné, jehož splatnost nastala před 15. dubnem 1933 (za měsíce březen a duben 1933), bylo podle napadeného usnesení stěžovatelce přisouzeno.

Čís. 13948.

I předpoklad § 228 ex. ř., že neprošla ještě lhůta ke spravení zájmu, musí býti nejpozději při rozvrhovém roku prokázán způsobem v § 210 ex. ř. uvedeným.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1934, R I 1237/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydraženou nemovitost, nepřikázal soud prvního státního soudu knihovně zaznamenanou pohledávku Jana M-a a uvedl v tomto směru v důvodech: Hypotekární věřitel

nepředložil soudu při rozvrhovém roku usnesení, z něhož patrně, že mu ještě neprošla lhůta ke spravení záznamu, pokud se týče neosvědčil, že řízení ke spravení záznamu bylo zahájeno. Ani z knihovního výtahu není patrné, že vyhověl ustanovení § 228 ex. ř. Z té příčiny nebyl vzat na zaznamenanou pohledávku zřetel a nebylo na ni nic přikázáno. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. **Důvody:** Rekurent uznává, že dražební edikt a obeslání k rozvrhovému roku byly mu soudem doručeny a že u rozvrhového roku přítomen nebyl a i ze spisu vidno, že se přihláška jeho pohledávky nestala. Jde o pohledávku zaznamenanou, k níž lze přihlížeti jen za předpokladů § 228 ex. ř. Jest věcí knihovního věřitele, by průkazy nejdéle při rozvrhovém roku listinami prokázal, to se však nestalo a následkem toho důvodně k této pohledávce nebylo přihlíženo. Listina o tom, že lhůta k zahájení spravovacího řízení neprošla v době, kdy byl konán rozvrhový rok, ani ve spisech nebyla, takže podle §§ 210, 214 ex. ř. nebylo lze k pohledávce z úřadu přihlížeti, a ani z veřejné knihy okolnost ta patrnou nebyla, neboť veřejnou knihou podle § 210 ex. ř. jest rozuměti jen hlavní knihu pozemkovou, nikoliv i sbírku listin (viz rozh. čís. 5962 sb. n. s. a jiné). Nebyl proto prvý soudce povinen konati šetření ve sbírce listin. Rovněž bez významu jest, že při rozvrhovém roku dlužnice udala, že pohledávka Jana M-a není zaplácena, poněvadž v § 228 ex. ř. jde o velící rozvrhový předpis, jehož exekuční soud dbáti musí, i když nebyl podán odpor (viz rozh. čís. 10736). Než, i kdyby názor stěžovatelův byl správným, že exekuční soud má z úřadu zjistiti, zda lhůta ke spravení záznamu dosud neprošla, nebyl by výsledek jiný, poněvadž ani dlužní úpis teprve v rekursu předložený okolnost tu nevykazuje, jak to stěžovatel chce tvrditi, nýbrž obsahuje jen prohlášení dlužníka, že pro případ vydobytí záznamu zástavního práva, povoluje on k spravení záznamu lhůtu do 22. července 1935, nevykazuje tudíž dlužní úpis, že tato lhůta soudem, jakž i předpisuje § 43 knih. zák., byla udělena.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení odpovídá stavu věci i zákonu a vývody dovolacího rekursu nejsou způsobilé vyvrátiti správné důvody rekursního soudu. I když § 228 ex. ř. předpisuje, že ke knihovním záznamům má býti jen tenkrátě přihlíženo, prokáže-li se nejpozději při posledním rozvrhovém roku, že řízení ke spravení záznamu jest již zahájeno, nebo neprošla-li v tomto času ještě lhůta k jeho zahájení, nelze z toho dovzovati, že předpoklad v druhém případě požadovaný nepotřebuje býti prokazován. Takový závěr nejen nelze dovoditi z doslovu § 228 ex. ř., ale byl by v přímém rozporu se zásadami § 210 ex. ř., podle nichž osoby, které se svými nároky jsou poukázány na nejvyšší podání, mají býti vyzvány při předvolání k rozvrhovému roku, by listiny, které jsou dokladem jejich nároků, nejsou-li již u soudu, předložily nejpozději při roku, jinak že bude přihlédáno k jejich nárokům při rozvrhu jen potud,

pokud z veřejné knihy, ze zájemních a jiných exekučních spisů jde najevo, že jsou podle práva platné a k uspokojení způsobilé. O tom, co jest rozuměti veřejnou knihou podle § 210 ex. ř., pojednal nejvyšší soud v rozhodnutí čís. 5962 sb. n. s., na které se odkazuje. Stěžovatel předložil dlužní úpis, o který své právo opírá, teprve v druhé stolici k rekursu proti rozvrhovému usnesení a proto nelze k němu přihlížeti, stejně jako k opisu jeho ve sbírce listin. Poněvadž stěžovatel listinu o tom, že v čase, kdy se konal rozvrhový rok, lhůta ke spravení záznamu dosud neprošla, v čase nepředložil a tato listina ve spisech vyznačených v § 210 ex. ř. nebyla, po právu nebylo k zaznamenané jeho pohledávce přihlíženo a na věci nemůže nic měniti ani okolnost, že dlužnice při rozvrhovém roku prohlásila, že zaznamenaná pohledávka stěžovatelova není zaplácena.

Čís. 13949.

Spoluvlastník, jemuž povolena exekuce podle § 352 ex. ř., má podle § 74 ex. ř. nárok na náhradu útrat exekučního návrhu. Teprve útraty nutné k provedení rozdělení nesou podílníci.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1934, R I 1298/34.)

Soud první stolice povolil spoluvlastníku proti druhému spoluvlastníku exekuci podle § 352 ex. ř., uložil dlužníku náhradu útrat exekučního návrhu a povolil pro ně exekuci na movitosti. Rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

V souzené věci napadl dlužník usnesení prvního soudu jen proto, že mu byla uložena náhrada útrat exekučního návrhu a že byla pro ně povolena mobilární exekuce. Nenapadal je proto, že byla povolena dražba společné nemovitosti podle § 352 ex. ř. Rekursní soud byl sice toho názoru, že navrhovatel má podle § 74 ex. ř. nárok na útraty exekučního návrhu a že usnesení exekuci povolující lze vykonati i před jeho právní mocí, zamítl však návrh na povolení exekuce vůbec z důvodu, že návrh na povolení exekuce dražbou nemovitostí nemá oporu v exekučním titulu. Tím nesměl se však rekursní soud zabývat, poněvadž po té stránce nebylo usnesení prvního soudu napadeno. Jinak byl však, jakž i rekursní soud uznal, rekurs neoprávněn, poněvadž vymáhající věřitel má podle § 74 ex. ř. nárok na náhradu útrat exekučního návrhu a teprve útraty nutné k provedení rozdělení nesou podílníci poměrně, a poněvadž výrok o útratách byl podle § 67 ex. ř. ihned vykonatelný.

Čís. 13950.

Ustanovení § 35 odhadního řádu ze dne 23. června 1933, čís. 100 sb. z. a n., týká se jen řízení exekučního, nikoliv i odhadního řízení za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty.

Proti usnesení, jímž byla stanovena odhadní cena nemovitosti, přísluší v tomto případě opravné prostředky podle zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1934, R II 515/34.)

Proti usnesení prvního soudu, jímž byla stanovena k návrhu Zemského výběrčího úřadu odhadní cena nemovitosti za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty, podal navrhovatel rekurs, jež rekursní soud odmítl. Důvody: Ustanovení § 35 (2) vládn. nař. ze dne 23. června 1933 čís. 100 sb. z. a n. upravuje přezkoumání usnesení prvního soudu, stanoví odhadní cenu v tom smyslu, že proti určení odhadní ceny mohou podatí zájemníci ve lhůtě osmidenní námitky. Ku námitkám znovu rozhodne první soud. Výběrčí úřad měl tedy proti usnesení prvního soudu, jež mu bylo doručeno dne 1. června 1934, podatí námitky, o kterých měl rozhodnouti první soud, proti jehož rozhodnutí zůstala výběrčímu úřadu po případě vyhrazena stížnost na sborový soud prvé stolice. Pak-li výběrčí úřad napadl usnesení podáním ze dne 15. června 1934 s označením »stížnost« a první soud rozhodnutím ze dne 18. června 1934 je vyřídil, a dal-li výběrčí úřad tomuto usnesení pak vejíti v moc práva, není podkladu pro to, by se rekursní soud s původní stížností, která ostatně jako námitky nebyla podána v osmidenní lhůtě a která výslovně proti novému usnesení nečelí, mohl obíratí a musela býti tato prvou stolicí mu předložená stížnost odmítnuta.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc rekursnímu soudu, by nehledě k odmítacímu důvodu o rekursu znovu rozhodl.

Důvody:

Usnesení prvního soudu z 25. května 1934, jímž byla stanovena odhadní cena nemovitosti k návrhu Zemského výběrčího úřadu v Brně za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty podle § 17 dávkových pravidel (vládn. nař. čís. 143/1922), jest usnesením v řízení nesporném a platí pro opravné prostředky proti tomuto usnesení předpisy zákona čís. 100/31 sb. z. a n. (srov. sb. n. s. čís. 11.030). První soud o rekursu navrhovatele proti tomuto usnesení vydal usnesení z 18. června 1934, v němž uvádí, že spisy předkládá krajskému soudu civilnímu v Brně, a cituje tam § 39 čís. 3 zák. čís. 100/33 sb. z. a n. Jde tu o zřejmé přepsání, neboť o předložení rekursu vyššímu soudu jedná jen § 39 (3) zákona čís. 100/31 sb. z. a n., zákona o základních ustanoveních soudního řízení nesporného, a nikoli § 39 zák. čís. 100/33 (odhadního řádu pro řízení exekuční), který ani od-

stavce (3.) nemá. Nesprávně proto odmítl rekursní soud rekurs proti usnesení dne 1. června 1934, podaný dne 15. června, tedy podle § 36 zák. čís. 100/31 sb. z. a n., včas. Jest zřejmé, že tu nejde o námitky ve smyslu § 35 odhadního řádu čís. 100/33 sb. z. a n., neboť toto ustanovení podle svého doslovu týká se jen řízení exekučního, jak vysvítá z výpočtu osob v odstavci prvním a druhém uvedených i z lhůty osmidenní k námitkám a z ustanovení, že o nich rozhodne exekuční soud.

Čís. 13951.

Železniční zaměstnanci.

Z toho, že cena přiděleného naturálního bytu přesahuje zaměstnancův místní přídavek, vyplývá jen, že zaměstnanci nesmí býti na naturální byt sráženo více, než činí jeho místní přídavek, nelze však z toho vyvozovati, že zaměstnanci není možné, by se do takového bytu nastěhoval, a že mu proto přísluší nárok na diety pro nemožnost ubytování.

(Rozh. ze dne 16. listopadu 1934, Rv II 366/33.)

Žalobce, staniční manipulát, domáhal se na československém eráru zaplacení diet, ježto se nemohl nastěhovali do přiděleného naturálního bytu v Z. Procesní soud prvé stolice původně uznal podle žaloby. Odvolací soud usnesením ze dne 24. listopadu 1932 zrušil napadený rozsudek a uložil prvnímu soudu, by ve věci dále jednal a znovu rozhodl. Důvody: Jde o výklad § 78 odst. (3) písm. d) služ. řádu, ježto žalobce tvrdí, že se nemohl nastěhovali do přiděleného naturálního bytu v Z., a že mu proto přísluší diety za dobu od 1. května 1931 až do 17. června 1931 ve výši, jak je přisoudil první soud. První soud měl za to, že nemožnost, pokud se týče nemožnost se nastěhovali jest spatřovati v tom, že na žalobci byla požadována za naturální byt v Z. větší náhrada, než měl v Z. činžovního, a že byl proto oprávněn přidělený byt odmítnouti a nemohl se proto tam nastěhovali. Než tento výklad § 78 služ. řádu nelze dávatí. I když zjištění prvního soudu, že byla na žalobci požadována větší náhrada za byt, než měl činžovního, jest správné, nelze jen z toho dovozovati nemožnost nastěhovali se do bytu. Žalobce měl možnost se nastěhovali a vše ostatní nemůže padati v úvahu, ježto otázka výše nájemného, pokud se týče náhrady za naturální byt, byla by se vyřídila svou cestou, administrativní po případě soudní. Nemožnost nelze spatřovati v tom, že se na žalobci požadovalo něco, co odporovalo služebnímu řádu. Ustanovení § 79 vl. nař. nemůže zde přicházeti v úvahu. Avšak žalobce tvrdil ještě ve sporu, že se nemohl nastěhovali do přiděleného naturálního bytu v Z. i proto, že byt se nehodil k obývání, ježto je vlhký, studený a nedá se vytopit. Tímto šetřením se první soud se svého stanoviska vůbec nezabýval. Podle právního názoru soudem odvolacím však jest třeba i tuto okolnost vyšetřiti a vysvětliti. Procesní soud prvé stolice pak žalobu zamítl,

zjistiv, že žalobci přidělený byt v Z. nebyl vlhký, ani studený, ani nezdravý. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, poukávav k důvodům svého zrušovacího usnesení.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po právní stránce (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) byla věc odvolacím soudem posouzena správně. Nárok na odškodnění podle § 78 odst. 3 d) služ. řádu pro zaměstnance československých státních drah, nárok na diety z důvodu nemožného ubytování, by žalobci příslušel, kdyby se byl nemohl ihned nastěhovat do přiděleného mu naturálního bytu v novém působišti. Avšak odvolací soud ze zjištěných, pokud se týče nesporných okolností správně usoudil, že žalobci bylo možné, by se od 1. května 1932 nastěhoval do naturálního bytu, který mu byl od toho dne v Z. přidělen a uvolněn. O nemožnosti nastěhování z důvodů finančních nelze tu mluvit. V § 48 odst. (1) služebního řádu jest sice stanoveno, že přiměřený naturální byt může být přikázán v náhradu za místní přídavek, ale z toho, že cena přiděleného naturálního bytu přesahuje snad zaměstnancův místní přídavek, by vyplývalo jen, že zaměstnanci nesmí býti za naturální byt sráženo více, než činí jeho místní přídavek, nelze však z toho vyvozovati, že zaměstnanci není možné, by se do takového bytu nastěhoval, a že mu z tohoto důvodu přísluší nárok na diety pro nemožnost ubytování podle § 78 odst. 3 d) služebního řádu. Ustanovení § 79 služ. řádu upravuje zcela jiné případy, než o jaký jde v souzené věci, takže pro posouzení důvodnosti žalobního nároku nemá významu.

Čís. 13952.

Poznámka odpůrcí žaloby nepozbývá významu tím, že byl žalobci odpůrcí nárok pravoplatně přiznán, nýbrž zajišťovací účel poznámky trvá i po pravoplatném žalobci příznivém ukončení odpůrcího sporu až do doby, kdy odpůrcí nárok věřitelův bude splněn buď tím, že odpůrce odporovatelův uspokojí pohledávku, která přísluší odporujícímu věřiteli proti dlužníku, buď tím, že si věřitel sám uspokojení svého nároku vymůže. Nestací, že odpůrce odporovatelův složil k soudu peněz, jímž měla býti zaplácena část pohledávky (na výživném).

(Rozh. ze dne 17. listopadu 1934, Rv II 807/32.)

K žalobě Anežky K-ové na Josefa K-a bylo manželství stran rozvedeno od stolu a lože a žalovaný byl uznán povinným platiti žalobkyni výživné 100 Kč měsíčně. Ještě za sporu prodal Josef K. nemovitosti svému synu Františku K-ovi. Anežka K-ová vedla napotom proti Františku K-ovi odpůrcí spor, jenž byl knihovně poznamenán a v němž bylo pravoplatně rozhodnuto, že kupní smlouva ze dne 1. března 1929 mezi Josefem a Františkem K-ovými o nemovitostech a vlastnické právo Fran-

tiška K-a k nim nabyté na základě této kupní smlouvy jest proti Anežce K-ové bezúčinným, a František K. uznán povinným trpěti, aby Anežka K-ová k vydobytí své pohledávky proti Josefu K-ovi na výživném za dobu od 10. května 1928 do 30. června 1930 2.567 Kč s 5% úroky ode dne žaloby a na dalším výživném po 100 Kč měsíčně počínajíc 1. červencem 1930, jakož i k vydobytí své pohledávky na útratách rozvodového sporu a na útratách exekučních vedla exekuci na ony nemovitosti. Žalobou, o kterou tu jde, domáhal se František K. na Anežce K-ové, by svolila k výmazu poznámky odpůrcí žaloby, uváděje, že dostal úplně svým závazkům rozsudkem v odpůrcím sporu jemu uloženým a že díso- luční smlouvou ze dne 16. dubna 1931 vrátil nemovitosti svému otci Josefu K-ovi do vlastnictví, že však dotyčná knihovní žádost byla okresním soudem zamítnuta proto, že na nemovitostech vážne dosud poznámka odpůrcí žaloby, k jejímž výmazu žalovaná zdráhá se dáti souhlas. Oba nižší soudy tuto žalobu zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Pokud jde o význam poznámky odpůrcí žaloby je správný názor, že její právní povaha a účinek odpovídá celkem právní povaze poznámky spornosti ve smyslu §§ 61 a násl. kn. zák. (srov. Steinbach, Koment. k zák. ze dne 16. března 1884 čís. 36 ř. zák. k § 46 cit. zák.). Nicméně je tu jistá různost, pro kterou nelze beze všeho použítí ustanovení § 65 druhý odstavec kn. zák., podle něhož, zruší-li se pravoplatným odpůrcím rozsudkem popřeny vklad, jest povoliti na žalobcovu žádost výmaz popřené vkladu a zároveň výmaz poznámky spornosti. Rozdíl jest v tom, že při poznámce spornosti podle § 61 kn. zák. jde o žalobu o neplatnost knihovního vkladu vůbec, kdežto při poznámce odpůrcí žaloby jde o uplatňování bezúčinnosti knihovního vkladu proti žalobci a proti jeho peněžité vykonatelné pohledávce, takže na základě vítězného odpůrcího rozsudku nelze provéstí výmaz popřené vkladu podle § 65 druhý odstavec kn. zák., nýbrž jen jeho omezení v ten způsob, že vklad jest proti odporujícímu věřiteli bezúčinný. To ovšem nezpůsobuje žádných těžkostí v případech, kde se knihovnímu vkladu pokud se týče právnímu jednání, z něhož onen vklad vznikl, odporuje pro splatnou pohledávku stanovenou přesně číselnou sumou, poněvadž odpůrcí rozsudek provede se pak vkladem zástavního práva pro pohledávku v pořadí poznámky žalobní, která se současně vymaže. V souzeném případě však jde o alimentární renty, tedy o částky teprve v budoucnosti splatné, kde lze podle § 372 ex. ř. povoliti nanejvýš knihovní záznam zástavního práva k zajištění splátek na dobu jednoho roku. Co se má v takovém případě státi, není uvedeno v zákoně, aniž o tom pojednává Steinbach v cit. komentáři ani Bartsch ve svém díle o knih. zákoně (4. vyd. § 81). Účelem knihovní poznámky odpůrcí žaloby je, by se třetím osobám zahájený odpůrcí spor stal patrný a aby se odporovateli zajistil výsledek jeho procesuálního úspěchu (Steinbach 1 c., rozh. býv. nejv. s. ve Vídni, Sbirka Glaser Ungrova čís. 5717). Je proto v tomto sporu rozhodujícím jen odpůrcí rozsudek ze dne 3. ledna 1931, který vyslovil, že kupní smlouva uzavřená dne 1. března 1929 mezi Františkem K-em a Josefem K-em o nemovitostech, jakož i nabytí vlast-

nického práva Františkem K-em na základě této kupní smlouvy k nemovitostem uznává se proti Anežce K-ové bezúčinným a že František K. jest povinen trpěti, by žalovaná k vydobytí své pohledávky proti Josefu K-ovi na výživném za dobu od 10. května 1928 do 30. června 1930 v částce 2.567 Kč s 5% úroky od 13. července 1930 a na dalších alimentech 100 Kč měsíčně, počínajíc 1. července 1930, jakož i k vydobytí svých pohledávek na útratách procesních a exekučních vedla exekuci na nemovitosti v rozsudku uvedeném. Podle tohoto rozsudku je tedy žalovaná oprávněna vésti exekuci na nemovitosti i pro alimenty budoucně splatné a o toto vysouzené právo byla by připravena, kdyby poznámka odpůřčí žaloby byla vymazána a nemovitosti přešly s žalobce na osobu jinou než alimentačního dlužníka Josefa K-a. Je sice pravda, že kdyby nemovitosti byly knihovně připsány alimentačnímu dlužníku Josefu K-ovi, nemohla by žalovaná vésti na ně pro budoucí alimenty jinou exekuci než exekuci zajišťovací záznamem práva zástavního pro alimenty, které dospějí v jednom roce, a kdyby jí tyto celoroční alimenty byly najednou vyplaceny, nemohla by vůbec exekuci na nemovitosti vésti. Rozdíl je však v tom, že, pokud by byly nemovitosti v knihovním vlastnictví Josefa K-a, mohla by žalovaná při prodlení některé alimentační splátky ihned exekučně na nemovitosti ty dokročiti, což by však nebylo možné, kdyby nemovitosti přešly s žalobce na osobu jinou než Josefa K-a. Když tedy shora uvedený odpůřčí rozsudek vyslovil, že nabytí nemovitostí žalobcem je proti žalované bezúčinným potud, že může vésti na nemovitosti exekuci pro alimenty, které dospějí teprve v budoucnu, nemohla by toto vysouzené právo již vykonávat, kdyby byla poznámka odpůřčí žaloby vymazána a nemovitosti přešly pak na osobu jinou než alimentačního dlužníka, a tím by byl zmařen účel oné knihovní poznámky, která žalované zabezpečuje ono právo proti každému novému nabyvateli. Kdyby se tedy za daného stavu věci žalobě vyhovělo, byla by žalovaná na svém právu ohrožena a zkrácena. Je pravda, že podle § 8 odp. zák. ze dne 11. prosince 1914 čís. 337 ř. z. i podle § 9 nov. odp. zák. může právním jednáním odporovati věřitel, jehož pohledávka jest vykonatelná, avšak v souzeném případě jednak je soud vázán odpůřčím rozsudkem, jednak byla rozsudky ve sporu Ck I 56/28 pohledávka žalované též pro alimenty, které dospějí teprve v budoucnu, stanovena ve smyslu § 406 c. ř. s. pod exekucí a jde tedy o pohledávku pod sankcí exekuční.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Knihovní poznámkou odpůřčí žaloby má býti zajištěno provedení odpůřčího nároku i proti třetím osobám, které po poznámce žaloby nabyly knihovních práv na věci nebo na právu, které jsou předmětem odporu. (§ 20 odp. ř., čís. nař. čís. 337/14 ř. z., pokud se týče § 21 odp. ř. čís. 64/1931 sb. z. a n.). Již z této zvláštní povahy poznámky vysvítá, že nepozbývá svého významu tím, že byl žalobci odpůřčí nárok pravo-

platně přiznán, nýbrž že zajišťovací účel trvá i po pravoplatném žalobci příznivém ukončení odpůřčího sporu až do doby, kdy odpůřčí nárok věřitelův bude splněn buď tím, že odpůřce odporovatelův uspokojí pohledávku, která přísluší odporujícímu věřiteli proti dlužníkovi (viz § 17, pokud se týče 18 odp. ř.) buď tím, že si věřitel sám uspokojení svého nároku vynúze podle § 13 (14) odp. ř. Rozhodující bude povaha pohledávky věřitelovy. V souzeném případě jde o pohledávku žalované proti Josefu K-ovi na výživném za dobu od 10. května 1928 do 30. června 1930 v částce 2.557 Kč s 5%ními úroky od 13. července 1930 a, počínajíc 1. červencem 1930, v částce měsíčních 100 Kč. Za tohoto stavu věci nebyl by odpůřčí nárok žalované splněn tím, že žalobce složil dne 29. dubna 1931 u okresního soudu pro ni částku 11.988 Kč 15 h, kterou prý je zaplácena splatná částka její pohledávky s příslušenstvím a alimenty, příslušející jí od 1. července 1930 do 1. srpna 1931, neboť žalovaná může to, co odporovatelným jednáním z jmění dlužníkovy bylo zcizeno, pro sebe požadovati i pokud toho jest třeba k uspokojení její pohledávky na alimentech budoucně splatných. Knihovní poznámka odpůřčí žaloby slouží tudíž zajištění této části nároku žalované a nemůže proto žalobce na ní vynutiti souhlas k jejímu vymazu. Námitky dovolatelovy, které uplatňoval již v odvolání, že žalovaná vzhledem k § 372 ex. ř. může žádati zajištění výživného do budoucnosti jen do jednoho roku a že žalovaný splnil odpůřčí nárok tím, že nemovitosti, jichž prodej žalovaná odporovala, již svému otci zase vrátil, vyvrátil případně již odvolací soud, na jehož správné důvody se dovolatel poukazuje.

Čís. 13953.

Zákon ze dne 24. února 1934, čís. 33 sb. z. a n., o dočasných opatřeních v exekučním a konkursním řízení proti zemědělcům.

Slova »smluvených pravidelných kapitálových splátek« v § 3 písm. g) zák., týkají se jen těchto splátek, nikoliv též úroků.

Ustanovení § 3 písm. g) zák. vztahuje se na anuity a úroky, jichž splatnost nastala po 9. květnu 1933, bez ohledu na to, zda jde o smluvené anuity a úroky.

Útraty sporu a exekuce jsou příslušenstvím vymáhané pohledávky, sdílejí osud pohledávky a nezáleží na tom, kdy vznikly, zda před či po 9. květnu 1933, a platí proto o nich ustanovení § 3 písm. f) zákona. Nelze-li pokračovati v exekuci pro pohledávku samou, nelze v ní pokračovati ani pro útraty sporu a exekuce, třebaže povstaly po 9. květnu 1933.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1934, R I 1203/34.)

V exekuci pro 10.000 Kč s přísl. vyhověl soud první stolice návrhu dlužníků na odklad dražebního řízení na dobu až po 31. prosinci 1934 jen potud, že odložil dražbu pokud šlo o vymáhání jistiny 10.000 Kč, zamítl však návrh, pokud šlo o vydobytí 6% úroků ode dne 9. května

1933 do 30. června 1934, útrat sporu a útrat exekučních. Re k u r s n í s o u d vyhověl rekursu dlužníků a odložil dražbu i ohledně 6% úroků od 9. května 1933 do 30. června 1934, útrat sporu a útrat exekučních. D ů v o d y: Jde o otázku, zda se ustanovení § 1 zák. ze dne 24. února 1934 čís. 33 sb. z. a n. vztahuje v souzeném případě i na 6% úroky z vymáhané jistiny 10.000 Kč od 9. května 1933 do 30. června 1934 a na útraty vzniklé po 9. květnu 1933, čili nic. Otázku jest podle názoru rekursního soudu zodpovědět kladně. Podle § 3 cit. zák. písm. g) neplatí ustanovení § 1 zákona o vymáhání smluvených pravidelných kapitálových splátek, nepřesahujících ročně 2% původní jistiny, anuit a úroků, pokud se tyto kapitálové splátky, anuity a úroky staly splatnými po 9. květnu 1933. Podle názoru rekursního soudu týká se toto ustanovení případů, kde byly smlouveny pravidelné kapitálové splátky, dále kde byly smlouveny pravidelné anuity a kde byly smlouveny pravidelné splátky na úrocích, o který případ však v souzeném případě nejde, neboť to nebylo vymáhající stranou ani tvrzeno. V exekuci, o kterou jde, vymáhá se kapitál 10.000 Kč s 6% úroky již od 2. října 1930 jdoucími. To nejsou tedy smlouvené pravidelné splátky úrokové, nýbrž jde o úroky z vymáhané pohledávky již od 2. října 1930, tedy o příslušenství, které sdílí osud vymáhané pohledávky právě tak, jako útraty, třebaže jde o útraty vzniklé po 9. květnu 1933, poněvadž i ty jsou příslušenstvím vymáhané pohledávky, která podle § 3 písm. f) cit. zákona vzhledem k tomu, že vznikla před 9. květnem 1933, požívá i se svým příslušenstvím ochrany podle § 1 cit. zák. Pro opačný názor není v zákoně opory. Naopak by názor prvního soudu vedl k tomu, že by již za sebe kratší dobu mohl vymáhající věřitel navrhnouti pokračování v exekuci pro 6% úroky jdoucí od 1. července 1934 v tom případě, že by dlužníci úroky do 30. června 1934 jdoucí i útraty po 9. květnu 1933 vzniklé zaplatili, aby docílili odklad dražebního řízení, čímž by dlužníkům vznikaly zbytečné útraty, což zajisté by odporovalo intencím zákona.

Nejvyšší soud změnil k dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky usnesení obou nižších soudů v ten rozum, že povolil odklad dražby do 31. prosince 1934, pokud jde o vymáhání kapitálu 10.000 Kč s 6%ními úroky od 2. října 1930 do 9. května 1933 a útrat sporu a útrat exekučních, kdežto ohledně 6%ních úroků po 9. květnu 1933 návrh dlužníků na odklad dražby zamítl.

D ů v o d y:

Rekursní soud vykládá ustanovení § 3 písm. g) zákona čís. 33/34 sb. z. a n. nesprávně, neboť z doslovu tohoto zákonného ustanovení jest zřejmo, že slova »smluvených pravidelných kapitálových splátek...« týkají se jen těchto splátek, nikoliv též úroků, o nichž zákon nikde neustanovuje, že to musí býti »úroky smlouvené, pravidelné«, jak se nesprávně rekursní soud domnívá. Ani ze zprávy ústavně-právního a národohospodářského výboru k zákonu tisk. čís. 1222 senátu neplyne, že se ustanovení § 3 písm. g) zák. týká těch případů, kde byly smlouveny

kapitálové splátky, a kde byly smlouveny anuity a úroky, nýbrž ze zprávy té jest zřejmo, že posl. sněmovna vložila do § 3 ustanovení pod písm. g) obdobné původnímu vládnímu ustanovení s tím obmezením, že se vztahuje na anuity a úroky, jichž splatnost vznikla po 9. květnu 1933, tedy bez ohledu na to, zda jde o smlouvené anuity a úroky, poněvadž bylo v intencích zákona, aby se na závazky vzniklé po 9. květnu 1933 odklad exekucí nevztahoval. Podle názoru rekursního soudu nemohl by žádný věřitel zákonné úroky proti dlužníku zemědělci před 31. prosincem 1934 vymáhati bez ohledu na to, zda se úroky staly splatnými po 9. květnu 1933 či před tímto dnem, a ustanovení § 3 písm. g) cit. zákona bylo by ohledně úroků a anuit bez významu. Po té stránce nelze tedy dovolacímu rekursu odepřít úspěch. Pokud jde o útraty sporu a exekuce jsou příslušenstvím vymáhané pohledávky (§ 65 j. n.), sdílejí osud pohledávky a nezáleží na tom, kdy vznikly, zda před či po 9. květnu 1933, a platí proto o nich ustanovení § 3 písm. f) zákona. Důsledek toho jest, že, nelze-li pokračovati v exekuci pro pohledávku samu, nelze v ní pokračovati ani pro útraty sporu a exekuce, třebaž povstaly po 9. květnu 1933, a bylo proto v této části napadené usnesení ponechati v platnosti.

Čís. 13954.

V konkursu pozůstalosti jest členům rodiny zůstavitele, kteří s ním žili až do jeho smrti ve společné domácnosti, ponechati v domě patřícím do konkursní podstaty, nezbytné obytné místnosti.

(Rozh. ze dne 21. listopadu 1934, R II 518/34.)

Konkursní komisař ponechal v konkursní věci pozůstalosti po inž. Viktoru O-ovi pozůstalé vdově a dceři byt o 5 pokojích a příslušenství bezplatně do 1. listopadu 1934. D ů v o d y: Jelikož vdova a dcera jsou příslušníky rodiny úpadce, zastupované po jeho smrti pozůstalostí, neshledává se rozhodným, zda má vdova po manželu dědické nároky čili nic a přiznán byl nárok na bezplatné bydlení přes to, že žadatelky jsou prý vyděděné. Re k u r s n í s o u d nevyhověl žádosti o bezplatné ponechání bytu do 1. listopadu 1934. D ů v o d y: Bylo uvážiti, že úpadcem není Ing. Viktor O., nýbrž jeho pozůstalost. Následkem toho pozůstalá vdova nemůže z § 6 konk. ř. odvozovati pro sebe práva. § 6 konk. ř. předpokládá, že úpadce v době prohlášení konkursu bydlel v domě, který náleží do konkursní podstaty, kteréžto podmínky v souzeném případě vůbec není, a předpokládá dále, že za stejných podmínek lze přenechati volný byt i členům rodiny úpadcovy. Ježto však úpadkyní jest pozůstalost, nelze pojmově přiznati Anně O-ové stejné právo, jaké by jí snad příslušelo, kdyby úpadcem byl její manžel, zesnulý ing. O. Pro obdobné použití § 6 k. ř. není místa, poněvadž jde o výjimečné ustanovení.

Nejvyšší soud obnovil usnesení konkursního komisaře.

D ů v o d y:

Anna O-ová, vdova a Edeltrauda O-ová, dcera zesnulého inženýra Viktora O-a, žily s ním ve společné domácnosti v domě, patřícím do konkursní podstaty, až do jeho smrti. Ustanovení § 6 konk. ř. nelze ovšem na souzený případ použít, poněvadž inženýr Viktor O. byl v době vyhlášení konkursu na jeho pozůstalost již mrtev. Ustanovení to má ovšem na mysli jen pravidelný případ, že úpadce v době vyhlášení konkursu žil v domě patřícím do konkursní podstaty se členy své rodiny, a neupravuje vůbec případ, kde jde o konkurs na pozůstalost. Bylo by však velmi krutým, kdyby členové rodiny úpadcovy měly nárok na bydlení v domě do konkursní podstaty patřícím jen tehdy, když úpadce byl v době vyhlášení konkursu na živu, kdežto v opačném případě, kde členové jeho rodiny utrpěli tím větší a bolestnější ztrátu úmrtím svého manžela, otce a živitele, by jim právo to nemělo přislušeti. Vůdčí zásadou § 6 konk. ř. jest neodebíratí střechu nad hlavou osobám postiženým již tím, že jejich živitel upadl do konkursu, a jest proto spravedlivé, aby po uvážení všech těchto okolností bylo dovolacím rekurentkám právo bydlení přiznáno (§ 7, poslední věta, obč. zák.).

Čís. 13955.

Úprava pachtovného při zemědělských pachtích (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Co do úpravy pachtovného i pro léta budoucí může soud jen zásadně vysloviti, že pachtýř má nárok na úpravu pachtovného a podle jakých zásad jest je vypočísti.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, R I 845/34.)

K návrhu pachtýře upravil soud první stolice pachtovné za pachtovní roky 1932/1933, 1933/1934, 1934/1935. V rekursu brojila propachtovatelka proti tomu, že bylo upraveno pachtovné též za pachtovní roky 1933/1934 a 1934/1935. R e k u r s n í s o u d napadené usnesení potvrdil. D ů v o d y: Stěžovatelka napadá usnesení prvního soudu, pokud jím bylo upraveno pachtovné pro pachtovní léta 1933/34 a 1934/35, výtýkajíc, že výpočet pachtovného pro tato léta jest nesprávný a nezákonný, poněvadž pro výpočet ten bude základ jiný, než byl pro pachtovní rok 1932/33, a bude jej lze zjistiti teprve, až budou stanoveny průměrné ceny příslušného obilí podle aritmetického průměru z nejvyšších a nejnižších cen znamenanych v měsících červenci, srpnu, září a říjnu toho kterého sklizňového roku. Podle § 7 vl. nař. ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. může pachtýř hospodářských celků, jako jsou dvory, statky nebo usedlosti, nepřesahuje-li výměra zemědělské půdy 250 ha, žádati, by pachtovné, které bylo ujednáno před 1. říjnem

1932, bylo upraveno pro pachtovní rok 1932/33 a zbývající smluvená pachtovní léta, nejdéle však pro tři pachtovní léta, počítajíc v to i pachtovní rok 1932/33. Toto ustanovení přiznává tedy pachtýři hospodářského celku v zásadě nárok na úpravu pachtovného na zbývající smluvní období, nejdéle však na tři nejbližší příští pachtovní roky počítajíc v to i rok 1932/33. Pro otázku, kdy pachtýř může zakročiti o úpravu pachtovného, je rozhodným jen dnešní stav zákonodárství úpravy té se týkající. Ve směru tom přichází v úvahu ustanovení § 7 druhé věty vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n., podle něhož jest pachtýř hodlající uplatnit nárok na úpravu pachtovného, povinen, pod ztrátou nároku oznámiti propachtovateli nebo jeho hospodářské správě doporučeným nebo na potvrzení dedaným dopisem do 15 dnů ode dne účinnosti nařízení, že žádá za úpravu pachtovného. Nedojde-li k dohodě v dalších 30 dnech, může pachtýř v dalších 15 dnech žádati u okresního soudu, v jehož obvodu leží hospodářský celek, aby pachtovné bylo upraveno. Vládní nařízení ponechává veškerý kroky čelící k úpravě pachtovného ve smyslu § 7 cit. nař. pachtýři a odpírá mu nárok na úpravu, neučiní-li v propadné lhůtě v tomto předpisu stanovené oznámení propachtovateli, že za úpravu pachtovného žádá. K jednání o dohodu s propachtovatelem poskytuje vládní nařízení pachtýři dalších 30 dní. Nedojde-li k dohodě, může pachtýř v dalších 15 dnech žádati u okresního soudu, by pachtovné bylo upraveno. Soud zahajuje tedy řízení jen k návrhu pachtýře. Vládní nařízení o úpravě pachtovného nemá ustanovení, jež by umožňovalo pachtýři také pozdějším návrhem vyvolati soudní rozhodnutí o úpravě pachtovného, a jest proto možnost zákroku pachtýřova o provedení úpravy pachtovného postupem předepsaným v § 7 cit. vládního nařízení vyčerpána. Nedostatek předpisu o možnosti pozdějšího zákroku pachtýřova o úpravu pachtovného a vyloučení propachtovatele z jakéhokoliv úkonu, jímž by vyvolal soudní řízení k úpravě pachtovného, svědčí pro názor, že pachtovné na celou dobu § 7 vlád. nař. jest upraveno najednou, ježto v zákonném předpisu nelze najíti vysvětlení pro postup, jež by bylo zachováti k uvedení soudního řízení v činnost při úpravě postupně, an vládní nařízení neponechává úpravu pachtovného stranám, nýbrž provedení úpravy té ukládá soudu (§ 7 odst. (2), § 3 vlád. nař. čís. 164/1933 Sb. z. a n.). Pro názor ten svědčí jednak i časové omezení možnosti úpravy pachtovného na krátkou dobu nejvýše tři let a pak i okolnost, že se nelze domnívati, že by zákonodárce chtěl připustiti zhoršení postavení pachtýřů uzavřevších smlouvu pachtovní před 1. říjnem 1932, jichž pachtovné vyloučil podle důvodové zprávy z úpravy proto, že strany mohly již přihlédnouti samy k trvajícím hospodářským poměrům, kdyžtě na jedné straně připouštěl rok od roku úpravu pachtovného pro smlouvy uzavřené po 1. říjnu 1932 a na druhé straně nechával v platnosti pachtovné před touto dobou ujednané po celou pachtovní dobu. Rozhodným pro úpravu pachtovného může býti jen předpis zákona a skutková základna v době, kdy běží pachtýři lhůta k oznámení propachtovateli, že o úpravu pachtovného žádá, a k podání návrhu u okresního soudu, by pachtovné bylo upra-

veno. Podle poslední věty § 7 vlád. nař. může se úprava státi jen podle § 3 cit. vlád. nař. a za podklad pro ni mohou sloužiti jedině upravovací základy v době oznámení propachtovateli, pokud se týče návrhu pachtýřova u soudu, v souzeném případě tedy základy v roce 1933. Mohou tedy při této úpravě pachtovného přijíti v úvahu jen ceny obilnin vyhlášené v tomto roce, jež nutno vzíti za podklad pro úpravu pachtovného pro celé období 1932—1935, jak také učinil soud první stolice. I když jest souhlasiti se stěžovatelkou, že tyto ceny mohou býti v příštích letech jiné než ony, podle nichž upravil pachtovné soud první stolice, nemohou tvořiti základnu pro úpravu pachtovného žádanou v roce 1933, nýbrž podkladem pro výpočet nejvyššího pachtovného mohou tu býti jen průměrné ceny z údobí měsíců července až listopadu 1933, v kterémžto roce končila lhůta k pachtýřovu oznámení propachtovateli, že žádá o úpravu pachtovného. Změniti tuto základnu jest věcí zákonodárcovou. První soud, upraviv pachtovné i za pachtovní léta 1933/1934 a 1934/1935, neposoudil věc právně mylně.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu propachtovatelky a změnil napadené usnesení, jež zůstalo co do pachtovného roku 1932/1933 nedotčeno, v ostatní části tak, že pachtýř má nárok na úpravu pachtovného pro pachtovní rok 1933/34 a 1934/35 podle zásad § 3 vládního nařízení ze dne 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. na základě průměrných cen roku 1934 pokud se týče 1935.

Důvody:

Podle § 3 vl. nař. z 29. července 1933 čís. 164 sb. z. a n. se má pachtovné vypočítati podle bursovních záznamů za měsíce červenec až listopad toho kterého sklizňového roku. Podle toho nemůže býti pochybné, že základ pro určení pachtovného není stejný pro všechny tři pachtovní roky, nýbrž řídí se podle toho, jaké budou průměrné ceny v tom kterém roce. Ze pachtýř musí uplatniti nárok na úpravu pachtovného i pro léta budoucí ve lhůtě vládním nařízením čís. 164/1933 určené, má za následek jen, že soud může jen zásadně vysloviti, že pachtýř nárok na úpravu pachtovného má a podle jakých zásad jest je vypočísti. Rozhodnutí nižších soudů je tedy nezákonné (§ 46 odst. (2) zák. z 19. června 1931 čís. 100 sb. z. a n.), pročež muselo býti dovolacímu rekursu vyhověno.

Čís. 13956.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Podmínky pro zařazení kancelářského výpravčího ve službě účetně administrativní do staty III a).

Úspěšný výkon t. zv. inteligenční zkoušky neodůvodňuje jmenování do staty III a).

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, Rv I 1529/32.)

Žalobce, jenž byl s platností od 1. července 1921 jmenován oficiálem státních drah staty III b) s pořadím od 1. ledna 1920, domáhal se na československém státu (železniční správě), by byl s platností od 1. července 1921 zařaden do úřednického staty III a) a aby mu byl nahrazen rozdíl ve služném a činovném, vzešlý od 1. ledna 1926. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Jest především zkoumati, zda žalobci vůbec příslušel nárok, aby byl zařaden do úřednického staty III a).

Z toho, že žalobci příslušel nárok, aby byl podle výnosu ministerstva železnic ze dne 30. června 1920, čís. 17.301-1/3 jmenován kancelářským výpravčím s platností od 1. července 1920, neplyne ještě jeho další nárok, aby byl zařaden do úřednické kategorie staty III a), neboť uvedeným výnosem [oddíl A ad a)] byla kategorie kancelářských výpravčů zařazena do podúřednické skupiny B. Teprve nařízením ministerstva železnic ze dne 18. června 1921 čís. 35.081-1/3, jímž byl dosavadní jednotný status III železničních úředníků rozdělen s platností od 1. ledna 1921 ve status III a) a status III b), byla i kategorie kancelářských výpravčů zařazena do staty III a), avšak jen potud, pokud jsou dány předpoklady stanovené prováděcím nařízením. Zároveň bylo nařízením čís. 35.081-1/3 pro úředníky zařazené do staty III a) předepsáno vyšší vzdělání, jehož úprava byla vyhrazena zvláštnímu výnosu. Nařízením ministerstva železnic ze dne 18. června 1921 čís. 35.081-1/3 bylo pak provedeno výnosem téhož ministerstva ze dne 23. srpna 1921 čís. 47.603. V odst. 8 a) tohoto výnosu byly pro uchazeče o místa kancelářských výpravčů ve službě účetně administrativní stanoveny zvláštní podmínky předběžného vzdělání. V přechodních ustanoveních téhož výnosu bylo dále stanoveno v odst. 1., že z dosavadních zaměstnanců již stabilisovaných v kategoriích dříve uvedených, mezi něž náleží též kategorie kancelářských výpravčů, se zařadí do staty III a) bez rozdílu, jsou-li dosud podúředníky nebo již úředníky staty III. všichni ti, kteří nově stanoveným podmínkám ohledně předběžného vzdělání vyhovují. Tim se jasně odkazuje na podmínky předběžného vzdělání, stanovené v témže výnosu pro uchazeče o místa příslušných kategorií. Pro kancelářské výpravčů ve službě účetně administrativní, jakým byl žalobce, byly stanoveny podmínky úspěšného absolvování čtyř nižších tříd středoškolského ústavu nebo měšťanské školy a dvoutřídní školy obchodní, nadané právem veřejnosti, anebo konečně učebního běhu spojeného s měšťanskou školou. Těmito podmínkám žalobce nevyhovoval, neboť podle zjištění soudu první stolice měl tehdy jen obecnou školu. Úspěšný výkon t. zv. inteligenční zkoušky (ve smyslu výnosu ministerstva železnic ze dne 18. října 1919 čís. 34.842), které se žalobce podrobil dne 27. května 1921, by odůvodňoval jen jmenování do staty III b), nikoli do staty III a), což plyne z posledního odstavce výnosu čís. 47.603/1921 (před ustanoveními pře-

chodnými). Na žalobce se tedy nevztahuje ustanovení odstavce prvního, nýbrž ustanovení odstavce druhého přechodních ustanovení výnosu čís. 47.603/1921, podle něhož ze zaměstnanců příslušných kategorií, kteří mají nižší předběžné vzdělání, než jest tímto výnosem stanoveno, se zařadí do statu III a) jen ti, kteří příslušnou službu skutečně konají, mají nejméně dobrou kvalifikaci, svou inteligenci a dosavadním služebním výkonem a chováním plně uspokojují a jsou v každém ohledu důvěry hodni. Již první soud zjistil, že žalobce byl pro hrubé služební poklesky dvakrát propuštěn a že byl několikrát pořádkově trestán pro neslušné chování mimo službu, pro neslušné a urážlivé chování proti úředníkovi, pro odepření poslušnosti a podnapilost a pro nepřístojné chování ve vlaku, na stanici a proti orgánu ředitelství. Tato zjištění prvního soudu nebyla v odvolání napadena a odvolací soud z nich vycházel podle § 498 c. ř. s. Dovolací soud schvaluje závěr z těchto zjištění nižšími soudy vyvozený, že žalobce svým dosavadním služebním výkonem a chováním plně neuspokojoval a že nebyl v každém ohledu důvěry hoden. Na tom nic nemění okolnost, že žalobce byl reaktivován, neboť jeho reaktivace ještě neznamená, že svým dosavadním služebním výkonem a chováním plně uspokojoval a že byl v každém směru důvěry hoden. Dovolatelův poukaz na výnos ministerstva železnic ze dne 27. června 1910 (nikoli z roku 1920), čís. 22.518 nemá významu pro spor, ježto se v něm vykládá pojem úplné nevinny jen se zřetelem k provedenému disciplinárnímu řízení. Nižší soudy tedy správně uznaly, že žalobci nepřislušel nárok, aby byl zařazen do statu III a). Neměl-li žalobce nárok na zařazení do statu III a), pak není oprávněn se domáhati, aby mu byla v tomto statu propočítána služební doba, a není proto třeba obíratí se dovolatelovými vývody o významu výnosu ministerstva železnic ze dne 24. září 1921 čís. 53.924 o propočítání služební doby státních zaměstnanců pro obor správy státních drah.

Cis. 13957.

Skutečnost, že se stalo určité usnesení obecního zastupitelstva (v Čechách), a jaký je jeho obsah, může být prokázána, není-li protokolu, jinými přípustnými průvody.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, Rv I 2076/32.)

Obec S. v Čechách domáhala se na žalovaném zaplacení příspěvku 1000 Kč na opravu cesty a opírala žalobní nárok o dohodu se žalovaným. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 31 čís. 4 zák. ze dne 16. dubna 1864 čís. 7 z. zák. pro království České bylo nutno, by se zastupitelstvo obce S. usneslo, že obec přejímá cestu do vlastnictví a do správy. To se také stalo, neboť odvo-

laci soud zjišťuje na základě výpovědi svědků a plně moci ze dne 16. dubna 1931, že obecní zastupitelství ve schůzi ze dne 16. dubna 1931 zmocnilo starostu Jana Ch-a, Josefa P-a a Antonína K-a, by o sporné cestě za obec S. u okresního úřadu v L. jednali a uzavřeli dohodu. Tomu není na závadu, že o schůzi obecního zastupitelství nebyl nalezen písemný protokol, který jest podle § 50 obec. zřízení o usneseních sepsati, neboť skutečnost, že se stalo usnesení obecního zastupitelství, a jaký je jeho obsah, může být prokázána, není-li protokolu, i jinými přípustnými průvody (Budw. čís. 9890 A, nález ze dne 21. listopadu 1913 čís. 11.943). Není na závadu ani, že plná moc ze dne 16. dubna 1931 nevykazuje náležitosti odstavce druhého § 55 obec. zřiz., neboť nejde o listinu podle tohoto odstavce, nýbrž jen o legitimační listinu pro jednající, a k vystavení jí byl starosta obce podle první věty odstavce prvního § 55 obec. zřiz. oprávněn. Bylo-li obecním zastupitelstvím usneseno, by určení zástupců obce jejím jménem jednali a uzavřeli dohodu, a oni tak učinili, nebylo zapotřebí, by obecní zastupitelství ještě dodatečně dohodu schválilo. To patrně z toho, že se obec plnění závazku z dohody pro ni vyplývajícího ujala, a také od účastníků i žalovaného příspěvek přijala a že obecní zastupitelství se usneslo, aby na žalovaném nedoplatek příspěvku byl žalobou vymáhán.

Cis. 13958.

Smlouva, již se majitel, vydavatel a odpovědný redaktor časopisu zavázal, že uveřejní »zasláno«, ponese-li druhá strana všechny následky případného soudního sporu, zejména následky finanční, se přičítá dobrým mravům a je nicotná podle § 879 obč. zák.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, Rv I 2393/32.)

Žalobce, redaktor a vydavatel časopisu H., zavázal se soudním smírem dáti zadostiučinění, mimo jiné zaplatiti i svědečné 300 Kč, byv obžalován pro přečin proti bezpečnosti cti vzhledem k »Zaslánu«, uveřejněnému žalovaným v časopise H. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení 300 Kč na základě úmluvy mezi žalobcem jako redaktorem periodického časopisu H. a žalovaným, podle níž se mu zavázal žalovaný nahraditi následky vedení sporu, které by mu vznikly uveřejněním »zasláno« žalovaného v onom časopisu, v případě, že by uveřejněný článek zavdal příčinu k soudnímu sporu, zejména následky finanční. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu zamítl, maje za to, že úmluva, o níž se žaloba opírá, jest nicotná, přičítá se dobrým mravům.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání uplatňuje jen dovolací důvod § 503 čís. 4 c. ř. s. a snaží se dovoditi, že se úmluva v žalobě tvrzená nepřičítá dobrým mravům. Leč

neprávem. Žalobce jako majitel, vydavatel a odpovědný redaktor časopisu H. byl povinen, by před uveřejněním »Zaslána«, sepsaného žalovaným, použil náležitě pozornosti a, kdyby se jeho obsah přičil zákonu, odmítl jeho uveřejnění. Zanedbání této povinné péče zakládá skutkovou podstatu přestupku podle § 6 zák. č. 124/24. Smlouvou tvrzenou v žalobě, že žalobce uveřejní »Zasláno«, když žalovaný ponese všechny následky případného soudního sporu, zejména následky finanční, bylo žalobcovi přislíbeno určité plnění za to, že nebude dbáti předpisu § 6 tiskového zákona, tedy za to, že se dopustí trestného činu. Taková smlouva se přičí dobrým mravům a je nicotná podle § 879 obč. zák.

Čís. 13959.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Ustanovením druhého odstavce čl. VIII. zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 2 sb. z. a n. na rok 1920, byl změněn dosavadní předpis § 130, odstavec první, služ. řádu z roku 1898 a příslušná změna byla provedena úpravou nyní platného § 115 odst. 1 a 2 služ. řádu v doslovu z roku 1926.

Zaměstnanec může býti dán do výslužby z úřední moci, je-li neschopen ke službě a je-li vyloučeno, že opět nabude schopnosti ke službě. Zaměstnancova souhlasu není třeba.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, Rv I 1954/34.)

Žalobce, dilenský čl. státních drah, byl dán dnem 1. listopadu 1932 do trvalé výslužby. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu (železniční správě), by bylo zjištěno, že výnos ministerstva železnic ze dne 30. prosince 1932, pokud jím byl potvrzen výměr ředitelství státních drah v Praze ze dne 6. září 1932, je v tom směru, že se žalobce dává do výslužby dnem 1. listopadu 1932, neplatný, a by žalovaný byl uznán povinným převést žalobce za dobu od 1. listopadu 1932 do 31. března 1933 do stavu aktivních dilenských čl. státních drah, s tím, že žalobce může býti dán do výslužby jen dnem 1. dubna 1933. Procesní soud prvního státního soudu uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Není sporné, že žalobce byl dán do trvalé výslužby dnem 1. listopadu 1932, a podle té doby jest posuzovati rozhodnou otázku, zda jeho přeložení do trvalé výslužby z úřadu se stalo důvodně. V druhém odstavci čl. VIII. zákona ze dne 17. prosince 1919, čís. 2 sb. z. a n. z roku 1920 bylo ustanoveno, že pro členy pensijního (provisijního) ústavu státních drah platí § 79 zákona ze dne 25. ledna 1914, čís. 15 ř. z. (slu-

žební pragmatiky), pokud se v něm stanoví, že zaměstnanec má právo žádati, by byl dán na trvalý odpočinek, jenom když jest trvale nezpůsobilý službě nebo když překročil 60. rok věku. Tímto zákonným ustanovením byl změněn dosavadní předpis § 130 odst. 1 služebního řádu z roku 1898 a příslušná změna byla provedena úpravou nyní platného § 115 odst. (1) a (2) služebního řádu v doslovu z roku 1926 (příl. 2). V § 130 odst. 2 a) služebního řádu z roku 1898 bylo dále ustanoveno, že úředník, podúředník a zřízenec může býti dán z moci úřední na trvalý odpočinek, jsou-li splněny předpoklady, aby byl dán na trvalý odpočinek na vlastní žádost. Bylo-li na základě čl. VIII. odst. 2 zákona čís. 2 sb. z. a n. z roku 1920 novou úpravou § 115 odst. 1 služebního řádu (příl. 2) stanoveno, že zaměstnanec má nárok, aby byl dán na trvalý odpočinek i tehdy, je-li neschopen ke službě a je-li vyloučeno, že opět nabude schopnosti ke službě, vyplývá z toho, že za těchže předpokladů může býti dán na odpočinek i z moci úřední. Nová úprava § 115 odst. 3 a) služebního řádu v doslovu nyní platném jest tedy v souladu s čl. VIII. zákona čís. 2 sb. z. a n. z roku 1920 a s dřívějším ustanovením § 130 odst. 2 a) služebního řádu z roku 1898. Žalobcova souhlasu ve smyslu § 4 služebního řádu nebylo v tomto směru potřeba, neboť nejde o porušení žádného ze zaručených práv, uvedených v § 40 služebního řádu. Podle výměru ředitelství státních drah v Praze ze dne 6. září 1932 čís. 6082-I. byl žalobce přeložen z moci úřední do trvalé výslužby jen z důvodu uvedeného v § 115 odst. 3 a) služebního řádu, nikoli z důvodu podle § 115 odst. 3 c) služebního řádu, takže jest rozhodné jen, zda žalobce byl v době přeložení do trvalé výslužby neschopen ke službě a zda bylo vyloučeno, že opět nabude schopnosti ke službě. Nezáleží na tom, že přeložení do trvalé výslužby se stalo před uplynutím t. zv. nemocenského roku, a nemají významu dovolatelovy vývody činěné z toho, že neuplynul ještě celý rok jeho nemoci. Vždyť neschopnost ke službě podle § 115 odst. 3 a) služ. řádu jest vlastností (stavem) rázu trvalého a není totožná s okolností, že zaměstnanec — třeba i ke službě jinak schopný — byl od výkonu služby nepřetržitě po celý rok zdržen nemocí. Skutečnost, že zaměstnanec byl po celý rok zdržen nemocí od výkonu služby, tvoří sama o sobě jiný důvod pro přeložení do výslužby z moci úřední, a to do výslužby dočasné, lze-li očekávati, že zaměstnanec opět nabude způsobilosti ke službě (§ 116 b) služ. řádu), nebo do výslužby trvalé, nelze-li se nadíti, že by mohl opět nastoupiti službu (§ 115 odst. 3 c) služ. řádu). Při posuzování žalobního nároku co do jeho důvodnosti nelze proto přihlížeti v tomto případě k ustanovení § 56 služebního řádu, jež se vztahuje jen na zaměstnance nemocné (§ 55 odst. 1 služ. řádu), nikoliv na zaměstnance ke službě vůbec a trvale neschopné. Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobce jest trvale neschopen ke službě, takže jest vyloučeno, že opět nabude schopnosti ke službě. Z toho plyne, že u žalobce byly splněny předpoklady stanovené v § 115 odst. 3 a) služebního řádu a ze proto železniční správa byla oprávněna dáti jej do trvalé výslužby z moci úřední dnem 1. listopadu 1932.

Čís. 13960.

Ochrana nájemců.

Otázka, zda vypovídaný předmět jest střední, či velkou provozovnou, jest otázkou právní, nikoliv skutkovou.

Soud není vázán znaleckým posudkem ani dobrozdáním obchodní a živnostenské komory, jež jsou jen pomůckami pro soud, který rozhoduje samostatně o povaze provozovny.

Hotel o 60 pokojích kromě vedlejších místností jest velkou provozovnou.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, Rv I 2300/34.)

Zalobci dali žalované soudní výpověď z hotelu. Žalovaná namítla v podstatě, že nájemní poměr požívá ochrany nájemců, ježto jde o střední provozovnu. Procesní soud první stolice ponechal soudní výpověď v platnosti. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jádrem sporu jest otázka, zda vypovídaný předmět jest střední, či velkou provozovnou, v kterémžto posléz uvedeném případě by se naň nevztahoval zákon o ochraně nájemníků podle čl. I § 4/1 čis. 4 zák. ze dne 19. prosince 1931, čis. 210 sb. z. a n. (nyní § 26 (1) čis. 8 d) zák. v doslovu uveřejněném vyhláškou ministra sociální péče ze dne 24. března 1934 čis. 62 sb. z. a n.). Prvý soud, zjistiv ze spisů okresního soudu civilního, že otázka ta byla v řízení o úpravu nájemného podle § 23 zák. čis. 44/1928 rozhodnuta již pravoplatně krajským soudem jako soudem rekursním usnesením ze dne 23. října 1933 a to tak, že pronajatý objekt je velkou provozovnou, projevil právní názor, že rozhodnutím tím je vázán i v řízení podle §§ 560 a násl. c. ř. s., a uznal výpověď za účinnou. Odvolací soud potvrdil rozsudek prvního soudu, nepokládal však za potřebné řešiti otázku, zda je vázán rozhodnutím v nesporném řízení o povaze najatého objektu, nýbrž řešil otázku tu samostatně na základě skutečností zjištěných v nesporném řízení o úpravě nájemného a dospěl k těmž právnímu závěru, jako v nesporném řízení rekursní soud, t. j., že jde o velkou provozovnu. Mylně se dovolatelka domnívá, že jde o otázku skutkovou, nikoli právní, neboť z § 11 zák. o ochr. náj. vyplývá zřejmě, že zákon, uváděje, že soud má přihlížeti k velikosti provozovny, ke způsobu jejího užívání a k rozsahu podniku, podává jen měřítko (vodítko) pro rozhodování soudu o povaze provozovny, že i posudek obchodní a živnostenské komory jest právě jen posudkem a pomůckou pro soud, jenž rozhodne samostatně o povaze provozovny. Toto rozhodnutí jest výsledkem logických úvah soudu, tedy právním posouzením, jež náleží výhradně soudu. Ani znaleckým posudkem není soud vázán, neboť hodnotí jeho význam jako každý jiný důkaz podle volného uvážení (§§ 272 a 463 c. ř. s.). S tohoto hlediska je tedy ne-

rozhodně, že v řízení o úpravu nájemného podala jednak korporace Obchodní a živnostenská komora v Praze a Svaz hotelierů a velkorestauraterů v Praze, jednak soudní znalec shodný posudek, že hotelový podnik žalované jest pokládati ve smyslu zákona na ochranu nájemníků za střední provozovnu. V tom, že přes tato dobrá zdání dospěly nižší soudy k závěru, že nejde o střední, nýbrž o velkou provozovnu, není rozporu se spisy podle § 503 čis. 3 c. ř. s., nýbrž jde, jak již řečeno, jen o právní závěr, který lze napadati jen dovolacím důvodem § 503 čis. 4 c. ř. s. Jde jen o to, jaké vlastnosti činí provozovnu velkou ve smyslu zák. o ochr. náj. Ve směru tom podává zákon v § 11 zák. o ochr. náj. měřítko pro rozhodování soudů o zvýšení nájemného v řízení nesporném v ten smysl, že soud při rozhodnutí, zda provozovna podle § 9 je malá, či střední, a podle toho ovšem také, zda je větší, než střední, tedy velká (§ 4 (1) čis. 4 zák. č. 210/1931), má přihlížeti k její velikosti, ke způsobu jejího užívání a k rozsahu podniku (srov. rozh. čis. 12.841 a 12.945 sb. n. s.). Byť i zákonodárce nehleděl jen k objektivnímu měřítku (rozsahu místností), nýbrž měl také na mysli subjektivní vlastnosti a činnost nájemníka, větší rozsah podnikání nájemníka, způsob užívání najatých místností a pod., je v souzeném případě počet a rozsah místností rozhodným pro posouzení, o jakou provozovnu jde. Není sporu o tom, že hlavní výdělečná činnost žalované spočívá v pronájmu hotelových pokojů, a že k účelu tomu používá kromě vedlejších místností 60 pokojů v úhrnné výměře 762'037 m² umístěných ve třech patrech domu. Již z toho je zřejmé, že žalovaná provozuje výdělečnou činnost hlavní, pronajímání pokojů cizincům k přechodnému pobytu, v rozsahu velikém, a již tato okolnost je postačitelem měřítkem pro správný úsudek, že jde o velkou provozovnu ve smyslu čl. I § 4 (1) č. 4 zák. čis. 210/1931 sb. z. a n., nehledíc k tomu, zda jsou vždy všechny místnosti obsazeny, a nehledíc k tomu, jakého obratu a zisku dočítuje žalovaná, neboť to jsou již otázky hospodářské prosperity podniku.

Čís. 13961.

Předpokladem § 6 ex. ř. jest, že pro téhož povinného je více exekučních soudů. Předpisu tohoto nelze však použiti k souhrnné žádosti proti více povinným, pro něž platí rozličné exekuční soudy.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, R II 516/34.)

Na základě rozsudku krajského soudu v Uherském Hradišti návrh vymáhající věřitel mimo jiné proti Aloisu N-ovi a Maxu N-ovi u okresního soudu civilního pro Brno-město povolení exekuce zabavením pohledávky. Exekučním soudem proti Maxu N-ovi byl okresní soud civilní pro Brno-město, proti Aloisu N-ovi okresní soud v Uherském Ostrohu. Soud první stolice povolil exekuci proti oběma dlužníkům. Rekursní soud exekuční návrh proti Aloisu N-ovi zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

Důvody:

Povoliti žádané exekuce proti Aloisu N-ovi byl příslušný buď krajský soud v Uherském Hradišti podle § 4 č. 1 ex. ř., neb okresní soud v Uherském Ostrohu za předpokladu posledního odstavce § 4 ex. ř., kdežto pro ostatní povinné byl jako exekuční soud příslušný též k povolení exekuce dle uvedeného předpisu okresní soud civilní pro Brno-město. Všechny tyto soudy jsou výlučné (§ 51 ex. ř.). Dovolávání se předpisu § 6 ex. ř. není případné, poněvadž okresní soud civilní pro Brno-město není pro povinného Aloise N-a exekučním soudem ve smyslu § 18 čis. 3 ex. ř. Předpokladem § 6 ex. ř. jest, že pro téhož povinného je více exekučních soudů buď proto, že má povinný u několika okresních soudů obecný soud ve sporných věcech nebo vzhledem k poloze majetku, na který se exekuce vede, nebo vzhledem k současné žádosti za několik druhů exekuce, jež mají býti vykonány v rozličných soudních obvodech, nelze však předpisu tohoto použití k souhrnné žádosti proti více povinným, pro něž platí rozličné soudy exekuční. Pro takový případ postačí k zamezení komplikací a zdržení exekučního řízení, by žádost byla podána u soudu příslušného podle předpisu § 4 čis. 1 ex. ř.

Čís. 13962.

Služební pragmatika pro úředníky a zřizence města Brna.

S hlediska § 54, odstavec pátý služ. prag. stačí, byl-li omluvný důvod nemoci prokázán zaměstnancem i dodatečně.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, Rv II 706/32.)

Žalobce, silniční dozorce města Brna, domáhal se na městské radě hlavního města Brna, aby mu bylo vyplaceno to, co mu bylo sraženo za dobu jeho nemoci. **O b a n i ž š í s o u d y** žalobu zamítly, **o d v o l a c í s o u d** z těchto důvodů: Ze smyslu služebních předpisů vyplývá, že nestačí, když městský zaměstnanec jinému zaměstnanci, který není představeným, sdělí, že chce jíti k lékaři, nýbrž jest nutno, by nemoc neb jiný závažný důvod znemožňující službu, co nejdříve byl oznámen představenému (§ 54 odst. (1) služ. pragmatiky), a, trvá-li důvod nepřítomnosti dále než tři dny, jest tento důvod prokázati (§ 54 odst. (5) služ. prag.). Tento průkaz byl by musil žalobce předložiti svým představeným. Žalobce neučinil ani to ani ono a ani netvrdil vůbec v dosavadním řízení, že předložil průkaz o své nemoci. Je tedy zřejmo, že se žalobce dopustil porušení služebních předpisů, které mají v zápětí ztrátu služebních požitků po dobu neomluvené nepřítomnosti. I když žalobce skutečně byl nemocen, nemění to nic na věci, poněvadž nemoc nebyla

představeným ani hlášena ani prokázána. Služební předpisy nevyžadují, by to zaměstnanec učinil osobně a ihned, žalobce však předpisům těm nevyhověl vůbec, ač měl možnost učiniti to nějakým způsobem, na př. poštou. Za tohoto stavu byla věc též soudem prvé stolice posouzena správně po stránce právní, když došel k závěru, že žalobce ve smyslu služební pragmatiky nemá nárok na zažalované služební požitky, an jednal proti služebním předpisům, a byly tu předpoklady ztráty těchto požitků.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvé stolice, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl.

Důvody:

Žalobce se domáhá na žalované obci zaplacení částky 2.848 Kč, která prý mu byla sražena z jeho služného na základě ustanovení § 54 odst. 1 a 5 služební pragmatiky pro úředníky a zřizence města Brna. Doslov těchto ustanovení není mezi stranami sporný. Pro rozhodnutí o žalobním nároku nezáleží na tom, zda se žalobce nezachoval podle předpisu **p r v n í h o** odstavce § 54 služební pragmatiky, neboť v tomto odstavci není stanoveno, že opomenutí včasného ohlášení nemoci má v zápětí ztrátu služebních požitků. Ustanovení o ztrátě služebních požitků za dobu neomluvené nepřítomnosti ve službě jest obsaženo teprve v **p á t ě m** odstavci § 54, a to jen za předpokladu, že úředník anebo zřizenc zůstane samovolně mimo službu déle než tři dny a že neprokáže dostatečný omluvný důvod. V § 54 odst. 5 služební pragmatiky není určena žádná propadná lhůta, do které musí dostatečný omluvný důvod býti prokázán, ani se tam nestanoví, že omluvný důvod, záleží-li v nemoci, musí býti prokázán předložením lékařského vysvědčení. Způsob průkazu omluvného důvodu není tam vůbec upraven. Jest proto přisvědčiti dovolatelovu názoru, že po případě postačí, byl-li omluvný důvod nemoci zaměstnancem prokázán i dodatečně. Doslov § 54 odst. 5 služební pragmatiky připouští tento výklad a, použila-li snad žalovaná obec nejasných výrazů ve služební pragmatice, kterou vydala jako podstatnou součást služebních smluv pro své zaměstnance, šlo by to podle § 915 obč. zák. na její vrub.

Žalobce přednesl v řízení v první stolici a nabídl důkaz o tom, že dne 29. ledna 1930 onemocněl, že šel k lékařské prohlídce k MUDr. Josefu H-ovi, který jej uznal nemocným a léčil jej až do 24. března 1930. Již soud první stolice zjistil, že žalobce hlásil **o d c h o d k l é k a ř i**, že při svém návratu do práce přinesl svému představenému Karlu P-ovi lékařské vysvědčení a ze svědectví MUDr. Josefa H-e, jenž v kritické době žalobce léčil, vzal za prokázáno, že žalobcova nemoc byla takového rázu, že byl k práci neschopen. Z toho plyne, že žalobce prokázal svou nemoc jako dostatečný omluvný důvod pro to, že zůstal déle než tři dny mimo službu, a jeho nepřítomnost ve službě byla aspoň dodatečně omluvena a nebyla samovolná. Srážení jeho služebních požitků za dobu prokázané nemoci nebylo tedy provedeno po právu a dovolací

důvod podle § 503 čis. 4 c. ř. s. jest opodstatněn. Přes to, že dovolací důvod právní mylnosti byl uznán za opodstatněný a že žalobcův nárok jest svým důvodem po právu, nemůže dovolací soud rozhodnouti hned ve věci samé, ježto nižší soudy, vycházejíce z mylného právního názoru, že srážky žalobcových služebních požitků byly provedeny důvodně, nezkoumaly oprávněnost žalobního nároku co do jeho výše a ne učinily po té stránce žádných skutkových zjištění, ač žalovaná obec namítala, že byla žalobci z důvodu nepřítomnosti ve službě sražena jen částka 1.944 Kč, nikoli celá zažalovaná suma 2.848 Kč.

Čís. 13963.

Nejde o případ § 111 c. ř. s., odjela-li strana jen na přechodnou dobu (na kampaň do cukrovaru v jiném místě).

Straně nelze tu ukládati povinnost, by ustanovila osobu k přijetí soudních obsílek, aneb aby oznámila změnu dočasného pobytu soudu. Doručnému orgánu jest tu postupovati podle §§ 102, 104 c. ř. s., po případě podle předpisu § 15 odst. 1 v. n. min. pošt a telegrafů vydaného vzhledem na vl. nař. ze dne 17. ledna 1927 čis. 2 sb. z. a n. a uveřejněného ve věstníku ministerstva spravedlnosti str. 184/1928.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1934, Rv II 801/34.)

Procesní soud prvě stolice vyhověl žalobě o uznání otcovství a o placení výživného. Odvolací soud usnesením pojatým do rozsudku zamítl odvolání, pokud uplatňovalo zmatečnost, a uvedl v tomto směru v důvodech: Odvolatel spatřuje zmatečnost podle § 477 čis. 4 c. ř. s. v tom, že nezákonným postupem, opomenutím doručení, byla mu odňata možnost před soudem projednávat. Obsílka k ústnímu jednání na 25. listopadu 1933 nebyla prý řádně doručena, následkem čehož vůbec nevěděl o tom, že se ústní jednání konalo, o čemž se dověděl teprve z rozsudku. Dne 8. října 1933 odstěhoval se prý z Luhačovic, udal listonoši svou adresu, na kterou mu měl poštu odesílati, ježto odejel na kampaň do cukrovaru v Trnavě, kde dlel až do 30. prosince 1933. Ježto prý listonoš G. jeho adresu znal, měl mu pod udanou adresou obsílku poslati, po případě měl postupovati podle § 102 c. ř. s. Vytýkané zmatečnosti tu není. Odvolací soud dal doplniti řízení výsledkem svědka Antonína G-a a Josefa L-a. Svědeckou výpovědí Antonína G-a zjistil odvolací soud, že za žalovaného, který odejel začátkem října 1933, přijímal veškerou poštu Josef L., který mu sdělil, že pro žalovaného ji za jeho nepřítomnosti vyřizuje, že obsílku k ústnímu jednání na 25. listopadu 1933 doručil Josefu L-ovi, který ji nechtěl přijati. Z toho důvodu prý obsílku vzal zpět na poštu a Josefu L-ovi odevzdal lístek o oznámení doručení obsílky, při čemž mu řekl, že obsílka bude na poště po 14 dnů uložena a že v dalším nese si žalovaný sám následky. Svědeckou výpovědí Josefa L-a zjistil odvolací soud, že svědek bydlí ve

stejném domě v Luhačovicích se žalovaným, že žalovaný začátkem října odejel na řepnou kampaň do cukrovaru v Trnavě, že svědek jeho adresu znal a že, když koncem října 1933 přišel k němu listonoš G. s tím, že žalovanému má doručiti obsílku od soudu a že nemůže žalovaného zastihnouti doma, sdělil mu, že tuto obsílku ukládá na poštu, a nechal mu oznámení o doručení v jeho obchodě. Svědeckou výpovědí Josefa L-a dále zjistil odvolací soud, že žalovanému neoznámil, že mu došla nějaká obsílka od soudu, a že lístek od doručení nechal dále ve svém obchodě. Z tohoto zjištění dospěl odvolací soud k přesvědčení, že jednak žalovaný listonoši Antonínu G-ovi svou adresu, na kterou mu měl veškerou poštu posílati, nesdělil, nýbrž, že listonoš Antonín G. ve smyslu § 102 c. ř. s. řádně obsílku Josefu L-ovi, synu pronajimatelky bytu Emilie L-ové, u níž žalovaný bydlel, doručil, a že proto právem obsílku pak na poště uložil, ohlásiv Josefu L-ovi toto uložení písemnou oznámkou. Neprávem stojí odvolatel na stanovisku, že prý v době od 8. října do 30. prosince 1933 v Luhačovicích neměl bytu a že tedy listonoš měl obsílku zaslati mu na adresu žalovaného do Trnavy, po případě měl ji soudu vrátiti s poznámkou, že se z Luhačovic odstěhoval a neměl provésti náhradní doručení, neboť žalovaný sám při ústním jednání dodal, že v roce 1931 odejel k sestře do Brna na návštěvu, když místa jako vážný nedostal, a že tam u ní onemocněl, takže o případ § 111 c. ř. s. se zde nejedná, neboť žalovaný ani bydliště ani byt nezměnil a bylo věci žalovaného, by pro případ dočasného vzdálení se ze svého bytu (má totiž v Luhačovicích trafiku) ustanovil sobě osobu, která by za něj obsílky od soudu přijímala, po případě mohl změnu svého dočasného bytu oznámiti soudu, to tím více, když věděl o tom, že jest o uznání otcovství žalován, a že spor jest v běhu, neboť žalovaný sám při ústním jednání 12. září 1933 u soudu bez zástupce byl přítomen a tam námitky činil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších stolic i řízení jim předcházející počínajíc ústním jednáním ze dne 25. listopadu 1933 a vrátil věc soudu prvě stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Ježto usnesení, jímž odvolací soud nevyhověl odvolání z důvodu zmatečnosti, bylo poято do rozsudku, může dovolatel mu odporovati dovoláním podle § 503 čis. 1 c. ř. s. (srov. plen. rozhodnutí z 30. prosince 1927 Pres. 227/27 čis. 7671 sb. n. s.). Dovolání jest opodstatněné. Důvody zmatečnosti zkoumá soud z úřadu. Jest proto bez významu, že dovolatel sám zastává proti odvolacímu soudu názor, že v příčině doručování obsílky k ústnímu jednání na den 25. listopadu 1933 jde o případ § 111 c. ř. s. Toto zákonné ustanovení předpokládá, že strana změnila za sporu bydliště nebo byt, to jest že dosavadní bydliště nebo byt opustila a pořídila si jiné. Tomu však tak nebylo u žalovaného, který udal v odvolání, že je na bytě u Emilie L-ové a že pouze na přechodnou dobu odejel na kampaň do cukrovaru v Trnavě, a v dovolání uvádí, že

se 30. prosince 1933 vrátil. To plyne též ze zjištění odvolacího soudu na základě výpovědi svědka Josefa L-a.

Byl proto odvolací soud správného názoru, že tu nejde o případ § 111 c. ř. s., avšak neprávem ukládal dovolateli povinnost, aby ustanovil osobu k přijetí soudních obsílek, aneb aby oznámil změnu dočasněho pobytu soudu. Pro takovou povinnost není podkladu v předpisech c. ř. s. upravujících otázku doručování, když o případ § 111 c. ř. s. tu nešlo. Šlo o náhradní doručení upravené v §§ 102, 104 c. ř. s. Poštovní orgán nezastihl dovolatele v jeho bytě a Josef L., syn pronajímatelky bytu, jemuž pro nedostatek osob v odstavci prvém § 102 c. ř. s. uvedených doručovatel chtěl zásilku dodat, odepřel ji přijati. Měl proto poštovní orgán zásilku podle předpisu § 15 odst. 1 výnosu min. pošt a telegrafů vydaného vzhledem na vládní nařízení ze dne 17. ledna 1927 č. 2 sb. z. a n. a uveřejněného ve věstníku ministerstva spravedlnosti str. 184/1928 zaslati za dovolatelem, když jeho adresa mu byla L-em oznámena, nikoliv ji uložit na poštu. Ostatně i v případě, že by mu nebyla adresa dovolatelova známa, nemohlo uložení na poštu mít účinek doručení (§ 104 třetí odstavec c. ř. s.), když doručovatel nepřipevnil na dveře bytu dovolatelova oznámení v § 104 první odstavec c. ř. s. předepsané (srov. rozhod. čís. 11.368 sb. n. s.). Byl tedy postup doručujícího orgánu nezákonný. Poněvadž dovolatel jiným způsobem o ustanoveném roku nezvěděl, byly řízení v první stolici počínajíc ústním jednáním ze dne 25. listopadu 1933, jakož i rozsudek prvního soudu a důsledkem toto i rozsudek odvolacího soudu stíženy zmatečností podle § 477 čís. 4 c. ř. s. a bylo podle § 510 druhý odstavec c. ř. s. věc vrátni soudu první stolice.

Čís. 13964.

Návrh vymáhajícího věřitele, by dražba byla prozatím provedena jen ohledně části knihovního tělesa, jež byla odhadnuta, je zásadně přípustný.

O tomto návrhu lze však rozhodnouti až po řádném odhadu všech pozemků tvořících knihovní těleso dané do dražby, po předložení dražebních podmínek a po slyšení všech účastníků při roku k určení dražebních podmínek podle § 162 ex. ř., a to podle směrnic výnosu min. sprav. ze dne 1. března 1910, čís. 32.963/9 věstn. min. sprav. z r. 1910 str. 157.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, R I 1041/34.)

Soud první stolice vyhověl návrhu vymáhajícího věřitele, by byla prozatím vykonána dražba jen těch nemovitostí, jež byly odhadnuty. Rekursní soud zamítl návrh vymáhajícího věřitele.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a uložil prvému soudu, by, doplně řízení, o návrhu vymáhajícího věřitele znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Především je zdůrazniti, že návrh vedoucího vymáhajícího věřitele nezněl tak, aby dražební řízení omezeno bylo na některé součásti nemovitostí do dražby daných, nýbrž vedoucí vymáhající věřitel navrhl jen, aby výkon dražby prozatím byl proveden jen ohledně nemovitostí, jež byly odhadnuty. Takový návrh nepřiči se ani ustanovení exekučního řádu (§§ 133, 134 ex. ř.) ani předpisům všeobecného zákona knihovního (§§ 3. 10, 13), ježto odepsání jednotlivých parcel a částí parcel z jednotného knihovního tělesa jest přípustné, ovšem za předpokladu § 74 kn. zák., a na zatížení knihovního tělesa se tím nic nemění (srov. výnos min. sprav. ze dne 1. března 1910 čís. 32.963/9 věstn. min. sprav. z r. 1910 str. 157, otištěný v § 133 ex. ř. ve vydání čl. kompasu 1934 str. 709, § 16 odst. (1) vl. nař. čís. 100 z roku 1933 a Mandyczewski »Die Zwangsversteigerung physischer Teile von Grundbuchskörpern«, Oesterr. Richterzeitung 1904 str. 81 a násl.). O takovém návrhu bude však lze rozhodnouti až po řádném odhadu všech pozemků tvořících knihovní tělesa do dražby daná, po předložení dražebních podmínek a po slyšení všech účastníků, vymáhajících věřitelů, povinného a věcně oprávněných, při roku ustanoveném k určení dražebních podmínek podle § 162 ex. ř., a to podle směrnic vydaných v uvedeném výnosu min. sprav. ze dne 1. března 1910. Bude nutno provésti odhad všech nemovitostí, zapsaných v dotčených knihovních vložkách, ovšem ne podle způsobu obdělávání tam uvedeného, nýbrž podle skutečného nynějšího stavu i s příslušenstvím ve smyslu §§ 294—297 obč. zák. K tomu účelu bude třeba reprodukovati dřívější stav výměry parcel, který byl bez provedení knihovního pořádku časem změněn, a použití při tom buď ohlašovacích archů, o nichž se zmínil katastrální měřičský úřad v H. anebo, nebude-li jiného východiska, posudku znalce (zeměměřiče). O návrhu strany vymáhající bude však prvému soudu znovu rozhodnouti, a to, jak již uvedeno, po předložení nových podle doplněného odhadu upravených dražebních podmínek při roku podle § 162 ex. ř.

Čís. 13965.

Tím, že si vymáhající věřitel vymohl knihovní poznámku výpovědi zabavené a k vybrání mu přikázané hypotekární pohledávky podle § 59 knih. zák. a čl. XIII čís. 7 uvoz. zák. k ex. ř., nestala se pohledávka dosud nevykonatelná pohledávkou vykonatelnou. Nezaplátí-li dlužník vypovězenou pohledávku ve lhůtě výpovědní, musí si vymáhající věřitel, chce-li ji exekucí vymáhati, nejprve opatřiti některý z exekučních titulů § 1 ex. ř. Co do otázky vykonatelnosti jest bezvýznamná i další knihovní poznámka, »že se vypovězená pohledávka stává do výše vykonatelné pohledávky vymáhajícího věřitele ihned splatnou«.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, R I 1104/34.)

Soud první stolice povolil exekuci vnučenou dražbou dlužnickových nemovitostí. Rekursní soud exekuční návrh zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesením krajského soudu v M. ze dne 17. října 1931 bylo na základě smíru ze dne 12. června 1931 pro vykonatelnou pohledávku vymáhající věřitelky 8.000 Kč s příslušenstvím ve vl. čís. 3 kat. obce L. jako vkladbě hlavní a ve vl. čís. 45, 159, 262, 387 téže kat. obce a vl. čís. 177, 226 kat. obce S. jako vkladbách vedlejších povoleno vnučené zřízení práva nadzástavního na polovině knihovně zajištěné pohledávky za nedoplatek kupní ceny 200.000 Kč, která příslušela Františku H-ovi staršímu proti povinnému (Františku H-ovi mladšímu) z odstupní smlouvy ze dne 11. září 1928. Toto usnesení bylo okresním soudem v P. dne 20. října 1931 knihovně provedeno. Usnesením okresního soudu v P. ze dne 2. června 1933 byla k vydobytí této pohledávky vymáhající věřitelky 8.000 Kč s přísl. povolena: I. Exekuce příkázáním k vybrání a za tím účelem výpovědí pohledávky, příslušející dlužníku Františku H-ovi staršímu proti poddlužníkovi Františku H-ovi mladšímu podle odstavec II. smlouvy ze dne 11. září 1928 s tím, že se pohledávka Františka H-a staršího za nedoplatek kupní ceny nemovitostí stává do výše vykonatelné pohledávky strany vymáhající s příslušenstvím ihned splatnou, II. poznámka vykonatelnosti pohledávek 8.000 Kč s přísl. a 590 Kč ve vl. čís. 3 kat. území L. jako ve vkladbě hlavní a v ostatních svrchu uvedených vložkách jako vkladbách vedlejších na základě smíru ze dne 12. června 1931. Podotýká se, že v tomto smíru není zmínky o pohledávce vymáhající věřitelky v částce 590 Kč. Také toto usnesení bylo knihovně provedeno. Jde o zabavení a příkázání k vybrání pohledávky knihovně zajištěné (§ 320—323 ex. ř.). Oprávnění, jichž nabyla vymáhající věřitelka na základě shora uvedených usnesení, jest proto posuzovati podle § 322 odstavec druhý ex. ř. Podle tohoto ustanovení zákona byla vymáhající věřitelka zmocněna jménem dlužníka (Františka H-a staršího) žádati na poddlužníkovi (na povinném Františku H-ovi mladším), aby zapravil částku v usnesení o příkázání pohledávky nanačtenou, leč jen podle právní platnosti zabavené pohledávky a podle její dospělosti (§ 308 ex. ř.). Vymáhající věřitelka nemohla proto co do zabavené a jí k vybrání přikázané pohledávky proti povinnému nabýti více práv, než příslušelo proti němu Františku H-ovi staršímu. Pohledávka, která tomuto přísluší proti povinnému, jest knihovně zajištěna smlouvou zástavním právem. Vykonatelnost této pohledávky, která by byla umožňovala věřiteli Františku H-ovi staršímu přímý exekuční zásah na zavazené nemovitosti, z pozemkové knihy nevysvětluje a vymáhající věřitelka nepředložila exekuční titul, z kterého by byla patrna vykonatelnost vymáhané pohledávky proti povinnému, neboť smír ze dne 12. června 1931, jehož se dovolává jako exekučního titulu, byl dojednan jen s Františkem H-em starším. Tím, že si vymáhající věřitelka vymohla

knihovni poznámku výpovědi zabavené a jí k vybrání přikázané pohledávky podle § 59 kn. zák. čl. XIII. čís. 7 uv. zák. k ex. ř., nestala se dosud nevykonatelná pohledávka vykonatelnou, neboť tato poznámka nemá význam, který jí přikládá vymáhající věřitel. Nezaplatili-li dlužník vypovězenou pohledávku ve lhůtě výpovědní, musí si věřitel, chce-li jí exekučně vymáhati, nejprve opatřiti některý z exekučních titulů § 1 ex. ř. Co do otázky vykonatelnosti jest proto bezvýznamná i další knihovni poznámka, »že se vypovězená pohledávka stává do výše vykonatelné pohledávky strany vymáhající ihned splatnou«, to tím méně, ježto vymáhající věřitelka při podání žádosti o poznámku výpovědi nevykázala soudním nebo notářským úkonem doručení výpovědi odpůrci, jak předpokládá § 59 knih. zákona. Tím, že vymáhající věřitelce byla povolena a knihovně provedena poznámka vykonatelnosti pohledávky ze smíru ze dne 12. června 1931, Ck la 914/30-6, nezískala nic ohledně vymáhané pohledávky, neboť pohledávka, jejíž vykonatelnost byla zbytečně poznamenána, přísluší jí jen proti Františku H-ovi staršímu, kdežto v souzeném případě jde o vykonatelnost pohledávky, která přísluší jmenovanému proti Františku H-ovi mladšímu a kterou vymáhající věřitelka uplatňuje podle §§ 322 (2), 308 ex. ř. jménem Františka H-a staršího.

Čís. 13966.

Zatímní zajištění majetkových trestů důchodkových podle § 567 důchodkového zákona trestního, se týká i trestů, jež v zahájeném trestním důchodkovém řízení obviněnému podle povahy případu teprve hrozí, třebaže mu nebyly ještě uloženy.

K povolení zajišťovací exekuce stačí, by příslušný úřad o zajištění požádal. Soud není oprávněn zkoumat ani potřebu zajištění ani přiměřenost požadované výše zajištění. Není proto potřeba, by úřad osvědčoval ohrožení, aniž třeba spravení jinou cestou než právě jen konečným vyřízením trestní věci důchodkové.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, R I 1255/34.)

K návrhu československého státu (finanční správy) povolil soud první stolice zajišťovací exekuci k zatímnímu zajištění majetkového trestu důchodkového ve výši 5.400.000 Kč. Rekursní soud zamítl exekuční návrh. Důvody: Podle vývodů stížnosti opřela vymáhající strana exekuční návrh o »vykonatelný zajišťovací příkaz« okresního finančního ředitelství v Praze ze dne 12. dubna 1934. Příkaz okresního finančního ředitelství není náležitým exekučním titulem ani ve smyslu § 1 ex. ř., ani ve smyslu § 370 ex. ř. V souzeném případě chybí podmínky pro povolení zajišťovací exekuce vůbec, neboť nejde o exekuční titul, o něž se návrh opírá, nehledíc ani k tomu, že nebylo ani osvědčeno, že by bez žádaného exekučního úkonu vydobytí pohledávky bylo zmařeno nebo značně stíženo. Pokuta důchodková, o jejíž zajištění

jde, nebyla dosud ani pravoplatně uložena, takže nejde o pohledávání vykonatelné a exekuční návrh v tomto směru jest vadný. Rekursní soud, prozkoumaj spisy a napadené usnesení, shledal, že povolení exekuce k vydobytí vykonatelného pohledávání vymáhající strany stalo se neprávem, jelikož tu skutečně nebylo podmínek pro povolení zajišťovací exekuce ohledně důchodkové pokuty, jež dosud nebyla pravoplatně stanovena, a to se zřetelem k ustanovení § 370 ex. ř. a s ohledem na čl. III. uvoz. pat. čís. 78/1896 ř. zák. k exekučnímu řádu. Bylo by na straně vymáhající, by uvažovala též o tom, zda nebylo potřebné k zajištění její peněžité pohledávky zakročiti o povolení prozatímního opatření.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Podle zajišťovacího příkazu okresního finančního ředitelství v Praze ze dne 12. dubna 1934, který byl k exekučnímu návrhu připojen a byl tak jeho součástí, jde o zatímní zajištění majetkového trestu důchodkového ve smyslu § 567 (a 568) důchodkového zákona trestního. Předpisy o zajištění důchodkových trestů zůstaly podle čl. III. uv. zákona k exekučnímu řádu v platnosti. Mimo zmíněný již zákon (pat. ze dne 11. července 1835 sb. z. sv. 63) platí tu i dvorský dekret ze dne 5. února 1839 čís. 336 sb. z. s. Z obou těchto pramenů právních plyne nade vši pochybnost, že se zatímní zajištění majetkových trestů důchodkových, jak bylo upraveno v § 567 důchodkového zákona trestního, týká i trestů, jež v trestním důchodkovém řízení obviněnému podle povahy případu teprve hrozí, třeba mu nebyly ještě uloženy. Podle zmíněných předpisů stačí, by příslušný úřad o zajištění požádal. Soud není oprávněn zkoumati ani potřebu zajištění ani přiměřenost požadované výše zajištění, není proto potřeba, by úřad osvědčoval ohrožení, jakož není potřeba spravení jinou cestou než právě jen konečným vyřízením trestní věci důchodkové. Pokud jde o podmínky zajišťovací exekuce, neplatí tu tedy předpisy § 370 a násl. ex. ř. Tyto předpisy platí podle čl. III. a XXVII. uv. z. k ex. ř. jen pro způsob povolení a provádění zajišťovací exekuce a pro zajišťovací prostředky a úkony. Protože žádaný způsob zajištění, zabavení nároku na vydání 300 akcií proti poddlužníku jest podle § 374 ex. ř. přípustným prostředkem zajišťovacím, není ani s tohoto hlediska závady proti tomu, by žádosti nebylo vyhověno. Povoliti bylo exekuci k zajištění a nikoli jen prozatímní opatření, jednak proto, že o zajištění zabavením nároku bylo zažádáno, což je pro soud směrodatným, nýbrž i proto, že zajištění má nahraditi jistotu, kterou byl jinak dlužník na vyzvání podle § 567 (566) l. c. povinen zříditi, zajištění v exekuci musí tedy míti stejné účinky jako jistota dlužníkem zřízená a musí tedy fisku poskytnouti zástavní právo na nároku. Z oné povinnosti ke zřízení jistoty podle § 567 l. c. plyne nejen přípustnost exekuce k zajištění, ale i povinnost dlužníka k náhradě útrat exekučního řízení.

Čís. 13967.

Vymáhající věřitel, jemuž byl přikázán k vybrání zabavený nárok povinného proti veřejné obchodní společnosti na vydání podílu společenského jmění v případě zrušení společnosti, nemůže se pro tutéž pohledávku domáhati exekuce vnučenou správou společenského podílu povinného.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, R I 1292/34.)

Vymáhající věřitelka navrhla k vydobytí peněžité pohledávky povolení exekuce vnučenou správou závodního podílu, příslušejícího dlužníku jako veřejnému společníku proti veřejné společnosti A. Soud první stolice exekuční návrh zamítl, rekursní soud exekuci povolil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Předmětem exekuce pro soukromé věřitele veřejného společníka jsou jen obligační nároky společníka ve smyslu čl. 106, 108, 119, 126 obch. zák. (rozh. čís. 8748 sb. n. s.). Vymáhající věřitelka v souzeném případě navrhuje exekuci vnučenou správou závodního podílu, příslušejícího povinnému jakožto veřejnému společníku veřejné společnosti. Ze spisů okresního soudu v B. je zřejmo, že též vymáhající věřitelce pro tutéž pohledávku bylo povoleno usnesením ze dne 25. listopadu 1933 mimo jiné přikázání k vybrání zabaveného nároku, který přísluší povinnému proti poddlužnici firmě A., na vydání podílu společenského jmění v případě zrušení společnosti. Tímto usnesením, jež vešlo v právní moc, bylo již rozhodnuto o zpeněžení nároku na tak zvaný likvidační podíl ve smyslu čl. 126 obch. zák. a je tudíž další zpeněžení téhož nároku žádáním způsobem, vnučenou správou, nepřipustné.

Čís. 13968.

Ustanovení § 496 čís. 1 c. ř. s. se nevztahuje na návrhy, jež se týkají jen řízení a jeho postupu.

Odepřel-li první soud řízení přerušiti, není, i když se tak stalo jen v důvodech rozsudku, proti tomu opravného prostředku. Tím není však odvolacímu soudu zabráněno, by z úřadu nepřerušil odvolací řízení.

Otázku manželského původu dítěte nelze řešiti v jiném sporu jen jako otázku předurčující.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, R I 1317/34.)

Matka dítěte Emilie M-ová domáhala se v době, kdy manželský původ dítěte byl odůznán oběma nižšími soudy, avšak o dovolání nebylo

dosud rozhodnuto, na žalovaném náhrady útrat slehnutí atd., tvrdíc, že žalovaný jest nemanželským otcem dítěte. Procesní soud prvě stolice žalobu pro tentokráte zamítl. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by, vyčkaje pravomoci, dále jednal a znovu rozhodl. D ů v o d y: Žalující strana učinila již v žalobě návrh na přerušení sporu podle § 190 c. ř. s. z důvodu, že otázka, pro žalobní důvod předurčující, zda žalovaný je otcem dítěte žalobkyně, není dosud pravoplatně rozřešena. O tomto návrhu žalobkyně okresní soud vůbec nerozhodl a žalobu pro tentokráte zamítl. To, že otázkou přerušení řízení podle § 190 c. ř. s. se prvý soudce zabývá v důvodech napadeného rozsudku, nelze považovati za rozhodnutí o tomto návrhu, neboť důvody rozhodovací nenabývají právní moci. Rozhodnutí otázky, zda spor má býti přerušen až do pravoplatného rozhodnutí sporu o odznaní manželského otcovství k dítěti žalobkyně, je pro žalobkyni vzhledem k předpisu § 167 obč. zák. o promlčení jejího nároku obzvláštní důležitostí. Poněvadž návrhy žalující strany prvým soudem úplně vyřízeny nebyly, bylo podle § 496 čís. 1 c. ř. s. rozsudek prvého soudu zrušiti a věc vrátiti prvému soudu k novému projednání a rozhodnutí.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu s příkazem, by po případném dalším jednání o odvolání žalobkyně znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Odvolací soud zrušil rozsudek prvého soudu je n proto, že prvý soud nerozhodl o návrhu žalobkyně na přerušení sporu podle § 190 c. ř. s., takže prvý nevyřídil úplně návrhy (§ 496 čís. 1 c. ř. s.). Při tom vychází odvolací soud z úvahy, že nestačí, že se první soud zabýval otázkou přerušení řízení v d ů v o d e c h rozsudku. Rozhodnutí odvolacího soudu se týká tedy jen návrhu žalobkyně na přerušení řízení, o kterémž návrhu však bylo rozhodnuto prvním soudem již pravoplatně. Žalobkyně učinila totiž již v žalobě návrh na přerušení řízení podle § 190 c. ř. s. První soud zamítl žalobu pro ten čas a uvedl v důvodech, že pro návrh, aby řízení bylo podle § 190 c. ř. s. přerušeno, není zákonného podkladu. Rozhodl tudíž o návrhu, třebaže nikoliv formálním usnesením, nýbrž jen v důvodech. Tím však jeho rozhodnutí nepozbylo své právé povahy jako usnesení (§ 425 odstavec prvý c. ř. s., srov. na př. rozhodnutí sb. n. s. čís. 9752, 10.117 a j.). Jeho rozhodnutí bylo konečné, protože § 192 druhý odstavec c. ř. s. nepřipouští vůbec rekurs proti usnesení, jímž bylo odepřeno přerušení řízení. Měl tedy býti rekurs žalobkyně spojený s odvoláním odmítnut jako nepřipustný. Neprávem odkazuje odvolací soud k § 496 čís. 1 c. ř. s., jednak proto, že, jak řečeno, byl návrh na přerušení vyřízen, jednak proto, že § 496 čís. 1 c. ř. s. obsahuje předpis jen pro případ, že návrhy ve věci s a m é nebyly úplně vyřízeny. Týká se to jen návrhů, které se dotýkají předmětu sporu, t. j. žalobního návrhu, pak návrhů podle §§ 236 a 259 c. ř. s. a vzájemných pohledávek, nikoli návrhů, jež se týkají řízení a

jeho postupu. Usnesení odvolacího soudu nemůže tedy obstáti a právem navrhuje stěžovatel mezi jiným také, by bylo zrušeno a věc vrácena odvolacímu soudu k dalšímu jednání a rozhodnutí. Avšak tím, že první soud nevyhověl n á v r h u žalobkyně na přerušení řízení a že se toto usnesení stalo pravoplatným, není bráněno o d v o l a c í m u soudu, aby z úřadu nepřerušil o d v o l a c í řízení až do pravoplatného rozhodnutí zahájené již rozepře o manželský původ dítěte, ježto tuto otázku nelze řešiti v jiném sporu jen jako otázku předurčující, nýbrž lze ji řešiti jako otázku osobního stavu (statusovou) toliko k žalobě osob k tomu oprávněných a způsobem v zákoně předepsaným (§§ 158 a 159 obč. zák., §§ 190 a 463 prvý odstavec c. ř. s.). V odvolacím řízení bylo by v takovém případě teprve pak pokračovati a napadený rozsudek i řízení prvního soudu v mezích odvolacích návrhů a důvodů (§ 462 prvý odstavec a § 467 čís. 3 c. ř. s.) přezkoumati a po případě podle § 496 čís. 2 nebo 3 c. ř. s. postupovati, až bude předurčující spor o manželský původ dítěte pravoplatně rozhodnut.

Čís. 13969.

Z právních jednání, jež uzavírá obchodní zmocněnec při stravování a ubytování na obchodních cestách a při najímání dopravních prostředků na obchodních cestách, jest zpravidla zavázán jen obchodní zmocněnec, nikoliv principál. Lhostejno, že si obchodní zmocněnec tyto výlohy, jež osobně učinil, dá napotom nahraditi principálem a že principál věděl o tom, že jeho zmocněnec předsevzal taková právní jednání a za ně platil anebo že je neutradil.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, Rv I 78/33.)

Žalobce, majitel autodopravy, domáhal se na žalované firmě Josef B., velkoobchod s dobyt看em a masem, nedoplatku za používání auta nakupovačem žalované firmy Ervínem P-em. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

d ů v o d ů:

Že zemřelý Ervín P. byl žalovanou přímo zmocněn, by se žalobcem v zastoupení žalované uzavřel smlouvu o používání auta žalobcova a jeho služeb, nebylo prokázáno. I kdyby bylo pravda, že P. byl úředníkem žalované a že vystupoval na venek jako obchodní zmocněnec žalované, nemohl by z toho žalobce dovozovati závazek žalované podle čl. 47 obch. zák., protože nebylo by v tom zmocnění k najímání auta na účet žalované strany. Používání auta nesouviselo přímo s obchodním jednáním, k němuž byl P. ustanoven a jež záleželo v nakupování dobytka. Nelze také říci, že najímání auta j m é n e m p r i n c i p á l a a n a j e h o ú č e t j e s t o b y č e j n ě spojeno s takovou obchodní čin-

ností, jak to má na mysli čl. 47 obch. zák., protože obvyčejně takový obchodní zmocněnec uzavírá vedlejší právní jednání, která mu umožňují provedení obchodů, vlastním jménem a na svůj účet a je sám osobně z nich zavázán; tak na př. stravování a ubytování na obchodních cestách a tak také najímání dopravních prostředků k osobnímu použití. Nesejde na tom, že si obchodní zmocněnec tyto výlohy, jež osobně učinil, dá potom nahradit principálem a nemohla by se dovozovat závaznost principála ani z toho, že věděl o tom, že jeho zmocněnec taková právní jednání předsevzal a za ně platil anebo že je neuhradil. Měla-li by také taková právní jednání zavazovat principála, vybočovalo by to z obvyklého postupu a tu nestačí předpis čl. 47 obch. zák. Není rozhodné ani, jak žalobce pohlížel na svůj poměr k P-ovi, k žalované, a jak nadepisoval účty, když nemůže tvrdit, že i žalovaná o tom zvěděla a závazek k úhradě takových výloh proti němu převzala. Nemůže být řeči ani o jednatelství bez příkazu, ano nebylo dokázáno, že smlouva byla uzavřena s P-em jako jednatelem žalované, tedy za ni, třeba bez výslovného nebo zákonného zmocnění, a je tedy správný konečný úsudek procesního soudu, že byl zde přímý poměr smluvní jen mezi žalobcem a P-em a že jen tento byl proti žalobci povinen odměny za jizdy nahradit.

Čís. 13970.

Jest věci soudcovského uvážení, zda výživné v případě § 154 obč. zák. má být plněno v penězích, či in natura (v domácnosti).

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, Rv I 1511/34.)

Procesní soud první stolice uznal žalovaného povinným, aby platil své matce na výživu 20 Kč týdně. Odvolací soud k odvolání žalovaného napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Soud první stolice správně uvažoval, zdali pro žalobkyni bylo by účelným, by žila u žalovaného, když nemá řádnou domácnost, manželka s ním nežije a kde tedy nelze s bezpečností čekat, že o tak starou osobu, jako jest žalobkyně, bude se cizí osoba lépe starati než vlastní dcera. Jest proto zcela souhlasiti s tím, když první soud přiklonil se k tomu, že naturální příspěvek je v souzeném případě účelnější ze strany dcery žalobkyně, kdežto na straně žalovaného že je více na místě příspěvek peněžítý.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Míní-li dovolatel, že neměl být odsouzen k plnění výživného v penězích, poněvadž byl a jest i nadále ochoten vyživovati matku ve své domácnosti, nelze mu přisvědčiti. Dovolatel sám připouští, že jest věci soudcovského uvážení, zda výživné v případě § 154 obč. zák. má být plněno v penězích, či in natura. V souzeném případě uznaly nižší soudy

právem, že plnění výživného dovolatelem v penězích jest účelnější, a stačí dovolatele v tomto směru odkázat na správné a výstižné důvody nižších soudů, o jichž vyvrácení se dovolatel ani nepokusil.

Čís. 13971.

Pensijní pojištění (zákon ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n.). Předpoklad § 5, odstavec třetí, zákona, by smrt nastala následkem podnikového úrazu, je splněn jen, byli-li usmrceni v době úrazu v zaměstnání zakládajícím pojišťovací povinnosti podle zákona o úrazovém pojištění v podniku, podléhajícím úrazové pojistné povinnosti podle tohoto zákona.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, Rv I 1820/34.)

Manžel žalobkyně, lesní hajný na panství žalovaného, byl v hájovně zavražděn. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaném vdovského důchodu, jenž prý jí ušel tím, že její manžel nebyl v čas žalovaným přihlášen k pensijnímu pojištění. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Rozhodující otázkou v tomto sporu jest, zda smrt manžela žalobkyně Josefa D-a nastala následkem podnikového úrazu a zda důsledkem toho podle § 5 odst. (3) zákona ze dne 5. února 1920, čís. 89 sb. z. a n. se považuje čekatelská lhůta 120 příspěvkových měsíců za dokonanou (§ 8 odst. 4), neboť jen v tomto případě by bylo lze mluvit o poškození žalobkyně tím, že žalovaná strana jejího manžela v čas nepřihlásila k pensijnímu pojištění u všeobecného pensijního ústavu. V § 5 (3) zák. čís. 89/1920 sb. z. a n. jest při slovech »následkem podnikového úrazu« v závorce uveden § 5 zák. ze dne 28. prosince 1887, čís. 1 z r. 1888 ř. z. v doslovu nařízení ze dne 21. srpna 1917, čís. 363 ř. z. Z toho plyne, že poškozený musel by v době úrazu být v zaměstnání zakládajícím pojišťovací povinnosti podle zákona o úrazovém pojištění v podniku, podléhajícím úrazové pojistné povinnosti podle tohoto zákona. Zavražděný manžel žalobkyně byl však lesním hajným u žalované strany, tedy nebyl zaměstnán v podniku podrobeném úrazové pojistné povinnosti a již proto způsob jeho smrti nelze považovati za podnikový úraz podle uvedeného § 5 zákona z 28. prosince 1887 čís. 1 z r. 1888 ř. z. Poněvadž pak již z tohoto důvodu vysvítá, že tu nejde o podnikový úraz, netřeba se zabývat ani vývody dovolání ani důvody napadeného rozsudku pro jejich nerozhodnost.

Čís. 13972.

Nejde-li o obchodní jednání, jest na Slovensku k platnosti úmluvy úroků, převyšujících zákonnou míru 5%, třeba písemné formy.

Narižením uherského ministerstva čís. 4420 z roku 1918, jež bylo zrušeno zákonem ze dne 20. března 1928, čís. 58 sb. z. a n., nebylo ustanoveno, že je neplatná ústní úmluva o zúrokování tržové ceny, která podle písemné smlouvy jest splatná v určitý čas, a že podle této smlouvy nelze požadovati zákonný úrok podle platných právních předpisů.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, Rv II 44/33.)

Žalovaní koupili za 600.000 Kč od žalující společnosti velkostatek na Slovensku. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalovaných zaplacení 7% úroků z kupní ceny. Procesní soud první stolice přisoudil žalobkyni 7% úroky z celé kupní ceny, úhrnem 59.249 Kč 50 h. Odvolací soud vyhověl žalování žalovaných potud, že přisoudil žalobkyni jen 44.015 Kč, mimo jiné z těchto důvodů: Strany nebrojí proti právnímu názoru, s nímž jest souhlasiti, že spor jest posuzovati podle práva platného na Slovensku. Tu pak podle § 2 zák. čl. XXXV:1895 jest k platnosti úmluvy úroků, převyšujících zákonnou míru 5%, zapotřebí písemné formy, při čemž je nesporno, že nejde mezi stranami o obchodní jednání. Podle kupní smlouvy ze dne 25. ledna 1927 byly sice 7% úroky ujednány, avšak jen z částky 150.000 Kč, neboť jen v souvislosti s touto částkou se tam mluví o úrocích. U částky 450.000 Kč však není ani v kupní smlouvě ani v informaci ze dne 25. ledna 1927, pokud jde tedy o zbytek 250.000 Kč vyznačeno, že byly úroky ujednány a v jaké výši. Mohou tedy žalující straně přes to, že byly ústně smlouveny úroky 7%, 7% úroky z prodlení, přiznány býti pouze 5%.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

Spor jest posuzovati podle hmotného práva platného na Slovensku (locus regit actum). Důsledkem toho platí o úrocích ustanovení § 2 zákonného článku XXXV z roku 1895, že k platnosti úmluvy úroků převyšujících zákonnou míru 5%, jest zapotřebí písemné formy, při čemž je nesporno, že nejde mezi stranami o obchodní jednání (viz Dr. Fajnor-Záturecký, Nástin súkromého práva platného na Slovensku a Podkarpatské Rusi str. 247 a násl.). Správně odvolací soud dovodil ze zjištěných skutečností, že jen z částky 150.000 Kč byly písemně ujednány 7% úroky, pokud však jde o částku 250.000 Kč, že byly sice tytéž úroky 7% také smlouveny, avšak jen ústně, nikoli písemně, a proto že žalobkyně má z této částky pouze nárok na zákonný úrok 5%. Na úsudku odvolacího soudu nemohou nic změnití vývody

dovolatelčiny, které nejsou způsobilé vyvrátiti správné důvody napačeného rozsudku, poněvadž při právním posouzení nutno vycházeti ze zjištěných rozsudkových. Zásady § 914 obč. zák., která platí též na Slovensku, tu nelze použiti, pokud vyšší úrok nebyl písemně smlouven.

Bezpodstatnou jest výtku, že odvolací soud se nezabýval narižením uherského ministerstva čís. 4420 z roku 1918, na které žalovaní se odvolávali v odvolání. Narižení toto, zrušené zákonem ze dne 20. března 1928, čís. 58 sb. z. a n., týkalo se předpisů omezujících volné nakládání nemovitostmi v Podkarpatské Rusi, ustanovovalo sice, že pro právní úkon, kterým se zcizuje nemovitost, je nutná písemná forma a totéž že platí i o předběžných ujednáních předcházejících uzavření smlouvy, avšak neustanovuje, že je neplatná ústní úmluva o zúrokování tržové ceny, která dle písemné smlouvy jest splatná v určitý čas a že podle této úmluvy nelze požadovati zákonný úrok podle platných právních předpisů (viz shora uvedenou knihu Dr. Fajnor-Záturecký). Žalobkyně má proto právní nárok na úroky z nezaplacené kupní ceny tak, jak byly jí odvolacím soudem správně přiznány.

Čís. 13973.

Přislušela-li žalobci pohledávka v době podání žaloby, nezměnilo se pro rozsudek nic na jeho aktivním oprávnění ke sporu tím, že pohledávku za sporu (zpět) postoupil.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, Rv II 76/33.)

Žalobce domáhal se na žalované zaplacení peněžité pohledávky jako postupník stavitele S-a. Žalovaná namítla mimo jiné nedostatek žalobcova oprávnění k žalobě, ježto postoupil za sporu zažalovanou pohledávku zpět staviteli S-ovi. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Pokud se týče námítky nedostatku aktivní legitimace ke sporu na straně žalobcově, má soud za zjištěno, že stavitel S. byl dlužen žalobci za práce tesařské a postoupil mu na úhradu svého dluhu zažalovaný nedoplatek, ale když za sporu přišel žalobce do vyrovnání a pak do konkursu a stavitel S. mezi tím zaplatil svůj dluh žalobci jinak, proplacením směnek velkoobchodu dřevem firmě K-ově, které dlužil žalobce za stavební materiál, žalobce zase postoupil mu zažalovanou postoupenou pohledávku zpět. Nepodařil se tudíž žalované straně důkaz, že šlo o postup nebo zpětný postup na oko. Ostatně žalované jako postoupenému dlužníku nepřisluší právo starati se o právní důvod postupu a není žalující postupník ani povinen podávati postoupenému dlužníku vysvětlení v tom směru (§§ 1392, 1394 obč. zák.). Podle § 234 c. ř. s. nemá zcizení předmětu sporu po zahájení sporu na rozepří vlivu, a proto nelze ve sporu bráti zřetel na to, že žalobce postoupil za sporu zažalovanou pohledávku zase zpět postupiteli, staviteli S-ovi, po doručení žaloby straně žalované (§ 232 c. ř. s.). Bude tedy rozsudek zníti na žalujícího po-

stupníka, ač žalovaná strana mu nesmí platiti vzhledem na oznámený jí zpětný postup (§ 1396 obč. zák.), nýbrž jen postupiteli S-ovi. Případná exekuce bude pak povolena S-ovi, prokáže-li listinou veřejnou nebo notářsky nebo soudně ověřenou zpětný postup od žalobce na svou osobu (§ 9 ex. ř.), kdežto exekuci povolené žalobci mohl by se žalovaný opřítí žalobou opoziční (§ 35 ex. ř.). **O d v o l a c í s o u d** napadený rozsudek potvrdil mimo jiné z těchto důvodů: Podle § 234 c. ř. s. nemá zcizení pohledávky za sporu vliv na rozepři. Jest přisvědčiti odvolatelce, že tím upraveny byly jen procesuální účinky zcizení. Právě-li zákon, že zcizení nemá vliv na spor, chtěl tím dáti najevo, že procesuální postavení stran a tudíž i oprávnění k dalšímu vedení sporu zůstává nedotčeno. Jen původní žalobce je i nadále aktivně oprávněn, nikoliv i nabyvatel, jenž není oprávněn, bez svolení odpůrcova do rozepře vstoupiti. Zcizením pohledávky pozbývá zcizitel sice materiálního práva disposičního se zažalovanou pohledávkou, zůstává však nadále jenom oprávněnou spornou stranou a vede spor dále jako zástupce nabyvatele pohledávky. Žalovaný nemůže popíratí procesní oprávnění žalobcova a při odsouzení může rozsudkem býti vysloveno jen, že žalovaný je povinen platiti žalobci, nikoliv jeho právnímú nástupci (srov. Neumannův komentář k c. ř. s. 3. vyd., díl III. str. 982). Odvolací soud plně souhlasí s právním názorem prvního soudu, pokud poukazuje na důsledky ustanovení § 234 c. ř. s. pro další vymáhání pohledávky. Vývody odvolání nejsou s to tento právní názor oslabiti, neboť § 9 ex. ř. nevyžaduje, by postup pohledávky byl proveden ve formě tam uvedené, nýbrž jen, aby listinami veřejnými nebo veřejně ověřenými bylo prokázáno, že k postupu došlo (v minulosti). Nebude proto třeba až po rozsudku vyhotoviti postupní listinu v předepsané formě.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Prámem byla žalovaná v rozsudku uznána povinnou zaplatiti žalobci. Podle jasného doslovu § 234 c. ř. s. jest pro chod sporného řízení nerozhodným, že žalobce pohledávku *jure cesso* uplatňovanou za sporu postoupil zpět svému postupiteli, když zjištěno, že v době žaloby zažalovaná pohledávka mu byla před žalobou skutečně postoupena a tedy mu příslušela. Jest proto nepotřebné uvažovati, zda žalobce ještě v době vynesení rozsudku byl věřitelem žalované čili nic. Nemá-li zcizení (postup) pohledávky, ve spor uvedeně, vlivu na rozepři, nemá jej ani rozsudek, který jest procesní součástí rozepře samé. Postupem se aktivní oprávnění žalobcova ani rozsudek nemění (arg. zásada vyslovená v rozh. čís. 10.657, 11.132 a 4292 sb. rozh. nejv. s. a literatura a judikatura při tomto posledním rozhodnutí citovaná). Vždyť za sporu mohou se postupem věřitelé vůbec stále měniti, aniž o tom soudu a odpůrci musí býti něco známo. Nabyvatel by mohl do sporu vstoupiti jako hlavní strana jen se svolením odpůrcce, kterému nemusí býti lhostejným, koho bude

miti v rozsudku za svého odpůrcce, zejména i s hlediska jeho solventnosti. (Tak Dr. Hora: Československé civilní právo procesní II. díl str. 175 a násl., Neumann ve svém komentáři k civ. ř. s. vydání IV., díl II., z r. 1928 str. 906, Dr. H. Sperl: Lehrbuch der bürgerlichen Rechtspflege I. Band 2. Teil z r. 1928 str. 200, prof. Dr. Tilsch ve spise: Einfluss der Zivilprozessgesetze auf das materielle Recht z r. 1901 str. 301). Že by žaloba měla býti pro nedostatek oprávnění žalobcova zamítnuta, z ustanovení § 234 c. ř. s. vyčísti nelze. Mínil-li dovolatelka, že by při neuznání jejích vývodů neměl § 234 c. ř. s. význam, stačí poukázati k tomu, že má svou druhou větou umožniti, aby po případě mohl nabyvatel do sporu vstoupiti. Dovolatelka cituje na odůvodnění svého stanoviska jen rozh. čís. 1617 a 1891 sbírky rozh. nejv. s., z nichž však žádná nedopadá na souzený případ. Zabýváti se otázkou, jak se v souzeném případě bude moci uskutečniti vymáhání pohledávky rozsudkem přiznané postupiteli a za sporu dále postoupené, vymyká se z rámce tohoto sporu, týkajíc se právního poměru osoby třetí (nabyvatele) k stranám sporu.

Čís. 13974.

Ujednal-li majitel domu s třetí osobou před povolením vnučené správy domu, že může zadarmo (bez dalších platů) do jeho smrti užívati bytu v domě, nepozbyla tato smlouva platnosti zavedením vnučené správy. Vnučený správce musí převzítí i tuto smlouvu a nemůže třetí osobě vypovědětí byt pro neplacení činže.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1934, Rv II 966/34.)

Žalovaný poskytl, než ještě byla na dům povolena vnučená správa, majitelce domu zápujčku, začež mu tato poskytla doživotní bezplatné užívání bytu v domě. Soudní výpověď, danou vnučeným správcem domu žalovanému pro neplacení činže, procesní soud první stolice ponechal v platnosti. **O d v o l a c í s o u d** výpověď zrušil. **D ů v o d y:** Vnučený správce vede správu s vyloučením dlužníka (§§ 99 a 130 ex. ř.), jen on hospodaří, pobírá užítky a jemu přináleží předsevzítí právní jednání a úkony, jichž provedení vnučené správy vyžaduje, a, pokud k výkonu správy to náleží, je povolán podávati žaloby (§ 109 ex. ř.). Smlouvou, procesním soudem zjištěnou, dlužnice přijala od žalovaného až do její smrti náhradu za to, že žalovaný exekutce tuto částku poskytl. Týká se tedy ujednání to hospodaření na spravovaném majetku a užítku z něho. Žalobce jako vnučený správce jest vázán smlouvou dlužnice přes to, že byla sjednána před zavedením vnučené správy, jak z námitek jde na jevo, a jest povinen tuto dohodu dodržeti. Že tomu tak a že ujednání s dlužnicí před zavedením vnučené správy ohledně užitků platí i za vnučené správy, plyne i z § 110 ex. ř., neboť podle ustanovení tohoto paragrafu vnučený správce jest též oprávněn požadovati od třetích osob plnění povinná a zadrželá, patří-li k užítkům spravovaného před-

mětu. Tímto ustanovením zachovávají se v platnosti smlouvy sjednané s dlužníkem před zavedením vnučené správy a také z tohoto ustanovení plyne oprávněnost stanoviska, že smlouvy dlužnice jsou pro vnučeného správce závazné. Nemohl tedy vnučený správce tento právní základ mezi exekutkou a žalovaným přezírat a tvořit z poměru právního něco jiného, než podle původní dohody existuje, tedy tvořit nájemní smlouvu, která neexistuje, a vypovídati nájemní smlouvu při jeho stanovisku, že tato existuje proto, že domáhá se placení přiměřeného nájemného. Poněvadž dohoda mezi exekutkou a žalovaným byla prokázána, musí vnučený správce tuto dohodu dodržet, a proto nemůže se domáhat vyklizení bytu, zejména ne ve výpovědním řízení, ano nájemní smlouvy mezi exekutkou a žalovaným nebylo.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Při právním posouzení věci (§ 503 čis. 4 c. ř. s.) jest schváliti úsudek odvolacího soudu, že majitelka domu ujednala se žalovaným před povolením vnučené správy smlouvu, že může zadarmo, t. j. bez dalších platů do její smrti užívat bytu, že tato smlouva nepozbyla platnosti zavedením vnučené správy, poněvadž vnučený správce musí převzít i takovou smlouvu (§§ 109—111 ex. ř.). Má-li žalovaný proti majitelce domu osobní pohledávku na bezplatné užívání bytu do její smrti, nemůže vnučený správce vypovědět mu byt pro neplacení činže podle § 1118 obč. zák.

Čís. 13975.

Dohoda o náhradě škody, způsobené zabezpečovacími opatřeními z důvodů veřejných (§ 222 horn. zák.) nepřestává býti úkonem soukromoprávním tím, že k ní došlo při vodoprávním řízení, ani tím, že byla pojata do koncesní listiny.

Dohoda, již obec (osada) v Čechách vzala na sebe závazek hraditi případné újmy těžarstva, povstale omezením dolového provozu, nařízeným dozorcími úřady s ohledem na vodovod obce, vyžaduje ke své platnosti usnesení obecního zastupitelstva a schválení okresním výborem.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv I 1695/32.)

Žalující důlní společnost domáhala se na žalované osadě D. v Čechách odškodnění, opírajíc se o dohodu se žalovanou osadou při vodoprávním řízení. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalobkyně opírá žalobní nárok o dohodu, podle níž se žalovaná obec zavázala nahraditi žalobkyni cenu uhelného pilíře, který ponechala žalobkyně státi k ochraně vodovodu žalované. Žalobkyně odvolává se v tom směru na prohlášení obce D. ze dne 17. května 1898, v němž zástupci obce D.

prohlašují, že, bude-li museti zůstati k udržení pramenů státi ochranný uhelný pilíř, obec D. poskytne přiměřenou náhradu, a na přípis Okresního hejtmánství ze dne 8. května 1899, kde se praví, že požadavku uvedenému v odst. 10 se přisvědčuje, pokud se týče neodporuje, a že se tím konstatuje v tom směru smír. Avšak tato dohoda jest neplatná a nezávazná z těchto důvodů: Podle § 84 vodního zákona má se řídicí komise pokusiti předem o smírnou dohodu stran, a, stala-li se, má ji protokolovati a stranám jako součást nebo náhradu úředního rozhodnutí intimovati. Dohoda nastupuje na místo úředního rozhodnutí. Činí-li však dohodu obec, třeba, by byly splněny i další podmínky, zvláštěními zákony předepsané. Podle obecního zřízení platného v době dohody jest starosta obce orgánem správy vedoucím a vykonávajícím (§ 51) a má spravovati obecní jmění v mezích usnesení obecního výboru (§ 57). Obecní výbor má podle § 31 bráti v poradu všechny věci, které nenáleží k obyčejné správě jmění. § 97 vypočítává případy, kde usnesení obecního výboru potřebují schválení okresního zastupitelstva. Prohlásili-li zástupci obce D., že souhlasí (neodporují) požadavkům v odst. 10 uvedeným, nebo prohlásil-li zástupce obce, že nahradí škodu se zachováním ochranného pilíře spojenou, jde o převzetí břemene a o zřeknutí se určitých práv, dohoda přesahuje rámeček obvyklé působnosti a správy obecního jmění, příslušející starostovi obce, a jde o úkon, k jehož platnosti potřebí usnesení obecního zastupitelstva a i schválení okresního zastupitelstva a byl proto vodoprávní úřad povinen zkoumati, zda dohoda jménem obce uzavřená byla obecním a okresním zastupitelstvem schválena a, pokud předpoklad tento splněn nebyl, neměl dohodu schváliti před odstraněním této závady. Schválil-li správní úřad přes to dohodu, nestala se platnou a pro obec závaznou, poněvadž výrok vodoprávního úřadu nemůže ve směru tom nahraditi scházející náležitosti podle předpisů o správě jmění obecního a nenabývají také soukromoprávní nároky spočívající na úmluvě ve vodoprávním řízení pojetím do konsensu vodoprávní ochrany. Předmět úmluvy jest soukromoprávním poměrem a jest úmluvu takovou považovati za soukromoprávní (Dr. Bohuš Procházka »České vodní právo« k § 84). Žalovaná strana namítá ve sporu, že existuje usnesení obecního a okresního zastupitelstva, kterými prý dohoda byla schválena, opak nebyl prokázán, ba žalující strana sama se neodvolává na schválení. Nebylo-li však schválení, jest úmluva neplatnou a není proto správným úsudek soudu první stolice, že nedostatek schválení není podstatným, protože obec byla vždy k jednáním obesílána, při nich zastoupena, podání u úřadů činila a také návrhy učinila v této věci a nechala vejíti konsens v právní moc, z čehož prý jest usuzovati, že pravou vůli obce bylo, vymoci bezpečnostní opatření pro vodovod za přiměřené odškodnění. Nedostatek schválení a následkem toho neplatnost dohody nemůže býti zhojena ani tím, že starosta obce psal dne 17. prosince 1924 žalující společnosti, že obec jest ochotna vstoupiti do jednání o koupi uhelného pilíře, ani jeho dopisem ze dne 12. dubna 1910, poněvadž i těmito listinám scházejí podmínky výše uvedené a mimo to v dopise ze dne 17. dubna 1910 výslovně se praví, že

podle usnesení obecního výboru nemůže obec D. uznati podmínky konsensu okresního hejtmanství ze dne 8. května 1899. To, že žalovaná obec začala se stavbou vodovodu před udělením úředního schválení vodoprávním úřadem, nemění nic na věci, poněvadž dodatečně řízení vodoprávní provedeno bylo, ale dohoda při něm nebyla platná, a nemohl proto vzejíti závazek obce proti žalobkyni pokud se týče proti její právní předchůdkyni, a poněvadž žalobkyně opírá nárok jen o dohodu, není nárok žaloby odůvodněn a bylo jej zamítnouti, aniž bylo třeba zabývatí se bližším výkladem § 106, 170, 171 a 222 horního zákona, jichž se strany dovolávají.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobní nárok dovozuje se z dohody stran, uzavřené při vodoprávním řízení dne 23. srpna 1898 mezi osadou D. a Důlní společností a konstatované v dodatečném vodoprávním konsensu, t. j. ve výměru okresního hejtmanství ze dne 8. května 1899, dle níž osada D. vzhledem k tomu, že vodovod zřídila bez předchozího úředního povolení, vzala na sebe určité závazky, mezi jiným i závazek nahraditi Důlní společnosti (jejím právním nástupcům) škodu, která by této mohla vzniknouti tím, že by horními úřady bylo v budoucnosti ve prospěch vodovodu nařízeno nějaké bezpečnostní opatření podle § 222 obec. hor. zákona. V souzeném případě jest předem řešiti otázku, zda dohoda jest povahy veřejnoprávní, zda uzavřena za intervence vodoprávního úřadu při vodoprávním řízení, upravuje právní poměry vodním zákonem normované, takže dohoda ta nastoupila na místo rozhodnutí vodoprávního úřadu a nabyla tím vodoprávní povahy, čímž založena byla příslušnost správního úřadu, či zda jest povahy soukromoprávní, úmluvou o soukromoprávních poměrech vodním zákonem nenormovaných, která sice ve vodoprávním řízení byla uzavřena, avšak jsouc vodoprávním úřadem v důsledku předpisu § 84 poslední odstavec vodního zákona jen protokolována a notifikována, byť i pojata byla do konsensu, vodoprávní povahy nemá a její přezkoumání po věcné i formální stránce náleží řádným soudům. Jest souhlasiti s rozhodnutím nejvyššího správního soudu čís. 11.354 A/1916 sb. Budwinský, rozlišujícím v tomto směru přesně mezi dohodou povahy soukromoprávní a veřejnoprávní ve vodoprávním řízení uzavřenou (viz též Procházka: »České vodní právo« u §§ 75 a 84 vod. zákona) a připomenouti, že stejný názor vyslovilo již i rozhodnutí čís. 10.004 sb. n. s., takže nelze míti za to, že snad každá dohoda stran neb účastníků, v řízení vodoprávním o zájmech tam zastoupených uzavřená, bez ohledu na podstatu a povahu právních poměrů neb zájmů, které upravuje, již tím, že byla uzavřena při vodoprávním řízení nebo pojata do vodoprávního konsensu, nabývá povahy veřejnoprávní. Uvedenému názoru svědčí § 75 vod. zákona, neboť určuje příslušnost politického úřadu toliko »v záležitostech týkajících se podle tohoto zákona užívání neb svozování vody aneb bránění vodě«, tedy v záleži-

tostech, jež jsou v o d n í m z á k o n e m upraveny, z čehož a contrario nutno usuzovati na vyloučení této příslušnosti všude tam, kde jde o právní poměry, spočívající na normách jiných, zejména na normách soukromého práva; i tam totiž úřad vodoprávní často buď z důvodu ochrany vodních práv (na př. § 94 vod. zákona), aneb že má nařízeno snažiti se o docilení dohody (§ 88 vod. zákona), při kolisi práv neb zájmů účastníků se pokusí o smírné vyřízení sporné otázky, kterážto dohoda účastníků pak, uzavřena sice při vodoprávním řízení a snad i pojata do vodoprávního konsensu, netvoří vlastní předmět vodoprávního řízení náležející před vodoprávní úřad, nýbrž jest úřadem tím jen notifikována a nenabývá proto, spočívá-li upravený právní poměr v právu soukromém, povahy veřejnoprávní. Za takovou samostatnou vlastní předmět vodoprávního řízení netvořící otázku jest považovati i otázku n á h r a d y š k o d y, způsobené zabezpečovacími opatřeními z důvodů veřejných (§ 222 obec. hor. zákona). Není normována vodním nebo horním zákonem a jest s v o u p o v a h o u otázkou soukromého práva, svým podkladem z §§ 1293 až 1295 obč. zák. prýstící, pročez není předmětem řízení před politickým, pokud se týče horním úřadem (§§ 222, 170, 171 obec. hor. zákona). Nároky z uvedené náhradní povinnosti odvozené jsou tedy nároky ryze soukromoprávními a případná dohoda účastníků, uzavřená za řízení u politického úřadu, ať při udělení konsensu k zamýšlenému dílu — v projednávaném případě ke zřízení vodovodu —, aneb při pozdějším stanovení ochranných opatření v provozu dolovém podle § 222 ob. hor. zákona, nepřestává proto, že došlo k ní za řízení a před horním nebo vůbec politickým úřadem, býti aktem soukromoprávním a této své povahy nemůže vzhledem k tomu, co již shora řečeno, pozbyti ani tím, že pojata byla do konsensní listiny. To platí i o dohodě, kterou osada D. vzala na sebe závazek hraditi případné újmy těžarstva, povstalé omezením provozu dolového, nařízeným dozorními úřady s ohledem na vodovod této obce, bez úředního schválení, zřízeného a teprve dodatečně po oné dohodě úředně schváleného. Vycházeje z tohoto názoru právem odvolací soud, shledav se k řešení jejímu příslušným, zabýval se otázkou, námitkou žalované obce na přetřes uvedenou, zda dohoda, o kterou jde, jest podle právních předpisů platná, ana byla uzavřena místním starostou a dvěma radními bez usnesení obecního zastupitelstva (§ 31 obec. zřízení českého) a nebyla též schválena nadřízeným orgánem, okresním výborem (§ 97 čes. obec. zřízení), ač šlo o dohodu, kterou obec přejala značně tíživé břemeno a která tudíž nepochybně přesahovala rámeček obvyklé působnosti a správy obecního jmění. Zkoumaje platnost a závaznost dohody, právem dospěl odvolací soud k závěru, že usnesení obecního zastupitelstva bylo v souzeném případě nutným, stejně jako schválení okresním výborem, že však obojí chybí, pokud se týče nebylo prokázáno, a že jest tudíž dohoda po zákonu neplatná. Nepochybil tudíž odvolací soud, když žalobu z tohoto důvodu jako neopodstatněnou zamítl, a poukazuje se k bližšímu odůvodnění na příslušnou část důvodů napadeného rozsudku,

s nimiž nejvyšší soud souhlasí a jež vývody dovolacími nejsou vyvráceny.

Čís. 13976.

Stát neručí za škodu (na Slovensku) výbuchem ručního granátu, nalezeného u vojenského cvičiště, nelze-li vojenské správě přičítati zavinění.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv I 1822/32.)

Nezletilý žalobce našel nedaleko vojenského cvičiště na Slovensku ruční granát, rozbušku ručního granátu, jež vybuchla a těžce ho poranila. Žalobní nárok proti československému státu (vojenské správě) neuznal procesní soud první stolice (krajský soud civilní v Praze) důvodem po právu. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil. **Důvody:** Odvolatel se snaží dovoditi, že prohlídka terenu po střelbě ručními granáty byla nedostatečná, že byla provedena nedbale, ana vojenská správa nekontrolovala počet granátů za cvičení použitých a nepoužitých a skutečně vybuchlých. Než odvolatel zapomíná, že v souzeném případě nebyl žalobce zraněn ručním granátem, nýbrž jeho rozbuškou, součástí granátu. Nerozhodno je, zda Jan K. několik dní po nehodě našel v témže místě prázdný granát, ježto podle výpovědi svědka B-a granát ten vyryla svině, takže je zjevno, že tu jde o granát (kus granátu) zapadlý do země rozryté prasaty, takže není divu, že vojáci při prohlídce cvičiště a jeho okolí po střelbě naň nepřišli. Tak tomu mohlo býti i ohledně rozbušky žalobcem nalezené, kteroužto možnost připustil svědek Vilém Š. Aby z takových možností, jimž se nelze vyvarovati ani při sebe větší pozornosti, nepřišel nikdo k úrazu, tomu mělo zabrániti, že po prohlídce terénu byly tam umístěny dvě výstražné tabulky, i s maďarským nápisem, že choditi do ohroženého prostoru je zakázáno a životu nebezpečno, a že před cvičením bylo v obci vybudováno, že nález podezřelého železa nebo náboje jest hlásiti, a že dotýkání součástí je životu nebezpečné. Ohroženým prostorem bylo nejen cvičiště samo, nýbrž i jeho okolí, takže je nerozhodno, že žalobce našel rozbušku mimo ohražené cvičiště. Prvý soud zjistil, že vojenské orgány i při střelbě i po cvičení učinily všechna možná opatření, by nevybuchlé granáty nebo jich součástky byly zničeny, a že i cvičiště i jeho okolí byly po cvičení vojskem důkladně prohledány, nalezené kousky železa zakopány a nevybuchlé granáty a rozbušky k výbuchu přivedeny. Žalující strana jako zavinění vojenských orgánů vytykala v řízení před první stolicí, že přes veškeré služební předpisy nebylo při sbírání nevybuchlých granátů postupováno s náležitou opatrností, kteréžto tvrzení bylo však zjištěnými skutečnostmi vyvráceno. V § 92 ústavní listiny se praví, že pokud stát ručí za škodu způsobenou nezákonným výkonem veřejné moci, určuje zákon. Takový zákon platný pro historické země republiky Československé dosud vydán nebyl. Co se týče Slovenska nastupuje ovšem na místě zákona zmíněného v § 92 ústavní listiny,

praxe, normy ustálené pravotvornou činností soudů. Podle této praxe však, má-li býti uznána povinnost státu nahraditi škodu, se vždy vyžaduje jako nezbytná podmínka, že orgánu, jež škodu způsobil, lze přičítati zavinění (srov. rozh. čís. 3279 sb. n. s.). V souzeném případě však nelze přičísti vojenské správě zavinění, i kdyby bylo pravdou, že žalobce našel skutečně mimo cvičiště nevybuchlou rozbušku od cvičení konaného dne 21. června 1929 na vojenském cvičišti, zejména nedbalost při sbírání nevybuchlých granátů nebo jich součástí na cvičišti a v jeho okolí, neboť je zjištěno, že vojenská správa dbala vši možné opatrnosti a že se zachovala podle předpisů. Našel-li přes bedlivě vykonanou prohlídku cvičiště a jeho okolí v dolině u vinic v N. žalobce nevybuchlou rozbušku granátu, nelze mluvit o hrubé nedbalosti vojenské správy, nýbrž jen o nešťastné náhodě vojenskou správou nezaviněné, již při největší opatrnosti vyloučiti nelze a již právě mělo zabrániti poučení obyvatelstva v okolí, zejména obyvatelů v N., že je nebezpečné dotýkati se předmětů podezřelých na cvičišti nebo v jeho okolí nalezených a že předměty ty jest odevzdati. Žalobce se tímto poučením neřídil a nedbal ani výstražných tabulek tam umístěných, jakkoli jako 14letý chlapec mohl již při normální pozornosti (§ 1297 obč. zák.) býti si vědom nebezpečnosti svého počínání.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

V žalobě opíral žalobce nárok na náhradu škody o nedbalost vojenských orgánů, které prý zanechaly mimo ohradu střelnice na místě každému přístupném, ruční granát, který našel žalobce a jež mu v ruce vybuchl. V přípravném spisu dovozoval povinnost žalovaného státu k náhradě škody i objektivním ručením podle obdoby s ručením zaměstnavatele nebo provozovatele nebezpečného průmyslového podniku, odvolává se na stálou soudní praxi, platnou v oblasti práva slovenského, které prý je použiti i v souzeném případě, ježto se úraz stal na Slovensku. Že nelze přičítati nedbalosti vojenským orgánům, které byly pověřeny provedením předepsaných opatření, by bylo zamezeno úrazu, zejména odklizením nevybuchlých ručních granátů neb jejich součástí po cvičení, a že naopak bylo postupováno s největší obezřetností, dovodil již správně odvolací soud a stačí poukázati v té příčině k vystižným důvodům napadeného rozsudku. Uvádí-li dovolání, že přece jen nemohla býti zachována všechna opatření, když kromě případu, o nějž jde, byl podle zjištění odvolacího soudu v neohraženém prostoru nalezen ještě jiný granát, a poukazuje-li k výpovědím svědků a dovozuje z nich rozpor se spisy vzhledem k uvedenému závěru, že vojenská správa učinila všechna opatření k zamezení nehody, jest k tomu podotknouti, že není v lidské moci a že není ani vhodných prostředků, by při sebe přesnějším a důkladnějším pátrání soudů vyplývá, že části (rozbušky) granátů zarávají se také do země. Jak si dovolání představuje prohlídku ohrože-

ného prostoru mimo povrch, není jasno. Nelze přece po každém cvičení rozorati celé cvičiště i ohrožený prostor mimo ně. Pouhým odpočítáním granátů použitých při střelbě nebylo by zpomoženo, vždyť i tu zbyly by po případě nebezpečné součástky (rozbušky), které zapadly, aniž by mohly být nalezeny. Ostatně tvrzení, že vojenská správa nekontrolovala počet použitých a nepoužitých a skutečně vybuchlých granátů, bylo novotou již v odvolacím řízení a nelze k němu přihlížeti ani v řízení dovolacím (§§ 482, 513 c. ř. s.). S obvyklými prostředky nelze tedy vůbec vystačiti a jest počítati také s opatrností těch, kdo se pohybují v blízkosti střelnice. Proto také byly v ohroženém prostoru umístěny výstražné tabulky a vybuchováno, že nález podezřelého železa nebo náboje se má hlásiti a že dotýkání součástek je životu nebezpečno. Svědci, o nichž se dovolání zmiňuje, projeví jen názor, zda a jak dle jejich zkušenosti se mohly rozbuška a snad i granát ocitnouti mimo ohražený prostor. Tím však nebyl vyvrácen a není proto ani v rozporu s těmito výpověďmi závěr odvolacího soudu, že vojenská správa učinila, co bylo v její moci, aby nehodu odvrátila. Z toho, co uvedeno plyne, že žalovanému státu (vojenské správě) nelze přičítati zavinění na úrazu žalobcově. Ale ani s hlediska práva platného v právní oblasti slovenské a podkarpatoruské nelze činiti žalovaný stát za úraz zodpovědným. Tam sice platí právní pravidlo, že každý, kdo udržuje nebezpečný průmyslový provoz, ručí za škodu, která postihne jeho zaměstnance nebo jiné osoby následkem úrazu v provozu v oboru nebezpečné živnosti, to i tehdy, nelze-li majiteli provozu přičísti žádnou neopatrnost a přes to že učinil náležitá opatření na odvrácení úrazu. Nebezpečným jest provoz, účinkují-li v něm stroje hnané přírodní silou (srov. Fajnor-Záturcký: Nástin súkromého práva str. 360). Tohoto pravidla nelze však použiti na souzený případ, poněvadž výkon státní moci, k němuž náleží i udržování a výcvik vojska, nelze srovnávati s průmyslovým podnikem a proto ani použití norem k takovému podniku se vztahujících. Má-li býti uznána povinnost státu k náhradě škody, vždy se vyžaduje, aby mohlo býti orgánů, který škodu způsobil, přičítáno zavinění. To platí arci jen za normálních poměrů, po případě ještě za dalších podmínek (srov. rozh. čís. 3279 sb. n. s.). Že však vojenská správa v souzeném případě nelze vůbec přičítati zavinění, bylo již dovedeno. Z předchozích úvah vyplývá, že jest nerozhodno, zda předmět, jímž úraz žalobcův byl způsoben, byl granát neb jen jeho součástka, jakého byl původu a zda četnické označení bylo úplné neb kusé.

Čís. 13977.

Úrazové pojištění dělnické.

Žalobce byl dělníkem stavební společnosti v K., jež ho poslala ještě se dvěma jinými dělníky žalované firmě W., aby tam vysekal koleje z betonového bloku. Při této práci dostal se žalobce pravou nohou mezi jedoucí vůz elektricky poháněného »posunovacího jeviště« a mezi stěnu betonového bloku a byl tak poraněn, že mu musela býti odhata noha. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na firmě W. náhrady škody podle předpisů občanského zákona. Žalovaná vnesla mezeitímní určovací návrh, že úraz žalobcův byl nehodou v provozu ve smyslu zákona o úrazovém pojištění dělnickém a že žalovaná byla ohledně této nehody podnikatelkou. Procesní soud první stolice mezeitímním rozsudkem zamítl mezeitímní určovací návrh žalované. Odvolací soud změnil napadený rozsudek v ten rozum, že zjistil, že žalovaná firma byla při úrazu žalobcově k žalobci v poměru podnikatelky ve smyslu zákona o úrazovém pojištění dělnickém. Důvod y: Neprávem dovolává se mezeitímní rozsudek k odůvodnění svého právního názoru ustanovení §§ 1 odst. (2) a 11 odst. (2) zák. o úr. poj. děl. Tato ustanovení vztahují se jen na práce, které se konají na stavbách prováděných živnostenským podnikem stavebním. Při stavbách prováděných živnostenským podnikem stavebním pokládá se podle oněch ustanovení stavební podnikatel vždy za provozního podnikatele, pokud jde o dělníky zaměstnané v tomto podniku. O takový případ tu nejde. Stavební společnost v K. neprováděla stavbu, dala jen několik ze svých dělníků k dispozici žalované ku provedení určitých prací. Tyto práce, vysekávání kolejnic a nové jich uložení, provedla žalovaná strana dělníky částečně vlastními, částečně danými jí k dispozici stavební společností, mezi nimi též žalobcem. Všechny tyto práce prováděli dělníci pod vedením technického úředníka žalované firmy. Z toho vychází najevo, že nešlo o stavbu prováděnou žalovanou stavební společností v jejím provozu. Práce ty byly provedeny jen v zájmu žalované a na její účet a nebezpečí, neboť šlo o rychlé odstranění překážky, bránící provozu sklárny. Přichází proto v úvahu ustanovení § 11 odst. (1) zák. o úr. poj. děl., podle něhož jest pokládati za provozního podnikatele toho, na čí účet se provoz děje, tudíž toho, kdo nese nebezpečí provozu a užitek z něho. Jako taková osoba přichází v souzeném případě v úvahu jen žalovaná a jenom ji jest tedy považovati za provozního podnikatele ve smyslu zákona o úr. poj. děl. Bezvýznamným je, že žalobce nebyl ve služebním poměru k žalované straně, že mzdu nedostal vyplacenu od žalované strany, nýbrž od svého zaměstnavatele, stavební společnosti v K., že touto společností byl u úrazové pojišťovny přihlášen k pojištění a že tato společnost za něho platila pojistné příspěvky, jelikož dělníci pracující v podniku podléhajícímu podle § 1 úr. zák. pojistné povinnosti jsou pojištěni již samým zaměstnáním a bez ohledu na smlouvu, která je podkladem tohoto za-

O tom, koho jest považovati za podnikatele ve smyslu § 46 úraz. zák., rozhoduje soud, nikoliv úrazová pojišťovna.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv I 10/33.)

městnání. Posléze se ještě podotýká, že jest vytknutí doslovu mezitímního určovacího návrhu potud, že se též navrhuje zjištění, že tu jde o podnikový úraz žalobce ve smyslu úrazového zákona. K takovému zjištění rozsudkem není soud příslušný, ježto řešení otázky, zda tu jest úraz podnikový ve smyslu úrazového zákona přísluší jen úrazové pojišťovně. Proto byl ve výroku tohoto odvolacího rozsudku zjištěn jen právní poměr, na který se návrh žalované zřejmě vztahuje.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

V tomto období sporu jde jen o otázku, zda žalovaná byla proti žalobci v době jeho úrazu podnikatelem ve smyslu § 46 úraz. zák. Jak z poukazu § 45 zákona na § 11 jest patrno, je pojem podnikatele v §§ 45 a 46 cit. zák. totožný s pojmem podnikatele podle § 11. Podle odst. (1) tohoto paragrafu pokládá se za podnikatele ten, na jehož účet se provoz děje. Je tedy podnikatelem ten, koho postihuje hospodářské riziko podniku (rozh. čís. 6538 sb. n. s.). Tato zásada nedožaduje změny v odst. (2) § 11 cit. zák., nýbrž byla tam jen blíže provedena pro obor stavebních podniků (§ 1, odst. (2) úř. zák.). Při provádění stavebních prací bývá zpravidla súčasťně několik živnostníků, jichž podniky podléhají úrazovému pojištění podle § 1 odst. (2) úř. zák. Pro takové případy stanoví zákon v § 11 odst. (2) úř. zák., že každý z těchto živnostníků, který na stavbě provádí práce na vlastní účet (riziko), je samostatným podnikatelem. Předpokladem je tedy i tu, by živnostník na stavbě prováděl práce na vlastní účet. Stavební společnost v K. podle zjištění nižších soudů nepřevzala provedení stavebních prací v podniku žalované, nýbrž jen propůjčila jí několik svých dělníků k pracem, jež si žalovaná jinak svými vlastními pracovními silami a pod vlastním vedením a zodpovědností ve své továrně prováděla. Hospodářské riziko těchto prací nesla žalovaná a nikoliv Stavební společnost, jež na práce ty neměla žádného vlivu. Právem proto vyslovil odvolací soud, že za podnikatele prací, při nichž se žalobci přihodil úraz, pokládá jest podle §§ 11 a 46 úř. zák. žalovanou. Ježto pokládati jest za podnikatele jen toho, na čí účet (riziko) se provoz děje, je nerozhodno, kým byl dotýčný dělník k úrazovému pojištění přihlášen, u koho byl v době úrazu zaměstnán a kým mu byla vyplácena mzda. Soud ovšem je vázán rozhodnutím úrazové pojišťovny, že jde o úraz podnikový, tato však nerozhoduje o tom, koho jest pokládati za podnikatele ve smyslu § 46 úř. zák., nýbrž rozhodování o tom přísluší soudu.

Čís. 13978.

Smírem (§ 1380 obč. zák.) z doby před účinností zákona ze dne 14. července 1931, čís. 125 sb. z. a n., o náhradě škody způsobené za-

městnanci nesprávným přihlášením služného pensijnímu ústavu, nebyly narovnaný i vyšší nároky zaměstnance podle zákona čís. 125/1931 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv I 603/33.)

Žalobce byl zaměstnán u žalované firmy jako soukromý úředník, pobíral plat vyšší než 9.000 Kč ročně, byl však přihlášen do nižší třídy pensijního pojištění, než měl býti přihlášen podle platu. Žalovaná firma vyrovnala roku 1930 mimosoudně škodu, jež tím žalobci vznikla. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném, by mu žalovaný nahradil i rozdíl, oč by se jeho starobní důchod zvýšil podle později vydaného zákona číslo 125/1931 sb. z. a n., kdyby byl býval žalovaný správně udával výši služebního platu žalobcova. Procesní soud první stolice (pracovní soud) uznal podle žaloby. D ů v o d y: Soud má za zjištěno, že mezi stranami bylo ujednáno služné 2.500 Kč a normální byt, takže skutečné služné činilo více než 9.000 Kč ročně. Na základě výpovědi Dr. Otty P-a zjistil soud, že dne 28. února 1930 přišel k němu žalobce, by podal na žalovaného žalobu o náhradu škody, poněvadž ho žalovaný přihlásil s menším platem k pensijnímu ústavu. K žalobě nedošlo, poněvadž žalovaný uzavřel s bankou S. pojištění na důchod pro případ úmrtí žalobce a jeho choti. Důchod úplně vyrovnal tehdejší nároky žalobce ohledně nižšího vyměření důchodu. Žalobce dostal, nač měl podle tehdejšího zákona nárok, a byl také spokojen. Ani písemný smír ani dohoda nebyla sepsána. Jest zjištěno, že rozdíl zvýšení důchodu žalobce podle § 177 a pensijního zákona v doslovu zákona 125/31 způsobený nesprávným hlášením požitků v roce 1920 až 1928 činí 432 Kč ročně. Soud uznal podle žalobní prosby, vycházející se stanoviska, že žalovaná strana ručí podle § 1295 obč. zák. za veškeru škodu, kterou žalobci způsobila nesprávným přihlášením požitků k pensijnímu pojištění. Touto škodou je nejen škoda, která byla známa v době smíru, nýbrž i škoda, která vznikla tím, že pozdější zákon přiznal žalobci další výhody z pensijního poměru, na které strany nemohly při smíru pomyslet, poněvadž jim nebyly známy. Strany sice mohly při smíru po případě další nároky do budoucna dospělé jednou pro vždy vyloučiti, což se však v souzeném případě nestalo, a strany proto neměly úmyslu další nároky výslovně vyloučiti, proto ručí žalovaná i za další škody, které nastaly žalobci zákonem čís. 125/31, poněvadž žalobce měl by na zvýšení důchodu podle třídy XVI nárok, kdyby byl správně přihlášen k pensijnímu pojištění. O d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Z důvodů napadeného rozsudku jest patrno, že první soud pokládá ujednání stran v roce 1930 za smír. Tento názor není správný, neboť ujednání nevykazuje podstatné náležitosti smíru, jak je stanoví § 1380 obč. zák. Strany se dohodly jen o tom, jak žalovaný splní závazek k náhradě škody. Žalobce sám již v žalobě uvedl, že žalovaný mu tehdy škodu skutečně nahradil. Šlo tudíž vlastně o zaplacení, kterým ve smyslu ustanovení § 1412 obč. zák. obligační nárok žalobcův

zanikl a žalovaný škodnou událost odčinil. Chtěl-li žalobce zavázati žalovaného i pro případ nové zákonné úpravy starobního důchodu, muselo by se tak státi výslovnou úmluvou. Taková úmluva však nebyla tvrzena, tím méně prokázána. Ani žalovaný nemohl by se domáhati snížení jedinou již vyrovnaného závazku, kdyby zase naopak pozdějším zákonem starobní důchod byl zmenšen.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Soudy nižších stolic rozcházejí se v nazírání na ujednání stran z roku 1930. Soud první stolice klade důraz na to, že mezi stranami ujednáno bylo tehdy narovnání o nároku na náhradu škody způsobené žalobci nesprávným přihlášením služného pensijnímu ústavu. Z té okolnosti, že se strany dohodly o vyrovnání nároku žalobce podle tehdejšího doslovu zákona ze dne 21. února 1929 čís. 26 sb. z. a n., usuzuje soud první stolice, že nemohly předvídati pozdější vývoj zákonodárství a nemohly vyrovnati i nároky další, pokud mají základ právě v pozdějším zákoně ze dne 14. července 1931 čís. 125 sb. z. a n. Soud odvolací projevuje naproti tomu názor, že vůbec nešlo o narovnání — ač v dalším hovoří, že se strany dohodly o způsobu, jak žalovaný splní svůj závazek k náhradě škody — a zdůrazňuje, že žalovaný škodnou událost odčinil tím, že škodu skutečně nahradil, že ji tedy zaplatil a že tím podle § 1412 obč. zák. zanikl nárok žalobce. Názor odvolacího soudu jest právně mylný. Odvolací soud nezměnil zjištění soudu I. stolice na základě seznání svědka Dr. P-a. Oba soudy hovoří o náhradě »úplné«, po případě »veškeré«, ale obmezují ji shodně potud, že šlo o škodu zjištěnou podle tehdy platných zákonných předpisů. Podle tohoto zjištění jest vycházeti ze základu ujednání, jímž byla smírná dohoda stran, jak o povinnosti žalovaného k náhradě škody, tak o výši a o způsobu náhrady. Podle toho, jak průběh jednání vylíčil Dr. P. a jak jej zjistil pracovní soud, šlo v souzeném případě o narovnání ve smyslu § 1380 obč. zák. a jest použití pro posouzení ujednání téhož zákonného ustanovení jakož i následujících, zejména § 1389 obč. zák., že nelze pokládati za vyrovnané nároky, na něž strany nemohly mysliti. Po účinnosti zákona čís. 125/1931 sb. z. a n. ukázala se teprve další škoda a žalobce může požadovati její náhradu. Výše této škody nebyla již dovoláním napadena, bylo proto již z toho důvodu dovolání vyhověno.

Čís. 13979.

Vyrovnační řád ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n.

Podle § 55 vyr. ř. stačí, převzala-li i jiná třetí osoba záruku za plné uspokojení pohledávky věřitele, leč že by šlo o pouhé dotvrzení závazku již dříve založeného. Tím nabyl věřitel zvláštní výhody před ostatními věřiteli, ovšem jen, byl-li vyrovnací věřitelem, nikoliv byl-li vylučovatelem.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv I 2161/34.)

Žalobce byl ve služebním poměru u společenstva C., z čehož mu vzešly proti společenstvu nároky, za něž se žalovaný dne 1. prosince 1932 zaručil. Dne 29. září 1932 bylo o jmění společenstva C. zahájeno vyrovnací řízení a napotom byl na jeho jmění vyhlášen konkurs. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení zaručené pohledávky. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Pokud odvolání vytyká vadnost řízení, ježto se první soud nezabýval námitkou neplatnosti závazku žalovaného podle § 55 konk. ř. vzhledem k tomu, že na nákupní a prodejní družstvo C., společenstvo s r. o., jehož jménem smlouva se žalobcem byla uzavřena, byl vyhlášen konkurs, není tato výtká opodstatněna, poněvadž první soud v rozsudku správně uvádí, že žalobce uplatňuje touto žalobou jen proti žalovanému nárok ze zaručení, tedy z osobního závazku žalovaného, při čemž otázka zkrácení ostatních věřitelů společenstva C. vůbec nepřichází v úvahu, a toto stanovisko soudu prvního jest úplně správné a nepotřeboval se věci ve vytykaném směru zabývat.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by doplně řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Podle § 55 vyr. ř. jest neplatná úmluva dlužníka nebo jiných osob s některým věřitelem, kterou se mu z podnětu vyrovnacího řízení nebo třeba jen z nějaké vzdálené souvislosti s ním poskytují zvláštní výhody proti ostatním věřitelům stejného druhu. Podle zjištění nižších soudů bylo o jmění společenstva S. dne 29. září 1932 zahájeno vyrovnací řízení a sporná dohoda, již žalovaný převzal záruku za úplné zaplacení žalobcových nároků, stala se dne 1. prosince 1932. Nižší soudy nezjistily, zda bylo v tento den vyrovnací řízení již pravoplatně potvrzeno čili nic, ačkoli tato okolnost má význam pro posouzení věci, zejména otázky, nebyl-li tu vztah k vyrovnacímu řízení. Odvolací soud má mylně za to, že o zvláštní výhodě podle § 55 vyr. ř. tu nemůže býti řeči, ježto žalobce uplatňuje nárok jen proti žalovanému, a to ze zaručení, tedy z osobního závazku žalovaného, při čemž prý otázka zkrácení ostatních věřitelů společenstva C. vůbec nepřipadá v úvahu. Leč podle doslovu odst. (1) § 55 vyr. ř. netřeba, by dohoda, o kterouž jde, byla uzavřena s dlužníkem žalobcovým, nýbrž stačí, převzala-li jiná třetí osoba (v souzené věci žalovaný) záruku za plné uspokojení žalobcovy pohledávky, ač k tomu nebyl povinen, leč by šlo o pouhé dotvrzení závazku již dříve založeného. Tím nabyl žalobce zřejmě zvláštní výhody před ostatními věřiteli (sb. n. s. 6864), ovšem jen za předpokladu, byl-li vyrovnacím věřitelem a nikoli vylučovatelem (§ 54 vyr. ř.), a byl-li tedy dotčen vyrovnáním. Nižší soudy nezabývaly se otázkou, za jakých podmínek složil žalobce dlužníku — společenstvu C. — kauci 10.000 Kč. Šlo-li o pravidelnou zástavu, t. j. mělo-li společenstvo C. žalobci po skončení služebního poměru vrátiti kauci, po případě po odečtení vlast-

ních nároků, jež měly býti kaucí kryty, příslušel by žalobci nárok na vyloučení příslušné jistoty (§ 13 vyr. ř.) a rukojemstvím žalovaného nedostalo by se žalobci žádné výhody proti jiným věřitelům (§ 55 vyr. ř.). Vložil-li však žalobce částku 10.000 Kč do podniku společenstva C., takže mohlo dotčenou částkou volně disponovati, nešlo o pouhou jistotu, nýbrž o zápůjčku družstvu za současného zmocnění, by si družstvo z této příčiny odpočetlo případné nároky proti žalobci ze služebního poměru mu vzniklé a jen zbytek vrátilo žalobci, jakmile dojde ke skončení vzájemného poměru. Je-li tomu tak, neměl by žalobce nárok na vyloučení, takže by mu zárukou za plné placení byla objektivně poskytnuta zvláštní výhoda proti jiným věřitelům. Při tom nesejde na tom, které byly subjektivní okolnosti a pohnutky k poskytnutí výhody, ani na tom, že výhoda nebyla poskytnuta vyrovnacím dlužníkem, nýbrž třetí osobou a, zda dlužník o tom věděl čili nic. Umluva odporující § 55 vyr. ř. zůstává nicotnou a k této nicotnosti jest přihlédnouti z úřadu (sb. n. s. 4805, 6864) a za tím účelem skutkový stav vyšetřiti. Tím více bylo třeba, když v souzené věci byla tato námitka vznesena.

Čís. 13980.

Jest důvodem k vyloučení člena výrobního a hospodářského společenstva (zákon ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.), přijal-li funkci ve správě konkurenčního společenstva.

(Rozh. ze dne 24. listopadu 1934, Rv II 848/32.)

Žalobci byli usnesením správní rady žalovaného společenstva vyloučení z členství u žalovaného družstva a byly jim vypovězeny závodní podíly. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaném družstvu, by bylo zjištěno, že usnesení správní rady žalovaného družstva, jímž byli žalobci vyloučení z členství u žalovaného družstva a byly jim vypovězeny závodní podíly, není po právu, jest neplatné a bezúčinné proti žalobcům a že proto členství žalobců u žalovaného družstva dále po právu trvá, což jest žalované družstvo povinno uznati. Žalované družstvo namítlo, že vyloučení žalobců z družstva bylo oprávněné, ježto žalobci jsou ve správě konkurenčního podniku, jenž vede boj proti žalovanému družstvu. Procesní soud své stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolací soud nemůže se ztotožniti s právním názorem odvolacího soudu, že by účast žalobců ve správě konkurenčního družstva byla nezávadná proto, že ani družstevní zákon ze dne 9. dubna 1873 čís. 70

ř. z. ani stanovy nezakazují, by členové jednoho družstva nesměli se státi členy představenstva jiného, konkurenčního družstva. Jest pravda, že takovéhoho výslovného ustanovení nemá ani družstevní zákon, ani stanovy žalovaného společenstva. Avšak přes to lze nepřípustnost převzetí této funkce dovoditi i ze zákona i ze stanov. Podle § 15 druž. zák. jest družstvo na soudě i mimo soud zastupováno představenstvem a podle § 16 jest družstvo z právních jednání představenstva oprávněno i zavazeno, při čemž jest lhostejno, zda právní jednání bylo výslovně představenstvo jest již po zákonu vybaveno rozsáhlou plnou mocí, neboť jeho oprávnění se vztahuje i na všechna jednání, k nimž podle občanského práva se vyžaduje zvláštní plné moci k určitému druhu jednání (§ 1008 obč. zák., § 18 zák. družstev.), při čemž omezení plné moci stanovami neb usnesením valné hromady proti třetím osobám nemá účinku (§ 19 zák.). Jest tedy představenstvo duší družstva, na jeho prozíravosti a svědomitosti závisí dosažení účelu, pro nějž bylo družstvo zřízeno, totiž co nejvydatnější podpory výdělků nebo hospodářství členů společným provozem závodu (§ 1 zák., § 2 stanov). Proto volbou do představenstva projevuje se jeho členům naprostá důvěra, jejímž rubem jest povinnost, věnovati všechny síly a schopnosti účelu družstevnímu. S tímto vážným úkolem jest nesrovnatelné, by člen jednoho družstva přijal funkci ve správě jiného družstva, jež provozuje týž podnik k témuž účelu a v téže odbytosti, neboť, vyvine-li takový člen představenstva, jak jest jeho povinností, úspěšnou činnost v jednom družstvu, má to nezbytně vliv na prosperitu družstva druhého. Čím silnější je podnik, tím více trpí jeho soutěžitel. Takový člen představenstva konkurenčního podniku nevyhne se kolísání, z nichž není východiska. Přijetí členství ve správě konkurenčního podniku přiči se nejen zásadám ovládačím společenství hospodaření, nýbrž jest i s hlediska slušného hospodářského styku zavržitelné. Přijali-li tedy žalobci, kteří jsou nesporně členy žalovaného družstva, funkce ve správě družstva konkurenčního, jednali zřejmě proti zájmům žalovaného společenstva a bylo jejich vyloučení z družstva podle § 6 b) stanov plně odůvodněno.

Čís. 13981.

Zákon ze dne 27. března 1931, čís. 57 sb. z. a n., o použití úředníků vyšší pomocné soudní služby u soudů a poručenských (sirotčích) úřadů.

Ve věcech pozůstalostních jest soudci vyhrazeno rozhodovati o sporných otázkách právních. Spornou jest věc, když účastník výslovně odporoval návrhu jiného účastníka.

Předložil-li soudce opravný prostředek proti rozhodnutí úředníka vyšší pomocné služby, jest míti za to, že učinil napadené rozhodnutí svým rozhodnutím, a nelze vytýkati zmatek podle § 41 (2) b) zák. ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n., z důvodu, že usnesení vydal

úředník vyšší pomocné soudní služby a nikoliv soudce, takže prý soud nebyl řádně obsazen.

Dědické právo.

Smysl doslovu § 732 obč. zák., že »vnuci z dosud žijících dětí nemají práva na dědickou posloupnost«, jest ten, že děti z prvního stupně (synové a dcery zůstavitele) vylučují, jsou-li na živu, své vlastní descendenty ze zákonné posloupnosti do jmění jejich ascendentů, to i tehdy, jsou-li nezpůsobilí dědití nebo vyloučeni zůstavitelem z dědictví, neb se zřekli dědictví aneb je odmítli.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, R I 1166/34.)

A k t u á r s k ý a d j u n k t vydal usnesení, že se nepřijímá na soud dědická přihláška, kterou podala zůstavitelova vnučka Vlasta Š-ová. **D ů v o d y:** Podle § 732 obč. zák. nemají vnuci z dosud žijících dětí právo na dědickou posloupnost. Ježto Vlasta Š-ová jest vnučkou zůstavitelky, nepřisluší jí zákonné právo dědické na místě žijící pozůstalé dcery Anny B-ové, jež se k dědictví nepřihlásila. Výslovný předpis shora citovaného ustanovení nedovoluje, by dědické právo přecházelo na potomky dosud žijících descendentů (§ 541 obč. zák.) v případě, že tito nechtějí nabýti dědictví. **R e k u r s n í s o u d** napadené usnesení potvrdil. **D ů v o d y:** Stěžovatelka vytýká napadenému usnesení zmatečnost podle § 41 odst. (2) písm. b) zák. čís. 100/31 sb. z. a n. z důvodu, že je vydal úředník vyšší pomocné soudní služby a nikoli soudce, takže soud nebyl řádně obsazen. Podle § 1 odst. (1) čís. 3 zákona ze dne 27. března 1931 čís. 57 sb. z. a n. může býti úředníkům vyšší pomocné soudní služby v první stolici zcela svěřeno vyřizování věcí pozůstalostních, tedy i přihlášek dědických. V § 2 odst. (1) cit. zák. jsou uvedeny jednotlivé záležitosti, jichž vyřízení jest vždy vyhrazeno soudci, avšak při věcech pozůstalostních takové speciální výhrady není, takže možno vztahovati na věci pozůstalostní jen výhrady všeobecné v odst. (2) § 2 cit. zák. uvedené, že totiž soudci přísluší vždy rozhodovati o sporných otázkách právních. Které jsou tyto sporné právní otázky však zákon blíže nepraví. Jest však z účelu zákona míti za to, že ustanovení toto jest vykládati ve smyslu co nejužším tak, že spornou jest věc, když druhá strana výslovně návrhu odporovala, neboť v opačném případě nemohl by úředník vyšší pomocné soudní návrh nikdy zamítnouti a mohl by jej jen povolití, ježto při každém vyřízení musí se opírat o zákon a vzítí v úvahu okolností mluvící jak pro něj, tak i proti němu, tak že vlastně vždy řeší spornou otázku právní. Ostatně podle § 3 cit. zák. rozhodnutí jím vydanému možno odporovati stejným opravným prostředkem jako rozhodnutí soudce. Opravný prostředek však jest předložiti nejprve soudci, který o něm sám rozhodne, má-li za to, že jest mu vyhověti, jinak však předloží jej druhé stolici, by o něm rozhodla. Ježto v souzeném případě soudce rekurs stěžovatelky předložil, učinil napadené usnesení svým rozhodnutím a není tu proto vytýkané zmatečnosti. Předpis § 732 obč. zák. nepraví, jak za to má stěžovatelka, že vnuci

nemají právo na zákonnou dědickou posloupnost vedle žijících dětí zůstavitelových, takže když dítě nedědí, ježto se dědického práva zřeklo, vstupují v právo tohoto dítěte jeho potomci (§ 551 obč. zák.). V § 732 poslední věta obč. zák. jest jasně uvedeno, že vnuci z dětí dosud žijících a pravnuci z vnuků dosud žijících nemají právo na dědickou posloupnost. Vyloučila proto Anna B-ová svým projevem, že se dědictví zřeká, i svou dceru Vlastu Š-ovou z dědictví. Předpis § 551 obč. zák. na tento případ se nevztahuje, ježto upravuje zřeknutí se dědického práva předem smlouvou se zůstavitelem a ostatně i tu, nebylo-li nic jiného smlouveno, působí takové zřeknutí se i proti potomkům. Posoudil tudíž soud prvý správně věc, když dědickou přihlášku Vlasty Š-ové na soud nepřijal, ježto nespočívala zřejmě na zákonném podkladě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolacím rekursem se vytýká s hlediska § 46 odst. 2 zák. č. 100/31 sb., že napadené usnesení trpí zmatečností podle § 41 lit. b) uved. zák. a nezákonností. S výtkou zmatečností, kterou stěžovatelka uplatnila již v rekursu proti usnesení prvního soudu, vypořádal se případně již rekursní soud a stačí odkázati stěžovatelku na jeho důvody.

Neobstojí ani výtka, že bylo napadeným usnesením vyloženo ustanovení § 732 obč. zák. proti zákonu. Smysl doslovu § 732 obč. zák., »že vnuci z dosud žijících dětí nemají práva na dědickou posloupnost« jest ten, že děti prvního stupně (synové a dcery zůstavitele) vylučují, jsou-li na živu, své vlastní descendenty ze zákonné posloupnosti do jmění jejich ascendentů, a to i tehdy, jsou-li nezpůsobilí dědití aneb vyloučeni zůstavitelem z dědictví, neb se zřekli dědictví aneb je odmítli. S názorem tím souhlasí i nauka (Krasnopolski, Erbrecht str. 181, Stubenrauch I. str. 913, Pfaff-Hofmann II. str. 697, Krčmář, Právo dědické str. 56).

Čís. 13982.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n.).

Na úpravu pachtovného podle § 6 vl. nař. nemá nárok, kdo má více než trojnásobné množství vlastní půdy v poměru k půdě pachtované.

Úpravě pachtovného podle § 6 vl. nař. nevadí, že pachtýř nemá vůbec vlastní půdy.

Požadavku § 6 vl. nař., že pachtýř musí na zpachtovaném pozemku hospodařiti sám nebo se svou rodinou, je vyhověno, má-li pachtýř vedení podnikání a udílení rozkazů ve své ruce, třebaže používá k obdělávání pozemků síly zjednané (deputátní rodiny a podle potřeby i trestance).

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, R I 1333/34.)

Soud první stolice vyhověl návrhu pachtýře na úpravu pachtovného. Rekursní soud k rekursu propachtovatelky obce P. návrh zamítl. **D ů v o d y:** Pachtýř Karel M. opírá nárok na slevu pachtovného o ustanovení § 6 vládního nařízení ze dne 29. července 1933 č. 164 sb. z. a n. Paragraf ten stanoví jako podmínku pro nárok na slevu pachtovného, že výměra pozemků, které má pachtýř v pachtu, činí alespoň čtvrtinu výměry zemědělských pozemků, na nichž hospodaří. Soud první stolice jest toho názoru, že tato podmínka jest v projednávaném případě bezpředmětnou, poněvadž pachtýř hospodaří výhradně jen na pachtovaných pozemcích, nemá vlastní pozemky a že tudíž o žádný vzájemný poměr výměry pozemků pachtovaných k jiným pozemkům se nemůže jednat. Tomuto názoru však nelze přisvědčiti. Podle nesporného přednesu stran jest Karel M. jednak podpachtýřem dvora L., tvořícího hospodářský celek ve výměře 181 ha, jednak připachtoval si od obce města P. ještě jiné zemědělské pozemky ve výměře 15 ha. Při rozhodování tohoto případu jest proto přihlížeti k tomu, že jest zde jednak podpacht hospodářského celku, o němž jedná § 7 cit. nař., jednak pacht parcelní ve smyslu § 6 cit. nař., u nichž u každého stanoví nařízení jiné podmínky pro nárok na úpravu pachtovného. Podle důvodové zprávy podané vládě pod čís. min. zeměděl. 85.556/VII A 1933 část zvláštní, byla u parcelních pachtů pro poskytnutí slevy pachtýřům, kteří mají svých i pachtovaných pozemků více než 8 ha, stanovena podmínka, že výměra pozemků pachtovaných musí činiti alespoň čtvrtinu všech pozemků, na nichž hospodaří, z toho důvodu, aby byli chráněni jen ti, jimž připachtovaná půda jest podstatným doplňkem jejich hospodářského podniku, a byli z ochrany vyňati ti, kdož jen z důvodů arondačních a podobných menší dílce pozemků připachtovali. S uvedeného hlediska i z doslovu nelze ustanovení § 6 cit. nař. ohledně poměru výměry pozemků pachtovaných k celkové výměře pozemků, na nichž pachtýř hospodaří, vykládati v projednávaném případě jinak, než tak, že výměra pozemků pachtovaných Karlem M-em od obce města P. musela by činiti alespoň čtvrtinu výměry všech pozemků, na nichž hospodaří, bez ohledu na to, jedná-li se o pozemky vlastní či pachtované. Poněvadž pak podle shora uvedených nesporných výměr pozemky pachtované Karlem M-em od obce města P. nečiní ani zdaleka čtvrtinu všech pozemků, na nichž hospodaří, nemá pachtýř nárok na úpravu pachtovného. Odchylný názor soudu první stolice jest právně mylný.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podmínka § 6 vládního nař. č. 164/33, by výměra pozemků pachtovaných činila aspoň jednu čtvrtinu výměry zemědělských pozemků, na nichž pachtýř hospodaří, měla podle důvodové zprávy za účel docílití toho, by byli chráněni jen ti, jimž propachtovaná půda je podstatným doplňkem jejich hospodářského podniku, a by byli vyloučeni ti, kdož z důvodů arondačních a podobných jen menší dílce pozemků si pro-

pachtovali. Z toho, jakož i z doslovu § 6 vládního nařízení, které mluví o osobách, majících více než 8 ha vlastní a zpachtované půdy, je zřejmo, že pro počítání jedné čtvrtiny výměry přijde v úvahu na jedné straně půda vlastní a na druhé straně půda zpachtovaná. Na úpravu pachtovného nemá nárok ten, kdo má více než trojnásobné množství vlastní půdy v poměru k půdě pachtované. Pachtýř Karel M., který hospodaří jen na pozemcích zpachtovaných, nemůže tedy býti vyloučen z úpravy pachtovného s poukazem na tento předpis. Ani ta okolnost nevede, že Karel M. nemá vůbec vlastní půdy, neboť § 6 vládního nařízení takovou podmínku neklade. Požadavku § 6 vládního nařízení, že pachtýř musí na zpachtovaném pozemku hospodařiti sám nebo se svou rodinou, je vyhověno tím, že Karel M. má vedení podnikání a udílení rozkazů ve své ruce, při čemž nevede, že používá k obdělávání pozemků síly zjednané, deputátní rodiny a podle potřeby i trestance.

Čís. 13983.

Vládní nařízení ze dne 29. července 1933, č. 164 sb. z. a n., se vztahuje i na louky.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, R I 1389/34.)

Soud první stolice zamítl pachtýřův návrh na snížení pachtovného. Rekursní soud návrhu vyhověl. **D ů v o d y:** První soud má za to, že se vládní nařízení č. 164/33 sb. z. a n. nevztahuje na louky, nýbrž jen na pozemky, na kterých se při střídavém osevním postupu pěstí obilí, a že je nelze uplatňovati, užívá-li se pozemků k jiné zemědělské výrobě. Nařízení mluví o zemědělských pachtech a připouští snížení pachtovného při zemědělských pozemcích. Tento pojem nařízení nevykládá a jest mu tedy rozuměti tak, jak se vykládá v obecné mluvě. Tu pak není pochyby, že zemědělskými pozemky rozumějí se nejen pole, nýbrž i louky. I o nich platí, že je vlastníkem nebo jiným uživatelem obdělává. Vždyť nutno louky hnojití, čistití, aby mohla býti tráva na nich rostoucí požata, usušena a odvezena. Kdyby byla vláda chtěla obmeziti nařízení jen na pole, byla by to jistě v nařízení uvedla a nebyla by použila výrazu »zemědělské pozemky«. I to mluví pro použití vládního nařízení také na louky, že stejně i na louky platí důvod, pro který bylo vládní nařízení vydáno, totiž značný pokles cen všech zemědělských plodin, tedy i sena v posledních letech, kterým se stalo, že pachtovné kdysi smlouvené jest příliš vysoké a neodpovídá nynějším cenám hospodářských plodin. Proto jest při výpočtu sníženého pachtovného uvedeného vládního nařízení přihlížeti i k loukám.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu,

je ž t o

napadené usnesení odpovídá předpisům vládního nařízení ze dne 29. července 1933, č. 164 sb. z. a n.

Čís. 13984.

Jde-li o prozatímní opatření pro nárok, jež jest uplatňovati v nesporném řízení, jest podle obdoby § 391 ex. ř. stanoviti lhůtu k podání příslušného návrhu.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, R I 1423/34.)

Návrh společníka veřejné obchodní společnosti v likvidaci, by odpůrce byl odvolán z likvidatorství firmy, rejstříkový soud zamítl a odkázal navrhovatele na pořad práva. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by dále ve věci jednal a znovu rozhodl. Důvody: Rozhodnutí prvního soudu opírá se o ustanovení § 25 odst. (2) zák. o řízení nesporném, ježto prý rozhodnutí otázky, zda tu jsou důležité důvody ve smyslu ustanovení čl. 134 obch. zák. závisí na zjištění takových sporných otázek, o nichž může býti zjednáno jasno jen řádným průvodním řízením. Avšak tento výklad § 25 odst (2) zákona je mylný. Podle druhého odstavce téhož paragrafu, závisí-li rozhodnutí o předurčující otázce podle § 1 na zjištění sporné skutkové okolnosti, může soud k návrhu nebo z úřadu účastníky odkázati na řízení sporné. V souzeném případě nejde však při zjišťování sporných skutkových okolností o předurčující otázku, nýbrž sporným jest mezi účastníky přímo to, co jest předmětem rozhodnutí nesporného soudce. Pokud se týče otázky právní, zda jsou tu předpoklady čl. 134 obch. zák., je odkaz na pořad práva vůbec vyloučen. Nebylo proto odůvodněno, by prvý soud navrhovatele odkázal na pořad práva.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Stěžovatel nijak nevyvrací právní názor rekursního soudu týkající se výkladu ustanovení § 25 odst. (2) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. a zastává jen názor, že jde o ospravedlnění prozatímního opatření, jež se může státi podle § 391, druhý odstavec ex. ř. jen pořadem práva. Stěžovatel jest na omylu. Není účelem § 391 ex. ř., by zvrátil zákonitá ustanovení o příslušnosti soudu a přípustnosti pořadu práva, nýbrž toto ustanovení má jen za účel, by povolení prozatímního opatření bylo časově obmezeno. Mluvě o žalobě, má na mysli pravidelný případ, kde právní nárok, k jehož zajištění bylo povoleno prozatímní opatření, jest uplatňovati pořadem práva. Jde-li však, jako v tomto případě, o nárok, jež nutno uplatňovati v nesporném řízení, jest obdobně stanoviti lhůtu k podání příslušného návrhu. Z ustanovení § 391 a 394 ex. ř. nelze tudíž vyvozovati, že se ospravedlnění prozatímního opatření musí státi vždy sporem.

Čís. 13985.

Došel-li návrh na povolení exekuce vnučenou dražbou a vnučenou správou nemovitosti na základě § 1 čís. 19 ex. ř. povolujícího a zároveň knihovního soudu již před vyhlášením konkursu na jmění povinného, nezáleží na tom, že v návrhu není tvrzeno, že jsou splněny předpoklady pro vedení exekuce za konkursu, jak jest toho třeba vzhledem k čl. III. čís. 3 uvoz. zák. ke konk. řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n., podle § 173 zákona ze dne 9. října 1924, čís. 221 sb. z. a n. a §§ 265 a 266 zákona ze dne 15. června 1927, čís. 76 sb. z. a n. Stačí, že vymáhající věřitel má exekuční titul podle § 1 čís. 19 ex. ř. v doslovu čl. IV odst. (1) zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, R I 1446/34.)

Návrh okresní nemocenské pojišťovny na povolení exekuce vnučenou dražbou a vnučenou správou nemovitostí došel povolujícího a zároveň knihovního soudu dne 19. dubna 1934. Soud prvé stolice usnesením ze dne 13. června 1934 exekuční návrh zamítl, ježto na jmění dlužníka byl dne 20. dubna 1934 vyhlášen konkurs. Rekursní soud exekuci povolil. Důvody: Podle čl. III čís. 3 uvozovacího zákona ke konk. ř. ze dne 27. března 1931 čís. 64 sb. z. a n. zůstávají předpisy o exekuci k vydobytí pojišťovacích příspěvků v oboru sociálního pojištění za konkursu na věcech, ke kterým za tyto pohledávky přísluší přednostní právo, nedotčenými. Přednostní právo příspěvků k nemocenskému, invalidnímu a starobnímu pojištění, o které se podle exekučního titulu jedná, jest posouditi podle obdoby § 265 zák. čís. 76/1927. V souzeném případě vyplývá z exekučního titulu, že jde o příspěvky za dobu od srpna až do prosince 1933 s příslušnými úroky a nejsou tudíž tyto příspěvky v době uvalení konkursu staršími dvou let. Požívají proto na nemovitostech, které převážně slouží k provozu výdělečné činnosti, zákonného zástavního práva. Toto právo není soudcovským zástavním právem a není ustanovení § 11 konk. ř. realizaci zákonného zástavního práva na překážku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Návrh na povolení exekuce vnučenou dražbou a vnučenou správou nemovitostí došel povolujícího a zároveň knihovního soudu 19. dubna 1934, konkurs na jmění povinné strany byl vyhlášen 20. dubna 1934. Poznámkou o vnučené dražbě a vnučené správě nenabývá sice vymáhající věřitelka zástavního práva, nýbrž jen práva na uspokojení vykonatelné pohledávky z výtěžku dražebního řízení před všemi osobami, které teprve později nabudou knihovních práv na nemovitosti nebo vy mohou si dražbu této nemovitosti (§ 135 prvá věta ex. ř.) a při vnučené správě práva na uspokojení pohledávky z užitků a důchodů dlužníko-

vých nemovitostí (§ 97 první odstavec ex. ř.). Pro přednost práva k uspokojení z výtěžku nucené dražby jest podle § 135 druhá věta ex. ř. rozhodná doba, kdy byl podán návrh na dražbu (§ 29 knih. zák.) u povolujícího a zároveň knihovního soudu, což platí podle § 104 ex. ř. obdobně i pro přednost práva na uspokojení vymáhajícího věřitele z výtěžku nucené správy. Nabyta tedy v souzeném případě vymáhající věřitelka uspokojovacích práv dne 19. dubna 1934, tedy před vyhlášením konkursu a nepotřebovala v návrhu tvrditi (§ 54 čís. 3 ex. ř.), že jsou splněny předpoklady pro vedení exekuce za konkursu, jak jest toho třeba vzhledem k čl. III čís. 3 úvoz. zákona ke konk. ř. čís. 64/31 sb. z. a n., podle § 173 čís. 221/24 sb. z. a n. a §§ 265 a 266 zák. čís. 76/27 sb. z. a n., ano stačilo k povolení žádané exekuce, že měla exekuční titul podle § 1 čís. 19 ex. ř. v doslovu čl. IV první odstavec zákona ze dne 19. ledna 1928 čís. 23 sb. z. a n. (§ 175 zákona čís. 221/24 sb. z. a n.), jehož vykonatelnost není brána v odpor. Nevztahuje se proto § 11 konk. ř. vůbec na souzený případ, nýbrž jest jej posuzovati podle § 13 konk. ř., jenž však v odst. (4) praví, že ustanovení odst. (1)—(3) neplatí o právech na oddělené uspokojení nabytých (v posledních šedesáti dnech před prohlášením konkursu) pro veřejné dávky a pro pojistné v oboru sociálního pojištění. Nevyžaduje toto ustanovení průkaz o přednosti takových pohledávek a není proto překážky, by exekuce nebyla povolena.

Čís. 13986.

Exekuci k vydobytí měsíčního důchodu, příslušejícího nuznému vymáhajícímu věřiteli až do pominutí jeho neschopnosti k práci, nelze odložit ani proti uložení jistoty podle § 44 druhý odstavec ex. ř. k žalobě povinného podle § 35 ex. ř., v níž tvrzeno, že neschopnost vymáhajícího věřitele k práci již pominula, není-li dosud jisto, že vymáhající věřitel jest způsobilý k výdělku.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, R I 1464/34.)

Marii H-ové byl proti Marii S-ové pravoplatně přisouzen nárok na placení měsíčního důchodu 560 Kč, ježto pozbyla výdělečné způsobilosti automobilovým úrazem, za nějž zodpovídala Marie S-ová. V žalobě, již se domáhala zastavení exekuce, tvrdila Marie S-ová, že Marie H-ová nabyta již výdělečné způsobilosti, ježto následky jejího automobilového úrazu byly již zhojeny. Zároveň s touto žalobou navrhla Marie S-ová též, by byl povolen odklad exekuce. Soud první stolice tomuto návrhu vyhověl, rekursní soud ho zamítl. Důvody: Exekuční soud může odložit exekuci, byla-li podána některá ze žalob §§ 35 až 37 ex. ř. (§ 42 čís. 5 ex. ř.). Odklad exekuce nemá býti povolen, může-li býti exekuce dále vedena, aniž by s tím pro toho, kdo žádá za odklad, bylo spojeno nebezpečí majetkové újmy nenahraditelné nebo těžce napravitelné. Skutkové okolnosti uváděné dlužnicí k odůvodnění nároku na zrušení exekuce jsou sporné a nemohou býti rozhodnuty

exekučním soudem. Otázka, zda jest exekuci odložit, čili nic, závisí na zodpovědění otázky, zda nepovolením odkladu exekuce může dlužnicí vzejíti nenahraditelná škoda. K této otázce nelze přisvědčiti. Vymáhající věřitelka má proti dlužnicí nárok na placení důchodu, jenž jí má umožniti živobytí vzhledem k její pracovní nezpůsobilosti. Odklad exekuce by měl v zápětí, že by vymáhající věřitelce za celého sporu o nepřipustnost exekuce byl odňat zdroj živobytí, kdyby tvrzení dlužnice v žalobě nebyla pravdivá. Dlužnice plnila svůj závazek až do dubna 1934, aniž by podnikla soudní kroky ke zrušení exekuce, ač nelze za to míti, že by následky úrazu a tím i závazek dlužnice platiti důchod, byly pominuly právě v měsících, kdy byla vedena exekuce. Hrozí tudíž vymáhající věřitelce z odkladu exekuce daleko větší škoda, než dlužnicí z nepovolení odkladu exekuce.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení neodporuje spisům, neboť rekursní soud vycházel z předpokladu, že vymáhající straně přísluší měsíční důchod 560 Kč jen až do pominutí její neschopnosti k práci, což plyne z úvahy rekursního soudu, že povinnost dovolací rekurentky sotva zanikla právě v onom měsíci, kdy proti ní zažádáno bylo o exekuci. A že důchod přiznaný pro nezpůsobilost k výdělku jest zdrojem výživy a slouží k zajištění výživy nemajetné vymáhající věřitelce, o tom nemůže býti pochybováno. Není-li dosud jisto, že vymáhající věřitelka jest způsobilá k výdělku, vznikla by jí nenahraditelná újma odložením exekuce právě proto, že nemá možnost opatřiti si náklad na nejnnutnější potřeby životní. Tyto jsou daleko důležitější než nebezpečí povinné strany, že vymáhající věřitelka nebude s to vymáhané částky 360 Kč, 560 Kč a 560 Kč vrátiti, zvítězí-li povinná strana ve sporu opositivním. Za takových okolností nelze exekuci odložit, poněvadž vymáhající strana má pro svůj nárok exekuční titul, kdežto povinná strana buduje jen na tvrzeních. Převážnému nebezpečí by nedopomohla ani jistota uložená povinné straně podle § 44, druhý odstavec ex. ř., poněvadž jistota ručí vymáhající straně jen, bude-li žádané zrušení exekuce zamítnuto, a nemůže vymáhající věřitelce již odčiniti nemožnost opatřovati si nutnou výživu za sporu. Proto také knihovní zajištění přisouzeného nároku vymáhající strany nemůže od ní nebezpečí odvrátiti.

Čís. 13987.

Tajemník nakladatelské služby ve Státním nakladatelství v Praze není obchodním pomocníkem.

Byly-li vánoční remunerace vypláceny úředníkům Státního nakladatelství vždy teprve po schválení ministerstva školství a národní osvěty jako úřadu dozorcího, bylo toto schválení předpokladem pro výplatu vánočních remunerací.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, Rv I 2051/34.)

Žalobce, tajemník nakladatelské služby ve Státním nakladatelství, domáhal se na Státním nakladatelství remunerace za léta 1931 a 1932. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Žalobce se domáhá zaplacení vánoční remunerace za léta 1931 a 1932. Tento nárok opřel jednak o zvyklost, jednak o slib učiněný prý ředitelem Bohuslavem J-em při žalobcově nastoupení do služby, nikoliv o zákon ze dne 14. října 1930 čís. 144 sb. z. a n., neboť dovozoval ve sporu výslovně, že vánoční remunerace, o kterou žádá, jest jiného rázu, než »vánoční příspěvek« ve smyslu tohoto zákona. Není sporné, že žalobce byl jmenován tajemníkem nakladatelské služby ve Státním nakladatelství na základě vládního nařízení ze dne 11. prosince 1930 čís. 196 sb. z. a n. a že se naň vztahují obdobně ustanovení platná pro státní pragmatikální úředníky. Je-li tomu tak, nelze žalobce pokládati za obchodního pomocníka ve smyslu zákona čís. 20/1910 ř. z., ježto jeho služební a platové poměry byly upraveny způsobem zvláštním, od ustanovení zákona čís. 20/1910 ř. z. odchýlným. Pro úplnost se dodává, že podle § 1 odst. 2 e) vládní nař. ze dne 25. října 1934 čís. 228 sb. z. a n. se nevztahuje na zaměstnance Státního nakladatelství, jichž služební poměr jest soukromoprávní, ani účinnost nového zákona o soukromých zaměstnancích ze dne 11. července 1934 čís. 154 sb. z. a n. Pro žalobcův služební poměr neplatí tedy ani ustanovení § 6 zák. čís. 20/1910 ř. z. o zvyklostech ve příčině odměny, ani ustanovení § 16 tohoto zákona o remuneraci. Na souzenou věc se proto nehodí rozhodnutí čís. 10.661 sb. n. s., na něž poukázaly oba nižší soudy, neboť toto rozhodnutí vycházelo z předpokladu, že šlo o obchodního pomocníka. Žalobce by mohl činit právní nárok na vánoční remuneraci, kdyby prokázal, že její každoroční výplata byla mezi ním a žalovaným ujednána buď výslovně, nebo mlčky podle § 863 obč. zák. jako součást jeho služebních požitků. Pouhá skutečnost, že vánoční remunerace byly po mnoho let až do roku 1930 pravidelně vypláceny všem úředníkům a zřízcům Státního nakladatelství, neopodstatňuje ještě o sobě v souzeném případě nabytí právního nároku na budoucí výplatu této remunerace. Žalovaný tvrdil a žalobce sám připustil, že po celou dobu byla vánoční odměna vyplácena vždy teprve po schválení se strany bývalého ministerstva kultu a vyučování — pokud se týče nyní se strany ministerstva školství a národní osvěty. Již první soud zjistil, že návrhy na remunerace byly schvalovány ministerstvem školství a národní osvěty, a dovodil také, že toto ministerstvo provádí dozor nad hospodařením Státního nakladatelství. Byly-li vánoční remunerace vypláceny úřednictvu Státním nakladatelstvím vždy teprve po schválení ministerstva jako úřadu dozorcího, plyne z toho, že toto schválení bylo předpokladem pro výplatu vánočních remunerací a že tedy Státní nakladatelství nesmělo o své újmě tyto remunerace vypláceti. Nešlo tedy o prosté

vnitřní opatření administrativní. Pouhou výplatou remunerací, závislou vždy na ministerském schválení, nebylo dáno nepochybně najevo, že Státní nakladatelství uznává, že žalobce má na ně právní nárok a, že o ni byly jeho služební platy zvýšeny. Nelze proto míti za to, že došlo k úmluvě stran mlčky podle § 863 obč. zák. o tom, že požadovaná remunerace je součástí odměny za práce konané žalobcem. Rovněž nelze ze zjištěných okolností vyvoditi, že byl žalobci nárok na vánoční remuneraci přiznán výslovnou úmluvou stran. Žalobce sám přiznal, že vánoční remunerace nebyla nikdy uvedena ve služebních dekretch jako součást požitků. Na základě svědecké výpovědi Bohuslava J-a bylo sice nižšími soudy zjištěno, že tento svědek řekl žalobci při jeho přijetí, že jest obvyklé u žalované strany vypláceti remuneraci, a že na tuto zvyklost upozorňoval, když přijímal úředníky pro Státní nakladatelství, avšak při správném posouzení těchto zjištěných výroků ředitele Bohuslava J-a nelze v nich spatřovati nic jiného, než upozornění na tehdejší »zvyklost«, která však, jak bylo již vyloženo, nezakládala pro žalobce ještě právní nárok na výplatu vánoční remunerace. Nebylo-li státní nakladatelství oprávněno bez předchozího schválení ministerstva školství a národní osvěty remunerace vypláceti, nemohl důsledně ani ředitel J. činiti v tom směru sliby pro Státní nakladatelství právně závazné. Nebylo proto ani třeba prováděti důkazy o tom, že ředitel J. nebyl oprávněn slibovati žalobci vánoční remuneraci, a výtka vadnosti odvolacího řízení podle § 503 čís. 2 c. ř. s. není v tomto směru opodstatněna. Požadované vánoční remunerace nebyly žalobci vyplaceny proto, že ministerstvo školství a národní osvěty zakázalo výnosem ze dne 17. prosince 1930 čís. 8630 další výplatu těchto remunerací, tedy odepřelo jejich schválení. Je-li tomu tak, nelze tvrditi, že žalobcovy služební požitky byly odepřením výplaty vánoční remunerace protismělně zkráceny. Posuzuje-li se věc s naznačeného hlediska právního, není pro rozhodnutí o žalobním nároku nutně blíže zkoumati, zda Státní nakladatelství jest fondem státním nebo státem spravovaným, jak se dovzuje v dovolání, či zda jest samostatným podmětem právním, jenž vládne svým jměním pod dozorem orgánů státních, jak uvedl odvolací soud, neboť, je-li nepochybné, že k výplatě vánočních remunerací bylo zapotřebí schválení ministerstva školství a národní osvěty a že tyto remunerace nebyly žalobci vyplaceny právě pro nedostatek potřebného schválení, postačí to již samo o sobě k zamítnutí žaloby.

Čís. 13988.

Pokud srážka vlaku místní dráhy s povozem na přejezdu dráhy nebyla v příčinné souvislosti se zpožděním vlaku.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, Rv II 946/33.)

Povoz žalobcův srazil se na přejezdu trati s vlakem místní dráhy. Povoz byl rozbit a žalobce poraněn. Žalobní nárok na náhradu škody

uznal procesní soud první stolice z polovice důvodem po právu, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud vyhověl dovolání žalované dráhy a zamítl žalobu: co do druhé polovice nároku.

Důvody:

Nižší soudy, vycházejíce z právního názoru, že jde v souzeném případě o příhodu v dopravě a že žalobcův úraz je v příčinné souvislosti s příhodou v dopravě, uznaly nárok žalobní proti žalovanému vzhledem ke zjištěnému spoluzavinění žalobce na úrazu z polovice po právu.

Příhodu v dopravě spatřují nižší soudy ve zjištěné skutečnosti, že vlak přejížděl přejezd na kritickém místě asi o 12 minut později, než se podle jízdního řádu mělo státi, jde prý při tom o značné zpoždění vlaku, a tedy porušení pravidel normální železniční dopravy, a nikoliv o obvyklý zjev, s nímž by žalobce musil počítati, takže, kdyby prý vlak byl přejížděl kritický přejezd v době, jak by to odpovídalo normálnímu provozu, nebylo by k úrazu došlo, čímž prý je dána příčinná souvislost. S tímto názorem nižších soudů nelze souhlasiti. Otázka příhody v dopravě může v souzeném případě zůstati nevyřešena, neboť, i kdyby šlo o příhodu v dopravě, nelze souhlasiti s právním názorem nižších soudů, že žalobcův úraz jest v příčinné souvislosti s příhodou v dopravě. Bylo zjištěno, že vlak dával před přejezdem na předepsaném místě výstražné znamení, že jel normální rychlostí, že byl osvětlen a že na trať a na vlak po ní jedoucí bylo se silnice, po níž žalobce s povozem jel, viděti na vzdálenost 1/2 km. Z toho jest zřejmo, že, byl-li vlak na takovou vzdálenost viditelný, jest nerozhodným, zda vlak byl, jak ho žalobce spatřil nebo při náležité pozornosti spatřiti mohl, zpožděný či nikoliv, a není proto mezi zpožděním vlaku a v něm spatřované příhodě v dopravě s úrazem žalobce příčinné souvislosti. Je-li dále zjištěno, že strojvůdce, jakmile žalobce byl spatřen blížiti se ke trati, vlak zabrzdil a že naopak žalobce neměl povoz osvětlený a sám připustil, že jel na voze, na němž byl naložen žentour, který hrčel, a že byl obrácen na voze k přijíždějícímu vlaku zády, spoléhaje, že vlak už nepřijede, jest z toho zřejmo, že si žalobce počínal lehkomyšlně, ba i trestuhodně — ano podle § 1 min. nařízení čís. 169/1890 ř. z. jest zakázáno překročiti místní dráhu na přejezdech, když se blíží vlak — spolehnuv se na svou znalost jízdního řádu a neuváživ celou řadu možností, jež mohou nastati a s nimiž každý člověk zdravého rozumu má a musí počítati. Příčinu žalobcovy nehody nelze tudíž spatřovati v opožděném příjezdu vlaku na kritický přejezd, nýbrž v jeho vlastní lehkomyšlně, ba trestuhodně neopatrnosti.

Čís. 13989.

Pokud není třeba ve výroku rozhodnutí uvěsti, že se žaloba zamítá pro tentokráte.

(Rozh. ze dne 29. listopadu 1934, Rv II 824/34.)

Žalobu proti Bohumilu V-ovi o uznání otcovství a o placení výživného procesní soud první stolice zamítl, ježto za otce žalujícího dítěta byl uznán rozsudkem č. j. C II 25/25 Antonín B., tento rozsudek jest dosud pravoplatným a musí proto býti pokládán za otce žalujícího dítěta jen Antonín B. do doby, dokud z jakéhokoliv důvodu onen rozsudek nebude zrušen. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Dovolání uplatňuje jen důvod nesprávného právního posouzení věci (č. 4 § 503 c. ř. s.), a to proto, že žaloba byla napadeným rozsudkem zamítnuta vůbec, kdežto měla prý býti zamítnuta jen pro tentokráte. Leč neprávem, neboť bude-li pravoplatný rozsudek okresního soudu v T. z 18. září 1925 č. j. C II 25/25/18, z jakéhokoliv důvodu zrušen, nebude žalobci nijak zabráněno, aby nepodal novou žalobu o uznání otcovství na Bohumila V-a, ježto, pokud jde o dosah rozsudku a jeho pravomoc (§ 411 c. ř. s.), stačí, že jest to patrné z rozsudkových důvodů. První soud uvedl totiž v důvodech svého rozsudku výslovně, že jen Antonín B., jenž byl pravoplatným rozsudkem okresního soudu v T. z 18. září 1925 č. j. C II 25/25-18 uznán za otce žalujícího dítěta, musí býti pokládán za jeho otce a to až do doby, dokud z jakéhokoliv důvodu onen rozsudek nebude zrušen. Tím bylo dostatečně vyjádřeno, že žaloba jest jen toho času neodůvodněnou. Kdyby nynější překážka odpadla, nebyl by již skutkový a právní podklad nároku týž. Nepochybily proto nižší soudy, když ve výroku neuvedly, že žaloba se zamítá pro tentokráte, třebaže praxe v jednotlivých případech tento dodatek do výroku pojímá a také vysvětlivky k § 404 c. ř. s. v odpovědích minist. spravedl. č. 44/1897 Věstníku takový dodatek v rozsudkovém výroku odporučují. Bylo by to na místě jen v případech pochybných, tedy z důvodu jasnosti výroku, jak se stalo v rozh. čís. 4678 sb. n. s., kde dovolatel žádal, aby žaloba byla zamítnuta v u b e c. [Tak i Neumann k § 411 c. ř. s. str. 1173 (1928)].

Čís. 13990.

Složen-li k soudu vkladní list spořitelny na zúročitelný vklad, nebyl soud oprávněn složený vkladní list realizovati a vybranou hotovost uložiti na svůj běžný depositní účet u téže spořitelny, nýbrž měl, když došlo k vydání deposita, vydati devinkulovaný vkladní list, po případě příslušnou částku s přirostlými úroky po srážce depositního poplatku.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1934, R I 1293/34.)

Soud první stolice dal poukaz k výplatě deposita 70.000 Kč, ale bez úroků. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvod
Civilní rozhodnutí XVI.

v o d y: Stížnost napadá usnesení prvního soudu, pokud stěžovateli nebyly poukázány k výplatě úroky z deposita, a uplatňuje, že B. 17. října 1932 složil 70.000 Kč nikoliv v hotovosti, nýbrž na vkladní list Spořitelny města Č., kterýž list má náležitosti vkladní knížky a je tedy spořitelna povinna peníze na vkladním listě složené zúročiti a schovatel (soud) podle § 1435 obč. zák. nemůže přirostlý úrok zadržeti, ježto není pro to zákonného podkladu, a musí devinkulovati vkladní list i s přirostlým úrokem ke dni vydání. Stížnosti nelze vyhověti. První soud sdělil, že ve věci postupoval ve smyslu nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 17. května 1928 čís. 31.157/27, Věstník roč. X. č. 6 ze dne 25. června 1928 a uložil deposit na společném kontě deposit folio 35.209. Úroky z deposit takto uložených však ve smyslu odst. II. f) výnosu ministerstva spravedlnosti ze dne 17. května 1928 čís. 31.157/27 převádějí se koncem každého druhého kalendářního roku na společný účet sirotčích pokladen utvořený v Čechách, na Moravě a ve Slezsku výnosem ze dne 16. února 1924 čís. 48.715/23. Převod provádí se příkazáním na šekový účet sborového soudu druhé stolice a nemohl proto první soud úroky k výplatě poukázati. Otázku, zda první soud právem deposit uložil na běžný účet čili nikoliv, nelze řešiti k rekursu.

Nejvyšší soud změnil usnesení obou nižších soudů v ten rozum, že kromě peněz poukázaných k výplatě v usnesení prvního soudu budou vydány i úroky přirostlé ke složeným 70.000 Kč.

D ů v o d y:

Podle spisů složil Antonín B. na soud (§ 1425 obč. zák.) nikoli hotovost 70.000 Kč, nýbrž vkladní list Spořitelny města Č., znějící na zúročitelný vklad 70.000 Kč. Jsa uschovatelem vkladního listu a nikoli hotovosti a nemaje k tomu příkaz ani od složitele ani od jiné oprávněné osoby, neprávem první soud složený u něho vkladní list realisoval a vybranou hotovost uložil na svůj běžný depositní účet u spořitelny. Když došlo k vydání deposita, měl první soud podle § 961 obč. zák. vydati devinkulovaný vkladní list, po případě 70.000 Kč s přirostlými úroky i druhého soudu, odpírající vydati přirostlé úroky, jsou v rozporu se spisy a odporují zákonu. Výnos ministerstva spravedlnosti ze dne 17. května 1928 čís. 31.157/27, uveřejněný ve věstníku téhož ministerstva čís. 6 z roku 1928, a posudek nejvyššího soudu ze dne 30. listopadu 1932 pres. 1734/32, uveřejněný ve věstníku min. sprav. z roku 1933 na str. 4 o použití úroků z deposit pro společný účet sirotčích pokladen netýkají se deposit složených ve vkladních listech a nelze se jich v souzeném případě dovolávati.

Čís. 13991.

K tvrzení povinného v rekursu proti povolení exekuce, že byl ochoten vymáhaný dluh cizozemského vymáhajícího věřitele zaplatiti, že však

nedosáhl souhlasu Národní banky, nelze přihlížeti pro zákaz novot, není-li to patrné ze spisů, na jejichž základě rozhodoval první soud.

Předpisy o úpravě úrokových sazeb, jmenovitě předpisy zákona ze dne 2. března 1933 čís. 44 sb. z. a n. a vládní nařízení ze dne 29. května 1933 čís. 85 sb. z. a n. jsou předpisy veličitého rázu vydané k ochraně tuzemských dlužníků proti každému věřiteli, i proti věřiteli cizozemskému.

Má-li býti proti tuzemskému dlužníku v tuzemsku vykonán rozsudek cizozemského soudu, musí soud exekuci povolující s hlediska § 81 čís. 2 a 4 ex. ř. přihlížeti k tomu, zda není rozsudkový výrok co do úrokové sazby vedlejších poplatků v rozporu s těmito veličitými předpisy tuzemského práva se zřetelem k ustanovení § 16 a § 18 cit. zákona.

Pokud dlužník musí obranu v tomto směru uplatniti odporem podle § 83 ex. ř.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1934, R I 1327/34.)

Soud první stolice povolil exekuci na základě říšskoněmeckého exekučního titulu, odsoudivšího dlužníka, by straně žalující zaplatil 80.000 říš. m. s 8% úroky a 1½% správního příspěvku ze 100.000 zlatých říšských marek od 1. září 1933, nebo obnos v československé měně, který odpovídá uvedenému zažalovanému obnosu, obzvláště podle předpisů v Čsl. republice platných devisových opatření a úmluv mezi Německou říší a Čsl. republikou o platebním styku. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil a uvedl ke konci důvodů: Pokud jde o úrokovou míru, nebylo přes ustanovení o jejím snížení, platná v rep. Čsl. podle zákona ze dne 2. března 1933 čís. 44 sb. z. a n. a vládní nař. ze dne 29. května 1933 čís. 85 sb. z. a n. povinností soudu exekuci povolujícího, by k tomu při povolení exekuce přihlížel, neboť má jen zkoumati, zdali exekuční návrh odpovídá platným předpisům a vykazuje náležitosti uvedené v § 54 ex. ř., a odpovídá-li návrh exekuční obsahu exekučního titulu, takže výtku stížnosti, týkající se míry úrokové, lze straně povinné uplatniti jen žalobou v řízení exekučním.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Devisové předpisy, v souzeném případě předpisy vyhlášené pod čís. 187/33 a čís. 131/34 sb. z. a n., nebrání tomu, by pohledávky podléhající těmto předpisům nebyly proti tuzemskému dlužníku uplatněny žalobou a by na základě exekučního titulu nebyla povolena exekuce. Bude věcí exekučního soudu, aby s výtěžkem exekuce naložil v souhlasu s oněmi předpisy vydanými k ochraně měny. K tvrzení dovolacího rekurenta, že byl ochoten vymáhaný dluh zapraviti, že však nedosáhl souhlasu Národní banky, nelze přihlížeti v řízení rekursním pro zákaz novot, když to ze spisů, na jejichž základě rozhodoval soud první stolice, nebylo patrné. Pokud jde o úpravu úrokových sazeb a jmenovitě o předpisy zákona ze dne 2. března 1933 čís. 44 sb. z. a n. a vládního nařízení

ze dne 29. května 1933 čis. 85 sb. z. a n., jsou to předpisy velícího rázu vydané k ochraně tuzemských dlužníků proti každému věřiteli (§ 4 vl. nař.), tedy i proti věřiteli cizozemskému. Má-li být proti tuzemskému dlužníku v tuzemsku vykonán rozsudek cizozemského soudu, musí soud exekuci povolující s hlediska § 81 čis. 2 a 4 ex. ř. přihlížeti k tomu, není-li rozsudkový výrok ve příčině úrokové sazby a příslušných vedlejších poplatků v rozporu s těmito kogentními předpisy tuzemského práva se zřetelem k ustanovení § 16 a § 18 cit. zák., protože podle těchto ustanovení týká se úprava úrokových sazeb i zápůjček smluvených předem, kdy úprava nabyta plností, a požadování jakož i poskytnutí úroků, jež s případnými vedlejšími plněními činí více než jaká je podle oněch předpisů nejvyšší přípustná sazba, je pod trestní sankcí zakázáno. Exekučnímu návrhu nemůže být vyhověno, pokud již ze spisů, podle nichž soud první stolice o návrhu rozhoduje, lze seznati, že se nárok, uplatňovaný exekucí, těmito předpisy přiči. V tom směru nelze tedy s rekursním soudem plně souhlasiti. Než v souzeném případě nelze rozhodnouti otázku, smí-li vymáhající věřitel právem požadovati také v exekuci v celé výši úroky a správný příspěvek, jak mu byly v exekučním titulu přisouzeny, čili nic, jenom na základě spisů, jež měl po ruce soud první stolice při povolení exekuce, protože rozhodnutí o této otázce závisí se zřetelem k ustanovením obou shora citovaných předpisů, jmenovitě se zřetelem k podmínkám stanoveným v tab. 5 pod A/a), dále k výjimkám obsaženým v § 11 f) vládního nařízení č. 85/33 sb. z. a n. na skutkových okolnostech, které ze spisů nevyplývají a které na svou obranu musí dlužník uplatnit odporem, aby o nich mohlo být pojednáno a po případě i průvodní řízení zavedeno.

Čís. 13992.

Podle § 350 ex. ř. může i věřitel, jemuž přísluší vykonatelná pohledávka, již na základě exekučního titulu — byť i v něm není vysloveno zatížení nemovitostí povinného — na nemovitosti povinného, na nichž jeho vlastnické právo není ještě vloženo nebo poznamenáno, vésti exekuci knihovními zápisy a tedy i vnučeným zřízením práva zástavního a za tím účelem, prokázav nabytí práva vlastnického povinným způsobem vyhovujícím § 87 knih. zák., domáhati se především knihovního vkladu tohoto práva ve prospěch povinného a na základě tohoto pak zápisu zástavního práva pro svou vykonatelnou pohledávku.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1934, R I 1392/34.)

Vymáhající strana žádala, odvolávajíc se na ustanovení § 350 třetí odstavce ex. ř. a předkládajíc exekuční tituly a vidimovanou trhovou smlouvu, o povolení exekuce 1. vnučeným vkladem práva vlastnického pro dlužníky a 2. vnučeným zřízením práva zástavního na nemovitostech, na nichž mělo být podle návrhu nuceně vloženo pro dlužníky právo vlastnické. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní

soud exekuční návrh zamítl. Důvody: Exekuci lze povolit jen na základě některého z exekučních titulů (§ 7 ex. ř.), a to jen proti tomu, proti komu zní exekuční titul (§ 9 ex. ř.). Exekuční tituly, které vymáhající strana předložila a na které se odvolává rozsudek krajského soudu civilního v Praze ze dne 31. ledna 1934, zní jen na zaplacení 7689 Kč s přísl. a usnesení okresního soudu v Kouřimích zní rovněž jen na zaplacení částky 178 Kč (26 Kč). Vidimovaný opis trhově smlouvy není vůbec exekučním titulem. Pokud tedy byly exekuční tituly předloženy, znějí jen na zaplacení. Podle § 350 třetí odstavce ex. ř., na který se vymáhající strana odvolává, může, mají-li se podle exekučního titulu státi zápis na nemovitostech dlužníkůvých, u kterých dlužník ještě není za dlužník toho práva vlastnického nabyt, současně s exekucí žádati za knihovní zápis vlastnictví. Aby tedy bylo lze dovolávati se ustanovení § 350 třetí odstavce ex. ř., musí především exekuční titul zníti na zápis na nemovitostech, má-li se státi podle exekučního titulu zápis. V souzeném případě však exekuční titul zní jen na zaplacení. Již z toho důvodu nelze použítí ustanovení § 350 třetí odstavce ex. ř. Avšak, i kdyby exekuční titul zněl na zápis na nemovitosti, a i když vymáhající věřitel prokáže, že dlužník vlastnictví nabyt, nelze žádati o exekuci nuceným vkladem práva vlastnického, nýbrž současně s dotyčnou exekucí o pouhý, nikoliv tedy o exekuční, zápis knihovní. Pro exekuční vklad práva vlastnického vymáhající strana nemá exekučního titulu, nemůže se dovolávati ustanovení § 350 třetí odstavce ex. ř., a bylo proto ohledně žádané exekuce nuceným vkladem práva vlastnického návrh zamítnouti. Exekuční tituly, které vymáhající strana předložila, zní jen proti manželům S-ovým (dlužníkům). Ježto vymáhající strana ani netvrdila, tím méně způsobem předepsaným v § 9 ex. ř. prokázala, že závazek přešel na knihovní vlastníky nemovitostí, na kterých má být vloženo exekuční právo zástavní, bylo zamítnouti i návrh vymáhající strany na povolení exekuce vnučeným zřízením práva zástavního.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Nelze sice přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že by se vymáhající věřitel mohl podle § 350 třetí odstavce ex. ř. domáhati vkladu práva vlastnického pro povinnou stranu jen tehdy, kdyby zatížení dotčených nemovitostí povinné strany byly již vysloveno v exekučním titulu samém. Jak z motivů k § 350 ex. ř. vyplývá, jsou ustanovení tohoto paragrafu jen důsledkem zásady § 22 kn. zák. a sledují účel, aby jimi právní ochrana bez újmy povinného byla sesílena, exekuce urychlena a její útraty byly sníženy. Vzhledem k tomuto účelu jest slova třetího odstavce § 350 ex. ř. »podle exekučního titulu« vykládati tak, že i věřitel, jemuž přísluší vykonatelná peněžní pohledávka, již na základě exekučního titulu — byť i v něm není vysloveno zatížení nemovitostí povinného — jest oprávněn, aby i na nemovitosti povinného, na nichž jeho vlastní-

nické právo není ještě vloženo nebo poznamenáno, vedl exekuci knihovními zápisy a tedy i vnučeným zřízením práva zástavního a aby se za tím účelem, prokázav nabytí práva vlastnického povinným, domáhal především knihovního vkladu tohoto práva ve prospěch povinného a na základě tohoto pak zápisu zástavního práva pro svou vykonatelnou pohledávku. K tomu ovšem bylo zapotřebí, by vymáhající věřitel prokázal nabytí vlastnického práva povinné strany způsobem vyhovujícím § 87 kn. zák., tedy v souzeném případě předložením tržové smlouvy ze dne 4. ledna 1929 v prvopisu. To vymáhající věřitel neučinil, předloživ jen vidímát této smlouvy, a byla proto jeho žádost za vklad vlastnického práva manželů S-ových na nemovitostech a důsledkem toho ovšem i jeho žádost za vnučené zřízení práva zástavního k vydobytí jeho vykonatelné pohledávky právem zamítnuta.

Čís. 13993.

Byla-li podle § 111 j. n. pravoplatně přenesena z c e l a příslušnost na jiný opatrovnický soud, nemůže být agenda opět přenesena na dřívější opatrovnický soud je n z toho důvodu, že není již účelné, aby opatrovnictví bylo nadále vedeno u onoho jiného opatrovnického soudu.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1934, R I 1430/34.)

Návrhu manželského otce, by opatrovnictví bylo přeneseno na okresní soud v Opavě, opatrovnický soud (okresní soud v Karlových Varech) vyhověl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud návrh zamítl.

D ů v o d y:

Podle návrhu manželské matky učiněného jednak u tehdejšího opatrovnického soudu v Opavě, jednak u nynějšího opatrovnického soudu v Karlových Varech, byla usnesením okresního soudu v Opavě ze dne 21. května 1931 přenesena celá opatrovnická agenda s okresního soudu v Opavě na okresní soud v Karlových Varech, neboli, jak pravý § 111 prvý odstavec j. n. v doslovu čís. nař. čís. 118/1914 ř. z., byla přenesena »příslušnost zcela«. Toto usnesení bylo doručeno právním zástupcům matky i otce a stalo se pravoplatným. Tím pomínula opatrovnická příslušnost okresního soudu v Opavě naprosto a nemůže být agenda ta na něj znovu s okresního soudu v Karlových Varech zpět přenesena je n z důvodu, že podle názoru nižších soudů není již účelné, by bylo opatrovnictví dále vedeno u okresního soudu v Karlových Varech, ana manželská matka po opětném sňatku bydlí nyní s nezletilým opatrovancem trvale v Praze. Zpětné přenesení agendy té na okresní soud v Opavě nebo na jiný soud mohlo se státi opět jen za podmínek § 111 j. n., t. j. kdyby po stránce věcné to bylo v zájmu opatrovancově, a ze-

jména kdyby bylo tím napomoženo účinnému vykonávání ochrany opatrovnické a kdyby po stránce formální s přenesením tím buď okresní soud v Opavě, buď jiný soud souhlasil nebo kdyby převod ten schválil oběma soudům nadřízený vrchní soud, případně soud nejvyšší. Nestačí, že po stránce negativní tu již není účelnosti vedení dosavadní agendy opatrovnické u okresního soudu v Karlových Varech, nýbrž musila by tu být po stránce pozitivní účelnost vedení agendy té u okresního soudu v Opavě. Nestačí ani, že tu již původně byl a dosud jest obecný důvod místní příslušnosti okresního soudu v Opavě podle §§ 71 a 109 j. n., neboť ty platily pro zjištění příslušnosti soudu původně k vedení opatrovnictví povolného a nebrání změně příslušnosti za předpokladů § 111 j. n. Odkaz prvního soudu k mínění komentáře Neumannova k § 111 j. n. (vyd. z 1927 str. 281) není případný, ježto uvedeně místo mluví o částečném přenesení agendy opatrovnické, čehož v souzeném případě není. Je zde tedy důvod nezákonnosti podle § 46 odst. (2) zák. o řiz. nesp., ježto usnesení nižších soudů odporují předpisu § 111 j. n. a byl proto návrh opřený jen o to, že účel dřívějšího přenesení agendy opatrovnické na okresní soud v Karlových Varech svrchu uvedenou změnou pomínul, zamítnut.

Čís. 13994.

Pokud se musí odvolací soud zabývatí otázkou, zda jde o přípustnou změnu žaloby, ač nebyla vznesena v prvé stolici výtka. Porušil-li odvolací soud tuto svou povinnost, nejde o vadu řízení podle § 503 čís. 2 c. ř. s., nýbrž o rozpor se spisy podle § 503 čís. 3 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1934, Rv I 2128/32.)

Zalobu o zaplacení pojišťovací premie 450 Kč procesní soud prvé stolice zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Nejvyšší soud zrušil napadený rozsudek a uložil odvolacímu soudu, by znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolatel právem vytýká, že se odvolací soud nezabýval jeho výtka v odvolacím sdělení, že prvý soud připustil změnu žaloby. Odvolací soud přezkoumává sice podle § 462 prvý odstavec c. ř. s. rozhodnutí prvé stolice v mezích odvolacích návrhů, avšak podle druhého odstavce jsou jeho posudku podrobena i usnesení, pokud odpor proti nim nebyl podle zákona vyloučen nebo pokud usnesení ta se nestala nezměnitelnými následkem opomenutí včasné výtky (§ 196 c. ř. s.), rekursu, nebo rozhodnutím o rekursu. Dovolatel nemohl podatí rekurs do rozhodnutí prvního soudu o připuštění změny žaloby, poněvadž usnesení to bylo vydáno a to ani ne ve výroku, teprve v důvodech písemného rozsudku, jenž vyzněl ve prospěch žalovaného a nezavdával příčiny k podání

opravného prostředku. K výtce podle § 196 c. ř. s. neměl žalovaný důvodu, poněvadž, nevynesl-li první soud k námitce žalovaného, že navržená změna jest změnou žaloby a že se proti ní ohraňuje, usnesení ihned, neporušil tím žádný zákonný předpis a nebylo tím znemožněno s formálního hlediska jednati i o původním i o změněném předmětu sporu, nýbrž mohlo se dotýkati jen věcného hlediska sporu potud, že snad žalovaný nemohl věcně námitky proti zmíněnému nároku pro nedostatek informace vznésti (srov. Klein, Vorlesungen str. 236 a 280). Odvolací soud byl proto povinen přezkoumati, zda jde o přípustnou změnu žaloby, podle § 235 třetí odstavec c. ř. s. aneb jen o změnu předmětu původně žádaného podle § 235 čtvrtý odstavec c. ř. s., an podle § 498 druhý odstavec c. ř. s. musí vzíti pečlivě v úvahu výsledky odvolacího řízení a všechny jinaké okolnosti, mezi něž patří podle § 492 první odstavec c. ř. s. i právní vývody v odvolacím sdělení. Nezabýval-li se odvolací soud těmito vývody, nedopustil se sice vady v řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s., jak dovolatel míní, nýbrž rozporu se spisy, podle § 503 č. 3 c. ř. s., a bylo rozhodnuto, jak se stalo, aniž bylo zapotřebí se zabývati druhým dovolacím důvodem § 503 č. 4 c. ř. s.

Čís. 13995.

Rekurs (dovolací rekurs), uplatňující, že prý nezákonným postupem rozvrhového soudu nebyl zákonný zástupce stěžovatele o rozvrhovém roku vyrozuměn, nýbrž že byl mu z tohoto důvodu neprávem zřízen opatrovník k činu, čímž prý mu byla odňata možnost projednávati v řízení rozvrhovém, jest nepřipustný, netvrdí-li stěžovatel, že napadeným rozvrhovým usnesením nebylo mu přikázáno na jeho knihovní pohledávku tolik, kolik při správném postupu řízení podle zákona mělo mu býti přikázáno, a vůbec se nezmiňuje o tom, jaký význam měla vytykána vada pro jeho hmotné zájmy.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1934, R II 527/34.)

Proti usnesení prvního soudu, jimž bylo rozvrženo nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, podala rekurs obec S., zastoupená Zemským výběrčím úřadem v Brně. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs obce S.

Důvody:

Dovolací rekurs byl by s hlediska § 239 poslední odstavec ex. ř. sice přípustný, poněvadž výtky jím uplatňované, nevyrozumění stěžovatelky o rozvrhovém roku k rukám jejího zástupce (§ 209 druhý odstavec ex. ř.) zapadají do rámce otázek, jež jsou v §§ 209—235 ex. ř. s. přikázány k rozvrhovému řízení (viz rozhodnutí sb. n. s. čís. 12793, 11505,

6697 a 4522), ale jest nepřipustný z jiného důvodu. Dovolací rekurentka vytykala v rekursu a vytyká v dovolacím rekursu toliko, že prý nezákonným postupem exekučního soudu nebyl Zemský výběrčí úřad v Brně jako její zákonný zástupce ve věci obecní dávky z přírůstků hodnoty nemovitostí o rozvrhovém roku vyrozuměn, nýbrž že byl jí z tohoto důvodu neprávem zřízen opatrovník k činu, čímž prý jí byla odňata možnost projednávati v řízení rozvrhovém (§ 477 čís. 4, po případě 5 a § 514 c. ř. s. a § 78 ex. ř.). Stěžovatelka netvrdila však a netvrdí, že napadeným rozvrhovým usnesením nebylo jí přikázáno z její knihovně zaznamenané pohledávky tolik, kolik při správném postupu řízení podle zákona mělo jí býti přikázáno, a vůbec se nezmiňuje o tom, jaký význam měla vytykána vada pro její hmotné zájmy. Okolnost ta, by totiž bylo tvrzeno a doličeno, že a jak je rekurent napadeným usnesením na svých právech hmotně poškozen, je však předpokladem přípustnosti rekursu i dovolacího rekursu, neboť podle ustálené judikatury a podle přirozené povahy věci lze přiznati jen věřiteli na jeho právech zkrácenému oprávnění, by mohl v odpor vzíti opravným prostředkem rozhodnutí nižšího soudu. Následkem toho nelze se vůbec obíratí otázkou, zda Zemský výběrčí úřad byl v tomto případě oprávněn stěžující si obec S. zastupovati a v jejím jméně opravné prostředky podávati, ani obsahem dovolacího rekursu, zejména tvrzenou zmatečností, poněvadž opravné stolice mohly by i k zmatečnosti hleděti jen, zvláště u ní u příležitosti opravného prostředku podle zákona přípustného (viz rozhodnutí čís. 51, 6471 sb. n. s.). Pro nedostatek uplatněného hmotného zájmu na rozhodnutích nižších soudů, jest dovolací rekurs nepřipustný a bylo jej odmítnouti (§ 526 c. ř. s., § 78 ex. ř.).

Čís. 13996.

Pokud nelze do povinného dílu dítěte po otci započísti hodnotu toho, co dítě obdrželo z pozůstalosti po matce, třebaže otec obdržel z matčiny pozůstalosti méně, než sám do ní dal.

(Rozh. ze dne 30. listopadu 1934, Rv II 933/32.)

Žalobkyně, dcera Matěje D-a, neobdržela nic z jeho pozůstalosti, ježto zůstavitel odstoupil za živa celý svůj nemovitý majetek druhé své dceři a jejímu manželu. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na nich, by jí vydali pozemky v ceně 8.450 Kč, majíc za to, že o tolik byla zkrácena na povinném dílu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, ježto zkrácení žalobkyně na povinném dílu činilo 3.130 Kč, žalobkyně však obdržela z pozůstalosti po své zesnulé matce pozemek, jehož hodnota převyšuje 3.130 Kč. Odvolací soud uznal žalované povinnými, by vydali žalobkyni část pozemků v hodnotě 3.930 Kč anebo jí 3.930 Kč zaplatili, ježto žalobkyně byla zkrácena o 3.930 Kč a nelze z povinného dílu odečísti hodnotu pozemku, jež žalobkyně obdržela z pozůstalosti matčiny.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalovaných.

Důvody:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně. Hodnota jmění Matěje D-a byla za účelem vyměření povinného dílu pro žalobkyni správně oceněna ve smyslu § 794 obč. zák. podle doby postupní smlouvy uzavřené se žalovanými. Pro výpočet povinného dílu správně nebylo přihlíženo k závazkům, které žalovaní smlouvou postupní převzali, neboť závazky tyto sice snižovaly by hodnotu daru jim poskytnutého, ale nemohou snižovati cenu jmění rozhodnou pro vypočtení povinného dílu, neboť závazky ty převzali přejímatelé teprve smlouvou postupní. Pokud jde o pozemek, který žalobkyně dostala z pozůstatosti své matky, vyplývá z odevzdací listiny ze dne 20. února 1923 správnost úsudku odvolacího soudu, neboť dle této odevzdací listiny pozůstalý manžel Matěj D. se k dědictví po Marii D-ové přihlásil a byla mu pozůstalost vedle dětí odevzdána jednou čtvrtinou podle dědického narovnání, když ze svého vlastního jmění dal k účelu tohoto dědického narovnání svou ideální polovici pozemků v odevzdací listině uvedených. I když dle výpočtu odevzdací listiny obdržel z pozůstalosti méně, než sám do pozůstalosti dal, jde o dědické narovnání a nelze to, co z tohoto narovnání žalobkyně dle odevzdací listiny po matce obdržela, počítati jí jako jmění obdržené od otce. Odvolací soud vypočetl na základě provedeného zjištění, že žalobkyně je zkrácena na povinném dílu o 3.930 Kč, a ježto žalovaní byli jejím otcem za živa obdarováni, má nárok proti nim na doplnění povinného dílu (§ 765, 785, 794 a 951 obč. zák.), když cena daru, který žalovaní od otce obdrželi převyšuje částku, o kterou je její povinný díl zkrácen. Žalovaní ani netvrdili, tím méně prokázali a ze zjištěných skutečností nelze dovoditi, že darováni, které od otce obdrželi, i když by se odečetly všechny závazky jimi při smlouvě s otcem převzaté, nepřevyšovalo částku, o kterou žalobkyně na svém povinném dílu je zkrácena.

Čís. 13997.

V rozvrhovém řízení jest zásadně předložiti listinný doklad, že zajištěná pohledávka z úvěru (ze zástavní záruky) jest po právu a způsobilá k uspokojení. Nevykázal-li se věřitel takovým listinným dokladem, není exekuční soudce povinen vyhledati listiny, prokazující pohledávku, ve sbírce listin nebo v jiných soudních spisech a není oprávněn opatřiti si po rozvrhovém roku před vydáním rozvrhového usnesení potřebná vysvětlení, by mohl rozhodnouti o oprávněnosti přihlášeného nároku, nýbrž má částku úvěrové hypoteky nevyčerpanou řádně doloženými nároky, není-li úvěrový poměr dosud ukončen, podle § 224 druhý odstavec ex. ř. uložit u soudu na úrok.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1934, R I 1353/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně vydražené nemovitosti přikázal soud první stolice zbytek nejvyššího podání Terezii H-ové na částečnou úhradu její knihovně zajištěné kauční pohledávky, zamítнув odpór knihovni věřitelky firmy K. Rekurzní soud nepřikázal nic na úhradu úvěrové pohledávky Terezie H-ové. Důvody: Hypotekární věřitelka Terezie H-ová nepřihlásila pod C pol. 29 regresní pohledávku až do výše 30.000 Kč řádným způsobem, ani ji neosvědčila, jak § 210 ex. ř. předpisuje, ani k dražbě ani k rozvrhovému roku. Soud exekuční nebyl ani oprávněn, ani povinen k odůvodnění zcela neurčitěho nároku této věřitelky po rozvrhovém roku, přes to, že následující věřitelé knihovni podali odpor, konati šetření a odvolávati se zejména na kauční listinu ze dne 20. srpna 1931, která při roku předložena nebyla. Následkem toho neměl býti při rozvrhu na tuto kauční pohledávku, která, pokud vyčerpané výše se týče, prokázána nebyla, brán býti zřetel a bylo odporu vyhověti.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu s tou změnou, že se částka připadající na úvěrovou pohledávku Terezie H-ové uloží u soudu na úrok.

Důvody:

V rozvrhovém řízení jest zásadně žádati listinný doklad, že zajištěná pohledávka z úvěru, pokud se týče ze zástavní záruky, jest po právu a způsobilá k uspokojení. Stěžovatelka se takovým listinným dokladem nevykázala. Exekuční soudce není povinen v takovém případě vyhledati listiny, prokazující pohledávku ve sbírce listin nebo v jiných soudních spisech (rozhodnutí čís. 4864, 5962 sb. n. s.) a nebyl oprávněn, opatřiti si po rozvrhovém roku před vydáním rozvrhového usnesení potřebná vysvětlení, by mohl rozhodnouti o oprávněnosti přihlášeného nároku (rozhodnutí čís. 5206 sb. n. s.). Stěžovatelka neosvědčila tudíž podle §§ 210, 224 odstavec první ex. ř., že jí v rámci záruční zástavy vznikla pohledávka, kterou by bylo lze přikázati k hotovému zaplacení podle § 224 první odstavec ex. ř. Než nelze z tohoto důvodu, jak činí rekursní soud, tuto pohledávku při rozvrhu nejvyššího podání pomínouti, nýbrž bylo ohledně ní postupovati podle § 224 odstavec druhý ex. ř., totiž uložiti příslušný peníz u soudu na úrok. O tom, komu připadají úroky z částky na kauční pohledávku Terezie H-ové uložené, jakož i o tom, komu připadne po případě jistina (§ 224 druhý odstavec ex. ř.), jest dodatečně rozhodnouti exekučnímu soudu.

Čís. 13998.

Ručení za škodu z provozu silostrojů (zákon ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák.).

Natáčení motorového vozidla připraveného k odjezdu spadá pod pojem provozu.

Žalovaný majitel automobilu se nevyvinil podle § 2 aut. zák., přípustiv poškozeného k tomu, by natáčel motor, ač nebyl z vlastní zkušenosti přesvědčen o tom, že poškozený umí s motorovou klikou zacházeti.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1934, Rv I 1767/34.)

Žalovaný připustil žalobce k natáčení svého automobilu, při čemž byl žalobce poraněn. Žalobě o náhradu škody bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Pokud dovolatel tvrdí, že se odvolací soud neprávem dovolává automobilového zákona, ač prý vozidlo nebylo v provozu, jest mu odvětiti, že o provoz silostroje podle § 1 odst. (1) zákona ze dne 9. srpna 1908 čís. 162 ř. z. jde i tehdy, když síly k pohonu silostroje určené jsou v činnosti, aniž se silostroj pohyboval (srov. rozh. čís. 13264 sb. n. s.), takže stačí i počín, jehož je zapotřebí, by vozidlo bylo uvedeno do chodu. Spadá tedy i natáčení motorového vozidla připraveného k odjezdu pod pojem provozu. Odvolací soud nepochybil, když za zjištěného stavu věci dovodil též, že se žalovaný nevyvinil podle § 2 aut. zák. Neboť žalovaný, ačkoli nebyl z vlastní zkušenosti přesvědčen o tom, že žalobce umí s motorovou klikou zacházeti, přece ho připustil k tomu, by natáčel motor; naproti tomu nelze přičítati žalobci ani spoluvinu, ježto nemusil si býti vědom toho, že by se při natáčení motoru mohl zraniti, nebyv na nebezpečí upozorněn.

Čís. 13999.

Ujednal-li zaměstnavatel se zaměstnanci, že příspěvky k nemocenskému pojištění, pokud mají býti zapraveny zaměstnanci, budou zaměstnavatelem ukládány pro každého jednotlivého zaměstnance na vkladní knížku a že příslušná částka může býti zaměstnancem požadována teprve při vystoupení ze služby, jest posuzovati nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na vydání příslušné částky i s úroky za nárok z poměru mandátního a nevztahuje se naň ustanovení § 1486 čís. 5 obč. zák.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1934, Rv I 1964/34.)

Žalobě zaměstnance, již se domáhal na zaměstnavateli vydání toho, co zaměstnavatel pro něho uložil na vkladní knížku, bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Podle zjištění nižších soudů bylo dne 1. ledna 1927 ujednáno mezi žalovaným a jeho zaměstnanci (tedy i se žalobcem), že příspěvky k ne-

mocenskému a pensijnímu pojištění, pokud mají býti zapraveny zaměstnanci, budou žalovaným uloženy pro každého jednotlivého na vkladní knížku u spořitelny ve V. a že příslušná částka i s úroky může býti zaměstnancem požadována teprve při vystoupení ze služby u žalovaného. Tím byla ujednána doba splatnosti těch částek (nepopřené 100 Kč měsíčně a dohromady 3.600 Kč) a promlčecí lhůta podle § 1486 čís. 5 obč. zák. by mohla počítati teprve dnem vystoupení žalobce ze služby, t. j. 21. června 1933. Nehleděl-li se ani k tomu, bylo by pokud jde o tyto částky žalovaného podle § 960 obč. zák. pokládati za zmocněnce a bylo na něm, aby podle § 1009 obč. zák. příkazu bedlivě a bezelstně vyhověl a po zrušení služebního poměru veškeré užítky z věci zmocniteli (žalobci) ponechal, t. j. aby mu vydal příslušnou částku i s úroky. Jde tu o nárok z poměru mandátního a nikoli o plat příslušející žalobci ze smlouvy námezdní a proto nevztahuje se ustanovení § 1486 čís. 5 obč. zák. na tento případ. Z pouhé skutečnosti, že žalobce za trvání služebního poměru nežádal vyplacení remunerací za léta 1930—1933, nelze beze vší pochybnosti míti za to, že se mlčky (§ 863 obč. zák.) vzdal tohoto nároku, ježto mohl míti jiné nutkové důvody, pro které tento nárok ihned neuplatňoval. Ze se žalobce tohoto nároku nevzdal výslovně, zjistily již nižší soudy.

Čís. 14000.

Zákon ze dne 27. března 1931, čís. 57 sb. z. a n., o použití úředníků vyšší pomocné soudní služby u soudů a poručenských (sirotčích) úřadů. Aktuár nebyl oprávněn rozhodnouti o žádosti, by bylo změněno usnesení jím vydané. Rozhodl-li však přes to o takovém podání, jež jest pokládati za rekurs, načež soudce, jemuž byly spisy předloženy, neshledal důvodu, by nově usnesení aktuára změnil, jest míti za to, jakoby byl soudce hned původně vydal nové usnesení sám.

Pozůstalostní řízení.

Pro pohřební útraty není věřiteli vyhrazeno zástavní právo na pozůstalostní jmění a není úkolem soudu, by se staral o jejich zajištění. Totéž platí i o útratách nemoci a o jiných pohledávkách, za něž dědic ručí.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1934, R II 293/34.)

Usnesením ze dne 8. ledna 1934 poukázal aktuárský tajemník spořitelny města B., aby z vinkulované vkladní knížky vyplatila Františku Z-ovi 4.913 Kč na účet dědického podílu Bohumila H-a. Toto své usnesení změnil aktuárský tajemník usnesením ze dne 19. ledna 1934 v ten rozum, že poukázal spořitelnu města B., aby z vinkulované vkladní knížky vyplatila Františku Z-ovi jen 3.000 Kč na účet dědického podílu Bohumila H-a. Rekursní soud k rekursu Františka Z-a napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stěžovateli, exekučnímu věřiteli spoludědice Bohumila H-a, byla povolena exekuce jednak před odevzdáním pozůstalosti, jednak po odevzdání na peníze složené do soudního de-

posita pro pozůstalost. Prvá exekuce nepadá vůbec v úvahu podle § 822 obč. zák., poněvadž dědici H-ovi nebylo ponecháno pozůstalostním soudem volně nakládání s depositem. Napadené usnesení bylo však vydáno před druhým exekucním zabavením a proto nemůže stěžovatel brojiti proti tomu, že při ustanovení § 822 obč. zák. byla mu přikázána jen část deposita dříve zabaveného. Ovšem jest tu ještě druhé zabavení po vydání odevzdací listiny před skutečným odevzdáním pozůstalosti. Avšak odporovalo by i v tomto případě tendenci pozůstalostního řízení, kdyby věřitel dědiců měl býti uspokojen plně bez ohledu na věřitele pozůstalosti a na přednostní pohledávky a výlohy pozůstalosti (§ 105 nesp. pat.). Neprávem proto brojí stěžovatel proti tomu, že nebyla mu jako exekucnímu věřiteli dědicovu vydána celá část deposita na spoludědice H-a připadající bez ohledu na věřitele pozůstalosti a na přednostní pohledávky a výlohy pozůstalosti.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu Františka Z-a a povolil, aby mu byla z vkladu, složeného u Spořitelny města B., vydána ještě další částka 1.913 Kč.

Důvody:

Jest se především obíratí výtkou zmatečnosti, již stěžovatel spatřuje v tom, že usnesení prvního soudu ze dne 19. ledna 1934 bylo vydáno aktuárem a nikoliv soudcem. Toto usnesení bylo vydáno k podání spoludědice Josefa Š-a, v němž tento žádal za změnu usnesení vydaného aktuárem dne 8. ledna 1934. Toto podání jest pokládáno za rekurs a mělo tedy podle § 3 zák. čís. 57/1931 sb. z. a n. správně býti předloženo soudci, by buď o něm jako o rekursu sám rozhodl, měl-li za to, že jest mu vyhověti, nebo jej předložil druhé stoličce. Nestalo-li se tak a rozhodl-li o tomto rekursu napadeným usnesením ze dne 19. ledna 1934 zase aktuár, změniv své původní usnesení ze dne 8. ledna 1934, bylo by ovšem usnesení ze dne 19. ledna 1934 zmatečné podle § 477 čís. 2 c. ř. s. Avšak jak ze spisů vyplývá, byly spisy předloženy dodatečně soudci, který podle úředního záznamu na rekursu Františka Z-a do tohoto usnesení rozhodl, že neshledává důvodu, by usnesení to změnil. Tím schválil soudce usnesení vydané aktuárem, bera je takto za své, takže věc jest taková, jakoby soudce byl hned původně vydal usnesení sám.

Odůvodněna jest však výtka nezákonnosti. Usnesením okresního soudu civilního v B. ze dne 22. září 1933 nenabyl ovšem stěžovatel práva na vklad 13.500 Kč 50 h, poněvadž tento vklad byl učiněn pro pozůstalost, nikoliv pro povinného Bohumila H-a, jemuž nebyl vklad pozůstalostním soudem ponechán k volnému nakládání a pozůstalost tehdy ještě nebyla odevzdána. Avšak dne 21. listopadu 1933 byla vydána odevzdací listina, která se stala pravoplatnou a tím nabyl Bohumil H. jako dědic práva, s polovicí vkladu, na něho připadlou, volně nakládati, pokud nesloužila jako jistota pro dědické poplatky (§§ 26 a 28 čís. nař. čís. 278 ř. zák. z roku 1915) a pokud nenabýly k němu práva

jiné osoby. Právem byla tedy z polovice vkladu Bohumila H-a především zadržena částka 350 Kč jako jistota pro dědické poplatky. Dále nařídil pozůstalostní soud usnesením ze dne 21. listopadu 1933, že poplatky notáře jako soudního komisaře ustanovené na 1.417 Kč 50 h, z nichž připadá na Bohumila H-a polovice 708 Kč 75 h, budou vyplaceny z vkladu pro pozůstalost složeného. Toto usnesení stalo se pravoplatným a tím nabyl práva na vydání této částky ze vkladu. Usnesením pozůstalostního soudu ze dne 5. prosince 1933, jež rovněž nabylo právní moci, pak bylo Úřednímu listu zemského úřadu v Brně povoleno vydání 32 Kč 50 h, z nichž připadá na Bohumila H-a 16 Kč 25 h. Činila tedy polovice vkladu Bohumila H-ovi připadlá, s níž tento dne 14. prosince 1933 mohl volně nakládati, 5.675 Kč 25 h. Proto povolil pozůstalostní soud usnesením ze dne 8. ledna 1934 stěžovateli na jeho žádost právem vydání částky 4.913 Kč, když Bohumil H. u pozůstalostního soudu dne 14. prosince 1934 prohlásil, že souhlasí s tím, aby z polovice vkladu pro pozůstalost složeného byla stěžovateli vydána částka potřebná k úhradě jeho pohledávky, jak jest uvedena v povolení exekuce ze dne 22. září 1933. Napadeným usnesením, jímž bylo usnesení ze dne 8. ledna 1933 změněno tak, že stěžovateli bylo povoleno jen vydání 3.000 Kč místo původních 4.913 Kč, byl tudíž porušen zákon. Nižší soudy nebyly oprávněny z polovice vkladu připadlé na Bohumila H-a zadržeti částku, které je třeba k zaplacení polovice pozůstalostních dluhů, t. j. útrat nemoce a pohřbu, pak pohledávek Okresní nemocenské pojišťovny v Brně a tiskárny N., za které Bohumil H. jako dědic ručí. Útraty pohřbu patří sice podle § 549 obč. zák. k břemenům pozůstalosti, podle § 46 nesp. pat. má býti dána záloha z pozůstalostních peněz na zaplacení pohřebních útrat a podle § 146 téhož zákona smí dědic, jemuž byla přenechána správa pozůstalosti, nebo opatrovník pozůstalosti se schválením soudu zciziti věci do pozůstalosti patřící, postoupiti pohledávky nebo přijímatí peníze od dlužníků, je-li toho třeba k zaplacení útrat nemoce a pohřbu. Než z toho plyne jen, že tyto útraty mají býti zaplacený z pozůstalostní podstaty, t. j. od dědiců, když však nebyly z pozůstalosti zaplacený, jest na věřiteli, který má nárok na jejich náhradu, aby sám je na pozůstalosti pokud se týče na dědicích vymáhal. Není jim vyhrazeno zástavní právo na jmění pozůstalosti a není úkolem soudu, aby se staral o jejich zajištění. To platí tím spíše o ostatních dlužích. Bylo tedy stěžovateli povoliti ještě vydání další částky 1.913 Kč mimo již vydanou částku 3.000 Kč.

Čís. 14001.

Nekalá soutěž (zákon ze dne 15. července 1927, čís. 111 sb. z. a n.).
Jde o jednání proti dobrým mravům soutěže, nápodobil-li soutěžitel přílehlavě propagační prostředky jiného soutěžitele. Lhostejno, že označení obou podniků i jejich tiskopisy vykazují řadu nepodstatných odlišných změn.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1934, Rv II 182/33.)

Žalující firma domáhala se na žalované firmě, by žalovaná byla uznána povinnou upustiti od označení svého podniku »úsporný nákup výbavy«, jakož i zdržeti se používání svých tiskopisů, prospektů, sestavy sazeb úroků s výškou a s dobou placení, výpočtů úroků, objednacího listu, a tento závadný stav odstraniti, po případě provésti na označení podniku a v tiskopisech, odlišovací změny. **Procesní soud** první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jest přisvědčiti právnímu názoru odvolacího soudu, že v zažalovaném jednání spatřovati jest skutkovou povahu jednání proti dobrým mravům soutěže vůbec podle § 1 zák. proti nek. sout. Ze žaloby a z její prosby vyplývá, že nejde o to, by dovolatelka neprovozovala obchody podle t. zv. úsporného splátkového systému, ani by nepoužívala v soutěži reklamních a propagačních prostředků při tomto způsobu svého obchodování, nýbrž o to, že si osvojila též způsob reklamy jako strana žalující, která podle zjištění soudu odvolacího, závazného pro soud dovolací, dává rozšiřovati ve značném množství dosahujícím desetitisíců na území Moravy a Slezska, jakož i v poslední době i v Čechách a na Slovensku, prospekty a agitační spisy, o které v souzeném případě jde, a to po dlouhou řadu let, dávno před tím, než se dovolatelka k témuž způsobu obchodování obrátila, čímž tímto svým způsobem reklamy stala se známou v širších kruzích obyvatelstva (zákaznictva). Dovolatelka, napodobujíc v podstatě i označení podniku žalobkyně na její obchodních tiskopisech, i tyto tiskopisy, o něž tu jde, octla se v rozporu s dobrými mravy soutěže, které nedovolují, by si soutěžník hleděl tak přílehlavým napodobením propagačních prostředků druhého soutěžitele osvojiti zcela nezaslouženě ovoce jeho práce a námahy k náskoku v soutěžním závodění a tím na úkor jeho těžiti. Nezáleží na tom, že při využití cizí myšlenky a cizího vzoru není napodobení úplné, kdyžtě celý zažalovaný způsob reklamy, jeho složky v celkovém úhrnu jest posuzovati jako celek. Nesejde proto na tom, že označení obou podniků stran i jejich tiskopisy vykazují řadu odlišných změn, ježto je nelze uznati za podstatné. Soud dovolací souhlasí se soudem druhé stolice, že i při vyobrazeních dovolatelčiných na prospektu, pokud jde o zobrazení nevěsty a snoubence před otevřeným plným prádelníkem s výbavou, jde o použití myšlenky v obrazové reklamě na prospektu žalobkyně, při čemž na věci nemění, že vyobrazení dovolatelčino je menší velikosti, v rámci oválním a nikoli pravoúhlém, a má připojeno jako pendant vyobrazení plačící dívky u šicího stroje před otevřeným prázdňím prádelníkem. Není proto neúplnosti ani vadnosti řízení, že nebyl vyslechnut svědek prof. K. o tom, že zhotovil obrazy pro prospekty dovolatelčiny, aniž viděl prospekt žalující firmy a aniž mu dovolatelka dala pokyny, podle nichž měl reklamní obrazy žalobkyně napodobiti,

poněvadž s hlediska skutkové povahy jednání proti dobrým mravům soutěže vůbec podle § 1 cit. zák. je zcela nerozhodno, jakým způsobem došlo k vyobrazení, které shledává žalobkyně právem závadným.

Čís. 14002.

Syndikátní nárok.

Opravnými prostředky soudního řízení nemíní se v § 2 syndikátního zákona ze dne 12. července 1872, čís. 112 ř. zák., jen opravné prostředky, o kterých rozhodují vyšší stolice, nýbrž všechny právní prostředky, které mohou sloužiti k odvrácení škody z porušení úřední povinnosti.

Byla-li doložka vykonatelnosti na rozsudku, na jehož základě byla povolena exekuce, nesprávná, jest takovým prostředkem nejen oznámení právého stavu věci podle obdoby § 39 čís. 1 ex. ř., nýbrž i žaloba o nepřipustnost exekuce podle § 39 čís. 5 ex. ř.

(Rozh. ze dne 3. prosince 1934, Co I 2/34.)

Žalobce domáhal se na československém státu syndikátní žalobou náhrady škody, jež prý mu byla způsobena tím, že byla proti němu povolena a vykonána exekuce, ač doložka vykonatelnosti byla na žalobní rubrice, opatřené rozsudkem pro zmeškání, připojena jen kancelářským úředníkem, bez příkazu soudce. **Procesní soud** první stolice (vrchní soud v Praze) žalobu zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Napadeným rozsudkem byl zamítnut žalobní nárok co do důvodu proto, že se mu nedostává jeden z předpokladů syndikátního nároku, totiž, že vyčerpány byly žalobcem opravné prostředky předepsané v soudním řízení, jimiž škoda žalobcova mohla býti odvrácena. Podle názoru prvního soudu mohl žalobce zabrániti provádění neprávem volené exekuce a dražby zabavených věcí včasným oznámením na soud, že doložka vykonatelnosti na rozsudku, na základě jehož exekuce byla navržena a povolena, je nesprávná a že rozsudek nenabyl právní moci, takže se za exekuční titul nehodí. Ježto žalobce oznámení to neučinil, nárok na náhradu škody podle syndikátního zákona mu nepřisluší. Žalobce vytýká tomuto názoru prvního soudu nesprávné právní posouzení a dovozuje, že syndikátní zákon čís. 112/1872, mluvě o opravných prostředcích v soudním řízení, má na mysli jen opravné prostředky v užším smyslu, to jest jen takové, o kterých rozhoduje vyšší stolice a nikoli právní prostředky všechny. Oznámení, které uvádí první soud, není opravným prostředkem v soudním, pokud se týče exekučním řízení předepsaným, také se podle § 39 ex. ř. k zabránění exekuce prý nehodil

a rekurs jakožto jediný podle exekučního řádu možný opravný prostředek nemohl míti výsledek, ježto povolení exekuce a nařízení dražby bylo formálně správně. Žalobci nelze přisvědčiti. Opravnými prostředky v soudním řízení předepsanými nemíní se v § 2 syndikátního zákona č. 112/1872 jen opravné prostředky, o kterých rozhoduje vyšší stoliční. Pro tento úzký výklad není v uv. zákoně opory a míní se v § 2 uv. zákona všechny právní prostředky, které k odvrácení škody z porušení úřední povinnosti mohou sloužiti (tak rozhodnutí Gl. Ú. 14745, 15745, n. ř. 528, sb. n. s. č. 13121). Opravným prostředkem, kterým v případě, o němž šlo, mohla dražba a škoda pryč z ní vzniklá býti odvrácena, bylo nejen oznámení podle obdoby § 39 č. 1 ex. ř. prvním soudem uvedené (sb. n. s. 5650, 5861, 6291), nýbrž také žaloba podle § 39 č. 5 ex. ř. (sb. n. s. 6394, 6725, 9259). Žalobce, ač zvěděl o dražbě na den 2. prosince 1931 nařízené již dne 27. listopadu 1931 a tudíž mohl některým z uvedených opravných prostředků dražbu odvrátiti, to, což ani nepopírá, neučinil. Mimo to, jak svědčí o tom spis exekučního soudu, mohl se žalobce domoci odvrácení dražby a škody, která mu z ní vznikla, také rekurssem, ale podal jej až po dražbě. První soud právem seznal, že žalobce, nepouživ opravných prostředků zákonem předepsaných, pokud se týče nepoužív jich včas, zavinil si škodu sám, a právem uznal, že žalobní nárok není důvodem po právu.

Čís. 14003.

Zákon ze dne 22. prosince 1924, č. 286 sb. z. a n. o úsporných opatřeních ve veřejné správě.

Ustanovení § 17 (2) č. 1 zákona vztahuje se i na aktivní požitky ze služebního poměru u obce, jenž jest služebním poměrem jen prozatímním a vypověditelným a nepodléhá zákonným předpisům o trvale ustanovených obecních zřízeních.

Ustanovení § 18 zákona má na mysli výdělečné příjmy jiného druhu, než jsou příjmy uvedené v předchozím § 17.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1934, Rv I 1604/33.)

Žalobce byl jako traťmistr státních drah přeložen dnem 1. ledna 1926 na trvalý odpočinek. Od 11. dubna 1927 byl žalobce zaměstnán u městské obce K. jako silniční dozorce. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu, by bylo zjištěno proti žalovanému, že žalobce jest k obci K. v poměru soukromoprávním, a by žalovaný byl uznán povinným se žalobcem při výplatě požitků odpočivných nakládati jako se zaměstnancem soukromých služeb ve smyslu § 18 zák. č. 286 sb. z. a n. z roku 1924 a že není oprávněn činiti z jeho odpočivných platů srážky a že žalovaný jest povinen zaplatiti žalobci 5.200 Kč. Procesní soud první stoliční žalobu zamítl. Důvod y: Jest zjištěno, že žalobce je zaměstnán u městského úřadu v K.

provisorně na 6týdenní výpověď jako silniční dozorce s měsíčním služným 1.000 Kč. Službu nastoupil dne 11. dubna 1927 s platem 200 Kč týdně, od 1. prosince 1928 byl mu plat zvýšen na 1.000 Kč měsíčně. Žalobce, mající státní odpočivné požitky, opatřil si, nastoupiv u městského úřadu v K. místo silničního dozorce, nestátní veřejný aktivní požitek. Nastoupením služby stal se zaměstnancem obce, tedy veřejnoprávní korporace uvedené v § 28 a 20, odst. 2 b). Ježto tedy jde o získané nestátní veřejný aktivní podnik, bylo jeho státní odpočivné požitky zkrátiti ve smyslu § 17 odst. (2) písm. a) zák. č. 286/1924 na polovici, což strana žalovaná provedla. Že by v souzeném případě šlo o »jiný výdělečný příjem«, jaký má na mysli § 18 téhož zákona (t. j. jiný, než o nichž je řeč v § 17), prokázáno nebylo a ani býti nemohlo, když je nesporno, že jde o zaměstnání u veřejnoprávní korporace. Že žalobce byl přijat provisorně a na výpověď, na věci nic nemění, ježto zákon v tom směru nečiní rozdílu a nepředpokládá, že by snad pro nové zopatřovací požitky ve smyslu § 17 bylo nutné jen zaměstnání stálé. Co do doby počátku srážek jest zjištěno, že žalobce nabyl nového příjmu 1.000 Kč měsíčně dnem 1. prosince 1928 a od toho dne byly také jeho pensijní požitky kráceny. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Soud odvolací souhlasí s názorem prvního soudu, že žalobce, jako silniční dozorce obce K. spadá pod ustanovení § 17 č. 2 zák. z 22. prosince 1924 č. 286 sb. z. a n. bez ohledu na to, zda byl přijat na výpověď provisorně a bez nároků na odpočivné. Strana žalující vytýká prvnímu soudu nesprávné právní posouzení právního postavení žalobce; jsouc názoru, že ustanovení § 17 č. 2 cit. zák. může míti platnost jen u zaměstnanců, jichž poměry jsou upraveny podle zákonů ze dne 23. července 1919 č. 443 a ze dne 17. prosince 1919 č. 16 z r. 1920 sb. z. a n. Prvý soud dovodil správně, že žalobce je nestátním veřejným zaměstnancem s určitými požitky, a právem požitky žalobcovy pokládá za nestátní veřejné požitky, které žalobce požívá jako zaměstnanec veřejné korporace v § 28 cit. zák. uvedené, a právem jej zařadil pod ustanovení § 17 č. 2 cit. zákona. Žalobce jest zaměstnancem veřejnoprávní korporace a jako takový má nárok na nestátní, veřejné, aktivní požitky. V zákoně není výslovně stanoveno, že ustanovení cit. zákona vztahuje se jen na úředníky nebo zřízence v zák. č. 443/19 a č. 16/1920 zmíněné, a ostatně soudu nepřisluší zkoumati, zda obec K., přijavši žalobce za svého zaměstnance, přijala ho podle ustanovení právě citovaných zákonů. Pro použití restriktivního zákona podle § 17 č. 2 stačí zjištění, že žalobce je zaměstnancem obce jako veřejné korporace a má nárok na nestátní veřejné požitky. Více dokázati tento zákon nepředpisuje. Žalobce vytýká, že jeho poměr měl býti posuzován podle § 18 cit. zák. Než pod toto ustanovení poměr žalobcův podříditi nelze, ježto ustanovení to má zřeteli jiné příjmy, než příjem ze služebního poměru k veřejnoprávní korporaci, na příklad příjem z majetku pozemkového, domovního, kapitálového nebo ze samostatných podniků (srovnej nálezn. správ. soudu ze dne 14. října 1926 č. 4636 ob. č. 5950 adm. Bohuslav).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Není sporné, že žalobce byl jako traťmistr státních drah přeložen dnem 1. ledna 1926 na trvalý odpočinek a že má nárok na státní požitky. Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobce jest od 11. dubna 1927 zaměstnán u městské obce K. jako silniční dozorce, že má od 1. prosince 1928 za to měsíční plat 1.000 Kč a že byl přijat prozatímně na šesti-týdenní výpověď. Z těchto zjištěných, pokud se týče nesporných skutečností dovodil odvolací soud správně, že se na žalobce vztahuje ustanovení § 17 odst. (2) čís. 1 zák. ze dne 22. prosince 1924 čís. 286 sb. z. a n., nikoliv ustanovení § 18 téhož zákona, jež má na mysli výdělečné příjmy jiného druhu, než jsou příjmy uvedené v předchozím § 17. Byli-li žalobce přijat do služeb obce K. jako silniční dozorce, jest ho pokládati za zaměstnance veřejnoprávní korporace uvedené v § 28 zák. čís. 286/1924 sb. z. a n. a nezáleží na tom, že tento jeho služební poměr jest jen prozatímní a výpověditelný, a že se na žalobce, jak tvrdí, nevztahují zákony ze dne 23. července 1919 čís. 443 sb. z. a n. (o obecních úřednících) a ze dne 17. prosince 1919 čís. 16 sb. z. a n. z roku 1920 (o trvale ustanovených obecních zřízencích), neboť v tomto směru zákon čís. 286/1924 sb. z. a n. v § 17 odst. (2) čís. 1 a v § 20 odst. 2 b) nikterak nerozlišuje. Pokud se v § 20 odst. 2 b) poukazuje na § 28, jest tímto poukazem zřejmě vysloveno jen, že veřejnoprávními korporacemi jest rozuměti země, župy, okresy a obce, n e l z e však z tohoto poukazu nikterak vyvozovati, že se ustanovení § 20 odst. 2 b) vztahuje jen na takové zaměstnance těchto veřejnoprávních korporací, pro něž platí zákony čís. 443/1919 a čís. 16/1920 sb. z. a n. a jež dovolatel označuje jako zaměstnance »normované«. O nejasnosti zákona v tomto směru nelze mluvíti.

Čís. 14004.

V pracovním soudnictví není přípustná delegace jiného soudu z důvodů vhodnosti.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1934, Nd I 476/34.)

Nejvyšší soud odmítl návrh žalovaného, by z důvodů vhodnosti byl delegován jiný pracovní soud.

Důvody:

Zalovaný navrhl za sporu projednávaného před pracovním soudem v Praze, by na místě tohoto soudu byl z důvodů vhodnosti, jež uvádí, delegován buď pracovní soud v Brně neb oddělení okresního soudu v Boskovicích pro spory pracovní. Je tedy především řešiti otázku,

zda je v pracovním soudnictví podle zákona ze dne 4. července 1931 č. 131 sb. z. a n. přípustná z důvodů vhodnosti delegace soudu téhož druhu a zda platí pro obor tohoto soudnictví také předpis § 31 j. n. K otázce té jest dáti odpověď zápornou. Zákon upravuje v §§ 2 a 42 (a pro zvláštní případy také v §§ 11 a 38) místní příslušnost způsobem vyčerpávajícím a výlučným. Zákon se nikde nezmiňuje o delegaci z důvodů vhodnosti a nikde neodkazuje na předpis § 31 j. n. Nutnost použití tohoto předpisu nevyplývá ani z povahy věci. Z ustanovení § 19 o podpůrné platnosti předpisů o řízení před soudy okresními ve věcech sporných nelze rovněž pro řešenou otázku nic vyvozovati, ježto tu nejde o řízení, nýbrž o příslušnost, která je v dotčeném zákoně upravena zvláštním způsobem. Přenechává-li zákon zvláštním předpisem (lex specialis) v § 2 volbě žalobcově, u kterého z pracovních soudů tam uvedených chce dáti spor projednati a rozhodnouti, znamenalo by to zásah do tohoto práva žalobcovy volby a maření účelu zákona, jež chtěl žalobci usnadniti přístupnost soudu, kdyby příkazem vyššího soudu (delegací) byla příslušnost přesunuta na jiný soud podle toho, jak by se to druhé straně hodilo. Není-li návrh na delegaci podle § 31 j. n. vůbec přípustný, nutno jej odmítnouti a nelze se obíratí jeho obsahem, zejména uplatněnými důvody vhodnosti.

Čís. 14005.

Služební poměry zaměstnanců Společnosti brněnských pouličních drah elektrických v Brně.

Smlouvou ze dne 1. prosince 1898 mezi obcí Brněnskou a rakouskou společností »Union« (právní předchůdkyní Společnosti brněnských pouličních drah elektrických) byly upraveny jen právní poměry mezi společností »Union« a obcí Brněnskou jako koncesionářkou pouličních drah. Zaměstnanec Společnosti brněnských pouličních drah elektrických v Brně nemůže z ustanovení § 19, odstavec 5, smlouvy vyvozovati nárok na vrácení jemu srážených příspěvků na nemocenské a pensijní pojištění.

Zaměstnanec Společnosti brněnských pouličních drah elektrických, dav si vyplatiti jednorázovou výpomoc, jež podle vyhlášky měla býti i náhradou za odpracované hodiny nad zákonnou pracovní dobu, dal na jevo, že souhlasí s dohodou o náhradě za hodiny přes čas do té doby odpracované.

(Rozh. ze dne 5. prosince 1934, Rv II 837/32.)

Zalobce byl ve službách žalované Společnosti brněnských pouličních drah v Brně od 15. května 1900 až do 1. května 1930, kdy byl dán do výslužby. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalované vrácení toho, co mu žalovaná srazila na příspěvcích k nemocenskému a pensijnímu pojištění, a odměny za práci přes čas. Procesní soud prvě stolice žalobu zamítl, mimo jiné z těchto důvodů: Smlouvou, která byla v roce 1898 (dne 29. listopadu pokud se týče 1. prosince

1898) ujednána mezi brněnskou obcí a mezi právní předchůdkyní žalované společnosti, bylo podle § 19 odst. (5) ujednáno, že »stejně náleží podniku pojištění nemocenské a úrazové, předepsané ve stávajících zákonech, jakož i zaopatření starobní a invalidní ohledně provozního personálu na jeho vlastní náklad«. Z tohoto ustanovení odvozuje žalující strana nárok na vrácení jí zaplacených příspěvků (pokud se týče jí prý neprávem strhovaných příspěvků), opírajíc tvrzený nárok o důvod obohacení. Žalobce připouští, že si po celou dobu zaměstnání u žalované strany při provozu (u jízdy) v době od 15. května 1900 do 1. května 1930 nechával strhovati příspěvky k nemocenskému pojištění, pokud na něho připadaly, a že mu byly v době od 1. dubna 1923 strhovány částky, připadající na pojištění pensijní. Tvrdí, že se tak dělo neprávem, hledíc ke shora uvedenému ustanovení smlouvy z roku 1898, podle něhož žalovaná strana měla nésti veškeré náklady nemocenského a pensijního pojištění za své zaměstnance. Než ani z doslovu ani ze smyslu toho smluvního ustanovení nelze činit závěr, že se žalovaná (její právní předchůdkyně) podjala závazku, platit sama za své zaměstnance celé náklady nemocenského a pensijního pojištění. Výkladu tomu doslov a obsah § 19 odst. (5) nijak nnesvědčí. Smlouva byla uzavřena mezi obcí (koncesionářkou dráhy) a mezi společností jako provozovatelkou. Obec nemohla ukládati a také podle doslovu smlouvy neuložila společnosti dráhu provozující konání platů, jež jí ze zákona nepostihovaly, placení veškerých nákladů na sociální pojištění. To jest zřejmé již z poukazu na »stávající zákony«, které nikde neukládaly zaměstnavatelům, by hradili celé příspěvky k nemocenskému a pensijnímu pojištění. Naopak podle platných zákonů byly příspěvky ty děleny mezi zaměstnavatele a zaměstnance. Jen ujednáním mezi zaměstnavateli a zaměstnanci bylo lze založit závazek zaměstnavatelů, by sami uhradili celý náklad na pojištění tedy i částky vypadající podle zákona na zaměstnance. Obec brněnská mohla v době ujednání smlouvy z roku 1898 přesunouti a také přesunula na žalovanou stranu jako provozovatelku dráhy jen ony závazky a platy, k nimž byla sama podle zákona co do platu na sociální pojištění jako koncesionářka dráhy povinna, tak, aby byla z platů těch po dobu smlouvy zproštěna a by postihovaly společnost dráhu provozující, tedy jako zaměstnavatel vystupující. V době sjednání smlouvy, v roce 1898, nebylo ještě v platnosti ustanovení § 881 obč. zák., které připouštělo platnost ujednání ve prospěch třetích osob. Předpis ten byl uzákoněn teprve třetí dílčí novelou z roku 1915. Proto nemohli zaměstnanci dráhy a tudíž ani žalobce nabýti smlouvou sjednanou v roce 1898 proti žalované straně (proti její právní předchůdkyni) žádných oprávnění, ježto žalovaná strana s nimi smlouvu neuzavřela. Žalobce ze smlouvy nemůže činit nárok na placení příspěvků k nemocenskému a pensijnímu pojištění pokud se týče na vrácení příspěvků jím vplacených (jemu strhovaných a pojišťovacím ústavem za něho odváděných). Smlouva, která se činí oporou nároku na vrácení pojišťovacích příspěvků, jednak neobsahuje vůbec závazek žalované strany, by hradila ze svého celé náklady na pojištění, tedy i toho, co vypadalo podle zákona a podle sta-

nov na zaměstnance, jednak by závazek takový, i kdyby byl býval převzat, nezakládal nárok zaměstnanců, tudíž ani žalobce na konání oněch platů. Ostatně není o tom sporu, že zaměstnanci žalované a také žalobce (tento po celou dobu svého zaměstnaneckého poměru u žalované po 30 let) platili si sami příspěvky k nemocenskému pojištění, a připustil žalobce, že mu po celou dobu byly příspěvky ty strhovány ze služebních požitků, netvrdil ani, že kdy proti tomuto postupu vznesl námitky. Ani z výpovědi svědků, které žalobce nabídl a jimiž byl proveden důkaz, nevyplývá, že byly kdy zaměstnanci proti strhování nemocenských příspěvků a jich částečnému placení zaměstnanci samými činěny žalované straně výtky.

Soud dospěl k právnímu názoru, že žalobci příslušela úpiata za práci přes čas v době, kdy pracoval více než 8 hodin 12½ minuty denně, tudíž i v době od 24. listopadu 1927 do 3. listopadu 1928, a to podle sazeb v podniku platných pro honorování práce přes čas. Ježto však žalovaná strana tvrdila a dokazovala, že nárok žalobcův na zaplacení práce přes čas byl vyrovnán tím, že žalovaná poskytla svým zaměstnancům, i žalobci, podle zvláštní dohody v prosinci 1928 výjimečně jednorázovou výpomoc jen pod podmínkou, že tím bude vyrovnán i jejich požadavek na náhradu za tvrzenou práci přes čas, a to až do doby, kdy bude nové rozdělení pracovní doby, bylo se zabývati soudu otázkou, zda a pokud žalobcův nárok smírem zanikl, čili nic. Žalobce nepopírá, že v listopadu 1928 došlo k ujednání ohledně požadavku zaměstnanců na náhradu za přesčasovou práci tak, že byla vyplacena jednorázová výpomoc, kterou měla býti honorována i práce přes čas, nepopírá ani, že výpomoc ta byla zaměstnancům žalovanou vyplacena a že se výpomoci té dostalo i jemu, hájí však stanovisko, že ujednání to pro něho nebylo závazné, ježto zástupci jízdního personálu pro ujednání to nehlásovali a ježto se ujednání to stalo důvěrnickým sborem, který podle svého určení není povolán k ujednání smluv a úpravě mzdových nároků s podnikem (zaměstnavatelem). Dále odkazuje žalobce k tomu, že k ujednání tomu nikdy nedal souhlas. Soud zjistil, že za zaměstnanectvo žalované jednal se správní radou žalované důvěrnický sbor o vyplacení jednorázové výpomoci a o podmínkách pro výplatu výpomoci té žalovanou kladených; že podle zápisu o schůzi sboru ze dne 17. listopadu 1928, schváleného v další schůzi ze dne 16. ledna 1929, a podle zápisu personální komise žalované strany ze dne 30. listopadu 1929 bylo stanovisko správní rady i podmínky výplaty jednorázové výpomoci podle prohlášení předsedy závodního výboru (důvěrnického sboru) zaměstnanectva uznány; že pak žalovaná strana vyhláškou oznámila zaměstnancům, že se, vyhovujíc podání důvěrnického sboru, usnesla vyplatiti zaměstnancům zcela výjimečně druhou polovici jednorázové výpomoci, jak tomu bylo při výplatě dne 19. července 1928, s výslovným podotknutím, že se tato proti minulému roku vyšší výpomoc vyplácí při příležitosti jubilea republiky, čímž se však vyřizují také požadavky jiné, i požadavek náhrady za odpracované hodiny nad zákonitou pracovní dobu personálu dopravního až do nového rozdělení pracovní doby. Prokázáno jest, že na základě

této vyhlášky přijala výplatu výpomoci žalobcova manželka, která pravidelně vybírala u žalované žalobcovy požitky. Ostatně žalobce ani nepopřel, že se mu výpomoci té dostalo, pokud se týče, že ji dal pro sebe vybrati. Z vyhlášky jest patrné, který orgán vystupoval jako smluvčí (jednající) za zaměstnanectvo při jednání se žalovanou. Jest nerozhodné, že někteří členové důvěrnického sboru mluvili při schůzi ze dne 17. listopadu 1928 proti tomu, by výplata jednorázové výpomoci byla spojována i s vyřízením nároku zaměstnanců na honorování dosavadní práce přes čas. Jisto jest, že konečné usnesení sboru toho (přibrání byli i zástupcové organizací, ředitelství a vozovky) vyznělo pro přijetí návrhu správní rady, třebaže nevalně sympatického. Nepadá také na váhu, zda důvěrnický sbor podle svého řádu a zákona jest povolán k úmluvám o nárocích mzdových a o úpravě takových nároků. V souzeném případě vystupoval sbor za souhlasu zaměstnanců jako jejich smluvčí a zmocněnec, ježto jinak by se bylo zaměstnanectvo jistě opřelo ujednáním, která sbor bez jeho souhlasu by byl učinil. Každým způsobem však žalovaná strana vyhláškou ze dne 4. prosince 1928 jasně projevila, za kterých podmínek hodlá vyplatiti svým zaměstnancům výjimečně jednorázovou výpomoc podle směrnic ve vyhlášce vytčených, a bylo na vůli jednotlivých zaměstnanců, kteří se necítili vázanými ujednáním důvěrnického sboru nebo nechtěli přistoupiti na podmínky, na nichž bylo přiznání a vyplacení výpomoci žalovanou činěno závislým, by výplatu nepožadovali a nároku na zaplacení odpracované doby přes čas se nevzdávali. Pokud však, jak tomu bylo i u žalobce, výplatu výpomoci přijali, projevili tím, že v rámci vyhlášky byli se svými nároky uspokojeni. Žalobce tudíž, přijav výpomoc, vyrovnal se se žalovanou stranou se svými nároky na zaplacení prací přes čas, vykonaných v době do 3. listopadu 1928, kdy nastalo rozdělení prací v souhlasu s osmihodinovou pracovní dobou podle zákona č. 91/1919. Nárok jeho smírem zanikl a nemůže ho žalobce již uplatňovati. **O d v o l a c í s o u d** rozsudek první stolice potvrdil. **D ů v o d y:** První soud správně zhodnotil a po právní stránce správně vyložil ustanovení § 19 smlouvy ze dne 1. prosince 1898 mezi obcí Brněnskou a rakouskou společností »Union«, předchůdkyni žalované. Z této smlouvy jde jasně najevo, že jí měly býti upraveny právní poměry mezi společnostmi »Union« a obcí Brněnskou jako koncesionářkou pouličních drah. Obci šlo zřejmě jen o hájení vlastních zájmů, čímž se také vysvětluje ustanovení posledního odstavce § 19 smlouvy. Obec měla pochopitelný zájem na tom, by se provoz dráhy děl tak, aby v každém směru vyhověno bylo zákonným předpisům a zejména i předpisům o placení příspěvků na pojištění sociálně-politická zaměstnanců. Slova »auf ihre alleinigen Kosten« mohla býti míněna jen tak, že závazky připadající z těchto pojištění zaměstnavateli musí plniti společnost »Union« sama. Pro domněnku, že obci šlo o hájení zájmů zaměstnanců a že šlo o smlouvu ve prospěch třetích osob, není ve smlouvě opory; obec přirozeně ani neměla zájmu na tom, jak si společnost »Union« utváří služební, zejména platové poměry se svými zaměstnanci. Nebylo by zejména pochopitelné, proč by obec trvala na tom,

by společnost »Union« převzala na sebe placení příspěvků, jež podle zákona měli platiti zaměstnanci. Proto není třeba obírat se otázkou, zda ze smlouvy mohl nabýti odvolatel bezprostředních práv proti žalované. Ježto odvolatel nároky na vrácení srážených příspěvků na nemocenské a pensijní pojištění vyvozoval za sporu výhradně jen ze smlouvy z roku 1898 mezi obcí Brněnskou a předchůdkyni žalované, nároky ty však ze smlouvy neplynou, muselo již z toho důvodu dojiti k zamítnutí dotyčné žalobní žádosti. Na tom nemůže nic změnit, že žalovaná až do 1. dubna 1923 platila za své zaměstnance i na ně připadající částku příspěvků na pensijní pojištění. Že se to nestalo proto, že žalovaná uznala svou závaznost podle řečené smlouvy, tomu nasvědčuje již to, že nepřevzala i placení příslušné částky na pojištění nemocenské, jakž by se bylo muselo státi, kdyby žalovaná byla uznala za správný onen výklad § 19 cit. smlouvy, jaký mu dává odvolatel. Uznání onoho výkladu smlouvy nelze v tom spatřovati i z toho důvodu, že v době ujednání smlouvy v roce 1898 nebylo ještě vůbec povinného pojištění pensijního, takže ve smlouvě nemohla společnost »Union« na se vzíti placení příspěvků na takové pojištění za své zaměstnance. Skutkem jest jen, jak vychází najevo z výpovědi svědků, že se žalovaná teprve v roce 1906 uvolila platiti za své zaměstnance též částku příspěvků na pensijní pojištění na ně připadající, a stalo se tak k zakročení sociálně demokratické strany, která tenkrát dostala zastoupení v obci Brněnské. Podle svědectví Richarda P-a domáhali se tehdy zaměstnanci dráhy na žalované, by podle smlouvy s obcí Brněnskou z roku 1898 platila sama celé příspěvky na pojištění pensijní, k dohodě však nedošlo, jen fakticky nebyly od té doby zaměstnancům strhovány pensijní příspěvky a příspěvky již zaplacené byly zaměstnancům vráceny. Než, nechťsi žalovaná jen dobrovolně platila od té doby za své zaměstnance celé příspěvky na pensijní pojištění, nebo placení to závazně na se vzala dohodou se zaměstnanci, jest to pro nynější spor nerozhodné, neboť, jak již řečeno, odvolatel vyvozoval svůj nárok jen výhradně ze smlouvy z roku 1898, z níž však nárok ten vyvozován býti nemůže. Proto je také v souzeném případě nerozhodné, zda převzatý snad závazek žalované ku placení celého příspěvku pensijního dodatečně zanikl ujednáním platového regulativu ze dne 16. července 1923, a je i nerozhodné, zda zástupci organizací, jež regulativ se žalovanou uzavřely, byli k ujednání tomu jménem odvolatelovým zmocněni a zda odvolatel tehdy vůbec byl příslušníkem některé z těchto organizací. Pokud se týče otázky, zda odvolatelovy nároky na odměnu za práci přes čas zanikly ujednáním z listopadu 1928 mezi důvěrnickým sborem (závodním výborem) a žalovanou stranou, jest souhlasiti s názorem prvního soudu, že odvolatel, ač-li nebyl již vázán ujednáním důvěrnického sboru, jenž sestával ze zástupců všech zaměstnaneckých organizací, ujednání to dodatečně mlčky schválil tím, že bez námitek vzal na vědomí celé ujednání podle doručené mu vyhlášky žalované ze dne 4. prosince 1928 a tím, že si dal vyplatiti jednorázovou mimořádnou výpomoc, jež podle oné vyhlášky měla býti náhradou i za práce přes čas. Bylo ponecháno rozhodnutí od-

volatelovu, zda chce přijati na vyrovnání svých nároků za práce přesčasové jednorázovou výpomoc, či zda chtěl setrvati na svých nárocích, ve kterémž případě však nesměl přijati výpomoc. Přijal-li vyhlášku ze dne 4. prosince 1928 a výplatu výpomoci bez výhrady, nelze to jinak vykládati, než že tím mlčky (§ 863 obč. zák.) schválil ujednání mezi důvěrnickým sborem a žalovanou, a netřeba proto vůbec řešiti otázku, zda byl důvěrnický sbor oprávněn ujednávat něco jménem odvolatelovým, a nerozhodné jest i, zda někteří zástupci personálu při ujednání tom projeví odpor proti podmínkám. Přisvědčiti jest odvolateli v tom, že by se pouhé vzdání se nároku na odměnu za práce přesčasové přičilo nutcím předpisům zák. čís. 91/18. Než v souzeném případě nejde o takové vzdání se, nýbrž o ujednání, jímž odměna za tyto práce byla smluvena jednorázovým penízem. Takové ujednání se však nepřiči zákonu o osmihodinné práci.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Odstavec pátý § 19 smlouvy z roku 1898 byl nižšími soudy vyložen správně. V tomto směru nebyly výstižně důvody napadeného rozsudku dovolatelem nijak vyvráceny, takže stačí na ně odkázati. V dalších vývodech, pokud se týkají nároku na vrácení pojišťovacích příspěvků, se dovolatel zabývá jen příspěvkem k pensijnímu pojištění. Odvolací soud vyslovil sice názor, že žalobce vyvozoval nároky na vrácení strhovaných mu příspěvků pojišťovacích výhradně jen ze smlouvy z roku 1898, ale přes to se podrobně obíral i žalobcovým stanoviskem, že žalovaná svou povinnost k placení pensijních příspěvků ve smyslu smlouvy z roku 1898 uznala tím, že je až do vydání platového regulativu z roku 1923 skutečně celé sama platila, a dospěl k závěru, že v tomto placení nelze spatřovati uznání závaznosti na základě oné smlouvy. Nejvyšší soud schvaluje tento závěr, zejména v úvaze, že se smlouva z roku 1898 nemohla vztahovati na příspěvky k pensijnímu pojištění, které v té době nebylo ještě ani zavedeno, a že se podle zjištění odvolacího soudu nestalo ani později ujednání dohody mezi žalovanou a jejími zaměstnanci o tom, že se smlouva z roku 1898, pokud jde o § 19 odst. 5, má vztahovati na placení pensijních příspěvků, nýbrž, že se žalovaná na zakročení strany sociálně demokratické prý v roce 1906 dobrovolně uvolila platiti za své zaměstnance i na ně připadající částku pensijních příspěvků. Toto skutečně placení pensijních příspěvků žalovanou nebylo tedy se smlouvou z roku 1898 v nijaké souvislosti a odvolací soud nepochybil, nezkoumaj otázku, jak dalece byl žalobce vázán ujednáním platového regulativu ze dne 16. července 1923, a pokládav tuto otázku za nerozhodnou. Nárok na odměnu za práce přes čas byl žalobci odvolacím soudem odepřen, pokud šlo o práce vykonané do dne 24. listopadu 1927, z důvodu promlčení, a pokud šlo o práce vykonané v době od 24. listopadu 1927 do 3. listopadu 1928, z důvodu, že žalobce, dav si vypláti

od žalované podle její vyhlášky ze dne 4. prosince 1928 jednorázovou mimořádnou výpomoc, schválil tím mlčky podle § 863 obč. zák. ujednání mezi žalovanou a důvěrnickým sborem (závodním výborem) jejich zaměstnanců, že touto jednorázovou výpomocí má býti vyrovnán též požadavek náhrady za tvrzenou práci přes čas. Proti názoru odvolacího soudu, že nárok na odměnu za práce přes čas vykonané do 24. listopadu 1927 zanikl promlčením, dovolatel již vůbec nebrojí, nýbrž vytýká právní mylnost jen názoru odvolacího soudu, že mlčky schválil ono ujednání důvěrnického sboru. Odvolacím soudem bylo zjištěno, že si žalobce na základě vyhlášky žalované strany ze dne 4. prosince 1928 dal od ní bez výhrady vyplatiti jednorázovou mimořádnou výpomoc, která podle této vyhlášky měla býti též náhradou za odpracované hodiny nad zákonnou dobu pracovní. Z toho usoudil odvolací soud správně, že žalobce vzal takto bez námitek na vědomí ujednání obsažené v uvedené vyhlášce, že je mlčky schválil, a že takto došlo k dohodě mlčky podle § 863 o b. č. z. á. k. o náhradě za hodiny přes čas do té doby odpracované. Takovou dohodu jest posuzovati podle § 1380 obč. zák. jako narovnání. V tom směru se dovolatel odkazuje na správné důvody napadeného rozsudku. Žalobce, přijav tuto náhradu, byl se svými nároky uspokojen a nelze proto mluvit o vzdání se nároku na odměnu za práce přes čas.

Čís. 14006.

Pozůstalostní soud není oprávněn zkoumati mistopřísežné seznání jmění (§ 114 nesp. pat.) v tom směru, zda jest úplně, nýbrž ma projednávatí jen o jmění, jak je uvedeno v seznamu, a je odevzdati.

Rozhodnutím nižších soudů, jímž bylo účastníku pozůstalostního řízení odepřeno nahlédnutí do spisů, týkajících se pozůstalosti, byl porušen zákon v § 34 zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a. n. a v § 219 c. ř. s.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, R I 1228/34.)

Pozůstalostní soud odňal usnesením ze dne 7. června 1934 projednání pozůstalosti dědičce a přikázal je notáři a usnesením ze dne 19. června 1934 nevyhověl návrhu dědičky o zaslání pozůstalostních spisů k nahlédnutí. Rekursní soud napadená usnesení potvrdil. Důvody: Prvý soud odůvodňuje, proč odňal projednání pozůstalosti stěžovatelce a přikázal je notáři jako soudnímu komisaři. Stěžovatelka marně napadá toto usnesení, poněvadž z podání, která soudu učinil její právní zástupce, nelze správně zjistiti jednotlivé položky ve stavu aktiv a pasiv, jmenovitě neshoduje se položka 3.786 Kč uvedená ve stavu pasiv, a to ani po opravení s doklady, jež jsou při položce té citovány. Dále, ačkoliv se neuznává pohledávka manželů K-ových ve výši 3.900 Kč, byla přece zařazena do stavu pasiv, neknižovní jmění není ve skutečnosti uvedeno, neboť to, co pod neknižovním jméním jest uvedeno,

jest vlastně jměním knihovním, a není patrné z čeho sestává. Soud pozůstalostní nemohl takto řádně prozkoumati místopřísežné seznání jmění podané stěžovatelkou, zvláště když ani po opravě nebylo lze zjistiti potřebné okolnosti pro soudní rozhodnutí a není zejména jasným a určitým návrh na odevzdání pozůstalosti, takže prvému soudu za tohoto stavu věci nezbývalo než odejmouti projednání pozůstalosti stěžovatelce a přikázati je notáři jako soudnímu komisaři, na což má právo podle § 29 nesp. řiz. Pokud se týče stížnosti ohledně nahlédnutí do spisů, nebylo sice podle § 288 jedn. ř. závady, by vykázaný zástupce stěžovatelky jakožto osoby interesované na projednání pozůstalosti do spisů nenahlédl. přes to, že již vícekrát předtím tak učinil, avšak tím se stěžovatelce újma nestala, ježto může ještě do spisů nahlédnout její zástupce, avšak nebude to asi účelným, poněvadž nyní, když projednává pozůstalost notář, není třeba do spisů nahlédnouti za příčinou doplnění projednání a notář jako soudní komisař musí si potřebné základy pro projednání pozůstalosti opatřiti.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu dědičky a 1. zrušil usnesení nižších soudů, že se projednání pozůstalosti odnímá stěžovatelce a přikazuje notáři jako soudnímu komisaři, a vrátil věc prvnímu soudu, by o pozůstalosti dále po zákonu jednal; 2. pokud usnesení nižších soudů bylo vysloveno, že se stěžovatelce odpírá nahlédnutí do spisů, změnil je tak, že se stěžovatelce povoluje nahlédnutí do spisů a prvnímu soudu se ukládá, by učinil k tomu cíli další opatření.

D ů v o d y :

Napadené usnesení trpí nezákonností s hlediska § 46 odst. (2) zák. čis. 100/31 sb. z. a n. K 1. Podle § 29 nesp. řiz. jest pozůstalostní soud oprávněn, pak-li spisy (výkazy a podání o projednání pozůstalosti) sepsané stranou nevyhovují, dáti je sepsati notářem. Nelze tvrditi, že tomu tak bylo v souzeném případě. Podle § 114 nesp. řiz. má dědic, podal-li bezvýjimečnou dědičnou přihlášku, popsati pozůstalostní jmění ve všech jeho součástkách právě tak, jako v soupisu a jest soud povinen vzíti toto seznání jmění za podklad projednání místo soupisu. Pozůstalostní soud není proto oprávněn zkoumati místopřísežné seznání jmění, zda je úplné, a má projednávat jen o jmění v seznamu uvedeném a je odevzdati. S tohoto hlediska bylo nižším soudům posuzovati věc. Místopřísežné seznání jmění, učiněné dědičkou podle č. 1. 23 jest považovati s dodatkem učiněným stěžovatelkou na č. 1. 31 za celek, z něhož při bedlivém pročetí lze dobře vyčísti, v čem záleží jmění movité i nemovité (§ 97 nesp. pat.) a v čem stav dluhů (§ 105 nesp. pat.). Přiložený ke spisům výkaz se pak úplně kryje s uvedeným místopřísežným seznáním jmění. Podle shora uvedeného názoru nebyl však první soud povolán k tomu, aby zkoumal ani, zda položka 3.786 Kč 16 h činící podle dodatku č. 1. 31 správně jen 3.773 Kč 95 h, shoduje se s doklady, jež jsou při položce té citovány, ani, proč stěžovatelka zařadila pohle-

dvědku manželů K-ových v částce 3.900 Kč do stavu dluhů, ačkoli ji neuznává. Že by nebyl jasný a určitý návrh na odevzdání, nelze též říci vzhledem k navrženému nástihu odevzdací listiny, v němž jest výslovně uvedeno, že se pozůstalost odevzdává pozůstalé sestře Růženě A-ové, která se k ní jediné přihlásila bezvýjimečně ze zákona. Nebylo tudíž důvodu, by bylo podle § 29 nesp. pat. odňato projednání pozůstalosti stěžovatelce a přikázáno notáři. Opačným rozhodnutím nižších soudů byl proto porušen zákon v § 29 nesp. pat.

K 2. Uvedeným rozhodnutím byl porušen zákon v § 34 zák. č. 100/31 sb. z. a n. a § 219 c. ř. s., podle něhož mohla stěžovatelka jako účastnice pozůstalostního řízení (§ 6 zák. č. 100/31 sb. z. a n.) nahlédati do všech spisů, které se týkají pozůstalosti, v níž jest účastnicí.

Čís. 14007.

Bylo-li v odporu tvrzeno, že pohledávce přihlášené v pořadí vymazané pohledávky přísluší jen běžné pořadí, aniž k tomuto tvrzení odporovatele byl učiněn přednes knihovního věřitele, bylo na exekučním soudu podle §§ 213 a 231 ex ř., by vyřídil odpor podle tvrzení odporovatele, nezkoumaje, zda k zápisu přihlášené pohledávky v pořadí běžném a nikoliv v pořadí vymazané pohledávky došlo postupem správným a zda pořadí pro přihlášenou pohledávku má býti posuzováno podle skutečného knihovního stavu, jak se jeví podle výpisu z knihy pozemkové, čili nic, a neměl odpor k řešení této otázky odkázati na pořadí práva.

Není-li v rozvrhovém řízení uplatněna materiální neplatnost zápisu, brání exekučnímu soudu formální právní moc zápisů, by k materiální neplatnosti zápisu nepřihlížel z úřadu.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, R I 1244/34.)

Rozvrhuje nejvyšší podání za exekučně prodanou nemovitost, nepřikázal soud první stolice nic na pohledávku Úvěrního ústavu majitelů domů, vyhověv odporu Občanské záložny a Živnostenské banky. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Rekursní soud sdílí stanovisko prvního soudu, že Úvěrnímu ústavu majitelů domů na jeho pod pol. C 106 ve vložce čis. 87 právem zástavním zajištěnou pohledávku 108.897 Kč s přísl. nebylo v pořadí pod pol. C 105 v téže vložce vloženého výmazu práva zástavního pro pohledávku Městské spořitelny Pražské v téže úhrnné částce pod b) čis. 13, 14, 19, 21, 23 až 35, 54 až 57, 59 až 65 váznoucí nic přikázati, ježto pohledávce Úvěrního ústavu podle stavu knihovního pořadí pod běž. číslem C 13 a násl. nepřisluší. Podle ustanovení § 469 obč. zák. v novém doslovu může totiž vlastník hypotekárně zavazovaného statku pokud jeho dluh se z veřejných knih nevymaže podle kvitance nebo jiné listiny prokazující zánik zástavního dluhu převésti zástavní právo na novou pohledávku, která nepřevyšuje částku zástavní pohledávky zapsané. Zákonným předpo-

kladem a podmínkou tohoto práva vlastníka hypoteky jest, by původní hypoteka nějakým způsobem (zaplacením neb jinak) zanikla, by však nebyla dosud z knih vymazána (Ehrenzweig: System 1923 I. svazek, str. 516). Jak dovodil prvý soudce a jak z knihovního výpisu jest zřejmo, byla pohledávka Městské spořitelny Pražské 108.897 Kč s přísl. dne 13. dubna 1927 pod č. d. 8385 sub C 105 z knih vymazána za současného sub. C 106 vkladu práva zástavního pro pohledávku Úvěrního ústavu 108.897 Kč s přísl. a za současného sub. C 107 poznamenání zamítnutí žádosti, by při vkladu výmazu toho sub. C 105 vykonaného se současně přeneslo toto právo zástavní dříve pro onu pohledávku Městské spořitelny váznoucí na současně právem zástavním zajišťovanou pohledávku Úvěrního ústavu v pořadí zástavního práva Městské spořitelny dříve sub. C 13 a násl. váznoucího. Bylo-li tedy podle výpisu z pozemkových knih pod pol. C 110 sub. pres. 4. června 1927 č. d. 12850 podle prohlášení ze dne 3. června 1927 v knihách ve vložce čís. 887 při pol. C 106 a 105 poznamenáno, že vložený výmaz práva zástavního za pohledávky Městské spořitelny Pražské ve výši 108.897 Kč s přísl. se vkládá za současného přenesení zástavního práva za tyto pohledávky na pohledávku Úvěrního ústavu 108.897 Kč s přísl., odporuje tento knihovní zápis zřejmě zákonu i skutečnosti, neboť nemůže vlastník hypoteky zástavní právo na novou pohledávku převáděti, když práva toho tu vůbec není, ano výmazem hypoteky úplně zaniklo, tím méně může býti mluveno o nějaké současnosti, má-li na základě prohlášení ze dne 3. června 1927 býti přeneseno zástavní právo dne 13. dubna 1927 již vymazané a v době 3. června 1927 již netrvajícím. Marně hledí stěžovatelka dovoditi, že k žádosti její byl v knihách později proveden výmaz poznámky zamítnutí žádosti sub. C 107 shora zmíněný. Tím nemohlo býti běžné pořadí její sub. C 106 zástavním právem zajištěného pohledávání dotčeno v tom směru, že by se mu dostalo následkem toho zástavního pořadí, jež měla pohledávka Městské spořitelny pod pol. C 105 vymazaná. Na tomto běžném pořadí dne 13. dubna 1927 zástavním právem zajištěné pohledávky stěžovatelčiny nemohl měniti nic nezákonný a věcně zřejmě nesprávný pod pol. C 110 učiněný knihovní zápis o poznamenání současného přenesení práva zástavního. Na věci nic ani nemůže změniti stěžovatelkou uplatňovaná okolnost, že Živnostenskou bankou ani Občanskou záložnou v L. proti zmíněnému usnesení knihovnímu o současném přenesení zástavního práva nebylo rekurováno, pokud se týče použito práva v § 64 knih. zák. uvedeného. V tomto ohledu přes formální právní moc knihovního zápisu bylo právem obou jmenovaných vymáhajících věřitelů, aby odporem při rozvrhovém roku domáhaly se soudního výroku o materiální neplatnosti zápisu a důsledkem toho nepřiznání pohledávky stěžovatelčiny v požadovaném pořadí (viz rozh. nejv. soudu sb. n. s. čís. 12959). Ostatně okolnosti, které stěžovatelka jakožto skutečně sporné označuje a kterými hledí opodstatniti své stanovisko, že jí pro její pohledávku předcházející pořadí dne 13. dubna 1927 vymazané pohledávky Městské spořitelny Pražské přísluší, jsou, nehledíc ani k jejich nerozhodnosti, novoty, které jí dříve předneseny

nebyly a které ani z exekučních spisů a knihovního výpisu patrný nebyly a k nimž proto ani prvý soud přihlížeti nemohl, a také ani soud rekursní přihlížeti nemůže (§ 210 ex. ř., §§ 520, 526, 482 c. ř. s. a § 78 ex. ř. a posudek bývalého nejv. soudu ve Vídni k § 520 c. ř. s. bod 3). To platí zejména ohledně tvrzených okolností, za jakých stěžovatelka žádala svého času za výmaz poznámky zamítnutí její žádosti sub. C 107 v knihách poznamenané, za poznámku současného přenesení zástavního práva sub. C 110 a ohledně podmínečného prý upuštění stěžovatelky od její knihovních rekursů (resp. rekursu).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu a odkazuje se na jeho správné a vstřícné důvody, jež nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu a k nimž se podotýká: Odpor čelil proti přikázání přihlášené pohledávky dovolacího rekurenta v pořadí vymazaných práv Městské spořitelny Pražské pod pol. čís. 105 vl. č. 887 a bylo tvrzeno, že pohledávce dovolacího rekurenta přísluší jen běžné pořadí pod pol. čís. 106. K tomuto tvrzení odporovatelů nebyl učiněn žádný přednes se strany dovolacího rekurenta, takže bylo na exekučním soudu podle §§ 213 a 231 ex. ř., by vyřídil odpor podle tohoto tvrzení odporovatelů, což se také stalo. Dovojuje-li dovolací rekurent v dovolacím rekursu, jakž učinil již v rekursu, uváděje celou řadu nových skutečností, jimiž chce doličiti, že k zápisům pod pol. 105, 106, 107 a 111 ve vl. č. 887 došlo nesprávným postupem a že důsledkem toho pořadí pro přihlášenou jeho pohledávku nemělo býti posuzováno podle skutečného stavu knihovního, jak se jevílo soudu exekučnímu podle výpisu z knihy pozemkové, takže soud exekuční nebyl oprávněn rozhodovati o odporu proti pořadí, nýbrž měl odpor poukázati na pořadí práva, poněvadž jen soud procesní jest povolán v cestě sporné řešiti platnost a pořadí knihovních zápisů, správně odkázal již rekursní soud dovolacího rekurenta s těmito vývody na rozhodnutí čís. 12.959 sb. n. s., kde byla vyslovena zásada, že zadní věřitel může se odporem při rozvrhovém roku domáhati výroku o materiální neplatnosti zápisu a důsledkem toho nepřiznání pohledávky dotčeného věřitele v požadovaném pořadí, že se to však v projednávaném případě nestalo, tak že bránila exekučnímu soudci formální právní moc zápisu, by k tvrzení neplatnosti zápisů přihlížela z úřadu. Správně také poukázal rekursní soud k tomu, že to, co bylo v rekursu k jeho odůvodnění uvedeno, a co se znovu uvádí v dovolacím rekursu, jsou nepřipustné novoty, k nimž nelze vzhledem k ustanovení § 520 c. ř. s. a § 78 ex. ř. v opravném řízení přihlížeti. Poukazuje-li dovolací rekurs k tomu, že rekursní soud rozhodl o odporu v důsledku ustanovení § 469 obč. zák., kdežto odporovatelky dovolávaly se k odůvodnění odporu ustanovení § 467 obč. zák. a §§ 33—38 třetí dílčí novely k obč. zák., takže bylo vlastně rozhodováno o odporu z důvodu odporovatelkami nepředneseného a bylo na rekursním soudu, by napa-

dené rozvrhové usnesení zrušil, stačí uvést, že rekursnímu soudu nebylo zabráněno zaujmouti jiné právní stanovisko k posouzení skutečností tvrzených na podporu odporu a odchylné od právního názoru prvního soudu jakož i odporovatele.

Čís. 14008.

Společnosti s r. o. (zákon ze dne 6. března 1906, čís. 58 ř. zák.).

K působnosti rejstříkového soudu náleží zkoumati, zda doklady o změnách v seznamu podílníků jsou správné a odpovídají zákonným předpisům.

Ke vzdání se podílu společníka jest třeba notářského spisu.

Chrániti nároky dědiců zemřelého společníka podle společenské smlouvy, by jim byla ostatními společníky vyplacena hodnota podílu zjištěná podle poslední schválené rozvahy, není povolán rejstříkový soud.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, R I 1453/34.)

Rejstříkový soud uložil společnosti s r. o., 1. aby vykázala postup závodního podílu Františka K-a notářským spísem a 2. aby předložila doklad o tom, že zjištěná hodnota závodního podílu téhož společníka byla složena pro pozůstalost a odevzdána dědicům soudem pozůstalostním. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu, pokud směřoval proti příkazu rejstříkového soudu ad 1., vyhověl mu však, pokud směřoval proti příkazu rejstříkového soudu ad 2., usnesení obou nižších soudů v tomto směru zrušil a vyslovil, že z příkazu toho schází.

D ů v o d y:

Rekurentka uplatňuje proti souhlasným usnesením nižších soudů ve smyslu § 46 (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. nezákonnost a zřejmý rozpor se spisy. Dle zásady § 11 zák. čís. 58/1906 ř. z. a vzhledem na předpisy § 9 čís. 2 § 26 odst. (3) téhož zákona náleží k působnosti rejstříkového soudu zkoumati, zda doklady o změnách v seznamu podílníků jsou správné a odpovídají zákonným předpisům. Výtka nezákonnosti není opodstatněna, pokud rekursní soud požaduje notářský spis o vzdání se závodního podílu společníka Františka K-a ve smyslu § 76 zákona čís. 58/1906 ř. z., třebaže zákon mluví o převodu závodního podílu právním jednáním mezi živými, poněvadž vzdání se podílu, učiněné oním společníkem za živa je ve skutečnosti převodem mezi živými, a výklad rekursního soudu je v tom směru správný. Není proto dovolací rekurs proti příkazu pod 1. opodstatněn.

Jinak se má věc ohledně příkazu 2. Dědicové zemřelého společníka mají sice podle § 9 odst. 3 společenské smlouvy nárok, aby jim byla

vyplacena ostatními společníky podle poměru podílu hodnota podílu zjištěná podle poslední schválené rozvahy, ale tu jde o hmotněprávní nároky dědiců, vyplývající ze společenské smlouvy, tedy o nároky soukromoprávní proti společnosti, k jejichž ochraně není povolán rejstříkový soud. Vydaný v tom směru příkaz rejstříkového soudu není kryt zákonem a bylo jej proto zrušiti.

Čís. 14009.

Nárok pojistitele proti pojistníku na náhradu (§ 1042 obč. zák.) toho, co pojistitel vyplatil poškozenému za pojistníka, který měl tuto částku podle pojišťovací smlouvy proti zákonné povinnosti ručební pláti ze svého, promlčuje se ve třech letech.

U pohledávky, která vůbec nebyla přihlášena k vyrovnání dlužníka, není promlčení vyrovnacím řízením staveno.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv I 246/33.)

Žalovaná firma byla u žalující pojišťovny pojištěna proti škodě při jízdě automobilem. V žalobě, zadané na soud roku 1932, domáhala se žalující pojišťovna na žalované firmě zaplacení 1385 Kč 80 h a odůvodňovala žalobní nárok tím, že podle pojišťovací smlouvy proti zákonné ručební povinnosti žalované strany likvidovala žalobkyně roku 1924 za žalovanou stranu škodní případ a vynaložila k tomu kromě částky, kterou sama byla povinna podle pojišťovací smlouvy nahraditi, též další ještě částku 1385 Kč 80 h, kterou žalovaná strana byla povinna podle pojišťovacích podmínek a podle vládn. nař. čís. 156/27 sb. z. a n. nésti ze svého (správně, ježto jde o případ z doby dřívější podle nař. ze dne 28. října 1908, čís. 222 ř. zák.). Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. D ů v o d y: Jde o to, zda zažalovaný nárok jest promlčen. Žalobkyně ho uplatňuje jakožto nárok ze smlouvy pojišťovací a za takový ho též sluší považovati. § 19 poj. zák. ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. zák. stanoví, že nároky z pojišťovací smlouvy se promlčují ve třech letech, promlčení počíná se ukončením kalendářního roku, ve kterém bylo lze plnění žádati. Podle § 1486 obč. zák. promlčují se pohledávky na plnění v obchodním provozování ve třech letech. Jest tedy pohledávka žalující strany promlčena. O d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: Žalující strana uplatnila proti žalovanému nárok na náhradu škody, který podle zákona žalovaná strana měla sama nésti, tudíž nárok opřený právně o ustanovení § 1042 obč. zák. Na souzený případ nelze především použiti podle názoru odvolacího soudu ustanovení § 19 zákona ze dne 23. prosince 1917 čís. 501 ř. zák., neboť, jak ze souvislosti ustanovení tohoto paragrafu lze souditi, vztahuje se toto ustanovení na nároky, které má z pojištění proti pojišťovateli pojištěný. Nad to však ani nejde o nárok ze smlouvy pojišťovací. Smlou-

vou pojišťovací proti povinnému ručení zavazuje se pojišťovatel odškodnit pojištěného za plnění, které tento následkem pojistného případu je povinen konati osobě třetí (§ 120 cit. zákona). Podle § 121 poj. zák. má pojištěný nésti útraty sporu v poměru, v jakém má sám hraditi škodu buď podle smlouvy nebo podle zákona. Není sporu o tom, že šlo o náhradu škody, způsobené při jízdě automobilem. Podle § 12 automobilového zákona může býti nařízením stanoveno, že pojištěný má nésti určitý díl škody ze svého. Podle tohoto ustanovení zákona vydáno bylo nařízení ze dne 28. října 1908 čís. 222 ř. zák., že pojištěný má nésti škodu vůbec ze svého až do 100 Kč a při vyšší škodě že musí nésti ze svého 10%, nejméně však 100 Kč. Není dále sporu o tom, že toto ustanovení bylo pojato i do smlouvy a že krom toho měl nésti žalovaný ze svého i kolkovné ve výši 2% škody. Nesporné jest konečně, že částku zažalovanou strana žalující zaplatila a že ji měla strana žalovaná nésti ze svého. Plnění, které žalující strana vykonala na náhradu škody, nestalo se tudíž celé na základě smluvní povinnosti, žalobkyně zaplatila krom toho, co podle pojišťovací smlouvy měla poškozenému a na útratách sporu zaplatiti, také tu část, kterou podle smlouvy a podle zákona, jak shora bylo vyloženo, měla nésti strana žalovaná ze svého. Nelze proto mluvit o tom, že tato kvota, zaplacená za žalovanou stranu, byla plněním ze smlouvy pojišťovací. Není to však ani plnění v obchodním provozování ve smyslu § 1486 čís. 1 obč. zák. Jak již bylo vyloženo, zaplatila žalobkyně za žalovanou stranu částku, kterou žalovaná strana měla sama zaplatiti podle zákona. Učinila tudíž za ni náklad, který podle § 1042 obč. zák. má žalovaná strana žalobkyni nahraditi. Nárok tento není obchodní pohledávkou a nepodléhá tudíž promlčení tříletému podle § 1486 obč. zák., nýbrž promlčení řádnému, třicetiletému (§ 1479 obč. zák.). Důvod, z kterého první soudce žalobu zamítl, proto podle názoru odvolacího soudu k zamítnutí žaloby nestačí. Žalovaná strana namítla sice, že po vzniku zažalované pohledávky byla v soudním vyrovnání, které bylo věřiteli přijato a soudem potvrzeno, a že měla by tudíž žalobkyně nárok nejvýše na 35% kvotu vyrovnací. Je však nesporné, že na tuto pohledávku žalovaná strana vůbec nic nezaplatila, ač o ní před vyrovnáním věděla. Poněvadž vyrovnávací řízení provedeno bylo v roce 1925, má nesplnění potvrzeného vyrovnání nezaplacením zažalované pohledávky podle § 57 vyr. ř. v doslovu zákona čís. 93/23 sb. z. a n. v zápětí ztrátu poskytnuté slevy a obživnutí celé pohledávky, a nemůže se proto žalovaná strana dovolávati ani toho, že by žalující strana měla nárok jen na 35% své pohledávky.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

S hlediska § 503 čís. 4 c. ř. s. jest uvést, že není pochybné, že se žalující strana domáhá na žalovaném vrácení toho, co za něho zaplatila a k čemu byl z důvodu náhrady škody povinen. Jde tedy zřejmě o nárok podle § 1042 obč. zák. (srovnej i plenární rozhodnutí čís. 10.632 sb.

n. s.), o kteréžto ustanovení žaloba byla i výslovně opřena. Stačí v tom směru poukázati na správné odůvodnění odvolacího soudu. Nárok opřeny o důvod § 1042 obč. zák. se pravidelně promlčuje v třicetileté lhůtě podle § 1479 obč. zák., avšak jen tehdy, nestanoví-li zákon pro jistý druh těchto závazků jinou promlčecí lhůtu. Promlčecí lhůta § 19 zákona o pojišťovací smlouvě na souzený případ sice nedopadá, jak správně odůvodnil odvolací soud. Avšak jde o plnění v živnostenském, kupeckém neb v jinakém obchodním provozu podle § 1486 čís. 1 obč. zák., neboť základním nárokem jest obchodní jednání stran, jež nemá větší význam než obvyklá jednání denního styku, jež má na mysli § 1486 čís. 1 obč. zák. a jež jest likvidovati co nejrychleji vzhledem k jejich jednoduchosti a promlčuje se proto i zažalovaný nárok v tříleté lhůtě. Pohledávka žalující strany vznikla, jak zjištěno, v roce 1924 a byla tudíž promlčena nejpozději koncem roku 1927, takže žaloba ze dne 23. března 1932 byla podána již po promlčecí lhůtě (§ 1432 obč. zák.). V době zahájení vyrovnacího řízení o jmění žalované strany v roce 1925 nebyla pohledávka ovšem promlčena, avšak vyrovnací řízení nemá vůbec v zápětí přerušeni promlčení, nýbrž promlčení se jen staví podle § 9 vyr. ř. čís. 337/14 ř. z. přihláškou tak, že se do promlčecí doby nevčítá doba od přihlášky do ukončení vyrovnacího řízení neb do doby splátnosti vyrovnáním určené. Zažalovaná pohledávka však k vyrovnání vůbec přihlášena nebyla a nebylo proto promlčení staveno (§ 1494 obč. zák.), takže i s toho hlediska pohledávka zažalovaná byla v době podání žaloby 23. března 1932 promlčena a nestala se žalovatelnou ani, kdyby byla v původní výši obživla podle § 57 vyr. ř. a čl. III. zákona ze dne 26. dubna 1923 čís. 99 sb. z. a n.

Čís. 14010.

Pokud nejde o nemravnou výminku, zavázal-li se otec ve smíru platiti nezletilému synovi výživné pod rozvazovací výminkou, že se syn po určitou dobu nevrátí do místa otcova pobytu.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv I 2168/34.)

Smírem ze dne 28. února 1932 zavázal se žalobce platiti na výživu svého syna (žalovaného) měsíční výživné 650 Kč až do 31. ledna 1933. Ve smíru bylo uvedeno: »Nezletilý František R. (žalovaný) nesmí se po tuto dobu vrátiti do T., jinak tento smír pozbývá platnosti.« Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném nepřipustnosti exekuce vedené na základě smíru, ježto se žalovaný v červenci 1932 vrátil do T. a tam se delší dobu zdržoval a přijal místo. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud z těchto důvodů: Odvolatel má především za to, že podmínka, připojená smíru ze dne 28. ledna 1932, jest nedovolená ve smyslu § 878 obč. zák., ježto každému státnímu občanu jest ústavou zaručena volnost stěhování, jež nesmí býti nijak

omezena. Nezletilce, jenž se dobrovolně zavazuje nevrátiti se do otcovského domu, chrání mimo to ustanovení §§ 869 a 871 a násl. obč. zák. O neplatnosti podmínky připojené ke smíru však nelze v souzeném případě mluvíti. Jest přihlížeti k tomu, že smír byl uzavřen nezletilcem, jenž v té době již překročil 18. rok svého věku, v přítomnosti kolisního opatrovníka před opatrovnickým soudem a že byl schválen opatrovnický. Dále jest přihlížeti k tomu, že povinnost vyživovati žalovaného stihá podle rozsudku i podle notářského spisu jeho matku a že v době smíru nebylo žalovaným ani tvrzeno natož prokázáno, že jeho matka není s to, by plnila svou vyživovací povinnost, takže žalobce nebyl podle § 141 obč. zák. povinen k výživě žalovaného. Záleželo proto na vůli žalobce, zda chce poskytovat výživu svému nezletilému synovi, a byl proto oprávněn, aby svůj dobrovolný vyživovací závazek učinil závislým na tom, že se žalovaný po dobu placení výživného, do 31. prosince 1933, nevrátí do T. V tom nelze spatřovati porušení stěhovací volnosti zaručené státním občanům ústavní listinou, ježto nešlo o zákaz pobytu v T. pro vždy neb aspoň po delší dobu a ke škodě nezletilce. Naopak plyne z výpovědi Josefa P-a, že se žalovaný měl zdržovati v P. a tam prodělati účetnický kurs, takže šlo o opatření otce, k němuž byl podle zákona oprávněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle doslovu soudního smíru ze dne 28. ledna 1932 a úmyslu stran, zjištěného nižšími soudy, byl žalobcův závazek ku placení výživného činěn závislým na rozvazovací výmince, že se žalovaný po dobu stanovenou nevrátí do T. Že nešlo o výminku nemravnou, správně vyslovily nižší soudy, pročež stačí odkázati na odůvodnění jich rozsudků. Výminka nebyla, jak míní dovolatel, zmařena zaviněním žalobcovým, nýbrž naopak se splnila, což mělo v zápětí zánik nároku žalovaného. Je nerozhodné, z jakých důvodů se žalovaný navrátil do T., když nárok žalovaného byl činěn závislým jen na výmince, že se do T. nenavrátil, s čímž závazek žalobcův k dodání prádla a obleku neměl nic společného. Ani z přednesu žalovaného nelze dovoditi, že byl k návratu do T. donucen tím, že žalobce nesplnil další svůj závazek podle smíru, neboť mohl splnění to vymoci soudně bez porušení svého závazku.

Čís. 14011.

Ani zástavní právo spolku, požívajícího výhod čl. III. min. nař. ze dne 28. října 1865 čís. 110 ř. zák., pokud se týče § 4 zákona ze dne 23. května 1885 čís. 48 ř. z., nepatří k právům, nepřipouštějícím podle § 37 ex. ř. výkon exekuce, třebaže spolek byl v době zabavení věci jich držitelem.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv I 2307/34.)

Žalující úvěrní spolek, zapsané společenstvo s r. o., domáhal se na žalované firmě nepřipustnosti exekuce podle § 37 ex. ř., tvrdě, že k vylučovaným věcem nabyt zástavního práva ještě, než byly exekučně zabaveny ve prospěch žalované. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žalobce opírá žalobu podle § 37 ex. ř. o zástavní právo, jehož prý nabyt k vylučovaným věcem ještě před tím, než tyto věci byly exekučně zabaveny ve prospěch žalované. Než zástavní a přednostní právo nepatří k právům, jež podle § 37 ex. ř. nepřipouštějí výkonu exekuce, nýbrž opravňuje věřitele jen, by žádal přednostní uspokojení z výtěžku prodaných věcí, po případě, by toto přednostní právo uplatnil žalobou podle § 258 ex. ř. (rozhodnutí čís. 5828, 4833 sb. n. s.). Žalující spolek jest sice ústavem, který pod dozorem státu podle stanov provozuje úvěrní a zastavárenské obchody (§§ 1 a 35 jedn. řádu) a požívá tudíž výhod, které takovým ústavům poskytují čl. III min. nařízení z 28. října 1865, čís. 110 ř. zák., pokud se týče § 4 zákona ze dne 23. května 1885 čís. 48 ř. zák. I když žalující spolek podle úředně schváleného jednacího řádu jest oprávněn, vydávati zástavní lístky (§ 7), zciziti věci dané za zástavu přímo a bez účasti soudu (§ 16 až 24), po případě je převziti do vlastnictví za vyvolací cenu (§ 22), zůstává jeho právo k ručním zástavám vždy jen právem zástavním ve smyslu § 447 obč. zák., byť i zvláštními výhodami, zejména, ve příčině realizace, privilegovaným. Uplatnění takového práva jest však zvláštním předpisem § 258 ex. ř. vyřazeno z předpisu § 37 ex. ř. Nemůže-li však zástavní právo býti podkladem žaloby podle § 37 ex. ř. není třeba zkoumati, zda a pokud žalobce takového práva nabyt k vylučovaným věcem a zda a pokud byl v jejich držení. Odvolací soud neměl proto příčiny, aby vzal v úvahu skutečnosti, které se týkají těchto otázek. Platnost a účinnost zástavního práva, jehož nabytá žalovaná soudní exekucí řádně provedenou, nebyla by nikterak dotčena tím, že soudní zabavení bylo prý provedeno bez vědomosti žalujícího spolku, takže jako držitel těchto věcí neměl možnosti výkonu exekuce odporovati (§§ 253, 262 ex. ř.). Zabavení vylučovaných věcí pro vykonatelné pohledávky žalované bylo vykonáno podle předpisů § 253 ex. ř. a žalobce, i když byl v době zabavení držitelem těchto věcí, může se brániti jediné žalobou podle § 258 ex. ř., pokládá-li za to, že vedením exekuce bylo zasaženo do jeho zástavního práva, jehož nabyt k těmto věcem ještě předtím, než byly soudně zabaveny pro žalovanou.

Čís. 14012.

Obchodní místnosti, v nichž nájemce provozuje kupeckou živnost prostorově odděleně od bytu, nestaly se součástí jeho bytu a nepozbyly povahy samostatné provozovny tím, že jsou v témže domě jako byt a že byly s ním současně najaty.

Ochrana nájemců.

Předpis § 26 č. 9 a) zák. o ochr. náj. v doslovu vyhlášky ze dne 24. března 1934, č. 62 sb. z. a n. platí jen o bytech sestávajících z obytných místností, t. j. místností určených a způsobilých k obývání, jichž nájemník zcela nebo z části užíval k výkonu svého povolání, nikoliv o bytech sestávajících i z jiných místností, jež nejsou určené a způsobilé k obývání a v nichž nájemce provozuje své povolání.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv I 2526/34.)

Soudní výpověď, danou nájemkyni z bytu a z obchodních místností, procesní soud první stolice k námitkám žalované zrušil. Odvolací soud ponechal výpověď v účinnosti.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Dovolání, uplatňující důvod nesprávného právního posouzení věci (§ 503 č. 4 c. ř. s.), jest opodstatněno. Jádrem sporu jest otázka, zda obchodní místnosti, v nichž žalovaná v domě žalobkyně provozuje kopeckou živnost, krám a tři skladiště v přízemí domu a mimo to jedno skladiště v mezipatře, jsou částí bytu žalované v témže domě, pozůstávajícího z kuchyně a 4 obytných místností v mezipatře a 2 pokojů ve druhém poschodí, neboť žalobkyně opírá výpověď ze všech těchto místností o ustanovení čl. I § 2 (2) č. 1 zákona ze dne 30. března 1933 č. 54 sb. z. a n. a § 30 zákona o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928 č. 44 sb. z. a n. (nyní § 26 č. 9 a) a § 25 (1) zákona na ochranu nájemníků v doslovu vyhlášky ministra sociální péče ze dne 24. března 1934, č. 62 sb. z. a n.). Kdežto první soud dospěl z výsledků jednání a provedených důkazů k závěru, že krám a 4 skladiště nejsou částí bytu žalované, že mají povahu střední provozovny a jsou dosud pod záštitou zákona na ochranu nájemníků, usoudil odvolací soud, že uvedené obchodní místnosti patří k bytu žalované a jsou jeho součástí, při čemž pro správnost svého názoru se dovolává jednak ustanovení čl. I § 2 (1) a (2) zákona ze dne 30. března 1933, č. 54 sb. z. a n. a jednak předpisu § 26 č. 12 a) a b) zákona o ochraně nájemníků v doslovu vyhlášky ministra sociální péče č. 62/1934 sb. z. a n., a dovozuje, že, když zákon vylučuje z ochrany místnosti, jichž se zcela nebo z části užívalo k výkonu povolání, tím spíše to musí platiti o místnostech patřících k bytu, jichž se užívá k výdělečné činnosti. Ale s právním názorem odvolacího soudu nelze souhlasiti. Jak je nesporno, jsou místnosti žalované strany, krám a 3 skladiště v přízemí domu, jsou tedy od vlastního bytu prostorově odděleny a nijak s ním nesouvisí, a jen jedno skladiště jest v mezipatře v sousedství bytu žalované. Jde tu tedy o samostatné jiné místnosti než obytné (§ 30, nyní § 25 zák. na ochr. náj.), které nejsou částí bytu, a jichž se užívá k výdělečné činnosti, o provo-

zovnu ve smyslu zákona na ochranu nájemníků. Tím, že obchodní místnosti jsou v témž domě jako byt žalované, nestaly se součástí jejího bytu, neboť tím nepozbyly ještě povahy samostatné provozovny, již lze používati k výdělečné činnosti bez ohledu na to, zda její uživatel má v domě byt, či nikoli. Místnosti ty nestaly se součástí bytu ani tím, že byly s ním současně najaty, jak míní nesprávně žalobkyně v dovolací odpovědi.

Mylný je názor odvolacího soudu i žalobkyně, že na souzený případ dopadá ustanovení čl. I § 2 (2) č. 1 zákona ze dne 30. března 1933, č. 54 sb. z. a n., podle něhož, počínajíc 1. říjnem 1933 spravují se ustanoveními práva občanského poměry z nájemních smluv o bytech skládajících se mimo kuchyně a obytného pokoje pro služebné z 5 nebo více obytných místností, kterých se do 31. prosince 1932 užívalo zcela nebo z části k výkonu jakéhokoliv povolání — kteréžto ustanovení shoduje se s platným nyní předpisem § 26 č. 9 a) zákona o ochraně nájemníků podle doslovu vyhlášky č. 62/1934 sb. z. a n. Vždyť tento předpis mluví výslovně o bytech skládajících se z obytných místností, od nichž jest rozeznávati »jiné místnosti« ve smyslu § 30 (nyní § 25) zákona o ochraně nájemníků, které i podle doslovu zákona i podle jeho úmyslu pod pojem »obytných místností« nespadají. Zákon má tu na mysli místnosti určené a způsobilé k obývání, jichž nájemník zcela nebo z části užíval k výkonu svého povolání, při čemž myslí zřejmě na povolání, jež lze vykonávati v bytě (advokáti, lékaři, spisovatelé a pod., srovnej rozh. č. 13.048 sb. n. s.). Ze obchodní místnosti žalované byly obytnými místnostmi, t. j. určenými a způsobilými (zařízenými) k obývání (sr. rozh. č. 6195, 9486 a 13.430 sb. n. s.), žalobkyně vůbec nevrátila. Není proto případným ani její poukaz k ustanovení čl. I § 2 (3) zák. č. 54/1933 sb. z. a n. Marně snaží se žalobkyně dovoditi v dovolací odpovědi správnost názoru odvolacího soudu z ustanovení čl. I § 4 (1) č. 4 zákona ze dne 19. prosince 1931 č. 210 sb. z. a n. [nyní § 26 č. 8 d)], neboť, jak již svrchu uvedeno, obchodní místnosti žalované nejsou částí jejího bytu a mají podle úsudku prvního soudu žalobkyni v odvolání nenapadeného povahu střední provozovny, takže tu přichází v úvahu jen předpis § 26 č. 12 b) zákona na ochranu nájemníků podle vyhlášky č. 62/1934 sb. z. a n., kterýžto předpis není však dosud účinný. Ze zákona č. 210/1931 sb. z. a n. nevyplývá také, že zákonodárce chtěl vyloučiti z ochrany nájemní smlouvy, jež mají za předmět bytu v užším smyslu i místnosti, jichž se užívá k výdělečné činnosti, když obytné místnosti dosahují určitého počtu. Nelze také vyhověti eventuálnímu návrhu žalobkyně, t. j. aby výpověď byla prohlášena za účinnou alespoň v příčině bytu již nechráněného, neboť zákon o takovém případě nic neustanovuje, vyjímaje předpis § 1 č. 18 (nyní č. 16) zákona o ochraně nájemníků, který se však na souzený případ nehodí. Právě tato výjimka jest dalším dokladem pro správnost názoru tuto hájeného, neboť, ustanovil-li zákon výjimku pro případ tam uvedený, ale neustanovil-li ji pro případy, jako je souzený, nelze onu výjimku rozšiřovati ani obdobně na jiné případy, protože právě jde o normu

výjimečnou. Nutno k tomu též uvážit, že zákon chrání nájemníky proti libovolné výpovědi, pokud je této ochrany výslovně nezbavuje. Je nesporno, že veškeré místnosti, obytné i obchodní, byly najaty jednou smlouvou, za jednotné nájemné. Tomu-li tak, lze zrušit nájemní smlouvu jednostranně výpovědí jen v celém jejím obsahu, t. j. jen v příčině celého nájemního předmětu, nikoli jen v příčině jeho části, neboť na předmětu nájmu jako podstatné náležitosti smlouvy (§ 1094 obč. zák.) nelze jednostranným projevem, jakým je výpověď, nic měnit, a nelze tedy libovolně najatou věc výpovědí obmezovat, pokud ovšem zákon sám nestanoví výjimky, jak se stalo v § 1 čis. 16 (nyní § 1 čis. 16) zákona o ochraně nájemníků. Správnost názoru toho plyne také z úvahy, že na př. živnostníku, jenž najal byt a provozovnu, z pravidla na tom záleží, aby měl oboje pohromadě. Ježto obchodní místnosti žalované jsou dosud pod záštitou zákona na ochranu nájemníků a místnosti ty byly najaty spolu s obytnými místnostmi jednotnou smlouvou, nelze žalované dáti dosud výpověď ani z celé ani z části nájemní smlouvy.

Čís. 14013.

Byly-li v téže žalobě zažalovány směnky, z nichž některé převyšovaly 20.000 Kč, jiné zněly na 20.000 Kč, nelze usnesení prvního soudu, jímž po podání směnečných námitek k návrhu žalobce bylo nařízeno oddělené jednání v příčině smének po 20.000 Kč před samosoudcem, v příčině smének převyšujících 20.000 Kč před senátem, — napadati rekusem.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, R II 554/34.)

Žalobkyně zažalovala touž žalobou 11 smének, z nichž 3 zněly na peníz 20.000 Kč přesahující a 8 znělo na 20.000 Kč. Proti směnečnému platebnímu příkazu podal žalovaný námitek a v nich uplatnil nepříslušnost soudu, ježto v téže žalobě byly spojeny směnky znějící na peníz 20.000 Kč převyšující se směnkami tento peníz nepřevyšujícími. Žalobce navrhl k odstranění těchto vad, aby řízení bylo odděleně provedeno v ten způsob, že o námitkách v příčině smének nepřevyšujících 20.000 Kč soudní řízení provede a rozhodne samosoudce a v příčině smének 20.000 Kč převyšujících senát. Soud, senát, při ústním přelíčení tomuto návrhu žalobcovu vyhověl a usnesl se, že řízení bude odděleně provedeno v ten způsob, že o námitkách v příčině smének nepřevyšujících 20.000 Kč soudní řízení provede a rozhodne samosoudce a v příčině smének 20.000 Kč převyšujících senát. Rekursní soud odmítl rekurs žalovaného, ježto napadené usnesení je opatřením upravujícím řízení, proti němuž není po rozumu § 186 druhý odstavec c. ř. s. samostatného opravného prostředku.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekurent vytýká napadenému usnesení právní mylnost, leč činí tak neprávem. Soud první stolice usnesením ze dne 10. července 1934 nařizujícím oddělené řízení v příčině devíti smének, při nichž u žádné předmet sporu nepřevyšoval 20.000 Kč, rozhodnutí samosoudcem, kdežto o ostatních třech směnkách po 25.000 Kč měl řízení provést a rozhodnouti senát, učinil opatření, by o nárocích vznesených v téže žalobě bylo jednáno odděleně podle § 188 c. ř. s. K opatření takovému byl senát oprávněn již vzhledem k návrhu žalobkyně, učiněnému v přípravě spise. Takové opatření není podle druhého odstavce § 192 c. ř. s. odporovatelné, a proto právem byla stížnost žalovaného odmítnuta a vývody dovolacího rekursu nejsou s to, by vyvrátily správnost napadeného usnesení. Nesejde na tom, že o směnečné žalobě byl vydán jediný směnečný platební příkaz a že v důsledku tohoto opatření budou o směnečných námitkách odděleně jednati a rozhodovati jednak senát, jednak samosoudce, poněvadž předmětem sporu jsou směnky, skripturní akty, z nichž každý je svou povahou samostatný, a této samostatnosti nepozbyl tím, že byl spojen v téže žalobě, a že k rozhodování o každém z nich je věcně příslušný též sborový soud.

Čís. 14014.

Po zahájení vyrovnacího řízení o dlužnickové jmění jest exekuce nepřipustná podle § 12 vyrovnacího řádu ze dne 27. března 1931, čís. 64 sb. z. a n. a § 39 čís. 2 ex. ř. K této překážce jest přihlížeti z úřadu a musí k ní přihlížeti i rekursní soud, dozvěděl se o ní z přípustného opravného prostředku, byť i povolujícím soudu známa nebyla; nejde o nepřipustnou novotu v rekursním řízení.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, R II 589/34.)

Usnesením ze dne 2. května 1934 povolil soud první stolice exekuci na základě rozsudku ze dne 21. října 1932. Rekursní soud exekuci návrh zamítl. Důvody: Podle § 12 vyr. ř. nelze po zahájení vyrovnacího řízení na dlužnickových věcech nebo právech pro pohledávky, které nemají přednostního práva, nabytí soudcovského práva zástavního nebo uspokojovacího. Usnesením krajského soudu v Trenčíně ze dne 10. dubna 1934 bylo o jmění povinné strany zahájeno vyrovnací řízení. Ježto nejde o pohledávku, která má přednostní právo, a je tedy dotčena vyrovnacím řízením, neměla být podle § 12 vyr. ř. k vydobytí této pohledávky povolena exekuce zabavením dlužnickovy pohledávky za poštovním šekovým úřadem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Exekuce jest po zahájení vyrovnacího řízení na jmění povinné strany nepřipustná podle § 12 vyr. ř. čís. 64/31 sb. z. a n. a § 39 čís. 2 ex. ř.; k překážce té jest přihlížeti podle § 39 odstavec druhý ex. ř. z úřadu; musí proto i rekursní soud k ní přihlížeti, dovědév se o ní z přípustného opravného prostředku, byť i povolujícímu soudu známá nebyla, a nejde o nepřipustnou novotu v rekursním řízení. Soudcovského zástavního práva k pohledávce nabyta vymáhající věřitelka podle § 294 odstavec 3 ex. ř. doručením obřadky podlužníku. To se stalo v souzeném případě dne 11. května 1934, kdežto vyrovnací řízení zahájeno bylo 10. dubna 1934 a jsou proto splněny předpoklady § 12 vyr. ř. a § 39 čís. 2 ex. ř.

Čís. 14015.

Při prodeji na splátky lze nárok na snížení kupní ceny uplatňovati až při posledních splátkách, nikoliv již proti zažalovaným dospělým splátkám, převyšují-li pozdější splátky nárok z požadovaného snížení.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv II 59/33.)

Žalovaná firma koupila od žalující firmy brousící stroj za 10.767.50 ř. m. Na kupní cenu bylo zapláceno předem 2.483.55 ř. m. Zbytek 8.283.95 ř. m. měl býti zapraven ve čtvrtletních splátkách po 1.100 ř. m., počínajíc 4. zářím 1931. Na tyto splátky byly zapraveny jen první dvě ze dne 4. září 1931 a 4. prosince 1931, tato až na nedoplatek 127 Kč. Žalobou, o níž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované zaplacení smluvených třech čtvrtletních splátek po 1.100 ř. m. s příslušenstvím, jež byly splatné dne 4. března 1932, dne 4. června 1932 a dne 4. září 1932, a kromě toho nedoplatku splátky ze dne 4. prosince 1931 ve výši 127 ř. m. Žalovaná namítla mimo jiné, že vadnost stroje snižuje jeho cenu o 10.000 Kč, a žádala proto snížení kupní ceny v této výši. Oba nižší soudy uznaly podle žaloby, odvolací soud uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Částku 10.000 Kč uplatňuje žalovaná námitkou quanti minoris. Odvolací soud souhlasí s názorem prvního soudu, že žalovaná strana nemůže srážeti domnělé znehodnocení stroje ze zažalovaných splátek, když kromě nich dluží žalobkyni ještě 22.271 Kč 60 h za stroj. Snížení kupní ceny podle § 932 obč. zák. může přijíti k platnosti až při posledních splátkách, nelze je však prováděti z prostředka. Snížení kupní ceny znamená, že kupitel zaplatí o příslušnou částku méně, a nemůže je proto uplatňovati, když ještě nezaplatil ani sníženou kupní cenu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

důvodů:

Žalovaná vznesla ve sporu především námitku na snížení kupní ceny o 10.000 Kč pro vadné provedení stroje, a dále tvrdila škodu 10.000 Kč, jež jí prý byla způsobena na materiálu vadnou prací stroje, jehož nemůže 100% využití a musí předměty přebrušovati. Pokud jde o prvou námitku, zaujal odvolací soud právní názor, že může nárok na snížení kupní ceny přijít k platnosti až při posledních splátkách a nelze ho uplatňovati nyní, kdy jsou žalovány jednotlivé dospělé splátky. S názorem tímto souhlasí i dovolací soud. Neboť žalobkyně, dodavši stroj na splátky dle smluvených podmínek, splnila smluvní povinnost a má nárok, by i žalovaná splnila smluvené splátky, — což tato také uznávala, jak patrně z jejích dopisů ze dne 28. března 1932 a ze dne 30. března 1932, kdy žádala jen o malé poshovění, — povinnost tuto má tím spíše, když stroje ve svém závodě užívá a hospodářsky ho zužitkuje. V souzeném případě není žalováno o celkovou kupní cenu za stroj, ani o zbytek její, nýbrž jen o běžné a dospělé splátky; nárok žalované na případnou slevu není nijak ohrožen, poněvadž tu jsou ještě další splátky pozdější, jež daleko převyšují nárok z požadovaného snížení. Také obava žalované z propadnutí tohoto nároku — prekluse — je nemístná, jestliže prodávatelce stroje včasné vadnost jeho vytkla, neboť podle druhého odstavce § 933 obč. zák. zůstává jí uplatňování této námitky v takovém případě vyhrazeno.

Čís. 14016.

Mezinárodní doprava železniční.

Předepsal-li odesílatel (v Rumunsku) pro přepravu zásilky po polském území použití výhodnějšího výjimečného tarifu, jenž však v době přepravy zásilky již v Polsku neplatil, nemůže z toho, že železnice použila pro výpočet dovozného po polském území místního polského tarifu, jenž, třebaže nebyl, ale železnici se zdál pro odesílatele nejvýhodnější, uplatňovati nárok na vrácení přeplatku, nejde-li o zlý úmysl aniž o hrubou nedbalost železnice.

Ustanovení čl. XVIII a XX obchodní smlouvy československo-polské ze dne 23. dubna 1925, čís. 202 sb. z. a n. nepřichází v takovém případě v úvahu.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv II 204/33.)

Podle mezinárodních nákladních listů byla v souzeném případě zásilka vepřu odeslána z Rumunska přes polské území do čsl. stanice Bohumína. Odesílatel předepsal v nákladních listech pro trať na území polském použití výhodnějšího výjimečného tarifu X., který však za přepravu zásilky v Polsku již neplatil. Tím se stalo, že železnice předepsala

a vybrala dovozné za přepravu po polském území podle normálního místního tarifu, který je vyšší. Příjemce zásilky zaujímal stanovisko, že železnice byla povinna v souzeném případě použití výhodnějšího výjimečného tarifu C, který v době přepravy sporné zásilky v Polsku platil, místo tarifu X a domáhal se důsledkem toho na dráze vrácení přeplatku. Procesní soud prvé stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby: **Důvody:** Ač odesílatel v nákladním listu předepsal výjimečný tarif X, který v době přepravy již neplatil, měla polská dráha použití výjimečného tarifu C 1, platného v době přepravy. Žalobkyně dovolává se pro správnost svého stanoviska jednak mezinárodní železniční úmluvy sjednané v Bernu 23. října 1924 (čís. 140 sb. z. a n. z roku 1928), jednak obchodní smlouvy mezi Polskem a Československem (čís. 202 sb. z. a n. z roku 1926). Podle článku 9 § 3 písm. a) mezinárodní úmluvy železniční byla železnice povinna, poněvadž odesílatelovy údaje nestačily, použití tarifů pro odesílatele nejvýhodnějších. Podle ustanovení čl. XVIII a XX závěrečného protokolu obchodní smlouvy mezi Polskem a Československem zaručena byla všemu zboží provázenému republikou Polskou bez ohledu na jeho původ výhoda nejnižších tarifů pro stejné zboží domácí a každá prohibitivní doložka tarifní vylučující použití vnitřního tarifu musí býti považována za neplatnou. Osvědčením ministerstva spravedlnosti ze dne 17. září 1932 číslo 41200/32 zjistil odvolací soud, že ustanovení polského výjimečného tarifu C 1 bylo vtěleno jako vnitrostátní zákonný předpis do zákonodárství republiky Polské ve smyslu článku 9 mezinárodní úmluvy železniční s právní účinností od 1. listopadu 1929. Jestliže při tom bylo ustanoveno, že tento tarif platí jen pro zásilky podané v některé stanici polské, jest zřejmo, že polská železnice obchodní smlouvu v tarifu uvedla, ale s prohibitivní doložkou. Tuto doložku považovati jest však podle obchodní smlouvy za neplatnou. Obchodní smlouva stala se vnitrostátním předpisem. Tím, že železnice provedla obchodní smlouvu způsobem zřejmě obchodní smlouvě odporujícím, nemůže býti dotčeno právo strany, by se domáhala výpočtu tarifu podle správného tarifu. Železnice není nesprávným a smlouvě obchodní odporujícím sestavením tarifu zbavena povinností, by tarifu správně použila (článek 18 čís. 1 mezinárodní úmluvy železniční). Obchodní smlouva jest pro ni závaznou a nesprávné použití tarifu zavazuje ji k náhradě přeplatků. Tarifu C 1 byla železnice povinna použití vzhledem k ustanovení článku 9 § 3 e) m. ú. ž. a i proto, že podle článku 6 i) m. ú. ž. stačí pouhá žádost za použití tarifu, kteréž oba předpisy dohromady značí povinnost užití tarifu nejvýhodnějšího. Nelze za to míti, že se musí odesílatel právě určitého tarifu dovolávati, a nemůže mu býti na škodu, že se dovolával tarifu neplatného, neboť v těchto případech chráněn jest ustanovením čl. 9 m. ú. ž. Jelikož žalovaný čsl. stát ani netvrdil ani neprokazuje, že by tarif C 1 nebyl nejnižším z tarifů v úvahu přicházejících, nutno dojiti k závěru, že použito mělo býti tohoto tarifu C 17.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Jde o otázku, kterého tarifu v souzeném případě bylo pro výpočet dovozného použití. Jest vycházeti z nesporné skutečnosti, že odesílatel předepsal přesně tarif, jehož dráha měla použití, a že předepsal tarif neplatný. Nastal tedy případ, na který myslí čl. 7 § 1 m. ú. ž., že totiž odesílatel ručí za správnost svých údajů a prohlášení v nákladním listu, a že ho stihnou všechny důsledky toho, že jsou údaje nesprávné, nepřesné, neúplné, nebo, jsou-li napsány jinde, než na místě k tomu určeném. Nesprávné a nepřesné údaje odesílatele v nákladním listu o použití tarifu jdou tedy na jeho vrub a nemůže z toho, že železnice použila pro výpočet dovozného po území polském místního tarifu polského, který třebaže nebyl, ale železnici se zdál pro odesílatele nejvýhodnější, uplatňovati nárok na vrácení přeplatku, poněvadž podle ustanovení čl. 9 lit. e) m. ú. ž. byla železnice oprávněna, nedostačovaly-li údaje odesílatelky k úplnému určení tarifů, zvoliti tarify, které se jí zdály býti pro odesílatele nejvýhodnějšími a železnice za případnou škodu vzniklou z volby tarifu podle ustanovení čl. 9 lit. h) m. ú. ž. neručí, leč při zlém úmyslu nebo hrubé nedbalosti, což ani tvrzeno ani prokázáno nebylo. Právní názor odvolacího soudu, že železnice byla povinna použití tarifu C 1, i když ho odesílatel v Rumunsku nepředepsal, přivodilo by situaci, jak se k tomu správně v dovolání poukazuje, že by cizinec Rumun byl ve výhodnějším postavení, než domácí polský přepravce, který, chtěl-li by použití výhodnějšího tarifu C 1, musel by bezpodmínečně vyhověti všem ustanovením týkajícím se tohoto tarifu, a tedy musel by ho v nákladním listě předepsati, kdežto přepravce cizinec by této povinnosti neměl, což jistě nemohlo býti v intencích zákona. Bylo na rumunském odesílateli, by se při předpisu použití tarifu X přesvědčil, zda tento tarif ještě platí, a neučinil-li tak, stíhají ho podle § 1 čl. 7 m. ú. ž. všechny důsledky nesprávného a nepřesného údaje v nákladním listu. Při tomto právním názoru na věc nemůže žalobkyně ani z ustanovení čl. XVIII a XX obchodní smlouvy československo-polské z 23. dubna 1925 čís. 202 sb. z. a n. z roku 1926 pro své stanovisko nic vytěžiti, neboť i kdyby tato smlouva byla v kritické době vnitrostátním zákonným předpisem, přicházelo by použití těchto ustanovení mezinárodní úmluvy v úvahu jen, kdyby nebylo nesprávného předpisu odesílatelova, aby bylo použito tarifu již neplatného.

Čís. 14017.

Předepsáno-li ve stanovách akciové společnosti, že »odprodej akcií na někoho, kdo není akcionářem, se může státi jen s přivolením správní rady«, vztahuje se to nejen na prodej dobrovolný, nýbrž i na prodej exekuční. Lhostejno, že byly akcie na kupitele přepsány podle § 268 ex. ř.

(Rozh. ze dne 6. prosince 1934, Rv II 968/33.)

Žalující záložna nabyla v exekuční dražbě 31 akcií žalované společnosti. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované, by bylo zjištěno, že žalobkyně jest plnoprávným akcionářem žalované ode dne pravoplatnosti exekučního prodeje, jímž nabyla 31 akcií žalované společnosti, a by žalovaná byla uznána povinnou provést záznam žalující záložny jakožto akcionářky do akciové knihy společnosti. Žalovaná namítla mimo jiné, že podle § 10 stanov a čl. 223, 182 a 183 obch. zák. jest i k exekučnímu prodeji zapotřebí svolení správní rady a že předpisy zákona o společnostech s ručením obmezeným čís. 58/1906 ř. z., zejména třetího odstavce § 76 nelze obdobně použít. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. **Důvody:** Stanoví-li § 10 stanov, jak jest nesporno, že se odprodej akcie může státi jen s přivolením správní rady, tedy zcela všeobecně, platí to pro každé zcizení akcie, tedy i pro exekuční prodej, neboť ani při takovémto prodeji nemůže býti více prodáno než bylo zabaveno (§ 264 ex. ř.) a zabaveny byly jen akcie, jichž převod na neakcionáře podle § 10 stanov může býti zapsán do akcijní knihy jen s přivolením správní rady. Toto přivolení správní rady nahraditi obdobně, jakž předepsáno v § 76 odst. (3) a 77 zák. čís. 58/1906 ř. z. není přípustné, neboť obdobně užívání předpisů týkajících se jiných druhů obchodních společností jest přípustné jen, nepředpokládají-li jiné právní nebo věcné poměry. **Odvola cí soud** uznal podle žaloby. **Důvody:** Výklad, který dává procesní soud § 10 stanov žalované akciové společnosti, jest právně mylný. Slovo »odprodej« v odstavci třetím § 10 může znamenati jen prodej dobrovolný, nikoli vnucený prodej exekuční. Jest proto zbytečné zabývati se právní povahou vnuceného prodeje a přípustností obdobného použití § 76 zák. o společnostech s ruč. obm. Je-li jen dobrovolný prodej vázán na přivolení správní rady, nikoliv převedení nebo postup akcií (§ 10 stanov), pak ke každému jinému způsobu zcizení než k dobrovolnému prodeji není třeba souhlasu správní rady. Bylo-li by ustanovení stanov pokládati za nejasné, bylo by podle předpisu § 915 obch. zák. nejasný výraz vykládati na škodu toho, kdo ho použil, tedy na úkor žalované akciové společnosti, která si stanov y zřídila, a nebylo by lze vykládati stanovy podle domnělého úmyslu zakladatelů akciové společnosti, který druhé straně nemusel býti zřejmý. Je-li tomu tak, stala se kupem akcií při nucené dražbě i bez souhlasu správní rady žalující záložna plnoprávným akcionářem, má jako takový nárok, aby byla zapsána do knihy akcijní (za současného předložení akcií jí koupených), bylo vyhověti její žádosti žalobní i ohledně petitu zjišťovacího i co do petitu na plnění.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Odvola cí soud připojil se k výkladu žalobců, podle něhož se výraz »odprodej« v § 10 stanov, jehož obsah je celkem nesporný, může týkati jen prodeje dobrovolného, nikoli však prodeje exekučního. Než tento

výraz, pokud se ho vůbec užívá, nemá onoho vyhraněného významu, jaký se snaží dovoditi žalující strana. Právem poukazuje žalovaná k tomu, že není nikterak patrné, že bylo na takový výklad onoho výrazu pomýšleno při sepisování stanov. Při výkladu jest vycházeti z § 914 obch. zák. Tu pak méně padá na váhu volený výraz než účel, kterého zřejmě mělo býti dosaženo, a bude voliti takový výklad, který by takovému zjevnému jinak účelu neodporoval. Při takovém výkladu jest přihlížeti k tomu, že měl býti omezen postup akcií za úplatu na neakcionáře. Toto omezení neodporuje zákonu, naopak má oporu ve čl. 223 (čl. 182, 183) obch. zák. Nebylo by dosaženo účele, který § 10 stanov při tomto výkladu měl na mysli, kdyby bylo omezení prodeje akcií připuštěno jen na prodej dobrovolný a kdyby mělo býti vyloučeno pro prodej exekuční, protože by účel mohl býti zmařen kolusi, tedy zatímním prodejem na úkor akciové společnosti, takže by její zájmy zákonem uznané oním úzkým výkladem byly ohroženy. Proto jest podle smyslu a s hlediska § 914 obch. zák. onen odstavec stanov vykládati tak, že omezení platí i pro prodej exekuční. Jenom tak jsou zájmy společnosti, zákonem uznané, náležitě chráněny, aniž jsou tím ohroženy oprávněné zájmy jiných osob. Odvolací soud neprávem poukazuje k § 915 obch. zák., protože při sepisování stanov nešlo vůbec o úpravu poměru mezi společností, jejími zakladateli, a žalobci; v tomto směru nejde o smlouvu dvoustranně závaznou, jakou má uvedený paragraf na mysli. Onoho zájmu akciové společnosti bylo tedy při tomto výkladu dbáti i v řízení exekučním, jak bylo dovoděno již také v rozh. čís. 6057 sb. n. s. Netřeba řešiti otázku, lze-li také při akciích použití obdobně předpisu § 76 zákona o společnostech s r. o.; stačí poukázati k tomu, že žalobkyně ani ne tvrdila, že předpisu tohoto, chránícího zájmy akciové společnosti, skutečně bylo šetřeno; ze skutkových zjištění procesního soudu, jímž nebylo odporováno, vychází pravý opak. Nadto bylo zjištěno, že na akciích žalované strany je celý § 10 stanov otištěn, že žalovaná požádala exekuční soud, aby kupující byli před prodejem akcií upozorněni na § 10 stanov, že před zahájením dražby výkonný orgán na onen přepis kupující upozornil a že jim sdělil obsah § 10 stanov. Z toho plyne, že kupující pravý stav věci skutečně znali již za exekučního řízení než dražili. Jestliže přes to akcie koupili, činili tak na své nebezpečí, podaří-li se jim dosáhnouti potřebného souhlasu akciové společnosti nebo její správní rady, a musí nésti důsledky toho, jestliže souhlasu nedosáhli. Že byly akcie na kupující přepsány (§ 268 ex. ř.), nerozhoduje, protože takovým přepsáním akcií, došlo-li k němu, nemohou býti dotčeny zájmy třetích osob; exekuční orgán smí tu platně předsevzítí jenom úkony, k nimž by byl jinak oprávněn a povinen dlužník, bývalý akcionář, jehož případný souhlas by ovšem k účinnosti prodeje akcií proti akc. společnosti nestačil.

Čís. 14018.

Odklad exekuce proti nezaměstnaným (zákon ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n.).

K nabytí výhod podle § 4 odstavec (2) zákona se nevyžaduje formální vzdání se živnostenského oprávnění, nýbrž jen faktické vzdání se výdělečné činnosti dosud provozované.

Při posouzení, zda jde o zákonnou výjimku podle § 2 c) zákona, rozhoduje jen hlavní pohledávka, nikoliv i její příslušenství, a záleží jen na tom, zda a kdy byl u hlavní pohledávky vytvořen skutkový základ, který jest hlavním důvodem oné pohledávky.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1934, R I 923/34.)

Návrh dlužníků, by byl odložen výkon vnučené dražby nemovitosti podle § 4 odst. (2) zákona ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n., na dobu až po 31. prosinci 1934, soud první stolice vyhověl. Rekursní soud návrh dlužníků zamítl.

Nejvyšší soud zrušil usnesení obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu, by, doplně. řízení, znovu rozhodl.

Důvody:

Předem jde o otázku, zda se zákon ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n., týká i povinných. V § 4 zák. rozlišují se v podstatě dvě skupiny osob nezaměstnaných, a to: a) které dříve byly v zaměstnání podrobeném povinnému pojištění nemocenskému, b) které dříve provozovaly samostatnou výdělečnou činnost. Povinní uplatňují nárok na odklad exekuce, ježto prý náležejí ke skupině b), a bylo proto na nižších soudech, by zjistily, zda předpoklady druhého odstavce § 4 zák. jsou splněny, čili nic. U osob podle odstavce 2. stanoví zákon tyto podmínky: 1. aby provozovaly samostatnou výdělečnou činnost jakéhokoliv druhu; 2. že se této činnosti musely vzdát pro hospodářské poměry; 3. nesmí mít příjem rovnající se příjmu uvedenému v odst. 1., t. j. příjem, jakého dosahují osoby zaměstnané v téže výdělečné činnosti, jako provozovaly osoby v odstavci 2. uvedené. Ač v rekursu přistoupiť věřitelky firmy Oskar S. bylo namítáno, že povinná Františka E-ová samostatně výdělečně činnou nikdy nebyla, nezabýval se rekursní soud touto námitkou a nezjistil dosti přesně, bylo-li této podmínce vyhověno čili nic. Rekursní soud spokojil se s obsahem vyžádaných informací od obchodního gremia, městského úřadu a okresního úřadu v H. Z dopisu okresního úřadu jest zjevno, že povinná živnost u okresního úřadu neodhlásila. Toho však nebylo třeba k nabytí výhod podle zákona čís. 34/1934, ježto zákon nevyžaduje formální vzdání se živnostenského oprávnění, nýbrž jen faktické vzdání se výdělečné činnosti, dosud provozované. V tomto směru odporují si však sdělení jednak obchodního gremia, jednak městského úřadu v H., ježto podle sdělení gremia povinná se »obchodu vzdala« v roce 1932 následkem krise v textilním průmyslu a od té doby »neprovozují žádný obchod,« kdežto městský úřad oznamuje, že »Adolf E. se svou manželkou Františkou má obchod« a že »rozsah

dnešního obchodu . . . nemůže jim poskytnouti dostatečný výdělek ani na nejnútnejší životní potřeby«. První soud o návrhu dlužníků nekonal šetření a úřední sdělení svrchu uvedená — jak dovozeno — nepostačují k řešení otázky, zda se dlužníci vzdali své dosavadní výdělečné činnosti, čili nic, a jestliže se jí nevzdali, zda nemají aspoň příjem, rovnající se příjmu uvedenému v odst. (1) zák. Skutkový podklad pro řešení těchto otázek bude třeba zjistiti a bude při tom také uvážiti, jaký význam pro posouzení otázky příjmů povinných má zjištěná hodnota jejich nemovitostí a z ní povinným plynoucí nájemné z pronajatých místností. Bylo proto již z důvodu vadnosti, postihujícího i řízení prvého soudu, usnesení obou nižších soudů zrušiti a věc vrátiti prvému soudu k doplnění řízení a novému rozhodnutí. Bude na prvém soudě, by vyslechna dlužníka a vymáhající věřitele firmu Oskar S. a okresní záložnu hospodářskou v H. (§ 45 třetí odstavec ex. ř.) provedl šetření v naznačených směrech nutně a učinil potřebná skutková zjištění (viz obdobné ustanovení § 6 (1) zák. čís. 33/1924).

Okresní záložna hospodářská v H. vedla proti povinným exekuci nucenou dražbou jejich nemovitosti k vydobytí úrokové pohledávky 2.762 Kč na základě rozsudku okresního soudu v H. z 23. června 1933. Z tohoto rozsudku je patrné, že jde o úroky splatné v době od 1. ledna 1931 do 31. prosince 1932, takže tu nedopadá předpis § 2 c) zák. č. 34/1934, podle něhož neplatí ustanovení tohoto zákona o pohledávkách, které proti dlužníkovi vznikly po dni, kterého zákon nabyt účinnosti, t. j. 28. února 1934. Ovšem byly uvedeným rozsudkem žalobkyni přisouzeny mimo částku 2.762 Kč i 7½% úroky od 1. července 1933 až do zaplacení jdoucí, avšak exekuce nebyla vedena k vydobytí těchto úroků jako samostatné pohledávky, nýbrž k vydobytí pohledávky 2.762 Kč, jejíž pouhé příslušenství tvoří další 7½% úroky, jak byly uvedeny. Při posouzení povahy pohledávky a tedy i posouzení, zda jde o zákonnou výjimku podle § 2 c) zákona, rozhoduje však jen hlavní pohledávka, nikoliv též její příslušenství, a sejde jen na tom, zda a kdy byl u hlavní pohledávky vytvořen skutkový základ, který jest právním důvodem oné pohledávky.

Čís. 14019.

Domáháno-li se touž žalobou podle § 35 ex. ř. nepřipustnosti exekuce k vydobytí několika samostatných nároků, třebaže z téhož exekučního titulu, jest připustnost opravných prostředků pro každý z vymáhacích nároků posuzovati zvláště.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1934, R I 1145/34.)

Procesní soud první stolice vyhověl námitkám žalobkyně, že nárok žalované strany z usnesení okresního soudu ze dne 17. dubna 1932 uplatňovaný exekučně skutečnostmi z doby po vzniku exekučního

titulu zanikl co do částky uplatňované exekucí č. j. E 614/33 ve výši 70 Kč, co do částky uplatňované exekucí č. j. E 816/33 ve výši 140 Kč a co do částky uplatňované exekucí č. j. E 975/33 ve výši 140 Kč a prohlásil tyto exekuce co do části vymáhaného nároku 70 Kč, 140 Kč a 140 Kč za bezúčinné. O d v o l a c í s o u d odmítl odvolání. D ů v o d y: Jde o tři samostatné nároky, pokud se týče o tři exekuce pro 210 Kč, 300 Kč a 300 Kč. Třeba uplatňování těchto nároků se děje v jedné žalobě, neztratily nároky svou samostatnost, byly také vedeny tři exekuce, a může každý nárok samostatně býti uplatňován. Podle § 57 j. n. jest hodnotu předmětu sporu oceniti podle vymáhané pohledávky a ježto jednotlivé pohledávky, pro které byla exekuce vedena, nepřesahují 300 Kč, jde o bagatelní nároky (§ 448 a násl. c. ř. s.). Ježto ve věcech nepatrných rozsudek z jiných důvodů než z důvodů zmatečnosti § 477 čis. 1 až 7 c. ř. s. nelze bráti v odpor (§ 501 c. ř. s.), bylo odvolání jako nepřijatelné odmítnouti (§ 471 čis. 2, 474 druhý odstavec c. ř. s.).

Nejvyšší soud odmítl rekurs do odmítacího usnesení odvolacího soudu.

D ů v o d y:

Žalobní návrh i rozsudek prvního soudu jemu vyhovující zní, že se vyhovuje námitkám žalobcovým, že nárok žalované strany z usnesení okresního soudu ze dne 19. dubna 1932 uplatňovaný exekucemi E 614/33, 816/33 a 973/33 zanikl co do částek 70 Kč, 140 Kč a 140 Kč skutečnostmi nastalými po vzniku exekučního titulu. Z toho správně usoudil odvolací soud, že šlo o tři samostatné nároky exekučně vymáhané částkami 210 Kč, 300 Kč a 300 Kč, třebaže byly námitky podle § 35 ex. ř. proti těmto nárokům co do jejich částic spojeny v jedné žalobě, poněvadž se rozsudek v každém případě týká právě onoho nároku, který byl žalovanou stranou vymáhan tou kterou exekucí. Pro hodnotu sporného předmětu jest v takovém případě podle předpisu § 57 j. n. rozhodná výše exekučně vymáhaného nároku (sr. plen. usnesení bývalého vídeňského nejvyššího soudu ze dne 17. listopadu 1915/pres. 386, jud. 242 uveřejněné pod čis. 1674 úř. sb. a rozhod. čis. 3767, 6540, 7785 sb. n. s.). Není rozhodné, že vymáhané pohledávky vzešly z téhož exekučního titulu a že všechny pohledávky, pro které se exekuce vedly, byly v době podání žaloby splatné a žalobcem nezaplacené. Tím, že se žalovaná strana zvláštními exekucemi domáhala jednotlivých částek na základě téhož exekučního titulu, vznikl jí v každém případě zvláštní samostatný nárok a tato samostatnost nezanikla ani tím, že žalobce spojil v žalobě námitky proti třem takovým nárokům, což mohl učiniti podle § 227 c. ř. s. Použití § 55 j. n. není tu proto přípustné. Odvolací soud správně uvedl, že jde o věc nepatrnou ve smyslu §§ 448 a násl. c. ř. s. Podle § 517 c. ř. s. jest rekurs proti usnesení odvolacího soudu ve věcech nepatrných vyloučen a byl proto podle § 526 c. ř. s. odmítnut.

Čís. 14020.

Připustnost pořadu práva pro žalobu pojištěnce na vedoucího lékaře nemocenské pojišťovny zaměstnanců a zřizenců hlavního města Prahy o náhradu škody z důvodu, že žalovaný jednak porušil svou služební povinnost, nepředloživ, ač opětovně vyzván, zaměstnavateli lékařské vysvědčení o žalobcově nemoci, čímž zavinil jeho propuštění ze služby, jednak že špatnou diagnosou znemožnil žalobci další léčení a podporu od nemocenské pojišťovny.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1934, R I 1399/34.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném, vedoucím lékařem nemocenské pojišťovny zaměstnanců a zřizenců hlavního města Prahy, náhrady škody z důvodu, že jednak porušil svou služební povinnost, nepředloživ přes několikrát vyzvání správě Masarykových domů lékařské vysvědčení o její nemoci, čímž zavinil její propuštění ze služby, jednak že špatnou diagnosou znemožnil jí další léčení a podporu od nemocenské pojišťovny. První soud odmítl žalobu pro nepřipustnost pořadu práva, poněvadž žalovaný jednal jako revisní lékař pojišťovny, která používala jeho úkonů při plnění povinností náležejících jí podle § 95 čis. 2 zákona čis. 221/1924 v doslovu zákona čis. 184/1928 sb. z. a n., tedy jako úředního lékaře, který podle § 68 odst. (2) uvedeného zák. používá ve své úřední činnosti ochrany jako veřejní úředníci a ručí za porušení své služební povinnosti jen pojišťovně, nikoli pojištěnci, pokud se nedopustil proti němu činu, přičicího se právu. Rekursní soud zamítl námitku nepřipustnosti pořadu práva, protože jde o žalobu o náhradu škody podle § 1295, po případě § 1299 obč. zák., o kterémžto nároku jsou povolány rozhodovati soudy.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Žalobkyně domáhá se škody vzniklé jí porušením povinností žalobcových. V § 1338 obč. zák. jest vyslovena z á s a d a, že nárok z náhrady škody jest uplatňovati jako každé jiné soukromé právo p r a v i d e l n ě na řádném soudě, a lze proto úchytky z této zásady připustiti jen, jsou-li opodstatněny z v l á š t n í m i z á k o n n ý m i u s t a n o v e n í m i (srov. rozh. 3091, 3604, 5610 a j. sb. n. s.). Za takové zvláštní ustanovení nelze v souzeném případě považovati dvorský dekret ze dne 14. března 1806 čis. 758 sb. z. s., podle něhož státní úředníci nemohou býti pro svá úřední jednání poháněni před civilní soudy, neboť žalovaný státním úředníkem není. Pokud pak jde o organizaci nemocenské pojištění, obsahuje zákon čis. 221/1924 v doslovu zákona čis. 184/1928 sb. z. a n. v §§ 141—144 ustanovení o lékařské službě. Nemocenská po-

jištovna jest povinna zajistiti, by se dostalo lékařské pomoci osobám, jež na ni mají nárok proti pojišťovně (§ 141), může ustanoviti ke kontrole smluvních lékařů svého úředního lékaře, jemuž přísluší řízení lékařské služby v obvodu pojišťovny, při čemž služební smlouvu tohoto lékaře schvaluje ústřední sociální pojišťovna (§ 143). Vzhledem k oboru jeho působnosti jest úředního lékaře považovati za úředníka nemocenské pojišťovny, která ho ustanovila podle § 68 cit. zák. Zákon poskytuje pojištěncům, pokud výměrem nemocenské pojišťovny byl zcela nebo z části zamítnut nárok na dávky nemocenského pojištění nebo jímž dávka byla nesprávně vyměřena, snížena nebo odňata, žalobu k rozhodčímu soudu nemocenské pojišťovny (§ 196). Pro jiné nároky, které mohou vzniknouti z pojištění, není stanovena příslušnost tohoto rozhodčího soudu. Politické úřady jsou příslušné v případech, kde nemocenská pojišťovna rozhoduje výměrem o pojistné povinnosti a o zařazení do tříd (§ 189 odst. (2), 239 uvedeného zák.). Není tedy upravena ani v tomto zákonu příslušnost k rozhodování o nárocích pojištěnců proti lékařům nemocenské pojišťovny z důvodu, že jim způsobil svou činností škodu (srov. rozh. 12.254 sb. n. s.). Protože ani jiným zákonem není pořad práva pro takové spory vyloučen, platí pro ně zásada § 1338 obč. zák. Otázkou, zda měla být žalována nemocenská pojišťovna úředníků a zřízců města Prahy, nemohly se nižší soudy při rozhodování o přípustnosti pořadu práva zabývat, ana žalována není. Poukaz k § 92 ústavní listiny se sem nehodí, ano nejde o ručení státu.

Čís. 14021.

Uznal-li postoupený dlužník proti poctivému postupníku postoupenou pohledávku a ji dokonce uspokojil, ač věděl, že byla před tím postoupena jinému, byl podle § 1396 obč. zák. povinen ho uspokojiti jako svého věřitele a nemůže to, co mu splnil, požadovati podle § 1431 obč. zák. zpět.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1934, R I 1475/34.)

Žalobce byl dlužníkem Františka P-a, jenž postoupil zbytek své pohledávky 2.350 Kč žalovanému. Žalobce uznal proti žalovanému postoupenou pohledávku, ač věděl, že František P. ji postoupil již dříve Občanské záložně. Na úhradu postoupené pohledávky přijal žalovaný od žalobce nábytek. Ježto žalobce byl napotom žalován Občanskou záložnou o zaplacení pohledávky, postoupené jí Františkem P-em, domáhal se na žalovaném, ježto tento již dodaný mu nábytek neměl, zaplacení 2.430 Kč. Procesní soud první stolice žalobu zamítl a uvedl v důvodech: Ježto žalobce postup uznal a námitek proti postupu nečinil, naopak ujednal se žalovaným kupní smlouvu o dodání nábytku a také tento nábytek dodal, zaplatil tím žalobce nikoliv svůj dluh, nýbrž dluh cizí a nemůže tudíž podle § 1431 žádati to, co plnil od věřitele zpět,

a ani žalovaný není nijak bezdůvodně obohacen, neboť byl oprávněn přijmouti zaplacení též od osoby jiné, čímž nárok žalovaného proti původnímu dlužníku zanikl. O d v o l a c í s o u d zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by ji, vyčkaje pravomoci, znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Žalobce dodal žalovanému nábytek za to, že P. postoupil zbytek účtu ze dne 17. srpna 1929 žalovanému, a žalobce se zavázal žalovanému za zbytek tohoto účtu dodati nábytek. Šlo o pohledávku P-ovu za žalobcem. Když žalobce na úhradu této pohledávky dodal žalovanému nábytek, nemůže býti pochybnosti o tom, že plnil svůj dluh a nikoliv cizí, jak má za to prvý soud. Občanská záložna žalovala žalobce o zaplacení 3.702 Kč a, ačkoli tenkrát žalobce tvrdil, že P. při účtování dne 22. října 1929 škrtil doložku o postupu pohledávky žalující straně na účtu ze dne 17. srpna 1929 a žalovaný vyplatil na účet ten 2.500 Kč, přece dle smíru ze dne 14. září 1932 u odvolacího soudu zavázal se zaplatiti na úplné vyrovnání zažalovaného 2.000 Kč s přísl. Z těchto spisů tudíž patrně, že žalobce vyrovnal účet ze dne 17. srpna 1929, což ještě nerozhoduje, ale prvý soud v nynějším sporu zjistil, že P. postoupil svůj účet proti žalobci Občanské záložně a že tato pohledávka nebyla zpět postoupena P-ovi. Z toho patrně, že žalovaný nemohl disponovati se zbytkem pohledávky z účtu ze dne 17. srpna 1929, ohledně níž pak byla učiněna úmluva mezi žalobcem a žalovaným, již se žalobce zavázal za zbytek této pohledávky dodati žalovanému nábytek. O tom není sporu, že žalovanému žalobcem dodán nábytek byl a poněvadž za tento dodaný nábytek žalobce nedostal úhradu od žalovaného následkem neplatného postupu, jest žalovaný o tento nábytek obohacen (§ 1431 obč. zák.).

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a vrátil věc odvolacímu soudu, by o ní znovu rozhodl, nepřihlížeje k tomu, co mu bylo důvodem zrušení.

D ů v o d y:

Nižšími soudy bylo zjištěno, že František P. i žalovaný vyrozuměli žalobce, že P. postoupil svou pohledávku za žalobcem žalovanému, že žalobce, ač věděl, že František P. před tím postoupil tuto pohledávku Občanské záložně dne 26. června 1930, uzavřel se žalovaným úmluvu, již se zavázal dodati žalovanému na úhradu postoupené pohledávky nábytek, což také v září 1930 učinil, a že se žalovaný teprve z dopisu ze dne 7. března 1933 dověděl, že P. pohledávku postoupil dvakrát. Splnil tudíž žalobce svůj dluh proti žalovanému jako poctivému příjemci. V § 1396 obč. zák. v druhé větě jest vysloveno, že, uzná-li dlužník postoupenou pohledávku proti poctivému příjemci za pravou, jest zavázán uspokojiti ho jako svého věřitele. Z toho jest usuzovati, že tím spíše jest vyloučen nárok na vrácení, když dlužník postoupenou pohledávku bezelstnému postupníku skutečně zaplatil. Nelze toto jednání podle zásad poctivého právního styku vyložiti jinak, než, že tím k postupníku uznal správnost pohledávky (rozh. čís. 10.941 sb. n. s.). Uznal-li žalobce

proti poctivému žalovanému postoupenou pohledávku za pravou, byl podle § 1396 obč. zák. povinen jej uspokojiti jako svého věřitele, neplnil mu, nač by žalovaný neměl nárok, a nemůže proto to, co splnil, podle § 1431 obč. zák. požadovati zpět.

Čís. 14022.

Majetkovým vkladem tichého společníka může býti jakákoliv majetková výhoda ocenitelná v penězích, tedy i služby.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1934, Rv I 1937/32.)

Žalobě o zaplacení peněžité pohledávky bylo vyhověno soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Po právní stránce posoudil odvolací soud věc správně, dospěl k úsudku, že tu jde o zápůjčku. Marrně se pokouší dovolatel vyvozovati opak z předložené korespondence, neboť skutkový podklad tohoto úsudku spočívá na výpovědi svědka Gustava R-a. Podle zjištění soudů nižších stolic vymínil si Vilém R. při poskytnutí zápůjčky ovšem také, že jeho synovec Gustav R. musí býti zaměstnán v obchodě Josefa W-a. Avšak z okolností, jak tento poměr byl napotom uspořádán mezi Gustavem R-em a Josefem W-em, nelze usuzovati na úmysl Viléma R-a, že sporná částka 200.000 Kč má býti vkladem tichého společníka. Lze přisvědčiti dovolateli, že tichá společnost není myslitelná bez majetkového vkladu (čl. 250 obč. zák.), avšak majetkovým vkladem tichého společníka může býti jakákoliv majetková výhoda v penězích ocenitelná, a tedy i služby (srovnej Staub-Pisko čl. 250 § 4 a literaturu tam uvedenou a Dr. Karel Hermann Otavský, Všeobecný zákoník obchodní, stránka 264). I kdyby tudíž Vilému R-ovi tanulo na mysli účastenství Gustava R-a na obchodě Josefa W-a jako tichého společníka, což však zjištěno nebylo, lze to srovnati s jeho úmyslem, že sporná částka 200.000 Kč má býti považována za zápůjčku.

Čís. 14023.

Zajišťovací převlastnění, třebaže bylo ujednáno v Německu v listině, sepsané před říšskoněmeckým notářem, není v tuzemsku chráněno předpisem § 37 ex. ř., nýbrž jen předpisem § 258 ex. ř.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1934, Rv I 1188/33.)

Žaloba o nepřípustnost exekuce podle § 37 ex. ř. byla zamítnuta soudy všech tří stolic.

Nejvyšší soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Otázkou, jaké právní účinky v Německu mělo ujednání z listiny, sepsané před říšskoněmeckým notářem, netřeba se zabývati, poněvadž pro rozřešení tohoto sporu jest rozhodné, zda právo takto v Německu nabyté stačí, aby sloužilo k ochraně podle § 37 ex. ř. Podle tvrzení žaloby a zjištěného děje jde v souzeném případě o tak zv. zajišťovací převod, který podle zdejšího právního řádu může býti v exekučním řízení chráněn jen podle § 258 ex. ř. (srovnej plen. rozh. čís. 5026 sb. n. s.). Posoudily proto nižší soudy správně věc po stránce právní, nepřiznavše žalobnímu nároku ochranu podle § 37 ex. ř.

Čís. 14024.

Zásilka, převzatá podle § 63 jedn. ř. soudním zřízencem určeným přednostou soudu k odnášení zásilek na soud a vykázaným se poštovnímu úřadu odnášeci knihou, jest tímto okamžikem převzata soudem samým a jest ji pokládati za podanou u soudu, třebaže nedošla do podatelny soudu.

Proti exekuci na základě upomínacího platebního rozkazu lze podati námitky podle § 36 čís. 1 ex. ř. z důvodu, že se platební rozkaz včasným odporem stal bezúčinným.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1934, Rv I 2447/34.)

Žalobu o nepřípustnost exekuce na základě upomínacího platebního rozkazu odůvodňovali dlužníci tím, že podali proti platebnímu rozkazu odpor. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Oba žalobci, obdrževše upomínací platební rozkaz, napsali na listiny, které obdrželi od soudu, že podávají odpor proti platebnímu rozkazu, a oba manželé to podepsali. Žalobkyně napsala svou rukou na bílou obálku adresu soudu podle listiny soudního odporu a předala zásilku synovi, by ji odnesl na poštu. Syn žalobců se vrátil s recepisem, který později žalobci odevzdali svému právnímu zástupci Dr. P-ovi a který je totožný s recepisem založeným ve spisech. Zásilka čís. 1380 (psaní dopor.) došla podací úřad dne 25. března 1932. Adresátem a místem určení byl okresní soud civilní Praha II., jemuž byla tato zásilka doručena dne 26. března 1932 tím, že ji převzal Josef M., úředník tohoto soudu. Jest prokázáno, že platební rozkaz byl doručen žalobci dne 14. března 1932. Má tedy soud za prokázáno, že žalobci ještě ve lhůtě čtrnáctidenní proti platebnímu rozkazu vznesli odpor, jenž došel včas soudu. Tím byl platební rozkaz zbaven účinnosti. Vzhledem k tomu domáhají se právem žalobci žalobou podle § 36 ex. ř. výroku, by exekuce na základě platebního rozkazu, který nenabyl moci práva, byla prohlá-

šena za nepřijatelnou. Odvolací soud žalobu zamítl. Důvody: Žalobci označují žalobu jako žalobu podle § 35 ex. ř., první soud v důvodech rozsudku jako žalobu podle § 36 ex. ř. Těchto ustanovení nelze však v souzeném případě použít, neboť žalobou podle § 35 ex. ř. mohou býtí uplatňovány jen námitky proti nároku. V souzeném případě však nejde o námitky proti vymáhanému nároku, nýbrž o námitky formálního rázu, že totiž došel k soudu odpor, který byl podán proti platebnímu příkazu, následkem čehož exekuční titul nenabyl právní moci. Podle § 35 ex. ř. mohou však námitky býtí podány jen, pokud spočívají na skutečnostech nárok zrušujících nebo zastavujících, tudíž na okolnostech, které jsou v přímém vztahu k vymáhanému nároku, na příklad placení, poshovění atd. Nejsou však přípustné námitky proti povolení exekuce na základě § 35 ex. ř. z důvodu, že exekuce byla povolena na základě (nepravoplatného) exekučního titulu po formální stránce nesprávného. V souzeném případě nebyly uplatňovány námitky proti nároku, nýbrž jsou to jen námitky proti exekučnímu titulu z ryze formálních, pokud se týče procesuálních důvodů. K tomuto účelu však civilní řád soudní poskytuje jiné právní prostředky. Opošiční žaloba podle § 35 ex. ř. předpokládá, že po vynesení rozsudku neb usnesení tvůrčího exekuční titul, nastaly skutečnosti působící zánik nebo odklad vykonatelnosti nároku exekučního. Nestačí objevení okolností, které by uváděly v pochybnost správnost exekučního titulu. Ani o ustanovení § 36 ex. ř. nelze žalobní žádost opřítí, neboť v souzeném případě nejedná se ani o jeden z důvodů, uvedených výčetno v § 36 ex. ř. Výslovně uvádí Neumannův komentář, že žalobou podle § 36 ex. ř. nelze uplatňovatí námitky proti formálně pravoplatnému rozsudku, který však nebyl zákonným způsobem doručen.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

Důvody:

Poštovní zásilky na soud přejímají se podle § 63 j. ř. poštovní odnášecí knihou, kterou uschovává úředník podatelny a vydává soudnímu zřízení, jemuž je svěřeno odnášení zásilek přednostou soudu. Tento soudní zřízenec pokládá se proti poštovnímu úřadu odnášecí knihou za zmocněného převzítí i doporučené dopisy. Jakmile soudní zřízenec jako zmocněnec soudní zásilky od pošty převezme, převzaty jsou tím okamžikem již soudem samým a jest zásilky ty pokládati za podané u soudu. Na tom nemění nic, že soudní zřízenec, vyzvednuv a převzav osobně na poště zásilky, má je dodati bez odkladu úředníku podatelny, neboť tento předpis upravuje jen vnitřní poměr mezi soudem a jeho zmocněncem. Nešetření tohoto předpisu nemůže proto jítí na vrub strany. Poněvadž poštovní zásilka žalobců ze dne 25. března 1932, obsahující včasny odpor proti platebnímu rozkazu, doručenému žalobcům dne 14. března 1932, dle zjištění nižších soudů převzata byla řádně soudním zřízenecem Josefem M-em, k tomu oprávněným, převzata byla i soudem, k němuž důsledkem toho včas došel odpor žalobců, takže jsou tu náležitosti § 36 čis. 1 ex. ř.

Čís. 14025.

Vyžadovala-li zásada bezprostřednosti a volného ocenění důkazů, by byl svědecký důkaz proveden soudem rozhodujícím, jest v tom, že byl proveden jen soudem dožádaným (§ 328 čis. 3 c. ř. s.), vadnost řízení.

(Rozh. ze dne 7. prosince 1934, Rv I 2553/34.)

Žalobě o uznání otcovství a o placení výživného bylo oběma nižšími soudy vyhověno.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by dále jednal a znovu rozhodl.

Důvody:

Z dovolacích důvodů § 503 čis. 2 až 4 c. ř. s. doličován důvod § 503 čis. 2 c. ř. s. dovolacími vývody společně prováděnými také tím, že nebyla žalovanému dána příležitost u soudu před nemanželskou matkou vysvětliti, že jí vůbec nezná, a že se mýlí v osobě nemanželského otce svého dítěte. To vytýkal žalovaný již v odvolání a i v řízení před první stolicí založil obranu na tom, že nemanželskou matku dítěte vůbec nezná.

První soud dal vyslechnouti svědkyni dvakráte dožádaným soudem. Žalovaný se k výslechu nedostavil; z toho nehledíc ke vzdálenosti dožádaného soudu od bydliště žalovaného, nemůže mu však vzniknouti ztráta oprávnění, které má jako strana ve sporu (§ 178 c. ř. s.) účastnit se řízení před soudem rozhodujícím, před který patří zásadně (§§ 276, 328 c. ř. s.) i provádění důkazů. Výtka jeho, že mu nebyla dána příležitost vyjádřiti se před soudem, vztahuje se tudíž podle zásad ovládajících sporné řízení na soud rozhodující, tedy na soud první a druhé stolice. Dožádaným soudem může býtí proveden svědecký důkaz jen v případech výčetno uvedených v § 328 čis. 1—4 c. ř. s. Z těch přichází v úvahu § 328 čis. 3 c. ř. s., kdyby totiž svědkův výslech před rozhodujícím soudem způsobil nepoměrně velký náklad vzhledem k výdajům na cestu a na pobyt jeho v místě výslechu, které mu jest nahraditi. Tím však není řečeno, že by se přes to neměl důkaz provéstí u soudu rozhodujícího s ohledem na závažnost výslechu a na jiné zvláštní okolnosti. Je-li již pochybno, lze-li v souzeném případě vůbec mluvití o nákladu tak velikém, jaký předpokládá zákon, neboť k provedení důkazů u rozhodujícího soudu by byl nepochybně stačil jediný výslech svědkyně, bylo uvážiti, jde-li o náklad nepoměrný. Při tom jest mítí na zřeteli, že se výslech týkal skutečnosti pro rozhodnutí sporu nejzávažnější a k tomu za okolností, že šlo též o totožnost osoby, kterou sotva lze spolehlivě zjistiti při pouhém rozboru podle § 287 c. ř. s. výsledku důkazu provedeného soudem dožádaným. Za těchto okolností vyžadovala zásada bezprostřednosti a volného uvažování důkazů, by byl svědecký důkaz proveden soudem rozhodujícím. Nestalo-li se to, porušeny tyto zásady, takže jde o vadu řízení, která v odvolacím řízení neodstraněna.

Nejde o otázku hodnocení důkazů, aniž o to, zda měl odvolací soud opakovatí svědecký důkaz podle § 488 c. ř. s., což nelze napadati žádným z dovolacích důvodů výčetmo v § 503 uvedených, nýbrž o otázku, zda byly zachovány předpisy a zásady sporného řízení, kterých jest šetřiti při provádění svědeckého důkazu (srov. rozh. č. 13.422 sb. n. s.), jichž porušení zakládá vadu řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., bylo-li s to, jako v souzeném případě, by zamezilo úplné vysvětlení a důkladné posouzení rozepře.

Čís. 14026.

Zastavil-li vlastník podnik provozovaný na jeho nemovitostech, projevtil tím mlčky (§ 863 obč. zák.) i vůli odpostati příslušenství od věci hlavní a učiniti je věcmi samostatnými. Tomu však tak není, nezastavil-li vlastník podnik z vlastní vůle, nýbrž důsledkem konkursu vyhlášeného na jeho jmění.

Správce konkursní podstaty není oprávněn platně projevití vůli, že úpadcovým věcem určeným za příslušenství úpadcovy nemovitosti odnímá dosavadní jejich určení, byla-li před zahájením konkursu již povolena vnučená dražba nemovitosti, v níž proveden byl odhad i movitostí jako příslušenství před vyhlášením konkursu.

Nezáleží na tom, že podnik úpadcův nebyl prováděn na všech do dražby daných nemovitostech a že movité věci, o něž jde, nebyly příslušenstvím všech těchto nemovitostí, stačí, že byl prováděn i jen na některých nemovitostech do dražby daných a dosud neprodaných.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1934, R I 1223/34.)

Na jmění zasílatele byl vyhlášen konkurs. Důsledkem toho byl zastaven podnik úpadcův. Konkursní komisař zamítl návrh knihovni věřitelky, by byl prohlášen nepřipustným prodej movitostí povolený konkursním komisařem, v podstatě z toho důvodu, že zastavením zasílatelského podniku pozbyly věci vlastnosti příslušenství nemovitostí, takže lze povolití jich oddělený prodej. Re k u r s n í s o u d prohlásil prodej movitostí nepřipustným. D ů v o d y: Z exekučních spisů byl zjištěno, že usnesením ze dne 29. srpna 1932 povolena byla vnučená dražba nemovitostí zapsaných ve vl. č. 319, 262, 282, 368 a 380 poz. knihy pro kat. území v B. Podle odhadních protokolů a podle situačního nákresu ve spisech těch založeného nemovitosti tyto tvoří jeden hospodářský celek, v němž bylo provozováno zasílatelství. Při prvním odhadu dne 18. listopadu 1932 prohlásili znalci, že nejsou s to rozhodnouti, které věci jako příslušenství jest třeba považovati za nezbytně nutné pro podnik zasílatelský. Na to dne 19. listopadu 1932 byly jiným znalcem předměty a to veškeré, jichž prodej byl nyní konkursním komisařem povolen, sepsány a odhadnuty jako příslušenství podniku zasílatelského, tedy nikoli nemovitostí. Pojaty byly však do dražebních podmínek, jež soud

schválil, a ustanoveno, že mají býti odděleně vydraženy. To jest i v dražebním ediktu ze dne 2. listopadu 1933. Při dražbě, která konána byla dne 11. prosince 1933, vydraženy byly a později přiklepnuty jen stavební parcela čis. kat. 295 s kancelářskou budovou a stavební parcelou č. k. 655/2-rolé ve vl. č. 282 a stavební parcela č. k. 317 z vložky č. 319. Jde o to, zda za tohoto stavu věci mohou býti věci ty, které jako příslušenství nemovitosti byly pojaty do dražebního řízení, samostatně prodány. Proti vývodům rekursu, že tomu brání ustanovení § 252 ex. ř., jest poukázati k tomu, že dražba předmětů těch, o kterou nyní jde, není dražbou exekuční, nýbrž zpeněžením podstaty ve smyslu §§ 117 a násl. konk. ř. soudním prodejem, který se ovšem podle § 12 (1) konk. ř. provádí obdobně podle předpisů exekučního řádu. Nelze rovněž přisvědčiti názoru stěžovatelky, že předměty příslušenství mohou ztratiti tuto povahu jen, když zanikne věc hlavní nebo vedlejší, nebo když hlavní věc změní svůj hospodářský účel anebo když nastane trvalé zrušení místního spojení. Neboť není pochyby o tom, že vlastník věci, který určil některé věci k trvalému užívání věci druhé, může opět svou vůli tento poměr zrušiti a věci tvořící příslušenství zbaviti této vlastnosti. Úpadce před prohlášením konkursu mohl některé z uvedených věcí beze všeho samostatně prodati, po případě i všechny ony věci, které dosud tvořily příslušenství nemovitostí prodati, zejména, kdyby se byl vzdal provozování živnosti speditérské. V důsledku toho i správce konkursní podstaty, i zákonný zástupce úpadcův v konkursu, mohl by za normálních poměrů věci ty buď jednotlivě nebo souhrnem prodati bez ohledu na to, že tvořily dříve příslušenství nemovitostí. Avšak v souzeném případě brání tomu podle názoru rekursního soudu, že věci ty již před prohlášením konkursu byly pojaty do řízení exekučního, neboť byly popsány jako příslušenství prodávaných nemovitostí, oceněny a povolena ohledně nich vnučená dražba společně s nemovitostmi a tato exekuce vnučenou dražbou nebyla zrušena. Dlužník za exekučního řízení, zde tedy úpadce, nebyl by mohl příslušenství za dražebního řízení prodati a v důsledku toho konkursní podstata (správce konkursní podstaty), nastoupivší po prohlášení konkursu na jeho místo, nemohou míti postavení jiné, než sám úpadce. Správně dovolává se stěžovatelka ustanovení § 457 obč. zák., že se zástavní právo věřitelovo vztahuje i na příslušenství. Naproti tomu nelze přisvědčiti názoru napadeného usnesení, že veškeré věci, tvořivší příslušenství, pozbyly této vlastnosti již tím, že konkursní podstata přestala provozovati živnost spediterovu a že prodána byla kancelářská budova, kde byl závod úpadcův. Z vyjádření správce konkursní podstaty vysvitá, že ku provozování živnosti používáno bylo i druhých nemovitostí, které dosud prodány nebyly, a kde věci, o které se nyní jedná (povozy, koně atd.), byly umístěny a dosud patrně i jsou umístěny. Má proto rekursní soud za to, že s výjimkou předmětů, které i podle uznání stěžovatelky, avšak i bez něho vzhledem k své povaze, byly příslušenství budovy kancelářské, která již není vlastnictvím úpadce (konkursní podstaty), ostatní věci nepřestaly býti příslušenstvím nemovitostí dosud exekučně neprodaných a proto nemohou býti konkursním správ-

cem samostatně zpenězeny, nýbrž že prodány býti musí jen s oněmi nemovitostmi v nucené dražbě.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu správce konkursní podstaty.

Důvody:

Podle § 294 obč. zák. určuje vlastník hlavní věci, zda a které věci mají sloužiti trvalému užívání věci hlavní a státi se takto jejím příslušenstvím. Naopak je zase oprávněn zrušiti toto příslušenství a učiniti věci samostatnými. Zastaví-li tudíž vlastník podnik provozovaný na nemovitostech, lze z toho souditi, že tím projevil mlčky (§ 863 obč. zák.) i vůli odpoutati příslušenství od věci hlavní a učiniti je věcmi samostatnými. Toho však v souzeném případě není, an úpadce a vlastník podniku speditérského a zasilatelského, provozovaného na nemovitostech, nezastavil podnik z vlastní vůle, nýbrž důsledkem konkursu vyhlášeného na jeho jmění. Nelze proto z toho souditi ani na projev svobodné vůle (§§ 869, 863 obč. zák.), že chtěl věci tvořící příslušenství této povahy zbaviti. Ani správce konkursní podstaty, na něhož přešlo právo nakládati se jměním patřícím do konkursní podstaty (§§ 3, 79, 81, 117, 118 konk. ř.), není v souzeném případě oprávněn platně projevit vůli, že věcem určeným za příslušenství odmíná dosavadní jejich určení, an jest v tom omezen, jak správně rekursní soud uvádí, tím, že před zahájením konkursu byla již povolena vnucená dražba věci hlavní, v níž proveden byl odhad i movitostí jako příslušenství před vyhlášením konkursu. Na dosavadní povaze příslušenství nebylo tudíž nic změněno. Nezáleží na tom, že podnik úpadcův nebyl prováděn na všech do dražby daných nemovitostech (zahrady ve vl. 282) a že movité věci, o jichž samostatný prodej jde, nebyly příslušenstvím všech těchto nemovitostí. Stačí, že byl prováděn jen na některých nemovitostech do dražby daných a dosud neprodaných, které byly k tomu účelu zařízeny, jak tomu jest při nemovitostech vl. č. 262 a 380 kat. území B., kde jsou kůlny, remise, stáje, ochranné střechy a p., o nichž sám dovolací rekurent připouští, že byly věnovány podniku. Neboť, ano jde o nucenou dražbu všech dosud neprodaných nemovitostí, nelze vysloviti na jedné straně nepřipustnost samostatného exekučního prodeje movitých věcí z důvodu § 252 ex. ř. a na druhé straně opak. A že podnik speditérský byl prováděn jen v kancelářské budově vl. č. 382 kat. území B., která v dražbě již byla prodána, odporuje jednak hořejšímu tvrzení dovolacího rekurenta sama, jednak skutkovému stavu věci, ano v kanceláři byla jen vedena správa podniku, provoz sám však zřejmě se musil dít v jiných prostorách nemovitostí.

Čís. 14027.

Nesložil-li dlužník jistotu uloženou mu dodatečně podle § 44, druhý odstavec, ex. ř., jest v exekuci na návrh pokračovati, není však vymá-

hající věřitel, ať již jistota nebyla složena z jakéhokoliv důvodu, oprávněn k návrhu, by dlužník byl pořádkovými tresty přinucen k tomu, by jistotu složil.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1934, R I 1269/34.)

Po povolení odkladu exekuce navrhla vymáhající věřitelka, by dlužníci bylo přikázáno složit jistotu 50.000 Kč, a, kdyby se zdráhala jí složit, by jí byly uloženy pořádkové tresty. Soud první stolice návrhu vyhověl, rekursní soud návrh zamítl. Důvody: Jde o dodatečné uložení jistoty po povolení odkladu exekuce ve smyslu druhé věty druhého odstavce § 44 ex. ř. Podle tohoto místa zákona má okolnost, že jistota nebyla včas složena, v zápětí jen, že lze v exekuci pokračovati. Složení jistoty jest tudíž jen podmínkou pro další trvání odkladu exekuce. Nesložila-li odpůrkyně navrhovatelky z jakéhokoliv důvodu jistotu, jest v exekuci pokračovati, třebaš nikoliv z úřadu, tož na návrh vymáhající věřitelky, v čemž jí odpůrkyně již nemůže brániti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu, pročež se odkazuje na jeho správné důvody, jež nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu a k nimž se podotýká, že pro postup, který bylo vymáhající věřitelce v projednávaném případě zachovati, jest rozhodujícím jen ustanovení § 44 druhý odstavec ex. ř., a jsou proto bezpodstatné vývody dovolacího rekursu, proč nebylo dovolací rekurentce možné, by se podle tohoto zákonného ustanovení zachovala a učinila návrh na pokračování v odloženém dražebním řízení.

Čís. 14028.

Odklad exekuce proti zemědělcům v okresích zvlášť těžce postižených neúrodou (vládní nařízení ze dne 13. července 1934, čís. 142 sb. z. a n.).

Byl-li návrh na povolení exekuce učiněn již za platnosti vl. nař. čís. 142/1934 sb. z. a n., a jsou-li tu předpoklady § 1 tohoto nařízení, jest návrh vzhledem k tomuto ustanovení zamítnouti, aniž jest zapotřebí dlužníkova návrhu na odklad exekuce podle § 3 vl. nař.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1934, R I 1284/34.)

Dne 24. července 1934 navrhla spořitelna města P. proti dlužníkům, rolníkům ve V. v politickém okresu Podbořany, povolení exekuce k vydobytí peněžitých pohledávek. Soud první stolice exekuci povolil, rekursní soud exekuční návrh zamítl. Důvody: V sou-

zeném případě jde o výklad ustanovení § 1 vl. nař. ze dne 13. července 1934, čís. 142 sb. z. a n., zda totiž až 30. září 1934 může být vůbec podán exekuční návrh proti zemědělcům pro nepřednostní pohledávku, pokud se týče, zda lze takovému návrhu vyhověti. K této otázce jest odpověděti záporně z této úvahy: Především jest zdůrazniti, že k ochraně zemědělců byl vydán již zákon čís. 33/1934, jenž již omezoval možnost vésti proti nim exekuci. V § 7 vl. nař. čís. 142/34 se na to poukazuje a praví se tam, že ustanovení tohoto nařízení jest použiti jen, pokud zákon čís. 33/1934 sb. z. a n. není pro dlužníka příznivější. Z § 1 vl. nař. vyplývá, že platí jen pro t. zv. nouzové území. Z toho však plyne, že účelem tohoto vládního nařízení jest další ochrana zemědělců v nouzovém území, že jim tedy má býti poskytnut oddech až do 30. září 1934, t. j. že na ně nelze vůbec, pokud nejde o přednostní pohledávky, nastupovati žalobami ani exekucemi. Pro tento výklad mluví srovnání § 1 s § 3 vl. nař., ježto v tomto paragrafu jest vzat zřetel na již vedené spory, exekuce a zajišťovací opatření. Jako zde jest stanoveno přerušeni pokud se týče odklad, ovšem k návrhu dlužníka, právě tak ustanovuje § 1, že takové pohledávky vůbec nelze proti zemědělcům vymáhati. Tento výklad vede k tomu, že exekučnímu návrhu proti zemědělcům, pokud nejde o přednostní pohledávku, nelze až do uvedené doby vyhověti, t. j. že nelze exekuci proti němu povolit. Jde-li o přednostní pohledávku ve smyslu § 2 vl. nař., jest to uvéstí již v návrhu, v kterémžto případě jest ovšem exekuci povolit. V souzeném případě však nejde o přednostní pohledávky vymáhající věřitelky.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Napadené usnesení vyhovuje stavu věci a zákonu, pročež se odkazuje na jeho správné důvody, jež nebyly vyvráceny vývody dovolacího rekursu a k nimž se podotýká, že návrh na povolení exekuce byl učiněn 24. července 1934, tedy již za platnosti vládního nařízení čís. 142/1934 sb. z. a n., které nabylo účinnosti dnem 16. července 1934, takže právem byl návrh dovolací rekurentky vzhledem k ustanovení § 1 cit. vládního nařízení zamítnut. Návrhu dlužníka na odklad exekuce podle § 3 cit. vládního nařízení by bylo zapotřebí, kdyby šlo o exekuci v době účinnosti vládního nařízení již v běhu jsoucí, čemuž však v projednávaném případě tak není.

Čís. 14029.

Bylo-li povoleno přímo přikázání pohledávky k vybrání bez předcházejícího jejího zabavení, jest poddlužník oprávněn k rekursu i proti usnesení povolujícímu přikázání k vybrání.

Přikázání pohledávky lze povolit jen ohledně pohledávky, která byla zabavena podle § 294, třetí odstavec, ex. ř. Na tom nemění nic okolnost,

že vymáhající věřitel má na pohledávce přednostní zástavní právo podle § 10 zák. o provozu silostrojů a § 127 zákona o pojišťovací smlouvě.

Předpisy § 10 zákona o provozu silostrojů a § 127 zákona o pojišťovací smlouvě jest určeno jen výsadní pořadí pohledávky poškozeného, nejsou však dotčeny formální předpisy exekučního řádu o vedení exekuce na pohledávky.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1934, R I 1530/34.)

K vydobytí nároku na náhradu škody z automobilového úrazu navrhla poškozená proti majiteli automobilu povolení exekuce přikázáním k vybrání nároku dlužníka proti pojišťovací společnosti U., na kteréžto pohledávce má navrhovatelka zákonné zástavní právo podle § 10 automobilového zákona. Soud první stolice (procesní soud, krajský soud v L.) exekuci povolil, rekursní soud k rekursu pojišťovny U. exekuční návrh zamítl. Důvody: Stížnost je oprávněná, poněvadž napadené usnesení odporuje zákonu. Pokud jde o otázku, zda poddlužníci právo k stížnosti vůbec přísluší, uvážil rekursní soud, že sice podle § 294 ex. ř. může poddlužník napadati usnesení o povolení exekuce, nikoliv však usnesení, kterým se zabavená pohledávka vymáhajícímu věřiteli přikazuje, ale má za to, že v souzeném případě poddlužníci právo ke stížnosti nelze upírati proto, ježto usnesení o zabavení pohledávky vůbec vydáno nebylo, nýbrž přímo usnesení o přikázání pohledávky dlužníci za poddlužníci, takže toto usnesení má povahu usnesení exekuci na pohledávku tu povolujícího a poddlužnice by při jinakém výkladu přišla o stížnost, zákonem jí vyhrazenou. Jak z exekuční žádosti vysvítá, jest vymáhající věřitelka toho názoru, že, ano jí přísluší na pohledávce dlužnice za poddlužníci podle § 10 aut. zák. zákonné právo zástavní, nemá zapotřebí, pohledávku tu teprve exekučně zabavovati, ale přímo ji může realizovati tím, že si jí dá přikázati k vybrání. Názor ten, kterým se dal svěsti i první soud, však neobstojí. Jde o exekuci na pohledávku a o ní ustanovuje § 294 ex. ř. beze vší výhrady, že se děje zabavením pohledávky. Zabavením vymáhající věřitel nabývá na pohledávce soudcovského práva zástavního a může pak podle § 303 ex. ř. žádati, aby mu byla takto zabavená pohledávka přikázána. K přikázání je podle téhož předpisu vždy povolán soud exekuční, kdežto o povolení exekuce, o zabavení rozhoduje soud podle §§ 4, 5, 6 ex. ř. k tomu příslušný. Procesní soud byl v souzeném případě jen oprávněn povolit zabavení pohledávky, ale povolil přes to žádané přikázání, ač mu podle § 303 druhý odstavec ex. ř. nepříslušelo a byl k tomu, hledě k § 51 ex. ř., nezhojitelně nepřislušný. Lze si těžko vysvětliti, jak mohl přikázání, které sám povolil, zároveň vyhrazovati soudu exekučnímu, což z jeho usnesení vychází. Jest ještě podotknouti, že význam zákonného práva zástavního záleží jen v tom, že jednak při soudním rozvrhu výtěžku za věc právem tím ztíženou může věřitel, není-li účastníkem exekučního řízení, žádati, by byl uspokojen v pořadí před věřiteli, kteří teprve po vzniku jeho zákonného práva zástavního nabyli nároku na uspokojení z věci, jednak

že může nárok na přednostní uspokojení prováděti žalobou podle § 258 ex. ř. Nároku na přímé uspokojení s obejitím předpisů exekučního řádu, jak se o to pokusila vymáhající věřitelka, však nemá,

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhající věřitelky.

Důvody:

Poddlužníku nepřísluší ovšem právo k rekursu proti příkazovému usnesení, jakž bylo vysloveno v rozhodnutí čís. 6643 sb. n. s., na něž dovolací rekurentka poukazuje. Avšak předpokladem toho rozhodnutí jest, že pohledávka byla před tím podle § 294 ex. ř. zabavena, čemuž poddlužník se mohl brániti podle čtvrtého odstavce § 294 ex. ř. Přímým povolením příkázání pohledávky k vybrání byl by poddlužník připraven o toto právo k rekursu. Nelze je nahraditi tím, že se proti pohledávce příkázané k vybrání může brániti ve sporu vymáhajícím věřitelem proti němu zahájeném, ano tu jde o hmotněprávní otázku, o bytí nebo nebytí pohledávky samé, kdežto při rekursu se brání poddlužník proti povolení exekuce a jde o formální otázku vedení exekuce vůbec. Bylo-li vydáno přímo ihned příkazovací usnesení, má povahu povolení exekuce a jest proto poddlužník k rekursu oprávněn. A jeho rekurs také směřoval proti zahájení exekuce na pohledávku, an vytýkal nezákonnost, a to právem. Neboť příkázání k vybrání lze povoliti podle § 303 první odstavce ex. ř. jen ohledně zabavené pohledávky, která byla zabavena podle § 294 třetí odstavce ex. ř., což se v souzeném případě nestalo. Na tom nic nemění okolnost, že vymáhající věřitelka má na pohledávce přednostní zástavní právo podle § 10 zákona o provozu silostrojů a § 127 zákona o pojišťovací smlouvě, ano tím jest určeno jen její výsadní pořadí, avšak formální předpisy exekučního řádu o vedení exekuce na pohledávky nejsou tím dotčeny. Dovolání krajský soud v L. byl ovšem příslušný k povolení exekuce podle § 1 čís. 1 a § 4 čís. 1 ex. ř., poněvadž vymáhající straně šlo zřejmě o povolení exekuce, a nebylo proto vůbec důvodu k odstoupení příslušnému soudu podle § 44 j. n. Poněvadž exekuční návrh odporoval svým doslovem předpisům exekučního řádu o způsobu vedení exekuce, byl nepřipustný a musil býti zamítnut.

Čís. 14030.

»Budějovičtí pravovárečníci, měšťanský pivovar založený roku 1795«, jsou osobou právnickou, založenou na podkladu soukromoprávním.

Soukromoprávní povahy jest i zákaz čepovati cizí pivo pod ztrátou nároku na várečné. Pro přistouplého podílníka jest tento zákaz stanov závazný bez ohledu na to, zda byl či nebyl vložen do pozemkové knihy jako reální břemeno na pravovárečných domech.

Zákaz čepovati cizí pivo v pravovárečném domě pod ztrátou várečného odpovídá účelu pravovárečného společenstva.

(Rozh. ze dne 12. prosince 1934, Rv I 236/33.)

Budějovičtí pravovárečníci, měšťanský pivovar založený roku 1795, domáhali se na žalované záložně, by bylo zjištěno, že vzhledem k právnímu poměru mezi žalující a žalovanou stranou jako vlastníci pravovárečných domů č. p. 168, 169 a 261 v Českých Budějovicích, vnitřní město, zapsaných ve vl. č. 168, 169 a 263 v Českých Budějovicích, vnitřní město, tedy jako členem žalující strany, žalovaná strana jest vyloučena z braní várečného užítku z řečených domů, kterýžto užitek žalující strana pokaždé svým členům vyplácí, v onom roce, v kterémž bez souhlasu správní rady žalující strany v jednom z těchto domů čepuje nebo dává čepovati jiné než žalující stranou vyrobené pivo. Oba nižší soudy žalobu zamítly, o dovolací soud z těchto důvodů: Prvý soud posoudil věc správně podle práva, považovav ustanovení stanov § 21 písm. e), pokud se týče § 32 za nezávazné pro žalovanou stranu a zamítnuv z toho důvodu žalobu. § 21 písm. e) stanov mluví o nevolitelnosti a nemožnosti býti členy správní rady toho, kdo výčep nebo prodej cizího piva v majetku náležejícím jemu, jeho manželé nebo jeho nezletilým dětem a ležícím v obvodu obce města Č. Budějovic buď sám provozuje nebo takovou živnost tam provozovati nechá; § 32 pak praví, že bráti várečné, účastniti se valné hromady, ve valné hromadě hlasovati, odpírá se pro dotýčný správní rok těm pravovárečnickům, jimž nebyla přiznána volitelnost podle § 21 písm. e). Soud odvolací nesouhlasí sice s názorem žalované strany, že slovem Reale v německém znění stanov vyznačuje se radikovaná živnost hostinská s nemovitostí spojená. Výklad ten nesouhlasí ani s německým doslovem stanov, tím méně pak s doslovem českých stanov, kde se mluví o »majetku«. Také nesouhlasí soud odvolací s názorem žalované strany, že slovem »cizí právo« jest rozuměti jen pivo mimobudějovické, poněvadž slovem »cizí« ve smyslu stanov a úmyslu těch, kdo stanovy tvořili, rozuměti jest každé pivo, vyrobené v jiném pivovaru než v pivovaru pravovárečného společenstva, jehož majitel nemovitosti jest společníkem. Ve věci samé jest sice právní povaha pravovárečného společenstva v literatuře sporná. Randa v Právu obchodním nepovažuje společenstvo takové za právnickou osobu, poněvadž jmění patří osobám fysickým a považuje proto společenstvo takové za veřejnou obchodní společnost. Avšak v soudní praxi se ustálil názor, že pravovárečná společenstva považovati jest za osoby právnické podle § 26 obč. zák., za účelové jmění neosobní, od soukromého majetku oddělené a výhradně ku provozování obchodního podniku sloužící, jehož práva určují se účelem tohoto útvaru a účelem tím jest společné provozování podniku pivovarského na základě soukromoprávním na rozdíl od dřívějšího oprávnění, založeného na výsadách veřejnoprávních, jakým bylo t. zv. právo propinační, záležející v povinnosti obyvatelů určitého vrchnostenského obvodu, neodebíratí pivo jinde než od vrchnosti. Toto právo propinační bylo zrušeno zákonem ze dne 30. dubna 1869 čís. 65 z. zák. pro Čechy. Závazek, stanovený stanovami žalujících pravovárečnicků není sice právem propinačním, avšak svou povahou se mu úplně podobá. Podíl pravovárečný jest samostatnou hodnotou majetkovou, s níž může vlastník domu samostatně nakládati a v nakládání tom může

býti omezen vůlí společenstva jen potud, pokud se podrobil závazku, v tomto směru ho omezujícím. Takovým závazkem by bylo, kdyby byl jako reálné břemeno vložen do knih pozemkových, takže by vázal každého majitele t. zv. pravovárečného domu, ač i zde přípustnost vkladu takového závazku se běže v pochybnost (rozhodnutí čis. 5405 sb. n. s.), nebo kdyby majitel domu sám o sobě závazek takový na sebe převzal. O takový případ však tu nejde, poněvadž závazek ten není ani vložen na domě žalované strany čp. 261 v Čes. Budějovicích, nýbrž s domem tím jest jen spojeno várečné právo, ani nepřevzal nynější majitel tohoto domu onen závazek, ježto nabyl vlastnictví domu teprve smlouvou ze dne 26. října 1926 a netvrdí se ani, že smlouvou závazek na sebe vzal. Není proto proň závazným ustanovení stanov § 21 e) a 32, poněvadž závazek takový omezoval by jeho právo vlastnické způsobem neodpovídajícím účelu pravovárečného společenstva, a neváže proto usnesení většiny (stanov) žalovanou. Nemůže proto býti vyloučena žalovaná strana ze zisku pravovárečného společenstva proto, že v jejím domě neodebírá hostinec tam se nalézající pivo z pivovaru žalující strany (rozhodnutí čis. 7720 sb. n. s.).

Nejvyšší soud uznal podle žaloby.

Důvody:

Odvolací soud vychází ze správného názoru, že žalující strana »Budějovičtí pravovárečníci, měšťanský pivovar založený 1795« jest osobou právnickou podle § 26 obč. zák. založenou na soukromoprávním podkladu a že má proto soukromoprávní povahu i zákaz čepovati cizí pivo pod ztrátou nároku na várečné, uvedený ve smlouvě ze dne 30. července 1792 uzavřené měšťanstvem s magistrátem, převzatý do smlouvy z 25. června 1795 a pak i do stanov (§§ 32, 21 e), až do nynější doby. Žalovaná strana věděla, že domy čis. 168, 169 a 261 v Českých Budějovicích jsou domy pravovárečné, poněvadž tak jsou vyznačeny i v pozemkové knize. Musila proto z toho souditi, že jako členka pravovárečného měšťanstva má určitá práva a závazky a měla, šetříc průměrné opatrnosti (§ 1297 obč. zák.) důvod, aby pátrala po pramenech těchto práv a závazků, o nichž se mohla snadno přesvědčiti, když ne ze sbírky listin knihovního soudu, tak z obchodního rejstříku a nemohla by se vůbec dovolávati důvěry ani v pozemkovou knihu ani v obchodní rejstřík. Jest proto i pro žalovanou stranu jako přistouplého podílníka ustanovení §§ 32 a 21 e) stanov závazným bez ohledu na to, zda onen zákaz byl či nebyl vložen do pozemkové knihy jako reálné břemeno na zmíněných pravovárečných domech. Rozhodnutí čis. 5405 a 4326 sb. n. s., v nichž bylo vysloveno, že závazek k odběru piva z určitého pivovaru nelze vložiti do pozemkové knihy jako reálné břemeno a že zavazuje nabyvatele nemovitosti jen, když jej osobně a zvláště převzali, nedopadá na souzený případ, ano tam nešlo o právní poměr mezi pravovárečným měšťanstvem a jeho podílníkem, nýbrž o poměr pivovaru k hostinskému, jehož předchůdce měl spláceti pivovaru zápujčku odběrem piva. Ne-

obstojí však ani druhý důvod, z něhož žaloba byla zamítnuta, že totiž tak zvaný zákaz čepovati cizí pivo v pravovárečném domě pod ztrátou várečného neodpovídá účelu pravovárečného společenstva, byť to bylo vysloveno v rozhodnutí čis. 7720 sb. n. s., týkajícím se pravovárečného měšťanstva klatovského. Neboť účelem pravovárečného měšťanstva jest vařiti a prodávati pivo a výtěžky rozdělovati mezi podílníky. Záleží mu proto na tom, aby odbyl piva byl co největší. Podílníci pravovárečného měšťanstva jsou povinni podporovati tento účel a mají proto již mravní povinnost se snažiti, aby v jejich domech pravovárečných bylo čepováno pivo pravovárečné. Slouží proto právě naopak ono ustanovení stanov účelu pravovárečného měšťanstva, ano chce omeziti konkurenci cizího piva, aby docílilo většího prospěchu pro sebe a své podílníky. Nejde tu o omezování vlastnického práva neb nezadatelných práv (§§ 17, 1459 obč. zák.) jednotlivých podílníků, ano ustanovení ono jim vůbec nezakazuje čepovati cizí pivo, nýbrž spojuje jen s čepováním cizího piva ztrátu várečného. A to odpovídá jak účelu pravovárečného měšťanstva i zásadám poctivosti styku (§ 914 obč. zák.), neboť, domáhá-li se podílních výhod ze svého podílnictví, musí plniti i závazky mu uložené. Žalovaná strana se domáhala a domohla várečného ve sporu C III 381/29 okresního soudu v Českých Budějovicích, a trvá-li na těchto výhodách, musí plniti také i závazky.

Čís. 14031.

Působnost opatrovníka, zřízeného neujaté pozůstalosti ve sporu proti ní, nepřestává tím, že se k pozůstalosti přihlásil dědic a že byla jeho dědická přihláška přijata na soud, nýbrž opatrovník zůstává zákonným zástupcem pozůstalosti, dokud přihlášený dědic sám nevstoupí do sporu.

Příslušnost podle § 77 j. n.

Pozůstalostní řízení bylo zahájeno tím, že soud, obdržev od notáře jako soudního komisaře úmrtní zápis, přidělil projednání pozůstalosti notáři.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, R I 1338/34.)

Žalující spolek podal dne 24. listopadu 1931 u pozůstalostního soudu žalobu na 1. pozůstalost po Josefu H-ovi, zastoupenou přihlášenými dědici, a 2. na Emila H-a jako povinného (rukojmí a plátce), by zaplatil rukou společnou a nerozdílnou s pozůstalostí zažalovaný peníz. Soud první stolice doručil žalobu Emilu H-ovi i všem osobám, jež byly v žalobě označeny jako k pozůstalosti přihlášení dědicové Josefa H-a. Při ústním jednání dne 3. listopadu 1932 se ukázalo, že se k pozůstalosti do této doby nikdo jako dědic nepřihlásil, a žalovaná pozůstalost namítla nedostatek procesní způsobilosti. Při tomto roku spolužalovaný Emil H. odůvodnil námitku místní nepřislušnosti ohledně sebe jako spolužalovaného tím, že bydlí mimo obvod soudu a že podmínky příslušnosti soudu z důvodů společenství v rozepři nejsou splněny. Po-

dáním ze dne 13. března 1933 žalující strana, zjistivši, že se k pozůstalosti po Josefu H-ovi dědicové dosud nepřihlásili, navrhla, by pozůstalosti byl soudem zřízen opatrovník k dalšímu jejímu zastupování ve sporu. Prvý soud tomu usnesením ze dne 28. července 1933 (č. 1.14 a) p. v.) vyhověl a ustanovil opatrovníkem JUDr. Ludvíka Sch-a, advokáta v Praze, který jako právní zástupce zastupuje Emila H-a. Při ústním jednání 16. září 1933 JUDr. Ludvík Sch. prohlásil, jako opatrovník pozůstalosti, že dodatečně neschvaluje nedostatek doručení žaloby, když před tím přednesl, že jako dědici se již v březnu 1933 k pozůstalosti po Josefu H-ovi přihlásili Emil H. a Eugen H. a že tedy pozůstalost těmito dědici je řádně zastoupena a není proti třeba, by jako opatrovník za pozůstalost do sporu vstoupil, a žádal o zproštění z tohoto opatrovnictví. Prvý soud návrhu JUDr. Ludvíka Sch-a za zproštění zatím nevyhověl a rozhodl usnesením, že se I. veškeré dosavadní řízení proti žalované straně, pozůstalosti po Josefu H-ovi prohlašuje za zmatečné; II. žaloba proti žalované straně Emilu H-ovi odmítá. **R e k u r s u í s o u d** napadené usnesení ad I. zrušil; ad II. změnil v ten rozum, že se zamítá námitka místní nepřislušnosti ohledně spolužalovaného Emila H-a. **D ů v o d y:** Je povinností soudu v každém období rozepře podle § 6 c. ř. s. z úřadu dbáti toho, by strany, nemající procesní způsobilosti, byly zastoupeny zákonnými zástupci, v souzeném případě spolužalovaná pozůstalost přihlášenými dědici. Nedostatek takový je nedostatkem jen formálním a podle § 7 c. ř. s. teprve, když tento nedostatek nelze odstranit buď vůbec, neb do lhůty, straně k tomu účelu dané, lze řízení prohlásiti zmatečným. Tomu však tak nebylo, neboť, jakmile nedostatek zákonného zastoupení vyšel na jevo, učinila žalující strana návrh na zřízení opatrovníka pozůstalosti, kterémužto návrhu bylo vyhověno a nad to dokonce se k pozůstalosti před tím přihlásili Emil a Evžen H-ovi, kteří jako zákonní zástupci pozůstalosti stali se v tomto sporu zákonnými zástupci pozůstalosti. Tím bylo celé řízení po stránce formální zhojeno a nebylo lze je prohlásiti za zmatečné, nýbrž bylo dále jednati s těmito zákonnými zástupci pozůstalosti jako s nerozlučnými společníky v rozepři, pokud žaloba směřuje proti pozůstalosti, a s Emilem H-em mimo to jako spolužalovaným. Tento formální nedostatek zákonného zastoupení pozůstalosti byl již dávno před vydáním napadeného usnesení odstraněn. Jelikož pro žalovanou pozůstalost je dána příslušnost dovolaného soudu podle § 77 j. n., je tím dána příslušnost dovolaného soudu i pro spolužalovaného Emila H-a jako vedlejšího dlužníka (rukojmí a plátce) podle § 93 j. n.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Otázka, kdo jest povolán zastupovati pozůstalost ve sporu, jest otázkou zákonného zastoupení, kterou jest řešiti podle § 6 c. ř. s. z úřadu s hlediska těchto zásad. Podle § 547 obč. zák. zastupují ovšem pozůstalost dědici, kteří se k dědictví přihlásili a jejich přihláška byla pozů-

stalostním soudem přijata (rozhod. čís. 7037 sb. n. s.). Aby však věřitel mohl dosíci účelu § 811 obč. zák., jest pro neujatou dosud pozůstalost ustanoviti opatrovníka, tak jako jest z téhož důvodu ustanoviti opatrovníka pozůstalosti pro případ, že se sice dědic k pozůstalosti přihlásil, avšak jeho přihláška nebyla dosud soudem přijata. Působnost takového opatrovníka nepřestane však tím, že se k pozůstalosti přihlásil dědic a že byla jeho dědická přihláška přijata na soud, naopak zůstává zákonným zástupcem pozůstalosti, dokud přihlášení dědici sami nevstoupí do sporu. Vyplývá to jednak z účelu § 811 obč. zák., jednak z toho, že přerušení sporu není předepsáno pro případ, že dědic nastoupil dědictví, a jest proto setrvání opatrovníka v úřadě i v zájmu dědiců a opatrovník svěřený mu úkon tudíž dosud ani neukončil (§ 283 obč. zák.). První soud sice nezkoumal hned od počátku, zda pozůstalost byla zastoupena po právu těmi osobami, které žaloba označila jako přihlášené dědice, bylo však jeho povinností, jakmile vznikly o tom podle protokolu ze 3. listopadu 1932 pochybnosti, by zahájil podle § 6 c. ř. s. z úřadu šetření o tom, zda lze nedostatek zákonného zastoupení odstraniti. Je-li nyní zjištěno, že se k pozůstalosti přihlásili jako dědici Eugen H. přihláškou ze dne 3. listopadu 1932 a Emil H. přihláškou ze dne 3. ledna 1933 a že přihlášky jejich byly přijaty na soud teprve usnesením pozůstalostního soudu ze dne 11. srpna 1933, mělo opatření prvního soudu ze dne 28. července 1933, jímž ustanovil Dr. Ludvíka Sch-a opatrovníkem pozůstalosti oporu v zákoně, ježto v době té nebyly dosud přijaty na soud dědické přihlášky učiněné dědici shora uvedenými a účel § 811 obč. zák. takové opatření vyžadoval v zájmu žalobce jako věřitele. Tím byl odstraněn i nedostatek zákonného zastoupení na straně žalované pozůstalosti. Ježto pak funkce tohoto opatrovníka pozůstalosti trvá podle shora vytknuté zásady tak dlouho, dokud přihlášení dědici sami nevstoupí do sporu, což se podle stavu spisů dosud nestalo, nebylo také důvodu, by byl opatrovník pozůstalosti zproštěn úřadu, když dosud svůj úkol neukončil. Byl-li podle řečeného nedostatek zákonného zastoupení podle § 6 c. ř. s. odstraněn, nebylo tu ani předpokladu § 7 c. ř. s. pro zrušení dosavadního řízení a nebylo tu ani zmatečnosti podle § 477 č. 4 nebo č. 5 c. ř. s.

V pozůstalostních věcech zahajuje soud řízení z úřadu při úmrtích (§ 20 nesp. pat.). Bylo tudíž v pozůstalosti po Josefu H-ovi zahájeno řízení tím, že pozůstalostní soud obdržev dne 17. listopadu 1930 od notáře jako soudního komisaře úmrtní zápis po Josefu H-ovi, přidělil usnesením ze dne 19. listopadu 1930 projednání pozůstalosti tomuto notáři. Podal-li tudíž žalobce žalobu proti této pozůstalosti dne 24. listopadu 1931 u okresního soudu civilního pro vnitřní Prahu v Praze, podal ji v době, kdy pozůstalostní řízení o této pozůstalosti bylo již zahájeno a podal ji také u soudu, který byl ohledně této žalované také příslušným podle § 77 j. n. Podáním žaloby u tohoto soudu bylo také sporné řízení ohledně této žalované zahájeno podle § 29 j. n. U tohoto soudu byl pak žalobce také oprávněn podle § 93 j. n. žalovati i druhého žalovaného Emila H-a jako rukojmího a plátce.

Čís. 14032.

**Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák.
I vylučování členové mají právo hlasovati na valné hromadě o svém
vyloučení, ať již jde o vyloučení hromadné nebo jen jednotlivé.**

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, R I 1473/34.)

Rejstříkový soud nařídil svolání valné hromady družstva s programem valné hromady ze dne 4. května 1934 a s přivzetím členů, kteří byli z valné hromady vyloučení. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uvedl v otázce, o níž tu jde, v důvodech: Podle § 14 stanov a § 27 zákona čís. 70/73 ř. z. má každý člen jeden hlas, avšak podle § 18 stanov může být člen valnou hromadou vyloučen a bylo by nepřirozené, by vylučovaný člen sám rozhodoval o svém setrvání v družstvu, vylučovaný nemá práva zúčastniti se valné hromady rozhodující o platnosti vyloučení. Proto je nesprávné nařízení valné hromady s programem valné hromady ze dne 4. května t. r. a s přivzetím členů, kteří z valné hromady byli vyloučení.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

S názorem rekursního soudu, že vylučovaný člen nemá již právo súčastniti se valné hromady, na niž má být rozhodnuto o vyloučení, nelze souhlasiti. Ani stanovy ani zákon v tom směru nic bližšího nenařizují. Podle všeobecné zásady §§ 19, 14 stanov a § 27 druž. zák. mají členové právo vykonávati na valné hromadě právo hlasovací osobně. Členem je, kdo nebyl pravoplatně valnou hromadou vyloučen (§ 18 stanov). Jsou tedy členy i »vylučování členové« a mají právo hlasovati na valné hromadě o svém vyloučení, ať již jde o vyloučení hromadné nebo jen jednotlivé. S hlediska tohoto právního posouzení věci nebylo důvodu zrušiti usnesení soudu prvního stolice, a bylo proto změnou obnoveného usnesení rejstříkového soudu.

Čís. 14033.

Ve zmocnění ku prodeji není, mimo případ § 1030 obč. zák., i zmocnění ku přijetí kupní ceny.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, Rv I 1794/32.)

Žalovaná pověřila stavitele Josefa R-a rozprodějem svého pozemku. Žalobci koupili od žalované prostřednictvím Josefa R-a dílec pozemku a zaplatili zaň Josefu R-ovi 20.000 Kč. Z koupě napotom sešlo. Žalobu, již se žalobci domáhali na žalované vrácení oněch 20.000 Kč o b a

nižší soudy zamítly, odvolací soud z těchto důvodů: Z plné moci ze dne 22. května 1928 jest patrné, že žalovaná zmocnila R-a jen k rozprodeji role č. kat. 73/1, a že ho zplnomocnila, by za ni jednal při všech stavebních komisích a při všech stavebních věcech, týkajících se rozprodeje a aby ji zastupoval před úřady potud, pokud toho bude třeba k rozprodeji a prodeji pozemku. Z výpovědi žalované jest zjištěno, že R-a nezmocnila k přijímání peněz za prodané parcely, že k tomu zmocněn byl jen Dr. H., který též osobně s kupiteli jednal a každému kupiteli plnou mocí k přijímání peněz se vykazoval. Jde jen o to, zda Josef R. byl na základě plné moci žalovanou mu udělené zmocněn též k přijímání peněz. Obsah plné moci shora uvedený svědčí proti tomu, poněvadž výslovně uvádí, čeho se zmocnění týká, a o přijímání peněz, ač k tomu podle § 1008 obč. zák. bylo by třeba zvláštní plné moci, se nezmiňuje. Následkem toho zjištění prvního soudu, pokud se opírají o plnou moc ze dne 22. května 1928, výpověď žalované, výpověď svědka Václava Č-a a Josefa R-a, jsou správná a vyplývá z nich, že Josef R. nebyl oprávněn k přijímání peněz, že se žalobci o obsahu této plné moci na obecním úřadě v P. mohli přesvědčiti, a že Josef R. obdržel od žalobců 20.000 Kč nejen na koupi pozemku, nýbrž i na stavbu domu. Poněvadž pak žalobce Stanislav K. jako strana vyslychaný přiznal, že mu R. oznámil, že má plnou moc k rozprodeji pozemků uloženou u obecního úřadu v P., a že se o pravdivosti těchto údajů na tomto obecním úřadě přesvědčil, stalo se vyplacení 20.000 Kč R-ovi neoprávněně a proti plné moci a musili si žalobci býti vědomi toho, že platí osobě, která k tomu žalovanou stranou zmocněna nebyla, a následkem toho od žalované zaplacení 20.000 Kč požadovati nemohou. Poukaz odvolatelů na rozhodnutí čís. 9695 sb. n. s. v souzeném případě nepřiléhá, nehledíc k tomu, že žalobci věděli, že R-ovi platiti nesmějí jako zástupci žalované, jednak proto, že nejde o nepatrný peníz, nýbrž o značnou část tržebné ceny, která za závadek považována býti nemůže, a jednak proto, že podle zjištění oněch 20.000 Kč dáno bylo i na stavbu domu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jedině rozhodným jest, zda R. byl na základě plné moci udělené mu žalovanou zmocněn k přijímání peněz. V té příčině zjistil odvolací soud, že žalovaná nezmocnila R-a k přijímání peněz za prodané parcely, a uznal správně, že ani z obsahu písemné plné moci z 22. května 1928 takové zmocnění neplyne. Ježto v plné moci jest výslovně uvedeno, čeho se zmocnění týká, totiž rozprodeje role, jednání při všech stavebních komisích a při všech stavebních věcech, týkajících se rozprodeje a zastupování před úřady, pokud toho bude třeba v příčině rozprodeje a prodeje onoho pozemku, kdežto o zmocnění k přijímání peněz se v ní zmínka nečiní, jest nepochybné, že takové zmocnění výslovně uděleno nebylo. Avšak ani tím, že žalovaná zmocnila R-a k rozprodeji pozemků, neprojevila způsobem v § 863 obč. zák. uvedeným, že ho zmocnila zvláště

(§ 1008 obč. zák.) k přijímání kupní ceny. Zmocnění to se vztahovalo nejvýše na uzavření kupních smluv o rozprodaných částech, nikoliv však, jak dovolatelé míní, i k provedení kupních smluv. Přijímání kupních cen není částí kupní smlouvy, nýbrž jejího provedení. Marně poukazují dovolatelé k rozhodnutí čis. 9695 sb. n. s., ježto tam šlo o závdavek a bylo výslovně vyličeeno, že náleželo k povinnostem prodávajícího zmocněnce, by pečoval o důkaz o ujednání smlouvy a o záruku jejího řádného splnění. Šlo tedy o věc, která se přihází při ujednání kupní smlouvy. Názor dovolatelův, že částka 20.000 Kč byla závdavkem ve smyslu § 908 obč. zák., ježto byla dána předem, je mylný. Toto zákonné ustanovení označuje za závdavek to, co se při uzavření smlouvy dává předem, mimo případ zvláštního ujednání. Z přednesu dovolatelů v žalobě, že R. přijal od nich 20.000 Kč na kupní cenu, plyne, že podle ujednání byla to splátka na kupní cenu, nikoliv závdavek. § 1030 obč. zák. jest zvláštním ustanovením, které jen u služebných osob tam uvedených stanoví domněnku o zmocnění k přijímání úplaty za prodané zboží, a nelze proto z něho vyvoditi, jak dovolatelé činí, že zákonodárce tím projevil všeobecnou zásadu, že zmocněnec k prodeji považuje se rovněž za zmocněnce k přijetí kupní ceny. Naopak právě z toho, že zákon, přihlížející ke služebnímu poměru prodávajících, stanoví onu domněnku, jest usuzovati, že ve zmocnění jiných osob k prodeji není zahrnuto zmocnění k přijímání kupní ceny, ježto jinak by bylo ono zvláštní ustanovení zbytečné. An R. onu částku neodvedl žalované, právem nižší soudy uznaly žalobní nárok za neodůvodněný.

Čís. 14034.

Podlužník nemůže proti vymáhajícímu věřiteli, jemuž byla dlužníková pohledávka přikázána k vybrání, uplatňovati námitky, které by snad příslušely dlužníkovi z jeho vlastního právního poměru k vymáhajícímu věřiteli, zejména nemůže, když sám celou přikázanou částku vymáhajícímu věřiteli ještě nezaplatil a když vymáhající věřitel nepožaduje více, než jest podle příkazního usnesení oprávněn požadovati, namítnouti, že pohledávka vymáhajícího věřitele za dlužníkem byla již jiným způsobem uspokojena.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, Rv I 2004/32.)

Žalobu vymáhajícího věřitele na podlužníka o nedoplatek pohledávky, přikázané žalobci k vybrání, procesní soud prvního státního soudu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Je zjištěno, že žalobci byla povolena exekuce k vydobytí jeho pohledávky za Kateřinou S-ovou v částce 2.905 Kč s přísl., a že mezi jiným byla až do výše vymáhané částky zabavena a žalobci k vybrání přiká-

zána pohledávka, příslušející povinné straně proti žalovanému. Tím bylo zabavená pohledávka odňata dispozicí moci povinné strany a všechna práva, pokud směřovala k vydobytí zabavené pohledávky až do výše vymáhané částky, přešla dnem pravoplatného zabavení a přikázání na žalobce, který podle § 308 ex. ř. byl zejména oprávněn, pohledávku v zastoupení povinné strany zažalovati. Naproti tomu zůstal přikázáním pohledávky závazek žalovaného podlužníka nedotčený, jenže žalovaný od té doby mohl s účinkem platiti jen vymáhajícímu věřiteli, nikoliv již povinnému. Důsledkem toho jde i ve sporu o žalobě vymáhajícího věřitele podle § 308 ex. ř. jen o právní poměr mezi podlužníkem a povinným, nikoli o právní poměr mezi povinným a vymáhajícím věřitelem. Žalovaný může sice proti žalobci uplatniti všechny námitky, které mu příslušejí proti povinnému jako jeho věřiteli z doby před pravoplatně povoleným zabavením, nemůže však proti němu vystoupiti s námitkami, které by snad příslušely povinnému z jeho vlastního právního poměru k vymáhajícímu věřiteli, jelikož by takto nehájil vlastní zájmy, nýbrž jen zájmy povinného, k čemuž podle zákona není oprávněn. Zejména nemůže žalovaný podlužník, když sám celou přikázanou částku vymáhajícímu věřiteli ještě nezaplatil a když žalobce nepožaduje více, než jest podle příkazního usnesení oprávněn požadovati, namítnouti, že pohledávka žalobcova proti povinnému byla již jiným způsobem uspokojena a že se mu tudíž pro další žalobou domáhanou částku nedostává exekučního titulu, ježto tyto námitky se dotýkají jen závazku povinného, nikoliv závazku podlužníka a je proto věci povinného, nikoliv podlužníka, uplatniti tyto okolnosti vhodným způsobem proti vymáhajícímu věřiteli.

Čís. 14035.

Ustanovení zákona ze dne 28. prosince 1932, čis. 204 sb. z. a n., o úsporných opatřeních personálních, vztahují se i na okresního cestáře. Lhostejno, že jeho služební příjmy nedosahovaly míry služebních příjmů státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, Rv I 1896/34.)

Žalobce byl cestářem u žalovaného okresu, jenž srážel žalobci z platu 5% a 3% podle zákona ze dne 28. prosince 1932, čis. 204 sb. z. a n. Žaloba, by žalovaný okres byl uznán povinným zaplatiti žalobci to, co mu strhl z platu, a by bylo uznáno právem, že na pracovní poměr mezi žalobcem a žalovanou stranou nevztahuje se zákon ze dne 28. prosince 1932 čis. 204 sb. z. a n., že srážky 5% a 3% ročního platu 9.100 Kč podle §§ 4, 10 a 23 tohoto zákona jsou proti žalobci nepřipustné a že žalovaný jest povinen to uznati, byla zamítnuta soudy všech tří státních soudů, Nejvyšším soudem z těchto

D ů v o d ů :

Rozhodnutí o žalobním nároku závisí na tom, zda se ustanovení zákona ze dne 28. prosince 1932 čís. 204 sb. z. a n. o úsporných opatřeních personálních vztahují i na žalobce jako okresního cestáře, zaměstnaného ve službách žalovaného okresu. V prvním odstavci § 23 zákona se praví, že ustanovení tohoto zákona platí obdobně pro zaměstnance veřejnoprávních korporací a ústavů uvedených v § 212 odst. (1) platového zákona (čís. 103/1926 sb. z. a n.). Poukaz na § 212 odst. (1) platového zákona se vztahuje, jak plyne jasně ze slova »uvedených«, jen na vytčení veřejnoprávních korporací a ústavů, nikoliv na vytčení jednotlivých skupin jejich zaměstnanců, takže záleží jen na tom, zda žalovaný okres jest veřejnoprávní korporací uvedenou v § 212 odst. (1) plat. zákona a zda žalobce jest jeho zaměstnancem. V § 212 odst. (1) plat. zákona se mluví o zaměstnancích veřejnoprávních korporací a ústavů, na něž se vztahuje § 19 zákona čís. 394/1922 sb. z. a n., a jest proto podle § 19 tohoto zákona posouditi, které veřejnoprávní korporace a ústavy má na mysli ustanovení § 212 odst. (1) platového zákona. V § 19 zákona čís. 394/1922 sb. z. a n. jsou mezi jiným výslovně uvedeny také okresy, takže nelze pochybovati o tom, že veřejnoprávními korporacemi ve smyslu § 212 odst. (1) zákona a důsledně i ve smyslu § 23 zákona čís. 204/1932 sb. z. a n. jest rozuměti též okresy. I z důvodové zprávy k vládnímu návrhu zákona o úsporných opatřeních personálních — tisk posl. sněmovny 2099 (str. 19), jest zřejmé, že se v § 23 rozumí veřejnoprávními korporacemi také okresy. Že tomu tak jest, vyplývá i z úvahy, že okresy, které jsou podle § 78 zákona ze dne 29. února 1920 čís. 126 sb. z. a n. v doslovu zákona ze dne 14. července 1927 čís. 125 sb. z. a n. právníckými osobami, kryjí své potřeby — obdobně jako stát — povinnými příspěvky (§ 76 téhož zákona), takže úprava platových poměrů jejich zaměstnanců má přímý nebo nepřímý vliv na zatížení obyvatelstva veřejnými břemeny, na vývoj národního hospodářství a na vývoj cenových poměrů. (Srov. vysvětlivky k § 212 plat. zák. ve Sborníku služebního a platového práva státních a jiných veřejných zaměstnanců I. svazek, str. 339.) Že žalobce jest zaměstnancem žalovaného okresu, není vůbec sporné. Platí tedy i pro něho podle § 23 odst. 1 zákona čís. 204/1932 sb. z. a n. obdobně ustanovení § 4 odst. 2 a § 10 téhož zákona. To, že žalobcovy služební příjmy nedosahovaly míry služebních příjmů státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie, nepřichází vůbec v úvahu při posouzení otázky, zda podle § 23 odst. (1) zákona čís. 204/1932 sb. z. a n. platí pro žalobce obdobně ustanovení tohoto zákona, ježto zákon v tom směru rozdíl nečiní. Jsou proto pro spor bezvýznamné dovolatelovy vývody, pokud se v nich s poukazem na zákony ze dne 17. prosince 1919 čís. 17 sb. z. a n. z roku 1920, ze dne 21. prosince 1921 čís. 495 sb. z. a n. a ze dne 20. prosince 1922 čís. 394 sb. z. a n. dovozuje, že se ustanovení zákona čís. 204/1932 sb. z. a n. nemohou na žalobce vztahovati proto, že jeho nároky a požitky služební nedosáhly míry nároků

a práv zaměstnanců státních. Z toho, že při usnášení o platovém zákoně byla vláda vyzvána resolucí obou sněmoven, aby předložila osnovu zákona na úpravu poměrů okresních cestářů (viz vysvětlivky odst. 9 k § 212 plat. zák. ve »Sborníku« str. 341), nelze vyvozovati, že se ustanovení § 23 odst. (1) zákona čís. 204/1932 sb. z. a n. nevztahuje na okresní cestáře, neboť nový zákon o úpravě poměrů okresních cestářů nebyl vydán a jsou dosud upraveny zákonem ze dne 17. prosince 1919 čís. 17 sb. z. a n. z roku 1920.

Čís. 14036.

Neobsahovalo-li podání směnečné námítky, jež by byly skutkově doložené a opřené o nabídnuté důkazy a věcný návrh, jest toto bezobsažné podání odmítnouti. V takovém případě nemůže žalovaný odůvodňovati námítky teprve při ústním jednání a nelze ani přihlídnouti k tvrzené nicotnosti úmluvy, na jejímž základě byla směnka vydána.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, Rv I 2445/34.)

K námítkám žalovaného procesní soud prvě stolice směnečný platební příkaz zrušil. Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu a odmítl směnečné námítky, takže směnečný příkaz zůstal v platnosti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

D ů v o d y :

Podání žalovaného ze dne 5. ledna 1934 nebylo námítkami podle § 557 c. ř. s. ani obsahem ani formou. Neobsahovalo směnečné námítky, jež by byly skutkově doloženy, s nabídnutím příslušných důkazů a s věcným návrhem, nýbrž bylo jen bezobsažným podáním. Měl je proto prvý soud odmítnouti, poněvadž nešlo jen o formálně vadné podání, v jednom vyhotovení podané, které by se dalo po rozumu §§ 84, 85 c. ř. s. opravit, nýbrž vykazovalo materiální nedostatky, ježž nebylo lze napravit. Neučinil-li tak prvý soud, nýbrž vynesl-li po ústním jednání a po projednání věci rozsudek, byl žalobce oprávněn v odvolání vadu tuto vytýkati a právem odvolací soud pro vadnost rozsudek zrušil a odmítnutím směnečných námítek napravil to, co opomenul učiniti prvý soud. Stěžovatel ani nenapadá úsudek odvolacího soudu, že podání žalovaného nebylo vlastně námítkami, nýbrž snaží se dovésti z toho, že žalovaný, nejsa zastoupen advokátem, mohl při ústním jednání uvést bližší odůvodnění námítek, v pravdě vznést nové námítky. Názor stěžovatelův v tom směru není správný, poněvadž při ústním jednání smí žalovaný uvést nové okolnosti a nabízet důkazy jen k opodstatnění včasné vznesených námítek (rozh. čís. 2336, 4605 sb. n. s.). Žalovaný v souzeném případě však v písemných námítkách směnečných vůbec žádné námítky neuplatnil. Námítka tvrzené nicotnosti úmluvy, na jejímž základě byla sporná směnka vydána, k níž jinak by bylo z úřadu hleděti,

i kdyby nebyla ve třídenní propadné lhůtě uplatněna, nemůže v souzeném případě přijetí v úvahu, poněvadž nemělo vůbec být zahájeno řízení o bezobsažném podání žalovaného.

Čís. 14037.

Při nehodnosti dědice přicházejí v úvahu (§ 541 obč. zák.) jen takoví potomci nehodného, kterým přísluší vlastní dědické právo po zůstaviteli.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, R II 500/34.)

Zůstavitelka byla zavražděna svým manželem Josefem M-em. K pozůstalosti se přihlásila ze zákona jednak nevlastní dcera zůstavitelčina a vlastní dcera Josefa M-a Božena M-ová, jednak bratři matky zůstavitelčiny Gustav H. a Emil H. Pozůstalostní soud přijal na soud dědickou přihlášku Boženy M-ové, opíraje se o § 541 obč. zák., kdežto dědické přihlášky Gustava H-a a Emila H-a zamítl, vzhledem k tomu, že tu byl zákonný dědic z bližší dědické linie. Rekursní soud zamítl dědickou přihlášku Boženy M-ové, přijal však na soud dědické přihlášky Gustava H-a a Emila H-a. Důvody: Stěžovatelé uvádějí, že první soud neprávem přijal dědickou přihlášku dcery pozůstalého manžela Josefa M-a nezl. Boženy M-ové ze zákona s právním dobrodiním inventáře, opíraje se o § 541 obč. zák., ježto § 541 obč. zák. se na tento případ nehodí, neboť tímto předpisem nemělo být vytvořeno nové dědické právo, nýbrž předpokládá, že descendent má sám vlastní dědické právo po zůstaviteli, čemuž tak u nezl. Boženy M-ové není, poněvadž je nevlastní dcerou zůstavitelčinou, a že tím neprávem první soud vyloučil stěžovatele z nároku na dědictví. Stížnosti nelze upříti úspěch. Soud první stolice opřel napadené usnesení o ustanovení § 541 obč. zák. neprávem, neposoudiv věc po stránce právní správně. Novým doslovem § 541 obč. zák. nemělo být utvořeno nové právo dědické, všeobecné representační právo dětí každého z obou manželů v případě zákonné posloupnosti dědické po druhém manželovi. Právo representační přichází k platnosti jen, kdyby nastupující osoba měla vlastní zákonné dědické právo po zůstaviteli, kdyby osoba, která odpadla, již od původu nepřicházela v úvahu. § 541 obč. zák. v novém doslovu lze vykládati jen v souvislosti se starým doslovem § 541 a § 733 obč. zák. Z této souvislosti jest dospěti k závěru, že při nehodnosti dědice přicházejí v úvahu jen takoví potomci nehodného, kterým přísluší vlastní zákonné právo dědické po zůstaviteli. Nezletilé Boženě M-ové jako nevlastní dceři zůstavitelky však dědické zákonné právo po zůstaviteli nepřisluší a měl proto soud první stolice její dědickou přihlášku ze zákona zamítnouti (Krčmář: Právo dědické 1930 str. 56, Mayr-Harting: Erbrecht 1923 str. 182, Krainz-Ehrenzweig: Erbrecht 1917 str. 319, Notariatszeitung 1917 S. 239). Tím padl i předpoklad pro zamítnutí dědické přihlášky Gustava H-a a Emila H-a ze zákona. Poněvadž podle obsahu spisu stěžovatelé Gustav H. a Emil H. jsou bratry matky zůsta-

vitelčiny, tedy zákonnými dědici 3. třídy (§ 738 obč. zák.), zamítl soud první stolice jejich dědickou přihlášku ze zákona neprávem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Boženy M-ové.

Důvody:

Vyložil-li rekursní soud ustanovení § 541 obč. zák. tak, že při nehodnosti dědice přicházejí v úvahu jen takoví potomci nehodného, kterým přísluší vlastní zákonné právo dědické po zůstaviteli, odpovídá jeho názor doslovu a duchu zákona a je s ním suhlasiti. Jest proto stěžovatelku odkázati s jejími vývody na důvody napadeného usnesení.

Čís. 14038.

Rozhodl-li odvolací soud o žalobě o obnovu u něho podané usnesením, lze toto usnesení napadati rekurem k nejvyššímu soudu. Rekurs musí být podán včas u procesního soudu své stolice. Nestačí, že byl podán včas u odvolacího soudu a jím postoupen procesnímu soudu, kam došel opožděně.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, R II 503/34.)

Odvolací soud, u něhož byla podána žaloba o obnovu, ji odmítl usnesením jako nehodící se k jednání, ježto rozsudek odvolacího soudu v základním sporu byl zrušen rozhodnutím nejvyššího soudu.

Nejvyšší soud odmítl žalobcův rekurs.

Důvody:

Napadeným usnesením rozhodl krajský soud jako soud odvolací o žalobě o obnovu podané u něho podle § 532, druhý odstavec poslední věta c. ř. s. Podle § 535 c. ř. s. platí, byla-li žaloba o obnovu vznesena u soudu druhé stolice, pro ústní jednání, provedení důkazů a pro oznámení rozsudku k žalobě vydaného první stolicí i pro odporovatelnost rozsudku ta ustanovení, která platí pro tento vyšší soud jako stolicí prostředků opravných. Z tohoto zákonného ustanovení jest usuzovati, že, rozhodl-li odvolací soud o žalobě o obnovu u něho podané usnesením, lze toto usnesení napadati rekurem k nejvyššímu soudu a že rekurs ten podán býti musí v čas u procesního soudu své stolice (§§ 514, 528 c. ř. s.). Avšak rekurs podán byl přímo u soudu druhé stolice. Napadené usnesení bylo doručeno k poukazu odvolacího soudu zástupci žalobcovu okresním soudem dne 8. září 1934. Rekurs přímo u soudu odvolacího podaný a na odvolací soud adresovaný byl tímto soudem postoupen okresnímu soudu a tam došel dne 24. září 1934, tedy opožděně, neboť nerozhodné jest, že rekurs byl na poštu dán již dne 22. září 1934 a že k odvolacímu soudu došel dne 23. září 1934,

když měl být podán u soudu procesního prvě stolice a k tomuto došel po uplynutí lhůty čtrnáctidenní (viz rozh. čís. 167, 5352, 5492 sb. n. s.). Bylo proto rekurs jako opožděný odmítnouti (§ 526 druhý odstavec c. ř. s.). Viz též rozhodnutí čís. 8489, 8670, 10.806 sb. n. s.

Čís. 14039.

Předložením dražebních podmínek jedním z vymáhajících věřitelů zachová se dražební řízení i ve prospěch ostatních.

Uložil-li prvý soud přes to přistoupivšímu vymáhajícímu věřiteli, by i on předložil ve lhůtě dražební podmínky, jinak že bude dražební řízení zrušeno, byl rekursní soud, zvěděv z rekursu povinného o nesprávném postupu exekučního soudu, oprávněn zrušiti ono usnesení a uložití prvému soudu, by pokračoval v dražebním řízení na základě dražebních podmínek předložených vymáhajícím věřitelem.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, R II 565/34.)

K exekuci vnučenou dražbou nemovitostí vedené Občanskou záložnou v O. pod E 151/33 přistoupili další věřitelé, mezi nimi i Gertruda A-ová (E 2185/33). Po odhadu předložila Občanská záložna v O. dne 8. června 1933 návrh dražebních podmínek. K návrhu dlužníků byl proveden nový odhad nemovitostí, načež soud vyzval usnesením ze dne 27. srpna 1934 vymáhající věřitelku Gertrudu A-ovou, by do 14 dnů předložila dražební podmínky pod následky § 145 ex. ř. Toto usnesení napadli dlužníci. K jejich rekursu zrušil rekursní soud napadené usnesení a uložil prvému soudu, by v dražebním řízení pokračoval na základě dražebních podmínek, předložených vymáhající věřitelkou Občanskou záložnou v O. dne 8. června 1933. **Důvody:** Vymáhající strana Gertruda A-ová jest jen věřitelkou, přistoupivší k zahájenému již řízení E 151/33. Tak také zněl i její původní návrh. Nástin dražebních podmínek může sice býti předložen vymáhající stranou zároveň s návrhem na povolení exekuce, dokonce nejen vedoucím věřitelem, nýbrž i věřiteli k řízení přistoupivšími, avšak, nestalo-li se tak u žádného z vymáhajících věřitelů, může býti vyzván k předložení dražebních podmínek jen věřitel vedoucí, nikoliv i snad věřitelé přistoupivší a nebo některý z nich. Při tom netřeba této výzvy vůbec, kdyby i některý z přistoupivších věřitelů předložil sám od sebe nástin dražebních podmínek. Podle nich pak exekuční soud zařídí, čeho třeba k pokračování v exekučním řízení. Nástin dražebních podmínek může býti také předložen i v období řízení, kdy ještě odhad nemovitostí nebyl proveden anebo nebyla odhadní hodnota soudem stanovena. Neboť právě soudu přísluší toto číselné určení odhadní hodnoty, a to samostatným usnesením, přičemž i případný obsah dražebních podmínek jakožto návrh odhadní hodnoty zajisté jest bezvýznamný. V souzeném případě předložila již vedoucí vymáhající věřitelka dražební podmínky před tím, než po do-

datečném odhadu a k vyřízení námitek přikročil soud k rozhodnutí o výši odhadní hodnoty. Nebylo proto třeba, by soud vůbec vyzýval ještě některého z vymáhajících věřitelů, tím méně věřitele přistoupivšího k předložení dražebních podmínek.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu dlužníků.

Důvody:

Neprávem uložil prvý soud vymáhající věřitelce Gertrudě A-ové předložiti dražební podmínky, poněvadž tato věřitelka přistoupila k dražebnímu řízení zahájenému vymáhající věřitelkou Občanskou záložnou v O., kteráž podala ve smyslu § 145 ex. ř. nástin dražebních podmínek již dne 8. června 1933 a navrhla podáním ze dne 14. dubna 1934 pokračovati v odloženém řízení, a tomuto návrhu exekuční soud vyhověl. Předložením dražebních podmínek jedním z vymáhajících věřitelů zachová se dražební řízení i ve prospěch ostatních (Neumann-Lichtblau: Comentar zur Exekutionsordnung III. vyd. I. díl str. 521). Proti usnesení exekučního soudu o předložení dražebních podmínek nepřislušel vymáhající věřitelce Gertrudě A-ové rekurs podle § 239 čís. 4 ex. ř. a nemohla ji ani stihnouti újma v tom směru, že by její dražební řízení bylo zrušeno pro nepředložení dražebních podmínek, poněvadž postup exekučního soudu neodpovídal zákonu. To správně vystihl rekursní soud, jenž, zvěděv z rekursu povinných o nesprávném postupu exekučního soudu proti vymáhající věřitelce, zrušil ono usnesení, poněvadž odporovalo zákonu, a právem uložil prvému soudu, by pokračoval v dražebním řízení na základě dražebních podmínek předložených Občanskou záložnou v O., jež ovšem bude v soulad uvést s výsledky odhadních hodnot. Po této stránce je považovati usnesení rekursního soudu za změňující, proti němuž je dovolací rekurs přípustný.

Čís. 14040.

Odklad exekuce proti nezaměstnaným (zákon ze dne 22. února 1934, čís. 34 sb. z. a n.).

Provozuje-li živnost dlužníka jeho sestra, která ji má po něm ohlášenu a platí mu za ni nájemné, ac je nemajetná, nepřestala živnost dlužníka býti v chodu a není tu podmínek pro odklad exekuce podle § 1 zákona.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, R II 592/34.)

Soud prvě stolice povolil k návrhu dlužníka odklad exekuce podle zák. čís. 34/1934 sb. z. a n. Rekursní soud návrh dlužníků zamítl. **Důvody:** Soud prvě stolice povolil odklad na základě zprávy, že se povinný vzdal živnosti a ji dne 8. května 1934 ohlásil. Než povinný sám v žádosti uvádí, že živnost ohlásil jen na neurčitou dobu, v čemž nelze spatřovati vzdání se živnosti v důsledku nynějších

hospodářských poměrů znemožňujících další výkon živnosti, jakž má na mysli zákon čís. 34/34, najmě, ano z výpovědi přezvědých osob, jakož i zprávy obecního úřadu vychází najevo, že povinný sice obchodní živnost u okresního úřadu odhlásil, ji však ve skutečnosti pod jménem své sestry dále provozuje, a i živnost pekařskou má ohlášenu na svého dělníka Emila P-a tak, že živnosti tyto skutečně dále jsou provozovány a jejich zastavení nebylo vynuceno nynějšími hospodářskými poměry. Nelze proto povinného pokládati za nezaměstnaného ve smyslu zákona.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Usnesení rekursního soudu odpovídá stavu věci i zákonu, pročež se odkazuje na jeho v podstatě správné odůvodnění, jež nebylo vyvráceno vývody dovolací stížnosti. Podle tvrzení samého dlužníka provozuje obchodní živnost jeho sestra, která ji má po něm ohlášenu a platí mu nájemné 50 Kč měsíčně přes to, že je nemajetná. To znamená, že živnost ta nepřestala ani býti nadále v chodu a předpokládá to, že plyne z ní i jistý výnos, tedy že provoz živnosti té se děje s prospěchem. Nelze tedy míti za to, že by to byly všeobecné hospodářské poměry, pro které by se byl dlužník musil živnosti té vzdáti. Také z druhé živnosti, totiž z pronajatého pekařství platí nájemce dlužníku 100 Kč měsíčně; prospívá tedy i tato živnost. Provoz žádné z obou živností nestal se tudíž nemožným všeobecnými hospodářskými poměry. Nejsou proto dány podmínky § 4 odst. (2) zákona z 22. února 1934 čís. 34 sb. z. a n. pro odklad dražebního řízení podle § 1 tohoto zákona.

Čís. 14041.

Povolil-li prvý soud vklad náhradního nároku v pořadí vymazaného břemena, rekursní soud však změnil k rekursu vlastníka nemovitosti usnesení prvního soudu potud, že vklad sice povolil, avšak jen v pořadí běžném, nikoli v žádaném pořadí, jest dovolací rekurs vlastníka nemovitosti nepřipustný.

Ustanovení § 46 odst. (2) zákona ze dne 19. června 1931, čís. 100 sb. z. a n. a § 239 poslední odstavec ex. ř. nelze tu použiti.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, R II 598/34.)

První soud vyhověl žádosti knihovni věřitelky, Spořitelny města V., o vklad práva zástavního pro náhradní nárok stanovený rozvrhovým usnesením také na nemovitosti zapsané v knihovni vložce čís. 328 kat. území M., a to v pořadí výměnku Anny K-ové. Proti tomuto rozhodnutí podali vlastníci nemovitosti rekurs s návrhem na změnu usnesení v ten smysl, že se návrh věřitelky zamítá. Rekursní soud vyhověl částečně rekursu a změnil usnesení prvního soudu potud, že se sice vklad povoluje, avšak jen v pořadí běžném, nikoli v pořadí žádaném.

Nejvyšší soud odmítl dovolací rekurs.

Důvody:

Jde o vklad práva zástavního na nemovitost zapsanou v pozemkové knize, tedy o věc, jež jest upravena zákonem z 25. července 1871 čís. 95 ř. zák. Podle § 130 tohoto zákona je další rekurs nepřipustný, byl-li rekurs druhou stolicí zamítnut. Podle výroku napadeného usnesení ve spojení s jeho důvody potvrdil rekursní soud usnesení prvního soudu, pokud byl vklad zástavního práva vůbec povolen, a změnil je jen potud, že se tak nemá státi v pořadí věřitelkou žádaném, nýbrž v pořadí běžném. Tato změna se stala v neprospěch věřitelky, která dovolací rekurs nepodává. Vlastníci nemovitosti nemají práva k rekursu, protože usnesení prvního soudu v jejich neprospěch změněno nebylo. Při tom jest pro připustnost dovolacího rekursu bez významu, zda se stalo tak právem čili nic. Názor stěžovatelů, že dovolací rekurs byl připustný podle § 46 odst. (2) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. pro nezákonnost, nebo podle § 239 poslední odstavec ex. ř., ježto šlo o provedení rozvrhového usnesení, není správný. Šlo o věc sice nesporného řízení, avšak o věc upravenou knihovním zákonem, který obsahuje zvláštní ustanovení o opravném prostředku, které podle § 1 odst. (2) zákona čís. 100/1931 sb. z. a n. nepozbylo účinnosti. Ustanovení posledního odstavce § 239 ex. ř. uvádí jen rekursy proti rozvrhovému usnesení a nemůže, jsouc ustanovením formálního práva, býti rozšiřováno na rekursy proti jiným usnesením, třeba by, jak stěžovatelé mní, byly provedením rozvrhového usnesení.

Čís. 14042.

Rozhodnutí o stížnosti na vyřízení žádosti za osvojení poručenským soudem, jest povolán sborový soud druhé stolice i tehdy, nepředložil-li poručenský soud své usnesení dříve, než je vydal, nadřízenému sborovému soudu své stolice k potvrzení.

(Rozh. ze dne 13. prosince 1934, Nd II 125/34.)

Ve sporu krajského soudu civilního v Brně a vrchního soudu v Brně o tom, který z nich je příslušný vyřizovati rekurs v poručenské věci nezl. Edity G-ové proti usnesení okresního soudu civilního pro Brno-město ze dne 13. července 1934, jímž byl návrh nemanželského otce Bedřicha F-a na osvojení uvedeného dítěte zamítnut, rozhodl Nejvyšší soud, že příslušným vyříditi rekurs je vrchní soud v Brně.

Důvody:

Podle § 10 (2) zákona o osvojení ze dne 28. března 1928 čís. 56 sb. z. a n. je sborový soud druhé stolice soudem, jenž je povolán roz-

hodnouti o stížnosti proti vyřízení žádosti za osvojení soudem poručenským. Že by tomu bylo jinak, najmě že by v případě, jako je projednáván, kde poručenský soud nepředložil své usnesení dříve, než je vydal, nadřízenému sborovému soudu první stolice k potvrzení, povolán byl k vyřízení rekursu sborový soud první stolice poručenskému soudu nadřízený, nevychází ani z uvedeného zákona ani nelze z jiných zákonů (§ 109 j. n.) dovoditi. Je tedy k vyřízení rekursu příslušný vrchní soud v Brně a nikoli krajský soud civilní v Brně, který byl jen povolán rozhodnouti o žádosti za osvojení před vydáním usnesení poručenského soudu.

Čís. 14043.

Doručení platební záповědi ohledně vkladu, složeného pro pozůstalost pozůstalostnímu soudu, nebylo nahrazeno tím, že platební záповěď byla doručena Zemské bance v Praze jako úschovně a že tato uvědomila soud o zabavení vkladu. Nerozhodné jest, že pozůstalostní soud nařídil bance na její oznámení o zabavení vkladu, by exekuci při depositu poznamenala.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1934, R I 924/34.)

K návrhu notáře jako soudního komisaře a k návrhu opatrovníka poukázal pozůstalostní soud Zemskou banku v Praze, by soudní depositum pozůstalosti po Josefu H-ovi vydala notáři jako soudnímu komisaři bez ohledu na poznamenanou exekuci a by depositum zrušila. Rekursní soud zamítl návrh notáře a opatrovníka na vydání deposita. **D ů v o d y:** Soud první stolice poukázal k návrhu notáře a opatrovníka Zemskou banku v Praze, by soudní depositum pozůstalosti po Josefu H-ovi, vkladní knížku vlastního vydání, znející na 10.336 Kč vydala soudnímu komisaři notáři bez ohledu na poznamenané exekuce. Soud první stolice učinil tak neprávem, neboť bylo mu známo, že deposit jest zabaven jednak dle usnesení okresního soudu exekučního v Praze dne 12. srpna 1933 pro vymáhajícího věřitele Čsl. stát (poštovní správu) a dále dle usnesení okresního soudu exekučního v Praze ze dne 10. srpna 1933 pro vymáhajícího věřitele Čsl. stát (finanční správu). Soud první stolice k dotazu Zemské banky ze dne 17. srpna 1933 a ze dne 26. srpna 1933 dokonce nařídil, jednak usnesením ze dne 21. srpna 1933, jednak usnesením ze dne 30. srpna 1933, by exekuce tyto byly při depositu poznamenány. Za toho stavu věci neměl pozůstalostní soud již se depositem volně nakládati a, pak-li si na deposit činilo nárok více věřitelů, bylo povinností pozůstalostního soudu, by učinil vhodné opatření dle § 307 ex. ř. a deposit převedl na exekuční soud, který by pak další opatření ohledně deposita učinil. Bude tedy na prvním soudu, by o tomto návrhu, který také činí finanční prokuratura ve stížnosti, totiž, by soudní deposit u Zemské banky v Praze složen byl k okresnímu soudu exekučnímu, rozhodl. Neprávem však dal prvý soud jako soud pozůsta-

lostní souhlas k vydání deposita, když si na pohledávku činí nárok též vymáhající věřitelé shora uvedení.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

D ů v o d y:

Podle §§ 294 a 295 ex. ř. pokládá se zabavení soudní úschovy (§ 325 ex. ř.) za vykonané doručení platební záповědi úřadu poukazujícímu. Tímto úřadem byl soud první stolice jako soud pozůstalostní. Jemu však do dne 29. března 1934, kdy rozhodoval o vydání vkladu pro pozůstalost složeného, nebylo doručeno usnesení okresního soudu exekučního v Praze ze dne 10. srpna 1933, jímž čsl. státu byla povolena exekuce na tento vklad; bylo mu doručeno až 14. dubna 1934, když již vklad byl vydán. Doručení platební záповědi pozůstalostnímu soudu nebylo nahrazeno tím, že platební záповěď byla doručena Zemské bance v Praze jako úschovně a že tato dne 29. srpna 1933 uvědomila soud o zabavení vkladu, poněvadž podle § 295 ex. ř. nenastane účinek zabavení doručení platební záповědi orgánu likvidujícímu, nýbrž jen jejím doručení úřadu poukazujícímu. Nerozhodné jest i to, že pozůstalostní soud usnesením ze dne 30. srpna 1933 nařídil Zemské bance na její oznámení o zabavení vkladu, aby exekuci při depositu poznamenala, neboť tato poznámka děje se jen k účelům evidenčním a její právní účinnost předpokládá, že byla učiněna na základě záповědi řízené na poukazující soud. Rozhoduje o vydání vkladu, byl pozůstalostní soud oprávněn zkoumati, zda vklad byl platně pro čsl. stát zabaven; poněvadž tomu tak nebylo, odepřel právem vklad čsl. státu vydati a ani nepochybil, když jej nesložil podle § 307 ex. ř. k exekučnímu soudu (srov. sb. n. s. čís. 13.229).

Čís. 14044.

Prozatímní opatření ústředního výboru sdružení odborových organizací proti funkcionářům rozpuštěné odbočky.

Z úřadování funkcionářů může vzniknouti škoda, odporuje-li vedení odbočky stanovám, což přezkoumati jest věcí valné hromady ústředí a dozorcích úřadů.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1934, R I 1395/34.)

Ústřední výbor sdružení odborových organizací navrhl proti funkcionářům rozpuštěné odbočky vydání prozatímního opatření soudní úschovou pokladní knihy, členské matriky, razítek odbočky a známek. Soud první stolice návrh zamítl, rekursní soud prozatímní opatření povolil. **D ů v o d y:** První soud nepovolil žádané prozatímní opatření, odůvodniv své rozhodnutí tím, že navrhuující strana sice osvědčila nárok na vydání věci, naproti tomu však vůbec netvrdila hrozící nenahraditelnou škodu a sama možnost nenahraditelné škody že ještě nestačí.

Stěžovatel právem poukazuje k tomu, že ohledně nenahraditelné škody jsou v návrhu dostatečná tvrzení. Tam se totiž uvádí: »Zalování však, neuznávající pravoplatnost rozpuštění, bezprávně korespondují a jednájí jako by odbočka dále existovala, pokladník spolužalovaný za přítomnosti druhých žalovaných vylepuje do členských knížek známky, na základě nichž proplácíme podpory v nezaměstnanosti dle gentského systému, neboť 25% díle známek zaplacených odvádíme do gentského fondu a sčítáváme s ministerstvem sociální péče. Tímto jednáním může nám vzniknouti nenahraditelná škoda.« Navrhující strana nepoužila tu sice slov hrozící škoda, než smysl jejího tvrzení je zřejmý ten, že dalším používáním vymáhaných předmětů může jí bezprostředně, ne snad teprve v daleké budoucnosti škoda nastati. Že odpůrci užívají dotyčných předmětů způsobem uvedeným v návrhu a že hospodaření odpůrců, pokud se týče odbočky jde na účet navrhovatelů, bylo dostatečně osvědčeno. Navrhovatelé škoda tudíž skutečně hrozí. Odpůrci ve vyjádření poukazují sice na to, že nemůže tu jíti o škodu nenahraditelnou, poněvadž by za eventuální škodu ručili a byli by povinni ji nahraditi, vůbec však netvrdí, že by ji skutečně také zaplatiti byli schopni. Nelze to ostatně ani předpokládati, neboť jinak by zajisté nebyli členy spolku, jehož účelem jsou právě akce směřující k zlepšení hospodářských a sociálních poměrů členů.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Pokud stěžovatelé uplatňují, že z jich jednání, uváděného žalující stranou na podporu návrhu na povolení prozatímního opatření, žádná újma jí nehrozí, stačí je odkázati na správné odůvodnění usnesení soudu druhé stolice, k čemuž jest dodati jen ještě toto: Rozpuštění odbočky se stalo na základě § 15 lit. a) stanov odbočky, t. j. z důvodu, že vedení odbočky odporuje stanovám a řádům ústředního spolku. Rozpuštěna-li odbočka, přestal důvod, aby funkcionáři vykonávali své funkce, a jest nerozhodno, že bylo proti rozpuštění podáno odvolání k valné hromadě ústředního spolku, k policejnímu ředitelství a zemskému úřadu v Praze, poněvadž jde v souzeném případě jen o prozatímní opatření a z předložených stanov odbočky neplyne, že by odvolání mělo odkládací účinek v příčině dalšího vykonávání funkce vedoucích funkcionářů odbočky. Z úřadování žalovaných mohla by vzniknouti škoda, kdyby vedení odbočky odporovalo stanovám, což přezkoumati bude věci valné hromady ústředí a dozorčích úřadů.

Čís. 14045.

Pokud nelze povolití exekuci zabavením dlužníkovu nároku ze vkladního listu spořitelny.

V návrhu na povolení exekuce zabavením nároku dlužníkovu na povinný díl musí býti uveden poddlužník, jemuž má býti dán zákaz podle

§ 294 ex. ř. Tomuto požadavku není vyhověno tím, že bylo v návrhu uvedeno, kdo jsou »spoludědici« a u koho je pozůstalostní jmění uloženo.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1934, R I 1401/34.)

Soud první stolice povolil k vydobytí peněžité pohledávky exekuci zabavením dlužníkovu nároku proti Městské spořitelně na vydání 16.430 Kč z vkladního listu a zabavením nároku dlužníkovu na povinný díl jako nepominutelného dědice po Josefu R-ovi. Rekursní soud k rekursu Městské spořitelny exekuční návrh zamítl. Důvody: 1. Jde o zabavení a přikázání k vybrání dlužníkovy pohledávky z vkladního listu Městské spořitelny, tedy o pohledávku z papíru v § 296 ex. ř. výslovně jmenovaného. Zabavení takovéto pohledávky státi se však může jen způsobem, který jest předepsán v cit. paragrafu, t. j. tak, že výkonný orgán odejme dlužníkovi vkladní list. Není tedy přípustným navržený způsob podle § 294 ex. ř. (rozh. čís. 2969 sb. n. s.). Stížnost jest odůvodněna. 2. Vymáhající věřitel neuvádí v exekučním návrhu vůbec poddlužníka, nýbrž jen jména osob a ústavů, u kterých jest pozůstalostní jmění uloženo, a kterým se má usnesení doručiti, mezi nimi uvedena jest i stěžovatelka. Vede-li se exekuce na dlužníkův nárok na povinný díl musí býti v návrhu vzhledem k ustanovení § 54 čís. 3 ex. ř. uvedeno, že tu jest nepominutelný dědic, který má nárok na povinný díl, ježto ho zůstavitel neobmyslil v poslední vůli tímto dilem vůbec anebo ho obmyslil jen nedostatečně, neboť jen v tom případě vzniká nepominutelnému dědici nárok na povinný díl. Tomuto požadavku exekuční návrh nevyhovuje, neboť není v něm vůbec uvedeno, zda zůstavitel zemřel bez nebo se zanecháním poslední vůle (rozh. čís. 11.456 sb. n. s.). Podle rozhodnutí čís. 9201 téže sbírky musí býti pohledávka v návrhu uvedena podle všech podstatných známek, jinými slovy návrh na povolení exekuce má obsahovati všechna udání, která podle povahy případu jsou důležitá pro nařízení, jež má vydati soud povolující nebo exekuční v zájmu vedení exekuce. Při exekuci na pohledávky jest tedy udati přesně jméno a bydliště poddlužníkovu a právní důvod pohledávky, na niž se exekuce vede, jakož i její výši (Neumannův koment. k ex. ř. II. vydání str. 243, sb. ú. form. č. 275 a rozh. čís. 4796 sb. n. s.). V exekučním návrhu, o který jde, není vlastně poddlužník označen, není udána výše zabavené pohledávky, ani není specifikována, zejména, pokud jde o její jednotlivé součásti, záповěď stěžovatelce jest v důsledku toho naprosto nejasná a neurčitá, protože není z usnesení viděti, co vlastně a u kterého poddlužníka má býti postiženo a čeho se má stěžovatelka, pokud se týče někdo jiný, kterému má býti usnesení doručeno, zdržeti. Měl tedy první soud, nepokládá-li za vhodné, by sjednal nápravu dle § 84 c. ř. s. a 78 ex. ř., pro tento nedostatek návrh zamítnouti. Bylo proto, i když si ostatní účastníci nestěžují, ke stížnosti poddlužnice návrh exekuční zamítnouti.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele.

D ů v o d y:

Stěžovatel se odkazuje ke správnému rozhodnutí soudu rekursního v příčině poddlužnice Městské spořitelny, které vyhovuje stavu věci a zákonu. K vývodům dovolacího rekursu se jen uvádí toto: Nebylo věci soudu, by vyšetřoval (§§ 3 a 55 první odstavec ex. ř.), zda vkladní list Městské spořitelny, znějící podle tvrzení exekučního návrhu na jméno Josef Ř., je skutečně papírem znějícím na doručitele, a zda spořitelna byla povinna každému, kdo by tento vkladní list předložil, částku 16.490 Kč vyplatit, nýbrž bylo naopak věci navrhovatele, by již v návrhu udal vše, co podle povahy případu jest důležité pro nařízení, jež soud povolující nebo exekuční má vydati pro vedení exekuce (§ 54 čis. 3 ex. ř.). Podle exekučního návrhu šlo o zabavení nároku z vkladního listu spořitelny. Podle § 10 zák. ze dne 14. dubna 1920 čis. 302 sb. z. a n., kterým se upravují právní poměry spořitelen, znějí sice knížky nebo vkladní listy, které spořitelny vydávají na vklady, na určité jméno vkladatelem udané, mají však povahu papírů majiteli svědčících.

Také v příčině zamítnutí exekučního návrhu na zabavení dlužníkovu nároku na povinný díl z pozůstalosti jeho zemřelého otce je rozhodnutí rekursního soudu v podstatě správné a ve shodě s rozhodnutím nejvyššího soudu sb. n. s. čis. 11.456. K zamítnutí návrhu již stačilo, že nebyl v návrhu označen poddlužník, jemuž měl býti zákaz podle § 294 ex. ř. dán. Nestačilo k tomu, že bylo v návrhu uvedeno, kdo jsou spoludědici a u koho je pozůstalostní jmění uloženo, neboť tím nebylo udáno (§ 54 čis. 3 ex. ř.), kdo má dlužníku povinný díl vyplatit.

Čís. 14046.

Úprava pachtovného při zemědělských pachttech (vládní nařízení ze dne 29. července 1933, čis. 164 sb. z. a n.).

Soud nemůže v nesporném řízení pachtýři uložit, by doplatil pachtovné, které si zadržel, domnívaje se, že mu přísluší nárok na úpravu pachtovného, když uzná, že pachtýř nárok na úpravu nemá, ani nemůže uložit propachtovateli, by pachtýři vrátil, co na pachtovném přeplatil, když uzná, že pachtýř má nárok na úpravu. Tyto nároky na doplnění, pokud se týče na vrácení pachtovného lze uplatnit jen sporem, v němž je rozhodnutí nesporného soudce podle § 12 vl. nař. předurčujícím.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1934, R I 1456/34.)

Žalobci propachtovali žalovaným pozemky. Žalobou, o níž tu jde, domáhali se žalobci na žalovaných zaplacení pachtovného 11.000 Kč. Soud první stolice žalobu co do částky 4.325 Kč odmítl. Důvody: Co do zbývající částky 4.325 Kč jde o to, zjistit, zda a pokud má ohledně ní platnost vládní nařízení čis. 164/1933 sb. z. a n. V tomto směru soud shledává, že podle předpisu tohoto vládního naří-

zení jest nepřislušným, poněvadž ustanovením §§ 5, 6, 7 a 12 nař. jest předepsáno, by rozhodl o nároku soud, ale v nesporném řízení. Jemu přísluší podle toho i právo rozhodovati o tom, zda včas a s jakým úspěchem námitky podány, po případě zda strany jednaly ve lhůtách. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvnímu soudu, by, vyčkaje pravomoci, řízení doplnil a znovu rozhodl. Důvody: Soud první stolice odmítl žalobu ohledně částky 4.325 Kč pro nepřipustnost pořadu práva, odvolává se na ustanovení §§ 5, 6, 7 a 12 vl. nař. ze dne 29. července 1933 čis. 164 sb. z. a n. O § 7 nařízení nejde, ježto pachtýř nežádal o úpravu pachtovného. Zbývá ustanovení § 5 a 6 vl. nařízení. Podle § 5 odst. (1) má pachtýř uplatnit nejdele do třiceti dnů ode dne účinnosti nařízení doporučeným nebo na potvrzení dodaným dopisem propachtovateli, nebo jeho hospodářské správě nárok na úpravu pachtovného. Zmeškání této lhůty má za následek ztrátu nároku. Podle § 14 nabylo toto nařízení účinnosti 14. dnem po vyhlášení. Vyhlášeno bylo nařízení dne 10. srpna 1933, nabylo tedy účinnosti 24. srpna 1933, třicetidenní lhůta pro uplatnění nároku uplynula dne 24. září 1933, po kterémžto dni by pachtýř nárok pozbyl. Žalovaná strana tvrdí, že uplatnila nárok podle § 1, 5 a 6 cit. nařízení doporučeným dopisem dne 2. srpna 1933, kdežto žalobce tvrdí, že se tak stalo až 19. října 1933. Dále uvedli žalobci, že sice nepodali včas námitky u okresního soudu v J., nýbrž později. Jak s těmito později podanými námitkami bylo naloženo, zda a jak okresní soud v J. o nich rozhodl, není nikde uvedeno, tím méně pak zjištěno. A přece zjištění v obou těchto směrech jest důležité pro rozhodnutí. Nestalo-li se uplatnění nároků pachtýřem ve lhůtě § 5 odst. (1), zanikl jeho nárok, o tom by rozhodoval soud v řízení nesporném podle § 12 nařízení, byly-li podány námitky propachtovatelem. Otázkou, jaký význam by mělo opožděné podání námitek, by bylo se teprve zabývat, kdyby bylo zjištěno, že skutečně námitky byly podány a kdy a zda o nich rozhodoval okresní soud v nesporném řízení. Zda jsou tu podmínky § 6 nařízení, nebylo vůbec v první stolici jednáno a nemůže to proto soud rekursní posoudit. Bude proto nejprve řízení doplnit v označeném směru a pak teprve bude lze rozhodnouti.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil rekursnímu soudu, by o otázce připustnosti pořadu práva znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Podal-li propachtovatel proti nároku pachtýře na úpravu pachtovného podle § 5 odst. (2) nebo podle § 6 vlád. nař. č. 164/33 sb. z. a n. námitky nebo žádal-li pachtýř podle § 7 nařízení, by pachtovné bylo upraveno, rozhoduje podle § 12 nařízení o tom soud v nesporném řízení. Soud rozhoduje tedy v nesporném řízení o tom, jsou-li námitky propachtovatele nebo žádost pachtýřova o úpravu pachtovného podle vlád. nař. čis. 164/33 sb. z. a n. oprávněny; může rozhodnouti i o tom, kolik činí pachtovné vypočtené podle zásad §§ 2 a 4 nařízení. Než soud ne-

může v nesporném řízení pachtýři uložit, by doplatil pachtovné, které si zadržel domnívaje se, že mu přísluší nárok na úpravu pachtovného, když uzná, že pachtýř nárok na úpravu nemá, ani nemůže uložit pro pachtovatele, by pachtýři vrátil, co na pachtovném přeplatil, když uzná, že pachtýř má nárok na úpravu. Nárok na zaplacení zbytku pachtovného, o který tu jde, lze tudíž uplatňovati jen sporem. Proti tomuto nároku může pachtýř namítati, že zažalovanou částku nedluží, poněvadž mu přísluší sleva podle vlád. nař. č. 164/33 sb. z. a n., a pro rozhodnutí o této námítce, tedy pro rozhodnutí ve věci samé, je arcit' rozhodnutí nesporného soudce podle § 12 vlád. nař. čís. 164/33 předurčující (obdoba § 190 c. ř. s.). Prozatím jde však jen o otázku přípustnosti pořadu práva a o ni lze podle toho, co bylo uvedeno, rozhodnouti bez doplnění, rekursním soudem nařízeného. Bylo tudíž dovolacímu rekursu, kterým se stěžovatelé bránili proti zrušení usnesení soudu prvě stolice, potud vyhověno, že bylo rekursnímu soudu nařízeno, by o přípustnosti pořadu práva znovu rozhodl.

Čís. 14047.

Byl-li první rozvrhový rok zrušen, jest na odporujícím věřiteli, který jest při druhém roku zastoupen, by podal odpor znova. Neučiní-li tak, má se za to, že upustil od námitek, jež uplatnil při prvním roku.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1934, R II 557/34.)

Při prvním rozvrhovém roku vznesla knihovní věřitelka banka M. odpor proti přikázání daňových nedoplatků eráru v přednostním pořadí. Rozvrhové usnesení, vydané při tomto roku, bylo zrušeno a nařízen nový rozvrhový rok, při němž již knihovní věřitelka banka M. nevznesla odpor proti přikázání daňových nedoplatků v přednostním pořadí. Soud prvě stolice přikázal eráru daňové nedoplatky v přednostním pořadí. Rekursní soud k rekursu věřitelky banky M. napadené usnesení potvrdil. Důvody: Stížností mohou rozvrhovému usnesení odporovati osoby v § 234 ex. ř. zmíněné v rozsahu odporu příslušejícího jim podle § 213 ex. ř. Na důvody, které bylo lze uplatnití odporem, a které nebyly při rozvrhovém roku uplatněny, nelze bráti zřetel. Stěžovatelka byla k rozvrhovému roku pozvána, účastnila se ho a proti nároku vznesenému čl. erárem na přiznání daňových nedoplatků odpor nevznesla. Pak-li rozvrhovým usnesením přiznány byly čl. eráru nároky v rozsahu ještě omezenějším s vyloučením daňových nedoplatků daně výdělkové za léta 1931 až 1933 než jak se knihovní věřitelka odporem nebránila, nemá stěžovatelka důvodu ke stížnosti. Tvrzení stěžovatelky, že přiznáno čl. eráru 2.517 Kč 65 h a 240 Kč 30 h na úrocích z prodlení, které nebyly specifikovány a že úrokové částky nejsou v souladu s přiznanými nedoplatky daňovými, opravňovalo by stěžovatelku ke stížnosti a dalo by podklad ku přezkoumání napadeného usnesení, zda odpovídá

§§ 220, 210, 216 ex. ř., jen kdyby je byla stěžovatelka uplatnila odporem. Podle § 214 druhý odstavec ex. ř. lze od ustanovení § 216 ex. ř. poslední odstavec o přiznání starších než tříletých úroků ve stejném pořadí s kapitálem se uchýlití při jiné dohodě, a nepodáním odporu proti přihlášenému a požadovanému vymáhajícím věřitelem obnosu a pořadí při rozvrhovém roku přítomný hypotekární věřitel dává výslovný souhlas k jeho přiznání v požadovaném rozsahu i pořadí. Poněvadž tedy stěžovatele jest považovati za souhlasivšího s přiznáním výše obnosu i pořadí požadovaného čl. finančním erárem, zejména i na úrocích a tedy jde o případ § 214 ex. ř., nelze shledati stížnost hypotekární věřitelky, která odporu nepodala, odůvodněnou.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud správně hodnotil skutečnost, že dovolací rekurentka při rozvrhovém roku nepodala odpor proti likvidaci berního úřadu. Nejde na tom, že při prvním rozvrhovém roku byl takový odpor podán. Onen první rok rozvrhový byl totiž zrušen a bylo na dovolací rekurentce, aby při druhém roku, při němž byla zastoupena, podala odpor znova, protože jinak nebylo lze její jednání vykládati jinak, než že upustila od svých námitek, jež uplatnila při prvním roku a v rekursu, jak to správně vyložil rekursní soud, k jehož důvodům se dovolací rekurentka poukazuje.

Čís. 14048.

Pro obsazení soudu ve příčině žaloby podle § 35 ex. ř., podané u sborového soudu, nemá význam, zda exekuční titul vydal sborový soud samosoudcem či senátem, nýbrž rozhodným pro řešení této otázky jest jen předpis § 7 a) j. n.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1934, R II 597/34.)

Proti exekuci na základě rozsudku vydaného senátem krajského soudu v O. podal dlužník žalobu podle § 35 ex. ř., o níž rozhodl krajský soud v O. samosoudcem. Dovolací soud zrušil napadený rozsudek i s předchozím řízením počínajíc prvním ústním jednáním pro zmatečnost a vrátil věc soudu prvě stolice, by ji v řádném senátním obsazení znovu projednal a rozhodl. Důvody: Podle mínění odvolacího soudu jest i k rozhodování o opozičním sporu povolán senát soudu příslušného. Odvolací soud vychází z názoru, že nerozhoduje pro obsazení soudu výše vymáhané pohledávky, nýbrž jest rozhodným předpis § 35 ex. ř., podle něhož jest žalobu podati u soudu, u kterého bylo o povolení exekuce zažádáno, a to zde byl krajský soud v O. a oddělení senátní, takže jest nerozhodno, zda vyřizování exekucí jest svěřeno předsedovi senátu jako samosoudci. Vždyť při opozičním sporu neřešívá se jen otázka

vymáhané pohledávky, nýbrž přichází na přetřes jednání o zániku nároku samotného. Proto v takovém případě musí rozhodovati vždy senát, pak-li se oponuje nároku z exekučního titulu vzniklého před senátem.

Nejvyšší soud zrušil napadené usnesení a uložil odvolacímu soudu, by o odvolání žalobcově podle zákona jednal a rozhodl.

Důvody:

Žalobu opoziční podle § 35 druhý odstavec ex. ř. jest podati u soudu, u něhož povolení exekuce v první stolici bylo navrženo. Z tohoto předpisu zákona v souvislosti s ustanovením § 4 poslední odstavec ex. ř. v doslovu novely čís. 118/1914 ř. zák. plyne, že k jednání o žalobě opoziční jest místně a věcně příslušný nikoliv soud, jenž vydal exekuční titul, nýbrž soud, který exekuci povolil, tedy po případě i soud okresní, třebaže snad exekuční titul vznikl rozhodnutím soudu sborového, ať již samosoudce, ať senátu. Nemá tedy význam pro obsazení soudu v příčině žalob podle § 35 ex. ř. okolnost, zda exekuční titul vydal sborový soud samosoudcem či senátem, nýbrž jest rozhodným pro řešení této otázky jen předpis § 7 a) j. n. V souzeném případě, kde předmět sporu na peněžité hodnotě (§§ 54 a 57 j. n.) nečiní více než 20.000 Kč, byl povolán k rozhodnutí samosoudce, který rozhoduje i o všech předběžných otázkách předurčujících (srovnej § 190 c. ř. s. a odpověď ministerstva spravedlnosti k § 190 c. ř. s. bod 2.). Není tedy zmatečným ani rozsudek prvního soudu, ani řízení jemu předcházející.

Čís. 14049.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, zavázal-li se kapelník k denním hudebním produkcím se svou kapelou v podniku žalovaného za denní plat, stravu a byt, aniž bylo ve smlouvě ustanoveno, že žalovaný vykonává vliv na soubor kapely.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1934, Rv II 512/33.)

Žalobu, již se domáhala kapelnice na majiteli hotelu zaplacení za hudební produkce, okresní soud v F., oddělení pro spory pracovní, zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud k dovolání zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením a odmítl žalobu.

Důvody:

Podle § 1 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. jsou pracovní soudy výlučně příslušné rozhodovati o sporech z pracovního, služebního neb učebního poměru, vzniklých mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, jakož i mezi

zaměstnanci téhož zaměstnavatele. Podle § 4 odst. (2) téhož zákona platí o zvláštních odděleních okresních soudů pro spory pracovní ustanovení zákona o samostatných pracovních soudech. Pro spor, o němž jde, není příslušnost pracovního soudu opodstatněna, ježto nejde o smluvní služební poměr a žalobkyni nelze pokládati za zaměstnankyni žalovaného. Neboť podle smlouvy zavázala se žalobkyně k denním hudebním produkcím se svou čtyřčlennou kapelou v restauračních a kavárenských místnostech žalovaného od 1. září 1932 za denní plat 80 Kč, stravu a byt. Ve smlouvě bylo ujednáno, že hudební produkce mají býti konány v neděli a ve svátek od 17 do 19 hod. odpoledne a večer od 20. hodiny. Ve smlouvě není ustanovení, že žalovaný vykonává vliv na soubor kapely. Bylo tedy přenecháno žalobkyni opatřiti si členy kapely, hudebníny a nástroje. Podle této smlouvy nešlo tedy u žalobkyně o konání služeb zaměstnancem osobně podřízeným zaměstnavateli a pod jeho vedením v jeho podniku činným, nýbrž předmětem smlouvy bylo provedení hudebního díla jakožto výsledku činnosti samostatné podnikatelky denních produkcí po určitou odpolední a večerní dobu v podniku žalovaného. Nezáleží na tom, že se hudební produkce měly po určitou dobu denně opakovati, neboť i každodenní produkce byla samostatným dílem, které vždy zvlášť bylo placeno 80 Kč denně, ujednaným pro celý kvartet. Jde o závazek žalobkyně k výkonu podle vlastního plánu, vlastními prostředky s pomocníky, se zárukou nejen za péči, nýbrž i za zdar díla a s převzetím nebezpečí nezdaru, tudíž celkem o jednání samostatného podnikatele (srovnej rozh. čís. 13.557 sb. n. s.). Podle § 22 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. má pracovní soud příslušnost svou zkoumati z úřadu a táž povinnost stihá soudy vyšší stolice v každém období sporu [§ 28 čís. 3, § 33 odst. (2)]. Soudy nižších stolic se otázkou příslušnosti neobíraly. Soud odvolací považoval smlouvu za smlouvu služební. Podle právního názoru nejvyššího soudu jde však v souzené věci o smlouvu o dílo a spor nepatří vůbec před pracovní soudy, pročež řízení o žalobě u oddělení okresního soudu pro pracovní spory jakož i rozsudky nižších soudů jsou zmatečné (§ 28 čís. 3 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n. a § 477 čís. 3 c. ř. s., srov. sb. n. s. čís. 13.486). K této zmatečnosti bylo hleděti z úřadu (§§ 471 čís. 7, 494, 513 c. ř. s. a § 35 zák. čís. 131/1931 sb. z. a n.).

Čís. 14050.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Usnesení, jímž řádný soud odmítl žalobu a limine fori pro to, že je příslušný pracovní soud, není závazné pro pracovní soud.

Odmítl-li pak i pracovní soud a limine žalobu pro nepřislušnost a zrušil-li krajský soud k žalobcovu rekursu usnesení pracovního soudu a uložil mu, by žalobu na soud přijal a o ní jednal, neměl žalovaný proti

tomuto usnesení rekurs, nebylo mu však zabráněno, by nevznesl námitku nepřislušnosti pracovního soudu.

(Rozh. ze dne 14. prosince 1934, Rv II 710/33.)

Žalobu o vrácení automobilu zadala žalobkyně původně u krajského soudu, jenž ji a limine odmítl, maje za to, že podle žalobních údajů jest zažalovaný nárok nárokem z poměru služebního. Napotom zadala žalobkyně žalobu u pracovního soudu, jenž ji rovněž a limine odmítl pro věcnou nepřislušnost. Krajský soud k rekursu žalobkyně zrušil napadené usnesení a nařídil pracovnímu soudu, by žalobu na soud přijal a o ní jednal. Pracovní soud uznal pak podle žaloby. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: O příslušnosti vůbec nelze již jednat, poněvadž již jednou krajský soud rozhodl o příslušnosti.

Nejvyšší soud k dovolání zrušil rozsudky obou nižších stolic i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu.

Důvody:

Žaloba byla původně podána u krajského soudu, jenž ji odmítl bez nařízení roku s odůvodněním, že podle údajů žalobních jest nárok žalobkyni uplatňovaný nárokem z poměru služebního. Odmítl-li řádný soud a limine fori žalobu pro to, že jest příslušný pracovní soud, není toto jeho usnesení závazné pro pracovní soud podle § 22 (2) zák. č. 131/1931 sb. z. a n., ježto nebylo jím rozhodnuto ve výroku, účastněm právní moci, o věcné příslušnosti pracovního soudu (srov. sb. n. s. 12.816 a 1627). Pracovní soud, na něž pak žalobkyně vznesla právní rozepří, odmítl rovněž žalobu a limine pro věcnou nepřislušnost a krajský soud k rekursu žalobkyně zrušil usnesení pracovního soudu a nařídil mu, by žalobu na soud přijal a o ní jednal. Proti tomuto usnesení neměl sice žalovaný opravného prostředku (sb. n. s. 2108, 7035, 423), nebylo mu však tím zabráněno, by nevznesl námitku nepřislušnosti pracovního soudu, ježto ani usnesením krajského soudu nebylo pravoplatně rozhodnuto o otázce nepřislušnosti pracovního soudu, nýbrž nařízeno jen ustanovení roku o žalobě (§ 19 zák. č. 131/31 sb. z. a n., § 431 prvý odstavec a § 130 druhý odstavec c. ř. s.). Žalovaný vznesl teprve v odvolání námitku věcné nepřislušnosti pracovního soudu z dvou důvodů: a) že nebyl zaměstnancem žalobkyně, nýbrž samostatným obchodníkem, b) že smlouva, o niž byl opřen zažalovaný nárok, není smlouvou o půjčku, nýbrž kupní smlouvou a že tedy nárok nevyvěrá z poměru služebního nebo pracovního. Podle § 33 druhý odstavec zák. č. 131/1931 nelze před odvolacím soudem uplatnit námitku nepřislušnosti soudu, která nebyla učiněna před pracovním soudem, pokud jí nemá soud dbáti z úřadu. Odvolací soud má, i když to nebylo před pracovním soudem namítáno, dbáti z úřadu jen zmatečnosti, záležející v tom, že bylo pracovním soudem rozhodnuto o věci,

kteřá nenáleží před pracovní soudy (§ 28 č. 3 zák. č. 131/1931 sb. z. a n.). A právě o to tu jde. Neboť věc by nepřislušela před pracovní soud, kdyby žalovaný nebyl zaměstnancem žalobkyně nebo kdyby spor nevznikl z poměru služebního nebo pracovního. První otázkou se odvolací soud ovšem neobíral; avšak pokud jde o druhou otázku, dospěl k úsudku, že žalobkyně prodala žalovanému sporné auto, jehož vydání se domáhá, s výhradou vlastnického práva a nikoliv, že mu je jen zapůjčila k cestovním účelům. Nejvyšší soud schvaluje tento závěr a dodává, že jde ve skutečnosti o splátkový obchod ve smyslu zákona ze dne 27. dubna 1896 č. 70 ř. zák. Je-li tomu tak, neplyne zažalovaný nárok z poměru služebního nebo pracovního, nýbrž z jiného skutkového a právního základu (z prodeje auta) a spor tento nenáleží před pracovní soud (§ 1 zák. č. 131/1931), třebaže prodej auta měl jakousi vzdálenou souvislost se služebním poměrem. Jde tu tedy o zmatečnost podle § 28 č. 3 zák. č. 131/1931 sb. z. a n. a § 477 č. 3 c. ř. s. a bylo se usnésti, jak ve výroku uvedeno (§§ 477 prvý odstavec a 478, 513 c. ř. s.).

Čís. 14051.

Popřel-li žalovaný u prvního roku před okresním soudem obsah žaloby, navrhl-li její zamítnutí a odsouzení nedostavivšího se žalobce k náhradě nákladů sporu, učinil-li návrh na vynesení rozsudku pro zmeškání a pak prohlásil, že ponechává spor v klidu, bylo toto prohlášení bez významu pro rozhodnutí o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, aniž záleželo na tom, že první soud neprohlásil jednání za skončené podle § 193, prvý odstavec, c. ř. s. Následky zmeškání nebyly zhojeny tím, že žalobce při následujícím roku vstoupil do jednání.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, R I 1499/34.)

Při prvním ústním jednání před okresním soudem dne 16. března 1933, k němuž se žalobce nedostavil, navrhla žalovaná, by byl vynesení rozsudek pro zmeškání a by byl ponechán spor v klidu. K návrhu žalobcovu, by bylo v řízení pokračováno, nařídil soud své stolice rok na 27. května 1934, k němuž se obě strany dostavily. Při tomto roku zamítl prvý soud návrh žalované, by byl vydán rozsudek pro zmeškání, ježto o návrhu tom nebylo rozhodnuto při zmeškaném stání dne 16. března 1933, ježto žalovaná před vynesením rozsudku ponechala spor v klidu, takže ve smyslu § 145 odstavec druhý c. ř. s. jsou následky zmeškání zhojeny, ana při dnešním roku žalující strana do jednání vstoupila, neboť dnešní jednání jest s rokem předchozím pokládati se zřetelem na skončení jednání za jeden celek. Rekursní soud zrušil napadené usnesení a uložil prvému soudu, by věcně rozhodl o návrhu žalované na vynesení rozsudku pro zmeškání žalobce. Důvody: Strana žalovaná při prvním ústním jednání, k němuž se strana žalující nedostavila, navrhla současně vynesení rozsudku pro zmeškání a po-

nechání sporu v klidu. Návrhy ty se navzájem nevylučují, neboť jest dáno stranám na vůli, pokud nebylo jednání skončeno, v kterémkoli období sporu ponechati řízení v klidu (§ 168 c. ř. s.). S klidem řízení jsou spojeny právní účinky přerušného řízení (§ 163 c. ř. s.). Nemohl proto soud prvý rozhodovati již o návrhu na vynesení rozsudku pro zmeškání. Když pak k návrhu obmeškale strany žalující, aby v řízení bylo pokračováno, nařizen byl rok k ústnímu jednání ve smyslu § 169 c. ř. s., bylo pokračovati tam, kde jednání skončilo před ponecháním v klidu a vyříditi tudíž návrhy, o nichž dosud rozhodnuto nebylo, tedy návrh na vynesení rozsudku pro zmeškání. Neprávem má za to prvý soud, že podle § 145 druhý odstavec c. ř. s. ponecháním sporu v klidu a nařízením nového roku k ústnímu jednání jsou následky zmeškání zhojeny. Třebaže návrh na ustanovení nového ústního jednání podala strana žalující, nemůže po návrhu žalované strany, by následky zmeškání byly ve skutek uvedeny, dostavením se pozdějším k roku následky ty odčiniti (nař. min. sprav. ze dne 3. prosince 1897 čís. 25.801 min. věst. čís. 44). Bylo proto napadené usnesení zrušiti (§ 403 c. ř. s.) a na soudu prvém bude, by o návrhu žalované strany věcně rozhodl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Podle protokolu o ústním jednání ze dne 16. března 1933 popřela žalovaná obsah žaloby, navrhla její zamítnutí a odsouzení žalobce k náhradě nákladů sporu, učinila pak návrh na vynesení rozsudku a prohlásila, že ponechává spor v klidu. Toto prohlášení však bylo pro rozhodnutí o návrhu na vydání rozsudku bez významu. Neboť podle § 168 c. ř. s. mohou se strany smluviti na klidu řízení a jest taková úmluva účinnou od onoho okamžiku, kdy se oznámí soudu oběma stranami. Není tedy třeba obíratí se vývody, jež stěžovatel činí z předpokladu, že taková úmluva nastala mlčky. I kdyby tomu tak bylo, nemohla nastati její účinnost, když nebylo tu oznámení o bou stran. Také předpoklad § 170 c. ř. s. nebyl dán, ježto právní zástupce žalované se dostavil k ústnímu jednání a byl přítomen až do jeho konce, podepsav protokol. Věc měla se tak, jakoby onoho prohlášení žalované vůbec nebylo. Měl tedy první soud o návrhu rozhodnouti podle stavu, jaký tu byl až do návrhu a do konce roku. Žalovaná nemohla nesprávným postupem soudu jak v příčině jeho usnesení o klidu řízení, t. j. záznamem »Klid řízení« připsaným až po uzavření protokolu, které, nebyvši jí doručeno, nemohlo proti ní nabýti právní moci, tak i v příčině pokračování v jednání, proti němuž nebyl přípustný samostatný opravný prostředek (§ 130 druhý odstavec c. ř. s.), býti zbavena výhody § 396 c. ř. s. Rozhodným bylo jen, zda žalobce zmeškal rok a zda žalovaná učinila předepsaný návrh. Bylo proto bez významu, že první soud neprohlásil jednání za skončené (§ 193 první odstavec c. ř. s.) a že důsledkem toho bylo předcházející a následující jednání považovati za jeden celek (§ 193 druhý odstavec c. ř. s.). Neprávem tedy uznal první soud, že následky zmeškání byly

zhojeny tím, že žalobce při následujícím roku vstoupil do jednání. Tento názor nelze odůvodniti ustanovením § 145 druhý odstavec c. ř. s., ježto zmeškaný přednes žalobcův měl býti předsevzat u roku ze 16. března 1933 a mohl žalobce podle tohoto zákonného ustanovení jej dohnati jen až do konce tohoto roku.

Čís. 14052.

Připočtení válečných let železničním zaměstnancům.

Pro vyměření pensijních požitků lze připočísti válečná pololetí za jednotlivé kalendářní roky 1914 až 1918 jen tehdy a jen potud, jestliže dotčený pomocný zaměstnanec byl v tom kterém kalendářním roce aspoň po šest měsíců ve skutečné činné službě státních drah.

Služební poměr provisorního železničního zaměstnance zanikl jeho narukováním k vojenské službě.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Rv I 1571/32.)

Žalobce vstoupil do služeb rakouských státních drah dne 10. června 1907 za denní mzdu jako uhlíř ve výtopně. Dne 27. července 1914 byl žalobce povolán k vojenské válečné službě, kterou konal do 1. září 1915, kdy se vrátil do železniční služby, načež nastoupil opět válečnou službu vojenskou dne 21. listopadu 1915, kterou konal až do 31. srpna 1918 a byl pak v železničních službách jako topič (topírenský dělník) až do 1. listopadu 1930, kdy byl přeložen do trvalé výslužby. Při výměře pense byla mu započtena jen pololetní válečná služba vojenská roku 1914. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na československém státu i započtení čtyř dalších válečných pololetí za kalendářní roky 1915, 1916, 1917 a 1918, úhrnem započtení pěti válečných pololetí. Procesní soud své stolice uznal podle žaloby. Důvody: Jest zjištěno, že žalobci bylo započítáno do pensijní doby 1 válečné pololetí, celkem okrouhle 27 let, že žalobce žádal pak o započtení válečných let do pense, že však jeho žádost byla ministerstvem železnic výnosem ze dne 12. května 1931 zamítnuta z důvodu, že konal vojenskou válečnou službu jako pomocný zaměstnanec a že jako takový nemá nároků na započtení válečných pololetí za kalendářní roky 1915 až 1918. Jest zjištěno, že žalobce v době nastoupení vojenské válečné služby 28. července 1914 byl ve službách státních drah, že po zproštění z této služby ihned sloužil u státních drah dále a nepřetržitě až do pensionování, že tedy 1. listopadu 1918 byl v aktivní službě železniční. Podle § 1 zákona ze dne 23. července 1919 čís. 457 sb. z. a n. postupují civilní státní úředníci, kteří byli 1. listopadu 1918 v aktivní službě, za každý kalendářní rok 1914—1918, v němž byli aspoň šest měsíců v aktivní službě civilní, nebo za této služby aspoň konali aktivní vojenskou službu, vždy o půl roku dříve do vyšších služebních požitků než měli 1. října 1918. Tato půlletí se připočítávají k celkové služební době pro výměr pen-

sijních požitků. Ustanovení ta platí podle § 5 odst. 3 cit. zákona obdobně i pro zaměstnance státních drah. Výnos ministerstva železnic ze dne 18. dubna 1921 čís. 792/21 vysvětluje, že aktivními zaměstnanci ve smyslu zákona o připočítání válečných let jsou zaměstnanci i trvale ustanovení (definitivní) i pomocní v denní mzdě, kteří byli v činné službě 1. listopadu 1918 a od té doby nepřetržitě slouží. Nečini se tudíž rozdíl mezi definitivními a pomocnými zaměstnanci, žádá se jen služba vojenská nebo civilní nepřetržitá. To vyslovuje i výnos ministerstva železnic ze dne 3. prosince 1931. Zaměstnancům, kteří před nastoupením vojenské služby válečné byli již ve službách státních drah v poměru provisorním (v denní mzdě), jest při propočítání služební doby připočísti válečná pololetí podle nařízení ze dne 11. října 1919 čís. 32.094, neboť podle výnosu býv. rak. min. žel. ze dne 1. dubna 1915 čís. 6708 a ze dne 20. listopadu 1914 čís. 43.797 jest zaměstnanec takové stavěti na roveň těm provisorním zaměstnancům, kteří nebyli nuceni službu u státních drah přerušiti nastoupením válečné služby. Předpokladem pro přiznání válečných pololetí ve smyslu cit. výnosu jest, by dotyční zaměstnanci bez průtahu po ukončení válečné služby nastoupili službu u státních drah. Z osobního spisu žalobce a souhlasným přednesem stran zjištěno, že jeho služba byla nepřetržitá, že ihned po službě vojenské nastoupil u státních drah, což ostatně mu přiznáno i pensijním fondem, který započítává dobu od 1. ledna 1909 do 31. října 1930, čímž zároveň fond přiznává, že žalobce i v době vojenské služby byl aktivním zřízencem dráhy. Prováděcí nařízení k zákonu čís. 457/19 ze dne 11. října 1919 čís. 32.094 (přil. 8) stanoví, že dělníci, kteří 1. listopadu 1918 byli ve službách státních drah, postupují za každý kalendářní rok 1914 až 1918, v němž byli aspoň 6 měsíců ve služebním poměru u státních drah, vždy o půl roku dříve do vyšší platové stupnice mzdové a tato pololetí se jim připočítávají i k celkové služební době pro výměru pensijních požitků. Podle výnosu ze dne 14. března 1921 čís. 870-I/4 náleží nárok na připočtení válečných pololetí oněm pomocným zaměstnancům, kteří na vojně sloužili, jen, když se z vojenské služby vrátili a službu u státních drah znovu nastoupili, ještě před 1. listopadem 1918 a byli u státních drah ve službě 1. listopadu 1918; nárok mají jen za dobu, po kterou byli ve skutečně službě státních drah. Žalobce, jak zjištěno, dne 1. listopadu 1918 u státních drah službu konal. Z toho plyne, že žalobce, kdyby se mu výhody za léta 1915—1918 nedostalo, byl by na tom hůře, než ten, kdo vůbec válečnou službu nekonal a byl též pomocným zaměstnancem, což ovšem úmyslem zákonodárcovým nebylo. Proto nelze výnos shora citovaný: »kdo aspoň šest měsíců v aktivní službě státní byli« — vykládati tak, že zaměstnanec musel aspoň šest měsíců konati službu jen u dráhy, nýbrž že musel konati službu buď u dráhy nebo vojska. Nečini se tudíž rozdíl mezi definitivními a provisorními dělníky. Ježto žalobce službu konal nepřetržitě buď na vojně neb u státní dráhy, splnil podmínky pro započítání válečných pololetí. O d v o l a c í s o u d napadený rozsudek potvrdil. D ů v o d y: Prvý soud, opíraje se o ustanovení § 1 a § 5 odst. (3) zákona ze dne 23. července 1919 čís. 457

sb. z. a n., o výnos ministerstva železnic ze dne 18. dubna 1921 čís. 792/21, ze dne 3. prosince 1921 čís. 64.231-I/3, prováděcí nařízení k zákonu čís. 457/1919 ze dne 11. října 1919 čís. 32.094 a o výnos ze dne 14. března 1921 čís. 870-I/4, dospěl k názoru, že žaloba o vypočtení válečných půlletí jest odůvodněna. Strana žalovaná napadá správnost tohoto názoru, poukazujíc k ustanovení § 1 čís. 1 zákona čís. 457/1919, podle něhož civilní státní zaměstnanci, kteří byli 1. listopadu 1918 v aktivní službě, postupují za každý kalendářní rok 1914—1918, v němž byli aspoň po šest měsíců v aktivní státní službě civilní nebo za této služby konali aktivní vojenskou službu, vždy o půl roku dříve do vyšších služebních požitků, než měli 1. října 1918 a že tato půlletí připočítávají se též k celkové služební době pro vyměření pensijních požitků. Z toho a z výnosu ministerstva železnic čís. 32.094/21 dovozuje žalovaná strana, že podmínkou pro uznání výhody bylo, by zaměstnanec byl dne 1. listopadu 1918 v aktivní službě, a by tato služba trvala aspoň šest měsíců v každém kalendářním roce 1914—1918, a dospívá konečně k názoru, že podmínkou pro vypočítání válečných pololetí jest trvání služebního poměru za výkonu vojenské služby, což však v souzeném případě nastalo proto, že následkem nastoupení vojenské válečné služby nastal u žalobce jako provisorního zaměstnance podle § 88 odst. 8, správně 7, služebního řádu zánik služebního poměru a po nastoupení civilní služby opět nový poměr služební. Soud odvolací nepokládá výtku nesprávného právního posouzení za oprávněnou. Netřeba se zabývatí otázkou, zda žalobcův poměr služební podle § 88 odst. (7) služ. řádu povoláním žalobce k válečné službě vojenské zanikl čili nic. Výnos čís. 6708/4 ze dne 1. dubna 1915 nemění nic na tomto ustanovení, avšak nařizuje, by oněm zaměstnancům, u nichž služební poměr následkem povolání k válečné službě byl rozvázán a kteří po vykonání válečné služby ihned do civilní služby nastoupili, započítán byl čas ve válečné službě strávený do povyšovacích lhůt, a lze připustiti, že tento výnos týká se jen započtení válečné služby do postupu ve mzdě. Doplněk prováděcího nařízení č. j. 870-I/4 z r. 1921 stanoví ohledně výhod, jež poskytuje zákon čís. 457/1919 v oboru odpočívacích a zaopatřovacích požitků pod B. odst. 2, že pomocným zaměstnancům, kteří se z vojenské služby vrátili a službu nastoupili před 1. listopadem 1918 a byli ve službě státních drah dne 1. listopadu 1918, náleží nárok na připočtení válečných pololetí jen za dobu, po kterou byli za války ve skutečně činné službě státních drah. Jest souhlasiti s prvním soudem, že zaměstnanci, kteří službu válečnou konali, byli podle toho ve zřejmé nevýhodě proti zaměstnancům, kteří válečnou službu nekonali. Tuto nesrovnalost odstranil však především výnos čís. 792/1921, který nestanoví jen, že pomocným zaměstnancům, kteří se vrátili po 1. listopadu 1918, nárok na výhody připočítání válečných let nepřisluší, nýbrž stanoví též, že aktivními zaměstnanci ve smyslu zákona o propočítání služebních let jsou zaměstnanci i definitivní, i pomocní, kteří byli v činné službě dne 1. listopadu 1918 a od té doby nepřetržitě slouží. Již z toho plyne, že i takovýmto pomocným zaměstnancům jest válečná pololetí připočítati jako definitivním zaměst-

nancům, tedy ve smyslu odstavce A výnosu čís. 870-I/4. Každá pochybnost jest však v té příčině odstraněna výnosem ze dne 3. prosince 1921 čís. 64.231-I/3, podle něhož provisorním zaměstnancům za předpokladu, že dne 1. ledna 1921 byli ustanoveni definitivními, což u žalobce jest splněno, připočítání služební doby válečná půlletí ve smyslu výnosu ze dne 11. října 1919 čís. 32.094 z důvodu, že zaměstnanec takové jest na roveň stavěti těm provisorním zaměstnancům, kteří nebyli nuceni službu u státních drah přerušiti nastoupením válečné služby. Že žalobce další podmínku neprodleného nastoupení služby u státních drah po ukončení služby válečné splnil, je zjištěno. Že by měl tento výnos čís. 64.231-I/3 význam jen pro výši aktivních požitků, z výnosu patrně není, naopak výnosem tím jsou takovíto pomocní zaměstnanci postaveni úplně na roveň zaměstnancům v odstavci B 1. výnosu čís. 870-I/4 uvedeným. Žalobci přísluší tudíž nárok na započtení válečných půlletí i za léta 1915, 1916, 1917 a 1918, v nichž službu válečnou konal, pokud nekonal službu u dráhy.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Dovolatel právem uplatňuje dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., neboť odvolací soud neposoudil věc správně po stránce právní a zejména nevyložil správně význam výnosů ministerstva železnic ze dne 18. dubna 1921 čís. 792 a ze dne 3. prosince 1921 čís. 64.231-I/3. V zákoně ze dne 23. července 1919 čís. 457 sb. z. a n. o připočtení válečných let státním zaměstnancům bylo v § 1 odst. (1) ustanoveno, že civilní státní úředníci, kteří byli 1. listopadu 1918 v aktivní službě, postupují za každý kalendářní rok 1914 až 1918, v němž byli aspoň po šest měsíců v aktivní státní službě civilní nebo za této služby konali aktivní vojenskou službu a, jsou-li podrobeni ročnímu kvalifikování, vykazují — po případě v rekvalifikaci — kvalifikaci aspoň dobrou, vždy o půl roku dříve do vyšších služebních požitků, než měli 1. října 1918, a že tato půlletí se připočítávají též k celkové služební době pro vyměření pensijních požitků, ač-li nepřislouží již nárok na započtení celého roku z důvodů služby vojenské. Podle § 5 odst. (3) platí tato ustanovení obdobně i pro všechny ostatní civilní státní zřizence, počítajíc v to i veškeré zaměstnance ve státních závodech i podnicích a fondech státem spravovaných, tedy i pro zaměstnance státní správy železniční. Pro obor státní správy železniční byl zákon čís. 457/1919 sb. z. a n. proveden nařízením ministerstva železnic ze dne 11. října 1919 čís. 32.094, uveřejněným v Úředním věstníku ministerstva železnic čís. 43 ze dne 16. října 1919. Pro souzený případ, v němž jde o topírenského dělníka, má z něho rozhodný význam ustanovení odstavce 8, v němž se praví, že dělníci, kteří byli 1. listopadu 1918 ve službě státních drah, postupují za každý kalendářní rok 1914 až 1918, v němž byli aspoň po šest měsíců ve služebním poměru u státních drah, vždy o půl roku dříve do vyšší stupnice mzdové, než měli 1. října 1918,

a že tato půlletí se připočítávají též k celkové služební době pro vyměření provisijských požitků. Prováděcí nařízení ministerstva železnic čís. 32.094/1919 bylo pak ještě doplněno výnosem ministerstva železnic ze dne 14. března 1921 čís. 870-I/4 pro obor odpočívacích a zaopatřovacích požitků a bylo v jeho oddílu B) odst. 2 stanoveno, že pomocným zaměstnancům, kteří na vojně sloužili, náleží nárok na připočtení válečných pololetí jen v tom případě, jestliže se z vojenské služby vrátili a byli ve službě státních drah dne 1. listopadu 1918, že však nárok mají a byli ve službě státních drah dne 1. listopadu 1918, že však nárok mají jen za dobu, po kterou byli zavalky ve skutečné činné službě státních drah. Tato prováděcí ustanovení jsou kryta předpisy zákona čís. 457 z roku 1919 sb. z. a n. a jejich smysl jest jasný, zejména v tom směru, že pro vyměření pensijních požitků lze připočítati válečná pololetí za jednotlivé kalendářní roky 1914 až 1918 jen tehdy a jen potud, jestliže dotčený pomocný zaměstnanec byl v tom kterém kalendářním roce aspoň po šest měsíců ve služebním poměru, t. j. ve skutečné činné službě státních drah. Na této základní zásadě nebylo nic změněno ani pozdějšími výnosy ministerstva železnic ze dne 18. dubna 1921 čís. 792 a ze dne 3. prosince 1921 čís. 64.231-I/3. Ve výnosu čís. 792/1921 bylo ministerstvem železnic uloženo podřízeným úřadům za účelem zjištění nároku na připočtení válečných půlletí nebo roků pro výměr odpočívacího (zaopatřovacího požitků) podle zákona ze dne 24. července 1919 čís. 457 sb. z. a n., dále zákona ze dne 27. prosince 1875 čís. 158 ř. z., zákona ze 6. června 1886 čís. 90 ř. z., čís. nařízení ze dne 9. června 1915 čís. 361 ř. z. a nařízení ministerstva zemské obrany ze dne 10. prosince 1915 čís. 362 ř. z., aby všichni aktivní zaměstnanci železniční, kteří pro připočtení přicházejí v úvahu, byli upozorněni, že jest nutné, by se o tuto výhodu přihlásili. Šlo tedy hlavně o tuto přihlášku. Pokud bylo při tom v druhém odstavci výnosu podotčeno, že aktivními zaměstnanci ve smyslu zákona o připočítání válečných let, jsou zaměstnanci jak trvale ustanovení (definitivní), tak i pomocní (v denní mzdě), kteří byli v činné službě dne 1. listopadu 1918 a od té doby nepřetržitě slouží, byl tím vyložen jen pojem zaměstnanců aktivních, a to ve stejném smyslu, jako již před tím v oddílu I. výnosu ze dne 14. března 1921 čís. 870-I/4, ale při tom nebylo nic změněno na podmínkách stanovených pro připočítání válečných půlletí na základě zákona čís. 457/1919 sb. z. a n. v prováděcím nařízení čís. 32.094/1919 a v jeho doplňku čís. 870-I/4 z roku 1921, o nichž bylo již shora pojednáno. Nelze ovšem souhlasiti s dovolatelovým názorem, že se výnos čís. 792/1921 týká jen zaměstnanců v ministerstvu železnic, neboť omezení to nelze z něho vůbec vyčísti a výnos byl vydán všem ředitelstvím státních drah. Výnos ministerstva železnic ze dne 3. prosince 1921 čís. 64.231-I/3 se týká připočítání služební doby a odkazuje se v něm, pokud jde o připočtení válečných půlletí, výslovně na prováděcí nařízení ze dne 11. října 1919 čís. 32.094, z čehož jest zřejmé, že jím nemělo býti nic změněno na podmínkách stanovených v odst. 8 tohoto prováděcího nařízení,

o nichž se již dříve stala zmínka. Pokud se v tomto výnosu dále pravi, že zaměstnanec, kteří před nastoupením vojenské služby válečné byli již ve službách státních drah v poměru provisorním (v denní mzdě), jest naroveň stavěti těm provisorním zaměstnancům, kteří nebyli nuceni službu u státních drah přerušiti nastoupením válečné služby, nemá to význam pro posouzení žalobního nároku na připočtení válečných půlletí do pense, neboť i z poukazu na výnos bývalého rakouského ministerstva železnic ze dne 1. dubna 1915 čís. 6708 plyne, že tu bylo míněno započtení doby válečné služby, a to jen do postupu výchlůt. Po tomto výkladu jest se obíratí ještě otázkou, zda žalobcův služební poměr zaniká jeho narukováním k vojenské službě podle ustanovení § 88 služ. řádu pro zaměstnance státních drah, kteroužto otázkou se odvolací soud pro svůj odchýlný názor nezabýval. Podle § 88 odst. 6 služ. řádu jest služební poměr provisorních zaměstnanců, jakým byl žalobce, považovati za zrušený dnem jejich narukování k vojenské službě. V odst. 7 § 88 se dále pravi, že co do nároků na pensijní fond jest ke všem provisorním zaměstnancům, s výjimkou úřednických čekatelů, přihlížeti jako k vypovězeným. Podle § 121 b) služ. řádu zaniká vypovědí služební poměr. Tato ustanovení služebního řádu platila v době, o kterou v tomto sporu jde, nebyla změněna předpisy o připočtení válečných půlletí a platí dosud (viz rozh. čís. 9343 sb. n. s.). Nižšími soudy bylo zjištěno, že žalobce konal válečnou službu od 28. července 1914 do 1. září 1915, že se dne 1. září 1915 vrátil do železniční služby, že však dne 21. listopadu 1915 nastoupil opět vojenskou válečnou službu a konal ji až do 31. srpna 1918. Z toho plyne, že žalobce v roce 1915 byl ve služebním poměru u státních drah jen po dobu od 1. září do 21. listopadu, tedy méně než 6 měsíců, že v letech 1916 a 1917 nebyl vůbec ve skutečné činné službě u státních drah a že v roce 1918 byl v této službě teprve od 31. srpna 1918, tedy zase méně než 6 měsíců. Podle zásad právě vyložených nepřísluší tedy žalobci právní nárok na připočtení válečných pololetí za kalendářní roky 1915, 1916, 1917 a 1918 a jeho žalobu bylo jako neodůvodněnou zamítnouti. Pro úplnost se dodává, že pro posouzení oprávněnosti žalobního nároku může býti rozhodným jen skutečný právní stav, nikoliv úvaha o tom, zda by snad zaměstnanec, jenž konal válečnou službu, byl v nevýhodě proti těm, kdož službu tu nekonali.

Čs. 14053.

Služební poměry železničních zaměstnanců.

Z ustanovení § 88 odstavec 8 služ. řádu pro žel. zam. nelze vyvozovati, že toto ustanovení má i ten význam, že služební poměr provisorního zaměstnance nebyl přes výslovný zákaz odst. 6 § 88 služ. řádu zrušen a že si lze zakoupiti nejen dobu členství v pensijním fondu, nýbrž i výhodu připočtení válečných půlletí a dokonce i trvání služebního poměru.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Rv I 2150/32.)

Žalobu proti československému státu (pensijnímu fondu čsl. státních drah) o zvýšení výslužného opodstatňoval žalující železniční zaměstnanec ve výslužbě tím, že mu mělo býti připočteno válečné pololetí za kalendářní rok 1915. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Podle § 88 (6) služebního řádu pro zaměstnance čsl. státních drah jest ovšem služební poměr provisorních zaměstnanců považovati dnem jejich narukování k vojenské službě za zrušený a má pravdu první soud, pravě, že toto ustanovení nebylo žádným výnosem ani zákonem čís. 457/1919 změněno. Ale podle § 88 odst. (7, 8) téhož služ. řádu přihlížeti jest co do nároků na pensijní fond ke všem provisorním zaměstnancům jako k vypovězeným, nevyzvedne-li si však takový provisorní zaměstnanec, narukovavši k vojenské službě, pensijní příspěvky, započte se mu období vojenské válečné služby při znovunastoupení železniční služby, zaplatí-li dodatečně za tu dobu příspěvky stanovami určené. Stalo-li se tak, je tomu tak, jakoby služební poměr podle § 88 (6) služ. řádu nebyl porušen, a samozřejmým důsledkem toho jest i právo na připočtení příslušného válečného pololetí. Lze sice souhlasiti s prvním soudem v tom, že započtení válečných let do pense je něčím jiným než připočtení válečných pololetí do pense, ale první soud přehlíží, že, když, jako v souzeném případě, ostatní předpoklady jsou splněny, jest připočtení válečných pololetí jen důsledkem započtení válečných let. Namítá-li žalovaná strana, že zakoupení roku 1915 žalobcem nemělo jiný účinek než započtení do pense, přehlíží, že stalo-li se tak, zakoupil si tím i válečné pololetí 1915 a jest mu i toto připočísti do pense, neboť tím odpadla jediná překážka proti tomu, přerušeni služebního poměru podle § 88 (6) služ. řádu, a jeho služební poměr (fiktivně) v tomto ohledu přerušen nebyl. Hledí-li se tak na věc, pak ani výnosy a zák. čís. 457/1919 v odůvodnění napadeného rozsudku citované nejsou vyhovění žalobě na překážku, i pokud předpokládají nepřerušeni služebního poměru za výkon vojenské služby, jinak pak svědčí přímo ve prospěch žalobcův, i když se netýkají právě jen připočítání válečných pololetí, tím spíše pak, pokud se ho týkají.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu a uvedl v otázce, o niž tu jde, v

důvodech:

Podle § 88 odst. 6 služ. řádu jest služební poměr provisorních zaměstnanců, jakým byl žalobce, považovati za zrušený dnem jejich narukování k vojenské službě. V odst. 7 § 88 se dále pravi, že co do nároků na pensijní fond jest ke všem provisorním zaměstnancům, s výjimkou úřednických čekatelů, přihlížeti jako k vypovězeným. Podle § 121 b) služ. řádu zaniká vypovědí služební poměr. Tato ustanovení služebního řádu platila v době, o kterou v tomto sporu jde, nebyla změněna předpisy o připočtení válečných půlletí a platí dosud (viz rozh. čís. 9343 sb. n. s.). Ustanovení odstavce 8 § 88 služebního řádu nebylo

soudem odvolacím vyloženo správně. Toto ustanovení se vůbec netýká připočtení válečných půlletí ani otázky trvání služebního poměru, nýbrž upravuje započtení celého období vojenské válečné služby do pense pro takové provisorní zaměstnance státních drah, jejichž služební poměr byl zrušen narukováním k vojenské službě a kteří si nevyzvedli pensijní příspěvky. Takoví provisorní zaměstnanci mohou si při znovunastoupení železniční služby dodatečně zaplatiti stanovami pensijního fondu určené příspěvky za dobu své vojenské válečné služby buď hotově nebo v přiměřených splátkách a, učiní-li tak, tedy se jim započte tato doba do doby členství v pensijním fondu. Jde tedy v odst. 8 § 88 služebního řádu jen o výhodu záležející v možnosti zachování členství v pensijním fondu po dobu celé vojenské válečné služby, ale z poskytnutí této výhody nelze nijak vyvozovati, že dotyčné ustanovení služebního řádu má i ten význam, že služební poměr takového provisorního zaměstnance nebyl přes výslovný předpis odstavce 6 § 88 služ. řádu zrušen a že si lze zakoupiti nejen dobu členství v pensijním fondu, nýbrž také výhodu připočtení válečných půlletí a dokonce i trvání služebního poměru. K tomu jest připomenouti, že napadený rozsudek nepřesně mluví o pouhém »přerušeni« služebního poměru narukováním k vojenské službě, neboť — jak již bylo vyloženo — tímto narukováním se služební poměr provisorních zaměstnanců z r u š u j e. Není sporné, že žalobce jako provisorní zaměstnanec státních drah (dělník za denní mzdu) nastoupil vojenskou službu dne 28. července 1914 a že se z ní navrátil a službu u státních drah nastoupil teprve dne 15. září 1915, takže v kalendářním roce 1915 byl ve služebním poměru u státních drah po dobu kratší než šest měsíců. Nepřísluší mu tedy právní nárok na připočtení válečného pololetí za kalendářní rok 1915 a žaloba byla rozsudkem prvního soudu právem zamítnuta.

Čís. 14054.

Jde o vadu odvolacího řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., nebyl-li proveden důkaz o přednesu žalovaného ve sporu o zjištění nemanželského otcovství, že do matriky byl jako otec zapsán někdo jiný, třebaže žalovaný zároveň netvrdil, že se zápis do matriky stal za předpokladu § 164 obč. zák.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Rv I 2551/34.)

Žalobě o uznání nemanželského otcovství a o placení výživného o b a n i ž š í s o u d y vyhověly.

N e j v y š š í s o u d zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu prvě stolice, by o ní dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolatel přednesl v řízení před prvním soudem, že do matriky byl jako otec nezletilé žalobkyně zapsán Josef Sch. Nabídl o tom důkaz do-

tazem u děkanského úřadu v Ž. Tento důkaz byl v první stolici sice připuštěn, ale nebyl proveden, ač první soud podle výpovědi svědkyně Anežky Sch-ové zjistil, že milenec Josef Sch. v kritické době s nemanželskou matkou skutečně tělesně obcoval. Jest věci soudů, by přednes strany po právní stránce kvalifikovaly. Z onoho přednesu vyplývá, že žalovaný nastoupil protidůkaz čerpaný z § 164 obč. zák., totiž, že nemůže býti otcem, ježto je tu plný důkaz o otcovství jiného. Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že byl žalovaný musil také tvrditi, že se zápis do matriky stal za předpokladů § 164 obč. zák. Jakmile byl zápis tvrzen a dokazován, jakmile byl nastoupen protidůkaz podle § 164 obč. zák., nelze ukvapeně usuzovati na bezvýznamnost zápisu, dokud nebyl zjištěn. Vždyť není vyloučeno, že zápis odpovídá všem předpokladům zákona. Nebylo ovšem lze prováděti o tom i důkaz výsledkem milence Josefa Sch-a, jak to dovolání vytýká, neboť důkaz ten nebyl nabídnut v první stolici a jeho nabízení v opravných stolicích je nepřipustné (§§ 482 druhý odstavec a 504 druhý odstavec c. ř. s.). Není zmatečností, jak dovolání míní, že nebyl proveden důkaz již připuštěný, neboť tím není odůvodněn žádný z důvodů zmatečnosti podle § 477 c. ř. s. Ale dovolatel uplatňuje též, že odvolací soud, jak již první soud měl učiniti, měl zjistiti, zda Sch. byl zapsán do matriky, a že nabídnutý jím důkaz o zápisu jest pro posouzení sporu významný. Z toho je patrné, že vytýkal neprovedení důkazu dotazem u děkanského úřadu v Ž. též jako vadu odvolacího řízení, která tu skutečně jest, neboť neprovedení nabídnutého důkazu o skutečnostech, které mohou míti význam pro rozhodnutí sporu, jest vadou řízení podle § 496 čis. 2 a § 503 čis. 2 c. ř. s., která byla způsobilá zameziti úplně vysvětlení a důkladné posouzení rozepře.

Čís. 14055.

Při bankovním depositu (cenných papírů) může jíti o úhrnkové depositum, sběrné depositum a nepravdělnou úschovu. Znaky těchto odrůd.

Byly-li v depositu banky u anglického bankéře uloženy jen cenné papíry jejich komitentů, šlo o tak zv. sběrné depositum. Komitenti nepozbyli vlastnictví k cenným papírům a stíhají je následky sekvestrace a desekvestrace cenných papírů v Anglii jako náhoda (§ 1311 obč. zák.).

(Rozh. ze dne 19. prosince 1934, Rv II 806/32.)

Žalobce domáhal se na žalované bance náhrady škody, jež mu vzešla tím, že za války byly v Anglii sekvestrovány steelky (Steel Corporation common shares), jež žalovaná převzala roku 1912 pro žalobce na jeho příkaz od banky V. a uložila je v depot u své londýnské banky. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Ne j v y š š í m s o u d e m z těchto

šlo o kup steelek a banka vstoupila do obchodu jako samokontrahentka a v případě 11.281 byly cenné papíry komitenta smíseny s vlastními papíry banky.

Cis. 14056.

Kupitel novostavby nemůže bez zvláštní úmluvy uplatňovatí proti prodávateli náhradu nákladů na pořízení chodníku, ohrady, kanálu a dláždění části dvoru.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1934, Rv I 2403/32.)

Proti žalobě prodávatelky novostavby, již se domáhala na kupitelce nedoplatku kupní ceny, namítla žalovaná započtením vzájemnou pohledávku na náhradu nákladů na pořízení chodníku, ohrady, kanálu a dláždění. O b a n i ž š í s o u d y uznaly podle žaloby, o d v o l a c í s o u d uvedl v otázce, o niž tu jde, v d ů v o d e c h: Žalovaná uplatňuje, že nalézací soud nesprávně vykládal odst. III. kupní smlouvy. Tento odstavec ustanovuje, že prodávatelka ručí za to, že na prodané nemovitosti kromě pohledávání banky H., které se přejímá k zaplacení a k zúročení, nižádné, ať jakéhokoliv jména dluhy, břemena a jiné závazky nevážnou, a taková břemena by bylo okamžitě na vlastní náklady odstraniti. Již z tohoto doslovu prý plyne, že žalobkyně jest zavázána zaplatiti žalované náklad na dláždění, oplocení, rigol a odvodňovací kanál jejího domu. Přihlédne-li se k výpovědi svědků, je prý vyloučena každá pochybnost o tom, že mezi »jinaké závazky«, za které má ručiti žalobkyně, náleží i řečená zařízení. S těmito vývody však odvolací soud nemůže souhlasiti. Mluví-li se v kupní smlouvě o dlužích, břemenech a jiných závazcích, které vážnou na prodané nemovitosti, nelze tím bez dalšího rozuměti zařízení na novostavbě, vyžadovaná podle stavebního řádu nebo podle stavebního povolení městskou obcí, která se ukládají teprve dodatečně držitelu domu. Právem poukazuje žalobkyně k tomu, že písemná kupní listina jest zřízena podle obvyklého vzoru, kde není patřmatováno na stavebně konsensní zařízení. Všichni svědci pak souhlasně potvrdili, že vůbec nebylo řeči o zřízení chodníku, dlažby a pod. Bylo-li vymíněno, že dům bude prost knihovných i mimoknihovných břemen a závazků, nelze tím bez zvláštních ujednání rozuměti i zařízení potřebná podle stavebního povolení na základě stavebního řádu, která náležejí k dohotovení domu, který po prohlídce a podle stavu stavby byl za určitou cenu koupen.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání, mimo jiné z těchto

d ů v o d ů:

Výtka nesprávného právního posouzení neobstojí. Odvolací soud zjistil, že o zřízení chodníku, ohradě, kanálu a vydláždění nebyla při ujednání smlouvy řeč. Jest proto vyložiti smysl odstavce III. tržové smlouvy ze dne 29. srpna 1928 podle zákoných vykládacích pravidel.

V tom směru souhlasí dovolací soud s výkladem soudu odvolacího, zejména, přihlíží-li se k onomu negativnímu zjištění. Nárok na náhradu nákladů na pořízení chodníku, ohrady, kanálu a dláždění části dvoru nelze vyvozovati ani z důvodu správy (§§ 922, 923 obč. zák.), ježto podle zjištění nižších soudů dům byl prodán tak, jak byl, a prodávatelka nevzala na sebe závazek k dokončení stavby tak, aby dům odpovídal stavebně policejním předpisům. Pokud v tomto směru dovolatelka nepřipustně brojí proti hodnocení důkazů nižšími soudy, neprovádí podle zákona ani dovolací důvod podle § 503 čís. 4 c. ř. s., ani jiný z dovolacích důvodů v § 503 c. ř. s. výčetmo uvedených. Úmysl kupitelky není rozhodným, pokud nebyl jasně prohlášen (§ 869 obč. zák.). Je tedy bez významu, zda šlo o vady nápadné (§ 928 obč. zák.), čili nic, aniž nelze tvrzený nárok opřítí o ustanovení druhé věty § 923 obč. zák., poněvadž nešlo o obvyklé vady nebo břemena, neboť podobné doplnění stavby se podle stavebního řádu nařizuje u každé novostavby.

Cis. 14057.

Pensijní pojištění.

Zákaz započtení na smluvní plnění ve smyslu § 118 odstavec (2) zákona ze dne 21. února 1929, čís. 26 sb. z. a n., neplatí, má-li podle § 177 a) zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. v doslovu čl. I. zákona ze dne 14. července 1931, čís. 125 sb. z. a n., býti provedeno zvýšení dávek pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, odpovídající započtení poloviny nepojištěné služební doby.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1934, Rv I 1174/33.)

Žalobce byl zaměstnán na harachovském panství, posléze jako vrchní hospodářský správce. Po skončení činné služby byly mu vypláceny žalovaným majitelem panství zaopatřovací požitky. Když byly výměrem Všeobecného pensijního ústavu v Praze dne 6. května 1932 žalobci zvýšeny zaopatřovací požitky na základě zákona čís. 125/31 sb. z. a n. o požitky získané započtením nepojištěné služební doby o 5.100 Kč ročně, tudíž o 425 Kč měsíčně, oznámil žalovaný žalobci, že z pense, kterou mu dosud vyplácel, bude napříště strhováti měsíčně 425 Kč, takže bude napříště vyplácet měsíčně jen 281 Kč 25 h, a že za dobu od 1. dubna 1931, kdy zákon čís. 125/31 počal působiti, do 30. dubna 1932, po kterou žalovaný vyplácel pensi bez této srážky, nahradí si žalovaný přeplacenou částku 5.525 Kč tím, že žalující straně nebude platiti žádnou pensi po 19 měsících, tedy od 1. května 1932 do 30. listopadu 1933, a nedostávající se ještě část 176 Kč 50 h odpočítá si ještě z pense za měsíc prosinec 1933, a od 1. ledna 1934 platiti bude měsíčně jen 281 Kč 25 h. Žalovaný odůvodňoval tyto srážky tím, že podle pensijního normálu ze dne 7. června 1921 jest oprávněn srážeti žalující straně požitky vyplácené jí Všeobecným pensijním ústavem, že požitky ty byly výměrem

Všeobecného pensijního ústavu ze dne 6. května 1932 č. p. 611.872 zvýšeny o 425 Kč měsíčně s platností od 1. dubna 1931, že tudíž jest oprávněn částky ty srážeti, a proto že za dobu od 1. dubna 1931 do 30. dubna 1932, po kterou mu ještě nebyla známa číslice zvýšení, a proto vyplácel pensi beze srážky, jest oprávněn tyto přeplacené částky, na jichž vrácení má nárok, srážeti žalobci z pense, pokud nebudou uhrazeny. Zalobou, o níž tu jde, domáhal se žalobce na žalovaném zaplacení 3531 Kč a placení nezkrácené pense. Žalobní nárok odůvodňoval žalobce tím, že žalovaný není oprávněn ke srážkám, protože § 177 zákona čís. 26/1929 sb. z. a n. výslovně zapovídá částky ty srážeti z nároku na smluvní pensi a § 177 a) v doslovu zákona čís. 25/1931 sb. z. a n. jest jen doplňkem a součástí § 177 zákona čís. 26/1929, tudíž zápočet srážky v § 118 zákona čís. 26/1929 vztahuje se i na dávky, získané pojištěncem podle zákona čís. 125/1931. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. D ů v o d y: Soud nesdílí názor žalobců, že zvýšení důchodu získané žalobcem zápočtením nepojištěné služební doby podle zákona čís. 125/1931 nesmí být žalovaným sráženo z požitků žalobce získaných smlouvou (pensijním normálem). Právo žalovaného, vyhrazené mu smlouvou, t. zv. služebním normálem srážeti žalobci ze smluvní pense požitky placené Všeobecným pensijním ústavem, vztahuje se na všechny tyto požitky, tudíž i na požitky získané žalobcem zápočtením poloviny nepojištěných let podle zákona čís. 125/1931. Zákon čís. 26/1929 sice výslovně zapověděl srážení požitků, které žalobce získal jako rozdíl mezi nároky získanými až do účinnosti zákona čís. 26/1929 a mezi požitky vyměřenými mu podle § 177 téhož zákona. Tento zákaz se však podle názoru soudu nevztahuje na požitky získané žalobcem podle zákona čís. 125/1931. Zákon čís. 125/1931 jest sice doplňkem zákona čís. 26/1929, není však doplňkem jen § 118 téhož zákona, nýbrž jest samostatnou normou, třeba formálně vřazenou do zákona čís. 26/1929. Tomu nasvědčuje již to, že materie zákonem čís. 125/1931 upravená jest zcela jiná, než materie upravená zákonem čís. 26/1929. Posléze uvedený zákon upravuje totiž požitky všech pojištěnců, zák. čís. 125/1931 však upravuje jen požitky pojištěnců s nepojištěnou služební dobou. Z toho, že zák. čís. 125/1931 jest označen jako doplněk zákona čís. 26/1929, neplyne nikterak, že se ustanovení § 118 odst. (2) zákona čís. 26/1929 vztahuje i na požitky získané zákonem čís. 125/1931, neboť § 118 odst. (2) zakazuje jen srážku požitků získaných zvýšením podle § 177, a nezakazuje srážku všech nároků získaných celým zákonem čís. 26/1929. Upravuje-li též zákon různé právní případy, může a ve většině případů také mává pro jedny případy jedna ustanovení, pro jiné případy ustanovení jiná. Tak jest tomu i v případě, který jest předmětem tohoto sporu. § 177 cit. zák. upravuje požitky všech pojištěnců Všeobecného pensijního ústavu a § 118 odst. (2) zakazuje srážeti rozdíl, jehož se jim dostalo tímto § 177 oproti nárokům vypočteným dle předpisů až do té doby platných. § 177 a) upravuje nároky pojištěnců s nepojištěnou služební dobou a nemá ustanovení, že nároky tímto paragrafem získané nesmějí být sráženy ze smluvních pensijních požitků.

Kdyby zákonodárce byl měl v úmyslu vyloučiti možnost srážení požitků § 177 a) nabytých, byl by buď zákaz ten pojal hned také do ustanovení § 177 a), nebo byl by § 118 odst. (2) doplnil ustanovením, že nelze na smluvní plnění započítavati i požitky získané § 177 a). Právě to, že zákonodárce zákaz zápočtení požitků získaných pojištěnci podle § 177 do zákona pojal, zákaz ten však na požitky získané podle § 177 a) nerozšířil, nasvědčuje tomu, že neměl úmyslu zápočtení požitků získaných § 177 a) zakázati. Předpis § 118 odst. 2 jest předpisem výjimečným, který hluboce zasahuje do smluvních poměrů a zrušuje to, co strany smluvně ujednaly. Jest proto předpis ten vykládati restriktivně a nelze ho vztahovati na případy jiné, než na ty, na které ho zákon výslovně vztahuje, tudíž na případy podle § 177, nikoliv však i na případy podle § 118 odst. (2) nechati platiti i pro nároky získané § 177 a), byl by zákaz ten podle názoru soudu výslovně do zákona pojal tím spíše, ježto, jak je zřejmo z periodického listu »Ústřední svaz« žalovaným předloženého, otázka srážení nových, § 177 a) získaných požitků byla již před vyjitím zákona ve veřejném tisku přetřásána. Soud nemůže sdíleti ani názor žalobců, že by srážkami nároků získaných § 177 a) byl účel zákona zmařen. V tom směru přehlíží žalobce, že zmíněný § upravuje nároky všech pojištěnců s nepojištěnou služební dobou, nikoliv jen oněch pojištěnců, kteří vedle veřejného pojištění mají nároky na pensijní požitky z titulu soukromoprávních smluv a jichž jest proti všem pojištěncům s nepojištěnou služební dobou mizivá menšina, což lze pokládati za všeobecně známé a tudíž důkazu nevyžadující. Právě naopak, kdyby zákaz zápočtení měl být vztahován i na požitky získané podle § 177 a), bylo by v tom spatřovati jistou sociální nespravedlnost, neboť by se tím poměrům odpovídajících požitků a aby se jim umožnila slušná existence. Tento účel jest dosažen tím, že se všem zaměstnancům s nepojištěnou služební dobou zákonem čís. 125/1931 dostalo určitého zlepšení, a není k dosažení tohoto účelu třeba, by jistá menší skupina získala dalších výhod, jichž se ostatním nedostalo. Protože podle názoru soudu žalovaný byl oprávněn ze smluvních pensijních požitků srážeti žalobci to, čeho získal zápočtením nepojištěné služební doby od Všeobecného pensijního ústavu, protože podle výměru Všeobecného pensijního ústavu ze dne 6. května 1932, který jest mezi stranami nesporný, tyto získané nároky činí ročně 5.100 Kč, měsíčně 425 Kč a zákon čís. 125/1931 působí od 1. dubna 1931, jest míti za to, že žalovaný právem odepřel vyhověti žádosti žalobcově, by požitky tím získané ze smluvních pensijních nároků nesrážal, a že právem ze smluvních požitků pro dobu od 1. května 1932 do předu sráží pokud se týče hodlá si srážeti to, co za dobu od 1. dubna 1931 až do doby 30. dubna 1932 bez právního důvodu žalobci vyplatil, totiž za dobu, po kterou výše požitků zápočtením

nepojištěné služební doby získaných ještě Všeobecným pensijním ústavem vypočítána a stranám známa nebyla. Odvolací soud napadený rozsudek potvrdil, schváliv právní názor prvního soudu.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jde o řešení právní otázky, zdali zákaz započtení na smluvní plnění ve smyslu § 118 odst. (2) druhá věta zákona č. 26/1929 sb. z. a n. platí i tenkrát, když podle § 177 a) zákona č. 26/1929 sb. z. a n. v doslovu čl. I. zákona ze dne 14. července 1931 č. 125 sb. z. a n. má být provedeno zvýšení dávek pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách, odpovídající započtení poloviny nepojištěné doby služební. Zákon č. 125/1931 sb. z. a n. neobsahuje ustanovení, že zákaz započtení, vyslovený v § 118 odst. (2) zák. č. 26/1929 sb. z. a n. platí i pro zvýšení dávek, které bylo upraveno novým předpisem § 177 a), vsunutým za § 177 zák. č. 26/1929 sb. z. a n. V odstavci druhém § 118 v první větě jest vyslovena zásada, že, je-li zaměstnavatel na základě smluvního ujednání oprávněn započísti si na smluvní plnění zcela nebo z části dávky ze zákonného pojištění, zůstává toto právo zaměstnavatelovo nedotčeno. Zákaz započtení v § 118 odst. (2) v druhé větě zní: »Na smluvní plnění nelze však započísti částku, o kterou důchod z nároků získaných do účinnosti tohoto zákona vyměřený podle § 177 tohoto zákona převyšuje výměru důchodu z týchž nároků podle dosavadního zákona.« Jde tu tedy o ustanovení výjimečné (proti první větě § 118 odst. (2)), která vyslovuje zásadu, že započtení na smluvní plnění jest přípustné, vztahující se výslovně na rozdíl důchodů vyměřených podle § 177 zák. č. 26/1929 sb. z. a n. a důchodů vyměřených podle zákonů dřívějších. Ustanovení § 177 jest podle nadpisu »Ustanovení přechodná a závěrečná« rázu přechodního a ustanovení druhé věty odstavce druhého § 118 má na mysli jen zvýšení důchodu podle speciálního původního předpisu § 177 zákona č. 26/1929 sb. z. a n. a nelze proto ustanovení druhé věty odstavce § 118 vykládati extensivněji, když nový zákon neobsahuje podobného předpisu, jako jest předpis uvedený v druhé větě odstavce druhého § 118. Proto nelze zákaz započtení ustanovený pro určitý výjimečný a přechodný předpis § 177 vztahovati na zvýšení dávek pensijního pojištění přiznané zákonem č. 125/1931 sb. z. a n. zařazené do zákona č. 26/1929 sb. z. a n. jako § 177 a), když zákon nový dotčené omezující ustanovení na nově zvýšení dávek nerozšířil, nevyjádřiv, že zákaz smluvního započtení platí i pro zvýšení dávek zákonem č. 125/1931 sb. z. a n. ustanovené. Ani z materiálů zákona nelze dovoditi, že zákon pomýšlel ono výjimečné ustanovení druhé věty odstavce druhého § 118 zák. č. 26/1929 sb. z. a n. rozšířiti i na dávky zvýšené podle nového zákona č. 125/1931 sb. z. a n. Jest sice pravda, že nový zákon měl přijíti k dobru jen zaměstnancům. Někteří zaměstnanci však — jako právě zaměstnanci harrachovští — měli

zvláštními smluvními předpisy upravenou pensí, do které se jim započítávala a léta odsloužená před dobou, kdy zákonné pensijní pojištění vstoupilo v platnost, avšak podle oněch smluvních předpisů se jim započítávají do pense zaměstnavatelem placené na toto smluvní plnění dávky ze zákonného pojištění, jak zásadně dovoluje ustanovení první věty odstavce druhého § 118 zák. č. 26/1929 sb. z. a n. Poněvadž pak v novém zákoně č. 125/1931 sb. z. a n. nebyl vysloven zákaz započtení tímto zákonem zvýšených dávek na smluvní plnění, nelze na ně použití ani zákazu v druhé větě druhého odstavce § 118 vytčeného. Okolnost, že v tomto případě má ze zákona č. 125/1931 sb. z. a n. výhodu zaměstnavatel, neodporuje ani slovnímu ustanovení, ani duchu tohoto zákona, poněvadž zde právo zaměstnavatelovo plyne ze smlouvy a zaměstnanci nedostávají méně než jiní, kteří podobnou smlouvu se svými zaměstnavateli neměli. Správnosti tohoto náhledu ostatně nasvědčuje znění první věty odstavce 2 § 118 zák. č. 26/1929 sb. z. a n., vyslovující zásadu o započtení na smluvní plnění. Když tedy nový zákon č. 125/1931 sb. z. a n. nezákaz započtení na smluvní plnění částky důchodů stanovené novým § 177 a) a když žalovaný použil svého smluvního práva a částky, o něž jde, srazil z pensijních požitků jím jako zaměstnavatelem vyplácených, nemá žalobce právního nároku na tyto sražené částky a proto byla správně žaloba jako bezdůvodná zamítnuta.

Čís. 14058.

Příslušnost podle § 76 j. n.

Soudem, v jehož obvodu měli manželé společné bydliště, není obecné soudiště manželovo, nýbrž soud, v jehož obvodu nejen manžel, nýbrž i manželka se usadila s prokazatelným nebo z okolností vyplývajícím úmyslem, aby se tam trvale zdržovala.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1934, R II 555/34.)

Žalobu o rozvod manželství od stolu a lože proti Josefu K-ovi zadala Antonie K-ová u krajského soudu v Novém Jičíně, odůvodňujíc příslušnost tohoto soudu tím, že manželé K-ovi měli poslední společné bydliště v Kunčicích pod Ondřejníkem (v obvodu krajského soudu v Novém Jičíně). Námitce místní nepříslušnosti soud první stolice vyhověl a odmítl žalobu. Rekursní soud zamítl námitku místní nepříslušnosti a uložil prvnímu soudu, by věc projednal a rozhodl. Důvody: Prvý soudce vyhověl námitce nepříslušnosti, vzav za prokázano, že manželé měli své poslední bydliště v Hrabové na Slovensku a ne v Kunčicích p. Ondř. jak tvrdila žalobkyně. Leč tento závěr prvního soudu je právně mylný. Z výpovědi svědků, jakož i z osvědčení obce Hrabové vyplývá, že se žalobkyně v letech 1927 a 1928 jen po dobu školních prázdnin nastěhovala s dětmi k žalovanému do Hrabové, ale pak se zase vrátila do Kunčic pod Ondřejníkem, kde ji žalovaný i s dětmi

byl zanechal, když se v roce 1927 na trvalo odstěhoval na Slovensko, kde si pachtoval hospodářství. Ježto právo na Slovensku platné nezná t. zv. odvozené manželčino bydliště, je patrné, že žalobkyně od doby, co se žalovaný odstěhoval na Slovensko, měla svůj obecný soud v místě svého stálého pobytu, v Kunčicích pod Ondřejníkem, později v Tlumáčově (srov. Hora k § 70 j. n.). K tomu jest dále uvážiti, že podle zjištění prvního soudu žije žalovaná již od roku 1927 neb 1928 ve společné domácnosti se svědkem K-em. Z toho všeho vysvitá, že, pokud žalobkyně v letech 1927 a 1928 dlela s dětmi u žalovaného v Hrabové, nelze u ní předpokládati úmysl a vůli, trvale tam s mužem pobývat, a jest dospěti k úsudku, že oněmi dvěma prázdninovými návštěvami nebylo založeno společné bydliště stran a že proto posledním společným bydlištěm jejich byly Kunčice pod Ondřejníkem, takže soud v žalobě dovolaný je výlučně příslušný podle § 76 j. n., pokud se týče § 639 uh. c. ř. s. v do-slovu novely čís. 161/21.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

Důvody:

Rekursní soud zjistil, že se žalobkyně od doby, co se žalovaný v roce 1926 od ní odstěhoval, dvakrát, v roce 1927 a 1928, s dětmi u něho zdržovala v Hrabové jen po dobu školních prázdnin, že však po celý ostatní čas bydlela v Kunčicích, kde měla s manželem poslední společné bydliště a kde děti navštěvovaly školu. Správně z tohoto zjištění rekursní soud usuzoval, že žalobkyně neměla úmysl trvale zůstat v Hrabové, nýbrž že šlo jen o návštěvy dočasné. Ustanovuje-li § 76 j. n., že žaloby o rozvod manželství náležejí před soud, v jehož obvodu manželé měli své společné poslední bydliště, nemíni tím zákon, odchyluje se od zásady v § 70 j. n., obecně sudiště manželovo, které platí také pro manželku, nýbrž soud, v jehož obvodě nejen manžel, nýbrž i manželka se usadila s prokazatelným nebo z okolností najevo jdoucím úmyslem, aby se tam trvale zdržovala (§ 66 odst. první j. n.). To není prokázáno o manželce ve příčině obce Hrabové a proto právem rekursní soud má za to, že poslední společné bydliště obou stran byly Kunčice pod Ondřejníkem, takže o místní příslušnosti krajského soudu v Novém Jičíně není pochybnosti.

Čís. 14059.

**Služebnost užívání nelze postoupiti.
Služebnost požívání lze postoupiti a na základě postupní listiny knihovně převésti.**

(Rozh. ze dne 20. prosince 1934, R II 647/34.)

Knihovní soud povolil na základě postupního prohlášení ze dne 14. června 1934 vklad převodu doživotního bezplatného a nedílného

užívání a požívání zapsaného pro manžele Josefa a Julii H-ovy na nastupující Františka Š-a, Engelberta K-a a Adolfa Z-a, avšak jen po dobu života manželů Josefa a Julie H-ových. Rekursní soud k rekursu Josefa a Julie H-ových knihovní žádost zamítl. Důvody: Právo doživotního, bezplatného a nedílného užívání a požívání nemovitosti nelze o sobě, jako právo jinému postoupiti, což plyne jasně z ustanovení §§ 485 a 1393 obč. zák. Není proto právní jednání, o němž bylo sepsáno postupní prohlášení ze dne 14. června 1934, platným postupem práva služebnosti ve smyslu zákona, nemohlo způsobiti právní účinky nepřipustné podle cit. zákonného ustanovení a může býti nejvýše považováno za platné potud, pokud se jím žadatelům přenechává výkon tohoto práva, čímž ovšem může mezi stranami býti založen nejvýše poměr závazkový. Ježto žadatelé věcného práva nenabýlí, nelze převod zapsati do pozemkové knihy.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu, pokud jím byl povolen vklad převodu práva doživotního bezplatného a nedílného požívání, nevyhověl však dovolacímu rekursu, pokud šlo o vklad převodu práva doživotního bezplatného a nedílného užívání.

Důvody:

Stížnost jest jen částečně odůvodněna. Soud druhé stolice zastává právní názor, že postupní prohlášení ze dne 14. června 1934 není platným postupem práva služebnosti ve smyslu zákona, poněvadž to podle §§ 485 a 1393 obč. zák. není možné. Leč jest rozeznávatí mezi služebností užívání (§ 504 obč. zák.) a služebností požívání (§ 509 obč. zák.). Pokud se týče prvé jest právní názor druhé stolice správný, neboť tu jde o právo služebnosti ryze osobní, pro které jest směrodatnou jen osoba p o t ř e b a oprávněného a které proto ani co do výkonu není přenosné (§ 507 obč. zák. a rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 6606, 6325 a 11.565 sb.). Naproti tomu služebnost požívání (§ 509 obč. zák.) nemá tohoto charakteru. Starší spisovatelé připouštěli aspoň přenechání výkonu služebnosti té osobě třetí, novější učení však jde dále. Klang v komentáři k obč. zák. z r. 1931 — I. díl str. 383, Ehrenzweig, Wolf, Geller a Schey vidí již možnost přenesení práva. § 485 obč. zák. zakazuje také jen s v é m o c n é přenesení služebnosti na jinou osobu. Není proto právní překážky i při doslovu § 1393 obč. zák., aby nemohli stěžovatelé na základě postupního prohlášení shora citovaného nabýti pro právo jim postoupené ochrany věcné, a jest proto zápis tohoto práva v knize pozemkové nejen přípustným, ale k nabytí práva nutným (Bartsch ve svém díle: Das oester. Grundbuchgesetz z r. 1928 str. 311 § 45 uvádí dokonce příklad pro převod takové služebnosti požívání v knize pozemkové). Že takový převod zásadně jest přípustný, tomu svědčí i rozhodnutí čís. 4271 G. U. Neue Folge. Přenosnosti svědčí i historický vývoj redakce občanského zákona týkající se služebnosti požívání (red. Zeiller ca Martini). Též rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 7939 sb. n. s. v důvodech na str. 531 řádek 11 z doía jen zdůraz-

ňuje, že se převod nemůže státi svémocně. Tím, že vlastník služebné nemovitosti postupně prohlášení ve formě ověřené podepsal, dal souhlas k postupu služebnosti a nejde proto o svémocný postup osob ze služebnosti oprávněných. Nemohl proto vlastník nemovitosti napadati právem usnesení prvního soudu, vklad převodu práva služebnosti používání na stěžovatele povolující. Tím méně tak mohli učiniti postupující. První soud také nepochybil, že k povolujícímu usnesení připojil slova: »avšak pouze po dobu života manželů Josefa a Julie H-ových«, poněvadž služebnost vtělena byla na dobu života těchto manželů a tedy, byla-li převedena na stěžovatele, uváděla tato slova jen v patrnost to, co se rozumělo samo sebou (zásada §§ 442 a 1394 obč. zák.).

Čís. 14060.

Neprojevili-li kupitel, domáhající se zrušení koupě z důvodu § 934 obč. zák. a vrácení kupní ceny, výslovně ochotu vrátiti koupenou věc, ale také to neodpíral, nemá to v zápětí zamítnutí žaloby, nýbrž jest, je-li žalobní nárok jinak odůvodněn, prodatele odsouditi k plnění žalobního nároku proti tomu, že kupitel zároveň vrátí koupenou věc.
Pokud kupitel auta jeho upotřebením nedoznal újmu na nároku podle § 934 obč. zák.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1934, Rv I 99/33.)

Kupitelka auta domáhala se na prodatele zrušení kupní smlouvy z důvodu § 934 obč. zák. a vrácení kupní ceny. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvnímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

V souzeném případě domáhá se žalobkyně zrušení koupě z důvodu § 934 obč. zák. a vrácení kupní ceny. Ze žaloby nevyplývá, že žalobkyně odpírá vrátiti koupené auto, bude-li žalobní prosbě vyhověno. Neprojevila-li žalobkyně výslovně ochotu tu v žalobě ani za řízení v první stolici, nemá to v zápětí, jak odvolací soud míní, zamítnutí žaloby, jež by bylo nutným jen, kdyby se vzájemné plnění mělo státi předem. Poněvadž v souzeném případě jde o plnění z ruky do ruky, může býti jediným důsledkem nedostatku této vzájemné nabídky, že žalovaný bude odsouzen k plnění žalobního nároku proti tomu, že žalobkyně zároveň splní vzájemnou povinnost, že vrátí auto. Podle zásady § 934 obč. zák. může strana, jež byla zkrácena nad polovici ceny, žádati za zrušení smlouvy a za obnovení dřívějšího stavu. Tento právní prostředek je nepřipustný, je-li obnovení dřívějšího stavu podle povahy věci vyloučeno. Žalovaný vidí nepřipustnost žaloby podle § 934 obč. zák. v tom,

že prodané jim auto, jež značně trpělo tím, že žalobkyně s ním stále jezdila a je přetěžovala a že její manžel několikrát je karamboval a opravy prováděl sám, ač není odborníkem, a neměl k tomu potřebné pomůcky, nelze v původním stavu vrátiti. Odvolací soud vzal sice na základě spisu a výsledků odvolacího jednání za prokázané, že auto bylo v době vynesení rozsudku první stolice ve stavu podstatně horším než v době prodeje a že oprava auta nyní je bezúčelná, takže uvedení v předešlý stav je nemožné, a zamítl proto žalobu. Zjištění to nemá však opory ve spisech, tím méně ve výsledcích jednání odvolacího, při němž zástupcové stran přednesli jen své spisy. První soud zjistil jen, že žalobkyně po koupi auta prováděla na něm běžné opravy, zjistil dále cenu auta v době jeho prodeje, nezjistil však, že jeho stav v době rozsudku je horší než v době prodeje. Nezáleží na tom, že, jak se vyjádřili znalci, dnešní cena automobilu jest s ohledem na tržové poměry se starými vozy daleko nižší než v době prodeje. Znalci nevyslovili se vůbec o tom, zda a jaké zhoršení nastalo na autu po prodeji, zda zhoršení to má příčinu ve stáří a v jeho řádném upotřebením, či zaviněno-li žalobkyní. Okolnosti tyto — nikoliv dnešní poměry tržové se starými vozy — jsou pro posouzení případu směrodatné. Rozhodující je, zda stav auta a pokud zhoršen byl proti době, kdy bylo prodáno, zda zhoršení to je přirozeným následkem stáří auta a řádného jeho upotřebením, či zda na zhoršení tom a pokud má vinu žalobkyně a zda na základě vyšetřených taktok okolností lze obnoviti původní stav auta. Při koupi věci k užítku jest vždy počítati s jistým upotřebením. Kupitel může samozřejmě učiniti náklady na věc a, i když ji přiměřeně upotřebuje — ovšem ne způsobem neobyčejným — nedoznává tím újmu na nároku podle § 934 obč. zák. Znalci mluví v posudku jen o poklesu cen auta se zřetelem k dnešním tržovým poměrům, nezmiňujíce se o tom, že rozdíl v ceně auta zaviněn byl upotřebením a jakým, a ani znalci a dle zjištění nižších soudů ani žádný ze svědků nemluví o tom, že auto v době vynesení rozsudku soudu první stolice bylo v horším stavu než v době prodeje. Bude proto na nižších soudech, které, vycházejíce z jiného právního názoru, neobíraly se uvedenými pro rozhodnutí sporu směrodatnými okolnostmi, by vhodným způsobem (případným výslechem důležitých svědků a stran najmě též znalci) tyto okolnosti vyšetřily a zjistily.

Čís. 14061.

Pracovní soudy (zákon ze dne 4. července 1931, čís. 131 sb. z. a n.).
Žalobu o bezúčinnost nálezu rozhodců, na něž bylo rozhodování přeneseno kolektivní smlouvou, nelze podati u pracovního soudu.

(Rozh. ze dne 21. prosince 1934, Rv II 643/34.)

Žalobě o bezúčinnost nálezu rozhodců pracovní soud vyhověl, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením pro zmatečnost a odmítl žalobu.

Důvody:

Žalobkyně domáhá se v projednávaném sporu bezúčinnosti nálezu rozhodců, na něž bylo rozhodování přeneseno kolektivní smlouvou mezi svazem polských potravních spolků a jednotným Svazem soukromých zaměstnanců. Tomuto nálezu, jímž byla žalobkyně odsouzena k náhradě škody 10.996 Kč, po odečtení složené kauce 5.461 Kč, k náhradě škody zbytku 5.535 Kč, odporuje z důvodů § 595 čis. 1 a 2 c. ř. s. Podle prvního odstavce § 596 c. ř. s. jest takovouto žalobu podati u soudu uvedeného v § 582 c. ř. s., t. j. u onoho soudu, který by byl pro spor příslušný, nebýti úmluvy o rozhodci. Že zákon má tu na mysli řádný soud (okresní nebo krajský) a nikoli mimořádný soud (pracovní soud), plyne z § 597 c. ř. s., ustanovujícího, že k žalobě o bezúčinnost rozhodčího nálezu má býti postupováno podle předpisů civilního řádu soudního. Toto ustanovení platí i pro nálezy rozhodců, na něž byly hromadnou (kolektivní) smlouvou přeneseny spory z pracovního nebo služebního poměru (§ 1 odst. (3) zák. čis. 131/1931 sb. z. a n.), jakž patrno z poslední věty třetího odstavce § 1 cit. zák. Zákon čis. 131/1931 sb. z. a n. ustanovuje sice v § 38, že rozhodnutím rozhodčích výborů živnostenských společenstev ve sporech náležejících k věcné příslušnosti pracovních soudů lze odporovati žalobou, pro niž je příslušným pracovní soud, v jehož obvodu má společenstvo sídlo. Z tohoto výjimečného ustanovení plyne, že, pokud jde o nálezy jiných rozhodčích soudů nebo rozhodců, jako v souzené věci, nelze žalobu o jejich bezúčinnost podati u pracovního soudu, nýbrž u řádného soudu věcně příslušného. Z toho, co dosud dolíčeno, vyplývá, že v souzeném případě bylo rozhodnuto o věci, která nenáleží před soud pracovní (§ 28 (1) čis. 3 zák. čis. 131/1931 sb. z. a n.) a k této zmatečnosti bylo přihlédnuto z úřadu (§ 33 odst. (2) zák. čis. 131/1931 sb. z. a n., § 471 čis. 7, § 477 čis. 3 c. ř. s.).

Čís. 14062.

Vymáhající věřitel vedoucí neobmezeně exekuci na výživné, musí již v návrhu na povolení exekuce prokázati, že dlužník jest výdělků schopný a není nucen žiti z výživného, na které se vede exekuce.

Předpis čl. II. § 1 nařízení ze dne 30. listopadu 1917, čis. 461 ř. zák., nebyl dosud změněn, zejména ne zákonem ze dne 15. dubna 1920, čis. 314 sb. z. a n.

Obdobné použití zákonného ustanovení čl. VI. § 42 čis. 2 zákona ze dne 19. ledna 1928, čis. 23 sb. z. a n., které platí jen pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, není přípustné.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1934, R I 1498/34.)

K vydobytí peněžité pohledávky povolil soud prvé stolice exekuci zabavením a přikázáním k vybrání pohledávky dlužnice za jejím otcem na placení výživného. Rekursní soud vyhověl rekursu dlužnice potud, že povolil exekuci zabavením pohledávky dlužnice za poddlužníkem a to ohledně splátek dospělých do 1. září 1934 na částku 2.333 Kč a ohledně splátek dospělých od 1. října 1934 na měsíční splátky po 400 Kč s tím, že dlužnici musí zůstatí volným roční příjem 4.000 Kč.

Důvody: Vymáhající věřitel vede exekuci na pohledávku dlužnice z usnesení okresního soudu ze dne 26. března 1929. Z tohoto usnesení vyplývá, že jde o vyživovací nárok dlužnice proti jejímu otci Janu K-ovi, záležející v tom, že Jan K. má platiti dlužnici od 1. října 1931 měsíčně předem vždy prvního každého měsíce 400 Kč a to po pět let, to jest 60×400 Kč. Podle § 291 ex. ř. lze na pohledávky výživného, spočívající na zákonném předpisu, povolití exekuci jen, pokud roční důchod převyšuje 1.800 Kč, je-li dlužník k výdělku neschopný a nucen žiti z tohoto výživného. Částka 1.800 Kč zvyšuje se ve smyslu zákona ze dne 15. dubna 1920, čis. 314 sb. z. a n., na 4.000 Kč. Vymáhající věřitel tvrdil v exekučním návrhu, že obmezení podle § 291 ex. ř. nepřichází v úvahu, ježto dlužnice jest schopná k výdělku a jest majitelkou veikostatku. Pouhé tvrzení těchto okolností nestačí, ježto jde o obmezení exekuce, k němuž jest hleděti z úřadu; vymáhající věřitel měl proto prokázati své tvrzení, že obmezení v souzeném případě nedopadá (rozh. čis. 5521 sb. n. s.). Ježto tak neučinil, jest šetřiti ustanovení § 291 ex. ř. Pokud jde o zbytek pohledávky od 1. listopadu 1931 do 1. září 1934, jest vycházeti z toho, že tento zbytek 14.000 Kč při 400 Kč měsíčně týká se 35 měsíců. Ježto celkový příjem činí ročně 4.800 Kč, lze zabaviti jen 800 Kč, to jest z měsíčních 400 Kč jen 66 Kč 66 h. V 35 měsících bylo tudíž zabavitelno 2.333 Kč 34 h. Na tento zbytek jest tudíž exekuce přípustná, co do dalšího bylo exekuční návrh zamítnouti. Pro splátky dospělé po 1. říjnu 1934 bylo exekuci povolití jen s obmezením podle § 291 ex. ř.

Nejvyšší soud vyhověl částečně dovolacímu rekursu vymáhajícího věřitele a změnil napadené usnesení v ten rozum, že povolil exekuci ohledně splátek dospělých do 1. září 1934 na částku 8.750 Kč a ohledně splátek dospělých od 1. října 1934 s obmezením, že musí zůstatí volným ročním důchodem 1.800 Kč.

Důvody:

Jest přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že náleželo vymáhajícímu věřiteli podle § 55 druhý odstavec ex. ř., aby prokázal již v návrhu na povolení exekuce, že povinná jest výdělků schopna a není nucena žiti z výživného, na které vede exekuci. Že by takový průkaz byl nemožný, nelze tvrditi a okolnost, že jest obtížný, nezbavuje vymáhajícího věřitele zákonné povinnosti. K okolnostem, které stěžovatel uvádí teprve v dovolacím rekursu o schopnosti povinné k výdělku a o jejich majetkových poměrech, nelze přihlížeti jako k novotám (srov-

nej rozh. sb. n. s. čís. 9357, 9663 a 10.471, jichž se stěžovatel sám dovolává). Že by tyto okolnosti byly soudu známé, nebylo zjištěno. Povinná mluví ovšem sama o nemovitém majetku, avšak s dodatkem, že jest zadlužen a pod vnučenou správou. Rekursní soud však pochybil, pokud jde o výši částky, jež z exekuce jest vyňata, a v tomto směru bylo dovolacímu rekursu částečně vyhověti. Podle § 291 ex. ř. čl. II. zákona ze dne 17. května 1912, čís. 104 ř. z. a nařízení ze dne 30. listopadu 1917, čís. 461 ř. z., čl. II. § 1 činí tato částka 1.800 Kč. Tento předpis posud nebyl změněn a platí dále. Zákon ze dne 15. dubna 1920 čís. 314 sb. z. a n. se nevztahuje na tento případ, neboť jedná jen o omezení exekuce na platy a výslužné zaměstnanců a jejich pozůstalých, k nimž čítati nelze výživné příznané jejím otcem podle ujednání ze dne 26. března 1929. Obdobné použití zákonného ustanovení čl. VI. § 42 čís. 2 zákona ze dne 19. ledna 1928, čís. 23 sb. z. a n., které platí jen pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, není přípustné. Nejde o mezeru v zákoně, nýbrž o určitou právní normu, kterou se soudy musí řídit, pokud nebude změněna mocí zákonodárnou. Z exekuce jest proto vyňat jen roční důchod 1.800 Kč a lze tudíž zabavit z ročního důchodu povinné částku 3.000 Kč měsíčně 250 Kč, což činí za 35 měsíců 8.750 Kč.

Čís. 14063.

Exekucí zabavením a vnučenou správou dlužníkovy živnosti nejsou o sobě dotčeny svršky (stroje a zařízení), s nimiž dlužník provozuje živnost.

Míni-li ten, kdo tvrdí, že jest vlastníkem těchto svršků, že exekucí jsou zasaženy i jeho svršky, jest na něm, by se domáhal výroku o nepřípustnosti exekuce ohledně těchto svršků (které by musely býti specifikovány) a nemůže tak činiti vylučovací žalobou na samu živnost.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1934, Rv I 2538/34.)

Žalobci domáhali se na žalované společnosti, by bylo uznáno právem, že exekuce vedená žalovanou zabavením a vnučenou správou truhlářské živnosti Františka B-a jest nepřipustná. Žaloba byla zamítnuta soudy všech tří stolic, Nejvyšším soudem z těchto

důvodů:

Žaloba, o níž jde, jako žaloba vylučovací předpokládá, že povolením exekuce dotčeno bylo právo žalobců k věcem do exekuce pojatým, které výkon exekuce nepřipouští (§ 37 ex. ř.). Porušení svého práva vidí žalobci v tom, že žalovaná strana podáním ze dne 14. května 1932 učinila návrh na exekuci zabavením a vnučenou správou truhlářské živnosti dlužníka Františka B-a, ač prý, jak později svůj přednes doplnili, vlastníky strojů, veškerého zařízení a zásob jsou žalobci, a dále v tom, že

dlužníkovi zapovězeno, by jakkoliv nakládal stroji, a navrhuje, by bylo uznáno právem, že exekuce vedená zabavením a vnučenou správou truhlářské živnosti Františka B-a se nepřipouští. Jest zcela dobře myslitelné a možné, že živnost truhlářskou může dlužník František B. provozovati i bez zařízení a zásob, o nichž žalobci tvrdí, že jsou jejich vlastnictvím, a zabavení živnosti nemusí se proto ještě dotýkati věcí žalobců. Pokud se žalobci domnívají, že exekucí zasaženy jsou i jejich svršky patřící k živnosti, bylo jejich věcí, by se domáhali rozhodnutí o nepřipustnosti exekuce ohledně těchto svršků (které by musely býti specifikovány), a nelze tak činiti vylučovací žalobou na samu živnost. K podání žaloby vylučovací ohledně truhlářské živnosti nebylo proto důvodu.

Čís. 14064.

Provésti rozvrh výtěžku za věci prodané v exekuci (§ 327, čtvrtý odstavec, ex. ř.) a učiniti opatření o tom, co se má státi s výtěžkem docíleným v nesporném řízení podle čl. 310 obch. zák., náleží soudu, jenž výtěžek prodejem získal.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1934, Nd I 495/34.)

Nejvyšší soud se usnesl v exekuční věci vymáhající věřitelky firmy J. a spol. n. s. v Praze proti povinným Dr. Janu R-ovi a Julii R-ové prý v B. na Moravě pro 5.000 Kč a 7.000 Kč, a v exekuční věci Karla V-a v Praze proti téměř dlužníkům pro 1.705 Kč 10 h a konečně v nesporné věci navrhovatelky firmy Karel H. a spol. v Praze proti téměř dlužníkům o veřejný prodej podle čl. 310 obch. zák. pro 23.196 Kč k návrhu okresního soudu exekučního v Praze, aby byl podle § 47 j. n. rozhodnut jeho záporný spor o příslušnost s okresním soudem civilním pro Brno-město k provedení rozvrhového řízení, že příslušným jest okresní soud civilní pro Brno-město.

Důvody:

Předesílá se pro přehlednost stručně tento děj, jak vychází najevo z předložených spisů: 1. Firmě J. a spol. n. s. v Praze povoleny byly a) usnesením krajského soudu obchodního v Praze ze dne 6. srpna 1931 pro pohledávku 7.000 Kč, b) usnesením okresního soudu obchodního v Praze ze dne 7. srpna 1931 pro pohledávku 5.000 Kč — zajišťovací exekuce zabavením nároku dlužníků na vydání věcí movitých (stěhovacích svršků) uložených u zasilatelské firmy B. v Brně a o výkon byl dožádán okresní soud exekuční v Praze. Usnesením okresního soudu exekučního v Praze ze dne 24. září 1931 pro 5.000 Kč a ze dne 28. listopadu 1931 pro 7.000 Kč povoleny byly firmě J. a spol. n. s. přeměny zajišťovacích exekucí v exekuce uhražovací, dále příkázání zabaveného nároku k vybrání a konečně prodejové řízení v příčině

movitých věcí, jež měly býti firmou B. v Brně vydány. Okresní soud exekuční v Praze dožádal v obou případech podle § 327 třetí odstavce ex. ř. okresní soud civilní pro Brno-město za provedení řízení prodejového a rozvrhového a toto dožádání pak ještě několikrát opakoval, když provedení naráželo na obtíže. Okresní soud civilní v Brně-městě dal v protokolu ze dne 22. června 1932 sepsati pod pol. 1—45 věci vydané firmou B. a dal provést jejich veřejnou dražbu na dvakrát, nejdříve dne 18. listopadu 1933 v příčině položek 1—43 a pak dne 19. září 1934 také v příčině položek 44—45 a poukázal výtěžky depositnímu oddělení Městské spořitelny pražské v Praze. 2. Před tím již povolil okresní soud exekuční v Praze usnesením ze dne 2. srpna 1931 K a r l u V - o v i v Praze proti těmto dlužníkům pro 1.705 Kč exekuci zabavením téhož nároku na vydání movitých věcí a uvedl v povolujícím usnesení, že o příkázání zabaveného nároku k vybraní bude rozhodnuto po právní moci zabavení. Že se tak stalo, není ze spisů viděti. 3. Dříve, než byl exekuční prodej vykonán, povolil krajský soud obchodní v Praze usnesením ze dne 22. září 1933 zasilatelské firmě K a r e l H. v Praze proti těmže dlužníkům pro 23.196 Kč veřejný prodej těchže movitých věcí (stěhovacích svršků) podle čl. 310 obch. zák. a dožádal o výkon přímo okresní soud civilní v Brně-město. Krajský soud upozornil při tom na exekuce, o nichž byla svrchu řeč, a to jak okresní soud civilní v Brně-město, tak okresní soud exekuční v Praze. Toto dožádání došlo k okresnímu soudu civilnímu v Brně-město dne 24. září 1933, tedy ještě před provedením exekučních prodejů. 4. Když mělo dojiti k opatření ve příčině docílených výtěžků, odmítl je učiniti okresní soud civilní v Brně-městě, odkázav k tomu, že šlo o prodej podle čl. 310 obch. zák. a že prý tudíž má rozvrh provést okresní soud exekuční v Praze, v jehož sídle jest uložen i výtěžek. Opatření odmítl však učiniti i okresní soud exekuční v Praze, odkázav k předpisu § 327 odst. 3 ex. ř.

Z vylíčeného děje jest vyvoditi příslušnost okresního soudu civilního v Brně-městě, ať již by šlo o rozvrh výtěžku za věci v exekuci prodané (§ 327 čtvrtý odstavce ex. ř.), neb o opatření v příčině výtěžku docíleného v řízení nesporném podle čl. 310 obch. zák. V onom směru ustanovuje § 327 třetí odstavce ex. ř. způsobem nařizovacím (»hat«), že i řízení rozvrhováací má provést okresní soud, v jehož obvodu byly věci prodány. V druhém směru jde při povolení, i při výkonu prodeje podle čl. 310 obch. zák., § 47 úv. zák. k obch. zák. čl. XIII. čís. 9 úv. zák. k ex. ř. a § 385 jed. ř. — o řízení nesporné (judikát nejv. s. ve Vídni uveřejněný pod čís. 591 úř. sb. a 2298 A. Cl. a rozhodnutí nejvyššího soudu v Brně čís. 3811, 6078, 7664 a j. sb. n. s.). Podle § 385 jed. ř. má takový prodej provést i exekuční oddělení okresního soudu, v jehož obvodu věci jsou. Tím se však nestává věc věcí exekuční, nýbrž zůstává věcí nespornou, takže v té příčině chybí jakýkoli důvod příslušnosti pro okresní soud exekuční v Praze. Je zřejmé a vyplývá to z přirozené povahy věci, že opatření o tom, co se má státi s výtěžkem, náleží soudu, jenž výtěžek prodejem získal. Platí to v tomto případě tím spíše, že souběžně bylo

vedeno také exekuční řízení a že podle spisů nebylo rozeznáváno, zda jde o prodej exekuční, či o prodej v řízení mimosporném. Otázky z toho vyplývající netýkají se již sporu o příslušnost. Okolnost, že výtěžky jsou u Městské spořitelny v Praze, nehraje v otázce příslušnosti žádné role, a to ani s hlediska účelnosti, ježto může uloženými částkami disponovati právě tak lehce soud brněnský jako pražský.

Čís. 14065.

Vnucený pachtýř jest samostatným podnikatelem, jenž provozuje pachtovanou živnost na vlastní účet a na vlastní risiko. Není vázán obligacními závazky dlužníkovými.

Proti usnesení exekučního soudu, vyhovujícimu návrhu, by vnucený pachtýř hostinské a výčepnické živnosti byl upozorněn na závaznost smlouvy o výlučném odběru piva z navrhovatelova pivovaru, jest vnucený pachtýř oprávněn k rekursu.

(Rozh. ze dne 22. prosince 1934, R II 593/34.)

V usnesení, jímž jmenoval Heřmana T-a pachtýřem zabavené hostinské a výčepnické živnosti, uložil první soud pachtýři, by odbíral pivo od pivovaru v B. podle smlouvy, již uzavřel s pivovarem dlužník. K rekursu vymáhající věřitelky a pachtýře Heřmana T-a vyloučil rekursní soud z napadeného usnesení příkaz k odběru piva z pivovaru v B. D ů v o d y: Právem vytýkají rekurenti, že prvému soudu, ustanovivšímu napadeným usnesením za pachtýře Heřmana T-a, bylo se držeti pachtovních podmínek schválených soudem. Ani v dražebních podmínkách pro propachtování zabavené hostinské a výčepnické živnosti, ani, když s dražby sešlo, v návrhu vymáhající strany s pojmenováním pachtýře z volné ruky, není zmínky o převzetí závazku k odběru piva z pivovaru v B. Pivovar v B. stěžuje si na vnuceného pachtýře T-a, neučinil návrh, aby závazek povinného k odběru piva podle smlouvy byl přenesen i na pachtýře pojetím do pachtovních podmínek, nýbrž navrhl jen, by pachtýř T. byl na závaznost této smlouvy upozorněn. Poukaz prvního soudu na obdobu s ustanovením § 111 ex. ř. platným pro vnucenou správu, podle něhož vnucený správce musí vstoupiti do nájemních a pachtovních smluv uzavřených dlužníkem, nelze opřítí o ustanovení § 340 ex. ř., který připouští propachtování zabavené živnosti místo vnucené správy. Ostatně ustanovení § 111 ex. ř. vztahuje se jen na smlouvy nájemní (pachtovní) a nelze je rozšiřovati i na jiné osobní závazky, dlužníkem před povolením vnucené správy převzaté, jak rekurenti právem na to poukazují. Uchýlil-li se tedy první soudce, ustanoviv Heřmana T-a pachtýřem, od schválených již pachtovních podmínek, uloživ mu současně zmíněný závazek k povinnému odběru piva, právem si na to stěžuje vymáhající věřitelka a pachtýř T. Nelze přisvědčiti pivovaru, že pachtýř T. není k rekursu oprávněn. Ježto zá-

vazek k odběru piva byl pojat do usnesení, jímž byl ustanoven pachtýřem, aniž mu při rocích, jeho ustanovení předcházejících, byla sdělena změna pachtovních podmínek, pojetím takového závazku pro pachtýře, je i on k rekursu oprávněn.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu přistoupivšího věřitele pivovaru v B.

D ů v o d y:

Pokud se týče oprávnění vnučeného pachtýře Heřmana T-a k podání rekursu, poukazuje se dovolací stěžovatel na příslušné odůvodnění napadeného usnesení. Pokud jde o otázku, zda pachtýř je vázán smlouvami ujednanými dlužníkem s třetími osobami, jest přisvědčiti právnímu názoru rekursního soudu, že tu nedopadají předpisy exekučního řádu platné pro vnučeného správce. Tento jest orgánem soudu, jenž provozuje správu na místě dlužníka, a pro něho jsou ovšem závazné smlouvy dlužníkovy (srov. rozh. sb. n. s. čís. 3451, 5173, 12.919). Vnučený pachtýř jest však samostatným podnikatelem, jenž provozuje pachtovanou živnost na vlastní účet a na vlastní risiko a není nijak vázán obligačními závazky dlužníkovými. Nemohlo proto býti vyhověno návrhu, jež učinil dovolací stěžovatel v podání ze dne 3. dubna 1934, aby vnučený pachtýř byl upozorněn na závaznost smlouvy o výlučném odběru piva. Změnu pachtovních podmínek dovolací stěžovatel nenavrhł, jak již rekursní soud správně vystihł, což dovolací stěžovatel ani nevyvrací.

Věcný seznam abecední.

Adopce viz osvojení.

Advokát (právní zástupce): podpis jeho viz tamže.

- plná moc viz plná moc procesní.
- doručení jemu (§ 93 c. ř. s.) viz doručení.
- **nucené zastupování advokátem**: v advokátském sporu může uzavřít soudní smír před sborovým soudem jen advokát jménem strany čís. 13.803.
- **odměna**: pactum de quota litis viz neplatnost smlouvy.
- spor advokáta s klientem o zaplacení odměny a výloh nepatří před pracovní soud, jenž projednával původní spor; ustanovení § 94, druhý odstavec, j. n. platí jen pro příslušnost soudů řádných, nikoliv i pro příslušnost pracovního soudu čís. 13.896.
- **ručení jeho**: úkol zástupce chudých, ustanoveného pro žalobu pro spor u určitého soudu, skončil pravoplatným odmítnutím žaloby pro nepříslušnost tohoto soudu; bylo na žalobci, by si pro spor u příslušného soudu opatřil nového zástupce chudých, a zařídil, aby žaloba včas (§ 232, třetí odstavec, c. ř. s.) byla podána u příslušného soudu čís. 13.166.
- **zápis do seznamu advokátů (kandidátů advokacie)**: jde-li o odvolání z rozhodnutí vrchního soudu o započtení doby do přípravné praxe kandidáta advokacie, jest na výboru advokátní komory, by spisy předložil vrchnímu soudu, jenž pak podle obdoby §§ 205 a 206 jedn. řádu rozhodne o předložení spisů nejvyššímu soudu čís. 13.319.
- ani za platnosti zákona čís. 100/1931 není odvolání kandidáta advokacie z usnesení výboru advokátní komory, jímž bylo rozhodnuto o započtení doby do advokátské praxe, vázáno patnáctidenní rekursní lhůtou § 36 (1) zák. čís. 100/1931 čís. 13.437.
- ustanovení § 6 adv. řádu žádá jen, aby bylo hlasujícího rady sborového soudu v této vlastnosti po pět let použito, aniž by způsob použití obmezovalo výhradně na činnost přímo u sborového soudu; byla-li mu tudíž přidělena soudcovská činnost u okresního soudu v sídle sborového soudu, působil tím ve vlastnosti hlasujícího rady jako člen sborového soudu a jest mu započítá i tuto dobu do pětileté doby stanovené v § 6 adv. řádu čís. 13.679.

Aero viz letectví.

Akcept směnečný viz směnka.

Akcie: předešlo-li v stanovách akciové společnosti, že »odprodej akcií na někoho, kdo není akcionářem, se může státi jen s přivolením správní rady«, vztahuje se to nejen na prodej dobrovolný, nýbrž i na prodej exekuční; lhotejtno, že byly akcie na kupitele přepsány podle § 268 ex. ř. čís. 14.017.

Akciová společnost viz společnost akciová.

Akordní práce: pokud potřeboval dělník bez své viny pro přikázané akordní práce delší dobu než normální čís. 13.306.

Aktivní oprávnění ke sporu viz oprávnění ke sporu.

Aktuár viz pomocná soudní služba.

Alimentační zákon viz výživné.

Anglie: bylo-li umluveno placení efektivně v anglických librách a byl-li dlužník v prodlení s placením, má věřitel nárok, aby se mu dostalo tolik, kolik mu příslušelo v den splatnosti, bylo-li placeno podle kursu v den placení a nikoli podle vyššího kursu v den splatnosti č. 13.572.

— sekvestrace cenných papírů viz sekvestrace.

Automobil (motorové kolo): zabavitelnost viz exekuce (§ 251 č. 6 ex. ř.).

— k odevzdání (nákladního) automobilu se vyžaduje jeho hmotné odevzdání č. 13.545.

— je-li ručební povinnost pojišťovny podmíněna tím, že řidič ustanovený pojistníkem musí mít úřední vůdčí list, jest výrazem »úřední vůdčí list« v pochybnostech rozuměti úřední vůdčí list vůbec, nikoliv úřední vůdčí list, opravňující k vedení toho druhu vozidla, jež bylo pojištěno č. 13.547.

— pokud kupitel auta jeho upotřebením nedoznal újmu na nároku podle § 934 obč. zák. č. 14.060.

Automobilový zákon (č. 162/1908 ř. zák.): § 1: traktor není silostrojem ve smyslu § 1 zákona č. 13.610.

— § 1 (1): o »provoz« ve smyslu § 1 (1) zák. jde i tehdy, když síly určené k pohonu silostroje jsou v činnosti, aniž by se silostroj pohyboval; přeruší-li autobus na chvíli v zastávce jízdu, by z něho cestující vystoupili nebo do něho nastoupili, nebyl tím jeho provoz přerušen č. 13.264.

— úraz cestujícího byl v příčinné souvislosti s vadnou povahou silostroje, chytli-li se cestující při vystupování vnější rukojeti a při tom byla ruka jeho poraněna přivíranými dveřmi č. 13.264.

— pohybuje-li se silostroj samočinně po silnici, ježto byla živelní síla k jeho pohybu určená zastavena nebo že se samočinně dal do pohybu, nebyv s kopce dostatečně zajištěn, takže se dal do pohybu jinou živelní silou, vlastní tíhou, nepřerušuje takové ať nahodilé ať úmyslné vypnutí motorické síly provoz ve smyslu automobilového zákona č. 13.944.

— natáčení motorového vozidla připraveného k odjezdu spadá pod pojem provozu č. 13.998.

— § 1 (3): zapůjčil-li zástupce automobilových závodů své auto tomu, kdo pro něho jako subagent sprostředkoval prodeje aut, subagent pak převzal písemným prohlášením závazek, že bude se zapůjčeným vozem jezdit na vlastní zodpovědnost a že plně ručí za nehody z používání vozu, jakož i že bude hraditi ze svého nákladu na opravy a na pohonné prostředky, že si obstará garáž na svůj náklad v místě, rozdílném od bydliště zástupce, kde i auto převzal, garáž obstaral, rozhodoval sám o jízdách autem a pohonné prostředky a součástky auta svým nákladem hradil, s počátku tak, že je odebíral od zástupce, jenž kupními cenami zatěžoval konto subagentovo, — byl silostroj přenechán na účet a nebezpečnost subagentovo (§ 1 (3) aut. zák.); zástupce přestal být pánem vozby po dobu, po níž subagent umístil auto v garáži a výhradně rozhodoval o jízdách autem; úmluva, jak se stala mezi zástupcem a subagentem, není neplatná podle § 13 aut. zák. č. 13.213.

— přispěl-li jeden ke společnému podnikání svou koncesí autodopravní a tím, že provoz podniku řídil, kdežto druhý vnesl do společného podniku autobus, propůjčiv jej ke společenskému používání a propůjčiv k těmto účelům i svého šoféra, při čemž zisk měl příslušet oběma zúčastněným, jde o smlouvu společenskou podle § 1175 obč. zák. a jsou oba společníci spolupodnikateli na společný účet a nebezpečí ve smyslu § 1 odst. (3) aut. zákona, z nichž ručí každý společně a nerozdílnou rukou s druhým spolupodnikatelem za náhradu škody z provozu autobusu; při tom je lhotejno, zda spolupodnikatel, jenž vnesl do společnosti autobus, jest vlastníkem autobusu, či zda mu byl jeho vlastníkem jen propůjčen k provozu na vlastní účet a nebezpečí č. 13.222.

— odebere-li si vlastník auta spravené auto sám v dílně, nebo ustanovi-li osobu, která má obstarati dodání auta, neděje se dodávací jízda v provozu a na účet a na nebezpečí zhotovitele díla, nýbrž vlastníka auta; není třeba, aby určená osoba měla úmysl převzít dopravu jménem vlastníka a by věděla, že jí doprava auta byla svěřena z příkazu vlastníka č. 13.546.

— § 1 (4): jízdou »na černo« rozumí se každá jízda podniknutá bez vědomí a bez příkazu podnikatele provozu k jinému než smluvnímu účelu a ručí za ni vlastník silostroje, je-li podnikatelem provozu a nebyl-li mu silostroj odňat objektivně bezprávným činem; vyžaduje se objektivně bezprávné odnětí stroje, nikoliv odnětí jiných předmětů (pohonných látek) č. 13.314.

— při jízdě na černo nezáleží na tom, kdo při osudné jízdě stroj řídil, zda provozní zřízenec vlastníka silostroje, či s vědomím zřízence osoba jiná č. 13.314.

— § 2: vnikal-li rozbitou ochrannou skleněnou tabulí do autobusu průvan, nedělo se tak následkem, nýbrž jen při provozu silostroje, a není tato okolnost, jež vyvolala újmu na zdraví cestujícího, v příčinné souvislosti se zvláště nebezpečnou povahou silostroje a jeho provozu č. 13.443.

— v tom, že průvodčí autobusu neuzavřel před započítím jízdy bez vyzvání dveře mezi řidičským stanovištěm a vnitřkem autobusu, nelze spatřovati jeho neopatrnost č. 13.443.

— plně vyvinění řidiče (podnikatele jízdy) nelze spatřovati v tom, že řidič nejel větší rychlostí než 6 km, vyžadoval-li stav na křižovatce toho, aby řidič volil takovou rychlost, aby byl pánem rychlosti a neohrožoval bezpečnost osob a majetku č. 13.546.

— zavinění poškozeného: v tom, že cyklista, jenž slyšel za sebou blížící se motorové vozidlo, neuhnul ze středu silnice doleva, jest spatřovati jeho spoluzavinění na úrazu ze srážky s motorovým vozidlem; lhotejno, zda cyklista byl na blížícím se motoru upozorněn daním výstražného znamení či hukotem blížícího se motoru č. 13.327.

— žalovaný majitel automobilu se nevyvinil podle § 2 aut. zák., připustiv poškozeného k tomu, by natáčel motor, ač nebyl z vlastní zkušenosti přesvědčen o tom, že poškozený umí s motorovou klikou zacházeti č. 13.998.

— § 8: dráha ručí za své zaměstnance jen, je-li prokázána jejich nezdatnost (§ 1315 obč. zák.); pokud nebyl závorář nezdatným č. 13.610.

— § 9: postupník ze zákona (okresní nemocenská pojišťovna) může opřít příslušnost pro uplatnění náhradní nárok o příslušnost podle § 9 aut. zák.; lhotejno, že jest nárok poškozeného posuzovati podle občanského práva a zda jde na straně žalované o nerozlučné společníky v rozepři, či jen o nevlastní společenství v rozepři č. 13.595.

— § 10: zástavní právo zákonné viz tamže.

Aval viz směnka.

Aviso viz návěstní doložka.

Bagatelní nároky viz nepatrné věci.

Bahenní obklady viz lázně.

Banka: přiročí viz tamže.

— obchodování s cennými papíry a losy jest činností bankéřskou č. 13.439.

— při bankovním depositu (cenných papírů) může jíti o úhrnkové depositum, sberné depositum a nepravdělnou úschovu; znaky těchto odrůd; byly-li v depositu banky u anglického bankéře vloženy jen cenné papíry jejich komitentů, šlo o tak zv. sberné depositum; komitenti nepozbyli vlastnictví k cenným papírům a stihají je následky sekvestrace a desekvestrace cenných papírů v Anglii jako náhoda (§ 1311 obč. zák.) č. 14.055.

Báňské bratrské pokladny viz pokladny bratrské.

Báňský podnik viz hory.

Belgie: vzájemnost (věst. min. sprav. č. 4/23) č. 13.554.

Berní exekuce viz exekuce berní.

- **úřad:** zmocnění berních úřadů podle § 345 odstavec (4) zákona č. 76/1927 nejde tak daleko, by se v zastoupení státu mohly s právním účinkem vzdávat nabytých knihovních práv pro daně, jichž vymáháním jsou pověřeny č. 13.146.

Bernská úmluva o přepravě zboží viz doprava železniční mezinárodní.

Bez důvodné obohacení viz obohacení bez důvodné (kondikce).

Bezelstnost: při komisioním prodeji nesejde na tom, zda kupitel věděl, že koupená věc nepatří komisionáři, nýbrž třetí osobě; stačí přesvědčení nabyvatelovo, že prodávatel (komisionář) jest oprávněn ku prodeji č. 13.464.

- provedl-li ten, kdo koupil přidělový statek, opravy (adaptace) obytného stavení dříve, než bylo rozhodnuto Státním pozemkovým úřadem o schválení koupě, nebyl bezelstným držitelem statku č. 13.870.

Bezprostřednost viz dovolání (§ 503 č. 2 c. ř. s.).

Bezúčinnost nálezu rozhodčího soudu viz rozhodčí soud.

Běžný účet: kontokorent viz tamže.

- zatížení na běžném účtě (oznámení dlužníkovi o tom) jako jednostranné jednání nebo jednostranný projev vůle jest právní skutečností, jež nemůže býti předmětem žaloby určovací podle § 228 c. ř. s. č. 13.343.

Bilance stabilizační viz společnost komanditní.

Biograf viz kinematograf.

Blankosměnka viz směnka.

Bolestné viz náhrada škody (§ 1325 obč. zák.).

Bratrské pokladny viz pokladny bratrské.

Brno: služební pragmatika pro úředníky a zřizence města; s hlediska § 54 odstavec pátý služ. pragm. stačí, byl-li omluvný důvod nemoci prokázán zaměstnancem i dodatečně č. 13.962.

- smlouvou ze dne 1. prosince 1898 mezi obcí Brněnskou a rakouskou společností »Union« (právní předchůdkyní Společnosti brněnských pouličních drah elektrických) byly upraveny jen právní poměry mezi společností »Union« a obcí Brněnskou jako koncesionářkou pouličních drah; zaměstnanec Společnosti brněnských pouličních drah elektrických v Brně nemůže z ustanovení § 19, odstavec 5, smlouvy vyvozovati nárok na vrácení jemu srážených příspěvků na nemocenské a pensijní pojištění; zaměstnanec Společnosti brněnských pouličních drah elektrických, dav si vyplatiti jednorázovou výpomoc, jež podle vyhlášky měla býti i náhradou za odpracované hodiny nad zákonnou pracovní dobu, dal najevo, že souhlasí s dohodou o náhradě za hodiny přes čas do té doby odpracované č. 14.005.

Břimě důkazní viz důkaz.

Budějovičtí pravovárečníci viz pravovárečníci.

Bursa: rozhodčí soud viz rozhodčí soud bursovní.

Bydliště oddělené viz prozatímní opatření (§ 382 č. 8 ex. ř.).

Byt: služebnost viz tamže.

- dlužníka za vnučené správy (§ 105 ex. ř.) viz správa vnučená.
- domovnícký viz domovníci.
- spoluvlastníka ve společném domě č. 13.768.
- ujednal-li majitel domu s třetí osobou před povolením vnučené správy domu, že může zadarmo (bez dalších platů) do jeho smrti užívatí bytu v domě, nepozbyla tato smlouva platností zavedením vnučené správy; vnučený správce musí převzít tuto smlouvu a nemůže třetí osobě vypovědětí byt pro neplacení činže č. 13.974.
- obchodní místnosti, v nichž nájemce provozuje kupeckou živnost prostorově oddělené od bytu, nestaly se součástí jeho bytu a nepozbyly povahy samostatné provozovny tím, že jsou v témže domě jako byt a že byly s ním současně najaty č. 14.012.

- **služební:** kdo byl propuštěn ze služby, jest povinen vykliditi služební byt a to, i kdyby, jak má za to, propuštění nebylo důvodné č. 13.516.
- z toho, že cena přiděleného naturálního bytu železničního zaměstnance přesahuje zaměstnancův místní přídavek, vyplývá jen, že zaměstnanec nesmí býti na naturální byt sráženo více, než činí jeho místní přídavek, nelze však z toho vyvozovati, že zaměstnanec není možné, by se do takového bytu nastěhoval, a že mu proto přísluší nárok na diety pro nemožnost ubytování č. 13.951.

Bytová lichva viz lichva bytová.

Bytové družstvo viz společenstvo stavební (bytové).

Celní zákon viz clo.

Cena kupní viz smlouva kupní.

- **obecná nemovitosti** viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti.
- **přejímací:** rozvrh její viz pozemková reforma (náhradový zákon).
- **zkrácená** viz zkrácení přes polovinu ceny.

Cenné papíry: obchodování s cennými papíry a losy jest činností bankéřskou č. 13.439.

- pokud jest je pokládati za věci dělitelné; oprávnění dědiců domáhati se vydání jich částí na tom, u něhož byly pro pozůstalost složeny č. 13.512.
- sekvestrace jich v Anglii viz sekvestrace.

Cese viz postup.

Cesta veřejná viz veřejný statek.

Cestář okresní viz zaměstnanec okresní.

Církev: kongrua viz tamže.

- **československá:** za »příslušného duchovního správce« ve smyslu § 12 zák. č. 320/1919 nelze pokládati toho, kdo nemá podmínek, jež by ho podle ústavy (československé) církve činily způsobilým, aby byl jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, třebaže jest církví ustanoven duchovním správcem; ten, kdo nemá těchto podmínek, nemůže být ani platně delegován příslušným duchovním správcem k přijímání slavnostního přivolení ke snátku č. 13.309.

Císařské statky: přípustnost pořadu práva pro nárok pragmatikálního úředníka na bývalých soukromých císařských statcích v Čechách, jenž byl pravo-platným nálezem ředitelství statků degradován a ze služby bez nároku na pensii propuštěn a jenž se domáhá na Československém státu na základě úmluvy mezi republikou Československou a republikou Rakouskou ze dne 30. listopadu 1923 (ratifikované a vyhlášené pod č. 187 sb. z. a n. na rok 1931) určení, že se jeho propuštění ze služeb na bývalých císařských statcích stalo neprávem a že byl neprávem degradován, a placení pense č. 13.365.

Cizí měna: v pojišťovací smlouvě č. 13.193.

- **valuta:** připustil-li ten, komu finanční úřady zabavily cizí valuty podle § 5 vl. nař. č. 113/1919, že jednal proti zákonu, vzdav se zároveň nároku na vrácení zabavené valuty a zažádav, aby bylo upuštěno od dalšího trestního řízení, v čemž mu bylo vyhověno, nemůže se domáhati na československém státu vrácení zabavené valuty z důvodu obohacení žalovaného státu č. 13.297.

Cizoložství: bývalý manžel nemůže se domáhati náhrady majetkové škody na tom, kdo, dopustiv se cizoložství s bývalou manželkou žalobcovou, rozvrátil manželství, takže bylo nakonec rozloučeno č. 13.357.

- manžel matky dětí, jichž manželský původ nebyl oduznán, nemůže se domáhati náhrady škody na jiném muži z důvodu, že dopustiv se cizoložství s manželkou žalobcovou, zplodil s ní děti, o něž se musel starati žalobce č. 13.617.

Cizozemská společnost viz společnost cizozemská.

Cizozemsko: pensijní fond zaměstnanců vídeňské banky; pokud není sociálně-pojišťovací ústavem podle § 31 č. 3 zák. o ochr. náj. č. 13.359.

Cizozemský rozhodčí soud viz rozhodčí soud cizozemský.

Clausula rebus sic stantibus: při výživném viz výživné.

Clo: vl. nař. č. 95/1930 má moc zákona; odesílatel, jenž žádal za takový způsob celního řízení, jak ho předpisuje § 4 vl. nař. č. 95/1930 sb. z. a n., jest povinen hradit železnici veškeré výlohy spojené s prozkoumáním povahy mouky; k nim patří i zdržné; pro otázku platnosti vládního nařízení pro celní úkony a vybrání zdržného jest rozhodným den, kdy byly tyto úkony předsevzaty č. 13.524.

- nejde o nárok ze správy pro právní vady zboží, nýbrž o nárok na náhradu škody, jež byla kupiteli způsobena tím, že pro opožděné dodání muselo být zboží dodané z ciziny vyceno podle vyšší sazby, než jak by tomu bylo bývalo, kdyby bylo dodáno včas; stát, jemuž byla jako kupiteli způsobena škoda tím, že pro opožděné dodání (pro dodání z jiné cizí země) muselo být zboží vyceno podle vyšší sazby, než jak tomu bylo, kdyby bylo dodáno včas, jest oprávněn domáhat se náhrady na prodávateli č. 13.727.

Kondikce viz obohacení bezdůvodné (kondikce).

Constitutum possessorium viz převod vlastnictví.

Časopis: vzájemné útočení; pokud lze je podřadit pod zákon o nek. soutěži č. 13.413.

- smlouva, již se majitel, vydavatel a odpovědný redaktor časopisu zavázal, že uveřejní »zasláno«, ponese-li druhá strana všechny následky případného soudního sporu, zejména následky finanční, se přiči dobrým mravům a je nicotná podle § 879 obč. zák. č. 13.958.

Čekací lhůta viz pojištění smluvní.

Československá církev viz církev československá.

Československý stát viz stát československý.

Čin konkludentní: okolnost, že zaměstnanec po celou dobu, co byl zaměstnán, nepožadoval odměnu za nepovolené práce přes čas a zvláště ji neúčtoval v měsíčních výkazech, neodpodstatňuje ještě o sobě závěr, že se zaměstnanec chtěl úplaty za mimořádné úkony vážně a svobodně zřici, šlo-li o zaměstnance hospodářsky na zaměstnavateli závislého, jenž se mohl důvodně obávat, že bude jinak ze zaměstnání propuštěn a vydán nebezpečí nezaměstnanosti a bídy, tím spíše, kladl-li zaměstnavatel velkou váhu na brzké ukončení prací zaměstnanci svěřených a pobízel-li ustavičně k jejich urychlení č. 13.235.

- tím, že se dal odsoudit rozsudkem pro zmeškání k zaplacení premie z pojišťovací smlouvy proti škodám z povinného ručení, uzavřené jinou osobou za něho bez řádného zmocnění, a dopustil i vedení exekuce, neschválil vlastník auta mlčky pojišťovací smlouvu č. 13.246.

- z toho, že se dělník hlásil do práce v jiném továrním oddělení dobrovolně, znaje pracovní a mzdové poměry v něm, nelze nepochybně usoudit, že tím projev il mlčky svou vůli, že jest srozuměn i s nižší mzdou v tomto oddělení vyplácenou č. 13.306.

- v tom, že dlužník, jsa žalován o zaplacení celé pohledávky, v první stolici nenamítal vyrovnání, jest spatřovat i vzdání se výhod z něho plynoucích č. 13.400.

- z přihlášky a žádosti o udělení hlasovacího práva o sobě neplyne, že se věřitel vzdal mlčky svého oddělného práva; otázku, zda se věřitel vzdal mlčky svého oddělného práva, jest posuzovat podle jednotlivého případu s hlediska hmotněprávního podle § 863 obč. zák. č. 13.686.

- obecní zastupitelství může projevit svou vůli a zavázat se jen způsobem předepsaným v obecním zřízení, nikoliv konkludentním činem č. 13.862.

Činovníci družstva viz společenstvo.

— **obce:** pořad práva viz tamže (obec).

Činže ve smyslu § 1101 obč. zák. viz zástavní právo zákonné.

Číšník: vrchní číšník, jenž má přijímat platy od hostů a dozírat na podřízený mu personál a jen v době nutné potřeby též obsluhovat hosty, jest obchodním pomocníkem č. 13.476.

- zaměstnavatel nebyl oprávněn žádati na vrchním číšníku, by se po dobu celého týdne obmezil jen na obsluhu a aby se při tom podrobil dozoru jiného zaměstnance; učinil-li zaměstnavatel zaměstnanci v tomto směru jen návrh a nepřijal-li ho zaměstnanec, bylo na něm, aby práci, k níž byl jmenován, nadále konal, pokud se týče k jejímu konání byl ochoten, ale nesměl opustit práci, aniž svůj důvod oznámil zaměstnavateli; nařídil-li však zaměstnavatel zaměstnanci by konal práce jiného podřízeného druhu, než ke kterým byl podle smlouvy povinen, a trval-li na tom, aby tyto práce konal i v době výpovědní, mohl zaměstnanec takovou změnu služebních úkonů důvodně odmítnouti, aniž by tím zavdal důvod k propuštění č. 13.476.
- zproptné jako odměna za práci přes čas č. 13.558.

Členský podíl viz společenstvo výrobní a hospodářské.

Daň: exekuce berní viz tamže.

- — přednostní pořadí viz dražba v nuceně nemovitosti.
- — zákaz, aby si právní zástupci nedali slíbiti určitou část toho, co bude straně přičeno (§ 879 č. 2 obč. zák.), vztahuje se i na úmluvu o procentuálním honoráři z dosažených slev na daních a dávkách (z majetku a z přírůstku na majetku) č. 13.164.
- — nicotnou jest úmluva, kterou ujedná advokát se svým klientem za zastupování jako odměnu určitá procenta z částky, která mu bude slevna na daní; lhotejně, že závazek takový převzala komanditní společnost, nikoliv její osobně ručící společník, jímž byla daňová sleva vymozena č. 13.580.
- — pokud se záruční prohlášení peněžního ústavu veřejně účtujícího k zajištění veřejnoprávních nároků ve smyslu vl. nař. č. 87/1918 (odst. 5 prováděcího nař. č. 46/1919) vztahuje i na dávku z majetku a přírůstku na majetku č. 13.194.
- — zaručil-li se peněžní ústav jen do určité výše, ručí jen za daně a dávky v té výši, nikoliv i za jejich příslušenství, vyplývající z této částky č. 13.194.
- — ustanovení prvního odstavce § 13 konk. řádu č. 64/1931 se netýká daňových pohledávek č. 13.411.
- — při exekuci na pohledávky čl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu daně činžovní a daně z obratu, jsou majetkové hodnoty, na které se vede exekuce, označeny s dostatečnou určitostí tím, že jsou uvedeny jak budovy, z nichž se vybírá činže, tak výkony, z nichž je platiti daň z obratu; k zabavení těchto daní do budoucnosti stačí, že je jejich právní důvod (zákonitá povinnost vymáhajícího věřitele k placení těchto daní) již založen č. 13.571.
- z příjmů, důchodová (zák. č. 76/1927): zmocnění berních úřadů podle § 345 odstavec (4) zák. č. 76/1927, nejde tak daleko, by se v zastoupení státu mohly s právním účinkem vzdávat i nabytých knihovnických práv pro daně, jichž vymáháním jsou pověřeny č. 13.416.
- — v návrhu na povolení exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek čl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu srážek na daň důchodovou zaměstnanců vymáhajícího věřitele, jest majetková hodnota, na kterou se vede exekuce, s dostatečnou určitostí označena, uvedl-li vymáhající věřitel jména jednotlivých zaměstnanců a příslušné obvody berních správ č. 13.571.
- — povolení exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek čl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu srážek na daň důchodovou,

k nimž jest vymáhající věřitel povinen při výplatě služebních požitků svých zaměstnanců, může se státi i co do pohledávek státu, jež dosud nevznikly, jen když je již platně založena zákonitá povinnost vymáhajícího věřitele k provedení srážek č. 13.571.

- ustanovení § 341 zák. č. 76/1927 nenabýlo dosud účinnosti č. 13.647.
- význam ustanovení čl. XVI. (1) b) jest ten, že, byla-li smlouva uzavřena do jednoho měsíce od vyhlášení zákona, platí úmluva o přesunutí přímé daně i po dni, kdy by ustanovení § 341 nabýlo účinnosti až do vypršení úmluvy, kdežto smlouva uzavřená později a obsahující takovou úmluvu má v tom směru míti platnost jen do dne, kdy ustanovení § 341 nabude účinnosti č. 13.647.

Dar: prohlásil-li vlastník nemovitosti v listině, že nemovitost daruje, že ji postoupil obdařenému do neobmezeného vlastnictví, a udělil-li výslovný souhlas k tomu, aby vlastnické právo k nemovitosti bylo knihovně převedeno na obdařeného, a odevzdal-li obdařenému tuto listinu, projevil zřetelně vážnou vůli, mu nemovitost nejen darovati, nýbrž i odevzdati, a obdařený darování v tomto smyslu přijal; v takovém případě nešlo o darování bez skutečného odevzdání č. 13.168.

- slib výpravy (§ 1231 obč. zák.) přes meze zákonné povinnosti k výpravě, ať tu takové povinnosti nebylo, ať byla po právu jen menší měrou, jest považovati za darování bez odevzdání, jež vyžaduje formu notářského spisu č. 13.249.
- k právnímu jednání, jímž postoupil otec svůj nárok na služební požitky dětem a jehož důvodem byl nárok dětí na výživu, nebylo třeba formy notářského spisu ani schválení opatrovnického soudu ani zřízení opatrovníka k činu č. 13.626.
- předmětem darování může býti i zřízení osobní služebnosti č. 13.945.

Dávka(y): pokud se záruční prohlášení peněžního ústavu veřejně účtujícího k zajištění veřejnoprávních nároků ve smyslu vl. nař. č. 87/1918 (odst. 5 prov. nař. č. 46/1919) vztahuje i na dávku z majetku a přírůstku na majetku; zaručil-li se peněžní ústav jen do určité výše, ručí jen za daně a dávky v té výši, nikoliv i za jejich příslušenství, vyplývající z této částky č. 13.194.

- z **jízdného:** nepoživá zákonného zástavního práva podle § 21 zák. č. 116/1927 č. 13.842.
- z **majetku** (zák. č. 309/1920): kdo prodal a knihovně převedl nemovitost před 8. květnem 1920, zavázav se, že veškeré nepřevzaté a před vkladem tržové smlouvy knihovně váznoucí dluhy a závady ze svého zastoupí a k výmazu převede, není v poměru k nabyvateli ani podle smlouvy ani podle zákona povinen zaplatiti čs. státu nedoplatek dávky z majetku, který byl na prodané nemovitosti vložen jako závazek prodatele, a nemovitost od závazku toho odbřemeniti č. 13.320.
- byla-li nemovitost, jež patřila prodávajícímu dne 1. března 1919, prodána před 8. květnem 1920, jest prodávající osobně podroben dávce z majetku a z přírůstku na majetku připadající na prodanou nemovitost, nelze však proti nabyvateli uplatňovati ručení prodané nemovitosti za osobní dluh prodávajícího; byl-li přes to nedoplatek dávky z majetku vložen na prodanou nemovitost jako závazek prodávajícího v době, kdy vlastním nemovitosti již byl (další) nabyvatel, bylo věcí (dalšího) nabyvatel, by se bránil tomuto vkladu jako neoprávněnému, nevznikl mu však z tohoto vkladu nárok proti prodávajícímu ani na depuraci ani na zaplacení dávky čs. státu podle § 1404 obč. zák. č. 13.320.
- z **přírůstku hodnoty nemovitosti** (nař. č. 143/1922 sb. z. a n., dodatek III.): při stanovení obecné ceny pozemku k určitému dni jest přihlížeti i k omezením, která v té době na základě zákonů o pozemkové reformě stíhala vlastníka pozemku, odnímající pozemek ten z volného trhu č. 13.407.

- v odhadním řízení za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty nemá hodnota investic vliv na stanovení hodnoty pozemku, jež má býti určena soudním odhadem č. 13.407.
- ustanovení § 35 odhadního řádu č. 100/1933 týká se jen řízení exekučního, nikoliv i odhadního řízení za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty; proti usnesení, jímž byla stanovena odhadní cena nemovitosti, přísluší v tomto případě opravné prostředky podle zákona č. 100/1931 ú. s. 13.950.

Dávky výměnkářské viz dražba v nuceně nemovitosti (§ 216 posl. odst. ex. ř.).

Defensivní známky viz známky.

Delegace soudu: v pracovním soudnictví není přípustná delegace jiného soudu z důvodů vhodnosti č. 14.004.

Deposice soudní viz složení na soudě.

Depositum viz smlouva schovací.

Depurační povinnost: kdo prodal a knihovně převedl nemovitost před 8. květnem 1920, zavázav se, že veškeré nepřevzaté a před vkladem tržové smlouvy knihovně váznoucí dluhy a závady ze svého zastoupí a k výmazu převede, není v poměru k nabyvateli ani podle smlouvy ani podle zákona povinen zaplatiti čs. státu nedoplatek dávky z majetku, který byl na prodané nemovitosti vložen jako závazek prodávajícího, a nemovitost od závazku toho odbřemeniti č. 13.320.

- byla-li nemovitost, jež patřila prodávajícímu dne 1. března 1919, prodána před 8. květnem 1920, jest prodávající osobně podroben dávce z majetku a z přírůstku na majetku připadající na prodanou nemovitost, nelze však proti nabyvateli uplatňovati ručení prodané nemovitosti za osobní dluh prodávajícího; byl-li přes to nedoplatek dávky z majetku vložen na prodanou nemovitost jako závazek prodávajícího v době, kdy vlastním nemovitosti již byl (další) nabyvatel, bylo věcí (dalšího) nabyvatel, by se bránil tomuto vkladu jako neoprávněnému, nevznikl mu však z tohoto vkladu nárok proti prodávajícímu ani na depuraci ani na zaplacení dávky čs. státu podle § 1404 obč. zák. č. 13.320.

Devalvace měny viz měna.

Devisová opatření: předpisy vl. nař. č. 55/1933 nevdají povolení exekuce ve prospěch cizozemského vymáhajícího věřitele; povolení Národní banky československé je třeba až při výplatě výtěžku z exekuce; povolení exekuce nevdají ani obava dlužníka, že, kdyby Národní banka neudělila dodatečně povolení, stala by se mu nenahraditelná újma, poněvadž by výtěžek docílený prodejem zabavených jeho věcí nesloužil k uspokojení pohledávky vymáhajícího věřitele č. 13.646.

- k tvrzení povinného v rekursu proti povolení exekuce, že byl ochoten vymáhaný dluh cizozemského vymáhajícího věřitele zaplatiti, že však nedosáhl souhlasu Národní banky, nelze přihlížeti pro zákaz novot, není-li patrné ze spisů, na jejichž základě rozhodoval první soud č. 13.991.

Dědic: díl povinný viz tamže.

- a ochrana nájemců viz ochrana nájemců.
- oprávnění ke sporu viz pozůstalost.
- posloupnost dědická viz dědická posloupnost.
- předmětem platného postupu může býti i nárok dědice na pozůstalost, třebaže není ještě jisto, jakým způsobem a v jaké výši tento nárok dojde uskutečnění č. 13.282.
- bylo-li zůstavitel (učitel na soukromé škole) za jeho života uloženo pravoplatným výměrem, by vrátil přeplatek pensijních požitků, byla věc s konečnou platností rozhodnuta i proti jeho pozůstalosti (dědicům) a není přípustné opětne projednávání téže věci pořadem práva ani z důvodu přechodu závazku na dědice č. 13.446.

- — každý z několika dědiců, jimž byla pozůstalost odevzdána, jest oprávněn domáhati se vydání části cenných papírů na tom, u něhož byly po pozůstalost složeny; pokud jest cenné papíry pokládati za věci dělitelné č. 13.512.
- — při nehodnosti dědice přicházejí v úvahu (§ 541 obč. zák.) jen takoví potomci nehodného, kterým přísluší vlastní dědické právo po zůstaviteli č. 14.037.
- — **a exekuce:** byla-li povolena exekuce proti pozůstalosti zákazem pozůstalostnímu soudu poukázati jmění dlužné pozůstalosti, ač v den povolení exekuce pozůstalost již neexistovala, byvší pravoplatně ukončena odevzdáním pozůstalosti, nemohla exekuce proti pozůstalosti býti bez dalšího provedena proti dědici a nenabyl zejména vymáhající věřitel zástavního práva k pozůstalostnímu jmění již odevzdanému dědici a jsoucímu pro něho v depositu poručenského soudu a byl poručenský soud oprávněn vydati dědici veškeré jmění pro něho soudně uschované bez ohledu na exekuci proti pozůstalosti; učinil-li poručenský soud tak, neručí syndikátně, třebaže byl mylného domnění, že jmění nezletilého dědice, jsoucí v úschově u poručenského soudu, bylo platně zabaveno povolením exekuce proti pozůstalosti č. 13.229.
- **nepominutelný** viz díl povinný.
- Dědická poslušnost:** smysl doslovu § 732 obč. zák., že »vnuci z dosud žijících dětí nemají práva na dědickou poslušnost«, jest ten, že děti prvního stupně (synové a dcery zůstavitele) vylučují, jsou-li na živu, své vlastní descendenty ze zákonné poslušnosti do jmění jejich ascendentů, to i tehdy, jsou-li nezpůsobilí dědití nebo vyloučení zůstavitelem z dědictví, neb se zřekli dědictví aneb je odmítli č. 13.981.
- — při nehodnosti dědice přicházejí v úvahu (§ 541 obč. zák.) jen takoví potomci nehodného, kterým přísluší vlastní dědické právo po zůstaviteli č. 14.037.
- **příhláška** viz pozůstalost.
- Dědictví:** byl-li převzat nárok dědice na pozůstalost bez příslušných povinností, nejde o kup dědictví podle § 1278 obč. zák., nýbrž o postup nároku ve smyslu § 1392 obč. zák. č. 13.282.
- vzdání se dědictví (poručníkem jménem nezletilce schválené poručensky) jest neodvolatelné č. 13.397.
- Dělení společné věci** viz společensví statků.
- Dělitelnost:** pokud jest cenné papíry pokládati za věci dělitelné č. 13.512.
- Dělitelný dluh:** solidární dluh viz solidárnost závazku.
- Dělnické pojištění** viz pojištění sociální, úrazové.
- Díl povinný:** pokud nelze do povinného dluhu dítěte po otci započísti hodnotu toho, co dítě obdrželo z pozůstalosti po matce, třebaže otec obdržel z matčiny pozůstalosti méně, než sám do ní dal č. 13.996.
- v návrhu na povolení exekuce zabavením nároku dlužníkovy na povinný díl musí býti uveden poddlužník, jemuž má býti dán zákaz podle § 294 ex. ř.; tomuto požadavku není vyhověno tím, že bylo v návrhu uvedeno, kdo jsou »spoludědici« a u koho je pozůstalostní jmění uloženo č. 14.045.
- Dílejší dluhopisy:** obchodní soud, jenž byl příslušný ke zřízení opatrovníka k společnému hájení práv majitelů dílčích dluhopisů, jest příslušným i v otázce týkající se posouzení rozsahu oprávnění opatrovníka č. 13.662.
- opatrovník jest oprávněn k hájení práv majitelů dílčích dluhopisů na splacení úroků a při slosování kapitálu dolarové půjčky ve zlatě, po případě ve zlaté paritě, bylo-li k zajištění majitelů dílčích dluhopisů dolarové půjčky zřízeno zástavní právo na podnicích dlužníka i pro jistinu i pro úroky a byla-li o tom zřízena listina č. 13.662.
- zdráhá-li se dlužník vypláceti úroky (kupony) v hodnotné měně podle zlaté doložky, lze proti němu nastupovati žalobou hypotekární č. 13.662.

- není třeba zásahu opatrovníckého soudu, jde-li jen o prozkoumání vkladního prohlášení a po případě o pokus o vyjednávání s dlužníkem, by dobrovolně doplnil dluhopis poukazem na standart a paritu k určitému dni č. 13.662.

Dílo viz smlouva o dílo.

Disciplinární viz kárný.

Dítě: výživné viz výživné dítěte.

- drahothní přídavek na ně viz zaměstnanec železniční.
- práce v hospodářství rodičů viz smlouva služební.
- — manžel matky dětí, jichž manželský původ nebyl odůznán, nemůže se domáhati náhrady škody na jiném muži z důvodu, že, dopustiv se cizoložství s manželkou žalobcovou, zplodil s ní děti, o něž se musejí starati žalobce č. 13.617.
- — **manželský původ:** nicotná je úmluva mezi manželem matky dítěte a nemanželským otcem dítěte, jž se tento zavázal ku plnění za to, že se manžel nebude domáhati odůznání manželského původu dítěte č. 13.384.
- — bylo-li vyhověno odporu manžela matky dítěte (§ 156 obč. zák.) proti uznání manželského zrození dítěte, jest přípustná žaloba dítěte proti jinému muži o uznání otcovství č. 13.871.
- — otázku manželského původu dítěte nelze řešiti v jiném sporu jen jako otázku předurčující č. 13.968.
- **manželské: § 142 obč. zák.:** na základě soudního smíru, jimž upraveny styky rodičů s dítětem ve smyslu § 142 obč. zák., lze vésti exekuci jen podle zásad řízení nesporného a jest povolán k rozhodování o tom, jakých donucovacích opatření jest použiti, opatrovnícký soud č. 13.394.
- **nemanželské:** zjištění otcovství viz otec nemanželský.
- — nemanželská matka nemusí sama o sobě vychovávat dítě; chce a může sama dítě vychovávat, obstarají-li pro ni výchovu její rodiče s jejím souhlasem; v tomto souhlasném názoru nižších soudů nelze spatřovati nezákonnost ve smyslu § 46 (2) zák. č. 100/1931 č. 13.243.
- Dluh:** placení jeho viz placení.
- — převzetí jeho viz převzetí dluhu.
- — složení na soudě viz tamže.
- — splatnost viz tamže.
- **dělitelný:** solidární dluh viz solidárnost závazku.
- **hypotekární** viz hypoteka, zástavní právo.
- **knihovní** viz dražba vnucená nemovitosti.
- **obtížnější** viz placení.
- **směnečný** viz směnka.
- **solidární** viz solidárnost závazku.
- Dluhopisy dílejší** viz dílejší dluhopisy.
- Doba čekací** viz pojištění smluvní.
- **plnění** viz splatnost.
- **pracovní osmihodinná** (zák. č. 91/1918 sb. z. a n.): i když nebylo zaměstnavateli uděleno povolení k práci přes osmihodinovou pracovní dobu, může se zaměstnanec domáhati na zaměstnavateli odměny za práci přes čas z důvodu bezdůvodného obohacení zaměstnavatele č. 13.235.
- — okolnost, že zaměstnanec po celou dobu, co byl zaměstnán, nepožadoval odměnu za nepovolené práce přes čas a zvláště ji neúčtoval v měsíčních výkazech, neopodstatňuje ještě o sobě závěr, že se zaměstnanec chtěl úplaty za mimořádné úkony vážně a svobodně zříci, šlo-li o zaměstnance hospodářsky na zaměstnavateli závislého, jenž se mohl důvodně obávat, že bude jinak ze zaměstnání propuštěn a vydán nebezpečí nezaměstnanosti a bídy, tím spíše, kladl-li zaměstnavatel vel-

- kou váhu na brzké ukončení prací zaměstnanci svěřených a pobízel-li ustavičně k jejich urychlení č. 13.235.
- byla-li práce přes čas úředně povolena, mohlo být ujednáno, že má být odměněna zpropitým, jehož se zaměstnanci v těchto hodinách dostane č. 13.558.
- šlo-li o zakázanou práci přes čas, nelze mluvit o obohacení zaměstnavatele na úkor zaměstnance, dostalo-li se zaměstnanci za ni přiměřené náhrady v celkovém jeho platu (stravě a účasti na zpropitném úhrnkově) č. 13.558.
- »pomocnými pracemi« ve smyslu § 7, první odstavec, zákona jsou pracovní výkony, jež se i svou podstatou i dobou, jež jest pro jejich obstarávání vyměřena, odlišují od vlastních prací, souvisejících přímo s určením podniku; spadá sem i úklid obchodu a dílny po skončení práce a roznesení hotových výrobků a odnesení pošty; za všechny pomocné práce, pokud přesahují pravidelnou pracovní dobu, jest platiti zvlášť jako za práce přes čas, jest tu však vždy přípustná a pro strany závazná úmluva stran o paušalování odměny za ně č. 13.753.
- kdo nebyl placen podle své pracovní doby a za svou práci, nýbrž za obstarání výkonů provedených v určitém časovém období, takže jde ve skutečnosti o smlouvu o dílo, nemůže z ustanovení zákona č. 91/1918 sb. z. a n. vyvozovati pro sebe nárok na další zvláštní odměnu za to, že při tom pracoval déle, než osm hodin denně č. 13.761.
- zaměstnanec Společnosti brněnských pouličních drah elektrických, dav si vyplátní jednorázovou výpomoc, jež podle vyhlášky měla být náhradou za odpracované hodiny nad zákonnou pracovní dobu, dal na jevo, že souhlasí s dohodou o náhradě za hodiny přes čas o té doby odpracované č. 14.005.
- Dobová sleva** viz pojištění smluvní.
- Dobré mravy:** soutěže viz soutěž nekalá.
- jinak viz neplatnost smlouvy.
- Dobrovolná dražba** viz dražba dobrovolná.
- Dobrozdání znalecké** viz znalec.
- Dohoda o příslušnosti** viz příslušnost (§ 104 j. n.).
- Dohodčí smlouva** viz smlouva sprostředkovatelská.
- Dohodnocení** viz měna.
- Doklady k přihlášce při rozvrhu** viz dražba vnucená nemovitosti (§ 210 ex. ř.).
- Doložka generální** viz soutěž nekalá.
- **návěstní** viz návěstní doložka.
- **rebus sic stantibus:** při výživném viz výživné.
- škůdci jest volno, by se při podstatné změně poměrů domáhal změny důchodu, přisouzeného poškozenému č. 13.492.
- **vykonatelnosti** na rozsudku, na jehož základě byla povolena exekuce; byla-li nesprávná, použití § 39 č. 1 ex. ř. i § 39 č. 5 ex. ř. č. 14.002.
- **rukojemská:** na směnce viz směnka.
- **zlatá:** v dílčích dluhopisech viz dílčí dluhopisy.
- Doložky o rozsudím:** protokol ze dne 24. září 1923 (č. 191 sb. z. a n. na rok 1931) nabyt mezinárodní působnosti (účinnosti) pro Čsl. republiku teprve 7. listopadu 1931 č. 13.230.
- Doly** viz hory.
- Domácí trh práce** viz ochrana domácího trhu práce.
- Domácnost manželů** viz manželé.
- Domicil ve směnce** viz směnka.
- Domovníci** (zák. č. 82/1920): zákon č. 314/1920 se vztahuje i na platy domovnícké; exekuci nelze tu však omeziti na jednu třetinu pohledávání povinného jen za úklid v domě a na chodníku a na poplatek za klíče od domovních dveří, nýbrž jest přihlížeti k celkovým požitkům domovníckým se započtením hodnoty za domovnícký byt č. 13.214.

— domovník má nárok na bezplatný byt a nemůže se vzdáti tohoto svého nároku; smlouva o úplatě za domovnícký byt jest nicotná č. 13.381.

Donucovací opatření podle § 50 (6) zák. č. 100/1931 viz nesporné řízení.

Doplňovací řízení (§ 496 c. ř. s.) viz odvolání.

Doprava osob (zák. č. 198/1932) viz živnost dopravy osob.

— **železniční:** vl. nař. č. 95/1930 má moc zákona; odesílatel, jenž žádal za takový způsob celního řízení, jak ho předpisuje § 4 vl. nař., jest povinen hraditi železnici veškeré výlohy spojené s prozkoumáním povahy mouky; k nim patří i zdržné; pro otázku platnosti vládního nařízení pro celní úkony a vybrání zdržného jest rozhodným den, kdy byly tyto úkony předsevzaty č. 13.524.

— **§ 3 č. 4 dopr. ř. č. 203/1921:** železnice musí, vadí-li tomu okolnosti opodstatňující vyšší moc (nízký stav vody) odepriti příjem dopravy, po případě zastaviti přepravu; kles-li teprve za dopravy zboží vodní stav tou měrou, že lodního prostoru nebylo lze plně využiti, nelze přičítati dráze za zavinění, že nezastavila dopravu č. 13.609.

— **čl. 90 žel. přepr. ř.:** ustanovení čl. 54 předpisu pro službu dopravní č. 19. XIX. neplatí pro zařazení vagonu s hořlavými látkami při posunu ve stanici č. 13.778.

— **překladištní tarif:** sazeb překladištního výjimečného tarifu 10 oddílu VII. lze použiti jen, byl-li příjem zboží do překladiště zastaven č. 13.609.

— sazeb překladištního tarifu oddílu I. odst. 4 Aa lze použiti u zásilek, jež byly v překladišti zastaveny jakoukoliv překážkou, takže jejich naložení není možné, a jež budou před zánikem překážky podány novými nákladními listy do překladišť, ve kterých není překážky, by odtud byly dopraveny dále po vodě do celní ciziny č. 13.609.

— **mezinárodní** (úml. č. 140/1928 sb. z. a n.): v tom, že železnice, nestačily-li údaje odesílatelovy k úplnému určení přepravní cesty, zvolila delší a dražší přepravní cestu, nelze spatřovati její hrubé zavinění ve smyslu čl. 9 § 3 písm. h) mez. úmluvy; na železnici nelze požadovati, by uváděla důvody pro to, po případě dokazovala, proč se jí zdála zvolená cesta pro odesílatel nejvýhodnější č. 13.781.

— předepsal-li odesílatel (v Rumburku) pro přepravu zásilky po polském území použití výhodnějšího výjimečného tarifu, jenž však v době přepravy zásilky již v Polsku neplatil, nemůže z toho, že železnice použila pro výpočet dovozného po polském území místního polského tarifu, jenž, třebaže nebyl, ale železnici se zdál pro odesílatel nejvýhodnější, uplatňovati nárok na vrácení přeplatku, nejde-li o zlý úmysl aniž o hrubou nedbalost železnice; ustanovení čl. XVIII. a XX. obchodní smlouvy československo-polské z 23. dubna 1925, č. 202 sb. z. a n. nepřicházejí v takovém případě v úvahu č. 14.016.

Doručení: lhůta k opravnému prostředku viz tamže.

— zmocněnec pro doručování viz výpověď z nájmu.

— § 163 o. s. p. vyžaduje, by hned po prvním marném pokusu doručení bylo zanecháno písemné oznámení, že se doručovatel za účelem opětného doručení dostaví v přesně označené době; nestačí ústní sdělení doručovatele přítomnému personálu, že za účelem doručení přijde po druhé; doručení žalob není bez dalšího možné s plným účinkem také k rukám obchodních pomocníků č. 13.262.

— ustanovení čl. 235 obch. zák. nevztahuje se k doručení, které se nemusí státi k vlastním rukám adresáta; náhradní doručení v obchodní místnosti akciové společnosti č. 13.649.

— lhůtu k odvolání jest počítati od doručení rozsudku prvního soudu k rukám právního zástupce, třebaže vypověděl straně plnou moc, když strana, byvši soudem vyrozuměna o vypovězení plné moci, nevyhověla nařízení soudu, by ustanovila co nejdříve nového právního zástupce č. 13.701.

— nebyla-li obsílka k odvolacímu líčení doručena plnou moci vykázanému právnímu zástupci strany, nýbrž advokátní komorou určenému zástupci chu-

dých, nejde o zmatek podle § 477 čis. 4 c. ř. s., byl-li soudem ustanoven způsobilý právní zástupce skutečně před odvolacím soudem za stranu přítomen a projednával čis. 13.850.

— byla-li v žalobě udána žalovaná osoba řádně podle jména, zaměstnání i bydliště, byla-li jí žaloba řádně doručena do vlastních rukou, dostavila-li se včas k prvnímu roku a podala-li žalobní odpověď, v níž uplatňovala, že se žaloba může týkat jen osoby téhož jména, v témže domě bydlící, ale jiného zaměstnání, bylo o této námitce rozhodnutoi rozsudkem a nebylo lze z toho důvodu prohlásiti řízení zmatečným čis. 13.910.

— nejde o případ § 111 c. ř. s., odjela-li strana jen na přechodnou dobu (na kampaň do cukrovaru v jiném místě); straně nelze tu ukládati povinnost, by ustanovila osobu k přijetí soudních obsilek, aneb aby oznámila změnu dočasného pobytu soudu; doručnému orgánu jest tu postupovati podle §§ 102, 104 c. ř. s., po případě podle předpisu § 15 odst. 1 výn. min. pošt a telegrafů, vydaného vzhledem na vl. nař. čis. 2/1927 a uveřejněného ve věstníku ministerstva spravedlnosti str. 184/1928 čis. 13.963.

Dovolací rekurs viz stížnost dovolací.

— **odpověď:** odpůrci dovolatele nepřisluší právo uplatňovati dovolací důvody § 503 c. ř. s. čis. 13.218.

Dovolání: ve věcech pracovních viz pracovní soudy.

— § 502 odst. 2 c. ř. s.: domáháno-li se žalobou zaplacení dobových slev z ročních premii z několika pojistek o samostatných pojišťovacích smlouvách, o nichž byla vydána zvláštní pojistka, jde o samostatné nároky, z nichž jest s hlediska přípustnosti opravných prostředků posuzovati každý zvlášť čis. 13.620.

— § 502 odst. 3 c. ř. s.: odvolací soud, oceňuje předmět sporu podle třetího odstavce § 500 c. ř. s., nemůže tím měniti předpisy o řízení ve věcech nepatrných ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných; dovolací soud rozhoduje, zkoumaje otázku přípustnosti opravného prostředku, samostatně o předpokladech zvláštních předpisů o věcech nepatrných čis. 13.218.

— pohledávky na zaplacení kupní ceny za objednané a dodané zboží na základě samostatných účtů jest považovati co do přípustnosti dovolání za pohledávky samostatné, třebaž byly spojeny v jedné žalobě a jednotlivé žaloby byly spojeny k společnému projednání a rozhodnuty společným rozsudkem čis. 13.634.

— bylo-li dovolání odmítnuto vzhledem k dodatečnému ocenění předmětu sporu odvolacím soudem, jest odpůrci dovolatelovu přisouditi útraty dovolacího řízení, ač neuplatňoval v dovolací odpovědi nepřípustnost dovolání čis. 13.879.

— je-li požadováno vrácení dobové slevy z několika pojistek, jde o samostatné nároky, jež jest s hlediska přípustnosti dovolání posuzovati každý zvlášť čis. 13.928.

— § 503 c. ř. s.: odpůrci dovolatele nepřisluší právo uplatňovati dovolací důvody § 503 c. ř. s. čis. 13.218.

— usnesení odvolacího soudu, třebaž nebyla odporovatelná podle § 519 c. ř. s., mohou býti napadána napotomním dovoláním, zavdala-li příčinu ke vzniku některého z dovolacích důvodů § 503 c. ř. s., zejména, rozřešil-li odvolací soud sám neodporovatelným zrušovacím usnesením podstatnou otázku sporu čis. 13.494.

— shledá-i soud i při různých posudcích dobrozdání jednoho z dvou znalců za přesvědčivější a přikloní se k jeho posudku, jest to výsledek hodnocení důkazů, jemuž nelze v dovolání odporovati čis. 13.704.

— **čis. 1:** zmatečnosti podle § 477 c. ř. s. viz tamže.

— **čis. 2:** nejde jen o porušení formálního předpisu, zhojitelné opomenutím výtky podle § 196 c. ř. s., nýbrž o vadu, která se týkala bezprostředně obsahového (věcného) úkolu procesního řízení, nepo-

dal-li znalec ohledně některých věcí vlastní svůj posudek, nýbrž odvolal se na posudek odborníků, kteří nebyli soudem ustanoveni za znalce, nýbrž které si sám přibral čis. 13.183.

— — nevypořádal-li se odvolací soud neprávem s námitkou nepřípustnosti odvolání vznesenou odvolatelovým odpůrcem v odvolacím sdělení a neodmítl-li odvolání, nýbrž, pominuv tuto námitku, věcně vyřídil odvolání, ač šlo již jen o věc nepatrnou, nejde o žádný z důvodů zmatečnosti podle § 477 c. ř. s., nýbrž o vadnost odvolacího řízení, již dovolací soud nemůže napravit, nebyla-li výtýkána dovolatelem; odpůrci dovolatele nepřisluší právo uplatňovati dovolací důvody § 503 c. ř. s. čis. 13.218.

— — zhodnotil-li soud první stolice svědeckou výpověď nemanželské matky a výpověď žalovaného podle bezprostředního dojmu, nebyl odvolací soud oprávněn odchýliti se od skutkového zjištění prvního soudu jen na základě bezprostředního svědeckého výsledku nemanželské matky, spokojiv se co do výpovědi žalovaného jako strany jen se zprávou, již podal podle § 486 c. ř. s. zpravodaj při odvolacím ústním jednání čis. 13.422.

— — je vadou odvolacího řízení, přečetli-li odvolací soud v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč svědecké protokoly, ač první soud téměř všechny svědky vyslechl přímo, a učinil-li pak na tomto podkladě odchýlná skutková zjištění; hostejno, že strany souhlasily při odvolacím řízení s přečtením protokolů čis. 13.865.

— — vyžadovala-li zásada bezprostřednosti a volného ocenění důkazů, by byl svědecký důkaz proveden soudem rozhodujícím, jest v tom, že byl proveden jen soudem dožádaným (§ 328 čis. 3 c. ř. s.), vadnost řízení čis. 14.025.

— — jde o vadu odvolacího řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., nebyl-li proveden důkaz o přednesu žalovaného ve sporu o zjištění nemanželského otcovství, že do matřiky byl jako otec zapsán někdo jiný, třebaž žalovaný zároveň netvrdil, že se zápis do matřiky stal za předpokladů § 164 obč. zák. čis. 14.054.

— — **čis. 3:** pokud se musí odvolací soud zabývatí otázkou, zda jde o přípustnou změnu žaloby, ač nebyla vznesena v první stolici výtka; porušil-li odvolací soud tuto svou povinnost, nejde o vadu řízení podle § 503 čis. 2 c. ř. s., nýbrž o rozpor se spisy podle § 503 čis. 3 c. ř. s. čis. 13.994.

— — **čis. 4:** pokud závěr nižších soudů o tom, co bylo úmyslem stran, odporuje rozumovému postupu myšlenkovému a jeho odvození ze zjištěných skutečností se příčí pravidlům důslednosti, jde o mylný závěr právní, jež lze napadati jen dovolacím důvodem podle § 503 čis. 4 c. ř. s. pro nedůslednost čis. 13.354.

Dovolená: zaměstnavatel nemůže se na zaměstnanci (obchodním pomocníku), jemuž dal výpověď a zároveň udělil do konce služebního poměru dovolenou, domáhati vrácení služného, vyplaceného za dovolenou z důvodu, že zaměstnanec za dovolené nastoupil placené místo u konkurenční firmy a uzavíral pro ni obchody čis. 13.683.

— **placená** (zák. čis. 67/1925): »rokem« v § 10 zákona není rok kalendářní, nýbrž služební (pracovní) rok, počínající podle § 3 zákona, nejde-li o rolnictví, dnem prvního května každého běžného roku čis. 13.632.

— — vysazením z práce není dotčen nárok zaměstnancův na náhradu za poměrnou část dovolené čis. 13.788.

— — odchýlné ujednání stran jest přípustné jen, pokud se týče stanovení doby, rozhodné pro určení nároku, a výměry dovolené; ustanovení smluv, ať individuálních, ať kolektivních, pokud jde o vlastní nárok na dovolenou a jeho rozsah, jsou vyloučena, jsou-li méně výhodná; jde o úmluvu méně výhodnou, jsou-li jí zbaveni nároku na náhradu

dovoleně všichni dělníci, kteří sice v roce před rozhodným dnem pracovali, ale v ten den v závodě nebyli č. s. 13.788.

Doživotní: ustanovení »na doživotí« pokládá se u soukromého zaměstnance za ujednané jen, kdy to mezi stranami po zralé úvaze došlo výrazu tak jasné a tak zřetelné, že o tom nemůže být pochybnosti, že obě strany takové ujednání skutečně zamýšlely; nestačí po případě projev zaměstnavatele, že jde o »životní postavení« č. s. 13.688.

Doživotní důchod viz důchod.

Draha: povinné ručení viz náhrada škody drahou.

- — zaměstnanci viz zaměstnanec železniční.
- — **pouliční elektrická v Brně** viz Brno.
- — **Ústecko-Teplická:** býv. zaměstnanci viz zaměstnanec železniční.

Drahotní přídavek na dítě viz zaměstnanec železniční.

Dražba: odklad podle zák. č. s. 74/1933, 33/1934, 34/1934 viz zemědělec, nezaměstnanost.

- — **zák. č. s. 1/1933:** jimž byla lhůta jednoho roku, stanovená druhým odstavcem § 256 ex. ř., prodloužena na dva roky, nelze použítí, uplynula-li již lhůta podle původního doslovu druhého odstavce § 256 ex. ř. v době nabytí účinnosti zákona č. s. 1/1933 sb. z. a n. č. s. 13.163.
- — **dobrovolná:** veřejní společníci jsou účastníky v dobrovolné dražbě navržené likvidatory veřejné obchodní společnosti č. s. 13.607.
- — ustanovení § 5 dražebního řádu ze dne 15. července 1786, č. s. 565 sb. z. s. neplatí, mají-li připadnouti vydražitelé továrního podniku za nejvyšší podání výrobní a prodejní pomůcky, jakož i vzorkové kolekce bez zvláštní úplaty č. s. 13.607.
- — **vnucená nemovitosti:** nepřibral-li výkonný orgán k exekučnímu prodeji nemovitosti znalce, který dovedl odhadnouti její předmět, nebyla dražba provedena po zákonu a byl exekuční soud oprávněn ji zrušiti, nebylo-li lze docílití jinak nápravy č. s. 13.715.
- — § 133 ex. ř.: osoba, v jejíž prospěch je poznamenán zákaz zcizení nemovitostí, jest oprávněna k rekursu proti usnesení, jimž byla povolena vnucená dražba nemovitostí č. s. 13.332.
- — dražba po parcelách ve smyslu výnosu ministerstva spravedlnosti uveřejněného na str. 157—159 Věstníku ministerstva spravedlnosti z r. 1910, není přípustná, vede-li se exekuce na částí knihovního tělesa č. s. 13.470.
- — byl-li výkon povolené vnucené dražby omezen jen na část knihovního tělesa (která jest propuštěna ze záboru), nejde o závadu, k níž mohl rekursní soud přihlížeti z úřadu č. s. 13.520.
- — návrh vymáhajícího věřitele, by dražba byla prozatím provedena jen ohledně části knihovního tělesa, jež byla odhadnuta, je zásadně přípustný; o tomto návrhu lze však rozhodnouti až po řádném odhadu všech pozemků tvořících knihovní těleso dané do dražby, po předložení dražebních podmínek a po slyšení všech účastníků při roku k určení dražebních podmínek podle § 162 ex. ř., a to podle směrníc výnosu min. sprav. ze dne 1. března 1910, č. s. 32.963/9 věstn. min. sprav. z r. 1910 str. 157 č. s. 13.964.
- — § 139 ex. ř.: věřitel, přistoupivší k dražebnímu řízení, má nárok na hotové zaplacení vymáhané pohledávky bez rozdílu, zda před dražbou učinil prohlášení ve příčině hotového zaplacení čili nic č. s. 13.182.
- — § 145 ex. ř.: předložením dražebních podmínek jedním z vymáhajících věřitelů zachová se dražební řízení i ve prospěch ostatních; uložil-li

prvý soud přes to přistoupivšimu vymáhajícímu věřiteli, by i on předložil ve lhůtě dražební podmínky, jinak že bude dražební řízení zrušeno, byl rekursní soud, zvěděv z rekursu povinného o nesprávném postupu exekučního soudu, oprávněn zrušiti ono usnesení a uložiti prvému soudu, by pokračoval v dražebním řízení na základě dražebních podmínek předložených vymáhajícím věřitelem č. s. 14.039.

- — § 154, 155 ex. ř.: byl-li po pravoplatném povolení opětne dražby zamítnut návrh vymáhajícího věřitele na zrušení exekuce, nelze bývalému vydražiteli přiznati oprávnění k rekursu, třebaže mu hrozí náhrada za útraty a škody uvedené v § 155 ex. ř. č. s. 13.250.
- — prokázal-li vydražitel ve smyslu dražebních podmínek ještě ve lhůtě § 154 ex. ř., že věřitel, na jehož pohledávku z nejvyššího podání se dostane, jest srozuměn, by vydražitel dluh převzal a že je oprávněn tuto částku si sraziti na dospělou splátku na nejvyšší podání, sejde s povolení opětne dražby, není-li vydražitel ani jinak s plněním dražebních podmínek v prodlení č. s. 13.386.
- — určení schodku, o který jest nejvyšší podání, docílené při opětne dražbě nižší než nejvyšší podání docílené při dražbě předchozí, má se státi bez zbytečného průtahy; předpokladem ovšem jest, že příklep při opětne dražbě jest pravoplatný a nestane se bezpředmětný možným předražkem; netřeba však vždy čekati, až jest nade vši pochybnost jisto, že konání další opětne dražby jest řádným a včasným složením nejvyššího podání docíleného při opětne dražbě vyloučeno č. s. 13.562.
- — nezapravit-li vydražitel nejvyšší podání hotově, jak bylo ustanoveno v dražebních podmínkách, nýbrž uložil za souhlasu exekučního soudu u spořitelny různé vkladní knížky k zapravení nejvyššího podání, mezi nimiž byla i vkladní knížka banky, které bylo napotom povoleno přiroči, a vymáhající věřitel si pak tuto vkladní knížku ještě s jinými vkladními knížkami vyzvedl, potvrzuje, že tyto vkladní knížky převzal na srážku přikázané mu částí nejvyššího podání, bylo nejvyšší podání zapraveno řádně (§ 154 ex. ř.) i pokud se týče částky případně vymáhajícímu věřiteli, třebaže k realizaci oné vkladní knížky banky nedošlo pro přiroči; hlostejno, že usnesením exekučního soudu, jež bylo potvrzeno rekursním soudem, bylo pravoplatně vysloveno, že dražební podmínky složením oné vkladní knížky banky řádně splněny nebyly, stalo-li se tak dříve, než vymáhající věřitel onu vkladní knížku vyzvedl a prohlásil, že je převzal na srážku přikázané mu částí nejvyššího podání č. s. 13.931.
- — § 171 odst. 2 ex. ř.: vymáhající věřitel a věřitel, přistoupivší k dražebnímu řízení, má nárok na hotové zaplacení vymáhané pohledávky bez rozdílu, zda před dražbou učinil prohlášení ve příčině hotového zaplacení čili nic č. s. 13.182.
- — § 172 ex. ř.: k veřejným orgánům uvedeným v § 172 č. s. 1 ex. ř., jež mají býti k rozvrhověmu roku obeslány, náleží i Všeobecný pensijní ústav, je-li z exekučních spisů, najmě z odhadního protokolu, jakož i z přihlášek jiných veřejných orgánů zřejmo, že prodané nemovitosti sloužily podniku povinným provozovanému č. s. 13.197.
- — okolnost, že Všeobecný pensijní ústav nebyl uvědoměn o dražbě, má jen ten význam, že nemůže již žádati uspokojení svých pohledávek, jež k dražbě nepřihlásil, v přednostním pořadí, nýbrž teprve po uspokojení vymáhajícího věřitele č. s. 13.197.
- — § 187 ex. ř.: skutečnost, že nemovitost byla vydražena a přiklepnuta, ač nebyl vyřízen návrh na zrušení exekuce podle § 39 č. s. 6 ex. ř., podepsaný i vymáhajícím věřitelem, není nezhojitelným zmatkem podle § 477 c. ř. s. a § 78 ex. ř., k němuž by bylo přihlížeti z úřadu v každém období řízení; nebylo-li zrušovacím návrhu před počtem dražby vyhověno a udělen-li pravoplatně příklep, nelze již účinky příklepu odstraniti zrušením exekučního řízení č. s. 13.389.

- rekursní soud musí přihlížeti z úřadu k tomu, že dražební vyhláška nebyla doručena knihovnímu věřiteli, ač tento věřitel usnesení o udělení příklepu nenapadl ve lhůtě čtrnáctidenní po rozumu poslední věty prvního odstavce § 187 ex. ř., nabyli-li rekursní soud o této vadě vědomosti oprávněným prostředkem podle zákona přípustným č. 13.507.
- § 209 ex. ř.: rok k jednání o rozvrhu nejvyššího podání může být nařízen i před úplným zapravením nejvyššího podání; ani okolnost, že byl podán návrh na zahájení opětne dražby, není podle zákona překážkou nařízení rozvrhového roku č. 13.678.
- § 210 ex. ř.: podle § 227 druhý odst. ex. ř. a § 1121 obč. zák. nahrazuje se jen skutečná škoda vzešlá zrušením nájemního poměru, nikoliv i ušlý zisk; nájemce jest povinen podle § 210 ex. ř. doložit v přihlášce, že mu požadovaná škoda i důvodem i co do výše povstala; soudce není povinen o tom konati úřední šetření, nýbrž jest odkázán jen na předložené neb u soudu již založené listiny, veřejné knihy a exekuční spisy č. 13.645.
- i předpoklad § 228 ex. ř., že neprošla ještě lhůta ke spravení záznamu, musí být nejpozději při rozvrhovém roku prokázán způsobem v § 210 ex. ř. uvedeným č. 13.948.
- v rozvrhovém řízení jest zásadně předložiti listinný doklad, že zajištěná pohledávka z úvěru (ze zástavní záruky) jest po právu a způsobila k uspokojení; nevykázal-li se věřitel takovým listinným dokladem, není exekuční soudce povinen vyhledati listiny, prokazující pohledávku ve sbírce listin nebo v jiných spisech a není oprávněn opatřiti si po rozvrhovém roku před vydáním rozvrhového usnesení potřebná vysvětlení, by mohl rozhodnouti o oprávněnosti přihlášeného nároku, nýbrž má částku úvěrové hypoteky nevyčerpanou řádně doloženými nároky, není-li úvěrový poměr dosud ukončen, podle § 224 druhý odstavec ex. ř. uložit u soudu na úrok č. 13.997.
- § 213 ex. ř.: třebaže zápis zástavního práva v pořadí vymazaného zástavního práva nabyt formální právní moci, nevádí to právu zadnějšich věřitelů vznésti proti pořadí tohoto zástavního práva odpor podle § 213 ex. ř. a exekuční soud jest pak povinen zkoumati, zdali hypotekární věřitel s hlediska hmotněprávního žádaného pořadí skutečně nabyt č. 13.188.
- došlo-li k pravoplatnému zřízení zástavního práva k zajištění závazku z neplatného indosamentu, jsou zadní věřitelé oprávněni, by odporem podle § 213 ex. ř. zabránili příkázání tvrzené pohledávky indosatáře před jejími pohledávkami č. 13.192.
- účastníci rozvrhového řízení mohou odporovati příkázání pohledávky co do její jsoucnosti, její výše nebo jejího pořadí i z důvodů, které povinný při zřízení zástavního práva nebo později neuplatňoval, třebaže knihovní zápis nabyt formálně právní moci č. 13.192.
- nepodal-li vydražitel, jenž byl při rozvrhovém roku přítomen, odpor ani rekurs proti rozvrhovému usnesení, pokud v něm bylo uvedeno, že přejímá určitou hypoteku na srážku s nejvyššího podání, není v tom hmotněprávní uznání nároku hypotekárního věřitele a vydražitel může i pak hmotněprávní námítky proti převzaté hypotece uplatnití sporem nebo námítkou proti žalobě hypotekárního věřitele č. 13.317.
- dlužník, uplatňující, že bylo příkázáno něco, co není kryto exekučním titulem, není z práva k rekursu vyloučen, i když odpor nepodal č. 13.350.
- odporující věřitel musí sice odpor při rozvrhovém roku opodstatniti skutkovým přednesem, nemusí jej však doložit (osvědčiti) č. 13.814.
- bylo-li v odporu tvrzeno, že pohledávce přihlášené v pořadí vymazané pohledávky přísluší jen běžné pořadí, aniž k tomuto tvrzení odporovatele byl učiněn přednes knihovního věřitele, bylo na exekučním soudu podle

- §§ 213 a 231 ex. ř., by vyřídil odpor podle tvrzení odporovatele, nezkoumaje, zda k zápisu přihlášené pohledávky v pořadí běžném a nikoliv v pořadí vymazané pohledávky došlo postupem správným a zda pořadí pro přihlášenou pohledávku má být posuzováno podle skutečného knihovního stavu, jak se jeví podle výpisu z knihy pozemkové, čili nic, a neměl odpor k řešení této otázky odkázati na pořadí práva; není-li v rozvrhovém řízení uplatněna materiální neplatnost zápisu, brání exekučnímu soudu formální právní moc zápisu, by k materiální neplatnosti zápisu přihlížel z úřadu č. 14.007.
- byl-li první rozvrhový rok zrušen, jest na odporujícím věřiteli, který jest při druhém roku zastoupen, by podal odpor znovu; neučinil-li tak, má se za to, že upustil od námitek, jež uplatnil při prvním roku č. 14.047.
- § 215 ex. ř.: usnesení, jímž se dodatečně rozděluje, co bylo knihovnímu věřiteli omylem přikázáno a jím vráceno, není usnesením nesporného řízení č. 13.174.
- § 216 ex. ř. č. 2: záznam zástavního práva pro převodní poplatek nemá v zápětí, že promlčení převodního poplatku zůstává přerušeno, pokud záznam nebyl podle § 45 knih. zák. vymazán č. 13.532.
- pro otázku přednostního zástavního práva pro převodní poplatek podle § 216 č. 2 ex. ř. jest rozhodná jen okolnost, na které časové období připadají poplatky přihlášené k rozvrhu nejvyššího podání, pokud se týče za kterou dobu nejsou zaplacený a tedy jsou zadrželé, nikoliv však okolnost, kdy platební rozkaz, jímž byly předepsány, nabyt právní moci nebo byl knihovně zajištěn č. 13.712.
- došlo-li ke kupní smlouvě již před poznámkou zahájení dražebního řízení, jest pro otázku přednostního pořadí převodního poplatku z kupní smlouvy bezvýznamné, že kupní smlouva byla vtělena do pozemkové knihy po poznámce zahájení dražebního řízení č. 13.712.
- pro otázku, zda jsou tu předpoklady přednostního pořadí převodního poplatku, je nerozhodné, zda na platebním rozkaze byla připojena doložka vykonatelnosti, aniž záleží na tom, jaké má tato doložka datum, nýbrž je zkoumati jen, zda jsou splněny předpoklady § 72 popl. zák., § 216 č. 2 ex. ř. a čl. III. odst. 14 nař. min. financí č. 181/1850 ř. zák. č. 13.897.
- odpor proti příkázání poplatku v přednostním pořadí z důvodu, že byl vznesen odpor a žádáno o odpis poplatku, poněvadž prý nedošlo k realizaci smlouvy, jest odkázati na pořadí správní č. 13.897.
- poplatek z převodu osobní koncese nepoživá přednostního práva při rozvrhu výtěžku nemovitosti č. 13.897.
- při směně nemovitostí nejsou převodní poplatky jednotným dluhem, poživajícím přednostního práva nedílně na obou nemovitostech, nýbrž na každé ze směněných nemovitostí poživá zástavního práva jen poplatek, připadající na nemovitost, již se přímo týká č. 13.897.
- předpokladem pro přiznání přednostního pořadí nemocenskému pojištění není, by nemovitost sloužila výlučně nebo převážně výdělečnému podniku dlužníka, podrobenému výdělkové dani č. 13.588.
- č. 4: bylo-li zástavní právo, jež jest v knihách jen dosud zapsáno, ale dluh jím zajištěný zanikl placením nebo spojením (konsolidací), převedeno po povolení nucené správy, avšak před příklepem v dražbě, jest k němu při rozdělení nejvyššího podání za vydraženou nemovitost přihlížeti č. 13.529.
- knihovní poznámkou zabavení nároku povinného na vydání nemovitosti zapsané v pozemkové knize nevzniklo pro vymáhajícího věřitele knihovní zajištění jeho vykonatelné pohledávky a nestal se vymáhající věřitel zástavním věřitelem; poznámka zahájení dražebního řízení při oné nemovitosti povolené vymáhajícímu věřiteli pro tutéž vykonatelnou pohledávku v pořadí poznámky zabavení nároku na vydání nemovitosti,

nezjednala vymáhajícím věřiteli právo úkojně v pořadí poznámky zabavení nároku, nýbrž jen úkojně právo v pořadí poznámky zahájení dražebního řízení č. 13.792.

— — **posl. odst.:** nepřisluši-li úrokům stejné pořadí s jistinou, nepřisluši ani útratám vzniklým vymáháním těchto úroků č. 13.346.

— — výměnkářské dávky, pokud nejsou zadrželé za delší dobu než tři leta, počítajíc ode dne příklepu vydražené nemovitosti nazpět, jest z nejvyššího podání příkázati v pořadí výměnku, třebaže výměnek byl podle dražebních podmínek převzat vydražitelem bez započtení na nejvyšší podání č. 13.392.

— — v pořadí zajištěného výměnku nelze příkázati z nejvyššího podání dávky, splatné před více než třemi roky před udělením příklepu, a to ani tehdy, byly-li přiznány rozsudkem; stejné pořadí s výměnkovými dávkami, které nejsou déle tří let přede dnem příklepu zadrženy, nepřisluši úrokům a útratám sporu přisouzeným výměnkáři rozsudky, jimiž mu byly proti dlužníkovi zadrženy výměnkové dávky přiznány, nejsou-li v pozemkové knize při výměnku vloženy ani úroky ze zadržovaných dávek ani jistota za procesní útraty spojené s dobýváním dávek č. 13.538.

— — § 222 ex. ř. viz hypoteka simultanni.

— — § 224 ex. ř. viz hypotekã kauční.

— — § 227 ex. ř.: podle § 227 druhý odst. ex. ř. a § 1121 obč. zák. nahrazuje se jen skutečná škoda vzešlá zrušením nájemního poměru, nikoliv i ušlý zisk; nanejmece jest povinen podle § 210 ex. ř. doložit v přihlášce, že mu požadovaná škoda i důvodem i co do výše povstala; soudce není povinen o tom konati úřední šetření, nýbrž jest odkázán jen na předložené neb u soudu již založené listiny, veřejné knihy a exekuční spisy č. 13.645.

— — nedostalo-li se vydražiteli z rozvrhové podstaty úhrady za převzatou služebnost, jest oprávněn domáhati se rekurem zrušení rozvrhového usnesení co do částky, na niž bylo břemeno v odhadním protokolu oceněno a na kterou si činí nárok č. 13.227.

— — § 228 ex. ř.: i předpoklad, že neprošla ještě lhůta ke spravení záznamu, musí býti nejpozději při rozvrhovém roku prokázán způsobem v § 210 ex. ř. uvedeným č. 13.948.

— — § 231 ex. ř.: byl-li věřitel s odporem poukázán na pořad práva, proti tomu si nestěžoval a odpor ve lhůtě neprovedl, nemohlo býti přihlíženo k jeho nové přihlášce k dodatečnému rozvrhovému roku a bylo uvolněnou rozdělovanou podstatu příkázati jen těm knihovním věřitelům, kteří žalobu podle § 231 ex. ř. podali a spor vyhráli č. 13.442.

— — nabylo-li rozvrhové usnesení, pokud jím byl odpor poukázán na pořad práva, právní moci, nelze tomu již odporovati v řízení o žalobě, zejména nelze v řízení o žalobě namítati nesprávnost formálního postupu při odkázání odporovatele na pořad práva č. 13.677.

— — k placení cestou soudní exekuce musí rozvrhový soud sám přihlížeti, aniž tu má místo poukázání odporu na pořad práva (na pořad správních stolic) č. 13.920.

— — věřitel odkázáný odporem při rozvrhovém roku na pořad práva, zachoval si účinky podle § 231, druhý odstavec, ex. ř., zahájil-li včas odpůrčí spor, třebaž u nepřislušného soudu č. 13.813.

— — odpor proti příkázání poplatku v přednostním pořadí z důvodu, že byl vznesen odpor a žádáno o odpis poplatku, poněvadž prý nedošlo k realizaci smlouvy, jest odkázati na pořad správní č. 13.897.

— — § 232 ex. ř.: zásada, podle níž rozsudek podle § 232 ex. ř. jest účinný pro veškeré účastněné věřitele a oprávněné a proti nim, jakož i pro dlužníka i proti němu, nemění nic na tom, že se pravoplatnost rozsudku vztahuje jen na rozsudečný výrok (§ 411 c. ř. s.) č. 13.240.

— — § 233 ex. ř.: v případě druhého odstavce § 233 ex. ř. jde o nové roz-

vrhové řízení, o části podstaty odporem dotčené; vznésti nový odpor týkající se této části podstaty není vyloučeno č. 13.240.

— — § 234 ex. ř.: dlužník, uplatňující, že bylo příkázáno něco, co není kryto exekučním titulem, není z práva k rekursu vyloučen, i když odpor nepodal č. 13.350.

— — byla-li věřiteli, jehož pohledávka vázla na celé vydražené nemovitosti a jenž žádal uspokojení celé pohledávky jen ze spoluvlastnického podílu, příkázána celá pohledávka z celého dražebního výtěžku za celou nemovitost, není věřitel oprávněn k rekursu proti tomuto příkázání č. 13.414.

— — pro oprávnění dlužníka k rekursu proti rozvrhovému usnesení jest rozhodujícím jen, zda by podle knihovního stavu dlužník úspěšným oprávněným prostředkem pro sebe něco vyzískal z rozdělovací podstaty, nikoliv, že se tento prospěch týkal jinakého jmění dlužníka č. 13.424.

— — nenapadá-li stěžovatel právní názor rekursního soudu, že nebyl oprávněn k rekursu podle §§ 213, 234 ex. ř., nelze se obírat jeho dovolacím rekurem po věcné stránce č. 13.678.

— — rekurs (dovoací rekurs), uplatňující, že prý nezákonným postupem rozvrhového soudu nebyl zákonný zástupce stěžovatele o rozvrhovém roku vyrozuměn, nýbrž že byl mu z tohoto důvodu neprávem zřízen opatrovník k činu, čímž prý mu byla odňata možnost projednávání v řízení rozvrhovém, jest nepřipustný, nevrdí-li stěžovatel, že napadeným rozvrhovým usnesením nebylo mu příkázáno na jeho knihovní pohledávku tolik, kolik při správném postupu řízení podle zákona mělo mu býti příkázáno, a vůbec se nezmiňuje o tom, jaký význam měla vytykaná vada pro jeho hmotné zájmy č. 13.995.

— — § 236 ex. ř.: zaplacení pohledávek odkázaných na nejvyšší podání nastává již složením nejvyššího podání, aniž tím, že vydražitel byl od složení nejvyššího podání z důvodu vlastních pohledávek zproštěn; zaplacení nastává teprve provedením pravoplatného rozvrhového usnesení, až se příkázané částky oprávněným na kvitanci vyplatí; kde k hotovému zaplacení pro konsolidaci nedojde, jest rozhodujícím okamžikem pro zánik pohledávek teprve, že rozvrhové usnesení nabylo právní moci č. 13.427.

— — § 237 ex. ř.: proti vydražiteli nelze ani vložiti ani zaznamenati exekuční zástavní právo na vydražené nemovitosti, nebyl-li vydražitel, nespůlniv ještě dražební podmínky, dosud zapsán jako její vlastník č. 13.462.

— — § 238 ex. ř.: bylo-li v dražbě prodáno jako celek jediné knihovní těleso, jehož spoluvlastnické podíly byly různě zatíženy celkovými a dílčími hypotekami, nepřichází v úvahu ustanovení § 238 ex. ř. a nelze obdobně použití ustanovení § 222 ex. ř.; nejvyšší podání za celou nemovitost jest rozdělit na části odpovídající spoluvlastnickým podílům různě zatíženým a příkázati pak věřitelům, kteří mají zástavní právo k celku, jejich pohledávky z celé rozvrhované podstaty, skládající se z jednotlivých dílčích podstat, dílčím přednostním nebo hypotekárním věřitelům však jen z příslušných podstat dílčích, při čemž jest dbáti toho, co z dotčené dílčí podstaty již dříve bylo příkázáno č. 13.860.

— — § 239 posl. odst. ex. ř.: zrušil-li rekursní soud rozvrhové usnesení prvního soudu, nevyhradiv pravomoc, a příkázal mu, by po výslechu účastníků vydal nové rozvrhové usnesení, jest dovolací rekurs proti zrušovacímu usnesení rekursního soudu nepřipustný č. 13.174.

— — stanovil-li exekuční soud usnesením, nikoliv rozvrhovým, výšku útrat správce konkursní podstaty, jež byly pravoplatným usnesením konkursního soudu podle § 47 odst. (3) konk. ř. č. 337/1914 uznány za pohledávky za zvláštní podstatou, a rekursní soud toto usnesení potvrdil, není dovolací rekurs podle § 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř. přípustný a nebyl by ani přípustný, kdyby se stanovení výše těchto útrat stalo v rozvrhovém usnesení č. 13.876.

— ustanovení § 46 odst. (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n. a § 239 poslední odstavec ex. ř. nelze použít v případě § 222 odst. 4 ex. ř. čís. 14.041.

Dražba vnučená movitých věcí: při dražbě movitých věcí nenabývá se vlastnictví již udělením příklepu, nýbrž až zaplacením nejvyššího podání a odevzdáním (veřejným orgánem) čís. 13.224.

— útraty převozu a uschování zabavených svršků nejsou exekučními útratami podle § 286 druhý odst. ex. ř. a nepoživají jako takové přednostní pořadí čís. 13.410.

— bylo-li nabyto směnky vydražením při exekuční dražbě, nelze použít § 87 směn. zák., nýbrž věřitel musí si dáti líbiti všechny námitky, které by byl mohl směnečný dlužník vznést proti jeho předchůdci; doložka, připojená na směnku výkonným orgánem, nemá účinky směnečnoprávní čís. 13.406.

— nebyl-li proti přihlášené činžovní pohledávce pronajímatele podán odpor podle §§ 286 a 213 ex. ř., jest ji přikázati podle třetího odstavce § 286 ex. ř. v přednostním pořadí; účastník nemůže teprve v rekursu uplatňovati, že pronajímateli nepřísluší po skutkové a právní stránce zákonné zástavní právo pro přihlášenou činžovní pohledávku čís. 13.888.

— **společné věci** (§ 352 ex. ř.): spoluvlastník, jemuž povolena exekuce podle § 352 ex. ř., má podle § 74 ex. ř. nárok na náhradu útrat exekučního návrhu; teprve útraty nutné k provedení rozdělení nesou podílníci čís. 13.949.

Drobný živnostník viz exekuce (§ 251 čís. 6 ex. ř.).

Držba obmyslná: provedl-li ten, kdo koupil přidělový statek, opravy (adaptace) obytného stavení dřívě, než bylo rozhodnuto Státním pozemkovým úřadem o schválení koupě, nebyl bezelstným držitelem statku čís. 13.870.

— zda jest tu zřejmý a převážný prospěch druhého (§ 1037 obč. zák.) jest posuzovati nikoliv s hlediska objektivního, nýbrž se subjektivního stanoviska druhého, s hlediska jeho poměrů a zájmů čís. 13.870.

Dříví: zpracování jeho; pojem čís. 13.252.

— koupě dříví na stojato není koupí nemovité věci čís. 13.905.

Důchod: pokud jest ve smyslu vyr. řádu čís. 337/1914 vyrovnacím řízením dotčen nárok na placení doživotní renty, k jejímuž placení se vyrovnací dlužník před zahájením vyrovnacího řízení zavázal smlouvou, zejména, pokud jest oprávněný odkázán na kvotu z jednotlivých dávek, či jest nárok na placení renty určení jednotnou částkou (kapitalisovati), z níž by pak bylo dlužníku platiti kvotu jako z každé jiné pohledávky podrobené vyrovnání podle schváleného vyrovnání čís. 13.552.

Důchodkový trest: zatímní zajištění majetkových trestů důchodkových podle § 567 důchodkového zákona trestního, se týká i trestů, jež v zahájeném trestním důchodkovém řízení obviněnému podle povahy případu teprve hrozí, třebaže mu nebyly ještě uloženy; k povolení zajišťovací exekuce stačí, by příslušný úřad o zajištění požádal; soud není oprávněn zkoumati ani potřebu zajištění ani přiměřenost požadované výše zajištění; není proto potřeba, by úřad osvědčoval ohrožení, aniž třeba nějakého spravení jinou cestou než právě jen konečným vyřízením trestní věci důchodkové čís. 13.966.

Duchovní správa: kongrua viz tamže.

— za »příslušného duchovního správce« ve smyslu § 12 zák. čís. 320/1919 nelze pokládati toho, kdo nemá podmínek, jež by ho podle ústavy (československé) církve činily způsobilým, aby byl jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, třebaže jest církví ustanoven duchovním správcem; ten, kdo nemá těchto podmínek, nemůže býti ani platně delegován příslušným duchovním správcem k přijímání slavnostního přivolení ke sňatku čís. 13.309.

Důkaz: listinami viz listina.

— svědecký viz svědek.

— výsledkem stran viz výsledkem stran.

— z kouskou krve viz otec nemanželský.

— znalecký viz znalec.

— v odvolacím řízení ve věcech pracovních (§ 33 zák. čís. 131/1931) jest provéstí důkazy zásadně přímo odvolacím soudem (§ 276 c. ř. s.) čís. 13.558.

— usnesení podle druhého odstavce § 283 c. ř. s. jest usnesením průvodním, jež nelze napadati samostatným opravným prostředkem čís. 13.699.

Důkazní břímě: není věci žalobce o obnovu směnečného sporu, by tvrdil a prokázal, že v souzeném případě není podmínek pro vyloučení žaloby o obnovu podle § 556 c. ř. s., nýbrž jest na žalovaném, by se proti žalobě o obnovu bránil námitkou, že jednal v hlavním sporu bezelstně a že mezitím svých směnečných nároků proti třetím osobám pozbyl čís. 13.536.

— na železnici nelze požadovati, by uváděla důvody pro to, po případě dokazovala, proč se jí zdála zvolená cesta pro odesílatele nejvýhodnější čís. 13.781.

— podle § 32 odst. 2 poj. ř. čís. 13.906.

— při obchodní zvyklosti čís. 13.928.

Duševní práce viz pojištění pensijní.

Důvěra v pozemkovou knihu viz kniha pozemková.

Důvod dovolací viz dovolání.

— rozvodu, rozluky viz rozvod, rozluka.

— žalobního nároku viz změna žaloby.

Dvojití pojištění viz pojištění smluvní.

Edice společné listiny (čl. XLIII uvoz. zák. k c. ř. s.) viz listina společná.

Elektrárna: k vydobytí peněžité pohledávky není přípustná exekuce zmocněním k výpovědi smlouvy dlužníka s elektrárnou o dodávání elektrického proudu, kteroužto výpovědi jest podmíněn zároveň zabavený nárok dlužníka na vydání jistoty, příslušející dlužníku proti elektrárně při skončení odběru; byla-li exekuce přece povolena, má i elektrárna jako poddlužník právo k rekursu čís. 13.798.

Elektrické vedení: o tom, zda obec v Čechách učinila opatření, by bylo zabráněno nebezpečí hrozícímu chodcům z přetrženého drátu elektrického vedení pro osvětlování obce, nelze rozhodovati pořadem práva; pokud nárok na náhradu škody jest odvozován z vadnosti elektrického vedení, jest o něm rozhodovati pořadem práva; třebaže síla drátu elektrického vedení neodpovídala předpisům o elektrických vedeních, neručí majitel elektrického vedení podle § 1319 obč. zák. za škodu přetržením drátu, byl-li drát přetržen následkem mimořádné nepohody, při níž se trhaly i dráty v předepsané síle; bylo povinností obce, by dala po nepohodě zavčas prohlédnouti elektrovodnou síť čís. 13.490.

Erár viz stát.

Evangelická farní obec německá: může se o soudní exekuci k vydobytí příspěvků ucházeti jen prostřednictvím politického úřadu čís. 13.181.

Eventuální maxima viz žaloba podle § 35 ex. ř.

Excindační žaloba viz žaloba podle 37 ex. ř.

Exekuce: proti dědici viz dědic.

— proti nezaměstnanci viz nezaměstnanost.

— proti zemědělcům (zák. čís. 74/1933, 33/1934) viz zemědělec.

— zmatečnost exekučního řízení viz tamže.

— vymáhající věřitel, jenž vědomě navrhl exekuci na věc nepatřící povinnému, nýbrž osobě třetí, ručí jí za škodu tím vzniklou; třetí osoba svou škodu spoluzavinila a musí jí nésti stejným dílem, věděla-li včas o exekuci na její věc a nepodnikla-li nic na obranu svého práva čís. 13.682.

— nelze uznati za vykonatelný nárok co do příslušenství (útrat), je-li vykonatelnost odepřítí nároku ve věci hlavní čís. 13.225.

- — usnesení nesporného soudce o povolení donucovacích opatření podle § 50 odst. (6) zákona č. 100/1931 sb. z. a n., nestalo se povolením exekuce podle exekučního řádu tím, že bylo použito donucovacích prostředků podle tohoto řádu č. 13.284.
- — v otázce zastavení výkonu exekuce na základě exekučního titulu, vzešlého v nesporném řízení, jest i přípustnost opravných prostředků posuzovati podle předpisů exekučního řádu č. 13.402.
- — § 1 ex. ř.: výkaz nedoplateků na pojistné příspěvky k revírní bratrské pokladně, jenž není potvrzen příslušným báňským hejtmánstvím, nýbrž báňským revírním úřadem, není exekučním titulem podle § 79 zák. č. 242/1922 a § 1 ex. ř.; lhotejno, že báňský revírní úřad byl podle § 7 (3) vl. nař. č. 392/1922 delegován báňským hejtmánstvím k ověřování vykonatelnosti výkazů nedoplateků na příspěvky dlužné revírní bratrské pokladně, nebyla-li okolnost ta z exekučního návrhu zřejmá, aniž v něm osvědčena č. 13.605.
- — — č. 1: je-li původním exekučním titulem směnečný platební příkaz proti osobnímu dlužníku, nikoliv proti povinnému, který je jen hypotekárním dlužníkem a proti němuž se vede jen v této jeho vlastnosti exekuce podle § 88 posl. odst. ex. ř., může pro útraty, přisouzené vymáhajícímu věřiteli v této exekuci, býti vedena exekuce jen na nemovitost, která pro něho jest zastavena, nikoliv na ostatní jmění dlužníka č. 13.618.
- — — č. 4: není-li v pravoplatném rozsudku, jímž byla soudní výpověď prohlášena za účinnou, vyřčeno, kdy jest žalovaný povinen odevzdati najatý předmět, nelze na jeho základě povolit exekuci vyklizením, třebaže jest ze soudní výpovědi zřejmo, že den, ke kterému se stala soudní výpověď, již uplynul č. 13.303.
- — — č. 5: na základě soudního smíru, jímž upraveny styky rodičů s dítětem ve smyslu § 142 obč. zák., lze vésti exekuci jen podle zásad řízení nesporného a jest povolán k rozhodování o tom, jakých donucovacích opatření jest použití, opatrovnícký soud č. 13.394.
- — — č. 6: v otázce zastavení výkonu exekuce na základě exekučního titulu, vzešlého v nesporném řízení, jest i přípustnost opravných prostředků posuzovati podle předpisů exekučního řádu č. 13.402.
- — — za platnosti zák. č. 100/1931 jsou nařízení civilních soudů, vydaná v nesporných právních věcech, potud exekučním titulem, pokud mohou býti vykonána podle § 50 odst. (1) a (2) zák. č. 100/1931; jsou tudíž usnesení vydaná v nesporném řízení vykonatelná, třebaže nenabyla ještě právní moci, ale jen tak dlouho, dokud nebyl proti nim podán rekurs; jakmile byl však rekurs podán, má účinek odkladný, a exekuci lze vésti jen, jsou-li tu podmínky exekučního řádu pro exekuci zajišťovací č. 13.449.
- — — č. 13: exekučním titulem ve smyslu § 1 č. 13 ex. ř. a § 72 zák. č. 26/1929 jest i doložkou vykonatelnosti opatřený výkaz Pensijního ústavu soukromých drah, v němž jest pojistně matematicky vypočten nedoplatek na dlužníka připadající, kterým má přispěti na úhradu pojistného břemene; lhotejno, že se nedoplatek žádá na dlužníku najednou, nikoliv po částech č. 13.404.
- — — výkaz ošetřovného vydaný ředitelstvem zemského ústavu pro chomyslné není rozhodnutím, pokud se týče opatřením správního úřadu ve smyslu čl. VI. zák. č. 130/1930 a nelze jej vykonati soudní exekucí č. 13.784.
- — — č. 17: i notářské spisy zřízené v rakouském státě jsou podle vládního nařízení č. 145/1919 exekučními tituly, na jejich základě lze povolit a vykonati exekuci v tuzemsku, vyhovují-li podmínkám § 1 č. 17 ex. ř. (§ 3 not. řádu č. 75/1871 ř. zák.), aniž třeba průkazu vzájemnosti a potvrzení o tom, že rakouský notář je oprávněn spisovati notářské spisy s účinkem vykonatelnosti v tuzemsku č. 13.367.
- — — č. 19: soudní exekuci lze povolit teprve, až nález rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny bude pravoplatný, a na základě žádosti exekuční, k níž musí býti přiloženo vyhotovení exekučního titulu, opatřené doložkou vykonatelnosti; byla-li přes to exekuce již povolena dříve, není žalobou o nepřipustnost exekuce vyloučena tím, že pojišťovna nevznesla proti povolení exekuce rekurs; útraty vzešlé vedením exekuce prohlášené napotom za nepřipustnou, sdílejí osud vymáhané hlavní pohledávky č. 13.308.
- — — § 3 ex. ř.: není-li z návrhu na povolení exekuce zřejmá jeho nepřipustnost, povolí soud exekuci, ponechávaje dlužníku, by si vymohl zrušení neb omezení exekuce č. 13.212.
- — — není úkolem povolení exekuce, by byla povolena pro všechny budoucí možnosti; není-li dosud jisto, jaký osud stihne uživaci právo na dražené nemovitosti při rozvrhu nejvyššího podání, zda se totiž z něho stane peněžitá pohledávka, či zda zůstane jinakým majetkovým právem, na které se vede exekuce podle §§ 331 a násl. ex. ř., nelze již nyní povolit exekuci zabavením a přikázáním pohledávky, která straně povinné bude snad po provedené dražbě příslušet jako peněžitá náhrada zkapitalizovaného užívacího práva č. 13.212.
- — — není závady, by nebyla povolena samostatná exekuce k vydobytí i jen úroku na základě exekučního titulu, jímž byl přiznán vymáhajícímu věřiteli úrok společně s jistinou č. 13.780.
- — — §§ 4, 6 ex. ř. viz příslušnost.
- — — § 7 ex. ř.: není-li v pravoplatném rozsudku, jímž byla soudní výpověď prohlášena za účinnou, vyřčeno, kdy jest žalovaný povinen odevzdati najatý předmět, nelze na jeho základě povolit exekuci vyklizením, třebaže jest ze soudní výpovědi zřejmo, že den, ke kterému se stala soudní výpověď, již uplynul č. 13.303.
- — — na základě exekučního titulu proti A-ovi, obchodníku v B., nelze povolit bez dalšího exekuci proti firmě A., obchodník v B.; stalo-li se přece tak, jest majitel firmy oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, třebaže není jako takový protokolován č. 13.412.
- — — zavázal-li se otec notářským spisem platiti výživné pro dítě matce do jejich rukou, jest matka oprávněna navrhnouti exekuci k vydobytí a k zajištění výživného pro dítě č. 13.867.
- — — k tomu, by bylo odepřeno povolení exekuce k vydobytí výživného pro promlčení, nestačí, že z exekučního návrhu jest patrné, že vyživovací splátky, jež mají býti vydobyté, byly dospěly před více než třemi léty č. 13.891.
- — — § 9 ex. ř.: je-li postupitelem vykonatelné pohledávky obchodní firma (banka), nestačí s hlediska § 9 ex. ř. postupní listina, na níž podpisy osob, zastupujících prý firmu, jsou veřejným notářem ověřeny, nýbrž musí býti předložena i listina veřejná neb veřejně ověřená, z níž vyplývá, že osoby podepsavší postupní listinu za firmu byly oprávněny podepsati postupní listinu za firmu; nestačí poznámka veřejného notáře v ověřovací doložce, že podle dokladů jemu předložených jsou osoby podepsavší postupní listinu oprávněny znamenati firmu; onen průkaz lze, jde-li o firmu na Slovensku, podati jen ověřeným opisem ze seznamu obchodních firem po rozumu § 7 obchodního zákona na Slovensku platného (zák. čl. XXXVIII z r. 1875), po případě úředním potvrzením soudu, že osoby, které postupní listinu podepsaly, jsou oprávněny podle seznamu obchodních firem firmu zastupovati č. 13.379.
- — — pokud jest prokázati podle § 9 ex. ř. přechod závazků bratrských pokladen na nově utvořené revírní bratrské pokladny, pokud se týče na Ústřední bratrskou pokladnu č. 13.743.

- § 11 ex. ř.: ustanovení vztahuje se i na exekuční tituly vydané proti veřejné obchodní společnosti v likvidaci č. 13.176.
- § 14 ex. ř.: rekursní soud nesmí přihlížeti k tomu, že jde o zbytečné hromadění exekučních návrhů, nevytýkal-li dlužník v rekursu proti povolení exekuce nic v tomto směru č. 13.795.
- § 15 ex. ř.: k právním podmínkám, v nichž prospěch je stanovena výhoda § 15 ex. ř., patří i nositelé veřejného sociálního pojištění; ustanovení § 15 ex. ř. se vztahuje i na exekuci zabavením a příkazáním pohledávek, jež má zemědělská nemocenská pojišťovna za určitými osobami na pojišťovacích příspěvcích č. 13.774.
- je-li v návrhu na povolení exekuce proti právnímu podmětu uvedenému v § 15 ex. ř. označen určitý předmět, na nějž vymáhající věřitel zamýšlí vésti exekuci, má si soud již před rozhodnutím o exekučním návrhu vyžádati prohlášení správního úřadu o přípustnosti exekuce na věc takto označenou č. 13.774.
- nezaplatila-li finanční prokuratura útratovou pohledávku, o jejíž zaplacení byla upomenuta, ani ve lhůtě jí poskytnuté, nelze to hodnotiti jinak, než že zaplacení odepřela č. 13.840.
- §§ 17, 18 ex. ř. viz příslušnost.
- § 25 ex. ř.: jde o placení výkonnému orgánu podle druhého odstavce, bylo-li mu dlužníkem placeno před povolením odhadu zabavených svršků, by odhad nemusel být proveden; lhotejně, že si výkonný orgán nepřivedl odhadce, konal-li se výkon v místě exekučního soudu a odhadce mohl být ihned přibrán, kdyby byl dlužník nezaplátil; nezáleží ani na tom, že stvrzenka dlužníkovi vydaná nebyla sepsána na formuláři předepsaném min. nařízením ze dne 18. ledna 1926, č. 60.245/25, Věstník č. 1/1926 (str. 3) č. 13.170.
- § 33 ex. ř.: oznámil-li (§ 158 j. ř.) soud povolivší zajišťovací exekuci na pohledávku ještě před podáním vybavovací žaloby povolení exekuce soudu dlužníkovu bydliště, povolánému k výkonu exekuce (§ 18 č. 3 ex. ř.), má toto oznámení význam a účinky dožadání o výkon exekuce (§ 33 ex. ř.), třebaže mu podle povahy exekuce exekuční úkon nemusil hned následovati č. 13.237.
- §§ 35—37 ex. ř. viz žaloby podle §§ 35—37 ex. ř.
- § 39 ex. ř.: žaloby podle § 39 č. 1 a 5 ex. ř. viz tamže.
- skutečnost, že nemovitost byla vydražena a přiklepnuta, ač nebyl vyřízen návrh na zrušení exekuce podle § 39 č. 6 ex. ř., podepsaný i vymáhajícím věřitelem, není nezhojitelným zmatkem podle § 477 c. ř. s. a § 78 ex. ř., k němuž by bylo přihlížeti z úřadu v každém období řízení; nebylo-li zrušovacím návrhu před počtím dražby vyhověno a udělen-li pravoplatně přiklep, nelze již účinky přiklepu odstraniti zrušením exekučního řízení č. 13.389.
- ani povolení, ani výkon exekuce po prohlášení úpadku na jmění dlužníka není zmatečné; nápravu lze zjednatí buď rekurssem proti povolení exekuce nebo návrhem na zrušení exekuce již provedené podle § 39 č. 2 ex. ř., po případě i z úřadu postupem podle druhého odstavce § 39 ex. ř. č. 13.913.
- č. 1: byla-li doložka vykonatelnosti na rozsudku, na jehož základě byla povolena exekuce, nesprávná, je prostředkem k nápravě nejen oznámení pravého stavu věci podle obdoby § 39 č. 1 ex. ř., nýbrž i žaloba o nepřipustnost exekuce podle § 39 č. 5 ex. ř. č. 14.002.
- č. 2: tím, že exekuční soud zrušil k rekursu vyrovnacího správce před rozhodnutím rekursního soudu exekuci podle § 39 č. 2 ex. ř., nestal se rekurs bezpředmětným č. 13.498.
- vyrovnací správce jest oprávněn k rekursu proti usnesení povolujícímu exekuci na movité věci vyrovnacího dlužníka č. 13.498.

- odst. 2: nezrušil-li soud prvě stolice exekuci, ač vymáhající věřitel, nevyjádřiv se v určené lhůtě o dlužníkově návrhu na zrušení exekuce, projevil s navrhovaným zrušením exekuce mlčky souhlas, není závady, by tak neučinil soud rekursní; zrušil-li exekuci soud rekursní, jest dovolací rekurs vymáhajícího věřitele odmítnouti jako nepřipustný č. 13.487.
- §§ 42 a násl. ex. ř. viz odklad exekuce.
- §§ 47 a násl. ex. ř. viz přísaha vyjevovací.
- § 54 č. 1 ex. ř.: německá evangelická farní obec (její představenstvo) může se o soudní exekuci k vydobytí příspěvků ucházeti jen prostřednictvím politického úřadu, nikoliv bezprostředně sama, a to ani, předloží-li výkaz dobývaných nedoplatků opatřený doložkou vykonatelnosti od okresního politického úřadu č. 13.181.
- č. 2: vymáhající věřitel, opírající svůj nárok i o obživnutí pohledávky podle § 67 vyr. ř., není podle §§ 54 č. 2 a 55 ex. ř. povinen, by v návrhu na povolení exekuce tvrdil a dokázal předpoklady obživnutí pohledávek č. 13.324.
- k určitosti návrhu na exekuci podle § 353 ex. ř. se vyžaduje, by vymáhaný čin byl přesně vyznačen, aby nevznikla pochybnost o jeho předmětu, způsobu a rozsahu č. 13.565.
- č. 3: při exekuci na pohledávky čsl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu daně činovní a daně z obratu jsou majetkové hodnoty, na které se vede exekuce, označeny s dostatečnou určitostí tím, že jsou uvedeny jak budovy, z nichž se vybírá činže, tak i výkony, z nichž je platiti daň z obratu č. 13.571.
- návrh na povolení exekuce zabavením a příkazáním k vybrání pohledávek čsl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu poplatku ze služebních a ze zaopatřovacích smluv zaměstnanců vymáhajícího věřitele nevyhovuje předpisu § 54 č. 3 ex. ř., není-li v něm uvedeno, zda a kterým zaměstnancům takové poplatky jsou předepsány a se jim srážejí č. 13.571.
- k návrhu na povolení exekuce zabavením a příkazáním k vybrání pohledávek čsl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu srážek na daň důchodovou zaměstnanců vymáhajícího věřitele, jest majetková hodnota, na kterou se vede exekuce, s dostatečnou určitostí označena, uvedl-li vymáhající věřitel jména jednotlivých zaměstnanců a příslušné obvody berních správ č. 13.571.
- vymáhající věřitel, veďa exekuce na movité věci dlužníka v moci osoby třetí, nemusí již v exekučním návrhu tvrditi, že tato osoba je ochotna svršky vydati č. 13.795.
- v návrhu na povolení exekuce zabavením nároku dlužníka na povinný díl musí být uveden podlužník, jemuž má být dán zákaz podle § 294 ex. ř.; tomuto požadavku není vyhověno tím, že bylo v návrhu uvedeno, kdo jsou »spoludědici« a u koho je pozůstalostní jmění uloženo č. 14.045.
- domáháno-li se týmž návrhem prozatímního opatření jednak k zajištění peněžitého nároku, jednak k zajištění nepeněžitého nároku (vyloučení odpůrce z veřejné obchodní společnosti), musí konečný návrh na prozatímní opatření býti přízpůsoben těmto od sebe odlišným nárokům a musí v něm přesně, způsobem veškeru pochybnost vylučujícím býti určen prostředek k zajištění každého z nároků zvlášť; není věcí soudu, by souhrnný návrh pro oba tyto nároky teprve sám vymezoval a rozdělával a volil zákonem přípustný prostředek k zajištění toho kterého nároku č. 13.885.
- § 55 odst. 2 ex. ř.: vymáhající věřitel vedoucí neobmezeně exekuci na výživné, musí již v návrhu na povolení exekuce prokázati, že dlužník jest výdělků schopný a není nucen žiti z výživného, na které se vede exekuce č. 14.062.

- — § 63 čis. 2 ex. ř.: vymáhající věřitel nemůže požadovati na podlužníku uspokojení vymáhané pohledávky i co do úroků, jež ani v usnesení povolujícím zabavení pohledávky povinného ani v příkazním usnesení nebyly uvedeny; lhotejno, že se podlužník o výši úroků vymáhané pohledávky dověděl soukromě čis. 13.573.
- — §§ 65 a násl. ex. ř. viz stížnost (v exekučním řízení).
- — §§ 74 a násl. ex. ř. viz útraty exekuce.
- — § 79 ex. ř.: nálež říšskoněmeckého rozhodčího soudu jest v Československé republice vykonatelný jen, došlo-li mezi stranami k písemné dohodě, jíž se tomuto soudu podrobily; předpis čl. XIV. čis. 3 uv. zák. k c. ř. s. platí jen pro tuzemské bursovní soudy; rozhodčí soud v Lipsku spolku »Deutsche Rauhfutter-Fourage-Kartoffel- und Gemüsehändler a. V. Sitz Berlin« nelze klásti na roveň zdejším bursovním soudům rozhodčím, zřízeným na základě zákona ze dne 1. dubna 1875, čis. 67 ř. zák., a čl. XIII. uv. zák. k c. ř. s.; nelze uznati za vykonatelný nárok co do příslušenství (útrat), je-li vykonatelnost odepřítí nároku ve věci hlavní čis. 13.225.
- — protokol o doložkách o rozsudím ze dne 24. září 1923 (čis. 191 sb. z. a n. z roku 1931) nabyt mezinárodní působnosti (účinnosti) pro Československou republiku teprve 7. listopadu 1931 čis. 13.230.
- — i notářské spisy zřízené v rakouském státě jsou podle vládního nařízení čis. 145/1919 exekučními tituly, na jichž základě lze povolití a vykonati exekuci v tuzemsku, vyhovují-li podmínkám § 1 čis. 17 ex. ř. (§ 3 not. řádu čis. 75/1871 ř. zák.), aniž třeba průkazu vzájemnosti a potvrzení o tom, že rakouský notář je oprávněn spisovati notářské spisy s účinkem vykonatelnosti v tuzemsku čis. 13.367.
- — má-li býti povolena v tuzemsku exekuce na základě nálezu cizozemského rozhodčího soudu, stačí, vyplývá-li z exekučního titulu, že se smlouva stran o rozhodci stala písemně; námitku, že přece k písemné smlouvě o rozhodčím nedošlo, jest uplatnití odporem čis. 13.426.
- — předpisy vl. nař. čis. 55/1933 nevdají povolení exekuce ve prospěch cizozemského vymáhajícího věřitele; povolení Národní banky Československé je třeba až při výplatě výtěžku z exekuce; povolení exekuce nevdají ani obava dlužníka, že, kdyby Národní banka neudělila dodatečně povolení, stala by se mu nenahraditelná újma, poněvadž by výtěžek docílený prodejem zabavených jeho věcí nesloužil k uspokojení pohledávky vymáhajícího věřitele čis. 13.646.
- — § 80 čis. 1 ex. ř.: povolení exekuce na základě rozsudku cizozemského soudu příslušného prý podle § 104 j. n. nevdají, že listina o prorogaci cizozemského soudu byla připojena teprve k exekuční žádosti, nevzněl-li povinný v řízení před cizozemským soudem námitku nepřislusnosti, ježto listina nebyla k žalobě připojena, a nad to připouští, že listina tu skutečně byla čis. 13.349.
- — § 80 čis. 2 ex. ř.: soud, povolující exekuci na základě říšskoněmeckého rozsudku proti říšskoněmeckému příslušníku, nemusí zkoumati, zda obsíka neb opatření, jímž byl spor zahájen, bylo mu doručeno podle § 328 čis. 2 něm. civilního soudního řádu; to platí tím spíše při exekucích na základě exekučních titulů říšskoněmeckých nebo Československých, směřujících proti příslušníkům jiných států než Československa a Německa čis. 13.861.
- — § 81 ex. ř.: předpisy o úpravě úrokových sazeb, jmenovitě předpisy zákona čis. 44/1933 a vl. nař. čis. 85/1933 jsou předpisy velícího rázu vydané k ochraně tuzemských dlužníků proti každému věřiteli, i proti věřiteli cizozemskému; má-li býti proti tuzemskému dlužníku v tuzemsku vykonán rozsudek cizozemského soudu, musí soud exekuci povolující s hlediska § 81 čis. 2 a 4 ex. ř. přihlížeti k tomu, zda není rozsudkový výrok co do úrokové sazby a vedlejších poplatků v rozporu s těmito velícími předpisy tuzemského práva se zřetelem k usta-

- novení § 16 a § 18 cit. zákona; pokud dlužník musí obranu v tomto směru uplatnití odporem podle § 83 ex. ř. čis. 13.991.
- — § 83 ex. ř.: má-li býti povolena v tuzemsku exekuce na základě nálezu cizozemského rozhodčího soudu, stačí, vyplývá-li z exekučního titulu, že se smlouva stran o rozhodci stala písemně; námitku, že přece k písemné smlouvě o rozhodčím nedošlo, jest uplatnití odporem čis. 13.426.
- — delší rekursní lhůta podle § 83 ex. ř. platí jen, jde-li v rekursu o důvody a otázky, jež plynou z povahy věci a ze speciálních předpisů §§ 79 až 82 ex. ř. čis. 13.681.
- — § 88 ex. ř.: k vydobytí pohledávky zajištěné vnučeným vkladem zástavního práva může věřitel a jeho knihovní nástupce vésti exekuci na zatíženou nemovitost přímo proti každému, kdo jí nabyt po původním vkladu vykonatelné pohledávky, aniž potřebuje k důkazu svého oprávnění k vedení exekuce další průkazy čis. 13.281.
- — proti vydražiteli nelze ani vložiti ani zaznamenati exekuční zástavní právo na vydražené nemovitosti, nebyl-li vydražitel, nespíniv ještě dražební podmínky, dosud zapsán jako její vlastník čis. 13.462.
- — je-li původním exekučním titulem směnečný platební příkaz proti osobnímu dlužníku, nikoliv proti povinnému, který je jen hypotekárním dlužníkem a proti němuž se vede jen v této jeho vlastnosti exekuce podle § 88 posl. odst. ex. ř., může pro útraty, přisouzené vymáhajícímu věřiteli v této exekuci, býti vedena exekuce jen na nemovitost, která pro něho jest zastavena, nikoliv na ostatní jmění dlužníka čis. 13.618.
- — §§ 97 a násl. ex. ř. viz správa vnučená nemovitosti.
- — §§ 133 a násl. ex. ř. viz dražba vnučená nemovitosti.
- — § 249 ex. ř.: exekuci na dlužníkův spoluvlastnický podíl na movité věci nelze vésti podle § 249 ex. ř., má-li dlužník tuto věc ve své výlučné moci proto, že mu náleží správa jmění druhého spoluvlastníka (manželky) podle § 1238 obč. zák.; byla-li přece povolena exekuce podle § 249 ex. ř. na celou věc, je druhý spoluvlastník oprávněn domáhati se žalobou podle § 37 ex. ř. výroku, že mobilární exekuce je nepřipustná co do celého zabaveného předmětu čis. 13.723.
- — § 251 ex. ř.: úpadce jest (za platnosti konkursního řádu z roku 1914) oprávněn k rekursu proti rozhodnutí exekučního soudu o jeho návrhu na vyloučení věci z exekuce podle § 251 čis. 6 ex. ř. čis. 13.242.
- — podal-li dlužník po pravoplatném zamítnutí návrhu na vyloučení zabavených věcí z exekuce podle § 251 ex. ř. nový návrh na vyloučení z exekuce, jenž se týkal týchž věcí a byl odůvodněn týmiž skutečnostmi jako návrh dřívější, jde o věc pravoplatně rozhodnutou, třebaže se dřívější návrh opíral po právní stránce o ustanovení § 251 čis. 6 ex. ř., kdežto pozdější návrh o ustanovení § 251 čis. 5 ex. ř. čis. 13.746.
- — čis. 6: podle ustanovení § 251 čis. 6 ex. ř. jsou z exekuce vyloučeny všechny předměty, jichž jest nezbytně zapotřebí k vyhradněmu provozování řemesla, by tím byla zajištěna dosavadní činnost řemeslníka tak, aby byla schopna soutěže, nikoliv jen, by jeho obživa byla zajištěna; není zapotřebí, aby dlužník používal předmětů těch osobně, a je nerozhodno, zda jich používá on sám, či síly pomocné; předpokladem dalším však jest, aby řemeslo v době, kdy zabavení předmětů bylo provedeno, skutečně vykonával, přičemž nepřichází v úvahu, že z nahodilých příčin přechodně řemeslo vykonávati nemohl čis. 13.241.
- — kdo provozuje podnik výlučně prostředky, jež vyžadují spoluúčast několika osob a užívání živelní síly (orání za mzdu s garniturou pozůstávajícího ze strojního pluhu, 2 lokomotiv, ručního náčiní a jiného příslušenství), není maloživnostníkem ve smyslu § 251 čis. 6 ex. ř. čis. 13.700.
- — s hlediska § 251 čis. 6 ex. ř. nelze při jediném dopravním autu tvořícím jediný pramen výživy dlužníkovy požadovati, aby dlužník

spojoval ve své osobě všechny činnosti potřebné k provozu své živnosti, zejména aby auto sám osobně řídil; nerozhoduje ani, zda provozuje živnost placeným šoférem neb i více šoféry, jen když při jeho podniku jest zachována povaha malé živnosti; skutečně vlastnictví auta, s nímž dlužník živnost provozuje, je pro otázku nezabavitelnosti nerozhodné č. 13.769.

§ 252 ex. ř. viz příslušenství.

§ 254 ex. ř.: předmětem stížnosti podle § 68 ex. ř. nemůže být právní otázka, kdo jest držitelem obchodu, v němž byly peníze zabaveny, a komu zabavené peníze náležejí, nýbrž lze rozhodovati jen o tom, zda postup výkonného orgánu při výkonu exekuce byl správný; tomu tak je, byla-li exekuce vykonána v obchodní místnosti, jež v žádosti exekuční byla označena jako místnost dlužníka a v níž dlužník byl také zastížen; tvrdí-li třetí, že zabavené peníze náležejí jemu, musí to dokázat ve sporu a jeho námitky proti výkonu exekuce, i když jeho jméno drobným písmem na výkladní skříní obchodu pod reklamou bylo vyznačeno, musí zůstat bez povšimnutí č. 13.725.

§ 256 ex. ř. viz prodejové řízení.

§ 262 ex. ř.: k exekučnímu zabavení svršků, jež nejsou v dlužníkově držení, vyše podle soudního příkazu vzaty do uschování, jest zapotřebí svolení soudu povolivšího uschování; souhlas není již v povolení exekuce zabavením uschovávaných svršků; došlo-li k zabavení bez tohoto souhlasu, jest osoba, pro niž bylo uschování povoleno, oprávněna si stěžovati do výkonu exekuce a domáhati se zrušení exekuce č. 13.302.

vymáhající věřitel, veda exekuci na movité věci dlužníka v moci osoby osoby třetí, nemusí již v exekučním návrhu tvrditi, že tato osoba je ochotna svršky vydati č. 13.795.

§ 268 ex. ř.: předepsáno-li v stanovách akciové společnosti, že »odprodej akcií na někoho, kdo není akcionářem, se může státi jen s přivolením správní rady«, vztahuje se to nejen na prodej dobrovolný, nýbrž i na prodej exekuční; lhotejno, že byly akcie na kupitele přepsány podle § 268 ex. ř. č. 14.017.

§§ 269 a násl. ex. ř. viz dražba v nucená movitých věcí.

§ 289 ex. ř.: uschování vzájemně popsanych svršků (§ 1101 obč. zák.) lze povolit jen za předpokladů § 379 ex. ř.; přípustnost rekursu proti povolení uschování jest posuzovati podle §§ 65 a 402 ex. ř., nikoliv podle § 289 ex. ř. č. 13.809.

§ 290 a násl. ex. ř.: požární náhrada viz tamže.

exekuční výsady, stanovené v § 36 zák. č. 142/1920, nelze použiti na příjem z trafiky, udělené válečnému poškozcenci podle § 4 zák. č. 13.348.

nelze povolit exekuci na právo povinného, aby mu poštovní spořitelnou byly vydány peníze, které dojdou na jeho šekový účet č. 13.553.

povolení exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek čl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu srážek na daň důchodovou, k nimž jest vymáhajícím věřitel povinen při výplatě služebních požitků svých zaměstnanců, může se státi i co do pohledávek státu, jež dosud nevznikly, jen když je již platně založena zákonitá povinnost vymáhajícího věřitele k provedení srážek č. 13.571.

k zabavení těchto daní do budoucnosti stačí, že je jejich právní důvod (zákonitá povinnost vymáhajícího věřitele k placení těchto daní) již založen č. 13.571.

§ 291 ex. ř.: vymáhající věřitel vedoucí neobmezeně exekuci na výživné, musí již v návrhu na povolení exekuce prokázati, že dlužník jest výdělkem schopný a není nucen žiti z výživného, na které se vede exekuce č. 14.062.

předpis čl. II § 1 nařízení č. 461/1917 nebyl dosud změněn, zejména ne zákonem č. 314/1920; obdobné použití zákonného ustanovení

čl. VI § 42 č. 2 zák. č. 23/1928, které platí jen pro Slovensko a Podkarpatskou Rus č. 14.062.

exekuce na pláty (zák. č. 314/1920): exekuci nelze omeziti na jednu třetinu pohledávání povinného domovníka jen za úklid v domě a na chodníku a na poplatek za klíče od domovních dveří, nýbrž jest přihlížeti k celkovým požitkům domovníckým se započtením hodnoty za domovnícký byt č. 13.214.

zavázal-li se manžel soudním smírem zaplatiti manželce na úplné vyrovnání jakýchkoliv nároků z jakéhokoliv důvodu, zejména pak z důvodu výživného za dobu minulou, přítomnou i budoucí jednotnou částku, aniž uvedeno, co vypadá na výživné, nelze na základě tohoto soudního smíru povolit na manželovo výslužné exekuci podle druhého odstavce § 2 zák. č. 314/1920 v doslovu zákona č. 177/1924, nýbrž jen podle prvního odstavce téhož paragrafu č. 13.480.

předpis čl. II § 1 nař. č. 461/1917 nebyl dosud změněn, zejména ne zákonem č. 314/1920 č. 14.062.

§ 294 ex. ř.: rekurs podlužníka viz podlužník.

pokud pravoplatným povolením exekuce zabavením a příkázáním k vybraní pohledávek, které povinnému lékárníkovi příslušely za dodané léky proti léčebnému fondu a proti okresní nemoc. pojišťovně, vzniklo hmotněprávně platné zástavní právo na těchto pohledávkách dlužníka č. 13.177.

pravomocí usnesení o zabavení pohledávky není zabráněno třetím osobám na exekučním řízení nezúčastněným, aby nepopřely hmotněprávní platnost exekučního zástavního práva; takovou třetí osobou jest i správce konkursní podstaty, pokud hájí zájmy konkursních věřitelů č. 13.177.

není úkolem povolení exekuce, by byla povolena pro všechny budoucí možnosti; není-li dosud jisto, jaký osud stihne užívací právo na dražené nemovitosti při rozvrhu nejvyššího podání, zda se totiž z něho stane peněžitá pohledávka, či zda zůstane jinakým majetkovým přástem, na které se vede exekuce podle §§ 331 a násl. ex. ř., nelze již nyní povolit exekuci zabavením a příkázáním pohledávky, která straně povinné bude snad po provedené dražbě příslušet jako peněžitá náhrada zkapitalisovaného užívacího práva č. 13.212.

byl-li nárok věřitele na vydání movité věci k zajištění peněžitě pohledávky dlužníka zabaven, nebyl věřitel oprávněn vésti exekuci a nebyl ani oprávněn, aby provedl v rámci povolené exekuce exekuční úkony, které slouží jen účelu zajišťovacímu č. 13.399.

vymáhající věřitel nemůže požadovati na podlužníku uspokojení vymáhané pohledávky i co do úroků, jež ani v usnesení povolujícím zabavení pohledávky povinného ani v příkazním usnesení nebyly uvedeny; lhotejno, že se podlužník o výši úroků vymáhané pohledávky dověděl soukromě č. 13.573.

duchovní správce církve nebo náboženské společnosti nekongruální (náboženské společnosti israelské v Čechách, na Moravě a ve Slezsku) nemá zákonný nárok proti své církvi (náboženské společnosti) na vyplacení části dotace ve smyslu §§ 196 a násl. vl. nař. č. 124/1928; exekuce zabavením a příkázáním pohledávky takového duchovního správce z důvodů kongruových požitků jest nepřipustná č. 13.779.

byla-li vedena exekuce podle § 294 ex. ř. i na nájemné v budoucnosti splatné, načež povolena exekuce vnučenou správou nemovitosti povinného, pozbývá knihovní poznámkou vnučené správy (odevzdáním nemovitosti vnučenému správci) soudcovské zástavní právo na nájemném splatném teprve po zápisu poznámky (po odevzdání nemovitosti) právní účinek č. 13.947.

předpisy § 10 zákona o provozu silostrojů a § 127 zákona o pojišťovací smlouvě jest určeno jen výsadní pořadí pohledávky poškozeného, ne-

- jsou však dotčeny formální předpisy exekučního řádu o vedení exekuce na pohledávky č. 14.029.
- — — — — doručení platební záповědi ohledně vkladu, složeného pro pozůstalost, pozůstalostnímu soudu nebylo nahrazeno tím, že platební záповěď byla doručena Zemské bance v Praze jako úschovně a že tato uvědomila soud o zabavení vkladu; nerozhodné jest, že pozůstalostní soud nařídil bance na její oznámení o zabavení vkladu, by exekuci při depositu poznamenala č. 14.043.
- — — — — pokud nelze povolit exekuci zabavením dlužníkovu nároku ze vkladního listu spořitelny č. 14.045.
- — — — — v návrhu na povolení exekuce zabavením nároku dlužníkovu na povinný díl musí být uveden poddlužník, jemuž má být dán zákaz podle § 294 ex. ř.; tomuto požadavku není vyhověno tím, že bylo v návrhu uvedeno, kdo jsou »spoludědici« a u koho je pozůstalostní jmění uloženo č. 14.045.
- — — — — § 295 ex. ř.: po pravoplatnosti povolené exekuce zabavením pohledávky není dlužník ani správce jeho konkursní podstaty oprávněn k uplatnění námitek z dvorního dekretu ze dne 21. srpna 1838 č. 291 sb. z. s. č. 13.177.
- — — — — § 299 ex. ř.: soudcovské zástavní právo, jehož nabytí vymáhající věřitel na služebních příjmech povinného všeobecně bez jakékoliv výhrady, týká se i odbytého, jež bylo povinnému zaměstnavatelem (bankou) přiznáno z důvodu, že použil výhod zaměstnanců dobrovolně odbouraných č. 13.765.
- — — — — § 305 ex. ř.: bylo-li nabyto směnky vydražením při exekuční dražbě, nelze použít § 87 směn. zák., nýbrž věřitel musí si dáti líbiti všechny námitky, které by byl mohl směnečný dlužník vznést proti jeho předchůdci; doložka, připojená na směnku výkonným orgánem, nemá účinky směnečnoprávní č. 13.406.
- — — — — prohlášení exekučního soudu (výkonného orgánu) na směnce, jímž se převádí směnka na opatrovníka více věřitelů, jímž byla směnečná pohledávka přikázána k vybrání, působí jen převod podle práva občanského č. 13.903.
- — — — — § 307 ex. ř. viz složení na soudě.
- — — — — §§ 308 a násl. ex. ř. viz přikázání pohledávky.
- — — — — § 320 ex. ř.: byla-li povolena exekuce podle § 320 ex. ř., ač pro pohledávku dlužníka nebylo v pozemkové knize vloženo zástavní právo, nýbrž jen poznamenáno dražební řízení, jest vklad nadzástavního práva neplatný, ale nejsou neplatné i záповědi dlužníků a poddlužníků; nabyla-li tyto záповědi a přikázání k vybrání právní moci, byl poddlužník povinen platit jen vymáhajícímu věřiteli a ani exekuční soud, přijavší nejvyšší podání a nastoupivší na místo poddlužníka, nebyl oprávněn, pokud přikázání k vybrání nebylo zrušeno, částky vypadající na přikázanou pohledávku vyplácet z nejvyššího podání dlužníku, nýbrž mohl tak učinit jen vymáhajícímu věřiteli č. 13.933.
- — — — — § 322 ex. ř.: tím, že si vymáhající věřitel vymohl knihovní poznámku výповědi zabavené a k vybrání mu přikázané hypotekární pohledávky podle § 59 knih. zák. a čl. XIII č. 7 uvoz. zák. k ex. ř., nestala se pohledávka dosud nevykonatelná pohledávkou vykonatelnou; nezaplacel-li dlužník výповězenou pohledávku ve lhůtě výповědi, musí si vymáhající věřitel, chce-li ji exekuci vymáhat, nejprve opatřit některý z exekučních titulů § 1 ex. ř.; co do otázky vykonatelnosti jest bezvýznamná i další knihovní poznámka, »že se výповězená pohledávka stává do výše vykonatelné pohledávky vymáhajícího věřitele ihned splatnou« č. 13.965.
- — — — — § 327 ex. ř.: provéstí rozvrh výtěžku za věci prodané v exekuci (§ 327, čtvrtý odstavec, ex. ř.) a učinití opatření o tom, co se má státi s vý-

- těžkem docileným v nesporném řízení podle čl. 310 obč. zák., náleží soudu, jež výtěžek prodejem získal č. 14.064.
- — — — — § 331 ex. ř.: koncesovaná živnost dopravy osob neb nákladů ve smyslu § 1 zák. č. 198/1932 může být postižena exekucí podle § 331 ex. ř. č. 13.566.
- — — — — ani právo předkupní (§§ 1072—1079 obč. zák.) ani právo svého druhu, jež se podobá předkupnímu právu, není majetkovým právem ve smyslu § 331 ex. ř. č. 13.726.
- — — — — § 333 ex. ř.: vymáhající věřitel, jemuž byl přikázán k vybrání zabavený nárok povinného proti veřejné obchodní společnosti na vydání podílu společenského jmění v případě zrušení společnosti, nemůže se pro tutěž pohledávku domáhat exekuce vnučenou správou společenského podílu povinného č. 13.967.
- — — — — § 334 ex. ř.: k vydobytí peněžité pohledávky není přípustná exekuce zmocněním k výповědi smlouvy dlužníka s elektrárnou o dodávání elektrického proudu, kteroužto výповědi jest podmíněn zároveň zabavený nárok dlužníka na vydání jistoty, příslušející dlužníku proti elektrárně při skončení odběru; byla-li exekuce přece povolena, má i elektrárna jako poddlužník právo k rekursu č. 13.798.
- — — — — § 340 ex. ř.: vnučený pachtýř jest samostatným podnikatelem, jež provozuje pachtovanou živnost na vlastní účet a na vlastní říšíko; není vázán obligacními závazky dlužníkovými č. 14.065.
- — — — — § 341 ex. ř.: bylo-li koncese k provozování hostinské živnosti nabyto před účinností zák. č. 112/1927, nelze návrh na povolení exekuce na živnost a koncesi hostinskou podle § 341 ex. ř. zamítnouti z důvodu, že podnik dlužníka není veden ani se čtyřmi pomocnými silami, při čemž nezáleží na tom, zda dlužník obdržel koncesi ku provozování hostinské živnosti na základě průkazu způsobilosti, či zda od průkazu toho byl osvobozen č. 13.477.
- — — — — v zákoně č. 198/1933 není předepsána zvláštní způsobilost k provozování periodické dopravy osobním autobusem, nýbrž jen osobní spolehlivost co do provozování této živnosti, kteréžto pojmy jsou různé; při exekuci vnučenou správou nebo vnučeným propachtováním živnosti autodopravní jest rozhodným jen, zda zákon k nastoupení takové živnosti vyžaduje zvláštní způsobilosti, a jest rozeznávat mezi touto způsobilostí a mezi způsobilostí k jíždě motorovými vozidly č. 13.811.
- — — — — viz též pacht vnučený, správa vnučená.
- — — — — § 344 ex. ř.: byly-li zásoby vína předány vnučenému správci hotelového podniku a tento použil části z nich pro provoz tohoto podniku, jest výtěžek z toho zařadit do příjmů vnučené správy č. 13.898.
- — — — — § 350 ex. ř.: podle § 350 ex. ř. může i věřitel, jemuž přísluší vykonatelná pohledávka, již na základě exekučního titulu — byť i v něm není vysloveno zatížení nemovitostí povinného — na nemovitosti povinného, na nichž jeho vlastnické právo není ještě vloženo nebo poznamenáno, vésti exekuci knihovními zápisy a tedy i vnučeným zřízením práva zástavního a za tím účelem, prokázav nabytí práva vlastnického povinným způsobem vyhovujícím § 87 kn. zák., domáhat se především knihovního vkladu tohoto práva ve prospěch povinného a na základě tohoto pak zápisu zástavního práva pro svou vykonatelnou pohledávku č. 13.992.
- — — — — § 353 ex. ř.: k určitosti návrhu na exekuci podle § 353 ex. ř. se vyžaduje, by vymáhaný čin byl přesně vyznačen, aby nevznikla pochybnost o jeho předmětu, způsobu a rozsahu č. 13.565.
- — — — — § 355 ex. ř.: návrh na povolení exekuce, by vynuceno bylo na povinném, by zanechal další vedení a zastupování společenského podniku, tak, aby vymáhající věřitel byl soudem zmocněn, by odřal povinnému další vedení správy a zastupování tohoto podniku, neodpovídá § 355 ex. ř. č. 13.452.

§ 358 ex. ř.: při výslechu dlužníka podle § 358 ex. ř. nelze se zabývat okolnostmi, jež povinný uvedl se zřetelem k tomu, že šlo o cizozemský exekuční titul, ani jinými otázkami právními a skutkovými nesouvisejícími s povahou vymáhaného nároku jako nepeněžitého nároku čís. 13.426.

§§ 370 a násl. ex. ř. viz exekuce zajišťovací.

§§ 378 a násl. ex. ř. viz prozatímní opatření.

Exekuce zajišťovací: příslušnost k povolení zajišťovací exekuce na základě rozsudku pracovního soudu čís. 13.294.

návrh na povolení zajišťovací exekuce na základě směnečného platebního příkazu (§ 371 čís. 2 ex. ř.), jež byl podán u exekučního soudu aniž bylo připojeno vyhotovení exekučního titulu a úřední potvrzení, že byly podány námitky, jest zamítnouti, nikoli podle § 44 j. n. postoupiti procesnímu soudu čís. 13.456.

k osvědčení podle § 370 ex. ř. nestačí pouhé všeobecné tvrzení, že dlužník jest stíhán četnými exekucemi, neuvedl-li vymáhající věřitel nic, z čeho by se dalo souditi, že majetkové poměry dlužníka jsou tak špatné, že exekucemi jest jeho nárok objektivně ohrožen čís. 13.456.

zajišťovací exekuci podle § 370 ex. ř. nelze povolit k zajištění nároku na dodání určitého počtu liber sterlingů čís. 13.797.

v návrhu na povolení záznamu daňové pohledávky podle čl. III. uvoz. zákona k ex. ř. a dvorských dekretů z 18. září 1786 čís. 577 sb. z. s. a ze dne 24. října 1886 čís. 789 sb. z. s., jakož i § 38 písm. c) knih. zák. proti úpadci (§ 11 konk. ř. čís. 64/1931) jest uvést vše, co jest předpokladem přednosti pohledávky; nelze proto návrhu vyhověti, není-li v něm dokonce ani uvedeno, o jakou daňovou pohledávku jde čís. 13.936.

zatímní zajištění majetkových restů důchodkových podle § 567 důchodkového zákona trestního, se týká i restů, jež v zahájeném trestním důchodkovém řízení obviněnému podle povahy případu teprve hrozí, třebaže mu nebyly ještě uloženy; k povolení zajišťovací exekuce stačí, by příslušný úřad o zajištění požádal; soud není oprávněn zkoumati ani potřebu zajištění ani přiměřenost požadované výše zajištění; není proto potřeba, by úřad osvědčoval ohrožení, aniž třeba nějakého spravení jinou cestou než právě jen konečným vyřízením trestní věci důchodkové čís. 13.966.

§ 376 ex. ř.: není závidy, aby vkladní knížka úvěrního společenstva, třebaže zní na jméno třetí osoby, nebyla uznána soudem za hodící se k zajištění podle § 376, první odstavec, ex. ř. a § 78 ex. ř. a § 56, druhý odstavec, c. ř. s. čís. 13.737.

Exekuce berní: nepodal-li vylučovatel proti berní exekuci odpor u exekučního úřadu, nemůže proti ní podat vylučovací žalobu u soudu, třebaže mezi vyrozuměním o zabavení svršků a nařízenou dražbou bylo velmi krátké mezidobí; podal-li vylučovatel přece vylučovací žalobu u soudu, nelze nic vyvozovati pro přípustnost pořadu práva pro tuto žalobu z toho, že berní úřad nedbal soudem povoleného odkladu dražby čís. 13.205.

nedodržení předpisů prvního odstavce § 369 zák. čís. 76/1927 a vládního nařízení čís. 175/1927, pokud jím byl proveden předpis třetího odstavce § 369 zákona čís. 76/1927, nemá v zápětí zánik zástavního práva podle § 368 zákona řádně nabytého čís. 13.373.

při zabavení peněz jest berní exekuci považovati za skončenou tím, že se zabavené peníze podle předpisu § 371/1 zák. čís. 76/1927 zúčtují na exekuční náklady a na vymáhanou pohledávku; až do zúčtování na vymáhaný daňový dluh zůstanou zabavené peníze vlastnictvím dlužníkovým a není ani případné vlastnictví jiných osob zabavením dotčeno nebo zrušeno čís. 13.627.

byly-li peníze nalezené u dlužníka na jeho vymáhané daně zúčtovány, byla tím exekuce skončena a žalobě vylučovací nemůže býti vyhověno;

nesejde na tom, zda exekuce byla skončena již také v době, kdy byl podán odpor proti zabavení, aniž na tom, že exekuční úřad nesečkal se zúčtováním až do projiti osmidenní lhůty k podání námitek proti zabavení, jak předepsáno v odstavci druhém vl. nař. čís. 175/1927 k § 357/1 zák. čís. 76/1927 čís. 13.627.

odpor podle § 357 zák. čís. 76/1927 může se týkat jen berní exekuce již zahájené a nevztahuje se na pozdější berní exekuci, třebaže je vedena na týž předmět; »vyhovění odporu« ve smyslu § 357 zákona jest i v tom, že bylo straně (jejímu právnímu zástupci) třeba jen ústně (telefonicky) sděleno, že se exekuce k jejímu odporu zrušuje čís. 13.825.

Exekuční prodej viz dražba, prodejové řízení.

Existenční minimum viz exekuce (na platy).

Exkulpační důvody viz automobilový zákon, náhrada škody drahou.

Farní matřka viz matřka.

obec evangelická: německá (její představenstvo) může se o soudní exekuci k vydobyti příspěvků ucházeti jen prostřednictvím politického úřadu, nikoliv bezprostředně sama, a to ani, předloží-li výkaz dobývaných nedoplatek opatřený doložkou vykonatelnosti od okresního politického úřadu čís. 13.181.

Feriální věci viz prázdniny soudní.

Filiálka: zápisem odstěpného závodu cizozemské společnosti s r. o. do tuzemského rejstříku nevzniká nový, od hlavního závodu odlišný podmět čís. 13.511.

předpisu § 2 (2) zákona čís. 58/1906 nelze použít, bylo-li jednáno v zastoupení tuzemské reprezentace cizozemské společnosti s r. o., jejíž tuzemská reprezentace nebyla dosud zapsána do rejstříku čís. 13.511.

může-li filiálka samostatně z obchodů žalovati, vymoci si exekuční titul a na jeho základě vésti exekuci, jest proti ní jako samostatnému podmětu podati i žalobu o nepřipustnost exekuce, kterou vede čís. 13.574.

i při označování prodejen jest užívati plného znění firmy, nikoliv jen jeho části, třebaže částečné znění firmy měl majitel chráněno jako známku; tento souhlasný názor nižších soudů není v rozporu se zákonem čís. 13.614.

prozatímní opatření ústředního výboru sdružení odborových organizací proti funkcionářům rozpuštěné odbočky; z úřadování funkcionářů může vzniknouti škoda, odporuje-li vedení odbočky stanovám, což přezkoumati jest věci valně hromady, ústředí a dozorcích úřadů čís. 14.044.

Finanční prokuratura: Masarykova universita v Brně nemá samostatně právní osobnosti; finanční prokuratura jest oprávněna k (úvolacímu) rekursu jménem čl. státu, k jehož úřadům patří i Masarykova universita v Brně čís. 13.255.

nezaplatila-li finanční prokuratura útratovou pohledávku, o jejíž zaplacení byla upomenuta, ani ve lhůtě jí poskytnuté, nelze to hodnotiti jinak, než že zaplacení odepřela čís. 13.840.

úřad: přípustnost pořadu práva pro nárok proti státu na náhradu škody, již prý zavinil finanční úřad nesprávným postupem čís. 13.450.

Firma: odstěpný závod viz filiálka.

obecního podniku viz obecní podnik.

rejstříkové řízení viz rejstřík.

otázka, zda podpis výstavce souhlasí se zápisem o podpisování firmy v obchodním rejstříku anebo s předpisem stanov, přichází v úvahu jen, jde-li o směnečný závazek výstavců, nikoliv však, jde-li o jeho směnečné oprávnění čís. 13.387.

bylo-li vyrovnací řízení zahájeno o jmění firmy kupce jednotlivce, bylo tím zahájeno řízení o jmění kupce jednotlivce a výhoda § 12 vyr. ř. se týká kupce jednotlivce čís. 13.463.

- zákonu vyhovuje firma: »Likvidace obchodní společnosti firmy X.« čís. 13.582.
- i při označování prodejen jest užívání plného znění firmy, nikoliv jen jeho části, třebaže částečné znění firmy měl majitel chráněno jako známku; tento souhlavný názor nižších soudů není v rozporu se zákonem čís. 13.614.
- nezapsání změn nastalých a skutečně trvajících do obchodního rejstříku nemá vliv na trvání právního poměru, skutečností nemí odňata právní platnost a nemůže tím býti zkráceno právo majitele firmy, by takové změny dodatečně neopověděl k zápisu čís. 13.886.

Fiskus

Fond pensijní zaměstnanců vídeňské banky; pokud není sociální pojišťovacím ústavem podle § 31 čís. 3 zák. o ochr. náj. čís. 13.359.

- **silniční** viz dávk. z jízdného.
- **zemský**: výkaz ošetřovného vydaný ředitelstvem zemského ústavu pro chomyslné není exekucním titulem čís. 13.784.

Forma: notářského spisu viz notářský spis.

- sňatku viz sňatek.
- posledního pořizení viz pořizení poslední.
- nedostatek písemné formy nemá v zápětí neplatnost učební smlouvy čís. 13.481.
- nejde-li o obchodní jednání, jest na Slovensku k platnosti úmluvy úroků převyšujících zákonnou míru 5% třeba písemné formy; nařízením uherského ministerstva čís. 4420 z roku 1918, jež bylo zrušeno zák. čís. 58/1928, nebylo ustanoveno, že je neplatná ústní úmluva o zúrokování tržové ceny, která podle písemné smlouvy jest splatna v určitý čas, a že podle této smlouvy nelze požadovati zákonný úrok podle platných právních předpisů čís. 13.972.

Formální právní moc knihovního zápisu a odpor podle § 213 ex. ř. čís. 13.188, 13.192, 14.007.

- vada (§§ 84, 85 c. ř. s.) viz oprava podání.

Funkcionář družstva viz společenstvo.

Garanční prohlášení viz záruční prohlášení.

Gobelínová škola zemská ve Val. Meziříčí: procesní způsobilost čís. 13.890.

Havarijní pojištění viz pojištění smluvní (proti škodám).

Hlasovací právo ve vyrovnacím řízení viz vyrovnání.

Hlasující rada (§ 6 adv. ř.) viz advokát.

Hluboký rozvrat manželství viz rozluka, rozvod.

Hmotné odevzdání viz převod vlastnictví.

Hodnota viz cena.

- předmětu sporu viz ocenění.

Horník: pokladny bratrské viz tamže.

Honitba: psy lze na Moravě utratiti jen, běhají-li bez pána v určité vzdálenosti od předmětů v zákoně uvedených, a jen, byli-li v této vzdálenosti postiženi; stačí, je-li dán jeden z předpokladů, — vzdálenost 300 m od domu, hospodářských stavení nebo stád, nebo 30 m od cesty —, aby pes byl v chráněném území, kde nesmí býti pánem honitby nebo jeho lovcím strážným personálem utracen; k tomu, aby pes mohl býti utracen, se nevyžaduje, aby lovil zvěř, stačí, že pobíhá bez pána; za psa bez pána jest považovati psa, je-li od svého pána (držitele) tak vzdálen, že nelze pozorovati vztah psa k osobě jeho držitele čís. 13.445.

- ručení pána honitby za škodu, ježto jeho strážný personál utratil psa (§ 67 mor. hon. zák.), nelze posuzovati podle § 68 zákona čís. 13.445.

Hory: výhradná kutiska nejsou sama sebou příslušenstvím dolových měř a nemohou se jim státi ani tím, že jsou vlastníkem určena k trvalému používání horního tělesa čís. 13.304.

- zásada § 1304 obč. zák. o spoluvinně na poškození platí i při náhradě škod horních čís. 13.326.

— předpis § 106 horn. zák. nedopadá, šlo-li jen nejvýše o přestavbu původního domu vystavěného před propůjčením dolového pole, ne-li jen o podstatnější jeho změnu; v takovém případě může okolnost, že nebylo žádáno o stavební povolení ku přestavbě, míti v zápětí jen potrestání stavebníka podle § 128 stav. řádu pro Čechy čís. 13.326.

- dohoda o náhradě škody, způsobené zabezpečovacími opatřeními z důvodů veřejných (§ 222 horn. zák.) nepřestává býti úkonem soukromoprávním tím, že k ní došlo při vodoprávním řízení, ani tím, že byla pojata do koncesní listiny čís. 13.975.

— dohoda, již obec (osada) v Čechách vzala na sebe závazek hraditi případné újmy těžářstva, povstalé omezením dolového provozu, nařízeným dozorními úřady s ohledem na vodovod obce, vyžaduje ke své platnosti usnesení obecního zastupitelstva a schválení okresním výborem čís. 13.975.

Hospodářské společenstvo viz společenstvo výrobní a hospodářské.

Hostinská koncese o sobě, i když ji její majitel neprovozuje sám, jest »jmením« ve smyslu § 1 alim. zák. čís. 13.257.

- jinak viz živnost hostinská.

Hostinský: ručení podle § 970 obč. zák. viz smlouva schovací.

Hotel: příslušenstvím živnostenského podniku jsou i zásoby zboží, jež jsou věnovány účelu provozu podniku, pokud jest jich zapotřebí k dalšímu nerušenému provozu podniku; u hotelových podniků i příslušné zásoby vína čís. 13.898.

- hotel o 60 pokojích kromě vedlejších místností jest velkou provozovnou čís. 13.960.

Hromada valná viz společenstvo.

Hromadění exekucních prostředků viz exekuce (§ 14 ex. ř.).

Hrubý nevědek viz nevědek.

Hudebník: není důvodem k okamžitému propuštění hudebníka (pianisty), opozdil-li se dvakráte o několik minut při koncertech v kavárně čís. 13.316.

- jde o smlouvu o dílo, zavázal-li se kapelník k denním hudebním produkcím v podniku druhé strany za denní plat, aniž bylo ve smlouvě ustanoveno, že druhá strana vykonává vliv na soubor kapely čís. 14.049.

Hypoteka: poznámka výhrady pořadí (§ 37 III. dílčí nov.) viz knihovní poznámka.

- poznámka hypotekární žaloby viz knihovní poznámka.
- při vnučené dražbě viz dražba vnučená nemovitostí.
- formální právní moc zápisu a odpor podle § 213 ex. ř. čís. 13.188, 13.192, 14.007.

— pokud na základě indosamentu nevznikl ani po zpětvzetí námitek proti směn. plat. příkazu platný směnečný závazek indosanta, jenž by mohl býti zajištěn platným zástavním právem na jeho nemovitosti čís. 13.192.

- **kauční**: rozšíření kauční hypoteky nad nejvyšší míru uvedenou v pozemkové knize, jest vyloučeno a nemohlo nastati ani tím, že byla a ni knihovně poznamenána žaloba o zaplacení nové pohledávky knihovni věřitelky, ani tím, že kauční hypoteka jest simultánní a jedna ze simultánních vložek byla prodána, aniž zadní věřitel uplatnil náhradní nárok podle § 222, třetí odstavec, ex. ř.; zaplacením z výtěžku spoluzavazané nemovitosti zmenšil se nárok věřitele z kauční hypoteky i ve zbývajících vložkách, třebaže to nebylo knihovně vyznačeno čís. 13.535.

— je-li při hypotekární pohledávce zřízena a v pozemkové knize zapsána jistota »pro vedlejší závazky« v určité výši, jsou vedlejšími závazky i úroky a nebylo třeba, aby v dluhopise bylo to ještě zvlášť a výslovně stanoveno čís. 13.889.

- v rozvrhovém řízení jest zásadně předložiti listinný doklad, že zajištěná pohledávka z úvěru (ze zástavní záruky) jest po právu a způsobilá

k uspokojení; nevykázal-li se věřitel takovým listinným dokladem, není exekuční soudce povinen vyhledat listiny, prokazující pohledávku ve sbírce listin nebo v jiných spisech a není oprávněn opatřit si po rozvrhovém roku před vydáním rozvrhového usnesení potřebná vysvětlení, by mohl rozhodnouti o oprávněnosti přihlášeného nároku, nýbrž má částku úvěrové hypoteky nevyčerpanou řádně doloženými nároky, není-li úvěrový poměr dosud ukončen, podle § 224 druhý odstavce ex. ř. uložit u soudu na úrok č. 13.997.

- **simultanní:** byla-li věřiteli, jehož pohledávka vázla na celé vydražené nemovitosti a jenž žádal uspokojení celé pohledávky jen ze spoluvlastnického podílu, přikázána celá pohledávka z celého dražebního výtěžku za celou nemovitost, není věřitel oprávněn k rekursu proti tomuto přikázání č. 13.414.
- **simultanní hypoteku** jest zapraviti hotově z nejvyššího podání, neobsahuje-li přihláška věřitelův souhlas, aby druhý dlužník a najmé ostatní simultanně zavazené nemovitosti byly ze zavazení propuštěny č. 13.621.
- bylo-li v dražbě prodáno jako celek jediné knihovní těleso, jehož spoluvlastnické podíly byly různě zatíženy celkovými a dílčími hypotekami, nepřichází v úvahu ustanovení § 238 ex. ř. a nelze obdobně použití ustanovení § 222 ex. ř.; nejvyšší podání za celou nemovitost jest rozdělit na části odpovídající spoluvlastnickým podílům různě zatíženým a přikázati pak věřitelům, kteří mají zástavní právo k celku, jejich pohledávky z celé rozvrhované podstaty, skládající se z jednotlivých dílčích podstat, dílčím přednostním nebo hypotekárním věřitelům však jen z příslušných podstat dílčích, při čemž jest dbáti toho, co z dotčené dílčí podstaty již dříve bylo přikázáno č. 13.860.
- není-li z přihlášky simultanní pohledávky nade vši pochybnost zřejmo, že věřitel žádá úplné zaplacení z dílčí podstaty, o kterou jde, jest mu pohledávku přikázati jen poměrně č. 13.915.
- povolí-li prvý soud vklad náhradního nároku v pořadí vymazaného břemena, rekursní soud však změnil k rekursu vlastníka nemovitosti usnesení prvního soudu potud, že vklad sice povolil, avšak jen v pořadí běžném, nikoli v žádaném pořadí, jest dovolací rekurs vlastníka nemovitosti nepřipustný; ustanovení § 46 odst. (2) zák. č. 100/1931 a § 239 poslední odstavce ex. ř. nelze tu použiti č. 14.041.
- **vlastnická:** ustanovení § 469 obč. zák., podle něhož ke zrušení hypoteky zaplacení o sobě nestačí a hypotekární statek zůstává zavazen, pokud dluh z veřejných knih nebude vymazán, platí jen v poměru k osobám, jež spoléhajíce na správnost zápisu, nabyly na hypotece práva; nejde-li o takovou změnu v osobě oprávněného, neplatí toto ustanovení, nýbrž platí skutečný stav věci č. 13.317.
- bylo-li zástavní právo, jež jest v knihách jen dosud zapsáno, ale dluh jím zajištěný zanikl placením nebo spojením (konsolidací), převedeno po povolení nucené správy, avšak před přiklepen v dražbě, jest k němu při rozdělení nejvyššího podání za vydraženou nemovitost přihlížeti č. 13.529.
- bylo-li v době podání žádosti o knihovní zápis podle § 469 obč. zák. (§ 38 III. dílčí novely) starší knihovní právo zaniklé, nelze je ani převést ani jeho dodatečný výmaz vyhraditi č. 13.601.
- bylo-li v odporu tvrzeno, že pohledávce přihlášené v pořadí vymazané pohledávky přísluší jen běžné pořadí, aniž k tomuto tvrzení odporovatele byl učiněn přednes knihovního věřitele, bylo na exekučním soudu podle §§ 213 a 231 ex. ř., by vyřídil odpor podle tvrzení odporovatele, nezkoumaje, zda k zápisu přihlášené pohledávky v pořadí běžném a nikoli v pořadí vymazané pohledávky došlo postupem správným a zda pořadí pro přihlášenou pohledávku má být posuzováno podle skutečného knihovního stavu, jak se jeví podle výpisu z knihy pozemkové,

čili nic, a neměl odpor k řešení této otázky odkázati na pořad práva; není-li v rozvrhovém řízení uplatněna materiální neplatnost zápisu, brání exekučnímu soudu formální právní moc zápisů, by k materiální neplatnosti zápisu přihlížel z úřadu č. 14.007.

- **Chodník:** kupitel novostavby nemůže bez zvláštní úmluvy uplatňovati proti prodávateli náhradu nákladů na pořízení chodníku, ohrady, kanálu a dláždění části dvoru č. 14.056.
- **Choromyslný:** výkaz ošetřovného vydaný ředitelstvím zemského ústavu pro choromyslné není rozhodnutím, pokud se týče opatřením správního úřadu ve smyslu čl. VI. zák. č. 130/1930 a nelze jej vykonati soudní exekucí č. 13.784.
- **Chudá strana** viz právo chudých.
- **Ideální podíl** viz společenství statků.
- **Identita sporného předmětu** viz rozepře zahájená, rozsouzená.
- **Imise:** § 364 a) obč. zák. viz hory.
 - jinak viz sousedské právo.
- **Indosament** viz směnka.
- **Interese:** žádá-li žalobce za sporu místo původně žádaného plnění interese, nejde o změnu žaloby v pravém smyslu a neplatí předpis § 235 prvý odstavce c. ř. s. o vyloučení příslušnosti procesního soudu č. 13.186.
- **Intervence vedlejší:** ve sporu o neplatnost posledního pořízení, které je pramenem i nároku vedlejšího intervenienta na odkaz, pro nedostatek pořizovací schopnosti zůstavitele, přísluší vedlejšímu intervenientu postavení nerozlučného společníka v rozepři č. 13.161.
 - ve sporu, v němž přistoupil na straně žalovaného vedlejší intervenient s postavením nerozlučného společníka v rozepři, nebyl soud oprávněn po uznávacím projevu žalovaného vydati rozsudek pro uznání, nebyl-li vedlejší intervenient žalovaného hlňnavý ve smyslu § 14 c. ř. s.; v tomto směru stačí, že protokolem není osvědčeno, že soudce vyzval vedlejšího intervenienta k projednávání a že tento přes to neprojednával č. 13.161.
 - vedlejší intervenient s postavením nerozlučného společníka v rozepři jest oprávněn podati opravné prostředky, i když se jich hlavní strana vzdala č. 13.161.
 - nebyl-li vedlejší intervenient, jenž neměl postavení společníka v rozepři, přibrán k hlavnímu řízení, nejde o zmatečnost, nýbrž jen o formální vadu č. 13.730.
 - v návrhu strany, by bylo ústní jednání odročeno i proto, že vedlejší intervenient nebyl k roku obeslán, jest spatřovati výtku podle § 196 c. ř. s. č. 13.730.
- **Invalidní pojištění** viz pojištění sociální.
- **Invecta et illata** viz zástavní právo zákonné.
- **Inventář pozůstalostní:** místopřísežné seznání jmění viz tamže.
- **Israelská náboženská společnost:** duchovní správce církve nebo náboženské společnosti nekongruální (náboženské společnosti israelské v Čechách, na Moravě a ve Slezsku) nemá zákonný nárok proti své církvi (náboženské společnosti) na vyplacení části dotace ve smyslu §§ 196 a násl. vl. nař. č. 124/1928; exekuce zabavením a přikázáním pohledávky takového duchovního správce z důvodů kongruových požitků jest nepřipustná č. 13.779.
- **Jednání oddělené** (§ 188 c. ř. s.) viz oddělené jednání.
- **Jednatel obchodní** viz obchodní jednatel.
- **Jednatelství bez příkazu:** § 1041 obč. zák. viz versio in rem.
 - § 1042 obč. zák. viz náklad.
 - zda jest tu zřejmý a převážný prospěch druhého (§ 1037 obč. zák.), jest posuzovati nikoli v hlediska objektivního, nýbrž se subjektivního stanoviska druhého, s hlediska jeho poměrů a zájmů č. 13.876.

Jiskření z lokomotivy viz náhrada škody drahou.

Jistina uhrazovací viz dražba v nucená nemovitosti (§§ 226, 227 ex. ř.).

Jistota: k vydobytí peněžité pohledávky není přípustná exekuce zmocněním k výpovědi smlouvy dlužníka s elektrárnou o dodávání elektrického proudu, kteroužto výpověď jest podmíněn zároveň zabavený nárok dlužníka na vydání jistoty, příslušející dlužníku proti elektrárně při skončení odběru: byla-li exekuce přece povolena, má i elektrárna jako poddlužník právo k rekursu čís. 13.798.

— **pro vedlejší závazky** viz hypoteka kauční.

— **podle § 56 c. ř. s.:** není závady, aby vkladní knížka úvěrního společenstva, třebaže zní na jméno třetí osoby, nebyla uznána soudem za hodící se k zajištění podle §§ 376 prvý odstavec ex. ř. a § 78 ex. ř. a § 56 druhý odstavec c. ř. s. čís. 13.737.

— **pachtýře:** byla-li jistota určena k zajištění povinností pachtýře z pachtovní smlouvy, pachtovní smlouva však zanikla tím, že se splnila rozvazovací výminka, neslouží jistota k zajištění nároků propachtovatele proti pachtýři z důvodu, že pachtýř po rozvázání pachtovní smlouvy pachtovaný předmět nevyklidil, nýbrž ho dále užíval, aniž za toto bezdůvodné užívání dal úplatu čís. 13.709.

— **podle § 44/2 ex. ř.** viz odklad exekuce.

— **při prozatímních opatřeních:** byl-li knihovní výmaz poznámky ve smyslu § 382 čís. 6 ex. ř. povolen a proveden k žádosti odpůrcova zástupce, stalo se usnesení o povolení a výkonu výmazu proti odpůrci ihned pravoplatným a začíná mu lhůta k ohlášení náhradních nároků podle § 400 ex. ř. již dnem, kdy usnesení o výmazu bylo vydáno, nikoliv teprve dnem, kdy bylo doručeno jeho zástupci čís. 13.777.

— **jistota podle § 390, druhý odstavec, ex. ř.** má sloužiti k případné náhradě všech majetkových újem, jež by mohly odpůrci vzejíti neodůvodněným snad prozatímním opatřením, jakož i k náhradě nákladů vzniklých odpůrci v řízení o prozatímním opatření čís. 13.847.

Jízda na černo viz automobilový zákon (§ 1 odst. 4).

Jizdné: dávka z jizdného nepoživá zákonného zástavního práva podle § 21 zákona čís. 116/1927 čís. 13.842.

Justiční správa: rozhodovati o stížnosti přisedícího pracovního soudu proti nepřiznání ušlého výdělku jest věci justiční správy čís. 13.216.

Kanalizace viz stoky.

Kancelářský oficiant viz zaměstnanec státní.

Kandidát advokacie: zápis do seznamu viz advokát.

Kapelník: smlouvu kapelníka s majitelem kavárny lze po případě považovati za smlouvu o dílo; nároky z takové smlouvy nelze uplatňovati u pracovního soudu čís. 13.557, 14.049.

Kárné řízení: zaměstnanci nem. pojištěn viz tamže.

— ani za platnosti zák. čís. 103/1926 a vl. nař. čís. 113/1926 nemůže soud přezkoumávati materiální správnost disciplinárního nálezu proti zaměstnanci (kancelářskému oficiantu) ve veřejné správě čís. 13.340.

— zákona čís. 217/1925 nelze použiti, nerozhodl-li správní úřad o soukromoprávních nárocích kancelářského oficianta, nýbrž na základě předpisů disciplinárním řízením a disciplinárním nálezem uznal v rámci § 52 vl. nař. čís. 113/1926 na jeho propuštění čís. 13.340.

— platností disciplinárního nálezu správního úřadu nevádí, že není ve smyslu §§ 68 a 71 nař. čís. 8/1928 označen jako výměr čís. 13.340.

— v disciplinárním řízení proti trvale ustanovenému obecnímu zřizenci nelze obdobně použiti § 105, odstavec druhý, zák. čís. 15/1914 čís. 13.485.

— pro obecní zastupitelstvo není závazným usnesení disciplinární komise podle § 8 odst. (2) vl. nař. čís. 483/1920 o tom, jaký disciplinární trest má býti obecnímu zřizenci uložen čís. 13.485.

— obmezení služebních platů suspendovaného zřizence nenastává přímo ze zákona jako následek suspense, nařízené přednostou služebního úřadu, nýbrž jen, bylo-li vysloveno disciplinární komisí; takové obmezení z důvodu suspense může býti účinným teprve od doby, kdy bylo vysloveno usnesením disciplinární komise čís. 13.638.

— ustanovení § 89 služ. pragm. čís. 15/1914 neposkytuje služebnímu úřadu též oprávnění, zadržeti podřízenému část služebních platů ke krytí schodků; lhotejno, že obecní zaměstnanec nepodal proti usnesení obecního zastupitelstva o zadržení části služebních požitků stížnost k vyšším správním úřadům, stačí, že se proti zadržení platu, jež mu bylo oznámeno, bránil žalobou u řádného soudu čís. 13.638.

Kauce viz jistota.

Kauční hypoteka viz hypoteka kauční.

Kinematograf: provozování kinematografické licence jinou osobou než majitelem licence čís. 13.846 plen. rozh.

— nebyla-li pachtovní smlouva majitele biografické licence s tím, kdo provozoval biograf na vlastní účet, schválena správními úřady, jest majitel licence zavázán ze smluv, jež uzavřel jeho úředně ohlášený zástupce pro biograf čís. 13.926.

Klid řízení: a řádné pokračování ve sporu (§ 1497 obč. zák.) viz promlčení.

— popřel-li žalovaný u prvního roku před okresním soudem obsah žaloby, navrhli-li její zamítnutí a odsouzení nedostavivšího se žalobce k náhradě nákladů sporu, učinil-li návrh na vynesení rozsudku pro zmeškání a pak prohlásil, že ponechává spor v klidu, bylo toto prohlášení bez významu pro rozhodnutí o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, aniž záleželo na tom, že první soud neprohlásil jednání za skončené podle § 193, prvý odstavec, c. ř. s.; následky zmeškání nebyly zhojeny tím, že žalobce při následujícím roku vstoupil do jednání čís. 14.051.

Kliniky státní: i státní kliniky jsou léčebnými ústavami ve smyslu § 153 (§ 220 čís. 4 písm. c) zákona čís. 221/1924; poměr mezi státem, jeho klinikou, a nemocenskou pojišťovnou, která poukázala ošetřovance do klinického ošetřování, je poměrem soukromoprávním; pro žaloby z tohoto poměru je výlučně příslušným pojišťovací soud (§ 216 zákona) čís. 13.652.

Kniha pozemková: důvěra v ní: zásada § 1396 obč. zák. (§ 316 ex. ř.) nepatří, jde-li o realizaci práva nadzástavního smluvně nabytého v důvěře v pozemkovou knihu; v takovém případě platí důvěra v pozemkové knihy čís. 13.238.

— povinnost k nahlédnutí do sbírky listin jest tu jen tehdy, je-li k tomu dán podnět zápisem ve hlavní knize čís. 13.238.

— pokud vlastník pozemku se nemůže proti vlastníku sklepu dovolávati důvěry v pozemkovou knihu podle § 1500 obč. zák. čís. 13.816.

Knihovní poznámka podle § 297 a) obč. zák. viz příslušenství.

— knihovní poznámkou zabavení nároku povinného na vydání nemovitosti zapsané v pozemkové knize nevzniklo pro vymáhajícího věřitele knihovní zajištění jeho vykonatelné pohledávky a nestal se vymáhající věřitel zástavním věřitelem; poznámka zahájení dražebního řízení při oné nemovitosti povolena vymáhajícímu věřiteli pro tutěž vykonatelnou pohledávku v pořadí poznámky zabavení nároku na vydání nemovitosti, nejednala vymáhajícímu věřiteli právo úkojné v pořadí poznámky zabavení nároku, nýbrž jen úkojné právo v pořadí poznámky zahájení dražebního řízení čís. 13.792.

— nelze knihovně poznamenati žalobu, by bylo určeno, že žalobce dal žalovanému platně výpověď z komanditní společnosti, že nastalo zrušení a likvidace komanditní společnosti a že žalovaný jest povinen dovoliti likvidaci společnosti; lhotejno, že zrušením společnosti a její příslušné likvidaci dojde k vypořádání jmění společnosti, do něhož ná-

- ležejí i nemovitosti, ohledně nichž byla poznámka navržena, a že jen žalovaný je oprávněn firmu zastupovati a znamenati č. 13.902.
- **hypotekární žaloby, výpovědi:** žalobu o pohledávku z osobního poměru, knihovně zajištěnou, lze poznamenati, je-li ten, proti komu žaloba směřuje, zapsán v pozemkové knize jako vlastník zástavy č. 13.461.
- — tím, že si vymáhající věřitel vymohl knihovní poznámku výpovědi zabavené a k vybrání mu přikázané hypotekární pohledávky podle § 59 knih. zák. a čl. XIII č. 7 uvoz. zák. k ex. ř., nestala se pohledávka dosud nevykonatelná pohledávkou vykonatelnou; nezaplát-li dlužník vypovězenou pohledávku ve lhůtě výpovědní, musí si vymáhající věřitel, chce-li ji exekucí vymáhati, nejprve opatřit některý z exekucních titulů § 1 ex. ř.; co do otázky vykonatelnosti jest bezvýznamná i další knihovní poznámka, »že se vypovězená pohledávka stává do výše vykonatelné pohledávky vymáhajícího věřitele ihned splatnou« č. 13.965.
- **pořadí:** vlastník nemovitosti jest oprávněn žádati o změnu pořadí přímo za sebou následujících poznámek pořadí pro zamýšlené zadlužení, předloživ usnesení o poznámkách pořadí; knihovní věřitel nemůže se tu dovolávati ochrany důvěry ve veřejné knihy, muselo-li mu i v době sepsání dlužního úpisu i v době podání knihovní žádosti býti známo, že nastala změna v pořadí poznámek, ana poznámka současnosti obou poznámek byla vymazána č. 13.834.
- **odpůrcí žaloby:** nepozbývá významu tím, že byl žalobci odpůrcí nárok pravoplatně přiznan, nýbrž zajišťovací účel poznámky trvá i po pravoplatném žalobci příznivém ukončení odpůrcího sporu až do doby, kdy odpůrcí nárok věřitelův bude splněn buď tím, že odpůrce odporovatelův uspokojí pohledávku, která přísluší odporujícímu věřiteli proti dlužníku, buď tím, že si věřitel sám uspokojení svého nároku vymůže; nestací, že odpůrce odporovatelův složil k soudu peněz, jimž měla býti zaplacená část pohledávky (na výživném) č. 13.952.
- **spornosti:** k účinkům poznámky spornosti v případě, že sporný zápis byl rozsudkem zrušen, nepatří, že právo, pro které bylo na zrušení sporného zápisu uznáno, má býti zapsáno v pořadí poznámky č. 13.460.
- **výhrady pořadí:** ve smyslu § 37 III. dílčí novely k obč. zák.: nelze k ní přihlížeti, stala-li se až po poznámce zahájení dražebního řízení č. 13.188.
- — třebaže zápis zástavního práva v pořadí vymazaného zástavního práva nabyt formální právní moci, nevadí to právu zadnějších věřitelův vznéstí proti pořadí tohoto zástavního práva odpor podle § 213 ex. ř. a exekuční soud jest pak povinen zkoumati, zda-li hypotekární věřitel s hledištěm hmotněprávního žádaného pořadí skutečně nabyt č. 13.188.
- **žaloby o rozdělení spoluvlastnictví:** nemůže omeziti spoluvlastníka v disposičním právu co do jeho ideálního spoluvlastnického podílu č. 13.692.
- Knihovní řád: § 3:** byl-li výkon povolené vnučené dražby omezen jen na část knihovního tělesa (která jest propuštěna ze záboru), nejde o závalu, k níž mohl rekursní soud přihlížeti z úřadu č. 13.520.
- — **§ 12:** i t. zv. nepravdivá služebnost (§ 479 obč. zák.) může býti do pozemkové knihy zapsána jen ve prospěch určité osoby nebo několika osob (fysických nebo právnických); nelze vložiti služebnost »ve prospěch obecnstva« č. 13.878.
- — **§ 20** viz knihovní poznámka.
- — **§ 21:** proti vydražiteli nelze ani vložiti ani zaznamenat exekuční zástavní právo na vydražené nemovitosti, nebyl-li vydražitel, nesplniv ještě dražební podmínky, dosud zapsán jako její vlastník č. 13.462.
- — **§ 59** viz knihovní poznámka hypotekární žaloby.
- — **§ 126:** předpis § 126, druhý odstavec, knih. zák., podle něhož nesmějí býti v rekursu činěny nové údaje, nepozbyl platnosti ustanovením § 40 (3) zákona č. 100/1931 č. 13.692.

- — **§ 130** viz stížnost dovolací (v knihovním řízení).
- **řízení:** knihovní řízení jest řízením nesporným, v němž platí zákon č. 100/1931, pokud jde o otázku, jež není upravena knihovním zákonem č. 13.520.
- **vkład:** uznal-li knihovní soudce legalisaci na vkladné listině za dostatečnou a povolil-li na jejím základě vklad vlastnického práva a usnesení to se stalo pravoplatným, nelze správnost tohoto postupu a správnost knihovního usnesení přezkoumávati ve sporu o platnost smlouvy č. 13.168.
- **zápis:** formální právní moc jeho a odpor podle § 213 ex. ř. č. 13.188, 13.192, 14.007.
- — jinak viz knihovní poznámka, vklad, záznam.
- **záznam:** zástavního práva pro převodní poplatek nemá v zápětí, že promícení převodního poplatku zůstává přerušeno, pokud záznam nebyl podle § 45 knih. zák. vymazán č. 13.532.
- — v návrhu na povolení záznamu daňové pohledávky podle čl. III. uvoz. zákona k ex. ř. a dvorských dekretů z 18. září 1786 č. 577 sb. z. s. a ze dne 24. října 1886 č. 789 sb. z. s., jakož i § 38 písm c) knih. zák. proti úpadci (§ 11 konk. ř. č. 64/1931 sb. z. a n.) jest uvéstí vše, co jest předpokladem přednosti pohledávky; nelze proto návrhu vyhověti, není-li v něm dokonce ani uvedeno, o jakou daňovou pohledávku jde č. 13.936.
- — i předpoklad § 228 ex. ř., že neprošla ještě lhůta ke spravení záznamu, musí býti nejpozději při rozvrhovém roku prokázán způsobem v § 210 ex. ř. uvedeným č. 13.948.
- Knížka vkladní:** žalobnímu žádání o vydání vkladní knížky z důvodu vlastnického práva nebrání zahájená rozepré, namít-li nynější žalobce v jiném sporu proti žalobě nynějšího žalovaného započtením nárok na náhradu škody náhradou její hodnoty; žaloba o vydání vkladní knížky jest však předčasná, dokud o námitce započtení nebylo zamítavě rozhodnuto č. 13.431.
- není závady, aby vkladní knížka úvěrního společenstva, třebaže zní na jméno třetí osoby, nebyla uznána soudem za hodící se k zajištění podle § 376, prvý odstavec, ex. ř. a § 78 ex. ř. a § 56, druhý odstavec, c. ř. s. č. 13.737.
- složen-li k soudu vkladní list spořitelny na záručitelný vklad, nebyl soud oprávněn složený vkladní list realizovati a vybranou hotovost uložit na svůj běžný depositní účet u téže spořitelny, nýbrž měl, když došlo k vydání deposita, vydati devinkulovaný vkladní list po případě příslušnou částku s přirostlými úroky po srážce depositního poplatku č. 13.990.
- pokud nelze povolití exekuci zabavením dlužníkovu nároku ze vkladního listu spořitelny č. 14.045.
- Kolektivní pojištění:** právní povaha; právní postavení t. zv. vedoucí pojišťovny č. 13.499.
- — pokud jest považovati vedoucí pojišťovnu za zmocněnou přijímatí i výpověď pojišťovací smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny č. 13.500.
- **smlouva** viz smlouva kolektivní.
- Kolísni opatrovník** viz opatrovník.
- Kolkový poplatek** viz poplatky.
- Komanditní společnost** viz společnost komanditní.
- Komise rozhodčí závodních výborů** viz závodní výbory.
- Komisionář:** proti exekuci vedené komisionářovým věřitelem na pohledávku z obchodu, který komisionář uzavřel pro komitenta, může komitent nastoupiti žalobou vylučovací podle § 37 ex. ř. č. 13.393.
- při komisionární prodeji nesejde na tom, zda kupitel věděl, že koupená věc nepatří komisionáři, nýbrž třetí osobě; stačí přesvědčení nabyvatelovo, že prodatel (komisionář) jest oprávněn ku prodeji č. 13.464.

Kompensace viz započtení.

Koncese: vnucené propachtování viz pacht vnucený.
— — poplatek z převodu osobní koncese nepoživá přednostního pořadí při rozvrhu výtěžku nemovitosti čís. 13.897.
— **hostinská:** o sobě, i když jí její majitel neprovozuje sám, jest »jměním« ve smyslu § 1 alim. zák. čís. 13.257.
— — jinak viz živnost hostinská.

Kondikce viz obohacení bez důvodné (kondikce).

Kongrua: duchovní správce církve nebo náboženské společnosti nekongruální (náboženské společnosti israelské v Čechách, na Moravě a ve Slezsku) nemá zákonný nárok proti své církvi (náboženské společnosti) na vyplacení části dotace ve smyslu §§ 196 a násl. vl. nař. čís. 124/1928; exekuce zabavením a příkázáním pohledávky takového duchovního správce z důvodů kongruových požitků jest nepřipustná čís. 13.779.

Konkludentní čin viz čin konkludentní.

Konkretní škoda viz smlouva kupní.

Konkurenční zákaz viz obchodní pomocník.

Konkurs: pravomocí usnesení o zabavení pohledávky není zabráněno třetím osobám na exekučním řízení nezúčastněným, aby nepopřely hmotněprávní platnost exekučního zástavního práva; takovou třetí osobou jest i správce konkursní podstaty dlužníkovy, pokud hájí zájmy konkursních věřitelů čís. 13.177.
— úpadce jest oprávněn k návrhu na odklad exekuční dražby podle § 1 zák. čís. 34/1934 a k rekursu proti zamítnutí tohoto návrhu čís. 13.706.

konk. řád čís. 337/1914 ř. zák.:

- § 1: úpadce jest (za platnosti konkursního řádu z roku 1914) oprávněn k rekursu proti rozhodnutí exekučního soudu o jeho návrhu na vyloučení věci z exekuce podle § 251 čís. 6 ex. ř. čís. 13.242.
- § 2 (2): mezi účinky vyrovnacího řízení, jež potvrzují podle § 2 (2) konk. ř. do prohlášení konkursu, patří i předpisy o předpokladech připustnosti započtení a účinky započtení trvají i v konkursním řízení nepřetržitě dále čís. 13.877.
- § 20: k pohledávkám, jež jsou započitatelné, ač jich bylo nabyto proti úpadci po vyhlášení konkursu, patří i nároky věřitele na náhradu škody podle § 21 odstavec (1) konk. ř. čís. 13.820.
- nárok na náhradu ušlého zisku lze započísti na pohledávku z náhrady skutečné škody čís. 13.820.
- § 21: škodou ve smyslu § 21 odst. (1) konk. ř. jest rozuměti vše, co ušlo druhé straně tím, že správce konkursní podstaty do smlouvy nevstoupil; která škoda a v jakém rozsahu má býti věřiteli nahrazena, o tom rozhodují předpisy občanského zákona a obchodního zákona a jest po případě nahraditi i ušlý zisk čís. 13.820.
- § 47 (2): pohledávky za podstatou, jež jsou sporné a o nichž i mimo konkurs jest rozhodovati řádným soudům, lze proti konkursnímu správci i při nepostačitelnosti podstaty vymáhati jen žalobou o plnění; předpisu § 47 (2) konk. ř. se vyhovuje rozsudkem odsuzujícím správce konkursní podstaty podle ustanovení konkursního řádu a tím, že bude na věřiteli podstaty, by podle § 55 ex. ř. připojil k návrhu na povolení exekuce úřední vysvědčení konkursního komisaře, po případě konkursního soudu o postačitelnosti podstaty, po případě dále tím, že správce podstaty bude podle § 36 čís. 1 ex. ř. uplatňovati proti povolení exekuce nepostačitelnost podstaty nebo, že rekurs napadne povolení exekuce k návrhu, jež oním vysvědčením nebyl doložen čís. 13.405.
- § 47 (3): stanovil-li exekuční soud usnesením, nikoliv rozvrhovým, výšku útrat správce konkursní podstaty, jež byly pravoplatným usnesením kon-

kursního soudu podle § 47 odst. (3) konk. ř. uznány za pohledávky za zvláštní podstatou, a rekursní soud toto usnesení potvrdil, není dovolací rekurs podle § 528 c. ř. s. a § 78 ex. ř. přípustný a nebyl by ani přípustný, kdyby se stanovení výše těchto útrat bylo stalo v rozvrhovém usnesení čís. 13.876.

- § 82: nepřičí se dobrým mravům (§ 879 obč. zák.), přijal-li správce konkursní podstaty jistotu pro své nároky na odměnu a náhradu hotových výloh, učiniv na tom závislým svůj souhlas se zrušením konkursu čís. 13.345.
- §§ 103 a násl.: podal-li věřitel, nedbaje ustanovení § 6 a §§ 103 a násl. konk. ř., po zahájení konkursního řízení o konkursní pohledávku žalobu na úpadek a bylo-li o této žalobě zahájeno procesní řízení, je celé toto řízení stíženou zmátností podle 477 čís. 6 c. ř. s., která nebyla napravena tím, že konkursní správce vstoupil do sporu a že celé řízení bylo provedeno s ním a rozsudky byly vydány proti němu čís. 13.478.
- § 124: pohledávky za podstatou, jež jsou sporné a o nichž i mimo konkurs jest rozhodovati řádným soudům, lze proti konkursnímu správci i při nepostačitelnosti podstaty vymáhati jen žalobou o plnění; předpisu § 47 (2) konk. ř. se vyhovuje rozsudkem odsuzujícím správce konkursní podstaty podle ustanovení konkursního řádu a tím, že bude na věřiteli podstaty, by podle § 55 ex. ř. připojil k návrhu na povolení exekuce úřední vysvědčení konkursního komisaře, po případě konkursního soudu o postačitelnosti podstaty, po případě dále tím, že správce podstaty bude podle § 36 čís. 1 ex. ř. uplatňovati proti povolení exekuce nepostačitelnost podstaty nebo, že rekurs napadne povolení exekuce k návrhu, jež oním vysvědčením nebyl doložen čís. 13.405.

konk. řád čís. 64/1931 sb. z. a n.:

- **uvoz. zák.:** byl-li konkurs prohlášen před 1. srpnem 1931, jest otázku, do které třídy konkursních věřitelů patří pohledávka, posuzovati podle konkursního řádu ze dne 10. prosince 1914, čís. 337 ř. zák. čís. 13.334.
- ustanovení čl. X. zákona ze dne 27. března 1931 č. 64 sb. z. a n., že konkursy, které byly prohlášeny přede dnem, kterého nabude nový zákon účinnosti, jest skončiti podle dosavadních předpisů, vztahuje se na všechny předpisy dosavadního zákona ať již povahy formální nebo materiální čís. 13.334.
- § 2 (2): patnáctidenní lhůtu § 2 (2) konk. řádu jest počítati ode dne, kdy bylo veřejně vyhlášeno usnesení, jímž bylo vyrovnací řízení zastaveno čís. 13.411.
- § 3: ke konkursní podstatě patří i nemovitosti úpadce zabrané státem podle záborového zákona; úpadci nepřisluší právo k rekursu proti usnesení konkursního komisaře o zpeněžení těchto nemovitostí čís. 13.802.
- § 5: uvalení konkursu na jmění povinného nebrání tomu, by se nebylo domáháno uspokojení práva na oddělené uspokojení návrhem na povolení exekuce řízeným nikoliv proti správci úpadkové podstaty, nýbrž proti povinnému; bylo-li uvalení konkursu veřejně vyhlášeno a v exekučním návrhu výslovně uvedeno, nevádí, že v návrhu nebylo také uvedeno, že povinný jest v té příčině zastoupen správcem úpadkové podstaty, a nemůže to býti důvodem k zamítnutí návrhu čís. 13.747.
- § 6: v konkursu pozůstalosti jest členům rodiny zůstavitele, kteří s ním žijí až do jeho smrti ve společné domácnosti, ponechati v domě patřícím do konkursní podstaty, nezbytné obytné místnosti čís. 13.954.
- § 7 (2): je-li spor proti úpadci o nároku na vyloučení věci z úpadkové podstaty přerušen podle § 7 odst. (2), brání překážka zahájené rozepře tomu, by žalobce neuplatňoval též žalobní nárok a důvod novou žalobou proti správci podstaty; lhotejno, že se v nové žalobě liší žalobní nárok v tom, že se žádá i o zjištění, že věc nepatří do úpadkové podstaty čís. 13.468.

- žalobu, jež byla vzata zpět, nelze odmítnouti pro nepřijatelnost pořadu práva vzhledem k § 7 konk. řádu; vzal-li soud zpět žalobu na vědomí a uvědomil o tom obě strany, zbývalo jen rozhodnutí podle § 237 třetí odstavce c. ř. s. o útratách; nešlo-li o žalobu podle § 7 odstavce (3) konk. ř., jest žalobci uložiti, by nahradil útraty správci konkursní podstaty vstoupivšímu do sporu, i když nepotřeboval vstupovati do sporu č. ís. 13.911.
- § 8: ve sporu proti úpadci o nárok na oddělené uspokojení, přerušeném podle § 8, odstavce první, konk. ř., není zapotřebí, ba není ani přípustné, udělit lhůtu správci konkursní podstaty k vyjádření, zda do sporu vstupuje; stalo-li se přece tak, neplatí domněnka, že, nevstoupí-li správce podstaty do sporu ve lhůtě, kterou určil procesní soud, platí to za odmítnutí; jest na žalobci, by prostě navrhl pokračování ve sporu proti správci podstaty a tomuto, jest ponecháno, by se zachoval podle předpisů civilního soudního řádu, jako každá jiná strana sporu č. ís. 13.664.
- i spor o výpověď úpadce z bytu jest přerušiti podle § 8 (1) konk. ř. č. ís. 13.711.
- správce žalobcovy konkursní podstaty jest oprávněn podati odvolání, třebaže ještě nebyl předsevzat zkušební rok; tím, že správce konkursní podstaty žalobcovy podal odvolání, vstoupil do sporu, třebaže navrhoval kromě zrušení rozsudku z důvodu zmatečnosti přerušit řízení a uložiti povinnosti k náhradě útrat žalovanému č. ís. 13.736.
- § 9: doručil-li první soud dovolací spis podle § 507 první odstavce c. ř. s. správci konkursní podstaty, aniž ho dříve vyzval, aby do lhůty zároveň určené prohlásil, zdali do sporu vstupuje čili nic, a konkursní správce vrátil dovolací spis, aniž však výslovně prohlásil, že odmítá vstoupiti do sporu, nelze z toho usuzovati, že se odmítnutí vstoupiti do sporu stalo mlčky č. ís. 13.711.
- § 11: i v konkursním řízení požívají nedoplatky okresní nemocenské pojišťovny přednostního práva jen na nemovitostech za předpokladů uvedených v §§ 265 a 266 zákona č. ís. 76/1927, nikoliv na věcech movitých č. ís. 13.469.
- zahájení úpadkového řízení jest překážkou nejen pro výkon, nýbrž i pro povolení exekuce na dlužníkovu jmění; správce konkursní podstaty jest oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, i když byla navrhována proti úpadci č. ís. 13.754.
- ani povolení, ani výkon exekuce po prohlášení úpadku na jmění dlužníka není zmatečné; nápravu lze zjednatí buď rekursem proti povolení exekuce nebo návrhem na zrušení exekuce již provedené podle § 39 č. ís. 2 ex. ř., po případě i z úřadu postupem podle druhého odstavce § 39 ex. ř. č. ís. 13.913.
- v návrhu na povolení záznamu daňové pohledávky podle čl. III. uvoz. zákona k ex. ř. a dvorských dekretů z 18. září 1786 č. ís. 577 sb. z. s. a ze dne 24. října 1886 č. ís. 789 sb. z. s. jakož i § 38 písm. c) knih. zák. proti úpadci jest uvéstí vše, co jest předpokladem přednostní pohledávky; nelze proto návrhu vyhovětí, není-li v něm dokonce ani uvedeno, o jakou daňovou pohledávku jde č. ís. 13.936.
- došel-li návrh na povolení exekuce vnučenou dražbou a vnučenou správou nemovitostí na základě § 1 č. ís. 19 ex. ř. povolujícího a zároveň knihovního soudu již před vyhlášením konkursu na jmění povinného, nezáleží na tom, že v návrhu není tvrzeno, že jsou splněny předpoklady pro vedení exekuce za konkursu, jak jest toho třeba vzhledem k čl. III. č. ís. 3 uvoz. zák. ke konk. řádu č. ís. 64/1931, podle § 173 zákona č. ís. 221/1924 a §§ 265 a 266 zákona č. ís. 76/1927 sb. z. a n.; stačí, že vymáhající věřitel má exekuční titul podle § 1 č. ís. 19 ex. ř. v doslovu čl. IV. odst. (1) zákona č. ís. 23/1928 sb. z. a n. č. ís. 13.985.
- § 13: ustanovení prvního odstavce se netýká daňových pohledávek č. ís. 13.411.
- § 31: odporovatelným podle § 31 (1) č. ís. 1 konk. ř. může býti i právní jednání, jímž byla zajištěna budoucí pohledávka č. ís. 13.567.

- § 50: útraty převozu a uschování svršků patřících do zvláštní podstaty, jsou výdaji na udržování a na správu zvláštní podstaty, tedy pohledávkami za zvláštní podstatou a mají na ni podle § 50 odst. (1) konk. ř. přednostní právo před právy oddělných věřitelů, stalo-li se zpeněžení zvláštní podstaty na návrh správce podstaty podle §§ 117 až 122 konk. ř.; bylo-li však zpeněžení věci náležejících do zvláštní podstaty provedeno na návrh oddělných věřitelů, jest zapraviti útraty zvláštní správy v přednostním pořadí jen z toho, co podle § 51 odst. (2) konk. ř. zbude ze zvláštní podstaty po uspokojení oddělných věřitelů a případně do společné konkursní podstaty č. ís. 13.410.
- zálohy povolené správci konkursní podstaty smí správce použiti k zapravení pohledávek za podstatou jen v mezích § 50 konk. ř., stalo-li se zřejmým, že podstata nestačí ke krytí všech pohledávek za podstatou; nesmí ze zálohy uhraditi své osobní výdaje, které pro podstatu učinil, nepřihlížeje k ostatním pohledávkám za podstatou, jichž zaplacení bylo na něm žádáno; nestačí-li podstata ani k úplné úhradě všech hotových vydání, musí i je jen poměrně hraditi č. ís. 13.528.
- zaplatil-li (srazil-li si) správce konkursní podstaty ze zálohy více, než při nedostatečnosti podstaty byl povinen (oprávněn), ručí podle § 79 odst. (3) konk. ř. za majetkovou újmu všem účastníkům a ten, komu bylo zaplaceno více, může býti k vrácení přeplatku doháněn žalobou pro bezdůvodné obohacení č. ís. 13.528.
- § 76: konkursní řízení v době mezi vyvěšením vyhlášek o prohiášení a o zrušení konkursu (§ 76 konk. ř.), jest nejen fakticky, nýbrž i právně účinné a útraty tohoto řízení, zejména i útraty správce podstaty, jsou skutečnými útratami konkursního řízení a platí i o nich předpisy konkursního řádu; konkursní řízení nepomijí o sobě již usnesením rekursního soudu o zrušení konkursu, nýbrž jest třeba, by bylo řádně zlikvidováno, najmě, by dlužníkovu jmění, tvořící úpadkovou podstatu, bylo vráceno do jeho správy a by při tom byla vyřízena i otázka útrat konkursního řízení; příslušnými k této likvidaci jsou orgány tohoto řízení, tedy správce podstaty, konkursní komisař a konkursní soud č. ís. 13.401.
- § 79: správce konkursní podstaty jest oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, i když byla navrhována proti úpadci č. ís. 13.754.
- úpadeční nepřisluší právo k rekursu proti usnesení konkursního komisaře o zpeněžení zabraných nemovitostí č. ís. 13.802.
- zaplatil-li (srazil-li si) správce konkursní podstaty ze zálohy více, než při nedostatečnosti podstaty byl povinen (oprávněn), ručí podle § 79 odst. (3) konk. ř. za majetkovou újmu všem účastníkům a ten, komu bylo zaplaceno více, může býti k vrácení přeplatku doháněn žalobou pro bezdůvodné obohacení č. ís. 13.528.
- § 90: návrh většiny věřitelů na svolání schůze věřitelů k volbě nového věřitelského výboru nenahrazuje usnesení o odvolání dosavadního věřitelského výboru prostou většinou schůze věřitelů, nedošlo-li k němu usnesením na řádné svolané schůzi věřitelů; nebyl-li dosavadní věřitelský výbor po zákonu odvolán, nelze přistoupiti k volbě nového věřitelského výboru a nelze se platně usnáseti na schůzi věřitelů, jejímž předmětem má býti jen volba nového věřitelského výboru, o odvolání dosavadního věřitelského výboru č. ís. 13.591.
- § 97: konkursní komisař má jen právo, by tomu, kdo má ve své moci věci, náležející do konkursní podstaty, nařídil, by dovořil, aby věci ty byly sepsány a odhadnuty, nikoliv však právo, by mu nařídil, aby vydal věci, které drží, správci podstaty; kdo má věci uloženy u zaslátelce, má je ve své moci ve smyslu § 97 (2) konk. řádu č. ís. 13.325.
- § 112: popření pravosti konkursní pohledávky nevylučuje přípustnost žaloby o určení popřehého pořadí č. ís. 13.622.
- byla-li správci konkursní podstaty přidělena konkursním komisařem podle § 112 konk. ř. role žalobce a usnesení to se stalo pravoplatným, jest k pravoplatnosti rozřešení otázky aktivní legitimace ke sporu přihlížeti z úřadu

i ve vyšších stolicích, dojde-li k nim věc následkem přípustného opravného prostředku; otázkou aktivní legitimace nelze se zabývat ve sporu, i kdyby rozhodnutí konkursního komisaře neodpovídalo zákonu č. 13.829.

— § 121: při soudní dražbě úpadcovy nemovitosti povolené konkursním soudem je správce podstaty účastníkem řízení a jako takový k rekursu oprávněn č. 13.411.

— §§ 121, 122: zákaz cizení podle § 364 c) druhá věta obč. zák., mající účinek věcný a působící i proti třetí osobě, není dotčen předpisy konkursního řádu; bez souhlasu oprávněné osoby nelze povolit soudní prodej ani podle §§ 121, 122 konk. ř. č. 13.839.

— § 126: správce konkursní podstaty může být odsouzen, nehledíc ke stavu konkursního řízení, k placení pohledávky za podstatou do 14 dnů pod exekucí, je-li pohledávka určena a splatná, a není-li nedostatečností podstaty k úplnému krytí zřejma, a jen tehdy, když konkursní správce namítal nedostatečnost podstaty, jest v případě jeho odsouzení vysloviti, že je povinen zaplatiti podle stavu jmění konkursní podstaty č. 13.586.

— § 127 (3): zálohy povolené správci konkursní podstaty smí správce použiti k zaplacení pohledávek za podstatou jen v mezích § 50 konk. ř., stalo-li se zřejmým, že podstata nestačí ke krytí všech pohledávek za podstatou; nesmí ze zálohy uhraditi své osobní výdaje, které pro podstatu učinil, nepřihlížeje k ostatním pohledávkám za podstatou, jichž zaplacení bylo na něm žádáno; nestačí-li podstata ani k úplné úhradě všech hotových vydání, musí i je jen poměrně hraditi č. 13.528.

— zaplatil-li (srazil-li si) správce konkursní podstaty ze zálohy více, než při nedostatečnosti podstaty byl povinen (oprávněn), ručí podle § 79 odst. (3) konk. ř. za majetkovou újmu všem účastníkům a ten, komu bylo zapláceno více, může býti k vrácení přeplatku doháněn žalobou pro bezdůvodné obohacení č. 13.528.

— § 188: rekurs proti rozhodnutí konkursního komisaře jest podati u soudu, u něhož je konkursní komisař činný č. 13.528.

— i v konkursním řízení podle nového konkursního řádu č. 64/1931 platí předpis § 527, druhý odstavec, c. ř. s.; nevádí, že rekursní soud ve zrušujícím usnesení výslovně neuložil prvému soudu, by slyšel strany (účastníky), je-li z odůvodnění usnesení zřejmo, že se první soud při nařízeném doplnění řízení nebudě moci obejíti bez jednání s účastníky, bez jich slyšení; nebyl-li nepřipustný rekurs odmítnut soudem prvé stolice, není závady, by tak neučinil soud, jemuž byl rekurs v pořadí stolic prvním soudem předložen č. 13.539.

Konto šekové viz šekový účet.

Kontokorent: pokud vzhledem na všeobecné obchodní podmínky mezi indosantem a indosatářem nelze při kontokorentním spojení převedenou směnku považovati za zaplacenou tím, že je připsána na vrub účtu indosantova, pokud účet vykazuje dlužný zůstatek, a že má indosatář právo vymáhati směnečnou hodnotu na osobě směnečně zavázané č. 13.720.

Kontrolní právo: o kontrolním právu veřejného společníka jest zásadně rozhodovati v řízení nesporném, předpokládajíc, že rozhodnutí nezávisí na zjištění sporných okolností, jež by mohly býti objasněny jen formálním právním řízením č. 13.833.

Kontumační rozsudek viz rozsudek pro zmeškání.

Koupě: zpětná viz zpětná koupě.

— předkupní právo viz tamže.

— jinak viz smlouva kupní.

Krevní zkouška viz otec nemanželský.

Krycí směnka viz směnka krycí.

Křivé svědectví: odsouzení strany pro zločin podle §§ 5, 197 a 199 a) tr. zák. jest překážkou jejího výsledku jako strany č. 13.697.

Křižovatka: plně vyvinění řidiče (podnikatele jízdy) nelze spatřovati v tom, že řidič nejel větší rychlostí než 6 km, vyžadoval-li stav na křižovatce toho,

aby řidič volil takovou rychlost, aby byl pánem rychlostí a neohrožoval bezpečnost osob a majetku č. 13.546.

Kup: dědictví viz dědictví.

— jinak viz smlouva kupní.

Kupec: bylo-li vyrovnací řízení zahájeno o jmění firmy kupce jednotlivce, bylo tím zahájeno o jmění kupce jednotlivce a výhoda § 12 se týká kupce jednotlivce č. 13.463.

— obecní výdělečné podniky (elektrárny, plynárny atd.) jsou kupeckými podniky a obec je provozující jest kupcem plného práva (za předpokladů zák. č. 183/1928) a jest povinna vésti podnik pod firmou, jež musí býti protokolována č. 13.537.

— společenstvo, jež poskytuje úvěr svým členům a přijímá za tím účelem vklady i od nečlenů, jest kupcem plného práva č. 13.624.

Kurs viz měna.

Kutací právo viz hory.

Kvittance: kolkový poplatek náleží k nákladům kvittance č. 13.731.

— pokud nelze v žádosti dlužníka o zpoplatněnou kvitanci spatřovati zmocnění věřitele ve smyslu § 1002 obč. zák. ke zpoplatnění č. 13.731.

— dlužník nemusí se spokojiti s potvrzením o zaplacení ve formě obchodní korespondence, nýbrž jest oprávněn žádati kvitanci, t. j. písemně vysvědčení, že závazek byl splněn; toto vysvědčení podléhá poplatku č. 13.731.

Kvota vyrovnací viz vyrovnání.

Laesio enormis viz zkrácení přes polovinu.

Lázně: lázeňští sluhové, jež dávají nemocným bahenní obklady z pišťanského bahna, jsou povinni věnovati zvláštní pozornost stížnosti nemocného, že ho obal pálí, zejména když byla pronesena bezprostředně po přiložení obalu, třebaže zněla všeobecně; jest povinností sluhy, jemuž jest nemocný svěřen, aby se ho sám dotazoval, zda a jaké má bolesti, zejména, zda cítí pálení na určitém místě těla č. 13.361.

Legalisace: uznal-li knihovní soudce legalisaci na vkladné listině za dostatečnou a povolil-li na jejím základě vklad vlastnického práva a usnesení to se stalo pravoplatným, nelze správnost tohoto postupu a správnost knihovního usnesení přezkoumávati ve sporu o platnost smlouvy č. 13.168.

Legitimace k rekursu, k žalobě viz oprávnění ke sporu, k stížnosti.

Lékárna: vnucené propachtování viz pacht vnucený.

— pokud pravoplatným povolením exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek, které povinnému lékárníkovi příslušely za dodané léky a léčivo proti léčebnému fondu veřejných zaměstnanců a proti Okresní nemocenské pojišťovně, vzniklo hmotněprávně platné zástavní právo vymáhajícího věřitele na těchto pohledávkách dlužníka č. 13.177.

Lékař: nemocenské pojišťovny viz pojištění sociální.

Lesní hospodářství: ochrana zákona č. 74/1933 se naň nevztahuje č. 13.438.

— služebnost (cís. pat. č. 250/1852 ř. zák.) viz služebnost lesní.

Lest: vzdání se žalobního nároku při zpětvěti žaloby, jež bylo druhou stranou přijato, jest bezúčinné, bylo-li přivoděno lží druhé strany č. 13.830.

Letectví: pokud šlo o úmluvu ve smyslu § 39 zákona o letectví ze dne 8. července 1925, č. 172 sb. z. a n., vylučující ručení podnikatele letecké dopravy za škodu č. 13.268.

Lhůta: § 904 obč. zák.: prohlásil-li směnečný věřitel dlužníku, že akcepty budou rozděleny při splatnosti na malé směnky, nebyl oprávněn v době splatnosti směnku zažalovati, nýbrž byl povinen poskytnouti dlužníku možnost, by splácel dluh ve lhůtách, a přijati po případě na tyto lhůty nové směnky; nemohly-li se strany v tomto směru dohodnouti, nelze z toho dovozovati, že zůstalo při splatnosti směnky, nýbrž náleželo věřiteli, by ponechal soudci podle obdoby § 904 obč. zák., by podle slušnosti určil dobu plnění č. 13.385.

- § 933 obč. zák. viz správa pro vady.
- k opravnému prostředku: ustanovení § 29 zákona o pracovních soudech o patnáctidenní odvolací lhůtě platí jen o odvolání z rozsudku pracovního soudu a o odvolání z rozsudku zvláštního oddělení okresního soudu pro spory pracovní, nevztahuje se však na řízení v pracovních sporech projednávaných před řádnými okresními soudy v místech, kde nejsou v činnosti ani pracovní soudy ani zvláštní oddělení okresních soudů pro spory pracovní č. 13.342.
- ani za platnosti zákona č. 100/1931 není odvolání kandidáta advokacie z usnesení výboru advokátní komory, jímž bylo rozhodnuto o započtení doby do advokátské praxe, vázáno patnáctidenní rekursní lhůtou § 36 (1) zák. č. 100/1931 č. 13.437.
- zákonem stanovená lhůta rekursní platí i pro opravný prostředek prvního soudu podle § 45 zákona č. 100/1931, a počítá se ode dne, kdy došly spisy do soudu rekursního u soudu prvního stolice č. 13.680.
- delší rekursní lhůta podle § 83 ex. ř. platí jen, jde-li v rekursu o důvody a otázky, jež plynou z povahy věci a ze speciálních předpisů §§ 79 až 82 ex. ř. č. 13.681.
- lhůtu k odvolání jest počítati od doručení rozsudku prvního soudu k rukám právního zástupce, třebaže vypověděl straně plnou moc, když strana, bývalý soudem vyrozuměna o vypovězení plné moci, nevyhověla nařízení soudu, by ustanovila co nejdříve nového právního zástupce č. 13.701.
- právní zástupce, jenž vypověděl straně plnou moc, pokládá se proti odpůrci a soudu i nadále za zmocněnce strany, pokud nebylo oznámeno soudu zřízení nového zástupce č. 13.701.
- pokud usnesení v nesporném řízení nebylo účastníku řádně doručeno, nenabylo proti němu právní moci; lhotejně, že tomuto účastníku bylo zatím doručeno usnesení rekursního soudu o rekursu jiného účastníka proti usnesení prvního soudu č. 13.901.
- § 36 c. ř. s.: čtrnáctidenní lhůtu jest počítati ode dne, kdy usnesení soudu, jímž byla vzata na vědomí výpověď plné moci, bylo doručeno stranám č. 13.701.
- § 232 odst. 3 c. ř. s. viz příslušnost.
- pariční (§ 409 c. ř. s.): ustanovením § 29 zák. o prac. soudech nebyla dotčena čtrnáctidenní lhůta k plnění, jež platí i ve sporech z pracovního poměru před pracovními soudy č. 13.857.
- § 575 odst. 1 c. ř. s.: kratší lhůty § 575, první odstavec, c. ř. s. platí i pro dovolací odpověď č. 13.455.
- pro spor, jímž jest se domáháno předání vyklizeného nájemního předmětu na základě ustanovení nájemní smlouvy, platí kratší lhůty § 575, první odstavec, c. ř. s., třebaže nebylo žalováno i o zrušení nájemní smlouvy č. 13.748.
- § 391 ex. ř.: jde-li o prozatímní opatření pro nárok, jež jest uplatňováti v nesporném řízení, jest podle obdoby § 391 ex. ř. stanovití lhůtu k podání příslušného nároku č. 13.984.
- § 400 ex. ř.: byl-li knihovní výmaz poznámky ve smyslu § 382 č. 6 ex. ř. povolen a proveden k žádosti odpůrcova zástupce, stalo se usnesení o povolení a výkonu výmazu proti odpůrci ihned pravoplatným a začíná mu lhůta k ohlášení náhradních nároků podle § 400 ex. ř. již dnem, kdy usnesení o výmazu bylo vydáno, nikoliv teprve dnem, kdy bylo doručeno jeho zástupci č. 13.777.
- § 9 odp. ř. č. 337/1914: dvouletá lhůta § 9 odpůrčího řádu z roku 1914 jest konečná a není přípustné její další prodloužení č. 13.530.
- § 2 konk. ř. č. 64/1931: patnáctidenní lhůtu jest počítati ode dne, kdy bylo veřejně vyhlášeno usnesení, jímž bylo vyrovnací řízení zastaveno č. 13.411.

- § 67 vyr. ř. č. 64/1931: osmidenní dodatečná lhůta jest lhůtou hmotněprávní; jest ji počítati od doby, kdy doporučený dopis dlužníka došel tak, že mohl každou chvíli při průměrné opatrnosti podle § 1297 obč. zák. do něho nahlédnouti; byl-li dopis dodán do zamykací schránky dlužníka (§ 144 poštov. řádu č. 317/1916), jest již od této doby počítati běh osmidenní dodatečné lhůty, nikoliv teprve ode dne, kdy si dlužník dopis skutečně vyzvedl č. 13.689.
- § 29 zák. č. 131/1931 viz lhůta k opravnému prostředku.
- § 34 zák. o obch. pom. viz obchodní pomocník.
- § 2 zák. č. 217/1925 viz zaměstnanec železniční.
- § 5 zák. č. 33/1934: čtrnáctidenní lhůta se nečítá ode dne doručení dražební vyhlášky, nýbrž počíná běžeti, jakmile se dlužník dozvěděl o povoleném prodeji, po případě dnem výkonu zabavení č. 13.924.

Licence kinematografická viz kinematograf.

Lichva bytová: nestačí tvrzení v žalobě nájemce o vrácení stavebního příspěvku, že úmluva o zaplacení stavebního příspěvku jest neplatná, ježto jde o bytovou lichvu ve smyslu § 8 č. 1 b) zák. č. 568/1919 v doslovu zákona č. 80/24 sb. z. a n., nýbrž musí býti tvrzeno a, třeba-li, prokázáno, v čem mimořádné bytové poměry záležely a v čem jich pronajímatel využil č. 13.201.

Likvidace: veřejné obchodní společnosti viz společnost veřejná.

List nákladní viz doprava železniční.

— vkladní viz knížka vkladní.

Listina: poplatky z ní viz poplatky.

— společná: žaloba o její předložení (čl. XLIII uvoz. zák. k c. ř. s.); jde o společné listiny zaměstnavatele a zaměstnance, tvrdí-li zaměstnanec proti výpovědi, že byl zaměstnavatelem přijat do služby na doživotí a že má o tom listiny; okolnost, že zaměstnavatel tvrdil, že mu není o těchto listinách nic známo, nemůže ho zbaviti práva domáhati se jejich předložení; nerozhoduje, že jde jen o listiny průvodní a že jsou výlučným majetkem zaměstnance č. 13.286.

Litispence viz rozepře zahájená.

Maďarsko: vzájemnost podle § 52 zák. č. 111/1927 viz soutěž nekalá.

Majetek ve smyslu § 99 j. n. viz příslušnost.

Maloročník: zákonný článek XXV:1900 a min. nařízení 27483/1901 byly zrušeny § 253, třetí odstavec, zák. č. 259/1924; bylo-li pravoplatně rozhodnuto, že k projednání sporu jest příslušným soud v historických zemích vzhledem k úmluvě o příslušnosti, jest míti za to, že se strany chtěly i po hmotněprávní stránce podříditi zákonům platným pro tento soud č. 13.362.

Maloživnostník viz exekuce (§ 251 č. 6 ex. ř.).

Mandát viz smlouva zmocnitelská.

Manifestační přísaha viz přísaha manifestační.

Manželé: oddělené bydliště viz prozatímní opatření (§ 382 č. 8 ex. ř.).

— rozvod, rozluka viz tamže.

— svatební smlouva viz smlouva svatební.

— výživné zatímni viz prozatímní opatření (§ 382 č. 8 ex. ř.).

— jinak viz výživné.

— manželka toho, kdo byl zbaven svéprávnosti, jest účastnicí nesporného řízení, oprávněnou podle §§ 6 a 37 zák. č. 100/1931 k rekursu proti schválení prodeje nemovitého jmění manželova č. 13.171.

— nicotnou jest dohoda manželů, by jejich manželství bylo rozvedeno a rozloučeno tou cestou, že manželka podá na manžela žalobu o rozvod z jeho

viny, že se manžel k prvému roku nedostaví, že rozvod bude povolen; z jeho viny a že, jakmile rozsudek nabude právní moci, zažádá manželka o povolení rozluky; nicotným jest i slib manželův, že bude platiti manželce výživné ode dne, kdy se vystěhuje z jeho domácnosti č. 13.253.

— projevil-li manžel neodvratný úmysl vypuditi manželku z domácnosti pro její nemoc, nelze míti za to, že manželka zrušila manželské společenství svémocně č. 13.339.

— správa jmění (§ 1238 obč. zák.): okolnost, že se manžel spoluzavázal pojišťovací smlouvou, není na závadu tomu, by pojišťovací smlouva nebyla ve výkonu řádné správy manželčina jmění podle § 1238 obč. zák. uzavřena i za manželku č. 13.818.

— je-li manželka již pojištěna proti povinnému ručení, není pojišťovací návrh učiněný manželem jiné pojišťovně úkonem řádné správy majetku podle § 1238 obč. zák.; zaslala-li pojišťovna manželce přes to pojistku podle onoho nezávazného pojistného návrhu manžela, učinila nabídku manželce; neodpověděla-li manželka na tuto nabídku, nepřijala ji a nedošlo k pojišťovací smlouvě č. 13.941.

Manželské dítě: výživné viz tamže.

— jinak viz dítě manželské.

Manželský původ viz dítě.

Manželství: rozvod, rozluka viz tamže.

— obřadnosti sňatku viz sňatek.

— manželské žaloby cizinců, z nichž jeden se usadil trvale v tuzemsku, jest posuzovati podle zákonů země, kde manželství bylo uzavřeno, aniž by se vyžadovalo, by manželé byli příslušníky právě této země; stačí, že byli a jsou cizinci č. 13.328.

— i za platnosti rozlukového zákona č. 320/1919, lze po smrti jednoho manžela neb obou manželů vyšetřovati manželství z úřadu jen za podmínek dvorského dekretu ze dne 27. června 1837, č. 208 sb. z. s. č. 13.495.

Masarykova universita v Brně: nemá samostatné právní osobnosti; finanční prokuratura jest oprávněna k (dovolacímu) rekursu jménem čl. státu, k jehož úřadům patří i Masarykova universita v Brně č. 13.255.

Matka: nárok na výživné viz výživné rodičů.

— **nemanželská:** nemanželská matka nemusí sama osobně vychovávat dítě; chce a může sama dítě vychovávat, obstarávají-li pro ni výchovu její rodiče s jejím souhlasem; v tomto souhlasném názoru nižších soudů nelze spatřovati nezákonnost ve smyslu § 46 (2) zák. č. 100/1931 č. 13.243.

— není závady, by nemanželská matka nebyla v odvolacím řízení vyslechnuta jako svědkyně, třebaže byla v řízení u prvé stolice vyslechnuta jako strana, neodvolala-li se z rozsudku prvního soudu, jimž byl zamítnut její nárok podle § 167 obč. zák. č. 13.884.

Matrika: jde o vadu odvolacího řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s., nebyl-li proveden důkaz o přednesu žalovaného ve sporu o zjištění nemanželského otcovství, že do matriky byl jako otec zapsán někdo jiný, třebaže žalovaný zároveň netvrdil, že se zápis do matriky stal za předpokladů § 164 obč. zák. č. 14.054.

Maxima eventuální viz žaloba podle § 35 ex. ř.

Mezinárodní doprava železniční viz doprava železniční mezinárodní.

— **právo soukromé:** interlokální právo viz Slovensko a Podkarpatská Rus.

— manželské žaloby cizinců, z nichž jeden se usadil trvale v tuzemsku, jest posuzovati podle zákonů země, kde manželství bylo uzavřeno, aniž by se vyžadovalo, by manželé byli příslušníky právě této země; stačí, že byli a jsou cizinci č. 13.328.

— termínové obchody s obilím jsou neplatné, i když byly uzavřeny v cizině; na tom nemění nic předpis zákona č. 69/1922 č. 13.337.

— zajišťovací převlastnění, třebaže bylo ujednáno v Německu v listině, sepsané před říšskoněmeckým notářem, není v tuzemsku chráněno předpisem § 37 ex. ř., nýbrž jen předpisem § 258 ex. ř. č. 14.023.

Mezitimní návrh určovací viz určovací návrh mezitimní.

— **rozsudek** viz rozsudek mezitimní.

Měna: zlatá doložka v dílčích dluhopisech viz dluhopisy dílčí.

— tuzemec, uzavírající smlouvu v cizí měně vyhne se síce osudu, který postihuje měnu tuzemskou, musí však snášeti změny cizí měny, kterou zvolil, a podrobuje se v této příčině cizozemským zákonům, upravujícím otázky měny č. 13.193.

— proti tuzemci, uzavřevšímu v roce 1908 smlouvu o životním pojištění v markách říšskoněmecké měny, platí říšskoněmecký zákon, týkající se znění bankovního zákona, ze dne 1. června 1909 (RGBl. S. 515), jakož i úprava říšskoněmecké měny, k níž došlo zákonem ze dne 30. srpna 1924 (RGBl. II. S. 254) č. 13.193.

— bylo-li umluveno placení efektivně v anglických librách a byl-li dlužník v prodlení s placením, má věřitel nárok, aby se mu dostalo tolik, kolik mu příslušelo v den splatnosti, bylo-li placeno podle kursu v den placení a nikoli podle vyššího kursu v den splatnosti č. 13.572.

— nejde o změnu žaloby, domáháno-li se místo zaplacení kupní ceny v Kč zaplacení v cizí měně s alternativním zmocněním k zaplacení v Kč; takovouto změnu žalobního žádání lze provést i v řízení doplňovacím, byl-li rozsudek prvního soudu odvolacím soudem zrušen podle § 496 č. 3 c. ř. s. č. 13.793.

— zajišťovací exekuci podle § 370 ex. ř. nelze povolit k zajištění nároku na dodání určitého počtu liber sterlinků č. 13.797.

— **devisové předpisy:** předpisy vl. nař. č. 55/1933 nevdají povolení exekuce ve prospěch cizozemského vymáhajícího věřitele; povolení Národní banky československé je třeba až při výplatě výtěžku z exekuce; povolení exekuce nevdá ani obava dlužníka, že, kdyby Národní banka neudělila dodatečně povolení, stala by se mu nenahraditelná újma, poněvadž by výtěžek docílený prodejem zabavených jeho věcí nesloužil k uspokojení pohledávky vymáhajícího věřitele č. 13.646.

— k tvrzení povinného v rekursu proti povolení exekuce, že byl ochoten vymáhaný dluh cizozemského vymáhajícího věřitele zaplatiti, že však nedošlo k souhlasu Národní banky, nelze přihlížeti pro zákaz novot, není-li patrné ze spisů, na jejichž základě rozhodoval první soud č. 13.991.

Mimořádný dovolací rekurs viz dražba vnucená nemovitosti (§ 239 posl. odst. ex. ř.), exekuce (§ 83 ex. ř.), nesporné řízení (§ 46 zák. č. 100/1931).

Mimosoudní výpověď viz výpověď z nájmu.

Mimosporné řízení viz nesporné řízení.

Místní policie viz pořad práva (obec).

— **příslušnost** viz příslušnost.

— **školní rada** viz školství.

Mistopřísežné seznání jmění: pozůstalostní soud není oprávněn zkoumati místo přísežné seznání jmění (§ 114 nesp. pat.) v tom směru, zda jest úplně, nýbrž má projednávat jen o jmění, jak je uvedeno v seznamu, a je odevzdati č. 14.006.

Moc plná viz plná moc.

— **vyšší** viz náhrada škody drahou.

Mora viz prodlení.

Motocykl viz automobil.

Movitá věc: koupě dříví na stojato není koupí nemovité věci č. 13.905.

Mravy dobré: soutěže viz soutěž nekalá.

— jinak viz neplatnost smlouvy.

Mouka: vládní nařízení č. 95/1930 má moc zákona; odesílatel, jenž žádal za takový způsob celního řízení, jak ho předpisuje § 4 vl. nař. č. 95/1930,

jest povinen hraditi železnici veškeré výlohy spojené s prozkoumáním povahy mouky; k nim patří i zdržné; pro otázku platnosti vládního nařízení pro celní úkony a vybrání zdržného jest rozhodným den, kdy byly tyto úkony předsevzaty čís. 13.524.

Myslivost viz honitba.

Mzda viz smlouva služební.

Nabídkové řízení: nekalá soutěž dodatečným podbízením čís. 13.472.

Náboženská společnost nekongruální viz kongrua.

Nabytí vlastnictví: převodem viz převod vlastnictví.

— — vydržením viz vydržení.

— — při dražbě movitých věcí nenabývá se vlastnictví již udělením příklepu, nýbrž až zaplacením nejvyššího podání a odevzdáním (veřejným orgánem) čís. 13.224.

— — o nabytí věcí prodejem z volné ruky (§ 280, první odstavec, ex. ř.) platí předpisy §§ 423 a násl. obč. zák.; kupitel nenabývá tu vlastnictví již usnesením exekučního soudu, že se přijímá jeho návrh, by z volné ruky převzal zabavené věci za odhadní cenu, nýbrž teprve odevzdáním čís. 13.224.

— — povolení prodeje z volné ruky nenahrazuje prohlášení podle § 428 obč. zák. čís. 13.224.

— — proti vydražiteli nelze ani vložiti ani zaznamenati exekuční zástavní právo na vydražené nemovitosti, nebyl-li vydražitel, nesplniv ještě dražební podmínky, dosud zapsán jako její vlastník čís. 13.462.

— — § 367 obč. zák.: při komisním prodeji nesejde na tom, zda kupitel věděl, že koupená věc nepatří komisnáři, nýbrž třetí osobě; stačí předsvědčení nabyvatele, že prodatel (komisionář) jest oprávněn ku prodeji čís. 13.464.

— — **zástavního práva** viz zástavní právo.

— — **Nadzástavní právo** viz zástavní právo.

Nahlédnutí do spisů: rozhodnutím nižších soudů, jímž bylo účastníku pozůstalostního řízení odepřeno nahlédnutí do spisů, týkajících se pozůstalosti, byl porušen zákon v § 34 zák. čís. 100/1931 a v § 219 c. ř. s. čís. 14.006.

Náhrada nákladu (§ 1042 obč. zák.) viz náklad.

— — **požární** viz požární náhrada.

— — **za vyvlastnění** viz vyvlastnění.

— — **škody:** pořad práva viz tamže.

— — **poddolováním** viz hory.

— — **podle autom. zákona** viz automobilový zákon.

— — **podle § 394 ex. ř.** viz prozatímní opatření.

— — § 1298 obč. zák.: ustanovení předpokládá, že smlouva nebyla vůbec nebo řádně splněna; byla-li však věc dodána a přijata, jde o náhradu škody z bezprávného činu, nikoliv z porušení smlouvy, tvrdí-li kupitel, že mu vzešla škoda z vadnosti dodané věci; tento kupitelův nárok se promlčuje ve lhůtě tříleté čís. 13.305.

— — § 1304 obč. zák.: zásada o spoluvinně na poškození platí i při náhradě škod horních čís. 13.326.

— — v tom, že cyklista, jenž slyšel za sebou blížící se motorové vozidlo, neuhnul ze středu silnice doleva, jest spatřovati jeho spoluzavinění na úrazu ze srážky s motorovým vozidlem; lhotejno, zda cyklista byl na blížící se motor upozorněn dáním výstražného znamení či hukotem blížícího se motoru čís. 13.327.

— — § 1313 a) obč. zák.: používal-li zaměstnavatel dělníků zaměstnaných při hospodářství i při tlučení šterku kladívkem, byl povinen opatřiti je ochrannými brýlemi nebo jinak proti úrazu odletujícími třískami; zaměstnavatel ručí podle § 1313 a) obč. zák., nechal-li jeho šafář dělníky pracovati bez ochranných brýlí čís. 13.603.

— — ustanovení § 1313 a) obč. zák. nelze použiti, byla-li škoda způsobena osobě od smluvníka rozdílné (jeho manželce) čís. 13.799.

— — § 1315 obč. zák.: k vyvinění zaměstnavatele s hlediska ručení podle § 1315 obč. zák. nestačí o sobě odborná zdatnost použité osoby, není-li tato osoba spolehlivá pro své povahové vlastnosti; v tomto směru však není o sobě rozhodnou povahová vada v jiném než v odborném směru, není-li příčinné souvislosti mezi vadou a nehodou buď vůbec anebo proto, že se povahová vlastnost v konkrétním případě vůbec neprojevila čís. 13.596.

— — dráha ručí za své zaměstnance jen, je-li prokázána jejich nezdatnost (§ 1315 obč. zák.); pokud nebyl závorář nezdatným čís. 13.610.

— — zaměstnavatele nelze činiti odpovědným za zanedbání a nesprávné hlášení zaměstnance k pensijnímu pojištění, nevykonával-li přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž užíval-li k tomu zaměstnance, který nebyl osobou neschopnou k tomuto úkolu a nad nímž konal i řádný dozor čís. 13.654.

— — § 1316 obč. zák.: vlastník věci, jenž nebyl hostem a jenž věci u hostinského neuložil, není oprávněn uplatňovati proti hostinskému nárok podle §§ 970 a 1316 obč. zák. čís. 13.738.

— — § 1319 obč. zák.: třebaže síla drátu elektrického vedení neodpovídala předpisům o elektrických vedeních, neručí majitel elektrického vedení podle § 1319 obč. zák. za škodu přetržením drátu, byl-li drát přetržen následkem mimořádné nepohody, při níž se trhaly i dráty v předepsané síle čís. 13.490.

— — § 1320 obč. zák.: chovatel zvířete (velkého psa) jest povinen učiniti taková opatření, která lze rozumně žádati se zřetelem na potřeby denního života a ruchu v tom kterém místě; potřebná míra opatření musí býti posuzována objektivně a jest žádati na chovateli zvířete takový stupeň opatřnosti, jaký lze žádati na člověku obyčejných schopností čís. 13.855.

— — jest na chovateli velkého řeznického psa, by se na silnici postaral o to, by pes byl stále pod jeho dozorem a vlivem, by ho v případě potřeby mohl kdykoliv přivolat a zabrániti takto případným škodám čís. 13.855.

— — § 1323 obč. zák.: i když uvedení poškozené věci v předešlý stav jest možné, může soud z důvodů slušnosti neb účelnosti dospěti k úsudku, že má odpadnouti a že na jeho místo má nastoupiti odhadní cena; pokud jest vlastník najaté věci vrácené ve stavu poškozeném oprávněn domáhati se hned náhrady odhadní ceny; k opodstatnění tohoto nároku není třeba, by vlastník domu uvedl dříve vše v předešlý stav na své útraty čís. 13.504.

— — § 1325 obč. zák.: nárok na náhradu ušlého a budoucně ucházejícího výdělku (§ 1325 obč. zák.) jest posuzovati podle doby, kdy vznikla poškozenému škoda; nelze přihlížeti k tendenci snižování mezd ani k domněnce, že by zaměstnavatel byl přidělil poškozenému při jeho zmenšené způsobilosti k dosavadnímu jeho zaměstnání práci lehčí s polovičním výdělkem nebo že by si poškozený mohl opatřiti takové zaměstnání jinde čís. 13.492.

— — poškozený nemusí prokazovati, že nemá možnost opatřiti si zkrácený výdělek, stačí, prokázal-li, že mu dosavadní výdělek ušel a v budoucnosti bude ucházeti, a jest na škůdci, by namítal a dokázal, že poškozený této možnosti, ač mohl, nevyužil čís. 13.492.

— — za dnešních neutešených poměrů na pracovním trhu 50% nezpůsobilost ku práci rovná se plně nezpůsobilosti a 20% nezpůsobilost k práci má po případě v zápětí ztrátu 50% dosavadního výdělku čís. 13.492.

— — škůdci jest volno, by se při podstatné změně poměrů domáhal změny důchodu, přisouzeného poškozenému čís. 13.492.

- — nepozbyl-li poškozený práci v podniku následkem úrazu, nýbrž následkem toho, že podnik zastavil práci, nemůže býti výdělek poškozeného před úrazem směrdatným pro vyměření výše požadovaného důchodu; byl-li poškozený vyřazen úrazem značnou měrou z možnosti najítí zaměstnání, kde šlo i jen o trochu lepší práci, musí se mu za toto vyřazení z volné soutěže dostati odškodnění přiznáním určité částky možného ušlého výdělku č. 13.668.
- — § 1328 obč. zák.: hlediska rozhodná pro výši nároku na odškodné podle § 1328 obč. zák. č. 13.841.
- — § 1330 obč. zák.: »rozšiřováním« ve smyslu § 1330, druhý odstavec, obč. zák. jest nejen sdělení, které se stane takovými prostředky, by je mohl vnímati co největší počet lidí, nýbrž i sdělení, jež sice míří na jednotlivé osoby, ale jest s to dále se rozšířiti; není-li ručení sdělujícího vyloučeno podle poslední věty druhého odstavce § 1330 obč. zák., může se na něm poškozený domáhati odvolání a jeho uveřejnění, ač se sdělení stalo neveřejně č. 13.223.
- — z ustanovení § 1330 obč. zák. nelze dovoditi zdržovací nárok; předpisem § 19 obč. zák. není stanovena všeobecná zásada o způsobu a rozsahu právní ochrany č. 13.318.
- — § 1333 obč. zák. viz prodlení.

různé:

- — ručení zaměstnavatele: pro nepřihlášení zaměstnance k pojištění viz pojištění pensijní, pokladny bratrské.
- — používal-li zaměstnavatel dělníků zaměstnaných při hospodářství i při tlučení šterku kladívkem, byl povinen opatřiti je ochrannými brýlemi nebo jinak proti úrazu odletujícími třískami; zaměstnavatel ručí podle § 1313 a) obč. zák., nechal-li jeho šafář dělníky pracovati bez ochranných brýlí č. 13.603.
- — lázně: lázeňští sluhové, jež dávají nemocným bahenní obklady z pišťanského bahna, jsou povinni věnovati zvláštní pozornost stížností nemocného, že ho obal páli, zejména když byla pronesena bezprostředně po přiložení obalu, třebaže zněla všeobecně; jest povinností sluhy, jemuž jest nemocný svěřen, aby se ho sám dotazoval, zda a jaké má bolesti, zejména, zda cítí pálení na určitém místě těla č. 13.361.
- — vojsko: stát neručí za škodu (na Slovensku) výbuchem ručního granátu, nalezeného u vojenského cvičiště, nelze-li vojenské správě přičítati zavinění č. 13.976.
- — letectví: pokud šlo o úmluvu ve smyslu § 39 zák. o letectví č. 172/1925, vylučující ručení podnikatele letecké dopravy za škodu č. 13.268.
- — vyrovnání: jednatel společnosti s r. o., jenž byl odsouzen pro přečin podle § 486 č. 1 a 2 tr. zák., spáchaný tím, že, ač věděl, že společnost jest neschopná platiti, nové dluhy činil, dluhy platil a řízení vyrovnací včas nenavrhil, jest tomu, kdo, nemaje vědomí o insolventci, dodal společnosti zboží, které objednal její jednatel, ač již to neměl činiti pod trestní zodpovědností, práv náhrady vzniklé dodavateli tím, že obdržel za dodané zboží jen vyrovnací kvotu a se zbytkem vyšel na prázdno č. 13.819.
- — rozluka, rozvod manželství a pod.: manžel matky dětí, jichž manželský původ nebyl odůznán, nemůže se domáhati náhrady škody na jiném muži z důvodu, že, dopustiv se cizoložství s manželkou žalobcovou, zplodil s ní děti, o něž se musel starati žalobce č. 13.617.
- — bývalý manžel nemůže se domáhati náhrady majetkové škody na tom, kdo, dopustiv se cizoložství s bývalou manželkou žalobcovou, rozvrátil manželství, takže bylo nakonec rozloučeno č. 13.357.
- — pachtýř na zabraném majetku, jenž byl na základě pravoplatné výpovědi exekučně vyklizen, nemůže se domáhati náhrady škody, způsobené

mu prý Státním pozemkovým úřadem a majitelem velkostatku tím, že mu nesprávně byla dána Státním pozemkovým úřadem výpověď, že byl nesprávně vyklizen a že Státní pozemkový úřad uzavřel s majitelem velkostatku dohody protiprávně na jeho úkor a bez zřetele k zákonům o pozemkové reformě č. 13.894.

- — vedení sporu, exekuce: vymáhající věřitel, jenž vědomě navrhl exekuci na věc nepatřící povinnému, nýbrž osobě třetí, ručí jí za škodu tím vzniklou; třetí osoba svou škodu spoluzavinila a musí jí nésti stejným dílem, věděla-li včas o exekuci na její věc a nepodnikla nic na obranu svého práva č. 13.682.
- Náhrada škody drahou: dráha ručí za své zaměstnance jen, je-li prokázána jejich nezdatnost (§ 1315 obč. zák.); pokud nebyl závorář nezdatným č. 13.610.

podle zák. č. 27/1869 a 147/1902 ř. zák.:

- § 1: příhoda v dopravě: jiskření z lokomotivy nebylo příhodou v dopravě, nebylo-li mimořádně veliké a bylo-li zařízení k topení a dymnicové v pořádku; jde o příhodu v dopravě, byli-li vlak obecněm tak přepíněn, je cestující byli nuceni státi při jízdě na plošině; nejde však o příčinnou souvislost mezi touto nepravidelností v dopravě a mezi úrazem cestujícího, byl-li cestující popálen vzniklým zavazadla na plošině, v němž třetí osoba dopravovala snadno zápalné věci, čemuž podle okolností případu železniční zaměstnanci nemohli zabrániti č. 13.523.
- jest povinností cestujících, by ve stanicích, v níž mají vystoupiti a o níž jest jim známo, že tam má vlak jen krátké zdržení, dali průvodčímu vlaku okamžitě po zastavení vlaku znamení, že vystupují, by jim otevřel dveře; povinností průvodčího personálu pak jest, aby vlak zdržel tak dlouho, by cestujícím bylo bez zbytečného otálení umožněno ihned po zastavení vlaku dáti vhodné znamení, že vystupují; v tom, že vlak nezastavil ani tak dlouho, by všem cestujícím bylo bez zbytečného otálení umožněno průvodčího vlaku upozorniti, že chtějí vystoupiti, a by jim byly dveře vagonu otevřeny, jest spatřovati příhodu v dopravě č. 13.597.
- příčinná souvislost: pokud srážka vlaku místní dráhy s povozem na přejezdu dráhy nebyla v příčinné souvislosti se zpožděním vlaku č. 13.988.

Náhrada útrat viz útraty.

Náhradní doručení viz doručení.

— ústav viz pojištění pensijní.

Nájem viz smlouva nájemní a pachtovní.

Nájemce nový (§ 31 č. 4 zák. o ochr. náj.) viz ochrana nájemců.

Nájemné věc: lhůty § 575 c. ř. s. viz tamže.

— příslušnost viz tamže (§ 49 j. n.).

— jinak viz výpověď, vyklizení.

Náklad podle § 1041 obč. zák. viz versio in rem.

— podle § 1042 obč. zák.: zaplatila-li pojišťovna pojistníku pojistnou hodnotu za věc poškozenou zaviněním třetího, plnila materiálně i formálně vlastní dluh, nikoliv dluh cizí, a nejde o případy §§ 1358 a 1422 obč. zák. č. 13.272.

— vojenská správa, jež ošetřila vojina utrpěvšího úraz, jest oprávněna domáhati se náhrady ošetřovacích nákladů na tom, kdo úraz zavinil č. 13.817.

— nárok pojistitele proti pojistníku na náhradu (§ 1042 obč. zák.) toho, co pojistitel vyplatil poškozenému za pojistníka, který měl tuto částku podle pojišťovací smlouvy proti zákonné povinnosti ručební platiti ze svého, promlčuje se ve třech letech č. 14.009.

Nakladatelství státní: zaměstnanci viz zaměstnanec státního nakladatelství.

- Nákladní automobil** viz automobil.
— list viz doprava železniční.
- Náklady řízení** viz útraty.
- Námítka nedostatku legitimace** viz oprávnění ke sporu.
— nepřipustnosti pořadu práva viz pořad práva.
— nepříslušnosti viz příslušnost.
— započtení viz započtení.
- Námítky proti povolení exekuce** viz žaloba podle §§ 35, 36 a 37 ex. ř.
— proti směnečnému platebnímu příkazu viz směnka.
- Nároky nepatrné** viz nepatrné věci.
- Narukování k vojenské službě** viz vojenská služba.
- Narizení:** soudy mohou podle §§ 55 a 102 ústavní listiny zkoumatí platnost nařízení čis. 164/1933 čis. 13.600.
- Návěštní doložka:** je určena jen pro směnečníka a má ten význam, že směnečník nesmí dříve akceptovati nebo platiti směnku, dokud ho nedojde návěsti, jinak by se vydal nebezpečí ztráty svého případného nároku proti výstavci; z návěsti samého nelze vyvozovati přímo omezení výstavcova ručení a tím závazek pro směnečného věřitele čis. 13.721.
- Navrácení v předešlý stav (§ 1447 obč. zák.):** nárok na vrácení užitek (§ 1447 obč. zák.), které měl kupitel z nesložení kupní ceny, a jež záleží v tom, že nezaplátí z ní umluvené úroky, ač sám bral užítky z odevzdaných nemovitostí, nepodléhá tříletému promlčení čis. 13.853.
- Návrh exekuční viz exekuce (§ 54 ex. ř.).**
— určovací mezitímní viz určovací návrh mezitímní.
— podle § 261 posl. odst. c. ř. s. viz postoupení věci jinému soudu.
— žalobní viz žaloba.
- Názor právní:** vázanost soudu viz tamže.
- Nebezpečí** podle § 370 ex. ř. viz exekuce zajišťovací.
— podle §§ 379, 381 ex. ř. viz prozatímní opatření.
- Nedíl:** jde o případ § 1409 obč. zák., bylo-li nedílu nabyto způsobem odvozeným čis. 13.515.
- Nedopatření omluvitelné** při placení vyrovnací kvoty viz vyrovnání.
- Nedospělec** viz nesvéprávný.
- Nedostatek:** oprávnění k rekursu, ke sporu viz oprávnění ke sporu, ke stížnosti.
— plné moci viz plná moc.
— procesní způsobilosti viz způsobilost ke sporu.
— zastoupení viz zmatečnost (§ 477 čis. 5 c. ř. s.).
- Nedovolená úplata** viz ochrana nájemců.
— výhoda viz vyrovnání.
- Negotiorum gestio** viz jednatelství bez příkazu.
- Nehodnost dědice:** při nehodnosti dědice přicházejí v úvahu (§ 541 obč. zák.) jen takoví potomci nehodného, kterým přísluší vlastní dědické právo po pozůstatosti čis. 14.037.
- Nejvyšší podání** viz dražba v nucená nemovitosti.
- Nekalá soutěž** viz soutěž nekalá.
- Nekongruální náboženské společnosti** viz kongrua.
- Nemanželské dítě:** výživné viz tamže.
— zjištění otcovství viz otec nemanželský.
— jinak viz dítě nemanželské.
- Nemocenské pojištění** viz pojištění sociální.
- Nemocnice:** všeobecné veřejné v Čechách jsou samostatnými právníckými osobami čis. 13.763.
- Nemovitá věc:** koupě dříví na stojato není koupí nemovité věci čis. 13.905.
- Nemožnost plnění:** pro devisové předpisy viz devisové předpisy.
- Nemravnost smlouvy** viz neplatnost smlouvy.
- Neoddělená úroda** viz úroda.

Nepatrné věci: hodnota předmětu sporu viz též ocenění.

- odvolací soud, oceňuje předmět sporu podle třetího odstavce § 500 c. ř. s., nemůže tím měniti předpisy o řízení ve věcech nepatrných ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných; dovolací soud rozhoduje, zkoumaje otázku přípustnosti opravného prostředku, samostatně o předpokladech zvláštních předpisů o věcech nepatrných čis. 13.218.
- neocenil-li žalobce v řízení před soudem prvě stolice předmět sporu, protože toho s hlediska věcné příslušnosti nebylo třeba, projednal prvý soud právem rozepří bez námitek strany žalované v řízení řádném a bylo bez právního významu, že žalovaný teprve v odvolacím řízení tvrdil, že jde o věc nepatrnou čis. 13.423.
- domáhá-li se žalobou zaplacení dobových slev z ročních premii z několika pojistek o samostatných pojišťovacích smlouvách, o nichž byla vydána zvláštní pojistka, jde o samostatné nároky, z nichž jest s hlediska přípustnosti opravných prostředků posuzovati každý zvlášť čis. 13.620.
- pohledávky na zaplacení kupní ceny za objednané a dodané zboží na základě samostatných účtů jest považovati co do přípustnosti dovolání za pohledávky samostatné, třebaž byly spojeny v jedné žalobě a jednotlivé žaloby byly spojeny k společnému projednání a rozhodnuty společným rozsudkem čis. 13.634.
- vznesl-li žalobce k rozhodnutí na odvolací soud z původního předmětu sporu jen úroky, nejde o omezení žaloby v pravém slova smyslu, nýbrž jen o to, v jakém rozsahu žádá žalobce rozhodnutí odvolacího soudu; přípustnost odvolání řídí se výší úrokové pohledávky, o níž má odvolací soud rozhodnouti čis. 13.917.
- pro opravné řízení jde o věc nepatrnou, byla-li pohledávka zažalovaná u krajského soudu a přesahovavší původně 5000 Kč, před koncem ústního jednání v prvě stolici omezena na úroky, které nepřevyšují 300 Kč, a na útraty sporu čis. 13.921.
- domáhá-li se touž žalobou podle § 35 ex. ř. nepřipustnosti exekuce k vydobytí několika samostatných nároků, třebaž z téhož exekučního titulu, jest přípustnost opravných prostředků pro každý z vymáhaných nároků posuzovati zvlášť čis. 14.019.
- Neplatnost manželství** viz manželství.
- **posledního pořizení:** žaloba o ni viz tamže.
- **(nemravnost, nicotnost) smlouvy:** smlouvy družstva s nečleny viz společenstvo výrobní a hospodářské.
— — lichva bytová viz tamže.
— — navrácení v předešlý stav (§ 1447 obč. zák.) viz tamže.
— — o kinematografické licenci viz kinematograf.
— — o zabraném majetku viz pozemková reforma, zajištění půdy.
— — podle § 5 zák. čis. 240/1924 viz příroči.
— — § 879 obč. zák.: služební smlouva, ujednaná s cizincem, není neplatná proto, že si zaměstnavatel neopatřil svolení úřadu k tomu, by zaměstnával cizince čis. 13.467.
— — smlouva o úplatě za domovnícký byt jest nicotná čis. 13.381.
— — ujednání, jímž se zaměstnanec zavázal zaměstnavateli, že mu nahradí i ztráty na zboží a na penězích, jež sám nezavinil, zejména škodu vzniklou krádežemi třetích osob, nepřiči se dobrým mravům čis. 13.594.
— — úmluva mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, již se přesunuje na pojištěnce pensijního nebo nemocenského pojištění větší než zákonem stanovený podíl na placení pojistného, jest neplatná čis. 13.828.
— — ustanovení nájemní smlouvy o zaplacení stavebního příspěvku nájemcem nepřiči se o sobě dobrým mravům čis. 13.201.
— — úmluva stran, že pachtýř povede živnost hostinskou dále na podkladě téže pachtovní smlouvy a za podmínek v ní uvedených na vlastní účet

bez schválení živnostenského úřadu, jest nicotná podle § 879 obč. zák., třebaže si pachytř podal žádost podle § 14 písm. c) živn. ř. za promínutí průkazu způsobilosti č. 13.708.

— — smlouva čl. státu s majitelem trafiky, že mu byla přidělena třetí osoba (válečný poškozenec), by jí vyplatil určitou peněžitou částku, se nepříčí dobrým mravům č. 13.851.

— — **termínové obchody** s obilím jsou neplatné, i když byly uzavřeny v cizině; na tom nemění nic předpis zákona ze dne 15. února 1922, č. 69 sb. z. a n. č. 13.337.

— — slib muže, jímž se za trvání **manželství** zavazuje jiné ženě, že s ní vstoupí v manželství, ba dokonce do určité lhůty, přiči se dobrým mravům, třebaž byl zamýšlen pro případ zrušení dosavadního manželského společenství; třetí osoba, jež přijala slib manželství, ač věděla, že slibující je ženat, nemůže ze slibu vyvozovati proti slibujícímu žádné nároky, zejména ani nároky na náhradu škody č. 13.254.

— — pokud nejde o nemravnou výminku, zavázal-li se otec ve smíru platiti nezletilému synovi výživné pod rozvazovací výminkou, že se syn po určitou dobu nevrátí do místa otcova pobytu č. 14.010.

— — nicotná je úmluva mezi manželem matky dítěte a nemanželským otcem dítěte, již se tento zavázal ku plnění za to, že se manžel nebude domáhati oduznání manželského původu dítěte č. 13.384.

— — úmluva manželů, již se manžel zavázal zaplatiti manželce k jejímu materiálnímu zajištění částku, jejíž splatnost měla nastati za jeho života jen, kdyby byla manželka nucena pro zlé nakládání nebo citeině ubližování se strany manželovy opustiti opětne společnou domácnost, nepřiči se dobrým mravům č. 13.339.

— — nicotnou jest dohoda manželů, by jejich manželství bylo rozvedeno a rozloučeno tou cestou, že manželka podá na manžela žalobu o rozvod z jeho viny, že se manžel k prvému roku nedostaví, že rozvod bude povolen z jeho viny a že, jakmile rozsudek nabude právní moci, zažádá manželka o povolení rozluky; nicotným jest i slib manželův, že bude platiti manželce výživné ode dne, kdy se vystěhuje z jeho domácnosti č. 13.253.

— — **různé:** nepřiči se dobrým mravům (§ 879 obč. zák.), přijal-li správce konkursní podstaty jistotu pro své nároky na odměnu a náhradu hotoých výloh, učiniv na tom závislým svůj souhlas se zrušením konkursu č. 13.345.

— — smlouva, již se majitel, vydavatel a odpovědný redaktor časopisu zavázal, že uveřejní »zasláno«, ponese-li druhá strana všechny následky případného soudního sporu, zejména následky finanční, se přiči dobrým mravům a je nicotná podle § 879 obč. zák. č. 13.958.

— — **§ 879 č. 2 obč. zák.:** zákaz, aby si právní zástupci nedali slíbíti určitou část toho, co bude straně přičeno (§ 879 č. 2 obč. zák.), vztahuje se nejen na nároky, jež mají býti vymoženy sporem, nýbrž i na úmluvu o procentuálním honoráři z dosažených slev na daních a dávkách (z majetku a z přírůstku na majetku); okolnost, že advokát prováděl některé práce v době, kdy ještě nebyl zapsán do seznamu advokátů, není na závadu tomu, by úmluva nebyla považována za nicotnou č. 13.164.

— — nicotnou jest úmluva, kterou ujedná advokát se svým klientem za zastupování jeho odměnu určitá procenta z částky, která mu bude slevena na dani; lhotejno. že závazek takový převzala komanditní společnost, nikoliv její osobně ručící společníci, jímž byla daňová sleva vymožena č. 13.580.

— — ujednání podle § 879 č. 2 obč. zák. jest nicotné i tehdy, převzala-li takový závazek za klienta osoba třetí č. 13.580.

— — **§ 1174 obč. zák.:** pokud se kupitel statku nemůže domáhati na zaměstnanci prodatele vrácení toho, co mu dal, by prodatel zamlčel, že značná část kupovaného statku byla již osetá č. 13.854.

— — **Neplatnost vyrovnání** viz vyrovnání.

— — **Nepominutelný dědic** viz díl povinný.

— — **Nepravidelná služebnost** (§ 479 obč. zák.) viz služebnost osobní.

— — **úschova** viz smlouva schovací.

— — **Nepřihlášení k pojištění** viz pojištění pensijní, sociální, pokladny bratrské.

— — **Nepřípustnost dovolání, odvolání, stížnosti** viz dovolání, odvolání, stížnost.

— — **exekuce** viz exekuce (§ 39 ex. ř.), žaloby podle §§ 35, 36, 37, 39 č. 5 ex. ř.

— — **pořadu práva** viz pořad práva.

— — **Nepříslušnost** viz příslušnost.

— — **Nerozlučný společník v rozepři** viz společenství v rozepři.

— — **Nesporné řízení:** cesta z nouze viz tamže.

— — **ochrana nájemců** viz tamže.

— — **opatrovnictví, poručenství** viz tamže.

— — **pozůstalostní řízení** viz pozůstalost.

— — **rejstříkové řízení** viz rejstřík.

— — **či pořad práva:** usnesení, jímž se dodatečně rozděluje, co bylo knihovnímu věřiteli omylem přikázáno a jím vráceno, není usnesením nesporného řízení č. 13.174.

— — **knihovní řízení** jest řízením nesporným, v němž platí zákon č. 100/1931, pokud jde o otázku, jež není upravena knihovním zákonem č. 13.520.

— — bývalému poručníku jest v nesporném řízení uložiti, by složil do soudní úschovy čisté příjmy ze správy jmění poručencova za dobu poručnictví, určené pravoplatným usnesením poručenského soudu po přezkoumání složených účtů č. 13.808.

— — o kontrolním právu veřejného společníka jest zásadně rozhodovati v řízení nesporném, předpokládajíc, že rozhodnutí nezávisí na zjištění sporných okolností, jež by mohly býti objasněny jen formálním průvodním řízením č. 13.833.

— — o sporném nároku odkazovníka nelze rozhodovati v nesporném řízení; lhotejno, že všichni účastníci žádali při projednávání pozůstalosti, by pozůstalostní soud rozhodl tuto otázku v nesporném řízení; nejde tu o předurčující otázku ve smyslu § 25 zákona č. 100/1931; měl-li prvý soud za to, že nevystačí s prostředky nesporného řízení, rekursní soud pak byl názoru opačného, neřešily soudy zásadní otázku, zda věc náleží do řízení nesporného či sporného č. 13.916.

zák. č. 100/1931 sb. z. a n.:

— — **§ 6 (§ 37) zák.:** manželka toho, kdo byl zbaven svéprávnosti, jest účastnicí nesporného řízení, oprávněnou podle §§ 6 a 37 zák. č. 100/1931 k rekursu proti schválení prodeje nemovitého jmění manželova č. 13.171.

— — **manželský otec** jest účastníkem řízení o ustanovení opatrovníka k činu a o jeho zmocnění k vedení exekuce jménem manželských dětí proti otci č. 13.333.

— — **veřejní společníci** jsou účastníky v dobrovolné dražbě navržené likvidatory veřejné obchodní společnosti č. 13.607.

— — **členové společenstva** nejsou oprávněni k rekursu proti usnesení, jímž byl zapsán do rejstříku likvidator, jehož rejstříkový soud ustanovil likvidátorem na místo likvidatora, jenž se vzdal této funkce č. 13.773.

— — **proti usnesení, jímž bylo dáno svolení opatrovnického soudu k vedení sporu opatrovancem, není oprávněn k rekursu ten, proti komu se vede spor** č. 13.796.

- matka nemanželského dítěte, na niž přešla smírem o odbytném povinnost k výživě, jest účastnicí jednání o výživném a jest jí podle §§ 18 a 23 zákona slyšeti o povinnosti nemanželského otce k výživě dítěte, najmě též o jejich majetkových a výtěžkových poměrech č. 13.836.
- vlastník zbytkového statku, stíženého patronátem, vázoucím původně na celém velkostatku, jest oprávněn usnesení o rozvrhu přejímací ceny za část velkostatku, převzatou Státním pozemkovým úřadem, odporovati v tom, že uhražovací jistina, vypadající z přejímací ceny na patronát, byla prý stanovena podle dohody mezi Státním pozemkovým úřadem a bývalým vlastníkem převzatých nemovitostí č. 13.858.
- nemanželský otec, jenž složil pro dítě odbytné do sirotčí pokladny, není oprávněn k rekursu proti usnesení, jímž bylo rozhodnuto o návrhu poručenstva na vydání odbytného na úhradu výživného dítěte a útrat jeho právního zastoupení č. 13.912.
- § 15 zák.: pořádkový trest může býti uložen jen osobám, které buď samy podání obsahující urážky sepsaly neb aspoň k němu daly příkaz, nebo jejich právními zástupci, kteří takové urážlivé podání podepsali, nikoliv však povšechně osobám, jichž jménem bylo urážlivé podání sepsáno a podáno č. 13.786.
- byly-li pořádkové pokuty uloženy v nesporném řízení, platí o přípustnosti opravného prostředku všeobecná zásada § 35 zák. č. 13.806.
- § 18 zák.: výslechu účastníků není třeba, jde-li jen o rozřešení ryze právních otázek č. 13.508.
- § 23: v případech důležitých a pochybných doporučuje se slyšeti před rozhodnutím i manželku, po případě i nejbližší příbuzné opatrovancovy (§ 185 nesp. pat.) č. 13.171.
- matka nemanželského dítěte, na niž přešla smírem o odbytném povinnost k výživě, jest účastnicí jednání o výživném a jest jí podle §§ 18 a 23 zákona slyšeti o povinnosti nemanželského otce k výživě dítěte, najmě též o jejich majetkových a výtěžkových poměrech č. 13.836.
- § 25 zák.: měl-li prvý soud za to, že nevystačí s prostředky nesporného řízení, rekursní soud pak byl názoru opačného, neřešily soudy zásadní otázku, zda věc náleží do řízení nesporného či sporného č. 13.916
- § 33 zák.: dokud usnesení v nesporném řízení nebylo účastníku řádně doručeno, nenabylo proti němu právní moci; lhotejně, že tomuto účastníku bylo zatím doručeno usnesení rekursního soudu o rekursu jiného účastníka proti usnesení prvního soudu č. 13.901.
- § 34 zák.: proti opatření soudu, jež bylo vydáno za nesporného řízení, by je účinně připravilo nebo by se vyšetřily okolnosti, jež má soud podle svého právního názoru za rozhodné, není samostatného opravného prostředku; dovolací rekurs jest tu odmítnouti, třebaže rekursní soud rekurs vyřídil a považoval ono opatření za správné č. 13.190.
- rozhodnutím nižších soudů, jímž bylo účastníku pozůstalostního řízení odepřeno nahlédnutí do spisů, týkajících se pozůstalosti, byl porušen zákon v § 34 zákona a v § 219 c. ř. s. č. 14.006.
- § 35 zák.: do usnesení rejstříkového soudu, jímž byl zaveden nový rejstříkový stav, jest přípustný rekurs č. 13.615.
- byly-li pořádkové pokuty uloženy v nesporném řízení, platí o přípustnosti opravného prostředku všeobecná zásada § 35 zák. č. 13.806.
- § 36 zák.: ani za platnosti zákona č. 100/1931 není odvolání kandidáta advokacie z usnesení výboru advokátní komory, jímž bylo rozhodnuto o započtení doby do advokátské praxe vázáno patnáctidenní rekursní lhůtou § 36 (1) zák. č. 100/1931 č. 13.437.
- § 37 zák. viz § 6 zák.
- § 38 zák.: byl-li rekurs v nesporném řízení podán u jiného soudu než u soudu první stolice, pokládá se za den podání den, kdy rekurs došel soudu první stolice; odchylka neplatí ani pro chudou stranu, pro niž byl rekurs

- ve lhůtě § 36 zákona č. 100/1931 sb. z. a n. protokolárně sepsán u soudu jejího bydliště č. 13.377.
- § 40 zák.: v rekursu lze uváděti nové skutečnosti a průvody, které se musí zpravidla vztahovati na dobu před vydáním rozhodnutí soudu první stolice; skutečnost později nastalé mohou býti zpravidla jen důvodem pro nové řízení a pro uspořádání dotčených poměrů, ale výjimečně lze se dovolávati také skutečností a průvodů, které nastaly později, jde-li o ochranu osob pod zvláštní záštitou zákona (§ 21 obč. zák.), mění-li nové skutečnosti právní stav tak, že vzniká pochybnost o vhodnosti a účelnosti učiněného opatření, a jde-li o opatření, které by pak již nemohlo býti nahrazeno jiným, jakž jest tomu při svolení k prodeji chráněných nemovitostí č. 13.171.
- v nesporném řízení mohou býti v rekursech uvedeny jen takové nové skutečnosti, jež vznikly nejpozději až do rozhodnutí první stolice, a jež, kdyby byly uplatňovány, mohly by míti vliv na toto rozhodnutí; pozdějších skutečností lze po případě jen použiti k opodstatnění nové podobné žádosti, avšak vyšší stolice nemohou k nim přihlédnouti při své přezkumné činnosti č. 13.175.
- rejstříkový soud jest nejen oprávněn, nýbrž i povinen, aby sám po podání rekursu konal potřebná šetření a po případě i změnil své usnesení vzhledem k dodatečně na jevo vyšlým skutečnostem č. 13.615.
- § 40 (3) zák.: předpis § 126, druhý odstavec, knih. zák., podle něhož nesmějí býti v rekursu činěny nové údaje, nepozbyl platnosti ustanovením § 40 (3) zák. č. 13.692.
- § 41 odst. (2) zák.: opomenul-li v nesporném řízení rekursní soud v důvodech svého usnesení rekurs vyříditi úplně, jest jeho usnesení zmatečné podle § 41 (2) zákona č. 13.341.
- písm. b): předložil-li soudce opravný prostředek proti rozhodnutí úředníka vyšší pomocné služby, jest míti za to, že učinil napadené rozhodnutí svým rozhodnutím, a nelze vytýkati zmatek podle § 41 (2) b) zák. z důvodu, že usnesení vydal úředník vyšší pomocné soudní služby, a nikoliv soudce, takže prvý soud nebyl řádně obsazen č. 13.981.
- písm. g): není zmatečností, nebyl-li účastník slyšen před vydáním usnesení o vymození povinnosti, pravoplatně mu uložené č. 13.661.
- § 43 (1) zák.: krajský soud, rozhodující o usnesení okresního soudu podle § 109, druhý odstavec, j. n., jest činným jako soud první stolice a vrchní soud jako soud druhé stolice, jenž rozhodne zpravidla ve věci č. 13.171.
- § 45 zák.: zákonem stanovená lhůta rekursní platí i pro opravný prostředek prvního soudu podle § 45 zákona a počítá se ode dne, kdy došly spisy od soudu rekursního u soudu první stolice č. 13.680.
- § 46 (1) zák.: proti usnesení rekursního soudu o odměně bývalého poručenčíka za vedení poručenství ze jmění poručenčova, není dovolací rekurs přípustný č. 13.199.
- § 46 (2) zák.: nelze mluvíti o nezákonnosti (§ 46 (2) zák.), jde-li o otázku v teorii a v praxi spornou č. 13.433.
- jest ponecháno volnému uvážení soudu, zda před vydáním usnesení, sloužícího k vymození povinnosti uložené pravoplatně účastníku, jest ho vyslechnouti, čili nic; nejde o nezákonnost, neshledaly-li nižší soudy nutnost takového výslechu č. 13.661.
- ustanovení § 46 odst. (2) zák. č. 100/1931 a § 239 poslední odstavec ex. ř. nelze použiti při vkladu náhradního nároku (§ 222 ex. ř.) č. 14.041.
- § 49 zák.: návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění nároku, aby výživné uplatňované již dřívějším návrhem bylo přiměřeně zvýšeno vzhledem ke skutečnostem nově na jevo vyšlým, z nichž se dovozuje, že tehdy vyměřené výživné neodpovídalo skutečným tehdejšími majetkovým poměrům výživného (§ 49 zákona č. 100/1931 sb. z. a n.), nelze, pokud jde o zvýšení výživného za dobu od podání prvního návrhu až do podání návrhu podle § 49 zákona č. 100/1931 sb. z. a n., zamítnouti z důvodu, že jde o výživné za dobu minulou, teprve nyní uplatňované č. 13.265.

- § 50 zák.: usnesení nesporného soudce o povolení donucovacích opatření podle § 50 odst. (6) nestalo se povolením exekuce podle exekučního řádu tím, že bylo použito donucovacích prostředků podle tohoto řádu č. 13.284.
 - o odkladu výkonu usnesení ve smyslu § 50 (6) zák. může rozhodovati jen soudce nesporný podle ustanovení zákona č. 100/1931 sb. z. a n. v řízení nesporném, nikoliv soudce exekuční podle předpisů exekučního řádu č. 13.284.
 - na základě soudního smíru, jímž upraveny styky rodičů s dítětem ve smyslu § 142 obč. zák., lze vésti exekuci jen podle zásad řízení nesporného a jest povolán k rozhodování o tom, jakých donucovacích opatření jest použití, opatrovnícký soud č. 13.394.
 - v otázce zastavení výkonu exekuce na základě exekučního titulu, vyšlého v nesporném řízení, jest i přípustnost opravných prostředků posuzovati podle předpisů exekučního řádu č. 13.402.
 - za platnosti zákona č. 100/1931 jsou nařízení civilních soudů, vydaná v nesporných právních věcech, potud exekučním titulem, pokud mohou být vykonána podle § 50 odst. (1) a (2) zák. č. 100/1931; jsou tudíž usnesení vydaná v nesporném řízení vykonatelná, třebaže nenabyla ještě právní moci, ale jen tak dlouho, dokud nebyl proti nim podán rekurs; jakmile byl však rekurs podán, má účinek odkladný, a exekuci lze vésti jen, jsou-li tu podmínky exekučního řádu pro exekuci zajišťovací č. 13.449.
 - není zmatečností, nebyl-li účastník slyšen před vydáním usnesení o vymození povinnosti, pravoplatně mu uložené č. 13.661.
 - jest ponecháno volnému uvážení soudu, zda před vydáním usnesení, sloužícího k vymození povinnosti uložené pravoplatně účastníku, jest ho vyslechnouti, čili nic; nejde o nezákonnost, neshledaly-li nižší soudy nutnost takového výsledku č. 13.661.
 - do usnesení nařizujícího zajišťovací opatření není opravného prostředku, i když bylo vydáno ve formě usnesení povolujícího exekuci č. 13.804.
- Nesprávné právní posouzení** viz dovolání, nesporné řízení (§ 46/2 zák. č. 100/1931).
- Nesvéprávný:** k právnímu jednání, jímž postoupil otec svůj nárok na služební požitky dětem a jehož důvodem byl nárok dětí na výživu, nebylo třeba formy notářského spisu ani schválení opatrovníckého soudu ani zřízení opatrovníka k činu č. 13.626.
- odporovatelnosti podle § 3 č. 1 odp. ř. ze dne 10. prosince 1914, č. 337 ř. zák. nevádí, že odporovatelné jednání jest i neplatné podle § 865 obč. zák. č. 13.904.
- Neúplnost řízení** viz dovolání.
- Neurčitost žaloby** viz žaloba.
- Neúroda** (vl. nař. č. 142/1934) viz zemědělec.
- Nevděk:** prodávatel nemůže se domáhati zrušení kupní smlouvy pro nevděk č. 13.509.
- Nevěra** viz rozluka manželství.
- Nezabavitelnost** viz exekuce (§§ 251, 290 ex. ř.).
- Nezákonnost** (§ 46/2 zák. č. 100/1931) viz nesporné řízení.
- Nezaměstnanost:** manželé, jenž jest nezaviněně bez zaměstnání a pobírá nepatrnou podporu nezaměstnaných (průměrně 30 Kč týdně), nelze uložit placení výživného manželce č. 13.527.
- odklad exekuce (zák. č. 34/1934): úpadce jest oprávněn k návrhu na odklad exekuční dražby podle § 1 zákona a k rekursu proti zamítnutí tohoto návrhu č. 13.706.
 - zákaz exekučního prodeje věcí, stanovený v odstavcích prvním a druhém § 1 zákona, nevztahuje se na věci náležející do konkursní podstaty v konkursním řízení, jež zůstalo podle § 1 odst. 3 cit. zákona nedotčeno č. 13.706.
 - ochrany zákona se může dovolávati jen dlužník, jenž se dostal nezaviněně do hospodářské tísně, kterou způsobily příčiny na jeho vůli zcela nezávislé,

nikoliv dlužník, který se vlastním zaviněním musil samostatně výtěžně činnosti vzdáti č. 13.805.

- pro určení výše příjmu podle § 4 odstavec (2) zákona rozhodují nejen ohledy na výživu, nýbrž i závazky nezaměstnaného, jež mohou býti u zaměstnanců téhož oboru, avšak různé kategorie, rozdílné č. 13.899.
- u osoby, jež prováděla samostatnou výtěžně činnou, neměla mzdu podle mzdového tarifu ani mzdu v místě obvyklou a mzda jejích zaměstnanců byla různá podle druhu práce, není měřítkem pro výšku příjmu podle § 4 odstavec 2 zákona nejnižší mzda zaměstnance nejnižší kategorie, nýbrž mzda toho zaměstnance, která by neohrožovala výživu osoby, jež prováděla dříve samostatnou výtěžně činnou a poskytovala mu aspoň částečnou možnost, aby svým závazkům z dřívějších dob mohl dostáti, což lze řešiti jen pro každý případ zvlášť č. 13.899.
- z nabytí výhod podle § 4 odstavec (2) zákona se nevyžaduje formální vzdání se živnostenského oprávnění, nýbrž jen faktické vzdání se výtěžně činnosti dosud provozované č. 14.018.
- při posouzení, zda jde o zákonnou výjimku podle § 2 (6) zákona rozhoduje jen hlavní pohledávka, nikoliv i její příslušenství, a záleží jen na tom, zda a kdy byl u hlavní pohledávky vytvořen skutkový základ, který jest hlavním důvodem oné pohledávky č. 14.018.
- provozuje-li živnost dlužníka jeho sestra, která jí má po něm ohlášenu a platí mu za ní nájemné, ač je nemajetná, nepřestala živnost dlužníka býti v chodu a není tu podmínek pro odklad exekuce podle § 1 zákona č. 34/1934 sb. z. a n. č. 14.040.

Nezdatnost zaměstnance viz náhrada škody (§ 1315 obč. zák.).

Nezletilec viz nesvéprávný.

Nezpůsobilost k právním činům viz nesvéprávný.

— ke sporu viz způsobilost ke sporu.

Německo: vykonatelnost něm. exekučních titulů v tuzemsku viz exekuce (§§ 79 a násl. ex. ř.).

- proti tuzemci, uzavřevšímu v roce 1908 smlouvu o životním pojištění v markách říšskoněmecké měny, platí říšskoněmecký zákon, týkající se znění bankovního zákona ze dne 1. června 1909 (RGBl. S. 515), jakož i úprava říšskoněmecké měny, k níž došlo zákonem ze dne 30. srpna 1924 (RGBl. II. S. 254) č. 13.193.

Nicotnost smlouvy viz neplatnost smlouvy.

— vyrovnání viz vyrovnání.

Notářský spis: jako exekuční titul (§ 1 č. 17 ex. ř., § 3 zák. č. 75/1871 ř. zák.) viz exekuce.

- skutečné odevzdání (§ 943 obč. zák.) viz dar.
- platnost smíru, jímž byl jen upraven způsob plnění práva bytu příslušejícího podle svatební smlouvy, není podmíněna formou notářského spisu č. 13.204.
- slib výpravy (§ 1231 obč. zák.) přes meze zákonné povinnosti k výpravě, ať tu takové povinnosti vůbec nebylo, ať byla po právu jen menší měrou, jest považovati za darování bez odvezdání, jež vyžaduje formu notářského spisu č. 13.249.
- k právnímu jednání, jímž postoupil otec svůj nárok na služební požitky dětem a jehož důvodem byl nárok dětí na výživu, nebylo třeba formy notářského spisu ani schválení opatrovníckého soudu ani zřízení opatrovníka k činu č. 13.626.
- ke vzdání se podílu společníka spol. s r. o. jest třeba notářského spisu č. 14.008.

Nouzové území (vl. nař. č. 142/1934) viz zemědělec.

Novace: platnost smíru, jímž byl jen upraven způsob plnění práva bytu příslušejícího podle svatební smlouvy, není podmíněna formou notářského spisu č. 13.204.

Novela o právu manželském viz rozluka manželství.

Novostavba: kupitel novostavby nemůže bez zvláštní úmluvy uplatňovati proti prodávající náhradu nákladů na pořízení chodníku, ohrady, kanálu a dláždění části dvoru č. 14.056.

Novoty: v nesporném řízení viz nesporné řízení (§ 40 zák. č. 100/1931).

- předpisy zákona č. 240/1924 jsou právem velkým a jest k nim přihlížeti z úřadu; není proto na závadu, že udělení příročí bylo uplatňováno teprve v odvolání č. 13.167.
- ani v pracovních sporech podle zákona č. 131/1931 nejsou novoty v dovolacím řízení přípustné č. 13.274.
- předpis § 126, druhý odstavec, knih. zák., podle něhož nesmějí býti v rekursu činěny nové údaje, nepozbyl platnosti ustanovením § 40 (3) zák. č. 100/1931 č. 13.692.
- bylo-li vyrovnání řízení o jmění žalovaného pravoplatně skončeno již před vynesením rozsudku soudem prvního stádia, pokud se týče před ukončením ústního jednání v první stolici, aniž žalovaný námitku vyrovnání před prvním soudem uplatnil, nemohl soud k vyrovnání přihlížeti z úřadu a jest námitka vyrovnání teprve v odvolání opožděná č. 13.400.
- k tvrzení povinného v rekursu proti povolení exekuce, že byl ochoten vymáhaný dluh cizozemského vymáhajícího věřitele zaplatiti, že však nedosáhl souhlasu Národní banky, nelze přihlížeti pro zákaz novot, není-li patrné ze spisů, na jejichž základě rozhodoval první soud č. 13.991.
- po zahájení vyrovnacího řízení o dlužnickově jmění jest exekuce nepřipustná podle § 12 vyr. ř. č. 64/1931 a § 39 č. 2 ex. ř.; k této překážce jest přihlížeti z úřadu a musí k ní přihlížeti i rekursní soud, zvěděv o ní z přípustného opravného prostředku, byl i povolujícímu soudu známa nebyla; nejde o nepřipustnou novotu v rekursním řízení č. 14.014.

Nový nájemce (§ 31 č. 4 zák. o ochr. náj.) viz ochrana nájemců.

Nový silostroj: pokud přihláška jeho k pojištění není návrhem na uzavření nové pojišťovací smlouvy č. 13.173.

Nucené zastupování advokátem viz advokát.

Obec: péče o elektrické vedení viz elektrické vedení.

- pořad práva viz tamže.
- stavební řád viz tamže.
- veřejné cesty viz tamže.
- vodovod viz tamže.
- zaměstnanci obecní viz tamže.
- právní jednání: obecní zastupitelstvo může projevit svou vůli a zavázati se jen způsobem předepsaným v obecním zřízení, nikoliv činem konkludentním č. 13.862.
- skutečnost, že se stalo určité usnesení obecního zastupitelstva (v Čechách) a jaký je jeho obsah, může býti prokázáno, není-li protokolu, jinými přípustnými průvody č. 13.957.
- dohoda, jíž obec (osada) v Čechách vzala na sebe závazek hraditi případné újmy těžarstva, povstale omezením dolového provozu, nařízeným dozorními úřady s ohledem na vodovod obce, vyžaduje ke své platnosti usnesení obecního zastupitelstva a schválení okresním výborem č. 13.975.

Obec farní evangelická: německá (její představenstvo) může se o soudní exekuci k vydobytí příspěvků ucházeti jen prostřednictvím politického úřadu, nikoliv bezprostředně sama, a to ani, předložil-li výkaz dobývaných nedoplatků, opatřený doložkou vykonatelnosti od okresního politického úřadu č. 13.181.

Obecná cena nemovitosti viz dávka z přírůstku hodnoty nemovitosti.

Obecní dávky viz dávky.

— **podniky výdělečné** (elektrárny, plynárny atd.) jsou kupeckými podniky a obec je provozující jest kupcem plného práva (za předpokladů zák. č. 183/1928) a jest povinna vésti podnik pod firmou, jež musí býti protokolována č. 13.537.

— — obec (v Čechách) není nucena zříditi pro svůj podnik zvláštní správu, která by vystupovala samostatně vedle orgánů povolaných ke správě obecního jmění č. 13.537.

— — obec (v Čechách) není povinna, by podle čl. 19, druhá věta, obch. zák. firmu osobně před soudem znamenala nebo toto znamenání firmy podala v ověřené formě na soud č. 13.537.

— — tím, že podnik obce v Čechách byl zapsán do obchodního rejstříku jako zvláštní firma, nepřestal býti součástí obecního majetku a vztahuje se i na podnik předpisy obecního zřízení o obecním majetku č. 13.862.

— — byl-li v rejstříku zapsán starosta obce jako oprávněný k znamenání a k zastupování firmy, byla tím na něho přenesena jen opatření, týkající se obvyčejné správy tohoto obecního jmění; k hospodářským opatřením nad tuto míru bylo starostovi obce opatřiti si zvláštní usnesení obecního zastupitelstva; pokud ujednání kolektivní smlouvy se vymykalo z pojmu obvyčejné správy č. 13.862.

— **zaměstnanec** viz zaměstnanec obecní.

Obchod: výroba kyseliny uhličitě z plynů minerálních pramenů není provozováním obchodním (čl. 271 č. 1 obch. zák.) živností podle čl. 250 obch. zák. č. 13.732.

— **termínový s obilím** viz termínový obchod s obilím.

Obchodní jednatel: samostatnému podnikateli (obchodnímu jednateli) nepřísluší nárok na provisi z obchodu nevyřízeného č. 13.751.

— **místnosti**, v nichž nájemce provozuje kupeckou živnost prostorově odděleně od bytu, nestaly se součástí jeho bytu a nepozbyly povahy samostatné provozovny tím, že jsou v téměř domě jako byt a že byly s ním současně najaty č. 14.012.

— **pomocník** (zák. č. 20/1910 ř. zák.):

— — § 1: vrchní číšník, jenž má přijímati platy od hostů a dozírati na podřízený personál a jen v době nutné potřeby též obsluhovati hosty, jest obchodním pomocníkem č. 13.476.

— — otázku, zda konal zaměstnanec vyšší nekupecké služby podle § 1 zákona, nelze řešiti podle jeho zaměstnání v době normálního neomezeného provozu podniku zaměstnavatele, nastala-li v provozu podniku zásadní změna omezením výroby a tím i změna zaměstnancova pracovního poměru co do rozsahu a způsobu jeho služeb i co do pracovní doby a úplaty za služby, již se zaměstnanec mlčky podrobil č. 13.633.

— — zodpovědnost práce (přepisování zboží z dodaných dokladů) a to, že práci konala dříve síla úřednická, nestačí o sobě k tomu, by činnost mohla býti označena za vyšší ve smyslu § 1 zákona č. 13.739.

— — k výkladu pojmu »vyšších služeb« ve smyslu § 1 zákona nelze použiti ustanovení zákona o pensijním pojištění č. 13.863.

— — vyšší služby nekonal, kdo byl činným jako rysovač a kontrolor při výrobě automobilových součástek č. 13.863.

— — tajemník nakladatelské služby ve Státním nakladatelství v Praze není obchodním pomocníkem č. 13.987.

— — § 2: k pojmu živnostenského podnikání (§ 2 č. 1 zák.) se vyžaduje, by provozovatel podniku měl úmysl docíliti výnos nebo hospodářský prospěch pro sebe; tak tomu není, byla-li činnost spolku nevýdělečná a omezena jen na členy č. 13.880.

— — podstatnou známkou provozování podniku soukromé sprostředkovatelný obchodů a poptavárny jest jednání podnikatele se zákazníky, které předpokládá volnost jejich styku; provozování takového podniku nelze spatřovati v činnosti spolku pro ochranu věřitelů, jež byla omezena jen na jeho členy za účelem ochrany jejich úvěrnictví č. 13.880.

- — **§§ 14, 16:** zákonem není vyloučena dohoda stran, že dosavadní remuneratione nebude na příště vyplácena č. s. 13.259.
- — obchodní pomocník, mající nárok na provisi a na remuneraci, může, není-li zvláštní úmluva, žádati na zaměstnavateli jen, aby mu byl sdělen výpis z knih a by zaměstnavatel s ním vyúčtoval, nemůže však žádati, by mu zaměstnavatel předložil obchodní knihy mimo spor č. s. 13.827.
- — **§ 17:** zaměstnavatel nemůže se na zaměstnanci (obchodním pomocníku), jemuž dal výpověď a zároveň udělil do konce služebního poměru dovolenou, domáhati vrácení služného vyplaceného za dovolenou z důvodu, že zaměstnanec za dovolené nastoupil placené místo u konkurenční firmy a uzavíral pro ni obchody č. s. 13.683.
- — **§ 19:** jde o služební poměr na určitou dobu, byl-li ujednána na dobu, než nastoupí nový nájemce zaměstnavatelova podnikníku; pokud nešlo o pokračování ve služebním poměru č. s. 13.800.
- — **§ 26:** zaměstnavatel nebyl oprávněn žádati na vrchním číšníku, by se po dobu celého týdne obmezil jen na obsluhu a aby se při tom podrobil doзору jiného zaměstnance; učinil-li zaměstnavatel zaměstnanci v tomto směru jen návrh a nepřijal-li ho zaměstnanec, bylo na něm, aby práci, k níž byl zjednána, nadále konal, pokud se týče k jejímu konání byl ochoten, ale nesměl opustiti práci, aniž svůj důvod oznámil zaměstnavateli; nařídil-li však zaměstnavatel zaměstnanci, by konal práce jiného podřízeného druhu, než ke kterým byl podle smlouvy povinen, a trval-li na tom, aby tyto práce konal i v době výpovědní, mohl zaměstnanec takovou změnu služebních úkonů důvodně odmítnout, aniž by tím zavedl důvod k propuštění č. s. 13.476.
- — z toho, že obchodní pomocník nepoužil oprávnění k předčasnému vystoupení ze služby, ježto mu zaměstnavatel přikázal podřízené služby, nesouvisějící s jeho služebním postavením, nelze vyvozovati, že nesměl odepřiti konání služeb, jež mu podle smlouvy nepřislušely; odepření takovýchto služeb nezakládá pro zaměstnavatele propouštěcí důvod podle § 27 č. s. 4 zák. o obch. pom. č. s. 13.749.
- — nepřihlášení k pensijnímu pojištění není zadržením platu nebo jiných naturálních požitků zaměstnance (§ 26 č. s. 2 zák.); nastaly-li mezi stranami rozpory o tom, zda zaměstnanec podléhá povinnému pensijnímu pojištění, nelze v tom, že zaměstnavatel povinnost tu neuznal a odmítl přihlásiti zaměstnance k pensijnímu pojištění, spatřovati ani jiný důležitý důvod ve smyslu § 26 zák. č. s. 13.919.
- — **§ 27:** při počítání doby vytčené v § 27 č. s. 5 zák. o obch. pom. nelze přihlížeti k době léčebné péče; je třeba, by mezi propouštěcím důvodem podle § 27 č. s. 5 zák. o obch. pom. a mezi propuštěním byla časová souvislost; časová souvislost nebyla zachována, nevyvodil-li zaměstnavatel z onemocnění zaměstnance důsledky ihned, nýbrž přikročil-li k jeho propuštění teprve později, dokonce teprve tehdy, když léčebná péče byla již ukončena a když se zaměstnanec hlásil jako uzdravený k nastoupení služby č. s. 13.909.
- — **§ 34:** podíl na zisku, provise i remunerace připadající na období od předčasného propuštění (předčasné výpovědi) až do doby, ve které by služební poměr byl ukončen, kdyby bylo bývalo šetřeno smlouvené nebo zákonné lhůty výpovědní, jest částí zaměstnancova nároku, jehož uplatnění je vázáno lhůtou § 34 zák.; uplatněn-li nárok na podíl na zisku, provisi a remuneraci za dobu skutečného výkonu služby před předčasnou výpovědí, nelze použití ustanovení § 34 zák. č. s. 13.295.
- — omezení podie § 34 zák. se nevztahuje na nárok na »odbytné« č. s. 13.295.
- — **zmocněnec:** z právních jednání, jež uzavírá obchodní zmocněnec při stravování a ubytování na obchodních cestách a při najímání dopravních prostředků na obchodních cestách, jest zpravidla zavázán jen obchodní zmocněnec, nikoliv principál; lhotejno, že si obchodní zmocněnec tyto

výlohy, jež osobně učinil, dá napotom nahraditi principálem a že principál věděl o tom, že jeho zmocněnec předsevzal taková právní jednání a za ně platil anebo že je neuhradil č. s. 13.969.

— — **zvyklost** viz zvyklost obchodní.

Obchodování s cizí valutou (vl. nař. č. s. 113/1919) viz cizí valuta.

Obchody splátkové viz splátkové obchody.

Obilí: termínové obchody s ním viz tamže.

Obligace solidární viz solidárnost závazku.

Obklady bahenní viz lázně.

Omezení žaloby: vznesl-li žalobce k rozhodnutí na odvolací soud z původního předmětu sporu jen úroky, nejde o omezení žaloby v pravém slova smyslu, nýbrž jen o to, v jakém rozsahu žádá žalobce rozhodnutí odvolacího soudu; přípustnost odvolání řídí se výší úrokové pohledávky, o níž má odvolací soud rozhodnouti č. s. 13.917.

— — pro opravné řízení jde o věc nepatrnou, byla-li pohledávka zažalovaná u krajského soudu a přesahovavší původně 5000 Kč, před koncem ústního jednání v první stolici omezena na úroky, které nepřevyšují 300 Kč, a na útraty sporu č. s. 13.921.

Obmýslnost viz bezelstnost.

Obnova manželského společenství (§ 110 obč. zák.): opětným spojením manželů (nikoliv na zkoušku, nýbrž na trvalo) byly zrušeny účinky rozvodu a odpadl předpoklad vyživovací povinnosti uložené manželu v rozvodovém rozsudku, takže nárok z něho zanikl událostí nastalou po vzniku exekučního titulu č. s. 13.943.

Obnova řízení: je-li důvodem žaloby o obnovu (podle § 530 č. s. 6 a 7 c. ř. s.) jen právní posouzení, jehož se věci dostalo nejvyšším soudem, to jest, byl-li rozhodnutím nejvyššího soudu dán jen podnět k žalobě o obnovu, není příslušným k projednání žaloby nejvyšší soud, nýbrž procesní soud první stolice, jež učinil skutková zjištění, na jichž podkladě bylo rozhodnuto č. s. 13.228.

— — zástupcem strany ve smyslu § 530 č. s. 3 c. ř. s. jest rozuměti jen zástupce ve sporu, buď zákonného zástupce strany, nebo zástupce zmocněného, nikoliv však zástupce při právním jednání č. s. 13.269.

— — obnovy řízení podle § 530 č. s. 7 c. ř. s. nelze se domáhati proto, že za původního sporu nebyl žalobci znám dosah a význam skutkové okolnosti, tehdy mu známé, pro posouzení základní rozepře č. s. 13.434.

— — není věcí žalobce o obnovu řízení směnečného sporu, by tvrdil a prokázal, že v souzeném případě není podmínek pro vyloučení žaloby o obnovu podle § 556 c. ř. s., nýbrž jest na žalovaném, by se proti žalobě o obnovu bránil námitkou, že jednal v hlavním sporu bezelstně a že mezitím svých směnečných nároků proti třetím osobám pozbyl č. s. 13.536.

— — rozhodl-li odvolací soud o žalobě o obnovu u něho podané usnesením, lze toto usnesení napadati rekursem k nejvyššímu soudu; rekurs musí býti podán včas u procesního soudu první stolice; nestačí, že byl podán včas u odvolacího soudu a jím postoupen procesnímu soudu, kam došel opožděně č. s. 14.038.

— — **nájemní smlouvy** viz smlouva nájemní a pachtovní.

Obohacení bezdůvodné a kondikce: i když nebylo zaměstnavateli uděleno povolení k práci přes osmihodinovou pracovní dobu (zákon č. s. 91/1918), může se zaměstnanec domáhati na zaměstnavateli odměny za práci přes čas z důvodu bezdůvodného obohacení zaměstnavatele č. s. 13.235.

— — připustil-li ten, komu finanční úřady zabavily cizí valuty podle § 5 vl. nař. č. s. 113/1919, že jednal proti zákonu, vzdav se zároveň nároku na vrácení zabavené valuty a zažádav, aby bylo upuštěno od dalšího trestního řízení, v čemž mu bylo vyhověno, nemůže se domáhati na československém státu vrácení zabavené valuty z důvodu obohacení žalovaného státu č. s. 13.297.

— — pro nárok na vrácení toho, co žalobce po pravomoci odsuzujícího trestního rozsudku zaplatil státu na útratách trestního řízení, dovozovaný z toho, že

trestní rozsudek byl pak rozsudkem nejvyššího soudu ve výroku o vině a o trestu a o souvisejících nárocích mimořádnou revisí zrušen a že pak trestní řízení proti žalobci bylo pravoplatným usnesením příslušného soudu zastaveno, jest příslušný krajský soud civilní v Praze č. 13.448.

- nesrážel-li zaměstnavatel zaměstnanci z pense jeho invalidní důchod, ač věděl, že by k tomu byl oprávněn, jde o vědomé placení nedluhu a jest kondikce toho, co placeno, vyloučena č. 13.673.
- zaměstnavatel nemůže se na zaměstnanci (obchodním pomocníku), jemuž dal výpověď a zároveň udělil do konce služebního poměru dovolenou, domáhati vrácení služného vyplaceného za dovolenou z důvodu, že zaměstnanec za dovolené nastoupil placené místo u konkurenční firmy a uzavíral pro ni obchody č. 13.683.
- pokud jest odůvodněn nárok propachtovatele proti neschválenému pachytýři z bezdůvodného obohacení, ježto užíval jeho místností a inventáře bez právního důvodu č. 13.708.
- plnil-li kupitel závazek ze sprostředkovatelské smlouvy ještě než se rozvazovací výminka dostavila, nevymíniv si vrácení, kdyby se rozvazovací výminka dostavila, nemůže se, dostavila-li se rozvazovací výminka, domáhati vrácení placené částky ani podle § 1431 obč. zák., ani podle § 1435 obč. zák. č. 13.854.
- uznal-li postoupený dlužník proti poctivému postupníku postoupenou pohledávku a ji dokonce uspokojil, ač věděl, že byla před tím postoupena jinému, byl podle § 1396 obč. zák. povinen ho uspokojiti jako svého věřitele a nemůže to, co mu splnil, požadovati podle § 1431 obč. zák. zpět č. 14.021.
- **směnečné viz směnka.**

Obrana viz námitka.

Obsazení soudu: pracovního viz pracovní soudy.

- změna v něm viz tamže.
- jinak viz nesporné řízení (§ 40 (1) b) zák. č. 100/1931), příslušnost podle § 7 a) j. n., zmatečnost podle § 477 č. 2 c. ř. s.

Obsílka: doručení viz tamže.

Obstávka soudní viz exekuce (§ 294 ex. ř.).

Obtížnější dluh viz placení (§ 1416 obč. zák.).

Obživnutí pohledávky viz vyrovnání.

Ocenění sporu: hodnotou zabavené věci podle § 57 j. n. není cena, kterou výkonný orgán v zápisu o zabavení označil jako pravděpodobný výtěžek dražby č. 13.226.

- byly-li u krajského soudu podány dvě žaloby, z nichž žádná se nedomáhala zaplacení více než 20.000 Kč, součet žalobních žádání však tento peníz převyšoval, a usnesl-li se samosoudce na jejich spojení k společnému projednání, žalobce pak při prvním roku k ústnímu jednání a ještě před přednesem žalobní odpovědi uvedl, že jde o saldo z poměru kontokorentního, a navrhl, aby věc byla postoupena senátu, bylo tomuto návrhu vyhověti č. 13.440.
- jest na pracovním soudu, by ocenil spor podle § 27 zákona č. 131/1931; tato vada nebyla odstraněna tím, že odvolací soud ustanovil hodnotu předmětu sporu č. 13.698.
- § 500 c. ř. s.: odvolací soud, oceňuje předmět sporu podle třetího odstavce § 500 c. ř. s., nemůže tím měniti předpisy o řízení ve věcech nepatrných ani předpisy o opravných prostředcích ve věcech nepatrných; dovolací soud rozhoduje, zkoumaje otázku přípustnosti opravného prostředku, samostatně o předpokladech zvláštních předpisů o věcech nepatrných č. 13.218.

Odběr piva viz pivo.

- vody viz vodovod.

Odbočka viz filiálka.

Odbytné: soudcovské zástavní právo, jehož nabytí vymáhající věřitel na služebních příjmech povinného všeobecně bez jakékoliv výhrady, týká se i odbyt-

ného, jež bylo povinnému zaměstnavatelem (bankou) přiznáno z důvodu, že použil výhod zaměstnanců dobrovolně odbouraných č. 13.765.

— **obchodního pomocníka: nevztahuje se na ně obmezení § 34 zák. o obch. pom. č. 13.295.**

— **za výživné viz výživné.**

Oddělené bydliště viz prozatímní opatření podle § 382 č. 8 ex. ř. — jednání (§ 188 c. ř. s.): byly-li v téže žalobě zažalovány směnky, z nichž některé převyšovaly 20.000 Kč, jiné zněly na 20.000 Kč, nelze usnesení prvního soudu, jímž po podání směnečných námitek k návrhu žalobce bylo nařízeno oddělené jednání v příčině směnek po 20.000 Kč před samosoudcem, v příčině směnek převyšujících 20.000 Kč před senátem, napadati rekusem č. 14.013.

Oddělné právo viz konkurs, vyrovnání.

Odevzdání: skutečné (§ 943 obč. zák.) viz dar.

— jinak viz převod vlastnictví.

— **pozůstalosti viz pozůstalost.**

Odhad: za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty viz dávka.

- ustanovení § 35 odhadního řádu č. 100/1933 týká se jen řízení exekučního, nikoliv i odhadního řízení za účelem vyměření dávky z přírůstku hodnoty; proti usnesení, jímž byla stanovena odhadní cena nemovitosti, příslušejí v tomto případě opravné prostředky podle zákona č. 100/1931 č. 13.950.

Odkaz: o sporném nároku odkazovníka nelze rozhodovati v nesporném řízení; lhotejně, že všichni účastníci žádali při projednávání pozůstalosti, by pozůstalostní soud rozhodl tuto otázku v nesporném řízení; nejde tu o předurčující otázku ve smyslu § 25 zákona č. 100/1931 č. 13.916.

Odkázání věci na jiný soud (§ 261/6 c. ř. s.) viz postoupení věci jinému soudu.

Odklad exekuce: proti zemědělcům (zák. č. 33/1934) viz zemědělec. — proti nezaměstnaným (zák. č. 34/1934) viz nezaměstnanost.

- o odkladu výkonu usnesení ve smyslu § 50 (6) zák. č. 100/1931 sb. z. a n. může rozhodovati jen soudce nesporný podle ustanovení zákona č. 100/1931 sb. z. a n. v řízení nesporném, nikoliv soudce exekuční podle předpisů exekučního řádu č. 13.284.

— odklad exekuce povolené k provedení prozatímního opatření, jímž má býti zajištěn zdržovací nárok podle zákona o nekalé soutěži, nemůže býti povolen č. 13.675.

— § 42 č. 5 ex. ř.: byla-li exekuce na základě výměru Úrazové pojišťovny dělnické odložena až do pravoplatného rozhodnutí o námitkách povinného ve smyslu § 35, druhý odstavec, ex. ř., je pro pokračování v exekuci rozhodné jen, zda tu jest pravoplatné rozhodnutí správního úřadu, jenž exekuční titul vydal, o námitkách povinného proti nároku z tohoto exekučního titulu, nikoliv zda bylo pravoplatně rozhodnuto o námitkách povinného proti exekučnímu titulu ve smyslu § 23 zák. o úr. poj. děln.; lhotejně, zda a kdy správní úřady při rozhodnutí o námitkách proti exekučnímu titulu přihlížely také k okolnostem, v nichž povinný v námitkách proti vymáhanému nároku spatřoval okolnost nárok zrušující, když pravoplatně nerozhodly, zda tyto námitky jsou odůvodněné čili nic č. 13.540.

— § 44 odst. 1 ex. ř.: při povolení odkladu exekuce nelze přihlížeti k morální škodě navrhovatelově, nýbrž jen ke škodě majetkové č. 13.353.

— exekuci k vydobytí měsíčního důchodu, příslušejícího nuznému vymáhajícímu věřiteli až do pomínutí jeho neschopnosti k práci, nelze odložit ani proti uložení jistoty podle § 44 druhý odstavec ex. ř. k žalobě povinného podle § 35 ex. ř., v níž tvrzeno, že neschopnost vymáhajícího věřitele k práci již pomínula, není-li dosud jisto, že vymáhající věřitel jest způsobilý k výdělku č. 13.986.

- § 44 odst. 2 ex. ř.: nesložil-li dlužník jistotu uloženou mu dodatečně podle § 44, druhý odstavec, ex. ř., jest v exekuci na návrh pokračovati, není však vymáhající věřitel, ať již jistota nebyla složena z jakéhokoli důvodu, oprávněn k návrhu, by dlužník byl pořádkovými tresty přinucen k tomu, by jistotu složil č. 14.027.
- **vyklizením:** pro rozhodnutí o tom, zda jest povolit odklad exekuce vyklizením podle § 1 (1) zákona č. 45/1928, jest nerozhodné, zda vyklizovaný jest s to, by platil nájemné požadované z volných bytů č. 13.938.
- **Odkladný účinek:** stížnosti viz stížnost v exekučním řízení.
- odvolání z nálezů rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny viz pojištění sociální.
- **Odměna advokáta viz advokát.**
- za dílo viz smlouva o dílo.
- **sprostředkovatele viz smlouva sprostředkovatelská.**
- **Odpočívání viz pense.**
- **Odpor:** který byl vznesen proti vydání peněz složených na soudě; neúčinnosti jeho lze se domáhati pořadem práva bez ohledu na to, zda o vydání složených peněz jest rozhodnuto v řízení nesporném či exekučním; věcnému rozhodnutí soudu o žalobě o neúčinnost odporu nevádí ani, že soud o žalobcově žádosti o vydání složených peněz v době podání žaloby ještě nerozhodl č. 13.650.
- podle § 156 obč. zák. viz dítě.
- podle §§ 35, 36, 37 ex. ř. viz žaloba podle §§ 35, 36, 37 ex. ř.
- podle § 83 ex. ř. viz exekuce.
- podle §§ 184, 213 ex. ř. viz dražba v nuceně nemovitosti.
- **proti berní exekuci viz exekuce berní.**
- se spisy viz dovolání.
- **Odpůrčí nárok:** v konkursu viz konkurs.
- žalobci odpůrčí žaloby náleží, by uvedl, ve kterých úkonech odpůrcových nebo dlužníkových spatřuje odporovatelné jednání, a nabídl o tom již v řízení před první stolicí důkazy č. 13.266.
- mimo konkurs, tedy i za vyrovnacího řízení dlužníka, lze odporovati vkladu zástavního práva pro pohledávku jen, šlo-li o předčasné splnění dosud nedospělého závazku nebo byl-li pleťchami dlužníkovými jiný věřitel, mající dospělý nárok na knihovni zajištění, zdržen tak dlouho, až by dospěl nárok věřitele, jemuž by se poskytla výhoda vkladem jeho pohledávky do knih před oním věřitelem č. 13.266.
- pouhé vědomí o předluženosti nestačí k průkazu zkracovacího úmyslu č. 13.266.
- stav krizy, stav nezpůsobilosti uspokojiti všechny věřitele, nestačí k odůvodnění odpůrčího nároku a úmyslu zkracovacího mimo konkurs č. 13.266.
- odpůrčí žalobou věřitele lze vytvořiti příznivější situaci pro něho a přivoditi naději na zvýšení možnosti uspokojení jen, jde-li jen o osobní dluh, pro nějž vůbec nelze neb jen obtížně lze nabýti exekučního titulu proti tomu, kdo nabyt jmením odporovatelným jednáním dlužníka č. 13.352.
- jde-li o hypotekární pohledávku odporujícího věřitele, jenž převodem zavazené nemovitosti neutrpěl újmy, není věřitel oprávněn k odpůrčí žalobě, nýbrž může si vymoci hypotekární žalobou exekuční titul proti nabyvateli zavazené nemovitosti č. 13.352.
- exekuční úkony vymáhajícího věřitele nejsou zpravidla odporovatelné; odporovati jim lze, jsou-li založeny na právním jednání dlužníka, směřujícím ke zkrácení jeho jiných věřitelů č. 13.451.
- lze odporovati nepřijetí dědictví i proti tomu, kdo koupil nemovitost od neujaté pozůstalosti, zvětšené akrescencí o podíl dlužníkův, jenž se za dědice nepřihlásil č. 13.502.
- dvouletá lhůta § 9 odpůrčího řádu z roku 1914 jest konečná a není přípustné její další prodloužení č. 13.530.
- k odporu podle § 9 odp. řádu jest oprávněn jen věřitel, jemuž přísluší pohledávka peněžitá č. 13.782.
- odporovatelnost podle § 3 č. 1 odp. ř. č. 337/1914 nevádí, že odporovatelné jednání jest i neplatné podle § 865 obč. zák. č. 13.904.
- poznámka odpůrčí žaloby nepozbývá významu tím, že byl žalobci odpůrčí nárok pravoplatně přiznán, nýbrž zajišťovací účel poznámky trvá i po pravoplatném žalobci příznivém ukončení odpůrčího sporu až do doby, kdy odpůrčí nárok věřitelův bude splněn buď tím, že odpůrce odporovatelných uspokojí pohledávku, která přísluší odporujícímu věřiteli proti dlužníku, buď tím, že si věřitel sám uspokojení svého nároku vymůže; nestačí, že odpůrce odporovatelných složil k soudu peněz, jímž měla býti zaplácena část pohledávky (na výživném) č. 13.952.
- **Odstoupení od smlouvy (§§ 918 a násl. obč. zák.) viz smlouva.**
- **Odstraňovací žaloba viz soutěž nekalá.**
- **Odškodné podle § 1266 obč. zák. viz výživné manželky.**
- **při vyvlastnění viz vyvlastnění.**
- **Odstěpný závod viz filiálka.**
- **Odůznání manželského původu viz dítě.**
- **Odvolání: lhůty odvolací viz lhůty.**
- novoty viz tamže.
- stížnost v odvolacím řízení viz stížnost.
- z matečnost viz tamže.
- řízení před pracovními soudy viz pracovní soudy.
- jde-li o odvolání z rozhodnutí vrchního soudu o započtení doby do přípravé praxe kandidáta advokacie, jest na výboru advokátní komory, by spisy předložil vrchnímu soudu, jenž pak podle obdoby §§ 205 a 206 jedn. řádu rozhodne o předložení spisů nejvyššímu soudu č. 13.319.
- nevypořádal-li se odvolací soud neprávem s námitkou **nepřípustnosti odvolání** vznesenou odvolatelným odpůrcem v odvolacím sdělení a neodmítl-li odvolání, nýbrž, pomínuv tuto námitku, věcně vyřídil odvolání, ac šlo již jen o věc nepatrnou, nejde o žádný z důvodů zmatečnosti podle § 477 c. ř. s., nýbrž o vadnost odvolacího řízení, již dovolací soud nemůže napravit, nebyla-li vytýkána dovolatelem; odpůrčí dovolatele nepřislouží právo uplatňovati dovolací důvody § 503 c. ř. s. č. 13.218.
- vznesl-li žalobce k rozhodnutí na odvolací soud z původního předmětu sporu jen úroky, nejde o obmezení žaloby v pravém slova smyslu, nýbrž jen o to, v jakém rozsahu žádá žalobce rozhodnutí odvolacího soudu; přípustnost odvolání řídí se vyšší úrokové pohledávky, o níž má odvolací soud rozhodnouti č. 13.917.
- pro opravné řízení jde o věc nepatrnou, byla-li pohledávka zažalovaná u krajského soudu a přesahovavší původně 5.000 Kč, před koncem ústního jednání v prvé polovici obmezena na úroky, které nepřevyšují 300 Kč, a na útraty sporu č. 13.921.
- **důkazy:** zhodnotil-li soud prvé stolice svědeckou výpověď nemanželské matky a výpověď žalovaného podle bezprostředního dojmu, nebyl odvolací soud oprávněn odchyliť se od skutkového zjištění prvého soudu jen na základě bezprostředního svědeckého výsledku nemanželské matky, spokojiv se co do výpovědi žalovaného jako strany jen se zprávou, již podal podle § 486 c. ř. s. zpravodaj při odvolacím ústním jednání č. 13.422.
- není závady, by nemanželská matka nebyla v odvolacím řízení vyslechnuta jako svědkyně, třebaže byla v řízení u prvé stolice vyslechnuta jako strana, neodvolala-li se z rozsudku prvého soudu, jímž byl zamítnut její nárok podle § 167 obč. zák. č. 13.884.
- **meze rozhodování:** vady, které nemohly býti vytýkány odvoláním, jsouce na újmu jen odvolatelu odpůrci, jsou nicméně s odvolacími důvody v příčinné souvislosti a tvoří spolu s nimi sporné body, jež vyžadují rozboru a posouzení za účelem rozhodnutí odvolací stolice o návrhu odvolatelově; přezkoumávací činnost odvolací stolice musí se vztahovati ke všem sporným bodům, jež jsou důležité pro rozhodnutí č. 13.261.
- zamítl-li soud prvé stolice žalobu jen vzhledem k vzájemné pohledávce žalovaného namítané započtením, ve výroku rozsudku však žalobu prostě za-

mití, ač mělo býti do výroku rozsudku pojata rozhodnutí i o pohledávce přisouzené žalobci, i o vzájemně a k započtení uplatněné pohledávce a pak teprve se mělo býti vysloveno o osudu žalobního nároku jako důsledku tohoto rozhodnutí, — byl odvolací soud oprávněn zabývat se námitkou žalovaného proti žalobnímu nároku, třebaže odvolání bylo podáno jen žalobcem č. 13.261.

- stalo-li se odvolání bezpředmětným, nemohl odvolací soud rozhodovati ani o odůvodnění odvolání č. 13.283.
- pokud se musí odvolací soud zabývat otázkou, zda jde o přípustnou změnu žaloby, ač nebyla vznesena v první stolici výtky; porušil-li odvolací soud tuto svou povinnost, nejde o vadu řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s., nýbrž o rozpor se spisy podle § 503 č. 3 c. ř. s. č. 13.994.
- **doplňovací řízení:** při zrušení rozsudku podle § 496 č. 2 c. ř. s. musí se řízení před procesním soudem omezit na ty části rozsudku, jež jsou stíženy vadami, a to i tehdy, projednávána-li věc po zrušení rozsudku jiným soudem u soudu první stolice č. 13.760.
- nejde o změnu žaloby, domáháno-li místo zaplacení kupní ceny v Kč zaplacení v cizí měně s alternativním zmocněním k zaplacení v Kč; takovou změnu žalobního žádání lze provést i v řízení doplňovacím, byl-li rozsudek prvního soudu odvolacím soudem zrušen podle § 496 č. 3 c. ř. s. č. 13.793.
- ustanovení § 496 č. 1 c. ř. s. se nevztahuje na návrhy, jež se týkají jen řízení a jeho postupu; odepřel-li první soud řízení přerušiti, není, i když se tak stalo jen v důvodech rozsudku, proti tomu opravného prostředku; tím není však odvolacímu soudu zabráněno, by z úřadu nepřerušil odvolací řízení č. 13.968.

Odvolání podle § 1330 obč. zák. viz náhrada škody.

- **zboží objednaného:** koupě zboží k dodání na objednatelovo odvolání č. 13.291.
- **z nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny viz pojištění sociální.**

Ofertní řízení: nekalá soutěž dodatečným podbizením č. 13.472.

Oficiant kancelářský viz zaměstnanec státní.

Ohrožení uspokojení viz exekuce zajišťovací, prozatímní opatření.

Ochrana domácího trhu práce (zák. č. 39/1928): služební smlouva, ujednaná s cizincem, není neplatná proto, že si zaměstnavatel neopatřil svolení úřadu k tomu, by zaměstnával cizince č. 13.467.

- — prokurista vykonává zaměstnání ve smyslu zák. č. 39/1928; lhotejno, že činnost prokuristy tuzemské firmy jest omezena na vedení prodejny v cizině č. 13.564.

— **důvěry ve veřejné knihy viz kniha pozemková.**

- **nájemců: § 1 (2) č. 9 zák. č. 44/1928:** neprovedl-li pronajímatel stavební změny, jak je měl provést podle pravoplatného povolení k užitější stavbě, na jehož podkladě byla soudní výpověď nájemce připsána, nýbrž vzdal-li se provedené stavby původně zamýšlené, žádal o povolení jiných stavebních změn, jest nárok vypovězeného nájemce na znovupronajmutí místnosti odůvodněn aniž záleží na větší užitečnosti provedené stavby proti stavbě původně zamýšlené a na tom, že místnosti byly mezitím jinému dány do nájmu č. 13.465.

- — **§ 20 zák. č. 44/1928:** »uživatel« je každý, kdo byt má a kdo mohl vykořistiti jeho uvolnění k požadování bezdůvodných úplat; lhotejno, z jakého právního důvodu se užívání děje, zda snad jeho podkladem je právo spoluvlastnické, či právo užívací nebo poživací či výprosa či konečně faktický stav bez právního titulu; promlčecí dobu podle § 20 (2) zákona jest tu počítati od zrušení užívání bytu (od jeho uprázdnění) č. 13.611.

- — **§ 25 zák. č. 44/1928:** předpis § 192, druhý odstavec, c. ř. s. platí jen o přerušeni rozepře podle §§ 190 a 191 c. ř. s.; při přerušeni podle

§ 25 zákona ze dne 28. března 1928, č. 44 sb. z. a n. jest přípustnost rekursu posuzovati podle všeobecných předpisů §§ 514 a 528 c. ř. s. č. 13.707.

- — **§ 31 č. 2 zák. č. 44/1928:** jeho použití není na závalu, že majitel domu v době pronájmu části svého bytu bydlel jinde, zanechal-li při odchodu do tohoto jiného místa v nepronajaté části bytu nábytek, dávaje tak zřejmě najevo, že si vyhražuje užívání této části bytu č. 13.423.
- — **§ 31 č. 3 zák. č. 48/1925:** pensijní fond zaměstnanců vídeňské banky, zřízený podle zákona č. 1 ř. zák. na rok 1907 v doslovu č. 13.359.
- — **§ 31 č. 3 zák. č. 138/1914 ř. zák.,** není sociálně-pojišťovacím ústavem ve smyslu § 31 č. 3 zákona o ochraně nájemců, třebaže poskytuje pensijním osobám žijícím v tuzemsku, nebyl-li v tuzemsku po vydání zákona č. 89/1920 sb. z. a n. uznán za náhradní ústav č. 13.359.
- — **§ 31 č. 4 zák. č. 44/1928:** byla-li prolomením dveří spojena nově najatá obchodní místnost se starou prodejnou, nestala se tím účastnou ochrany nájemníků, již byla účastna stará obchodní místnost; nájemce jest co do nově přibylé místnosti »novým nájemníkem« ve smyslu § 31 č. 4 zák., neměl-li ji do té doby v nájmu č. 13.360.
- — **zák. č. 210/1931:** otázka, zda vypovídaný předmět jest střední, či velkou provozovnou, jest otázkou právní, nikoliv skutkovou č. 13.960.
- — soud není vázán znaleckým posudkem ani dobrozdáním obchodní a živnostenské komory, jež jsou jen pomůckami pro soud, který rozhoduje samostatně o povaze provozovny č. 13.960.
- — hotel o 60 pokojích kromě vedlejších místností jest velkou provozovnou č. 13.960.
- — **zák. č. 54/1933:** obytnými místnostmi ve smyslu § 2 (2) č. 2 zákona jsou místnosti, jež jsou určeny a způsobilé k obývání tak, že mohou býti obývány v každé době roční, tedy i v zimě; »kabinet« s plošnou výměrou 9.80 m², jenž nemá kamna a sousedí s kuchyní, z níž je dveřmi přístupný, není obytnou místností ve smyslu onoho zákonného ustanovení č. 13.430.
- — ustanovením § 2 (2) č. 1 zákona jsou vypuštěni z ochrany nájemníků všichni nájemníci, kteří mají najatých pět nebo více místností určených k bydlení, jichž však užívají ať již zcela nebo jen z části k výkonu jakékoliv výdělečné činnosti, již se jako svému povolání věnovali č. 13.660.
- — obchodní místnosti, v nichž nájemce provozuje kupeckou živnost prostorově odděleně od bytu, nestaly se součástí jeho bytu a nepozbyly povahy samostatné provozovny tím, že jsou v témže domě jako byt a že byly s ním současně najaty; předpis § 26 č. 9 a) zák. o ochr. náj. v doslovu vyhlášky č. 62/1934 platí jen o bytech sestávajících z obytných místností, t. j. místností určených a způsobilých k obývání, jichž nájemník zcela nebo z části užíval k výkonu svého povolání, nikoliv o bytech sestávajících i z jiných místností, jež nejsou určeny a způsobilé k obývání a v nichž nájemce provozuje své povolání č. 14.012.
- — **zák. č. 32/1934:** předpis § 2 č. 20 zákona, pokud jím byl zrušen předpis § 25 zák. o ochr. náj. č. 44/1928 o přerušeni řízení, působí ihned, jakmile zákon nabude účinnosti, a to i pro případy dosud nevypovězené č. 13.707.
- — nájemní smlouvu lze jednostranně zrušiti výpovědí jen v celém jejím obsahu, jen ohledně celého nájemního předmětu, nikoliv jen ohledně jeho části; lhotejno, že nájemce v jedné části nájemního předmětu bydlí a v druhé provozuje živnost; na tom nebylo nic změněno novým do slovem § 6 zák. č. 32/1934, podle něhož při jiných místnostech než bytech řídí se od 1. března 1934 po smrti nájemníkově přechod práv z nájemní smlouvy na dědice nájemníkovy a poměr mezi dědici a pronajímatelem ustanoveními občanského práva; ustanovení tato měla by

význam jen, kdyby provozovna živnosti byla najata zvláštní smlouvou č. 13.940.

Ochranné známky viz známky.

Okresní nemocenská pojišťovna viz pojištění sociální.

— **zaměstnanci** viz zaměstnanec okresní.

— **silnice**: pořad práva viz tamže.

Okresy zvlášť těžce postižené neurodou (vl. nař. č. 142/1934) viz zemědělec.

Omezení exekuce viz exekuce.

Omluvitelné nedopatření při placení vyrovnací kvoty viz vyrovnání.

Omyl: pojem třetí osoby ve smyslu § 875 obč. zák. č. 13.270.

— vzdání se žalobního nároku při zpětvzetí žaloby, jež bylo druhou stranou přijato, jest bezúčinné, bylo-li přivoděno lží druhé strany č. 13.830.

Opatrovanec: nezpůsobilost k právním činům viz nesvéprávný.

Opatrovnický soud: příslušnost viz tamže (§§ 109, 111 j. n.).

— v případech důležitých a pochybných opatrovnického schválení odporučuje se slyšení před rozhodnutím i manželku, po případě i nejbližší příbuzné opatrovancovy (§ 185 nesp. pat.) č. 13.171.

— opatření opatrovnického soudu, jimž byly otci ponechány úroky na výživu dítěte bez povinnosti klásti účty, jest jen opatřením s hlediska dozoru nad jménem sirotčím a nemůže jim býti otci poskytnuto poživací právo ke jmění tomu (§ 150, poslední odstavec, obč. zák.) č. 13.759.

— proti usnesení, jimž bylo dáno svolení opatrovnického soudu k vedení sporu opatrovancem, není oprávněn k rekursu ten, proti komu se vede spor č. 13.796.

Opatrovník: majitelů dílčích dluhopisů viz dílčí dluhopisy.

— působnost opatrovníka, zřízeného neujaté pozůstalosti ve sporu proti ní, nepřestává tím, že se k pozůstalosti přihlásil dědic a že byla jeho dědičná přihláška přijata na soud, nýbrž opatrovník zůstává zákonným zástupcem pozůstalosti, dokud přihlášený dědic sám nevstoupí do sporu č. 14.031.

— manželský otec jest účastníkem řízení o ustanovení opatrovníka k činu a o jeho zmocnění k vedení exekuce jménem manželských dětí proti otci č. 13.333.

Opatření donucovací podle § 50 (6) zák. č. 100/1931 viz nesporné řízení.

— **prozatímní** viz prozatímní opatření.

— **úsporná personální** (zák. č. 204/1932) viz úsporná opatření personální.

Opětná dražba viz dražba v nuceně nemovitosti (§ 154 ex. ř.).

Opětné spojení manželů (§ 110 obč. zák.) viz obnova manželského společenství.

Oposiční žaloba viz žaloba podle § 35 ex. ř.

Opověď k rejstříku viz rejstřík.

Oprava díla viz smlouva o dílo.

— **podání** (§§ 84, 85 c. ř. s.): směnečné námítky jsou přípravným podáním; neobsahovaly-li směnečné námítky návrh (nabídnutí důkazů, druhý stejnopis), jde o formální vadu, již bylo odstraniti podle §§ 84 a 85 c. ř. s.; nepostupoval-li soud prvé stolice tak, nýbrž ustanovil-li k směnečným námítkám druhých žalovaných ústní jednání, stačí, že při tomto jednání byla formální vada napravena přednesem příslušného návrhu č. 13.887.

— neobsahovalo-li podání směnečné námítky, jež by byly skutkově doložené a opřené o nabídnuté důkazy a věcný návrh, jest toto bezobsažné podání odmítnouti č. 14.036.

— **rozhodnutí** (§ 419 c. ř. s.): nařídil-li odvolací soud dříve, než rozhodl o odvolání ve věci samé, procesnímu soudu, by rozsudkový výrok ve smyslu § 419 c. ř. s. opravil, jest rekurs proti tomuto usnesení odvolacího soudu nepřipustný, třebaže odvolací soud v usnesení vyřkl, že nařízená oprava má býti provedena teprve po právní moci usnesení č. 13.215.

Oprávnění k rekursu: podle § 37 zák. č. 100/1931 sb. z. a n. viz nesporné řízení.

— — **v řízení exekučním**: § 234 ex. ř. viz dražba v nuceně nemovitosti.

— — — na základě exekučního titulu proti A-ovi, obchodníku v B., nelze povolit bez dalšího exekuci proti firmě A., obchodník v B.; stalo-li se přece tak, jest majitel firmy oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, třebaže není jako takový protokolován č. 13.412.

— — — byla-li v době, kdy bylo vydáno usnesení povolující exekuci na pozůstalostní nemovitost, pozůstalost již odevzdána jen jednomu z přihlášených dědiců, který se takto stal jediným právním držitelem a naturálním vlastníkem pozůstalostní nemovitosti, bylo usnesení povolující exekuci doručiti jen jemu a nikoliv i ostatním přihlášeným dědicům; tito nejsou oprávněni podati rekurs proti usnesení povolujícímu exekuci; učinili-li tak přece, bylo jejich rekurs odmítnouti č. 13.657.

— — — osoba, v jejíž prospěch je poznamenán zákaz zcizení nemovitosti, jest oprávněna k rekursu proti usnesení, jimž byla povolena v nuceně dražba nemovitosti č. 13.332.

— — — byl-li po pravoplatném povolení **opětné dražby** (§ 154 ex. ř.) zamítnut návrh vymáhajícího věřitele na zrušení exekuce, nelze bývalému vydražiteli přiznati oprávnění k rekursu, třebaže mu hrozí náhrada za útraty a škody uvedené v § 155 ex. ř. č. 13.250.

— — — byla-li věřiteli, jehož pohledávka vázla na celé vydražené nemovitosti a jenž žádal uspokojení celé pohledávky jen ze spoluvlastnického podílu, přikázána celá pohledávka z celého dražebního výtěžku za celou nemovitost, není věřitel oprávněn k rekursu proti tomuto přikázání č. 13.414.

— — — proti usnesení exekučního soudu, vyhovujícímu návrhu, by **v nuceně pachtýř** hostinské a výčepnické živnosti byl upozorněn na závaznost smlouvy o výlučném odběru piva z navrhovatelova pivovaru, jest v nuceně pachtýř oprávněn k rekursu č. 14.065.

— — — proti usnesení exekučního (rekursního) soudu v otázce, zda částka, již složil **poddlužník** podle § 307 ex. ř. na soudě, není předmětem exekuce a má býti vrácena poddlužníku, má i poddlužník právo k rekursu, bylo-li rozhodnuto ve smyslu mu nepříznivém č. 13.762.

— — — právo elektrárny k rekursu proti usnesení povolujícímu k vydobytí peněžité pohledávky exekucí zmocněním k výpovědi smlouvy mezi dlužníkem a elektrárnou o dodávání elektrického proudu č. 13.798.

— — — **úpadce** jest (za platnosti konkursního řádu z roku 1914) oprávněn k rekursu proti rozhodnutí exekučního soudu o jeho návrhu na vyloučení věci z exekuce podle § 251 č. 6 ex. ř. č. 13.242.

— — — úpadce jest oprávněn k návrhu na odklad exekuční dražby podle § 1 zákona č. 34/1934 a k rekursu proti zamítnutí tohoto návrhu č. 13.706.

— — — správce konkursní podstaty jest oprávněn k rekursu proti povolení exekuce, i když byla navrhována proti úpadci č. 13.754.

— — — úpadci nepřísluší právo k rekursu proti usnesení konkursního komisaře o zpeněžení zabraných nemovitostí č. 13.802.

— — — při soudní dražbě úpadcovy nemovitosti povolené konkursním soudem jest správce podstaty účastníkem řízení a jako takový k rekursu oprávněn č. 13.411.

— — — **vyrovnací správce** jest oprávněn k rekursu proti usnesení povolujícímu exekuci na movité věci vyrovnacího dlužníka č. 13.498.

— — — byla-li za vyrovnacího řízení o jmění dlužníka povolena exekuce, jest dlužník oprávněn k rekursu aniž záleží na tom, že povolující a zároveň knihovní soud neměl vědomost o zahájeném vyrovnacím řízení, ana se nestala poznámka zahájeného vyrovnacího řízení; předpis § 14 odst. (2) vyr. ř. není oprávnění dlužníka k rekursu na závadu č. 13.419.

- — **v řízení vyrovnacím:** k rekursu proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání nejsou oprávněni ručitelé vyrovnání, předpokládají, že usnesením bylo potvrzeno vyrovnání téhož obsahu, jak zněl přijatý vyrovnací návrh a závazek rukojmího převzatý za vyrovnacího řízení; bylo-li však potvrzeno vyrovnání jiného podstatného obsahu, zejména, byl-li do potvrzeného vyrovnání pojat závazek vyrovnacího rukojmího jiného podstatného obsahu, než byl rukojmím převzat za vyrovnacího řízení, nebo nebyl-li vůbec převzat, má i vyrovnací rukojmí právo k rekursu proti takto potvrzenému vyrovnání č. 13.663.
- **ke sporu:** může-li filiálka samostatně z obchodů žalovati, vymoci si exekuční titul a na jeho základě vésti exekuci, jest proti ní jako samostatnému podmětu podati i žalobu o nepřipustnost exekuce, kterou vede č. 13.574.
- — byla-li správci konkursní podstaty přidělena konkursním komisařem podle § 112 konk. ř. role žalobce a usnesení to se stalo pravoplatným, jest k pravoplatnosti rozřešení otázky aktivní legitimace ke sporu přihlížeti z úřadu i ve vyšších stolicích, dojde-li k nim věc následkem přípustného opravného prostředku; otázkou aktivní legitimace nelze se zabývatí ve sporu, i kdyby rozhodnutí konkursního komisaře neodpovídalo zákonu č. 13.829.
- — příslušela-li žalobci pohledávka v době podání žaloby, nezměnilo se pro rozsudek nic na jeho aktivním oprávnění ke sporu tím, že pohledávku za sporu (zpět) postoupil č. 13.973.
- Opravný prostředek:** vzdání se ho viz tamže.
- jinak viz dovolání, odvolání, stížnost.
- Orgán veřejný** (§ 172 č. 1 ex. ř.) viz dražba vnučená nemovitosti.
- **výkonný** viz exekuce.
- Osmihodinová doba pracovní** viz doba pracovní osmihodinová.
- Osoba právnická:** způsobilost ke sporu viz tamže.
- — Masarykova universita v Brně nemá samostatné právní osobnosti č. 13.255.
- — i tam, kde bylo plnění ponecháno na libovůli právnické osoby, jest soudy určiti dobu plnění podle třetí novely § 904 obč. zák. č. 13.543.
- — všeobecné veřejné nemocnice v Čechách jsou samostatnými právníky osobami č. 13.763.
- — »Budějovičtí pravovárečníci, měšťanský pivovar založený roku 1795« jsou osobou právnickou, založenou na podkladu soukromoprávním č. 14.030.
- **třetí** viz třetí.
- Osvojení** (zák. č. 56/1928): osvojitel jest oprávněn a povinen chrániti osvojenec před vším, co by mohlo ohroziti jeho tělesné nebo duševní blaho, byť i to byl styk s rodným jeho otcem č. 13.691.
- rozhodnutí o stížnosti na vyřízení žádosti za osvojení poručenským soudem, jest povolán sborový soud druhé stolice i tehdy, nepředložil-li poručenský soud své usnesení dříve, než je vydal, nadřízenému sborovému soudu první stolice k potvrzení č. 14.042.
- Ošetřovné:** výkaz ošetřovného vydaný ředitelstvím zemského ústavu pro choro-myslné není rozhodnutím, pokud se týče opatřením správního úřadu ve smyslu čl. VI. zák. č. 130/1930 a nelze jej vykonati soudní exekucí č. 13.784.
- Otázka právní či skutková:** pokud závěr nižších soudů o tom, co bylo úmyslem stran, odporuje rozumovému postupu myšlenkovému a jeho odvození ze zjištěných skutečností se přiči pravidlům důslednosti, jde o mylný závěr právní, jež lze napadati jen dovolacím důvodem podle § 503 č. 4 c. ř. s. pro nedůslednost č. 13.354.
- — otázka, zda vypovídání předmět jest střední, či velkou provozovnou, jest otázkou právní, nikoliv skutkovou č. 13.960.
- **předurčující:** otázku manželského původu dítěte nelze řešiti v jiném sporu jen jako otázku předurčující č. 13.968.

- Otec:** povinnost vyživovací viz výživné.
- nárok na výživné viz výživné rodičů.
- **manželský:** jest účastníkem řízení o ustanovení opatrovníka k činu a o jeho zmocnění k vedení exekuce jménem manželských dětí proti otci č. 13.333.
- — opatření opatrovníckého soudu, jímž byly otci ponechány úroky na výživu dítěte bez povinnosti klásti účty, jest jen opatřením s hlediska dozoru nad jměním sirotčím a nemůže jim býti otci poskytnuto pozivací právo ke jmění tomu (§ 150, poslední odstavec, obč. zák.) č. 13.759.
- **nemanželský:** zjištění otcovství: bylo-li vyhověno odporu manžela matky dítěte (§ 156 obč. zák.) proti uznání manželského zrození dítěte, jest přípustná žaloba dítěte proti jinému muži o uznání otcovství č. 13.871.
- — jde o vadu odvolacího řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s., nebyl-li proveden důkaz o přednesu žalovaného ve sporu o zjištění nemanželského otcovství, že do matřiky byl jako otec zapsán někdo jiný, třebaže žalovaný zároveň netvrdil, že se zápis do matřiky stal za předpokladů § 164 obč. zák. č. 14.054.
- — krevní zkouška: návrh žalovaného, by byl ve sporu o uznání otcovství proveden důkaz krevní zkouškou, nelze zamítnouti jen proto, že se právní zástupce dítěte vyjádřil proti krevní zkoušce č. 13.178.
- — zástupce chudých, zřízený ve sporu žalujícímu dítěti, není oprávněn projevit jménem žalujícího dítěte nebo poručníka nesouhlas s odebráním krve dítěte, nýbrž může tak učiniti jen poručník sám č. 13.251.
- — nestačí všeobecné prohlášení poručníka, že nesouhlasí s důkazem zkouškou krve, nýbrž jest nutné jeho prohlášení, zda souhlasí, či nesouhlasí s odebráním krve žalujícímu dítěti ku provedení tohoto důkazu; není třeba schválení poručníkovou souhlasu nebo nesouhlasu poručenským soudem, jest však nutné, by byly zjištěny i důvody poručníkovou nesouhlasu č. 13.251.
- — k zamítnutí důkazu krevní zkouškou nestačí, že soud považuje skutečnost soulože v kritické době jinými průvodními prostředky za prokazanou č. 13.850.
- Pactum de quota litis** viz neplatnost smlouvy (§ 879 č. 2 obč. zák.).
- Pacht:** hostinské živnosti viz živnost hostinská.
- — jinak viz smlouva nájemní a pachtovní, úprava pachtovního, zajištění půdy.
- **vnučený:** vnučený pachtýř koncese jest jen oprávněn vykonávati osobní právo dlužníkově na jeho koncesní listinu a živnostenský podnik si za tím účelem zaříditi č. 13.322.
- — propachtování živnosti jakožto podniku opravňuje vnučeného pachtýře vykonávati živnost (podnik) dlužníka na místě něho takovým způsobem a v tom rozsahu, jak jí vykonával dlužník sám, a vnučený pachtýř může používati dlužníkových zařízení k tomu potřebných tak, jak jich dlužník sám používal, a není ani zapotřebí, aby vnučený propachtování dlužníkovy živnosti obsahovalo i výslovné propachtování dlužníkovy zařízení používaného jím k provozu živnosti č. 13.322.
- — okolnost, že dlužník provozuje živnost v najatých místnostech, není překážkou, aby výkonný orgán neodevzdal vnučenému pachtýři klíče od těchto místností; tím neodevzdal v právním smyslu podle § 349 ex. ř. pachtýři místnosti k upotřebení, nýbrž uvedl ho jen v živnost v místnostech těch provozovanou, a jest na pachtýři, by se s pronajmatelem o používání místností dohodl, a pronajmatel jest oprávněn domáhati se pořadem práva svých práv proti pachtýři pro případný nedostatek práva pachtýře k používání místností dlužníkem najatých č. 13.322.

- — vnučený pachtýř jest samostatným podnikatelem, jenž provozuje pachtovanou živnost na vlastní účet a na vlastní risiko; není vázán obligacními závazky dlužníkovými; proti usnesení exekučního soudu, vyhovujícím návrhu, by vnučený pachtýř hostinské a výčepnické živnosti byl upozorněn na závaznost smlouvy o výlučném odběru piva z navrhovatelova pivovaru, jest vnučený pachtýř oprávněn k rekursu čís. 14.065.

Palmare viz advokát (odměna).

Papíry cenné viz cenné papíry.

Parceley: dražba po parcelách ve smyslu výnosu ministerstva spravedlnosti uveřejněného na str. 157—159 Věstníku ministerstva spravedlnosti z r. 1910, není přípustná, vede-li se exekuce na části knihovního tělesa čís. 13.470.

- byl-li výkon povolené vnučené dražby omezen jen na část knihovního tělesa (která jest propuštěna ze záboru), nejde o závalu, k níž mohl rekursní soud přihlížeti z úřadu čís. 13.520.

Pariční lhůta viz lhůta pariční.

Patent: veškeré nároky podle § 96 pat. zák. nebo některé z nich může poškozený uplatňovati buď v jedné žalobě, nebo po případě každý zvláštní žalobou; žaloby tyto jsou zcela samostatné čís. 13.704.

- žaloba, aby rušitel uznal patentová práva žalobce, jest žalobou určovací podle § 228 c. ř. s.; právní zájem jest odůvodněn již rušebním činem odpůrcovým; je-li tento nárok na uznání uplatňován spolu s ostatními nároky podle § 96 pat. zák., nejde jen o otázku předurčující pro ostatní nároky; nárok na určení jest dostatečně individualisován přesným označením patentu, do něhož se prý zásah stal čís. 13.704.
- jest ponecháno volnému uvážení soudu, zda má býti vyžádáno dobré zdání patentového úřadu, když slyšení znalci podali o patentu posudky, které se diametrálně rozcházejí čís. 13.704.

Patronát a pozemková reforma viz pozemková reforma (náhradový zákon).

Paušalování odměny za práce přes čas viz doba pracovní osmihodinná.

Peněžítá pohledávka (§§ 370, 379 ex. ř.) viz exekuce zajišťovací, prozatímní opatření.

Peněžní ústav: vkladní knížky viz knížky vkladní.

- veřejně účtující (vl. nař. čís. 87/1918) viz záruční prohlášení.
- zákon čís. 128/1924 se nevztahuje na úvěrovou pohledávku okresní hospodářské záložny, jež vznikla před účinností tohoto zákona a byla za jeho účinnosti jen uznána čís. 13.301.
- soudy, vyřizující opověď k rejstříku, jsou oprávněny zkoumati, zda podnik, jenž má býti zapsán, jest takového druhu, že jeho zřízení podléhá časovému omezení ve smyslu § 19 zákona čís. 44/1933 čís. 13.439.

Pense: železničního zaměstnance viz zaměstnanec železniční.

- v prohlášení manžela, jímž projevuje souhlas s tím, aby jeho manželce byla až do rozvodu manželství vyplácena část jeho pense, nelze spatřovati postup (cesi) čís. 13.474.
- bylo-li v služební smlouvě zaměstnanci jen zaručeno, že při jeho propuštění a pensionování mají platnost občasně pensijní předpisy pro státní a zemské úředníky a v pensijním dekretu byla zaměstnanci přikázána pense potud, »pokud nebude kryta pensijními požitky u Všeobecného pensijního ústavu«, není tím stanoveno obdobně užití všech norem o právech a povinnostech státních úředníků, nýbrž jest tím zaměstnanci zaručena jen určitá výše pense stejně, jako kdyby byl státním úředníkem; nesrážel-li zaměstnavatel zaměstnanci z pense jeho invalidní důchod, ač věděl, že by k tomu byl oprávněn, jde o vědomé placení nedůhu a jest kondičke toho, co placeno, vyloučena čís. 13.673.

Pensijní fond: zaměstnanců vídeňské banky; pokud není sociálně-pojišťovacím ústavem ve smyslu § 31 čís. 3 zák. o ochr. náj. čís. 13.359.

— **pojištění** viz pojištění pensijní.

— **ústav všeobecný** viz pojištění pensijní.

Perpetuatio fori viz příslušnost (§ 29 j. n.).

Pes: utracení jeho v honbišti čís. 13.445.

Pisemná forma viz forma.

Pivo: podsudnická smlouva viz tamže.

- pravovárečnici viz tamže.
- převzetím knihovního dluhu z zápůjčky poskytnuté pivovarem hostinskému nebyl o sobě převzat i závazek hostinského k odběru piva výhradně z věřitelova pivovaru, a ke splacení dluhu jen příplatkem na kupní cenu za odebrané pivo čís. 13.363.
- ručení nabyvatele podle § 1409 obč. zák. nevztahuje se na osobní závazky zcizitelovy, jež podle své povahy převod nepřipouštějí; nevztahuje se zejména na závazek zcizitele ke splacení zápůjčky jen odběrem piva čís. 13.363.
- uzavřel-li věřitel (majitel pivovaru) s vlastníkem domu smlouvu, podle níž dočasný nájemce hostinské a výčepnické živnosti v domě provozované měl věřiteli k umoření zápůjčky, jím vlastníku domu povolené, a k zapravení úroků z knihovních pohledávek odváděti z každého hektolitrů piva v hostinci výčepované určitý peníz, nelze, byla-li na dům zahájena vnučená správa, vyhověti jeho návrhu, že se vnučená správa nemá vztahovati na správu, vyhověti jeho návrhu, že se vnučená správa nemá vztahovati na správu, které nájemce hostinské a výčepnické živnosti odváděti má věřiteli, a by ohledně těchto platů exekuce byla zrušena (omezena) čís. 13.628.
- proti usnesení exekučního soudu, vyhovujícím návrhu, by vnučený pachtýř hostinské a výčepnické živnosti byl upozorněn na závaznost smlouvy o výlučném odběru piva z navrhovatelova pivovaru, jest vnučený pachtýř oprávněn k rekursu čís. 14.065.

Placená dovolená viz dovolená placená.

Placení: v ýkonnému orgánu viz exekuce (§ 25 ex. ř.).

- kvitance viz tamže.
- k zániku směnečného dluhu zaplacením není třeba, by plátcí byla vydána kvitovaná směnka a po případě i protest pro neplacení čís. 13.195.
- zaplacení pohledávek odkázaných na nejvyšší podání nenastává již složením nejvyššího podání, aniž tím, že vydražitel byl od složení nejvyššího podání z důvodu vlastních pohledávek zproštěn; zaplacení nastává teprve provedením pravoplatného rozvrhového usnesení, až se přikázané částky oprávněným na kvitanci vyplatí; kde k hotovému zaplacení pro konsolidaci nedojde, jest rozhodujícím okamžikem pro zánik pohledávek teprve, že rozvrhové usnesení nabylo právní moci čís. 13.427.
- zavázal-li se manžel soudním smírem, že bude platiti výživné pro dítě manželce, nezprostil se závazku ze smíru tím, že složil výživné pro dítě do sítě pokladny; lhotejně, že se toto složení stalo za exekuce k vydobytí výživného, v níž bylo vymáhajícím věřitelem dítě zastoupené manželkou jako opatrovníci k činu čís. 13.510.
- placením jednou pokladnou státu druhé jeho pokladně nenastává pro stát hospodářský výsledek spojený s placením po rozumu § 1412 obč. zák.; nezáleží na tom, že toto placení bylo přivedeno tím, že jedna pokladna jako vymáhající věřitelka provedla exekuci zabavením a přikázáním pohledávky, kterou měl její dlužník za jinou státní pokladnou čís. 13.585.
- k placení cestou soudní exekuce musí rozvrhový soud sám přihlížeti, aniž tu má místo poukázání odporu na pořad práva (na pořad správních stolic) čís. 13.920.
- §§ 1415, 1416 obč. zák.: byla-li při jednotné pohledávce ze zápůjčky, jejímž příslušenstvím jsou úroky a útraty soudního řízení, pro část útrat zahájena samostatná exekuce a také k vydobytí jistiny s příslušenstvím byly povoleny dvě exekuce, byla jednotná jinak pohledávka rozložena v několik položek,

jež mají se zřetelem k vedeným exekucím určitou samostatnost s hospodářského hlediska a jest tu obdobně použití předpisů §§ 1415 a 1416 obč. zák. č. 13.273.

- částka vymáhaná exekucí, v níž je dražba ustanovena již na blížký den, jest pro dlužníka tíživějším dluhem než částky, u nichž mu zatím dražba bezprostředně nehrozí, třebaže tu jde o pohledávky záručitelné, kdežto částka, ohledně níž hrozí dražba, jest bezúročná č. 13.273.
- věřitel jest povinen (§ 1416 obč. zák.) použití zaslaných mu peněz nejprve k úhradě splatné-li vyrovnací kvoty č. 13.198.
- **cizího dluhu:** zaplatila-li pojišťovna pojistníku pojistnou hodnotu za věc poškozenu zaviněním třetího, plnila materiálně i formálně vlastní dluh, nikoliv dluh cizí, a nejde o případy §§ 1358 a 1422 obč. zák. č. 13.272.

Platební příkaz směnečný viz směnka.

- **upomínací** viz upomínací řízení.

Platnost smlouvy viz neplatnost smlouvy.

Platový zákon viz zaměstnanec státní, železniční.

Platy: exekuce na ně viz exekuce (§§ 290 a násl. ex. ř.).

Platichy při dražbě: dvorský dekret č. 277/1838 sb. z. s. zák. č. 1/1933 sb. z. a n. viz dražba.

Plná moc: rozsah: ve zmocnění ku prodeji není, mimo případ § 1030 obč. zák. i zmocnění k přijetí kupní ceny č. 14.033.

- **presumptivní:** pokud nelze v žádosti dlužníka o zpoplatněnou kvitanci spatřovati zmocnění věřitele ve smyslu § 1002 obč. zák. ke zpoplatnění č. 13.731.

- z právních jednání, jež uzavírá obchodní zmocněnec při stravování a ubytování na obchodních cestách a při najímání dopravních prostředků na obchodních cestách, jest zpravidla zavázán jen obchodní zmocněnec, nikoliv principál; lhotejno, že si obchodní zmocněnec tyto výlohy, jež osobně učinil, dá napotom nahraditi principálem a že principál věděl o tom, že jeho zmocněnec předsevzal taková právní jednání a za ně platil anebo že je neuhradil č. 13.969.

- **procesní:** čtrnáctidenní lhůta § 36 c. ř. s. jest počítati ode dne, kdy usnesení soudu, jímž byla vzata na vědomí výpověď plné moci, bylo doručeno stranám č. 13.701.

- lhůta k odvolání jest počítati od doručení rozsudku prvního soudu k rukám právního zástupce, třebaže vypověděl straně plnou moc, když strana, byvši soudem vyzrozuměna o vypovězení plné moci, nevyhověla nařízení soudu, by ustanovila co nejdříve nového právního zástupce č. 13.701.

- právní zástupce, jenž vypověděl straně plnou moc, pokládá se proti odpůrci a soudu i nadále za zmocněnce strany, pokud nebylo oznámeno soudu zřízení nového zástupce č. 13.701.

Plnění: nemožnost viz tamže.

- splatnost viz tamže.
- jinak viz placení.

Plody: ve smyslu § 1101 obč. zák. viz zástavní právo zákonné.

Poboční závod viz filiálka.

Počátek lhůty viz lhůta.

Podání: oprava jeho (§§ 84, 85 c. ř. s. viz tamže).

- **u soudu:** zásilka, převzatá podle § 63 jedn. ř. soudním zřízením určeným přednostou soudu k odnášení zásilek na soud a vykázaným se poštovnímu úřadu odnášecí knihou, jest tímto okamžikem převzata soudem samým a jest jí pokládati za podanou u soudu, třebaže nedošla do podatelny soudu č. 14.024.

- **žaloby:** u nepřislušného soudu a § 232/3 c. ř. s. viz příslušnost.

Poddlužník: stát jako poddlužník viz exekuce (§ 295 ex. ř.).

- složení na soudě (§ 307 ex. ř.) viz tamže.
- proti usnesení exekučního (rekursního) soudu v otázce, zda částka, již složil poddlužník podle § 307 ex. ř. na soudě, není předmětem exekuce a má být vrácena poddlužníku, má i poddlužník právo k rekursu, bylo-li rozhodnuto ve smyslu mu nepříznivém č. 13.762.

- právo elektrárny k rekursu proti usnesení, jímž byla k vydobyti peněžité pohledávky povolena exekuce zmocněním k výpovědi smlouvy dlužníka s elektrárnou o dodávání elektrického proudu č. 13.798.

- bylo-li povoleno přímo přikázání pohledávky k vybrání bez předcházejícího jejího zabavení, jest poddlužník oprávněn k rekursu i proti usnesení povolujícímu přikázání k vybrání č. 14.020.

- poddlužník nemůže proti vymáhajícímu věřiteli, jemuž byla dlužníkovou pohledávka přikázána k vybrání, uplatňovati námítky, které by snad příslušely dlužníkovi z jeho vlastního právního poměru k vymáhajícímu věřiteli, zejména nemůže, když sám celou přikázanou částku vymáhajícímu věřiteli ještě nezaplatil a když vymáhající věřitel nepožaduje více, než jest podle příkazního usnesení oprávněn požadovati, namítnouti, že pohledávka vymáhajícího věřitele za dlužníkem byla již jiným způsobem uspokojena č. 14.034.

Poddolování viz hory.

Podíl členský viz společenstvo výrobní a hospodářské.

- **ideální** viz společenství statků.

- **na zisku** obchodního pomocníka viz obchodní pomocník.

Podmínka: zmaření výminky smluvní stranou, která v případě jejího splnění by byla povinna k plnění, se rovná samému splnění výminky č. 13.267.

- byla-li pachtovní smlouva o hostinské živnosti uzavřena pod podmínkou, že pachtýř bude jako takový schválen, a provozoval-li pachtýř živnost ještě dříve, než úřad živnostenský ho jako pachtýře schválil, jde o podmínku rozvazovací a pachtovní smlouva zanikla, jakmile usnesení okresního úřadu o neschválení pachtýře nabylo právní moci č. 13.708.

- kupní smlouva o zabraném majetku, sjednaná ještě za platnosti § 7 zák. č. 215/1919 v původním doslovu jest platná, avšak uzavřená pod rozvazovací výminkou č. 13.854.

- plnil-li kupitel závazek ze sprostředkovatelské smlouvy ještě než se rozvazovací výminka dostavila, nevymíníc si vrácení, kdyby se rozvazovací výminka dostavila, nemůže se, dostavila-li se rozvazovací výminka, domáhati vrácení placené částky ani podle § 1431 obč. zák., ani podle § 1435 obč. zák. č. 13.854.

- provedl-li ten, kdo koupil přidělový statek, opravy (adaptace) obytného stavení dříve, než bylo rozhodnuto Státním pozemkovým úřadem o schválení koupě, nebyl bezelstným držitelem statku č. 13.870.

- pokud nejde o nemravnou výminku, zavázal-li se otec ve smíru platiti nezletilému synovi výživné pod rozvazovací výminkou, že se syn po určitém domu nevrátí do místa otcova pobytu č. 14.010.

Podmínky dražební viz dražba (§ 145 ex. ř.).

- **pojišťovací** viz pojištění smluvní.

Podnik obecní viz obecní podniky.

Podnikatel provozní (§ 1 odst. 3 aut. zák.) viz automobilový zákon.

Podnikový úraz viz pojištění úrazové.

Podpacht viz smlouva nájemní.

Podpis směnky viz směnka.

- **advokáta:** i v řízení pro pokoutnictví musí býti písemný rekurs opatřen podpisem advokáta; lhotejno, že pokoutníku nebylo lze, by si z vyšetřovací vazby obstaral podpis advokáta č. 13.551.

- ve věcech pracovního soudnictví (zák. č. 131/1931) nemusí býti rekurs, a to ani rekurs k nejvyššímu soudu, podepsán advokátem č. 13.744.

Podrobení se žalobnímu nároku: k závaznosti projevu strany o podrobení se žalobnímu nároku, učiněného při roku za projednávání sporu, se nevyžaduje,

by byl přijat odpůrcem, ani by odpůrce navrhl vydání rozsudku pro uznání; odvolání takovéhoho platně učiněného projevu jest vyloučeno č. 13.258.

Podstata úpadková viz konkurs.

Podsudnická smlouva: k příslušnosti pracovních soudů nenáleží spor ze smlouvy podsudnické, šlo-li podle obsahu smlouvy o činnost samostatného podnikatele č. 13.641.

Pohledávka: exekuce na ni viz exekuce.

— — postup její viz tamže.

— — placení viz tamže.

— — započtení viz tamže.

— — **kauční** viz hypoteka kauční.

— — **knihovní:** při rozvrhu viz dražba vnučená nemovitosti.

— — **solidární** viz solidárnost závazku.

— — **vzájemná** viz započtení.

Pohřební ústav: přemlouvání rodin zemřelých osob v jejich bytech bezprostředně před úmrtím nebo po úmrtí v rodině majitelem pohřebního ústavu, by mu byly svěřeny pohřební výkony, nabízení jízdy autem zdarma při vyhledávání objednávek pohřebních úkonů, jakož i poskytování nepřiměřeně vysokých slev, přiči se dobrým mravům soutěže č. 13.845.

— — **útraty:** pro ně není věřitel vyhrazeno zástavní právo na pozůstalostním jmění a není úkolem soudu, by se staral o jejich zajištění; totéž platí i o útratách nemoce a o jiných pohledávkách, za něž děti ručí č. 14.000.

Pojištění smluvní: zákonné zástavní právo podle § 127 poj. ř. viz zástavní zákonné právo podle § 10 aut. zák.

— — ani před účinností § 7 odst. 2 poj. ř. není překážky, by nebylo ujednáno, že se pojištění má vztahovati i na dobu před uzavřením pojišťovací smlouvy č. 13.696.

— — **uzavírání smlouvy:** třebaže manžel podepsal pojistný návrh jen svým jménem, učinil tak i jménem manželky, zodpověděl-li otázku »jméno nebo firma navrhovatele« uvedením jmén obou manželů; okolnost, že se manžel spoluzavázal pojišťovací smlouvou, není na závadu tomu, by pojišťovací smlouva nebyla ve výkonu řádné správy manželčina jmění podle § 1238 obč. zák. uzavřena i za manželku; nedělitelnost pojistné sumy a pojistné premie v tomto případě č. 13.818.

— — je-li manželka již pojištěna proti povinnému ručení, není pojišťovací návrh učiněný manželem jině pojišťovně úkonem řádné správy majetku podle § 1238 obč. zák.; zaslala-li pojišťovna manželce přes to pojistku podle onoho nezávazného pojistného návrhu manžela, učinila nabídku manželce; neodpověděla-li manželka na tuto nabídku, nepřijala ji a nedošlo k pojišťovací smlouvě č. 13.941.

— — **spolupojištění** (kolektivní pojištění): právní povaha; právní postavení t. zv. vedoucí pojišťovny č. 13.499.

— — vedla-li při spolupojištění vedoucí pojišťovna veškerou korespondenci s pojistníkem, přijímala veškerá jeho prohlášení, ba i nabídky na změny pojišťovací smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny a vyřízení sama pojistníku sdělovala, jest považovati vedoucí pojišťovnu za zmocněnou přijímat i výpověď pojišťovací smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny č. 13.500.

— — pokud přihláška pojistníka, již přihlašuje ve smyslu všeobecných pojišťovacích podmínek k pojištění **nový silostroj** nabytý ve stanovené době po tom, co přestal býti vlastníkem silostroje, na nějž se pojištění vztahuje, jest návrhem na uzavření nové pojišťovací smlouvy, nikoliv jen návrhem na pokračování a na přenesení původní smlouvy na nový silostroj č. 13.173.

— — **údaj nebezpečných okolností:** zamlčel-li pojistník, uzavíráje pojišťovací smlouvu, obmyslně, že odmítnuto pojištění jinými pojišťovnam; a výplatu požárních náhrad jinou pojišťovnou, nezodpověděv, v tomto

směru otázky pojišťovny úplně, jde o zatajení závažných skutečností pro posouzení rizika, jež mělo vliv na rozhodnutí se pojišťovny o přijetí návrhu č. 13.501.

— — **rozhodčí soud:** ustanovení pojišťovací smlouvy spolku, že k oznámení o škodě bude škoda vyšetřena zvláštní vyhledávací komisí, jejíž výsledek jest podkladem pro pojistníkův nárok, když s ním obě strany souhlasí a souhlas podepsáním protokolu potvrdily, není na překážku, by se pojistník před vyšetřením škody onou zvláštní komisí nedovolal řádných soudů žalobou o plnění č. 13.368.

— — pojistník jest v každém případě oprávněn žalovati o plnění pojistného nároku u řádného soudu, i když pojišťovací podmínky mají ustanovení ve smyslu § 11 odstavec 2 zákona o pojišťovací smlouvě, že výše nároku je vyhrazena rozhodčímu soudu č. 13.848.

— — **promlčení a pod.:** při nároku pojišťovny na zaplacení dobových slev z ročních premii jest počítati tříletou promlčecí lhůtu od konce roku, v němž pojišťovací smlouva zanikla č. 13.620.

— — podle § 232, třetí odstavec, c. ř. s. (čl. II. č. 4 zák. č. 23/1928) zachovává se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu procesního i lhůta stanovená pojišťovacími podmínkami k podání žaloby č. 13.835.

— — podá-li pojistník žalobu o zjištění, že jeho nárok proti pojistěnci jest důvodem po právu, musí prokázati právní zájem na zjištění podle § 228 c. ř. s.; odmítla-li pojišťovna plnění, jest právní zájem pojistníka v tom, že, nezažaluje-li ve lhůtě v pojišťovacích podmínkách podle § 20 zákona o pojišťovací smlouvě uvedené, pozbude nároku, a může žalovati o zjištění i kdyby mohl přímo žalovati o plnění, rozhodl-li se ponechati rozhodnutí o výši odškodného rozhodčímu soudu; pakliže pojišťovna neodmítne plnění, není právního zájmu na zjištění nároku a pojistník není oprávněn žalovati o určení, i kdyby se rozhodl svěřiti rozhodnutí o výši nároku rozhodčímu soudu; neodmítla-li pojišťovna plnění způsobem v § 20 zákona o pojišťovací smlouvě uvedeným, nýbrž ve sporu, zahájeném o určovací žalobě, popřela celý nárok, nemá pojistník rovněž zájem na určení a jest jeho žalobu o určení zamítnouti č. 13.848.

— — nárok pojistitele proti pojistníku na náhradu (§ 1042 obč. zák.) toho, co pojistitel vyplatil poškozenému za pojistníka, který měl tuto částku podle pojišťovací smlouvy proti zákonné povinnosti ručební platiti ze svého, promlčuje se ve třech letech č. 14.009.

— — **dobová sleva:** domáháno-li se žalobou zaplacení dobových slev z ročních premii z několika pojistek o samostatných pojišťovacích smlouvách, o nichž byla vydána zvláštní pojistka, jde o samostatné nároky, z nichž jest s hlediska přípustnosti opravných prostředků posuzovati každý zvlášť č. 13.620.

— — je-li požadováno vrácení dobové slevy z několika pojistek, jde o samostatné nároky, jež jest s hlediska přípustnosti dovolání (§ 502, odstavec třetí, c. ř. s.) posuzovati každý zvlášť; je obchodní zvyklostí, že se při výpovědi pojišťovací smlouvy před uplynutím smluvené pojistné doby dobová sleva vrací č. 13.928.

— — **měna:** proti tuzemci, uzavřevšímu v roce 1908 smlouvu o životním pojištění v markách říšskoněmecké měny, platí říšskoněmecký zákon, týkající se znění bankovního zákona ze dne 1. června 1909 (RGBl. S. 515), jakož i úprava říšskoněmecké měny, k níž došlo zákonem ze dne 30. srpna 1924 (RGBl. II. S. 254) č. 13.193.

— — **prodlení v placení premie:** ustanovení pojišťovacích podmínek, že pojistník jest povinen zaplatiti premii v době, která jako počátek pojištění v pojistce jest stanovena a že pojistitel jest prost závazku plniti, když pojistná událost nastane, než premie je zaplacená, platí jen, když pojištění začíná uzavřením smlouvy nebo po něm; platí-li smlouva i za

dobu předchozí, jest tím premie odsunuta až do doby, kdy dojde ke smlouvě a následky neplacení nastanou teprve, není-li podle toho premie včas zaplacená č. i. s. 13.696.

— ke smlouvené propadné lhůtě nelze přihlížeti z úřadu č. i. s. 13.818.

— pojišťovna nemůže zrušiti smlouvu, zaplatil-li pojistník premii teprve po třicetidenní lhůtě, nevyvozovala-li tento důsledek ani v dřívějších případech, kde pojistník platil premii rovněž až po třicetidenní sečkávací lhůtě; chce-li pojišťovna (při životním pojištění) vyvoditi důsledky z opožděného plnění premie, musí tak učiniti ihned, jak o zaplacení zvěděla, a nesměla čekati, až zvěděla o smrti pojistníkově č. i. s. 13.927.

— **průpadná doložka:** neobsahují-li pojišťovací podmínky výslovně ustanovení, že pojistník jest povinen za trvání pojišťovacího poměru před vejitím v druhé pojištění si vyžádati svolení původní pojišťovny, ani, že pojistník jest povinen ohlásiti pojišťovně, že uzavřel pojištění týchž věcí u jiné pojišťovny, nemůže si pojišťovna v podmínkách ustanoviti, že vejitím pojistníka do dvojitého pojištění zanikají její závazky č. i. s. 13.391.

— stanoví-li všeobecné pojišťovací podmínky při pojištění proti povinnému ručení, že se oznámení o pojistné příhodě má státi do určité doby, co třetí osoba mimosoudně přivedla svůj nárok proti pojistníkovi ku platnosti nebo, bylo-li pro čin, na němž se nárok zakládá, zahájeno trestní řízení, jest zahájení trestního řízení oznámiti do téže doby bez zřetele, zda poškozený mimosoudně náhradní nárok již uplatňoval čili nic, nelze s oznámením o zahájení trestního řízení čekati, až dojde i k pozdějšímu uplatňování náhradních nároků; pokud opomenutí oznámení zahájení trestního řízení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění neb objem plnění závazku pojišťovny č. i. s. 13.608.

— stanoví-li všeobecné pojišťovací podmínky, že ztráta nároku pojistníka na náhradu škody nenastává, když při vyšetřování škody úmyslně neb z hrubé nedbalosti učiněná nesprávná udání neměla vliv ani na zjištění příhody ani na zjištění neb objem pojišťovatelova plnění, jsou takto kvalifikovanými nesprávnými udáními míněna jen ona, která mají vliv v neprospěch pojišťovny, nikoli v neprospěch pojistníka; rozhodujícím jest, zda podle nesprávných udání by byla měla pojišťovna hraditi více, než byla povinna podle pojišťovací smlouvy při správných udáních hraditi; pokud tomu tak není, přiznala-li pojišťovna následkem nesprávných udání z benevolence za shořelé zboží, které bylo označeno jako vlastnictví pojistníka, něco více, než by byla za ně přiznala, kdyby bylo bývalo správně udáno, že i ostatní shořelé zboží jest vlastnictvím pojistníka a nikoliv zbožím do komise daným č. i. s. 13.653.

— nemůže-li pojistník dokázati, že porušil závaznost uloženou mu v § 32, odst. druhý, zákona o poj. smlouvě bez viny, jest nicméně oprávněn zbaviti průvodní doložku účinnosti námitkou a důkazem, že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody, ani na objem pojistitelova plnění č. i. s. 13.906.

— ustanovení všeobecných pojišťovacích podmínek, obsahující úchytku od ustanovení § 32, odstavec druhý, zákona o poj. smlouvě v neprospěch pojistníka, nejsou závazná č. i. s. 13.906.

— není povinností pojistitele, by namítal, že opomenutí oznámení o dvojitém pojištění mělo vliv na jeho povinnost k smluvnímu plnění, nýbrž musí jen dokázati, že pojistník oznamovací povinnost porušil a že důsledkem toho pozbyl podle průpadné doložky nárok na náhradu; chce-li se pojistník vyvinuti neb omluviti, musí dokázati nevinu neb omluvu a, nepodaří-li se mu to, jest jeho povinností, by dokázal, že přes to jest jeho nárok po právu proto, že buď závaznost, vyžádati si svolení pojistitele, nebyla převzata z důvodu zmenšení nebezpečí nebo k zamezení vyššího nebezpečí nebo že porušení závaznosti nemělo vliv ani na vznik pojistné příhody ani na objem plnění č. i. s. 13.906.

— **proti škodám:** pokud přihláška pojistníka, již přihlašuje ve smyslu všeobecných pojišťovacích podmínek k pojištění nový silostroj nabytý ve stanovené době po tom, co přestal býti vlastníkem silostroje, na nějž se pojištění vztahuje, jest nárokem na uzavření nové pojišťovací smlouvy, nikoliv jen návrhem na pokračování a na přenesení původní smlouvy na nový silostroj č. i. s. 13.173.

— zaplatila-li pojišťovna pojistnou hodnotu za věc poškozenou zavinením třetího, plnila materiálně i formálně vlastní dluh, nikoliv dluh cizí, a nejde o případy §§ 1358 a 1422 obč. zák. č. i. s. 13.272.

— pokud propachtovateli nemovitosti, pojistivšímu se proti škodě, která by mu vznikla při zničení strojů na nemovitosti požárem, opětným jich postavením a domáhajícímu se na pojišťovně, když pojištná příhoda nastala, odškodnění, nemůže býti pojišťovnou namítáno, že shořelé stroje nebyly jeho vlastnictvím, nýbrž vlastnictvím pachtýřů, a že propachtovatel podle pachtovní smlouvy není povinen ke znovuzřízení shořelých strojů a k vynaložení nákladů na jich montáž, nýbrž že jsou k tomu povinni pachtýři, aniž, že propachtovatel shořelé stroje dosud znovu nezřídil a náklady na montáž dosud nevynaložil č. i. s. 13.369.

— pokud peněžní ústav, který má pohledávku z úvěru proti majiteli nemovitosti a pojistil zařízení a zásoby v této nemovitosti, má zájem na tomto pojištění a uzavřel pojišťovací smlouvu ve vlastní prospěch č. i. s. 13.584.

— **při pojištění:** neobsahují-li pojišťovací podmínky výslovně ustanovení, že pojistník jest povinen za trvání pojišťovacího poměru před vejitím v druhé pojištění si vyžádati svolení původní pojišťovny, ani, že pojistník jest povinen ohlásiti pojišťovně, že uzavřel pojištění týchž věcí u jiné pojišťovny, nemůže si pojišťovna v podmínkách stanoviti, že vejitím pojistníka do dvojitého pojištění zanikají její závazky č. i. s. 13.391.

— § 65 poj. ř.: při přeměně pojištěné společnosti s r. o. ve společnost akciovou počítá se lhůta k výpovědi podle § 65 odst. 2 poj. ř. ode dne, kdy byl proveden zápis nové akciové společnosti do obchodního rejstříku, nikoliv ode dne, kdy doručeno bylo usnesení o povolení zápisu č. i. s. 13.756.

— výpověď daná nabyvatelem nemovitosti pojištěné proti požáru podle § 65 odst. (2) zákona o pojišťovací smlouvě jest projevem dochůdným podle § 13, odstavec druhý, zákona; právní účinky výpovědi nastávají teprve dojitím výpovědi pojišťovně, pak-li výpověď ve lhůtě § 65, odstavec druhý, zákona byla odeslána; teprve dnem dojití výpovědi zaniká pojišťovací poměr zcizitele nemovitosti a přestává ručení pojišťovny; pojišťovna má však nárok na premii za celé pojistné období, ve kterém jí výpověď došla a to tak, že zcizitel ručí za celou premii, kdežto nabyvatel jen za dobu až do dojití výpovědi závčas odeslané č. i. s. 13.221.

— **požární:** převzala-li pojišťovna dosud neúčinná ustanovení § 80 odstavce 1, § 81 první věta a § 79 odst. 2 poj. řádu do smluvních ustanovení, jest je vykládati podle smyslu zákonných ustanovení č. i. s. 13.219.

— podle § 81 druhá věta poj. ř. může se pojišťovna účelového věnování odškodného kdykoliv vzdáti; učinila-li tak a složila-li odškodné podle § 1425 obč. zák. a § 307 ex. ř. na soudě, platí pro rozdělení zásady §§ 283 až 287 ex. ř., při čemž jest postupovati podle knihovního pořadí (§ 216 ex. ř.), nebylo-li požární náhrady použito k obnově stavby, ježto k ní nedošlo; byla-li však stavba již znovuzřízena, odpadá tento postup a jest požární náhrada, pokud jí ještě nebylo použito, zabavitelná jako každá jiná pohledávka, a pořadí nároků jiných zástavních věřitelů, nemajících knihovní práva, se pak určuje podle § 286, třetí odstavec, ex. ř. a přijdou v úvahu jen tyto osoby č. i. s. 13.219.

— **proti úrazu:** význam pojmu »řidičské povolání«; sedí-li řidič vedle pána vozidla řidičové vůz, aby bděl nad řízením vozidla nebo jen aby převzal

řízení, kdykoliv pán vozidla mu je přenechá, jest ve výkonu svého řídicího povolání; vysadil-li pán vozidla řidiče z povolání, jehož měl pojištěného proti úrazu, z řízení vozidla a svěřil-li řízení řidiči amatéru majícímu řídicí zkoušku za dozoru řidiče z povolání, není v tom o sobě neopatrnost podle §§ 1297, 1299 obč. zák. č. 13.750.

proti zákonnému ručení: je-li ručební povinnost pojišťovny podmíněna tím, že řidič ustanovený pojistníkem musí mít úřední vůdčí list, jest výrazem »úřední vůdčí list« v pochybnostech rozuměti úřední vůdčí list vůbec, nikoliv úřední vůdčí list, opravňující k vedení toho druhu vozidla, jež bylo pojištěno č. 13.547.

stanoví-li všeobecné pojišťovací podmínky při pojištění proti povinnému ručení, že se oznámení o pojistné příhodě má státi do určité doby, co třetí osoba mimosoudně přivedla svůj nárok proti pojistníkovi ku platnosti nebo, bylo-li pro čin, na němž se nárok zakládá, zahájeno trestní řízení, jest zahájení trestního řízení oznámiti do téže doby bez zřetele, zda poškozený mimosoudně náhradní nárok již uplatňoval čili nic, nelze s oznámením o zahájení trestního řízení čekat, až dojde i k pozdějšímu uplatňování náhradních nároků; pokud opomenutí oznámení zahájení trestního řízení nemělo vliv ani na zjištění pojistné příhody ani na zjištění neb objem plnění závazku pojišťovny č. 13.608.

pokud pojistník má právní zájem podle § 228 c. ř. s. na zjištění, že mu přísluší pojistná ochrana pro budoucí dosud ani neohlášené nároky třetích osob č. 13.696.

pokud pojistitel při pojištění proti povinnému ručení nemůže, opírá-li poškozený vznesené nároky z ručení pojistníka i o zákon i o smlouvu, odpíráti pojistníku pojistnou ochranu proti nárokům opírajícím se o zákonné ručení pojistníka, třebaže smlouva poškozeného nebyla předmětem pojišťovací smlouvy; pokud lze přesně rozlišiti, kolik připadá na ručení pojistníka ze smlouvy a kolik ze zákona, a která část zastupování poskytnutá pojistníku pojišťovnou ve sporu připadá na nárok poškozeného odvozovaný ze zákona a která na nárok ze smlouvy č. 13.696.

ustanovení § 1 vl. nař. č. 156/1927 jest pravidlem nuticím; obsahují-li pojišťovací podmínky z doby platnosti dřívějšího, nyní zrušeného ministerského nařízení č. 222/1908 ustanovení odporující onomu vládnímu nařízení, nelze se ustanovení toho ode dne účinnosti vládního nařízení dovolávati; nastala-li škoda po účinnosti vládního nařízení (po 25. říjnu 1927) platí o ní vládní nařízení bez ohledu, zda pojišťovací smlouva upravovala samopodíl pojistníkův před účinností vládního nařízení jinak č. 13.942.

Pojištění nemocenské viz pojištění sociální.

veřejných zaměstnanců (zák. č. 221/1925): pokud pravoplatným povolením exekuce zabavením a příkázáním k vybraní pohledávek, které povinnému lékárníkovi příslušely za dodané léky a léčivo proti Léčebnému fondu veřejných zaměstnanců a proti Okresní nemocenské pojišťovně, vzniklo hmotněprávně platné zástavní právo vymáhajícího věřitele na těchto pohledávkách dlužníka č. 13.177.

Pojištění pensijní: pensijní fond zaměstnanců vídeňské banky, zřízený podle zákona č. 1 ř. zák. na rok 1907 v doslovu č. 138/1914 ř. zák., není sociálně-pojišťovacím ústavem ve smyslu § 31 č. 3 zákona o ochraně nájemců, třebaže poskytuje pensí některým osobám žijícím v tuzemsku, nebyl-li v tuzemsku po vydání zákona č. 89/1920 sb. z. a n. uznán za náhradní ústav č. 13.359.

pojištění podle čl. IV. zák. č. 89/1920 nezakládá o sobě vstup do pojištění podle zákona č. 26/1929, nýbrž připojištěný, podléhal-li pojištění podle zákona č. 26/1929 sb. z. a n., musil, aby se stal pojištěncem po rozumu tohoto zákona, býti přihlášen č. 13.310.

úmluva mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, jíž se přesunuje na pojištěnce pensijního nebo nemocenského pojištění větší než zákonem stanovený podíl na placení pojistného, jest neplatná č. 13.828.

do nároku na pensí proti majiteli zabraného velkostatku jest započítati drahotní přídavek k invalidnímu důchodu, poskytovanému zaměstnanci Všeobecným pensijním ústavem, byly-li drahotní přídavky podle norem na velkostatku započítatelné nebo z pensí obvykle stráženy, a starobní důchod, jež pobírá zaměstnanec od fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatku č. 13.872.

pojem **prací převážně duševních;** strojník, jehož úkolem jest řízení a obsluha strojů a jenž musí na topiče jen dozráti proto, aby mu tyto vlastní úkony umožnil, nekoná práce převážně duševní č. 13.676.

předpoklad § 5, odstavec třetí, zák. č. 89/1929, by smrt nastala následkem podnikového úrazu, je splněn jen, byl-li usmrčený v době úrazu v zaměstnání zakládajícím pojišťovací povinnost podle zákona o úrazovém pojištění v podniku, podléhajícím úrazové pojistné povinnosti podle tohoto zákona č. 13.971.

dopis Všeobecného pensijního ústavu, v němž tento prohlásil, že se účastní léčebné péče pojištěnce a že přejímá poměrnou část léčebných nákladů nemocenské pojišťovny, jest považovati za »zavedení« léčebné péče ve smyslu § 49 zákona; nesejde na tom, jakým způsobem nositel pensijního pojištění léčebnou péči provádí, zda tím, že léčebnou péči převezme vůbec a žádá pak od nositele nemocenského pojištění poměrnou náhradu nákladů, či tím, že přistoupí k léčebné péči nemocenské pojišťovny a se poměrným dílem účastní nákladů; nositeli pensijního pojištění jest ponecháno na vůli, aby si vybral, který ze způsobů mu lépe pro jeho léčebnou péči vyhovuje č. 13.714.

předpokladem bezúčinnosti výpovědi podle § 55 zákona č. 26/1929 jest, že léčebná péče v odborném ústavu léčebném nebo v lázních pod lékařským dozorem byla skutečně zavedena; byla-li žádost zaměstnance o léčebnou péči zamítnuta, není výpověď bezúčinná, třebaže byla dána po podání žádosti č. 13.612.

propuštění zaměstnance není bezúčinné (§ 55 zák. č. 26/1929), třebaže k němu došlo až po podání žádosti o povolení léčebné péče, stalo-li se proto, že zaměstnanec nekonal službu po více než šest týdnů, v kterémžto mezidobí nebyl ještě podroben léčebné péči č. 13.909.

uznal-li pensijní ústav, aniž jeho výměry byly napadeny opravnými prostředky, zaměstnance za zaměstnance povinnému pojištění podléhajícího a přiznal-li mu důsledkem toho zaopatřovací důchod podle příslušných zákonů, váže toto rozhodnutí i soudy při řešení otázky, zda na důchod zaměstnance platí ustanovení § 118 odst. (2) zákona č. 26/1929 a zda zaměstnavatel není oprávněn si započísti na své smluvní plnění stanovené v pensijním dekretu částku, o kterou byl důchod zaměstnance podle § 177 zák. č. 26/1929 zvýšen č. 13.673.

zákaz započtení na smluvní plnění ve smyslu § 118 odstavec (2) zák. 26/1929, neplatí, má-li podle § 177 a) zákona č. 26/1929 v doslovu čl. 1 zákona č. 125/1931, býti provedeno zvýšení dávek pensijního pojištění soukromých zaměstnanců ve vyšších službách odpovídající započtení poloviny nepojištěné služební doby č. 14.057.

předpisem § 197 zák. č. 26/1929 pozbyly platnosti jen právní předpisy upravující pensijní pojištění, nikoliv však i instituce, zřízené na podkladě těchto zrušených právních norem, k nimž náleží i pensijní ústav soukromých drah v Brně, ani stanovy tohoto pensijního ústavu, schválené a upravené na podkladě dříve platného zákona č. 89/1920; tyto stanovy platí až do nové úpravy č. 13.767.

představenstvo pensijního ústavu soukromých drah v Brně jest oprávněno usnísti se na určité směrnici při stanovení pensijní základny, stanovití podle ní příspěvky a oznámiti je seznamem zaměstnavatelů, jenž

nemusil, ba ani nesměl vyčkávat zvláštní výměry pokud se týče právní moci výměrů č. 13.767.

- — zaměstnavatel ručí zaměstnanci za škodu, kterou mu způsobil tím, že ho **opomenul přihlásit** k pensijnímu pojištění (§ 5 zák. č. 26/1929) a lhotejno, že i zaměstnanec byl oprávněn, by učinil pojistnou přihlášku č. 13.207.
- — zaměstnanec nemůže se domáhati na zaměstnavatele náhrady škody proto, že ho odhlásil z pensijního pojištění, nepodléhal-li v době odhlášení pensijní povinnosti, ani proto, že ho o odhlášení neuvědomil č. 13.310.
- — zaměstnavatele nelze činit odpovědným za zanedbání a nesprávné hlášení zaměstnance k pensijnímu pojištění, nevykonával-li přihlášky svých zaměstnanců k pensijnímu pojištění osobně, nýbrž užíval-li k tomu zaměstnance, který nebyl osobou neschopnou k tomuto úkolu a nad nímž konal i řádný dozor č. 13.654.
- — nepřihlášení k pensijnímu pojištění není zadržením platu nebo jiných naturálních požitků zaměstnance (§ 26 č. 2 zák. o obch. pom.); nastaly-li mezi stranami rozpory o tom, zda zaměstnanec podléhá povinnému pensijnímu pojištění, nelze v tom, že zaměstnavatel povinnost tu neuznal a odmítl přihlásit zaměstnance k pensijnímu pojištění, spatřovati ani jiný důležitý důvod ve smyslu § 26 zák. o obch. pom. č. 13.919.
- — zaměstnankyně nemá proti zaměstnavateli nárok na náhradu škody, ježto ji včas nepřihlásil k pensijnímu pojištění, nepřislušel-li jí podle zákona nárok na výbavné ani tehdy, kdyby byla včas přihláшена k pensijnímu pojištění; lhotejno, že podle praxe Všeobecného pensijního ústavu by se jí bylo dostalo výbavného, kdyby jí byl zaměstnavatel včas přihlásil k pensijnímu pojištění č. 13.939.
- — smírem (§ 1380 obč. zák.) z doby před účinností zákona č. 125/1931, o náhradě škody způsobené zaměstnanci nesprávným přihlášením služného pensijnímu ústavu, nebyly narovnány i vyšší nároky zaměstnance podle zákona č. 125/1931 sb. z. a n. č. 13.978.
- — žaloba, již se domáháno výroku, že **exekuce** je nepřipustná, ježto výměr Všeobecného pensijního ústavu tvořící exekuční titul byl zrušen výměrem zemského úřadu, jest žalobou podle § 39 č. 5 ex. ř., pro niž jest pořad práva přípustný č. 13.766.
- — exekučním titulem ve smyslu § 1 č. 13 ex. ř. a § 72 zák. č. 26/1929, jest i doložkou vykonatelnosti opatřený výkaz Pensijního ústavu soukromých drah, v němž jest pojistně matematicky vypočten nedoplatek na dlužníka připadající, kterým má přispěti na úhradu pojistného břemene; lhotejno, že se nedoplatek žádá na dlužníku najednou, nikoliv po částech č. 13.404.
- — k veřejným orgánům uvedeným v § 172 č. 1 ex. ř., jež mají býti k rozvrhovému roku obeslány, náleží i Všeobecný pensijní ústav, je-li z exekučních spisů, najmě z odhadního protokolu, jakož i z přihlášek jiných veřejných orgánů zřejmo, že prodané nemovitosti sloužily podniku povinným provozovanému č. 13.197.

Pojištění sociální: zaměstnanci nem. pojištěni viz tamže.

- — úmluva mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem, již se přesunuje na pojištěnce pensijního nebo nemocenského pojištění větší než zákonem stanovený podíl na placení pojistného, jest neplatná č. 13.828.
- — zprávy obecního úřadu ve smyslu § 255 odst. (4) zák. č. 221/1924 v doslovu zák. č. 184/1928, nejsou nálezy správními č. 13.763.
- — pokud pravoplatným povolením exekuce zabavením a příkázáním k vybrání pohledávek, které povinnému **lékárníkovi** příslušely za dodané léky a léčivo proti Léčebnému fondu veřejných zaměstnanců a proti Okresní nemocenské pojišťovně, vzniklo hmotněprávně platné zástavní

právo vymáhajícího věřitele na těchto pohledávkách dlužníka č. 13.177.

- — domáhá-li se okresní nemocenská pojišťovna náhrady škody proto, že žalovaný **zaměstnavatel** vydal zaměstnanci neoprávněně lístek k lékaři v době, kdy již v zaměstnání u něho nebyl, věda, že jest zaměstnán jinde u rolníka, kde mu příslušel nárok proti zemědělské nemocenské pojišťovně, jde o nárok podle třicáté hlavy obecního občanského zákona, jež nenáleží k příslušnosti mimořádných soudů zřízených podle zák. č. 221/1924, nýbrž před řádné soudy; okresní nemocenská pojišťovna si škodu spoluzavinila, byla-li před vznesením nároku zaměstnanec upozorněna poznámkou v ohlášce zaměstnavatele, že zaměstnanec pracuje nyní u rolníka č. 13.568.
- — zaměstnanci lze dáti výpověď (§ 155 zákona) v době, kdy byl léčen nikoliv z příkazu Ústřední sociální pojišťovny, nýbrž jen z příkazu Zemědělské nemocenské pojišťovny č. 13.652.
- — pojištěnka, jež poročila, má nároky jen proti nemocenské pojišťovně, nikoliv i proti zaměstnavateli, a to ani tehdy, nedostál-li zaměstnavatel své přihlašovací povinnosti č. 13.338.
- — pojištění pro případ nemoci jest povinné a vzniká již ze zákona dnem, kdy pojištěnec začal vykonávat práce nebo služby povinně pojištěné; pro **porušení ohlašovací povinnosti** nelze zaměstnavateli ukládati povinnost, aby nahradil pojištěnci dávky nemocenského pojištění, jež mu nemocenská pojišťovna odepřela poskytnouti č. 13.338.
- — náhradní nárok zaměstnance proti zaměstnavateli zakládá jen porušení ohlašovací povinnosti k pojištění invalidnímu a starobnímu, nikoliv i k pojištění nemocenskému č. 13.390.
- — předpisy §§ 212 a 238 zák. si neodporují; zákon nepřiznává v § 212 zák. odvolání nemocenské pojišťovny odkladný účinek jen, pokud jde o provedení nálezu **rozhodčího soudu**, nikoliv též v příčině jeho vykonatelnosti; nemocenská pojišťovna má poskytovat pojištěnci nemocenské dávky rozhodčím soudem přisouzené a nemá vyčkávat, jak dopadne její odvolání; nezachová-li se takto nemocenská pojišťovna, nepřisluší pojištěnci právo nésti soudní nemocenskou pojišťovnou nálezu rozhodčího soudu, proti němuž bylo nemocenskou pojišťovnou včas podáno odvolání, nýbrž zbývá mu jen, aby se obrátil na příslušný dozorčí úřad se žádostí o odpomoc, t. j. s dozorčí stížností za tím účelem, aby dozorčí úřad moci dozoru (§§ 86 a 86 a) zák.) přiměl nemocenskou pojišťovnu k výplatě dávky v mezidobí a zjednal tak stav zákonu vyhovující č. 13.308.
- — přípustnost **pořadu práva** pro nárok pojištěnce proti Okresní nemocenské pojišťovně na náhradu škody, ježto se zdravotní stav pojištěncův zhoršil tím, že nebyl uznán nemocným č. 13.496.
- — poměr mezi státem, jeho klinikou a nemocenskou pojišťovnou, která poukázala ošetřovance do klinického ošetřování, je poměrem soukromoprávním; pro žaloby z tohoto poměru je výlučně příslušným pojišťovací soud (§ 216 zákona) č. 13.652.
- — přípustnost pořadu práva pro žalobu pojištěnce na vedoucího lékaře nemocenské pojišťovny zaměstnanců a zřizenců hlavního města Prahy o náhradu škody z důvodu, že žalovaný jednak porušil svou služební povinnost, nepředloživ, ač opětovně vyzván, zaměstnavateli lékařské vysvědčení o žalobcově nemoci, čímž zavinil jeho propuštění ze služby, jednak že špatnou diagnosou znemožnil žalobci další léčení a podporu od nemocenské pojišťovny č. 14.020.
- — **exekuce:** žaloba o nepřipustnost exekuce na základě nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny, ježto tento náleze byl pravoplatným rozsudkem pojišťovacího soudu jako soudu odvolacího změněn, jest žalobou podle § 39 č. 1 ex. ř. č. 13.308.

- — soudní exekuci lze povolit teprve, až nález rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny bude pravoplatný, a na základě žádosti exekuční, k níž musí být přiloženo vyhotovení exekučního titulu, opatřené doložkou vykonatelnosti; byla-li přes to exekuce již povolena dříve, není žaloba o nepřipustnost exekuce vyloučena tím, že pojišťovna nevznesla proti povolení exekuce rekurs č. 13.308.
- — k právním podmětům, v jejich prospěch je stanovena výhoda § 15 ex. ř., patří i nositelé veřejného sociálního pojištění; ustanovení § 15 ex. ř. se vztahuje i na exekuci zabavením a příkázáním pohledávek, jež má zemědělská nemocenská pojišťovna za určitými osobami na pojišťovacích příspěvcích č. 13.774.
- — i v konkursním řízení požívají nedoplatky okresní nemocenské pojišťovny **přednostního práva** jen na nemovitostech za předpokladů uvedených v §§ 265 a 266 zák. č. 76/1927, nikoliv na věcech movitých č. 13.469.
- — předpokladem pro přiznání přednostního pořadí nemocenskému pojištění není, by nemovitost sloužila výlučně nebo převážně výdělečnému podniku dlužníka, podrobenému výdělkové dani č. 13.588.
- Pojištění úrazové:** byla-li exekuce na základě výměru Úrazové pojišťovny dělnické odložena až do pravoplatného rozhodnutí o námitkách povinného ve smyslu § 35, druhý odstavec, ex. ř., je pro pokračování v exekuci rozhodné jen, zda tu jest pravoplatné rozhodnutí správního úřadu, jež exekuční titul vydal, o námitkách povinného proti nároku z tohoto exekučního titulu, nikoliv zda bylo pravoplatné rozhodnutí o námitkách povinného proti exekučnímu titulu ve smyslu § 23 zák. o úr. poj. děln.; lhotejnost, zda a kdy správní úřady při rozhodnutí o námitkách proti exekučnímu titulu přihlížely také k okolnosti, v níž povinný v námitkách proti vymáhanému nároku spatřoval okolnost nárok zrušující, když pravoplatně nerozhodly, zda tyto námitky jsou odůvodněné čili nic č. 13.540.
- — za podnikatele ve smyslu § 46 zákona o úrazovém pojištění dělnickém jest pokládati jen toho, na jehož účet (risiko) se děje provoz; lhotejnost, kým byl dělník přihlášen k úrazovému pojištění, u koho byl přihlášen, u koho byl v době úrazu zaměstnán a kým mu byla vyplácena mzda č. 13.977.
- — o tom, koho jest považovati za podnikatele ve smyslu § 46 úraz. zák., rozhoduje soud, nikoliv úrazová pojišťovna č. 13.977.
- Pojišťovna vedoucí při spolupojištění;** právní postavení č. 13.499.
- — pokud jest oprávněna přijímat i výpověď smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny č. 13.500.
- Pokladna státní:** placením jednou pokladnou státu druhé jeho pokladně nenastává pro stát hospodářský výsledek spojený s placením po rozumu § 1412 obč. zák.; nezáleží na tom, že toto placení bylo přivoděno tím, že jedna pokladna jako vymáhající věřitelka provedla exekuci zabavením a příkázáním pohledávky, kterou měl její dlužník za jinou státní pokladnou č. 13.585.
- — zápočet pohledávky, kterou někdo má proti některé státní pokladně, stanovená ve druhé větě § 1441 obč. zák., jest stanovena jen ve prospěch státu v zájmu spořádaného státního účetnictví a nepřekáží tomu, by stát svůj dluh splatný u jedné své pokladny nezapočítal na pohledávku jiné pokladny č. 13.585.
- Pokladny bratrské:** zaměstnanec v dole jest pojištěn proti následkům úrazu již ze samého zákona a zaměstnavatel není mu práv náhradou škody, nesplnil-li úrazovým zákonem mu uloženou ohlašovací povinnost; i za platnosti zákona č. 242/1922 jsou po samém zákonu všichni, kdož jsou zaměstnání v hornictví, pojištěni i pro případ nemoci, i pro případ invalidity a stáří, aniž se činí rozdíly, zda jde o dělníka trvale zaměstnaného čili nic, leč že by dělník byl podroben jinému povinnému pojištění pensijnímu nebo že by používal již důchodu invalidního nebo starobního podle tohoto zá-

kona; byl-li zaměstnanec již po samém zákonu pojištěn u báňské bratrské pokladny, nemůže se domáhati náhrady škody na zaměstnavateli, ježto ho nepřihlásil k pojištění nemocenskmu a invalidnímu; nezáleží na tom, že zaměstnavatel nebyl hornickým podnikatelem, rozhoduje jen, zda zaměstnanec byl zaměstnán v hornictví; podléhal-li zaměstnanec zákonu o pojištění u báňských bratrských pokladen, nemohl se zaměstnavatel prohrésti proti ohlašovací povinnosti podle zákona č. 221/1924 č. 13.313.

- — výkaz nedoplatků na pojistné příspěvky k revírní bratrské pokladně, jež není potvrzen příslušným báňským hejtmanstvím, nýbrž báňským revírním řádem, není exekučním titulem podle § 79 zák. č. 242/1922 a § 1 ex. ř.; lhotejnost, že báňský revírní úřad byl podle § 7 (3) vl. nař. č. 392/1922 delegován báňským hejtmanstvím k ověřování vykonatelnosti výkazů nedoplatků na příspěvky dlužník bratrské pokladně, nebyla-li okolnost ta z exekučního návrhu zřejmá, aniž v něm osvědčena č. 13.605.
- — pokud jest prokázati podle § 9 ex. ř. přechod závazků bratrských pokladen na nově vytvořené revírní bratrské pokladny, pokud se týče na Ústřední bratrskou pokladnu č. 13.743.
- Pokladna sirotčí** viz sirotčí pokladna.
- Pokoutnictví** (cis. nař. č. 114/1857): i v řízení pro pokoutnictví musí být písemný rekurs opatřen podpisem advokáta; lhotejnost, že pokoutníku nebylo lze, by si z vyšetřovací vazby obstaral podpis advokáta č. 13.551.
- Pokračování řádné ve sporu** (§ 1497 obč. zák.) viz promlčení.
- Pokuta pořádková** viz trest pořádkový.
- — **důchodková** viz důchodkový trest.
- Policie místní:** pořad práva viz tamže (obec).
- Polovina ceny** viz zkrácení přes polovinu.
- Polsko:** doprava železniční mezinárodní viz tamže.
- Pomocná soudní služba:** předložil-li soudce první stolice rekurs proti usnesení úředníka pomocné soudní služby (zákon č. 57/1931) soudu druhé stolice, není již oprávněn o rekursu rozhodnouti, nýbrž přísluší rozhodnutí o rekursu jen rekursnímu soudu č. 13.185.
- — ve věcech pozůstalostních jest soudci vyhrazeno rozhodovati o sporných otázkách právních; spornou jest věc, když účastník výslovně odporoval návrhu jiného účastníka č. 13.981.
- — předložil-li soudce opravný prostředek proti rozhodnutí úředníka vyšší pomocné služby, jest míti za to, že učinil napadené rozhodnutí svým rozhodnutím a nelze vytýkati zmatek podle § 41 (2) b) zák. č. 100/1931 z důvodu, že usnesení vydal úředník vyšší pomocné soudní služby a nikoliv soudce, takže prý soud nebyl řádně obsazen č. 13.981.
- — aktuár nebyl oprávněn rozhodnouti o žádosti, by bylo změněno usnesení jím vydané; rozhodl-li však přes to o takovém podání, jež jest pokládati za rekurs, načež soudce, jemuž byly spisy předloženy, neshledal důvodu, by nové usnesení aktuára změnil, jest míti za to, jakoby byl soudce hned původně vydal nové usnesení sám č. 14.000.
- Pomocná práce** (§ 7 zák. č. 91/1918) viz doba pracovní osmihodinná.
- Poplatky:** poplatek při prodeji věci movitých, byla-li o tomto právním jednání zřízena právní listina, by tvořila důkaz proti zciziteli (čl. 1 A 2 pol. tar. 65/95 A 1), jest jen poplatkem listinným, nikoliv poplatkem z převodu majetku a neplatí o něm ustanovení § 72 popl. zák. č. 13.403.
- — **kolkové:** kolkový poplatek náleží k nákladům kvitance č. 13.731.
- — pokud nelze v žádosti dlužníka o zpoplatněnou kvitanci spatřovati zmocnění věřitele ve smyslu § 1002 obč. zák. ke zpoplatnění č. 13.731.
- — dlužník nemusí se spokojiti s potvrzením o zaplacení ve formě obchodní korespondence, nýbrž jest oprávněn žádati kvitanci, t. j. písemné vysvědčení, že závazek byl splněn; toto vysvědčení podléhá poplatku č. 13.731.
- — **převodní:** přednostní pořadí viz dražba vnucená nemovitosti.

- výrokem pozůstalostního soudu, že s jeho hlediska není závady, by část pozůstalosti nebyla vydána dědicům, jest odstraněna závada s hlediska § 28 nař. čís. 278/1915 čís. 13.512.
- ze **služebních a zaopatřovacích smluv**: návrh na povolení exekuce zabavením a přikázáním k vybrání pohledávek čsl. státu za vymáhajícím věřitelem z titulu poplatku ze služebních a ze zaopatřovacích smluv zaměstnanců vymáhajícího věřitele, nevyhovuje předpisu § 54 čís. 3 ex. ř., není-li v něm uvedeno, zda a kterým zaměstnancům takové poplatky jsou předepsány a se jim srážejí čís. 13.571.
- Popsání zájemné viz zástavní právo zákonné.**
- Poručenec**: nezpůsobilost k právním činům viz nesvéprávný.
- Poručenský soud**: příslušnost viz tamže (§§ 109, 111 j. n.).
- Poručník**: proti usnesení rekursního soudu o odměně bývalého poručníka za vedení poručenství ze jmění poručencova, není dovolací recurs přípustný čís. 13.199.
- nestačí všeobecné prohlášení poručníka, že nesouhlasí s důkazem zkouškou krve, nýbrž jest nutné jeho prohlášení, zda souhlasí, či nesouhlasí s odebráním krve žalujícímu dítěti ku provedení tohoto důkazu; není třeba schválení poručníkovou souhlasu nebo nesouhlasu poručenským soudem, jest však nutné, by byly zjištěny i důvody poručníkovou nesouhlasu čís. 13.251.
- bývalému poručníku jest v nesporném řízení uložiti, by složil do soudní úschovy čisté příjmy ze správy jmění poručenstva za dobu poručnictví, určené pravoplatným usnesením poručenského soudu po přezkoumání složených účtů čís. 13.808.
- Pořad práva**: či řízení nesporné viz nesporné řízení.
- **finanční správa**: přípustnost pořadu práva pro nárok proti státu na náhradu škody, již prý zaviniil finanční úřad nesprávným postupem čís. 13.450.
- **státní zaměstnanci**: přípustnost pořadu práva pro nárok pragmatikálního úředníka na bývalých soukromých císařských statcích v Čechách, jenž byl pravoplatným nálezem ředitelství statků degradován a ze služby bez nároku na pensí propuštěn a jenž se domáhá na Československém státu na základě úmluvy mezi republikou Československou a republikou Rakouskou ze dne 30. listopadu 1923 (ratifikované a vyhlášené pod čís. 187 sb. z. a n. na rok 1931) určení, že se jeho propuštění ze služeb na bývalých císařských statcích stalo neprávem a že byl neprávem degradován, a placení pense čís. 13.365.
- nedomáhá-li se zaměstnanec čsl. státních drah ani úpravy, ani opravy služebních příjmů, nýbrž náhrady škody, která prý mu vznikla tím, že ho státní správa železniční proti předpisům dala dříve do výslužby, než uplynul t. zv. »nemocniční rok«, a opodstatňuje-li svou škodu rozdílem mezi obdrženyými požitky odpočivnými a aktivními platy, které měl za dobu »nemocničního roku« dostávat, jde o soukromoprávní nárok, který není přikázán k rozhodování zvláštním zákonem (§ 105 úst. listiny a § 1 zák. čís. 217/1925 sb. z. a n.) úřadům správním čís. 13.457.
- **obec**: bylo-li v době podání žaloby proti obci v Čechách o náhradu škody pro zanedbání místní policie, sice správním úřadem vyřčeno, že obec jest povinna k náhradě škody, napotom však (ještě před vynesením rozsudku prvé stolice), bylo toto rozhodnutí nejvyšším správním soudem pro vady řízení zrušeno a nařizeno nové projednání věci, jest z úřadu zrušiti dosavadní řízení a žalobu odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva čís. 13.162.
- nepřipustnost pořadu práva, domáháno-li se na obci (v Čechách), by učinila zase veřejně přístupnou část veřejné cesty, jež byla usnesením obecního zastupitelstva prohlášená za nepřipustnou, a by nahradila škodu způsobenou zrušením veřejnosti cesty čís. 13.420.
- o tom, zda obec v Čechách učinila opatření, by bylo zabráněno nebezpečí hrozícímu chodcům z přetrženého drátu elektrického vedení pro osvětlování obce, nelze rozhodovati pořadem práva; pokud nárok na náhradu škody

- škody jest odvozován z vadnosti elektrického vedení, jest o něm rozhodovati pořadem práva čís. 13.490.
- zpětného postupu pozentků podle § 21 zák. čís. 88/1920 nelze se na Pražské obci domáhati pořadem práva čís. 13.589.
- pro nárok na náhradu škody osoby třetí proti činovníkům obce pro jednání, která předsevzali ve věcech úředních, nebo proto, že nekonalí povinnosti jim přikázané, jest pořad práva přípustný, nemá-li čin úřední osoby povahu správního nálezu, nýbrž odvozuje-li se nárok z okolnosti, která jen souvisí s obstaráváním veřejných funkcí, nebo odvozuje-li se nárok z nějakého opomenutí v tomto oboru; zprávy obecního úřadu ve smyslu § 255 odst. (4). zák. čís. 221/1924 v doslovu zák. čís. 184/1928, nejsou nálezy správními v uvedeném smyslu čís. 13.763.
- nepřipustnost pořadu práva, domáháno-li se na obci v Čechách náhrady škody z důvodu, že ustanovila za bezpečnostního strážníka osobu nezdatnou a že ho přes zákaz ozbrojila střelnou zbraní čís. 13.772.
- **okres**: na okresu nelze se domáhati pořadem práva náhrady škody za tělesné poškození pádem s okresní silnice do vodního průtoku, ježto prý okres neučinil opatření, by bylo lze silnice bez závady používatí čís. 13.441.
- přípustnost pořadu práva, domáháno-li se na okresu náhrady škody, ježto okres, prováděje práce kanalisační a stavbu silnice, zanedbal povinnou opatrnost, které musí dbáti každý, kdo provádí kanalisační práce nebo stavbu silnice čís. 13.752.
- **pozemková reforma**: nárok na zaplacení nedoplatku kupní ceny za pozemky, jež žalobce ze svého velkého pozemkového majetku z příkazu Státního pozemkového úřadu a za jeho účastenství (schválení) žalovanému prodal, jest nárokem soukromoprávním a patří na pořad práva čís. 13.583.
- **voda**: přípustnost pořadu práva, domáháno-li dodržení smíru uzavřeného při vodoprávním komisionálním řízení čís. 13.785.
- dohoda o náhradě škody, způsobené zabezpečovacími opatřeními z důvodů veřejných (§ 222 horn. zák.) nepřestává býti úkonem soukromoprávním tím, že k ní došlo při vodoprávním řízení, ani tím, že byla pojata do koncesní listiny čís. 13.975.
- **pojišťovací soudnictví**: přípustnost pořadu práva pro nárok pojištěnce proti Okresní nemocenské pojišťovně na náhradu škody, ježto se zdravotní stav pojištěncův zhoršil tím, že nebyl uznán nemocným čís. 13.496.
- domáhá-li se okresní nemocenská pojišťovna náhrady škody proto, že žalovaný zaměstnavatel vydal zaměstnanci neoprávněně lístek k lékaři v době, když již v zaměstnání u něho nebyl, věda, že jest zaměstnán jinde u rolníka, kde mu příslušel nárok proti zemědělské nemocenské pojišťovně, jde o nárok podle třicáté hlavy obecního občanského zákona, jenž nenáleží k příslušnosti mimořádných soudů zřízených podle zák. čís. 221/1924, nýbrž před řádné soudy čís. 13.568.
- poměr mezi státem, jeho klinikou a okresní nemocenskou pojišťovnou, která poukázala ošetřovance do klinického ošetřování, je poměrem soukromoprávním; pro žaloby z tohoto poměru je výlučně příslušným pojišťovací soud (§ 216 zákona) čís. 13.652.
- žaloba, již se domáháno výroku, že exekuce je nepřipustná, ježto výměr Všeobecného pensijního ústavu tvořící exekuční titul byl zrušen výměrem zemského úřadu, jest žalobou podle § 39 čís. 5 ex. ř., pro niž jest pořad práva přípustný čís. 13.766.
- přípustnost pořadu práva pro žalobu pojištěnce na vedoucího lékaře nemocenské pojišťovny zaměstnanců a zřizenců hlavního města Prahy o náhradu škody z důvodu, že žalovaný jednak porušil svou služební povinnost, nepředloživ, ač opětovně vyzván, zaměstnavateli lékařské vysvědčení o žalobcově nemoci, čímž zaviniil jeho propuštění ze služby, jednak že špatnou

diagnosou znemožnil žalobci další léčení a podporu od nemocenské pojistovny č. 14.020.

- **čl řízení exekuční:** jde-li jen o způsob provedení odděleného bydlíště neb jen o doplnění usnesení o povolení odděleného bydlíště co do způsobu jeho provedení, nelze se domáhati řešení těchto otázek rozsudkem ve zvláštním sporu se všemi důsledky rozsudku, nýbrž jen v řízení o prozatímním opatření jako jeho součástí; lhotejně, že manžel dodatečně slíbil manželce, že z povoleného odděleného bydlíště nevyvodí důsledky, bude-li se manželka slušně chovati, a že je nyní mezi manželi sporné, zda se manželka slušně chovala čili nic č. 13.864.

Pořadí: poznámka viz knihovní poznámka.

- knihovní viz dražba vnučená nemovitosti.
- vyhrazené podle § 37 III. dílčí nov. viz knihovní poznámka výhrady pořadí.

Pořádkový trest viz trest pořádkový.

Pořízení poslední: žaloba o jeho neplatnost viz tamže.

- není třeba, by u soudu byla podržena a uschována celá kniha, v níž na několika místech je napsáno poslední pořízení; stačí, uloží-li se u soudu právě jen listy, jež obsahují poslední pořízení; nepotřebuje-li soud obsahu knihy (památníku) k výkladu poslední vůle zůstavitelovy, má povinnost ji vrátiti předkladateli, aniž by potřeboval řešiti otázku, zda předkladateli kniha skutečně do vlastnictví patří, čili nic; není věci soudů řešiti otázku, zda má obsah knihy význam památkový nebo paleografický č. 13.255.
- předpis § 580 obč. zák. nevztahuje se jen na případ, kde zůstavitel neumí psáti, nýbrž i na případ, kde zůstavitel jest neschopen psáti pro tělesnou vadu č. 13.542.

Posloupnost dědická viz dědická posloupnost.

Postih: směnečný viz směnka (§ 64 směn. zák.).

Postoupení věci jinému soudu (§ 261 odst. 6 c. ř. s.): vyloučení strany z dalšího přednesu podle § 442, druhý odstavec, c. ř. s. k návrhu přítomného odporce předpokládá, že návrh byl učiněn u soudu příslušného k projednání a rozhodnutí rozepře; prohlásil-li se po podání onoho návrhu soud nepřislušným a postoupil-li žalobu podle § 261, šestý odstavec, c. ř. s. příslušnému soudu, pozbyl návrh podkladu a k tomu, by mu mohlo býti vyhověno, musel by býti znovu přednesen před příslušným soudem, arcí za podmínek § 442, druhý odstavec, c. ř. s. č. 13.823.

- byl-li spor postoupen krajským soudem na Slovensku podle § 182 a) o s. p. v doslovu čl. III č. 8 zák. č. 23/1920 sb. z. a n., krajskému soudu v historických zemích, nelze přípravný spis podaný u krajského soudu na Slovensku, v němž byly námítky ve věci samé, považovati za žalobní odpověď, a jest na krajském soudu v historických zemích, by určil žalovanému lhůtu k žalobní odpovědi; při vynesení rozsudku pro zmeškání podle § 398 c. ř. s. nebyl krajský soud v historických zemích oprávněn přihlídnouti k přípravnému spisu podanému u krajského soudu na Slovensku, jehož obsah nebyl přednesen č. 13.882.

Postup pohledávky: vykonatelné; prákaz podle § 9 ex. ř. viz exekuce.

- — převod směnek směnečnoprávním odevzdáním působí jen převod abstraktního směnečnoprávního nároku, není však o sobě ještě postupem nároku z právního důvodu, který by byl občansko-právním valutovým podkladem směnečného závazku; na právním poměru smluvních stran se nic nezměnilo, a mohl by dlužník namítati svému věřiteli zánik jeho obecnoprávní pohledávky jen, kdyby uhradil dluh směnečnému věřiteli; zůstala namně nedotčena práva obecnoprávního věřitele, jež mu vyplynula ze záručního prohlášení, týkajícího se obecnoprávního poměru; šlo o jeho zajištění jednak jako věřitele, z obecnoprávního poměru, jednak jako osoby zavázané postihem z převodu směnek č. 13.278.

- — ku platnému postupu pohledávky není třeba, by postupník měl za postupitelem pohledávku v téže výši jako jest postoupená pohledávka č. 13.282.

— — **pokud jde o něj:** byl-li převzat nárok dědice na pozůstalost bez příslušných povinností, nejde o kup dědictví podle § 1278 obč. zák., nýbrž o postup nároku ve smyslu § 1392 obč. zák. č. 13.282.

- — v prohlášení manžela, jimž projevuje souhlas s tím, aby jeho manželce byla až do rozvodu manželství vyplácena část jeho pense, nelze spatřovati postup (cesi) č. 13.474.

— — zřídil-li vlastník pronajaté věci k ní jinému právo požívání, postoupil mu i nárok proti nájemci na vybírání činže a vedlejších poplatků č. 13.794.

- — **předmětem** platného postupu může býti i nárok dědice na pozůstalost, třebaže není ještě jisto, jakým způsobem a v jaké výši tento nárok dojde uskutečnění č. 13.282.

— — **zpravení o postupu** pohledávky, jež by vylučovalo oprávnění postoupeného dlužníka platiti postupujícímu věřiteli, musí býti jasné a spolehlivé; nemůže-li dlužník z oznámení bezpečně seznati, zda jde o postup, či jen o zmocnění anebo o poukaz ve smyslu § 1400 obč. zák., nenastává účinek § 1396 obč. zák. č. 13.474.

— — **účinek:** u pracovních soudů nemůže žalovati ten, komu byl nárok ze služebního poměru postoupen č. 13.557.

— — soud příslušný podle § 49 č. 5 j. n. pro postupitele, platí i pro postupníka č. 13.900.

— — příslušela-li žalobci pohledávka v době podání žaloby, nezměnilo se pro rozsudek nic na jeho aktivním oprávnění ke sporu tím, že pohledávku za sporu (zpět) postoupil č. 13.973.

— — **zásada § 1396 obč. zák.** (§ 316 ex. ř.) neplatí, jde-li o realizaci práva nadzástavního smluvně nabytého v důvěře v pozemkovou knihu; v takovém případě platí důvěra v pozemkové knihy č. 13.238.

— — uznal-li postoupený dlužník proti poctivému postupníku postoupenou pohledávku a ji dokonce uspokojil, ač věděl, že byla před tím postoupena jinému, byl podle § 1396 obč. zák. povinen ho uspokojiti jako svého věřitele a nemůže to, co mu splnil, požadovati podle § 1431 obč. zák. zpět č. 14.021.

— — **zákaz postupu** smluvený pohledávky působí i proti třetím osobám a jeví účinky i proti postupníku, jenž o něm nevěděl; zákazu postupu může se však dovolávati jen postoupený dlužník, nikoliv věřitel, který postup sám provedl, a důsledkem toho ani věřitel postupitele, jemuž byla postoupená pohledávka zabavena a přikázána k vybrání č. 13.824.

— — **služebnosti:** služebnost užívání nelze postoupiti č. 13.059.

— — služebnost požívání lze postoupiti a na základě postupní listiny knihovně převésti č. 14.059.

Posudek znalecký viz znalec.

Poškozenci váleční viz váleční poškozenci.

Poškození viz náhrada škody.

Pošta: zaměstnanci viz zaměstnanci státní.

— — byl-li dopis podle § 67 vyr. ř. dodán do zamykací schránky dlužníka (§ 144 poštov. řádu č. 317/1916), jest již od této doby počítati běh osmidenní dodatečné lhůty, nikoliv teprve ode dne, kdy si dlužník dopis skutečně zvedl č. 13.689.

Poštovní spořitelna: nelze povolit exekuci na právo povinného, aby mu poštovní spořitelnou byly vydány peníze, které dojdou na jeho šekový účet č. 13.553.

— — poštovní spořitelna v Praze není dlužníkem náhradové pohledávky, nýbrž dlužníkem této pohledávky jest jediné československý stát č. 13.665.

Pouliční elektrická dráha v Brně viz Brno.

Povinné ručení: pojištění proti němu viz pojištění smluvní.
— jinak viz automobilový zákon, náhrada škody drahou.

Povinný díl viz díl povinný.

Povolení exekuce viz exekuce.

Pozemková kniha viz kniha pozemková.

reforma: nárok na zaplacení nedoplatku kupní ceny za pozemky, jež žalobce ze svého velkého pozemkového majetku z příkazu Státního pozemkového úřadu a za jeho účastenství (schválení) žalovanému prodal, jest nárokem soukromoprávním a patří na pořad práva čís. 13.583.

1. záborový zák. (čís. 215/1919):

— ke konkursní podstatě patří i nemovitosti úpadce zabrané státem podle záborového zákona čís. 13.802.

— kupní smlouva o zabraném majetku, sjednaná ještě za platnosti § 7 zák. čís. 215/1919 v původním doslovu jest platná, avšak uzavřená pod rozvazovací podmínkou čís. 13.854.

2. přidělový zákon (č. 81/1920):

— jde o případ § 1409 obč. zák., bylo-li nedflu nabyto způsobem odvozeným čís. 13.515.

— provedl-li ten, kdo koupil přidělový statek, opravy (adaptace) obytného stavení dřívě, než bylo rozhodnuto St. poz. úřadem o schválení koupě, nebyl bezelstným držitelem statku čís. 13.870.

3. náhradový zákon (čís. 329/1920):

— soud nemůže přiznati k odpočtu namítanou vzájemnou pohledávku z důvodu odškodnění podle § 75 náhr. zák., pokud se týče z důvodu příspěvku podle § 7 vl. nař. čís. 305/22 v doslovu vl. nař. čís. 192/24 dokud není ještě učiněno konečné rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o této pohledávce čís. 13.583.

— poštovní spořitelna v Praze není dlužníkem náhradové pohledávky, nýbrž dlužníkem této pohledávky jest jedině československý stát čís. 13.665.

— bylo-li v dohodě o splatnosti přejímací ceny jinak ujednáno, než stanoví § 61 náhr. zák., jest stát ujednáním vázán čís. 13.665.

— ze zákona náhradového ani ze zákona úvěrového nelze dovoditi splatnost požadovaného nedoplatku teprve, až bude splacena úvěrová pohledávka poskytnutá přidělcům, jejichž pozemků se netýká zažalovaný nedoplatek čís. 13.665.

— vlastník zbytkového statku, stíženého patronátem, vážnoucím původně na celém velkostatku, jest oprávněn usnesení o rozvrhu přejímací ceny za část velkostatku, převzatou Státním pozemkovým úřadem, odporovati v tom, že uhražovací jistina vypadající z přejímací ceny na patronát byla pryč stanovena podle dohody mezi Státním pozemkovým úřadem a bývalým vlastníkem převzatých nemovitostí čís. 13.858.

— bez souhlasu Státního pozemkového úřadu jako účastníka řízení o rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek a jako osoby, jež z vydaného a již pravoplatného rozvrhového usnesení nabyta práv, nelze dodatně rozvrhové usnesení změnit čís. 13.859.

— při rozvrhu přejímací ceny za zabraný majetek nelze použiti předpisů §§ 56 a 234 ex. ř. čís. 13.859.

— do nároku na pensí proti majiteli zabraného velkostatku jest započítati drahotní přídavek k invalidnímu důchodu, poskytovanému zaměstnanci Všeobecným pensijním ústavem, byly-li drahotní přídavky podle norem na velkostatku započítatelné nebo z pensí obvykle sráženy, a starobní

důchod, jež pobírá zaměstnanec od fondu pro zaopatření zaměstnanců velkostatku čís. 13.872.

— pachtýř na zabraném majetku, jenž byl na základě pravoplatné výpovědi exekučně vyklizen, nemůže se domáhati náhrady škody, způsobené mu pryč Státním pozemkovým úřadem a majitelem velkostatku tím, že mu nesprávně byla dána Státním pozemkovým úřadem výpověď, že byl nesprávně vyklizen a že Státní pozemkový úřad uzavřel s majitelem velkostatku dohody protiprávně na jeho úkor a bez zřetele k zákonům o pozemkové reformě čís. 13.894.

4. malý přidělový zákon (čís. 93/1931):

— pokud jest i za platnosti Malého přidělového zákona zapotřebí svolení Státního pozemkového úřadu k dražbě přidělené nemovitosti, třebaže původní jen do zastavení přidělené nemovitosti stanovený zákaz zcizení pozbyl zastavením nemovitosti platnosti čís. 13.570.

Pozemková služebnost viz služebnost.

Poznámka knihovní: podle § 297 a) obč. zák. viz příslušenství.

— jinak viz knihovní poznámka.

Pozůstalost: inventář pozůstalostní viz tamže.

— kup dědictví viz dědictví.

— povinný díl viz díl povinný.

— příslušnost podle § 77 j. n. viz tamže.

— ručení dědice viz dědic.

— zákonu jest cizí instituce projedávatele pozůstalosti čís. 13.191.

— pro pohřební útraty není věřiteli vyhrazeno zástavní právo na pozůstalostním jmění a není úkolem soudu, by se staral o jejich zajištění; totéž platí i o útratách nemoci a o jiných pohledávkách, za něž děti ručí čís. 14.000.

— doručení platební záповědi ohledně vkladu, složeného pro pozůstalost, pozůstalostnímu soudu nebylo nahrazeno tím, že platební záповěď byla doručena Zemské bance v Praze jako úschovně a že tato uvědomila soud o zabavení vkladu; nerozhodné jest, že pozůstalostní soud nařídil bance na její oznámení o zabavení vkladu, by exekuci při depositu poznamenala čís. 14.043.

— **příslušnost tuzemských soudů:** byl-li zůstavitel příslušníkem belgickým, jest projednání pozůstalosti o neknižovní pohledávce zůstavitelově za tuzemským dlužníkem a rozhodování o sporných dědických nárocích přenechati soudu belgickému; opatření podle §§ 137 a 138 nesp. řiz. záleží tu v tom, že soud dá příkaz tuzemskému dlužníku, by neplatil pozůstalosti tak dlouho, až cizozemské úřady rozhodnou o pohledávce čís. 13.554.

— **oprávnění ke sporu a pod.:** byla-li v době, kdy bylo vydáno usnesení povolující exekuci na pozůstalostní nemovitost, pozůstalost již odevzdána jen jednomu z přihlášených dědiců, který se takto stal jediným právním držitelem a naturálním vlastníkem pozůstalostní nemovitosti, bylo usnesení povolující exekuci doručiti jen jemu a nikoliv i ostatním přihlášeným dědicům; tito nejsou oprávněni podati rekurs proti usnesení povolujícímu exekuci; učinili-li tak přece, bylo jejich rekurs odmítnouti čís. 13.657.

— pro nárok z pracovního poměru proti zaměstnavatelově pozůstalosti jest příslušný pracovní soud čís. 13.724.

— působnost opatrovníka, zřízeného neujaté pozůstalosti ve sporu proti ní, nepřestává tím, že se k pozůstalosti přihlásil dědic a že byla jeho dědická přihláška přijata na soud, nýbrž opatrovník zůstává zákonným zástupcem pozůstalosti, dokud přihlášený dědic sám nevstoupí do sporu čís. 14.031.

— **řízení:** není třeba, by u soudu byla podržena a uschována celá kniha, v níž na několika listech je napsáno poslední pořízení; stačí, uloží-li se u soudu právě jen listy, jež obsahují poslední pořízení; nepotřebuje-li soud obsahu knihy (památníku) k výkladu poslední vůle zůstavitelovy, má povinnost ji vrátiti předkladateli, aniž by potřeboval řešiti otázku, zda předkladateli

knihy skutečně do vlastnictví patří, čili nic; není věci soudů řešiti otázku, zda má obsah knihy význam památkový nebo paleografický č.ís. 13.255.

- ve věcech pozůstalostních jest soudci (nikoliv aktuarii) vyhrazeno rozhodovati o sporných otázkách právních; spornou jest věc, když účastník výslovně odporoval návrhu jiného účastníka č.ís. 13.981.
- pozůstalostní soud není oprávněn zkoumati místopřísežné seznání jmění (§ 114 nesp. pat.) v tom směru, zda jest úplné, nýbrž má prozraditi jen o jmění, jak je uvedeno v seznamu, a je odevzdati č.ís. 14.006.
- rozhodnutím nižších soudů, jimž bylo účastníku pozůstalostního řízení odepřeno nahlédnouti do spisů, týkajících se pozůstalosti, byl porušen zákon v § 34 zák. č.ís. 100/1931 a v § 219 c. ř. s. č.ís. 14.006.
- odevzdání: výrokem pozůstalostního soudu, že s jeho hlediska není závady, by část pozůstalosti nebyla vydána dědicům, jest odstraněna závada s hlediska § 28 nař. č.ís. 278/1915 č.ís. 13.512.
- každý z několika dědiců, jimž byla pozůstalost odevzdána, jest oprávněn domáhati se vydání částí cenných papírů na tom, u něhož byly pro pozůstalost složeny č.ís. 13.512.
- pokud jest cenné papíry pokládati za věci dělitelné č.ís. 13.512.
- a exekuce: byla-li povolena exekuce proti pozůstalosti zákazem pozůstalostnímu soudu poukázati jmění dlužné pozůstalosti, ač v den povolení exekuce pozůstalost již neexistovala, byvší pravoplatně ukončena odevzdáním pozůstalosti, nemohla exekuce proti pozůstalosti býti bez dalšího provedena proti dědicí a nenabyl zejména vymáhající věřitel zástavního práva k pozůstalostnímu jmění již odevzdanému dědicí a jsoucimu pro něho v depozitu poručenského soudu a byl poručenský soud oprávněn vydati dědicí veškeré jmění pro něho soudně uschované bez ohledu na exekuci proti pozůstalosti; učinil-li poručenský soud tak, neručí syndikátně, třebaže byl mylného domnění, že jmění nezletilého dědice jsoucí v uschově u poručenského soudu bylo platně zabaveno povolením exekuce proti pozůstalosti č.ís. 13.229.
- a konkurs: v konkursu pozůstalosti jest členům rodiny zůstavitele, kteří s ním žili až do jeho smrti ve společné domácnosti, ponechati v domě patřícím do konkursní podstaty, nezbytné obytné místnosti č.ís. 13.954.

Požární náhrada: převzala-li pojišťovna dosud neúčinná ustanovení § 80 odstavec 1, § 81 prvá věta a § 79 odst. 2 poj. řádu do smluvních ustanovení, jest je vykládati podle smyslu zákonných ustanovení č.ís. 13.219.

- podle § 81 druhá věta poj. ř. může se pojišťovna účelového věnování odškodného kdykoliv vzdáti, učinila-li tak a složila-li odškodné podle § 1425 obč. zák. a § 307 ex. ř. na soudě, platí pro rozdělení zásady §§ 283 až 287 ex. ř., při čemž jest postupovati podle knihovního pořadí (§ 216 ex. ř.), nebylo-li požární náhrada použito k obnově stavby, ježto k ní nedošlo; byla-li však stavba již znovuzřízena, odpadá tento postup a jest požární náhrada, pokud jí ještě nebylo použito, zabavitelná jako každá jiná pohledávka, a pořadí nároků jiných zástavních věřitelů, nemajících knihovni práva, se pak určuje podle § 286 třetí odstavec ex. ř. a příjdou v úvahu jen tyto osoby č.ís. 13.219.
- rozvrh požárních náhrad, složených pojišťovnami k soudu podle § 1425 obč. zák., se děje v řízení nesporném č.ís. 13.336.
- přibral-li první soud, rozvrhuje nejvyšší podání za prodanou nemovitost, do rozvrhové podstaty i požární náhrady, jež byly k soudu složeny podle § 1425 obč. zák. pojišťovnami za shořelé stavení, a rozvrhl takto mezi hypotekární věřitele nejen nejvyšší podání, nýbrž i požární náhrady, aniž o zamýšleném postupu byli účastníci zvaní k rozvrhu nejvyššího podání zpraveni, byla tímto nezákonným postupem porušena zásada o nutnosti slyšeti účastníky před rozhodnutím (§ 41 písm. g) zák. č.ís. 100/31 sb. z. a n.) a řízení jest zmatečné č.ís. 13.336.
- pokud peněžní ústav, který má pohledávku z úvěru proti majiteli nemovitosti a pojistil zařízení a zásoby v této nemovitosti, má zájem na tomto pojištění a uzavřel pojišťovací smlouvu ve vlastní prospěch č.ís. 13.584.

- je-li požární náhrada podle pojišťovacích podmínek sice určena ke znovuzřízení budovy a k doplnění příslušenství, avšak bez donucujícího ustanovení, že jí musí býti použito k tomuto účelu, není podle § 290 č.ís. 2 ex. ř. vyňata z exekuce č.ís. 13.713.
- za pojistnou sumu za pojištěné příslušenství shořelé budovy má nárok hypotekární věřitel, i když příslušenství bylo pojištěno zvláštní pojišťovací smlouvou č.ís. 13.775.

Požítky zaopatřovací viz zaopatřovací požitky.

Poživací právo: opatření opatrovnického soudu, jimž byly otci ponechány úroky na výživu dítěte bez povinnosti klásti účty, jest jen opatřením s hlediska dozoru nad jměním sirotčím a nemůže jim býti poskytnuto poživací právo ke jmění tomu (§ 150, poslední odstavec, obč. zák.) č.ís. 13.759.

- zřídil-li vlastník pronajaté věci k ní jinému právo požívání, postoupil mu i nárok proti nájemci na vybírání činže a vedlejších poplatků č.ís. 13.794.
- služebnost požívání lze postoupiti a na základě postupní listiny knihovně převésti č.ís. 14.059.

Práce přes čas viz doba pracovní osmihodinná.

— ochrana domácího trhu práce viz tamže.

Pracovní doba osmihodinná viz doba pracovní osmihodinná.

- soudy (zák. č.ís. 131/1931): příslušnost: rozhodovati o stížnosti přisedícího pracovního soudu proti nepřiznání ušlého výděлку jest věcí justiční správy č.ís. 13.216.
- příslušnost pracovního soudu nelze získati úmluvou stran, kromě případů uvedených v třetím odstavci § 1 zák. o prac. soudech č.ís. 13.486.
- služební poměr: pracovní soudy nejsou příslušné pro žalobu zaměstnance o náhradu škody proti zaměstnancům téhož zaměstnavatele, opřenou o to, že žalovaní nedbali bezpečnostních ohledů č.ís. 13.453.
- smlouvu kapelníka s majitelem kavárny lze po případě považovati za smlouvu o dílo; nároky z takové smlouvy nelze uplatňovati u pracovního soudu č.ís. 13.557.
- spor bývalého zaměstnance proti bývalému zaměstnavateli o náhradu škody za to, že bývalý zaměstnavatel nedal nebo dal pozdě reference o bývalém zaměstnanci firmám, u nichž se ucházel o místo, nepatří k příslušnosti pracovních soudů č.ís. 13.592.
- k příslušnosti pracovních soudů nenáleží spor ze smlouvy podsudnické, šlo-li podle obsahu smlouvy o činnost samostatného podnikatele č.ís. 13.641.
- pro spor ze služebního poměru pomocného zaměstnance československých státních drah není výlučně příslušným okresní soud, a to ani za platnosti zákona o pracovních soudech č.ís. 13.821.
- spory mezi zaměstnanci a zaměstnavateli o plnění na základě mimo-soudní dohody náležejí k příslušnosti řádných soudů č.ís. 13.892.
- spor advokáta s klientem o zaplacení odměny a výloh nepatří před pracovní soud, jenž projednával původní spor č.ís. 13.896.
- jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, zavázal-li se kapelník k denním hudebním produkcím se svou kapelou v podniku žalovaného za denní plat, stravu a byt, aniž bylo ve smlouvě ustanoveno, že žalovaný vykonává vliv na soubor kapely č.ís. 14.049.
- u pracovních soudů nemůže žalovati ten, komu byl nárok ze služebního poměru postoupen č.ís. 13.547.
- pro nárok z pracovního poměru proti zaměstnavatelově pozůstalosti jest příslušný pracovní soud č.ís. 13.724.
- u pracovního soudu nelze uplatňovati nárok z pracovního poměru proti dědicům zaměstnancovým, jimž byla pozůstalost odevzdána ještě před podáním žaloby č.ís. 13.868.
- pod předpis § 38 zákona nespadá spor, že nález rozhodčího soudu, zřízeného podle kolektivní smlouvy, jest mezi stranami bezúčinný; i po zřízení pracovních soudů (oddělení okresních soudů pro spory pracovní) jest žalobu o zrušení rozhodčího výroku, vydaného rozhodčím

soudem zřízeným kolektivní smlouvou, podati u onoho řádného soudu, který by byl pro rozepře v první stolici příslušný, nebyti smlouvy o rozsudím, a který by byl příslušný, kdyby pro jeho obvod nebyl zřízen ani pracovní soud, ani zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní; jednal-li pracovní soud přes to o takové žalobě, jde o zmatek podle § 28 čis. 3 zák. o prac. soudech čis. 13.883.

— — žalobu o bezúčinnost nálezu rozhodců, na něž bylo rozhodování přeneseno kolektivní smlouvou, nelze podati u pracovního soudu čis. 14.061.

— — v pracovním soudnictví není přípustná delegace jiného soudu z důvodů vhodnosti čis. 14.004.

— — příslušnost k povolání zajišťovací exekuce na základě rozsudku pracovního soudu čis. 13.294.

— — byl-li spor zahájen u řádného soudu dříve, než nabyt účinnosti zákon o soudech pracovních, nebyl pracovní soud oprávněn projednávat věc, třebaže byla u řádného soudu ponechána v klidu a třebaže strany souhlasně navrhly, by věc byla postoupena pracovnímu soudu; projednal-li pracovní soud přes to věc, jde o zmatek podle § 28 čis. 3 zák. o pracovních soudech, třebaže hodnota sporu byla vyšší než 300 Kč čis. 13.486.

— — byl-li pracovní spor zahájen v době od 1. ledna 1932 do 1. září 1932 u okresního soudu, nezměnila na založené již výlučné příslušnosti okresního soudu nic okolnost, že za řízení v první stolici byl pro obvod tohoto okresního soudu zřízen a započal činnost pracovní soud; postoupil-li okresní soud přes to věc pracovnímu soudu, aniž bylo vydáno pravoplatné rozhodnutí, že pro spor jest věcně příslušný pracovní soud, jest jednání před pracovním soudem (před odvolacím soudem ve sporech pracovních) zmatečným podle § 28 čis. 3 zák. o prac. soudech; lhotejno, že strany nečinily námitky proti postoupení sporu pracovnímu soudu a že před ním ve hlavní věci projednávaly čis. 13.930.

— — r ů z n é: zmatečností podle § 28 (1) čis. 3 zák. jest jen, bylo-li pracovním soudem rozhodnuto o věci, jež nenáleží před pracovní soudy, nikoliv též, byl-li pracovní soud věcně nepřislušný; věcně nepřislušným jest pracovní soud pro pracovní spory, o nichž z vůle stran jest rozhodnutí rozhodcům čis. 13.892.

— — usnesení, jímž řádný soud odmítl žalobu a limine fori pro to, že je příslušný pracovní soud, není závazné pro pracovní soud; odmítl-li pak i pracovní soud a limine žalobu pro nepřislušnost a zrušil-li krajský soud k žalobcovu rekursu usnesení pracovního soudu a uložil mu, by žalobu na soud přijal a o ní jednal, neměl žalovaný proti tomuto usnesení rekurs, nebylo mu však zabráněno, by nevzněl námitku nepřislušnosti pracovního soudu čis. 14.050.

— — nebyla-li žaloba o zmatečnost vznesena u pracovního soudu, který v původním sporu rozhodl o věci v první stolici, nýbrž u soudu odvolacího, jest opravný prostředek podati u pracovního soudu jako soudu první stolice; odvolací soud měl opravný prostředek, byl-li podán u něho jako u soudu vyšší stolice, odstoupiti soudu první stolice čis. 13.484.

— — ustanovení § 94, druhý odstavec, i. n. platí jen pro příslušnost soudů řádných, nikoliv i pro příslušnost pracovního soudu čis. 13.896.

— — řízení v první stolici: jest na pracovním soudu, by ocenil spor podle § 27 zákona; tato vada nebyla odstraněna tím, že odvolací soud ustanovil hodnotu předmětu sporu čis. 13.698.

— — zákonem nebyla dotčena čtrnáctidenní lhůta k plnění, jež platí i ve sporech z pracovního poměru před pracovními soudy čis. 13.857.

— — provedl-li pracovní soud ústní jednání bez přísedících, ač jedna ze stran při prvním roku prohlásila, že se jich nevzdává, byla tato zmatečností odčiněna tím, že při pozdějším ústním jednání, konaném již s přísedícími, byly výsledky dosavadního jednání zopakovány čis. 13.458.

- — odvolací řízení: v řízení před odvolacím soudem ve sporech pracovních nelze ani obdobně použití předpisů §§ 461—501 c. ř. s.; neplatí zejména předpisy §§ 482—493 c. ř. s. o ústním odvolacím jednání, nýbrž odvolací soud má konati přelíčení podle všeobecných předpisů o ústním jednání; o sepsání protokolu platí předpisy §§ 207—217 c. ř. s., nikoliv ustanovení § 493 c. ř. s. čis. 13.247.
- — byl-li pracovním soudem ve sporu přes 300 Kč vydán rozsudek pro zmeškání podle §§ 396 a 442 (1) c. ř. s. a v odvolání byl uplatňován jen odvolací důvod zmatečnosti podle § 28 čis. 2 a 4 zák. čis. 131/1931 sb. z. a n. a § 477 čis. 2 a 4 c. ř. s., nelze před odvolacím soudem projednávat celou věc znovu, nýbrž jest na odvolacím soudě, by zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by byla podle zákona projednána procesním soudem; v takovém případě rozhodne odvolací soud o odvolání usnesením v neveřejném zasedání v senátě, jež musí býti složen ze tří soudců z povolání a ze dvou přísedících čis. 13.598.
- — i ve věcech pracovních jest strana vyloučena v odvolacím řízení (§ 33 zákona) s přednesem, jež, nedostavivši se k líčení, zameškala v první stolici čis. 13.705.
- — ustanovení § 29 zákona o patnáctidenní odvolací lhůtě platí jen o odvolání z rozsudku pracovního soudu a o odvolání z rozsudku zvláštního oddělení okresního soudu pro spory pracovní, nevztahuje se však na řízení v pracovních sporech projednávaných před řádnými okresními soudy v místech, kde nejsou v činnosti ani pracovní soudy ani zvláštní oddělení okresních soudů pro spory pracovní čis. 13.342.
- — nedostavil-li se odvolatel k odvolacímu roku ve sporech pracovních, nelze z tohoto důvodu zamítnouti odvolání čis. 13.459.
- — nedostavil-li se jen jedna nebo druhá strana k odvolacímu jednání ve věci pracovní (§ 33 zák.), jest jednání provést se stranou se dostavivší, ač se zřetelem ke všemu tomu, co druhá strana podle obsahu spisů pracovního soudu a po případě také v odvolacím spise byla již uvedla čis. 13.674.
- — v odvolacím řízení ve věcech pracovních jest provésti důkazy zásadně přímo odvolacím soudem (§ 276 c. ř. s.) čis. 13.558.
- — odvolací soud ve věcech pracovních může za základ svému rozhodnutí položit jiný skutkový děj, než byl zjištěn v rozsudku prvního soudu, jen tehdy, projednal-li znovu věc a provedl-li i znovu důkazy čis. 13.311.
- — je vadou odvolacího řízení, přečetli-li odvolací soud v pracovním sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč svědecké protokoly, ač prvý soud téměř všechny svědky vyslechl přímo, a učinil-li pak na tomto podkladě odchýlná skutková zjištění; lhotejno, že strany souhlasily při odvolacím řízení s přečtením protokolů čis. 13.865.
- — rozhodnutí: dospěl-li odvolací soud ve sporu přes 300 Kč k závěru, že žalobní nárok jest důvodem po právu, měl o žalobní žádosti a o žalobcově odvolání rozhodnouti rozsudkem, nebyl však oprávněn, aby usnesením zrušil rozsudek pracovního soudu a vrátil věc do první stolice k dalšímu jednání a novému rozhodnutí o žalobním nároku čis. 13.467.
- — uznal-li odvolací soud odchýlně od prvního soudu, že zažalovaný nárok jest po právu, byl povinen vypořádati se s nároky namítanými žalovaným k započtení a řešiti otázku, zda a pokud žalobní nárok započtením vzájemných pohledávek žalovaného zanikl; tomu nebránilo, že první soud v důsledku svého právního názoru o nich nejednal, stačí, že byly předneseny v řízení před prvním soudem namítány čis. 13.467.
- — ve sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč není odvolací soud oprávněn konati ústní odvolací jednání podle § 486 c. ř. s. a zrušiti rozsudek prvního soudu podle § 496 čis. 2 c. ř. s. čis. 13.483.
- — odvolací soud ve věcech pracovních není oprávněn, ve sporu o hodnotu vyšší než 300 Kč zrušiti rozsudek prvního soudu a vrátiti věc pra-

- — covnímu soudu k dalšímu jednání a k novému rozhodnutí čis. 13.561.
- — strany nemohou se vzdátí přisedících při ústním odvolacím jednání; jest zmatečností, jednal-li odvolací soud bez účasti přisedících čis. 13.458.
- — jde o zmatečnost podle § 477 čis. 2 c. ř. s., rozhodl-li samosoudce o žalobě pro zmatečnost, podané u odvolacího soudu ve věcech pracovních čis. 13.484.
- — o odvoláních z rozsudků okresních soudů, příslušných pro spory pracovní podle § 42 zákona, neplatí předpis § 32 zákona, nýbrž rozhoduje o nich senát složený podle § 7 j. n. čis. 13.716.
- — **dovolací řízení:** ani v pracovních sporech nejsou novoty v dovolacím řízení přípustné čis. 13.274.
- — nezabýval-li se pracovní soud dosud námitkami žalovaného ve věci samé, jest zrušiti nejen rozsudek odvolacího soudu, nýbrž i rozsudek prvního soudu a vrátiti věc pracovnímu soudu, by se obíral ostatními námitkami žalovaného proti žalobnímu nároku a pak znovu rozhodl čis. 13.378.
- — dovolacímu soudu jest z úřadu přihlednouti i k nevytýkané zmatečnosti, která se sběhla v řízení u pracovního soudu čis. 13.458.
- — dovolání ve věcech pracovních, jež neobsahuje dovolací návrh, jest odmítnouti čis. 13.493.
- — **přípustnost stížnosti:** proti usnesení odvolacího soudu ve sporech pracovních, jimž bylo rozhodnuto o námitce nepřislušnosti pracovního soudu, není přípustný dovolací rekurs ani v otázce útrát čis. 13.347.
- — do usnesení odvolacího soudu (ve sporech pracovních), jimž byl zrušen rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením, počínajíc doručení žaloby, ježto podle názoru odvolacího soudu byla doručena nepravému žalovanému, a prvnímu soudu bez výhrady pravomoci bylo nařízeno, by zahájil jednání s pravým žalovaným, — není přípustným rekurs, a to ani toho, komu byla žaloba neprávem doručena čis. 13.637.
- — ve věcech pracovního soudnictví nemusí býti rekurs, a to ani rekurs k nejvyššímu soudu, podepsán advokátem čis. 13.744.
- — usnesení, jimž řádný soud odmítl žalobu a limine fori pro to, že je příslušný pracovní soud, není závazné pro pracovní soud; odmítl-li pak i pracovní soud a limine žalobu pro nepřislušnost a zrušil-li krajský soud k žalobcovu rekursu usnesení pracovního soudu a uložil mu, by žalobu na soud přijal a o ní jednal, neměl žalovaný proti tomuto usnesení rekurs, nebylo mu však zabráněno, by nevznesl námitku nepřislušnosti pracovního soudu čis. 14.050.
- Pragmatika služební** viz zaměstnanec obecní, státní.
- Praha:** příslušnost podle zák. čis. 4/1918 sb. z. a n. viz tamže.
- zpětného postupu pozemků podle § 21 zák. čis. 88/1920 nelze se na Pražské obci domáhati požadem práva čis. 13.589.
- Právní moc:** formální knihovního zápisu a odpor podle § 213 ex. ř. čis. 13.188, 13.192, 14.007.
- **osobnost** viz osoba právnická.
- **otázka** viz otázka právní.
- **zájem** viz žaloba určovací.
- **zástupce:** plná moc viz tamže.
- **jinak** viz advokát.
- Právnická osoba** viz osoba právnická.
- Právo chudých:** úkol zástupce chudých, ustanoveného pro žalobu pro spor u určitého soudu, skončil pravoplatným odmítnutím žaloby pro nepřislušnost tohoto soudu; bylo na žalobci, by si pro spor u příslušného soudu opatřil nového zástupce chudých, a zařídil, aby žaloba včas (§ 232, třetí odstavec, c. ř. s.) byla podána u příslušného soudu čis. 13.166.
- — zástupce chudých, zřízený ve sporu žalujícímu dítěti, není oprávněn projevit jménem žalujícího dítěte nebo poručníka nesouhlas s odebrá-

- — nim krve dítěte, nýbrž může tak učiniti jen poručník sám čis. 13.251.
- — byl-li rekurs v nesporném řízení podán u jiného soudu než u soudu první stolice; pokládá se za den podání den, kdy rekurs došel soudu první stolice; odchylka neplatí ani pro chudou stranu, pro niž byl rekurs ve lhůtě § 36 zákona čis. 100/1931 sb. z. a n. protokolárně sepsán u soudu jejího bydliště čis. 13.377.
- **kontrolní** viz kontrolní právo.
- **předkupní** viz předkupní právo.
- **uživací** viz uživací právo.
- **volby** (čl. 354 obch. zák.) viz smlouva kupní.
- **zadržovací** viz zadržovací právo.
- **zástavní** viz zástavní právo.
- Pravomoc rozsudku, usnesení** viz rozsudek (§ 411 c. ř. s.).
- Pravověrečníci:** »Budějovičtí pravověrečníci, měšťanský pivovar založený roku 1795« jsou osobou právnickou, založenou na podkladu soukromoprávním čis. 14.030.
- soukromoprávní povahy jest i zákaz čepovati cizí pivo pod ztrátou nároku na várečné; pro přestouplého podílníka jest tento zákaz stanov závazný bez ohledu na to, zda byl či nebyl vložen do pozemkové knihy jako reální břemeno na pravověrečných domech čis. 14.030.
- zákaz čepovati cizí pivo v pravověrečném domě pod ztrátou várečného odpovídá účelu pravověrečného společenstva čis. 14.030.
- Prázdňiny soudní:** konání roku v neferiálních sporech o soudních prázdninách není zmatečností podle § 477 čis. 4 c. ř. s.; jde jen o porušení předpisu, upravujícího řízení, jež bylo zhojeno tím, že nebyla učiněna výtka podle § 196 c. ř. s. čis. 13.435.
- nejde o věc prázdninovou (§ 224 čis. 7, nový doslov, c. ř. s.), domáhá-li se spolek na svém zvoleném funkcionáři náhrady škody, kterou jako takový spolku způsobil čis. 13.432.
- ustanovení § 224 čis. 8 c. ř. s., nový doslov, platí o sporech, které podle § 49 čis. 7 j. n. náležejí, nehledíc k hodnotě předmětu sporu, před okresní soudy; takovým sporem není, domáhá-li se hostinský na hostu zaplacení dluhu za odebrané zboží (pokrmu a nápoje) čis. 13.575.
- Prejudiciální otázka** viz otázka předurčující.
- Preklusivní lhůta** viz lhůta.
- Premie pojišťovací** viz pojišťovací premie.
- Prenotace** viz knihovní záznam.
- Presentace směnky** viz směnka.
- Presumptivní plná moc** viz plná moc presumptivní.
- Privilegium soudcovské** podle § 6 adv. ř. viz advokát.
- Prvilegované námitky** viz pořad práva, příslušnost, rozepře zahájená, rozsouzená.
- Pro tentokrát:** pokud není třeba ve výroku rozhodnutí uvést, že se žaloba zamítá pro tentokrát čis. 13.989.
- Procesní plná moc** viz plná moc.
- **zmocněnec** viz advokát.
- **způsobilost** viz způsobilost ke sporu.
- Prodávatel** viz smlouva kupní.
- Prodej dražbou** viz dražba.
- — neoddělené úrody za vnučené správy nepřípustný čis. 13.172.
- **z volné ruky** (§ 280 ex. ř.): o nabytí věci prodejem z volné ruky (§ 280, první odstavec, ex. ř.) platí předpisy §§ 423 a násl. obč. zák.; kupitel nenabývá tu vlastnictví již usnesením exekučního soudu, že se přijímá jeho návrh, by z volné ruky převzal zabavené věci za odhadní cenu, nýbrž teprve odevzdáním čis. 13.224.
- **podle čl. 310 obch. zák.:** provéstí rozvrh výtěžku za věci prodané v exekuci (§ 327, čtvrtý odstavec, ex. ř.) a učiniti opatření o tom, co se má státi s výtěžkem docíleným v nesporném řízení podle čl. 310 obch. zák., náleží soudu, jež výtěžek prodejem získal čis. 14.064.

Prodejna: i při označování prodejen jest užívati plného znění firmy, nikoliv jen jeho části, třebaže částečné znění firmy měl majitel chráněno jako známku; tento souhlasný názor nižších soudů není v rozporu se zákonem č. 13.614.

Prodejové řízení: § 3 zák. č. 1/1933, jímž byla lhůta jednoho roku, stanovená druhým odstavcem § 256 ex. ř., prodloužena na dva roky, nelze použít, uplynula-li již lhůta podle původního doslovu druhého odstavce § 256 ex. ř. v době nabytí účinnosti zákona č. 1/1933 sb. z. a n. č. 13.163.

Prodloužení v plnění: vyrovnací kvoty viz vyrovnání.

— pojistné premie viz pojištění smluvní.

— kupní smlouvy viz smlouva kupní.

— ustoupení od smlouvy (§§ 918 a násl. obč. zák.) viz smlouva.

— bylo-li umluveno placení efektivně v anglických librách a byl-li dlužník v prodlení s placením, má věřitel nárok, aby se mu dostalo tolik, kolik mu přišlo do den splatnosti, bylo-li placeno podle kursu v den placení a nikoli podle vyššího kursu v den splatnosti č. 13.572.

Prodloužení nájmu viz smlouva nájemní a pachtovní.

Projednáni pozůstalosti viz pozůstalost.

Projednávatel pozůstalosti: zákonu jest tato instituce cizí č. 13.191.

Projev vůle: konkludentním činem viz čin konkludentní.

Prokura: třebaž prokurista společenstva byl ustanoven neprávem usnesením představenstva a dozorčí rady, může třetí osoba, bylo-li zřízení prokuristy veřejně oznámeno zápisem do společenstevního rejstříku, spoléhati na takové prohlášení obchodníka učiněné k veřejnosti, zejména neodvolalo-li společenstvo po více let toto prohlášení a trpělo-li, aby zapsaná osoba vystupovala jako prokurista a podpisovala za ně listiny č. 13.624.

Prokuratura finanční viz finanční prokuratura.

Prokurista: prokurista vykonává zaměstnání ve smyslu zák. č. 39/1928; lhotejno, že činnost prokuristy tuzemské firmy jest omezena na vedení prodejny v cizině č. 13.564.

Promlčení: přednostního práva viz dražba vnucená nemovitosti (§ 216 č. 2 ex. ř.).

— podle § 19 poj. ř. viz pojištění smluvní.

— podle § 20 (2) zák. č. 44/1928 viz ochrana nájemců.

— vlastnické právo k pozemku se nepromlčuje tím, že nebylo po promlčení dobu vykonáváno plným rozsahem a nevydržuje se na prospěch toho, kdo na pozemku konal vedle vlastníka držební úkony, třebaže tyto úkony svým významem a obsahem daleko převyšovaly ony úkony, jimiž se spokojil a na něž se obmezil vlastník č. 13.245.

— byla-li věc dodána a přijata, jde o náhradu škody z bezprávného činu, nikoliv z porušení smlouvy, tvrdí-li kupitel, že mu vzešla škoda z vadnosti dodané věci; tento kupitelův nárok se promlčuje ve lhůtě tříleté č. 13.305.

— byla-li pachtovní smlouva uzavřena na více let, počíná promlčení námitky zkrácení přes polovici obecné ceny již uzavřením pachtovní smlouvy č. 13.473.

— nárok na zaplacení kupní ceny za dobytek dodaný v provozu zemědělství se promlčuje v tříleté lhůtě § 1486 č. 2 obč. zák. č. 13.555.

— promlčení nároku na náhradu škody (úrazem oka) počíná teprve propuštěním poškozeného z nemocničního ošetřování, byl-li mu teprve tehdy znám rozsah a výše jeho škody č. 13.603.

— pokud promlčení úroků nevedí, že pohledávka byla uplatňována ve sporu započtením č. 13.853.

— nárok na vrácení užitek (§ 1447 obč. zák.), které měl kupitel z nesložení kupní ceny, a jenž záleží v tom, že nezaplátil z ní umluvené úroky, ač sám bral užitek z odevzdaných nemovitostí, nepodléhá tříletému promlčení č. 13.853.

— k tomu, by bylo odepřeno povolení exekuce k vydobytí výživného pro promlčení, nestačí, že z exekučního návrhu jest patrné, že vyživovací splátky, jež mají býti vydobyté, byly dospěle před více než třemi léty č. 13.891.

— ujednal-li zaměstnavatel se zaměstnanci, že příspěvky k nemocenskému pojištění, pokud mají býti zapraveny zaměstnanci, budou zaměstnavatelem ukládány pro každého jednotlivého zaměstnance na vkladní knížku a že příslušná částka může býti zaměstnancem požadována teprve při vystoupení ze služby, jest posuzovati nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na vydání příslušné částky i s úroky za nárok z poměru mandátního a nevztahuje se na ustanovení § 1486 č. 5 obč. zák. č. 13.999.

— nárok pojistitele proti pojistníku na náhradu (§ 1042 obč. zák.) toho, co pojistitel vyplatil poškozenému za pojistníka, který měl tuto částku podle pojišťovací smlouvy proti zákonné povinnosti ručebně platiti ze svého, promlčuje se ve třech letech č. 14.009.

— **stavení:** u pohledávky, která vůbec nebyla přihlášena k vyrovnání dlužníka, není promlčení vyrovnacím řízením staveno č. 14.009.

— **pretržení:** ve sporu bylo řádně pokračováno (§ 1497 obč. zák.), ač bylo řízení ponecháno delší dobu v klidu, stalo-li se tak proto, že bylo vedeno trestní řízení, jež mělo podstatný vliv na rozhodnutí sporu a jež nebylo v době, kdy byl podán návrh na znovuzahájení řízení, ještě skončeno č. 13.378.

Pronájem viz smlouva nájemní a pachtovní.

Propadná lhůta viz lhůta.

Propachtování: neoddělené úrody za vnucené správy jen veřejnou dražbou, nikoliv z volné ruky č. 13.172.

— vnucené viz pacht vnucené.

Propinační závazek viz pivo.

Propuštění obchodního pomocníka viz obchodní pomocník.

— jinak viz smlouva služební.

Prorogace viz příslušnost (§ 104 j. n.).

Prosbá žalobní viz žaloba.

Protest směněný viz směnka.

Protokol o doložkách o rozsudím: ze dne 24. září 1923 (č. 191 sb. z. a n. z roku 1931) nabyt mezinárodní působnosti (účinnosti) pro Československou republiku teprve 7. listopadu 1931) č. 13.230.

Protokol soudní: v řízení před odvolacím soudem ve sporech pracovních platí o sepsání protokolu předpisy §§ 207—217 c. ř. s., nikoliv ustanovení § 439 c. ř. s. č. 13.247.

— byl-li rekurs v nesporném řízení podán u jiného soudu než u soudu první stolice, pokládá se za den podání den, kdy rekurs došel soudu první stolice; odchylka neplatí ani pro chudou stranu, pro niž byl rekurs ve lhůtě § 36 zákona č. 100/1931 sb. z. a n. protokolárně sepsán u soudu jejího bydliště č. 13.377.

Provise: samostatnému podnikateli (obchodnímu jednateli) nepřislouší nárok na provisi z obchodu nevyřízeného č. 13.751.

— obchodního pomocníka viz obchodní pomocník.

— sprostředkovatele viz smlouva sprostředkovatelská.

— tabáční viz trafika.

Provozní podnikatel (§ 1 odst. 3 aut. zák.) viz automobilový zákon.

Provozovna velká viz ochrana nájemců.

Prozatímní opatření: k zajištění výživného viz výživné (alim. zákon).

— k zajištění nároku z nekalé soutěže viz soutěž nekalá.

— dokud trvá prozatímní opatření příkazem vydání ohrožené straně součástí zařízení podniku a příkazem zdržení se jednání, které by ohrožovalo provoz podniku nebo kterým by se na zařízení něco měnilo, nelze povolití odpůrci prozatímní opatření úschovou součástí zařízení onoho podniku č. 13.518.

— povolení prozatímního opatření nelze odepřít jen proto, že by povolením byly dotčeny zájmy třetích osob č. 13.847.

— domáháno-li se tímž návrhem prozatímního opatření jednak k zajištění peněžitého nároku, jednak k zajištění nepeněžitého nároku (vyloučení odpůrce z veřejné obchodní společnosti), musí konečný návrh na prozatímní

- opatření býti přizpůsoben těmto od sebe odlišným nárokům a musí v něm přesně, způsobem veškeru pochybnost vylučujícím býti určen prostředek k zajištění každého z nároků zvlášť; není věci soudu, by souhrnný návrh pro oba tyto nároky teprve sám vymezoval a rozděloval a volil zákonem přípustný prostředek k zajištění toho kterého nároku č. 13.885.
- § 379 ex. ř.: nebezpečí je osvědčeno, odstranil-li nájemce z nájemní místnosti mouku zájemně popsanou, třebaže ji nahradil jinou moukou ve stejném množství č. 13.847.
 - zajišťovací prostředky: k zajištění peněžité pohledávky jest nepřijatelné prozatímní opatření soudní záповědi odpůrci, by úrodu a les způsobily ke kácení ze svého statku neprodal a nedal je do zástavy č. 13.644.
 - povolení uschování podle § 379 č. 1 ex. ř. nevadí, že jde o věci podléhající zkáze; podle okolností může býti nařizeno i zcizení předmětu stížného zatímním opatřením, lze-li tímto způsobem zabrániti, by účastníci nebyli poškozeni č. 13.847.
 - § 381 ex. ř.: prozatímním opatřením může býti zmocněn jeden ze dvou likvidátorů, společníků veřejné obchodní společnosti v likvidaci, oprávněných jen společně zastupovati, k samostatnému zastupování společnosti v určitém sporu, zdráhá-li se druhý likvidátor, společník, provésti tento spor č. 13.770.
 - prozatímní opatření ústředního výboru sdružení odborových organizací proti funkcionářům rozpuštěné odbočky; z úřadování funkcionářů může vzniknouti škoda, odporuje-li vedení odbočky stanovám, což přezkoumati jest věcí valné hromady ústředí a dozorčích úřadů č. 14.044.
 - § 382 č. 8 ex. ř.: bylo-li manželu již pravoplatně povoleno prozatímní opatření odděleného bydlíště, při čemž bylo manželce zároveň soudem nařizeno, by do čtrnácti dnů pod exekuci vyklidila společný byt, nemůže se manželka, dokud trvá tento stav, domáhati se své strany znovu odděleného bydlíště č. 13.358.
 - nárok manželky na zatímní výživné není vyloučen tím, že soud povolil manželu k jeho návrhu oddělené bydlíště, nebylo-li osvědčeno, že jen manželka sama svým nepřístojným chováním znemožnila manželské spoluzítí, zejména, je-li osvědčeno, že se ohrožovali na těle a na cti oba manželé navzájem č. 13.358.
 - manželé mohou se pro případ sporu o rozvod neb o rozluku dohodnouti o prozatímním výživném, které má býti manželce za sporu placeno; byla-li dohoda učiněna pro dobu budoucí a pro případ, o němž nebylo jisto, zda a kdy nastane, jde o smír a jest věcí jeho výkladu, zda podle vůle stran bylo výživné určeno nezměnitelně pro všechnu budoucnost, či zda bylo stanoveno hledíc k poměrům obou manželů a vůbec k všeobecným poměrům doby, kdy byl smír uzavřen č. 13.371.
 - bylo-li manželství pravoplatně rozvedeno rozsudkem jen z viny manželky a účinky tohoto rozsudku dosud trvají, an rozsudek, jímž byl rozvodový rozsudek prohlášen za neplatný a bezúčinný, nenabyl dosud právní moci, nemůže manželce býti povoleno prozatímní výživné podle § 382 č. 8 ex. ř. č. 13.631.
 - jde-li jen o způsob provedení odděleného bydlíště neb jen o doplnění usnesení o povolení odděleného bydlíště co do způsobu jeho provedení, nelze se domáhati řešení těchto otázek rozsudkem ve zvláštním sporu se všemi důsledky rozsudku, nýbrž jen v řízení o prozatímním opatření jako jeho součástí; lhotejno, že manžel dodatečně slíbil manželce, že z povoleného odděleného bydlíště nevyvodí důsledky, bude-li se manželka slušně chovati a že je nyní mezi manželi sporné, zda se manželka slušně chovala, čili nic č. 13.864.
 - § 390 ex. ř.: jistota podle § 390, druhý odstavec, ex. ř. má sloužiti k případné náhradě všech majetkových újem, jež by mohly odpůrci vzejíti neodůvodněným snad prozatímním opatřením, jakož i k náhradě nákladů vzniklých odpůrci v řízení o prozatímním opatření č. 13.847.

- § 391 ex. ř.: jde-li o prozatímní opatření pro nárok, jež jest uplatňovati v nesporném řízení, jest podle obdoby § 391 ex. ř. stanoviti lhůtu k podání příslušného návrhu č. 13.984.
- § 396 ex. ř.: v otázce náhrady škody podle § 394 ex. ř. jest dovolací recurs přípustný č. 13.444.
- zahájil-li navrhovatel, jemuž bylo povoleno prozatímní opatření, příslušné sporné řízení, nevedlo-li však toto řízení k rozhodnutí o jsoucnosti nároku (při zpětvzetí žaloby, odmítnutí pro nepřislusnost, odmítnutí pro spor již zahájený), jest míti za to, že se žádost ohrožené strany ukázala jinak neodůvodněnou (§ 394 ex. ř.) č. 13.444.
- § 400 ex. ř.: byl-li knihovní výmaz poznámky ve smyslu § 382 č. 6 ex. ř. povolen a proveden k žádosti odpůrcova zástupce, stalo se usnesení o povolení a výkonu výmazu proti odpůrci ihned pravoplatným a začíná mu lhůta k ohlášení náhradních nároků podle § 400 ex. ř. již dnem, kdy usnesení o výmazu bylo vydáno, nikoliv teprve dnem, kdy bylo doručeno jeho zástupci č. 13.777.
- § 401 ex. ř.: opatření podle § 401 ex. ř. může se státi jen k návrhu, k němuž jsou oprávněni i ohrožená strana, i její odpůrce č. 13.847.

Průkaz způsobilosti viz živnost hostinská.

Průvod viz důkaz.

První rok viz rok první.

Především stav (§ 1323 obč. zák.): i když uvedení poškozené věci v předešlý stav jest možné, může soud z důvodu slušnosti neb účelnosti dospěti k usudku, že má odpadnouti a že na jeho místo má nastoupiti odhadní cena; pokud jest vlastník najaté věci vrácené ve stavu poškozeném oprávněn domáhati se hned náhrady odhadní ceny; k opodstatnění tohoto nároku není třeba, by vlastník domu uvedl dříve vše v předešlý stav na své útraty č. 13.504.

Předkupní právo: jde o právo předkupní, nikoliv o právo zpětné koupě, vymínil-li si prodávatel, že, kdyby kupitel hodlal prodati koupenou věc třetí osobě, jest povinen oznámiti to prodávateli a prodávateli mu pozemky za cenu, za níž je od něho koupil č. 13.509.

— ani právo předkupní (§§ 1072—1079 obč. zák.) ani právo svého druhu, jež se podobá předkupnímu právu, není majetkovým právem ve smyslu § 331 ex. ř. č. 13.726.

Předmět sporu: hodnota jeho viz ocenění.

— totožnost viz rozepře rozsouzená, zahájená.

Přednes stran: projednáno-li pro změnu v soudcově osobě před novým soudem znovu, mají pro jednání před ním platnost nejen dosavadní prohlášení stran v dřívějším jednání, nýbrž jest tomu tak i v příčině opomenutého prohlášení v dosavadním řízení, tudíž i potud, pokud nebyla vznesena námitka proti změně žalobního důvodu č. 13.619.

— uvedeno-li v žalobě jen, že žalovaný »dlhuje« žalobci zažalovaný peníz, nebyly uvedeny skutkové okolnosti, na nichž se zakládá žalobní nárok, a nelze uznati rozsudkem pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.) podle žaloby; v takovém případě není důvodu k postupu soudu podle §§ 84 a 85 c. ř. s. č. 13.635.

— vyloučení z něho (§ 442/2 c. ř. s.) viz rozsudek pro zmeškání.

Přednostní zástavní právo viz dražba vnucená nemovitosti (§ 216 ex. ř.).

Předurčující otázka viz otázka předurčující.

Přijímací cena: rozvrh její viz pozemková reforma (náhradový zákon).

Překročení návrhu viz rozsudek (§ 405 c. ř. s.).

Přenesení příslušnosti viz příslušnost (§ 111 j. n.).

Přeměna exekuce zajišťovací v uhrazovací viz exekuce zajišťovací.

— rozvodu v rozluku viz rozluka.

Přeprava železniční viz doprava železniční.

Přerušeni promlčení viz promlčení.

- — přednostního práva viz dražba vnučená nemovitostí (§ 216 ex. ř.).
- řízení: pro přiročí viz přiročí.
- — následkem konkursu viz konkurs.
- — předpis § 192, druhý odstavec, c. ř. s. platí jen o přerušení rozepře podle §§ 190 a 191 c. ř. s.; při přerušení podle § 25 zák. čís. 44/1928 jest přípustnost rekursu posuzovati podle všeobecných předpisů §§ 514 a 528 c. ř. s. čís. 13.707.
- — ustanovení § 496 čís. 1 c. ř. s. se nevztahuje na návrh na přerušení řízení čís. 13.968.
- — otázku manželského původu dítěte nelze řešiti v jiném sporu jen jako otázku předurčující čís. 13.968.
- — odepřel-li prvý soud řízení přerušiti, není, i když se tak stalo jen v důvodech rozsudku, proti tomu opravného prostředku; tím není však odvolacímu soudu zabráněno, by z úřadu nepřerušil odvolací řízení čís. 13.968.
- vydržení viz vydržení.

Překladištní tarif viz doprava železniční.

Přesun daně viz daň důchodová.

Přetržení promlčení, vydržení viz promlčení, vydržení.

Převod do nových platů viz zaměstnanec státní.

Převod smének: směnečnoprávním odevzdáním působí jen převod abstraktního směnečnoprávního nároku, není však o sobě ještě postupem nároku z právního důvodu, který by byl občanskoprávním valutovým podkladem směnečného závazku; na právním poměru smluvních stran se nic nezměnilo, a mohl by dlužník namítati svému věřiteli zánik jeho obecnoprávní pohledávky jen, kdyby uhradil dluh směnečnému věřiteli; zůstala nanejmeně nedotčena práva obecnoprávního věřitele, jež mu vyplynula ze záručního prohlášení, týkajícího se obecnoprávního poměru; šlo o jeho zajištění jednak jako věřitele z obecnoprávního poměru, jednak jako osoby závázané postihem z převodu smének čís. 13.278.

- — výkonným orgánem čís. 13.903; — srov. též čís. 13.406.
- **vlastnictví:** § 367 obč. zák. viz nabytí vlastnictví.
- — povolení prodeje z volné ruky nenahrazuje prohlášení podle § 428 obč. zák. čís. 13.224.
- — hmotnému odevzdání není na závalu, že prodaných věcí je větší počet čís. 13.372.
- — k hmotnému odevzdání nestačí, že kupitel převzal koupené věci tím způsobem, že každý jednotlivý kus vzal do ruky a prohlásil, že jest to nyní jeho, a že prodatel předal kupiteli klíč od pokladny, kde byla uložena část koupených předmětů, a klíč od obchodní místnosti, měl-li i prodatel, třebaže jen občasné, přístup do pokladny a do obchodních místností čís. 13.372.
- — k odevzdání (nákladního) automobilu se vyžaduje jeho hmotné odevzdání čís. 13.545.
- — dodával-li mlynář (nájemce pekárny) podle dohody pekaři (podnájemci pekárny) mouku na vypečení, při čemž se každý den zjišťovalo, kolik z této mouky pekař vypekl, a pekař pak za toto množství odváděl mlynáři peníze podle bursovní ceny, nejde před vypečením o prodej mouky, nýbrž z množství mouky dodané pekaři je vždy pekaři prodáno jen ono množství, jež spotřeboval k pečení a jež podle bursovní ceny zaplatil, a mlynář nepozbyl vlastnictví k mouce dodané pekaři, dokud nebyla zpečena čís. 13.548.
- — kdo si vybral u kameníka z hotových pomníků náhrobní kámen, koupil jej a dal kameníkovi příkaz, by do tohoto koupeného kamene vyryl určité jméno, stal se tím, že kameník provedl tento příkaz, vlastníkem zakoupeného kamene čís. 13.604.
- — byla-li obuv vesměs zhotovena z kůže dodané objednatelům a podle smlouvy vyráběl zhotovitel výlučně obuv pro objednatelů a nesměl pro

nikoho jiného obuv zhotovovati, takže neměl smluvního práva s výrobenou obuvi libovolně nakládati, a ji svým jménem ve své živnosti zcizovati, nenastala ve vlastnictví objednatelů k dodané kůži jejím zpracováním změna, byly i výrobky zhotoveny z ni od původu jeho vlastnictvím a nebylo potřeba k nabytí vlastnictví ještě odevzdání čís. 13.655.

- — **zajišťovací:** zajišťovací převod věci do vlastnictví jest platným titulem k nabytí tohoto vlastnictví účelového, nikoliv vlastnictví podle § 362 obč. zák. čís. 13.354.
- — zajišťovací převlastnění, třebaže bylo ujednáno v Německu v listině, sepsané před říšskoněmeckým notářem, není v tuzemsku chráněno předpisem § 37 ex. ř., nýbrž jen předpisem § 258 ex. ř. čís. 14.023.

Převodní poplatek: právo přednostní viz dražba vnučená nemovitostí (§ 216 čís. 2 ex. ř.).

— jinak viz poplatky.

Převzetí dluhů: převzetím knihovního dluhu ze zápůjčky poskytnuté pivovarem hostinskému nebyl o sobě převzat i závazek hostinského k odběru piva výhradně z věřitelova pivovaru, a ke splácení dluhu jen příplatkem na kupní cenu za odebrané pivo čís. 13.363.

- § 1408 obč. zák.: převodem vlastnického práva k zavazené nemovitosti nastane převzetí dluhu jen tehdy, převzal-li nabyvatel nemovitosti výslovně nebo mlčky zástavní právo na ní váznoucí čís. 13.810.

— § 1409 obč. zák.: předpis má na mysli dluhy související vůbec s převzatým jménem nebo podnikem, které tu byly v době převzetí jmění nebo podniku, bez ohledu na to, co bylo o nich ujednáno mezi smluvníky čís. 13.355.

- byla-li zcizena nemovitost jediným majetkem prodatelovým, jest i neknihovní pohledávku ze zastupování prodatele ve sporu nesouvisejícím s nemovitostí považovati za dluh, jež souvisí se zcizeným jménem čís. 13.355.
- jde o případ § 1409 obč. zák., bylo-li nedílu nabyto způsobem odvozeným čís. 13.515.

— jest na přejímateli obchodu, by podnikl vše, co podle okolností případu lze rozumně na něm požadovati, by se obeznámil se stavem podniku, který přejímá, a to nejen po stránce aktiv, nýbrž i pasiv; jen, zachoval-li tuto péči a přes to o podnikovém závazku nevěděl, jest prost ručení čís. 13.643.

- ručení nabyvatele podle § 1409 obč. zák. nevztahuje se na osobní závazky zcizitelovy, jež podle své povahy převod nepřipouštějí; nevztahuje se zejména na závazek zcizitele ke splácení zápůjčky jen odběrem piva čís. 13.363.

Příčinná souvislost: úraz cestujícího byl v příčinné souvislosti s vadnou povahou silostroje, chytil-li se cestující při vystupování vnější rukojeti a při tom byla ruka jeho poraněna přivíranými dveřmi čís. 13.264.

- pokud srážka vlaku místní dráhy s povelozem na přejezdu dráhy nebyla v příčinné souvislosti se zpožděním vlaku čís. 13.988.

Přídavek drahovní na dítě viz zaměstnanec železniční.

Přídělový zákon viz pozemková reforma.

Příhláška dědická viz pozůstalost.

- k dražbě, k rozvrhu viz dražba vnučená nemovitostí.
- k pensijnímu pojištění viz pojištění pensijní.
- nového silostroje k pojištění: pokud nejde o návrh na uzavření nové pojišťovací smlouvy čís. 13.173.

Příhoda v dopravě viz náhrada škody drahou.

- pojistná viz pojištění smluvní.

Příjatel směnky viz směnka.

Příkaz viz smlouva zmocnitelská.

- platební: směnečný viz směnka.

Příkazání pohledávky: k vybrání: prohlášení exekučního soudu (výkonného orgánu) na směnce, jímž se převádí směnka na opatrovníka více věřitelů, jímž byla směnečná pohledávka přikázána k vybrání, působí jen převod podle práva občanského čís. 14.903.

- bylo-li povoleno přímo přikázání pohledávky k vybrání bez předcházejícího jejího zabavení, jest poddlužník oprávněn k rekursu i proti usnesení povolujícímu přikázání k vybrání č. 14.029.
- přikázání pohledávky lze povolit jen ohledně pohledávky, která byla zabavena podle § 294, třetí odsatvec, ex. ř.; na tom nemění nic okolnost, že vymáhající věřitel má na pohledávce přednostní zástavní právo podle § 10 zák. o provozu silostrojů a § 127 zákona o pojišťovací smlouvě č. 14.028.
- **na místě placení:** zásada § 1396 obč. zák. (§ 316 ex. ř.) neplatí, jde-li o realizaci práva nadzástavního smluvně nabytého v důvěře v pozemkovou knihu; v takovém případě platí důvěra v pozemkové knihy; povinnost k nahlédnutí do sbírky listin jest tu jen tehdy, je-li k tomu dán podnět zápisem ve hlavní knize č. 13.238.
- **věci jinému soudu** viz postoupení věci jinému soudu.
- **z nejvyššího podání** viz dražba v nuceně nemovitosti.
- **Příklep** viz dražba.
- **Přímé daně** (zák. č. 76/1927): exekuce berní viz tamže.
- jinak viz daně.
- **Připočtení válečných let** viz válečná leta.
- **Přípojištění:** podle čl. IV. zák. č. 89/1920 viz pojištění pensijní.
- jinak viz pojištění smluvní.
- **Připustnost opravného prostředku** viz dovolání, stížnost.
- **Příroči:** podle zákona č. 142/1934 viz zemědělec.
- předpisy zák. č. 240/1924 jsou právem velícím a jest k nim přihlížeti z úřadu; není proto na závalu, že udělení příroči bylo uplatňováno teprve v odvolání č. 13.167.
- podle § 5 odst. (2) tohoto zákona nelze pokračovati v zahájených již rozepřích č. 13.167.
- byla-li pohledávka, jež tu byla již před povolením příroči, zajištěna postoupením smének, když již bylo výstavci povoleno příroči, jde o jednání neplatné; k neplatnosti té jest přihlížeti z úřadu, třebaž nebyla namítána ve sménečných námítkách; tuto neplatnost lze namítnouti i když se účastník neplatného právního jednání a věděl v době, kdy přijal směnky k zajištění své pohledávky za výstavcem, že výstavci bylo povoleno příroči č. 13.531.
- **Přirůstek hodnoty nemovitosti** viz dávká.
- **Přísaha vyjevovací:** §§ 47 a násl. ex. ř.: opoziční žaloba může být podána i za řízení manifestačního, to i tehdy, zanikl-li vymáhaný nárok jen z části, a lze se tu domáhat výroku, by exekuce (nikoliv jen uložení vyjevovací přísahy) byla prohlášena za nepřipustnou č. 13.179.
- nebyla-li exekuce v době do konce března 1934 odložena z úřadu podle zák. č. 33/1934 a dlužník dosud nečinil návrh na její odklad, není závady, by nebylo v exekučním řízení pokračováno, a nelze mluvit o bezvýslednosti exekuce podle § 47, druhý odsatvec, ex. ř. č. 13.693.
- **čl. XLII. úvoz. zák. k c. ř. s.:** společník, jenž v žalobě nežádá, aby žalovaný společník udal jmění nebo dluhy, nýbrž, aby předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování, má jen právo, aby, až bude účet složen, přezkoumal jednotlivé položky příjmů a vydání a je po případě pozastavil, nikoliv právo na přisežné stvrzení účtu č. 13.203.
- žalobní žádost, by žalovaný zaplatil žalobci číselně neuvedenou 1%ní provisi z obratu ze všech obchodů uzavřených v určité době a by stanovil podle výsledků obchodního roku číselně neuvedenou remuneraci na tuto dobu žalobci připadající, jest nepřipustná pro neurčitost, byla-li spojena jen se žalobní žádostí, by žalovaný za účelem zjištění oněch obchodů a provisi žalobci z nich příslušejících předložil obchodní knihy a zápisky a žalobci vydal z nich výpis, jakož i vyúčtování č. 13.827.

Přisedící viz pracovní soudy.

- **Přislušenství:** úroda dosud neoddělená jest součástí nemovitosti a její zpeněžení za v nuceně správy nemůže se státi prodejem, nýbrž propachtováním, jež jest přípustné jen veřejnou dražbou, nikoliv z volné ruky č. 13.172.
- i spoluvlastník nemovitosti může uvést stroje ve spojení s nemovitostí jako její příslušenství č. 13.220, 13.312.
- topné a vodovodní zařízení může se státi příslušenstvím budovy, třebaž s ní nebylo spojeno neodstranitelně č. 13.288.
- z předpisu § 294 obč. zák. nelze vyvoditi, že se věc vedlejší může státi příslušenstvím věci hlavní výhradně jen, jsou-li obě vlastnictvím téže osoby č. 13.288.
- výhradná kutiska nejsou sama sebou příslušenstvím dolových měr a nemohou se jim státi ani tím, že jsou vlastníkem určena k trvalému používání horního tělesa č. 13.304.
- věci věnované dlužníkem k používání jeho zasílatelskému podniku, jemuž jest výhradně věnována i nemovitost, na níž tyto věci jsou, jsou příslušenstvím nemovitosti (§ 252 ex. ř.) č. 13.380.
- na pojistnou sumu za pojištěné příslušenství shořelé budovy má nárok hypotekární věřitel, i když příslušenství bylo pojištěno zvláštní pojišťovací smlouvou č. 13.775.
- koupě dříví na stojato není koupí nemovité věci č. 13.905.
- příslušenstvím živnostenského podniku jsou i zásoby zboží, jež jsou věnovány účelu provozu podniku, pokud jest jich zapotřebí k dalšímu nerušenému provozu podniku; u hotelových podniků i příslušné zásoby vína č. 13.898.
- **§ 297 a) obč. zák.:** topné a vodovodní zařízení hotelu není strojem ve smyslu § 297 a) obč. zák. č. 13.288.
- byly-li dodané stroje, k nimž si dodavatel vyhradil vlastnictví, spojeny s nemovitostí objednatelů způsobem uvedeným v § 294 obč. zák., aniž si dodavatel vymohl knihovní poznámku podle § 297 a) obč. zák., staly se příslušenstvím nemovitosti, třebaž se si dodavatel dal na strojích připevniti štítky oznamující, že stroje jsou jeho vlastnictvím č. 13.312.
- dodatel strojů, jenž si k nim vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, ale připustil, by byly spojeny s nemovitostí kupitele, nezajistiv se knihovní poznámkou podle § 297 a) obč. zák., nenabyl tím, že na exekuce vedené na základě rozsudku pro zmeškání, který si vydobyl proti kupiteli důsledkem vyhrady vlastnictví, stroje z kupitelovy nemovitosti odvezl, práva nepřipouštějícího podle § 37 ex. ř. vedení imobilární exekuce na stroje kupitelovým věřitelem, která dospěla v době odvezení strojů již tak daleko, že stroje byly již jako příslušenství nemovitosti sepsány a odhadnuty a jako takové uvedeny v usnesení exekučního soudu o dražební vyhlášce podle § 170 ex. ř. č. 13.669.
- **§ 252 ex. ř.:** nesouhlasí-li knihovni (nikoliv vymáhající) věřitelé s vydáním částky nejvyššího podání připadající prý na svršky, které byly neprávem prodány s nemovitostí jako její příslušenství, nemohou jejich odpor vlastníci domnělého příslušenství překonati žalobou podle § 37 ex. ř. č. 13.549.
- zastavil-li vlastník podnik provozovaný na jeho nemovitosti, projevil tím mlčky (§ 863 obč. zák.) i vůli odpoutati příslušenství od věci hlavní a učiniti je věcmi samostatnými; tomu však tak není, nezastavil-li vlastník podnik z vlastní vůle, nýbrž důsledkem konkursu vyhlášeného na jeho jmění č. 14.026.
- správce konkursní podstaty není oprávněn platně projevit vůli, že úpadcovým věcem určeným za příslušenství úpadcovy nemovitosti odnímá dosaďadní jejich určení, byla-li před zahájením konkursu již povolena v nuceně dražba nemovitosti, v níž proveden byl odhad i movitostí jako příslušenství před vyhlášením konkursu; nezáleží na tom, že podnik úpadcův nebyl prováděn na všech do dražby daných nemovitostech a že movité věci, o něž jde, nebyly příslušenstvím všech těchto nemovitostí, stačí, že byl prováděn

- i jen na některých nemovitostech do dražby daných a dosud neprodaných č. 14.026.
- Příslušnost:** pracovních soudů viz pracovní soudy.
- a změna žaloby (§ 235 odst. 1 c. ř. s.) viz změna žaloby.
 - **tuzemských soudů:** byl-li zůstavitel příslušníkem belgickým, jest projednání pozůstalosti o neknižovní pohledávce zůstavitelově za tuzemským dlužníkem a rozhodování o sporných dědických nárocích přenechati soudu belgickému; opatření podle §§ 137 a 138 nesp. pat. záleží tu v tom, že soud dá příkaz tuzemskému dlužníku, by neplatil pozůstalosti tak dlouho, až cizozemské úřady rozhodnou o pohledávce č. 13.554.
 - § 7 j. n.: o odvoláních z rozsudků okresních soudů, příslušných pro spory pracovní podle § 42 zákona č. 131/1931, neplatí předpis § 32 zákona, nýbrž rozhoduje o nich senát složený podle § 7 j. n. č. 13.716.
 - § 7 a) j. n.: byly-li u krajského soudu podány dvě žaloby, z nichž žádná se nedomáhala zaplacení více než 20.000 Kč, součet žalobních žádání však tento peníz převyšoval, a usnesl-li se samosoudce na jich spojení k společnému projednávání, žalobce pak při prvním roku k ústnímu jednání a ještě před přednesem žalobní odpovědi uvedl, že jde o saldo z poměru kontokorentního, a navrhl, aby věc byla postoupena senátu, — bylo tomuto návrhu vyhověti č. 13.440.
 - byly-li v téže žalobě zažalovány směnky, z nichž některé převyšovaly 20.000 Kč, jiné zněly na 20.000 Kč, nelze usnesení prvního soudu, jímž po podání směnečných námitek k návrhu žalobce bylo nařízeno oddělené jednání v příčině směnek po 20.000 Kč před samosoudcem, v příčině směnek převyšujících 20.000 Kč před senátem, — napadati rekurem č. 14.013.
 - pro obsazení soudu ve příčině žaloby podle § 35 ex. ř., podané u sborového soudu, nemá význam, zda exekuční titul vydal sborový soud samosoudcem či senátem, nýbrž rozhodným pro řešení této otázky jest jen předpis § 7 a) j. n. č. 14.048.
 - § 29 j. n.: bylo-li v době podání žaloby proti obci v Čechách o náhradu škody pro zanedbání místní policie, sice správním úřadem vyřčeno, že obec jest povinna k náhradě škody, napotom však (ještě před vynesením rozsudku první stolicí), bylo toto rozhodnutí nejvyšším správním soudem pro vady řízení zrušeno a nařízeno nové projednání věci, jest z úřadu zrušiti dosavadní řízení a žalobu odmítnouti pro nepřipustnost pořadu práva č. 13.162.
 - byl-li pracovní spor zahájen v době od 1. ledna 1932 do 1. září 1932 u okresního soudu, nezměnila na založené již výlučné příslušnosti okresního soudu nic okolnost, že za řízení v první stolicí byl pro obvod tohoto okresního soudu zřízen a započal činnost pracovní soud č. 13.930.
 - § 31 j. n. viz delegace soudu.
 - § 44 j. n.: byl-li návrh na povolení exekuce podán u nepřislušného soudu, má dovolaný soud (po případě rekursní soud) postoupiti věc příslušnému soudu, je-li z exekučního návrhu zřejmý; má-li podle konečného rozhodnutí odkazovací usnesení býti vydáno, nezůstávají exekuční úkony vykonané již nepřislušným soudem v platnosti č. 13.914.
 - § 46 j. n.: ustanovení odstavce prvního neplatí, byla-li žaloba odmítnuta a limine fori pro nepřislušnost soudu, u něhož byla podána č. 13.489.
 - § 49 j. n. č. 5: pokud spor o vrácení zbytku stavebního vkladu, jenž byl složen při nájmu bytu v družstevním domě, spadá pod § 49 č. 5 j. n., třebaže žalované družstvo ve sporu namítalo, že stavební vklad byl vázanou půjčkou poskytnutou družstvu č. 13.900.
 - soud příslušný podle § 49 č. 5 j. n. pro postupitele platí i pro postupníka č. 13.900.
 - č. 6: jde o spor z poměru služebního (§ 49 č. 6 j. n.), domáhá-li se syn na rodičích zaplacení odměny za práce, jež k jejich žádosti konal v jejich hospodářství č. 13.417.

- — pro spor ze služebního poměru pomocného zaměstnance československých státních drah není výlučně příslušným okresní soud, a to ani za platnosti zák. č. 131/1931 č. 13.821.
- § 76 j. n.: soudem, v jehož obvodu měli manželé společné bydliště, není obecné sudiště manželovo, nýbrž soud, v jehož obvodu nejen manželé, nýbrž i manželka se usadila s prokazatelným nebo z okolností vyplývajícím úmyslem, aby se tam trvale zdržovala č. 14.058.
- § 77 j. n.: pozůstalostní řízení bylo zahájeno tím, že soud, obdržev od notáře jako soudního komisaře úmrtní zápis, přidělil projednání pozůstalosti notáři č. 14.031.
- § 91 j. n.: jest odůvodněna, i když bylo žádáno jen o určení, že v rámci zástavního práva přísluší žalobci proti žalovanému jako osobnímu i hypotekárnímu dlužníku právo na úhradu určitých nároků podle tvrzení žalobcovou onou hypotekou krytých uspokojením ze zavazene nemovitosti č. 13.488.
- § 93 j. n.: předpisem § 93 j. n. jest upravena jen místní, nikoliv i věcná příslušnost č. 13.810.
- § 94 j. n.: ustanovení § 94, druhý odstavec, j. n. platí jen pro příslušnost soudů rádných, nikoliv i pro příslušnost pracovního soudu č. 13.896.
- § 99 j. n.: knihovní vlastnictví žalovaného k nemovitosti, i když není vlastníkem naturálním, jest »majetkem« ve smyslu § 99 j. n. č. 13.616.
- § 104 j. n.: tím, že rukojmí a plátce vzal v záruční listině na vědomí, že faktury o zboží dodávané hlavnímu dlužníku jsou splatné a žalovatelné v určitém místě, není výslovně a nepochybně vyjádřeno, že se podrobuje ohledně rukojemského závazku téměř sudišti č. 13.202.
- prorogační doložka v objednacím listě, již se kupitel pro případ sporu podrobil příslušnosti určitého soudu, vztahuje se i na žalobu, již se prodatel na kupiteli po jeho jednostranném odstupu od kupní smlouvy podle čl. 355 obch. zák. domáhá vrácení již dodaného zboží č. 13.623.
- jde o výlučnou příslušnost podle ujednaného sudiště (§ 104 j. n.), bylo-li umluveno, »že všechny spory, jež snad vzniknou ze smluvního poměru, budou podrobeny v první stolicí jinak příslušnému soudu sídla společnosti bez ohledu na bydliště stran«; sídlo společnosti, s nímž bylo sudiště ujednáno, zůstalo rozhodným pro příslušnost soudu, třebaže společnost napotom splynula fusí s jinou společností, mající sídlo v obvodu jiného soudu č. 13.648.
- ustanovením § 22 zák. č. 111/1927 není vyloučena dohoda o příslušnosti jiného věcně příslušného soudu č. 13.758.
- pro hypotekární žalobu nepřichází obsah dluhopisu jen potud v úvahu, pokud jest jím určen obsah a způsob ručení; dále jdoucí ujednání dluhopisu, zejména úmluva o sudišti, nemohou se týkati pouhého hypotekárního dlužníka, jenž není dlužníkem osobním č. 13.810.
- § 109 j. n.: krajský soud, rozhodující o usnesení okresního soudu podle § 109, druhý odstavec, j. n., jest činným jako soud první stolicí a vrchní soud jako soud druhé stolicí, jenž rozhodne zpravidla ve věci č. 13.171.
- obchodní soud, jenž byl příslušný ke zřízení opatrovníka k společnému hájení práv majitelů dílčích dluhopisů, jest příslušným i v otázce týkající se posouzení rozsahu oprávnění opatrovníka č. 13.662.
- o nároku dítěte proti otcovské bábě na placení výživného jest příslušný rozhodovati opatrovnícký soud, i když otcovská bába má řádné bydliště v obvodu jiného soudu č. 13.925.
- rozhodnouti o stížnosti na vyřízení žádosti za osvojení poručenským soudem jest povolán sborový soud druhé stolicí i tehdy, nepředložil-li poručenský soud své usnesení dříve, než je vydal, nadřízenému sborovému soudu první stolicí k potvrzení č. 14.042.
- § 111 j. n.: byla-li podle § 111 j. n. pravoplatně přenesena zcela příslušnost na jiný opatrovnícký soud, nemůže býti agenda opět přenesena na dřívější opatrovnícký soud jen z toho důvodu, že není již účelné, aby opatrovnictví bylo nadále vedeno u onoho jiného opatrovníckého soudu č. 13.993.

- § 232/3 c. ř. s.: úkol zástupce chudých, ustanoveného pro žalobu pro spor u určitého soudu, skončil pravoplatným odmítnutím žaloby pro nepřislusnost tohoto soudu; bylo na žalobci, by si pro spor u příslušného soudu opatřil nového zástupce chudých, a zařídil, aby žaloba včas (§ 232, třetí odstavec, c. ř. s.) byla podána u příslušného soudu čís. 13.166.
- podle § 232, třetí odstavec, c. ř. s. (čl. II, čís. 4 zák. čís. 23/1928) zachovává se včasným podáním odmítnuté žaloby u soudu procesního i lhůta stanovená pojišťovacími podmínkami k podání žaloby čís. 13.835.
- § 261 odst. 6 c. ř. s. viz postoupení věci jinému soudu.
- § 532 c. ř. s. viz obnova řízení.
- § 4 ex. ř.: povolití exekuci na základě výpisu ze seznamu přihlášek ve vyrovnacím řízení (§ 63 vyr. ř. čís. 64/1931) jest příslušný soud uvedený v § 4 ex. ř.; byl-li návrh na povolení exekuce podán u nepřislusného soudu, má dovolaný soud (po případě rekursní soud) postoupití věc příslušnému soudu, je-li z exekučního návrhu zřejmý; má-li podle konečného rozhodnutí odkazovací usnesení býti vydáno, nezůstávají exekuční úkony vykonané již nepřislusným soudem v platnosti čís. 13.914.
- § 6 ex. ř.: předpokladem § 6 ex. ř. jest, že pro téhož povinného je více exekučních soudů; předpisu tohoto nelze však použítí k souhrnné žádosti proti více povinným, pro něž platí rozličné exekuční soudy čís. 13.961.
- § 17 ex. ř.: nejde o spor, pro nějž jest výlučně příslušný exekuční soud podle § 17, druhý odstavec, ex. ř., domáhá-li se vypovězený zaměstnanec zaplacení dalších služebních požitků proto, že mu výpověď nebyla dána vnučeným správcem jediné k tomu oprávněným, nýbrž konkursním správcem jako osobou neoprávněnou; nesejde na tom, že se vnučený správce nevezpíel příkazům správce konkursní podstaty a konkursního komisaře a je provedl čís. 13.239.
- pro spor o neplatnost nebo neúčinnost exekučního titulu jest výlučně příslušný exekuční soud, vznikl-li z podnětu a za řízení exekučního a má-li výsledek tohoto sporu právní důsledky na vedení exekučního řízení (§ 39 čís. 1 ex. ř.) čís. 13.376.
- předpisem druhého odstavce § 17 ex. ř. byly jen takové spory vyhrazeny k rozhodování exekučnímu soudu, které tkví svou podstatou ve skutkové okolnosti, teprve za exekučního řízení vzniklé, takže exekuční řízení samo o sobě jest důvodem žaloby; tomu tak není, tkví-li vznik sporu proti vnučenému správci velkostatku ve skutečnosti, že vlastník velkostatku vypověděl žalobce jako zaměstnance velkostatku ze služeb, čímž i vnučený správce se pokládal vázán a vzav výpověď na vědomí, založil na ní další své kroky proti žalobci ze exekučního řízení čís. 13.826.
- § 37 ex. ř. viz žaloba podle § 37 ex. ř.
- § 375 ex. ř.: příslusnost k povolení zajišťovací exekuce na základě rozsudku pracovního soudu čís. 13.294.
- návrh na povolení zajišťovací exekuce na základě směnečného platebního příkazu (§ 371 čís. 2 ex. ř.), jenž byl podán u exekučního soudu aniž bylo připojeno vyhotovení exekučního titulu a úřední potvrzení, že byly podány námítky, jest zamítnouti, nikoli podle § 44 j. n. postoupití procesnímu soudu čís. 13.456.
- § 387 ex. ř.: neprováděl-li okresní soud exekuční v Praze výkon zájemného popsání svršků jako soud k výkonu zájemného popsání podle zákona povoláný, nýbrž jen jako soud povolujícím procesním soudem podle § 36, druhý odstavec, prvá věta j. n. dožádaný, jest procesní soud výlučně příslušný k projednání a rozhodnutí sporu o nepřípustnost zájemného popsání podle § 37 ex. ř. čís. 13.489.
- čl. 310 obch. zák.: provéstí rozvrh výtěžku za věci prodané v exekuci (§ 327, čtvrtý odstavec, ex. ř.) a učiniti opatření o tom, co se má státi s výtěžkem docíleným v nesporném řízení podle čl. 310 obch. zák., náleží soudu, jenž výtěžek prodejem získal čís. 14.064.

- § 9 aut. zák.: postupník ze zákona (okresní nemocenská pojišťovna) může oprtí příslusnost pro uplatněný náhradní nárok o příslusnost podle § 9 aut. zák.; hostejno, že jest nárok poškozeného posuzovat podle občanského práva a zda jde na straně žalované o nerozlučné spolčeníky v rozepři, či jen o nevlastní spolčenství v rozepři čís. 13.595.
- zák. čís. 4/1918 sb. z. a n.: pro nárok na vrácení toho, co žalobce po pravomoci odsuzujícího trestního rozsudku zaplatil státu na útratách trestního řízení, dovozovaný z toho, že trestní rozsudek byl pak rozsudkem nejvyššího soudu ve výroku o vině a o trestu a o souvisejících nárocích mimořádnou revidi zrušen a že pak trestní řízení proti žalobci bylo pravoplatným usnesením příslušného soudu zastaveno, jest příslušný krajský soud civilní v Praze čís. 13.448.
- § 6 zák. o splátk. obch. viz splátkové obchody.
- různé: zákonný článek XXV:1900 a min. nařízení 27.483/1901 byly zrušeny § 253, třetí odstavec, zákona čís. 259/1924 sb. z. a n.; bylo-li pravoplatně rozhodnuto, že k projednání sporu jest příslušným soud v historických zemích vzhledem k úmluvě o příslusnosti, jest mítí za to, že se strany chtěly i po hmotněprávní stránce podříditi zákonům platným pro tento soud čís. 13.362.
- Příspěvek stavební viz stavební příspěvek.
- Příspěvky k účelům evangelické farní obce německé; lze je vymáhati soudní exekucí jen prostřednictvím politického úřadu čís. 13.181.
- Přístup k dražebnímu řízení viz dražba vnučená nemovitosti (§ 139 ex. ř.).
- Publicita knih pozemkových viz kniha pozemková.
- Původ manželský viz dítě.
- Rabín viz israelská náboženská společnost.
- Rada místní školní viz školství.
- Rakousko: i notářské spisy zřízené v rakouském státě jsou podle vl. nař. čís. 145/1919 exekučními tituly, na jichž základě lze povolití a vykonati exekuci v tuzemsku, vyhovují-li podmínkám § 1 čís. 17 ex. ř. (§ 3 not. řádu čís. 75/1871 ř. zák.), aniž třeba průkazu vzájemnosti a potvrzení o tom, že rakouský notář je oprávněn spisovati notářské spisy s účinkem vykonatelnosti v tuzemsku čís. 13.367.
- Ratihabice: ve zpětvzetí námitek proti směn. plat. příkazu indosantem nelze spatřovati ratihabici směnečného prohlášení učiněného za indosanta neoprávněným zástupcem, měla-li zpětvzetím námitek indosatáři býti zabezpečena pohledávka, která mu nepřislusela, na úkor ostatních věřitelů indosanta čís. 13.192.
- Reální řád odhadní viz odhad.
- Reforma pozemková viz pozemková reforma.
- Regres směnečný viz směnka (§ 64 směn. zák.).
- Rejstřík: firma viz tamže.
- obec (v Čechách) není povinna, by podle čl. 19, druhá věta, obch. zák. firmu svého podniku osobně před soudem znamenala nebo toto znamenání firmy podala v ověřené formě na soud čís. 13.537.
- rejstříkový soud jest nejen oprávněn, nýbrž i povinen, by sám po podání rekursu konal potřebná šetření a po případě i změnil své usnesení vzhledem k dodatečně na jevo vyšlým skutečností čís. 13.615.
- do usnesení rejstříkového soudu, jímž byl zaveden nový rejstříkový stav, jest přípustný rekurs čís. 13.615.
- nezapsání změn nastalých a skutečně trvajících do obchodního rejstříku nemá vliv na trvání právního poměru, skutečností tím není odňata právní platnost a nemůže tím býti zkráceno právo majitele firmy, by takové změny dodatečně neopověděl k zápisu čís. 13.886.
- k působnosti rejstříkového soudu náleží zkoumati, zda doklady o změnách v seznamu podílníků jsou správné a odpovídají zákonným předpisům čís. 14.008.

- soudy, vyřizující opověď k rejstříku, jsou oprávněny zkoumat, zda podnik, jenž má být zapsán, jest takového druhu, že jeho zřízení podléhá časovému omezení ve smyslu § 19 zákona č. 44/1933 č. 13.439.
- rejstříkový soud jest oprávněn zrušiti usnesení valné hromady **družstva**, je-li v rozporu se zákonem nebo se stanovami č. 13.184.
- lhotejno, na či podnik rejstříkový soud zvěděl, že při usnášení se byly porušeny stanovy nebo zákon č. 13.184.
- při provádění znaleckého důkazu ve věcech revise družstva jest soud vázán zákonem č. 133/1903 ř. zák. a jeho prováděcím nařízením č. 13.184.
- rejstříkový soud jest oprávněn zkoumat, zda se usnesení valné hromady společenstva nepříčí zákonu nebo stanovám, a zjednatí nápravu, bez rozdílu, zda toto usnesení přichází v úvahu pro zápis do společenstevního rejstříku, čili nic č. 13.211.
- potvrzením o správnosti protokolu o valné hromadě společenstva není doložena způsobem vzhledem rejstříkový soud i skutečnost řádného svolání valné hromady; nejsou-li při opovědi doklady, že bylo při svolání valné hromady společenstva postupováno podle stanov, a má-li rejstříkový soud v tom směru pochybnosti, nemůže mu být bráněno, by si, maje ovšem na zřeteli § 17 zák. č. 100/1931, nevyžádal potřebné doklady č. 13.263.
- souhlasný názor nižších soudů, že rejstříkový soud nemůže přihlídnouti k pouhému oznámení člena družstva ve věcech, jež náležejí do revisní činnosti svazu, nepřiči se zákonu [§ 46 (2)] zák. č. 100/1931 č. 13.519.
- otázka, zda předseda právem či neprávem předčasně ukončil valnou hromadu družstva, nedáv hlasovati o dalším bodu pořadu, vymyká se posouzení rejstříkového soudu v nesporném řízení č. 13.718.
- rejstříkový soud se může v nesporném řízení zabývatí jen stížnostmi proti nesprávnému svolání a konání valné hromady, jež mají být předmětem zápisu do společenstevního rejstříku nebo se zápisem takovým souvisí, nelze mu však rozhodovati v nesporném řízení o porušení soukromých práv toho kterého člena družstva, která člen odvozuje ze společenské smlouvy č. 13.718.
- členové společenstva nejsou oprávněni k rekursu proti usnesení, jímž byl zapsán do rejstříku likvidátor, jehož rejstříkový soud ustanovil likvidátorem na místo likvidátora, jenž se vzdal této funkce č. 13.773.

Rekurs viz stížnost.

Relativní námitka proti směnce viz směnka.

— **nutnost zastupování advokátem viz advokát.**

Remunerační vánoční příspěvek (zák. č. 144/1930) viz tamže.

— zákonem o obch. pom. není vyloučena dohoda stran, že dosavadní remunerační nebude na příště vyplácena č. 13.259.

— vánoční tajemníka nakladatelské služby ve Státním nakladatelství v Praze č. 13.987.

— jinak viz obchodní pomocník.

Renta viz důchod.

Resolutivní podmínka viz podmínka.

Restituce viz navrácení v předešlý stav.

Restriktivní zákon (č. 286/1924): ustanovení § 17 (2) č. 1 vztahuje se i na aktivní požitky ze služebního poměru u obce, jenž jest služebním poměrem jen prozatímním a vypověditelným a nepodléhá zákonným předpisům o trvale ustanovených obecních zřízeních č. 14.003.

— ustanovení § 18 zákona má na mysli výdělečné příjmy jiného druhu, než jsou příjmy uvedené v předchozím § 17 č. 14.003.

— bylo-li ve služební smlouvě definitivního zaměstnance se spolkem ujednáno, že zaměstnanec může být propuštěn za těch podmínek, za nichž může být propuštěn státní úředník, nebyl spolek oprávněn rozvázat služební poměr výhradně jen z úsporných důvodů podle zákona č. 286/1924 č. 13.857.

Retenční právo viz zadržovací právo.

Revisní bratrské pokladny viz pokladny bratrské.

Revise viz dovolání.

Revisní rekurs viz stížnost.

Rodiče: nárok na výživné viz výživné rodičů.

Rok první: přednesl-li žalobce při prvním roku (§ 239 c. ř. s.) před okresním soudem žalobu a nedostavil-li se k roku k ústnímu jednání, při němž do- stavivši se žalovaný popřel žalobní nárok a navrhl vydání rozsudku pro zmeškání, byly tu předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání podle § 442, prvý odstavec, c. ř. s. č. 13.695.

— **dražební, rozvrhový viz dražba.**

Rozepré rozsouzená: bylo-li zůstaviteli (učiteli na soukromé škole) za jeho života uloženo pravoplatným výměrem, by vrátil přeplatek pensijních požitků, byla věc s konečnou platností rozhodnuta i proti jeho pozůstalosti (dědicům) a není přípustné opětne projednávání téže věci pořadem práva ani z důvodu přechodu závazku na dědice č. 13.446.

— — podal-li dlužník po pravoplatném zamítnutí návrhu na vyloučení zaba- vených věcí z exekuce podle § 251 ex. ř., nový návrh na vyloučení z exekuce, jenž se týkal týchž věcí a byl odůvodněn tímiz skutečnostmi, jako návrh dřívější, jde o věc pravoplatně rozhodnutou, třebaže se dřívější návrh opíral po právní stránce o ustanovení § 251 č. 6 ex. ř., kdežto pozdější návrh o ustanovení § 251 č. 5 ex. ř. č. 13.746.

— — bylo-li pravoplatně rozhodnuto o žalobě manžela na manželku o roz- vod manželství tak, že se manželství stran rozvádí od stolu a lože z viny obou stran, překáží žalobě, již se domáhá manželka rozvodu manželství z výhradně viny manželovy, námitka rozepré rozsouzené č. 13.503.

— **zahájená: nejde o ni, čelí-li každý z obou opozičních sporů proti jiné exe- kuci, třebaže je tu totožnost stran a vymáhané pohledávky a třebaže žalobce žádá v obou žalobách i, by bylo právem uznáno, že vymáhaný nárok byl zrušen započtením vzájemných pohledávek č. 13.165.**

— — žalobnímu žádání o vydání vkladní knížky z důvodu vlastnického práva nebrání zahájená rozepré, namít-li nynější žalobce v jiném sporu proti žalobě nynějšího žalovaného započtením nárok na náhradu škody ná- hradou její hodnoty; žaloba o vydání vkladní knížky jest však před- časná, dokud o námitce započtení nebylo zamítavě rozhodnuto č. 13.431.

— — je-li spor proti úpadci o nároku na vyloučení věci z úpadkové podstaty přerušen podle § 7 odst. (2) konkursního řádu č. 64/1931, brání pře- kážka zahájené rozepré tomu, by žalobou neuplatňoval též žalobní nárok a důvod novou žalobou proti správci podstaty; lhotejno, že se v nové žalobě liší žalobní nárok v tom, že se žádá i o zjištění, že věc nepatří do úpadkové podstaty č. 13.468.

Rozhodčí komise z závodních výborů viz závodní výbory.

— **soud (rozsudí): honební viz honitba.**

— — nemocenské pojišťovny viz pojištění sociální.

— — při pojištění smluvním viz pojištění smluvní.

— — ustanovení §§ 582, 596 c. ř. s. se nevztahuje na soud na výběr daný, když žalobu o zrušení rozhodčího výroku podává strana, jež by měla ve hlavním sporu postavení žalovaného č. 13.541.

— — došlo-li před rozhodčí k různým rozhodnutím, měla být stranám v ří- zení před vrchním rozhodčím poskytnuta příležitost, by každá obhá- jila stanovisko, které jí bylo příznivé; nestalo-li se tak, byl porušen předpis § 595 č. 2 c. ř. s. č. 13.907.

— — § 595 č. 4 c. ř. s. předpokládá, že buď bylo o odmítnutí rozhodnuto rozhodčí, avšak nesprávně, anebo, že o něm nebylo vůbec rozhodnuto č. 13.907.

— — **bursovní: předpis čl. XIV. č. 3 uv. zák. k c. ř. s. platí jen pro tu- zemské bursovní soudy č. 13.225.**

- — rozhodčí soud v Lipsku spolku »Deutsche Rauhfutter-Fourage-Kartoffel-und Gemüsehändler a. V. Sitz Berlin« nelze klásti na roveň zdejší bursovním soudům rozhodčím, zřízeným na základě zákona ze dne 1. dubna 1875, čís. 67 ř. zák., a čl. XIII. uv. zák. k c. ř. s. čís. 13.225.
- — **cizozemský:** nález říšskoněmeckého rozhodčího soudu jest v Československé republice vykonatelný jen, došlo-li mezi stranami k písemné dohodě, již se tomuto soudu podrobily čís. 13.225.
- — předpis čl. XIV. čís. 3 uv. zák. k c. ř. s. platí jen pro tuzemské bursovní soudy čís. 13.225.
- — rozhodčí soud v Lipsku spolku »Deutsche Rauhfutter-Fourage-Kartoffel-und Gemüsehändler a. V. Sitz Berlin« nelze klásti na roveň zdejší bursovním soudům rozhodčím, zřízeným na základě zákona ze dne 1. dubna 1875, čís. 67 ř. zák., a čl. XIII. uv. zák. k c. ř. s. čís. 14.225.
- — protokol o doložkách o rozsudím ze dne 24. září 1923 (čís. 191 sb. z. a n. z roku 1931) nabyl mezinárodní působnosti (účinnosti) pro Československou republiku teprve 7. listopadu 1931 čís. 13.230.
- — má-li být povolena v tuzemsku exekuce na základě nálezu cizozemského rozhodčího soudu, stačí, vyplývá-li z exekučního titulu, že se smlouva stran o rozhodci stala písemně; námitku, že přece k písemné smlouvě o rozhodčím nedošlo, jest uplatnití odporem čís. 13.426.
- — **zřízení kolektivní smlouvou:** pod předpis § 38 zákona čís. 131/1931 nespádá spor, že nález rozhodčího soudu, zřízeného podle kolektivní smlouvy, jest mezi stranami bezúčinný; i po zřízení pracovních soudů (oddělení okresních soudů pro spory pracovní) jest žaloba o zrušení rozhodčího výroku, vydaného rozhodčím soudem zřízeným kolektivní smlouvou, podati u onoho řádného soudu, který by byl pro rozepře v první stolici příslušný, nebyti smlouvy o rozsudím, a který by byl příslušný, kdyby pro jeho obvod nebyl zřízen ani pracovní soud, ani zvláštní oddělení okresního soudu pro spory pracovní; jednal-li pracovní soud přes to o takové žalobě, jde o zmatek podle § 28 čís. 3 zák. o prac. soudech čís. 13.883.
- — žalobu o bezúčinnosti nálezu rozhodců, na něž bylo rozhodování přeneseno kolektivní smlouvou, nelze podati u pracovního soudu čís. 14.061.

Rozhodnutí: oprava jeho viz tamže.

- jinak viz rozsudek, usnesení.

Rozkaz platební směnečný viz směnka.

- — **upomínací** viz upomínací řízení.

Rozluka manželství: příslušnost viz příslušnost.

- výživné viz výživné manželky.
- zemřel-li manžel, žalující o rozluku, dříve, než byl vynesena rozsudek prvního soudu, nelze již uznati na rozluku, nýbrž jest se omeziti na výrok o tom, zda zesnulý manžel byl oprávněn domáhati se rozluky z viny druhého manžela, čili nic; jde tu o výrok určovací (§ 228 c. ř. s.), k němuž jest soud oprávněn, třebaže žalobní návrh nebyl v tomto směru změněn; ovšem musí tu býti právní zájem na bezodkladném určení čís. 13.293.
- manželské žaloby cizinců, z nichž jeden se usadil trvale v tuzemsku, jest posuzovati podle zákonů země, kde manželství bylo uzavřeno, aniž by se vyžadovalo, by manželé byli příslušníky právě této země; stačí, že byli a jsou cizinci čís. 13.328.
- bývalý manžel nemůže se domáhati náhrady majetkové škody na tom, kdo, dopustiv se cizoložství s bývalou manželkou žalobcovou, rozvrátil manželství, takže bylo nakonec rozloučeno čís. 13.357.
- bylo-li za odvolacího řízení v rozlukovém sporu manželství zrušeno smrtí (žalovaného) manžela, jest žalobu o rozluku manželství zamítnouti čís. 13.579.
- **§ 13 e) rozl. zák.:** manželská nevěra, pokud nevyvrcholila cizoložstvím, může spadati pod pojem těžkého ubližování podle § 13 písm. e) zák. čís. 13.514.

- **§ 17 rozl. zák.:** rozsudek v rozvodovém sporu, jež byl vynesena na základě uznání žalovaného, aniž soud zjišťoval anebo uváděl rozvodový důvod, nemůže býti podkladem pro přeměnu rozvodu v rozluku (§ 17 rozl. zák.) čís. 13.232.

- manžel, z jehož vylučné viny bylo uznáno na rozvod manželství, nemůže se domáhati rozluky, musel-li si býti vědom toho, že by rozlukou připravil manželku o zákonný nárok na pensi a takto jí hmotně poškodil čís. 13.388.
- v řízení rozlukovém podle § 17 zák. lze přihlídnouti k doznání skutkových okolností ve sporu rozvodovém čís. 13.514.

Rozpor se spisy viz dovolání (§ 503 čís. 3 c. ř. s.).

Rozsouzená rozepře viz rozepře rozsouzená.

Rozsudek: § 406 c. ř. s.: započtení pohledávky žalobcovy na exekučně vymáhanou pohledávku žalovaného v opozičním sporu nevádí, že v době uplatnění námitky byla žalobcova vzájemná pohledávka sporná a pochybná; stačí, že se za opozičního sporu (§ 406 c. ř. s.) stala nespornou a likvidní čís. 13.702.

- — nelze vyhověti žalobní žádosti, pokud se domáhá placení služného i po ukončení jednání v první stolici čís. 13.857.

— — **§ 409 c. ř. s.** viz lhůta pariční.

— — **§ 411 c. ř. s.:** pokud není třeba ve výroku rozhodnutí uvést, že se žaloba zamítá pro tentokrát čís. 13.989.

— — zásada, podle níž rozsudek podle § 232 ex. ř. jest účinný pro veškeré účastněné věřitele a oprávněné a proti nim, jakož i pro dlužníka i proti němu, nemění nic na tom, že se pravoplatnost rozsudku vztahuje jen na rozsudečný výrok (§ 411 c. ř. s.) čís. 13.240.

— — byla-li správci konkursní podstaty přidělena konkursním komisařem podle § 112 konk. ř. role žalobce a usnesení to se stalo pravoplatným, jest k pravoplatnosti rozřešení otázky aktivní legitimace ke sporu přihlížeti z úřadu i ve vyšších stolicích; dojde-li k nim věc následkem přípustného opravného prostředku; otázku aktivní legitimace nelze se zabývat ve sporu, i kdyby rozhodnutí konkursního komisaře neodpovídalo zákonu čís. 13.829.

— — **pro uznání:** ve sporu, v němž přistoupil na straně žalovaného vedlejší intervenient s postavením nerozlučného společníka v rozepři, nebyl soud oprávněn po uznávacím projevu žalovaného vydati rozsudek pro uznání, nebyl-li vedlejší intervenient žalovaného liknavý ve smyslu § 14 c. ř. s.; v tomto směru stačí, že protokolem není osvědčeno, že soudce vyzval vedlejšího intervenienta k projednávání a že tento přes to neprojednával čís. 13.161.

— — k závaznosti projevu strany o podrobení se žalobnímu nároku, učiněného při roku za projednávání sporu, se nevyžaduje, by byl přijat odpůrcem, ani by odpůrce navrhl vydání rozsudku pro uznání; odvolání takovéhoho platně učiněného projevu jest vyloučeno čís. 13.258.

— — **pro zmeškání:** nicotnou jest dohoda manželů, by jejich manželství bylo rozvedeno a rozloučeno tou cestou, že manželka podá na manžela žalobu o rozvod z jeho viny, že se manžel k prvému roku nedostaví, že rozvod bude povolen z jeho viny a že, jakmile rozsudek nabude právní moci, zažádá manželka o povolení rozluky; nicotným jest i siib manželův, že bude platiti manželce výživné ode dne, kdy se vystěhuje z jeho domácnosti čís. 13.253.

— — tím, že se dal odsouditi rozsudkem pro zmeškání k zaplacení premie z pojišťovací smlouvy proti škodám z povinného ručení, uzavřené jinou osobou za něho bez řádného zmocnění, a dopustil i vedení exekuce, neschválil vlastník auta mlčky pojišťovací smlouvu čís. 13.246.

— — tvrzení žalobce v žalobě, že mu přísluší k vylučovaným předmětům právo, nepřipouštějící výkon exekuce z důvodu, že je koupil před svolením exekuce, nestačí, by mohlo býti žalobě vyhověno rozsudkem pro zmeškání čís. 13.169.

- — uvedeno-li v žalobě jen, že žalovaný »dlužuje« žalobci zažalovaný peníz, nebyly uvedeny skutkové okolnosti, na nichž se zakládá žalobní nárok, a nelze uznati rozsudkem pro zmeškání (§ 396 c. ř. s.) podle žaloby; v takovém případě není důvodu k postupu soudu podle §§ 84 a 85 c. ř. s. č. ís. 13.635.
- — nedostavil-li se odvolatel k odvolacímu roku ve sporech pracovních, nelze z tohoto důvodu zamítnouti odvolání č. ís. 13.459.
- — nedostavil-li se jen jedna nebo druhá strana k odvolacímu jednání ve věci pracovní (§ 33 zák.), jest jednání provésti se stranou se dostavivší, arci se zřetelem ke všemu tomu, co druhá strana podle obsahu spisů pracovního soudu a po případě také v odvolacím spise byla již uvedla č. ís. 13.674.
- — i ve věcech pracovních jest strana vyloučena v odvolacím řízení (§ 33 zákona) s přednesem, jež, nedostavivši se k líčení, zameškala v prvé stolici č. ís. 13.705.
- — přednesl-li žalobce při prvému roku (§ 239 c. ř. s.) před okresním soudem žalobu a nedostavil-li se k roku k ústnímu jednání, při němž dostavivší se žalovaný popřel žalobní nárok a navrhl vydání rozsudku pro zmeškání, byly tu předpoklady pro vydání rozsudku pro zmeškání podle § 442, prvý odstavec, c. ř. s. č. ís. 13.695.
- — vyloučení strany z dalšího přednesu podle § 442, druhý odstavec, c. ř. s. k návrhu přítomného odpůrce předpokládá, že návrh byl učiněn u soudu příslušného k projednání a rozhodnutí rozepře; prohlásil-li se po podání onoho návrhu soud nepřislusným a postoupil-li žalobu podle § 261, šestý odstavec, c. ř. s. příslušnému soudu, pozbyl návrh podkladu a k tomu, by mu mohlo býti vyhověno, musel by býti znovu přednesen před příslušným soudem, arciž za podmínek § 442, druhý odstavec, c. ř. s. č. ís. 13.823.
- — popřel-li žalovaný u prvého roku před okresním soudem obsah žaloby, navrhl-li její zamítnutí a odsouzení nedostavivšího se žalobce k náhradě nákladů sporu, učinil-li návrh na vynesení rozsudku pro zmeškání a pak prohlásil, že ponechává spor v klidu, bylo toto prohlášení bez významu pro rozhodnutí o návrhu na vydání rozsudku pro zmeškání, aniž záleželo na tom, že první soud neprohlásil jednání za skončené podle § 193, prvý odstavec, c. ř. s.; následky zmeškání nebyly zhojeny tím, že žalobce při následujícím roku vstoupil do jednání č. ís. 14.051.
- — byl-li spor postoupen krajským soudem na Slovensku podle § 182 a) o s. p. v doslovu čl. III č. ís. 8 zák. č. ís. 23/1928, krajskému soudu v historických zemích, nelze přípravný spis podaný u krajského soudu na Slovensku, v němž byly námitky ve věci samé, považovati za žalobní odpověď, a jest na krajském soudu v historických zemích, by určil žalovanému lhůtu k žalobní odpovědi; při vynesení rozsudku pro zmeškání podle § 398 c. ř. s. nebyl krajský soud v historických zemích oprávněn přihlédnouti k přípravnému spisu podanému u krajského soudu na Slovensku, jehož obsah nebyl přednesen č. ís. 13.882.

Rozsudi viz rozhodčí soud.

Rozšíření žaloby viz změna žaloby.

Rozšířování (§ 1330 obč. zák.): pojem č. ís. 13.223.

Rozvazovací podmínka viz podmínka.

Rozvod manželství: přeměna v rozluku viz rozluka manželství.

- obnova manželského společenství (§ 110 obč. zák.) viz tamže.
- výživné viz výživné manželky.
- bylo-li pravoplatně rozhodnuto o žalobě manžela na manželku o rozvod manželství tak, že se manželství stran rozvádí od stolu a lože z viny obou stran, překází žalobě, již se domáhá manželka rozvodu manželství z výhradné viny manželovy, námitka rozepře rozsouzené č. ís. 13.503.

— i když byla zamítnuta žaloba o rozvod manželství pro nedostatek důvodů, lze povolití rozvod z výhradné viny žalujícího manžela k pouhé žádosti žalovaného manžela, již se připojil k žalobě č. ís. 13.395.

Rozvrat hluboký viz rozluka manželství.

Rozvrh nejvyššího podání viz dražba.

- požární náhrady viz požární náhrada.
- přejímací ceny viz pozemková reforma (náhradový zákon).
- výtežku docíleného podle čl. 310 obč. zák. viz prodej podle čl. 310 obč. zák.

Ručení dědice za pozůstalostní dluhy viz dědic.

- povinné viz automobilový zákon, náhrada škody drahou, pojištění smluvní.
- rukojmího viz rukojemství.
- syndikátní viz syndikátní ručení.
- za škodu viz náhrada škody.

Ruch stavební viz stavební ruch.

Rukojemství: směněčné viz směnka.

- tím, že rukojmí a plátce vzal v záruční listině na vědomí, že faktury o zboží dodávané hlavnímu dlužníku, jsou splatné a žalovatelné v určitém místě, není výslovně a nepochybně vyjádřeno (§ 104 j. n.), že se podrobuje ohledně rukojemského závazku témuž sudišti č. ís. 13.202.
- záruka za zaplacení účtů za zboží vztahuje se i na účty za zboží, jež dohodou kupitele s prodátelem bylo dodáno na místě původně dodaného vadného zboží č. ís. 13.436.
- rukojmí, převzavší plné ručení za zaplacení účtů za zboží, ručí i za úroky a útraty č. ís. 13.436.

Rukojmí za vyrovnací kvotu viz vyrovnání.

Rus Podkarpatská viz Slovensko.

Rybolov: právo rybolovu, nadržování vody a vybírání pisku a šterku z řeky v určitých místech, spojené s určitou usedlostí, jest služebností podle § 477 č. ís. 6 obč. zák., která může býti založena i na veřejném statku (na veřejné řece); jde o soukromé právo, které říšským vodním zákonem ze dne 30. dubna 1869, č. ís. 93 ř. zák. a zemským vodním zákonem pro Čechy ze dne 28. srpna 1870 č. ís. 71 z. zák. nebylo dotčeno ve své platnosti; v pochybnosti je míti za to, že jde o právo výhradné, vylučující kohokoliv jiného z užívání řeky tímž způsobem č. ís. 13.315.

Řad knihovní viz knihovní řád.

- konkursní viz konkurs.
- odhadní viz odhad.
- pojišťovací viz pojištění smluvní.
- vyrovnací viz vyrovnání.
- o zbavení svéprávnosti viz zbavení svéprávnosti.

Řádná správa společné věci viz společenství statků.

Řádné pokračování ve sporu (§ 1497 obč. zák.) viz promlčení.

Řidičské povolání: při pojištění proti úrazu; význam pojmu č. ís. 13.750.

Řízení dovolací, odvolací viz dovolání, odvolání.

- exekuční viz exekuce.
- kárné viz kárné řízení.
- knihovní viz knihovní řád.
- konkursní viz konkurs.
- v nájemních věcech viz vyklizení, výpověď.
- v nepatrných věcech viz nepatrné věci.
- nesporné viz nesporné řízení.
- opravné viz dovolání, odvolání, stížnost.
- pozůstalostní viz pozůstalost.
- rejstříkové viz rejstřík.
- rekursní viz stížnost.

- rozhodčí viz rozhodčí soud.
- směnečné viz směnka.
- o svolení k výpovědi viz ochrana nájemců.
- upomínací viz upomínací řízení.
- vyrovnací viz vyrovnání.
- o zbavení svéprávnosti viz zbavení svéprávnosti.

Samopodíl pojistníka viz pojištění smluvní (proti zákonnému ručení).

Samosoudce či senát viz příslušnost podle § 7 a) j. n.

Samostatný rekurs viz stížnost.

Sběrné depositum viz smlouva schovací.

Sbírka listin: povinnost k nahlédnutí do ní jest tu jen tehdy, je-li k tomu dán podnět zápisem ve hlavní knize č. 13.238.

Sekvestrace: byly-li v depositu banky u anglického bankéře vloženy jen cenné papíry jejich komitentů, šlo o tak zv. sběrné depositum; komitenti nepozbyli vlastnictví k cenným papírům a stíhají je následky sekvestrace a desekvestrace cenných papírů v Anglii jako náhoda (§ 1311 obč. zák.) č. 14.055.

Senát či samosoudce viz příslušnost podle § 7 a) j. n.

Seznam advokátů (kandidátů advokacie) viz advokát.

Seznání místopřísežné jmění viz místopřísežné seznání jmění.

Schránka zamykací viz pošta.

Schválení: ve zpětvzetí námitek proti směnečnému platebnímu příkazu indosantem nelze spatřovati ratihabici (dodatečně zmocnění) směnečného prohlášení učiněného za indosanta neoprávněnými zástupci, měla-li zpětvzetím námitek indosatáři býti zabezpečena pohledávka, která mu nepřisloušela, na úkor ostatních věřitelů indosanta č. 13.192.

— — — z pojišťovací smlouvy proti škodám z povinného ručení, uzavřené jinou osobou za něho bez řádného zmocnění, a dopustil i vedení exekuce, neschválil vlastník auta mlčky pojišťovací smlouvu č. 13.246.

— **soudní:** opatrovnícké viz opatrovnícký soud.

— **Státního pozemkového úřadu** viz pozemková reforma.

Silnice: na okresu nelze se domáhati pořadem práva náhrady škody za tělesné poškození pádem s okresní silnice do vodního průtoku, ježto prý okres nečinil opatření, by bylo lze silnice bez závady používat č. 13.441.

Silniční fond viz dávkový zákon.

Silostroj viz automobil, automobilový zákon.

Simultanní hypoteka viz hypoteka simultanní.

Sirotčí pokladna: nemanželský otec, jenž složil pro dítě odbytné do sirotčí pokladny, není oprávněn k rekursu proti usnesení, jímž bylo rozhodnuto o návrhu poručenstva na vydání odbytného na úhradu výživného dítěte a útraty jeho právního zastoupení č. 13.912.

Sklep: pod cizím pozemkem může býti samostatným předmětem právního a knihovního obchodu, a není závady, by i vlastnické právo k pozemku, pod kterým je sklep, i právo vlastnické ke sklepu nebylo vedle sebe vykonáváno jako plně vlastnické právo; v takovém případě jest vlastník pozemku povinen snášeti, by vlastník sklepa k vůli úpravě sklepa a odklizení ssutě nad ním vstoupil na jeho pozemek; pokud vlastník pozemku se nemůže proti vlastníku sklepa dovolávati důvěry v pozemkovou knihu podle § 1500 obč. zák. č. 13.816.

Skončení exekuce: při zabavení peněz jest berní exekuci považovati za skončenou tím, že se zabavené peníze podle předpisu § 371/1 zák. č. 76/1927 zúčtují na exekuční náklady a na vymáhanou pohledávku; až do zúčtování na vymáhaný daňový dluh zůstanou zabavené peníze vlastnictvím dlužníkovým a není ani případné vlastnictví jiných osob zabavením dotčeno nebo zrušeno; byly-li peníze nalezené u dlužníka na jeho vymáhané daně zúčtovány, byla tím exekuce skončena a žalobě vylučo-

vaci nemůže býti vyhověno; nesejde na tom, zda exekuce byla skončena již také v době, kdy byl podán odpor proti zabavení, aniž na tom, že exekuční úřad nesečkal se zúčtováním až do projití osmidenní lhůty k podání námitek proti zabavení, jak předepsáno v odstavci druhém vl. nař. č. 175/1927 k § 357/1 zák. č. 76/1927 sb. z. a n. č. 13.627.

— **řízení** (§ 193, 194 c. ř. s.): jest zmatkem podle § 477 č. 2 c. ř. s., nenařídil-li soud prvě stolice, skončivši jednání podle § 193, třetí odstavec, c. ř. s., když došly protokoly o výslechu svědků, ústní jednání před změněným senátem podle § 412, druhý odstavec, c. ř. s., nýbrž v nevěřejném sezení usnesl se na rozsudku s přibráním soudce, jenž se vůbec nesúčastnil jednání předcházejícího rozsudku č. 13.321.

— — — proti usnesení rekursního soudu, jímž, změniv usnesení prvého soudu, mu nařídil, by opět zahájil řízení podle § 194 c. ř. s., jest dovolací rekurs nepřipustný č. 13.560.

Skutečné odevzdání (§ 943 obč. zák.) viz dar.

Sleva dobová viz pojištění smluvní.

— **pachtovného** podle vl. nař. č. 164/1933 viz úprava pachtovného.

— — — podle § 1104 obč. zák. viz smlouva nájemní a pachtovní.

Slovensko a Podkarpatská Rus: zákon o mimořádných přechodných ustanoveních na Slovensku č. 64/1918; »prozatímní ponechání v úřadě« ve smyslu § 2 zákona neznamená, že čl. stát vstoupil ve služební poměr založený mezi bývalým uherským státem a úředníkem, a ponechaný úředník má nárok jen na »dosavadní požitky«, a to po celou dobu, po kterou trvalo jeho prozatímní ponechání v úřadě; z toho, že úředník přijímal bez námitek vyplácený mu plat, nelze vyvozovati, že mezi stranami došlo mlčky k dohodě o výši služebních požitků č. 13.217.

— § 163 o. s. p. vyžaduje, by hned po prvním marném pokusu doručení bylo zanecháno písemné oznámení, že se doručovatel za účelem opětného doručení dostaví v přesně označené době; nestačí ústní sdělení doručovatele přítomnému personálu, že za účelem doručení přijde po druhé; doručení žalob není bez dalšího možné s plným účinkem také k rukám obchodních pomocníků č. 13.262.

— **zákonný článek XXV:1900** a min. nařízení 27483/1901 byly zrušeny § 253, třetí odstavec, zák. č. 259/1924; bylo-li pravoplatně rozhodnuto, že k projednání sporu jest příslušným soud v historických zemích vzhledem k úmluvě o příslušnosti, jest míti za to, že se strany chtěly i po hmotněprávní stránce podříditi zákonům platným pro tento soud č. 13.362.

— **průkaz** podle § 9 ex. ř. o postupu vykonatelné pohledávky firmou na Slovensku č. 13.379.

— byl-li spor postoupen krajským soudem na Slovensku podle § 182 a) o s. p. v doslovu čl. III č. 8 zák. č. 23/1928, krajskému soudu v historických zemích, nelze přípravný spis podaný u krajského soudu na Slovensku, v němž byly námítky ve věci samé, považovati za žalobní odpověď, a jest na krajském soudu v historických zemích, by určil žalovanému lhůtu k žalobní odpovědi; při vynesení rozsudku pro zmeškání podle § 398 c. ř. s. nebyl krajský soud v historických zemích oprávněn přihlídnouti k přípravnému spisu podanému u krajského soudu na Slovensku, jehož obsah nebyl přednesen č. 13.882.

— nejde-li o obchodní jednání, jest na Slovensku k platnosti úmluvy úroků převyšujících zákonnou míru 5%, třeba písemné formy; nařízením uherského ministerstva č. 4420 z roku 1918, jež bylo zrušeno zákonem ze dne 20. března 1928, č. 58 sb. z. a n., nebylo ustanoveno, že je neplatná ústní úmluva o zúrokování tržové ceny, která podle písemné smlouvy jest splatna v určitý čas, a že podle této smlouvy nelze požadovati zákonný úrok podle platných právních předpisů č. 13.972.

— obdobné použití zákonného ustanovení čl. VI § 42 č. 2 zák. č. 23/1928, které platí jen pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, není přípustné č. 14.062.

- Složení na soudě:** požární náhrady viz požární náhrada.
- neúčinnosti odporu, který byl vznesen proti vydání peněz složených na soudě, lze se domáhati pořadem práva bez ohledu na to, zda o vydání složených peněz jest rozhodnutí v řízení nesporném či exekučním; věcnému rozhodnutí soudu o žalobě o neúčinnost odporu nevádí ani, že soud o žalobcově žádosti o vydání složených peněz v době podání žaloby ještě nerozhodl č. 13.650.
 - složen-li k soudu vkladní list spořitelny na záručitelný vklad, nebyl soud oprávněn složený vkladní list realizovati a vybranou hotovost uložit na svůj běžný depositní účet u téže spořitelny, nýbrž měl, když došlo k vydání deposita, vydati devinkulovaný vkladní list, po případě příslušnou částku s přirostlými úroky po srážce depositního poplatku č. 13.990.
 - proti usnesení exekučního (rekursního) soudu v otázce, zda částka, již složil poddlužník podle § 307 ex. ř. na soudě, není předmětem exekuce a má být vrácena poddlužníku, má i poddlužník právo k rekursu, bylo-li rozhodnuto ve smyslu mu nepříznivém č. 13.762.
 - nesouhlas-li vymáhající věřitel s vydáním částky, již poddlužník složil podle § 307 ex. ř. na soudě, nelze ji poddlužníku vydati č. 13.762.
 - podřídil-li se poddlužník usnesení o povolení exekuce, nemůže již v řízení o rozvrhu částky bezpodmínečně na soudě složené uplatňovati nárok na její vrácení z důvodu, že dodatečně došel k přesvědčení, že složil částku tu u soudu neprávem č. 13.762.
- Služby vyšší viz obchodní pomocník, pojištění pensijní.**
- Služební byt viz byt služební.**
- poměr obecních zaměstnanců viz zaměstnanec obecní.
 - pragmatika viz zaměstnanec obecní, státní.
 - smlouva viz smlouva služební.
- Služebnost:** žaloba zápuřčí viz tamže.
- — vydržení viz tamže.
 - — a dražba služebního pozemku viz dražba vnucená nemovitosti.
 - osobní: poživací, užívací právo viz též tamže.
 - — i t. zv. nepravidelná služebnost (§ 479 obč. zák.) může být do pozemkové knihy zapsána jen ve prospěch určité osoby nebo několika osob (fysických nebo právnických); nelze vložit služebnost »ve prospěch obecnstva« č. 13.878.
 - — předmětem darování může být i zřízení osobní služebnosti č. 13.945.
 - — služebnost užívání nelze postoupiti č. 14.059.
 - — služebnost požívání lze postoupiti a na základě postupní listiny knihovně převésti č. 14.059.
 - — **pozemková:** právo rybolovu, nadřezování vody a vybírání písku a šterku z řeky v určitých místech, spojené s určitou usedlostí, jest služebností statku (na veřejné řece); jde o soukromé právo, které říšským vodním zákonem č. 93/1869 ř. zák. a zemským vodním zákonem pro Čechy č. 71/1870 z. zák. nebylo dotčeno ve své platnosti; v pochybnosti je míti za to, že jde o právo výhradné, vylučující kohokoliv jiného z užívání řeky tímž způsobem č. 13.315.
 - — právo na bezplatný odběr vody pro dům z obecního vodovodu jest právem služebností č. 13.374.
 - — rušila-li obec oprávněného ve výkonu služebnosti odstraněním rour, jest povinna, by vše uvedla v předešlý stav tak, že se oprávněnému poskytuje dřívější odběr vody, není však povinna učiniti zařízení, které by zabezpečovalo takovou kvalitu vody, aby jí mohlo být používáno jako pitné vody, neposkytoval-li vodovod již před porušením zaručené pitnou vodu č. 13.374.
 - — **lesní:** proti zápuřčí žalobě podle § 523 obč. zák. může se žalovaný brániti poukazem k předpisu § 24 lesního zákona (cis. patentu ze dne 3. pro-

since 1852, č. 250 ř. zák.) jen, vymohl-li si již před tím příznivě rozhodnutí příslušného správního úřadu č. 13.292.

Směna: nemovitosti a převodní poplatek č. 13.897.

- Směnka:** převod směnek směnečnoprávním odevzdáním působí jen převod abstraktního směnečnoprávního nároku, není však o sobě ještě postupem nároku z právního důvodu, který by byl občansko-právním valutovým podkladem směnečného závazku; na právním poměru smluvních stran se nic nezměnilo, a mohl by dlužník namítati svému věřiteli zánik jeho obecnoprávní pohledávky jen, kdyby uhradil dluh směnečnému věřiteli; zůstala najmě nedotčena práva obecnoprávního věřitele, jež mu vyplynula ze záručního prohlášení, týkajícího se obecnoprávního poměru; šlo o jeho zajištění jednak jako věřitele, z obecnoprávního poměru, jednak jako osoby zavázané postihem z převodu směnek č. 13.278.
- prohlásil-li směnečný věřitel dlužníku, že akcepty budou rozděleny při splatnosti na malé směnky, nebyl oprávněn v době splatnosti směnku zažalovati, nýbrž byl povinen poskytnouti dlužníku možnost, by splácel dluh ve lhůtách, a přijati po případě na tyto lhůty nové směnky; nemohly-li se strany v tomto směru dohodnouti, nelze z toho dovozovati, že zůstalo při splatnosti směnky, nýbrž náleželo věřiteli, by ponechal soudci podle obdoby § 904 obč. zák., by podle slušnosti určil dobu plnění č. 13.385.
 - nárok vymáhajícího věřitele, by mu dlužník vydal směnku, nezanikl tím, že dlužník zatím získal na základě této směnky pravoplatný směnečný platební příkaz proti vymáhajícímu věřiteli č. 13.656.

zák. č. 1/1928 sb. z. a n.:

- pokud vzhledem na všeobecné obchodní podmínky mezi indosantem a indosatářem nelze při kontokorentním spojení převedenou směnku posuzovati za zaplacenou tím, že je připsána na vrub účtu indosantova, pokud účet vykazuje dlužný zůstatek, a že má indosatář právo vymáhati směnečnou hodnotu na osobě směnečně zavázané č. 13.720.
- § 3: návěstní doložka je určena jen pro směnečníka a má ten význam, že směnečník nesmí dříve akceptovati nebo platiti směnku, dokud ho nedejde návěstí, jinak by se vydal nebezpečí ztráty svého případného nároku proti výstavci; z návěstí samého nelze vyvozovati přímo omezení výstavcova ručení a tím závazek pro směnečného věřitele č. 13.721.
- doplnění směnky doložkou »bez protestu« nepatří k podstatným náležitostem směnky č. 13.789.
- § 3 č. 5: otázka, zda podpis výstavce souhlasí se zápisem o podpisování firmy v obchodním rejstříku anebo s předpisem stanov, přichází v úvahu jen, jde-li o směnečný závazek výstavcův, nikoliv však, jde-li o jeho směnečně oprávnění č. 13.387.
- § 6 (1): okolnost, že datum vystavení směnky pochází z doby po úmrtí jednoho z přijatelů, není na závalu platnosti směnky č. 13.742.
- § 6 (2): i když byla krycí směnka vyplněna dnem splatnosti předcházejím době, kdy byly dospěly splátky na směnečnou pohledávku, nejde o vyplnění proti úmluvě, byla-li směnka zažalována až, když nastala již ztráta lhůt a splatnost zbytku pohledávky, k jejímuž zajištění směnka sloužila č. 13.370.
- § 8: bylo-li směnky nabyto vydražením při exekuční dražbě, nemá doložka, připojená na směnku výkonným orgánem, účinky směnečnoprávní č. 13.406.
- prohlášení exekučního soudu (výkonného orgánu) na směnce, jimž se převádí směnka na opatrovníka více věřitelů, jimž byla směnečná pohledávka přikázána k vybrání, působí jen převod podle práva občanského č. 13.903.
- § 22: určil-li příjemce na sdělení majitele směnky, že má směnku jím podepsanou, způsob domicilování směnky a stanovil-li osobu domicilia bez jakékoliv výhrady, zejména nenamítнув nevyplacení směnečné valuty nebo

zánik směnky, byl tím domiciliát jakožto plnomocník příjemcův směnečně zmocněn, by jako jeho orgán směnku platil a byla tím bezvýhradně uznána platnost i splatnost směnky; uznání toto jest nejen doznáním skutečnosti, nýbrž má povahu dispozice o právním poměru a má pravotvorný účinek č. s. 13.722.

- § 32: výstavce směnky na vlastní řád, i když má směnku v rukou, není legitimován ke směnečné žalobě, je-li na směnce jeho neškrtnutý vyplněný indosament, za nímž následuje další škrtnutý indosament, neprokázal-li, že směnka přes splatnost nebyla honorována a že se v cestě zpáteční pro zaplacení dostala do jeho rukou č. s. 13.717.
- majitel indosované směnky, na které nebyl škrtnut jeho indosament a indosamenty jeho nástupců, není legitimován k směnečné žalobě o placení proti přijateli bez předložení protestu, leč že by byl protest prominut č. s. 13.789.
- § 44: k zániku směnečného dluhu zaplacením není třeba, by plátcí byla vydána kvitovaná směnka a po případě i protest pro neplacení č. s. 13.195.
- § 63: vyplněna-li směnka dnem vystavení, jehož se přijatelův rukojmí nedožil, nemohl pro něho vzniknouti směnečný závazek, ani s ohledem na budoucí pohledávky č. s. 13.506.
- § 64: k zachování směnečných nároků proti ručiteli stačí, byla-li směnka presentována ku placení příjemci a proti němu protestována; k výkonu směnečného práva jest ovšem zapotřebí, by směnka byla předložena i regresním dlužníkům, i ručitelům, žádá-li se na nich placení; tato presentace se však může státi i žalobou č. s. 13.329.
- § 87: poskytl-li společenstvo zápůjčku dvěma osobám, které mu vydaly k zajištění úvěru směnku jako přijatelky, ač členem společenstva byla jen jedna z nich a družstvu nebylo ve stanovách dovoleno poskytovat zápůjčky i nečlenům, jest poskytnutí zápůjčky nečlenu nicotným; tuto námitku může žalovaný nečlen vznést ve směnečném řízení proti přímému smluvníku č. s. 13.196.
- bylo-li nabyto směnky vydražením při exekuční dražbě, nelze použít § 87 směn. zák., nýbrž věřitel musí si dáti líbíti všechny námitky, které by byl mohl směnečný dlužník vznést proti jeho předchůdci; doložka, připojená na směnku výkonným orgánem, nemá účinky směnečnoprávní č. s. 13.406.
- byla-li pohledávka, jež tu byla již před povolením přiročí podle zák. č. s. 240/1924, zajištěna postoupením směnek, když již bylo výstavci povoleno přiročí, jde o jednání neplatné; k neplatnosti té jest přihlížeti z úřadu, třebaš nebyla namítána ve směnečných námitkách; tuto neplatnost lze namítnouti i indosatáři, jenž se zúčastnil neplatného právního jednání a věděl v době, kdy přijal směnky k zajištění své pohledávky za výstavcem, že výstavci bylo povoleno přiročí č. s. 13.531.
- § 98: byla-li ve směnečné adrese uvedena přesná adresa příjemcova, při protestu však, jenž byl provádněn ve lhůtě stanovené směnečným zákonem, se ukázalo, že příjemce v udaném bytu již nebyl, nelze říci, že nebylo vyhověno požadavku § 98 (3) směn. zák., nebylo-li další pátrání po jeho novém bytu již možné z důvodů spočívajících v jiných okolnostech než v osobě věřitele neb úředního orgánu pověřeného protestací č. s. 13.276.
- § 103: schází-li zákonný předpoklad nedostatku plné moci na straně toho, kdo podepsal směnku jako zmocněnec společnosti podle občanského zákoníka (§§ 1175 a násl. obč. zák.), nemůže býti směnečně zavázán podle § 103 (1) směn. zák., třebaže z jeho podpisu za společnost nemohl ani pro společnost vzejíti směnečný závazek č. s. 13.719.

směnečné řízení:

námitky: ve zpětvzetí námitek proti směnečnému platebnímu příkazu indosamentem nelze spatřovati ratihabici (dodatečně zmocnění) směnečného prohlášení učiněného za indosanta neoprávněnými zástupci, měla-li zpětvzetím námitek indosatáři býti zabezpečena pohledávka, která mu nepřislušela, na úkor ostatních věřitelů indosanta; na základě tohoto indosamentu nevznikl

ani po zpětvzetí námitek proti směnečnému platebnímu příkazu platný směnečný závazek indosanta, jenž by mohl býti zajištěn zástavním právem na jeho nemovitosti; došlo-li přece k pravoplatnému zřízení zástavního práva, jsou zadní věřitelé oprávněni, by odporem podle § 213 ex. ř. zabránili přikázání tvrzené pohledávky indosatáři před jejími pohledávkami č. s. 13.192.

- k nicotnosti úmluvy (§ 55 vyr. řádu) jest přihlížeti z úřadu, i když byla namítána po uplynutí lhůty ke směnečným námitkám č. s. 13.248.
 - byla-li z majetku vyrovnacího dlužníka převedena na vyrovnacího věřitele směnka v souvislosti s vyrovnacím řízením, jde o nedovolenou výhodu; lhotejně, že se převod směnky stal při příležitosti smlouvy úvěrové, při níž vyrovnací dlužník dostal od vyrovnacího věřitele hotovost č. s. 13.248.
 - byla-li pohledávka, jež tu byla již před povolením přiročí podle zák. č. s. 240/1924 zajištěna postoupením směnek, když již bylo výstavci povoleno přiročí, jde o jednání neplatné; k neplatnosti té jest přihlížeti z úřadu, třebaš nebyla namítána ve směnečných námitkách; tuto neplatnost lze namítnouti i indosatáři, jenž se zúčastnil neplatného právního jednání a věděl v době, kdy přijal směnky k zajištění své pohledávky za výstavcem, že výstavci bylo povoleno přiročí č. s. 13.531.
 - směnečné námitky jsou přípravným podáním; obsahovaly-li směnečné námitky návrh (nabídnutí důkazů, druhý stejnopis), jde o formální vadu, již bylo odstraniti podle §§ 84 a 85 c. ř. s.; nepostupoval-li soud prvé stolice tak, nýbrž ustanovil-li k směnečným námitkám druhých žalovaných ústní jednání, stačí, že při tomto jednání byla formální vada napravena přednesem příslušného návrhu č. s. 13.887.
 - neobsahovalo-li podání směnečné námitky, jež by byly skutkově doloženy a opřeny o nabídnuté důkazy, a věcný návrh, jest toto bezobsažné podání odmítnouti; v takovém případě nemůže žalovaný odůvodňovati námitky teprve při ústním jednání a nelze přihlížeti k tvrzení nicotnosti úmluvy, na jejímž základě byla směnka vydána č. s. 14.036.
 - **obnova řízení** (§ 556 c. ř. s.): není věcí žalobce o obnovu směnečného sporu, by tvrdil a prokázal, že v souzeném případě není podmínek pro vyloučení žaloby o obnovu podle § 556 c. ř. s., nýbrž jest na žalovaném, by se proti žalobě o obnovu bránil námitkou, že jednal v hlavním sporu bezelstně a že mezitím svých směnečných nároků proti třetím osobám pozbyl č. s. 13.536.
- Směnka krycí:** i když byla směnka vyplněna dnem splatnosti předcházejícím době, kdy byly dospěle splátky na směnečnou pohledávku, nejde o vyplnění proti úmluvě, byla-li směnka zažalována až, když nastala již ztráta lhůt a splatnost zbytku pohledávky, k jejimuž zajištění směnka sloužila č. s. 13.370.
- význam krycí směnky jest v tom, že dlužník ručí z takové směnky potud, pokud závazek z úvěru, k jehož zajištění byla směnka vydána, nebyl úplně vyrovnán, ovšem jen do výše, do níž se zaručil č. s. 13.893.
 - krycí směnka může býti uplatněna teprve, až lze dobývat pohledávky ji kryté, nevyhledává se však, aby osoba oprávněná k vyplnění této části směnky vyplnila datum splatnosti směnky souhlasně s datem splatnosti zajištěné pohledávky a nikoliv datem pozdějším, pokud ovšem to nebylo ujednáno a pokud původní pohledávka do tohoto termínu ještě nezanikla č. s. 13.893.
- Smír:** o v ý ž i v n ě m v i z v ý ž i v n ě .
- — platnost smíru, jímž byl jen upraven způsob plnění práva bytu příslušejícího podle smlouvy, není podmíněna formou notářského spisu č. s. 13.204.
 - — přípustnost pořadu práva, domáháno-li dodržení smíru uzavřeného při vodoprávním komisionálním řízení č. s. 13.785.
 - — smírem (§ 1380 obč. zák.) z doby před účinností zákona č. s. 125/1931, o náhradě škody způsobené zaměstnanci nesprávným přihlášením služného pensijnímu ústavu, nebyly narovnány i vyšší nároky zaměstnance podle zákona č. s. 125/1931 č. s. 13.978.

- **soudní:** v advokátském sporu může uzavřít soudní smír před sborovým soudem jen advokát jménem strany čís. 13.803.
- Smlouva:** forma viz tamže.
- — kup dědictví viz dědictví.
- — nabídka viz tamže.
- — nemožnost plnění viz tamže.
- — neplatnost viz tamže.
- — omyl viz tamže.
- — placení viz tamže.
- — podmínka viz tamže.
- — ustoupení (§§ 918 a násl. obč. zák.): smluvní strana, podavší žalobu o splnění smlouvy, není oprávněna, by po zahájení sporu prohlásila, že od smlouvy ustupuje, a žádala náhradu škody pro nesplnění podle § 920 obč. zák., leč že by se splnění podle smlouvy stalo prodlením druhé strany nemožným neb hospodářsky pro žalobce bezcenným čís. 13.822.
- **darovací** viz dar.
- **dopravní** viz doprava železniční.
- **individuální** viz smlouva kolektivní.
- **kolektivní:** rozhodčí soud viz tamže.
- — z toho, že se dělník hlásil do práce v jiném továrním oddělení dobrovolně, znaje pracovní a mzdové poměry v něm, nelze nepochybně usoudit, že tím projevil mlčky svou vůli, že jest srozuměn i s nižší mzdou v tomto oddělení vyplácenou čís. 13.306.
- — pokud potřeboval dělník bez své viny pro přikázané akordní práce delší dobu než normální čís. 13.306.
- — ustanovením § 24 zákona o stavebním ruchu čís. 45/1930 jsou vyloučeny individuální pracovní smlouvy, pokud se jimi zhorší pracovní podmínky pro zaměstnance čís. 13.640.
- **komisionářská** viz komisionář.
- **kupní:** depurační povinnost viz tamže.
- — předkupní právo viz tamže.
- — správa pro vady viz tamže.
- — výhrada vlastnictví viz tamže.
- — koupě zboží k dodání na objednatelovo odvolání čís. 13.291.
- — prodávatel nemůže se domáhati zrušení smlouvy pro nevdek čís. 13.509.
- — dodával-li mlynář (nájemce pekárny) podle dohody pekaři (podnájemci pekárny) mouku na vypečení, při čemž se každý den zjišťovalo, kolik z této mouky pekař vypekl, a pekař pak za toto množství odváděl mlynáři peníze podle bursovní ceny, nejde před vypečením o prodej mouky, nýbrž z množství mouky dodané pekaři je vždy vypečením o prodej mouky, jež spotřeboval k pečení a jež podle bursovní ceny zaplatil, a mlynář nepozbyl vlastnictví k mouce dodané pekaři, dokud nebyla zpečena čís. 13.548.
- — koupě dříví na stojato není koupí nemovité věci čís. 13.905.
- — **kupní cena:** je-li spornou výše kupní ceny, jest sporným i právní poměr opřený o kupní smlouvu; kupitel má právní zájem na brzkém určení kupní ceny skladu, jež koupil k dalšímu zcizení čís. 13.260.
- — **splnění smlouvy:** kupitel nemá povinnost koupěnou věc převzít; jest to jen jeho právem, nikoliv povinností; prodává-li však kupitel s přijetím koupěné věci, ocitá se v prodlení s přijetím a, chce-li se prodávatel zbavit úschovy prodané věci, jest oprávněn buď věc podle § 1425 obč. zák. složit k soudu, nebo podle čl. 343 obch. zák. dáti ji na skládku nebo veřejně ji prodati, což jediné nahrazuje splnění kupní smlouvy; neučinil-li tak, nesplnil smlouvu a, co se později s věcí stane, jde na jeho vrub čís. 13.569.
- — **zabavil-li prodávatel v exekuci proti kupiteli k vydobytí kupní ceny prodanou, ale dosud neodevzdanou a tudíž vlastní věc, vydražil-li ji v ex-**

- — **kuční dražbě a prodal-li ji napotom jiné osobě, nemůže již věcnou nabídku na odevzdání věci učiniti a kupitel může se s úspěchem domáhati rozsudku, že další exekuce prodávatele k vydobytí (zbytku) kupní ceny jest podle § 35 ex. ř. nepřípustná čís. 13.569.**
- — **prodlení v plnění:** stát, jemuž byla jako kupiteli způsobena škoda tím, že pro opožděné dodání (pro dodání z jiné cizí země) muselo býti zboží vycieno podle vyšší sazby, než jak by tomu bylo, kdyby bylo dodáno včas, jest oprávněn domáhati se náhrady na prodávateli čís. 13.727.
- — **čl. 354 obch. zák.:** bylo-li při prodeji zboží před zahájením vyrovnacího řízení o jmění kupitele ujednáno zapravení kupní ceny ve splátkách bez ztráty lhůt, nebyl prodávatel s to vykonati volbu podle čl. 354 obch. zák. dříve, než uplynula lhůta k poslední splátce kupní ceny čís. 13.296.
- — **nebyl-li kupitel v době zahájení vyrovnacího řízení v prodlení s odběrem zboží ani s poslední splátkou, ježto její dospělost nastala až po zahájení vyrovnání, nespadá nárok prodávatele na náhradu škody (čl. 354 obch. zák.) do kupitelova vyrovnání čís. 13.296.**
- — **čl. 355 obch. zák.:** prorogační doložka v objednacím listě, již se kupitel pro případ sporu podrobil příslušnosti určitého soudu, vztahuje se i na žalobu, již se prodávatel na kupiteli po jeho jednostranném odstupu od kupní smlouvy podle čl. 355 obch. zák. domáhá vrácení již dodaného zboží čís. 13.623.
- **mandátní** viz smlouva zmocnitelská.
- **nájemní a pachtovní:** byt domovnícký viz domovník.
- — o hostinské živnosti viz živnost hostinská.
- — ochrana nájemců viz tamže.
- — podnájemník viz tamže.
- — pronájem biografu viz kinematograf.
- — řízení ve věcech nájemních viz výpověď, vyklizení.
- — stavební příspěvek viz tamže.
- — úprava pachtovného při zemědělských pachtích viz úprava pachtovného.
- — zájemné popsání svršků viz zástavní právo zákonné.
- — zkrácení přes polovinu viz tamže.
- — **zřídil-li vlastník pronajaté věci k ní jinému právo požívání, postoupí mu i nárok proti nájemci na vybírání činže a vedlejších poplatků čís. 13.794.**
- — **§ 1102 obč. zák.:** jde o placení činže předem, měl-li si nájemce podle nájemní smlouvy roční nájemné srážeti z pohledávky, kterou má za pronajímatelem čís. 13.645.
- — **knihovni zajištění nájemního práva jako celku nestačí k dosažení účinku podle § 1102 obč. zák., nýbrž musí mimo to úhrada činže předem v hlavní knize býti vyznačena buď zvláštní poznámkou nebo zápisem zástavního práva pro nárok na vrácení smlouvené úhrady čís. 13.645.**
- — **§ 1104 obč. zák.:** bylo-li nájemci mimořádnou náhodou užívání bytů i jen na kratší dobu odňato, může žádat slevu té části nájemného, která na tuto dobu připadá; má-li však pachtýř míti nárok na slevu, nutno požadovati, by užívání pachtovní věci bylo znemožněno alespoň po jedno hospodářské období čís. 13.667.
- — **§ 1111 obč. zák.:** pokud jest vlastník najaté věci vrácené ve stavu poškozeném oprávněn domáhati se hned náhrady odhadní ceny; k opodstatnění tohoto nároku není třeba, by vlastník domu uvedl dříve vše v předešlý stav na své útraty čís. 13.504.
- — **jistota:** byla-li jistota určena k zajištění povinností pachtýře z pachtovní smlouvy, pachtovní smlouva však zanikla tím, že se splnila rozvazovací výminka, neslouží jistota k zajištění nároků propachtovatele proti pachtýři z důvodu, že pachtýř po rozvázání pachtovní smlouvy

- pachtovaný předmět nevyklidil, nýbrž ho dále užíval, aniž za toto bezdůvodně užívání dal úplatu č.ís. 13.709.
- — **§ 1116 obč. zák.:** nájemní smlouvu lze jednostranně zrušití výpovědí jen v celém jejím obsahu, jen ohledně celého nájemního předmětu, nikoliv jen ohledně jeho části; lhotejno, že nájemce v jedné části nájemního předmětu bydlí a v druhé provozuje živnost č.ís. 13.940.
 - — **§ 1120 obč. zák.:** tím, že kupitel domu, v němž byl předmět nájmu, pokračoval v nájemním poměru po dvě čtvrtletí, nepozbyl ještě práva k výpovědi podle § 1120 obč. zák. č.ís. 13.517.
 - — nový vlastník domu nemusí dát nájemníku výpověď ihned č.ís. 13.517.
 - — **§ 1121 obč. zák.:** podle § 227, druhý odst. ex. ř. a § 1121 obč. zák. nahrazuje se jen skutečná škoda vzešlá zrušením nájemního poměru, nikoliv i ušlý zisk; nájemce jest povinen podle § 210 ex. ř. doložit v přihlášce, že mu požadovaná škoda i důvodem i co do výše povstala; soudce není povinen o tom konatí úřední šetření, nýbrž jest odkázán jen na předložené neb u soudu již založené listiny, veřejné knihy a exekuční spisy č.ís. 13.645.
 - — **různé:** pachtýř na zabraném majetku, jenž byl na základě pravoplatné výpovědi exekučně vyklizen, nemůže se domáhati náhrady škody, způsobené mu prý Státním pozemkovým úřadem a majitelem velkostatku tím, že mu nesprávně byla dána Státním pozemkovým úřadem výpověď, že byl nesprávně vyklizen a že Státní pozemkový úřad uzavřel s majitelem velkostatku dohody protiprávně na jeho úkor a bez zřetele k zákonům o pozemkové reformě č.ís. 13.894.
 - — **o dílo:** smlouvu kapelníka s majitelem kavárny lze po případě považovati za smlouvu o dílo; nároky z takové smlouvy nelze uplatňovati u pracovního soudu č.ís. 13.557.
 - — jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, zavázal-li se kapelník k denním hudebním produkcím se svou kapelou v podniku žalovaného za denní plat, stravu a byt, aniž bylo ve smlouvě ustanoveno, že žalovaný vykonává vliv na soubor kapely č.ís. 14.049.
 - — **o rozsudím viz rozhodčí soud.**
 - — **o zápůjčce viz zápůjčka.**
 - — **podsudnická:** k příslušnosti pracovních soudů nenáleží spor ze smlouvy podsudnické, šlo-li podle obsahu smlouvy o činnost samostatného podnikatele č.ís. 13.641.
 - — **pojišťovací viz pojištění smluvní.**
 - — **příkazní viz smlouva zmocnitelská.**
 - — **rukojemská viz rukojemství.**
 - — **schovací:** vlastník věci, jenž nebyl hostem a jenž věci u hostinského neuložil, není oprávněn uplatňovati proti hostinskému nárok podle §§ 970 a 1316 obč. zák. č.ís. 13.738.
 - — při bankovním depositu (cenných papírů) může jíti o úhrnkové depositum, sběrné depositum a nepravdělnou úschovu; znaky těchto odrůd; byly-li v depositu banky u anglického bankéře vloženy jen cenné papíry jejich komitentů, šlo o tak zv. sběrné depositum; komitenti nepozbyli vlastnictví k cenným papírům a stíhají je následky sekvestrace a desekvestrace cenných papírů v Anglii jako náhoda (§ 1311 obč. zák.) č.ís. 14.055.
 - — **služební:** byt služební viz tamže.
 - — doba pracovní osmihodinná viz tamže.
 - — dovolená placená viz tamže.
 - — kolektivní smlouva viz smlouva kolektivní.
 - — obecní, státní atd. zaměstnanci viz zaměstnanec obecní, státní atd.
 - — nárok na pensi viz pense.
 - — obchodní pomocník viz tamže.

- — ručení zaměstnavatele podle § 1157 obč. zák. viz náhrada škody.
- — ručení zaměstnavatele pro nepřihlášení zaměstnance k pojištění viz pojištění pensijní, sociální, pokladny bratrské.
- — spolkový funkcionář není bez dalšího ke spolku v poměru služebním, třebaže dostává za svou činnost odměnu č.ís. 13.432.
- — jde o smlouvu o dílo, nikoliv o smlouvu služební, zavázal-li se kapelník k denním hudebním produkcím se svou kapelou v podniku žalovaného za denní plat, stravu a byt, aniž bylo ve smlouvě ustanoveno, že žalovaný vykonává vliv na soubor kapely č.ís. 14.049.
- — nelze předpokládati, že došlo k uzavření služební smlouvy mezi rodiči a dětmi již tím, že tyto oněm konaly práce, nýbrž jest třeba prokázati, že se taková úmluva ať výslovně ať mlčky stala; z toho, že dcera konala otci zemědělské práce, nelze o sobě dovoditi, že mezi nimi došlo aspoň mlčky ke služební smlouvě nebo vůbec ke smlouvě o konání prací za plat č.ís. 13.275.
- — domněnka § 2 (1) vyživ. zákona č.ís. 4/1931 neplatí, jde-li jen o nárok dítěte proti otci na odměnu za konané služby č.ís. 13.275.
- — kdo byl ustanoven společníkem veřejné obchodní společnosti se souhlasem ostatních společníků za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností s právem, aby si vybral měsíčně na srážku z podílu zmocnitel na budoucím zisku ze společenenské pokladny určitou částku, nebyl ve služebním poměru u veřejné obchodní společnosti, třebaže věnoval podniku více práce a času, než zmocnitel byl podle smlouvy povinen, a nahradil úřednickou sílu a třebaže zálohy na podíl z budoucího zisku byly vybrány, ač společnost po léta neměla zisku č.ís. 13.475.
- — služební smlouva, ujednaná s cizincem, není neplatná proto, že si zaměstnavatel neoprátil svolení úřadu k tomu, by zaměstnával cizince č.ís. 13.467.
- — **mzda:** ujednav se zaměstnancem, že »požitky budou upraveny podle výsledků obchodního roku tak, aby průměrný příjem činil minimálně 5.000 Kč měsíčně«, zavázal se zaměstnavatel platiti zaměstnanci nejméně 5.000 Kč měsíčně za všech okolností, ať byl výsledek běžného obchodního roku příznivý nebo nepříznivý a ať překročil k nové úpravě příjmů zaměstnancových nebo nepřikročil č.ís. 13.244.
- — z toho, že se dělník hlásil do práce v jiném továrním oddělení dobrovolně, znaje pracovní a mzdové poměry v něm, nelze nepochybně usouditi, že tím projevil mlčky svou vůli, že jest srozuměn i s nižší mzdou v tomto oddělení vyplácenou č.ís. 13.306.
- — pokud potřeboval dělník bez své viny pro příkázané akordní práce delší dobu než normální č.ís. 13.306.
- — odměna zaměstnance nemusí záležeti právě v placení určité hotovosti; jest možným též, že zaměstnavatel poskytuje zaměstnanci příležitost k jistému vydělku, jež lze podle okolností případu očekávati (placení zpropišného obsluhujícímu personálu v podniku hostinském nebo kavárenském) č.ís. 13.558.
- — výpočet výnosnosti podniku náleží k přípravné činnosti vedoucího úředníka, do služby již přijatého, avšak okolnosti případu očekávati (placení přísluší mu za to zvláštní odměna č.ís. 13.576.
- — po dobu »vysazení z práce«, k němuž došlo dohodou mezi zaměstnavatelem a zaměstnanci (závodním výborem), nepřisluší zaměstnanci nárok na mzdu (§ 1155 obč. zák.); vysazením z práce byl pracovní poměr jen jinak upraven, nikoliv zrušen č.ís. 13.788.
- — nelze vyhověti žalobní žádosti, pokud se domáhá placení služného i po ukončení jednání v první stolici č.ís. 13.857.

- — **výpověď, propuštění:** není důvodem k okamžitému propuštění hudebníka (pianisty), opozdil-li se dvakrát o několik málo minut při koncertech v kavárně č. 13.316.
- — **zaměstnanci lze dáti výpověď** (§ 155 zákona č. 221/1924) v době, kdy byl léčen nikoliv z příkazu Ústřední sociální pojišťovny, nýbrž jen z příkazu Zemědělské nemocenské pojišťovny č. 13.642.
- — **ustanovení »na doživotí«** pokládá se u soukromého zaměstnance za ujednané jen, kdy to mezi stranami po zralé úvaze došlo výrazu tak jasné a tak zřetelné, že o tom nemůže být pochybnosti, že obě strany takové ujednání skutečně zamýšlely; nestačí po případě projev zaměstnavatele, že jde o »životní postavení« č. 13.688.
- — **předčasné rozvázání služebního poměru** zaměstnance rovná se předčasnému propuštění a je pro náhradní nároky zaměstnance lhotejno, zda a kdy si najít mohl neb našel jiné zaměstnání č. 13.703.
- — **bylo-li ve služební smlouvě definitivního zaměstnance se spolkem ujednáno, že zaměstnanec může být propuštěn za těch podmínek, za nichž může být propuštěn státní úředník, nebyl spolek oprávněn rozvázat služební poměr výhradně jen z úsporných důvodů** podle zák. č. 286/1924 č. 13.857.
- — **různé: ujednání, jímž se zaměstnanec zavázal zaměstnavateli, že mu nahradí i ztráty na zboží a na penězích, jež sám nezavinil, zejména škodu vzniklou krádežemi třetích osob, nepřiči se dobrým mravům** č. 13.594.
- **spedičská viz zasílatel.**
- **společenská, společenská viz společenstvo, společnost.**
- **sprostředkovatelská:** plnil-li kupitel závazek ze sprostředkovatelské smlouvy ještě než se rozvazovací výminka dostavila, nevymíní si vrácení, kdyby se rozvazovací výminka dostavila, nemůže se, dostavila-li se rozvazovací výminka, domáhat vrácení placené částky ani podle § 1431 obč. zák., ani podle § 1435 obč. zák. č. 13.854.
- **svatební:** výprava viz tamže.
- — **správa manželčina jmění** (§ 1238 obč. zák.) viz manželé.
- — **platnost smíru, jímž byl jen upraven způsob plnění práva bytu příslušejícího podle svatební smlouvy, není podmíněna formou notářského spisu** č. 13.204.
- **trhová viz smlouva kupní.**
- **učební:** na povaze učební smlouvy nemění nic okolnost, že učeň vedle učňovských prací konal učebnímu pánu i vedlejší služby v domácnosti a v hospodářství č. 13.481.
- — **i učedníci mohou dostávat mzdu, bylo-li její placení ujednáno** č. 13.481.
- — **nedostatek písemné formy nemá v zápětí neplatnost učební smlouvy** č. 13.481.
- **ve prospěch třetího:** ujednal-li čl. stát s majitelem trafiky, že mu bude přidělena třetí osoba (válečný poškozenec), by jí vyplatil určitou peněžitou částku č. 13.851.
- **zasílatelská viz zasílatel.**
- **zmocnitelská:** rozsah plné moci viz plná moc.
- — **zmocněnec procesní viz advokát.**
- — **ujednal-li zaměstnavatel se zaměstnanci, že příspěvky k nemocenskému pojištění, pokud mají být zapraveny zaměstnanci, budou zaměstnavatelem ukládány pro každého jednotlivého zaměstnance na vkladní knížku a že příslušná částka může být zaměstnancem požadována teprve při vystoupení ze služby, jest posuzovat nárok zaměstnance proti zaměstnavateli na vydání příslušné částky i s úroky za nárok z poměru mandátního a nevztahuje se na ustanovení § 1486 č. 5 obč. zák. č. 13.999.**

Smluvčí soud viz honitba.

Smrt manžela a podaná již žaloba o rozlučku č. 13.293.

- i za platnosti rozlučkového zákona č. 320/1919 lze po smrti jednoho manžela neb obou manželů vyšetřovati manželství z úřadu jen za podmínek dvorského dekretu ze dne 27. června 1837, č. 208 sb. z. s. č. 13.495.
- bylo-li za odvolacího řízení v rozlučkovém sporu manželství zrušeno smrtí (žalovaného) manžela, jest žalobu o rozlučku manželství zamítnouti č. 13.579.

Sňatek: za »příslušného duchovního správce« ve smyslu § 12 zák. č. 320/1919 nelze pokládati toho, kdo nemá podmínky, jež by ho podle ústavy (československé) církve činily způsobilým, aby byl jmenován farářem nebo pomocným duchovním správcem, třebaže jest církví ustanoven duchovním správcem; ten, kdo nemá těchto podmínek, nemůže být ani platně delegován příslušným duchovním správcem k přijímání slavnostního přivolení ke sňatku č. 13.309.

- manželství, uzavřené na Slovensku, není neplatné z důvodu, že při prohlášení přivolení k manželství nebyl přítomen přísežný zapisovatel, žily-li strany od uzavření manželství po jeden rok spolu jako manžel a manželka; domovská příslušnost stran je tu lhotejná č. 13.932.

Snížení výživného viz výživné.

— **kupní ceny viz správa pro vady.**

Sociálně-pojišťovací ústav (§ 31 č. 3 zák. o ochr. náj.) viz ochrana nájemců.

Sociální pojištění viz pojištění sociální.

Solidárnost závazku: dělitelný dluh viz tamže.

Soud: obsazení jeho viz zmatečnost (§ 477 č. 2 c. ř. s.), příslušnost (§ 7 a) j. n.).

Soud dovolací, odvolací viz dovolání, odvolání.

- **exekuční viz dražba, exekuce.**
- **opatrovnícký, poručenský viz opatrovnícký, poručenský soud.**
- **pracovní viz pracovní soudy.**
- **rejstříkový viz rejstřík.**
- **rekursní viz stížnost.**
- **rozhodčí viz rozhodčí soud.**
- **smluvčí viz honitba.**

Soudce: syndikátní ručení viz tamže.

Soudcovské privilegium podle § 6 adv. ř. viz advokát.

Soudní prázdniny viz prázdniny soudní.

- **služba pomocná** (zák. č. 57/1931) viz pomocná služba soudní.
- **smír viz smír.**
- **úředník:** syndikátní ručení viz tamže.

Soukromý zaměstnanec viz zaměstnanec soukromý.

Soupis: pozůstalosti viz inventář pozůstalostní.

Sousedské právo: obec ručí za škodu, byl-li zaplaven cizí pozemek, ježto prasklo potrubí obecního vodovodu č. 13.513.

Soustředovací zásada viz žaloba podle § 35 ex. ř.

Soutěž nekalá (zák. č. 111/1927):

- § 1: odporuje dobrým mravům soutěže, bylo-li zákazníkovi místo objednaného zboží určité značky dáno zboží jiné s ujistěním, že to jest skutečně zboží žádané značky; nevyžaduje se tu zvláštní úmysl soutěžitelův č. 13.344.
- **stavební podnikatel jednal v rozporu s dobrými mravy soutěže, zvýšil-li po otevření ofert svou původní nabídku na míru nabídky soutěžitelovy, ale slevil-li peněz, toto zvýšení značně převyšující, ve prospěch dobročinného účelu; lhotejno, že se jeho snaha nesetkala s úspěchem; nevyhledává se vědomost o zavržitelnosti jednání; nezáleží ani na tom, zda závadný čin nemůže již být fakticky opakován** č. 13.472.

- pokud jde o nekalou soutěž, používala-li nová firma pro svůj podnik doporučení pro veřejnou obchodní společnost v likvidaci, třebas k tomu likvidátoři společnosti svolili č.ís. 13.525.
- jde o jednání proti dobrým mravům soutěže, obcházeli stavitel zákaznky a hleděl-li je získati bez ohledu na to, že již byli jednali s jinými podnikateli, a nabízel-li při tom všeobecně značné slevy proti konkurenci, aniž znal její kalkulaci, a činil-li tak s rozmyslem a plánovitě č.ís. 13.544.
- jest po zákonu přípustné, dal-li si podnikatel chrániti značný počet známek, ač z nich velké části nepoužívá č.ís. 13.550.
- tím, že si firma, jejíž závody byly značného rozsahu, opatřila značný počet t. zv. známek defenzivních, neznemožnila ještě založení podniků jiných podnikatelů v témže odvětví výroby č.ís. 13.550.
- šlo-li firmě o to, by chránila svou známku a známku sprátené firmy před nedovoleným zásahem, nelze v tom, že znemožnila jiné firmě používání určité známky z důvodu zásahu do svého vlastního známkového práva, spatřovati škodu, jakou předpokládá zákon č.ís. 13.550.
- označují-li se výrazem »Redis« péra s ohnutou špičkou, určená výlučně pro ozdobné písmo, bez ohledu na jejich původ, nelze spatřovati jednání, přičiči se dobrým mravům soutěže, v tom, že obchodník nedal prostému zákazníkovi, žádajícímu péra redisová, právě péra pocházející od firmy, pro niž byla zapsána ochranná známka »Redis«, nýbrž jiná péra podobného druhu, a že ho na to neupozornil č.ís. 13.503.
- jde o jednání proti dobrým mravům soutěže, prodává-li družstvo zboží i nečlenům č.ís. 13.684.
- jde o nekalou soutěž, ukázal-li žalovaný (zástupce konkurenční firmy) nabídku žalující firmy, v níž se určitým zákazníkům poskytují výjimečně nízké ceny, bez potřeby zákazníkovi žalobkyně, jemuž tato dodávala zboží za vyšší ceny č.ís. 13.758.
- přemlouvání rodin zemřelých osob v jejich bytech bezprostředně před úmrtím nebo po úmrtí v rodině majitelem pohřebního ústavu, by mu byly svěřeny pohřební výkony, nabízení jízdy autem zdarma při vyhledávání objednávek pohřebních úkonů, jakož i poskytování nepřiměřeně vysokých slev, přičiči se dobrým mravům soutěže č.ís. 13.845.
- jednáním proti dobrým mravům soutěže jest výroba a prodej padělků, jimž jest využíváno cizí myšlenky a jenž může znehodnotiti dobrou pověst lepšího zboží soutěžitelova č.ís. 13.837.
- jde o jednání proti dobrým mravům soutěže, nápodobil-li soutěžitel přílehavé propagační prostředky jiného soutěžitele; lhotejno, že označení obou podniků i jejich tiskopisy vykazují řadu nepodstatných odlišných změn č.ís. 14.001.
- § 2: kdo převzal obchodní podnik, jest oprávněn uváděti to v inserátech, třebaže nepřevzal i firmu č.ís. 13.454.
- škrtní nebo přetiskování zabavených míst v letáku nestačí vezdy k zamítnutí žaloby domáhající se zdržení se uveřejňování nesprávných údajů č.ís. 13.757.
- s hlediska § 2 zák. proti nek. soutěži nezáleží na tom, zda dodatek ke jménu soutěžitele lze uznati za vhodný s hlediska § 44 živn. řádu; dodatek k firmě (ke jménu), sloužící k bližšímu označení podniku, nepřičiči se nutně § 2 zák. proti nekalé soutěži č.ís. 13.757.
- § 10 zák.: omezuje-li se vzájemné útočení časopisů jen na sledování zájmů politických, na př. na zachování prestiže strany, nelze vybočení z mezí přípustné kritiky, třebas se nepřímo dotýkalo i časopisu, podřaditi pod zákon proti nekalé soutěži; zneužije-li se však stranicko-politického boje k tomu, by byl zasažen časopisecký podnik sám v základu své existence, narážejí počiny k tomu směřující již na ustanovení zákona proti nekalé soutěži č.ís. 13.413.
- jde o nekalou soutěž, ukázal-li žalovaný (zástupce konkurenční firmy) nabídku žalující firmy, v níž se určitým zákazníkům poskytují výjimečně

- nízké ceny, bez potřeby zákazníkovi žalobkyně, jemuž tato dodávala zboží za vyšší ceny č.ís. 13.758.
- § 11: nemá-li ten, jehož jméno bylo ve firmě uvedeno, nic společného s firmou a žádné styky s podnikem krytým firmou, jde o osobu nastrčenou k tomu, by bylo jeho jméno uvedeno ve firmě k účelům nekalé soutěže č.ís. 13.670.
- označení obuvnického podniku slovem »Batavia« přičiči se dobrým mravům soutěže č.ís. 13.672.
- zákon předpokládá v § 11 kromě priority, že užívání jména atd. jest po právu č.ís. 13.869.
- každý má právo voliti si libovolné označení svého podniku a užívá ho po právu, když tím nezasahuje do práv jiných soutěžitelů č.ís. 13.869.
- žalobce jest oprávněn domáhati se zdržení závadného stavu, třebas žalovaný prohlásil, že neobnoví původní stav, jež již odstranil důsledkem prozatímního opatření č.ís. 13.869.
- § 11 (2): volbu nové firmy (§ 11 (2) zák.) jest zpravidla přenechati žalovanému č.ís. 13.741.
- § 11 (3): podle § 11 (3) zák. není třeba soutěžitélského poměru č.ís. 13.522.
- s hlediska § 11 (3) zák. jest lhotejno, že jde o výrobky zcela jiného druhu č.ís. 13.522.
- označují-li se výrazem »Redis« péra s ohnutou špičkou, určená výlučně pro ozdobné písmo, bez ohledu na jejich původ, nelze spatřovati jednání, přičiči se dobrým mravům soutěže, v tom, že obchodník nedal prostému zákazníkovi, žádajícímu péra redisová, právě péra pocházející od firmy, pro niž byla zapsána ochranná známka »Redis«, nýbrž jiná péra podobného druhu, a že ho na to neupozornil č.ís. 13.593.
- § 15: ustanovení § 15 (3) zákona má na mysli jen a výlučně žaloby zdržovací a odstraňovací, nejsou jim však dotčeny nároky na náhradu škody, odškodného, útrat sporu a uveřejnění odsuzujícího rozsudku č.ís. 13.922.
- § 16: k opodstatnění nároku na odškodné stačí, že jednání žalovaného mohlo vésti k znehodnocení dobré pověsti výrobků žalobcových č.ís. 13.837.
- § 17: k zodpovědnosti zaměstnavatelově za činy zaměstnanců (§ 17 zák.) se nevyhledává, by jim je zaměstnavatel přikazoval č.ís. 13.344.
- § 22: ustanovením § 22 zák. není vyloučena dohoda o příslušnosti jiného věcně příslušného soudu č.ís. 13.758.
- § 46: jde o soutěžitele, jsou-li obě firmy činné v podobném hospodářském oboru; v takovém případě jest lhotejno, nekryly-li se obory působnosti do všech podrobností a nastaly-li v nich postupně nějaké změny č.ís. 13.670.
- pokud jsou dotčeny přímo soutěžitélské zájmy toho, kdo obchoduje se zbožím, vyráběným jinou firmou č.ís. 13.837.
- § 52: nezáleží na větším nebo menším rozsahu odbytu soutěžící cizozemské firmy v tuzemsku č.ís. 13.844.
- proti Maďarsku jest zaručena vzájemnost podle § 52 (2) zák. č.ís. 13.844.
- byla-li prohlášením ministra spravedlnosti prokázána vzájemnost, jest cizozemec co do ochrany na rovni tuzemcům, třebaže snad cizí stát neposkytuje zdejšímu příslušníkům právě takovou ochranu jako zdejší stát cizím příslušníkům, pokud jen ochrana ta jest alespoň v podstatě shodná s ochranou podle zdejšího zákona proti nekalé soutěži č.ís. 13.844.
- otázku časového pořadí soutěžících podniků, tuzemského a cizozemského, jest posuzovati bez ohledu na to, o území kterého státu jde č.ís. 13.844.
- **prozatímní opatření:** odklad exekuce povolen k provedení prozatímního opatření, jimž má býti zajištěn zdržovací nárok podle zákona o nekalé soutěži, nemůže býti povolen č.ís. 13.675.
- pokud nelze povoliti prozatímní opatření k zajištění nároku, by se odpůrce zdržel rozšiřování letáků, v nichž uveřejněn obsah patentní listiny spolu s reklamou pro odpůrce firmu č.ís. 13.843.
- v řízení o prozatímním opatření k zajištění zdržovacího nároku podle zákona o nekalé soutěži nelze prokazovati pravdivost tvrzení prý zlehčujících č.ís. 13.923.

- k povolení prozatímního opatření stačí, že pozastavený článek byl otištěn v časopise vydávaném odpůrcem jako odpovědným redaktorem; nárok na prozatímní opatření jest tu opodstatněn již touto skutečností, bez ohledu na zavinění nebo vědomí skutku č.ís. 13.923.

Souvislost příčinná viz příčinná souvislost.

Spis dovolací viz dovolání.

- notářský viz notářský spis.

- odvolací viz odvolání.

Spisy: nahlédnutí do nich viz tamže.

Splátka vyrovnací kvoty viz vyrovnání.

Splátkové obchody (zák. č.ís. 70/1896 ř. zák.): není podstatnou náležitostí splátkového obchodu, by jednotlivé splátky byly číselně stejně vysoké nebo vždy v určitém údobí stejně splatné č.ís. 13.526.

- jde o splátkový obchod, prohlásil-li kupitel při objednávce, že hotové zaplacení kupní ceny najednou není možné, načež prodatel zaslal kupiteli na zaplacení kupní ceny několik složných lístků č.ís. 13.526.
- žalobou podle § 39 č.ís. 5 ex. ř. lze se domáhati výroku, že exekuce povolená na základě formálně pravoplatného rozsudku jest nepřipustná, poněvadž soud vydávši rozsudek byl podle § 6 zák. č.ís. 70/1896 ř. zák. nepřislusný č.ís. 13.578.

- v tom, že prodatel povolil kupiteli platební lhůtu dvanácti měsíců a zaslal mu s fakturou a zbožím i dvanáct složných lístků, není o sobě mlčky sjednání splátkového obchodu ve smyslu § 1 zákona č.ís. 13.729.

Splatnost: prohlásil-li směnečný věřitel dlužníku, že akcepty budou rozděleny při splatnosti na malé směnky, nebyl oprávněn v době splatnosti směnku zažalovati, nýbrž byl povinen poskytnouti dlužníku možnost, by splácel dluh ve lhůtách, a přijati po případě na tyto lhůty nové směnky; nemohly-li se strany v tomto směru dohodnouti, nelze z toho dovozovati, že zůstalo při splatnosti směnky, nýbrž náleželo věřiteli, aby ponechal soudci podle obdoby § 904 obč. zák., by podle slušnosti určil dobu plnění č.ís. 13.385.

- úmluvou, že jest konati na pohledávku splátky při každém představení, jak se dají, nebylo ponecháno konání splátek na libovůli dlužníka č.ís. 13.543.
- i tam, kde bylo plnění ponecháno na libovůli právnické osoby, jest soudu určití dobu plnění podle třetí novely § 904 obč. zák. č.ís. 13.543.

Splnění smlouvy viz placení, splatnost.

Společenská smlouva viz společnost.

Společenství statků:

vnější poměr:

- i spoluvlastník nemovitosti může uvést stroje ve spojení s nemovitostí jako její příslušenství č.ís. 13.220, 13.312.
- žaloval-li spoluvlastník zabavené věci o nepřipustnost exekuce na celou věc, jest žalobní žádosti vyhověti potud, že se prohlašuje za nepřipustnou exekuce na žalobcův spoluvlastnický podíl č.ís. 13.556.
- koupily-li dvě osoby věc společně, aniž byla při tom stanovena výše podílu každé z nich, nabyly rovnodílného spoluvlastnictví ke koupené věci č.ís. 13.556.
- jde-li o smlouvu pachtovní s několika spolupachtýři, aniž předmět pachtu jest reálně rozdělen, bylo předpisu § 7 vl. nař. č.ís. 164/33 o způsobu ohlášení nároku na úpravu pachtovního dostatečně vyhověno co do všech spolupachtýřů, učinil-li mimosoudní oznámení nároku na slevu i jen jeden ze spolupachtýřů a požádal-li u soudu jen on sám o úpravu pachtovního č.ís. 13.602.
- při oznámení nároku na úpravu pachtovního stačí, byl-li nárok oznámen jednomu ze spoluvlastníků propachtované nemovitosti č.ís. 13.602.
- exekuci na dlužníkův spoluvlastnický podíl na movité věci nelze vésti podle § 249 ex. ř., má-li dlužník tuto věc ve své výlučné moci proto, že mu náleží správa jmění druhého spoluvlastníka (manželky) podle

§ 1238 obč. zák.; byla-li přece povolena exekuce podle § 249 ex. ř. na celou věc, je druhý spoluvlastník oprávněn domáhati se žalobou podle § 37 ex. ř. výroku, že mobilární exekuce je nepřipustná co do celého zabaveného předmětu č.ís. 13.723.

— bylo-li v dražbě prodáno jako celek jediné knihovni těleso, jehož spoluvlastnické podíly byly různě zatíženy celkovými a dílčími hypotekami, nepřichází v úvahu ustanovení § 238 ex. ř. a nelze obdobně použiti ustanovení § 222 ex. ř.; nejvyšší podání za celou nemovitost jest rozděleno na části odpovídající spoluvlastnickým podílům různě zatíženým a příkazati pak věřitelům, kteří mají zástavní právo k celku, jejich pohledávky z celé rozvrhané podstaty, skládající se z jednotlivých dílčích podstat, dílčím přednostním nebo hypotekárním věřitelům však jen z příslušných podstat dílčích, při čemž jest dbáti toho, co z dotčené dílčí podstaty již dříve bylo příkazáno č.ís. 13.860.

— spoluvlastník, jemuž povolena exekuce podle § 352 ex. ř., má podle § 74 ex. ř. nárok na náhradu útrat exekučního návrhu a teprve útraty nutné k provedení rozdělení nesou podílníci č.ís. 13.949.

vnitřní poměr:

- ustanovení § 839 obč. zák. neupravuje jen dělení užiteků a břemen, nýbrž vyslovuje všeobecně platnou domněnku o výši podílu na společné věci č.ís. 13.556.
 - ve věcech řádné správy rozhoduje většina spoluvlastníků již sama o sobě a musí se jí menšina spoluvlastníků podrobiti č.ís. 13.768.
 - pronájem bytu ve společném domě a výpověď nájmu uzavřeného na neurčitou dobu, jest věcí řádné správy; na tom nemění nic okolnost, že nájemníkem jest podílník, který však podle svého podílu jest v menšině č.ís. 13.768.
 - dělení: výrokem pozůstalostního soudu, že s jeho hlediska není závažná vada, by část pozůstalosti nebyla vydána dědicům, jest odstraněna závada s hlediska § 28 nařízení ze dne 15. září 1915, č.ís. 278 ř. zák.; každý z několika dědiců, jimž byla pozůstalost odevzdána, jest oprávněn domáhati se vydání části cenných papírů na tom, u něhož byly pro pozůstalost složeny č.ís. 13.512.
 - pokud jest cenné papíry pokládati za věci dělitelné č.ís. 13.512.
 - poznámka žaloby o rozdělení spoluvlastnictví nemůže omeziti spoluvlastníka v disposičním právu co do jeho ideálního spoluvlastnického podílu č.ís. 13.629.
- Společenstvo výrobní a hospodářské (zák. č.ís. 70/1873):** společenstvo, jež poskytuje úvěr svým členům a přijímá za tím účelem vklady i od nečlenů, jest kupcem plného práva č.ís. 13.624.
- § 1 zák.: poskytl-li společenstvo zápůjčku dvěma osobám, které mu vydaly k zajištění úvěru směnku jako přijatelky, ac členem společenstva byla jen jedna z nich a družstvu nebylo ve stanovách dovoleno poskytovat zápůjčky i nečlenům, jest poskytnutí zápůjčky nečlenu nicotným; tuto námitku může žalovaný nečlen vznésti ve směnečném řízení proti přímému smluvníku č.ís. 13.196.
 - jde o jednání proti dobrým mravům soutěže, prodává-li družstvo zboží i nečlenům č.ís. 13.684.
 - členství: jest důvodem k vyloučení člena, přijal-li funkci ve správě konkurenčního společenstva č.ís. 13.980.
 - zastoupení: třebas prokurista společenstva byl ustanoven neprávem usnesením představenstva a dozorčí rady, může třetí osoba, bylo-li zřízení prokuristy veřejně oznámeno zápisem do společenstevního rej-

stříku, spoléhati na takové prohlášení obchodníka učiněné k veřejnosti, zejména neodvolalo-li společenstvo po více let toto prohlášení a trpělo-li, aby zapsaná osoba vystupovala jako prokurista a podpisovala za ně listiny č. 13.624.

valná hromada: rejstříkový soud jest oprávněn zrušiti usnesení valné hromady družstva, je-li v rozporu se zákonem nebo se stanovami; lhosporušeny stanovoy nebo zákon č. 13.184.

pokud nesrovnalostem vycházejícím ze změny stanov co do voleb a co do trvání funkčního období jednotlivých členů výboru a určitých činovníků nelze čeliti jinak, než novou volbou celého výboru č. 13.184.

rejstříkový soud jest oprávněn zkoumati, zda se usnesení valné hromady společenstva nepřiči zákonu nebo stanovám, a zjednatí nápravu, bez rozdílu, zda toto usnesení přichází v úvahu pro zápis do společenstevního rejstříku, čili nic č. 13.211.

potvrzením o správnosti protokolu o valné hromadě společenstva není doložena způsobem vřícíím rejstříkový soud i skutečnost řádného svolání valné hromady; nejsou-li při opovědi doklady, že bylo při svolání valné hromady společenstva postupováno podle stanov, a má-li rejstříkový soud v tom směru pochybností, nemůže mu býti bráněno, by si, máje ovšem na zřeteli § 17 zák. č. 100/1931, nevyžádal potřebné doklady č. 13.263.

jde o porušení zákona (§ 46 (2) zák. č. 100/1931), zúčastnil-li se valné hromady družstva a hlasovali-li na ni i nečlenové, jakož i, bylo-li členům družstva zabráněno ve výkonu hlasovacího práva, zejména násilím č. 13.615.

pokračování ve valné hromadě, jež byla předsedou prohlášena za skončenou, je nepřipustné a neplatné; usnesení pak učiněná jsou neplatná; otázka, zda předseda právem či neprávem předčasně ukončil valnou hromadu, nedav hlasovati o dalším bodu pořadu, vymyká se posouzení rejstříkového soudu v nesporném řízení č. 13.718.

rejstříkový soud se může v nesporném řízení zabývati jen stížnostmi proti nesprávnému svolání a konání valné hromady, jež mají býti předmětem zápisu do společenstevního rejstříku nebo se zápisem takovým souvisí, nelze mu však rozhodovati v nesporném řízení o porušení kromých práv toho kterého člena družstva, která člen odvozuje ze společenské smlouvy č. 13.718.

bylo-li pozvání k valné hromadě v časopise, předepsané stanovami, redakci časopisu odepřeno, nezbyvá, než doručiti pozvání každému členu družstva, nemají-li stanovoy o tom jiného ustanovení č. 13.771.

i vyloučení členové mají právo hlasovati na valné hromadě o svém vyloučení, ať již jde o vyloučení hromadné nebo jen jednotlivé č. 14.032.

členské podíly a pod.: člen, vystoupivši ze společenstva, může z důvodu splacení členského podílu žádat na společenstvu jen, by mu vyplatilo hodnotu tohoto členského podílu, jak vyplývá z účetní uzávěrky na onen rok, v němž člen vystoupil ze společenstva, po připočtení zisku a odpisu ztrát, naň připadajících; okolnost, že valná hromada družstva nevyhověla své statutární povinnosti odepsati ztráty z členských podílů, nýbrž usnesla se přeněsti ztráty na příští účet, neopravňuje člena družstva požadovati vrácení členských podílů ztrátami již ztrávených č. 13.208.

ustanovení stanov družstva, podle něhož jsou splatné nejen členský podíl vystouplého člena, nýbrž i všechny jeho pohledávky ze společenstevního svazku teprve po skončení jeho členské povinnosti (tři léta po skončení členství), nevztahuje se na pohledávky člena družstva ze zápujčky družstvu, jejíž poskytnutí bylo mu uloženo valnou hromadou č. 13.236.

likvidace: vstupem společenstva do likvidace nezaniká působnost dorzčí rady č. 13.771.

k vůli zjištění, zda byla zřizena likvidační bilance, netřeba prověsti re-
visi, nýbrž stačí vyzvání likvidatorů, by předložili tuto bilanci č. 13.771.

členové společenstva nejsou oprávněni k rekursu proti usnesení, jímž byl zapsán do rejstříku likvidator, jehož rejstříkový soud ustanovil likvidátorem na místo likvidatora, jenž se vzdal této funkce č. 13.773.

revise: revisi družstev, která náležejí ke svazu autorisovanému k provádění revise, může prováděti jen svaz č. 13.184.

při provádění znaleckého důkazu ve věcech revise družstva jest soud vázán zákonem č. 133/1903 ř. zák. a jeho prováděcím nařízením č. 13.184.

souhlasný názor nižších soudů, že rejstříkový soud nemůže přihlédnouti k pouhému oznámení člena družstva ve věcech, jež náležejí do revisní činnosti svazu, nepřiči se zákonu [§ 46 (2)] zák. č. 100/1931 č. 13.519.

Společenstvo stavební, bytové: učitele na veřejných, ale nestátních obecných a měšťanských školách nelze pokládati za státní zaměstnance (ve smyslu smlouvy o státní zápujčku družstvu) č. 13.206.

pokud spor o vrácení zbytku stavebního vkladu, jenž byl složen při nájmu bytu v družstevním domě, spadá pod § 49 č. 5 j. n., třebaže žalované družstvo ve sporu namítalo, že stavební vklad byl vázanou pujčkou poskytnutou družstvu č. 13.900.

Společná listina viz listina společná.

Společnost podle § 1175 obč. zák.: společník, jenž v žalobě nežádá, aby žalovaný společník udal jmění nebo dluhy, nýbrž, aby předložil seznam uzavřených obchodů a vyúčtování, má jen právo, aby, až bude účet složen, přezkoumal jednotlivé položky příjmů a vydání a je po případě pozastavil, nikoliv právo na přisežné stvrzení účtu č. 13.204.

v tom, že společník, nedostáváje od druhého společníka plat, nepracoval ve společném závodě, nelze o sobě spatřovati zrušení společnosti č. 13.203.

přispěl-li jeden ke společnému podnikání svou koncesi autodopravní a tím, že provoz podniku řídil, kdežto druhý vnesl do společného podniku autobus, propůjčiv jej ke společenskému používání a propůjčiv k témuž účelu i svého šoféra, při čemž zisk měl příslušetí oběma zúčastněným, jde o smlouvu společenskou podle § 1175 obč. zák. a jsou oba společníci spolupodnikateli na společný účet a nebezpečí ve smyslu § 1 odst. (3) zák. č. 162/1908, z nichž ručí každý společně a nerozdílnou rukou s druhým spolupodnikatelem za náhradu škody z provozu autobusu; při tom je lhostejno, zda spolupodnikatel, jenž vnesl do společnosti autobus, jest vlastníkem autobusu, či zda mu byl jeho vlastníkem jen propůjčen k provozu na vlastní účet a nebezpečí č. 13.222.

návrh na povolení exekuce, by vynuceno bylo na povinném, by zanechal další vedení a zastupování společenského podniku, tak, aby vy-máhající věřitel byl soudem zmocněn, by odňal povinnému další vedení správy a zastupování tohoto podniku, neodpovídá § 355 ex. ř. č. 13.452.

schází-li zákonný předpoklad nedostatku plné moci na straně toho, kdo podepsal směnku jako zmocněnec společnosti podle občanského zákoníka (§ 1175 a násl. obč. zák.), nemůže býti směněčně zavázán podle § 103 (1) směn. zák., třebaže z jeho podpisu za společnost nemohl ani pro společnost vzejíti směněčný závazek č. 13.719.

akciová: ustanovení čl. 235 obch. zák. nevztahuje se k doručení, které se nemusí státi k vlastním rukám adresáta; náhradní doručení v obchodní místnosti akciové společnosti č. 13.649.

při přeměně pojištěné společnosti s r. o. ve společnost akciovou počítá se lháta k výpovědi podle § 65 odst. 2 poj. ř. ode dne, kdy byl pro-

- veden zápis nové akciové společnosti do obchodního rejstříku, nikoliv ode dne, kdy doručeno bylo usnesení o povolení zápisu č. 13.756.
- — — předepsáno-li v stanovách akciové společnosti, že »odprodej akcií na někoho, kdo není akcionářem, se může stát jen s přivolením správní rady«, vztahuje se to nejen na prodej dobrovolný, nýbrž i na prodej exekuční; lhotejnost, že byly akcie na kupitele přepsány podle § 268 ex. ř. č. 14.017.
- **cizozemská:** zápisem odštěpného závodu cizozemské společnosti s r. o. do tuzemského rejstříku nevzniká nový, od hlavního závodu odlišný podmět č. 13.511.
- — — předpisu § 2 (2) zákona č. 58/1906 nelze použít, bylo-li jednáno v zastoupení tuzemské reprezentace cizozemské společnosti s r. o., jejíž tuzemská reprezentace nebyla dosud zapsána do rejstříku č. 13.511.
- **komanditní:** opověděno-li k rejstříku zvýšení vkladu komanditistů, bylo rejstříkovému soudu uvážiti jen, zda ohlášená skutečnost neodporuje rejstříkovému stavu, soud však nebyl oprávněn z úřadu pátrat po důvodu zvýšení č. 13.613.
- — — při komanditním vkladu jest lhotejno, zda komanditista skutečně vklad složil, čili nic, a z jakého důvodu došlo k jeho zvýšení č. 13.613.
- — — k opovědi netřeba předkládati ani usnesení společníků o zvýšení komanditních vkladů, nýbrž stačí řádná opověď podepsaná všemi společníky v předepsané formě č. 13.613.
- — — nelze knihovně poznamenati žalobu, by bylo určeno, že žalobce dal žalovanému platně výpověď z komanditní společnosti, že nastalo zrušení a likvidace komanditní společnosti a že žalovaný jest povinen dovoliti likvidaci společnosti; lhotejno, že zrušením společnosti a její případnou likvidací dojde k vypořádání jmění společnosti, do něhož náležejí i nemovitosti, ohledně nichž byla poznámka navržena, a že jen žalovaný je oprávněn firmu zastupovati a znamenati č. 13.902.
- **s ruč. obm. (zák. č. 58/1906):**
- — — § 2: zápisem odštěpného závodu cizozemské společnosti s r. o. do tuzemského rejstříku nevzniká nový, od hlavního závodu odlišný podmět; předpisu § 2 (2) zák. nelze použít, bylo-li jednáno v zastoupení tuzemské reprezentace cizozemské společnosti s r. o., jejíž tuzemská reprezentace nebyla dosud zapsána do rejstříku č. 13.511.
- — — **zastupování:** nepřipustným jest tajný zmocněnec společníků, nezapsaných v seznamu společníků, jenž by měl na venek táž práva a tytéž povinnosti, jako by byl společníkem č. 13.396.
- — — jednatel společnosti s r. o., jenž byl odsouzen pro přečin podle § 486 č. 1 a 2 tr. zák., spáchaný tím, že, ač věděl, že společnost jest neschopná platiti, nové dluhy činil, dluhy platil a řízení vyrovnací včas nenavrhl, jest tomu, kdo, nemaje vědomí o insolvenční, dodal společnosti zboží, které objednal její jednatel, ač již to neměl činiti pod trestní zodpovědnosti, práv náhrady škody vzniklé dodavateli tím, že obdržel za dodané zboží jen vyrovnací kvotu a se zbytkem vyšel na prázdno č. 13.819.
- — — **podíl:** k působnosti rejstříkového soudu náleží zkoumati, zda doklady o změnách v seznamu podílníků jsou správné a odpovídají zákonným předpisům č. 14.008.
- — — ke vzdání se podílu společníka jest třeba notářského spisu č. 14.008.
- — — chrániti nároky dědiců zemřelého společníka podle společenské smlouvy, by jim byla ostatními společníky vyplacena hodnota podílu zjištěná podle poslední schválené rozvahy, není povolán rejstříkový soud č. 14.008.
- **tichá:** rozsudek o žalobě o zrušení smlouvy o tiché společnosti podle čl. 262 obch. zák. má povahu konstitutivní; žalobní prosbu o zrušení smlouvy o tiché společnosti nelze spojit ve formě mezitímního určovacího návrhu podle § 236 c. ř. s. se žalobou o vyplacení společenského vkladu (podílu) č. 13.728.

- — — výroba kyseliny uhličité z plynů minerálních pramenů není provozováním obchodní (čl. 271 č. 1 obch. zák.) živnosti podle čl. 250 obch. zák. č. 13.732.
- — — majetkovým vkladem tichého společníka může být jakákoliv majetková výhoda ocenitelná v penězích, tedy i služby č. 14.022.
- **veřejná obchodní:** kdo byl ustanoven společníkem veřejné obchodní společnosti se souhlasem ostatních společníků za zmocněnce k hájení jeho práv a k výkonu jeho povinností s právem, aby si vybral měsíčně na srážku z podílu zmocnítele na budoucím zisku ze společenské pokladny určitou částku, nebyl ve služebním poměru u veřejné obchodní společnosti, třebaže věnoval podniku více práce a času, než zmocnitel byl podle smlouvy povinen, a nahradil úřednickou silou a třebaže zálohy na podíl z budoucího zisku byly vybrány, ač společnost po léta neměla zisku č. 13.475.
- — — o kontrolním právu veřejného společníka jest zásadně rozhodovati v řízení nesporném, předpokládajíc, že rozhodnutí nezávisí na zjištění sporných okolností, jež by mohly být objasněny jen formálním průvodním řízením č. 13.833.
- — — **vystoupení:** vystupuje-li z veřejné obchodní společnosti o dvou společnících jeden společník, nelze vůbec zapsati do rejstříku jeho vystoupení, nýbrž zrušení společnosti č. 13.791.
- — — **vyločení:** sestává-li veřejná obchodní společnost jen ze dvou společníků, nemůže být zásadně jedním z nich žalováno podle čl. 128 obch. zák. o vyločení druhého společníka č. 13.590.
- — — **likvidace:** je-li rozsudkem pravoplatně zjištěn ruční závazek veřejné obchodní společnosti v likvidaci z právního jednání likvidátorů, nelze zkoumati ve sporu o žalobě společníka podle § 36 ex. ř., zdali šlo o právní jednání, jež uzavřeli likvidátoři v mezích své zákonné působnosti č. 13.176.
- — — námítka nesprávného doručení žaloby ve sporu proti společnosti v likvidaci a nedoručení rozsudku i druhému likvidátoru nemůže být předmětem žaloby podle § 36 ex. ř. č. 13.176.
- — — ustanovení § 11 ex. ř. vztahuje se i na exekuční tituly vydané proti veřejné obchodní společnosti v likvidaci č. 13.176.
- — — zákonu vyhovuje firma: »Likvidace obchodní společnosti firmy X.« č. 13.582.
- — — veřejní společníci jsou účastníky v dobrovolné dražbě navržené likvidátoru veřejné obchodní společnosti č. 13.607.
- — — ustanovení § 5 dražebního řádu ze dne 15. července 1786, č. 565 sb. z. s. neplatí, mají-li případně vydražiteli továrního podniku za nejvyšší podání výrobní a prodejní pomůcky, jakož i vzorkové kolekce bez zvláštní úplaty č. 13.607.
- — — likvidátorům veřejné obchodní společnosti není zabráněno, by neprodávali knihy a spisy společnosti č. 13.607.
- — — **exekuce:** vymáhající věřitel, jemuž byl přikázán k vybrání zabavený nárok povinného proti veřejné obchodní společnosti na vydání podílu společenského jmění v případě zrušení společnosti, nemůže se pro tutéž pohledávku domáhati exekuce vnucenou správou společenského podílu povinného č. 13.967.
- — — prozatímním opatřením podle § 381 ex. ř. může být zmocněn jeden ze dvou likvidátorů, společníků veřejné obchodní společnosti v likvidaci, oprávněných jen společně zastupovati, k samostatnému zastupování společnosti v určitém sporu, zdráhá-li se druhý likvidátor, společník provést tento spor č. 13.770.
- **Spolek:** spolkový funkcionář není bez dalšího ke spolku v poměru služebním, třebaže dostává za svou činnost odměnu č. 13.432.
- — — prozatímní opatření ústředního výboru sdružení odborových organizací proti funkcionářům rozpuštěné odbočky; z úřadování funkcionářů může vznik-

nouti škoda, odporuje-li vedení odbočky stanová, což přezkoumati jest věci valně hromady ústředí a dozorcích úřadů čís. 14.044.

Spoludlužník solidární viz solidárnost závazku.

Spolupojištění: právní povaha; právní postavení t. zv. vedoucí pojišťovny čís. 13.499.

— pokud jest vedoucí pojišťovna oprávněna přijímati i výpověď smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny čís. 13.500.

Spoluvlastnictví viz společenství statků.

Spoluzavinění poškozeného viz náhrada škody (§ 1304 obč. zák.), náhrada škody drahou.

— v tom, že cestující sestupoval se schůdků vagonu, ač již byl vlak v pohybu a ač byl varován, jest jeho spoluzavinění na úrazu čís. 13.597.

Spor advokátský viz advokát.

— směnečný viz směnka.

Spornost viz knihovni poznámka.

Spořitelna: zaměstnanci viz zaměstnanci spořitelny.

— knížka vkladní viz tamže.

Spořitelna poštovní viz poštovní spořitelna.

Spracování viz zpracování.

Správa justiční viz justiční správa.

— manželčina jmění (§ 1238 obč. zák.) viz manželé.

— pozůstalost viz pozůstalost.

— společné věci viz společenství statků.

— **vnucená; nemovitosti:** úroda dosud neoddělená jest součástí nemovitosti a její zpeněžení za vnucené správy nemůže se státi prodejem, nýbrž propachtováním, jež jest přípustné jen veřejnou dražbou, nikoliv z volné ruky čís. 13.172.

— — vnucený správce jest, pokud jde o užitky spravované nemovitosti, za vnucené správy veřejnoprávním, soudem ustanoveným zástupcem dlužníka a má jako takový právo sjednati ohledně spravované nemovitosti nájemní smlouvy na dobu v místě obvyklou; k propachtování nemovitosti a k opatřením, která nenáleží k obyčejnému hospodaření, potřebuje schválení (svolení) exekučního soudu čís. 13.289.

— — smlouvami nájemními (pachtovními) uzavřenými vnuceným správcem je po zrušení vnucené správy i dlužník vázán; jest jimi vázán i pozdější vnucený správce, třeba jiný; lhotejno, že vnucený správce v nové vnucené správě podal opětnou žádost o schválení pachtovní smlouvy již schválené a že exekuční soud opětnou žádost vnuceného správce za schválení zamítl; tím nepozbyl nájemce (pachtýř) práv ze smlouvy již jednou schválené a dosud nezrušené čís. 13.289.

— — předpis § 105 ex. ř. se vztahuje jen na obytné místnosti, kterých dlužník nezbytně potřebuje pro sebe a pro členy své rodiny ve společné domácnosti s ním žijící, nikoliv na místnosti v nemovitosti podléhající vnucené správě, jichž dlužník používá k provozu živnosti; v takovém případě jest na vnuceném správci, by po případě se souhlasem soudu (§ 112 ex. ř.) učinil opatření, by povinný dal přiměřené odškodnění za používání takových místností, nebo, kdyby se zdráhal, místnosti uvolnil za účelem jinakého zpeněžení čís. 13.366.

— — pokud vnucený správce byl oprávněn k úmluvě s věřitelem, jenž před zahájením vnucené správy dodal do spravovaného podniku zařízení s výhradou vlastnictví, že věřitel ponechá zařízení ve spravovaném podniku a že mu za to bude placeno odškodně čís. 13.606.

— — uzavřel-li věřitel (majitel pivovaru) s vlastníkem domu smlouvu, podle níž dočasný nájemce hostinské a výčepnické živnosti v domě provozované měl věřiteli k umožení zápůjčky, jím vlastníku domu povolené, a k zapravení úroků z knihovnicí pohledávek odváděti z každého hektolitra piva v hostinci vyčepovaného určitý peníz, nelze, byla-li na dům zahájena vnucená správa, vyhověti jeho návrhu, že se vnucená

správa nemá vztahovati na platy, které nájemce hostinské a výčepnické živnosti odváděti má věřiteli, a by ohledně těchto platů exekuce byla zrušena (omezena) čís. 13.628.

— — proti usnesení rekursního soudu, jimž byl zatímní správce podle § 114, třetí odstavec, ex. ř. propuštěn, není rekurs přípustný čís. 13.734.

— — není závady, by se zaměstnanec nedomáhal mzdy zadržené z posledního roku před povolením vnucené správy nemovitostí a podniku zaměstnavatele přímo na zaměstnavatele, nežádá-li zaplacení mzdy z výtěžků nemovitostí a podniku, jež jsou ve vnucené správě čís. 13.755.

— — měla-li částka zaplacená vnuceným správcem bernímu úřadu býti podle § 120 čís. 1 ex. ř. sčítována na činžovní daň, pokud podle § 265 zák. čís. 76/1927 požívala zákonného přednostního práva zástavního na dra-

— — žené nemovitosti, jest bez významu, že vnucený správce prohlásil, že částku tu platí na jiné pohledávky berního úřadu čís. 13.920.

— — byla-li vedena exekuce podle § 294 ex. ř. i na nájemné v budoucnosti splatné, načež povolena exekuce vnucenou správou nemovitostí povinného, pozbývá knihovni poznámkou vnucené správy (odevzdáním nemovitosti vnucenému správci) soudcovské zástavní právo na nájemném splatném teprve po zápisu poznámky (po odevzdání nemovitosti) právní

— — účinek čís. 13.947.

— — ujednal-li majitel domu s třetí osobou před povolením vnucené správy domu, že může zadarmo (bez dalších platů) do jeho smrti užívatí bytu v domě, nepozbyla tato smlouva platnosti zavedením vnucené správy; vnucený správce musí převzít i tuto smlouvu a nemůže třetí osobě

— — vypověděti byt pro neplacení činže čís. 13.974.

— — **podniku; živnosti:** není závady, by se zaměstnanec nedomáhal mzdy zadržené z posledního roku před povolením vnucené správy nemovitostí a podniku zaměstnavatele přímo na zaměstnavatele, nežádá-li zaplacení mzdy z výtěžků nemovitostí a podniku, jež jsou ve vnucené správě čís. 13.755.

— — byly-li zásoby vina předány vnucenému správci hotelového podniku a tento použil části z nich pro provoz tohoto podniku, jest výtěžek z toho zařaditi do příjmů vnucené správy čís. 13.898.

— — exekuci zabavením a vnucenou správou dlužníkovy živnosti nejsou o sobě dotčeny svršky (stroje a zařízení), s nimiž dlužník provozuje živnost; míní-li ten, kdo tvrdí, že jest vlastním těchto svršků, že exekuci jsou zasaženy i její svršky, jest na něm, by se domáhal výroku o nepřipustnosti exekuce ohledně těchto svršků (které by musely býti specifikovány) a nemůže tak činiti vylučovací žalobou na samu živnost

— — čís. 14.063.

— — **pro vady:** ustanovení § 1298 obč. zák. předpokládá, že smlouva nebyla vůbec nebo řádně splněna; byla-li však věc dodána a přijata, jde o náhradu škody z bezprávného činu, nikoliv z porušení smlouvy, tvrdí-li kupitel, že mu vzešla škoda z vadnosti dodané věci; tento kupitelův

— — nárok se promlčuje ve lhůtě tříleté čís. 13.305.

— — nárok o nárok ze správy pro právní vady zboží, nýbrž o nárok na náhradu škody, jež byla kupiteli způsobena tím, že pro opožděné dodání muselo býti zboží dodané z ciziny vyceno podle vyšší sazby, než jak by tomu bylo bývalo, kdyby bylo dodáno včas čís. 13.727.

— — při prodeji na splátky lze nárok na snížení kupní ceny uplatňovati až při posledních splátkách, nikoliv již proti zažalovaným dospělým splátkám, převyšují-li pozdější splátky nárok z požadovaného snížení čís. 14.015.

— — kupitel novostavby nemůže bez zvláštní úmluvy uplatňovati proti prodaři náhradu nákladů na pořízení chodníku, ohrady, kanálu a dláždění části dvoru čís. 14.056.

Správce duchovní viz duchovní správce.

— **úpadkové podstaty** viz konkurs.

— **vyrovnací** viz vyrovnání.

Spravení záznamu viz knihovni záznam.

Správní úřad: strana, dotčená rozhodnutím správního úřadu v soukromoprávních nárocích, může se domáhati nápravy ve výroku o těchto nárocích u řádného soudu jen žalobou (zákon čís. 217/1925), nikoliv námitkami proti odpůrcově žalobě čís. 13.356.

- výkaz ošetřovného vydaný feditelstvím zemského ústavu pro choromyslné není opatřením správního úřadu ve smyslu čl. VI. zák. čís. 130/1930 čís. 13.784.

Sprostředkovatel viz smlouva sprostředkovatelská.

Stabilizační bilance viz společnost komanditní.

Stanovy družstva viz společenstvo.

Starobní pojištění viz pojištění sociální.

Stát: dvorský dekret z 21. srpna 1838 čís. 291 sb. z. s. viz exekuce (§ 295 ex. ř.).

- mimořádná přechodná opatření na Slovensku (zák. čís. 64/1918) viz Slovensko.
- náhrada škody vojskem viz vojsko.
- placením jednou pokladnou státu druhé jeho pokladně nenastává pro stát hospodářský výsledek spojený s placením po rozumu § 1412 obč. zák.; nezáleží na tom, že toto placení bylo přivoděno tím, že jedna pokladna jako vymáhající věřitelka provedla exekuci zabavením a příkázáním pohledávky, kterou měl její dlužník za jinou státní pokladnou čís. 13.585.
- zápočet započtení pohledávky, kterou někdo má proti některé státní pokladně, stanovena ve druhé větě § 1441 obč. zák., jest stanovena jen ve prospěch státu v zájmu spořádaného státního účetnictví a neprekáží tomu, by stát svůj dluh splatný u jedné své pokladny nezapočetl na pohledávku jiné pokladny čís. 13.585.

Státek veřejný viz veřejný státek.

Statkoví úředníci: nabýv. císařských státek viz císařské statky.

- § 75 náhr. zák. viz pozemková reforma (náhradový zákon).
- zák. čís. 9/1914 ř. zák.: kdo byl propuštěn ze služby, jest povinen vykliditi služební byt a to i kýby, jak má za to, propuštění nebylo důvodné čís. 13.516.

Statky císařské viz císařské statky.

Státní dráha: zaměstnanci viz zaměstnanec železniční.

- kliničky viz kliniky státní.
- nakladatelství: zaměstnanci viz zaměstnanci státního nakladatelství.
- pozemkový úřad viz pozemková reforma.
- zaměstnanec viz zaměstnanec státní.

Stavba: užitečnější (§ 1 čís. 9 zák. o ochr. náj.) viz ochrana nájemců.

Stavební družstvo viz společenstvo stavební (bytové).

- **příspěvek:** ustanovení nájemní smlouvy o zaplacení stavebního příspěvku nájemcem nepřiči se o sobě dobrým mravům; nestačí tvrzení v žalobě nájemce o vrácení stavebního příspěvku, že úmluva o zaplacení stavebního příspěvku jest neplatná, ježto jde o bytovou lichvu ve smyslu § 8 čís. 1 b) zák. čís. 568/1919 v doslovu zákona čís. 80/24 sb. z. a n., nýbrž musí býti trveno a, třeba-li, prokázáno, v čem mimořádné bytové poměry záležely a v čem jich pronajímateř využil čís. 13.201.
- **ruch:** stavební družstvo viz též společenstvo stavební (bytové).
- ustanovením § 24 zák. čís. 45/1930 jsou vyloučeny individuální pracovní smlouvy, pokud se jimi zhoršují pracovní podmínky pro zaměstnance čís. 13.640.
- **řád:** rozhodující první stolicí ve stavebních věcech obcí v Čechách je obecní rada, která si v určitých případech musí vyžádati usnesení obecního zastupitelstva, nikoli stavební komise; vyjádření stavební komise o sobě

nelze pokládati proti stranám za úkon právně účinný, pokud na jeho základě nevydala rozhodnutí obecní rada; proti stranám jest stavebním úřadem jen obecní rada a její rozhodnutí je způsobilé nabýti moci práva čís. 13.429.

- zpětného postupu pozemků podle § 21 zák. čís. 88/1920 nelze se na Pražské obci domáhati pořadem práva čís. 13.589.

Stavení promlčení viz promlčení.

Stížnost: počátek lhůt viz lhůta.

- včítání dnů poštovní dopravy viz lhůta (§ 89 org. zák.).
- nepřipustnost podle § 45 j. n. viz příslušnost.
- v rekursu (i v exekučním řízení) musí býti udány důvody, proč se účastník pokládá za zkrácena usnesením, třebaže není třeba právníckého označení stížnostních důvodů čís. 13.867.
- rekursní soud nemůže si z úřadu nadhazovati neuplatněné důvody stížnostní, pokud nejde o vady řízení, k nimž musí soud sám od sebe přihlížeti čís. 13.867.
- předložil-li soudce první stolice rekurs proti usnesení **úředníka pomocné soudní služby** (zákon čís. 57/1931) soudu druhé stolice, není již oprávněn o rekursu rozhodnouti, nýbrž přísluší rozhodnutí o rekursu jen rekursnímu soudu čís. 13.185.
- předložil-li soudce opravný prostředek proti rozhodnutí úředníka vyšší pomocné služby, jest míti za to, že učinil napadené rozhodnutí svým rozhodnutím, a nelze vytýkati zmatek podle § 41 (2) b) zák. čís. 100/1931 z důvodu, že usnesení vydal úředník vyšší pomocné soudní služby a nikoliv soudce, takže prý soud nebyl řádně obsazen čís. 13.981.
- aktuár nebyl oprávněn rozhodnouti o žádosti, by bylo změněno usnesení jím vydané; rozhodl-li však přes to o takovém podání, jež jest pokládati za rekurs, načež soudce, jemuž byly spisy předloženy, neshledal důvodu, by nové usnesení aktuára změnil, jest míti za to, jakoby byl soudce hned původně vydal nové usnesení sám čís. 14.000.
- rozhodovati o stížnosti přisedícího **pracovního soudu** proti nepřiznání ušlého výdělků jest věcí justiční správy čís. 13.216.

ve sporném řízení:

- nebyl-li nepřipustný rekurs odmítnut soudem první stolice, není závady, by tak neučinil soud, jemuž byl rekurs v pořadí stolic prvním soudem předložen čís. 13.539.
- i v řízení pro pokoutnictví musí býti písemný rekurs opatřen podpisem advokáta; lhotejno, že pokoutníku nebylo lze, by si z vyšetřovací vazby obstaral podpis advokáta čís. 13.551.
- usnesení podle druhého odstavce § 283 c. ř. s. jest usnesením původním, jež nelze napadati samostatným opravným prostředkem čís. 13.699.
- předpis § 192, druhý odstavce, c. ř. s. platí jen o přerušení rozepře podle §§ 190 a 191 c. ř. s.; při přerušení podle § 25 zák. čís. 44/1928 jest připustnost rekursu posuzovati podle všeobecných předpisů §§ 514 a a 528 c. ř. s. čís. 13.707.
- nevyplývá-li z vyhotovení usnesení krajského soudu, že bylo učiněno předsedou senátu, nemůže rekursní soud odmítnouti rekurs proto, že nebyla navržena změna usnesení u sborového soudu, nýbrž jest na něm, by především postoupil rekurs sborovému soudu první stolice k jednání podle § 516 c. ř. s. čís. 13.783.
- byly-li v téže žalobě zažalovány směnky, z nichž některé převyšovaly 20.000 Kč, jiné zněly na 20.000 Kč, nelze usnesení prvního soudu, jímž po podání směnečných námitek k návrhu žalobce bylo nařizeno oddělené jednání v příčině smének po 20.000 Kč před samosoudcem, v pří-

čině smének převyšujících 20.000 Kč před smátem, napadati rekusem č. 14.013.

- — § 517 c. ř. s.: domáháno-li se touž žalobou podle § 35 ex. ř. nepřipustností exekuce k vydobytí několika samostatných nároků, třebaže z téhož exekučního titulu, jest přípustnost opravných prostředků pro každý z vymáhaných nároků posuzovati zvláště č. 14.019.

v exekučním řízení:

- — stížnost poddlužníka viz poddlužník.
- — oprávnění k ní viz tamže.
- — § 187 ex. ř. viz dražba vnučená nemovitosti.
- — rekursní soud nesmí přihlížeti k tomu, že jde o zbytečné hromadění exekučních návrhů, nevytykal-li dlužník v rekursu proti povolení exekuce nic v tomto směru č. 13.795.
- — před pravoplatným rozhodnutím o přiznání odkladného účinku rekursu povinného, domáhajícího se odložení dražebního roku ve smyslu § 11 odstavec (1) a §§ 5 a 6 zák. č. 33/1934, nebylo přípustné dražební rok konati č. 13.801.
- — uschování vzájemně popsaných svršků (§ 1101 obč. zák.) lze povolit jen za předpokladů § 379 ex. ř.; přípustnost rekursu proti povolení uschování jest posuzovati podle §§ 65 a 402 ex. ř., nikoliv podle § 289 ex. ř. č. 13.809.
- — nezrušil-li soud své stolice exekuci, ač se vymáhající věřitel, nevyjádřiv se v určené lhůtě o dlužníkově návrhu na zrušení exekuce, projevil s navrhovaným zrušením exekuce mlčky souhlas, není závady, by tak učinil soud rekursní; zrušil-li exekuci soud rekursní, jest dovolací rekurs vymáhajícího věřitele odmítnouti jako nepřipustný č. 13.487.
- — tím, že exekuční soud zrušil k rekursu vyrovnacího správce před rozhodnutím rekursního soudu exekuci podle § 39 č. 2 ex. ř., nestal se rekurs bezpředmětným č. 13.498.
- — § 68 ex. ř.: předmětem stížnosti nemůže být právní otázka, kdo jest držitelem obchodu, v němž byly peníze zabaveny, a komu zabavené peníze náležejí, nýbrž lze rozhodovati jen o tom, zda postup výkonného orgánu při výkonu exekuce byl správný; tomu tak je, byla-li exekuce vykonána v obchodní místnosti, jež v žádosti exekuční byla označena jako místnost dlužníka a v níž dlužník byl také zastížen; tvrdí-li třetí, že zabavené peníze náležejí jemu, musí to dokázati ve sporu a jeho námitky proti výkonu exekuce, i když jeho jméno drobným písmem na výkladní skříni obchodu pod reklamou bylo vyznačeno, musí zůstat bez povšimnutí č. 13.725.
- — § 132 ex. ř.: proti usnesení rekursního soudu, jímž byl zatímní správce podle § 114, třetí odstavec, ex. ř. propuštěn, není rekurs přípustný č. 13.734.

v nesporném řízení:

- — viz nesporné řízení.

v konkursním řízení:

- — rekurs proti rozhodnutí konkursního komisaře jest podati u soudu, u něhož je konkursní komisař činný č. 13.528.

ve vyrovnacím řízení:

- — oprávnění k ní viz oprávnění k rekursu.

- — nelze odporovati ve vyrovnacím řízení rozhodnutí, kterým bylo věřiteli hlasovací právo přiznáno č. 13.690.

Stížnost (dovolací (na dovolací soud).

v řízení sporném:

- — pracovní soudy viz tamže.
- — proti usnesení rekursního soudu, jímž, změniv usnesení prvního soudu, mu nařídil, by opět zahájil řízení podle § 194 c. ř. s., jest dovolací rekurs nepřipustný č. 13.560.
- — rozhodl-li odvolací soud o žalobě o obnovu u něho podané usnesením, lze toto usnesení napadati rekusem k nejvyššímu soudu; rekurs musí býti podán včas u procesního soudu své stolice; nestačí, že byl podán včas u odvolacího soudu a jím postoupen procesnímu soudu, kam došel o pozdě č. 14.038.
- — § 519 c. ř. s.: nařídil-li odvolací soud dříve, než rozhodl o odvolání ve věci samé, procesnímu soudu, by rozsudek výrok ve smyslu § 419 c. ř. s. opravil, jest rekurs proti tomuto usnesení odvolacího soudu nepřipustný, třebaže odvolací soud v usnesení vykl, že nařízená oprava má býti provedena teprve po právní moci usnesení č. 13.215.
- — ustanovení § 527, druhý odstavec, c. ř. s. nelze ani obdobně užití na usnesení odvolacího soudu; pro ně platí jen předpis § 519 c. ř. s.; usnesení odvolacího soudu, třebaže nebyla odporovatelná podle § 519 c. ř. s., mohou býti napadána napotomním odvoláním, zavdala-li příčinu ke vzniku některého z dovolacích důvodů § 503 c. ř. s., zejména rozřešil-li odvolací soud sám neodporovatelným zrušovacím usnesením podstatnou otázku sporu č. 13.494.
- — do usnesení odvolacího soudu (ve sporech pracovních), jímž byl zrušen rozsudek prvního soudu i s předchozím řízením, počínajíc doručením žaloby, ježto podle názoru odvolacího soudu byla doručena nepravému žalovanému, a prvnímu soudu bez výhrady pravomoci bylo nařízeno, by zahájil jednání s pravým žalovaným, není přípustným rekurs, a to ani toho, komu byla žaloba nepravém doručena č. 13.637.
- — § 527 odst. 2 c. ř. s.: zrušil-li rekursní soud rozvrhové usnesení prvního soudu, nevyhradiv pravomoc, a přikázal mu, by po výsledku účastníků vydal nové rozvrhové usnesení, jest dovolací rekurs proti zrušovacím usnesení rekursního soudu nepřipustný č. 13.174.
- — třebaže zrušovacím usnesení rekursního soudu nebyla vyhrazena pravomoc, a třebaže bylo rekursním soudem nařízeno další šetření, při němž by nebylo lze se obejít bez slyšení účastníků, není dovolací rekurs podle druhého odstavce § 527 c. ř. s. nepřipustný, netýká-li se nařízené šetření již otázky v původním usnesení řečené, nýbrž jiné otázky č. 13.366.
- — rekurs na dovolací soud jest přípustný, zrušil-li rekursní soud usnesení prvního soudu s výhradou právní moci, nenařídív slyšení stran (účastníků) č. 13.477.
- — ustanovení § 527, druhý odstavec, c. ř. s. nelze ani obdobně užití na usnesení odvolacího soudu; pro ně platí jen předpis § 519 c. ř. s. č. 13.494.
- — i v konkursním řízení podle nového konkursního řádu č. 64/1931 platí předpis § 527, druhý odstavec, c. ř. s. č. 13.539.
- — nevadí, že rekursní soud ve zrušujícím usnesení výslovně neuložil prvnímu soudu, by slyšel strany (účastníky), je-li z odůvodnění usnesení zřejmo, že se první soud při nařízeném doplnění řízení nebude moci obejít bez jednání s účastníky, bez jich slyšení č. 13.539.

- — nebyl-li nepřipustný rekurs odmítnut soudem první stolice, není závady, by tak neučinil soud, jemuž byl rekurs v pořadí stolic prvním soudem předložen č. ís. 13.539.
- — § 528 c. ř. s.: tím, že nižší soudy rozhodly věcně o mezitímním určovací návrhu, uznaly i jeho formální přípustnost, a dovolací soud se již nemůže s touto otázkou zabývat č. ís. 13.356.
- — v otázce náhrady škody podle § 394 ex. ř. jest dovolací rekurs přípustný č. ís. 13.444.
- — zahájil-li návrhováteř, jemuž bylo povoleno prozatímní opatření, příslušné sporné řízení, nevedlo-li však toto řízení k rozhodnutí o jsoúčnosti nároku (při zpětvzetí žaloby, odmítnutí pro nepřislušnost, odmítnutí pro spor již zahájený), jest mít za to, že se žádost ohrožené strany ukázala jinak neodůvodněnou (§ 394 ex. ř.) č. ís. 13.444.

v exekučním řízení:

- — § 83 ex. ř. viz exekuce.
- — § 239 posl. odst. ex. ř. viz dražba v nucená nemovitosti.

v nesporném řízení:

- — viz nesporné řízení.

v knihovním řízení:

- — povolili-li první soud vklad náhradního nároku v pořadí vymazaného břemena, rekursní soud však změnil k rekursu vlastníka nemovitosti usnesení prvního soudu potud, že vklad sice povolil, avšak jen v pořadí běžném, nikoli v žádaném pořadí, jest dovolací rekurs vlastníka nemovitosti nepřipustný č. ís. 14.041.

v konkursním řízení:

- — i v konkursním řízení podle nového konkursního řádu č. ís. 64/1931 platí předpis § 527, druhý odstavec, c. ř. s. č. ís. 13.539.
- Stoky:** přípustnost pořadu práva, domáháno-li se na okresu náhrady škody, ježto okres, prováděje práce kanalizační a stavbu silnice, zanedbal povinnou opatřnost, které musí dbáti každý, kdo provádí kanalizační práce nebo stavbu silnice č. ís. 13.752.
- Strana:** přednes její viz přednes stran.
 - výslech její viz výslech stran.
 - způsobilost býti stranou viz způsobilost ke sporu.
 - byla-li v žalobě udána žalovaná osoba řádně podle jména, zaměstnání i bydliště, byla-li jí žaloba řádně doručena do vlastních rukou, dostavila-li se včas k prvnímu roku a podala-li žalobní odpověď, v níž uplatňovala, že se žaloba může týkatí jen osoby téhož jména, v též domě bydlící, ale jiného zaměstnání, bylo o této námitce rozhodnouti rozsudkem a nebylo lze z toho důvodu prohlásiti řízení zmatečným č. ís. 13.910.
- Stroje:** § 297 a) obč. zák. viz příslušenství.
- Styk dětí s rodiči** viz dítě manželské.
- Studium dítěte** a drah. přídavek na ně viz zaměstnanec železniční.
- Substituční:** advokáta viz advokát.
- Súčtování** viz soupis pohledávek.
- Sudiště** viz příslušnost.
- Suspense** viz kárné řízení.
- Svatební smlouva** viz smlouva svatební.
- Svéprávnost:** zřavení viz řamže.
 - jinak viz nesvéprávný.

- Svědectví křivé:** odsouzení strany pro zločin podle §§ 5, 197 a 199 a) tr. zák. jest překážkou jejího výslechu jako strany č. ís. 13.697.
- Svědék:** není závady, by nemanželská matka nebyla v odvolacím řízení vyslechnuta jako svědkyně, třebaže byla v řízení u první stolice vyslechnuta jako strana, neodvolala-li se z rozsudku prvního soudu, jimž byl zamítnut její nárok podle § 167 obč. zák. č. ís. 13.884.
 - vyžadovala-li zásada bezprostřednosti a volného ocenění důkazů, by byl svědecký důkaz proveden soudem rozhodujícím, jest v tom, že byl proveden jen soudem dožádaným (§ 328 č. ís. 3 c. ř. s.), spatřovati vadnost řízení č. ís. 14.025.
- Svolání valné hromady** viz společenstvo, společnost.
- Svolení k výpovědi** viz ochrana nájemců.
 - Státního pozemkového úřadu viz pozemková reforma.
- Syndikátní ručení** (zák. č. ís. 112/1872 ř. zák.): byla-li povolena exekuce proti pozůstalosti zákazem pozůstalostnímu soudu poukazatí jmění dlužné pozůstalosti, ač v den povolení exekuce pozůstalost již neexistovala, byvší pravoplatně ukončena odevzdáním pozůstalosti, nemohla exekuce proti pozůstalosti býti bez dalšího provedena proti dědici a nenabyl zejména vymáhající věřitel zástavního práva k pozůstalostnímu jmění již odevzdanému dědici a jsoúčmu pro něho v depositu poručenského soudu a byl poručenský soud oprávněn vydati dědici veškeré jmění pro něho soudně uschované bez ohledu na exekuci proti pozůstalosti; učinil-li poručenský soud tak, neručí syndikátně, třebaže byl mylného domnění, že jmění nezletilého dědice, jsoúčí v úschově u poručenského soudu, bylo platně zabaveno povolením exekuce proti pozůstalosti č. ís. 13.229.
 - opravnými prostředky soudního řízení nemíní se v § 2 syndikátního zákona jen opravné prostředky, o kterých rozhodují vyšší stolice, nýbrž všechny právní prostředky, které mohou sloužiti k odvrácení škody z porušení úřední povinnosti; byla-li doložka vykonatelnosti na rozsudku, na jehož základě byla povolena exekuce, nesprávná, jest takovým prostředkem nejen oznámení pravého stavu věci podle obdoby § 39 č. ís. 1 ex. ř., nýbrž i žaloba o nepřipustnost exekuce podle § 39 č. ís. 5 ex. ř. č. ís. 14.002.

Šekový účet: nelze povolití exekuci na právo povinného, aby mu poštovní spořitelnou byly vydány peníze, které dojdou na jeho šekový účet č. ís. 13.553.
— jinak viz poštovní spořitelna.

Šikána viz náhrada škody (§ 1295 odst. 2 obč. zák.).

Škoda konkrétní viz smlouva kupní.
— jinak viz náhrada škody.

Škola zemská gobelinová ve Val. Meziříčí: způsobilost procesní č. ís. 13.890.

Školství: majetkoprávní smlouvy místních školních rad v Čechách nepotřebují schválení vyšších školních orgánů č. ís. 13.505.
— potřebu schválení majetkoprávní smlouvy místní školní rady v Čechách nelze dovésti ani z dozorcího práva náležejícího okresnímu školnímu výboru nad místní školní obcí (radou) podle ustanovení § 3 zák. č. ís. 16/1873 z. zák. pro Čechy a § 11 vl. nař. č. ís. 608/1920 a podle § 26 zák. č. ís. 17/1873 zák. pro Čechy a § 30 zák. č. ís. 292/1920 č. ís. 13.505.
— podle ustanovení § 26 č. ís. 4 zákona č. ís. 17/1873 z. zák. pro Čechy náleží sice okresnímu školnímu výboru schvalovati volbu místa, kde škola má býti postavena, nikoliv však schvalovati smlouvu o koupi pozemku; odepřel-li okresní školní výbor schválení smlouvy o koupi pozemku, jest to pro platnost smlouvy bezvýznamné č. ís. 13.505.
— osobním prospěchem ve smyslu § 15 zák. č. ís. 17/1873 z. zák. pro Čechy jest rozumětí jen takový právní poměr, jenž se dotčeného člena místní školní rady dotýká přímo a bezprostředně, nikoliv však právní poměr, který se týká korporace, jejíž členem dotýčný člen místní školní rady jest č. ís. 13.505.

- Tabáční provise** viz trafika.
- Tarif překladistní** viz doprava železniční.
- Termínové obchody s obilím:** jsou neplatné, i když byly uzavřeny v cizině; na tom nemění nic předpis zák. čís. 69/1922 čís. 13.337.
- Testament** viz pořízení poslední.
- Těžké ubližování** viz rozluka manželství.
- Tichá společnost** viz společnost tichá.
- Titul exekuční** viz exekuce.
- Tíživější dluh** viz placení (§ 1416 obč. zák.).
- Topení ústřední:** pokud poplatek za používání ústředního topení jest součástíkou činže, pro niž přísluší zákonné zástavní právo na vnesených věcech ve smyslu § 1101 obč. zák. čís. 13.491.
- Topné a vodovodní zařízení:** hotelu není strojem ve smyslu § 297 a) obč. zák.; může se státi příslušenstvím budovy, třebaž s ní nebylo spojeno neodstranitelně čís. 13.288.
- Totožnost sporného předmětu** viz rozepře rozsouzená, zahájená.
- Tradice** viz převod vlastnictví.
- Trafika:** exekuční výsady, stanovené v § 36 zák. čís. 142/1920, nelze použiti na příjem z trafiky, udělené válečnému poškození podle § 4 zák. čís. 13.348.
- čl. stát jest oprávněn, zadávaje trafiku, uložiti jejímu majiteli, by vyplácel třetí osobám určité peněžité částky; čl. stát má vždy možnost učiniti majiteli trafiky návrh na pozměnění nebo doplnění původních podmínek a, kdyby majitel trafiky na to nepřistoupil, zrušiti poměr výpovědi a uzavřiti novou smlouvu se změněnými podmínkami s třetí osobou nebo s dosavadním majitelem trafiky; v oznámení čl. státu majiteli trafiky, že mu byla přidělena třetí osoba (válečný poškozenec), a v žádosti, by mu vyplatil určitou peněžitou částku a o tom s ním uzavřel písemnou smlouvu, jest spatřovati nabídku na pozměnění původní smlouvy, kterou majitel trafiky mlčky přijal tím, že uzavřel s válečným poškozencem smlouvu a také mu vyplácel s počátku příslušné částky; jde tu o smlouvu ve prospěch třetí osoby; smlouva taková nepřiči se dobrým mravům čís. 13.851.
- Traktor:** není silostrojem ve smyslu § 1 zák. čís. 162/1908 čís. 13.610.
- Trest důchodkový** viz důchodkový trest.
- **pořádkový:** pořádkový trest (§ 15 zák. čís. 100/1931) může býti uložen jen osobám, které buď samy podání obsahující urážky sepsaly neb aspoň k němu daly příkaz, nebo jejich právním zástupcům, kteří takové urážlivé podání podepsali, nikoliv však povšechné osobám, jichž jménem bylo urážlivé podání sepsáno a podáno čís. 13.786.
- byly-li pořádkové pokuty uloženy v nesporném řízení, platí o přípustnosti opravného prostředku všeobecná zásada § 35 zák. čís. 100/1931 čís. 13.806.
- Trestní řízení:** útraty viz útraty trestního řízení.
- Trh práce domácí** viz ochrana domácího trhu práce.
- Třetí:** smlouva v jeho prospěch viz tamže.
- pojem třetí osoby ve smyslu § 875 obč. zák. čís. 13.270.
- Tuzemské soudy:** příslušnost viz tamže.
- Ubližování těžké** viz rozluka manželství.
- Účastník nesporného řízení** viz nesporné řízení (§ 6 zák. čís. 100/1931).
- **soukromý** viz soukromý účastník.
- Učedník** viz smlouva učební.
- Účet běžný** viz běžný účet.
- **společníka** viz společnost podle § 1175 obč. zák.
- **šekový** viz šekový účet.

- Učitel:** učitele na veřejných, ale nestátních obecných a měšťanských školách nelze pokládati za státní zaměstnance (ve smyslu smlouvy o státní zápůjčku družstvu) čís. 13.206.
- bylo-li zůstaviteli (učiteli na soukromé škole) za jeho života uloženo pravoplatným výměrem, by vrátil přeplatek pensijních požitků, byla věc s konečnou platností rozhodnuta i proti jeho pozůstalosti (dědicům) a není přípustné opětne projednávání těžké věci pořadem práva ani z důvodu přechodu závazku na dědice čís. 13.446.
- Uhražovací exekuce** viz exekuce.
- **jistina** viz dražba vnucená nemovitosti (§§ 226, 227 ex. ř.).
- Újma dlužníkovy** (§ 44 odst. 1 ex. ř.) viz odklad exekuce.
- Uložení na soudě** viz složení na soudě.
- Umluva:** o sudišti viz příslušnost (§ 104 j. n.).
- jinak viz smlouva.
- Úmrtí manžela** a podaná již žaloba o rozluku čís. 13.293.
- Universita Masarykova v Brně** nemá samostatné právní osobnosti; finanční prokuratura jest oprávněna k (dovolacímu) rekursu jménem čl. státu, k jehož úřadům patří i Masarykova universita v Brně čís. 13.255.
- Úpadek** viz konkurs.
- Upomínací řízení:** proti exekuci na základě upomínacího platebního rozkazu lze podati námitky podle § 36 č. 1 ex. ř. z důvodu, že se platební rozkaz včasným odporem stal bezúčinným čís. 14.024.
- Úplata zakázaná** viz ochrana nájemců.
- Úprava pachtovného** při zemědělských pachttech (vl. nař. čís. 164/1933): vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. nevybočuje z rámce zmocňovacího zákona ze dne 9. června 1933, čís. 95 sb. z. a n. čís. 13.234.
- úprava pachtovného podle vládního nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. není omezením vlastnictví ve smyslu § 109 (1) ústavní listiny čís. 13.234.
- opatření vládního nařízení nejsou zásahem do soukromého vlastnictví, jaký mají na mysli §§ 108 a 109 ústavní listiny čís. 13.279.
- soudy mohou podle §§ 5 a 102 ústavní listiny zkoumati platnost nařízení ze dne 29. července 1933, čís. 164 sb. z. a n. čís. 13.600.
- úpravě pachtovného není na závadu, že v pachtovní smlouvě, uzavřené před účinností vládního nařízení, se pachtýř vzdal jakékoliv ochrany pachtu, stanovené snad zákonem nynějším nebo budoucím čís. 13.285.
- úpravě pachtovného není na závadu, že v pachtovní smlouvě bylo, třebaže před účinností vládního nařízení, ujednáno, že pachtýři nepřisluší nárok na slevu pachtovného ani z důvodů ve smlouvě zvlášť uvedených ani z žádného jiného důvodu čís. 13.233.
- vzdání se nároku na úpravu pachtovného, nastavši před vydáním vládního nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n., nemá právní účinek čís. 13.299.
- vl. nař. **vztahuje se** i na pachtovní smlouvy, které byly uzavřeny se schválením Státního pozemkového úřadu čís. 13.630.
- všechny podmínky, na nichž závisí přípustnost úpravy pachtovného, musely tu býti v době, kdy nařízení nabylo účinnosti; pozdější stav nerozhoduje čís. 13.745.
- vládní nařízení se vztahuje i na louky čís. 13.983.
- **pachtovní rok** 1932/33, kterým počínajíc vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. poskytuje nárok na úpravu pachtovného, jest zpravidla počítati od 1. října 1932; nezáleží na tom, zda pachtovné bylo v době platnosti vl. nař. čís. 164/1933 sb. z. a n. již zapláceno, čili nic čís. 13.946.
- se nevztahuje na pachtovní poměr spadající sice do pachtovného roku 1932/čí. 164/1933 sb. z. a n. již zapláceno, čili nic čís. 19.946.
- **§ 1:** souhlasný názor nižších soudů, že tím, že se strany při předběžném vyjednávání o uzavření pachtovní smlouvy shodly na výši pachtovného, ne-

- bylo ještě pachtovně závazně ujednáno, nýbrž že se tak stalo teprve konečným uzavřením pachtovní smlouvy, nepříčí se zákonu (§ 46 (2) zák. čís. 100/1931) čís. 13.209.
- nejde o pachtovně ujednané po 1. říjnu 1932, byla-li pachtovní smlouva z doby před 1. říjnem 1932 po tomto dni jen doplněna povolením podpachtu, při čemž ujednané pachtovně co do jeho výše a způsobu jejího výpočtu nedoznalo změny čís. 13.497.
- nejde o »ujednání pachtovného«, byla-li pachtýři poskytnuta sleva z ujednaného pachtovného čís. 13.364.
- nároku pachtýře na úpravu pachtovného není nutně na závalu, že pachtýř použil k obdělávání též námezdních sil čís. 13.299.
- spoluúčastní-li se služka, mající také jiný obor působnosti (v domácnosti, v obchodních místnostech) při polních pracích se zaměstnavatelem (pachtýřem) a se členy jeho rodiny jen na výpomoc, není vyloučen nárok pachtýřův podle § 1 vl. nař. čís. 13.256.
- podle § 1 vl. nař. stačí, pracuje-li pachtýř se svou rodinou ručně při obdělávání pozemku, aniž záleží na tom, zda pracuje při tom vlastními, či cizími potahy čís. 13.279.
- § 3: není nezákonností (§ 46 odst. (2) zák. čís. 100/1931), povoleno-li snížení pachtovného, ač bylo umluveno pachtovně vypočtené na základě určitého množství obilí a vedle toho minimální pachtovně v penězích čís. 13.735.
- úroky a anuity z pohledávek na propachtované nemovitosti zajištěných, jež pachtýř platí podle smlouvy kromě pachtovného, nepatří k pachtovnému, podléhajícímu úpravě čís. 13.849.
- co do úpravy pachtovného i pro léta budoucí může soud jen zásadně vysloviti, že pachtýř má nárok na úpravu pachtovného a podle jakých zásad jest je vypočísti čís. 13.955.
- podání námitek není vyloučeno v případě, byl-li nárok na úpravu pachtovného uplatněn, ale nebyl uplatněn způsobem stanoveným v nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. čís. 13.398.
- § 6: nároku na úpravu pachtovného podle § 6 vl. nař. nevádí, že pachtýř, který sám nebo se svou rodinou hospodáří na pachtovaných pozemcích, používá při jejich obdělávání i najatých sil čís. 13.383.
- nárok na úpravu pachtovného má jen pachtýř zemědělského pozemku, který tohoto pozemku používá k zemědělské výrobě v užším slova smyslu, t. j. k dobývání plodin, jichž pěstování spadá pod pojem rolnické výroby; nemá ho pachtýř, který na pachtovaných pozemcích vysévá semena stromků a pěstuje stromky mimo rámec naturální potřeby svého vlastního hospodářství čís. 13.479.
- na úpravu pachtovného podle § 6 vl. nař. nemá nárok, kdo má více než trojnásobné množství vlastní půdy v poměru k půdě pachtované čís. 13.982.
- úpravě pachtovného podle § 6 vl. nař. nevádí, že pachtýř nemá vůbec vlastní půdy čís. 13.982.
- požadavku § 6 vl. nař., že pachtýř musí na zpachtovaném pozemku hospodářiti sám nebo se svou rodinou, je vyhověno, má-li pachtýř vedení podnikání a udílení rozkazů ve své ruce, třebaže používá k obdělávání pozemků síly zjednané (deputátní rodiny a podle potřeby i trestance) čís. 13.982.
- § 7: souhlasný názor nižších soudů, že pachtýř různých celků, jež dohromady mají výměru přes 250 ha, nemůže se domáhati úpravy pachtovného, není nezákonný (§ 46 odst. (2) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.) čís. 13.210.
- názor, že vládním nařízením nejsou chráněni pachtýři větších hospodářských celků, hospodáří-li na více než 250 ha vůbec, ať již v tomto souhrnu jsou z části pozemky vlastní nebo pozemky pachtované od několika osob, neodporuje zákonu ve smyslu § 46 (2) zák. čís. 100/1931 čís. 13.277.
- jest rozhodná úhrnná výměra zemědělské půdy všech hospodářských celků, soustředěných v rukou téhož pachtýře čís. 13.300.
- předpis se nevztahuje na případ, kde nebyla pachtována celá usedlost, nýbrž jen její části čís. 13.307.

- při počítání výměry zemědělské půdy (do 250 ha) nemůže přijíti v úvahu jen výměra každého jednotlivého hospodářského celku zvlášť, ani jen výměra pachtovaného celku, nýbrž součet veškeré zemědělské půdy, na které pachtýř hospodáří, bez rozdílu, zdali ji má spachtovanou, či je-li to půda jeho vlastní čís. 13.425.
- okolnost, že pachtýř sám na pachtované usedlosti nehospodáří, není důvodem pro zamítnutí návrhu na úpravu pachtovného podle § 7 vl. nař.; tímto ustanovením se nepožaduje, by pachtovaná půda činila aspoň čtvrtinu výměry zemědělských pozemků, na nichž pachtýř hospodáří čís. 13.497.
- vzalo-li více osob společně do pachtu hospodářský celek nad 250 ha, aniž pachtovanou půdu mezi sebou reálně rozdělily, nemohou se domáhati úpravy pachtovného podle § 7 vl. nař. čís. 13.534.
- výměru 250 ha zemědělské půdy jest počítati podle stavu v době, kdy vládní nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. nabylo platnosti čís. 13.581.
- předmětem jednání podle vládního nařízení čís. 164/1933 sb. z. a n. může býti i ohláška nároku na úpravu pachtovného, jež se stalo před 24. srpnem 1933 čís. 13.418.
- jde-li o smlouvu pachtovní s několika spolupachtýři, aniž předmět pachtu jest reálně rozdělen, bylo předpisu § 7 vl. nař. o způsobu ohlášení nároku na úpravu pachtovného dostatečně vyhověno co do všech spolupachtýřů, učinil-li mimosoudní oznámení nároku na slevu i jen jeden ze spolupachtýřů a požádal-li u soudu jen on sám o úpravu pachtovného čís. 13.602.
- oznámení nároku na úpravu pachtovného podle § 7 vl. nař. mohlo býti platně učiněno i osobě, již propachtovatel svěřil hospodářskou správu své propachtované nemovitosti čís. 13.447.
- při oznámení nároku na úpravu pachtovného stačí, byl-li nárok oznámen jednomu ze spoluvlastníků propachtované nemovitosti čís. 13.602.
- oznámil-li pachtýř sice včas doporučeným dopisem propachtovatelé, že žádá za úpravu pachtovného, avšak ve lhůtě § 7 odst. (1) vl. nař. nepožádal u soudu, by bylo pachtovně upraveno, nemůže býti jednáno o úpravě pachtovného, třebaže v této lhůtě podal propachtovatel u soudu námítky proti mimosoudně mu oznámenému pachtýřovu nároku na úpravu pachtovného čís. 13.659.
- § 8: ustanovení jest jen výjimečné a přichází v úvahu jen, jde-li o nerozvedené manžely, nikoliv v případě, kde na straně pachtýřů jest několik osob čís. 13.658.
- § 9: zásady § 9 vl. nař. jest použití nejen na pachtovné, které za platnosti vládního nařízení teprve dospěje, nýbrž i na pachtovné již zaplacené čís. 13.599.
- § 12: jde-li jen o pacht parcelní podle § 1 nebo § 6 vl. nař. a nikoliv o pacht hospodářského celku podle § 7 vl. nař., nelze o návrhu pachtýře na soudní úpravu pachtovného projednávatí v řízení nesporném, nýbrž jest jej odmítnouti čís. 13.666.
- soud nemůže v nesporném řízení pachtýři uložití, by doplatil pachtovné, které si zadržel, domnívaje se, že mu přísluší nárok na úpravu pachtovného, když uzná, že pachtýř nárok na úpravu nemá, ani nemůže uložití propachtovateli, by pachtýři vrátil, co na pachtovném přeplatil, když uzná, že pachtýř má nárok na úpravu; tyto nároky na doplacení, pokud se týče na vrácení pachtovného lze uplatnití jen sporem, v němž je rozhodnutí nesporného soudce podle § 12 vl. nař. předurčujícím čís. 14.046.
- Úraz viz automobilový zákon, náhrada škody.
- Úrazové pojištění dělnické viz pojištění úrazové.
- Určovací návrh mezitímní: tím, že nižší soudy rozhodly věcně o mezitímním určovacím návrhu, uznaly i jeho formální přípustnost, a dovolací soud se již nemůže s touto otázkou zabývatí čís. 13.356.
- — nález rozhodčí komise, vydaný podle § 3 g) zák. čís. 330/1921 v mezích její pravomoci, nelze vůbec věcně zvrátití ani mezitímním určovacím návrhem podle §§ 236, 259 c. ř. s. čís. 13.355.

- — strana, dotčená rozhodnutím správního úřadu v soukromoprávních nárocích, může se domáhat nápravy ve výroku o těchto nárocích u řádného soudu jen žalobou (zákon č. 217/1925), nikoliv námitkami proti odpůrcově žalobě č. 13.356.
- — žalobní prosbu o zrušení smlouvy o tiché společnosti nelze spojití ve formě mezitímního určovacího návrhu podle § 236 c. f. s. se žalobou o vyplacení společenského vkladu (podílu) č. 13.728.
- **žaloba** viz žaloba určovací.
- Úroda:** dosud neoddělená jest součástí nemovitosti a její zpeněžení za vnučené správy nemůže se státi prodejem, nýbrž propachtováním, jež jest přípustné jen veřejnou dražbou, nikoliv z volné ruky č. 13.172.
- k zajištění peněžité pohledávky jest nepřipustné prozatímní opatření soudní záповědí odpůrci, by úroda a les způsobilý ke kácení ze svého statku neprodal a nedal je do zástavy č. 13.644.
- Úroky:** jistota pro vedlejší závazky viz hypoteka kauční.
- obmezení žaloby na ně viz obmezení žaloby.
- při rozvrhu nejvyššího podání viz dražba vnučená nemovitosti (§ 216 odst. 2 ex. ř.).
- vymáhající věřitel nemůže požadovati na podlužníku uspokojení vymáhané pohledávky i co do úroků, jež ani v usnesení povolujícím zabavení pohledávky povinného ani v příkazním usnesení nebyly uvedeny; lhotejno, že se podlužník o výši úroků vymáhané pohledávky dověděl soukromě č. 13.573.
- není závady, by nebyla povolena samostatná exekuce k vydobytí i jen úroků na základě exekučního titulu, jimž byl přiznán vymáhajícímu věřiteli úrok společně s jistinou č. 13.780.
- pokud promlčení úroků nevádí, že pohledávka byla uplatňována ve sporu započtením č. 13.853.
- nejde-li o obchodní jednání, jest na Slovensku k platnosti úmluvy úroků převyšujících zákonnou míru 5% třeba písemné formy; nařízením uherického ministerstva č. 4420 z roku 1918, jež bylo zrušeno zákonem č. 58/1928, nebylo ustanoveno, že je neplatná ústní úmluva o zúrokování trhové ceny, která podle písemné smlouvy jest splatna v určitý čas, a že podle této smlouvy nelze požadovati zákonný úrok podle platných právních předpisů č. 13.972.
- předpisy o úpravě úrokových sazeb, jmenovitě předpisy zákona č. 44/1933 a vl. nař. č. 85/1933 jsou předpisy velícího rázu vydané k ochraně tuzemských dlužníků proti každému věřiteli, i proti věřiteli cizozemskému; má-li být proti tuzemskému dlužníku v tuzemsku vykonán rozsudek cizozemského soudu, musí soud exekuci povolující s hlediska § 81 č. 2 a 4 ex. ř. přihlížeti k tomu, zda není rozsudkový výrok co do úrokové sazby a vedlejších poplatků v rozporu s těmito velícími předpisy tuzemského práva se zřetelem k ustanovení § 16 a § 18 cit. zákona; pokud dlužník musí obranu v tomto směru uplatnití odporem podle § 83 ex. ř. č. 13.991.
- Úřad pozemkový** viz pozemková reforma.
- **správní** viz správní úřad.
- Úředník statkový:** na býv. císařských statcích viz císařské statky.
- — jinak viz statková úředníci.
- **státní, železniční** viz zaměstnanec státní, železniční.
- Úschova** viz smlouva schovací.
- **soudní:** k exekučnímu zabavení svršků, jež nejsou v dlužníkově držení, byvše podle soudního příkazu vzaty do uschování, jest zapotřebí svolení soudu povolivšího uschování; souhlas není již v povolení exekuce zabavením uschovávaných svršků; došlo-li k zabavení bez tohoto souhlasu, jest osoba, pro niž bylo uschování povoleno, oprávněna si stěžovatí do výkonu exekuce a domáhati se zrušení exekuce č. 13.302.
- Úschování** zájemně popsáných svršků (§ 1101 obč. zák.); přípustnost rekursu č. 13.809.

- Usnesení soudní:** doručení viz tamže.
- lhůta k opravnému prostředku viz tamže.
- **pravomoc** viz rozsudek (§ 411 c. f. s.).
- **stížnost** viz tamže.
- předložil-li soudce první stolice rekurs proti usnesení úředníka pomocné soudní služby (zákon č. 57/1931) soudu druhé stolice, není již oprávněn o rekursu rozhodnouti, nýbrž přísluší rozhodnutí o rekursu jen rekursnímu soudu č. 13.185.
- opomenul-li v nesporném řízení rekursní soud v důvodech svého usnesení rekurs vyříditi úplně, jest jeho usnesení zmatečné podle § 41 (2) zák. č. 100/1931 č. 13.341.
- Úsporná opatření personální** (zák. č. 204/1932): ustanovení zákona vztahují se i na okresního cestáře; lhotejno, že jeho služební příjmy nedosahovaly míry služebních příjmů státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie č. 14.035.
- **ve veřejné správě** viz restriktivní zákon.
- Ústav zemský pro choromyslné:** výkaz ošetřovného vydaný ředitelstvím není exekučním titulem č. 13.784.
- **úvěrní** viz úvěrní ústav.
- **náhradní** viz pojištění pensijní.
- **peněžní veřejně účtující** (vl. nař. č. 87/1918) viz záruční prohlášení.
- — jinak viz peněžní ústav.
- **pensijní všeobecný** viz pojištění pensijní.
- **sociálně pojišťovací** (§ 31 č. 3 zák. o ochr. náj.) viz ochrana nájemců.
- Ústecko-Teplická dráha:** býv. zaměstnanci viz zaměstnanec železniční.
- Ústoupení od smlouvy** (§§ 918 a násl. obč. zák.) viz smlouva.
- Ústředna** viz filiálka.
- Ústřední topení** viz topení ústřední.
- Usus fructus** viz požívací právo.
- Ušlý výdělek** viz náhrada škody (§ 1325 obč. zák.).
- Útraty:** jistota pro vedlejší závazky viz hypoteka kauční.
- při rozvrhu nejvyššího podání viz dražba vnučená nemovitosti (§ 216 posl. odst. ex. ř.).
- obmezení žaloby na ně viz obmezení žaloby.
- **odměna advokáta** viz advokát.
- — nelze uznati vykonatelný nárok co do příslušenství (útrat), je-li vykonatelnost odepřiti nároku ve věci hlavní č. 13.225.
- — byla-li při jednotné pohledávce ze záplůčky, jejímž příslušenstvím jsou úroky a útraty soudního řízení, pro část útrat zahájena samostatná exekuce a také k vydobytí jistiny s příslušenstvím byly povoleny dvě exekuce, byla jednotná jinak pohledávka rozložena v několik položek, jež mají se zřetelem k vedeným exekucím určitou samostatnost s hospodářského hlediska a jest tu obdobně použití předpisů §§ 1415 a 1416 obč. zák. č. 13.273.
- — ustanovení § 3 písm. f) zákona č. 33/1934 se nevztahuje na útraty sporu jakožto vedlejší nároky hlavní pohledávky; byla-li pro hlavní pohledávku dražba odložena, nemůže věřitel prováděti dražbu proti zemědělcům ani pro vedlejší, útratovou pohledávku č. 13.776.
- — nezaplátila-li finanční prokuratura útratovou pohledávku, o jejíž zaplacení byla upomenuta, ani ve lhůtě jí poskytnuté, nelze to hodnotiti jinak, než že zaplacení odepřela č. 13.840.
- **exekuce:** rozvrhového řízení viz dražba vnučená nemovitosti.
- — útraty vzešlé vedením exekuce prohlášené napotom za nepřipustnou, sdílejí osud vymáhané hlavní pohledávky č. 13.308.

- útraty převozu a uschování zabavených svršků nejsou exekučními útratami podle § 286, druhý odstavec, ex. ř. a nepoživají jako takové přednostní pořadí č. 13.410.
 - je-li původním exekučním titulem směnečný platební příkaz proti osobnímu dlužníku, nikoliv proti povinnému, který je jen hypotekárním dlužníkem a proti němuž se vede jen v této jeho vlastnosti exekuce podle § 88 posl. odst. ex. ř., může pro útraty, přisouzené vymáhajícímu věřiteli v této exekuci, býti vedena exekuce jen na nemovitost, která pro něho jest zastavena, nikoliv na ostatní jmění dlužníka č. 13.618.
 - spoluvlastník, jemuž povolena exekuce podle § 352 ex. ř., má podle § 74 ex. ř. nárok na náhradu útrat exekučního návrhu; teprve útraty nutné k provedení rozdělení nesou podílníci č. 13.949.
 - **konkursního řízení:** konkursní řízení v době mezi vyvěšením vyhlášek o prohlášení a o zrušení konkursu (§ 76 konk. ř.), jest nejen fakticky, nýbrž i právně účinné a útraty tohoto řízení, zejména i útraty správce podstaty, jsou skutečnými útratami konkursního řízení a platí i o nich předpisy konkursního řádu; konkursní řízení nepomíjí o sobě již usnesením rekurzního soudu o zrušení konkursu, nýbrž jest třeba, by bylo řádně zlikvidováno, najmě, by dlužníkovo jmění, tvořící úpadkovou podstatu, bylo vráceno do jeho správy a by při tom byla vyřízena i otázka útrat konkursního řízení; příslušnými k této likvidaci jsou orgány tohoto řízení, tedy správce podstaty, konkursní komisař a konkursní soud č. 13.401.
 - útraty převozu a uschování svršků patřících do zvláštní podstaty, jsou výdaji na udržování a na správu zvláštní podstaty, tedy pohledávkami za zvláštní podstatou a mají na ni podle § 50 odst. (1) konk. ř. z roku 1931 přednostní právo před právy oddělných věřitelů, stalo-li se zpeněžení zvláštní podstaty na návrh správce podstaty podle §§ 117 až 122 konk. ř.; bylo-li však zpeněžení věci náležejících do zvláštní podstaty provedeno na návrh oddělných věřitelů, jest zapraviti útraty zvláštní správy v přednostním pořadí jen z toho, co podle § 51 odst. (2) konk. ř. zbude ze zvláštní podstaty po uspokojení oddělných věřitelů a případně do společné konkursní podstaty č. 13.410.
 - **sporu:** bylo-li dovolání odmítnuto vzhledem k dodatečnému ocenění předmětu sporu odvolacím soudem, jest odpůrci dovolatelovu přisouditi útraty dovolacího řízení, ač neuplatňoval v dovolací odpovědi nepřipustnost dovolání č. 13.879.
 - **trestního řízení:** pro nárok na vrácení toho, co žalobce po pravomoci odsuzujícího trestního rozsudku zaplatil státu na útratách trestního řízení, dovozovaný z toho, že trestní rozsudek byl pak rozsudkem nejvyššího soudu ve výroku o vině a o trestu a o souvisejících nárocích mimořádnou revisi zrušen a že pak trestní řízení proti žalobci bylo pravoplatným usnesením příslušného soudu zastaveno, jest příslušný krajský soud civilní v Praze č. 13.448.
- Uvedení v omyl viz omyl.**
- v předešlý stav (§ 1323 obč. zák.) viz předešlý stav.
- Úvěrní hypoteka viz hypoteka kauční.**
- **ústav:** ani zástavní právo spolku, používajícího výhod čl. III. min. nař. ze dne 28. října 1865 č. 110 ř. zák., pokud se týče § 4 zákona ze dne 23. května 1885 č. 48 ř. z., nepatří k právům, nepřipouštějícím podle § 37 ex. ř. výkon exekuce, třebaže spolek byl v době zabavení věci jich držitelem č. 14011.
- Uznání: rozsudek pro uznání viz tamže.**
- **dluhu:** určili-li příjemce na sdělení majitele směnky, že má směnku jím podepsanou, způsob domiciování směnky a stanovil-li osobu domiciliáta bez jakékoliv výhrady, zejména nenamítnuv nevyplacení směnečné valuty nebo zánik směnky, byl tím domiciliát jakožto plnomocník příjemcův směnečně zmocněn, by jako jeho orgán směnku platil a byla tím bezvýhradně uznána platnost i splatnost směnky; uznání toto jest ne-

- jen doznáním skutečnosti, nýbrž má i povahu dispozice o právním poměru a má pravotvorný účinek č. 13.722.
 - uznal-li postoupený dlužník proti povitému postupníku postoupenou pohledávku a ji dokonce uspokojil, ač věděl, že byla před tím postoupena jinému, byl podle § 1396 obč. zák. povinen ho uspokojiti jako svého věřitele a nemůže to, co mu splnil, požadovati podle § 1431 obč. zák. zpět č. 14.021.
 - **otcovství viz otec nemanželský.**
 - Užitečnější stavba (§ 1 č. 9 zák. o ochr. náj.) viz ochrana nájemců.**
 - Uživací právo:** není-li dosud jisto, jaký osud stihne uživací právo na dražené nemovitosti při rozvrhu nejvyššího podání, zda se totiž z něho stane peněžité pohledávka, či zda zůstane jinakým majetkovým právem, na které se vede exekuce podle §§ 331 a násl. ex. ř., nelze již nyní povolití exekuci zabavením a prikázáním pohledávky, která straně povinné bude snad pro provedené dražbě příslušet jako peněžité náhrada zkapitalisovaného uživacího práva č. 13.212.
 - služebnost užívání nelze postoupiti č. 14.059.
- Vada formální viz oprava podle §§ 84, 85 c. ř. s.**
- řízení viz dovolání.
 - zboží viz správa pro vady.
- Vadná povaha silostroje viz automobilový zákon.**
- Válečná leta:** pro vyměření pensijních požitků lze připočísti válečná poleťtí za jednotlivé kalendářní roky 1914 až 1918 jen tehdy a jen potud, jestliže dotčený pomocný zaměstnanec byl v tom kterém kalendářním roce aspoň po šest měsíců ve skutečně činné službě státních drah č. 14.052.
- z ustanovení § 88 odstavec 8 služ. řádu pro žel. zam. nelze vyvozovati, že toto ustanovení má i ten význam, že služební poměr provisorního zaměstnance nebyl přes výslovný zákaz odst. 6 § 88 služ. řádu zrušen a že si lze zakoupiti nejen dobu členství v pensijním fondu, nýbrž i výhodu připočtení válečných půlletí a dokonce i trvání služebního poměru č. 14.053.
- Váleční poškozenci:** exekuční výsady, stanovené v § 36 zák. č. 142/1920 nelze použiti na příjem z trafiky, udělené válečnému poškozenci podle § 4 zák. č. 13.348.
- Valná hromada družstva, společnosti viz společenstvo výrobní a hospodářské, společnost.**
- Valorisace viz měna.**
- Valuta:** cizí (vl. nař. č. 113/1919) viz cizí valuta.
- jinak viz měna.
- Vánoční příspěvek:** ustanovení § 10 zák. č. 176/1931 se nevztahuje na remuneraci, byl-li nárok na ni založen služební smlouvou uzavřenou dříve, než byl vánoční příspěvek zák. č. 144/1930 přiznán státním zaměstnancům č. 13.577.
- **remunerace:** tajemníka nakladatelské služby ve Státním nakladatelství v Praze č. 13.987.
- Vázanost soudu:** uznal-li pensijní ústav, aniž jeho výměry byly napadeny opravnými prostředky, zaměstnance za zaměstnance povinnému pojištění podléhajícího a přiznal-li mu důsledkem toho zaopatřovací důchod podle příslušných zákonů, váže toto rozhodnutí i soudy při řešení otázky zda na důchod zaměstnance platí ustanovení § 118 odst. (2) zákona č. 26/1929 sb. z. a n. a zda zaměstnavatel není oprávněn si započísti na své smluvní plnění stanovené v pensijním dekretu částku, o kterou byl důchod zaměstnance podle § 177 zák. č. 26/1929 sb. z. a n. zvýšen č. 13.673.
- třebaž byla rozhodnutím nejvyššího soudu přiznána Zemské škole gobelinové ve Valašském Meziříčí způsobilost býti stranou rozepře, není tímto rozhodnutím soud vázán, změnil-i se skutkový a právní stav rozhodný pro řešení této otázky od doby, kdy bylo vydáno ono rozhodnutí č. 13.890.
- Včítání poštovní dopravy do lhůty viz lhůta (§ 89 org. zák.).**

- Vedení elektrické** viz elektrické vedení.
- Vedlejší intervence** viz intervence vedlejší.
- závazky: jistota pro ně viz hypoteka kauční.
 - jinak viz úroky, útraty.
 - závod viz filiálka.
- Vedoucí pojišťovna** při spolupojištění; právní postavení její č. 13.499.
- pokud jest oprávněna přijímat i výpověď smlouvy s účinností pro podružné pojišťovny č. 13.500.
- Versio in rem** (§ 1041 obč. zák.): tomu, kdo vykonal opravy na věci k objednavce jejího držitele a uživatele, nepřislouží nárok na náhradu hodnoty těchto oprav proti prodávateli věci, který si k ní vyhradil vlastnické právo až do zaplacení kupní ceny č. 13.790.
- Veřejná nemocnice** viz nemocnice.
- obchodní společnost viz společnost veřejná obchodní.
- Veřejné knihy** viz kniha pozemková.
- Veřejný orgán** (§ 172 č. 1 ex. ř.) viz dražba vnučená nemovitosti.
- Veřejný statek:** nepřístupnost pořadu práva, domáháno-li se na obci (v Čechách), by učinila zase veřejně přístupnou část veřejné cesty, jež byla usnesením obecního zastupitelstva prohlášena za nepřístupnou, a by nahradila škodu způsobenou zrušením veřejnosti cesty č. 13.420.
- Věci bagatelní** viz nepatrné věci.
- feriální viz prázdniny soudní.
 - vnesené viz zástavní právo zákonné.
- Věcná nepříslušnost** viz příslušnost.
- Věřitel hypotekární** viz hypoteka, dražba vnučená nemovitosti.
- pozůstalostní viz pozůstalost.
 - vymáhající viz exekuce.
- Věřitelský výbor** viz konkurs (§ 90 zák. č. 64/1931).
- Vindikace** viz žaloba vlastnická.
- Vinkulace** viz knížka vkladní.
- Víra knih veřejných** viz kniha pozemková.
- Vklad knihovní** viz knihovní vklad.
- tichého společníka viz společnost tichá.
- Vkladní knížka** viz knížka vkladní.
- Vlastnictví:** imise viz sousedské právo.
- nabytí jeho: převodem viz převod vlastnictví.
 - — vydržením viz vydržení.
 - — jinak viz nabytí vlastnictví.
 - náhrada škody poddolováním viz hory.
 - spoluvlastnictví viz společenství statků.
 - výhrada vlastnictví viz tamže.
 - žaloba vlastnická, zápůrčí viz tamže.
 - vlastnické právo k pozemku se nepromlčuje tím, že nebylo po promlčecí dobu vykonáváno plným rozsahem a nevydržuje se na prospěch toho, kdo na pozemku konal vedle vlastnické držební úkony, třebaže tyto úkony svým významem a obsahem daleko převyšovaly ony úkony, jimiž se spokojil a na něž se obmezil vlastník č. 13.245.
 - sklep pod cizím pozemkem může být samostatným předmětem právního a knihovního obchodu, a není závady, by i vlastnické právo k pozemku, pod kterým je sklep, i právo vlastnické ke sklepu nebylo vedle sebe vykonáváno jako plné vlastnické právo; v takovém případě jest vlastník pozemku povinen snášeti, by vlastník sklepa k vůli úpravě sklepa a odklizení ssutě nad ním vstoupil na jeho pozemek; pokud vlastník pozemku se nemůže proti vlastníku sklepu dovolávati důvěry v pozemkovou knihu podle § 1500 obč. zák. č. 13.816.
- Vnesené svršky** viz zástavní právo zákonné, smlouva schovací (§ 970 obč. zák.).
- Vnučená dražba** viz dražba vnučená.
- správa viz správa vnučená.

Vnučené zřízení zástavního práva viz exekuce (§§ 87 a násl. ex. ř.).

— propachtování viz pacht vnučený.

Vnuci: smysl doslovu § 732 obč. zák., že »vnuci z dosud žijících dětí nemají práva na dědickou posloupnost«, jest ten, že děti prvního stupně (synové a dcery zůstavitelovy) vylučují, jsou-li na živu, své vlastní descendenty ze zákonné posloupnosti do jmění jejich ascendentů, to i tehdy, jsou-li nezpůsobilí dědití nebo vyloučení zůstavitelem z dědictví, neb se zřekli dědictví aneb je odmítli č. 13.981.

Voda: právo rybolovu, nadržování vody a vybírání písku a šterku z řeky v určitých místech, spojené s určitou usedlostí, jest služebností podle § 477 č. 6 obč. zák., která může být založena i na veřejném statku (na veřejné řece); jde o soukromé právo, které říšským vodním zákonem č. 93/1869 ř. zák. a zemským vodním zákonem pro Čechy č. 71/1870 z. zák. nebylo dotčeno ve své platnosti; v pochybnosti je míti za to, že jde o právo výhradné, vylučující kohokoliv jiného z užívání řeky tímž způsobem č. 13.315.

— přípustnost pořadu práva, domáháno-li dodržení smíru uzavřeného při vodoprávním komisionálním řízení č. 13.785.

— dohoda o náhradě škody, způsobené zabezpečovacími opatřeními z důvodů veřejných (§ 222 horn. zák.), nepřestává být úkonem soukromoprávním tím, že k ní došlo při vodoprávním řízení, ani tím, že byla pojata do koncesní listiny č. 13.975.

— dohoda, již obec (osada) v Čechách vzala na sebe závazek hradit případné újmy těžarstva, povstalé omezením dolového provozu, nařízeným dozorcími úřady s ohledem na vodovod obce, vyžaduje ke své platnosti usnesení obecního zastupitelstva a schválení okresním výborem č. 13.975.

Vodovod: právo na bezplatný odběr vody pro dům z obecního vodovodu jest právem služebností č. 13.374.

— zrušila-li obec oprávněného ve výkonu služebností odstraněním rour, jest povinna, by vše uvedla v předešlý stav tak, že se oprávněnému poskytuje dřívější odběr vody, není však povinna učiniti zařízení, které by zabezpečovalo takovou kvalitu vody, aby jí mohlo být používáno jako pitné vody, neposkytoval-li vodovod již před porušením zaručené pitnou vodu č. 13.374.

— obec ručí za škodu, byl-li zaplaven cizí pozemek, ježto prasklo potrubí obecního vodovodu č. 13.513.

Vodovodní a topné zařízení: hotelu není strojem ve smyslu § 297 a) obč. zák.; může se státi příslušenstvím budovy, třebaž s ní nebylo spojeno neodstranitelně č. 13.288.

Vojenská služba: služební poměr provisorního železničního zaměstnance zanikl jeho narukováním k vojenské službě č. 14.052.

Vojsko: vojenská správa, jež ošetřila vojína utrpěvšího úraz, jest oprávněna domáhati se náhrady ošetřovacích nákladů na tom, kdo úraz zavinil č. 13.817.

— stát neručí za škodu (na Slovensku) výbuchem ručního granátu, nalezeného u vojenského cvičiště, nelze-li vojenské správě přičítati zavinění č. 13.976.

Volba činovníků družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské (valná hromada).

— podle čl. 354 obč. zák. viz smlouva kupní.

Vrchní číšník viz číšník.

Všeobecná veřejná nemocnice viz nemocnice.

Všeobecný pensijní ústav viz pojištění pensijní.

Vůdčí list viz automobil.

Vůle poslední viz pořízení poslední.

Výbava: slib výpravy (§ 1231 obč. zák.) přes meze zákonné povinnosti k výpravě, ať tu takové povinnosti vůbec nebylo, ať byla po právu jen menší měrou, jest považovati za darování bez odevzdání, jež vyžaduje formu notářského spisu č. 13.249.

- pracoval-li syn po řadu let na usedlosti rodičů, i sám i jeho manželka a děti, protože mu rodiče slibovali, že mu usedlost předají, nemůže z tohoto důvodu požadovati výbavu vyšší, než by mu podle zákona jinak příslušela; ani čtná rodina navrhovatele nemůže býti důvodem ke zvýšení výbavy č.ís. 13.563.
- rozsah nároku na výbavu se posuzuje podle poměrů v čase, kdy sňatek byl uzavřen, způsobilost osoby výbavou povinné poskytnouti výbavu takto vyměřenou, podle doby, kdy se žádá výbava č.ís. 13.563.

Vybavovací žaloba viz žaloba podle § 37 ex. ř.

Výbor věřitelský viz konkurs (§ 90 konk. ř. č.ís. 64/1931).

Výbory závodní viz závodní výbory.

Vybrání pohledávky viz příkazání pohledávky k vybrání.

Vydaná směnka viz směnka.

Výdělek ušlý viz náhrada škody (§ 1325 obč. zák.).

Výdělková daň: přednostní pořadí viz dražba vnucená nemovitosti (§ 216 č.ís. 2 ex. ř.).

Vydražitel viz dražba.

Vydržení: vlastnické právo k pozemku se nepromlčuje tím, že nebylo po promlčecí dobu vykonáváno plným rozsahem a nevydržuje se na prospěch toho, kdo na pozemku konal vedle vlastníka držební úkony, třebaže tyto úkony svým významem a obsahem daleko převyšovaly ony úkony, jimiž se spokojil a na něž se obmezil vlastník č.ís. 13.245.

- jde-li o vydržení práva k věci, jež přešla ve vydržecí době z vlastnictví osoby nepriviligované do vlastnictví osoby privilegované (§ 1472 obč. zák.), jest vydržecí dobu počítati úměrně č.ís. 13.934.

Vyhlášení konkursu viz konkurs.

Výhoda nedovolená viz vyrovnání.

Výhrada pořadí (§ 37 III. dílčí nov.) viz knihovní poznámka výhrady pořadí.

- **vlastnictví:** poznámka podle § 297 a) obč. zák. viz příslušenství.

- vyhradil-li si prodávatel vlastnické právo ku prodané věci, může se výhrada vztahovati jen k prodané věci samé, nikoliv však k nové věci, jež z ní zpracováním vznikla č.ís. 13.252.

- zpracováním jest nejen výroba zboží ze suroviny, nýbrž i přeměna věci k používání již způsobilé v jinou věc; jde však jen o mechanickou úpravu téže suroviny, nikoliv o zpracování, udělány-li z kulatého dříví trámký, prkna a fošny (řeživo) č.ís. 13.252.

- žádá-li prodávatel, jenž si vyhradil vlastnictví k prodané věci do úplného zaplacení kupní ceny, na kupiteli upadnuvším do vyrovnání zaplacení kupní ceny, může mu býti přiznáno jen právo na zaplacení v mezích a podle vyrovnání; pohledávka z kupní ceny zůstává pohledávkou obyčejnou a nárok na uspokojení doznal by změny předpisem § 54 vyr. ř. jen, kdyby prodávatel odstoupivší od smlouvy žádal vrácení prodané věci, k níž měl vyhrazeno vlastnické právo č.ís. 13.625.

- tomu, kdo vykonal opravy na věci k objednavce jejího držitele a uživatele, nepřísluší nárok na náhradu hodnoty těchto oprav proti prodávateli věci, který si k ní vyhradil vlastnické právo až do zaplacení kupní ceny č.ís. 13.790.

Výhradná kutiska viz hory.

Výchova dítěte (§ 142 obč. zák.) viz dítě manželské, nemanželské.

Vyjevovací přísaha viz přísaha vyjevovací.

Výkaz nedoplatků viz dražba vnucená nemovitosti (§ 210 ex. ř.).

- ošetřovného vydaný ředitelstvím na zemském ústavu pro choromyslné není exekucním titulem č.ís. 13.784.

Vyklizení: lhůty viz tamže.

- exekuce viz exekuce (§ 349 ex. ř.).

Vykonatelnost: byla-li doložka vykonatelnosti rozsudku, na jehož základě byla povolena exekuce, nesprávná, použití § 39 č.ís. 1 a § 39 č.ís. 5 ex. ř. č.ís. 14.002.

- jinak viz exekuce (§ 1 ex. ř.).

— **cizozemského exekučního titulu** viz exekuce (§§ 79 a násl. ex. ř.).

Vykonavatel poslední vůle: zákonu jest cizí instituce projednávatele pozůstalosti č.ís. 13.191.

Výkonný orgán: placení jemu viz exekuce (§ 25 ex. ř.).

Vyloučení člena družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

- věci z exekuce viz exekuce (§ 251 ex. ř.).

- z dědické posloupnosti viz dědická posloupnost.

- ze společnosti viz společnost veřejná obchodní.

- z přednesu (§ 442/2 c. ř. s.) viz rozsudek pro zmeškání.

Vymáhací žaloba viz žaloba podle § 37 ex. ř.

Vymáhací věřitel viz exekuce.

Výměnek: při rozvrhu nejv. podání viz dražba vnucená nemovitosti (§ 216 posl. odst. a § 225 ex. ř.).

Vymínka viz podmínka.

Vynález viz patent.

Vynaložení nákladu (§ 1042 obč. zák.) viz náklad.

Výpověď: svědecká viz svědek.

- **hypoteky:** tím, že si vymáhající věřitel vymohl knihovní poznámku výpovědi zabavené a k vybrání mu přikázané hypotekární pohledávky podle § 59 knih. zák. a čl. XIII. č.ís. 7 urvoz. zák. k ex. ř., nestala se pohledávka dosud nevykonatelná pohledávkou vykonatelnou; nezaplát-li dlužník vypovězenou pohledávku ve lhůtě výpovědní, musí si vymáhající věřitel, chce-li ji exekucí vymáhati, nejprve opatřiti některý z exekučních titulů § 1 ex. ř.; co do otázky vykonatelnosti jest bezvýznamná i další knihovní poznámka, »že se vypovězená pohledávka stává do výše vykonatelné pohledávky vymáhajícího věřitele ihned splatnou« č.ís. 13.965.

- **plné moci** viz plná moc procesní.

- z **nájmu** (§§ 560 a násl. ex. ř.): lhůty viz lhůta.

- svolení k ní viz ochrana nájemců.

- není-li v pravoplatném rozsudku, jímž byla soudní výpověď prohlášena za účinnou, vyřčeno, kdy jest žalovaný povinen odevzdati najatý předmět, nelze na jeho základě povolit exekuci vyklizením, třebaže jest ze soudní výpovědi zřejmo, že den, ke kterému se stala soudní výpověď, již uplynul č.ís. 13.303.

- i spor o výpověď úpadce z bytu jest přerušiti podle § 8 (1) konk. ř. č.ís. 64/1931 č.ís. 13.711.

- stačí, jestli ve výpovědi jménem nájemcovým vypovídáný byt rozlišen od jiných bytů v témže poschodí č.ís. 13.929.

- udání jména a bydliště zmocněnce pro doručování (§ 562, druhý odstavec, c. ř. s.) jest součástí mimosoudní výpovědi a musí se státi již ve výpovědi pokud se týče v oznámení podle § 565, druhý odstavec, c. ř. s. č.ís. 13.929.

- nájemní smlouvu lze jednostranně zrušiti výpovědí jen v celém jejím obsahu, jen ohledně celého nájemního předmětu, nikoliv jen ohledně jeho části; lhotejmo, že nájemce v jedné části nájemního předmětu bydlí a v druhé provozuje živnost č.ís. 13.940.

- ze **služebního poměru:** obchodního pomocníka viz obchodní pomocník.

- jinak viz smlouva služební.

Výprava viz výbava.

Výrobní a hospodářské společenstvo viz společenstvo výrobní a hospodářské.

Vyrovnání: jednatel společnosti s r. o., jenž byl odsouzen pro přečin podle § 486 č. 1 a 2 tr. zák., spáchaný tím, že, ač věděl, že společnost jest neschopná platit, nové dluhy činil, dluhy platil a řízení vyrovnací včas nenavrhoval, jest tomu, kdo, nemá vědomí o insolvenční, dodal společnosti zboží, které objednal její jednatel, ač již to neměl činiti pod trestní zodpovědností, právní náhrady škody vzniklé dodavateli tím, že obdržel za dodané zboží jen vyrovnací kvotu a se zbytkem vyšel na prázdno č. 13.819.

vyr. řád č. 337/1914 ř. zák.:

- § 9: u pohledávky, která vůbec nebyla přihlášena k vyrovnání dlužníka, není promlčení vyrovnacím řízením staveno č. 14.009.
- §§ 14, 16: bylo-li při prodeji zboží před zahájením vyrovnacího řízení o jmění kupitele ujednáno zapravení kupní ceny ve splátkách bez ztráty lhůt, nebyl prodávatel s to vykonati volbu podle čl. 354 obch. zák. dříve, než uplynula lhůta k poslední splátce kupní ceny č. 13.296.
- nebyl-li kupitel v době zahájení vyrovnacího řízení v prodlení s odběrem zboží ani s poslední splátkou, ježto její dospělost nastala až po zahájení vyrovnání, nespadá nárok prodávatele na náhradu škody (čl. 354 obch. zák.) do kupitelova vyrovnání č. 13.296.
- § 15: pokud jest vyrovnacím řízením dotčen nárok na placení doživotní renty, k jejímuž placení se vyrovnací dlužník před zahájením vyrovnacího řízení zavázal smlouvou, zejména, pokud jest oprávněný odkázán na kvotu z jednotlivých dávek, či jest nárok na placení renty určitou jednotnou částkou (kapitalisovati), z níž by pak bylo dlužníku platiti kvotu jako z každé jiné pohledávky podrobené vyrovnání podle schváleného vyrovnání č. 13.552.
- § 21: platy vykonané ručitelem nebo jiným solidárním dlužníkem po zahájení vyrovnacího řízení nebo po jeho skončení nemají vliv na výpočet vyrovnací kvoty č. 13.815.
- § 30: přísouzený úrok, vyloučený z vyrovnání podle § 30 č. 1 vyr. řádu, lze vymáhati jen pro případ obživnutí pohledávky; $\frac{1}{2}\%$ provise a útraty směnečných žalob, vzniklé po zahájení vyrovnání, nejsou vyrovnáním dotčeny a nemá nezaplacení jich právě tak jako nezaplacení úroku, vyloučeného z vyrovnání, vliv na obživnutí pohledávky č. 13.733.
- § 39: z přihlášky a žádosti o udělení hlasovacího práva o sobě neplyne, že se věřitel vzdal mlčky svého oddělného práva; otázku, zda se věřitel vzdal mlčky svého oddělného práva, jest posuzovati podle jednotlivého případu s hlediska hmotněprávního podle § 863 obč. zák. č. 13.686.
- § 57: věřitel jest povinen (§ 1416 obč. zák.) použiti zaslanych mu peněz nejprve k úhradě splatné již vyrovnací kvoty č. 13.198.
- pokud lze s hlediska § 57 vyr. řádu z roku 1914 prominouti krátké prodlení v placení vyrovnací kvoty, jež bylo způsobeno tím, že si dlužník vyžádal dříve o správnosti věřitelova požadavku vyjádření odborníka č. 13.198.

vyr. řád č. 64/1931 sb. z. a n.:

- začátek účinnosti: bylo-li vyrovnací řízení pravoplatně skončeno před 1. srpnem 1931, nelze na toto řízení vztahovati žádné předpisy nového vyrovnacího řádu, tudíž ani předpis § 67 o následcích nesplnění vyrovnání; při tom jest nerozhodné, kdy podle vyrovnání nastala splatnost kvot, zejména, byly-li kvoty splatné teprve za platnosti nového zákona č. 13.408.
- je-li vyrovnací řízení ve smyslu čl. X. uvoz. zák. ke konk. a vyr. řádu č. 64/1931 skončiti podle předpisů vyr. řádu č. 337/1914, jest řešiti otázku obživnutí pohledávky pro nedodržení vyrovnacích splátek podle § 57 vyrovnacího řádu č. 337/1914 ř. zák. v doslovu zákona ze dne 26. dubna 1923 č. 99 sb. z. a n., nikoliv podle § 67 vyrovnacího řádu č. 64/1931 sb. z. a n. č. 13.471.

- § 12: byla-li za vyrovnacího řízení o jmění dlužníka povolena exekuce, jest dlužník oprávněn k rekursu, aniž záleží na tom, že povolující a zároveň knihovní soud neměl vědomost o zahájeném vyrovnacím řízení, ana se nestala poznámka zahájeného vyrovnacího řízení; předpis § 14 odst. (2) vyr. ř. není oprávněn dlužníka k rekursu na závadu č. 13.419.
- bylo-li vyrovnací řízení zahájeno o jmění firmy kupce jednotlivce, bylo tím zahájeno o jmění kupce jednotlivce a výhoda § 12 se týká kupce jednotlivce č. 13.463.
- vyrovnací správce jest oprávněn k rekursu proti usnesení povolujícímu exekuci na movité věci vyrovnacího dlužníka č. 13.498.
- ustanovení § 12 vyr. ř. brání nejen výkonu, nýbrž i povolení exekuce č. 13.498.
- tím, že exekuční soud zrušil k rekursu vyrovnacího správce před rozhodnutím rekursního soudu exekuci podle § 39 č. 2 ex. ř., nestal se rekurs bezpředmětným č. 13.498.
- po zahájení vyrovnacího řízení o dlužnickové jmění jest exekuce nepřipustná podle § 12 vyr. ř. a § 39 č. 2 ex. ř.; k této překážce jest přihlížeti z úřadu a musí k ní přihlížeti i rekursní soud, zvěděv o ní z přípustného oprávněného prostředku, byť i povolujícímu soudu známa nebyla; nejde o nepřipustnou novotu v rekursním řízení č. 14.014.
- § 14: ustanovení se týká i oddělných práv, jichž bylo v posledních šedesáti dnech před zahájením vyrovnacího řízení nabyto na dlužnickové pohledávce, jež mu byla při zahájení vyrovnacího řízení sice zabavena, ale byla vymáhajícímu věřiteli přikázána jen k vybrání č. 13.651.
- zánik oddělného práva podle § 14 vyr. ř. není konečný, nýbrž jest podmíněný tím, že vyrovnací řízení bude po potvrzení vyrovnání prohlášeno za skončené, oživne však, bude-li vyrovnací řízení zastaveno; dokud není jisto, zda budou splněny předpoklady pro konečný zánik anebo pro oživnutí oddělného práva, nelze zrušiti exekuci zabavením pohledávky; jest však k návrhu nebo z úřadu zrušiti přikázání pohledávky k vybrání, jež jest na rovně klásti zpeněžení pohledávky ve smyslu § 14 odst. (2) vyr. ř. č. 13.651.
- § 45: účinky zastavení vyrovnacího řízení podle § 65 č. 1 vyr. ř. nastávají již dnem vydání zastavovacího usnesení, nikoliv teprve jeho pravomocí, i tehdy, bylo-li řízení zastaveno pro nedostavení se dlužníka k vyrovnacímu roku podle § 45 odst. 1 vyr. ř. č. 13.189.
- § 47 odst. (3): směrnice pro stanovení výše krytí pohledávky oddělného věřitele ve smyslu § 47 odst. (3) vyr. ř. č. 13.409.
- § 52: nelze odporovati ve vyrovnacím řízení rozhodnutí, kterým bylo věřiteli hlasovací právo přiznáno č. 13.690.
- § 54: žádá-li prodávatel, jež si vyhradil vlastnictví k prodané věci do úplného zaplacení kupní ceny, na kupiteli upadnuvším do vyrovnání, zaplacení kupní ceny, může mu býti přiznáno jen právo na zaplacení v mezích a podle vyrovnání; pohledávka z kupní ceny zůstává pohledávkou obyčejnou a nárok na uspokojení doznal by změny předpisem § 54 vyr. ř. jen, kdyby prodávatel odstoupivší od smlouvy žádal vrácení prodané věci, k níž měl vyhrazeno vlastnické právo č. 13.625.
- vyrovnací řád č. 64/1931 nestanoví žádné následky, nezajistí-li vyrovnací dlužník podle § 54, odstavec (1), poslední věta přednostní pohledávky, ač věřitel o to žádal, a není to zejména důvodem k odepření potvrzení vyrovnání č. 13.873.
- § 55: k nicotnosti úmluvy (§ 55 vyr. řádu) jest přihlídnouti z úřadu, i když byla namítána po uplynutí lhůty ke směnečným námitkám č. 13.248.
- byla-li z majetku vyrovnacího dlužníka převedena na vyrovnacího věřitele směnka v souvislosti s vyrovnacím řízením, jde o nedovolenou výhodu; iho-stejno, že se převod směnky stal při příležitosti smlouvy úvěrové, při níž vyrovnací dlužník dostal od vyrovnacího věřitele hotovost č. 13.248.

- k neplatnosti úmluv podle § 55 vyrov. řádu se nevyhledává, by věřitel ně-
koho slibováním výhod pro dlužníka nebo jiným způsobem obmyslně přiměl
ku převzetí závazku bez právního podkladu, aniž vědomí věřitele, že se mu
ujednáním vůbec dostává výhody; rozhoduje jen objektivní hledisko, zda
se věřiteli takovým ujednáním dostalo proti ostatním věřitelům téhož druhu
zvláštní výhody, čili nic č. 13.323.
- po pravoplatném vyrovnání není sice dlužník povinen věřiteli platiti více
než vyrovnací kvotu, ale není v tom nic nedovoleného, vzdá-li se výhody
z vyrovnání a platí-li věřiteli více než vyrovnací kvotu, pokud se ovšem
placení takové nepřiči velicímú předpisu § 55 (1) vyr. ř. z roku 1931, to
jest, pokud se neděje v základě neplatné smlouvy, kterou byla takovému
věřiteli vyrovnáním nebo v čase mezi vyrovnáním a právní platností po-
tvrzovacího usnesení nedovoleným způsobem přislíbena zvláštní výhoda
č. 13.400.
- podle § 55 vyr. ř. stačí, převzala-li i jiná třetí osoba záruku za plné uspo-
kojení pohledávky věřitele, leč že by šlo o pouhé dotvrzení závazku již
dříve založeného; tím nabyl věřitel zvláštní výhody před ostatními věřiteli,
ovšem jen, byl-li vyrovnacím věřitelem, nikoliv byl-li vylučovatelem č. 13.979.
- § 56: ustanovení odchylná od zásady § 56 vyr. ř. z roku 1931, pojatá do
vyrovnacího návrhu, jsou závazná jen proti těm věřitelům, kteří, hlaso-
vavše při vyrovnacím roku pro takto uzpůsobený návrh, výslovně k němu
přivolali, nikoliv však proti věřiteli, který při vyrovnacím roku nebyl a o ná-
vrhu nehlasoval č. 13.330.
- platy vykonané ručitelem nebo jiným solidárním dlužníkem po zahájení
vyrovnacího řízení nebo po jeho skončení nemají vliv na výpočet vyrovnací
kvoty č. 13.815.
- § 59: k rekursu proti usnesení potvrzujícímu vyrovnání nejsou oprávnění
ručitelé vyrovnání, předpokládajíc, že usnesením bylo potvrzeno vyrovnání
též obsah, jak zněl přijatý vyrovnací návrh a závazek rukojmího pře-
vzatý za vyrovnacího řízení; bylo-li však potvrzeno vyrovnání jiného pod-
statného obsahu, zejména, byl-li do potvrzeného vyrovnání pojat závazek
vyrovnacího rukojmího jiného podstatného obsahu, než byl rukojmím pře-
vzat za vyrovnacího řízení, nebo nebyl-li vůbec převzat, má i vyrovnací
rukojmí právo k rekursu proti takto potvrzenému vyrovnání č. 13.663.
- § 60: v tom, že dlužník, jsa žalován o zaplacení celé pohledávky, v první
stolici nenamítal vyrovnání, jest spatřovati vzdání se výhod z něho ply-
noucích č. 13.400.
- bylo-li vyrovnací řízení o jmění žalovaného pravoplatně skončeno již před
vynesením rozsudku soudu první stolice, pokud se týče před ukončením
ústního jednání v první stolici, aniž žalovaný námitku vyrovnání před prvním
soudem uplatnil, nemohl soud k vyrovnání přihlížeti z úřadu a jest námitka
vyrovnání teprve v odvolání opožděná č. 13.400.
- § 63: povolití exekuci na základě výpisu ze seznamu přihlášek ve vyro-
nacím řízení jest příslušný soud uvedený v § 4 č. 6 ex. ř. č. 13.914.
- exekuční titul podle § 63 vyr. řádu zůstává pro věřitele nedotčen, i když
vyrovnání zůstalo vyrovnacím dlužníkem nesplněno a dlužníka stihly ná-
sledky ztráty slev a výhod vyrovnáním mu poskytnutých (§ 67 vyr. ř.);
věřitel nemající přednostní právo, může přes to podle tohoto exekučního
titulu vésti exekuci proti dlužníku do výše vyrovnací kvoty a jest zbytečná
žaloba věřitele, pokud se domáhá zaplacení kvoty č. 13.937.
- § 65: účinky zastavení vyrovnacího řízení podle § 65 č. 1 vyr. ř. nastá-
vají již dnem vydání zastavovacího usnesení, nikoliv teprve jeho pravomocí,
i tehdy, bylo-li řízení zastaveno pro nedostavení se dlužníka k vyrovnacímu
roku podle § 45 odst. 1 vyr. ř. č. 13.189.
- § 67: vymáhající věřitel, opírající svůj nárok i o obživnutí pohledávky
podle § 67 vyr. ř., není podle §§ 54 č. 2 a 55 ex. ř. povinen, by v návrhu
na povolení exekuce tvrdil a dokázal předpoklady obživnutí pohledávky
č. 13.324.
- bylo-li vyrovnací řízení pravoplatně skončeno před 1. srpem 1931, nelze
na toto řízení vztahovati žádné předpisy nového vyrovnacího řádu, tudíž ani
předpis § 67 o následcích nesplnění vyrovnání; při tom jest nerozhodné,
kdy podle vyrovnání nastala splatnost kvot, zejména, byly-li kvoty splatné
teprve za platnosti nového zákona č. 13.408.
- je-li vyrovnací řízení ve smyslu čl. X. uvoz. zák. skončiti podle předpisů
vyr. řádu č. 337/1914, jest řešiti otázku oživnutí pohledávky pro nedodržení
vyrovnacích splátek podle § 57 vyrov. řádu č. 337/1914 ř. zák. v doslovu
zákona ze dne 26. dubna 1923 č. 99 sb. z. a n. č. 13.471.
- osmidenní dodatečná lhůta § 67 vyr. ř. jest lhůtou hmotněprávní; jest jí
počítati od doby, kdy doporučený dopis dlužníka došel tak, že mohl kaž-
dou chvíli při průměrné opatrnosti podle § 1297 obč. zák. do něho nahléd-
nouti; byl-li dopis dodán do zamykací schránky dlužníka (§ 144 poštov.
řádu č. 317/1916), jest již od této doby počítati běh osmidenní dodatečné
lhůty, nikoliv teprve ode dne, kdy si dlužník dopis skutečně vyzvedl č. 13.689.
- upomínka ve smyslu § 67 vyr. řádu musí pocházeti od onoho věřitele, jenž
se dovolává důsledků nesplnění vyrovnání č. 13.733.
- návrh na povolení exekuce nenahrazuje upomínku ve smyslu § 67 vyr. řádu
č. 13.733.
- Výsadní zástavní právo viz dražba v nucená nemovitosti (§ 216 ex. ř.).**
- Vysazení z práce:** po dobu »vysazení z práce«, k němuž došlo dohodou mezi
zaměstnavatelem a zaměstnanci (závodním výborem), nepřísluší zaměst-
nanci nárok na mzdu (§ 1155 obč. zák.); vysazením z práce byl pracovní
poměr jen jinak upraven, nikoliv zrušen č. 13.788.
- vysazením z práce není dotčen nárok zaměstnancův na náhradu za poměr-
nou část dovolené č. 13.788.
- Výslech dlužníka viz exekuce (§ 358 ex. ř.).**
- stran: zhodnotil-li soud první stolice svědeckou výpověď nemanželské matky
a výpověď žalovaného podle bezprostředního dojmu, nebyl odvolací
soud oprávněn odchýliti se od skutkového zjištění prvního soudu jen na
základě bezprostředního svědeckého výsledku nemanželské matky, spo-
kojiv se co do výpovědi žalovaného jako strany jen se zprávou, již
podal podle § 486 c. ř. s. zpravodaj při odvolacím ústním jednání č. 13.422.
- odsouzení strany pro zločin podle §§ 5, 197 a 199 a) tr. zák. jest pře-
kážkou jejího výsledku jako strany č. 13.697.
- účastníka (§ 18 zák. č. 100/1931) viz nesporné řízení.
- Výslužné:** železn. zaměstnanců viz zaměstnanec železniční.
- jinak viz pense.
- Výstavce směnky viz směnka.**
- Vyšší moc viz náhrada škody drahou.**
- služby viz obchodní pomocník, pojištění pensijní.
- Výtěžek dražby viz dražba.**
- Výtka (§ 196 c. ř. s.):** nejde jen o porušení formálního předpisu, zhojitelné opo-
menutím výtky podle § 196 c. ř. s., nýbrž o vadu, která se týkala bezpro-
středně obsahového (věcného) úkolu procesního řízení, nepodal-li znalec
ohledně některých věcí vlastní svůj posudek, nýbrž odvolal se na posudek
odborníků, kteří nebyli soudem ustanoveni za znalce, nýbrž které si sám
přibral č. 13.183.
- konání roku v neferiálních sporech o soudních prázdninách není zmateč-
ností podle § 477 č. 4 c. ř. s.; jde jen o porušení předpisu, upravujícího
řízení, jež bylo zhojeno tím, že nebyla učiněna výtka podle § 196 c. ř. s.
č. 13.435.
- v návrhu strany, by bylo ústní jednání odročeno i proto, že vedlejší inter-
venient nebyl k roku obeslán, jest spatřovati výtka podle § 196 c. ř. s. č. 13.730.

— pokud se musí odvolací soud zabývat otázkou, zda jde o přípustnou změnu žaloby, ač nebyla vznesena v prvé stolici výtky č. 13.994.
Vyúčtování společníka viz společností podle § 1175 obč. zák.
Vyživovací důvody viz automobilový zákon, náhrada škody drahou.

Výživné: prozatímní opatření podle § 382 č. 8 ex. ř. viz tamže.
 — § 2 zák. č. 314/1920 viz exekuce (na platy).
 — odpůrčí nárok nelze uplatňovat pro nárok na výživné v době podání žaloby ještě nevykonatelný č. 13.200.
 — návrh na povolení prozatímního opatření k zajištění nároku, aby výživné uplatňované již dřívějším návrhem bylo přiměřeně zvýšeno vzhledem ke skutečnostem nově na jevo vyšlým, z nichž se dozovuje, že tehdy vyměřené výživné neodpovídalo skutečným tehdejší majetkovým poměrům výživou povinného (§ 49 zákona č. 100/1931 sb. z. a n.), nelze, pokud jde o zvýšení výživného za dobu od podání prvního návrhu až do podání návrhu podle § 49 zákona č. 100/1931 sb. z. a n., zamítnout z důvodu, že jde o výživné za dobu minulou, teprve nyní uplatňované č. 13.265.
 — k tomu, by bylo odepráno povolení exekuce k vydobytí výživného pro promlčení, nestačí, že z exekučního návrhu jest patrno, že vyživovací splátky, jež mají být vydobyté, byly dospěle před více než třemi lety č. 13.891.
 — vymáhající věřitel vedoucí neobmezené exekuci na výživné, musí již v návrhu na povolení exekuce prokázat, že dlužník jest výdělkem schopný a není nucen žít z výživného, na které se vede exekuce č. 14.062.
 — předpis čl. II. § 1 nař. č. 461/1917 ř. zák. nebyl dosud změněn, zejména ne zákonem č. 314/1920 sb. z. a n. č. 14.062.
 — obdobné použití zákonného ustanovení čl. VI. § 42 č. 2 zák. č. 23/1928 sb. z. a n., které platí jen pro Slovensko a Podkarpatskou Rus, není přípustné č. 14.062.
alimentační zákon (č. 4/1931): poskytují-li rodiče výživu a zaopatření svému synu nikoliv plně svou povinností podle § 139 obč. zák., nýbrž z důvodu služebního poměru, spadá poměr ten pod ustanovení § 2 vyživ. zák. č. 13.180.
 — porušení povinnosti k výdělečné činnosti jest spatřováti v tom, přijme-li někdo zaměstnání pod obvyklou mírou odměny za takových podmínek, které zabezpečují jeho vlastní výživu, za kterých mu však nezůstane na plnění vyživovací povinnosti č. 13.180.
 — soud, rozhoduje o tom, zda má být učiněn návrh na stíhání pro trestný čin podle § 8 zák., jest oprávněn uvažovati o vhodnosti a odůvodněnosti návrhu na stíhání, jakož i o tom, zda zjištěné okolnosti odůvodňují podezření ze řeceného přestupku; ustanovení § 84 tr. ř. nepřichází tu v úvahu č. 13.231.
 — děje-li se provoz hostinské živnosti na účet žalované manželky, nikoliv na účet jejího manžela, není vyloučeno použití § 3 vyživ. zák., i když manžel žalované jest vedle ní v živnosti činným a něco si přivydělává dohazováním dobytka; činnost manžela v živnosti žalované manželky byla by výdělečnou jen, kdyby ji konal v úmyslu výdělečném č. 13.257.
 — dovoluje-li manželka manželu živiti se z jejích zásob, umožňuje mu nehleděti si výdělečné činnosti č. 13.257.
 — hostinská koncese o sobě, i když jí její majitel neprovozuje sám, jest »jméním« č. 13.257.
 — skutečné provedení bezvýsledné exekuce se nevyžaduje k nároku podle § 3 vyživ. zák. č. 13.257.
 — jsou-li tu podmínky § 379 ex. ř., lze k zajištění nároku uvedeného v § 5 zákona povolití prozatímní opatření podle předpisů §§ 379 a násl. ex. ř.

bez časového omezení stanoveného v § 5 zákona č. 4/1931 sb. z. a n. č. 13.265.

— domněnka § 2 (1) zák. č. 4/1931 neplatí, jde-li jen o nárok dítěte proti otci na odměnu za konané služby č. 13.275.
 — k nároku podle § 2 zák. se nevyhledává, by mezi osobou k výživě povinnou a osobou jí blízkou, již koná práce, byl výslovně smluven a skutečně trval námezdní poměr č. 13.335.
 — nárok podle § 3 zákona proti osobě podporující nemůže být vyšší než výživné uložené osobě podporované, a vztahuje se, pokud nejde o důvod podle druhého odstavce téhož paragrafu, na dobu, po kterou osoba výživou povinná byla podporována, a jest závazek osoby podporující se závazkem osoby podporované solidární; závazek osoby podporující se vztahovati na výživné splatné před účinností vyživovacího zákona; domáhá-li se žalobce nároku podle § 3 zákona nad tyto meze, domáhá se něčeho více, než mu přísluší, nikoliv však něčeho jiného, a odůvodňovalo by to zamítnutí žaloby, pokud by byla podle § 3 vyživovacího zákona neodůvodněnou, nikoli však proto, že nešlo o nárok podle tohoto paragrafu č. 13.382.
 — nárok podle § 3 vyživovacího zákona předpokládá, že osoba výživou povinná porušovala výdělečnou povinnost uloženou jí podle § 1 vyživovacího zákona a že žalovaný jí to umožňoval svou podporou, ač k podporování neměl zákonnou povinnost nebo nikoli v té míře, jak to činil č. 13.382.
 — **dítě manželského:** zavázal-li se manžel soudním smírem, že bude platiti výživné pro dítě manželce, nezprostil se závazku ze smíru tím, že složil výživné pro dítě do sirotčí pokladny; lhotejno, že se toto složení stalo za exekuce k vydobytí výživného, v níž bylo vymáhajícím věřitelem dítě zastoupené manželkou jako opatrovníci k činu č. 13.510.
 — při úvaze o hospodářské mohoucnosti manželského otce a při stanovení výživného pro dítě jest zásadně přihlížeti i k soukromým dluhům otcovým; ke kterým z nich a pokud jest k nim hleděti, jest otázkou případu č. 13.812.
 — zavázal-li se otec notářským spisem platiti výživné pro dítě matce do jejích rukou, jest matka oprávněna navrhnouti exekuci k vydobytí a k zajištění výživného pro dítě č. 13.867.
 — o nároku dítěte proti otcovské babě na plnění výživného jest příslušný rozhodovati opatrovnícký soud, i když otcovská bába má řádné bydliště v obvodu jiného soudu č. 13.925.
 — pokud nejde o nemravnou výminku, zavázal-li se otec ve smíru platiti nezl. synovi výživné pod rozvazovací výminkou, že se syn po určité době nevrátí do místa otcova pobytu č. 14.010.
 — **dítě nemanželského:** matka nemanželského dítěte, na niž přešla smírem o odbytém povinnosti k výživě, jest účastnicí jednání o výživném a jest jí podle §§ 18 a 23 zákona č. 100/1931 slyšeti o povinnosti nemanželského otce k výživě dítěte, nanejvýš též o jejích majetkových a výdělkových poměrech č. 13.836.
 — nárok nemanželského dítěte proti otci na výživu zaniká teprve, má-li dítě možnost nabytých vědomostí a znalostí skutečně použít k tomu, by si opatřilo prostředky k výživě č. 13.866.
 — nemanželský otec, jenž složil pro dítě odbyté do sirotčí pokladny, není oprávněn k rekursu proti usnesení, jímž bylo rozhodnuto o návrhu poručenstva na vydání odbytého na úhradu výživného dítěte a útrat jeho právního zastoupení č. 13.912.
 — **manželky:** nicotností dohody manželů o rozvodu a rozluce manželství jest stížen i slib manželův, že bude manželce platiti výživné ode dne, kdy se vystěhuje z jeho domácnosti č. 13.253.
 — úmluva manželů, již se manžel zavázal zaplatiti manželce k jejímu materiálnímu zajištění částku, jejíž splatnost měla nastati za jeho života jen, kdyby byla manželka nucena pro zlé nakládání nebo citelné ublí-

- — zování se strany manželovy opustiti opětně společnou domácnost, ne-
příci se dobrým mravům č. 13.339.
- — projevil-li manžel neodvratný úmysl vypuditi manželku z domácnosti
pro její nemoc, nelze míti za to, že manželka zrušila manželské spo-
čenství svémocně č. 13.339.
- — manželé mohou se pro případ sporu o rozvod neb o rozlukou dohodnouti
o prozatímním výživném, které má býti manželce za sporu placeno;
byla-li dohoda učiněna pro dobu budoucí a pro případ, o němž nebylo
jistě, zda a kdy nastane, jde o smír a jest věcí jeho výkladu, zda podle
vůle stran bylo výživné určeno nezměnitelně pro všechnu budoucnost,
či zda bylo stanoveno hledíc k poměrům obou manželů a vůbec k vše-
obecným poměrům doby, kdy byl smír uzavřen č. 13.371.
- — pokud lze snížit výživné, přisouzené rozloučené manželce podle § 1266
obč. zák., vzhledem k tomu, že bývalému manželovi jest se nyní starati
o druhou manželku a o děti z druhého manželství č. 13.475.
- — bylo-li manželce pravoplatně přiznáno právo požadovati od manžela
výživu mimo jeho domácnost placením výživného, neztratila manželka
nárok na placení výživného v penězích tím, že neuposlechla výzvy
manžela, by ho následovala do jeho domácnosti č. 13.421.
- — manželé, jenž jest nezaviněně bez zaměstnání a pobírá nepatrnou pod-
poru nezaměstnaných (průměrně 30 Kč týdně), nelze uložit placení vý-
živného manželce č. 13.527.
- — nárok rozvedené manželky na výživné, přisouzený jí podle § 1264 obč.
zák., zaniká napotomní rozlukou manželství, i když byla rozluka vy-
slovena z výhradně viny manželovy č. 13.807.
- — výživné, přisouzené rozloučené manželce jako odškodné podle § 1266
obč. zák., lze snížit, zmenšily-li se podstatně příjmy a jmění manžela
ve srovnání s dobou, kdy bylo stanoveno prvé výživné č. 13.838.
- — opětným spojením manželů (nikoliv na zkoušku, nýbrž na trvalo) byly
zrušeny účinky rozvodu a odpadl předpoklad vyživovací povinnosti ulo-
žené manželu v rozvodovém rozsudku, takže nárok z něho zanikl udá-
lostí nastalou po vzniku exekučního titulu č. 13.943.
- — **rodíči:** jest věcí soudcovského uvážení, zda výživné v případě § 154 obč.
zák. má býti plněno v penězích, či in natura (v domácnosti) č. 13.970.
- Vzájemná pohledávka viz započtení.**
- Vzájemné plnění:** neprojevil-li kupitel, domáhající se zrušení koupě z důvodu § 934
obč. zák. a vrácení kupní ceny, výslovně ochoť vrátiti koupenou věc, ale
také to neodpíral, nemá to v zápětí zamítnutí žaloby, nýbrž jest, je-li ža-
lobní nárok odůvodněn, prodávatele odsouditi k plnění žalobního nároku proti
tomu, že kupitel zároveň vrátí koupenou věc č. 14.060.
- Vzájemnost:** podle § 79 ex. ř. viz exekuce.
— podle § 52 zák. č. 111/1927 viz soutěž nekalá.
- Vzdání se:** ke vzdání se podílu společníka jest třeba notářského spisu č. 14.008.
- **dědictví** (poručníkem jménem nezletilce schválené poručensky) jest neod-
volatelné č. 13.397.
- **opravného prostředku:** vedlejší intervenient s postavením nerozlučného spo-
lečníka v rozepři jest oprávněn podati opravné prostředky, i když se
jich hlavní strana vzdala č. 13.161.
- — nezrušil-li soud prvé stolice exekuci, ač se vymáhající věřitel, nevy-
jádřiv se v určené lhůtě o dlužnickově návrhu na zrušení exekuce, pro-
jevil s navrhovaným zrušením exekuce mlčky souhlas, není závady, by
tak neučinil soud rekursní; zrušil-li exekuci soud rekursní, jest dovolací
rekurs vymáhajícího věřitele odmítnouti jako nepřipustný č. 13.487.
- **žalobního nároku:** vzdání se žalobního nároku při zpětvzetí žaloby, jež bylo
druhou stranou přijato, jest bezúčinné, bylo-li přivoděno lstí druhé
strany; pouhé zpětvzetí žaloby bez vzdání se žalobního nároku není
na závadu novému zažalování nároku č. 13.830.
- **slevy pachtovného viz úprava pachtovného.**

Zabavení viz exekuce.

Záborový zákon viz pozemková reforma.

Zadržovací právo: dospělou pohledávkou ve smyslu čl. 313 obč. zák. je jen po-
hledávka, která v době uplatnění zadržovacího práva je co do svého roz-
sahu zcela určitá a přesně vymezena, jejíž výše jest již známa č. 13.710.

Zahájení rozepře: námítka zahájené rozepře viz rozepře zahá-
jená.

— — § 232/3 c. ř. s. viz příslušnost.

— — vyrovnání viz vyrovnání.

Zájem právní viz intervence vedlejší, žaloba určovací.

Zájemné popsání svršků viz zástavní právo zákonné.

Zajištění půdy drobným pachtýřům: za vázanosti nelze uzavíratí bez vědomí Stát-
ního pozemkového úřadu smlouvy, jež měly býti sepsány a vloženy do po-
zemkových knih a teprve po vypršení doby platnosti zákazu zcizení podle
§ 22 zák. č. 318/1919 v doslovu zák. č. 311/1920; nebyla-li kupní smlouva
předložena Státnímu pozemkovému úřadu ke schválení, jest nicotná č. 13.587.

Zajišťovací exekuce viz exekuce zajišťovací.

— — převod viz převod zajišťovací.

Zákaz novot viz novoty.

— — postupu viz postup pohledávky.

— — zcizení a zatížení: v pozemkové reformě viz pozemková re-
forma.

— — podle § 22 zák. č. 318/1919 viz zajištění půdy.

— — nebyl-li zákaz zcizení, ujednaný mezi rodičem a dítětem, zapsán do
veřejné knihy, nemá absolutního významu účinkujícího i proti třetím
osobám a jest jen obligačním právem mezi smluvníky č. 13.168.

— — osoba, v jejíž prospěch je poznamenán zákaz zcizení nemovitostí, jest
oprávněna k rekursu proti usnesení, jímž byla povolena vnucená dražba
nemovitosti č. 13.332.

— — zákaz zcizení podle § 364 c) druhá věta obč. zák. mající účinek věcný
a působící i proti třetí osobě není dotčen předpisy konkursního řádu;
bez souhlasu oprávněné osoby nelze povolití soudní prodej ani podle
§§ 121, 122 konk. ř. č. 13.839.

Zakázaná úplata viz ochrana nájemců.

Zákon: zpětná působnost viz tamže.

**Zákonné povinné ručení viz automobilový zákon, náhrada škody
drahou, pojištění smluvní.**

— — zástavní právo viz zástavní právo zákonné.

— — zastoupení viz opatrovník, poručník, zmatečnost podle § 477
č. 5 c. ř. s.

Záloha podle § 127 (3) konk. ř. č. 64/1931 viz konkurs.

Záložna: zákon č. 128/1924 sb. z. a n. viz peněžní ústav.

Záměna viz soutěž nekalá.

Zaměstnanec: smlouva kolektivní, služební viz tamže.

— — byt služební viz tamže.

— — doba pracovní osmihodinná viz tamže.

— — dovolená placená viz tamže.

— — exekuce na platy viz exekuce.

— — pojištění sociální, úrazové, pensijní viz tamže a po-
kladny bratrské.

— — nezdatnost (§ 1315 obč. zák.) viz náhrada škody.

— — **obecní:** služba obecního zaměstnance byla jeho stálým a výhradním povol-
láním, konal-li pro obec služby nejen jako obecní strážník, nýbrž i
jako obecní sluha, ponocný a lesní hajný; lhostejno, že ve volných
chvilích přechodně pracoval na svých polích č. 13.428.

— — obecním zřizencům nemůže býti na úkor, že obec nedoručila trvale
ustanoveným zřizencům listinu o jmenování, nevdala jim služební řád

- a že zřízenec nesložil slib, aniž, že nebyl sepsán protokol o vykonání slibu č. 13.428.
- v disciplinárním řízení proti trvale ustanovenému obecnímu zřízenci nelze obdobně použít § 105, odstavec druhý, zák. č. 15/1914 č. 13.485.
- pro obecní zastupitelstvo není závazným usnesení disciplinární komise podle § 8 odst. (2) vl. nař. č. 483/1920 o tom, jaký disciplinární trest má být obecnímu zřízenci uložen č. 13.485.
- omezení služebních platů suspendovaného zřízence nenastává přímo ze zákona jako následek suspense, nařízené přednostou služebního úřadu, nýbrž jen, bylo-li vysloveno disciplinární komisí; takové omezení z důvodu suspense může být účinným teprve od doby, kdy bylo vysloveno usnesením disciplinární komise č. 13.638.
- ustanovení § 89 služ. prag. č. 15/1914 neposkytuje služebnímu úřadu též oprávnění, zadržeti podřízenému část služebních platů ke krytí schodků; lhotejno, že obecní zaměstnanec nepodal proti usnesením obecního zastupitelstva o zadržení části služebních požitků stížnost k vyšším správním úřadům, stačí, že se proti zadržení platů, jež mu bylo oznámeno, bránil žalobou u řádného soudu č. 13.638.
- obec jest za platnosti zák. č. 16/1920 oprávněna ujednati s osobou, kterou přijímá do služeb jako zřízence, služební smlouvu za jiných služebních podmínek, než za podmínek stanovených v tomto zákoně; obec může některé obory služby ve správě obce a obecních podniků dáti obstarávati zřízenci nikoliv trvale ustanovenými; po 12. dubnu 1920 není obecní zastupitelstvo již oprávněno, by se usneslo samostatně — bez rozhodnutí nadřízeného samosprávného úřadu — na tom, že mají být trvalými obecními zřízenci (ve smyslu § 3 zák. č. 16/1920 sb. z. a n.) obsazeny takové nové obory obecní služby, pro něž až dosud nebylo usneseno, že mají být konány zřízenci trvale ustanovenými č. 13.687.
- služební pragmatika pro úředníky a zřízence města Brna; s hlediska § 54, odstavec pátý, služ. prag. stačí, byl-li omluvný důvod nemoci prokázán zaměstnancem i dodatečně č. 13.962.
- **okresní:** ustanovení zákona č. 204/1932 o úsporných opatřeních personálních vztahují se i na okresního cestáře; lhotejno, že jeho služební příjmy nedosahovaly míry služebních příjmů státních zaměstnanců stejné nebo rovnocenné kategorie č. 14.035.
- **nemocenských pojišťoven:** zaměstnanec Nemocenské pojišťovny soukromých úředníků a zřízenců nepodléhá kárné pravomoci Všeobecného pensijního ústavu, nebyly-li kárné řady, jež má na mysli § 69 zák. č. 221/1924, dosud vydány, nýbrž podléhá pravomoci kárné komise zřízené podle služební smlouvy č. 13.577.
- ustanovení § 10 zák. č. 176/1931 se nevztahuje na remuneraci, byl-li nárok na ni založen služební smlouvou uzavřenou dříve, než byl vánoční příspěvek zák. č. 144/1930 přiznán státním zaměstnancům č. 13.577.
- předpis § 12, poslední odstavec, zák. č. 689/1920, že vedoucího úředníka Okresní nemocenské pokladny jmenuje k návrhu představenstva politický úřad druhé stolice, jest právem velicím; jmenování vedoucího úředníka jen na základě usnesení představenstva a dozorčího výboru Okresní nemocenské pokladny jest právně bezúčinné; v tom, že proti zaměstnanci bylo zahájeno kárné řízení jako proti úředníku vedoucímu, nelze ještě spatřovati uznání, že byl vedoucím úředníkem řádně jmenován č. 13.629.
- zaměstnanec Okresní nemocenské pojišťovny, jenž byl přeložen do poboční úřadovny téže nemocenské pojišťovny, nemá nárok na diety, cestovné a noceležné č. 13.629.
- vedoucí úředníci u Okresních nemocenských pojišťoven jsou disciplinárně podřízeni jen Ústřední sociální pojišťovně; nemocenská pojišťovna sama není vůbec oprávněna, by vedoucího úředníka, k ní slu-

- žebně přiděleného, disciplinárně stihala a by ho jeho vedoucí funkce zbavila č. 13.636.
- autonomním orgánům Okresní nemocenské pojišťovny podléhají vedoucí úředníci, služebně k ní přidělení, jen v tom smyslu, že jsou jako orgánové výkonní povinni prováděti rozhodnutí usnášejících se orgánů Okresních nemocenských pojišťoven, podávati v jejich schůzích a jejich představitelům referáty a návrhy č. 13.636.
- vedoucí úředník Okresní nemocenské pojišťovny nemůže žalovati Okresní nemocenskou pojišťovnu o určení bezúčinnosti disciplinárního zbavení své funkce vedoucího úředníka č. 13.636.
- výklad čl. XVII. kolektivní smlouvy zaměstnanců nemocenských pojišťoven, že definitivní zaměstnanec má nárok na plné služební požitky po dobu jednoho roku v nemoci, spojené s nezpůsobilostí k výkonu služby; jednorozhodnutí jest počítati ode dne, kdy zaměstnanec skutečně přestal pro nemoc vykonávati službu, nikoliv od zahájení řízení, kterým má být zjištěno trvalé onemocnění zaměstnancovo (lékařskou prohládkou za účelem pensionování) č. 13.694.
- **spořitelny:** bylo-li v služební smlouvě zaměstnanci jen zaručeno, že při jeho propuštění a pensionování mají platnost občasně pensijní předpisy pro státní a zemské úředníky a v pensijním dekretu byla zaměstnanci přikázána pense potud, »pokud nebude kryta pensijními požitky u Všeobecného pensijního ústavu«, není tím stanoveno obdobně užití všech občasných pensijních ústavů, není tím stanoveno obdobně užití všech norem o právech a povinnostech státních úředníků, nýbrž jest tím zaměstnanci zaručena jen určitá výše pense stejně, jako kdyby byl státním úředníkem č. 13.673.
- nesrážel-li zaměstnavatel zaměstnanci z pense jeho invalidní důchod, ač věděl, že by k tomu byl oprávněn, jde o vědomé placení nedluhu a jest kondičce toho, co placeno, vyloučena č. 13.673.
- **statkový:** na býv. císařských statcích viz císařské statky.
- § 75 náhr. zák. viz pozemková reforma (náhradový zákon).
- jinak viz statkoví úředníci.
- **společnosti brněnských pouličních drah elektrických:** smlouvou ze dne 1. prosince 1898 mezi obcí Brněnskou a rakouskou společností »Union« (právní předchůdkyní Společnosti brněnských pouličních drah elektrických) byly upraveny jen právní poměry mezi společností »Union« a obcí Brněnskou jako koncesionářkou pouličních drah; zaměstnanec Společnosti brněnských pouličních drah elektrických v Brně nemůže z ustanovení § 19, odstavec 5, smlouvy vyvozovati nárok na vrácení jemu srážených příspěvků na nemocenské a pensijní pojištění; zaměstnanec Společnosti brněnských pouličních drah elektrických, dav si vyplatiti jednorázovou výpomoc, jež podle vyhlášky měla být i náhradou za odpracované hodiny nad zákonnou pracovní dobu, dal najevo, že souhlasí s dohodou o náhradě za hodiny přes čas do té doby odpracované č. 14.005.
- **státní:** pořad práva viz tamže.
- učitelé na veřejných, ale nestátních obecních a měšťanských školách nelze pokládati za státní zaměstnance (ve smyslu smlouvy o státní záplátku družstvu) č. 13.206.
- zákon o mimořádných přechodných ustanoveních na Slovensku č. 64/1918; »prozatímní ponechání v úřadě« ve smyslu § 2 zákona znamená, že čl. stát vstoupil ve služební poměr založený mezi bývalým uherským státem a úředníkem, a ponechaný úředník má nárok jen na »dosavadní požitky«, a to po celou dobu, po kterou trvalo jeho prozatímní ponechání v úřadě; z toho, že úředník přijímal bez námitek vyplácený mu plat, nelze vyvozovati, že mezi stranami došlo mlčky k dohodě o výši služebních požitků č. 13.217.
- ani za platnosti zákona č. 103/1926 a vlád. nař. č. 113/1926 nemůže soud přezkoumávati materiální správnost disciplinárního nálezu proti

- — zaměstnanci (kancelářskému oficiantu) ve veřejné správě č. 13.340. zákona č. 217/1925 nelze použít, nerozhodl-li správní úřad o soukromoprávních nárocích kancelářského oficianta, nýbrž na základě předpisů disciplinárním řízením a disciplinárním nálezem uznal v rámci § 52 vl. nař. č. 113/1926 na jeho propuštění č. 13.340.
- — platnosti disciplinárního nálezu správního úřadu nevadí, že není ve smyslu §§ 68 a 71 nař. č. 8/1928 označen jako výměr č. 13.340.
- — v prohlášení manžela, jímž projevuje souhlas s tím, aby jeho manželce byla až do rozvodu manželství vyplácena část jeho pense, nelze spatřovati postup (cesi) č. 13.474.
- — postup při převodu do nových platů a při určení služného a doby vybývající pro další zvýšení služného u garážních a dílenských mistrů (vl. nař. č. 16/1927) č. 13.881.
- — **železniční:** pensijní pojištění viz pojištění pensijní.
- — pro spor ze služebního poměru pomocného zaměstnance československých státních drah není výlučně příslušným okresní soud, a to ani za platnosti zákona o pracovních soudech č. 131/1931 č. 13.821.
- — postupem předepsaným v § 70 vl. nař. č. 15/1927, jest se domáhati i opravy nesprávné výměry nebo výplaty odpočívnych (zaopatřovacích) požitků, postup ten nemusí však býti zachován i v případech, kde další výplata vyměřená již pense byla pensionovanému zaměstnanci čsl. státních drah odepřena z důvodu, že nabyt schopnosti ku práci; nepřichází tu proto v úvahu propadná devadesátidenní lhůta podle § 2 zákona č. 217/1925 č. 13.831.
- — srážení pensijních příspěvků ze služebního platu železničního zaměstnance nelze pokládati za »úpravu služebních poměrů« ve smyslu § 70 vl. nař. č. 15/1927 č. 13.832.
- — železniční úřady nejsou jako úřady správní (§ 1 zák. č. 217/1925) povolány rozhodovati i o námitkách železničních zaměstnanců proti nesprávné výměře pensijních příspěvků a o jejich nárocích na vrácení těchto příspěvků, byly-li sráženy neprávem č. 13.832.
- — o nároku na přiznání výhod podle zákona č. 230/1920 rozhoduje ministerstvo železnic jako úřad správní s konečnou platností; na uplatnění nároku před soudem se vztahují předpisy zákona č. 217/1925 č. 13.856.
- — nedomáhal-li se zaměstnanec čsl. státních drah ani úpravy, ani opravy služebních příjmů, nýbrž náhrady škody, která prý mu vznikla tím, že ho státní správa železniční proti předpisům dala dříve do výslužby, než uplynul t. zv. »nemocniční rok«, a opodstatňuje-li svou škodu rozdílem mezi obdrženyými požitky odpočívnyými a aktivními platy, které měl za dobu »nemocničního roku« dostávat, jde o soukromoprávní nárok, který není přikázán k rozhodování zvláštním zákonem (§ 105 úst. listiny a § 1 zák. č. 217/1925 sb. z. a n.) úřadům správním č. 13.457.
- — mimořádná **vyživovací podpora** podle §§ 6 a 15 zák. č. 394/1922 vztahuje se jen na taková studia, která byla nastoupena k vůli průkazu o určitém vzdělání, jehož se objektivně vyžaduje k nastoupení praktického životního povolání; nárok na drahotní přídavek na dítě zaniká, jakmile dítě, které studuje po 18. roku věku, dosáhne uvedeného účelu toho kterého studia a získá doklady o jeho úspěšném ukončení; pokud nevykazovalo další studium znaky studia »normálně« započatého č. 13.639.
- — **přídavky**, jež byly zaměstnanci za jeho aktivní služby poskytnuty k jeho aktivním přídavkům bývalou Ustecko-Teplickou drahou, nejsou započítatelné pro výměru výslužného upraveného vl. nař. č. 96/1930 č. 13.685.
- — z toho, že cena přiděleného **naturálního bytu** přesahuje zaměstnancův místní přídavek, vyplývá jen, že zaměstnanci nesmí býti na naturální byt sráženo více, než činí jeho místní přídavek, nelze však z toho vyvozovati, že zaměstnanci není možné, by se do takového bytu nastě-

- — hoval, a že mu proto přísluší nárok na diety pro nemožnost ubytování č. 13.951.
- — podmínky pro zařazení kancelářského výpravčího ve službě účetně administrativní do **statu III. a**; úspěšný výkon t. zv. inteligenční zkoušky neodůvodňuje jmenování do **statu III. a**) č. 13.956.
- — služební poměr **pomocných zaměstnanců** čsl. státních drah, jichž služební poměr byl podle § 135 vl. nař. č. 15/1927 změněn ve služební poměr zřízenců čsl. státních drah, jest určen rozsahem práv a povinností definitivně ustanovených zřízenců, při čemž však jejich platové poměry zůstávají tímto přestupem nedotčeny a zaměstnanci se čítají i nadále na systemisovaný stav pomocných zaměstnanců; platí pro ně zvláštní ustanovení § 119 odst. (4) vl. nař. č. 15/1927 sb. z. a n., že se při přeložení do výslužby zastaví jejich služební plat dnem, v němž pomocný zaměstnanec, byv o přeložení do výslužby vyrozuměn, byl činné služby zproštěn, a ustanovení §§ 114 a násl. služebního řádu pro zaměstnance čsl. státních drah o přeložení do výslužby; naproti tomu pro ostatní pomocné zaměstnance, jichž služební poměr nebyl podle § 135 změněn, platí beze změny dosavadní předpisy o rozvázání služebního poměru č. 13.895.
- — otázku nabytí nároku (vzniku nároku) pomocných zaměstnanců státních drah, jejichž služební poměr byl podle § 135 vl. nař. č. 15/1927 sb. z. a n. změněn v poměr zřízenecký, na pensi, jest posuzovati podle § 7 odst. 6 těchto stanov č. 13.895.
- — služební poměr **provisorního železn. zaměstnance** zanikl jeho narukováním k vojenské službě č. 14.052.
- — z ustanovení § 88 odstavec 8 služ. řádu pro žel. zam. nelze vyvozovati, že toto ustanovení má i ten význam, že služební poměr provisorního zaměstnance nebyl přes výslovný zákaz odst. 6 § 88 služ. řádu zrušen a že si lze zakoupiti nejen dobu členství v pensijním fondu, nýbrž i výhodu připočtení válečných půlletí a dokonce i trvání služebního poměru č. 14.053.
- — ustanovení § 17 (2) **zák. č. 286/1924** vztahuje se i na aktivní požitky ze služebního poměru u obce, jenž jest služebním poměrem jen prozatímním a vypověditelným a nepodléhá zákonným předpisům o trvale ustanovených obecních zřízencích; ustanovení § 18 zákona má na mysli výdělečné příjmy jiného druhu, než jsou příjmy uvedené v předchozím § 17 č. 14.003.
- — »službou« ve smyslu § 7 **stanov pensijního fondu** čsl. státních drah jest rozuměti službu železniční, kterou měl vykonávati zaměstnanec dráhy podle své příslušnosti k určité skupině železničních zaměstnanců, nikoliv však jen služební úkony, jež zaměstnanec skutečně prováděl naposled před zánikem služebního poměru č. 13.740.
- — železniční zaměstnanec (úředník, podúředník a zřízenec) může býti dán na trvalý odpočinek, je-li neschopen »ke službě« a je-li vyloučeno, že opět nabude schopnosti »ke službě«, to jest k souhrnu prací zaměstnance určité kategorie; jest ponecháno úvaze železniční správy, zda chce použití v zájmu služby tohoto důvodu ku přeložení zaměstnance do trvalé výslužby; pokud byl zaměstnanec neschopen ke službě topírenského zřízence č. 13.918.
- — ustanovením druhého odstavce čl. VIII. zákona č. 2/1920 byl změněn dosavadní předpis § 130, odstavec první, služ. řádu z roku 1898 a příslušná změna byla provedena úpravou nyní platného § 115 odst. 1 a 2 služ. řádu v doslovu z roku 1926; zaměstnanec může býti dán do výslužby z úřední moci, je-li neschopen ke službě a je-li vyloučeno, že opět nabude schopnosti ke službě; zaměstnancova souhlasu není třeba č. 13.959.
- — z ustanovení § 8 odst. 6 stanov pensijního fondu čsl. státních drah (výnos min. železnic č. 38.566/27) nevyplývá pro zaměstnance právní nárok na **připočtení let** č. 13.671.

- pro vyměření pensijních požitků lze připočísti válečná pololetí za jednotlivé kalendářní roky 1914 až 1918 jen tehdy a jen potud, jestliže dotčený pomocný zaměstnanec byl v tom kterém kalendářním roce aspoň po šest měsíců ve skutečně činné službě státních drah č.ís. 14.052.
- **státního nakladatelství:** tajemník nakladatelské služby ve Státním nakladatelství v Praze není obchodním pomocníkem; byly-li vánoční remunerace vypláceny úředníkům Státního nakladatelství vždy teprve po schválení ministerstva školství a národní osvěty jako úřadu dozorčího, bylo toto schválení předpokladem pro výplatu vánočních remunerací č.ís. 13.987.
- Zamítnutí žaloby pro tentokrát:** pokud to netřeba uvést ve výroku rozhodnutí č.ís. 13.989.
- Zamykací schránka** viz pošta.
- Zaopatření** viz výživné.
- Zaopatřovací požitky:** přiznání zaopatřovacích požitků nevedí, že oprávněný nepředložil, oznamuje svůj nárok, platební rozkaz o dani z příjmu za rok 1920 ani vysvědčení obecního úřadu o majetkových a příjmových poměrech členů své rodiny; stačí vysvědčení příslušné berní správy, že jeho příjem vzatý v roce 1920 za základ vyměření daně z příjmu nedosahoval 15.000 Kč a že ostatní zdaněné příjmy patřily jeho manželce č.ís. 13.187.
- Zápis do seznamu advokátů (kandidátů advokacie)** viz advokát.
 - **knihovní** viz knihovní poznámka, vklad, záznam.
 - **do rejstříku** viz firma, rejstřík.
- Zaplacení** viz placení.
- Započtení:** v konkursním, vyrovnacím řízení viz konkurs, vyrovnání.
 - soud nemůže přiznati k odpočtu namítanou vzájemnou pohledávku z důvodu odškodnění podle § 75 náhr. zák., pokud se týče z důvodu příspěvku podle § 7 vl. nař. č.ís. 305/22 v doslovu vl. nař. č.ís. 192/24 sb. z. a n., dokud není ještě učiněno konečné rozhodnutí Státního pozemkového úřadu o této pohledávce č.ís. 13.583.
 - zápočet' započtení pohledávky, kterou někdo má proti některé státní pokladně, stanovená ve druhé větě § 1441 obč. zák., jest stanovena jen ve prospěch státu v zájmu spořádaného státního účetnictví a nepřekáží tomu, by stát svůj dluh splatný u jedné své pokladny nezapočítal na pohledávku jiné pokladny č.ís. 13.585.
 - nárok na náhradu ušlého zisku lze započísti na pohledávku z náhrady skutečné škody č.ís. 13.820.
 - **uplatňování ve sporu:** žalobnímu žádání o vydání vkladní knížky z důvodu vlastnického práva nebrání zahájená rozepře, namítli-li nynější žalobce v jiném sporu proti žalobě nynějšího žalovaného započtením nárok na náhradu škody náhradou její hodnoty; žaloba o vydání vkladní knížky jest však předčasná, dokud o námítce započtení nebylo zamítavě rozhodnuto č.ís. 13.431.
 - zamítl-li soud prvě stolice žalobu jen vzhledem k vzájemné pohledávce žalovaného namítané započtením, ve výroku rozsudku však žalobu prostě zamítl, ač mělo býti do výroku rozsudku pojata rozhodnutí i o pohledávce přisouzené žalobci, i o vzájemné a k započtení uplatněné pohledávce a pak teprve se mělo býti vysloveno o osudu žalobního nároku jako důsledku tohoto rozhodnutí, byl odvolací soud oprávněn zabývatí se námítkou žalovaného proti žalobnímu nároku, třebaže odvolání bylo podáno jen žalobcem č.ís. 13.261.
 - uznal-li odvolací soud ve věci pracovní odchýlně od prvého soudu, že žalovaný nárok jest po právu, byl povinen vypořádatí se s nároky namítanými žalovaným k započtení a řešiti otázku, zda a pokud žalobní nárok započtením vzájemných pohledávek žalovaného zanikl; tomu nebránilo, že první soud v důsledku svého právního názoru o nich nejednal, stačí, že byly předneseny v řízení před prvým soudem namítány č.ís. 13.467.

- započtení pohledávky žalobcovy na exekučně vymáhanou pohledávku žalovaného v opositčním sporu nevedí, že v době uplatnění námítky byla žalobcova vzájemná pohledávka sporná a pochybná; stačí, že se za opositčního sporu (§ 406 c. ř. s.) stala nespornou a likvidní; započtení nevedí ani postup pohledávky žalovaného vymáhané exekucí, dokud nebylo prokázáno způsobem vyčteným v § 9 ex. ř., že pohledávka přešla na osobu třetí č.ís. 13.702.
- účinek zpětvzetí námítky započtení nastává již dojitím podání na soud, aniž třeba dalšího jeho přednesu při ústním jednání; pro zpětvzetí námítky započtení neplatí podmínky § 237 c. ř. s. č.ís. 13.764.
- pokud promlčení úroků nevedí, že pohledávka byla uplatňována ve sporu započtením č.ís. 13.853.
- **v konkursu:** k pohledávkám, jež jsou započítatelné, ač jich bylo nabyto proti úpadci po vyhlášení konkursu, patří i nároky věřitele na náhradu škody podle § 21 odstavec (1) st. konk. ř. č.ís. 13.820.
- škodou ve smyslu § 21 odst. (1) st. konk. ř. jest rozuměti vše, co ušlo druhé straně tím, že správce konkursní podstaty do smlouvy nevstoupil; která škoda, a v jakém rozsahu má býti věřiteli nahrazena, o tom rozhodují předpisy občanského zákona a obchodního zákona a jest po případě nahraditi i ušlý zisk č.ís. 13.820.
- mezi účinky vyrovnacího řízení, jež potvrjví podle § 2 (2) konk. ř. č.ís. 337/1914 do prohlášení konkursu, patří i předpisy o předpokladech přípustnosti započtení a účinky započtení trvají i v konkursním řízení nepřetržitě dále č.ís. 13.877.
- Započtení dnů poštovní dopravy** viz lhůta (§ 89 org. zák.).
 - na povinný díl viz díl povinný.
- Zápočet' zcizení a zatížení** viz zákaz zcizení a zatížení.
- Zápůjčka:** družstva nečlenu viz společenstvo výrobní a hospodářské (§ 1 zák.).
 - splácení odběrem piva viz pivo.
- Zápůrčí žaloba** viz žaloba zápůrčí.
- Záruční prohlášení:** peněžního ústavu veřejně účtujícího k zajištění veřejnoprávních nároků ve smyslu vládního nařízení č.ís. 87/1918 (odst. 5 prováděcího nařízení č.ís. 46/1919); pokud se vztahuje i na dávku z majetku a přírůstku na majetku č.ís. 13.194.
 - zaručil-li se peněžní ústav jen do určité výše, ručí jen za daně a dávky v té výši, nikoliv i za jejich příslušenství vyplývající z této částky č.ís. 13.194.
- Záruka** viz rukojemství.
- Zásada bezprostřednosti** viz dovolání (§ 503 č.ís. 2 c. ř. s.).
- Zasílatel:** zasílateli přísluší zákonné zástavní právo jen pro pohledávky, týkající se zboží, na něž se zástavní právo uplatňuje; zástavní právo pro pohledávky z běžného účtu zasílateli nepřisluší; zákonným zástavním právem jest zajištěn i nárok zasílatelův na náhradu skladného, je-li podkladem zasílatelova závazku k uskladnění zboží smlouva zasílatelská, nikoliv samostatná smlouva schovací č.ís. 13.287.
 - věci věnované dlužníkem k používání jeho zasílatelskému podniku, jemuž jest výhradně věnována i nemovitost, na níž tyto věci jsou, jsou příslušenstvím nemovitosti (§ 252 ex. ř.) č.ís. 13.380.
- Zasláno:** smlouva, již se majitel, vydavatel a odpovědný redaktor časopisu zavázal, že uveřejní »zasláno«, ponese-li druhá strana všechny následky případného soudního sporu, zejména následky finanční, se přiči dobrým mravům a je nicotná podle § 879 obč. zák. č.ís. 13.958.
- Zastavení exekuce** viz exekuce (§ 39 ex. ř.).
 - **prodejového řízení** viz prodejové řízení.
 - **vyrovnacího řízení** viz vyrovnání.
- Zástavní právo berní** viz exekuce berní.
 - **smluvní:** §§ 469, 470 obč. zák. viz hypoteka vlastnická.

- — zástavní věřitel, chtěje vykonati své zástavní právo, musí je předem uplatnit žalobou na vlastníka zástavy a teprve na základě rozsudku nebo soudního smíru může vésti exekuci proti vlastníku zástavy č. 13.280.
- — ani zástavní právo spolku, používajícího výhod čl. III. min. nař. č. 110/1865 ř. zák., pokud se týče § 4 zák. č. 48/1885 ř. z., nepatří k právům, nepřipouštějícím podle § 37 ex. ř. výkon exekuce, třebaže spolek byl v době zabavení věci jich držitelem č. 14.011.
- — **nabytí jeho:** k odevzdání (nákladního) automobilu se vyžaduje jeho hmotné odevzdání č. 13.545.
- — **rozsah jeho:** na pojistnou sumu za pojištěné příslušenství shořelé budovy má nárok hypotekární věřitel, i když příslušenství bylo pojištěno zvláštní pojišťovací smlouvou č. 13.775.
- — **soudcovské:** pravomocí usnesení o zabavení pohledávky není zabráněno třetím osobám na exekučním řízení nesúčastněným, aby nepopřely hmotněprávní platnost exekučního zástavního práva; takovou třetí osobou jest i správce konkursní podstaty dlužníkovy, pokud hájí zájmy konkursních věřitelů č. 13.177.
- — k vydobytí pohledávky zajištěné vnučeným vkladem zástavního práva může věřitel a jeho knihovní nástupce vésti exekuci na zatíženou nemovitost přímo proti každému, kdo ji nabyl po původním vkladu vykonatelné pohledávky, aniž potřebuje k důkazu svého oprávnění k vedení exekuce další průkazy č. 13.281.
- — soudcovské zástavní právo, jehož nabytí vymáhající věřitel na služebních příjmech povinného všeobecně bez jakékoliv výhrady, týká se i odbytného, jež bylo povinnému zaměstnavatelem (bankou) přiznáno z důvodu, že použil výhod zaměstnanců dobrovolně odbouraných č. 13.765.
- — jinak viz dražba, exekuce.
- — **zákonné:** pro pohřební útraty není věřiteli vyhrazeno zástavní právo na pozůstalostním jmění a není úkolem soudu, by se staral o jejich zajištění; totéž platí i o útratách nemocí a o jiných pohledávkách, za něž děti ručí č. 14.000.
- — **podle § 1101 obč. zák.:** cihly vyrobené v propachtované cihelně jsou plody propachtované nemovitosti, k nimž propachtovatelům přísluší zákonné právo zástavní; tím, že pachtýř cihly prodal, zákonné zástavní právo propachtovatele o sobě nezaniklo; »odstraněním« ve smyslu § 1101 obč. zák. lze rozuměti jen skutečné (nikoliv právní) přerušení spojitosti věcí, k nimž pronajimateli (propachtovateli) přísluší zákonné právo zástavní, s věcí pronajatou (propachtovanou); nedošlo-li k »odstranění«, jest pro trvání zákonného zástavního práva nerozhodné, zda kupitel o něm věděl, čili nic č. 13.271.
- — neprováděl-li okresní soud exekuci v Praze výkon zájemného popsání svršků jako soud k výkonu zájemného popsání podle zákona povoláný, nýbrž jen jako soud povolujícím procesním soudem podle § 36, druhý odstavec, prvá věta j. n. dožadaný, jest procesní soud výlučně příslušný k projednání a rozhodnutí sporu o nepřipustnost zájemného popsání podle § 37 ex. ř. č. 13.489.
- — pokud poplatek za používání ústředního topení jest součástí činže, pro niž přísluší zákonné zástavní právo na vnesených věcech ve smyslu § 1101 obč. zák. č. 13.491.
- — uschování zájemně popsaných svršků (§ 1101 obč. zák.) lze povolití jen za předpokladů § 379 ex. ř.; přípustnost rekursu proti povolení uschování jest posuzovati podle §§ 65 a 402 ex. ř., nikoliv podle § 289 ex. ř. č. 13.809.
- — nebezpečí podle § 379 ex. ř. je osvědčeno, odstranil-li nájemce z nájemní místnosti mouku zájemně popsanou, třebaže ji nahradil jinou moukou ve stejném množství č. 13.847.

- — nebyl-li proti přihlášené činžovní pohledávce pronajimatele podán odpor podle §§ 286 a 213 ex. ř., jest jí příkazati podle třetího odstavce § 286 ex. ř. v přednostním pořadí; účastník nemůže teprve v rekursu uplatňovati, že pronajimateli nepřisluší po skutkové a právní stránce zákonné zástavní právo pro přihlášenou činžovní pohledávku č. 13.888.
- — **podle čl. 382 obch. zák.:** zasilateli přísluší zákonné zástavní právo jen pro pohledávky, týkající se zboží, na něž se zástavní právo uplatňuje; zástavní právo pro pohledávky z běžného účtu zasilateli nepřisluší č. 13.287.
- — zákonným zástavním právem jest zajištěn i nárok zasilatelův na náhradu skladného, je-li podkladem zasilatelova závazku k uskladnění zboží smlouva zasilatelská, nikoliv samostatná smlouva schovací č. 13.287.
- — **podle § 10 autom. zák.:** předpisy § 10 zákona o provozu silostrojů a § 127 zákona o pojišťovací smlouvě jest určeno jen výsadní pořadí pohledávky poškozeného, nejsou však dotčeny formální předpisy exekučního řádu o vedení exekuce na pohledávky č. 14.029.

Zastoupení řádné: nedostatek viz zmatečnost podle § 477 č. 5 c. ř. s.

Zástupce chudých viz právo chudých.

— **právní:** plná moc viz tamže.

— jinak viz advokát.

— **stran ve smyslu § 530 č. 3 c. ř. s.:** jest jím jen zástupce ve sporu, buď zákonný zástupce strany, nebo zástupce zmocněný, nikoliv však zástupce při právním jednání č. 13.269.

Zatímní výživné: (§ 382 č. 8 ex. ř.) viz prozatímní opatření.

— jinak viz výživné.

Zatímní zajištění důchodkového trestu viz důchodkový trest.

Závazek směnečný viz směnka.

— **solidární** viz solidárnost závazku.

Závěť viz pořizení poslední.

Zavinění viz náhrada škody.

Závod vedlejší viz filiálka.

Závodní podíl: družstva viz společenstvo výrobní a hospodářské.

— společnost s r. o. viz společnost s r. o.

— **výbory:** nález rozhodčí komise, vydaný podle § 3 g) zák. č. 330/1921 v mezích její pravomoci, nelze vůbec věcně zvrátiti, ani mezitímním určovacím návrhem podle §§ 236, 259 c. ř. s.; strana dotčená rozhodnutím správního úřadu v soukromoprávních nárocích, může se domáhati nápravy ve výroku o těchto nárocích u řádného soudu jen žalobou (zák. č. 217/1925), nikoliv námitkami proti odpárcové žalobě č. 13.356.

Záznam knihovní viz knihovní záznam.

Zbavení svéprávnosti (cis. nař. č. 207/1916 ř. zák.): nezpůsobilost k právním činům viz nesvéprávný.

Zcizení předmětu sporu: příslušela-li žalobci pohledávka v době podání žaloby, nezměnilo se pro rozsudek nic na jeho aktivním oprávnění ke sporu tím, že pohledávku za sporu (zpět) postoupil č. 13.973.

Zdatnost zaměstnance (§ 1315 obč. zák.) viz náhrada škody.

Zdržovací nárok: z ustanovení § 1330 obč. zák. nelze dovoditi zdržovací nárok; předpisem § 19 obč. zák. není stanovena všeobecná zásada o způsobu a rozsahu právní ochrany č. 13.318.

— **žaloba** viz soutěž nekalá.

Zemědělec: výkon exekuce proti nim (zák. č. 74/1933): dlužník, jehož hospodářskou existenci zakládají příjmy z chovu lišek za účelem získání kožešin na prodej, nikoliv příjmy ze sklizně výrobků získaných hos-

podárením na zemědělských pozemcích a spotřebovaných při chovu lišek, není zemědělcem ve smyslu zákona č. 74/1933 sb. z. a n. č. 13.290.

- ustanovení § 1 zákona se nevztahuje na věci, jež nejsou určeny k hospodaření na zemědělských pozemcích a k získání sklizně z nich, nýbrž jsou dlužníkem určeny ku provozování chovu lišek pro kožešiny č. 13.290.
- byla-li dražba navržena již dne 8. května 1933, mohl odklad exekuce podle zákona č. 74/1933 sb. z. a n. nastati jen na návrh dlužníka, o němž bylo rozhodnuto usnesením č. 13.331.
- ochrana zákona se nevztahuje na lesní hospodářství č. 13.438.
- použití zákona nevádí, že se povinný přechodně zdržuje v cizině s úmyslem vrátiti se na své hospodářství, hospodařili na jeho pozemcích na jeho účet jeho manželka pro svou výživu č. 13.466.
- návrh na pokračování v dražebním řízení, učiněný v roce 1934 před 28. únorem 1934 z důvodu, že již prošla lhůta, po kterou byl výkon dražby do 31. prosince 1933 odložen, jest vzhledem k ustanovení § 1 zákona ze dne 22. prosince 1933 č. 250 sb. z. a n. předčasný č. 13.874.
- **zák. č. 33/1934:** nebyla-li exekuce v době do konce března 1934 odložena z úřadu a dlužník dosud neučinil návrh na její odklad, není závady, by nebylo v exekučním řízení pokračováno, a nelze mluvit o bezvýslednosti exekuce podle § 47 druhý odstavec ex. ř. č. 13.693.
- předpis § 3 zákona nepředpokládá, by byl vydobyt exekuční titul i pro úroky, jež se staly splatnými po 9. květnu 1933, nýbrž jen, že exekuční řízení bylo již zahájeno č. 13.875.
- ustanovení § 3 písm. f) zákona se nevztahuje na útraty sporu jakožto vedlejší nároky hlavní pohledávky; byla-li pro hlavní pohledávku dražba odložena, nemůže věřitel prováděti dražbu proti zemědělci ani pro vedlejší útratovou pohledávku č. 13.776.
- odklad exekuce působí všeobecně proti všem vymáhajícím věřitelům, pokud nejde o vymáhání pohledávek podle § 3 tohoto zákona č. 13.780.
- před pravoplatným rozhodnutím o přiznání odkladného účinku rekursu povinného, domáhajícího se odložení dražebního roku ve smyslu § 1 odstavec (1) a §§ 5 a 6 zák. nebylo přípustné dražební rok konati č. 13.801.
- ustanovení § 3 lit. g) zákona týká se nejen smluvených úroků, nýbrž i všech jiných úroků z pohledávek č. 13.852.
- pro úroky a anuity splatné po 9. květnu 1933 lze proti zemědělci v dražebním řízení pokračovati; byl-li odklad přece povolen i ohledně takových úroků a anuit, nelze rekursu proti tomuto usnesení vyhověti, není-li ani z jeho obsahu ani z jeho návrhu zřejmo, ohledně kterých anuit a úroků splatných po 9. květnu 1933 a jich výše má v dražebním řízení býti pokračováno, zvláště, když se v rekursu uvádí zcela povšechně, že již ve vymáhaném kapitálu jsou dlužné anuity a úroky splatné po 9. květnu 1933 č. 13.908.
- čtrnáctidenní lhůta § 5 zákona se nečítá ode dne doručení dražební vyhlášky, nýbrž počíná běžeti, jakmile se dlužník dozvěděl o povoleném prodeji, po případě dnem výkonu zabavení č. 13.924.
- »pojistnými premiemi« v § 3 lit. d) zákona jsou jen dávky vybírané a placené podle pojišťovací smlouvy, nikoliv však pojistné ukládané a placené podle zákona sociálního č. 13.935.
- slova »smluvených pravidelných kapitálových splátek« v § 3 lit. g) zákona týkají se jen těchto splátek, nikoliv též úroků č. 13.953.
- ustanovení § 3 písm. g) zák. vztahuje se na anuity a úroky, jichž splatnost nastala po 9. květnu 1933, bez ohledu na to, zda jde o smluvené anuity a úroky č. 13.953.
- útraty sporu a exekuce jsou příslušenstvím vymáhané pohledávky, sdílejí osud pohledávky a nezáleží na tom, kdy vznikly, zda před či po 9. květnu 1933, a platí proto o nich ustanovení § 3 písm. f) zákona; nelze-li pokračovati v exekuci pro pohledávku samou, nelze v ní pokračovati ani pro útraty sporu a exekuce, třebaže povstaly po 9. květnu 1933 č. 13.953.

- **vl. nař. č. 142/1934:** byl-li návrh na povolení exekuce učiněn již za platnosti vl. nař. č. 142/1934 sb. z. a n., a jsou-li tu předpoklady § 1 tohoto nařízení, jest návrh vzhledem k tomuto ustanovení zamítnouti, aniž jest zapotřebí dlužníkovu návrhu na odklad exekuce podle § 3 vl. nař. č. 14.028.
- **Zemědělské pachtý:** úprava pachtovného viz tamže.
- **Zemská gobelinová škola ve Val. Meziříčí:** procesní způsobilost č. 13.890.
- **Zemský fond** viz fond zemský.
- **Zhodnocení viz měna.**
- **Zjištění skutkové** či právní posouzení viz otázka právní.
- **Zkouška krevní** viz otec nemanželský.
- **Zkrácení povinného dílu** viz díl povinný.
- **přes polovici ceny:** byla-li pachtovní smlouva uzavřena na více let, počíná promlčení námitky zkrácení přes polovici obecné ceny již uzavřením pachtovní smlouvy č. 13.473.
- — žaloba (námitka) podle § 934 obč. zák. není přípustná, nelze-li již obnoviti původní stav, ježto pachtýř již sklídl užítky z pachtovaných pozemků č. 13.473.
- — neprojevil-li kupitel, domáhající se zrušení koupě z důvodu § 934 obč. zák. a vrácení kupní ceny, výslovně ochotu vrátiti koupenou věc, ale také to neodpíral, nemá to v zápětí zamítnutí žaloby, nýbrž jest, je-li žalobní nárok odůvodněn, prodávatele odsouditi k plnění žalobního nároku proti tomu, že kupitel zároveň vrátí koupenou věc č. 14.060.
- — pokud kupitel auta jeho upotřebením nedoznal újmu na nároku podle § 934 obč. zák. č. 14.060.
- **Zlatá doložka:** v dílčích dluhopisech viz dílčí dluhopisy.
- **Zlehčování** viz soutěž nekalá (§ 10 zák.).
- **Zmaření výminky** viz podmínka.
- **Zmatečnost:** v nesporném řízení viz nesporné řízení.
- podle § 28 zák. č. 131/1931 viz pracovní soudy.
- žaloba o zmatečnost viz tamže.
- dovolacímu soudu jest z úřadu přihlednouti i k nevytýkané zmatečnosti, která se sběhla v řízení u pracovního soudu č. 13.458.
- **§ 6 c. ř. s.:** viz též z způsobilost býti stranou.
- uvalení konkursu na jmění povinného nebrání tomu, by se nebylo domáháno uspokojení práva na oddělené uspokojení návrhem na povolení exekuce řízeným nikoliv proti správci úpadkové podstaty, nýbrž proti povinnému; bylo-li uvalení konkursu veřejně vyhlášeno a v exekučním návrhu výslovně uvedeno, nevádí, že v návrhu nebylo také uvedeno, že povinný jest v té příčině zastoupen správcem úpadkové podstaty, a nemůže to býti důvodem k zamítnutí návrhu č. 13.747.
- působnost opatrovnika, zřízeného neujaté pozůstalosti ve sporu proti ní, nepřestává tím, že se k pozůstalosti přihlásil dědic a že byla jeho dědička přihláška přijata na soud, nýbrž opatrovník zůstává zákonným zástupcem pozůstalosti, dokud přihlášený dědic sám nevstoupí do sporu č. 14.031.
- **§ 477 c. ř. s.:** nevypořádal-li se odvolací soud neprávem s námitkou nepřipustnosti odvolání vnesenou odvolatelovým odpůrcem v odvolacím sdělení a neodmítl-li odvolání, nýbrž pominuv tuto námitku, věcně vyřídil odvolání, ač šlo již jen o věc nepatrnou, nejde o žádný z důvodů zmatečnosti podle § 477 c. ř. s., nýbrž o vadnost odvolacího řízení, již dovolací soud nemůže napravit, nebyla-li vytykána dovolatelem; odpůrci dovolatele nepřisluší právo uplatňovati dovolací důvody § 503 c. ř. s. č. 13.218.
- **č. 2:** obsazení pracovních soudů viz pracovní soudy.
- — **samosoudce** či **senát** viz příslušnost podle § 7 a) j. n.
- — jest zmatkem podle § 477 č. 2 c. ř. s., nenařídil-li soud prvý stolice, skončivší jednání podle § 193, třetí odstavec, c. ř. s., když došly pro-

tokoly o výsledku svědků, ústní jednání před změněným senátem podle § 412, druhý odstavec, c. ř. s., nýbrž v neveřejném sezení usnesl se na rozsudku s přibráním soudce, jenž se vůbec nesúčastnil jednání předcházejícího rozsudku č. 13.321.

- — jde o zmatečnost podle § 477 č. 2 c. ř. s., rozhodl-li samosoudce o žalobě pro zmatečnost, podané u odvolacího soudu ve věcech pracovních č. 13.484.
- — č. 4: doručení viz tamže.
- — konání roku v neferiálních sporech o soudních prázdninách není zmatečností podle § 477 č. 4 c. ř. s.; jde jen o porušení předpisu, upravujícího řízení, jež bylo zhojeno tím, že nebyla učiněna výtka podle § 196 c. ř. s. č. 13.435.
- — nebyl-li vedlejší intervenient, jenž neměl postavení společníka v rozepří, přibrán k hlavnímu řízení, nejde o zmatečnost, nýbrž jen o formální vadu č. 13.730.
- — nebyla-li obsílka k odvolacímu řízení doručena plnou mocí vykázanému právnímu zástupci strany, nýbrž advokátní komorou určenému zástupci chudých, nejde o zmatek podle § 477 č. 4 c. ř. s., byl-li soudem ustanovený způsobilý právní zástupce skutečně před odvolacím soudem za stranu přítomen a projednával č. 13.850.
- — byla-li v žalobě udána žalovaná osoba řádně podle jména, zaměstnání i bydliště, byla-li jí žaloba řádně doručena do vlastních rukou, dostavila-li se včas k prvnímu roku a podala-li žalobní odpověď, v níž uplatňovala, že se žaloba může týkat jen osoby téhož jména, v téže domě bydlicí, ale jiného zaměstnání, bylo o této námitce rozhodnutí rozsudkem a nebylo lze z toho důvodu prohlásiti řízení zmatečným č. 13.910.
- — rekurs (dovolací rekurs), uplatňující, že prý nezákonným postupem rozvrhového soudu nebyl zákonný zástupce stěžovatele o rozvrhovém roku vyrozuměn, nýbrž že byl mu z tohoto důvodu neprávem zřízen opatrovník k činu, čímž prý mu byla odňata možnost projednávání v řízení rozvrhovém, jest nepřipustný, netvrdí-li stěžovatel, že napadeným rozvrhovým usnesením nebylo mu přikázáno na jeho knihovní pohledávku tolik, kolik při správném postupu řízení podle zákona mělo mu být přikázáno, a vůbec se nezmiňuje o tom, jaký význam měla vytýkaná vada pro jeho hmotné zájmy č. 13.995.
- — č. 5: vyšlo-li za dovolacího řízení na jevo, že jeden ze žalovaných nebyl řádně zastoupen počínajíc prvním rokem, a nebyl-li tento nedostatek v dané lhůtě odstraněn, jest ohledně tohoto žalovaného zrušiti rozsudky obou nižších soudů i s předchozím řízením, počínajíc prvním rokem, a prvému soudu uložit, by, pokud jde o tohoto žalovaného, dále jednal a znovu rozhodl č. 13.482.
- — č. 6: podal-li věřitel, nedbaje ustanovení § 6 a §§ 103 a násl. konk. ř. č. 337/1914 ř. zák., po zahájení konkursního řízení o konkursní pohledávku žalobu na úpadek a bylo-li o této žalobě zahájeno procesní řízení, je celé toto řízení stíženo zmatečností podle § 477 č. 6 c. ř. s., která nebyla napravena tím, že konkursní správce vstoupil do sporu a že celé řízení bylo provedeno s ním a rozsudky byly vydány proti němu č. 13.478.
- — **exekučního řízení:** skutečnost, že nemovitost byla vydražena a přiklepnuta, ač nebyl vyřízen návrh na zrušení exekuce podle § 39 č. 6 ex. ř., podepsaný i vymáhajícím věřitelem, není nezhojitelným zmatkem podle § 477 c. ř. s. a § 78 ex. ř., k němuž by bylo přihlížeti z úřadu v každém období řízení; nebylo-li zrušovacímu návrhu před počátkem dražby vyhověno a udělen-li pravoplatně přiklep, nelze již účinky přiklepu odstraniti zrušením exekučního řízení č. 13.389.
- — ani povolení, ani výkon exekuce po prohlášení úpadku na jmění dlužníka není zmatečné; nápravu lze zjednatí buď rekusem proti povolení exekuce

nebo návrhem na zrušení exekuce již provedené podle § 39 č. 2 ex. ř., po případě i z úřadu postupem podle druhého odstavce § 39 ex. ř. č. 13.913.

Změna v obsazení soudu: projednáno-li pro změnu v soudcově osobě před novým soudem znovu, mají pro jednání před ním platnost nejen dosavadní prohlášení stran v dřívějším jednání, nýbrž i v příčině opomenutého prohlášení v dosavadním řízení, tudíž i potud, pokud nebyla vznesena námitka proti změně žalobního důvodu č. 13.619.

Změna poměrů a výživné viz výživné.

- — **pořadí poznámek pořadí viz knihovní poznámka pořadí.**
- — **stanov družstva viz společenstvo.**
- — **žaloby:** obmezení žaloby viz tamže.
- — žádá-li žalobce za sporu místo původně žádaného plnění interese, nejde o změnu žaloby v pravém smyslu a neplatí předpis § 235 prvý odstavec c. ř. s. o vyloučení příslušnosti procesního soudu č. 13.186.
- — změna žaloby určovací v žalobu o plnění bez změny právního důvodu jest rozšířením žaloby, nikoliv jen změnou žádaného předmětu podle § 235, čtvrtý odstavec, c. ř. s. a přichází tu proto v úvahu předpis prvního odstavce § 235 c. ř. s. č. 13.351.
- — zda projednání původní žaloby příslušelo samosoudci, kdežto změněné žaloby senátu, jest otázkou obsazení soudu, nerozhodnou pro nepřipustnost změny žaloby č. 13.351.
- — pod pojem změny žaloby podle § 235 c. ř. s. nelze podřaditi případ, kde žalobce k původnímu žalobnímu nároku přičleňuje jiný nárok na základě jiného právního důvodu; návrh k tomu čelící jest pro nepřipustnost odmítnouti č. 13.521.
- — projednáno-li pro změnu v soudcově osobě před novým soudem znovu, mají pro jednání před ním platnost nejen dosavadní prohlášení stran v dřívějším jednání, nýbrž i v příčině opomenutého prohlášení v dosavadním řízení, tudíž i potud, pokud nebyla vznesena námitka proti změně žalobního důvodu č. 13.619.
- — nejde o změnu žaloby, domáháno-li místo zaplacení kupní ceny v Kč zaplacení v cizí měně s alternativním zmocněním k zaplacení v Kč; takovouto změnu žalobního žádání lze provésti i v řízení doplňovacím, byl-li rozsudek prvního soudu odvolacím soudem zrušen podle § 496 č. 3 c. ř. s. č. 13.793.
- — smluvní strana, podávši žalobu o splnění smlouvy, není oprávněna, by po zahájení sporu prohlásila, že od smlouvy ustupuje, a žádala náhradu škody pro nesplnění podle § 920 obč. zák., leč že by se splnění podle smlouvy stalo prodlením druhé strany nemožným neb hospodářsky pro žalobce bezcenným č. 13.822.
- — pokud se musí odvolací soud zabývatí otázkou, zda jde o přípustnou změnu žaloby, ač nebyla vznesena v prvé stolici výtka; porušil-li odvolací soud tuto svou povinnost, nejde o vadu řízení podle § 503 č. 2 c. ř. s., nýbrž o rozpor se spisy podle § 503 č. 3 c. ř. s. č. 13.994.
- — **Zmocněnec procesní viz advokát.**
- — **pro doručování (§ 562/2 c. ř. s.) viz výpověď z nájmu.**
- — **Zmocnění: plná moc viz tamže.**
- — jinak viz smlouva zmocnitelská.
- — **Znalec: důkaz zkouškou krve viz otec nemanželský.**
- — nejde jen o porušení formálního předpisu, zhojitelné opomenutím výtka podle § 196 c. ř. s., nýbrž o vadu, která se týkala bezprostředně obsahového (věcného) úkolu procesního řízení, nepodal-li znalec ohledně některých věcí vlastní svůj posudek, nýbrž odvolal se na posudek odborníků, kteří nebyli soudem ustanoveni za znalce, nýbrž které si sám přibrál č. 13.183.
- — při provádění znaleckého důkazu ve věcech revise družstva jest soud vázán zákonem č. 133/1903 ř. zák. a jeho prováděcím nařízením č. 13.184.

- shledá-li soud i při různých posudcích dobrozdání jednoho ze dvou znalců za přesvědčivější a přikloní se k jeho posudku, jest to výsledek hodnocení důkazů, jemuž nelze v dovolání odporovati č. 13.704.
- jest ponecháno volnému uvážení soudu, zda má býti vyžádáno dobré zdání patentového úřadu, když slyšení znalci podali o patentu posudky, které se diametrálně rozcházejí č. 13.704.
- soud není vázán znaleckým posudkem ani dobrozdáním obchodní a živnostenské komory, jež jsou jen pomůckami pro soud, který rozhoduje samostatně o povaze provozovny č. 13.960.

Známky (zák. č. 19/1890): jest po zákonu přípustné, dal-li podnikatel chrániti značný počet známek, ač z nich velké části nepoužívá č. 13.550.

- tím, že si firma, jejíž závody byly značného rozsahu, opatřila značný počet t. zv. známek defenzivních, neznemožnila ještě založení podniků jiných podnikatelů v témže odvětví výroby č. 13.550.
- šlo-li firmě o to, by chránila svou známku a známku spřátelené firmy před nedovoleným zásahem, nelze v tom, že znemožnila jiné firmě používání určité známky z důvodu zásahu do svého vlastního známkového práva, spatřovati škodu, jakou předpokládá zákon č. 13.550.

Znehodnocení peněz viz měna.

Znesvéprávnění viz zbavení svéprávnosti.

Znovuzahájení řízení viz skončení řízení.

Zpětná koupě: právo zpětné koupě předpokládá, že si prodatel vyhradil smluvně právo, že může kdykoliv jednostranným prohlášením buď do své smrti nebo do smluvené dřívější doby kupiteli ohlásiti, že chce vyplatiti nemovitost za cenu smluvenou po případě za původní tržovou cenu č. 13.509.

- jde o právo předkupní, nikoliv o právo zpětné koupě, vymínil-li si prodatel, že, kdyby kupitel hodlal prodati koupenou věc třetí osobě, jest povinen oznámiti to prodati mu pozemky za cenu, za níž je od něho koupil č. 13.509.

působnost: zák. č. 67/1931 viz konkurs, vyrovnání.

- § 3 zák. č. 1/1933, jímž byla lhůta jednoho roku, stanovená druhým odstavcem § 256 ex. ř., prodloužena na dva roky, nelze použiti, uplynula-li již lhůta podle původního doslovu druhého odstavce § 256 ex. ř. v době nabytí účinnosti zákona č. 1/1933 č. 13.163.

- zákon č. 128/1924 se nevztahuje na úvěrovou pohledávku okresní hospodářské záložny, jež vznikla před účinností tohoto zákona a byla za jeho účinnosti jen uznána č. 13.301.

- předpis § 2 č. 20 zákona č. 32/1934, pokud jím byl zrušen předpis § 25 zák. o ochr. náj. č. 44/1928 o přerušení řízení, působí ihned, jakmile zákon nabude účinnosti, a to i pro případy dosud nevyřízené č. 13.707.

- vl. nař. č. 156/1927 č. 13.942.

Zpětvzetí: námitky proti směn. plat. příkazu indosantem; nelze v něm spatřovati ratihabici směnečného prohlášení učiněného za indosanta neoprávněnými zástupci, měla-li zpětvzetím námitky indosatři býti zabezpečena pohledávka, která mu nepřislušela, na úkor ostatních věřitelů indosanta č. 13.192.

- **námitky započtení:** účinek nastává již dojitím podání na soud, aniž třeba dalšího jeho přednesu při ústním jednání; pro zpětvzetí námitky započtení neplatí podmínky § 237 c. ř. s. č. 13.764.

žaloby: omezení žaloby viz tamže.

- vzdání se žalobního nároku při zpětvzetí žaloby, jež bylo druhou stranou přijato, jest bezúčinné, bylo-li přivoděno listi druhé strany; pouhé zpětvzetí žaloby bez vzdání se žalobního nároku není na závadu novému zažalování nároku č. 13.830.

- žalobu, jež byla vzata zpět, nelze odmítnouti pro nepřípustnost pořadu práva vzhledem k § 7 konk. řádu č. 64/1931; vzal-li soud zpětvzetí žaloby na vědomí a uvědomil o tom obě strany, zbývalo jen rozhodnutí podle § 237 třetí odstavec c. ř. s. o útratách; nešlo-li o žalobu podle § 7 odstavec (3) konk. ř., jest žalobci uložiti, by nahradil útraty správci konkursní podstaty vstoupivšímu do sporu, i když nepotřeboval vstupovati do sporu č. 13.911.

Zpracování: vyhradil-li si prodatel vlastnické právo ku prodané věci, může se výhrada vztahovati jen k prodané věci samé, nikoliv však k nové věci, jež z ni zpracováním vznikla č. 13.252.

- zpracováním jest nejen výroba zboží ze suroviny, nýbrž i přeměna věci k používání již způsobilé v jinou věc; jde však jen o mechanickou úpravu téže suroviny, nikoliv o zpracování, udělány-li z kulatého dříví trámky, prkna a fošny (řeživo) č. 13.252.
- byla-li obuv vesměs zhotovena z kůže dodané objednatelům a podle smlouvy vyráběl zhotovitel výlučně obuv pro objednatel a nesměl pro nikoho jiného obuv zhotovovati, takže neměl smluvního práva s vyrobenou obuví libovolně nakládati a ji svým jménem ve své živnosti zcizovati, nenastala ve vlastnictví objednatel k dodané kůži jejím zpracováním změna, byly i výrobky zhotovené z ní od původu jeho vlastnictvím a nebylo potřeba k nabytí vlastnictví ještě odevzdání č. 13.655.

Zprospitné jako odměna (náhrada) za práci přes čas č. 13.558.

Způsobilost k právním činům viz nesvéprávný.

- **ke sporu (býti stranou):** třeba byla rozhodnutím nejvyššího soudu přiznána Zemské škole gobelinové ve Valašském Meziříčí způsobilost býti stranou rozepře, není tímto rozhodnutím soud vázán, změnil-li se skutkový a právní stav rozhodný pro řešení této otázky od doby, kdy bylo vydáno ono rozhodnutí; jest vyšetřiti, a to z úřadu, všechny okolnosti rozhodné pro řešení otázky, zda Zemskou školu gobelinovou ve Valašském Meziříčí jest pokládati za samostatný podmět práv a závazků, zda jest tu zákonem uznaná možnost neosobního jmění k určitému dovolenému účelu a co jest substrátem, pomocí něhož se má dosáhnouti tohoto účelu; o rozhodných okolnostech jest jednati se stranami č. 13.890.

Zrušení exekuce viz exekuce.

- **společnosti** viz společnost.

- **spoluvlastnictví** viz společenství statků.

Zřízenec viz zaměstnanec.

Zřeknutí se viz vzdání se.

Zúročení viz úroky.

Zvláštní podstata viz konkurs.

- **výhoda** ve vyrovnání viz vyrovnání.

Zvyklost: je obchodní zvyklostí, že se při výpovědi pojišťovací smlouvy před uplynutím smluvené pojistné doby dobývá sleva vrací č. 13.928.

- strana odvolávající se na obchodní zvyklost nemusí dokázati, že druhý obchodník, uzavírající smlouvu, o obchodní zvyklosti věděl; stačí důkaz o obecné zvyklosti, k čemuž se hodí průvodní prostředky, platící všeobecně pro skutkové okolnosti, a není jediným způsobilým průvodním prostředkem důkaz znalecký; bylo-li zjištěno, že obchodní zvyklost tvrzená stranou jest všeobecná, jest na druhé straně, by namítala a dokázala, že nevěděla o obchodní zvyklosti, nebo že se znalost obchodní zvyklosti u ní předpokládati nedala a že neměla tudíž vůli ji se pro výklad vůle stran podřídit č. 13.928.

Zvýšení výživného viz výživné.

žádání žalobní viz žaloba.

žaloba: doručení viz tamže.

- omezení viz tamže.

- příslušnost viz tamže.

- změna její viz tamže.

- — žalobní žádost, by žalovaný zaplatil žalobci číselně neuvedenou 1%ní provisi z obrátu ze všech obchodů uzavřených v určité době a by stanovil podle výsledků obchodního roku číselně neuvedenou remuneraci na tuto dobu žalobci připadající, jest nepřipustná pro neurčitost, byla-li spojena jen se žalobní žádostí, by žalovaný za účelem zjištění oněch obchodů a provisi žalobci z nich příslušejících předložil obchodní knihy a zápisky a žalobci vydal z nich výpis, jakož i vyúčtování č. 13.827.
- — **podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s.** viz přísaha vyjevovací.
- — **podle čl. XLIII uvoz. zák. k c. ř. s.** viz listina společná.
- — **určovací:** změna žaloby o plnění v žalobu určovací viz změna žaloby.
- — zemřel-li manžel, žalující o rozlučku, dříve, než byl vynesena rozsudek prvního soudu, nelze již uznati na rozlučku, nýbrž jest se omeziti na výrok o tom, zda zesnulý manžel byl oprávněn domáhati se rozlučky z viny druhého manžela, čili nic; jde tu o výrok určovací (§ 228 c. ř. s.), k němuž jest soud oprávněn, třebaže žalobní návrh nebyl v tomto směru změněn; ovšem musí tu býti právní zájem na bezodkladném určení č. 13.293.
- — **připustnost:** určovací žaloba jest připustná nejen, je-li sporný celý právní poměr mezi stranami určitou smlouvou založený, nýbrž i, je-li sporný rozsah právního poměru; je-li spornou výše kupní ceny, jest sporným i právní poměr opřený o kupní smlouvu č. 13.260.
- — zatížení na běžném účtě (oznámení dlužníkovi o tom) jako jednostranné jednání nebo jednostranný projev vůle jest právní skutečností, jež nemůže býti předmětem žaloby určovací podle § 228 c. ř. s. č. 13.343.
- — různé případy: kupitel má právní zájem na brzkém určení kupní ceny skladu, jež koupil k dalšímu zcizení č. 13.260.
- — žaloba, aby rušitel uznal **patentová práva** žalobce, jest žalobou určovací podle § 228 c. ř. s.; právní zájem jest odůvodněn již rušebním činem odpůrcovým; je-li tento nárok na uznání uplatňován spolu s ostatními nároky podle § 96 pat. zák., nejde jen o otázku předurčující pro ostatní nároky; nárok na určení jest dostatečně individualizován přesným označením patentu, do něhož se prý zásah stal č. 13.704.
- — pokud **pojistník** má právní zájem podle § 228 c. ř. s. na zjištění, že mu přísluší pojistná ochrana pro budoucí dosud ani neohlášené nároky třetích osob č. 13.696.
- — podá-li pojistník žalobu o zjištění, že jeho nárok proti pojištěnci jest důvodem po právu, musí prokázati právní zájem na zjištění podle § 228 c. ř. s.; odmítla-li pojišťovna plnění, jest právní zájem pojistníka v tom, že, nezažaluje-li ve lhůtě v pojišťovacích podmínkách podle § 20 zákona o pojišťovací smlouvě uvedené, pozbude nároku, a může žalovati o zjištění, i kdyby mohl přímo žalovati o plnění, rozhodl-li se ponechati rozhodnutí o výši odškodného rozhodčímu soudu; pakliže pojišťovna neodmítne plnění, není právního zájmu na zjištění nároku a pojistník není oprávněn žalovati o určení, i kdyby se rozhodl svěřiti rozhodnutí o výši nároku rozhodčímu soudu; neodmítla-li pojišťovna plnění způsobem v § 20 zákona o pojišťovací smlouvě uvedeným, nýbrž ve sporu, zahájeném o určovací žalobě, popřela celý nárok, nemá pojistník rovněž zájem na určení a jest jeho žalobu o určení zamítnouti č. 13.848.
- — **o zmatečnost:** nebyla-li žaloba o zmatečnost vznesena u pracovního soudu, který v původním sporu rozhodl o věci v první stolici, nýbrž u soudu odvolacího, jest opravný prostředek podati u pracovního soudu jako soudu první stolice; odvolací soud měl opravný prostředek, byl-li podán u něho jako u soudu vyšší stolice, odstoupiti soudu první stolice č. 13.484.

- — **o obnovu** viz obnova řízení.
- — **o bezúčinnost nálezu rozhodčího soudu** viz rozhodčí soud.
- — **zápůrcí:** proti ní může se žalovaný brániti poukazem k předpisu § 24 lesního zákona (cís. patentu ze dne 3. prosince 1852, č. 250 ř. zák.) jen, vymohl-li si již před tím příznivé rozhodnutí příslušného správního úřadu č. 13.292.
- — **hypotekární, zástavní:** knihovni poznámka viz tamže.
- — příslušnost podle § 91 j. n. viz tamže.
- — zástavní věřitel, chtěje vykonati své zástavní právo, musí je předem uplatniti žalobou na vlastníka zástavy a teprve na základě rozsudku nebo soudního smíru může vésti exekuci proti vlastníku zástavy č. 13.280.
- — pro hypotekární žalobu přichází obsah dluhopisu jen potud v úvahu, pokud jest jím určen obsah a způsob věcného ručení; dále jdoucí ujednání dluhopisu, zejména úmluva o sudišti, nemohou se týkati pouhého hypotekárního dlužníka, jež není dlužníkem osobním č. 13.810.
- — **o neplatnost posledního porizení:** ve sporu o neplatnost posledního porizení, které je pramenem i nároku vedlejšího intervenienta na odkaz, pro nedostatek pořizovací schopnosti zůstavitele, přisluší vedlejšímu intervenientu postavení nerozlučného společníka v rozepři č. 13.161.
- — **podle § 35 ex. ř.:** byla-li exekuce na základě výměru Úrazové pojišťovny dělnické odložena až do pravoplatného rozhodnutí o námitkách povinného ve smyslu § 35, druhý odstavec, ex. ř., je pro pokračování v exekuci rozhodné jen, zda tu jest pravoplatné rozhodnutí správního úřadu, jež exekuční titul vydal, o námitkách povinného proti nároku z tohoto exekučního titulu, nikoliv zda bylo pravoplatně rozhodnuto o námitkách povinného proti exekučnímu titulu ve smyslu § 23 zák. o úr. poj. děln.; lhotejnost, zda a kdy správní úřad při rozhodnutí o námitkách proti exekučnímu titulu přihlížely také k okolnostem, v nich povinný v námitkách proti vymáhanému nároku spatřoval okolnost nárok zrušující, když pravoplatně nerozhodly, zda tyto námitky jsou odůvodněné čili nic č. 13.540.
- — opoziční žaloba může býti podána i za řízení **manifestačního**, to i tehdy, zanikl-li vymáhaný nárok jen z části, a lze se tu domáhati výroku, by exekuce (nikoliv jen uložení vyjevovací přísahy) byla prohlášena za nepřipustnou č. 13.179.
- — **skutečnosti nárok zrušující:** byl-li nárok věřitele na vydání movité věci k zajištění peněžité pohledávky dlužníka zabaven, nebyl věřitel oprávněn vésti exekuci a nebyl ani oprávněn, aby provedl v rámci povolené exekuce exekuční úkony, které slouží jen účelu zajišťovacímu č. 13.399.
- — dlužník může za sporu uplatniti i skutečnosti, zrušující nárok, které se vyskytly po podání žaloby č. 13.179.
- — při zkoumání otázky, zda exekučně vymáhaný nárok zanikl, jest přihlídnouti i ku placení, jež se stalo teprve za projednávání sporu před soudem první stolice č. 13.415.
- — žaluje-li dlužník, proti němuž byly vedeny k vydobytí téže vykonatelné pohledávky exekuce několika druhů, o nepřipustnost jedné z těchto exekucí podle § 35 ex. ř. proto, že vymáhající straně zaplatil pohledávku s příslušenstvím, stačí, prokáže-li, že zaplatil vykonatelnou pohledávku a útraty exekuční, jež byly vypočteny podle soudních spisů týkajících se jen té exekuce, proti níž žaloba směřuje, a je nerozhodné, že nebyly zaplacené útraty vzniklé vedením jiné exekuce č. 13.415.
- — zabavil-li prodávatel v exekuci proti kupiteli k vydobytí kupní ceny prodanou, ale dosud neodevzdanou a tudíž vlastní věc, vydražil-li ji v exekuční dražbě a prodal-li ji napotom jiné osobě, nemůže již věcnou nabídku na odevzdání věci učiniti a kupitel může se s úspěchem domáhati rozsudku, že další exekuce prodávatele k vydobytí (zbytku) kupní ceny jest podle § 35 ex. ř. nepřipustná č. 13.569.

- — nárok vymáhajícího věřitele, by mu dlužník vydal směnku, nezankl tím, že dlužník zatím získal na základě této směnky pravoplatný sménečný platební příkaz proti vymáhajícímu věřiteli č.ís. 13.656.
- — započtení pohledávky žalobcovy na exekučně vymáhanou pohledávku žalovaného v opošíním sporu nevadí, že v době uplatnění námitky byla žalobcova vzájemná pohledávka sporná a pochybná; stačí, že se za opošíního sporu (§ 406 c. ř. s.) stala nespornou a likvidní; započtení nevadí ani postup pohledávky žalovaného vymáhané exekucí, dokud nebylo prokázáno způsobem výtčeným v § 9 ex. ř., že pohledávka přešla na osobu třetí č.ís. 13.702.
- — nárok rozvedené manželky na výživné přisouzený jí podle § 1264 obč. zák. zaniká napotomní rozlukou manželství, i když byla rozluka vyslovena z výhradné viny manželovy č.ís. 13.807.
- — **pasivní legitimace:** může-li filiálka samostatně z obchodů žalovati, vy-mocí si exekuční titul a na jeho základě vésti exekuci, jest proti ní jako samostatnému podmětu podati i žalobu o nepřipustnost exekuce, kterou vede č.ís. 13.574.
- — **formální otázky:** nejde o rozepři zahájenou, čelí-li každý z obou opošíních sporů proti jiné exekuci, třebaže je tu totožnost stran a vymáhané pohledávky a třebaže žalobce žádá v obou žalobách i, by bylo právem uznáno, že vymáhaný nárok byl zrušen započtením vzájemných pohledávek č.ís. 13.165.
- — domáháno-li se touž žalobou podle § 35 ex. ř. nepřipustnosti exekuce k vydobytí několika samostatných nároků, třebaže z téhož exekučního titulu, jest připustnost opravných prostředků pro každý z vymáhaných nároků posuzovati zvláště č.ís. 14.019.
- — pro obsazení soudu ve příčině žaloby podle § 35 ex. ř., podané u sborového soudu, nemá význam, zda exekuční titul vydal sborový soud samosoudcem či senátem, nýbrž rozhodným pro řešení této otázky jest jen předpis § 7 a) j. n. č.ís. 14.048.
- — **podle § 36 ex. ř.:** je-li rozsudkem pravoplatně zjištěn ručební závazek veřejné obchodní společnosti v likvidaci z právního jednání likvidatorů, nelze zkoumati ve sporu o žalobě společníka podle § 36 ex. ř., zda šlo o právní jednání, jež uzavřeli likvidatoři v mezích své zákonné působnosti č.ís. 13.176.
- — námitka nesprávného doručení žaloby ve sporu proti společnosti v likvidaci a nedoručení rozsudku i druhému likvidatoru nemůže býti předmětem žaloby podle § 36 ex. ř. č.ís. 13.176.
- — proti exekuci na základě upomínacího platebního rozkazu lze podati námitky podle § 36 č. 1 ex. ř. z důvodu, že se platební rozkaz včas-ným odporem stal bezúčinným č.ís. 14.024.
- — **podle § 37 ex. ř.:** odpor podle § 357 zák. č.ís. 76/1927 viz exekuce berní.
- — nepodal-li vylučovatel proti berní exekuci odpor u exekučního úřadu, nemůže proti ní podati vylučovací žalobu u soudu, třebaže mezi vyrozuměním o zabavení svršků a nařízenou dražbou bylo velmi krátké mezidobí; podal-li vylučovatel přece vylučovací žalobu u soudu, nelze nic vyvozovati pro připustnost pořadu práva pro tuto žalobu z toho, že berní úřad nedbal soudem povoleného odkladu dražby č.ís. 13.205.
- — **za exekuce:** byly-li věci vylučované žalobou podle § 37 ex. ř., již pravoplatně prodány veřejnou dražbou, nelze již s úspěchem vylučovati je, nýbrž jen výtěžek za ně docílený; setrval-li i pak žalobce při své žalobní žádosti o vyloučení věcí, ač žalovaný namítl, že vylučované věci již byly pravoplatně prodány, a neučinil-li návrh na změnu žalobní žádosti v ten rozum, by mu byl vydán výtěžek za vylučované předměty, jest žalobu zamítnouti č.ís. 13.298.

- — žalobě podle § 37 ex. ř. nelze vyhověti, byla-li exekuce v době vy-nesení rozsudku prvé stolice k návrhu vymáhajícího věřitele zrušena; lhotejno, že vymáhající věřitel v návrhu na zrušení exekuce uvedl, že zrušení exekuce neznamená podrobení se vylučovací žalobě č.ís. 13.559.
- — byly-li peníze nalezené u dlužníka na jeho vymáhané daně zúčtovány, byla tím exekuce skončena a žalobě vylučovací nemůže býti vyhověno; nesejde na tom, zde exekuce byla skončena již také v době, kdy byl podán odpor proti zabavení, aniž na tom, že exekuční úřad nesečkal se zúčtováním až do projití osmidenní lhůty k podání námitek proti zabavení, jak předepsáno v odstavci druhém vl. nař. č.ís. 175/1927 k § 357/1 zák. č.ís. 76/1927 č.ís. 13.627.
- — **dotčené exekuci:** exekuci zabavením a vnučenou správou dlužníkovy živnosti nejsou o sobě dotčeny svršky (stroje a zařízení), s nimiž dlužník provozuje živnost; miní-li ten, kdo tvrdí, že jest vlastníkem těchto svršků, že exekuci jsou zasaženy i její svršky, jest na něm, by se domáhal výroku o nepřipustnosti exekuce ohledně těchto svršků (které by musely býti specifikovány) a nemůže tak činiti vylučovací žalobou na samu živnost č.ís. 14.063.
- — **právo nedopouštějící výkon exekuce:** proti exekuci vedené komisionářovým věřitelem na pohledávky z obchodu, který komisionář uzavřel pro komitenta, může komitent nastoupiti žalobou vylučovací podle § 37 ex. ř. č.ís. 13.393.
- — exekuci zabavením živnosti hostinské a výčepnické povinného a propachtováním této živnosti i s koncesí nemůže třetí odporovati podle § 37 ex. ř. z důvodu, že zabavená živnost i s koncesí byla mu před povolením exekuce povinným propachtována, nebyla-li pachtovní smlouva, již se třetí dovolává, správnímu úřadu k schválení předložena a jím schválena č.ís. 13.533.
- — nesouhlasí-li knihovní (nikoliv vymáhající) věřitelé s vydáním částky nejvyššího podání připadající prý na svršky, které byly neprávem prodány s nemovitostí jako její příslušenství, nemohou jejich odpor vlastníci domnělého příslušenství překonati žalobou podle § 37 ex. ř. č.ís. 13.549.
- — dodatel strojů, jenž si k nim vyhradil vlastnictví až do úplného zaplacení kupní ceny, ale připustil, by byly spojeny s nemovitostí kupitele, nezajistiv se knihovní poznámkou podle § 297 a) obč. zák., nenabyl tím, že za exekuce vedené na základě rozsudku pro zmeškání, který si vydobyl proti kupiteli důsledkem výhrady vlastnictví, stroje z kupitelovy nemovitosti odvezl, práva nepřipouštějícího podle § 37 ex. ř. vedení imobilární exekuce na stroje kupitelovým věřitelem, která dospěla v době odvezení strojů již tak daleko, že stroje byly již jako příslušenství nemovitosti sepsány a odhadnuty a jako takové uvedeny v usnesení exekučního soudu o dražební vyhláše podle § 170 ex. ř. č.ís. 13.669.
- — ani **zástavní právo** spolku, používajícího výhod čl. III. min. nař. č.ís. 100/1865 ř. zák., pokud se týče § 4 zákona č.ís. 48/1885 ř. z., nepatří k právům, nepřipouštějícím podle § 37 ex. ř. výkon exekuce, třebaže spolek byl v době zabavení věcí jich držitelem č.ís. 14.011.
- — **zajišťovací převlastnění,** třebaže bylo ujednáno v Německu v listině, sepsané před říšskoněmeckým notářem, není v tuzemsku chráněno předpisem § 37 ex. ř., nýbrž jen předpisem § 258 ex. ř. č.ís. 14.023.
- — žaloval-li **spoluvlastník** zabavené věci o nepřipustnost exekuce na celou věc, jest žalobní žádosti vyhověti potud, že se prohlašuje za nepřipustnou exekuce na žalobcův spoluvlastnický podíl č.ís. 13.556.
- — exekuci na dlužníkuv spoluvlastnický podíl na movité věci nelze vésti podle § 249 ex. ř., má-li dlužník tuto věc ve své výlučné moci proto, že mu náleží správa jmění druhého spoluvlastníka (manželky) podle

§ 1238 obč. zák.; byla-li přece povolena exekuce podle § 249 ex. ř. na celou věc, je druhý spoluvlastník oprávněn domáhat se žalobou podle § 37 ex. ř. výroku, že mobilární exekuce je nepřipustná co do celého zabaveného předmětu č. 13.723.

— tvrzení žalobce v žalobě, že mu přísluší k vylučovaným předmětům právo, nepřipouštějí výkon exekuce z důvodu, že je koupil před povolením exekuce, nestačí, by mohlo býti žalobě vyhověno **rozsudkem pro zmeškání** č. 13.169.

— **příslušnost:** oznámil-li (§ 158 j. ř.) soud povolivší zajišťovací exekuci na pohledávku ještě před podáním vybavovací žaloby povolení exekuce soudu dlužníkovou bydlíště, povolanému k výkonu exekuce (§ 18 č. 3 ex. ř.), má toto oznámení význam a účinky dožadání o výkon exekuce (§ 33 ex. ř.), třebaže mu podle povahy exekuce exekuční úkon nemusil hned následovati č. 13.237.

— neprováděl-li okresní soud exekuční v Praze výkon zájemného popsání svršků jako soud k výkonu zájemného popsání podle zákona povolany, nýbrž jen jako soud povolujícím procesním soudem podle § 36, druhý odstavec, prvá věta j. n. dožadany, jest procesní soud výlučně příslušný k projednání a rozhodnutí sporu o nepřipustnost zájemného popsání podle § 37 ex. ř. č. 13.489.

— **podle § 39 č. 1 ex. ř.:** žaloba o nepřipustnost exekuce na základě nálezu rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny, ježto tento nálezn byl pravoplatným rozsudkem pojišťovacího soudu jako soudu odvolacího změněn, jest žalobou podle § 39 č. 1 ex. ř. č. 13.308.

— soudní exekuci lze povolit teprve, až nálezn rozhodčího soudu nemocenské pojišťovny bude pravoplatný, a na základě žádosti exekuční, k níž musí býti přiloženo vyhotovení exekučního titulu, opatřené doložkou vykonatelnosti; byla-li přes to exekuce již povolena dříve, není žaloba o nepřipustnost exekuce vyloučena tím, že pojišťovna nevznesla proti povolení exekuce rekurs; útraty vzešlé vedením exekuce prohlášené napotom za nepřipustnou, sdílejí osud vymáhané hlavní pohledávky č. 13.308.

— pro spor o neplatnost nebo neúčinnost exekučního titulu jest výlučně příslušný exekuční soud, vznikl-li z podnětu a za řízení exekučního a má-li výsledek tohoto sporu právní důsledky na vedení exekučního řízení (§ 39 č. 1 ex. ř.) č. 13.376.

— **podle § 39 č. 5 ex. ř.:** lze se jí domáhati výroku, že exekuce povolená na základě formálně pravoplatného rozsudku jest nepřipustná, poněvadž soud vydavší rozsudek byl podle § 6 zák. č. 70/1896 ř. zák. nepřipustný č. 13.578.

— žaloba, již se domáháno výroku, že exekuce je nepřipustná, ježto výměrem Všeobecného pensijního ústavu tvořící exekuční titul byl zrušen výměrem zemského úřadu, jest žalobou podle § 39 č. 5 ex. ř., pro niž jest pořad práva připustný č. 13.766.

— byla-li doložka vykonatelnosti na rozsudku, na jehož základě byla povolena exekuce, nesprávná, jest prostředkem k nápravě nejen oznámení pravého stavu věci podle obdoby § 39 č. 1 ex. ř., nýbrž i žaloba o nepřipustnost exekuce podle § 39 č. 5 ex. ř. č. 14.002.

— **odpůrčí** viz odpůrčí nárok.

— **železnice:** povinné ručení viz náhrada škody drahou.

— přeprava železniční viz doprava železniční.

— vyvlastnění viz tamže.

— zaměstnanec železniční viz tamže.

— **žiro směnky** viz směnka.

— **živnost:** správa vnučená její viz tamže.

— vnučené propachtování viz pacht vnučený.

— **dopravy osob:** koncesovaná živnost dopravy osob neb nákladů ve smyslu § 1 zák. č. 198/1932 může býti postižena exekucí podle § 331 ex. ř. č. 13.566.

— v zákoně č. 198/1932 není předepsána zvláštní způsobilost k provozování periodické dopravy osobním autobusem, nýbrž jen osobní spolehlivost co do provozování této živnosti, kteréžto pojmy jsou různé: při exekuci vnučenou správou nebo vnučeným propachtováním živnosti autodopravní jest rozhodným jen, zda zákon k nastoupení takové živnosti vyžaduje zvláštní způsobilost, a jest rozeznávat mezi touto způsobilostí a mezi způsobilostí k jízdě motorovými vozidly č. 13.811.

— dávká z jízdného nepoživá zákonného zástavního práva podle § 21 zákona č. 116/1927 č. 13.842.

— **hostinská:** bylo-li koncese k provozování hostinské živnosti nabyto před účinností zákona č. 112/1927, nelze návrh na povolení exekuce na živnost a koncesi hostinskou podle § 341 ex. ř. zamítnouti z důvodu, že podnik dlužníka není veden ani se čtyřmi pomocnými silami, při čemž nezáleží na tom, zda dlužník obdržel koncesi ku provozování hostinské živnosti na základě průkazu způsobilosti, či zda od průkazu toho byl osvobozen č. 13.477.

— exekuci zabavením živnosti hostinské a výčepnické povinného a propachtováním této živnosti i s koncesí nemůže třetí odporovati podle § 37 ex. ř. z důvodu, že zabavená živnost i s koncesí byla mu před povolením exekuce povinným propachtována, nebyla-li pachtovní smlouva, již se třetí dovolává, správnímu úřadu k schválení předložena a jím schválena č. 13.533.

— byla-li pachtovní smlouva o hostinské živnosti uzavřena pod podmínkou, že pachtýř bude jako takový schválen, a provozoval-li pachtýř živnost ještě dříve, než úřad živnostenský ho jako pachtýře schválil, jde o podmínku rozvazovací a pachtovní smlouva zanikla, jakmile usnesení okresního úřadu o neschválení pachtýře nabylo právní moci; napotomní úmluva stran, že pachtýř povede živnost dále na podkladě téže pachtovní smlouvy a za podmínek v ní uvedených na vlastní účet bez schválení živnostenského úřadu, jest nicotná podle § 879 obč. zák., třebaže si pachtýř podal žádost podle § 14 písm. c) živn. ř. za promínutí průkazu způsobilosti č. 13.708.

— pokud jest odůvodněn nárok propachtovatele proti neschválenému pachtýři z bezdůvodného obohacení, ježto užíval jeho místnosti a inventáře bez právního důvodu č. 13.708.

— byla-li jistota určena k zajištění povinností pachtýře z pachtovní smlouvy, pachtovní smlouva však zanikla tím, že se splnila rozvazovací výminka, neslouží jistota k zajištění nároků propachtovatele proti pachtýři z důvodu, že pachtýř po rozvázání pachtovní smlouvy pachtovaný předmět nevyklidil, nýbrž ho dále užíval, aniž za toto bezdůvodné užívání dal úplatu č. 13.709.

— **živnostenský řád:** maloročník (na Slovensku) viz tamže.

— **živnostník drobný** viz exekuce (§ 251 č. 6 ex. ř.).

Seznam ustanovení zákonných, jež byla v tomto ročníku vyložena.

I. Občanský zákoník.

	Čís.		Čís.
§ 5	13707, 13942	§ 232	13171
§ 7	13318, 13362, 13954	§ 233	13662
§ 10	13235	§ 251	13251, 13808
§ 17	14030	§ 252	13808
§ 19	13318, 13368	§ 253	13808
§ 26	13878, 13890, 14030	§ 262	13808
§ 27	13890	§ 263	13808
§ 36	13337	§ 266	13199
§ 37	13337, 13362	§ 282	13171, 13662
§ 44	13339, 13514	§ 283	14031
§ 45	13254	§ 294	13220, 13288, 13304, 13312, 13380, 13669, 13898, 13026
§ 62	13254	§ 295	13172, 13644, 13905
§ 67	13254	§ 297	13220, 13288, 13775
§ 75	13309	— a)	13220, 13288, 13312, 13669
§ 90	13339	§ 306	13226
§ 91	13171, 13339, 13527, 13807	§ 301	13512
§ 92	13171, 13257, 13864	§ 311	13315
§ 93	13253	§ 312	13372
§ 94	13495	§ 315	13372
§ 99	13253, 13309	§ 322	13315
§ 103	13232	§ 336	13870
§ 109	13339	§ 354	13245
§ 110	13943	§ 358	13245
§ 111	13293, 13579	§ 361	13220
§ 138	13617	§ 362	13245, 13354
§ 141	13812, 13866, 14010	§ 364	13513
§ 142	13394	— a)	13326, 13513
§ 150	13759	— c)	13168, 13332, 13839
§ 154	13970	§ 367	13464
§ 156	13871	— posl. věta	13499, 13500
§ 158	13384, 13617, 13871, 13968	§ 380	13224
§ 159	13968	§ 414	13252, 13548, 13655
§ 163	13178, 13617, 13850, 13871	§ 415	13655, 14055
§ 164	14054	§ 424	13372
§ 166	13866	§ 425	13604, 13655
§ 167	13884	§ 426	13224, 13372, 13545, 13604
§ 169	13843	§ 427	13372, 13545, 13604
§ 182	13691	§ 428	13224
§ 183	13691	§ 429	13546
§ 184	13691	§ 431	13224, 13853
§ 188	13178, 13251	§ 440	13516
§ 216	13251	§ 443	13810
§ 228	13662		

	Čis.			
449				13192
451				13545
457				13775
461				13280
466				13810
469	13317, 13601,			14007
470				13529
472		13245,		13374
477	čis. 6			13315
479				13878
482				13374
485				14059
486				13315
504				14059
507				14059
509		13794,		14059
511				13794
523		13292,	13315,	13374
541				14037
547	13446,	13502,	13724,	14031
548				13446
549				14000
551				13981
563				13161
580				13542
696				13708
704				13267
726				13161
732				13981
733				14037
759				13293
765				13996
785				13996
794				13996
797				13657
806				13397
811				14031
816				13191
817				13191
825			13534,	13602
828	13220,	13312,	13534,	13768
829				13768
830				13512
833				13768
834				13768
839				13556
841				13512
861	13173,	13499,	13500,	13941
862			13221,	13941
— a)				13941
863	13193,	13203,	13235,	13306,
	13499,	13500,	13633,	13664,
	13686,	13722,	13789,	13862,
	13987,	13999,	14005,	14026,
				14033
865			13626,	13904

	Čis.			
869	13173,	13202,	13217,	13235,
	13246,	14010,	14026,	14056
870			13501,	13851
871		13270,	13499,	13500,
			13830,	14010
874				13683
875				13270
878			13696,	14010
879 odst. 1			13192,	13196,
			13201,	13235,
			13254,	13381,
			13467,	13531,
			13587,	13594,
			13708,	13846 plen.
			rozh.,	13851,
— odst. 2 čis. 2			13164,	13580
— čis. 4				13201
881			13818,	13851,
888				14005
890				13556
893				13512
894				13602
897				13602
904			13363,	13385,
906				13543
908				13625
912				14033
914			13889,	13917,
			13921	
915	13173,	13267,	13291,	13499,
	13500,	13514,	13547,	13623,
	13722,	13927,	13972,	14017,
				14030
918				13173,
920				13244,
922				13391,
923				13547,
928				14017
932				13822
933				13822
934				14056
938				14056
943				14056
948				13320,
951				14056
959				13305,
960				14015
961				13305,
969				14015
970				13473,
989				14060
1002				13945
1008				13168
1009				13509
1014				13996
1016				14055
				13999
				13990
				13990
				13738
				13193
				13731
				14033
				13999
				13731
				13246

	Čis.			
1017			13396,	13499,
			13500,	
1029			13733,	13862
1036				13799
1037				13731
1041				13870
1042			13790,	13870
1052	13272,	13731,	13817,	14009
1061				13569
1062				13569
1068				13569
1072			13509,	13853
1090			13509,	13726
1092			13222,	13491
1092				13794
1101			13271,	13489,
			13491,	
			13809,	13888
1102				13645
1104				13667
1109				13504
1111				13504
1116				13940
1118				13974
1120			13289,	13517
1121				13645
1151				13432
1152			13275,	13417,
1155			13481,	13558
1157				13788
1158			13453,	13603
1162				13688
— b)				13316
				13516
1174				13854
1175			13203,	13222,
1198				13719
1201				13203
1217				13719
1221				13204
1231				13841
1238			13249,	13563
			13320,	13602,
			13799,	13818,
			13941	
1242				13339
1264			13253,	13339,
1266			13307,	13807
1278	13339,	13375,	13807,	13838
1288				13282
1295				13594
			13207,	13357,
			13361,	
			13550,	13819
— odst. 2			13374,	13550
1297			13361,	13546,
			13643,	13603,
			13682,	13750,
			13855	
1298				13305,
1299				13906
1302			13361,	13443,
1304			13546,	13750
1305				13568
1311			13326,	13327,
				13855
				13682
			13193,	14055

	Čis.			
1313 a)			13603,	13654,
1315			13445,	13596,
			13610,	13654
1316				13738
1319				13490
1320				13855
1323				13504
1325			13492,	13668,
1328				13817
1330				13841
1333			13223,	13318,
1338			13572,	13853
			13441,	13450,
			13752,	13763,
			14020	
1353			13194,	13202,
1358				13436
1369				13272
1376				13345
1370			13204,	13258
1370				13720
1380			13371,	13785,
1389			13978,	14005
1392			13371,	13978
1393			13282,	13474,
1394			13794,	13824
1395				14059
1396			13281,	13406,
1403				13794
1404				13474
1405			13238,	13474,
1408				14021
1409			13355,	13363,
1411			13515,	13643
1412				13195
1413			13195,	13585,
1414				13978
1415				13572
1416				13372
1417				13273
1422			13198,	13273,
1425			13427	
1426				13363
1431				13272
			13219,	13336,
			13650,	13990
				13731
			13235,	13381,
			13448,	13448,
			13683,	13708,
			13854,	14021
1432				13673
1435			13448,	13854,
1438				13928
1439				13820
1441				13820
1442			13585,	13727
1444				13585
1447				13830
1451			13193,	13465,
1452				13853
1459				13245
1472				13245
1479				14030
1480				13934
				13620,
				14009
			13194,	13853,
				13891

	Čís.
§ 1486 čís. 1	14009
— čís. 2	13555
— čís. 5	13999
§ 1487	13473, 13853
§ 1489	13305, 13603
§ 1493	13934
§ 1494	14009
§ 1497	13194, 13378, 13853
§ 1500	13816
§ 1502	13893

II. Obchodní zákoník.

	Čís.
§ 47 uvoz. zák.	14064
čl. 4	13537
čl. 12	13756, 13791
čl. 15	13412, 13463
čl. 16	13537, 13757
čl. 19	13537, 13886
čl. 22	13791
čl. 23	13886
čl. 24	13791
čl. 25	13791, 13886
čl. 26	13886
čl. 28	13343
čl. 43	13564, 13624
čl. 47	13282, 13499, 13500, 13969
čl. 93 čís. 3	13475
čl. 102	13475
čl. 105	13475, 13833
čl. 112	13176
čl. 125	13590
čl. 126	13967
čl. 128	13590
čl. 129	13791
čl. 133	13176, 13773
čl. 134	13770
čl. 135	13791
čl. 136	13176
čl. 138	13176
čl. 139	13582
čl. 144	13176
čl. 145	13607
čl. 150	13613
čl. 151	13613
čl. 164	13902

	Čís.
První dílčí novela:	
§ 16	13527
Třetí dílčí novela:	
§ 37	13188
§ 38	13601
§ 187	13355

	Čís.
čl. 165	13613
čl. 182	14017
čl. 183	14017
čl. 211	13756
čl. 223	14017
čl. 235	13649
čl. 250	13732, 14022
čl. 261	13728
čl. 262	13728
čl. 271	13578
— čís. 1	13732
— čís. 3	13818
čl. 272	13578
— čís. 2	13439
čl. 273	13578, 13820
čl. 274	13820
čl. 278	13173, 13291, 13499, 13500, 13623
čl. 279	13928
čl. 280	13818
čl. 282	13643
čl. 283	13592, 13820
čl. 291	13720
čl. 310	14064
čl. 313	13710
čl. 322	13499, 13500
čl. 336	13193
čl. 343	13296
čl. 354	13296
čl. 355	13623
čl. 368	13393
čl. 374	13287
čl. 380	13609
čl. 382	13287

III. Jurisdikční norma.

	Čís.
§ 1	13162, 13365, 13368, 13420, 13441, 13450, 13490, 13496, 13583, 13589, 13752, 13763, 13772, 13785, 14020
§ 7	13716
§ 7 a)	13351, 13440, 14048
§ 29	13162, 13186, 13486, 13930, 14031
§ 31	14004
§ 36 odst. 2	13489
§ 44	13456
— odst. 3	13914
§ 46 odst. 1	13489
§ 49 čís. 5	13900
— čís. 6	13417, 13821
— čís. 7	13575
§ 54	13776
— odst. 2	13917
§ 55	13440, 13620, 14019
§ 56 odst. 2	13423
§ 57	13226, 14019
§ 71	13993
§ 76	14058
§ 77	13916, 14031
§ 88 odst. 2	13202
§ 91	13488
§ 93	13595, 13810, 14031
§ 94 odst. 2	13896
§ 99	13541, 13616
§ 102	13541
§ 104	13202, 13349, 13578, 13648, 13724, 13758, 13810
— odst. 3	13883, 13930
§ 109	13171, 13925, 13993, 14042
§ 111	13993

IV. Soudní řád.

	Čís.
čl. IV. čís. 5 uvoz. zák.	13551
čl. VI. čís. 1 uvoz. zák.	13253
čl. XIII. uvoz. zák.	13225
čl. XIV. čís. 3 uvoz. zák.	13225
čl. XX. uvoz. zák.	13191
čl. XXIII. čís. 4 uvoz. zák.	13262
čl. XLII. uvoz. zák.	13203, 13827
čl. XLIII. uvoz. zák.	13286, 13827
§ 4	13251
§ 6	13747, 13763, 13890, 14031
§ 7	13482, 13890, 14031
— odst. 2	13890
§ 11	13595
§ 14	13161, 13730
§ 18 odst. 3	13730
§ 19	13730
§ 20	13161, 13730
§ 27	13803
§ 31	13178, 13251
§ 34	13178, 13251, 13803
§ 36	13701
§ 37	13482
§ 41	13879, 13911
§ 50	13879
§ 56 odst. 2	13737
§ 64/1	13166
— čís. 4	13251, 13377
§ 66	13701
§ 74	13764
§ 75 čís. 1	13910
§ 76	13867
§ 78	13764, 13887
— čís. 2	13635
§ 79	13867
§ 84	13635, 13887, 14036
§ 85	13635, 13887, 14036
§ 93	13701, 13850
§ 102	13963
§ 104	13963
§ 105	13649
§ 106	13262, 13649, 13901
§ 111	13963
§ 130	13560
— odst. 2	14051
§ 133	13161
§ 138	13760, 13882
§ 145 odst. 2	14051
§ 163	13711
§ 168	13486, 14051

	Čís.
§ 170	14051
176	13882
178	13434
186	13560
187	13634
188	14013
190	13968, 14048
191	13378, 13664
192	13664, 14013
— odst. 2	13707, 13968
§ 193	13560, 14051
— odst. 3	13321, 13701
§ 194	13560
196	13183, 13321, 13435, 13701, 13730, 13887, 13994
219	14006
223	13435
224 čis. 7	13432
— čis. 8	13575
§ 226	13169, 13201, 13266, 13440, 13827
— odst. 2	13440
227	13634
228	13260, 13293, 13343, 13351, 13368, 13405, 13696, 13704, 13827, 13848, 13857
§ 232	13431, 13468, 13486, 13503
— odst. 3	13166, 13835
233	13165
234	13973
235	13179, 13521, 13619, 13793, 13994
— odst. 1	13186, 13351
— odst. 3	13351
— odst. 4	13186, 13351, 13793, 13917
§ 236	13356, 13521, 13728
237	13764, 13830, 13911
239 odst. 3	13890
— posl. odst.	13695
240	13746
243	13882
259	13356
261	13746
— odst. 6	13813, 13823, 13835, 13882, 13514, 13890
266	13890
268	13340
270	13850
272	13178, 13251, 13704, 13960
276	13558
277	13699
283	13699
287	14025
291 odst. 2	13699

	Čís.
§ 292	13756
304 čis. 3	13286
328	13865
— čis. 3	14025
336	13697
362 odst. 2	13183, 13704
369	13178
371	13850
372	13697
395	13161
§ 396	13169, 13459, 13635, 13674, 13695, 14051
398	13882
399	13674, 13705
404	13261, 13989
405	13502, 13556
406	13405, 13415, 13559, 13627, 13702
409	13586, 13857
411	13240, 13261, 13989
412 odst. 2	13321, 13619
415	13185
416	13185
417 odst. 2	13261
419	13215, 13389
425	13389
430	13389
431	13619
442	13695, 13705, 13823
448	13218, 13423, 13620, 13917, 13921, 14019
461	13917
462	13261, 13994
465	13701
467	13701
471	13598
— čis. 2	13218
472	13487
474	13218
476	13760
§ 477	13218, 13389, 13598, 14054
— čis. 2	13321, 13458, 13484, 14000
— čis. 4	13435, 13674, 13730, 13850, 13910, 13995, 14031
— čis. 5	13482
— čis. 6	13478
478	13598
479	13218
482	13167
— odst. 2	13274
486	13483
488	13422, 13928
491	13459, 13674
492	13994

	Čís.
§ 496	13561
— čis. 1	13968
— čis. 2	13483, 13760, 14054
— čis. 3	13793
497	13261
498	13261, 13422, 13994
499	13561
500 odst. 3	13218, 13879
501	13917, 13921
§ 502 odst. 2	13218, 13634, 13921
— odst. 3	13218, 13634, 13879, 13928
— odst. 4	13218
503	13494
— čis. 2	13311, 13354, 13422, 13674, 13850, 13865, 13928, 13994, 14025, 14054
— čis. 3	13354, 13960, 13994
— čis. 4	13354, 13960
506 čis. 2	13493
507 odst. 2	13711
513	13274
514	13707, 14038
515	13218
516	13783
517	13921, 14019
519	13215, 13494, 13637
— čis. 3	13467, 13561, 13637
520	13528, 13551, 14007
523	13539

	Čís.
§ 527 odst. 2	13174, 13366, 13402, 13477, 13494, 13539, 13707, 13762, 13823
§ 528	13356, 13444, 13637, 13707, 13876, 14038
§ 530 čis. 3	13269
— čis. 7	13434
— posl. odst.	13434
§ 532	13228, 13484, 14038
§ 535	13484, 14038
§ 552	13887
§ 556	13536
§ 557	13248, 13887, 14036
§ 559	13887
§ 562	13929
— odst. 2	13929
§ 565 odst. 2	13929
§ 572	13303
§ 573	13303
§ 575 odst. 1	13455, 13748
§ 577	13225
§ 582	13541, 13883, 14061
§ 587	13907
§ 595 čis. 2	13907
— čis. 4	13907
— čis. 6	13907
§ 596	13541, 14061
— odst. 1	13883
§ 597	13883, 14061

V. Exekuční řád.

	Čís.
čl. III uvoz. zák.	13181, 13936, 13966
čl. IX čis. 5 uvoz. zák.	13177
čl. XIII čis. 7 uvoz. zák.	13965
— čis. 9 uvoz. zák.	14064
čl. XXVII uvoz. zák.	13966
§ 1	13605, 13618
— čis. 4	13303
— čis. 5	13394
— čis. 6	13284, 13402, 13449
— čis. 10	13784
— čis. 12	13784
— čis. 13	13404, 13784
— čis. 17	13367
— čis. 19	13985
§ 3	13780, 13795, 14045
§ 4 čis. 1	13961
— čis. 4	13914
— čis. 6	13914
— posl. odst.	14048
§ 6	13961
§ 7	13281, 13303, 13324, 13412
§ 9	13281, 13379, 13702, 13743, 13747, 13973
§ 11	13176
§ 12	13374
§ 14	13795
§ 15	13774, 13840

	Čís.
§ 17 odst. 2	13239, 13376
	13489, 13826
§ 25 odst. 2	13170
§ 28	13840
§ 33	13237, 13489
§ 35	13165, 13179, 13308,
	13324, 13399, 13415, 13569,
	13574, 13702, 14019, 14048
— odst. 2	13540
— odst. 3	13179, 13415
§ 36	13176
— čís. 1	13176, 14024
— čís. 2	13176
§ 37	13169, 13205, 12237,
	13271, 13282, 13298,
	13332, 13393, 13489,
	13533, 13549, 13556,
	13559, 13627, 13669,
	13682, 13723, 14011,
	14023, 14063
§ 39 čís. 1	13308, 13376, 14002
— čís. 2	13498, 13754,
	13913, 14014
— čís. 5	13308, 13578,
	13765, 14002
— odst. 2	13487, 13913
§ 42	13675
— čís. 5	13986
§ 44 odst. 1	13353
— odst. 2	13986, 14027
§ 45 odst. 3	14018
§ 47 odst. 2	13693
§ 54	13936
— čís. 1	13181
— čís. 2	13324, 13565, 13573
— čís. 3	13571, 13795,
	13885, 13985, 14045
§ 55	13324, 13795, 14045
— odst. 2	14062
§ 56	13859
— odst. 2	13487
§ 63 čís. 2	13573
§ 65	13411, 13809
§ 67	13949
§ 68	13725
§ 74	13749
§ 78	13174, 13366, 13389, 13402,
	13487, 13747, 13867, 14007
§ 79	13225, 13367
§ 80 čís. 1	13349
— čís. 2	13861

	Čís.
§ 81	13426
— čís. 2	13991
— čís. 4	13991
§ 83	13426, 13681, 13991
§ 88 odst. 2	13462, 13618
— odst. 3	13281
§ 97	13366, 13985
§ 99	13755
§ 103	13947
§ 104	13947, 13985
§ 105	13366
§ 109	13628, 13974
§ 110	13974
§ 111	13172, 13289,
	13366, 13974, 14065
§ 112	13239, 13289,
	13366, 13606, 13826
§ 114 odst. 3	13734
§ 119 odst. 3	13947
§ 120 čís. 1	13920
— čís. 3	13755
§ 121	13606
§ 129	13366, 13628
§ 130	13755
§ 132 čís. 5	13734
§ 133	13470, 13520, 13964
— odst. 2	13332
§ 134	13964
§ 135	13712, 13985
§ 139 odst. 2	13780
§ 140 odst. 3	13669
§ 145	14039
§ 154	13250, 13386, 13562, 13931
§ 155	13250, 13562
§ 156	13389, 13392, 13931
§ 162	13964
§ 170	13669
§ 171 odst. 2	13182, 13386
§ 172 čís. 1	13197
§ 184 čís. 3	13507
§ 186	13507
§ 187	13389, 13507
§ 200 čís. 3	13389
§ 206	13780
§ 209	13197, 13678
§ 210	13645, 13948, 13997
§ 211	13645
§ 213	13188, 13192, 13240, 13317,
	13350, 13424, 13601, 13678,
	13814, 13888, 14007, 14047
§ 214	14047

	Čís.
§ 216	13219
— čís. 2	13712
— čís. 4	13792
— posl. odst.	13346, 13392,
	13538, 13780, 13897, 14047
§ 219 odst. 1	13392
§ 222	13621, 13915
— odst. 3	13535, 13860
§ 224	13535, 13889, 13997
§ 225	13227
§ 227	13645
§ 228	13948
§ 231	13192, 13240, 13442,
	13677, 13814, 14007
— odst. 2	13813
— odst. 3	13842
§ 232	13240, 13813
§ 233 odst. 1	13411, 13813, 13860
— odst. 2	13240
§ 234	13240, 13350, 13424,
	13678, 13859, 14047
— odst. 2	13411, 13860
§ 236	13427
§ 237	13224, 13389, 13427, 13462
§ 238	13621, 13860
§ 239 čís. 4	14039
— posl. odst.	13174, 13876,
	13995, 14041
§ 249	13723
§ 251	13242, 13746
— čís. 5	13746
— čís. 6	13241, 13700,
	13746, 13769
§ 252	13288, 13380, 14026
§ 253	13682, 13725
§ 256	13163
§ 258	13282, 13682, 14011, 14023
§ 262	13302, 13682, 13795
§ 268	14017
§ 275	13715
§ 278	13224
§ 280	13224
§ 286	13888
— odst. 2	13410
— odst. 3	13219, 13888
§ 289	13809
§ 290 čís. 2	13219, 13713
§ 291	14062
§ 294	13177, 13212, 13399,
	13553, 13571, 13779, 13933,
	13947, 14029, 14043, 14045
— odst. 2	13573
— posl. odst.	13762, 13798, 14029

	Čís.
§ 295	13177, 14043
§ 296	13406, 14045
§ 297	13903
§ 299	13553, 13765
§ 303	13933, 14029
§ 305	13406, 13903
§ 307	13219, 13650, 13762, 14043
§ 308	13651, 13903, 13965, 14034
§ 310	13903
§ 314	13903
§ 316	13238, 13651
§ 320	13933
§ 322	13965
§ 327 odst. 4	14064
§ 331	13212, 13566,
	13723, 13726
§ 333	13798, 13967
§ 334	13566, 13798
§ 340	13322, 14065
§ 341	13477, 13566, 13811
§ 344	13755, 13898
§ 346	13399
§ 349	13322
§ 350	13992
§ 352	13949
§ 353	13565
§ 355	13452
§ 358	13426
§ 370	13456, 13797, 13966
§ 372	13265
§ 374	13966
§ 375	13294, 13456
§ 376 odst. 1	13737
§ 379	13265, 13644,
	13809, 13847, 13885
— čís. 1	13847
§ 381	13770, 13885, 13923
§ 382 čís. 8	13358, 13371,
	13631, 13864
— odst. 1	13847
§ 387	13489
§ 390 odst. 2	13847
§ 391	13864, 13984
§ 393	13864
§ 394	13444
§ 396	13675
§ 399	13864
§ 400	13777
§ 401	13847
§ 402	13489, 13809, 13885

VI. Řízení nesporné.

a) nesporný patent:

Čís.	Čís.	Čís.	Čís.
20	14031	§ 138	13554
23	13554	§ 139	13554
29	13191, 14006	§ 146	14000
37	13912	§ 164	13191
46	14000	§ 166	13512
68	13255	§ 185 odst. 2	13171
79	13191	§ 214	13808
80	13191	§ 216	13808
114	14006	§ 217	13808
137	13554	§ 275	13607

b) zák. čís. 100/1931 sb. z. a n.:

Čís.	Čís.	Čís.	Čís.
§ 1	13211, 13808, 13916	§ 41 (2)	13341
— (2)	13437, 14041	— písm. b)	13981
§ 2	13925	— písm. d)	13833, 13916
§ 6	13171, 13333, 13607, 13773, 13796, 13836, 13858	— písm. g)	13171, 13336, 13508, 13661, 13836, 13901
§ 15	13786, 13806	— (4)	13520
§ 17	13263, 13858	§ 42	13210
§ 18	13508, 13836, 13901	— (1)	13916
§ 19 (1)	13901	— (4)	13916
§ 23	13171, 13184, 13615, 13836	§ 43 (1)	13171
§ 25	13910	§ 45	13680
— (2)	13984	§ 46	13806
§ 32	13615	§ 46 (1)	13199
§ 33 (1)	13901	— (2)	13190, 13210, 13433, 13661, 14041
§ 34	13190, 13377, 13901, 14006	§ 49	13265
§ 35	13199, 13615, 13806	§ 50	13449
§ 36	13377, 13437, 13950	— odst. (3)	13804
§ 37	13171, 13607	— odst. (6)	13284, 13394, 13661, 13804
§ 38	13377	§ 53	13808
§ 39 písm. c)	13319		
— (3)	13171, 13175, 13615, 13692		

VII. Ostatní zákony a nařízení.

Čís.	Čís.
1786 červenec 15. čís. 565 sb. z. s.	1796 červenec 15. (přil. II. dv. dekr. z 23. října 1801 čís. 542 sb. z. s.)
§ 5	13607
— září 18. čís. 577 sb. z. s.	1801 říjen 23. čís. 542 sb. z. s. (manželství cizinců)
13411, 13936	13328

Čís.	Čís.
1806 říjen 24. čís. 789 sb. z. s.	1854 květen 23. čís. 146 ř. zák. (horní zákon)
13411, 13936	§ 14
1819 srpen 23. čís. 1595 sb. z. s. (řízení ve věcech manželských)	§ 16
§ 12	§ 22
§ 13	§ 106
§ 14	§ 131
— listopad 5. čís. 1621 sb. z. s.	§ 222
13809	§ 251
1828 červenec 18. čís. 2354 sb. z. s.	1857 červen 8. čís. 114 ř. zák. (pokoutnictví)
13219, 13775	13551
1835 červenec 11. sb. z. sv. 63 (důchodk. zák. trestní) § 567	1860 březen 10. čís. 64 ř. zák. — září 19. čís. 212 ř. zák.
13966	§ 1
1837 červen 27. čís. 208 sb. z. s.	§ 3
13495	§ 6
1838 srpen 21. čís. 291 sb. z. s. (exekuce na pohledávky za státem)	§ 7
13177	1861 duben 8. čís. 41 ř. zák.
1839 únor 5. čís. 336 sb. z. s.	§ 6
13966	§ 10
1841 květen 4. čís. 531 sb. z. s.	1864 únor 29. čís. 20 ř. zák.
13631	§ 9
— srpen 18. čís. 555 sb. z. s. (státní úředníci)	— duben 16. čís. 7 z. zák. pro Čechy (obec. zřízení)
13365	§ 28 čís. 2
1844 říjen 13. čís. 84 sb. z. s.	— čís. 3
13348	— čís. 9
1848 září 7. čís. 1080 sb. z. s. čís. 1 IX.	§ 31
13363	— čís. 4
1850 únor 9. čís. 50 ř. zák. (poplatkový zákon)	— čís. 5
§ 44	§ 32
§ 72	§ 33
13712, 13403, 13532, 13712, 13897	§ 37
— květen 3. čís. 18 ř. zák.	§ 41
§ 14	§ 45
13532, 13897	§ 46
1851 listopad 10. čís. 1 ř. zák. na r. 1852 (železniční provozní řád)	§ 50
§ 12	§ 55
§ 95	§ 57
13523, 13523	§ 97
1852 květen 27. čís. 117 ř. zák. (trestní zákon)	— srpen 12. čís. 46 z. zák. pro Čechy (okres. zřízení)
§ 5	§ 3
§ 197	§ 7
§ 199 a)	1865 říjen 28. čís. 110 ř. zák. čl. III.
§ 486 č. 1 a 2	14011
§ 502	1868 červenec 6. čís. 96 ř. zák. (advokátní řád)
13357	§ 6
— listopad 20. čís. 251 ř. z. (jur. norma)	§ 8
§ 12	§ 11
13679	§ 16
— prosinec 3. čís. 250 ř. z. (losy)	§ 30
§ 24	1869 březen 5. čís. 27 ř. zák. (ručení železnic)
13292	13679
1854 duben 20. čís. 96 ř. zák.	13164, 13580
§ 3	13166
13784	13164
	13437

	Čís.
§ 1	13523, 13597, 13988
§ 2	13523
— duben 30. čís. 65 z. zák. pro Čechy	14030
— květen 30. čís. 93 ř. zák. (vodní zákon)	13315
1870 srpen 28. čís. 71 z. zák. pro Čechy (vodní zákon)	
§ 11	13785
§ 15	13315
§ 17	13315
§ 75	13785, 13975
§ 84	13975
§ 102	13315
1871 červenec 25. čís. 75 ř. zák. (not. řád)	
§ 3	13367
— červenec 25. čís. 76 ř. zák. (not. spis)	
§ 1 d)	13249
— červenec 25. čís. 95 ř. zák. (knihovní řád)	
§ 1	13238
§ 3	13520, 13964
§ 4	13238
§ 5	13238
§ 9	13902
§ 10	13520, 13964
§ 12	13878
§ 13	13520, 13964
§ 14 odst. 2	13535, 13889
§ 17	13662
§ 20 a)	13792, 13902
§ 21	13462
§ 22	13992
§ 29	13985
§ 38 c)	13532, 13936
§ 44 odst. 2	13585, 13889
§ 45	13532
§ 53	13834
§ 55	13834
§ 56	13834
§ 58	13834
§ 59	13461, 13965
§ 61	13460, 13952
§ 64	14007
§ 65	13460, 13952
§ 74	13964
§ 87	13992
§ 94	13461
— čís. 3	13878
§ 95	13461
§ 98	13878
§ 112	13601

	Čís.
§ 126	13520
— (2)	13692
§ 130	14041
1872 červenec 12. čís. 112 ř. z. (syndikátní ručení)	
§ 1	13229
§ 2	14002
1873 únor 24. čís. 16 z. zák. pro Čechy (místní školní rady)	
§ 3	13505
— únor 24. čís. 17 z. zák. pro Čechy (místní školní rady)	
§ 11	13505
§ 15	13505
§ 26	13505
— duben 9. čís. 70 ř. zák. (výrobní a hospodářská společensva)	
§ 1	13211
§ 11	13196
§ 13	13615
§ 13	13624
§ 15 a násl.	13980
§ 27	13615, 14032
§ 30	13263, 13771
§ 41	13771
§ 44	13771
§ 48	13771
§ 49	13771
§ 71	13771
§ 78	13208
§ 79	13208
§ 87	13771
— květen 23. čís. 719 ř. zák. (trestní řád)	
§ 84	13231
— květen 14. čís. 71 ř. zák. (společensva)	
§ 3	13211, 13263, 13718
§ 18	13263
1874 květen 20. čís. 68 ř. zák.	
§ 10	13309
§ 11	13309
— duben 24. čís. 49 ř. zák. (díleční dluhopisy)	
§ 2	13662
§ 3	13662
§ 9	13662
§ 17	13662
1875 duben 1. čís. 67 ř. zák.	13225
1878 březen 18. čís. 31 ř. zák.	
§ 6	13194
1885 květen 23. čís. 48 ř. zák.	
§ 4	14011

	Čís.
1887 prosinec 28. čís. 1 ř. zák. na r. 1888 (úrazové po- jištění dělnické)	
§ 1	13313
§ 5	13971
§ 6	13313
§ 11	13977
§ 23	13540
§ 29	13313
§ 33	13313
§ 34	13313
§ 46	13977
§ 55	13313
1888 březen 5. čís. 19 z. zák. pro Čechy	
§ 6	13763
§ 8	13763
1889 leden 8. čís. 5 z. zák. pro Čechy (stavební řád)	
§ 27	13326
§ 35	13429
§ 38	13429
§ 128	13326
§ 130	13429
1890 leden 6. čís. 19 ř. zák. (ochranné známky)	
§ 3	13550
§ 6	13550
— březen 12. čís. 33 z. zák. pro Čechy	13763
— srpen 30. čís. 169 ř. zák.	
§ 1	13988
1896 duben 27. čís. 70 ř. zák. (splátkové obchody)	
§ 1	13526, 13578, 13729, 14050
§ 3	13526
§ 6	13526, 13578
1897 leden 11. čís. 30 ř. zák. (patentní zákon)	
§ 1	13704
§ 33	13704
§ 52	13704
§ 96	13704
§ 98	13704
— květen 5. čís. 112 ř. zák. (jedn. řád)	
§ 63	14024
§ 158	13237
§ 160	13754
§ 205	13319
§ 206	13319
§ 285	13255
§ 379	13754
§ 385	14064

	Čís.
1897 květen 6. čís. 153 ř. zák.	
§ 2	13774
§ 4	13774
— prosinec 9. čís. 283 ř. zák. (řízení ve věcech manžel- ských)	
§ 2	13395
§ 6	13395
§ 10	13253
1898 březen 9. čís. 41 ř. zák. (fin. prokuratura)	
§ 18 odst. 4	13840
1903 leden 4. čís. 10 ř. zák. (termín. obchody obilím)	
§ 3	13337
§ 10	13337
§ 11	13337
§ 12	13337
— červen 10. čís. 133 ř. zák. (revise družstev)	
§ 1	13184, 13718
§ 2	13184, 13718
§ 9	13184, 13211, 13519, 13718, 13771
— červen 24. čís. 134 ř. zák. (revise družstev)	13184
§ 23	13519
§ 24	13211, 13519, 13718, 13771
1906 březen 6. čís. 58 ř. zák. (společnosti s r. o.)	
§ 2 (2)	13511
§ 4 čís. 1	13294
§ 9	13294
— čís. 2	14008
§ 10	13819
§ 11	14008
§ 25	13819
§ 26	13396
— (3)	14008
§ 76	13396, 14008
§ 78	13396
§ 107	13511
§ 108	13511
1907 srpen 16. čís. 199 ř. zák. (živnostenský řád)	
čl. IV. uvoz. zák.	13558
§ 14 c)	13708
§ 15 čís. 15	13477
§ 19	13533, 12708
§ 23	13477, 13811
§ 44	13757
§ 46	13869
§ 55	13708
§ 99	13481

Čís.

1908 srpen 9. čís. 162 ř. zák. (autom. zákon)		
§ 1		13610
— (1)	13264, 13944,	13998
— (3)	13213, 13322,	13546
— (4)		13314
§ 2	13443, 13546,	13998
— (3)		13314
§ 6		13595
§ 8		13610
§ 9		13595
§ 10		14029
§ 13		13213
— říjen 28. čís. 222 ř. zák.		14009

1910 leden 16. čís. 20 ř. zák. (obchodní pomocníci)		
§ 1	13476, 13633,	
	13739, 13863,	13987
§ 2 čís. 1		13880
— čís. 7		13880
§ 7		13683
§ 10	13751, 13827	
§ 16	13259, 13295	
§ 17	13632, 13683	
§ 19		13800
§ 26	13476, 13919	
— čís. 2	13749, 13919	
§ 27 čís. 4		13749
— čís. 5		13909
§ 29	13295, 13476,	
	13516, 13909	
§ 34		13295

— duben 28. čís. 81 ř. zák. (automobily)		
§ 1		13610
§ 45	13546, 13855	
1912 květen 17. čís. 104 ř. zák. čl. II		14062
— červenec 26. čís. 4 z. zák. pro Moravu na rok 1914 (honební zákon)		
§ 67		13445
§ 68		13445
— září 18. čís. 191 ř. zák. (kinematografy)		
§ 9	13846 plen. rozh.,	
	13926	
§ 26		13926

1914 leden 13. čís. 9 ř. zák. (statkoví úředníci)		
§ 21		13516
§ 22		13516
§ 30		13516
§ 32		13516

1914 leden 25. čís. 15. ř. zák. (služební pragmatika)		
§ 79		13365
§ 89		13959
§ 105 odst. 2		13638
§ 144		13485
§ 145		13577
§ 146	13577, 13638	
— červen 25. čís. 138 ř. zák. (pensijní pojištění)		
§ 1 čís. 3		13676
— říjen 12. čís. 276 ř. zák. (I. dílčí novela) viz I.		
— prosinec 10. čís. 337 ř. zák. čl. X. uvoz. zák.		13819

I. Konkursní řád:

§ 1		13242
§ 2 (2)		13877
§ 6		13478
§ 19		13877
§ 20	13820, 13877	
§ 21		13820
§ 44		13242
§ 46		13405
§ 47 (2)		13405
— (3)		13876
§ 79 odst. (2)		13242
§ 82		13345
§§ 103 a násł.		13478
§ 124 (1)		13405
— (3)		13405
§ 125		13405
§ 127		13405
§ 167		13345

II. Vyrovnací řád:

§ 9		14009
§ 14		13296
— (3)		13552
§ 15		13552
§ 16		13296
§ 19		13877
§ 20		13877
§ 39 odst. (3)		13686
§ 53		13819
§ 57	13198, 13471,	13819
§ 58		13819

III. Odpůrčí řád:

§ 1		13451
§ 2 čís. 3	13352, 13451	
§ 3 čís. 1		13904

Čís.

§ 6		13451
§ 7		13904
§ 8	13200,	13352
§ 9		13530
§ 12		13200
§ 13		13952
§ 17		13952
§ 20		13952

1915 září 15. čís. 278 ř. zák. § 28		13512
--	--	-------

1916 březen 19. čís. 69 ř. zák. (III. dílčí nov.) viz I.		
— září 22. čís. 317 ř. zák. (pošt. řád.)		
§ 144		13689
§ 146		13689
§ 147 č. 2		13689

1917 listopad 30. čís. 461 ř. zák. čl. II § 1		14062
--	--	-------

— prosinec 23. čís. 501 ř. zák. (pojišťovací řád)		
§ 7 odst. 2		13696
§ 11 odst. (2)	13368, 13848	
§ 13 odst. (3)		13221
§ 19	13620, 14009	
§ 20		13848
— odst. (2)		13368
§ 28		13818
§ 32		13391
— (2)		13906
— (3)		13653
§ 42	13391, 13818,	13906
§ 53		13391
§ 54		13391
§ 62		13272
§ 65	13499,	13756
— odst. (2)		13221
§ 79 odst. (2)		13219
§ 80 odst. (1)		13219
§ 81		13219
§ 127		14029
§ 169 čís. 2		13906

1918 květen 31. čís. 188 ř. zák. § 1		13610
— listopad 2. čís. 4 sb. z. a n. (krajský soud v Praze)		
§ 1		13448
— prosinec 10. čís. 64 sb. z. a n. (mimořádná přechodná opatření na Slovensku)		
§ 2		13217

1918 prosinec 19. čís. 91 sb. z. a n. (osmihodinná doba pracovní)		13761
§ 1 (1)		13558
§ 6		13558
— (3)		13235
§ 7	13235,	13753
— (4)	13558,	13753

— prosinec 20. čís. 92 sb. z. a n.		13359
§ 4		13359
— prosinec 22. čís. 87 sb. z. a n.		13194

1919 leden 18. čís. 46 sb. z. a n.		13194
— únor 7. čís. 76 sb. z. a n. (obecní zřízení)		
§ 5		13505

— březen 6. čís. 113 sb. z. a n.		13297
§ 5		13297
— březen 19. čís. 145 sb. z. a n.		13367
— duben 16. čís. 215 sb. z. a n. (záborový zákon)		
§ 6		13894
§ 7		13854

— květen 22. čís. 320 sb. z. a n. (novela o manželském právu)		
§ 1	13309,	13932
§ 8		13932
§ 12		13309
§ 13 c)		13339
— e)		13514
— posl. věta		13253
§ 17	13232, 13388,	13514
§ 28		13495, 13932
§ 31 odst. 2		13495

— květen 27. čís. 318 sb. z. a n. (zajištění půdy drobným pachtýřům)		13586
§ 22		13586
— červenec 23. čís. 457 sb. z. a n. (válečná pololetí)		
§ 1		14052
§ 5 odst. 3		14052

— říjen 17. čís. 568 sb. z. a n. (lichva)		
§ 8 čís. 1 b)		13201
— prosinec 17. čís. 16 sb. z. a n. na r. 1920 (obecní zaměstnanci)		
§ 2		13687
§ 3	13428,	13687
§ 7		13687

	Cís.
§ 8	13428
§ 10	13485, 13687
§ 26	13687
— prosinec 17. čís. 2 sb. z. a n. na rok 1920 čl. VIII.	13959
1920 leden 30. čís. 81 sb. z. a n. (přídělový zákon) § 37	13515
— leden 30. čís. 82 sb. z. a n. (domovníci) § 8	13214, 13381
§ 9	13214, 13381
§ 15	13381
— únor 5. čís. 88 sb. z. a n. § 21	13589
— únor 5. čís. 89 sb. z. a n. (pensijní pojištění) čl. IV.	13310
§ 1 odst. (2)	13676
§ 2 odst. (2)	13310
— posl. odst.	13310
§ 5	13971
— odst. 3	13971
§ 25	13939
§ 64	13359
§ 66	13359
§ 67	13359
§ 69	13872
§ 73	13310
— únor 29. čís. 126 sb. z. a n. § 76	14035
§ 78	14035
— únor 20. čís. 142 sb. z. a n. (váleční poškození) § 4	13348
§ 36	13348
— únor 29. čís. 121 sb. z. a n. (ústavní listina) § 55	13600
§ 102	13600
§ 105	13457, 13831, 13832
§ 108	13279
§ 109 (1)	13234, 13279, 13600
§ 126	13357
— únor 29. čís. 126 sb. z. a n. čl. 12	13786
§ 30 (2)	13752
§ 75	13441, 13752
— duben 7. čís. 230 sb. z. a n.	13856
— duben 8. čís. 309 sb. z. a n. (dávka z majetku) § 62	13320

	Cís.
1920 duben 8. čís. 329 sb. z. a n. (náhradový zákon) § 43	13858
§ 48	13858, 13859
§ 49	13858
§ 50 a)	13894
§ 52	13858, 13859
§ 59	13665, 13859
§ 61	13665, 13859
§ 64	13665
§ 71	13665
§ 73 odst. 11	13872
§ 75	13583, 13872
— duben 9. čís. 292 sb. z. a n. § 24	13505
§ 25	13505
§ 27	13505
§ 30	13505
— duben 14. čís. 302 sb. z. a n. § 10	13737, 14045
— duben 15. čís. 314 sb. z. a n. (exekuce na platy) § 1	13214
§ 2	13480
§ 3	13214
— červen 4. čís. 382 sb. z. a n. § 2	13856
— červenec 27. čís. 463 sb. z. a n. (dávka z majetku, prov. nař.) k § 62	13320
— srpen 14. čís. 483 sb. z. a n. (obecní zřízenci) § 2	13485, 13638
§ 8	13485
— září 23. čís. 545 sb. z. a n. § 5 odst. 5	13407
— listopad 6. čís. 608 sb. z. a n. (školy) § 10	13505
§ 11	13505
— prosinec 22. čís. 689 sb. z. a n. čl. I. § 12 posl. odst.	13629
1921 březen 11. čís. 100 sb. z. a n. (stavební ruch) § 15	13640
§ 16	13640
— březen 18. čís. 130 sb. z. a n. (zaopatřov. požitky) § 9	13187
— květen 13. čís. 203 sb. z. a n. (žel. dopr. řád) § 3 čís. 4	13609

	Cís.
1921 srpen 12. čís. 329 sb. z. a n. § 23	13537, 13905
— srpen 12. čís. 330 sb. z. a n. (závodní výbory) § 3 písm. g)	13356
— prosinec 29. čís. 506 sb. z. a n.	13767
1922 leden 27. čís. 45 sb. z. a n. (stavební ruch)	13640
— únor 15. čís. 69 sb. z. a n. (termin. obchody obilím) § 18	13337
— únor 17. čís. 27 sb. z. a n. § 64	13665
— duben 27. čís. 143 sb. z. a n. dodatek III. (dávkový řád) § 8	13407
§ 17	13407, 13950
— červenec 11. čís. 242 sb. z. a n. (bratrské pokladny) § 2	13313
§ 29	13743
§ 73	13743
§ 78	13313
§ 79	13605
— říjen 11. čís. 197 sb. z. a n. § 120	13743
— říjen 21. čís. 305 sb. z. a n. § 7	13583
— prosinec 7. čís. 360 sb. z. a n. § 2	13665
§ 9	13665
§ 10	13665
§ 17	13665
— prosinec 20. čís. 394 sb. z. a n. § 6	13639
§ 15	13639
§ 19	14035
— prosinec 22. čís. 392 sb. z. a n. § 1	13743
§ 3	13743
§ 4	13743
§ 7 (3)	13605
1924 květen 30. čís. 124 sb. z. a n. § 6	13958
— červen 6. čís. 128 sb. z. a n. § 9	13301
— červen 25. čís. 131 sb. z. a n. (vzájemnost s Německem)	13225, 13861

Civilní rozhodnutí XVI.

	Cís.
1924 září 12. čís. 202 sb. z. a n. — říjen 9. čís. 221 sb. z. a n. (sociální pojištění) § 2 odst. (1)	13338
§ 5 b)	13313
§ 6 a)	13313
§ 7	13313, 13338, 13390
§ 17	13390
§ 18	13390
§ 25	13774
§ 68	14020
§ 69	13577, 13629, 13636
§ 80 h)	13629
§ 86	13308, 13774
§ 86 a)	13308, 13636
§ 95	13338
§ 140	13828
§ 141—144	14020
§ 153	13652
§ 155	13642
§ 162	13828
§ 163	13828
§ 164	13828
§ 173	13469, 13588
§ 196	13496, 14020
§ 197	13767
§ 212	13308
§ 216	13652
§ 220 čís. 4 c)	13652
§ 238	13308
§ 255	13763
— říjen 10. čís. 239 sb. z. a n. § 1 odst. 2	13737
§ 2 b)	13737
— říjen 10. čís. 240 sb. z. a n. (příročí)	13167
§ 5 (1)	13531
§ 5 (2)	13167
— říjen 10. čís. 259 sb. z. a n. § 253 odst. 3	13362
— prosinec 22. čís. 286 sb. z. a n. (restrikční zákon) § 17 odst. (2) č. 1	13857
§ 18	14002
§ 20 odst. (2) b)	14002
§ 28	14002
1925 březen 26. čís. 48 sb. z. a n. (ochrana nájemců) § 31 čís. 3	13359
— duben 3. čís. 67 sb. z. a n. (placená dovolená) § 3	13683
§ 10	13632, 13788
§ 14	13632
— červen 18. čís. 141 sb. z. a n.	13788

	Čís.
1925 červenec 8. čís. 172 sb. z. a n. (lectví)	
§ 39	13268
— říjen 15. čís. 217 sb. z. a n.	13340
§ 1	13356, 13457, 13831, 13832, 13856
§ 2	13356, 13831, 13832
§ 4	13356
§ 6	13856
— říjen 15. čís. 219 sb. z. a n.	
§ 1	13309
§ 7	13309
— prosinec 15. čís. 250 sb. z. a n.	13170
1926 březen 24. čís. 47 sb. z. a n. (legalisace)	13168
— červen 24. čís. 103 sb. z. a n. (platový zákon)	13340
§ 210	13457
§ 212	13577, 14035
— červen 25. čís. 122 sb. z. a n. (kongrua)	
§ 5	13779
— červenec 7. čís. 113 sb. z. a n.	13340
§ 52	13340
1927 leden 17. čís. 2 sb. z. a n.	13963
— březen 5. čís. 15 sb. z. a n. (železnič. zaměstnanci)	
§ 1	13457
— (2)	13821
§ 41	13918
§ 42	13918
§ 67	13685
§ 70	13457, 13831, 13832, 13856
§ 73	13865
§ 83	13832
§ 95 (1)	13685
§ 110	13821
§ 119 (4)	13895
§ 126 (3)	13895
§ 128	13895
§ 135	13895
§ 136	13895
§ 149 odst. (1)	13457
— březen 5. čís. 16 sb. z. a n. (pošt. zaměstnanci)	
§ 58	13881
— duben 7. čís. 44 sb. z. a n. (stavební ruch)	
§ 24	13640
— červen 15. čís. 76 sb. z. a n. (přímé daně)	
čl. XVI (1) b) uv. předp.	13647

	Čís.
§ 11	13571
§ 33	13571
§ 256 (3)	13825
§ 264 čís. 3	13571
§ 265	13469, 13588
§ 282	13194
§ 341	13647
§ 345	13416
§ 357	13205, 13627, 13825
§ 361	13205
§ 368	13373
§ 369	13373
§ 371	13627
— červen 15. čís. 77 sb. z. a n.	
§ 20	13537
— červen 15. čís. 78 sb. z. a n. (stabilizační bilance)	
§ 1	13613
§ 6	13613
— červenec 14. čís. 116 sb. z. a n. (silniční fond)	
§ 8	13842
§ 21	13842
§ 25	13842
— červenec 14. čís. 125 sb. z. a n. (organizace pol. správy)	
§ 30	13890
§ 54	13890
§ 56 b)	13890
— červenec 15. čís. 111 sb. z. a n. (soutěž nekalá)	
§ 1	13344, 13472, 13525, 13544, 13550, 13593, 13670, 13672, 13684, 13758, 13837, 13845, 14001
§ 2	13454, 13525, 13757
§ 10	13413, 13758, 13923
§ 11	13670, 13672, 13869
— (2)	13741
— (3)	13522, 13593
§ 15	13922
§ 16	13837
§ 17	13344, 13544
§ 18	13413
§ 22	13758
§ 46	13670, 13684, 13837
§ 52	13844
— červenec 15. čís. 112 sb. z. a n. (živnost hostinská)	13477
— říjen 13. čís. 156 sb. z. a n.	
§ 1	13942
§ 3	13942

	Čís.
1927 prosinec 13. čís. 168 sb. z. a n. (clo)	13524
— prosinec 13. čís. 1 sb. z. a n. na r. 1928 (směnečný zákon)	
§ 3	13721, 13789
— čís. 5	13387
— čís. 6	13719
— čís. 8	13742
§ 4	13195
§ 5	13720
§ 6 (1)	13742
— (2)	13370, 13789
§ 7	13721
§ 8	13406, 13717, 13903
§ 9	13406, 13717
§ 32	13903
— (1)	13789
— (2)	13717
§ 39 (2)	13789
§ 44	13195, 13720
§ 63	13506
§ 64	13329
§ 81	13893
§ 87	13406, 13903
§ 98 (3)	13276
§ 103 odst. (1)	13719
1928 leden 13. čís. 8 sb. z. a n. (správní řízení)	
§ 1	13437
§ 66	13786
§ 68	13340
§ 71	13340
§ 75	13437
§ 90	13784, 13786
§ 135 (2)	13784
— leden 19. čís. 23 sb. z. a n. (procesní novela)	
čl. II. čís. 4	13835
čl. III. čís. 8	13882
čl. IV.	13308
čl. VI. § 42 čís. 2	14062
— březen 13. čís. 39 sb. z. a n. (ochrana domác. trhu práce)	
§ 3	13564
— březen 20. čís. 58 sb. z. a n.	13972
— březen 28. čís. 44 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	
§ 1 (2) čís. 9	13465
— čís. 18	14012
§ 9	13960
§ 11	13960

	Čís.
§ 12 (3)	13491
§ 20 (1)	13611
— (2)	13611
§ 25	13707
§ 30	14012
§ 31 čís. 2	13423
— čís. 4	13360
— březen 28. čís. 45 sb. z. a n. (odklad exekuce vyklizením)	
§ 1	13938
— březen 28. čís. 56 sb. z. a n. (osvojení)	
§ 10 (2)	14042
§ 13 (2)	13691
— červenec 17. čís. 124 sb. z. a n.	
§ 1	13779
§ 196	13779
§ 198	13779
§ 199 (3)	13779
— červenec 17. čís. 144 sb. z. a n. (železn. přepravní řád)	
čl. 3	13524
čl. 19 § 1	13597
čl. 20 § 1	13597
čl. 25 § 1—3	13523
čl. 62 § 2	13524
— § 4	13524
čl. 67 § 6	13524
čl. 90	13778
— listopad 8. čís. 184 sb. z. a n.	
§ 50	13629
1929 únor 21. čís. 26 sb. z. a n. (pensijní pojištění)	
§ 1	13310
§ 2 čís. 8	13676
§ 5	13207, 13919
§ 11	13828
§ 12	13919
§ 35	13939
§ 49	13714
§ 51	13714
§ 55	13612, 13642
§ 62	13714, 13909
§ 64	13404
§ 72	13404, 13919
§ 118	13673, 13872, 14057
§ 170 d)	13828
§ 177	13673, 14057
— a)	13978, 14057
§ 185	13939

	Čís.
1930 duben 10. čís. 45 sb. z. a n. (stavební ruch)	13640
— květen 20. čís. 70 sb. z. a n.	13685
§ 6	13685
§ 12	13685
— červen 5. čís. 72 sb. z. a n.	13524
— červen 26. čís. 96 sb. z. a n.	13685
§ 22	13685
§ 29	13685
§ 42	13685
§ 47 (2)	13831
— červenec 7. čís. 95 sb. z. a n.	13524
§ 4	13524
— září 23. čís. 143 sb. z. a n. (poštovní spořitelna)	13665
§ 3	13665
§ 39	13665
— říjen 14. čís. 144 sb. z. a n.	13577
— prosinec 16. čís. 4 sb. z. a n. na rok 1931 (alimenterační zákon)	13180, 13257, 13527
§ 1	13180, 13275, 13335
§ 2	13180, 13275, 13335
§ 3	13180, 13257, 13382
§ 5	13265
§ 8	13231
§ 9	13231
— červenec 7. čís. 130 sb. z. a n.	13784
čl. VI.	13784
— prosinec 11. čís. 196 sb. z. a n.	13987

I. Konkursní řád.

§ 2 (2)	13411
§ 3	13706, 13802
§ 5	13747

	Čís.
§ 6	13954
§ 7	13468, 13664, 13911
§ 8	13664, 13711, 13736
§ 9	13664, 13711, 13736
§ 11	13469, 13754, 13913, 13936, 13985
§ 12	13411, 13586, 13747
§ 13	13985
— (1)	13411
§ 25	13711
§ 26	13711
§ 31 (2) čís. 1	13567
§ 49	13401
§ 50 odst. (1)	13410, 13586
— odst. (2)	13528, 13586
§ 51 odst. (2)	13410
§ 52 odst. (1)	13410
§ 75 odst. (2)	13401
§ 76	13401
§ 78	13401
§ 79	13754, 13802, 13911
— odst. (3)	13528
§ 87 (4)	13591
§ 90	13591
§ 94	13690
§ 97 (2)	13325
§ 106	13622
§ 107	13622
§ 112	13622, 13829
§ 113	13622
§ 115	13622
§ 117	13706
§ 120	13802
§ 121	13706, 13839
— (2)	13411
— (3)	13411
§ 122	13839
§ 126 (3)	13586
§ 127 odst. 3	13528
§ 188	13528, 13539
§ 192	13539
— (2)	13690

II. Vyrovnací řád.

§ 4 čís. 4	13873
§ 12	13411, 13419, 13463, 13498, 14014
§ 13	13979
§ 14	13411, 13651
— (2)	13419, 13651
§ 21	13815
§ 26	13625
— čís. 3	13411

	Čís.
§ 30 čís. 1	13733
§ 45 čís. 1	13188
§ 47 odst. (3)	13409
§ 52 (3)	13690
§ 54	13625, 13873
§ 55	13248, 13323, 13400, 13979
§ 56	13330, 13815
§ 58	13873
§ 59 (1)	13663
§ 60	13733, 13937
— (1)	13815
§ 61	13463
§ 63	13914, 13937
§ 65 čís. 1	13188
§ 67	13324, 13408, 13471, 13689, 13733, 13937

III. Odpůrčí řád.

§ 1	13266
§ 2	13266
§ 8	13502
§ 9	13782
§ 12	13502
§ 13	13502
§ 14	13952
§ 18	13952
§ 21	13952
— květen 27. čís. 93 sb. z. a n. (malý přidělový zákon)	13570
§ 2	13570
§ 3	13570
§ 5 (4)	13570
§ 11	13570
— červen 19. čís. 100 sb. z. a n. (nespor. řiz.) viz VI.	13821
— červenec 4. čís. 131 sb. z. a n. (pracovní soudy)	13883, 13892, 14061
§ 1	13453, 13486, 13557, 13592, 13641, 13724, 13868, 13892, 13896, 14049, 14050
— (2)	13821
— (3)	13883, 13892, 14061
§ 2	13453, 14004
— c)	13453, 13592
— d)	13592
— g)	13453
§ 4 (2)	13557
§ 11	13216
§ 19	13484, 14004

	Čís.
§ 22	13486
— (1)	13883, 13930
— (2)	14050
§ 25 (1)	13892
§ 27	13698
§ 28	13486
— čís. 2	13598
— čís. 3	13883, 13892, 13930
— čís. 4	13598
§ 29	13342, 13484, 13744, 13887
§ 32	13458, 13484, 13716
§ 33	13247, 13274, 13311, 13378, 13459, 13467, 13483, 13484, 13558, 13561, 13598, 13674, 13705, 13865, 14050
§ 34	13484
— (4)	13274
§ 35	13378, 13467, 13493
§ 36	13347, 13744
— odst. 1	13467, 13561
§ 37	13294
§ 38	13883, 14061
§ 42	13239, 13342, 13716, 13821, 13930
— červenec 14. čís. 125 sb. z. a n.	13978
— listopad 28. čís. 176 sb. z. a n.	13577
§ 10	13577
— prosinec 1. čís. 180 sb. z. a n.	13930
§ 2 (1) b)	13930
§ 4 (2)	13930
— prosinec 19. čís. 210 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	13960, 14012
§ 4 (1) čís. 4	13960, 14012
— prosinec 22. čís. 217 sb. z. a n. (pracovní soudy)	13216
§ 3 (2)	13216
§ 4	13216
1932 březen 17. čís. 44 sb. z. a n.	13930
— duben 21. čís. 54 sb. z. a n.	13439
čl. LII	13439
— červen 30. čís. 107 sb. z. a n.	13610
čl. II	13610

	Čís.
1932 prosinec 21. čís. 1 sb. z. a n. na r. 1933 (pletichy při dražbě)	
§ 3	13163
— prosinec 23. čís. 198 sb. z. a n. (doprava osob)	
§ 1	13811
§ 3	13811
§ 7	13566
— prosinec 28. čís. 204 sb. z. a n. (úsporná opatření personální)	
§ 4 odst. 2	14035
§ 10	14035
§ 23	14035
1933 únor 9. čís. 33 sb. z. a n. (pensijní pojištění)	13767
§ 10 odst. (8)	13404
— březen 2. čís. 44 sb. z. a n.	13991
§ 16	13991
§ 18	13991
§ 19	13439
— březen 30. čís. 54 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	
§ 2 (2)	13430
— čís. 1	13660, 14012
— březen 30. čís. 55 sb. z. a n. (devisová opatření)	13646
— květen 5. čís. 74 sb. z. a n. (exekuce proti zemědělcům)	
§ 1	13290, 13331, 13438, 13466, 13874
§ 3	13290, 13331, 13438
— květen 29. čís. 85 sb. z. a n.	13991
— červen 9. čís. 95 sb. z. a n. (zmocňovací zákon)	13233, 13234, 13279, 13600
— červen 23. čís. 100 sb. z. a n. (odhadní řád)	
§ 35	13950
— červenec 23. čís. 164 sb. z. a n. (úprava pachtovního)	13209, 13233, 13234, 13279, 13299, 13398, 13600, 13630, 13983
§ 1	13256, 13279, 13364, 13479, 13497, 13602, 13666, 13745, 13727, 13946

	Čís.
§ 3	13735, 13849, 13946, 13955
§ 5	13398, 13666, 13787
§ 6	13299, 13383, 13479, 13745, 13787, 13982
§ 7	13210, 13277, 13300, 13307, 13418, 13425, 13447, 13497, 13534, 13581, 13602, 13658, 13659, 13666, 13787, 13955
§ 8	13534, 13658
§ 9	13599, 13946
§ 10	13233, 13285, 13299, 13849
§ 12	13234, 13659, 13666, 14046
— říjen 5. čís. 187 sb. z. a n.	13991
— prosinec 22. čís. 250 sb. z. a n.	13874
1934 únor 22. čís. 34 sb. z. a n. (odklad exekuce proti nezaměstnaným)	
§ 1	13706
§ 2 c)	14018
§ 4	13805
— (2)	13899, 14018, 14040
— únor 23. čís. 32 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	
§ 2 čís. 20	13707
§ 6	13940
— únor 24. čís. 33 sb. z. a n. (odklad exekuce proti zemědělcům)	13693
§ 1	13693, 13801
§ 3	13875
— d)	13935
— f)	13776, 13780, 13953
— g)	13852, 13908, 13924, 13953
§ 5	13801
§ 6	13801, 13874
— (1)	14018
— březen 24. čís. 62 sb. z. a n. (ochrana nájemců)	
§ 1 čís. 16	14012
§ 25 (1)	14012
§ 26 (1) čís. 8 d)	13960, 14012
— čís. 9 a)	14012
— čís. 12 a)	14012
— — b)	14012

	Čís.
1934 červenec 7. čís. 131 sb. z. a n.	13991
— červenec 11. čís. 154 sb. z. a n. (soukromí zaměstnanci)	13987
§ 1 odst. 1 e)	13880

	Čís.
1934 červenec 13. čís. 142 sb. z. a n. (odklad exekuce proti zemědělcům)	
§ 1	14028
§ 3	14028
— říjen 25. čís. 228 sb. z. a n. § 1 odst. 2	13987

VIII. Mírové smlouvy, mezinárodní úmluvy, státní smlouvy a pod.

	Čís.	Čís.
1883 březen 20. (Pařížská úmluva o ochraně živnostenského vlastnictví)	13844	čl. 7 § 1 14016 čl. 9 § 3 písm. e) 13381, 14016 — — písm. h) 13381, 14016
1923 září 24. čís. 191 sb. z. a n. na rok 1931 (protokol o doložkách o rozsudím) čl. 6	13230	1925 duben 23. čís. 202 sb. z. a n. na r. 1926 (obchodní smlouva československo-polská) čl. XVIII 14016 čl. XX 14016
— listopad 30. čís. 187 sb. z. a n. na rok 1931 (smlouva s Rakouskem)	13365	1929 červenec 23. čís. 145 sb. z. a n. (úmluva s Rakouskem o pensijním ústavu svazu místních a malých drah) 13404
1924 říjen 23. čís. 140 sb. z. a n. na r. 1928 (Bernská úmluva o mezinárod. přepravě železniční)		

IX. Zákony dříve uherské.

Obchodní zákon (zák. čl. XXXVII:1875):

	Čís.
§ 7	13379

Civilní řád soudní (o. s. p.):

	Čís.	Čís.
§ 163	13262	§ 182 a) 13882

Články uher. říšského sněmu:

	Čís.		Čís.
1874: XXXV § 97	13379	1894: XXXI § 43	13932
1884: XVII § 50	13362	1895: XXXV § 2	13972
1886: VII § 28	13379	1910: XXV	13362

Nařízení:

	Čís.		Čís.
1901: čís. 27.483 § 6	13362	1918: čís. 4420	13972

X. Cizozemské zákony.

Německo:

c. ř. s.:

	Čís.
§ 328 čís. 2	13861
zákon ze dne 1. června 1909 (RGBl. S. 515)	13193
zákon ze dne 30. srpna 1924 (RGBl. II. S. 254)	13193

XI. Výnosy a jiné předpisy.

Výnos ministerstva národní obrany:

	Čís.
služební kniha H-IV-1 § 24	13817
H-IV-6 čís. 1	13817
služební řád I. díl § 31	13817

— ministerstva financí:

předpisy o trafikantech	
§ 2	13851
§ 57	13851

— ministerstva sociální péče:

1919 březen 21. čís. 4751/III-19 k § 1	13558
--	-------

— ministerstva spravedlnosti:

instrukce pro výkonné orgány	
bod 66 a 67	13725
bod 107	13715
1897 prosinec 3. čís. 25.801 věstn. č. 44	14051
1902 březen 6. čís. 4121/2	13809

Čís.

1910 březen 1. čís. 32.963/9 věstn. str. 157	13470, 13964
1914 čís. 4 věstn.	13769
— červen 2. čís. 43 věstn.	13700
1923 čís. 4 věstn.	13554
1924 březen 14. čís. 7403 věstn. č. 23	13197
1926 leden 18. č. 60.345/25 věstn. č. 1/1926	13170
1928 čís. 84 věstn.	13649
— str. 184 věstn. § 15/1	13963
— květen 17. čís. 31.157/27 věstn. č. 6	13990
1933 březen 29. čís. 9073/1933	13566

— ministerstva školství a národní osvěty:

1921 říjen 15. čís. 87.471 věstn. z r. 1921 str. 533 čís. 149 (ústava českoslov. církve)	13309
---	-------

— ministerstva vnitra:

1890 březen 12. (vyhláška místodržitelství pro Čechy čís. 17.504) z. z. čís. 33	13763
--	-------

— ministerstva železnic:

překladištní tarif odd. I. 10.	
odd. I. odst. Aa	13609
odd. VII	13609
předpisy pro službu dopravní XIX.	
čl. 54	14052
1898 duben 7. čís. 16.366 (služ. řád žel. zam.)	
§ 88 odst. (6)	14053
— odst. (7)	14052
— odst. (8)	14053
§ 121 b)	14052, 14053
§ 130 odst. 1	13959
1914 listopad 20. čís. 43.797	14052
1915 duben 1. čís. 6708	14052
1919 říjen 11. čís. 32.094	14052
— říjen 18. čís. 24.842	13956
1920 červen 30. čís. 17.301-1/3	13956
1921 březen 14. čís. 870-1/4	14052
— duben 18. čís. 792/21	14052
— červen 18. čís. 35.081-1/3	13956
— srpen 23. čís. 47.603	13956
— prosinec 3. čís. 64.231-1/3	14052
1922 září 19. čís. 13.598	13767
1926 služební řád žel. zam.	
§ 1 c)	13918
§ 2 b)	13918
§ 29 (1)	13918
§ 40 čís. 1	13918
§ 48	13951
§ 78 odst. 3 d)	13951
§ 79	13951
§ 114	13895
§ 115 (1)	13959
— (2) a)	13918
— — e)	13918
1927 čís. 38.566/27 (stanovy pens. fondu)	
§ 7	13740, 13895
§ 8	13671
1928 červenec 28. čís. 33.478	13524

XII. Různé.

Ústava československé církve	13309
Služební pragmatika pro úředníky a zřizence města Brna	
§ 54 odst. 5	13962
Smlouva mezi obcí Brněnskou a rakouskou společností Union ze dne 1. pro-	
since 1898	
§ 19	14005
Stanovy pensijního ústavu soukromých drah v Brně	
§ 6	13767
§ 8 čís. 7	13767
§ 33	13767
Stanovy Pražské bursy pro zboží a cenné papíry	
§ 97 odst. 3	13262
Kolektivní smlouva zaměstnanců nemocenských pojišťoven	
čl. XVII	13694
Služební a disciplinární řád zaměstnanců nemoc. pokladen	
§ 24	13629
§ 44	13629, 13636
§ 54	13636
§ 70	13629, 13636
Výklad stanov družstva	13236, 13519, 13718, 13771, 14032
Výklad stanov družstva stavebního	13206, 13900
Výklad pojišťovacími podmínkami	13173, 13219, 13221, 13368, 13369, 13391, 13501, 13547, 13608, 13653, 13696, 13750, 13818, 13835, 13848, 13906, 13927